MARİFETNAME

Erzurumlu İbrahim HAKKI Hz.

TBMM
Kütüphanesi

Yer 70-58
Yıl
Cilt
Kısım
Kopya
Demirbaş No

1970000888

TBMM KUTUPHANESI

B. M. M. Kitaplığı
Kitaplıklar dışarı Çıkmaz :
Bu eser Kitaplıklar dışarı Çıkmaz

فهرست كتاب معرفتنامه لابراهيم حقى قدس الله سره

٢ بو كتاب برمقدمه واوچ فن وبرخاتمه اوزره ترتيب اولنمشدر
٣ مقدمة الكتاب فن هيئت اسلامى درت فصل ايله بيلديرر
٣ فصل اول اجمال ترتيب وخلقت عالمى وعرش اعظمى التى نوع ايله بيلديرر
٣ نوع اول خلاق جهانك عالمده اولان بدايع صنايعن تفكره بادى اولان آياتى بيلديرر
٥ نوع ثانى اجمال ترتيب خلقت عالمى بيلديرر
٦ نوع ثالث كيفيت عرش اعظمى وحملهٔ محترمى بيلديرر
٦ نوع رابع عرش اعظمك حولنده اولان انهارى وملائكه يى بيلديرر
٨ نوع خامس كرسيى ولوح وقلمى وسدره يى وطوبى وصورى بيلديرر
٨ نوع سادس ملائكهٔ سدره يى وديك عرشى وتسبيحلرينى بيلديرر
٩ فصل ثانى اوصاف جنانى وحور وغلمانى درت نوع ايله بيلديرر
٩ نوع اول اسماواوصاف جنانى وآنده اولان انهار واشجار وبنيانى بيلديرر
١٠ نوع ثانى نعيم جنانى وحور وغلمانى ودولت لقاء رحمانى بيلديرر
١١ نوع ثالث خلاصهٔ نعيم جنانى واول دولته نائل اولانى بيلديرر
١١ نوع رابع لواى حمد واوصافنى وبيت معمورى واجوافنى بيلديرر
١٢ فصل ثالث حجب وبحار وخزائنى وسموات وشمس وقمر ونجومى درت نوع ايله بيلديرر
١٢ نوع اول حجب ملائكه يى وبحار وسموات وملكلرينى واشكال وتسبيحاتى بيلديرر
١٢ نوع ثانى شمس وقمر ونجومك درون دريادن طلوع وغروبن بيلديرر
١٣ نوع ثالث ليل ونهارى وسجود شمسى وكسوف وخسوفى بيلديرر
١٤ نوع رابع بعض احوال كائنات وجوسايى بيلديرر
١٥ فصل رابع بحار سبعه وجبال قاف وطبقات ارضين ونيران واشراط ساعت ومحشرى بيلديرر
١٥ نوع اول بحار سبعه يى وجبال قاف ثمانيه يى واجمال ارضين وجهنمى بيلديرر
١٦ نوع ثانى ارضين سبعه يى وطبقات جهنمى وهربرينك ساكنلرينى بيلديرر
١٧ نوع ثالث حضرت آدمك ظهورنى وجنته صعود وهبوطنى وحبيب اكرمى وبقاى شريعتى بيلديرر
١٩ نوع رابع اشراط ساعتى ونفخ صورى وزلزله يى وخراب سمواتى بيلديرر
٢٠ نوع خامس نفخهٔ ثالثه يى وحشر اجسادى ودفتر وميزانى وصراط واعرافى بيلديرر
٢٤ فن اول ماهيت جواهر واعراضى وهيئت وتبدل عناصرى اوچ باب ايله بيلديرر
٢٤ باب اول ترتيب خلقت اكوانى وكيفيت جواهر واعراضى درت فصل ايله بيلديرر
٢٤ فصل اول اثبات واجب الوجودى وجواهر واعراضى اوچ نوع ايله بيلديرر
٢٤ نوع اول حضرت واجب الوجودك اثباتى برهان ايله بيلديرر
٢٦ نوع ثانى ممكن الوجود اولان اجسام جواهرى اجمالا بيلديرر
٢٦ نوع ثالث ممكن الوجود اولان اقسام تسعهٔ اعراضى اجمالا بيلديرر
٢٦ فصل ثانى ترتيب ظهور عقول ونفوس افلاكى وتبدل اركانى وتولد مواليدى درت نوع ايله بيلديرر
٢٦ نوع اول ترتيب ظهور عقول ونفوس افلاكى وعناصر اربعه دن صدور ايدن كيفياتى بيلديرر
٢٧ نوع ثانى عناصر اربعه نك مراتب وطبايعنى وبرى برينه انقلابنى بيلديرر
٢٧ نوع ثالث دلائل استحالهٔ عناصرى وتولد معدن ونبات وحيوان وانسانى وبينلرنده متوسطى بيلديرر
٢٧ نوع رابع مبدأ ومعاد ارواحى وكيفيت دور وجود اشباحى بيلديرر
٣٠ فصل ثالث علم حسابك اهم اولان قواعدنى اهون وجوه اوزره اون نوع ايله بيلديرر
٣٠ نوع اول عددك تعريفى وصحيحنى وكسورنى ومنطقنى واصمنى وتامنى وناقصنى بيلديرر

TBMM KUTUPHANESI

٣١ نوع ثانى اصول وفروع مراتب عددى وتعريفات جمعى وتفريق وتضعيفى وضربى وتنصيفى وقسمتى بيلديرر

٣١ نوع ثالث جمعك طريق اهونن بيان ايدر

٣٢ نوع رابع تفريق اعدادك طريق اهونن بيان ايدر

٣٢ نوع خامس تضعيف اعدادك طريق اهونن بيان ايدر

٣٢ نوع سادس تنصيف اعدادك طريق اهونن بيان ايدر

٣٣ نوع سابع انواع ضربك طريق اسهلن بيان ايدر

٣٤ نوع ثامن قسمت اعدادك طريق اهونن بيان ايدر

٣٥ نوع تاسع جذر وكسورى استخراجك طريق اهونن بيان ايدر

٣٧ نوع عاشر مجهولات عدديه‌يى استخراجك طريق اهونن بيان ايدر

٣٨ فصل رابع علم هندسه‌نك الزم اولان اشكالن درت نوع ايله بيلديرر

٣٨ نوع اول نقطه وخط وسطحك وجسمك تعريفلرين وخط وسطحك اقسامن بيلديرر

٣٩ نوع ثانى مثلثات ومربعات وزوايايى ودائره ومركز ومحيطنى وقطروقوسنى بيلديرر

٤٠ نوع ثالث اشكال مجسمه‌دن مكعبى واسطوانه‌يى ومخروطى وكره‌يى واجزاسنى بيلديرر

٤١ نوع رابع اشكال مسطحه‌نك مساحه‌لرين ومجسمه‌نك مقدار وارتفاعلرين بيلديرر

٤٥ باب ثانى اثبات كريت هيئت عالمى وتفصيل احوال افلاكى اون فصلله بيلديرر

٤٥ فصل اول كريت عالمى ودوائر عظامى وطبقات افلاك وعناصرى وفلك اعظمى آلتى نوع ايله بيلديرر.

٤٥ نوع اول ادلهٔ كريت افلاك وعناصرى وكريته متعلق اولان مسائل عجيبه‌يى بيلديرر

٤٥ نوع ثانى كريت عالمى اثبات ايدن ادلهٔ عقليه‌يى بيان ايدر

٤٦ نوع ثالث قاعدهٔ استداره‌يه مبنى اولان مسائل عجيبه‌يى بيلديرر

٤٧ نوع رابع كرهٔ عالم اوزرنده رسم اولنان دوائر عشرهٔ عظامى وصغارى بيلديرر

٤٩ نوع خامس طبقات افلاك كليه‌يى واثبات افلاك جزئيه‌يى وحركتلرين بيلديرر

٥١ نوع سادس هيئت فلك اطلسى وحركت يوميه‌سنى وسائر اوصافنى بيلديرر

٥١ فصل ثانى هيئت فلك بروجى وطبايع مثلثات بروجى ومنازل قمرى درت نوعله بيلديرر

٥١ نوع اول فلك ثامنى بيلديرر

٥٢ نوع ثانى اشكال واسماء بروجى ومثلثات اربعه‌سنى بيلديرر

٥٤ نوع ثالث منازل قمرى واسما واشكالن وعرض اربعينده طلوع وغروبلرين اوقات ومواضعيله بيلديرر

٥٨ نوع رابع فلك بروجى وانده اولان كواكب وثوابتك ابعاد واجرامن بيلديرر

٥٨ فصل ثالث هيئت سماء سابعى وانده اولان كوكب زحلى الى نوع ايله بيلديرر

٥٨ نوع اول كوكب زحلك فلك ممثلى هيئتن وحركت طبيعيه‌سن بيلديرر

٥٩ نوع ثانى كوكب زحلك فلك خارج المركزئ هيئتن وحركت طبيعيه‌سن بيلديرر

٥٩ نوع ثالث كوكب زحلك فلك تدويرنى وكيفيت حركتن بيان ايدر

٦٠ نوع رابع كوكب زحلك استقامتن واقامتن وشمس ايله ارتباط واحتراقن بيلديرر

٦٠ نوع خامس كوكب زحلك اوج وحضيضنى ورأس وذنب جوز هرلرين بيلديرر

٦١ نوع سادس كوكب زحلك طيعت واوصافن ومسافهٔ بعدن ومساحهٔ جرمن بيلديرر

٦١ فصل رابع هيئت سماء سادسى وانده اولان مشترينك اوصافن بش نوع ايله بيلديرر

٦١ نوع اول كوكب مشترينك فلك ممثلى هيئتن وكيفيت حركت طبيعيه‌سن بيلديرر

٦٢ نوع ثانى كوكب مشترينك فلك خارج المركزى هيئتن وحركت طبيعيه‌سن بيلديرر

TBMM KUTUPHANESI

٦٢ نوع ثالث كوكب مشترينك فلك تدويرى هيئتن ومقدار حركتن بيلديرر
٦٢ نوع رابع كوكب مشترينك اقامت واستقامتن وشمس ايله اولان ارطباط واحتراقن بيلديرر
٦٣ نوع خامس كوكب مشترينك اوج وحضيضن وجوزهرن واوصافن وبعدوجرمن بيلديرر
٦٤ فصل خامس هيئت سماء خامسى واندە اولان مريخك اوصافن بش نوعله بيلديرر
٦٤ نوع ثانى كوكب مريخك فلك خارج المركزى شكلن وحركت طبيعيەسن بيلديرر
٦٥ نوع ثالث كوكب مريخك فلك تدويرى هيئتن ومقدار حركتن بيلديرر
٦٥ نوع رابع كوكب مريخك استقامت واقامتن وشمس ايله اولان ارطباط واحتراقن بيلديرر
٦٦ نوع خامس كوكب مريخك اوج وحضيضن وجوزهرن اوصافن بيلديرر
٦٦ فصل سادس هيئت سماء رابعى واندە سلطان اولان شمسك اوصافن درت نوعله بيان ايدر
٦٦ نوع اول نيراعظمك خواص مجملى وفلكك ممثلى وحركتى بيلديرر
٦٧ نوع ثانى شمس منيرك فلك خارج المركزنى هيئت وحركتيله بيلديرر
٦٧ نوع ثالث شمس منيرك اوج وحضيضى اعتدال ونقطەلرن وبطؤ وسرعتن بيلديرر
٦٨ نوع رابع شمس منيرك طبيعت وصفاتن ومنافعن وتأثيراتن وبعد وعظمتن بيلديرر
٦٩ فصل سابع هيئت سماء ثالثى واندە اولان كوكب زهرەنك اوصافن بش نوعله بيان ايدر
٦٩ نوع اول زهرۀ زهرانك فلك ممثلى هيئتن ومقدار حركت طبيعيەسن بيلديرر
٦٩ نوع ثانى كوكب زهرەنك فلك خارج المركزى شكلن وحركت طبيعيەسن بيلديرر
٧٠ نوع ثالث كوكب زهرەنك فلك تدويرى هيئتن ومقدار وحركتن بيلديرر
٧٠ نوع رابع كوكب زهرەنك استقامت واقامتن وشمس ايله اولان ارطباط واحتراقين بيلديرر
٧١ نوع خامس كوكب زهرنك اوج وحضيضن وجوزهرواوصافن وبعدوجرمن بيلديرر
٧١ فصل ثامن هيئت سماء ثانى بى واندە اولان كوكب عطاردك احوالن بش نوع ايله بيان ايدر
٧١ نوع اول كوكب عطاردك فلك ممثلى هيئتن وكيفيتن وحركت طبيعيەسن بيلديرر
٧٢ نوع ثانى كوكب عطاردك فلك مدبرنى وفلك حاملى هيئت وحركتيله بيلديرر
٧٣ نوع ثالث كوكب عطاردك فلك تدويرنى هيئت ومقدار حركتن بيلديرر
٧٣ نوع رابع كوكب عطاردك سرعت واستقامتن وشمس ايله اولان حالاتن بيلديرر
٧٤ نوع خامس كوكب عطاردك اولكى اوج وحضيضن وجوز هرى مواضعن واوصافن بيلديرر
٧٤ فصل تاسع هيئت سماء دنيايى واندە اولان قمر زيبايى واحوالن واوصافى التى نوع ايله بيلديرر
٧٤ نوع اول قمرك فلك جوز هرنى وفلك مائلى هيئت وحركتيله بيلديرر
٧٥ نوع ثانى قمر برى بيكرك فلك حاملى هيئت وحركتيله بيلديرر
٧٥ نوع ثالث كوكب قمرك فلك تدويرى هيئتن وكيفيت حركتن بيلديرر
٧٦ نوع رابع نير اعظمه نسبتله نيرقمره عارض اولان احوالنى بيلديرر
٧٧ نوع خامس نير اعظمه نيراصغرله اولان كسوفى وقمره كلن خسوفى بيلديرر
٧٨ نوع اصغرك طبيعت واوصافن ومسافۀ بعدن ومقدار جرمن بيلديرر
٧٨ فصل عاشر نيراصغرك تأثير واختياراتن وسائر سيارات وافلاكك احولن بش نوع ايله بيلديرر
٧٨ نوع اول كوكب قمرك قدرت باريله مشاهده اولان تأثيراتن بيلديرر
٧٩ نوع ثانى كوكب قمرك روح اعتباريله اولان خواص واختياراتن بيلديرر
٨١ نوع ثالث سبعۀ سياره‌نك تشبيهاتن وآفاق اعتباريله تأثيرات ساعاتن بيلديرر
٨٢ نوع رابع افلاكك اعداد واصواتن وحركات مراكزله دوائر اعتباراتن بيلديرر
٨٥ نوع خامس كواكب سبعۀ سياره‌نك وكيفيات اربعه‌نك مبدأ تأثيراتن بيلديرر
٩١ باب ثالث جهان كون وفساد اولان اركان اربعه‌نك وموالید ثلاثه‌نك احوالن اون فصله بيلديرر

TBMM KUTUPHANESI

٩١ فصل اول ماهيت عنصر ناری و آنك كيفيت واحوال واطوارن درت نوع ايله بيلديرر
٩١ نوع اول كرهٔ نارك بعض احوالن واطوارن بيان وعيان ايدر
٩١ نوع ثانی عنصر نارك طبيعت وقابليتن ومسافهٔ بعدن وثخنن بيلديرر
٩١ نوع ثالث عنصر نارك عالمده موجود اولان انواعن بيان ايدر
٩١ نوع رابع نارك سراجه اتصالنه روحك بدنه اتصالنك مشابهتن بيلديرر
٩٢ فصل ثانی ماهيت عنصر هوايی واوج طبقه سندن ايكی طبقه سنی وكائنات جوی درت نوع ايله بيلديرر
٩٢ نوع اول كرهٔ هوانك حيز وطبيعتن ومسافهٔ بعدن وثخنن وحركتن بيلديرر
٩٢ نوع ثالث كرهٔ هوانك طبقهٔ عليا سنده بولنان كائنات جوی بيلديرر
٩٣ نوع ثالث كرهٔ هوانك طبقهٔ وسطاسنی واندہ بولنان كائنات جوی بيلديرر
٩٣ نوع رابع كرهٔ هوانك بنه طبقهٔ وسطاسنده بولنان كائنات جوی بيلديرر
٩٤ فصل ثالث هوانك طبقهٔ سفلاسنی وحركات واوصافی سكز نوع ايله بيلديرر
٩٤ نوع اول عنصر هوانك طبقهٔ سفلاسنك بعض احوالی بيلديرر
٩٤ نوع ثانی هوانك طبقهٔ سفلاسنده بولنان رياح مختلفه يی وجهاتی بيلديرر
٩٥ نوع ثالث بزی محيط اولان هوانك ابدان وارواحده اولان تأثيرات ومنافعن بيلديرر
٩٦ نوع رابع بزی محيط اولان هوايه عارض بولنان تغيرات طبيعيه يی بيلديرر
٩٧ نوع خامس بزی محيط اولان هوايه عارض بولنان تغيرات غير طبيعيهٔ سماويه يی بيلديرر
٩٧ نوع سادس بزی احاطه ايدن هوايه عارض اولان تغيرات غير طبيعيهٔ ارضيه يی بيلديرر
٩٨ نوع سابع بزی احاطه ايدن هوايه عارض اولان ضد مجرای طبيعی بولنان تغيراتی بيلديرر
٩٩ نوع ثامن بزی احاطه قيلان هوانك بزه اولان تأثيراتن ورياح منافعن بيلديرر
٩٩ فصل رابع كرهٔ هوانك طبقهٔ سفلاسنده اولان كائنات جوی وايام وليالی وسنين وشهوری بش نوع ايله بيلديرر
١٠٠ نوع اول قوس قزح وهاله يی وطمان وقراغی وزاله يی بيلديرر
١٠١ نوع ثانی صبح وشفق وظلالك حقيقت احوالن بيلديرر
١٠٢ نوع ثالث ليل ونهارك وحداعتبارن وساعت مقدارن بيلديرر
١٠٢ نوع رابع سنهٔ شمسيه حقيقيه يی وشهور بروجيه يی واسماء شهور روميه يی بيلديرر
١٠٣ نوع خامس سنهٔ قمريهٔ دوريه يی وشهور هلاليه يی وغرر شهور روميه وعربيه يی بيلديرر
١٠٨ فصل خامس ماهيت عنصر مائی وانك جميع اوصاف واحوالنی يدی نوعله بيلديرر
١٠٨ نوع اول ماهيت عنصر مائی وانك طبيعتی وبعض احوالنی بيلديرر
١٠٨ نوع ثانی عنصر مانك اختلاف اوصاف واسماسنی بيلديرر
١١٠ نوع ثالث مياه بحارك انواع حركاتن واسباب وفوائدن بيلديرر
١١٠ نوع رابع بحرايله برك برّی برينه تحويل وتبدل ايتمسنی بيلديرر
١١٢ نوع خامس بحرك اهل وروبحره اولان منافعن وكندیلر حيواناتن بيلديرر
١١٢ نوع سادس بحرك منافعندن اولان سفينه لرك سواحله سيرن بيلديرر
١١٣ نوع سابع طبقهٔ مائيه نك ثخنن وكرهٔ بحر وبرّی بيلديرر
١١٧ فصل سادس ماهيت عنصر خاكی وانك كيفيت واحوالنی واوصافی درت نوعله بيلديرر
١١٧ نوع اول ماهيت عنصر خاكی وانك فوائد وخواصنی وجبالنی بيلديرر
١١٨ نوع ثانی عنصر ترابك ايكی طبقه بولنديغنی وكرّيتی شرعه تطبيق اولنديغن بيلديرر
١١٩ نوع ثالث ربع مسكوندن عبری بريكی دنيای معمورك نيچه بولنديغن بيلديرر
١٢٠ نوع رابع اسباب تفجر عيونی ومادهٔ زلزلهٔ زمينی حكيمانه بيلديرر
١٢١ فصل سابع كرهٔ ارض اوزرنده فرض اولنان دوائری واقاليمه انقسامنی التی نوعله بيلديرر

TBMM KUTUPHANESI

١٢١ نوع اول كرهٔ ارض اوزرنده تعيين وفرض اولنان دوائر واقطابى بيلديرر
١٢٢ نوع ثانى كرهٔ زمينك دوائر اربعه ايله اقسام خمسه يه انقسامن بيلديرر
١٢٢ نوع ثالث ربع مسكونك اقاليم سبعهٔ حقيقيه يه تقسيم اولنديغنى بيلديرر
١٢٣ نوع رابع اقاليم سبعه‌نك حدودنده بولنان ممالك معموره‌يى واهاليسنى بيلديرر
١٢٤ نوع خامس اقاليم سبعه‌نك ماوراسى معمور بولنديغنى واقاليم اعتبار اولنديغنى بيلديرر
١٢٥ نوع سادس امزجهٔ مساكن وبلادى وانلرك اهاليسى طبايعن بيلديرر
١٣١ فصل ثامن دوائر طول وعرض ايله ارضك انقسامن وغيرى ارتسامن التى نوعله بيلديرر
١٣١ نوع اول دوائر طول وعرض ايله كرهٔ ارضك انقسامن وبلادك برى برينه نسبتلرين بيلديرر
١٣١ نوع ثانى دائرهٔ هنديه ايله خط زوال وخط اعتدال وسمت قبله استخراجن بيلديرر
١٣٣ نوع ثالث قطب عالم قربنده اولان جدى ايله مسافهٔ درجهٔ ارضك قياسنى بيلديرر
١٣٤ نوع رابع بروبحرى كيل وسير ايله اجزاى مسافاتن قياس امكى بيلديرر
١٣٤ نوع خامس ربع مسكونك مثلثات بروجه منسوب اولان بلاد وجهاتن بيلديرر
١٣٦ نوع سادس زمانك اون ايكى حيوانك اوصافى اوزرينه دوراتن بيلديرر
١٤٤ فصل تاسع هيئت جديده‌نك شهرت بولديغن وطبايع فلكياتى طقوز نوعله بيلديرر
١٤٤ نوع اول بوهيئت جديده‌نك مشهور اولوب اعتبار بولديغن بيلديرر
١٤٤ نوع ثانى هيئت جديده‌نك قواعدى آسان ومضبوط اولديغن بيلديرر
١٤٥ نوع ثالث آفتابك حوانده ارضك كيفيت جولان ودوراتن بيلديرر
١٤٤ نوع رابع كرهٔ ارضك محورى دائرهٔ سنويه‌سنك محوز عاله موازى اولديغن بيلديرر
١٤٦ نوع خامس هيئت جديده‌نك قواعدى رسوخ بولوب معتبر اولديغن بيلديرر
١٤٧ نوع سادس هيئت جديده‌يه نسبتله خمسهٔ متحيره بطؤ واقامتن بيلديرر
١٤٨ نوع سابع بوهيئت جديده اهلنه توجه‌ايدن اسئله واجوبه‌يى بيلديرر
١٤٩ نوع ثامن بوهيئت جديده اهلنه استنادا قواعد طبيعيات ايله معارضاتى بيلديرر
١٥٠ نوع تاسع بوهيئت جديده‌يه كوره افلاكك طبايع واعدادنى بيلديرر
١٥٣ فصل عاشر كيفيت تكون كائنات مركباتى اعنى تامه‌يى يدى نوعله بيان ايدر
١٥٣ نوع اول طبيعياتدن بولنان جميع كائنات مركباتك اصول وموادنى بيلديرر
١٥٣ نوع ثانى موالىدثلاثه‌نك اولى اولان معدنياتك احوالنى وبعض انواعنى بيلديرر
١٥٤ نوع ثالث معدنياتدن اجسام غلذتك تكونات وطبايع واوصافن بيلديرر
١٥٥ نوع رابع معدنياتدن احجارك تكونات وتلوناتن بيلديرر
١٥٥ نوع خامس موالىد ثلاثه‌نك ثانيسى اولان نباتاتك احوالنى بيلديرر
١٥٦ نوع سادس موالىد ثلاثه‌نك ثالثى اولان حيواناتك احوالنى بيلديرر
١٥٧ نوع سابع جنس حيوانك شرف انواعى بولنان افراد انسانك ماهيتن بيلديرر
١٥٩ فن ثانى مرآت ابدان اولان علم تشريح وتشريح جسم وجانى بش باب ايله حكيمانه بيلديرر
١٥٩ باب اول فوائد علم تشريح ابدانى ومبدأ ومعاد جسم وجانى وطبايع اعضاى اوچ فصله بيلديرر
١٥٩ فصل اول فوائد علم تشريح ابدانى وبعض احوال جسم وجانى التى نوعله بيان ايدر
١٥٩ نوع اول فوائد علم تشريحى ومنافع فن تشريحى بيلديرر
١٥٩ نوع ثانى بدن انسانده اولان بعض غرايب وصنايع يزدانى بيلديرر
١٦٠ نوع ثالث مبدأ ومعادبدن انسانى حكيمانه تفصيلا بيان ايدر
١٦١ نوع رابع كيفيت نزول وصعود جسم وجانى وتغيربدن وبقاى روح روانى بيلديرر
١٦٢ نوع خامس كيفيت تغير ابدانى وبقاى روح روانى مثاليله بيان ايدر
١٦٣ نوع سادس بوجهان يزى والدهٔ مشفقه كبى تربيه ايلديكن بيان ايدر

TBMM KUTUPHANESI

١٦٣ فصل ثانى كيفيت تركب ابدانى وماهيت طبايع اعضايى بش نوع ايله بيان ايدر
١٦٣ نوع اول كيفيت تركب ابدان وماهيت امتزاج اركانى بيان ايدر
١٦٤ نوع ثانى ماهيت طبايع اعضايى وبدن انسانى بيان ايدر
١٦٤ نوع ثالث كيفيت امزجهٔ اسنان انسانى علامتيله بيان ايدر
١٦٥ نوع رابع كيفيت تولد اخلاط اربعهٔ ابدان انسانى بيان ايدر
١٦٥ نوع خامس اسباب تولد اخلاطى وبخاراتندن حاصل اولان روح طبيعيه بيلديرر
١٦٦ فصل ثالث كيفيت وماهيت ومنافع اعضايى درت نوع ايله بيان ايدر
١٦٦ نوع اول كيفيت وماهيت اعضاى انسانى بيان ايدر
١٦٧ نوع ثانى اسما وقواى اعضاى انسانى بيان ايدر
١٦٧ نوع ثالث كيفيت تكون اعضاى جنينى بيان ايدر
١٦٨ نوع رابع خواص وفوائد اعضاى بدن انسانى بيان ايدر
١٦٨ باب ثانى كيفيت تركب عظام بدن انسانى اوچ فصلله بيان ايدر
١٦٩ فصل اول كيفيت تركب عظام رأسى واسما حواصنى التى نوعله بيان ايدر
١٦٩ نوع اول اجمال فوائد عظام اعضاى بدن انسانى بيان ايدر
١٦٩ نوع ثانى كيفيت تركب عظام قحف رأس انسانى بيان ايدر
١٧٠ نوع ثالث رأس انسانك قاعده وحيطانى اولان عظام خمسه‌يى بيان ايدر
١٧٠ نوع رابع فك اعلانك كيفيت تركب عظامن بيان ايدر
١٧١ نوع خامس منافع انفى وتركب عظامئى وفك اسفلى بيان ايدر
١٧١ نوع سادس كيفيت اسنان انسانى واسما واشكالن بيان ايدر
١٧٢ فصل ثانى كيفيت تركب عظام صلبى وعظام عنقى واظلاع وترقوتى بش نوعله بيلديرر
١٧٢ نوع اول كيفيت تركب عظام صلب انسانى بيان ايدر
١٧٣ نوع ثانى عظام عنقى نظام وانتظاميله بيان وعيان ايدر
١٧٤ نوع ثالث فقارصدرك كيفيت تركب نظامن بيان ايدر
١٧٤ نوع رابع عظام اضلاعى انواع نظاميله بيان ايدر
١٧٥ نوع خامس عظام ترقوتك نظام وانتظامن بيان وعيان ايدر
١٧٥ فصل ثالث كيفيت تركب عظام بدينى ورجلينى واسما وخواصنى يدى نوعله بيان ايدر
١٧٥ نوع اول عظام عضدينى نظام وانتظاميله بيان وعيان ايدر
١٧٦ نوع ثانى عظام ساعدينى نظام وانتظاميله بيان وعيان ايدر
١٧٦ نوع ثالث عظام رسغ يدينى نظام وانتظاميله بيان وعيان ايدر
١٧٧ نوع رابع عظام اصابع يدينى نظام وانتظاميله بيان وعيان ايدر
١٧٨ نوع خامس عظام عانه وفخذينى انتظاميله بيان وعيان ايدر
١٧٨ نوع سادس عظام ساقينى ومفصل ركبتينى بيان ايدر
١٧٩ نوع سابع عظام قدمينى ونظام اصابعن بيان ايدر
١٨٠ باب ثالث كيفيت حركات اعضايى وماهيت عضلات واجزاسنى اوچ فصلله بيلديرر
١٨٠ فصل اول كيفيت تألف عضلاتى ورأس ورقبه‌ده اولان حركاتى يدى نوعله بيان ايدر
١٨٠ نوع اول تألف عضلاتى وانلرله حاصل اولان حركاتى بيان ايدر
١٨٠ نوع ثانى بعض عضلات وجهى وانلرله حاصل اولان حركاتى بيان ايدر
١٨١ نوع ثالث حركات خدين وشفتين وارنبتينه وسيله اولان عضلاتى بيلديرر
١٨١ نوع رابع فك اسفلك حركتى وفوائدنى وعضلاتى بيلديرر
١٨٢ نوع خامس رأس ورقبه‌نك حركات وعضلاتن بيان ايدر

TBMM KUTUPHANESI

١٨٢ نوع سادس محل صوت اولان حنجره نك غضاريف وعضلات وحركاتن بيلديرر
١٨٣ نوع سابع حلقومك وعظم لامينك عضلات وحركاتن بيلديرر
١٨٤ فصل ثانى كيفيت عضلات صدرى وكتفين ويدين واصابعى وحركاتى التى نوعله بيلديرر
١٨٤ نوع اول صدرى قبض وبسط ايدن عضلاتى بيان ايدر
١٨٤ نوع ثانى مفصل كتفى عضله تحريك ايدن عضلاتى بيلديرر
١٨٥ نوع ثالث عضلات ساعدى وحركاتى بيان وعيان ايدر
١٨٦ نوع رابع عضلات رسغى وحركاتى تفصيل وبيان ايدر
١٨٦ نوع خامس عضلات اصابعى وحركاتى تفصيل وبيان ايدر
١٨٧ نوع سادس عضلات كفى وفوائدنى تفصيل وبيان ايدر
١٨٧ فصل ثالث كيفيت عضلات صلبى وبطنى ورجلين وحركات ومنافعن يدى نوعله بيلديرر
١٨٧ نوع اول عضلات صلبى وحركات ومنافعنى بيان وعيان ايدر
١٨٧ نوع ثانى عضلات بطنى وحركات ومنافعنى بيان وعيان ايدر
١٨٨ نوع ثالث عضلات انثينى وحركات ومنافعنى بيان ايدر
١٨٨ نوع رابع عضلات فخذنى وحركات ومنافعنى بيان ايدر
١٨٩ نوع خامس عضلات مفصل ركبه يى وحركاتى بيان ايدر
١٩٠ نوع سادس مفصل قدمى تحريك ايدن عضلاتى بيان ايدر
١٩٠ نوع سابع عضلات اصابع قدمى وحركات ومنافعنى بيان ايدر
١٩١ باب رابع كيفيت اعضاب وعروق وقوايى وقيافت اعضايى بش فصلله بيلديرر
١٩١ فصل اول منابت ومنافع اعصاب ابدانى بش نوعله بيان ايدر
١٩١ نوع اول حكمت اشكال اعضا ورأس انسانى وفوائدنى بيان ايدر
١٩٢ نوع ثانى دماغدن نشأت ايدن اعصاب مقلتينى بيان ايدر
١٩٢ نوع ثالث دماغدن نشأت ايدن اعصابك ازواج خمسهٔ باقيه سين بيلديرر
١٩٣ نوع رابع فقرات رقبه نخاعندن نشأت ايدن اعضابى بيان ايدر
١٩٤ نوع خامس صدر وصلبك فقراتى نخاعندن نشأت ايدن اعصابى بيلديرر
١٩٥ فصل ثانى منابت عروق ضاربه يى وفوائدنى بش نوعله بيان ايدر
١٩٥ نوع اول يوركدن نشأت ايدن شريان وزيدى يى بيلديرر
١٩٥ نوع ثانى يوركدن نشأت ايدن شريان كبيرك كتف ويدينه صعودنى بيلديرر
١٩٥ نوع ثالث اعضاء رأسه صعود ايدن شرايينى بيلديرر .
١٩٦ نوع رابع يوركدن اسفله نزول ايدن قسم اعظم شريانى بيان ايدر
١٩٧ نوع خامس فخذين وساقين وقدمين سمتلرينه نزول ايدن شرايينى بيلديرر
١٩٧ فصل ثالث منابت عروق ساكنه يى ومنافعنى التى نوعله بيان ايدر
١٩٧ نوع اول كبددن نشأت ايدن عرق بابك منافعن بيلديرر
١٩٨ نوع ثانى كبددن نشأت ايدن عرق اجوفك بعض فروع ومنافعن بيلديرر
١٩٩ نوع ثالث كبددن نشأت ايدن عروق اجوفك صدر وكتفين ورقبه ورأسه صعودنى بيلديرر
٢٠٠ نوع رابع كبددن نشأت ايدن عرق اجوفك ساعد ويدينه كلان فروعنى بيلديرر
٢٠١ نوع خامس عرق اجوفك كبددن اسفل بدنه اينن قسم اعظمنك فروعنى بيلديرر
٢٠١ نوع سادس عرق اجوفك قسم نازلندن فخذين اسافلنه كيدن فروعنى ومنافعنى بيلديرر
٢٠٢ فصل رابع بدن انسانده انواع قوايى ومبدأ افعال اعضايى ونفوس اربعه يى التى نوعله بيلديرر
٢٠٢ نوع اول بدن انسانده اولان انواع قوايى ومبادى افعال اعضايى بيان وعيان ايدر
٢٠٣ نوع ثانى بدن انسانده اولان نفس طبيعيه ايله نفس نباتيه يى وخادملرى بولنان قوايى بيلديرر

TBMM KUTUPHANESI

٢٠٤ نوع ثالث بدن انسانده اولان نفس حيوانيه‌يى وحواس خمسهٔ ظاهره‌يى بيان ايدر
٢٠٤ نوع رابع نفس حيوانيه‌نك بدنده اولان خدامندن حواس خمسهٔ باطنه‌يى بيان ايدر
٢٠٦ نوع خامس نفس حيوانيه‌نك بدنده اولان حدامندن قوه غضبيه وقوة شهوانيه‌يى بيلديرر
٢٠٦ نوع سادس بدن انسانده متصرف بولنان نفوس رابعهٔ انسانيه‌يى خدامياه بيلديرر
٢٠٨ فصل خامس حكمت اشكال اعضايى واختلاف قيافاتن واحكام اختلا جاتى سكز نوعله بيان ايدر
٢٠٨ نوع اول حكمت اوضاع واشكال اعضايى بيان ايدر
٢٠٩ نوع ثانى حكمت اشكال اعضاء سائرهٔ جسم انسانى ومنافعنى بيلديرر
٢١٠ نوع ثالث قيافت اعضاى انسانه فراستله نظرك منافعنى بيلديرر
٢١١ نوع رابع قيافت اعضاى رأس وعنق اقتضاسى اولان احكاميله بيلديرر
٢١٢ نوع خامس قيافت اعضاء باقيهٔ بدنى احكاميله بيلديرر
٢١٣ نوع سادس علامات جمال نسوانى ودلائل رسوم حسن وآنى بيان ايدر
٢١٤ نوع سابع قيافت اعضانك تعديل دلائل اضدادنى ونفوس احكامنى بيلديرر
٢١٥ نوع ثامن بدن انسانده عروق ايچنده اولان اختلاج اعضايى احكاميله بيلديرر
٢١٦ باب خامس آدمى عالمه تطبيق وانفسى آفاقه توفيق وصحبت بدنى درت فصلله بيلديرر
٢١٦ فصل اول بدن انسانك ازمنه وامكنه‌يه مشابهتن سكز نوعله بيان ايدر
٢١٦ نوع اول عالم آدم ايچون خلق اولنديغن وجميع اشيا مثاله آدمده بولنديغن بيلديرر
٢١٧ نوع ثانى عالم انسانى عالم كبيره تطبيق وبعض اعضاسن ارضه توفيق ايتمك طريقن بيلديرر
٢١٧ نوع ثالث عالم انسانك عالم افلاكه مشابهتن بيلديرر
٢١٨ نوع رابع بدن انسانك زمان ومكانه وشهرستان انده روحن سلطانه تشبيه وتمثيلاتن بيلديرر
٢١٨ نوع خامس انسانك قلبنده بولنان اخلاق ذميمه‌نك حيواناته مشابهتن ورؤيا تعبيراتن بيلديرر
٢١٩ نوع سادس آفاق وانفس برى برينه تطبيق اولنديغن وشكل عالم انسان عالم كبيرك عكسى قيلنديغن بيلديرر
٢٢٠ نوع سابع انسانك باطن وظاهرى جهانك باطن وظاهرينه مطابق اولديغن بيلديرر
٢٢١ نوع ثامن عالم انسانك عالم آخرته وجوه اليه مشابهت ومشاكلتن بيان ايدر
٢٢٢ فصل ثانى انسان كندى وجودندن خالقنك وجودن وكندى صفاتندن انك صفاتن فهم وادراكك تمثيل وتشبيهلتى التى نوعه بيلديرر
٢٢٢ نوع اول انسان كندى وجودنده خالقنك وجودنى ادراكك طريقن بيلديرر
٢٢٣ نوع ثانى صفات روح انسانك صفات ذات رحمانه مشابهتن ادراكك طريقن بيلديرر
٢٢٤ نوع ثالث انسان كندى بدننده تصرفندن خدانك عالمده تصرفى ادراكن بيلديرر
٢٢٥ نوع رابع انسان كندى نفسنى تنزيهندن ربنى تنزيهنك ادراكى طريقن بيلديرر
٢٢٦ نوع خامس تنزيه روح انسانى وفناى جسم وبقاء جانى حكيمانه بيلديرر
٢٢٨ نوع سادس عالمك لب لبابى انسان كامل اولديغن وعبوديتله رضا بولديغن بيلديرر
٢٢٩ فصل ثالث لازم المحافظه بولنان اعضاى مركبهٔ جانى وصحت بدن انسانى اون برنوعله بيان ايدر
٢٢٩ نوع اول محافظه‌سى لازم اولان اعضاى مركبه ده روحك ماهيات ومواضع ومنافعن بيلديرر
٢٣٠ نوع ثانى صحت بدن انسانك حفظ وحراستى اركانندن اولان امزجه‌يى بيان ايدر
٢٣٢ نوع ثالث صحت بدن انسانك حفظى اركانندن اولان اسباب ستهٔ ضروريه‌يى بيلديرر
٢٣٣ نوع رابع اسباب ستهٔ ضروريه‌دن ثلاثهٔ باقيه‌نك تعديلاتن بيان ايدر
٢٣٤ نوع خامس اسباب ستهٔ ضروريه‌دن ثلاثهٔ باقيه‌نك تعديلاتن بيلديرر
٢٣٦ نوع سادس حالت صحته معتاد اولنان مستفرغاتدن جماع وحمامك تعديلاتن بيلديرر
٢٣٨ نوع سابع كثير الاستعمال اولان ادويه واغذيه‌نك منافعن ايجاد هوز حطى اليه بيلديرر
٢٤٠ نوع ثامن كثير الاستعمال اولان ادويه واغذيه‌نك اسماواحكامنى كلمن سعفص حروفيله بيلديرر

TBMM KUTUPHANESI

٢٤٢ نوع تاسع كثيرالاستعمال اولان ادويه واغذيه‌نك اسماواحكامنى قرشتخذضظغ حروفيله بيلديرر
٢٤٤ نوع عاشر صحت وجوده عوايداولان اكل وشربك آداب وقواعدنى وبعض اطعمه‌نك فوائدين بيلديرر
٢٤٥ نوع حادى عشر آداب دين مبين اوزره ثيابى تحسين ايتمك رسم وآيين بيلديرر
٢٤٦ فصل رابع موتك فضيلت وحقيقتن ونزع حالتن ونشوءٔ ثانيه‌ده كيفيتن يدى نوعله حكيمانه بيلديرر
٢٤٦ نوع اول موتك فضائل وفوائدنى آيات واحاديث‌ايله بيان وعيان ايدر
٢٤٨ نوع ثانى موتك حقيقتنى بيلديرر
٢٤٩ نوع ثالث موت انسانك كنه وماهيتن تفصيلا بيان ايدر
٢٥١ نوع رابع پيرلك رذالتى وموتك كرامتى وروحك سلامتنى بيان ايدر
٢٥٢ نوع خامس موتك كيفيتى وروحك بدندن مفارقتى بيان ايدر
٢٥٤ نوع سادس مبدأ ومعاد روح انسانيى حكيمانه بيان‌ايدر
٢٥٥ نوع سابع بعدالموت ارواحك اخلاقى اقتضاسنجه اولان احوالن بيلديرر
٢٥٧ فن ثالث مرأت القلوب اولوب تصحيح اعتقاد وايمانى وعرفان يزدانى بش باب‌ايله بيلديرر
٢٥٧ باب اول كتاب وسنته اقتدايى وترك حب دنيايى وحقيقت دل وجانى درت فصلله بيلديرر
٢٥٧ فصل اول كتاب وسنته وتصحيح اعتقادى وصلواتى ادايى بش نوع‌ايله بيان ايدر
٢٥٧ نوع اول انسان جهل وغفلتله حيوانه شامل ومعرفتله انسان كامل اولديغن بيلديرر
٢٥٦ نوع ثانى كتاب كريم‌ايله اهتدايى ايات واحاديث شريفه‌ايله بيان‌ايدر
٢٦٠ نوع ثالث حضرت پيغمبره اقتدايى وبدعتلردن ابايى آيات واحاديث‌ايله بيلديرر
٢٦٣ نوع رابع اعتقاد قلبى تصحيح واهل سنت وجماعت مذهبنه تطبيق بيلديرر
٢٦٦ نوع خامس آداب فرائض طهاراتى وكيفيت اداءصلواتى امام اعظم مذهبى اوزره بيان ايدر
٢٦٩ فصل ثانى كنه وماهيت دنيايى واندە مذموم اولان اشيايى سكز نوع‌ايله بيلديرر
٢٦٩ نوع اول دنيانك فانى ومرغوب ادانى اولديغن آيات واحاديث قدسيه‌ايله بيلديرر
٢٧٠ نوع ثانى دنيا داربلا وجفا وآخرت عالم ذوق وصفا اولديغن احاديث مصطفى‌ايله بيلديرر
٢٧٢ نوع ثالث دنيانك كيفيتن واكاميل‌ايدنك شقاوتن وانى ترك‌ايدنك سعادتن بيلديرر
٢٧٤ نوع رابع دنيانك حدوحقيقتن واوچ قسمه قسمتن وتعيين قسم آخرتن بيلديرر
٢٧٥ نوع خامس مذموم اولان دنياغدار وساخر اولديغن اهل سعادت قناعتله سلامت بولديغن بيلديرر
٢٧٧ نوع سادس حب دنيا مانع حضور مولى اولديغن واندن زهد ايله كوكل خلاص بولديغن بيلديرر
٢٧٨ نوع سابع دنيا واهل دنيا ونفس وهوا مؤمنه اعدا ومانع طاعت خدا اولديغن بيلديرر
٢٨٠ نوع ثامن دنيادن واهلندن اعراض وابا ايتمه‌يى ونفسنى قويوب كوكلدن مولايه كتمه‌يى بيلديرر
٢٨٣ فصل ثالث محل فيوض عرفان درون دل وجان انسان اولديغن يدى نوعله بيان ايدر
٢٨٣ نوع اول موضع فيوض عرفان درون دل وقلب انسان اولديغن آيات بينات ايله بيلديرر
٢٨٣ نوع ثانى محل عرفان قلب انسان اولديغن وقلبندن ايجرى كيدن حضورى بولديغن احاديث قدسيه‌ايله بيلديرر
٢٨٥ نوع ثالث محل معرفت يزدان درون دل انسان اولديغن احاديث شريفه‌ايله بيلديرر
٢٨٦ نوع رابع محل معرفة‌الله اولان قلب انسانك كنه وماهيتن بيلديرر
٢٨٧ نوع خامس مكان عرفان اولان قلب انسانك احوال وخاصيتن بيان‌ايدر
٢٨٨ نوع سادس جوهر قلب انسان اولان عقل معادك حدوحقيقتن بيان‌ايدر
٢٨٩ نوع سابع منشأ عقل انسان اولان عقل كلك عظمت شانن وجمله‌يه لطف واحسانن بيلديرر
٢٩١ فصل رابع معرفت حقيقت دل وجان شرط راه يزدان اولديغن اون درت نوعله بيلديرر
٢٩١ نوع اول قلب انسانك انقلاباتى مقلب القلوبك تصرفاتيله اولديغن بيلديرر
٢٩٢ نوع ثانى قلب انسانك حقيقت معناسن وسراستواسن بيلديرر
٢٩٣ نوع ثالث قلب انسانك عظمت ووسعتن ومقلبنه قربيتى نسبتن بيان‌ايدر

TBMM KUTUPHANESI

٢٩٤ نوع رابع قلب انسانك فضل وكمالن وشرف حالن بيلديرر
٢٩٥ نوع خامس قلب انسانك اطوار سبعه‌سى احوالن بيان وعيان ايدر
٢٩٥ نوع سادس قلب انسان نائل عرفان اولدقده تصرف قيلوب بعده فارغ اولديغن بيلديرر
٢٩٧ نوع سابع قلب انسانك كندى عالمدن خواب وموت الهام ايله عزت ولذت جان بولديغن بيلديرر
٢٩٧ نوع سامن قلب انسان كندى عالمن نسيان وتذكر قيلديغن بيلديرر
٢٩٨ نوع تاسع قلب انسان كندى عالمنه رياضتله روان اولديغن وعقل كلدن حكمت آلديغن بيلديرر
٢٩٩ نوع عاشر قلب انسان معرفت يزدان ايله عزت ولذت جان بولديغن بيلديرر
٣٠٠ نوع حادى عشر قلب انسانك كندى عالمنه توجهى جمله‌دن الزم اولديغن بيلديرر
٣٠١ نوع ثانى عشر روح انسان نجه عالملردن سفر قيلوب بدنده كمالن بولديغن بيلديرر
٣٠٢ نوع ثالث عشر روح انسانك عالم ابداندە نجه نقصان وكمال بولديغن بيلديرر
٣٠٣ نوع رابع عشر روح انسانك تنزلاتى احوالن وترقيات وكمالن بيلديرر
٣٠٤ باب ثانى اركان طريق عرفانى فصول سته ايله تفصيل ايدر
٣٠٤ فصل اول اركان ستهٔ راه عرفانك اولكى ركنى اولان تقليل طعامك فوائد وخواصنى سكز نوع ايله بيان ايدر
٣٠٤ نوع اول فضائل جوعى برآية كريمه ونجه احاديث شريفه ايله بيلديرر
٣٠٥ نوع ثانى آفات شبعى وكرامات جوعى بيان ايدر
٣٠٦ نوع ثالث رزائل شبعى وفضائل جوعى بيان ايدر
٣٠٧ نوع رابع تقليل طعامك كيفيت ومقدارين وفوائد واسرارين بيلديرر
٣٠٨ نوع خامس ملامات شبعى وكرامات جوعى بيان ايدر
٣٠٨ نوع سادس آفات شبعى ومنافع جوعى وفوائد صومى بيان ايدر
٣٠٩ نوع سابع كثرت اكلك آفات عشره‌سن وقلت اكلك كرامات واسباين بيان ايدر
٣١١ نوع ثامن جوعك اقسامن وحال ومقامن بيان ايدر
٣١٢ فصل ثانى اركان ستهٔ راه عرفانك ايكنجى ركنى اولان تقليل منامك منافعن اون نوعله بيلديرر
٣١٢ نوع اول تقليل منامى آيات قرآنيه واحاديث قدسيه ايله بيلديرر
٣١٢ نوع ثانى فضائل قيام ليلى احاديث شريفه ايله بيان ايدر
٣١٣ نوع ثالث تقليل منامى وكيجه قيامى ونوم كرامى وغفلت عوامى بيان ايدر
٣١٣ نوع رابع موجب تقليل منام اولان قيام ليلك فوائدين بيان ايدر
٣١٤ نوع خامس تقليل منام خصلت كرام اولديغن بيان ايدر
٣١٤ نوع سادس نوم مذموم وكثرتى شوم اولديغن بيان ايدر
٣١٥ نوع سابع تقليل منام جلاء قلوب انام وكحل بصيرت كرام اولديغن بيان ايدر
٣١٥ نوع ثامن نوم انسانك اسرار وفوائدين بيان ايدر
٣١٦ نوع تاسع حقيقت منام نه اولديغن ونفوس عوام برزخده قالديغن بيان ايدر
٣١٧ نوع عاشر سهرك اقسامن وحال ومقامن بيان ايدر
٣١٨ فصل ثالث اركان ستهٔ راه عرفانك اوچنجى ركنى اولان تقليل كلامك فوائدن التى نوعله بيلديرر
٣١٨ نوع اول تقليل كلامى آيات قرآنيه واحاديث نبويه ايله بيان ايدر
٣١٩ نوع ثانى تقليل كلام موجب اجتناب آنام وموروث عز واحترام اولديغن بيلديرر
٣٢٠ نوع ثالث حفظ لسانده حفظ اعضا وحفظ اوقات وستر اسرار اولديغن بيلديرر
٣٢١ نوع رابع تقليل مقال مورث عز واقبال ومنتج نيل كمال اولديغن بيلديرر
٣٢٢ نوع خامس صمت لسان حفظ احوال دل وجان اولديغن وطالب عرفان تارك جهان اولديغن بيلديرر
٣٢٤ نوع سادس صمتك اقسامى وحال ومقامى نه اولديغن واهل عرفان احوال قلبى رموزايله اشارت قيلديغن بيلديرر

TBMM KUTUPHANESI

٣٢٥ فصل رابع ارکان ستهٔ راه عرفانك دردنجی رکنی اولان عزلت انامك منافعن اون نوعله بیلدیرر
٣٢٥ نوع اول عزلت ناسی آیات قرآنیه وأحادیث قدسیه ایله بیلدیرر
٣٢٦ نوع ثانی عزلت انام موجب عز واحترام اولدیغن احادیث شریفه ایله بیلدیرر
٣٢٦ نوع ثالث عزلت انام سبب قربیت رب الانام ومورث انس مدام اولدیغن بیلدیرر
٣٢٧ نوع رابع عزلت انام شیمت کرام ولذت مدام وحضور تام اولدیغن بیلدیرر
٣٢٨ نوع خامس عزلت انام موجب طاعت رب الانام ومورث حضور تام اولدیغن بیلدیرر
٣٢٨ نوع سادس عزلت کرام وموجب حضور تام ومورث نیل مرام اولدیغن بیلدیرر
٣٢٩ نوع سابع عزلت انام موجب فکر تمام ومعین توجه تام اولدیغن بیلدیرر
٣٣٠ نوع ثامن عزلت ناس ایدن عارفلر ایکی صنف اولدیغن بیلدیرر
٣٣٢ نوع تاسع عزلتك اقسام وحالن بیان وعیان ایدر
٣٣٢ نوع عاشر نهایت عزلت اولان خلوته دخولك شروط وارکان واوصولن بیلدیرر
٣٣٥ فصل خامس ارکان ستهٔ راه عرفانك بشنجی رکنی اولان ذکر مدامك فوائدین طقوز نوعله بیلدیرر
٣٣٥ نوع اول ذکر مدامی آیات قرآنیه واحادیث قدسیه ایله بیلدیرر
٣٣٦ نوع ثانی ذکر مدام سبب انس رب الانام اولدیغن احادیث شریفه ایله بیلدیرر
٣٣٧ نوع ثالث ذکر مدامك فضائل وفوائدین بیان وعیان ایدر
٣٣٨ نوع رابع ذکر مدامك خواص وتأثیراتن بیان وعیان ایدر
٣٤٠ نوع خامس ذکر مدامك نتایج واستغراقاتن وحالات وکراماتن بیان ایدر
٣٤١ نوع سادس ذکر مدامك مراتب ثلاثه سن بیان ایدر
٣٤٢ نوع سابع ذکر لسانك نهایاتی علاماتن بیان ایدر
٣٤٣ نوع ثامن ذکر مدامن آداب اشغالن وتأثیرات واحوالن بیان ایدر
٣٤٥ نوع تاسع کلمهٔ توحیدك فضائل وکراماتن وخواص تأثیراتن بیان ایدر
٣٤٧ فصل سادس ارکان ستهٔ راه عرفانك التنجی رکنی اولان فکر تمامك فوائدین بش نوعله بیان ایدر
٣٤٧ نوع اول فکر وفراستله قلبی حفظ وحراست ایتمکی بیلدیرر
٣٤٨ نوع ثانی قلبه کلن خواطرك منشأ واساسن وخیر وشرلرینك علاماتن بیلدیرر
٣٤٩ نوع ثالث اصل اصول اولان قلب انسانك الزم اولان حفظ وحراستن بیلدیرر
٣٥٠ نوع رابع حفظ بدندن حفظ قلب اهم والزم اولدیغن بیان ایدر
٣٥٢ نوع خامس قلبك اصول آفاتی واصناف علاجاتی واسماء صفاتی بیلدیرر
٣٥٤ باب ثالث اصول مقامات روح انسانی فصول اربعه ایله تفصیل ایدر
٣٥٤ فصل اول اصول راه عرفانك اولکی اصلی اولان توکلك فضائلن یدی نوعله بیلدیرر
٣٥٤ نوع اول فضائل توکلی آیات قرآنیه واحادیث نبویه ایله بیلدیرر
٣٥٥ نوع ثانی کمال توکلك تعریفات وکراماتن وتأثیرات وحالاتن بیان ایدر
٣٥٧ نوع ثالث حق تعالی یه توکل رزق امرنده هم اهم والزم اولدیغن بیلدیرر
٣٥٨ نوع رابع توکل تامك حد وحقیقتن ووجوبی حکمتن بیان ایدر
٣٥٩ نوع خامس توکل تامك واهل کراماتك تأثیرات وتوکلك وبعض حکایاتن بیان ایدر
٣٦١ نوع سادس کمال توکل رزق امرنده هم جمله یه اهم والزم اولدیغن بیان ایدر
٣٦٢ نوع سابع توکل تامك تحصیل نظامن واهلنك راحت مدامن بیان ایدر
٣٦٣ فصل ثانی اصول اربعهٔ راه عرفانك ایکنجی اصلی اولان تفویضك فوائدن سکز نوعله بیان ایدر
٣٦٣ نوع اول فضائل تفویضی آیات بینات واحادیث شریفه ایله بیان ایدر
٣٦٤ نوع ثانی تفویض وتسلیمك تعریف وحقیقتن وتأثیر ومنفعتن بیان ایدر
٣٦٥ نوع ثالث تفویض وتسلیمك شروط وفوائدن بیان وعیان ایدر

TBMM KUTUPHANESI

٣٦٦ نوع رابع تفويض وتسليم انسانه اهم والزم امور اولديغنك سبب وسرن بيلديرر
٣٦٧ نوع خامس تفويض وتسليم اكسر عظيم بلكه جنت نعيم اولديغن بيان ايدر
٣٦٨ نوع سادس تفويض وتسليمك تأثيرات وفوائدن بيان ايدر
٣٦٩ نوع سابع تفويض وتسليم انسان ايچون جميع امورنده جمله‌دن اهم والزم اولديغن بيلديرر
٣٧١ نوع ثامن تفويض وتسليمك كيفيت ونتايجن واسباب وروايجن بيان ايدر
٣٧١ فصل ثالث اصول اربعهٔ راه عرفانك اوچنجيسى اولان صبرك فوائد وعوائدن التى نوعله بيلديرر
٣٧١ نوع اول فضائل صبرى آيات بينات واحاديث شريفه ايله بيان ايدر
٣٧٢ نوع ثانى صبر وتحملك حد وحقيقتن وحلاوت وكرامتن بيان ايدر
٣٧٣ نوع ثالث صبر وتحملك تأثيرات وفوائدن بيان ايدر
٣٧٤ نوع رابع صبر وتحملك اقسام ومنافعن وجزع وفزعك آفاتن بيان ايدر
٣٧٥ نوع خامس صبر ايله هركمال حاصل اولديغن بيلديرر
٣٧٦ نوع سادس صبر وتحملك تحصيلى طريقن نيچه تمثيلله بيان ايدر
٣٧٨ فصل رابع اصول اربعهٔ راه عرفانك دردنجيسى اولان رضايى التى نوعله بيلديرر
٣٧٨ نوع اول فضائل رضايى آيات واحاديث ايله بيان ايدر
٣٧٩ نوع ثانى قضايه رضانك تعريف وحقيقتن بيان ايدر
٣٨٠ نوع ثالث قضايه رضانك فوائدن وعلامات واقسامن بيان ايدر
٣٨١ نوع رابع قضايه رضانك تأثيرات وفوائدن بيلديرر
٣٨٢ نوع خامس رضانك منافع وهنرلرن وسخطك انواع ضررلرن بيلديرر
٣٨٣ نوع سادس خلاصهٔ خواص اصول اربعهٔ مذكوره‌يى بيلديرر
٣٨٥ باب رابع مطلب اعلا اولان معرفت ومحبت مولايى فصول خمسه ايله بيلديرر
٣٨٥ فصل اول معرفت نفس مفتاح معرفت رب اولديغن طقوز نوعله بيلديرر
٣٨٦ نوع اول فضائل معرفت مولايى آيات واحاديث ايله بيان ايدر
٣٨٦ نوع ثانى معرفت نفس موجب معرفةالله اولديغن بيان ايدر
٣٨٧ نوع ثالث معرفت مولا مطلب اعلا اولديغن بيان ايدر
٣٨٨ نوع رابع عارف ماسوايى اونودوب حضرت مولايى بولديغن بيلديرر
٣٨٩ نوع خامس عارف كندى وجودندن كچوب معروفله قالديغن بيان ايدر
٣٩٠ نوع سادس عارفك خوف وحزندن امين اولديغن بيلديرر
٣٩٠ نوع سابع اهل زهد ايله اهل عرفانك فرق وتفاوتن بيلديرر
٣٩١ نوع ثامن اهل عرفانك علوشانن وكمال عرفانن بيان ايدر
٣٩٢ نوع تاسع اهل عرفانك معروفى حضرت بارى اولديغن بيلديرر
٣٩٥ فصل ثانى محبةالله مقصد اقصى اولديغن يكرمى درت نوعله بيلديرر
٣٩٥ نوع اول فضائل محبت مولايى آيات واحاديث قدسيه ايله بيلديرر
٣٩٦ نوع ثانى محبت مولانك فضائل وفوائدن احاديث شريفه ايله بيلديرر
٣٩٦ نوع ثالث محبت مولانك حدو حقيقتن بيان وعيان ايدر
٣٩٧ نوع رابع محبت مولانك كنه وماهيتن وانواع خاصيتن ومنافع ومقاماتن بيلديرر
٣٩٩ نوع خامس محبت مولانك بعض علامات وكراماتن بيان ايدر
٤٠٠ نوع سادس محبت مولانك كوكلده ظهور وجولانن بيلديرر
٤٠١ نوع سابع محبت مولانك تعريف وحقيقتن بيان وعيان ايدر
٤٠٢ نوع ثامن محبت مولانك انواع واقسامن بيان وعيان ايدر
٤٠٣ نوع تاسع محبت مولانك القاب واسماسن بيان وعيان ايدر

TBMM KUTUPHANESI

٤٠٤ نوع عاشر محبت مولانك خواص وعجايبن بيان وعيان ايدر
٤٠٦ نوع حادى عشر محبت ذاتى بيان وعيان ايدر
٤٠٧ نوع ثانى عشر محبت صفاتى بيان وعيان ايدر
٤٠٧ نوع ثالث عشر محبت افعالى بيان وعيان ايدر
٤٠٨ نوع رابع عشر محبت آثارى بيان وعيان ايدر
٤٠٩ نوع خامس عشر محبتك اقسام اربعه‌سنك برى بريله تلازمن بيلديرر
٤١٠ نوع سادس عشر محبات اربعه‌نك آثار وثمراتن بيان وعيان ايدر
٤١٢ نوع سابع عشر محبت مولانك مرأت اعتباريله اقسام واسماسن بيلديرر
٤١٣ نوع ثامن عشر شجرهٔ محبتك اوراقى اولان شوق اشتياقى بيان ايدر
٤١٥ نوع تاسع عشر شجرهٔ محبتك ثمره‌سى اولان عشق حقيقى‌يى بيلديرر
٤١٦ نوع عشرون عشق حضرت مولى عقل بشردن اشرف واعلى اولديغن بيلديرر
٤١٨ نوع حادى وعشرون عشقك حالت وكرامتن وعاشقك ملامتن بيلديرر
٤٢٠ نوع ثانى وعشرون عشق مولانك خواص وشانن بيان ايدر
٤٢٢ نوع ثالث وعشرون عشق مولانك مجاز وحقيقتن بيلديرر
٤٢٤ نوع رابع وعشرون عشق مولايه وصول طريقنك اصولن بيلديرر
٤٢٧ فصل ثالث حكمت اوليا علم صدور اولديغن درت نوعله بيلديرر
٤٢٧ نوع اول حكمت اوليانك فضائل وفوائدن آيات واحاديث ايله بيلديرر
٤٢٨ نوع ثانى حكمت اوليانك حد وعلامت وقيمتن بيان ايدر
٤٢٩ نوع ثالث حكمت اوليا علوم نافعه‌دن الذ وانفع اولديغن بيلديرر
٤٣١ نوع رابع حكمت اوليا انلرك نطق پاكندن الذ واحلا اولديغن بيلديرر
٤٣٣ فصل رابع اولياى كرامك فضائل وبركاتن طقوز نوعله بيلديرر
٤٣٣ نوع اول اولياى كرامك فضائل وبركاتن آيات واحاديث ايله بيلديرر
٤٣٤ نوع ثانى اولياى كرامك رسوم وعاداتن وقلوب ايله سياحاتن بيلديرر
٤٣٥ نوع ثالث اولياى كرامك حد وتعريفاتن ووجد وحالاتن بيلديرر
٤٣٦ نوع رابع اولياى كرامك اوصاف وعلامتلرن وحضور وسلامتلرين بيلديرر
٤٣٧ نوع خامس اولياى كرامك خارق عادتلرن وامن وراحتلرن بيلديرر
٤٣٩ نوع سادس اولياى كرامك حركات وسكناتن وبركات وعباداتن بيلديرر
٣٤٠ نوع سابع اولياى كرامك مراتب ومقاماتن بيلديرر
٤٤١ نوع ثامن اولياى كرامك غايت مشاهداتن بيان ايدر
٤٤٢ نوع تاسع اولياى كرامك فناى صفاتن وبقاى زواتن بيان ايدر
٤٤٣ فصل خامس خواص اوليانك مختارى اولان طريق نقشبندى‌يى يدى نوعله بيلديرر
٤٣٣ نوع اول طريق نقشبنديتك اركان وحقايقن بيلديرر
٤٤٤ نوع ثانى نقشبنديتك طرق ثلاثه‌سندن اولكى طريقن بيان ايدر
٤٤٥ نوع ثالث طريق نقشبنديتك ايكنجى طريقن بيان ايدر
٤٤٧ نوع رابع طريق نقشبنديتك اوچنجى طريقن بيان ايدر
٤٤٨ نوع خامس طريق نقشبنديتك سالكى هركماله مالك اولديغن بيلديرر
٤٥١ نوع سادس طريق عرفانده جادهٔ هدايتدن ضلالته دوشنلرى بيان ايدر
٤٥٢ نوع سابع اهل تصوف اون ايكى فرقه اولديغن بيان ايدر
٤٥٤ نوع خامس حضرت ملك ملوكك دركاهنه سلوكى سكز فصلله بيلديرر
٤٥٤ فصل اول احوال واطوار سير وسلوكى سكز نوعله بيلديرر

TBMM KUTUPHANESI

٤٥٤ نوع اول مبدأ ومعاد روح انسانى بيان ايدر
٤٥٥ نوع ثانى انسانك وجودنده بولنان شهوانيه ايله نفس ناطقه‌يى بيلديرر
٤٥٦ نوع ثالث نفس ناطقه‌نك بدن انسانه اولان تعلقن بيان ايدر
٤٥٧ نوع رابع قلب ايله مقلب اراسنده اولان حجب نه اولديغن بيلديرر
٤٥٩ نوع خامس اجمال مقامات سبعهٔ نفس انسانى بيلديرر
٤٦١ نوع سادس تخليه وتحليه عين كمال اولديغن وبى سلوك اول كمال امر محال اولديغن بيلديرر
٤٦٣ نوع سابع مقامات سبعه‌دن مقام اولده بولنان نفس اماره‌يى بيلديرر
٤٦٤ نوع ثامن نفس اماره‌نك مقام اولدن خلاصى علاجن بيلديرر
٤٦٥ فصل ثانى مقامات سبعه‌دن مقام ثانيده بولنان نفس لوامه‌يى طقوز نوعله بيلديرر
٤٦٥ نوع اول نفس لوامه‌نك وجه تسميه‌سنى وصفاتنى بيان ايدر
٤٦٧ نوع ثانى مقام ثانيده توقف ايدن ابرار يله مقربينك فرقن بيلديرر
٤٦٨ نوع ثالث نفس لوامه‌نك مقام ثانيدن مقام ثالثه ترقيسى علاجن بيلديرر
٤٦٩ نوع رابع مقام ثانيده عبدى مولاسندن قاطع اولان موانعى بيلديرر
٤٧١ نوع خامس مقام ثانيده نفس لوامه‌نك عالم مثاله دخولن بيلديرر
٤٧٢ نوع سادس عالم مثاله اولان فهوانيه‌يى وعلامات تصفيه وتزكيه‌يى بيلديرر
٤٧٣ نوع سابع تصفيهٔ قلبك وتزكيهٔ نفسك وجه احسنله طريق اهونن بيلديرر
٤٧٤ نوع ثامن مقام ثانيده سالكده بولنان غضبك منشأنى وعلاجنى بيلديرر
٤٧٥ نوع تاسع مقام ثانيده بولنان قطاعى دفع ايدن اموري بيلديرر
٤٧٧ فصل ثالث مقامات سبعه‌دن مقام ثالثده بولنان نفس ملهمه‌يى اون نوعله بيلديرر
٤٧٧ نوع اول نفس ملهمه‌نك وجه تسميه‌سنى وصفات وترقيسنى بيلديرر
٤٧٨ نوع ثانى مقام ثالثده بولنان سالكك مرشده تسليم واراده‌سن بيلديرر
٤٧٩ نوع ثالث مقام ثالثده سالكك اتباع شرعله رفتارن بيلديرر
٤٨٠ نوع رابع شريعت باطن وسر حقيقت نه اولديغن برمثالله بيلديرر
٤٨٢ نوع خامس مقام ثالثه مخصوص اولان اسم ايله اشتغالى بيلديرر
٤٨٣ نوع سادس مقام ثالثده نفس ملهمه‌نك حسن اوصافن بيلديرر
٤٨٤ نوع سابع مقام ثالثده سالكه روحانيلرك خطابن بيلديرر
٤٨٥ نوع ثامن مقام ثالثده اولان سالكك عشق حالاتن بيلديرر
٤٨٦ نوع تاسع مقام ثالثده سالكك انقباض وافتقارن بيلديرر
٤٨٧ نوع عاشر مقام ثالثده بولنان سالكه اسم ثالثك تأثيرن بيلديرر
٤٨٨ فصل رابع مقامات سبعدن بولنان نفس مطمئنه‌يى درت نوع ايله بيلديرر
٤٨٨ نوع اول نفس مطمئنه‌نك وجه تسميه‌سنى وصفاتنى بيلديرر
٤٨٩ نوع ثانى مقام رابعده بولنان كاملك كراماته ميل والتفاتن بيلديرر
٤٩٠ نوع ثالث مقام رابعده بولنان كاملك پيغمبره محبتن بيلديرر
٤٩١ نوع رابع ترجيح سلوك اذكيايى وتطبيق طرق اوليايى بيلديرر
٤٩١ فصل خامس مقامات سبعه‌دن مقام خامسده بولنان نفس راضيه‌يى اوچ نوعله بيلديرر
٤٩١ نوع اول نفس راضيه‌نك وجه تسميه‌سنى وصفاتنى بيلديرر
٤٩٢ نوع ثانى مقام خامسده بولنان كاملك احوالن بيان ايدر
٤٩٣ نوع ثالث علم اليقين وعين اليقين وحق اليقين اطوارن بيلديرر
٤٩٤ فصل سادس مقامات سبعه‌دن مقام سادسده بولنان نفس مرضيه‌يى اوچ نوعله بيلديرر
٤٩٤ نوع اول نفس مرضيه‌نك وجه تسميه‌سنى وصفاتنى بيان ايدر

TBMM KUTUPHANESI

٤٩٥ نوع ثانى مقام سادسده بولنان كاملك احوالن بيان ايدر
٤٩٦ نوع ثالث طبيعت وظل ونفس رحمانى بواوچى برجوهر اولديغن بيلديرر
٤٩٧ فصل سابع مقامات سبعه‌دن مقام سابعده بولنان نفس كامله‌يى سكز نوعله بيلديرر
٤٩٧ نوع اول نفس كامله‌نك وجه تسميه‌سنى وصفاتنى بيان ايدر
٤٩٨ نوع ثانى مرشد كامل علامات وكرامات وعباداتن بيلديرر
٤٩٩ نوع ثالث سالك قابلك متانت وعلامتلرن بيلديرر
٤٩٩ نوع رابع سالك قابل حزن وقبض ايله منشرح اولديغن بيلديرر
٥٠٠ نوع خامس سالك مقام نفس اماره‌ده ايكن شيطان انى قطع ايلديكن بيلديرر
٥٠١ نوع سادس سالك مقام نفس لوامه‌ده ايكن شيطان انى قطع ايلديكن بيلديرر
٥٠٢ نوع سابع سالك مقام نفس ملهمه‌ده ايكن شيطان انى اضلال ايلديكن بيلديرر
٥٠٣ نوع ثامن سالك مقام نفس مطمئنه‌يه كلديكن وحصن مولايه داخل اولديغن بيلديرر
٥٠٤ فصل ثامن حضرت غوث علوى شيخ اسمعيل تلوينك احوالن اون نوعله بيلديرر
٥٠٤ نوع اول حضرت غوث علوينك نسب مذهب ومشرب ولسانن بيلديرر
٥٠٦ نوع ثانى حضرت علوينك حكايت بئريه‌سن بيان ايدر
٥٠٧ نوع ثالث حضرت غوث علوينك شمائل وعباداتن بيلديرر
٥٠٩ نوع رابع حضرت غوث علوينك عادات وشيانن بيلديرر
٥١٣ نوع خامس حضرت غوث علوينك مريدى عثمان افندينك اوائل حالنى بيلديرر
٥١٤ نوع سادس حضرت غوث علوينك مريدى عثمان افندى مرشد آرزوسين قيلديغن بيلديرر
٥١٥ نوع سابع حضرت غوث علوينك مريدى عثمان افندينك انكله ملاقاتن بيلديرر
٥١٧ نوع ثامن حضرت غوث علوينك بعض كراماتن بيلديرر
٥٢١ نوع تاسع حضرت غوث علوينك مزيدى عثمان افندينك وفاتن بيلديرر
٥٢٦ نوع عاشر حضرت غوس علوينك استقامتن وزمان رحلتن بيلديرر
٥٢٨ خاتمة الكتاب كيفيت صحبت حبيب خالق خلقى آداب واركانيله فصول اربعه ايله بيلديرر
٥٢٨ فصل اول اجمال معاملات حبيب حدايى وحسن معاشره‌يى اوچ نوعله بيلديرر
٥٢٨ نوع اول مكارم اخلاق رسول امينى واصحاب كزينى وعلماى دينى بيلديرر
٥٢٩ نوع ثانى جمله خلق ايله معامله‌يى آيات بينات ايله بيلديرر
٥٣٠ نوع ثالث جمله خلق ايله حسن خلق ايله معامله‌يى احاديث قدسيه ايله بيلديرر
٥٣١ فصل ثانى جمله خلق ايله حسن خلق معامله‌يى درت نوعله بيلديرر
٥٣١ نوع اول جمله خلق ايله حسن خلق ايله معامله‌يى احاديث شريفه ايله بيان ايدر
٥٣٢ نوع ثانى جمله خلق ايله حسن خلق ايله معامله‌نك كيفيتن نيجه آثار ايله بيلديرر
٥٣٤ نوع ثالث جمله خلق ايله حسن خلق ايله معامله‌يه متعلق اولان كلام كبارى بيلديرر
٥٣٦ نوع رابع تأهل وتزوجك ترهيب وآفاتن وترغيب وفوائدن بيلديرر
٥٣٨ فصل ثالث آداب واركان صحبت خالق وخلقى اون اوچ نوعله بيلديرر
٥٣٨ نوع اول عبدك مولاسيله حضور وانسيتك آداب واركانن بيلديرر
٥٣٩ نوع ثانى عالمك طالبلرينه تعليم وتدريسنك آداب واركانن بيلديرر
٥٣٩ نوع ثالث شاكردك استاذندن تعلمنك آداب واركانن بيلديرر
٥٤٠ نوع رابع آدمك والدين ايله صحبت والفتنك آداب واركانن بيلديرر
٥٤٠ نوع خامس تجرد عالمنده اولان عارفك تزوجنك آداب واركانن بيلديرر
٥٤٠ نوع سادس رجل كندى اهليله ملاعبه وجماعتك آداب واركانن بيلديرر

TBMM KUTUPHANESI

٥٤١ نوع سابع اوقات واتحادى واحوال واشكال اولادى بيلديرر
٥٤٢ نوع ثامن رجلك اهليله صحبت والفتنك اداب وارکانن بيلديرر
٥٤٣ نوع تاسع عورتك زوجله صحبت والفتنك آداب وارکانن بيلديرر
٥٤٤ نوع عاشر كشينك اولاديله صحبت والفتنك آداب وارکانن بيلديرر
٥٤٤ نوع حادى عشر سيدك غلمان وجواريسيله صحبتنك آداب وارکانن بيلديرر
٥٤٥ نوع ثانى عشر اقربانك اقربا ايله صحبتلرينك آداب وارکانن بيلديرر
٥٤٦ نوع ثالث عشر كشينك جيرانيله صحبتنك آداب وارکانن بيلديرر
٥٤٦ فصل رابع آداب وارکان وصحبت اخوان ومعارفى التى نوعله وبر خاتمه ايله بيلديرر
٥٤٦ نوع اول آداب وارکان وصحبت اخوان صفايى بيلديرر
٥٤٨ نوع ثانى آداب وارکان صحبت والفت معارف ناسى بيلديرر
٥٤٩ نوع ثالث آداب وارکان صحبت مجاهيل ناسى بيلديرر
٥٥٠ نوع رابع علماى كرامك امور خارجيه‌لرى نظامن بيلديرر
٥٥٣ نوع خامس اولياى كرامك امور خارجيه‌لرى نظامن بيلديرر
٥٥٤ نوع سادس آفات ذنوب جميع اعضايى واسباب فقر وغنايى بيلديرر
٥٥٩ خاتمة الخاتمه بالاده ترغيب اولنان طاعات ومعاملاتى انسانه آسان ايدن توحيدى بيلديرر

تمت فهرست الكتاب بعون رب الارباب عدد الابواب والفصول والانواع ستمائة وستة بالاجماع وتر

كفتهٔ محمد ذكرى افندى

كوكل حقى بيلورسن وترى سودى وترى سوسنده سون جانلرده مطلقدر مقيد اولمق تنده
نوله وتر ايله فهرست اولسه ذكرى معرفتنامه آچلدى كنز وعرفان مژده‌لر عشاقه هر فنده

TBMM KUTUPHANESI

Zonguldak Kitaplığından 750 Kuruş alınmıştır

15-12-941

B. M. M. Kitaplığı
Bu eser Kitaplıktan dışarı çıkmaz

معرفت نامه

تألیف العالم العلامة ابراهیم حقی نفعنا الله ببرکاته واعاد علینا وعلی المسلمین من صالح دعواته
آمین

طابع وناشری

قریمی یوسف ضیا

استانبول

مطبعهٔ احمد کامل — سلطان بایزیدده چادیرجیلر قپوسی

سنه ۱۳۳۰

TBMM KUTUPHANESI

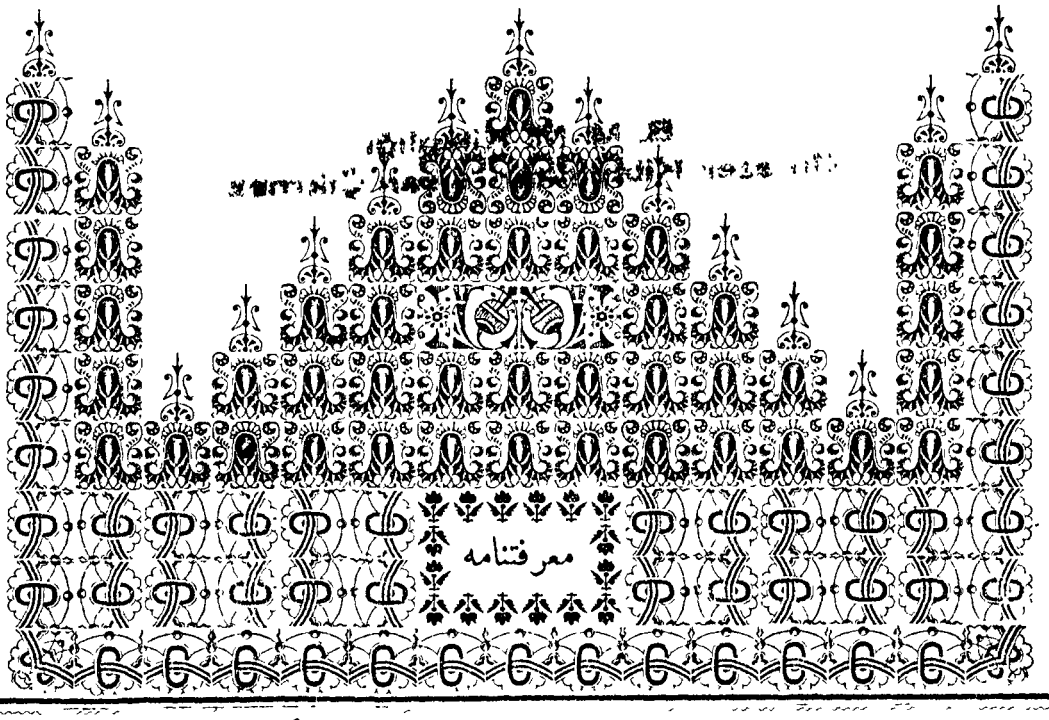

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد بی حد * وشکر بی عد * وثنای مؤبد * واحد وفرد واحد حضرتلرینه اولسونکه هرشان آکوانی علم ازلیسیله مقدر ومبین قیلوب اعیان جهانی فیض لم یزلیسیله مرتب ومعین قیلوب کلشن عالمی کل آدمله معطر ومزین قیلمشدر وجمله جهانی انسان ایچون وآنی کندی معرفتیچون وارایدوب حقایق اشیا ایله دقایق معنایی بالجمله آنده اجمال واظهار ایدوب روح انسانی جامع اسمنه صورت وحامل امانت ومحل اسرار ایتمشدر وهیئت عالمده اولان نجه بیك حکمتنه علمایی واقف ایلیوب * کتاب جهانك هر برحرفندن آیات معرفتی مطالعه ایدنلری عارف ایلیوب کوکل عالمنه دخول ایدن عبادتی کعبه حضورنده عاکف ایلمشدر * وافضل صلوات واکمل تحیات واحسن تسلیمات اول سید کائنات واشرف مخلوقات وخلاصهٔ موجودات پیغمبرمز علیه الصلاة والسلام حضرتلرینك اسم اعظم وعقل اول اولان روح اکملنه اولسونکه (لولاك لولاك لما خلقت الافلاك) خطابیله مستطاب اولمشدر * وخلق ظلمات جهالتدن انوار هدایته اخراجیله کندی نفسن بیلان امتی معرفت حق بولمشدر * واول اصحابنه هم تحیات اولسونکه * اقوال وافعال وعقاید واخلاقك جمله سنده اکا تابع اولوب * نور ایمان وحضور عرفان ایله کوکللری طولمشدر رضوان الله تعالی علیم اجمعین * بوحقیر حقیقی ابراهیم حقی اول عزیز وشریف مخدومی السید احمد نعیمی ایچون بوکتابی اکتتاب ایله اکا خطاب ایدرکه اعزك الله فی الدارین * اولامعلوم اولسونکه حق تعالی ایکی عالمی بنی آدم ایچون * وآنلری انجق کندی معرفتیچون خلق ایلدیکن جمله یه طیورمشدر * نته کیم لطف وکرمیله (کنت کنزا مخفیا فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق لیعرفونی) بیورمشدر * پس خلقت عالم وآدمدن مقصد اقصی ومطلب اعلی معرفت مولادر لکن بودولت ابدیه وسعادت سرمدیه که جمله دن اولی در انجق معرفت نفسه مربوط اولوب معرفت نفس دخی معرفت بدنه منوط اولوب * معرفت بدن هم معرفت عالمه موقوف اولوب * معرفت عالم ایسه علوم حقیقیه ایله موصوف اولدیغیچون برمقدار علم هیئت وحکمتدن اخذ وجمع ایدوب * برمقدار دخی علم تشریح ابدان وانفسدن التقاط وانتخاب ایدوب * برمقدارهم علم قلوب وعرفاندن اقتباس والتماس ایدوب * لسان ترکیه ترجمه ایله بوکتاب مستطابی فقط برمقدمه واوچ فن وبرخاتمه اوزره تألیف وتصنیف ایلدمکه مقدمه سی معرفت هیئت اسلام واجمال احوال دوجهان

فن

TBMM KUTUPHANESI

فن اول معرفت هیئت عالم وتفصیل حکمت اشیاواعیان * وفن ثانی معرفت اشکال ترکب ابدان وماهیت نفس انسان * وفن ثالث معرفت کیفیت نیل عرفان وحقیقت حضور یزدان * وخاتمه‌سی معرفت آداب وارکان صحبت یاران واقارب وجیران اولمق اوزره ترتیب وتنظیم ایلدم تا که (اولا) مقدمه‌دن آیات بینات ایله ثابت اولان عجایب اطوار اکوانی اجمالا بیلوب * غرائب احوال دوجهانی تیقن قیلدقده * اعتماد کلی برله اعتقاد تام ایدوب جمله‌نك خالق وصانعن بیله‌سن * وعظمت وقدرتن تفکر وتذکر قیله‌سن * بعده فن اولدن بدایع صنایع خالق عالم آفاقی ایچنده تفصیلا سیر ایدوب * اسرار جهانه واقف اولدقده عالم قشر آدم و آدم لب عالم اولدیغن بیلوب جمله‌دن فارغ اوله‌سن * وکندی کندیکه کامل‌سن * بعده فن ثالثدن عجائب قدرت صانعی کندی جسم وجانکده اجمالا کوروب عالم کبیرده هرنه‌وار ایسه جمله‌نك مثالنی کندی وجودکده بولدقده وجودك برکوچك عالم اولدیغن بیلوب کندی نفسکه کامل‌سن وعالم انفسده آیات بینات مولایی تماشا قیله‌سن وکندی روحکی اقلیم وجودك سلطانی بیلوب قدر وقیمتکه واقف اولوب * معرفت نفس مرتبه‌سن بوله‌سن وکندی عالمنده سلطان اوله‌سن * بعده فن ثالثدن حضرت مقلب القلوبك عجائب الهامات وغرائب تصرفاتن وقلوبه قرب ذات وصفاتن عالم اکبر اولان دلده علم الیقین بیلوب * ماسوادن آزاد اولوب جمله‌یی اونودوب هب ایدوب ایلین متصرف برآنی بولدقده عالم وحدته ایروب اول واحد فردك وحدانیتن بصیرتکله عین الیقین کوروب * معرفت الله دولتنه ایره‌سن * وسعادت قربنی حق الیقین بیلوب ابدا آنکله قاله‌سن (آخرا) خاتمه‌دن عالم کثرتده اولان احکام مراتب وجودی بیلو * حدودنی حفظ وصیانت قیلوب مخلوق خدایه رفق ومدارات ایله محبوب القلوب اولدقده سلامتله جمعیت خاطر بوله‌سن * وراحتله عزیز عالم اوله‌سن چونکه بوکتاب شریفده نظام بواسلوب لطیف اوزره تمام اولوب * نظر قبول ایله مطالعه ایدنلری حقیقت آیات مولایه مطلع ایتمشدر پس بوکا ﴿معرفتنامه﴾ نام اولوب تاریخ اختتامی بیك یوز یتمشه یتمشدر

مقدمة الکتاب

آیات قرآنیه واحادیث نبویه مفهومنجه اعتماد واعتقاد اولنه‌جق امور دینیه ولوازم یقینیه‌دن اولان هیئت اسلام اوزره ترتیب خلقت عرش وکرسی وجنانی وسموات وارضین وبحار ونیرانی واشراط ساعت واحوال واهوال قیامت وخراب وفنای جهانی وبقای عالم لقای رحمانی فصول اربعه ایله تفصیل ایدر (فصل اول) اجمالا ترتیب خلقت عالمی * وکیفیت عظمت عرش اعظمی * وحمله عرشی * واول کروبیون محترمی وحولنده اولان انهار وملائکه وسائر امی وتحتنده اولان کرسی وسدره ولوح وقلمی التی نوع ایله بیان ایدر ﴿نوع اول﴾ خلاق جهانك عالمده اولان بدایع صنایعن تفکر وتذکره هادی وبادی اولان آیات بیناتی بیلدیرر (ای عزیز معلوم اولسونکه حق تعالی بوعالمی وجود ووحدانیتنه علامت ایدوب جمیع اشیاده اولوا الابصاره اظهار صنعتله حقایق حکمتن طیورمشدر وکندی معرفتنه عبادنی ترغیب ایچون کلام قدیمنده عظمتله بیورمشدر الآیات المکتوبة علی الترتیب الذی فی المصحف الشریف (بسم الله الرحمن الرحیم * الحمد لله رب العالمین * الم تعلم ان الله له ملك السموات والارض ومالکم من دون الله من ولی ولا نصیر * الله لا اله الا هو الحی القیوم لا تأخذه سنة ولا نوم له مافی السموات ومافی الارض من ذا الذی یشفع عنده الا باذنه یعلم مابین ایدیهم وماخلفهم ولا یحیطون بشیء من علمه الا بماشاء وسع کرسیه السموات والارض ولا یؤده حفظهما وهو العلی العظیم * ان الله لا یخفی علیه شیء فی الارض ولا فی السماء هو الذی یصورکم فی الارحام کیف یشاء لا اله الا هو العزیز الحکیم * ولله مافی السموات والارض والی الله ترجع الامور * ان فی خلق السموات والارض واختلاف اللیل والنهار لایات لاولی الالباب * الذین یذکرون الله قیاما وقعودا وعلی جنوبهم ویتفکرون فی خلق السموات والارض ربنا ماخلقت هذا باطلا سبحانك فقنا عذاب النار * ولله مافی السموات ومافی الارض وکان الله بکل شیء محیطا ولله ملك السموات والارض وما بینهما والیه المصیر * لله ملك السموات والارض وما فیهن وهو علی کل شی قدیر * وهو الله فی السموات وفی الارض یعلم سرکم وجهرکم ویعلم ماتکسبون * وله ماسکن فی اللیل والنهار وهو السمیع العلیم * وعنده مفاتح الغیب لا یعلمها الا هو ویعلم مافی البر والبحر وماتسقط من ورقة الا یعلمها ولا حبة فی ظلمات الارض ولا رطب

ولا يابس الا في كتاب مبين * وله من في السموات والارض كل له قانتون * وكذلك نرى ابراهيم ملكوت السموات والارض وليكون من الموقنين * اني وجهت وجهي للذي فطر السموات والارض حنيفا وما انا من المشركين * ذلكم الله ربكم لا اله الا هو خالق كل شئ فاعبدوه وهو على كل شئ وكيل * ان ربكم الله الذي خلق السموات والارض في ستة ايام ثم استوى على العرش يغشى الليل النهار يطلبه حثيثا والشمس والقمر والنجوم مسخرات بامره الا له الخلق والامر تبارك الله رب العالمين * ان الله له ملك السموات والارض يحيي ويميت وما لكم من دون الله من ولي ولا نصير * وما يعزب عن ربك من مثقال ذرة في الارض ولا في السماء ولا اصغر من ذلك ولا اكبر الا في كتاب مبين * قل انظروا ماذا في السموات والارض * ان كل من في السموات والارض الا آتي الرحمن عبدا لقد احصاهم وعدهم عدا * لو كان فيهما آلهة الا الله لفسدتا فسبحان الله رب العرش عما يصفون * الم تر الى ربك كيف مد الظل ولو شاء لجعله ساكنا ثم جعلنا الشمس عليه دليلا ثم قبضناه الينا قبضا يسيرا * وترى الجبال تحسبها جامدة وهي تمر مر السحاب صنع الله الذي اتقن كل شئ انه خبير بما تفعلون * الله الذي يرسل الرياح فتثير سحابا فيبسطه في السماء كيف يشاء ويجعله كسفا فترى الودق يخرج من خلاله فاذا اصاب به من يشاء من عباده اذا هم يستبشرون * فانظر الى آثار رحمة الله كيف يحيي الارض بعد موتها ان ذلك لمحيي الموتى وهو على كل شئ قدير * الم تر ان الله يولج الليل في النهار ويولج النهار في الليل وسخر الشمس والقمر كل يجري لاجل مسمى وان الله بما تعملون خبير * الله الذي خلق السموات والارض وما بينهما في ستة ايام ثم استوى على العرش ما لكم من دونه من ولي ولا شفيع افلا تتذكرون * الحمد لله الذي له ما في السموات وما في الارض وله الحمد في الاخرة وهو الحكيم الخبير * يعلم ما يلج في الارض وما يخرج منها وما ينزل من السماء وما يعرج فيها وهو الرحيم الغفور * عالم الغيب لا يعزب عنه مثقال ذرة في السموات ولا في الارض ولا اصغر من ذلك ولا اكبر الا في كتاب مبين * ان الله يمسك السموات والارض ان تزولا ولئن زالتا ان امسكهما من احد من بعده انه كان حليما غفورا * وآية لهم الارض الميتة احييناها واخرجنا منها حبا فمنه يأكلون * وجعلنا فيها جنات من نخيل واعناب وفجرنا فيها من العيون ليأكلوا من ثمره وما عملته ايديهم افلا يشكرون * سبحان الذي خلق الازواج كلها مما تنبت الارض ومن انفسهم ومما لا يعلمون * وآية لهم الليل نسلخ منه النهار فاذا هم مظلمون * والشمس تجري لمستقر لها ذلك تقدير العزيز العليم * والقمر قدرناه منازل حتى عاد كالعرجون القديم لا الشمس ينبغي لها ان تدرك القمر ولا الليل سابق النهار وكل في فلك يسبحون * وآية لهم انا حملنا ذريتهم في الفلك المشحون وخلقنا لهم من مثله ما يركبون * اوليس الذي خلق السموات والارض بقادر على ان يخلق مثلهم بلى وهو الخلاق العليم * انما امره اذا اراد شيئا ان يقول له كن فيكون * فسبحان الذي بيده ملكوت كل شئ واليه ترجعون * رب السموات والارض وما بينهما العزيز الغفار * وما قدروا الله حق قدره والارض جميعا قبضته يوم القيمة والسموات مطويات بيمينه سبحانه وتعالى عما يشركون * ونفخ في الصور فصعق من في السموات ومن في الارض الا من شاء الله ثم نفخ فيه اخرى فاذا هم قيام ينظرون * واشرقت الارض بنور ربها ووضع الكتاب وجئ بالنبيين والشهداء وقضي بينهم بالحق وهم لا يظلمون * ووفيت كل نفس ما عملت وهو اعلم بما يفعلون * وسيق الذين كفروا الى جهنم زمرا حتى اذا جاؤها فتحت ابوابها وقال لهم خزنتها الم يأتكم رسل منكم يتلون عليكم آيات ربكم وينذرونكم لقاء يومكم هذا قالوا بلى ولكن حقت كلمة العذاب على الكافرين * قيل ادخلوا ابواب جهنم خالدين فيها فبئس مثوى المتكبرين * وسيق الذين اتقوا ربهم الى الجنة زمرا حتى اذا جاؤها وفتحت ابوابها وقال لهم خزنتها سلام عليكم طبتم فادخلوها خالدين * وقالوا الحمد لله الذي صدقنا وعده واورثنا الارض نتبوأ من الجنة حيث نشاء فنعم اجر العاملين * وترى الملائكة حافين من حول العرش يسبحون بحمد ربهم وقضي بينهم بالحق وقيل الحمد لله رب العالمين * الله الذي جعل لكم الارض قرارا والسماء بناء وصوركم فاحسن صوركم ورزقكم من الطيبات ذلكم الله ربكم فتبارك الله رب العالمين * الا انه بكل شئ محيط * فاطر السموات والارض جعل لكم من انفسكم ازواجا ومن الانعام ازواجا يذرؤكم فيه ليس كمثله شئ وهو السميع البصير * وهو الذي في السماء اله وفي الارض اله وهو الحكيم العليم * وتبارك الذي له ملك السموات والارض وما بينهما وعنده علم الساعة واليه ترجعون * وما خلقنا السموات والارض وما بينهما لاعبين * ما خلقناهما الا بالحق ولكن اكثرهم لا يعلمون فلله الحمد رب السموات ورب الارض رب العالمين وله الكبرياء في السموات والارض وهو العزيز الحكيم *

TBMM KUTUPHANESI

وسخر لكم مافى السموات وما فى الارض جميعا منه ان فى ذلك لآيات لقوم يتفكرون * ولله جنود السموات والارض وكان الله عليما حكيما ولله ملك السموات والأرض يغفر لمن يشاء ويعذب من يشاء وكان الله غفورا رحيما يسئله من فى السموات والارض كل يوم هو فى شأن فبأى آلاء ربكما تكذبان * كل من عليها فان ويبقى وجه ربك ذو الجلال والاكرام * سبح لله مافى السموات والارض وهو العزيز الحكيم * له ملك السموات والارض يحيى ويميت وهو على كل شئ قدير * هو الاول والاخر والظاهر والباطن وهو بكل شئ عليم * هو الذى خلق السموات والارض فى ستة ايام ثم استوى على العرش يعلم مايلج فى الارض ومايخرج منها وماينزل من السماء ومايعرج فيها وهو معكم اينما كنتم والله بما تعملون بصير * له ملك السموات والارض والى الله ترجع الامور * يولج الليل فى النهار ويولج النهار فى الليل وهو عليم بذات الصدور * الم تر ان الله يعلم مافى السموات ومافى الارض مايكون من نجوى ثلثة الاهو رابعهم ولاخمسة الاهو سادسهم ولاادنى من ذلك ولااكثر الاهو معهم اينما كانوا ثم ينبئهم بما عملوا يوم القيامة ان الله بكل شئ عليم * سبح لله مافى السموات ومافى الارض وهو العزيز الحكيم * يسبح لله مافى السموات ومافى الارض له الملك وله الحمد وهو على كل شئ قدير * خلق السموات والارض بالحق وصوركم فأحسن صوركم واليه المصير * يعلم مافى السموات وارض ويعلم ماتسرون وماتعلنون * والله عليم بذات الصدور * الله الذى خلق سبع سموات ومن الارض مثلهن يتنزل الامر بينهن لتعلموا ان الله على كل شئ قدير * وان الله قد احاط بكل شئ علما * تبارك الذى بيده الملك وهو على كل شئ قدير الذى خلق الموت والحيوة ليبلوكم ايكم احسن عملا وهو العزيز الغفور الذى خلق سبع سموات طباقا ترى فى خلق الرحمن من تفاوت فارجع البصر هل ترى من فطور * ولقد زينا السماء الدنيا بمصابيح وجعلناها رجوما للشياطين واعتدنا لهم عذاب السعير * قل هو الذى ذرأكم فى الارض واليه تحشرون * الم تروا كيف خلق الله سبع سموات طباقا وجعل القمر فيهن نورا وجعل الشمس سراجا والله انبتكم من الارض نباتا ثم يعيدكم فيها ويخرجكم اخراجا والله جعل لكم الارض بساطا لتسلكوا منها سبلا فجاجا ﴿نوع ثانى﴾ اجمالا ترتيب خلقت عالمى بيلديرر اى عزيز معلوم اولسونكه اهل تفسير واهل حديث اتفاق ايتمشلردركه اول ذات اقدس تعالى وتقدس حضرتلرى مرتبهٔ احديتده بر كنز مخفى ايكن معروف اولمغى مراد ومحبت ايلمسيله عالم ارواحى وعالم اجسامى خلق ايدوب كندى جمال رحمتن وكمال قدرتن وجلال وعظمتن ونوال ونعمتن وانواع صنعتن واسرار حكمتن ظهوره كتورمك مرادايلدكده جميع مخلوقاتندن اقدم كتم عدمدن برجوهر اخضر انورى وجوده كتورمشدر * وبعض روايتده كندى نورندن برلطيف وعظيم جوهر وارايدوب آندن جميع كائناتى تدريج وترتيب ايله اظهار ايتمشدر واكا جوهر اول ونور محمدولوح محفوظ وعقل كل وروح اضافى تسميه ايدرلركه جميع ارواح واجسامك مبدأ ومنشائى اول جوهر در چونكه حق تعالى محبتيله اوجوهره باقشدر همانده اول جوهر حياسندن اريبوب صومثلى آقشدر وآنك زبدهٔ خالصى فوقنه چقمشدر پس اول زبده دن ابتداء نفس كلى يى يراتمشدر بعده ارواح ملائكه يى بعده ارواح انبيايى بعده ارواح اوليايى بعده ارواح عارفينى بعد ارواح عابدينى بعده ارواح مؤمنينى بعده ارواح كافرينى بعده ارواح جنى بعده ارواح شياطينى بعده ارواح حيواناتى بعده ارواح نباتاتى بعده ارواح طبايعى خلق ايتمشدر * وارواح مذكوره ايچون على مراتبهم مقامات معلومه تعيين ايدوب هر صنف كندى مقام معلومنه كتمشدر * وهر روح كندى جنسى بولوب جنود مجنده اولوب هر فرقه مقامنده قالمشدر * وعالم ملكوت بواون درت انواع ارواح ايله تمام اولمشدر وبو عالمك اعلى واصفى ولطفنه عالم غيب وعالم لاهوت وعالم جبروت اطلاق ايدرلر * واوسطنه عالم ارواح وعالم معانى وعالم امر تسميه ايدرلر * وادنى واكثف واجسامه اقربنه عالم مجردات وعالم برزخ وعالم مثال ديرلر * وبونك اوزرينه ايكى بيك سنهٔ مقدار مدت مرور ايلدكده حق تعالينك ارادت قديمه سى تعلق ايلمشديكم اظهار نام وشان ايچون عالم اجسامى خلق ايليه پس اول جوهر اوله محبتيله بردخى نظر قيلمشدر * وآنك يوزى صوبى حياسندن حركته كلوب امواجى مرتفع اولمشدر وزبداعلاسندن عرش اعظم وجوده كلمشدر وآنك تحتنده اولان زبدلردن كرسى وجنت وجهنم وسموات سبعه

وعناصر اربعه وجوده كلوب صورت بولمشدر وعرش اعلادن اسفل سافلينه دك بوعالم صورت بوترتيب اوزره نظام بولوب اون بش انواع اجسام مذكوره ايله عالم ملكك وضعى تمام اولمشدر * وبوعالمك اعلاسنه عالم علوى وعالم بقا وعالم آخرت ديرلر واوسطنه عالم متوسط وعالم اجرام اثيريه وعالم افلاك وعالم سموات اطلاق ايدرلر وادناسنه عالم سفلى وعالم اجسام وعالم عناصر وعالم كون وفساد وعالم دنيا تسميه ايدرلر پس مفردات عالم ملكوت ايله مفردات عالم ملكك مجموعى اعنى انواع ارواح ايله اصناف اجسام بسيطه نك جمله سى حروف هجانك امثالى يكرمى طقوز تمام اولمشدر وايكى عالمك مفردات مذكورهٔ معدوده سى تركيبنده اوچ قسم اجسام مركبه وجوده كلمشدر كه معدن ونبات وحيوان اولمشدر نجه كيم تركيب حروف هجادن اسم وفعل وحرف وجوده كلمشدر واصول كلمات انسان اولمشدر كذلك مفردات دوعالمدن مركبات ثلاثه ظهور ايدوب آنلردن كتاب جهان بى حدوپايان معانى بولمشدر پس عين عبرتله عالمه نظر ايدن عارفلر هرنسنه ده نجه حكمت تماشا قيلمشدر واهل الله صنع بارى اسرارينه مطلع اولمشدر وحروف اشيادن لب معنايه واروب حضور وانسى بولمشدر (رباعى) عالمكه تمام نسخهٔ حكمتدر * معناسنى فهم ايلينه جنتدر * محروم شهوداولنلرك چشمنده * زندان بلاچاه وغم محنتدر ﴿نوع ثالث﴾ كيفيت عرش اعظمى وحملهٔ محترمى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تفسير واهل حديث اتفاق اوزره ديمشلردركه حق تعالى جمله عالمى برآنده خلق ايتمكه قادر ايكن التى كونده خلق ايتمسى اعنى يوم احده بدأ ايدوب مفردات عالمى يوم جمعه ده تمام ايلمسى عبادينه هر امرده صبر وتأنى يى تعليم وتفهيمدر * نته كيم عظمتيله بيورمشدركه ولقد خلقنا السموات والارض وما بينهما فى ستة ايام ومامسنا من لغوب * وحق تعالى قدرتيله زبدمذكوردن عرش اعظمى جوهر اخضردن خلق ايتمشدركه آنك نور وعظمتى وصف وبياندن خارج بولنمشدر وعرش مجيدك اطرافى ياقوت احمر اولوب جميع مخلوقاتك صفات وصورتلرى آنده رسم ونقش اولنمشدر وسمواتك فوقنده عرش رحمان قبلهٔ ملائكه قيلنمشدر نته كم بريوزنده كعبة الله اهل ارضك قبله سى قيلنمشدر وعرش اعظمك يتمش بيك لسانى واردركه هر برلسانى بشقه برلغتله حق تعالى يه تسبيح ايدر ذاكردر وعرش اعظمك درت قائمه سى واردركه هر برى تحت الثرايه واصلدر وعرش اعظم صواوزرنده وصوريح اوزرنده ايكن حق تعالى درت عظيم ملائكه خلق ايتمشدركه حالا حملهٔ عرش آنلردر ويوم قيامتده درت عظيم ملك هم خلق ايتسه كركدر * وحملهٔ عرش رب الارباب اول كونده ثمانيه اولسه كركدر وحملهٔ اربعه دن هر برينك درت وجهى واردركه برروجهى آدم صورتنده وبرروجهى اسد صورتنده وبرر وجهى ثور صورتنده وبرر وجهى قرتال صورتنده تصويراولنمشدر وهر بروجه بريوزنده كندى نوعندن اولان مخلوقات ايچون رزاقندن طالب ارزاق بولنمشدر وحملهٔ عرش دائما قيامده ساكن اولوب عرش اعظمى رقبه لرى اوزرنده بوكلنمشلردركه اياقلرى يدى قات يردن هم اسفلده در وملائكهٔ مقربينك جمله سندن عندالله محترم حملهٔ عرش اعظمدر وآنلرك برينك آدى اسرافيلدركه عرشك برساقى آنك رقبه سى اوزرنده محكمدر وحق تعالينك عندنده اول حملهٔ عرشدن دخى اعز واكرمدر وصاحب صور بودركه قيامته دك لوح محفوظه ناظردر ونفخ صورايچون مستعدوحاضردر ولوح محفوظدن جبرائيل وميكائيل وعزرائيل عليهم السلامك امور واحوالن واعمالن آنلره اعلام واخبار والقا ايلمكده ماهردر وحملهٔ عرشدن هر برينك درت جناحى واردركه جوانب اربعه يه منتشر اولمشلردر وحملهٔ عرشك برينك نصفى ثلج ونصفى نار دركه برى برينى منطفى ايتيوب بيلديرر بوجكى مثالى برى بريله امتزاج قيلمشلر وحملهٔ عرشك جثه لرى اويله اعظمدركه اذنلرى شحمه سيله عنقلرى مابينى خفق طيرايله يدى يوز يللق مسافه بولنمشدر وحملهٔ عرشه كروبيون دخى اطلاق اولنمشدر وحملهٔ عرشك كلماتى على الدوام بوتسبيحات اولوب انلره وردلسان قيلنمشدر (سبحان ذى الملك والملكوت سبحان ذى العرش والعزة والعظمة والهيبة والقدرة والكبرياء والجبروت سبحان الملك المعبود سبحان الملك الموجود سبحان الملك الحى الذى لاينام ولايموت سبوح قدوس ربنا ورب الملائكة والروح) ﴿نوع رابع﴾ عرش اعظمك حولنده اولان انهار عظامى وملائكهٔ كرامى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تفسير واهل حديث اتفاق برله ديمشلردركه حق تعالى عرش اعظمك حولنده سكز نهر

TBMM KUTUPHANESI

عظيم خلق ايتمشدر كه دردى ثلجدن ابيض وابرددر ودردى عسلدن احلى واطيبدر وبوانهار ثمانيه
على الدوام جريان ايله عرش اعظمى طواف ايدرلر وحق تعالى آنده حرقائيل نامنده برملك خلق ايتمشدر كه جميع
اشيانك اسرارينه يتمشدر اول ملك عظمت عرشى دخى مرادايدوب حق تعاليدن دستور استيوب طواف
عرشه كتمشدر اوچ بيك سنه مقدارى سكز بيك جناحيله پرواز ايتمشدر عاجز اولدقده حق تعالى اكا قوت وپروب
طيران ايله امر ايتمشدر اوچ بيك سنه مقدارى دخى عرشك حولنده كتمشدر اكا بنه عجز كلدكده حق تعالى
قدرت ايله قوت ويروب اوچمغه امر ايتمشدر اوچ بيك ييل قدرينه كتمشدر بعده عاجز قالوب كورمشدر كه طقوز
بيك سنه ده انجق عرشك برساقندن برساقنه يتمشدر اول حيرتده ايكن اكا حقدن ندا كلمشدر كه ياحرقائيل
اكر قيامته دك پرواز ايلسك عرشمى تماميله طواف ايده مزسن وانهار ثمانيه نك وراسنده عرش اعظمك حولنده
بيك حجاب نوردن وبيك حجاب ظلمتدن خلق اولنمشدر تاكيم شدت نور عرشدن حولنده اولان ملائكه محترق
اولمسونلر ديو آنلره حائل بولنمشدر وحجب مذكوره نك وراسنده يتمش بيك صف ملائكه خلق اولنمشدر عر ٨
مستولى اولان رحمانه على الدوام تسبيح ايدرلر وطواف عرش ايچون حولنده كيدرلر وكونده ايكى نوبت حملهٔ
عرشه سلام ويررلر وبونلره ملائكهٔ صافون وحافون ديرلر وبونلرك وراسنده هم يتمش بيك صف ملائكه خلق
اولنمشدر وبونلر ابدا قيامده طوروب (سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر ولا حول ولا قوة الا بالله العلى
العظيم) ديرلر وبوجمله صفوفك وراسنده برحيهٔ عظيمه واردركه عرش اعظمى احاطه ايدوب رأسى ذنبى
اوزرينه وضع ايتمشدر وانك رأسى درهٔ بيضادن وجسمى ذهب اصفردن وكوزلرى ياقوت احمردن خلق
اولنمشدر وآنك يوز بيك جناحى واردركه هر بر ريشه سى عندنده برملك تسبيح ايدر بولنمشدر اول حيهٔ صفرانك
تسبيحى صداسندن جميع ملائكه يى مهابت آلمشدر زيرا كه اول جمله ملائكه نك تسبيحلرى صداسنه غالب
كلمشدر ودهنن آچدقجه سموات وارضى برلقمه ايتمكى ممكندر واكر اول حيهٔ عظيمه تسبيحنده تلطف ايله الهام
اولنمسه ايدى آنك صداسى مهابتندن جميع مخلوقات هلاك اولورلردى وحق تعالى ملائكهٔ كرامى انوار مختلفة
الاطواردن خلق ايتمشدر پس عرش انوره اقرب اولان ملائكه نك انوارى اشد واظهر درزيرا كه ملائكهٔ عرشك
انوارينه ملائكه سدره تحمل ايده مزلر وآنلرك شدة انوارينه ملائكهٔ سموات وارض تحمل ايده ميوب محترق
اولورلر وجميع ملائكه اوامر حق ايله عامل اولورلر وانلر انسان كبى حق تعالى يه عاصى اولمزلر غدالرى تسبيح
اولوب اكل وشرب ونوم وجماع بيلمزلر واكثرى انسان صورتنده اولوب اجنحهٔ طيوره مشابه بولنوب اجسام
لطيفه اولدقلرندن انواع صورتلرده تشكل ايدرلر وامر حق ايله خدمتنده برق خاطف كبى كيدرلر وهر برى
برخدمتده اولوب كيمى عرش حولنده تسبيح وطواف ايدرلر وكيمى كرسيده وكيمى سدره ده وكيمى جنتده
وكيمى جهنمده وكيمى كوكده وكيمى يرده وكيمى قيامده وكيمى قعوده وكيمى ركوعده وكيمى سجوده على
الدوام تسبيح ايدرلر وكيمى بنى آدم خدمتنده موكلدرليل ونهار آنلرى حفظ ايدوب عملرين يازرلر آنلره كراما
كاتبين وحفظه ديرلر وملائكه نك دخى كندبلرندن پيغمبرلرى واردركه برى اسرافيل عليه السلام در واول صاحب
صور مذكوردر وبرى جبرائيل امين عليه السلام در كه آنك الى يوز جناحى واردر هر برينك يوز ريشه سى
واردر كه هر ريشه نك طولى مابين المشرق والمغربدر وجميع اجنحه سى الوان انوار ندر ومع هذا جثهٔ عظيمه سى
ابيض من الثلجدر واياقلرى تحت الارضدر واوليه قوته مالكدر كه بر ريشه سيله جبالى قلع ودك ايلر واول
حق تعالى دن بر يوزنده اولان انبيايه سلام وكلام كتورمكه موكلدر وشكل وعظمتده اسرافيل عليه السلام
كبيدر وبرى ميكائيل عليه السلام در كه اجنحه سى اعدادنى انجق حق تعالى بيلور واول بحر مسجوردده
اولان ملائكه يه موكلدر زيرا كه سموات وارض ملائكه ايله مملودر وهر برى انزال مطر كبى نيجه خدمتلره
مأموردر وقطرات امطارك هر برينى برملك انزال ايدر وقيامته دك بر دخى اكا نوبت كلمز وهر موضعه نزول ايدن
امطار ميكائيل عليه السلام مك رأى وتدبيريله در زيرا كه بوامور اكا مفوضدر وجثهٔ عظمتده جبرائيل
عليه السلام كبيدر وبرى دخى عزرائيل عليه السلام در اول جان آلمغه موكلدر وجمله ارواحى قبض ايدن
اولدر وجميع ارض آنك حضورنده برسفره مثاليدر وملائكهٔ رحمت وملائكهٔ غضبدن نيجه يوز بيك
اتباعى واردر واول صورت وعظمتده وكثرت اجنحه ده ميكائيل عليه السلام كبيدر پس حضرت اسرافيل

وجبرائيل ومكائيل وعزرائيل عليهم السلام ملك درديى جمع ملائكه نك رئيسى وبيغمبريدركه سموات وارضده اولان ملائكه نك جمله سى بونلرك امرينه مطيع ومنقادرلر ﴿ نوع خامس ﴾ عرش اعظمك تحتنده اولان كرسى ولوح وقلمى وسدرة المنتهاى وشجرهٔ طوبانى وصور اسرافيلى وبرزخ ارواحى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تفسير واهل حديث اتفاق ايتمشلردركه حق تعالى عرش اعظمك نورندن وآنك تحتنده ياقوت احمر لونندە ساق عرشه متصل درت قائمه اوزرنده برعظيم كرسى خلق ايتمشدركه قائمه لرى تحت الثراية ايرشمشدر وجميع سموات وارضين وجبال قاف جوف كرسيده بر صحراده برحلقه مقداريدر نته كم كرسى عرش اعظمك تحتنده برصحراده برسفره مثاليدر اما بونك امثالى تشبيهلردن مراد تحديد مقاديردكلدر بلكه بيان عظمتدر زيرا كه آنلرك مقدارلرينى انجق آنلرى خلق ايدن خلاق عالم بيلور پس عرشدن مراد ملك السرير درر وكرسيدن مراد علم الله درديوب اعتقاد ايدنلر خطا ايتمشلردر وآيت واحاديثه مخالف كتمشلردر وحق تعالى عرش اعظمك تحتنده وآنك نورندن بريشيل زبرجدلونندە برعظيم لوح اخضر خلق ايتمشدر واطرافى ياقوت احمر لونندە ياتمشدر وزمردلونندە برقلم اخضر خلق ايتمشدركه طولى يوز بيللق مسافه كتمشدر وآنك درونندە مدادى نورابيض چيقاردى چونكه حق تعالى اكا يا قلم اكتب ديوندا قيلمشدر پس اول مهابتدن قلم اضطرابه كلمشدر وصداى رعدكبى صدا ايله تسبيح ايدوب اجراى حق ايله لوح محفوظ اوزرنده جارى اولمشدر ويوم قيامته دك هب اولوب اوله جقلرى كتابت قلمشدر ولوح محفوظ كتابتله مملو اولمشدر وآندن (جرى ماجرى وجف القلم) فحواسنجه قلم يابس اولوب قالمشدر وسعيد اولان سعيد وشقى اولان شقى اولمشدر لكن حق تعالى هر روز وشب لوح محفوظه اوچيوز التمش كره نظر ايدوب هر نظرده برنسنه محو ايدوب يرينه برنسنه اثبات ايدر ومراد ايلديكن ايشلر نته كم (يمحو الله مايشاء ويثبت وعنده ام الكتاب) بيورمشدر وحق تعالى جميع امور عبادى انكچون لوح محفوظه كتابت قيلمشدر تاكم اهل سموات وارض آنى بيلسونلر كه جميع احكام خلايق علم سابق اوزره جارى واكا مطابقدر پس لوح قلمى انكار ايدن منافقدر * وحق تعالى عرش اعظمك تحتنده وآنك نورندن كرسى مقابلنده جناتك فوقنده بياض انجو مثالى برفضايى خلق ايتمشدركه سدرة المنتهى ومنبت اصل شجرهٔ طوبادر ومقام جبريل امين وملائكهٔ مكرمين اودر وحق تعالى سدرة المنتهى ده برشجرهٔ عظيمه خلق ايتمشدركه اكا شجرهٔ طوبى ديرلر وآنك اصلى ذهب اصفردندر واغصانى كثيره سى مرجان احمردندر واوراقى زمرد اخضردندر وانواع اثمارى شكردندر واغصانى بى پايانى قصور جنانه متدليه در واثمار بيشمارندن اهل جنان مجتنى ومتسليدر وسدرة المنتهى ايله عرش اعظم اراسنده يتمش بيك طبقهٔ حجاب خلق اولنمشدر تاكم سدره ده اولان ملائكه شدت نور عرش ايله محترق اولميه لر وحق تعالى عرش اعظمك تحتنده وآنك نورندن ساق عرشه متصل مرجان احمر لونندە قرن وقوان شكلنده برعظيم وطويل واجوف نسنه خلق ايتمشدركه آنك جوفنده برزخ اول برزخ ثانى قلوب اعنى ابدان انسانه كله جك ارواحك وكلوب كتمش ارواحك مكانى اولوب طبقات سموات وارضين اقراص خبر مثالى آنده دوزيلوب اول آنلره اتصالسز جمله يى محيط اولمشدر وبونك محيط اجوف اول صور اسرافيلدركه آنك سطح باطنى قرص شمع انكبين كبى منقب اولوب عالم برزخ اولده ابدانه تعلق ايده جك ارواح ايچون وبرزخ ثانيده ابد الدن چيقوب حشره منتظر اولان ارواح ايچون اول سطحك ثقبه لرى مسكن ومأوى اولمشدر وطيور ارواح اول ثقبه لرده على مراتبهم الى يوم القيامه آشيان ومقام طوتوب هر برى كندى مقامنده اقامت قيلمشدر ﴿ نوع سادس ﴾ سدرة المنتهاده اولان ملائكه نك اوصاف واطوارينى وديك العرش اولان طاوسك الوان واذكارنى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تفسير واهل حديث اتفاق اوزره ديمشلردركه حق تعالى سدرة المنتهى ده موكل قيلدينى ملكى برعظيم جثه ده وعجيب شكلده خلق ايتمشدركه يتمش وجهى واردر وهر وجهنده يتمش فمى واردر وهر فمده يتمش لسانى واردر وهر لسانى بشقه برلغتله حق تعالى يه مدام تسبيح ايدرلر وحق تعالى سدرهٔ مزبوره ده درت بيك صف ملائكه خلق ايتمشدر وهر صفك مكلرى عددى اون بيكه يتمشدر صف اولده اولان ملائكه ابدا سجده يه واروب (سبحان الله) ديرلرى وصف ثانيده بولنان ملائكه دائما قعوده ايدوب (الحمد لله) ديرلر وصف ثالثده واقف اولان ملائكه مدام ركوعه واروب (لا اله الا الله) ديرلر وصف رابعده قلان ملائكه

TBMM KUTUPHANESI

على الدوام قيامده طوروب (الله اكبر) ديرلر وحق تعالى سدرهٔ مذكوره ده زمرد اخضردن مناره شكلنده برعظيم عمود خلق ايتمشدر كه سدره دن ارتفاعى يتمش بيك فرسخ مسافه در واول عمودك باشنده بياض انجودن برعظيم قبه خلق ايتمشدر واول قبه نك اوزرنده طيرطاوس شكلنده انواع جواهر الوانده برعجيب ملك خلق ايتمشدر كه آنك بيك بشيوز جناحى واردر هر برجناحنده يوزبيك ريشه سى واردر وهر برريشه سى اوزرنده اوچ سطر يشل خطله يازلمش سطر اولده (بسم الله الرحمن الرحيم) وسطر ثانيده (لااله الا الله محمد رسول الله) وسطر ثالثده (كل شئ هالك الا وجهه) يازلمشدر واكا ديك العرش ديرلر كه اول اجنحه سنى نشر ايلدكجه آنك ريشه لرندن اهل جنان اوزرينه مطر نيسان كبى اذن حق ايله رحمت نزول ايدر واوقات صلاة خمسه اولدقده اول ديك عرش اجنحه سنى برى برينه ضرب ايدوب فرياد ايله صياح ايدر وهر برريشهٔ جناحندن بشقه برصدا پيدا اولوب اغصان اشجار جنانى بادصبا كبى تحريك ايدر وآنك صياحندن جنتده اولان حورى وغلمان مسرور اولوب غرفه لردن باشلرين چيقاروب برى برين تبشير ايدرلر كه امت محمد صلى الله عليه وسلمك وقت صلاتى كلمشدر ايمدى جمله سى عبادته مشغول اولمشدر * وحق تعالى ديك عرشه ندا ايدر كه ياطير نچون بويله فرياد ايدرسن اول ملك ديركه الهى مؤمن قوللرك دنياده سكا عبادته توجه ايلدكجه بن آنلرا يچون سندن رحمت طلب ايدرم پس اكا خطاب عزت كلور كه ياطير دنياده بش وقت صلاتى ادا ايدن عبادمه رحمت ايدوب نار جهنمدن آزاد ونعيم جنان ايله بهره مند ودلشاد ايدرم پس بو خطاب ايله اول ديك العرش مستطاب اولمشدر (سبحان من خلق الكائنات بقدرته وابدع الاكوان بحكمته واحاط بكل شئ علما واحصى كل شئ عددا ﴿فصل ثانى﴾ اسماواوصاف واعداد جنانى وآنده اولان انهار واشجار وبنيانى وانواع نعيم وحور وغلمانى درت نوع ايله بيان ايدر ﴿نوع اول﴾ اسماواوصاف جنانى وآنده اولان انهار جاريه واشجار مثمره وقصور عاليه والبسهٔ فاخره يى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تفسير واهل حديث اتفاق ايتمشلردر كه حق تعالى قدرتيله عرش وكرسى تحتنده وسموات سبعه نك فوقنده نور عرش ايله صودن سكز جنت خلق ايتمشدر كه برى برندن اعلادر وجمله نك اعلاسى جنت عدندر كه موضوع رؤيت مولادر اما جنت اولينك اسمى دار الجلال در كه بياض انجودندر وجنت ثانيه نك اسمى دار السلامدر كه ياقوت احمردندر وجنت ثالثه نك اسمى جنة المأوى در كه زبرجد اخضردندر وجنت رابعه نك اسمى جنة الخلددر كه مرجان اصفردندر وجنت خامسه نك اسمى جنة النعيمدر كه فضهٔ بيضادندر وجنت سادسه نك اسمى جنة الفردوسدر كه ذهب احمردندر وجنت سابعه نك اسمى جنة القراردر كه مسك اذفردندر وجنت ثامنه نك اسمى جنة العدندر كه لؤلؤ تردندر وبو جنت عدن مثلا بر بلدهٔ مسوره ميانده برجبل عالى اوزرنده اولان ايج قلعه مثالى جميع جنانك داخلى واوسطنده اولمغله جمله سنه حواله لى ومشرف مكاندر ومنبع اكثر انهار جناندر ومقام صديقين وحفاظ قرآندر ومحل تجليات ذات رحماندر وهر جنتك بر بابى واردر كه طولى وعرضى يوزبيللق بولدر وهر باب ايكى مصراعدر كه يكپاره ذهب اصفردندر والوان وانواع جوهرله مرصعدر ونچه بيك نقوش ايله مزيندر * اما جنت اولينك بابى اوزرنده (لااله الا الله محمد رسول الله) يازلمشدر وابواب سائره اوزرنده (انا الا اعذب من قال لااله الا الله) يازلمشدر وجنات مذكوره نك ترابى مسك وحجرى جوهردر ونباتى الوان واز هار زعفران احمردر وبنالرينك برلبنه سى ذهب وبرلبنه سى فضه وطينى عنبردر وقصورى لؤلؤ تردر وكوشكلرى ياقوت اصفردر وابواب قصورك بنالرى جمله مجوهردر وهر قصرا وكنده انهار اربعه جريان ايدركه برى آب حيات وبرى لبن خالص وبرى شراب طهور وبرى عسل مصفادر واطراف انهارى اشجار اثمار ايله مالامال ومزين وموفادر واشجار جنانك اغصانى قوريمز واوراقى دوكيلوب چوريمز واثمارى هر كز دوكنمز ابدا مهيادر وبرى برندن ايچرى واعلى اولان جنان ثمانيه ده نيجه انهار جاريه دخى واردر برى نهر رحمتدر كه جميع جنانى دوران ايدر وصوبى جمله دن اصفى وعسلدن احلادر ولونى ثلجدن ابيضدر ورملى انجودن اعلادر * وانهار جنانك برى دخى نهر كوثردر كه حق تعالى آنى حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه ويرمشدر نتكيم اكا خطاب ايدوب (انا اعطيناك الكوثر) بيورمشدر واول نهرك عرضى اوچيوز فرسخ مسافه درو آنك منبعى تحت العرش اولوب آندن سدره يه كلوب آندن جنت فردوسه دوكيلوب اويله سرعتلى جريان ايدركه كاندن آتلش اوق كبى فردوس اعلايى ومحتنده اولان جنانى جريان ايله

TBMM KUTUPHANESI

دوران ايدرو آنك اونى لبندن ابيضدر وطعمى شكردن شيرين ورايحه‌سى عنبردن اطيبدر وآندن بركره نوش ايدن بردخى عطشان اولمز واصلا برعلت وبرمرض كورمز ولذتى ابدا دماغندن كتمزواولكى جنتك بابى عندنده نهر كوثرك كناردهالوان جواهردن كاسه‌لرواردركه اعداد كواكبدن اكثردر * پس بعد حشر الامم وعبور صراط جهنم اول حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم جنته دخولدن مقدم امتيله آندن ايچه‌لر كركدر * ونهر كوثرك جميع اطرافنده لؤلؤ تردن ويا قوت احمردن صف اندرصف اشجار عاليه واردركه اغصان كثيره‌سى انواع صدالرله نغمات ايدرلرواغصان اوزرنده اجناس طيور انواع لغات ايله تسبيح ايدرلروانهار جنانك برى نهر كافوردروبرى نهر تسنيمدروبرى نهر سلسبيلدر وبرى دخى نهر رحيق مختومدر وبوانهار مذكوره‌دن ماعدا جنات عاليات ايچنده نجه بيك انهار جاريه‌واردركه اطرافنده نجه بوز بيك اشجار واثمار عاليه‌سى واردر واهل جنان ايچون نجه سندس واستبرق كبى نجه بيك الوان حلل غزيره والبسهٔ فاخره واردر ونجه بيك بيك انواع اطعمهٔ لذيذه واشربهٔ طاهره واردركه حسابنى انحق حق تعالى بيلور اما جنانك عرضى اعنى سكز سورندن هرايكى سورمابينى مسافه‌سى ارض وسما عرضى قدر فرض اولنوب طول جنان بى حدوپايان عداولنمشدر واما جميع درجات جنات التى بيك التى يوز الممش التى درجه بيلنمشدر آيات جميع قرآن اعداد نجه حساب قيلنمشدر وهرايكى درجه‌سى مابينى بشيوز يللق مسافه بولنمشدر چونكه اهل جنان حفظ آيات قرآن اعداد نجه درجاته نائل اولمشدر * پس حفاظ قرآن درجات جنانك اعلاسنى بولمشدر يعنى جنت عدنك اوسطنه واصل اولمشدر ﴿ نوع ثانى ﴾ انواع نعيم جنانى وآنده اولان حور وغلمانى ولقاء رحمانى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تفسير واهل حديث اتفاق اوزره بيان ايتمشلردركه اهل جنان ايچون مشتهى اولنان نعمتلر فى الحال مهيا اولوب اوكلرينه كلوروا شجار عاليه‌نك اثمار متدليه‌سى اشارتله اللرينه كلور وهر آنده انواع فواكه ايله متلذذ اولورلر وهرنه طعام وشراب ايسترلرايسه حاضر بولورلر كسب وطبخه حاجت يوقدر زيراكه جنتده زحمت وآتش اولمز واشجار جنانك اعظمى شجرهٔ طوبى دركه اصلى سدره‌ده وفروع واغصانى جميع قصور جنانه داخلدر نجه كم دنيادهقرص شمس بالاده بولنوب ضياسى جميع بيوته داخل اولمشدر كذلك اصل طوبى بالاى جنتده اولان سدره‌ده بولنوب اغصانى بى شمارى قصور جنانه نازل اولمشدر واهل جنان آنك انواع فواكهيله متفكه اولوب هردمده نجه لذت بولمشلردر ومؤمنلر ايچون الوان فرش ايله مزين قصرلر وقصور مذكوره‌ده ارائك اوزرنده عنبر صاچلى هلال قاشلى قاره كوزلى كونش يوزلى شيرين سوزلى شيوه‌كلى نازلى انجو ديشلى مرجان دوداقلى كل ياقلى سروى بويلى كوزل خويلى كلدن تازه وطرى پاكيزه حورى قيزلرى وازدركه اهل جنتك ازواج مطهره سيدر وهربريسى يتمش قات حله كيمشدركه مختلفة الالوان وخفيفة الاوزاندر * وهرحورينك ورای لحم طريسندن تخ ساقى نمايندر وباشلرينه الوان انوار ايله منور تاجلر قويوب انواع جواهرله مرصع تختلر اوزرنده اتكايدوب مؤمنلره منتظر اولمشلردروقرشولرنده خدمت ايچون نجه بيك ولدان وغلمان صف اندرصف قيامده طورمشلردر وجنانه دخول ايدن مؤمنلر ابدا آنده قالورلر هركز چيقمزلر وسلام ايله شيرين تكلملر ايدوب ولغو ايله اصلا خاطر يقمزلر واهل جنت ايچون موت وهرم يوقدر ولباسلرى اسكيمز وكوكلرى غنى وكوزلرى طوقدر اكل وشرب ايدرلر لكن آياق بولنه كتمزلر بيوب ايچدكلرى عرق لطيف اولوب كل صويى مثلى بدنلردن ترشح ايدر تبول ايتمزلر وآنده اولان حوريلر وغورتلر حيضدن ونفاسدن وبدخويلردن بعيدوپاك اولمشلردر واهل جنان هرآن وزمان امن وامان ايچنده تدبير وتدارك كلردن فراغت وهموم وغمومدن راحت وامراض واسقامدن سلامت بولمشلردر وصحت وعافيتده مؤبد وسرور وسعادتده مخلد قالمشلردر ومخصوص مؤمنلر ايچون ملائكهٔ رحمان هربرهفته قدر زمانده بركره مجوهر سروج ايله مزين براقلر كتوروب حق تعالينك سلام ودعوتن تبليغ وتبشير ايدرلر آنلردخى سوار اولوب جنت عدنه عروج ايدوب كيدرلر وحق تعالينك مهمانخانه‌سنه واروب اكرام وعزتلرين كوروب انواع نعمتلرين بيوب سلام وكلامن اشيدوب جمال باكمال لن عين رأس ايله مشاهده ايدرلر وديدارى لذتندن مست اولوب نعيم جنانى اونودوب كيدرلر آندن اذن حق ايله بنه كندى مقاملرينه رجوع ايدرلر * وجميع جنانك خازنى وحاكمى برمحبوب وعظيم ملكدركه شكلى انسان واسمى رضوانددر وجنات

TBMM KUTUPHANESI

ایچنده لیل ونهار اولمزوجمیع جنان بر آن ضیادن خالی قالمز زیرا که سقف سماوی جنان عرش رحمانـدر
هرانده انوار عرش انده رخشاندر ﴿نوع ثالث﴾ خلاصهٔ نعیم جنانی واول دولته نائل اولانی بیلدیرر
(ای عزیز) معلوم اولسونکه حق تعالی حدیث قدسیده عظمتیله بیورمشدرکه یاابن آدم سن دنیایه نیچه رغبت
والتفات ایدرسن که اول فانیدر ونعمتلری زائلدر وحیاتی منقطعدر تحقیق بنم عندمده بکا مطیع اولان
عبادم ایچون سکزجنت مهیاایلمشمدر ابوابی دخی سکزدر وهربرجنتده زعفراندن یتمش بیك روضه واردر
وهربر روضه‌ده انجو ومرجاندن یتمش بیك بلده واردر وهربلده ایچنده یاقوت احمردن یتمش بیك قصر
واردر وهربرقصرده زبرجددن یتمش بیك دار واردر وهربردارده ذهب اصفردن یتمش بیك بیت واردر
وهربربیت ایچنده یاقوت اصفردن یتمش بیك سریر واردر. وهربرسریر اوزرنده دیباج حریردن یتمش بیك
فراش دوشنمشدر وهربرفراش اوزرنده برحوری قیزی وهربرحورینك اوکنده ذهب اصفردن برسینی
واردر وهربرسنیده الوان جواهردن یتمش بیك طبق واردر وهربرطبقده بشقه برنوع طعام واردروهربر
قصرالتنده درت نهر جاری واردرکه بری صو وبری سود وبری خمروبری عسل مصفادر وهربرنهر
کنارنده یتمش بیك شجر واردر وهربرشجره‌نك یتمش بیك انواع میوه‌سی ویتمش بیك الوان اوراقی
واردر وهربرشجره اوزرنده الوان طیوردن یتمش بیك نوع طیرواردر وهربرطیر یتمش بیك نوع صدا ایله بکا
تسبیح ایدر وبنم مطیع اولان عبادمه بونلردن ماعدا هربرساعتده یتمش بیك هدایا بخش ایدرمکه نه کوزلر
کورمش ونه قولقلر ایشتمش ونه کوکللره خطور ایتمشدر واهل جنتمك البسه‌لری یتمش قات حله‌درکه
رقت ونزاکتلرندن بری برینه حایل اولمیوب تحتنده اولان حله‌لرك الوانی شعشعه اوروب فوقنده اولان
حله‌لرك الوانیله ممتزج اولوب ظهورایدر وآنلر جنانمدن نه چیقرلرونه موت کورلرونه پیراولورلرونه غم
یرلرونه خوف وحزن چکرلرونه بکا ایدرلر ونه نماز قیلرلرونه صائم اولورلرونه مرض کورلرونه نفاس
کورلرونه بول وغایط ایدرلرانجق کل صوبی کبی عرقلردوکرلر * پس کیمکه بنم رضامی وجنتمی استرسه دنیادن
قلیل ایله قناعت ایدوب دنیانك فانی اولان عزت ولذتلرین ترك ایتسون وحبیبمه اقتدا ایله محبت ایدوب یولنجه
کیتسون (بیت) نعیم خلد حلالست برکسی صائب * که دست ولب بنعیم جهان نیالاید ﴿نوع رابع﴾
لواء حمدی وبیت معموری بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل تفسیر واهل حدیث اتفاق ایتمشلردرکه
حق تعالی حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه بخش ایلدیکی لواء الحمد اسمیله مسمی اولان
سنجاغ شریفدرکه روزمحشرده امت محمد آنك تحتنده جمع اولوب اول شفیع امت مقام محمود موعودینه
ایروب لواء الحمد التنده بولنان امتنه شفاعت ایلسه کرکدر حالا اول لواء الحمد اعلای جنتده برصحرای
بی نهایتده جبل الحمد اوزرنده نصب اولنمش برعظیم علمدرکه طولی بیك بیللق مسافه‌در وقصبه‌سی فضهٔ
بیضادندر وزبرجد اخضردندر وسنانی یاقوت احمردندر وآنك اوچ زاویه‌سی واردرکه هر ایکی زاویه
بینی بشیوز بیللق مسافه‌در وآنك اوزرنده نوردن اوچ سطر یازی یازلمش وهر برسطرك طولی
بشیوز بیللق مسافه‌در سطر اول (بسم الله الرحمن الرحیم) وسطر ثانی (لااله الاالله محمد رسول الله)
وسطر ثالث (الحمدلله رب العالمین) وبولواء عظیمك تحتنده یتمش بیك لواء دخی واردر وهربرینك تحتنده
یتمش بیك صف ملائکه واردر وهربرصفده یتمش بیك ملائکه طوروب حق تعالی یه تسبیح ایدرلر * واما بیت
المعمور رحمة الفردوسده یاقوت احمردن بر قبهٔ عالیه ایدی، حق تعالی حضرت آدم علیه السلامی جنتدن یر
یوزینه انزال ایلدکده توبه‌سنی قبول ایلشیدی واکا اکرام ایچون بیت معموری جنت علیادن بودنیایه ایندیروب
مکان کعبه یه وضع ایتمشدی تاکیم حضرت آدم علیه السلام ایچون جنت یادکاری اولوب آنی طواف وزیارت
قیله وآنك ایکی قپوسی وار ایدی که بری مشرقه وبری مغربه کشاده ایدی وبیت معمورك درونینه نوردن اوچ
قندیل وارایدی که آنلرك ضیاسی نه قدرمکانی روشن ایلشدیسه اول اراضی حالا حرم کعبه اولمشدر امر
حق ایله سموات سبعه‌ده ساکن ملائکه نوبتله نزول ایدوب حضرت آدم علیه السلام ایله بیت معموری طواف
ایدرلردی وبیت معمور حضرت آدم علیه السلامدن تصکره حضرت نوح علیه السلامك زمانینه دکین یر
یوزنده ایدی آندن قبل الطوفان سمای دنیایه رفع اولنمشدر الی یوم القیامه آنده قالوب بعده ینه جنتده اولان

مكانته رفع اولنمسه كركدر وآنك بريوزنده اولان مكانندە حضرت ابراهيم عليه السلام امر حق ايله بيت شريفي بنا ايتمشدر اكر بيت معمور سمادن سقوط ايلسه كعبه نك اوزرينه واقع اولور وايكيسنك اراسي مابين السماء والارض حرم شريفدر وحالا اركن كعبه ده مقبول اولوب تقبيل اولنان حجر اسعد بيت معمور دن يادكار قالمشدر اول ياقوت احمر ايكن طوفانده امر حق ايله حجر اسود اولمشدر وسماء دنيا ده بيت معمورك عمارتي اودركه هر كون اكا يتمش بيك ملك دخول ايدوب انده نماز قيلارلر وانلر بر صنف ملائكه دركه آنلره جن دخي ديرلر زيرا كه ابليس انلردندر وصنف مذكور بر مرتبه وفور اوزره دركه انلردن بيت معموره بركره دخول ايدنه قيامته دكين بر دخي نوبت كلمز ﴿فصل ثالث﴾ جنت التنده اولان حجب ملائكه وبحار وخزائني وسموات سبعه يي وهر سماده اولان ملائكه يي ومسير شمس وقمر ونجومي واحوال كائنات وجو سمايي درت نوع ايله بيان ايدر ﴿نوع اول﴾ جنات عاليانك تحتنده اولان انواع حجب ملائكه يي وبحار وخزائن حقي وكيفيت سموات سبعه يي وهر برنده ساكن اولان ملائكهٔ كرامي وانلرك اشكال وتسبيحاتني بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تفسير واهل حديث اتفاق اوزره ديمشلردركه حق تعالى جنات عاليانك تحتنده ضياء شمسدن يتمش بيك حجاب ايجاد ايتمشدر * وانلرك تحتنده نور قمردن يتمش بيك حجاب اظهار ايتمشدر * وانلرك تحتنده ظلمتدن يتمش بيك حجاب خلق ايتمشدر وحجب مذكوره انواع ملائكه دن عبارتدر * وآنلرك تحتنده بحر مسجوردر وانك تحتنده بحر رق منشوردر وآنك تحتنده بحر زق مقصومدر * وانك تحتنده بحر انعامدر وانك تحتنده بحر قهامدر وانك تحتنده بحر حيواندر وبحار مذكوره خزائن حقدن كنايتدر * وبو بحرك تحتنده سماء سابعه دركه نور ازهردن وبر روايتده ياقوت احمردندر واسمي عربيادر وملائكهٔ كرام ايله مملودر وانك ملائكهٔ محترملري رجال صورتنده در وتسبيحلري دائما (سبحان الله وبحمده عدد خلقه وزنة عرشه ومداد كلماته) ديمكدر وانلر حق تعاليدن غيري كيمسه يي بيلمزلر وبري برلرينه دخي باقمزلر خوف خدادن قيام اوزره طوروب قيامته دك بكايدرلر وبونلره ملائكهٔ مقربين وروحانيين ديرلر * وانلرك رئيسلرينك اسمي رقيائيلدر سماء سابعه حارسيدر * وانك تحتنده سماء سادسه دركه لؤلؤ تردندر واسمي رقعادر وانلرك ملكلري غلمان صورتنده بوزلري كلدن تازه در وجمله سي خوف حقدن ركوعه كيتمشلردر (وسبحان رب كل شئ) تسبيحني وردلسان ايتمشلردر ورئيسلرينك آدمي كمخائيلدركه سماء سادسه نك حارسيدر وانك تحتنده سماء خامسه دركه ذهب احمردندر واسمي دينقادر وانك ملكلري حوريلر صورتنده در وانلرك جمله سي خوف خدادن قعوديادوب خضوع قيلمشلردر وتسبيحلري (سبحان الخالق النور وبحمده) اولمشدر ورئيسلرينك اسمي سمحائيلدركه سماء خامسه نك حارسيدر وانك تحتنده سماء رابعه دركه فضهٔ بيضادندر واسمي ارقلوندر وانك ملكلري خيول صورتنده در وتسبيحلري (سبحان الملك القدوس ربنا ورب الملائكة والروح) اولمشدر ورئيسلرينك اسمي كاكائيلدركه سماء رابعه نك حارسيدر وانك تحتنده سماء ثالثه دركه ياقوت اصفردندر واسمي ماعوندر وانك ملكلري قرتال صورتنده در وتسبيحلري (سبحان الملك الحي الذي لا يموت) كلمه سيدر ورئيسلرينك اسمي صفدائيلدركه سماء ثالثه نك حارسيدر وانك تحتنده سماء ثانيدركه ياقوت احمردندر واسمي قيدومدر وانك ملكلري بالجمله جمل اعني بشتر صورتنده در وتسبيحلري (سبحان ذي العزة والجبروت) اولمشدر ورئيسلرينك اسمي ميخائيلدركه سماء ثانيه نك حارسيدر وانك تحتنده سماء اولدركه زبرجد اخضردندر واسمي برقيعادر وانك ملكلري بقر صورتنده در وتسبيحلري (سبحان ذي الملك والملكوت) اولمشدر واندە مؤكل اولان رئيسلرينك اسمي اسماعيلدركه سماء دنيانك حارسيدر وبو برعظيم وجميل ملكدركه وكيل ميكائيلدر وامطاري هريره تقسيم ايدن اودركه قطرات انك حسابيله نزول وسحاب انك سوق ايلديكي ولايته كيدر وسموات سبعه نك ذهب احمردن بلاحساب ابوابي واردركه مغلقه در ومفتاحلري (الله اكبر) اسميدر وهر سمانك رئيسنك دستوريله ابوابني بوابلري فتح ايدرلر وسموات سبعه دن هر برينك ثخن وسمكي بشيوز ييللق مسافه در وهر ايكي سمانك مابيني دخي بشيوز ييللق يولدر وخفي اوليه كه بالاده اشارت اولنديغي اوزره سموات سبعه مقوله سنى امور تحديديه ايتمكدن مراد تعيين اعداد ومسافه دكلدر بلكه مبالغه قدرت قاهره يي بياندن كنايه در زيرا قدرة الله بي نهايه در وسموات سبعه نك هيئت واشكالي روايات صحيحه اوزره يدي خيمه امثالي اولوب حول ارضده بولنان سكز جبال قافك بديسي اوزرنده قرار ايتمشلردر وجبل ثامن

TBMM KUTUPHANESI

درون سماء دنیاده ارضی محیط اولمشدر واطراف سموات اول جبال مذکورلر اوزره نهایت بولمشدر ﴿نوع ثانی﴾ سموات سبعه نك تحتنده سماء دنیایه متصل اولان دریادر ونتده اولان شمس وقمر ونجومك طلوع وغروبی وبعض احوالی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه بعض اهل تفسیر وبعض اهل حدیث دیمشلردرکه حق تعالی سماء دنیا تحتنده واکا متصل بر بحر ماء خلق ایتمشدرکه اودریا درون سمایی جمیع اطرافیله احاطه ایدوب امواج مکفوفه سی هوا اوزرنده امر وقدرت حق ایله قرار وسکونت بولمشدر و آنك برقطره سی هوایه دوشمز وشمس وقمری وجمیع نجومی کندی عرشی نورندن خلق ایدوب ماء بحر مذکورایچنده ماهیلرکبی سباح ایلمشدر وجمله کواکبدن شمسی اعظم وانوار ایدوب بعده قمری کبیر ومنور ایتمشدر بعده امر حق ایله جبریل امین علیه السلام جناحیله وجه قمری مسح ایدوب ضیاسنی محو ایتمشدر تاکم نوری منطمس اولوب کیجه کوندزدن فرق اوله وانکله عدد سنین وشهورك حسابی معلوم اوله نتکم حق تعالی کلام قدیمنده بیورمشدر (فمحونا آیة اللیل وجعلنا آیة النهار مبصرة) پس وجه قمرده خطوط امتالی مشاهده اولنان سواد آثار محو نوریدر وحق تعالی بحر مذکورایچنده شمس ایچون اوچیوز التمش عروه لی جوهر الماسدن برعجله یعنی برعربه خلق ایدوب شمسی اوزرینه وضع ایدوب هرعروه یی اخذ ایچون برملك تعیین ایتمشدر تاکم شمسی عجله سیله اودریاده مشرقدن مغربه چکوب کتوره لر وحق تعالی قمر ایچون دخی اوچیوز عروه لی یاقوت اصفردن برعجله خلق ایدوب قمری آنك اوزرینه وضع ایتمشدر وهر برعروه یی قبض ایچون برملك تعیین ایتمشدر تاکم قمری عجله سیله اول بحر ایچنده مشرقدن مغربه کتوره لر ونه قمر ایچون لاجوردی جوهردن التمش عروه لی برغلاف خلق ایتمشدرکه اکا التمش ملك تعیین ایلمشدر * پس قمرك عجله سنه مؤکل اولان ملائکه انی شمسدن یوما فیوما بعید ایلدکجه غلافنه تعیین اولنان ملائکه دخی قمردن غلافی شیئا فشیئا بعید ایدرلر تاکم قمر شمسه مقابل بولندقده غلافندن تمام چیقوب بدر کامل کورینور بعده قمری شمسه ملکلر تدریجا ایله قریب ایلدکجه غلافی دخی اکا طرف آخردن یوما فیوما قریب ایدوب قمر شمسه مقارن اولدقده غلافی کلیتله اکا الباس ایدرلر بومنوال اوزره الی یوم القیامه کیدرلر انکچون قمرکاهی محاق اولوب کاهیجه هلال وکاهی نصف وکاهی تمام بدر اولور وسائر کواکب ونجومك اکبرلرینه اونر ملك واصغرلرینه برر ملك تعیین اولنمشدر تاکم حکیم قدیرك تقدیری اوزره آنلری اودریاده تحریك ایدوب اوقات معینه لرنده طلوع وغروب ایتدیره لر * وجبل قافك وراسنده بحر مذکورایچنده کواکب ونجومك هربرینی بنه کندی مطلعنه کتوره لر ونجوم مرقومه نك شهبله استراق سمع ایدن شیاطینی رجم واحراق ایده لر وحق تعالی قدرتیله شمس وقمر ایچون وجمیع کواکبدن انجق بش کواکب ایچون ارضك ایکی طرفنده متعدد مطالع ومغارب خلق ایتمشدر انکچون آنلره سبعهٔ سیاره دیرلرکه هرکون بشقه برمشرقدن طلوع ایدوب بشقه برمغربه کیدرلر وحق تعالی شمس ایچون مخصوص مشرق طرفندن طین اسودن غلیان ایدن بوز سکسان بنا بیمی مطالع ایدوب کذلك مغرب طرفنده سیاه باطچدن چیقان بوز سکسان عیونی مغارب ایتمشدرکه نار شدید اوزرنده غلیان ایدن مراجل امثالی غلیان ایدرلر * پس شمس عظیم باتقدیر عزیز علیم التی آی مقدارنی هربومی جدید برمطلع جدیدایچنده طلوع ایدوب برمغرب ایچنده غروب ایدر والتی آی تمامنده بنه مطالع ومغاربنه عودت ایدوب کیدروسنه تمامنده مکانته کلوب جولان ایتمسیله شمالدن جنوبه وجنوبدن شماله متحرك بولنمشدر انکچون شتاء فصلنده طلوع وغروب شمس جنوب سمتنده واقع اولوب صیف ایامنده شمال سمتنده طلوع وغروب ایدر تاقیامته دك بومنوال اوزره کیدر واکر بوشمس منیر اوبحر مذکور ایچنده مغمور اولمیوب هوایه کلسه ایدی اوبزه قریب اولوب وجه ارضده موجود اولان مخلوق بالجمله محروق اولوردی واکر حسن قمر باوجه پرنور مذکور ماء بحر مذکورایله مستور اولمیوب عیانا مشاهده اولنسه ایدی خلق جهان جمال ماه تابانه مفتون وحیران اولوب قمری معبود جان اتخاذ ایدرلردی دیو حبرده وارد اولمشدر

﴿نوع ثالث﴾ لیل ونهاری وسجود شمسی وکسوف وخسوفی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل تفسیر واهل حدیثك اکثری دیمشلرکه هرکون وقت غروب شمس اولدقده لیل ایچون تعیین اولنان ملك جوهر اسود لیلی سمادن مشرق طرفنه آصوب تدریجا ایله آفاقه ارسال ونشر ایلدکجه ملك نهار دخی تدریجا ایله جوهر ابیض نهاری سمایه رفع ایدرتاکیم جوهر لیل آفاقی احاطه ایدوب لیل مظلم اولور

وشمس انور غروب ايلدكده اكا موكل اولان ملائكه آنى سمادن سمايه سرعتله رفع ايدوب ايكى ساعت مقدارى زمان ايچنده عرش اعظم التنه كتوررلر * پس آنده شمس جهان رحمانه سجده ايدوب ملكلرى دخى آنكله سجديه كيدرلر وجبريل امين عليه السلام عرشك نورندن شمسه بركونلك حلية نورحلهسنى الباس ايدرلر بعده ساعات ليل تمام اولدقده طلوع شمسدن ايكى ساعات مقدم نهار ايچون تعيين اولنان ملك ليل جوهر ابيض نهارى آسماندن مشرق طرفنه آصوب تدريج ايله آفاقه ارسال ايدوب نشر ايلهدكجه ملك ليل دخى تدريج ايله جوهر اسود ليلى سمايه رفع ايدر تاكم جوهر نهار آفاقى احاطه ايدوب جهان روشن اولور وملائكهٔ شمس دخى آنى سمادن سمايه سرعتله انزال ايدوب ايكى ساعتده اول كونكى مطلعنه كتوررلر * پس شمس انور طلوع ايلدكده آنكله برابر اوچيوز التمش متعين ملكلرى تسبيح وتهليل ايدرك طلوع ايدوب اجنحهلرين نشر ايدرلر وشمس منيرى اول نهارك ساعات ودقايقى مقدارنجه تحريك ايدوب مغربنه كتوروب كيدرلر وشمس برنور منوال مذكور اوزره مغربندن غروب ومطلعندن طلوع ايدرتاقيامت قريب اولنجه يه دكين بويله كلوب كيدرلر * اول زمان اوچكون مقدارى عرش التنده مكث ايدوب دردنجى كون مغربندن طلوع ايتمسه كركدر اول اشراط ساعتك اشهرى وعلامت قيامتك اكبريدركه اول علامتدن صكره توبهلر قبول اولمز وكفر ومعاصيدن ندامت نفع قيلمز * وحق تعالى كسوف وخسوف شمس وقمر ايچون اوقات معينه تقدير ايتمشدركه وجه ارضده بولنان عبادى تغير شمس وقمرى كوروب متنبه اولوب كندويه توبه وتوجه ايدهلر * پس وقت كسوف كلدكده شمس منيرى عجلهسندن دوشوب سمايه طوغرى عمق بحره كيدر اكربالكليه دوشرسه شمسه كسوف تام واقع اولوب كواكبى ستر ايدن ضياسى قالميوب اكبرلرى ظاهر اولورواكر نصفى بحره دوشرسه اول مقدارى منكسف اولور وكسوف حالنده ملائكهٔ شمس ايكى فرقه اولور برفرقهسى تسبيح ايدرك آنى عجلهسندن يكاچكرلر وبرفرقهسى دخى تسبيح ايدرك عجلهيى شمسدن يكا قريب ايدرلر وبواثناده ينه شمسى مغرب سمتنه آلوب كيدرلر تاكيم ايكى اوچ ساعات مقدارى زمانده كالاول عجلهسى اوزرينه وضع ايدرلر * پس شمس منيرى عالمه ضياويره رك مغربنه يدرلر وخسوف وقتى كلدكده كذلك قمر جميل عجلهسندن عمق بحره ياتمام ياناقص واقع وساقط اولوب وقوعى مقدارى خسوف حاصل اولورو آنك ملكلرى دخى ايكى فرقه اولوب منوال مذكور اوزره آنى عجلهسنه وضع ايدرلر قمر منجلى اولوب شب تارى مهتاب ايليه رك آنى آلوب مغربنه كيدرلر * وكسوف وخسوفك فائدهلرى واردر بريدركه شمس وقمرى معبود اتخاذ ايدنلرك بطلان قولى ظاهر اولورزيراكه متغير اولان نسنه معبود اولهمز * وبرى دخى بودركه شمس وقمرك محاقيله كندى نورندن استقلال بولدقده منكسف اولديغى وقمر دخى كمالن بولدقده منخسف اولديغى كماله ايرمك نقصانه قريب اولمغه دلالت ايدرچونكه هر كمال ايرن زواله ملازمدر * پس رخاده بولنان كمال اهلنه بلادن امين اولميوب حضرت حقه توجه ايتمك لازمدر نته كيم حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم (لان اكون فى بلاء انتظر الرخاء احب الىّ من ان اكون فى رخاء احذر البلاء لان الله لا يرفع عبدا الا ليخفضه) بيورمشدر وكسوف وخسوفك بر فائدهلرى دخى بودركه يوم قيامتده وجوه مبيض ومسود اولمزى خاطره كلوب عبدتدارك ارزوه اولوب هردم رضاى حقه ملازم اولور وكسوف وخسوف مشاهده ايدنلره توبه واستغفار وتوجه لازم اولور ﴿ نوع رابع ﴾ بعض احوال كائنات وجوسمايى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تفسير واهل حديث ديمشلردركه حق تعالى بحر نجوم مرقومك تحتنده اولان بحر هوانك اوسطنده بين السماء والارض بربحر ماهم خلق ايتمشدركه اكا بحر مكفوف ديرلر وآندهماهيلركى صدهزار انواع مخلوقات يوزوب كزرلر وبحر مزبورك صويله طوفان نوح اولمشدر وقومى انكله هلاك بولمشدر وحق تعالى انزال مطر مرادايلدكده سموات فوقنده اولان بحر ارزاقدن اوقات معلومهده ارزاق مقسومهيى سمايه انزال بحر مكفوفه ايصال ايدوب آندن ريحه تحميل وسحابه اشعار ايلرتاكيم ارزاقى ايله ممتزج اولان صويى غربال مثالى اله يوب قطرات امطار ايليه آندن هرقطرهيى امر حق ايله برملك انزال ايدوب كندى موضعنه وضع ايدر چونكه ملائكه نوردن خلق اولنمشدر انكچون انزال مطركى امورده برى برينه ازدحام ويرميوب اشعهٔ انوار امثالى تداخل ايدرلر وسمادن ارضه برقطره

TBMM KUTUPHANESI

نازل اولمز الآكه اول موزون ومكيلدر وبر وبحره نفعى كثيردر اكر اول رزق ايله ممتزج ايسه اندن قره ده نبات حاصل اولوب دريادهٔ اصدافه واصل اولور * پس ارزاق كندى بحردن بحر امطاره وآندن غيومه وآنلردن بر وبحره نازل اولور وحق تعالى جوسماده اعنى درون بحر هواده قاردن وطلودن نجه يوز بيك جبال خلق ايتمشدر وارضك برطرفنه ثلج وبردارسال ايده جك اولدقده آنلره موكل اولان ميكائيل عليه السلامه امر ايدر اولدخى وكيلى اولان اسماعيل مذكوره امر ايدوب مرادايلديكى يره استديكى قدر هر حبه سنى برملك وضع ايدر تنكيم حق تعالى (وننزل من السماء من جبال فيها من برد) بيورمشدر وحق تعالى جوهر اخضر مرقومدن مائى خلق ايلدكده آنك بخارندن ريحى خلق ايتمشدر وبين السماء والارض اولان ريح اوچ قسمدر بريسى ريح عقيمدر كه عاد قومنه ارسال اولنمشدر * وبريسى ريح سوادر كه بحر نجومى وبحر امطارى وجبال ثلج وبردى تحمل ايدوب جوسماده طوتمشدر وريح ثالث ريح اهل ارضدر كه مشرق ومغرب وجنوب وشمال جهتلرندن حركت ايدن هوادر اول سحاب وغيومى جمع وتفريق ايدوب مطر وثلج اينه جك برطره الوب كيدر پس هبوب رياح ميكائيل عليه السلامك تدبيرينه موقوف وتحريكنه مسخردر كه اذنيله هبوب ايدوب اذنيله منقطع اولور وحق تعالى بوهوايى ارواح مخلوقاتنه انفاس ايتمشدر وبو رياحى فرح وسرور وصلاح اشيا وامور ايتمشدر زيراكه ريح اولمسه هرشئ متعفن وفاسد اولوردى وجميع حيوانات بريه هلاك بولوردى ورياحك امطارى وانباتى كبى فوائد چوقدر وتحسين وجوه وحفظ حياة وتنشيف اشياكبى خواصنك نهايتى يوقدر وحق تعالى سحاب وغيومى اجسام لطيفهٔ مجوفه خلق ايتمشدر وآنلرى ميكائيل عليه السلامك اعوانى هواده جمع ايدوب ارضه قريب كتوردكده وجه سمايى ستر ايدوب غيم كثيف اولور وآنلر غيومى سمايه رفع ايلدكده ارضدن بعيد اولوب صحو لطيف اولور وحق تعالى سوق سحاب ايچون رعد آدلى بر كوچك ملك خلق ايدوب ميكائيل عليه السلامه آنى تابع قيلمشدر ودموردن برسوطى واردر كه آنكله سحاب وغيومى ابل كبى سوق ايدر وشدت ضربيله سوطندن آتش چيقاركه اكا برق اطلاق ايدرلر واكر اول نارك شرندن يره دوشسه اكاصاعقه ديرلر واول صوت هائل اول اصغر ملائكه اولان رعدك صداسيدر كه حمدً حق ايله تسبيح ايدر واول سحابى محلنه سوق ايدوب كيدر تنكيم حق تعالى كلام قديمنده (ويسبح الرعد بحمده والملائكة من خيفته) بيورمشدر وحديث شريفده وارد اولمشدر كه هواده ظاهر اولان قوس اخضر واحمر قزح قزح دكلدر زيراكه قزح نام شيطاندر بلكه اول قوس اللهدر كه علامت رحمت واظهار قدرت وفال ميمنتدر وحق تعالى وجه ارضه مجاور اولان هوايى لطيف خلق ايتمشدر تاكيم بر يوزنده بولنان مخلوقاتك آنى استنشاق ايله تنفس ايدوب حيات بولوب تعيش ايده لر وبو هوانك فوقنده طومان وآنك فوقنده بياض غمام وآنك فوقنده سحاب ممطر وآنك فوقنده طيور طائر خلق ايتمشدر كه نه بحر مكفوفده مأوالرى واردر ونه وجه ارضده سكنالرى واردر آنلرانجق هوايرلر وهوا ايچرلر وهواده اويورلر وهواده ازدواج ايدرلر وبيضه لرى درون هوادن اسفله كلورتاروح بولوب فرخ اولوب جناحى تمام كلوب طائر اولنجيه دك سقوط ايدر بعده فوق سمتنه طيران ايدوب اصلنه كيدر * واول هوانك فوقنده جبال ثلج وبردى وانك فوقنده بحر مكفوف مذكورى وانك فوقنده هواء لطيفى وانك فوقنده بحر كواكبى خلق ايتمشدر وشمس وقمر ونجومك انوارى عظيم وشديد اولوب آنلرله بزم بينمزده بولنان هواء لطيف وبحر صافى وثلج وسحاب قليل اولديغندن تماما حائل اولمز واكر شمس ايله ارض آره سنده بومذكورات اول قدرجه حائل اولمسه لر حرارت شمسه اصلا تحمل اولنمزدى ﴿فصل رابع﴾ كيفيت خلقت بحار سبعه يى وجبال قاف ثمانيه يى وارضين سبعه يى وهر طبقه سنك ساكنلرينى وجهنمى وطبقات سبعه سنى وهر برينك اهلنى واشراط ساعتى واحوال قيامتى وفناى عالمى واهوال محشرى بش نوع ايله بيان ايدر ﴿نوع اول﴾ بحار سبعه يى وجبال وارضين وجهنمى اجمالا بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تفسير واهل حديث اتفاق ايتمشلردر كه حق تعالى سموات وارضينى خلق ايتمك مرادايلدكده ماء جواهر اخضر مذكوردن جنات وخزائن التنده قلان بقيه نك صافى ولطيفندن سموات سبعه يى خلق ايدوب اندن

TBMM KUTUPHANESI

قالان مكدر وكثيفى بربرينه ضرب ايتمشدر پس انك زبدى يوزينه چيقوب امواجى مرتفع اولدقده اول زبد وامواجنى منجمدايلمشدركه ارضين وجبال اولمشدر وجبال دخى اوتاد ارض اولمشدر بعده حق تعالى جميع جبالك عروقنى محيط ارض اولان جبل قافه ربط ايلمشدر وبرعظيم ملكى زلزله يه موكل ايدوب عروق جبالى اكا مسخر ايتمشدر * پس حق تعالى برارضك خلقنى معاصيدن منع وزجر ايتمك مراد ايلدكده اول ملك امر حق ايله اول ارضك عرقنى تحريك ايدر تاكم آنك خلقى اول زلزله دن خوف ايله متنبه اولوب حق تعالى يه متوجه ومطيع اوله لر بعده بحر سبعه يى خلق ايتمشدركه اصغرى اطراف ارضى ورای جبل قافدن احاطه قيلمشدر وانك نامى بحر محيط اولمشدر وانك وراسنده بحر ثانيدركه نامى قينسدر وانك وراسنده بحر ثالثدركه نامى اصمدر وانك وراسنده بحر رابعدركه نامى مظلمدر وانك وراسنده بحر خامسدركه نامى مرماسدر وانك وراسنده بحر سادسدركه نامى ساكندر وانك وراسنده بحر سابعدركه نامى باكيدر وآخر بحار سبعه اودر وبحار مذكوره بربرينى محيط اولمشدر وهر بحرك عرضى بشيوز بيللق يولدر وحق تعالى بقيهٔ جوهر اخضردن هرايكى بحراره سنده وبحر اول ايله اطراف ارض اراسنده وبحر سابعك وراسنده برريشيل جبل قاف خلق ايتمشدركه عددلرى سكزه يتمشدر وجبال مذكوره نك هربرينك عرضى بشيوز بيللق يولدر بعده حق تعالى قدرتيله اول حيطان امثالى جبالك يديسى اوزرينه اطراف سموات سبعه يى قباب امثالى وضع ايتمشدر وجبل قاف ثامن درون سماء دنياده دريا محيط ايله ارض اراسنده جمله دن مجرد وساده قالمشدر واول جبل اخضره درون سمادن ضياء شمس وانوار قمر وكواكب اشراق ايدوب اشعه سى جبل قافدن هوايه منعكس اولديغندن هواى بيرنكى بويله ازرق فام كوستروب عوام انى رنك سماظن ايدر * وحق تعالى بحار سبعه نك هربريسنى حيتان امثالى هزار انواع مخلوقات ايله مالا مال ايتمشدر وسماء سابعه نك جدارى اولان جبل قافك وراسنده برحيهٔ عظيمه خلق ايتمشدركه اول جبل اعظمى حلقه مثالى احاطه ايدوب رأسنى ذنبى اوزرينه قومشدر وقيامته دك حق تعالى يه اعلى صوتيله تسبيح ايدر وبحار مذكوره وسطنده ارضين سبعه برسفينه كبى متحرك ومضطرب ايكن حق تعالى برعظيم ملك تعيين ايتمشدركه اطراف ارضينى قبض ايدوب برمنكبى اوزرنده ساكن قيلمشدر بعده حق تعالى اول ملكك قدمى قرارايتمك ايچون ياقوت اخضردن برعظيم صخرهٔ مربعه خلق ايتمشدركه انك سطح اعلاسنده بيك وادى خلق ايدوب هربرينى بربحر ايله وهربحرى هزار انواع مخلوقات ايله طولدرمشدر بعده حق تعالى اول صخره يى قرارايتمك ايچون برعظيم ثور احمر خلق ايتمشدركه انك قرق بيك باشى وقرق بيك بوينوزى وقرق بيك ايانى واردر وهرايكى ايانى اراسى بربيللق يولدر وصخرهٔ مذكوره يى قرون وظهرى اوزرنده بوكلنمشدر وثور مذكورك آدى ليوناندر بعده حق تعالى انك اياقلرى قرار ايچون برعظيم حوت خلق ايتمشدركه بحار سبعه انك قنده برقطره كيدر بعده حق تعالى اول حوتك تحتنده بربحر فراوان خلق ايتمشدركه حوت عظيم اول بحر اعظمده سكون وقرار ايتمشدر بعده حق تعالى اول بحرك تحتنده يدى طبقه جهنم خلق ايتمشدركه اول بحر اعظم متن جهنم اوزرنده ساكن اولمشدر بعده حق تعالى يدى جهنمك تحتنده ريح عاصف خلق ايتمشدركه اول سعير وسقرانك اوزرنده مستقردر بعده حق تعالى اول ريحك تحتنده ظلمت وانك تحتنده حجاب خلق ايتمشدر وعلم خلايق اوحجابه دك يتمشدر والله اعلم بملكه وبما فى ملكه ﴿نوع ثانى﴾ تفصيل احوال ارضين سبعه يى وهر طبقه نك ساكنلرينى وطبقات سبعهٔ نيرانى وهر برينك اسما واهللرينى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تفسير واهل حديث اتفاق ايتمشلردركه حق تعالى قدرتيله ارضينى برى برندن اسفل يدى طبقه خلق ايتمشدر وهرارضك سمكنى وهرايكى ارضك مابينى مسافه سنى بشيوز بيللق يول ايدوب وهوا ايله مملو ايلمشدر * اما اولكى طبقه نك نامى دمكادر وريح عقيم كبى هواسى ناخوشدر واندە برنوع مخلوق واردركه برشم نام ايله مشهوردر وانلره هم حساب وهم عذاب واردر * وايكنجى طبقه نك آدى جلده در اندە اهل نار ايچون عذابك انواعى مهيادر وقومنك نامى طمسدركه برى برينى يرلر * واوچنجى طبقه نك اسمى عرقادر اندە بغال امثالى عقربلر واردركه اذنابى رماح اشباهيدر وهربرينك ذنبنده اوچيوز فقره واردركه سم قاتل ايله طولمشدر وانك ساكنلرى برطائفهٔ خسيسه دركه انلره قبس ديرلر وانلرك طعامى

TBMM KUTUPHANESI

تراب وشرابی شبنمدر * ودردنجی طبقه‌نك آدی خربادر آنده جبال امثالی اژدرهالر واردرکه اذنابی نخل باسق کبیدر اکربرینك سمّی بحر محیطه مختلط اولسه مخلوقات بحرك جمله‌سی هلاك اولورلردی وآنك ساکنلرینه جلهام دیرلرکه نه کوزلری ونه اياقلری واردر انجق ایکی قنادلری واردرکه اوچارلر * وبشنجی طبقه‌نك آدی ملئلدر وقومنك آدی محطاطدر وکثرتلری حسابه کلمز بربرلرینی یرلر وآنده کبرتدن جبال امثالی احجار واردرکه کفارك رقابنه باغلیوب جهنمه براقورلر * وآلتنجی طبقه‌نك آدی سجندر واهل نارك دفتر اعمالی اندهدر وساکنلرینه قطاقه دیرلر جمله‌سی طیرشکلنده‌در لکن اللری آدم الی کبی وآذانی بقرقولاغی کبی واياقلری غنم اياغی کبیدر آنلر ملائکه امثالی اکل وشرب ونوم وجماع ایتمزلر دائما حق تعالی یه عبادت ایدرلر وبرروایتده ارواح اهل نار الی یوم القیامه آنده حبس اولمشلردر * ویدنجی طبقه‌نك آدی عجبادر وقومنك آدی جثومدر جمله‌سی قصیر القامه سیاه حبش امثالیدر واللری واياقلری پنجهٔ سباع کبیدر یأجوج ومأجوجی آنلر هلاك ایتسه‌لر کرکدر وحالا ابلیس لعین اتباعیله آنده ساکندر کندیسی برتخت اوزرنده اوتورر اتباعی اطرافنده صف صف طوروب هربری بویریوزنده بنی آدمی اضلال ایله ایتدکلری فساد وفتنه‌لری اکا عرض ایدرلر * پس انلردن هرکیمك شر وفسادی اکثر واکبر ایسه ابلیس انی یانینه الوب تلبیسات تحسین ایدوب والتفاتیله مقربلرندن عدایلر حق تعالی امت محمدی انلرك شرورندن حفظ ایلسون آمین * وارض مذکورك اوسطنده ظلمتدن برحجاب واردر وبوذکر اولنان طبقات سبعهٔ زمین اول ملك عظیمك منکبنده مستقردر وحق تعالی ارضین سبعه تحتنده ذکر اولنان صخرهٔ خضراء وثوراحمر وحوت عظیم وبحر اعظمدن اسفلده کندی حشمندن یدی طبقه جهنم خلق ایتمشدرکه بری برندن اسفلدروهر طبقه‌نك مابینی بشیوز بیلاق مسافه‌در وجهنمك یدی قپوسی واردرکه هربرینك داخلنده آتشدن یتمش بیك جبل واردر وهربر جبلده آتشدن یتمش بیك وادی واردر وهربروادیده آتشدن یتمش بیك قلعه واردر وهر برقلعه‌ده آتشدن یتمش بیك بیت وارد وهربربیت ایچنده قیود وصنادیق وانکال ومقامع وسلاسل واغلال وکلاب وحیات وعقارب مسموم وحمیم وغساق وزهر وزقوم امثالی بیك درلو عذاب واردر واندہ قاره یوزلو کوك کوزلو زبانی ملکلری واردرکه جمله‌سی اصمدر وانلرده مرحمت خلق اولنامشدر واویله چوقدرکه حسابی یوقدروحق تعالی زبانیلره برعظیم وهیبتلی ملك موکل ایتمشدرکه اکامالك دیرلریدی جهنمك حاکمی وبوابی اودر * اما اولکی جهنمك آدینه جهنم دیرلر وسائرلرندن عذابی اخف وادقدروامت محمدك عاصیلری ایچون محققدر * وایکیجی طبقه‌نك آدی سعیردرکه نصاری اندہ اسیردر * واوچنجی طبقه‌نك آدی سقردرکه یهود ایچون مقررمقردر * ودردنجی طبقه‌نك آدی جحیمدرکه مرتد وشیاطین ایچون انك عذابی الیمدر * وبشنجی طبقه‌نك آدی حطمه‌درکه بئر غیا اندهدر یأجوج ومأجوج وکافرلرك یریدر * والتنجی طبقه‌نك ادی لظی درکه پوت پرستلر وآتش پرستلر وساحرلر ایچون مهیادر * ویدنجی طبقه که درك اسفلدر انك ادی هاویه‌در واول ملاحده وزنادقه ومحیل وکذابین ومنافقلری حاویه‌در وانك باری وحرارتی وعذاب وشدتی جمله‌یه غالبه‌در ویدی جهنمك جمیع درکاتی یدی بیك درکه‌دن زائده‌در (اللهم اجرنا من عذاب النار بعفوك یامجیر) ﴿ نوع ثالث ﴾ شجره عالمك ثمره‌سی اولان آدم علیه السلام روحی جمله‌دن اقدم ایکن جمله‌دن صکره ظهورنی وجنته صعودنی واندن هبوطنی وذریتیله ارضك عمارتنی وانك نسلندن حبیبنا کرم محمد صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك ولادتنی وبقای سریعت وسیادتنی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل تفسیر واهل حدیث اتفاق ایله دیمشلردرکه حق تعالی عالم ارواحی خلق ایدوب ایکی بیك بیل قدر مدتدنصکره عالم اجسامی دخی ایجاد ایلیوب التی کونده عرش اعلادن ظلمت وحجابه وارنجیه‌دك جمله‌نك تمامیله نظامن ویرمشدر * بعده ملائکهٔ کروبیونی ساق عرش اعظمده اسکان ایدوب ملائکهٔ حافون وصافون ایچون حول عرشی مکان ایلمشدر * وسائر ملائکهٔ کرامك مراتبنجه هرزمرهسنه برمقام معلوم احسان ایدوب برصنفنی کرسیده وبرصنفنی سدره‌ده وبرصنفنی لواء الحمد التنده وبرینجه اصنافنی جنتده حور وغلمان ایله اسکان ایلمشدر * وملائکهٔ کرامك بنجه بیك اصنافیله سموات وارضین والبحر وجهنمی طولمشدر وانلری ارضین والبحرده اولان مخلوقاتنه خدام قیلمشدر وجهنمه طولان ملائکه زبانیلر اولمشدر وارواح مجرده جنود

TBMM KUTUPHANESI

مجنده اولوب سموات وارضینی محیط اولان صوراسی افلاك درونندهٔ هر زمره مرتبه سجده مقامنی بولمشدر چونکه حق تعالی (یوم خلق السموات والارض) عالم اجسامك هر سمتنی عرش اعلادن حجاب اسفله وارنجیه دك ملائکه وارواح واشباح ومخلوقات ایله ممتلی قیلمشدر * پس بودنیای دخی اعنی یریوزینی هم انواع مخلوقدن خالی قومیوب اول وقتده بسیط زمینك مجموع سهل وجبالنده طاری بتوروب وجمیع وجه ارضی مالامال طولدردقده قدرتیله برطیر طاوس خلق ایدوب دنیاطولوسنجه طاروبی اکارزق مقسوم ایتمشدر بعده طیر مرقوم اول ارزن مقسومی مرور دهور ایله اکل ایدوب اون عدد وادیٔ ارزن قالدقده خوفندن کونده اون دانه سنی التقاط ایلردی چونکه بعدزمان بروادیٔ ارزن قالمشدر پس اول طیر کونده بردانه ایله قانع اولمشدر تاکیم ارزن مقسوم نهایت بولدقده طیر مرقومك اجلی کلمشدر برکره فکر اولنسه که بوکهنه دنیانه زمانلردنبرو بونظامی بولمشدر ونه لردن کیروقالمشدر اولوالالبابه کمال مرتبه عبرتنما اولمشدر * بعده حق تعالی حکمتیله بویریوزنده رنك ودود وحرارتسز ناردن جانی خلق ایدوب مارج اسمیله دخی تسمیه ایتمشدر که اول ابوالجندر وآندن زوجه سنی خلق ایدوب مارجه نامیله آدویرمشدر وانلرك ازدواجندن طائفهٔ جن متولد اولوب نجه یوزبیك قبیله وجوده کلمشدر وابلیس لعین انلردن پیدا اولمشدر وطائفهٔ جن برمرتبه کثرت بولمشدر که وجه ارضی ممتلیٔ قیلمشدر آنلرك صورت اصلیه لری بنی آدم صورتیدر لکن امثال ملائکه اجسام لطیفه اولدقلرندن مرادایتدکلری صورتلره تشکل ایدرلر وانلرك ذریتی کثرتندن وجه ارضه صغمیوب ابلیس لعین اولادیله سمای دنیایه چیقوب آندهساکن اولمشدر وجمله جن لیل ونهارالله تعالی یه عبادت ایدوب اصلا عاصی اولمزلردی * پس یدی بیك سنه مرورندنصکره یریوزنده قالنلری انواع فساده وسفك دمایه باشلدیلر وترك طاعت ایدوب عصیان ایشلدیلر * بعده حق تعالی هریوز بیلده برکره کندیلرندن برپیغمبر کوندرردکه انی هلاك ایدوب اون ایکی بیك سنه ده یوزیکرمی پیغمبر قتل ایتمشلردر بعده حق تعالی انلره حشم ایدوب سماءدنیاده ساکن اولان ابلیسی اولادیله یریوزینه کوندروب اندهاولان جنی بریره جمع ایتدکده سمادن برآتش نازل اولوب جمله سنی احراق ایتمشدروسمادن کوندردیکی ذریت ابلیسی جزائر البحرده اسکان ایدوب ابلیس اکاغایتده مطیع ومنقاد اولدیغندن انی سماء سابعه یه رفع ایتمشدر ومقبول درکاه اولوب انی جنته ادخال ایتمشدر ویریوزی خالی قالمسون ایچون سماءدنیادن ملائکهٔ کرام انزال ایدوب اسکان ایتمشدر وانلرده حق تعالی یه عبادتله مشغول اولوب بیك بیل دخی بومنوال اوزره کتمشدر کمارج ابوالجن خلق اولنالدنبرو عدد سنین یکرمی بیك بیله یتمشدر * بعده حق تعالی بابای عالم ابوالبشر اولان حضرت آدم علیه السلامی خلق ایتمك مرادایلدکده عزرائیل علیه السلامی کوندروب یریوزنده اقالیم سبعه دن انواع تراب المشدر بعده جبرائیل علیه السلامی ارسال ایدوب اول طین یابسی قرق کون تخمیر قیلمشدر بعده حق تعالی انی احسن تقویم اوزره بطن وادیٔ نعمانده تصویر ایتمشدر وانك رأس شریفندن یکا کندی روحندن اکانفخ ایدوب یریوزنه انی مسجود ملائکه واولادنه پیغمبر ایتمشدر وجمیع ملائکه اکاسجده ایلدکده ابلیس اناخیر دیوب سجده ایتمدیکیچون ملعون ومطرود اولمشدر والی یوم القیامه مهلت المشدر وذریات کثیره سیله ذریت آدمه تسلطه فرصت بولمشدر واجسام بنی آدمك هرینندن کیروب عروق ایچنده دم کبی جریان ایدوب اغوا ایدرلر لکن هیچ کیمسه یی جبرایله عاصی وکافر ایده مزلر انجق طاعاتی مروعسیر ومنهیاتی لذیذ ویسیر کوسترمکله وسوسه ایدرلر حق تعالی جمله مزنی انلرك شرورندن حفظ ایلسون آمین وحق تعالی آدم پیغمبر علیه السلامی یریوزنده خلق ایلدکدن قرق یل صکره انی سمواته رفع وجنت فردوسه ادخال ایدوب وحله لر الباس وچوق نعمتلر احسان ایتمشدر واکا هربرنعمتی ویردکچه بونعمتله قانعمیسن دیوب آدم علیه السلامه خطاب ایتمشدر اولدخی قانع دکلم یارب دیوجواب ایتمشدر تاکیم آدم علیه السلامه برغفلت ویروب ضلع معوج ایسریدن حضرت حوا انامزی خلق ایلدکده آدم کوزینی آچوب کورمشدر که یانده کندی مثلی برمحبوب انسان اوتورمشدر * پس انکله صحبت والفت وصلت حاصل اولدقده حق تعالی ینه خطاب ایدوب بیورمشدر که یاآدم بونعمتمله نجه سن اولدخی جواب ایتمشدر که یارب نعمت بی حسابك بحرینه غرق اولمشدروبونعمتکی جمله دن اعظم بولمشدر وبونکله قناعت قیلمشدر چون حوایله سکونت بولوب الفتیله انسیت قیلوب آندن

TBMM KUTUPHANESI

كلام المشمدر پس غيرى آكرامه حاجت قالميوب بو احسانك شكر وسرو ريله طولمشمدر * بعده حق تعالى اكايا آدم حوايله جنتمده ساكن اولوب هر نعمتدن لذت اله سز انجق شجرهٔ حنطه يه قريب كليه سز و آندن اكل ايدوب بكا عاصى اولمه سز ديوب تنبيه بيورمشدر ومنوال مذكور اوزره حضرت آدم حوايله بيك ييل قدر جنت صفالرين سورمشدر * بعده آدم اتامز حوا اتامز كسوزينه تابع اولوب شجرهٔ حنطه دن آلوب ايكيسى دخى اكل ايلدكده حق تعالى آنلرى عريان جنتدن دنيايه ايندرمشدر * پس حضرت آدم عليه السلام هندستانده برعالى جبل اوزرينه هبوط ايتمشدر وايكيوزنيل اوجبلده اغليوب توبه يه مشغول اولدقده توبه سى قبوله ايتمشدر وحوا اتامز دخى آدم اتامزى طلب ايدوب ايكيوزيللق حسرتيله جبل عرفات اوزرنده ملاقى اولمق ميسر اولمشدر (نظم) ايكى جانبدن اول ايكى مشتاق * ايكسى بيله مبتلاى فراق * بربرينه همان ايرشديلر * آغليوب صرمشوب كورشديلر) بعده شام شريفه كلوب بشيوز ييل آنده قالوب هابل وقابل آنده اولوب بنه هندستانه كتمشلردر مدت عمرلرى ايكى بيك سنه اولدقده حضرت آدم عليه السلام سرنديب اطه سنده واندن قرق ييل صكره حضرت حوا جدهمده وفات ايتمشلردر * بعده ذريتلرى وجه ارضى مسكون ومعمور ايلمشلردر وحضرت آدم عليه السلام نسلندن نچه بيك كيمسه لر نبوته ايرمشلردر * پس حضرت آدم دن اتى بيك سنه مرور ايتدكده مكهٔ مكرمه ده حضرت اسماعيل اولادندن قريش قبيله سندن بنى هاشمدن صلب عبد اللهدن محمد المصطفى صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى دنيايه كلوب قرق سنه ولايت ذوقيله صفالر سورمشدر قرق برياشنده جميع انس وجنه پيغمبر اولوب اوچ سنه مكهده كفره دن جفالر كورمشدر ومكهده مغلوب ايكن مدينه يه هجرت ايتمشدر واونجى سنه مكه يه غالب كلوب فتح ايدوب بنه مدينه يه كتمشدر واول سنه مدينه ده سن شريفى التمش اوچ ييله ايتمشدر. واول سنه ده مدينه ده وفات ايتمشدر وبزم پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم اولادركه خاتم الانبيادر وآندن صكره پيغمبر كلمز وشرع شريفى قيامته دك باقيدركه نسخ وتبديل اولمز واحكامى تغير بولمز چون هجرت نبويه دن بو زمانه كلنجيه دك سنين قمريه ايله تاريخ نبويه بيك يوز يتمشه ايتمشدر * پس آخر دور اولوب دنيانك عمرى كچوب كتمشدر وقيامت قريب اولوب ادب وحيا وحب ووفا وصدق وصفا يتمش وباتمشدر زيرا كه پيغمبر مز صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك خبر ويردكى اشراط ساعتك نچه سى ظهور ايتمشدر (اللهم احفظنا من فتنة آخر الزمان ولا تخرجنا من الدنيا الا مع الشهادة والايمان برحمتك يا ارحم الراحمين) ﴿نوع رابع﴾ اشراط ساعتى وعلامات قيامتى ونفخ صورى وزلزله وفتورى وهلاك مخلوقاتى وخراب سمواتى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه انجق اهل حديث اتفاق ايتمشلر دركه اشراط ساعات وعلامات قيامت ايكى نوعدر * برى علامات خفيه وبرى علامات جليه در * اما علامات خفيه انسانلرك عزت وحرمت ومحبت وشفقت وادب وحيا وجود وسخا وعهد ووفا وصدق وصفا وصيانت رفقا وديانت تقوى واجراى شريعت غرا قالمامق كبى وشهرلرده كثرت مساجد وقلت جماعت ورفعت ابنيه ورقت البسه وامارات نساء وصبيان وتشبه نساء برجال ورجال بنساء واشتغال رجال برجال ونساء بنساء وقلت بركت اشياء وقطع ارحام وبيع احكام وتعظيم اشرار وتحقير ابرار وتوليد اماء وسفك دماء وفسق وفجور وتزيين قبور امثالى اموردركه بونلره اشراط ساعت دخى ديرلر واما قيامتك علامت جليه سى اوندر * اولا خروج دجالدر بعده توالى خسوف قمر ثلاث ليالدر بعده اوچ سنه على التوالى قحط اقالمدر بعده استيعاب دخان عظيمدر بعده عيسى عليه السلام شام شريفك منارهٔ بيضاسى اوزرينه اينوب دجالى قتل ايدوب شريعت محمديه ايله عامل اولمسيدر بعده آل رسول اكرمدن مهدى ظهور ايدوب قرق ييل عدالت اوزره كيدوب حضرت عيسى عليه السلامى * بولمسيدر بعده دابة الارضك وجوده كلمسيدر بعده يأجوج ومأجوجك سداسكندردن خروج ايله اقالميه استيلا ايتمسيدر بعده حضرت عيسى عليه السلام مكهٔ مكرمه يه كلوب آندن آخرته كتمسيدر بعده بيت شريفك هدم اولنمسيدر بعده كونشك مغربدن طوغوب هم آنده طولنمسيدر * پس بو اشراط وعلامات مذكوره ظهورندن صكره مسك وعنبر رايحه سى مثلى رياح طيبهٔ باردره هبوب ايدوب مؤمنلرك ارواحى روح وريحانه خروج ايدوب بعده قرآن كريمك احكامى برى وزندن رفع اولوب خلقك جمله سى جهالتده قالوب يوز ييل دخى اويله كيدر واهل تفسير دخى اتفاق ايتمشلردركه بو جمله دن صكره حق تعالى اسرافيل عليه السلامه نفخ صور ايله امر ايدر پس اول دمده اول صورك نعره سى مهابتندن سموات سبعه ده اولان ملائكه وارضين سبعه ده اولان مخلوقاتك

TBMM KUTUPHANESI

جمله‌سی قیامت قوپدی صانوب یوزلری اوزره دوشوب بیهوش اولورلر وسموات وارضینه لرزه وزلزله دوشوب یلدزلردوکیلور وصاچلری وصقالار آغروب حاملهلر وضع حمل ایدوب ناسك جمله‌سی کندودن کیدوب سکران مثالی قالورلر وبونفخهٔ اولیدرکه آندن بومهابتلری آلورلر وقرق بیل دخی بومنوال اوزره کیدر بعده حق تعالی ینه اسرافیل علیه‌السلامه نفخ صور ایله امر ایدر * پس اولدخی نفخهٔ ثانیه‌ده صوری اویله قوی نفخ ایدرکه شدتندن جمیع جبال اول دمده مندك ویرلرندن منفك اولوب هوایه چیقوب عهن منفوش امثالی غمام اولورلر وسموات سبعه پاره پاره اولوب یریوزینه صوکی اریپوب دوکیلورلر ومیاه بحر قوبقوری اولوب شمس وقمرك ضیاسی کیدوب قاب قاره اولورلر وجهانی ظلمت قاپلیوب عرش اعلادن اسفل سافلینه بلکه حجاب زیرینه‌دك هرنه‌قدر مخلوقات وملائکه وارایسه باجمله هلاك اولوب فنابولورلر الاکه ملائکهٔ مقربیندن سکز ملك قالورلر وآنلر جبرائیل رمیکائیل ورضوان وعزرائیلدر * ودردی جملهٔ عرشدرکه بریسی اسرافیلدر بعده امر حق ایله عزرائیل علیه السلام اول ملائکهٔ سبعه‌نك دخی ارواحنی قبض ایدر بعده کندی روحنی قبض ایدرایکن برصیحه ایدرکه صدای نعره‌سی سمواتی کچوب ارضینه کیدر * پس هرجان موتی ذوق ایله فانی اولورایکی عالمده برکمسنه قالیوب انحق ذوالجلال والاکرام اولان الله تعالی قالورو بوعالم خراب وخالی وتنهاویران مثالی قرق بیل دخی حالی اوزره قالور وحق تعالی عظمتیله (لمن الملك الیوم) دیوسؤال ایدرکندیدن غیری کیمسه اولمدیغندن ینه کندیسی (لله الواحد القهار) دیوب کندوسنه جواب ایدر ﴿نوع خامس﴾ نفخهٔ ثالثه‌یی واحیای موتایی وحشر اجسادی ودفتر اعمالی وحساب وميزانی وصراط واعرافی اجمالا بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل تفسیر واهل حدیث اتفاق ایتمشلردرکه حق تعالی بویریوزینی برریح شدیدایله مستوی ایدوب صحرای دمشقك برابری حیزنده محشر یرینی یوزبیك بویریوزی قدرواسع ایدر بعده عرش التنده ذکر اولنان بحر حیواندن قرق کون علی التوالی منیٔ رجال مثالی بودنیایه مطر نزول ایدر وجمیع وجه ارض دریاکبی طولدقده طبقهٔ طینیه‌ده تراب اولان جمیع ابدان انسان وحیوان اول مطری جذب ایدوب جمله اجزاسی بریره کلوب هرجسد اولکی هیئتنده اولوب یریوزنده بقله مثالی بترو هربدن کندی کمالنه یترمبعده حق تعالی اول ملائکهٔ ثمانیه‌یی احیا ایدوب اسرافیل علیه‌السلامه ینه صوری نفخ ایله دیوامر ایدر * پس اول دخی نفخهٔ ثالثه‌یی اویله رفق ولطف ایله نفخ ایدرکه صورك درونندهساکن اولان ارواح اول دمده آفاقه منتشر اولوب هرجان کندی قفسن بولورنجه‌که غنم کثیره ایچنده هرحمل کندی اناسنی بیلورکذلك هرجان کندی جسدنی بیلوب وبولوب آنکله قالور ومخلوقات اولین وآخرین وملائکه وحورعین وانس وجن وشیاطین وحیتان بحار وحیوانات ارضین وحشرات اجمعین برآن ساعتده تمامارو بولورلر ومحشر یرینه جمیع اطرافدن جمع اولورلر وانبیا واولیاء وعلماء وصلحایه جنتدن حله‌لر وبراقلر کلوب کیوب وبنوب ظل عرشه کیدوب منبرلر وکرسیلر اوزرنده راحت وسلامتله جالس اولورلر وکیروقلان مخلوقاتك جمله‌سی جایع وظمأن وباشلری آچق وعریان وحافی وپیاده وافتان وخیزان میدان عرصاته کلوب مکان محشرده حشر اولورلر وصقلشوب آیاق اوزرنده طورورلر وسمت رأسلریشه کونش برمیل مقداری قریب اولوب حرارتدن چوق عرق دوکرلر کیمی کعبنه وکیمی رکبه‌سنه‌دك وکیمی صدرنه وکیمی حلقنه‌دك عرق ایچنده قالورلر ونیچه‌لری عرق بحرنده غرق اولورلر وجهنمی یرلرالتندن حول محشره یتمش بیك صف زبانیلر کتورورلر ومحشر خلقنی حلقه‌کبی محیط اولورلر واهل محشر الی بیك بیل قدر انتظار حساب ایله اول حالده مکدر قالورلر ودنیاده کراماکاتبین یازدیغی دفتر اعمالی محشرده اصحابنه ویررلر مؤمنلره ومطیعلره یمینلرندن وکافرلره وفاسقلره شمالرندن اعطا ایدرلر وحق تعالی جمیع مخلوقاتنه آنده واسطه‌سز کلام سویلروبرآن ساعتده جمله‌نك حسابن کوروب کیمنه خطاب وکیمنه عتاب ایلروحق مظلومی ظالمدن آلوب ظالمك حسناتی وارایسه اکاویررو بوغیسه سیئات مظلومی ظالمه تحمیل ایدر وبعد الحساب حیوانلری تراب ایدر وکافرلر حیواناته غبطه ایدوب کاشکی بزده تراب اولیدق دیرلر * ومحشر یرنده ایکی عمود اوزرنده برمیزان عظیم نصب اولنورکه هربرعمودك طولی بشیوز یللق یولدروهرکفه‌سی بسیط زمین قدر بولدرومیزان مرقوم ایله روز محشرده حسنات وسیئاتی وزن ایدرلر حسناتی ثقیل اولنلر جنته وسیئاتی ثقیل اولنلر جهنمه کیدرلر مکرکیم حق تعالی کرمیله عبدنی عفو ایلیه ویا انیادن ویااولیادن ویاعلمادن

ویاصلحادن

وياصلحادن شفاعت ايرشه اكر ايمانله وفات ايلمش ايسه زيرا كه دنيادن ايمانسز كيدنلره جنت ومغفرت وشفاعت اولمز وهركز جهنمدن خلاص بولمزو اكر ايمانله كيدوب سيئه‌سى اغر كلوب مغفرت ويا شفاعت ايرشمدى ايسه اول سيئه‌سى قدر جهنمده يانوب اندن جنته كيدر وذره قدر ايمانله كيدن البته جهنمدن چيقوب حضورايدر * وصراط كوپرىنى قيلدن انجه وقليجدن كسكيندر وطولى اوچ بيك ييللق يولدر كه بيك ييل يوقش وبيك ييل دوز وبيك ييل انيش يولدر اول متن جهنم اوزرينه نصب اولنوب اهل محشرك جمله‌سى انك اوزرندن كچوب كيدرلر كيمى برق خاطف كبى وكيمى اوق كبى وكيمى سكردرفرس كبى كچرلر وكيمى سيئاتنى يوكلنمش يورروكيمى جهنمه دوشوب محترق اولورو جهنم ايسه فريادايدركه اى مؤمن تيز عبورايله كه تحقيقا سنك نورك بنم نارمى منطفى أيتمشدر * پس مؤمنلر سلامتله صراطى كچرلروحوض كوثردن ايچرلرواندە غسل ايدوب عيوب ونقصانلرينى تكميل ايدرلر وجنته داخل اوب هركس مرتبه‌سنجه مقامنى بولور وابدالاباد آنده ذوق وصفا ايله قالورزيرا كه اهل جنت كاه انواع نعمتلردن لذت آلورلر وكاه لقاء مولا ايله مست وحيران اولورلر وكوزلر كورميوب وقولقلر ايشتميوب خاطرلره كلمين دولتلر بولورلر * وجنتله جهنمك اراسنده قلعه ديوارى مثالى برج وباروسى بيشمار برسوز عظيم واردركه ارتفاعى بشيوز ييللق مسافه‌در وطولى بى نهايه وبناسى الوان جواهرله شفافه‌در واكا اعراف تسميه ايدرلركه مرفوع القلم اولان مجانين واطفال مشركين آنك اوزرنده قالورلر جنت سمتنه باقوب اهلنى متنعم كوردكده آرزوايله محزون اولورلر وجهنم سمتنه باقوب اهلنى معذب كوردكچه كندى سلامتلريله مسرور وشاكر اولورلر واهل اعراف برروايتده ابدا آنده قرارايدوب كاهى حزن وكاهى سرورايله قالورلر (اللهم ياستار اجرنا من النار وادخلنا الجنة مع الابرار وارزقنا لقاءك فى دار البقاء والقرار بحرمة حبيبك المختار آمين ياغفار ﴿تنبيه﴾ وخفى اولميه كه بوارايه كلنجيه دكين كتابت اولنان سطورك جمله‌سى امور دينيه‌دن اولمغله بومذكوراتك كليسنى يقين اوزره تصديق واعتمادايله اعتقاداتمك جمله مزه‌اهم والزمدر زيرا كه بونلر امور دينيه‌دن اصول معظمه‌در وبوامور مذكوره‌يى براهين عقليه قياس ايتمك غير جائزدر زيرا كه عقل بشر بونلرى ادراك ايتمكدن قاصر وعاجزدر انجق بزم مطلب اعلامز اولان مولايه وصول ايچون عظمت وقدرتى تفكر وتذكره اشارات وبشارات اولان آيات قرآنيه واحاديث نبويه مصداقنجه هيئت عالمى بومقدارجه بيان ايله بونده اكتفا اولنمشدر لكن فحول علمادن وكبار اوليادن اولان سيد المحققين وسند المدققين مولانا السيد الشريف عليه رحمة اللطيف حضرتلرى (وعلم الهيئة نعم العون على معرفة الصانع لمن يتفكر فى خلق السموات والارض) بيوردقيچون وجامع جميع فنون ومالك ملك درون منبع فيض لايزالى امام محمد غزالى عليه رحمة الوالى المتعالى حضرتلرى (من لم يعرف الهيئة والتشريح فهو عنين فى معرفة الله) بيوروب قرينهٔ تشريح ايله هيئت حكماى طيوردقيچون برمقدار علم هيئت عالمدن وبرمقدار فن تشريح بدن آدمدن دخى تحريروبيان اولنمق مناسب كورلمشدر تاكيم مطالعه سيله حرمان عنينيتدن عدول ايدوب زندان جهالتدن خروج ايده‌سن ومحفل علم وحكمته دخول ايدوب زمرهٔ فحول رجاله ولوج ايده‌سن ولب حكمته خلول ايدوب ذروهٔ تحقيقه عروج ايده‌سن وحقايق اشيايه واقف اولوب دقايق معنايى عارف اوله‌سن واسرار جهانه مطلع اولوب احوال عالمى كماهى بيله‌سن وكمال معرفت نفسه ايروب اندن معرفة الله دولتنى بوله‌سن (اللهم ياواجب الوجود وياواهب الخير والجود افض علينا انوار رحمتك ويسر لنا الوصول الى كمال معرفتك سبحانك اللهم لاعلم لنا الاماعلمتنا ولافهم لنا الامافهمتنا ولامعرفة لنا الا ماالهمتنا انك انت العليم الحكيم والجواد الكريم والرؤف الرحيم آمين يامعين برحمتك ياارحم الراحمين

TBMM KUTUPHANESI

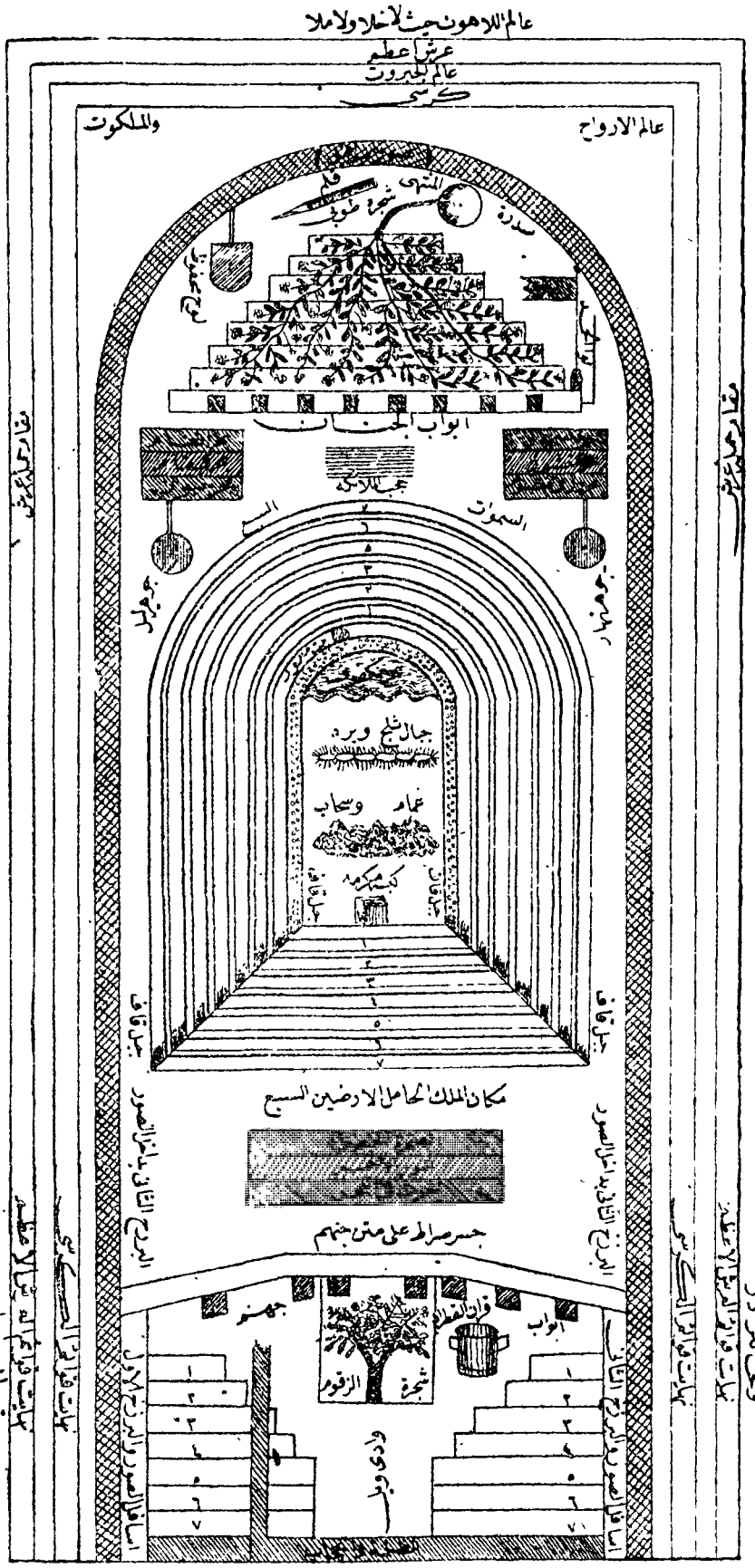

TBMM KUTUPHANESI

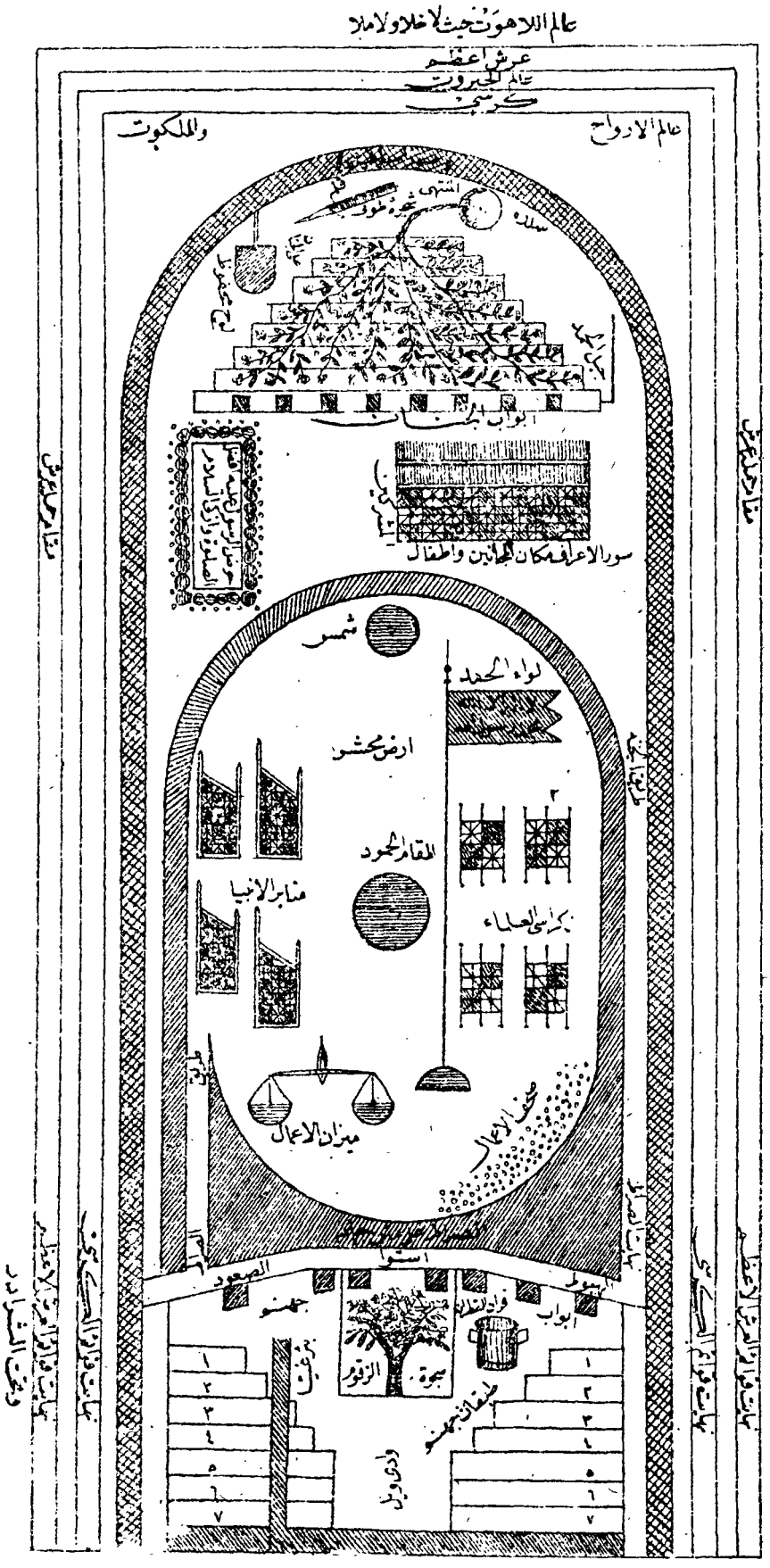

TBMM KUTUPHANESI

(الفن الاول)

وجوهله مرآت كائنات اولوب ترتيب خلقت اكوانى وكيفيت وماهيت جواهر واعراض جهانى واحوال واشكال اشيا واعيانى وحكمت وهيئت عالم اجرام واركانى وكون وفساد عناصر ومركبات وحيوانى حكيمانه اوچ باب ايله عيان وبيان ايدر (باب اول) ترتيب خلقت اكوانى وكيفيت وماهيت جواهر واعراض جهانى حكماء اسلام برهان عقلله بولدقلرى اوزره فصول اربعه ايله تفصيل ايدر (فصل اول) واجب الوجودى اثبات ايدوب ممكن اولوجود اولان جواهر واعراضى اجمالا اوچ نوع ايله بيان ايدر (نوع اول) واجب الوجود حضرتلرينى برهان عقلله اثبات ايدوب انك اشيايه قريب اولوب انلره ملابس اولمديغن حكمانك بولدقلرينى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل حكمت دعشلردركه جناب واجب الوجودك ماسواسى اولان موجوداته اسم عالم اطلاق اولنور جمله دن ذات پاكى مطلق بولنمشدر نتكيم حق تعالى كلام قديمنده بيورمشدر (الله نور السموات والارض مثل نوره كمشكوة فيها مصباح المصباح فى زجاجة الزجاجة كانها كوكب درى يوقد من شجرة مباركة زيتونة لاشرقية ولاغربية يكاد زيتها يضئ ولولم تمسسه نار نور على نور يهدى الله لنوره من يشاء ويضرب الله الامثال للناس والله بكل شئ عليم) وكيفيت اعيان وماهيت اشيا فكر وامعان ايله تتبع وملاحظه اولنسه واحوال موجودات واطوار كائنات عين بصيرتله نظر ومطالعه قيلنسه جميع اجزاى عالم صنع باريله حادث اولديغنه برهان عقل سليم دلالات وشهادت ايلك امر محققدر نتكيم حق تعالى بيورمشدر (وهو الذى خلق السموات والارض بالحق ويوم يقول كن فيكون قوله الحق وله الملك يوم ينفخ فى الصور عالم الغيب والشهادة وهو الحكيم الخبير) وكذلك بيورمشدر (ان ربكم الله الذى خلق السموات والارض فى ستة ايام ثم استوى على العرش يغشى الليل النهار يطلبه حثيثا والشمس والقمر والنجوم مسخرات بامره الا له الخلق والامر تبارك الله رب العالمين) وكذلك بيورمشدر (ان فى خلق السموات والارض واختلاف الليل والنهار لآيات لاولى الالباب الذين يذكرون الله قياما وقعودا وعلى جنوبهم ويتفكرون فى خلق السموات والارض ربنا ما خلقت هذا باطلا سبحانك فقنا عذاب النار) وكذلك بيورمشدر (ان ربكم الله الذى خلق السموات والارض فى ستة ايام ثم استوى على العرش يدبر الامر ما من شفيع الا من بعد اذنه ذلكم الله ربكم فاعبدوه افلا تذكرون) وكذلك بيورمشدر (الله الذى رفع السموات بغير عمد ترونها ثم استوى على العرش وسخر الشمس والقمر كل يجرى لاجل مسمى يدبر الامر يفصل الآيات لعلكم بلقاء ربكم توقنون) وكذلك بيورمشدر (ان ربكم الله الذى خلق السموات والارض فى ستة ايام ثم استوى على العرش يعلم ما يلج فى الارض وما يخرج منها وما ينزل من السماء وما يعرج فيها وهو معكم اينما كنتم والله بما تعملون بصير) وكذلك بيورمشدر (الله الذى خلق سبع سموات ومن الارض مثلهن يتنزل الامر بينهن لتعلموا ان الله على كل شئ قدير وان الله قد احاط بكل شئ علما

ممكن الوجود اولان اقسام خمسهٔ جواهری اجمالا بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه ممكن الوجود اولان نسنه اکر بقای وجودنده متغیر اولمز ایسه اکا جوهر دیرلر * واکر متغیر اولور ایسه اکا عرض دیرلر زیراکه وجود بشقه‌در وبقای وجود بشقه‌در * نتکیم کوررسنکه ایکی شخص وجوددده مشترکدر دیرلرلکن برینك بقاسی تایوزیلهدك قالور وبرینك بقاسی اون یبلدن زیاده قالمز * پس بقای وجود وجودك غیریسیدر عینی اولمزوجمیع ممکنات یا جوهردر ویاعرضدر * زیراکه برنسنه برنسنه یه یاختص اولوب اکاساری اولور یااولمز اکر مختص وساری اولورسه اول ساری حال واول مسری فیه محل تسمیه اولنور واکر بری برینه محتاج اولورلرسه اول محله هیولی واول حاله صورت جسمیه یاصورت نوعیه دیرلرواکر افتقار برطرفدن اولوب آنچق حال محله محتاج اولورسه اول محله موضوع واول حاله عرض دیرلر * پس عرض موضوعده موجود اولان نسنه‌در الوان کبی واکر حال ومحل اولیوب ایکیسندن مرکب اولورسه اکا جسم طبیعی دیرلر * واکر حال ومحل مرکب اولیوب اجسامه تدبیر وتصرفیله متعلق اولورسه اکا نفس انسانیه ویانفس فلکیه دیرر * واکر اجسامه تدبیر وتصرفیله دخی تعلق ایتمزایسه اکا عقل دیرلرکه لسان اهل شرع ایله ملکدر * پس جواهر بش قسمدرکه بری هیولی وبری صورت جسمیه وبری جسم طبیعیدر بنواوچی جوهر مقارندر وایکیسی دخی جوهر مفارقدرکه بری نفس وبری عقلدر * اما اکر عقل آنکله ذات واجبك اراسنده واسطه اولمدیسه اکا عقل اول دیرلر وعقل کل دخی دیرلر * واکر عقلك تحتنده عقل آخر اولمدیسه اکا عقل عاشر وعقل فعال دخی دیرلر واکر عقلك ایکی جهتنده عقول اولدیسه اکا عقل متوسط دیرلر وعقولك اشرفی والطفی عقل کلدر واکا قریب اولان عقولدر * وامانفس اکر اجسام بسیطه‌ده متصرف اولدیسه اکا نفس فلکی ونفس عنصری دیرلر واکر نفس اجسام مرکبه‌ده متصرف اولوب اول اجسامه نشو ونما ویرمدیسه اول اجسامه معادن دیرلر سیم وزر ولعل وحجر کبی * واکر نفس جسم مرکبه نشوونما ویردیسه لکن حس وحرکت ویرمدیسه اول جسمه نبات دیرلر سبزه زار وازهار واشجار وانمار کبی * واکر نفس جسم مرکبه هم نشوونما وهم حس وحرکت بخش ایدوب نطق ویرمدیسه اکا حیوان غیرناطق دیرلر انعام وخیول ووحوش وطیور کبی * واکر نطق دخی بخش ایدرسه اکا انسان دیرلرکه زبدهٔ وجود وخلاصهٔ هرموجود اودروثمره مشجرهٔ جهان وتتمهٔ دوران اودر * پس بو برنفس هرمرتبه‌ده بشقه براسم ایله تسمیه اولنور اماجاداتده اکانفس طبیعی دیرلرونباداتده آکانفس نباتی دیرلروحیواناتده اکانفس حیوانی دیرلر وانسانده اکانفس انسانی ونفس ناطقه دیدیلر * وبومرتبه‌ده جمله‌یه تمامیله تسلط ایدوب کمالیله متصرف اولور واما جسم طبیعی برجوهردرکه آنك ذاتنده مقادیر اجسام یعنی طول وعرض وعمق زوایای قائمه اوزره تقاطع ایتمك شرطیله فرض اولنمق ممکن اوله وجسم ایسه یابسیط اولور ویامرکب اولور وجسم بسیط اولدرکه انك اجزاسیله طبیعتی متشابه اولور یعنی صور وطبایع مختلفه اولان اجسامه منقسم اولیوب آنك طبیعتی بر اوله که اول طبیعتدن صادر اولان شی نهج واحد اوزره صادر اوله وجسم بسیط ایسه یاعلویدر ویا سفلیدر وعلوی دخی یامنیردر ویامنیر دکلدر اکرمنیرایسه کواکبدر واکر منیر دکل ایسه افلاکدرکه آنلره اجرام اثیریه وعالم علوی دخی دیرلر وجسم بسیط سفلی عناصر اربعه‌درکه انلره ارکان اربعه دخی دیرلر وانلر نار وهواء وماء وترابدر بودردینه وبونلرك ضمننده بولنان اجسام مرکباته عالم سفلی وعالم کون وفسادهم دیررلر * واما جسم مرکب اولدرکه انك اجزاسیله طبیعتی متشابه اولیوب صور وطبایعی مختلف اولان اجسامه منقسم اولوب عناصر اربعه‌دن ترکب ایتمش اوله * معادن ونباتات وحیوانات کبی وبونلره موالید ثلاثه دیرلرکه ابائی اثیریات وامهاتی عناصردر * وجسم مرکب دخی ایکی قسمدرکه بری تام وبری غیر تامدر * امامرکب تام اولدرکه برزمان متعدیه‌ده کندی ترکیبنك صورتنی حفظ ایلیه موالید ثلاثه کبی * واما مرکب غیر تام بونك خلافی اولوب کندی ترکیبنك صورتنی حافظ اولمز دخان وسحاب وشهب کبی وسائر کائنات جوکبی چون جسم بسیطك جمله‌سی کندی طبیعتیله خالی قالسه‌لر آنلرك شکلی کره یه مشابهدر یعنی برمدور طوب نسنه هیئتنده‌در * پس جمیع افلاك ونجوم وعناصر کریة الاشکالدر وذکر اولنان اقسام خمسهٔ جواهرکه عقل ونفس وهیولی وصورت وجسمدر

TBMM KUTUPHANESI

بونلرك مجموعنى بورباعيمز جامعدر وبونلرلهايكى عالم قائم ودائمدر (رباعى) بيل اول كائناتى عقل وجاندر * پس حس اولنانه فلك كرداندر * پس نار وهواء وآب وخاك اركاندر * معدنله نبات وحيوان وانساندر ﴿نوع ثالث﴾ ممكن الوجود اولان اقسام تسعهٔ اعراضى اجمالا بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل حكمت ديمشلردركه موضوعده موجود اولان اعراض طقوز قسمدركه كم وكيف اين ومتى واضافت وملك ووضع وفعل وانفعالدر * اما كم اول نسنه درك ذاتنده مساواتى وعدم مساواتى قبول ايده بويا منفصلدركه نقطه وعددر ويا ذاتى قرار ايدن متصلدركه خط وسطح وجسم تعليميدر يعنى ثخندر ويا ذاتى قرار ايتمين متصلدركه زماندر * واما كيفيت اشياده برهيئتدركه ذاتنه قسمت ونسبت اقتضا ايتميوب كيفيات محسوسه وراسخه يه منقسم اولور حلاوت عسل وملوحت ماء بحركى وغير راسخه يه منقسم اولور حمرت خجل وصفرت وجل كى وكيفيات نفسانيه دن يكا منقسم اولوردى ابتداى خلقتده علم وكتابت كبى وكيفيات استعداديه دن يكا منقسم اولور صلابت ولين كبى وكمياته مختص اولان كيفيتدن يكا منقسم اولور مثلثه ومربعه كبى سطحدن وفرديه وزوجيه كبى عددن * واما اين برحالتدركه اشياية مكانىده بولنملرى سببيله حاصل اولور * واما متى برحالتدركه اشياية زمانده بولندقلرىچون حاصل اولور * واما اضافت برحالتدركه نسبتده مكرر درابوت وبنوت كبى * واما ملك برحالتدركه اشياية حاصل اولورانلرى برنسنه احاطه ايدوب انتقاللريله منتقل اولمق سببيله اول حالت بولنور انسانك معمم اولديغى كبى * واما وضع برهيئتدركه اشياية حاصل اولور برنسنه اجزاسنك بعضيسنى بعضيسنه نسبتى سببيله وامور خارجيه يه نسبتلرى سببيله اول هيئت بولنور قيام وقعود كبى * واما فعل برحالتدركه اشيانك تأثيراتى سببيله آنلره اول حالت حاصل اولور قاطع كبى مادامكه قطع ايدر * واما انفعال برحالتدركه اشياية حاصل اولورانلر غيريدن متأثره اولملريله اول حالت بولنور متسخن كبى مادامكه تسخن ايدر چونكه جواهر خمسهٔ مذكوره يى برجوهر عد ايدوب اعراض تسعهٔ مرقومه يه ضم ايتمشلردر * پس مجموعنه مقولات عشره ديمشلردر * اما جوهر كندى ذاتيله قائم وثابتدر وعرض ايسه جوهر ايله قائم وآنى ناعتدر وجمله عالم جميع اجزاسيله مقولات عشره دن مركب جسم واحددر وجمله سى لسان حالله جناب واجبك وحدت وجودينه ناطق وشاهددر ومقولات عشره يى بوبيتمز جامعدر وهب بوكا عائددر (جوهرى بيل كم وكيف اندن اضافتله متى * وضع واين وملك ويفعل ينفعلدراى فتى)

﴿فصل ثانى﴾ ترتيب ظهور عقول ونفوس وافلاكى ومراتب وطبايع وتبدل اركانى ودلائل انقلاب نار وباد وآب وخاكى وتولد معدن ونبات وحيوان وانسانى وبونلرك اراسنده متوسط اولانى ومبدأ ومعاد ارواحى وكيفيت دورانى ووجود اشياحى درت نوع ايله حكيمانه بيان ايدر ﴿نوع اول﴾ ترتيب ظهور عقول ونفوس وافلاكى وعناصر اربعه دن صدور ايدن كيفيات اربعه يى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل حكمت ديمشلردركه حق تعالى جميع اشيادن اقدم عقل كلى ايجاد وموجود ايتمشدر وبوكا عقل اول وجوهر اول دخى ديرلر * پس حق تعالى بوعقله اوچ معرفت بخش ايتمشدركه برى معرفت حقدر وبرى نفسدر وبرى معرفت احتياجدركه مولاسنه محتاج اولديغن بيلمشدر وبواوچ معرفتك هربرندن بشقه برنسنه وجوده كلمشدر زيراكه واحددن واحد صدور ايده كلمشدر امامعرفت حقدن برعقل دخى پيدا اولمشدركه اكا عقل ثانى ديرلر وامامعرفت نفسدن برنفس دخى موجود اولمشدركه اكا نفس كل ديرلر * وامامعرفت احتياجدن برجسم ظاهر اولمشدركه اكا فلك اعظم وفلك اطلس وفلك الافلاك ومحدد جهات وجسم كل دخى ديرلر وبوفلكك عقلى عقل ثانيدر ونفسى كلدر واما عقل ثانيدن دخى بواوچ معرفت ظهور ايتمشدركه معرفت حقدن برعقل ثالث ومعرفت نفسدن برنفس ثانى ومعرفت احتياجدن برفلك ثانى صادر اولمشدر وبوكا فلك البروج وفلك الثوابت دخى ديرلر وبوفلكك عقلى عقل ثالثدن ونفسى نفس ثانيدر واما عقل ثالثدن هم بواوچ معرفت وجوده كلوب بنه بوترتيب اوزره بشقه برعقل وبشقه برنفس وبشقه برجسم ظاهر اولمشدر تاطقوز مرتبه يه دك بوغقل اولدن طقوز عقل وطقوز نفس وطقوز فلك صادر اولمشدركه بوطقوز عقل عقول افلاكدر وبوطقوز نفس نفوس افلاكدر * پس افلاك تسعه دن هربرفلك برعقلى وبرنفسى وبرجسمى واردر اما فلك اعظم جمله دن اعلا وجمله يى محيط برجسم بسيط وآنك جوفنده فلك بروجدركه جميع كواكب ثوابت

آنده

TBMM KUTUPHANESI

آنده در و آنك درونده فلك زحلدر كه آنده زحلدن غيرى كوكب يوقدر و آنك ايچنده فلك مشتريدر كه بواكا مخصوصدر و آنك آلتنده فلك مريخدر كه آنده براودر وانك تحتنده فلك شمسدر كه آنده براوسلطاندر و آنك زيرنده فلك زهره در كه آنده براودر و آنك جوفنده فلك عطاردر كه اول فلكده بواول كوكبدر وانك درونده فلك قمردر كه آنده قمردن غيرى برنسنه يوقدر واكا سماءدنيا تسميه ايدرلر و آنك عقلنه عقل عاشر عقل فعال وعقل فياض اطلاق ايدرلر وانك نفسنه واهب الصور وطبيعت مطلقه ديرلر وبونلرك امتزاجندن فلك وقمرك تحتنده عناصر اربعه كه نار وهوا و آب وخاكدر ترتيب مذكور اوزره حاصل اولمشدر وعناصرده كيفيات اربعه كه حرارت وبرودت ورطوبت ويبوستدر وجود بولمشدر وامتزاج عناصردن دخى موالياثلاثه كه معدن ونبات وحيواندر وجوده كلمشدر وجنس حيوانك اشرف انواعى انسان اولمشدر وظهور كائنات انسانده نهايت بولمشدر ودائرهٔ وجود آنكله تمام اولمشدر وثمرهٔ شجرهٔ جهان اولديغيچون جمله دنصكره وجوده كلمشدر پس خلاصهٔ دوران انسان اولمشدر ﴿نوع ثانى﴾ عناصر اربعه نك مراتب وطبايعى وبرى برينه تبدل وانقلابى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل حكمت واهل هيئت اتفاق ايتمشلردر كه فلك قمرك تحتنده كرهٔ ناردر و آنك تحتنده كرهٔ هوادر و آنك تحتنده كرهٔ مادر و آنك زيرنده كرهٔ خاكدر كه جمله دن اسفل ومادن اثقلدر * واما حيز نارهوانك فوقنده اولديغنه دليل اولدركه ناردخانيله فوق سمتنه كيدوب مشاهده اولنديغى كبى اصلنه ميل ورجوع ايدر * واما حيز هوامانك فوقنده اولديغنه دليل اولدركه اكر برانبان منفوخى قعر حوضه كتورسه لر مانك تحتنده قرار ايتيوب فوقنه چيقار * واما حيز آب ترابك فوقنده اولديغنه دليل اولدركه اكر برحجرى ويابرتيموري فوق الماء وضع ايتسه لروجه ماده قرار ايتيوب اصلنه ميل ايله حيزنه نزول ايدركه حيز تراب تحت الماءدر واسفل جميع اشيادر وبوحيزلرنده قرار ايدن عناصر اربعه برى برينه تدريجا يله تبديل اولورلر نته كيم نار مرور ايام ايله صورت ناريه سنى ترك ايدوب صورت هوائيه كيروب نار هوايه منقلب اولور وهوادخى تدريج ايله هوائيه صورتنى ترك ايدوب مائيه صورتنه كيروب هواماء اولور وماء دخى تدريج ايله ترابيه صورتنى طوتوب ماء تراب اولور وتراب دخى ناريه صورتنه كيروب تراب نار اولور بوطريقله وبكسيله عناصر اربعه بر صورتدن برصورته منقلب اولور تاينه كندى صورتنه انتقال ايده لر وبوتبديل صورت عناصره استحاله ديرلر چونكه طبيعت ناريابس وحاردر وطبيعت هواحار ورطبدر وطبيعت ماء رطب وباردر وطبيعت خاك بارد ويابسدر * وهم اشتباه يوقدركه نارحوا ايله حرارتده مشتركدر وهوا ايله رطوبتده مشتركدر وماء خاك ايله برودتده مشتركدر وخاك آتشله يبوستده مشتركدر * پس يبوست نار رطوبت هوايه تبديل اولسه نار حارور طب اولوب هوايه منقلب اولور وحرارت هوا برودت مايه تبديل اولسه هوارطب وبارداولوب مايه منقلب اولورورطوبت ماء يبوست خاكه تبديل اولسه ماء باردويابس اولوب خاكه منقلب اولور وبرودت خاك حرارت ناره تبديل اولسه خاك يابس وحار اولوب ناره منقلب اولورويمنى نارهوا اولور وهوا آب اولور و آب تراب اولور وتراب نار اولوركه بواستحاله يه طريق مبدأ ديرلر واوله اولوركه عناصر اربعه استحالهٔ مذكوره يى عكسى اوزره قبول ايدوب يبوست خاك رطوبت آبه مبدل اولوب خاك آب اولور وبرودت آب حرارت هوايه تبدل ايدوب آب هوا اولور ورطوبت هوا يبوست ناره تحول ايدوب هوا آتش اولوروحرارت نار برودت خاكه مبدل اولوب آتش خاك اولور وبواستحاله يه طريق معاد ديرلر ﴿نوع ثالث﴾ دلائل استحالهٔ عناصر اربعه يى وتولد معدن ونبات وحيوان وانسانى وبونلرك بينده متوسط اولانى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل حكمت دعشلردركه دلائل استحالهٔ عناصر ظاهردر * اما آتشك هوايه منقلب اولديغنه دليل روشن بودركه شمعه لر ياندقده علولرى علوسمتنه ميل ايله كيدوب هوايه منقلب اولورلر اكر آتش هوايه منقلب اولمسيدى هر شمعه نك علوى برخط متصل روشن اولوب كرهٔ هوانك ميانده خطوط امثالى فوقه كيدوب كرهٔ ناره متصل اولورلردى لكن چونكه بوشعله لرك يبوستى هوانك رطوبتنه نسبتله قليلدر انكيچون اول آنده يبوست نار رطوبت هوايه تبدل ايدوب اول شعله لر هوا اولورلر * اما هوانك مايه منقلب اولديغنه دليل بودركه بهار وكوز فصلى صباح وقتنده نباتات اوزرنده اولان رطوبتكه اكا شبنم وچه ديرلر اول هوادركه سحر وقتى بارداولوب مايه منقلب اولمشدر زيرا كه حرارت هوا برودت مايه مبدل اولسه هواماء اولور

TBMM KUTUPHANESI

بحرجان طغیان ایدوب جسمم کمی سین داغیده
یرلر التنده بوجسمم خاك ایله یکسان اوله

درت یانمدن ناروباد وآب وخاك ایدوب هجوم
بنلکم آنلر آلوب بووارلغم تالان اوله

داغیلوب ترکیم اوتوز ایکی حرف اوله تمام
نقطهٔ روحم قونك کوهرینه کان اوله

بووجودم طاغی قالقوب اتیله یوکلر کبی
شش جهاتم آچیلوب برجدی یوق میدان اوله

جمله افکار وحواسم حشر اولوب اول عرصه ده
قالقه‌لر هپ بیکیدن صانکیم بهارستان اوله

یوم تبلی در اوکون هرمعنی برصورت کیوب
هم کیمی سبزه کیمی حیوان کیمی انسان اوله

قبرمه یاران کلوب فکر ایده‌لر احوالمی
هر بری بیلمکده حالم واله وحیران اوله

هرکیم استر بو نیازی دردمندی اول زمان
سوزلرینی اوقوسون کیم سرینه مهمان اوله

وممکندرکه واجب الوجود ایله ممکن الوجودی بردائره فرض ایده‌سن که انی برخط مستقیم ایکی برابره تقسیم ایدر واکا خط موهوم وقطر دائره دیرلر * پس بوخط ایله بردائره ایکی قوس شکلنده کورینور چونکه بوهستئ موهومدن عبارت اولان خط موهوم رجوع وقتنده اصله وصل ایله میانه‌دن رفع اولنور * پس شکل دائرهٔ وجود کاهو برکورینور وقاب قوسین اوادنی سری انده بیلنور امدی مذهب حکما اوزره دوران وجودی بومقدار بیان ایله بوفصل ختم اولنوب علم هیئته واسطه ومقدمه اولان حساب وهندسه‌دن برر فصل یازلمق مناسب کورلمشدر (وصورت دائرتین بونلردر)

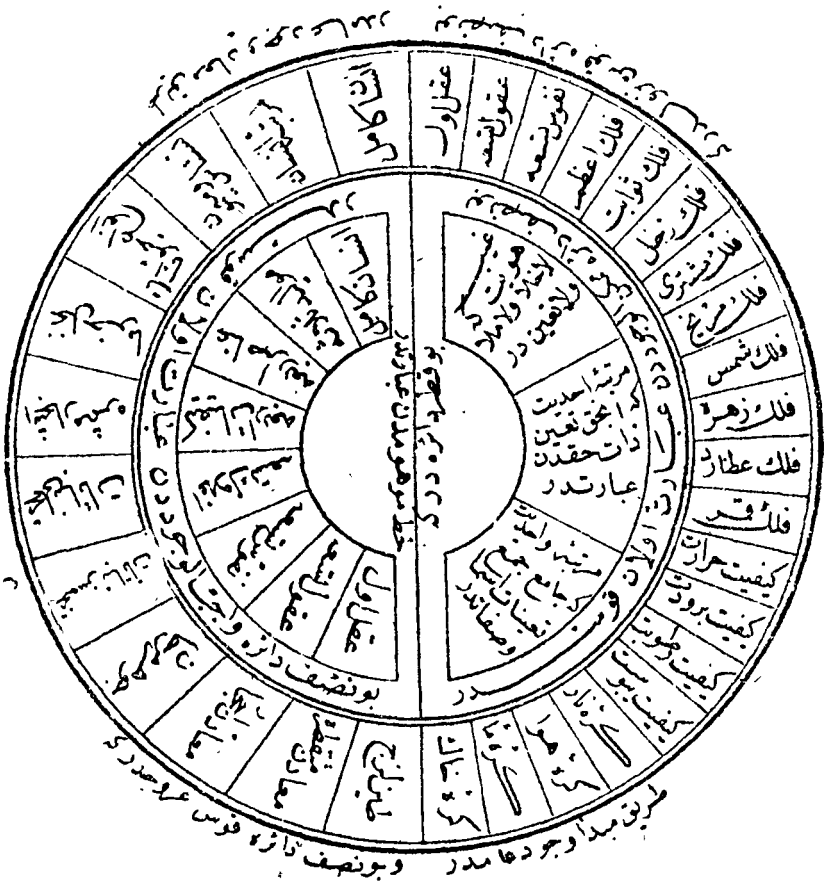

﴿فصل ثالث﴾ ماده‌ده وذهنده حاصل اولان اشیانك اعدادینی بیان ایدن علم حسابك اهم والزم اولان قواعدنی اهون وجوه اوزره اون نوع ایله بیان ایدر ﴿نوع اول﴾ عددك تعریفی وصحیحی وکسور تسعه‌سنی ومنطقی واصمی وتامی وزائدینی وناقصنی اجمالا بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حساب دیمشلردرکه علم حساب ایله معلومات مخصوصه‌دن مجهولات عددیه ظاهر اولور وعدد برکیتدرکه واحده واندن تألف ایدنه اطلاق اولنور اما عدد آکر مطلق ایسه یعنی عدد آخره مضاف دکل ایسه‌اکا عدد صحیح دیرلر واکر

واحد

TBMM KUTUPHANESI

واحد فرض اولنان عدده مضاف اولديسه اكا كسر ديرلر نصف كبي واول واحد فرض اولنانه مخرج نصف ديرلر اثنين كبي اما كسور تسعه نصف وثلث وربع وخمس وسدس وسبع وثمن وتسع وعشردر واما مخرج نصف اثنين ومخرج ثلث ثلاثه ومخرج ربع اربعه ومخرج خمس خمسه ومخرج سدس سته ومخرج سبع سبعه ومخرج ثمن ثمانيه ومخرج تسع تسعه ومخرج عشر عشره در * واكر عدد صحيح مطلقك كسوري تسعهٔ مذكوره دن بركسري وار ايسه ياخود جذري وار ايسه اكا منطق ديرلر والاعدد اصم ديرلر * اما اربعه نك جذري اثنين وتسعه نك جذري ثلاثه در واما اصم احد عشر كبي اولور كه نه كسري ونه جذري واردر واكر عدد منطق كندي كسورندن اولان اجزاسيله مساوي اولورسه اكا عدد تام ديرلر سته كبي * زيرا كه سته نك نصفي ثلاثه وثلثي اثنين وسدسي واحددر كه مجموعي تمام سته در واكر عدد منطق كندي اجزاسندن ناقص اولورسه اكا عدد زائد ديرلر اثني عشر كبي زيرا كه آنك نصفي سته وثلثي اربعه وربعي ثلاثه وسدسي اثنيندر كه مجموعي اون بشدر اثني عشردن زائد اولديغيچون اكا عدد زائد ديرلر واكر عدد منطق كندي اجزاسندن زائد اولورسه اكا عدد ناقص ديرلر ثمانيه كبي زيرا كه انك نصفي اربعه وربعي اثنين وثمني واحددر كه مجموعي سبعه در انكيچون مخرج اولان ثمانيه يه عدد ناقص ديرلر ﴿نوع ثاني﴾ اصول وفروع مراتب عددي وتعريفات جمعي وتفريقي وتضعيفي وضربي وتنصيفي وتقسيمي وتربيعي وتجذيري ونتيجهٔ ضربي وثمرهٔ قسمتي بيلديرر (اي عزيز) معلوم اولسونكه اهل حساب ديمشلردر كه اصول مراتب عدد اوچدر آحاد عشرات مآتدر * وفروع مشهورهٔ عدديه التيدر كه مجموعي طقوز مرتبه يه بالغ اولمشدر ابتدا جانب يمينده مرتبهٔ آحاددر كه ارقام هنديه ايله رسم اولنور وآنك ياننده رقم ثاني مرتبهٔ عشراتدر وآنك يسارنده رقم ثالث مرتبهٔ مآتدر * وانك شمالنده رقم رابع مرتبهٔ آحاد الوفدر وآنك شمالنده رقم خامس مرتبهٔ عشرات الوفدر وانك شمالنده رقم سادس مرتبهٔ مآت الوفدر وانك صول طرفنده رقم سابع مرتبهٔ آحاد الوف الوفدر وانك صول ياننده رقم ثامن مرتبهٔ عشرات الوف الوفدر وآنك صولنده رسم اولنان رقم تاسع مرتبهٔ مآت الوف الوفدر ومراتب تسعه بوترتيب اوزره مرسوم ومعروفدر

١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩
مرتبهٔ آحاد	مرتبهٔ عشرات	مرتبهٔ مآت	مرتبهٔ آحاد الوف	عشرات الوف	مآت الوف	آحاد الوف	عشرات الوف	مآت الوف

اما اجمال تعريفات برعددي عدد آخر اوزرينه زياده ايتمكه جمع ديرلر * اوچ ايله بشك مجموعي سكز اولديغي كبي وبرعددن عدد آخري نقصان ايتمكه تفريق ديرلر بشدن ايكي نقصان اولسه اوچ قالديغي كبي * وبرعددي بركره تكرار ايتمكه تضعيف ديرلر واحدك تكراري اثنين اولديغي كبي * وبرعددي عدد آخرك آحادي اعدادنجه تكرار ايتمكه ضرب ديرلر اوچي بشه ضرب ايتمكدن بش كره اوچ اون بش اولديغي كبي وبرعددي ايكي برابره تقسيم ايتمكه تنصيف ديرلر دردك نصفي ايكي وبشك نصفي ايكي بچق اولديغي كبي وبرعددي عدد آخرك آحادي اعدادنجه بولمكه قسمت ديرلر اوچي ايكي يه تقسيمدن خارج قسمت بر ونصف واوچه تقسيمدن خارج قسمت بر والتي يه تقسيمدن خارج قسمت نصف اولديغي كبي وبرعددي كندي نفسنه ضرب ايتمكه تربيع ديرلر وحاصل ضربه تجذير ديرلر ومضروب اصله اول تجذيرك جذري ديرلر ثلاثه نك تربيعندن تسعه حاصل اولوب اول تجذيرك جذري ثلاثه اولديغي كبي * واما نتيجهٔ ضرب برعدد تحصيل ايتمكدر كه ايكي مضروبدن برينك اكا نسبتي واحدك مضروب آخره نسبتي كبيدر مثلا دردي بشه يا بشي درده ضرب ايتمكدن يكرمي عدد تحصيل اولندقده درت عدد يكرمي عددك خمسيدر واحد خمسه نك خمسي اولديغي كبي وبش عدد يكرمي عددك ربعيدر واحد اربعه نك ربعي اولديغي كبي واما قسمت ضربك عكسيدر زيرا كه ثمرهٔ قسمت برعدد طلب ايتمكدر كه انك واحده نسبتي مقسومك مقسوم عليهه نسبتي كبيدر زيرا اثني عشر درده تقسيم اولندقده مطلوب اولان عدد اوچ عددر كه اول واحدك اوچ مثليدر اثني عشر دردك اوچ مثلي اولديغي كبي ﴿نوع ثالث﴾ جمعك طريق اهونن بيلديرر (اي عزيز) معلوم اولسونكه اهل حساب ديمشلردر كه جمعك طريق اهوني بودر كه ايكي يا زياده اولان اعدادي جمع ايتمك مراد ايلدكده آحادلرك برى برينك تحتنده وعشراتلرك كذلك ومآتلرك كذلك برى

TBMM KUTUPHANESI

برینك تحتنده وبرابرنده رسم ایدوب نهایتنده برخط چکرسن که اکا خط جمع اطلاق ایدرلر بعده جانب یمینندن بدأ ایدوب هر مرتبه ده بولنان عددی کندی تحتنده اولان اعداد اوزرینه زیاده ایلیوب هر برمرتبه تمام اولدقجه نظر ایدرسن اکر مجموعی عشره دن اقل ایسه آنی اول خط جمع التنده واول مرتبه نك برابرنده رسم ایدرسن واکر مجموع مرقوم عشره یه بالغ ایسه اکا بدل مکاننده برصفر رسم ایدوب اول عشره یی واحد عد ایدرسن وجانب یسارنده اولان هر تبهٔ ثانیه ده بولنان عدد اوزرینه زیاده ایدرسن واکر اول مجموع عشره دن زائد اولورسه اول زائدی اول مرتبه نك برابرنده اول خط جمع التنده رسم ایدوب بنه عشره یی واحد اعتبار یله مرتبهٔ ثانیه یه نقل ایدرسن وهرعشره ایچون برعدد حفظ ایدوب یسارنده بولنان مرتبه نك عددینه ضم ایدرسن زیرا که هر مرتبهٔ یمانك عشره سی یسارنده اولان مرتبه نك واحدیدر واکر مرتبهٔ یسراده عدد یوغیسه عدد محفوظی اول خط جمع التنده عددسز مرتبه نك سابقی جنبنده بعینه رسم ایدرسن وهر مرتبه نك که برابرنده یعنی تحتنده عدد بولنمز اول مرتبه یی یعنی اول عددی عینیله خط جمع التنده سطر جمعه نقل ایدرسن بوصورتده یعنی قره جمله واکر عدد اوچدن یادرتدن زیاده اولورسه هردرت عددی برخط التنده جمع ایدوب خط جمعك فوقنده قلان ارقامه اعتبار ایتمیوب سطر جمعی کندی تحتنده بولنان اعداده ضم ایدرسن تا عددلر نهایت بولنجیه دك منوال مذکور اوزره کیدرسن وهرعددك اسمنی اعنی هرقیمتك متاعی نامنی جانب شمالنده کندی مقابلنده اثبات ایدرسن * وبو اثباتك قانونی بودرکه جمع اولنه جق اعدادك اشیاسی اسمانی برقرطاس طویلك جانب یسارنه بری برینك تحتنه تحریر ایلدکجه هر براسمك عددنی ارقام هندیه ایله آنك یمینده کندی برابرنده آحاد وعشرات ومآت مراتبنده بولنان ارقامنی کندی مرتبه لرنده رسم ایدرسن وعدد بولنمیان مرتبه یه صفر وضع ایدوب اتمام عمل ایچون طرز مرقوم اوزره کیدرسن صورتی بودر * پس بوقرطاسه دیللی دفتر ونوازقامه قره جمله دیرلر وهرعددك میزانی طقوز طقوز طرح دنصکره اندن قلان عددر * اما جمعك امتحانی ایکی عدد یازیاده مجموعك میزانلرین جمع ایدوب مجتمعك دخی میزانن احذوا کا تطبیق ایله اولور اکر ایکی میزان موافق کاورسه عمل جمع صحیحدر والاخطادر واکر مجموعك میزانی اولمدیسه مجتمعك دخی میزانی اولمامق لازمدر تاکیم صحیح اولمش اوله * نوع رابع * تفریقك طریق اهونی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حساب دیمشلردرکه تفریقك طریق اهونی بودرکه ایکی متحاذی اولان عددی جمعده وضع اولنان کبی وضع ایدوب یمینندن بدأ ایدرسن وهر صورتی کندی محاذیسندن نقصان ایدوب باقیسنی خط عرضی تحتنده وضع ایدرسن واکر برنسنه قالمدیسه صفر وضع ایدرسن واکر نقصان اولنه جق صورتك محاذیسنده منقوص منه دن بولنان مرتبه دن صورت منقوصی نقصان ایدوب باقیسنی تحت الخط رسم ایدرسن واکر اول نقصان ایتمك ممکن اولمیان مرتبه نك عشراتی مرتبه سی عددن خالی اولدیسه مرتبهٔ مآتندن واحدا خذ ایدرسن که اول واحد آنك عشراتنه نسبتله عشر ددر پس اول خالی اولان عشرات مرتبه سنه اول واحد اولان عشره دن تسعه رقمنی وضع ایدوب واحد باقی برله منوال مذکور اوزره عمل ایدرسن ومآت مرتبه سنده هم بوعملی اتمام ایله بوشکلده کیدرسن اما امتحان تفریق منقوص منه میزانندن منقوصك میزانن نقصان ایتمکله اولور ممکن ایسه والایعنی اکر منقوصك میزانی اکثر ویا مساوی اولورسه منقوص منه میزانی اوزرینه طقوز عدد زیاده ایدوب بعده میزان منقوصی اندن نقصان ایدرسن پس اول باقی قلانه نظر ایدرسن اکر اول خط عرضی تحتنده مثبت اولان عدد باقینك میزانینه مطابق کلدیسه عمل تفریق صحیحدر والاخطادر وآنی اعاده ایتمك روادر * نوع خامس * تضعیفك طریق اهونی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حساب دیمشلردرکه حقیقتده تضعیف ایکی مثلی جمع ایتمکدرلکن مثلك رسمی لازم دکلدر بلکه هر مرتبه یی کندی مثلنه جمع ایدرسن کأنه حذاسنده در وصورتی بودر اما امتحان تضعیف مضعفك میزانی تضعیف

٠٠٣٧٣	
٠٢٣١٨	٢
٧٣٥١٤	٢
٧٦٢٠٥	میزانی

٠٠٣٢	مصحف شریف
٠٦٥٤	تفسیر معالم
٠٧١٠	تفسیر قاضی
٠٨٩١	تفسیر کبیر
٢٢٨٧	جمعا یکون
٠٩٢١	جامع بخاری
٠٥٦٧	لغت قاموس
٣٧٧٥	٤/٤ میزانی

یالکز اوچ بیك یدیوز یتمش بش غروشدر

٢٧٠٧٥٣	
٠٢٩٨٧٢	
٢٤٠٨٨١	
٥/٥ میزان	

TBMM KUTUPHANESI

ایدوب حاصلك میزانی اخذ و تطبیق ایدرسن اکر موافق کلدیسه عمل تضعیف صحیحدر والا خطا اولمشدر ﴿نوع سادس﴾ تنصیفك طریق اهونی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حساب دیمشلردرکه تنصیفك طریق اهونی بودرکه اعدادی منوال مرقوم اوزره رسم ایدوب خط عرضی مدایدرسن ویسارندن بدأ ایدوب هر مرتبه‌نك نصفنی کندی برابرنده اول خط عرضی تحته وضع ایدرسن زوج ایسه نصف صحیحنی رسم ایدرسن فرد ایسه اول کسرایچون بش عدد حفظ ایدوب انی مرتبهٔ سابقه‌سنده بولنان عددك نصفی اوزرینه زیاده ایدرسن انده واحددن غیری عدد وارایسه اول خمسهٔ محفوظه‌یی مرتبهٔ سابقه‌سی تحته رسم ایدرسن انده واحد ویاصفر وارایسه اول واحد ایچون بنه بش عدد حفظ ایدرسن ومنوال مذکوراوزره مراتبك نهایتنه کیدرسن * پس مراتب تمام اولدقده کسر قالورسه اول خط عرضی یمینده بشقه الف صورتنده رسم ایدرسن بوشکل اوزره * اما امتحان تنصیف میزان نصفی ٨٧٣٠٣١٣ تضعیف ومیزان منصف مجتمعی اخذ ایله اولور اکر نصفك ضعف ومیزانی منصف مجتمعك میزانیله مطابق کلدیسه عمل تنصیف صحیح اولمشدر والا خطا اولمشدر ﴿نوع سابع﴾ انواع ضربك طریق اسهلن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حساب دیمشلردرکه ضرب اوچ نوعدر اولکی عدد مفردی عدد مفرده ضرب ایتمکدر وایکنجی نوعی عدد مفردی عدد مرکبه ضرب ایتمکدر واوچنجی نوعی عدد مرکبی عدد مرکبه ضرب ایتمکدر اما اولکی نوعی اوچ قسمدر واولکی قسمی آحادی آحاده ضرب ایتمکدر وبوشکل میزانی متکفلدر وایکنجی قسمی آحادی عشرات ومآت والوفه ضرب ایتمکدر * وبوایکی قسم اخیری ضرب ایتمکده طریق اسهل بودرکه بوایکی قسمده بولنان آحادك غیریسنی آحاددن اولان سمته رد ایدرسن وآحادی آحاده ضرب ایدوب حاصلی حفظ ایدرسن بعده ایکی مضروبك مرتبه‌لرین جمع ایدوب اول محفوظی مرتبهٔ اخیره‌نك سابقی جنسندن بسط اعتبار ایدرسن اما قسم ثانیده مثلا درت عددی اللی عدده ویا اوچ عددی درتیوز عدده ضرب ایتمك مراد ایلدکده اولکی صورتده یکرمی‌یی عشرات اعتبار ایدرسن زیرا که مراتب اوچدرکه ثانیه‌سی مآت مرتبه‌سیدر واما قسم ثالثده مثلا اوتوز عددی قرق عدده ویاقرق عددی بشیوز عدده ضرب ایتمك اقتضا ایلسه اولکی صورتده اون ایکی‌یی مآت اعتبار ایدرسن زیرا که مراتب درتدرکه اوچنجیسی مآت مرتبه‌سیدر وایکنجی صورتده یکرمی‌یی الوف اعتبار وبسط ایدرسن زیرا که مراتب بشدرکه دردنجیسی الوف مرتبه‌سیدر * اما نوع ثانیده ونوع ثالثده عدد مرکب مفرداتنه حل اولنسه اولکی نوعه رجوع ایدر پس مفرداتی برینه ضرب ایدوب ایکی حاصلی جمع ایدرسن اوچیوز یکرمی درت اولور وایکنجی صورتده یکرمی‌یی هربرینه بشقه ضرب ایدوب ایکی حاصلی جمع ایدرسن بیك ایکیوز سکسانه بالغ اولور * واما نوع ثالثده مثلا اون دردی یکرمی بشه ضرب ایتمك مراد ایلدکده بوصورتده ابتدا دردی بشه اندن یکرمی‌یه ضرب ایدوب بعده اونی بشه اندن یکرمی‌یه ضرب ایدرسن * پس حواصلی جمع ایدرسن اوچیوز اللی اولور (قاعده) اکر ایکی مضروبك برینی برکره یازیاده تضعیف ایدوب مضروب آخری دخی انك عددی قدر تنصیف ایدرسك تضعیف وتنصیف دنصکره هرنه مقدار عدده بالغ اولورلرایسه بری برینه ضرب ایدرسن اوضربك حاصلی جواب اولور مثلا یکرمی بشی اون التی‌یه ضرب ایتمك اقتضا ایلدکده اولی ایکی کره تضعیف وثانی‌یی ایکی دفعه تنصیف ایدرسن درت عددی یوزعدده ضرب ایتمکه راجع اولوب درتیوز اولور وبوقاعده برتبصرهٔ ظاهره دربونی بیلان حسابنی تیزبیلورواکر مراتب عدد چوق اولوب عمل صعب اولورسه قلم ایله سهل اولورسه وقتا که مفردی مرکبه ضرب ایتمك مراد ایدرسن ایکیسنی دخی طرز معهود اوزره رسم ایدرسن بعده مفردی اولکی مرتبه‌ده بولنان کندی صورتنه ضرب ایدوب حاصل ضربك آحادینی تحته رسم ایدرسن وعشرات ایچون اعداد نجه

ضروب	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩
٢	٤	٦	٨	١٠	١٢	١٤	١٦	١٨
٣	٦	٩	١٢	١٥	١٨	٢١	٢٤	٢٧
٤	٨	١٢	١٦	٢٠	٢٤	٢٨	٣٢	٣٦
٥	١٠	١٥	٢٠	٢٥	٣٠	٣٥	٤٠	٤٥
٦	١٢	١٨	٢٤	٣٠	٣٦	٤٢	٤٨	٥٤
٧	١٤	٢١	٢٨	٣٥	٤٢	٤٩	٥٦	٦٣
٨	١٦	٢٤	٣٢	٤٠	٤٨	٥٦	٦٤	٧٢
٩	١٨	٢٧	٣٦	٤٥	٥٤	٦٣	٧٢	٨١

TBMM KUTUPHANESI

آحاد حفظ ايدوب مابعدنده عدد وارايسه انك حاصل ضربى اوزرينه زياده ايدرسن واكر مابعدنده صفر وار ايسه اول عدد عشراتى صفرك تحتنه وضع ايدرسن واكر عشرات حاصل اولوب آحادى بولنمديسه تحتنه صفروضع ايدرسن وهرعشره ايچون واحدحفظ ايدوب منوال مرقوم اوزره اتمام عمل ايدرسن واكر مفردى صفره ضرب ايدرسك اول صفرك تحتنه عدد مضروبى قوميوب يرنه صفر وضع ايدرسن واكر مفرد ايله اصفار اولورسه انلرى يمين سطر خارجده رسم ايدرسن مثلابش كه عدد مفرد در التمش اوچ بيك قرق اوچ عدد مركبه ضرب اولنسه صورت عمل بويله بوشكل اوزره رسم اولنور واكر مضروبى اللى عدد اولورسه سطر حاصلده مقدم برصفر وضع ايدرسن واكر مضروبى بشيوز عدد اولورسه ايكى صفر زياده ايدرسن بوشكلده فيه ميزانه ضرب ايله اولور پس حاصلك ميزانى خارجك بولنمدرو الاخطا اولمشدر (لطيفه) اكر ايام شهرى كيم اما امتحان مضروبك ميزانى مضروب ميزانه مطابق كلديسه عمل ضرب صحت غالبا اوتوزدر عدت شهوره ضرب

٦٣٠٤٣	٦٣٠٤٣
٣١٥٢١٥	٣١٥٢١٥٠٠
ميزان ٨٨	ميزان ٨٨

ايدرسك وحاصل اولان اوچيوز التمشى ايام اسبوعه ضرب ايدرسك مخرج كسور تسعه حاصل اولوركه ايكى بيك بشيوزيكرميدر نتكيم حضرت على كرم الله وجهه يه مخرج كسوردن سؤال اولندقده (اضرب ايام اسبوعك فى ايام سنتك) جواب ايتمشدر واكر حرف عين اولان مخارج كسورى برى برينه ضرب ايدرسك يرنه استخراج مخرج كسور تسعه طريقنه كيدرسن * زيراكه عين صاحبى اربعه وسبعه وتسعه وعشره در واكر ابتدا اربعه يى سبعه يه بعده اول حاصلى تسعه يه بعده حاصل ثانى پى عشره يه ضرب ايدرسك ايكى بيك بشيوزيكرمى حاصل اولوركه مخرج كسور تسعه در ﴿نوع ثامن﴾ قسمتك طريق اهونن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل حساب ديمشلردركه قسمتك طريق اهونى بودركه اويله برعدد طلب ايدرسنكه آنى مقسوم عليهه ضرب ايلسك انك حاصلى مقسوم ايله مساوى اوله ويامقسوم عليهدن اقل وناقص كله پس اكر اكا مساوى اولورسه اول مطلوب مفروض خارج قسمتدر واكر اول حاصل مقسومدن ناقص كلديسه ومقسوم عليهدن اقل اولديسه اول اقلى مقسوم عليهه نسبت ايدرسن * پس اول نسبتك حاصلى عدد مرقوم ايله خارج قسمتدر مثلا اون اوچى درده تقسيم ايتمك مراد ايتدكده عدد مطلوب اوچ اولوركه انى مقسوم عليه اولان درده ضرب ايدرسن انك حاصلى مقسومدن ناقص اولور واول نقصان اول مقسوم عليهدن اقل كلورزيراكه اول حاصل اون ايكيدر واول مقسومدن برعدد ناقصدر واول مقسوم عليهدن اقلدر * پس اول اقل اولان برعددى مقسوم عليه اولان درده ربعيتله نسبت ايدرسن خارج قسمت اوچ وربع اولور * واكر مقسوم اون درت اولورسه خارج قسمتى اوچ ونصف اولور اما عدد مطلوبك حاصل ضربى مقسوم ايله مساوى اولديغنه مثال اون ايكى يى درده تقسيم كيدر وبوصورتده مطلوب مضروب اوچ عددر واما اعداد كثيره قسمتيچون جمهور اهل حساب اراسنده مقبول ومشهور اولان صورت شكل بيوت اربعه دركه اولا مقسومى وضع مرقوم اوزره رسم ايدوب انك تحتنده ابتداى مراتبدن بدأ ايله برخط عرضى چكرسن نهايت مراتبه واصل اولدقده فوق سمتنه انحراف ايله اكوب اندن يرنه يساره برمقدار جه مدايدرسن بعده مقسوم عليهى اول خط منحرفك تحتنده مقسومك يسارنده رسم ايدرسن بعده مقسوم عليهى تضعيف ايدوب ضعفى تحتنه وضع ايدرسن اندن اول مضعفى تضعيف ايدوب ضعفى يرنه تحتنه رسم ايدرسن بعده مضعف ثانى يى دخى تضعيف ايدوب ضعفى تحتنه قيدايدرسن * پس بوكا بيوت اربعه ديرلركه بيت اولى مقسوم عليهدر وثانيسى انك ضعفيدر وثالثى ضعفك ضعفيدر وبيت رابعى انك ضعفيدر بعده يساردن آخر مقسومدن بدأ ايدوب صورت مرتبهٔ اخيره يه نظر ايدرسن اندن بيوت اربعه نك ممكن اولانا كثرنى اول مرتبه دن نقصان ايدرسن اكر برنسنه قالورسه انك فوقنه وضع ايدوب اول مرتبه يى محو ايدرسن وانك حذاسنده تحت الخط اول نقصان اولنان بيتك عين عددنى رسم ايدرسن واكر مرتبهٔ اخيره دن نقصان ايتمك ممكن دكل ايسه انك يمينده اولان مرتبه يى اكاضم ايدوب منوال مرقوم اوزره عمل ايدرسن واكر برمرتبه ضميله نقصان ايتمك ممكن اولمديسه برآخر مرتبه دخى ضم ايدرسن وبوضم اوزره كيدرسن تااول مراتبدن بيوت اربعه نك بريتى نقصان ايتمك ممكن اولنجه يه دك وعدد بيتى اول مراتبك صاغنده اولان اولكى مرتبه نك تحتنه وضع ايدرسن تامراتب مقسومك

TBMM KUTUPHANESI

اولنه واصل اولنجيه‌دك اتمام عمل ايدرسن واكر مقسومدن برنسنه قالديسه كه اندن مقسوم عليهى نقصان ايتمك ممكن اولماز * پس اول نسنه كسردر كه انك مخرجى مقسوم عليهدر واكر تحت الخط مراتب مقسومه‌دن برينك حذاسنده اعداد بيوتك برنسنه‌سى واقع اولمديسه انده برصفر وضع ايدرسن بعده تحت الخط رسم اولنان اعدادى جمع ايدرسنكه خارج قسمت اودر مثلا طقوز بيك يديوز سكسان طقوز عددى اون درده تقسيم ايلدكده خارج قسمت التيوز طقسان طقوز اولوب اوچ عدد قالور واول باقى بركسردر كه انك مخرجى اون درتدر وصورت عمل بويله درشكل بيوت اربعه * اما امتحان قسمت خارج قسمتك ميزانى مقسوم عليه ميزانه ضرب ايدوب كسر باقى وارايسه انك دخى ميزان حاصلى اوزره زياده ايتمكله اولور پس ميزان مجتمع ميزان مقسوم ايله موافق اولديسه عمل قسمت صحت بولمشدر والا سهو وخطا اولمشدر انى اعاده لازم كلمشدر

١١	ميزان ٦		٦
كسر ١٢١	مقسوم عليه		اعداد بيوت اربعه
٢٣٢٣			
٤١٦٧			
٩٧٨٩			
	٠١٤		١
٠٤٨٨	٠٢٨		٢
٢١١	٠٦٥		٤
٦٩٩	١١٢		٨
جمع خارج	١٤٠		

﴿نوع تاسع﴾

عددك جذرنى وكسورنى حساب واستخراجك طريق اهونن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل حساب ديمشلردركه اكر عدد مطلوب قليل ومنطق اولورسه انك جذرنى استخراج آسان اولور مثلا دردك جذرى ايكيدر وطقوزك جذرى اوچدر واون التينك جذرى التيدر وقرق طقوزك جذرى يديدر والتمش دردك جذرى سكزدر وسكسان برك جذرى طقوزدر ويوزك جذرى اوندر وبونلرك جمله‌سى عدد منطقدركه جذرلرى صحيحدر واكر عدد مطلوب اصم اولسه جذرى صحيح اولمسه انك جذرنى استخراجده طريق اهون بودركه اول عدد اصمك منطق محذورات تحتانيه‌سندن اكا اقرب اولان عدد منطق محذورى اندن اسقاط ايدوب عدد باقيى اول مسقط منطقك واحديله منضم اولان جذر مضعفنه نسبت ايدرسك پس حاصل نسبتله جذر مسقط معا تقريبا اول عدد اصمك جذريدر مثلا خمسه‌نك جذرى مراد اولنسه آنك تحتنده اقرب محذوراتى اولان دردى اندن اسقاط ايدرسن برقالور وآنى دردك جذر مضعفنه خارجدن برعدد زياده ايدوب اكا خمس ايله نسبت ايدرسن * پس خمسه‌نك جذرى ايكى وخمس اولور والتينك اقرب محذوراتى درتدر انى اسقاط ايدرسن ايكى قالور انى اربعه‌نك جذر مضعفنه برزياده ايدوب اكا ايكى خمس ايله نسبت ايدرسن پس ستة‌نك جذرى ايكى وخماندر وبوقياس اوزره سبعه‌نك جذرى ايكى واوچ خمسدر وثمانيه‌نك جذرى ايكى ودرت خمسدر * زيرا كه بو اعداد اصملره اقرب محذورات تحتانيه‌ئ اربعه در اما عشره‌نك جذرى مراد اولنسه انك اقرب محذوراتى كه تسعه در اندن اسقاط ايدرسن برقالور انى تسعه‌نك جذر مضعفنه برزياده ايدوب اكا سبع ايله نسبت ايدرسن * پس عشره‌نك جذرى اوچ وبرسبعدر وبرسبع زياده ايله اون بشك جذرى اوچ والتى سبع اولوب اون التيده يدى سبع برصحيح اولمغله جذرى تمام درت اولوب منطق اولور وسائر اعداد وجذور بونلره قياس ايله ظهور ايدوب معلوم اولور اما حساب كسور هر ايكى عدد كه غير واحددر اكر ايكيسى برابر ايسه متماثلدر والا اكر اقلى اكثرنى افنا ايدرسه متداخلدر * والا اكر ايكيسنى بشقه برعدد ثالث افنا ايدرسه ايكيسى متوافقدر واول كسر كه عدد ثالث انك مخرجيدر اول كسر ايكى عددك وفقيدر واكر ايكى عددى برعدد ثالث كه غير واحددر عدوا فنا ايتمديسه ايكيسى متباينلر * لما متماثل ظاهر در واما باقيلرينك اكثرنى اقلنه تقسيم ايدرسن اكر برنسنه قالمديسه اول ايكى عدد متداخلدر واكر قالديسه مقسوم عليهى اول مقسومدن قالان عدده تقسيم ايدرسن تا برنسنه قالمينجيه دكين كيدرسن پس اول ايكى عدد متوافقدر وصكره‌كى مقسوم عليه ايكيسنى بيله عدا ايتمشدر واكر واحد قالورسه اول ايكى عدد متباينلر اما كسر يا منطقدركه اول كسور تسعهٔ مذكوره‌در ويا اصمدركه اكا جزء اطلاق اولنمشدر وبو ايكيسندن هر برى يا مفرددركه ثلث كبى اون بردن برجزء كبى ويا مكرردركه ايكى ثلث كبى واون بردن ايكى جزء كبى ويا مضافدركه نصف سدس كبى واون اوچدن برجزء اون بردن برجزء كبى ويا معطوفدركه نصف وثلث كبى واون بردن برجزء واون اوچدن برجزء كبى قيچن كسرى رسم ايدرسن اكر آنكله صحيح اولديسه انى كسرك فوقنده وكسرى انك تحتنده ومخرجنك فوقنده رسم ايدرسن واكر كسر ايله صحيح اولديسه انك يرينه صفر وضع ايدرسن وكسر معطوفده واو عاطفه يازارسن واصم

TBMM KUTUPHANESI

مضافده لفظ من تحرير ايدرسن پس واحد وثلثانى بويله رسم ايدرسن ٢/٣ وواحدوثلثى بويله ١ ٢/٣ وواحدسزثلثى بويله ١ ونصف خمسة اسداسى بويله ٢/٦ وخمسان وثلاثة ارباعى بويله ٢ ٩/٢٠ اون اوچدن بر جزءك اون برندن بر جزئى بويله ١/١١ من ١/١٢ واما مخرج كسركه اكا مقام وامام دخى ديرلر اول اقل عددكه اندن كسر ثابت اولور * پس كسر مفردك مخرجى ظاهردر وكسر مكررك دخى مخرجى بعينه اودر مثلا بر ربعك مخرجى اربعه در وايكى ربعك واوچ ربعك مخرجى بنه اربعه در وكسر مضافك مخرج مفرداتى مخرجلرينك برى برينه مضروبيدركه اول مخارج متباينه اولسون يامتوافقه ويامتداخله اولسون مثلا خمس سدسك مخرجى اوتوزدر وسدس ثمنك مخرجى قرق سكزدر وربع ثمنك مخرجى اوتوزايكيدر وكسر معطوفدن ايكى مخرج اعتبار ايدرسن اكر متباين بولنديلرسه برى برينه ضرب ايدرسك ويامتوافق بولنديلرايسه برينك وفقنى آخره ضرب ايدرسك ويامتداخل بولنديلرسه اكثريله اكتفاايدرسك بعده حاصل ضربى مخرج كسر ثالثله اعتبار ايدوب منوال مرقوم اوزره عمل ايدرسن تاكسور معطوفه نهايت بولنجيه دكين كيدرسن هرنه حاصل اولديسه اول كسورك مخرجى اودركه تحصيل ايدرسك * پس مخرج كسور تسعه يى تحصيل ايتمكده اثنينى ثلاثه يه ضرب ايدرسك كه متباينددر وحاصل اولان ستة يى نصف اربعه يه ضرب ايدرسك كه انكله متوافقدرلر حاصل اولان اون ايكى يى خمسه يه ضرب ايدرسنكه متباينددرلر وستة ايسه حاصل اولان التمشه داخلدر * پس حاصل ايله اكتفاايدوب انى سبعه يه ضرب ايدرسنكه انكله متباينددرلر وحاصل اولان درتيوز يكرمى ثمانيه نك ربعنه ضرب ايدرسنكه متوافقدرلر وحاصل اولان سكزيوزقرق ثلث تسعه يه ضرب ايدرسنكه ثلث ايله متوافقدرلر وعشره ايسه حاصله داخلدركه ايكى بيك بشيوز يكرمى يه بالغ اولمشدر بونكله اكتفا ايدرسنكه تمامى بولمشدر * واماتجنيس اودركه عدد صحيحى متعين اولان كسرك جنسندن كسور ايدرسك وبونك طريقى بودركه اكر عدد صحيح ايله كسر اولديسه اول صحيح قاچ عدد ايسه اول كسرك مخرجنه ضرب ايدرسن حاصل ضرب اوزرينه صورت كسرى زياده ايدرسك نيه بالغ اولديسه اول صحيحك اول كسر ايله مجنسى اودر * پس اثنين وربعك مجنسى طقوزدر وستة ايله اوچ خمسك مجنسى اوتوز اوچدر ودرت ايله ثلث سبعك مجنسى سكسان بشدر * وامارفع اولدركه كسورى صحاح ايدرسك وبونك طريقى بودركه اكر اويله كسر اولسه كه آنك عددى كندى مخرجندن اكثر كلسه اول عددى كندى مخرجنه تقسيم ايدرسن حارج قسمتدن نه حاصل اولورسه صحيح اولور وقاچ قالورسه اول مخرجك كسريدركه قالور * پس اون بش ربعك مرفوعى اوچ صحيح واوچ ربع اولور * واماجمع وتضعيف كسور اودركه سنكله كسور اولسه انلرى جمع ويا تضعيف ايتمكده مخرج مشتركدن اخذ ايدرسن وعددلرين مخرج مشتركه تقسيم ايدرسك اكر انلرك عددى اول مخرجدن زائد ايسه خارج قسمت صحاحدر وقلانى اول مخرجدن كسردر واكر عدد كسور مخرج مشتركدن ناقص اولديسه آنى اول مخرجه نسبت ايدرسك واكر عدد كسور مخرج مشتركله برابر كلديسه اول حاصل واحددر پس نصف وثلث وربع واحد ونصف سدسدر وسدس وثلث نصفدر ونصف وثلث وسدس واحددر واوچ خمسك ضعفى واحد وخمسدر * واماتنصيف كسور اودركه اكر كسور زوج ايسه تنصيف ايدرسن يافردايسه مخرجى تضعيف ايدوب كسرى اكا نسبت ايدرسن كه ظاهردر * واماتفريق كسور اودركه ايكى كسرى مخرج مشتركدن اخذ ايدوب برينى آخردن نقصان ايدرسن ونه قالديسه اول مخرجه نسبت ايدرسن * پس اكر ربعى ثلثدن نقصان ايدر ايسك نصف سدس قالور زيراكه مخرج مشتركلرى اون ايكيدركه ربعى اوچدر وثلثى درتدر اوچى درتدن نقصان ايلدكده برقالوركه اول اثنى عشرك نصف سدسيدر * واماضرب كسور اودركه اكر كسر ايكى طرفك برنده ياصحيح ايله ويا آنجزين بولنديسه اول مجنسى ياصورت كسر صحيحه ضرب ايدوب حاصلى اول كسرك مخرجنه تقسيم ايدرسك اكر عددى مخرجندن زائد ويابرابر ايسه والاانى مخرجنه نسبت ايدرسن پس ايكى صحيح ايله اوچ خمس درت صحيحه ضرب اولنسه اللى ايكى حاصل اولوركه مخرج كسر اولان خمسه يه تقسيم ايدرسن خارج قسمت اون صحيح وايكى خمس اولور ويااوچ ربعى سبعه يه ضرب ايدرسن يكرمى

TBMM KUTUPHANESI

برحاصل اولورکه آنی مخرج کسر اولان اربعه یه تقسیم ایدرسن خارج قسمت بش صحیح وبر ربع اولور واکر کسر ایکی طرفده اولدیسه وعدد صحیح ایکیسیله یابریله بولندیسه یابولنمدیسه مجنسی مجنسنه ضرب ایدرسن یامجنسی صورت کسره ویاصورتی صورته ضرب ایدر سنکه اول حاصل اولدر بعده مخرجی مخرجه ضرب ایدرسنکه اول حاصل ثانیدر پس حاصل اولی حاصل ثانی یه تقسیم ایدرسن ثانیدن زائد ایسه یاکا نسبت ایدرسن ناقص بولندیسه هرنه خارج اولدیسه مطلوب اودر * پس اکر ایکی ونصفی اوچ وثلثه ضرب ایدرسك سکز وثلث حاصل اولور واکر ایکی وربعی بش وسدسه ضرب ایدرسك واحد ویدی ثمن حاصل اولور واکر اوچ وربعی بش سبعه ضرب ایدر ایسك نصف وربع سبع حاصل اولور * واما قسمت کسور سکز صنفدر زیرا که مقسوم یاصحیحدر ویاکسردر ویامختلطدر مقسوم علیه دخی یاصحیحدر ویاکسردر ویامختلطدر * پس اوچی اوچه ضرب ایدرسن طقوز حاصل اولور آندن صحیحی صحیحه تقسیمی اسقاط ایدرسن قسمت کسور سکز صنف قالور وعمل قسمت بودرکه اکر مقسوم ایله ومقسوم علیه ایله کسر اولورسه ایکیسنی بیله مخرج مشترکه ضرب ایدرسن یااکر بریله کسر اولدیسه مقسومی ومقسوم علیهی اول مخرج موجوده ضرب ایدرسن بعده حاصل مقسومی حاصل مقسوم علیهه تقسیم ایدرسن زائد ایسه ومقسوم علیهك حاصلنه نسبت ایدرسن ناقص بولندیسه پس خمسه وربعی اوچه تقسیمدن خارج اولان واحد واوچ ربعدر وعکسندن خارج اولان درت سبعدر وایکی سدسی برسدسه تقسیمدن خارج اولان ایکیدر وامثلهٔ باقیه یی بونلره قیاس ایله معلوم اولدیغندن بومقدار ایله اکتفا قلنمشدر ﴿ نوع عاشر ﴾ مجهولات عددیه یی استخراجك طریق اهونن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حساب دیمشلردرکه استخراج مجهولات عددیه ایچون وضع اولنان قاعدهٔ اربعهٔ متناسبه برکلی ومضبوط ومحفوظ ومبارك بربابدرکه نفعی عظیم وخطاسی عدیم وعین صواب ولب لباب وزبدهٔ حسابدر زیرا که عامهٔ مسائل مجهوله نك بواربعهٔ متناسبه ایله استخراجی آسان اولور * امااربعهٔ متناسبه اول اعداد اربعه درکه عدد اولك ثانی یه نسبتی عدد ثالثك رابعه نسبتی کبیدر وبوتناسبدن ایکی طرفك مسطحی ایکی وسطنك مسطحنه مساوی اولمق لازم کلور * پس اکر ایکی طرفك بری مجهول اولورسه ایکی وسطك مسطحنی طرف معلوم اوزره تقسیم ایدرسن که خارج قسمت اول طرف مجهولدر واکر ایکی وسطك بری مجهول ایسه ایکی طرفك مسطحنی وسط معلوم اوزره تقسیم ایدرسن که خارج قسمت اول وسط مجهولدر مثلا اربعهٔ متناسبه من اثنین واربعه وثلاثه وسته اولسه تحقیق اثنینك اربعه یه نسبتی ثلاثه نك سته یه نسبتی کبیدر واثنینی سته یه ضرب ایتمك ثلاثه یی اربعه یه ضرب ایتمك کبیدر * پس بواربعه نك بری مجهول اولسه ثلاثهٔ باقیه دن استخراج اولنور اکر مثالمزده عدد مجهول احدی الطرفین اولان اثنین ایسه وسطین اولان ثلاثه یی اربعه یه ضرب ایدرسن وحاصل ضرب اولان اون ایکی یی طرف معلوم اولان سته یه تقسیم ایدرسن که خارج قسمت مجهول مطلوب اولان ایکیدر واکر احدی الطرفین اولان سته مجهول ایسه حاصل مذکوری طرف معلوم اولان اثنینه تقسیم ایدرسن که خارج قسمت اول مطلوب اولان سته در واکر احدی الوسطین اولان اربعه مجهول ایسه طرفین اولان اثنینی سته یه ضرب ایدوب حاصل اولان اون ایکی یی وسط معلوم اولان اوچه تقسیم ایدرسن که خارج قسمت اول مطلوب اولان اربعه در واکر احدی الوسطین اولان ثلاثه مجهول ایسه حاصل مرقومی وسط معلوم اولان اربعه یه تقسیم ایدرسنکه خارج قسمت اول مطلوب اولان ثلاثه در وبوطریق مزبور اربعهٔ متناسبه نك ضربی طریقیدر * اماقسمت طریقی بویله درکه ایکی وسطك بری مجهول اولسه ایکی طرفك برینی وسط معلومه تقسیم ایدوب خارج قسمتی طرف اخره ضرب ایدرسنکه وسط مطلوب حاصل اولور واکر ایکی طرفك بری مجهول اولسه ایکی وسطك برینی طرف معلومه تقسیم ایدوب خارج قسمتی وسط آخره ضرب ایدر سنکه طرف مجهول معلوم اولور مثلا اثنینك ثلاثه یه نسبتی سته نك تسعه یه نسبتی کبیدر پس اکر احدی الوسطین اولان سته مجهول اولسه احدی الطرفین اولان تسعه یی وسط معلوم اولان ثلاثه یه تقسیم ایدوب خارج قسمتی طرف آخر اولان اثنینه ضرب ایدرسن مطلوب اولان سته حاصل اولور واکر احدی الطرفین اولان تسعه مجهول اولسه احدی الوسطین اولان سته یی طرف معلوم اولان اثنینه تقسیم ایدوب خارج قسمتی وسط آخر اولان ثلاثه یه ضرب ایدرسن مطلوب اولان تسعه .

TBMM KUTUPHANESI

حاصل اولور واكر اثنين مجهول اولسه ثلاثه‌يى تسعه‌يه تقسيمه بدل نسبت ايدرسن زيرا مقسوم مقسوم عليهدن اقلدر پس خارج اولان ثانى سته‌يه ضرب ايدرسن مطلوب اولان اثنين حاصل اولور واكر ثلاثه مجهول اولسه تسعه‌يى سته‌يه تقسيم ايدرسن خارج قسمت اولان واحد ونصفى اثنينه ضرب ايدرسن مطلوب اولان ثلاثه حاصل اولور وغفلت اولنيه كه سؤال يازياده ويانقصانه ويامعاملاته وياجمعه وياضربه متعلق اولور اما زياده‌يه متعلق اولان سؤالك مثالى اكر دينلسه قنى عددكه اوزرينه ربعى زياده اولنسه اوچ اولور پس بوسؤالك طريق استخراجى بويله‌در كه مخرج كسر كه بوصورتده اربعه‌دراخذ ايدوب مأخذتسميه ايدرسن واندهسؤال حسبيله تصرف ايدرسن يعنى سؤالده زياده دينلمش ايسه زياده‌ايدرسن ونقصان دينلمش ايسه نقصان‌ايدرسن نيه بالغ اولديسه اول مبلغه واسطه‌اطلاق ايدرسن پس اوچ معلوم حاصل اولوركه برى مأخذ وبرى واسطه وبرى سائلك ويرديكى معلومدر چون اول اولان مأخذك ثانى اولان واسطه‌يه نسبتى ثالث اولان مجهولك رابع اولان معلومه نسبتى كبيدر پس مأخذى معلومه ضرب ايدوب حاصلى واسطه‌يه تقسيم ايدرسن خارج قسمت اول مجهولدركه مثالمزده ايكى صحيح وايكى خمسدر * واما نقصانه متعلق اولان سؤالك مثالى اكر دينلسه قنى عددد ركه اندن ثانى نقصان اولنسه آتى اولور پس بوسؤالى بولمقده بيلديكك كبى عمل ايلسك اوچ معلوم حاصل اولور برى مأخذ اولان ثلاثه‌در وبرى واسطه اولان اثنيندر وبرى معلوم اولان سته‌در ومأخذ اولك واسطهٔ ثانيه‌يه نسبتى مجهول ثالثك معلوم رابعه نسبتى كبيدر پس اون سكز اولان حاصلى اثنين اولان واسطه‌يه تقسيم ايدرسن خارج قسمت اول مجهول اولان تسعه اولور * واما معاملاته متعلق اولان سؤالك مثالى اكر دينلسه بش رطلك بهاسى اوچ درهم اولسه ايكى رطلك ثمنى قاچ درهمدر چونكه بش رطل مسعر در اوچ درهم سعر در وايكى رطل مثمندر ومسؤل عنه ثمندر ومسعرك سعره نسبتى مثمنك ثمنه نسبتى كبيدر پس مجهولمز اربعه‌در كه ايكى وسطك مسطحى اولان نسه‌يى اولكى خمسه‌يه تقسيم ايدرسن معلوم اولور واكر ايكى رطلك ثمنى قاچدر سؤاله بدل ايكى درهمه قاچ رطل كلور دينلسه ايكى طرفك مسطحى اولان عشره‌يى ثانى اولان اوچه تقسيم ايدرسن اول مجهول معلوم اولور * زيرا كه سؤالك آخرى غيرى جنسنه ضرب اولنوب حاصلى كندى جنسنه تقسيم اولنور واماجمعه متعلق اولان سؤالك مثالى اكر دينلسه قنى عددد ركه ثلثى ربعيله جمع اولنسه اول صحيح اولور بونك كبى سؤاللرده عمل بويله‌در كه مخرج مشتركى اخذ ايدوب اكا مأخذ ديوب حسب سؤال اوزره متصرف اولورسن پس اوچ معلوم حاصل اولوركه برى مأخذ وبرى واسطه وبرى سائلك ويرديكى معلومدر چونكه مأخذ اولك واسطهٔ ثانيه‌يه نسبتى مجهول ثالثك معلوم رابعه نسبتى كبيدر پس اون ايكى اولان مأخذى عشره اولان معلومه ضرب ايدوب يوز يكرمى اولان حاصلى واسطه اولان سبعه‌يه اعنى اون ايكينك ربع وثلثى مجموعنه تقسيم ايدرسك خارج قسمت اون يدى وبرسبع اولوركه مجهول مطلوبمز حاصل اولور واماضربه متعلق اولان سؤالك مثالى اكر دينلسه قنى عددد ركه ربعى سدسدسنه ضرب اولنسه اول عدد ايكى مثلنه عودت ايدر * پس مأخذ اولك واسطهٔ ثانيه‌يه نسبتى مجهول ثالثك مثلين عدد اولان معلوم رابعه نسبتى كبيدر اثنى عشر اولان مأخذى مثلين اولان معلومه ضرب ايدوب حاصل اولان ايكيوز سكسان سكزى سته اولان واسطه‌يه اعنى اتنى عشرك سدسيله ربعى مضروبنه تقسيم ايدرسن خارج قسمت قرق سكز اولوركه اول مجهول مطلوبدر * واما متناسبة الفروع قاعده‌سيله استخراج مجمولاتك طريقى بودركه اوچ اعداد متناسبه اولسه كه اولك ثانى‌يه نسبتى ثانينك ثالثه نسبتى كبى اولور پس اكر ايكى طرفك برى مجهول اولسه وسطك مربعنى طرف معلومه تقسيم ايدرسن طرف مجهول حاصل اولور واكر وسط مجهول اولسه احد طرفينى آخره ضرب ايدوب حاصل ضربك جذرنى اخذ ايدرسن وسط مجهول حاصل اولور مثلا ايكى عددك خمسه‌يه نسبتى خمسه‌نك قنى عدده نسبتى كبيدر دينلسه خمسه‌نك مربعنى اثنينه تقسيم ايدرسن پس خارج قسمت اولان اتنى عشر ونصف اول عدد مطلوبدر ياخود اربعه‌نك قنى عدده نسبتى اول عددك تسعه‌يه نسبتى كبيدر دينلسه ايكى طرفك مسطحى اولان اوتوز التينك جذرنى اخذ ايدرسن پس اول ستهٔ مأخوذه اول مجهول مطلوبدر امدى معين معرفة الله اولان علم هيئتك تحصيلى تسهيل ايدن خلاصهٔ حسابدن بومقدار جه بيان ايله اكتفا اولنوب مقدمهٔ هيئت اولان هندسه‌يه نوبت كلمشدر ﴿فصل رابع﴾ مقادير ابعاد واجرام عالمى بيان ايدن فن هندسه‌نك علم هيئت ايچون اهم والزم

TBMM KUTUPHANESI

اولان اشكالنى اسهل وجوه اوزره درت نوع ايله بيان ايدر ﴿نوع اول﴾ نقطه وخط وسطح وجسمك تعريفلرين وخط وسطحك اقسامى توصيفلرين اجمالاً بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هندسه ديمشلردركه اقسام اعراضدن هرنسنه كه قابل اشارت حسيه اولوب هيچ برجهتله قسمت قبول ايتمسه اكا نقطه ديرلركه حقيقتده وضع صاحبى اولوب جزئى اولميان نسنه در وبو نسنه خطك ايكى جانبنده منتهى اولديغى غايتدر واقسام اعراضدن برنسنه كه قابل اشارت حسيه اولوب انجق برجهتله قسمت پذير اولسه اكا خط ديرلركه نقطه يه منتهى اولان طويل بلاعرض وبلاعمقدر واقسام اعراضدن هرنسنه كه قابل اشارت حسيه اولوب ايكى جهتله قسمت پذير اولسه يعنى طولا وعرضا قسمت قبول ايدوب عمقا قبول ايتمسه اكا سطح ديرلركه اول نسنه فقط طول ايله عرض اولوب خطه منتهيدر واقسام اعراضدن هرنسنه كه جهات ثلاثه يه نظرله قسمت پذير اولسه يعنى طولا وعرضا وعمقا قابل قسمت اولسه اكا جسيم ديرلركه علم رياضيده بحث اولنان جسم تعليميدر وخط دخى مستقيم ايله منحنى يه تقسيم اولنور * اماخط مستقيم اولدركه امتدادى مسافه سى اوزره فرض اولنان جميع نقاطى برى برينه متحاذى اوله يعنى بعض اجزاسى بوكسك وبعضسى الچق اولميوب برطرفى شعاع بصره مقابل اولدقده طرف آخريله وسطنك وطرف آخرينك رؤيتنه برمانع اولميه واماخط منحنى بونك خلافى اولوب مسافهٔ امتدادى اجزاسى اعوجاج اوزره اولوب برطرفى شعاع بصره مقابل اولدقده طرف اخريله وسطنك رؤيتنه اجزاى اعوجاج مانع اوله وخطوط مستقيمه دخى يامتوازيه در ويا غير متوازيه در اماخطوط متوازيه خط مستويده واقع ايكى يازياده خطوط در كه برى برلرندن بعدلرى بالجمله اجزالرى مساوى اولوب ايكى جانبلرندن استقامت اوزره الى غيرالنهايه اخراج اولنسه لر برى برلرينه ملاقاتلرى ميسر اولمز واماخطوط غير متوازيه بوخطوط مذكوره نك خلافيدر * وسطح دخى يامستويدر ويا غير مستويدر اماسطح مستوى اولدركه غايتيله مابينده اولان مسافهٔ امتدادى اجزاسى بالجمله متحاذى اوله يعنى طولا وعرضا برغايتدن اوبر غايته وارنجيه دك اول سطح اوزرنده فرض اولنان خطوط اجزاسى برى برينه مقابل ومتحاذى اوله واماسطح غير مستوى بونك خلافيدر وسطوح غير مستويه نك بعضيسنه مستدير ديرلر كرهٔ مصمته نك سطح محدبى كبى وكرهٔ مجوفه نك سطح محدبى وسطح مقعرى كبى ونصفلرينه نصف مستدير محدب ونصف مستدير مقعر ديرلر وسطوح مستويه نك متوازيلرى وغير متوازيلرى خطوط مستقيمه نك متوازيلرينه وغير متوازيلرينه قياس ايله معلوم اولور ﴿نوع ثانى﴾ اقسام مثلثاتى وانواع مربعاتى وكثير الاضلاع اولان اشكالى واقسام زوايانى ودائره ومركز ومحيطى وقطر ووتر وقوس وسهم وجيبنى اجمالا بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هندسه ديمشلردركه هرسطح كه آنى برخط ويا زياده احاطه ايلر اكا شكل مسطح ديرلر پس اكر سطحى اوچ خط محيط اولورسه اول مثلث اولور وبودخى اوچ قسمدر بريسنه متساوى الاضلاع ديرلركه اوچ بيله ضلعى برابردر وبرينه متساوى الساقين اطلاق ايدرلركه انجق ايكى ضلعى برابردر وبرينه مختلف الاضلاع تسميه ايدرلركه اضلاعنك اوچى دخى برى برلرينه مخالفدر واكر سطحى درت خط محيط اولورسه ذوالاربعه ديرلر واكر بش خط محيط اولورسه ذوالخمسه ديرلر بومنوال اوزره عشره يه وارنجيه دك ذوالعشره ديرلر واكر متساوى الاضلاع اولورسه مربع ومخمس ومسدس ومسبع ومثمن ومتسع ومعشر ديرلر اما بيان اولنان مثلث وذوالاربعه بو دخى برطرز ايله تقسيم اولنوركه اول مثلثده زاويهٔ قائمه بولندقده اكا قائم الزاويه ديرلر ومنفرجه بولنديغى تقديرده اكا منفرج الزاويه تسميه ايدرلر وقائمه ومنفرجه بولنمديغى مثلث حاد الزوايا اولور وكذلك اضلاع اربعه سى اولان شكلك درت بيله ضلعى برابر اولوب درت بيله زاويه سى قائمه اولدقده اكا مربع ديرلر وزاويه لرى قائمه اولوب اضلاعى برابر اولميه مستطيل ديرلر وبونك عكسنه كه اضلاعى متساويه اولوب زوايا سى دخى قائمه اولميه شكل معين ديرلر واضلاعى متساوى اولميوب زوايا سى دخى قائمه اولمسه لكن اضلاع وزوايا سندن هرايكى مقابلى برابر اولسه اكا شبه معين ديرلر وبونلرك ماعدا سنه منحرف تعبير ايدرلر درت ضلعدن زياده سى اولان اشكاله كثير الاضلاع دخى ديرلر واما زاويه ايكى خط ايله محاط برسطحدركه ايكى خطك ملتقاسى برنقطه عندنده اولوركه اول ايكى خط متحد اوليه وزاويه ايكى قسم اولوب برينه زاويهٔ مسطحه ديرلركه برنقطه ده اتحادسز اتصال ايدن ايكى خطك بينده واقع محدبيدر وبرينه زاويهٔ مجسمه ديرلركه برسطحك ويا زياده نك

TBMM KUTUPHANESI

احاطه سندن برجسمنده ظهور ایدرمثلا زاویهٔ رأس مخروطی وزوایای خانه کبی وزاویهٔ مسطحه دخی اوچ قسمدر برینه زاویهٔ قائمه دیرلرکه برخط مستقیمك اوزرینه کندی مثلی برخط قائم اولوب ایکی جانبندن حادث اولان ایکی برابر زاویه‌لرك بریدر وقائم اولان خط مستقیمه عمود اطلاق ایدرلر وبر قسمنه زاویهٔ حاده تعبیر ایدرلرکه قائمه‌دن اصغردروبرقسمنه دخی زاویهٔ منفرجه دیرلرکه قائمه‌دن اکبردر وبوایکی قسمك خطلری مستقیم اولمق لازم‌دکلدر * واماشکل برامتداددرکه آنی حد واحدیاحدود احاطه ایدر وحدایسه نهایتدر * وامادائره برشکل مسطحدرکه برخط منحنی برسطح مستوی‌یی بروجهله محیط اولوزکه درون سطحده برنقطه فرض اولنسه اول نقطه‌دن محیطه چکیلان خطوطك جمله‌سی برابر کلورپس اول محاط اوسطحه دائره دیرلر واحاطه ایدن خط منحنی‌یه محیط دائره وخط مستدیر دخی دیرلر اول نقطهٔ مفروضه‌یه مرکز دائره تسمیه ایدرلر واول خطوط مستقیمه‌نك هربرینه نصف قطر دیرلر ومرکزه‌مرور ایدوب ایکی جهتدن محیطه منتهی اولان خط مستقیم‌که ذکر اولنان‌نصفلردن هرایکیسنك تمامیدر اکا قطر دائره دیرلر وبوخط قطر اول دائره‌یی ایکی برابر قطعه‌یه تنصیف ایدوب قطرك تمامیله محیطك بر نصفی دائره‌نك برنصفنی محیطه اولورودائره‌یی ایکی پاره‌ایدوب مرکزه مرور ایتمین‌خط مستقیمه‌وتردیرلرکه‌دائره‌یی ایکی برابره‌تنصیف‌ایتمیوب بری‌اکبروبری اصغراولمق‌اوزره ایکی قسمه تقسیم ایدر وبوایکی قسمك هربری وتر ایله‌محیطك برپاره‌سیله محاط اولمشدروبوایکی قسمك هربرینه‌قطعه تسمیه‌ایدرلر ومحیطك‌هرپاره‌سنه قوس‌اطلاق ایدرلر ونصف‌وتره‌جیب‌مستوی دیرلرونصف وتردن چیقوب نصف قوسه واصل‌اولان عموده سهم وجیب معکوس دخی‌دیرلر ونصف قطر دائره‌یه جیب‌مطلق‌اطلاق‌ایدرلر غفلت اولنمیه ﴿نوع ثالث﴾ اشکال مجسمه‌دن‌شکل مکعبی وشکل اسطوانه‌یی وشکل مخروطی وشکل کره‌یی ومرکز ومحیطی ومنطقه وقطبی ومحور وحرکتی ودوائر ومداراتی وسرعت وبطؤ حرکتی اجمالا بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل هندسه دیمشلر درکه هرجسم که آنی برسطح ویا زیاده احاطه ایدر اکا شکل مجسم دیرلر اکر برجسمی‌التی‌سطح مربع‌متساوی‌محیط اولورسه اکا مکعب دیرلر واکر ایکی دائرهٔ‌متوازیهٔ متساویه محیطلری بینی‌وصل ایدن سطح‌مستقیم ایله برجسمی احاطه ایدرلرسه اول‌جسمه اسطوانه دیرلرکه اول ایکی دائره انك قاعده‌لریدر ومرکزلرینی وصل ایدن خط اول اسطوانه‌نك سهمیدرکه اکربو سهم اول‌قاعده‌لر اوزره عمودداولورسه‌اول‌اسطوانهٔ قائمه‌در والااسطوانهٔ مائله‌درواکر بردائره محیطندن برسطح‌صنوبری علی‌سبیل التضایق برنقطه‌یه‌مرتفع اولوب برجسمی احاطه ایدرسه اکا شکل مخروط دیرلرکه اول دائره آنك قاعده سیدر ومرکزندن اول نقطه‌یه صعودایدن خط اول‌مخروطك سهمیدر واکر اول‌سهم اول‌قاعده اوزره عمودداولورسه اول مخروط قائمه در والامخروط مائلدر وبرشکل مجسم اول وجهله اولورسه‌که انك‌وسطندن برنقطه فرض اولنوب اول نقطه‌دن اوجسمك سطحنه‌چکیلان خطوطك‌جمله‌سی برابر کلسه‌اول‌شکله کره واول‌سطحه محیط کره‌وسطح‌مستدیر دیرلر واول‌نقطه‌یه‌مرکز کره‌واول‌خطوطه‌انصاف‌اقطار کره‌دیرلروبوسطح‌مستوی برکره‌یی ایکی‌پاره ایلدکده بردائره‌ظهورایدر اکراول‌سطح‌مرکز کره‌یه‌مرور ایدرایسه اول‌دائره‌یه‌عظیمه وماعداسنه صغیره تسمیه ایدرلر ومحیط کره‌ده هرنقطه‌که فرض‌اولنور بر دورنی تمام‌ایتدکده بردائره رسم ایدر الا که ایکی نقطهٔ‌متقابله‌که آنلره قطب کره‌وقطب‌حرکت‌دخی‌دیرلر انلرساکندرلر وبرقطرکه ایکی‌قطبك مابینی وصل‌ایدر اکا محور دیرلر ودوائرمذکوره‌دن اول‌دائره‌که آنك قطبی‌عینیله قطب کره‌در ومرکزی عینیله مرکز کره‌در اکا منطقهٔ کره دیرلر واول‌دائره منصف‌مابین‌القطبین اولمغله اکا موازات ایدن‌جمیع دوائرك اعظمیدر واول دوائر بری برندن اصغردرکه انلره مدارات نقاط مفروضه دیرلر وایکی طرفده واقع‌اولوب منطقه‌یه‌نسبتله بعدلری برابراولان هرایکی‌دائره برابردرکره‌نك ایکی‌قطبی‌مدارات‌مذکوره‌نك دخی قطبلریدر پس‌شبهه یوقدرکه برکره کندی‌مکاننده حرکت‌وضعیه‌ایله مرکزی‌اوزره دور ایلسه آنك منطقه اوزرنده بولنان حرکتی سریع اولوب منطقه‌یه موازات ایدن دوائر صغار اوزرنده بولنان حرکتی منطقه‌ده بولنان حرکتنه قیاس‌ایله بطئدر وقطبلرینه اقرب‌اولان حرکتی منطقه‌سنه اقرب‌اولان حرکتندن

(ابعادر)

TBMM KUTUPHANESI

ابطأدر وكرەنك كليسى كندى مكانندە ملازم اولوب حركتن بومنوال اوزرە ايكن حركات اجزاسنك سرعت وبطؤدە بغايت متفاوت اولمسنى امر محققدر وبونفس الامرە مطابق اولان تفاوت امرى افلاك وحركاتندە هم ثابت وجاريدر وحركت فلك يابسيطەدر ويامختلفەدر اما بسيطه اولان حركتى كه اكا حركت متشابهه ديرلر اولدركه فلكك سطحندە ياتحتندە هرنقطهٔ مفروضەكه اول حركتله حركت ايلسه اول فلكك محيطندە ازمنهٔ متساويەدە قسى متساويه قطع ايليه واول فلكك مركز دائرەسندە ازمنهٔ متساويەدە زوايای متساويه احداث ايليه مثلا فلك تاسع كه فلك اعظمدر مركز عالم حولندە شرقدن غربه حركتيله بركون بركيجەيه قريب مدتدە بردورەسنى تمام ايدر * پس فلك مرقوم سطحندە فرض اولنان نقطه اول حركتله ازمنهٔ متساويەدە قسى متساويه قطع ايدر ومركز عالم حولندە ازمنهٔ متساويەدە زوايای متساويه احداث ايدر يعنى فلك مرقومك محيطندە منطقەسنده مثللى فرض اولنان دائرە اوجيوز التمش متساوى درجەيه تقسيم اولنوب منطقهٔ مرقومه اوزرندە فرض اولنان نقطهٔ فلك مرقومه حركت مرقومه ايله حركت ايلدكجه هر برساعت نجوميده اون بش درجه مسافه قطع ايدوب اولكى ساعتده قطع ايلديكى اون بش درجه قوسه ايكنجى ساعتده قطع ايلديكى اون بش درجه قوسى مساويدر وبومنوال اوزره حركتله مركز عالم حولندە اولكى ساعتده احداث ايلديكى زاويه ايكنجى ساعتده احداث ايلديكى زاويەيه مساويدر وساعات باقيەدخى بوكاقياس ايله معلوم اولور وبوحركته مركز حولندە حركت متشابهەديرلر واكر بويله اولمسه متشابه ديمزلر واما حركت مختلفه اولدركه بونك خلافى اولەوبنه حركت فلك يامفردەدر ويامركبەدر اما حركت مفردە اولدركه برفلكدن صدور ايليه واما حركت مركبه اولدركه برفلكك زيادەسندن صدور ايدەوهر حركت بسيطه مفردەدر لكن هرمفردە بسيطەدكلدر وهرحركت مختلفه مركبەدر لكن هرمركبه مختلفەدكلدر ﴿نوع رابع﴾ اشكال مسطحەنك مساحەلرين واشكال مجسمەنك مقدارلرين واشياء مرتفعەنك ارتفاعلرين بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هندسه ديمشلردركه مقدار سطح آنك مساحەسيدر يعنى برشكلك مساحەسى علمى آنك سطحنك مقدارنى بيلمكدر * پس قائم الزاويه اولان شكل مثلثك مساحەسى قائمەسن احاطه ايدن ايكى ضلعك برينى ضلع آخرك نصفنه ضرب ايله حاصل اولور واما منفرج الزاويه اولان مثلثك مساحەسى منفرجەسندن وترينه مخرج اولان عمودى وترى نصفنه ضرب ايله ياعكسيله حاصل اولور واما حاد الزوايا اولان مثلثك مساحەسى قنى زاويەسندن اولورسه وترينه مخرج اولان عمودى وترى نصفنه ضرب ايله ياعكسيله حاصل اولور واما متساوى الاضلاع اولان مثلثك مساحەسى برضلعنك مربعى ربعنك مربعنى ابدا اوچ عدده ضربك جذريله حاصل اولور واما شكل مربعك مساحەسى برضلعنى كندى نفسنه ضرب ايله حاصل اولور واما شكل مستطيلك مساحەسى اضلاعنك برينى كندى مجاورينه ضرب ايله حاصل اولور واما شكل معينك مساحەسى ايكى قطرندن برينك نصفنى اوبرقطرينك كليسنه ضرب ايله حاصل اولور واما شبه معينك مساحەسى كذلك برقطرينك نصفنى اوبرقطرينك كليسنه ضرب ايله حاصل اولور واما مسدس ومثمن وزياده زوج الاضلاع اولان اشكالك مساحەلرى نصف قطرلرين نصف مجموعى ضلعلرينه ضرب ايله حاصل اولور وجميع زوج الاضلاع اولان اشكالك قطرلرى ايكى متقابل اولان ضلعلرينك منصفلرندن حاصل اولور واما دائرەنك مساحەسى محيطنه برخيط تطبيق ايدوب آنك نصفنى نصف قطرينه ضرب ايله حاصل اولور واكر قطر دائرە اوچه وسبعه ضرب اولنسه محيطى حاصل اولوب خيطه حاجت قالمزواكر محيط دائرەاوچه وسبعه تقسيم اولنسه قطرى خارج اولور زيراكه هردائرەنك محيطى قطرينك اوچ وسبع مثليدر انكيچون بردائرەنك قطرى يكرمى ايكيه ضرب اولنوب حاصل ضرب يدييه تقسيم اولنسه خارج قسمت اول دائرەنك محيطى اولور واكر بردائرەنك محيطى يدييه ضرب اولنوب حاصل ضرب يكرمى ايكيه تقسيم اولنسه خارج قسمت اول دائرەنك قطرى اولور * واما شكل مكعبك مساحەسى شكل مربع مرقومك مساحەسندن معلوم اولور. واما شكل اسطوانهٔ قائمەنك سطحى مساحەسى سهمنى محيطنه يعنى برقاعدەسى محيطنه ضرب ايله حاصل اولور واما شكل مخروط قائمك مساحەسى رأسيله قاعدەسى محيطنى وصل ايدن عمودى نصف محيطنه ضرب ايله حاصل اولور واما قاعدەلرى مساحەسى دائرهٔ

TBMM KUTUPHANESI

مذكوره حكمنده‌در واما شكل كره‌نك مساحه‌سى قطرنى دائرهٔ عظيمه‌سنى محيطنه ضرب ايله حاصل اولور واما جسم كره‌نك جميع مقدارى نصف قطرنى سطحى مثلثه ضرب ايله ظاهر اولور ياخود قطرى مكعبندن سبعنى ونصف سبعنى القا ايدوب باقيدن دخى كذلك وتسعين القا ايله جمله مقدارى حاصل اولور وبونلره قياس ايله مقادير ابعاد واجرام افلاك ونجوم ظاهر ومعلوم اولور * واما ارتفاع مرتفعات نه‌مقدار اولديغن بيلمنك طريق اهونى بودركه برارض مستويه‌ده اولان مرتفع نسنه‌نك مسقط حجرينه واصل اولمق ممكن ايسه اول ارض مستويه‌ده قامتكدن اطول برمح نصف ايدوب اندن اولقدر تباعد ايدرسن كه شعاع بصرك اورمح رأسندن مرور ايدوب اول مرتفعك رأسنه واره بعده موقفكدن اول مرتفعك مسقط حجرى اولان اصلنه وارنجيه دكين اقدام ايله ياسائر اشياء ايله كيل ايدوب اول مجتمعى اورمحك قامتك اوزرينه اولان فضلنه ضرب ايدرسن بعده اول حاصلى موقفكله اول مرتفعك اصل رمحك مابينه تقسيم ايدوب خارج قسمته قامتكى ضم ايدرسن نه‌مقداره بالغ اولديسه اول مرتفعك ارتفاعى اودر * وطريق آخرى بودركه اول مرتفعك قريبنده اول ارض مستويه اوزرنده برآينه وضع ايدوب اندون تباعد ايدرسن اولقدر كيدرسن كه‌اول آينه‌ده رأس مرتفعى سير ايدرسن بعده آينه ايله اصل مرتفعك مابينى قامتكه ضرب ايدرسن وحاصل ضربى موقفكله آينه‌نك مابينه تقسيم ايدرسن پس خارج قسمت اول مرتفعك ارتفاعيدر زيرا كه قامتك موقفكله آينه‌نك مابينه نسبتى اول مرتفعك آينه ايله كندى اصلى مابينه اولان نسبتى كيدر * پس مجهول احد الوسطيندر چونكيم اربعهٔ متناسبه‌دن ارتفاع قامت اولدر وآينه ايله موقفك مابينى ثانيدر وارتفاع مرتفع ثالثدر وآينه ايله مرتفعك اصلى رابعدر * پس مجهول ثالثدر وقتا كه مسطح طرفينى وسط معلومه تقسيم ايدرسن خارج قسمتله اول مجهول معلوم اولور * وبرطريق دخى بودركه برعصا نصب ايدوب ظلنك كندويه نسبتن بيلورسن پس اول وقت ظل مرتفعدن مقدار ارتفاعن بولورسن وشمس افقدن قرق بش درجه مرتفع اولدقده هرنسنه‌نك ظلى كندى قدراولور * امدى فن هندسه‌دن بومقدارجه يازلدقده قوله تعالى (اولم ينظروا فى ملكوت السموات والارض) رمزى فن هيئت عالمدن دخى برمقدارجه يازمغه باعث وبادى اولمشدر تا كيم مطلب اعلى اولان معرفت مولايه معين اوله

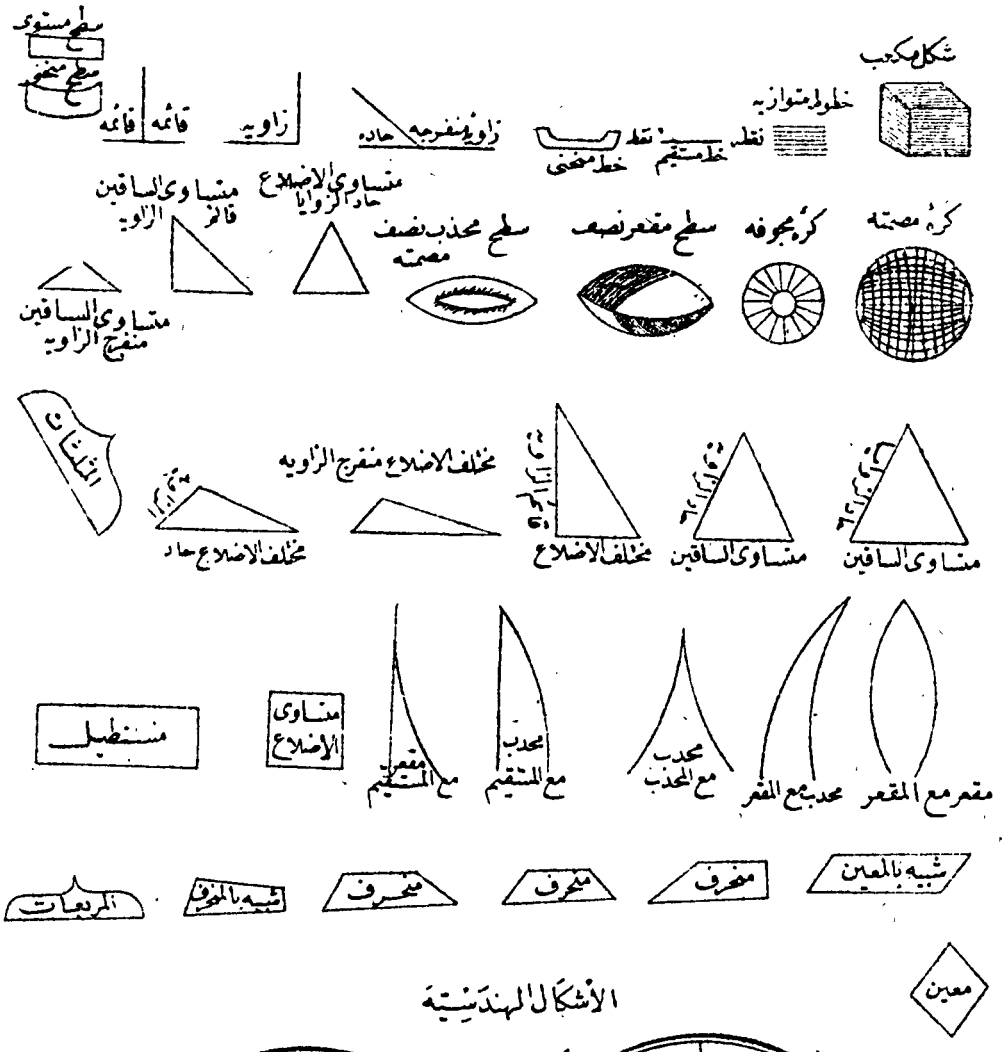

الأشكال الهندسية

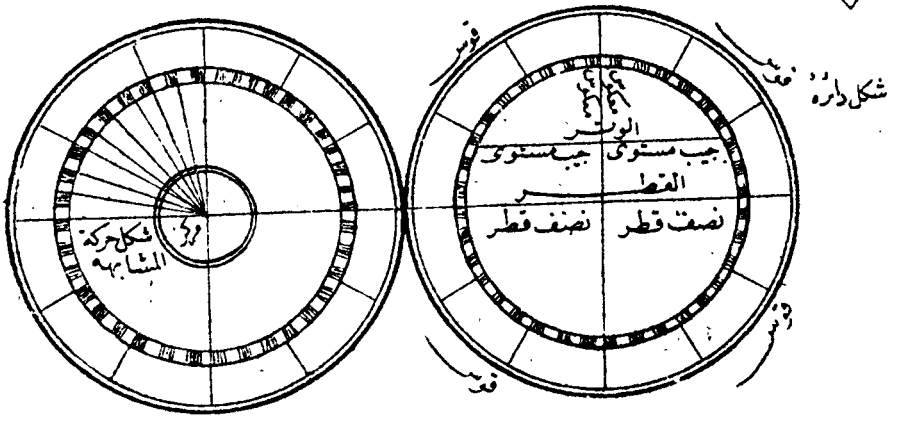

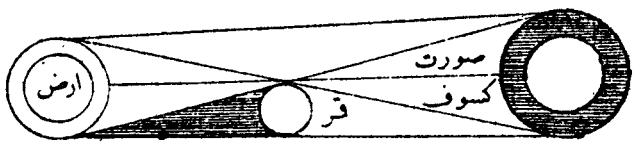

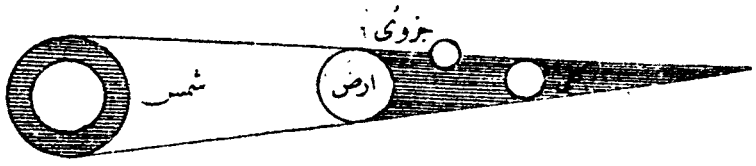

TBMM KUTUPHANESI

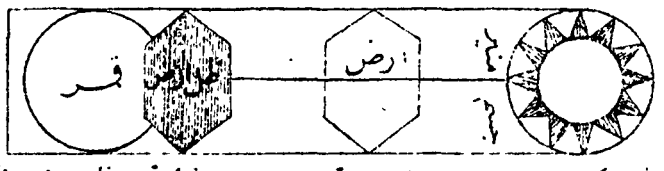

ارض شکل مسدسه فرض اولنسه وقت خسوفده صفحهٔ قمرده ظل ارض بوشکلده ظهور ایدر

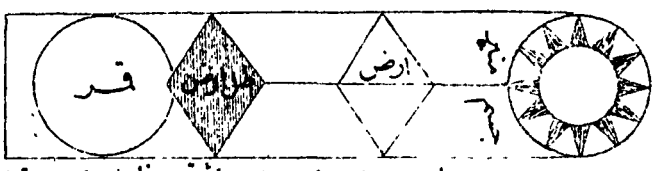

وارض مربعه فرض اولنسه وقت خسوفلك صفحهٔ قمرده ظل ارض بویله ظهور ایدردی

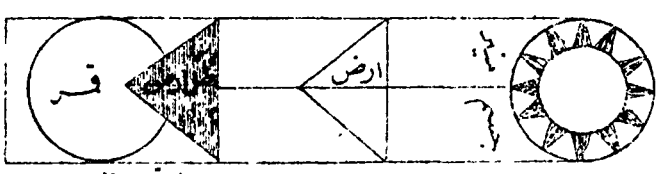

وارض مثلثه فرض اولنسه وقت خسوفده صفحهٔ قمرده ظل ارض بویله ظهور ایدردی

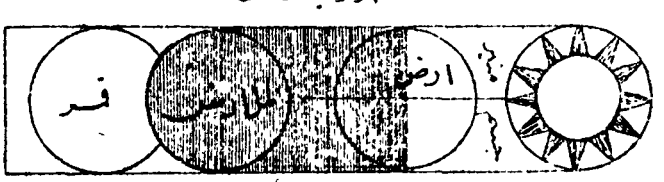

بوشکل ارضك کرینه دلالت ایدر

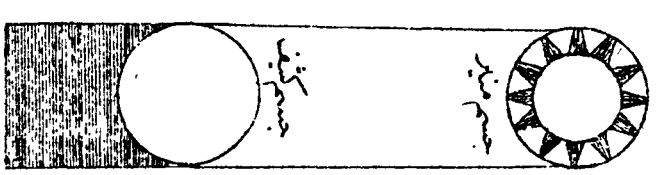

ظل اسطوانی

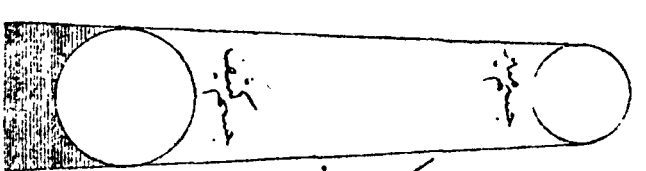

عکس مخروطی

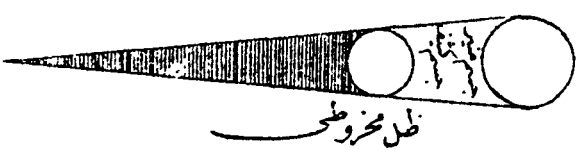

ظل مخروطی

انحناء مادر رأس مناره

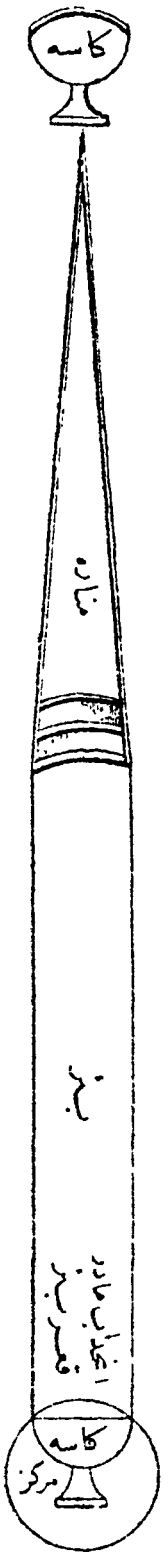

TBMM KUTUPHANESI

باب ثانی

اثبات کریت هیئت عالمی وتفصیل کیفیت احوال افلاك ونجومی حکیمانه فصول عشره ایله تفصیل ایدر

﴿فصل اول﴾ کریت هیئت عالم اجسامی وکرهٔ عالم اوزرنده رسم اولنان دوائر عظامی وترتیب طبقات افلاك وارکانی وشکل وهیئت فلك اعظمی التی نوع ایله بیان ایدر ﴿نوع اول﴾ تسلیم کریت افلاك وعناصری وکریته متعلق اولان مسائل عجائبی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردرکه اثبات کریت افلاك وعناصر ایچون سوق اولنان ادلهدن قطع نظر فن هیئتده لازمدرکه عالم اجسامك استدارهسی وارضك کری اولمسی مسلم اوله زیرا که بوفنك قواعدی جمله اول اصل اوزره مبنیدر غیری حاله مجال یوقدر وبورأی فلسفی شرع شریفه مخالف ظن اولنورسه دفع خلجان وحصول اطمینان ایچون منبع فیض لایزالی امام محمد غزالی علیه رحمةالمتعالی حضرتلرینك تهافت فلاسفه نام کتابنده یازدیغی عربی عبارت عینیله بو محلده ترجمهٔ ترکی قیلنمشدر واول امام همام حضرتلری بیورمشدرکه * معلوم اولسونکه حکما ایله فرق انام بینندهاولان خلاف اوچ قسمدرکه برقسمده نزاع مجرد لفظه راجع اولور مثلا انلرعالمك صانعنه جوهر دیوب جوهری موضعنده دکلدر یعنی مکاندن منزه موجود قائم بالذات ایله تفسیر ایلدکاری کبی وقسم ثانی مذهبلری اصول دیندن براصله معارضه ایتمین اموردر * پس انلر ایله اندهنزاع ایتمك انبیا تصدیق ضرورتندن دکلدر یعنی اول اموری تصدیق انلری تکذیب وعکس اقتضا ایتمز * مثلا خسوف قمر کرهٔ ارض جرم شمس ایله جرم قمر میانینده توسط ایتمکله قمرك نوری زوالندن عبارتدر زیرا که قمر نورینی کونشدن اخذ ایدر ارض ایسه کره در وسما جمله جانبدن زمینی احاطه ایلمشدر حتی قمر ظل ارضده واقع اولسه نور شمس اندن منقطع اولور دیدکاری کبی ودخی معنای کسوف شمس ارضدن شمسه نظر ایدن شخص ایله جرم شمسك مابینده جرم قمرك وقوعی وحائل اولمسیدر وبو حال شمس ایله قمرك رأس وذنب عقدهلرنده دقیقهٔ واحده اوزرنده اجتماعی وقتنده اولور دیدکاری کبی وبونك کبی کلاملرینی دخی نزاع لفظی قسمی کبی ابطال ایله مقید اولمزکه ابطالی ممکن ولازم دکلدر * پس اول کسمه که بو مقوله اموری ابطاله مناظره یی لوازم دینیه دن ظن ایدر اول کسمه تضعیف وتوهین وجنایة علی الدین ایتمش اولور زیرا که امور مذکوره نك وقوعنه براهین هندسیه وحسابیه دلالت ایدر برکسمه که اکا مطلع اولوب تحقیقنه قادر اولور وسبیندن ووقتندن ومقدارندن ومدت بقاسندن خبر ویرر اکا دینلسه که بو شرع شریفه مخالفدر اول یقین اوزره استدلال ایلدیکی امرده شبهه ایتمز بلکه شرع شریفده استشکال ایدرکه یقینه مخالف شرع نیچه اولور دیو توجیهه باشلر * پس شرع شریفه یولیله طعن ایدنلرك ضررندن یولسز نصرت ایدنلرك ضرری اکثردر تکیم عد وعاقل صدیق جاهلدن اولی در دیمشلر بوندنصکره امام همام حضرتلری خسوف وکسوف حدیثی نقل ایدوب دیمشلردرکه اکر دینلورسه که حدیث شریفك آخرنده بیورلدیغی اوزره خسوف تجلی الهی سببیله خضوعدر بوزیادهنك نقلی صحیح دکلدر صحیح اولدیغی تقدیرجه دخی امور قطعیهده مکابرهدن تأویلی اهوندر چوق ظواهر ادله وضوحده بوحده منتهی اولمیان امور قطعیه مقابلنده تأویل اولنمشدر فکیف که نقلی صحیح اولیه وملاحده یی اثنای بحثده مسرور ایدن امورك اعظمی ناصر شرع شریف بونك امثالی شرعه مخالفدر دیو تصریح ایتمسیدر زیرا که من بعد شرع شریفی ابطال طریقی امر سهل اولور وامور مذکوره یه تسلیم لازم اولمق انکیچوندرکه حکما ایله بحث عالمك حدوث وقدمنده در حدوث عالم ثابت اولدقده کروی اولسون بسیط اولسون وطبقات افلاك وعناصری بولدقلری کبی اون اوچ طبقه اولسون اقل اولسون اکثر اولسون دین مبینه ضرر ویرمز عالم هر نیچه اولورسه اولسون مقصود انك فعل باری ایله وجوده کلدیکیدر * وقسم ثالث اولدرکه آنده نزاع ایتمك اصول دیندن براصله متعلق اوله حدوث عالم وصفات صانع وحشر اجساد کبی بومادهلرده انلرله بحث الزامی برله بحث وکلاملرین ابطال ایتمك لازمدر مثلا انلر دیرلرکه عالم قدیمدر زیرا که مستند الی القدیمدر وهر قدیمه مستند اولان قدیمدر پس عالم قدیمدر * ویزبو کلاملری ابطال ایدوب دیرز که عالم حادثدر زیرا که متغیردر وهر متغیر حادثدر پس عالم حادثدر دیمشدر * اول امام همام رحمة الله علیه حضرتلرینك بو کلامی بو محلده یازلمشدر تا کیم اهل ورع بارد امور آتیه یی شرع شریفه مخالفدر دیو رد ایتمکله مردود اولور قیلندن ظن ایتمیه لر وانکار یولنه کتمیه لر ﴿نوع ثانی﴾ کریت عالمی اثبات ایدن ادلهٔ عقلیه یی بیلدیرر (ای عزیز)

معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردرکه جمیع امورعالم بری برینه مربوطدر ونفس عالم بری برینی محیط وبری برینه مماس کره لردرکه برایکنه صاله جق مکان خالی اولیوب اجرام علویه واجسام سفلیه ایله طولمشدر وعالمك هیئت طبیعیه سی شکل مستدیر اوزره اولمقدر واقتضاء طبیعتنه راجع نجه ادله ایله بودعوی اثبات اولنمشدر جمله دن بری عالمك هرنه طرفنه نظر اولنسه شکل محدب کورینور وهرقطعه برقوس اولدیغی قانون فکر ونظر وتجربهٔ عقل بشر ایله بیلنور وشکل مستدیر اوسع اشکال اولدیغندن ماعدا ارض وسماده مشاهده اولنان احوال شکل مستدیردن غیریده اولمق محالدر وطوب زمینی مسطح ظن ایدوب بسیط اولمق فکرین ایدنلر مغلوب وهم وخیالدر * پس بروبحر وجبال ووهادا ختلاف اشکاله مجموعی برکره اولوب ظل ارض ایله قمر منخسف اولدیغی وحین خسوفده ظل ارض وجه قمرده مدور بولندیغی وروی زمینده سیاحلرك حرکتیله مواضع طول وعرض اختلاف اوزره بولندیغی جمله دلائل استداره در وکواکب ثوابته قطب عالم حولنده دوائر متوازیه اوزره دونوب قطبه قریب اولان موضعده مدار اصغر اوزره ابدی الظهور اولمسی ودائرهٔ افقه مماس کورینن ثابته دن منطقه یه وارنجیه دکین بحسب البعد زمان خفانك تزایدی تابرحده وارنجیه دکین که زمان ظهور وخفا برابر اوله بعده زمان خفا تدریج ایله زائد اولوب زمان ظهور کذلك نقصان بوله حتی اوبرقطب قریبنده ابدی الخفا اوله وطلوع ایدن کوکبك افقدن نصف نهاره کلنجه یه دك تدریج ایله مرتفع اولوب اجزاسنك شیئا فشیئا طلوع ایتمسی وبینه منوال مذکور اوزره غروبه کتمسی وکوکبك مقداری دوره سنده مساوی اولوب طلوع وغروب عندنده بخار ارض ایله متغیر وعظیم کورنمسی ودائما وجه ارضدن سمانك نصفی یانصفنه قریبی کورنمسی وکوکبك اهل مشرق اوزرینه اهل مغربدن مقدم طلوعی ومقدم غروبی وخسوف وکسوفك ساعتیله ظهوری وشمال طرفنه کیدنلره قطب وکواکب شمالیه نك ازدیاد ارتفاعی وکواکب جنوبیه نك ازدیاد انحطاطی وجنوب طرفنه کیدنلره قطب وکواکب جنوبیه نك ازدیاد ارتفاعی وکواکب شمالیه نك ازدیاد انحطاطی وانجذاب ماء بحر اهل سفینه دن ستر ایلدیکی سواحل وجبالك توجه ایدنلره ابتدا اعالیسی کورینوب قریب اولدقجه اسافلی دخی کورنمسی وکواکبك مدت ظهورنده زمان ارتفاع وانحطاطی مساوی اولمسی وآفتابك معدل نهار اوزرنده ایکن زمان ظهور وخفاسی مساوی اولدقده طلوع وغروب ایدیجك ظلی خط مستقیم اوزره نقطهٔ مغرب ومشرقه مقابل وایکی ظلی بری برینه مطابق اولمسی بالجمله استدارهٔ ارض وسمایه دلائلدر * اماوقت خسوفده صفحهٔ قمرده دائره شکلنده ظاهر اولان کرهٔ زمینك ظلی اولدیغی ارضك کریته دلیل ظاهردر زیراکه اکرارض کره شکلنده اولیوب یامثلث ویامربع ویامسدس شکلنده اولسه تقریب انحساف ایله صفحهٔ قمرده ظاهر اولان ظل ارض دخی دائره شکلنده ظهور ایتیوب یامثلث ویامربع ویامسدس شکلنده کورنمك اقتضا ایدردی حالا کیم بوجمله خلاف واقعدر وبینه حوادث فلکیه امکنهٔ متعدده ده ارصاد اولنوب جانب شرقده وقت سحرده واقع اولان خسوف وعند الطلوع ظاهر اولان کسوف اهل غربه کورنمز وجانب غربده عند الغروب حاصل اولان کسوف وعشاوقتنده واقع اولان خسوف اهل شرقه کورنمز ووسط سماده واقع اولان خسوف وکسوف تحت الارض مقابله ده ساکن اولنلره کورنمز وتحت الارض وسط سماده واقع اولان خسوف وکسوف فوق الارض مقابله ده ساکن اولنلره کورنمز فعلی هذا فوق الارض وسط سماده واقع اولان خسوف وکسوف اهل غربه اهل شرقدن مقدم کورینور مثلا اهل غربه یاسحر ویاضحی وقتی کورینور واهل شرقه یاعصر ویاعشاوقتی کورینور پس شرقیلرك طلوع وغروبی غربیلرك طلوع وغروبندن مقدم اولدیغی خسوف وکسوف ایله بیلنور * تکیم طول بلدان هم خسوف وکسوف ایله بولنور حالا که بواحوال کره نك غیریسنده اولمق احتمالی یوقدر وبوجمله دن قطع نظر هندشرقی اطلاق اولنان هندستانه وهندغربی تسمیه قلنان یکی دنیایه بحر محیط ایله سفر ایدنلره شرقاوغربا کشت وکذار امکانی ظاهر اولوب مغربدن کیدوب تحت الارض بحر مرقوم ایله طولشوب مشرقدن کلان سفینه لر احوال ارضك استداره سنی دعواسین اثبات ایدوب جمیع ادله نك خاتمه سی اولوب منازعه بابن سد ایتمشدر ❊ نوع ثالث ❊ قاعدهٔ استداریه مبنی اولان مسائل عجیبه یی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردرکه استداره قاعده سنه مبنی بوفن هیئتك مسائل غریبه سی واردرکه

TBMM KUTUPHANESI

هم سؤال وهم استغراب اولنور امامسئلهٔ اولی یوم واحدك اوچ شخصه نسبتله مغایر اولمسیدی مثلا برموضعدن اوچ شخصك بری شرقه وبری غربه کیدوب وبری مکاننده مقیم اولسه واول کیدنلر خط مستقیم اوزره حرکت متساویه ایله سیر ایدوب شرقه کیدن غربدن وغربه کیدن شرقدن کاوب یوم واحدده اول شخص مقیمك عندنده جمع اولسه لر اول یوم واحداول شخص واقفه نسبت جمعه اولسه غربه کیدنه نسبت خمیس وشرقه کیدنه نسبت سبت اولسه پس بونك سری بودر که مثلا غربینك ایام سیری یدی کون اولسه مسیر شمسه موافق کتمسیله اول ساکنك وقت غروبنده بونك وقت غروبی دور فلکك سبعی قدر مؤخر اولور وبو تفاوتدن یدی کونده برکون کیچه سیله نقصان حاصل اولوب مکانه کلدیکی یوم اکا نسبت خمیس دوشر کذلك شرقینك سیری مسیر شمسه مخالف اولمغله غربینك عکس اول واقفدن سبع دورانك غروبی مقدم اولوب یدی کونده اجزای تقدم اجتماعندن برکون برکیجه حاصل اولوب یوم مزبورا کا نسبت سبت دوشر * واما مسئلهٔ ثانیه بودر که وجه ارضده بربئر عمیق واوزرنده برمرتفع مناره اولسه اول بئرك قعرنده برکاسه یی صو طولدیروب اول صویی رأس مناره ده اول کاسه یه قوسه لر آلیوب زیاده کلورز یرا که دائره مرکزدن بعید اولدقچه انحداب قوسی قلیل اولور واجزای عناصر ایسه هرنه حیزده بولنورسه کرهٔ عالمدن برقطعه در * پس فم کاسه ده واقع اولان دائره نك قوسی قعر بئرده مرکز ارضه قریب اولوب منحنی اولور ورأس مناره ده اکا نسبت مستقیم اولمغله قریب اولمغله برمقدار فضله لازم کلور * واما مسئله ثالثه بودر که برغایت مرتفع مناره شرفه سنده ایکی موضعدن برر حجر القا اولنسه مابین مسقط حجرین مسافه ده شرفه ده اولان موضعلرندن کمتر اولور مثلا شرفه نك برکنارندن برکنارنه اون ذراع اولسه مابین المسقطین اون زراعدن اقل کلور کذلك ایکی دیوارك سقف واساسی محللرندن بعدی مساوی دکلدر زیرا که ایکی شاقولك مبدأ ومنتهاسی برابر اولمز کتدکچه تقاربلری مرکز ارضه ملاقاته منتهی اولسه کرکدر * وبنه قاعدهٔ استدراره مبنی مسائل شرعیه سؤال اولنور * اما اولکی مسئله زید انکلیز کیلریله عرض تسعینه واردقده التی آی کوندز والتی آی کیجه اولمغله مدت مذکوره ده یش وقت نمازی وصوم رمضانی نوجهله ادا ایدر * واما ایکنجی مسئله زید عمرو ایله اشراط ساعتدن اولان طلوع الشمس من المغرب مسئله سنده مباحثه ایدوب زید بو مسئله یی علم هیئت قواعدینه تطبیق ممکندر دیسه عمرو انکار ایتسه زید تقی الدین راصد قولنجه منطقة البروج میل کلیدن کچوب تدریج ایله مدت مدیده مرور نده افق استوایه منطبق اولوب سیارات سائره نك منطقه لری آنك کبی منطبق اولمغله محل غروبدن طلوع ایتمش اولور نتکیم حالا عرض سته وستینده شمس محل غروبندن طلوع ایدر دیوب وجه توفیقی بویله بیان ایلسه عمرو انکار نده مصر اولوب بووجهله توفیق ممکن دکلدر دیسه واکر ممکن اولورسه عورتم مطلقه اولسون دیسه طلاق واقع اولورمی * واما اوچنجی مسئله زید مکه شهرندن غیری یرده برمکان واردر که اول مکانده جهات اربعه قبله در که اول بیت شریفك سمت قدمیدر دیسه عمرو انکار ونفی ایدوب ونفی واثباته عتق رقبه تعلیق ایلسه لر قنغیسنك واقع اولور بواوچ سؤالك جوابنه تعرض اولندی ﴿نوع رابع﴾ افلاك وارضه امورنی ضبط ایچون کرهٔ عالم اوزرنده وضع ورسم اولنان دوائر عشرهٔ عظامی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل هیئت افلاك وارض امورنی ضبط وبری برینه ربط ایچون کرهٔ عالم اوزرنده کیچه دوائر مختلفه یی اقطابیله اثبات ایتمشلردر ودوائر مشهوره یی ایکی قسم اعتبار ایدوب برقسمنی دوائر عظام وبرقسمنی دوائر صغار عدایتمشلردر اما دائرهٔ عظیمه اولدر که بالاده بیان اولندیغی کبی کرهٔ عالمی تنصیف ایدوب مرکزی شبهه سیز مرکز عالم اوله واما دائرهٔ صغیره اولدر که کرهٔ عالمی تنصیف ایتمز هرچند کندی کرهسنه نسبتله عظیمه ایسه ده اکا صغیره دیرلر مناطق تداویرکی اما دوائر عظام اوندر که دائرهٔ معدل النهار ودائرهٔ منطقة البروج ودائرهٔ مبارة بالاقطاب الاربعة ودائرهٔ افق ودائرهٔ نصف النهار ودائرهٔ ارتفاع ودائرهٔ اول سموت ودائرهٔ میل ودائرهٔ عرض ودائرهٔ وسط سماء الرقیه در وبو دوائر مذکورهٔ مشهوره نك بعضیسی کرهٔ عالم اوزرنده منفصل ومتحرك وضع اولنمشدر وبعضیسی متصل وثابت رسم اولنمشدر اما منفصل ومتحرك اولان دوائر عظام التی دائره در بری دائرهٔ افقدر وبری دائرهٔ نصف النهاردر وبری دائرهٔ ارتفاعدر وبری دائرهٔ اول السموتدر وبری دائرهٔ میلدر وبری دائرهٔ عرضدر واما متصل وثابت اولان دوائر بوستهٔ مذکوره نك غیریسی اولان دوائر عظام ودوائر صغاردر اما دوائر عظام عشره دن دائرهٔ اولی معدل

النهاردر وفلك مستقيم دخى ديرلر وبوكا انكچون معدل ديرلر كه شمس بوكا مسامت اولدقده عرض ثسعيندن ماعدا جميع نواحيده ليل ونهار تقريبا معتدل يعنى مساوى اولور وبو معدلك سطحنده كرهٔ زمين اوزرنده مرتسم اولان دائره يه خط استوا ديرلر زيرا كه فلك انده استوا اوزره دولاب كبى دونر يعنى معدل النهار عالمى قاطع فرض اولندقده خط استوا سطح ارض اوزرنده اندن حادث اولان دائره نك محيطيدر ومعدل نهاره موازى اولان دوائره مدارات يوميه ديرلر وبونلر دوائر صغار موهومه درکه فلك اعظمده فرض اولنان هر نقطه دن فلك مرقومك دورايله انك اوزرنده ايكى قطبى اولان قطب عالم ايله منطقه سى اولان معدلك اراسنده مرتسم اولور وبو دوائر حركت يوميه ايله رسم اولندقلرندن بونلره مدارت يوميه ديرلر واما دائره ثانيه منطقة البروجدر وفلك البروج دخى ديرلر وبروج اثنى عشر بونك اوزرنده اعتبار اولندىغندن بوكا دائرة البروج دخى ديرلر وبوكا موازى اولان دوائره مدارت عرض ديرلر زيرا كه مركز كوكب انلرك برينك سطحنده بولنسه دائرهٔ بروجدن شماله ياجنوبه مائل اولمش اولور پس اول كوكبك عرضى اول دائره ايله دائرة البروج اراسنده اولان مسافه در وبو دوائر دخى مدارات يوميه كبى صغار موهومه در چونكه فلك البروجك ايكى قطبى كبى دائرة البروجك ايكى قطبيدر عالمك ايكى قطبى اولان معدل نهارك قطبلرندن بشقه در * پس لازمدركه معدل نهار ايله دائرهٔ بروج محيط عالم اوزرنده ايكى نقطهٔ متقابله عندنده تقاطع ايده لركه اول نقطه لرك آراسنده هر برندن نصف دائره منحصر اوله زيرا كه دائرهٔ بروج معدل كبى عظيمه در واول نقطه نك برى كه فلك البروج معدلدن شماله ميلى اندن باشلر اكا نقطهٔ اعتدال ربيعى ديرلر زيرا كه شمس اكا كلدكده اكثر معموره فصل ربيع حاصل اولور ومقابلنه نقطهٔ اعتدال خريف ديرلر وبنه لازمدركه دائرهٔ بروجك معدل نهاردن غايت بعدى نصفلرى منتصف نده ايكى نقطه عندنده اوله كه برى قطب شمالى سمتنده در واكا نقطهٔ انقلاب صيفى ديرلر واوبرى قطب جنوبى سمتنده در واكا نقطهٔ انقلاب شتوى ديرلر * پس بو ايكى تقاطع وايكى بعد ايله دائرهٔ بروجك درت نقطه سى متعين اولمشدركه انلره درت ربعه منقسم اولور بعده بو درت ربعدن ايكى ربع متلاصقك هر برى اوزرنده ايكى نقطه فرض اولنمشدركه انلره اول ربع لر اوچر متساويه قسملره منقسم بولنمشدر بعده التى دائرهٔ عظيمه توهم قيلنمشدركه جمله سى ايكى نقطهٔ متقابله ده يعنى ايكى قطب بروج اوزرنده تقاطع ايتمشلردر واما دائرهٔ ثالثه اقطاب اربعه دن مرور ايدن دائره در كه دوائر ستهٔ مذكوره نك بريدر وبونك كرهٔ عالم اوزرنده ايكى قطبى ايكى نقطهٔ اعتدالدر وبو دائره ايكى قطب عالمدن وايكى قطب بروجدن وايكى نقطهٔ انقلابدن مرور ايتمشدر انكچون بوكا الدائرة المارة بالاقطاب الاربعة ديرلر ودوائر ستهٔ موهومه نك برى اول دائره در كه ايكى نقطهٔ اعتدالدن مرور قيلمشدر وقطبلرى ايكى نقطهٔ انقلاب اولمشدر ودوائر سته دن قالان درت دائره اول ايكى ربع اوزرنده فرض اولنان درت نقطه دن واول دردك مقابلنده بولنان درت آخر نقطه دن مرور ايتمشلردر وبونلرك قطبلرى دائرهٔ بروج اوزرنده فرض اولنان نقطه لردر پس فلك ثامن بو دوائر سته ايله اون ايكى قسم اولمشدر وهر بر قسمنى ايكى نصف دائره احاطه قيلمشدر وهر قسمده منطقهٔ بروجده بولنان قوس بروج اسميله شهرت بولمشدر انكچون فلك ثامنك اسمى فلك البروج اولمشدر وبو دوائر سته عالمى قاطع فرض اولنسه فلك اعظم وافلاك مثلثه نك جمله سى اون ايكى برجه منقسم اولور واما دائرهٔ رابعه دائرهٔ افقدر وبو بر دائرهٔ عظيمهٔ متحركه در كه فلكك كورينن نصفندن كورينمين نصفنى فصل ايتمشدر وبوكا نسبتله طلوع وغروب كواكب متعين ومعلوم اولمشدر وبونك ايكى قطبى سمت رأس وقدم بولنان ايكى نقطه در وبو دائرهٔ افق معدل نهارى ايكى نقطه ده تنصيف ايتمشدركه برينه نقطهٔ مشرق ومطلع اعتدال ديرلر وبرينه نقطهٔ مغرب ومغرب اعتدال اطلاق ايدرلر وبو ايكى نقطه مابينى وصل ايدن خط مستقيمه خط مشرق ومغرب وخط اعتدال ديرلر وبو دائرهٔ افق دائرهٔ بروج ايله تقاطع ايلديكى ايكى نقطه يه طالع وغارب ديرلر ونقطهٔ مشرق ايله دائرهٔ بروج يا مركز كوكب اراسنده دائرهٔ افقدن واقع اولان قوس اقصره سعة المشرق ديرلر ونقطهٔ مغرب ايله انلرك اراسنده بولنان قوس اقصره سعة المغرب ديرلر وبو دائرهٔ افقه متوازى اولان دوائر صغاره مقنطرات ديرلر ودائرهٔ افقك فوقنده بولنانلره مقنطرات ارتفاع اطلاق ايدرلر وتحتنده بولنانلره مقنطرات انحطاط ديرلر واما دائرهٔ خامسه دائرهٔ نصف نهاردر وبو دخى بر دائرهٔ عظيمهٔ متحركه در كه ايكى قطب عالمدن ونقطه سمت رأس وقدمدن مرور ايتمشدر وبونك ايكى قطبى نقطهٔ مشرق ونقطهٔ مغربدر وبو دائرهٔ نصف نهار

دائرهٔ

TBMM KUTUPHANESI

دائرهٔ افقی ایکی نقطه‌ده تنصیف ایتمشدرکه بری نقطهٔ جنوب وبری نقطهٔ شمالدر وبوایکی نقطه‌نك مابینی وصل ایدن خطه خط نصف النهار وخط الزوال وخط الجنوب والشمال دیرلر وبومذکوراتك جمله‌سی عرض تسعینك غیریسنده‌در * واما دائرهٔ سادسه دائرهٔ ارتفاعدر وبوکا دائرهٔ سمتیه دخی دیرلر وبو بردائرهٔ عظیمهٔ متحرکه‌درکه سمت رأس قدمدن مروراید وب اول خطك رأسندن عبور ایتمشدرکه اول خط مرکز عالمدن کلوب مرکز کوکبدن کچوب سطح فلك اعلایه چقمشدر وبودائرهٔ ارتفاع اول دائرهٔ افقی زوایای قائمه اوزره ایکی نقطه ایله تقاطع ایتمشدرکه اونقطه لرثابت اولیوب دائرهٔ افق اوزرنده انتقال شمس وکوکب حسبیله منتقل اولورلر وهر برینه نقطهٔ سمت اطلاق ایدرلر وبو نقطه‌لرله نقطهٔ مشرق ونقطهٔ مغرب ارالرنده دائرهٔ افقده بولنان قوسه قوس سمت دیرلر وبوایکی نقطهٔ سمت ایله نقطهٔ جنوب ونقطهٔ شمال اره‌لرنده بولنان قوسه تمام سمت اطلاق ایدرلر وبودائرهٔ ارتفاع دائرهٔ نصف نهاره برکون برکیجه‌ده ایکی دفعه منطبق اولور * واما دائرهٔ سابعه * دائرهٔ اول السموتدر وبو بردائرهٔ عظیمهٔ متحرکه‌درکه نقطهٔ سمت رأس وقدمدن ونقطهٔ مشرق ومغربدن مروراید وب ونك قطبلری نقطهٔ جنوب وشمالدر وبودائرهٔ اول السموت اول دائرهٔ نصف نهار ایله نقطهٔ سمت رأس وقدمده زوایای قائمه اوزره تقاطع ایتمشدر وکرهٔ عالم بودائره ایله ودائرهٔ نصف نهار ایله ودائرهٔ افق ایله سکزه برابر قسم اولمشدرکه دردی فوق الارض ودردی تحت الافق بولنمشدر وبودائره یه انکچون اول السموت دیرلرکه دائرهٔ ارتفاع بونك اوزرینه منطبق اولدقده انك قوسی سمتی وتمام سمتی قالمز ودائرهٔ اول السموته مماس اولان مدار یومی یه مدار بلد دیرلرکه اهلنك سمت رأس مداریدر * واما دائرهٔ ثامنه دائرهٔ میلدر بودخی بردائرهٔ عظیمهٔ متحرکه‌درکه معدل النهارك ایکی قطبندن مرور ایتمشدر ومعدل نهاردن بعد کوکب ومیل منطقة البروج بونکله بیلنمشدر وبوکا میل اول دینلمشدر * واما دائرهٔ تاسعه دائرهٔ عرضدر بودخی بردائرهٔ عظیمهٔ متحرکه‌درکه فلك بروجك ایکی قطبندن مروراید وب اول خطك رأسندن عبور ایتمشدرکه اول خط مرکز عالمدن کلوب مرکز کوکبدن کچوب سطح فلك بروجه خروج ایتمشدر وبودائرهٔ عرض ایله عرض کوکب بلنمشدر ومعدل نهاردن فلك بروجك میل ثانیسی بونکله بولنمشدر * واما دائرهٔ عاشره دائرهٔ وسط سماء رؤیتدر وبودائره منطقة البروجك ودائرهٔ افقك اقطابندن مرور ایتمشدر وبونك ایکی قطبی طالع وغارب نقطه‌لریدر ودائرهٔ افق ایله قطب منطقة البروج اراسنده یا عکسیله بودائره‌ده واقع اولان قوس اقصر عرض اقلیم رؤیتدر وبوارادہ بودوائر عظامی بیان ایله اکتفا اولنوب دوائر باقیه‌یی محللری کلدکچه یازلمق خوش کلمشدر

﴿نوع خامس﴾

هیئت طبقات افلاك کلیه‌یی واثبات حرکات افلاك جزؤیه‌یی وکیفیت حرکت دوریهٔ یومیه‌یی وتحدید جهات وماهیت اجرام علویه‌یی اجمالا بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسون که اهل هیئت دیمشلردرکه اول مبدع بدایع مصنوعات جناب حکیم خلاق کائنات جل جلاله حضرتلرینك مراد وصنعیله جمیع اجرام افلاك واجسام عناصر تاخاك اوراق کلم مثال بری برینك درونده حال کرات عدیده اولوب علی الترتیب کبراسی صغراسنی محیط ومحدق وجمیع جهتلردن مماس ومطبق جمله‌سی کرهٔ واحده شکلنه کیروب عالم جسمانی قدرت وحکمت ربانی یرله بونظام بدیع الانتظام حکمت ارتسام اوزره طرح وتأسیس اولنمشدر بلکه بوهیکل غریب الترکیب وعجیب الترکیبك شکل وهیئتی جمیع حکمای اسلامك واکثر علمای دینك رأی اصابت قرینلری اوزره بویله اخذ وقبول اولنمشدرکه عالم اجسام بری برینی محیط کرات وعناصر اوزرنده افلاك یصل مثالی طبقات اولوب مجموعی بر طوپ شکلنه کیرمشدر واجرام اثیریه یعنی افلاك کایه طقوزه منحصر اولوب جمیع اجرام عالیات وعناصر سفلیاتك چاق وسطنده برجزؤ متوهم واردرکه اول مرکز عالم وزیرپای امدر وبوطقوز عدد سمواتك اکبر واعظمی فلك اطلسدرکه محدد جهات جهان ومعین اوقات زمان اودروفلك مرقوم وافلاك سائره‌یی قبضهٔ حکومتنه آلوب یکرمی درت ساعتده برکره جمیع کواکب نیرات وثابتات سیارات ایله شرقدن غربه دور ایدر * پس دائما طلوع وغروب که لیل ونهار وروز روشن وشب تارده واقع اولور جمله‌سی انك حرکتنه منوط ومربوطدر وبوافلاك تسعه‌نك فلك اخیری فلك قدردرکه کائنات جوسمایی وعالم کون وفسادی واشیای جمله جهتلرندن احاطه ایتمشدر وکرات عناصر اربعه بوفلك قدرك درونده مراتبنجه قرار وثبات بولمشلردر وعلی کل حال جانب محیط جهت فوق وجانب مرکز جهت تحت اولوب بسیط ارض ومادہ قائم وسائر اولان اشخاصك رأسلری

TBMM KUTUPHANESI

فلك قمرسمتنه وقدملری مرکزعالم جهتنه واقع اولدیغی امر مقرردر وبوافلاك تسعه ومافیها صاف ومضیء وشفاف اولوب کمال صفوتلرندن بونلره کاه بللوری وکاه جمدی وکاه آبی اطلاق ایتمشلردر اگرچه کلیات وجزئیات افلاك وعناصر خلالنده فضله ویاخلااولدیغنده حکمانك جمله‌سی اتفاق اوزره کیتمشلردر لکن ماورای فلك اعظمده بحثی متواتراولان خلایی حکماء قدما ماده‌دن مجرد بربعدموجوددیمکله ومتکلمون بعدموهوم ایله تعبیروتفسیر ایتمشلردر چونکه افلاك کلیه تعبیرنی احوال سموات ضبطنه وفاایتیوب اهل هیئت سبعهٔ سیاره‌یه عارض اولان اموری مشاهده ایلدیلر یعنی کواکب مرقومه‌ده کاه استقامت وکاه اقامت وکاه بطؤ وکاه سرعت وکاه رجعت کوروب کاه آفتاب کبی میل کلیه‌دن عبارت اولان ایکی انقلاب نقطه‌لری بینده سیری تخصیص ایتدکلرینی وکاه سیارات سائره کبی انقلاب نقطه‌لرینی شمال وجنوبه عظیم تجاوز ایله کیتدکلرینی وکاه ضیالری ازدیادوکاه نقصان بولوب بویله حالات ایله کاه ارضه قریب وکاه بعید اولدقلرینی واحوال خسوف وکسوف دخی مطرداولیوب کاه کلی وکاه جزؤی اولدقلرینی کوروب ملاحظه ایلدیلر والحاصل وقتاکه انلر سمواتك بومذکورات امثالی امور مختلفه‌سین نظرده معاینه ایلدیلر * پس علل واسبابنی شرح وبیان وتقویمده وتعدیل وتسویه وتنظیمده افلاك کلیه‌نك درونلرنده یعنی متحد المرکز اولان ایکی سطح متوازی بینده واقع تخلرنده ارضه شامل وغیرشامل مرکزلری وقطبلری متحد ومختلف وغلظتده ورقتده متساوی وغیرمتساوی نیچه نیچه افلاك جزؤیه فرض ایتمکه محتاج اولوب بونلری اعضای ابدانه تشبیه ایدوب افلاك ثانیه وتداویر اعتبار ایتمشلردر ایمدی بزاول بدیع السموات والارض اولان صانع حکیم حضرتلرینك دقایق صنعتن وحقایق حکمتن تفکر وتذکرله معرفتی طالبلرینه تخیل اجزای افلاك آسان اولوب اول معقولات بومحسوسات امثالی عیان وصفحهٔ بیان اوزره مجسم نشان اولمق ایچون افلاك کلیه‌نك اشکال وصورتلرین بومحله‌ده رسم وتصویر ایتمشز در بعده قشور افلاکدن لب لباب خاکه دخول ایدوب اندن کندینه کلوب ربکی بولمق ایچون ترتیب سمواتی بیان وکتابتده اعلادن اسفله تنزل طریقن طوتمشز در وصورت افلاك کلیه بودر

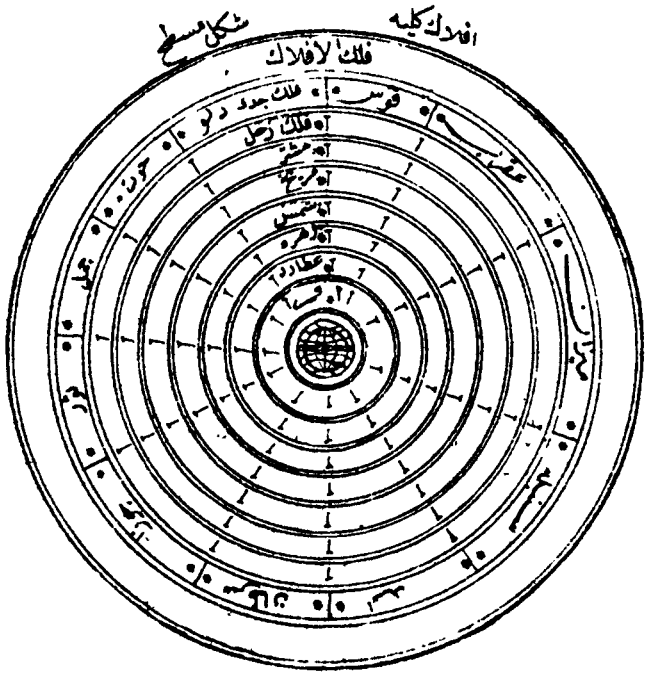

TBMM KUTUPHANESI

﴿ نوع سادس ﴾ هیئت فلك اطلسی وسرعت حركت یومیه سنی وجمیع افلاك وعناصره اولان تحكم وتسلطی ووسعت فضاسنی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونكه اهل هیئت دیمشلردركه فلك اعلاكه فلك قمره نسبتله فلك تاسعدر بالاده بیان اولندیغی اوزره نجه نام وشان ایله شهرت یاب اولمشدر ومركزی مركز عالم وقطبی قطب عالم اولوب ایكی سطح متوازی برله محاط برجرم كری ونجوم وكواكبدن معری اولمغله فلك اطلس تسمیه اولنمشدر وجمیع اجرام واجسامی محیط اولمغله عالم جسمانی كندیده نهایت بولوب فوق حقیقی ومحدد جهات اولمشدر وماورای سماواتده خلاو ملا امتناعی فرض اولنمغله بونك سطح محدبی برنسنه یه تماسدن بریدر وبللور كبی جسم بسیط صافیدر وجمیع نقوشدن عاریدر لكن سطح مقعری كندی جوفنده اولان فلك ثوابتك سطح محدبنه تماسدر وبو فلك اعظمك تحتنده افلاك جزؤیه فرض اولنمغه احتیاج اولمیوب انجق دوائر عظامدن معدل النهار دائره سی بونك محیطنده ایكی قطبی منتصفنده دائرهٔ میل فرض اولنمشدر وفلك مرقوم بوكونه وسعت وعظمتیله مركز عالم حولنده شرقدن غربه حركت وضعیهٔ سریعه سیله دروننده اولان افلاكی بالجمله وكرهٔ ناری وكرهٔ هوادن برمقداری دوندروب یكرمی درت ساعت مستویه ده بردوره سنی تمام ایدر وهر فلكك برمكانی وحیزی وازدركه اندن هر كز انتقال ایتمز لكن كندی مكانلرنده جمیع اجزاسیله حركت وضعیه برله متحركدركه طرفة العین قدر ساكن اولمز وفلك اعظمك منطقه سی حركتی بغایت سریعدر * نتكیم برهان هندسیه ایله ثابتدركه فرس حدود ركض شدید حالنده ایكی ایاغك قالدیروب قویمجیه دك فلك اعظم اوچ بیك فرسخ مسافه حركت ایدر سبحان الصانع الحكیم بونه سرعت غریبه در ونه قوت عجیبه دركه برلحظه ده قطر كرهٔ زمیندن زیاده مسافهٔ شمسی فلكیله الوب كیدر وبو سرعته اول حدیث شریف شهادت ایدركه حبیب اكرم صلی الله علیه وسلم جبریل امین علیه السلامه زوال وقتنده سؤال ایتمشدركه (یاأخی یاجبریل هل زالت الشمس) جبریل امین جواب ایتمشدركه لانعم پس حبیب اكرم صلی الله علیه وصلم سؤال ایتمشدركه لادنصكره نعم نیچون دیدك جبریل امین جواب ایتمشدركه سن سؤال ایلدكده هنوز شمس زائل اولمشدی بن لادیمجیه دك شمس بشیوز فرسخ مسیره یی قطع ایدوب نصف نهاردن زائل اولمشدی انكیچون نعم دیدم وحق تعالی بونی نص ایله بیورمشدركه (والشمس تجری لمستقر لها ذلك تقدیر العزیز العلیم) نفی ایله قرائت ایدنلرك روایتی اوزره در وانلر ابن عباس وابن مسعود وعكرمه وعطا رضی الله عنهم حضرتلریدر اكرچه اهل حساب واهل هندسه افلاك ونجومك ابعاد واجرامنك اثخان ومساحه لرین حساب وقیاس ایله تفصیل وتطویل اوزره بیان وعیان ایتمشلردر لكن فلك اعظمك عظمتی مقدارینی بیلمكده ووسعتی مساحه سین تحصیل قیلمقده ومركز عالمدن بعد سطح محدبنی حساب وقیاسدن عجز وقصورلرینه اعتراف واقرار ایدوب انی انجق خلق ایدن خلاق بیلوردیمشلردر اما افلاك سائره یی وكواكب ثوابت وسیاریی اهل حساب وهندسه آلات رصدیه ایله كیل وتقدیر ایتدكلری اوزره بونده برمقدار اشارتله بیان ایتمك مناسب كورلمشدر تاكیم بزم مقصد اقصامز اولان معرفت مولایه وسیله بولنان اطوار صنعتلرین تفكر واسرار حكمتلرین تذكر وآثار قدرت وعظمتن تدبر وتماشا ایدن اولوا الالبابه آسان اولوب جمله یی كندی وجودلرنده موجود كوروب عارف نفس اوله لراندن معرفت ربه یول بوله لراكرچه افلاك ونجومی كیل وتقدیر حكمت ریاضیه دن بی بهره اولان كمسه لره بعید ومحال كورینور لكن نفس الامرده محقق وثابت علوم یقینیه قواعدینه مبنی احكام عقلیه در * واما ماهیت اجرام علویه حكمای قدما عندنده جمیع افلاك ونجوم اجسام بسیطه در كه نه ثقیله در ونه خفیفه در ونه حاره در ونه بارده در ونه رطبه ونه یابسه در ونه خرق قبول ایدر ونه التیام قبول ایدر بغایت لطیف وصافیدرلر * نتكیم حق تعالی بیورمشدر (لخلق السموات والارض اكبر من خلق الناس ولكن اكثر الناس لایعلمون) فسبحان الله العظیم ذی القدرة والجلال وسبحان من أوجد العالم وأبدعه علی غیر مثال وقدر حركات الافلاك وتعاقب الایام واللیالی (ربنا ماخلقت هذا باطلا سبحانك فقنا عذاب النار) واجعلنا من المتكفرین فی خلق السموات والارض واختلاف اللیل والنهار ﴿ فصل ثانی ﴾ هیئت سماء ذات البروجی واشكال واسماء بروجی وطبایع مثلثات بروجی وثوابتدن منازل قمره خروجی ومعرفت ابعاد واجرامی درت نوع ایله بیلدیرر ﴿ نوع اول ﴾ فلك ثامنی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونكه اهل هیئت دیمشلردركه

افلاك وعناصرك اون اوچ طبقه‌سى برى برينى محيط اولوب برى برينه برمرتبه مماس ومطابق اولمشدركه افلاك وعناصرده ذره‌قدر خالى قالميوب لبالب طولمشدر وجمله‌سى باشكه دونوب وجودكه ظروف وقشور اولمشدر * پس خارج اولان ظرفك بالاده بيان اولنان فلك اعظمدر وانك داخلنده بولنان قشرك فلك ثامندركه فلك بروج وفلك ثوابت نامیله مشهوردر وفلك اعظمك جوفنده قرار وثبات ايله مذكوردر ومركزى مركز عالم اولوب قطبى قطب عالمدن برجانبه يكرمى اوچ ونصف درجه ميل قيلوب ايكى سطح متوازى برله محاط برجرم كريدر وسطح محدبى فوقنده اولان فلك اعظمك سطح مقعرينه مماس ايله طولمشدر وسطح مقعرى جوفنده اولان فلك زحلك سطح محدبنه مماس اولمشدر وكواكب وثوابت بحساب ايله مرصع ومزيندر وتصاوير متخيله بروج اثنى عشرله منقش وملوندر ومحرك الكل اولان فلك الافلاك ايله مركز عالم حولنده شرقدن غربه حركت ايدوب مرافقتيله يكرمى درت ساعت مستويه‌ده بردوره‌سنى تمام ايلديكندن غيرى كندى حركت ذاتيه‌سيله قطب عالمدن غيرى اولان قلبى اوزره ومعدلدن غيرى ايكى جانبه قطبى مقدارى مائل اولان منطقه‌سى اوزره غربدن شرقه بطئ دورايدر وآهسته حركتيله تحتنده مركوز اولان ثوانى بالجمله اول جانبه آلوب كيدر وبتمش سنه شمسيه‌ده كندى منطقه‌سنى اجزاسندن انجق بردرجه قطع ايدر پس ايكى بيك ويوزسنه‌ده برجرخى كيدر ويكرمى بش بيك ايكيوزسنه‌ده بردوره‌سنى تمام ايدر وحكما كلامنده بومدت مرقومه تمامنده برواجرك تبدلندن جميع امور عالم باتقدير حكيم اعلم سراپا تجدد ايلر ديمشلردر وبوفلكك دخى تحتنده افلاك جزئيه فرضنه حاجت قالميوب انجق دوائر عظامدن بر منطقة البروج دائره‌سى فلك مرقومك محيطنده بين القطبين فرض اولنوب اشكال بروج اثنى عشر بومنطقه‌نك نفسنده تعيين اولنمشدر والتى دائره عظيمه مذكوره‌دخى بوفلكك ايكى قطبى اوزرنده متقاطع فرض اولنوب فلك مرقوم بودوائرسته ايله بطيخ مضلع شكلنده اون ايكى قسم اولوب هر برقسمنه براسم ايله برج اطلاق اولنوب * مثلا برج حمل دينلمشدر ﴿نوع ثانى﴾ كواكب مرصوده ايله بولنان اشكال واسماء بروجى ومثلثات اربعه‌سنى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت ديمشلردركه بروج اثنى عشرك هر برنده مثلا شكل بطيخك هر برفصى وسطنده يعنى فلك ثامنك اون ايكى حصه سندن هر برينك منتصفنده كواكب مرصوده‌نك مجموعه هيئتى برشكله مشابه مشاهده اولنوب اول بروجك اسماسنه وجه تسميه قيلنمشدر مثلا برج حمل فلك ثامنك ساحه‌سنده برحصه‌دركه انك منتصفنده رصد اولنان كواكب برر خط ايله برى برينه وصل اولنسه اندن شكل حمل كورينور وبروج باقيه بوكاقياس اولنور وبوفلكك تمامامسافه فضاسنده مركوز اولان كرات كواكبدن حكماى قدمانك رصدلرى مقتضاسنجه بيك يكرمى ايكى كواكب منيرى محتوى ذى زوحه وغيرى يه مشابه قرق سكز صورت تخيل اولنمشدركه اوچيوز قرق التى كواكب مرصوده‌يى اشتماله اون ايكى صورتى مشهور ومعلوم اولان بروج اثنى عشر اسميله تسميه ايتمشلردر وصور مرقومه‌نك يكرمى برى منطقه‌نك جانب شمالنده واقع اولوب انلرده اوچيوز التمش التى كواكب ضبط اولنمشدر وقرق سكز صورتك باقيسى اون بش صورت منطقه‌نك جانب جنوبنده واقع اولوب كواكب مرصوده‌دن اوچيوز اون التى كوكب دخى بونلرك ساحه‌سنده تعيين اولنوب ذكر اولنان بيك يكرمى ايكى كوكب تماميله متعين اولمشدر ﴿تذييل﴾ معلوم اولهكه مصنف مرحومك ذكر ايلديكى اوزره كواكب ايكى قسمه منقسم اولوب برقسمنه ثابته وديكرينه سياره تسميه اولنور برفرقه‌سنه ثابته تسميه اولنديغنك سببى برىرلرينه اولان بعدك مقدارى دائما مساوى اولوب زياده ونقصان اولمدقلرينه مبنيدر وانلر بوبحثده ذكر اولنان فلك ثوابتدر واوبر فرقه‌سنه سياره تسميه اولنديغك سببى كواكب مذكوره بشقه بشقه سير وحركت ايتدكچه بريدلرينه كاه بعيد وكاه قريب اولدقلرينه مبنيدر وانلر سبعه سياره‌دركه هربرى برفلكده مركوزدر واشبو كواكب سياره بعضا برمحلده اجتماع وافتراق ايدوب كاه دائره افقك برينه مقابل درجاتنده قارشو بقارشو واقع اولورلر كواكب ثابته‌نك مقدارى حكماى متأخرين قولنجه فقط بيك يوزاون ايكى عدد كواكب اولوب اجسامنيره اولدقلرى مبرهندر وبرىرلرندن تميز اولنمق وهر برينه برراسم وضع ايلك متعذر الامكان اولمغله حذاق فن هيئت مجموعنى التمش فرقه يه تفريق وهر برفرقه‌سنى برر شكل اوزره تنسيق ايلكى بالاتفاق استصواب ايدوب وهر برشكله متقدمين

ت تذييله
تسخه‌ده
مؤلفك
ن اولندى

TBMM KUTUPHANESI

بيننده كسب شهرت ايتمش كمسنه لرك اسامیسندن وبعض حيوانات وادوات و آلات اسملرندن برراسم وضع وتخصيص ايلمشلركه رسم اولنان كرهٔ افلاك شكلنده منظور ومشهوداولور ذكر اولنان سكسان شكلك هربری برقاچ كواكبدن برجمعيت موهومه اولوب انلرك اون ايكيسی منطقة البروجده واقع اولوب كواكب معدوده دن اوچيوزقرق التی كوكبی محتويدر اسملری بونلردرحمل ١ ثور ٢ جوزا ٣ سرطان ٤ اسد ٥ سنبله ٦ ميزان ٧ عقرب ٨ قوس ٩ جدی ١٠ دلو ١١ حوت ١٢ اما منطقهٔ بروجك جانب شماليسنده اوچيوز التمش كوكب رصداولنوب يكرمی برصورته تطبيق ايتمشلردر اسامیسی بونلردردب اصغر ١ دب اكبر ٢ تنين ٣ قيقاوس ٤ عوا ٥ جاثی ٦ سلبك ٧ طائر ٨ ذات الكرسی ٩ برساوش ١٠ ممسك ١١ حوا ١٢ حية الحوا ١٣ سهم ١٤ عقاب ١٥ نسر ١٦ دلفين ١٧ فرس اول ١٨ فرس ثانی ١٩ مرآت مسلسله ٢٠ مثلث شمالی ٢١ امامنطقه نك جانبهٔ جنوبيسنده موجود بولنان درتيوزالتی كوكبی يكرمی يدی صورته تشبيه ايدوب اسملری بونلردرقيطس ١ جبار ٢ نهر ٣ ارنب ٤ كلب اكبر ٥ كلب اصغری ٦ سفينه ٧ شجاع ٨ باطيه ٩ غراب ١٠ قيطورس ١١ سبع ١٢ مجمره ١٣ اكليل ١٤ حوت جنوبی ١٥ عنقا ١٦ غرنوق ١٧ غلام هندی ١٨ طاوس ١٩ نخل ٢٠ مثلث جنوبی ٢١ كلب بحری ٢٢ ذباب ٢٣ حوت ذوالجناح ٢٤ اژدرها ٢٥ غراب ٢٦ حمامهٔ نوح ٢٧ بوسياق اوزره مجموعی التمش عدداولوب وبوصورتلرده بيك يوزاون ايكی كوكب اكرچه رصد وحساب اولنمش اولوب لكن عددمذكوره يالكزرأی العين مشاهده اولنان كواكبك مقداری اولمق اقتضاايدر فرضانطاق كهكشان صيق وخرده كواكب كثيره دن برجمعيت اولمق حسبيله عددينك تعيينی محال قليللدن اولوب كواكبك ارضه بعد ومسافه لرينك درجه سی جهتيله می كوچك وبعضيسی دخی بيوك كورينور هنوز احوال مجهوله دندر والله اعلم بالصواب تم التذييل * امامنطقة البروجده واقع اولان صور كواكب مشهوره نك اسماسی بونلردر (حمل ثورجوزا) بوكاتوأمان دخی ديرلر (سرطان اسدسنبله) بوكاعذرا دخی ديرلر (ميزان عقرب قوس) بوكارامی دخی ديرلر (جدی دلوحوت) بوكاسمكتان دخی ديرلر وبروج مذكوره نك التيسی دائرهٔ معدل النهارك شمالنده واقع اولمغله بونلره بروج شماليه ديرلر والتيسی دخی معدلك جنوبنده بولندیغیچون انلره بروج جنوبيه ديرلراما بروج شماليه (حمل ثورجوز اسرطان اسدسنبله در) واما بروج جنوبيه (ميزان عقرب قوس جدی دلوحوتدر) وبروج مرقومه نك دردينه منقلبه ودردينه ثابته ودردينه متجسده ديرلر واما بروج منقلبه حمل وسرطان وميزان وجديدر بونلره انكچون منقلبه اطلاق اولنمشدركه بونلرده زمان برفصلدن برفصله منقلب اولور اما حمله حلول شمس ايله زمان شتادن نهاره منقلب اولور واما سرطانده حصول شمس ايله زمان بهاردن صيفه منقلب اولور واما ميزانده دخول شمس ايله زمان صيفدن خريفه منقلب اولور واما جديده وصول شمس ايله زمان خريفدن شتايه منقلب اولور وابتدای حمله اعتدال ربيعی وابتدای سرطانه انقلاب صيفی وابتدای ميزانه اعتدال خريفی وابتدای جديه انقلاب شتوی ديرلر واما بروج ثابته (ثور واسد وعقرب ودلو) در وبونلره انكچون ثابته ديرلركه نه منقلبه كبی انقلابده قالورلر ونه متجسده كبی ايكی حالتده ممتزج اولورلر واما بروج متجسده (جوزا وسنبله وقوس وحوتدر) وبونلره اول سببدن متجسده تسميه اولنمشدركه شمس منير بوبروجك برابرنده ايكن هربرنده زمان كندی حالتيله آخر حالت بيننده ممتزجدر اما جوزاده زمان ربيعده ايكن صيفه اقبال ايدوب ممتزج اولور واما سنبله ده زمان صيفده ايكن خريف ايله ممتزج اولور واما قوسده زمان خريفده ايكن شتا ايله ممتزج اولور واما حوتده زمان شتاده ايكن ربيع ايله ممتزج اولور اما حكمای متأخرين عندنده بروج اثنی عشر له سبعهٔ سياره عناصر اربعه امثالی طبايع مختلفه اوزره درلركه هر اوج برجی برطبيعتده بولوب مثلثات بروج اطلاق ايتمشلردر اما (حمل واسد وقوسه) مثلثهٔ ناريه ديرلركه هربرينك طبيعتی حرارت ويبوستدر واما (ثور وسنبله وجديه) مثلثهٔ ترابيه ديرلركه هربرينك طبيعتی برودت ويبوستدرواما (جوزا وميزان ودلو) مثلثهٔ هوائيه درکه هربرينك طبيعتی حرارت ورطوبتدر واما (سرطان وعقرب وحوت) مثلثهٔ مائيه درکه بونلرك هربرينك

احوال بروج	ربيع	صيف	خريف	شتا
منقلبه	حمل	سرطان	ميزان	جدی
ثابته	ثور	اسد	عقرب	دلو
متجسده	جوزا	سنبله	قوس	حوت

طبیعتی رطوبت وبرودتدر * پس توالیٔ بروج اوزره برج ناری وبرج خاکی هوائی وبرج آبی دیرلر اون ایکی برجی بومنوال اوزره عدایدرلر وبر دخی بروج اثنی عشرك بعضیسن مذکر وبعضیسن مؤنث طبیعتنده بولوب بعضلرندنهاره وبعضلرك لیله نسبت ایتمشلردرکه التی برج مذکر والتیسی مؤنثدر امامذکر اولان بروج (حمل وجوزا واسد ومیزان وقوس ودلودر) که بروج مفردهدر واما بروج مؤنثه (ثور وسرطان وسنبله وعقرب وجدی وحوتدر) که بونلر بروج مزوجهدر * پس برج حملدن بدأ ایدوب توالیٔ بروج اوزره برمذکر وبرمؤنث عد ایدرلر اون ایکی برجك تمامنه دکین کیدرلر * مثلث ناری ومثلث هوایی جمله بروج مذکر واقع اولوب مثلث خاکی ومثلث آبی جمله مؤنث بولنوب مذکر نهاری ومؤنث لیلی اولمشدر

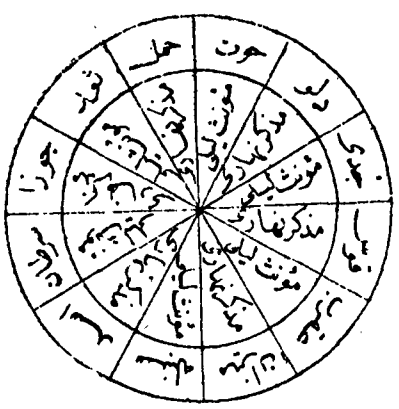

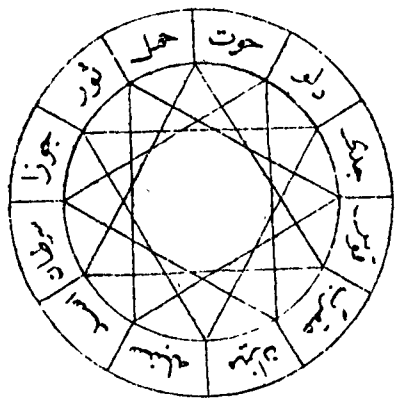

﴿نوع ثالث﴾ کواکب ثوابتدن اولان منازل قمری اسماءواشکالیله وفلك بروجدهاولان مکانلریله وعرض اربعینده طلوع وغروبلرك اوقاتومواضعیله بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه حق تعالی کلام قدیمنده (والقمر قدرناه منازل) بیوردیغی منازل قمر یکرمی سکزدرکه بوفلك بروجده ثابت اولان کواکب مرصودهدن منطقة البروجك قربنده بولنوب قمری کندی فلکی منطقهسنده حرکت ذاتیهٔ عربیهسیله نصف برج حملده شمس ایله محاق اولدقده هرکیجه برکوکب برابرینه کلدکچه اول کوکب بومنزل اعتبار اولنمشدر وقمر حرکت سریعهسیله اون ایکی برجی یکرمی سکز کونده قطع ودور ایدوب ینه مکانینه رجوع ایلدیکندن یکرمی سکز منزل بولنمشدر واولکی منزل شرطین وآخری رشاتسمیه اولنمشدر وهرایکی منزل مابینی اون ایکی درجه واللی ایکی دقیقه اولمغله اون ایکی برجك هربری یکرمی سکز منزلدن ایکی منزل وثلث منزلی تقریبا حاوی بولنمشدر والتیسنه مقدم نظم اولنان منظومه مزبونده تحریر قیلنمشدر

الله آدیله باشلرز خبری ... قیلدی تقدیر شمس ایله قمری ... حمد لله حبیبنه صلوات
شمس وماه ایلدکچه خوش حرکات ... بعده حتی دیر ای اهل خطاب ... اهل هیئت سوزنجهدر بوکتاب
نظم قیلدم کتاب معتبری ... دیدم اسمن منازل قمری ... اولدی ابیاتی جمله یوز طقسان
بیك یوزالتمش بش ایدی سال ای جان ... چرخ ثامن که اون ایکی بولینور ... هر بلوکده اوتوزسهم بولنور
اون ایکی برجی اون ایکی آی اولور ... اوج بهار اولور دخی یای اولور ... اوج خریف اولوراوج دخی قیشدر
چار فصل اون ایکی ای اولمشدر ... اول آزار ایکنجی نیساندر ... اوج ایار رابعی حزیراندر
خامس اولدی تموز وسادسی آب ... اولدی ایلول سابعی بحساب ... ثامن وتاسع اولدی تشرینین
قیش دوکانون ویك شباط ای زین ... کلدین کون بروج آوائلنه ... اون کون اقدم شهور روم بیلنه
اون ایکی برجه بونلر اسما در ... برحمل ایکی ثور وجوزادر ... سرطان واسد سنبله در

برج

برج میزان وعقربی بیله‌در
چونکه‌شش برج‌اوتوزپای کچمش
انده‌در جمله ثابتات نجوم
اون‌ایکی برج یکرمی‌درت ساعت
ساعت اون‌بش درجه‌در عادت
اول فلك دورایدر کونش‌سیری
اوچیوز التمش‌بشنده بیری‌کوکن
چون تحول ایدر هر آی برینه
عرضی‌قرق‌جزؤاولان‌مکانده‌اولا
ساعت‌شب اوکیجه‌اون‌بش‌اولور
اوچ‌کون‌اوچ‌کیجه برقراره‌قالور
نقل ایدنده کون اول حمله
اون ایکی ساعت اوله بی نقصان
هم‌ینه کون بکون اطول اولور
اول‌شبك ساعتی طقوزی بولور
بعده‌کون‌بکون‌شب‌کون‌اطول‌اولور
روزشب هم برابر اولور اوکون
پس‌ینه‌کون‌بکون‌شب‌اطول‌ارلور
عرض میمده بو طوری قائمدر
چرخ اولده در قمر مرات
شمس ایله نور ماه قائمدر
چایلی‌چون کونله‌ارضك اره‌سیدر
نورلی یاندن بزه خیال کورینور
چارده منزلن مه ایلسه سیر
کورینوب نوری بدرکامل اولور
شمسه اولدقجه مقترب هم آی
بزه طوغری دونر طونوق یانی
اون‌ایکی برجی کون‌کسر بریل
کونده اون‌اوچ درجه یراولشور
کونده‌اون‌ایکی جزؤاوشمس‌کچر
هر برینه نشانی یلدز اولور
شرطین وبطین وپروین شاع
صرفه عواسماك وپس غفره
بلده ذابح بلع سعود اخیا
بیلمك ایترسك ایله‌شب نظری
اول‌کون‌اولدقده‌شمس‌افقده‌عیان
نقطهٔ مغرب اولیری بیل خوب
قیل بودرت نقطه اوسطن تخمین
پس طلوع وغروبی اندن صای

قوس‌جدی ودولو وحوت اکیلور
بیل‌بیل ایامن‌اوچیوز التمش وبش
دور شرقی سریع سیراندر
ایچره بر دوری خم ایدر راحت
چرخ چارمده کون مصنعدر
آنده یوق نجم شمسدن غیری
سیر ایدر شمس کونده بر درجه
بیل تمامنده هم کلور برینه
اول جدیه کلسه کون رخشان
کوندزك ساعتی طقوزی بولور
بعده‌کون بکون کون اطول‌اولور
کیجه کوندز برابرینه کله
کون بتاندن طوغانه‌دك کیجه هم
سرطان اولن کونش‌که بولور
پس‌کوندوز شبدن‌التی‌ساعت آلور
تاکه میزانك اولینه کلور
چون حمل اولیله بو بر در
تاکونش جدیك اولینه کلور
چرخ چارمده شمس هرنجه در
اول مصیقل کثیفدر باالذات
جرم‌مه مظلم ومدور در
ارضه طوغری محاق قاره سیدر
کون‌بکون‌آی‌کونشدن‌اولوب‌ایراق
شمس ومه بینه قریب اوله یبر
چونکه مرات شمسدر بوقمر
آزار آزار کورینه نورسز جای
آیده بر یول بودور دائمدر
قطع ایدرمه بر آیده جله‌یی بیل
شمس‌ایله چون قمر محاق بولور
اون‌ایکی برج بیست هشت اواچر
هر نشانك براسمی رسمی وار
دبران حقعه هنعه ایله زراع
هم زبانا وبعده اکلیل
پس مقدم مؤخر اولدی رشا
کوزله هم آفتاب تابانی
نقطهٔ مشرق اولدر ایله نشان
ایکی یاندن دو نقطه اوسطی آل
هشت نقطه افقدن ایت تعیین
قرق درجه عرضده منازل تا

بیل باشی اول‌حمل صایلور
چرخ‌ثامنده در بوقسم رسوم
هپ طلوع وغروب اودوراندر
چون دونرنصف برج بر ساعت
اوسطنده زمین مرصعدر
غربدن شرقه کون‌کیدر هرکون
آیده بر برجی قطع‌ایدر بیلجه
روز شب خط استواده سوا
زمهریر ابتداسیدر او زمان
پس کیجه کوندن‌التی‌ساعت آلور
تاحمل اولن بوشمس بولور
کون طوغاندن بتانه‌دك‌او زمان
اون ایکی ساعت اوله‌اولیه کم
ساعتی‌روزاوکونده‌اون‌بش اولور
اوچ‌کون‌اوچ کیجه‌اول‌قراره‌قالور
کلسه میزانك‌ابتداسنه کون
شرق وغرب‌ایکیسنه بر یردر
بیلده بر یول بو دوری‌دائمدر
هم قمربو فلکده اوبله‌جه در
جرم شمسك ضیاسی دائمدر
اول کونشدن یکا منور در
ایرتسی کیجه‌چون‌هلال کورینور
ارضه طوغری یوزی‌اولور براق
شمس‌ایله‌ماه خوش مقابل اولور
ظلمت لیلی نور محض ایلر
چون بولور هم او شمس تابانی
بو محاق وبو بدری قائمدر
غربدن شرقه هم قمر طولشور
ایرتسی کیجه آی مقدم اولور
پس منازل یکرمی‌سکزاولور
سای مرتب یربله بیل ای یار
نثره وطرفه جبهه وزبره
قلب وشول نعایمی خوش بیل
کوك یوزنده منازل قمری
چون بولور ابتدای میزانی
هم ایدنده اوکون افقده غروب
قیل نشان نقطهٔ جنوب وشمال
افقی‌فرض‌ایت اوچیوز التمش‌پای
اول افقدن بو رسمه طوغه بتا

TBMM KUTUPHANESI

چون یارم ساعت اول شب ایده مرور
هم یکرمنجی جزؤ خلالندن
بر زراع ایکیسی اراسنی صای
بر کوچك یلدز اسمی باطخدر
نقطهٔ مشرقك شمالنه باق
برج ثورك اونده بولدی قرار
نقطهٔ مشرقك شمالندن
ثورك یکرمی دردی منصبدر
نقطه‌دن اول سکز درجه شمالی
برج جوزاده جایی سکزدر (درت
نقطهٔ مشرقك شمالی همین
برج جوزا ده بیستمده عیان
نقطهٔ مشرقك شمالنه باق
سر طان جزؤ خامسنده منیر
نقطهٔ مشرقك شمالنه کیت
غربی شعرای شامیدر بلقب
اولسه ساعت یدی اوشب کامل
هم یکرمی بشنجی جزؤ نی آل
اسمی شعرای یمانیدر بیل
کورینور طرفه تاسع ایله نظر
ایکی یلدز بری اسد دندر
عاشر ماه جبهه ایده ظهور
برمعوج خط اوزره درت کوکب
هم اسددن بری یکرمی سکز
نقطهٔ مشرقك شمالنه وار
سنبله اون بشی اکا مسکن
صرفه برنجمی اول قدرك
سنبله آخریدر اکا مکان
چون منازلدن اون اوچنه همان
مغربه باق اوشب هم ایله نشان
نقطهٔ مغربه نظر خوش قیل
رسمیدر بیست و پنجم میزان (تاکیم
نقطهٔ مغربك شمالنی آل
یریدر جزؤ اول عقرب
چار منزل علی التوالی اول
شا نزد هم زبا نا ایده غروب
ایکی یلدز. مقابل و براق
برج عقرب اونیدر اکا مکان
نقطهٔ مغربك جنوبنه باق روشنی

ابتدای منازل ایده ظهور
شرطین ایکی نجم عالیدر
بیست وهشت حملدر انلره جای
شر طیندن مؤخر اوله بر اه
نقطه‌دن طوغه قرق درجه ایراق
چون ایکی ساعت اول شب ایده عبور
هر اوتوز درجه کالندن
اول شب اوچ ساعت وربنده همان
برق اورر نجم خامسی فی الحال
بچق ساعت اول شب ایتمه هجوم
جزؤ نامنده شکل نقطهٔ شین
بش بچق ساعت اول شب ایتسه مرور
نقطه‌دن اون سکزدرجه ایراق
بکله بش ساعت اول شب ایله نکاه
نقطه‌دن قرق درجه تخمین ایت
اولدر اول شمالی بر یلدز
کورینور نثره هشتم منزل
خرده انجمدن ابر پاره سیدر
هم اسد اولنده‌در حاصل (چون
نقطهٔ مشرقك شمالندن
اسدك اون بشنده روشندر (هشت
نقطهٔ مشرقك شمالی آل
اول جنوبی عظیم و روشن هپ
اولسه ساعت طقوز بچق او سحر
قیل یکرمی بشنجی جزؤده قرار
چون طوغار کون انکله بیله طوغا
اون ایکنجی منازل قمرك
اولدی عوابش انجم روشن
مشرقندن اوشب بیلندی مکان
چونکه برساعت اول شب ایده کذر
بتار انده سماك اعزلی بیل
اوچ ساعت اول شب ایده دخول
هم یکرمی سکز درجه‌ده قال
هم بر اسمی سماك رامحدر
اون بشنجیدن اول ایده نزول (بش
نقطهٔ مغربك جنوبنه وار
ایکیسنك اراسی بر مزراق
چون ایکی ساعت اوله اول شب تار
نقطه‌دن هم اوتوز درجه ایراق

نقطهٔ مشرقك شمالندن
بر جنوبی بری شمالیدر
اول جنوبی یانده راسخدر
هم بطین اول ایکنجی منزل ماه
اوچ کوچك نجمدر مثلث وار
اولکر اوچنجی منزل ایده ظهور
خوشه شکلنده التی کوکبدر
طوغه دردنجی منزل دبران
دال شکلنده بنج یلدز در
منزل خامس ایده هقعه طلوع
رأس جبار آدی سه نجم نهان
هنعه التنجی منزل ایده ظهور
ایکی یلدز شمال وغربی کبیر
کوره سن تا ذراع هفتم ماه
ایکی روشن ستاره در بعقب
سرطاندن بریدر اون سکز
نقطهٔ مشرقك شمالنه کل
چار نجم مربع آره سیدر
سکز ساعت اول شب ایتسه کذر
هم اوتوزنجی جزؤ کالندن
ونیم ساعت اول شب ایتسه مرور
تایکرمی بشنجی جزؤنه کل
اولدی قلب الاسد بیولك یلدز
زیره‌در اون برنجی طوغه مکر
قوشه یلدز جنوبیدر روشن
نقطه‌دن صرفه فرق شمال عوا
خرده انجم محیط اولدی نشان
طوتدی میزانك اون بشنده وطن
باقیسن مغرب ایله بیل اوزمان
منزل چاردهم افقده کیدر
اسمیدر فخذه سنبله ای جان
پانزد هم غفره انجق ایده نزول
برمقوس خطاوزره اوچ کوکب
اوسطی رمح وکندی چارحدر
ربع ساعت اولسه اول شب خوب
اندن اون طقوزنجی جزؤده بتار
هم بر اسمیده پلهٔ میزان
اولدم اکلیل اون یدنجی بتار
پروار بی خطاوزره اوچ کوکب

TBMM KUTUPHANESI

روشنی اولدی جبهة العقرب
بکله ساعت ایکی بچق اوله تا
اوتوز اوچنجی جزؤ غربنی بول
قلب عقربله بیله شویله واروب
نقطه‌دن قرق طقوز درجه ایراق
بکله‌درت‌ساعت‌اول‌کیجه‌اوتوروب
اوتوز اوچنجی جزؤدر اکا یول
داخی بش‌ساعت‌اول‌شب اویومه‌تا
تایکرمی سکز درجه یه کل
هم بر آدی قلاده در ای جان
باته بیست ودوم آدی ذابح
ایکی یلدز شمالیدر اعظم
اول دلو اوچنه اولدی مکان
نقطهٔ مغربك جنوبی بچه
برکوچك یلدز آره لقده غریب
کرطقوزساعت اول‌شب‌ایته‌کذر
جزؤ ثامن افقده در اکا یول
اون‌بچق ساعت اول شب ایله‌نظر
چار کوکب اوچی مثلث اولوب
شرقه باق‌هم اواخشام ایت توفیق
طوغه‌لر شمس باتمدن اقدم
نقطهٔ مشرقك شمالندن
اصلی برنجمدر جنوبی همان
نقطهٔ مشرقك شمالنه کیت
فرغی اصلندن اقدم ایده ظهور
شرقه باق بول اوشب محل عشا
شرقدن طوغمش اوله‌اول راحت
ایکی یلدزکه شرقی وغربی
هم حمل اون بشنده در حالا
منزل اولی اولور شرطین
بو منازلدن ایده جمله کذر
چون‌یکرمی طقوز بچق کون‌اولور
کون‌حساب اولنور اوبر آی‌اوتوز
اولدیغك کیجه شمسه بیل درجه
بیل‌نه مقداری کچدی‌شمس آندن
پس هراون بش کیجه‌ده برساعت
سیرایدوب شرقه‌کیچ غروبه کیدر
چون کیچر شمس اول اول‌حمله
مغربیله بیلنمك اولور هپ

عقرب اولدی براسمی هم‌ای یار
هژده هم قلب عقرب آنده بتا
برمقوس خط اوزره اوچ کوکب
نهده هم منزل اولدر ایده غروب
قوسه یلدز در ایکیسی بر اق
بیستمدر نعایم ایده غروب
چار نجمی صغار وچاری کبار
کیم یکرمی برنجی بلده بتا
قطعهٔ جز خدرکه ساده اولور
اوسط جدی برجن ابتدی مکان
نقطهٔ مغربك جنوبی آل
برکوچك نجم آنکله آدی غنم
هفت‌ونیم‌ساعت اول‌شب‌اوله‌ملول
نقطه‌دن صای یکرمی اوچ درجه
اول کوچك یلدز اول شماله یقین
بیشت وچارم سعود اودمده کیدر
برمقوس خط اوزره اوچ یلدز
اخیره بیست وبنجمنه سحر
رابعی سعد وهم ردیف اکا نام
ارتفاعیله هر برین تحقیق
بر بچق ساعت اخشامه وار ایکن
بیست وبنجم جزؤ کمالندن
ایکیسنك اراسی بر مزراق
هم اوتوز بر درجه تخمین ایت
ایکی یلدزکه بعدی بر مزراق
طوغمش یکرمی سکزنجی رشا
نقطهٔ مشرقك شمالندن
صف انجمله درٔ سفینه کبی
نصف برج حمله اولسه محاق
هم بوترتیب ایله رشایه دکین
اول یکرمی سکز کونیله کیجه
شمس ایله هم قمر محاقی بولور
بعده هر نه شب قیلنسه مراد
کیم نه برجك قاچنده در اوکیجه
کیجه بر برجی ایکی ساعت اودم
ایلرو ثابتان ایدر سرعت
هرنه کیچسه بوکا قیاس اولنور
امر بر عکس اولور قولایلی کله
مغربندن بیان اولان الآن

برج عقربده جای بیست چهار
نقطهٔ مغربك جنوبی بول
سادس برج قوس اکا مطلب
نقطهٔ مغربك جنوبنه باق
بولدی‌قوسك یکرمیسنده طوراق
نقطهٔ مغربك جنوبی بول
طوتدیلر جدی اوائلنده قرار
نقطهٔ مغربك جنوبی آل
انجم اطراقنه قلا ده اولور
کریدی ساعت اولسه شب رایج
اندن اون سکزنجی جزؤده قال
ذابح آنی ایدر کبی قربان
بیست وسوم بلعدر ایده نزول
ایکی روشن ستاره درکه قریب
دلوك اون در دیدر مکانی همین
نقطهٔ مغربك جنوبی بول
دلو برجنده جای اون سکز
نقطهٔ مغربه قریب وجنوب
خامسی برج حوتی قیلدی مقام
کیم مقدم دخی مؤخر هم
ایکیسی بیله طوغمش اوله معا
طوغه فرع مقدم آنده عیان
حوتدن پانزدهم اوفرغه طوراق
انده طوغمش اوله مؤخر نور
فرغی حوت آخرنده خوش‌براق
قالمش ایکن غروبه برساعت
هم اوتوزنجی جزؤ کمالندن
شکل اهلیلجیدر اول کویا
مه کونشدن بورسمه اوله ایراق
چون یکرمی سکز کون ایچره قمر
هم کچر شمس کوندہ بر درجه
اول سیبدن برآی یکرمی طقوز
بومنازل تمام اولور تعداد
قیل حساب ابتدای میزاندن
هپ منازل طوغوب باتز اقدام
کیم کونش هرکون ایکی قرصی قدر
بوحساب اوزره جمله‌سی بولنور
مشرقدن عیان اولان کوکب
مشرقدن بیلنملی او زمان

TBMM KUTUPHANESI

نیره‌دن طوغسه قارشوسنده بتار اون ایکی برجی بوندن ایت تخمین

قتنده باتسه مقابلنده طوغار تاکه سیار وثابت اوله عیان خوش بیلندی کواکب ای حقی سیرایت افلاکی فکر قیل حقی

چون منازل بیلندی بالتعیین کیم نه کوکب نه برجی قیلدی مکان

﴿نوع رابع﴾ فلك بروجك وآنده اولان کواکب ثوابتك أبعادواجرامنی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اصحاب ارصاد واربابِ هندسه وحسابِ ابعاد واجرام وافلاك ونجومی قوانین یقینیه ایله مساحه وحسابلرنده اتحادایله متفق اولمشلردر وسطح فلك اعظمك مسافهٔ بعدنی که فلك بروجك سطح محدبنك بعدیدر مرکز عالمدن تقریبا اوتوزاوچ بیك کره بیك وبشیوز یکرمی بش بیك وسکزیوزسکسام برفرسخ بولمشلردر وهر برفرسخی اوچ میل وهر برمیلی اوچ بیك ذراع وهر برذراعی اوتوز ایکی اصبعك عرضی قدر فرض وتقدیر قیلمشلردر وهر بر اصبعی التی شعیره عرضی قدر وهر برشعیره یی کاهل فرسدن التی قیل مقداری اعتبار ایدوب حساب مساحهٔ عالم اجسامی بیلمشلردر وبو فلك بروجك سطح مقعرینك مرکز مذکوردن مسافهٔ بعدنی تقریبا اوتوزاوچ کره بیك وبشیوز اون بیك درتیوز اللی فرسخ وفلك مرقومك ثخنی تقریبا اون بش بیك ودرتیوز اوتوز برفرسخ بولمشلردر وکواکب ثوابتی التی قسم متفاوت بولوب قدراول وقدر ثانی وقدر ثالث وقدر رابع وقدر خامس وقدر سادس برله تسمیه قیلمشلردر وقدراولك اقطاری فلك بروجك ثخنه مطابق ومساوی اون بش بیك درتیوزاوتوز برفرسخ بولوب مقادیر اجرام کواکبی جرم کرهٔ زمینه قیاس ونسبتله بیان وعیان قیلمشلردر اما قدر اولك اجرامنی تقریبا التی بحق جرم ارض قدر کیل وفرض ایدوب قدر ثانی اجرامن بش بحق جرم ارض مقداری وقدر ثالث اجرامین درت بحق جرم زمین قدر وقدر رابع اجرامن اوچ بحق کرهٔ ارض کبی وقدر خامس اجرامن ایکی بحق کرهٔ زمین امثالی وقدر سادس اجرامن بر بحق طوب زمین مقداری بولمشلردر وبراهین هندسه ایله اثبات ایدوب حسابن آلمشلردر وجمیع کواکب ثوابت وسیاره یی کندی مواضعنده حرکت وضعیه ایله مرکز لری حولنده متحرك ودوار کوروب (لاساکن فی الافلاك) مضمونه مطلع اولمشلردر (فسبحان الصانع الحکیم القادر القدیم جلت عظمته وعلت قدرته عن ادراك عقول الفحول ﴿فصل ثالث﴾ هیئت سماء سابعی واندہ اولان زحلی التی نوع ایله بیلدیرر ﴿نوع اول﴾ کوکب زحلك فلك ثمانی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردر که کواکب سبعهٔ سیاره نك سمواتی جمله سندن فلك زحلدر که فلك قمردن عدا ولنجه فلك سابعدر وفلك شمسك فوقنده بولنوب افلاك علویه عنوانیله شهرتیاب اولان افلاك ثلاثه نك اعلاسی واعظمیدر وکوکب زحل کیوان لقبیله ملقب اولوب اهل نجوم اکا نحس اکبر وهندو بیکردیمشلردر وبو فلکده اندن غیری کوکب بوقدر که بو فلکك حاکمه مجرد زحلدر اما مشتری سعادت کستره سعد اکبر ومریخ احمر جلاد منظره نحس اصغر دیمشلردر واما سعد اصغر اولان بانوی عذراء زهرهٔ زهرا وممتزج اولان دبیر سما عطارد خوب سیما فلك شمسك تحتنده قرار اتملریله سفلیین اسمیله تسمیه اولنوب ثلاثهٔ علویه وسفلیین دینلوب جمله سنه نام دیکر ایله خمسهٔ متحیره دیمشلردر کذلك شمس منیره نیر اعظم وقمر خوب منظره نیر اصغر دینلوب بو جمله نك زمره سی سبعهٔ سیاره نامیله مشهور اولمشدر وارباب فن هیئت کوکب زحلی ایچون اوچ عدد فلك اثبات ایدوب فلك اولی که فلك کلیدر مرکزده ومحورده وقطبلرده ومنطقه ده وحرکتده فلك بروجه مشابه اولدیغیچون بوکا فلك ممثل دیمشلردر وایکنجیسی فلك خارج المرکز در که ممثلك تحتنده متوازی السطحین واقع اولوب مرکز تدویری متحمل اولدیغندن بوکا فلك حامل دیمشلردر واوچنجی فلکی فلك تدویر دیر که کوکب زحل انك برطرفنده مرکوز اولوب فلك تدویر کندی مرکزی اوزره حرکت وضعیه سیله دوراید کچه زحلی تحریك ایدوب معاتدویر ایلدیکیچون بوکا فلك تدویر دیمشلردر اما فلك ممثل که فلك کلیدر ایکی سطح متوازی برله محاط برجرم کریدر وسطح اعلاسی فوقنده اولان فلك ثوابتك سطح مقعرینه وسطح ادناسی تحتنده اولان فلك مشتریك سطح محدبنه مماسدر وبو فلکك فوقنده وتحتنده بولنان افلاك سائرهٔ کلیه کبی اولان فلك اعظمك حرکت ذاتیه سنه تابع اولوب حرکت اولی ایله مرکز عالم حولنده شرقدن غربه حرکت قسریه ایله حرکت ایدر وثانیا کندی حرکت ذاتیه سیله مرکز عالم حولنده فلك ثامنك حرکتی قدر غربدن شرقه

TBMM KUTUPHANESI

آهسته كيدر فلاجرم فلك مرقومك تحتنده اولان كرات افلاك دخى بالعرض حركت شرقيه ايله متصف اولوب وبالذات حركت غربيه ايله متصف اولمشلردر بيانى كله جكدر ﴿نوع ثانى﴾ كوكب زحلك فلك خارج المركزى هيئتن بيلديررر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت عندنده كواكب سبعهٔ سياره يه عارض اولان امور مختلفه نك تنظيم وتسويه سى افلاك كليه نك تخون ودرونلرنده مختلف الاطوار والادوار افلاك ثانيه وجزؤيه اثباتى اقتضا ايتمكله كوكب زحلك نظام حاليچون فلك ممثلك جرمى داخلنده يعنى ايكى سطح متوازى برله محاط اولان تخنى درونده حامل ناميله فلك ثانى تقديرايتمشلردر وبو تعيين اولنان فلك ثانى ارضه شامل ومركزى مركز عالمدن كندى قطرى اجزاسيله التى بچق درجه بعد ايله جهت اوجنه خارج ايكى سطح متوازى برله محاط برجرم كريدرو بوكره نك سطح محدبى فلك اولك سطح محدبى ايله برنقطه ده تماس ايتمشلردركه اول نقطه اوج اسميله مسماردر واول نقطه مركز عالمه نسبتله ابعد نقاطدر وكوكب زحل اول نقطه يه كلدكده مركز ارضدن بغايت بعيد وعالى اولمشدر كذلك بو فلك ثانينك سطح مقعرى فلك اولك سطح مقعرينه برنقطهٔ مشتركده تماسدركه اول نقطه يه حضيض اطلاق ايدرلر وبو نقطه مركز عالمه نسبتله اقرب نقاطدر وكوكب مرقوم بو فلك حاملك حركتيله بو نقطه يه كلدكده مركز ارضه غايتله تقرب وتسفل ايتمش اولور پس بو تحريك تقديرنجه اول فلك اولدن بو حامل ناميله مشهور اولان فلك ثانى افرازاولنوب بوصورته افراغ اولندقد فلك اولدن بالضروره مختلف الثخن ايكى كره كيرو قالوركه برى فلك ثانى يى حاوى وبرى فلك ثانيله محويدر وكرهٔ حاويه نك رقتى جانب اوجه وغلظتى جانب حضيضه درو كرهٔ محويه نك رقتى وغلظتى بو حاويه نك خلافنه در وبو ايكى كره نك بيله فلك ممثلى تخمينده مدخللرى اولديغندن برينه متمم حاوى وبرينه متمم محوى تسميه ايتمشلردر وهر فلكك برحركت مخصوصه ايله دخى حركتى مقرر اولوب كندويه مخصوص محور وقطبلر اوزرنده دوران ايدوب دورتى تمام ايتمك امر محقق اولمغله فلك حامل زحل فلك بروجك تحتنده فلك ممثلى تحتنده حركت ذاتيه سيله غربدن شرقه حركت ايدوب كواكبى معا تحريك ايدرپس كوكب زحل انكله كيدوب اون ايكى برجك هربرنده ايكى بچق سنه اقامت ايدوب يكرمى طقوز سنه بش آى التى كونده بردوره سنى تماميله تكميل ايدرفلك مرقوم ارضدن ابعد ودائره سى واسع اولمغله حركت كوكب زحل تحتنده بولنان سيارات سائره دن اثقل كورينورسبحان الخالق المصور ﴿نوع ثالث﴾ كوكب زحلك فلك تدويرينى بيلديررر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت بينه تنظيم احوال كواكب ايچون مقدار مذكور ايله اكتفا ايتميوب انجق شمسده خارج المركز اولان فلك ثانى برله اكتفا ايتمشلردر لكن سيارهٔ سائره ده ارضه غير شامل افلاك صغار اثبات ايدوب افلاك تداوير تسميه ايتمشلردر * پس فلك تدوير فلك ممثلى زحلده ارضه غير شامل بركوچك فلكدركه كوچك كندوسنى حامل وخارج المركز اولان فلك ثانى مذكورك منطقه سنده مركوز وبرحيثيتله مغرقدركه تدويرك قطرى حاملك ايكى سطحنده برابر جه تماسدر وفلك تدوير سطح واحد ايله محاط برجرم مصمت كريدر فلك مائلك جرمى تخننده كندى مكاننده حركت وضعيه ايله غربدن شرقه يعنى توالى بروج اوزره دوران ايدوب برطرفنده ايكى قطبى منصفنده مركوز ومغرق اولان كوكب زحلى تدوير ايدر وبو فلك تدوير كندى مركزى حولنده حركت غربيه سيله بركون بركيجه ده كندى منطقه سنك اوچيوز التمش درجه سندن بر درجه يه قريب حركتيله بوكوكبى وسيط شمسه مطابق تحريك ايدركه سنه ده بركره دوره سين تمام ايدر وبوكا حركت اختلاف كوكب ديرلر وكوكب زحل دخى سطح واحد ايله محاط برجرم كرى ومصمت ومصى ومنير درو فلك تدويرى جرمنده برحيثيتله مغرقدركه سطح كوكب منطقهٔ تدويراوزرنده سطح تدويره برنقطهٔ مشتركده تماس اولمشدر يعنى جرم كوكب تمامه جرم تدويرده. واقع اولوب ايكى قطبى منصفنده سطحى سطحنه تماس ايتمشدر وحاملك برجانبنده حركت وضعيهٔ تدويرى على التوالى كوكب زحل دخى كندى مركزى حولنده دوار اولديغن ارباب رصدك اكثرى كورمشلردرچون فلك زحلك اجمال حالى تحرير وترتيب اجزاسى تقرير وشكل وهيئتى بومقدارجه بيان وتصوير اولنمشدر * پس بوكا قياس ايله بونك جوفنده اولان فلك مشتريك وآنك داخلنده اولان فلك مريخك وفلك شمسك داخلنده بولنان فلك زهره نك اشكال واحوالى من كل الوجوه بوفلك زحله مشابهتلرندن بالجمله بيلنمشدر لكن حركات افلاك ثلاثهٔ مذكوره مختلف وصفات وكواكبى مغاير وابعاد واجرامارى متفاوت اولمغله هربرينك هيأت مقادير حركاتن

وكواكب وصفاتن وابعاد واجرام كراتن بر فصل ايله تفصيل وخواص مخصوصه لرين بيان ايتمك لازمدر
﴿نوع رابع﴾ كوكب زحلك استقامت واقامتن وبطؤ وسرعتن ورجوع وحيرتن وشمس ايله اولان ارتباط
واحتراقن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت دينمشلردركه سبعهٔ سياردن شمس وقمرك غير يلدنه
يعنى ثلاثهٔ علويه ايله سفليته انكچون خمسهٔ متحيره دينلمشدركه بونلره كاه سرعت وكاه استقامت وكاه بطؤ وكاه
اقامت وكاه رجوع وينه اقامت اندن بطؤ وبعده استقامت وسرعت عارض اولوب وبو احوالك بيانى
بودركه كوكب تدويرى اعلاسنده اولدقده كندى مركزى خركتى تدويرك مركزى حركتنه توالى بروج اوزره
موافقت ايدوب كوكب سريع الحركه كورينور وكوكب جانب تدويره برمقدار ميل ايتدكده مستقيم الحركه
اولور واسفله نزولى توسط ايلدكده كندى مركزى نزولده اولديغيچون حركتى كورنمز اولوب كوكب بطئ الحركه
كورينور وكوكب اسفل تدويره قريب اولدقده كندى مركزينك خلاف توالى حركتى تدويرى مركزينك
حركت حاصلى برله على التوالى حركتنه برابر اولوب ايكى حركت برى برينه مقابل ومعارض اولديغيچون كوكب
مقيم كورينور كوكب اسفل تدويره نزول ايتدكده كندى مركزى حركتى تدويرك مركزى حركتندن زياده
اولديغندن كوكب راجع كورينور ورجعت كوكب تمام اولوب ايكى حركت ينه مساوى كلدكده ثانيا مقيم
كورينور وبعد الاقامه صعود حالنده كندى حركتى ينه كورنمز اولوب كوكب بطئ الحركه كورينور وبعد
البطؤ ينه مستقيم اولور حالبوكيم كوكب كندى تدويرنده حركت مستقيمه ايله دوره سين اختلافسز تمام ايدر
زيراكه حركات افلاك ونجوم كندى كره لرى منطقه سنه نسبتله ابدا بسيط ومتشابهدر وكوكبك رجعتندن مقدم
اقامتنه مقام اول ومؤخرينه مقام ثانى دير لر اما زحلك مدت رجوعى درت آى واستقامتى سكز آى ويكرمى
كوندر وشمس منيره قياس ايله خمسهٔ متحيره يه ارتباطات واحترافات هم عارض اولمشدر اما كوكب زحلك
دائما تدويرينك دورهٔ وسطيسندن كندى مركزى بعدى مركز شمسك فلك بروجندن اولان موضع وسطيسندن
مركز تدويرك موضع وسطيسى بعدى كيدر * پس كوكب زحل تدويرينك ذروهٔ وسطينده بولنديغى حالده
ابدا مقارنهٔ وسطيه ايله شمسه مقارن اولور زيراكه مركز شمس مركز تدويردن بعيد اولدقجه تدويرك ذروهٔ
وسطيسندن مركز كوكب دخى بعد شمس مقدارى بعيد اولور تا شمس منير مركز تدويره مقابل اولنجيه دكين
كوكب دخى حضيض تدويره نزول ايدر * پس كوكبى زحلك شمس ايله قران واحتراقى مدار تدويرينك ذروه سنده
بولنديغى حالده مصادف اولور وشمس ايله مقابل اولمسى تدوير حضيضنده بولنديغى حالده اولور وكوكب
مشترى ومريخك دخى ارتباطلرى بونك كبى بولنور وهر برى كندى فصلنده تفصيل اولنور وكوكب زحلك
هر ايكى احتراقى ميانده اولان مدتى برسنه واون اوچ كوندر زيراكه هر اوجيوزيتمش سكز كونده بر كره فلك
بروجده مكان شمسه كلوب انكله كورنميوب مقارن اولمسى اعتباريله قران واحتراقى دينلمشدر كوكب زحلك
فلك حاملنك منطقة البروجدن جانب جنوب وشماله ايكيشر بحق درجه ميلى موجود ايكن فلك تدويرينك
دخى ذروهٔ مرئيسى وحضيض مرئيسى فلك مائلندن كاه جنوبه وكاه شماله درت بحق درجه قدر مائل
اولديغندن بوكوكك سيرنده اختلاف عرضى بولنوب متحيركى كورينوب آنكله تسميه اولنمشدر ﴿نوع
خامس﴾ كوكب زحلك اوج وحضيضى ورأس وذنب جوزهر لرينى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه
اهل هيئت دينمشلردركه سبعهٔ سياره دن هر كوكبك براوجى واردركه اول اكا بالغ اولدقده كندى فلكندن
ارضدن بغايت مرتفع وبعيد اولمش اولور واوجك مقابلى اولان موضعه حضيض ديرلركه كوكب اكا كلدكده
ارضه قريب اولمغله كندى فلكندن بغايت اسفله نزول ايتمش اولوز * پس كوكب اوجنده اولدقجه قوت بولوب
حضيضه كلدكده ضعيف اولور واول فلكينك نصف اولنده اولدقجه حضيضه هابط اولوب نصف ثانيده اوجه
صاعد اولور واوجلرله حضيضلر مابينلرى مسافسى متساندر هر كز متغير اولمز زيراكه فلك بروجدن مواضع
اوجات بيلنسه انلرك مقابلى مواضع حضيضات اعتبار اولنور وعكسيله دخى بولنور ورأسلر مواضعى
بيلندكده ذنبلر مواضعى دخى بيلنور وعكسيله هم تعيين اولنور زيراكه اوجات مقابلى حضيضات اولديغى كبى
جوزهرات مقابلى نوبهرات بولنور اما جوزهر اول موضعدركه انده افلاك سياره ايله فلك بروج تقاطع ايتمشدر
وايكى موضعلرنده ايكى تقاطع نقطه لرى حادث اولمشدركه برى برينه مقابل كلمشدر * پس اول

TBMM KUTUPHANESI

ایکی نقطه‌نك برینه رأس وجوزهر دیرلر وبواول نقطه‌درکه اندن کوکب مفارقت ایلدکده انك عرضی شمالی اولور واول نقطه‌نك مقابلی اولان نقطه‌یه ذنب ونوبهر دیرلر وبواول نقطه‌درکه اندن کوکب تجاوز ایلدکده انك عرضی جنوبی اولور وبونده عرضدن مرادطریقت شمسدن کوکبك شمالی وجنوبی بولنان بعد یدر اما اوج زحل ایکی جوزهری نقطه‌لری منتصفنده یعنی فلك مائلنك منطقة البروجدن جانب شماله غایت میلندن علی التوالی اللی درجه متأخردر چونکه اوج قمردن ماعدا اوجات وجوزهرات سیارات فلك ثوابتك حرکت بطیئه‌سنه موافق ومطابق متحرکه‌درلر * پس تاریخ اسکندر رومینك بیك یشیوز اون یدی سنه‌سنده اوج زحل برج قوسك طقوز بچق درجه‌سنده اولوب حضیضی دخی مقابل قوس اولان برج جوزانك کذلك طقوز بچق درجه‌سنده متعین اولمشدی ورأس جوزهری برج سرطانك اون طقوز بچق درجه‌سنده اولوب ذنب نوبهری دخی مقابل سرطان اولان برج جدینك کذلك اون طقوز بچق درجه‌سنده متعین اولمشدی لکن چونکه حالا تاریخ رومی ماه آذر ابتداسنده ایکی بیك التمش طقوز سنه‌یه ابتدا ایتمشدر وتاریخ هجرت هم بیك یوز یتمشه یتمشدر * پس اکثر اهل نجوم اتفاقی اوزره اوجات وجوزهراتك هر یتمش سنهٔ شمسیه‌ده بردرجه حرکتلری حسابیله غیز تاریخدن بوتاریخه کلنجیه دکین هربری تقریبا سکز درجه حرکت ایتمشدر وحالا اوج زحل برج قوسك اون یدی بچق درجه‌سنه وحضیضی جوزانك اول عدد درجه‌سنه کیتمشدر ونقطهٔ رأسی برج سرطانك یکرمی یدی بچق درجه‌سنه ونقطهٔ ذنبی جدیك کذلك اول مقدار درجه‌سنه یتمشدر * پس بومنوال مذکوره قیاس ایله هر تاریخده مواضع اوجات وجوزهرات بیلنور ﴿نوع سادس﴾ کوکب زحلك طبیعت واوصافی ومسافهٔ بعدی ومساحهٔ جرمی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل نجوم دیمشلردرکه بوکوکب زحلك طبیعتی افراط ایله باردویابسدر ومذکرنهاری بولنوب نحس اکبر بیلنمشدر وبوکا نظر مورث غم وکدردر نتکیم زهرهٔ زهرایه نظر موجب سرور وصفا بولنمشدر وبوکوکبه حمق وجهل وجبن وبخل وحقد وکذب ولوم وغم وکسل وغباوت وضرر اسنادونسبت قیلنمشدر وبوکوکب ارحامه واقع اولان نطفه‌لره طالع اولسه بونك طبیعتی واوصافی اول نطفه‌لره اذن باری برله سرایت ایدوب اول جبلیتله ولادتدنصکره انلرده بواوصافك ظهوری تجربه اولنمشدر وبوکوکب حاکم لیلهٔ اربعا ویوم سبت بولنمشدر واول لیل ایله بونهارك اولکی ساعتلری بوکا نسبت قیلنمشدر واصحاب ارصاد وارباب هندسه وحساب اتفاقلریله سطح محدب فلك زحلك مرکز عالمدن مسافهٔ بعدی تقریبا اوتوز اوچیلك کره بیك وبشیوز اون بیك ودرتیوز الی فرسخ بولنمشدر وسطح مقعر فلك مذکورك مرکز مزبوردن مسافهٔ بعدی تقریبا یکرمی ایکی بیك کره بیك وطقوزیوز طقسان ایکی بیك ودرتیوز سکسان یدی فرسخ کیل اولنمشدر وبو فلك کلینك تخنی اون بیك کره بیك وبشیوز اون یدی بیك وطقوز یوز التمش اوچ فرسخ تقدیر وتخمین قیلنمشدر وکوکب زحلك جرمی کرهٔ ارض مقداری بولندیغی براهین هندسیه وحسابیه ایله اثبات اولنمشدر اما بزم بوافلاك ونجوم احوالنی اجمال مرقوم اوزره ارادیغمزدن مرادیمز بو کارخانهٔ عبرتده کاروبارالهی یی سیرانله عجایب صنعنه حیران اولوب صانعن بیلمکدر وجمله‌دن اکا توجه قیلمقدر وبزبو کتابده کتابت ایلدیکمز اجرام کواکبدن مراد اجرام حقیقیدرکه مساحه وکیل حسیبله نفس الامرده مقادیر اجسامدر زیجلرده قران واحتراق ومحاق اوقاتن تعیین ایچون کوکبك بعد وقربی حیثیتیله ورؤیت حسیبله اصابع فرض اولنان اجرام اعتباری دکلدر بلکه نفس الامری بیاندر ﴿فصل رابع﴾ هیئت سماء سادسی واندهجا کم اولان کوکب مشتریدنك اوصافك بش نوع ایله بیان ایدر ﴿نوع اول﴾ کوکب مشتریدنك فلك ممثلی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردرکه سبعهٔ سیاره‌نك سمواتی زمره‌سندن فلك مشتریدرکه فلك قمره نسبتله فلك سادسدر وفلك شمسك فوقنده بولنوب افلاك علویه نامیله شهرتیاب اولان افلاك ثلاثه‌نك اوسطی اولوب کوکب مشتریٔ سعادت مظهر فقط انه حاکم بولنمشدر وطبیعتی عدالتدن سعد اکبر تسمیه اولنمشدر وارباب فن هیئت کوکب مشتری ایچون دخی اوچ عدد فلك اثبات ایدوب نظامن ویرمشلردرکه فلك اولی مرکزده ومنطقه‌ده وقطبلرده وحرکتده فلك بروجه مشابه وممثلدر وفلك ثانیسی خارج المرکزدرکه بنه فلك ممثلك تخننده متوازی السطحین واقع اولوب مرکز تدویری حاملدر وفلك ثالثی فلك تدویردرکه کوکب مشتری انك برطرفنده مرکوز اولوب اول کندی مرکزی اوزرنده حرکت ایلدکجه بوکوکب دخی

انكله دوار در واما كوكب مشترينك فلك ممثلى كه فلك كايدر اول ايكى سطح متوازى برله محاط برجرم كريدر وسطح اعلاسى كندى فوقنده اولان فلك زحلك سطح مقعرينه وسطح اسفلى التنده اولان فلك مريخك سطح محدبنه تماس ايتمشدر وبو فلك ممثل كندى فوقنده وتحتنده بولنان افلاك سائره كبى اولا فلك اعظمك حركتنه تابع اولوب حركت اولى ايله مركز عالم حولنده شرقدن غربه قسر ايله حركت ايدر وثانيا كندى حركت ذاتيه سيله مركز عالم حولنده فلك ثامنك حركتى قدر غربدن شرقه آهسته كيدر كانه فلك ثامنك تحريكيله حركت ايدر * پس اوج وحضيض ورأس وذنب بونكله يتمش بيلده بردرجه كيدر ﴿نوع ثانى﴾ كوكب مشترينك فلك خارج المركزنى شكل وحركتيله بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت ديمشلردركه بو كوكب مشترينك نظام خالى ايچون فلك ممثلينك تخمى درونده حامل نامياله تعيين اولنان فلك ثانيدركه ارضه شامل ومركزى مركز عالمدن كندى قطرى اجزاسيله بش بچق درجه بعد ايله جهت اوجنه خارج ومائل ايكى سطحى متوازى برله محاط برجرم كريدر وبو كره نك سطح محدبى فلك اولك سطح محدبنه برنقطه ده تماس ايتمشدركه اول نقطه يه اوج ديرلر واول نقطه مركز عالمه قياس ايله ابعد نقاط اولمغله كوكب مشترى اول نقطه يه كلدكده مركز ارضدن بغايت بعيد وعالى اولور كذلك بو فلك ثانينك سطح مقعرى فلك اولك سطح مقعرينه برنقطهٔ مشتركه ده تماسدركه اول نقطه يه حضيض اطلاق ايدرلر زيراكه مركز عالمه نسبتله اقرب نقاط اودر وكوكب مرقوم بو فلك حاملك حركتيله اول نقطه يه نزول ايتدكده مركز ارضه غايتله تقرب وتسفل ايتمش اولور پس بو تعيين اوزره فلك اولدن فلك ثانى افراز اولنوب شكل مزبوره افراغ اولندقده فلك اولدن بالضروره مختلف الثخن ايكى كره قالور كه برى فلك ثانى بى حاوى وبرى فلك ثانى برله محويدر وكرهٔ حاويه نك رقتى جانبى اوجه وغلظتى جانب حضيضه در وكرهٔ محويه نك رقتى وغلظتى كرهٔ حاويه نك خلافنه در وبو ايكى كره نك اتمام فلكده مدخللرى تمام اولمغله برينه متمم حاوى وبرينه متمم محوى ديرلر وهر فلكك برمخصوص حركتى متعين اولوب كندويه مخصوص محور وقطبلر اوزرنده دوران ايدوب دورانى تمام ايتمك محقق اولمغله فلك مائل مشترى فلك ممثل زحلك زيرنده كندى فلك ممثلى تحتنده حركت وضعيهٔ ذاتيه سيله غربدن شرقه حركت ايدوب كوكبى معا تحريك ايدر پس بو كوكب انكله هر برجده برسنه مكث ايدرك اون ايكى سنه ده بردوره سين اتمام ايدر فلك مرقوم كندى زيرنده اولان افلاكه نسبتله ارضدن ابعد ودائره سى اوسع اولديغندن حركت كوكبى مشترى تحتنده بولنان سيارات سائره حركاتندن اثقل كورينور ﴿نوع ثالث﴾ كوكب مشترينك فلك تدوريني هيئت وحركتيله بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت بو كوكب مشترينك دخى تنظيم احوالنه تعيين مقدار مذكور ايله اكتفا ايتيوب ارضه شامل اولميان بركوچك فلك هم اثبات ايدوب اكا فلك تدويرديمشلردر * پس فلك تدوير فلك ممثل مشتريده ارضه غير شامل بركوچك فلكدركه بو كوكبك كنديسنى حامل وخارج المركز اولان فلك ثانيه مائل منطقه سنه داخل وبرحيثيتله مغرقدركه قطر وتدوير سطحين حامل مماسدر وفلك تدوير سطح واحد ايله محاط برجرم مصمت كريدر وكندى مكانندە فلك مائلك جرمنده حركت وضعيه ايله غربدن شرقه على التوالى دوران ايدوب برطرفنده مركوز اولان كوكب مذكورى معا تدوير وبو فلك مذكورك كندى مركزى حولنده اولان حركت غربيهٔ مزبوره سيله بو فلك بو كوكبى بركون وبريجده كندى منطقه سنك اوچيوز التمش درجه سندن تقريبا بردرجه قدر مسافه آلوب كيدر يعنى سير وسط شمس مقدارى تحريك ايدركه سنه ده بردوره سنى تمام ايدر وبو حركته حركت اختلاف كوكب وحركت مخاصهٔ كوكب ديرلر وبو كوكب مشترى دخى سطح احدبرله محاط برجرم كرى ومصمت ومنيردر وفلك تدويرى جرمنده برحيثيتله مغرقدركه سطح كوكب تدويرك ايكى قطبى منتصفنده برطرفده واقع منطقه سى عندنده برنقطهٔ مشتركه ده سطح تدويره تماس ايتمشدر يعنى كوكب تماميله جرم تدويرده واقع اولوب سطحى سطحنه مماس اولمشدر وحاملك برجانبنده فلك تدويرك وجه مشروح اوزره حركت وضعيه سى مثلى بو كوكبك دخى تدويرى جانبنده على التوالى كندى مركزى اوزرنده حركت دوريه سنى اكثر ارباب ارصاد مشاهده ايدوب لاساكن فى الافلاك ديمشلردر ﴿نوع رابع﴾ كوكب مشترينك سرعت واستقامتن وبطؤ واقامتن ورجوع وحيرتن وشمس ايله اولان اتبارط واحتراقن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت ديمشلردركه كوكب مشترى يه هم كاه سرعت وكاه استقامت وكاه بطؤ وكاه اقامت وكاه رجوع وكاه بو احوالى اعادت عارض وطارى

(اولور)

TBMM KUTUPHANESI

اولورو بو احوالك بيانى بودر كه بو كوكب تدويرى اعلاسنده بولندقده كندى مركزى حركتى فلك تدويرك مركزى حركتنه توالئ بروج اوزره موافقت ومرافقت ايلسيله كوكب سريع الحركه كورينور وچون كوكب اسفلى تدويره برمقدار ميل ايدوب مستقيم الحركه اولور وكوكب اسفل تدويره نزولى توسط ايلسه بطئ الحركه كورينور زيراكه كوكبك كندى مركزى نزولده اولديغندن حركتى كورنمز اولورو كوكب اسفل تدويره قريب اولدقده كندى مركزينك خلاف توالئ حركتى تدويرى مركزينك حاملى حركتيله على التوالى اولان حركتنه مساوى اولوب ايكى حركت برى برينه مقابل كلوب معارض اولديغچون كوكب مقيم كورينور وكوكب اسفل تدويرده بولندقده كندى مركزى حركتى مركز تدويرحركتندن زياده اولوب كوكب راجع كورينورو رجعت كوكب تمام اولوب ايكى حركت بينه مساوى اولدقده ثانيا مقيم كورينور وبعد الاقامه بينه بطئ كورينور زيراكه كوكبك كندى مركزى مساعد اولمغله حركتى كورنمز اولوب انجق مركز تدويرحركتى كورينورو بعد البطؤينه مستقيم وسريع كورينور حاليوكيم كوكب كندى تدويرنده برسياق اوزره دورنى اختلافسز تمام ايدر زيراكه حركات افلاك ونجوم كندى كره لرى منطقه سنه قياس ايله متشابه ومستقيمدرو كوكبك رجعتدن مقدم اقامتينه مقام اول ومؤخرينه مقام ثانى دير لر امامشترينك مدت رجوعى درت آى واستقامتى سكز آى وطقوز كوندر وبو كوكبك فلك مائلى جنوب وشماله منطقة البروجدن برر بچق درجه ميلى وار ايكن فلك تدويرينك دخى ذروهٔ مرئيسى وحضيض مرئيسى فلك مائلدن كاه جانب جنوبه وكاه جانب شماله مائل اولوب ايكى بچق درجه اختلاف عرضى بولنمغله سيرنده متحير كبى كورينوب انكله تسميه اولنمشدرو بو كوكب مشترى يه آفتاب عالمتابه نسبتله عارض اولان ارتباط واحتراقك بيانى بودركه بو كوكبك زحل كبى دائما تدويرينك ذروهٔ وسطيسندن كندى جرمنك مركزى بعدى مركز آفتابك فلك بروجده اولان موضع وسطيسندن مركز تدويرك موضع وسطيسى بعدى كيدر پس كوكب مشترى تدويرينك ذروهٔ وسطيسنده بولنديغى حالده ابدا شمس ايله مقارن اولور زيراكه مركز شمس مركز تدويردن تباعد ايلدكچه تدويرك ذروهٔ وسطيسندن مركز كوكب دخى بعد شمس مقدارى بعيد اولورتا شمس مركز تدويره مقابل اولدقده كوكب دخى حضيض تدويره نزول ايتمش اولور پس بو كوكبك شمس منير ايله قران واحتراقى ابدا تدويرينك ذروه سنده بولنديغى حالده واقع اولور وشمس ايله مقابله سى تدويرى حضيضنده ايكن حاصل اولور وبو كوكبك ايكى احتراقى بينده اولان مدت برسنه واوتوزاوچ كوندر ❊ نوع خامس ❊ كوكب مشترينك اوج وحضيضى ورأس وذنب عقده لرينى وطبيعت واوصافنى ومسافهٔ بعدنى ومقدار جرمنى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت ديمشلردركه كوكب مشترينك اوجى ايكى جوزهرى نقطه لرى منتصفندن يعنى فلك مائلك منطقة البروجدن جانب شماله غايت ميلندن لا على التوالى بكرمى درجه متقدمدر پس اوج مشترى عقدهٔ رأسندن يتمش درجه متأخردر وزحل ايله مشتريدن غيرى كواكب متحيره نك اوجلرى عقدهٔ رأسلرندن طقسان درجه متأخر منتصف شماليده واقمدر چونكه اوجات وجوزهرات بالاده بيان اولنديغى اوزره فلك ثوابته مطابق حركت ايدرلر پس اوج مشترينك فلك بروجدن مكانى تاريخ رومينك غيز سنه سنده برج سنبله نك اون طقوز بچق درجه سنده متعين اولمشدى وحضيضى دخى مقابلده برج حوتك كذلك اون طقوز بچق درجه سنده وصول بولمشدى ورأس جوزهرى برج سرطانك طقوز بچق درجه سنه كلمشدى وذنب نوبهرى برج جديك كذلك طقوز بچق درجه سنده قالمشدى وحالا تاريخ رومى ايكى بيك التمش طقوز سنه يه ايروب تاريخ هجرت هم بيك يوز يتمش ساله يتمشدر پس غيز تاريخندن بوتاريخه كلنجيه دك هر يتمش سنه يى بردرجه يه توزيع ايله اوجات وجوزهراتك هر برى تقريبا سكزر درجه مسافه كتمشدرومنوال مذكوز اوزره حساب ايتمك هر تاريخده مواضع اوجات وجوزهراتى متعين ايدر ❊ واما كوكب مشترينك طبيعت واوصاف حميده سنده اهل نجوم اتفاق ايدوب ديمشلردركه مشترينك طبيعتى اعتدال اوزره حار ورطب اولوب مذكر نهارى اولمغله سعد اكبر نام يله تسميه اولنمشدرو بو كوكبك اوصافى جهد دين وعلم وحلم وحيا وسخا وتواضع وكرم وعقل وعفاف وطلاقت وفصاحت بولنمشدر پس بو كوكب ارحامه واقع اولان نطفه لره حين وقوعنده طالع دوشسه امر حق ايله بونك طبيعت سليمه سى واوصاف حميده سى انلره سرايتله خلق وخوى اولوب طالعلرى مشترى حكم اولنور (السعيد

من سعد فی بطن امه) مضمونجه انلر اول سعادتله دنیایه کلوب هر بری بوکونه سعید مادر زاد بولنور وبوکوکب حاکم لیلهٔ اثنین ویوم خمیس بولنمشدر واول شبك بعد الغروب وبوروزك بعد الطلوع بر زمان ساعتلری بوکوکبه نسبت قیلنمشدر واما کوکب مشتریك وفلك ممثلك مسافهٔ بعدلرنده ومقدار ثخن وجرملرنده اصحاب ارصاد وارباب هندسه وحساب اتفاق ایدوب دیمشلردر که سطح محدب فلك ممثل مشتریك مرکز عالمدن مسافهٔ بعدی تقریبا یکرمی ایکی بیك کره بیك وطقوزیوز طقسان ایکی بیك ودرتیوز سکسان یدی فرسخ کیل اولنمشدر وسطح مقعر فلك مزبورك مرکز مذکوردن مسافهٔ بعدی تقریبا اون درت بیك کره بیك ویدی یوز یتمش بر بیك وطقوزیوز قرق درت فرسخ حساب قیلنمشدر وبو فلك ممثل کلینك ثخنی تقریبا سکز بیك کره بیك وایکی یوز یکرمی بیك وبشیوز قرق اوچ فرسخ بولنمشدر وکوکب مشتریك جرمی تقریبا نصف جرم ارض قدر بولنوب جمله سی براهین ایله اثبات اولنمشدر والله اعلم

﴿فصل خامس﴾ هیئت سماء خامسی وآنده حاکم اولان کوکب مریخك اوصافن بش نوع ایله بیان ایدر

﴿نوع اول﴾ کوکب مریخك فلك ممثلی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردر که سبعهٔ سیاره نك سمواتی زمره سندن معدود فلك مریخدر که فلك قمره نسبتله فلك خامسدر وفلك خورشیدك فوقنده بولنوب افلاك علویه نامیله مشهور اولان افلاك ثلاثه نك اسفلی وارضه اقربی اولوب کوکب مریخ احمر فقط آنده حاکم بولنوب نحس اصغر تسمیه اولنمشدر واصحاب فن هیئت کوکب مریخ ایچون دخی اوچ عدد فلك اثبات ایدوب نظامن ویرمشلردر که فلك اولی مرکزده ومنطقه ده وقطبلرده وحرکتده فلك بروجه مشابه وممثلدر وفلك ثانیسی خارج المرکزدر که بنه فلك اولك ثخنده متوازی السطحین واقع اولوب مرکز تدویری حاملدر وفلك ثالثی فلك تدویردر که کوکب مریخ انك برنظرفنده مرکوز اولوب تدویر کندی مرکزی اوزرنده حرکت وضعیه ایله حرکت ایلدکجه مریخی دخی معا تدویر ایدر اما کوکب مریخك فلك ممثلی که فلك کلیدر ایکی سطح متوازی برله محاط برجرم کری الشکلدر وسطح اعلاسی فوقنده بولنان فلك مشتریك سطح مقعرینه وسطح اسفلی تحتنده اولان فلك خورشیدك سطح محدبنه مماسدر وبو فلك ممثل کندی فوقنده وتحتنده اولان افلاك سائرهٔ متعدده کبی اولا فلك اعظمك حرکت ذاتیهٔ سریعه سنه تابع اولوب اول حرکت اولی ایله مرکز عالم حولنده شرقدن غربه جبرا یله حرکت ایدر ثانیا کندی حرکت ذاتیه سیله مرکز عالم حولنده فلك ثامنك حرکت بطیئه سی قدر غربدن شرقه آهسته کیدر کأنه فلك ثامنك تحریکیله حرکت ایدر پس اوج وحضیض وجوز هر نقطه لری بوحرکتله هر یتمش سنه ده انجق بردرجه قدر کندی منطقه سندن قطع ایدر

﴿نوع ثانی﴾ کوکب مریخك فلك خارج المرکزنی هیئت وحرکتیله بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردر که بوکوکب مریخك نظام حالی ایچون فلك ممثلینك ثخنی داخلنده حامل نامیله تعیین اولنان فلك ثانیدر که ارضه شامل ومرکزی مرکز عالمدن کندی قطری اجزاسیله اون ایکی درجه مسافه ایله جهت اوجنه خارج ایکی سطح متوازی برله محاط برجرم کریدر وبوکره نك سطح محدبی فلك اولك سطح محدبی ایله بر نقطهٔ مشترکه ده تماس ایتمشدر که اول نقطه یه اوج اطلاق ایدرلر واول نقطه مرکز عالمه قیاس ایله ابعد نقاط اولدیغندن کوکب مریخ حرکت حامیله اول نقطه یه کلدکده مرکز ارضدن بغایت بعید وعالی اولور کذلك بو فلك ثانینك سطح مقعری فلك اولك سطح معقرینه بر نقطهٔ مشترکه ده مماسدر که اول نقطه یه حضیض دیرلر زیرا که مرکز عالمه نسبتله اقرب نقاط اولوب کوکب مرقوم بو فلك حاملی حرکتیله اول نقطه یه نزول ایتدکده مرکز ارضه بغایت متقرب ومتسفل اولمش اولوره پس وجه مشروح اوزره فلك اولدن فلك ثانی افراز اولنوب صورت مذکوره یه افراغ اولندقده فلك اولدن بالضروره مختلف الثخن ایکی کره حادث اولور که بری فلك ثانی یی حاوی وبری فلك ثانی برله محویدر وکرهٔ حاویه نك رقتی لجانب اوجه وغلظتی جانب حضیضه اولور وکرهٔ محویه نك رقت وغلظتی کرهٔ حاویه نك خلافنه کلور وبوایکی کره نك اتمام فلکده مدخللری تمام اولمغله برینه متمم حاوی وبرینه متمم محوی دیرلر وهر بر فلکك بر مخصوص حرکتی متعین اولوب کندویه مخصوص محور وقطبلر اوزرنده دوران ایدوب دورنی تمام ایتمك امر محقق اولمغله فلك مائل مریخ دخی فلك کلیٔ مشتری زیرنده کندی فلك ممثلی تحتنده کندی مرکزی حولنده حرکت وضعیهٔ ذاتیه سیله غربدن شرقه حرکت ایدوب کوکب مریخی معا تحریك ایدر پس کوکب مرقوم استقامتنده بر درجه قرق کون

مقداری مکث ایدوب رجوعی حالنده بر برجده یدی آی قدر مقیم اولوب تقریبا ایکی سنه ده بر دور سنی تمام ایدر وفلك مرقوم کندی زیرنده بولنان افلاکه نسبتله ارضدن ابعد ودائره سی اوسع اولدیغیچون حرکت کوکب مریخ تحتنده اولان سیارات سائره حرکاتندن اثقل وابطأ کورینور ﴿نوع ثالث﴾ کوکب مریخك فلك تدویرینی شکل وحرکتیله بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل هیئت بوکوکب مریخك دخی تنظیم احوالنه تعیین مقدار مذکور ایله اکتفا ایتمیوب ارضه شامل اولمیان بر کوچك فلك هم اثبات ایدوب اکا فلك تدویر دیمشلردر پس فلك تدویر فلك ممثل مریخده ارضه غیر شامل وکندی فلك حاملنه نسبتله بر کوچك فلکدرکه فلك ممثل شمسدن اعظم واوسعدر وکوکبك کندوسنی حامل وانکله مرصعدر وخارج المرکز اولان فلك ثانی مائلنك منطقه سنده مرکوز وبرحیثیتله مغرقدرکه قطر تدویر سطحین حامله مماسدر وفلك تدویر سطح واحد ایله محاط برجرم مصمت کریدر وکندی مکاننده فلك مائلك جرمنده حرکت وضعیه ایله غربدن شرقه علی التوالی دوران ایدوب برجانبنده مرکوز اولان کوکب مذکوری معا تدویر ایدر وبو فلك مذکور کندی مرکزی حولنده حرکت غربیهٔ مذکوره سیله کوکب مزبوری برکون وبر کیجه ده کندی منطقه سنك اوچیوز التمش درجه سندن تقریبا بردرجه قدر مسافه آلوب کیدر یعنی سیر وسط شمس مقداری تحریك ایدوب سنه ده بردوره سنی تمام ایدر وبوحرکته حرکت اختلاف کوکب وحرکت خاصهٔ کوکب دیرلر وبو کوکب مریخ دخی سطح واحد برله محاط برجرم کری ومصمت ومنیردر وکندی فلك تدویری جرمنده برحیثیتله مغرقدرکه سطح کوکب بوتدویرك ایکی قطبی منتصفنده منطقه سی عندنده برطرفده واقع برنقطهٔ مشترکه ده سطح تدویره مماسدر یعنی کوکب تمامیله جرم تدویرده واقع اولوب سطحی سطحنه تماس ایتمشدر وحاملك برطرفنده فلك تدویرك بیان اولنان حرکتی کبی بوکوکبك دخی فلك تدویری جانبنده کندی مرکزی حولنده علی التوالی حرکت وضعیهٔ دوریه سنی اصحاب ارصاد جدیده رأی العین مشاهده ایدوب تحقیقنه ایرمشلردر ﴿نوع رابع﴾ کوکب مریخك سرعت واستقامتن وبطؤ واقامتن ورجوع وحیرتن وشمس ایله اولان ارتباط واحتراقن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردرکه کوکب مریخه دخی کاه سرعت وکاه استقامت وکاه بطؤ وکاه اقامت وکاه رجوع وکاه سیرنده حیرت عارض وطاری اولور وبو احوالك بیانی بودرکه بو کوکب فلك تدویری اعلاسنده بولندقده کندی مرکزی حرکتی فلك تدویرینك مرکزی حرکتنه توالیٔ بروج اوزره موافقت ومرافقت ایتمیله کوکب سریع الحرکه کورینور وچون کوکب جانب تدویره برمقدار میل ایدر اودمده مستقیم الحرکه کورینور وکوکب اسفل تدویره نزولده توسط ایسه بطیٔ الحرکه کورینور زیرا که کوکبك کندی مرکزی نزولده اولدیغندن حرکتی کورنمز اولوب برحرکت مرکز تدویر کورینور وکوکب اسفل تدویره قریب اولدقده کندی مرکزینك خلافی توالی حرکتی تدویری ومرکزینك حامل حرکتیله علی التوالی اولان حرکتنه مساوی کلوب ایکی حرکت بری برینه مقابل ومعارض اولمغله کوکب مقیم کورینور وکوکب اسفل تدویره نزول ایتدکده کندی مرکزی حرکتی مرکز تدویرك حرکتندن زیاده اولوب کوکب راجع کورینور ورجعت کوکب تمام اولوب ایکی حرکت برینه مساوی اولدقده ثانیا مقیم کورینور وبعد الاقامه برینه بطیٔ کورینور زیرا که کوکبك کندی مرکزی اوج تدویره صاعد اولمغله حرکتی کورنمز اولوب انحق مرکز تدویرك حرکتی کورینور وبعد البطؤ برینه مستقیم وسریع اولور حالبوکیم کوکب کندی تدویرنده دورینی برسیاق اوزره اختلافسز تمام ایدر زیرا که حرکات افلاك ونجوم کندی کره لری منطقه سنه نسبتله متشابه وبسیط ومستقیمدر وکوکبك رجعتندن مقدم اقامتنه مقام اول ومؤخرینه مقام ثانی دیرلر واما مریخك مدت رجوعی ایکی آی واون یدی کوندر ومدت استقامتی یکرمی اوچ آی واوچ کوندر وبو کوکبك فلك مائلی منطقة البروجدن جنوب وشماله بردرجه مائل ایکن فلك تدویرینك دخی ذروهٔ مرئیسی وحضیض مرئیسی فلك مائلدن کاه جانب جنوبه وکاه جانب شماله مائل اولوب تقریبا ایکی بحق درجه اختلاف عرضی دخی بولنوب سیرنده متحیر کبی کورینوب آنکله تسمیه اولنمشدر وآفتاب عالمتابه نسبتله بوکوکب مریخه عارض اولان ارتباط واحتراقك بیانی بودرکه بوکوکب زحل ومشتری کبی ابدا تدویرینك ذروهٔ وسطیسندن کندی جرمنك مرکز بعدی مرکز آفتابك فلك بروجده اولان موضعی وسطیسندن

TBMM KUTUPHANESI

مركز تدويرك موضع وسطيسى بعدى كيدر پس كوكب مريخ انلركبى تدويرك ذروهٔ وسطيسنده بولنديغى حالده ابداشمسه مقارنهٔ وسطيه ايله مقارن اولور زيرا كه مركز شمس مركز تدويردن بعيد اولدقجه مركز كوكب دخى تدويرك ذروهٔ وسطيسنده بعد شمس بعيد مقدارى اولور تاشمس مركز تدويره مقابل اولنجيه دك كوكب دخى حضيض تدويره نزول ايدر پس كوكب مريخك آفتاب عالمتاب ايله قران واحتراقى ابداتدويرينك ذروه سنده بولنديغى حالده واقع اولور وشمس ايله مقابله سى تدويرى حضيضنده اولديغى حينده حاصل اولور وبو كوكب مريخ شمس ايله حين مقارنه ده آرەلرنده بولنان مسافه حين مقابله ده بولنان مسافه دن ابعد واكثر مشاهده اولنمشدر زيرا كه حين مقارنه ده شمس ايله مريخ آراسنده واقع اولان تدويرينك قطرى حين مقابله ده واقع اولان قطر ممثل شمسدن اعظم واطول بولنمشدر فسبحان الصانع الحكيم القادر القيوم الذى جعل تدوير المريخ اعظم من فلك الشمس وجعل الشمس انور واكبر من جميع النجوم * وبو كوكب مريخك ايكى احتراقى ميانسنده بولنان مدت ايكى سنه وقرق طقوز كون حساب اولنمشدر ﴿نوع خامس﴾ كوكب مريخك اوج وحضيضنى ورأس وذنب عقده لرينى وطبيعت واوصافنى ومسافهٔ بعدنى ومقدار جرمنى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت ديمشلردركه كوكب مريخك اوجى ايكى جوزهرى نقطه لرى منتصفنده يعنى فلك مائلنك منطقة البروجدن جانب شماله غايت ميلنده واقع اولمشدركه عقدهٔ رأسدن طقسان درجه متأخردر چونكه اوجات وجوزهرات بالاده بيان اولديغى اوزره فلك بروجك حركتنه موافق حركت ايدرلر واوج مريخك فلك بروجدن مكانى تاريخ رومينك غيزسنه سنده برج اسدك اون برنجى درجه سنده وحضيضنك مكانى برج دلوك كذلك اون برنجى درجه سنده متعين ايدى ونقطهٔ رأسى مكانى برج ثورك اون برنجى درجه سنده ونقطهٔ ذنبى مكانى برج عقربك كذلك اون برنجى درجه سنده متبين ايدى وحالا كه تاريخ رومينك سنينى ايكى بيك التمش طقوزه كيتمشدر وتاريخ هجرتك سالى بيك يوز يتمشه يتمشدر پس اوج وحضيض ورأس وذنب منوال مذكور اوزره هر يتمش سنهٔ شمسيه ده بردرجه حركتلريله تقريباسكيزدرجه كيتمشلردر واما كوكب مريخك طبيعت واوصافنده اهل نجوم اتفاق اوزره ديمشلردركه مريخك طبيعتى افراط ايله حار ويابس ومذكر وليلى بولنوب نحس اصغر تسميه اولنمشدر وبو كوكبك اوصافى نشاط وشجاعت وحدت وسفاهت وقوت وخيانت وغضب ووقاحت وعناد وريأست بولنمشدر پس بو كوكب ارحامه واقع اولان نقطه لره حين وقوعده طالع دوشسه بونك بواوصاف ذميمه سى انلره مراد حق ايله ساريدر اولديغى تحقيق اولنوب تجربه قيلنمشدر وبو كوكب حاكم ليلهٔ سبت ويوم ثلاثا بولنمشدر واوليله نك وبو يومك اولكى ساعتلرى بوكا نسبت اولنمشدر واما كوكب مريخك وفلك ممثلينك مسافهٔ بعدلرنده ومقدار جرملرنده اصحاب ارصاد وارباب هندسه وحساب اتفاق ايله ديمشلردركه فلك ممثل مريخك سطح محدبنك مركزى مركز عالمدن مسافهٔ بعد تقريبا اون درت بيك كره بيك ويدى يوز يتمش بر بيك وطقوز يوز قرق درت فرسخ كيل اولنمشدر وفلك مزبورك سطح مقعرينك مركزى مذكوردن مسافهٔ بعدى تقريبا ايكى بيك كره بيك ويكرمى طقوز بيك وايكيوز التى فرسخ حساب قيلنمشدر وبو فلك ممثلك مخنى تقريبا اون ايكى بيك كره بيك ويديوز قرق ايكى بيك ويديوز اوتوز سكز فرسخ بولنمشدر وكوكب مريخك جرمى تقريبا ربع جرم ارض قدر بولنوب براهين ايله اثبات اولنمشدر والله اعلم * اما بزم بو ايرادمزدن مرادمز كتاب جهانى شرح وبيان ايله صنايع صانعى دقايق وحقايقيله تفكر وتذكر ايدن اولوالابصاره عيان ايتمكدر تاكيم شرح مفصل عالمدن متن مختصر وجودين بيلوب معرفت نفسى تحصيل قيلوب اندن معرفت حقه واصل اوله لر

﴿فصل سادس﴾ هيئت سماء رابعى واندە سلطان اعظم اولان آفتاب عالمتابك احكام واحوالن درت نوع ايله عيان وبيان ايدر ﴿نوع اول﴾ نيراعظمك خواص مجملنى وفلك ممثلنى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت ديمشلردركه فلك مريخك زيرنده فلك قمر نسبتله فلك رابعدركه اندە انجق برشمس بولنمغله فلك شمس نامياه مشهور اولمشدر پس بوسلطان محتشم ونيراعظم اولان آفتاب عالمتاب جمله كواكبك اشهرى وانورى وعندالاكثر اكبرى اولوب ليالى وايام وشهور اعوان بونك حركتيله نظام بولمشدر ونجه امور عظام بونك احكاميله وجوده كلمشدر وسبعهٔ سياره نك سلك منظومى خلالنده كويا كه نوردن برقانوس زيروبالايه ضيابخش اولمق ايچون مقام وسط كندويه آرامكاه اولمشدر وفلكى دخى سيارات سائره افلاكندن ابسط اولوب ممثل

TBMM KUTUPHANESI

وخارج المركز نامنده ايكى فلك اثباتيله بالجمله احوالى نظام اولمشدر پس على الاطلاق فلك شمسك مركزى مركز عالم يعنى فلك اعظم وارضه شامل ايكى سطح متوازى برله محاط برجرم كريدر كه سطح محدبى فوقنده اولان فلك مريخك سطح مقعرينه وسطح مقعرى تحتنده اولان فلك زهره نك سطح محدبنه مماسدر وبو فلك دخى افلاك علويه نك ممثلاتى كبى مركزده ومنطقه ده وقطبلرده وحركتده فلك بروجه مشابه وممثلدر انكيچون ممثل تسميه اولنمشدر وبو ممثل شمس كندى فوقنده اولان ممثلات سيارات سائره مثالى اولان فلك اعظمك حركت ذاتيهسريعه سنه تابع اولوب اول حركت اولى ايله مجبورا مركز عالم حوالنده شرقدن غربه حركت ايدر وثانيا كندى حركت ذاتيه سيله مركز عالم حوالنده فلك بروجك حركت بطيئه سى قدر غربدن شرقه آهسته كيدر كانه فلك بروجك تحريكيله حركت ايدر پس اوج وحضيض وجوزهرى عقده لرى بو حركتله هر يتمش سنه ده بر درجه كيدر ﴿نوع ثانى﴾ شمس منيرك فلك خارج المركزنى هيئت وحركتيله بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت ديمشلردركه الرباب رصد حركت شمسده كاه بطؤ وكاه سرعت معاينه ايدوب جرم شمسى كاه بيوك وكاه كوچك مشاهده ايتملرى مركز ارضدن كاه دور وكاه نزديك اولمق اقتضا ايدوب سبب اختلاف شمس بونى عد ايتمكله بو عقده مشكلى حل ايچون شمسك فلك ممثلى تحتنده خارج المركز برفلك اثبات ايتمشلردر وبو فلك ثانى اول فلك اولك تحتنده ارضه شامل ومركزى مركز عالمدن كندينى قطرى اجزاسيله ايكى بچق درجه بعد ايله جانب اوجنه خارج ايكى سطح متوازى برله محاط برجرم كريدر وبو كره نك سطح محدبى فلك اولك سطح محدبيله برنقطهٔ مشتركده مماسدر كه اول نقطه يه اوج اطلاق ايدرلر وبو فلكده مركز عالمدن ابعد نقاط بودر كه شمس منير حركت حامليله بو نقطه يه كلدكده مركز ارضدن بغايت بعيد وعالى اولمش اولور كذلك بو فلك ثانينك سطح مقعرى فلك اولك سطح مقعرينه برنقطهٔ مشتركده تماس ايتمشدر كه اول نقطه يه حضيض درلر وبو فلكده مركز عالمه اقرب نقاط بودر كه آفتاب عالمتاب حاملى حركتيله بو نقطه يه مصادفت ايلدكده مركز ارضه غايتله تقرب وتنزل ايتمش اولور پس وجه محرر اوزره فلك ممثلك جرمنده بو فلك خارج المركز افرازاولنوب بو صورتله افراغ اولندقده بالضروره ايكى كره قالور كه ايكيسنك دخى سطحلرى متوازى اولميوب بعض جزئى اغلظ وبعضيسى ارق اولور وبو ايكى كره نك برى فلك ثانى يى حاوى وبرى فلك ثانى برله محويدر وكرهٔ حاويه نك رقتى جانب اوجه وغلظتى جانب حضيضه اولور وكرهٔ محويه نك رقت وغلظتى كرهٔ حاويه نك خلافنه كلور وايكيسى فلك ثانى يه انضمامليله فلك اول تمام اولوب فلك واحد حكمنه داخل اولديغندن برينه متمم حاوى وبرينه متمم محوى درلر اما شمس منيرك كندينى انجق سطح واحد برله محاط برجرم كريدركه مصمت ومضيدر وفلك خارج المركزى جرمنده ايكى قطبى منتصفنده مركوز وبر حيثيتله مغرقدركه كرهٔ شمسك قطرى خارج المركز اولان فلك ثانينك تحتنده مساوى اولوب محيط شمس خارج المركزك محيطلرى برله ايكى نقطهٔ مشتركه ده تماس ايتمشلردر وشمسك فلك ممثلى تحتنده فلك خارج المركزى كندويه مخصوص بشقه مركز ومحور وقطبلر اوزرنده يعنى فلك بروجك محورينه وقطبلرينه موازى محور وقطبلرله منطقه سنه مسامت منطقه اوزرنده حركت وضعيهٔ ذاتيه سيله غربدن شرقه حركت ايدوب شمس هر بر برجده تقريبا اوتوز كون مكث ايدوب اوچيوز التمش بش وبر ربع كونده بر دوره سين تمام ايدر ومنطقة البروجك سطحندن جنوب وشماله هر كزميل ايتميوب كندى منطقه سنده مركوز اولان كرهٔ شمسى دائما منطقة البروجك سطحنده استقامت اوزره برقرار تحريك ايدوب معا كوتور وجميع كرات افلاك ونجوم ساكن اولميوب جمله سى حركت وضعيه دن خالى قالميوب هر برى كندى مركزى حوالنده بشقه بر دور ايله دوار اولغله كرهٔ شمس دخى كندى مكانندە مركزى حوالنده توالى بروج اوزره دوار اولمشدر ﴿نوع ثالث﴾ شمس منيرك اوج وحضيضى ونقطهٔ اعتدالى اولان جوزهرلرينى وبطؤ وسرعتى بيلديدر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت ديمشلردركه آفتاب تابانك اوجنك فلك بروجدن مكانى تاريخ روميك غيز سنه سنده برج جوزانك يكرمى بدنجى درجه سنده متعين اولمشدى وحضيضنك مكانى برج قوسك كذلك يكرمى بدنجى درجه سنده متعين اولمشدر چونكه حالا تاريخ رومى ايكى بيك التمش طقوزى بولمشدر وتاريخ هجرت بيك يوز يتمش سنه واصل اولمشدر * پس بالاده بيان اولنان منوال اوزره اوج وحضيضك هر برى تقريبا سكزدرجه حركت قيلمشدر اوج شمس برج سرطانك دردنجى درجه سنه وحضيضى

برج جدینك كذلك دردنجی درجه‌سنه كلمشدر چونكه شمس منیرك خارج المركزی منطقه‌سی منطقة البروجك سطحنده بولنمشدر انكیچون بونك جوزهری عقده‌لری انجق منطقة البروج ایله معدول النهارك ایكی تقاطع نقطه‌سی عداولنمشدر كه بری اول برج حملدر وبری اول برج میزاندر * پس شمس منیر ابتدای حمله كلدكده رأس جوزهرینه كلمش اولور وابتدای میزانده بولندقده ذنب وتوبهر نقطه‌سنده اولمش اولور اماسیارات سائره‌نك جوزهر نقطه‌لری افلاك حاملریله منطقة البروجك تقاطعلرندن حاصل اولان ایكی نقطهٔ متقابله بولنمشدر ومنطقه‌دن افلاك حواملك شماله مائل اولدقلری نقطه‌عقدهٔ رأس وجنوبه مائل اولدقلری نقطه عقدهٔ ذنب تسمیه قیلنمشدر تكیم بالاده تفصیل اوزره بیانمشدر * پس بوعلتدن حركت شمسك ابدا اختلاف عرضیسی بولنیوب سیارات سائره حركاتنده اختلافات عرضیه مشاهده اولنمشدر لكن حركت شمسك انجق اختلاف طولیسی بولنمشدر یعنی بروج شمالیه كه حمل وثور وجوزا وسرطان واسد وسنبله‌در بو بروج ستة‌ده حركت شمس بطیٔ كورونمشدر وبروج جنوبیه كه میزان وعقرب وقوس وجدی ودلو وحوتدر بو بروج ستة‌ده حركت شمس سریع بولنمشدر * پس حركات افلاك بالجمله متشابه ومطرد ایكن شمسك حركتنده اختلاف مرقومك علتی بودركه اوج شمس وجه مشروح اوزره حالا فلك بروجدن برج سرطانك اوائلنده وحضیضی دخی برج جدیك اوائلنده بولنمغله شمسك بروج جنوبیه‌یی قطعی مدتنسدن بروج شمالیه‌یی قطعنده برهفته قدر زیاده عوق اولور وآنك بیانی بودركه چون مركز شمس اوله بر دائره‌نك محیطی اوزرنده متحركك ودوار در كه اول دائره‌نك مركزی مركز عالمدن خارجدر * پس بو فلك البروجك بر نصفنده اول خارج المركزك نصفندن زیاده بولنمشدر وبو اول نصفدر كه اوج شمس انده حساب اولنمشدر وفلك البروجك نصف آخرنده اول خارج المركزك نصفندن اقل قالمشدر وبو اول نصفدر كه حضیض شمس اكا كلمشدر چونكه شمس حركتیله فلك بروجك نصفی قطع ایده‌مز تاكندی دائره‌سندن انده بولنان نصفی قطع ایتمدكجه پس لازم كلور كه فلك البروجك بر نصفی اوج اولان نصفنده حركت شمس ابطأ كورینور زیرا كه اوج نصفی قطعی زمانی حضیض نصفی قطعی زمانندن سكز كون اطول بولنور حالبوكیم حركت شمس خارج المركزی دائره‌سنده مختلف اولمیوب دور دائم ومتشابهدر * ذلك تقدیر العزیز العلیم فسبحان الصانع الحكیم جل شانه ﴿نوع رابع﴾ شمس منیرك طبیعت وصفاتن ومنافع وتأثیراتن وبعد وعظمتن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونكه اهل نجوم دیمشلردركه نیراعظمك طبیعتی اعتدال اوزره حار ویابس اولوب مذكر نهاری بولنمشدر وسعد اوسط نامیله تسمیه اولنمشدر وبونك صفاتی قوت وشدت وقهر واستطالت وغضب ورغبت وحس ورقت وحیا وعفت بولنمشدر وبالاده بیان اولندیغی اوزره بونك صفاتی كندی طالع دوشدیكی نقطه‌لرده عیانا مشاهده قلنمشدر وشمس منیر حاكم یوم احد ولیلهٔ خمیس بولنمشدر واول یومك وبو لیله‌نك اولكی ساعتلری بوكا نسبت اولنمشدر وتقدیر حكیم قدیر ایله اجرام اثیریه‌نك اجسام سفلیه‌دن انواع تأثیراتی كثیر اولوب هر كوكب نجه خاصیتله تأثیر ایتمكله اول صانع عالم بونیر اعظمه‌هم كندی قدرتیله نجه خاصیتلر ویرمشدر كه شمسك تأثیراتی اجرام علویه‌ده واجسام سفلیه‌ده كندوسندن اظهر در وسیارات سائره‌دن اكبر در اماعلویاتده جمیع كواكبی اخفا ایدر وقمره نور وفراعطا ایدر واماسفلیاتدهٔ دریالره اشراق ایدوب انعكاس شعاعیله بحاردن بخارلر چیقوب طبقهٔ زمهریره‌ده سحاب امطار اولوب وارضه حیات ویروب نبات وازهار واشجار واثمار اولور وثلوج وامطاردن عیون وانهار اولور ونبات وحیوانانه حیات بخش ایدرك جبال واودیه‌دن سوبسوسیار اولور وشمس ایله معادن تكون ایدوب نباتات بتوب حرارتیله منطبخ اولورلر وفواكه كمالاتن بولورلر وطلوع شمس ایله حیوان وانسان قوت بولوب حرارت وضیاسیله منتفع اولورلر وغروب شمس ایله جمله‌سی مضطر ومتحیر اولوب اموات امثالی مكانلرنده اویورقالورلر وشمس ایله اقلیم اولك اهالیسی جمله‌سیاه اولوب شدت حرارتیله فحول وجماع اولورلر وسمت رأسلرینه شمس قریب اولدیغندن جثه‌لری خفیف وعقللری ضعیف اولوب خویلری ضیق ومشربلری تیز وحدید اولور وطبیعتلری سباع امثالی تند وشدید اولور ممالك سودان وحبش اهالیسی امثالی عنید اولور واما اقلیم سابع اهالیسنك سمت رأسلرندن شمس منیر بعید اولوب حرارتی ضعیف

TBMM KUTUPHANESI

وتأثيرى قليل اولديغندن جمله‌سى ابيض وياصفر اولورو خلق وطبيعتده هر برى بقروغنم كبى ايله وابترا اولور مالك صقاليه وروس امثالى خلق وخلقتده بى رونق وفراولور وشمس منيرك تأثير كثيرندن برى بودركه اوج شمس بروج شماليه‌ده اولدقجه اراضئ شماليه معمور اولوب جنوبيه‌سى بحرايله مغمور اولورواوج شمس بروج جنوبيه‌يه عبورايتدكده اول اراضى منكشف ومعمور اولوب بواراضى ماءبحرايله مستوروومغمور اولور * پس بالاده بيان اولنان حركت اوج ايله يكرمى بش بيك ايكيوز سنهٔ شمسيه‌ده بركره بروبحره تمام تبديل وتحويل اولوب عالم حكيمانه نظام جديد بولوربلكه تأثير شمس ايله ايام وليال وحرارت وظلال ونوروضياء وصيف وشتاوثلوج وامطار ومعادن واحجارونبات واشجار وجوده كلوب امتزاج طبايع واركان وعيش حيوان وانسان وحسب ازمان ودهور وعددسنين وشهور ونجه‌بيك نفع ونعيم باتقدير عزيز عليم بالجمله آفتاب عالمتابك حرارت وحركت وضياسنه منوط ومربوط وموقوف اولمشدر * واماشمس منيرك عظمتى مقدارنده وفلك ممثلك بعد مسافه سنده ارباب ارصاد واهل حساب وهندسه اتفاق اوزره ديمشلردركه فلك ممثل خورشيدك سطح محدبينك مركز عالمدن مسافهٔ بعدى تقريبا ايكى بيك كره‌بيك ويكرمى طقوزبيك وايكيوز التى فرسخ كيل اولتمشدر وفلك مزبورك سطح مقرينك مركز مذكوردن مسافهٔ بعدى تقريبا بيك كره‌بيك وسكزيوز اللى بيك ويوزاللى درت فرسخ حساب قيلنمشدر وبوفلك ممثلك مخنى تقريبا يوزيتمش طقوز بيك واللى ايكى فرسخ بولنمشدر وجرم كرهٔ شمس تقريبا يوزالتمش التى جرم كرهٔ ارض مقدارى بولنوب جمله‌سى براهين هندسيه ايله اثبات اولنمشدر والله اعلم * امابزم بومقدار ايرادمزدن مقصود ومراد مزبونير اعظمى بوعظمتله كونده بركره اطرافنزده دوران ايتديروب باشمزه دوندرن قادرقيوم حضرتلرينك قدرت وعظمتين بيان ايلمكدر تاكيم اولوالالبابه رب الاربابك بدايع صنايعين تفكر وتذكر آسان اولوب صنعتدن صانعى بولوب جمله‌دن اكارجوع ايدوب آنكله قاله‌لر. ﴿فصل سابع﴾ هيئت سماء ثالثى وآنده حكم ايدن كوكب زهره‌نك احوالن بش نوع ايله بيان ايدر ﴿نوع اول﴾ زهرهٔ زهرانك فلك ممثلى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت ديمشلردركه سبعهٔ سياره‌نك سمواتى جمله‌سندن معدود فلك زهره‌دركه فلك قمره نسبتله فلك ثالثدر وفلك خورشيدك التنده اولوب سفلين نامياه معروف اولان ايكى فلكك اعلاسى وفلك شمسه اقرب بولنمشدر وزهرهٔ زهرا فقط انده حاكم اولوب سعد اصغر اسميله تسميه اولنمشدر واصحاب فن هيئت ثلاثهٔ علويهٔ مزبوره كبى كوكب زهره ايچون دخى اوچ عدد فلك اثبات ايدوب نظامن ويرمشلردركه فلك اولى مركزده ومنطقه‌ده وقطبلرده وحركنده فلك بروجه مشابه وممثلدروفلك ثانيسى خارج المركزدركه بينه فلك اولك تخنده متوازى السطحين واقع اولوب مركزتدويرى حاملدر وفلك ثالثى فلك تدويردركه كوكب زهره‌انك برطرفنده مركوزاولوب فلك تدويرك كندى مركزى اوزرنده حركت وضعيه‌سيله دوران ايلدكجه زهره‌يى دخى معاتدويرايدر اماكوكب زهره‌نك فلك ممثلى كه فلك كليدر ومركز مجورده ومنطقه وقطبلرده وحركنده فلك بروجه موافق وممثلات سائره كبى مطابقدر وايكى سطح متوازى برله محاط برجرم كرى الشكلدر وسطح اعلاسى فوقنده اولان فلك خورشيدك سطح مقعرينه وسطح مقعرى التنده بولنان فلك عطاردك سطح محدبينه مماسدر وبو فلك ممثل كندى فوقنده وتحتنده اولان افلاك متعدده كبى اولا فلك اعظمك حركت ذاتيهٔ يوميه‌سنه تابع اولوب حركت اولى ايله مركز عالم حولنده شرقدن غربه حركت ايدروثانيا فلك بروجك حركت بطيئه‌سى قدر كندى حركت ذاتيه‌سيله مركز عالم حولنده غربدن شرقه آهسته كيدركأنه فلك بروجك تحريكيله حركت ايدر * پس اوج وحضيض وجوز هر نقطه‌لرى بوحركتله هر يتمش سنه‌ده برر درجه‌يه قدر يرقطع ايدر ﴿نوع ثانى﴾ كوكب زهره‌نك فلك خارج المركزنى هيئت وحركتيله بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت ديمشلردركه بوكوكب زهره‌نك نظام حاليچون فلك ممثلك مخنى درونده حامل نامياه تعيين اولنان فلك ثانيدركه ارضه شامل ومركزى مركز عالمدن كندى قطرى اجزاسيله ايكى درجه مسافه ايله جهت اوجنه خارج ايكى سطح متوازى برله محاط برجرم كريدر وبوكره‌نك سطح محدبى فلك اولك سطح محدبيله برنقطهٔ مشتركده تماس ايتمشدركه اول نقطه‌يه اوج اطلاق ايدرلر واول نقطه مركز عالمله قياس ايله ابعد نقاط اولديغندن كوكب زهره حاملى حركتيله اول نقطه‌يه كلدكده مركز ارضدن بغايت بعيد وعالى

TBMM KUTUPHANESI

اولمش اولور كذلك بو فلك ثانينك سطح مقعرى فلك اولك سطح مقعرينه برنقطهٔ مشتركده مماسدر كه اول نقطه يه حضيض ديرلر زيرا كه اول نقطه مركز عالمه نسبتله اقرب نقاط اولوب كوكب مرقوم فلك حاملى حركتيله اول نقطه يه نزول ايتدكده مركز ارضه بغايت قريب ومتسفل اولمش اولوريس وجه مشروح اوزره فلك اولدن فلك ثانى افراز اولنوب صورت مذكوره يه افراغ اولندقده فلك اولدن بالضروره مختلف الثخن ايكى كره حادث اولور كه برى فلك ثانى يى حاوى وبرى فلك ثانى برله محويدر وكرهٔ حاويه نك رقتى جانب اوجه وغلظتى جانب حضيضه اولور وكرهٔ محويه نك رقت وغلظتى كرهٔ حاويه نك خلافنه كلور وبو ايكى كره نك اتمام فلكده مدخللرى تمام اولديغندن برينه متمم حاوى وبرينه متمم محوى ديرلر وهر فلكك برمخصوص حركتى متعين اولوب كندويه مخصوص محور وقطبلر اوزرنده دوران ايدوب دورنى تمام ايتمك امر محقق اولمغله فلك مائل زهره دخى فلك كلئ شمس التنده كندى فلك ممثلى تخنده كندى مركزى حولنده حركت وضعيهٔ ذاتيه سيله غربدن شرقه شمس منيرك خارج المركزى حركتنه موافق ومطابق حركت ايدوب كوكب زهره يى معا تحريك ايدر پس زهرهٔ زهرا هر برجده يكرمى درت كون كيدر وبعض برجده تردد ايلسه آنده درت آى اقامت ايدوب سنه ده بر دوره سن شمس ايله برابر تمام ايدر وبو كوكبك مركز تدويرى مركز شمسدن ابدا مفارقت ايليوب سمت شمس ايله برابر سير وحركت ايلديكى جهتدن بو كوكبك شمسدن بعدينك اكثر مسافه سى تقريبا نصف قطر تدويرى قدر در كه بعد اوسطنده سدس دور فلكك ثلثانيدر يعنى تدورينك بعدين وسطين اوسطينده ايكن شمسدن بعدى قرق درجه در ﴿نوع ثالث﴾ كوكب زهره نك فلك تدويرينى شكل وحركتيله بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت بو كوكب زهره نك دخى تنظيم احوالنه ثلاثهٔ علويه كبى تعيين مقدار مذكور ايله اكتفا ايتيوب ارضه غير شامل بر كوچك فلك دخى اثبات ايدوب اكا فلك تدوير ديمشلردر * پس فلك تدويرفلك ممثل زهره ده ارضه غير شامل بر كوچك فلكدر كه بو كوكبك كندوسنى حاملدر وارضه شامل خارج المركز اولان فلك مائل ثانينك منطقه سنده مركوز وبرحيثيتله مغرقدر كه قطر تدويرسطحين حامله مماس ومساويدر وفلك تدويرسطح واحدبرله محاط برجرم مصمت (ريدر وفلك مائلك جرمنده كندى مركزى حولنده حركت وضعيه ايله غربدن شرقه توالئ بروج اوزره دوران ايدوب برجانبنده مركوز اولان كوكب مذكورى معا تدوير ايله آلوب كيدر وبو فلك تدوير كندى مركزى حولنده حركت غربيهٔ مذكوره سيله كوكب مزبورى بركون بركيجه ده كندى منطقه سنك اوچيوز التمش درجه سندن نصف درجه دن زياده جه تدوير وتحريك ايدوب تقريبا اون طقوز بچق آيده بردوره سنى تمام ايدر وبو حركته حركت اختلاف كوكب وحركت خاصهٔ كوكب ديرلر وكوكب زهره دخى سطح واحدبرله محاط برجرم كرى ومصمت ومنيردر وفلك تدويرى جرمنده برحيثيتله مغرقدر كه سطح كوكب بوتدويرك ايكى قطبى منتصفنده منطقه يى عندنده برطرفنده واقع برنقطهٔ مشتركده سطح تدويره مماسدر يعنى كوكب تماميله جرم تدويرده واقع اولوب سطحى سطحنه تماس ايتمشدر وحاملك برطرفنده فلك تدويرك بيان اولنان حركتى كبى كوكب زهره نك دخى تدويرى جانبنده وكندى مركزى حولنده توالئ بروج اوزره حركت وضعيهٔ دوريه سنى اصحاب ارصاد جديده رأى العين مشاهده ايتمشلردر ﴿نوع رابع﴾ كوكب زهره نك سرعت واستقامتن وبطؤ واقامتن ورجوع وحيرتن وشمس ايله اولان ارتباط واحتراقاتن بيلديرر ﴿اى عزيز﴾ معلوم اولسونكه اهل هيئت ديمشلردر كه كوكب زهره يه دخى كاه سرعت وكاه استقامت وكاه بطؤ وكاه اقامت وكاه رجوع وكاه سيرنده حيرت عارض وطارى اولور وبو احوالك بيانى بودركه بو كوكب فلك تدويرى اعلاسنده بولندقده كندى مركزى حركتى فلك تدوير نك مركزى حركتنه توالى بروج اوزره موافقت ومرافقت ايتمسيله كوكب سريع الحركه كورينور وچون كوكب ذروهٔ تدويردن جانبه برمقدار ميل ايدر اول زمان مستقيم الحركه كورينور وكوكب اسفل تدويره نزولده متوسط ايكن بطئ الحركه كورينور زيرا كه كوكبك كندى مركزى نزولده اولديغندن حركتى كورنمز اولوب انحق حركت مركز تدويرى كورينوز وكوكب اسفل تدويره قريب اولدقده كندى مركزينك خلاف توالئ حركت تدويرى مركزينك حاملى حركتيله على التوالى اولان حركتنه مساوى كلوب ايكى حركت برى برينه مقابل معارض اولمغله كوكب مقيم كورينور وكوكب اسفل تدويره نزول ايتدكده كندى مركزى حركتى مركز

تدويرينك حركتندن زياده اولوب كوكب راجع كورينور ورجعت كوكب تمام اولوب ايكى حركتينه مساوى اولدقده كوكب ثانيا مقيم كورينور وبعد الاقامه يينه بطئ كورينور زيرا كه كوكبك كندى مركزى اوج تدويره صاعد اولمغله حركتى كورنمز اولوب انجق مركز تدويرك حركتى كورينور وبعد البطؤ يينه مستقيم وسريع كورينور حال بوكه كوكب كندى تدويرنده دورنى برسياق اوزره اختلافسز تمام ايدر زيرا كه حركات افلاك ونجوم كندى كره لرى منطقه سنه نسبتله متشابه وبسيط ومستقيمدر وكوكبك رجعتندن مقدم اقامتنه مقام اول مؤخرينه مقام ثانيدرلر واما كوكب زهره نك مدت رجوعى برآى واون بركوندر ومدت استقامتى سكز بچق آيدر بوكوكبك فلك حاملى منطقة البروجدن جنوب وشماله ربع درجه قدر مائل ايكن تدويرينك دخى ذروة مرئيه سى وحضيض مرئيسى فلك مائلندن كاه جانب شماله وكاه جانب جنوبه مائل اولور تقريبا ايكى بچق درجه اختلاف عرضى دخى بولنمشدر پس بواحواله بوكوكب سيرنده متحير مثالى كورينوب انكله تسميه اولنمشدر ونيراعظمه نسبتله بوكوكب زهره يه عارض اولان ارتباط واحتراقى بويله بيان اتمشلردركه بوكوكبك حركت حاملى ابدا حركت خارج المركز شمس ايله مساوى اولمغله مركز تدويرى دخى ابدا مركز شمسه مسامت بولنمشدر پس بوزهرة زهرا قرص شمسك حولنده تدويرى حركتيله دوران ايلدكجه نصف قطر تدويرى قدراندن بعدايله انى طواف ايدوب بعدين اوسطينه كلدكده كاه صباح وكاه مساده مشعله مثالى برق اوروب كاه شمس ايله محترق اولوب سيارات سائره كبى قرص شمسدن جدا دوشميوب هربردوره سنده ايكى كره شمس ايله مقارن اولور وبركره دخى نصف رجوعنده يعنى تدويرينك ذروة مرئيه سنده بولندقده ابد اقران واحتراقى واقع اولوب وبركره دخى نصف رجوعنده يعنى تدويرينك حضيض مرئيسنده اولدقده ابدا شمس ايله قران واحتراقى بولنور وايكى احتراقى ميانده اولان مدت تقريبا طقوز آى ويكرمى كوندر والله اعلم بحقيقته ﴿نوع خامس﴾ كوكب زهره نك اوج وحضيضنى ورأس وذنب عقدلرينى وطبيعت واوصافنى ومسافة بعدينى ومقدار جرمنى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت دعشلردركه كوكب زهره نك اوجى ايكى جوزهرى نقطه لرى منتصفنده يعنى فلك مائلنك منطقة البروجدن جانب شماله غايت ميلنده واقع اولمشدركه عقدة رأسدن طقسان درجه متأخر در چونكه اوجات وجوزهرات بالاده بيان اولندينى اوزره فلك بروجك حركتنه مطابق اولان حركات ممثلات ايله حركت ايدرلر واوج زهره نك فلك بروجدن مكانى تاريخ رومينك غيزسنه سنده اوج خورشيدكبى برج جوزانك يكرمى دنجى درجه سنده وحضيضى برج قوسك كذلك يكرمى دنجى درجه سنده متعين ايدى ونقطة رأسى مكانى برج حوتك يكرمى دنجى درجه سنده ونقطة ذنبى برج سنبله نك كذلك يكرمى دنجى درجه سنده متبين ايدى وحالا تاريخ رومى ايكى بيك التمش طقوزه كلوب تاريخ هجرت دخى بيك يوزيتمشه يتمشدر پس بواوج وحضيض وبورأس وذنب نقطه لرى اوجات وجوزهرات مزبوره كبى حركت ايدوب تقريبا سكزدرجه تقدم اتمشلردر * واما زهرة زهرانك طبيعت واوصافنده اهل نجوم اتفاق ايدوب دعشلردركه كوكب زهره نك طبيعتى معتدل باوردورطب اولوب مؤنث ليلى بولنمغله سعد اصغر تسميه اولنمشدر وبوكوكبه نظر كقلبه سرور ويرمسى تجربه قلنمشدر وبوكوكبك اوصافى لين وتحبب ورقت وتخنث وفرح وتمنى ولعب وتغنى وجماع وتهنى وحسن خلق بولنمشدر وبوكوكب طالع دوشديكى نقطه لرده اوصاف مذكوره سى عينا مشاهده اولنمشدر وبو كوكب حاكم ليلة ثلاثا ويوم جمعه بولنمشدر پس اوليله نك وبويومك اولكى ساعتلرى بوكا نسبت قيلنمشدر واما كوكب زهره نك وفلك ممثلنك مسافة بعدلرنده ومقدار تخن وجرملرنده اصحاب ارصاد وارباب هندسه وحساب اتفاق ايله دعشلردركه فلك ممثل زهره نك سطح محدبنك مركز عالمدن مسافة بعدى تقريبا بيك كره بيك وسكزيوز اللى بيك ويوز اللى درت فرسخ كيل اولنمشدر وفلك مزبورك سطح مقعرينك مركز مذكوردن مسافة بعدى تقريبا ايكيوز يتمش التى بيك التيوز اللى ايكى فرسخ حساب قيلنمشدر وفلك مرقومك تخنى تقريبا بيك كره بيك وبشيوز يتمش اوچ بيك وبشيوز ايكى فرسخ بولنمشدر وكوكب زهره نك جرمى تقريبا جرم ارضك اون التى جزؤندن برجزئى قدر بولنوب براهين ايله اثبات اولنمشدر والله اعلم بحقيقة الامر والحال فسبحان الصانع الحكيم القدير المتعال ﴿فصل ثامن﴾ هيئت سماء ثانيى وآنده حاكم اولان كوكب عطارد كه احوالنى بش نوع ايله بيان ايدر ﴿نوع اول

كوكب عطاردك فلك ممثلى وهيئت حركتى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت ديمشلردركه سبعهٔ سياره سموا ايتدن معدود فلك عطاردركه فلك قمره نسبتله فلك ثانيدر وفلك زهره نك التنده اولوب سفليين ناميله مشهور اولان ايكى فلكك ادناسى وفلك قمره اقربى بولنمشدر وكوكب عطاردفقط آنده حاكم اولوب ممتزج اسميله معروف اولمشدر وفلك مرقومك وضع وهيئتى اجزاجهتيله افلاك سائره يه نوعا مخالف بولنمغله ارباب فن هيئت كوكب عطارد ايچون ارضه شامل اوچ عدد بيوك فلك ارضه غير شامل بركوچك فلك اثبات ايدوب رؤيت حسبيله احوال مختلفه سنى بوافلاك اربعه تعيينيله ضبط ايدوب نظامن ويرمشلردر امافلك اولى فلك كليدركه مركزده ومحورده ومنطقه ده وقطبلرده وحركتده فلك بروجه موافق وممثلدر وبوفلك ممثلات سائره كبى ارضه شامل ومركزى مركز عالم وايكى سطح متواضى برله محاط برجرم كريدركه سطح اعلاسى فوقنده اولان فلك زهرنك سطح اسفلنه وسطح اسفلى تحتنده اولان فلك قمرك سطح اعلاسنه مماسدر وبوفلك ممثل كندى فوقنده وتحتنده بولنان افلاك متعدده كبى اولافلك اعظمك حركت سريعهٔ يوميه سنه تابع اولوب حركت اولى ايله مركز عالم حولنده شرقدن غربه مجبوراحركت ايدرو ثانيافلك بروجك حركت بطيئه سى قدر كندى حركت ذاتيه سيله مركز عالم حولنده غربدن شرقه آهسته كيدركا نه فلك بروجك تحريكيله حركت ايدر پس اوج وحضيض وجوزهر نقطه لرى بوحركتله منوال مذكور اوزره هر تمش سنهٔ شمسيه ده بردرجه مسافه قطع ايدر بوعطاردك بيان اولنه جق فلك مديرنده بولنان اوج ثانيسندن غيرى وقمرك بيان اولنه جق اوجنده وممثلدن وجوزهردن غيرى زيرا كه بودردى آنلره مخالف بولنوب شرقدن غربه حركت ايدرلر ﴿نوع ثانى﴾ كوكب عطاردك خارج المركز اولان فلك مديرنى وفلك حاملى هيئت وحركتلريله بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت ديمشلردركه فلك مدير عطارد فلك ممثليله محوى برفلكدركه خارج المركز اولان ايكى فلكنك اوليدروايكنجى فلكى حاويدروافلاك اربعهٔ عطارددن ثانيدروبوفلك مديرحاوى اولدينى خارج المركز ثانينك مركزنى شرقدن غربه تحريكله اداره ايتديكيچون بوكامديرديرلر وطرزمشروح اوزره خارجة المراكز اولان افلاك سائره ممثلاتى تخلرنده متمكن اولدقلرى كبى بوفلك مديردخى ممثلنك تخنى داخلنده مكان طوتمشدر ومديرك سطح محدبى ممثلك سطح محدبنه اوج اول ناميله مشهور اولان نقطهٔ مشتركده مماسدر ومديرك سطح مقعرى ممثلك سطح مقعرينه حضيض اول اسميله معروف اولان نقطهٔ مشتركده تماس ايتمشدر وفلك مديرك مركزى مركز عالمدن كندى قطرى اجزاسيله التى درجه قدراوجى سمتنه خارجدر پس وجه مقرراوزره فلك ممثلدن فلك مدير افراز اولندقده ممثلات سائره يى متمم اولان ايكيشر كره شكلنده بعينه بوممثلدن دخى حادث اولمشدر بعدهذا ايكى خارج المركز ثانيسى بوكوكب عطاردك فلك ثانيدركه محوى فلك مدير وحامل مركز تدويردر وفلك مديرفلك ممثلك تحتنده بولنديغى هيئت مزكوره اوزره بوفلك حامل دخى فلك مديرك تخنى درونده تمكن ايتمشدر وحاملك سطح محدبى مديرك سطح محدبنه اوج ثانى ناميله معروف برنقطه ده يتمشدر وحاملك سطح مقعرى مديرك سطح مقعرينه حضيض ثانى تعبير اولنور برنقطه ده مماسدر ومركز حامل مركز مديردن اوج درجه ومركز عالمدن طقوزدرجه مقدارى جانب اوجنه خارجدر پس طورمعهود اوزره فلك مديردن فلك حامل افراغ اولندقده فلك مديردن شكل مزكور اوزره ايكى كره قالوركه انى متممدر فعلى هذا فلك عطارد بوترتيب وتجربه ايله بوشكل وهيئته افراغ اولندقده فلك عطارددده اوجين وحضيضين بولنورركه بررى ممثلدن حزؤ كبى اولدقلرندن اوج ممثلى وحضيض ممثلى شان ونامياه شهرت بولمشلردر وبررى دخى مديردن جزؤ كبى اولدقلرى جهتدن اوج مديرى وحضيض مديرى اسميله تسميه اولنمشلردر واوج وحضيض ممثليه اوج اول وحضيض اول دخى ديرلرواوج حضيض مديريه اوج ثانى وحضيض ثانى دخى ديرلروهر فلكك برمخصوص حركتى متعين اولوب كندى يه مخصوص مركز ومحورومنطقه وقطبلراوزرنده دوران ايدوب دورنى تمام ايتمك امر محقق اولديغيچون فلك مدير عطارددهم فلك زهره زيرنده كندى ممثلى تحتنده وكندى مركزى حولنده حركت وضعيهٔ ذاتيه سيله شرقدن غربه خلاف توالى اوزره اوج ثانى عطاردى مع اداره ايله وسطشمس مقدارى حركت ايدوب سنهٔ شمسيه ده بردوره سنى تمام ايدروفلك حامل عطاردى دخى فلك مديرك تخنى داخلنده افلاك حوامل سائره كبى كندى مركزى حولنده حركت وضعيهٔ

(ذاتيه)

TBMM KUTUPHANESI

ذاتیه سیله غربدن شرقه توالیٔ بروج اوزره مرکز تدویر عطاردی معا اداره ایله ضعف وسط شمس قدر حرکت ایدوب حرکتنك نصفی حرکت خلاف توالیٔ مدیره معارض ومقابل اولدقده نصف باقیسی وسط شمسه برابر کلوب عطاردهر بر برجده اون یدی کون مکث ایدوب بعض برجده تردد ایلسه ایکی آی مقیم اولوب سنه ده بر دوره سنی شمس ایله معا تمام ایدر * پس مرکز تدویر عطارد مرکز تدویر زهره کبی ابدا مرکز جرم شمسه مطابق کلوب هرکز تخلف ایتمز انکیچون بوکوکب عطارده هم نصف قطر تدویرندن اکثر فرض شمسدن ایراغه کتمز ونصف قطری بعد اوسطنده یکرمی درجه دن زیاده بعده یتمز والله اعلم ﴿نوع ثالث﴾ کوکب عطاردك فلك تدویرنی شکل وحرکتیله بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل هیئت بوکوکب عطاردك دخی تنظیم احوالنه متحیره سائره کبی تعیین مقدار مذکور ایله اکتفا ایتمیوب ارضه غیر شامل برکوچك فلك دخی اثبات ایدوب اکا فلك تدویر دیمشلردر * پس فلك تدویر فلك ممثلی عطارددده ارضه غیر شامل برکوچك فلکدرکه عطاردك افلاك اربعه سندن فلك رابعدر وجرم کوکبی حاملدر وخارج المرکز اولان فلك ثالث حاملك منطقه سنده یعنی ایکی قطبی مباینده برطرزایله مرکوزدرکه قطر تدویری ثخن حامله مساوی اولوب سطح تدویر سطحین حامله زیر وبالاده برر نقطه ده مماسدر وفلك تدویر سطح واحد برله محاط برجرم مصمت کریدر وفلك حاملك جرمنده کندی مرکزی حولنده حرکت وضعیهٔ ذاتیه سیله غربدن شرقه توالیٔ بروج اوزره دوران ایدوب برجانبنده مرکوز اولان عطاردی معا تدویر ایدر وفلك مذکور کوکب مزبوری برکون برکیجه ده کندی منطقه سنك اوچیوزالتمش درجه سندن اوچ درجه وزیاده جه مسافه آلوب کیدر تقریبا درت آیده بر دوره سنی تمام ایدر وبو حرکته حرکت اختلاف وحرکت خاصه دخی دیرلر وکوکب عطارد دخی سطح واحد برله محاط برجرم کری ومصمت ومنیر درو فلك تدویری جرمنده برحیثیته مغرقدرکه سطح کوکب تدویرك ایکی قطبی منتصفنده منطقه سی عندنده برطرفنده واقع اولوب برنقطهٔ مشترکه ده سطح تدویره تماس ایتمشدر یعنی جرم کوکب تمامیله جرم تدویره داخل بولنمشدر وفلك حاملك برجانبنده تدویرك شرح اولنان دورانی کبی کوکب عطاردك دخی تدویری جانبنده کندی مرکزی حولنده توالیٔ بروج اوزره علی الدوام حرکت وضعیهٔ دوریه سنی معاینه ایله اصحاب ارصاد نصف نهارده بولنان کسوف وقتنده مشاهده ایتمشلردر ﴿نوع رابع﴾ کوکب عطاردك سرعت واستقامتن وبطؤ واقامتن ورجوع وحیرتن وشمس ایله اولان ارتباط واحتراقاتن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردرکه بوکوکب عطارده هم کاه سرعت وکاه استقامت وکاه بطؤ وکاه اقامت وکاه رجوع وکاه سیرنده حیرت عارض وطاری اولور وبو احوالك بیانی بودرکه بوکوکب تدویری اعلاسنده بولنذقده کندی مرکزی حرکتی فلك تدویرینك مرکزی حرکتنه توالیٔ بروج اوزره موافقت ومرافقت ایتمسیله کوکب سریع الحرکه کورینور وچون کوکب جانب تدویره برمقدار میل ایتسه مستقیم الحرکه اولور وکوکب اسفل تدویره نزولده متوسط ایکن بطیٔ الحرکه کورینور زیرا که کوکبك کندی مرکزی نزولده اولمغله حرکتی کورنمز اولوب انجق حرکت مرکزی تدویر کورینور وکوکب اسفل تدویره قریب اولدقده کندی مرکزینك خلاف توالیٔ حرکتی تدویری مرکزینك حاملی حرکتیله علی التوالی اولان حرکتنه مساوی کلوب ایکی حرکت بری برینه معارض ومقابل اولمغله کوکب مقیم کورینور وکوکب اسفل تدویره نزول ایتدکده کندی مرکزی حرکتی مرکز تدویرك حرکتندن زیاده اولوب کوکب راجع کورینور ورجعت کوکب تمام اولوب ایکی حرکت برینه مساوی کلدکده کوکب ثانیا مقیم کورینور وبعد الاقامه بنه بطیٔ کورینور زیرا که کوکبك کندی مرکزی اوج تدویره مساعد اولمغله حرکتی کورنمز اولوب انجق مرکز تدویرك حرکتی کورینور وبعد البطؤ بنه مستقیم وبعده سریع اولور حالبوکیم کوکب کندی تدویرنده دورنی برسیاق اوزره اختلافسز تمام ایدر زیرا که حرکات افلاك ومافیها کندی کره لری منطقه سنه نسبتله بسیط ومتشابه ومستقیمدر وکوکبك رجعتندن مقدم اقامتنه مقام اول ومؤخرینه مقام ثانی دیرلر واما بوکوکب عطاردك مدت رجوعی یکرمی برکوندر ومدت استقامتی اوچ آی ویش کوندر وبوکوکبك فلك حاملی منطقة البروجدن شماله وجنوبه اوچ وربع درجه مائل ایکن تدویرینك دخی ذروهٔ مرئیه سی وحضیض مرئیسی فلك مائلندن کاه شماله وکاه جنوبه مائل

TBMM KUTUPHANESI

اولوب تقريبا التى درجه اختلاف عرضى دخى بولنمشدر وبو احوال مذكوره ايله بوكوكبك دخى سيرنده متحير كبى كورينوب متحير تسميه اولنمشدر وشمسه نسبتله بوكوكب عطارده عارض اولان ارتباط واختراقك بيانى بودركه بوكوكبك حركت حاملى ابدا حركت خارج المركز شمس ايله مساوى اولديغندن مركز تدويرى دخى ابدا مركز شمسه مسامت بولنمشدر * پس بوكوكب عطارد قرص شمسك حولنده تدويرحركتيله دوران ايلدكجه نصف قطر تدويرى مقدارى شمسدن بعد ايله آنى طواف ايدوب بعدين اوسطينه كلدكده كاه صباح وكاه مساده مشعله مثالى برق اوروب كاه شمس ايله محترق اولورزهرهٔ زهرا كبى قرص شمسه ملازم اولوب هر بردوره سنده ايكى كره شمس ايله مقارن اولور بركره نصف سرعتنده يعنى تدويرينك ذورهٔ مرئيه سنده بولندقده ابدا قران واحتراقى واقع اولور وبركره دخى نصف رجوعنده يعنى تدويرينك حضيض مرئيسنده اولدقده ابدا شمس ايله قران واحتراقى بولنورايكى احتراقى ميانده اولان مدت ايكى آيدر ﴿ نوع خامس ﴾ كوكب عطارد اولكى اوج وحضيضنك وجوزهرى عقده لرينك فلك بروجدن مواضعنى وكندى طبيعت واوصافنى وفلكنك مسافهٔ بعدنى وكندينك مقدار جرمنى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت ديمشلردركه كوكب عطاردك اوجى ايكى جوزهرى نقطه لرى منتصفنده يعنى فلك مائلنك منطقة البروجدن جانب شماله غايت ميلنده واقع اولمشدر كه عقدهٔ رأسدن طقسان درجه متأخردرچونكه اوجات وجوزهرات بالاده بيان اولندينى اوزره فلك بروجك حركتنه موافق اولان حركات ممثلات ايله حركت ايدرلر واوج اول عطارد فلك بروجدن مكانى تاريخ رومينك غيرسنه سنده برج ميزانك يكرمى التى بچق درجه سنده ايدى وحضيضى برج حملك كذلك يكرمى التى بچق درجه سنده ايدى ونقطهٔ رأس وجوزهرى تاريخ مذكوره ده برج جديك يكرمى التى بچق درجه سنده ايدى ونقطهٔ ذنب ونوبهرى برج سرطانك كذلك يكرمى التى بچق درجه سنده ايدى پس بواوج وحضيض وبورأس وذنب دخى بالاده كرارا بيان اولنان منوال اوزره حالا تقريباسكز درجه مسافه حركت ايتمشلردرزيرا كه تاريخ رومى حالا ايكى بيك التمش طقوزدر وتاريخ هجرت بيك يوزيدى يه تمشدر * واما كوكب عطارد كطبيعت واوصافنده اهل نجوم اتفاق ايدوب ديمشلردركه كوكب عطارد كطبيعتى منفرد بولنديغى حالده اعتدال اوزره باردويابس اولوب مذكرنهارى بولنمشدر وممتزج اولديغى كوكبك طبيعتيله ممتزج اولديغندن ممتزج ومنافق ناميله تسميه اولنمشدر وبوكوكبك اوصافى ادب وكياست وفهم وفراست وذهن ودرايت ونطق وبلاغت ونقش وكتابت وحساب واصابت وذكاودقت ورفق ورقت وهنروصنعت وحيله وخيانت بولنمشدر وبوكوكب طالع دوشديكى نقطه لرده بواوصاف مذكوره سى معاينه اولنمشدر وبوكوكب حاكم ليلهٔ احد ويوم اربعاء بولنمشدر پس اوليله نك وبويومك اولكى ساعتلرى بوكا نسبت قيلنمشدر واما كوكب عطارد كمقدار جرمنده وفلك ممثلك مسافهٔ بعدنده اصحاب ارصاد وارباب هندسه وحساب اتفاق ايله ديمشلردركه فلك ممثل عطارد كسطح محدبنك مركز عالمدن مسافهٔ بعدى تقريبا ايكيوز يتمش التى بيك والتيوز اللى ايكى فرسخ حساب قيلنمشدر وفلك مزبورك سطح مقعرينك مركز مذكوردن مسافهٔ بعدى تقريبا سكسان يدى بيك وبشيوز يكرمى درت فرسخ كيل اولنمشدر وفلك مرقومك محنى تقريبا يوزسكسان طقوز بيك والتيوز يكرمى سكز فرسخ كيل اولنمشدر وجرم كرهٔ عطارد جرم كرهٔ زمينك تقريبا اوتوز ايكى جزؤندن برجزؤ مقدارى بولنوب براهين ايله جمله سى اثبات اولنوب ابعاد واجرام فتنده يقينا بيلنمشدر زهى قاضى الحاجات كيم عطاردى كاتب آسمانى قيلمشدر فسبحان الصانع الحكيم الخالق البارئ القديم الفاطر القادر القويم جل شانه ﴿ فصل تاسع ﴾ هيئت سماء دنيايى وآنده حاكم اولان قمرزيبايى واحوال واوصافنى واكا متعلق اولان اشيايى التى نوع ايله بيان ايدر ﴿ نوع اول ﴾ قمرك جوزهرنى وفلك مائلنى هيئت وحركتلريله بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت ديمشلردركه سبعهٔ سياره نك سمواتى جمله سندن محسوب فلك قمردركه مركز عالمه نسبتله افلاك تسعه نك فلك اولدروفلك عطارد كزيرنده تمكن ايدوب كواكب سياره دن سيرى اسرع اولان قمرخوب منظر فقط آنده حاكم بولنوب نيراصغر اسميله نامدار اولمشدروفلك قمرك فلك كليسى اجزاى مختلفه يه تجزى برله شكل وهيئتى سيارهٔ سائره افلاكنه نوعا مغايردر * پس فلك كلى قمردرت عدد فلكه مشتملدر اوجى ارضه شامل بيوك فلكدر وبرى ارضه غير شامل كوچك فلكدر وافلاك ثلاثهٔ شامله دن ايكى اولكى فلكلرك

TBMM KUTUPHANESI

مركزلرى مركز عالمدر واوچنجيسى خارج المركزدركه مركزتدويرى حاملدر ودردنجى فلك تدويردركه جرم قمرى حاملدر* پس اول كرهٔ عالم ايله متحدالمركز اولان ايكى فلك اولكيسى ايكى سطح متوازى برله محاط وفلك ثانى بى محيط برجسم كريدر ومحيطنده جوزهر نامنده نقطهٔ رأس وذنب بولنمغله كنديسى جوزهر نامياه شهرتياب اولمشدر ومركز ومحورده ومنطقه وقطبلرده وحركتده فلك بروجه مشابهتندن ممثل نامى دخى بولمشدر وفلك مرقومك سطح محدبى فوقنده اولان فلك عطاردك سطح مقعرينه وسطح مقعرى كندى افلاكندن فلك ثانينك سطح محدبنه تماس قيلمشدر وبوفلك جوزهر كندى فوقنده وجوفنده بولنان افلاك متعدده كبى اولافلك اعظمك حركت ذاتيهٔ يوميه سنه تابع اولوب حركت اولى ايله مركز عالم حولنده شرقدن غربه مجبورا حركت ايدر وثانيافلك بروجك حركتنه مغاير ومخالف كندى حركت ذاتيه سيله مركز عالم حولنده خلاف توالى اوزره كندى فلكلريله شرقدن غربه كيدر بركون بركيجه ده اوچ دقيقه دن زياده جه حركت ايدر وبوكاحركت رأس وذنب ديرلر وكرهٔ عالم ايله متحد المركز اولان ايكى فلكك ايكنجيسى فلك اولك جوفنده يعنى زيرنده ايكى سطح متوازى برله محاط برجرم كرى الشكلدر اكرچه مركزى مركز عالمدر لكن منطقه سى منطقة البروجه مسامت اولان فلك ممثلى منطقه سندن جانب شماله وجنوبه بش درجه مائل اولديغدن فلك مائل نامياه شهرت بولمشدر وبوفلك مائل فلك جوزهرك سطح مقعرى زيرنده قرارايدوب سطح محدبى انك سطح مقعرينه وسطح مقعرى عناصر اربعه نك اعلاسى اولان كرهٔ نارك سطح محدبنه مماسدر وفلك مائل قمر دخى حركت اولى وثانيهٔ قسريه سندن غيرى كندى حركت ذاتيه سيله مركز عالم حولنده خلاف توالى اوزره شرقدن غربه ثخنى درونيده بولنان فلكلر ايله معدل نهاردن ومنطقة البروجدن وقطبلرندن ميل مذكورى قدر مائل بشقه منطقه وقطب اوزرنده بركون بركيجه ده اون بردرجه دن زياده جه حركت ايدر وبوكاحركت اوج قمر ديرلر ﴿نوع ثانى﴾ قمر برى بيكرك فلك حاملى هيئت وحركتيله بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت ديمشلردركه قمرك فلك ثالثى فلك حاملدركه رسم معهود اوزره خارجة المراكز اولان افلاك سيارهٔ سائره ممثلاتى ثخنلرنده جايكير اولدقلرى مثالى بوفلك حاملى دخى فلك مائلنك ثخنى داخلنده برطرزايله متمكندركه سطح محدبى حامل سطح محدب مائله اوج اسميله مسمى اولان برنقطهٔ مشتركه ده مماس اولمشدر وسطح مقعرى حامل سطح مقعر مائله حضيض نامياه ملقب اولان برنقطهٔ مشتركه ده تماس ايتمشدر وفلك مرقومك مركزى مركز عالمدن كندى قطرى اجزاسيله اون درجه وبر ربع جانب اوجنه خارجدر پس منوال مذكور اوزره فلك مائلدن فلك حامل افراز اولندقده مائلدن ايكى معهود كره قالوركه متمم فلك مائل ديرلر وبوفلك حامل حركات ثلاثهٔ قسريه سندن غيرى فلك مائلى ثخننده كندى مركزى حولنده مائلى منطقه سنه مسامت منطقه ده ومحورينه موازى محور اوزرنده حركت وضعهٔ ذاتيه سيله غربدن شرقه توالى بروج اوزره بركون بركيجه ده يكرمى درت درجه دن زياده جه مركز تدويرقمرى معاتحريكيله دوران ايدر چونكه بوفلك حاملك بوتوالى اولان حركت غربيه سنك اون بردرجه سندن زياده جه سنه فلك جوزهرك وفلك مائلك خلاف توالى اولان حركت غربيه لرى مقابل كلوب معارض اولوب كيروكتورر پس حامل قمرك توالى اوزره تقريبا اون اوچ درجه حركت يوميه سى قالوروسريع السير اولان قمرك فلكى اصغر افلاك شامله اولمغله بروج اثنى عشردن هربرنده تقريبا ايكى كون وثلث كون قدرمكث ايدوب يكرمى سكز كونده فلك بروجى قطع ايدوب بردوره سن تمام ايدرويكرمى طقوز بچق كونده بركره شمسه اريشوب انكله محاق اولور اول جهتدن شهور قمريه نك برى يكرمى طقوز كون وبرى اوتوز كون رؤيت حسبيله حساب اولنور واعتداليله قريب اولان غروب ايله اهالئ اقاليم شماليه وفصول اربعه ده اولان غروب ايله اهالئ اقاليم جنوبيه يه يعنى خط استوايه قريب اولنلره هلال آسان كورينور زيراكه مدارات يوميه بوشماليه ده مائله در واول جنوبيه ده قائمه يه قريبدر * پس قمر غروب شمس عقبنجه نزول ايتميوب افقدن عالى اولور ﴿نوع ثالث﴾ قمرك فلك تدويرنى شكل وحركتيله بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت ديمشلردركه قمرك فلكرايى انك فلك تدويريدركه ارضه غيرشامل بركوچك فلكدر وقمرك كندوسنى حاملدروفلك خارج المركزك منطقه سنده مركوز وبرجيثيتله مغرقدركه قطرتدويرى سطحين حامله مماس

TBMM KUTUPHANESI

ومساويدر وفلك تدويرسطح واحد براله محاط برجرم مصمت كريدر وفلك حاملك جرمنده كندى مركزى حولنده خلاف توالى اوزره حركت وضعيه ايله شرقدن غربه دوران ايدوب برجانبنده مركوز اولان قمرى معاندويرايله آلوب كيدر * پس تدويرقمرتداويرخمسهٔ متحيره نك خلافنه حركت ايدروبوفلك تدويركندى مركزى حولنده حركت شرقيهٔ مذكوره سيله جرم قمرى بركون بركيجه ده كندى منطقه سنك اوچيور التمش درجه سندن اون اوچ درجه قدر قمرى تحريك ايدوب يكرمى سكز كونده حاملى كبى بردوره ستى تمام ايدر وبوكا حركت اختلاف وحركت خاصه ديرلر وكوكب قمردخى سطح واحد براله محاط برجرم كرى الشكلدر وكندیسى مصمت ومظلم وازرق ومصيقلدر وخمسهٔ متحيره كبى رسم سابق اوزره فلك تدويرى جرمنده بوقمر برحيثيتله مغرفدركه سطح قمرتدويرينك ايكى قطبى منتصفنده منطمه سى عندنده برجانبده واقع برنقطهٔ مشتركده سطح تدويره مماسدر يعنى جرم قمرتماميله جرم تدويرده واقع اولوب سطحى سطحنه تماس ايتمشدر وفلك حاملك برطرفنده فلك تدويرك بيان اولنان حركتى كبى كرهٔ قمرك دخى تدويرى طرفنده كندى مركزى حولنده خلاف توالى بروج اوزره حركت وضعيه سنى ودوران شرقيه سنى اصحاب ارصاد رأى العين مشاهده ايتمشلردر لاساكن فى الافلاك ديوب كتمشلردر وبوتدويرك محيطى اوزرنده بوقمرك مركزى حركتى حاملك محيطى اوزرنده تدويرى مركزى حركتندن اقل اولديغندن ابدا كوكب قمرنه راجع بولنورونه مقيم كورينورانجق ذروهٔ مرئيه سنده بطئ السير مشاهده اولنوروكوكب قمرك فلك حاملى منطقه سى فلك مائلى منطقه سنه مسامت اولوب فلك تدويرى ذروه سى دخى فلك حاملى منطقه سنه ملازم بولنديغى جهتدن بيانن سبقت ايدن فلك مائل قمرك منطقة البروجدن شمال وجنوبه اولان بشردرجه ميلدن غيرى كوكب قمرك عرضى بولنمز وسيارهٔ سائره كبى اختلاف عرضى اولمزز يراكه قمرك مائلى وحاملى وتدويرى وسطح واحدده برى برينه مسامت ومطابق بولنوب برى برندن مركز منحرف ومائل اولمزوبوافلاك اربعهٔ مذكوره ايله احوال قمرنظام بولمشدر ❊ نوع رابع ❊ نيراعظمه نسبتله نيراصغر اولان قمره عارض اولان احوالى بيلدرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت دعمشلردركه شمسه نسبتله قمره عارض وطارى اولان احوالك بريسى محاقدراعنى بزه توجه ايدن وجهى شمسدن اوزرينه واقع اولان نوردن خالى اولمسيدر نوخسه شمس ايله قمرك مياننده ارضك حائل اولمسيله محاق اولمزز يراكه نيرين اراسنده خيلولت ارض خسوقدر محاق دكلدر وقمرك برحالى دخى ازديادداعنى قمرك شمسدن تباعدى سببيله نورمزبوروجه مذكوردن زياده كورنمسيدر وبرحالى دخى تربيع اولدراعنى قمرك بزه مواجه اولان وجهنك نصفى قبل الكمال نورشمس ايله منور اولمسيدر وبرحالى دخى كمالدراعنى نورمذكورك ازديادى تمام اولمقدر وبرحالى دخى نقصاندر اعنى قمرشمسه بعدالكمال تقاربى حسبيله نور مزقومك وجه مزبوردن ناقص اولمسيدر وبرحالى دخى تربيع ثانيدراعنى قمرك بزه مواجه اولان وجهنك نصفى بعد الكمال منور قالمسيدر وقمرك برحالى دخى شمسى كسوف ايتمسيدر اعنى شمس منيرك بزه مواجه اولان وجهنك كليسنى يابعضيسنى قمرك بزدن ستر ايتمسيدر وقمرك برحالى دخى كندى منخسف اولمسيدر اعنى شمس ايله قمرك مياننده ارضك حائلى اولمسيله قمرك كليسى يابعضيسى كندىيه واقع اولان نورشمسدن خالى قالمسيدر * وقمرك بواحوال مذكوره سنك بيانى بودركه چونكه جرم قمر كندى نفسنده ازرق لاجوردى نه كوك نه سياهه مائل وآينهٔ پولاد كبى مظلم وكثيف وسطحى مصيقل برمدور طوب شكلنده نسبه دركه غيريدن آلديغى نورى مقابلنه عكس ايتمكه قابلدر پس كرهٔ قمرنور وضياسين انجق شمس منيردن مستفيد اولوب اكاموا جه اولان نصفنك اكثرى ابداضيابولمشدر اكرارالرنده خيلولت ارض مانع اولمزسه بوحال اولمشدر وكرهٔ شمس كرهٔ قمردن اعظم اولديغندن قمرك نصفندن اكثرينه ضياويروب نصفندن اقلى مظلم قالمشدر وظل ارض شكل مخروط اولوب فلك زهره نك سطح مقعرنده نهايت بولمشدر وظلك رأس مخروطى منطقة البروجه مسامت اولمق لازمدر زيراكه مركز شمس منطقهٔ خارج المركزنده ابداسطح منطقة البروجه ملازمدر پس عندالاجتماع اعنى شمس ايله قمر قلك بروجدن برموضعده بولنسه لرقمر بزمله شمس اراسنده واقع اولوب نصف مظلمى بزه مواجه كلوروقمرك نصف منورندن بزه برنسنه كورنمزاولورپس محاق بودروچونكه قمرسيرسريعيله شمسى اون ايكى درجه قدر چوب اندن بعيداولوروقمرك نصف منورى برمقدار بزه ميل ايدروانك بزه برجانبى كورينورپس

TBMM KUTUPHANESI

هلال بودر وبو محاقدن برکون صکره اولور زیرا که قمر برکون برکیجه ده اون اوچ درجه قدر بیان اولندیغی اوزره حرکت ایدر وشمس هم اول مدت ایچنده بر درجه قدر حرکت ایدر * پس قمر شمسدن هر کون اون ایکی درجه قدر تباعد ایدر بعد الهلال قمر شمسدن یومافیوما اون ایکیشر درجه بعید اولدقجه قمرك شمسه قریب اولان طرف غربیسندن یکانصف منورینك بزه میلی زیاده اولور * پس ازدیاد بودر وبعده قمر شمسدن تباعد ایتدکجه ضیاسی هر کیجه بزه نسبتله زیاده اولوب ربع دور اولان اوچ برج قدر اندن بعید اولدقجه قمرك نصف وجه منوری کورینور پس تربیع اول بودر بعده شمسدن تباعدله بروج سته قدر قطع ایلدکده قمر شمسه مقابل اولمغله بزلر ایکیسنك میاننده بولنورز نصف منوری تمامیله بزه توجه ایدوب قمر بدر منیر اولور پس کمال بودر * بعده قمر مقابله دن منحرف اولدقده فلکك نصف آخرندن یوما فیوما شمسه قریبی حسیبله نصف مظلمی جانب غربیسندن یکا شیئا فشیئا ینه بزه میل ایدر اومقداری نصف منوری جانب شرقیسندن شمسدن یکا کیدر وبزه نسبتله ظلمتی زاید ونوری ناقص اولور پس نقصان بودر * وبعده قمر شمسه تقرب ایتدکچه ظلمتی هر کیجه زیاده جه اولوب ایکیسنك آره سنده ینه ربع دور فلك قالدقده قمرك تکرار بزه نصف وجه منوری کورینور پس تربیع ثانی بودر بعده قمر شمسه یوما فیوما قریب اولدقجه ظلمتی شیئا فشیئا زیاده اولوب نوری نقصان بولور تاکیم اجتماع شمس ایله ثانیا محاق اولور وقمر بو احوال ایله بو منوال اوزره سیر منازل وقطع بروج ایدوب کاه شمسه مقابل وکاه مقارن اولمسیله تقریبا هر یکرمی طقوز بچق کونده برکره نیر اعظمله محترق ومحاق اولور (ذلك تقدیر العزیز العلیم) فسبحان الصانع الحکیم والقادر القدیم ﴿نوع خامس﴾ نیر اعظمه نیر اصغرله طاری اولان کسوفی ونیر اصغره حیلولت ارض ایله حاصل اولان خسوفی وقمرله اوجی میانینده توسط شمسی وحرکت اوج وحضیض وجوزهر قمری بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردرکه بو کرهٔ قمر کندی نفسنده کثیف ومظلم اولدیغندندرکه شمس ایله اجتماعی وقتنده فلك مائلندن حاصل اولان رأس وذنب عقده لری عندنده منطقهٔ بروجدن طریق شمسه مصادف اولسه جرم قمر بزمله شمس آراسنده حائل اولوب ضیاسنك کلیسنی یا بعضیسنی بزدن ستر ایدر پس کسوف شمس بودر وانك وجهنده اول وقت ظهور ایدن سواد جرم قمرك لونیدرکه حین کسوفده سواد شمس مغرب جهتندن بدأ ایدر زیرا که حرکت غربیهٔ قمر حرکت غربیهٔ شمسدن وجه مشروح اوزره زیاده اسرع اولدیغندن قمر مغربدن کلوب شمسه ایریشوب حائل اولور بعده انی کچدکچه سیری سرعتندن شمس منیرینه مغرب جهتندن انجلایه باشلر وبو حالت کسوف حیلولت قمردن حادث اولدیغندندرکه کسوف شمس ابدا قمرك محاق حالنه مخصوص اولوب سائر احوالنده اصلا بولنمامشدر واما خسوف قمرك بیانی بودرکه اکر کرهٔ قمر استقبالی وقتنده ذکر اولنان رأس وذنب عقده لری عندنده منطقهٔ بروجدن ایکی جزؤ مقابل عندنده یعنی محاذاتنده شمس ایله مقابل اولسه کرهٔ زمین ایکیسنك میانینده حائل اولوب قمرك شمسه مواجه اولان وجهنه ظل ارض واقع اولور وضیای شمس قمرك کلیسنه یا ظل ارض واقع اولدیغی مقدارینه واصل اولیوب ظلمت اصلیه سی اوزره قالور * پس خسوف قمر بودر وقمرك انخساف وانجلاسی ابتدا مشرق طرفندن ظهور ایدر زیرا که شمسك حرکت شرقیه سیله حرکت ایدن ظل مخروط ارضك جانب غربیسنه کرهٔ قمر حرکت غربیه سیله مغرب طرفندن واصل اولوب قمرك اولا طرف شرقیسی ظله داخل اولوب ابتدا اول طرف منخسف اولور کذلك اولا قمرك طرف شرقیسی ظلدن عبور وخروج ایدوب ینه ابتدا اول طرف انجلا بولور بو حالت خسوف حیلولت ارضدن حاصل اولدیغندندرکه خسوف قمر ابدا بدر وکمالی حالنه مخصوص اولوب سائر احوالنده هرکز اکا خسوف عارض اولمشدر وینه شمسه قیاس ایله قمره عارض اولان احوالك بری بودرکه شمس حرکت وسطیه سیله حرکت ایلدکچه قمرك اوجیله مرکز تدویری میانینده ابدا توسط ایلر زیرا که قمرك مرکز تدویری کندی اوجنده ایکن مرکز شمس ایله فلك بروجدن بر نقطه عندنده مقارن اولسه لر بعده اول نقطه دن قمرك فلك جوزهریله فلك مائلنك خلاف توالی اوزره حرکتلریله اوج قمر شرقدن غربه ومرکز تدویر اول نقطه دن توالی بروج اوزره غربدن شرقه حرکت ایدرلر شمس دخی علی التوالی غربدن شرقه حرکت ایدر تقدیر ازلی برله اول ایکی حرکت اوج قمر ایله غربه وحرکت حامل مرکز تدویر قمر ایله شرقه اویله برطرزوطوز اوزره حرکت ایدرلرکه ابدا شمس منیر

ایکیسی میانده متوسط بولنور وبو توسطدن لازم کلورکه مرکز تدویر قمر شمس ایله ایکی تربیع اوقاتنده کندی حضیضنده بولنه واستقبال واجتماع اوقاتنده قمر کندی اوجنده بولنه پس مرکز تدویر قمر هر بردور وسطیسنده ایکی دفعه اوجنه صعود ایدوب ایکی کره حضیضنه نزول ایدر (ذلك تقدیر العزیز العلیم) زهی صانع حکیم جل جلاله العظیم وعم نواله الکریم * اما قمرك اوج وحضیضی مائلیله ورأس وذنب عقده لری ممثلیله متحرك اولدقلری علتدن اوجات وجوزهرات سائره کبی فلك بروجدن مواضعی متعین دکلدر بلکه حرکت مائل وممثل ایله سیارودواردر ﴿نوع سادس﴾ نیراصغرك طبیعت وصفاتن ومقدار جرمن وبعد فلکن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل نجوم اتفاق اوزره دیمشلردرکه بوکوکب قمرك طبیعتی اعتدال اوزره بارد ورطب اولوب مؤنث لیلی بولنمشدر وسعد متوسط نامیله تسمیه اولنمشدر وبو قمرك اوصافی ضعف وعجز وعی وجهل ومهانت وعجله ونمیمه واخبار ودلائل وحرکت وصوت بولنمشدر وقمر طالع بولندیغی نطفه لرده اوصاف مذکوره سی مشاهده اولنمشدر وقمر حاکم یوم اثنین ولیلهٔ جمعه بولنمشدر * پس اول یومك وبو لیلهنك اولکی ساعتاری بوکا نسبت قیلنمشدر * واما کوکب قمرك جرمی مقدار نده وممثل مائلنك مسافهٔ بعدلرنده اصحاب ارصاد وارباب حساب واهل هندسه اتفاق اوزره دیمشلردرکه فلك جوزهر قمرك یعنی ممثلك سطح محدبنك مرکز عالمدن مسافهٔ بعدی تقریبا سکسان یدی بیك وبشیوز یکرمی درت فرسخ کیل اولنمشدر وبو فلك مزبورك سطح مقعرینك مرکز مذکوردن مسافهٔ بعدی تقریبا سکسان ایکی بیك وبشیوز قرق التی فرسخ حساب قیلنمشدر وبو فلك جوزهرك ثخنی تقریبا درت بیك وطقوز یوز یتمش سکز فرسخ بولنمشدر وفلك مائل قمرك سطح محدبنك مرکز عالمدن مسافهٔ بعدی تقریبا سکسان ایکی بیك وبشیوز قرق التی فرسخ کیل اولنمشدر وفلك مزبورك سطح مقعرینك مرکز مذکوردن مسافهٔ بعدی تقریبا قرق اوچ بیك ویوز طقسان سکز فرسخ حساب قیلنمشدر اکر بومسافهٔ محسوبه دن نصف قطر ارض طرح اولنسه که اول بیك ایکیوز یتمش ایکی فرسخدر * پس روی زمینك هر طرفندن فلك قمره وارنجیه دکین مابین الارض والسماء تحقیقا قرق بر بیك وطقوزیوز یکرمی التی فرسخ قالورکه تقریبا اوتوز ایکی نصف قطر ارض مقداری مسافهٔ علیادر وبو مسافه درکه عالم کون وفساد وجهان حدوث وتغیرات اثیادر ومکان عناصر ومواليد ومحل کائنات جوسمادر وعالم صورت وشهادت وموضع ضیق وعناودار دنیادر وفلك مائل قمرك ثخنی تقریبا اوتوز طقوز بیك واوچیوز قرق سکز فرسخ بولنمشدر واما جرم کرهٔ قمر جرم کرهٔ زمینك تقریبا قرق ایکی جزؤندن برجزؤی مقداری بولنوب بیان اولنان افلاك ونجومك ابعاد واجرامی اربعهٔ متناسبه ایله اصحاب ارصاده عیان اولوب نیجه دلائل حسابیه وبراهین هندسیه وتجاریب عقلیه ایله بالجمله اثبات اولنمشدر واهلنه بیلنمشدر پس بالاده بیان اولنان هیئت اسلامده ابعاد واجرام سموات وارضینی بشریوز بیللق یول ایله تعریفدن مراد تعیین عدد دکلدرکه مقادیر کیل اعتبار اولنه بلکه عظمتلرنده مبالغه دن کنایه در زیراکه قدرت باری بی نهایه در والله اعلم بما فی ملکه ﴿فصل عاشر﴾ نیراصغرك اعنی کوکب قمرك قدرت باریله تأثیراتن وبروج اعتباریله اختیاراتن وسبعهٔ سیاره نك تأثیرات ساعاتن وافلاکن اعداد واصوات ونغماتن وحرکات مراکزله دوائر مرسومه اعتباراتن واثریاتن ومبدأ تأثیراتن بش نوع ایله بیان وعیان ایدر ﴿نوع اول﴾ کوکب قمرك قدرت باریله تأثیراتن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت اتفاق اوزره دیمشلردرکه تقدیر عزیز قدیر ایله اجرام علویه نك علی مراتبهم اجسام سفلیه ده انواع تأثیراتی اولمغله اغلب تأثیراتی شمس آنك حرارتیله بولندیغی کبی قمرك دخی اکثر تأثیراتی رطوبتیله بولنمشدر فعلی هذا خلاق عالم بوکوکب قمره کندی قدرتیله نیجه خاصه لر بخش ایتمشدرکه * جمله دن بری چون قمر افق بحردن طلوع ایدر ماء بحر آنکله مد اولوب ساحلنه اقبال ایدر وقمر نصف نهار بحره کلدکده مد بحر نهایت بولور پس قمر نصف نهاردن منحط اولدقجه ماء بحر سواحلنده جزر اولوب چکیلور تاقمر افق بحره نزول ایدنجیه دکین چون قمر افقدن اینجزرهم نهایت بولور پس بومنوال اوزره جزر ومد اولور * وخواص قمردندرکه قمرك ازدیادی زماننده یعنی آیك نصف اولنده کثرت سخونت ورطوبتدن عروق دمله ممتلی اولوب ابدان حیوان وانسان قوت بولور اما کمال قمر دنصکره یعنی آیك نصف ثانیسنده غلبهٔ برودت ویبوستدن اخلاط اربعه غوربدنده بولنمغله دم عروق آزقالوب نشو ونما اقل

اولور

TBMM KUTUPHANESI

اولورلرابدان حيوان وانسان ضعف بولور وخواص قمردندركه آيك نصف اولنده مريض اولنلرك ابدانى قوتلى بولنوب اغلبنك مرضى دفع اولور وآيك نصف ثانيسنده مريض اولنلرك ابدانى ضعيف اولوب امراضى قوت بولور * وخواص قمردندركه نورقمرك ازديادى ايامنده ذوى الارواحك مغزسرلرى زياده اولوب نقصانى ايامنده مغز رؤس دخى نقصان بولور * وخواص قمردندركه ماهتابده انسان قمره قارشو اويوسه ياچوق اوتورسه بدننه رخاوت وكسل كلوب صداع وزكام حاصل اولور * وخواص قمردندركه ماهتابده لحوم حيوان قالسه زمان قليل ايچنده طعم وريحه سى متغير اولور * وخواص قمردندركه نورقمرك ازديادى ايامنده بحار وانهار ايچنده سمك سمين اولوب وجه مايه سعود ايدر ونقصانى ايامنده سمك ضعيف اولوب قمر مايه كيدر * وخواص قمردندركه آيك نصفى اولنده حشرات ارضك يوزينه كلوب كثرت بولور وسباع اكل اجساده زياده حريص اولور وآيك نصف ثانيسنده حشرات وسباع اموري برعكس اولور * وخواص قمردندركه آيك نصف اولنده غرس اولنان اشجار زياده نشو ونما بولور ونصف ثانيسنده غرس اولنان ضعيف اولور ياقورر * وخواص قمردندركه آيك نصف اولنده جميع فواكه وريا حين واعشاب ونباتات اكثر نشو ونما بولوانى زياده اولور * وخواص قمردندركه آيك نصف اولنده قامش وكتان ونباتات بابس اوزرينه نورقمر واقع اولسه زياده چورر يوب پاره لنور ونصف ثانيده قليل اولور * وخواص قمردندركه كرهٔ مصقل قمر آينه مثالى كرهٔ ماءوارضدن مقابل ومواجه بولندينى بحر وبرك جزائر وسواحلن وسفن واموا جك وجبال ووهادك وقرى وبلادك جميع اشكال والوانيله واشخاص واحواليله برعكس ايدوب كوسترر وانعكاس ارصاداول آينه ده وجه ارضى تماماسير ايدرلر لكن اول مرآت صافى بزدن بغايت بعيد اولديغندن اشكال اشيا تشخيص اولنميوب انك وجهى بوعكوس ايله مغبر اولوب مكدر كورينور كه اكا كلف قمرديرلر وسيارهٔ سائرنك صفات مذكوره سنك ساعت مخصوصه سنده اشباح وارواحه تأثيرات خفيه سى بيان اولنان تأثيرات نيرينه اعنى خواص شمس وقمره قياس اولنمشدر حالبوكيم عالمك جميع اجزاسنده مؤثر حقيقى انجق حق تعالى بيلنمشدر وبوافلاك ونجوم وطبايع دولاب وآلات وخيالات امثالى بولنمشدر * پس بواحوالى تفكر وتذكر معرفت مولايه هادى وبادى اولمق ايچون وجمله يى انسانده بولمق ايچون افلاك ونجوم احوالى بومعرفت نامه ده بومقدارجه بيان ايله كتابت قلنمشدر (نظم) حمداول اللهه كه يكتادراول * داخى داناوتوانادراول * اكامخصوص ومسلمدرهم * موبموجمله امورعالم * متصرف اودراشيايه تمام * نه خواص آره ده هركزنه عوام

﴿ نوع ثانى ﴾ كوكب

قمرك بروج اعتباريله اولان خواص واختياراتن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل نجوم قمر مرقومك هر بروجايله بشقه برتأثيرنى تجربه ايلدكلرين تقويم ايله تحرير ايتمشلردر * پس اول تقويمى بوندن اقدم لسان تركيده نظم ايتمش ايكن اول منظومه مزى بومقامده يازمق مناسب كورلمشدر * نظم *

بسمك اللهم يا امن الخطر	ابتدأنا باختيارات القمر	حمدلله چوق صلات وچوق سلام
اول رسول وآل وصحبينه مدام	بعده دير حقى بلكل اى بكم	اهل هيئت قولدر بو ديديكم
چارعنصر اوزره نه چرخ كرات	قاپلامش برى برين صق طبقات	پس بصل مثلى اولور مجموعى طوپ
مركز ارض اولمش اثقال جذوب	اول وسطدر مركز عالم همان	هرجهتدن اثقل اول نقطه نهان
(چرخ) اعظم كيم محيط جمله در	جام اطلسدر ديمه انجمله در	هر جهتدن اول محدد فوقدر
كونده بردور ايتمده بر شوقدر	كيم يكرمى درت ساعتده مدام	شرقدن غربه ايدر دورين تمام
هم ايچنده اولان افلاكى بيله	دوندرر كنديله شرقى غرب ايله	كيجه كوندوزهر طلوع وهرغروب
قطب عالم اوزره دورندن اولوب	(چرخ) نامنده اون ايكى برج بيل	منطقه ده هربرن سى سهم قيل
هب ثوابتله اول اولمش محتشم	قطب عالمدن جداقطب اوزره هم	غربدن شرقه دونر آهسته جه
اولسه يتمش بيل كيدر بردرجه	غربدن شرقه زحل داخى كيدر	اون ايكى برجى اوتوز بيل قطع ايدر
مشترى هم غربدن شرقه كيدر	اون ايكى بيلده همان بر دور ايدر	غربدن مريخ هم دوران ايدر
بربيل اون برآيده بردوره كيدر	چرخ) نامن قطبى طوغروسنده تام	شمس هم چرخيله دورايلر مدام

TBMM KUTUPHANESI

غربدن شرقه کونش دخی کیدر
غربدن شرقه عطارد هم کیدر
غربدن شرقه دخی آی دورایدر
صان قاون اون ایکی دیلم بولنور
چون حمل نورایله جوزا در بهار
هم شتادر برج جدی ودلو وحوت
بو بروجه ایتمدین تحویل کون
یای حزیران وتموز طباخ حار
بیل هر آیده قتی برجه کون کیدر
اولمش ایامی اوتوز برکون نهار
اول برج حمل نور وز اولور
اولمش ایامی اوتوز کون ای شجیع
(ماه) مایس آخر فصل بهار
برج جوزاده اوتوز برکون کیدر
اون برنده شمس هم تحویل ایدر
اولمش ایامی اوتوز برکون تمام
بیل اغستوس آخر صیف اول زمان
سنبله برجن اوتوز برکون کچر
اون ایکنجی کون کونش تحویل ایدر
او کیجه یه هم برابردر او کون
اون ایکنجی کون کونش تحویل ایدر
اول اوتوز کوندر تمام اول ماهری
(ماه) کانون اول فصل شتا
ربعینك اولی اول کون اولور
(اوسطی) کانون ثانیدر قیشك
هم اوتوز کونده اوبرجی قطع ایدر
سال رابع درت ربع برکون اولور
هم اوتوز کونده اوبرجی سیرایدر
(ابتدای) سال شمسی مارت بیل
هربری بر آیه مخصوص اولدی ظرف
زادر ایلول ودو تشرین باوها
هزایح هوزا جد هوایله عد
بیل یوز التمش التیدر تاریخ سال
هم بوترتیب اوزره دائم دورایدر
کیم اوتوز اوچ بیل اوتوز اوچ مارت
حرفی جمع ایت بازار حرفیله هین
ایکی هفته دن نه کون غایت بولور
غرهٔ شهر قمردر هم هلال
بارجب شعبان دالها رمضان

بیلده براون ایکی برجی قطع ایدر
جمله نك تحتنده در دور قمر
دوره س یکرمی سکز کونده کیدر
هرقسم بربرج آدیله اصل اولور
فصل پای سرطان اسد سنبله دار
اون ایکی برج اون ایکی آیدر مدام
اون کون اقدم روم آیك باشله بتون
هم خریف ایلول وتشرینین تام
هر آیك قاچنده کون تحویل ایدر
اون برنجی کون کونش تحویل ایدر
پس برابر اول شبه اول روز اولور
عاشرنده شمس هم تحویل ایدر
بیل اوتوز بردر اکا لیل و نهار
بیل حزیران اول صیف ای پسر
سرطان برجن اوتوز برکون کچر
اون ایکنجی کونی کون تحویل ایدر
اولمش ایامی اوتوز برکون همان
(ماه) ایلول اول فصل خریف
برج میزان ایچره اوتوز کون کیدر
(ماه) تشرین اول اوسط در کوزه
برج عقربدن اوتوز کونده کیدر
اون برنده شمس هم تحویل ایدر
هم اوتوز برکون آنی بیل ای فتا
کون دونر اوزانمه یی شبدن آلور (برج
هم اوتوز برکوندر انی صایشك
بیل قیشك صوکی شباطی کوچك آی
پس شباط یکرمی طقوزی بولور
چون حمل برجنده کون فیروز اولور
هم شهور رومی استخراج قیل
مارت ها ابریل الف جیم مایس آل
هم دوکانون زاجیم اشباط واوشها
کیم بویکرمی سکز حرفك کیری
مارتده دربازار ابجد لفظنده دال
اولسه آزرله محرم بر او بیل
اولور سال محرمله اوتوز دردی بولور
ابتدا هفته در ر یو م احد
غره سی اول آیك اول کوندن اولور
زا محرم باصفر جیم ها د ر آد
زآبی شوال قعده الف جیم حجه دان

بیلده برهم چرخ زهره دور ایدر
سرعت اوزره کندی چرخیله دونر
(چرخ) ثامن اون ایکی قسم ارلنور
کون هراوجنده ایکن برفصل اولور
فصل کوزمیزان وعقرب قوس طوت
روم آیك اوتوز کون اقدم بیل تمام
بیل بهار آزار نیسان وایار
قیش دوکانون وشباط اولمش تمام
(ماه) آزار اول فصل بهار
هم حمل برجنده اوتوز کون کیدر
(ماه) نیسان اوسط فصل ربیع
برج ثور ایچره اوتوز برکون کیدر
اون برنجی کون کونش تحویل ایدر
هم اوتوز کون اون اوچنده کون دونر
(ماه) تموز اوسط صیف ای همام
هم اسد برجن اوتوز برکون کسر
اون ایکیسنده کونش تحویل ایدر
اولمش ایامی اوتوز کون ای ظریف
برج میزان اولینه کلسه کون
ایرمش ایامی اوتوز برکوندوزه
(بیل کوزین تشرین ثانی آخری
برج قوس ایچنده اوتوز کون کیدر
اون برنده برج جدیه کون کلور
جدی ایچره کون اوتوز کون قالور
عاشرنده برج دلوه کون کیدر
اوچ بیل یکرمی سکز کون ربع صای
تاسعنده برج حوته کون کیدر
بیل تمام اولوب بنه نوروز اولور
لفظ ابجد هوز اولمش هفت حرف
واوحزیران همزه تموز آب دال
حفظ ایت ابجد وزواید هوز بجد
حرف بازار اوله هر بیلده بری
ارتهسی سال اول بازار هایه کیدر
سال تداخل ایده برسال طرح قیل
کردیلر سن شهر رومك غره سین
باشله اول مجموعی بوندن ایله عد
چون محرمدر عربده رأس سال
دو ربیعه واو الفدر دو جماد
هشت حرف اولدی اهیج زدیودهمان

TBMM KUTUPHANESI

هر برید بر سنه حاکم اولان
بیك یوز التمش التی یه چون کلدی سال
حاکم سال اول محرم اولدی دال

ایرته سی بیل حاکم سالدر الف
دور دائمدر هیچ اولمز مختلف
بیلمك استرسن هلال نه کوندر اول

حرفنی حاکمله جمع ایت غره بول
غرهٔ شهر هلالی هم تمام
ایکی هفته کونلرنده بول مدام

ابتدا شمسك مکانن بوله سن
تا برج ماهی آندن بیله سن
بر درجه کون کیدر هر کون همان

آی کیدر اون اوج درجه اولزمان
آی کونی هر کون اون ایکی درجه
چون کیچر بویله حساب ایت هر کیجه

پس شهور رومدن بیل شمسه جای
قاچ کیجه کچمش هلال اول ماهی صای
تا که معلوم اوله آندن جای ماه

ماهه نه برجك قاچیدر سیرکاه
آنده ایکن مه نه ایشدر اختیار
کیم آیك هر برجده بر حکمی وار

یا آیك کچمش شبن تضعیف قیل
بش عدد هم ضم ایدوب قاچ اولدی بیل
اول عدد قاچ کره بش اولدیسه صای

قلنی برج اولمش دخی بیل شمسه جای
شمسدن باشله بشر هر برجه ویر
باشدن آزی صایمه برج ماهه ایر

چون حمل برجنده خوش بولنسه آی
هر ایشی بدأ ایتمکی سن بخشی صای
کلسه برج ثوره تزویج ونکاح

قیل تجارت هم بنا خیر وصلاح
کلسه مه جوزایه قطع ایله ثیاب
علم اوقی هم آل عقار وآل دواب

سر طانده خوشدر ارسال خبر
شرب مسهل بخشیدر نقل وسفر
مه اسدده عرض حاجت بخشیدر

زرع وتعمیر حجامت بخشیدر
سنبله برجنده اولسه کی جدید
صحبت نسوان مناسب آل عبید

کلسه مه میزانه قیل بیع وشرا
ایله صحبت دکله لحسان ایچ دوا
برج عقربده کرك طهر وعفاف

عزلت وصمت وفراغ واعتکاف
قیل حجامت کلسه برج قوسه آی
لبس واستحمام وحلق بخشی صای

کلسه برج جدیه قیل صید وشکار
حفر آبارو زراعت ایله کار
کلسه برج دلوه مه خوشدر رکوب

وضع بنیاد دخول بلده خوب
حوته کلسه ایله دریاده سفر
عهد وشرکتدر تجارت معتبر

بیك یوز التمش التی تاریخنده تام
بولدی یوز بیت ایچره تقویم اختام
حقی ایتدك اختیاراتی بیان

حقه هر حالده توکل قیل همان
عالم اجسامی چون بولدك خیال
عالم ار واحه کل خوش بونده قال

﴿ نوع ثالث ﴾

سبعهٔ سیاره نك بری برینه نسبتله تشبیهاتن ووجه ارضده آفاق اعتباریله تأثیرات ساعاتن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل عبرت وخیرت دیمشلردرکه بوعالم نه کونه عجیب اختراع وایجاددر وبوافلاك نه غریب صنعت وحکمتدر وبوجهانی تنظیم نه نهایتسز قدرت وعظمتدر فسبحان الصانع الحکیم وبوافلاك ونجومی بوهیئت وترتیب اوزره خلق ایدن باری تعالی یه نچه یوزبیك کره حمدوثنالر اولسونکه بزلره لطف وعنایت ایدوب آفتاب عالمتابی سیارهٔ سائره وسطنده وضع ایتمشدرکه روی زمینه اعتدال اوزره حیات بخش ایتمشدر اکر شمس منیر بوتأثیر ایله فلك قرده اولسه ایدی شدت حرارتدن روی زمین محترق اولوردی واکر فلك بروجده اولسه ایدی شدت برودتله طبایع فاسد اولوردی پس کواکب سبعهٔ سیاره میانده سلطان جهان وسیارهٔ سائره اکا جنود واعوان اولمشدرکه قمر وزیر وعطارد کاتب وزهره سازنده ومریخ سرعسکر ومشتری قاضی وزحل خزینه دار امثالی کلمشدر واما مجره که اکابر زده صمان اوغریسی وکعبه یولی دیرلر وعرب سرج السماء وامام النجوم وعجب کهکشان دیرلر بونك حقیقتی فلك بروجده بیان اولنان قدر سادسك حداصغر لرندن کواکب ثابتدرکه بربرینه قریب اولدقلرندن بری برینی طمس ایدوب سحاب ابیض کبی کورنمشدر لکن مجرهٔ مذکوره نك کیجه اولندهٔ برباشی جنوبده وبرباشی شمالده بولنوب نصف لیلده رأس جنوبیسی غربه وشمالیسی شرقه واروب آخر لیلده رأس غربیسی شمالی وشرقیسی جنوبی اولوب بزه نسبتله رحوی دور ایتمسنك حقیقتنده عقول فحول متحیر قالمشدرکه اکرچه بیانندهٔ قیل وقال اولمشدر والله اعلم بحقایق مافی ملکه واما کواکب سبعهٔ سیاره نك روی زمینده بحسب الآفاق ساعت بساعت نوبتله اولان تأثیرات ساعاتن بوتاریخدن اقدم تعبیر وبیان ایلدیکمز منظومهٔ ترکیه بومقامه مناسب کوریلوب یازلمشدر (نظم)

خدایه شکر کیم خلق ایتدی بونجه انجم وافلاك
صلاة اول دوستنه اولسونکه شاننده دیمش لولاك
وبعد حقی دیر علم فلك سرن عیان ایتدم
اوتوز بیت ایچره نحس وسعد ساعاتی بیان ایتدم

TBMM KUTUPHANESI

ایکی عالمده بربیلدم مؤثر ذات مولایی
اکر بیلمك دیلرسن اولدیغك ساعت نه ساعتدر
یدی کیجه یدی کون باطوب طوغدیغی آن ایچره
که هر کون هفته دن هر کیجه برسیاره نکدر کیم
همان حفظ ایت یدی لفظی یدی کون بیل یدی کوکب
اوائل حرف ایچند هوز اولمش هفته ایامی
شب بازار عطارد ایرتسی شب مشتری طالب
خمیس اخشامی شمس وجمعه اخشامنده مه شامل
بازار شمس ایرتسی مه صالی مریخ اربعسایه تیر
یدی لفظ ایچره شب هم روز اوائل ساعتندن آل
زخلدن مشتری مریخ وشمس وزهره یه خوش بیت
بر ساعت حکومتله اولور سیارهلر قائم
کیجه کوندز یکرمی درت اولور ساعت که شانیدر
زمانی ساعتك مقداری ارتارا کسیلور بیله
نهارك قوسنی هم لیلك اون ایکی یه قسمت قیل
شب وروز طول وقصر یله قیاس ایت ساعتی بویله
کیچن ساعاتی بول ظلدن یاربع اوکرز یا اصطرلاب
زمانی ساعاتی بربریدی سیاره یه ویرکل
زخلدز نحس اکبر ساعتی هم آغر اولورمش
مبارك مشتریدر سعد اکبر ساعتن خوش بیل
جهان مریخه محکوم اولدینی ساعت هیچ ایش ایتمه
مبارك شمس حکمنده طلب قیل جمله یارانی
چو زهره سعد اصغردر اوساعت اجتماع ایله
عطارد ممتزجدر اولزمان یازنسخه هم مکتوب
قمر سعد اولدی بوکوکده اوساعتده سفر خوشدر
یدی سیاره احکامی بوترتیب اوزره قانوندر
قمونحسی قمو سعدی قموشری قمو خیری
قو اوج مولودی درت امی یدی آبائی نه طاقی

ولی ربط ایلمش اسبابه ادنایی هم اعلایی
نه کوکب حکم ایدر اولدم نحوست یاسعادتدر
یدی سیارهدن بول قنی حاکمدر زمان ایچره
اوشب اول روزك اول ساعتنده هم اودر حاکم
ادس ببر جهخ دلد هسی وره زخلدر هپ
حروف ثانیه شب ثالثه کون حاکمی نامی
شب سه شنبه یه زهره زخل چارشنبه شب غالب
شب سبت اولدی مریخ اول حروف ثانیه کامل
خمیسه مشتری جمعه یه زهره سبته کیوان میر
یوقاریدن یدی سیاره یی ترتیب ایله صای کل
عطاردله قردن کیچ بوترتیب اوزره هم دورایت
کیجه در اون ایکی ساعت کونوزهم اون ایکی دائم
دکلدر مستوی بونده مراد انجق زمانیدر
عددله مختلف اولمز شب وروز طول وقصر ایله
بوساعاتك بری دائم اکا اصف سدسدر بیل
طلوع وهم غروبك کیچمشن بول خوش حساب ایله
غیمده یاپمه ساعاتی بوساعاتدن زمانی یاب
نه کوکب اولدیغك وقته کلورسه حاکم آنی بیل
مکانی چرخ سابعدر بنایاب باشلمه هیچ ایش
نقل بیع وشرا تزویج ایدوب هرشغله اول مائل
چون اولدز نحس اصغر پس قان آلدر کیمسه یه کتمه
مکانی چرخ رابعدر زیارت ایله سلطانی
مفرح صحبت ایت خوش سوزه کوزل صوت استماع ایله
کتاب اوقو اوقوت نقش ایت حساب ایتمك اولور مرغوب
تجارت شرکت وارسال مکتوب وخبر خوشدر
کل ای حقی بیل اول حقی که جمله حکم آنکدر
هپ ایدوب ایلین خقدر برآنی بیل اونوت غیری
قونی هالك وفانی هو الحی هو الباقی

﴿نوع رابع﴾ افلاکك اعداد واصوات ونغماتن وحرکات مراکزله دوائر مرسومهٔ اعتباراتن بیلدیرر (ای عزیز)
معلوم اولسونکه اهل حکمت واهل هیئت اتفاق اوزره دیمشلردر که عدد افلاك تحریر اولندیغی اوزره یکرمی
درتدرکه فلك اعظم وفلك ثوابت وثلاثهٔ علویه نك اوچر فلکلری وشمسك ایکی فلکی وزهره نك اوچ فلکی
وعطاردك وقمرك دردر فلکلریدر وبویکرمی درت فلك وجه مشروح اوزره بری بری محیط وبری برینه مماس
بولنوب حرکتلری مختلف اولمغله هربر فلك بشقه بر پرده دن صدا وبروب نغمات جانفزالرله تسبیح وتهلیل ایدوب
علی الدوام کرمیت عشق یزدان ایله رقص ودوران ایدرلر وافلاکك بویله حالاتی اصحاب ارصاد آلات وریاضات
ایله استماع وتماشا ایدوب نیچه اسرارینه اطلاع ووقوف تحصیل ایتمشلردر وافلاکك اصوات ونغماتن پرده لریله
ضبط ایدوب اصول وفروع مقامات اعتباریله بری برینه حکیمانه مزج ایدوب ارواح ایچون نیچه بیك کونه
معجون ولذتی شربتلر یاپمشلردر وهربرمقام جانفزایی نیچه دردهدوا ونیچه مرضه شفا ونیچه طبعه صفا ونیچه
قلبه جلا ونیچه روحه غذا بولمشلردر وبوعلمه طب روحانی وهندسهٔ روحانی وقوت روحانی وفن موسیقی دخی

تسمیه

TBMM KUTUPHANESI

تسميه قيلمشلردر (نظم) موسقى حكمته دائر فندر * بيلنه بيامينه روشندر * ونجه اسرارى وار ادراك ايده‌جك پر كلور سينه‌لرى چاك ايده‌جك * اعتبارات وتقاسيم وفصول * امتيازات مقامات واصول * پرده وپيشرو وصوت وعملى * كار ونقش وشعب وقول وغزل هربرى حكمت ايله مملودر * جان رياضن صوارر پر صودر نغمهٔ يابس وحار وبارد * چشمهٔ محض حكمدن وارد * هر برى پر مرضه نافعدر * ضدنى هر بريسى دافعدر زير وبالاسى هوادر اما * دائر اولورمى هواسز دنيا * حكمتى جانده روان مضمردر * آكلز لطفنى اول كيم كردر بويلجه ذوقن‌ايدر اهل رشاد * ايلسون ذوقنى الله زياد * ويرز انسانه حيات تازه * نغمهٔ بلبل خوش آوازه * كوش قيل نغمه‌سنى مرغانك * اقتضا ايلر ايسه انسانك * نغمهٔ شوخ خوش آهنك بشر * خواه ناخواه ايدر انسانه اثر * نغمه پر منطق روحانيدر * نغمه‌نك لذتى وجدانيدر * جانفزادر نفس انسانى * دلربادر نغم روحانى كر حقيقتله اولورسك سامع * اولمز اوقات حياتن ضايع * واما دوائر مرسومه‌نك بيانى بودركه افلاك سياره‌نك تخلرنده نقطه‌لر دوريله رسم اولنان دوائردن بريسى اول دائره‌دركه مركز شمسك حركتندن فلك خارج‌المركزك محيطى اوزرنده مرتسمدر ومركز تدويرك حركاتندن افلاك حواملك محيطلرى اوزرنده رسم اولنان دوائردر * ومراكز كواكبك حركاتندن افلاك تداويرك محيطلرى اوزرنده رسم اولنان دوائردر وبو دوائر مذكوره قنى فلكده مرتسم ايسه اول فلكك اسميله تسميه اولنمشدر مثلا مركز شمسدن حركتندن فلك خارج المركزى اوزرنده رسم اولنان دائره‌يه فلك خارج المركز دينلور * وسائرلرى بوكا قياس اولنور وافلاك حامله نامياه ملقب اولان دوائر خمسه وفلك مائل قمرك منطقه‌سى بو التى دائره عالمى قاطع فرض اولنسه‌لر افلاك ممثله‌نك وفلك بروجك وفلك اعظمك سطوحنده حادث اولان دوائر فلك بروجدن مائل اولدقلريچون آنلره افلاك مائل ديرلر وبو دوائر مرتسمه اولدينى افلاك مرقومه بالاده بيان اولدينى اوزره قطب عالمدن وقطب‌البروجدن غيرى اقطاب اوزرنده حركت ايلدكلرندن بودوائر مرسومه دخى فلك بروجدن مائلدرلر پس سطوح ممثلات اوزرنده حادث اولان افلاك مائله‌كه دوائر مرتسمه‌در افلاك ممثله ايله تسميه اولنان دوائرله ايكى نقطهٔ متقابله اوزرنده تقاطع ايدرلركه بالاده بيان اولنان جوزهرلردر وصور افلاك ودوائر مذكوره بونلردر

صورة كل فلك من الثلاثة العلوية

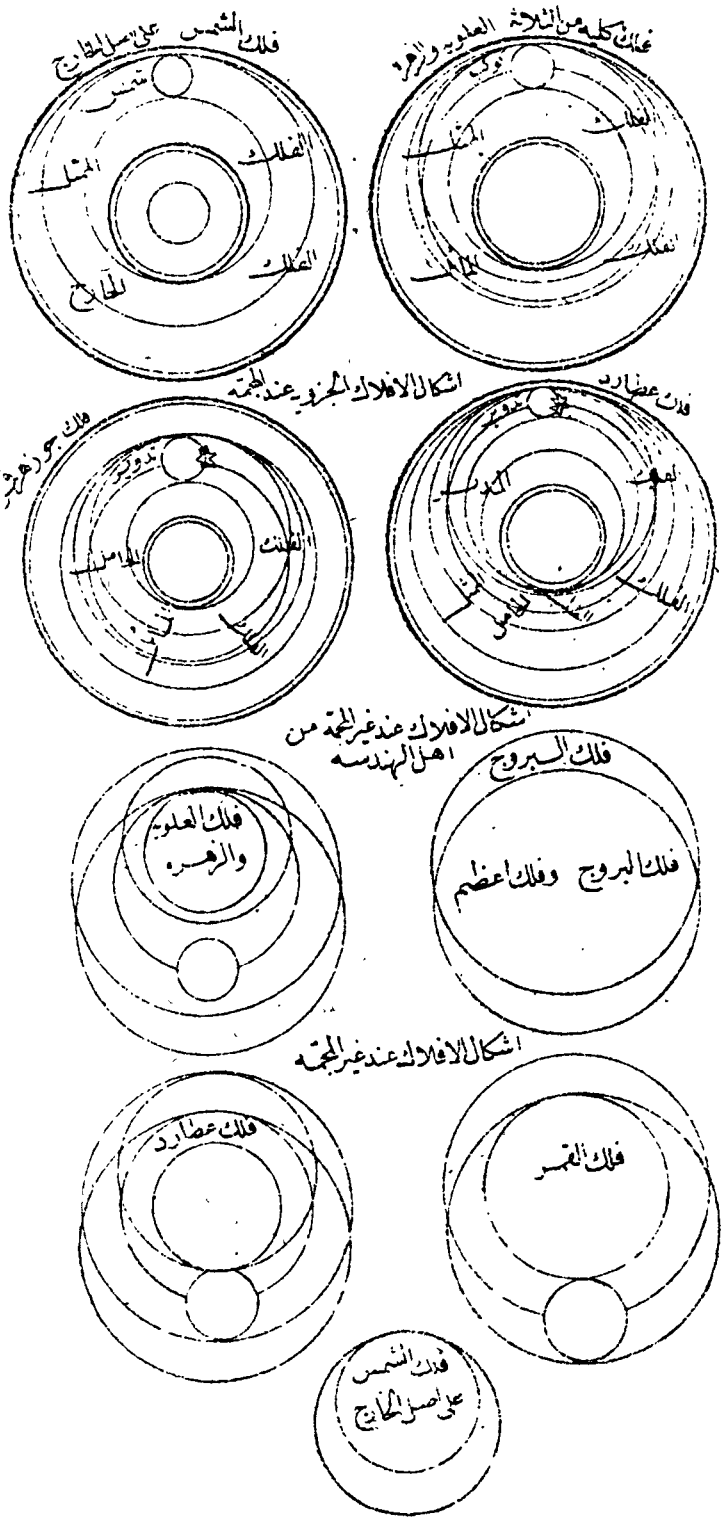

TBMM KUTUPHANESI

﴿ نوع خامس ﴾ كواكب سبعهٔ سياره نك وكيفيات اربعه نك مبدأ تأثيراتن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه متكلمون ديمشلردركه اول منجملر واول طبيعيلركه معرفت خالق باريدن محروم وعارى اولمشلردرانلر جميع اموری نجوم وطبايعه اسناد ايدوب ضلالتده قالمشلردربونلرك مثالی اول ايكی قرنجه دركه بركاغد اوزرنده يوررکن برنقش ظاهر اولور پس قرنجه نك بری شاد اولوب ديركه حقيقت افعاله مطلع اولدمكه قلمدن وجوده كلور ايمش بوقرنجه درجهٔ اخيره ده اولان طبيعی مثاليدركه جميع تصرفاتی حرارته وبرودته ورطوبته ويبوسته حواله ايتمشدر وقرنجه نك اوبری دخی دقتله نظر ايدوب كوررکه حركات قلم كندوسندن دكلدر بلكه ارادت اصابعله حاصلدر پس خرم اولوب اولكی قرنجه يه ديركه سن غلط ايتمشسن وحقيقت حالی ادراكدن ايراق كتمشسن زيراكه صدور افعال قلمدن دكلدر بلكه جميع تصرفات اصابعدندر وقلم ايسه ميان اصابعده مجبور ومسخردر وبوقرنجه اول منجم مثاليدركه جميع تصرفات اموری كواكبه اسناد ايتمش دربيله زكه كندی دخی بيلميوب خطايه كتمشدر زيراكه كواكب ملائكه نك يدنده مجبور ومضطردر وملائكه حق تعالينك امرينه مطيع ومسخردر وجمله سی انك ارادت وقدرتيله ساكن ومتحركدر اما اوبيچاره طبيعی كه تصرفی طبايعه اسناد ايلمشدر اول سوزی كرچك سويلمشدر زيراكه طبايعك تصرفده مدخلی واردر اكر مدخلی اولسه ايدی علم طب باطل اولوب علاج امراض متروك وعاطل اولوردی حال بوكيم علم ابدان مشروعدركه انكله مأذونز پس اول طبيعينك خطاسی آنجق بودركه نظر ضعيف ايدوب خرلنك مثالی اول منزله ياتمشدر آنی بيلمامشدركه طبايع دخی حق تعالينك يدقدرتنده در وتصرفاری آنك تأثيريله در واما اوبيچاره منجم ديمشدركه شمس بركوكبدركه عالمده حرارت انكله دروضيا انكله در اكر شمس اولمسه ايدی نبات وحيوان بولنمزدی وليل ونهار فرق اولنمزدی وقمر بركوكبدركه لذات آثارانكله در ونورشب تارانكله دراكر قمر اولمسه ايدی رياحين واثماردهروايح طيبه والوان غريبه ولذات عجيبه بولنمزدی وهفته وماه وسال فرق اولنمزدی وشمس كرم وخشكدر وقمر سردوتردر پس كواكب بوكيفيات ايله عالمده متصرف در ومنجم بوسوزلرنده صادقدر آنجق آنده كاذبدركه جميع اموری نجومه اسناد ايتمشدر ونجوم ايسه اذن حق ايله بوتصرفاته يتمشدر آنی ادراك ايتمشدركه جميع اشياده متصرف ومؤثر آنجق حق تعالیدر وبومنجمله طبيعينك اختلافلری اول ايكی اعمايه بكزركه بری فيلك خرطومن وبری اياغن طوتمشدر بری ديركه فيل براولوق كبی نسنه در اوبری ديركه فيل بردیرك كبی نسنه درهر بری كندی تشبث ايلديكی عضوك وصنفده صادقدر لكن فيلك برعضوينه تمام فيل بودرديدكلرنده خطا ايتمشلردر پس نجوم وطبايعك تأثيروتصرفده مدخللری واردر لكن تأثيروتصرف آنلره منحصر ومخصوص دكلدر بلكه نجوم وطبايع اول حكيم صانعك آلات امثالی خدامیدر مثلا برپادشاه برعظيم سرای بنا ايدوب آنده كندی وزيری ايچون برخاص كوشك مهيا ايلسه واول كوشكك اطرافنده برحولی پيدا ايدوب آنده اون ايكی حجره بنا ايلسه وهر برحجره ده برنائب نصب ايلسه تاكيم وزير اعظم ايچريدن هرنه بيوررسه آنك امرين طشره يه تبليغ ايده لر واول حجره لرك ابوابی اوزرنده يدی سوار نقيبلر يعنی بكار تعيين ايلسه تاكيم خدمتده مقيم اولهلر وپادشاهدن وزيره واندن نائبلره وآنلردن نقيبلره وارد اولان اوامر واحكامی طشره ده اجراقيلهلر وطشره ده هم درت پياده ضابط وضع ايلسه تاكيم الرنده كمندلر طوتوب پادشاهك امريله بعض ناسی بند ايدوب دركاهنه كتوره لر وبعضيسن دخی دركاهدن رد ايدوب سوره لرامدی بومثالمزده پادشاهدن مراد رب العالمين حضرتلريدر وسرای عظيم عرش اعظمدر ووزير اعظم عقل اولدوكوشك خاص كرسيدركه مقام وزير اعظمدروحولی فلك ثامندركه اون ايكی برجنده اون ايكی ملك واردروسوار نقيبلر سبعهٔ سياره دركه آنلر ليل ونهاراول بروجك ابوابن طولاشوب خدمت ايدرلر وپياده ضابطلر عناصر اربعه دركه كندی وطنلرندن حركت ايتمزلروحرارت وبرودت ورطوبت ويبوست درت كمندامثاليدركه آتش وبادوآب وخاكك الرنده در پس برمسه نك حالی متغير اولهه وغم واندوه استيلاسيله متحير قالسه ودنيادن اعراض ايدوب الچكمك زمانی كلسه آنك حقنده طبيب ديركه بوكا سوداء مرضی غالب اولمشدروماليخوليا عارضن بولمشدر بوكاشربت افتيمون ايله معالجه لازمدروطبيعی دخی ديركه بونك مرضی طبيعته يبوست غالب اولديغندندركه دماغی اوزره مستولی اولمشدر ويبوست طبعنه سبب هوای شتادر

تابهار اولوب رطوبت هوائی غالب اولمدقچه بوکا علاج اولمز ومنجم هم دیرکه بوکا سودا عارض اولمشدر وسودا ایسه عطاردله مریخ ارالرنده مشاکلهٔ مذمومه حصولندن ظهور ایدر تاعطارده مقارنهٔ سعدین ایله تثلیثه ایرشمدکجه بونك حالی صلاحه کلمز حال بوکیم بونلرك جملهسی سوزلرنده صادقدر زیراکه هربرینك عقلی ایردیکی قدر سویلشدر نیلسونلرکه عقل جزئی اصلنه ایرمشلردر اما حقیقتده انك اصلی بودرکه قچن برکسهیه سعادت اقبال ایدوب حق تعالی اکا هدایت ایتمك مراد ایلسه اول کسهیه ایکی قوتلی نقیب حواله ایدرکه عطاردله مریخدر آنلر دخی عناصرله پیاده اولان ضابطلرله امر ایدرلرکه یوست کندنی اول کسهنك بوینه طاقوب یوستی باشینه ودماغنه حواله ایدهلر وانی دنیا لذتلرندن ابا ایتدیروب حزن وغم تازیانهسیله سوق ایدوب زمام ارادتله قرب حضرت حقهیدهلر وبوحقیقتی بووجهله ادراك نهعلم طب ایله ونه حکمت طبیعیله ونه احکام نجوم ایله حاصل اولور بلکه علم نبوتله ظاهر اولورکه جملهیی محیط اولان پادشاه بیزوال لایزالی بیلمش اوله زیراکه حق تعالی کندی محبت ایلدیکی عبادنی کاه محنت وبلا ایله وکاه مرض وسودا ایله جناب عزتنه دعوت ایدرکه ای بنم قوللرم سز بلا ومحنت صاندیغکز اول بنم لطف ومحبتم کندیدرکه عندمده محترم اولانعبادمی انکله کندی رضا وجنتمه وحضور عزتمه دعوت وجذب ایدرم نتکیم خبرده (انالبلاء موکل بالانبیاء ثم الاولیاء ثم الامثل فالامثل) وارد اولمشدر چونکه هیئت حکمادن افلاك ونجوم احوالنی بومقدارجه بیان ایله وسیلهٔ عرفان اولان تفکر وتذکر بدایع وصنایع خلاق جهان آسان اولوب مطلب اعلامز اولان معرفت مولی حصول بولمشدر * پس برمقدار دخی عناصر ومواليد احوالن بیان ایدوب جهان کون وفساد اسرارنی هم اعیانی رموزیله عیان ایتمك مناسب کورلمشدر تاکیم مطالعه ایدن اولوالالبابه عبرتنما اولوب سرور حضور ایله کوکلری طولوب ورد لسانلری تسبیح مولی اوله سبحان ذی الملك والملکوت سبحان ذی العرش والعزة والعظمة والهیبة والقدرة والکبریاء والجبروت سبحان الملك المعبود سبحان الملك الموجود سبحان الملك الحی الذی لاینام ولایموت سبوح قدوس ربنا ورب الملائکة والروح جل جلاله وعم نواله

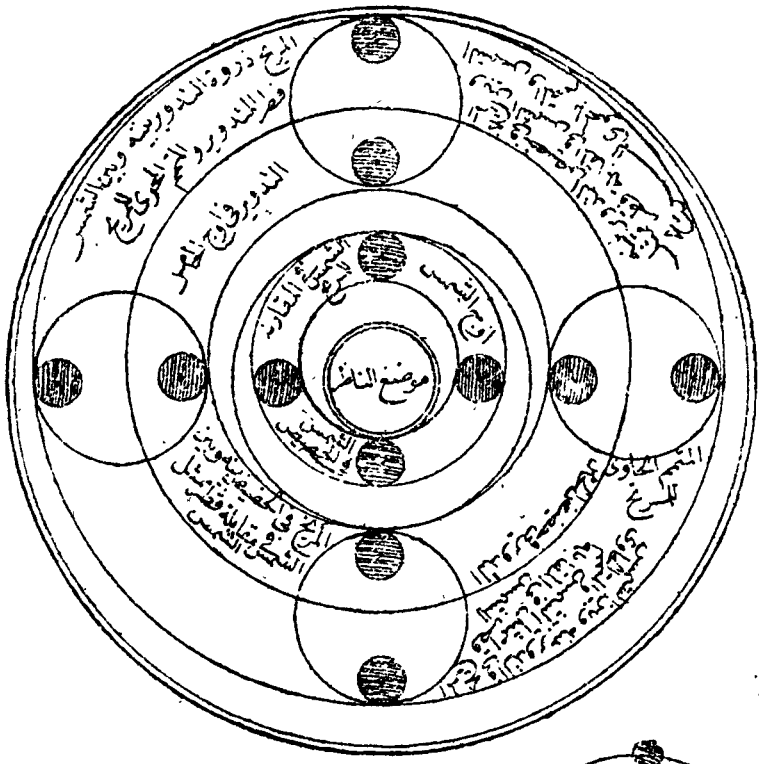

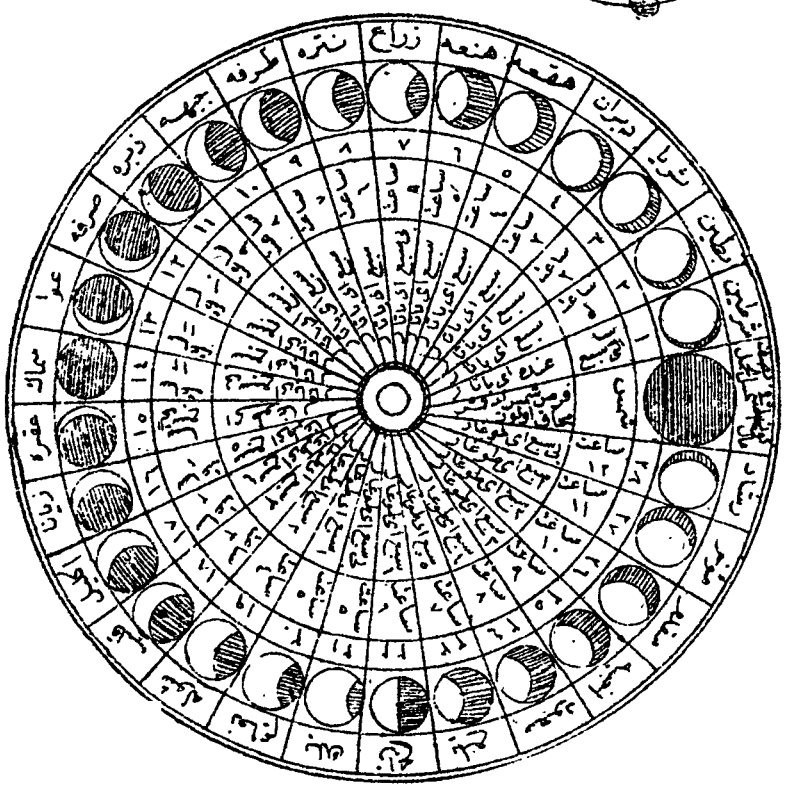

TBMM KUTUPHANESI

صورة المحاق والتربيع والكمال

صورة كسوف الشمس

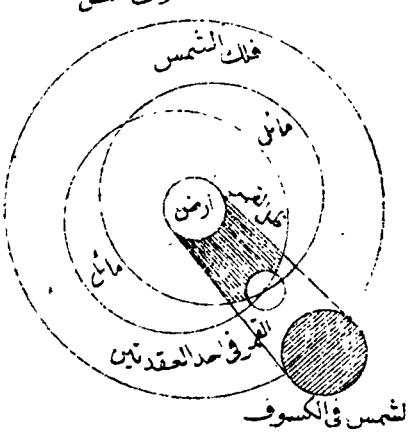

صورة خسوف القمر

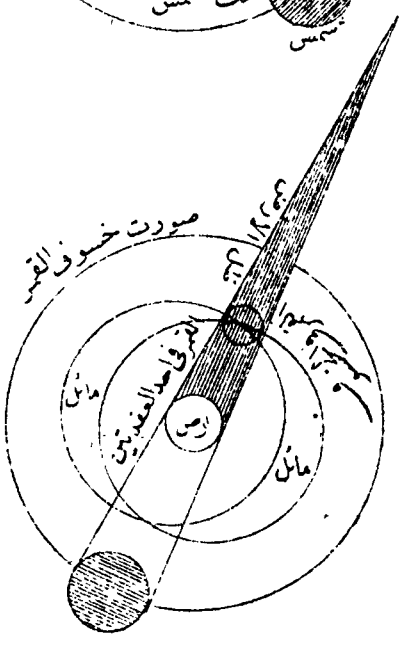

استخراج زائچة مولود

بيت العز والتجارة والسلطان ١٠		بيت الاخ والاعداء ١٢
صورت بيوت اثنى عشر		الطالع بيت النفس ١
بيت العاقبة والاملاك ٤		بيت الدار ٢

منشرق الافق الحقيقي

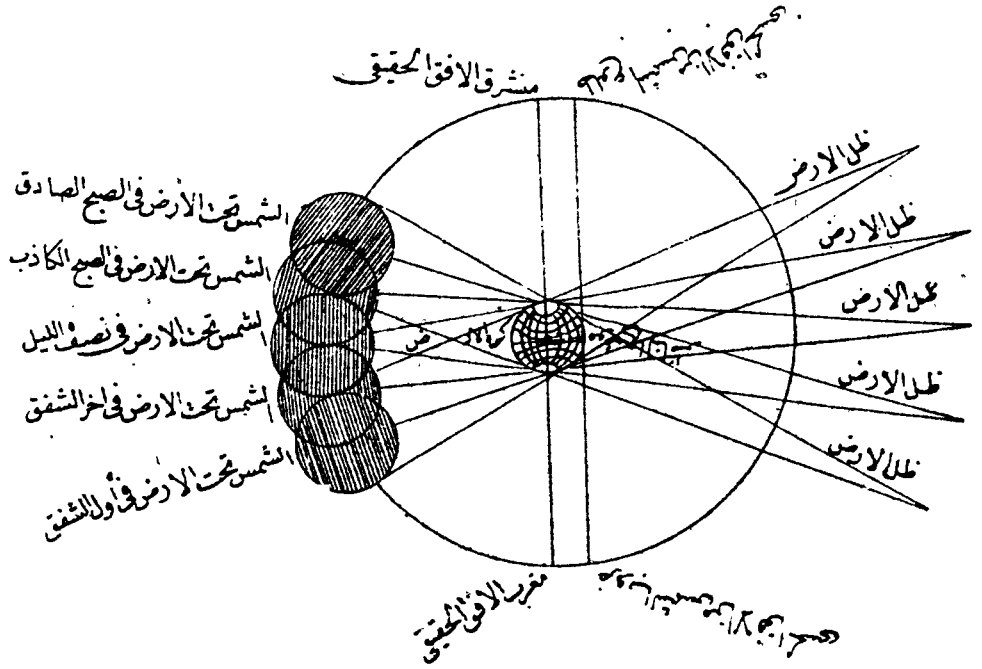

مغرب الافق الحقيقي

TBMM KUTUPHANESI

جدول معرفة مكان القمر من البروج اثنى عشر

عدد ايام ماه عربي	ا	ب	ج	د	ه	و	ز	ح	ط	ى	يا	يب	يج	يد	يه	يو	يز	يح	يط	ك	كا	كب	كج	كد	كه	كو	كز	كح	كط
كانون ثاني	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	ميزان	عقرب	قوس	جدي	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	ميزان	عقرب	قوس	جدي	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان
شباط	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	ميزان	عقرب	قوس	جدي	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	ميزان	عقرب	قوس	جدي	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد
آذر	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	ميزان	عقرب	قوس	جدي	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	ميزان	عقرب	قوس	جدي	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله
نيسان	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	ميزان	عقرب	قوس	جدي	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	ميزان	عقرب	قوس	جدي	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	ميزان
ايار	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	ميزان	عقرب	قوس	جدي	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	ميزان	عقرب	قوس	جدي	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	ميزان	عقرب
حزيران	سرطان	اسد	سنبله	ميزان	عقرب	قوس	جدي	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	ميزان	عقرب	قوس	جدي	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	ميزان	عقرب	قوس
تموز	اسد	سنبله	ميزان	عقرب	قوس	جدي	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	ميزان	عقرب	قوس	جدي	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	ميزان	عقرب	قوس	جدي
اغستوس	سنبله	ميزان	عقرب	قوس	جدي	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	ميزان	عقرب	قوس	جدي	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	ميزان	عقرب	قوس	جدي	دلو
ايلول	ميزان	عقرب	قوس	جدي	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	ميزان	عقرب	قوس	جدي	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	ميزان	عقرب	قوس	جدي	دلو	حوت
تشرين اول	عقرب	قوس	جدي	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	ميزان	عقرب	قوس	جدي	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	ميزان	عقرب	قوس	جدي	دلو	حوت	حمل
تشرين ثاني	قوس	جدي	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	ميزان	عقرب	قوس	جدي	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	ميزان	عقرب	قوس	جدي	دلو	حوت	حمل	ثور
كانون اول	جدي	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	ميزان	عقرب	قوس	جدي	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	ميزان	عقرب	قوس	جدي	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا

TBMM KUTUPHANESI

جدول الاختيارات على كون القمر في البروج

پیدا شدن ذوذؤابه	بانگ رعد	آمدن برق وتکرك	برخاستن غبار	زلزلهٔ زمین	سرخی در هوا	قوس قزح	آمدن بادهای سخت	خرمن بستن ماهتاب	خرمن بستن آفتاب	تیرگی ماهتاب	تیرگی آفتاب	گرفتن ماهتاب	گرفتن آفتاب	برق صاعقه	حادثات الزمان
فتنه	اندکی میوه	درد	خرمی	اندکی میوه	ملخ	فتنه	کرانی	زردی	عزوجاه	خبرخیر	فتنه	قلت بهائم	بیماری	زیادهٔ آب	حمل
کرانی	باران	ارزانی	باران	باران	باران	سلامتی	میوه	ایمنی	سلامتی	سرما	ارزانی	آشوب	مرك بهائم	تشنکی	نور
ارزانی	مرك	خبرخیر	ارزانی	ارزانی	ارزانی	مرك	آفت	ارزانی	سلامتی	باد	سلامتی	عزل	وبا	فراخی	جوزا
آوارکی	خبرخیر	عزکسب	خبرخیر	میوه	میوه	عزکسب	نعمت	کرانی	ارزانی	باران	دولت	خوف	بسیاری آب	خبرخیر	سرطان
ایمنی	خبرخیر	باران	فساد	ارزانی	دولت	ارزانی	ارزانی	عززنان	کرانی	بیماری	خبرخیر	فراخی	عزل بسیار	ظلم	اسد
ارزانی	نیکی کنت	کسب	ایمنی	جاه	خبرخیر	جنك	جاه عالی	سعادت	شادی	زیاده آب	تباهی میوه	ارزانی	کرانی غله	کسب	سنبله
فتنه	شادی	مرك اسب	مرك عام	شادی	خبرخیر	ارزانی	شادی	جنك	صلح	خبرخیر	دردساق	مرك بزرکان	بیماری	بسیار آب	میزان
ایمنی	وبا	دولت	درد آبله	دولت	فتنه	ارزانی	ارزانی	شادی	سلامتی	فساد	منفعت	عزترکان	مرك بسیار	سود	عقرب
مرك	خرمی	کرانی غله	مرك زنان	ارزانی	وبا	ارزانی	مرك بهائم	کرانی	شادی	ارزانی	دردی	مرك چهارپا	عزچهارپا	دردزانو	قوس
سلامتی	کرانی	ظلم	فراخی	نعمت	فساد	باران	کرانی	ارزانی	بیماری	حرب	نعمت	خبرخیر	دردزانو	کسب بسیار	جدی
فتنه	درد	شادی	کرانی	مرك کوسفته	ایمنی	خرمی	تباهی کشت	باران	تعصب	شادی	زیادهٔ آب	سود	کسب بسیار	جنك	دلو
خبرخیر	خبرخیر	خرمی	خرمی	مرغ بسیار	مرك عوام	دولت	ایمنی	باران	خبرخیر	ایمنی	عمارت	شادی	حرمی	وبا	حوت

TBMM KUTUPHANESI

باب ثالث

جهان كون وفساد اولان اجسام سفليه‌نك ماهيت وكيفيتن اعنى اركان اربعه‌نك اوضاع واطوارن وموالید ثلاثه‌نك اوصاف واحوالن وتأثيرات اثريات‌ايله اولان تبدلات اشكالن وسال تركان احكاميله اولان تغيرات كيفياتن وهيئت جديده‌نك بعض مقالاتن فصول عشره‌ايله حكيمانه تفصيل ايدر ﴿فصل اول﴾ ماهيت عنصر ناری وانك كيفيت احوال واطوارنی درت نوع‌ايله بيان ايدر ﴿نوع اول﴾ كرهٔ نارك بعض احوالن بيلديرر (ای عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت دیمشلردركه اجسام بسيطه‌كه نار وهواء وماء وارضدر بو درددن موالید ثلاثه اولان اجسام مركبات متولد ومتركب اولوب بنه‌درده منحل اولمغله بونلره عناصر دیرلر وبودردك اجتماعندن وبری برینه انقلاب وامتزاجندن مركباته كون وفساد عارض اولدیغیچون بونلره اركان دیرلر پس بوعناصر واركان اربعه فلك قمرك جوفنده یعنی سطح مقعری زیرنده بالاده بیان اولنان ترتیب اوزره بری برینك درونندە هر بری كندی حیزنده قرار ایتمشدر وجمله‌سنك الطف واعلاسی عنصر ناردركه ایكی سطح متوازی يرله محاط برجسم بسيط وجوهر كريدر وسطح محدبی فلك قمرك سطح مقعرینه وسطح مقعری كرهٔ هوانك سطح محدبنه مماسدر پس كرهٔ نارك حیزی فلك قمرك تحتنده وكرهٔ هوانك فوقنده در وكندوسی علوی مطلق ولطيف وخالص وسائر عناصر مثالی بی رنك وبی لون وجمله‌یه غالب برعنصردركه آنی بصر ادراك ایده‌مز وشعاع شمس انعكاسی حرارتیله ارض ومادن هرنه قدر ادخنهٔ عنيفه وابخرهٔ غليظه صعود ایدوب اكا واصل اولورسه جمله‌سن یاقوب نار خالص ایدر اكر كرهٔ نار بزم عندمزده اولان آتش كبی ملون ومضیٔ اولسه‌ایدی عالم افلاك ونجومی سیر ایتمكدن ابصارمزی منع ایدردی وبوعنصرك طبیعتی كندی مكاننده سكون وقرار ایكن فلك قمرك حركت یومیه‌سنه تبعیتله آنی تشبیع ایدوب مركز عالم حوالنده شرقدن غربه كیدر وجمیع اجزاسی برابر جه برقرار اوزره ابداقسری دورایدر ﴿نوع ثانی﴾ عنصر نارك طبیعت وقابلیتن وبعدوجودمن بیلديرر (ای عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت دیمشلردركه عنصر نارك طبیعت نوعیه‌سی حار ویابس اولوب علوی مطلق بولندیغندن سائر عناصره مخالفدر وحرق والتیامی قبول قیلمغله كون وفساد اولمغه ومحتمل صورتلر بولمغه قابلدر نتكیم بالاده بیان اولندیغی اوزره كندی حیزندن نزول ایدن اجزاسی اخوانته تبدل ایدوب منقلب بولمسی ظاهردر واصحاب ارصاد وارباب هندسه وحساب اتفاق اوزره دیمشلردركه كرهٔ نارك سطح محدبنك وجه ارضدن مسافهٔ بعدی تقریبا قرق بربیك وظقوزیوز یكرمی التی فرسخ كیل اولنمشدر وكرهٔ مرقومه‌نك سطح مقعرینك ینه وجه ارضدن مسافهٔ بعدی تقریبا اون بش بیك ویكرمی التی فرسخ بولنمشدر وكرهٔ مرقومه‌نك ثخن وعمقی تقریبا یكرمی التی بیك وطقوزیوز فرسخ قیاس قیلنمشدر وبرهان‌ایله بیلنمشدر ﴿نوع ثالث﴾ نارك انواعنی بیلديرر (ای عزيز) معلوم اولسونكه اهل حكمت دیمشلردركه جنس نار نجه انواعدر اولا بوعنصر ناردركه جمیع انواع نیراندن بونك تأثیری قوتلیدر وحرارتی شدتلیدر چونكه حق تعالی كلام قدیمندهٔ (الله الذی خلق سبع سموات ومن الارض مثلهن) بیورمشدر پس جمهور حكما عناصر سفلیه‌یی بو آیت كریمه‌نك مضمونته تطبیق ایچون عنصر هوایی اوچ طبقه وعنصر ارضی ایكی طبقه فرض ایله جمله‌سن یدی طبقه اعتبار ایدوب كرهٔ ناری طبقهٔ اولی عد ایتمشلردر وثانیا حدید وحجر ده وشجر اخضرده نهان ومضمر اولان نار دركه حدید شدیدی وصخرهٔ صمایی اریدوب تراب ایدر ونبات واشجاری یاقوب رماد ایدر پس بو اجرام ثلاثهٔ كثیفهٔ یاردهٔ مظلمه‌دن بو برجسم لطیف حار نورانی‌یی اخراج ایتمك حكمت اعجب وصنعت اغربدر * وثالثا نار صاعقه‌دركه اجسام لطیفه‌دن كیچوب اجرام كثیفه‌یی احراق ایدر * ورابعا نار حرمین‌در واول بلا رعد ولا برق ولا غیم كیجه‌ایله كوكدن سطوع ایدردی وانك ضیاسنده بنوطی اوچ كونلك مسافه‌دن دوه‌لرین كورردی واكا قریب اولنلری یاقوب كوندزلری دخان كورینوب كیجه‌لری نار اولوردی پس اسماعیل علیه‌السلام اولادندن خالد بن سنان بربئر عمیق حفر ایتدیروب اول نارك اكا القا ایتمشدی وبرزمان خلق آنی سیران ایدری بعده اول نار اول بئر ایچنده غائب اولدی * وخامسا نار شهاب قبسدركه خلق آنی انقضاض كواكب زعم ایدر حال بوكیم اول ارضدن هوایه چیقوب اكا برودت تاثیر ایتمیوب طبقهٔ ناره بالغ اولان دخاندر * وسادسا نار جهنمدر ﴿نوع رابع﴾ نارك سراجه اتصالنه روحك بدنه اتصالنك وجوه‌ایله مشابهتن بیلديرر (ای عزيز) معلوم اولسونكه اهل حكمت

دیمشلردرکه روح حیوانینك بدنده بورکه تعلق واتصالی بعینه نارك فتیلهٔ شمعه یه اولان تعلق واتصالی کبیدر
نتکیم بوتعلقك ابطالی برنفخه ایله آسانجه اولدیغی کبی کذلك تعلق نفسك ابطالی برطعنه ایله آسان اولور وشمعه نك
دهنی آنده نهایت بولدقده نارادن جدا ومنطفی اولدیغی کبی کذلك بدنك رطوبت غریزیه سی تمامنده نفس
اندن جدادوشر وهریرده کی نار تنفس ایدوب منطفی اولمز انده انسان دخی تنفس ایده بیلوب اولمز ونار منطفی
اولان مکانده انسان دخی هلاك اولوب تنفس ایده بیلمز پس بوعلتدن ارباب معادن وخفایر برمغاره یه داخل
اولمق مرادایلسه لر ابتدا براوزون عصانك رأسنه برشمعه یاقوب درون غاره ادخال ایدرلر اکر اول شمعه منطفی
اولمدیسه انلر دخی تقدم ایدوب ایچری کیدرلر واکر شعلهٔ شمعه منطفی اولدیسه همان دونوب فرار ایدرلر ونتکیم
شمعه نك دهنی فتیله سنده نهایت بولدقده ایکی اوچ دفعه شعله سی حرکتله ضیاویروب آندن منطفی اولور کذلك
انسانك موتی عندنده قوتی زیاده اولورکه اول حالته صحت موت دیرلر بعده روحی بدندن مفارقت ایلر
﴿فصل ثانی﴾ ماهیت عنصر هوایی وانك کیفیت واحوالنی وطبقات ثلاثه سندن طبقهٔ علیاسنی وطبقهٔ
وسطاسنی واول ایکی طبقه ده تکون ایدن کائنات جوی درت نوع ایله بیان وعیان ایدر ﴿نوع اول﴾ کرهٔ هوانك
حیزنی وطبیعتنی وبعد وجرمنی وحرکتنی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت واهل هیئت اتفاق
اوزره دیمشلردرکه عناصر اربعهٔ مرقومه نك ایکنجیسی عنصر هوادرکه ایکی سطح متوازی برله محاط برجوهر
بسیط وجسم کریدر وسطح محدبی مستوای اولوب کرهٔ نارك سطح مقعرینه تماس ایتمشدر وسطح مقعری زیرنده
اولان بحر ایله ارضك سطحنه تماس اولدیغیچون تضاریس امواج وجبال حسبیله سطح هوادخی مضرسدر پس
کرهٔ هوانك حیز طبیعیسی کرهٔ نارك تحتنده وکرهٔ مانك فوقنده در وکندی حیزنده طبیعتیله ساکندر وحرکات
قسریهٔ مختلفه ایله متحرك در ساکن اولدقجه اسمی هوادر چونکه حرکت ایلر اکاریح دیرلر وبوعنصر هوالطیف
وشفاف وبی رنکدر وطبیعت نوعیه سی حار ورطب ومضاف علوی اولمغله اخوانه مخالفدر وکون وفسادایله
صورتلر بولمغه قابلدر زیرا که هوا کندی حیزنده ایکن بیله اخوانه تبدل ایدوب منقلب اولور واصحاب ارصاد
وارباب حساب وهندسه اتفاق اوزره دیمشلردرکه مجموع کرهٔ هوانك مسافهٔ ثخن وعمقی تقریبا اون بش بیك
ویکرمی التی فرسخ بولنوب اوچ طبقه اعتبار اولنمشدر * اما طبقهٔ علیاسی مجاور نار اولمغله اول دخی حار اولوب
انکله حرکت فلك قمره تبعیت قیلوب شرقدن غربه انی تشییع ایله دوران ایدر وبو طبقه نك فوق طرفی نارهٔ قریب
اولدیغندن شدید الحراره وسریع الحرکتدر وسمت اسفلی ناردن بعید اولدقچه حرارتی قلیل اولوب کندی
طبیعتی اولان کیفیتده قالمشدر وحرکت دوریه سی دخی تدریج ایله بطیء اولوب طرف اسفلی ساکن اولمشدر
وبو طبقه نك ثخن وعمقی اون بیك فرسخ بولنوب طبقهٔ نارهٔ نسبتله طبقهٔ ثانیه عداولنمشدر واسفلدن مرتفع
اولان ادخنه بوندهٔ متفرق ومتلاشی اولدیغیچون بوکا طبقهٔ دخانیه تسمیه ایتمشلردر وبونك نجه اسرارینه
یتمشلردر ﴿نوع ثانی﴾ کرهٔ هوانك طبقهٔ علیاسنده مشاهده اولنان کائنات جوی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم
اولسونکه اهل حکمت واهل هیئت اتفاق اوزره دیمشلردرکه عنصر هوانك طبقهٔ علیاسنك فوق طرفنده کواکب
ذوالاذناب وانواع شهاب تکون ایدر اما اصل شهاب اول ماده سی لطیف اولان دخاندرکه انعکاس شعاع شمس
ایله ارضدن هوایه چیقوب طبقهٔ زمهریریه دن برودت کسب ایتمکدن مقدم کچوب طبقهٔ دخانیه دن کرهٔ
نارهٔ واصل اولور اکر بو دخانك طرف اسفلی ارضدن منقطع ایسه رأس فتیلهٔ پنبه نك لهب شمعه یه وصول
والتهابی کبی اول دخان لطیف دخی مشتعل اولوب نارهٔ منقلب اولور وسرعتله محترق اولدیغندن منطفی کبی
کورینور چونکه شعلهٔ نار ابتدا اول دخانك فوق طرفنه دوشوب نهایت بولنجیه دکین مشتعل اولور پس اول
شعله اول دخانك طرف آخرینه وارد یغی حالده اول سمته ممتد اولوب فشنك مثالی متحرك کورینورکه شهاب
دیدکلری بودر واول دخانده اولان اجزاء ارضیه منحل اولوب عنصر نار کبی خالص نار بی رنك اولدقده کورنمز
اولور واکر طبقهٔ نارهٔ بالغ اولان دخان کثیف وغلیظ ایسه اکا نار واصل اولدقده غلظتی مقداری برمدت قالور
وبنجه ایام وشهور منطفی اولمیوب مادهٔ دخانك مقتضاسی اولان لون ایله ظاهر اولور یا اوریلی صاچ ویا طوپ
مدحرج ویا کوکب ذوذنب ویا رمح قصیر ویا عمود مخروط اشکالنده ویا خود حیوان صورتنده کورینور واکر
مادهٔ دخانیه سی کثیر ایسه ابتدا نارهٔ واصل اولدقده اندن اویله عظیم شعله ظهور ایدرکه درون هوا وروی زمین

ضا

TBMM KUTUPHANESI

ضیالنور که نیازك بونلردر ومشهوردرکی حضرت عیسی علیه السلامدن چوق صکره سماده قطب شمالی سمتنده برنار مشتعل ومضطرب ظهور ایدوب برسنه تمام قالمشدی و آنك ظلمتی وجه ارضی برمرتبه احاطه ایتمشدی کیم نهارك طقوز ساعتندنصکره کیمسه برنسنه کوره‌مز ایمش وجوسمادن رماد امثالی اجزا نزولندن اونارك تحتنده ناس طوره‌مز ایمش نعوذبالله من غضب الله * واکر طبقهٔ ناره واصل اولان دخان کثیف وغلیظ اولوب طرف أسفلی ارضه متصل بولندیسه مثلا منطفی اولان شمعه‌نك دخانیله فوقنده بولنان شمعه‌نك شعله‌سی نزول ایدوب اول شمعهٔ منطفی یه شعله ویردیکی کبی عنصر نار دخی اول دخاندن مشتعل اولوب انکله ارضه نازل اولورکه اکا حریق دیرلر چونکه جمیع کائنات جوسما عناصر اربعه‌دن مزاجسر خاصل اولور پس انکچون بومذکورات اول عناصردن مزاج ایله ترکب ایدن موالید ثلاثه کبی برزمان ثابت اولیوب همان اول آنده فساده واروب محو اولورلر یاصورتك حفظندن عاجز قالوب صورت اخرایه کیررلر وکیفیت اخرایه ایررلر ﴿نوع ثالث﴾ کرهٔ هوانك طبقهٔ وسطاسنك جرمی مقدارین واوصاف واطوارین و آنده تکون ایدن بعض کائنات جوسمایی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت واهل هیئت دیمشلردرکه کرهٔ هوانك طبقهٔ وسطاسی طبقهٔ ناره نسبتله طبقهٔ ثالثه‌در واول کندی حیزنده ساکنه‌در وبوطبقه‌نك تخنی وعمقی تقریبا بش بیك واون فرسخ مسافه‌در وبوطبقه‌یه عنصر نارك حرارت اثری نزول ایتمیوب شمس منیرك وجه ارضدن منعکس اولان شعاعی حرارتنك اثری دخی بوکا صعود ایتدیکندن بوهوا اخیرهٔ مائیه ایله ممتزج اولوب انلردن بغایت کیفیت برودت کسب ایتمشدر انکچون طبقهٔ زمهریریه نامیله شهرته ایتمشدر وبوطبقه منشأ سحاب ومطر وثلج وبردیعنی طولوو رعدوبرق وصاعقه اولمشدر وبوجمله بونده تکون ایدوب صکره طبقهٔ سفلایه تنزل ایلمشدر وبومذکوراتك اکثر اسباب اجزاء صغار مائیه‌در که شعاع شمسك عکسی حرارتیله تلطف ایدوب اجزاء هوائیه ایله بری برندن فرق وامتیاز اولنمز حیثیتله بری برینه مختلط وممتزج اولوب سمایه صعود ایدوب بخار اولان اجزانك تکاثفیدر پس چونکه نیراعظم بحروارض اوزرینه اشراق ایدرواول شعاع انعکاسندن حاصل اولان حرارتیله صویك اجزاء لطیفه‌سن چیقاروب اجزای هوایه ممزج ایله بخار ایدوب ارضك هم اجزاء لطیفه‌سن اخراج ایدوب اجزاء هوا ایله دخان ایلدکده حرارت مرقومه سیله بخار مذکوری ودخان مزبوری کرهٔ هوانك طبقهٔ علیاسنه جذب ایدرکن اثناء طریقده زمهریریه طبقه‌سنه رفع ایدر چونکه بخار ودخان اول طبقه‌یه کیدر پس هوا بوایکیسیله مندفع اولوب جهتله حرکت ایدر وجهت فوقدن بردزه مهریریه وجهت تحتدن مادهٔ بخار ودخان بری برینه متداخل اولوب اول غوغالر میانندهواسطهٔ برد ایله تکاثف ایدر اکر برد شدتلی دکلسه اول بخار مجتمع اولوب اندن سحاب حاصل اولور وسحاب هرنه‌قدر فوق سمتنه صعود ایدرسه اول قدر اجزاء بخاریه بری برینه منضم واجزاء دخانیه هوایه منقلب اولوب حرکتیله ریح اولور واجزاء بخاریه صویه منقلب اولدقده بری بریله التیام بولوب تکاسفدن حاصل اولان ثقلت ایچون مطر اولوب اسفله تقاطر ایتمکه باشلر واکر بخار مزقومك صعودی کیجه ایله اولوب برودت هواشدت وقوت بولوب اجزاء سحابه قبل الاجتماع واصل اولدیسه سحاب ثلج اولوب رفق ایله نزول ایدرواکر برد بغایت شدیداولسه واجزاء سحابی بعد الاجتماع بولسه همان بردا اولوب ضرب ایله دشمکه باشلرواکر بخار صاعدك حرارتی برودت هوایه نسبتله قلیل اولدیغی علتدن طبقهٔ زمهریریهٔ باردیه وصول بولمدیسه اکر کثیر ایسه یاسحاب مطر اولور ویاغمام ابیض اولورکه بهار ایامنده بیاض وتازه قطن مندوف امثالی بری برینك اوزرنده طاغلرکبی جمع اولوب اندن صور عجیبه واشکال غریبه صورت بولوب لطافتندن ادنا حرارتیله هوایه منقلب اولورواکر حرارتی قلیل اولان بخار صاعدك کندیسی دخی قلیل ایسه انك احوالی کندی محلی اولان طبقهٔ سافله‌ده بیان اولنسه کرکدرو اویله اولورکه بعض وقتده برشدید ایله هوا منقبض اولوب طبقهٔ زمهریریه‌ده سحاب تکون ایدرکه اندن مطر وثلج وبرد حاصل اولور ﴿نوع رابع﴾ کرهٔ هوانك بینه طبقهٔ وسطاسنده تکون ایدن کائنات جوی یعنی رعدوبرق وصاعقه‌یی حکیمانه بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت واهل هیئت اتفاق اوزره دیمشلردرکه رعدوبرق وصاعقه‌نك اسبابی بودرکه چوق حرارت اشراف شمس ایله تلطف ایدن اجزاء صغار ارضیه واجزاء صغار نازیه بری برینه مخالط ومتحلل اولوراکا دخان دیرلر پس بودخان اول بیان اولنان بخار ایله مختلط اولوب بیله‌جه برابر صعود ایدوب طبقهٔ باردیه

بالغ اولدقده اول بخاردن سحاب منعقد اولوب اول دخان اول سحابك درونده محتبس اولسه پس حرارتی باقی اولان دخان علوه صعودی قصد ایلدکده ویا حرارتی زائل اولان دخان اسفله نزولی مراد ایلدکده اول ادخنه صعود و نزوله اول سحابی اویله عنف ایله خرق و مزق ایدرلر که اندن بویله صوت هائل صادر اولور پس رعد اودر وچونکه موجب حرارت اولان حرکت عنفیه ایله مادهٔ دهنیه دن اول دخان مشتعل اولسه اکر لطیف اولوب سرعتله منطفی اولورسه اکا برق دیرلر واکر غلیظ اولوب ارضه واصل اولمدقجه منطفی اولمزسه اکا صاعقه دیرلر واویله اولورکه بوصاعقه تلطف ایدوب اجسام مختلفه دن کچوب اجسام مندمجه یی حرق ایدر مثلا کیسه ایچنده ذهب وفضه یی اریدوب کیسه یی یاقمز مکر درونده اریمش دراهمك حرارتی یاقه وبعض کره اولورکه صاعقه بغایت کثیف اولوب هرنیه اصابت ایلسه انی یقار وجبل عظیمه واقع اولوب انی مندك ایلر اما رعد وبرق ایکیسی برابر معاحادث اولورلکن رعد ایشیدلمزدن مقدم برق کورینور زیرا که بورؤیت بصره ظهور ایدر واول سمع ادنله حس اولنور وسمع ایسه صوتك صماخه وصولنه موقوفدر ووصول ایسه شموخ وتموج هوایه مربوطدر پس ذهاب شعاع بصر وصول صورت وخبردن اسرع در نتکم قصاره نظر ایدرسنکه ثوبی حجره ضرب ایدر بعدزمان صوتی صماخکه ایرر * واما فصل شتاده بخاردخانی قلیل اولدیغندن رعد وبرق وصاعقه نادر اولور انکچون بلاد بارده سمتنده ثلج نزول ایلدکده اصلا رعد وبرق وصاعقه حادث اولمازز زیرا که ثلج نزول ایدن سحاب ایله قطعا بخاردخانی بولنماز وشدت برد ایله بخاردخانی منطفی اولوب دخی اثری قالمز ومطر کثیر اولدقده اجزای غمام کثیف اولدیغندن رعد وبرق وصاعقه دخی کثرت بولور وسحاب متکاثف اولمغله ماء مطر آنده محتبس اولمشدر انکچون آندن مطر شدتله نزول ایدر نتکم برموضعده محبوس اولان صواندن یول بولسه قنی قوتلی اقار فسبحان الصانع الحکیم جل جلاله وعم نواله ولااله غیره ﴿ فصل ثالث ﴾ کرهٔ هوانك طبقهٔ سفلاسنی وطبیعت واوصافنی وحرکات واسماسنی وسائر احوالنی سکز نوع ایله بیان ایدر ﴿ نوع اول ﴾ عنصر هوانك طبقهٔ سفلاسنك بعض احوالنی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت واهل هیئت اتفاق اوزره دیمشلردرکه عنصر هوانك طبقهٔ سفلاسی طبقهٔ ناره نسبتله دردنجی طبقه در وبو طبقه نك هواسی حرکات مختلفه ایله متحرکدر وبونك ثخنی وعمقی تقریبا اون التی فرسخدن زیاده مسافه در وبو طبقهٔ سفلا برهواء کثیفه درکه ارض ومایه مجاور اولوب انلره واقع اولان شعاع شمس وکواکبك عکوسی حرارتیله کسب اعتدال ایدوب بوکا ابخره دن عارض اولان برودت صرف ایله قالمشدر وقوس قزح وهاله و طومان وقرانی وزاله وصبح وشفق وشب وروز ورياح جواله بالجمله بوطبقه ده تکون ایدر اکر بوطبقه حرات مذکوره ایله معتدل اولسه ایدی ارض ومادن کسب ایتدیکی برودتی فوقنده اولان طبقهٔ زمهریره دن زیاده شدید اولوردی نتکیم قطب التنده سمت رأسدن شمس منیر بعید اولمغله هوا اویله برمرتبه ده بارد اولورکه دریا منجمد اولوب ثلجدن خالی قره یر قالماز وشدت برد ایله نبات وحیوان هلاك اولوب آنده عمارت ممکن اولماز پس کرهٔ هوا اوچ طبقه یه منقسم اولوب طبقهٔ علیاسی مجاور نار اولمغله غایت حاردر وطبقهٔ وسطی سی اسفلدن صعود ایدن ابخرهٔ مائیه ایله مجاور اولدیغندن افراط ایله باردر وطبقهٔ سفلاسی مجاور ارض ومادر لکن انعکاس اشعه ایله طبیعتی معتدلدر انکچون بوطبقه یه کرة النسیم دیرلر وابخره وادخنه ایله ممتزج اولدیغندن بوکا کرة البخار والدخان دیرلر وبو طبقه نك هواسی کثیف اولمغله ضیای شمس انجق بونده ظاهر در وظل ارض انجق بونده سائر ودائر در انکچون بوکا کرة اللیل والنهار دینلمشدر وبو کره نك لونیدرکه سما ازرق کورنمشدر زیرا که جمهور حکما عندنده بو طبقه نك فوقنده بولیل ونهار اولماز وشمس ونجومك ضیا وانواری انده کرهٔ قمرك جرم کثیفندن غیری اجرام لطیفه ده انعکاس ایله ظهور بولماز لکن نهار افلاك برنورپاکدرکه نه شرقیدرٔ ونه غربیدر لیس هنالك صباح ولامساء (یهدالله لنوره من یشاء) وبو طبقه نك یوزندن ارتفاعی بیان اولنان ثخنی مقداریدرکه اون التی فرسخدن زیاده جه در ﴿ نوع ثالث ﴾ کرهٔ هوانك طبقهٔ سفلاسنده حادث اولان ریاح مختلفه یی وجهات جهانی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه حدوث ریاح مختلفه قعر بحر عنصر هوانك جهاته حرکت وتموجی ایله اولورنتکیم وجه بحر عنصر مانك تموجی برجزئی برجزئی جهتلره تدافع ایله وجود بولور وعنصر هوا ایله عنصر ماء بحران ساکنان ایکن حرکات اجزاء هوا خفیف اولمشدر وحرکات اجزاء ماء ثقلت

TBMM KUTUPHANESI

بولمشدر اماحدوث رياحك برسببی بودر که شمسك تأثیرندن یاغیریدن حاصل اولان ادخنه یردن صعود ایدوب طبقهٔ باردهیه وصول بولدقده اکر انلرك حرارتی منکسر اولدیسه قصد نزول ایله حرکت ایدوب انده بحر هوادخی تموج ایدر پس ریح اولور واکر حرارتلری اوزره قالدیلر ایسه کرهٔ ناره صعود ایدر ونار ایسه اول ادخنه نك مادهٔ ارضیه سن یاقوب قالان مادهٔ هوائیه سن حرکت دوریهٔ مذکوره سیله سمت اسفله ردایدر پس اول حرکت نزولیه ایله هوا تموج ایدوب ریح اولور * وبرسببی دخی بودر که طبقهٔ زمهریریه ده سحاب ثقیل اولوب جهت فوقدن سمت اسفله مندفع اولدقده حرکت نزولیه سیله تخوینت بولوب هوایه منقلب اولوب کندی ریح متحرك اولور واندفاع مذکور ایله هوا تموج ایدوب ریح اولور * وبرسببی دخی بودر که سحابلرك بری برینه تراکم وتزاحمندن هوا بینه مندفع اولوب تموج ایدر پس ریح هبوب ایدر ویاخود سحابلر قوامده اختلاف ایدوب کثیفی رقیقی دفع ایتدکده سحاب رقیق برجانبدن سیر ایدوب تموج هوادن ریح ظهور ایدر وبرسببی دخی بودر که هوتخلخلیله برجهتدن منبسط اولوب اکا جسم آخر منضم اولمقسزین مقداری زیاده بولمغله مجاوری اولان هوایی دفع ایدر واول مجاور مدفوع کندی مجاورنی دفع ایدر وهلم جرا بحر هوا تموج ایله کیدر اول مدافعت شیئا فشیئا ضعیف اولوب تباعد ایلدکجه حرکت هوا قلت بولور تاکه ساکن اولور مثلا برماء راکدك وسطنه برحجر القا اولندقده نه شکل تموج ایدرسه هوای ساکن دخی بعینه اویلجه تموج ایدر * وبرسببی دخی بودر که هوا تکاثفیله برجهتده جمع اولدقده تموج هوا حاصل اولور زیرا که خلا ممتنع اولدیغندن حجم هوا مجتمع اولوب کوچلدکجه مجاوری انك جهتنه بالضروره حرکت ایدوب ریح پیدا اولور وبرسببی هم بودر که یردن صعود ایدن ادخنه نك بعضیسی طبقهٔ باردهیه بالغ اولمزدن مقدم هوایه منحل اولوب برجانبدن برجانبه حرکتیله ریاح اولور وامار یاح مسمومهٔ محرقه نك سببی اول مادهٔ شهبك بقایاسیله مختلط اولوب کندی نفسنده محترق اولان هوانك حرکتلریدر یاخود هوای خالص اراضیٔ حاره یه مرورندن کیفیت سمیه ایله متکیف اولوب ریح سام اولور * وامار یح زوابع قاصرغه دیدکاری یلدرکه یرك یوزن سپوروب دوران ایله کندوکندویه صاریلوب عمود کبی کورینوب سمایه مرتفع اولور واول یله دخی ام زوبعه دیرلر پس بونك اکثر اسبابی اولدرکه طبقهٔ زمهریریه دن نزول ایدن ریاح سحاب ایله مصادف اولوب سحاب هم ریاح مختلفه ایله دوران ایتمکده ایکن اول ریح نازل دخی دورانه باشلیوب اول هیئتیله ارضه نازل اولور پس خاروخاشاکی بلکه غباروخاکی دوندروب اندامیله بردائره کورینور وکاه اولور که جهات مختلفه دن حادث اولان ریاح مختلفة الهبوب فجأتله بری برینه تصادف ایدوب بری برینی هبوبدن منع ایله اجزاء ارضیه یی مدافعه ایدرلر پس اول اجزاء اول ریاحك میانده صیقلوب بوکیلوب مناره کبی مرتفع اولور کویا که اعضاسی وارکبی کندویه ملتف اولور کورینور وکاه اولور که دریاده سفینه یه تصادف ایدوب دوندورور وکاه اولور که بوام زوبعه وسطنده برقطعه سحاب واقع اولوب آنی هواده دوران ایتدیرر کن اول تنین عظیم شکلنده کورینور * واما اصول جهان جهات اشخاصه نسبتله التی جهتدر که شخصك فوق وتحت وقدام وخلف ویمین ویساریدر لکن اهل هیئت جهانك جهات اربعه سندن کونش طلوع ایلدیکی سمته مشرق وغروب ایتدیکی سمته مغرب تسمیه ایتمشلردر ومشرقه متوجه اولان شخصك یمینی سمته جنوب ویساری سمته فتح شین ایله شمال اطلاق ایتمشلردر وبوذکر اولنان درت سمتك ارالرنده درت سمت دخی وضع وترتیب ایتمشلردرکه شمال الله مشرق ارانسه مشرق صیفی ومشرق ایله جنوب ارانسه مشرق شتوی وجنوب ایله مغرب ارانسه مغرب شتوی ومغرب ایله شمال ارانسه مغرب صیفی تسمیه ایتمشلردر پس جهانك بوجهات ثمانیه سنه ریاح ثمانیه نسبت وتعیین ایدوب مشرق ومغرب وجنوب وشمال جهتلرندن حرکت ایلین ریاح اربعه یی اصول ریاح اعتبار ایتمشلردر وبونلرك ارالرنده هبوب ایدن ریاحی فروع ریاح اعتبار یله دریالرده سفینه لرله هرسمته کتمشلردر ومراد اولنان سواحله تمشلردر * پس ایمدی مرسل ریاح اولان قادر قیومك قدرت وعظمتن برکره تفکر وتذکر بیوره سنکه بزه ارسال ایلدیکی بوریاحك اجرای سفن ثقیله ونشر غیوم کثیره کبی نیجه فوائد عظیمه سی واردرکه بیکده بری انجق بیلنمشدر زیراکه * لولا الریح لنتن کل شیٔ * دینلمشدر چونکه هوانك حرکاتی جهاتیله بومقدارجه بیان اولندی پس برمقدار دخی فوائد وخواصن بیان ایده لم تاکیم هربر تنفسده ایکی نعمت اولدیغی جمله یه عیان اولوب هرکس کندویی غریق بحر نعمت بیلوب شاکر منعم اوله لر

﴿نوع ثالث﴾ بزی محیط

اولان هوانك ابدان وارواحمزه اولان تأثيرات ومنافعن بيلديرر (ای عزيز) معلوم اولسونكه اهل حكمت ديمشلردركه تأثير حق ايله بزی محيط اولان هوانك ابدانمزه تأثيری غايتله ظاهردروبوهوا ابدان وارواحمزك عنصری اولديغيله بيله بوبرمددركه ارواحمزه واصل اولوب فاعل معدل كبی موجب صحتمز وسبب عافيتمز اولمشدر پس هوادن ارواحمزده حاصل اولان تعديل ايكی فعله متعلقدركه بری ترويح وبری تنقيه‌در اماترويح روحك مزاج حرارتی تحبسله مشتد اولدقجه اكاريه‌دن وعروق روحه متصل اولان نبض مسامندن استنشاق افاده ايتمكدرزيراكه بزی احاطه ايدن هوامزاج غريزيهٔ روحمزه قياس ايله بغايت باردر پس صدمهٔ هواروحه واصل اولوب قارشدقده سبب حياتمز اولان تأثير تنفسك قبولی استعدادندن روحی منع ايدن سوء مزاجه مؤدی اولان آتشه روحك تبدلندن حفظ ايدوب جوهر رطب بخاريسی محواولمدن آنی منع ايدر واماتنقيه بوبدنك خلط فاضلی كبی اولان روحك بخار دخانيسندن قوهٔ مميزه‌نك انفاسمزاولان هوايه چقدقجه تسليم ايلديكيدر پس تعديل استنشاق نفس عندنده هوانك روح اوزرينه ورودیله اولور وتنقيه ردنفس عندنده هوانك جاندن صدوريله اولورزيراكه تعديل ايچون استنشاق اولنان هوا ابتداورودنده لازمدركه بالفعل بارد اوله پس درونده طول مكث ايله تسخن ايدوب كيفيت روحه استحاله ايلسه فائده‌سی باطل اولوب اندن روح استغنا قيلوب هوای جديده محتاج اولوركه ريه‌نك درونينه داخل اولوب اولكی هوانك قائم مقامی اوله پس بالضروره انی اخراج ايتمك لازمدر تاكيم عقبنجه كله جك هوايه مكان خالی قاله اول وهوای خارج ايله معا فضول جوهر روح اندن مندفع اوله ودخی مادامكه هوا معتدل وصافی اولوب مزاج روحه منافی اولان جوهر غريب اكا مختلط اولمشدر اول هوانك فعلی بومنوال مذكوراوزره ابدان وارواحه ترويح وتنقيه ايله صحت وعافيت ويروب حفظ وصيانت ايلمكدر واكرهوا متغيراولديسه انك فعلی ابدان وارواحه ضرر ويرمكدر حقيقتده ضار ونافع خدای صانع ايكن ابدان وارواحی اسباب وهوايه ربط ايتمشدر ❁ نوع رابع ❁ بزی محيط اولان هوايه عارض اولان تغيرات طبيعيه‌يی بيلديرر (ای عزيز) معلوم اولسونكه اهل حكمت ديمشلردركه بزی محيط اولان هوايه تغير طبيعی وتغير غيرطبيعی وضدمجرای طبيعی اولان تغير عارض اولورا ما تغيرات طبيعيه تغيرات فصوليه‌درزيراكه بوهوافصول سته‌دن هربر فصلده بشقه برمزاجه مستحيل اولور امامزاج ربيع معتدلدر ومزاج صيف حاردرومزاج خريف اعتداله قريبدر ومزاج شتابارددركه اكرچه اهل طب عندنده بوفصول اربعهٔ مزاجيه‌نك ايام وازمنه‌سی اقاليم وبلادحسبيله مختلف اولور لكن اهل نجوم اعتباريله اختلافلری معتبر دكلدر زيراكه انلرك عندنده فصول اربعه نيراعظمك حركت غربيه‌سيله نقطهٔ اعتدال ربيعدن ابتدا ايدوب فلك بروجك اربا عنده انتقالاتی زمانيدر يعنی شمس بروج حمل وثور وجوزاده ايكن فصل ربيعدر وبرج سرطان واسد وسنبله‌ده ايكن فصل صيفدر وبرج ميزان وعقرب وقوسده ايكن فصل خريفدر وبرج جدی ودلو وحوته‌ده ايكن فصل شتادر * اماامزجهٔ فصول اربعه‌نك بری برينه مخالفتلری نيراعظمك سمت رأسمزه قريب ورأسمزدن بعيد اولمسی حسبيله‌در پس فصل صيفك حاراولمسی كونشك سمت رأسمزه قريب اولوب شعاعی قوت بولديغندندر زيراكه فصل صيفده شعاعك انعكاسی بحسب البلاد ذوايای منفرجه وقائمه اوزره اولميوب زوايای حاده اوزره اولور ياخودينه نافذ اولديغی خطوط ايچنده ايزلری اوزره رجوع ايدر پس شعاع كثيف الوب حرارتی ايكی قات اولديغيچون بزی محيط اولان هوايی بغايت حارايدر وبونك سبب اصليسی بودركه شعاع شمسك مسقطنك بعضيسی اسطوانه ومخروطدن بولنان مسقطسسهم منزله‌سنده اولور كويا شعاع شمس انك مركزندن چيقوب مقابلنده بولنان تسعه‌نك درونينه نافذ اولوار ومسقط شعاعك بعضيسی بسيط ايله محيط ويا خود قريب محيط منزله‌سنده درحال بوكيم شعاعك قوتی تأثيری سهمی عندنده‌در زيراكه اكا تأثير هرجهتده توجه ايدر واما اطرافه قريب اولان مواضعه تأثيری ضعيف اولورچونكه بزعرض شمالی بلادنده ساكن اولورز پس فصل صيفده مسقط شعاع شمسك ياسهمنده وياسهمنه قريب موضعده بولنورو فصل شتاده يامحيطده ويامحيطه قريب برده بولنورز انكچون فصل صيفده قرص شمس اوجنه صعود ايدوب ارضدن بعيد اولديغيله بيله بلادمزه ضياسی انوروتأثير حرارتی اكثردر وفصل شتاده جرم شمس حضيضنه اينوب ارضه قريب اولمسيله بيله بلادمزده ضياسی ضعيف اولوب مزاج هوابارد قالور زيراكه فصل صيفد قرص شمس

TBMM KUTUPHANESI

يزمسمت رأسمزه غايتله قريب اولور وفصل شتادة بغايت بعيد اولور اما فصل ربيع وفصل خريف سهم مزبور
ومحيط مرقوم اراسنده بولنار مسافه نك وسطنده حاصل اولدقلرىچون حرارت وبرودتده معتدل بولنمشلردر
تتكيم بالاده بيان اولنمشدر ﴿نوع خامس﴾ بزى محيط اولان هوايه عارض اولان تغيرات غيرطبيعيهٔ سماويه يى
بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل حكمت ديمشلردركه بزى احاطه ايدن هوايه عارض اولان تغيرات غير
طبيعيه نك بعضيسى امور سماويه وبعضيسى امور ارضيه حسبيله عارض اولور * اما امور سماويه حسبيله اولان
تغيرات هوا تأثيرات كواكبله عارض اولان تغيرات امثالدر زيرا كه كاهى شعاعلى كوكبلر برحيزده جمع اولوب
شمس ايله دخى اجتماعلرى وقتى كلدكده سمت رأسى ويا قريب بولندقلرى بلادى احاطه ايدن هوايى افراط ايله
تسخين ايدرلر وكاه سمت رأسدن وافر بعيد اولوب تسخين هوايى نقصان ايدرلر وتسخين هواده مسامته نك
تأثيرندن دوام مسامته نك ودوام مقاربه نك تأثيرلرى اكثردر * واما امور ارضيه حسبيله اولان تغيرات هوانك
بعضيسى عروض بلادسبيله وبعضيسى زمين بلادك ارتفاع وانخفاضى سبيله وبعضيسى جبال سبيله وبعضيسى
بحار سبيله وبعضيسى رياح سبيله وبعضيسى تراب سبيله حاصل اولور * اما عروض بلاد سبيله اولان
تغيرات هواظاهردر زيرا كه هر بلده كه جانب شماليده مدار رأس سرطانه وجانب جنوبيده مدار رأس جديه
مقارنيدر اول بلادك صيفى خط استوا سمتنده اولان بلادك صيفندن وجنوب وشماله مائل اولان بلادك صيفندن
بغايت اسخندر پس معدل النهار دائره سى تحتنده بولنان بقعه نك هواسنك مزاجى اعتداله اقربدر زيرا كه
مسخن سماوى آنده برسببدركه نيراعظمك سمت رأسه كلمسيدر حالبوكيم بومسامته وحدها چوق تأثير ايتمز
بلكه مسامته نك مداومتى چوق تأثير ايدر وبوعلتدن نصف نهار وقتنده اولان شدت حرارت شمس قبل
العصر ازدياد بولور وبونكيچوندركه شمس رأس سرطاندن ميل ايدوب مادونه متصرف اولسه تسخينى اشد
اولور اول ميلك ممثلنده بولنديغندنكه هنوز رأس سرطانه بالغ اولمامشدى مثلا شمس رأس جوزاده ايكن هوايه
ايلديكى تأثيردن رأس اسده كلدكده زياده تأثير ايدر زيرا كه رأس اسده ايكن مسامته نك مداومتى بولنور
حالبوكيم خط استوايه مطابق اولان بقعه ده شمس برقاچ ايام مسامت رأس اولوب سرعتله تباعد ايدر زيرا كه
نقطهٔ اعتدالك قريبنده اولان تزايد اجزاى ميل نقطهٔ انقلابك عندنده بولنان تزايد ميلدن چوق بيوكدر
بلكه نقطهٔ انقلابك عندنده اولان تزايدك حركتى اوچ درت ايام محسوس اولمز لاجرم شمس آنده برمدت
برمتقارب حيزده قالوب تسخين هواده دقت ايلر پس بوندن معلوم اولديكه اول بلده لركه عروض ميل كلى يه
قريب وقريبندر آنلر اسخن بلاد روى زمينندر وانلردنصكره اسخن بلاد انلرك قطبلرندن يكااولان جانبلرنده
ومعدلدن يكااولان جانبلرنده اون بشر درجه يه دكين عروضى بولنان بلده لردر وبين الانقلابين بولنركيدر
﴿نوع سادس﴾ بزى احاطه ايدن هوايه عارض اولان تغيرات غيرطبيعيهٔ ارضيه يى اعنى زمين بلادك ارتفاع
وانخفاضى سببيله وجبال وبحار ورياح وتراب حسبيله هوايه عارض اولان تغيراتى بيلديرر (اى عزيز)
معلوم اولسونكه اهل حكمت ديمشلردركه اما بلدك مرتفع ومنخفض يرده بولنمسيله تغيرات هوا محققدر پس
مرتفع مكانده بولنان بلدك هواسى ابدا برد اولور ومنخفض يرده وضع اولنان بلدك هواسى ابدا اسخن
اولور زيرا كه بوشعاع شمس ارضدن انعكاسيله كسب ايلديكى حرارتك اشد واغلظى ارضه اقرب اولان
طرفى بولنمغله بزى محيط اولان كرهٔ نسيمك اسخنى ارضه مجاور اولان سمتيدر وارضدن بعيد اولدقجه طبقهٔ
بارده يه قريب اولوب مجاوره سيله بارد اولور واكر منخفض مكان بروادىٔ عميق اولورسه شعاع حارى حبس
ايدوب هواسى اسخن واكثف اولور واما جبال سببيله بولنان تغيرات هواظاهردر زيرا كه اول جبل كه بلدك
مكانى ومستقرى بولنمشدر واول بلدك هواسى آنفا بيان اولنان قسمدن عد اولنمشدر واول جبل كه بلدك
مجاورى بولنمشدر اول بلدى محيط اولان هواده آنك تأثيرى ايكى جهتله تجربه اولنمشدر تأثيرينك برى
شعاع شمس بلد اوزرينه رد وحصر ويابلدى شعاعدن منع وستر ايتمك جهتندندر وايكنجى تأثيرى ريحى
بلد اوزرينه هبوبدن منع ومدافعت ويا هبوبنه سوق ومعاونت جهتندندر اما اولكيسى جبل بلدك شمالى
قريبنده اولمق كيدر پس شمس منير كندى مدارندن اول جبل اوزرينه اشراق ايدوب شعاعى اول بلده
منعكس اولوب هرچند عرض بلدچوق اولورسه ده آنى احاطه ايدن هوايى تسخين ايدر واكر جبل بلدك

TBMM KUTUPHANESI

مغربی جهتنده بولنوب مشرقی جهتی منکشف بولنورسه تأثیر شمس آنده بنه تمامیله تسخین هوادر واکر جبل بلدك مشرقنده بولنوب مغربی کشاده اولورسه نیم تسخین ایدر زیراکه بوجبل اوزرینه شمس بعدالزوال اشراق ایتدکده ساعت بساعت کتدکجه بوجبل شرقیدن بعید اولوب کیفیت شعاع نقصان بولوب تسخین هوا تمام اولمز لکن جبل غربیدن یکاشمس کلدکجه هرساعت قریب اولوب هوای بلدی تمامیله تسخین ایدر واکر جبل بلدك جنوبی قربنده اولورسه هوای بلدی هیچ تسخین ایدمز واما جبلك جهت ثانیه سندن اولان تأثیر بلد اوزرندن ریح باردشمالی هبوبن جبلك منع ایتمسیله دریا بارد حارجنوبی هبوبن بلداوزرندن رفع ایتمسیله در یاخود بلدایکی جبل عظیم اوسطنك مرتفع مکاننده موضوع اولوب وجهنی ریحه منکشف اولمسیله در پس انده ریحك هبوبی صحراده بولنان بلاد اوزرینه هبوبندن اشد واکثر اولور زیراکه ریحك شاننددرکه برضیق مسلکه متجذب اولسه اول انجذاب انده مستمر اولوب ماء جاری کبی سکونت بولمز پس جهت جبالدن اعدل بلاداول بلدك هواسیدرکه مشرق وشمالی سمتی منکشف اولوب مغرب وجنوبی سمتی مستور اوله وامابحارسبیله جوارنده اولان جمله بلادك هواسی رطوبتلی اولور پس اکر بحر بلدك جهت شمالی قربنده اولورسه وجه ماء اوزرنده بادشمالی هبوب ایدوب واول بلدك هواسنه زیاده برودت بخش ایدرزیراکه طبیعت ماء ریح شمالی مثالی باردر واکر بحر بلدك سمت جنوبی قربنده اولورسه اول بلدك هواسنه زیاده غلظت ویرر خصوصا شمالنده جبل قائم اولوب منفذ ریحه مانع اولورسه انك هواسی بغایت غلیظ وکثیف اولور واکر بحر بلدك مشرقی ناحیه سنده اولورسه انك هواسنه رطوبت کثیره ویرر زیراکه نیراعظم تحلیل متزاید ایله اول بلدك اوزرینه الحاح ایدرك قریب اولور واکر بحر بلدك مغربنده اولورسه انك هواسنه رطوبت ویرمسی قلیل اولور زیراکه شمس اول بلده یی الحاح ایله اندن تباعد ایلر وبو معنایه موافق ریاح شمالیه وبعده شرقیه وبعده غربیه درکه مضر اولان ریاح جنوبیه در واما ریاح سبیله بولنان تغیرات هوانجر بدرکه ریاح شمالیه بارد ویابسدر اما برودتی جبال بارده دن مرور ایدوب بزه کلدیکندندر واما یبوستی شعاع شمس اول جانبه ضعیف اولوب انده تحلل بخار بحار قلیل اولدیغندر وریاح شرقیه حرارت وبرودتده معتدلدر لکن جبال وبراریدن عبور ایتدیکندن برمقداریابسدر وریاح غربیه دخی معتدلدر لکن دریادن کچوب کلدیکندن برمقدار رطبدر وریاح جنوبیه بلادك اکثرنده حارورطبدر * واماحرارتی قرب شمس ایله متسخن اولان جهتدن بزله کلدیکندندر وامارطوبتی اندندرکه بحار جنوبیه حرارت شمس ایله متعفن اولوب شمس حرارتی قوتیله اول بخارلردن بخارلر چیقاروب اول ریاحه قارشدیررانکچون ریاح جنوبیه جسمه رخاوت ویرر * اماسام یعنی هلاك یللری بالاده بیان اولندیغی اوزره یاغایت ایله حار اولان صحرالردن کچوب کلن ریاحدر یاخود طبقهٔ دخانیه ده نار امثالی مهیب علامتلر اظهار ایدن ادخنه نك بقیهٔ ثقیله لری نزول ایدوب مختلط اولدیغی ریاحدرکه هرنه جهتدن حرکت ایلسه لر تصادف ایتدکلری ابدانی ساعتده یاقوب سیم سیاه ایدوب هلاك ایدرلر پس احکام مذکوره یی دخی سام یللری تبدیل وتحویل ایدرلر وجمیع ریاح شدیده نك مبدأ موادی کرچه ریاح ضعیفه کبی اسفلدندر لکن مبدأ حرکاتی وهبوبی وعصوفی جهت فوقدندر * واماتراب سبیله اولان تغیر هواکه اندن احکام بلاد مختلف اولور اول اختلافك علتی بودرکه بلادك بعضیسی طینیدر وبعضیسی صخریدر وبعضیسی رملیدر وبعضیسی حمائیدر وبعضیسی معدنیدر پس بونلرك جمله سی مائی تغیر ایتدکاری کبی هوائی دخی تبدیل وتغیر ایدرلر وتأثیر حق ایله تصرفات ایدرلر زیراکه جمیع ذرات کائنات وجوده کلوب کیدرلر وهرنه ایدرلرسه انك ارادت وقدرتیله ایدرلر زهی قادرقیوم جل جلاله ﴿نوع سابع﴾ بزی احاطه ایدن هوایه عارض اولان ضد مجرای طبیعی بولنان تغیراتی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه مجرای طبیعی یه مضاد اولان تغیرات ردیهٔ هوائیه یا جوهرهواده اولان استحاله دندر ویاکیفیات هواده بولنان استحاله وتبدلدندر اما هوانك جوهرنده اولان استحاله جوهرهوا ردائته مستحیل اولمقدر اویله دکل که هوانك برکیفیتی مشتداولمقده یانقصان بولمقده لفراط ایتمسیله ردی اولمش اوله بلکه هوانك جوهری بالذات ردی اولسه اول وبادرکه هوایه عارض اولان تعفندر واکاطاعون دخی دیرلر وبوتعفن لون وریحی وطعمی متغیر اولان صویك تعفنی کبیدر وبزم هوادن مرادمز اول بسیط مجرد اولان هوا دکلدرر بلکه بزی احاطه ایدن کرة البخار

TBMM KUTUPHANESI

والدخان درکه بسیط مجرد دکلدر زیرا که اجسام بسائط مجرده‌نك هیچ بری تعفن ایتمز انجق کیفیتنده یاجوهرنده بسیط آخره مستحیل وتبدیل اولور بالاده بیان اولنان استحالات عناصرکبی امابزم هوادن مراد مزدرون هواده متفرق اولوب اجزای هوای حقیقیدن واجزاء مائیهٔ بخاریه‌دن وبخار ودخان ایله صعود ایدن اجزاء ارضیه ونباریه‌دن ممتزج اولمش برجسمدرکه بوکاهوا تسمیه‌مز ماء بحره صوتسمیه‌مز کیدرزیرا که ماء بحر دخی صافی صو دکلدر بلکه ارضدن ومادن وهوادن ونادن ممتزج بولنمشدر لکن انده صو غالب اولدیغندن صوتسمیه‌اولنمشدر پس بوهوای ممتزج بعض کره تعفن ایدوب جوهری ردائته مستحیل اولورنتکیم چکلی واسع دره‌لرك صوبی تعفن ایدوب جوهری آنلره مستحیل اولوب طاش کسلورکذلك هوای مذکور تعفن ایدوب وباکسلور وعفونت هوانك اغلظی وعروض وبانك اکثری اواخر صیف وخریفده اولورواما هوانك کیفیتنده بولنان استحاله‌سی حرارتده یابرودتده تحمل اولنیان کیفیته خروج ایدوب زرع ونسلی فساده ویروب هلاك ایتمسیدر پس هوانغیرات مذکوره‌نك بریسیله متغیراولسه اندن اذن حق ایله ابدانمزه امراض عارض اولور زیراکه هوا متعفن اولدقده تأثیرحق ایله درون ابدانمزده اولان اخلاط اربعه‌یه دخی تأثیرایدر وابتدابورکده اولان خلطه عفونت ایرشدیرر ﴿نوع ثامن﴾ بری احاطه‌قیلان هوانك ابدان واروا حمزه اولان انواع تأثیرات وفوائدن وهبوب ایدن ریاحك اصناف تغیرات ومنافعن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه اکرهوا افراط ایله متسخن اولسه مفاصل ابدانه رخاوت ویروب رطوباتی تحلیل وعطشی افراط وقوای اسقاط ایدر وآلت طبیعت اولان حرارت غریزیه‌یی تحلیل ایدوب هضمی تبدیل ایدروأخلاط دمویه‌یی تخلیل ومره‌یی سائر اخلاط اوزرینه تغلیب ایله لونی اصفرایدر پس بوهوای حاره ابدان صحیحه‌یه موافق دکلدرلکن نازلهٔ باردهٔ اصحابنه وبعض مفلوجلره موافق ونافعدر واماهوای باردمفرط حرارت غریزیه‌یی حصر ومسامی سیلاندن منع ایدوب نازله‌یی تحریك ایدر وعصبه‌ضعف ویروب ریه‌وقصبه‌سنه یعنی عرقه ضرر شدیدایدر واکر بزودت هوامعتدل اولورسه هضمه وجمیع قوای باطنیه‌وجمیع آثاروآلات شهوتیه قوت واستحکام ویروب ابدان صحیحه‌یه موافق کلور ومسامی سدایدوب حشوعظامی عصرایدر واماهوای رطب اکثرامزجهٔ ابدانه موافق کلوب جلدی لین ولونی جمیل وخلقی هین ایدوب مسامی تنقیه‌ایلرلکن عفونته مهیا ایلر * واماهوای یابس بیان اولنان هوای رطبك تأثیراتنده ضدکاملدر پس ارواح ورياح ریح شمالیدرکه بدنیه قوت ویروب متانت بخش ایدر وسیلانات ظاهریه‌یی منع ومسام بدنی سدایدر وهضمی قوی وبطنی استوار وبولی ادرار ایدر وهوای غربی متعفن اولسه بوریح آنی اصلاح ایدر واکر ریح جنوبی ریح شمالی اوزرینه تقدم ایدوب عقبنجه ریح شمالی هبوب ایلسه جنوبیدن اسالهٔ وشمالیدن عصردرون حدوث ایدوب خارجدن یکا انفتاحه مؤدی اولور اول علتدن اوحینده باشدن سیلان موادکثیره اولوب علل صدر ومثانه ورحم حدوث بولوب عسر بول وسعال واوجاع مفاصل واقشعرار جلد عارض اولور * واماریح جنوبی قوت بدنی رخوایدوب مسامی فتح ایدر واخلاطی خارج سمته تحریك ایدوب حواسه ثقلت ویروب قروحی افسادایدر وامراضی ازدیادایدوب صداعی تهییج ایدر ونومی جلب ایدوب حمایی ایراث ایدر * واماریاح شرقیه اکر آخر لیل واول نهارده هبوب ایدرسه شمس ایله معتدل اولان هوای لطیفدرکه رطوبتی قلیل وبیوستی معتدلدر وبوریاحك هبوبی اول وقتلرا کثر اولمغله بوکا ریح صبا ونسیم سحری دیرلر پس اول بادصبا ابدانه صفا ونومه لذت ومریضه شفا بخش ایدرواکر نهار آخرنده وليل اولنده هبوب ایدرسه بونك تأثیری انك خلافیدر وبلدشرقینك هوایی بلدغربینك هواسندن لطیف وصافیدر * واماریاح غربیه اکر آخر نهار واول ليلده هبوب ایدرسه هوای کثیفدرکه بخار بخاردرواکر وقت سحرهبوب ایدرسه شمس ایله معتدل اولیان هوادرکه اکثف واغلظدر وبوریح غربی هرنه‌وقت هبوب ایدرسه بونك تأثیری مخالف منافع بادصبادرکه بوکاریح دبور یرلر وحدیث شریفده (نصرت بالصبا واهلکت عاد بالدبور) وارد اولمشدر وبونده بیان منافع هوادن بومقدار ایله غنا کلمشدر زیراکه اهل بصیرت بوندن عبرت آلمشدر * سبحان مرسل الرياح ومروح الارواح ومفرح الاشباح * ومسبب الاسباب * ورب الارباب * تعالی الله سبحانه وتعالی جل شانه وعم نواله ولا اله غیره ﴿فصل رابع﴾ کرهٔ هوانك طبقهٔ سفلاسنده ظهور ایدن بقیهٔ کائنات جوی اعنی قوس قزح وهاله‌یی وطومان وقرغی وزاله‌یی وصبح

وشفق وظلالی وساعات لیل ونهاری وسنین وشهور دهوری بش نوع ایله بیان وعیان ایدر ﴿نوع اول﴾ قوس قزح وهالی بی وطومان وقراغی وژاله بی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه ابه قوشاغی دیدکلری قوس قزح مطردن یاخاردن حادث اولان اجزاء مائیهٔ رشیهٔ صغیرهٔ مستدیرهٔ صافیهٔ شافهده شمس منیرك ضیاسی ارتسامندن ظهور ایدر وبونك بیانی بودرکه اجزاء مذکوره خلاف شمس اولان جهتده اوله بروضع اوزره بولنمق لازمدرکه اجزاء مزبوره نك هر برنده شعاع بصر شمسه منعکس اوله وبو انعکاس اولزمان اولورکه اول اجزانك ماوراسنده سحاب مظلم کبی کثیف نسنه بولنوب آینه مثال اولور وشمس دخی افقه قریب اولوب حرارتی قلیل اولور وناظر ظهرنی شمسه وپروب اول اجزایه متوجه اوله یعنی قرص شمس ایله اول اجزانك اراسنده اوله تاکیم شعاع بصری اول اجزادن شمسه منعکس اوله پس اول ناظره اول اجزانك هر برندن انجق ضوء شمس کورینور شکلی کورنمز زیرا که مجرد برکه شعاع بصردن منعکس اولان مصیقل نسنه بغایت کوچك اولدقده مقابلنده بولنان ضیالی نسنه نك انجق ضوئی ولونی کوسترر شکلی وهیئتی کوسترمز پس اول اجزاء مائیه نصف دائره دن اقلی برقوس مستضی شکلنده اولور وبوقوس ارتفاع شمس حسبیله نقصان بولور وانحطاط شمس قدر زیاده اولور زیرا که شمس اول دائره نك مرکزی مکانندهاولمغله افقدن مرتفع اولدقجه مقابلی اولان دائره سنك فوق الافق نصفندن اقلی قالور وشمس افقه نزول ایدوب قریب اولدقجه اول دائرهٔ ناقصه نك قوسی افقه مماس اولان ایکی طرفندن ازدیاد بولورکه اول طرفین اجزاسندن شعاع بصر شمسه منعکس اولمغه باشلر وحضرت شیخ ابن سینا شفاسنده یازمشدرکه طوس ایله ماورد اراسنده برجبل عالی اوزرنده ایدم وسما منکشف ایدی وصحرا ایله مابینه زده وسط جبلده سحاب وارایدی وهوا رطب ایدی وشمس نصف نهارده ایدی بن اول سحاب مظلمه نظر ایدوب قوس قزح الوانندن بردائرهٔ تامه کوردم وبن اول جبلدن تنزل ایلدکجه اول دائره اتصغر ایلردی تاکیم بن سحابه واصل اولدقده اولدخی مضمحل اولدی وبوقوس قزحك اختلاف الوانی ضوء شمس الوان مختلفهٔ غمامدرایله اختلاطندندر زیرا که ناحیهٔ علیای شمسه قریب اولدیغندن اشراقی غالب اولوب احمر زعفرانی کورینور وناحیهٔ سفلای شمسدن بعید اولدیغیچون اشراقی مغلوب اولوب احمر حمری کورینور وایکی لونك مابینی ایکیسندن ترکب ایدن اخضر چنی کورینور وایالت وانده قلعهٔ خیزانده فصل خریف زمانننده قربدر کامل ایکن آنده افقه متصل بیان اولنان اولنده قوس قزح ظاهر ونمایان اولمشدر صورتی بودر

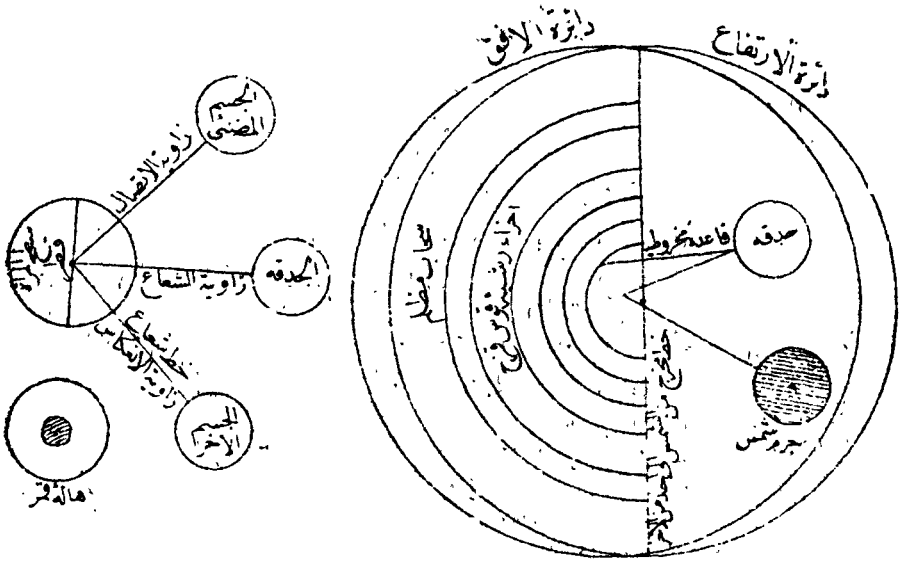

واما

واماهاله اول دخی اجزاء رشیهٔ صغیرهٔ مستدیرهٔ شفافه‌ده قمرك نوری ارتسامندن خولنده خرمن مثالی حادث اولان دائرهٔ مستدیرهٔ بیضادر وبونك بیانی بودرکه ناظرله نیرك اراسنده اجزاءمذکوره اویله بروضع اوزره بولنملیدرکه انلرك هر برنده شعاع بصر اول نیره منعکس اوله پس ناظراول اجزایه نظر ایلدکده هر برنده ضوء نیری کورر لکن اول اجزابغایت صغار اولدیغیچون نیرك شکل وهیئتن کوره‌مز ومجموعی دائرهٔ تامه یاناقصه شکلنده اولورکه هاله اودر وهوانك رطوبتندن حادث اولدیغندندرکه نزول مطره‌دلالت ایدرواکر صفت مزبوره‌اوزره ایکی سحاب اتفاق ایله بری برینك تحتنده بولنسه‌اولزمان ایکی هاله حدوث ایدر وتحتانیه‌سی بزه اقرب اولدیغندن اعظم کورینور واکرسحاب مذکوره ایکیدن زیاده‌اولورسه هاله دخی اول عدداولورونیر قمرك یدی هاله‌سی مشاهده اولنمشدر * واماظفاره‌که ضم ظاایله هالهٔ شمسدر اول نادر بولنور زیراکه شمس افقدن بعید اولدقچه تأثیر حرارتی شدید اولدیغندن اجزای موصوفه کبی سحاب رقیقی حل ایدوب هوایه دوندرر وحضرت شیخ مرحوم شفای مرقومنده یازمشدرکه نیراعظمك حولنده قوس قزح الوانندہ هالهٔ تامه وهالهٔ ناقصه مشاهده اتمشدر وبومؤلف حقیر بوکتابی تحریردن برسنه مقدم پاسین صحراسنده آخر فصل ربیعده وقت زوالده هالهٔ تامهٔ شمسی یاران صفاایله تعجب ایدرك مشاهده ایدرکن بزمله‌معا یوزقرق ایکی یاشنده بر پیر فانی بولنوب اول دخی بوهاله‌یی استغراب ایدوب بن بویاشه کلدم چوق عجایب کوردم شدم عمرم ایچنده کونش خرمن ایلدیکن کورمشدم شمدی بونی دخی سیر ایتدم دیمشدر * واماطومانك وقراغینك وچیسه‌نك علت مادیه‌لری اول بخار صاعد معهوددرکه هم کندیسی قلیل وهم حرارتی ضعیف اولمغله طبقهٔ بارده‌یه بالغ اولیوب کندی طبقهٔ سفلاسنده قالوب ارضه نزول ایتمکه باشلر اکراول اثناده اکا برداصابت ایتمدیسه رؤس جبالی احاطه ایدوب روی زمینه منتشر اولوب دخان کبی ماوراسنی ستر ایدرکه طومان اودر وحرارت قلیله ایله هوایه منقلب اولورکیدر واکراول بخار ضعیفه اثنای نزولنده برداصابت ایلدیسه پس اول تقدیرجه اکراول بخار نازل واول بردشدیدایله منجمد اولورسه اوفق وبراق اولوب ذرات امثالی نزول ایدرکه قراغی دیدکاری اودر واکراو بخاراو بردایله منجمد اولمزسه صویه منقلب اولوب نبات اوراقی اوزرینه نزول ایدوب لؤلؤ امثالی قطرات اولورکه ژاله وشبنم وچیسه دیدکاری اودر وحقیقت حال بودر وبیان اولنان کائنات جوك جمله‌سی اجسام مرکبات اعدادندن بولنمشدر لکن عناصردن مزاجسز ترکیب اولنمشدر انکچون بویله سریع الزوال والانتقال بولنمشدر فسبحان الصانع الحکیم جل جلاله وعم نواله ولااله غیره ﴿نوع ثانی﴾ صبح وشفق وظلال‌لك حقیقت احوالن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت واهل هیئت اتفاق اوزره‌دیمشلردرکه صبح وشفقك ظهوری کرهٔ هوانك بوطبقهٔ سفلاسنه مخصوصدر وبونك بیانی بودرکه جرم شمس طوپ زمینده مقدارمذکور اوزره اعظم اولدیغندن ابدا ارضك نصفندن اکثری نهار مضی واقلی لیل مظلم وظلی شکل مخروط اولوب فلك زهره‌ده نهایت بولمشدر ورأس مخروطی بالاده بیان اولندیغی اوزره ابدا منطقة البروجه مسامت اولمشدر وظل مخروطك تحت الافق اولمسنك مدتی نهاردر وفوق الافق بولنمسنك زمانی لیلدر پس نیراعظم زیرزمینده ایکن افق شرقیدن یکا قریب اولدقچه میل ظل مخروط فوق الارض افق غربی سمتنه قریب اولور تاکیم ظل مخروطی محیط اولان شعاعك طرف مشرق سمتنده کورینور پس ابتدا اول شعاعك طرف قریبی که افق شرقیدن وافر مرتفعدر اول سمت ابیض کورینور آنکله افقك مابینی مظلم قالورزیراکه موضع ناظردن ومحل بیاضدن ومکان افقدن حاصل اولان مثلثك ناظرله بیاض اراسنده شعاع بصردن اولان ضلعی سطح ظلده فرض اولنوب شمس ایله ارضه تماس ایدن خط شعاع اوزره قائم اولدیغندن ناظرله افق اراسنده بولنان ضلعدن اقصر واقرب اولوب شعاع شمس اندن مقدمجه کورینور بعده شمس افقه برمقدار قریب اولدقچه اول بیاض مذکور منتشر اولمغه باشلر لکن ضیاسی قلیل اولدیغیچون ضعیف کورینور پس عوام ناس اول بیاضی افقدن زائل توهم ایدوب اول ظن ایله اکا صبح کاذب دیرلر حالبوکیم بیاض مذکور حقیقتده زائل دکل زائد اولمقدن بعده شمس افقه زیاده‌جه قریب اولدقده وبیاض مذکورك افق مزبور اوزره انتشاری عریض اولدقده ضیاسی قوت بولدیغندن زائل کورنمز پس اکا صبح صادق دیرلر بعده شمس افقه بغایت قریب اولدقده بیاض مذکوراطراف اکنافه منتشر اولوب مطلع شمس احمر کورینور بعده قرص شمس افقدن طلوع ایدوب

ابتدای نهار اولور پس احوال صبح بودر که حقیقتی اوزره بیان وعیان اولنمشدر * اما احوال شفق بیان اولنان احوال صبحك ترتیبنك عکسی اوزره در زیرا که قرص شمس افقدن غروب ایدوب آخر نهار اولدقده نصکره مغرب شمس احمر اولور بعده بیاض عریض کورینور بعده بیاض زائل ظن اولنوب بعده بیاض مرتفع ومستطیل اولور وتجربه ایله تحقیق اولنمشدر که افقدن شمسك اون سکز درجه انحطاطی صبح کاذبك ابتداسی وشفقك انتهاسیدر پس فرق سکز بچق درجه عرضنده شمس منیر منقلب صیفی یه کلدکده شفقك آخری صبح کاذبه متصل اولوب وقت عشا قالمز زیرا که شمس پرتو منقلب مذکورده ایکن عرض مزبورك افقدن اون سکز درجه دن زیاده منحط اولماز * واما ظلال ایکی قسمه منقسم اولنمشدر که برینه ظل اول تسمیه ایتمشلردر وظل معکوس وظل منکوس دخی دیرلر واول ظل سطح افقك موازاتنده منصوب اولان مقیاسك ظلیدر مثلا جداره غرز اولنان وتدك ظلی کبیدر وبری ظل ثانیدر که ظل مستوی وظل مبسوط دخی دیرلر واول ظل سطح افق اوزرینه عمودا قائم اولان مقیاسدن کورینن ظلدر مثلا ارض مستویده غرز اولنان عصانك ظلی کبیدر فسبحان فالق الاصباح وخالق ظلال الاشباح ﴿ نوع ثالث ﴾ لیل ونهارك حدی اعتبارن وساعات مقدارن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل هیئت واهل حساب عندنده برکون کیجه سیله شمس منیرك دائرهٔ نصف نهاردن مفارقت ایدوب حرکت کلی ایله بنه اکا عودت ایلدیکی زمانیدر وعندالعامه لیل ونهار غروب شمسدن بنه غروبنه دکیندر اما برکون وبرکیجه نك ابتداسنی شمس منیرك منطقة البروجك هر برنقطه سنی مفارقتدن فرض ایتمك ممکندر لکن اهل نجوم دائرهٔ نصف نهاردن ابتدا ایتمکی اصطلاح ایتمشلردر زیرا که فلك بروجدن بر وقوس اولان اختلاف مطالع ومغارب آفاق حسبیله مساکنده چوق واقع اولور * اما دائرهٔ نصف نهار حسبیله اختلاف قوس فلك بروج هر عرضده مساویدر زیرا که دائرهٔ نصف نهار جمیع مساکنده خطاستوا آفاقك بریسی اولدیغیچون آنك افقی مقامنده قائم اولور وبرکون برکیجه نك زمانی حرکت کلك بردورهسی اوزرینه شمس منیرك اول مدتده فلك بروجدن حرکت غربیه سیله سیر ایتدیکی مطالع مقداری زائد اولور ونهارك زمانی اهل حساب عندنده طلوع شمسدن غروبنه وارنجیه دکدر واهل شرع قتنده نهار شرعی طلوع فجر ثانیدن غروب شمسه دکدر پس لیلك زمانی ایکی مذهبه نسبتله خفی دکلدر * اما اهل حساب کندی لیل ونهارك هر برینی ساعات معتدله یه وساعات زمانیه یه تقسیم ایتمشلردر اما ساعات معتدله نك مقدارلری ابتدا متساوی اولدیغندن بونلره ساعات مستویه دخی دیرلر وبو ساعات معتدله نك هر بری حرکت کلك اون بش درجه دور ایتمسنك مقداریدر * واما ساعات زمانیه نك مقدارلری ایام ولیالینك مقدارلری اختلافیله مختلف اولدیغندن بونلره ساعات معوجه دخی دیرلر پس بو ساعات زمانیه نهارك یالیلك ابدا اون ایکی جزؤندن برجزؤیدر زیرا که نهار لیلدن اطول اولورسه ساعات نهار ساعات لیلدن اطول اولور واکر نهار لیلدن اقصر اولورسه ساعاتی دخی ساعاتندن اقصر اولور پس بوندن معلوم اولدیکه طول وقصر نهار ایله اعداد ساعات معتدله مختلف اولور وازمان واجزاسی مختلف اولمز زیرا که اجزاسی دائما اون بش درجه در وطول وقصر نهار حسبیله ازمان ساعات زمانیه مختلف اولور واعدادی مختلف اولمزکه دائما اون ایکیدر واهل حساب احکام نجومده ساعات زمانیه اعتبار ایدوب سائر حساب ایچون ساعات معتدله اختیار ایتمشلردر وساعات مستویه ایله ساعات معوجه نك اعداد واجزالری لیل ونهار استواسنده مستوی اولور سبحان مقلب اللیل والنهار والساعات والازمان ﴿ نوع رابع ﴾ سنهٔ شمسیهٔ حقیقیه یی وشهور بروجیه ونجومیه یی واسماء شهور رومیه یی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل هیئت واهل نجوم اتفاق ایله دیمشلردرکه سنهٔ شمسیهٔ حقیقیه نك مدتی فلك بروجك بر نقطهٔ مفروضه سندن قرص شمس کندی حرکت خاصهٔ غربیه سیله مفارقت ایدوب تاینه اول نقطه یه عودت ایدنجه دك مرور ایدن زماندر اما اهل نجوم سنهٔ شمسیه نك ابتداسنی آفتاب عالمتابك رأس برج حمله حلولندن بدأ ایتمشلردر واون ایکی برجك هر برینه حلولنی اوائل شهور اعتبار ایدوب وهر برجی عبورینی برشهر عد ایتمشلردر وبو سنهٔ شمسیه نك عدد ایامی اوچیوز التمش بش یوم وربع یومدر وبو مقامده یومدن مراد برکون برکیجه سیله در وبو شهور بروجیهٔ نجومیه نك عدد ایامی حساب ابجدایله بو بیتك الفاظیدر (بیت) لاولالب لاولالاشش مهست * لل کط وکط لل شهور کو تهست *

TBMM KUTUPHANESI

کرچه سنهٔ شمسیهٔ حقیقیه وشهور بروجیهٔ حسابیه بودر لکن اسکندر ابن فیلفوس رومی سنهٔ شمسیه حقیقیه‌نك اوائل شهورتی اهل نجومك فرض ایلدیکی اوائل بروجدن اولکون اقدم اعتبار ایدوب ابتدای سنه‌یی آفتابك رأس حمله حلولندن اون کون مقدم بدأ ایتمشدر وهر برشهری براسم ایله تخصیص ایدوب شهور رومیه نامیله شهرت ویرمشدر وبرسنه‌یی فصول اربعه‌یه تقسیم ایدوب هر برفصل ایچون اوچ شهر تعیین ایله نهایتنه ایرمشدر اماشهور فصل ربیع ازار ونیسان وایاردر وشهور فصل صیف حزیران وتموز و آب‌در وشهور فصل خریف ایلول وتشرین اول وتشرین ثانیدر وشهور فصل شتا کانون اول وکانون ثانی وشباطدر وحالا دیار یمزده مشهور روزنامه‌لرده مسطور بوشهوردرکه عدد ایامی بویتدن معلومدر (لاوکی لادربهاروکی ولالافصل یای * کی ولاکی درخریف ولاولاکح درشتا) سبحانك مکون الاکوان ومقلب الدهور والازمان ومکور السنین والشهور والساعات والاوان ومدور الافلاك والنجوم والارکان جل شانه ﴿نوع خامس﴾ سنهٔ قمریهٔ دوریه‌یی وشهور هلالیهٔ شرعیه‌یی واسماء شهور عربیه‌یی وغرهٔ شهور عربیه‌یی وروميه‌یی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل هیئت واهل حساب اتفاق اوزره دیمشلردرکه سنهٔ قمریه اون ایکی شهر قمریه‌در وهر برشهر قمری قمرك شمسدن فرض اولنان وضعندن کندی حرکت غربیهٔ سریعه‌سیله مفارقتندن تابنه اول وضعنه عودت ایدنجیه‌دك مرور ایدن زماندر وقمرك شمسدن فرض اولنان اوضاعنك ظاهری هلالدر وامور شرعیه‌ده متعین اولان رؤیت هلالدر وعندالعرب غره شهر هلالدر لکن رؤیت هلال اختلاف مساکن ایله مختلف الاحوالدر انکچون اهل حساب ابتدای شهر قمری شمس ایله قمرك اجتماع ومحاقندن اعتبار ایتمشلردر وبوشهرك زمانی ایکی اجتماع اراسیدر وعدد ایامی یکرمی طقوز بچق کوندر وبوسنهٔ قمریه‌نك زمانی اوچیوز اللی درت یومدر وخمس یوم وسدس یومدرکه سنهٔ شمسیه‌دن اون کون ویکرمی بچق ساعت نقصاندر وبوسنهٔ قمریهٔ شرعیه‌نك ابتداسی غرهٔ شهر محرمدر وبوسنهٔ قمریهٔ عربیه اول سنهٔ شمسیهٔ رومیه‌دن مقدار مذکور نقصان اولمغله برییلده تقریبا اون برکون تقدم ایدر مثلا برسنه ماه آزارله شهر محرمك ابتدالری یوم واحد اولسه وبوایکی شهر بری برینه مطابق کلسه وتاریخ هجره‌نك بیك یوزاللی درت سالی کبی عیدنوروز سلطانیله عید عاشورا برکونده تصادف قیلسه لاجرم سنهٔ آتیه‌ده هلال محرم ماه آزاردن اون برکون قدر مقدم کورینور پس بهرسنه منوال مذکور اوزره تقدم ایتمیله اوتوز اوچ سنه‌ده بردوره‌سی تمام اولوب بنه غرهٔ محرم ابتدای آزاری بولورلکن برسنهٔ قمریه اول سنین شمسیه ایچنده تداخل ایدوب قالورزیرا کهاوتوزدردنجی محرم‌درکه اوتوز اوچنجی آزارله مطابق کاور چونکه بوشهر قمریه اول فصول اربعه‌یی منوال مذکور اوزره دور ایدوب برفصلده قرار بولمزلر انکچون بونلر برفصله منسوب اولمزلر پس هرایکی شهری برزوج اعتباریله برینی یکرمی طقوز کون وبرینی اوتوز کون عد ایدوب ابتدای سنه‌یی شهر محرمدن عد ایتمشلردر اما شهور قمریهٔ عربیه‌نك اسملری ابتدا شهر محرم بر ماه محترمدرکه اونجی کونی عید عاشورادر وانك رفیقی صفرالخیر ایله مسمادر وبعده ربیع الاول برشهر معظمدرکه اون ایکنجی کیجه‌سی مولد حبیب اکرم صلی الله علیه وسلمدر وآنك سمیسی ربیع الآخر محترمدر وبعده جمادی الاولی بر ماه زیبادرکه همنامی جمادی الآخردر وبعده رجب اصم برشهر مرغوبدرکه اولکی جمعه کیجه‌سی لیلهٔ رغائبدر وانك مقارنی شعبان برشهر خیراتدرکه اون بشنجی کیجه‌سی لیلهٔ براتدر وبعده رمضان شریف بر مبارك شهردرکه یکرمی یدنجی کیجه‌سی لیلهٔ قدردر وانك ملازمی شوال سعیددرکه ابتدای یوم عیددر وبعده شهر ذی القعده‌درکه انك رفیقی ذی الحجه‌در واونجی کونی حاجیلر بیرامیدر وبوشهر سنه ختامیدر واما غرر شهور عربیه وشهور رومیه‌نك استخراجن ایکیشر بیت ایله ادا ایدن غره نامه‌مز خاتمهٔ فصل اولمق مناسب کورلمشدر وبو هوالردن هوسمز یورلمشدر (نظم)

چو درت بیت ایکی غره مجلیدر	حروفن شهر حاکم بیلملیدر	شهور حاکمك جمع ایتملیسن
ایکی هفته انکله کیتملیسن	اوبجوعی نه کونده کیم بولورسن	اوشهرك غره‌سین اول کون بولورسن
قاچنده شهر رومك غره‌در بیل	بروج ایامنه اندن نظر قیل	بول انده رومیدن هم شهر شرعی

حقه حمد وحیبنه سلام ایت * هرآیده روز شب ساعت بساعت

TBMM KUTUPHANESI

بروجی اصلی بیل هر شهر فرعی
ایکنجی بیتی سکز کلمه‌در آل
شهر رومیدر آنکله معلوم
شهور رومه آزار برله بدأ ایت
ویکشنبه حروفن اولدی جامع
اهیج زدبوداوسکزحرف اولورکیم
بوشهرك حاکمی واردر رقم ششل
چون التمش‌التی اولور سال هجرت
اهیج زد بودك اولمش دوری دائم
بو سالك اشهری ایلر تحول
بوهجرت سالنی برطرح ایت اولدم

مقدم بیت اون ایکی کلمه‌در تام
حروفن شهر شرعه حاکم سال
اون‌ایکی کلمه‌در بیت اون ایکی آی
محرمدن شهور شرعی صای کیت
چویکرمی‌سکزحرف‌اولدی‌هربیل
شهور شرعه هر بیل بری حاکم
بوسال‌ایچره چون آزارغره‌بولدی
ایکی حاکم ایکی دال اولور البت
ولیکن حاکم روم احرفی چون
اوتوز اوچ بیلده بربیلدر تداخل
چو غره نامه‌لر نظم ایتدی حقی
شهور دهر ایله بیل صنع حقی

حروفیدر شهور شرعه ارقام
اوچنجی بیتدر ترتیب منظوم
اوائل حرفی شهر ارقامیدر صای
شهور رومه تابع بیت رابع
شهور رومه حاکمدر بری بیل
چوهجرت سالی بیك یوزالتمش وبش
اجد جیمیده رومه حاکم اولدی
بو ترتیب اوزره حاکملر کیدر کیم
بو سال هجریله دور ایتدیکیچون
مطابق کلمه آزرله محرم

بیت اول

ز ۷	ط ۹	ی ۱۰	ك ۲۰	ل ۳۰	م ٤٠	ن ٥٠	س ٦٠	ع ۷۰	ف ۸۰	ص ۹۰	ق ۱۰۰

بیت ثانی

اولورسه‌ده همان جسمك زیانده | دوکانی بوله کور ویران دکانده

ایام هفته

یکشنبه ۱	دوشنبه ۲	سه‌شنبه ۳	چهارشنبه ٤	پنجشنبه ٥	جمعه ٦	شنبه ۷

بیت ثالث

ط ۹	ی ۱۰	ك ۲۰	ل ۳۰	م ٤٠	ن ٥٠	س ٦٠	ع ۷۰	ف ۸۰	ص ۹۰	ق ۱۰۰	ر ۲۰۰

بیت رابع

بل	ایجد	وز	ابد	هوز	بجد	هز						ابج	هوز	اجد	هو	حاکم سال							
٤٣٢١	٧٦	٤٢١	٧٦٥	٤٣٢	٧٥							٣٢١	٧٦٥	٤٣١	٦٥								

مقداری

TBMM KUTUPHANESI

دورهای کبیسه		التاریخ الاول			التاریخ الثانی			التاریخ الثالث			التاریخ الرابع		
		تاریخ هجرت	سال	مدخل ازر	تاریخ هجرت	سال	مدخل ازر	تاریخ هجرت	سال	مدخل ازر	تاریخ هجرت	سال	مدخل ازر
د	ه	١١٦١	١٧	ح	١١٩٠	٧	ح	١٢١٨	١٦		١٢٤٧	٦	ل
	و	١١٦٢	١٨		١١٩١	٨	ط	١٢١٩	١٧	ن	١٢٤٨	٧	
	ز	١١٦٣	١٩	ز	١١٩٢	٩		١٢٢٠ ١٢٢١	١٨		١٢٤٩	٨	ن
	ا	١١٦٤	١		١١٩٣	١٠		١٢٢٢	١٩	ع	١٢٥٠	٩	
ر	ج	١١٦٥	٢		١١٩٤	١١	ك	١٢٢٣	١		١٢٥١	١٠	
	د	١١٦٦	٣	ط	١١٩٥	١٢		١٢٢٤	٢		١٢٥٢	١١	س
	ه	١١٦٧	٤		١١٩٦	١٣		١٢٢٥	٣	ف	١٢٥٣	١٢	
	و	١١٦٨	٥		١١٩٧	١٤	ز	١٢٢٦	٤		١٢٥٤ ١٢٥٥	١٣	ن
ز	ا	١١٦٩	٦	ك	١١٩٨	١٥		١٢٢٧	٥	ص	١٢٥٦	١٤	
	ب	١١٧٠	٧		١١٩٩	١٦	ط	١٢٢٨	٦	ك	١٢٥٧	١٥	
	ج	١١٧١	٨	ي	١٢٠٠	١٧		١٢٢٩	٧		١٢٥٨	١٦	ع
	د	١١٧٠٢	٩		١٢٠١	١٨		١٢٣٠	٨	ح	١٢٥٩	١٧	
ه	و	١١٧٣	١٠		١٢٠٢	١٩	ب	١٢٣١	٩		١٢٦٠	١٨	
	ز	١١٧٤	١١	ف	١٢٠٣	١		١٢٣٢	١٠		١٢٦١	١٩	ص
	ا	١١٧٥	١٢		١٢٠٤	٢		١٢٣٣	١١	ل	١٢٦٢	١	
	ب	١٢٧٦	١٣		١٢٠٥	٣	ط	١٢٣٤	١٢		١٢٦٣	٢	
ج	د	١١٧٧	١٤	ن	١٢٠٦	٤	ي	١١٣٥	١٣		١٢٦٤	٣	ق
	ه	١١٧٨	١٥		١٢٠٧	٥		١٢٣٦	١٤	ك	١٢٦٥	٤	
	و	١١٧٩	١٦	ل	١٢٠٨	٦	ف	١٢٣٧	١٥		١٢٦٦	٥	
	ز	١١٨٠	١٧		١٢٠٩	٧		١٢٣٨	١٦	ط	١٢٦٧	٦	ل
ا	ب	١١٨١	١٨		١٢١٠	٨	ز	١٢٣٩	١٧	ي	١٢٦٨	٧	
	ج	١١٨٢	١٩	ص	١٢١١	٩		١٢٤٠	١٨		١٢٦٩	٨	ع
	د	١١٨٣	١		١٢١٢	١٠		١٢٤١	١٩	ف	١٢٧٠	٩	
	ه	١١٨٤	٢		١٢١٣	١١	ك	١٢٤٢	١		١٢٧١	١٠	
و	ز	١١٨٥	٣	ق	١٢١٤	١٢		١٢٤٣	٢		١٢٧٢	١١	ي
	ح	١١٨٦	٤		١٢١٥	١٣		١٢٤٤	٣	ن	١٢٧٣	١٢	
	ط	١١٨٧ ١١٨٨	٥		١٢١٦	١٤	ص	١٢٤٥	٤		١٢٧٤	١٣	
	ي	١١٨٩	٢		١٢١٧	١٥		١٢٤٦	٥		١٢٧٥	١٤	ك

سال	شهور	حزیران	تموز	آب	ایلول	تشرین اول	تشرین ثانی	کانون اول	کانون ثانی	شباط
		٣٠	٣١	٣٠	٣١	٣٠	٣١	٣١	٣١	
سال	١	١٣	١٢	١٤	١٠	٨	٩	٧	٦	٤
سال	٢	٢	١ الى ٣١	٣	٢٩	٢٧	٢٨	٢٦	٢	٢٣
سال	٣	٢١	٢٠	٢٢	١٨	١٦	١٧	١٥	١٤	١٢
سال	٤	١٠	٩	١١	٧	٥	٦	٤	٣	١
سال	٥	٢٩	٢٨	٣٠	٢٦	٢٤	٢٥	٢٣	٢٢	٢٠
سال	٦	١٨	١٧	١٩	١٥	١٣	١٤	١٢	١١	٩
سال	٧	٧	٦	٨	٤	٢	٣	١ الى ٣٠	٣٠	٢٨
سال	٨	٢٦	٢٥	٢٧	٢٣	٢١	٢٢	٢٠	١٩	١٧
سال	٩	١٥	١٤	١٦	١٢	١٠	١١	٩	٨	٦
سال	١٠	٤	٣	٥	١ الى ٣٠	٢٩	٢٠	٢٨	٢٧	٢٥
سال	١١	٢٣	٢٢	٢٤	٢٠	١٨	١٩	١٧	١٦	١٤
سال	١٢	١٢	١١	١٣	٩	٧	٨	٦	٥	٣
سال	١٣	١ الى ٣٠	٣٠	٢	٢٨	٢٦	٢٧	٢٥	٢٤	٢٢
سال	١٤	٢١	٢٠	٢٢	١٧	١٥	١٦	١٤	١٣	١١
سال	١٥	٨	٧	٩	٥	٣	٤	٢	١ الى ٣٠	خالی
سال	١٦	٢٧	٢٦	٢٨	٢٤	٢٢	٢٣	٢١	٢	١٨
سال	١٧	١٦	١٥	١٧	١٣	١١	١٢	١٠	٩	٧
سال	١٨	٥	٤	٦	٢			٢٩	٢٨	٢٦
سال	١٩	٢٤	٢٣	٢٥	٢١	١٩	٢٠	١٨	١٧	١٥

TBMM KUTUPHANESI

صحیفه نك ابتدا بو ابكی
زنده مرسوم اولان بروج
فلكیه مع شهور رومیه تخمینی
وفوقانی رطاتدن مراد بودركه مثلا
حمل ابتدای مارتك اون بنده در
واتهای نیسانك طقوزنده در
اوتوز كوندر مارت اوتوزی كوندر ویوساعت
مقابله الی بوجه ارقام تقسیم
اولنمشدر وتحویل مثلا حمل ساعات اوائل
بوجه دندر اون ابكی ساعتدر بلا دقیقه وكچه
كذلك ظهر الی ساعتدر كون
ساعت بكرمی الی دقیقه عصر اول طقوز
اوتوز ابكی دقیقه امساك اون ساعت
اوج دقیقه در طریق مقابله مثلا

ساعات مقابله لمرض ما	٣٠ حمل ١				٣١ مارت ١١				٣١ نور ١				٣٠ نیسان ١٠				٣١ جوزا ١				٣١ مایس ١١				عدد ایام روميه مع البروج
	نهار	لیل	ظهر	عصر اول	عشا	امساك	نهار	لیل	ظهر	عصر	عشا	امساك	نهار	لیل	ظهر	عصر	عشا	امساك	نهار	لیل	ظهر	عصر	عشا	امساك	
	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	
١	١٢ ٠	١٢ ٠	٩ ٠	٩ ٢٦	١ ٣٢	٥ ١٠	٢٥١٣	٣٦١٠	٥ ١٨	٩ ٥٠	١ ٣٩	٨ ٢٣	١٣١٠	٣٢ ١	٩ ٢٦	٩ ٠	٦ ٠	١٢ ٠	٣١١٤	٩ ٢٩	٤ ٢٥	٨ ٤٢	١ ٥٤	٧ ١٥	١٨
٢	١٢ ٣	٥٨١١	٥ ٠٨	٩ ٢٥	١ ٣٢	٥ ٠٨	٢٧١٣	٣٣١٠	٥ ١٧	٩ ٤٠	١ ٣٩	٨ ٢٠	١٠١٠	٣٢ ١	٩ ٢٥	٩ ٠٨	٥ ٠	١٢ ٣	٣٣١٤	٩ ٢٧	٤ ٢٤	٨ ٤١	١ ٥٤	٧ ١٢	٠٨
٣	١٢ ٧	٥٥١١	٥ ٠٦	٩ ٢٤	١ ٣٢	٥ ٠٦	٣٠٢٣	٣٠١٠	٥ ١٦	٩ ٤٠	١ ٣٩	٨ ٢٠	٧ ١٠	٣٢ ١	٩ ٢٤	٩ ٠٦	٥ ٠	١٢ ٧	٣٥١٤	٩ ٢٥	٤ ٢٣	٨ ٤١	١ ٥٥	٧ ١٢	٨٢
٤	١١١٢	٥٣١١	٥ ٠٤	٩ ٢٣	١ ٣٢	٥ ٠٤	٣٢١٣	٢٧١٠	٥ ١٥	٩ ٤٠	١ ٣٩	٨ ٢٠	٤ ١٠	٣٢ ١	٩ ٢٣	٩ ٠٤	٥ ٠	١١١٢	٣٧١٤	٩ ٢٣	٤ ٢٢	٨ ٤١	١ ٥٥	٧ ١٠	٧٨
٥	٩٣١٢	٥٠١١	٥ ٠٢	٩ ٢٢	١ ٣٢	٥ ٠٢	٣٤١٢	٢٤١٠	٥ ١٤	٩ ٣٠	١ ٣٩	٨ ١٠	١ ١٠	٣٢ ١	٩ ٢٢	٩ ٠٢	٥ ٠	٩٣١٢	٣٩١٤	٩ ٢١	٤ ٢١	٨ ٤٠	١ ٥٦	٧ ٠٨	٨٨
٦	١٥١٢	٤٨١١	٥ ٠٠	٩ ٢١	١ ٣٣	٥ ٠٠	٣٧١٣	٢٦١٠	٥ ١٣	٨ ٠٠	١ ٤٠	٨ ٠٠	٣٠ ١	٣٢ ١	٩ ٢١	٩ ٠٠	٥ ٠	١٥١٢	٤١١٤	٩ ٢٠	٤ ٢٠	٨ ٤٠	١ ٥٦	٧ ٠٦	٦٨
٧	١٨١٢	٤٥١١	٥ ٢٩	٩ ٢٠	١ ٣٣	٥ ٥٩	٤٠١٤	٤٨١٠	٥ ١٢	٨ ٥٩	١ ٤٠	٨ ٢٧	٢٩ ١	٣٢ ١	٩ ٢٠	٩ ٥٩	٥ ٠	١٨١٢	٤٢١٤	٩ ١٩	٤ ١٩	٨ ٣٩	١ ٥٧	٧ ٠٤	٥٨
٨	٢٠١٢	٤٢١١	٥ ٤٧	٩ ٢٠	١ ٣٤	٥ ٥٣	٤٣١٣	٤٥١٠	٥ ١١	٨ ٥٨	١ ٤١	٨ ٢٤	٢٨ ١	٣٢ ١	٩ ١٩	٩ ٥٨	٥ ٠	٢٠١٢	٤٢١٤	٩ ١٨	٤ ١٨	٨ ٣٨	١ ٥٧	٧ ٠٢	٤٨
٩	٢٣١٢	٤٠١١	٥ ٤٥	٩ ١٩	١ ٣٤	٥ ٥٠	٤٧١٣	٤٦١٠	٥ ١٠	٨ ٥٧	١ ٤١	٨ ٢١	٢٩ ١	٣٢ ١	٩ ١٨	٩ ٥٧	٥ ٠	٢٣١٢	٤٢١٤	٩ ١٧	٤ ١٧	٨ ٣٨	١ ٥٨	٧ ٠٠	٩٨
١٠	٢٧١٢	٣٨١١	٥ ٤٣	٩ ١٨	١ ٣٤	٥ ٤٧	٤٩١٣	٤١١٠	٥ ٩	٨ ٥٦	١ ٤١	٨ ١٨	٢٩ ١	٣٢ ١	٩ ١٧	٩ ٥٦	٥ ٠	٢٧١٢	٤٢١٤	٩ ١٦	٤ ١٦	٨ ٣٨	١ ٥٩	٧ ٠٨	٨٨
١١	ايلول	٣٥١١	٥ ٤٢	٩ ١٨	١ ٣٤	٥ ٤٣	آب	١٠ ٥	٩ ٨	٨ ٥٥	١ ٤١	٨ ١٥	تموز	٩ ١٥	٤ ٢٧	٨ ٣٨	١ ٥٩	٧ ٠٦	٨٨							
١٢	٢٩١٢	٣٢١١	٥ ٤١	٩ ١٧	١ ٣٤	٥ ٤٠	٥١١٣	١٠ ٥	٧ ٨	٨ ٥٤	١ ٤٢	٨ ١٣	٩ ١٤	٤ ٢٧	٨ ٣٨	١ ٥٩	٧ ٠٠	٨٢							
١٣	٣٢١٢	٣٠١١	٥ ٤٠	٩ ١٧	١ ٣٤	٥ ٣٨	٥٢١٣	١٠ ٥	٦ ٨	٨ ٥٣	١ ٤٢	٨ ٩	٩ ١٣	٤ ٢٦	٨ ٣٨	٢ ٠	٦ ٥٣	٨١							
١٤	٣٥١٢	٢٧١١	٥ ٣٨	٩ ١٦	١ ٣٤	٥ ٣٥	٥٥١٣	١٠ ٣	٥ ٨	٨ ٥٢	١ ٤٢	٨ ٦	٩ ١٢	٤ ٢٦	٨ ٣٧	٢ ٠	٦ ٥١	٧١							
١٥	٣٨١٢	٢٣١١	٥ ٣٧	٩ ١٦	١ ٣٤	٥ ٣٢	٥٨١٣	١٠ ١	٤ ٨	٨ ٥٢	١ ٤٢	٨ ٤	٩ ١١	٤ ٢٦	٨ ٣٧	٢ ١	٦ ٥٠	٨١							
١٦	٤٠١٢	٢٠١١	٥ ٣٦	٩ ١٥	١ ٣٥	٥ ٣٠	٦٠١٤	٩ ٠	٣ ٨	٨ ٥١	١ ٤٢	٨ ١	٩ ١٠	٤ ٢٥	٨ ٣٧	٢ ١	٦ ٢٩	٧١							
١٧	٤٤١٢	١٧١١	٥ ٣٤	٩ ١٥	١ ٣٥	٥ ٢٧	١٤ ٢	٩ ٥٥	٢ ٨	٨ ٥٠	١ ٤٢	٧ ٥٧	٩ ٩	٤ ٢٥	٨ ٣٦	٢ ١	٦ ٢٨	٥١							
١٨	٤٨١٢	١٤١١	٥ ٣٢	٩ ١٤	١ ٣٥	٥ ٢٥	١٤ ٥	٩ ٥١	١ ٨	٨ ٥٠	١ ٤٣	٧ ٥٢	٩ ٨	٤ ٢٥	٨ ٣٥	٢ ٨	٦ ٢٧	٣١٠							
١٩	٥٠١٢	١١١١	٥ ٣١	٩ ١٤	١ ٣٥	٥ ٢٥	١٤ ٨	٩ ٥٠	٩ ٨	٨ ٤٩	١ ٤٣	٧ ٥١	٩ ٧	٤ ٢٥	٨ ٣٥	٢ ٨	٦ ٢٦	٢١							
٢٠	٥٤١٢	١٠١١	٥ ٣٠	٩ ١٣	١ ٣٥	٥ ٢٤	١٤ ٢	٩ ٤٧	٩ ٨	٨ ٤٨	١ ٤٣	٧ ٤٨	٩ ٦	٤ ٢٤	٨ ٣٥	٢ ٨	٦ ٢٥	٢١							
٢١	٥٤١٢	١١ ٧	٥ ٢٩	٩ ١٣	١ ٣٥	٥ ٢٤	١٣ ٩	٩ ٤٤	٩ ٧	٨ ٤٧	١ ٤٣	٧ ٤٥	٩ ٥	٤ ٢٤	٨ ٣٥	٢ ٨	٦ ٢٥	١١							
٢٢	نيسان	١١ ٩	٥ ٢٨	٩ ١٢	١ ٣٥	٥ ٢٣	مايس	٩ ٤٠	٩ ٦	٨ ٤٧	١ ٤٣	٧ ٤٣	٩ ٤	٤ ٢٤	٨ ٣٥	٢ ٨	٦ ٢٤	٠١	حزيران	٩ ٤	٤ ٢٣	٨ ٣٥	٢ ٨	٦ ٢٣	٣٠
٢٣	٥٧١٢	١١ ٥	٥ ٢٨	٩ ١٢	١ ٣٥	٧	١٤١٤	٩ ٣٨	٨ ٥٥	٨ ٤٦	١ ٤٣	٧ ٣٩	٩ ٣	٤ ٢٣	٨ ٣٤	٢ ٨	٦ ٢٣	٩	٥٥١٤	٩ ٣	٤ ٢٢	٨ ٣٤	٢ ٨	٦ ٢٢	٩
٢٤	١٢ ٠	١١ ١	٥ ٢٧	٩ ١١	١ ٣٦	٦	١٦٢٤	٩ ٣٥	٨ ٥٤	٨ ٤٦	١ ٤٣	٧ ٣٦	٩ ٢	٤ ٢٣	٨ ٣٤	٢ ٨	٦ ٢٢	٨	٥٦١٤	٩ ٣	٤ ٢٢	٨ ٣٤	٢ ٨	٦ ٢١	٧
٢٥	١٢ ٣	٥٧١٠	٥ ٢٦	٩ ١١	١ ٣٦	٥ ٢٢	١٨١٤	٩ ٣٣	٨ ٥٣	٨ ٤٥	١ ٤٤	٧ ٣٣	٩ ١	٤ ٢٢	٨ ٣٤	٢ ٨	٦ ٢١	٨	٥٦١٤	٩ ٣	٤ ٢٢	٨ ٣٤	٢ ٨	٦ ٢٠	٨
٢٦	١٢ ٤	٥٢١٠	٥ ٢٥	٩ ١٠	١ ٣٦	٥ ٢١	٢٠١٤	٩ ٣١	٨ ٥٢	٨ ٤٥	١ ٤٤	٧ ٣٠	٩ ٠	٤ ٢٢	٨ ٣٤	٢ ٨	٦ ٢٠	٧	٥٧١٤	٩ ٥	٤ ٢٢	٨ ٣٣	٢ ٨	٦ ٢٩	٦
٢٧	١٢ ٨	٤٧١٠	٥ ٢٤	٩ ١٠	١ ٣٦	٥ ٢٠	٢٢٢٤	٩ ٢٩	٨ ٥١	٨ ٤٤	١ ٤٤	٧ ٢٧	٩ ٠	٤ ٢١	٨ ٣٣	٢ ٨	٦ ١٩	٥	٥٧١٤	٩ ٥	٤ ٢٢	٨ ٣٣	٢ ٨	٦ ٢٩	٥
٢٨	١٠١٢	٤٣١٠	٥ ٢٣	٩ ٩	١ ٣٦	٥ ١٩	٢٤١٤	٩ ٢٦	٨ ٥٠	٨ ٤٤	١ ٤٤	٧ ٢٥	٩ ٢	٤ ٢١	٨ ٣٣	٢ ٨	٦ ١٩	٤	٥٨١٤	٩ ٤	٤ ٢٢	٨ ٣٣	٢ ٨	٦ ٢٨	٤
٢٩	١٢١٢	٤٢١٠	٥ ٢٢	٩ ٩	١ ٣٧	٥ ١٨	٢٦١٤	٩ ٢٣	٨ ٤٩	٨ ٤٣	١ ٤٥	٧ ٢٣	٩ ٤	٤ ٢١	٨ ٣٣	٢ ٨	٦ ١٨	٣	٥٨١٤	٩ ٤	٤ ٢٢	٨ ٣٢	٢ ٨	٦ ٢٨	٣
٣٠	١٧١٢	٤٥١٠	٥ ٢١	٩ ٨	١ ٣٧	٥ ١٧	٢٨١٤	٩ ٢١	٨ ٤٨	٨ ٤٣	١ ٤٥	٧ ٢٠	٩ ٦	٤ ٢٠	٨ ٣٢	٢ ٨	٦ ١٧	٢	٥٨١٤	٩ ٤	٤ ٢٢	٨ ٣٢	٢ ٨	٦ ٢٧	٢
٣١	٢١١٢	٣٤١٠	٥ ٢٠	٩ ٧	١ ٣٧	٥ ١٧	٣٠١٤	٩ ١٨	٨ ٤٧	٨ ٤٢	١ ٤٥	٧ ١٩	٩ ٧	٤ ٢٠	٨ ٣١	٢ ٨	٦ ١٧	١	٥٩١٤	٩ ٤	٤ ٢١	٨ ٣١	٢ ٨	٦ ٢٧	١

ابتدای سنبله	٣١ سنبله ١				٣٠ اغستوس ١٢				٣١ اسد ١				٣٠ تموز ٣١				٣١ سرطان ١				٣٠ حزيران ١٢				ابتدای نیسان
	نهار	لیل	ظهر	عصر	عشا	امساك	نهار	لیل	ظهر	عصر	عشا	امساك	نهار	لیل	ظهر	عصر	عشا	امساك	نهار	لیل	ظهر	عصر	عشا	امساك	
	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	
	١٢ ٠	١٢ ٠	٩ ٠	٩ ٢٦	١ ٣٢	٥ ١٠	٢٥١٣	٣٦١٠	٥ ١٨	٩ ٥٠	١ ٣٩	٨ ٢٣	١٣١٠	٣٢ ١	٩ ٢٦	٩ ٠	٦ ٠	١٢ ٠	٣١١٤	٩ ٢٩	٤ ٢٥	٨ ٤٢	١ ٥٤	٧ ١٥	

مثلو
حمالك اتهاسی
كركلك ابتداسنده
سنبلدنك ابتداسیدر
سنبلدنك انتهاسی
حمالك
بوقیاس ایلهمعلوم اولورومارتك اونبجی
كوفی حوتك نهایندرومارتك اونبجی
حوتك بكرمی بوزده درواتهاسی
حمالك بكرمی بوزده درواتهاسی ابتدای
ابتدای بكرمی دلوك
واتهاسی بكرمی
وشهور باقیه
وساعات حوتك
كبی الی برجه مقابله ایله
اولنشدر
كركلك معلوم
اولورسه
شمالیه
قسم

ساعات جزویه	٣٠ میزان ١						٣٠ ایلول ١١						٣٠ عقرب ١						٣٠ تشرین اول ١١						٣٠ قوس ١						٣٠ تشرین ثانی ١١						عدد ایام روزبه
	نهار		لیل		ظهر		عصر		عشا		امساك		نهار		لیل		ظهر		عصر		عشا		امساك		نهار		لیل		ظهر		عصر		عشا		امساك	
	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	
١	١٢	٠	١٢	٦	٠	٩	٢٧	١	٣٢	١٩١٠			٣٩١٠	٢	٤١	٩	٤٢	١	٣٠	٤٠١١			٩	٣٠	٣١١٢	٧	١٦	٩	٤٩	١	٣٦	٤١١٢			٠٨
٢	٥٨١١	١٢	٣	٦	٢	٩	٢٨	١	٣٢	٢٢١٠			٣٦١٠	٦	٢٧١٣	٩	٤٢	١	٣٠	٤٢١١			٩	٣٨	٣٢١٤	٧	١٧	٩	٤٩	١	٣٦	٤٣١٢			٥٨
٣	٥٥١١	١٢	٧	٦	٤	٩	٢٩	١	٣٢	٢٥١٠			٣٣١٠	٦	٣٠١٣	٩	٤٢	١	٣٠	٤٤١١			٩	٣٦	٣٢١٤	٧	١٨	٩	٤٩	١	٣٦	٤٥١٢			٧٨
٤	٥١١١	١٠	١٢	٦	٦	٩	٣٠	١	٣٢	٢٨١٠			٣٠١٠	٦	٣٣١٣	٩	٤٨	١	٣٠	٤٧١١			٩	٤٢	٣٦١٤	٧	١٩	٩	٤٩	١	٣٦	٤٧١٢			٨٨
٥	٤٨١١	١٣	٢	٦	٨	٩	٣١	١	٣١	٣٢١٠			٢٦١٠	٦	٣٥١٣	٩	٥٠	١	٣١	٥٠١١			٩	٢١	٣٧١٤	٧	٢٠	٩	٤٩	١	٣٦	٤٩١٢			٩٨
٦	٤٤١١	١٦	٦٢	٦	١٠	٩	٣٢	١	٣١	٣٦١٠			٢٣١٠	٦	٣٧١٣	٩	١٥	١	٣١	٥٢١١			٩	١٩	٣٩١٤	٧	٢٠	٩	٤٩	١	٣٧	٥١١٢			٠٨
٧	٤١١١	١٩	١٢	٦	١٢	٩	٣٢	١	٣١	٣٩١٠			٢٢١٠	٦	٣٩١٣	٩	٥٢	١	٣١	٥٥١١			٩	١٧	٤١١٤	٧	٢١	٩	٤٩	١	٣٧	٥٣١٢			١٨
٨	٤٨١١	٢١	١٢	٦	١٤	٩	٣٢	١	٣١	٤١١٠			شباط	٦	٤٢١٣	٩	٥٤	١	٣١	٥٨١١			٩	١٦	٤٢١٤	٧	٢١	٩	٤٩	١	٣٧	٥٥١٢			٢٨
٩	٤٤١١	٢٤	١٢	٦	١٦	٩	٣٣	١	٣١	٤٣٢٠			١٩١٠	٦	٤٦١٣	٩	٥٥	١	٣٢	١٢			٩	كانون	٤٤١٤	٧	٢٢	٩	٤٩	١	٣٧	٥٦١٢			٣٨
١٠	مارت	٢٩١٢	١	١٨	١	٣٣	١	٣١	٤٦١٠			١٦١٠	٦	٤٩١٣	٩	٥٦	١	٣٢	٣	١٢			٩	١٤	٤٥١٤	٧	٢٢	٩	٤٩	١	٣٧	٥٧١٢			١٨
١١	٣٠١١	٢٦	٣١٢٢	٦	٢٠	٩	٣٤	١	٣١	٤٨١٠			١٢١٠	٦	٥١١٣	٩	٥٧	١	٣٢	٧	١٢			٩	١٣	٤٦١٤	٧	٢٣	٩	٤٩	١	٣٧	٥٨١٢			٠٨
١٢	٢٧١١	٢٧	٣٢١٢	٦	٢٢	٩	٣٤	١	٣١	٥٠١٠			١٠ ٩	٦	٥٣١٣	٩	٥٨	١	٣٢	١٠١٢			٩	١٢	٤٧١٤	٧	٢٣	٩	٤٩	١	٣٧	٥٩١٢			٦٨
١٣	٢٣١١	٢٧١٢	٦	٢٤	٩	٣٤	١	٣١	٥٣١٠			١٠ ٧	٦	٥٤١٣	٩	٥٩	١	٣٢	١٣١٢			٩	١١	٤٨١٤	٧	٢٤	٩	٤٩	١	٣٧	٥٩١٢			٧٨
١٤	٥٠١١	٢٠١٢	٦	٢٦	٩	٣٤	١	٣١	٥٦١٠			١٠ ٦	٦	٥٦١٣	٩	٠	٧	٢٢	١٧١٢			٩	١٠	٤٩١٤	٧	٢٤	٩	٤٩	١	٣٧	٠			٨٨
١٥	١٧١١	٤٤١٢	٦	٢٧	٩	٣٥	١	٣١	٥٩١٠			١٠ ٤	٧	٥٨١٣	٩	٣	٧	٢٢	٢٠١٢			٩	٩	٥٠٠٤	٧	٢٥	٩	٤٩	١	٣٨	٠			٦٨
١٦	١٥٢١	٤٩١٢	٦	٢٧	٩	٣٥	١	٣١	٦ ١١ ٢			١٠ ١	٧	٠ ١٤	٩	٢	٧	٢٢	٢٣١٢			٩	٨	٥١١٤	٧	٢٥	٩	٤٩	١	٣٨	١			٥٨
١٧	١٣١١	٤٥٢١٢	٦	٢٨	٩	٣٥	١	٣١	٥ ١١ ٢			٩ ٥٧	٢	١٤	٩	٣	٧	٢٢	٢٧١٢			٩	٧	٥٢١٤	٧	٢٦	٩	٤٩	١	٣٨	٢			٣٨
١٨	١٠٦١	٥٧١٢	٦	٢٩	٩	٣٦	١	٣١	٧ ١١ ٢			٩ ٥٥	٢	١٤	٩	٤	٧	٢٢	٣٠١٢			٩	٦	٥٢١٤	٧	٢٦	٩	٤٩	١	٣٨	٢			٢٨
١٩	١١ ٧	١٢	٠	٦	٣٠	٩	٢٦	١	٣١	١٠١١			٩ ٥٣	٢	١٤	٧	٨	٩	٢٢	٣٠١٢			٩	٥	٥٣١٤	٧	٢٧	٩	٤٩	١	٣٩	٢			١٨
٢٠	اشول	١٣	٣	٦	٣١	٩	٢٦	١	٣٠	١٣١١			٩ ٥١	٢	١٠١٤	٧	٦	٩	٢٢	٣١١٢			٩	٣	٥٣١٤	٧	٢٧	٩	٤٩	١	٣٩	٣			١١
٢١	١١ ٣	١٣	٥	٦	٣١	٩	٢٧	١	٣٠	١٦١١			تشانی	٢	١٤١٤	٧	٧	٩	٢٢	٣٢١٢			٩	كانون	٥٤١٤	٧	٢٨	٩	٤٨	١	٣٩	٣			٠١
٢٢	١١ ٠	١٢	٨	٦	٣٢	٩	٢٧	١	٣٠	١٨١١			٩ ٤٩	٢	١٧١٤	٧	٨	٩	٢٢	٣٣١٢			٩	٣	٥٤١٤	٧	٢٨	٩	٤٨	١	٣٩	٤			٥
٢٣	٥٧١٠	١٠١٢	٦	٣٢	٩	٢٧	١	٣٠	٢٠١١			٩ ٤٦	٢	٢٠١٤	٧	٩	٩	٢٢	٣٣١٢			٩	٣	٥٥١٤	٧	٢٩	٩	٤٨	١	٣٩	٤			٧
٢٤	٥٣١٠	١٢١٣	٦	٣٣	٩	٢٨	١	٣٠	٢٥١١			٩ ٤٣	٢	٢٢١٤	٧	١٠	٩	٢٢	٣٤١٢			٩	٣	٥٥١٤	٧	٢٩	٩	٤٨	١	٣٩	٥			٨
٢٥	٥٠١٠	١٥١٣	٦	٣٤	٩	٢٨	١	٣٠	٢٨٢١			٩ ٤١	٢	٢٣١٤	٧	١١	٩	٢٢	٣٤١٢			٩	٣	٥٦١٤	٧	٣٠	٩	٤٧	١	٤٠	٥			٦
٢٦	٤٨١٠	١٩١٣	٦	٣٥	٩	٢٩	١	٣٠	٣٠١١			٩ ٤٠	٢	٢٤١٤	٧	١٢	٩	٢٢	٣٥١٢			٩	٣	٥٦١٤	٧	٣١	٩	٤٧	١	٤٠	٦			٥
٢٧	٤٧١٠	٢٠١٣	٦	٣٦	٩	٢٩	١	٣٠	٣٢١١			٩ ٣٨	٢	٢٥١٤	٧	١٢	٩	٢٦	٣٥١٢			٩	٣	٥٧١٤	٧	٣٢	٩	٤٧	١	٤٠	٦			٤
٢٨	٤٤١٠	٢٢١٣	٦	٣٨	٩	٢٠	١	٣٠	٣٥١١			٩ ٣٦	٢	٢٦١٤	٧	١٣	٩	٢٦	٣٥١٢			٩	٣	٥٧١٤	٧	٣٢	٩	٤٦	١	٤٠	٦			٣
٢٩	٤١١٠	٢٣١٣	٦	٤٠	٩	٢١	١	٣٠	٣٧١١			٩ ٣٤	٢	٢٧١٤	٧	١٤	٩	٢٦	٣٥١٢			٩	١	٥٨١٤	٧	٣٣	٩	٤٦	١	٤١	٧			٢
٣٠	٤٠١٠	٢٤١٣	٦	٤١	٩	٤٢	١	٣٠	٣٩١١			٩ ٣١	٢	٢٩١٤	٧	١٥	٩	٢٧	٣٨١٢			٩	١	٥٨١٤	٧	٣٤	٩	٤٥	١	٤٠	٧			١

ابتدای جزوی	٣٠ حوت ١						٢٨ شباط ٩						ابتدای جزوی
	نهار		لیل		ظهر		عصر		عشا		امساك		
	٣٠ دلو ١						٣١ كانون ثانی ١٠						
	نهار		لیل		ظهر		عصر		عشا		امساك		
	٣٠ جدی ١						٣١ كانون اول ١١						

TBMM KUTUPHANESI

﴿فصل خامس﴾ ماهيت عنصر مائى وانك كيفيت واحوالى واختلاف اوصاف واسمائى وبحار ايكن بخار وسحاب وثلوج وامطار وعيون وانهار وينه بحار اولمسنى وحركات مختلفه ايله حركت بولمسنى وبحر ايله برك برى برينه تبدل وتحول قيلمسنى وبيرون ودرونده بولنان اهل بروبحراندن انواع منافع بولمسنى واندن اولان حيواناتك وجوده كلمسنى وطبقهٔ مائيه‌نك تخنى عد اولنان عمق بحارى كيل ايله بيلنمسنى وبحر ايله سفينه‌لر جارى اولمسنى وبحار ايله سفينه‌لر خلقى هرسمته واروب هرمراد المسنى وبحر محيط ايله يكى دنيا بولنوب كرهٔ ارض وماءدور اولنوب تقربه كيدن سفينه‌لرك مشرق سمته كلمسنى يدى نوع ايله بيان وعيان ايدر ﴿نوع اول﴾ ماهيت عنصر مائى وانك طبيعت واطوارنى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل حكمت واهل هيئت اتفاق اوزره ديمشلردركه عناصر اربعه‌نك ثانى عنصر مادركه اول برجوهر بسيط وبيرنك وشفاف وجسم كريدر وطبيعت نوعيه‌سى رطب وبارد وهوايه نسبتله كثيف بولنوب ثقيله مضاف اولمغله اخوانندن مخالفدر وكون وفسادايله صورتلر بولمغه قابلدر وكندى حيزندن چيقدقده اخوانندن استحاله ايله متبدلدر وخيزنده ايكن بيله عناصره منقلبدر وكندى طبيعتيله حيزنده ساكن ايكن نجه حركات مختلفهٔ قسريه ايله متحركدر وبوكرهٔ مائك سطح محدبى تموجيله مضرس اولوب فوقنده بولنان كرهٔ هوانك سطح معقر متحركنه تماس ايتمشدر وسطح مقعرى قعرنده اولان ارضك سطح مضرسنه تماس اولديغندن اول وهاد وجبالك تضاريسى حسبيله سطح ماءدخى مضرسدر وبوكرهٔ مائك حيز طبيعيسى تحت الهواوفوق الترابدر اولوب وكرهٔ ارضى جميع جهتدن ستر ايدوب جوفنه الوب صحيح الاستداره اولمق مقتضاى طبيعتى ايكن ستر ايتيوب ارضك بعض يرلرى مكشوف قالديغنك حكمتنده بعض اهل هيئت عنايت حقه تشبث ايدوب حيوانات بريه‌نك خصوصا انسان نوعنك خلقنه وروى زمينده هوادن تنفس ايله بقاى نسل وتعيشنه ارادت علية الهيه تعلق ايتمشدركه ظاهرده برسببى معلوم دكل ديمشلردر واكثرى دخى تسليم اولوب ديمشلردركه بوعالم اسبابده هرشئ طريق اسباب ايله وجوده كلمك عادت الهيه‌در پس ماء بحر كرهٔ زمينى كليتله ستر ايتمديكنك سببى بودركه آفتاب عالمتابك فلك خارج المركزى حسبيله اوج وحضيضى اولمغله وحالا حضيضى بروج جنوبيه‌دن جدى اوائلنده بولنمغله شمس منير كندى سير يله سنه‌ده بركره حضيضنه نزول ايتدكجه مركز ارضه قريب اولوب حرارتى زياده تأثير ايدر چونكه آفتاب عالمتاب اول بروج جنوبيه‌ده حضيضنده اولدقجه ارضه قريب اولوب بروج شماليه‌ده اوجنده بولندقجه ارضدن بعيد كتمشدر پس حضيضنه كلدكجه حرارتى شدتى بوعنصر مائى تسخين ايدوب حركته كتوروب ارضك اول سمتنه جذب ايتمشدر زيراكه ماء قليل برمرجل كبيرك بركنارنده غليان ايلسه البته اول صواطراف مرجلدن اول محله واروب سائر اطرافى صودن خالى قالوب منكشف اولور كذلك ماء بحر جنوب سمتنده شمسك شدت حرارتندن حركت واضطرابه كلوب مياه بحر اقطار سائره‌دن اول جانبه منجذب اولوب ارضك شمال سمتنده منكشف يرلر قالمش ديمشلردر لكن عند التحقيق سبب حرارت وبرودت مجرد قرب وبعد شمس دكلدر بلكه مقابلهٔ شعاع شمس هم شدت حرارته وانحراف شعاعى ضعف حرارته سببدر تتكيم بالاده بيان اولنمشدر زيراكه مقابل اولان مرايانك محرقه ايله ثابت اولديغى اوزره انعكاس مضاعف بولنمشدر وبرايله بحر ايكيسى بركره اولدقدنصكره مرورد هورايله هبوب رياح وجريان سيول اراضى مكشوفه‌يه تأثير ايدوب وهاد واغوار وتلال وجبال حادث اولمشدر وماء بحر حركت ايلدكجه مواضع هاويه صوينه نزول وخلال تلال وجباله حلول ايدوب اراضى مكشوفه‌ده جابجا دريا قالمشدر پس خصوص حضيض انكشاف ارضه سبب كلى بيلنميوب اكثرى بيلنمشدر زيراكه يكى دنيانك نصف مكشوفى حضيض التندة قالمشدر والله اعلم ﴿نوع ثانى﴾ عنصر مائك اختلاف اوصاف واسمائى ومياه بحار ايكن بخار وسحاب وثلوج وامطار وينابيع وآبار وانهار اولمسنى وانكله نبات وحيوان وانسان بلكه جميع معادن واعيان حيات بولمسنى وينه مياه بحار اولوب اصلنه رجعت قيلمسنى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت واهل حكمت اتفاق ايله ديمشلردركه عنصر خاكى احاطه ايدن عنصر ماكه اول بحر محيطدر واول بحر واحد ايكن اما كن مختلفه‌يه نسبتله بحار مختلفه‌يه تقسيم اولنمشدر وجهانك جهات اربعه‌سنه نسبتله درت قسم بولنمشدر پس محيط شرقى ومحيط غربى ومحيط جنوبى ومحيط شمالى تسميه اولنمشدر وبونلرك هربرى كندى سواحلنه متصل اولان ممالك وبلدانه اضافتله

نسبت

TBMM KUTUPHANESI

نسبت قيلنمشدر تكيم محيط جنوبيه بحر محيط چين وبحر محيط هند وبحر محيط عجم وبحر محيط فارس وبحر محيط عمان وبحر محيط عرب وبحر محيط حبش وبحر محيط سودان دينلمشدر وبو عنصر ماء طبقهٔ ناره نسبتله طبقهٔ خامسه عداولنمشدر وشعاع شمسك حرارتيله ماء بحرك اجزاء لطيفه‌سى هوايه صعود ايلديكندن اجزاء ناريه واجزاء هوائيه واجزاء ارضيه ايله مختلط اولان اجزاء كثيفه‌سى قلوب طعمى بويله مروماليه بولنمشدر وبالاده بيان اولندينى اوزره بومياه بحاردن واسطهٔ شمس ايله درون هواده بحار وسحاب وثلوج وامطار اولوب ارضه نزول ايلدكده تدريج ايله ينابيع وانهاراولوب وآندن معادن واحجار ونباتات واشجار بهره‌مند اولوب جميع حيوان وانسان حيات جان بولور وجمله‌يه حياث ويردكذنصكره قالان زياده‌سى انهار عظام اولوب ثانيا بحاره دوكيلور (فسبحان من جعل من الماء كل شئ حيا) وماء بحر بردخى مجاور هوا اولدقده بينه لطافت وحلاوت بولوب ماء عذب وفرات اولور وماء بحر منوال مذكور اوزره مثال دولاب ابدا دور ايدوب بحاردن كيدن بخاره بدل آنلره انهار كلور انكچون بخار صاعد آيله بخاره نقصان كلز ودخول انهار ايله زائد اولمز اكرچه ماء بحر مروكثيف ايكن مجاورت هوا ايله حلاوت ولطافت بولور لكن حرارت شمس ايله محترق اولان اجزاء ارضيه مقارنتيله الوان وطعوم وكيفيات اكتساب ايدوب شور وحاراولور * واماماء زمزم جميع امراضه ذوادر وماء عذبك فوائدى چوقدر لكن دفع ظمأدن أعظمى بوقدر وعنصر مائك دخى اخواتى كبى لونى اولميوب مختلط اولديغى نسنه‌يه منقلب اولوب انك طبيعتنى آلور مثلا مائك مختلط اولديغى نسنه خل ايسه اول هم خل اولور واكر عسل ايسه اولدخى عسل اولور وماء مطلق ايكن جميع الوانى وطعومى قبول ايدر وجميع ادناس واوساخى محو ايدوب آقر كيدر وحكماء يونانيلر بحر محيطه اوقيانوس ديرلر ومحيط مرقوم بياض بيضه‌مثالى كندى درونده صفرهٔ بيضه كبى مدوراولان عنصر ارضك اكثرينى لابس ومحيط اولمشدر وكرهٔ خاك اندن جانبا ظهورقيلمشدر وظاهر اولان يرلر ربع مسكون ويكى دنيا وصدهزار جزائر معموره نجه نام ونشان ايله شهرت بولمشدر وبوربع مسكونده اولان بحار صغار اول بحر محيطك بقيه‌لرندن جانبا برر غدير امثالى قالمشدر واول بحار صغارك اكبرى بحر خزر دركه بحر محيطه متصل دكلدر وبو بحر جنوبدن شماله طولانيدر مدوردكلدر وجهت شمالنده بلاد خزر واولونغاى وتركستاندر وجهت مشرقنده بلاد خوارزم وطبرستان وجرجاندر وجهت جنوبنده جبال جام وبلاد كيلاندر وجهت مغربنده شيروان وطاغستان واژدرهاندر وبو بحرك جزائرى چوقدر لكن هيچ برنده عمارت يوقدر زيرا كه صعب المسالك وسريع المهالكدر غايت عمقى يوز قولاج كلز وجزرى ومدى اولمز وبو بحرك دورى تقريبا اوچ بيك ميل مسافه كيل اولنمشدر وطولى تقريبا سكز يوز اللى ميل قياس قلنمشدر وعرضى تجربه ايله مشرقدن مغربه التيوز ميل بولنمشدر * واما قلزم برشهرك اسميدركه ساحل بحرده بولنمشدر واول بحر اول شهره نسبت قيلنمشدر وبحر محيطه متصل اولديغندن جزر ومدوهيجانى بحر محيطه مشابه بولنمشدر وفرعون عسكريله انده غرق اولنمشدر وبحر قلزم ايله يمن ميانينده برجبل طويل حائل بولنمشدر وانك طولى وعرضى بحر خزر مقدارى قياس اولنمشدر وجزائر كثيره‌سى معمور ومسكون بولنمشدر كه سهل المسلك ونادر المهالك تجربه قيلنمشدر وطولى جنوبدن شماله وعمقى ايكيوز قولاجدن زياده بولنمشدر واكا متصل اولان بحر محيط زنجك وبحر بحيط حبشك واكبلرى قطب جنوبى بى كوروب قطب شمالى بى كورمز اولورلر زيرا كه خط استوادن جنوب سمتنده بولنورلر * واما بحر رومكه آق دكزدر اول بحر محيط غربيدن چيقمشدر وشرقه طوغرى كلوب ارض دمشقه دكين آقمشدر بو بحرك طولى غربدن شرقه تقريبا التى آيلق يولدر وعرضى جنوبدن شماله مطرد دكل بعض يرلرى طار وبعضى يرلرى بولدر مغرب سمتنك عرضى تقريبا يديبوز ميلدر واوسطى ايكى بيك ميلدن زياده ومشرق سمتى بيك ميلدن زياده مكيلدر وبو بحرك جهت شماليده ممالك اندلس ويونان وفرنك وروم ايلى واناطوليدر وجهت مشرقنده ايالت حلب وشام واراضئ قدس شريفدر وجهت جنوبنده ممالك مصر وبرقه وتونس وجزائر مغربدر وجهت مغربنده مملكت سبته وبحر محيط غربيدر وبو دريادە چوق اطه‌لر واردركه مسكون ومعموردر وقرآنده مسطور اولان مجمع البحرين احوالى بو دريادە بولنديغى مشهوردر وبو بحر سفيد كبير الممالك وسهل المسالك ومسكون السواحل ومعمور الجزائر وكثير المنافع بر بحر مفيددركه

TBMM KUTUPHANESI

حجر مغناطیس وشجر مرجان انده حاصل اولور وبر کاربر کیجه ده مدوجزری درده واصلدر وغایت عمیق اولان قعری یوز قولاجدن زیاده دکلدر * واما بحر اسود که قرهدکزدر اول استانبوله درت بش ساعت مسافه بر بوغاز ایچندن کلوب اول بلدهٔ طیبه اوکونده مجمع البحرینه دوکیلور اندن بحر رومه داخل اولور وبحر روم ایسه مرقوم سبته بوغازندن محیط غربی یه واصل اولور وقرهدکز بوغازینك جانب شرقیسنده برجبل عالی اوزرنده اولان مرقد طویل یوشع نبینك قبریدر دیرلر وبو بحر اسود شرقدن غربه طولانی بیضه شکلنده بحر حزر دن اوسع واعمق بر دریادر که جهت شمالنده بلاد آق کرمان وکفه وازاق واباز ادر ومشرقنده قاش کرجستان قلعه لری وریزه در وجنوبنده ایالت طربزون وکرهسون وسینوب وارکلیدر ومغربنده استانبول وقره خرمن ونهر طونه در وبو دریانك وسطنده اطه لری یوقدر وغایت عمیق اولان یرلری اوچیوز قولاجدن چوقدر وشرقدن غربه کیدن کشتیلره سهل الملك در وغربدن شرقه کلن سفینه لری کثیر المهلك در وبو بحرك دوری تقریبا بش بیك میلدر طولی تقریبا بیك بشیوز میلدر وعرضی جنوبدن شماله یعنی سینوبدن کفه یه تقریبا یدیبیوز میلدر ومسافهٔ طولی شرقدن غربه قرق بش کونلك یولدر سبحان خالق البحار ﴿نوع ثالث﴾ بحارك انواع حرکاتن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت واهل هیئت اتفاق ایله دیمشلردر که عنصر ماء اولان بحارن حرکات مختلفه سی واردر * اما حرکت اولی سمت اسفله حرکتیدر وبو عنصر ماء عنصر ثقیل خاکه مضاف اولدیغی جهتدن مقتضای طبیعتی ارض کبی جانب مرکزه حرکتدر وبو حرکت اولی حرکت سفلیهٔ طبیعیه در * واما حرکت ثانیه تحریك ارياح ایله اولان تموج حرکتیدر واما حرکت ثالثه شرقدن غربه حرکتیدر جمله بحریلر قتنده مجرب وثابتدر که بحر محیطك شرقدن غربه جریانی واردر مثلا آق دکزك سبته بوغازندن بحر محیط ایله غربه طوغری یکی دنیایه برچق آیده وارلر ودرت بش آیده انچق شرقه طوغری کلورلر وپورتقال طائفه سی بحر محیط ایله یکی دنیادن کچوب تحت الارض هنده کیدوب کلورلکن بحر محیطك حرکت شرقیه سن سیر ایتمشلردر وبو حرکت آق دکزده هم تجربه اولنمشدر وبو حرکتك سببی فلك اعظمك حرکت یومیه سندن بلنمشدر زیرا که بحر محیطه مخفیجه تأثیر ایدوب فلکلر کبی انی دخی دوندورر بولنمشدر * واما حرکت رابعه شمال جهتدن جنوب سمتنه حرکتیدر بو حرکت دخی بحریلر تجربه سیله اثبات اولنمشدر وبو حرکتك سببی شمال سمتنده خاکك برمقدار ارتفاعی بلنمشدر واول سمتلرده نجه انهار عظام واردر که انلر دخی جریان بحاره امداد ایدر بولنمشدر نتکیم نهر تن آزاق بحرینه ونهر طونه وسائر انهار قرهدکزه دوکیلوب وامداد ایدر واول طرف کونشدن بعید وبردی شدید اولدیغندن انده میاه کثیره تکون ایدوب جنوب سمتنه آقر کیدر * واما حرکت خامسه حرکت رحویه سیدر بو حرکت آق دکزده اولور وبو حرکتك سببی حرکت شرقیه در که بورونلره وکورفزلره مصادف اولوب کیروکلور پس اول سواحلده حرکت رحویه وجود بولور * واما حرکت سادسه مدوجزر حرکتیدر بو حرکتله میاه بحار تردد اوزره سواحله کلوب التی ساعت قدر مکث ایدوب بنه کیروکیدر وبونك علت فاعلیه سنده حکما اختلاف ایتمشلردر اکثری دیمشلردر که بو عالم شهادتك کلیتی عناصر اربعه دن مرکب عقل وروح ایله قائم ونفس واحد ایله متحرك وساکن بر حیواندر که بر حرکتی دخی مد وجزر در وبعضلری دیمشلردر که مدوجزر بحر محیط ایچنده اولان حیوانات واطرافنده اولان ارواحك تنفسندن اولور وبعضیلری دیمشدر که مدوجزر حرکت شمسدن حاصل اولان ریاحك حرکتندن وجوده کلور وبعضلری مدوجزری تأثیر قمره اسناد ایتمشدر نتکیم بالاده بیانی کچمشدر والحاصل هرشیده وهرانیشده نجه حکمتلر وفائده لر اولمغله بو عنصر مائك حرکت مدامی دخی بی معنی اولیوب ضمننده نجه فوائد واردر اولا بحر حرکتیله متعفن اولمز زیرا که حرکتیله عفونت کیدر قالمز مثلا برکمسه جهت شمسه اعتدال اوزره بوریوب کلسه بو امری تجربه ایله تحقیق ایدر شبهه سی قالمز زیرا که شمسه مقابل واقف وجالس اولان قدر حرارتدن متأثر اولمز ثانیا مد وجزر ایله ماء بحر تنقیه بولور زیرا که ماء راکد اکثر ملوث وفاسد اولور حالبوکیم بحر متحرکده قاذورات اکلنیوب اطرافنه چیقوب صویی صافی قالور ثالثا بومد وجزرك سفینه لره کلی امدادی واردر زیرا که بعض اسکله لر واردر که مدسز انلره مقارنت ودخول ممکن اولمز وجزر زمانده سفینه لر سهولتله چیقار عوق اولوب قالمز ﴿نوع رابع﴾ بحر ایله برك بری برینه تحول وتبدل ایتمسنی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل

حکمت

TBMM KUTUPHANESI

حکمت واهل هیئت دیمشلردرکه بحرایله برتبادل ایدرلرزیراکم مرورازمان ایله صولردن خاکده نجه وجهله تغیرات عظیمه حاصل اولور اولاخاکك بعض یرلری شوره ویابس اولمش ایکن بحردن اکاعتدال کلور وبالعکس اولور بوجهتدن خاك حیوان وانسانه مشابهدرکه کاه جوان وکاه پیرناتون اولور وثانیا بعض اراضی مکشوف ایکن بحرایله مستور اولور وکاه در یاالتنه مستور اولان یرلر اچیلوب معمور اولور زیراکه حرکت بحراجرام فلکیه قوتندن صادر اولمغله وکاه فورتنه وطوفانی تحریك ایدن انظار کواکب حرکت بحره موافق کلمکله دریاحددن زیاده طغیان ایدر وسواحلنی تخوب کیدرکاه بزاولکه‌یی باصوب اورتروکندویه مخصوص ایدر وکاه برغیری کنارندن چکیلوب ارضی کشف ایدرکویاکه بنی آدمه اول ارضی بخش ایدر * وثانیا قره یه متصل اولان بعض یرلر مرورایام ایله جزیره اولمشدر قبریس کبی قره دن منقطع ارلمشدر وبالعکس نجه غیری جزائر بیوك قره یه اتصال ایله ایالتلره ملحق اولمشدر * ورابعا کویاکه دریاویردیکی یرلره مکافات ایچون بعض شهرلری وجزیره‌لری آلوب آزاق دکزی اطرافنده اولان پیرامثالی نجه بلادی باصوب قعرینه ضالمشدر وبوجهتدن دیرلرکه سابقا سبته بوغازندن بری اولان آق دکزك مکانی قره ایکن اراضی یونان ایدی بعده مرور ازمان ایله محیط غربی طغیان ایدوب اول بوغازی آچوب اول اراضیدن کچوب حالا اولدیغی یرلره کلمشدر واطلس دکزی کنارنده اسفلده بربیوك جزیره وار ایکن برتار بخده بنه محیط غربی طغیان ایدوب یکباره باصوب آلمشدر انکیچون عمق بحاری کشف ایدنلر اول طرفی تجربه ایدرایکن قعرنی باچقلی واوتلی بولمشدر پس بودلالات ایدرکه اول مکان صکره دن بحرایله باصلمشدر * امام فخررازی رحمة‌الله علیه دیمشدرکه اشبه بودرکه ربع معمور سوالف دهورده ماء بحرایله مغمور ومستور اولهوآنك بورأیی محققدرکه اکثر احجار کسر اولنمه اجزاء حیوانات مائیه ظهور ایدر زیراکه تحت مادن بارزاولان طین لزجدرکه تاب آفتاب ایله تحجر ایتمشدر ومسعودی مروج نام کتابنده یازمشدرکه میاه بحار مروراد وار ایله متحرك وسیال وسیاردر لکن وسعت فضاسندن وبطؤ حرکاتندن انتقالاتی حس اولنمیوب مساکن قدیمه سنده ساکن ظن اولنمشدر نتکیم حضرت خالدبن الولید رضی‌الله تعالی عنه صدیق اکبر رضی‌الله تعالی عنه حضرتلرینك خلافتنده حیره فتحنه وارمشدر ونجفه ایرمشدر واهل حیره دن عبد المسیح نام برپیر کوروب آندن اخبار عجیبه صورمشدر واخبار عجیبه سندن بری بودرکه بنی تمشدمکه بحرفارس محل نزولکه حلول ایدوب امواج یم تحت قدمکده تلاطم ایدردی وسفینه‌لر متاع سند وهندایله بوموضعه کلوب کیدردی ومسعودی دیمشدرکه حالا بحر ایله حیره نك اراسی نجه مرحله ونجفه واراضلرمزبورك صدقی بیلمشدر وعریش مصر ایله جزیرهٔ قبریس اراسنده برنول وارایدیکه اهل عریش قره دن قبریسه کیدرلردی وسبته بوغازندن احجار ایله مبنی طولی اون ایکی میل مسافه برمتین کوپری وارایدیکه اندن اهل اندلس جانب غربیه واهل مغرب جانب اندلسه کیچرکیدرلردی وماء بحرزوم اول جسرك تحتنده آقوب بحر محیطه دوکلوردی بعده مرورایام ایله ماء بحراول جسری ستر ایدوب اطرافنی بیله باسمشدر حالا اول بحرك صفا وسکونی وقتنده جسرمزبور عیان کورینور دیرلر وبومذکورات امثالی صد هزار آثار واردرکه میاه بحارك غربدن شرقه حرکات وانتقالاتنه دلالت ایدر وملوك هندك اقدمی برهمن اعظمدرکه اصول حکمتی اول بیلوب سویلمشدر واجرام علویه‌نك اجسام سفلیه‌ده اولان تأثیراتن بیانیله مبدأ اولی اثبات ایلمشدر وهندوسند نام کتابنده علوم حکمتك اصول وفروعن یازوب دیمشدرکه اوج شمس هربرجده ایکی بیك ویوزسنه سیر ایدوب یکرمی بش بیك وایکیوزسنهٔ شمسیه‌ده بردوره سن تمام ایدروقتاکه اوج شمس بروج شمالیه‌دن بروج جنوبیه‌یه انتقال ایدر، عمارات ارض دخی سمت شمالدن جانب جنوبه تحول ایدرزیراکه بوارض معمور بحرایله مغمور اولوب حالا بحرایله مغمور اولان یرلر مسکون ومعمور اولوروزعم ایتمشدرکه اوج شمسك هردوره سنده برکره اهل عالم فنایه واروب مجددا وجوده کلور ومسعودی دیمشدرکه پس حضیض شمسك میاه بحری جذب ایتمسی بوقاعده اوزره مبنیدر چونکه اوج وحضیض مرقومك انتقال ایتمسی تدریجیدر عامرك غامر اولمسی وعالم آخرك وجوده کلمسی دخی دفعی دکل تدریجیدر پس مادامکه حضیض شمس بروج جنوبیه‌ده در جانب جنوب سمت شمالدن زیاده حار اولوب اول حرارت بوزطوبتی اول جانبه جذب ایدوب عنصر آب دخی اول سمته کیدر واندا

وابدا عمارت ارض انتقال اوج شمس ايله فرض اولنوب بروج جنوبيه يه حلولنده عمارت دخي اولطرفه تحول ايدر بواموري يازمقدن مرادمز اعتقاد ايچون دكلدر بلكه اول صانع حكيمك عجايب صنعتلرين وغرايب حكمتلرين عارف اولان جمله يي كندي وجودنده بولوب معرفت نفسه نائل اولمغله معرفت حقه واصل اولوب هرمرادي كندي كوكلنده حاصل اولمق ايچوندر ﴿نوع خامس﴾ بحرك اهل بر وبحره اولان منافع وفوائدك وكندي درونده بولنان حيواناتك بعض اوصاف زوائدين بيلديرر (اي عزيز) معلوم اولسونكه اهل حكمت ديمشلردركه جمله درياكرك صويي آجيدر لكن بحر محيطك سواحل شماليه سنده وسواحل جنوبيه سنده اولان صولري ايچلمك مرتبه سنده طاتليدر وآنك سببي بودركه اول ايكي سمتك جبالندن انهار عظيمه وسيول كثيره جريان ايدوب سواحلدن اول ايكي بحره دوكيلور واوايكي ناحيه نك سمت رأسلرندن شمس منير بعيد اولديغندن تأثيري قليل وحرارتي ضعيف اولمشدر واول بحرينك اجزاء لطيفهٔ مائيه سي هوايه منجذب اوليوب صولري لطافتي اوزره قالمشدر پس بحرين مزبورين ايله سفينه لركتوردیکي حمل آجي درياكرده كتوردیکي حملك نصفي قدر انجق كلور زيراكه ماء مرك جوهري كثيف اولديغندن تحمل سفينهٔ ثقيله ايچون قوت بولور اما ماء عذبك جوهري لطيف اولديغيچون سفينهٔ ثقيله يه تحملي اوليوب غرق اولور وماء عذب ايچنده سياحت ماء مر ايچنده سياحتدن آسان كلور زيراكه اجزاء كثيفه يي شق ايتمكدن اجزاء لطيفه يي خرق ايله حركت اسهل واتمدر انكچون امواج بحر شيرين امواج بحر تلخدن اعظمدركه كاهي قباروب سحابه چيقاركاهي چكيلوب قعرينه اينر * وماء بحارك مراولمسنده فوائد چوقدر اظهري بودركه كندي كثافت بولوب سلامتله سفينه لر سواحله كيدوب كلهلر ورايحه سي لطيف اولوب درون وبرونده بولنان مخلوقات انك عفونتندن هلاك اوليوب سلامت قاله لر زيراكه ماء راكد عذب اولسه طول مكث ايله تعفن ايدوب رايحه سي مهلك اولور حق تعالى عنايتيله بحاري دخي انسانه مسخر ايتمشدركه انك درونده انواع احجار واؤلؤ ومرجان ومغناطيس وعنبري ونجه منافع وسونكري وانواع لحم طري استخراج اولور وروي زمينده اولان مخلوقاتك انواعندن زياده هم درون دريادهٔ مخلوقات بولنور لكن عنصر مادن عنصر هوا لطيف اولديغندن هوا ايله تربيه اولنان حيوانات بريه ماء ايله تربيه اولنان حيوانات بحريه دن الطف واظرفدر واحسن واشرفدر * وحيوانات بحريه كثرت انواعيله ايكي قسم اولمشدر برقسمنك ريه سي اولماز بالق انواعي كبي استنشاق هوايه احتياجي قالماز زيراكه طبيعتي صواوزرينه خلق اولنمشدر وبوقسم بي تنفس بولنديغي كبي صوت وصداسز بولنمشدر زيراكه تنفس هوا وصوت وصدا آق جكرده بولنان ريه ايله حاصل اولور پس ريه سي اولميان حيوانك نه تنفسي اولور ونه صوتي كلور وبرقسمنك ريه سي اولمغله هم تنفس ايلر وهم صوت وصدا ويروب قوربغه كبي سويلر وبالق انواعندن برنوع بالق اولوركه جثه ده جسم انسان مثالي نصف مؤخري چتالدر وطبيعتي مخلوقات بحر ايله جنك وقتالدر اكرچه جثه ده اوچ آدم قدر بلنمشدر لكن حيوانات بحرك جمله سنه غالب بولنمشدر اول تماسح نايله تسميه قيلنمشدر وحيوانات بحرك اعظمي حوتدركه بيوك سفينه دن اعظم كورنمشدر حق تعالى حكمتيله مخلوقات بحرك مخلوقات بركي بعضيسني آكل وبعضيسني مأكول ايدوب مأكولك نسلي كثير خلق ايتمشدر ناكيم منقرض اوليوب بقا بولسون وقعر دريادهٔ ساكن صدف نامنده برحيوان واردركه اوسط بهارك اواسطنده وجه دريايه چيقوب اغزني آچوب مطر ندساندن بش اون قطره آلوب بنه دريايه طالوب اوقطره لرلؤلؤ تراولور سبحان الخالق البارى ﴿نوع سادس﴾ بحرك منافعندن اولان سفينه لرك اطراف وسواحله سير وسفرن بيلديرر (اي عزيز) معلوم اولسونكه اهل حكمت ديمشلردركه عنايت حق ايله منافع بحردندركه دريايوزنده سفينه لر هرسمتك موافق روزكاريله مراد اولنان جهتلره سرعتله سير ايدوب نجه بيك جمال وبغالك ونجه بيك زحمت ومشقتله نجه ايام وشهور ايچنده نجه قرى وبلاده كتوردیکي نجه بيك قنطار احمال ثقيله يي سهولتله تحمل ايدوب زمان قليل ايچنده نجه بيك سواحل بعيده يه نقل ايدوب كوتورلر * اما آق دكزده وقره دكزده سفينه لرله سفر ايدن اهل اسلامدن رئيس كيجيلر سير سفينه لر ايچون اوتوز ايكي روزكار تعبير وتقسيم ايدوب جمله يي اون عدد اسمايله بيان ايتمشلردر ابتدا جهت شماله بيلديز وجنوبه قبله وشرقه كون طوغوسي وغربه باطي وشمال ايله شرق اراسنه پويراز وشرق ايله جنوب اراسنه كشتلمه وجنوب ايله غرب

اراسنه

TBMM KUTUPHANESI

اراسنه لودوس وغرب ايله شمال اراسنه قره يل دیمشلردر بعده بونلرك هرايكيسی اراسنه اورته وهر بريله اورته اراسنه كرته يعنی ربع اصطلاح ايتمشلردر وكرته لری هر بريني اضافتله تعيين ايدوب مثلا بيلدزك پويرازدن يكا كرته سی ديوب اوتوز ايكی روزكاری بيلوب جمله سنی پوصله ايله بولوب اصلنه ايتمشلردر وهر روزكار ايله برسمته كتمشلردر * واما بحر محيط جنوبيده سيز سفينه لرله سفر ايدن اهل چين وماچين واهل هندوسند واهل فارس وعرب ملاحلری مزبور اوتوز ايكی روزكاری تقريب جهتيله اون بش مطلع وايكی قطب جمله سی اون يدی اسم ايله ومطالعك مقابلی مغيب ايله تسميه ايتمشلردر وبو اون يدی اسم نوابتدن اون يدی كوكبك اسميدركه انلری اصطلاح ايدوب اون بشك مطالع ومغاربنه وقطبين مقابلنه كتمشلردر ونقطهٔ شمالدن بدأ ايدوب جانب شرقيدن نقطهٔ جنوبدن ترتيب ايله اعتبار ايتمشلردر ابتداقطب جاهدركه مغرب كاهدر واول قطب شمالی قربنده بولنان كوكبدركه اهل هيئت اكا اسم تصغير ايله جدی ديرلر واول سمتك روزكاری اصل اعتبار اولنمشدر بعده مطلع فرقدان ومطلع نعش ومطلع ناقه ومطلع عيوق اعظم ومطلع نسر واقع ومطلع سماك رامح ومطلع ثريا ومطلع نسر طائردر واول نقطه مشرق جهتنده اولديغندن اكا مطلع اصلی دخی ديرلر بعده مطلع جوزا ومطلع تيرمانی ومطلع اكليل ومطلع قلب عقرب ومطلع فارسين ومطلع سهيل ومطلع سلبار وقطب جنوبی كه اكا قطب سهيل دخی ديرلر وبو سمتك روزكاری دخی اصلدر ونصف غربی بنه ذكر اولنان كواكبك مغيبی ايله تسميه اولنمشدر پس قطب سهيل نصكره مغيب سلبار ومغيب سهيل ومغيب فارسين ومغيب عقرب ومغيب اكليل ومغيب تيرو مغيب جوزا ومغيب طائركه مغيب اصليدر ومغيب ثريا ومغيب سماك ومغيب واقع ومغيب عيوق ومغيب ناقه ومغيب نعش ومغيب فرقدانذركه بونلرله اوتوز ايكی جهتدن هبوب ايدن رياحی پوصله ده بولوب هر بريله مقابلی سمتنه سير وسفر ايتمشلردر * واما پوصله برمدور مقوادركه انده اوتوز ايكی روزكار يازيلوب درون حقه يه وضع اولنمشدر واول تقسيماتك برنده نقطهٔ شمال ايله اشارت قلنمشدر واول حقه يه بيت ابره دينلمشدر ورأس ابرهٔ شمال مقناطيس ايله سقی اولنمشدر ومركز حقه ده قائم اولان ميلك رأسنه وسط ابره وضع اولنوب قم حقه شيشه ايله سد اولنمشدر تاكيم درون حقه يه روزكار بول بوليه وابره نك حركت وقرارينه مانع اوليه پس بو حقهٔ مرقومه نك نقطهٔ شمالی خارجنك نقطهٔ شمالنه مطابق وضع اولنسه ابره سی نقطهٔ شمالدن اون بردرجه غربی قرار ايتمكله حقه ايله خارجنك نقطهٔ شمالی ابره دن اون بردرجه شرقی بولنسه بونكله اهل سفينه يه جمله جهتلر عيان وهر روزكار بيان اولوب نه طرفدن كلوب نه سمته كيده جكلری هب ظاهر ونمايان اولور زيراكه پوصله ابره سی نقطهٔ شمالدن جانب غربه اون بردرجه منحرف قرار بولور وبحريون اكثر ايام وليالیده رؤس جبالی بيله مشاهده ايده مزلر پس انلره نسبتله شمس وكواكب درياده طلوع ايدوب بنه درياده غروب ايدرسبحان من سخر لنا البحار (نظم) * كشتی سايری صان وقت شتاب * بادبانذ قناد آچمش مرغاب * خوف طورسون ندراول ذوق وصفا * كاوله سن طائر روی دريا آتكا ايليه سن بالينه * باقه سن آينهٔ سيمينه * اوله سن پارهٔ بادبله وزان * ايده سن خيلی سواحلی سيران * اولوب آسودهٔ بردوش هوا * كزه سن عالمی بی منت پا ﴿نوع سابع﴾ طبقهٔ مائيه نك تخنی بولنان عمق بحاری ومسافات بحر محيطی وكرهٔ بر وبحری سفينه ايله سير ودوری بيلديرر (ای عزيز) معلوم اولسونكه اهل حكمت عمق بحاری ومسافات روی دريايی كرات ومرات ايله تفتيش وامتحان ايدوب اتفاق اوزره دیمشلردركه طبقهٔ مائيه نك تخنی بولنان عمق بحاری كرار ومرار ايله تفتيش وتجربه اولنمشدر اما اعماق بحار اربعهٔ مذكوره بالاده بيانمشدر * واما محيط غربينك عمقی خارج سبته واسپانيا وپورتقال ناحيه لرنده قعر دريادە دوتيوز قولاج اسقانديل ايله ايرمشلردر وچرمانيا وپورتقال ناحيه لرنده بحر محيطك عمقی اكثر لرنده التمش ذراع انجق كورمشلردر وغايت عميق اولان برلرنی يوز ذراعدن ناقص بولمشلردر لكن شمال ناحيه لرنده بحر محيطك عمقی دوتيوز قولاجدن زياده آلمشلردر واما بحر محيط جنوبينك عمقی سودان وجبال قمر وحبش وعرب وعمان سمتلرندن التی بيك قولاجه يقين درين بولنمشدر * وعجم وهند وچين ناحيه لرنده بحر محيطك عمق بش بيك قولاج مقداری بيلنمشدر * واما بحر محيط شرقينك عمقی چين وتيوكه وخطا وتاتارستان ناحيه لرنده بعض برلری بش يوز قولاجدن زياده وبعض برلری التيوز قولاجدن زياده جه بولنمشدر واما بحر شيرين شمالينك عمقی بعض برلرنده اوچيوز قولاج وبعض

TBMM KUTUPHANESI

یرلرنده درتیوز قولاج امتحان اولنمشدر ویکی دنیا اطرافنده بحر محیطك عمق تفتیش وتجربه اولندقده شمالی ناحیه‌لری درت بش بیك قولاج قدر بولنمشدر وجنوبی سمتلری التی یدی بیك قولاجدن زیاده کیل اولنمشدر واما بحر محیطك تحت الارض اولان اواسطنده بغایت عمیق اولان یرلری سکز بیك قولاجدن ناقص کیل اولنوب تیقن ایله بیلنمشدر که نهایت عمق بحار مقدار ارتفاع اعظم جبال ارض ایکی بچق فرسخ مسافه بولنمشدر نتکیم بحر محیط ایچنده اولان جبال عالیه‌نك رؤسی کورنمشدر وانلره جزائر واطه لردینلمشدر واما بحر محیك مسافاتی معتدل روزکار ایله شرقدن غربه برکون برکیجه‌ده یوزمیل قدر مسافه سیر سفینه بولنورکه بوکا برمجری دینلور واون کونده بیك میل وبر آیده اوچ بیك میل مقداری مسافهٔ بحر قطع اولنور پس بومنوال اوزره سکز آیده کرهٔ زمینی تماما دور ایتمك ممکنا تدن بیلنور زیرا که بحر ایله ارض بیضه مثالی کرهٔ واحده حکمنده فرض اولنوب براهین هندسیه ایله منطقهٔ کرهٔ زمین یکرمی درت بیك میل مسافه قیاس اولنورکه سکز بیك فرسخ مسافه بولنور * نتکیم تاریخ هجرتك طقوز یوزیکرمی یدی سنه‌سنده موغلیان نامنده برقپودان یوزاون کمسه آلوب ایکی سفینه ایله خارج سبتیه‌یه کلمشدر وساحل محیط غربیده سویلیانیماننده چیقوب مسقط شمسی کوزه‌دوب برموافق روزکار ایله اوتوز سکز کون سیر ایدوب تمام درت بیك میل بحر محیطك ساحلندن بعید اولوب برجزیره بولمشدر بعده غرب وجنوب آراسنه اوتوز اوچ کون کیدوب یکی دنیانك جنوبی قربنده عورت بورنی نام جزیره‌ده نیچه کون راحت ایدوب آندن ینه غرب وجنوبه طوغری اوتوز کون دخی کیدوب یکی دنیانك جانب جنوبنه یتمشدر وبرآی قدر آنده راحت ایتمشدر بعده یکی دنیانك جانب جنوبی تماما قرق کون ایچنده مرور وعبور ایدوب نهایتنده ینه قره‌یه چیقوب نیچه ایام آنده راحت وحضور ایتمشدر وآندن تمام التمش کون غرب وشمال اراسنه کیتمشدر آنده برجزیرهٔ خالیه کوروب اکا چیقوب نیچه کون راحت ایتمشدر بعده کالاول مسقط شمسی کوزه‌دوب طوغری جانب غربه وبراعتبار ایله جانب شرقه کتمشدر وبزه نسبتله تحت الارض مغربدن مشرقه کچوب جزائر هنده یتمشدر وتحت الارض اثنای سیرنده بی حساب اطه لره اوغرایوب هربرندن نیچه الوان احجار وانواع اجزاور یاحین وبی حد قرنفیل وزنجبیل ودارچین آلوب جنوب هنده کلوب هندستانه جان آتمشدر وآندن بحر هند ایله عجم وعرب وحبش ناحیه‌لری جنوبندن ینه بحر محیط ایله مرور ایدوب جبال قمر وسودان جنوبندن کیدوب ممالك مغرب وبلاد سبته‌نك مغربی سمتندن عبور ایتمشدر وسبته بوغازینی مقابلنه کلدکده امتعه سفینه‌سی دریایه باتمشدر وکندی سفینه‌سی یتمش کسه ایله سلامته یتمشدر پس طقوز یوز اوتوز سنه‌سنده ینه سویلیا قربنده سانلوقه لیمانینه کلوب کندی مکانینده قرار ایتمشدر وجمیع مدت سفری اوچ سنه‌دن اون درت کون ناقص اولمشدر وبومدت ایچنده اللی بیك میل مسافهٔ بحری سیر وسفر قلمشدر چونکه موغلیان قپودانك سفینه‌سی خط مستقیم اوزره سیر ایتمیوب کاه جنوبه وکاه شماله صالمشدر انکچون اول قپودان سکز آیلق مسافهٔ بحری اون التی بچق آیده انجق سیر ایدوب کرهٔ زمینی دور ایله عالمده کام آلمشدر ومدت مرقومه‌نك ایام باقیه‌سن اثنای سفرده بلاد وجزایرده بیع وشرا ایله کچیروب قالمشدر چونکه تحت الارض سیر وسفر ایدنلرك ابتدای قپودان مرقوم اولمشدر انکچون یریوزنده بونامله شهرت بولمشدر واسپانیا قرالی آندن حظ ایدوب یانه آلمشدر واول سفینه یه برعالی ترسانه بنا ایدوب آنی قرمزی چوقه ایله ستر ایتمشدر وکرهٔ زمینی سیر ایله تماما دور ایدوب دور آدمدن بروا ولمش برایش ایتمشدر دیو اول ناحیه‌ده اولانلر اول سفینه‌یی زیارته کتمشدر وبیان احوال بحار بونکله نهایته یتمشدر واحوال مرقومه‌یی بودوائر مرسومه عیان ایتمشدر

شکل

TBMM KUTUPHANESI

دائره جهات ثمانیه ریاح

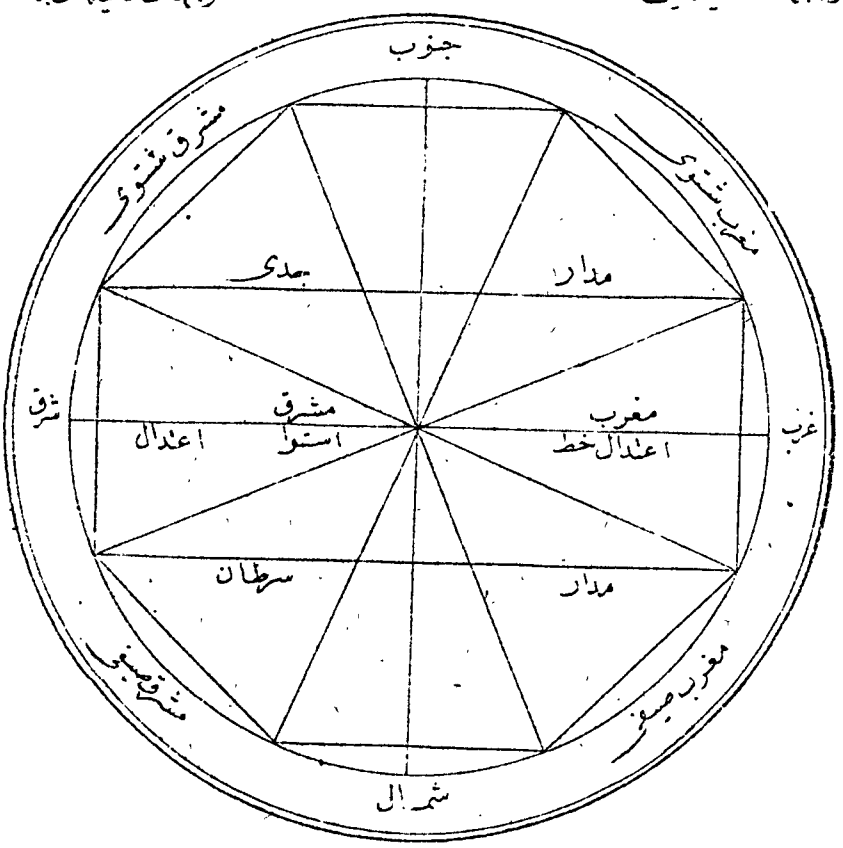

وجهات ثمانیه افاق جهات

تبدل بروبحره باعث کلی اولان

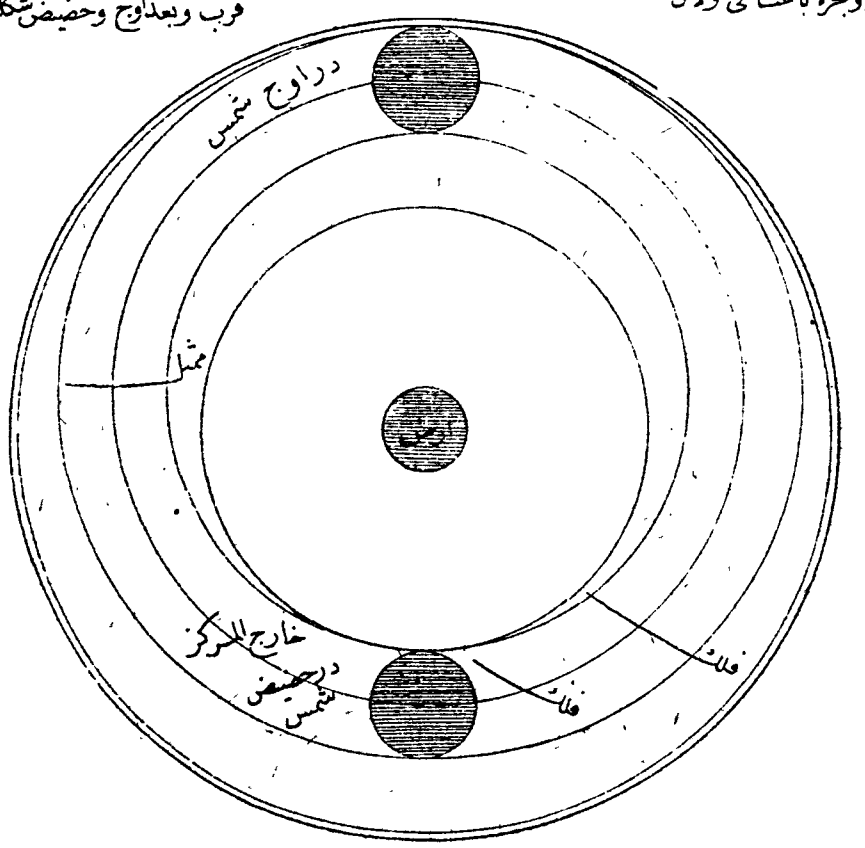

قرب وبعداوج وحضیض شکلیدر

TBMM KUTUPHANESI

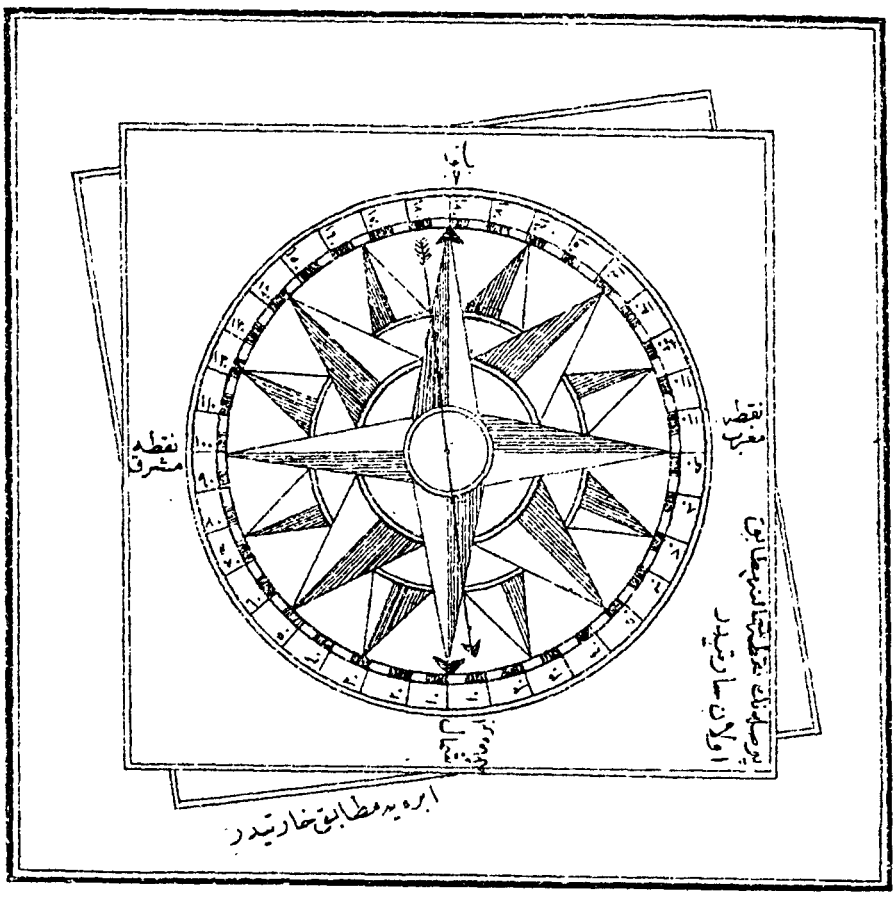

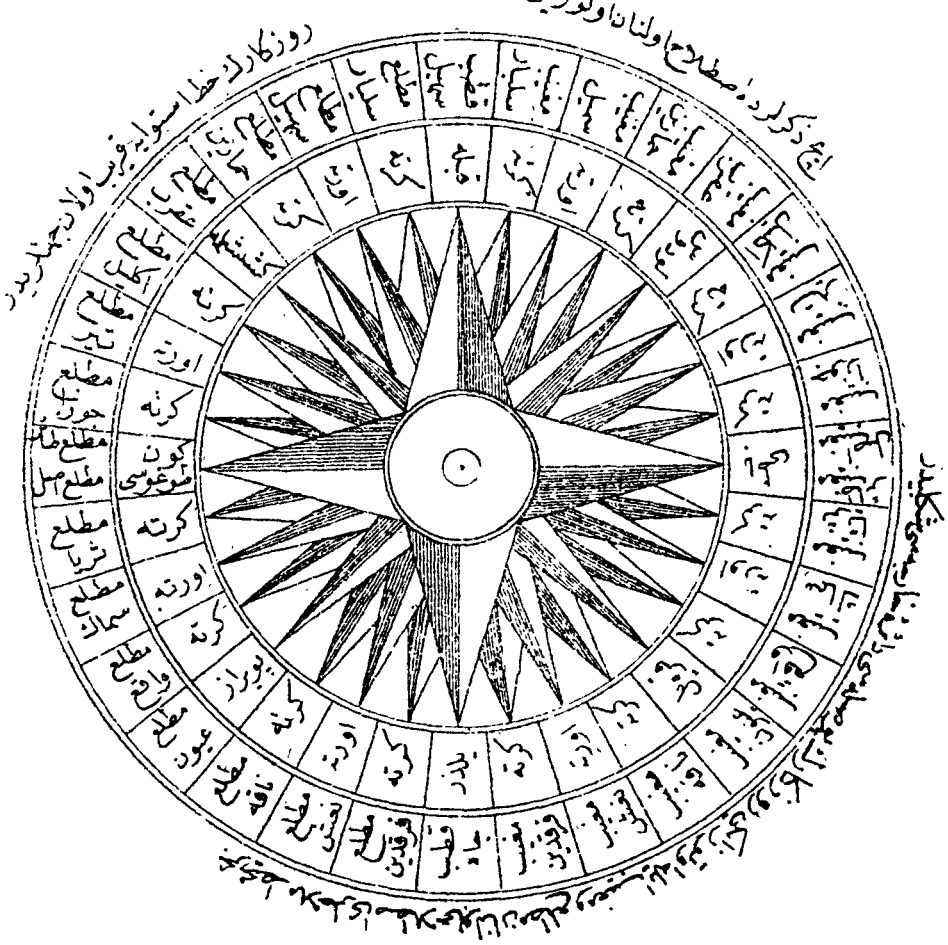
روزکارده خط مستوی غروب اولان جمله سنی
مطلع اول
مطلع ثانی
مطلع ثالث
مطلع رابع
مطلع خامس
مطلع سادس
مطلع سابع
مطلع ثامن
مطلع تاسع
مطلع عاشر
مطلع حادی عشر
مطلع ثانی عشر
کون صوغوسی
کرته
اورته
کرته
پیراز
کرته
اورته
کرته
کشنشلغ
کرته
اورته
کرته
کون صوغوسی

﴿فصل سادس﴾ ماهیت عنصر خاکی وانك فوائد وخواصنی وکیفیت واحوالنی وسکون وقرارنی وحفظ اجزاسنی ووهاد وجبالنی وکرهٔ ارضك ایکی طبقه یه انقسامنی ویکی دنیانك ظهوریله ارتسامنی وتفجر عیونی وزلزلهٔ زمینی درت نوع ایله حکیمانه عیان وبیان ایدر ﴿نوع اول﴾ ماهیت عنصر خاکی وانك فوائدو خواصنی وکیفیت واحوالنی وهیئت ووهاد وجبالنی وسکون وقرارنی وجذب اجزاسنی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت واهل هیئت اتفاق ایله دیمشلردرکه عناصر اربعه نك رابعی ولب لبابی عنصر ترابدرکه اول برجوهر بسیط وکثیفدر وطبیعت نوعیه سی بارد ویابس اولمغله سائر عناصره مخالفدر وثقیل مطلق بولندیغندن حیز طبیعیسی تحت العناصر اولوب کندی اجزاسنی جذب وحفظ ایله حیزنده سکون وقرار ایتمشدر وبو عنصر خاك سطح واحد برله محاط برجسم کریدرکه اول کره نك مرکزی مرکز عالم وزیرپای جمیع امعدر وسطحی وهاد وجباللهٔ مضرس اولوب فوقنده بولنان کرهٔ مائك وهوانك سطح مقعرلرینه تماس ایتمشدر وافلاك وعناصر کرهٔ زمینك اطرافنده متحرك اولوب دوران فلك اول سرعت حرکتیله بو عنصری هرجهتندن وسطه دفع ایدوب ساکن طوتمشدر نتکیم برشیشه ایچنه برحجر وضع اولنوب اول شیشه سرعت وقوتله اداره قیلنسه اول حجرانك وسطنده حرکت ایلیوب ساکن اولور کذلك ارض اوسط فلکده ساکن اولوب برقرار اوزره قرار ایتمشدر * اگرچه بعضلری دیمشدرکه بو کرهٔ ارض شمس حولنده هم حرکت وضعیه ایله وهم حرکت ابنیه ایله دائما متحرك بولنمشدر وافلاك ونجوم ایسه ابدا ساکنه وثابته اولوب انجق دوران ارض ایله متحرك ودائر ظن اولنمشدر نتکیم راکب سفینهٔ سائره اولان کمسه یه ساحل بحر متحرك وسائر کورنمشدر وبونك برمقدارجه تفصیلی فصل تاسعده هیئت جدیده نامیله بیان اولنه جقدر لکن بورأی ضعیف جمهوره مخالف بولنمشدر چونکه بو کتابده احوال عالمی بیاندن مرادمز انجق معرفت صانع جهاندر نفس الامرده جهان دکلدر پس عالم نه هیئتده اولورسه اولسون ونه جهتله حرکت قیلورسه قیلسون جمله سی اول بدیع السموات والارض حضرتلرینك کمال قدرت وعظمتنه دالدر وبزلره لازم اولان انجق بونظر عبرتله کسب کمالدر وبو عنصر ارض اخوانی کبی کون وفساد ایله انواع صورتلر بولمغه قابلدرزیرا که کندی حیزنده ایکن بیله سائر عناصره تبدل ایدوب ومنطلب اولور وبو عنصر ارضك برودت ویبوستی معا بولنملری علت غلظت وتمسك اولمغله ظهری حیواناته مقر وملجأ وبطنی معادن ونباتاته مبدأ ومنشأ بولنمشدر وکری الشکل اولدیغی نجه دلائل وبراهین ایله اثبات اولنمشدر وجمیع روی زمینده ایکی پرچق فرسخدن زیادهٔ مرتفع جبل اولمدیغی یقیناً بیلنمشدر چونکه ارتفاع اعظم جبالك قطر ارضه نسبتی سبع عرض شعیرهٔ نك بر ذراعه نسبتی کبیدرپس بو جبال جمیع ارضك کره اولمسنه مانع دکلدر مثلا برمدور تفاح اوزرنده حبات ارزن غرس اولنسه وانصاف حبات اندن طشره بولنسه اول تفاحك مدور لکنه انلر ضرر ویرمدیکی کبی تضاریس جبال دخی ارضك کریتنه ضرر ویرمز لکن کرهٔ زمین زیاده عظیم اولدیغندن مسطح کورینور انکیچون علم حکمتدن بی بهره اولنلرك عقلی کوزی کوردیکی یردن تجاوز ایتیوب اولدیغی مکانی دوزکورمکله مجموع ارضی سطح مستوی ظن ایتمشدر حال بوکیم واقعه مطابق دکلدر وکرهٔ ارضك وسطنده برنقطهٔ موهومه واردرکه مرکز عالم وتحت حقیقی اودر وجمیع جهتلردن اجسام ثقیله اکامیل ایدوب مواقع مرتفع اولدقچه واروب انی بولور وهرجهتدن ارضك سمایه بمدی مساوی اولدیغی حالده اجرام ثقیله بربرینی تدافع سببیله یامرکزك جذبی طریقیله بو عنصر ارض وسط عناصرده قرار ایتمشدر پس انسان سطح ارضك هرنه موضعنده قائم اولورسه انك رأسی ابداسمت سمایه کلوب قدمی سمت مرکزه طوغری اولورواکا نصف سماظاهر کورینورزیرا که انك افق دائره سنك مرکزی کندی قدمی تحتنده بولنور وارضك قنغی طرفنه نمقدار حرکت ایلسه اکا سمانك اول مقداری اولطرفندن ظاهر اولور وطرف آخرندن اول مقدار ظاهره بدل سمایه خفا کلور پس بکرمی ایکی فرسخ مسافه که تقریبا ارضك بردرجه سیدر هراول قدر حرکت ایچون سمانك دخی بردرجه سی ظاهر اولوب مقابلنده بردرجه سی خفا بولورزیرا که بردرجهٔ ارض کندی منطقه سنك اوچیوزالتمش جزؤندن برجزؤ اولدیغی کبی سمانك دخی بردرجه سی اولهدر پس ارضك بردرجه سی مقابل وبرابرنده بولنان سمانك بردرجه سنه مطابق ومساوی عداولنمشدر گرچه دائرهٔ ارضك قوسندن دائرهٔ سمانك قوسی اطول بولنمشدر لکن بوقیاس ایله جمله درجات

مناطق افلاك وارتفاع وانحطاط كواكب بيلنمشدر ﴿نوع ثانى﴾ عنصر ترابك ايكى طبقه بولنديغنى وبعض آراء فلاسفه بعض آيات كريمه وبعض احاديث شريفه من وجه تطبيق اولنديغنى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل حكمت واهل كلام ديمشلردركه بوعنصر ارض بركره ايكن ايكى طبقه يه تقسيم اولنمشدر اما اولكى طبقه سى طبقهٔ طينيه دركه جميع معدنيات ونباتات وحيوانات وينابيع وزلازل وبخارات انك ناحيهٔ عليا سنده تكون ايدوب وجوده كلمشدر وبوتراب عنصر بى رنك ايكن انلرله مختلط اولديغندن نجه الوان مختلفه ايله ملون اولمشدر وبوطبقه نك ثخن وعمقنى هندستان حكماسى بال مولرى ياقوب انواع فنون ايله متعدد برلرده آبار عميقه حفر ايتمكله تفتيش وامتحان قيلنمشلردر ونجه صحراده يدى بيك قولاجدن زياده ودريا قربنده اون بش بيك بشيوز قولاج كه تقريبا بش فرسخ مسافه در اول مقدار قعر زمينى حفر ايتدكده طبقهٔ طينيه نهايتن بولمشلردر وتراب خالص بى رنك ويابس عنصره واصل اولمشلردر چالا اول قويولرك دردى هندستانك نهاياتى اولان كنكدر صحراسنده در وبئر شداد شام شريفده عيون التون سمتنده زيدانى صحراسنده دركه اكابئرهاويه ديرلر واول سمتك خلق آنى تماشا ايتمك ايچون كيدرلر ويا غلى خرقه لردن دوه قدر بيوك دمتلر باغليوب نار ايله شعله لندير وب اول بئره آنى طرح ايدرلر پس اول مشعله يى سير ايدوب كورلركه درون بئره نزول ايلدكجه كوچك كورينوب تايلدز قدر اولوردير لر وعلم مناظره ده ثابتدركه ايل مظلمده برجبلده جمل بيوك لمكنده ينان آتش بش فرسخ مسافه دن بركوكب مقدارى كورينور پس بوقياس ايله مسافهٔ طبقهٔ طينيه بيلنور وبوطبقهٔ مختلفهٔ طينيه طبقهٔ ناره نسبتله التنجى طبقه عداولنور * واما عنصر ترابك طبقهٔ ثانيه سى خالص ترابدركه مركزى محيط اولان عنصر اصليدر واول تمام بارد ويابسدر وبى رنكدركه ملون دكلدر زيراكه عناصر اصليه نك لونى اولمز نتكيم لون مألون اناءدر وبوطبقهٔ خالصه نك عمقى مركزه وارنجيه دك بيك ايكيوز التمش يدى فرسخ مسافه حساب اولنمشدر زيراكه منطقهٔ كره زمين سكز بيك فرسخ مسافه اولديغندن محيطدن مركزه وارنجيه دك نصف قطرى بيك ايكيوز يتمش ايكى فرسخ مسافه بولنمشدر پس نصف قطر ارضدن بش فرسخ طبقهٔ طينيه نك حصهٔ عمقى افراز اولندقده عمقى طبقهٔ خالصه عددباقى بيلنمشدر پس فلك قمرك جوفنده طبقهٔ ناريه وانك داخلنده طبقهٔ دخانيه وانك باطننده طبقهٔ زمهريريه وانك درونده طبقهٔ بخاريه وانك ايچنده طبقهٔ مائيه وانك جوفنده طبقهٔ طينيه وانك باطننده طبقهٔ خالصه دركه طبقهٔ سابعه در وبويدى طبقه برى برينى محيط اولمشدر وبوطبقات سبعه (ومن الارض مثلهن) كلام قديمنك فحواسنه مطابق كلمشدر واما ابن عباس رضى الله تعالى عنهما حضرتلرندن نقل اولنان قصهٔ ثور وحوت ثبوت بولديغى تقديرده برج ثور وبرج حوت ايله توجيه اولوب اكا موافق اولمشدر زيراكه اصحاب كرامك امور مذكوره دن بومقوله تعبيراتى غالبا صدر اسلامده امور دين مبين هنوز استحكام بولمدين آراء فلاسفه يه خلق مشغول اولوب دين اسلام قواعدنى ضبط وروايتدن قالمسونلردى وامور دينيه دن اولميان سؤالاره (كلموا الناس على قدر عقولهم) مضمونجه حكيمانه جوابلر ويرمشلردر لاجرم انبياء عظامك واصحاب كرامك مصالحى خلقه امور دينيه تعليمى اولوب حقايق اشيايه انلرك وظيفهٔ شانى اولمديغندن اختلاف تشكلات قمردن سؤال اولندقلرنده (قل هى مواقيت للناس والحج) بيورلمشدر تاكيم خلق انلردن سؤال ايده جكلرى ندر بيلسونلر وامور دينيه دن اولميان احوالى انلردن سؤال ايتمسونلر نتكيم نخل خرمانى القاح وتأبير قصه سنده پيغمبر عز صلى الله تعالى عليه وسلم (انتم اعلم بامور دنياكم) بيورمشدر وكرهٔ زمينك قطبينى عرض تسعيندركه بالاده بيان اولنديغى اوزره التى آى كيجه والتى آى كوندزدر پس ظلمت خضر واسكندر قطب شماليده اولان آلتى آى كيجه دن عبارتدر والا دائما محل ظلمات اهل فن قتنده ثابت دكلدر * واما سدياجوج ومأجوج اقليم سابعك مشرقى سمتنده تاتارستان قديمك شمالنده برمحلده در وبعض كتب قديمه ده مسافهٔ ارض بشيوز ييلاق يول وارض ايله سمانك اراسى بشيوز ييلاق يول يازيلوب سمواتده بومفهوماتى مشتمل حديث شريف دخى روايت اولنمشدر ليكن مراد انجق مقتضاى معناى كثرتدر تعيين مقدار وعدد دكلدر زيراكه خمسين وسبعين وخمسمائه وسبعمائه والف وخمسين الف وسبعين الف ومائة الف عداداى بالجمله مقام كثرتده استعمال اولنمشدر نتكيم (ان تستغفر لهم سبعين مرة) نظم كريمنده تعيين عدد مراد اولنميوب كثرتدن كنايه بولنمشدر پس بونك كبى تأويلات ايله اكثر آراى حكما شرع شريفه

توفيق

TBMM KUTUPHANESI

توفيق وتطبيق اولنمشدر ﴿نوع ثالث﴾ ربع مسكون مشهوردن غيرى بريكى دنياى معمور بواندينى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئتدن نصيرطوسى واندن مقدم كلن اهل حكمت بالجمله ديمشلردركه دائرهٔ معدل ايله دائرهٔ افق تقاطعندن كرهٔ ارضده حاصل اولان درت قسمك ايكى قسمى شماليسندن برى معمور دركه ربع مسكوندر وارباع باقيه‌نك احوالى مجهول ومستور در يامسكون ومعمور ويابحر محيط ايله مغمور در لكن حكماء متأخرون بحر محيطه سير وسفر ايله ارباع باقيه‌نك جميع احوالن كشف واثبات ايتمشلردركه حكماء قدمانك معلومى اولميان برلرى بولنوب معمورى بربعه حصر ايتمكه مجال قالمشدر زيرا كه تاريخ ميلادك بيك درتيوز طقسان ايكى سالنده‌كى تاريخ هجرتك طقوزيوز اوچنجى سنه‌سى ايدى اندلس مملكتندن علم رياضيده ماهر برمهندس قورسانكه نامنه قولون ديرلردى اول همتلى كشتيبان تفتيش احوال بحر محيط ايچون ايچ دكز ديش دكزه دوكلديكى سبته بوغازى خارجنده اسپانيالىلرندن اوچ سفينه‌ده يوز يكرمى آدم ايله يلكنلر آچوب جانب غربه طوغرى صالمشدر وهميشه مدار سرطاندن يكرمى درجه شمالى آلمشدر يعنى قرق اوچ درجه عرضى مدارنده كيدردى زيراكه ايكى جانبدن حرارت وبرودت التنه دوشمكدن حذر ايدردى متصل ربع واصطرلاب ايله مسقط شمسى كوزه‌دوب بواسلوب اوزره اوتوز اوچ كون سير ايتمشدر واول مدت ايچنده بحر محيطك ساحلنده تمام اوچ بيك سكز يوز ميل مسافه قطع ايله كتمشدر ونيچه دفعه اتباعى ندامتيله رجوعه قصد ايتمشدر وسفينه‌لرده بولنانلرا كانيچه كره عتاب ايدوب بزى كرداب بلايه اوغرامتدك وجمله مزى بوبحر بى پايان ايچنده كمنام ايتدك ديوب قولون هنرمندى قتله هجوم ايتدكلرنده انلره جواب ايتمشدركه مزك خلاصكز انجق علم بحرى بيلور وآلات فلكيه قوللنور آدم ايله اولور اما آكرنى قتل ايدرسكز جمله كز دريا ده قالوب هلاك اولوب كيدرسز ديوكاه وعده وكاه وعيد ايله انلرى تسكين ايدردى نجات بولمقدن ناميد اولوب بوحيرتده قالمش ايكن ناكاه برجزيرهٔ خاليه كورنمشدركه انهار جاريه واشجار عاليه‌سى وارايدى پس جانلرى برمقدار راحت بولوب قولونه تسليم اولمشلردى والتى كون‌ينه مسقط شمسه طوغرى كيدوب التى جزيرهٔ خاليه بولمشلردى وجمله سندن بيوك اولان جزيره‌يه اسپانيول تسميه قيلمشلردى اندن كچوب سكز يوز ميل دخى قره‌يل اوزره كتمشلردى پس انده برساحله يتمشلردى ونيچه ايام اول ساحلك طرفنده شمال وجنوب سمتلرينه سير ايتمشلردى انك جزيره اولديغن بيلمشلردى واندە برقوم بولمشلرديكه بونلرك سيرينه كلوب جمع اولوب ساحله يتمشلر وبونلر ساحله قريب اولدقده انلرك جمله‌سى فرار ايتمشلر ابتدا سفينه‌لرى حوت ظن ايدوب تماشايه كلمشلر بعده بنى آدم اولدقلرين بيلمشلر وخوف ايدوب قاچغله طپان آلمشلر زيراكه انلر سفينه وصندال بيلمزلر ايمش پس بونلر سفينه‌لردن چيقوب انلره يتشوب برعورت طوتمشلر اكا چوق هديه‌لر ويروب رعايت ايتمشلر لسانن بلدكلرندن قومنى كتورمكى اشارتله تفهيم ايتمشلر پس اول عورت واروب قومنى سفينه‌لر يانه كوندروب انلردخى سيم وزر وفواكه ونان ايله وانواع طيور واصناف حيوان ايله كلوب اسكله يانه يتمشلر ونيچه ايام وشهور انده مراداوزره بيع وشرالر ايدوب اكا هندغربى ديوب آنده قرق آدم قويوب بينه مشرقه طوغرى سلامتله كلوب كتمشلر واسپانيا حاكمنه يكى دنيا تحفه‌لرين هديه ايتمشلر بعده ايكنجى واوچنجى سنه‌لرده واروب كلدكچه يكى دنيا اهلنك لسان وعادتن تمام بيلمشلردر وطريقن بش بيك ايكيوز ميل مسافه بحر بولمشلردره لكن بحر محيطك حركت شرقيهٔ مذكوره‌سندن اللى كونده كيدوب انجق بش آيده كلمشلردر بعده دردنجى سنه‌ده قولون ذو فنون بولديغى يكى دنيايه وصول بولدقده آنك قاسق نام حاكمى قولون حكيمى سفينه‌دن چيقمغه قويموب منع ايلدكده قولونك اكا مقابله ايتمكه قدرتى اولمديغندن حكيمانه حيله‌سمتنه سلوك ايدوب ديمشدركه سز بزه جفا ايلديكزانكچون ربكز سزه غضب ايتمشدر وعلامتى اودركه يارين ضوء شمسى آلسه كركدر امكر ايرتسى كونى بزه نسبتله تحت الارض كسوف امرى مقرر اولوب قولون خبير انى زيج وتقويم ايله بيلمشدر پس بوسوزدن انلر وهمه دوشوب صباحه منتظر اولمشلردر بونك حبر ويرديكى ساعتده كسوف شمس واقع اولمغله بالجمله كلى خوفه ذاهب اولوب قولونه هديه‌لرله كلمشلردر وصلح ايدوب اكا منقاد اولوب هروجهله اطاعت قيلمشلردر وجمله‌سى عباد اصنام ايكن آكثر ممالكى اهاليسى دونوب قولون كشيشه تبعيت ايدوب ملت نصارادن اولمشلردر وقولون اتباعيله يكى دنيادە قلوب يكرمى سنه‌ده آكثر ممالكن ضبط ايدوب آلمشلردر ونصف

شماليسي اهاليسي ابيض واسمر ونصف جنوبي ساكنلرينى حبش واسود وقامتلرينى اون درت قارشدن زياده
عموما اوزون ويلى بولمشلر درويكى دنيانك بغايت چوق انهار جاريه‌سى واشجار مثمره‌سى وجبال عاليه‌سى
ووهاد عميقه‌سى واردر وانك انواع وحوشى والوان طيورى بحد وبى حساب اولور وانك قرا وبلادينك
نهاياتى وبوادى ووهادينك غاياتى خلق ايدن خلاقى بيلور واول ممالك بى پايان وسعت وفسحتده ربع مسكونه
معادل وكثرت عمارتده يدى اقليمه معادل ومماثل برعالم جديد الوجداندركه اطوار غريبه‌سى واحوال
عجيبه‌سى حضرت خلاقك آثار صنعتك تحقيق وآيات قدرتن تصديق ايتمشدر ومساحهٔ سماحتك كمال وسعتنى
افاده وايشيدن اهل عبرتك يقينى زياده ايتمشدر مع هذا كتب اقدمين وزبراولين انك خبرندن تهى اولوب
دور آدمدن برى كورلمش وايشدلمش دكل ايكن وابتداى عالمدن اول تاريخه كلنجه دكين كيدلمش دكل ايكن
باتقدير حى مجيد اول هند جديد ظاهر وبديد اولوب يكى دنيا نامیله شهرت بولمشدر پس بحر محيط ارضك اكثرينى
ستر واحاطه ايلمش ايكن ربع مسكون ويكى دنيادهٔ ونيجه بيوك اطه لرده نيجه بيك جبال واحجار واوديه وانهار
وفلوات وچمنزار وانواع اشجار وبدايع صنايع پروردكار هزاران هزار اول قدر واردركه تفصيلنى انحق اول
جليل جبار ومقلب الليل والنهار ومكون السموات والارض والبحار بيلور كه كلام قديمنده (وما تسقط من ورقة
الا يعلمها) دبو بيورمشدر ﴿نوع رابع﴾ اسباب تفجر عيونى ومادهٔ زلزلهٔ زمينى حكيمانه بيلديرر (اى عزيز) معلوم
اولسونكه اهل حكمت دیمشلردركه تفجر عيونك وزلزلهٔ زمينك سببلرى بودركه درون ارضده تكون ايدن
بخار انده محتبس اولدقده برجهته ميل ايدوب اندهٔ تبرد ايله مياهه منقلب اولور اكر قليل ايسه اجزاى بخاريه
ايله مختلط اولوب قالوركه قويولر صوبى بودر واكر كثير ايسه درون ارضه صغميوب رفق ايله ملايم يرلرى شق
ايدوب چيقاركه عيون متفجره بودر وعيون وينابيعك هر برسببى دخى بودركه ثلوج وامطاردن درون جباله
ترشح ايله سيلان ايدن صولردر زيراكه ثلوج وامطارك كثرتى ايله عيون وينابيع ازدياد بولوب انلرك قلتيله
بونلر دخى ناقص اولمشدر پس بريوزنده جريان ايدوب مادهٔ حيات نبات وحيوان وانسان اولان مياه عذب
وفرات ايچول حق تعالى جبال ارضى خزائن قيلمشدر زيراكه مياه بلوج وامطارى جبالك جوفنده مغارات
واحجار ايچنده وزير زمينده جمع وحفظ ايتمشدر بعده شقوق ضيقه دن شيئا فشيئا اخراج ايدوب اندن عباديه
كفايت قدر عيون انهار آقمشدر تاكيم شتاء آتيه ده ثلوج وامطارى يه قلل جباله انزال وامطار ايدوب
مياهندن اول مغارات واحجارى اقان عيون وانهاره بدل بردخى ممتلى ايدنجيه دكين اول احجار اسافلنده
اولان منافذ ضيقه دن تدريج ايله ترشح ايدن مياه عيون وانهار نبات وحيوان وانسانه تمشدر وزياده‌سى
اوديه ده سيللر اولوب فريادايله دريالره كتمشدر پس اول خالق متعالى بريوزنده اولان مخلوقاتيچون بوجبالى
ثلوج وامطار آلوب عيون وانهار ويرمكده دولاب امثالى ايتمشدر وبو دولابلرك دورى دائمدركه الى يوم
القيامة قائمدر امادرون ارضده ياتخاردن تكون ايدن يا امطاردن مجتمع اولان صولر يرلرينه صغميوب اراضئ
لينه دن سهل وهين خروج ايلدكده اكر مجاور احجار ايسه يامسافر خاك پاك ايسه اول ماء بارد وعذب وفرات
اولور واكر شورق يرلردن كلورسه اول صوملح اجاج اولور واكر اراضئ كبريتيه دن ومعدنيه دن چيقارسه
اول ماء حار اولور زيراكه فصل شتاده برودت هوا غالب اولمغله حرارت شمس باطن ارضه فرار ايدركه ايكى ضد
برمكانده جمع اولمز انكچون درون ارض ايام شتاده حار اولوب اراضئ كبريتيه ومعادن حاره كثرت وقلتلرينه
كوره اول حرارتى جذب ايدوب دائما حفظ ايتمشلردر * پس اول علتدندركه معدنلر جوارنده قاينيان
ايلجه صولرك طعملرى ورايحه‌لرى وحرارتلرى وخاصيتلرى والوانى برى برينه مغاير اولوب مقارنلرى
احكامن اخذ ايتمشلردر واكر بوصويه برودت هوا اصابت ايدرسه جامد اولوب جيوه اولور يازفت ويانفت
وياشب وياشب طوز ويابوره اولور * واصفهان ايله شيراز اراسنده برصو چيقاركه عجايب صنايع باريدندر
صغرجق صوبى نامیله مشهوردر قچن بر ارضه چكركه مستولى اولوب محصولاتن اكل ايلسه بر كمسه
واروب اول صودن برقمقمه آلوب وراسنه التفات ايتميوب اول قمقمه يى يره قوميوب اول ارضه كوتورسه
اول صويه حسابسز طير زرزور تابع اولوب اول جرادى قتل ايتديكن تواتراله نقل ايدرلر واما درون
ارضده تكون ايدوب محتبس اولان بخار اويله برمرتبه غليظ اولسه كه مجارى ارضدن نفوذ ايدوب چيقمق

ممكن

TBMM KUTUPHANESI

ممكن اولسه ياخود ارض كثيف وصلب اولوب خروج بخاره مانع اولسه وبخارايسه درون ارضده مجتمع اولوب خروجه طالب وحيزنه راغب اولسه اول بخار حيزنه خروج ايچون ارضى عنف ايله شق وخرق ودفع ايلدكده اول مكان حركت ايلركه زلزلهٔ زمين اودرودرون ارضده تكون ايدن ادخنه وريا حك احكامى بخارات زمينك بيان اولنان احكامى كبيدر كاه اولورکه مواد مرقومه بغايت قوتلى اولوب ارضى اويله عنف ايله شق ايدركه اندن برعظيم صوت هولناك پيدا اولور وكاه اولورکه طبيعت دهن اوزره ممتزج اولان بخار ودخانك اشتعالى اقتضا ايدن حركت شديده لريله ارضدن آتش ظاهر اولور واكر برمعدنده ظهور ايدرسه انى تمام احراق ايدنجيه دك ايام وشهور وسنين ايله منقطع اولمزديمشلر * والله اعلم بالصواب فانه هوالمسبب الاسباب

﴿فصل سابع﴾ كرهٔ ارض اوزرنده تعيين وفرض اولنان دوائر واقطابى وروى زمينك اقسام خمسه يه انقسامنى اقتضا ايدر اسبابى وربع مسكونك اقاليم سبعهٔ حقيقيه يه تقسيم اولنديغى واقاليم سبعه يى تحديد ايله هربرنده نجه ممالك وجبال وانهارعظام ونه شكل اناس وانام بولنديغى واقاليم سبعه نك ماوراسى احوالنى وعرض تسعينه دك كشف وامتحان قيلنديغى واقاليم سبعه نك هربرنده كندى اطول نهارى استعلام واطول نهاردن بلادك سمتى واستخراج اولنديغى واقاليم سبعه ده امزجهٔ بلاد ومساكن مختلفه بولنديغى التى نوع ايله حكيمانه بيان ايدر ﴿نوع اول﴾ كرهٔ ارض اوزرنده تعيين وفرض اولنان دوائر واقطابى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت امورافلاكى ضبط ايچون كرهٔ عالم اوزرنده اثبات ايتدكلرى دوائر واقطابدن سكز دائره وايكى قطب كرهٔ ارض اوزرنده هم تعيين فرض ايتمشلردر تاكيم آنلرله امور ارض دخى مضبوط اوله امايكى قطبك برييى قطب شماليدر وبونك مقابلى قطب جنوبيدر واماسكز دائره نك دردى عظيمه ودردى صغيره درودوائر عظامك اولكيسى دائرهٔ استوادر وايكنجيسى دائره بروجدر واوچنجيسى دائرهٔ افقدر ودردنجيسى دائرهٔ نصف نهاردر نتكيم بالاده بيان اولنمشدر ودوائر صغارك ايكيسى انقلاب مدارلريدر وايكيسى قطب البروج مدارلريدر وبوسكز دائره نك بشى متوازيه دركه هرايكيسى اراسنده بولنان بعدمتساويدر واوچنجى منحرفه دركه برى بريله تقاطع ايدرلر بونلرك ايكيسى يعنى دائرهٔ افقله دائرهٔ نصف نهار كرهٔ ارض اوزرنده هم رسم اولنيوب منفصل ومتحرك وضع اولنمشدر باقيلرى كره اوزرنده مرسوم وثابتدر اما دائرهٔ استوا كرهٔ ارض اوزرنده بر عظيمه دركه منطقهٔ فلك اعظم اولان دائرهٔ معدل النهار سطحنده واقع اولوب سنه ده ايكى دفعه شمس كندى حركت غريبه سيله اوزرينه كلدكده اكثر معموره ده ليل ونهار واندە حركت فلك مساوى ومستقيم اولمغله بوكا خط استوادير لر واول ايكى وقت شمسك ايكى نقطهٔ اعتداله كلديكى زماندركه برى ابتداى برج حملدر وبرى ابتداى برج ميزاندر وبوخط استوا كندى يه متوازى اولان دوائر عظيمه سيدر وارضك ايكى قطبندن بعدى برابر اولوب كرهٔ ارضى جنوبى وشمالى ايكى برابر قسمه تقسيم ايتمشدر ودوائر بروج ايله ايكى محلده تقاطع ايتمشدركه اول تقاطع محللرى اعتدال نقطه لرى مقامتده در واما دائرهٔ بروج كرهٔ ارض اوزرنده رسم اولنمشدر ومعدل نهار ايله تقاطع ايدوب ايكى انقلاب نقطه لرينه دك آچيلوب برر جانبه ميل ايتمشدر واول ميله ميل كلى ديرلركه يكرمى اوچ بچق درجه قدر جنوب وشماله كتمشدر وبودائره نك قطبلرى دخى قطب عالمدن عدد مرقوم قدر برر جانبه دوشمشدر وبودائره اون ايكى قسمه تقسيم اولنمشدر وهربرينه بالاده بيان اولنان برر اسم ايله برج دينلمشدر والتى برجى دائرهٔ استوادن شماله دوالتيسى جنوبده بولنمشدر وهربرج اوتوز درجه يه وهر درجه النمش دقيقه يه قسمت قيلنمشدر پس بودائره اوچيوز النمش درجه بولنوب احوال كرهٔ ارض آنكله بيلنمشدر واما دائرهٔ افق بر عظيمهٔ متحركه دركه عالمك كورينور قسمنى كورنمز قسمندن فصل وتحديد ايدوب كرهٔ زمينك فوقانى وتحتانيسى بونكله بيلنمشدر وبودائرهٔ افق نيجه قسم بولنمشدر برى افق حقيقى دركه كره يى تنصيف ايدر عظيمه در وبرى افق حسيدركه انكله امكنهٔ مختلفه ساكنلرينك رؤيتى حسبيله مختلف اولور صغيره در وبرى افق مستقيمدركه خط استوايه مخصوص عظيمه در واندە طلوع وغروب استقامت اوزره دولاب آسا بولنمشدر وانكچون اكا افق مستقيم دينلمشدر وبرى افق مائلدركه مستقيم عظيمك غيريسى بيلنمشدر يعنى جميع آفاق مائله ايكى قطب عالمدن جانبه مائل بولنمشدر پس فلك وارضك هرجهتنده اولان هرجزؤنده افق اعتبار اولنمشدر وطلوع

TBMM KUTUPHANESI

وغروب انلرك اكثرندن استقامت اوزره اولميوب حمايلي بولنمشدر وعرض تسعينده كه اول محل قطب ارضدر دور افلاك انده روحي بيلنمشدر زيرا كه دائرهٔ افقك ايكي قطبنك بري سمت رأس وبري سمت قدم بولنمشدر پس عرض تسعينده افق ايله معدل بري برينه مطابق اولوب اقطابي متحد عداولنمشدر وافق حسي قطرينك مسافه سي وجه ارضده يكرمي ايكي بيك بشيوز خطوه دن زياده دكلدر دينلمشدر واما دائرهٔ نصف نهار برعظيمهٔ متحركه در كه ايكي قطب عالمدن ومتعين اولان سمت رأسدن مروراً يدوب دائرهٔ معدلله ودائرهٔ استوايله تقاطع قيلنمشدر وافلاك وارضي تنصيف ايدوب برنصفي شرقي وبرنصفي غربي واقع اولمشدر ونصف ليل ونهار بونكله معلوم اولوب تعين بولمشدر ودائرهٔ معدل واستوا اجزاسندن هربرجزئه برنصف نهار اعتباري ممكن اولمشدر واما دوائر اربعهٔ صغيره كه دائرهٔ استوايه متوازيه در لر انلرك ايكيسي مدار قطب البرو جدر وبري انقلاب صيفيدر كه مدار اول سرطاندر وبري دائرهٔ انقلاب شتويدر كه مدار اول جديدر پس بودوائر ثمانيه ايله امور ارضك جمله سي مضبوط اولمشدر * فسبحان الصانع الحكيم ﴿نوع ثاني﴾ كرهٔ زمينك دوائر اربعه ايله اقسام خمسه يه منقسم اولديغني بيلديرر (اي عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت ديمشلردر كه ايكي قطب وايكي انقلاب مدارلري اولان درت دائرهٔ صغيره جميع كرهٔ ارضي بش قسم ايتمشدر كه هربرقسمي ايكي دائرهٔ صغيره مابينده يابردائره وسطنده واقع اولان مسافه در پس بواقسام خمسه نك بري ايكي انقلاب اراسنده مدار شمس التنده اولغله بوكا منطقهٔ محترقه تسميه قيلنمشدر شدت حرارتندن قدماقتنده غير مسكون ظن اولنمشدر وبوايكي انقلاب اراسي قرق يدي درجه مسافه در كه خط استوا بونك وسطنده بولنمشدر وايكي قسمنه منطقهٔ باردهٔ دينلمشدر زيرا كه بونلر مسير شمسدن بعيد اولغله شدت برودتدن حكماء قدماء عندنده غير مسكون ظن اولنمشدر وبوايكي قسم ايكي قطب بروجك مداري وسطنده بولنان ايكي مدور مسافه در كه هربرينك عرضي قطب ارضه وارنجيه دك يكرمي اوچ بچق درجه بولنمشدر وبوايكي قسم دخي كندي قطبلري اسميله تسميه اولنمشدر وايكي قسم باقي منطقهٔ معتدله بيلنمشدر وبونلر حرارت وبرودتده معتدل اولغله بونلر مسكون اولوب عمارت قيلنمشدر اما قسم شمالي سي مدار انقلاب سرطان ومدار قطب بروج شماليله تحديد اولنمشدر واما قسم جنوبي سي مدار انقلاب جديدن مدار قطب بروج جنوبي يه وارنجيه دك اولان مسافه بولنمشدر وهربرينك عرضي مسافه سي قرق اوچ درجه كيل اولنمشدر وبو مناطق خمسه نك ساكنلري ظل ووضعي جهتيله بري برندن فرق اولنمشدر اما ظل جهتندن منطقهٔ باردهٔ ساكنلرينه رحوي تسميه قيلنمشدر زيرا كه انلرك ظلي آسياب آسا سطح افقده سيرودورايدر بولنمشدر ومنطقهٔ معتدله اهاليسنه حمائلي دينلمشدر زيرا كه بونلرك ظلي حمائل كبي نصف نهار اولدقده برجانبه واقع بولنمشدر ومنطقهٔ حاره ساكنلرينه ذات الظلين اطلاق اولنمشدر زيرا كه خط استواده بولنانلرك ظلي نصف نهارده كاه جنوبه وكاه شماله دوشر كورنمشدر وشمس منيره سنه ده ايكي دفعه ايكي اعتدالده بولندقده سمت رأسلرينه كلوب نصف نهارده ظلي منعدم بيلنمشدر وانلردن شمسك غايت بعدي انقلابينه واردينى حالده بولنمشدر وانقلابين التنده بولنانلرك سمت رأسلرينه شمس منير سنه ده بركره كلوب نصف نهارده ظللري منعدم بولنمشدر وانقلابين اهاليسنك سمت رأسلرينه قريب اولان قطب عالم ابدي الظهور كورنمشدر ومقابلي اولان قطب عالم ابدي الخفا بولنمشدر وانلرك ظللري بربولنمشدر واما وضع جهتندن جمله سي اوچ قسمه تقسيم اولنمشدر برقسمي خط استوا ساكنلريدر كه مغربدن مشرقه ابتداي طولدن انتهاسنه دك برمقداردە وبرعرضده دوزيلوب انده قالنلردر وقسم ثاني خط استوادن ايكي طرفه برابر بعيد اولان عرضلرده دوزيلوب نظام بولنلردر قسم ثالث خط استوايه ايكي طرفدن برابر عرضلرده بري سمت رأس وبري سمت قدمده ساكن اولنلردر والله اعلم ﴿نوع ثالث﴾ ربع مسكونك اقاليم سبعهٔ حقيقيه يه تقسيم اولنديغني بيلديرر (اي عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت ربع مسكوني اختلاف ليل ونهار اعتباريله برنيچه قسم ايدوب هربرينه براقليم تسميه ايتمشلردر وكرهٔ زمينك نصف شماليسن بيان ايدوب اكا قياس ايله نصف جنوبي سمتنه كتمشلردر وجميع كرهٔ ارضي التمش اقليمه تقسيم ايتمكه يتمشلردر فعلى هذا اقاليم حقيقي تقسيمنى كاه اطول ايام ايله وكاه عدد شهور ايله تعيين ايتمشلردر چونكه خط استوايه نسبت التنده ساكن اولنلره ليل ونهار مدام اون ايكيشر ساعتدر بعده بلد قطب شمالي ياقطب جنوبي سمتنه خط استوادن بعيد اولدقجه اختلاف ليل ونهار

TBMM KUTUPHANESI

اكا كوره ازدياد بولور پس بودائرهٔ استوايه موازى دوائر عرض اعتبار وفرض ايدوب هرايكى دائره مابينده براقليم اطلاق ايتمشلردر اول شرطله كه انده اطول نهار وخط استوا سمتنده بولنان متصلاندن نصف ساعت زياده اوله وبو تقسيم ايله مواضع طبايع بلاد واختلاف ليل ونهار اجمالا متعين ومعلوم اولمشدر زيرا كه برعرضده بولنان بلاد امور مذكوره ده مشترك اولوب مساوى كلمشدر اما اقليم اولده اوچ دائره فرض اولنمشدر كه برى مبدأ وبرى وسط وبرى نهايت اقليمدر وأقاليم باقيه نك هربرنده ايكيشر دائره فرض اولنمشدر كه برى وسط وبرى نهايت اقليمدر زيرا كه هراقليم سابقك نهايتى دائره سى مسبوقنك ابتداسنى تعيين ايتمشدر وحكماء قدماء اقاليمى يدى اقليمه حصر ايدوب عرض خمسينلدن زياده اقليم اعتبار ايتمشلردر لكن متأخرون اقليم سابعك ماوراسنده اولان برلرى معمور ومسكون بولوب التمش التى بحق عرضنه دك يعنى مدار قطب بروجه وارنجيه دك اطول نهار يسنه نصف ساعت ازديادايله تقسيم ويكرمى درت اقليم ايدوب اندن اطول نهار برر شهر ازديادايله عرض تسعين ناحيه سنه وصول بولنجيه دك تقسيم وبالجمله اوتوز اقليم اعتبار وتعين ايتمشلردر اما خط استوا ناحيه لرينك اكثر دريا اولمغله جمهور قتده ابتداى اقليم اول اون ايكى بحق درجه عرضنده فرض اولنمشدر واول محلك اطول نهارى دخى تقريبا اون ايكى بحق ساعت بولنمشدر واطول نهار بر ربع ساعت زياده اولديغى محل بو اقليمك وسطيدر واطول نهار اوچ ساعت اولديغى مكان اقليم اولك نهايتى وثانينك ابتداسيدر پس هراقليمده اطول نهار بومنوال اوزره نصف ساعت تفاوت شرطيله يكرمى درد نجى اقليمده اطول نهار يكرمى درت ساعته بالغ اولمشدر كه مدار قطب بروج شماليدر لكن اقاليم مذكوره برى برندن اصغردر زيرا كه اقليم اولك عرضى وطولى مسافه سندن اقليم ثانينك عرضى وطولى مسافه سى انقص واقصر اولوب جميع اقاليم بوترتيب اوزره برى برندن اضيق واقل بولنمشدر اما عرض اقاليم خط استوادن بدأ اولنوب عرض تسعينده تمام اولمشدر واما اطول اقاليم بحر محيط غربيده اولان جزاير خالداتدن ابتدا قيلنوب محيط شرقيده نهايت بولمشدر ﴿نوع رابع﴾ اقاليم سبعهٔ مشهوره نك حدودنده بولنان ممالك معموره يى وهربرنده اولان جبال عاليه يى وانهار عظام جاريه يى واهاليسى الوانى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت دنمشلردر كه ربع مسكونى اقاليم سبعه يه تقسيم ايدن حكماء قدماء هربراقليمى نجه ممالك معمورهٔ مشهوره ايله تحديد وتعيين ايتمشلردر ونجه براهين ايله تجربه وامتحان ايدوب تحقيقنه يتمشلردر زيرا كه اوتوز وقرق سنه ظرفنده نجه لر بوربع مسكونى سياحتله باشدن باشه كتمشلردر * اما اقليم اولك مسافه سى محيط غربيدن وممالك بربردن وممالك نوبردن وممالك حبشدن وممالك حضرموتدن وممالك سبادن وجنوب ممالك يمندن وجنوب ممالك سند وهندوچيندن كچوب محيط شرقينك بعض جزايرينه اوغرار بيلنمشدر وبواقليمده يكرمى جبل عالى واوتوز نهر عظيم تماشاوسير اولنمشدر وبونك اهلى جمله سياه بولنمشدر * واما اقليم ثانينك مسافه سى جميع بلاد مغرب وشمال بلاد سودان وشمال جزيرهٔ عرب وبلاد يمن ومكهٔ مكرمه ومدينهٔ منوره وطائف وقطيف بحرين وهرمز وممالك هند وسند وماچين وچين اواسطنده بولنان بلادى كچوب محيط مشرقى جزائرينك اواسطنه واصل بولنمشدر بواقليمده يكرمى يدى جبل عالى ويكرمى يدى نهر عظيم سير وتماشا قيلنمشدر واهلى بالجمله سياه مائل اسمر مشاهده اولنمشدر * واما اقليم ثالث مسافه سى محيط غربيدن كلوب شمال بلاد مغربدن وممالك مصردن كچوب قدس شريف ودمشق وكوفه وبغداد وبصره وشيراز واصفهان وجميع مملكت فارس وممالك مكران وشمال مملكت هند وسند وماچين وچيندن عبور ايدوب محيط شرقى جزائرلرينه وصول بولور بيلنمشدر وبواقليمده اوتوز اوچ جبل عالى تماشا ويكرمى نهر عظيم سير اولنمشدر واهلى بغدادى بكزلى اسمر بولنمشدر * واما اقليم رابعك مسافه سى مجمع بحر سفيد وبحر محيط اولان سبته بوغازندن وممالك اندلسك وممالك اسپانيا وغاليانك وممالك فرنكستانك وروم ايلينك جنوبى جانبلرندن مرور ايدوب بحر سفيدك واناطولينك نصف جنوبيلرندن عبور ايدوب طرابلس وانطاكيه واسكندرون وحلب وارزنجان ودياربكر وموصلدن وتبريز واردبيلدن وقزوين وطوس وشمال جبال فارس وممالك لاهور وكشمير وخراساندن وجنوب ختاى وختن مملكتلرندن وهند وچين شمالندن كچوب محيط شرقيده بولنان جزيره لرم واصل اولور بيلنمشدر وبواقليمده يكرمى بش جبل عالى ويكرمى ايكى نهر عظيم سير وتماشا قيلنمشدر واهلى جمله بياضه قريب اسمر مشاهده اولنمشدر * واما اقليم

خامسك مسافه‌سی محیط غربیدن اسپانیا شمالندن ومالك افرنج اواسطندن وآق دكزك نصف شمالیسندن كچوب اكثر بلاد اناطولی وسیواس وارضروم وشیروان وبحر خزرك نصف جنوبنده اولان كیلان وجام امثالی بلادی كچوب ماوراى نهر جیحونده بولنان مملكت خوارزم ومملكت سمرقندوبخارا ومملكت بدخشان وجنوب مملكت تركستان وجنوبنده مملكت تاتارستان وجنوب دشت كبیر وجنوب مملكت تبت وشمال سدچین وجنوب مملكت تبوكه واواسط مملكت خطای وختندن مرورایدوب محیط شرقی یه اوغرار بیلنمشدر وبواقلیمده اوتوزاوچ جبل عالی واون بش نهر عظیم سیر وعد اولنمشدر واهلی جمله بیاض بولنمشدر واعدل اقالیم اقلیم رابع بلنمشدر بمده انك ایكی جانبنده مجاوری بولنان اقلیم ثالث واقلیم خامس اكا مضاف اولنمشدر زیرا كه بواقالیم ثلاثه نك آب وهواسی لطافتندن اكثر اهالیسی قوای ظاهره وباطنه‌ده وحسن جمالده وهنر وكمالده اعتدال اوزره بولنمشدر * واما اقلیم سادسك مسافه‌سی محیط غربیدن وممالك فرنك شمالندن وونديك مملكتنده وروم ایلی ممالكی شمالنده بولنان بلادندن واستانبولدن وقره دكزك جنوب وشمالنده اولان بلاد وممالكندن وازاقدن كچوب ممالك كرجستانه وكنجه وتفلیس وروانه وكوكچه دریادن شمال شیروانه ودربند قلعه‌سندن ممالك طاغستان واژدرهانه اوغرایوب بحر خزرك نصف شمالیسندن مرور ایدوب ماوراى نهر سیحونده اولان قره قلپاق واوزبك وچغتای وكاشغر واولونغای وتركستان مملكتلرندن وتاتارستان ودشت كبیرك نصف شمالیله لرندن وخطا وختن مملكتلرینك شمالندن كچوب محیط شرقیده بولنان جزایره واصل اولور بولنمشدر وبواقلیمده اون برجبل عالی وقرق نهر عظیم عد وتماشا قیلنمشدر وبونك اهلی صاریه مائل بیاض مشاهده اولنمشدر * وبواقلیمك بردی شدید ایكن ینه اعتدال اوزره بیلنمشدر * واما اقلیم سابعك مسافه‌سی ساحل محیط غربیدن مملكت پورتقال ومملكت انكلیزدن كچوب مملكت قبچاق وبلاد صقالیه‌دن ومملكت بولغاردن ومملكت روسدن وشمال بلاد حزرزدن مرورایدوب شمال ممالك دشت كبیردن وشمال ممالك تاتارستان قدیمدن وسداسكندردن عبور ایدوب محیط شرقیده بولنان جزائره اوغرار بیلنمشدر وبواقلیمده اون برجبل عالی وقرق نهر عظیم تماشا وسیر اولنمشدر واهلی قزیله مائل بیاض بولنمشدر وبواقلیم سابعك نهایتی عرض خمسین تعیین اولنمشدر واطول نهار انده تمام اون التی ساعت بولنمشدر وحكمای قدماء رأیی اوزره بولنان اقالیم سبعهٔ مشهوره بونلردر كه بیان اولنمشدر اما متأخرینك رأیی اوزره تقسیم اولنان یكرمی درت اقلیمك حدودی تعیینی كله‌جك جدولده اولان ارقامه حواله قیلنمشدر ﴿نوع خامس﴾ اقالیم سبعه‌نك ماوراسی معمور بولندیغنی وعرض تسعینه دكین كشف ایله اقالیم اعتباراولندیغنی واقالیم سبعه‌نك هربرنده اطول نهاری بیلندیكنی واطول نهاردن هربر اقلیمده مكان بلاد استخراج اولندیغنی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونكه اكرچه متقدمین اهل هیئت اقالیم سبعه‌نك ماوراسنه التفات واعتبار ایتمیوب اقالیم سبعه‌یه حصر وقصر ایتمشلردر لكن متأخرین اهل هیئت اقالیم سبعهٔ مذكوره تقسیم اولندیغی منوال اوزره اطول نهاریسنهٔ نصف ساعت ازدیاد بولدقجه بر اقلیم اعتبار ایدوب خط استوادن اطول نهار یكرمی درت ساعت اولدیغی محله دكین كه اول مدار قطب بروجدر یكرمی درت اقلیم اختیار ایتمشلردر لیكن اندن قطب ارضه یعنی قطب عالم التنه وارنجیه‌دك قاعدهٔ تفاوت نصف ساعت اجزاسی ممكن اولدیغندن اطول نهار بررشهر ازدیاد بولدقجه براقلیم اعتبار ایله ایكی قطب اراسنی دخی التی اقلیمه تقسیم ایدوب عرض تسعینه‌دك بالجمله اوتوز اقلیم اعتبار وتعیین ایتمشلردر واقالیم سبعه‌نك ماوراسنی تفتیش وامتحان ایله مدار قطب التنه دكین كتمشلردر واول سمتلری مسكون بولوب سكانی صورتده انسان وسیرتده حیوان امثالی مهمل وناقص ونادان مشاهده ایتمشلردر ومدار قطب التنده برقومه تمشلردر كه جمله‌سی ایت آغزلی وایت خویلی بربریله ایتلك ایدرلر وایت كبی تعیش ایدوب ایت دیرلكنده اولورلر وشدت شتادن اون آی مدتنده ایت حالی چكوب یرلره كیررلر انلر نه دیانت بیلورلر ونه صیانت ونه مذهب اكلارلر ونه مشرب ونه صنعتلر ایدرلر ونه زینت ونه عبادت بیلورلر ونه عادت ونه لطافت ونه نظافت بیلورلر ونه عفت صوتلری مقتضاسنجه معامله ایدرلر واول محلده برجبل عظیم بولنمشدر كه ایكی بچق فرسخ ارتفاعی آلنمشدر وانك جوفنده معدن ذهب محترق اولوب ذروهٔ قله‌سندن آتش بی‌دود هوایه صعود ایدر كورنمشدر وجبل مرقومك اطرافندن قتی چوق عیون حاره تفجر ایدوب انهار عظیمه اولمشدر ومنجمد اولان بحر محیط

شمالی

شمالی یه دوکیلوب ماء بحر اول شدید الحراره بولنان انهار ایله منحل اولوب اعتدال بولمشدر وبحرك اول سواحلی منجمد اولیوب حیتان بحر اول سمته کلوب طولمشدر واول ناحیه‌نك سکانی اول سمکی صید واکل ایدوب بلادبعیده اهالیه صاتوب انکله جلود حیوانات آلوب لبس ایدرلر واول محله علی الدوام ثلج نازل اولمغله اون آی مدتنده انهار حارهٔ مذکوره ایله معتدل اولان کرمایه‌لرده قالورلر وایکی آی مقداری صیف اولورکه کرمایه‌لردن طشره یه کلورلر واول ناحیه سکانینه کرهٔ عالمك نصف جنوبیسی تحت الافق ابدی الخفا قالوب ونصف شمالیسی فوق الافق ابدی الظهور اولوب حرکت افلاك ونجوم انده رحوی بولنمغله اول محلدن عرض تسعینه وارنجیه دکین اطول نهار هفته وماه تفاوتیله التی آیه بالغ اولور زیرا که شمس اول بیان اولنان حرکت غربیه سیله ابتدای حمله کلدکده عرض تسعین جنوبیده بردرجه قدر یر یوزندن غروب ایدوب عرض تسعین شمالیده مظلم اولان بردرجه قدر ارضه طلوع ایدوب التی آیده بروج شمالیه‌یی قطع ایدنجیه‌دك قطب جنوبیده برکیجه وقطب شمالیده برکون اولور چونکه شمس ابتدای میزانه واصل وبروج جنوبیه‌ده حاصل اولور ارضك قطب شمالیسندن غروب ایدوب یینه جنوبیسنده طلوع ایدر والتی آیده اول بروجی قطع ایدنجیه‌دك شمال سمتنده ارضك بردرجه‌سی یینه ظلمت شدیده قالوب اول ناحیه‌ده بولنان دریا منجمد اولور وجنوب سمتنك دخی احوالی شماله قیاس ایله بیلنور پس شمالك نهاری زمانی جنوبك شب تاریدر وشمالك لیلی زمانی جنوبك نهاریدر * سبحان مقلب اللیل والنهار * اکر براقلیمده اطول نهار استخراج اولنمق لازم کلورسه اول قاچنجی اقلیم ایسه انك عدد نصفی اون ایکی بچق ساعت اوزرینه ضم ایله حاصل اولور مثلا اقلیم خامسده بولنان ازضروم رفعتلزومده نصف عدد اقالیم اولان ایکی بچق عدد اون ایکی بچق اوزرینه زیاده اولنسه اون بش اولور پس متعین اولورکه اقلیم خامسده اطول نهار اون بش ساعت اولور وبو قیاس اوزره اطول نهاردن بلدك قاچنجی اقلیمك نه‌سمتنه واقع اولدیغی معلوم اولور مثلا بلد مرقومك اطول نهاری اون بش ساعت واون ایکی دقیقه‌در پس عدد مرقومك اون ایکی بچغی طرح اولنوب قالان ایکی بچق ایله اون ایکی دقیقه تضعیف اولنسه حاصل اولان خمسه‌دن عدد اقلیم یکرمی درت دقیقه‌دن مکان بلد ظاهر اولور یعنی معلوم اولورکه بلد مزبور اقلیم خامسك نصف ثانیسنك اواخری سمتنده بولنمشدر زیرا که هر براقلیمك مسافهٔ عرضی نصف ساعت تفاوتدر که اوتوز دقیقه‌در ونصف اقلیم ربع ساعتدر که اون بش دقیقه‌در پس اون بش دقیقه بولنان بلد وسط اقلیمده واون بشدن نقصان بولنان بلد نصف اولده وبلده مزکی اون بشدن زیاده بولنان بلد نصف ثانیده واقع اولمشدر واکر اون ایکی بچق طرح اولنوب قالان ایکی بچق تربیع اولنسه دوائر متوازیه‌نك عددی حاصل اولور زیرا که بش اقلیمك اون دائره‌سی اولور وباقیلری بوکا قیاس ایله بولنور پس خط استوادن عرض تسعین شماله وارنجیه‌دك اقالیمك احوالی نه اطوار ایله بیلندیسنه عندالمتأخرون سمت جنوب احوالی دخی بعینه اومنوال اوزره بیلنور یعنی اندهم اوتوز اقلیم تقسیم اولنور زیرا که یکی دنیانك نصفی خط استوادن جنوب سمتنده واقع اولمشدر مثلا ربع مسکونك خط استوادن جانب جنوبنده اقلیم اوله جبال قمردن مرور ایدوب منبع نیل مبارکدن عبور ایدر واقلیم ثانی انقلاب شتوی التندن کچوب قورنتش بوزنه اوغرار زیرا که متأخرون اول طرفده اوتوز اوچ درجه عرضنده نیچه مملکتلری بولمشلردر واهالیسی جمله عابد اصنام اولمشلردر پس جمیع اقالیمك اعدادی ودوائر متوازیه‌لری واطول نهارلری وعرضلری ومسافه‌لری بوجمله‌نك اعدادی بیلنمك مراد اولنورسه جدولندن معلوم اولور والله اعلم بما فی ملکه * نوع سادس * امزجهٔ مساکن وبلادی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه آب وهوا اراضیٔ مختلفه ایله مجاور ومتزج اولدیغندن اختلاف مساکن حسبیله مختلف اولمشدر وقدرت باری ایله انواع تأثیراتندن مزاج ارض ایله متحد بولنوب آب وهوا خاکه تبعیت قیلمشدر وهر ارضك مزاجی بشقه برطرز اولدیغیچون هر بلدکندی اهلی کندی مزاجی مقتضاسنجه تربیت ایلمشدر اما مساکن حاره‌نك مزاجی کندی اهلی اسود وشعری قیورجق وهضمی ضعیف وتخلیلی قوی وکثیر ورطوبتی قلیل وقلوبی توجیل وابدانی تلیین وانحطاط وهرمی تعجیل ایتمشدر بلادحبش کبی زیرا که انلرك ساکنلرینك عمری انجق اوتوز سنه یه کیتمشدر یك نادر اولور اولمکیاشی قرق بیله یتمشدر واما مساکن بارده‌نك مزاجی کندی اهلنه شجاعت وقوت بخش ایدوب هضمی آسان وراحت قیلمشدر پس بومساکن بارده رطب

دخی اولدیسه کندی اهلی ماحم و مجسم وسمین وعریض ایدوب عموماً بدنلری طراوت ونزاکت بولوب ابیض وبراق اولمشدر صیفلری معتدل اولوب شتالری برودتی شدت بولمشدر واماماسا کن رطبه‌نك مزاجی کندی اهلی کوزل یوزلی ونرم سوزلی ایدوب انلره استرخا ومعتدل صیف وشتا ویروب حمی وباسور واسهال وقروحلرین کثیر اتمشدر واماماسا کن یابسه‌نك مزاجی کندی اهلنك جلودوامزجه‌ودماغلرین یابس ایدوب صیفلرین حار وشتالرین بارد ایلمشدر واماماسا کن عالیه‌نك مزاجی کندی ساکنلرینه صحت وقوت ویروب اکثرن خسن خلق ایله مسرور وعلم وکمال ایله معمور وحسن وجمال ایله منور وطول بقا ایله معمر اتمشدر واما مساکن غائره‌نك مزاجی کندی محبوسلرینه رمدوکمد ایچنده ماء راکد غیربارد ویروب انلری هواسیله محموم وکثافتیله مغموم وادراکلرن قلیل وامزجه‌لرن علیل اتمشدر واماماسا کن حجریه منکشفه‌نك مزاجی کندی مجاورلرینك بدنلرین قوی وشعرلرن کثیر وقامتلرن قصیر ایدوب اکثرین ذکی ورشید وصیفلرن حار وشدید اتمشدر وانلرده یبوست وسهر غالب اولمغله حرب وضربه طالب اولمشلردر واما مساکن جبلیه ثلجیه‌نك مزاجی بلاد باردهٔ سائره‌کی کندی اهلی تربیت ایدوب ثلجی باقی اولدقچه ریاح طیبه‌سیله انلری مطیب اتمشدر واما مساکن بحریه‌نك مزاجی کندی اهلنه حرو برودتی معتدل ایدوب رطوبتی یبوستی اوزرینه غالب اتمشدر واماماسا کن شمالیه‌نك مزاجی بلادبارده وفصول بارده احکامنده اولوب کندی اهلنده امراض عصری کثیر وباطنلرنده اجتماع اخلاطی قلیل اتمشدر واول بلادك ساکنلرینك هضملری قوی وعمری طویل اولمشدر زیرا که انلرك اکثری یوز یبلدن زیاده عمر وبقا بولمشدر وانلرده قلت تحلیل وکثرت امتلای عروق اولمغله طمرلری منفجر اولوب رعافی کثیر اولمشدر وقروحلری قلیل اولوب تیز شفا بولمشدر وبدنلری قوی وقانلری صافی ویورکاری حرارتلی اولدیغندن اکثری اوصاف سباع ایله طولمشدر واما مساکن جنوبیه‌نك مزاجی بلاد حاره وفصول حاره احکامنده اولوب اکثر میاهی مروماالح بولنمشدر واهالنك رؤسی مواد رطب ایله ممتلی وحواسی علیل واعضالری سست واشتهالری قلیل ومعده وشهوتلری ضعیف مشاهده اولنمشدر وقروحلری عسر تله شفا بولور وعورتلری امراض ایله احمالن ضایع ایدوب ولدلری قلیل وحیضلری کثیر اولور وجمله‌سنه صرع وانواع حمی اضابت ایدوب رمد رطب ایله ده باسور استیلا اتمشدر حتی اوتوزیاشنی تجاوز ایدن مفلوج اولوب کیتمشدر واماماسا کن شرقیه که مشرق کشاده اولان بلادك مزاجی صحیح وخوش بولنمشدر زیرا که آفتاب عالمتاب اول بلادك اهالیسی اوزرینه طلوع ایدوب هوالرین معتدل وصافی قیلمشدر واماماسا کن غربیه که شرقیه‌نك عکسی اولمشدر اول بلادك مزاجی رطب وغلیظ قالمشدر زیرا که بلادغربیه اهالیسی اوزرینه شمس اول نهارده شعله صالمز تا مرتفع اولوب اطرافی تسخین اتمدکجه اوزرلرینه کلمز پس انلرك برودت لیلی عقبنجه شمس اوزرلرینه فجاتله طوع ایدوب اول آن ایچنده حرارتیله مستولی اولدیغندن اوخلقك حلقی بلغمله طولمشدر خصوصا فصل خریفده صوبلری کسیلوب بوغنق اولمشدر پس بیان اولنان مساکن ممدوحه‌نك برین اختیار ایدوب توطن مراد ایلیان اهل سیاحته لازمدر که ابتدا اول ارضك مزاجنی وارتفاع وانخفاضده وانکشاف واستتارده اولان وخواصنی واول بلدك مجاوری بولنان جبال ومعادن وبخارك امزجه وجهاتنی بیلوب اندن اهل بلدك مرض وصحتده وهضم وشهوتنده وحسن وصورتده وخلق وسیرتده ومشرب وعادتده ومذهب وعقیده حکم اغلبیتله احوالن تجربه قیلسون بعده بنالرینك خارجی واسع وداخلی عالیمیدر وابواب وروزنه‌لری سمت مشرقه کشاده یا طرف شماله نهاده میدر بیلسون زیرا که شروط بنادندر که برون خانه واسع ودرونی عالی وابواب وروزنلری یا مشرقه یا شماله مفتوح ومتوالی اوله تا کیم باد صبا ونسیم شمال اول خانه‌یه طوله وانکله بیت معمور اولوب اهل بیت اندن دمبدم حیات جان بوله وکوکللری خوش اولوب بدنلری صحت وعافیتده قاله پس امور بناده اهم والزم اودر که نسیم سحری وبادشمالی درون خانه‌یه داخل وشعاع شمس ارضنه واصل وهواسنك صلاحی شمس مشرق ایله حاصل اوله حقا که نظیف ولطیف وجاری وبارد وعذب انهاری هبوبیله زائر ومروریله مجاور اولان نسیم اسحار ایله ندیم ویاراولوب اشتیاق ایله استشاق ایتمك جانه صفا وجسمه شفا وقلبه جلادر واشکال دوائر موعوده بونلردر که بوفصلك نهایتنده جمع ورسم اولنق مناسب کورلمشدر

﴿ اشکال صورت ﴾

اشکال

TBMM KUTUPHANESI

بو دائره طبقات سبعه عناصر اربعه در

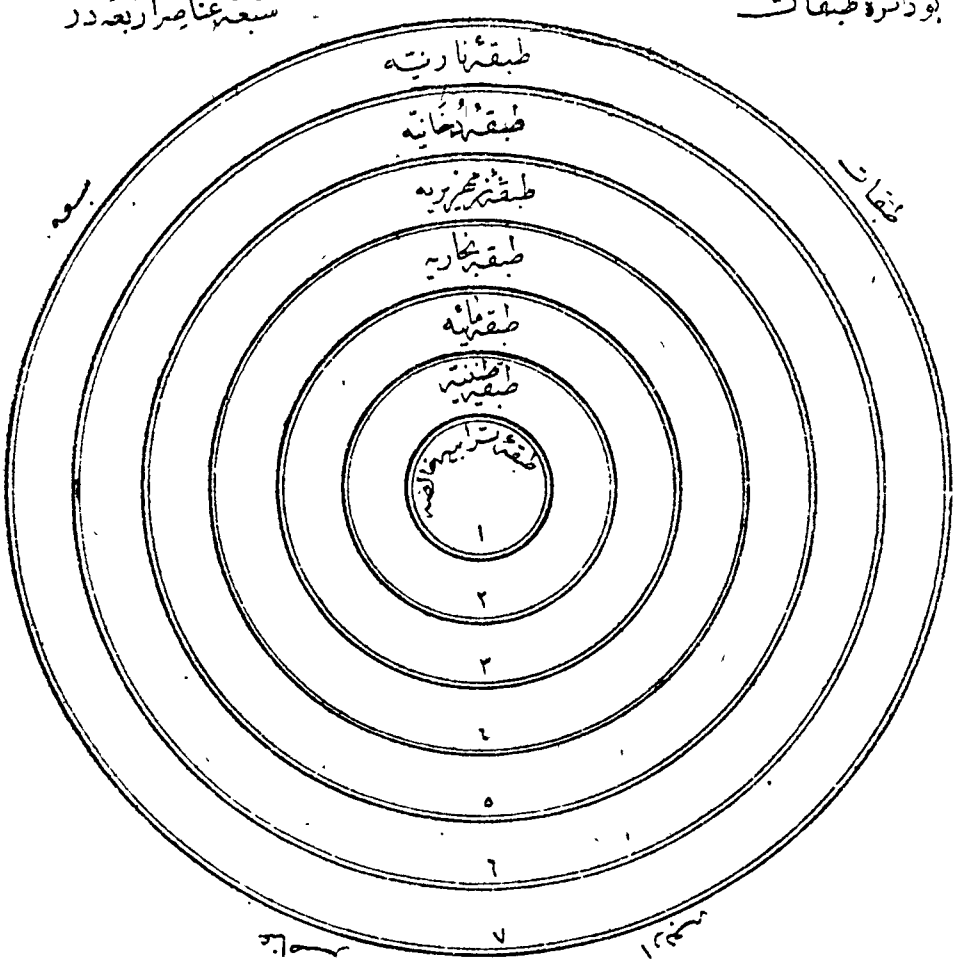

TBMM KUTUPHANESI

بو دائره هیئت عالمك

شكل مسطحيدر كه فلك بروج

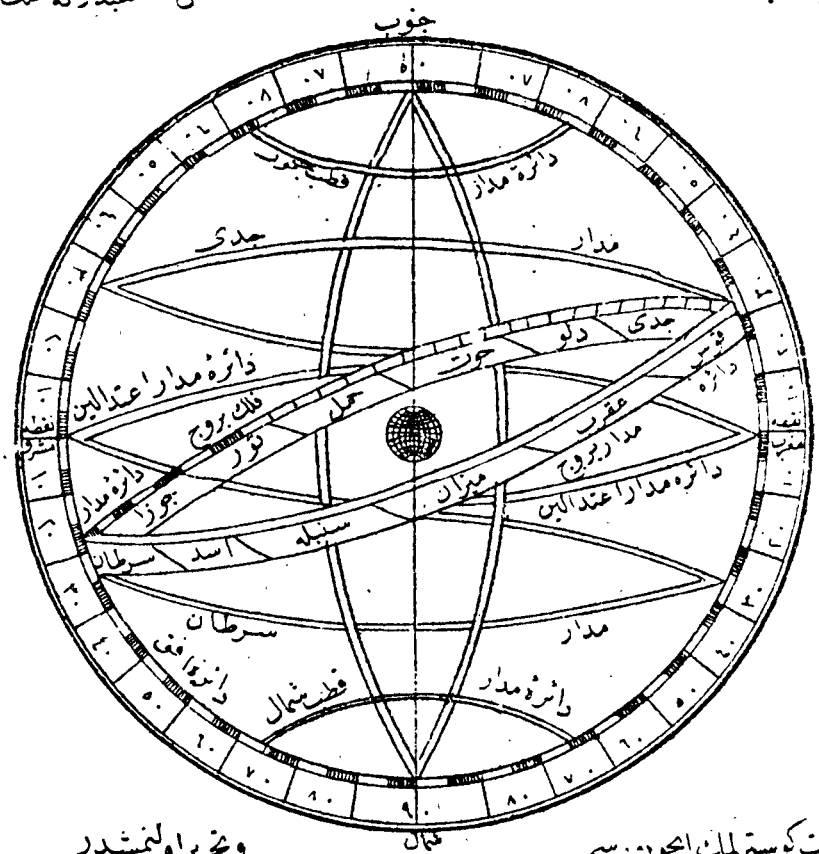

ومدارات كوسترلمك ايچون رسم

وتحرير اولنمشدر

بو دائره كرهٔ ارضك دوائر خمسه ايله

مناطق خمسه انقسامیدر

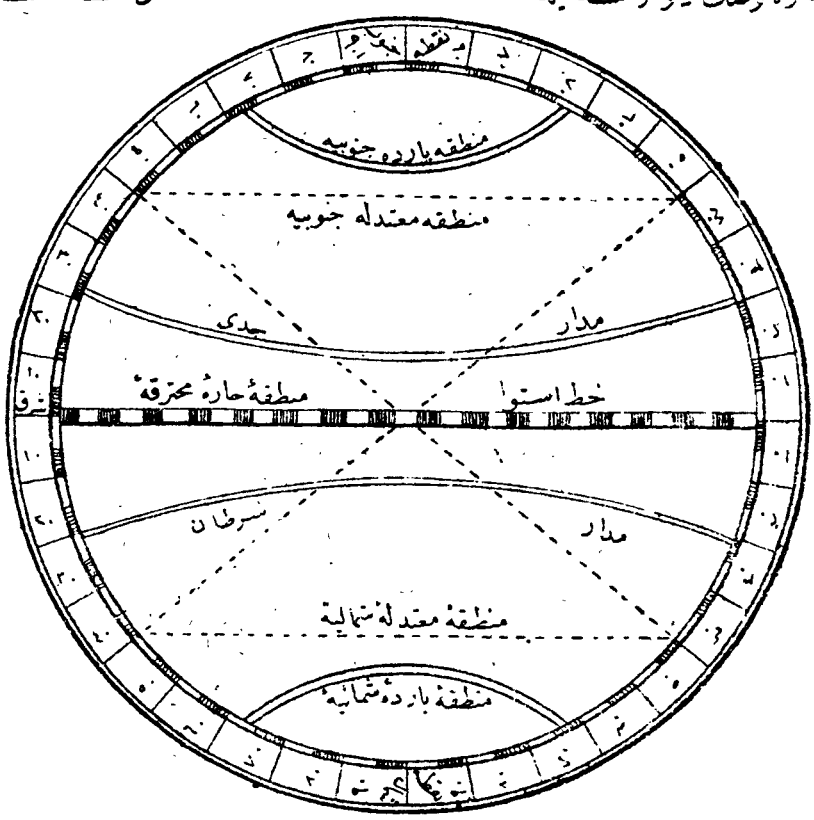

دائرهٔ خط استوا

TBMM KUTUPHANESI

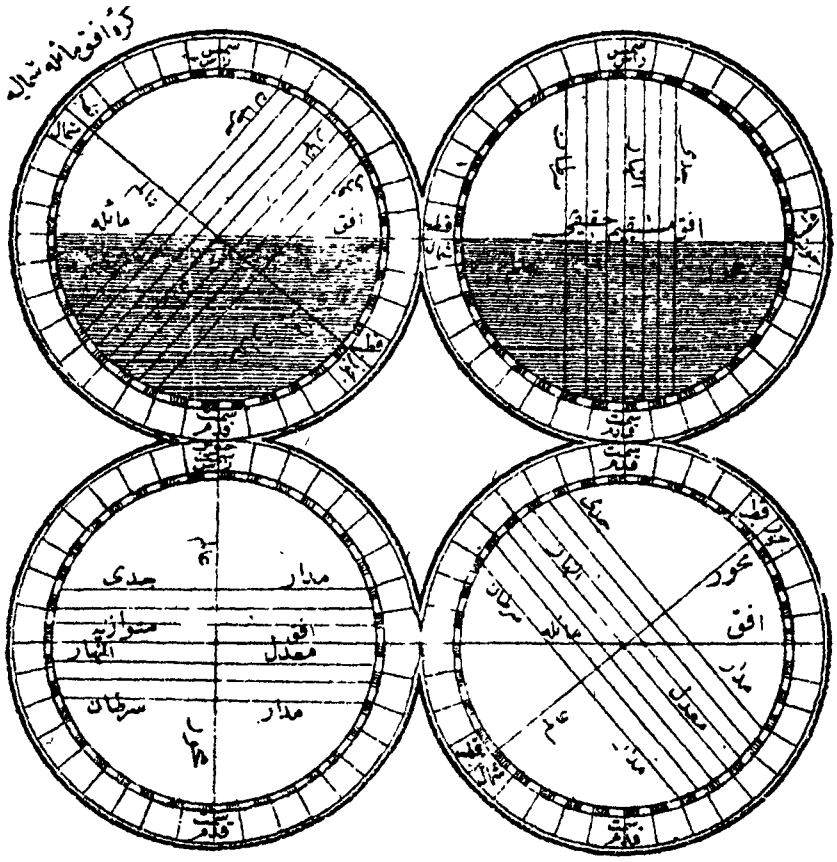

حکای قدمانك ربع معموری اقالیم سبعه یه تقسیم ایلدکلری شکلدر

متقدمینك زمانکوره ربع معمورك شکلیدر

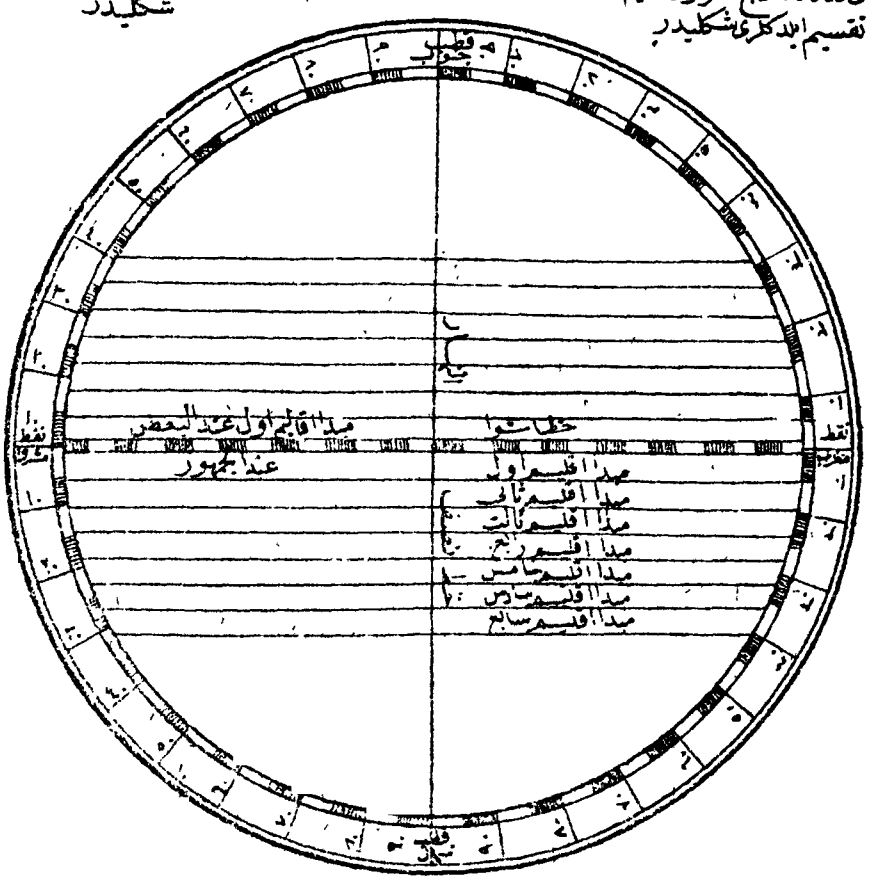

TBMM KUTUPHANESI

جدول اقاليم على رأى المتأخرين

عدد اقاليم	عدد اقاليم	طول نهار اقاليم		عرض اقاليم		مسافات اقاليم		
		ساعت	دقيقه	درجه	دقيقه	درجه	دقيقه	
٥٠	٠٠	١٢	٠٠	٠٥	٥٥	٥	٠٠	خط استوا
٥٠	٠٠	١٢	٠٠	٠٠	٥٥	٥	٠٠	مبداء
١	١	١٢	١٥	٠٤	١٨	٨	٣٤	وسط نهايت
	٢	١٢	٣٠	٠٨	٣٤			
	٣	١٣	٤٥	١٢	٤٣			
٢	٤	١٣	٠٠	١٦	٤٣	٧	٥٠	وسط نهايت
	٥	١٣	١٥	٢٠	٣٣			
٣	٦	١٤	٣٠	٢٣	١٠	٧	٠٣	وسط نهايت
	٧	١٤	٤٥	٢٧	٣٦			
٤	٨	١٤	٠٠	٣٢	٢٧	٦	٩	وسط نهايت
	٩	١٤	١٥	٣٣	٤٥			
٥	١٠	١٥	٣٠	٣٦	٣٠	٥	١٧	وسط نهايت
	١١	١٥	٤٥	٣٩	٤			
٦	١٢	١٥	٠٠	٤١	٢٢	٤	٣٠	وسط نهايت
	١٣	١٥	١٥	٤٢	٣٣		٨	
٧	١٤	١٦	٣٠	٤٥	٢٩	٣	١٤٨	وسط نهايت
	١٥	١٦	٤٥	٤٧	٣٠			
٨	١٦	١٦	٠٠	٤٩	٩	٣	١١	وسط نهايت
	١٧	١٦	١٥	٥٠	٣٣			
٩	١٨	١٧	٣٠	٥٢	٤٨	٢	٣٤	وسط نهايت
	١٩	١٧	٤٥	٥٣	١٧			
١٠	٢٠	١٧	٠٠	٥٤	٢٩	٢	١٧	وسط نهايت
	٢١	١٧	١٥	٥٥	٣٤			
١١	٢٢	١٧	٣٠	٥٦	٣٧	٢	٠	وسط نهايت
	٢٣	١٧	٤٥	٥٧	٣٤			
١٢	٢٤	١٧	٠٠	٥٨	٢٩	١	٤	وسط نهايت
	٢٥	١٧	١٥	٥٩	١٤			
١٣	٢٦	١٩	٣٠	٥٩	٥٩	١	٢٩	وسط نهايت
	٢٧	١٩	٤٥	٦٠	٤٠			
١٤	٢٨	١٩	٠٠	٦١	١٨	١	١٣	وسط نهايت
	٢٩	١٩	١٥	٦١	٥٣			
١٥	٣٠	٢٠	٣٠	٦٢	٢٥	١	٦	وسط نهايت
	٣١	٢٠	٤٥	٦٢	٥٤			
١٦	٣٢	٢٠	٠٠	٦٣	٢٢	٠	٥٢	وسط نهايت
	٣٣	٢٠	١٥	٦٣	٤٦			
١٧	٣٤	٢١	٣٠	٦٤	٦	٠	٤٤	وسط نهايت
	٣٥	٢١	٤٥	٦٤	٣٠			
١٨	٣٦	٢١	٠٠	٦٥	٤٩	٠	٣٦	وسط نهايت
	٣٧	٢١	١٥	٦٥	٦٠			
١٩	٣٨	٢٢	٣٠	٦٥	٢١	٠	٢٩	وسط نهايت
	٣٩	٢٢	٤٥	٦٥	٣٤			
٢٠	٤٠	٢٢	٠٠	٦٦	٤٧	٠	٢٢	وسط نهايت
	٤١	٢٢	١٥	٦٦	٥٧			
٢١	٤٢	٢٣	٣٠	٦٦	٦	٠	١٧	وسط نهايت
	٤٣	٢٣	٤٥	٦٦	١٤			
٢٢	٤٤	٢٣	٠٠	٦٦	٢٠	٠	١١	وسط نهايت
	٤٥	٢٣	١٥	٦٦	٢٥			
٢٣	٤٦	٢٣	٣٠	٦٦	٢٨	٠	٥	وسط نهايت
	٤٧	٢٣	٤٥	٦٦	٣٠			
٢٤	٤٨	٢٣	٠٠	٦٦	٣١	٠	٠	وسط نهايت
	٤٩	٢٤	٠٠	٦٦				

عدد ماه	درجه	دقيقه
١	٦٧	١٥
٢	٢٩	٣٠
٣	٧٣	٣٠
٤	٧٨	٣٠
٥	٨٤	١٠
٦	٩٠	١٠

فصل

TBMM KUTUPHANESI

﴿فصل ثامن﴾ دوائر طول وعرض ايله كرهٔ ارضك شطرنج ابياتى مثالى انقسامن وتعيين طول وعرض ايله وجه ارضده بولنان بلاد ومواضعك امكنه وجهتلرينك وبرى برلرينه بعد وقرب وجهتله نسبتلرين ودائرهٔ هنديه ايله خط زوال وخط اعتدال وسمت قبله استخراجن وقطب عالمك سمتنده بولنان كوكب جديك ارتفاع وانحطاطيله درجات ارضك مسافه‌سى مقدارين وانك معرفتيله كرهٔ زمينك دائرهٔ قطر ومساحه‌سى استعلامن وبر وبحرى كيل وسير ايله أجزاى مسافاتن وربع مسكونك مثلثات بروج ايله سبعهٔ سياره به منسوب اولان بلاد وجهاتن وزمانك اون ايكى حيوان اوزرينه دورانندن بر يوزنده اولان تأثيراتن التى نوع ايله حكيمانه بيان وعيان ايدر

﴿نوع اول﴾ دوائر طول وعرض ايله كرهٔ ارضك شطرنج ابياتى كبى انقسامن وتعيين طول وعرض ايله وجه ارضده اولان بلاد ومواضعك امكنه وجهتلرين وبرى برلرينه بعد وقرب وجهتله نسبتلرين بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت واهل هندسه كرهٔ ارض اوزرنده اون سكز دائرهٔ نصف نهار وخط استوادن شمال وجنوبه سكنر دائرهٔ ارض رسم وفرض ايدوب منوال مذكور اوزره هر دائرايى اوچيوز التمش درجه‌يه تقسيم ايتمشلردر پس دوائر نصف نهار ايله درجات طول وخط استوايه متوازى اولان دوائر عرض ايله درجات عرض متبين اولوب هر ايكى دائره مابينى حساب شطرنجى وضرب ايله اونر درجه مسافه متعين اولمشدر وابتداى عرض اقليم وعرض بلد خط استوادن ايكى جانبه اختيار واعتبار اولنمشدر برى عرض شمالى وبرى عرض جنوبى بولنمشدر وابتداى طول اقليم وطول بلد اعتبار اولنان محيط غربيده جزائر خالداتك دائرهٔ نصف نهار ايله دائرهٔ معدل نهارك نقطهٔ تقاطعندن بلد مفروضك دائرهٔ نصف نهار ايله دائرهٔ معدل نهارك نقطهٔ تقاطعى مياننده معدلدن واقع اولان قوس ايله اول بلدك طولى بيلنمشدر وعرض بلد نقطهٔ سمت رأس بلد ايله معدل اراسنده اول بلدك نصف نهارى دائره سنده واقع اولان قوسه اطلاق اولنمشدر وبو عرض بلد كرك جنوب وكرك شمال سمتنده اولان قطب عالمك ارتفاعنه وخلاف سمتى قطبنك انحطاطنه مساوى بولنمشدر وبو تعيين طول وعرض ايله وجه ارضده واقع اولان بلاد ومواضعك امكنه وجهتلرى وبرى برلرينه بعد وقرب جهتيله اولان نسبتلرى تقريبا بيلنمشدر اما ايكى بلد برى برينك نه سمتنده بولندقلرى ظاهردر مثلا بلدهٔ طيبه من ارضرومك جزائر خالداتدن طولى يتمش يدى درجه وخط استوادن عرضى تقريبا قرق درجه در ينلوب مصرك طولى التمش اوچ درجه وعرضى اوتوز درجه در ينلدكده مصر ارضرومك غرب وجنوبى جهتنده وارضروم مصر قاهره‌نك شرق وشمالى سمتنده بولنديغى بيلنور زيراكه طول مصر ارضرومدن ناقص اولديغندن غربى وعرضى ناقص اولديغندن جنوبى واقع اولمق لازم كلور وطول ارضروم اندن زياده بولنديغندن شرقى وعرضى دخى زائد اولديغندن شمالى بولنمق لازم كلور واما ايكى بلد آراسنده بولنان مسافه نه قدر بعد اولديغى بلنمك مراد اولنسه قاعده‌سى بودركه ابتدا نظر اولنور اكر ايكى بلدك عرضى موافق وطولى مغاير ايسه تفاوت مابين الطولين بعد مابين البلدين اولور ارضروم ايله توقاد كبى واكر ايكى بلدك طولى موافق وعرضى مغاير بولنديسه بو صورتده هم تفاوت مابين العرضين بعد مابين اولور ارضروم ايله موصل كبى واكر ايكى بلد هم طولده وهم عرضده مختلف اولديلرسه بو صورتده بعد مابين برمثلث قائم الزاويه‌نك وترى اولوركه اول زاويه‌نك برضلعى بلد مسكونك دائرهٔ نصف نهارندن برقوسدر وبرضلعى بلده مطلوبك دائرهٔ عرضندن برقوسدر وانك وترى بولنان ضلع ايكى بلدك سمت رأس نقطه‌لرندن مرور ايدن دائره‌دن مايكى بلد اراسنده واقع اولان قوسدر چونكه بو اضلاع ثلاثه‌دن ايكى ضلعك مقدارى معلوم مزدركه اول طول وعرض تفاوتلريدر * پس بو ايكى ضلع معلوم ايله وتر اولان ضلع مجهولك مقدارينى بيلمكده طريق اهون بودركه ايكى ضلع معلومك مربعى جمع ومجموعك جزرنى اخذ ايده‌رزكه ضلع مجهولك مقداريدر وبعد مابين البلدين اودر مثلا ارضروم رفعتلزوم مصر قاهره‌ده تفاوت مابين الطولين اون درت درجه وتفاوت مابين العرضين اون درجه بولنمشدر واون درت ايله اونك مجموعى مربعى ايكيوز طقسان التى حساب اولنمشدر عدد محسوبك جزرى تقريبا اون يدى بولنمشدر پس ارضروم ايله مصرك مابينى مسافه‌سى اون يدى درجه اولديغى محقق بيلنمشدر وباقى صورتلر بوكا قياس ايله بيلنور وبونكله سمت قبله دخى بولنور نتكيم اول بو فصلده تفصيل اولنور وجمله‌نك دائره‌لرى فصل آخرنده كلور

﴿نوع ثانى﴾ دائرهٔ هنديه ايله خط زوال وخط اعتدال وسمت قبله استخراجن بيلديرر (اى عزيز) معلوم

اولسونكه اهل هيئت واهل هندسه حكماى هند ايجادى بولنان دائرهٔ هنديه‌دن خط زوال اولان خط نصف نهارى وخط اعتدال اولان خط مشرق ومغربى وجهت مكه اولان سمت قبله‌يى استخراج ايتمشلردر اما خط زوال وخط اعتدالى استخراجك برطريقى بودركه ابتدا ارضى اوليه مستوى ايدرسنكه وسطنه صو دوكلسه جهات اربعه‌سنه برابر جريان ايدر بعده آنده نه بعد ايله اولورسه بر دائره رسم ايدوب مركزنده برمقياس قائم نصب ايدرسنكه دائره‌نك ربع قطرى قدر اوله وانك قائم اولديغنى شاقول ميزانله يا محيط دائره‌نك اوچ موضعندن مابين رأس مقياس برابر اولمغله بولورسن وقبل الزوال منتظر ومراقب اولورسن تاكيم رأس ظل مقياس اول دائره‌يه دخولى عندنده مغرب سمتندن محيطه واصل اولديغى نقطه‌يى نشان ايدوب بعد الزوال انك دائره‌دن خروجى وقتنده مشرق طرفندن محيطه واصل اولديغى نقطه‌يى علامتله بيلورسن پس اول ايكى نقطه مابينده محيط دائره‌نك شمالى بولنان قوسى تنصيف ايدوب اول منتصفندن برخط مستقيم اخراج ايدرسن ومركزه اوغرادوب محيطه دكين كيدرسنكه خط نصف نهار اودر وظل مقياس اندن زائل اولدقده ابتداى وقت ظهر اولور وبو خط اول دائره‌يى ايكى نصف ايدر پس انلرك منتصفلرندن برخط مستقيم اخراج ايدرسنكه اول خط نصف نهارى مركز عندنده زوايای قائمه اوزره قطع ايدر پس خط مشرق ومغرب اودر وبو عمل اطول ايامده اصح اولور زيراكه مدخل ظل ايله مخرجنده اصلا تفاوت اولمز * وطريق اخرى بودركه شمس منير ايكى نقطهٔ اعتدالك برنده ايكن بو استخراج مراد اولنسه همان طلوع شمسك ياغروبنك ظلى استقامتى اوزره نقطهٔ افق برابر اندن چيقوب دائرهٔ هنديه‌نك مركزينه اوغرايوب محيطه واصل اولان خط بعينه خط مشرق ومغربدركه انكله مركز عندنده زوايای قائمه اوزرينه تقاطع ايدن خط اول خط نصف نهاردركه خط زوالدر * واماسمت قبله بيلنمك ايچون دائرهٔ هنديهٔ مرسومه‌نك محيطى اوچيوز التمش قسمه تقسيم ايدرسنكه هر بريبى طقسان قسم اولور وانى افق بلد مسكون فرض ايدوب سمت قبله انك قنجى نقطه‌سى اولديغن بولورسنكه اكا توجه ايدن كعبه‌يه توجه ايتمش اولور پس اول نقطهٔ مطلوبهٔ مذكوره‌يى بيلمنك طريقى بودركه ابتدا مكهٔ مكرمه‌نك طولى محيط غربيده مقدم معمور وحالا بحر ايله معمور اولان جزائر خالدات دن يتمش يدى درجه اولديغن بولورسن وعرض خط استوادن يكرمى ايكى درجه اولديغن بيلورسن بعده بلد مسكونك طول وعرضن جزائر مزبوره‌دن وخط مذكوردن آلورسن اكر طول بلد طول مكه ايله مساوى كلوب عرض بلد عرض مكه‌دن زياده اولورسه اول بلدك سمت قبله‌سى خط نصف نهارنك افق محيطه واصل اولديغى نقطهٔ جنوبدركه آنده مصلى نقطهٔ جنوبه توجه ايلسه طوغرى قبله‌يه توجه ايتمش اولور بلده‌مز ارضروم كبى زيراكه بلده‌مز مكهٔ مكرمه‌نك نقطهٔ شمالنده واقع اولمشدر واكر طول بلد طول مكه ايله موافق اولوب عرض بلد عرض مكه‌دن نقصان اولورسه اول بلدك سمت قبله‌سى نصف نهارنك محيط افقه ملاقى اولديغى نقطهٔ شمالدر مكهٔ مكرمه‌نك نقطهٔ جنوبنده واقع اولانُ بلاد يمن كبى واكر عرض بلد عرض مكه ايله برابر كلوب طول بلد طول مكه‌دن زياده اولورسه اول بلدك سمت قبله‌سى خط مشرق ومغربك محيط افقه متصل اولديغى نقطهٔ مغربدر واكر عرض بلد عرض مكه ايله مساوى اولوب طول بلد طول مكه‌دن ناقص كلورسه اول بلدك سمت قبله‌سى خط مشرق ومغربك محيط افقه ملاقى اولديغى نقطهٔ مشرقدر * وبو ايكى صورت اخيره‌ده معرفت سمت قبله‌نك برطريقى دخى بودركه شمس برج جوزانك سكزنجى درجه‌سنده يا برج سرطانك يكرمى اوچنجى درجه‌سنده بولنديغى كونده طول مكه ايله طول بلد اراسنده اولان تفاوتك هر اون بش درجه مسافه‌سى ايچون برساعت وهر بر درجه مسافه‌سى ايچون درت دقيقه اخذ ايدوب مترصد اولورسن اكر طول بلد طول مكه‌دن زياده ايسه شمس اول كونده نصف نهارى ساعات ودقايق مأخوذه مقدارى عبور ايلدكده ظل مقياس اول حينده سمت قبله خطنده واقع اولمش بيلنور وقبلهٔ بلد جهت ظلك خلافنه طوغرى بولنور بلاد عمان كبى واكر طول بلد مكه‌دن نقصان ايسه شمسك اول كونده نصف نهاره كلمنه ساعات ودقايق مأخوذه قدر قالدقده ظل مقياس اول ساعتده سمت قبله خطنده واقع اولور وقبله يه جهت ظلك خلافنه كلور بلاد سودان كبى زيراكه شمس اون ايكى درجهٔ مذكوره‌ده بولنديغى كون سمت رأس اهل مكه‌يه كلور بولنمشدر واكر طول وعرض بلد طول وعرض مكه‌دن زياده بولنورسه محيط دائرهٔ هنديه‌نك نقطهٔ جنوبندن بدأ ايدوب ايكى طولك بينده بولنان

فصل

TBMM KUTUPHANESI

فضل قدر نقطهٔ مغرب سمتنه طوغری عدایدرسن ونقطهٔ شمالدن هم غربه‌ینه اول قدر صاپوب ایکی نهایتك مابینی برخط مستقیم ایله وصل ایدرسن زیرا که مرکز دائره اولان بلد مفروضمزدن مکهٔ مکرمه غربی بولنمشدر ودائره‌نك نقطهٔ مغربندن ایکی عرضك بیننده بولنان فضل مقداری نقطهٔ جنوبه طوغری ونقطهٔ مشرقدن کذلك عد ایدوب ایکی نهایت مابینی‌ینه خط مستقیم ایله وصل ایدرسن زیرا که بلد مفروضمزدن مکهٔ مکرمه جنوبی واقع اولمشدر وبو ایکی خط لامحاله بری بریله تقاطع ایدرلر پس مرکز دائره‌دن برخط اخراج ایدوب اول نقطهٔ تقاطعه اوغرادوب محیطنه واصل ایدرسنکه سمت قبله اوخطك محیطه متصل اولدیغی نقطه‌در وانکله نقطهٔ جنوبك مابینده محیط افقدن بولنان قوس بلد مفروضك انحراف قبله‌سی قوسیدرکه اندہ مصلی نقطهٔ جنوبدن مغربه اول قوس مقداری منحرف اولمق لازمدر تاکیم قبله‌یه توجه ایتمش اولهٔ پس بوصورتده سمت قبله جنوب وغرب اراسیدر بلاد عجم کبی واکر طول وعرض بلد طول وعرض مکه‌دن ناقص بولنورسه منوال مذکور اوزره نقطهٔ جنوب وشمالدن مشرق سمتنه فضل طولی کیل ایدوب نقطهٔ مشرق ومغربدن شمال سمتنه فضل عرضی صاپوب خطلرله وصل ایدوب عملی تمام ایلدکده بوصورتك سمت قبله‌سی شمال وشرق آره‌سی اولور بلاد حبش کبی واکر طول بلد طول مکه‌دن ناقص وعرض بلد عرض مکه‌دن زائد بولنورسه نقطهٔ جنوب وشمالدن مشرقه فضل طولی ونقطهٔ مشرق ومغربدن جنوبه فضل عرضی عد وخطلرله وصل واتمام عمل اولنسه بوصورتده سمت قبله جنوب وشرق آره‌سی اولور بلاد روم کبی واکر طول بلد طول مکه‌دن زائد وعرض بلد عرض مکه‌دن ناقص بولنوب نقطهٔ جنوب وشمالدن مغربه فضل طولی ونقطهٔ مشرق ومغربدن شماله فضل عرضی عد وخطلرله وصل وعمل تکمیل اولنسه بوصورتده سمت قبله شمال وغرب آره‌سی اولور اماطول وعرض بعض بلدان بوفصل آخرنده عیان اولور ﴿نوع ثالث﴾ قطب عالم قربنده بولنان جدی تسمیه اولنان ثابته‌نك ارتفاع وانحطاطیله درجات ارضك مسافهٔ بعدی مقدارین وانکله کرهٔ زمینك دائره وقطر ومساحه‌سی قیاسن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل هیئت واهل هندسه قیاسی اوزره مسافه منطقهٔ کرهٔ زمین که مجموع بر وبحر درتقریبا یکرمی درت بیك میل اولدیغی مقرردر پس مسافهٔ قطری اکا قیاس ایله یدی بیك التیوز میل بولنمشدر ونصف قطری اوچ بیك سکیوز اون سکز میل بیلنمشدر ومسافهٔ مساحهٔ جمیع سطح کرهٔ زمین تقریبا یکرمی بش بیك کره بیك واوچیوز التمش اوچ بیك والتی یوز اوتوز التی فرسخ حساب اولنمشدر وسلم سماده بوقیاس اوزره ابعاد واجرام علویه دخی تعیین قیلنمشدر ونصف قطر ارض مقیاس وذراع اولمق اوزره مرکز عالمدن فلك قمرك سطح مقعری بعدی بالاده بیان اولندیغی اوزره تقریبا اوتوز ایکی نصف قطر ارض قدر اولدیغی اربعهٔ متناسبه قاعده‌سیله دخی ضبط اولنمشدر چونکه افلاك وارض اوزرنده اثبات وفرض اولنان دوائرك جمله‌سی اوچیوز التمش درجه‌یه وهر بردرجه التمش دقیقه‌یه قسمت قیلنمشدر پس کرهٔ ارضك بردرجه مسافه‌سی قاچ میل یر اولور آنی تعیین ایچون ارباب هندسه بیجه صحراده قیاس ومساحه ایدوب بردرجه یی التمش التی میل وثلثان میل بولمشلردر وبو قیاسی اول طریقله قیلمشلردرکه برصحرای هموار بی پایانك بریرنده برعلامت نصب ایدوب کیجه‌لین اندہ کوکب جدی‌که اکا ثابته ودمور قازق دیرلرانك ارتفاعن ربع واسطرلاب ایله آلمشلردر پس اول مکاندن ایکی طائفه خط مستقیم اوزره حرکت ایدوب برطائفه نقطهٔ جنوبه طوغری کیدوب بری نقطهٔ شماله طوغری کلمشلردر کیجه اولدقجه اول ایکی طائفه کوکب مرقومك ارتفاعن آلوب کوندزاولدقجه استقامتله راهی اولمشلردر کواکب ثابته‌نك محل علامتده اولدقلری ارتفاعندن جنوبیلره بردرجه نقصان وشمالیلره بردرجه زیاده اولمغله تفاوت ایلدیکی ایکی محلده ساکن اولمشلردر وهر بریره برعلامت نصب ایدوب ایکی طرفدن اوچ علامت مابینی کیل ایدوب ایکی مسافه‌یی پس برابر التمش التی میل وثلثان میل یر بولمشلردر بعده اول ایکی طائفه اول ایکی محل تفاوتدن ینه شمال وجنوبه استقامت اوزره کیدوب اول علامات اراسنك امیال مذکوره‌سی عددنجه مسافه کیل ایدوب نهایتنده قالمشلردر وکیجه اولدقده ایکی طائفه بیله کوکب مرقومك ارتفاعن آلمشلردر ینه تماما برر درجه صعود ونزول ایله تفاوتی بولمشلردر پس التمش التی وثلثان میلی اوچیوز التمشه ضرب ایله تمام دائره‌یه واندن قطره واندن نصف قطره واندن شبه‌سز جمیع مسافهٔ کره‌یه واقف اولمشلردر وبوقیاسی وجه مشروح اوزره بیجه ملوك

امتحان ایدوب مطابق بولنمشلردر ❊ نوع رابع ❊ بر و بحری کیل و سیر ایله احزاء مسافاتن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل هیئت واهل هندسه اتفاق ایله دیمشلردرکه بو عنصر ارض ومامن حیث المجموع کرهٔ واحده یعنی برمدور طوپ شکلنده اولوب انك طولا وعرضا یعنی کرك غربدن شرقه وکرك جنوبدن شماله وسطنده قوشاق مثالی فرض اولنان دائره اوچیوز التمش بردرجه یه تقسیم اولنمشدر وارباب هندسه مسافه سی اوزره بر یوزی دوپدوز جبال واودیه سز فرضیله ارضك بردرجه سی یکرمی ایکی فرسخدن زیاده جه بولنمشدر وهر فرسخ اوچ میل وهر میل اوچ بیك ذراع وهر ذراع اوتوز ایکی اصبع وهر اصبع التی ارپه بطن ظهره ملاصق تقدیر اولنمشدر پس بو تقدیر جه کیل معهود اوزره ارضك بودرجه سی التمش التی میل وثلثان میل بیلنمشدر وحساب ذراع ایله برفرسخ یرطقوز بیك ذراع بولنمشدر وارضك بردرجه سی پیاده سیر ایله اوچ مرحله قیلنمشدر وبر مرحله یدی بچق فرسخ مسافه تعیین اولنمشدر وبرفرسخ یرمشی اقدام ایله برساعتده قطع اولندیغی تجربه قیلنمشدر پس برکونده قطع اولنان مسافه یکرمی ایکی بچق میل بولنمشدر وارضك بردرجه سی مسافه سی تمام یوزبیك آدیم وهر بر آدیم درت قدم وهر قدم اون التیشر پرمق حساب اولنمشدر وبحر محیطك کنارلرنده وکورفزلرنده وقره ده اولان کوچك دکزلرده بولنان سفینه لرك معتدل سیری ایله برکونده التمش میلدن زیاده مسافهٔ بحر قطع اولنوب اهل دریا قتنده بر بحری تعبیریله بردرجه ارض فرض وتقدیر اولنمشدر اما حرکت کاربان وسیر عسکر کبی معتدل سیر ایله بردرجهٔ ارض اوچ مرحله یه قسمت اولنمشدر مثلا ارضروم برکتلزومدن برکونده نردبان قریه سنه حرکت ایتمك کبی اعتبار اولنمشدر واکر سیر وحرکت بوندن سریع اولورسه اکاسیر متسوط دیرلرکه بردرجهٔ ارض آنکله ایکی مرحله بولنمشدر مثلا سواد مجردك بلد مرقومدن برکونده اشقاله یه سیری کبی قیاس اولنمشدر واکر سیر حرکت بوندن دخی اسرع اولورسه بردرجهٔ ارض آنکله بر مرحله اولوب مثلا بلد مزبوردن برکونده تقریبا قره قولاغه وارمق کبی تخمین اولنمشدر پس قسم اولده ثلث درجه وقسم ثانیده نصف درجه وقسم ثالثده تمام بردرجه برکونده قطع اولنور بولنمشدر والحاصل طوپ زمینك بردرجه مسافه سی حساب مذکور اوزره یوزبیك آدیمدر آرتق دکلدر وایکیوزبیك ذراعدن زیاده دکلدر زیراکه برذراع ایکی قدمدر که یاریم آدیمدر پس قاعدهٔ مرقومه یه صرف ذهن ایدن ارباب البابه تراب ومادن عبارت اولان طوپ زمینی هموار بی جبال وبحار فرض اعتبار ایله دائرا مادار خط مستقیم اوزره سیر ایدن دوار اتمام دوراندن نه مقدار زمانه محتاج اولدیغی ظاهر ونمایان اولمشدر ❊ مثلا بلدهٔ طیبه مز ارضروم رفعتلزوم بوامر موهوم اولان ذهاب وقدوم ایچون مبدأ معلوم ونشان مرسوم فرض اولنوب طوپ زمینی طولاشیر ودورا تمك نیتیله برکسه بلد مرقومدن حرکت وغربه عزیمتله توقاتدن واناطولیدن واستانبولدن وروم ایلندن وفرنکستاندن مرور ویکی دنیادن عبور ایدوب سیر شمسه تابع اولهرق چین وماچینه واصل اولور فعلی هذا اندن هندوستند وترکستاندن وسمرقند وبخارا وتوراندن مرور ایله نصف جنوب بحر شیروانندن عبور ایله ایالت کنجه وروانندن یه بلد ارضروم واصل اولور وبو مرادی حاصل اولور پس بو کسه بزه نسبت غربدن کیدوب شرقدن کلش اولور کذلك طوپ زمینی عرضا سیر ودور ایتمك مراد ایدن کسه بلده مز ارضروم دن چیقوب شماله عزیمتله قره دکزك ساحل شرقیسندن فاش واباز اوزاقدن ومسقوده یارندن وکشف جدید اولان نوه زمله یرلرندن مرور وشمس منیر بروج شمالیه ده ایکن قطب شمالی التدن عبور ایله بزه نسبت طبان طبانه وتحت الارض سیر ایدرك شمس منیر بروج جنوبیه یه واردقده قطب جنوبی یه واصل اولور ❊ فعلی هذا اندن بحر محیط ایله عبور وحبش مملکتندن ویمندن ومکهٔ مکرمه دن ومدینهٔ منوره دن وبادیه دن مرور ایدوب موصلدن یه بلدهٔ طیبه مزار ضروم ه واصل اولور بومرادهم حاصل اولور پس بو کیمسه شمالدن کیدوب جنوبدن کلش اولور بوتقدیر جه طوپ زمینی طولا وعرضا بوطرز ایله سیر ودور ایتمك ضابطهٔ مذکوره مقتضاسی اوزره مشی معتدل برله اولورسه تمام دوری بیك سکسان قوناق اولور ومشی سوار مجردك مسیری کبی سریع اولورسه یدیوز یکرمی قوناق اولورواولاق کبی سرعتلی منزل ایله سیر اولنورسه اوچیوز التمش کونده تماما طوپ زمین برمقتضای علم هیئت وفن هندسه خط مستقیم اوزره دائرا مادار سیر ودور اولنمق ممکندر دیمشلردر ❊ والله اعلم بحقیقة الحال ❊ نوع خامس ❊ ربع مسکونك مثلثات بروج ایله سبعهٔ سیاره یه منسوب اولان بلاد وجهاتن واهالیسی اطوار وصفاتن بیلدیرر

عزیز

TBMM KUTUPHANESI

(ای عزیز) معلوم اولسونکه حکمای اسلام بو عالم وکون وفسادایچنده جاری اولان احوال و آثار حقیقتده تأثیر فاعل مختار ایله اولدیغن اثبات ایدوب بر دیمشلردرکه اجرام اثیریه واوضاع فلکیه عالم عناصرده امر حق ایله تأثیرایدر حالبوکیم مؤثر حقیقی انحق رب الارباب در وافلاك ونجوم امثالی آلات واسبابدر وبو عناصر وموالیدك افلاك ونجومه ارتباط وانتسابی واردرکه قالیم سبعهٔ حقیقیه ترتیب مذکور اوزره سبعهٔ سیاره یه منسوب اولدیغندن غیری ممالك وبلدانك هر بریله اون ایکی برج اراسنده علاقه وارتباط اثبات اولنمشدر وبو علاقه بلادك مثلثات بروجه نسبتی بولنمشدر ومثلثات بروج بالاده کندی فصلنده تفصیل اولنوب درت مثلث بولنمشدر اما اولکی مثلث بروج مذکره ناریه وشمالیه در جهتلرده شمالله دبور ازه سی بوکا نسبت اولنمشدر بو بروج مذکوره بیوت شمس ومشتری ومریخ اولمغله بو مثلثك مدبری کوندز شمس وکیجه مشتریدر وایکنجی مثلث بروج مؤنثه وترابیه وجنوبیه در جهتلردن جنوب ایله صبا مابینی بوکا منسوب بولنمشدر وبونلردن بیوت زهره وزحل وعطارد اولمغله بو مثلث مدبری کوندز زهره وکیجه عطاردد واوچنجی مثلث بروج مذکره وهوائیه وشرقیه در شمالله صبا مابینی بوکا نسبت قیلنمشدر وبونلر بیوت زحل وعطارد اولمغله بو مثلثك مدبری کوندز زحل وکیجه عطاردد ودردنجی مثلث بروج مؤنثه ومائیه وغربیه در وجنوب ایله دبور آراسی بوکا نسبت اولنمشدر وبونلر بیوت زهره وقمر اولمغله بو مثلثك مدبری کوندز زهره وکیجه قمر در کذلك ربع مسکون دخی مثلثات بروجه مشاکل درت قسم اعتبار اولنوب هر بر قسم بر مثلثه نسبت قیلنمشدر اما قسم اول اوروپا نامیله تسمیه اولنان غرب وشمال آراسی اولمغله اولکی مثلثه منسوب بولنمشدر وبونده ساکن اولان طوائف وامم اولکی مثلثده اولان ریاست سببیله امورك اکثرنده جری وسرکش کورنمشدر واغلبی استعمال سلاح وسمت سیاسته مائل وتعب ومشقته متحمل لطیف ونظیف بولنمشدر چونکه کیجه مشتری ومریخ تدبیرده مشترکدر ومثلثك اجزاء متقدمه سی مذکره واجزاء متأخره سی مؤنثدر بوقوم اکثریا عورتلری امرنده تغافل اوزره اولوب غیور اولمزلر ونسواندن زیاده غلمانه محبت ایدوب کناه بیلمزلر خصوصا انکلیز ونمچه برج حمله وکوکب مریخه مشاکلدر انکچون سکانی وحشی ومتهور اولوب اخلاقی سباع اخلاقه مماثلدر وبلاد روما وبلاد فرانسا واول اطه لر برج اسده وشمسه نسبت اولنمشدر اول علتدن اکثر خلقی اهل ریاست بولنمشدر وبلاد اسپانیا وبلاد پورتقال قوس ایله مشتری یه منسوبدر انکچون اهالیسی عموما خلوق ونظیف ومحبوبدر ویونلردن عسکره وسط مسکونه قریب اولان روم ایلی واستانبول اطرافی وکریدو قبریس و آسیای صغری سواحلی یعنی اناطولی و آق دکز ایله قره دکز نهایتلری مابینی کرچه مثلث اولك حدودنه داخلدر لکن ایکنجی مثلثه مشاکلدر پس بونلرك تدبیرنده زهره وعطارد مشترك اولمغله ساکنلرینك اکثری اصحاب سیاست وارباب ریاست واهل فهم وفراست مائل علم ودراست اولوب بری برینه قریب وصحیح المزاج ولطیف صورت وسیرتده معتدل بولنمشدر ومدبری زهره اولمغله موسیقی یی سووب اندن لذت الورلر وعاشق مشرب وغریب دوست اولورلر خاصة استانبول برج جدی ایله کوکب زحله مشاکلدر انکچون کباری ملك وریاسته نائلدر واما قسم ثانی آسیا نامیله تسمیه اولنمشدر واول شرق وجنوب آراسی اولمغله انك بلادی ایکنجی مثلثه نسبت قیلنمشدر چونکه بو مثلثك مدبری کوندز زهره وزحلدر ساکنلری بوکوکبلره عظیم اعتبار ایدر بولنمشدر مشاکلهٔ کوکب زهره مقتضاسنجه بونلرده سماع ورقص وحرکت وجماع ونسوانه حرص ومحبت غالب اولوب لباس وبساطلرنده نقش وزینته طالب وبدنلری تدبیرندن رفاهیت وشهوته راغب اولمشلردر وذکوره میل ایتمیوب تسایه مشابهت اوزره اولوب عظیم التفات ورغبت قیلمشلردر ومزاج وطبیعتلرنده غلبهٔ حرارت بولمشلردر لکن تدبیرده زحلك اشتراکی اقتضا ایدرکه نفسلری مؤثر وقوی ویورکلری شجیع وشدید وهمتلری عالی اوله وبو قسمك بو مثلثه مشاکلهٔ کلیه سی حکمی بودر لکن اجزاسنك دخی علی الانفراد نسبتلری احکامی بوطرز ایله درکه بلاد عجم برج ثور وکوکب زهره یه منسوب اولدیغیچون اکثر خلقی منقش لباس کیوب منقش بیوتلرنده منقش بساطلر بسط ایتمشلردر حتی قیصلری دخی ساده دکلدر وفرات ایله دجله مابینی وبغداد اطرافی سنبله وعطارده منسوب اولمغله خلقنده اصحاب رصد واهل علم چوقدر وهندوسند جدی وزحله مشاکل اولمغله اکثر خلقی بدکوی وبدروی وبدخوی وچرك آلود وکنود وعنود اولورلر ووسط مسکون اولان ممالك قدس وشام وحجاز

TBMM KUTUPHANESI

ویمن وجمیع جزیرة العرب اولکی مثلثه مشابه کل قیلنمشدر پس بونلرك مدبری مشتری ومریخ وعطارد بولنمشدر لنکیچون اکثر خلقی اصحاب تغلب وارباب تجارت اولمشدر ومکر وحیله وجبن وتکاسل وتهاون انلرك شانندن کلمشدر وعربستانك معمور یرلری قوس ایله مشتری به منسوب اولمغله اول دیارك اکثری رخص ورخاوزره در واما قسم ثالث ساقسونیا تسمیه اولنان شرقی وشمالی سمتی بولنمشدر وبو قسم اوچنجی مثلثه نسبت قیلنمشدر کورجستان وطاغستان وماورای نهر اعنی توران وترکستان وممالك خطا وختن وتاتارستان بو قسمده بیلنمشدر وبونك مدبری زحل ومشتری وعطارد اولمغله اکثر خلقی حلیم وسلیم وپرحکمت وفطنت واهل طهارت وعفت مشاهده اولنمشدر خاصة بلاد آذربیجان جوزا وعطارده منسوب اولمغله اکثر خلقی حرکت ومضرت وخیانت اوزره بولنمشدر وماورای نهر سمتلری دلو وزحله منسوب اولمغله اکثر خلقی وحشی وغدار بیلنمشدر * واما قسم رابع افریقا تسمیه اولنان غرب وجنوب اراسیدر وبو قسم دردنجی مثلثه منسوب بولنمشدر بونك بلادی اولان ارض مصر وممالك سودان ومغرب کندی مثالی بولنمشدر چونکه بو مثلثك تدبیرنده کوندز مریخ وزهره مشترکدر خلقنك ملوکی امورلرینه عورتلری مداخله دن خالی دکلدر رجال ونسا اکثر اموردہ اختلاط اوزره اولوب برعورتی برقاچ کیمسه تزوج ایدوب ارلری زی نساده کزرلر واکثر کاهن ورمال اولوب آزرلر خاصة سواحل بحرروم سرطان وقمره منسوب اولمغله اکثر خلقی اهل تجارت بولنمشدر ودیارلری خصب ورخا اوزره اولدیغی بیلنمشدر واقصای مغرب سمتلری عقرب ومریخه منسوب اولمغله خلقنك خلقی اوصاف سباعه مشابه اولوب اکثر خصومت ایدوب بری برینی قتلدن تحاشی ایتمزلر وممالك صعید وحبش تدبیرنده زحل ومشتری وعطارد مشترك اولمغله اول دیارك خلقی عادات مختلفه اوزره اولوب موتاریه تعظیم ایدرلر وخارجدن کلن حکامه تابع وتسلیم اولورلر ونسوانه عظیم رغبت ایدوب جماعه غایت حریص ومشغول اولورلر وبونلر نفوس ضعیفه اصحابی جبان وذلیل قومدر وخاصة بلاد مصر واسکندریه جوزا وعطارده منسوب اولمغله اکثر خلقی فهم وادراك اصحابی اولوب اسرار مکتومه استخراجنه وعلوم غریبه تعلمنه بغایت مائل بولنمشدر وممالك حبش اواسطی دلو وزحله منسوب اولمغله خلقی اکل سمکه مائلدر وعیش وعشرتلری بهایم کبیدر سبحان الله زهی مسبب الاسباب جل شانه ﴿ نوع سادس ﴾ زمانك اون ایکی حیوان اوزرینه دوران ایدوب هرسنه برینه مشاکلته تبدلاتندن وجه ارضده اولان تأثیراتن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه حکمای هندستان زمانك اون ایکی حیوان اوزرینه دوران ایدوب بیلده برینك خلقیه متصف اولوب اهل جهانه بویله امر حق ایله سریانن بولوب تجربه وامتحان ایله احکام تأثیراتن اثبات ایتمشلردر واهالی ترکستان عموما اکا اعتبار ایدوب احکامیله کیتمشلردر انکچون احکام زمانی سال ترکستان اسمیله تسمیه ایتمشلردر پس احکام زمانی بیان ایدن منظومه من بونده تحریر اولنمق مناسب کورلمشدر (نظم)

الله آدی خوش ایشلر اولیدر ... هر دم الله دیین کشی ولیدر ... حمد لله دخی صلاة وسلام
فخر کونین وآلنه بدوام ... بعد اسم اله وحمد وصلات ... سال ترك اولدی سکسان اوچ ابیات
حق دیر سال ترکی نظم ایتدم ... نسبت حکم رمزینه یتدم ... جمله احکامی سالی ترکانی
حکما مذهبنجه بیل آنی ... حکما قولن اعتقاد ایدهم ... همده کلی یلان دییوب کیدهم
اکثر احواله واقف اولمشلر ... عقل ایله تجربه ایله بولمشلر ... سال ترکانکه دوری دائمدر
اون ایکی جانورله قائمدر ... بیلده بر جانور خوبیله روان ... متصل اوله جمله خلق زمان
فارهدر پس بقرله قیلاندر ... صکره طوشان سمکله بیلاندر ... اندن آتدر غنمله میمون در
مرغدن سکله خوك اول اوبوندر ... بیك یوزالتمش بش اولدی چونکه بویبل ... ایکی بیك التمش اوچده رومی بیل
ماه آذرده اولدی التمش وچار ... اوتوز اوچ بیلده بر تداخلی وار ... اولسه آذرله بر محرم هم
سال هجرك برینی طرح ایت اودم ... بیلمك استرسك اولدیغك سالی ... نسبتی قتفی جانور حالی
باق بو تاریخ هجریتده او سال ... واقع اولان سنین رومیدن آل ... اول اوچ سالی طرح قیل به نشاط
صکره اون ایکیشر ایدوب اسقاط ... قاچ سنه قالسه فارهدن باشله ... بر سنه هر برینه باغشله

قتفی

TBMM KUTUPHANESI

قنی حیوانده آخر اولسه همان
دردآی اورته‌سی دردای آخری صای
بولسه برکیسه طوغدیغی سالی
اوسط سالده چوق یاغشلق اوله
قیشیدو هم دراز وهم سرما
زیرك اولورزیاده خوب خصال
آخر سالده طوغسه بدکردار
چوغ اولور هم صداعدن زاری
قیشی مشتد اولور دخی کوتاه
غیریلر ایشنه اولور مشغول
آخر سالده طوغسه پیوسته
خلقه دوشر عداوت ایله غضب
اختلاف ملوك اولور اوزمان
کشتی یه آفت ایره دریاده
اول بیلك اولنده طوغان اوشاق
آخرنده جبان وکاهل اولور
صلح ایله طوله هب زمین وزمان
یازی یازچار فصلی خوب ونکار
اوسطنده طوغان اولور بخشی
اوله حرب ایله فتنه‌لر بیدار
قیشی غایت دراز اولورهم سرد
احمق وبدکهر اولور بدکار
چون کلور نوبتیله سال بیلان
قحط اولوب هر کوکاده غصه اولور
اوسطی طوغان اوله بد اطوار
ایلیه جنك وخرب وفتنه ظهور
قیشی نرم ودراز اولور غایت
هم اولور پرمحبت وحکمت
چونکه سال غنم کلور غمناك
خیرواحسانه سعی ایدن چوغ اولور
اوسطنده طوغاندر آسوده
چوغ اولوریان کسیجی هم پیرسز
قیشی غایت قصیر وصاوغ اوله
لیك خندان وشاداولور خوشخوی
سال مرغ اولسه خسته‌لك یوق اوله
حامله زنلره ایرن آفت
اوسطی مؤذی خلق اکا دشمان
هم عزیز اوله هم بهاسی کران
قیش خفیف اوله میوه‌لر هم اوجوز
اول بیلك حاکیدر اول حیوان
سال شمسیله در چو نسبت حال
بیلنور طبع وخوی واحوالی
آخر سالده فتنه‌لر اویانر
فاره‌لر غله‌یی ایدر یغما
اول بیلك اوسطنده طوغسه ولد
اولور اول حسود وهم مکار
فتنه‌لردن ملوك اولور غمناك
میوه‌لر هم صوغوقدن اوله تباه
اوپسطنده طوغان اولور پرنور
کوکلی غملی اولور تنی خسته
ناسه چوقی نقض عهد اولور پیشه
ایصران جانوار چوغ اولوراول آن
قیشی قیصه زیاده صاوغ اوله
سرعالی همتلیدر یوزی یومشاق
چونکه طوشان بیلی اولور وسعت
خلق صحتله بوله امن وامان
اول سالده طوغسه مالی اولور
آخری مکثر اوله هم وحشی
کندم وجو چوغ اوله هم ارزان
کیم زیان ایلیه آغاچلره برد
اوسطنده طوغان حلیم اوله نرم
هر طعامك بهاسی اوله کران
اول سال طوغان اولور خاموش
آخری بدشکل اولور بدکار
صیفی حوش زرع وغله چوغ اوله پاك
ایریشه میوه جنسنه آفت
اوسطی بخشی ایشلیدر خوشخوی
کشتیلر بحر ایچنده بوله هلاك
قیشی نرم ودراز اولور واقع
آخر اولور پلید وفرسوده
اول سنه خلقه چوق ستملر اولور
عنب آز دیشیله یجیلر چوق اوله
اوسطنده طوغرسه اولور حسود
غله ارزان ومیوه‌لر چوغ اوله
اول سال طوغانده حسن وجمال
آخریدر سخی سور مهمان
چوغ اولور وموت وقتل انسانی
قیشنده امن وامان اولورشب وروز
بیلدر اوچ فصل واولی درد آی
ابتدای حملدر اول سال
چون کلورسال فاره خوشلق اوله
جنك اولور نجه‌لر دمه بویانر
طوغسه مولود فی اوائل سال
دیدیلر اول یلانجیدر خوبی بد
چون بقر سالی کلسه بیماری
چار پا نوعنه ایریشه هلاك
اول سالده طوغسه قیز یا اوغول
زیرك وخوبروی وهم مسرور
چونکه قپلان پیلی کلوربه تعب
پس دوشر جمله خوف وتشویشه
زلزله اوله بعض صحرا ده
کوزلر نهرلر صویی چوغ اوله
اوسطنده طوغارسه کامل اولور
چوغ اولور میوه‌لرله هر نعمت
خوش قیشی معتدل بهاری بهار
بدخوی اولور ولی وفالی اولور
چونکه ماهی پیلی کلور بسیار
کیم کثیر اوله برف ایله باران
اول بیلك اولی طوغان ناچار
آخری بدخوی اوله هم بی شرم
قیشی غایتله نرم وقیصه اولور
بیلکلی سوزلری هم ایشلری خوش
چون کلورسال اسب باشر وشور
چار پایه ایریشه رنج وهلاك
اولی سال طوغان چکر زحمت
آخری غملی بدخوی وبدکوی
حرب اولورسرعت ایله صاحی بولور
اول سال طوغان اولور نافع
چونکه میمون پیلی کلور خیرسز
خسته‌لك اشترایله اسبی بولور
اول سال طوغان اولور بدروی
آخرنده طوغان اولور بی‌سود
قیشی نرم ودراز اولور غایت
اولور آز قسمتی فقیر الحال
چونکه ایت سالی کلسه غله ونان
همه دزد ومحیل وشیطانی
اول سالده طوغسه قیز یا اوغول

TBMM KUTUPHANESI

اوله بدکوی وهم حریص واکول | اوسطنده طوغان ایدر غوغا | آخرنده قناعت ایده وفا
چون کلورسال خوك اولور خسته | امیر واعیان شهر پیوسته | پادشاهلر ارالرینه خلاف
واقع اولوب چوغ اوله جنك ومصاف | چوغ اولور خط وشعیر قلیل | آفت ایلر طرویه هم تعجیل
خلق یردن یره قونه وکوچه | هم رعایا مشوش اوله قاچه | چوغ اولور انده دزد وطرر اران
اوله قیش نرم هم دراز اوزمان | اول سالده طوغسه بر فرزند | اولور اول تیزکوی وخویش پسند
اوسطنده طوغارسه کاذب اولور | آخرنده حلیم وراغب اولور | هم اولور سال فاره دور زمان
خوش بو ترتیب ایله ایدر دوران | خلقی فهم ایلدکسه ای حقی | ماسوایی یوغ اکله یول حقی

(ای عزیز) معلوم اولسونکه بومقامده فن هیئت قدیمه‌یی بومقدار بیان ایله اکتفا قیلنوب طول وعرض بلدان ودوائر مرسومه‌سی تسطیح کره مقتضاسی اوزره تصویر اولنمشدر طول بلدمحیط غربیده جزایر خالداندن بالاختلاف ومرض بلد خط استوادن بالاتفاق اعتبار اولنوب ترتیب وتنظیم اولنمشدر

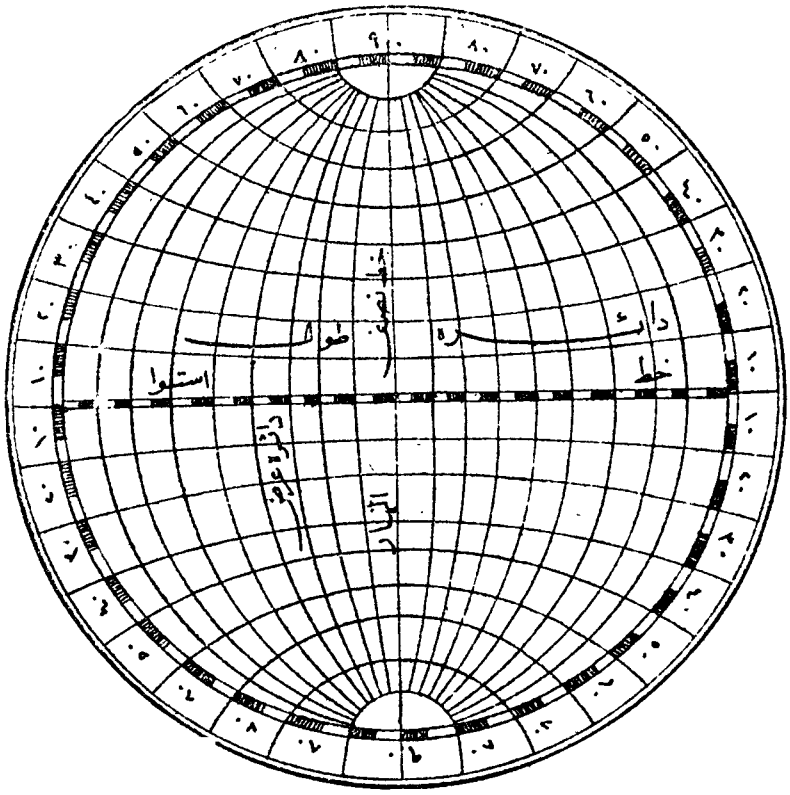

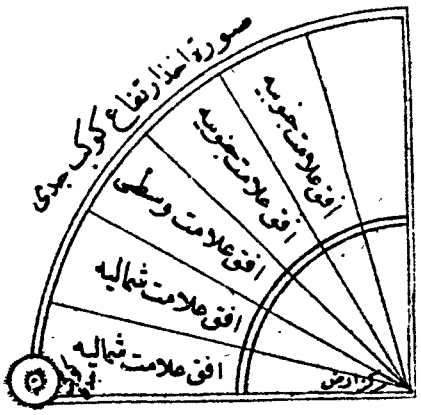

صورة انقسام كرة ارض

طول وعرض تسعين

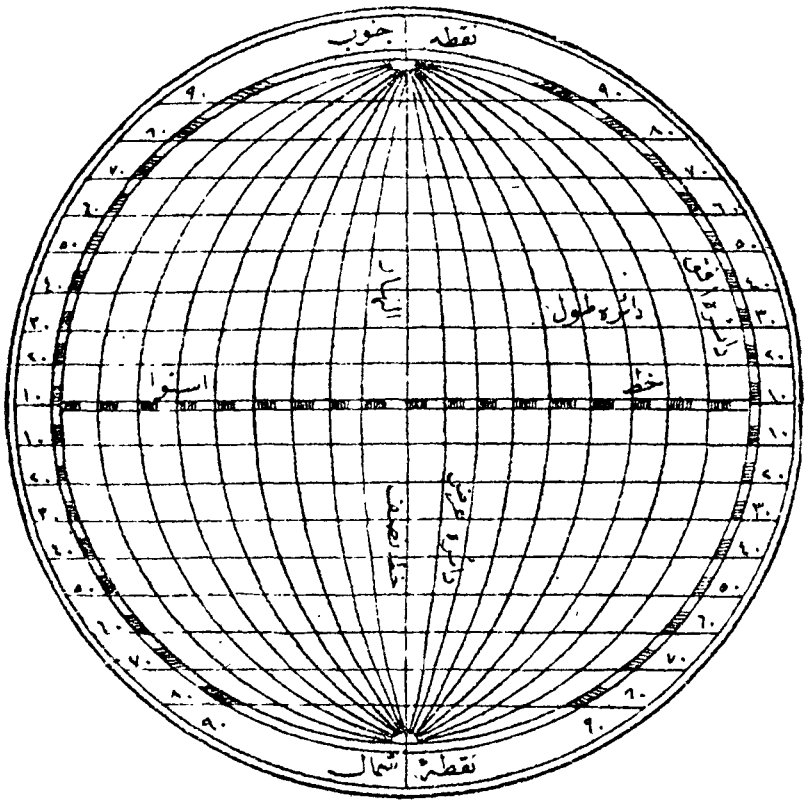

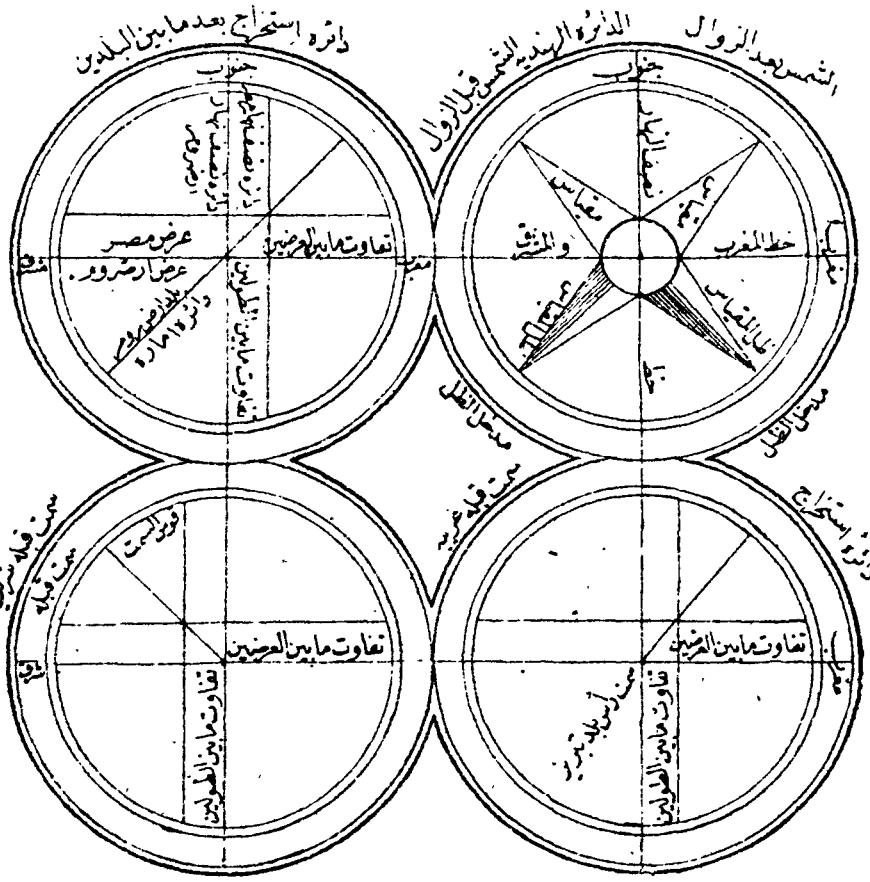

TBMM KUTUPHANESI

جدول اطوال البلاد المشهوره وعروضها مع ممالكها معلوم اولسونكه طول بلد محيط غربيدن جزاير خالداتدن خط استوايه وارر

اقليم	اسماء البلدان	الطول	العرض	اقليم	اسماء البلدان	الطول	العرض	اقليم	اسماء البلدان	الطول	العرض
مغرب	سوس اقصى	مه ل	لب ذ	ثغور الروم	حلب شهبا	عب ى	له ن	روس	دار ملك حزز	فه ك	سو ل
	فاس طنجه	ع ذ	لب ذ		انطاكيه	عا كو	له ل		دار ملك روس	فر ذ	مح ذ
	طرابلس مغرب	مه ذ	اب ذ		طرسوس	سح م	لو مب	بلغار	سقسين	فو ل	مح ذ
اندلس	قرطبه	لح لو	له ذ		ملطيه	عا ذ	لر ذ		بلغار	ص ذ	مط ل
	غرناطه دار ملك	نرل	لر ل		قسطنطينيه	نط ن	ما ل	قتار	ماتين روس	صب مه	مه ذ
	اشبيليه	مه ذ	لر مه		ارزنجان	عو ذ	لح ذ		سرمن راى	صا ذ	مد ذ
سودان	دار الملك حبش	سه م	ط ل		ارزن الروم	عز ذ	لط ذ	عراقين	كوفه مولود امام اعظم	عط ل	لا ل
	دار قله	لح م	بد ل		سيواس	عا م	لط ذ		مداين	فب ؟	لح ذ
مصر	اسكندريه	سا بد	ل ع		جزيره ابن عرب	فح ذ	لو م		بغداد	ف ذ	لح كه
	مصر قاهره	سح ك	ل ك	جزيرة	رقه	فح ذ	لو م		واسط	فال	اب ك
	دمياط	سح ل	لا كح		ماردين	ع مه	لو ذ		بصره	فد ذ	ل ذ
يمن	قلزم	سد ذ	لط ل		نصيبين	عد ذ	لب مه		عبادان	فد ل	ل ذ
	دار ملك يمن	عز ذ	بد ل		سنجار	عو ذ	لو ذ	فارس	شازور	فو مه	ل ذ
حجاز	عمان	فد ذ	بد ك		موصل	عز ذ	لد ل		كازرون	فر ذ	ط مه
	مكه مكرمه	عى ى	كا م	ارمنيه	امد ديار بكر	عج م	لح ذ		فيروز آباد	فر ل	لح ى
	مدينه منوره	عه ك	كه ذ		ملازجرد	عد ذ	لح م		شيراز	فح ل	لط لو
بحرين	طائف	عز ل	كا ك		اخلاط	عط ن	لح مه	عراق	يزد	فط ذ	لب ذ
	يمامه	فب ل	ع ذ		ارجش	ف ذ	لط ذ		حلوان	فط ذ	لد ذ
	لحا	فح ل	كد ذ		وان	فح ل	ل ذ		سهروند	فح ك	لو ذ
	قطيف بحرين	عد ذ	كه ذ		آنى	ف ذ	ما ن		نهاوند	فح مه	لو ذ
شام	قدس شريف	سو د	لا ر	ازربجان	خوى	فه ذ	لز م		همدان	فح ل	لو ذ
	عسقلان	سو ل	لب ع		روميه	فد ن	لر ذ		كرخ	فد مه	لد ذ
	رمله	سو و	لب ك		مرند	فو ذ	لر ك		قزوين	فه ذ	لر ذ
	طبريه	سح ذ	لب ؟		نخجران	فح مه	لح له		اصفهان	فو ذ	لح ل
	صيدا	سح ل	لب م		مراغه	فح ذ	لب ذ		كاشان	فو ذ	لد ذ
	طرابلس شام	سط م	لد ذ		تبريز	فح ذ	لح ذ		رى	فر ل	لط ل
	دمشق	ع ذ	لح مه		اردبيل	فح ل	لح ل	طبرستان	جيلان	فه ك	لر ذ
	بعلبك	ع له	لح مه	مروان	تفليس	فح ذ	فح ذ		ساريه	فح ذ	لر ذ
	حمص	س ل	له ذ		شماخى	فر ل	م ن	جرجان	استراباد	فط ل	لو ن
	حما	ع مه	لد ن		باب الابواب	فط ذ	مر ذ		جرجان	ص ذ	لو ذ

TBMM KUTUPHANESI

اقليم	اسامى البلدان	الطول	العرض
خراسان	بسطام	ع ذ	لح به
	نيشابور	ع مه	لح مه
	طوس	غ مه	لد ذ
	زوزن	س ل	له ذ
	هرات	فط ل	لو ى
	سرخس	صد ل	لو كا
	فاراب	صد ذ	لر ذ
	بلخ	صح ل	له ك
خوارزم	بدخشان	صد ك	لد ل
	خوارزم	صح ذ	لر ذ
	كان حسمكانى	فا ؟	لر ذ
ماوراء النهر	بخارا	فا ذ	لو ل
	سمرقند	فد كد	لر ى
	نسف	صد ل	مب ر
	طراز	صه ذ	ما لو
	خجند	صد ل	لط ل
تركستان	كاشغر	فو ل	مد ذ
	ختن	فر ذ	مب ذ
	ختا	فى ذ	صو ذ
	خان بالغ	فك ذ	مو ذ
كرمان	هرمون	ضب ذ	كه ذ
	نردشير	صد ل	كطن
مكران	مكران دارملك	صح ذ	كو له
سند	منصوره سند	فه ذ	كر م
هندستان	سومنات	فو ذ	نو ذ
	مولتان	فر له	كط م
	قندهار	فر م	لح ذ
	فتوح	فه ن	كو له
	سرنديب	فل ذ	ى ذ
تبت	تبت	فى ذ	م ذ
	كشمير	فح ذ	له ذ
	لاهور	فح ذ	لح ذ

اقليم	اسامى البلدان	الطول	العرض
اناطولى	اق سراى	سح ذ	لح ذ
	قره حصار	عد ذ	لط ذ
	قيصريه	عب ذ	لط ذ
	إق شهر	سط ذ	لط مه
	اماسيه	ع ذ	م ذ
	صامسون	سط ذ	م ع
	توقات	عا ذ	لط ذ
	قسطمونى	سه ذ	م ع
	سينوب	سط ل	م له
	طرابزون	سو ذ	ل ذ
	بروسه	بد ذ	ما ذ
	بولى	سح ذ	ما ذ
	ديورك	سط ذ	لط م
روم ايلى	كليبولى	س به	ما ذ
	سلانك	بد ل	م ن
	اوسكوب	بد ذ	مب ذ
	صوفيه	به لب	مه ذ
	سمنده ره	لب ذ	مح ل
	بلغراد	بح ذ	مد ذ
اناطولى	ازنيق	سا ذ	ما ذ
	مغنيسا	بح ذ	لح ذ
	تيره	لح ؟	لمر ل
روم ايلى	جزيرهٔ مدللى	به ذ	لط ل
	جزيرهٔ ردوس	بد ل	لو ذ
	جزيرهٔ صاقز	به ل	لح ذ
	ادرنه	مز ل	مب ذ
	سلورى	بط ل	ما مح
	يانبولى	بح ذ	مب ذ
	انابولى	مر ؟	ما ذ
	نيش	بو ل	مه ذ
	سلستره	س لر	مد ذ
	الاجه حصار	مر ذ	مح ذ

اقليم	اسامى البلدان	الطول	العرض
قرمان	اق كرمان	ص ذ	لو ذ
	كفه	صو به	مح ذ
	ازاق	سه ؟	مح ذ
فرنكستان	وندبك	لح ل	مه ذ
	روم پاپا	له ل	مب ذ
	جنويز	كط ذ	مح ذ
	بودين	ر ل	مر ك
	پيج	ف ذ	مح ذ
اناطولى	قبرس	لط ح	له ذ
	قونيه	سه ذ	لح ذ
بورتقال	پورتقال	له ذ	ن ذ
ممالك روس	مدينهٔ يأجوج	مح كه	مه م
	جزيرهٔ تونى	ك ذ	مح ذ
	ربيد	عد ل	لو ذ
	كربای روس	صو ذ	مح ذ
نجده ممالك كرمان	قزل الما	صب ذ	لح ذ
ممالك لار	سرجان	صب ذ	ل ذ
فارس	تيرماشير	مد ذ	لا ذ
	مرخ	مب ذ	كط
	كهره	ص ذ	كط ذ
عراق عجم	بيضا	فح ذ	ل ذ
	مهرويان	فو ذ	ل ذ
قهستان	تستر	فر ذ	لا ذ
	رطيب	فد ذ	له ذ
شروان	سلطانيه	فو ذ	لط ذ
	ابهره	فد ذ	لر
	جام	ص	لو ذ
	طبس	صح ذ	لح ذ
ارمنيه	روان	فر ؟	لط ذ
	باكو	فه ذ	ما ذ
	بدليس	ف	لر
	تمت البلدان		

TBMM KUTUPHANESI

بو نصف كره ارض ومادن عبارت اولوب
هند غربي وامريقا جزيره لرندن
يكي دنياندر

شكل وهيئتي وبراري وبحارلرن
مشتمل اولديغي مسافه وسعتي
معلوم اولمق ايچون

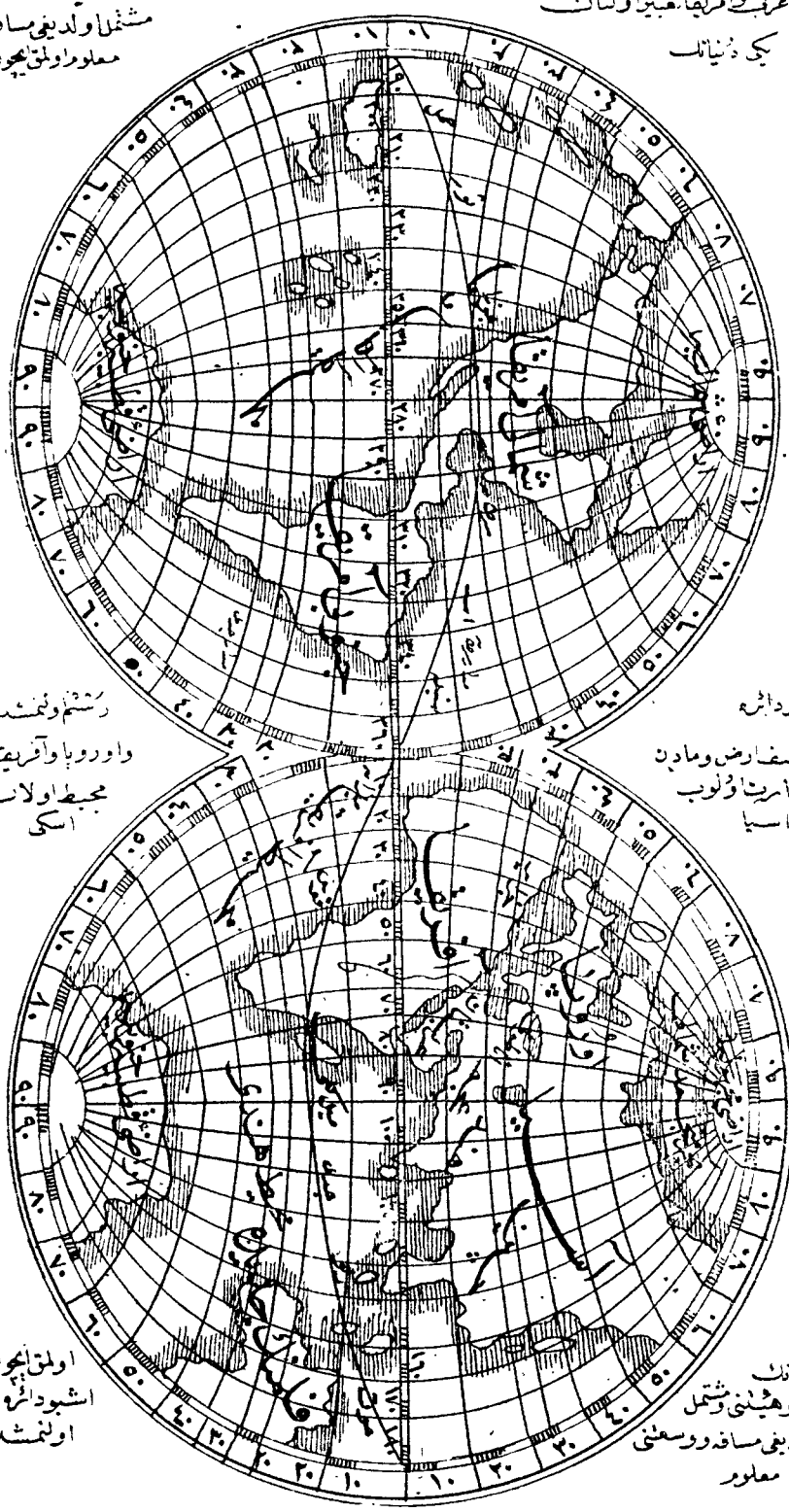

اشبو دائره
بو نصف ارض ومادن
عبارت اولوب
اسيا

رشتم ونمشدر
واوروپا وآفريقايي
محيط اولانلر
اسكي

اولمق ايچون
اشبو دائره رسم
اولنمشدر

دنياندر
شكل وهيئتي وشتمل
اولديغي مسافه ووسعتي
معلوم

TBMM KUTUPHANESI

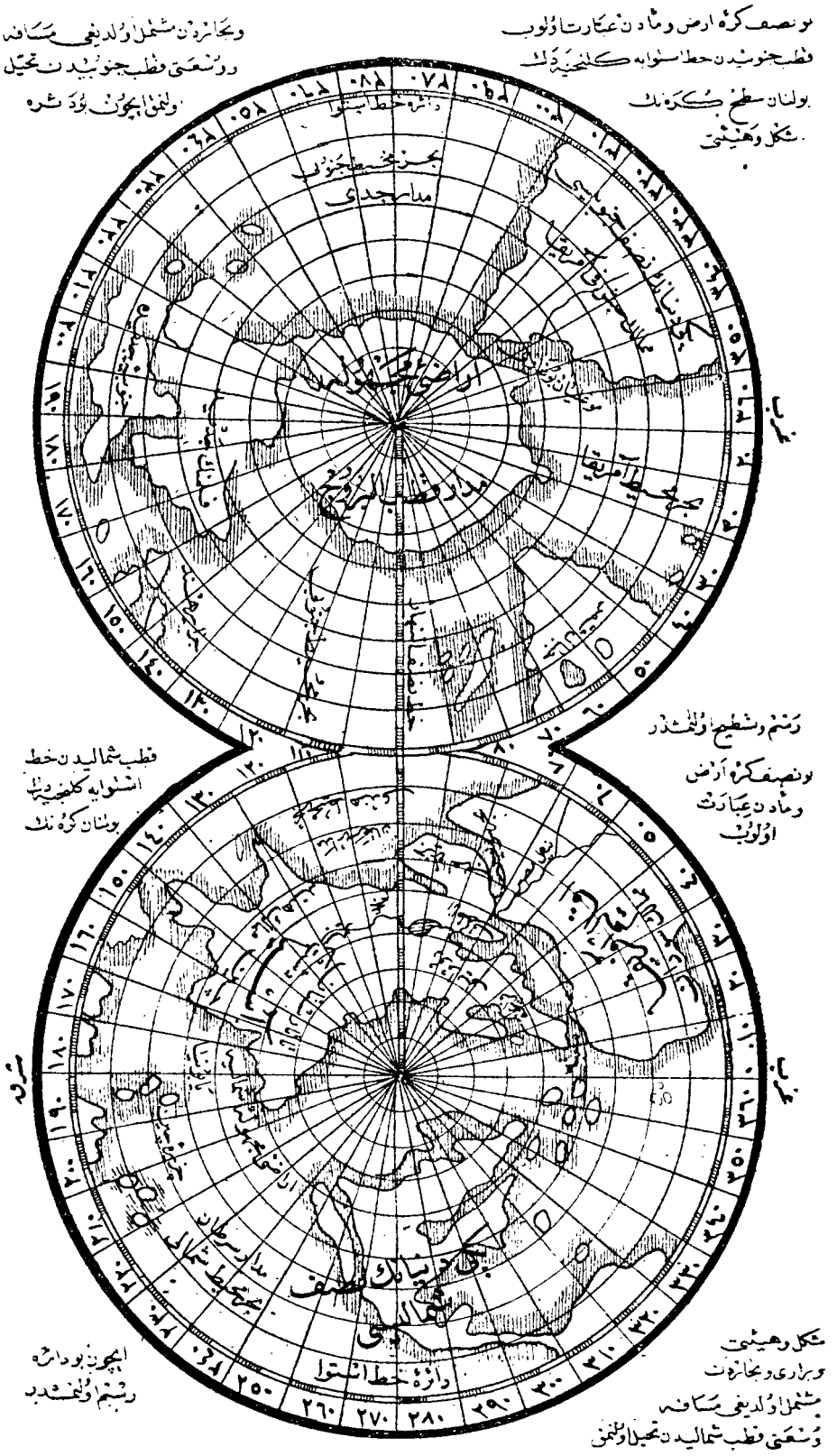

TBMM KUTUPHANESI

﴿فصل تاسع﴾ هيئت جديده‌نك شهرت بولديغن وقواعدى سهل ومختصر اولديغن وارضك دورانيله حركت قيلديغن ومحور ارضك محور عالمه موازى وقطب قطبنه محاذى اولديغن واهل هيئت جديده بونى اثبات قيلديغن وكواكب سياره‌نك بوهيئته نسبتله اقامت ورجعت واستقامت بولديغن وبوهيئت جديده‌يه اعتراضلر صادر اولوب جمله‌يه بوسمتدن جواب اولديغن وطبايع فلكياتده اهل هيئت اختلاف قيلديغن طقوز نوع ايله بيان وعيان ايدر ﴿نوع اول﴾ بوهيئت جديده‌نك مشهور اولوب اعتبار بولديغن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه علم حكمت اربابى وفن هيئت اصحابى اولان حكماى پيشين وپسين دقت آيين كرات اجرام اثيريه واجسام عنصريه‌دن مؤلف وملفف اولان كرهٔ عالمك كنه وماهيتن وشكل وهيئتن وترتيب اوضاع واطوارن وكيفيات حركات وسكناتن وسائر احوالنهانن كشف وبيان ايلدكلرنده ايكى مذهبه ذاهب اولوب جمهور حكمانك رأى رزين اصابتقرينلرى اوزره برين اختيار ايدوب انده قرار ايتملريله هيئت قديمه ناميله شهرت بولمشدر وبومذهب مختار اول هيئت قديمه‌در كه معرفت نفس وتفكر صنع بارى ايچون بومعرفتنامه بوارايه كلنجيه‌دك تحرير وبيان اولنمشدر * امامذهب ثانى يه‌ميل ورغبت ايدن فرقهٔ حكما رأيلرينه كوره ناردن عبارت اولان آفتاب عالمتابى جمله عناصرك اكملى وجميع اجرام واجسامك مركزى اولمق اوزره تاحاق وسط عالمده محاط وساكن وضع ايدوب طوب زمينى شمسيك حولنده سياره‌دن برى كبى متحرك ودوار وسمواتى برحال اوزره ساكن وبرقرار فرض واعتبار ايتمشلردر بعده بين الانام بورأيلرينه نظام وسداد واستحكام ويرمك ايچون سعى واهتمام ايتدكجه ساده‌دل اولان عوام انلره طعن وتشنيع طاشلرين اورر لردى زيرا كه انلر عوامك عقل وادراكنه مخالف ورؤيت ابصارينه مغاير اولان حركت ارضه قائل اولورلردى پس اجناس ناسدن انواع برودت وبغض وخشونت بولورلردى لكن بوجمله ايله بيله زمان قديمدن متأخرين ايامنه كلنجيه دكين سلك سنين وازمنه‌ده منسلك اولان قرونك جمله‌سنده حركت ارضك قائلى منقطع ومنعدم اولميوب افلاطون خمنشين دخى اواخر عمرنده حركت ارضه قائل وبورأيه ذاهب اولمشدر فعلى هذا تطاول ادوار ومرور دهور واعصار ايله امور ارصاد متوالى اولوب احوال فلكيات ضبطنه تقيد اولنوب متأخرينك زمانينده قوانين والات وارصاده زياده اهتمام وتجاريب ايدوب ومشاهدات والتزام ايله ضبط احوال افلاك نظام بولور اولدقجه بومذهب ثانى برمرتبه رواج بولمشدر كه اكثر متأخرينك مقبول ومرغوبى اولوب هيئت جديده ناميله شايع ومشهور اولمشدر حتى بورأيه ذاهب اولنلر هيئت عالمه تقليد ايله وسط بيوت وصوامعده چراغ ونار ايقاد واشتعال ايدرلر ايمش انجق غفلت اولنمسونكه احوال مرقومه‌يه اعتماد واعتقاد ايتمك امور دينيه ولوازم يقينيه‌دن دكلدر زيرا كه طوب عالم هرنه شكل وهيئتده اولورسه اولسون واجرام واجسامك تركيبى هرنه كيفيتده بولنورسه بولنسون وبوچرخ فلك هرنه تقريب ايله دونرسه دونسون همان عالمك حدوثنى انكاره مجال اولديغنه وبو هياكل بديع الاشكال بر صانع متعال جناب ذوالجلالك صنع بر كمالى بولنديغندن غير خيال امر محال اولديغنه اعتماد واعتقاد ايتمك لوازم دينيه وامور يقينيه‌دندر وحكمانك بوجهانى وجوه ايله سيرانى صانع جهانك عجايب صنعندندر وبوعالمه نه ظن ايله نظر اولنسه اول جهتله دورانى خلاق عالمك كمال قدرتندندر ﴿نوع ثانى﴾ هيئت جديده‌نك قواعدى آسان ومضبوط اولديغن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت جديده ديمشلردر كه ابتدا شمس منير بركوكب ثابت بولنمشدر كه مركز عالمده وسط اوزره اولمق محاط وساكن وضع اولنمشدر بعده شمسه قريب اولوب جرم شمسى حاوى بولنان دائرهٔ عطاردك دائرهٔ سيدر كه انده كوكب عطارد شمسك حولنده سير ودور ايدوب اوج آيده تمام دائره‌سنى قطع ايدر كورنمشدر بعده دائرهٔ عطاردى احاطه ايدن دائرهٔ زهره‌نك دائره‌سيدر كه زهرهٔ زهرا دائرهٔ مرقومه‌سنى سكز آيده تمام قطع ايدر بولنمشدر بعده دائرهٔ زهره‌يى محيط اولور بردائرهٔ واسعه اثبات اولنمشدر وكرهٔ ارض عنصر ماوهوا ايله محاط اولوب انلرله معا كوكب مثالى اول دائرهٔ واسعه‌يى برسنه تمامنده طى ايدر بيلنمشدر وبنه دائرهٔ عظيمهٔ مرقومه اوزرنده جرم ارضك حولنده دائرهٔ قمر تعيين اولنمشدر وقمر دخى ارضى كنديسنه مركز ايدينوب حولنده سير ودور ايدوب برآيده تمام كندى دائره‌سنى قطع ايدر بولنمشدر بعده دائرهٔ مريخ دائرهٔ عظيمهٔ ارضى محيط اولوب كوكب مريخ ايكى سنه‌يه قريب زمانده كندى دائره‌سنده بردوره‌سنى تمام ايدر بولنمشدر بعده دائرهٔ مريخى

احاطه

TBMM KUTUPHANESI

احاطه ایدن دائرهٔ مشتریدرکه کوکب مشتری اول دائرهٔ مخصوصه‌سنی اون ایکی سنده قطع ایدر مشاهده قیلنمشدر بعده دائرهٔ مشتری‌یی محیط اولان دائرهٔ زحلدرکه اول کوکب اول‌دائره‌سنی اوتوز سنده قطع ایدر حساب اولنمشدر وبوکواکبدن غیری دائرهٔ عظیمهٔ ارضده ذکراولندیغی وجهاوزره قمر ارضی مرکز ایدینوب حولنده سیر ودوران ایلدیکی مثالی درت کوکب مشتری‌یی وبش کوکب زحلی مرکز ایدینوب دردی مشتری اطرافنده وبشی زحل‌حولنده جولان ودوران‌ایدر کورنمشدر وبوکواکب تسعه متأخرین زماننده‌رصداولنمشدر واسماء جدیده‌ایله بونلره قمرجکلر تسمیه‌اولنمشدر وبوجمله‌دنصکره دوائرمرقومه‌نك جمله‌سنی محیط اولان فلك ثوابت سماء ذات‌البروجدن بیلنمشدر وانك نخن واسع الفضای لایعد ولایحصی کواکب ثوابتله مزین بولنمشدر وثوابت مرقومه‌دن هربری عظیم‌الجرم برشمس مانندی‌اولوب مرکزعالمده موضوع ومحاط آفتاب عالمتابك بیان اولنان طور وطرزی اوزره ثوابتدن هربرینك جرمی حولنده نجمه کواکب سیاره جولان ودوران اوزره اولدقلری رصد اوزره بیلنمشدر وبو مذهبه کوره هیئت عالمی تخیل ایچون وضع اولنان اشکال ودوائر بو فصلك ختامنه تأخیر اولنمشدر ﴿نوع ثالث﴾ آفتابك حولنده‌ارضك کیفیت‌جولان ودورانن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم‌اولسونکه اهل هیئت جدیده‌دیمشلردرکه اولا کرهٔ ارض کندی دائرهٔ عظیمه‌سی اوزرنده حرکتیله غربدن شرقه حرکت ایدوب دائرهٔ بروجی بهر یوم‌ترتیب اوزره قطع‌ایده‌رك تدحرج‌ایله کیدوب سنه‌تمامنده اول‌دائرهٔ‌عظیمه‌سنی تماما برکره دورایدر بیلنمشدر * وثانیا ارض‌اول حرکت سنویه‌سندن ماعدا بینه غربدن شرقه کندی محوری اوزرنده‌حرکت وضعیه‌ایله دورایدوب بهر یوم یکرمی‌درت‌ساعتده بردوره‌سنی تمام‌ایدر حساب‌اولنمشدر ولیل ونهارك تبدلی راست ارضك بوحرکت یومیه‌سندن بولنمشدر فعلی هذا ارض حرکت یومیه‌سیله غربدن شرقه حرکت ایلدیکندن بزه نسبت شمس وجمله کواکب حرکت یومیه‌ایله شرقدن‌غربه حرکت‌ایدر کورنمشدر وارضك بوایکی حرکتنك مثالی بودرکه برکرهٔ مجسمهٔ محیطهٔ‌الاستداره برصحرای مستوی‌السطحده القا اولنوب مدحرج فرض اولنسه اول کرهٔ‌مدحرجه ارل‌صحرای مستوینك طولا میدانی تماما طی ایدنجیه‌دك کندی محوری اوزره‌حرکت‌وضعیه‌سیله دورایدوب طولا تمدن خالی‌اولدیغی کبی کرهٔ‌ارض دخی کندی‌دائرهٔ‌عظیمه‌سنده غربدن‌شرقه حرکت وسیرایله فلك بروجك میدانی‌تمامیله قطع ایدنجیه‌دك کندی مرکزی حولنده کندی محوری‌اوزره دونوب‌مدام‌طولانور بولنمشدر چونکه ارض‌شمس ایله فلك بروج‌اراسنده‌واقع‌بیانمشدرپس ارض‌بروجك برینه محاذات‌ایلسه لاجرم اول‌وقتده شمس‌اول‌بروجك مقابلی‌اولازبرجکلور کورنمشدر مثلاارض‌حمل‌ایله شمس‌اراسنده بولنوب محاذات‌حاصل ایکن البته شمس آنك مقابلی‌اولان میزانده‌بولنمشدر کذلك ارض سرطانده اولدقده یعنی محاذات سرطانه کلدکده البته اول حینده شمس مقابل سرطان اولان جدی برجنده مشاهده اولنمشدر والحاصل ارض بروج شمالیه‌نك برینه محاذات ایدر اولدقده البته اول اثناده شمس دخی بروج شمالیه‌نك مقابلی بولنان بروج جنوبیه‌نك برنده کورنمشدر وعکسی دخی بوکا قیاس‌ایله بیلنمشدر وشمسك بروج‌شمالیه‌ده سکنز طقوز کورقدر زیاده زمان اکلنمسی ارضك بروج جنوبیه‌ده اول‌قدر زمان عوق اولمسندن بولنمشدر زیراکه ارض‌بروج جنوبیه محاذاتندن حرکت ایدرکن دائرهٔ سنویه‌سنی برمقدار توسیع ایتمکله دائره‌سنك نصف جنوبیسنده زیاده‌جه مکث ایتمك لازم کلور بیلنمشدر والله‌اعلم بحقیقة‌الحال ﴿نوع رابع﴾ کرهٔ‌ارضك محوری دائرهٔ سنویه‌سنك اوزرنده معدل‌نهارك محورینه‌موازی وقطبلری‌قطبلرینه محاذی اولدیغن وآنکله ساعات‌لیل ونهار مختلف اولوب فصول اربعه‌نك تغیر بولدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل هیئت جدیده دیمشلردرکه کرهٔ ارضك محوری دائرهٔ سنویه‌سنك اوزرنده کندی نفسنه ومعدل نهارك یعنی عالمك محورینه موازی وقطبلری قطبلرینه محاذی وضع اولنمشدر ومنطقهٔ ارض اولان خط استوا دائرهٔ سنویه‌سیله معدل نهارك سطحندن جنوب وشمالده بولنمشدر لیکن اکر محورارض دائره‌سی محوری کبی دائرهٔ بروجك محورینه‌موازی بولنسه‌ایدی دائما هربرده‌لیل ونهار برابراولوب اصلا برزمانده وهیچ برمکانده فصول اربعه‌نك تبدل وتعاقبی اولمزدی پس ارضك دائره‌سنك محوری عالمك محورینه موازی اولیوب دائرهٔ‌محورك بروجی کبی یکرمی‌اوچ بچق درجه تباعد

TBMM KUTUPHANESI

ايلر بولنمشدر وسطح معدله بروجهله ميل ايدر بيلنمشدركه انكله التمش التى بچق درجه زوايه سنى احداث ايدر بولنمشدر چونكه ارض محور عالمه فرض اولنان موازاتى دائما حفظ ايده رك هر آنده فلك بروجك برمحسوس ومخصوص اولان طرفنه متوجه اولهرق متحول كورنمشدر پس البته ارض اول حركت سنويه سيله اطراف شمسى دور ايدر اولدقچه تعاكس فصول ازمنهٔ معينه ده رجعت وعودت ايدوب تجربه قيلنمشدر وبونك شكل مسطحنده تخيل قيلنوب اويله فرض اولنمشدركه فلك ثوابت (ب ج دى) دائره سى اولوب ارضك دائرهٔ سنويه سى (وك اه) دائره سى اولوب انك ناحاق وسطنده شمس وضع اولنمشدركه پس مثلا فصل صيف اولدقده يعنى ارض جدى برجنه محاذى اولوب شمس انك مقابلى اولان برج سرطانده كورندكده ارض نقطه سنده وضع اولنوب ارضك محورى اولان (س م) خطى محور عالمه موازى قيلنمشدر ويكرمى اوچ بچق درجه دائرهٔ بروجك محورندن تباعد ايدوب ارضك دائرهٔ سنويه سنك سطحنه التمش التى بچق درجه سنده كه (وك ه) زاويه سى عندنده ميل ايدر بولنمشدر پس بوصورتده شعاع شمس ارضه عمود اولمق اوزره واصل اولور كورنمشدر لكن مركز شمسدن مركز ارضه خروج ايدن شعاع سطح ارضه دائرهٔ معدل ارضيده وصول بوليوب بلكه مدار سرطانده يكرمى اوچ بچق درجه دائرهٔ معدل نهاردن قطب شمالى سمتنه طوغرى بعيد اولمق اوزره واصل اولور بيلنمشدر وبوعلتدن آفتاب عالمتاب ارضك نصف شماليسنى بتمامه تنوير ايدوب بروج شماليه ده كورينور اولدقچه قطب جنوبى طرفنده بردرجه قدر ارضى ترك ايدر بولنمشدر بعده ارض ابتداى فصل خزانده (ا) نقطه سنه انتقال ايلدكده محور ارض اولان (س م) خطى كندى نفسنه ومحور عالمه موازات اوزره فرض اولنمشدر وبوحينده ارض اول حمله محاذى بولنوب شمس انك مقابلى اولان ميزانده كورنمكله مركز شمسدن مركز ارضه خروج ايدن شعاع كه محور عالمه عمود اولور بولنمشدر اول سطح ارضه دائرهٔ معدلك ابتداى برج ميزان اعتبار اولنان نقطه سندن واصل اولور مشاهده اولنمشدر وايكى بيله قطبك طرفلرنده اولان ارضه مساوات اوزره منسبط اولور بيلنمشدر بعده ابتداى فصل شتا ايرشوب ارض (ه) نقطه سنه كلديكى حينده هم (س م) محورينك موازاتى كما كان حالى اوزره قالوب شعاع شمس مدار جدى اراضيده عمود اسطح ارضه واصل اولمغله كرهٔ ارضك نصف جنوبيسنى بتمامه تنوير ايدوب قطب شمالى جانبنده بردرجه ارضى ترك ايدر مشاهده اولنمشدر بعده ابتداى فصل بهارده ارض حركت سنويه سيله نقطه سنه واردقده يعنى ابتداى ميزانه واصل اولدقده شمس اول وقتده حمله ده كورنمشدر پس مركز شمسدن مركز ارضه خروج ايدن شعاع سطح ارضه معدل نهارك ابتداى حمله ده واقع اولان نقطه سنه واصل اولور بولنمشدر وبوصورتده ينه ايكى بيله قطبك طرفلرينه مساوات اوزره نورپاش اولور بيلنمشدر ليكن بوتقدير جه ارضك منور سمتى شمسه متوجه بولنمغله بزلره ظاهر اولمز زيرا كه برخارج شكل مرسومده بولنمشلردر پس هيئت جديده يه كوره ليل ونهارك تعاقب وامتدادى وفصول اربعه نك تبدل واختلافى وايكى قطب التنده عرض تسعينك ليل ونهارى بوطريق ايله بيلنمشدر والله اعلم

﴿نوع خامس﴾ هيئت جديده نك قواعدى رسوخ بولوب معتبر اولديغن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت جديده ديمشلردركه ارضك دائرهٔ سنويه سنه محاذى بولنان فلك ثوابتك مثلا (ب ج) نقطه سنه ياخود (دى) قطعه سى بزه غايت بعيد اولديغندن برنقطه قدر كورنمشدر پس بوندن البته لازم كلورکه محور ارض كندى دائرهٔ سنويه سنك هرقنغى نقطه سنده بولنورسه فلك ثوابتك دائما بعينه برنقطه سنه متوجه اولمش كورينه وارتفاع قطب ارضى دائما بعينه برجانبه وفوق رأسمزده اولان بعينه برکوکبه وبرمقداره نظرايله ظاهر اولمش بولنه كرچه ارض فى الحقيقه فلك بروجده يعنى كندى دائرهٔ سنويه سنده بولنان حركت سنويه سيله كاه اوكوكبه كاه بوكوكبه وكاه جنوبه وكاه شماله زياده قريب اولورسه ده حالبوكيم بزدن بك بعيد اولان فلك ثوابته نسبتله ارضك دائرهٔ سنويه سى انچق برنقطه قدر كلمشدر پس ارضك فلك ثوابتدن بعد وقربى فرق اولنمز اولمشدر وقوت وقدرت الهيه ده نهايت تعيين ايتمكه جسارت ايدنلرك عندنده امر مزبور زياده سيله بعيد وغريب ايسه ده امعان نظر برله ملاحظه اولنسه فى نفس الامر مستبعد دكلدر وبوهيئت جديده نك اقتضاسى اولان حركت ارضى استبعاد ايدوب قبول ايتمنلره فكر وملاحظه لازمدركه هيئت قديمه نك دخى بوندن زياده نيچه اموری استبعاد اولنور بيلنمشدر

TBMM KUTUPHANESI

جمله دن بری محرك اولك یعنی فلك اعظمك كمال وسعت وعظمتیله اول عجیب وغریب سرعتیدركه انكله بهر یوم شرقدن غربه اولان دورنی تكمیل ایدر بیلنمشدر وبری دخی فلك اعظمك یكرمی درت ساعت مدتده كندی درونندهٔ محاط اولان افلاكك حركتلری وحركتلرنده بولنان سرعتلریدركه هر بری فلك اعظمه مخالفت ایده رك كندی طبیعتلری مقتضاسنجه غربدن شرقه حركت ایلركن بنه فلك اعظمه تبعیتله بهر یوم شرقدن غربه بركره حركت دوریه لرین تمام ایدرلر دینلمشدر حالبوكیم برتفنك قورشونی سیرنده بولنان سرعتدن اول حركت یومیه ایله محرك اولك منطقه سنده اولان سرعت اوچیوزبیك قات زیاده وشدید اولمق لازمدركه تاكیم مدت مزبوره ده بردوره سین تكمیل ایتمك ممكن اوله پس اول جرمی كبیر اولوب سطح محدبنك شكلی هنوز معلوم اولمیان فلك اعظمك درونندهٔ بولنان افلاك عظامك كندیلرینه نسبتله برحبه وبرنقطه قدر اولان ارضك حولنده دوران وطیران ایتملرندن بوشكل كری اولوب حركته زیاده مستعد اولان جرم صغیر ارضك شمس عظیم اطرافنی سنه ده بركره دوران ایتمسی قتی چوق مرتبه آسان ولایق اولوب حقیقت حاله مطابق ونفس الامره موافق كلوب عقل سلیمه یقین اولمشدر وكرهٔ ارض اول دائرهٔ سنویه سنده حركت ایدر اولدقجه محوری موازات مذكوره سنی حفظ ایدر دینلدیكی اویله دیمك دكلدركه محور ارض اصلا بروقتده وهیچ برجهتله وضعنی تبدیل ایتمیه زیرا كه محور ارض بردخی بغایت بطیء اولان حركتله بركونه متصف اولور كه یكرمی بش بیك وسكز یوزاون التی سنهٔ شمسیه ده فلك بروجك حولنده بردائره رسم ایدر بولنمشدر وارضك بوحركتندن لازم كلور كه دائرهٔ منطقهٔ بروج ایله دائرهٔ معدل نهارك محل تقاطعلریكه نقطهٔ مساوات لیل ونهار بولنمشدر اول ایكی نقطه خلاف توالیٔ بروج اوزره یعنی شرقدن غربه انتقال ایدرلر وبوحركته انكچون تقدم مساوات لیل ونهار اطلاق اولنمشدر پس كواكب ثوابتك توالیٔ بروج اوزره یعنی غربدن شرقه اولان حركتلرینك ظاهر اولمسی ونقطهٔ مساوات لیل ونهاردن شرقه طوغری بولنان بعدلرینك ازدیاد بولمسی ارضك بوحركتندن نشئت ایدر بیلنمشدر وارضك بوحركتی نسق واحد اوزره اولمیوب مشوش بولنمشدر زیرا كه ثوابتك توالیٔ بروج اوزره بولنان حركتلری كاه یوزسنه ده بردرجه وكاه یتمش سنه ده بردرجه وكاه التمش التی سنه ده بردرجه مقداری معاینه قیلنمشدر پس محور ارض شمالدن جنوبه وجنوبدن شماله یالكز یكرمی درت دقیقه مقداری حركت ایدر بولنمشدر اویله كه محور ارضك طرفی بومقوله بوكك وصارمشق حركتله بروكك وصارمشق دائره احداث ایدر تخیل وفرض اولنمشدر والله اعلم بحقیقة الحال

﴿نوع سادس﴾ هیئت جدیده یه نسبتله خمسهٔ متحیرهٔ سیاره نك كیفیت بطؤ واقامتن وماهیت رجعت واستقامتن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونكه اهل هیئت جدیده دیمشلردركه كواكب سیاره دن خمسهٔ متحیره ده بولنان بطؤ واقامت ورجوع واستقامت بورأی جدیده كوره فلك تدویره محتاج اولمیوب سهولتله بیلنمشدر زیرا كه خمسهٔ متحیره نك اقامت ورجعت كی احوال مختلفه سی انجق بزم ارض متحركه ده بولنوب كواكب مذكوره یه ناظر اولدیغمزدن انلرنزه كاه بطؤ ایله وكاه اقامت ایله وكاه رجعت ایله متصف كورنمشدر والافرضا مركز عالم اولان شمس اوزرنده بولنش اولیدق ابصار مزه بومقوله خیالات اصلا كورنمز اولوردی زیرا كه انلرك حركات ودورانی متشابه ویكسان بولنمشدر تتكیم مقدمجه بیان اولنمشدركه عطارد ایله زهره شمسك حولنده اولان دائره لرینی ارضدن مقدم قطع ایدرلر وارض دخی حول شمسده بولنان دائرهٔ سنویه سنی كواكب ثلاثهٔ باقیه دن یعنی مریخ ومشتری وزحلدن مقدم طی ایدر وبوعلتدندركه عطارد ایله زهره كاهجه شمس ایله ارضی آراسنده وارض بینه شمس ایله كواكب ثلاثه میانده واقع اولورلر اما ثلاثهٔ علویه نك بیانده فرض ایده رزكه شكل مسطحنده شمس الف نقطه سنده اولسون وارضك دائرهٔ سنویه سی (ب هـ ج ت ل) دائره سی اولسون مثلا دائرهٔ مریخ دخی (ط دق ری ب) دائره سی اولسونكه مریخ بودائره نك برقوسنی قطع ایدنجیه دك ارض كندی دائره سنده اولان دورنی تمام ایدروبعده فلك ثوابت (م ف ك ن) دائره سی اولسون پس امدی دیرزكه ارض (ل) نقطه سنده ومریخ (ط) نقطه سنده بولندقلری وقتده كوكب مریخ دائرهٔ ثوابتدن (م) نقطه سنده كورینور بعده ارض (ل) نقطه سندن (ب) نقطه سنه وكوكب دخی (ط) نقطه سندن (د) نقطه سنه انتقال ایتسونلر اویله كه ارض كوكب ایله شمس اراسنده قریب اولمق اوزره انتقال ایدر وبووقتده كوكب دائرهٔ ثوابتدن (لا) نقطه سنده معاینه اولنور پس بوصورتده

بروجك ترتيبنه كوره اولان حركتك (م) نقطه‌سندن (لا) نقطه‌سنه تعجيل ايتمسى مشاهده اولنوب سرعت واستقامت دينلور بعده چونكم ارض (ب) نقطه‌سندن (ه) نقطه‌سنه وكوكب (د) نقطه‌سندن (ق) نقطه‌سنه وارر بوحينده بنه (لا) نقطه‌سنده محسوس اولوب بطؤ واقامت اولى حاصل اولور بعده ارض (ع) نقطه‌سنه وكوكب (ر) نقطه‌سنه واردقلرنده اول وقت بنه كوكب (ف) نقطه‌سنده بولنور پس ترتيب بروجك خلافنه رجعت ايتمش كورينور البته بوصورتده اولان حالنه رجعت تسميه اولنور بعده ارض (ج) نقطه‌سنه وكوكب (ى) نقطه‌سنه واصل اولدقلرنده بوحينده بنه كوكب (ف) نقطه‌سنده مبصر اولوب اقامت ثانيه وبطؤ ثانى حاصل اولور بعده ارض (ت) نقطه‌سنه وكوكب دخى (ب) نقطه‌سنه انتقال ايلدكلرنده كوكب (ن) نقطه‌سنده كورينور ترتيب بروج اوزره حركت ايدر بولنوركه استقامت وسرعت دينلور فعلى هذا مشترى وزحلك استقامت واقامت ورجعتلرى يعنى اقبال وسكون وادبارلرى بومنوال اوزره بيلنور واما سفليين كه عطارد له زهره در بو ايكيسى شمسه ارضدن زياده قريب اولمغله كندى دائره‌لرينى ارضدن اسرع قطع ايلدكلرندن ارض ايله شمس اراسنده توسط ايدوب كاه سرعت واستقامت وكاه بطؤ واقامت وكاهيجه دخى رجعت ايدر كورينورلر امدى فرض ايده‌رركه ارض كندى دائره‌سنده اولان (ت ب ج دى ف) قوسنى قطع ايدنجيه‌دك مثلا عطارد كندى (لل م نط) دائره‌سنى تماميله طى ايدر پس ديرركه ارض (ت) نقطه‌سنده وكوكب عطارد (ل) نقطه‌سنده اولنجه البته عطاردك دائرهٔ ثوابتدن (ه) نقطه‌سنده كورينور بعده ارض (ب) نقطه‌سنه وكوكب (ل) نقطه‌سنه واردقده بو وقتده كوكب دائره ثوابتدن (ب) نقطه‌سنده نمايان اولور پس بوصورتده توالىٔ بروج اوزره كورينن حركت عاجله‌سنه سرعت واستقامت دينلور چونكه ارض (ج) نقطه‌سنه وكوكب (م) نقطه‌سنه واصل اولدقلرنده بنه كوكب (ب) نقطه‌سنده كورينور البته بوحاله بطؤ واقامت اولى حاصل اولور بعده ارض (د) نقطه‌سنه وكوكب (ن) نقطه‌سنه واردقلرنده بوحينده كوكب دائرهٔ ثوابتدن (ق) نقطه‌سنده مشاهده اولنور البته بووقتده ترتيب بروجك خلافنجه رجعت ايدر كورينور پس بوصورتده بولنان حالته رجعت تسميه اولنور بعده ارض (ى) نقطه‌سنه وكوكب (ط) نقطه‌سنه واصل اوليجق كوكب بنه (ق) نقطه‌سنده محسوس اولوب اقامت ثانيهٔ بطؤايله حاصل اولور بعده ارض (ف) نقطه‌سنه وكوكب بنه (ل) نقطه‌سنه ايرشنجه بوحاله كوكبك كندينى دائرهٔ ثوابتدن (ع) نقطه‌سنده كورينور چونكه بوانشاده بنه توالىٔ بروج اوزره حركت ايدر بولنور پس بوحاله استقامت وسرعت دينلور وبوتفصيل كه عطارد حقنده تصوير اولنمشدر زهره حقنده بعينه هم جارى بيلنمشدر انجق فرقى بودركه بوتبدلات انده بطيجه بولنمشدر زيراكه زهره عطاردن زياده زمانده كندى دائره‌سين طى ايدركورنمشدر نكيم بالاده بيان اولنمشدر وبو فصلده تحرير اولنان تفصيل وتقرير بو هيئت جديده‌يه بلكه پك قديمه‌يه نمونه اولمغه كفايت ايتمكله امدى بومذهبه توجه ايدن اسئله واجوبه تحريرينه مباشرت قيلنمشدر ﴿نوع سابع﴾ بوهيئت جديده اهانه توجه ايدن اسئله واجوبه‌يى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل هيئت جديده‌يه استنادا اصول دين ورصد وهيئته متعلق اولان قوانين ايله ابتدا بويله اعتراض اولنمشدركه بورأى جديد تعبير اولنان تخيلات كتب سماويه‌نك قنى چوق منطوقاتنه مخالفدر وهر شيئكه حالى وشانى بويله اوله اصلا بروجهله كندينه رغبت والتفات اولنمغه حقيق وشايسته دكلدر * امدى بورأى جديد تعبير اولنان تخيلاته دخى اصلا بروجهله رغبت والتفات اولنمق لايق وسزا دكلدر جوابنى دخى كبراده ترديد ايده‌رك بويله ويرمشلردركه نفس الامر اولمق اوزره رغبت والتفات اولنمغه حقيق وشايسته دكلدر دينلورسه هرنقدركه مسلم اولورسه‌ده قطعا فائده‌سى يوقدر وفرضى اولديغى اعتبارايله‌ده اصلا رغبت والتفاته لايق وسزا دكلدر دينلورسه ممنوعدر وصغراده هم تكلم ايدرك بومنوال اوزره جواب ايتمشلردركه ارض بوهيئت جديده‌يه كوره دخى حدذاتنده حركت ايله متصف اولميوب حقيقتده متحرك اولان كندينى يعنى ارضى احاطه ايلين اول مادهٔ لينه‌دن اولان كرادر زيراكه ارض اول كرادى اولان مادهٔ لينه‌نك اجزاء معينه‌سى ميانده دائما محاط اولوب همان داخل سفينه اولان كسه‌نك سفينه ايچنده ساكن اولديغى كبى ارض دخى ذكر اولنان مادهٔ لينه‌نك اجزاء معينه‌سى ايچنده دائما ساكن اولوروبردخى بوطرزايله جواب ويرلمشدركه امور دينيه وحلقيه‌يه متعلق اولمدقلرى تقديرده

TBMM KUTUPHANESI

مجرد رؤيتمزه كوره قتى چوق احكام كتب سماويه ده ايراد اولنمشدر ازجمله توراتده قمره بيوك سراج تسميه اولنديغى واردر مع هذا كه واقعه نظر ايدر اولديغمزده قمر كواكب سائره دن اصغر اولديغندن غيرى نورنى دخى شمسدن اخذايدر بولنمشدر وبردخى ارض دائما ساكندر حكمى كه مجلدات توراتده شرح اولنمشدر مقصود اولان معنى ايله حق وكرچكدر زيرا كه بوسوزك اول محلده ابتداسى بويله در كه تكوينك برى كيدر وبرى كلور بويله اولنجه تمام كلام بودر كه ارض دائما ساكندر پس قرينهٔ سباق وسياق ايله ارض دائما ساكندر ديمك ارض دائما بعينه باقى قالوب من حيث المجموع تبدل وانقلابدن مبرادر هرنه قدر كه بعضا كندينسدن فى الجمله كون وفساد واقع اولورسه ده ديمكدر وكتب سائره نك منطوقى بومعنايه ارجاع اولنمشدر زيرا كه ارض مجموع اعتباريله اصلا نه طاغيلور ونه بركونه فسادى قبول ايدر ديو جواب ايتمشلردر * وبوندنصكره قوانين رصد وهيئه استناد وتشبث ايله بومذهب اهلنه اعتراضات اولنمشدر كه اكر ارض مركز عالمدن بعيد اولوب كندى دائرهٔ سنويه سنده حركت ايدر اولسه ايدى مثلا قطب شمالينك ارتفاعى هرزمان براسلوب اوزره قانمزدى وسمت رأسمزده بولنان كواكب دائما ظاهر اولمزدى وهر وقتده فلك ثوابتك برنصف معينى بزه مقابل كلمزدى واوج ايله حضيض دخى بومنوال اوزره تعين بولمزدى وبونلرك جوابلرك دخى بويله اولمشدر كه ارض منوال محرر اوزره حركت ايتديكى تقديرجه قطب شمالينك ارتفاعى هرزمان براسلوب اوزره اولوب وسمت رأسمزده بولنان كوكب دائما ظاهر اولور وكرهٔ فلكك برمعين نصفى يعنى بروج ستهٔ معينه سى تماميله هروقتده بزه مقابل كلوب منظور مز اولور شوقدر واردركه دائما ارضك برمعين قطعه سنده ثبات واقامتمز شرط ولازم كلور چونكه مقدما ديديكمز كبى فلك ثوابت بزدن اولقدر بعيددركه اكا نسبتله ارضك دائرهٔ عظيمهٔ سنويه سى برنقطه قدر كورينور وچونكه محور ارض محور عالم ايله دائما موازاتده بولنور پس احكام ثلاثهٔ مذكوره يه كوره دائما ارضك برمعين قطعه سنده ثبات واقامتدن اولمز انكچون شرط اولنمشدر كه قطب شمالينك دائما نهج واحد اوزره اولان ارتفاعى بزم رؤيتمزه كوره بولنمشدر وارضك دائما برمعين موضعنده اولديغمز زمانده بر قراردە كورنمشدر يعنى شرط مذكوره بزم ايچون بولنان افق معينى وفوق رأسمزده اولان نقطهٔ معينه يى غائب وتبديل ايامديكمز وقتده بولنمشدر زيرا كه مثلا شمالدن جنوبه طوغرى ويا جنوبدن شماله طوغرى كرهٔ ارض اوزرنده حركت ايدوب مكان معينمزى سمت رأسمزده بولنان نقطهٔ معينه يى تبديل ايلديكمز زمانده البته بزه فلكك بربشقه قطعه سى ظاهر اولوركه مقدما انى بزاصلا كوره مزدك واكا بدل مقدما كورر اولديغمز قطعه سى بزه بالكليه مختفى اولور وقطب مذكورك ارتفاعى وسمت رأسمزده اولان كواكب دخى متبدل اولوراما اوج ايله حضيضك تعينلرى لزوميله اولان معارضه بويله مقابل اولنمشدركه وجه مذكور اوزره ارض اول دائرهٔ سنويه سنده بروج جنوبيه محاذاتنده حركتده ايكن دخى شمسدن بعيد اولمق وضعنى بولمغه اوج حاصل اولور وبروج شماليه محاذاتنده حركتده ايكن يه شمسه قريب اولمق وضعنه كلدكده حضيضى پيدا اولور وبوهيئتك اوج وحضيضى احكامى بعينه احكام هيئت قديمه كبيدر انجق فرقى بودركه اندەبعد وقرب حركت شمسدن وبورأيه كوره حركت ارضدن بولنمشدر واندەمتبدل اوج وحضيض حركت فلك بروجدن وبونده يه حركت بطئيهٔ ارضدن بيلنمشدر وبوندنصكره بواجوبه نك مبناسى بولنان مقدمه يه اعتراض اولنمشدركه فلك ثوابتك بزدن تااول مقدارى مسافهٔ بعدى كه انكله دائرهٔ عظيمهٔ سنويهٔ ارض برنقطهٔ ارض بر نقطه قدر كورينه اينانلميه جق مرتبه ده مستبعد بولنمشدر وبواعتراضه بويله جواب اولنمشدر كه چونكه استبعاد مذكور ايله عدم تصديق بر محكم سنده مستند دكلدر ومع هذا صغراى مذكوره ايله مقصود اصليمز بولنان احوال افلاكك نظامى اثبات اولنمشدر پس بومقوله فنونده بونك كبى استبعاد اولنه جق امور قتى چوق بولنمشدر انكچون ضرر ويرمز دينلمشدر والله اعلم بالصواب ❊ نوع ثامن ❊ بوهيئت جديده اهلنه استناد قواعد طبيعيات ايله اولان معارضات واجوبه لرين بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه بوهيئت اهلنه قواعد طبيعياته دخى استناد ايله بوسياق اوزره اعتراضات اولنمشدركه اسفل امكنه مركز عالمدر واسفل اجسام اولان ارض ساكن اولمق انسب والزمدر وبوندن غيرى اكر ارض متحرك اولسه ايدى البته حس اولنوردى وابنيه واشجارك دخى باشلرى

TBMM KUTUPHANESI

اشاغه كلوب بيقلورلردى واجسام ثقيله يوقاريدن اسفله عمودا نزول ايده‌مز اولورلردى زيرا كه استقامتله
واره‌جق اولدقلرى نقطه‌لر سطح ارض ايله معا حركتده اولوردى وقوشلر هواده اوچارايكن چونكه ارض
انلرك لانه‌لرين آلوب معا كتورور پس انلر لانه‌لرين بردخى نه‌وجهله بوله بيلورلردى وبوندن غيرى جانب غربه
طوغرى آنلوب مدحرج اولان طوپ نسنه‌نك حركتى طرف شرقه طوغرى مدحرج اولديغى زمانده بولنان
حركتدن پك چوق بطئ اولورلردى والبته غرب سمتنه آتيلان شرق جانبنه آتيلان اوقدن پك چوق زياده منزل
آلوردى زيرا كه اوق غربه كيدركن غربدن شرقه كلن ارضك سطحى انى استقبال ايتمكله اول اوقك سطح
ارضدن طى ايتديكى مسافه قتى چوق اولوركه انك شرقه كتمسنده بوسرعت اولمزدى پس بواعتراضاتك
فردافرداجوابلرى بويله ويرلمشدركه ارض اسفل امكنه‌ميدر دكليدر هنوز مثبت ومبين دكلدر اما ادله اثبات
مذموم ومردوددر وبوندن ماعدا طبيعت ارضه نظراولندقده سائر كواكبدن اثقل اولمسى دخى هنوز معلوم
دكلدر بلكه اسفل واعلا اولمرى بزه قياس ايله بولنمشدر كرچه احجار عظيمه واجسام ثقيله ارضدن
مفارقت ايتدكارى حينده ينه ارضه عودت ورجوع ايدرلرسه‌ده لكن كرهٔ ارض همان برجسم ثقيل كبى
كندى محلندن حركت ايلمز اولمق لازم كلز * وينه جواب اولنمشدركه بزارض ايله بيله اول مادهٔ لينهٔ مذكوره
ايچنده محاط اولوب صو كوتورنديسى مثالى ارض ايله معا حركت ايدر اولديغمزدن حركت ارضى حس
ايده‌ميزوابنيه واشجارك منهدم ومنقطع اولمدقلرى دخى بوندن معلوم اولور بلكه بودليلدن بونلرك قيام وثباتى
لازم كلور وارض ساكن اولسون ياخود مادهٔ لينه ايله متحرك اولسون جسم ثقيلك يوقارودن اشاغى طوغرى
عموداً نزولنه برمانعى يوقدر چونكه ثقيلك نزولى حركتدن غيرى مادهٔ لينهٔ مذكوره‌نك حركتندن دخى حصه
مند اولمسى محققدر وبو عينيله اول طاش كيدركه سفينه‌نك سرنى سرندن دينه طوغرى القا اولنمشدر
زيرا كه بومقوله طاشك يوقارودن اشاغه آتلديغى حالده سرنك دينه‌دوشمسى تجربه ايله بيلنمشدر سفينه
ساكن اولسون ياجارى اولسون وبوكادخى بعينه سبب طاشك نزولندن غيرى سفينه‌نك حركتندن دخى حصه
داراولمسيدر بلكه بوخصوصده طوغريسى بودركه نه جسم ثقيلك ونه حجر مذكورك نزولى دينلن حركتى
قطعا مستقيم دكلدر بلكه برخط مقوس رسم ايده‌رك حاصل اولور كرچه بزم رؤيتمزه كوره‌كه درون سفينه‌ده
يوز عمود تخيل اولنورسه‌ده بوبعينه بوكا بكزركه بركيمسه بر سفينه‌نك كورتهسندن سرنى دينه برطاش
آتدقده طوغرى حركتله نزول ايتديكنى معاينه ايدر لكن خارج سفينه‌دن يعنى كنار دريادن نظر ايدنلره
اول طاشده ايكى حركت محسوس اولوركه بريله عمودا نزول ايدر وبريله دخى حركت سفينه‌يه متابعت ايدر
اويله‌كه اول ايكى حركتيله برآكرى خط رسم ايلديكن مشاهده ايدرلر بويله اولنجه همان بحرده حركت مادن
ماهيلر حصه‌مند اولدقلرى كبى قوشلردخى حركت هوادن حصه‌داراولملريله لانه‌لرندن مباعدت ومفارقتلرى
لازم كلز وشرقه طوغرى آتيلان كرهٔ مدحرجه‌نك حركتى اسرع اولمز وغربه طوغرى آتيلان اوقك مسافهٔ
منزلى شرقه آتيلاندن زياده بولنمز ﴿نوع تاسع﴾ بوهيئت جديده‌يه كوره افلاكك طبايع عدادنى بيلديرر
(اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل حكمت طبايع فلكياتده يعنى مادهٔ افلاكده اختلاف ايدوب هيئت
قديمه‌يه راغب اولنلر بالاده بيان اولنديغى اوزره مادهٔ اجرام اثيريه اجسام مصمته يعنى حجم وصلابت وصفوت
وشفقت اوزره اولوب افلاكده تموج وتذبل وتكاثف وتخلخل وخرق والتيام اولميوب حركاتنده تشدد و تضعف
ورجوع وتوقف وجيزلرندن خروج وتخلف ايتمزلرايمش ديمشلردر وبوهيئت جديده‌يه قائل ومائل اولانلر
سماواتك موادندن حجم وصلابتى سلب ايدوب طبايع افلاكى مايعه ولينه درو خرق والتيام قبول ايدر اجرامدر
ديمشلردر وبومذهب جديده كوره عدد سموات اوچه منحصر بولنمشدر اولكى سماء جميع سيارات وعناصردن
عبارت اولان هيئت مذكوره‌در وايكنجى سما بزه ظاهر اولوب مشاهده ايلديكمز فلك ثوابتدر واوچنجى
سما فلك ثوابتك ثخنى مسافه‌سى هرنه‌قدر واسع ايسه‌ده ماوراسنده فلك مزبورى محيط برفلك عظيم الشان وبى
حدوبى پايان اولمسى تحقيق ويقين اولنوب اهل سعادت ايچون آرامكاه تعيين قلنمشدر وبوهيئت جديده‌نك
هيئت قديمه‌يه مطابق جميع قواعد واحكامى استحكام بولوب بش يوز يبلدن بوآنه كلنجيه‌دك مقبول متأخرين
بولنمشدر امابزم مرادمز ومقصودمز اولان معرفت صانعه وسيله بولنان عالم انسانه آينه وضع

TBMM KUTUPHANESI

اولنان عالم کبیری بو وجهله بوجهتدن دخی سیران ایچون بو مقدارجه تحریر وبیان ایله اکتفا قیلنوب سعادتنامه مزدن دخی بدایع وصنایع تفکر وتذکره هادی وبادی اولمق ایچون اون التی رباعی تحریریله بو فصل ختم اولنوب اشکال موعوده رسم اولنمق مناسب کورلمشدر

رباعیات

خلق ایلدك ای خدا بو عبرتکاهی
افلاك وعناصر وبو شمس وماهی

قرآنده دیدك قم وجه اللهی
الهی ارنا الاشیاء کماهی

افلاك وعناصر وموالید ای دل
اجسام وطبایع وصوردر هپ بیل

چون عالمدر حکیم صنعی شامل
پس هیئت عالمی تفکر خوش قیل

افلاك ایله دور ایدر کواکب هرآن
تأثیر ایدوب امتزاج ایدر بر ارکان

درت طبع مخالف اولسه ممزوج ای جان
معدنیله نبات اولور وحیوان انسان

حقی بو جهانی بیل کتاب حکمت
افلاك وعناصری حروف وقدرت

ترکیب وموالید وکلام عزت
فهم ایت کلمات ربی آل چوق عبرت

بولان کلمات ربیدن معنایی
هیچ اولمز اوحرفکیر وقور غوغایی

طوبی اکا کیم او فهم ایدر اشیایی
نه کوروب ایشتسه یاد ایدر مولایی

حقی دیله کل قیلمه هوس دنیایه
امواجی قویوب کندیکی صال دریایه

باق بو کلمات رب اولان اشیایه
خوش بو کلماتی آکله طال معنایه

بر بحر نه اکسیلور نه ارتار اصلا
امواجی کلور کیدر او بحره وصلا

عالمکه اوموجلر کیدر مثلا
قالمز ایکی آن ایچنده باقی فصلا

حقی حق ایچون ویر اهلنه دنیایی
ادنایی اونوت سورسن اول اعلایی

امواج ایله بوش یورمه بول دریایی
یوغ اکله بو ماسوایی بیل مولایی

حقی انی ایسته بیل جهانی فانی
بول موت ارادیده بحیات جانی

موتوا قبل ان تموتوایی طانی
دنیاسنی ترك ایتمدن سن ایله آنی

آه صومله باغلسم دهانی هانی
عقل اوقوسه نسخهٔ جهانی هانی

دیل بیلسه او معنیٔ نهانی هانی
جان بولسه او جان جانی هانی هانی

آه صمتله باغاسم دهانی هانی
دل سویلسه دیکلیم نهانی هانی

جان کورسه او معنیٔ جهانی هانی
عشقیله بولیدم آنی هانی هانی

بر بیلدم ایکی جهانی مغرور اولدم
احکام مراتبن قویوب دور اولدم

چون حالله وحدت وجودی بولدم
پس حفظ مراتبیله مسرور اولدم

هپ وارلغی بر بانجه شادان اولدم
احکام مراتبنده نادان اولدم

چون بیلدیکمی کوروبده حیران اولدم
هر مرتبه‌ده مطیع فرمان اولدم

توحیدی وجوده چونکه همراه اولدم
احکام مراتبنده کمراه اولدم

چون ذوق شهوده ایردم آکاه اولدم
هر مرتبه‌سنده خوش مع‌الله اولدم

ظنمجه یقین وصدقله صدیقم
توحید وجود ایله طولو تحقیقم

هر مرتبه‌ده چون وجود ایدر حکم دکر
پس حفظ مراتب ایتسم زندیقم

بیل وحدت عالمی که عرض حقدر
اول شه که غیوردر بو سر مغلقدر

اسرار جهانی سویلیان احمقدر
حفظ ایدنی حفظ ایدن شه مطلقدر

TBMM KUTUPHANESI

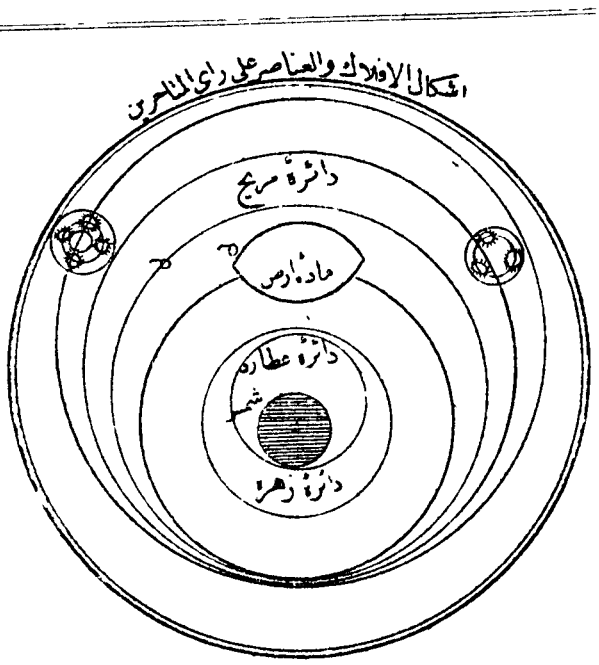

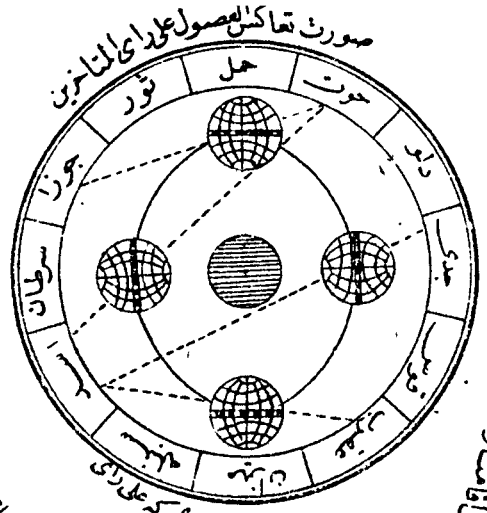

صورت اقامت واستقامت وزجعت سفلين على راى المتاخرين

صورت تشويش اكره على راى المتاخرين

صورت اقامت واستقامت وزجعت علويه على راى المتاخرين

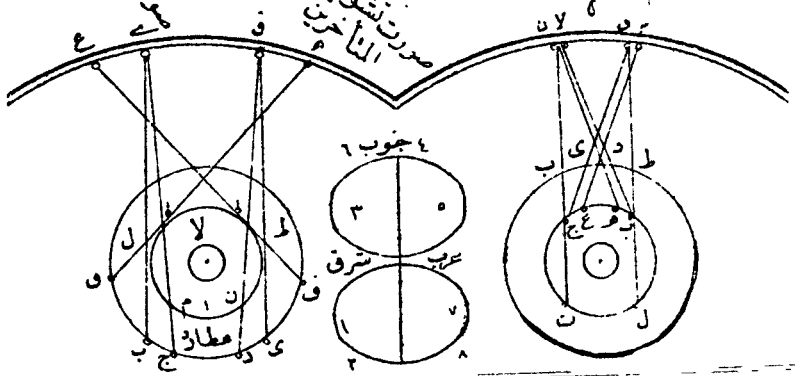
ه
ز
ح
ط
ى
ك
ل
م
ن
س
ع
ف
ص
ق
ر
ش
ت
ث
خ
ذ
ض
ظ
غ
ا
ب
ج
د
هـ
و

﴿فصل عاشر﴾ كيفيت تكون كائنات مركباتى يعنى اجسام مركبات تامه اولان موالید ثلاثه یی که معدن ونبات وحیواندر جمله سنی یدی نوع ایله بیان وعیان ایدر ﴿نوع اول﴾ طبیعیاتدن بولنان جمیع کائنات مرکباتك اصول وموادنی ومرکبات تامه نك اجناس وانواعنی اجمالا بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه عالم کون وفساد ایچنده حادث اولان کائنات جوسماء وموالید ثلاثه باجمله آباء علویه نك امهات سفلیه ده بولنان تأثیراتی نتیجه سیدر یعنی درون فلك قمرده وجوده کلن اجسام مرکباتك تامه سی وغیر تامه سی باجمله کواکب سبعهٔ سیاره نك عناصر اربعه ده اولان تأثیراتندن حاصلدر وسبعهٔ سیاره ایسه لیل ونهار امر حقه مطیع ومسخردر وجمله سی انك حول وقوتیله متحرك ومؤثردر نتکیم نظم کریمنده بیورمشدر (والشمس والقمر والنجوم مسخرات بامره ألالهالخلق والامر تبارك الله رب العالمین (بیت)

چون یدی اردن مدام حامله در چارزن * طفل موالیدهم طوغمه ده در دمبدم * ودخی عناصر اربعه که نار وباد وآب وخاکدر بودردنك بری بریله امتزاج وازدواجندن حاصل اولان اجسام مرکبهٔ تامه نك یعنی موالید ثلاثهٔ مرقومه نك اولکیسی جنس معدندرکه انواع احجار دخی آندندر وایکنجیسی جنس نباتدرکه انواع اشجارهم آندندر واوچنجیسی جنس حیواندرکه بونوع انسان دخی آندندر وعناصر اربعه ابتدا ادخنه وبخارات وعصاراته استحاله وتبدل ایدر اما ادخنه لطائف ارضدرکه تسخین شمس ایله هوایه صعود ایدوب انکله مختلط اولور واما بخارات لطائف میاه بحار وانهاردرکه بنه تسخین شمس ایله هوایه چیقوب انکله ممتزج اولور وبخار ودخاندن مرکبات غیر تامه تکون ایدرکه بالاده بیان اولنان کائنات جوسمادر واما عصارات میاه ثلوج وامطاردرکه باطن ارضه منجذب اولدقده اندہ اجزاء ارضیه ایله مختلط اولسیله غلیظ اولور بعده عمق ارضه سرایت ایدن حرارت شمس اول عصارات غلیظه یی محرا طبخ ایدوب مادهٔ معدن ونبات حیوان ایدر وبواوچ مولود انجق بری برینه ترتیب عجیب ایله متصل اولوب نظام لطیف ایله صورت بولمشدر * تعالی صانعها عما یقول الظالمون * پس بوکائناتك ابتدای مراتبی تراب کثیفدر وانتهای نفس طاهره درکه غایت لطیفدر زیراکه معادنك اولی تراب ومایه وآخری نباته متصلدر ونباتك اولی معدنه وآخری حیوانه متصلدر وحیوانك اولی نباته وآخری انسانه متصلدر ونفوس انسانیه نك اولی حیوانه وآخری نفوس ملکیهٔ طاهره یه متصلدر وکمالی انده حاصلدر (نظم)

بو کائنات جهان هپ تبدل ایلر امید	سمادن ارضه دك وذره لرله تا خورشید
جهان کون وفساد ایچره جمله رغبتله	کمالی طلب ایلر مربیدن جاوید
کمال خاك نبات وکمالی حیواندر	کمال حیوان انساندر اولدر اصل نوید
کمال آدم اولور هم وصال عشق جمیل	که اولدر اصل مرادات وغایت هرامید
چوبحر موج اولور آندن بخار وغیم ومطر	مطرکه سیل اولور اصلن بولور قریب وبعید
جوعشق سیر ایدر اشیایی دور ایدر دائم	هرانده کون وفساد اولدی بشقه خلق جدید
اوکیم جهانی بو حکمتله سیر ایدر حقی	اول اهل دلدر اوواسع دل اولدی عرش مجید

﴿نوع ثانی﴾ موالید ثلاثه نك اولی اولان معدنیاتك احوالنی تفصیلا وانواعنی اجمالا بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه موالید ثلاثه نك ابتدای بولنان معدنیاتك جمله سی درون ارضده محتبس اولان ابخره وادخنه دن تولد ایدن اجسامدرکه کم وکیفده مختلف بولنان انواع اختلاطات اوزره مختلط اولمشدر اکر ترکیبی قوی اولوب چکوچ قبول ایدرسه اجسام سبعهٔ مشهوره درکه ذهب وفضه ونحاس ورصاص وحدید واسرب وتوجدر واکر ترکیبی قوی بولنوب چکوچ قبول ایتمزسه انواع احجار درکه الماس ولعل وياقوت وزمرد وزبرجد وسیلان وپیروزه کبیدر واکر بخار دخان اوزره غالب کلورسه یشم ومرمر وبللور وزیبق وسائر شفاف اولان جواهر تولد ایدر واکر دخان بخار اوزره غالب اولورسه ملح وزجاج وکبریت ونشادر وشاب کبی احجار تولد ایدر وبعض احجار رطوبتله منحل اولور اجسام ملحیه کبی وبعضیسی نار ایله منحل اولور زجاج وکبریت کبی واکر ترکیبی لین ایسه جیوه اولور واصول جمیع معادن برمقدار ارض ایچنده تکون وتمکن ایلدکده اندن فروعی مرور دهور ایله قعر زمینه دخول ونزول ایدوب

TBMM KUTUPHANESI

كتمكده‌در نتكيم اصول جميع نبات واشجار تحت الارض تكون وتمكن ايلدكده اندن فروع واغصانى
مرور ازمان ايله هوايه صعود ايتمكده‌در اما اجسام سبعهٔ مذكوره‌نك تولدى انجق جيوه ايله كبريتك
كم وكيفده اختلاف واختلاطلرندن حاصل اولور واما جيوه‌نك تولدى اول اجزاء مائيه‌دندركه اجزاء لطيفهٔ
ارضه مختلط اولوب حرارت شديده‌يه مقارن اولمشدر واما كبريت حرارت شديده‌يه مصاحب اولان
اجزاء مائيه وارضيه‌دن تولد ايتمشدركه حرارتدن دهن كبى اولمشدر واما اجسام صلبهٔ شفافه‌نك تولدى
اول طاتلى صولردندركه معادنده حجارهٔ صلبه ايچنده نچه بيك ييل طول مكث ايله صفا بولوب معدنى
حرارتدن تحجر ايتمشدر واما اجسام غير شفافه‌نك تولدى اول طين لزج ايله صويك امتزاجندندركه حرارت
شمس اكا نچه بيك سنه تأثير ايتمشدر واما رطوبتله منحل اولان اجسامك تولدى ارضك اجزاء يابسهٔ
محترقه‌سنه مانك اختلاط شديدندن حاصل اولور واما اجسام دهنيه‌نك تولدى باطن ارضده تمكن ايدن
رطوبتلردندركه حرارت معدن ايله تلطف وتخلل ايدوب بقعه‌لر ترابنه مختلط اولدقده حرارت مذكوره
انى مخر اطبخ ايتمكله دهن كبى غليظ اولمشدر پس التون معدنى جبال ايچنده وملايم طاشلى وقوملى يرلرده
تولد ايدر وفضه واخواتى باطن جباله تراب لين ايله مختلط اولان احجار ايچنده تكون ايدرلر وكبريتلر معدنى
اراضئ نديه ورطوبات دهنيه وتراب لينه‌ده حادث اولور وملحلر معدنى اراضئ سخنه‌ده وبقاع مالحه‌ده
منعقد اولور وجص معدنى اراضئ لينهٔ سخنه‌ده ظاهر اولور واسفيداج معدنى جص ايله مختلط اولان قوملى
يرلرده منعقد اولور وزاجلر وشبلر معدنى قيراج وسرت يرلرده وجوده كلور وبوقياس اوزره هر معدن بر بقعه‌يه
مخصوص بولنمشدركه انك تولدى اول بقعه‌نك خاصيتندن بيلنمشدر وجميع معادن كثرت افراد ايله بيله
اوچ نوعه منحصر قيلنمشدر برنوعى غلذات وبرنوعى اشجار وبرنوعى اجسام دهنيه بولنمشدر ﴿نوع ثالث﴾
معدنياتدن اجسام غلذاتك تكونات وطبايع اوصافن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل حكمت
دينمشلردركه انواع ثلاثهٔ معادندن اولكى نوعى بولنسان غلذاتدركه اجسام سبعهٔ مشهورهٔ مذكوره‌در
انلرك جمله‌سى انجق كبريت ايله زيبقدن تكون ايدرلر اكر كبريت وزيبق صافى اولوب برى برينه تماما مختلط
اولديلر ايسه وارض رطوبت مائى جذب ايدركى كبريت اول زيبقك رطوبتن شرب ايلديسه واول كبريتك
قوت صباغتى اولوب زيبق ايله مقدارده مناسبت بولديسه ومعدنى حرارتيله نچه بيك ييل محر اطبخ اولديسه
اول منعقد اولوب ذهب اصفر اولور واكر كبريت وزيبق صافى اولوب تاتمام اختلاط قيلديسه ومقدارلرى
مناسب كلوب زمان طويلده محر اطبخ اولديسه وكبريت ابيض اولوب رطوبتدن قالديسه اول منعقد
اولوب فضهٔ بيضا اولور واكر منطبخ اولمزدن مقدم اكا برد اصابت ايدرسه منعقد اولوب توج اولور واكر زيبق
صافى وكبريت ردى اولوب محترق اولديسه نحاس تولد ايدر واكر صوماده‌سى غالب اولوب حرارت مفرطه‌يه
مصادف اولديسه حديد اولور واكر كبريت ردى محترق اولمديسه رصاص متولد اولور واكر كبريت وزيبق
ايكيسى دخى ردى اولورسه استرب حاصل اولوب * پس غلذات مذكوره‌يه عارض اولان اختلاف انواع
كبريت ايله زيبقك ياكميتلرندن ويا كيفيتلرندن حاصل اولديغى تجربه ايله بيلنمشدر اما سلطان غلذات بولنان
ذهبك طبيعتى حار تولين ولطيفدر ونار ايله محترق اولمز اجزاء مائيه‌سى اجزاء ترابيه‌سنه شدت اختلاطندن
تفريقنه ناريله قادر اولمز وتراب ايچنده بيك ييل قالسه چوريمز وپاسلنمز ولونى اصفر وبراقدر وطبعى حلو
ورايحه‌سى خوشدر وجسمى پاكدر وسخى اواز ووزنى ثقيلدر وكندى جيلدر وقدرى جليلدر پس حرارت
طبعى وصفرت لونى ناريه اولديغندندر وليتى ذهنى غالب بولنديغندندر وبراق اولديغى صوبى صافى
قالديغندندر وحلاوت طعمى وطيب رايحه‌سى كبريت صافى اولديغندندر ولطافت ونظافتى زيبقى صافى وپاك
اولديغندندر وثقلت وزنى خاكى اولديغندندر وجمال وقدرى نفس طبيعى اكا پرتو صالديغندندر بوذهب اصفر
برنقدر واندر وسرمايهٔ دوجهاندر واعز اثمان اشيادر واشرف نعم خدادر زيراكه ذهب اصفر دين ودنيانك
قوامدر وخلق عالمك نظامدر وهر اقليمده رواج بولمشدر وهر كس اكا محتاج اولمشدر ورجال دنيايه قوت
وعزتدر ونساى زيبايه زينت ولذتدر نتكيم دينلمشدر رباعى * اى زرتوى انكه جامع اللذاتى * محبوب جهانيان
بهر اوقاتى * بى شبهه خدانهٔ وليكن بخدا * ستار عيوب وقاضئ حاجاتى * وامافضهٔ بيضا اول زر محبوب قلوبه

TBMM KUTUPHANESI

اقرب غلذات بولنمشدر که معدننده ماده‌سی اولان کبریت ابیض اولیوب اجزاء اختلاطی ناتمام قالمسه اول ذهب اصفر اولوردی پس بوفضه نار دائم ایله محترق اولور وتراب ایچنده طول زمان ایله چورور وبیاض نسنه‌یی سیم سیاه ایدر زیرا که وسخی اول مقارنتنه کیدر واکا زیبق مقارن اولدیسه چکوچ قبول ایتیوب متکسر اولور وکبریت اصابت ایلدکده فضه بیضا ایکن سیم سیاه اولور واما نحاس فضه‌یه قریبدر فرقی همان حمرتی لونی وکثرت وسخی ویبس طبیعتی وخبث طعم ورایحه‌سیدر انك حمرتی لونی افراط حرارت کبریتیه‌دندر وکثرت وسخی ایله یبس طبیعتی غلظت مائیه‌سندندر پس انی تبییض وتلیین ایتمکه قادر اولان کمسه هر حاجتنه ظفر بولمشدر واما حدیرك سوادی افراط حرارتدن بیلنمشدر وغلذات سائره‌دن زیاده مائی بولنمشدر واما رصاص ابیض فضه جنسندندر لکن بطن مادرده جنینه آفت ایریشوب ضایع اولدیغی کبی بطن ارضده فضه‌یه اوچ آفت ایرشدکده رصاصه منقلب اولور وآفات ثلاثه ماء متغیر ورایحهٔ خبیثه ورخاوتدر واما اسرب رصاصك ردی صنفیدر وتولدی وفسادی آنك کبیدر واما توجك طبیعتی جمله‌سندن ابرد وایبسدر ورایحه‌سی دخی اخبثدر پس تفکر صنع باری ایچون بیان احوال غلذات بومقدار بسدر ❊ نوع رابع ❊ معدنیاتدن اجسام احجارك تکون وتلوناتن اجمالا بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه جمیع احجار شفافه میاه امطاردن درون ارضده محتبس اولان رطوبتلردن تکون وتولد ایدرلر واحجار غیرشفافه تأثیر حرارت شمس ایله اولان امتزاج ماء وطین لزجدن تکون ایدرلر اما احجار شفافه‌نك تکونات وتلوناتی میاه امطار ورطوبات زمین واحجار معادن ومغارات ایچنده محتبس اولوب معادن ایله مختلط اولیوب نجه بیك بیل آنده قالمغله زیاده صفا وصقالت وغلظت کسب ایدوب انلردن اویله احجار صلبه منعقد اولورکه ماء ونار ایله متأثر ومتکسر اولمزلر ومعتبر جواهر اولوب یرده قالمزلر واختلاف الوانی انوار سیاره ایله وجود بولمشلردرکه هرکوکب جواهرك نجه انواعنه دلالت ایدوب شعاعی اول جبال اوزرینه صالوب اول معادنه بویله مستولی اولمشدر زیرا که سواد زحلك وحضرت مشتریتك وحمرت مریخك وصفرت شمسك وزرقت زهره‌نك وتلون عطاردك وبیاض قمرك شعاعی تأثیرندن کلمشدر وانواع جواهر خواص جواهریله قیاس چوق بولنمشدر وجمله‌نك سلطانی وقیمتده کرانی جوهر الماسدرکه جمیع معدنیاتدن اشد واصلب واقوی معاینه قیلنمشدر وجمله جواهردن اعز واعلا واصفی خلق اولنمشدر وجمله‌یه غالب ومؤثر ایکن فقط قورشون ایله مغلوب ومؤثر اولمسی غیرت حقدن بیلنمشدر * واکا یقین جوهر زمرددرکه اکا نظر ایده‌نك کوزی نور وکوکلی سرور بولور وشعاعندن بیلان کور اولوب حاملندن دوراولور وجوهر زمردك منافع وخواصی قیاس قیاس چوقدر لکن بو محله‌ده قصر اولنمشدر * واما احجار وشفافه‌نك تولدی وجه مشروح اوزره مرور ازمان ایله حرارت شمسك تأثیراتندن ممتزج اولان ماء وطین لزجندرکه اول طین تحجر ایدوب قالمشدر نتکیم نارك تأثیرندن سود برك یوغورت اولمشدر وتکون احجار اختلاف بقاع ایله مختلف اولور اکر بقاع ترابیه وطین حاره‌دن بولندیسه حجر مطلق منعقد اولور واکر بقاع سخنه‌ده اولورسه اندن ملح وبوارق وشبر تولدایدر واکر قیراج یرلرده بولندیسه اول طین لزجدن احمر واصفر واخضر زاجلر تکون ایدرلر پس هرموضعك بربشقه خاصیتی واردرکه انلری خلق ایدن خلاق عالم بیلور وکاه اولورکه حجر صوده منعقد اولور وانك سببی اول صویك یا اول موضعك خاصیتندندر وکاه اولورکه هوایه صعود ایدن اجزاء دخانیه‌نك حرارتی اصابت برد ایله منطفی اولوب هوادہ حجر منعقد اولوب هبوط ایدرکه طاش یاغدی دیرلر وکاه اولورکه صاعقه ایله حجر یاحدید ویانحاس واقع اولور امدی انواع ثلاثهٔ معادنك نوع ثانیسی اولان احجار بومقدارجه بیان اوزرینه اقتصار اولنمشدر * اما نوع ثالثی بولنان اجسام دهنیه بونلره قیاس ایله بالکلیه طی اولنمشدر زیرا که اصناف معادن اعتدال مزاج عناصردن بعید اولمغله بغایت کثیر بولنمشدر وجنس نبات اعتدال مزاجه آندن قریب اولدیغندن انواعی اندن قلیل بولنمشدر وجنس حیوان اعتدال مزاجه نباتاتدن اقرب اولدیغیچون انواعی دخی آندن اقل اولوب اون سکز بیك نوع بولنوب هرنوعی برعالم تسمیه قیلنمشدر وبرنوعی دخی عالم انسان بیلنمشدر وبونوع انسان کمال اعتدال مزاج اوزره بولندیغندن افرادی جمله‌دن اقل اولوب اعز ونادر بولنمشدر پس تفکر صنع خالق ایچون احوال معادنی

بومقدار بيان ايله اكتفا قيلنمشدر زيرا كه قدرت باري بلانهايه بيلنمشدر ﴿نوع خامس﴾ مواليد ثلاثه‌نك ثانيسي اولان نبات احوالني اجمالا بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل حكمت دينمشلردركه مواليد ثلاثه‌نك ايكنجيسي نباتدر وانك برشعور سز قوتي واردر يعني جنس نباتك برطبيعتي واردركه اندن حركات مختلفه و آلات مختلفه واسطه‌سيله حركات مختلفه صادر اولور واول قوته نفس نباتيه ديرلركه اول جسم طبيعينك انجق تولد وتزايد وتغذى جهتندن كمال اوليدر ونفس نباتيه‌نك قوت غاذيه‌سى واردركه شخصك بقاسى آنكله حاصلدر وبو اول قوتدركه صوكبى اولان جسم آخرى كندى بولنديغى جسمك مزاج وقوام ولون وجوهرى مشاكلنه تبديل ايدوب حرارت غريزيه‌ايله جسمندن تحلل ايدن نقصانه بدل اكا اول مشاكلى ملاصق ايدر وانك قوت ناميه‌سى يعنى منميه‌سى واردركه شخصك كمالى انكله حاصلدر وبو اول قوتدركه اولديغى جسمى طول وعرض وعمق اقطارنده زياده ايدر تا اول جسم اقتضاى طبيعتنجه نشوى كماله بالغ اولنجيه‌دك كيدر وانك قوت مولده‌سى واردركه بقاى نوعى انكله حاصلدر وبو اول قوتدركه كندى جسمندن برجزؤ اولوب كندى مثلى وجودى بولمق ايچون مبدأ وماده ايدر واكا تخم نبات اطلاق اولنور چونكه قوت غاذيه غذايى جذب ايدر بعده مسك ايدر وبعده هضم ايدر بعده فضله‌سنى دفع ايدر پس آنك درت خادمى واردركه برى قوت جاذبه وبرى قوت ماسكه وبرى قوت هاضمه وبرى قوت دافعه‌در اما قوت ناميه نبات كمال نشوئى بولدقده اول فعلندن توقف ايدر واما قوت غاذيه عاجز اولنجيه‌دك عملنده باقيدر عاجز اولدقده نباته موت اريشوب يابس اولور وجميع انواع نباتات ارضك برمقدار عمقنده تكون وتمكن ايلدكده تدريج ايله هوايه صعود ايدر اما جميع انواع واصناف نباتاتك حدوحسابني انجق انلرك خالقى بيلور واما اطبايه لازم اولان بعض اجزا وادويه خواصيله كتب طبده مسطور اولوب عامه‌يه لازم اولان سبزوات وفواكه جميع اوصافيله السنهٔ ناسده مشهور اولديغندن جنس نباتك انواع واصنافنك اسماء وخواصنى تعداد ايله تطويل اولنيوب توحيد خالقنه ومعرفت صانعنه باعث اولمق ايچون كنه وماهيتنى بومقدارجه بيان ايله اكتفا قيلنمشدر تتكيم انواع نباته عبرتله نظر ايچون دينلمشدر (بيت) هر كياهى كه در زمين روید * وحده لاشريك له كويد * برك درختان سبزدر نظرهوشيار * هرورقى دفتريست معرفت كردكار ﴿نوع سادس﴾ مواليد ثلاثه‌نك ثالثى اولان حيواناتك احوالنى اجمالا بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل حكمت دينمشلردركه مواليد ثلاثه‌نك اوچنجيسى جنس حيواندركه اوكا مختص نفس حيوانيه‌در واول نفس غير ممتاز اولان جسم طبيعينك كمال اوليدر وحركت ارادى ايله متحركدر وبو نفس حيوانيه ايچون مخصوص اولان اثرلرى همان ايكى قوتى واردركه برى قوت مدركه وبرى قوت محركه‌در اما قوت مدركه‌سى يا ظاهر بدنده اولور ويا باطننده اولور اما ظاهر بدنده اولان بش قوتدركه سمع وبصر وشم وذوق ولمسدر * اما سمع برقوتدركه صماخك سطح مقعرنده مفروش اولان عصبه‌ده وضع اولنمشدر وعصبهٔ مذكوره‌ده طبل كبى هوا محتبس بولنمشدر اكر شدتلى قرعدن ويا قوتلى قلعدن حاصل اولان صوتك كيفيتيله متكيف اولان هوا تموج ايتمكله قريب اولورسه اول عصبه‌يه واصل اولوب آنى قرع ايتدكده انده مودوع اولان قوت سامعه اول صوتى ادراك ايدر * واما قوت بصر برقوتدركه دماغك مقدمنده بتوب برى برينه تقاربيله تلاقى وتقاطع ايدوب اندن تباعدله عينين شحمه‌لرينه واصل اولان ايكى مجوف عصبه‌نك مزبور ملتقاسنده وضع اولنمشدر واكا مجمع النورين دخى دينلر * واماشم برقوتدركه مقدم دماغدن ثابت اولان نمه حلمه‌لرى كبى ايكى زائده ايچره مودوعدر * واما ذوق بر قوتدركه جرم لسان اوزرينه مفروش اولان عصبه ايچنده مودوعدر وانك ادراكى اول رطوبت لعابيه‌نك توسطيله‌در كه اكا ذى الطعمدن اجزاء لطيفه مختلط اولوب اندن جرم لسانه غرق اولدقده كيفيت ذى الطعمى حس ايدر * واماملس برقوتدركه جسم حيوانك اكثرينه مخالط اولان عصبه‌لرده وضع اولنمشدر واما باطن حيواندە اولان قوتلر دخى بشدركه حس مشترك وخيال وواهمه وحافظه ومتصرفه‌در * اما حس مشترك برقوتدركه دماغده اولان تجاويف ثلاثه‌نك اولكى تجويفى مقدمنه مرتبطدر وحواس ظاهرهٔ مذكوره‌ده منطبق اولان صورتلرك جمله‌سنى حس مشترك قبول ايدوب قواى باطنهٔ باقيه‌يه توزيع ايدر * واماخيال برقوتدركه دماغك اولكى تجويفنك مؤخرنده موضوعدر وجميع

صور

TBMM KUTUPHANESI

صور محسوساتی حس مشترکدن آلوب صور مذکوره‌نك غیبتندنصکره جمله‌یی حفظ ونقش وتصویر وتمثیل ایدر وبوخیال خزانهٔ حس مشترکدر * واماواهمه برقوتدرکه دماغده اولان تجویف اوسطك مؤخرنده موضوعدر وبوقوت محسوساتده موجوداولوب حواس ظاهره ایله ادراك اولنیان معانیٔ جزئیه‌یی ادراك ایدر تکیم قوت واهمه‌سی حکم ایدرکه ذئب مهروب عنهدر وولدی معطوف علیهدر * واماحافظه برقوتدرکه دماغدن تجویف آخرك مقدمنده موضوعدر وقوت وهمیه‌نك معانیٔ جزئیهٔ غیر محسوسه‌دن ادراك ایلدکارین حفظ ایدر وبوحافظه خزانهٔ واهمه‌در * واما متصرفه برقوتدرکه دماغدن تجویف اوسطك مقدمنده موضوعدر وبوقوتك حال وشانی خیال وحافظه‌دن اولان صور ومعانینك بعضیسن بعضیسنه ترکیب ایدوب بعضیسن بعضیسندن فصل ایتمکدر اکر برقوت متصرفه‌یی عقل وکندی مدرکاتنده استعمال ایدرسه بوکا متفکره دیرلر واکر بونی قوت واهمه کندی محسوساتنده استعمال ایدرسه بوکا متخیله دیرلر * وامانفس حیوانیه‌نك قوت محرکه‌سی ایکی قسمدرکه بری قوت باعثه وبری قوت فاعله‌در امابا عثه‌که شوقیه دخی دیرلر اول برقوتدرکه انسان خیالده برصورت مطلوبه یامنفوره مرتسم اولسه قوت فاعله‌یی تحریك اعضایه سوق ایدر اکر باعثه فاعله‌یی حصول لذات ایچون اولان اشیاء متخیلهٔ نافعه‌یی ویا ضاره‌یی طلب ایده‌جك تحریکه سوق ایدرسه اکا قوت شهوانیه دیرلر واکر باعثه فاعله‌یی طلب غلبه ایچون تخیل اولنان اشیاء مضره‌یی ویامفیده‌یی دفع ایده‌جك تحریکه سوق ایدرسه اکا قوت غضبیه دیرلر واماقاعله برقوتدرکه اعضاده عصب ورباط ولحم وغشادن ترکب ایدن عضله‌لری قبض وبسط ایله تحریك اعضا ایچون مهیا ایدر فسبحان الصانع الحکیم جل جلاله وعم نواله ولااله غیره ﴿نوع سابع﴾ جنس حیوانك اشرف انواعی واحسن اصنافی بولنان افراد انسانك ماهیتن اجمالا بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه جنس حیوانك احسن انواعی بونوع انساندرکه شرف موجودات ونتیجهٔ کائنات ونفس ناطقه‌یه مختص ومرآت اودر * اما نفس ناطقه برجوهردرکه کندی حد ذاتنده ماده‌دن مجرددر لیکن افعالنده ماده‌یه مقارندر وامور کلیه‌یی وجزئیات مجرده‌یی ادراك ایدوب افعال فکریه ایلك جهتندن واسطه وآلتی اولان جسم طبیعینك کمال اولیدر وبو نفس ناطقه‌نك بر قوت عاقله‌سی واردرکه انکله امور تصوریه وتصدیقیه‌یی ادراك ایدر وبو قوته عقل نظری وقوت نظریه دیرلر ونفس ناطقه‌نك برقوت عامله‌سی دخی واردرکه انکله بدن انسانی افعال جزئیه‌دن یکا کندویه مخصوص اولان رأی واعتقاد اقتضاسی اوزره تحریك ایدر وبو نفس ناطقه‌نك قوت عاقله‌سی اعتباریله درت مرتبه‌سی واردر * اما اولکی مرتبه‌سی جمیع معقولاتدن خالی اولوب طفل مستعد کتابت اولدیغی کبی معقولاتك جمله‌سنه مستعد اولمسیدر وبو مرتبه‌ده اکا عقل هیولانی دیرلر * واما ایکنجی مرتبه‌سی اکا معقولات بدیهیه حاصل اولوب بدیهیاتدن فکر ایله نظریاته انتقالیدر وبونده اکا عقل بالملکه دیرلر وبوعقل اویله لطیف اولسه‌که اکا جمیع نظریات حدس ایله حاصل اولوب فکره حاجتی قالمسه بوکا قوت قدسیه دیرلر واما اوچنجی مرتبه‌سی اکا معقولات نظریه مطالعه‌سز حاصل اولوب عندنده برحیثیتله مخزونه اولمقدرکه مراد ایلدکده کسب جدیده احتیاجسز جمله‌سین حاضر ایتمسیدر وبونده نفسه عقل بالفعل دیرلر * واما دردنجی مرتبه‌سی معقولات مکتسبه‌یی مطالعه ایتمسیدر وبو مرتبه‌ده نفس ناطقه‌یه عقل مطلق دیرلر * واما حیوانك جمیع انواع واسماسین وطبایع واشکالن واوصاف واحوالن انجق انلری خلق ایدن باری تعالی حضرتلری بیلور وبعض کتبده مسطور والسنه‌ده مشهور اولان بودرکه جنس حیوان اون سکز بیك نوعدرکه هرنوعی بربشقه عالمدر پس مجموعی اون سکز بیك عالم اولور وبواون سکز بیك عالمی ایجاد وخلق ایدوب حد حسابه کلیان اصناف وافرادنی دمبدم محیی ومربی ومیت اولان حی وقیومك قدرت وعظمتن تفکر وتذکره هادی وبادی اولمغله احوال عالم کبیری ودرونده بولنان عالملری بو مقدار بیان ایله اکتفا اولنوب حقایق اسرار نامتناهی وصنایع بدایع یزدانی بولنان عالم جسمانی علمنده بحر بی پایان حکمت ربانیه‌یه بوندن زیاده توغل اولنیوب مرآت کائنات اولان فن اول بومحلده ختم اولنمشدر زیراکه قشور وظروف آدم بولنان افلاك وعناصر عالمدن کچیلوب طفیل وتوابع وخدام انسان اولان

TBMM KUTUPHANESI

معدنيات ونبات وحيواندن كچيلوب اعيان جهانك لب لبابى وسلطان بى‌نشانك دركاه وبابى اولان جسم وجان انسانك تشريح وتسريحى فتنه عزم ودخول اولنمشدر چونكه مطلب اعلى ومقصد اقصى حضور حضرت مولى بولنمشدر پس خلاق عالمدن غفلت ايدوب احوال عالم ايله مشغول اولمق همان حضور همايونده بولنان قول سلطاندن يوز دوندروب نقوش سرايى سيران ايله قالمق مثالى بيلنمشدر نتكيم بو ابيات ايله اكا اشارت قيلنمشدر (بيت) خانه‌نك لازم اولان صاحبيدر * بيلمين خانه‌سنك طالبيدر * تاكى بو جهان هيئتنه اولملى حيران * افلاك دل وجانه كل ايت عالمى سيران * (نظم)

نظر ايله بو دور افلاكه	دائره اولدى نقطهٔ خاكه
دائره ايچره عالم امكان	عالم ايچره بهائم وانسان
اولدى انسان ايچنده عرش عظيم	كعبة الله يعنى قلب سليم
قلب ايچنده محبت سبحان	احسن الخالقين وعاليشان
انك ايله وجوده كلدى جهان	بحر ايله صانكه موج بى‌پايان
قطره‌دن آدمى قيلور پيدا	آنى بحر علوم ايدر محضا

(نظم)

قنده‌در جهليله ظلمت نفس شيطانكده‌در	قنده‌در علم ايله حكمت بيل آنى جانكده‌در
ظاهرا احكام افلاكك اكر محكوميسن	باطنا آى كون فلكلر جمله فرمانكده‌در
صورتا بوخرمن عالمده‌سن بر دانه‌سن	معنى يوزنده نه كيم وار جمله خرمانكده‌در
صيقل اور مرآت قلبه طشره‌يه باقمغى قو	سن سكا باق جمله عالم خلقى ديوانكده‌در
وجه‌حقه آينه‌سن سن اوزكى برخوش كوزت	من عرف سرنده‌كى معدن سنك كانكده‌در

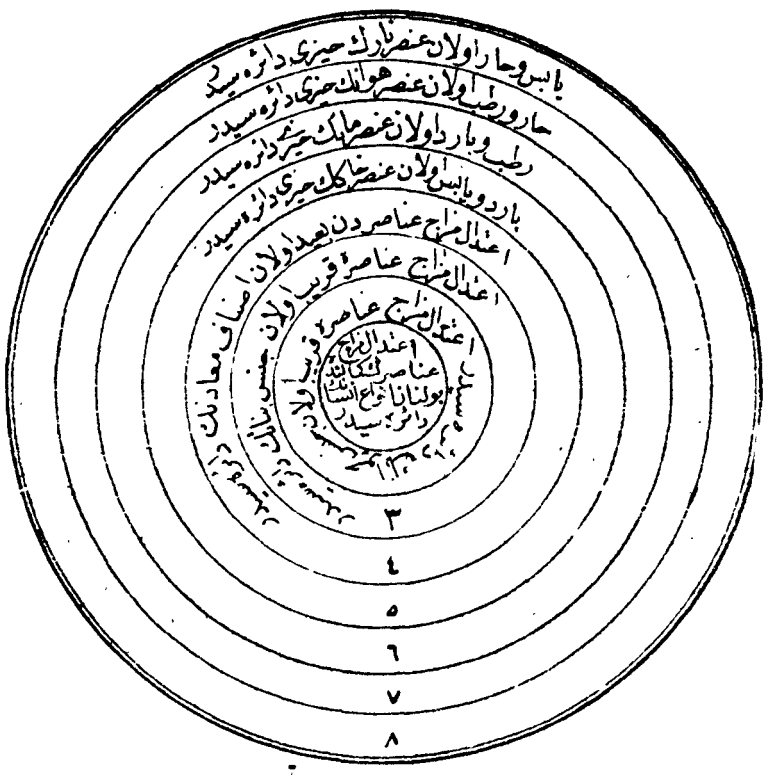

فن

مرآت ابدان اولان علم تشریح وتسریح جسم وجانی وقوا وحواس نفس نبات وحیوانی وبدنه تعلق ایدن روح انسانی وبعض احوال روح روانی ابواب خمسه ایله حکیمانه عیان وبیان ایدر ﴿باب اول﴾ فوائد علم تشریح ابدانی ومبدأ ومعاد جسم وجانی وطبایع اعضا وتولد اخلاط وترکب جسم انسانی واقسام اسما وخواص اعضای هویدا وپنهانی فصول ثلاثه ایله تفصیل ایدر ﴿فصل اول﴾ فوائد علم تشریح ابدانی وبدنده بعض تصرفات روح حیوانی ومبدأ ومعاد بدن انسانی وکیفیت نزول وعروج جسم وجانی وتغیر بدن وبقای روح روانی ومادرکی اولان تربیهٔ جهانی التی نوع ایله بیان ایدر ﴿نوع اول﴾ فوائد علم تشریحی اجمالا بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت علم ترکیب ابدانه فن تشریح وتسریح اطلاق ایتمشلردر واطوار واسرار ابدان وارواحه یتمشلردر وامام همام شافعی رحمة الله علیه حضرتلری العلم علمان علم الابدان ثم علم الادیان مفادی اوزره علم ابدان اهم علوم والزم فنون اولدیغن طیور مشدر پس تشریح ابدان برعزیز ولذیذ علمدرکه نتیجهٔ حکمت محققین وسرمایهٔ اطبای مدققین وتنعم نفوس اهل یقین ووسیلهٔ حصول دنیا ودین ومعرفت مولایه واسطه ومعیندر زیرا که علم تشریحی بیلمین خشین طب وحکمتدن ذاهل ومعرفت نفسدن غافل ومعرفت حقه وصلتدن بعیندر حالبوکیم اکثر ناس آنی بیلمکده غیندر واکر تحصیل ایدن اولورسه ده طبده ماهر اولمق ایچون مائل اولور والا معرفة الله ایچون آنی تحصیل ایدن متانت بولوب معرفت نفسه واندن معرفت حقه نائل اولور پس اکر علم تشریحی مطالعه ایدوب عجایب قدرت صانعی آنده مشاهده ایدرسك سکا اوج دورلی فائده حاصل اولور * اولکی فائده بودرکه بویله برمصنع ترکیبی سیر ایدوب بیلورسنکه بونك کبی جمیع اشیانك امثالنی جامع اولان مختصر بنایی وشکل زیبایی اکمل نظام واحسن تقویم وانتظام اوزره خلق ایدن خلاق ذوالجلاله تصور عجز وقصور امر محالدر پس اندن صانع حکیمك کمال قدرتن علم الیقین بیلورسن * وایکنجی فائده بودرکه بونجلین مفید ومدرك ومزین ترکیبی ایجاد ایدن بدیع بی کلاله کمال علم اولمامق نه احتمالدر پس اندن اول خالق وبارینك علیم وحکیم اولدیغن عین الیقین مطالعه ایدرسن * واوچنجی فائده بودرکه حق تعالینك سکا اولان انواع الطاف وعنایتلرین وکمال مرحمت وشفقتلرین ادراك ایدوب اندن ربك سنی دمبدم تربیه قیلدیغن حق الیقین مشاهده ایدرسن زیرا که باری تعالی ترکیب ابدانده حکمتلردن وفائده لردن وزینتلردن برقصور قومیوب جمله سین تکمیل ایتمشدر * ورب العالمین حضرتلرینك بوالطاف وکرملری همان انسانه مخصوص دکلدر بلکه اون سکز بیك عالمه شاملدر حتی خیول وسنور ووحوش وطیور وذباب وزنبور ومارومورك حیات وبقاسنه وزینت ومعاشنه سبب مدار اولان احوال واطوارنده هیچ برقصور قومیوب جمله یی کمال اوزره تصویر وتعدیل ایتمشدر نتکیم امام غزالی علیه رحمة الله المتعالی (لیس فی الامکان ابدع مما کان) بیوروب بومعنایی طیور مشدر پس علم تشریح ابدان مفتاح معرفت نفس انساندر ومعرفت نفس مفتاح معرفت یزداندر اما معرفت نفس معرفت حقه نسبتله کونشدن ذره ودریادن قطره در واما بدن برمرکبدرکه نفس انسان اکا سوار مثلیدر ومعرفة الله مقصد اصلیدر پس برکمسه کندی بدن ونفسن ادراك ایتمکسزین معرفت رب العالمین دعواسین ایلسه اول کمسه اویله برمفلسه بکزرکه کندی مأکولی ومشروبی اولمیوب فقراء بلدی عمو ماضیافته دعوت ایدر وهرکسه لازمدرکه ابتدا کندی نفسن بیلمکه صکره ربسن بیلمکه توجه قیله تا کیم محبته نائل ومحبوبه واصل ومرادی حاصل اوله زیرا که معرفت نفس معرفت حقی مقتضی اولدیغی کبی معرفت حق دخی محبتی مقتضیدر مثلا برخط ملیحی یا برشعر فصیحی کوروب قرائت ایدرسن وکاتب وقائلن بیلوب اکا محبت قیلوب لقاسنی درون دلدن آرزو ایدرسن اولدخی سکادوست اولوب محبت وموافقت ایلر * اللهم ارزقنا معرفة انفسنا ومعرفتك ومحبتك یاودود یاالله یارحیم ﴿نوع ثانی﴾ بدن انسانده اولان بعض غرایب صنایع یزدانی وامر حق ایله بعض تصرفات نفس حیوانی وخواص بعض اعضای ابدانی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه انسانك رکن اعظمی قلبی ورکن اصغری قالبیدر قلبك قشریدر نتکیم بدن انسان لب جهاندر کذلك قلب انسان لب ابداندر پس لب لباب اولان کوکل بیت رحماندر وعلم جهانك علم ابدانه اعانه سی اولدیغی کبی علم ابدان دخی علم قلوبه معین ورهنمادر زیرا که خلقت بدنده اولقدر عجائب صنعتلر وغرایب حکمتلر والوان

TBMM KUTUPHANESI

زينتلر انواع خدمتلر واردركه حدوحصره كلمز بى شماردر وظاهر وباطنده اولان اعضانك هر برنده نيچه فوائد مقرردركه خلقك اكثرى انلردن بى خبردر مثلابدن انسانده نيچه يوزعدد عظام يوزعدد اعصاب ونيچه يوزعدد عروق ونيچه يوزعدد حركات اختياريه وضع وترتيب قيلنمشدركه هر برى بر بشقه هيئتده وبر بشقه صفتده وبر بشقه خدمتده وبر بشقه حركتده بولنمشدر وهر برى بر مصلحت ايچون خلق اولنمشدر وقريبا مطلع اولورسن كه جمله سى اجمال اوزره قلمه آلنمشدر اما اكثر ناس بونلردن ذاهل وكيفيتلرندن غافل بولنمشدر وناس انجق بونى بيلوركه كوز بقمق وال طوتمق ايچون خلق اولنمشدر ليكن كوزكه اون طبقه دروا ول طبقه لرندندر وفائده لرى نه در بيلمزلر واكر اول طبقه لرك برينه حلل كاسه كوزكورمكدن قالور واول خلل ندن كلورونيچون كوزكورمز اولور بيلمزلر والده قاچ عظم وقاچ عصب وقاچ عرق اولديغن وهر برى نه هيئتده نظام بولديغن ونه طرز ايله حركت قيلديغن بيلمزلر ودرون بدنده اولان اعضاى روحك اشكال وطبايعى نيچه در وهر برينك قوت وخدمتى ندر وقواى نفسك هر برينك صنعت ومنفعتى ندر بيلمزلر مثلا باطنده يورك ومعده وكبد وطحال ومراره وريه وكليه كبى اعضا وقوت جاذبه وماسكه وهاضمه ومميزه ودافعه ومصوره ومنميه ومولده كبى قواى بونلرك جمله سى بدنده خادم تعيين اولنمشدر وهر برى كندى خدمتنده قائم وهر آن مداوم بولنمشدر زيرا كه منبع حيات اولان يورك دمبدم اعضاء مذكوره يه انواع حرارت وقوت ويرمكده در بعده معده ده اولان قوت جاذبه اطعمهٔ مختلفه يى معده يه جذب ايدوب قوت ماسكه حفظ ايدوب قوت هاضمه طبخ ايتمكده در بعده قوت مميزه غداى مطبوخك كثيفنى لطيفندن جدا ايدوب قوت دافعه اول كثيفى معده دن امعايه دفع ايتمكده در اندن معده ده قالان لطيفى كبدكه جكر دركندويه چكوب جكرده اولان قوت مصوره انى قان لونندە صبغ ايتمكده در وانك اوزرنده ظاهر اولان سياه كف كه اكا سودا ديرلر انى طحال چكوب كندويه تبديل ايتمكده در واندە قالان كف اصفركه اكا صفرا ديرلر انى مراره كه اودر كندويه چكوب تبديل ايتمكده در واندە اولان بلغمى دخى ريه جذب ايدوب نفسله طريق حلقه دفع ايتمكده در بعده بونلردن خالص اولان دم كيد ايچنده ما ايله مختلط قالوب قوام بولمديغندن اندن اول مايى كليه كه نوكر كدر كندويه جذب وتبديل ايتمكده در وكليه ده قالان كثيفى بول اولوب طريق مثانه يه كتمكده در بعده اول جكرده قالوب قوامه كلندن دم صافى طرق عروق ايله جميع اعضايه وصول بولمقده در وقوت منميه اندن اعضايه نشو ونما ويروب لحم وشحمه قوت وقدرت حاصل اولمقده در بعده عروق ايچنده قالان دمدن قوت مولده رجالده منى ونساده هم منى وهم ابن توليد ايدوب منى كليتين واثنينه طولمقده در وابن عروق ثدينه كلمكده در پس اكر طحاله برعلت ايريشوب دم مزبوردن سودای مذكورى تفريق ودور ايلسه اول سودا ايله مختلط قالان دم اعضاى بدنه متفرق اولوب اندن حمى وجذام وجنون امثالى سوداوى مرضلر حاصل اولور واكر مراره يه برعلت ايريشوب صفراى مرقومى دمدن جدا ايتمسه اول دمدن استسقا كبى صفراوى مرضلر پيدا اولوروبونك امثالى بدنده اولان اعضا وقوانك هر برى كندى خدمتنده مقيم اولور واكر بونلرك برى نقصان اولسه ياخدمتندن قالسه امراض مختلفه حصوليله بدن هلاك اولوب نفس انسان اندە تصرفندن قالور * سبحان الصانع الحكيم * سبحان الخالق البارئ المصور * جل جلاله وعم نواله ولا اله غيره

﴿نوع ثالث﴾ مبدأ ومعاد بدن انسانى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل حكمت ديمشلردركه مبدأ ومعاد ابدان خاكدركه ارضدن تكيم حق تعالى كلام قديمنده (منها خلقناكم وفيها نعيدكم ومنها نخرجكم تارة اخرى) بيورمشدر زيرا كه بالاده بيان اولديغى اوزره اشعهٔ كواكبك تأثيراتيله عناصر اربعه جمع اولوب امتزاجى برمقدار اعتدال بولدقده خاك كندى صورتن ترك ايدوب نبات صورتنه كلور بعده اول نبات يانان ويا علف حيوان اولور پس نان وحيوان غداى انسان اولدقده قواى مزبوره منوال مذكور اوزره خدمتلرنده بولنوب جاذبه كه اشتهادر غدايى جذب وماسكه حفظ ايدوب هاضمه طبخ ايدر ومميزه كثيفى لطيفندن جدا ايدوب دافعه كثيفى طريق امعادن اخراج ايدوب كيدر وبو احوال مرقومه حرارت غريزيه نك قوت وضعفى حسبيله ايكى ساعتده ويا اوچ ساعتده ويادرت ساعتده معده ده حاصل اولوركه اكا هضم اول ديرلر بعده اول لطيفى كبدكندويه جذب ايدوب قواى مزبوره معده ده اولان افعال مذكوره سين بردخى انده ايشلرلر پس انده كثيف اولان درت قسم اولوركه برقسمى طحاله كيدوب وسودا اولور وبرقسمى مراره يه واروب صفرا اولور

TBMM KUTUPHANESI

وبر قسمی کلیتنه اینوب انده پول اولوب مثانه یی بولورو بر قسمی ریه سمتنه کلوب سینه ده بالغ اولور بو احوال دخی قوت وضعفه کوره ایکی اوچ درت ساعتده کیتدده حاصل اولور که بوکاهضم ثانی دیرلر پس انده قلان لطیف دم خالص اولوب عروق رأس واعضایه جریان ایدوب کیدر وقوای مزبوره افعال مذکوره سن بردخی عروق ایچنده مدت مرقومه تمام ایدرلر که بوکاهضم ثالث دیرلر وبو هضمك کثیفی منافذدن چیقوب وسخ اذن ورمد عین ومخاط انف وشعر واظفار وعرق خمام ووسخ اعضا اولور واکر بونلردن زیاده اول کثیفدن برتسنه قالورسه نازله وارواح وقروح وجروح امثالی امراض اولور بعده عروق ایچنده قلان دم لطیفك هرجزئی برعضوه منقسم اولوب قوهٔ مصوره اول اجزایی بولندیغی اعضار نکیله تصویر ایلدیکی حالده اول قوتلر اول ایشلری اول مدتده اول عروق ایچنده بردخی ایدرلر که بوکاهضم رابع دیرلر وبو هضمك کثیفی بدندن تحلل برله نقصان اولان اعضانی بدل ما تحلل طولدیروب تکمیل ایدر بلکه زیاده لحم وشحم اولوب اوجسمی جمیل وسمین ایدر وقالان زبدهٔ لطیفی قوت مولده صلب رجاله جذب ایدوب آنده منی ایدر وصدر نسایه جذب ایدوب آنده هم منی وهم مرضعه ده لبن هنی ایدر بعده اول خلاصهٔ غدا اولان منی که نطفه در بروقت معینده واسطهٔ جماع ایله نطفهٔ زنله جمع اولور ورحمه واقع اولورو آنده قرق کونه دك نطفه صورتن ترك ایدوب علقه صورتنه کلور یعنی اویوشمس قان اولوو وبرقرق کون دخی مرورنده یعنی سکسان کون عبورنده اول علقه مضغه اولور یعنی مضغ اولنمش لحم صورتن بولور واوچنجی قرق تمامنده یعنی یوزیکرمی کون ختامنده اول مضغه ایچنده عظام واعصاب وعروق واعضا ولحم وشحم وشعر وظفر وجوده کلور پس درد نجی آی تمام اولدقده جمیع اعضای جنین کمالن بولوب آنده روح حیوانی متصرف اولوب طریق نافه دن غذاسی قان اولور چونکه نطفه رحمده قرار بولور اولکی آیده زحلك تربیه سنده اولور وایکنجی آیده مشتریك تربیه سنه کلوروا وچنجی آیده مریخك ودردنجی آیده شمسك وبشنجی آیده زهره نك وآلتنجی آیده عطاردك ویدنجیده قمرك تربیه سنی بولور پس اکریدی آیلق تولد ایدرسه اول ولد معمر اولور واکر سکز آیلق تولد ایدرسه بقابولمز اولور زیرا که سکزنجی آیده تربیهٔ زحله کلور وزحل باردویابس اولمغله طبیعتی موت اولور واکر طقوز آیلق متولد اولورسه مشتریك تربیه سنده اولمغله بقابولور زیرا که مشتری رطب وحار درکه طبیعتی حیات اولور وطریق مبدأ مرقومی حق تعالی بیان ایدوب بیورمشدر (ولقد خلقنا الانسان من سلالة من طین ثم جعلناه نطفة فی قرار مکین ثم خلقنا النطفة علقة فخلقنا العلقة مضغة فخلقنا المضغة عظاما فکسونا العظام لحما ثم انشأناه خلقا آخر فتبارالله احسن الخالقین) پس بوتفصیلك زبده سی بویله اولمشدر که اصل ومادهٔ بدن انسان برخاکدر که اول خاك ابتدا نباته کلوب یانان ویاعلف حیوان اولمشدر بعده اول نان وحیوان غذای انسان اولوب اندن رجال ونساده منی صورتن بولمشدر وبعده رحم مادرده نطفه وعلقه ومضغه اولوب عظام واعصاب وعروق ولحم وشحم ایله طولمشدر بعده یا انثی ویاذکر اولدقده روح بولوب تولد ایدوب ظهوره کلمشدر بعده یامعمر اولوب کمالن بولمشدر ویاعقله بالغ اولیوب طفل ایکن اولمشدر حالبوکیم حرکات افلاك واشعهٔ کواکب ایله عنصر خاکك بیك جزئندن انجق برجزؤی نبات اولور ونباتك بیك جزئندن برجزؤی انجق نان وحیوان اولور وحیوانك بیکده بری انجق غذای انسان اولور وغذانك بیك جزئندن برقطره منی حاصل اولورو بیك قطره منیدن انجق برقطره سی رحمه واقع اولور وارحامه دوشن نطفه لردن بیکده بری متولد اولور وبونجه متولد اولانك بیکده بری معمر اولور وبونجه بقابولانك بیکده بری مقام عقله بالغ اولور ونیجه بیك عاقلك انجق بری مؤمن اولور ونیجه بیك مؤمنك انجق بری عالم اولور ونیجه بیك عالمك انجق بری محقق اولور ونیجه بیك محققك انجق بری عارف بالله اولور ونیجه بیك عارفك انجق بری واصل کامل اولور پس حرکات افلاك وامتزاج عناصر دن وظهور وموالیدر وجمیع کائنات ظواهر دن مراد ومقصود یمز انجق انسان کاملك وجود شریفی بولنمشدر. وانسان کاملك ماعداسی بالجمله اکا طفیل وخدام وتوابع قیلنمشدر * تنکیم اکمل بنی آدم حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك شاننده * لولاك لولاك لما خلقت الافلاك * دینلمشدر وبو معنی بو بیت ایله بیانلمشدر (بیت) درهر هزار سال بهرج دلی رسد از آسمان عشق بدینسان ستارهٔ * چونکه مبدأ بدن انسان بویله بیان اولمشدر * پس کل شیٔ یرجع الی اصله * حکمنجه معاد بدن دخی بوندن ظاهر ونمایان اولمشدر

﴿نوع رابع﴾ کیفیت نزول وصعود جسم وجانی ومنازل بدنی قطع ایله رجوع وروح انسانی وتغیر بدن وبقای

TBMM KUTUPHANESI

روح روانی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه اکر برکیمسه مرادایلسه که اول کندی معادموعودنی تحقیق ایده ومنازل معادنی قطع ایدوب اصلنه کیده اول همان بونی بیلسونکه پیر لکدن مقدم کهل اولمش ایدی واندن مقدم جوان اولمش ایدی وجوانلقدن مقدم طفل اولمش ایدی وطفولیتدن مقدم رحم مادرده جنین اولمش ایدی واندن مقدم مضغه اولمش اولور وآندن مقدم علقه اولمش ایدی واندن مقدم رحمده نطفهٔ مجتمعه اولمش ایدی واندن مقدم صلب پدرده وسینهٔ مادرده منی اولمش ایدی واندن مقدم عروق ایچنده دم اولمش ایدی واندن مقدم غدای پدرومادر اولمش ایدی واندن مقدم حیوانی اولمش ایدی واندن مقدم نباتی اولمش ایدی واندن مقدم اجزای عناصر ایله ممتزج خاک ایدی وخاکدن مقدم جسم مطلق ایدی واندن مقدم طبیعت کلیه ایدی واندن مقدم جوهر مجرد ایدی پس اول کیمسه که حال ایله بومقامه یتمشدر اول طرق اجسام وارواحی تمامیله قطع ایدوب کیتمشدر وحجب ظلمانی ونورانی یی بالجمله رفع ایتمشدر وکندی نفسن آکلایوب بیلمشدر ومولاسنی طانیمش وبولمشدر ومبدأ ومعادنی بیلوب قدن کلوب کتدیکنه مطلع اولوب عارف وواصل اولمشدر وبومعراج روحانیله هر مشکلی حل اولوب هر مرادی حاصل اولمشدر وبوتعبیردن ظاهر اولان بودرکه اکرچه روح انسانی افعالیله بدنه مقارندر لکن ذاتیله بدندن بشقه‌در واکامباینددر زیراکه روح برجوهر مجرددرکه برحال اوزره باقیدر وبدن ایسه هر آنده متغیر وفانیدر وروح اول جهتدن غیر بدندرکه اول منازل بدنی جمله سیر وکیل ایدوب بری برندن فرق وتمیز ایتمشدر وطریق مبدأ ومعادی تفکرله طی ایدوب تذکرله نهایتنه کیتمشدر وتحقیق ویقین ایله کرکی کبی حقیقت احواله یتمشدر *پس برکیمسه که برنسنه یی کیل وتقدیر ایده بیلمشدر اول کیمسه اول نسنه‌نك عینی اولیوب غیری اولمشدر وروح جسمك غیری اولدیغنه کتب حکمتده ادله چوقدر بومقامده تطویله حاجت یوقدر لکن بومقامه مناسب دلیل بودرکه روح انجق اول روحدرکه بوبدن بش یاشنده ایدی امابدن اودکلدر زیرابدن بونجه اشکاله کیروب نجه صفتلر بولمشدر وطول وعرض وعمقده حرکتله کیر اولمشدر یامقدم جوان ایدی شمدی پیر اولمشدر ویاسمین ایدی ضعیف اولمشدر ویالطیف ایدی کثیف اولمشدر پس حقیقتده پیر اولان بدن جوان اولان بدنك غیریسیدر وجوان اولان بدن دخی طفل اولان بدنك غیریسیدر اکرچه بدنه بونجه تبدل وتغیر کلور لکن روح انسان بنه اولکی حالنده قالور وموت طبیعی وقتنده مفارقت ایلدیکی بدندرکه انی قبرده ومحشرده بولور وانکله یاجهنمده متألم اولور ویاجنتده متنعم اولوب قالور *نوع خامس* کیفیت تغیر ابدانی وبقای روح روانی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه روح انسان متغیر اولیوب بدنی متغیر اولدیغنك علتی بودرکه روح روان عالم علویدن کلمشدر وعالم علویده کون وفساد اولمدیغندن انك جزئی بولنان روح دخی برقرار اوزره قالمشدر وبواجزای بدن بوعالم سفلیدن آلنمشدر حال بوکیم عالم سفلی کون وفساده محل قبلمشدر چونکه بدن عناصر اربعه‌دن خلق اولنمشدر پس انسانك بوترکیبی بوعالم کون وفسادك برجزئی بولنمشدر واجزا ایسه دائما کله راجع اولوب کل دخی جزؤنه مائل وقائض بیلنمشدر اما جزؤك کله رجوعنك دلیلی بودرکه انسان پیر اولوب جان عالمنه راجع اولور (انا لله وانا الیه راجعون) آیة کریمه‌سی حکمنی بولور واما کلك جزؤه میل وفیضنك دلیلی بودرکه دائما فیض فضل الهی واسطهٔ عقل کل ایله عالم ملکه نازلدر نتکیم (الحمد لله رب العالمین) آیة کریمه‌سی بوکا شاهد عادلدر پس کل جزؤه مائل وقائض اولدیغی کبی جزؤ دخی کله راجع ومائلدر وجزؤك کله رجوعنك بردلیلی دخی بودرکه انسان جایع وظمأن اولور زیراکه اجزاء بدنك کل طرفنه رجوعی هر آن اولور پس آندن بدنه ضعف ونقصان کلور واکل وشربه مباشرتله بدن ایچون بدل مایتحلل اولور یعنی طرف عناصره کیدن اجزای بدنك یرینه غدادن بدنه کلوب بنه بدن اندن قوت بولور چونکه غدای بدن بنه اصلی بولنان عناصردن حاصل اولان نبات وحیواندر پس حقیقتده ابدانمزك بش سنه‌لك اجزاسی بالجمله تحلل ایدوب دمبدم تدریج ایله ابدانمزدن طشره چیقوب کله کیتمشدر مثلا اللی بش یاشمزده ایکن ابدانمزده اولان اجزا اللی یاشمزده اولان اجزانك غیریسیدرکه بدل مایتحلل غدادن کلوب بنه تدریج ایله ابدانمزه اجزا اولوب کله کیدن اجزانك یرینه طولوب اشکالنده تشکل ایتمشدر لکن بواحواله واقف اولمیانلر بدنی روح روان کبی برحال اوزره ثابت قالور ظن ایتمشدر وبونك مثالی بویله درکه برکسه برصحراده برخیمه نصب

TBMM KUTUPHANESI

ايلسه كه انك اوتاد واطنابى جمله‌سياه اولسه واول هفته بردفعه واروب بروتدسياهن چيقاروب يرينه بروتد ابيض‌دق ايلسه وبرطنب سياهن آچوب يرينه برطنب ابيض شدايلسه وبومنوال اوزره برسنه تمامنه دك اول سياه اوتاد واطنابك جمله‌سن قلع وحل ايدوب يرلرينه بشقه بياض اوتاد واطناب دق وشدايلسه پس بوتبديلاته مطلع اولمينلره اول خيمه‌ينه‌سنهٔ ماضيه‌ده نصب اولندينى حال اوزره منصوب وجمله اجزاسيله ثابت كورنمشدر حال بوكيم آنك جميع اوتاد واطنابى تبديل وتغيير اولنمشدر زيرا كه بوبياض اوتاد واطناب اول سياه اوتاد واطنابك غيريسى بولنمشدر فكذلك بدن انسان دخى آنافآنا شيئا فشيئا ظاهرا وباطنا تحلل ايدوب بدل مايتحلل غدادن جمع اولمغله هربش سنه‌ده بركره تمامامتبدل اولوب تغير بولوربيلنمشدر پس جزؤك كله كلك جزؤه ميلى بوادله ايله اثبات اولنمشدر والله اعلم بالحقيقه ﴿نوع سادس﴾ بوجهان بزى والدهٔ مشفقه كبى تربيه ايلديكن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل حكمت ديمشلردركه بوعالم بزم شفقتلى والده مزدر تتكيم والده طفلنى تربيت ايلر واول غدالرى كيم طفل تناول ايده مزوالده‌سى انلرى اكل ايدركه انلردن اين حاصل اولوب طفلنه غدا اولمغله لايق اولهوتدبين طريقندن طفلنه لاحق اولوب انكله تربيت بوله كذلك بوعالم دخى بزم مادر مشفقمزدركه دوپستان مثابه‌سنده بولنان نبات وحيوان طريقندن لايقمز اولان غدالريمزى بزه ايصال ايدوب الوان قوا كه لذيذه وانواع اطعمهٔ نفيسه ايله بزى تربيت ايلر فاما بومادركه عالم بيانمشدر غيرى مادرلرك عكسى بولنمشدر زيرا كه جمله والده‌لرظاهر لرينه متوجه اولمشدر وعالم ايسه كندى باطننه توجه قيلمشدر تاكيم بزه ناظر اولوب تربيه‌مزده حاضر اوله پس حقيقتده هنوز حالا بزكندى والده‌مزك بطننده ساكنلرزكه * السعيد من سعد فى بطن امه والشقى من شقى فى بطن امه * حديث شريفنى بعضلر بويله تأويل ايتمشلردر وبومعنى بوآيت كريمه‌يه موافقدركه حق تعالى * ومن كان فى هذه اعمى فهو فى الآخرة اعمى واضل سبيلا * بيورمشدر وبومعنايى بركامل بربيت ايله طيورمشدر (بيت) كيمكه بونده عارف حق اولمدى * تا ابد بيكانه قالدى بولمدى * وبومعنى خوش ظاهردركه مادرزاد اولان اعمايه اصلا علاج اولمز پس ايكى جهان سعادتن همان بوحالده تحصيل ايتمك ممكندركه هنوز بطن مادردهيز اعنى بوعالمده يزوبونده اعمى اولمق بودركه انسان كندويى بليه وكورميه وكندى حقيقتنه ايرميه زيرا كه كندويى بيلمين طفل صايلور ومولاسنى دخى بيلمش وبولمش اولورپس اول كمسه ايكى عالمده اعمى قالور انكچون انبياواوليااوعلما كلمشلردركه خلق خالقه دعوت قيله‌لروخلق جهان نور قرآن وعلم توحيدوعرفان وعبادت رحمان ايله تابينالق علتندن خلاص بوله‌لر ومعرفت نفس واسطه‌سيله آشناى خداى وخاص الخاص اوله‌لروابدا آنكله قاله‌لر * اللهم ياحى ياقيوم يابديع السموات والارض يامالك الملك ياذا الجلال والاكرام * نسئلك بعزتك ان تحيى قلوبنا وابصارنا بنورمعرفتك ياالله ﴿فصل ثانى﴾ كيفيت تركيب ابدانى وماهيت طبايع اعضاى پيداوپنهانى وحقيقت امزجهٔ انسان انسانى وتولد اخلاط اربعهٔ اركانى واخلاطك اسباب واحوال وفوائدنى وآنلردن متولد اولانى بش نوع ايله تفصيلا بيان ايدر ﴿نوع اول﴾ كيفيت تركيب ابدانى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه اركان اربعه كه اجسام بسيطه‌در بدن انسان وسائر حيوانك اجزاء اوليه‌سيدر زيرا كه اجسام مركباتك انواع مختلفه‌سى امتزاج اركان ايله حادث اولورواركان ايسه‌درتدركه ايكيسى خفيف وايكيسى ثقيلدر اما خفيف نارايله هوادر واما ثقيل آب ايله خاكدر چونكه عنصر نارجوهر هوائيه‌سنك سرايتيله عناصر سائره‌ده جريان ايدوب ممتزج اولوب حرارتيله ايكى عنصر باردثقيلك برودتلرين كسرايدرانلر عنصر يتلرين ترك ايدوب مزاجيه مرتبه‌سنه كيدرلرپس ايكى عنصر ثقيل تكون وسكون اعضايه مادهٔ متين اولور وايكى عنصر خفيف حيات وحركات اعضايه بادى ومعين اولوراماقواى اوليهٔ اركانكه كيفيات اربعه‌در انلر حرارت وبرودت ورطوبت ويبوستدر بوددى امهات عناصردركه اركان مذكوره‌ده موجوددر وبوكيفيات عنصريه صور طبيعيه اوزرينه زائددر زيرا كه انلرتسخن وتبردكى كيفيتلرده مستحيل ومتبدلدر حالبوكيم صورطبيعيه هربرى كندى ذاتيله باقيدر اكر كيفيات اربعه نفس صورطبيعيه اولسه ايدى انلر دخى تبديل اولوب ثابت قالمزدى پس اكراجسام بسيطه اولان اركان اربعه تصغير ايدوب جمع اولسه‌لر واجسام مركبهٔ تامه اولان موالید ثلاثه‌ده مماس اولوب كيفيات متضاده‌لريله برى برينه تأثير قيلسه‌لر واول

بسائطك هر برى او برينك كيفيت شدتى كسر ايلسه اول كيفيات متضاده ميانده هر برندن جمله سنده بر كيفيت متوسطه متشابهه ومتساويه حاصل اولور كه اكا مزاج ديرلر وموالید ثلاثه يعنى معدن ونبات وحيوان جمله آنكله وجوده كلورلر ليكن اجسام مركبات غير تامه اولان سحاب وشهاب امثالى كائنات جومذكوره عناصردن مزاجسز حاصل اولورلر انكچون سرعتله فنا بولورلر ﴿ نوع ثانى ﴾ ماهيت طبايع اعضاى ابدانى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه اول خالق وبارى ومصور حضرتلرى عالمده هر نسنه يى مناسب وموافق يرلى يرنده كوزل ومعتدل خلق ايتمشدر وهر حيوانه صالح ولايق وهر عضوينك حالنه موافق اولان مزاجى ويرمشدر وجميع اجزاى عالمده اولان امزجه نك اليق واعدلى بدن انسانه كرم قيلوب هر بر عضونه اصلح وانسب اولان مزاجى بخش ايتمشدر وبعض اجزاسنى زياده حار وبعضن زياده بارد وبعضن زياده رطب وبعضن زياده يابس ايتمشدر * امابدنده زياده حار اولان اول روحدركه بخار لطيفدر بعده بوركدركه منشأ روحدر بعده دمدركه بوركه متصلدر بعده كبددركه اويوشمش دم كبيدر ودم اندن متولددر بعده خالص اولان لحمدر بعده عضلدركه لحم ايله مختلط اولان عصبدر بعده طحالدركه آنده دم واردر بعده كليه دركه دمى قليلدر بعده عروق متحركه دركه مجاور روح اولان دمك ظرومیدر بعده عروق ساكنه دركه مطلق دمك ظروفيدر بعده جلد كفدر * واما بدنده غايت بارد اولان بلغمدر بعده شعر در بعده عظمدر بعده غضروفدر كه كمر تكدر وبعده رباطدر بعده وتردر بعده غشادر بعده عصبدر بعده نخاعدر بعده دماغدر بعده شحمدر بعده سمندر بعده جلددر * واما بدنده غايت رطب اولان بلغمدر بعده دمدر بعده سمندر بعده شحمدر بعده دماغدر بعده نخاعدر بعده لحم ثدى وانثيندر بعده ريه در كه مكان تنفسدر بعده كبددر بعده طحالدر بعده كليتيندر بعده جلددر * واما بدنده غايت يابس اولان شعردركه بخار دخانيدندر بعده عظمدركه اصلب اعضادر بعده غضروفدر بعده رباطدر بعده وتردر بعده غشادر بعده أورده در بعده شرايين در بعده عصب حركتدر بعده بوركدر بعده عصب جسددر بعده جلددر ﴿ نوع ثالث ﴾ كيفيت امزجهٔ اسنان انسانى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه امزجهٔ اسنان مختلفه اولمغله انسانك اسنانى فى الجمله درتدر * اولا برى سن نمودركه سن حداثت هم ديرلر وبونك مدتى انسانك اوتوزياشنه دكدر بعده سن وقوفدر بوكا سن شباب دخى ديرلر وبونك مدتى انسانك قرق ياشنه دكدر * بعده سن انحطاط خفيدركه سن كهولت هم ديرلر وبونك مدتى انسانك التمش ياشنه دكدر * بعده سن انحطاط جايدركه بوكا سن شيخوخت دخى ديرلر وبونك مدتى آخر عمره وارنجيه دكدر ليكن سن حداثت هم ايكى قسمدر برى سن صباوتدركه اون بش ياشنه دكدر بعده سن فتوتدركه سن حداثتك نهايته دكدر پس صبيانك مزاجى معتدلدر وفتيانك مزاجى حار ورطبدر وشبانك مزاجى حار وحد تليدر وسن وقوفك مدتنده صكره حرارت غريزيه نك مادهسى اولان رطوبت غريزيه يى بزى محيط اولان هواجذب ونشف ايتمكله حرارت نقصان بولمغه باشلر زيرا كه فصل سابقده بيان اولندينى اوزره جميع اجزا وقواى جسمانيه متناهيه در وبدل ماتحلل ايچون على السواء برمنوال اوزره دائمة الايراددر ليكن تحلل على السوادن يوما فيوما زياده اولمغله ايراد مصرفه يعنى رطوبت بدل ماتحلله برابر كلمز پس ايرادو مصرف بدنده نقصان وتراجع اوزره اولدقده رطوبت مزبوره فنا بولوب حرارت مذكوره منطفى اولورکه موت طبيعى بودر پس هر بر شخصك مزاج اولى حسبنجه حفظ رطوبتى متضمن اولان قوتى نه مقدار ايسه انك اجل مقدر طبيعيسى اودر اكر خارجدن برقضايه اوغره مزسه اودركه اودرزيرا كه قدرت بارى ايله اجرام علويه نك اجسام سفليه ده انواع تأثيراتى دائما متعاقب ومتوالى اولديغندن جميع خلقك اشكال واحوالى واخلاق واطوارى هنوز ارحام امهات ايچنده نطفه ايكن مصادف اولان بخت وطالعلرى تأثيراتندن ظهور ايتمشدركه رحم مادره نطفه واقع اولديغى ساعتده پدر ومادرك طالعلرى نه ايشده ايسه وهر برينك كوكبى نه بيته ناظر ايسه اكر سعد واكر نحس اول نطفه نك ذاتنه تأثيريله نقشبند اولور مثلا سعادت وشقاوت وفهم وحماقت وبخل وسخاوت وخوف وشجاعت وحب وعداوت وحرص وقناعت وهمت ودنائت وفقر وغنا وراحت وعنا وعمر وفنا وجمال وكمال وكلال وملال هرنه وضع اوزره ايسه اول نطفهٔ ذاتنه طالع اولور زيرا كه اول نطفه جسم جنينك

TBMM KUTUPHANESI

لوح محفوظ يدر ولوح محفوظ يوعالمك مظهريدر پس هر كيمكه سعيد اولمشدر اول سعادتن بطن مادرده بولمشدر وهر كيمكه شقى كلمشدر اول دخى شقاوتن اناسى بطنندن آلمشدر نتكيم حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى * السعيد من سعد فى بطن امه والشقى من شقى فى بطن امه * بيورمشدر وهر كسك طالع مرقومنك تأثيرنى رمز ايله طيورمشدر چونكه خلقك جميع اشكال واوصاف وامزجه سى اوضاع فلكيه مقتضاسنجه ارحامده مختلف بولنمشدر پس اجل مسمالرى دخى مزاجلرى حسبيله آنده مختلف تقدير اولنمشدر والحاصل ابدان صبيان وفتيان اعتدال اوزره حار ورطب مشاهده قيلنمشدر وابدان شبان حدتلى حار بلنمشدر وابدان كهول ومشايخ روح بخارودم حاردن وجه مشروح اوزره بمدالعهد اولدقلريجون باردويابس بولنمشدر واما انائك مزاجى ذكوردن ابرد وارطب اولديغى تجربه قيلنمشدر * سبحان الخالق البارئ المصور المحيى المميت الحى القيوم جل جلاله وعم نواله ولااله غيره ﴿نوع رابع﴾ كيفيت تولد اخلاط اربعهٔ ابدانى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح دعشلردركه بدنك رطوبات اولاسى اولان اخلاط اربعه اجسام رطبهٔ سياله دركه غذا ابتداء اكا استحاله ايدوب انلردن اجزاء بدن مغتذى اولور * امارطوبات خلطيهٔ محموده درت جنسدركه افضلى دم جنسيدر بعده بلغم جنسيدر بعده صفرا جنسيدر بعده سودا جنسيدر وبو اخلاطك هر برى طبيعى وغير طبيعيدر * امادم طبيعى حارورطب دركولونى احمر وطعمى حلودر ومنفعتى لحم وشحم وغداى اعضا اولمقدر وغير طبيعيسى باردولونى مكدردر وطعمى مراولوب نفعى اولمز * واما بلغم طبيعى باردمتوسطدر ولونى بياض بيضه كبيدر وطعمى حلودر ومنفعتى يادم ويا قائم مقام دم اولوب غداى اعضا اولمقدر وغير طبيعيسى يابس المزاج ومتغير اللون ومر الطعم در واول يا مالح ويا حامض اولور * واما صفراى طبيعى حار واحمره مائل ولزجدر ومنفعتى دمه مختلط ومعين اولوب اجزاى بدن اولمقدر وغير طبيعيسى جنكاريدر وجوهرسم محرقدر * واما سوداى طبيعى دم طبيعينك قعرنده قالان درديدر وطعمى حلاوته ميالدر ومحلى طحالدر ومنفعتى تحريك جوع وشهوتدر وغير طبيعيسنه مرهٔ سوداديرلر * واما كيفيت تولد اخلاط اربعه بويله دركه ابتدا غدانك مضغ ايله بيله هضم اولسى واردركه سطح فم سطح معده ايله متحد ومتصلدر پس آنده هم قوت هاضمه حاصلدر زيراكه مضغ اولنمش نسنه نك اولكى طعم ورائحه سى زائلدر بعده غذاى ممضوغ ومشروح معده يه واردقده فم معده سداولنوب تماما آنده هضم اولنور لكن مجرد حرارت معده ايله دكلدر بلكه جانب يمندن كبدك ويساردن طحالك واندە اولان شرايين واوردەنك وقابل حرارت اولان شحمك ومعده نك فوقنده ورای حجابدن يوركك بوجمله نك حرارتلريله تمام اولوب ايكى اوچ ساعتده هضم اول حاصل اولور ومعده ده هريسه صوبى كبى جوهر سيال اولور بعده آنك كثيفى معده دن امعايه خروجه يول بولور ولطيفى معده يه متصل اولان عروق بولندن كبده متصل اولان انجه قيللر كبى عروق ايله سوزيلوب كبده منجذب اولور پس كبد كليتيله اول جوهر لطيفك كليته ملاقى اولوب سونكركبى ممتلى اولور وآنده هم مدت مرقومه قدر زمانده منطبخ اولور وهم هضم ثانى حاصل اولوروا ول منطبخ لون احمر صبيع اولنوب آنك يوزنده قايمق كبى نسنه ودينده دردكبى نسنه حاصل اولور اكر افراط ايله منطبخ اولورسه برمحترق نسنه حادث اولور واكر قليل منطبخ اولورسه بطيخ هندى مثالى برنسنه پيدا اولور اما اول قايمق صفرادر واما اول درد سوادر بوايكيسى طبيعيدر واما محترق لطيفى صفراى رديه در وكثيفى سوداى رديه در وبوايكيسى غير طبيعيدر واما بطيخ هندى بلغم طبيعيدر وبوجمله دن متصفى وخالص اولان نسنه دمدر لكن صوبى غالبدركه كبددن منفصل اولمزدن مقدم صوبى كليه لره نزول ايدن عروق ايله منجذب اولوب كليه لر كنديلره غذا اولهجق دسومتى ودمويتى آلوب باقيسى مثانايه سوزيلوب احليله يول بولور واما قوام بولمش دم خالص كبد فوقنده طلوع ايدن عروق عظيمه منجذب اولوب آندن متشعب اولان اورده يه سلوك ايدر بعده جداول اورده يه بعده سواقئ جداوله بعده رواضع سواقى يه بعدهٔ عروق ليفيهٔ شعريه يه سلوك ايدوب انلردن تقدير عزيز حكيم ايله اعضايه ترشح ايدوب غذا اولور سبحان الصانع الحكيم جلت عظمته وعم نواله ولااله غيره ﴿نوع خامس﴾ اسباب تولد اخلاطى وطبايع وفوائدنى واسباب حركاتى وبخاراتندن تولد ايدن روح طبيعى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح دعشلردركه دم طبيعينك سبب فاعليسى حرارت معتدله در وسبب

مادیسی اغذیه واشربهٔ معتدله‌در وسبب تامی تغذیهٔ بدندر واما صفرای طبیعینك سبب فاعلیسی حرارت معتدله‌در وسبب مادیسی غذای حارلطیف حلودسمدر وسبب صوریسی افراط نضجدر وسبب تامی اختلاط دم وتغذیهٔ بدندر وصفرای محترقه‌نك سبب فاعلیسی کبدك حرارت مفرطه‌سیدر واماسودای طبیعینك سبب فاعلیسی حرارت معتدله‌در وسبب مادیسی رطوبتی قلیل اولان غذای حارشدید غلیظدر وسبب صوریسی یاسیلان ویاتحلل ایتمین درددر وسبب تامی دمی شدید وقوی ایدوب غذای بدن اولمقدر وسودای محترقه‌نك سبب فاعلیسی اعتدالدن متجاوز حرارتدر وامابلغمك سبب فاعلیسی حرارت مقصره‌در وسبب مادیسی غذای غلیظ باردرطب لزجد وسبب صوریسی قصور نضجدر وسبب تامی اختلاط دم وتغذیهٔ بدندر پس اسباب تولداخلاط حرارت وبرودتدر زیراکه حرارت معتدله‌دن دم وحرارت مفرطه‌دن صفرای محترقه وغایت مفرطه‌دن سودای محترقه وبرودتدن بلغم تولد ایتمشدر ودم ایله عروقدہ جاری اولان اخلاطك عروق ایچنده دخی ایکی اوچ ساعت مدتنده هضم ثانی واردر واعضایه توزیع اولندقده هرعضوده کندی نصیبینك مدت مرقومه‌ده هم هضم رابعی واردر اماعروق ایچنده اولان هضم ثالثك واعضاده اولان هضم رابعك فضله‌لری فصل سابقده بیان اولندیغی اوزره وسخ صماخ وماء عین ومخاط انف اولوب شعر وظفر صورتن بولوب اعضای بدندن تحلل ایدن عروق واوساخ واورام وقروح منفجره ایله مندفع اولورواخلاط مذکوره‌نك اسباب تولدی اولدیغی کبی اسباب حرکتی هم واردر زیراکه حرکت بدن واشیای حاره دمی وصفرایی تحریك ایدر وبعض کره سودایی دخی تحریك ایدرلکن سکون بلغمه قوت ویرر وتوهم نفایس دخی اخلاط اربعه‌یی محرکدر نتکیم کثافت اخلاط اربعه‌دن برجوهر کثیف تولد ایدرکه عضودر یاعضوك برجزؤیدر کذلك لطافت بخارات اخلاط مذکوره‌دن برمزاج حسبیله برجوهر لطیف تولد ایدرکه روح طبیعیدر وروح حیوانی یی قبول استعدادنی بولمش مزاج اوزره ابتدا بوروح تولد ایدوب بعده جمله اعضایه قوای نفسانی یی وغیری یی قبول استعدادنی ویرن بودر پس قوای نفسانیه وحیوانیه اعضای بدن انسانده حاصل اولمزالاکه بوروح طبیعی واسطه‌سیله اولور واکر برعضوبدن قوای نفسانیه وحیوانیه‌دن معطل اولوب روح طبیعیدن معطل اولسه‌اول عضوهنوز حیاتده‌در زیراکه اویوشمش ویامفلوج اولان عضوحس وحرکت قوتن فاقد ایکن بنه حیاتی واجددر اکرمیت اولسه متعفن وفاسد اولوردی پس عضو مفلوجده انی حفظ ایدن برقوت واردرکه بوروح طبیعیدر * سبحان الخالق البارئ المصور جل شانه ﴿فصل ثالث﴾ کیفیت وماهیت ومنافع اعضایی واسما وقواسنی وتولد وخواصنی درت نوع ایله تفصیلا بیان وعیان ایدر ﴿نوع اول﴾ کیفیت وماهیت اعضایی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه ارکان اربعه‌نك اولکی مزاجندن تولد ایدن اجسام اخلاط بدن اولدیغی کبی اخلاط اربعه‌نك دخی اولکی مزاجندن تولدایدن اجسام اعضای بدن اولمشدر وبعض اعضامفرد وبعضیسی مرکب صورت بولمشدر اماعضو مفرداودرکه قنغی جزؤ محسوسنی اخذ ایلسك حدواسمده اول جزؤ کلیسنه مشارك اولور عظم ولحم وعصب کبی بونلره اعضای متشابهة الاجزادیرلر واماعضو مرکب اودرکه قنغی جزؤنی اخذایلسك نه خدده ونه اسمده کلیسنه مشارك اولیه وجه ویدورجل کبی زیراکه وجهك برجزئی وجه دکلدر وبونلره اعضای آلیه دیرلر زیراکه اتمام حرکات وافعالده آلات نفس اولمشلردر امامتشابهة الاجزا اولان اعضانك ابتدای عظمدرکه برك خلق اولنمشدر زیراکه عظم اساس بدن وعماد حرکات اعضا بولنمشدر بعده غضر وفدرکه ملایمدر منعطف اولور اول عظمدن الین وسائر اعضادن اصلب قیلنمشدر وبونك منفعتی اعضایه لینه عظمك اتصالی بونکله کوچك اولمقدر تاکیم ملایم ایله برکك واسطه‌سی اولوب ضرب وسقوط اوقاتنده برکدن ملایم متأذی اولمیه بعده اعصابدرکه دماغدن یانخاعدن تمش انعطافده ملایم وانفصالده برك وبیاض اجسامدر حس وحرکت ایچون اولان اعضا بالجمله اعصاب ایله تمامدر بعده اوتاردرکه اطراف عضلدن تمش واعصابه مشابه اجسامدر واعضای متحرکه‌یه متصل تامدرکاه عضله‌نك اجتماع ورجوعیله اوتاردخی منجذب اولوب اعضای متحرکه‌یی جذب ایدروکاه عضله‌نك انبساطیله وکندی وضعنه عودتیله اوتار مذکوره رخاوت بولوب اعضایی حالی اوزره منبسط ایدر بعده رباطتدرکه اعظمدن تمش واعصابه مشابه اجسامدر وبونلرك عضله‌لره ممتداولنلرینه مطلق رباط دیرلر ومفاصل عظامی

TBMM KUTUPHANESI

وسائر اعضايي وصل ايدنلره رباط عقب ديرلرورو رابط مذكوره‌نك جمله‌سنك حسي بوقدر تاكيم كنديلره لازم كلان كثرت وحركت وحك ايله متأذى اوليه‌لر ومنفعت رباطات اعضايي ربط ايلمكدر * بعده شريانات در كه يوركدن نشئت ايلمشلردر وممتدوبجوفدرلركه طوللرى اعصابه وجوهرلرى روابطه مشابهدر وبونلرك اويله حركات منبسطه ومنقبضه‌لرى واردركه سكونات ايله منفصلدروبونلرجان طمرلريدر ومنفعتلرى بودركه بونلر يوركدن بخاردخاني نفض ايله اكاراحت ويروب روحى اعضاى بدنه توزيع ايچون خلق اولنمشدر * بعده اورده‌در كه كبدن تمشلردر وشريانات مشابه اجسامدر وباجمله ساكندر وبونلرقان طمرلريدر ومنفعتلرى بودركه بونلر كبددن دمى بدنه توزيع ايچون خلق اولنمشدر * بعده اغشيه‌در كه مستعرض ورقيله التخندر ومحسوس اولميان لطيف عصبانيدن نسج اولنمش اجسامدر وسائر اجسامك سطوحن غشى ايدرلر ونجه منافذى محتويلردركه برى جميع اعضايي هيئت واشكالى اوزره حفظ ايدرلر وبرى دخى كندى لفنه متصل اولان عصب ورباط واسطه‌سيله اعضايي برى برينه تعليق وربط ايدرلر كليه‌لرى سليه ربط ايلدكلرى كبى وبرمنفعتى دخى ربه وكبدوطحال وكليتين امثالى حسى اولميان اعضانك جواهرنده بواغشيه كنديلره ملاقى اولان بالذات حساس اولوب اجسام ملفوفه‌لرينه ملاقى اولانى بالعرض حساس اولمليدر بعده لحمدركه اعضاء مذكوره‌نك بدنده اولان خلل واوضاعى آره‌لرينك حشو وسندوقوتلريدر واما اعضاء آليه بونلردن تركب ايدن اعضادركه ان شاءالله تعالى بوندنصكره آنلردخى بيان اولنور ﴿نوع ثانى﴾ اسماء وقواى اعضايي بيلديدر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح دىمشلردركه بدنده اولان اعضادن هربرعضوك كندى نفسنده برقوت غريزيه‌سى واردركه اول عضوك تغديه‌سى امرى انجق اول قوتله اولور واول قوت غذايى جذب وامساك وتشبيه والصاق ايدوب اندن فضله‌يى دفع ايتمكدر وجمله اعضادن قوتلى دماغ وكبددر زيراكه بوايكيسى يوركدن قوت حياتى وحرارت غريزيه‌يى وروحى قبول ايدوب دماغ مبدأ جميع حواس اولوب كبدمبدأ تغذيه جميع اعضاى بدن اولمشدر يوركدن غيرى زيراكه يورك درون سينه‌ده ثدى شمالك تحتنده كبدنوعندن انك لوننده فنجان شكلنده برعضوشريف ولطيفدركه انك جهت اسفلنده سطح مقعرى وسطنده قرة العين مثالى برنقطه سودا واردركه الطف اعضادر واسمى سويدادر ومنبع روح وجميع قوادر ومحل تعانق روح حيوانى ونفس انسانى ومهبط الهام ربانى ونظركاه حدادر وجميع اعضايه حيات وحركات وادراكات وغدا ويروب تربيه ايدندر وجمله‌قوا واعضا آنك خدام ورعاياسيدركه اول امير بدندر پس بعض اعضاى بدن رئيسه‌در وبعضيسى خادمه رئيسه‌در وبعضيسى نه رئيسه‌در ونه خادمه‌در * اما اعضاى رئيسه اول اعضادركه بدنده اولان قواى اولينك مبدألريدر وبقاى شخص يابقاى نوع آنلره مضطر ومحتاجدر اما بقاى شخص حسيله اولان اعضاء رئيسه اوچدر برى يوركدكه مبدأ قوت حياتدر وبرى دماغدركه مبدأ قوت حس وحركتدر وبرى دخى كبددركه مبدأ قوت تغذيه‌در * واما بقاى نوع حسيله اولان اعضاى رئيسه يه بوثلاثه مذكوره در وبقاى نوعه مخصوص اولان رابع انثيندركه انلر نسلى حفظ ايدن منى‌يى توليد ايچون محتاج اليهدر وتمام هيئتى وذكورى وانانى اولان مزاجى افاده ايدرلر واما اعضاى خادمه‌نك بعضيسنه خدمت مهيئه وبعضيسنه خدمت مؤديه مخصوصدر وخدمت مهيئه فعل رئيسدن مقدم وخدمت مؤديه فعل رئيسدن مؤخردر امايوركك خادم مهيئى ريه كبيدر وخادم مؤديسى شرايين كبيدر وامادماغك خادم مهيئى كبد وسائر اعضاى روح واعضاى غذا كبيدر وخادم مؤديسى عصبلر كبيدر واما كبدك خادم مهيئى معده كبيدر وخادم مؤديسى أورده كبيدر واما انثينك خادم مهيئى انلردن مقدم منى‌يى توليد ايدن اعضا كبيدر وخادم مؤديلرى رجالده اجليلدر وانكله انثين آراسنده اولان عروقدر ونساده محله منى مندفع اولان عروقدر ومحلدركه منفعت منى آنده تمام اولوب جنين تكون ايده‌جك مكاندر سبحان الخالق البارئ

﴿نوع ثالث﴾ كيفت تكون اعضاى جنينى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح دىمشلردركه اجزاسى متشابه اولان اعضاى بدنك جمله‌سى ايكى منيدن تكون ايدرلحم وشحمدن غيرى زيراكه بوايكيسى دمدن تكون ايدر پس لحم وشحمدن ماعدا اعضاى متشابهة الاجزاء پنيرقورسقدن منعقد اولديغى كبى منئ يدردن منعقد اولور واعضاى مذكوره جبن لبندن تكون ايلديكى كبى منى مادردن تكون ايدر تكيم قورسغك

TBMM KUTUPHANESI

ولبنك هر برى كندیلردن حاصل اولان جبنك جميع جوهرندن برر جزؤدر كذلك ايكى منينك هر بريسى رحمده اولان جنينك جمله جوهرندن برر جزؤدر بعده حامله نك دم حيضى رحمده تكون ايدن جنينك سره سى بولندن غذاسى اولوب انكله نشوونما بولور وحشوندن منعقد اولوب اولكى اعضاسى اراسنده اولان خالى يرلرى طولديروب لحم وشحم اولور وفضلهٔ دم وقت نفاسه دك قالوب اندن طبيعت مادرانى دفع ايدر وبعد التولد ولدك كبدى تولد ايلديكى دم غذا طريق نافه دن آلديغى دمك مقامنه كيدوب مسدنى سد ايدوب اول دمدن تولد ايدن لحم وشحم بودمدن تولد ايتمكه باشلر اما لحم دمك متينندن تولد ايدوب حرارت ويبوستيله منعقد اولور واما شحم دمك صولى وياغليسندن تولد ايدوب منعقد اولور انكچون حرارتله منحل اولور وايكى منيدن تكون ايدن اعضانك بريسى بدندن منفصل اولسه بردخى اول عضو اتصال حقيقيله منجبر اولمز وبر جزئى نقصان بولسه انك عوضى بر نسنه بتمز عظم كبى الاكه سن صباوتده صينك سنى بتر ودمدن تولد ايدن عضو اتلافندن صكره ينه تمام بتوب مثلنه متصل اولور لحم كبى * فتبارك الله احسن الخالقين ﴿نوع رابع﴾ خواص وفوائد اعضاء بدنى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه حساس ومتحرك اولان جميع اعضانك مبدأ حس وحركتى كاه برعصب اولوركاه متفرق اولوب هر قوتك مبدئى بربشقه عصب اولور وعشايه ملفوف اولان جمله احشانك منبت غشائى صدر وبطنك ايكى مستبطن بولنان غشالرك بريسندندر اما صدرده اولان حجاب وريه واورده وشريانات كبى اعضانك منبت اغشيه لرى اضلاعك غشاء مستبطنندن اولمشدر واما جوفده اولان اعضا وعروقك منبت اغشيه لرى عضل بطنك صفاق مستبطنندندر واما جميع اعضاى لحميه يا ليفيه در عضله اولان لحم كبى ويا آنده ليف اولمز كبدكبى وحركات بدن ايسه انچق ليف ايله اولور كرك اراديه اولسون وكرك طبيعيه اولسون اما حركت اراديه ليف عضل ايله اولوز واما حركت طبيعيه حركت لحم وعروق كبى وحركت اراديه ايله طبيعيه دن تركب ايدن حركت مركبه بوايكى حركت وضع طول وعرض وتوريبدن برهيئه مخصوص ليف اولورپس جذب ايچون ليف متطاول ودفع ايچون ليف متعارض وامساك ايچون ليف مؤرب مخصوصدر واعضادن أورده مثالى برطبقه لى اولان عضوك اوچ قسم ليفى برى برينه منتسجدر وايكى طبقه لى اولان عضوك طبقهٔ خارجه سنده ليف متعارضدر وطبقهٔ داخله سنده ليف مؤربدر وداخله نك سطح باطننده ليف متطاولدر انچق برطرز اوزره خلق اولنمشدركه ليف جذب ايله ليف دفع معاجم اولميوب بلكه ليف جذب ايله ليف امساك جمع اولسونلر الاكه امعاده دكل زيراكه امعانك امساكه شدت احتياجى يوقدر همان جذب ودفعه محتاجدر واما كندى جوهرندن غريب اولان اجسامى احاطه ايدن اعضاى عصبانيه نك بعضيسى برطبقه لى وبعضيسى ايكى طبقه لى بولنمشدر وايكى طبقه لى خلق اولنلرنده نجه فائده لرواردر * اما اولكى فائده درونلرنده اولان اجسامك حركاتى قوتيله منشق اولمقدن تحفظدر شرايين كبى * واما فائدهٔ ثانيه بودركه درونلرنده بولنان اجسام مخزونه تحلل وخروجدن ايكى قات محفوظ اولور شريانده اولان روح ودم كبى * واما فائدهٔ ثالثه بودركه دفع وجذبده اول عضو قوتلى حركته محتاج اولدقده آلت دفع برطبقه سنده وآلت جذب برطبقه سنده بشقه بولنسونلر معده وامعا كبى * واما فائدهٔ رابعه بودركه اول عضوك طبقهٔ باطنهٔ عصبيه سى حفظ ايچون طبقهٔ خارجيهٔ لحميه سى هضم ايچون مخصوص اولسون زيراكه هاضم مهضومه ملاقاتسز قوتيله واصل اولمق ممكندر واما بعض اعضانك مزاجى دمه قريب اولوب دم اكا غذا اولمق ايچون استحالات كثيره ده متصرفه اولمغه محتاج اولمز لحم كبى انكچون لحمه واصل اولان غذا برمدت قالوب صكره غداى لحم اولمق ايچون آنده تجاويف وبطون بوقدر همان غذا لحمه ملاقى اولديغى ساعتده اكا متميل اولور واما بعض اعضا دمدن بعيد المزاج اولوب دم اكا مستحيل اولمقده استحالات كثيره يه محتاج اولور عظم كبى انكچون غذاسى آلدن برمدت قاله جق يا برتجويف واردر عظم ساق وساعد كبى ويا تجاويف متفرقه واردر عظم فك اسفل كبى وبويله اولان اعضا وقتنده غذادن فوق الحاجه اخذ وجذب ايدر تاكيم تدريج ايله كندى نفسنه تبديل ايده واما قوتلى اعضا كندى فضولنى ضعيف اولان جيرانه دفع ايدر يورك ابطنه ودماغ خلف اذنينه وكبد ارنبينه دفع ايتدكلرى كبى سبحان الخالق البارئ المصور وسبحان الصانع الحكيم عز شانه ودام سلطانه ﴿باب ثانى﴾ كيفيت تركب عظام بدن انسانى واسما وخواصنى فصول

TBMM KUTUPHANESI

ثلاثه ايله تفصيل ايدر ﴿ فصل اول ﴾ كيفيت تركب عظام رأسى واسماء وخواصنى التى نوع ايله تفصلا بيان ايدر ﴿ نوع اول ﴾ اجمالا فوائد عظام اعضاى ابدانى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه بعض عظامك بدنه قياسى اساس وتملك بنايه قياسيدر فقار صلب كبى زيراكه عظيم فقار اساس بدندركه جمله اعضا انك اوزرينه بنا اولنوب اعتماد ايدر نتكيم جميع اجزاء سفينه ابتدا نصف اولنان خشبه اوزرينه بناقلنوب كذلك اعضاى بدنك جملهسى عظم صلب اوزرنده نظام بولوب تكميل اولنور وبعض عظامك بدنه قياسى وقايهٔ مجن مثالى بولنور عظيم يافوخ كبى وبعض عظامك بدنه قياسى صدماتى دافع سلاح قياسى بولنور فقار صلب اوزرنده شوك امثالى اولان عظام كبى وبعضيسى مفاصل بينده حشو بولنور سلاميات اراسنده بولنان عظام سمسمانيه كبى وبعضيسى علاقه يه محتاج اولان اجسامه متعلقدر عضل حنجره ولسانك وغيرينك لامه مشابه اولان عظمى كبى وعظامك جملهسى بدنك دعايم وقوايم ووقايه وحمايه سيدر واجرامى صلب واجواف اولان تجويفى وسطنده قيلنمشدر وحشونده مجتمع اولان مخ آنك غذاسى بولنمشدر وتجويفك وسعتى فائدهسى اخف اولمقدر وتجويفك وحدتى فائدهسى صلابت جرمى حالى اوزره قالمقدر وصلابتك فائدهسى حركات عنيفه عندنده منكسر اولمقدر ودرونده مخك فائدهسى وجه مشروح اوزره غذاسى اولوب دائما عظمه رطوبت ويرمكدر تاكيم تجويف حركتيله رخاوت بولوب متفتت اولميه وعظمك وثاقته احتياجى كثير اولدقده انك تجويفى قليل بولنمشدر نتكيم عظام ساقين اويله خلق اولنمشدر واعضاى بدن انلره تحميل اولنمشدر وعظمك خفتنه حاجت كثير اولدقده تجويفى كثير بولنمشدر نتكيم عظام مشاميه اويله قيلنمشدر هم امر غداى مذكور ايچون وهم هوا ايله مستنشق اولان رايحه كبى اشيا اول عظامه نافذ اولمق ايچون وهم فضول دماغ انلردن مندفع اولمق ايچون بويله خلق اولنمشدر وعظام بدنك جملهسى متجاوره ومتلاقيه وضع اولنمشدر وآره لرنده اولان مساقهٔ يسيره منافع غضاريف ايچون خلق اولنان لواحق غضروفيه ايله ممتلى قيلنمشدر ومنافع مذكوره اقتضا ايتمين محللره ايكى عظم اراسنده لاحقه سز منفصل خلق اولنمشدر فك اسفل كبى بولنمشدر ومجاورت عظام نجه انواع بيلنمشدر بعضيسى تجاور مفصل سلسدركه ايكى عظمك برى تحرك ايتمكسزين عظم آخر حركت ايلر مشاهده قيلنمشدر ساعد ايله مفصل رسغ مثالى بولنمشدر وبعضيسى تجاور مفصل عسردركه ايكى عظمك برينك تحركى عظم آخرسز عسير وقليل المقدار معاينه اولنمشدر مفاصل مشط امثالى بولنمشدر وبعضيسى تجاور مفصل موثقدركه ايكى عظمك برينك حركتى عظم آخرك حركتنه موقوفدر مفاصل عظام قسر كبى معروفدر وبعضيسى تجاور مفصل مركوزدركه ايكى عظمك برينك زياده سى اولوعظم آخرك نقره سنه دخول قيلور متحرك اولمزمنبتلرنك اولان اسنان كبى وضعى تغير بولمز وبعضيسى تجاور مفصل مدروزدركه عظمينك ايكيسنك بيله منشار كبى تضاريس واسنانى اولوب برى برينه صفايح نحاس كبى تداخل ايدر عظم قحف كبى * سبحان الخالق البارئ المصور وسبحان الصانع الحكيم البديع المقدر جلت عظمته وكملت قدرته ﴿ نوع ثانى ﴾ كيفيت تركب عظام قحف رأس انسانى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردر جمله عظم قحفك منفعتى دماغى آفتلردن حفظ ايچون جنهٔ ساتره اولمقدر وعظام قحفك متعدد اولمسنك نيجه منافعى واردركه * اولكى منفعتى بودركه قحفك برجزؤنه كسر وعفونت مثالى آفات ايرشدكده انك كليسنه عموم اوزره عارض اوليه زيرا كه اكر برعظيم اولسه ايدى جملهسنه آفت كلمك لازم كلوردى وايكنجى منفعتى بودركه ذكر اولنه جق معنى مقتضاسنجه صلابت ولينده تخلخل وتكاثفده ورقت وغلظتده عظم واحدك اخلاف اجزاسى بولنميه * واوچنجى منفعتى بودركه دماغى البخرهٔ غليظه دن تنقيه ايليه زيراكه اكر برعظم غليظ اولسه ايدى اندن ابخره نفوذ ايده ميوب دماغى تعفن ايله فساده ويرردى * ودردنجى منفعتى بودركه درون رأسه دخول ايدن عروق وشرايينه طريق ومنفذ اوله * وبوعظم قحفك شكل طبيعيسى ايكى منفعت ايچون مدوراولمقدر اما اولكى منفعتى بو دركه شكل مستديرك مساحهسى غيرى احاطه دد مساوى اولان اشكال مستقيمة الخطوطدن اعظم بولنمشدر وايكنجى منفعتى بودركه شكل مستدير زاويه لى اشكال قدر طوقنه جق نسنه لردن منفعل اولميوب سلامت قالور بيلنمشدر وبوعظم قحف استداره سيله طولانى قيلنمشدر زيراكه مبانيت اعضاء دماغيه طولا وضع

TBMM KUTUPHANESI

اولنمشدر وبو عظمك قدام وخلف سمتلرينه چيقان معوج طرفلرى ايكى جانبدن نزول ايدن عصبلرى حفظ ايچوندر وبو شكلك اوچ حقيقى دروزى يعنى يولرى واردر ايكى كاذب درزى واردر امادروز ثلاثهٔ حقيقيدن برى قوسيدركه جبهه ايله مشتركدر بوشكلده [ ] بوكا اكليلى دخى ديرلر وبرى درز سهميدركه مستقيم اولوب طول رأسى منصف بولنمشدر بوشكلده [۱] وبودرز اكليلى يه متصل اولديغندن بوكا سقودى دخى ديرلر ودرز ثالث خلف رأس ايله قاعدهٔ رأس اراسنده مشتركدر واول برزاويهٔ قائمه شكلنده در كه زاويه سى نقطه سنه طرف درز سهمى متصلدر وبوشكلده [۸] وبولام يونانه مشابه اولديغندن بوكا درز لامى ديرلر واما ايكى درز كاذب دروز سهمينك موازاتيله ايكى طرفدن طول رأس ايله نزول ايدوب عظم رأسه تماميله داخل اولمدقلرندن بونلره قشرين دخى ديرلر وبونلر ثلاثهٔ حقيقيه ايله متصل اولدقلرنده بوشكلده اولور

﴿ نوع ثالث ﴾ رأس انسانك قاعده وحيطانى مثابه سنده اولان عظام خمسه يى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه رأس انسانك عظام مذكوره سندن غيرى بش عظمى دخى واردركه دردى جدران امثالى وبرى قاعده مثلى بولنمشدر وبوچار ديوارقهٔ يافوخدن يعنى عظم ناصيه دن اصلب خلق اولنمشدر زيراكه صدمات وسقطات آنلره زياده تصادف ايدر بيلنمشدر وبخار متخلل دماغه ثقلت ويرميوب عظمدن نفوذ ايتمك ايچون قحف وبافوخ اويله متخلل قيلنمشدر اماجدار مقدم عظم جبهه دركه طرف اعلادن حدى اول درز اكليلدر وطرف اسفلى طرف اكليلدن ممتداولوب حاجب عندنده عين فوقندن مرور ايدوب آخرى اكليلينك طرف ثانيسنه متصل اولان دروزدر واما يمين ويسارده اولان ايكى جداراون ايكى عظمدركه اذنين انلرده در وحاسهٔ شمعى حفظ ايچون صلب اولملريله آنلره حجرتين ديرلر واول حجرتين ثقلرينك اوزرنده صدف شكلنده ايكى مضلع ومدور غضروف خلق اولنمشدر تاكيم انلرده مجاور اصوات اولان هوا جمع اولوب ثقبه لردن سامعه يه وصول بولسون وبونلره قولق ديرلر واول حجرتيندن هربرينك فوق طرفندن حدى درز قشريدر وطرف اسفلدن حدى بددرزدركه درز لامينك طرفندن كلوب مرور ايدوب اكليلده نهايت بولمشدر وقدام سمتندن حدلرى اكليلينك برر جزؤى وخلف سمتندن لامينك برر جزؤيدر واما جدار مؤخرك حدودى فوقندن درز لامى واسفلدن رأس ايله وتدى بينده مشترك اولان درزدركه درز لامينك ايكى طرفى بينى وصل ايدر وامادماغك قاعده سى اول عظمدركه عظام مذكوره يى حاملدر واكاوتدى ديرلر وصلب خلق اولنمشده ايكى منفعت واردر برى صلابت حمله معين اولمقدر وبرى صلب اولمغله عفونت فضولى قبول ايتمكدر زيراكه بو عظيم فضول تحتنده موضوع اولوب دائما اكامنصب اولمشدر پس برك اولمق لازم كلمشدر وايكى صدغك يعنى شقاقلرك ايكى يانده ايكى برك عظم واردركه صدغه مرور ايدن اعصابى ستر ايتمشلردر وايكى عظم مذكورك ايكى صدغ طولنده وضلعلرى مؤربدر يعنى قيقاجدر وانلره زوج ديرلر * سبحان الصانع ﴿ نوع رابع ﴾ فك اعلانك كيفيت تركب عظامن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه عظم فك اعلانك حدى فوق طرفندن كندى ايله جبهه ميانده مشترك درزدركه تحت حاجبدن مرور ايدوب صدغدن صدغه وصول بولمشدر وتحت سمتندن حدى منابت اسنان اولمشدر وايكى جانبدن حدلرى ورای اضراسده اولان عظم وتديله كندى بينده مشترك بردرزدركه اذن سمتندن كلمشدر وطرف آخرى اولان منتهاسى حدى بردرزدركه بونكله حنكى يعنى چكه يى طولا قطع ايدن درزك مابينى فرق ايتمشدر پس عظم فك اعلا بو حدوده تمشدر واما فك اعلانك داخلى حدودنده اولان درزلردن بريسى حنكى طولا قطع ايتمشدر وبرى حاجبين آره سندن شفتين آره سى برابرينه نزول ايدوب كيتمشدر وبرى بودرزك مبدأندن كلوب يمينه ميل ايدرك اسنان انياب ايله رباعيه مابينى برابرينه تمشدر وبرى دخى بونك كبى يساره ميل ايدوب كتمشدر پس اوسط وطرفين اولان دروز ثلاثه بينده ومنابت مذكوره برابرى بينده ايكى عظم مثلث محدود اولنمشدر ليكن بو مثلثلرك قاعده لرى منبت اسنان اولميوب بلكه اندن مقدمجه منخرينك قاعده سى قربنده ايكى مثلثى بردرز قطع قيلمشدر زيراكه درز ثلاثه بودرز قاطعى تجاوز ايدوب مواضع مذكوره يه وصول بولمشدر وبو ايكى مثلثدن غيرى ايكى عظم دخى حاصل اولمشدركه انلرى قاعدهٔ مثلثين مذكورين ايله منابت اسنان ودرزين طرفيندن ايكى قسم احاطه قيلنمشدر ودرز اوسطندن نزول ايدن قسم بو ايكى عظمى بربرندن فصل ايدوب

TBMM KUTUPHANESI

درز فاصل عندنده هر برایکیشر زاویه قائمه لری اولمشدر وبابین عندنده برزاویه حاده لری ومنخرین عندنده برزاویهٔ منفرجه لری صورت بولمشدر وبنه فك اعلانك دروزندن بریسی درز مشترك اعلادن نزول ایدوب عین سمتنه کلوب نقره یه بالغ اولدقده اوچ شعبه یه منقسم اولان درزدر که برشعبه سی جبهه ایله مشترك اولان درزك تحتنده ونقرهٔ عینك فوقندن مرور ایدوب حاجبه متصل اولمشدر وبرشعبه سی نقره یه دخول ایتمیوب کذلك متصل اولوب شعبهٔ ثالثه نقره یه داخل اولدقدنصکره کذلك اتصال قیلمشدر وشعبهٔ اولانك افراز ایلدیکی عظم اول عظم ثانیدن اعظم وعظم ثانی عظم ثالثدن اعظم صورت بولمشدر سبحان الصانع المصور جل شانه ﴿نوع خامس﴾ منافع انفی وترکب عظامی وفك اسفلی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردر که انفك نیجه منافع ظاهره سی واردر * بری بودر که شامل اولدیغی تجویف ایله استنشاقه معین اولور * وبری بودر که آنده هوای کثیر منحصر اولوب دماغه نفوذ ایتمدن مقدم معتدل اولور زیرا که هوای مستنشقك برمقداری دماغه نفوذ ایدوب اکثری درون ریه یه ممتلی اولور * وبری بودر که آلت شمك امامنده برموضعده تشممه صالح اولان هوایی جمع ایدر تا کیم ادراك اوفر واکثر اوله وبری بودر که تقطیع حروف وتسهیل اخراجنه معین اولور تا کیم برمقدار ایله تقطیع حروف محلی اولان موضعده هوانك جمله سی مزدحم اولمیه * وبری بودر که باشدن مندفع اولان فضولی حفظ ایدوب ابصاردن ستر ایدر * وبری بودر که فضولك یعنی مخاطك نفضنه نفخ ایله اعانت ایدر اماغظام انفك ترکیبی ایکی مثلث کبی ایکی عظمدندر که برر زاویه لری فوق طرفنده ملتقی اولور وایکی قاعده برزاویه عندنده تماس ایدوب ایکی زاویه ایله مفارقت ایدرلر وبو ایکی عظمك هربری عظام وجهك شرحنده ذکر اولنان درزین طرفینك برینه ترکیب ایتمشدر وایکیسنك طرف سافللرنده ایکی ملایم غضروف تمشدر ومابینلرنده درز وسطانینك طولی اوزرنده برغضروف اولورکه جزء عالیسی جزء سافلندن اصلب اولوب کندی بالجمله طرفین غضروفلرندن اصلب تمشدر وبو وسطانی غضروفك منفعتی بودر که فضلات رأس ایچون سبیلین بدن مثابه سنده اولان انفی منخرین ایتمشدر تا کیم دماغدن فضلهٔ نازله انفه نزول ایتدکده اکثر حالده ایکی منخرك برینه میل ایدوب دماغده بولنان روحه راحت ویرن هوایی استنشاق طریقن بالکلیه سدایتمیه وایکی طرفده اولان غضروفلرك منافعی اوچدر بری اطراف عظامده واقع اولان غضاریف ایله مشترك منفعت مذکوره در وبری زیاده استنشاقه یانفخه محتاج اولدقده منفرج ومتوسع اولمقدر وبری دخی نفخ عندنده اهتزاز وارتعادلریله نفض بخارهٔ معین اولمقدر وانفك ایکی عظمی خفیف ودقیق خلق اولنمشدر زیرا که بونده وناقتدن ایسه خفته احتیاجی اکثر بولنمشدر اما اسفلك صورت عظامی ظاهر النظامدر زیرا که فك اسفل ایکی عظمدن مرکبدرکه انلرك بینی ذقن التندهٔ برمفصل موثق جمع ایتمشدر وایکی آخر طرفلری ایکی مرتفع ومعوج عظم عندنده مرتفع اولوب زوایدیله ترکب ایدوب رباطاتله بری برینك اوزرینه واقع اولمشدر واما فك اسفلك حرکتیله انفتاح فم ومضغ لقم کبی منافع کثیره سی عیان اولمغله مستغن عن البیان بولنمشدر ﴿نوع سادس﴾ کیفیت ترکب اسنان انسانی واسما واشکال ونظامك بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه اسنان انسان اثنان وثلاثون اولمشدر وبعض انسانك اطراف اسنانندن نواجذ اربعه منعدم اولوب ثمانیه وعشرون اولمشدر واما اوسط اسنادن ایکی ثنایا وایکی رباعیهٔ فوقانیه وامثالی تحتانیه قطع ایچون نظام بولمشدر وایکی ناب اعلادن ومقابلهٔ ری ایکی ناب اسفلدن کسر ایچون استحکام بولمشدر وبونلرك وراسنده ایکی جانبدن فوقانی وتحتانی ایکیشر دخی طحن ایچون خلق اولنمشدر وانلرك وراسنده هر باندن ایکیشر اضراس مضغ ایچون قیلمشدر ونواجذ اربعه اتمام ایچون بولنمشدر پس ثنایای اربعه ورباعیات اربعه وانیاب اربعه وارحاء ثمانیه واضراس ثمانیه ونواجذ اربعه بوجمله سی اوتوز ایکی دیش اولمشدر واکثرنده نواجذ اربعه بعد البلوغ وقبل الوقوف ظهور قیلمشدر انکچون بونلرك اسمی اسنان حلم اولمشدر واما اسنانك اصول ورؤس محددلری واردرکه فکینده اولان عظام حامله سی ثقبه لرنده مرکوزدر وهر ثقبه نك حافه سی اوزرنده برلحم مستدیر تمشدرکه انك اوزنده برکوچك عظم تمشدرکه سنی احاطه ایدوب روابط قویه ایله شد ایتمشدر وماسوای اضراس اولان اسنانك هربرینك برر رأسی واردر اما فك اسفلده اولان اضراس مذکوره دن هربرینك یا ایکی یا اوچ رأسی معاینه قیلنمشدر وناجرینك

TBMM KUTUPHANESI

رؤسی اوچر بولنمشدر وامافك اعلاده مركوز اولان اضراس ایچون یا اوچر یادردر رؤس خلق اولنمشدر خصوصا ناجذینك رؤسی دردر بیلنمشدر اما سبب کثرت رأس اضراس عظمت اجرام وکثرت اعمالدر واما حکمت ازدیاد رؤس علیا اول اضراسك سرنکون معلق اولوب ثقللریله رؤسنك خلاف جهتلرینه میللریدر واسنان سفلی ایسه ثقلی رکزینه متضاد ومخالف دکلدر وبدنده اولان عظامك هیچ برینك حسی اولمز لکن عظام اسنان قوت دماغ ایله بی حس قالمز زیرا که عظام اسنان حار وباردك وحلو وحامضك وسائر اضدادك کیفیت فرقنی بولور سائر عظام بولمز * سبحان الخالق البارئ المصور سبحان الصانع الحکیم جل شانه

﴿فصل ثانی﴾ کیفیت ترکب عظام صلبی وعظام عنق وفقار صدری وعظام اضلاعی وعظام ترقوتی بش نوع ایله بیان ایدر ﴿نوع اول﴾ کیفیت ترکب عظام صلب انسانی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه عظام صلب نجه منافع ایچون خلق اولنمشدر برمنفعتی بودرکه بقای حیوانده محتاج الیه اولان نخاعه مسلك بولنمشدر زیراکه اکر جمیع اعصابك منابتی دماغ اولسه ایدی رأس انسان بوهیئتدن زیاده اعظم اولمق اقتضا ایدردی وبدنه برحمل ثقیل اولوردی واعصاب اقصای اعضایه وصول بولمقده مسافات بعیده یه محتاج اولوب آفات وانقطاعه متعرض اولمقدن ماعدا اعضای ثقیله یی مبادیلرینه جذب ایتمکده قوتلری قلیل اولوردی پس خالق باریٔ مصور عزشانه حضرتلری حکمت وعنایتیله دماغدن برجزؤ اولان نخاعی اسفل بدنه عین مادن کریز امثالی اجرا ایدوب صلبی اکا مسلك محفوظ ایلمشدر تاکیم صلب اطرافنده قسمت اعصاب توزیع اولنمق انسب اولوب احسن بولنه وصلبك برمنفعتی بودرکه قدامنده موضوع اولان اعضای شریفه نك جنهٔ حافظه سی بولنمشدر انکچون عقده لری وشوکه لری واردرکه انلرسناسن اسمیله تسمیه قیلنمشدر وبرمنفعتی دخی بودرکه عظام بدنك خلقتنه اساس وتمل بولنمشدر نتکیم خشبهٔ وسطانیٔ سفینه کبی اولدیغی بالاده بیلنمشدر انکچون عظام صلب غایت متین ومحکم خلق اولنمشدر وبرمنفعتی هم بودرکه قیام انسان ایچون وحرکاتنه امکان ایچون مستقل قوام بولنمشدر انکچون عظام صلبك نظامی فقره لرله نظم اولنمشدر جمله سی عظم واحد یا عظام عظیمه اولمیوب حسن انتظامی احسن تقویم اوزره قیلنمشدر وفقرات آراسنده بولنان مفاصل نه رخودرکه قوامی ضعف بوله ونه شدیددرکه مانع انعطاف اوله بلکه بویله بین بین خلق اولنمشدر وصلبك فقره سی برعظمدرکه وسطندن نخاع نفوذ ایده جك ثقبه سی واردر وبعض فقره نك یمین یسارنده ثقبه نك ایکی جانبندن درت زوایدی بیلنمشدرکه بعضیسنه شاخصه الی فوق وبعضیسنه شاخصه الی اسفل دینلمشدر وبعض فقره نك التی زوائدی اولوب دردی برجانبنده وایکیسی برجانبنده بولنمشدر وبعض فقره نك سکز زوائدی مشاهده قیلنمشدر وزوائد مذکوره نك منافعنك بری بودرکه بونلرله مفصله منسوب اتصال ایله فقره لر مابینی منتظم اولوب برینك زوائدی رؤسی برینك نقره لرینه متداخل اولوب متانت بولمشدر وبوفقرات صلبك زوائد مذکوره سندن غیری بشقه زوائدی واردرکه انلرك منافعی مصادمه دن وقایه وحفظ ایدوب مقاومتلریله جنه اولمقدر وبوزوائد صلب وعریض عظام بولنمشدرکه فقره لرك طولی اوزره وضع اولنمشدر وبونلرك خلفندن یکا موضوعنه شوك وسناسن دینلمشدر ویمین ویساردده موضوع اولنلرینه اجنحه دیرلر وبونلر طول بدنده اولان عصب وعروق وعضله لری حفظ ایدرلر واضلاعه مجاور اولان اجنحه نك برمنفعتی دخی بودرکه اضلاعك رؤس محدبه سی بونلره مرکوز اولوب نقره لریله مرتبط اولورلر زیرا که هرجناحك ایکی نقره سی وهرضلعك ایکی محدب زائده سی واردر وبوفقره لرك ثقب متوسطه لرندن ماعدا نجه ثقبه لری واردرکه انلردن عصبلر خروج ایدوب طمرلردخول ایدر وبوثقبه لر انکچون فقره لرك ایکی جانبندن خلق اولنوب خلفنده بولنمشدر زیراکه آنده خارج وداخل اولان عروقی مصادمه دن وقایه اقتضا ایتمز واما عروق واعصاب مذکوره اکر صلبك قدامنده خلق اولنسه ایدی بدنك ثقل طبیعیسیله وحرکت ارادیه سیله میلی اولان مواضعده واقع اولمغله ضعیف اولوب ربط ایده مزلردی وبووقایه ایچون اولان زوائدك اوزرینه عصب ورطوبات جاری اولوب سلس و املس ایتمشدرکه مماس اولدیغی لحم متأذی اولمسون وزوائد مفصلیه نك دخی شانی بودر وانلر بری برینی تعقیب ایله محکم طوتوب جمیع جهتلردن ربط ایدرلر لکن قدامدن اولان تعقیب غایت محکمدر وخلفدن اولان سلسدر زیراکه طرف قدامه انحنا طرف خلفه انعطافدن زیاده

اقتضا

اقتضا ايدر پس فقرات صلب تعقيب وارتباطلريله بويله محكم اولدقلرندن عظم واحد كبي ثبات وسكون ايچون خلق اولنمشدر وانحنا وانعطافي قبول ايتملريله بويله سلس ورخو اولدقلرندن عظام كثيره كبي حركت وانحنا ايچون وضع اولنمشدر سبحان الصانع الحكيم جل جلاله ﴿نوع ثاني﴾ عظام عنق بيلديرر (اي عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه عظام عنق همان قصبهٔ ريه ايچون وقصبهٔ ريه نجه منافع ايچون خلق اولنمشدركه بيان اولنسه كركدر اما فقرات عنقيه‌نك وفقرات صلبيه‌نك عاليه‌سي تحتنده اولان فقره اوزرينه محمول اولمغله هربر فقره كندي حاملندن اصغر واخف خلق اولنمشدر تاكيم حركات اعضا نظام حكمت اوزره بولنمشدر وفقرهٔ عجزكه فقار صلبك اسفل ونهايتيدر اول جمله‌سندن اعظم واصلب خلق اولنمشدر ورحم مادرده عظامك نظامندن مقدم بولنمشدر وقبر ايچنده جمله‌سندن مؤخر چوريوب تراب اولور بيلنمشدر ونخاعك اعلاسي اعلاي كاريزكي اكثر واغلظ اولديغيچون فقار عنقك ثقبه‌لري اوسع قلنمشدر زيراكه مقاسم عصبدن اعلايه مخصوص اولان اسفله مخصوص اولاندن اكثردر پس عنقك فقره‌لري صغير وثقبه‌لري واسع اولمسي رقت اجزا من اقتضاء ايتمكله جمله‌دن اصلب واوثق وسناسنلري صغار واجنحه‌لري كبار وايكيشرباشلي خلق اولنمشدر وبوفقره‌لرك حركته احتياجي ثباته احتياجندن زياده اولمغله مفاصل خرزاتي ماتحتي مفاصلنه قياس ايله سلس ورخو قيلنمشدر وبومفاصلك شدت وثاقته احتياج قليل اولديغيچون ماتحت العنق كبي سمت فوق واسفله شاخص اولان زوائد مفصليه كبير وعريض اولميوب كوچك بولنمشدر وخرز عنقك عددي يدي اولمسي طولي معتدل اولمق ايچوندر وبوخرزانك اولكيسندن ماعدا هربرينك منوال مذكوره اوزره اون برر زوائدي واردركه برر سنسنه وايكيشر شعبه ايكيشر جناح وسمت فوقه شاخص اولان دردر زوايد مفصليه واسفله شاخص دردر زوايد مفصليه دروبخرج عصبك دائرهٔ ثقبه‌سي هرايكي فقره بينده نصفيت اوزره تقسيم اولنمشدر اماخرزهٔ اولي ايله خرزهٔ ثانيه‌نك نجه خواصي واردركه خرزات سائره‌ده بولنمز زيراكه رأسك يمين ويساره اولان حركتي كندي ايله فقرهٔ اولي بينده بولنان مفصل ايله متفق وملتئم اولمشدر ورأسك قدام وخلفه اولان حركتي كندوسيله فقرهٔ ثانيه بينده بولنان مفصل ايله وجودبولمشدر امامفصل اول فقرهٔ اولانك شاخصيتي اوزرنده ثابت اولمشدر وبوفقره‌نك جانب فوقنده ايكي نقره‌سي واردركه انلره عظم رأسك ايكي زائده‌سي طرفلري دخول قيلمشدر وقتاكه بوايكي زائده‌نك بربسي نقره‌سندن مرتفع اولوب اوبري نقره‌سنه تماميله غرق اولسه رأس اندن يكاميل ايدوب اول سمته اكيلور واما مفصل ثاني فقرهٔ ثانيده بولنمشدر وبوفقره‌نك جانب متقدمنده برزائدهٔ طويله خلق اولنمشدر فقرهٔ اولانك قدام نخاعنده اولان ثقبه‌سندن نفوذ ايدوب عظم رأسده بولنان فقره‌سنه وصول بولور وقتاكه زائدهٔ مذكوره فقرهٔ مزبوره‌نك ثقبه‌سندن كچوب فقرهٔ مرقومه‌يه دخول ايتسه رأس قدام سمتنه ميل ايدوب منحني اولور واكر زائدهٔ معهوده نقره‌سندن خروج ايدرسه رأس مستوي طورر واكر زائده ثقبه‌سندن دخي چيقارسه رأس خلف سمتنه منعطف اولور وفقرهٔ ثانيه‌نك خلفنده دخي برزائدهٔ قصيره واردركه انجق فقرهٔ اولاده اولان نقره‌سي درونده حركت ايدوب آني تجاوز ايتمز واماخرزهٔ اولينك خاصه‌سيدركه سنسنه‌سي اولمز واولمديغنك منفعتي بودركه ثقيل اوليوب حولنده وضع اولنان اعصاب وعضلات كثيره‌يه زحمت ويرمز ونقرهٔ مرقومه عظم رأسده مدفون كبي اولديغيچون اجنحه‌دن دخي عاريدر زيراكه مبدأ اعصابه قريب اولوب برلري ضيق اولديغندن اجنحه بولنمديغي حكمت باريدر وبوفقره‌نك خواصندندركه اعصاب اندن طلوع ايدرلر سائر فقره‌لركبي ايكي جانبندن وثقبهٔ مشتركه‌دن طلوع ايتمزلر انجق جانب خلفنك فوق طرفندن ايكي ثقبه‌دن جمله‌سي ليف كبي اينجه اولدقلري حالده خارج اولورلر وممتد اولدقجه تدريج ايله تخين ومحللرينه كوره غليظ اولوب متانت بولورلر واماقفرهٔ ثانيه‌نك زائدهٔ قصيره‌سي اعلاي خلفندن بولنوب انده مخرج عصب ثقبه‌لري ممكن اولمديغندن بونك ثقبه‌لري سنسنه‌سنك جانبلرندن قيلنمشدر وبوثانيه‌نك زائده‌لري رباطات قويه ايله فقرهٔ اولايه ربط اولنمشدر ومفصل رأس فقرهٔ اولي ايله سلس بولنمشدر وفقرهٔ ثانيه ايله سائر فقره‌لر مفاصلندن اسلس قيلنمشدر زيراكه بوايكي مفصل ايله اولان حركات رأسه احتياج اشدواكثر بولنمشدر وبالجمله صنعت باري بيلنمشدر سبحان الخالق البارئ المصور الحكيم جل جلاله وعم نواله ولااله غيره

TBMM KUTUPHANESI

﴿نوع ثالث﴾ فقار صدری بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه فقار صدراول عظامدرکه عظام اضلاعه متصل اولوب اعضای نفسی جامع ومحافظدر وبونلر اون ایکی فقره درکه اون برینك سناسن واجنحه‌سی واردر وبرینك جناحی یوقدر وسنسنه‌لری متساوی دکلدر زیراکه بونلردن یورك مثالی اشرف اعضایه اقرب اولوب متصل اولان اعظم واقوادر واجنحهٔ فقار صدرغیریدن اصلب اولوب اضلاع انلره وصول بولمز وصدرك یدی فوقانی فقره‌لرینك سناسنلری کبیر واجنحه‌لری غلیظ اولوب متانت بولمشدر تاکیم امیر اعضا اولان یورکی کمال تعظیم ایله حفظ وحراست ایده‌لر چونکه بوفقراتك اجسامی سناسن واجنحه‌سنه ذاهب اولمشدر پس بونلرك زوایدمفصلیه‌لری قصیر وعریض صورت بولمشدر وفقرهٔ عاشره‌نك مافوقنده بولنان فقره‌لرك سمت فوقه شاخص اولان زواید مفصله‌لرنده التقام نقره‌لری واردروسمت اسفله شاخص اولان زوائدك حدبه‌لری اول نقره‌لره دخول ایدوب سناسنلری اسفله منحدب اولمشدر واما عاشره‌نك سنسنه‌سی قبه کبی منتصبدر وزوائد مفصلیه‌سنك ایکی جانبنده اولان نقره‌لری لقمه‌سز بولنمشدر زیراکه فوق تحتنه‌دن معالقمه‌لنمشدر وعاشره‌نك ماتحتنك لقمه‌لری فوق سمتنه ونقره‌لری اسفل سمتنه مائل اولوب سناسنلری فوق سمتنه منحدب بیلنمشدر واون ایکنجی فقره‌نك اجنحه‌سی اولمز زیراکه اندە اضلاع وارایکن حاجت قالمز واما حجاب معده‌نك طرفی بواون ایکنجی فقره‌یه متصلدر وبوخرزه‌نك مافوقی صغار الجرم اولمغله استحکامله‌ریچون زوایدمفصلیه کثرتندن مستغنی بولنمشدر وخرزصدر خرزعنقدن اعظم اولدیغیچون ثقبهٔ مشترکه‌لری ایکی خرزه بینندە برابر منقسم اولمیوب تدریج ایله عالیه‌ده زیاده وسافله‌ده ناقص اولوب ثقبهٔ عصب تمامیله خرزهٔ عاشره‌ده بولنمشدر واماصدرك باقی خرزه‌لری وایکی اویلق اراسی اولان قطنك جمله خرزه‌لری بوثقبهٔ مذکوره‌یی تمامیله متضمن اولدیغیچون انلرك اولمله‌ریله خروج اعصاب ایچون بوخرزه‌لرك یمین ویسارنده برر ثقبه خلق اولنمشدر وقطن فقره‌لرینك اوزرنده سناسن واجنحهٔ عریضه‌لری واردر زوائد مفصلیه سافله‌لری واجنحهٔ حافظه‌یه مشابه عریضدر * وعظام فقرات قطن بش عظم اولمشدر وقطن عجز ایله معا صلبك کلیسنه قاعده کبی اولوب اول دعامه وحامل عظم عانه ومنبت اعصاب رجلین اولمشدر وعظام عجز اوچدرکه انلر جمله فقره‌لردن اصلب ومفاصلی واوثق واجنحه‌سی اعرض بولنمشدر واعصاب ایچون قدام وخلف سمتلرنده مخصوص ثقبه‌لر واردرکه مفصل ورك انلره مانع ومزاحم اولمیه وبوعظام عجز بیان اولنان عظام قطنه مشابهدر * واما عظام عصعص اوچ فقرهٔ غضروفیه‌دن مؤلفدرکه زوایدی یوقدرکوچك اولدقلرندن فقرات رقبه کبی اعصابی مشترك ثقبه‌لرندن بتمشدر واما فقرهٔ ثالثه‌نك طرفندن برعصب خروج ایتمشدر پس بویاندن عیان اولمشدرکه صلبك جمله‌سی برنسنه کبیدر فضل واشکال ایسه شکل مستدیردر زیراکه آفات مصادمی قبول ایتمکدن ابعد اشکال شکل مستدیردر انکچون فقار صلبك عالیه‌سنك رؤسی اسفله وسافله‌سنك رؤسی اعلایه منعطف اولوب فقرهٔ متوسطه اولان عاشره‌سی عندنده بالجمله جمع اولمشدر وبوفقرهٔ عاشره طول صلب حسبیله متوسطهٔ سناسن اولوب ایکی جهتك برینه منعطف اولمشدر تاکیم ایکی طرفدن هربرندن بولنان فقارتسعه بوعاشره‌نك اوزرینه جمع اولوب نظام بوله‌لر پس فقارعنق ایله فقارصلبه مجموعی یکرمی التی خرزه بولنمشدر سبحان الصانع الحکیم ﴿نوع رابع﴾ عظام اضلاعی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه عظام اضلاع محیط اولدقلری آلات نفسی وآلات غذانك عالیلرینی حفظ ایتمك ایچون خلق اولنمشدرکه پس بونلره ثقیل اولمق ایچون وجزء نه ایرن آفت کلیسنه ایرمك ایچون وغدا ونفخدن احتشامتلی اولوب مکان اوسعه محتاج اولدقده آچلمق آسان اولق ایچون وافعال تنفسه تعیین اولنان عضل صدر تخلل ایتمك ایچون متعدد اضلاع اولوب جمله‌سی عظم واحد اولمشدر وبوعظام صدر رئیس اعضا اولان یورکی وانك معیتنده بولنان اعضای احاطه ایتمشلردر زیراکه اول اعضای شریفه‌یه آفات عارضه‌نك تأثیری امر عظیم اولدیغندن انلری اشد احتیاط ایله حفظ ایتمك لازمدر پس انکچون اضلاع سبعهٔ فوقانیه کندی درونلرنده اولان اعضای نفسانیه اوزرنده قوس عندنده ملتقی اولوب عضو رئیسی هرجهتدن وقایه ایله جمیع جوانبدن احاطه ایتمشلردر واما اعضای غدایه مجاور اولان اضلاع تحتانیه خلف سمتندن جنهٔ محرزه کبی کبد وطحال وسائر اعصابی حفظ ایچوندرکه بری برینه متصل اولمیوب تدریج ایله منقطع اولمشدر اعلاسنك اطراف

TBMM KUTUPHANESI

بارزه‌سی مابینی اقرب واسفلنك ابعدی بولنمشدر تاکیم مکان معده واسع اولوب اغدیه ونفخدن ممتلی اولدقده متعسر ومتأذی اولمسون اماسبعهٔ فوقانیه اضلاع صدر اسمیله تسمیه اولنمشدر وبونلر هرجانبدن یدیشر ضلعدرکه ایکی اوسطلری اکبر واطول واطرافی اقصر قیلنمشدر زیراکه بوشکل هرجهتدن اعضای نفسی اشمل بولنمشدر وبواضلاع انحدابلری اوزره ابتدا اسفله میل ایدوب اندن فوقه رجوع ایدرك عظام قسه متصل اولمشلردرکه مشتمل اولدقلری مکان اوسع بولنسون تکیم اضلاع مزبوره‌نك هربرندن ایکی زایده فقرات صلبك هربرجناحنده اولان ایکی فقرهٔ عمیقه‌یه دخول ایدوب مفصل مضاعف حاصل اولمشدر کذلك بواضلاع سبعه‌نك عظام قس ایله بولنسان ترکیباتی بعینه فقرات صلب ایله اولان ترکیبات کبی صورت بولمشدر * واماضلاع خمسهٔ متقاصرهٔ بلقیه عظام خلف واضلاع زوردر ورؤسی غضاریف ایله محفوظ ومصادمدن دوردر وانکساردن امین ولین وصلابت بینندهٔ متوسط جسم غضروف ایله اعضای لینه‌یه ملاقی ومغموردر * واماقس عظام سبعه‌دن مؤلف بولنمشدر وانك عظم واحداولمدیغی بنه خفت ایچون بیلنمشدر وکندی غضاریف لینه ایله موصول ومفاصلی محکم خلق اولنمشدر تاکیم اعضای نفس انبساطنده ملایمتله مساعده‌لری بولنسون وبوعظامك عددی کندیلره ملتصق اولان اضلاعك عددنجه یدی بولنمشدر واسفل قسه برعظم عریض غضروفی متصل اولمشدرکه انك طرف اسفلی مذورکبی اولوب خنجره مشابه اولمغله عظم خنجری نامیله شهرت بولمشدر وانك منافعی معده‌یی حفظ ایدوب قس ایله اعضای لینه بینندهٔ توسط ایدوب برك ایله ملایم بینی اتصال ایتمکده مناسبت ویرمکدرسبحان الخالق البارئ المصور جل شانه ﴿نوع خامس﴾ عظیم ترقوتی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه عظم ترقوت قس اعلاسنك ایکی جانبندن هربرینك اوزرینه موضوع برعظمدرکه انك تقعیرتدن حلق عندنده برفرجهٔ خالیه قالمشدر تاکیم اندن دماغه صعودایدن عروق ونزول ایدن اعصاب نافذ اولوب یول بولمشدر وبوعظم جانب وحشی‌یه میل ایدوب کتف طرفنه متصل اولمشدر وکتف بوعظم ایله مرتبط اولوب ایکیسی معاعظم عضدله ارتباط بولمشدر اماعظم کتف نیچه منفعت ایچون وجوده کلمشدر * برمنفعتی بودرکه عضدایله یدآندن معلق اولوب صدره ملتصق اولمسون وایکی یدك بری برینه حرکتی آسان اولوب سلاستدن قالمسون * وبرمنفعتی بودرکه کتف اضلاعدن بعید اولوب ساعدینك جهات حرکاتی واسع قالوب مانع اولمسون * وبرمنفعتی بودرکه صدره محصور اولان اعضای شریفه‌یه جنهٔ حریره اولوب فقرات صلبك سناسن واجنحه‌سی مقامنده طوروب صدره آفات ایرمسون وبوعظم کتف جانب وحشیدن یکا دقیق وجانب انسیدن یکا غلیظ اولمشدروطرف وحشیسی اوزرنده برنقرهٔ غیرغائره واردرکه عضدك طرف مدوری اکادخول قیلمشدر وبونك ایکی زائده‌سی واردرکه بریسی فوق وخلف سمتنه منعطف اولمشدر واول منقارالغراب نامنی بولمشدر وآنکله کتف ترقوته مرتبط اولمشدر واول زائده‌درکه رأس عضدی فوق سمتنه منخلع اولمقدن منع قیلمشدر وایکنجی زائده‌سی اسفل وقدام سمتنه کلمشدر بنه رأس عضدی انخلاعدن مانع اولمشدر پس جهت انسیه‌دن یکا تباعد ایلدکچه عریض اولوب اشتمال وانیسی کثرت بولمشدر وبوزائده‌نك ظاهری اوزرنده شکل مثلث مثالی برزائده واردرکه انك قاعده‌سی جانب وحشیدن یکا وزاویهٔ حاده‌سی انسیدن یکا کلمشدر تاکیم ظهرك مسطح اولمسنه خلل کلمك ایچون فقار صلبك سناسنی منزله‌سنده وقایه اولمشدر وبوزائده‌یه متصل اولان غضروف مستدیر الطرفله عرض کتف نهایت بولمشدر وبوغضروفك علت اتصالی غضاریف سائره کبی معلوم اولمشدر ﴿فصل ثالث﴾ کیفیت ترکب عظام یدینی وعظام رجلینی واسما وخواصنی یدی نوع ایله بیان ایدر ﴿نوع اول﴾ عظام عضدینی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه عظم عضد مستدیر شکل اوزره صورت بولمشدر تاکیم آفات قبولندن ابعد اولمشدر وطرف اعلاسی محدب اولوب نقرهٔ کتفه مفصل رخوایله دخول قیلمشدر وبومفصله رخاوتندن خلع کثیرعارض اولمشدر وبورخاوتده منفعت ایکی امردرکه بری حاجتدر وبری امان وسلامتدر * اماحاجت جمیع جهتلرده سلاست حرکتدر واماامان ثابتدر زیراکه عضد هرچند هرجهتدن یکاحرکات شتایه متمکن اولمغه محتاجدر لکن اول حرکات انده کثیر ودائم دکلدر تاکیم رباطلرینك انهتاك تخلعندن خوف اولنه بلکه عضد اکثر احوالده ساکن ویدك سائر

TBMM KUTUPHANESI

مفاصلی متحرك بولنمشدر انکچون اول مفاصل عضددن زیاده محکم خلق اولنمشدر ومفصل عضدی درت رابطه ضم ایتمشدر بری مستعرض غشائیدر که اول مفصل سائر مفاصل کبی محیط اولمشدر وایکیسی آخرندن نزول ایتمشدر برینك طرفی عریض اولوب طرف عضدی شامل اولمشدر وبری اعظم واصلب اولوب رابطهٔ رابعه ایله زائدهٔ منقاریه دن نازل اولمشدر وشکلری عریض اولوب عضدی تماس قیلمشلردر وعظم عضد انسیدن یکا مقعر اولوب وحشیدن یکا محدب قیلنمشدر تاکیم اوزرنده مجموع ومرتب اولان عضلات واعصاب وعروق مستور اولوب درآغوش ایلدیکی نسنه کوچك وآسان درآغوش اولسون وایکی یدبری برینك اوزرینه راحت وصول بولسون واما عضدك طرف اسفلنك اوزرنده ایکی متلاصق زائده ترکب ایتمشدر که باطن سمتنده اولان اطول وادق بولنوب برنسنه ایله مفصلی اولیوب انجق عصب وعروقی حفظ ایچون خلق اولنمشدر وظاهر سمتنده اولان زائده ایله وزنداعلاده اولان نقره ایله ونقره ده اولان لقمه ایله مفصل مرفق تمام اولمشدر وایکیسی بینده برحزی واردرکه انك ایکی طرفنده ایکی نقره واردر ونقرهٔ فوقانی قدام وتحتانی خلف سمتنده واقع اولمشدر امانقرهٔ انسیهٔ فوقانیه نك مانعی بوقدر مستویدر وامانقرهٔ وحشیهٔ ثانیه اکبردر وانسیه نك نقره سنه قریب اولان موضعی مستوی اولیوب نقره سی دخی مدور بولنیوب همان جدار کبی مستقیم خلق اولنمشدر تاکیم انده زائدهٔ ساعد جانب وحشیدن یکا حرکت ایدوب اکا واصل اولدقده واقف اولسون وبوایکی نقره یه عتبتین اطلاق ایتمشلردر وبومفاصل بوهیئت اوزره نظام طوتمشلردر ﴿نوع ثانی﴾ عظام ساعدینی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه ساعد طولا ایکی عظمدن مؤلفدرکه انلره زندین دیرلر وبونلرك ابهامه قریب اولان فوقانیسی ادق ارلوب اکا زند اعلا دینلمشدر وخنصره قریب اولان تحتانیسی حامل اولدیغندن اغلظ قیلنمشدر واکا زند اسفل تسمیه اولنمشدر امازند اعلانك منفعتی انکله حرکت ساعده معوج ومؤرب اولمقدر واما زند اسفلك منفعتی انکله ساعد انقباض وانبساطدن یکا حرکت قیلمقدر بوایکی زندك هر برینك وسطی دقیق ولطیف خلق اولنمشدر تاکیم عضلات غلیظه انلری استیعاب ایله ثقلت ویرن غلظتلرندن مستغنی اوله لر اما اطرافی لحم وعضلدن عاری وروابط ایله متواری اولدقلریچون ومفاصل حرکتیله مصادم عنیفه بولدقلریچون غلیظ ومتین قیلنمشدر وزنداعلا معوج اولوب اعوجاجی انسیه سمتندن باشلنوب التوا برله وحشی سمتنه منحرف بولنمشدر وبونك منفعتی زند اعلا حرکت معوجه یه مستعد اولق بیلنمشدر وزنداسفل انبساط وانقباض ایچون استقامت انسب اولغله مستقیم خلق اولنمشدر واما مفصل مرفق عضد ایله زنداعلا وزنداسفلك مفاصلندن مؤلفدر وزنداعلانك طرفنده برنقرهٔ صغیره واردرکه عضدك وحشی طرفنده اولان لقمه اند مرتبطدرکه اول نقرده بولقمه نك دورانیله حرکت معوجه حاصل اولمشدر واما زنداسفلك ایکی زائده سی واردرکه بینلرنده شکل سینه مشابه برحزی بولنمشدر وانك تقعیرنده اولان سطحی محدب قیلنمشدر تاکیم عضدك مقعر طرفنده اولان حزه داخل اولوب مفصل مرفق اندن مترکب اوله وقتاکه حزداخل حز مقعر اوزرنده خلف وتحت جهتلرینه حرکت ایلسه یدمنبسط اولور لچن لقمه یی حبس ایدن نقره دن حز جداری اعراض ایتسه یدی زیاده انبساطدن حبس ومنع ایدوب عضدایله ساعد استقامته قریب واقف اولورلر ولچن ایکی حز مذکور بری برینك اوزرنده قدام وفوق سمتلرینه تحرك ایلسه یدمنقبض اولوب ساعدی عضده جانب قدام وانسیده تماس اولور وایکی زائده نك اسفل طرفلری شیٔ واحد کبی مجتمع اولوب انلردن برنقرهٔ واسعهٔ مشترکه حادث اولورکه اکثری زائدهٔ سفلی ده بولنمشدر وبونقره دن فضله قالان آقتلردن بعید اولق ایچون محدب واملس خلق اولنمشدر وزند اسفلك نقره سی خلفنده طولا برزائده واردرکه منفعتی وقایه وحفظ ایتمکدر سبحان الصانع الحکیم جلت عظمته ﴿نوع ثالث﴾ عظام رسغ یدی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه رسغ ید عظام کثیره دن مؤلف بولنمشدر تاکیم جزءینه ایرشن آفت کلیسنه ایرشمسون وکف یدی قبض ایتدکده اول عظام ایله مدوزوجملر اوزرنده کفك چقور اولسیله سیالاتك ضبطی ممکن اولسون وبوعظامك مفاصلی بری برینه ربط اولنمشدر تاکیم طاغلمسون وکفك اخذایلدیکی نسنه لرده ضبطی ضعیف اولمسون حتی جلد کف سلخ اولنسه عظام مذکوره نك جمله سی متصل واحد کورینور واتصال مزبوره ایله بنیله بوعظامی بری برینه روابط کثیره محکم سد

TBMM KUTUPHANESI

وربط ايدوب وبرمقدار مطاوعت ويرمشدر تاكيم تقعيرباطن كفه مؤدى اولان انقباض موجود اولسون وعظام رسغ سبعه وعظم زائد واحد خلق اولنمشدر واماسبعهٔ اصليه ايكى صف قيلنمشدر برصفى ساعددن يكادركه اجرام عظامى رقيق وعددى اوچ بولنمشدر وصف ثانينك عظامى مشط اصابعدن يكا بولندقلريچون عريض اولوب اعدادى درت بلنمشدر پس اول عظام ثلاثه درج اولنوب ساعده قريب اولان اطرافى دقيق وغايتله متصل بولنمشدر وصف آخره قريب اولان اطرافى عريض واتصالاتى قليل قيلنمشدر واماعظم ثامن رسغك ايكى صفتى تقويم ايچون دكل بلكه كفه قريب اولان برعصبى حفظ ايچون بلنمشدر وصف ثلاثى عظامنك رؤسى اجتماعندن آنك رأس واحدى حاصل اولوب ايكى زندا وجلرندن حاصل اولان نقرهٔ واسعه مذكوره يه داخل اولوب اندن مفصل انقباض وانبساط اولمشدر وزند اسفلده بيان اولنان زائده عظام رسغه مقارن اولان عظمك نقره سنه داخل اولوب انكله مفصل انبطاح والتواصورت بولمشدر اما عظام مشط كف درت اولوب درت اصبعه مقابل كلمشدر وبوعظام مشط رسغه مقارن اولان طرفده برى برينه متقارب اولمشدر تاكيم ملتصق كبى اولان عظام مذكوره رسغه اتصالاتى كوچك اولسون واصابع جهتندن يكابر مقدار جه منفرج اولمشدر تاكيم عظام منفرجهٔ متغايره يه كوزل متصل اولسون وباطن طرفندن مقعر اولمشدر تاكيم وسعت وانضمامه اعانت قيلسون ومفصل رسغ ايله مشط كف عظام رسغ اطرافنده اولان نقره لره غضاريفى لابس اولان عظام مشطدن لقمه لردخوليله مؤلف خلق اولنمشدر سبحان الصانع الحكيم ﴿نوع رابع﴾ عظام اصابع يدينى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه اصابع يداشيايى قبض ايتمكده آلات اعانتدر واصابعك لحمى عظامدن خالى خلق اولنمدى اكرچه حركات مختلفه لرى سولك وسمك حركاتى كبى ممكن ايدى لكن افعال اصابع مرتعش يدكبى ضعيف اولميوب متين وقوى اولمق ايچون عظام ايله ممتلى خلق اولنمشدر وبواصابع بررعظمدن خلق اولنميوب متعدد عظام ايله بولنمشدر تاكيم افعالى متيسر اولسون وعظام ثلاثه دن خلق اولنمشدر زيراكه اوچدن زياده اولسه اشياء ثقيله يى ضبط ايتمكدن عاجز قالوردى واوچدن ناقص اولسه حركات اصابع ناقص اولوردى وعظام اصابعك رؤسى رقيق وقاعده لرى عريض وعظام تحتانيه فوقانيه دن تدريج اوزره اعظم خلق اولنمشدر تاكيم حامل ومحمول آراسنده مناسبت كوچك اولسون وبوعظام مدور قيلنمشدر تاكيم آفتلردن محفوظ قالسونلر وبى تجويف وبى مخ صلابت اوزره خلق اولنمشدر تاكيم حركات وجر وقبض ايتمكده ثبات ومتانتلرى محكم وقوتلى اولسون وظاهرلرى محدب وباطنلرى مقعر بولنمشدر تاكيم قبض ودلك آسان اولسون واطراف خارجه سى دخى ابهام وخنصر كبى اصبع اولميان جانبلر محدب قيلنمشدر تاكيم عندالانضمام آفتلردن محفوظ اولان شكل مستديره مشابه اولسون وباطنلرنده لحم قليل اولمشدر تاكيم انلرى حفظ وستر ايدوب قبض ايله تماس اولنان نسنه لرك تحتنده ماثل اولسون وطرف خارجلرى بى لحم قالمشدر تاكيم ثقيل اولميوب خفت بولسون واطراف اصابع اظفار اولمشدر تاكيم رؤسى اسلحهٔ مؤثره مكانن طوتسون ولحوم انامل كثرت بولمشدر تاكيم برى برينه منضم اولدقده متلاصق مثلى بولنسون ووسطانك مفاصلى اطول اولوب اندن بنصرك اندن سبابه نك اندن خنصرك مفاصلى اقصر اولمشدر تاكيم قبض عندنده اطراف اصابع برابر اولوب درون كفده مكشوف يرقالميوب منتظم اولسون ومقبوض مستدير اوزرنده راحهٔ كف واصابع مقعر اولوب هرجهتدن اكا تماس قيلسون اما ابهام اصابع اربعه دن اقصر واغلظ خلق اولنمشدر تاكيم جمله سنه مقاومتده معادل كلسون اكر ابهام كندى موضعى غيريسنده وضع اولنسه ايدى منافعى قالميوب موانعى پيدا اولوردى زيراكه اكر ابهام باطن راحه ده اولسه ايدى درون راحه ايله اولان افعالك اكثرى متعدم اولوردى واكر خنصر جانبنده وضع اولنسه ايدى ايكى يد معاقبض ايلديكى نسنه ده برى برينه مقابل وموافق كلمزدى وبرى برينه معاونت ايده بيلمزدى اكر ظهر يداوزرنده اولسه ايدى زياده بعيد اولوب منفعتى قالمزدى وابهام مشطه ربط اولنمدى تاكيم كندى ايله اصابع اربعه بينده مسافه ضيق اولميه پس وقتاكه اصابع اربعه برجهتدن برنسنه يه شامل اولوب ابهام هم آنلره مقاومت ايلسه يدك برعظيم نسنه يى اخذ وقبض ايتمسى ممكن اولور وبروجهله ابهام كفك قبض ايلديكى نسنه نك اعضاسنى مثاليدركه انى ستر ايدوب وجميع سلاميات اصابع مترطب ولزج قيلنوب برى برينه تداخل ايدن ومترطب ولزج

TBMM KUTUPHANESI

اولان غضروف ونقره‌لره متصل خلق اولنمشدر تاكيم انكله رطوبتلرى دائم اولوب انلره حركاتندن يبوست كلسون ومفاصلنى روابط قويه شامل اولوب اغشيهٔ غضر وفيه ايله متلاقى خلق اولنمشدر تاكيم محكم اولسونلر وزياده استحكام ايچون مفاصلنده بولنان فرجه‌لرى عظام صغار ايله ممتلى قيلنوب متانت ويرلمشدر وبونلره سمسمانيه ديرلر * واما اظفار يددرت منفعت ايچون خلق اولنمشدر اولكى منفعتى برنسنه‌يى شد وربط ايلدكده اصابعه سند اولمقدر وايكنجيسى انلرله اوفاق نسنه‌لرى التقاط ايتمكه قدرت بولمقدر واوچنجيسى انلرله حك وتنظيف آسان اولمقدر ودردنجيسى بعض اوقات اقتضا ايلدكده اسلحه امثالى انلرله اعدادن انتقام آلمقدر واطراف اظفار مستدير قيلنمشدر تاكيم آفات مصادمدن محفوظ اولسونلر وعظام لينه‌دن خلق اولنمشدر تاكيم برك نسنه‌لر ملاقاتى عندنده ملايمتله ميل ايدوب سلامتله منعطف اولسونلر مقاومتله منشق ومنكسر اولميوب صحيح قالسونلر ومحل حك ومحو اولان اطرافده بولنمشلردر انكجون نشو ونما بولوب طويل اولور قيلنمشلردر تاكيم مصادمه محو اولدقجه بنه تمام اولسونلر وطويل اولدقجه قلم ايتمكله قرارن بولسونلر (سبحان الخالق البارئ المصور) ﴿نوع خامس﴾ عظام عانه وفخذينى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح دعمشلردركه بدنده اولان عظامك برى دخى عظم عانه‌در واول عجز عندنده صاغلى وصوللى ايكى عظمدندر كه وسط عانه‌ده مفصل متين ايله برى برينه متصل اولمشدر وبونلر جمله عظام فوقانيهٔ مذكوره‌نك اساسى مثالى بيلنمشدر وجمله عظام تحتانيه‌نك حاملى وناقلى بولنمشدر وبو ايكى عظمك هر برى درت جزؤه تقسيم اولنمشدر اما جانب وحشيدن يكا اولان جزؤلرى عظم خاصره وحرقفه تسميه اولنمشدر واما قدامدن يكا اولان جزؤلرينه عظم عانه اطلاق اولنمشدر واما خلفدن يكا اولان جزؤلرينه عظم ورك دينلمشدر واما اسفل انسيدن يكا اولان جزءلرينه حق الفخذ دينلمشدر زيرا كه بونلرده فخذين عظملرينك رأس محدبلرى دخول ايده‌جك تقعيرلر بولنمشدر وبو عظمين اوزرنده آلات منى ورحم ومقعد ومثانه كبى اعضاى لطيفه وضع اولنمشدر * وامار جلينك منفعتى ايكى نسنه‌در برى نظام اوزره قيامدركه قدمين ايله ثابت وقائمدر وبرى صعود ونزول واستواحالاتنده انتقالاتدركه فخذين وساقين ايله حادث وحاصلدر زيرا كه اكر قدمه برآفت ايرشسه نظام قيام عسير اولور وانتقال آسان ويسير اولور اكر عضل فخذو ساقه برآفت ايرشسه اول وقتده نظام قيام آسان اولوب انتقال عسير اولور اما عظام رجلك اولكيسى عظم فخذيندركه بدنده اولان عظامك اعظميدر زيرا كه بو عظمين مافوقنده اولانى حامل وماتحتنده اولانى ناقلدر وبو ايكى عظمك فوق طرفلرى قبه كبى محدب اولوب حق الورك دينلمشدر وبو عظمين جانب قدام ووحشيدن يكا محدب وجانب خلف وانسيدن يكا مقعر ومقطع قيلنمشدر تاكيم عضلات عظيمه‌يى واعصاب وعروق كثيره‌يى كوچك حفظ ايدوب جمله‌سندن برمستقيم نسنه حاصل اولوب انكله هيئت جلوس احسن اولسون واكر حق الورك برابرنده استقامت اوزره وضع اولنسه ايدى ايكى اويلق مابينى بى تناسب واسع اولوب مايمق اولوردى وبو ايكى عظمك طرف اسفلنده مفصل ركبتين ايچون هر برينك ايكى زائده‌سى واردر ومفصل ركبه‌دن مقدم عظام ساقى بيان ايده‌رز تاكيم آندن مفصل ركبه عيان اوله ﴿نوع سادس﴾ عظام ساقينى ومفصل ركبتينى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح دعمشلردر ساعد كبى ساق دخى ايكى عظمدن مؤلف خلق اولنمشدر برى اكبر واطول وانسيدركه اكا قصبهٔ كبرى دينلمشدر وبرى اصغر واقصر ووحشيدركه طرف عاليسى عظم فخذه ملاقى اولميوب اكا قصبهٔ صغرى تسميه قلنمشدر وفخذ كبى عظم ساقك جهت وحشيدن يكا انحدابى بولنمشدر وقصبهٔ صغرى طرف اسفل عندنده جهت انسيدن يكا منحدب خلق اولنمشدر تاكيم انلرله ساقك عضلاتى واعصابى منتظم اولسون وحقيقتده ساق اول قصبهٔ كبرادركه عظم فخذدن اقصر بولنمشدر تاكيم حركت ايچون خفيف اولسون وبو ساقه برمعتدل مقدار ويرلمشدركه نه مافوقنى تحملدن عاجز اولور ونه حركتدن عسرت بولور وبونكله بيله قصبهٔ صغرا ايله دخى اكا قوت واستحكام ويرلمشدر وقصبهٔ صغرانك بو استحكامندن غيرى قصبهٔ كبرى ايله مابينلرنده اولان اعصاب وعروقى ساتر وحافظ بولنمشدر ومفصل قدمده قصبهٔ كبرايه مشاركتله انقباض وانبساطنه قوت ويرمك ايچون خلق اولنمشدر امامفصل ركبه عظم فخذك طرف اسفلنده اولان ايكى زائده‌نك عظم ساقك طرف اعلاسنده بولنان ايكى نقره‌يه دخول ايله حاصل اولمشدر وبونلر برر رباط ملفوف ايله

TBMM KUTUPHANESI

مربوط اولوب ایکی جانبندن ایکی رباط متین ایله محکم شد اولنمشدر وایکیسنك مقدملری عظم رضفه‌ده متمکن بولنمشدر ورضفه کسر ایله برمدور عظمدرکه اکا عین الرکبه دینلمشدر وبونك منفعتی دیزاوزرنده جلوس عندنده مفصل رکبه انحلاعندن بوعظم ایله تحفظ ایدوب امنیت بولمقدر وبوثقل بدنی متحمل اولان مفصل حرکتیله قوت ویروب اکا عماد اولمقدر وبوعظمك مکانی بومفصلك قدامنده بولنمشدر زیرا که بومفصله عنف ایله انحنا وانحداب اکثر اوقاتد قدام سمتندن یکالاحق اولور بیلنمشدر اماجانب خلفدن یکاعنف ایله انحدابی اولیوب جانب یمین ویساره انحناسی قلیل بولنمشدر پس فجأتله قیام وقعود اوقاتنده مفصل رکبه یه قدام سمتندن زوروزحمت کلمکله احتیاط قیلنمشدر سبحان الله العظیم وبحمده سبحان الله ﴿نوع سابع عظام قدمینی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه قدم قیامده ثبات ایچون آلت خلق اولنمشدر وشکلی قدام سمته طویل بولنمشدر تاکیم اوزرینه اعتماد وانتصاب قیامه معین اولسون وجانب انسیه‌دن یکابلی انجه قیلنمشدر تاکیم قیام حالنده طرف قدام نظیرهٔ قدم اولوب مشی حالنده دفع ایده‌جك قدمك نظیره‌سی اوزرینه اعتماد ایتمکله نظام رفتار اعتدال بولسون وشوك اولان موضعه قدم باصدیغی تأنی اوزره اولوب شوك اکا شدتله باتمسون وسلم کبی مدور نسنه‌لره کف قدم آسان ومحکم شامل اولوب برسمته قابوب کیتمسون وقدمك عظام کثیره‌دن مؤلف بولندیغندن بیچه فوائد بیلنمشدر * بری بودرکه قدم باصدیغی نسنه‌یی عندالاقتضا محکم قبض ایدوب ثابت اولمغه قادر بولنمشدر زیرا که قدم باصدیغی نسنه‌یی کف یدمقبوضنی آخذاولدیغی کبی آخذوقابض بیلنمشدر وفوائد سائره‌سی کثیر العظام اولان اعضانك فوائد مذکوره‌سیله مشترك بولنمشدر وبرقدمك عظامی یکرمی التی عداولنمشدر بری عظم کعبدرکه انکله مفصل ساق اتمام قیلنمشدر وبری عظم عقبدرکه عمدهٔ ثبات قیام انکله بولنمشدر وبری عظم زورقیدرکه وسط قدم انکله یردن مرتفع اولوب نظیره‌سی دخی آنکله یره کلور * ورسغ قدمك درت عظمی واردرکه انلرله قدم مشطه متصل اولور وبری عظم نردیدرکه شکل مسدس فیلنمشدر واول قدمك وحشی جانبندن یکاوضع اولنمشدر تاکیم ارض اوزرنده اول جانبك ثباتی کوچك بولنسون وبش عظم دخی مشط ایچون خلق اولنمشدر اما کعب قدم انسان سائر حیواناتك کوبندن زیاده مکعب قیلنمشدر وحرکت قدمده نافع اولان عظامك انفی کعب بولنمشدر نتکم ثبات قدمده نافع اولان عظامك الزمی عقب بیلنمشدر وکعب اول بیان اولنان ایکی قصبه‌نك مدور طرفلری میانده وضع اولنمشدرکه انی جانب فوقدن وقفاسندن ووحشیسندن وانسیسندن احاطه واستیعاب ایتمشلردر وانك ایکی طرفی عظم عقبده ایکی نقره یه کتمشلردر وبوکعب ساق ایله عقب آراسنده برواسطه درکه انکله بری برینه کوچك اتصالی بولنمشدر واول ایکیسی بینده مفصل متین اولمشدر واما کعب اورطه‌ده بولنوب قدامندن زورقی ارتباط مفصلیه ایله اکا مربوط اولمشدر واما زورقی خلف سمتندن عظم عقبه وقدام طرفندن عظام رسغك اوچنه وجانب وحشیدن یکا عظم ساقه اتصال بولنمشدر واما عقب کعبك تحتنده وضع اولنوب کندی صلب وطرف خلفی مدور خلق اولنمشدر تاکیم آفاته مقاومت ایدوب عنف ایله اصابت ایدن نسنه‌لری برسمته آتسون وطرف تحتی مستوی قیلنمشدر تاکیم مستوی بصمه‌سی آسان اولوب باصدیغی نسنه اوزرنده راحتله قرار ایتسون ومقداری کبیر اولمشدر تاکیم جمیع بدنی تحمل ایتمکه قدرتی یتسون وشکلی مثلث طولانی اولوب تدریج ایله دقت بولوب وسط قدمده وحشی سمنه واصل اولدقده نهایت بولمشدر تاکیم تقعیر قدم خلفدن وسطه طوغری تدریج ایله کتسون واما رسغ قدم رسغ کفه مخالف بولنمشدر زیرا که رسغ قدمك عظامی برصف وکفك ایکی صف بیلنمشدر وبورسغك عددعظامی اندن اقل قیلنمشدر زیرا که قبض وحرکته احتیاج کفده اکثر بولنمشدر وقدمدن مقصود اولان ثبات واستحکام بیلنمشدر وکثرت عظام ومفاصل مضر ثبات واستحکام الدلدیغی کبی عدملری دخی مضر ثبات واستحکام اولدیغندن قدم انسان بوهیئتده خلق اولنمشدر واما مشط قدم عظام خمسه‌دن ترکیب اولنمشدر تاکیم هربرینه اصابع خمسه‌دن بری متصلی اولوب برصفده منظوم اولسونلر واصابع قدم اصابع کفدن اقصر قیلنمشدر زیرا که قدمده مطلوب اولان متانت وکفده قبض ایتمك بولنمشدر اماابهام ایکی بیوك سلامیدن وانك ماعداسی اصابعك جملهسی اوچ سلامیدن خلق اولنمشدر تاکیم حرکات مشی نظامن بولوب انسان

TBMM KUTUPHANESI

رفتارنده خرامان اولسون پس دعائم بناءبدن انسان اولان عظام مذکوره سمسمانیلرله بیله جمعا یکونی تمام اوچیوز عدد عظمه نهایت بولمشدر وترتیب مذکور اوزره بولنان ترکیب عجیبلری اولو الالبابه عبرت نما اولمشدر واشکال غریبه سنده بدایع صنایع خالق تفکر وتذکر ایدن عقول فحوله حیرت کلمشدر واهل حیرت بومصنع بناذن چوق عبرت آلوب نجه عزت ولذت بولمشدر سبحان الخالق البارئ المصور دیوب تعجبده قالمشدر سبحان الصانع الحکیم جلت عظمته وکملت قدرته

﴿ باب ثالث ﴾

کیفیت حرکات اعضای وماهیت عضلات واجزای ومتانت وخواصنی فصول ثلاثه ایله تفصیل ایدر ﴿ فصل اول ﴾ کیفیت تألف عضلات وانلرله رأس ورقبه ده بولنان حرکاتی بدی نوع ایله بیان وعیان ایدر ﴿نوع اول﴾ تألف عضلاتی وانلرله حاصل اولان حرکاتی اجمالا بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه بدن انسانده موجود اولان درت یوزیکرمی عدد حرکات ارادیه واختیاریه نك تمام وکمالی واسطهٔ اعصاب ایله یورکدن دماغه واندن اعضایه واصل اولان قوتله حاصل اولوب اعضای متحرکه نك اصولی بولنان عظام صلب ایله اعصاب لینهٔ لطیفه نك اتصالی مناسب اولمدیغندن باری تعالی عنایتیله تلطف ایدوب عظام اعضادن اعصابه مشابه رباطات انبات واعصاب ایله شئ واحدکبی جمع وتشبیك ایتمشدر ورباطات ایله اعصابدن ترکب ایدن اجرام رأس ودماغ ونخاعك حجملری تحملنجه نشئت ایلدیکی محلده دقیق بولنوب خصوصا اعضایه منقسم ومتشعب اولدقده هربر عظمك حصه سی بغایت دقیق وضعیف اولوب منبت اصللدن تباعد ایلدکجه فسادی ظاهر اولدیغیچون باری تعالی حکمتیله تدبیر ایدوب عصبله رباطدن ترکب ایدن اجرام مذکوره یی تنفیس ایله غلیظ ایدوب خلالنی لحم ایله طولدروب غشا ایله پرده چکوب عصب جوهرندن اولان عمودی وسطنده حفظ ایلمشدر پس بونك جمله سی عصبدن وعقبدن ولیفدن ولحم حشودن وپردهٔ غشادن مؤلف برعضو اولمشدرکه اکا عضله دیرلر وبوعضله مجتمع اولغله قصیر اولدقده اندن جانب عضوه عبور ایدن وتری جذب ایدر اول حالده اول عضو بوریشوب منجذب اولور وبنه بوعضله کندی انبساطیله طویل اولدقده اول وتر مرتخی اولور اول وقتده اول عضو آچلوب تباعد ایلر وجمله حرکات ارادیه بوکیفتله حاصل اولوب انواع مختلفه ایله محلنه کوره صورت بولور سبحان خالق العضلات وبارئ الحرکات جل جلاله وعم نواله ولااله غیره ﴿نوع ثانی﴾ بعض عضلات وجهی وآنلرله حاصل اولان حرکاتی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه عضلات وجهانده اولان اعضای متحرکه نك حرکاتی عددنجه بولنمشدر ووجهك اعضای متحرکه سی جبهه ومقلتاندر وجفنان عالیاندر وخدان وارنبتاندر وفك اسفل وشفتاندر اماحرکت جبهه بردقیق وعریض ومحجوب عضله ایله حصول بولمشدر وبوعضله جبهه نك جلدی تحتنده منبسط اولوب اکابر مرتبه مختلط اولمشدرکه قوام جلد جبهه دن جزؤ اولوب اندن تجردی ممتنع بولمشدر وجلد جبهه عضله دن متحرك اولان عضوه وترملاقی اولمشدر وبو عضله نك مجتمع اولمسیله حاجبین مرتفع اولوب ارتخاسیله تنزل ایدوب اغماض عینه دخی اعانت قیلنمشدر واما مقله کهدرون دیده در آنی تحریك ایدن التی عضله در دردی عینك جوانب اربعه سنده درکه هربری مقله یی کندی جهتنه تحریك ایتمشدر وایکیسی عینك ورابنده یعنی قیقاجنده وضع اولنمشدر وانلرله مقله نك استداره اوزره اولان حرکتی بولنمشدر ووراى مقله ده برعضله واردرکه بیان اولنه جق عصبهٔ مجوفه یه عماد اولوب اکا کندی اغشیه لریله متانت ویرمشدر وانی تحدیب عنده ارتخادن منع ایله ضبط ایتمشدر واما عینك فقط جفن فوقانیسی حرکتیله غرض تمام اولوب تغمیض تحدیقی کاملن بولدیغندن جفن تحتانیسی حرکتنه حاجت قالمشدر وعنایت حق ایسه ممکن اولدقجه تقلیل آلاته صرف اولنمشدر زیرا که تکثیر آلاتده آفات کثیره بولنمشدر وجفن فوقانی ساکن اولوب تحتانی متحرك اولمق ممکن ایدی لکن عنایت حکیم افعالی مبادیسنه تقریبا مصروفدر وجفن فوقانی منبت اعصابه اقرب اولمغله عصبا کاوصول بولدقده انعطاف وانقلابه محتاج اولمدیغی معروفدر وجفن فوقانی ایچون انفتاح عین عندنده حرکت ارتفاع وانغماض قتنده حرکت انحدار اقتضا ایدوب انغماض ایسه جانب اسفله جاذب اولان عضلاته محتاج اولمغله عینك ایکی جانبندن ایکی عضله خلق اولنمشدرکه

TBMM KUTUPHANESI

جفن مرقومی سمت اسفله جذب ایدر بولنمشدر وانفتاح جفن ایچون وسطنه برعضله اینوب وترینك طرفی جفنك طرفنه منبسط اولمشدر که اول منقبض ومجتمع اولدقده انفتاح عین حاصل اولور انکیچون برعضله خلق اولنوب طوغری نزول ایدوب جفنك ایکی پرده‌سی اراسنده غضروف مثالی برجرم عریض اولوب منبت اهداب التنده منبسط اولمشدر وجفن حفظ مقله ایچون واهداب انی غباردن صیانت ایچون خلق اولنمشدر پس جمیع اجزای بدن نیجه حکمتلر وفائده‌لر ایچون خلق اولنمشدر سبحان الخالق الباری ﴿نوع ثالث﴾ حرکات خدین وشفتین وارتبتینه وسیله اولان عضلاتی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردر که خدك ایکی حرکتی واردر که بری حرکت فك اسفله تابعدر وبری شرکت شفه ایله عضو آخرك حرکتنه تابع اولان کندی حرکتیدر انکیچون خدایله اول عضوك مشترك برعضله‌لری واردر که اول عضله هربروجنه‌ده عریض بولنوب بواسم ایله بلنمشدر وبوایکی حرکتك ایکی عضله‌سنك هربری درت جزؤدن مرکب بولنمشدر زیرا که هربرینه درت موضعدن لیف کلمشدر برجزؤی ترقوتدن نشئت ایدوب نهایتلری طرفین شفتینه سمت اسفلدن متصل اولوب فمی وراب واسفله جذب ایتمشدر وجزؤ ثانی ایکی جانبده قس وترقوتدن نشئت ایدوب لیفلری ورابنه کتمشدر یمیندن نشئت ایدن شمالدن نشئت ایدنله تقاطع ایدوب عبور ایتمشدر پس یمیندن کلان لیف شفه‌نك طرف شمالی اسفلنه وشمالدن کلان لیف انك طرف یمینی اعلاسنه یتمشدر وبوایکی لیفك اجتماع وانضمامیله فم ضیق اولوب شفتین قدام سمتنه کلور کیسه‌نك خیطی کندی فمی جمع ایلدیکی هیئتده اولور وجزؤ ثالث کتفده اولان احزم عندنده نشئت ایدوب اول عضله‌نك متصل اولدیغی موضعك فوقنه متصل اولمشدر وشفه‌یی ایکی جانبه مساوی وامالهایله مائل قیلمشدر وجزؤ رابع سناسن رقبه‌دن کلوب اذنین برابرندن کچوب اجزای خده وصول بولمشدر وخط آنکله اویله ظاهر حرکته کلمشدر اول حرکته شفه دخی تابع اولمشدر اما شفه‌نك عضلاتنك بری خدایله مشترك اولان عضله‌در که بیان اولنمشدر وشفه‌یه مخصوص عضلات درت بولنمشدر ایکیسی وجنتین فوقندن کلوب شفه‌نك ایکی طرفنه متصل اولمشدر وایکی عضله دخی اسفلدن کلوب شفه‌یه وصول بولمشدر وتحریك شفه‌ده فقط بوددی کفایت قیلمشدر زیرا که بوعضلاتك هربری منفرد حرکت ایلدکده شفه‌یی کندی سمتنه تحریك ایدر وایکیسی ایکی طرفدن معاحرکت ایلسه‌لر شفه ایکی جانبه منبسط اولوب کیدر ودردی معا حرکته کلسه‌لر حرکات شفه جهات اربعه‌یه تمام اولوب قصوری قالمز وبونلردن غیری انك حرکتی اولمز ومشترك اولان عضلاتك اطرافی جرم شفه‌یه برمرتبه ممتزجدر که انك جوهری اولان لحمدن فرق اولنمز واما اطراف ارنبه که برون قنادیدر ایکیسنه ایکی کوچك محکم عضله‌نك اتصالی عادیدر وکوچك اولدقلرینه کثیر الحرکات اولان خدوشفه‌نك عضلاتی مکانتك لزوم وسعتی بادیدر ومحکم اولدقلری انلرده عظم اولمدیغندن تدارك قیلنمشدر وبوایکی عضله‌نك موردی وجنتین سمتنده بولنمشدر زیرا که وجنتین لیفنه مختلط اولوب ارنبه‌یی اول سمته محرك بیلنمشدر وجمله‌سی حکمت باریله وضع اولنمشدر ﴿نوع رابع﴾ فك اسفلك حرکتی وفوائدینی وعضلاتی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردر که فك اعلی حرکت ایلمیوب فك اسفل حرکته مخصوص اولدیغنده نیجه منافع واردر بری بودر که اخفی تحریك انسب واهوندر وبری بودر که حرکتله زحمت چکن اعضای شریفه‌یی مشتمل اولمیانی تحریك اسلم واحسندر وبری بودر که فك اعلی ساکن اولدیغندن مفصلیله مفصل رأس متین ومحکم در اما حرکاته مخصوص اولان فك اسفلك اوچ حرکتی واردر که بری فتح فم حرکتیدر وبری اطباق حرکتیدر وبری مضغ وسحق حرکتیدر اما حرکت فاتحه فکی اسفله ایندیرر واما حرکت مطبقه فکی سمت فوقه رفع ایدر واما حرکت ساحقه فکی ایکی جانبه میل ایله تدویر ایدر پس اطباق ایچون ایکی عضله خلق اولنمشدر که فوق سمتندن نزول ایدوب فکی فوقه جذب ایدرلر وفك انسان خفیف اولوب حیوان کبی قطع وقلع عنیفه محتاج اولمدیغندن بوایکی عضله‌نك مقداری اصغر خلق اولنمشدر وبغایت لین اولان جرم دماغ که مبدأ لری قیلنمشدر اکا قریب اولدقلرینچون بونلردخی لین بولنمشدر زیرا که بوعضله‌لرله دماغ اراسنده انچق برعظم خلق اولنمشدر ودماغدن منشأ لری عندنده ایکی عظم زوج ایچنده اول خالق باری بونلری دفن ایدوب پرده‌دن کچورمشدر تا کیم بوعظم مقداری مبدأ لرندن تباعدله جوهرلری برمقدار صلابت بولسون وبوایکی عضله‌دن هربرینك

برروتر عظیمی واردر که فك اسفلك کناری مشتملدر ومجتمع اولدقجه اول فکی رفع ایدوب فك اعلایه ضم ایدرلر وبوایکی عضله یه ایکی عضله دخی معین اولمشدر که انلر داخل فمدن کلوب فك اسفلده غاره نزول قیلمشدر وداخل فمدن کلن عضله لردن ثابت اولان اوتارك متانتلریچون وسطلرندن نشئت ایتمشدر واما فتح فم وانزال فك عضله لرینك لیفلری خلف اذنده اولان اریه زائده لرندن اینوب جمع اولوب عضلهٔ واحده اولمشدر اندن زیاده وثاقت ایچون برقصیر خالص وتر اولوب فك ذقنه منعطف اوله جق موضعه ملاقی اولوب انضمام قیلدقده حنکی خلف سمتنه جذب ایدوب اسفله نازل اولمشدر چونکه بوفکك ثقل طبیعیسی تنزلنه اعانت قیلمشدر پس اکا ایکی عضله کفایت ایدوب معین آخره احتیاجی قالمشدر واما مضغ وسحق ایچون ایکی عضله خلق اولنمشدر که هرجانبده برر مثلث عضله بولنمشدر قپجن زاویه لرینك حاده سی اولان طرفی وجنه یه دخول ایلسه ایکی ساقی ممتد اولوب بری فك اسفله نزول وبری ناحیهٔ زوجه صعود ایدر وقاعده سی مابینلرنده استقامت اوزره اتصال بولوب هر برزاویه کندی موضعنه کیدر تاکیم عضلهٔ مثلثهٔ مذکوره نك اجتماعندن جهات مختلفه سی حادث اولوب مضغ وسحق آنکله حاصل اولسون سبحان الله ﴿نوخامس﴾ رأس ورقبه نك حرکات وعضلاتی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه رأس ایچون حرکات مخصوصه واردر وعنقك خرزات خمسه سیله دخی مشترك حرکاتی واردرکه میل رأسه میل رقبه منضم اولور وبوایکی نوع حرکت که مخصوص ومشترکدروهر بری یاقدام سمتنه منتکس ویاخلف طرفنه منعطفدر ویاجانب یمینه منحنی ویا جهت یساره مائلدر وکاه بوایکی نوع حرکت بینده حرکت التفات متولد اولورکه استداره هیئتی بولور اما رأسك منتکس ومخصوص اولان حرکتنك ایکی عضله سی واردرکه رأسك ایکی ناحیه سندن کلمشدر زیراکه لیفلریله فوقده خلف اذندن واسفلده عظام قسدن تشبث ایدوب متصل واحدکبی اولوب رأسه صعود ایتمشدر پس اکر بری فقط حرکت ایلسه رأسی اول شقه مائل منتکس ایدر واکر ایکیسی برابر حرکت ایلسه لر رأس اعتدال اوزره قدام سمتنه منتکس اولور واما رأس ایله رقبه یی معا قدام سمتنه منتکس ایدن عضله لر برزوجدرکه مری تحتنده وضع اولنمشدر وفقرهٔ اولی یه وثانیه یه واصل اولوب انلرله ملتحم بولنمشدر پس اکر مری یه قریب اولان جزءلری مجتمع اولدیسه فقط رأس منتکس اولور واکر فقره لره ملتحم اولان جزلری دخی مجتمع اولدیسه رقبه هم قدام سمتنه مائل اولورواما فقط رأسی خلف طرفنه منعطف ایدن عضلات درت زوجدرکه بیان اولنان بر زوج عضله نك تحتنده ستراولنمشدر وبوزوجلرك منبتی مفصلك فوقنده بولنمشدر برزوجی فقرهٔ اولینك ایکی جناحنه کلمشدر وبرزوجی فقرهٔ ثانیه نك سنسنه سنه متصل اولمشدر وبونك خاصیتی میل رأسی انعطاف عندنده مستقیم ایدوب حالت طبیعیه سنه کتورمکدر ومبدأ زوج رابع انلرك فوقی اولوب زوج ثالثك تحتنده ورابعنه جانب وحشیدن یکاکچوب اولکی فقره نك جناحنه ملازمت قیلمشدر وایکی اولکی زوج رأسی ایکی جانبه میلسز خلف طرفنه دوندررلر وزوج ثالث رأسی استقامت اوزره طوتار وزوج رابع رأسی وراب اوزره خلف طرفنه دوندیرر واما رأسی عنق ایله معا خلف سمتنه عطف ایدن عضلات درت زوجدرکه اوچ زوجی دردنجینك تحتنده مستور اولوب اول انلری احاطه قیلمشدر وبوزوج رابعك هرفردی برمثلثدرکه قاعده سی دماغك عظم مؤخری اولمشدر اندن اولان رقبه یه نزول قیلمشدر وبونك تحتنده منبسط اولان اوچ زوجك بریسی فقار عنقك ایکی جانبیله اسفله نزول ایتمشدر وبرزوجی بغایت اجنحه یه میل ایله کتمشدر وبرزوجی دخی فقارك ایکی جانبیله اطراف جناحك مابینی توسط ایتمشدر واما رأسی ایکی جانبه میل ایتدیرن عضلات ایکی زوجدرکه مفصل رأسه ملازمت ایتمشدر وبرزوجك مواضعی قدامدرکه انك برفردی رأس ایله فقرهٔ ثانیه نك مابینی جانب یمیندن وبرفردی جانب یساردن وصل ایتمشدر وزوج ثانیتك موضعی خلفدرکه انك برفردی رأس ایله فقرهٔ اولینك مابینی جانب یمیندن وبرفردی جانب یساردن جمع ایتمشدر پس بودرت فردك قنغیسی مجتمع اولوب قصیر اولورسه رأس انك جهتنه ورب اوزره میل ایدر وبونلرك قنغی ایکیسی برطرفده معا مجتمع اولوب قصیر اولورسه رأس انلرك جهتنه استقامت اوزره میل ایدر واکر بونلرك دردی برابر حرکت ایدرسه رأس منتصب اولوب استقامت اوزره ساکن اولور وبوعضلات اربعه سائر عضلاتك اصغریدر لکن موضعلری قریب ونظاملری سائر عضلاتك التنده منتظم اولدیغندن عضلات عظیمه نك تدارکن کورمشلردر ﴿نوع سادس﴾

محل

TBMM KUTUPHANESI

محل صوت اولان حنجره‌نك غضاريف وعضلات وحركاتى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح
ديمشلردركه حنجره برعضو عضروفدركه صوت ايچون آلت خلق اولنمشدر وبو حنجره اوچ غضروفدن
مؤلفدر برى اول غضروفدركه قدام حلق وتحت ذقنده محسوس وملموسدر انك باطنى مقعر وظاهرى محدب
اولديغندن اكلدرقى وترسى ديرلر وغضروف ثانى آنك وراسنده قرب عنقه وضع اولنوب عنقه ربط اولنمشدر
وغضروف ثالث اول ثانى اوزرنده طاس كبى مكبوب اولوب ثانيه اتصال ايدوب درقيه اتصالسز ملاقى
اولمشدر وغضروف مكبوب ايله متصل اولديغى ثانى بيننده ايكى نقره‌لى برمفصل واردركه غضروف ثانيدن
ايكى زائده اول ايكى نقره‌يه داخل اولوب حنجره‌نك توسيع وتضييقنجه برى برندن تباعد وبرى برينه تقاوت
ايدرلر وغضروف ثانينك غضروف درقى اوزرينه انكباب وملازمتيله واندن تباعديله حنجره‌نك انغلاق
وانفتاحى بولنور وقدام حنجره‌ده برمثلث عظم واردركه لام يونان شكلنده اولديغيچون اكا عظم لامى دينلمشدر
تشكيم عظام ايله بيان اولنمشدر وبو عظمك منفعتى بودركه حنجره‌يه سند اولوب انك ليف عضلاتى بوندن نشأت
ايتمشدر پس غضروف درقيه غضروف ثانى بى ضم ايچون وغضروف ثالثى ايكيسنه تطبيق ايچون وثالثى
ايكيسندن تبعيد ايله حنجره‌يى فتح ايچون بچه عضلات اقتضا ايتمشدر اما حنجره‌يى فتح ايدن عضله‌لر برزوجدركه
عظم لاميدن نشئت ايدوب غضروف درقينك مقدمنه كلوب اوزرينه منبسط وملتصق اولمشدر وقتاكه تشنج
ايله مجتمع اولوب غضروف مكبوبى قدام وفوق سمتنه ابرازايلسه حنجره انفتاح ايله متسع اولور وبرزوج عضله
حلقى اسفله جذب ايدن عضله‌لرله مشتركدر وبونلرك منشألرى درقيدن يكا اولان باطن عظم قصدندر وايكى
زوج عضله‌سى دخى واردركه برزوجى ايكى عضله‌در وانلر غضروف مكبويه كلوب خلفندن اكا متصل اولمشدر
وقتاكه تشنج برله مجتمع اولسه غضروف مكبوبى رفع ايدوب سمت خلفه جذب ايلسه انضمام درقيدن بعيد
اولوب حنجره واسع اولور وزوج ثانينك ايكى عضله‌سى غضروف مكبوبك ايكى طرفنه كلوب منبسط اولمشدر
وقتاكه تشنج ايتسه‌لر مكبوبى درقيدن ارضه مدايدوب انبساط حنجره‌يه معين اولور واما حنجره‌يى ضيق
ايدن عضلاتك برزوجى عظم لاميدن كلوب غضروف درقيه متصل اولور بعده عريض اولوب غضروف
ثانيه صاريلوب انك وراسنده ايكى فردك ايكى طرفى متحد اولمشدر پس وقتاكه تشنج ايتسه‌لر حنجره ضيق
اولور ودرت عضله‌سى دخى غضروف درقيله غضروف ثانينك ايكى طرفى مابينى وصل ايتمشدر پس بونلر
تشنج ايلدكچه حنجره‌نك سمت اسفلى ضيق اولور واما حنجره‌يى منطبق ايدن برزوج عضله‌در كه غضروف
درقينك اصلندن نشئت ايدوب داخلندن كيدوب غضروف ثانينك اصلنه مكبوب اولوب ثالثك اطرافنه
يمين ويساردن متصل اولمشدر وقتاكه مرتفع اولسه‌لر مفصلى ربط ايدوب حنجره‌يى اويله اطباق ايدرلركه
حبس نفس ايتمكده عضلات صدر وحجابه مقاومت ايدرلر وبوايكى عضله‌لر اصغر ومحكم خلق اولنمشدر تاكيم
درون حنجره‌ده ازدحامسز قوتله انى منطبق ايدوب نفسى حصر ايلسونلر وبوايكى عضله‌نك انحرافى قليل
اولوب استقامت اوزره صعود ايتمشدر وغضروف درقيله غضروف ثانينك مابينلرين جمعه كتمشدر وايكى عضله
هم غضروفى مكبوبك تحتنده مذكور كوچك عضله‌لره اعانت ايچون وضع اولنمشدر وبونلرده بچه صنعت
بولنمشدر سبحان الله ﴿ نوع سابع ﴾ حلقومك وعظم لامينك ورقبه‌نك عضلات وحركاتى بيلديرر
(اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه حلقوم برجمله در وانك ايكى زوج عضله‌سى واردركه
انى اسفله جذب ايدر برزوجى حنجره‌ده ذكر اولنادر وزوج آخرى عظم قصدن نشئت ايدوب فوق سمتنه
چيقوب عظم لامى‌يه واندن حلقومه متصل اولوب انى اسفله جذب ايدرلر واما حلقك عضله‌لرى درون حلقده
موضوع ايكى لحم نغنغه‌دركه انك ايكى عضله‌سى آنلر بولنمشدر وانلر ابتلاعه معين اولمق ايچون خلق
اولنمشدر واما عظم لامينك هم مخصوص وهم عضله‌ٔ آخرله مشترك عضلاتى واردر اما مخصوص اولان عضلاتى
اوچ زوجدركه برزوجى زقنك ايكى جانبندن كلوب بوعظم اوزرنده اولان خط مستقيمه متصل اولوب عظمى
جانب ذقنه جذب ايتمشدر وبرزوجى تحت ذقندن نشئت ايدوب لسان التندن كچوب بوعظمك طرف
اعلاسنه يتمشدر بودخى بوعظمك ذقن سمتنه جذب ايتمشدر وبرزوجى اذنين عندنده اولان سهم زائده‌لردن
نشئت ايدوب بوعظمك اوزرنده بولنان خط مستقيمك طرف اسفلنه متصل اولوب انى اسفله جزب ايتمشدر

واماعظم لامينك مشتركاولان عضلاتى قريبابيان اولنور وامالسانى تحريك ايدن طقوز عضله در كه ايكيسى زائده لردن نشئت ايدوب عريض اولوب لسانك ايكى جانبنه اتصال قيلمشلردر وايكيسى عظم لامينك اعلاسندن نشئت ايدوب مطول اولوب وسط لسانه متصل اولمشلردر وايكيسى عظم لامينك ضلع منخفضدن نشئت ايدوب عريض وطويل عضلات اراسندن لسانه كچوب انى ورب اوزره تحريك ايدر وايكيسى دخى لسانى منبسط ايدر بولنمشدر وانلرك موضعلرى مذكورلرك تحتنده اولوب ليفلرى لسان التنده عرضنه بسط اولنمشدر پس بوايكى عضله عظم فك اسفلك جمله سنه متصل قيلنمشدر وبرى لسان ايله عظم لامى بينى وصل وبرى برينه جذب ايدر بيلنمشدر امافقط رقبه يى تحريك ايدن ايكى زوج عضله در كه برزوجى يمينده وبرزوجى يسارده در پس هرقنغيسى منفرد تشنج ايدوب مجتمع اولورسه رقبه انك جهتنه ورب اوزره منجذب اولورو قتى ايكيسى بيله برجهتدر تشنج ايدرسه رقبه اول جهته استقامت اوزره مائل اولور واكردردى معابرابر تشنج ايلسه لر رقبه ميلسز انتصاب اوزره قصير اولور واكردردى بيله حالى اوزره قالورسه رقبه دخى حالى اوزره منتصب اولورپس بركره تفكراولنسونكه انسانك فقط رأس ورقبه سنده خالق بارينك نيچه بدايع صنايعى بولنمشدر (فتبارك الله احسن الخالقين) ﴿فصل ثانى﴾ كيفيت عضلات صدرى وكتفين ويدينى واصابعى وحركاتنى التى نوع ايله بيان ايدر ﴿نوع اول﴾ صدرى قبض وبسط ايدن عضلاتى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه صدرى تحريك ايدن عضلانك بعضيسى انجق بسط ايدر قبض ايتمز وصدرك بوعضلاتندندر اعضاى نفس ايله اعضاى غذابينده حائل اولان حجابك بيان اولنه حق عضلاتى وبرزوج عضله دخى عظم ترقوت آلتنده وضع اولنمشدركه منشأ كتف رأسنه ممتداولان دكر اولنه حق جزؤدن بولنمشدر وصدرك اولكى ضلعنه يمين ويساردن متصل اولوب اول ضلعى جذب ايچون قيلنمشدر وبرزوج عضله سنك ايكى قات فردينك ايكى جزؤنك اعلالرى رقبه يه متصل اولوب انى تحريك ايتمشدر واسفللرى صدرى تحريكه يتمشدر وصدرك بشنجى والتنجى ضلعنه متصل اولان وصف اولنه حق برعضله يه مختلط اولوب كيتمشدر وبرزوج عضله سى دخى كتفدن برمقعر موضعدن يتمشدركه فقرهٔ اوليدن كتفه نزول ايدن برزوج عضله يه يتمشدر وايكيسى برعضله كبى اولوب اضلاع خلفه كتمشدر ودردنجى زوج عضله سى رقبه نك يدنجى فقره سندن وصدرك اولكى ايكنجى فقره سندن نشئت ايليوب اضلاع قسه متصل اولمشدركه صدرى بسط ايدن عضلات بونلردر واماصدرى قبض ايدن عضلانك برى بالعرض حجاب قابضدن وبالذات قبض ايدن عضله لردن برزوج عضله دركه اضلاع فوقانيه نك اصولى تحتنده ممتد اولوب صدرى شد وجمع ايتمشدر وبرزوجى دخى بواضلاعك اطرافى عندنده ترقوب ايله حنجرى بينده قسه ملاصق اولوب عضلات مستقيمهٔ بطنه مختلط اولمشدر وايكى زوج عضله دخى بوزوج مذكوره اعانت قيلنمشدر واما صدرى هم قبض وهم بسط ايدن عضلات انلردركه اضلاع اره لرين جمع ايتمشلردر پس هرضلع اراسنده درت عضله واردركه ليفلرينك بعضيسى اضلاعك ظاهرينه وبعضيسى باطنته ورب اوزره اتصال ايتمشدر وايكى عضله ترقوتدن طرف كتفه كلوب اولكى ضلعه يمين ويساردن متصل اولمشدر وانى فوق سمته رفع ايدوب انبساط صدره اعانت قيلنمشدر پس عضلات صدرك جمله سى طقسانه بالغ اولمشدر * واما كتفى تحريك ايدن يدى زوج عضله دركه ايكى زوجى مؤخر رأسدن كلوب برزوجى اعلاى كتفه ترقوته وارنجيه دك ايتمشدر وناحيهٔ رأسه ميليه كتفى رفع ايتمشدر وزوج آخرى دخى اصل كتفه متصل اولوب آنى حذاء رأسه دفع ايتمشدر وبرزوج عضله دخى فقرهٔ اوليدن كلوب كتف اعلاسنه متصل اولوب آنى رقبه يه قريب ايتمك ايچون يتمشدر وزوج رابع عظم لاميدن نشئت ايدوب يته اعلاى كتفه كيدوب آنى رفع ايتمشدر وايكى زوج عضله فقرات صدر وعنقده اولان سنسنه لردن نشئت ايدوب كتفى خلف واسفله تحريك ايده كتمشدر وزوج سابع قطندن نشئت ايدوب مجرد كتفى اسفل وقدامه جذب ايدرلر وكتفى عضد ايله معا فوق سمته رفع ايدرلر وانبساط صدره دخى اعانت ايدرلر لاحول ولاقوة الابالله العلى العظيم ﴿نوع ثانى﴾ مفصل كتفى عضدله تحريك ايدن عضلاتى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه مفصل كتفى تحريك ايدن عضدك عضلاتيدركه انلرك اوجى صدردن كلوب عضدى اسفله جذب ايدرلر وبواوچ عضله نك برى ثدى التندن نشئت ايدوب عضده قريب اولان

TBMM KUTUPHANESI

فقره‌نك مقدمی عندنده عضدك مقدمنه متصل اولوب كتف اسفله كتورمك ايله عضدی صدره قريب ايدر وعضلات ثلاثهٔ مذكوره‌نك برى دخى اعلای قسدن نشئت ايدوب رأس عضدك جانب انسيسنده منطبق اولوب عضدی رفع ايتميله صدره قريب ايدر وعضلهٔ عظيمهٔ ثالثه جميع قسدن نشأت ايدوب عضدك مقدمی اسفلنه متصل اولمشدر اكر جزؤ فوقانيسی ليفيله عمل ايدرسه عضدی رفع ايده‌رك صدره كتورر واكر جزؤ تحتانيسی ليفيله عمل ايدرسه عضدی منحط ايدرك صدره كتورر واكر ايكی جزؤ ايله برابر عمل ايدرسه عضدی استقامت اوزره صدره كتورر وعضدك ايكی عضله‌سی خاصره‌دن نشئت ايدوب عضلهٔ عظيمهٔ مذكوره‌نك اتصالندن زياده متصل اولوب بربيوكی عظم خاصره‌دن واضلاع خلفدن كلوب عضدی اضلاع مذكوره سمتنه استقامت اوزره جذب ايدر وايكنجی دقيق جلد خاصره‌دن وسطه مائل كلوب ندی سمتندن جهت فوقه صعود ايدن عضله‌نك وترينه متصل اولوب خلف سمتنه ميل قيلوب غرق اولمشدر واولكی عضله‌يه اعانت قيلمشدر بوعضدك بش عضله‌سی دخى وارد‌ركه جمله‌سی عظم كتفدن نشئت ايتمشدر وبونلرك برى كتفك ضلع فوقانيسيله حجابی طولديروب رأسی عضددن جانب وحشيسنك جزؤ فوقانيسنه عبور ايدوب كيتمشدر وبونلردن ايكيسنك منشأ لرى كتفك ضلع اعلاسی اولمشدر وبرى بيوكدركه ليفی اجزاء تحتانی حاجبه كوندروب حاجب ايله ضلع اسفلك مابينی طولديرمشدر ورأس عضده جانب وحشيسی نهايتنده متصل اولوب عضدی وحشيدن يكاميل ايله بعيد قيلمشدر وثانيسی بواولكيه متصل اولوب بونكله بونك فعلنی ايده كلمشدر لكن ايكنجی عضله اعلای كتفه تعلق ايدوب ظاهر عضده وراب اوزره متصل اولوب آنی وحشيدن يكا مائل قيلمشدر ودردنجی عضله عظم كتفك موضع مقعرنی طولديروب وترى رأس عضدك جانب انسيسندن دخول ايدن عضله‌نك اجزاسنه متصل اولوب عضدی خلفدن يكا منعطف ايتمشدر وبشنجی عضله‌نك منشأی كتفك ضلع اسفلنك طرف اسفلندندر ووترى خاصره‌نك اعلاسندن صعود ايدن بيوك عضله‌نك اتصالی فوقنده عضده متصل اولمشدر وبو عضله‌نك فعلی رأس عضدك اعلاسنی فوق سمتنه جذب ايتمكدر وعضدك ايكی باشلی برعضله‌سی دخى وارد‌ركه انك فعلی ترقوت اسفلندن وعنقدن كلوب عضدی احاطه ايتمكدر وبونك برباشی عضده داخلدر ودا خله وراب اوزره مائلدر رأس آخری ظاهر ندن اسفل كتفدن حاصلدر وبرمقدار وراب اوزره خارجه مائلدر پس اكر ايكی جزؤ ايله عمل ايدرسه عضدی استقامت اوزره رفع ايدر وعضدك ايكی كوچك عضله‌سی دخى وارد‌ركه برى ندی فوقدن كلوروبری مفصل كتفده مدفوندر لاحول ولاقوة الا بالله العلی العظيم ﴿نوع ثالث﴾ عضلات ساعدی وحركاتنی بيلدير (ای عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلر‌دركه ساعدی تحريك ايدن عضلاتك بعضيسی بسط وبعضيسی قبض ايدروبونلر عضد اوزرنده وضع اولنمشدر وبونلرك بعضيسی عضدی وجهی اوزره مكبوب ايدروبعضيسی نشر وبسط ايدر وبوعضله‌لر عضد اوزرنده دكلدرلر لكن بسط ايدنلر برزوج عضله‌در كه ايكی فردك برى داخله ميل ايله ساعدی بسط ايدر زيرا كه فرض مذكور عضدك مقدمی تحتنده وكتفك ضلع اسفلندن نشئت ايدوب مرفقه اجزاء داخله‌سی عندنده متصل اولمشدر وفرد ثانی خارجه ميل ايدر ساعدی بسط ايدر زيرا كه بوفرد عضدك قفاسندن كلوب مرفقدن خارج اولان اجزايه متصل اولور وبوايكی فرد بوايكی فعلده جمع اولدقده ساعدی استقامت اوزره بسط ايدرلر واما قبض ايدنلر برزوج عضله‌در كه ايكی فردنك كبيری ساعدی داخله ميل ايله قبض ايدر زيرا كه بوفرد كتفك زائد اسفلندن ورأس منقار مذكوردن نشئت ايليوب باطن عضده ميل ايدوب وترمقدم زند اعلايه متصل اولمشدر وايكنجی فردی ساعدی خارجه ميل ايله قبض ايدر زيرا كه بوفرد عضدك منشأی ظاهر عضدك خلفندندر وبوبرعضله‌در كه ايكی لحمی رأسی واردر وبرى خلف عضددن وبرى قدامندن مرور ايدوب خارجه ميل ايله قبض ايدن زند اسفلك مقدمی اسفلنه وداخلنه ميل ايله قبض ايده‌نك اعلاسنه متصل اولمشدر تاكيم محكم جذب ايده‌لر وبوايكی عضله بوايكی فعلنده جمع اولدقد ساعدی استقامت اوزره جمع ايدرلر وبوايكی عضلهٔ باسطه‌نك باطننده برعضله واردر كه عظم عضدی احاطه ايدوب قبض ايدر واما ساعدی وجهی اوزره مكبوب ايدن عضله‌لر برزوجدر كه خارجده وضع اولنمشدر وايكی فردنك بريسی رأس عضدك انسی طرفنك اعلاسندن نشئت ايدوب زند اعلايه متصل اولوب مفصل رسغ اولمشدر وفرد ثانی اندن اقصر وليفی اعرض وطرفی عصابی اولوب ذات زند

TBMM KUTUPHANESI

اسفلدن نشئت مفصل رسغ عندنده رأس زنداعلايه متصل اولمشدر واما ساعدی ظاهر اوزره بسط ايدن عضله لر برزوجدر كه ايكی فردنك بری ايكی زندك خارجنده وضع اولنوب زنداعلايه وترسز اتصال قيلمشدر وفردنانينك منشأی رأس عضدك ظاهرندن يكا جزء فوقانيسندن ممتداولان عظم رقيقدن اولوب ساعددن مرورايله نفوذايتمشدر تامفصل رسغه قريب اولنجيه دكين كيتمشدر پس طرف زنداعلادن جزء باطنه كلوب غشائی وتربله بوفرده اتصال ايتمشدر تعالى الله ﴿نوع رابع﴾ عضلات رسغی وحركتی بيلديرر (ای عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه مفصل رسغی تحريك ايدن عضله لرك بعضيسی باسط وبعضيسی قابض وبعضيسی ظهری اوزره باسط وبعضيسی وجهی اوزره مكبدر امارسغی بسط ايدن عضلاتك بعضيسی بری برينه متصل اولوب بری زنداسفلك وسطندن نشئت ايدوب وتری ابهامه متصل اولوب انكله سبابه دن بعيداولور وبری دخی زنداعلادن نشئت ايليوب وتری عظم رسغدن ابهامك حذاسنه وضع اولنان اولكی عظمه متصل اولمشدر وبوايكيسی بيله حركت ايلدكده رسغی كب قليل بسط ايدرلر واكر فقط عضله ثانيه حركت ايلسه رسغی ظهری اوزره بطح ايدر واكر فقط عضد حركت ايلسه هم رسغی منبطح ايدر وهم ابهامی سبابه دن بعيد ايدر وبر عضله رأس عضدك اسافلدن نشئت ايدوب زند اعلانك جانب وحشيسندن يكا القا اولنوب ايكی باشلی بروترنی كوندروب برباشی سبابه ايله وسطی قدامنده وضع اولنان مشطك وسطنه متصل اولوب اوبرباشی رسغ عندنده زنداعلا اوزرينه اتكا ايدوب رسغی كب ايله بسط ايتمشدر وامارسغی قبض ايدن عضله لرك برزوجی ساعدك جانب وحشيسی اوزرنده دركه انك فرداسفلی عضدك رأسی داخلندن نشئت ايليوب قدام خنصرده اولان مشطه متصل اولمشدر وفرداعلاسی انك فوقنده نشئت ايدوب بينه مشط مرقومه اتصال قيلمشدر وانكله برعضله سی اجزاء سفليهٔ عضددن نشئت ايدوب بيان اولنان ايكی عضله نك موضعلرين توسط قيلمشلردر وبونك ايكی رأسی واردركه بری برينه صليب كبی منعطف اولوب سبابه ايله وسطی بينده اولان موضعه متصل اولمشدر بوايكيسی معاحركت ايلدكده رسغی قبض ايدرلر پس بيان اولنان عضلات باسطه وقابضه بالذات رسغی بطح وكب دخی ايدرلر واكر قدام خنصرده بولنان مشطه متصل اولان عضله منفرد حركت ايدرسه كفی برمقدار ظهری اوزره دوندرر واكر ابهامك بيان اولنه جق عضله سی بوعضله يه اعانت ايدرسه كفی تمام دوندرر واكر قدام ابهامده رسغه متصل اولان عضله منفرد ومتحرك اولسه كفی برمقدار وجهی اوزره منطبق ايدر واكر خنصرك بيان اولنه جق عضله سی بوكا معين اولورسه كفی تماميله منطبق اولور ﴿نوع خامس﴾ عضلات اصابعی وحركاتی بيلديرر (ای عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه اصابع يدی تحريك ايدن عضلاتك بعضيسی عظام كفده حاصلدر وبعضيسی عظام ساعده متصلدر اكر بالجمله كفده اولسه لردی كثرت لحم ايله كف كبير اولوب خفيف اولمزدی واندە بولطافت قالمزدی چونكه عضلات رسغ اصابعدن بعيداولمشدر پس انكچون اوتاری مدور ومتين وطويل اولوب هرطرفدن كلان اغشيه ايله استحكام بولمشدر واعضای متحركه يه اتصاللرينچون ليفلری عريض ومحيط قلنمشدر واصابعی فتح ايدوب اسفله تحريك ايدن عضلاتك جمله سی عظم ساعداوزره وضع اولنمشدر پس اصابعی اسفله تحريك ايله فتح ايدن عضلاتك بری ظاهر ساعدك وسطنده وضع اولنمشدركه عضدك رأس اسفلنك جزء ظاهرندن نشئت ايليوب اوتاردن اصابع اربعه كوندروب انلری اسفله تحريك ايله فتح وبسط ايتمشدر وبوعضلات فاتحه نك اوچی دخی برجانبده بری برينه متصل اولوب بری عضدك رأس وحشيسنك ايكی زائده سی مابينده جزء متوسطندن نشئت ايدوب خنصر له بنصره ايكی وتر كوندرمشدر وبومضاعف اولان عضله لرك ايكنجيسی عظم عضدك ايكی زائده سی اسفلندن وزنداسفلك طرفندن نشئت ايدوب وسطی ايله سبابه يه ايكی وتر كوندرمشدر واوچنجيسی زنداعلانك اعلاسندن نشئت ايدوب ابهامه بروتر كوندرمشدر وبوعضله عندنده برعضله دخی واردركه عضلات رسغده بيان اولنمشدر وانك منشئ وسط زنداسفلدركه انك وتری سبابه دن ابهامی بعيد ايتمشدر واما اصابعی ضم وقبض ايدن عضلاتك بعضيسی عظم ساعد اوزرنده وبعضيسی كف ايچنده وضع اولنمشدر اماساعداوزرنده اولنلر اوچ عضله دركه ساعدك وسطنده بری برينك فوقنده ترتيب اوزره وضع اولنمشدر واشرفلری اسفلده مدفون اولوب زنداسفلك عظمنه متصل اولان عضله بولنمشدر وبونك

TBMM KUTUPHANESI

فعلى اشرف اولديغندن موضعى دخى محفوظ اولنمشدر وبو عضلهٔ تختانيه عضدك رأس وجشيسى وسطدن نشئت ايدوب آندن وترى عريض اولوب اوتارخمسه يه منقسم اولدقده هر بر اصبعه داخل اولوب اصابع اربعه‌نك اولكى وايكنجى واوچنجى مفاصلن قبض ايتمشدر وابهامك وترى ايكنجى واوچنجى مفصلن قبض ايتمشدر وعضلهٔ ثانيه بونك فوقنده بون اصغر اولوب عظم عضدك رأسى داخلندن نشئت ايدوب زنداسفله اتصال قليل بولمشدر وزنداعلانك فوقانى سطحى كه جانب وحشيله جانب انسينك حدمشتركيدرانك اوزرندن كچوب ابهام سمتنه وصول بولدقده داخله ميل ايدوب اوتارنى اصابع اربعه‌نك مفاصلنه كوندرمشدر تاكيم انلرى قبض ايتسونلر واما اوچنجى عضله قبض ايچون دكلدر ليكن وتريله درون كفه دخول ايدوب راحه‌ده عريض ومنبسط اولمشدر تاكيم راحه كفه حس لمس بخش ايدوب نبت شعردن مانع اولوب اخذو بخشده قوت ومتانت ويره لاحول ولاقوة الا بالله العلى العظيم ﴿نوع سادس﴾ عضلات كفى وفوائدنى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه عضلات ساعددن ابهام قبضنده برعضله يه اقتصار ايدوب اصابع اربعه ايكيشر عضله ايله منقبض اولمرنده حكمت بودركه دردينك اشرف افعالى قبضدر وابهامك ايسه الزم اعمالى انفتاح وسايه‌دن تباعددر واما كفك كندنده اولان عضلات اون سكيز بولنمشدركه برى برينك اوزرنده ايكى صف قلنوب ترتيب ايله نظم اولنمشدر واول صف اسفل داخل كفده وبو صف اعلا ظاهر كفده قلنمشدر اما صف اسفله منتظم اولان يدى عضله دركه بشى اصابعى فوق سمتنه جذب ايله مائل ايدنلردر وابهامك عضله‌سى عضام رسغ اولندن ناشيدر والتنجى عضله‌سى قصير وعريض بولنوب ليفى مؤرب قيلمشدركه رأسى وسطى حذاسنده مشط كفه وصل اولنمشدر ووترى ابهامه متصل اولوب انى اسفله كوندرمشدر ويدنجى عضله‌سى خنصر عندنده اولان مشطك عظمندن نشئت ايدوب خنصرى اسفله ايندرمشدر وبو عضلات سبعهٔ مذكوره‌دن هيچ برى قبض اصابع ايچون دكلدر بلكه بشى رفع وايكيسى خفض ايچوندر واما صف اعلاده منتظم اولان اون برعضله‌دركه سكزندن هرايكيسى اصابع اربعه مفاصلندن اولكى مفصللرينه برى برينك فوقنده متصلدر تاكيم اولكى مفاصلى محكم قبض ايده‌لر واما اوچى ابهامه مخصوصدركه برى اولكى مفصلنى وايكيسى بيله ايكنجى مفصلنى قبض ايده‌لر پس ابهام ايله خنصره اوچر عضله حافض تعيين اولنوب ثلاثهٔ باقيه‌نك هر برينه ايكيشر عضله خافض ويرلمشدر وهر اصبعك قابضى درت رافعى برر عضله خلق اولنمشدر * سبحان من هو الخالق ﴿فصل ثالث﴾ كيفيت عضلات صلب وبطنى وعضلات انثيين ورجلين واصابعنى وحركات ومنافعنى بذى نوع ايله بيان ايدر ﴿نوع اول﴾ عضلات صلبى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه صلبى تحريك ايدن عضلاتك بعضيسى انى قدام سمتنه وبعضيسى خلف سمتنه منحنى ومنعطف ايدروصلبك غير حركاتى دخى بوايكى حركاتندن حاصل اولور اما صلبى قدام سمتنه منحنى ايدن عضلات ايكى زوجدر برزوجى سمت فوقده وضع اولنمشدر واول رأس رقبهٔ تحريك ايدن عضله‌لردن بيلنمشدر وبو زوج مرئينك ايكى جانبندن مرور ايدوب طرف اسفلى صدرك فوقانى فقره‌لرندن بش فقره‌يه متصل اولوب طرف اعلاسى رقبه ورأسه كلمشدر وبونك تحتنده وبرزوج عضله وضع اولنمشدركه انلره متبين دينلمشدر وبونك ايكيسى دخى صدرك اونبخى واون برنجى فقره‌لرندن نشئت ايدوب اسفله نازل اولوب صلبى قدام سمتنه زياده منحنى ايدر واما صلبى خلف سمتنه مائل ومنعطف ايدن ايكى عضله دركه انلره عضلتين صلب اطلاق ايدرلر وهر برى يكرمى اوچ عضله‌دن مؤلفدر زيرا كه بوايكى عضله‌نك هر برينه فقرهٔ اوليدن غيرى هر برفقره‌دن برر عضله كلمشدركه ليف مؤربدر پس بو عضله‌لر بالجمله اعتدال اوزره ممتداولسه‌لر صلبى استقامت اوزره نصب ايدرلر واكر افراط ايله ممتداولسه‌لر صلبى خلف سمتنه مائل ومنعطف ايدرلر واكر فقط بر جانبده اولان عضله‌لر حركت ايدوب ممتداولسه‌لر صلب اولزمانده جانب آخره ميل وانحنا ايدر وبو عضلات مذكوره صلبك حركات متوسطهٔ سائره‌سنه كفايت ايتمشلردر زيرا كه صلبك هر سمتنه ميل وانحناسنده قدام وخلف حركتلرينه تبعيتى بولنمشدر سبحان الصانع الحكيم ﴿نوع ثانى﴾ عضلات بطنى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه عضلات بطن سكز عضله‌دركه نجه منافعده مشتركدر برمنفعتى احشاده بولنان فضلهٔ بولى ورحمده اولان جنينى عصر وحفظه اعانتدر وبرمنفعتى دخى حجابه عماد اولوب وقوت ويروب ريح وقبض ايله ممتلى

اولدقده معين اولمقدر وبرمنفعتى دخى معده يى وامعايى حرارتلريله تسخين ايتمكدر پس اول عضلات ثمانيه دن برزوج عضلهٔ مستقيمه غضروف حنجرى عندندن استقامتله نزول ايدوب ليفى عانه يه وارنجه دك طولا ممتد اولوب اطرافن عانه اوزرينه بسط ايتمشدر وزوج مرقومك جوهرى ابتداسندن انتهاسنه دك لحميدر وايكى عضله دخى بطنى اوزرنده ممدوداولان غشانك فوقندن نشئت ايدوب اول عضلتين ممدوده تين ايله عرضاً وايايى قائمه اوزره تقاطع ايدوب اسفله كتمشدر وايكى زوج عضله سى دخى بو عضلات مذكوره نك وربى اوزره قائم اولوب هربرى برطرفده يمين ويساردە بولنمشدر وهر زوجى ايكى عضله درکه شرسوفدن عانه يه دك وحاضره دن غضروف حنجرى يه دك صليب آسا تقاطع ايدوب ايكى فردك ايكى طرفى يمين وشمالدن عانه عندنده ملاقى اولوب ايكى فرد آخرك ايكى طرفى دخى حنجره عندنده ملاقى اولمشلردر وبو ايكيسى هرجانبدن ايكى عضلهٔ عريضه نك اجزا لحميلرى اوزرينه وضع اولنمشدر وبو ايكى زوج عضله نك دخى جوهرلرى تا عضلهٔ مستقيمه يه اغشيه كبى اوتار عريضه ايله تماس ايدنجه دك لحميدر وبو ايكى زوج عضلهٔ عريضه اوزرينه وضع اولنان ايكى عضلهٔ طوليه اوزرينه وضع اولنمشدر بودخى سنم بارى بيلنمشدر سبحا الصانع الحكم ﴿ نوع ثالث ﴾ عضلات انثيينى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه رجال ايچون عضلات خصيتين اربعه بولنمشدر وانلرى حفظ ورفع ايتمك ايچون خلق اولنمشدر تاكيم مستطيل متدلى اولميوب ارتخايله اسفله نزول قيلميوب مصادمدن بيضه لرى محفوظ اولسون پس آنك هربر فرديچون بر زوج عضله تعيين اولنمشدر واول بيضه لر صلب اولوب طبيعتلرى حار بولندىغيچون دخانندن وجه رجاله لحيه يتمشدر زيرا كه بيضه سى اولمينك وياحار اولمينك لحيه سى اولمز وبيضه لرقطع اولنسه لحيه سى وار ايسه دوكيلور قالمز اما نسوان ايچون انلره برزوج عضله كفايت ايدر زيرا كه آنلرك خصيتى رجال كبى خارجده متعلق دكل داخلده ملتصقدر پس هربرخصيه ايچون برفرد عضله تعيين اولنمشدر وامامفرحم اوزرنده برعضله واردركه انك ليفى بغايت عريض اولوب رحمى وفمى جمله احاطه ايتمشدر وبو عضله نك برمنفعتى وقت حيضه دك فم رحمى محكم قبض ايدوب دم رحمى آنده حبس ايتمكدر وزمان حيض اولدقده رخاوت بولمقدر تاكيم دم مجتمعدن رحم خالى وظاهر اولسون وبرمنفعتى دخى حين جماعده مرتخى اولمقدر تاكيم فم رحم آچيلوب نقطه يى جزب ايدوب درونه آلسون بعده فم رحمى يىنه محكم باغليوب جنينى حفظ ايتمكدر تاكيم ولادت زمانى كلسون بعده بغايت مرتخى ومنتشر اولمقدر تاكيم ولادت ممكن اولسون واما مثانه فمى اوزرنده برعضله واردركه انك دخى ليفى عريض اولوب مثانه يى وفمى احاطه قيلمشدر وبو عضله نك منفعتى تبول وقتنه دك بولى حبس ايتمكدر فحان بولى دوكمك مراد اولنسه بوعضله قبضدن رخاوته كيدوب عضلات بطن دخى مثانه يى عصر ايدوب قوت دافعه نك اعانه سيله بول اندن چيقار اقارواماذكرى تحريك ايدن عضلات ايكى زوجدركه برزوجى عظم عانه دن بتوب ذكرك ايكى يانندن مرورايتمشدر وقتاكه بونلر مرتخى اولورلر مجراى بول آچيلوب وسعت بولور پس اندن بول ومنى سهولتله جارى اولور وبرزوجى يىنه عظم عانه دن نشئت ايدوب اصل ذكرده ورب ايله متصل اولمشدر پس بونك ايكى فردى برابر ممتد اولديسه آلت استقامتله منتشر اولورواكر بوركدن ريح شهوت كلوب ذكرده اولان عروقه طولديسه آلت قوامه كلورواكر شدتله ممتلى اولديسه آلت كبير وصلب اولوب عانه طرفنه مائل اولور واكر امتدادمذكور زوج مزبورك برفرديني عارض اولديسه آلت جهت آخره ميليله انتشار بولور * واما عضلات مقعدەدرتدركه برى آنك منفذى اطرافنى ملازمدر ولحمنه بغايت اختلاطى لازمدر وبوعضله عروقى كيسه مثالى اطراف مقعدى جمع وضم ايله سدوشدايتمشدر ومنفذنده قلان بقيهٔ فضله يى عصر ونقض ايله كنس وطردايتمشدر واندەبر عضله دخى وضع اولنمشدركه عضلهٔ مذكوره نك فوقنده يعنى درون مقعدده اولوب طرف رجالده اصل ذكره اتصال قيلوب نساده اطراف بضعى محيط اولمشدر وبوايكى عضله نك فوقنده برزوج عضله مؤرب واردركه لحم مقعدى رفع ايدوب داخله جذب ايچون قيلنمشدر وبونك ارتخاسيله مقعد خارجه چيقار بولنمشدر وبومذكوراتك جمله سى اول مصور جكيمك ايجادى بيلنمشدر سبحان الصانع الحكيم ﴿ نوع رابع ﴾ عضلات فخذيى وحركاتى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه فخذى تحريك ايدن عضلاتك اعظمى آنك مفصلى بسط وفتح ايدن عضله لردر بعده آنى ضم وقبض ايدن

TBMM KUTUPHANESI

عضله‌لردر زیراکه اشرف افعال فخذ انبساط وانقباضدر وبسط ایله قیام حاصل اولدیغندن بسط قبضدن افضلدر بعده عضلات قعود عظیمدر بعده فخذی بری برینه مقارن ایدن عضله‌لر عظیمدر بعده فخذی خلف سمتنه مائل ایدن عضله‌لر عظیمدر امامفصل فخذی بسط ایدن عضلاتك اعظمی بدنده اولان عضلاتك جمله‌سندن اعظمدر وبوبر عضله‌درکه عظم ورك وعانه‌یی احاطه ایدوب فخذك خلف وداخل سمتلرینه ملتفت اولوب رکبه‌یه‌دك وصول بولمشدر وبونك لیفلرینك مبدأ لری مختلف اولدیغندن انواع افعالی دخی مختلف اولمشدر زیراکه بعض لیفلك مبدأی اسفل عظم عانه‌دن اولوب فخذی جانب انسی‌یه مائل ایدرك بسط ایتمشدر وبعض لیفلك منشأی بونك برمقدار فوقندن اولوب فخذی انجق فوق سمتنه رفع ایتمشدر وبعض لیفلك منشأی بونك جوف فوقندن اولوب فخذی جانب انسی‌یه اماله ایله رفع ایتمشدر وبعض لیفلك منشأی عظم ورکدن اولوب فخذی استقامتله بسط ایتمشدر وبرعضله‌سی مفصل ورکی قدامندن یکا مشتمل اولوب فخذی‌ینه استقامت اوزره بسط ایتمشدر وبرعضله‌سی مفصل ورکی خلفدن یکا مشتمل اولمشدرکه اوچ عریض وتری وایکی طرفی وارد‌ر اما بواوتارثلاثه‌نك منشأ لری خاصره‌دن وورکدن وعصعصدندرکه اول مقعد عنده اولان عظمدر وبواوتارثلاثه‌دن ایکیسی لحیدر وبریسی غشائیدر واماایکی طرفی رأس فخذدن جزؤ مؤخرینه متصلدر پس بوعضله اکر برطرفیله جذب ایدرسه فخذی کندی‌یه میل ایله بسط ایدر واکرایکی طرفیله جذب ایدرسه فخذی استقامت اوزره بسط ایدر وبرعضله‌سنك منشأی عظم خاصره‌نك جمیع ظاهرندن اولوب زائدهٔ کبرانك سمت اعلاسنه متصل اولوب برمقدار سمت قدامه ممتداولدقده فخذی جانب انسی‌یه اماله ایله بسط ایدر وبونك امثالی عضلات ابتدازائدهٔ صغرانك اسفلنه متصل اولوب اندن نزول ایدوب اولکی عضله‌نك فعلنی ایدرلر وبوعضله‌نك فرقی بودرکه بونك بسطی قلیل واماله‌سی کثیر ومنشأی عظم خاصره‌نك اسفلی ظاهرندندر وبرعضله‌سی دخی اسفل عظم ورکدن سمت خلقه مائل نشئت ایدوب فخذی اول سمته میل قلیل ایله وجانب انسی‌یه میل کثیر ایله بسط ایدر وامامفصل فخذی قبض ایدن عضلاتك بری فخذی انسی جانبنه میل قلیل ایله قبض ایدروبوبرعضلهٔ مستقیمه‌درکه عظم خاصره‌دن نشئت ایدوب اندن اینوب ایکی وترینك بری عظم متنك آخرینه وبری زائدهٔ صغرایه متصل اولمشدر وبرعضله‌سی عظم عانه‌دن نشئت ایدوت زائدهٔ صغرانك اسفلنه اتصال قیلنمشدر وبرعضله دخی بوعضلهٔ ثانیه‌نك جانبنه وراب اوزره ممتداولوب زائدهٔ کبرادن برجزؤ کی اولمشدر وعضلهٔ رابعه‌سی عظم خاصره‌دن منتصب اولان قائم نسه‌دن نشئت ایدوب فخذی قبض ایله ساقی دخی جذب ایتمشدر وامافخذی داخل سمتنه مائل ایدن عضلاتك بعضیسی بسط وقبض بحثنده بیان اولنمشدر وبونوع تحریکك برمخصوص عضله‌سی واردرکه عظم عانه‌دن نشئت ایدوب غایتله مستطیل اولوب تارکبه‌یه بالغ اولمشدر واما فخذی خارج سمتنه اماله ایدن ایکی عضلهٔ مخصوصه‌درکه منشأ لری عظم عریضدندر واما فخذی خلف سمتنه اماله ایدن بنه ایکی عضله‌درکه بری عظم عانه‌نك جانب وحشیسندن وبری جانب انسیسندن نشئت ایدوب بری برینه التقا مؤرب اولوب زائدهٔ کبرانك مؤخری قربنده اولان موضع مقعرده ملتحم اولمشلردر قنغیسی منفرد جذب ایدرسه فخذ بسط قلیل ایله انك جانبنه ملتوی اولوب میل ایدر واکر ایکیسی معاجذب ایدرلرسه فخذ استقامتله خلف سمتنه مائل اولور وبومذکوراتی عبرتله تفکر ایدن کسنه باری تعالینك عجائب صنعی بولور سبحان الدائم الباقی

﴿نوع خامس﴾ عضلات مفصل رکبه‌یی وحرکاتی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه مفصل رکبه‌یی تحریك ایدن عضلاتك اوچی قدام فخذده وضع اولنمشدر وبونلر فخذده بولنان عضلاتك اکبری وانفسی بولنمشدر وافعالی بسط ایتمك بیلنمشدر وبوعضلات ثلاثه‌نك بری ایکی قات کبی کورنمشدر وبونك ایکی طرفی واردرکه بری زائدهٔ کبرادن وبری مقدم فخذدن نشئت قیلمشدر وبوایکی طرفك بری لحمی اولوب وتر اولمدن مقدم عظم عین رکبه‌یه متصل اولمشدر وطرف آخری غشائی اولوب فخذك انسی طرفنده نهایت بولمشدر واماایکی عضلهٔ باقیه‌نك بریسی فخذی قبض ایدن عضلات اله بیان اولنمشدرکه عظم خاصره‌دن اولان حاجزدن نشئت ایلدیکی بیلنمشدر وایکنجیسی زائدهٔ وحشیدن نشئت ایدوب عظم عین رکبه‌یی احاطه ایله تحتنده اولان اجزایه متانت ویرمك ایچون کتمشدر واندن عظم ساقه یتوب رکبه‌یی بسط ایله ساقی ممتد ایتمشدر وبرعضلهٔ باسطه‌سی ملتقای

عظم عانه‌دن نشئت ايدوب فخذك انسى جانبندن وراب اوزره نزول ايدوب كتمشدر وعظم ساقك اعلاسندن اولان جزؤ مغرقه يتمشدر وساق انسى جانبنه اماله ايله بسط وبرعضلهٔ اخرى عظم وركدن يتمشدر وجانب وحشيدن ورب اوزره نزول ايدوب عضلهٔ مذكوره‌نك مقابلنه يتمشدر واندن عبور ايدوب موضع مغرقه كتمشدر وساق وحشى جانبنه اماله ايله بسط ايتمشدر واكر بوايكيسى بيله برابر بسط ايتسه‌لر انبساط ساق استقامت اوزره اولور واماساق منقبض ايدن عضلاتك برى رديق وظويل عضله‌در كه عظم خاصره‌دن وعظم عانه‌دن يتمشدر وعضلهٔ باسطهٔ داخله‌نك منشأنه وخاصره وسطنده بولنان حاجزه يقين كتمشدر واندن ركبه‌نك ايكى طرفنه وراب اوزره دخول ايدوب اندن بنه ظهوره كلمشدر وموضع مغرق ركبه‌ده نهايت بولوب اكا ملتصق اولمشدر وبونكله ساق فوق سمتنه منجذب اولوب قدمى ارتبه سمتنه اماله قيلمشدر واوچ عضله‌سى دخى واردر كه برى انسى وبرى وحشى وبرى وسطى بولنمشدر ووحشى ايله وسط ساق وحشى سمتنه اماله ايله قابض قيلنمشدر واما انسى ساق جانبنه اماله ايله قبض ايدر بيلنمشدر اما انسنك منشأى قاعدهٔ عظم وركدن اولوب توريب ايله وراءه فخذه مرور ايدوب تاجانب انسيده ساقده اولان موضع مغرقه واروب اكا متصل اولمشدر وانك لونى اخضره مائل كلمشدر واما وحشى ايله وسطينك منشألرى بنه قاعدهٔ عظم وركدن اولوب اندن يتمشدر لكن بونك ايكيسى جزؤ مغرقه اتصاله‌دجانب وحشيدن يكاميل ايتمشدر ومفصل ركبه‌ده برعضلهٔ مدفونه‌واردر كه وسطينك اعانه‌سنه يتمشدر پس بوصنايعى سيرايدن حيرته كتمشدر وكندويه كلوب عجايب حكمت سير ايتمشدر ومعرفت بدنله معرفت نفسه يتمشدر ﴿نوع سادس﴾ مفصل قدمى تحريك ايدن عضلاتى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردر كه مفصل قدمى تحريك ايدن عضلاتك بعضيسى قدمى فوق سمتنه رفع ايدر وبعضيسى اسفله رفع ايدر اماقدمى رفع ايدنلره برعضلهٔ عظيمه‌واردر كه قصبهٔ انسيه قدامنده وضع اولنوب رأس قصبه‌نك جزؤ وحشيسندن نشئت ايدوب جهت ابهامه مرور ايله ساق اوزره مائل كتمشدر وابهامك اصلنه قريب موضعه متصل اولوب قدمى رفع ايتمشدر وبرعضله بنه رأس وحشيدن نشئت ايدوب اندن بروتر يتمشدر كه اصل خنصره قريب موضعه متصل اولوب قدمى رفع ايتمشدر خصوصا عضلهٔ اولى بوكا مطابق اولدقده ايكيسى معا قدمى استقامتله رفع ايتمشدر واما قدمى اسفله خافض اولان عضلاتك برزوجى رأس فخذدن نشئت ايدوب بعده متحد اولوب باطن مؤخر ساقه ميل قيلوب لحمى اولمشدر وانلردن بروتر عظيم نشئت ايدوب عظم عقبه اتصال قيلمشدر كه وتر العقب نامیله شهرت بولمشدر پس وتر مزبور عقب مزكورى وحشى جانبنه مؤرب جاذب اولمشدر تاكيم قدم ارض اوزرنده ثابت اولسون وبوكا برعضله اعانت قيلمشدر كه لونى بادنجانى اولمشدر ورأس وحشيدن نشئت ايليوب بى ارسال وتر لحمى اولديغى حالده كندى نزول ايدوب خلف عقبه عضلهٔ اولى‌نك التصاقى فوقنده ملتصق اولمشدر اكر بوايكى عضله‌يه وياوترلرينه بر آفت عارض اولسه قدم كوتروم اولور وبرعضله دخى رأس قصبهٔ انسيه‌دن نشئت ايدوب اسفله كيدوب ايكى وتر منشعب اولمشدر كه برى قدام ابهامدن اسفل رسغه اتصال قيلمشدر پس بووترله قدم منخفض ومنقبض اولمشدر ووتر ثانى وتر اولى تجاوز ايدوب ابهامك اولكى مفصلنه كيدوب انى جانب انسيه مؤرب بسط ايتمشدر وفخذك وحشى رأسندن برعضله نشئت ايدوب بوايكى عضله‌نك برينه يتمشدر بعده باطن ساقى تجاوز ايتدكده بنه اندن جدا كتمشدر ووترى اسفل قدمه عبور ايدوب قدمك راحتى باطنته منبسط اولان عضله مثالى بودخى قدمك تحتنه تماميله منبسط اولوب احاطه ايتمشدر تاكيم راحب كفده بولنان منافع راحت قدمده هم بولنسون وبوصنعتلرده نجه حكمتلر بيلنسون وقدرت باريدن نجه عبرتلر آلنسون سبحان الصانع الحكيم دينلسون وهرعيب ونقصاندن تنزيه وتقديس اولنسون وعظمت شانه خشوع ايله خضوع قلنسون ﴿نوع سابع﴾ عضلات اصابع قدمى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردر كه اصابع قدمى تحريك ايدن عضلاتدن اكثرى عضلات قابضه‌در وانلرك برى قصب وحشى رأسندن نشئت ايدوب انك اوزرنده امتداد نزول ايله كتمشدر وبروتر ارسال ايتمشدر كه ايكى وتره منقسم اولوب وسطى ايله بنصرى قبض ايتمشدر وبرعضله دخى بوندن اصغر اولوب خلف ساقدن كلوب ظهرى قدمه بروتر ارسال ايتمشدر كه بنه ايكى وتره منقسم اولوب سبابه ايله

TBMM KUTUPHANESI

خنصری قبضه کتمشدر بعده بوایکی قسمك هربرندن برر وترمنشعب اولوب اوبرندن مذشعب اولان وتره اتصال قیلوب ایکیسی بروتراولدقده ابهامه کلوب آنی قبض ایتمشدر واوچنجی عضله که ذکری سبقت ایتمشدر اول قبضهٔ انسیه‌نك طرف وحشیسندن یتمشدر وایکی قصبه‌نك اراسندن اسفله نزول ایتمشدروبرجزؤنی قدمی قبض ایچون کوندرمشدر واوبر جزؤنی ابهامی قبض وتحریك ایچوندر انك اولکی کعبه ایندیرمشدر وبونلر عظم ساق اوزرینه وضع اولنوب اصابعی قبض وتحریك ایچون قیلنمشدر اما کف قدمده وضع اولنان عضله لردن اون عضله اصابع خمسه یه کلوب هربرینه یمین ویساردن متصل بولنمشدر پس اکر ایکیسی بیله برابر حرکت ایدرلرسه اصبعی استقامتله قبض ایدرلر واکر بری منفردحرکت ایدرسه کندی جانبنه اماله ایله قبض ایدرودرت عضله رسغ اوزرنده وضع اولنوب هربری براصبعه متصل اولوب انی قبض ایتمشدر وایکی عضله دخی ابهامایله خنصره مخصوص اولوب انلری قبض ایتمکه یتمشدر وقدمی قبض ایدن اعضلاتك کثرتنده حکمت بودرکه اصابعه بالجمله استحکام وقوت ویرمشدر تاکیم حالتٔ نهوض وقیامده ثقل بدنه متانتلریله مقاومت ایده‌لر وحالت مشیده خوش رفتارایله نظام اوزره کیده‌لر واصابع قدمك عضلاتندن بش عضله قدمك فوقده وضع اولنمشدر تاکیم اصابعی جانب وحشیه اماله ایده‌لر وبش عضله دخی تحت قدمده وضع اولنوب هربری شق انسیدن کندویه قریب اولان اصبعه کیدوب انی جانب انسیه اماله ایتمشدر پس بدن انسانده بولنان درت یوزیکرمی عدد حرکات ارادیه واختیاریه‌نك تمام وکمالنه واسطه اولان عضلاتك جمله‌سی بیان اولندیغی اوزره تمام بش یوز اوتوز عدد عضله یه بالغ اولمشدر (سبحان الخالق البارئ المصور) بونه صنعتدرکه بوترتیب عجیب اوزره بویله نظام بولمشدر حقاکه بونی تفکر ایدن عاقل قتی چوق عبرت آلمشدر وبوصنعتدن صانعن بیلمشدر (اللهم اجعلنا ممن یتفکر فی افعالك ویری اجزاء وجوده من آلائك فیشکرك علی نعمائك ویذکرك باسمائك ویعرفك بصفاتك ویرضی بقضائك ویطلب رضائك فی جمیع احواله سبحان الله وبحمده سبحان الله العظیم)

باب رابع

کیفیت اعصاب وشرایین جانی وعروق وقوای ابدانی وقیافتله معرفت اخلاق واطوار جنانی واختلاف اشکال اعضاحسیله اولان اوصاف انسانی واختلاج اعضایه متعلق اولانی فصول خمسه ایله حکیمانه تفصیل ایدر ﴿فصل اول﴾ منابت ومنافع اعصابی بش نوع ایله بیان وعیان ایدر ﴿نوع اول﴾ حکمت اوضاع واشکال اعصابی بیلدیرر (ای عزیز) معلرم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه بدنده اولان عصبلرك بعضیسنك منفعتی بالذات وبعضیسنك بالعرض در امامنفعت ذاتیسی بودرکه واسطهٔ اعصاب ایله دماغ اعضای سائره یه حس وحرکت بخش ایتمشدر واما منفعت عرضیسی بودرکه لحمی شدید وبدنی قوی ایتمشدر واعصابك مبدأ اصولی دماغ ومنتهای فروعی جلد بشره در ودماغ ایکی جهتله مبدأ اعصاب اولمشدر زیراکه دماغ اعصابك بعضیسنه بالذات مبدأ بولنمشدر وبعضیسنه کندوسندن فقارصلبه جریان ایدن نخاع مذکورك واسطه‌سیله مبدأ بیلنمشدر اما نفس دماغدن نشئت ایدن عصبلردن انجق اعضاء رأس ووجه واحشاء باطن حس وحرکت بولمشلردر * واما اعضاء سائره اعصاب نخاعدن حس وحرکت آلمشلردر حقاکه اول جلیل الشان وعمیم الاحسان اولان حنان ومنان حضرتلری لطف وعنایت ایدوب دماغدن احشایه نزول ایدن اعصاب حرکاتی حفظ وحمایتده احتیاط بلیغ ایتمشدر زیراکه مبدألرندن بعید اولدقلریچون زیاده متانت اقتضا ایتمکله اوج موضعده غضروف ایله عصب میانده متوسط قوامی اولان اجرام ایله تغشیه ایتمشدرکه موضع اول حنجره وموضع ثانی اصول اضلاع وموضع ثالث اسفل صدردر امادماغك اعصاب سائره سندن اول عصب که انك منفعتی اعضایه حس ویرمکدر امامبدأدن بولنان تأثیر قابض قوتلی اولمق ایچون اول عصب عضو مقصوده اقرب طرفدن نافذ ومتصل قیلنمشدر وبواعصاب حسیه زیاده ملایم اولدقجه قوت حسی زیاده ادا ایدر اولوب محتاج متانت اولمدقلریچون بونلر اعصاب حرکت کبی صلب ومتین اولیوب لطیف ولین بولنمشدر ومقدم دماغ مؤخرندن الین وزیاده حساس اولدقلندن اعصاب حسیه مقدمندن واعصاب حرکت مؤخرندن خلق اولنمشدر وخالق بارئ مصور

حضرتلرينك بوافعالندن چوق عبرت آلنمشدر ﴿ نوع ثانى ﴾ دماغدن نشئت ايدن اعصاب مقلتينى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه نفس دماغدن نشئت ايدن اعصابك جمله‌سى يدى زوج عصب بيلنمشدر اما اولكى زوج مبدأى آلت شم اولان حلمهٔ ثديه مشابه ايكى زائده قربنده دماغك بطن مقدمى غورندندركه اول بركوچك مجوفدر وبوزوجك يسارندن نشئت ايدن فردى يمينيه ويمينيدن نشئت ايدن فردى يسارنه كلوب برى برينه ملاقى اولوب صليب آسا تقاطع ايتمشدر بعده منعطف اولوب يمينيدن نشئت ايدن عين يمنايه وشمالدن كلان عين يساره كتمشدر وزجاجيه تسميه اولنان رطوبتى احاطه ايتمك ايچون قلرى وسعتلى ايتمشدر وبو تقاطعك منافعى اوچدر * برى بودركه ايكى عينك برينه جارى اولان روح اوبرينه دخى جريان ايتسون وبرينه آفت ايردكده اوبرى انك يرينى طوتسون انكچون عين واحد منغمض اولدقده عين مقتوحك رؤيتى قوت بولورزيراكه عين منغمضك نورى اكا جارى اولور * وايكنجى منفعتى بودركه ايكى عينك مؤديسى برابر اولوب ايكيسنك رؤيتى درون تقاطعده رؤيت واحده اولسون تاكيم كورينن برنسنه حدمشتركده برتمثل قيلسون انكچون احوال كسنه برنسنه‌يى ايكى كورر زيراكه انك بركوزى فوق سمتنه وبركوزى اسفل سمتنه زائل اولوب عين ايله مجرانك تقاطعنه طوغرى نفوذى باطل اولمشدر وقدام حدمشتركده انكسار غصبدن برحد آخر وجود بولمشدر * واوچنجى منفعتى بودركه ايكى عصب مرقوم برى برينه عماد اولوب برى برينه استاد ايله قوت بولسون وبرتقريب ايله منشأ لرى عينه قريب اولسون واما اعصاب دماغك زوج ثانيسى بيان اولنان زوج اولك منشأى خلفندن جانب وحشيدن نشئت ايدوب عينى محيط اولان نقرهٔ نك ثقبه‌سندن چيقوب عضلات مقلهيه منقسم اولمشدر وبوزوج عصب غايتله غلظت بولمشدر تاكيم انك غلظتى مبدأنه قربتندن لازم كلان لينته مقاومت قيلسون وانكله قوت بولوب تحريكه قادر اولسون واما مقلهنك طبقات عشره‌سى تفصيلى طويل اولوب بواجمال مذكوردخى كمال قدرت مولايه دليل اولمغله بيان اعضاده تطويله حاجت قالمامشدر سبحان من هو الخالق البارئ المصور القدير ليس كمثله شئ وهو السميع البصير نعم المولى ونعم النصير غفرانك ربنا واليك المصير ولاحول ولاقوة الا بالله العلى العظيم ﴿نوع ثالث﴾ دماغدن نشئت ايدن اعصابك ازواج خمسهٔ باقيه‌سين بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه اعصاب دماغدن زوج ثالث حدمشتركله دماغك مقدم ومؤخرى وقاعده‌سى مابينندن نشئت ايدوب ابتدا زوج رابعه برمقدار اختلاط ايدوب اندن آيريلوب درت شعبه‌يه منقسم قيلنمشدر اولكى شعبه‌سى بيان اولنه‌جق عرق سباتى مدخلندن چيقوب رقبه‌دن نزول ايدوب حجاب معده‌يى كچوب انك تحتنده بولنان احشاده توزيع اولنمشدر وشعبهٔ ثانيه‌سى ثقبهٔ عظم وجنه‌دن چيقوب جدا اولدقده بيان اولنه‌جق زوج خامسدن منفصل اولان عصبه اتصال بولمشدر وشعبهٔ ثالثه‌نك مقصدى قدام وجهده وضع اولنان اعصاب اولوب زوج ثانى چيقديغى ثقبه‌دن اشرف اعصاب اولان زوج اولك منفذ مجوفندن كچيوب ازدحام ايله انك تجويفنى منطبق ايتمشدر پس بوشعبه اول ثقبه‌دن منفصل اولدقده اوچ قسمه منقسم اولمشدر اولكى قسمى ماق عينه ميل ايدوب وجنتين وماقين وجفنين وحاجبين وجبهه عضله‌لرينه اتصال بولمشدر وايكنجى قسمى زنب عين عندنده اولان ثقبه‌لردن درون انفه كچوب انفك طبقهٔ باطنه‌سنده مستغرق اولمشدر واوچنجى قسمى كير اولوب عظم وجنه‌ده مهيا اولان تجويفه نزول ايدوب ايكى فرع اولمشدر برفرعى تجويف باطنى فمه دخول ايدوب اسنان فوقانيه‌يه وانلرك اصولنده اولان لثه‌يه انقسام ايله وصول بولمشدر وفرع آخرى آنده اولان وجنه‌نك وارنبه‌نك وشفه‌نك جلدى كبى ظاهر اعضايه متفرق اولمشدر وبونلر زوج ثالثك اوچنجى شعبه‌سنك اوج قسميدر اما انك دردنجى شعبه‌سى فك اعلا ثقبه‌سندن لسانه كچوب طبقهٔ ظاهره‌سنده متفرق اولوب لسان اندن خاصهٔ ذوقى بولمشدر وانك زياده‌سى اسنان تحتانيه ميانلرنده واصولنده بولنان لحومنه وشفهٔ تحتانيه‌نك درونه متفرق اولمشدر ولسانه كلان شعبه عصب مقله‌دن دقيق اولديغندن بوآندن اصلب اولمشدر بوبونك صلابتى انك غلظتنه برابر اولوب معادل كلمشدر واما زوج رابعك منشأى زوج ثالثك خلفندن قاعدهٔ دماغه مائل اولمشدر وزوج ثالثله برمقدار اختلاط ايدوب بعده اندن مفارقتله جنكه عبور ايتدكده بوندن حنك حس

TBMM KUTUPHANESI

بولمشدر وبوزوج رابع اول زوج ثالثدن اصغر واصلب اولمشدر واما زوج خامسك هر برفردی برزوج اولوب دماغك ایکی جانبدن نشأتله وجود بولمشدر وبونك هر برزوجنك قسم اولی غشاء مستبطن صماخه اعتماد ایدوب انك درونده جمله‌سی متفرق اولمشدر وصماخه حس سمع اندن کلمشدر واما قسم ثانی اولکیدن اصغر اولوب عظم حنجریده اعمی تسمیه اولنان ثقبه‌دن نفوذ قیلمشدر وظاهر اولدقده عصب زوج ثالثه مختلط اولمشدر وایکیسنك اکثری عضلهٔ وجنه سمتنه کلمشدر وباقیلری عضلات صدغه واروب متفرق اولمشدر واما زوج سادس مؤخر دماغدن زوج خامسه متصل نشئت ایدوب منتهای درزلامیده اولان ثقبه‌دن چیقوب اوچ قسمه منقسم اولمشدر برقسمی زوج سابعك تحریکنه اعانت ایچون عضلات حلقه واصل لسانه کلمشدر وقسم ثانی عضلات کتفه متفرق اولمشدر وقسم ثالث ایکیسندن اعظم بولنوب عرق سباتی صعود ایده‌جك موضعده اکا ارتباط قیلمشدر واندن احشایه نزول ایدرکن حنجره برابرینه کلدکده اندن شعبه‌لر متفرق اولمشدر وحنجره‌یی غضاریفیله رفع ایدن اطرافی فوقنده اولان عضلاته اتصال قیلمشدر وحنجره‌دن عبور ایلدکده اندن شعبه‌لر چیقوب حنجره‌نك غضروف ثالثی اطباق وفتح ایدن اطراف اسفله منکوس اولان عضلاته کلمشدر انکچون اهل طب عندنده بونك اسمی عصب راجع اولمشدر وبوعصب نخاعدن چیقمیوب دماغدن اینوب کلمشدر تاکیم مستقیم اولوب جذبنده استحکام بولسون وبوعصب زوج خامسدن وزوج سابعدن اولمیوب زوج سادسدن اولمشدر زیرا که بونك ماقبلی لین ومابعدی معوج اولمغله بونك کبی صلابت واستقامتله نزول ایتمزلرکه متانت بولوب صعود ورجوعه قابل اولهلر وبوشعب راجعه‌یی مبدألرندن تبعیدك حکمتی کسب صلابت وقوتدر واعصاب راجعه‌نك اقواسی حنجره‌یی اطباق عضلاته متفرق اولان عصبدر بعده بوعصبك زیاده‌سی اندن نزول ایدوب شعبه‌لری حجاب وصدرك اغشیه وعضلاتنه کیدوب انده بورك وریه واورده وشرایینه متفرق اولمشدر واما باقیسی عجابه کچوب بیان اولنان زوج ثالثدن نزول ایدن شعبه‌یه مشارکتله احشا غشالرینه متفرق اولوب عظم غریضده نهایت بولمشدر واما زوج سابعك منشأی دماغ ایله نخاعك مشترکلرندن اولوب اکثری لسانی تحریك ایدن عضلاته کلمشدر واندن متشعب اولوب عظم درقیله عظم لامینك مشترکاولان عضلاتنه واروب متفرق اولمشدر واقلی بونلره مجاور اولان اعصابه متفرق اولمشدر وبوترتیب غریب وترکیب عجیب اول خالق بارینك قدرت وحکمتیله نظام بولمشدر ﴿نوع رابع﴾ فقرات رقبهٔ نخاعدن نشئت ایدن اعصابی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه نخاع رقبه‌دن نشئت ایدوب فقره‌لرندن سلوك ایدن اعصابك جمله‌سی سکز زوج عصب بیلنمشدر اما اولکی زوج فقرهٔ اولانك ایکی ثقبه‌سندن چیقوب مجرد عضلات رأس ایله متفرق اولمشدر وبوزوج دقیق وصغیر قیلنمشدر تاکیم مخرجی ضیق اولسون وعظم فقره متانتی اوزره قالسون واما زوج ثانینك مخرجی فقرهٔ اولی ایله ثانیه‌نك میانینده بیان اولنان مشترك بولنان ثقبه‌لردن بولنمشدر وبو زوجك اکثرندن اعضاء رأس حس لمسی بولمشدرکه قفانك فوقنه مؤرب صعود ایدوب قدام رأسه منعطف اولمشدر واذنینك طشره طبقه‌لرنده تمکن ایدوب بیان اولنان زوج صغیرك تقصیرینی تدارك قیلمشدر وبونك باقیسی خلف عنقده اولان عضله‌لره وعضلهٔ عریضه‌یه کلمشدر وانلر انکله حرکت بولمشدر واما زوج ثالثك مخرجی فقرهٔ ثانیه ایله ثالثه بینده مشترك اولان ثقبه‌لردندرکه هر برفردی ایکی فرعه منقسم اولوب برفرعی انده بولنان عضلاته متفرق اولمشدر خصوصا رأسی رقبه ایله تقلیب ایدن عضله‌لره بو فردك شعبه‌لری کلمشدر وانده اولان فقره‌لرك شوکه‌لرینه صعود ایدوب انلرك اصولنه ملتصق اولمشدر اندن انلرك رؤسنه چیقوب اول سنسنه‌لردن نشئت ایدن رباطات غشائیه ایله مختلط اولمشدر واندن کچوب اذنین اطرافنه منعطف اولمشدر وایدان بهائمده تحریك اذنین ایچون ایکی قولاغه منتهی اولمشدر وایکنجی فرعی قدام سمتنه منعطف اولوب عضلهٔ عریضه کلمشدر وصعوده باشلدقده اکا عروق وعضله‌لر ملتفت اولمشدر وانلره متانت واستحکام بولمشدر وبو فرع ثانی بهائمده عضلات صدغین واذنینه اختلاط قیلمشدر واما زوج رابعك مخرجی فقرهٔ ثالثه ایله رابعه میانینده مشترك اولان ثقبه‌لردن اولمشدر وذکر اولنان فوقنده بولنان زوج ثالث کبی بر جزئی مقدمه وبرجزئی مؤخره منقسم اولوب جزء مقدمی اصغر اولمغله زوج خامسه مختلط اولمشدر وجزؤ مؤخری

TBMM KUTUPHANESI

سمت خلفه رجوع ايدوب اول عضلاته كيدوب سنسنه لره وصول بولمشدر ورأس ايله رقبه ميانده مشترك اولان عضلاته شعبه لر كوندروب اندن صلبه اينوب نهايت بولمشدر * واما زوج خامسك مخرجي فقرهٔ رابعه ايله خامسه بينده مشترك اولان ثقبه لردن اولمشدر ينه مافون كبي ايكي فرع اولوب فرع مقدمي اصغر اولمغله عضلات خدينه كلمشدر ورأسي قدام سمتنه منحني ايدن عضلاته ورأس رقبه ايله مشترك اولان عضلاته متفرق اولمشدر وفرع مؤخري ايكي شعبه اولوب برشعبه سي فرع مقدم ايله شعبهٔ ثانيه ميانده توسط قيلمشدر وكتفك مواضع فوقانيه سنه كلوب التنجي ويدنجي وزوجك بر رمقدارينه مختلط اولمشدر وايكنجي شعبه دخي التنجي ويدنجي زوجك شعبه لرينه مختلط اولوب وسط حجابه عبور قيلمشدر واما زوج سادس وسابعك مخرجلري بيان اولنان ثقبه لرك ترتيبي اوزره تحتنده بولنان ثقبه لردن اولمشدر واما زوج ثامنك مخرجي فقرات رقبه نك اجزاسيله فقرات صلبك اوليسي بينده مشترك اولان ثقبه لردن اولمشدر وبواوچ زوجك شعبه لري بري برينه مختلط اولمشدر التنجي زوجك اكثري مسطح كتفه كلمشدر واقلي دردنجي وبشنجي زوجك قليللريله حجابه نزول قيلمشدر ويدنجي زوجك اكثري كلوب اقلي بشنجي زوجك قليليله رأس وعنق وصلبك عضله لرينه واندن حجابه وصول بولمشدر وسكزنجي زوجك اقلي كتفه كلوب اكثري عضله وساعده متفرق اولمشدر واما حجاب اعصاب مذكوره دن بهر منداولديغندن حكمت بودركه حجابه واردر اولان فوقندن نزول ايتمكله انقسامي آسان اولمشدر وحجابك فعلي كريم اولمغله اعصابي متعددمبادیدن كلمشدر تاكيم بومبدأ ينه اصابت ايدن آفته فعلي باطل اولسون سبحان من هو الخالق البارئ المصور جل شانه ﴿نوع خامس﴾ صدر وصلبك فقراتي نخاعندن نشئت ايدن اعصابي بيلديرر (اي عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردر فقار صدرك نخاعندن نشئت ايدن اعصابك جمله سي اون ايكي زوج عصب خلق اولنمشدر اما زوج اولك مخرجي فقار صدردن فقرهٔ اولي ايله ثانيه ميانده مشترك اولان ثقبه لردن بولنمشدر وايكي جزؤه قسمت قيلنمشدر وجزؤ اعظمي عضلات صلب واضلاعه تفريق اولنمشدر وجزؤ اصغري ايكي اولكي ضلعه ممتد اولوب عصاب عنقك زوج ثامني رفاقتيله معايدين سمتلرينه كلوب ساعدين وكتفينه وصول بولمشدر واما زوج ثانينك مخرجي بيان اولنان مشترك ثقبه لر اولوب ايكي جزؤه منقسم اولمشدر برجزؤ ظاهر عضده توجه ايدوب اكاحس لمسي بخش ايتمشدر وبرجزئي دخي ازواج باقيه ايله جمع اولوب مفصل كتفي وصلبي تحريك ايدن عضله لره كيتمشدر امافقار صلبدن نشئت ايدن اعصابك كتفه كليان شعبه لري عضلات صلبه وعضلات اضلاعه كلمشدر وامافقار اضلاغدن نشئت ايدن اعصاب انجق اضلاع اراسنده بولنان عضلاته وعضلات بطنه وصول بولمشدر وبوعصبلرك شعبه لريله معاعروق ضاربه وساكنه جاري اولوب بيان اولنان مخارج اعصابدن بالجمله داخل اولمشدر * واما اعصاب قطن اعصاب بطن وصلب ايله مشترك بولنمشدر زيراكه اعصاب قطن ايكي جزؤه تقسيم اولنمشدر وآنك برجزئي اوچ زوج قيلنمشدركه عضلات انلره بيلنمشدر وجزؤ آخري ايكن زوج بولنمشدركه عضلات بطن انلره قيلنمشدر اما اولكي جزئينه دماغدن نزول ايدوب عصب مختلط اولمشدر وايكنجي جزئيكيه بطندن كلان ايكي زوج عضله اولمشدر انلر ساقين سمتنه عظيم شعبه لر كوندروب اولكي جزؤنك ايكنجي زوجندن انلره شعبه لر كلمشدر وبرشعبه دخي اعصاب عجزك اولكيسندن كلوب جمله سي بري برينه مختلط اولمشدر وبعضلري وركده قلوب بعضلري ساقين اسافلنه تنزل قيلمشدر اما خلف بدنده وفخذين ايچنده عروق وعضلات كثيره اولمغله طرف عظم عانه دن نشئت ايدن عضلاتك خلف بدندن ودرون فخذيندن رجلين سمتنه طريق اولديغندن عضلات رجلين ايچون مخصوص عصبدن برجزؤ درون خصيتينه نزول ايدن مجرايه واروب ادخال اولنمشدر تاكيم عضلات عانه يه توجه ايدوب اندن عضلات ركتيله اينوب كيتسون * واما عجزكه ديبيدرانك عضلاتي التي زوج اولديغي عجيبدروانك برزوجي قطينه عضله سنه مختلط اولمشدر وباقيسي بش زوج عصب وعجز عندندن نشئت ايدن برفرد عصب بونلردن جمله سي مقعد وذكر ومثانه ورحم عضلاتنه وغشاء بطنه وعظم عانه نك اجزاء انسيهٔ داخله سنه وعظم عجزدن كلان عضلاته بوجمله يه متفرق اولمشدر وبوفصلده بيان اولنان اعصابك عددي مقدم تفصيل اولنان عضلاتك عددي مقداري تماما بشيوز اوتوز عصبده نهايت بولمشدر چون بيان اولنان دقايق صنعت ابدان اول صانع حكيمك كمال قدرتنه

TBMM KUTUPHANESI

دلالت ايدوب نوع انسانه اولان نوال نعمته اجزای اعضای بدندن دمبدم شهادت قيلمشدر پس بوصورتده جمع اولان صنعتلری سيرايدن آگاه صانعن بيلمشدر وكندوبی غريق بحر عنايت بولمشدر ومولاسنه جان ودلدن محبت قيلمشدر وهرحالده اكا متوجه اولمشدر ﴿ فصل ثانی ﴾ منابت عروق ضاربه بی وفوائدنی تفصيلابش نوع ايله بيان ايدر ﴿نوع اول﴾ بوركدن نشئت ايدن شريان وريدی بی بيلديرر (ای عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه بدنده اولان عروق ضواربكه انلره شرائين ديرلر حركت ايدن جان طمرلريدر وبونلرك برندن ماعدا جمله سی متحرك بولنمشدر ومستبطن اولنلری صيانت ايچون جمله دن اصلب خلق اولنمشدر زيراكه بونلر جوهر روحك حركت مقصودهٔ قويه سی ضربنه ملاقی بولنمشدر امامنبت شرائين بوركك ايكی تجويف يندن تجويف يساری قيلنمشدر زيرا كه تجويف يمينی كبده قريب اولديغندن غذايی جذب وهضم ايله مشتغل بيلنمشدر * واما شريان وريديكه شرائينك جمله سندن اقدم واصغر اولمشدر وبوركك تجويف يسارندن نشئت ايدوب آق جكرده محل ومقسم تنفس اولان ريه درونينه كلمشدر وبوشريان غدای ريه اولان دمی بوركدن اكا ايصال قيلمشدر زيرا ريه غذاسين بوركدن آلمشدر وبوشريانك منبتی بوركك اجزاء رقيقه سندن وعروق وريديه نفوذ ايده جك موضعدن اولمشدر وبوشريان شرائين سائرهنك خلافنجه بر طبقه دن وجوده كلمشدر تاكيم انبساط وانقباض ايچون الين واسلس اولسون وريه جوهرينه ملايم بخاره منسوب اولان دم لطيف وبوركدن درون ريه يه ترشح ايلدكده اندن اول ترشح سهولت بولسون وبيان اولنه جق وريداجوفك درونينده دم جارينك زياده طبخنه محتاج اولديغی كبی بونده احتياج اوليه خصوصا بونك مكانی بوركه قريب اولمشدر وبوكا محرا طبخ ايدن قوت حاره سهولتله وصول بولمشدر وبوشريان وريدينك ايكی غشاسی واردركه خارج مدخلندن داخلنه نفوذ قيلمشدر وبونك متانته احتياجی اولديغندن ايكی غشاالله اكتفا قيلمشدر تاكيم بخار دخانينك ومحرا طبخ اولنمش قانك ريه سمتنه اندفاعی آسان اولسون واما بيان اولنه جق وريداجوف كرچه ريه نك مجاوريدر لكن صلب قريبنده ريه مؤخری سمتندن كلمشدر ومقدمندن متشعب اولدقده اجزاوشعبه لری درون ريه يه نفوذ بولمشدر وبونلردخی باری تعالی حضرتلرينك قدرتنه دلالت ايدوب كمال عنايتنه شهادت قيلمشدر سبحان الله ﴿نوع ثانی﴾ بوركدن نشأت ايدن شريان كبيرك وجودنی وشعبه لريله كف ويدينه صعودنی بيلديرر (ای عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه شريان كبير بوركك تجويف يسارندن نشئت ايدوب ايكی شعبه اولمشدر اماشعبهٔ كبيره سی بوركك اطرافنی طواف ودور ايدوب اقلی بورك اجزاسيله اختلاط قيلمشدر واماشعبهٔ صغيره سی دخی بوركك خلفندن عبور ايدوب اقلی تجويف ايمنه متفرق اولمشدر وبوايكی شعبه نك اكثرلری بنه ايكی قسم اولمشدركه قسم اصغری اعلايه صعود وقسم اعظمی اسفله نزول قيلمشدر ونزول ايدن قسمك مقداری صعود ايدن قسمدن اعظم اولديغنده حكمت بو اولمشدركه نزول ايدن قسم بوركدن اسفله وضع اولنان اعضای كبيره وكثيره بی حرارتيله تربيه ايدوب نشوونما ويرر اولمشدر وبوركك فوقنده بولنان اعضای شريفه صغيرة المقدار وقليلة العدد اولديغندن انلری تربيه ايدن قسم ساعدا صغر قيلنمشدر وبوشريان كبيرك مخرجی اوزرنده اغشيهٔ ثلاثهٔ صلبه واردركه بوركك داخلندن انكله برابر خارجه چيقوب اكا استحكام ويره كلمشدر وبوايكی قسم مزبورك قسم صاعدی بوركك فوقنده بنه ايكی قسم اولمشدر وبونك قسم اكبری موضع قلاده يه چيقوب اندن جانب يمينه مؤرب دونوب انده اولان لحم رخوه ايرشدكده بودخی اوچ قسم اولمشدر وبونك ايكی قسمی سبابتين اولوب بيان اولنه جق شاه طمرلرله معارقه نك يمين ويسارندن رأسه چيقوب انقسامده انلره مرافقت قيلمشدر واوچنجی قسمی قسی يه وايكی اولكی ضلعلره وفقرات رقبه نك ستهٔ فوقانيه سنه وترقوته متفرق اولوب قوق كتفه بالغ اولمشدر واندن اعضای يدينه نزول ايدوب انلرده متفرق اولوب نهايت بولمشدر وقسم صاعدك قسم اصغری ابطيسارك سمتنه چيقوب همان قسم اكبرك قسم ثالثی كبی متفرق اولمشدر پس واسطهٔ شرائين ايله اعضای بدن حيات جان بولمشدر زهی خالق باريكه تركيب ابدانك ترتيب ونظامك انواع اعضا ايله قيلمشدر وهرعضوه جان طمرلرندن حيات وقان طمرلرندن غذا بخش ايتمشدر ﴿نوع ثالث﴾ اعضای رأسه صعود ايدن شرائينی بيلديرر (ای عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه شريان كبيرك قسم صاعدنك سبابتين تسميه اولنان ايكی شريانی

رقبه‌یه منتهی اولدقده هر بری ایکی قسم اولمشدر که بری مقدم و بری مؤخر نامن المشدر اما قسم مقدم دخی ایکی قسم اولمشدر که بری مستبطن اولوب لسانه کلمشدر وباقیسی فك اسفلك عضلات باطنه‌سنه متفرق اولمشدر وبرقسمی مستظهر اولوب عضلات اذنین وعذارینه کلمشدر وشعب کثیره‌سیله قلهٔ رأسه چیقوب یمیندن کلان شعبه‌لرك اطرافی یساردن کلان شعبه‌لرك اطرافیله فرق رأس اوسطنده بالجمله متلاقی اولمشدر واما قسم مؤخری دخی ایکی قسم اولمشدر که بری اصغر وبری اکبر اسمنی بولمشدر اما قسم اصغرك اکثری سمت خلفه ارتقا ایدوب مفصل رأسی احاطه ایدن عضلاته متفرق اولمشدر وباقیسی قاعدهٔ مؤخر دماغه متوجه اولوب درزلامی عندنده اولان ثقبهٔ کثیره‌دن دخول قیلمشدر واما قسم اکبر استقامت اوزره چیقوب قدام ثقبهٔ کبیره‌ده اولان ثقبهٔ حنجریدن شبکه‌یه داخل اولمشدر واندہ طبقات اوزره طبقات اولان عروق ملتصقه‌یه شبکه مثالی منتسج اولدقده قدام وخلف ویمین ویساره متفرق اولوب شبکه‌دن منتشر اولمشدر وشبکهٔ مذکوره‌دن برزوج شریان اولکی مثلی مجتمع اولوب غشائیدن دماغه نفوذ ایدوب اول غشاء رقیق ایچنده اجزاء دماغه متفرق اولمشدر بعده بطون جرم دماغه وارنجیه دك یونك صعود ایدن شعبه‌لرینك ضیق ومجتمع اولان فلری فرق رأسدن نزول ایدن عروق وریدیه شعبه‌لرینك واسع ومنعطف اولان فلرینه داخل ومنطبق اولمشدر زیرا که عروق وریدیه عروق ضاربه‌یه ساقی کلمشدر ومنصب اولان دمك ظروفنك احسن واوضاعی مکبوب الاطراف اولمشدر * وأما عروق روح انجق روحی افاده قیلمشدر حالبوکیم روح لطیف ومتحرك وساعد اولمدیغندن ظرفی مکبوب الطرف اولمغه محتاج دکلدر بلکه روحك ظرفی مکبوب الطرف اولسه انك مقارن اولدیغی دمك افراط استفراغنه واندن روحك عسر وحرکتنه مؤدی اولوردی زیرا که حرکت روح سمت فوقه اسهل کلمشدر ودماغه لازم اولان تسخین کبی فوائد روحدن دماغه صعود ایدوب اندہ متفرق اولمریچون روحده بولنان حرکت ولطافت کفایت قیلمشدر انکچون شبکهٔ مرقومه دماغ التنده بسط اولنوب ابتدا دم شریانی اندہ تردد ایدوب روح ایله محرا منطبخ اولوب مزاج دماغی‌یه تشبه قیلمشدر بعده عظم ایله غشاء صلب اراسنده تدریج ایله کلمشدر ودماغه دخول ایدوب اندہ بولنان اعضا وحواسنه متفرق اولمشدر وبو ترتیبی وترکیبی تفکر وتذکر ایدن اهل عبرت بونلردن نیچه عبرت المشدر وبو صنعتك صانعی هر نسنه‌یه قادر بولمشدر وبو صورتدن مصورك کندویه اولان عنایت وصیانتن بیلمشدر ومولاسنه کمال محبتله توجه قیلوب انسی حضورندہ آنکله قالمشدر ﴿نوع رابع﴾ یورکدن اسفله نزول ایدن قسم اعظم شریانی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردر که یورکدن اعضاء بدنه توزیع اولنان شریانك بیان اولنان قسم اعظمی ابتدا یورکدن استقامت اوزره نازل اولوب فقرهٔ خامسه‌یه اتکا قیلمشدر زیرا که آنك موضعی یورکك باشی مقابلنده اولمشدر وفقرهٔ مذکوره‌دن اسفله منحرف اولوب فقار صلب زرنده نزول ایدوب وعظم عجزه وصول بولمشدر وبو قسم اعظم نزول ایدرکن یورکك تجویف ایمنده متفرق اولان شریان صدرك برابرینه کلدکده بر کوچك شعبه کوندرمشدر که ریه‌نك صدردن اولان طرفنه متفرق اولوب قصبهٔ ریه‌نك اطرافنه دخی وصول بولمشدر بعده بوقسم نازل صدرك برابرنده اولان فقره‌لره کلدکجه هر برینه برر شعبه ارسال قیلمشدر که نخاع واضلاع اراسنه متفرق بولمشدر بعده صدری تجاوز ایلدکده اندن ایکی شریان تفرع ایدوب یمین ویساردن حجابه کیدوب آنك اجزاسنه منقسم اولمشدر بعده بوقسم نازلدن برشریان ممتد اولمشدر که اندن اوچ شعبه تفرع قیلمشدر که برشعبه کبده وبری طحاله وبری دخی مقعده وصول بولمشدر وشعبهٔ کبد اندن کچوب مثانه‌یه دخی کلمشدر بعده بوقسم نازلدن برشریان ممتد اولمشدر که حول امعادہ اولان جداول دقیقه‌یی بولمشدر بعده بوقسم نازلدن اوچ شریان منفصل اولمشدر که اصغری مخصوص کلیهٔ یسرایه کلمشدر واول بوندن حیات بولمشدر واول کلیه‌نك لیفلرینه وانی محیط اولنلره متفرق اولمشدر واول ایکی اکبری کلیتین درونته دخول قیلمشدر انلردن کلیتین ماء دم کبی کبدی وجه مشروح اوزره جاذب اولمشدر زیرا که درون کبدده هضم ثانیدن قوامه کلین دمك ماء لطیفی کلیتینه طولوب اندن غذالردن الدقده انلرده قلان ماء کثیف مثانه‌یه کلمشدر وکلیتیندن دخی ایکی شریان منفصل اولوب رجال ونساده درون انثیینه ایمشدر وکلیهٔ یمنادن منفصل اولان بیضهٔ یمنایی بولمشدر وکلیهٔ یسرادن

TBMM KUTUPHANESI

نزول ايدن بيضهٔ يسرايه كلمشدر بعده بوقسم نازلدن شرائين متعدده متفرع اولوب امعاء مستقيمك حولنده بولنان جداول عروقه منقسم اولمشدر وشعبه‌لرى فقره‌لر ثقبه‌لرنده نخاعه دخول ايدوب انده جمله‌سى متفرق اولمشدر بعده بوقسم نازلدن اوچ شريان ممتد اولوب ايكيسى حاصره‌يه وبريسى اثنيين جلدينه واروب انده متفرق اولمشدر بعده اصل نازلدن بركوچك زوج شريان تفرع قيلوب رجال ونساده قبله كلمشدر وانده اولان عروقه مختلط اولمشدر بعده اصل نازله كه قسم اعظمدر واول فقرات صلبك آخرينه منتهى اولدقده بيان اولنه‌جق عروق ايله بيله ايكى قسم اولمشدر برقسمى يمينه وبرقسمى يساره كيدوب هربرى عظم عجزى احاطه ايدوب اندن ايكى فخذه تنزل قيلمشدر وهربرندن عجز تحتنده بررشعبه منفصل اولوب برى مثانه‌يه وبرى سره‌يه وصول بولمشدر وسره عندنده برى برينه ملاقى اولوب ايكيسندن فروع كثيره تشعب قيلمشدر بعضيسى عظم عانه اوزرنده وضع اولنان عضلاته متفرق اولمشدر وبعضيسنك اطرافى طريق مثانه‌دن رجالده استقامت اوزره آلته كلمشدر ونساده اطراف قبله كلوب داخلنه منعطف اولوب برينه انده ملتصق اولمشدر واندن بركوچك زوج قالمشدر كه رحمه كلوب داخل اولمشدر سبحان من تحير فى بدايع صنايعه عقول الفحول سبحان من صور الانسان فى احسن صورة بلا قصور فمنهم اناث ومنهم ذكور وسبحان من هو المنزه عن العجز والنسيان والفتور ﴿نوع خامس﴾ فخذين وساقين وقدمين سمتلرينه نزول ايدن شرائينى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردر كه رجلين سمتنه تنزل ايدن قسمين مرقومين دن هربرى ايكيشر شعبهٔ عظيمه اولمشدر برشعبه‌سى وحشيه وبرشعبه‌سى انسيه ناميله شهرت بولمشدر وفخذده وضع اولنان عضلاته شعبه‌لر كوندرمشدر بعده ساقينه نزول ايدركن انده اولان عضلاته دخى شعبه‌لر ايندرمشدر بعده قدمه نزول ايدوب قدام سمتنده ابهام ايله سبابه مابينته شعبهٔ عظيمه سيله ميل قيلمشدر وقلان شعبه‌لرى اجزاء قدمك اكثرنده مستبطن اولمشدر وبيان اولنه‌جق شعب وريديه‌نك تحتندن مرور ايدوب سائر اصابعه كلمشدر امابيان اولنان شرائين كه جان طمرلريدر بونلرك بعضيسى ضارب وريدينك شعبه‌لرى كبى وفقرهٔ خامسه‌يه نفوذ ايدن ضاربك شعبه‌لرى كبى وقلاده موضعنه صعود ايدن شريانك شعبه‌لرى كبى وابطه ميل ايدن شريانك شعبه‌لرى كبى وشبكه‌ده متفرق اولان سبابتين ومشيمه كبى وحجابه كلان شريانك شعبه‌لرى كبى وبرشعبه ايله كتفه نفوذ ايدن شريان كبى ومعده‌يه وكبده وطحاله وامعايه نزول ايدن شرائين كبى وبطن طرفندن عظم عجزه منفرد نزول ايدن شريان كبى اعضاء باطنه‌ده اولان شرائين عروقه مرافقت ايتيوب منفرد قالمشدر واما قلان اعضاء ظاهره‌ده اولان شرائين بالجمله مصادمدن محفوظ اولمق ايچون عروق التنده مستور قالوب عروق وريديه اول شرائينه جنه كبى حافظ اولمشدر* واما اورده تسميه اولنان عروق كه قان طمرلريدر وبوشرائين تسميه اولان جان طمرلرى ايكى منفعت ايچون برى برينه مقارن اولمشدر بريسى بودركه اورده اغشيهٔ مجلله ايله مربوط اولوب انلره تماس اولان اعضا ايكيسندن قان وجان استفاده ايده‌لر وايكنجى منفعتى بودركه شرائين ايله اورده برى برلرنده جان وقان كسب ايدر پس بدن انسانده وضع وترتيب اولنان جان طمرلرى بونلردركه بيانى قلمه كلمشدر وجمله‌سى تمام ايكيوز عدد شريانه بالغ اولمشدر سبحان من خلق الانسان فى احسن تقويم لاحول ولاقوة ولاقدرة لنا الا بالله العلى العظيم يارب العالمين اجعلنا من العالمين والعاملين ﴿فصل ثالث﴾ منابت عروق ساكنه‌يى ومنافعنى التى نوع ايله تفصيلا بيان ايدر ﴿نوع اول﴾ كبدن نشئت ايدن عرق بابك فروع ومنافعنى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه عروق ساكنه بالجمله كبدن نشئت قيلمشدر وكبدن ابتدا ايكى عروق وجوده كلمشدركه برى كبدك جانب مقعرنده وجود بولمشدر وانك اكثر منافعى غذاى معده‌دن كبده جذب ايتمك اولمشدر وبوعرق اطابينتده باب اسميله شهرت بولمشدر وعرق ثانى كبدك جانب محدبندن ظهوره كلمشدر وانك اكثر منافعى بودركه غذاى كبدن اعضايه ايصال وقسمت قيلمشدر وبوعرق اجوف نامنى آلمشدر اماباب اولان عرقك تجويف كبده مغرق اولان طرفى ابتدا بش قسمه تمشدر واطرافى محدب كبده يتدكده تشعب ايتمشدر وبرشعبه‌سى مراره‌يه كتمشدر وبونك شعبه‌لرى شجرك تحت الارض اولان اصولى امثالى درون كبده متفرق تمشدر واما بابك تقعير كبده متصل اولان طرفى اندن منفصل اولدقده سكز قسم

اولمشدر كه ايكى قسمى كوچك والتى قسمى بيوك صورت بولمشدر واما ايكه كوچك قسمك برى اثنى عشر تسميه اولنان امعانك كندوسنه اتصال قيلمشدر واندن عذابى جزب ايده كلمشدر وبوندن دخى شعبه‌لر منقسم اولوب قره‌اس تسميه اولنان جرمه متفرق اولمشدر وقسم ثانى اسافلى معده‌يه نزول ايدوب معدنك فم تحتانيسى اولان بواب عندنده متفرق اولمشدر كه اندن جزب غذا قيلمشدر واما اقسام ستهٔ باقيه‌نك برى جانب مسطح معده‌يه كلمشدر كه ظاهر معده غذاسين اندن آلمشدر زيرا كه باطن معده ملاقات عذا ايله متغذى اولمشدر واما اقسام ستهٔ نك ايكنجيسى طحاله وصول بولمشدر كه طحال اندن تغذى قيلمشدر وطحاله وصولدن مقدم اندن شعبه‌لر منفصل اولوب قره اس جرمنه كلمشدر كه اكا غدا ويرمشدر وطحاله اتصاليله بيله اندن برشعبه رجوع ايدوب معدنك جانب شمالنده منقسم اولمشدر كه اول جانب اندن غذاسين بولمشدر وطحاله نفوذايدن شعبه طحال توسطايله كده ايكى جزؤه منقسم اولمشدر كه برجزؤى صعود وبرى نزول قيلمشدر وصعودايدن جزؤ ايكى جزؤه منقسم اولوب برجزؤندن طحالك جزؤفوقانيسنده يعنى نصفنده شعبه‌لر متفرق اولمشدر كه اول نصفه انلردن غذا كلمشدر وجزؤ ثانيسى ظاهره كلوب معدنك محدبى نهايتنه ايروب انده ايكى جزؤ اولوب برى معدنك جانب يسارى ظاهرينه متفرق اولمشدر كه اول جانب غذاسين اندن آلمشدر وبرجزؤى فم معده‌يه متفرق اولمشدر كه فضل حامض سودايى اكا دفع قيلمشدر وفضولدن چيقوب فم معده‌يى ترديد وتحريكه يتمشدر وشهوت اشتهايى ايقاظ وتهييج ايتمشدر واما طحال متوسط اولان شعبه‌دن نزول ايدن جزؤ دخى ايكى جزؤ اولمشدر برينك شعبه‌لرى طحالك نصف اسفله متفرق اولمشدر كه اول نصف اندن تغذى قيلمشدر وجزؤ ثانيسى شحمدن ظهور ايدوب انده متفرق اولمشدر كه اندن شحمه غذا كلمشدر * واما اقسام ستهٔ نك اوچنجيسى جانب شماله واروب امعاء مستقيمك حولنده اولان عروقك جداول دقيقه‌سنه متفرق اولمشدر كه عذانك اسفلنده بولنان حاصلندن غذاسين آلمشدر * واما اقسام ستهٔ نك دردنجيسى شعرامثالى اينجه شعبه‌لره منقسم اولوب بعضيسى محدب معدنك جانب يمينى ظاهرنده طحال جهتدر شمال معده‌يه كلان جزؤه مقابل اولديغى حالده متفرق اولمشدر وبعضيسى يمين شحمه توجه ايدوب عرق طحالك شعبه‌لرندن ويسار معده‌دن يمينه كلان جزؤه مقابل اولديغى حالده متفرق اولمشدر واما اقسام ستهٔ نك بشنجيسى امعاء قولون حولنده اولان جداول دقيقه‌يه متفرق اولمشدر كه غذايى اندن اخذ ايده كلمشدر * واما التنجى قسمك اكثرى صاعد حولنده وبعضيسى اعوره متصل اولان اينجه ليقلر حولنده متفرق اولمشدر كه غذايى انلردن آلمشدر سبحان الله وسبحان من هو الخلاق الرزاق جلت عظمته وكملت قدرته ﴿نوع ثانى﴾ كبددن نشئت ايدن عروق اجوفك بعض فروع ومنافعنى بيلديررر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردر كه عرق اجوفك اصلى ابتداكبد ايچنده شعرامثالى متفرق اولمشدر كه بنه شعرامثالى متشعب اولان عرق بابك شعبه‌لرندن غذايى جذب ايده كلمشدر اما عرق اجوفك شعبه‌لرى كبدك ظهر ومحدبندن جوفنده واردر اولمشدر واما عرق بابك شعبه‌لرى تقعير كبددن جوفه ورود قيلمشدر پس بو اجوفك ساقى ظهر محدب كبدعندنده طلوع ايدوب ايكى قسم اولمشدر كه برى اعظم وبرى اصغر وجود بولمشدر وقسم اصغرى صعود وقسم اعظمى هبوط قيلمشدر اما قسم اصغرى صاعد درون حجابه كچوب اكا ايكى عرق اعطا ايدوب انده متفرق اولمشدر كه اكا غذايى كرم قيلمشدر بعده قسم صاعد بوركك غلافنه برابر كلوب اكا شعب كثيره ارسال قيلمشدر وانده شعر امثالى متفرق اولمشدر وغلافه غذا اندن كلمشدر بعده قسم صاعد ايكى قسم اولمشدر كه برى اعظم وبرى اصغر صورت بولمشدر اما قسم اعظم بوركه كلوب انك اذن يمناسى عندنده داخلنه دخول قيلمشدر وبو عرق بوركك عروقنك اعظم اولديغنده حكمت بو اولمشدر كه سائر عروق استنشاق نسيمى تعميم ايدوب بو عرق اعظم غذا ايچون قالمشدر وعذا ايسه نسيمدن اغلظ اولديغندن منفذى اوسع وظرفى اكبر اولمغله محتاج اولمشدر وبو عرق اعظم بوركه داخل اولدقده اكا اغشيهٔ ثلاثه اعطا قيلمشدر كه منفعتلرى خارجدن درونه كلمشدر وبو اغشيهٔ ثلاثه اغشيهٔ سائره‌دن اصلب اولمشدر تاكيم بوركك تمددى عندنده انلردن غذايى جذب ايدوب منبسط اولدقده عودت ايلمسون واما قسم اصغر بودركه برابر چقدقده اكا اوچ قسم عرق ارسال ايمشدر كه برى بوركدن ريه‌سمته كتمشدر ومنبت شرائين عندنده بوركك يسارينه قريب موضعده تمشدر

وتجويف

وتجويف ايمنده ريه سمته منعطف اولوب اكا يتشدر وبو عرق مرقوم شرائين امثالى ايكى غشائى يتشدر انكچون اطبا بوكا وريد شريانى تسميه ايتمشدر وبونك منفعتى بو اولمشدر كه بوندن ترشح ايدن دم بغايت رقت بولمشدر وريه جوهرينه مشاكل كلمشدر زيرا كه بودم رقيق يوركدن قريب العهد اولديغندن بونده طبخ اولميوب شريان وريدى يه منصب اولدقده انده محراطبخ اولنمشدر * اما اقسام ثالثه نك ايكنجيسى يورك حولنده ملتف اولوب درونده متفرق اولمشدر كه يورك غذا اندن كلمشدر واما اوچنجى قسمى مخصوص انساندن جانب يساره ميل ايدوب فقرات صدردن فقرهٔ خامسه يه كيدوب اكا اتكا ايدوب اضلاع ثمانيهٔ تحتانيه يه وانلره قريب اولان اضلاعه منقسم اولمشدر * واما قسم صاعد يورك ناحيه سنى كچدكده اندن صدرى تنصيف ايدن اغشيه نك وغلافك اعاليلرينه وتوبهٔ تسميه اولنان لحم رخوه شعر امثالى شعبه لره متفرق اولمشدر بعده قسم صاعد ترقوت برابرينه كلدكده اندن ايكى شعبه منقسم اولمشدر وبرى برندن تباعد ايدرك ناحيهٔ ترقوته كلمشدر وهر برشعبه ايكى شعبه اولمشدر وهر جانبدن برى طرف قسى اوزرنده يمين ويسار دن نزول قيلمشدر تاكيم حنجريه منتهى اولمشدر بعده قسم صاعد اوچ شعبه يه منقسم اولمشدر وايكى شعبه سى اضلاع اراسنده بولنان عضلاته متفرق اولوب فلرى انده متفرق اولان شرائينك فلرينه ملاقات ايله مطابق كلمشدر وبو ايكى شعبه دن عروق كثيره صدردن خارج اولان عضلاته بروز قيلمشدر وحنجرى يى تكميل ايلدكده بربلوك عروق دخى كتفى تعميرايدوب انده متراكم اولان عضلاته متفرق اولمشدر وبو ايكى شعبه دن بربلوك عروق دخى عضلات مستقيمه نك تحتنده نزول قيلمشدر وشعبه لرى آنلره متفرق اولمشدر ونهايتلرى بيان اولنه حق وريد عجزيدن صعود ايدن عضلاته وشرائينه اتصال بولمشدر وقسم صاعدك اوچنجى شعبه سى موضع كتفينه غذا ويره كلمشدر سبحان الخالق البارئ المصور بونه خلقتدر ونه صنعتدر ونه صورتدر ونه حكمتدر كه دقايق حقايقنده عقول فحول متحير قالمشدر سبحانه وتعالى ﴿نوع ثالث﴾ كبدن نشئت ايدن عرق اجوفك صدر وكتفين وفكينه وعنق ورأس وصدغينه صعود ايدن فروعنى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه صدر وكتفين عضلاتنه متفرق اولان ايكى شعبه نك باقيسى برزوج شعبه دركه هر برفردى بشر شعبه اولمشدر واما هر برفردك برر شعبه سى صدرده متفرق اولمشدركه اضلاع اربعهٔ فوقانيه سنه انلردن غذا كلمشدر وايكنجى شعبه لرى موضع كتفينه متفرق اولمشدركه اول ايكى موضعده اولان عضلات انلردن غذا لرين آلمشدر واوچنجى شعبه لرى ايكى طرفدن عنقده مغرق اولان عضلاته متفرق اولمشدركه اول عضلاتى انلردن غذا بولمشدر ودردنجى شعبه لرى عنقك فقرات ستهٔ فوقانيه سى ثقبه لرينه منقسم اولمشدر وايكى طرفدن انلره دخول ايدوب رأسه عبور قيلمشدر وانده اولان عضلاته بونلردن غذا كلمشدر وبشنجى شعبه لرى جمله دن اعظم اولوب ايكى جانبدن ابطينه كلوب هر برى درت فرع اولمشدر واما هر شعبه نك برر فرعى قس اوزرنده مفصل كتفى تحريك ايدن عضلاته متفرق اولمشدر وايكنجى فرعلرى لحم رخوه وعروق ضوارب ابطينه متفرق اولمشدر واوچنجى فرعلرى صدر اوزرنده مرور ايدوب طرف مراقه هبوط قيلمشدر ودردنجى فرعلرى عظيمدركه هر برى اوچر جزؤه منقسم اولوب ايكيشر جزؤلرى تقعير كتفينه كلمشدر وانده اولان عضلات كبيره وصغيره يه وابطينده اولان عضلات كبيره يه متفرق اولمشدر وجزؤ ثالثلرى عظيم اولوب هر برى ايكيشر شعبه اولمشدر وصدر اوزرنده مرور ايدوب ناحيهٔ يدينه كيدوب انلرده اولان عضلاته متفرق اولمشدر واهل طب انلره ابطى تسميه قيلمشدر * واما قسم صاعدك اوچنجى شعبه سنى عنقه صعود ايدركن ايكى قسم اولمشدركه برى وداج ظاهر وبرى وداج باطن صورتن بولمشدر واما وداج ظاهر ترقوته صعود ايلدكده ايكى قسم اولمشدركه برى اندن منفصل اولدقده قدام سمته صعود ايله كلمشدر وايكنجى قسمى ابتدا قدام سمته نزوله كلوب اندن صعود ايدوب ظاهر ترقوته وصول بولمشدر اندن صعود ايدوب ظاهر عنقه كيدوب اولكى قسمه واصل ومختلط اولمشدر پس ايكى قسمدن وداج معروف حصوله كلمشدركه شاه طمرنامن آلمشدر وبو قسم ثانى قسم اوله مختلط اولمدن مقدم بوندن ايكى جزؤ منفصل اولمشدركه برجزؤى عرضا كيدوب موضع غائره ده ايكى ترقوتك ملتقاسى عندنده ايكيسى يته متحد اولمشدر وجزؤ ثانى ظاهر عنقده مؤرب اولوب بعده ايكى فردندن منفرد قالمشدر وبو ايكى زوج عروقدن شعب عنكبوتى متفرع اولوب كتف اوزرنده

ممتداولدقلرندن هربری عرق کتفی نامیله شهرت بولمشدرکه قیفال دخی بوندن اولمشدر وبوعرق کتفینك ایکی جانبندن ایکی عرق فوق کتفه‌دك بوکاملازمت قیلمشدر لکن بری انده حبس اولوب متفرق اولمشدر وبری فوق کتفی تجاوزایدوب رأس عضده کیدوب انده متفرق اولمشدر واماعرق کتفی ایکیسنی دخی تجاوز ایدوب نهایت یدینه کتمشدر اماوداج ظاهرك ایکی فردی اختلاطندنصکره ایکی قسم اولمشدر بری مستبطن اولوب شعب صغیره‌یی تفریع قیلمشدر وفك اعلاده متفرق اولمشدر وانلردن شعب کبیره متفرع اولمشدر وفك اسفلده متفرق اولمشدر وبوایکی صنف شعبه‌لردن نیجه اجزاء عروق اطراف لسانه کلمشدروقسم ثانی ظاهر اولوب اذنین ورأسه قریب اولان مواضعه متفرق اولمشدر واماوداج باطن مری‌یه ملازمت ایدوب انکله طوغری فوق سمتنه کیدوب شعبه کوندرمشدرکه وداج ظاهردن کلان شعبه‌لرله مختلط اولمشدر وجمله‌سی مری‌یه وحنجری‌یه وعضلات مغرقه‌یه منقسم اولوب آخری نهایت درزلامی‌یه کلمشدر بعده اندن نیجه شعبه‌لر تفرع قیلمشدرکه فقرهٔ اولی وثانیه‌دن خروج ایدن اعصابه متفرق اولمشدر واندن برشعرکبی عرق رأس ورقبه مفصلنه کلمشدر واندن فروع حاصل اولوب قحفك غشاء محلنه واصل اولمشدر وقحفك ایکی حجمنك ملتقاسنه چیقوب انده قحفك درونته مغرق اولمشدر وفروع مذکوره‌یی ارسالدنصکره قالان عروق منتهای درزلامیده جوف قحفه دخول قیلمشدر واندن غشائین دماغه شعبه‌لر متفرق اولمشدر واول غشالر غذاسین بوشعبه‌لردن آلمشدر واغشیهٔ صلبه‌یی حولنده بولنان اجزاایله بوشعبه‌لرربط ایدوب اندن بروز قیلمشدر وبونلردن قحفك حجاب محلنه غذاکلمشدر بعده غشاءرقیقدن دماغه نزول ایدوب عروق ضواربك تفرقی کبی انده متفرق اولمشدر وجمله ضواربی محکم ربط ایدوب واسع موضعده استقبال قیلمشدرکه فلرینه دم منصب اولوب انلرده مجتمع ومنطبخ اولسون بعده ایکی طاق اراسنه متفرق اولمشدرکه اول معصره نامنی آلمشدر واندە متشعب اولان مجرالردن دمی جذب ایدوب اندن بطن اوسطدن ایکی مقدمکی بطنه ممتد اولوب اول موضوعه صعودایدن عروق ضواربه ملاقی اولمشدر وغشاء معروف شبکهٔ مشیمیه‌ایله تشبح بولمشدر وبونلرك جمله‌سی باری تعالینك کمال قدرتنه دلالت قیلمشدر (سبحان من هوالخالق الباریٔ المصورجل شانه وعم نواله)

﴿نوع رابع﴾ کیدن نشئت ایدن عرق اجوفك ساعدویدینه کلان فروعی ومنافعی بیلدر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه قیفالك اصلی عرق کتفدر اندن متفرع اولان شعبه‌لرك ابتداسی قیفالدرکه اول عضده محاذی اولدقده اندن عضدك اجزاء ظاهره‌سنه وجلدینه متفرق اولان شعبه‌لردر بعده مرفقك مفصلنه قریب اولمسیله اوچ قسم اولمشدرکه بری حبل الذراعدر وبوقسم زند اعلانك ظاهری اوزرنده ممتداولمشدر واندن جانب وحشی‌یه وزنداسفلك ظهری محدبنه میل ایدوب جانب وحشیٔ رسغك اسفل اجزاسنه متفرق اولمشدر ایکنجی قسمی ساعدك ظاهرنده منعطف مرفقه توجه ایدوب ابطیندن برشعبه‌یه اتصالنه کیدوب ایکیسندن عرق اکحل وجودبولمشدر واوچنجی قسمی تعمق ایدوب بنه ابطیندن برشعبه‌یه اتصال قیلمشدر*واماابطینك اولکی شعبه‌لری درون عضده تعمق ایدوب انده اولان عضلاته متفرق اولوب فنا بولمشدر الاکه برشعبه‌سی عظم ساعده بالغ اولمشدر وبوابطی مفصل مرفقه یقین کلدکده ایکی قسم اولمشدر وبرقسمی تعمق ایدوب قیفالدن تعمق ایدوب شعبه‌یه برمقدار اتصال قیلوب بعده منفصل اولمشدر پس بومنفصلك بری جانب انسی‌یه نزول ایدن خنصر وبنصرك کلیسنه ونصف وسطی‌یه بالغ اولمشدر ومفصل ثانی‌یه صعود ایدوب عظامه تماس ایدن اجزاء جارحه‌سنه منقسم اولمشدر ابطینك ایکنجی قسمی ساعدایچنده درت فرع اولمشدرکه برفرعی ساعدك اسافلنده رسغه وارنجیه‌دك متفرق اولمشدر وفرع ثانیسی فرع اولك فوقنده انك کبی متفرق اولمشدر وفرع ثالثی ساعدك وسطنده کذلك رسغدن تشعب قیلمشدر وفرع رابعی جمله‌سندن اعظم کلوب اعلا واظهر اولوب انك برفرعی قیفالك برشعبه‌سنه اتصال قیلوب ایکیسندن اکحل حاصل اولمشدر وباقیسی عرق باسلقیدرکه بردخی مغرقا ومتعمق اولمشدر*واکحل جانب انسیدن نشئت ایدوب زنداعلایه چیقوب اندن جانب وحشی‌یه کیدوب لام یونانی شکلنده ایکی فرع اولمشدر فرع اعلاسی زنداعلانك طرفنه اینوب رسغه توجه قیلمشدر وابهامك خلفنده وانکله سبابه مابینده وسبابه‌نك کندنده متفرق اولمشدر وفرع اسفلی زنداسفلك طرفنه اینوب اوچ فرع

اولمشدر

TBMM KUTUPHANESI

اولمشدر که برفرعی سبابه‌ایله وسطانك میانه کلوب فرع اعلادن سبابه‌یه کلان عرقك برشعبه‌سنه اتصال قیلوب آنکله عرق واحد اولمشدر ایکنجی فرعی که اسلمدر اول وسطا ایله بنصر میانده متفرق اولمشدر واوچنجی فرعی بنصر ایله خنصره توجه قیلمشدر وبونلرك جمله‌سی مفاصل اصابعه منقسم اولمشدر وبونلردن اصابع یدین آنافا آنا قدرت باریله نشوونما بولمشدر سبحان الصانع الحکیم الذی خلق الانسان فی احسن تقویم

﴿نوع خامس﴾ عرق اجوفك کبددن اسفل بدنه هابط اولان قسم اعظمك فروعی ومنافعی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردر که اجوفك نزول ایدن جزؤی که قسم اعظمیدر اول کبددن طلوع ایلدکده صلبه اتکا ایتمزدن مقدم‌اند برعرق عظیم منفصل اولوب شعب شعریه‌یه تفرع قیلمشدر وکلیهٔ یمنانك لیفلرینه وصول بولوب آنده واکا قریب اولان اجزاده متفرق اولمشدر وجمله‌یه غذای کرم قیلمشدر بعده بوقسم نازلدن برعرق عظیم انفصال قیلوب بنه شعر امثالی عروقه متفرع اولمشدر وکلیهٔ یسرایه کلوب انك لیفلرین بولوب انلرده وجوارنده اولان اجسامده متفرق اولمشدر وجمله‌سنه بوفروع ایله غذا کلمشدر بعده بوقسم نازلدن ایکی عرق عظیم متفرق اولمشدر که انلره طالعین اسمی مناسب کلمشدر وبونلر تغدیه ایچون درون کلیتینه دخول قیلمشدر زیرا که بیان اولنان شریانلر مثالی بوطالعین دخی کلیتین غذالرینی جاذب اولمشدر که مائیهٔ دم کبد انلره غذا کلمشدر وبوطالعینك یسارندن برعرق انفصال بولوب رجال ونساده بیضهٔ یسرایه تنزل قیلمشدر وبرعرق دخی یمیندن تشعب قیلوب بیضهٔ یمنایه بالغ اولمشدر وکلیتدن درون انثیینه یمادن یمنایه ویسرادن یسرایه کلان عرقین صلب جهتنه منعطف وشکلری مستدیر اولدیغندن کلیتیندن انلرده بیضه‌لره جریان ایدن دم خالص محرامنطبخ اولوب دم احمر ایکن منی ابیض اولمشدر وایکی عرق دخی صلبندن ایکی بیضه‌یه وصول بولمشدر وبوعروق مذکوره بالجمله ذکرده وقبلده وعنق رحمده غائب اولمشدر بعده بوقسم نازل صلبه اعتماد ایدوب نزول ایدرکن هربرفقره عندنده آندن بنه شعبه‌لر منفصل اولمشدر که بعضیلر اول فقره‌لره دخول ایدوب نخاعه منتهی اولمشدر وبعضیلری عندنده وضع اولان عضلاته متفرق اولمشدر وبعضیلری ایکی خاصریه کلوب عضلات بطنده نهایت بولمشدر پس بوقسم نازل احوال مذکوره سیله آخر فقرات صلبه واصل اولدقده آنده ایکی قسمه منقسم اولمشدر که برقسمی فخذ یمینه وبری فخذ یساره یول بولمشدر وبوقسمین فخذینه نزول ایتمزدن مقدم هربرندن اون طبقه عروق انفصال قیلمشدر اولنکی طبقه‌لری ایکی متنیه کلمشدر وایکنجی طبقه‌لری شعر امثالی تشعب ایدوب صفاقك اجزای اسافلنه منفرق اولمشدر واوچنجی طبقه‌لری عظام عجز اوزرنده اولان عضلاته متفرق اولمشدر ودردنجی طبقه‌لری عضلات مقعده وظاهر عجزه منقسم اولمشدر وبشنجی طبقه‌لری نساده عنق رحمه توجه ایدوب بعضیسی انده اوکا متصل اولان اجزاده متفرق اولمشدر وباقیسی مثانه سمتنه کلوب ایکی قسم اولمشدر بری مثانه‌ده متفرق اولوب بری عنق مثانه‌یه کلمشدر وبو طبقهٔ خامسه رجالده کثرت بولمشدر که هم مثانه‌یی احاطه قیلوب هم ذکر اولمشدر والتنجی طبقه‌لری عظم عانه اوزرنده وضع اولنان عضله‌لره توجه قیلوب انده متفرق اولمشدر ویدنجی طبقه‌لری بطن اوزرنده استقامت بدنه ذاهب اولان عضلاته صعود قیلمشدر وبوعروق اول عروقك اطرافنه اتصال بولمشدر وصدردن انلر مراق بطنه نازل اولمشدر وبوعروقك اصلندن نساده درت عرق نشئت قیلوب جوانب اربعه‌دن رحمه کلمشدر وانلردن سکز عرق ثدیین سمتنه صعود قیلمشدر که بوعروق ایله رحم ثدیه شریك اولمشدر وسکزنجی طبقه‌لری رجالده ذکره ونساده بضعه کلوب آنلرده متفرق اولمشدر وطقوزنجی طبقه‌لری باطن فخذك عضلاتنه اینوب آنلرده متفرق اولمشدر واونجی طبقه‌لری سمت جالیدن ایکی خاصریه چیقوب بدین طرفندن نزول ایدن عروقك اطرافنه وصول بولمشدر وجمله‌سندن برجزؤ عظیم حاصل اولوب عضلات الیتینه نزول ایدوب آنده منقسم اولمشدر که یکرمی طبقه‌یه نهایت بولمشدر وبو عروقك بوتوزیع وتفریقاتندن اهل خبرت نجه عبرت المشدر (سبحان الله الواحد القهار الذی اجری الدم فی العروق کالانهار)

﴿نوع سادس﴾ عرق اجوفك قسم نازلدن فخذین اسافلنه کین فروعی ومنافعی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردر که قسمین مرقومینك طبقات مذکوره‌سندن باقیسی درون فخذینه نزول ایدوب هربرقسم برفخذا یچنده اون بشر شعبه اولمشدر که

TBMM KUTUPHANESI

برى مقدم فخذ اوزرنده وضع اولنان عضلاته انقسامه كلمشدر وبرى مؤخر فخذده اولان عضلاته متفرق اولمشدر وبرى جانب انسى عضلاتنه تشعب قلمشدر وبرى جانب وحشى عضلاتى بولمشدر ودردى عمق فخذه مغرق اولمشدر وايكيسى عضلات اسافل فخذه نزول قيلمشدر وايكيسى عضلات مفصل ركبه يه بالغ اولمشدر وشعب ثلاثهٔ ياقيه نك وحشيسى قصبهٔ صغرانك اوزرنده مفصل كعبه دك ممتد اولمشدر وشعبهٔ وسطاسى منتهاى ركبه دن باطن ساقك عضلاتنده شعبه لر ترك ايدرك نزول قيلمشدر اندن ايكى شعبه قالدقده برى اجزاء ساقك داخلنده غائب اولمشدر وبرى ايكى قصبه ميانده ممتد اولوب مقدم قدمه نزولنده وحشيهٔ مرقومه نك برشعبه سنه مختلط اولمشدر وشعبهٔ ثالثهٔ انسيه سى مغرق ساقه ميل ايدوب قصبهٔ كبرانك محدبى طرفندن كعبك صوبنه كيدوب قدمك انسى جانبنه كلمشدر وبيان اولنان شعب ثلاثه اندە درت شعبه يه منقسم اولمشدر ايكيسى وحشيدر كه قصبهٔ صغرانك سمتندن قدمه دخول قيلمشدر وايكيسى انسيدر كه ايكى وحشينك برينه انسينك انسيسى وصلت بولمشدر وقدمك فوقنه چيقوب اعاليسنده متفرق اولمشدر وثانيسنه قسم انسيلك شعبهٔ وحشيه سى اتصال قيلوب اجزاء سفليهٔ قدمده متفرق اولوب نهايت بولمشدر پس جميع بدن انسانده بولنان عروق دم بونلردر كه بيانه كلمشدر وجمله سى تمام اوچيوز التمش عروق وريده بالغ اولمشدر وحضرت مصور حكيمك احسن تقويم اوزره خلق ايلديكى بدن انسانده اولان بدايع صنايعن تفكر وتذكره هادى وبادى اولمق ايچون آنده بولنان اعضاء متشابهة الاجزايى بومتدراجه تشريح وتسريح ايله اكتفا اولنمشدر وبوندنصكره بعض امور حواس وقوايى وحكمت اختلاف اشكال اعضايى دخى ايكى فصل ايله تصريح وتوضيح ايتمكه مباشرت قيلنمشدر وبدنده اولان دقايق صنايع بلا نهايه دن بيان اعضاء متشابهة الاجزايه اقتصار اولنمشدر زيرا كه بدنده خلق اولنان جميع اعضاى مختلفة الاجزانك تفصيل احوالنى اهل حكمت علم ابدانه نجيه يوزكتب مدونه ايله انجق بيان وعيان ايتمشلردر (فتبارك الله احسن الخالقين) ﴿ فصل رابع ﴾ بدن انسانده بولنان اجناس وانواع قوايى ومبدأ افعال اعضايى ونفوس اربعهٔ احياى وخواس وقوى كبى خادملرى اولان اشيايى التى نوع ايله بيان وعيان ايدر ﴿ نوع اول ﴾ بدن انسانده اولان اجناس وانواعى قوى ومبادئ افعال اعضايى اجمالا بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح دعمشلردر كه قواى ايله افعال برى برندن مفهوم اولمشدر زيرا كه هر برقوتك مبدئى برفعل اولوب هر برفعل انجق برقوتدن صادر اولمشدر پس افعال امثالى قوى دخى ايكى جنس اولمشدر كه برى قواى طبيعيه وبرى قواى نفسانيه بولنمشدر وبوقوادن هر بريسيچون برعضو رئيسى واردر كه اول عضو اول قوتك معدنى اولوب افعالى اول عضودن وجوده كلمشدر * اما جنس طبيعى كه نفس نباتى اولمشدر اول ايكى نوعه شمول قيلنمشدر برنوعنك غايتى اول بدنى تدبير ايله حفظ ايتمكدر وبونوع امر غذاده متصر فدر كه بدنك بقاسى نهايته دك اكا غذا ويرمشدر ونشوى نهايته دك اكا نما ويرمشدر وبونوعك مسكنى وفعلك مصدرى كبد بولنمشدر وايكنجى نوعنك غايتى بدنك اول نوعنى حفظ ايتمك بيلنمشدر وبونوع امر تناسله متصر فدر كه امشاج بدندن منى جوهرينى فصل ايدوب اندن امر حق ايله انك مثلى تصوير اولنمشدر وبونوعك مسكنى وفعلنك مصدرى انثيين بولنمشدر * واما جنس نفسانى كه اكا نفس حيوانيه دينلمشدر اول ايكى نوعه مشتمل بيلنمشدر انك برنوعى قوت مدركه برنوعى قوت محركه بولنمشدر * اما قوت مدركه ايكى قسمدر كه برينه ظاهر وبرينه باطن دينلمشدر اما ظاهر بدنده مدرك اولان بش قوتدر كه قوت سمع وقوت بصر وقوت شم وقوت ذوق وقوت لمسدر واما باطن بدنده ادراك ايدن دخى بش قوتدر كه قوت حس مشترك وقوت خيال وقوت فكر وقوت وهم وقوت حفظدر وبونوع مدركه نك مسكنى وفعلك مصدرى دماغ بولنمشدر * واما قوت محركه بر نوعدر كه مبادئ حركاتى حسبنجه اقسامه تقسيم اولنمشدر زيرا كه هر برعضله بربشقه طبيعتده خلق اولنمشدر وبرنوعى محركهٔ عروق اوتار بدنى تشنيج ايله قبض وارخا ايله بسط ايدن قوادر كه بونلرله مفاصل منبسط اولوب اعضا حركت قيلمشدر وبوقوانك مواضع ومنافذى عضلانه متصل اولان اعصاب اولمشدر وبوقوت محركه نك برقسمى قوت غضب وبرقسمى قوت شهوت قيلنمشدر اما غضب نفس حيوانيه يه عارض اولان انقباض بيلنمشدر واما شهوت اكا عارض اولان انبساط بولنمشدر وغضبله شهوتك مسكنلرى ومصدر حركتلرى يورك قيلنمشدر

وحقيقتده

TBMM KUTUPHANESI

وحقيقتده جميع قوانك مباديسنك مبدئي يورك بولنمشدر لكن مبادئ مذكوره قواى موصوفه‌نك مظاهر افعالى بولنديغندن هر برى مبدأ تسميه اولنمشدر نتكيم مبدأ حواس دماغ ايكن بنه هر بر حاصه ايچون برعضو مفردتعين اولنمشدر زيراكه اول حاسه‌نك فعلى مخصوص اول عضودن ظهوره كلمشدر امابعض افاعيل مفرده هضم غذاكى قوت واحده ايله تمام اولمشدر وبعضيسى اشتهاء طعام كبى ايكى قوتله كمالن بولمشدر زيراكه بواشتهابرقوت جاذبه‌ايله برده‌قم معده‌ده وضع اولنان قوت حساسه ايله تمام اولمشدر اماقوت جاذبه‌يى ليف متطاول رطوبتيله تحريك ايدر واماقوت حساسه بوانفعاليه اشتهايى منبه اولان سودايى لدغ ايدرزيراكه حساسه‌يه برآفت عارض اولسه جوع واشتهاباطل اولوب كيدر سبحان مسبب الاسباب وسبحان رب الارباب ﴿نوع ثانى﴾ بدن انسانده اولان نفس طبيعيه ونفس نباتيه‌يى وانلرك خادملرى بولنان قوايى تفصيلا بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه بطن مادردن عالم شهادته كلان طفل درت جان ايله زنده اولديغى حالده متولد اولمشدر واول ارواح اربعه‌نك بريسى نفس طبيعيه وبرى نفس نباتيه وبرى نفس حيوانيه وبرى نفس انسانيه بيلنمشدر *اما نفس طبيعيه برقوتدن عبارتدركه اجزاء جسمى حفظ ايدوب برى برندن متفرق ومتلاشى اولمقدن مانع بولنمشدر وجميع بدن بونفسك موضعى قيلنمشدر وبونك ايكى خادمى واردركه برينه خفت وبرينه ثقل اطلاق اولنمشدر * اما خفت اول قوتدركه سمت محيطه مائل بولنمشدر واما ثقل انك عكسيدركه سمت مركزه مائل بيلنمشدر واما نفس نباتيه برقوتدن عبارتدركه جسمى طول وعرض وعمقده ممتد ايدوب مقدارنى كبير قيلمشدر وبونفسك موضعى كبد اولمشدر ونفس طبيعيه مرقومه ايكى خادميله بيله بونفس نباتيه‌نك خدمتن قيلمشدر ونفس نباتيه بونلردن غيرى مخصوص كندى ايچون طقوز خادم دخى بولمشدركه برى قوت جاذبه وبرى قوت ماسكه وبرى قوت هاضمه وبرى قوت ممیزه وبرى قوت دافعه وبرى قوت مؤلده وبرى قوت مصوره وبرى قوت غاديه وبرى قوت ناميه اولمشدر *اما جاذبه برقوتدركه غذاى نافعى طرف ظاهردن باطن جسمه جذب ايدر ديمشلر وبوقوت بوفعلى كندى موضعى اولان فم فوقانى معدنك ليف مستطيلى ايله ايشلر *واما ماسكه برقوتدركه غذايى باطنده حفظ ايدر وبوقوت بوفعلى كندى موضعى بولنان فم تحتانى معده‌نك ليف مستعرض مؤربيله ايدر * واما هاضمه برقوتدركه جاذبه‌نك جذب وماسكه‌نك حفظ ايلديكى غذاى نافعى احاله ايدر وبرقوامه كتوررکه مؤلده‌نك بيان اولنه‌جق فعليچون مهيا ايدر وباقيسى اخلاط اولوب غذاى اعضا اولور كيدر وبوهيئته هضم اطلاق ايتمشلر وبوقوت بوطبخ ومزجى كندى مواضعى اولان معده وكبد وعروق ايچنده انلرك حرارتيله ايشلر * واما ممیزه برقوتدركه غدا طبخ اولدقده كثيفنى لطيفندن جدا ايدر وبوقوت بوفعلى كندى موضعى اولان سطح باطن معده‌ايله ايدر * واما دافعه برقوتدركه غذادن اغتذايه لايق اولميان فضله‌يى ويامقدار كفايتدن زياده فلان فضله‌يى سبيلينندن يا اكمعتاد اولان منافذدن اخراج ايدر نتكيم شجره‌دن صمغى اخراج ايدر ويا اول زياده اولان فضله‌يى عضاى شريفه‌دن اعضاى خسيسه‌يه وصلبه‌دن رخويه دفع ايدر وبوقوت بوافعالى معده التنده موضعى اولان ليف عريض عاصرك برودتدن اجتماعيله ايدر * واما مولده برقوتدركه الطف غذايى جمع ايدر تاكيم اندن اول جسمك مثلى حاصل اوله نتكيم اوبجموعه نباتلرده تخم وحيوانلرده نطفه دينلمشدر وبوقوت ايكى نوعدركه برنوعى ذكور وانائده منيى توليد ايدر وبرنوعى درون رحمه كلان نطفه‌ده اولان قوايى برى برندن فصل ايدوب هرعضوه مخصوص برمزاج حاصل اولنجيه‌دك مزج ايدر وبوقوت بوافعالى كندى مواضعى اولان عرق بدنده ايشلر * واما مصوره برقوتدركه قدرت حق ايله جميع اعضانك تشكلات واخلاط ومقادير واوضاع وتجاويف وثقبه‌لرى نهايانته متعلق اولان جميع امورى كوروب حفظ ايچون نوع غداده متصرف اولوب انى جسمه همرنك ايدر * وبوقوت بوافعالى كندى مواضعى اولان شرائين ايچنده ايدر واما غاديه برقوتدركه غذاى مغتذينك مشابهتنه احاله ايدوب بدنندن بدل مايتحللى اعطا ايدر وبوقوت بوافعالى كندى مواضعى اولان جميع اعضاده ايدر * واما ناميه برقوتدركه اقطار جسمى تناسب طبيعيسى اوزره زياده ايدر وكبيراولمسنده امداد ايدركه جسمه دخول ايدن عز ايله نشو ونما بولور وبوقوت بوافعالى كندى مواضعى اولان جميع بدنده ايشلر پس بوايكى نفس مذكوره خدام مزبوره سيله بيان اولنه‌جق نفس حيوانيه‌نك خدامى اولمشدر وتسخير

حكيم قدير ايله جمله‌سى اول نفسه انقياد ايله اطاعت قيلمشدر ونفس حيوانيه دخى نفس ناطقه‌نك مركوب ومطيه‌سى اولمشدر (سبحان من سخر لنا هذا وما كنا له مقرنين وانا الى ربنا لمنقلبون ﴿نوع ثالث﴾ بدن انسانده اولان نفس حيوانيه‌يى وانك بدنده اولان خدامندن حواس خمسهٔ ظاهره‌يى تفصيلا بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه نفس حيوانيه برقوتدن عبارتدركه اول جميع بدنه سرايت قيلمشدر وبدن انك اختياريله متحرك اولوب حسيله اشيايى بيلمشدر وبو نفس حيوانيه‌نك بالاده بيان اولنان خدامندن ماعدا اون ايكى خادمى دخى واردركه اونى حواس عشره‌در وبرى غضب وبرى شهوتدر وخواس عشره‌دن بشى ظاهر بدنده‌درركه مواضعى اذن وعين وانف وفم وجميع بشره‌در وبشى باطنده‌درركه انلرك مواضعى تجاويف دماغدر وانلر حس مشترك وخيال ووهم وفكر وحفظدر بوجمله حواس عشره‌دن هر برينك برمخصوص شغلى واردركه انك كارى اول خدمتدر * اما حواس خمسهٔ ظاهره‌نك برى قوة سامعه وبرى قوة باصره وبرى قوة شامه وبرى قوة ذائقه وبرى قوة لامسه‌در * اما قوة سامعه‌نك شغلى بودركه اصوات وحروفى استماع ايدوب برى برندن فرق وتميز ايدر وانجق بونك واسطه‌سيله كلام ايشيديلوب فهم وانتقال اولنور وبو ادراك بوقوته مخصوصدركه قواى سائره بوكاردن عاجزقالمشدر وبو سامعه‌نك موضعى اذن ايچنده صماخ اولمشدركه اول برنخود قابى قدر ظرف ايچنده بخار لطيف طولمشدر * واما قوت باصره‌نك شغلى بودركه اشكال والوانى كوروب ادراك ايدركه ابيض واسودى وطويل وقصيرى وكبير وصغيرى وقريب وبعيدى ومليح وقبيحى ونور وظلمتى برى برندن فرق وتميز قيلمشدر وبو ادراك ايسه بوقوتك مخصوص شانندر كلمشدركه قواى سائره بوكاردن عاجز قالمشدر وبوقوتك موضعى قرة العين اولمشدر واما قوهٔ شامه‌نك شغلى بو اولمشدركه روايح طيبه‌يى وقبيحه‌يى ادراك ايدوب برى برندن فرق وتميز قيلمشدر وبو ادراكى مخصوص بوقوت آلمشدركه قواى سائره بوكاردن عاجز قالمشدر وبوقوتك موضعى دماغك مقدمنده حلمهٔ ندى مثلى ايكى پاره لحم كلمشدر * واما قوة ذائقه‌نك شغلى طعم اشيايى ذوق ايتمك اولمشدر پس مرى حلودن وحامضى مالحدن فرق وتميز ايتمك وانواع اطعمه وفواكهك طعم ولذتلرى ادراك ايتمك بوقوته مخصوص اولمشدر وبو ادراك انجق بوقوتك شانندركه كلمشدركه قواى سائره بوذوق ولذتدن عاجز وقاصر قالمشدر وبوقوتك موضعى درون حلق ايله فوق اللسان مبسوط اولان عضله اولمشدر * واما قوت لامسه‌نك شغلى بودركه لينى خشيندن وحارى باردن ورطبى يابسدن وخفيفى ثقيلدن تشخيص وتميز قيلمشدر وبو ادراك ايسه انجق بوقوته وجوده كلمشدركه قواى سائره بوكارده بى بهره قالمشدر وبوقوتك موضعى جميع ظاهر بدن اولمشدر لكن راحهٔ كف واصابعده زياده ظهور ايدوب رأس وسطاده كمال بولمشدر وبو وضع وترتيب اول خالق وبارينك كمال قدرتى ونوال ونعمتى بيان وعيان قيلمشدر واهل خبرت بو صنعتدن نيجه عبرت آلمشدر (سبحان الصانع الحكيم الذى خلق الانسان فى احسن تقويم وجعل لنا السمع والابصار والافئدة للتكريم ولا حول ولا قوة الا بالله العلى العظيم ﴿نور رابع﴾ نفس حيوانيه‌نك بدن انسانده اولان خدام مرقومه‌سنده حواس خمسهٔ باطنه‌يى تفصيلا بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه تجاويف ثلاثهٔ دماغده اولان حواس خمسهٔ باطنه‌نك برى قوة حس مشترك وبرى قوة خيال وبرى قوة متفكره وبرى قوة واهمه وبرى قوة حافظه‌در * اما قوة حس مشترك اولكى خادمدر وبوكا ايكى معنى جهتندن حس مشترك دينلمشدر اما اولكى معنى بودركه ايكى ديده‌نك ادراك ايلديكى برنسنه‌نك صورتى حس مشتركده بنه برمشاهده قيلمشدر زيراكه بركسه‌نك ديده‌سيله حس مشتركى ميانده برخلل واقع اولسه اول كسه احوال اولوب برنسنه‌يى ايكى كورمشدر واما ايكنجى معناسى بودركه حس مشترك حواس ظاهره‌نك آخرنده وخواس باطنه‌نك اولنده متوسط اولديغندن حواس ظاهره‌ايله ادراك اولنان اشيا مقدم بوحس مشتركه كلوب اول انهار بودر ياده مجتمع اولدقده اندن حواس باطنه‌يه وصول بولمشدر وقلبه خطور ايدن افكار ابتدا دماغه چيقوب انده اولان حواسى كچوب بوحس مشتركه كلوب اول عيون وينابيع اكا طولدقده اندن حواس ظاهره‌يه واصل اولمشدر پس انكچون بوقوته حس مشترك دينلمشدر وبونك شغلى تحرير اولنان ترجمانلق بولمشدر وبوقوتك ثانى برترجمانلق بيلنمشدركه قواى سائره بوكاردن عاجز قالمشدر بوقوتك موضعى ومبدأ فعلى بيان اولندينى اوزره تجاويف ثلاثه‌دن تجويف اولك جزء مقدمى اولمشدر * واما ايكنجيسى

قوت

TBMM KUTUPHANESI

قوة خيالدر وبونك كارى وصنعتى بودركه حواس ظاهره دن برنسنه ادراك اولنسه مثلا بركيمسه يى كوره‌مش بولنسه اول كيمسه حاضر بولنمسه بوقوة خيال انى غائب ايكن مشاهده ايده بيلور ياخود بركسه برشهرى سير ايدوب اندن برغيرى يره كتمش اولسه اول شهرى مرادايله دكچه غائب ايكن مشاهده ايده بيلور چون كار خيال تخيل برله ادراك معانيدر پس حقيقتده خيال كاتب مثاليدركه معانيى صورتدن بعيد ايتمك انك خاليدر يعنى مادامكه بركلام تلفظله صورت بولمدقچه معناسى حاصل اولمز وبركسه يه وصول بولمز لكن كاتب يى صورت صوت ولفظ اولان معنايى غيرى يه ايصال ايده بيلور كذالك خيال صورتى حاضر اولميان اشيايى غيرى حواسه كوستره بيلور وبوادراك معانى بوقوته مخصوص اولمشدركه قواى سائره بوكاردن عاجز قالمشدر وبوقوت خيالك موضعى ومبدأ فعلى حس مشتركك خلفنده اكا متصل اولان تجويف اولك جزؤ مؤخرى اولمشدر * واما اوچنجيسى قوت متفكره در اكر بوكا قوت ناطقهٔ انسانيه اقبال ايدوب كندى منفعتنده استعمال ايدرسه اول حينده بوقوته متفكره ومفكره ومتصرفه وذاكره ديرلر واكر قوت واهمهٔ حيوانيه بونى استعمال ايدوب آنك فعلى ايچون بونهوض ايدرسه اول حالده بوقوته متخيله ديرلر وبوقوت متفكره نك كارى بودركه حواس ظاهره وباطنه دن قوت حافظه ده هرنه تحرير اولنمش ايسه بواول اشكالى كوروب قرائت ايدر وبوقوتله اولكى وايكنجى قوتلرك فرقى بودركه صور محسوسه دن انلره كانلرى انجق برى قبول وجمع ايدوب برى اول مجموعى حفظ ايدر لكن بوقوت ثالثه اول قوت ثانيه ده اولان صورتلره متصرف اولدقدن ماعدا اول صورتلره موافق ومخالف اولان محالاتى دخى حاضر ايده بيلور انكچون بوقوت متفكره قوت واهمه يه آلت كبى كلمشدر وبوادراك انجق بوكا مخصوص اولمشدركه قواى سائره بوصنعتدن عاجز قالمشدر وبو متفكره نك موضعى ومبدأ فعلى دماغك تجويف اوسطنك جزؤ مقدمى اولمشدر * واما دردنجيسى قوت واهمه در وبونك شغلى وصنعتى اودركه كوردكى وكورمديكى نسنه لرى وصدقى وكذبى نفسه كوسترر وعالم شهادتده صورتى اولان واوليان معناليرى ادراك ايدر بولنمشدر وبوقوت واهمه مثلا عالمده يوزبيك كنش توهم ايده بيلور حالبوكيم عالمده نوعى فزدينه منحصر اولان شمس بردن زياده دكلدر وياخود زينقدن بيك درياتوهم ايدر حالبوكيم يرى دخى بولنمز وياخود ذهب وفضه دن وانواع جواهردن هزاران هزار تلال وجبال توهم ايده بيلور حالبوكيم عالمده برى دخى اولمز وحيوان غير ناطقك عقلى انجق بوقوت واهمه در كه بونكله ولدغنم برسوريده مادرى امثالى بيك غنم ايچنده كندى مادرينى بيلور وبولور وصداقت راعيله عداوت ذئبى بوقوتله حس ايدوب بيلور پس بوقوت واهمه حيوانات سائره دن انسانه مخصوص اولان قوت عقل مقامنده اولور زيرا كه محسوس اولميوب معقول اولان صداقت وعداوتى حمل واهمه نك حكميله بيلور وانسان دخى بوقوتك بعض احكامنه تابع اولوب حيوانلق ايدرز بداكه قوت واهمه قوت مخيله يى استعمال ايدوب واقع حاله مغاير وحقيقت امره مخالف نجه مذاهبه كيدر ونجه اكاذب خيال ايجاد ايدركه حكم عاقله محال وعاطلدر وحكم نقله ضلال وباطلدر انكچون قوت واهمه يه شيطان بدن تسميه ايتمشلردر زيرا كه جميع قواى بدن عقل انسانك تحت حكمنده امر اللهه كتمشلردر الاكه واهمه انسانه مطيع ومسخر دكلدر نجه كيم جميع ملائكهٔ رحمان حضرت آدمه سجود ايتمشلردر الاكه ابليس اكا سجود ايدردكلدر وحبيب اكرام صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى حديث شريفنده هرمولودكه رحم مادردن دنيايه كلور انكله شيطانى برابر متولد اولور بيوردينى قوت واهمه دن كنايه در ديمشلر زيراكه قوت واهمه يلان سويلمكدن واشيايى مخالف كوستروب مكر ايتمكدن هركز خالى اولمز وانك تسلطى اولدقده عقلك حكمى قالمز ونعوذبالله من غلبة الوهم على الفهم وبوقوتك موضعى جميع دماغدر لكن مبدأ فعلى تجويف اوسطك آخرى اولمشدر * واما بشنجيسى قوت حافظه در وبوقوت لوحه مشابه بولنمشدر ولوح محفوظ عالم انسان بيلنمشدر زيراكه حواس ظاهره وباطنه بوكاهرنه شكل صورت كلورسه انك نقشى بعينه اولديغى كبى بولوح اوزرنده ثابت اولوب كورنمشدر مثلا ايكى كسه برى برينى بركره كورمش اولسه بعده بردخى كورنسه لر البته برى برين طانيوب بيلور زيراكه مقدم كورشدكده ايكيسنكده صورتى قوت حافظه لرنده رسم ونقش اولمشدى پس اول اولكى نقش كه حافظه لرده يازلمشدى بوايكنجى كرده يازيلان نقشه تطبيق اولندقده ايكى نقش

مطابق كلوب برابر اولورلر اندن بيلوركه بوندن مقدم بردخى كورشمشلردر وبو قوت حافظه صور محسوسه دن وغير محسوسه دن قوب واهمه يه كلان معنالرك خزانه سى بولنمشدر نتكيم صور محسوسه حس مشتركه كلان معنالرك خزانه سى خيال بيلنمشدر وبو حفظ انجق بو قوته مخصوصدركه قواى سائره بوكاردن مأيوسدر بو حافظه نك موضع ومبدأ فعلى بطون ثلاثهٔ دماغدن بطن مؤخرك جزؤ مقدميدر پس حقيقتده بو قوت حافظه برلوح مكتوب مثاليدر وقوت متفكره آنى قرائت ايدن عالم كبيدر وقوت خيال كاتب مثاليدر وقوت واهمه شيطان كبيدر وحسن مشترك بردريامثاليدركه اثمار ظاهره وينابيع باطنه نك هم مجمعى وهم مقسمى بولنمشدر نتكيم آنفابيان اولنمشدر وشهر بدنك سلطانى روح انسانى ونفوس وقوالرى انك اعوانى بيلنمشدر (نظم) تنك شهر اولدى جانك پادشاهى * كوكل عرش ودماغك تختكاهى * خيالك كاتب وحفظك چودفتر * علوم فكر اودفتر ده مصور * عسس عقل وبهيمى نفس بيداد * چوشيطان واهمه عشق اولدى جلاد

﴿ نوع خامس ﴾ نفس حيوانيه نك بدن انسانده بولنان خدام مزبوره سنده منشأ اخلاق اولان قوت غضبيه يى وقوت شهوانيه يى تفصيلا بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه هر برحركت كه اول دفع مضرت ايچون ويا غيره غلبه ايچون نفس حيوانيه دن بوركده حصول بولمشدر اول حركتك سمى قوت غضبيه اولمشدر وبو غضب اول دفع وغلبه يى كندويه شغل وپيشه قيلمشدر وبونك موضعى ومبدأ فعلى يوركاولمشدر وغضبك اعتدالى شجاعتدركه انكله أقدام اولنه جق اموره اقدام اولنمشدر واوخلق ممدوح اولوب شرع ومروّته مقبول بولنمشدر وغضبك افراطى تهوردركه انكله اقدام اولنيه جق اموره اقدام اولنمشدر واوخلق مذموم بيلنمشدر وغضبك تفريطى جبندركه انكله مباشرت اولنه جق اموردن امتناع اولنمشدر وبو بدخلق انك كبى مذموم بولنمشدر وهر برحركت كه اول جذب منفعت ايچون ويا طلب لذت ايچون نفس حيوانيه دن بوركده بولنمشدر اول حركته قوت شهوانيه تسميه قيلنمشدر وبو شهوتك شعلى وصنعتى اول جذب وطلب بيلنمشدر وبونك دخى موضعى ومصدر فعلى بورك فعلى بولنمشدر وبو شهوتك اعتدالى عفتدركه انكله شرع ومروّته موافق اولان مشتهياته مباشرت اولنمشدر وبو خوش خلق حسن بيلنمشدر وشهوتك افراطى شرهدركه انكله شرع ومروّته مطابق كلين مشتهياته مباشرت اولنمشدر واوخلق مذموم بولنمشدر وشهوتك تفريطى خمودركه انكله استيفاسى لازم اولان مشتهياتى ادادن تقصير اولنمشدر وبو بدخلق انك كبى مذموم بيلنمشدر پس اكر قوت غضبيه وقوت شهوانيه بيان اولنه جق نفس انسانيه نك تحت حكمنه كلوب عبد مملوك آسا هر حالده هر امرينه مطيع ومنقاد اولديلرسه ايكيسى دخى اعتدال بولوب ايكى خلق حسن حاصل اولوركه برى شجاعت وبرى عفتدر وغضب وشهوته غالب ومالك اولان نفس انسانيه حر وكامل در واكر امر برعكس اولوب غضب وشهوت نفس انسانيه نك اوزرينه غالب كلوب انى حكملرى تحته آلوب عبد مملوك كبى استخدام قيلديلرسه اول زمان غضب وشهوت اعتدالدن قالوب ايكيسندن اخلاق اربعهٔ مذمومه وجوده كلوركه انلر تهور وجبن وشره وخمود اولورويجه اخلاق ذميمه بو اخلاق اربعه دن متولد اولوب كثرت بولورغضب وشهوته معلوب اولان نفس انسانيه اسيرو ناقصدركه كندويى بيلمز جاهلدر ومولاسندن دخى غافلدر * اللهم لاتكلنا الى انفسنا طرفة عين ولااقل من ذلك وكن لنا ولاتكن علينا وارزقنا حضورك فبارك * چون نفس بهيمى قولى يزقيل يزى آزاد * قول ايله سكا قيل غضب وشهوته مالك

﴿ نوع سادس ﴾ بدن انسانده متصرف بولنان نفوس اربعنك خاتمه سى اولان نفس انسانيه يى خدا ميله حكيمانه بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل حكمت ديمشلردركه نفس انسانيهٔ ناطقه كه روح انسانى وامر ربانيدر اول برجوهردركه كندى ذاتنده هر ماده دن مجرد ايكن تعشق ايله تعلق ايلديكى بدنك امورينى تدبير ايچون نفس حيوانيه نك موضعى اولان يوركك وسطنده بولنان نقطهٔ سوداء سويداده نفس حيوانيه ايله مقارن ومعانق اولمشدر وانك واسطه سيله جميع اجزاء بدنده متصرف اولمغه تمكن بولمشدر زيرا كه جسم خاك غايت كثيف وروح پاك غايت لطيف ونفس حيوانيه بين الخسيس والشريف اولديغندن ايكيسنك اراسنده متوسط اولمشدر وبو نكله بدن كثيفه مائل اولان روح لطيف كسب مناسبت قيلمشدر ونفس حيوانيه ايله تعانقندن بوروح علوينك اسمى كوكل اولمشدر وبوروح شريفك برسمتى كثافت نفس حيوانيه مظلم قيلمشدر انكچون

TBMM KUTUPHANESI

مرآت جمال ونظرگاه ذوالجلال اولمشدر وبومرتبه اعتبار وعزوشرف بولمشدر لكن بومرآت اوصاف بهيميه ايله معتبر اولمشدر وغلاف انانيتده محجوب قالمشدر انكچون بوروح كندويي بيلمز ومولايي بولمز اولمشدر وكندى عالمندن اعراض قيلمشدر ونفس حيوانيه‌نك تحت حكمنه كلمشدر واندن فرق اولمز اولمشدركه كندى خادمنك خدمتنده اسير اولوب قالمشدر حالبوكيم نفوس ثلاثهٔ مذكورهٔ جميع خادملريله بيله بونفس انسانيه سلطانچون بدن مملكتنه خدام ورعايا كلمشدر وبو سلطانك بونجه خدامندن ماعدا اوچ مخصوص خدامى دخى واردركه برى نطق وبرى عقل نظرى وبرى عقل عمليدر وامانطق برقوت ادراكدركه انكله دقايق معانى برى برندن فرق وتميز قلنمشدر وبونطقك اعتدالى حكمتدركه انكله صواب وخطادن فرق ودرك اولنمشدر ونطقك افراطى جربزه‌دركه انكله اطلاعى ممكن اولميان معانينك ادراكى ارزو قيلنمشدر ونطقك تفريطى بلادتدركه انكله خيرشردن فرق اولنمز ايكيسى مساوى بيلنمشدر پس نطقك حالى وشانى ادراك معانيدر واما عقل نظرينك كار وصنعتى نظام واموردى تصور ايتمكدر مثلا بنا اولنه‌جق عماراتى ابتدا بوعقل نظرى تصور ايدركه قاچ بيت وقاچ روزنه‌سى اولمق لازمدر جمله‌يى مناسبتيله تصور ايدركه بونك كارى بودر واما عقل عمليك شغل وپيشه‌سى بودركه نطقك ادراكى وعقل نظرينك تصورنى قوتدن فعله كتوروب عمل ايتمشدر پس بويريوزنده اولان جميع بلاد وقراده بولنان بنالر وغنالر وصنعتلر وزينتلر ولسانلر ولغتلر وماكولات وملبوسات وكتب وعلوم ونقوش ورسوم وبساتين وكروم وعادات خصوص وعموم كه عالمده واردر جمله‌سى قوت نطقدن وعقل نظريدن بالقوه وجود بولمشدر وعقل عمليك انلره اطاعتدن بالفعل وجوده كلمشدر نتكيم بوعالم خلق اوعالم امردن ظهور بولمشدر كذلك اشياء مرقومه عقل نظريدن وقوت نطقدن عقل عملى واسطه‌سيله وجوده كلوب بونظامى بولمشدر زيراكه عقل عملى ايسه عقل نظريله نطقك خادمى اولمشدر وبواوچى دخى نفس انسانيه‌نك خدامى بيلنمشدر وجمله‌سى اكامنقاد ومطيع بولنمشدر پس بومخدوم مكرم اولان نفس انسانيه‌نك بدنده بولنان خدامى تماما يكرمى سكزقوتدركه بيان اولنمشدر وبونفس انسانيه ظل عقل اولدركه اول عقل حضرت واجب الوجودك نورندن وجود بولمشدر ودخى بوعقل كل روح اضافى وعشق الهى نامن آلمشدر پس موت ارادتيله بونفسندن فنا بولان اول روح ايله زنده اولمشدر وهرنه كيم عالمده واردر كندى وجودنده بولمشدر وكوكل بوزنده حجاب انانيت قالقوب نفسنى وربيسنى بيلمشدر وروحى بدر كامل كبى شمس بى زواله مقابل كلمشدر وكوكلى نورو حضور وسرور ايله طولمشدر بورسوم جهاندن وبوجسم وجاندن كچوب عالم قلبه كوچوب وطن اصليسنه رجوع قيلمشدر وقاندن كلوب كتديكن بيلوب مراداتى آلوب اولمزدن اول اولوب حيات ابدى بولوب دشمندن خلاص اولوب دوستيله قالمشدر مثلا بدن انسان برجدار مثاليدركه انك برسمتى عالم غيب مجردات وسمت آخرى عالم شهادتدر واول جدارك تجديد وعمارتى آكل وشرب ونوم ايله يومافيوما عادتدر وانك تخنى درونده بيك قدر شقوق خاليه وزوايای فارغه‌سى واردركه تجاويف عظام وعروقه اشارتدر واول ديوارك غيب سمتنده برآينه وضع اولنمشدركه اول كوكلدن عبارتدر وانك بللوروجهى غيبه متوجهدركه اول حال روح انسانيدر وبللورك ظهرى ديواز ايچنده ظلمانيدركه اكاغضب وشهوت مثال سايمانيدر وظهر مرآت اول سراج وهاجك مكانيدركه مثال روح حيوانيدر وانك بقاسى فتيله ودهنى التقاسى زمانيدركه انلر حرارت ورطوبت غريزيهٔ جانيدر واول سراجك نورى حواس وقوادركه شقوق وزوايای ديوار انكله برضيادر واول حيات جميع اعضادر واول جدارك شهادت سمتنده بش روزنه‌سى مفتوحدركه انلر حواس خمسهٔ ظاهرهٔ روحدر واول مرآتك وجهنه غبار طورلمشدركه اخلاق ذميمه‌دن اكاكدورت كلمشدر وكندى غلافنده مستور اولمشدركه انانيتده محجوب ومتحير قالمشدر پس انكچون غضب وشهوتنه مغلوب وانانيتنده محجوب اولان كوكل كندى نفسن جاهلدر ومولاسندن غافلدر وكندويى جدار وسراج اكلدينى خيال باطلدر واول انجق بش روزنه‌دن ظاهر ديواره مائلدر واحوال ظاهر ايسه نوم نائم وظل زائلدر چونكه اول مرآتك غلافى كندوسيله عالم غيب اراسنده حائلدر پس اول عالمدن بالكليه اعراض ايله ذاهلدر وخلقى سمتنه منقلب وحواس خمسه روزنه‌لرندن عالم شهادتنه كمال التفات ايله متوجه ومائلدر زيراكه اول كوكل بوفرعى اصل وبوفرقتى وصل وبومكدرى صافى وبوغدازى وافى وبوغربتى وطن بومزبله‌يى مسكن وبوادبارى اقبال وبونقصانى

كمال وبونقمتی نعمت وبوسجنی جنت ظن ایدوب بودار غرور ایله مغرور اولمشدر ونفس حیوانیه نك اسیری اولوب اخلاق ذمیمه سیله طولمشدر وانسان صورتنده حیوان اولوب ایکی عالمده اعمی قالمشدر وحجاب انانیتله ظلمت جهالتده سرگردان اولمشدر وذکر حقدن اعراض ایدوب وساوس نفسانیه ایله بلاسین بولمشدر ونعمت جمعیتدن محروم اولوب عذاب تفرقه یه دوشوب قالمشدر پس حضور حقدن دور اولوب افکار ماسوایه طالمشدر وتضییع اوقات عمر ایدوب کندویی اعلادن ادنایه صالمشدر زیراکه حضور مولادن میان اعدایه کلمشدر والذاشیانی ویروب نعمت دنیایی آلمشدر وهمان ایشیمز هدایت حقه قالمشدر (نظم) آخر درهمکه همدر آخر دینارنار * آخر دولتکه لتدر آخر تیمارمار * زوق روحانیدن اولکیم میل ذوق جسم ایدر * سلطنتدن ایلمشدر ارتکاب ذل دار * عزوجاه فانی یی بیل ذل عقل وچاه حان * ای عزیزم چاه ذلتدن حذر قیل ذینهار * اما غضب وشهوت نفسه غالب ونعیم جهاندن کندی عالمنه هارب ومعرفت ومحبت مولایی طالب اولان کوکل انانیت حجابن خارق وکاشف ونفسنی وربیسنی مشاهد وعارف وجمیع احواله مطلع وواقف اولمشدرکه نورسماء غیب اول مرآته واصل ایدروکندوسنی عین قریبلمشدرکه شمس واجب الوجوده مقابلدر وضیاء عقل کلی کندنده بولمشدرکه عالمه شاملدر وعقل کل ایسه وطن ارواح واصل اشباحدرکه انی بولان عارف واصلدروهرمرادی انکله حاصلدر پس اول کوکل که کندی عالمنده بودولته نائلدر اول جدا روسرج وآینه دن کچمش بدرکاملدر

کوکل خلاصهٔ عالمسن افسر افلاك ... ولی نه فائده کیم کندین ایتمدك ادراك
چو آفتاب عیانسن زمین تنده نهار ... مثال کوهر کانسن مقارن کل وخاك
جمال عشق الهی ایچون برآینه سن ... ولی نه حاصل اول آینه دنکه اولمیه پاك
وجود جمله جهاندن غرض وجودکدر ... فما تکون فی الکون کائن لولاك
جهان سنکله اولور شادو خرم وخندان ... نچون یاتوب اوتوررسن همیشه سن غمناك
اوروحی نور بسیط اکله موج بحر محیط ... بوجسمی قوکه بودر ظلمت وخس وخاشاك
حیات بولدی اوکیم بیلدی نفسن ای حقی ... کیم اولدیغن بیلان اصلانه غم کوررنه هلاك

﴿فصل خامس﴾ حکمت اشکال اعضای ابدانی واختلاف قیافت اعضا حسبیله مختلف اولان اوصاف جانی واحکام اختلاج اعضای انسانی سکزنوع ایله حکیمانه بیان وعیان ایدر ﴿نوع اول﴾ حکمت اشکال اعضای رأسی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه خلاق جهان بدن انسانی کمال جمال اوزره الطف اجسام واحسن اشکالی قیلمشدروانك تناسب اعضاسی برمرتبه لطافت ونزاکت وملاحت اولمشدرکه انك اوصافنده نطق وبیان عاجز قالمشدر وانك روح پاکی فهم وفراستله وعلم حکمتله اویله طولمشدرکه بحربی پایان اولمشدر وجمال صورت وکمال سیرتله وبهجهٔ ملیحه ولهجهٔ فصیحه الله جهانه بیتل کلمشدر وخوش رفتار وشیرین کفتار وحسن اداولطف صدا ایله عالمك غفلن آلمشدر وجاذبهٔ آن وطاتلی جان ایله محبوب جهان ومرغوب اهل عرفان اولمشدر واندن عشاقه نچه حالت کلمشدر (بیت) سروقدلرده اولان شیوهٔ رفتارندر * غنچه دلرده اولان لذت کفتارندر * پس امدی مصورمنان بدن انسانده اولان اخلاط اربعه دخاندن رأس شریفنه شعر لطیف احسان ایدوب بیضتین دخاندن سینه وروی مرادنده موی اظهار ایلمشدر تاکیم شعر ایله نسوان مزین ولحیه ایله رجال معین وحاجبین ایله جمله سی معنون اولسون وشعرك سیاه اولمسی غلبهٔ دخاندندر وصاری اولمسی غلبهٔ بلغمدندر وبیاض اولمسی حرات غریزیه نك ضعفندندر وضعف حرارت غلبهٔ نازله دندر وکثرت جماع وشدت غمدندر واما جبهه نك نوری کوکلك سرور یدرواما حاجبین سایبان عینین وبربدراوزرنده هلالین اولمشدر ومکان عینین میان انف وحاجبین اولدیغی مصادمدن محفوظ اولمغه زین اولمشدر واما عینان قدام سمتنده خلق اولندیغی جسمك اقدام ایده جك امورنده اکادیده بان اولق ایچوندر واماجفنان مکارهه نظردن مانع اولوب نوم حالنده غطای مقلتان اولمشدر واما مژکان ایروکبی چشمی تزیین ایدوب جمع اولدقده مقلتینی غبارودخاندن تحصین ایتمشدر وارالرندن نظر ایدن یولنه طوغری کتمشدر واما قرة عین اسود ومقلتین ابیض اولدیغی زین اولق ایچوندر واما نور باصره نقطهٔ سوداده بولندیغی

TBMM KUTUPHANESI

الطف اعضا اولدیغندندر واما وسط مقلهده اولدینی طبقات مذکوره‌سی اقتضاسندندر وامامقلهنك سطحی محدب اولدینی نوربصرك اطرافه نظری آسان اولمق ایچوندر وامارأس انسان مدور اولدینی مصادمدن امن وامان بولمق ایچوندر ودماغ اعضاسنه واسع مکان اولمق ایچوندر وجرمی بومقدار اولدینی مطبوع ومناسب اولمق ایچوندر واماوجه انسان مدور اولدینی حسن ایله شمس وقمره مشابهت ایچوندر واماشفتین احمر واسنان لؤلؤتر اولدینی زینت ولطافت ایچوندر واما انف ایکی منخر اولدینی بوی تنفس وبری مخاط ایچوندر واما غضروف اولدینی خفت ومصادمدن احتیاط ایچوندر واطراف ارنبتین اوسع اولدینی کثرت استشمام ایچوندر وامابوهیئتده بولندینی نزول فضلات وزکام ایچوندرواماسنانك جاداولنلری کسر وقطع ایچوندر وعریضلری طحن ومضغ ایچوندر ومنظوم اولدقلری حین تکلمده اجزاء صدا ایچوندر وامالسان بی عظم اولدینی لقمه‌یی تحریك وحروفی ادا ایچوندر واماصوت کلامی اعلام ایچوندر وامالسان شفه واسنان ایله حبس اولدینی قلت کلام ایچوندر وامالسان بروعیان واذنان ایکی اولدینی کثرت نظر وسماع ایچوندر واما اذنان ایکی جانبده اولدقلری هرطرفدن کلان اصواتی استماع ایچوندر واماانطراف ثقبه‌سی بوهیئتده اولدینی جلب اصوات ایله تیقظ ایچوندر واماغضروف اولدینی خفت ولطافت ومصادمدن تحفظ ایچوندر واماعنقك طول وعرضی بومقدار اولدینی رأس ایله مناسبت وآنی تحمله متانت ایچوندر واماعظم واحد اولیوب فقرات سبعه اولدینی هرسمته التفات ایله تزاکت ایچوندر واما رأس انسان جمیع اعضاسندن اعلا اولدینی علوشان ایله مهابت ایچوندر وجوهر عقلی باشنده اکا تعظیم ایچوندر وجملهٔ حواس عشره‌سی رأس شریفنده اولدینی انی تشریف وتکریم ایچوندرو بونجه اعضاوقوانك بریره جمع اولدینی اظهار قدرت کریم وابراز صنعت حکیم ایچوندر ﴿نوع ثانی﴾ حکمت اشکال اعضاسائرهٔ جسم انسانی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه بونوع انسانك اعتدال اوزره قائم قیلندینی ورجلین ایله خرامان بولندینی انی تعدیل وتفضیل ایچوندر واما کتفین وساعدین بوشکل وهیئتده قیلندینی احبابی سینه‌یه درآغوش ایدوب تقبیل ایچوندر وامایدین واصابع واظفار بویله مصنع اولدقلری صدهزار منفعت وصنعت ایچوندر وابهامك غلیظ وقصیر اولدینی اصابع اربعه یه مقابل کلدکده مقاومت ایچوندرواظفار عظیم لین اولدقلری حك جلد اعضاوفك وحل اشیاء ایچوندر ومصادمدن انعطاف ایله مدار ایچوندر واماالوح سینهٔ سیمین اوزرنده وردورمان امثالی دوپستان مرداندہ حسن وجمال وزناندہ زینت ولبن اطفال ایچوندر وامائدی لبن سینه‌ده بولندینی قعود حالنده ارضاع طفل آسان اولمق ایچوندر واماجلد بشره لطیف ودقیق اولدینی اندن ومخ وعرق سهولتله ترشح ایدوب جسم وجان راحت بولمق ایچوندر وجلد وجودی اعضاء باطنه‌یی ستر واعضای ظاهره‌یی تزیین ایچوندر واماالحم باطن بدنی تحصین وظاهرنی تحسین ایچوندر وامائدی وسره منافذندن هوای محیطك درون بدنه وصولی روحه فرح ایرمك ایچوندر واما ابطین وعانه کی جایجاشعر اولدینی منافذندن عفونت اخلاطی طشره‌یه ویرمك ایچوندر واماعطاس عفونات صاعده دماغه نفوذدن منع ایچوندر واماسعال بروذت بلغمی بورکدن دفع ایچوندر واماضحك درون دلده اولان فرح وتعجبی اظهار ایچوندر وامابکا کوکلده بولنان دردوالمی اشعار ایچوندر واماارتعاد اعصاب استرخاسندندرکه طلب انتظام واستحکام ایچوندر واما تثاوب جلب طعام ومنام ایچوندر وامامنام استرخاء عروق دماغدندرکه صعود بخار طعام ایچوندر ونوم ایسه راحت قوا وهضم غدا وتکمیل اعضا ایچوندر واماصلب عظم واحد اولیوب فقرات مذکوره ایله نظام بولدینی هرسمته انعطاف وانحنا ایچوندر واماارجالدهٔ آلت عمود مستدیرشکلنده بولندینی مشی وقعود حالنده بین الفخذین بولندقده تحول وانقلابی اسهل اولمق ایچوندر وجوهری عظم اولیوب اعصاب وعروق اولدینی بورکدن شرائین ایله کلان ریح شهوتله جرمی کبیر اولوب طولمق تاکیم فرحه وصول بولوب نطفه‌یی اکا یروب فارغ اولدقده سینه اولکی هیئته کلوب غلافنه چکلوب بی غله راحت بولمق ایچوندر ورأس پرغوغامی لحم طری بولندینی لحم بضع داخله مناسب کلوب دخول وتماسنی تماماحس ایدوب کمال وصلت حاصل اولمق ایچوندر وبلالی باشی کرتك اولدینی کندوسنده وبضع ایچنده بولنان جان طمرلرك حك ایتمسیله انزال منی لذیذ اولمق ایچوندر واماشهوت اکل شهوت انزال ایچوندر وشهوت انزال حصول اطفال

TBMM KUTUPHANESI

ايچوندر اكر خلاق ذوالجلال حصول اطفالى بولذات ايله مقيد ومربوط قيلمسه ايدى وبولذاتك نتيجه‌لرى اولاد اولمسه ايدى بركمسه اختيار وارادتيله بوقدر بلالره قائل ومائل اولمزدى پس نسل آدم منقطع اولوب يرى يوزنده كمسه قالمزدى وامانساده بضع ايكى فخذ اراسنده بولنديغى جماع جهريدن امنيت كلوب نسبت ثابت اولمق ايچوندر وامار طوبت بضع انده جولان آلت آسان اولمق ايچوندر واماحرارت بضع انده جان جانه قائق ايچوندر واما تعاقب اخراج وايلاج كرات ومرات ايله وصلت واتحاد بولمق ايچوندر واما بضعك طولانى اولديغى تدفق منى رجل سهولتله اولمق ايچوندر وامابضعك اعصاب وعروقى مقعد برابرينه كلوب اندن رجوع قيلوب هربرى كندويه التصاق ايله‌ينه داخل بضعه منعطف اولوب محل انعطاف خرما شكلنده قالوب ذكر مقلوب اولديغى آلت رجل كبى فم رحمه يقين كلوب طبيعت نطفهٔ زن بر ايله فاسد اولمزدن نطفهٔ رجل كبى سلامتله رحمه دخول قيلمق ايچوندر واما فم رحم بين السبيلين بولنديغى اندن تولد ايدن متواضع اولمق ايچوندر واما رجالده بيضتين خارجده بولنديغى كبير وصلب اولمق ايچوندر واما كبير اولدقلرى صاحبى جرى اولوب جسارت بولمق ايچوندر واما صلب اولدقلرى جوهر نطفه‌يه صلابت ويروب احمر ايكن ابيض قيلمق ايچوندر تتكيم لحم ثدى اكا كلان دم احمرى لبن ابيض ايتمك ايچوندر وبيضتين زنان اصغر والين اولديغندن كنديلرى جبان اولوب نطفه‌لرى اصغر ومايع بولنمشدر واما ايكى بولندقلرى مهم اولان تناسل امرنده اهتمام اولنمق ايچوندر اكر برينه آفت اصابت ايدرسه برى سلامت قالوب نسلى باقى بولنمق ايچوندر واما ظرف بيضتين واسع بولنديغى فخذين اراسنده منعصر اولندقده ظرفى درونده وسعتايروب سلامت بولمق ايچوندر واما نساده اثنين داخل بضعده بولنديغى بى غلبه وصلت تامه تمكن بولمق ايچوندر واما بيضتين انلرده اصغر والين اولديغى روى وسينه‌لرى بى موى وبارق وتازه وطرى وفايق وبوس وكناره لايق اولمق ايچوندر وبشره‌لرى نرم ونازك اولديغى رجال انلره ميل ومحبت قيلمق ايچوندر واما اويلقلر ملحم اولديغى قعود حالنده فراش لين اولوب حلقهٔ مقعدى حفظ ايتمك ايچوندر * واما ضرطه يعنى قواره كلديكى معده‌ده غذادن حاصل اولوب قلبه وبطنه ثقلت ويرن ريح خبيث چيقوب كتمك ايچوندر واما غلظت فخذين عضلات رجلينه متانت ويروب تدريجا يله رقت بولوب اعضاء فوقانيه وتحتانيه‌يه مناسب قيلمق ايچوندر واما ركبتين وكعبين بوشكل اوزره بولنديلرى انواع مشى وقعود ممكن اولمق ايچوندر واما قدمين قدام سمته طويل اولوب اصابع قدم بوهيئتلرنده خلق اولنديغى چارپاكى قيامده طورمق ممكن اولوب مشى ورفتار برقرار اوزره اعتدال بولمق ايچوندر واما بيان اولنان حكمت اعضا وجود انسانده موجود اولان فوائد ومنافعك اقل قليلدر وجميع اجسامك اقوم واتم واهم واسلمى واحسن واحصن واكمل واجلى انسانك بدن مصنع مدلل مشكل اولديغنك (الانسان بنيان الرب ملعون من هدمه) حديث شريفى برهان ودليلدر نتيكيم حق تعالى كلام قديمنده (ولقد كرمنا بنى آدم وحملناهم فى البر والبحر ورزقناهم من الطيبات وفضلناهم على كثير ممن خلقنا تفضيلا) بيورمشدر پس بونوع بنى آدم جمله عالمك مخدوم مكرمى واكثر مخلوقاتك افضل ومحترمى اولديغن جمله‌يه طيورمشدر * سبحان من خلق الانسان فى احسن تقويم فتبارك الله احسن الخالقين (نظم) معين ايتدى بومعنايى حجت وبرهان * كه زبدهٔ دوجهاندر بوحضرت انسان * هزار كره سكا بوسوزى ديدم تحقيق * كه كندى قدريكى بيل اى خلاصهٔ دوران * بيلنسه مشرب عرفان حيات جان بولنور * كه عين آب حيات اولدى مشرب عرفان ﴿نوع ثالث﴾ قيافت اشكال اعضاى انسانه فهم وفراسته نظرك دل وجانه اولان امن وسلامتن ولطف وكرامتن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل حكمت ديمشلردركه عالمى بوهيئتده خلق وتقدير ايدن حكيم قديرانك نظيرى اولان عالم انسانى احسن تقويم اوزره اولديغى صورتده تصوير ايدوب نفخ روح ايله تزيين وتنوير ايتمشدر وجنس حيوانده بونوع انسانى حسن وآن ايله اجمل واعدل قيلوب نطق وبيان ايله افضل واكمل قيلمشدر كرچه بنى آدمك جمله‌سنى طينت وخلقتده مطرد ومتحد يارا تمشدر لكن افراد بنى آدمى صورت وسيرتده برى برينه مخالف ومغاير ايتمشدر بعده لطف وعنايتيله حقايق حكمتن ودقايق صنعتن بوعالم انسانده بيان وعيان ايدوب صورتى سيرته واعضايى اخلاقه علامات ونشان ايتمشدر تاكيم ابتدا انسان كندى قيافتندن كندى اوصافن تماميله بيلوب اهتماميله تهذيب اخلاق ايلسون بعده اقرانى ويارانى قيافتلرينه فهم وفراسته نظر ايدوب هربرينك ذاتنده مضمر اولان احوال

واخلاقه

واخلاقنه واقف ومطلع اولدقده انلره یاخلقنجه زغبت ومحبتله معاملهایتسون ویاعقلنجه حسن مدارات ایله کچینوب کتسون ویا جملهسندن عزلت ایدوب امن وسلامته وعز وراحته یتسون ونه کمسهدن انجنوب نه کمسهیی انجتسون کوکل خوشلغیله تنها اوتوروب یاتسون (نظم) جهان باغنده ای عاقل بودر مقبول انس وجن * نه کمسهسندن انجنسون نه سن برکمسهدن انجن * وحدیث شریفده (واطلبوا الخیر عند حسان الوجوه) بیورمشدر یعنی کوکلك آدمدن کوکل یوز وشیرین سوز کوریلوب ایشدلدیکن وکوزل خویلر ویخشی ایشلر وجوده کلدیکن جمله به طیورمشدر (بیت) کیمکه حکمتله ناسه قیلدی نظر * هرایشی مقتضای ذات سزر * وحق تعالی کمال کرمیله (قل کل یعمل علی شاکلته) وعد وبشارتن اشارت بیومشدر پس جمله یه غفور وحلیم جواد وکریم ورؤف ورحیم اولدیغن لطفیله طیورمشدر زیراکه هرکس کندی لایقن ایشلدیکن هرکس کورمشدر * اللهم افعل بنا فی الدین والدنیا ماانت له اهل ولاتفعل بنا یامولانا ما نحن له اهل انك غفور حلیم جواد کریم رؤف رحیم حمید مجید ❊ نوع رابع ❊ قیافت اعضاء رأس وعنق بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه

کیمکه بویدر طویل ساده دل اولور جمیل کیمکه بویدر قصیر حیلهسی واردر کثیر
کیمکه وسط بویلیدر عاقل وخوش خویلیدر کیمکه صاچی سرداولور عقلله جرأت بولور
کیمکه صاچی نرم اولور ابله وبی شرم اولور کیمکه صاچی صاریدر کبر وغضب کاریدر
کیمکه صاچیدر قره صبری وار آنی آره قومرلایسه صاچی کوزل صاحیدر بی بدل
صاچی آز اولان لطیف اولدی عریف وظریف صاچی چوق اولسه زنك فهمی آز اولور آنك
باشی کوچك عقلی آز اولسه اکا دیمه راز باشی بیوك اوله نك عقلی چوق اولور انك
یصی ایسه فرق سر صاحبی چکمز کدر جلد سری برك اولان خیر ایدر ایتمز زیان
اقرعه اولمه یقین بدخوی اولور پك صقین جبهسی ضیق اوله نك ضیق اوله خلقی انك
یومری اولورسه جبین صاحبی زشت وغبین جبهسی اولان عریض بدخوی اولورجون مریض
معتدل اولسه جبین صاحبی بیل امین جبهسی بی چین اولان کاهل اولور بیکمان
چی اوزوندر فهیم آز ایسه اولمز کریم قاش ارهسی چین اولان غم یوکیدر اول همان
اذنی کبیر اولسه بول جاهل وکاهلدر اول اذنی کوچك اوغریدر اوسط اولان طوغریدر
انجه اولان قاش اوجی فتنهدر ایشی کوجی قاشده چوق اولان قیلی مکثر اولور غصهلی
قاشی آچق طوغریدر جاتمه ایسه اوغریدر انجه قاش اولور جمیل کبره طویلی دلیل
قاشی مقوس اولان دلبر اولور هر زمان کوز چقور اولسه قلیل اولمز او کبره دلیل
چشمی سیهدر مطیع چشمی قزلدر شجیع کوزلری کوکدر لیب لیك الا کوزلی ادیب
چشمی کوچکدر خفیف چشمی بیوکدر ظریف دیدهسی یومری حسود اوسط اولاندر ودود
چشمی قپیق اولدی شین باقیشی سست اولدی زین نقطهلی کوز اوق اولور دکمهسی پك چوق اولور
اعوره اولمه یقین صیق باقان اولمز امین شاشیه ایتمه نظر کیم سکا اکری بقار
چشمی کوللدر کوزل کربکی صیق بی بدل کبره کوچکدر دلیل
یومری اولندر بخیل یصی اولاندر جمیل وجهی بیوکدر علیل کوللی اولندر ثقیل
وجهی پك اوزون اولان لاف ایله سویلر یلان وجهی ارقدر محیل تلخ اولور اکثر سوزی
وجه مدور کرك بدردن انور کرك کیمکه ترشدر یوزی انی کورن کام آلور
بکزی قزلدر ادیب اسمر اولندر لیب چون متبسم اولور اسوده مائل محیل
کوزلری کوك اشقراق اولسه اندن اول ایراق بکزی صاریدر علیل هم آغ اولور هم قزل
انف اکر اولسه دراز صاحیدر فهمی آز لونی اولان معتدل خوف اولور انده کثیر
انف اوجی کر اولسه طوپ صاحبی اولور طلروب انف اوجی اغزه یقین اولان ادبدن صقین
ثقبهٔ انف اولسه بول کبر وحسد طولمش اول اولسه قلقلی قناد جمع اوله قهر وعناد

TBMM KUTUPHANESI

انثی کیم اولسه عریض	شهوت ایلهدر مریض	اتی او کیم اکریدر	همت آنك فکریدر
اغزی کوچکدر کوزل	لیکن اولور پر وجل	اغزی بیوکدر شجیع	اکری اولدر شنیع
آغزی کیبدر زنك	هیئت بضعی انك	غنه‌لی سوز اولسه کر	کبردن اولدر خبر
صوت دقیق ارکشی	شهوت زیدر ایشی	ارکشی سسلی زنان	اکثری سویلر یلان
سوزده کیم اولسه سریع	فهمیدر انك رفیع	کیمکه سسیدر قبا	همتی وار مرحبا
سس چتال اولسه اوجان	خلقه ایدر بد کمان	خنده‌سی چوق اولسه ها	اومه سن اندن حیا
یوز کوله وسوز لذیذ	اولسه اوجاندر عزیز	یوفقه واحر دوداق	صاحبی اکلر سبق
شفه غلیظ اولسه بیل	صاحبی مغضب ثقیل	دیشلری ایری اولان	ایشلر اول اکثر یمان
معتدل اولان دیشی	صدق وصفادر ایشی	نکهتی خوش اولهنك	خلقیده خوشدر انك
اینجه ذقنلی حریف	عقلیده انك خفیف	کر ذقن اینلی اولور	صاحبی غلظت بولور
معتدل اولسه ذقن	عاقل اولور هم حسن	لحیه طویل اولسه کر	صاحبیدر بی هنر
لحیه‌سی صیقدر ثقیل	صحبتی ایلز طویل	ریش سیاه وقلیل	اولدی ذکایه دلیل
کوسه که هیچ ریشی یوق	انك اولور مکری چوق	اولسه دکرمی صقال	صاحبیدر پر کمال
اولسه قفاسی عریض	حمق ایلهدر اول مریض	بوینی اولان چوق دراز	رشدی انك اولور آز
اینجه‌که کردان اولور	صاحبی نادان اولور	بوینی غلیظ اولسه اول	روز شب اولور اکول
بوینی اولورسه قصیر	حیله‌سی اولور کثیر	بوینی اولان معتدل	خیر ایلهدر مشتغل
	هر بری اوسط اولان	دلبر اولور بیکمان	

رباعی

جهد ایله بر عارف دانایی بول * یا بر صنم لطیف ورعنایی بول
بوایکیسنك بری نصیب اولمزسه * اوقاتکی ضایع ایتمه تنهایی بول

﴿ نوع خامس ﴾ قیافت اعضای باقیهٔ بدنی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه

اوموزی سیوزی اولان	دزد اولور ایشلر یمان	اکری اوموزلی کشی	اکریلك اولور ایشی
قصه اموز ابلهلك	دوشکون اوموزاسفهلك	معتدل اولان اوموز	صاحبی اکلار رموز
ساعدی اکری قصیر	اولسه اولور اول شریر	رسغی اولورسه دراز	بخشش ایدر بی نیاز
کر کوچك اولدیسه ال	بی بدل اولدر کوزل	اصبعی اولان او زون	اهل هنر ذوفنون
اصبعی یومشق اولان	زیرك اولور بیکمان	ظفری عریض اولسه	سوانی صبح ومسا
طرنغی یومری چزیق	اولسه او بیلمز یازیق	طرنغی یصی ودوز	اولسه اولوردستی اوز
صدری چیقق اولهنك	خلقیده بددر انك	صدری اکر اولسه دار	غم پر اولیل ونهار
سینه عریض اولسه اول	کوکلی هیچ اولمز ملول	صدر واوموزده که قیل	جرأته اولمش دلیل
ثدی زن اولسه کبیر	شهوتی اولور کثیر	ثدی کر اولسه طویل	انده لبندر قلیل
ثدی زن اولسه صغیر	شیر اولور آنده کثیر	سودلی عمه‌لی ولود	زوجنه در اول ودود
معتدل اولسه عمه	زوجی هم انی امه	لحمی ملایم اولان	تندم اولور لطف جان
لحمی اولان خوش لطیف	اولدی عزیف وظریف	لحمی اولان پك قتی	اولدی قوی غلظتی
ارقه‌سی یصی کشی	اولدی سفاهت ایشی	ارقه‌سی کوزك آدم	زشت اولور اخلاقی هم
ظهری عریض اولهنك	قوتی چوقدر آنك	کربلی اینجه اولور	شکلی پرنجه اولور
ارقه‌ده بتدیسه قیل	شهوته اولمش دلیل	بطنی بیوکدر غبی	بطنی کوچك چابی
بطنی بیوك هم قصیر	بدخوی اولور پك عسیر	عانه ده بتمزسه قیل	وحشی اولور طبعی بیل
اویلوغی اینلی اولان	تنبل اولور بیکمان	آلتی اولان صغیر	اولدی رشید وخبیر

TBMM KUTUPHANESI

آلتی اولان طویل	حمقنه اولمش دلیل	کر دکر اولسه عظیم	مالکدر یك لئیم
اولسه کوچك انثیان	صاحبی اولمش جبان	اولسه بیوك خصیتان	حاملیدر پهلوان
بضع اکر اولسه صغیر	صاحبه سیدر خطیر	اولسه ملحم کبیر	شهوت زندر کثیر
فخذی اولان یك طویل	شهوتی اولور قلیل	اعرج اولان برقیچی	کبر وحسددر ایچی
رکبه‌سی اولان بیوك	یوکلنور اوخیلی یوك	ساقی غلیظ اوله‌نك	اولیه لطفی آنك
کعبی ملحم زنی	شیوه‌لی عد ایت آنی	اوکچه‌سی یوفقه اولان	دلبر اولور بیکمان
اوکچه‌سی قالین اومرد	اولدی شجاعتده فرد	ایاغی اینلی کشی	جور وجفادر ایشی
کر اوزون اولورسه پا	صاحیدر پرحیا	اصبعی اولان اوزون	فهم ایله در پرفنون
خطوه‌سی طار اوله‌نك	جنبشی خوشدر آنك	چونکه خرامان اولور	عقل اکا حیران اولور
بیت	آدمی اولدرر اورفتاری	مرده احیا ایدر او کفتاری	

﴿ نوع سادس ﴾ علامات جمال نسوانی ودلائل رسوم حسن وآنی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت قیافت اعضاء نساده دیمشلردرکه

حسن زنانه دلیل	اوتوز ایکی رسم بیل	درت یری لازم سیاه	صاچ قاش وکرپك کوز آه
درت یری آق اوله‌زین	لون ودیش وظفر وعین	درت یری لازم قزیل	خدولب ولثه دیل
درت یری واسع کرك	قاش کوز وسینه کوبك	درت یری ضیق اوله‌درج	انف وصماخ ابط وفرج
دردی کبیر اوله‌نیز	ثدی وسرین بضع ودیز	دردی کوچك اولملی	انف آغز ایاغ الی
صوت بلی انجه هم	شکلیده برنجه هم	لحمی سمین وطری	اولملی قیلدن یری
بویله قیافتلی تن	اولسه کوزلدر اوزن	بویله‌که زن خوب اولور	خلقیده محبوب اولور

نتکیم حمدیٔ شیرین بیان رسوم جمال زنانی حضرت زلیخانك شانینده عیان ایتمشدر

﴿ نظم ﴾

کرچه حسنی بیانه صیغمز ایدی	نتکیم عشقی جانه صیغمز ایدی	لیك برحرف ایشت کتابندن
دیه بن ذره آفتابندن	قامتی سرو باغ رحمت ایدی	برك وباری صفا ولذت ایدی
آب لطفیله چونکه بولدی نما	خلعت اولمش ایدی لطافت اکا	دام عقل ایدی فرقنك مویی
فرق اولنمزدی مشکدن بویی	اینجه قیل یاردی نشانه‌سی ایله چست	فرق نازك قودی میانه درست
ایکی دیجور تار زلفینی	لیل ایچنده نهار مابینی	آلنی لوح نور ایدوب الله
سبق حسن آلوردی اندن ماه	قاشی اول صفحهٔ سرور اوزره	نوریدن صان یازلدی نور اوزره
نونی التنده عین صاد مثال	ایکیسندن کورندی نص جمال	کوزلری اهل مکرك الليسيدر
آی یوزینك کونش زوالليسيدر	لاله خندنده خال عنبروش	کوییی کلستانده طفل حبش
الف انف وصفر نقطهٔ خال	جمع اولوب برایکن اون اولدی جمال	عارضی جنتهٔ نمونه ایدی
کللری انده کونه کونه ایدی	دهنی صغمدی انك سخته	برسخن صغمز ایکن اول دهنه
نه دینلسون لبی زلالندن	صولانرکن دهن خیالندن	ذهنی درفشان تکلمده
لبلری قوت جان تبسمده	کولسه نور آقیدر ثریادن	سوزی لذتلی قند وحلوادن
کولسه لطفیله لعل خندانی	عقدهٔ دل آچاردی دندانی	در دندانی لعل خنداندن
کورینور نور حق کبی جاندن	زنخن قیلدی حق شکردن سبب	حسنی عیدینه ویردی زینت وزیب
سکر سیب ایکن زنخدانی	چاه آسیب اولوردی زندانی	نیجه دلی جان ویرردی اول سیبه
دوشر ایدی اوچاه آسیبه	زنخی سیبنك حلاوتی جان	غبغبی سیمینك زکاتی جهان
غبغبی کیم معلق آب ایدی	صانکه ترشیشه ده کلاب ایدی	بونی اولشدی زلف ایله مستور
یریسی کافر وبری کافور	کون کبی طوغدی چون اوسیمبن بر	بیلدی نقصانی قول اولدی قمر

TBMM KUTUPHANESI

برکومش لوح ایدی اوسینه همان | اول کومش لوحه نقشبند جهان | ایکی نقش ایلش ترنجه کبی
برکل اوستنده ایکی غنجه کبی | ایکی ساعد ایکی سیمین سبیکهٔ سیم | اومار آندن زکاتی در یتیم
حسنی اعجازینه انك برهان | ید بیضاسی کافی ایدی همان | کفی عشاقه راحة الارواح
برمغی دل کلیدنه مفتاح | حسنن اول دلبرك کیم ایده عیان | که بنانشده عاجز ایدی بیان
لیکن اندن یازلسه برپرمق | قلمه شوقدر کلور انجق | کیم انك پرمغن کورن آدم
اولدی دیوانه رفع اولندی قلم | قولارینی کهر قوچردی همان | انجه بیلن کمر قوجردی همان
اویله خوب ایدی بیلی کیم انی | قیلجه قالوردی کوره‌نك جانی | سیر ایدن اول همایی طاقندن
برکبوتر صانوردی ساقندن | عالم حسن اکا مسخر ایدی | مهر ایله ماه کنیز وچاکر ایدی
یوغیکن زیب وزیوره حاجت | ایلدی میل زیور وزینت

اما زمانه زنانی حنانه اولیوب مثانه اولدقلرینچون کمال وجماله مالك اولهنك بیله زلال وصالندن ایسه خیال جمالی بیك قات اللذ اولادر

بیت تخیل ایلسم انی کوکل حضوری بولور * تذکرنده وصالی قدر تلذذ اولور
بیت بکا بیکانه‌در دلبر خیالی جانه محرمدر * انیسم مونسم یارم اودر کیم دلده همدمدر

نظم
کرچه دلبردر خوش آیین‌در زنان | ناقصات العقل والدین درایشان
زینهار ای مرد عاقل زینهار | کامل ایسنك ناقص ایله اولمه یار
هیچ اولورمی لایق اهل کمال | سخرهٔ هر ناقص اولمق ماه وسال
نفس الینه ویرمه بوجان یاقه‌سن | شهوت اودیله نیچون جان یاقه‌سن
لطفه تنده مایهٔ جانبخشدر | شهسوار روحه چابك رخشدر
ایتمه آنی راه حقده لنك ولوك | ایده‌مزسن چونکه بی مرکب سلوك
چون خیال دلبره جان میل ایدر | اول پرایله سمت اعلایه کیدر
پر وبال جان اولور حب خیال | لطفه‌دن پیدا اولور اول پر وبال
پر وبال روحی کسر ایلر جماع | خلق ایسه ظن ایلر آنی انتفاع
آرزوی مرد وزندر اتحاد | عاشقه زندن تخیلدر مراد
قبلهٔ صورت پرست اولدیسه زن | قبلهٔ اصحاب دلدر ذوالمنن
نقش صورتدن یویوب آینه‌کی | ایله مرآت معانی سینه‌کی
تادرونك نور حقدن اوله پر | درج روحك معرفتدن طوله‌در

﴿نوع سابع﴾ قیافات اعضانك تعدیل دلائل اضدادنی واختلاف نفوس ایله مختلف اولان احکامنی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه قیافت اعضاده ذکر اولان دلائل اضداد شخص واحدده جمع اولسه‌لر جمله‌سنی اعتدال معمور وآبادایلر مثلا کوسه‌نك بویی طویل اولسه اول کوسه‌در دیو اکاطعن اولنمز زیراکه اعتدال بولمشدر انی کیم طاکلر واکر بوزیده نورانی اولدیسه انی اهل دیده نوراکلر پس برکسه‌ده قنی جانبك دلائلی اکثر بولندیسه اول کسه اول جانبده بیلنمشدر واکر برکسه‌یه نورحق بصر اولسه انك فراستی دلائل مذکوره‌دن مستغنی بولنمشدر زیراکه خبرده حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن (اتقوا فراسة المؤمن فانه ینظر بنورالله) نقل اولنمشدر چونکه علامات مذکوره‌نك جمله‌سی نفس حیوانیه‌نك اخلاق واوصافی دلائلیدر پس اکر نفس انسانیه اماره ایسه اول نفس حیوانیه اسیری اولدیغندن انك حکمنك داخلیدرکه ظلم وظلمتدن وجهل وکدورتدن اوصافی صافی دکلدر کاهی شیطان صفتلی وکاه سباع صفتلی وکاه بهایم صفتلی بولنمشدر حالبوکیم صورتا انسان کورنمشدر واکر نفس انسانیه لوامه ایسه کاهی مغلوب نفس حیوانیه اولوب کاه اکا غالب اولدیغندن بونفس کاهی حیوان صفتلی وکاه انسان

صفتلی

TBMM KUTUPHANESI

صفتلی بیلنمشدر واکر نفس انسانیه ملهمه ایسه دائما نفس حیوانیه‌نك اوزرینه غالب اولوب مطمئنه اولدیسه جنکی صلحه ونزاعی رضایه منقلب اولوب شرلر اکا خیر محض اولور وبوخیروشرانك قیدی اولمیوب نفسی روح مطلق اولور وجمله‌واریني ترك ایلدیکندن اغیاری اکایار اولور وکندنده نشان وعلامت قالمز وانك وصفی بیانه کلمز * کل ای حق اونوت خلقی * بونلکدن کچوب کندیکی خاك ایله ونظر کاه خدا اولان قلبکی ماسوادن پاك ایله اندن انك انیس القلوب اولدیغن ادراك ایله ومحبتیله عادتی خرق ایدوب چاك ایله (بیت) کیمکه استرسه انس دلدارن * ویرمسون ماسوایه دلدارن (قطعه)

زمانه خلقی فهم ایله اولمه سن مغرور — کوکلده دوستی بولوب هرنظردن اول مستور
نه لطفی وار بر الای قلبی خسته بسته‌لرك — قوی اهل غفلت وجهلی سن ایله دلده حضور
چوناسه ناسدر آفت بوناسی اول ناسی — که‌رب ناس ایله بولسون دل انس اولوب مسرور

﴿نوع ثامن﴾ بدن انسانده عروق ایچنده جریان ایدن دمك جریانی حبسندن ظاهر بشره‌ده کورینن اختلاج اعضایی احکامیله بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه (بیت)

اختلاج فرق سر — جاهدن ویرر خبر
اختلاج جنب سر — صاغ وصولی خیر ایدر
اختلاج حاجب اول — دوستلق اولدی صاغ وصول
اختلاج ایتسه ذنب — صاغی حزن وصول طرب
اختلاج بیت نور — صاغی رنج وصول سرور
اختلاج زیر چشم — صاغده مهر وصولده خشم
اختلاج انفه راه — صاغده قهر وصولده جاه
اختلاج کنج لب — صاغده ضر وصول طرب
اختلاج ایدن ذقن — صاغده عیش وصول حسن
اختلاج حلق هم — صاغده مال وصولده غم
اختلاج بازو ال — صاغده رزق وصولده مال
اختلاج ساعدین — صاغده لغو وصولده شین
اختلاج ظهر کف — صاغده حزن وصول شرف
اختلاج ابهام — صاغده حمل وصولده کام
اختلاج وسطی هپ — صاغده حزن وصول طرب
اختلاج خنصر ال — صولده خیر وصاغده مال
اختلاج ندی هپ — صاغده چاه وصول طرب
اختلاج ناف اولور — صاغده حزن وصول سرور
اختلاج تهیکاه — صولی رزق وصاغی جاه
اختلاج عانه بر — صاغ جماع وصول سفر
اختلاج مقعد ال — صولده راه وصاغده مال
اختلاج رکبه اولور — صاغده حزن وصول سرور
اختلاج ساقه راه — صاغده مال وصولده جاه
اختلاج بطن ساق — صاغده مال وصول فراق
اختلاج پشت پا — صاغده حزن وصول صفا
اختلاج ایدرسه کف — صاغده مشی وصول شرف

اختلاج پیش سر — اولدی دولته اثر
اختلاج جبهه تر — صاغ عیش وصول خبر
اوسطی ایدرسه کر — صاغی ذوق وصول کدر
اختلاج ظهر عین — صاغده لوم وصولده زین
اختلاج دنبال — صاغده مهر وصولده مال
اختلاج رخده دال — صاغده خیر وصولده مال
اختلاج فوق لب — صاغده رزق وصول طرب
اختلاج زیر لب — صاغ وصولده بخشی هپ
اختلاج کوش ایدر — صاغده صولده خوش خبر
اختلاج دوش ایدر — صاغده حزن صول کدر
اختلاج زند ایدر — صاغده صولده خوش خبر
اختلاج رسغ ید — صاغده مال وصولده کد
اختلاج کفدن آل — صاغ وصولده رزق ومال
دترر ایسه سبابه — صاغده صولده اسبابه
اختلاج بنصر هم — صاغده چاه وصولده غم
اختلاج صدر اولور — صاغی حزن وصول سرور
اختلاج بطنه تام — صاغده وصل وصولده کام
اختلاج پهلوال — صاغی رنج وصولی مال
اختلاج اویلغ اول — صاغی مهر وصول اوغل
اختلاج خصیه هم — صاغده طفل وصولده غم
اختلاج فخذ ایدر — صاغی عیش وصول سفر
تحت رکبه قیلسه کر — صاغده راه وصول کدر
اختلاج وجه ساق — صاغده راه وصول ارزاق
اختلاج کعب ایدر — صاغده وصل وصول سفر
اختلاج کعب ال — صاغده مشی وصولده مال
اختلاج ابهام — صاغده مال وصولده کام

TBMM KUTUPHANESI

اصبع ثانی ایدر صاغده صولده خوش خبر	اصبع وسطادن آل	صاغده وصولده جدال
اصبع بنصر بولور صاغده جدل صول سرور	اصبع خنصرده قال	صاغ وصولی رزق ومال
مختلج اولسه اکر بر یرك ایله نظر	بونده قیل احکامی یاد	شبهه سز ایت اعتماد
کیم طمر اوینارندن حقدر آنی دیره دن	اکله اشاراتنی	بکله بشاراتنی

(بیت) هرنه جانکیم طویاراشارتدن * نحرم اولسون دلی بشارتدن * اماتشریح وتسریح بدن وجانك فوائد ومنافع وقواواعضانك تفصیل وتذییلی کثیر وطویل اولوب مطلوب جزیلمز اولان معرفت خدای جلیله بونجه تمثیل وتسهیلله بو اجمال جمیل دخی معین ودلیل اولمغله بیان احوال بدن عالم انسانده بی تطویل تقلیل کلام ایله تحصیل مرام وتعدیل نظام وتکمیل مقام اولنمشدر زیرا که احسن تقویم اوزره خلق اولنان وایکی جهانی جامع بولنان حضرت انسانك بدن شریفنك هربرعضو لطیفنده اولان دقایق صنایع خلاق باری تعالی حضرتلرینه نظر خیرت وعبرتله سیر وتماشا قیلنوب تفکر وتذکر له تأمل وتخیل اولندقده فهم وادراکنده عقول وفحول عاجز وقاصر اولوب وصف وبیاننده مبهوت ومتحیر بولنمشدر سبحان من هوالخالق البارئ المصور البدیع الحکیم الذی خلق الانسان فی احسن تقویم نعم المولی ونعم المعین فتبارك الله احسن الخالقین

باب خامس

آدمی عالمه تطبیق وانفسی آفاقه توفیق ایدوب امثالی اجزاء ومعانئ جهانی بووجود انسانده بولوب بدننده اولان اعضا وقوانك جمیع اشیایه انفراداوزره وجوه ایله مشابهتن وصحت بدنك حفظ وحراستی مواظبتن وموت طبیعیله روحك بدندن مفارقتن فصول اربعه ایله تفصیل ایدر ﴿فصل اول﴾ بدن انسانك ازمنه وامکنه یه مشابهت ومماثلتن سکز نوع ایله بیان وعیان ایدر ﴿نوع اول﴾ عالم آدم ایچون خلق اولندیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل عرفان دیمشلردرکه حق تعالی ایکی جهانی وانلرده اولانی بالجمله انسان ایچون ایجاد وموجود ایلمشدر تاکیم عالمده اولان صنعتلره نظر قیلوب اشیاده بولنان حکمتلری بیلسون وجمله نك امثالنی کندی وجودنده بولدقده معرفت نفسه ایروب اندن معرفة الله میسر اولسون زیرا که حق تعالی نظم کریمنده (وماخلقت الجن والانس الا لیعبدون) بیورمشدر وحدیث قدسیده (اعرف نفسك یاانسان لتعرفنی) امر شریفیله معرفت نفس وسیلهٔ معرفت رب اولدیغن طیورمشدر چونکه حق تعالی انسانی کندی معرفتیچون خلق ایدوب کندی معرفتنی موقوف معرفت نفس انسان ایتمشدر پس البته انسانه کندی نفسن بیلمك استعدادینی ویرمشدر تاکیم نفسی معرفتندن خالقی معرفتنه وصول بولسون ثکیم خبرده من (عرف نفسه فقد عرف ربه) وارد اولمشدر اکرچه مفتاح معرفة الله معرفت نفس بیلنمشدر ومفتاح معرفت نفس معرفت عالم قیلنمشدر لکن حق تعالینك آفاق عالمده اولان بدایع صنعتی آثارنی بالجمله کوروب اسرارینه ایرمك وانفس آدمده بولنان کمال قدرتی اطوارنی بالکلیه بیلوب انوارنی کورمك واندن مطلب اعلا اولان معرفت حضرت مولایه ایرمك شغل کثیر وامر عسیر وسر مغلق بولنمشدر زیرا که انسانه ممکن ومیسر دکلدرکه رؤس جباله صعود وقعر بحاره نزول ودزون ارضه دخول ایدوب عالم سفلینك هربرینی کوره بیله وجمیع احوال واسرارینه مطلع اوله وفوق سمایه عروج ایده مزکه افلاك ونجومك حقایق ودقایقنه تمامله ایروب عالم علوینك احوال واسرارینه کرکی کبی واقف اوله وعالم ملکوت سمواته دخول ایده مزکه عالم ارواحك احوال واسرارینی کرکی کبی واقف اوله وعالم ملکوت سمواته دخول ایده مزکه عالم ارواحك احوال واسرارینی کماهی عارف اولوب عقول ونفوس افلاکی مشاهده قیله واندن خلاق عالمك بونجه کائناتی ابتداع واختراعندن واجزاء عالمی ذره بذره آنافآنا تقلیب وتربیه سندن افعالنی سیر وتماشا ایله اسما وصفاتنه مطلع اولوب اندن معرفت ذاتنه یول بوله پس رؤف رحیم اولان رب العالمین حضرتلری کمال رأفتدن وغایت عنایتدن باطن وظاهر عالمده علویات وسفلیات اشیادن هرنه کیم خلق ایتمشدر بووجود انسانك دخی ظاهر وباطنن همان اول طور وطرز ایله احسن تقویم اوزره نمونهٔ عالم خلق وتصویر ایلمشدر وهرنه اوصاف ایله کیم ذات پاکی متصف اولمشدر بوروح انسانی دخی اول اوصاف ایله موصوف قیلمشدر ونتکیم عالمی جمیع اجزاسیله کندویه مطیع ومسخر ایلمشدر کذلك جسم انسانی جمیع اعضاسیله روح پاکنه مطیع ومنقاد ایلمشدر

TBMM KUTUPHANESI

تاكيم بوانسان كندى وجودينه نظر قيلوب تركيب اعضاسندن وترتيب قواسندن عالم سفليده وعالم علويده سهولت اوزره امثال وعلاماتن بولوب كندويى نمونهٔ عالم بيلسون وكندى روحنك جسمنده اولان انواع تصرف وتدبيراتندن حق تعالينك عالمده اولان انواع تصرف وتأثيراتن بولسون واندن افعال وصفاتنه واقف اولوب ذات پاكنه محبت وعبادت قلسون ومعرفتى سعادتنه ايروب اهل عرفان اولسون (نظم)

اعلم ايها الانسان	انك مجموع الاكوان	انت الحاوى للوجود	ماترى عندك موجود
والغائب عنك مشهود	بالبصيرة والعرفان	تعرفه حاضر فى الآن	جسمك ظلمانى سفلى
روحك نورانى علوى	سرك ربانى صفوى	خازن حائز للافنان	مفنى مطرد للحرمان
افرح وانس بذاتك	واقرأ وافهم صفاتك	تهنأ تجمع اشتاتك	قلبك بيت للرحمان
عال واسع بالتبيان	اعرف قدرك ياعارف	تحيى وتذق لطائف	تتبع منك المعارف
تلبس تاجا فى الاخوان	تذكر حيا فى الازمان	اثبت واسكن ياحائز	انت قطب الدوائر
منك تشرق بصائر	منها تعلم يا انسان	انك حضرة الاحسان	

﴿نوع ثانى﴾ علم انسانى عالم كبيره تطبيق وبعض اعضاسن ارضه توفيق ايتمك طريقن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل عرفان ديمشلردركه بدن انسان عالم اصغر وروحى عالم اكبردر زيرا كه هرنه كيم عالمده خلق اولنمشدر جملهنك مثالى وجوداسانده بولنمشدر پس جسم وجان آدم نسخهٔ جمله عالمدركه ايكى عالم تماميله برآدمده موجود ومعين بيلنمشدر مثلا جميع جمادات محسوسه يه مثال اعضاى انساندر وجمله حيوانات مثال اخلاق انساندر وفصول اربعه يه مثال اسنان انساندر وعادات وصناعيه مثال حواس وقواى انساندر وعالم برزخه مثال افكار وخواطر انساندر وعالم ملكوته مثال دل وجان انساندر وبو تمثيلات وتشبيهاتك تفصيلى بى پايانديرر بوكتابه دكل بلكه يوزبويله كتابه صغمز انجق عارفك قلبنه صغار بزبومقامده همان كونشدن ذره دريادن قطره بيان ايده رز تاكيم بوانسان عالم اكبر اولديغى عيان اولوب معرفت نفسه برهان اوله وانكله معرفت يزدان اهلنه آسان اوله امانسخهٔ عالم اولان انسانك بدن شريفى زمين وآسمان مثابه سنده دركه بوجهاندر وماه وسال مثابه سنده دركه زماندر وبلد مثابه سنده دركه مكاندر * امابدن انسانك ارضه برمشابهتى بودركه ارضده جبال اولديغى كبى بدنده هم عظام اولور وارضده اشجار ونبات اولديغى كبى بدنده هم شعر رأس واعضا اولور وبرمشابهتى بودركه ارضده اقاليم وارايسه بدنده اعضا واردر وارضده زلزله وارايسه بدنده ارتعاد وعطسه واردر وارضك اوديه سنده انهار جاريه وارايسه عروق بدنده دماء جاريه واردر وارضده ينابيع مياه مختلفة الطعم ومياه عذب وارايسه بدنده هم ينبوع اذن مر وينبوع ديده شور وينبوع انف ناخوش وينبوع فم حلودركه بويله ينابيع واردر واماوسخ اذن مر اولديغنده حكمت بودركه انسان اويقوده ايكن اذننه حشرات ارض دخول مراد ايلدكده مرارت اذن انك حسنه واصل اولوب رجوع ايلسون اول نائمك اذننه دخوللة انى هلاك ايتمسون واما آب ديده اول جهتدن شوردركه مقلهسى شحمدندر وشحم ايسه بى نمك فساده كيدندر پس آب چشمهٔ ديده شوراولمشدر تاكيم مقلهسى تازه قالوب همپشه چشمك روشن اولسون واما مخاط انف انكچون ناخوشدركه انده اولان مشام روايح طيبه دن معطر اولوب لذت السون زيرا كه اشيا اضداديله بيلنور بولنمشدر واماريق فم انكچون خوشدركه لسانده اولان قوت ذائقه دائما لذتده بولنسون وبدن انسانده بولنان حكمت الهيه بلانهايه بيلنمشدر وبومقامده انجق ايكى عالم برى برينه تطبيق وتوفيقه اهتمام اولنمشدر نتكيم عالم خارجده بولنان اشيا عالم انسانده بولنان اشيايه نمونه بولنمشدر (رباعى) اى نسخهٔ نامهٔ الهى كه توبى * وى آينهٔ جمال شاهى كه توبى * بيرون زتو نيست هرچه درعالم هست * ازخود بطلب هرآنچه خواهى كه توبى ﴿نوع ثالث﴾ عالم انسانك عالم افلاكه مشابهتن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل عرفان ديمشلردركه بدن انسانك سمواتيه برمشابهتى بودركه سماء ذات البروجك اون ايكى برجى اولديغى كبى بدنك هم ظاهر دن باطنه اون ايكى طريقى واردركه اذنين وعينين ومنخرين وفم وثديين وسره وسبيلين وبرمشابهتى دخى بودركه افلاكده سبعهٔ سياره اولديغى كبى درون بدنده هم يدى اعضاى نفس واردركه ريه قره ومعده عطارده

TBMM KUTUPHANESI

وبو كرك زهريه ويورك شمسه ومراره مريخه وكبد مشتريه وطحال زحله مشابه بولنمشدر وسمادة ثوابت كثيره اولديغى كبى بدنده هم اعصاب كثيره واردر وفلكده يكرمى سكز منازل مشهوره اولديغى كبى بدنده هم يكرمى سكز حواس وقواى مذكوره واردر وفلكده اوچيوز التمش درجات اولديغى كبى بدنده هم بيان اولنان اوچيوز التمش قان طمرلرى واردر وافلاك كليه وجزئيه نك وكواكب ثوابت وسياره نك منوال مذكور اوزره انواع حركات طبيعيه وقسريه لرى اولديغى كبى بدنك هم طورمزبور اوزره اصناف حركات اختياريه واضطراريه سى واردر وفلك عناصر اربعه يى محيط اولديغى كبى بدن دخى اخلاط اربعه يى محيط اولمشدر كه صفرا نار كبى يابس وحاردر ودم هوا كبى حارورطبدر وبلغم آب كبى رطب وباردر وسوداتراب كبى بارد ويابسدر وبو عناصردن موالید ثلاثه متولد اولديغى كبى بدنده هم اخلاط اربعه دن اعضا تولد ايتمشدر امانهاره مثال انسانك سروريدر وليله مثال انك حزنيدر وصحوه مثال انبساطيدر وغيمه مثال انقباضيدر ورعده مثال انك صوتيدر وبرقه مثال انك ضحكيدر ومطره مثال انك بكاسيدر ورياحه مثال انك انفاسيدر وكون وفساده مثال الفاظ كلاميدر وقوس قزحه مثال ابروى كمانيدر وهلاله مثال قولاغيدر وبدره مثال وجه مدوريدر وظلمة ليله مثال انك شعر راسيدر ونور صبح صادقه مثال انك جبهه سيدر وعالم ظاهره بو عالم انسانك بويان اولنان مشابهتلرندن غيرى مشابهتى چوقدر لكن عارفه اشارت كفايت ايتمكله تطويله حاجت يوقدر (نظم) آسمانهاست در ولايت جان * كارفرماى آسمان جهان * دررهء روح پست وبالاهست * كوههاى بلند ودرياهست ﴿نوع رابع﴾ بدن انسانك زمان ومكانه اعنى ماه وسال وشهرستانه وانده روحك سلطانه تشبيه وتمثيلاتن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل عرفان ديمشلردركه بدن انسانك ماه وساله برمشابهتى بودركه برسنه ده فصول اربعه اولديغى كبى بدنده هم اخلاط اربعه واردركه بلغم فصل ربيع كبى رطب وباردر وصفرا فصل صيف كبى حار ويابسدر ودم فصل خريف كبى حارورطبدر وسودا فصل شتا كبى يابس وباردر وبرمشابهتى دخى بودركه فصل ربيعه موافق سن صباوتدر وفصل صيفه مماثل سن شبابدر وفصل خريفه مطابق سن كهولتدر وفصل شتايه مشابه سن شيخوختدر * وبرمشابهتى دخى بودركه برسنه ده اون ايكى شهر اولديغى كبى بدنده هم اون ايكى منافذ مرقومه واردر وبرهفته ده يدى كون اولديغى كبى بدنده هم يدى عضو مزبور واردر وبرسنه ده اوچيوز التمش التى كون اولديغى كبى بدنده هم اول عدد عروق دم واردر وامابدنك شهرستانه مشابهتى بودركه برشهره برپادشاه اولور بعده وزيرى بعده شحنه سى وبعده جزيه دارى اولور وپادشاهك باركاهى ومملكتى واسبى ورعاياسى وخزينه دارى وپاسبانلرى والچيلرى وشاطرلرى وجاسوس وحكيمى اولور وشهر ايچنده اهل صنايع اولور مثلا معمار وبناونجار وطحان وخباز وطبيب وقصاب وزركر وكناس اولديغى كبى بدن انسانده هم بوجمله نك امثالى واردركه روح انسانى پادشاه عالمدر وعقل نظرى وزير اعظمدر وقوت غضبيه شحنهٔ شهرياردر وقوت شهوانيه اكا جزيه داردر وبو پادشاهك تختكاهى يوركده سويدادر ومملكتى بو جسم هويدادر واسبى نفس حيوانيه در ورعاياسى اعضاء بدنيه در وخزينه دارى قوت ماسكه در وپاسبانلرى دوديده در والچيلرى اذنين در وشاطرلرى يدين در وجاسوسى قوت شامه در وحكيمى قوت ذائقه در وبدنده هم اهل صنايع واردركه معمار عقل عمليدر وبناطبيعتدر ونجار قوت جاذبه در وطحان اسناندر وخباز قوت هاضمه در وطبيب قوت مميزه در وقصاب قوت مصوره در وزركر قوت منميه در كه بدن شهرينه نشو نما ويروب غنى ايدر وكناس قوت دافعه در كه بدن شهرندن قاذورات وفضلاتى دفع واخراج ايدر وشهرستانك سائر اهل صنايعى مثالى بدنك قواى سائره سيدر پس بو بياندن عيان اولان بودركه روح انسان سلطان شهرستان وجود وارض بدنده خليفهٔ حى ودود حضرتلرى اولمشدر (نظم) سيد عالمدر آدم غيريدن سودايى كس * زاهدك وهمى ايراقدن كرچه سوق ايلر فرس * دلده دلدارك مثالى محمل ايچره ياردر * بومعيتدن خبرين اولمز فغان ايلر جرس ﴿نوع خامس﴾ انسانك قلبنده بولنان اخلاق ذميمه نك صور حيواناته مشابهتن وواقعات ورؤيالرك تعبيراتن حروف هجاايله بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل اهل عرفان ديمشلردركه عالمده خلق اولنان انواع حيواناتك اشكال وصورتلرينك اشباه وامثالى نفس انسانده هم واردركه اخلاق ذميمهٔ بهيمه سيدر مثلا صورت كرپلانه مشابهدر وصورت تسلط اسده مماثلدر وصورت

TBMM KUTUPHANESI

حسدذئبه مشاكلدر نتكيم حضرت يعقوب عليه‌السلام كندى اولادينك حضرت يوسف عليه‌السلامه اولان حسدلرندن افتراق وقعه‌سندن مقدمجه واقعه‌سنده يدى ذئب صورتنده يوسف عليه السلامك اوزرينه حمله‌يه هجوم ايدر كورمشدى انكچون اولادى اكا (ارسله معنا) ديدكده انلره (اخاف ان يأكله الذئب) ديمسيله تعلل بيورمشدى پس كوكلده صورت غضب كلبدر وصورت حيله ثعلبدر وصورت غفلت ارنبدر وصورت شهوت فرجيه خردرودبريه‌خوكدر وصورت شهوت بطنيه غنمدر وصورت شهوت كثرت اكل بقردر وصورت طمع نمله‌در وصورت بخل فاره‌در وصورت كين جمل ابيضدر وصورت وجد جمل احمردر وصورت عداوت حيه‌وصورت ايذا اعقربدر وصورت وسوسه زنبور اصفردر وصورت اخلاق سائره اشكال حيوانات سائره‌يه مشابهدر حتى اخلاق ذميمه‌دن برينه غالب اولان كوكل واقعه‌ده كندويى اول صورتنده اولان حيوانه دخى غالب كورر مثلا غالب شهوت فرجيه اولان كمسه واقعه‌سنده بيله راكب حمار اولور واكر مغلوب ايسه كندويى زيرخرده بولور واخلاق سائره دخى بوقياس ايله معلوم اولورچونكه انسان برزخ جامع ومظهر كلدر پس جميع صور حيوانات واشكال كائنات آنك ظاهر وباطنده صورت بولوب تشكل قيلمشدر واقتضاسنجه ظهوره كلمشدر وتهذيب اخلاق ايدن كوكل آينه مثال صافى اولوب جمله‌يى كندنده بولمشدر صافى اولين كوكل حالت نومده رؤيا ايله امور ماضيه و آتيه‌دن خبر آلمشدر يامثال ايله ويانعبير ايله بيلمشدر وغامض اولان رؤيا بومنظومه ايله واضح اولمشدر (نظم)

چون بخار غدا دماغه كلور	اول حواس برونه حائل اولور	روح حيوانى اول زمان نه‌ايدر
ظاهر جسمى قوردونه كيدر	پس حواس برون معطل اولور	حالت نومى جسم آنكله بولور
چون دماغك حواسى قلبه اينر	قلب اودم اندرون روحه دونر	قلبه الهام اولور اشارتلر
اصلدن قلب اولور بشارتلر	بى‌وسائط بولورسه نافعه‌در	عينى واقع اولوركه واقعه‌در
قلب آكر واسطه ايله اولسه خبير	كورديكى دوشدر اولنور تعبير	پس كلور قلبه كورديكى رؤيا
يااشارت ويابشارت اكا	عربى اسمى اولى آلنور	نه‌ايسه اول حروف ايله بيلنور
الف اولولغه اشارت اولور	رفعت قدرينه بشارت اولور	باايسه جسم وجانه راحتدر
تاايسه اول حصول حاجتدر	ثاايسه دشمن اوزره نصرتدر	جيم ايسه فرصت وغنيمتدر
حا ايسه عزت وسعادتدر	خاايسه هر مراده وصلتدر	دال ايسه زحمت ومشقتدر
ذال ايسه مال وملك دولتدر	رادخى دولته دلالت ايدر	زامتين اعتقاده قلبى يدر
سين امين اولغه علامتدر	شين ايسه فعلنه ندامتدر	صاد كام آلمغه بشارتدر
ضاد مال بولغه اشارتدر	طا ايسه دشمنى هلاك اوله‌جق	ظاايسه قلبى حزين ايله طوله‌جق
عين ايسه دلده بوله تشويشى	غين ايسه ظلم نفس اولور ايشى	فاايسه رتبه‌سى اولور عالى
قاف ايسه بوله دولت ومالى	كاف ايسه غائبى كلور خرم	لام ايسه اول امين اولور خوش دم
ميم اولورسه مرادنى اله‌جق	نون ايسه خاطرى ملول اوله‌جق	واوايسه ايشلرى اولور آسان
ها ايسه حزن ايله اولور كريان	ياايسه طاعته موفق اولور	هب بو تعبيرلر محقق اولور

﴿نوع سادس﴾ آفاق وانفس برى برينه تطبيق اولنديغن وشكل عالم انسان هيئت عالم كبيرك عكسى قيلنديغن ودوعالم دل عالمده تماما بولنديغن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل عرفان ديمشلردركه هرجهتدن آفاقه‌هروجهله انفس موافق ومطابق بولنمشدر زيراكه جمله عالمك بعض اجزاسى ظاهر وبعضيسى باطن قيلنمشدر اما ظاهرى افلاك تسعه وعناصر اربعه ومواليد ثلاثه‌در واما باطنى عقول عشره ونفوس تسعه مرقومه‌در وانسانك دخى ظاهرى وباطنى واردركه ظاهرى جميع اعضاى بدنذر وباطنى حواس عشره مزبوره‌در كه جميع اشيايى ادراك ايدندر پس وجود انسان كتاب جهاندن برمجموعه قيلنمشدركه جمله عالمده هرنه بولنمش سه برآدمده هم بولنمشدر وبوصورت انسان بركوچك عالمدركه بيوك عالمده بولنان افلاك وعناصرك امثالى انده هم بولنمشدر نتكيم كرات ايله بيان اولنمشدر لكن بوكوچك عالم بيوك عالمك هيئتى

عكسنجه بيلنمشدر زيراكه عالم كبيرك قشر ظاهرى محيط مجددى بولنان فلك اطلسدر كه لسان اهل شرع ايله عرش اعظمدر وانك باطننده فلك بروجدر كه اول كرسيدن عبارتدر وانك درونننده فلك زحلدر وانك داخلنده فلك مشتريدر وانك ايچنده فلك مريخدر وانك تحتنده فلك شمسدر وانك زيرنده فلك زهره در وانك التنده فلك عطارددر واندن ايچرى فلك قمردر وانك باطننده كرهٔ ناردر وانك داخلنده كرهٔ هوادر وانك درونننده كرهٔ مادر وانك ايچنده عالمك باطنى اولان كرهٔ خاكدر كه عالم كبيرك هيئت وشكلى بويله در اما عالم انسانك هيئت وشكلى انك عكسيدر زيراكه بونك قشر محيطى خاكدر كه بوجلد بدندر وانك باطننده آبدر كه دمدر وانك داخلنده هوادر كه بخار جانيدر وانك درونننده نار در كه يورگده روح حيوانيدر وانك ايچنده سموات سبعه در كه قلبك اطوار سبعه سيدر ودرون دلده روح انساندر كه انك ظاهرى كرسى وباطنى عرش رحماندر زيراكه قلب اهل عرفان بيت حضرت رحماندر نتكيم حق تعالى (ماوسعنى ارضى ولاسمائى ووسعنى قلب عبدى المؤمن الهين اللين الورع) بيورمشدر وبوروح انسان عالم اكبر اولديغن طيورمشدر پس بوحضرت انسان معناده عالم اكبردر كرچه صورتده عالم اصغردر وروح ايله بابای عالمدر كرچه بدنيله مولود آدمدر وحضور ايله جمله دن مقدمدر كرچه ظهور ايله جمله دن مؤخردر مثلا عالم كبيراجزاسيله برشجردر كه عالم انسان اندن وجوده كلمش ثمردر پس عالمك علت غائيه سى بونوع بشردر نتكيم اصل شجره نوات ثمره در كذلك اصل جهان بوروح انساندر ونتكيم نتيجهٔ شجره ظاهر ثمره در كذلك نتيجهٔ عالم بدن آدمدر ونتكيم هر ثمره نك نواتنده كندى شجره سى اجمالا موجوددر كذلك بوروح انسانده جميع كائنات اجمال اوزره موجود ومشهوددر نتكيم وجود ثمره نهايت كمال اغصاندر كذلك وجود انسان نهايت امتزاج اركاندر ونتكيم اجزاء ثمره جميع اجزاء شجره دن عبور ايدوب رأسنده ظهور ايتمشدر كذلك اجزاء الهى وجود انسان جميع اجزاء جهانك اعاليسندن مرور واسافلندن عبور ايدوب هر جزؤندن برمنفعت وبرمضرت وبرخاصيت آلوب جمله يى جامع ظهور ايتمشدر وفيض قبولنه مستعد اولوب بومرتبه ايله مخلوقات سائره بينندە تفرد قيلوب بونجه تكريم وتفصيل واحسن تقويم ايله بورفعته يتمشدر (بيت) چار عنصردن مركب نفس واحددر جهان * سن كرك آدم خيال ايله كرك عالم خيال (بيت) ايكى كورمك شاشيلقدر غيرى بيلمك عين جهل * عالمى هم آدمى بركندى نفسن بولدى اهل * چونكه اصل ومبدأ جهان بوروح انسان بولنمشدر پس معاد ومرجع جهان يىنه بوروح روان قيلنمشدر زيراكه بوروح انسانى فيض عشق الهى بيلنمشدر حال بوكيم عشق الهى عقل كل وروح اضافيدر وعقل كل ايسه جملهٔ اجزاء جهانى محيط ووافيدر وهر آنده جميع اموری مدبر وكافيدر امدى نفسى بويله مشاهده ايدن عارف مولاسنى بيلمشدر وجهانه جان اولوب حيات ابديه بولمشدر وعالم كبيرى كوكلنده كوروب عالم اكبر اولمشدر نتكيم برعارف بالله بومعنايى اداقيلمشدر (نظم) دواؤك فيك وماتشعر * وداؤك منك وماتبصر * وتزعم انك جرم صغير * وفيك انطوى العالم الاكبر ﴿نوع سابع﴾ انسانك باطن وظاهرى جهانك باطن وظاهرينه مطابق اولديغن حكيمانه بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل حكمت دعمشلدر كه انسانه ابتدا كندى نفسنى بيلمك لازمدر كه باطن وظاهرى نه حقيقت وخلقتده ونه خاصياته ملازمدر تاكيم بوصنعتدن صانعن بيلوب انك اسما وافعالنى تجلى وتسليلرين باطن وظاهر عالمده بوله ونفسندن ربسنه كوكل بولندن رجوع ايله روان اوله واكا حقايق اشيا ودقايق معناعيان اوله وحضور انس ايله ابدا قاله زيراكه انسان صورتده بركوچك عالمدر كه اندن خارج بولنان بيوك عالمدر چونكه بيوك عالمده هرنه وارايسه انك مثالى بوكوچوك عالمده هم بولنمشدر پس نتكيم عالم كبيرك بخار اربعه سى بيلنمشدر كذلك عالم انسانك دخى بخار اربعه سى بولنوب اكا تطبيق اولنمشدر اما عالم كبيرك بخار اربعه سى حب كنج پنهان وجوهر اول عالم ملكوت وعالم ملكدر واما عالم انسانك بخار اربعه سى صلب پدرده منى ورحم مادرده نطفه وروح باطن وبدن ظاهردر چونكه حق تعالى محبت ازليه سيله * كنت كنزا مخفيا فاحببت ان اعرف بيورمشدر * اعنى محبت مايهٔ خلقت عالم اولديغنى طيورمشدر واول محبت الهيه عالم كبيرك اولكى بحرى اولمشدر واول دريا حركت قيلمشدر انك فيضندن جوهر اول وجوده كلمشدر واول عالم كبيرك ايكنجى بحرى اولمشدر واول جوهرك باطنى وظاهرى واردر كه باطنندن افلاك وعناصرك حياتى حاصل اولمشدر واول عالم ملكوتدر كه عالم كبيرك اوچنجى بحرى اولمشدر واول جوهرك ظاهرندن افلاك

وعناصر

TBMM KUTUPHANESI

وعناصر اولان اجسام بسيطه وجوده كلمشدر واول عالم ملكدركه عالم كبيرك دردنجي بحري اولمشدر وانك بحار اربعه‌سي بونكله نهايت بولمشدر اما افلاك سبعهٔ سياره‌يه آباء علويه وعناصر وطبايع اربعه‌يه امهات سفليه‌دينلمشدر وبو آباء وامهات ابدا حركت قيلمقده‌در وبونلردن موالید ثلاثه وجوده كلمكده‌در نتكيم حق تعالى (ن والقلم ومايسطرون) بيورمشدر اعنى نون محبت كنز مخفى وقلم جوهر اول ومايسطرون منفردات عالم ملك ومجردات عالم ملكوت اولديغن طيورمشدر ومفردات ايله مجردات آنا فآنا كتابته‌در واول كتابتدن بو اجسام مركبه وجوده كلمكده‌دركه بونلر كلمات كتاب امثالى حكمتله نظام بولمشدر وبو كلمات الهيه بى‌نهايه اولديغن حق تعالى بزه لطفيله طيورمشدر نتكيم قرآنده (مانفدت كلمات ربى) بيورمشدر (نظم)

آيا نيچه بر دور ايده بوچار عناصر	كيم اكا نه اول اوله معلوم ونه آخر
كاه ايليه‌لر عالم تفريده‌ده سيران	كاهى اوله‌لر عالم تركيبده سائر
تفريده‌ده چار اوله وناچار اوله دورى	تركيبه كلنجه‌سه موالید اوله ظاهر
بوجمله مظاهرده اوله معتبر انسان	انسانك اوله جمله طفيليسى مظاهر

اما عالم انسانك مايهٔ خلقتى صلب پدرده. اولان منيدركه اول انك اولكى بحرى بولنمشدر وانك جوهر اولى رحم مادرده بولنان نطفه‌دركه اول انك ايكنجى بحرى بلنمشدر ونطفه‌نك باطن وظاهرى واردركه عالم ملكوت وملكه تطبيق اولنمشدر اما باطن نطفه‌دن جنينك حواس وقواسى حاصل اولمشدركه انك اوچنجى بحرى قيلنمشدر واما ظاهر ندن مولودك اجزا واعضاسى وجوده كلمشدركه انك دردنجى بحرى اعتبار اولنمشدر وعالم انسانك دخى بحار اربعه‌سى بونكله نهايت بولمشدر زيراكه منى صلب پدرده پنهان ايكن محض محبت ايدى اندن بر حركتله ظهوره كلوب رحم مادرده جوهر اول اولمشدركه ظاهر وباطنى جسم وجان مولود اولوب عالم انسان وجوده كلمشدر وعالم كبير بوعالم انسانه خادم وطفيل اولمشدر (نظم)

ندر حكايت ليلى كه طولدى عرصهٔ خاك	نه ايدى حالت مجنون مست دامن چاك
شراب عشق ايدى نوش ايتدى حسن ليلدن	زهى شراب مصفى زهى پيالهٔ پاك
جمال وعشق خدادن بولور بوموجودات	الهى انت الهى ولا اله سواك
جهان مظاهر صنع صفات مولادر	بو سير ذوقن ايدر جان عارف چالاك
وليك مظهر انسانكه خاص مظهر اودر	قياس اولنمز اكا غير مظهر ايت حاشاك
فلك ملكده يوغ انسان مثالى بر جوهر	هزار بار آرادم آنى بولمشم دراك
كمال علت غائيه نوع انساندر	دليل حق ايدرسن طلب اوقى لولاك

﴿نوع ثامن﴾ عالم انسانك عالم آخرته وجوه‌ايله مشابهت ومشاركتن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل عرفان ديمشلردركه رموز انبيا عليهم السلامك بر مناسبتى يعنى عالم انسانك عالم بقايه بر مشابهتى بودركه مبدأ دخول عالم بقا اولان موته مثال عالم انساندر هضم اول غدادر وفناى بدنه مثال هضم ثانيدر وايكنجى نشوه‌يه مثال هضم ثالثدركه دم خالص وجود بولور وحشر اجساده مثال هضم رابعدركه منى حاصل اولور ومحشره مثال صلب پدردركه منى انده جمع اولور وحساب وكتاب وميزانه مثال جوهر نطفه‌ده حاصل اولان تأثيرات اوضاع فلكدر وصراطه مثال طريق مثانهٔ پدردر وجحيمه مثال درون بضعدر وكوثره مثال نطفهٔ مادردر وجنته مثال رحمدركه آنده انواع نعمت اولان حواس وقوا ايله حيات جان بولور ولقاى مولايه مثال اندن متولد اولمقدركه حسن وجمال انسانى كوروب ديدار يارە حيران اولور * وبرمشابهتى هم بودركه موته مثال نومدر وشيطانه مثال واهمه‌در وبرزخه مثال رؤيادر وملكوته مثال واقعه‌در ولحده مثال درون سينه‌در ومنكرينه مثال تدبير واختياردر وظلمت قبره مثال حقدن غفلتدر وعذاب قبره مثال نفسى جهالتدر ونور قبره مثال حضور دلدر ونعمت قبره مثال معرفت نفسدر واسرافيله مثال عشق الهيدر وصوره مثال خلق انساندر ومحشره مثال حس مشتركدر ودفتر اعماله مثال قوت حافظه‌در وميزانه مثال عقل نظريدر وصراطه مثال قوت متفكره‌در وجهنمه مثال

TBMM KUTUPHANESI

سجين طبيعتدر وزبانيلره مثال اخلاق ذميمه‌در وعذاب اليمه مثال شرك وهوادر وشغل ماسوادر واعتراض وشكوادر زيرا كه هب ايدوب ايلين بر مولادر وحوض كوثره مثال شراب محبتدر وجنت اعلايه مثال قلب عارفدر وحور وغلمانه مثال اخلاق حميده‌در وانهار اربعه‌يه مثال آب علم وشير حلم وعسل رضا وخمر عشقدر ونعيم خلده مثال كثرتده وحدت بولمقدركه خلوت‌در انجمن‌در (بيت) نعيم خلد خلا است بركسى صائب * كه دست ولب‌به نعيم جهان نيالايد * ولقاى مولايه مثال فقر حقيقى بولوب فانى اولمقدر وسدره‌يه مثال رأس ووجه انساندر وشجرهٔ طوبايه مثال شعر رأس نسواندر وطوباى زيبايه مثال دخى اعضاى بدن موزوندر زيراكه يدين ورجلين واصابعى اغصان طوبى كبى سرنكوندر ولوح محفوظه مثال قوت حافظه‌در وقلم اعلايه مثال قوت خياللدر وكرسئ وسيعه مثال جميع دماغدر وآنده اولان ويرده وكوكده بولنان ملائكه‌يه مثال حواس وقواى بدندر وعرش عظيمه مثال سر انسان كاملدر واول حقه واصلدر (بيت) تخت دل معمور شد پاك ازهوا * بروى الرحمن على العرش استوى * وحق تعالى‌نك مثالى اولمزكه روح انسانى مثالى اوله نتكيم قرآنده (ليس كمثله شئ) بيورمشدر ولله المثل الاعلى بى طيورمشدر (نظم)

اى كوكل سنده‌در اول قاف قناعت سنده	سنده‌در عقل وادب نطق بلاغت سنده
سنده‌در عشق ايله جان حسن وملاحت سنده	سنده‌در بخت علا نجم سعادت سنده
سنده‌در علم لدن رمز بشارت سنده	سنده‌در سر خدا بار امانت سنده
سنده‌در كنج نهان عين كرامت سنده	سنده‌در كان كرم ذات هدايت سنده
سنده‌در خمر ازل سكر وفراغت سنده	وار ايكن طانى اوزون بونجه فراست سنده
سنده‌در نور خدا لطف وعنايت سنده	حاصلى سنده‌در اول غايت غايت سنده
سنده‌در دورلى هنر دورلى مهارت سنده	سنده‌در ضبط ايله ربط امره اطاعت سنده
سنده‌در خلق جهان جمله عمارت سنده	سنده‌در بحر ايله بر جمله ولايت سنده
بوجهان وارانى خوش بولدى نهايت سنده	وارلغك عشقه دكشن ايله فراغت سنده
سنده‌در دوزخ سوزان دخى جنت سنده	سنده‌در ايكى جهان ملكى تمامت سنده
غافل اوله كوزك آچ عالم كبرى سنسن	سدره ولوح وقلم عرش معلى سنسن

﴿ فصل ثانى ﴾ انسان كندى وجودندن خالقك وجودنى وكندى صفاتندن صانعنك صفاتنى وكندى بدنى عالمنده بولنان تصرفلرندن رب العالمين حضرتلرينك بيوك عالمده اولان تصرفاتنى وكندى نفسنى تنزيهندن حق تعالى‌نك تنزيه ذاتنى فهم وادراكك تمثيل وتشبيهاتنى وانسان كاملك علاماتنى التى نوع ايله بيان وعيان ايدر ﴿ نوع اول ﴾ انسان كندى وجودندن خالقنك وجودنى ادراكك طريقى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل عرفان دعشلردركه انسان كندى وجودنه دقت نظرله خالقنك وجودنى بيلوب عارف بالله اولور زيراكه بر كمسه تفكر قيلسه‌كه بو وجودندن خبر واثر يوغ ايكن حالا كندى وجودينى كوروب بيلسه وكندى خلقتنه دقتله ناظر اولسه تيقن ايدركه بوندن مقدم ايكى قطره ماء منى ايدى نه لحمى وار ايدى ونه شحمى نه عظمى وار ايدى ونه عرقى نه قانى وار ايدى ونه جانى نه عقلى وار ايدى ونه اذعانى انجق صنع الهى برله صكره‌دن عجايب ظاهره وغرايب باطنه وجوده كلوب نيچه اعضاء هنر واخلاق دايسند ايله مزين وبهره مند اولمشدر چونكه انسان بو مذكوراتى ادراك ايدر محقق بيلوركه بر خالقى واردركه جميع ذرات جهانه متصرف وجمله‌ده مؤثر وفاعلدر وجميع اشيانك ظاهر وباطنن بيلمكده محيط وشاملدر وهر جسمك هر عضونده وهر جزؤنده وهر دمده قدرتى وحكمتى ورحمتى ساريى وجارى وكاملدر وانسان هر نه قدر كندى بدنى خلقتنك تكميلنه واعضاسى منافعنك تفصيلنه دقتله نظر ايدرسه خالقنك معرفتى وصانعنه محبتى اول قدر ازدياد بولور وبيلوركه وجودانسانده موجودومعهود ومعدوداولان اعضا وحواس وقوتلر وعلوم وفنون وصنعتلر بالجمله حضرت صانع حكيمك ورؤف رحيمك بونوع انسانه محض لطفندن وعين عنايتندندر وعموم رأفتندن

وكمال

TBMM KUTUPHANESI

وكمال رحمتندندر نتكيم كلام قديمنده (ان الله بالناس لرؤف رحيم) بيورمشدر * وحضرت حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم ان الله ارأف بعبده واشفق عليه من الوالدة البرة بولدها الرضيع بيوروب حق تعالينك رب العالمين وارحم الراحمين اولديغن طيورمشدر پس وجه معهود اوزره معرفت وجود معرفت حي ودود حضرتلرينه مفتاح ومرآت اولمغه قابلدر * اللهم ارزقنا معرفة وجود نا من عين جودك بشهود قربك ياودود

وجود جود الهى حيا بخش كريم * نفس عطيهٔ رحمت كلام فضل قديم
بدن بناى خدا روح نفخهٔ تكريم * قوى وديعهٔ قدرت حواس صنع حكيم
بوكار خانه ده بيلسم نيم نم نم وار
بوكار خانه ده بريشقه كار وبارم يوق * نه وارسه جمله آنكدر براوزكه وارم يوق
جهانه كله ده كتمكده اختيارم يوق * نم نيم ديه جك الده برمدارم يوق
بوكار خانه ده بيلسم نيم نم نم وار
عدمدن ايتدى بنى قدرتى برآورده * غدامى ايلدى آماده رحم مادرده
نوال ظاهر وباطنله ايتدى پرورده * نمله چكدى ظهور جمالنه پرده
بوكار خانه ده بيلسم نيم نم نم وار

﴿نوع ثانى﴾ صفات روح انسانك صفات حضرت رحمانه من وجه مشابهتندن وحدت ذات پاكنى ادراكك طريقن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل عرفان دينمشلردركه اعضاء بدن انسان اجزاى عالم اجسامه من وجه مشابه اولديغى كبى صفات روح انسان دخى صفات ثبوتيهٔ رحمانه واسماء حسناسنهٔ جزؤ مشابه بولنمشدر نتكيم حضرت رب العالمين حى وعليم وسميع وبصير ومتكلم وقادر ومريد ومتصرفدر كذلك روح انسان حيات وعلم وسمع وبصر وكلام وقدرت وارادت وتصرف صفاتيله متصفدر لكن روح انسان صفاتنده محتاج آلات اعضادر وصفات مولى ايسه آلات اشياسه محتاج اولمقدن مبرادر ونتكيم حق تعالى رحمن ورحيمدركه اسماء حسناسيله متصف رشيد وصبوردروكذلك روح انسان اسماء حسنااله متصف اوله بيلورلكن آلات اعضايه محتاج اولور ونتكيم مراد الله اولمدقجه فلكلر حركت قيلمز وكواكب تأثيرايدوب عناصر ممتزج اولمز ومواليد مركبه وجود بولمزوبونجه حكمتلر ظهوره كلمزكذلك روح انسانك مرادى اولمدقجه لسان سويلمز وقولق دكلمزوكوزنظر ايتمزوال طوتمز واياق كتمزواعضا كمالنه تمز پس روح انسانك بدنده متصرف اولمسى حق تعالينك عالمده متصرف اولمسى مثاليدر ونتكيم بقاى عالم حق تعالى ايله قائمدر كذلك بدن انسان روح ايله قائمدر ونتكيم اجزاء عالمه نظرله افلاك وعناصر ومواليدك اشكال واحوال والوانندن كثرت بى نهايه كورينور حال بوكيم وحدانيت ذات پاكه اعتبار ايله جمله سى برحكيمك تحت قدرت وحكم تصرفنده مظاهر افعال وصفات اسمادر كذلك اجزاى جسمه نظر اولنسه عظام واعصاب وعروق وانلرك اشكال واحوال وافعالندن وافر كثرت كورينور حال بوكيم جمله سى برروح پاكك تحت حكمنده اعضا وحواس وقوادر پس بوصورتده معنى هويدادر اكر هدايت حق ايريشوب بومعنايه واقف اولورسك كثرت صفات ايچنده وحدت ذاتى بولورسن وحضرت ابراهيم عليه السلام كبى ملكوت سموات وارضى دلده بصيرتله كوررسن زيراكه معرفت نفس ومعرفت رب انجق عالم دلده حاصلدر ومعرفت نفسه ايرن معرفت حقه واصلدر نتكيم (من عرف نفسه فقد عرف ربه) رمزى بومعنايه شاملدر زيراكه روح انسان برمرآت مجلادركه انكله كوكل محل تجلادر اكرسن كدروت بدندن كجوب صفاى قلبى بولورسن نور عشق ايله طولوب عالم وحدته كلورسن وآشناى حق اولوب انكله قالورسن

(نظم)

وحدت عشقى طلب قيل ماومندن ايت فرار | برعدد دركيم مراتبدن اولورده صدهزار
بحر عشق ايچره قموار واحدريك رنك ليك | بولدى بوتنلر ظر وقدن بوكثرت اعتبار
ظرف ناخوشدن اولورتلخ آب شيرين روان | كر خوش اولمقدر مراد اول آشناى جويبار
قشردندر دانهٔ انكور ونارك كثرتى | عصر اولنسه جمله بردر شيرهٔ انكور ونار

TBMM KUTUPHANESI

اولمق استرسك كوكلرده سرور وكوزده نور	جسم خاكى قوى همان قيل عشق پاكى اختيار
آشناى عشق اولورسن دولث سرمدسنك	نقد آلورسن هر مرادك سنده قالمز انتظار
عشقله فانى اولورسن عارف آگاهسن	فارغ وآزاد اولورسن قالمز اصلا اعتذار
يارغارك سنده در هرنه ديلرسن سنسن اول	آچ الك طوت دامنك قيل كندوكى بوس وكنار
سن سكا كل سن سنى بيل كيمسن اى حقى نه سن	صايمه جسمك كيم كوكلدر غار يار ويار غار

﴿نوع ثالث﴾ انسان كندى بدنى مملكتنده بولنان تصرفاتندن حق تعالينك ملك عالمده اولان تصرفاتنى ادراك ايتمك طريقن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل عرفان ديمشلردركه حق تعالينك ملك عالمده اولان سلطنت وحكومتى وجميع اشيايه بولنان تأثيراتى وذرات عالمى تربيه ايله تصرفاتى انسان كندى بدننده اولان سلطنت وحكم وتصرف وحركات وافعالى قياسيله بيلمك ممكندركه حق تعالينك امر بنه ذرات جهان نه جهتدن امتثال ايدرلر زيراكه روحك بدنده نه كيفيتله متصرف اولديغن بلمينجه كه كندنده در خداى عالمك جميع جهانده نه كيفيتله متصرف اولديغن ادراك ايتمك نجه ممكن اولور (اعرف نفسك يا انسان لتعرفنى) بيوردينى بومضمون ايچوندر مثلاسن بركاغد اوزرينه (بسم الله) يازمق مراد ايلدكده ابتداروحك قلبكده انى يازمغه ميل واراداتى حاصل اولور بعده روح حيوانى واسطه سيله اول ميل وارادت دماغه واصل اولوب انده بولنان قوت حافظه ده صورت بسم الله ظاهر اولور بعده بر عصب ابيض ايله اول صورت حافظه دن رؤس اصابعه نازل اولور بعده اصابع ارادت قلب ايله واعانت حواس وواسطهٔ قلم وحبر ايله كاغد اوزرنده بسم الله يازار كذلك حق تعالينك ارادهٔ عليه سى برنسنه ظهورينه تعلق ايلسه ابتدا اول ارادتك اثرى عرشده حاصل اولور بعده عقل اول واسطه سيله اول ارادت كرسى يه واصل اولوب آنده اولان لوح محفوظده ظاهر اولور بعده عقل عاشر اولان روح القدس آنى افلاكدن عناصره انزال ايدر بعده حركت افلاك وشعاع كواكب واسطه سيله امهات طبايع اولان حرارت ورطوبت وبرودت ويبوستدن اول مراد اولنان نسنه وجوده كلوركه موالید ثلاثه دندر كائنات جوسماندر ويا انلره طارى اولان اشكال واحوال وافعال متواليه دندر ونتكيم كاغد محل كتابت اولوب اشكال حروفى حفظ ايتمشدر كذلك امهات طبايع قابل اشكال غيبيه اولوب ظهور ايدن اشكالى حفظ ايدر اولمشدر وحق تعالى ابداعرشه منسوب اولان معانى بى طريق مذكور ايله عالم اسفله انزال ايدوب انواع تركيب ايله اجسام ايلديكندن كائنات جوايله موالید ثلاثه بونجه اشكاله صورتپذير اولمشدر پس مثالمزده روح انسانك مرادى داعيه سنك كوكلده حصولى حق تعالينك ارادهٔ عليه سى اثرينك عرشده ظهورى مقامنده در وبدن انسانده روح حيوانى جهانده عقل اول مثابه سنده در وقوت حافظه لوح محفوظك برنده در وعصب ابيض عقل عاشر حكمنده در واصابع يدعناصر سفليه شكلنده در وحواس وقوى افلاك ونجوم امثاليدر وآلات كتابت امهات طبايع اشباهيدر وخطوط مكتوبه كائنات جوموالید ثلاثه نظائريدركه بومثاله بسم الله در چونكه انسانك قلبى جميع بدننده متصرف اولوب اعضاسى بالجمله قلبنه مغلوب ومطيع اولمشدر انكچون عوام انسانى كندى قلبنده ساكن بيلمشدر كذلك عرش عظيم ارادت ملك قديم ايله جمله عالمده متصرف اولوب جميع اجزاى عالم عرش اعظمه مغلوب ومطيع اولديغندن نجه لر مالك الملكى حاشا عرشده ساكن اولمش زعمنه ذاهب اولمشدر پس (ان الله خلق آدم على صورته ليعرفه) رمزى بوندن مفهوم اولورزيراكه سلطانى بنه سلطان بيلور وقدر سلطانى غير سلطان نه بيلور آكر حق تعالى سنى بوبدن مملكتنده پادشاه ايتمسه ايدى وامور سلطنتى سكا تفويض ايتمسيدى وسكا نمونهٔ عالم اولمق ايچون بونسخه يى بخش ايتمسه ايدى سن اول سلطان جهانى نجه عارف اوله بيلوردك پس اول قديم لايزاله يوزبيك حمد وثنا اولسون واول كريم بى زواله يوزبيك شكر وسپاس اولسونكه بوبدن مملكتنى سكا مسخر ايدوب سنى كندى عالمكده سلطان ايتمشدر وقلبكى عرش ودماغكى كرسى وخزانهٔ حافظه كى لوح محفوظ ايلمشدر ومجمع اعصاب وعروق ومعدن حواس وقوى بولنان دماغكى افلاك ونجوم ايلمشدر واعضاوجوارحكى عناصر وكيفيات ايدوب جمله يى سكا مطيع

TBMM KUTUPHANESI

ومنقاد ايلشدر وجميع مخلوقاتدن بنى أحسن واكمل واكرم وأفضل ايدوب جمله كائنات اوزرينه غالب وعالى ايلشدر ومسجود ملك ومخدوم فلك ايدوب انجق كندويه ساجد وعابد ايلشدر وسكا بو تقريب ايله كندى معرفتن آسان ايدوب انس محبتى انعام واحسان ايلشدر پس همان سن كندى قلبكدن وعملكتكدن وسلطنتكدن غفلت ايتمه سن تاكيم كندى خالقكدن وصانعكدن وربكدن غافل اولوب ايراغه كتمه سن اكر بوشهوده واصل اولورسن جميع آشيايى كوچك وفائق كوروب جمله أمورى بربرينه مناسب وموافق ولايق بولورسن ونار معارضه دن بعيد اولوب نعيم تسليم ورضاده مقيم وسعيد اولورسن زيرا كه جميع موجودات اوصانع حكيمك ايجاد وصنعتيدر ونقش يدقدرتيدر پس بونقوش جهانه بدسويليوب تعيب ايدن كمسه نقاشى بكنميوب غيبتن ايتمش اولور وآنك عقل قاصرى هرنسنه ده برنفع ظاهرى وهرشرده برخير حاضرى وهر ايشده بر حكمت قادرى ادراك ايتمديكندن چون وچراز هرن ايجوب كندويى اعتراض آتشنه آتمش اولور بوخسه هرنسنه يرنده مناسب وضع اولنوب وهرايش موافق وصاحبنه لايق بولنمشدر زيرا كه هرظلمده برعدل وهرشرده برخير بيلنمشدر نتكيم (الخير فيما وقع وليس فى الامكان أبدع مما كان) دينلمشدر وخبرده (مامن شر جزئى الا ويتضمن خيرا كليا) كلمشدر وقرآنده (ان الله بالناس لرؤف رحيم) بيورلمشدر (بيت) هرچيزكه هست آنچنان مى بايد * آن چيزكه آن چنان نمى بايد نيست (بيت) هرايشى حقدن بيلور خلقى اونوتمش حق شناس * اول كورركيم خيرده شر وعدله ظلم اولمش لباس (نظم) حقى حقدن غافل اوله حاضر اول * هرايشكده حكمتينه ناظر اول * جرؤشر ضمنده خيركلى بول * پس قضاسينه رضاده ماهر اول * نوع رابع انسان كندى نفسى تنزيهندن حق تعالى يى تنزيهنك ادراكى طريقن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل عرفان ديمشلردر كه انسان كندى نفسنك تنزيهى مثالندن حق تعالينك تنزيهن ادراك ايتمك ممكندر نتكيم روح انسانى كوكلدن بوركه ويوركدن جميع اعضايه متصرفدر حال بوكيم اوبرامر ربانيدركه انك حقيقتى خيال ووهمه كلمكدن منزهدر ومقدار كميتدن مقدسدر وقبول قسمتدن مبرادر واشكال والواندن معرادر حق تعالى هم خاطره كلان اوهامدن منزهدر وخياله اولان اشكالدن مقدسدر وزمان ومكاندن مبرادر لكن تصرفاتى زماندن عارى وتجلياتى مكاندن خالى دكلدر ونتكيم وجود انسانده بولنان وداد ومحبت وراحت ومحنت وطعم ولذت وغم وسرور وذوق وحضور وصفا وكدر وبصر وشم وصداوسائر حواس وقوى كبى صفات روحك وجودنى مقرردر لكن حقيقت وكيفيتلرى متصوردكلدر حق تعالينك دخى جميع صفات واسماء وافعالى عالمده ظهور ايدوب جميع أشيا مظاهر افعال وصفات واسما اولمشدر لكن كيفيت افعال وماهيت صفات وحقيقت اسماى خدا متصور ومفهوم بشر دكلدر ونتكيم ادراك بصر سماع صدادن حظ بولمز وادراك شم ذوق اطعمه دن لذت آلمز كذلك حواس ظاهره نك مدركات عقلده نصيبلرى اولمز وعقل دخى كوكل احوالنى بيلمز زيرا كه أمر الهى اولان روح انسانك تنزلى كوكلدركه انك حقيقتى بيلنمكدن بريدر وصفه كلمز. پس نتكيم روح انسان جمله بدنده متصرفدر وكيفيتى مفهوم بشر دكلدر حضرت رب العالمين دخى جمله عالمده جميع أشيايه متصرف در وهيئت وماهيتى متصوردكلدر ونتكيم روحك توجه وتعلقى جميع اعضايه ساريى وحكمى جمله بدنده جارى وبدن كليتيله انك خدمتكاريدر لكن بدن قابل قسمتدر وروح ايسه قسمتدن برى وعاريدر وحق تعالينك نورى دخى جميع اشيايه ملازمدر وجمله ذرات جهان انك قدرتيله قائمدر وهر نسنه انك ذكر وتسبيحيله هائمدر وهب مخلوقاتى اكا عابد وخادمدر وباجمله هرآنده اندن يكا مائل وحازمدر وانك لطف وكرمى جمله يه دائمدر لكن بنه برمكانه مضاف وبرنسنه يه قياس وبرجهته نسبت اولنمز تنزيهى لازمدر وباب تنزيه مولى فتح اولمز تاسر نفس انسانيه كشف اولمدقچه حال بوكيم اول سرك كشفنه اذن شرعى يوقدر انكچون روح انسانى بدندن تجريد وتنزيه ايدندن درون بدنده بدندن عدايدن چوقدر لكن حكماى موحدين ادلهٔ عقليه ايله روح انسانى غير بدن بولوب تنزيهنه ذاهب اولمشلردر يامن نصب رايات آيات قدرته * على كواهل هيا كل الممكنات * واودع اسرار آثار حكمته * فى قوابل شوا كل الكائنات * يانور النور ويا خفيا من فرط الظهور * انت نور كل شئ * وبك ظهور كل فئ * افض علينا انوار معرفتك وخلصنا عن ظلمات الهوى بشروق سنا محبتك ونجنا عن الانهماك فى مهاوى عالم الزور وارفعنا بحبل

TBMM KUTUPHANESI

شعاع القدس الى معارج النور

(نظم)

حق ديدى نورسموات وزمين ذاتنى وصف ايتدى رب العالمين
اهل حق جانده بولمشدر عيان نور حق عالمه يجون قرين
حق فبى يسمع وبى يبصر ديدى بولديغيجون نورنى بوماه وطين
اهل حال ايتمزدى وجدندن سماع اولمسه راز معيت مستبين
نور پاكى بولمسيدى آب وخاك اولمز ايدى صورت معنى مبين
نور لاشرقى ولاغربى بولان اهل دل مشكات نور اولمش يقين
وارلغك محوّ ايليوب بولسك فنا ظاهر اولور سر خير الوارثين
وحدتى كثرتده بولمش اهل حق آمنين وسالمين وغانمين
حقه تفويض ايله حق سن سنى فاعل مختارى بول نعم المعين

﴿نوع خامس﴾ تنزيه روح انسانى وفناى جسم وبقاى جانى واكا متعلق اولانى حكيمانه بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل حكمت ديمشلردركه نفس انسانيه بدندن مجرددرزيرا كه سن كندى ذاتكدن ابدا غافل اولمزسن نوم واعماحالاتنده بيله ذهول ايتمزسن واجزاء بدنكدن برجزؤ يوقدرالا كه آنى سن بعض وقتده اونودرسن حال بوكيم كل ادراك اولنمزالا كه جميع اجزاسيله ادراك اولنورپس اكرسن بوبدن ويااجزاسندن برجزؤ اولسه ايدك كندى ذاتكى نسيان ايله انى شعورك مستمر اولمزدى پس امدى سن بوبدندن واجزاسندن مجردسن حالبوكيم حرارت عزيزيه نك رطوبت بدنيه ده تصرفى سببيله بدنك ابدا تحلل وسيلان ايتمكده دروقتا كه قوت غاديه غداى مستحيلى اعضايه كتورر اكر غدادن حاصل اولان اجزاء جديده وارد اولدقده بدنكدن اجزاء عتيقه تحلل ايتمش اولسه ايدى بدنك بوندن چوق عظيم اولوردى چونكه اجزاء غذا بدل ما تحلل اولمشدر انكچون بدنك حدندن زياده عظيم اوليوب بوشكل اوزره قالمشدر واكرسن بوبدن ويااجزاسندن برجزء اولسه ايدك هرحيذه انانيتك متبدل اولوب سندن مدرك اولان جوهر بويله دائم قالمزدى پس سن بدنسز واجزاسز سنسن وسن نجه عين بدن عدا ولنور سنكه انك تحللندن خبرك اولمز حالبوكيم سن كندى ذاتكدن هرگز غافل دكلسن پس سن بواشيانك ماوراسيسن نتكيم حضرت واجب الوجود ابدا ممكناتك جمله سندن مجرد ومنزهدر كذلك عقول عشره ونفوس تسعهٔ فلكيه نه جسمدر ونه جسمانيه دروآنلر بوعالمه نه داخلدر ونه خارجدرونه متصلدر ونه منفصلدرزيراكه دخول وخروج واتصال وانفصال عوارض اجسامدندركه جسم اولميان آنلردن مجرددر پس نفس ناطقه برجوهردركه اكا اشارت حسيه واقع اولمق متصوردكلدر زيرا كه بونفس ناطقهٔ اول نفس كلدر كه عقل كلك ظاهر ندن حاصلدر وانك تكثنى نوريدر كه نفس اكا مثال فرع وظلدر وفيض واجب الوجود اندن بوكا واصلدر وبونك شاننددر كه كندى ذاتنى ادراك واشيايى كيل وتقدير ايدر وجسمى حفظ ايچون امورنى تدبير ايدر پس بوماهيهٔ قدسيه نك جسم اولمسى نجه توهم اولنوركه وارادتى اثناسنده طرفندن قريب اولوركه جسمى ترك ايدوب كندى عالمنه توجه ايده حتى دينلمشدر كه (النفس الناطقة قائمة لافى اين هى نور من انوار الله من الله مشرقها والى الله مغربها) ومع هذا مادامكه نفس انسان بوجسدله مستور ومؤلفدر اول بوشرع شريف ايله مأمور ومكلفدر واحكام اجسام ايله مجبور وملحقدر پس الواث بدنيه دن طاهر وانانيت دنيه دن طائر اولان نفوس زكيه اسرار الهيه اولديغندن آكاه اولوب عارف بالله اولور ومقعد صدق بولوب واصل دركاه اولوراما بوصورت نوعيه مزى تربيه ايدوب انوار حسن وآن ايله جميل ايدن ونفوسمزى ابدا نمزه افاضه ايدوب كمالات علميه وعمليه ايله تكميل ايدن عقل كلدركه مبدأ ومعادمز وواجب الوجوده واسطه مز اودر ولسان شرع ايله انك اسمى روح محمديدر واول بابای عالمك بزى تربيه وتكميلى واسطهٔ عقل فعال ايله دركه اول عقل عاشردر واهل شرع اره سنده روح القدس ايله نام ونشانى ظاهردر وبدنك بطلانيله نفس انسان باطل اولمز زيرا كه اول ذات محل دكلدر كه انك ضدى يامزاحمى اوله ومبدأ اولى عقل كل اولديغندن اول دنجى حى دائمدركه هرگز فنا بولمز حقى وجدان صحيح اولان كمسه بونى كندنده ادراك ايدركه اعضاى بدنى

TBMM KUTUPHANESI

برر برر منعدم اولهرق جميع اجزاسى منعدم اولسه كندى نفسى قطعا منعدم اولمزوقواى بدنيه‌سى منحط ومنتفى اولديغندن نفس ناطقه‌نك قوت نظريه‌سى اشرافى كماله ايروب زوال بولمززيرا كه نور مجردك حقيقتنه عدم كلمزپس نفس انسان أصلا عدمى قبول قيلمز انجق نقصان اوزره بولنان مراتب مختلفه‌سى أبدانه عدم كلوب برحالده قالمزوقتا كه بربدن خاص حادث اولوب مزاج خاصيله نفس كلك مراتب تنزلاتندن برمرتبه‌سيله منور اولمغه مستعد ولايق اولور اول دمده نفس كلك اول مراتبندن برمرتبه‌سى طريق استقلاللله اول بدنه تعلق ايدر وبونفس كل اولان نورك بومراتب تنزلاتى بولنان خصوصياتى كندويه نسبتله جسم بسيطه عارض اولان اشكال مختلفه‌نك واسطه‌سيله اول جسم بسيط ايچون فرض اولنان حصه‌لر منزله‌سنده‌در پس اول بدن مخصوص فاسد اولدقده نفس كلك اول خصوصيهٔ نقصانيه‌سى منعدم اولمز واكر اول هيئتلر باقى اولسه ايدى نفس كلك بوأنايتلرى قالمزدى وضياء شمس مثالى صرافت اصليه‌سنه عودت ايدوب انفس اولمزدى چونكه نفس ايله بدن بينده بولنان علاقه انجق علاقهٔ عرضيهٔ شوقيه‌در پس اول علاقه‌نك بطلانيله بوجوهر مجردك بطلانى لازم كلمزواما حواس وقوانك هربرينك لذتى انجق كندى كمالى حسبيله وال كمالى ادراكى قدر اولور وهربرى ألمى يه اول كمالك انتفاسى حسبيله واول انتفايى ادراكى قدر بولوب متألم اولور چونكه هرقوتك كمالى كندى لايقن بولمقدر ونقصانى لايقندن محروم اولمقدرپس نفس ناطقه‌نك كمالى قواى بدنيه‌دن تبرى قيلمقدر ومبدأ ومعادى معرفتيله منتقش اولمقدر وكندى حقيقتن بيلوب حق تعالى يى بولمقدر ونقصانى بومعارفدن خالى قالمقدر وذوق ولذتى نورمعرفتله طولمقدر وحزن والمى ظلمت جهل وغفلته طالمقدر لكن مادامكه نفس انسانيه بولنور جسمانيه ايله مشتغلدر اول بورزائل نفسانيه ايله متألم اولميوب فضائل روحانيه ايله متلذذ دكلدر زيرا كه اول طبيعت بدنله سكران وكندى كندندن ذاهلدر پس وقتا كه نفس ناطقه بدنندن مفارقتيله سكر بدن افاقت بولورا كرنفوس زكيه‌دن ايسه كمال علميه‌سى وجمال خلقيه‌سى حسبنجه انوار واجب الوجودى مشاهده ايدوب كوزلر كورمديكى وقولقلر ايشمديكى وقلبه خطور اتمديكى نعمتلرى ولذتلرى بولور وانوار مجرده ايله الفت قيلوب مبدأنه واصل اولوب هرمرادى حاصل اولور واول دولت ابديه ايله بعث وحشر اولوب واول سعادت سرمديه‌ده قالور ومبدأ ايله قالميوب اخيار ناسه نوعا تعلق ايدوب انلره خيروسداد اوزرينه معاونت ايدرسه بزدن يك اولان جن زمره‌سندن اولورواكر نفوس خبيثه‌دن ايسه بدندن حين مفارقتده ظلمت جهليه‌سى وخلق بهيميه‌سى حسبنجه هيئت رديه ايله عذاب اليمى بولور وبوعالم جسدن منقطع اولدقده عالم قدسه واصل اولميوب ظلمت برزخيه‌قالوب وآنده خوف وندامتله ويأس وغمله الى يوم القيامه متألم اولورواشرار ناسه نوعا تعلق ايدوب انلره شروفساد اوزرينه معاونت ايدرسه جمله‌دن شرلى اولان شياطين زمره‌سندن اولورو جمله نفوس ناطقه جواهر ملكوتيه ايكن بوقواى بدنيه ومشاغل دنيه انلرى كندى عالمندن آلمشدروبوعالم سفلى يه جذب ايدوب بوظلمتلره صالمشدر اكرنفس ناطقه اخلاق فاضلهٔ رحمانيه ايله متصف اولوب معارف مختصهٔ حقانيه ايله قوت بولورسه وتدريج ايله تقليل طعام وتقليل منام ايدوب تسلط قواى بدنيه‌دن خلاص بولوب غضب وشهوته غالب اولورسه اول زمان كندى عالمنى آرزوقيلوب مبدأ ومعادينه مقابل كلور ونوم ويقظه حالنده اكامتوجه اولوب اندن معارف خفيه آلوب امورماضيه وآتيه اولان مغيبات كونيه‌يى بيلورزيرا كه بونفس اول عقلك آينه‌سى اولوب نقوش معارفى آلوب اهل كشف اولوراويله اولوركه نفس ناطقه مبدأندن برأمرى آلوب قوت متخيله آنى كندى يه مناسب صورته مشابه قيلوب اول صورت بعينه اندن حس مشتركه كلور اندن معدن تخيله صور مختلفه منعكس اولور پس نفس ناطقه انده حسن ولطف وعظمتده صور عجيبه واشكال غريبه مشاهده ايدوب انلرله تكلم ايدر ياخود كسه‌يى كورميوب انجق كلمات منظومه واصواتى حسنه ايله نغمات موزونه استماع ايدر اكرامور مذكوره نوم اثناسنده ظهور ايدرسه رؤياى صادقه‌در واكر بين النوم واليقظه واقع اولورسه واقعه‌در واكرنفس اثناى نومده مبدأنه مقابل اولميوب بوحالاتى وسايطه كوررسه اضغاث احلامدركه تخيلات واوهامدروبى اشتباه انوار ملكوت واعانهٔ ملهوفين ايچون مانعسز نازلدر وشعاع قدس انفس مستعده ومتجرده اوزرينه منبسط وواصلدروفتح باب الله اسميله

قرع باب ایدنلره حاصلدر پس بولذات جهان روحانیه‌یی انکار ایدوب خیالات فاسده ظن ایدن بی بصیرت لذت جماعی انکار ایدن عنینه مشابه اولمش اولور وبهایمی ملائکه اوزرینه ترجیح ایدوب ایلری بولمش اولور ربنا آمنا بك وبصفات کمالك علی مایلیق بعظمة ذاتك واقررنا برسالاتك وعلمنا ان ملکوتك مراتب متفاوتة فی شهود انوارك لمعاد النفوس بعد تجردها عن الابدان وان لك عبادا متأهلین یتوسلون بالکمالات العلمیة والخلقیة الی مشاهدات الانوار معانهم قدیهجرون النور للظلمات البدنیة واللذات الطبیعیة المعتدلة الشرعیة لیتوسلوا بتلك الظلمات الی النور فیحصلون بحرکات المجانین قرة اعین العقلاء الکاملین یاقیوم ایدنا بالنور وثبتنا علی النور واحشرنا الی النور

﴿ رباعی ﴾

آنها که بر آسمان محبت ماهند ... بر تختهٔ شطرنج ملامت شاهند
وانانکه زسراین سخن آگاهند ... گمراه خلایقند ووجود بر راهند

(نظم)

قلبکده نفس ناطقه‌یی بیل لب لباب ... ویرانه‌ایچره کنج مثال ایتمش احتجاب
سرچشمهٔ وجودك اودر کندك آنی بیل ... زیرا بوبنلك اندن اولور لمعهٔ سراب
بحر حیات جمله‌در اول نفس ناطقه ... انسان حقیقتی اکا ایلر خوش انتساب
فعلی کمال حکمت وقولی صواب صرف ... حبی وفای دائم وحسنی حیات ناب
بوجسم وجان وعقل ودل وحس قشوریدر ... سن لبه‌وار میانده قشور اولمسون حجاب
معراج وصل ناطقه‌یی دلده قیل طلب ... یوخسه مثال دیو یقار جسمی هر شهاب
ای حق حقی بیلدی اوکیم بیلدی نفسنی ... قالمز اوجانده زحمت تقلید شیخ وشاب

﴿ نوع سادس ﴾ عالمك لب لبابی انسان کامل اولدیغن وکمال عبودیتله متصف اولوب مقام رضایی بولدیغن وبی مراد اولمغله هر مرادن آلدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل عرفان دیمشلردرکه کرات افلاك تسعه وعناصر ثلاثه طبقات قشور وظروف امثالی بونقطهٔ خاکی نواة ترکبی هر جهتدن محیط ومشتملدر وبو اون ایکی ردا لب عالم اولان ترابك اون ایکی قات لباسیدر وتراب ایسه قدر وقیمتله آنلرك اعلاسی واولاسیدر وتراب معدن ونباتك لباسیدر ونبات حیوانك لباسیدر وحیوان بدن انسانك لباسیدر بدن انسان قلبك لباسیدر وقلب انسان معرفت مولانك محلی ومحبتك اساسیدر پس لب لباب جهان عارف بالله اولان انسان کاملدر وبو کاملك عظمت شانی برکره تفکر ایله‌که اون بش قات خلعت کیوب تخت معرفت ولواء شریعت وتاج محبتله سلطان اعظم اولمشدر زیرا که جمیع کائناتی کندویه خدم وحشم بولمشدر وکندوسنده شریعت وطریقت وحقیقت کمال بولمشدر یعنی انك اقوالی کوزل وافعالی کوزل واخلاقی کوزل اولمشدر زیرا که اول کامل (الشریعة اقوالی والطریقة افعالی والحقیقة احوالی) حدیث شریفنه تبعیت قیلمشدر پس هر کیمده که بو اوچ علامت حاصلدر اول مؤمن وعارف وکاملدر واکر ایکیسی بولنورسه مؤمن وعارفدر واکر بری بولنورسه مؤمن وغافلدر واکر هیچ بری بولنمزسه جاهل وکاهلدر وجمله عالم شخص واحد فرض اولنمشدر وبو انسان کامل انك قلب منوری بولنمشدر (بیت) نه فلکراست میسر نه ملك راحاصل * آنچه درسر سوید ای بنی آدم هست * وبو انسان کامل بوعلو قدر وعظمت شان ایله وبونجه حسن اخلاق وعلم وعرفان ایله تحصیل مرام ایتمکه قادر اولمزوکندی مرادی اوزره برکار ایشلمك الندن کلمز انکیچون کندی مراداتن بالجمله ترك ایتمشدر وعالمده نامراد اولوب مراد حق ایله کتمشدر اکرچه بوکامل خلق وعرفان جهتدن کامل وماهردر لکن تحصیل مرامنده عاجز وقاصردر نتکیم انبیاء علیهم السلام واولیای کرام وملوك واغنیا نیجه بیك اشیا مراد ایتمشلردر وجوده کلمشدر ونیجه بیك امورك مراد ایتمش ایکن وجود بولوب امورلری حاصل اولمشدر پس بویاندن عیان اولان بودرکه جمیع انسان اکر داناوا کرنادان واکر رعیت واکر سلطاندر جمله‌سی تحصیل مرادنده عاجز وتدبیر امورنده حیراندرلر وبی مراد اولان راحت وشادان ومراد ایدن سرکردان در وچونکه بوکامل بوسره واقف وبوحقیقتی عارفدرکه هیچ برکسه کندی مرادنی تحصیله قادر اولمز وسعی ومشقتله اول قدر الهکیرمز پس ترك مراد وتدبیر ایدوب راه توکل وتفویضه کتمشدر

وتسلیم

TBMM KUTUPHANESI

وتسليم ورضاايله معتاد اولوب هرخوف وحزندن فارغ وآزاداولوب سعادت دارينه يتمشدر زيرا كه حق تعالى (وعسى ان تكرهوا شيئاوهو خيرلكم وعسى أن تحبوا شيئا وهوشرلكم والله يعلم وأنتم لاتعلمون) بيورمشدر بوعواقب أمورخير ياشر اولديغى معلوم بشر اولمديغن طيورمشدرچونكه بوكامل بوسرى دخى بيلمشدر وجميع أمورجهانى مراد مولايه موافق وحكم وحكمتنه مطابق بولمشدر پس تقدير عزيزحكيم ايله دلشاد اولوب احكامنه تسليم وراضى وافعالنه مطيع منقاد اولمشدر وجمعيت خاطر بولوب حاضر حق اولوب حضوره كلمشدرواصلا برتدبير وترجيح وعزم واختيارى قالميوب بالجمله كتمشدر وجميع طلب ورجاودعا وانتظارى ميانده رفع ايتمشدروترك مرادات ايله هرمراده يتمشدرونفسندن ميت اولوب حيات عشقى بولوب قلبندن ايچرى كتمشدر زيرا كه موتواقبل ان تموتوا امرنى جان ايله طوتمشدر

(بيت) كامل زنده صانمه اولمشدر روحنه جسمى مرقد اولمشدر

(نظم) حقيقت سرنى پيرمغاندر كاشف ودانا له فضل على أهل النهى علما وعرفانا
سوزى رمز واشارتدر صانورسن استشارتدر كر آكلرسن بشارتدر دكل تدريس مولانا
حديثى محض حكمتدر خوبى ايثار وشفقتدر ايشى چون خلقه خدمتدر فصار الكل اخوانا
اوكيم عشق اهلى اولمشدر كوكلده دوستى بولمشدر دم عشق ايله طولمشدر متى زرناه احيانا
چو بولمش وجدوخوش حالى اونوتمش قيل وبوش قالى مقدم بحث اودر تالى لقد كان الذى كانا
ايرشمش جذب ربانى قيلوب معراج روحانى سن اكله عين عشق آنى براه الناس انسانا
طرق سداولمش اى حقى همان كندكده بول عشقى فكنامنه اعيانا وفينا صار اكوانا

﴿فصل ثالث﴾ لازم المحافظه بولنان اعضاء مركبهٔ جانك ماهيات مواضع ومنافعن وبحث بدن انسانك حفظ وحراستى اركانن وبعض ادويه واغذيهٔ مفرده نك طبايع واحكامك وبعض اطعمه وفواكهن فوآئدوفضائلن ووجودانسانى تحصين وتحسين ايدن بعض البسه نك اشكال والوانن اوّن بر نوع ايله بيان ايدر ﴿نوع اول﴾ محافظه سى لازم اولان اعضاء مركبهٔ روحك ماهيات ومواضع ومنافعن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل طب ديمشلردر كه بدن انسانده بولنان اعضاء مركبهٔ جان بوذكر اولنانلردر كه دماغ وعينان واذنان لسانلر وريهٔ وقلب وحجاب وصدر ومعده وامعاء نهانلر وكبدومراره وطحال وكليتانلر ومثانه وانثيان وقضيب ونساده رحم وثدياندرو بونلرك جمله سى واجب المحافظه اولانلر * واما دماغ برجوهر رخو متخلخلدركه لونى أبيض بولنمشدرواول محّ شريانات وأورده دن وام الدماغ اولان غشادن ودرون قحفه ملاقى بولنان غشادن تركيب اولنمشدر ودماغك هيئتى برمثلثه مشابهدر كه انك قاعده سى مقدم رأس جانبنده وساقين ايله محاط اولان زاويه سى مؤخررأس ناحيه سنده قلنمشدر وحس وحركت بدن دماغ ايله تكميل اولنمشدركه حواس بدن اعصاب لينه وحركات اعضاء اعصاب صلبه واسطه سيله بولنمشدر وحكمتلرى بالاده بيلنمشدر واماعينان ايكيسندن هربريسى يديشر طبقه دن واجر رطوبتدن تركيب اولنمشدروبجموعى طبقاى عشره دمكله بيلنمشدر * اماطبقهٔ اولى ملتحمه دركه هوايه ملاقى اولان طبقه در * وطبقهٔ ثانيه قرنيه دركه ملتحمه دنصكره در واول بى لون حلق اولنمشدر كه تحتنده اولان طبقه نك لونيله متلوّن بولنمشدر * وطبقهٔ ثالثه عنبيه دركه ياسودا وياشهلادرو ياصفراويازر قادر وملتحمه نك تحتنده لونيله شبيه زهرادروطبقهٔ عنبيه دنصكره رطوبت بيضيه دركه بياض بيضه كبى صافيه در * ورابعه سى عنكبوتيه دركه بيت عنكبوته مشابهدر * وطبقهٔ عنكبوتيه دنصكره رطوبت جليديه دركه جدكبى شفافه وصافيه در * وبوندنصكره رطوبت زجاجيه دركه زجاج ذائبه مشابهدر * وطبقهٔ خامسه شبكيه دركه رطوبت زجاجيه دنصكره در * وطبقهٔ سادسه لمشيميه دركه اكامشابهدر وطبقهٔ سابعه صلبيه در كه جمله سندن اصلب وعظم عينه ملاقى بولنمشدر وبوطبقاتك منافعى طويل الذيل اولديغندن طى اولنمشدر * واما اذنان ايكيسندن هربريسى لحم محض وغضروفدن وعصب حساسدن تركيب اولنمشدر ومنفعتلرى صوتى قبول ايتمك بيلنمشدر * واما لسان لحم وعروق وشريانات ايله عصب حساسدن وغشاء مريه متصل اولان غشادن تركيب اولنمشدر ومنفعتى ذوق طعم طعام وتقليب

لقمه واداء كلام وابتلاعى اتمام بولنمشدر * واماريه ورد احمر لونده اولان لحمدن وكندى قصبه‌سنك غضاريدن ويوركدن نشئت ايدن شرايندن تركيب اولنمشدر وريه‌كه آق جكردر كندى ذاتنده حسى يوقدر لكن غشاسنك حس قليلى واردر وبونك منفعتى يوركده نشئت ايدن حرارت غريزيه‌دن ترويح بدن بيلنمشدر واماپورك صنوبر شكلنده برجسم مخروطدركه قاعده‌سى وسط صدرده ورأسى جانب يسارده وضع اولنمشدر * ولونى احمر رمانى بولنمشدر واول لحم ليف ايله غشاء صلبدن تركيب اولنمشدر واول منبع حرارت غريزيه بيلنمشدر وانك ايكى بطنى واردركه بطن ايمنى روح قليل ودم كثير ايله مملو اولمشدر وانك مجرالرى واردركه انلره يوركدن ريه‌سمتنه دم غذا كيدوب ريه‌دن يوركه هوايى فرح كلمشدر وانك بطن ايسرى دم قليل وروح كثير ايله طولمشدر واول منبت شرايين اولمشدر واما حجاب صدر لحم متسمكدن وعصب حساس ومتحركدن تركيب اولنمشدر وبونك منفعتى صدرك انبساط وانقباضى بولنمشدر * واما معده برجسم مستدير الهيئتدركه لحم وعصب وعروق وشرياناتدن تركيب اولنمشدر واول اجزاء ثلاثه‌يه قسمت قيلنمشدر برجزؤنه مرى وبرينه فم معده وبرينه قعر معده دينلمشدر * اما مرى غايت قمدن كلوب عظام قس مقطعنده نهايت بولمشدر * واما فم معده مقطع مرقومك عتدنده‌در كه لحمدن معرا قيلنمشدر * واما قعر معده ملحم خلق اولنمشدر وموضعى فوق السره بولنمشدر ومعده‌نك منفعتى هضم غذا بيلنمشدر * واما امعاء اجسام عصبانيهٔ مضاعفهٔ حساسه بولنمشدركه عصب وشحم وعروق وشرياناتدن تركيب اولنمشدر وبونلر عددله يديدركه بريله بواب وبرينه اثنى عشرى وبرينه صائم وبرينه دقاق وبرينه اعور وبرينه قولون وبرينه مستقيم دينلمشدر وبو مستقيم حلقهٔ مقعده متصل بولنمشدر وبونلرك منفعتلرى دفع ثقل غذا بيلنمشدر * واما كبد لحم وعروق وشرايين ايله كندوبى ستر ايدن غشادن تركيب اولنمشدر وبونك كندى ذاتنده حسى اولميوب غشاسنك حسى كثير بولنمشدر وبونك لونى دم جامده تشبيه اولنمشدر وكبدكه قره جكردر اول منبت عروق دم بولنمشدر وبونك موضعى جانب ايمنده موافق وظهرى اضلاع خلفه ملاصق وبطنى معده‌يه مطابق واعلاسى حجاب صدره لاحق واسفلى خاصره‌يه منتهى بولنمشدر وبونك منفعتى اعضايه تغذيه ايچون توليد دم بيلنمشدر واما مراره كبده ملاصق خلق اولنمشدركه اول ظرف مرارهٔ صفرا قيلنمشدر وبونك منفعتى مرارهٔ مذكوره‌يى كبددن جذب ايتمك بيلنمشدر * واما طحال برجسم متخلخلدركه لحم وشرياناتدن تركيب اولنمشدر لونى كبده مشابه بولنمشدر وكندى ذاتنده حسى اولميوب غشاسى حساس قيلنمشدر وبونك موضعى جانب ايسرده اضلاع خلف ايله معده‌نك ميانده تعيين اولنمشدر ومرارهٔ سوداية وعا بولنمشدر وبونك منفعتى اول مراره‌يى كبددن كندويه چكمك بيلنمشدر * واما كليتان ايكيسندن هر بريسى قليل الحمره اولان لحم شديد ايله شحم كثيردن وشرياناتدن تركيب اولنمشدر وكليه‌كه بوكركدر انك كندى نفسنده حسى اولميوب غشاسنك حسى چوق بولنمشدر وبونك موضعى اسفل ظهرده قيلنمشدر ومنفعتى حدبهٔ كبددن بولى جذب ايدوب مثانه‌يه اجرا ايتمك بيلنمشدر واما مثانه عروق ايله مضعف برجسم عصبانيدن وشرياناتدن تركيب اولنمشدر * وبونك موضعى مقعد ايله عانه ميانى بولنمشدر ومنفعتى جمع واخراج بول بيلنمشدر * واما انثيان ايكيسندن هر بريسى لحم ابيض دسمدن وعروق شرياناتكثيره‌دن تركيب اولنمشدر ومنفعتلرى طبخ وانضاج منى بولنمشدر * واما قضيب لحم قليلدن وعصب وعروق وشرايين كثيره‌دن تركيب اولنمشدر ومنفعتى بالاده حكمت اعضاده بيلنمشدر * واما رحم برجسم عصبانيدركه انائده خلق اولنمشدر وموضعى معاء مستقيم وسره ومثانه ميانده قيلنمشدر وانك عنق طويل اولوب فرجه وصول بولوب اصلنده انثيان وضع اولنمشدر ومنفعتى جذب نطفه وحفظ جنين بولنمشدر * واما ثديان زنان ايكيسندن هر بريسى لحم رخو ابيض دسمدن وعروق شرياناتكثيره‌دن تركيب اولنمشدر وموضعى ظاهر سينه‌ده مشاهده قيلنمشدر ومنفعتى طبخ دم وانضاج لبن بيلنمشدر پس بويله مصنع بنايى اصناف عمارات ايله تعمير وتحسين ودرون وبرون انواع كمالات ايله تزيين وتحسين ايتمك جمله‌دن اهم والزم بولنمشدر وبو صنعتلرى خبرتدن نجه بوزعبرت آلنمشدر (سبحان من هو الخالق البارئ المصور الحكيم الذى خلق الانسان فى احسن تقويم فتبارك الله احسن الخالقين) نوع ثانى صحت بدن انسانك حفظ وحراست اركانندن اولان امزاجه‌يى بيان ايدر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل طب دينلمشدركه علم طب علم بدندركه انك نظريسى وعمليسى

TBMM KUTUPHANESI

حد ذاتنده ایکی قدر فن اولی حفظ صحتدر وفن ثانیسی تدبیر علتدر حالبوکیم صحت بدن ربیوك نعمتدر واهل دین ودنیایه سرمایهٔ دولتدر وصحت وجودی حفظ وحراست قیلمق سعادتدر وقدر وقیمتن بیلوب قواعد وارکانیله عامل اولمق خوش غنیمتدر چونکه صحت وجودنی حفظ ایدن عاقل عافیت بولور وجسمنه علت عارض اولمیوب سلامت قالور وتدبیر وعلاجه احتیاجی قالمیوب راحت بولور وفراغ بالله معرفت مولایه نائل اولور پس بو معرفتنامه‌ده انجق حفظ صحتك قواعد وارکانن تحریر وبیان ایتمك لازم کلور تا کیم اول دولت وسعادتك قدر وقیمتن بیلوب فرصت الده ایکن آنی حفظ وحراست قیله سن وعمرك اولدقجه صحت وعافیتده قاله سن وخلو بالله معرفت مولایه مشغول اوله سن اگرچه قواعد حفظ صحتی عارف اولوب عمل ایدن کمسه عون حق ایله صحت وجوده مالك اوله بیلور لکن طبیب حاذق اولسه بیله شباب وقوتی ابقا ایده‌مز وهر شخص اجل اطول اولان یوزیکرمی سنه یاشنه کیده‌مز خصوصاً امر ضروری بولنان موت طبیعینك وقتی کلدکده آنی بر کمسه تأخیر ایده‌مز زیرا که تکون وبقای بدن اول رطوبتله ممکندر که آنی غذا ایدوب فضلاتی دفع ایدن حرارته مقارندر پس بو حرارت غریزیه اول ماده‌سی اولان رطوبت غریزیه‌یی تحلیل ایدرك اول رطوبت آز قالدقده بو حرارت دخی قلت بولوب هضم غذاهم ضعیف اولور وبدنك اول ایرادی نقصان بولورکه اکر اول ایراد اولمسیدی بو بدن مدت تکوننده بقا بولمزدی پس بدنه دخی یوما فیوما ضعف ونقصان کلور تا رطوبت غریزیه فنا بولدقده حرارت غریزیه دخی منطفی اولور وهر شخصك کندیه مخصوص اولان مزاج وقوتی حسبیله مدت عمری واجل مقدری بولنان موت طبیعیسی انجق بودر پس مقدور بشر اولان حفظ صحتك غایتی بودرکه ابتدا امزجه‌یی بیلوب اندن اسباب ضروریه‌یی تعدیل ایله بدنده بولنان رطوبت غریزیه‌یی عفونتدن حمایت وزیاده تحللدن صیانت ایدوب اجل منتهاسنه بالغ اولنجیه‌دك خارجدن برضرر اصابت ایتمزسه اسنان اربعه‌دن هرسنی کندی مقتضاسنجه حفظ وحراست ایدرك صحت وعافیتده صفای خاطرله عمرنی تمام ایدر

وامزجهٔ بدن علامت عشره ایله بیلنمشدر واسباب ضروریه‌سی التی عدد بولنمشدر * اما امزجهٔ بدنك علامات عشره سندن اولکیسی لمسدرکه مزاجی معتدل اولان بدنك لمسی حرارت وبرودتده معتدل بولنمشدر ومزاجی منحرف اولنك لمسی دخی مزاجنك انحرافی جهتنده حس اولنمشدر واما ایکنجیسی لحم وسمن وشحمدرکه بونلرك کثرتی بدنك رطوبتنه وقلتی یبوسته علامتدر وفقط لحمك کثرتی بدنك رطوبت وحرارتنه وانجق سمن وشحمك کثرتی بدنك رطوبت وبرودتنه علامتدر واما اوچنجیسی شعردرکه انك کثرت وجعودت وغلظت وسوادی بدنك حرارت ویبسی علامتیدر وقلت واسترسالی ودقت وبیاضی بدنك برودت ورطوبتی علامتیدر واما دردنجیسی لون بدندرکه آنك بیاضی برودتنه وغلبهٔ بلغمه علامتدر وحمرتی حرارتنه وغلبهٔ دمه علامتدر وایکیسنك ترکیبی اعتداله علامتدر وسمرت بدن حرارتنه علامتدر وصفرتی حرارتنه وغلبهٔ صفرایه علامتدر وسوادی افراط برودتنه وغلبهٔ سوداید علامتدر واما بشنجیسی هیئت اعضادرکه صلدرك وسعتی ونبضك عظمت حرکتی وعروقك ظهور وغلظتی ید ورجلك وعظامك عظمتی بدنك حرارتنه علامتدر واعضای مذکوره‌نك اضدادی بدنك برودتنه علامتدر واما التنجیسی کیفیت انفعالدرکه سرعت انفعال قنی کیفیتدن اولورسه بدن دخی اول کیفیتده اولدیغنه دلالت ایدر مثلا کیفیت برودتدن سرعتله متأثر اولق اول بدنك برودتنه دلالت ایدر واما یدنجیسی افعال طبیعیه‌درکه افعالنده کامل اولان طبیعت کندی اعتدالنه وناقص ویا باطل اولان برودتنه ومشوش بولنان حرارتنه علامتدر وسرعت طبیعت حرارتنه وبطؤی برودتنه علامتدر واماسکز نجیسی نوم ویقظه‌درکه نومك کثرتی بدنك برودتنه ورطوبتنه ویقظه‌نك کثرتی انك حرارت ویبوسته علامتدر وایکیسنك اعتدالی بدنك اعتدالنه علامتدر واماطقوزنجیسی فضله مندفعه‌درکه انك کسکین رایحه‌لیسی ومحکم صبغلیسی بدنك حرارتنه وانك ضدی بدنك برودتنه علامتدر واما اونجیسی انتقالات نفسانیه‌درکه انلرك قوت وسرعت وکثرتی بدنك حرارتنه وتبلدی اعنی بطؤ حسی بدنك برودتنه علامتدر ودوام وثباتی بدنك یبوسته وسرعت زوالی انك رطوبتنه علامتدر وغضب وشدت وجرأت وحدت وتکلمده سرعت وکثرت بدنك حرارتنه وکثرت وقار وحیا انك برودتنه وضعف قلب انك رطوبتنه وجبن وخوف انك یبوسته علامتدر وبو علامات عشرهٔ مذکوره‌دن ماعدا بدن انسانده اولان

اخلاط اربعه‌دن هربرینك ازدیادوغلبه‌سنك نجه علاماتی واردرکه بوذکر اولنه‌جقلردراماعلامات غلبهٔدم ثقل رأس وتمطی وتثاوب ونعاس وکدورت حواس وبلادت وحمرت لون ولسان وظهور دمامل وثبور وانصداع ورعاف دمدر ورؤیاده‌قزل اشیاکورمك‌وحین‌استیقاظده حلاوت قدر * واماعلامات غلبهٔبلغم بیاض‌لون‌وتزهل‌بدن ولین‌ملمس وبرودت‌مس وکثرت‌ریق‌وقلت‌عطش وضعف‌هضم‌وجشاءحامض‌وبلادت طبع وکثرت نوم ودوشده‌رؤیت‌میاه وثلج‌وحین‌انتباهده‌ملوحت‌قدر * واماعلامات‌غلبهٔصفرا صفرت‌لون وعین‌وبیل فم ومنخرین وشدت عطش مدام وضعف شهوت طعام وکثرت غثیان وخشونت لسان ودوشده‌رؤیت نیران ومستیقظ اولدقده‌مرارت‌قدر * واماعلامات‌غلبهٔ سودابیوست‌بدن‌وکمودت‌بشره وسوادلون‌دم وازدیاد فکارولدغ معده وشهوت کاذبه وحمرت‌بول‌وغلظت‌بول‌ودم ومنامنده رؤیت ادخنه ومخارف وحین‌استیقاظده حموضت‌قدرواهل‌طبك‌تجربه ایله‌بیلدکلری بودر والله‌اعلم‌در ﴿نوع ثالث﴾ صحت بدن‌انسانك حفظ وحراست قواعدوارکانندن‌اولان‌اسباب ستهٔ‌ضروریه‌یی‌بیلمك‌لازم‌در (ای‌عزیز) معلوم‌اولسونکه اهل طب دیمشلردرکه بقای‌تکون‌بدنك اسباب‌ضروریه‌سی‌التیدر * اماولکی‌سبب‌بزی‌محیط‌اولان‌هوادرکه آنی استنشاق ایدوب درون ریه‌ده روحك بخاردخانیه‌سی اولان فضلاتی ردنفسله اخراج ایدوب روحه تعدیل ویرمك ایچون مضطرالیه اولمشدر وبوهوامادامکه حالی اوزره صافی ومعتدل قالوب روایح خبیثه وادخنهٔ ردیه ایله مختلط اولمشدر بقای تکون‌بدنی موجدوحافظ وصحت‌وجودی مورث‌وحارث‌بولنمشدر اکرهوارواىح وادخنهٔ ردیه ایله متغیر اولدیسه حکمی دخی متبدل بیلنمشدر پس فصول‌اربعه‌نك هربری کندیه مناسب اولان امراضی ایراث ایدوب اضدادینی ازاله ایدر تحقیقا فصل‌صیف تکثیرصفرا ایله امراضنی‌ایراث‌ایدوب تحلیل‌رطوبات‌وتسخین‌قلب ایله عطش‌وکربی احداث‌ایدروفصل‌خریف‌لیل‌ونهاری تغییر بردوحرایله تکثیر امراض ایدوب توفیرفواکه ایله تقلیل‌دم وتکثیرسودا ایدروفصل‌شتا تکثیربلغم‌ایله امراضنی ایراث ایدوب عصرموادرأس ایله زکام ونزله وسعالی احداث‌ایدروفصل‌ربیع تحریك‌احلاط‌ایله اورام حلقی ایراث ایدوب تکثیردم ایله ماده‌لی امراضی‌احداث‌ایدروبوفصل اصح‌فصولدر وحیات‌وصحت ایچون‌انسب‌والطف‌اوصولدروامامسبب ثانی‌حرکت وسکون جسمانیدر وبوحرکت‌بدن‌ضعف‌وقوتده‌وقلت وکثرتده‌وبطؤوسرعتده مختلف‌اولدیغندن‌حرکت قویهٔ سریعهٔ‌قلیله تلك‌بدنی‌تحلیلندن‌تسخینی اکثربولنمشدر وحرکت ضعیفهٔ‌بطیهٔ کثیره‌نك تأثیری‌انك عکسی‌بیلنمشدر وافراط حرکت وسکون مبردبدندر واعتدال حرکت انحدار طعامه واعتدال سکون هضمه اعانت ایدندر * واماسبب ثالث حرکت وسکون نفسانیدر وبوحرکت نفسله روح ایله حرکت‌دم لازم کلور پس روح یاخارج بدنه دفعة حرکت ایدر شدت غضب حالنده اولدیغی کبی ویاتدریج ایله حرکت‌ایدرفرح‌ولذت‌عندنده بولندیغی کبی ویاروح‌داخل‌بدنه‌دفعة‌حرکت ایدر خوف وحذر حالنده‌اولدیغی کبی ویاتدریج‌ایله‌حرکت‌ایدرحزن وکدر وقتنده‌بولدیغی کبی ویاخودخارج وداخله‌تعاقبله‌حرکت‌ایدر خجالت زماننده بولندیغی کبی وروحك‌بوحرکات مذکوره‌سنده‌بدنك‌متحرك‌الیه اولان‌طرفنك سخونتی‌ومتحرك‌عنه‌بولنان جهتنك برودتی لازم کلور زیرا که سخونت‌بدن‌حرارت مدتدر وبرودتی‌قلتندندر بوحرکت‌مذکوره‌نك‌افراطی مهلکدر وبوسکونك‌افراطی‌مبردومبلددر * واماسبب رابع نوم‌ویقظه‌درکه‌نوم سکونه مشابه‌ویقظه‌حرکته اشبهدر زیراکه نوم حالنده روح کندی‌حرارتیله‌هضم‌طعام ایچون داخل بدنه متوجه اولوب ظاهربدن برودتی اوزره قالورانکچون بدن‌نائم ایکن‌یقظه حالندن‌زیاده غطاودثاره محتاج‌اولورونومك افراطی‌بدنی زیاده‌سیله ترطیب وتبریدایدرواکرنوم ادخال روح ایله داخل بدنده‌هضمی‌قابل‌اولان غذابولدیسه آنی‌هضم‌ایدوب بدنی‌تسخین‌ایدرواکرهضمی‌قابل‌اولمیان‌غذایی‌ویاخلطی بولدیسه‌تحریك‌حرارتله آنی‌نشر ایدوب بدنی‌تبریدایدر وسهرمفرط دماغی ضعیف وهضمی فاسد ومادینی تحلیل ایدوب رطوبت غریزیه ایله جوعی ایراث ایدر ونهار دخی ردی ومتهمدر زیراکه اول مفسدلون ومضر طحال ومورث‌غمدر ومرخیٔ جمیع قوای‌نفسانیه ومنتج همدراکرنوم‌نهار اعتیاد اولنوب طبیعت ثانیه بولندیسه ترکی جائز اولمزالاکه تدریجایله ترکی الزمدر ونوم ایله‌سهر بینندہ تردد وتململ دخی ردی وموجب‌حیرت وألمدر * واماسبب خامس مأکولات ومشروباتدر واول‌بدنه یافقط کیفیتله‌تأثیرایدرکه اول

TBMM KUTUPHANESI

محض دوادر ویافقط ماده سیله تأثیرایدرکه اول خالص غدادر ویافقط صورتیله تأثیرایدرکه اکرانك خاصیتی بدنك مزاج وحیاتنه موافق ایسه تریاقه شاملدر واکر مخالف ایسه مثال سم قاتلدر ویاهم ماده سیله وهم کیفیتیله تأثیرایدرکه اول غدای دوایدر ویاهم کیفیتیله وهم صورتیله تأثیرایدرکه اول خاصیتلی دوادر سقمونیا کبی ویاهم ماده سیله وهم صورتیله تأثیرایدرکه اول خاصیتلی غدادر تفاح کبی وغدا ایسه کاه لطیف وکاه غلیظ وکاه متوسط اولور وبونلرك هربرینك بدنه غداسی یاکثیر اولور ویاقلیل اولور وماه مطلق بسیط اولدیغندن بدنه غدا اولمز انجق اول غدایی ترفیق وطبخ ایچون وآنی مجاری ضیقه یه تنفیذ ایچون استعمال اولنور * اماسبب سادس استفراغ واحتباس وبونلرك معتدلی جسمه نافع وصحتی حافظدر وافرط استفراغ بدنی مبرد ومجففدر مکرکه اول مستفرق دم وصفرایه غالب اولان بانم وسودا کبی باردویابس اوله پس اول صورتده افراط استفراغ بدنی مرطب اولور وافراط احتباسه امتلاء مجاری دم وعفونت ورطوبت وسقوط اشتها وثقل بدن لازم کلور وماء باردایله ماء وردوجهه رش اولنسه هرحراتی دفع ایدوب حرارت عزیزیه یه تقویت ویروب اغمایه نافع اولور انجق عارف واکاه اولان جمله یی اللهدن بیلور (جل شانه وعم نواله ولا اله غیره) ﴿نوع رابع﴾ اسباب ستهٔ ضروریهٔ مذکوره دن اوچ سببك تعدیلاتن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل طب دیمشلردرکه حفظ صحت وجودنی تعهد والتزام ایدنه امر لازمدرکه اسباب ستهٔ ضروریهٔ معهوده یی تدبیرایله تعدیل ایده اما تعدیل هوای محیط ابتدا کرکدرکه فصل ربیعی قصدایله استقبال ایدوب قی ایله استفراغ ایده وحصرم کبی مطفیاتی استعمال ایدوب حب رمان کبی مسکنات موادی تناول ایده وحرکات قویه وحلاوت وقلیه وحمامات محمیه کبی مسخناتدن اجتناب ایدوب تقلیل غذا وتخفیف ثیاب ایده وفصل صیفده سکوته مداومت وظله ملازمت وصفرایی محوایدن اغذیهٔ باردهٔ لطیفه یه مواظبت ایدوب هرتسخین وتجفیف ایدن غذادن احتراز ایده وخیار وبطیخ امثالی فواکه رطبه یی اختیار ایدوب لبس لباس ابیضی وکتان اردی اکثار ایده وفصل خریفده کثرت جماعدن وماء باردایله اغتسالدن وجمیع مجففاتدن اجتناب ایدوب اشربهٔ باردهدن واکثار فواکه رطبه دن وقی ایتمکدن وباش آچمقدن وبردسخر وحرظهردن احتراز ایده وفصل شتایی کورك ولحاف ایله استقبال ایدوب لحوم وهریسه کبی اغذیهٔ قویهٔ حاره یی اختیار ایده بوفصلده حرکات قویهٔ عنیفه نافع بدندر وبونده قی ایتمك قوایی ضعیف ایدندر * واما تعدیل حرکت وسکون جسمانی چونکه بدنك داخل وخارجنده بولنان اسباب ایله دائما اندن تحلل ایدن اجزایه بدل غدایه محتاج اولمغله بدن غذاسز بقا بولمز وهیچ غذا کلیتله برعضوه جزء اولمز بلکه هضوم اربعه دن هربریسی عندنده غذادن برفضله ویرلطخه قالورکه انده برفائدهٔ قالمز واول فضله نك دفعنه طبیعت فرصت بولمدیغندن اکا التفات قیلمز پس اکراول فضله لرترك اولنوب مدت مدیده ایله کثرت بولورسه اول قدر ماده جمع اولورکه بدنه کیفیتله ضرر ویرر یعنی بدنی تسخین یاتعفین ویاتبرید ایدوب یاخود حرارتی اطفا ایدرویاکیتله ضرر ویرر یعنی مجاری دمی سد ایدوب بدنه ثقلت ویروب امراض احتباسی ایراث ایدر واکر اول مادهٔ مجتمعه استفراغ اولنسه البته بدن اول ادویه دن متأذی اولور زیرا که ادویهٔ مستفرغه نك اکثری سمیه درکه بدنه صالح ونافع اولان خلطی اخراجدن خالی دکلدر پس فضلات مجتمعه ترك اولنسه ده استفراغ اولنسه ده مضر بدندر حالبوکیم ریاضت اصطلاح اولنان حرکت بدن اول فضلاتك تولدنی بیله منع ایدندر زیرا که حرکت بدن جمیع اعضایی تسخین ایدوب فضلاتی اویله برمرتبه اساله وازاله ایدرکه هیچ برهضم عندنده برفضله قالمزواکر حرکت معتدله بیان اولنه جق اوقاتنده استعمال اولنورسه اول بر ریاضتدرکه جسمه نشاط وخفت ویرب انی قابل غذا ایدر ومفاصله صلابت ویروب تحلیل رطوبات ایله اعصاب واوتاره متانت اعطا ایدر وجمیع امراض مادیه دن امین ایدوب اکثر امراض مزاجیه دن جدا ایدر وبو ریاضتك وقتی غذانك انحداری وهضمی کمالندنصکره در یعنی طعام امسی معده وکبدوعروق ایچنده هضم اولنوب طعام آخرك وقتی کلدیکی زماندر اما ریاضت معتدله اودرکه انکله لون وجه احمراولوب بشره عرق ظهور ایدر واما اول ریاضتکه انده سیلان عرق کثرت بولور اول مفرطه درکه انکله بدنه حرارت کلوب جفاف بولوب رطوبتی کیدر وقنی عضوك ریاضت معتدله سی اکثر اولورسه اول عضو اقوی اولور خصوصا اول ریاضتك نوعنده زیاده قوت بولور مثلا یدك ریاضتی حمل اشیاده

TBMM KUTUPHANESI

كثيراولسه انك قوتى دفع اشياده خام اللردن زياده اولور بلكه هر قوتك شانى حركت اعضا كيدر * نتكيم حفظه مداومت ايدنك قوت حافظه‌سى قوت بولور چونكه هر عضوك برمخصوص رياضتى اولور پس دماغك رياضتى عطاس اولوركه اول حركتله طبيعت انده بولنان اذايى واكا طريق خيشومدن متصل اولان روايح خبيثه‌يى دفع ايدر وريه‌نك رياضتى سعالدركه اول حركتله طبيعت انده اولان بالغم غليظى ياصدره اصابت ايدن برد شديدى اندن دفع ايدر واماعلت اختلاج اعضا ريح غليظدركه آنكله عضلات وانلره ملتصق اولان جلد بشره متحرك اولور تاكيم اول ريح انلردن تحلل وحلول ايده واما رعشه قوت متحركه‌نك تحرك عضلدن عجزى عندنده حاصل اولور * نتكيم اول خوف وغضب وتشويش وغم وغيرتدن حادث اولور ورياضت صدر قراءتدر واندە اخفا ايله بدأ ايدوب تدريج ايله جهر ايتمك راحتدر ورياضت سمع اصوات حسنه ايله نغمات لذيذه‌يى استماع ايتمكدر ورياضت بصر اشياء جميله‌يه نظر ايتمكدر ورياضت يدبطش ايتمك ورياضت قدم كتمكدر واما معتدل اولان ركوب خيل رياضت جميع بدندر وبدنى تسخينندن زياده تحليل ايدندر وحبل منصوب ايله تمرجح ايتمك ركوب خيل ايله معتدل كتمك كيدر ولعب طوپ وجوكان رياضت نفوس وابداندر زيراكه غالب اولان خرم وشاداندر ومغلوب اولان مغموم وغضباندر ومسابقه دخى رياضت نفوس وابداندر وركوب سفينه اخلاطى محرك ومعده‌يه نافعدر واستسقا وجذام امثالى امراض مزمنه‌يى دافعدر زيراكه نفس آنده فرح وفزعى تعاقبله جامعدر واكر آنده قئ اقتضا ايدرسه دفع ايتمسونكه بدنه غايت نافعدر ودلك اعضا دخى بورياضتدن عداولنور واكر دلك ايتمك خرقۀ خشنه ايله اولورسه دمى ظاهر بشره‌يه جذب ايدوب لونى احمر كورينور واعتدال دلك اعضايه قوت ويروب افراطى زحمت ويرر واما تعديل حركت وسكون نفسانى تحقيقا منشأ حركات روح آنك كنديسندۀ اولان غضب وشهوتدر اما غضبك افراطى تهور وتفريطى جبن واعتدالى شجاعتدر وبوحركت معتدله بدنه صحت ونفسه عزت ودنيا ودياتى صيانتدر واما شهوتك افراطى شره وتفريطى خمود واعتدالى عفتدر وبوحركت معتدله بدنه صحت ونفسه لذت وايكى جهانده راحت وسلامتدر واما شره مذكور استيلاى نفس ايله عقله غالب اولديسه اكا عشق مجازى ديرلركه مالخوليانك برنوعيدر واول برمرضدركه غالباشيان وعزايه عارض اولوب هواى معشوقك ماعداسندن انلرى اعراض ايتديرر وبوعشقك سروسببى شكل وشمائل محبوبى افراط استحسان ايله تفكر وتذكره ملازمت ومداومتدر واكثراول فكر ايله شهوت جماع دخى بولنور وبونك علامتى صفرت لون وضعف بدن وسمن جفن وغور عين بيلنور وبوعشقك حركت عينى ضاحك وشاطه در كانه برلذيذ نسنه‌يه ناظردر ودرونى آه ايله صوتى حزين كلور وانك اطوار واحوالى نظامسز اولور وقلت نومندن سحر لرده سهر له قالور واكر برطبيب انك نبضنه الباصوب نچه اقران ويارانى اسماواوصافن ذكر ايلسه قنى اسم ايله نبضى مختلف اولوب لون وجهى متغير اولورسه اول مسمى آنك معشوقى اولديغنى بيلور واكا وصلت كبى علاج اولمز واكر اكا وصلت معشوق وجه مشروع اوزره ممكن دكل ايسه اكا معشوقى ذم وتبغيض ايله معالجه اولنور اكر اول عقلادن ايسه نصيحت قبول ايدوب اول سوداده نوازكلور والاانى استهانه واستهزاء ايدوب عشقه جنون وسوداديمكله فارغ اولوب صحت بولور واكر ترك سماع وكثرت جماع ايله عاجلا علاج اولنمسه عشق انك طبيعتنه دخى استيلا ايدوب هلاك اولور (بيت) فداء العشق ليس له دواء * ولوكان المسيح له طبيبا

﴿نوع خامس﴾ اسباب ستۀ ضروريۀ مذكوره‌دن ثلاثۀ باقيه‌نك تعديلاتن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل طب ديمشلردركه حفظ صحت بدنن تعهد والتزام ايدن كمسنه‌يه امر لازمدركه اسباب ستۀ مشهوره‌نك ثلاثۀ باقيه‌سين دخى تدبير ايله تعديل ايدوب آخرت عمر بنه‌دك صحت وعافيتله كيده اما تعديل نوم ويقظه نومك افضلى اودركه مقدار زمانى معتدل اوله يعنى درت ساعت مرورى قدر غرق متصل اوله وهضم اولدقدن صكره شروع اولنه يعنى بعد الاكل والشراب ايكى اوچ ساعت مرورنده نوم طارى اولوب هضم ثانيده بولنه واكر ضعيف المعده بولنان كمسه هضم طعامه نوم ايله استعانه ايدرسه ابتدا نصف ساعت قدر يمنى اوزرينه ياتمق لازمدر تاكيم غذا جانب يمينه مائل اولان قمر معده‌يه جذب كيدايله آسان منحدر اولوب حرارت كبد آنى تسخين ايده بعده ايكى ساعت قدر يسارى اوزرينه ياتوب اويومق لازمدر تاكيم كبد معده اوزرينه لحاف كبى شامل اولوب آنى تسخين ايدوب هضم اولده معده‌يه معين اوله بعده يمينه ايكى ساعت قدر جانب

يمينى

يمنى اوزرينه ياتوب اويومق كركدر تاكيم هضم ثانى ايچون جهت كبده غدانك انحدارينه اعانت ايده ونومك تعريفى يقظه دن اكثر در طبيعت ماده يه استيلا جهتندن زيرا كه نوم حالنده حرارت باطنده زياده اولديغندن ماده يه زياده غالب اولور ويقظه نك تعريفى نومدن اكثر در طبيعت ماده يى اساله جهتندن زيرا كه يقظه ده حرارت ظاهره توجه ايدوب ماده يى تحليل واساله ايدر وكيمك كه نومنده عرق بى سبب كثرت بولور اول غدا ايله ياخلط ايله ممثلى اولور وكيمك كه نومى ثقيل وطويل اولور يعنى سكز ساعتدن زياده اويور قالور انك دماغنده رطوبت غالب اولور اول اغذيه محففات ايله خفيف النوم اولوب اعتدال بولور وكيمكه طول سهرله مبتلا اولور يعنى يكرمى درت ساعتدن زياده اويقوسز قالور اول حمام ايله راحت بولور ولبن وماء شعير امثالى رطوبات ايله نومى كلور * اما كابوس خانق كه نائم اثناء نومنده تخيل ايدركه اوزرينه بر ثقيل نسنه دوشوب آنى صقوب حركتدن منع ايدوب نفسنى تضييق ايدر وبو كابوس خانق بخارى تحليل ايدن يقظه وحركتك عدمى عندنده دمك يابلغمك ويا سودانك بخارى دماغه صعودندن ظهور ايدر پس بونك علاجى استفراغ ايله تنقيه دماغدر واما تعديل مأكولات هر صحت كه انك حالى اوزره قالمسى مراد اولنور اول بدنك كيفيتنده شبهى اكا ايراد اولنمق كركدر واكر بر صحت منحرفه يى كنديستدن افضل اولان صحته نقل ايتمك مراد اولنسه اكا ضدى ايراد اولنمق لازمدر پس صحت وجودنى حالى اوزره حفظه ملازم اولان كسمه يه لازمدر كه اغذيه دن حبات سودا مثالى شوائب رديه دن تنقيه اولنمش بغداى ايتكيله ملايم حلوالر ولحوم غنم وعجول واجديه ودجاج طيور اوزرينه اقتصار ايده ولقمه يى كوچك آلوب مضغنى اكثار ايده وفواكهدن انجق تين وعنب وزبيب ورطب اختيار ايليه واما اغذيه وفواكه دوائيه يه التفات ايتميه مكركه تعديل مزاج ايچون تناول اولنه ياخود مأكول حاضر انده بولنه زينهار اشتهاسز طعام اكل ايتميه واشتهاى هايجنى دفع وتأخير ايتميه وضيف ايامنده اغذيهٔ باردهٔ وشتاده اغذيهٔ حاره تناول ايده وهضم اولنمش طعام اوزرينه طعام آخر ادخال ايتميه وزمان اكلهيى اوزاتميه تاكيم غذانك اوليله آخرى هضمده مختلف اوليه واكثار انواع اطعمه قيلميه تاكيم هضمده طبيعته حيرت كليه وغذاى لذيذ انفعدر اكثار اولنمسه وشهوت طعام اسرعدر بخارينه ملازمت بولنمسه وغذاى حامض مضر بدن ومسرع هرم ومجفف اعضادر وملازمت غذاى حلو مرخى معده ومحمى بدن ومحرك صفرادر وغذاى مالح مجفف بدن ومولد صفرا ومهزل اعضا وقوادر ومضرت حلوى حامض دفع ايدر ومضرت حامض حلوى ايله كيدر وتفه بى تمك مالحى ومالح تفهى معتدل ايدر ونفسندن اشتهاى غذا قالمش ايكن اندن كف يد لازمدر ومراعات عادات اوقات اغذيه وواجبات البته واجبدر لكن اغذيهٔ رديه ايله معتاد اولان مداومت ايتيوب تدريجيله ترك ايتسون وواجبات متعدده سنى تنزيل ايدرك اكلهٔ واحده ايله اكتفا ايتسون زيراكه بياض نهارده بركره تغدى وبر دخى ايلده تعشى وجوده صحت وروحه خفتدر چونكه اغلب امراض مختلفه كثرت غذادن حاصل اولور پس شبعدن تحفظ ايدن كيمسه عمرى اولدقجه عافيت بولور اما دموى المزاج اولان كمسه نك غذاسى سماقيهٔ كبى مبرد وقامعدر وبلغمى المزاج اولانك غذاسى مسخن وملطفدر وصفراوى المزاجك غذاسى رمانيه كبى مبرد ومرطبدر وسوداوى المزاج اولانك غذاسى مرطب كركدر * واكل سمكله لبنى جمع ايتمك مضر بدندر وجذام وفالج كبى امراض مزمنه يى توليد ايدندر ولبن ايله حامضى جمع ايتمك دخى يماندر وسوتلى اوزرينه سويق وياچه اوزرينه عنب وهريسه اوزرينه رمان اكل ايتمك وارز ايله خلى جمع ايتمك بدنه ضرر ومعده يه زياندر (من اقتصر على اكل الخبز والزبيب لم يحتج فى عمره الى الطبيب) اهل طب ايراد سنده ورد لسانلرى واما ضعيف الجسم اولان كمسه تسمين بدن ايچون غذاى معده وامعاده حبس ايدوب عروقه تنفيذ ايدن اجزاى تناول قيلسون مثلا لوز وفستق وبندق وحمص وحنطه وارز مطبوخ وبزر بطيخ وبزرخشخاش امثالى اجزاى لبن بقر ايله محرا طبخ ايدوب قرق صباح على الريق ايكيشر مبلغ تناول ايدوب ملحم اولسون واكر فصل ربيعده لبن بقرى بشروب ملح ايله چورودوب انك مائيه سندن قرق اللى صباح قبل الغدا على الريق ايكى اوج فنجان قدر ايچوب برساعت مقدارى ارقه اوزرينه ياتورسه اعتدال اوزره سمين اولور واما افراط ايله سمين الجسم اولان كمسه تضعيف بدن ايچون تقليل طعام وتكثير حمام وجوع اوزرينه حركت ايدوب ارض صلب اوزرنده ياتسون واغذيه دن عدس وشعير

وجبن عتيق اوزرينه اقتصار ايتسون تاكيم لحم وشحمى اريوب كتسون وبدنى معتدل اولوب روحى راحته يتسون * واما تعديل مشروبات ماء نهر ايله ماء بئرى قبل الهضم جمع ايتمك طبيعته مشكلدر زيرا كه بوايكى صو برى برينه لطافت وغلظتده موافق دكلدر ومياهك أفضلى ماء نهردر خصوصا پاك يرده جريان ايدوب جميع شوائبدن صافى كله وياحجاره اوزرنده جريان ايدوب قبول عفونتدن ابعداوله وخصوصا شماله ياشرقه جريان ايده وخصوصا برعالى موضعدن اسفله منحدر اولوب كيده وخصوصا منبعى بعيداولوب كثرت جريان ايله تلطف قيله وخصوصا لطافتدن خفيف الوزن اوله وخصوصا كثير اولوب شدتلى آفه كله وبو اوصاف ايله متصف اولان برصودركه فضيلتده نهايت بولمشدر وماء نيل مبارك بومحامدك اكثرينى جامع اولمشدر وماء عين قلت حركتندن غليظ قالمشدر وتحت الارض اولان كاريزلر ايچنده جريان ايدن صولر غلظت بولمشدر ومياه مغارات و ابار انلردن اغلظ اولمشدر * واماشرب ماء غدانك هضم ثانى يه شروعندنصكره اعنى زمان تغديه دن ايكى اوچ ساعت مرورندنصكره اولى واهنا بيلنمشدر واما خلال تناوله شرب ماء منفخ داءدر وعيبنده مفسد واردأدر لكن معده سى حار اولان كمسه تغديه نك خلال وعقيبنده شرب ماء ايله مستفيد اولور واشتهاسى ضعيف اولان قوت بولور زيرا كه اول ضعف غلبهٔ حرارتدن كلور پس شرب ماء ايله حرارت معتدل اولور واما على الريق اعنى خلو معده حالنده وحركت معرقه عقيبنده خصوصا جماع وحمام وشرب مسهل عقيبلرنده وفاكهه اوزرينه خصوصا بطيخ اوزرينه شرب ماء واشربهٔ باردهٔ بغايت رديدر لكن اكر اوقات مذكورده عطشه تحمل اولنمزسه ولد حلمهٔ ثديى مص ايدركبى شفه ايله كنار كاسه اراسندن امتصاص ايله ايچوب اوچ نفسدن كچمسون وهرنفسده اوچ يودومدن زياده ايچمسون زيراكه چوق اولوركه عطش بالغم لزجدن يابالغم مالحدن حادث اولور حالبوكيم شرب مايه التفات اولندقجه عطش ازدياد بولور اكر اول عطشده صبر اولنسه طبيعت اومادهٔ معطشه يى نضج واذابت ايدوب عطش دخى كندى ذاتندن كيدر وچوق اولوركه بونك كبى عطش مادى يه عسل كبى اشياء حاره تسكين ايدر وهرزمان قيام حالنده شرب ماء خطر وخطادر الاكه ماء زمزم عين شفادر (نظم) توق شرب الماء فى خمسة * فانها جالبة للسقام * عقيب حمام كذا بادة والنوم والاعيا واكل الطعام * واما تعديل استفراغ واحتباس صحت وجودنى محافظه ايدنه واجبدركه دائما كندى طبيعتنه مقيد ومراقب اوله اكر طبيعتى قبض اولورسه انى تين وسنامكى امثالى اشربه ايله تليين ايتسون خصوصا طبيعت مشايخه لينت راحت وسلامتدر واكر طبيعتنده افراط لينت بولورسه انى سماقيه وحصرميه كبى اشيا ايله قبض ايتسون واكر امتلااولورسه كثرت غدادن معددده حاصل اولوب ككرمكله چيقان دخان ايله ياحموضت حلو ايله ويا مجرد ثقل ايله غذايى فاسد بولورسه همان اول ساعت مبادرتله قئ ايتمكه جان آتسون واكر قئ اكا متعسر ايسه وياوقتى دكل ايسه مصطكى برله قاينامش ماءحار ايچوب صاغ يانى اوزرينه ياتسون وياخود برپارمق باله انجه طوز قاتسون وبنه ايله بقعدنده نصف ساعت قدر حمله تحمل ايتسون تاكيم لينت بولوب راحتله اول غذاى فاسد كتسون بعده تفاح مثالى معده يه قوت ويرن اشيايى تناول ايدوب حمامده ياتسون واكر اسهال اولورسه ورق ورد وعفص مسحوق وصمغ محض وطين ارمنى وتخم ريحان وتباشير وكمون امثالى اجزاء يابسه دن اكل ايتسون ويانفاح وسفرجل ورمان حامض كبى فواكهدن تناول ايتسون تاكيم طبيعتى بنه اعتداله يتسون واما حبس بول وغائط بغايت مضرتدندر ورعشه يى ايراث وهرسى تعجيل ايدندر ومعتاد اولنان مستفرغاتك اسهلى جماع وحمامدر (نظم)

مايهٔ عيش آدمى شكمست	تا بتدريج ميرود چه غمست
كر دل از عمر بركند شايد	ور كشايد چنانكه نتوان بست
چار طبع مخالف وسركش	چند روزى شودند باهم خوش
جان شيرين بر آرد از قالب	لاجرم مرد عارف وكامل

كر بيند چنانكه نكشايد	كوبشو از حيات دنيا دست
كريكى زين چهار شد غالب	ننهد بر حيات دنيا دل

﴿نوع سادس﴾ حالت صحتده معتاد اولنان مستفرغاتك اسهل انواعى بولنان جماع وحمامك تعديلاتن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل طب ديمشلردركه صحت حالنده عادت اولنان استفراغاتك اسهل وانفعى جماع

وحمامدر

TBMM KUTUPHANESI

وحمامدر اما جماعك انفى بعدالهضم الاول واقع اولاندر وبدنك حرارت وبرودت ورطوبت ويبوستنده وخلا وامتلاسنده اعتدالى عندنده بولناندر پس اكر اول خطا ايله بواعتدالاتك خارجنده بولنديسه بدنك حرارت ورطوبت وامتلاسنده بولنان جماعك ضررى انك برودت ويبوست وخلاسنده بولنادن اقل و آساندر وشهوت جماع قوت بولمدقچه و آلت فكر ونظر سز منتشر اولمدقچه اكا اقدام ايله مباشرت صحت وجوده منافى برلعب برزياندر * واماعلامات جماع نافع اودركه انك عقيبنده وجوده خفت ونشاط تام واشتهاى طعام ومنام كله تاكيم استفراغ مادهٔ فضليه حاصل اولمش اوله زيرا كه جماع معتدل حرارت غريزيه يى دفع ايله مفرح بدندر واغتذا ونمو ايچون بدنى مهيا ايدندر وغضبى ضعيف ايدوب وساوس رديه يى وافكار سوداويه يى ازاله ايدر وامراض بلغميه نك اكثرى انكله كيدز وچوق اولور كه جماعى تاركك منيسندن انخرهٔ رديه دماغنه صعود ايدوب دوار سر وظلمت بصر كبى بلالر باشنه كلور وبخار منى درون بدنده محتبس اولوب اوعيه سنه طولديغندن ورم خصيه والم عانه وثقل بدن حاصل اولور وبنه عودت اولندقده سرعتله خفت وشفا بولور وكثرت جماع اندامى ارخا وقوتى اسقاط وبصرى ضعيف ايدر ومبتلاسنى رعشه وفالجهٔ ايقاع ايدوب اعصابن تجفيف ايدر وعجوزه وقبيحه ومريضه وباكرهٔ صغيره نك ومدت سنين ايله مجامعه اولنمين تيبه نك جماعندن اجتناب الزمدر زيرا كه بومذكورات البته جاذب قوت ومرخى آلت ومجفف رطوبت ومورث غمدر وموجب ندم وموجد هرمدر ولواطهٔ منفر طبع ومضر بدندر زيرا كه اهانت واذيتى جمع ودفق انزالى منع ايدر واما جماع شابهٔ جميله وجودهٔ صحت وحواسه قوت وبروب طبعى مسرور وقلبى پرحضور ايدر زيرا كه طبيعت اكا مائل اولديغندن استفراغ منى كثرت بولوب اول مادهٔ فضليه بدندن كيدر واما افضل اشكال جماع اودركه زنى ظهرى اوزرينه القا ايدوب فخذين مكشوفيني مابينندن ديزه كله ابتدا ملاعبه ومكالمه وملاطفه ايله سينه ولب ورخسارين بوس وكنار ايدوب بلكه ثدى وعانه سين دلك ودغدغه قيله بعده آلتيله بضعى مس وحك ايدوب انك چشمنه ناظر اوله تاكيم ايكيسى بيله شدت شهوتدن توقان بوله وقتاكه هيئت عين زن متغير اولوب صدرندن منيسى انفصال بولمغله استركه رجلى صدرينه اله پس اول حالده اوزرينه دوشوب ايلاج واخراج ايله انزالى وقتنه حاضر اوله وبعد الانزال انك بطنى اوزرنده برلحظه قاله تاكيم ايكى منى ممتزج اولوب رحمه دخوله يول بوله واولاد آرزو ايدن بو آداب اوزره حركت قيله تاكيم انزالى آسان اولوب زن دخى آندن لذت آله ووجود ولد كامل اولوب جمله سى عافيت بولوب استفراغ تمام اوله زينهار كندى ياتوب زنى اوزرينه آلمسون تاكيم بقيهٔ منى طريق مثانه ده قالمسون وانده تعفن ايدوب مريض اولمسون ورطوبت بضع اكا تقطر ايدوب اندن قروح مثانه تولد قيلمسون وجماعى تحريك ايدن اشيانك برى مجامعهٔ ناسه اطلاعدر وبرى نغمات اصوات نسوانى استماعدر وبرى دخى رؤيت مجامعهٔ حيواناتدر وبرى هم جماعه متعلق اولان حكايا تدر وحلق عانه مهيج شهوت ومعظم ذكردر واطالهٔ عهد جماع ايله نفس آنى اونوتمق امر مقرردر زيرا كه نفس اول فضله يى دفعدن اعراض ايدر پس قوت مولده اول كسه ده منى تولدنى اونودر كيدر نتكيم مولده دن فاطمه ده ابن توليدنى فراموش ايدر كذلك انده منى توليدنى ترك ايدر (بيت) نظر شهوت ايچون روى زنان آغ اولسون * زنى اولمزسه كيشنك صول الى صاغ اولسون * ديوب بديله استمنا ايتمك مورث غم وموجب فترتدر استفراغ جماعى تركايده نك درون جلدنده اولان حرارتله رطوبتدن قبل تكون ايدوب حركتيله تولد ايدر كلور زيرا كه واجب حيات اول حيات قليه ايچون صالح اولان ماده يى اندن محروم ايتميوب اكاهم حيات ويرر وكاه اولور كه قبل بدنده دفعة حاصل اولور وبر مرتبه كثرت بولور كه لونى اصفر ايدوب مانع نوم وقاطع شهوت اولور انكچون اركنلر زياده بتلى اولور وآنك علاجى بدن وثيابى تنقيه ده اهتمامدر اندن آب شور ايله استحمامدر بعده ماء عذب ايله اغتسال وقميص حرير ايله تمامدر واما حمامك افضلى بناسى قديم وفضاسى عظيم ومائى عذب وحرارتى معتدل اولاندر وانك بيت اولى مبرد ومرطب وثانيسى مسخن ومرطب وثالثى مسخن ومجفف بولناندر پس وجود صحتى محافظه ايدوب استفراغ عرق ايچون حمامه كيدن انك حار اولان بيت ثالثنه تدريج ايله داخل اولسون واندن خروج ايلدكده بنه تدريج ايله خارجه كلسون وحمامك داخلنده طول مكث موجب غشى وكرب واضطراب وجفاف وخفقاندر ومزاجى يابس اولان مائى هوادن اكثر استعمال ايتميدر پس ترطيبه شدت احتياجندن ارض بيتنه بيله رش ماء ايدوب ياتميدر وبخار

TBMM KUTUPHANESI

مرطبی اکثار ایچون ارض حمامه ضوبی صب وحبس ایتملیدر ومزاجی رطب اولان هوایی مادن اکثر استعمال ایتملیدر پس تجفیف وتحلیله شدت احتیاجندن استعمال مادن مقدم افراط عرق دوکملیدر وصحتی محافظك حمامده مادامکه جلدی رطب واحمر در اول تحلیل عرقده افراط ایتمدیکی مقرردر وقتاکه بدن ضموره وکرب تزایده باشلر اول وقت سرعتله طشره یه کملیدر وبعد الحمام لحاف ودثاری هرفصلده زیاده قیلملیدر زیرا که بدن حمامك هواسندن ابرد اولان هوایه منتقل اولور کیدر وبدن حمامك صوبندن تشرب وجذب ایلدیکندن انك حرارت عرضیه سی اندن سرعتله زائل اولوب بالطبع باردا اولان صوبرودتن بولدقده بدنی دخی تزایدایدر واکر استحمام عقیب غداده واقع اولورسه تسمین بدنه معین اولور لکن سکنجبین ایچنه سده مرضندن امین اولور واکر حمامك عقیبنده تعدی ایدرسه سده دن امین اولور اعتدال اوزره سمین اولورواکر هضم اولدقدن صکره حمامه کیدرسه کذلك سمین وامین اولور وخلو معده حالنده استحمام تجفیف بدندر زیرا که حرارت اصلیه ایله حرارت عرضیه یی جمع ایدندر ورياضتی قلیل اولان کمسه حمام معرقی کثیر استعمال ایتسون تاکیم حرکات رياضتله تحلیل اولنه حق فضلات مجتمعه حرارت حمام ایله عرق ووسخ اولوب کتسون وبواستفراغ ایله وجود اعتدال مزاجنه یتسون واماماء بارد ایله اغتسال ابدان شبانه تقویت ویرندر وصیف ایامنده نصف نهار أوانینده حارالمزاج ومعتدل اللحم اولان کمسه لره صحت بدندر واماشیوخ وصبیانك واسهال ونزله سی اولانك وهضمی نقصان اولانك ابدانته ضرروزیان ایدندر * واماحمامات کبریتیه یی استعمال یعنی معادن کبریتیه دن نبع وغلیان ایدن میاه حاره ایله اغتسال محلل فضول خارج وعلاج رعشه وقالجدر ومزیل حکه وجربدر واوجاع ورك ایچون نفعی مجربدر ومیاه معدنیاتك جمله سی بدنده اولان ریاحه دواوقروح وجروحه مرهمدر وبوایلیجه لرك وجوده اولان منافعنی الله تعالی اعلمدر ﴿نوع سابع﴾ کثیر الاستعمال اولان ادویه واغذیهٔ مفرده نك طبایع ومنافعن وخواص واحکامن ابجدهوزحطی حروفنك ترتیبنجه بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل طب دیمشلردرکه هرکس کندی وجودنك حکیمی اولملیدر واستعمال ایلدیکی ادویه واغذیهٔ مفرده نك طبایع ومنافعن بیلملیدر وهربرینی حکمیله استعمال قیلملیدر تاکیم وجودی صحت اوزره قالملیدر * اماادویهٔ مفرده دن هربردواکه بدن انسانیده کیفیتیله تأثیرایدرتحقیق اول دوابدن انسانه وارد اولوب آنکله بدن کندی حرارت غریزیه سندن منفعل اولورسه اکربدنه کیفیت انسانیه دن زیاده تأثیر ایتمزسه اول دوا معتدل واکربدنه کیفتدن زیاده تأثیرایدرسه اول دوا اعتدالدن واول کیفیتدن یکا خارجدر پس اکر اول تأثیرقلیل اولوب محسوس اولمزسه اول دوادرجهٔ اولی ده در واکر تأثیری حس اولنورسه لکن بدنه ضرورویرمزسه اول دوادرجهٔ ثانیه ده در واکربدنه ضرروبررسه لکن ضرری مهلك دکلسه اول دوادرجهٔ ثالثه ده در واکرضرری قتله بالغ اولورسه اول دوادرجهٔ رابعه ده در واکادوای سمی تسمیه قیلنمشدر واغذیهٔ مفرده نك احکامی بوادویهٔ مفرده نك احکامی درجاتنده بولنمشدر وجمله سنك اسماواحکامی ترتیب حروف ابجدایله بیان اولنمشدر (الف) ارشیم * حارومفرحدر خصوصاخامی نافعدرولبسی تولدقملی مانعدر (اجاص) درجهٔ ثانیه ده بارد ورطبدروانك حلوی معده یی مرخی ومسهلدر ومری التهاب قلبی تسکین ایدوب صفرایی قلع ایدر وحلوندن بومرك اسهالی اقلدر (اسفاناخ) درجهٔ اولی ده باردورطبدر وغذاسی حیددر وحارویابس اولان ریه وصدره نافعدر وبطئ ملین واوجاع دمویهٔ ظهری دافعدر (افتیمون) برحشیشه درکه درجهٔ اولاده یابس ودرجهٔ ثالثه ده حاردر ونفخی مسکن وکهول ومشایخه موافق ونافعدر وامراض سوداویه لغمی مزیل ومسهل وصرع ومالخولیایی دافعدر وشبان ومحرورلری معطشدر (انیسون) برمعروف تخمدرکه درجهٔ ثالثه ده یابس حاردرکلیه ومثانه ورحم وکبدوطحال سده لرینی فتح ورياحی تحلیل ایتمده تأثیر تامی واردر وصداع دموع وصفراوی ودواری تسکین ایچون بخورواستسعاطی نافعدر ومسحوقی دهن وردایله اذنه تقطیر اولنسه باطن اذنده ضربه وصدمه وسقطه دن عارض اولان اوجاعی دافعدر وبول وطمث ورطوباتی مدر وعطش بلغمی یه نافعدرولبن ومنی یه مکثروضرر سمومی دافعدر (اثمد) کحل اصفهانیدرکه اسرب میتك جوهریدر واول درجهٔ اولی ده بارد وثانیه ده یابسدر ولدغ سز مجفف وقابضدر وبصری مقوی ورعاف انف ونزفی قاطعدر (ارز) غذای معروفدرکه درجهٔ اولی ده حاروثانیه ده یابسدر وصویله

اغتسال

TBMM KUTUPHANESI

اغتسال اعضايي وسخدن پاك ايدر واكلي معده‌يي دباغت ايدر لبن ايله مطبوخي مني‌يي زياده ايدر (ب) بصل درجهٔ ثانيه‌ده يابس وثالثه‌ده حاردر اول محلل ومقطع وملطف وجالبدر وافواه عروقي فتح انك حاليدر واحد واشدي وجهي احمر ايدر وبزري بهقه طلا اولنسه كيدرر وملح ايله تأليلي قلع ايدر واعتدال اوزره اكلي معده واشتهايه قوتدر واكثاري رأسه صداع وعقله خفتدر وبصل مطبوخ كثير الغدادر لكن معطشدر وبرقانه نافع وافواه بواسيري فاتحدر وبائه‌يي مقوي وبولي مدرر وطبيعتي ملين وريح سمومه نافعدر وطلاي بصل مشوي منضج قروح واوجاغني دافعدر (بطيخ اصفر) درجهٔ اولي‌ده حاردر وسرعتله صفرايه استحاله ايدر وآني سكنجبين اصلاح ايدر (بطيخ اخضر) درجهٔ ثانيه‌ده رطب وبارددر وبدني وسخدن جالبدر وبولي مدرر وكلبه ومثانه‌ده تكون ايدن حصاتي دافعدر وطعام ايله اكلي نافعدر (بيض) افضلي نيمبرشت در يعني سمن ايچنده نيم پخت اولان بيض دجاجه‌نك مخيدر وانفعي تازه وطري اولان بيض فرخيدر وبيضك مشوي صلبي دخانيه‌يه مستحيل اولوب اعتداله يقين كلشدر لكن مخي حرارتي وبياضي برودتي زياده مائل اولمشدر وايكيسي دخي رطب ونافعدر وبياضي وجه اوزرنده طلا اولنسه تأثير شمس وحرارت ناري مانعدر ومخي عسل ايله مشوي اولوب كلف ايچون وجهه طلا قيلنسه آني دافعدر وبياضي اوجاع عينه وخشونت حلقه وانقطاع صوته وسعاله وضيق نفسه ونفث دمه نافعدر وبيض دجاجه سريع النفوذ وجيد الكيموس وكثير الغدا ومولدمنيدر وبيض مشوينك مخي قابضدر وعفص مسحوق ايله اسهالي دافعدر وقيرايله مخلوطي قروحي مفتح وماده‌سين جاذبدر وبيض لحم قوتنده‌در زيرا كه اول حيوانك جزئيدر بلكه بالقوه حيواندر وبيضك افضلي مخيدر (باذنجان) درجهٔ ثانيه‌ده حار ويابسدر سودا ودوا روسدد وجرب وبواسير وجذامي توليد ايدر ولوني فاسد وتصفير وتسويد ايدر (بندق) حرارت ويبوسته مائلدر بطي الهضمدر وبائه‌يي زياده ايدر وصداع وقيء تهييج ورياح ونفخي توليد ايدر ودماغه نفع ايدوب سعالي دفع ايدر (ج) جوز درجهٔ اولي‌ده يابس وثانيه‌ده حاردر انك تصديعي واردر هضمي عسير وحرارتي كثيردر وخاصه سي فمي تبشيردر وعسل ايله معدهٔ باردي به نفعي جديردر (جوز بوا) درجهٔ ثانيه‌ده حار ويابسدر بصري مقوي وسبله نافعدر ونكهتي مطيب وطعامي هاضمدر وكبد وطحال ومعده‌يي مقوي وبولي مدرر وطبيعتي قابضدر (جبن) انك رطبي بارد ورطبدر وعتيقي حار ويابسدر ومتوسطي غادي ومسمندر ومملحي عتيق اولورسه مهزلدر وحصاة مثانه‌يي موللدر (جزر) اصلي درجهٔ ثانيه‌ده حار واولي‌ده رطبدر معده‌يي نفخ وبائه‌يي تهييج ايدر وانك تخمي بول وطمثي ادرار ايدر (د) دارچيني درجهٔ ثالثه‌ده حار ويابسدر بغايت لطيف وجاذبدر وسددي مفتحدر وهم عفوني مصلحدر وانك دهني جالي ومحلل ومذيبدر ونفعي كلف ورعشه‌يه عجيبدر ورأس وصدر اوجاغنه نافعدر ونزلات باردي وسعالي رطبي دافعدر ومعده‌يي مقوي وقلبي مفرحدر وسدد كبدي مفتحدر واوجاع كليه ورحمه نافعدر وظلمت وغشاوت بصري اكلا واكتحالا دافعدر (ديك ودجاج) ديكك افضلي صياحه بالغ اولمياندر ودجاجك انفعي بيضي وقتي كلمندر ومرقهٔ ديك وجع مفاصله ورعشه‌يه ومعده‌يه وريحه قولنجه موافق كلندر ولحم دجاج عقلي قوي وطبعي كشاده ومني‌يي زياده وصوتي صافي ايدندر وآنك دماغيله نزف رعاف انف كيدندر (ه) هريسه برمعروف غدادركه ماء لحم ايله طبخ ونضج اولمش حنطه‌دن خاصلدر واول رطوبت وبيوسته حار ومعتدلدر (و) ورد احمر درجهٔ اولي‌ده بارد وثانيه‌ده يابسدر وبزري ورقندن زياده قابضدر وانك يابسي دخي زياده قابضدر واول سددي مفتح وسودايي مسكن واعضاي باطنه‌يي مقويدر وماء ورد غشيه نافع وصداع حاري دافعدر ومطيت رائحهٔ بدندر ومرباسي حاردركه معده وكبده قوت وبروب هضمه اعانت ايدندر وطر يسندن اون درهم استعمال ايدن اسهال اولوب اون مجلس مستراحه كيدندر (ز) زعفران درجهٔ اولي‌ده يابس وثانيه‌ده حاردر محسن لون ومدرر بول ومسقط شهوت ومحلل سدد ومفتح عروقدر لكن قبضي واردر (زنجبيل) درجهٔ ثانيه‌ده يابس وثالثه‌ده حار واندە برطوبت فضليه واردركه باه‌يي تهييج ايدوب خاصه سيله كبد ومعده‌نك بردينه موافق كلور وآنكله رطوبت معده زائل اولور وطبيعت دخي لينت بولور وانك استعمالي نصف درهمدن ايكي درهمه دك مفيداولور (زيت خام) زيتونك زيتي درجهٔ اولي‌ده بارد ويابسدر ومدر كندن اتخاذ اولنان زيت اعتدال اوزره حاردر ورطوبته مائلدر وعتيقنده حرارت زياده

حاصلدر وزيت ايله هركون ادهان شعرى مقوى وشيبى مبطيدر (ح) حنا درجهٔ ثانيه‌ده بارد ويابسدر ومحلل ومفتح ومجفف وقابضدر واورام حاره وبلغميه ايچون طبخى نافعدر ودهنى عصبى ملين وتعبى محلل ودافعدر (حمص) درجهٔ اولى‌ده حار ويابسدر واسودى احرو ايبسدر واجودى اكبريدر كه وجع ظهره نافعدر ولثه وعذار اورامنى دافعدر وصوتى صافى ايدوب حبوب سائره‌دن زياده غدائى اولديغى مجرب وشايعدر وطبيخى استسقايه نافعدر وحصاتى كليه ومثانه‌دن مفتت ودافعدر وحمصك تأثيرى منى‌يى تكثير وباءى زيادتدر وادرار بول وتسهيل ولادتدر (حنطه) حرارت ورطوبتده معتدلدر وانسانك حرارت ورطوبتنه معادلدر وانك مقابلسنك هضمى بطؤ ايله قابلدر واول مولددود ونفخه شاملدر وحنطهٔ كبيرهٔ حمرا افضل واقوى والذ واغلادر (حمام) انك نواهضى فراخندن اخف واغذادر وفراخى احرو ارطب واشهادر (ط) طين ارمنى درجهٔ ثانيه‌ده بارد ويابسدر طبيعتى دمى بغايت حابسدر وبثور وطوا عينه شربا وطلاء نافعدر وعفونت اعضائى ونزلهٔ حاره‌يى مانعدر (طباشير) درجهٔ ثانيه‌ده باردو ثالثه‌ده حار ويابسدر قابى مقوى وخفقان حارى دافعدر وانصباب صفرادن اولان غم وغشيه نافعدر وعطش والتهاب معده‌يى وحرارت كبدى مسكن وحمات حاره‌يى مانعدر (ى) يقطين كه قرعدر درجهٔ ثانيه‌ده بارد ورطبدر وانحدارى سريع وخلطى صالح وغذاسى لطيفدر وحصرم وياسماق ويا سفرجل ويا خود رمان حامض ايله قرعك مطبوخى صفرايه نافعدر لكن قولنجه ضررى متضاعفدر وعسل ايله مطبوخى آنى دافعدر ﴿نوع ثامن﴾ كثير الاستعمال اولان ادويه واغذيهٔ مفرده‌نك اسما واحكامنى (كلمن سعفص) حروفنك ترتيبنجه بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل طب ديمشلردركه (ك) كافور درجهٔ ثالثه‌ده باردو يابسدر عافى واورام حاره‌يى وصداع حارى مانعدر ومحرورك حواسنى مقوى ونوامى مسهر واستشمامى بيله مؤثر وباءه‌يى قاطعدر (كهربا) درجهٔ اولى‌ده حار ويابسدر ثانيه‌ده يابسدر نفث دمى ونزفى حابسدر وخفقان وزحيره نافع واسهالى قاطعدر (كمون) درجهٔ ثانيه‌ده حار وثالثه‌ده يابسدر رياحى محلل وطارحدر ومجفف وقابض وقاطعدر وعسر بوله دخى نافعدر وجراحاتى لاصق وحصاتى مفتت ودافعدر (كمأة) حكمى غليظ وغذاسى شيندر انجق انك صوبى زيندركه مجلئ عيندر (كرفس) كه معدنوس انواعندندر درجهٔ اولى‌ده حار وثانيه‌ده يابسدر نفخى محلل وبدنى معرق وافواه عروقى فاتحدر ووجعى مسكن ونكهتى مطيب وباءه‌يى مهيج وصرعى مولد وحبلايه مضردر وكبده وسعاله وكليه وطحاله واستسقايه ومثانه‌يه نافعدر (كليه) حرارت وبرودتده معتدلدر وبرمقدار يابسدر وهضمى عسير وخلطى يسير ومهملدر والذى كليهٔ جدى وحملدر (كبد) حاردر كليدن احسندر وآنك اجودى كبدبط ودجاج مسمندر (كلب) كلبك كبدى معضوضنه صحت بدندر (كزبره) كه كشنشدر درجهٔ اولى‌ده يابس وثانيه‌ده قابضدر وجعى مسكن واورام حاره‌يى دافعدر ومعدهٔ حارى مقوى وخفقان حازى وحموضت طعامى دافعدر وصرع ودوار وسدد يابسه‌يى مانعدر لكن منى‌يى مجفف وشهوت باءيى قاطعدر وكثرت اكلى ظلمت بصره باعثدر (كراع) كه پاچه‌در اول طبيعتى ملينندر وخلطه لزج نافعى مولددر وهضمى آسان وفضولى قليل ايدوب سعاله نافعدر (ل) لوبيا يابسدر لكن انده برطوبت فضليه واردركه خلطى رطب بلغميدر وكندى تفاخدركه احلام رديه‌نك كانيدر وصدرى تليين وطمثى ادرار آنك شانيدروريه ايچون دخى كوزلدر وانك اصلاحى فلفل وملح وخلدر (لوز) كه بادامدر حلوى وطوبتدن يكا معتدل ومرى درجهٔ ثانيه‌ده حاردر وشرب واجتماندن طمثى ادرار واردر ولوزمرك غذاسى قليل وتفتيح وتنقيه‌سى كثير درولوز حلوك تأثيرات مذكوره‌سى ضعيف ويسيردر لكن بدنى مسمن وسعالى دافعدر وسدد كبد وطحالى فاتحدر (لبن) نسوانك لبنى حيوانات البانندن انفعدر زيراكه مزاج انسان جمله‌دن معتدلدر ولبن نسوانك افضلى ثديندن شرب اولنان بيلنمشدر وهر لبن كه چوقدن حلب اولنمشدر انك انفصالى بعيد العهد اولديغندن ردى بولنمشدر وهر حيوانك كه مدت حملى انسانك مدت حملندن اطولدر انك لبنى اردأ واغلظدر ومدت حمل انسانه مناسب اولانك لبنى لبن بقرك افضلدر ولبنك مائيه‌سى حار وملطف وغسالدر وانده هيچ لدغ اولماز سفوف مثالدر وآنك خاصه‌سى صفراى محرقه‌يى اسهالدر واقيمون ايله سودای محرقه‌يى دخى مسهلدر ولبن حامض باردر ويابسدر وقريب العهد اولان لبن رطب وحاردر وجميع انواع لبن مقوى بدندر زيراكه جمله‌سى بالقوه دمدر وعسل ايله قروح

TBMM KUTUPHANESI

باطنه‌یی تنقیه ایدر ودماغه قوت ومنی‌یه کثرت ویرندر ولبنك جمله‌سی بائه‌یی تهییج ایدندر وامزجهٔ حارهٔ یابسهٔ قلیل الصفرایه نافعدر وسعالی دافعدر لیکن بلغمیلره مضر ومنافیدر زیراکه انلرك حرارتی انی هضم ایده‌مز ودمویته احاله ایده‌مز ومشایخه رطوبت ویردیکیچون نافع ومناسبدر پس انلره هضمنه عسل ایله استعانه واجبدر وچوق اولورکه ابن ابتدابطی اطلاق ایدوب امعاده اولان فضلاتی اخراج ایدر بعده بدنده متفرق اولوب طبعی قبض ایدوب اعتدال اوزره کیدر وجنس ابن نفاخ ومولددیداندرمکرکه مطبوخ اولورسه هضمی اساندر * واماالباکه آغوزدر آنك هضمی بطی وخلطی ردی وعسل مصلحیدر وهر ابن احشاء کبدی سد ایدر الاکه ابن ناقه سدایتمز واکثار ابن علاج وسواس ونسیاندر لکن مضرلثه‌واسناندر وصداع ودوار اصحابنه زیاندرومولدقول ومورث ظلمت بصردر وانك اصلاحی شکردر وابن شکرله محسن لون ومسمن بدندروترکیب جنس ابن مائیه وجبنیه وسمنیه دندر امالبن بقرك اکثری سمنیه‌در وابن ناقه ومعزرقیق اولمغله اکثر مائیه‌در (لحم) انفعی لحم ضأن فتیدر ولحم عجل وجدیك فضولی اقلدر وهرحیوانك مذکروسمین واسودی الذواخف واجوددر ولحم بقر لحم معزدن زیاده‌یابسدر ولحم معزلحم ضأندن یابس وهضمی عسیر وحابسدر ولحم جزورك غذاسی غلیظ وهضمی عسیردر ولحم ارنب حارویابس اولدیغندن سوداسی کثیردر * والیه حارورطب یسیردر وجنس لحم غذاسی مقوی بدندر وسرعتله دمه استحاله ایدندر ولحم مشوینك غذاسی یبوسته ومسلوقك رطوبته کیدندر وشحمك اعتداسی ردی وسمینك اردأدر زیراکه بونلرملین بطن وقلیل الغذادروفصل ربیع وصیف اوائلنده محرور ایچون اکل لحم بقر خطا وخطردر زیراکه اول مولدجرب وجذام وطحال اولدیغی مقررد رکذلك ربیعك جیمنده وصیفك نصفنده جمیع لحوم غلیظه‌نك وجوده ضرری واردر لکن لحم ابل غلظتیله بیله سریع الانحدارد ولحم بط غلیظ وکثیرالغذادر ولحم دجاج آندن اخف والطف واشهادر (لادن) درجهٔ اولی‌ده یابس وثانیه‌ده حاردر لطیفدرکه تحلیل ونضجی واردر وغلل رحمهٔ نافعدر وتساقط شعری مانعدر وعسیرالاندمال اولان قروحی مدملدر (م) مصطکی درجهٔ ثانیه‌ده حار ویابسدر وغایتده لطیف ومحلل وقابضدر وبانم رقیقی مذیب ودافعدر ومضغی منقیٔ رأس وبلغمی جاذبدر وسعاله نافع ونفث دمی قاطعدر ومعده‌یی مطیب ومقوی ونافعدر (ملح) درجهٔ اولی‌ده یابس وثالثه‌ده حاردر وزیاده تحلیل وتجفیف وجلاسی واردر ورياح مختلفه‌یی کسر وازاله ایدوب اخلاط جامده‌یی تسخین واذابت ایدر ونصف درهم قدر شربی کفایت ایدر وملح محروق ایله وسخ اسنان کیدر وماجی اعتدال اوزره استعمال محسن لون ومسهل انحدارغدا واخراج فضول ومعین ادویهٔ اسهالدر وملح ابیض شفاف بللوری بلغم خامی وملح اسود بلغمله سودایی قوتله قالع ومسهلدر (ملوخیا) درجهٔ اولی‌ده بارد وثانیه‌ده رطبدر وسدد کبدی مفتحدر (مشمش) درجهٔ ثانیه‌ده رطب وباردر ودهن نواتی درجهٔ ثانیه‌ده حار ویابسدر وبواسیره نافعدر ومشمشك خلطی سریع العفونتدر ویابسنك نفیی مسکن عطشدر واول معده‌یه خوخدن یعنی شفتالودن خوشدر وحیاتی سرعتله مولداولمشدر (ن) نیل درجهٔ اولی‌ده حار وثانیه‌ده یابسدر وثالثه‌ده قابضدر نزفی قاطع وکافی دافع وتازه جراحاته نافعدر وورقی خضایه صالحدر (نعناع) یابس وحاردرواندره رطوبت فضلیه واردر وانك جوهری الطف بقولدر ومعده‌یی سرعتله مسخن ومقوی اولدر وقواقی دافع وهضمه نافعدر وبلغمی ودموی اولان قیٔ دافعدر وبابی مهیج ومنی‌یی مولد وجامعدر وبش اون ورقی لبنه وضع اولنسه انی تجبیندن مانعدر (نخالهٔ دقیق) درجهٔ اولی‌ده حار ویابسدر وجلا وتلیین وتنقیه‌یی جامعدر ولوز وشکرله شربی حلق وسعاله نافعدر وشراب ایله عجن وضمادی اورام ثدیی دافعدر (نشادر) درجهٔ اولی‌ده بارد ویابسدر وملین ومقوی خالصدر وزعفران ایله عجن وطلاسی مذهب کلفدر وحشوی مانع نوازل وملین صدر وعسل ایله اشربی فدر (س) سماق درجهٔ ثانیه‌ده بارد وثالثه‌ده یابسدر وقابض ومقوی ومسدد وحابسدر وبطی معقل ونزفی مانعدر وصفرایی احشایه جالبدر وتزاید اورامی دافعدر ووجع اسنانی شافی وعطشی مسکن ومعده‌یی دابغدر واشتهایی مهیج وطعمی قایضدر وشعری مسودوغشیانی مسکن ومانعدر (سکر) درجهٔ اولی‌ده رطب وحاردر وعتیقنده یبوست واردر وقصبنك عتیقی کندی طبعنده ساکن ولینتی زیاده حاصلدر وصدر وحلقی ملین وخشونتن مزیل وسددی فاتحدر وصفراوی اولیان معده‌یه انك تعطیشی موافقدر وبطی ملین وبلغمی دافعدر وانك

TBMM KUTUPHANESI

احمری لینته زیاده نافعدر (سمن) درجهٔ اولی ده رطب وحاردر وسموم مشروبه یه تریاقجه نفعی واردر وحلق وصدری تلیین وتحلیل ایدر وفضلاتن دخی نضج وتقلیل ایدر خصوصا لوز عسل ایله زیاده تأثیر ایدر (سفرجل) درجهٔ ثانیه ده باردویابسدر وکندوسی وزهره سی قابضدر وحامضی حلوندن زیاده قابضدر وهر نوعی مسکن عطش ومدر ربول ومقویٔ شهوتدر خصوصا عسل ایله دخی معده یه قوتدر وانك لعابی یمنی نواتنك آبی طبیعتی ملیندر که عقیبنجه قبضی مانعدر وقصبهٔ ریه یی ملین وسعاله نافعدر واکثار سفرجل قولنجی مورث وجالبدر (سمك) رطب وبارددر اجودی صغاریدر که دمی قلیل وطعمی لذیذ اولوب سرعتله فاسد اولمیه وشدید الجریان اولان ماءعذب ایچنده تولد ایدوب قیاچنی کثرت بولمیه یاخود بحار مالحه دن انهار حلوه نك جریانته مقابل حرکت ایدوب انده قالمیه ومملحینك افضلی اودر که چوق عتیق اولمیه واکاملحنك قوتی غالب اولوب حار ویابس اولمیه وسمك طری مولد بلغم مائیدر وسریع الفساد اولدیغندن حار اولان معده دن غیری یه منافیدر وطعم سمکی فساده ویرن مرطبات ولیندروآنی حلویات اصلاح ایدندر (ع) عنبر درجهٔ ثانیه ده حار واولی ده یابسدر مقویٔ معده وکبد وقلب وحواس وقوادر وعنبر مسکدن زیاده معتدل وعلل دماغه دوادر (عود) درجهٔ ثانیه ده یابس وحاردر وقوت معده وکبد وقلب وحواس ایچون نفعی واردر وسددی فاتحدر ودماغه بغایت نافعدر ومضغی نکهتی مطیب ورياحی دافعدر (عسل) درجهٔ ثانیه ده حار ویابسدر وجلاومفتح وجاذبدر وعفونت وقیله مانعدر وتلطیخیله دخی قملی قاتلدر وقروح وسخیه یی منقی وظلمت بصری مجلی ومعده یی مقوی وغذایی مشتهی وبطنی مسهلدر وشمی دخی حاردر ضماديله جروح وقروحی ناضج ومواد نی جاذبدر خصوصا قیر ایله زیاده موثر وجالبدر (عنب) قشری باردویابسدر وحشوی رطب وحاردر ونواتنده هم برودت ویبوسیت واردر جید الغذادر که معده وباءه یی مقویدر ونضیجی اجود ومعلق احمد وزبیب اسودی افضلدر وعنب نفاح معده ومضر مثانه در وآنك مصلحی رمان حلودر (ف) فضه بارد ویابسدر خفقانی مانعدر ومائی معده وقلبه نافعدر وجرب حکه یی دافعدر (فستق) درجهٔ ثانیه ده یابس وحاردر واندە برطوبت فضلیه واردر ومقویٔ قلب ومفتح سدد کبد ونافع دوادر (فجل) غذاسی قلیل وبلغمی کثیر ومفتح سدد کبد ومولد قملدر ومحلل ریح بدندر ودیدانی قتل ایدندر وهضم طعامه اعانتی کثیردر لکن هضم اولنمی عسیردر (فلفل) درجهٔ رابعه ده یابس وحاردر واسودنك زیاده ابیضنده حرارت واردر ودارفلفل یبوستی ایکیسندن آزدر واوچی دخی معده وامعاده اولان ریاح غلیظه یی تحلیل ایدر واخلاط لزجه یی تقطیع ایدوب عصب وعضلی تسخین ایدر (ص) صندل درجهٔ ثانیه ده بارد ویابسدر وظلاوشربی اورام حاره یه وصداع حاره وخفقان حاره نافعدر وحرارت ومره دن حاصل اولان ضعف معده یه موافقدر (صعتر) درجهٔ ثانیه ده حار ویابسدر وملطف ومحلل ونافعدر وشرب وضمادی نفخ ورياحی دافعدر ومعده یی مجفف وبول وطمثی مدرر وحدت بصری مکثر واوجاع ورکی قاطعدر (صمغ) تغریه وتجفیفی قویدر والطی صمغ عربیدر زیرا که اول خشونت صدری ملین وبطنی تعقیل ایدوب امعایه قوت ویرر والوان حبر ایله خطوط کتبه زینت ویرر ﴿نوع تاسع﴾ کثیر الاستعمال اولان ادویه واغذیهٔ مفرده نك اسما واحکامنی قرشت ثخذ ضظغ حروفنك ترتیبنجه بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل طب دیمشلردر که (ق) قثاکه بطیخك برنوعیدر خیارکی طویل اولور اول درجهٔ ثانیه ده رطب وبارددر وانك نضیجی احسندر وحرارت وصفرایی تسکین ایدندر لکن خلطی مستعد عفونت ومولد حمادر ونضیجنك فسادی اسرع واردادر واستشمامی غشیه نافعدر وعطشی قاطعدر ومثانه یه موافقدر وقثاده ادرار بول وتلیین طبیعت واردر حیارك قثادن زیاده برودت ولطفی واردر وحمیات محرقه یی دافعدر وادرار بول ایچون بغایت نافعدر وآزکره وجع معده وخاصره یی محدثدر وانی ملح ویازیت ویاعسل مصلحدر (قرنفل) درجهٔ ثانیه ده حار ویابسدر وکبد ومعده ودماغه نافعدر (ر) ریحان درجهٔ اولی ده حار ویابسدر وقلبی مقوی وباسوری دافعدر واستشمامی نومی جاذبدر (راوند) ریق اوزرینه ایکی درهم قدر اون صباح شربی قروح وفسوح وسقطه وضربه وکبد ومعده وفتق وعانه وکلیه ومثانه ایچون بغایت نافعدر (رازیانه) انك بریسنك حرارت ویبسی درجهٔ ثالثه ده وبستانیسنك درجهٔ ثانیه ده در بصری محدد وسدد کبدی مفتح وبول وطمثی مدر ونافعدر وماءباردایله غشیان والتهاب معده یی دافعدر (ریباس) درجهٔ

ثانیه ده

TBMM KUTUPHANESI

ثانیه ده بارد ویابسدر ودمی مطفی وصفرایی قامعدر وحرارتی مسکن وقاطعدر وعصاره سیله اکتحال حدت بصره نافعدر وطواعین واسهال صفراوی یی دافعدر (زمان) انك حلوی درجهٔ اولی ده بارد ورطبدر وحامضی ثانیه ده بارد ویابسدر وایکیسی صفرایی قامع واحشایه سیلان فضولی مانعدر وحامضك جاتنك عسل ایله ضمادی وجع اذنه نافعدر وادرار حامض اکثردر ورمانك مری التهاب معده یه نافعدر وحامضی حلق وصدری مخشندر وحلوی آنلری مقوی وملیندر وسعال حاری مانعدر وهر نوعی خفقانی دافعدر وافضلی حباتی مائی اولانیدر (ش) شعیر درجهٔ اولی ده بارد ویابسدر وغذاسی حنطه دن آزدر وماء شعیر سویقندن اغذادر وسویقی نفخی صویندن اکثر. ومعده یه اردادر وماء شعیرك دقیقیله ضمادی صدر وسعال وجرب وکلفه موافق دوادر (شونیز) کحبة السوداد آخر درجهٔ ثانیه ده حار ویابسدر واول حار جلادر ورياحی محلل وتأليل وبهق وبرصی قاطعدر ودیدان بطنی قاتلدر وکیسهٔ کتان زرقا ایچنده ایکی درهم. محمض ومضروری وناصیه اوزرنده موضوعی زکام ونازله یی دافعدر (ثلجم) رطب وحار وملیندر وخلطی غلیظ ومداومت اکلی محللدر وبزری جلاوطبیخی مقویدر (ت) تمرهندی درجهٔ ثانیه ده بارد ویابسدر معده یی مقوی وصفرایی مسهل وقیئ مسکن وعطشی دافعدر (تفاح) انك حلوی اعتداله قریب حرارته مائلدر واندہ برطوبت فضلیهٔ بارده واردر که انکله نافخدر وانك حامضی ابرد ورطوبتی اقلدر وخلطی مستعد عفونت وحمادر (تین) انك رطبی آز رطب وحاردر وچوق ماء وغذاسی واردر ومعده دن سریع الانحدار در ویابسی لطیف وحاردر وجمیع فواکهدن اغذادر وانضجی اعتداله قریبدر ولحمی جروح وقروحی انضجدر وتلیین وتعریق ابلغدر وحرارتی مسکن ومقملدر وانك لبنی البان ودماء ذائیه یی مجمد وجامده یی مذیبدر وامراض ایله فاسد اولان الوانی مصلحدر وضمادی دمامیلی منضجدر ومحروری معطشدر وطوزلی بلغمدن اولان عطشی مسکندر وسعال مزمنی دافع وربه وصدره نافعدر وسدد کبد وطحال وکلیه ومثانه یی فاتحدر وریق اوزرینه تینك فتح مجاریٔ غداده تأثیرات عجیبه سی مقرردر خصوصا لوز ایله یاجوز ایله تغذیه سی اکثردر لکن اغدیهٔ غلیظه ایله اکل تین خطردر وتینك خل ایچنده منقوعندن اوچ صباح علی الریق اوچر تین اکل ایدن محموم حمادن خلاص بولور وصفرادن آزاد اولور (توت) ابیضی تینه یقیندر لکن اندن اقل غذادر ومعده یه اردادر واما احمری رطب ویاردر و آنده برقبض واردر که امشایه سیلان موادی مانعدر واورام حلقی دافعدر وبونك اکل وشربنده قوت اشتهاء غدا واردر وبوتوت معده دن انحدار غذایی مسرع وامعاده مبطئ وبولی مدردر (ث) ثوم اصلی درجهٔ ثالثه ده حار ویابسدر تغییر مياه ایچون ووجع اسنان وسعال مزمن واوجاع صدر ایچون بغایت نافعدر وعلق ودودی مخرج وبولی وطمثی مدرردر وقمل وبیضی قاتل ومسکردر لکن کثرت بخارندن رأسی مصدع وبصره مضردر (ثلج) اندن محتبس اولان حرارت دخانیه سندن عطشی مورث ومعده وعصبه مضردر واسنانك وجع حارنی مسکندر (ح) حشخاش درجهٔ ثانیه ده بارد ویابسدر واسودی شربا وضمادا درجهٔ ثالثه ده مبرد ومخدر ومنومدر واکلی نزله یی مانعدر (خطمی) که خیره چچکیدر اعتدال اوزره حاردر اندہ انضاج وتلیین وتحلیل وارخاواردر ووجع مفاصلی دافع وارتعاشی مانعدر وانك بزری سعال حاری قاطع وورقی اورام ثدیه نافعدر وطبیخ اصلی حرقت امعایی وحرقت بولی واورام مقعدی واسهال ردی یی دافعدر (خوخ) درجهٔ اولی ده رطب و آخر ثانیه ده بارددر وسریع العفونه وملین طبیعتدر وماء قضبان واوراقی تقطیر ایله دیدان اذنی وسره یه ضماد وشربی دیدان بطنی قاتلدر وکثیر الغذادر لکن غذاسی جید دکل اردادر وانی طعام اوزرینه تقدیم اولادر (خل) حرارت وبرودتدن مرکبدر وبرودتی اغلبدر وطبخ ایله برودتی نقصان بولدیغی مجربدر وبوخل دمی ماطف وصفرایی قامعدر وحادث اوله جق اورامی مانعدر وسوداویلره مضر وبلغمه مضاد وهضمه معین وجربی قالعدر وقرص نمله وحرق جمره یی دافعدر ودهن وردایله صداعه نافعدر وتمضمضی وجع اسنانی ودمومیتی قاطعدر (خبز) افضلی خبز حنطهٔ نقیه در که دقیق رقیق ومنخول اولوب عجینی ملح وخمیرنده اعتدال بولوب قرص رقیق تضج تنوری اولور واکا قریب اول صوموندر که فرونی اولوب وبونلرك ماعداسی فضیلتدن برونی اولور خبزك حاری ضار وباردی نافعدر وسمید که فطیردر غذاسی کثیردر لکن خشونتدن بطی النفوذدر وانحداری عسیردر وخبز دقیق غیر منخول طبیعتی ملیندر وانحداری ونفوذی سریع وهیندر لکن قلیل التغذیه در وخبز قطایف لذیذدر لکن مولد خلط اغلظدر

TBMM KUTUPHANESI

ولبن ايله تخمير اولنان خبز كثير الغذا وبطئ الانحدار در وسدمجاريده دخلى وار در خبز خنطهٔ مقلى ماايله اكلى سرعتله مسمن بدندر وصحت وجودى حفظ ايدندر (خردل) كه اوزرلكدر درجهٔ ثالثه ده حار ويابسدر وبلغمى قاطعدر ودهنى دهنى فجلدن اسخندر وهوام انك دخانندن فرار ايدندر ودافع اوجاع مفاصل بدندر وجربى ازاله واورامى تحليل ورطوبات رأسى تنقيه ايدندر وتقطير ماء ودهنى وجع اذنى دافعدر وعسل ايله اكلى ريق اوزرينه قصبهٔ ريه ده اولان خشونتى دافعدر (خيارشنبه) حرارت وبرودتده معتدلدر ورطبدر كه احشاده اولان اورام حاره يى مانعدر وطبعى ملين ومحترق اولان صفرا وبلغمى سهولتله مسهل ودافعدر انكچون خامله انكله اسهال اولنور كه اول حمله ضاردكل نافعدر (ذ) ذهب لطيف ومعتدلدر وسحاله سى ادويهٔ سوداييه داخلدر وقلبى مقوى وخفقانه نافعدر وفمده امساكى بخرفمى مزيل ودافعدر والتون ميل ايله اكتحال عينى مجلى وبصرى مقوى وغبارنى دافعدر (ض) ضميران رياحين انواعندن برنوعدر كه فسلكن ديرلر اول درجهٔ اولى ده رطب وحار در واستشمامنك دماغه نفعى واردر (ظ) ظرور درجهٔ ثانيه ده حار ويابسدر ومواد قروحى جاذبدر وانك اجودى احمر نار نجيدر (غ) غاليه برعطر كرانبهادر اورام صلبه يى ملين وچوق درده دوادر واستشمام صرعه يى دافعدر وصداع باردى دافعدر وقلبده تحملى اوجاع رحمى مانعدر وجميع ادويه واغذيه تأثير حق ايله مؤثر اولديغى تحقيق وواقعدر وبومذكورات اسباب مظنونه دن اولديغنه علت طبيب دليل قاطعدر پس جميع اسباب واشيادن مؤثر اولان انجق مسبب الاسباب در كه جمله يه اول ضار ونافعدر وبومقامده العلم علمان علم الطب للابدان وعلم الفقه للاديان كلامندن بومقدار تحرير وبيان خلاصهٔ علم طبى جامعدر وماعداسى اطنابيندن شايعدر

﴿نوع عاشر﴾ صحت وجوده عوايد اولان اكل وشربك اداب وقواعدنى وبعض اطعمه وفواكهك فضائل وفوائدنى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل حديث ديمشلر در كه انبيا عليهم السلامك عادتلرى مدام اكل خبز شعيره ادمان ايدى وحبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك اكثرى تناولى اول نان ايدى وياد قيق حنطه ايله مختلط اولان ايدى وخبز شعير ايله اوچ كيجه على التوالى شبعان اولميوب اكثراوقاتى جائع وظمأن ايدى پس تنبيه وبيان بيورمشدر كه بياض نهار وظلمت ليل ايچنده ايكيشر كره اكل وشرب اسراف وعلتدر واكل لحم وشرب مرقه يه مواظبت موجب قسوتدر وقرق كون قدر لحم ودسم ترك نه مداومت مسئ خلق ومغير طبيعتدر وبى جوع اكل ادام وبى ظمأ شرب ماء صحت وجوده خللدر * نتكيم بى تعجب ضحك انسانه خجللدر وبى سهر ليل نوم نهار اكاعار وكسلدر ومحافظ صحت اولان مداوم شبع اولميوب جوعى قدر لذت اكلى بولسون وولينهٔ فردوس ايچون قدرتى قدر تجوع قيلسون تاكيم عقلى صافى وصدرى منشرح وقلبى مستير اولسون وتمكن اولدقچه غدايى تبادر قيلسون تاكيم بدنى صحت وطبعى قوت بولسون وعشايى ترك ايتسونكه اعضاسى هرمدن امين اولسون وانواع نعمتلرله الوان شربتلرى جمع ايتميوب برطعام اوزرينه اقتصار ايتسون تاكيم جسمى صحت وسروره وقلبى حيات وحضوره يتسون زيراكه هرمرضك اصلى شبع وهردوانك اصل جوع اولديغى تجربه قلنمشدر وادبله فقط خبز اكل ايدنك بدنى عمرى اولدقچه صحت وعافيتده بولنمشدر وادب ايسه بعد الجوع اكل وقبل الشبع ترك اعتبار اولنمشدر پس قلت اكل وشربك درجهٔ دنياسى ثلث بطنى طعام وثانى شراب وثالثى تنفس ايچون اولمقدر ودرجهٔ وسطاسى اكل وشرب ايله انجق نصف بطنى طولمقدر ودرجهٔ علياسى اكلى اكل مريض ونومى نوم غريق اولوب لذت حضورى بولمقدر وشبع اوزرينه اكلدن اجتناب اهم والزمدر زيراكه اول اسراف وحرام اولديغندن ماعدا مورث برص وموجد مرض وموجب هرمدر وحضوره كلن طعام وشرابى تعيب ايلسون اكراشتهاسى وارايسه تناول بيورسون والاترك ايدوب سويلسون وطعام واحد اثنينه كافيدر نتكيم طعام اثنين اربعه يه وطعام اربعه سكز آدمه وافيدر * امابعض اطعمه وفواكهك فضائل وفوائدنده تجه حديث شريف وارد اولمشدر * نتكيم جبريل امين عليه السلام حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه هريسه اكلنى اشارت قيلمشدر پس آنى اول تناول بيوروب بطش وجماع وقيام ليل ايچون اوتوز قرق آدم قدر قوت بولمشدر وآنك عندنده جميع اطعمه دن خبز شعير ومرقهٔ عدس وصوقباغى احب واطيب اولمشدر زيراكه ذكر الله ايلدكده اندن قلبى رقت بولمشدر ولحمدن دماغ وسمع وبصر واعضا واجزاى ديكر قوت آلمشدر ولحمك اطيبى لحم كتف وظهر در كه فؤاد مريضى اصلاح وقلب حزينى راحت قيلمشدر وانفع ادام خل خمر

TBMM KUTUPHANESI

اولمشدر وتمر وعنب فواكهدن اولوب ادام رتبه‌سين دخى بولمشدر وعنبى خبز ايله يمك وحلو وطيبى ويرندن ردا يميوب ذوق وشم ايتمك خبرده كلمشدر ومبارك عسلى صباح ايله ريق اوزرينه اكل وشرب ايدن هر مرضدن شفا بولمشدر واول حضرت جمله فواكهدن بطيخ ورطب اطيب اولوب جميع اشربه‌دن حلو بارد لذتلى كلمشدر واكل ارز عندنده اول حضرته صلوة وسلام ايتمك لازم اولمشدر زيرا كه ارزانك نورى جوهرندن وجود بولمشدر وحديث شريف وارد اولمشدر كه هر كيمكه بقله‌يى قشر ايله اكل ايدر اندن اول قدر مرض چيقار كيدر وشونيزكه حبهٔ سوداد راول موتدن غيرى هر مرضه شفادر وجبن وجوزى فرادى اكل ايتمك داءدر لكن ايكيسنى جمع ايدنه دوادر واكل زيب نكهتى تطييب ولونى صافى وبلغمى قطع ايدوب عصبه قوت ويرندر انى اكل ايدن نواتى طرح ايتسونكه اول مضر بدندر وعنبى دانه‌دانه اكل اهنى واحسندر وسفرجل فؤاده جلا وقلبه ذكا وجبانه شجاعت بخش ايتمده بيدلدر وآنى ارز ايله اكل ايدن حامله‌نك ولدى اغلب وكوزلدر ورمانى شحميله تناول معده‌يى دباغتدر واكل تين قولنجدن امان وقلبه رقتدر ومبارك بطيخ ماء جنتى وهر طعامده اولان لذتى جامعدر وانك لحم وشحم وبزر وقشرى جميع اعضايه وقوايه نافعدر واول طعام وشراب وريحاندر وبطن ومثانه‌يى غسل ايدر اشناندر وماء ظهره بركت وشهوته حركت ويرندر ونكهتى تطييب وصداعى تسكين وبشره‌يى تنقيه وتزيين ايدندر وبصره حدت وطعامه اشتها ولذت ويروب عطشى دفع وديدان بطنى قتل ايدوب يمش علت اخراج ايله نافع بدندر * اما خيارى ملح ايله وجوزى حلو ايله يمك سنتدر وفواكهى اقالنده تكثير وادبارنده تقليل ايدانه صحتدر وبادنجانى تليين وتزيين ايدوب دوا نيتيله يمك مزيل علت ومورث حكمتدر ومرطب دماغ ومقوى جماع ومحرك شهوتدر والطف بقول يارپوز وكره وزوربا سدر وبونلر طعام خضر والياسدر ومورث حفظ ودافع جنون وجذامدر ونافع دماغ وفاتح مشامدر واما كأة كه اق منتردر اول برنوع من منزلدر ومائى شفاى عين واسودى افضلدر وبرارضه داخل اولان آنك بصلندن تناول قيلسون تاكيم اول ارضك وباسندن امين اولسون ومطبوخ اولان بصل وثومى اكل ايدن لذت وقوت بولور ومطبوخ اولمياني اكل ايتمسونكه رايحه سندن ملائكه متأذى اولور واماطين اكل ايدن كندى نفسنى قتل ايدندر زيرا كه اول منفخ بطن ومصفرلون ومهلك بدندر وحديث شريف وارد اولمشدر كه اوچ نسنه موجب سرور سينه وموجد صحت بدندر برى استشمام طيب وبرى شرب عسل وبرى لبس ثوب حسندر واول حضرت صادقدر كه حق سويلينلر زيرا كه والناس باللباس كلامى بومعنايى تصديق ايلينلر پس ناس لباس ايله مزينلر ولباس تقوى ايسه جمله‌دن احسندر وجسم جانى احصندر ﴿نوع حادى عشر﴾ آداب دين مبين وسنت رسول امين اوزره ثيابى تحسين ولبسنى تعيين وبدنى تحصين وتزيين ايتمك رسم وآيين بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل حديث اتفاق ايله دمشلردر كه حبيب اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه ثيابك احبى قميص اولمشدر وكيم قميصى اطراف اصابغه وصول بولمشدر وذيلى طولى فوق الكعبين آنجق كلمشدر وتقصير ثياب ايله امته وصيت قيلمشدر فعلى هذا تقصير ثياب سنت وطويلى بدعت وكبره علامت اولمشدر وخليل الله عليه السلام رجال ونسوان ايچون سراويلى استر لباس بولمشدر زيرا كه سراويل عورت يريله ارض ارا سنده بيله حائل اولمشدر * واما لبس عمامه حلم ووقار وجاهدر وتاج عربدر كه اول حضرتك مبارك عمامه‌سى ثوب سياهدر ورأس عمامه‌يى بين الكتفين مقدار شبرين اصمق سنتدر وتحت الذقن اداره‌سى بدعتدر وسنن اسلامك بريسى لبس لباس خشن ومرقعدر وثياب خشن عرقى انشف وقلبى اخشعدر ولبس شعر وصوف سنت انبياء عظامدر وموجد عبا حضرت سليمان عليه السلامدر وتواضعله مساكينه تشبه ايچون لبس عبا عادت اولياء كرامدر * واما حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك قميص وازار وسراويلى قطنلدن ثوب ابيض وقبا وعبا ومنطقه‌سى صوفدن شال اخضردر واخضره نظر سرور قلب وقوت بصردر پس لبس اخضر انك امته سنتدر ورجالنه صرف اصفر واحمر مكروه وبدعتدر وحرير خالص انلره حرام وحلالية مختلطه مباح وزينتدر وتطهير ثياب تحديث نعمتدر وزينت ولطافت ونظافتدر ودفع ثقلت ودفع غم وقساوتدر وغناى طبع ايله لبس ثوب عتيق آدم تواضعنه علامتدر وجمله‌دن مقدم قميصى كيوب يعده قعودى حالنده سراويل كيمك سنتدر ومبغوض ناس اولمقدن وقلبه غم كلمكدن امنيتدر وبرثوبى ترقيع ايتمدكجه نزع ايتمك قلبه راحتدر وثوب منزوعى برفقيره ويرمك آفتلردن

TBMM KUTUPHANESI

سلامتدر واوچ قات لباسی جمع اولدقده برقاتی فقرایه بخش ایتمك سخاوتدر وثیابنی هرنزع ایلدکجه طی ایتمك انی شیطان لبسندن حفظ وحراستدر وتوبك لسان حاله بنی کیجه تزیین ایدنی کوندوز تزیین ایدرم دیمسی اول حضرتدن روایتدر وبساط مولی اولان ارض اوزرنده احیاناحافی یورومك کسر نفسه دلالتدر ومسك وعنبر وعود وکافور امثالی طیب وعطور وبخور ایله تطییب وتعطر وتبخر سنتدر ولذتدر وائمه ایله هرکوزینه اوچ کره اکتحال سنتدر وزینتدر واهدایی منبت وبصره قوتدر ویوم عاشورا اکتحال عینی رمددن صیانتدر واماتطهر وتزین وادهان وتسریح شعر ولحیه دخی سنتدر ورغبتدر وادهان حاجبدن بدأ ایتمك صداعی دافع بیلنمشدر وقص شارب ونتف ابط وحلق عانه سنن راتبه دن بولنمشدر وشعر عانه یی شعیره دن زیاده ترك ایتمك نهی اولنمشدر وهر یوم خمیس یاخود یوم جمعه بعدالعصر شعری اولمیان کمسه رأسنی حلق ایتمك ولحیه سنك طول وعرضندن برقبضه زیاده یی قص ایتمك واظفارنی مقراض ایله قلم ایدوب شعر ایله دفن ایتمك صحت جسم وراحت جان ایچون سنت وعادت قیلنمشدر نتکیم (قلموا اظفارکم بالسنة والادب * یمینها خوابس یسارها اوخسب) دینلمشدر ونظام هیئت ایچون آینه یه ویاصافی صویه باقوب * اللهم کماحسنت خلقی فحسن خلقی دیمك حدیث شریفدن آلنمشدر وبومقامده صحت وجودك حفظ وحراستنی بومقدار بیان ایله اکتفا قیلنوب موتی بیانه شروع اولنمشدر زیراکه (لدواللموت) فحواسنجه هرطوغان اولمکله هرکمالك بر زوالی اولوب دنیایه کلان کیدر بولنمشدر وبوعالم کون وفساد اولان عالم صورت بزم ایچون کاروانسرای قیلنمشدر نتکیم (کل نفس ذائقة الموت ثم الینا ترجعون) آیة کریمه سیله بو معنی تأیید اولنمشدر پس بودار فنادن اول دار بقایه اولمزدن مقدم متوجه اولمق وبوغربتده اول وطن ایچون کسب کماله تدارك قیلمق اعنی نظر کاه خدا اولان قلبنی ماسوادن پاك ایدوب امراض اخلاق بهیمیه دن صحت بولمق وانوار اخلاق ربانیه ایله طولمق وایکی عالمده بر مولی ایله اولوب قالمق جمله دن اهم والزم بیلنمشدر

جهانده وارلغی قوی نه مسافر اول نه مقیم	که خانه برکدر اولمش طرق دخی پر بیم
چو نعمتی نقم وعز ونازی ذل اولیجق	سکا نه فائده جسم اولسه غرق ناز ونعیم
مزار ایچنده اولور عاقبت سرك پامال	نه فرق اولورسه کلاهك نمد یاخود دیهیم
طریق حقه کیدرسن تنك ضعیف اولسون	که قطع بادیه مشکلدر اولسه مرد جسیم
خویله خسته یی ظن ایلر اول طبیب صحیح	مرض شناس دکلدر ندندر آدی حکیم
حیات جسم کوکل خوشلغیله نعمت اولور	نه ذوق اولورکه اوله تن صحیح وروح سقیم
نه غم که فقر ومرض موت ایرر تنه حتی	اولورسه جان وکوکل خوش خویله صاغ وسلیم

﴿فصل رابع﴾ موتك فضیلتی وحقیقتی وکنه وماهیتی ومدح وکیفیتی وروحك بدندن مفارقتی ونزع حالتی ونشأت ثانیه ده صورتی وحلقی حسبنجه سعیر ونعیمه رحلتی یدی نوع ایله حکیمانه بیان وعیان ایدر ﴿نوع اول﴾ موتك فضائل وفوائدنی آیات واحادیث ایله بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه حق تعالی کلام قدیمنده بیورمشدرکه (ولئن متم اوقتلتم لالی الله تحشرون * فتمنوا الموت ان کنتم صادقین * انا لله وانا الیه راجعون * الله یتوفی الانفس حین موتها والتی لم تمت فی منامها فیمسك التی قضی علیها الموت ویرسل الاخری الی اجل مسمی ان فی ذلك لآیات لقوم یتفکرون * هو یحیی ویمیت والیه ترجعون * قل ان الموت الذی تفرون منه فانه ملاقیکم ثم تردون الی عالم الغیب والشهادة فینبئکم بما کنتم تعملون * انا نحن نحیی ونمیت والینا المصیر * ان المتقین فی جنات ونهر فی مقعد صدق عند ملیك مقتدر * یاایتها النفس المطمئنة ارجعی الی ربك راضیة مرضیة فادخلی فی عبادی وادخلی جنتی * وحق تعالی حدیث قدسیسنده بیورمشدرکه * لو علم المؤمن ما کان له بعدالموت لماتمنی الحیات فی الدنیا بل قال کل لحظة ربی امتنی امتنی * وحبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بیورمشدرکه مؤمنك قلبنه نور ایمان نازل اولدقده قلبی واسع ومنشرح اولور سؤال اولنمشدرکه انك برعلامتی وارمیدر جواب ایتمشدرکه بلی دار غرور دن اجتناب ودار خلوده رجوع ایتمکدر وموت اکا کلمزدن مقدم انك تدارکی طریقنه کیتمکدر وبیورمشدرکه موتی عبرتله درك ایدن دنیایی خبرتیله ترك ایدر وبیورمشدرکه موتی

TBMM KUTUPHANESI

فكر ايده‌نك نفسى پاك وقلبى آكاه اولور ودنيادن اكراه‌ايله ولى‌الله اولور وبيورمشدركه حق تعالى كيمه كيم هدايت ايتمشدر اكا واعظ اولمغه موت كفايت ايتمشدر وبيورمشدركه خلقك زياده عاقلى موتى زياده فكر ايدندر وتداركيله شرف دارينى آلوب كيدندر وبيورمشدركه اى امتم املكزى قصير وفكر موتى كثير ايدكز وبيورمشدركه عندالموت انسانك عينى سمت رأسنه راجع اولور زيرا كه انك بصرى جانبه راجع اولور وبيورمشدركه صانماكه مؤمن موت ايله منفعل اولور لكن برخانه‌دن برخانه‌يه منتقل اولور وبيورمشدركه مؤمن كه جسر موتى عبور ايدر اول كندى حبيبيله حضور ايدر وبيورمشدركه جميع ناس نوم غفلتده كمراهدر وجمله‌سى موت ايله آكاه اولور وبيورمشدركه امواتكزى خير ايله ذكر ايدكز وسب ايتيوب رحمتله آكوكز وبيورمشدركه آدم اوغلى موتدن فرار وفرياد ايدر حالبوكيم موت آنى فتنه‌لردن آزاد ايدر وبيورمشدركه موت مؤمنك تحفه‌ى جانيدر وانك نعيم وروح وريحانيدر وبيورمشدركه موت مؤمنك راحتيدر وانك سرور وغنيمتيدر وبيورمشدركه موت مؤمنك عيد مسعوديدر ولقاء موعوديدر وبيورمشدركه دنيا مؤمنك زندانيدر وموت انك اطلاق وسيرانيدر وبيورمشدركه مرنه كيم مؤمنك بكنلجك مطلوبيدر آنك موتى جمله‌دن خيرلى محبوبيدر وبيورمشدركه برمؤمن يوقدر الا كه موت اكا خيرلى اولديغى محققدر زيرا كه (وماعندالله خير للابرار) كلام خقدر وبيورمشدركه مؤمن قسمى اكر بروفاجردر موت اكا خيرلى اولديغى ظاهردر وبيورمشدركه خلقك عندنده غنا وصحت وحيات احب اشيادر بنم عندمده فقر ومرض وموت اعزوالذ واعلادر وبيورمشدركه كندى موتم ايچون ايوه‌رم ودوستمك موتنى هم سورم وبيورمشدركه غائب اولان صديقمدن هر خبر كه كلوب بكا تمشدر جمله‌سندن بكا خوش كلن انك موتى خبريدركه دنيادن كتمشدر كندى جانم ايچون آرزو ايلديكم تحفه‌ى موتى هر دوستمه هم صانمشم زيرا كه وطنمزدار سرور ايكن بودار غرور اقامتندن اوصانمشم وبيورمشدركه موتى كندى نفسمه وصديقمه آرزو قيلمشم زيرا كه لقاءالله موت ايله حاصل اولديغن بيلمشم وبيورمشدركه لقاءالله آرزوسى اولان مؤمن موته محبت ايدر زيرا كه اول طريق موت ايله عالم لقايه كيدر وبيورمشدركه واسطه‌ى موت ايله حبيب حبيبنى بولور وموت ايله هموم دنيادن آزاد اولور وبيورمشدركه مؤمنك موتى خلقدن عزلتدر وابدا حق ايله خلوتدر وبيورمشدركه صانماكه موت عدم وفنادر لكن بدندن تجرد وبقادر وبيورمشدركه موت مفارقت بدن وتبدل حالدر وبرداردن برداره انتقالدر وبيورمشدركه انفس ابدان ايچون مخلوقدر ونفس مؤمن عندالله مرزوقدر وبيورمشدركه سزلر فساد وفنا ايچون دكاسز انجق خلود وبقا ايچون براودن براوه منتقلسز وبيورمشدركه نفس ايچون درت دار واردر اولكى دار جمله‌دن طاردركه رحم مادردر ايكنجى دار عالم شهادتدر واوچنجى دار عالم برزخدر ودردنجى دور عالم ارواحدر وهر بردارك بشقه برحكمى وبرشانى واردر وبيورمشدركه دنيا ده موتى مثالى رحمده جنين احواليدر نتكيم جنين وقت ولادتده رحمدن دنيايه كلمك استمز كذلك مؤمن موتدن جزع وفزع ايدوب اولمك استمز ونتكيم مولود رضاع مادردن لذت وانسيت بولدقده بردخى مكانه كتمك استمز كذلك مؤمن مولى سنه ملاقى اولدقده بردخى دنيايه رجوع ايتمك استمز ونتكيم ولادتله مولود اول ضيق ومظلم مكاندن بوواسع وروشن جهانه خروجندن صكره اول مكان متعفنى فراموش ايدر كذلك مؤمن موت ايله بودار دنيادن اول دار عليايه عروجندن صكره بودار عنايى اونودركيدر وبيورمشدركه مؤمنك روحى جسمندن راحت عروج ايدركا نه برقيل خمير ايچندن خروج ايدر وبيورمشدركه هر مؤمنك روحنى رفق ولطف ايله قبض ايدن عزرائيلدر واول ملك الموت امين وشفيق وجميلدر اكر مؤمن ايچون عندالموت انواع كرامتك بريسى مهيا اولسه رؤيت جمال عزرائيل اكا لطف جزيلدر وبيورمشدركه عندالموت نفس مؤمن حسن ملك الموت ايله مشغولدر وحالت نزع المندن ذهوليله معزولدر نتكيم زنان مضر اول جمال يوسفله مشغول اولوب قطع يد المندن ذهول ايتدكلرى نص ايله منقولدر وبيورمشدركه عند الموت مؤمنه ربيسى معين اولور وحزن دنيادن وخوف آخرتدن امين اولور وبيورمشدركه حق تعالى نفس مؤمنى قبض ايلدكده روحى انكله مطمئن اولور وثقلت بدندن راحت وسلامت بولور وبيورمشدركه بدنكه قفس مرغ روحدر پس بدنده جان محبوس ومجروحدر وموت اكا فتح وفتوحدر وبيورمشدركه ارواح اموات اشجار برزخده امثال طيور دنيوبرى برياله متعارف ومسرور در وبيورمشدركه قلبى مظلم اولان مشركك موتدن خوفى حالى مظلمده بولنان طيرك كسر

قفسی مثالیدر وقابی منور اولان مؤمنك .آرزوی موت ایله انتقال ایتمسی اشجار عالیه تحتنده قفسده قالان طیرك اندن اوچوب اشجار اوزرنده ترنم ایدن همجنسی زمره‌سنه کتمسیدر وبیورمشدرکه عند الموت عرق جبین یاتدمع عین ویاتوسع منخرین علامات سعادتدر * اما تنفس اختناق یاسواد شفه ویاترمدلون علامات شقاوتدر وبیورمشدرکه میت بیلورکه بدنن کیملر غسل وتکفین ایدر ونمازنی کیملر قیلوب جنازه‌سیله کیدر ولحدینه کیملر ایندیروب اکا تلقین ایدر وبیورمشدرکه امواتی خیرایله یاشرایله کورمك احوال ارواحه کشف ایله ایرمکدر وبو کشف انجق تبشیر ویاتنبیه ایچون اولور وبوکشفی مؤمنلر رؤیاده ومقربین یقظه حالنده بولور وبیورمشدرکه مؤمنك جسمنه قبری منضم اولورکانه والدهٔ مشفقه ولد غائبی بولور وقبرینه جنتدن بر روزنه آچیلور وروحنه باران رحمت صاچیلور وبیورمشدرکه ارواح مؤمنین امثالی طیور خضر اولوب عالم برزخده بلوك بلوك طیران ایدرلر وهفته‌ده برکره عالم شهادته کلوب کیدرلر. وبیورمشدرکه نشأت اخراده ارواح اغلب اخلاقی صورتنده حشر اولنور یعنی قنمی حیوانك خلقی روحه غالب ایسه روح اول صورتده بولنور صدق رسول‌الله

جان تنکنای تنده ایدی حبس چون هما ... کسر ایتدی لطف ایله قفسن پنجهٔ قضا
صدق صفا جناحن آچوب اوچدی شوقله ... دل عالمنده بولدی کوزل عشقدن نوا
غافل قفسدن اوزکه مکان بیلمز ایدی کیم ... تندن فراقه ماتم ایدوب دیردی حسرتا
عارف که بیلدی کلشن جان وسعتن روان ... تندن خلاصه شکر ایدر اول موته مرحبا
قوشدر اوجان پاك وقفسدر بوجسم خاك ... سفلی قفسده قالمز اومرغ بلند جا
قوش بسته پردکلسه نیچون آچمز اول جناح ... صد پاره ایلمز قفسن طوتمز اول هوا
سیر ایلمسك کوکلده همان جلوه کاهنی ... حق شکستن قفس آسان اولور سکا

﴿نوع ثانی﴾ موتك حقیقتی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه انسانك موتندن مقدم اولان احوالی دنیادرکه سریع الفنادر وبعد الموت اولان احوالی آخرتدرکه قدیم البقادر ودنیایه کلمکدن مقصود انسانك دولت ابدیه وسعادت سرمدیه سیدر وبودولت وسعادتکه تحصیل کمال وشهود جمالدر انسانه میسر اولمز الاکه عین بصیرتی کشاده اولمغله اولور وچشم بصیرتی فتح اولمز الاکه عالمه عبرتله باقوب صنعت وحکمت خالقی هرنسنه‌ده تفکر وتذکر ایدوب بولمغله اولور ونظر عبرت وسیر صنعت وفهم حکمت اولمز الاکه حواس ظاهره وباطنه ایله اولور پس حواس عشره ابواب معرفت خلاق عالمدر ومکان حواس عشره بدن آدمدر وحق تعالی بدن آدمی انکیچون درت طبع مخالفدن خلق ایتمشدر تاکیم اهل ادراك اولان بدنی فناسین بیلدکده بودار فنادن فرار ایدوب دار قراردہ قرار ایتمك تدارکنده اولهولوث بدندن پاك اولوب حضور انسی بوله زیراکه بدن انسانك هرحال وشانی وحواس وقوای روح حیوانی بالجمله زائل وفانیدر اما انسانك حقیقتی اولان روح انسانی که اکا کوکل دیرلر اول امر ربانی محل عرفان بزدانیدر واول روح باقیدرکه اکا هرکز فنا کلز ابدی بیلنمشدر واول روح باقی بوجسم فانیدن مفارقت ایدرکه اول مفارقت حالنه موت اطلاق اولنمشدر پس مادامکه انسانك روح حیوانیسی قلبنه حاکم وغالبدر اول کمسه نفسانیدرکه موتدن خائف وهاربدر زیراکه روح حیوانی عالم ملکدندرکه اول بواصانی محب وطالبدر پس نفسانی اولان کمسه حیات دنیایه مائل وراغبدر ومال ومنالنی جامع وجالبدر چونکه غون ربانی برله روح انسانی قوت بولوب روح حیوانی اوزرینه حاکم وغالب اولور اول کامل روحانیدرکه موتی آرزوی جان ایله محب وطالب اولور زیراکه روح انسانی عالم ملکوتندندرکه اول وطن اصلیسنه مائل وراغب اولور پس روحانی اولان کامل حیات ابدیه‌یی محب وطالب اولور وجهانك دولت ابدیه وسعادت سرمدیه‌سنه سالك ومالك اولور وبوجهان بعد وفرقتدن معرض وهارب اولور وطریق موت ایله اول جهان قرب ووصلته متقارب اولوروسیلهٔ قرب اولان موته محبتله اقرب اقارب اولورنتکیم برکامل دیمشدرکه (بیت) تحصیل کمال نفس شد پیشهٔ من * جزبادهٔ عشق نیست درپیشهٔ من * برمن چوبقای نفس روشن شده است * هرکزنبود زمرك اندیشهٔ من * حضرت علی رضی‌الله تعالی عنه بیورمشدرکه طول حیات عذاب ارواحدر وموت ایسه راحت وانشراحدر

TBMM KUTUPHANESI

وبر کمسه برعارف کامله دیمشدرکه بن رؤیاده کوردمکه سنك عمر کدن انجق برسنه قالمشدر واول کامل بوسوزدن آغلمش منفعل اولمشدر پس اول کمسه سؤال ایتمشدرکه ای شیخ البته سنك حیات دنیایه چندان اعتبارك یوق ایکن بو آغلمق ندندر اول کامل جواب ایتمشدرکه ای اوغل بن هرکیجه آرزوی موت ایله واول نیت ایله اویوردم امدی خوفم بودرکه بو رؤیا صادق اولوب بن بوکلخنی برسنه دخی بکلهیم آنی آغلرم زیرا که جهان جان کلشنی وار ایکن جهان بدن کلخنی چکلمز دیمشدر

ای بلبل جان قالمه	حبس قفس تنده	فانی اولانی آلمه	باقی آره‌سن سنده
ای بلبل الحانی	قویدك او کلستانی	قالدك اونودوب آنی	آواره بو کلخنده
اول کلشنی اونوتدك	کلخنده مکان طوتدك	چوق توز وتوتون یوتدك	چیق ذوق ایت اوکلشنده
بو تن قفسن کسر ایت	بو مزبله‌دن اوچ کیت	اول کلشن عشقه یت	مست اول تنه تن تنده
مرغان هم آوازك	چون اکلدیلر رازك	چقمشلر اوتورمشلر	کلشنده نشیمنده
ای طائر افلاکی	ترك ایله تن خاکی	بو دانهٔ تن تاکی	ذوق ایله او خرمنده
بو جنك جهانیدر	هر خوف مکانیدر	وار اول وطن صلحه	راحت بول اومأمنده
چون جسمدن ای مطلق	حکمکده دکل چیقمق	دل نجره‌سن آچ باق	سیر ایله او روزنده
حقی قو بو اشباحی	بول عالم ارواحی	نوش ایله‌سن اول راحی	باقی اول او مسکنده

﴿نوع ثالث﴾ موت انسانك کنه وماهیتنی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه موتدن اول کمسه خوف وحذر ایدرکه ماهیت موتی بیلمز ویامبدأ ومعادنفس ناطقه‌دن خبری اولمز ویاظن ایدرکه اجزاء بدنك انحلالندن کندی ذاتنه عدم طاری اولور یا کمان ایدرکه موتدنصکره بوجهاندن بی‌خبر قالور وقیاس ایدرکه موت امراض الملرندن برعظیم المدر ویا بعدالموت احوالی نیه منجر اوله جغنی بیلمیوب متحیرقلاندر ویا متروکاتی بولنان اموال واولادینه متأسف اولاندر پس بوعلل سبعه ایچون موتدن خوف وحذر ایله اجتناب وفرار انجق کلال وملالتدر زیرا که علل سبعهٔ مذکوره فقط ظنون فاسده‌درکه منشألری خیال وجهالتدر وبوخوف وحذر بر آجی مرضدرکه انك علاجی علل فاسدهٔ مذکوره‌سنی ازاله ایتمکدر وعلك ازاله‌سی حقیقت موتی بیلوب کنه وماهیتنه ایتمکدر * اما علل سبعه‌دن علت اولینك ازاله‌سی علاجی اویله بیلمکدرکه موتك حقیقتی نفس ناطقه آلات بدنیه‌سنی استعمال ایتمکدر تکیم برصنعت صاحبی کندی آلاتندن برینی استعمال ایتیوب ترك ایدرکذلك نفس ناطقه کندی جسمنی استعمال ایتیوب فراغت ایدر پس نفس ناطقه اولان حقیقت انسانیه‌نك ایکی حالی واردرکه برحالنده بدنه متصرف اولور وبر حالنده متصرف اولمز وبونفسك بدنده تصرفی کاتبك قلمده تصرفی کبیدر اکرکاتب مراد ایدرسه قلمی تحریك ایله کتابت ایدر واکرمراد ایدرسه قلمی ساکن ایدوب قلمدانه وضع ایله فراغت ایدرکذلك اکرنفس ناطقه مراد ایدرسه بدنی تحریك ایله چست وچالاك ایدرواکرمراد ایدرسه بدنی ساکن ایدوب مزارستانه وضع ایله خاك ایدر پس بوحالده نفسك بدنه متصرف اولمسنه حیات اطلاق ایدرلر وبوتصرفك بدندن انقطاعنه موت تسمیه ایدرلر (مثی) روح زیباچونکه وراست ازجسد * ازقضابی شك چنین جسمش رسد * آن تویی که بی بدن داری بدن * پس چراترسی زجان بیرون شدن * واما علت ثانیه‌نك ازاله‌سی علاجی بویله بیلمکدرکه نفس ناطقه اولان روح انسانی عقل کلدن صدور ایدوب ملکوت سموات اولان عالم ارواحه تنزل قیلوب اندن ملکوت ارض اولان عالم برزخه داخل اولوب اندن جهان کون وفساد اولان عالم طبیعته کلوب بدن انسانه تعلقله بونده متصرف اولمشدر تاکیم بوعالمده تحصیل کمال ایدوب دولت معرفت مولایه نائل اولوب اولکی مقامندن اعلایه واصل اوله وحضور انس ایله هرمرادی حاصل اوله پس اکرروحك بدنده متصرف اولدیغی حالده اقوالی بد وافعالی بد واخلاقی بداولوب تحصیل کمال ایده‌مزسه بدندن قطع تعلق ایلدکده عالم برزخده کندی اعمال واخلاقیله الی یوم النشور محبوس ومقیدقالورکأنه موحوش رؤیالرله معذب اولور واکرروح انسانی بدنده متصرف ایکن اقوالی کوزل وافعالی کوزل واخلاقی کوزل اولوب تحصیل کمال ایده بیلورسه بدندن مفارقتی عندنده اول عالم

TBMM KUTUPHANESI

برزخده محبوس اولميوب هيچ برنسنه ايله مقيد قالميوب كاهى عالم ملكوته ايچرى دخول ايدوب كاهى عالم شهادتده پروازايدر وسرور وحضورايله كلوب كيدر كأنه مفرح واقعه لرله ذوق وصفالرايدر عاقبت مقعدصدقه كيدر واندە بنه عقل كل اولان عشقه عودت ايدر پس روح انسانينك مبدأ اولى بحرعشق ربانى اولديغى كبى معاد ومرجعى دخى اول دريادر (قطعه) بحرنفس كه عشقدن اولمش يوزى جهان * امواجيدر حوادث عالم على الدوام * چون مبدأ ومعاديمز اول عشق ايمش همان * بزاره برده كثرت موهومز السلام * واماعلت ثالثه نك ازاله سى علاجى شويله بيلمكدر كه بوروح انسانى برجوهرباقيدر كه انحلال اجزاء بدن ايله فانى ومنعدم اولمز نتكيم نار والماصيقلسه شيره سى باقيدر وثلج وبرد اريوب منحل اولسه صوبى باقيدر ويوزبيك خانه يقلسه وشمعه لرى منطفى اولسه نورقرباقيدر كذلك اجزاء بدن متفرق اولسه وروح حيوانى فنا بولسه بوروح انسانى بنه حالى اوزره باقيدر امانفسنى عارف اولميان كمسه كندوبى صورت بدن ظن ايدوب معنئ جان اولديغن بيلمز ونارواما كان ايدوب شيرهٔ شيرين اولديغن فهم قيلمز وثلج وبردصانوب آب حيات اولديغن ادراك قيلمز وبيت وشمعه قياس ايدوب ماهتاب اولديغن ادراك ايلمز پس بونك خوف وحذرى كندى جهلندندر الاموتدن دكلدر نتكيم برعارف ديمشدر (بى) مردن وكشتن كه برنقش تنست * چون انار وسيب را بشكستنست * آب جانرا ريزداندر بحرجان * تاشوى دريای بى حدوكران * واماعلت رابعه نك ازاله سى علاجى اويله بيلمكدر كه بوروح انسانى بدندن قطع تعلق ايلدكده ايكى عالمك احوالنه دخى زياده مطلع اولور نتكيم شمشير نيامندن عريان اولدقده زياده پران اولور وآينه غلافندن طشره كلدكده روى زيبا آنده نمايان اولور وطيرهما قفسدن خلاص بولدقده پروبال آچوب بالاده پران اولور كذلك روح پاك جسم خاكدن مجردوعريان اولدقده سيرى سريع وآسان واوج اعلايه پران اولوب اسرار نهان هرد وجهان اكاهر آن ظاهر وعيان اولور (قطعه) دلاترك ايت بوزندانى بومخنخانه درفانى * بول اول كلزار وايوانى كه فرشى آسمان اولمش * معاذالله كه انسانك تنى زندانيدر آنك * تعالى الله كه عنقانك يرى تنك آشيان اولمش * واماعلت خامسه نك ازاله سى علاجى بويله بيلمكدر كه مركب روح انسانى بولنان روح حيوانى بدنك ظاهر وباطننه تماميله توجه واشراق ايلدكده حيات بدن كامله حسن وحركتيله حاصل اولور. اكر ظاهر بدندن توجه واشراقى جزؤى قطع ايلديسه بدنه اول حالده نوم حاصل اولور واكر جميع بدندن توجه واشراقنى كلى قطع ايلديسه بدنه اول حالده موت حاصل اولور وتصرف روح انسانى دخى اول بدندن زائل اولور وتعلقى دخى منقطع اولوب راحت بولور چونكه روح حيوانى بدندن توجهنى جزؤى قطع ايلدكده بدن نائم اولور وتوجهنى كلى قطع ايلدكده بدن ميت اولور پس نوم ايله موت اول روحك قطع توجهنده مشترك اولمغله موت الام امراض انواعندن اولميوب نوم ايله همجنس اولمشدر نتكيم خبرده (النوم اخوالموت) اشارتيله بشارت كلمشدر ومؤمن راحت وسلامت اولان نومى نعمت وكرامت اولان موته مشاكل ومماثل ومعادل بيلمشدر واهل بصيرت اولان نوم ايله موتى برى بريله برابر مثال دو برادر بولمشدن نتكيم نوم حالنده روح اول عالم برزخه رؤيا ايله مطلع اولمشدر كذلك موت حالنده روح اول عالمه واروب سيروتماشاقيلمشدر زيرا كه نائمك حالى اول فرس مثاليدر كه باركرانندن وسرج وپالاننمدن عريان اولوب اول سرج وپالانه مشدود اولان اوزون پايندايله باغ وبستان امثالى مرعالرده برزمان باامن وامان سنبل وريحان اشباهى سبزه ولاله زار ايچنده وهرطرفدن آب روان كنارنده چرنده وشادان ايكن اول سرج وپالانك سببيله بنه باركران التنه كيروب نيچه بلايله افتان وخيزان روان ودوان اولور واماميتك حالى اول فرس مثاليدر كه پالان بدندن عريان اولدقده پايندتعلق منقطع اولوب نيچه باركران جسمانى ونفسانيدن آزاد اولور وباغ جهان جانده هرزمان امن وامان ايله دلشاد اولور زيرا كه اول كمسه كه عبد غضب وشهوتدر واسير نفس وطبيعتدر انك موتى كندويه عتق وراحتدر پس موت انسانه كمال عزت وتمام لذت ايكن انى مرض شديد والم عظيم ظن ايتمك غايت غفلت ونهايت جهالتدر واماسكرات موت اجسام اعتباريله روايتدر نتكيم (ولاتلقوا بايديكم الى التهلكة) نهى شريفى حلاوت موته دلالتدر زيرا كه موت مؤمن دنيا ومافيهادن الذواحلى ايكن جسمنه هلاك وفنا اولديغندن اول نهى انك برزمان بدنده مكثنه اشارتدر ونهى ايسه شيرين نسنه دن عادتدر وآجى نسنه دن خلاف حكمتدر (قطعه) چونكه زندانست بوجسم اولمش * موتمزدر نجاتمز حقا * دو برادر بيلندى نوم ايله موت * پس اولمدن صقنمه سن

TBMM KUTUPHANESI

اصلا * حقی سن موتی بیل حضور وسرور * اتمه ماتم بوباله دیمه بلا * واماعلت سادسه نك ازاله سی علاجی اویله بیلمکدرکه موت ابدان حیات جاندر وصورتده بومات حقیقتده عین حیاتدر زیرا که محب محبوبنی موت ایله بولور وهرمرادی موت ایله حاصل اولور ووطن اصلیسنه موت ایله واصل اولور (بیت) کهنه جانی قیل نثار وتازه جان بول در کنار * انفی موتی حیاتی انفی عیشی ممات (قطعه) مردن تن زندکی جان بود * رفتن جان جانب جانان بود * مرك بودرفتن جان سوی جان * بلکه تحقیق حیات آن بود * واما علت سابعه نك ازاله سی علاجی بویله بیلمکدرکه بوجهان برشجردرکه انسان انك ثمره سیدر نتکیم ثمره خام وبی طعم ایکن شجره یه محکم تشبث ایدر بعده یتشوب کمالن بولوب لذیذ اولدقده شجره دن مستغنی اولور کیدر کذلك انسان مادامکه ناقص وخامدر انك بوجهانه تعلقی تمامدر واهتمامی حیات مستعار ایله بدنده آرامدر وجمیع حطام ایله نظام وانتظامدر وقتاکه تحصیل کمال ایدر وقلبندن ایچری کیدر پس لذت موتی آلوب بوحیات مستعاری نیدر زیرا که انسان کامل بو عالم کون وفسادی برحبه یه آلمز واموال واولاده هم میل ومحبت قیلمز وعزت ولذتلرله مغرور اولمز ونعمت موتی آرزو ایله قراری قالمز (نظم)

بومرغ جان بجه اوچز چون اول جناب جمال ... خطاب لطف ووداد ایلیسوب دیه که تعال
بچون صویه قوریدن کندن آتمز اول ماهی ... که کلدی کوشنه خوش بانك موج بحرز لال
بچون شکاردن اوچز شهینه اول شاهین ... که ارجعی خبرین ویردیلر طبول ودوال
عجب حلاوتی واردر بو عشق جان بخشك ... اوکیم قرار ایدر آنسز کورر شقا وضلال
تیز اوچ ایرش همان ای مرغ جان اوصاحبکه ... خلاص بول بوقفسدن آچلسون اول پرو بال
بو خاك شوره دن ایله سفر ایچ اب حیات ... کوکلده صدر صفا بول یتر بوصف تعال
جهانی اهلنه ویر حقی عالم دله کل ... که اول جهان فراق اولدی بو جهان وصال

﴿نوع رابع﴾ پیرلك رذالتی وموتك کرامتی وروحك سلامتی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه موت ایکی نوعدر بری موت ارادی وبری موت طبیعیدر اماموت ارادی اماتهٔ غضب شهوتدر واماموت طبیعی روح حیوانینك بدندن مفارقتیدر پس حیات دخی ایکی نوعدرکه بری حیات ارادیه وبری حیات طبیعیه در اما حیات ارادیه که حیات فانیه در اول اکل وشربه موقوفدر واماحیات طبیعیه که حیات ابدیه در اول انواع لذات ایله موصوفدر نتکیم افلاطون حکیم دیمشدرکه مت بالارادة تحیی بالطبیعة وحضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم (موتوا قبل ان تموتوا) بیورمشدر وموت ارادی حیات طبیعهٔ باقیه اولدیغن طیورمشدر پس عاقل اولان نقصاندن مستوحش اولوب کمال ایله مستأنس اولور واویله برنسنه یی طلب ایدرکه اول کندوبی نفسانیت قیدندن آزاد ایدروا کا بقاویروب ابدالآباد آنی عزیز ودلشاد ایدر زیرا که عاقل بیلمشدرکه اموال واولاد اکافته وغمدر وتجربه قیلمشدرکه جمله سی اسباب مشقت والمدر پس اول لذات نفسانیه دن اعراض ایدوب آلات جسمانیه دن مستغنی اولمشدر وعزیز کوکلنی بویله دنی فکرلردن فارغ وآزاد ایدوب جمله دن راحت وسلامت بولمشدر وعالم کون وفساد انچنده هیچ برکمسه ایچون بقاممکن اولمدیغن بیلمشدر زیرا که اکر دنیاده بقاممکن اولسه ایدی دنیایه مقدم کائناته ممکن اولوردی واکر بودار فنایه هرکلن آدم بوندہ قالسه ایدی وجه ارضه صغمیوب ناس بری بریندن باشی اوزرنده طورمق لازم کلوردی خصوصا موتك قدر وقیمتن بیلمیوب عمر طویل آرزو ایدن کمسه پیرلکه رغبت ایتمش اولور حالبوکیم پیرلك برمرض شدید وحبس مدید در وعذاب الیم وبلای عظیم واسفل سافلین وارذل آفلیندر زیرا که پیرلکده نقصان حرارت وبطلان رطوبت عارض اولوب سقوط اضراس وضعف حواس طاری اولور وهجوم امراض وفوات اعراض رسوخ بولوب اعضا حرکتدن وقوی عملدن عاجز قالمق لازم کلور وموتك اول خاصیتی واردرکه روحی زحمت مکاندن وحبس زماندن خلاص ایدوب دارقراردہ منزل ابراره واصل ایدر واکا کمالی قدر لذت ویروب حضوری قدر مرتبه یه نائل ایدر نتکیم حضرت علی کرم الله وجهه بیورمشدر (بیت) جزی الله عنا الموت خیرا فانه * ابر بنا من والدینا وارأف * یعجل تخلیص النفوس من الاذی * ویدنی من الدار الذی هو اشرف * پس بوبیاندن عیان اولان بودرکه موتك معناسی عدم وفنا دکلدر بلکه جوهر لطیف جوهر کثیفدن جدا اولمقدن عبارتدر بوجوهر لطیفدن مراد روح حیوانیدرکه بالاده بیان اولندیغی اوزره انك منبعی نقطهٔ سوداء سویدادر

وبو روح بربخار لطيفدركه هوا كبي جسم صافيدر وباطن حيوانك اخلاط اربعه‌سي امتزاجندن ناشيدر وبوكا برمزاج معتدل حاصلدركه انك اثرى بوركدن واسطهٔ عروق ايله دماغه وجميع اعضايه واصلدر وحواس وقوى بو روحك اثرندن اعضاى بدنده جارى وهر جزؤينه ساريدر وبو روحك استعدادى روح انسانينك آثارنى قبول ايله موصوفدر وروح حيوانينك بوقبول آثارى كندى مزاجى اعتدالنه موقوفدر زيراكه اكر بو روحك اعتدال مزاجى باطل اولوب حواس وقوى حس وحركتدن عاطل اولسه آثار روح انسانى دخى اعضادن زائل اولوب اول بدنه موت طبيعى حاصل اولور واما روح انسانى اول بر جوهر مجرددركه جسم كبي قابل قسمت دكلدر زيراكه محل معرفةالله بو روحدركه پرتو عقل كلدر وجميع انبيا واوليا وعلما واكثر حكما اتفاق ايتمشلردركه روح انسانى فناء بدندنصكره باقيدركه اول موت طبيعيله منعدم اولمز وابدا فنا بولمز (نظم)

بيلدكسه كندك اى جان چون شكر اولدى اولمك ... جان عشقه اولسه حيران چون كوهر اولدى اولمك
اولمك كبي بو ياندن طوغمق كبي او ياندن ... آب حيات ايچ آندن كيم كوثر اولدى اولمك
كچ بوجهاندن اى جان وار اول جهانه رقصان ... خوف ايتمه كرچه برآن شور وشر اولدى اولمك
شاندركه حسن وآندر جاندركه طاتلى جاندر ... كاندركه كيزلى كاندر كان زر اولدى اولمك
حق دعوت ايتسه جانى قبض ايلر اولدم انى ... جان ذوق ايدر نهانى چون دلبر اولدى اولمك
خوش خويلى اولسه بردل هم موتى خوش اولور بيل ... بدخويلى اولسه مشكل هم آزر اولدى اولمك
آينه در مماتك بول آنده هم صفاتك ... حقى بيل انى ذاتك خوش منظر اولدى اولمك

﴿نوع خامس﴾ موتك كيفيتى وروحك بدندن مفارقتى ونزع حالتى وعالم برزخده غرامت وكرامتى بيلدير (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل حكمت دعمشلردركه برشخصك قيامه قوتى قالمسه اول كمسه يه ضعيف دينلور واكر جلوسه طاقتى قالمسه اكا مريض دينلور واكر نطقه مجالى قالمديسه اكا محتضر وعلتنه مرض موت ديرلر واكر نفس آلمغه قدرتى قالمديسه اكا ميت ديرلر پس اول شخص بوعالمدن ميت اولوب عالم برزخده متولد اولمشدر نتكم عالم برزخدن ميت اولدقده بوعالمده تولد قيلمشدر اماحقيقت موت انسان انك بدننه تعلق ايدن خيال مجردك قطع تعلقندن عبارتدر وخيال مجرد ايسه روح انسانيدن كنايتدر اما اول خيال زيبای دلارا كه روح مؤمندر موت ايله مؤمن اول خيال اولوب آندن ايچرى كيدر واما اول خيال موحوش مستكره كه روح غير مؤمندر موت ايله غير مؤمن اول خيال اولوب انك درونته كيدر پس اول جوهر مجرد بو جسم مركبدن مطلق وكندى لشكرينه ملحق اولديغنه موت انسانى اطلاق اولنمشدر وبوروحك بوقطع تعلق روح حيوانك بدن انسانيدن مفارقتى عندنده بولنمشدر (بيت) اى برادر توهمان انديشهٔ * مابقى تواستخوان وريشهٔ * واما كيفت موت انسانى بويله‌دركه شخص مريضك وجودنده برسبب ايله برعلت عارض اولوب انك نفس طبيعيه‌سنى بدننده تدريج ايله تحليل واخراج ايدوب نفس حيوانيه‌سنى ضعيف وذليل ايلدكده اول علت انكله قرار ايدر پس اول شخص مريض اول حالتده صحت بولوركبي حركته كلوب ديده‌سن آچوب دنيايه برخوش نظر ايدر تابر مرتبه‌كه كندوسى واكثر عامه آنى صحت بولمش ظن ايدر حالبوكيم اول علت انك طبيعتى مكانده تمكن ايدوب روح حيوانيسنه غالب اولوب ايشنى تمام ايتمشدر وبوحالت رمق آخر صايلوركه روحى منطفى اولمق ايچون شعله اورمش اولور من بعد اول مريض بوصحت رمقانيه‌ده اولدقجه كندوسندن برخيال پيدا ايدوب بوچكديكى بحرانات وشد ايدى خاطرينه كتورر وبوتخيل حالنده هرنه‌قدركه كندويى ميزان قوته چكر اول قوتى بوله‌مزكه طبيعتى اقبالنه ومزاجى اعتدالنه واصل اوله چونكه بوخيالنده كندويى قوتدن بعيد اولمش بولور پس غيرت ايدوب بردخى حركته كلور وبوحركتنده ممكندركه طعام آرزوسنده اولور وبردخى برغيرى خياله توغل ايدوب وهر نوبت زياده خيالاته كيدر وبوخيالاتك جمله‌سى انجق كندى جسمنده قوت اصليه‌سنى بولمق ايچوندر حال بوكيم آنى بولمق اكا محالدر زيراكه اول حالده كنديسى بدندن بشقه برمجموعهٔ خيالدر پس بنه اول محتضر بوكثرت خيالات ايچنده برحركت دخى ايدر واويله اولوركه بوحركتله قالقوب كيدر واكر قيامه قادر

اولمديسه

TBMM KUTUPHANESI

اولمديسه انى باشنه قويوب يوزينه سوروب صدرينه كتورر بوايشلرى بغايت غيرت وحسرتندن ايدرلكن فائده ويرمز كيدر وبردخى برغيرى خياله ايچرى كيدوب كندوبى تكرار ميزان قوتله سنجيده ايدرلكن كندوبى برخيال مجموعه‌سى بولور تكرارينه برحركته كلور اكر قادراولمديسه اول حالده ساقى ساقه ملتف وبدنى حياتندن نا اميد اولور پس بوحيالات متموجهٔ متضادهٔ متزايده‌يه سكرات موت اطلاق اولنور چونكه خيال كثرت بولوب قوتدن تجاوز ايدر پس اول محتضر جامه ولحافدن نسنه التقاطنه باشلر وياشفه‌سن كيرويه آچوب ديشلرين اظهار ايدر وياصيحه ايله آغلر ويا كوزلرين تغميض ايله باغلر وياوجهنى ديوارسمتنه دوندروب بويله ايشلرى ايشلر وياخود كوزلرين مبالغه ايله آچوب هرطرفه دوندروب حضورنده بولنان احباب واولاد وعيالنه صيق صيق باقمغه باشلر لكن بواحوالنده لشكر خيال مجرد اولمشدر كه خيمه‌سين صحراده منتصب بولمشدر وبدننده بقيهٔ روح حيوانيه‌دن برمق سرد قالمشدر چونكه روح حيوانى خيال مجرد ايله بدندن طشره‌يه كلمشدر رمق سردنى دخى كندى‌يه جذب ايتمك قيدنده اولمشدر پس بوحالنده بدن مركب بخار مجرد آره‌سنده برنزاع حاصل اولوركه اكا حالت نزع دينلمشدر ولسان اهل شرع ايله بوخيالات كثيره‌يه ملائكهٔ رحمت وملائكهٔ عذاب وارواح مجرده تسميه اولنمشدر ونزاع مرقوم اول زمان بولنوركه هر اوله حق اولمش اوله وجميع حواس وقواى نظامندن قالمش اوله وبدنك هيئات وماهياتى بالجمله خيالات مجرده اولوب خارجه كلمش اوله وبدننده انجق برمق سرد قرار قيلمش اوله كأنه بدن مركب ديركه بورمق برودتنده بكامشابهدر وبخار مجرده‌ديركه اصل رمق بدندن خارجدر اول دخى اصلنه كلمك مناسبدر پس بوايكى شخص مركب ومجرد بونزاع ايله اولقدر زحمت چكرلركه عاقبت بدننده قالان نفس سرد اصلنه متصل اولوب بدن مركب انبان منفوخ كبى برنده قالور واول لشكر خيال غبارات ترابيه وبخارات مائيه واجزاء هوائيه وشرارات ناريه كبى ياعيش (ماتشتهيه الانفس وتلذ الاعين) ايله بى‌قيد وبندوكدورت طيران وجولان وعشرت ايدوب اول بدن مركبدن چيقدقلرى حال اوزره آنك اطرافنده جولان ايدرلر وبدندخى كندى تجردى كارنده كليتيله يا اول تدارك‌ده اولوركه خاك تيرهٔ لحد ايچره مقيد قالميوب نشأت ثانيه ايچون نبات شكلنده نشو ونما بولوب هردم اول مفرح الاشكال اولان لشكر خياله وصالى ميسر اولوب انلركبى مجرداوله وياخود بدن اول توقعده اولوركه اول خيالات موحوش الاعضا ومستكره اللقاهركز اكا تردد ايتمه‌لر تاكيم اجزاء بدن انلرك عقوباتندن آزاد اوله حال بوكيم اول خيالات اول قباحات ايله فظ وغليظ اشكال وصورتلرده اكا ترديدوب اندن برآن منفك اولمزلر اول بدن غيرمؤمندركه الى يوم القيامه عذاب قبرايله متألم در واما نشأت ثانيه تدارك‌ده اولان بدن مزبور اول بدن مؤمندركه الى يوم النشور انواع لذات ايله متنعم در وذرات خاك ايله مستأنسدر (قطعه) بوعالم كيم كوكل قيدين چكرسن محنت وغم در * فناسز عالمى سير ايله كيم برخوشجه عالمدر * كوروب تنهالغى قبرايچره نفرت قيلمه اولمكدن * طريق انسى طوت كيم هرآوج طپراق برآدمدر * وتركيب جسمدن مفرداولان روحك احوالى بعينه نائم اولان كيدر نتكيم نائم اولان كمسه يقظه حالنده بلاد وصحرالردن وجبال ودريالردن عيش وعشرتله وسرور وصحتله تفرج ونظر قيلديغى برلرى وايلديكى صفالرى رؤياسنده ذوق ايله سيرايدر ياخود خوف وعسرتله وكدر ومحنتله سير وسفرايلديكى برلرى وجفالريكه چكمشدر دوشنده زحمتله كورر كذلك شخص مفرد كعالم برزخده اولان مكانى كندينك تركيبى حالنده بولنان اقوال واعمال واخلاقيدر زيرا كه انسان كندى سعييله مالك اولديغى كمالى بولور پس اكر تركيبى حالنده اولان احوالى جمله خيرواحسان اولمش ايسه انك تفريدى مكانى دخى اول كوزل اقوالى وكوزل اعمالى وكوزل اخلاقيدركه اول دائم وباقى (ماتشتهيه الانفس وتلذ الاعين) ايله مجازات ومتلذذ اولوب بى‌خوف جحيم مقام نعيمده مقيم اولور واكر تركيبى حالنده اولان احوالى خيروشردن مؤلف اولمش ايسه انك تفريدى مكانى دخى مختلط اولوركه نه حضورايله قناعتى اولور ونه فراق ايله قرار بولور هميشه عذاب اليم ايچنده متردد قالور واكر تركيبى حالنده جمله احوالى شروعصيان اولمش ايسه انك تفريدى مكانى دخى اول قولى وفعلى وخلقيدركه عذاب عظيم ايچنده مقيم اولور چونكه بيتك برزخده اولان لذتلرى وزحمتلرى زنده‌نك رؤياده اولان لذتلرى وزحمتلرى كبيدر پس احوال ميت الى يوم البعث واحوال حى الى وقت الاستيقاظ ايكيسى بردركه يردر

زيرا كه احوال ميت واحوال نائم عالم برزخده حاصلدر كه بر بردر پس (تموتون كما تعيشون وتحشرون كما تموتون) مضمونى بو معنايى مشعردر والحمدلله الذى احيانا بعد ما اماتنا وورد الينا اذا رواحنا واليه البعث والنشور حديث شريفى مفهومنجه نوم ايله موت بردر پس كندى بى نه روح اولديغن بيلان موتى نعمت بولوب خوفى قالمز

(مثنوى) سوى مركست خلق را آهنك	دم زدن كام وسال ومه فرسنك
جزدورنكى نشدزمرك هلاك	مرديكرنك راز مرك چه باك
(رباعى) آن مردنيم كز عدم بيم آيد	ان نيم مراخوشتر ازين نيم آيد
جانيست بعاريت بمن داد خدا	تسليم كنم چو وقت تسليم آيد
(بيت) اين جان عاريت كه بحافظ سپرد دوست	روزى رخش ببينم وتسليم وى كنم

﴿نوع سادس﴾ مبدأ ومعاد روح انسانى بى حكيمانه بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل حكمت دنمشلردر كه روح انسانى بدندن قطع تعلق ايلدكده انك مرجع ومعادى اول مقامدر كه اندن نزول ايدوب جسمنه تعلق ايتمشدر وهر روحك برمقام معلومى واردر كه انك هم مبدأ وهم معادى اول مقامدر وارواحك هيچ برى كندى مقامنى تجاوز ايده مز وكسب كمال ايتمدكچه كندى مقامندن اعلايه كيده مز پس ارواحك برطائفه سنك مقام معلومى عقول عشره دن عقل ثانيدر كه عقل فلك اعظمدر وبر زمره نك مقامى عقل فلك بروجدر وبرجماعتك مقامى عقل فلك زحلدر وطقوزنجى فرقه نك مقامى عقل فلك قمردر ومقامات ارواح بو مراتب تسعه در كه تحصيل كمال ايتميان روح اول عقل فلك اعظمدن كچوب كيده مز وعقل اوله رجوع ايده مز پس معاد ارواح انسانيه افلاك تسعه نك عقوليدر كه عالم جسمانيده علم وطهارتى اوزره قالان روح پاك يه كندى اصلنه عروج ورجوع ايدر يعنى عقول تسعه دن هر عقل كندى يه مناسبتى اولان روحى كندى يه جذب ايدر چونكه عقول عالم علوى بالجمله علم وطهارته موصوفدر وقتنى عقل كه اعلا وعقل كله اقرب بولنمشدر اول عقل مادونندن اعلم واطهر بيلنمشدر پس هر روحكه كندى مقامندن تنزل ايدوب جسمنه تعلق ايلمشدر اكر اول روح بو تعلق وتصرف حالنده زياده علم وطهارت كسب ايلديسه انك مرتبهٔ معادى مقام معلومندن اعلايه يتمشدر واكر بو تعلق حالنده كسب كمال ايده ميوب كندى علم وطهارتى اوزره قالديسه انك معادى يه كندى مقام معلومىدر كه مبدأ يه كتمشدر وبو ايكى زمره علم وطهارتلرى مناسبتيله مركبات سفليهٔ فانيه دن خلاص بولوب كيدرلر ومجردات علويهٔ باقيه ايله نشأت اخرايه دك ذوق وحضور ايدرلر (بيت) حجاب چهرهٔ جان ميشود غبار تنم * خوشا دمى كه ازين چهره پرده برفكنم * واكر روح انسانى بو عالم جسمانيده كندى بدننه تعلق وتصرف حالنده روح حيوانى يه مغلوب وكندى علم وطهارتندن مسلوب اولديسه روح حيوانى اكا حائل ومناسب عقول علويه اندن زائل اولور ودرونى فلك قمر اولان عالم سفليده قالور ونشأت ثانيه زمانه دك عذاب اليم ايچنده روح حيوانى ايله محبوس اولور وجميع ارواح علويه وسفليه قيامت كبراده نفخهٔ ثالثه ايله هر روح كندى جسدين بولور انكله حشر اولوب هركس ايشلديكن بولور وبو حقيقت حالى حكماى محققين تحقيق اوزره بيلور اكرچه مذهب تناسخه ذاهب اولان حكما كندى عقللرنجه دنمشلردر كه تحصيل كمال اولمز الا كه تهذيب اخلاق ايله اولور وتهذيب اخلاق اولمز الا كه تبديل ابدان ايله اولور وتبديل ابدان اولمز الا كه تناسخله اولور تاكيم كمال علم وطهارت بولور وكمال علم وطهارت بولان انى بيلور كه بولنديغى بدندن مقدم نشأت مختلفه ده نه شكل مظاهرده ظهور ايتمشدر وهر برنده نه قدر زمان مكث ايدوب اندن قنده كتمشدر جمله سى تذكر له فكرينه كلور وتفصيل اوزره ادراك ايده بيلوردى وكتب حكمتده يازمشلردر لكن اهل تناسخ اصول دين مبينه مخالف كيدوب آزمشلردر امابعض فروعه مخالف نجه حقايق اشيا سزمشلردر اول حكمتلرى متكلمين انواع تأويلات ايله بالاده بيان اولنديغى كبى شرع شريفه توفيق وتطبيق ايدوب نظاميله دوزمشلردر ودنيا ايله آخرت اراسنده اولان طريقك مسافه سى موت انسانى بولنمشدر نتكيم (من مات فقد قامت قيامته) دينلمشدر انكچون موته قيامت صغرى اطلاق اولنمشدر (نظم) راه بينازين جهان تا آن جهان * پيش يكدم نيست جانرا درميان * زين جهان تا آن جهان بسيار نيست *

TBMM KUTUPHANESI

جزدمی اندرمیان دیوارنیست * چون برآید آن دمت ازجان پاك * جسم خاکی راشود جان زیرخاك * موترا برخلق عزم جازمست * جمله رادرخاك خفتن لازمست * پس امدی عارف نفس اولوب کندیکی بیل وتحقیق ویقین قیلکه سن جسم خاك دکلسن روح پاکسن ونتیجهٔ دور افلاکسن وخلاصهٔ کیفیات وارکانسن وزبدهٔ کائنات جهانسن زیراکه سن برثمره سن که اجزاء شجرهٔ جهان اطوارعبور وظهورکدر وبرلب لباب عالمسن که افلاك وعناصر وبدن بالجمله ظروف وقشورکدر وبرنوات زبداسن که اغصان کائنات فروعکدر وبرنقطهٔ کبراسن که اعیان موجودات حروفکدر اکرسن کندیکی بویله بیلورسك ربکی بیلوب انکله مطمئن اولورسن وموتدن اصلا خوف وحذرك قالمیوب موتی نعمت عظمی بیلورسن زیراکه جسم خاکی جبل قاف وروح پاکی مثال عنقا کوررسن

ای طبل رحیل ایشیدن عالم جاندن
وی رحلت ایدن خوش وطنینه بوجهاندن

سن قنده سن ای کوزلری نرکس یوزی لاله
قبزکده بتر نرکس ولاله عوض اندن

بوجمله در آسان اکر اول مرغ ضمیرك
دامی قویوب اوچ دیسه کوکه راه نهاندن

جان بولسه سلامت بولنور صورت دیکر
پای اولسه روان موزه بولورغیری مکاندن

بیك شکرایدراول جانکه بدندن اولور آزاد
ای بیخبر اول لذت تجرید وروداندن

قو لذت آب وکلی ایچ آب حیاتی
کیچ نه فلکی اصلکه کل دور زماندن

ای حق نه سحر ایتدی بزه دوزخ اشباح
کیم ناره یانوب کچمشز انوار جناندن

﴿نوع سابع﴾ بعدالموت ارواحك اخلاقی اقتضاسنجه اولان حشر وجحیم ونعیمی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل حکمت وعرفان دیمشلردرکه رب العالمین حضرتلرینك اسماء حسناسندن براسمی جلیل وبراسمی جمیلدر ومظهر جلالی جهنم ومظهر جمالی جنتدر چونکه حق تعالی (وعلم آدم الاسماء کلها) بیورمشدر بوانسان مظهر جمیع اسما اولدیغن طیورمشدر پس جلال وجمال دخی انسانده در هرکیمده قنغیسی غالب ایسه عاقبت انك سرانجامی اندهدر اکر انسانده صفت جلال غالب اولوب اندن نشأت ایدن اوصاف ذمیمهٔ حیوانات ایله متصف اولورسه قنغی صفت حکمنده ایکن موت ایله بدندن خلاص بولورسه نشأت ثانیه ده اول صفت صورتنده حشر اولوب مکانی جهنم اولور مثلا حسد حکمنده اولان ذئب وغضب حکمنده اولان کلب صورتنی بولور (اولئك کالانعام بل هم اضل) زمره سندن اولوب عذاب الیم ایچنده قالور واکر انسانده صفت جمال غالب اولوب اندن نشأت ایدن اوصاف حمیدهٔ ملائکه ایله متصف اولورسه اول نشأت ثانیه ده صورت انسانیه ده حشر اولوب مکانی جنت اولور ولقاءالله دولتنی بولور پس روح انسان صفت جلاله متصف اولدیغی حالده انك آدی نفس حیوانیدر وکندی لئیم وشقی ونادانر وبوروح اول صفت جمالله متصف اولدیغی حالده انك اسمی عقل وجاندر وکندی سعید وکریم انساندر چونکه انسان مظهر کلدر پس قلبی انواع خواطردن برلحظه خالی دکلدر وخواطر ایسه یاخیر محض ویاشر مضلدر اماخواطر شر صفت جلالدن کلورکه اول شیطانیدر واکا تابع اولان نفسانیدر واماخواطر خیرصفت جمالدن کلورکه اول رحمانیدر واکا تابع اولان روحانیدر پس عالم انسانده جهنم نفس حیوانیدر وجنت انك دل وجانیدرکه مقام نفسده قلان عذاب الیمده در ومقام قلبه صعود ایدن نعیمده مقیمدر نتکیم دینلمشدر (بیت) بهشت ودوزخت همراه باتسست * فرازعرش وشیب چاه باتست * اکر انسان اوصاف نفس حیوانیه سیله توقف ایدرسه اصناف عذاب الیم ایله متألم اولورکه انك کندی خوییدر جهنم واکر انسان قلبی اوصاف بهیمه دن تخلیه ایدوب اخلاق الهیه ایله تحلیه ایدرسه انواع لذات نعیم ایله متنعم اولور نظم

سیرتی کان بر وجودت غالبست
هم برآن تصویر حشرت واجبست
جمله اوصاف واخلاق ای پسر

هرزمان کردد ممثل در صور
کاه نارت می نماید کاه نور
کاه دوزخ کاه جنانست وحور

مالك دوزخ قوای نفسی است
مانع لذات روح قدسی است
هفت دوزخ هست اخلاق بدت

TBMM KUTUPHANESI

هشت جنت حسن اخلاق خودت — حور وغلمان جملکی اوصاف تست — مهر ومه روحست وقلب صاف تست
خلق نیکوشد بهشت وحور عین — خلق بدرا دوزخ سوزان ببین — خلقهای حق همه خلق نکوست
خلق نیکت راجزا دیدار اوست — هرکه دارد درجهان خلق نکو — مخزن اسرار حق شد جان او
نیست انسان هرکه راخلق بدست — درحقیقت چون سباعت وددست — مایهٔ دوزخ چه باشد خلق بد
خلق بد آمد براه دوست سد — چون شوی پاك ازهمهٔ اخلاق بد — اسلم الشیطان ترا باشد سند
مهر ورقت وصف انسانی بود — خشم وشهوت وصف حیوانی بود — خلق نیکو خاصهٔ انسان بود
آدمی باخلق بد حیوان شود — خلق نیك آمد صراط مستقیم — شد مثال خلق بد نار جحیم
خلق نیکوشد بمعنی راه راست — آنکه دارد خلق بددوراز خداست — چون شوداخلاق واوصافت نکو
هشت جنت خودتویی ای نیك خو — کر بخلق بد کرفتار آمدی — هم تودو زخ هم عذاب سرمدی
هرکه دارد در جهان خلق نکو — مخزن اسرار حق شد جان او — آنچه کفتم هست ازعین الیقین
نی زاستدلال وتقلید ست این

چونکه بومعرفتنامه‌نك فنون ثلاثه‌سندن فن اولنده امور اجسام واشباح اولان بعض احوال عالم وفن ثانیسنده امور ابدان وارواح اولان بعض احوال آدم بورایه کلنجیه‌دك اصول دین مبینه مطابق اولان انواع حکمت حکمای اسلام ایله بومقدارجه تحریر وبیان اولنوب خذما صفادع ماکدر دینلمشدر زیراکه فروع شریعت غرایه جزئی مخالف بولنان بعض حکمت حکما وجزؤیات امثالی اولان حقایق اشیامقبول علما اولدیغی بالاده بیلنمشدر پس امدی بومقامده تیمن وتبرك ایچون حکیم سنائی رحمة‌الله علیه حضرتلرینك حدیقهٔ شریفه‌سنده مدح وترغیب موتی متضمن اوتوز بش بیت ایله بوفن ثانی ختم اولنمشدر وفن ثالثده امور دین مبین اولان بعض احوال قلب انسانی وجمیع شروط وارکان راه عرفانی ظاهر شرع شریفه مطابق اولان حکمت اولیاء کرام ایله بر مقدار تحریر وبیان ایتمك عزیمتی قیلنمشدر (نظم)

دل ازین عمر مقتصر برکیر — کز چنین عمر کس نکرددپیر — عم تن مرورا اسیر کند
مردرا عشق عمر پیر کند — عمر ها جمله مستعار بود — عقل‌را زین حیات عار بود
مرد عاقل زلهو پرهیزد — زین چنین عمر عقل بکریزد — مرد پیراز بقای جانان شد
باچنین عمر پیر نتوان شد — هرکه او رنك وبو یراست اسیر — زن وکودك بود نه‌مردونه پیر
این جهانرا ممارست کردم — کرداز امید خود برآوردم — زین حیاتم زخود ملال آمد
زندکانی مرا وبال آمد — در جهانی که عقل وایمانست — مردن جسم زادن جانست
تن فداکن که در جهان سخن — جان شود زنده چون بمیرد تن — دشمن حق تنست خاکش دار
قبلهٔ حق دلست پاکش دار — ره براین راه راچو مرکت نیست — بی نوایی بکن چو برکت نیست
مرك هدیه است نزد داننده — هدیه دان میهمان ناخوانده — مرك کاید برت سبك مهمان
پیش هدیه خدای کش دل وجان — مرك چون رخ نمود هیچ منال — بدل وجان همی کن استقبال
جامه ات ای که بخت ازخردست — زاتش وآب وخاك وباد بدست — خرق کن دلق چار پارهٔ خویش
رقص کن برنهاد چارهٔ خویش — همچو ایمان ورای هوش وسروش — جامهای بر هنکی در پوش
چند باشد به بند نان باتو — دو جوانمرد عقل وجان باتو — چار طبعست در سرای رحیل
آلت چار میخ عزرائیل — مردکش زندکی زارکانست — نه بصحر ای عالم جانست
چار مرغند چار طبع بدن — بهر حق جمله را بزن کردن — پس بایمان وعشق عقل جمیل
زنده کن هر چهاررا چوخلیل — جان نبردی بسوی معدن خویش — تانکردی پیاده از تن خویش
تانیاید زجان برون حیوان — ره نیابد برتبهٔ انسان — پس چوانسان زنفس ناطقه رست
روح قدسی بجای او ننشست — ای شده شاه برهمه حیوان — تاکه اندوه جامه او غم نان
پسر خواجهٔ همه حیوان — زشت باشد غلام جامه ونان — ای شهوت بعار آلوده

زیر

TBMM KUTUPHANESI

زیر دست عیال وزن بوده | کرك ترا برك راه مرك بود | بر دلت قلب مرك برك بود
مالت انجاست همچو چشم ای دوست | زان اجل دشمنی ودنیا دوست | مرك راجوی کاندرین منزل
مرك حقست وزندکی باطل | باطلی را رها کن ای بی حق | تا بدانی وبینی آن مطلق
پنج حس پنج روزه دام تواند | عقل وجان تابد غلام تواند | چون ازین دامکاه اهرامن.
جان بپرید خاك بر سرتن

ایمدی زیارت مزارستان ومرتبهٔ کذشتکان تتمهٔ موت انسان عد اولندیغندن بو یدی بیت دخی بونده یازلمق مناسب کورلمشدر

امر علی بالیات الحیام | وابکی علیها بکاء الغمام | حیف قالمش دور کردون ایله
کچن سلك جمعیت ایچره نظام | نه ظاهر در اول خیمه لردن نشان | نه باقیدر اصحابنك غیر نام
ستون خیم جمله تحت التراب | دوکلمش هم اولمش رمیم عظام | قنی روح محبوب عین کمال
قنی حور مقصور صاحب خیام | عجب قنده وارمش اوشیرین روان | اوجان جهان قنده طوتمش مقام
ایدر حق جاندن او کچمشلره | هزاران تحیت هزاران سلام

فن ثالث

مرآت القلوب تصحیح اعتقاد وایمان وصلوة ایچون وضع اولنان آداب وارکان وترك حب لذات جهان وتوجه بدرون جنان ومعرفت حقیقت دل وجان شروط راه یزدان اولدیغن وتقلیل طعام وتقلیل منام وتقلیل کلام وعزلت انام وذکر مدام وفکر تمام ارکان طریق عرفان اولدیغن * وتوکل علی الله وتفویض الی الله وصبر فی البلاء ورضاء بالقضاء اصول مقامات روح انسان اولدیغن ومعرفة الله مطلب اعلی ومحبة الله مقصد اقصی وحکمت اولیا لب معنی واولیای کرام عوام ناسدن اولی اولدیغن وطالب انس وحضور مقامات سبعهٔ نفسی نیچه عبور ایدوب قرب حضرت قدسه نه تقریب ایله وصول بولدیغن واندن قابل عرفان اولان احباسنی نه طریق ایله تربیه قیلدیغن ابواب خمسه ایله کتاب وسنته مطابق واجماع امته موافق بیان وعیان ایدر ﴿باب اول﴾ کتاب وسنته اقتداواذعانی وشروط ارکان صلاة رحمانی وترك حب لذات جهانی وتوجه بدرون جنانی وحقیقت دل وجانی فصول اربعه ایله تفصیل ایدر ﴿فصل اول﴾ کتاب وسنته اقتدانی وتصحیح اعتقاد خدانی وصلوة خمسه نی ادانی بش نوع ایله بیان ایدر ﴿نوع اول﴾ انسان جهل وغفلتله حیوانه شامل وعلم ومعرفتله انسان کامل اولدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلر درکه اولدمکه دبیر حکمت کلك بدایع نکار مشیتله ارقام خطوط موجوداتی صحیفهٔ ابداعه کتب وتحریر ایدوب نقاش قدرت خامهٔ جواهر نثار وارادتله رسوم صور مصنوعاتی لوحهٔ جریدهٔ اختراعده رسم وتصویر ایتمشدر اولدم برموجب مضمون عبرتنمون (ن والقلم ومایسطرون) عقل اول وقلم اعلی علت غائیهٔ ابداع مبدعات وسبب وواسطهٔ ظهور سطور عالیات وسافلات اولوب قاعد قوافل اعیان وذوات وسائق رواحل حقایق ممکنات اولمشدر چونکه بودرهٔ بیضا بر مقتضای فحوای (وعلم آدم الاسماء کلها) افق حقیقت آدمیدن طالع وهویدا اولوب بوجوهر فردویکتا بر مستدعای (واشرقت الارض بنور ربها) ماهیت انسانیدن لامع وپیدا اولمشدر لاجرم بونسخهٔ کبری مجموعهٔ لطایف صنایع الهی وبوجریدهٔ عظمی فهرست بدایع حکم نامتناهی اولمغله حامل بار امانت وکافل مهمات خلافت قیلنمشدر (بیت) برسموات وارض وما فی البین * وعرضنا الامانة فابین * لیس فی الکون کائنا من کان * کافلا حملها سوی الانسان * اکرچه بو فرقهٔ علیه نك منشور آمال خجسته مآللری (انی جاعل فی الارض خلیفة) عنوانیله معنون وبوزمرهٔ سنیه نك مدعای احوال بدایع مثاللری (وسخر لکم مافی السموات ومافی الارض) برهانیله مبرهن اولدیغندن قدبلند قدر کزینلری سموات سبعه دن بالاوبرتر وزیر نکین سعادت رهینلرنده کافهٔ عوالم جسمانی وروحانی مطیع وفرمانبر اولوب مسجود عامهٔ ملائك ومسندنشین سبع ارائك اولمشلردر لکن مظاهر اسماء

TBMM KUTUPHANESI

متقابله مجالئ صفات متخالفه بولندقلرنده كاه (وفضلناهم على كثير مما خلقنا) خطابيله مشرف وممنون وكاه (من يفسد فيها ويسفك الدماء) جوابيله معاتب ومطعون اولوب بر نوعى (خلقت الخلق لاجلك) مستد عاسنجه محبوب دركاه احديت اولدينى اجلدن اجنحهٔ جذبات الهيه ايله اوج درجات اعلاى عليين جمع الجمعه صاعد وواصل اولوب برفوجى (اولئك كالانعام بل هم اضل) مقتضاسنجه مغضوب دركاه صمديت اولدينى جهتدن اهويهٔ شهوات رديه ايله حضيض دركات اسفل السافلين تفرقه يه وارد ونازل اولور وفرقهٔ اولى (ان الابرار لفى نعيم) ايله موعود ومبشر وزمرهٔ اخرى (وان الفجار لفى جحيم) ايله مقهور ومدمر قيلنمشدر (قطعه) آدمى زاده طرفه معجونست * كآن فرشته سرشته ازحيوان * كربدين ميل ميكند كم زين * وربدان ميل ميكند به ازان * پس هرعاقله امراهم وحكم الزمدركه بر موجب (وما خلت الجن والانس الاليعبدون) عبادت حضرت خالق العباد ومعرفت اسرار مبدأ ومعاد ايله امين حمل امانت وحقيق مسند خلافت اولمغه بذل همت وصرف طاقت قيلوب حصول حيات ابديه ايله سعادته واصل اوله وسعادت سرمديه ايله دولت ابديه حاصل قيله وارباب فطنت وذكايه بو دخى ظاهر وهويدادركه شرفات بلندايوان غرفهٔ عرفانه صعود ووصول ودرجات رفيع البنيان قصر ذوق وجدانه ولوج ودخول (من تمسك بالكتاب والسنة فقد استمسك بالعروة الوثقى لا انفصام لها) مفهومنجه حبل المتين شريعت شريفهٔ غرايه تمسكده بذل مقدور وسر رشتهٔ ارادت ومحبت اولياية تشبثده سعى مشكور ايتمكه موقوفدر (مثنوى) بندهٔ يك مرد روشن دل شوى * به كه برفرق سرجاهل شوى * كرتوسنك وصخره ومرمر شوى * چون بصاحب دل رسى كوهر شوى * اكرچه (اليوم اكملت لكم دينكم واتممت عليكم نعمتى) فحواسنجه مجرد كتاب وسنت ايله عمل موجب فوز وفلاح وباعث نجات ونجاح اولمقده وسيلهٔ كافيه وواسطهٔ وافيه در وعازم شارع شريعت عاقبت سرمنزل جنانه واصل وملازم شاهراه كتاب وسنت بالاخره دارالامان روضهٔ رضوانه داخل اولور ومع هذا علم وراثت كه كنجور كنجينهٔ نبوت وتحفهٔ دفينهٔ خاتميتدر (بيت) بين المحبين سر ليس يفشيه * قول ولاقلم للخلق يحكيه * وبو مقصودك ميدان ظهوردة جلوه كر اولمسى ارباب قلوبك ارادت صادقه ومحبت لايقه لريله نظر كيميا اثرلرينه مظاهر اولمغه منوط ومربوط اولدينى كالشمس فى وسط النهار روشن وآشكاردر (اولئك الذين هدى الله فبهداهم اقتده) مضمونجه خرمن هدايتلرندن بهره مند اولوب المرء مع من احب مستد عاسنجه عداداحبادن عداولنمق ايچون دائما مهر ومحبتلرينى حرز جان واخلاص ووارداتلرينى مثال كنج سلطان درون دل جانده نهان ايتمك كركدر (قطعه) الفيت بينى وبين الحب معرفة * لاتنقضى ابدا اوينقضى الابد * لاخرجن من الدنيا وحبكموا * بين الجوارح لم يشعر به احد * (بيت) دركام دلم چاشنئ شهد محبت * باشير فرورفته وباجان بدر آيد * وبودخى محققدركه اصحاب وجد وحالك درر حالات كرانبهالرى وغرر كمالات بى مثل وهمتالرى قعر بحر ذوقى ووجداندة مربى ومهيا وكان وجود وشهود وايقاندن ظاهر وپيدا اولمغله غواص عقل وحواس آكا دسترسه قادر اولمق امر نادر وجوهر خردخرده شناس آنى قيمتله تملكدن عاجز وقاصردر پس بودرشاهوار صدف سينهٔ احراردة دل كبى حرز جان وبوكوهر عاليمقدار صندوقهٔ صدر كبارده جان كبى مخفى ونهان اولدينى كون كبى پيدا وعياندر وهربى سرمايهٔ معرفت بودريكتايه خريدار وهربى بضاعهٔ محبت بوياقوت بى بهايه سزاوار اولمدينى مستغنى عن البياندر (شعر) علم التصوف علم ليس يعرفه * الا اخو فطنة بالحق موصوف * وحالات وكمالات اولياى كرامه وصولك حصولى تصحيح اعتقادات واداء صلوات ونسيان شهوات ومعرفت صفات ومحبت ذات مولى ايله بولنمغله بوفنده كتاب وسنته اقتدا واذعان ورسم وراه اهل محبت وعرفان نيچه ابواب وفصوللة تفصيل وبيان اولنمق مناسب كورلمشدر تاكيم نفحات نسيم مطالعه سندن غنجهٔ كلستان كبى دل طالب عرفان شكفته وخندان اوله ورشحات زلال ملاحظه سندن مثال ازهار بهارستان روح روان انسان سرمست وريان اوله ووجدو حالات ايله درجات كمالاته نائل ومقامات محبته واصل محفل انس وحضوره داخل اولوب دولت ابديه ايله سعادت سرمديه بوله وقلبى ماسوادن پاك وخالى قالوب مهبط الهامات عرفان اوله (اللهم يارافع الاستار ارفع بلطفك عن بصائرنا حجب الاغيار الهى خلصنا من الاشتغال بالملاهى وارنا حقايق الاشياء كماهى (قطعه) يارب

TBMM KUTUPHANESI

بوكوكل كوزيني بنا ايله * مرآت دلي پاك ومجلا ايله * ذكر كله سنك شكرك اوله ورد لسان * جان بلبلني حمديكه كويا ايله ﴿نوع ثاني﴾ كتاب كريم ايله اهتدايي وقرآن عظيمه اقتدايي آيات بينات واحاديث شريفه ايله بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه حق تعالى كندى كتاب مبينته تشبث وحبل متينه تمسك ايتمكى ترغيب ومخالف كتمكدن ترهيب ايدوب كلام قديمنده بيورمشدر * الم ذلك الكتاب لاريب فيه هدى للمتقين * واعتصموا بحبل الله جميعا ولاتفرقوا * قدجاءكم من الله نور وكتاب مبين يهدى به الله من اتبع رضوانه سبل السلام ويخرجهم من الظلمات الى النور باذنه ويهديهم الى صراط مستقيم * وهذا كتاب انزلناه مبارك فاتبعوه واتقوا لعلكم ترحمون * ياايها الناس قدجاءتكم موعظة من ربكم وشفاء لما في الصدور وهدى ورحمة للمؤمنين * ونزلنا عليك الكتاب تبيانا لكل شئ وهدى ورحمة وبشرى للمسلمين * ان هذا القرآن يهدى للتى هى اقوم * وننزل من القرآن ماهو شفاء ورحمة للمؤمنين ولايزيد الظالمين الا خسارا * اولم يكفهم انا انزلنا عليك الكتاب يتلى عليهم ان في ذلك لرحمة وذكرى لقوم يؤمنون * كتاب انزلناه اليك مبارك ليدبروا آياته وليتذكر اولوا الالباب * الله نزل احسن الحديث كتابا متشابها مثانى تقشعر منه جلود الذين يخشون ربهم ثم تلين جلودهم وقلوبهم الى ذكر الله ذلك هدى الله يهدى به من يشاء ومن يضلل الله فماله من هاد * وانه لكتاب عزيز لا يأتيه الباطل من بين يديه ولا من خلفه تنزيل من حكيم حميد * صدق الله العظم * وحضرت حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم بيورمشدر كه اى امت واصحابم سزشهادت ايتمز ميسزكه عبادته لايق كمسه يوقدر الا كه الله تعالى واردر وبن انك سزه حق رسوليم ديمشلردر كه بلى يارسول الله شهادت ايدرز * پس خطاب ايتمشدر كه تحقيقا بوقرآنك براوجى الله تعالينك يدنده در وبرطرفى سزك الكزده در اكا محكم تشبث ايليكز كه تحقيقا سزقرآن ايله عامل اولدقدنصكره هركز آزوب ضلالته دوشمزسز والبته هلاك اولمزسز وبيورمشدر كه بوقرآن يوم القيامتده برشفيعدر كه شفاعتى مقبولدر وبرمشتكيدر كه شكواسى نافذ ومرغوبدر كيمكه اكا تشبثله اقتدايدر اول كمسه يى جنتدن يكا آلوب كيدر وكيمكه انكله عملدن اعراض ايدر اول كمسه يى نار جحيمه سوق ايدر وبيورمشدر كه كيمكه قرآنى اوقيوب مقتضاسنجه عامل بولنور آنك والدينه يوم قيامتده برتاج الباس اولنور كه ضياسى دنيا بيوتنده بولنان ضوء شمسدن احسن كورينور پس بوقرآن ايله عمل ايدن كمسنه نك كندى حقنده كمانكز نجه در وبيورمشدر كه تحقيقا بوقرآن ضيافة اللهدر پس طاقتكز قدر ضيافة اللهى قبول ايديكز وتحقيقا بوقرآن حق تعالينك حبل متينى ونور مبينيدر وشفاء نافعدر كه اكا تشبث ايده نى حافظ در واكا تابع اولان كمسه يى منجيدر وقرآن طريق مستقيمدن مائل اولمز كه تقويم اولنه وقرآنك عجايبى دوكنمز وكثرت تكرار ايله اسكيمز قرآنى اوقويوكز كه الله تعالى آنك هر برحرفيچون سزه اون ثواب احسان ايدر آكاه اوليكز كه بن ديم كه (الم) حرف واحددر لكن الف برحرف ولام برحرف وميم برحرفدر وبيورمشدر كه تحقيقا يقينده برفتنه ظهوره كلور واول فتنه دن مخرج كتاب الله اولور كه انكله عمل ايدن خلاص بولور زيراكه سزدن مقدم اولان آثار وسزدن مؤخر اوله جق اخبار ومابينكزده بولنان احكام آنده واردر وقرآن حق ايله باطلى فارق وفاصلدر اول هزل دكلدر انى ترك ايدن جبارى الله تعالى هلاك ايدر وانك غيريسندن هدايت طلب ايدن ضلالته كتمشدر زيراكه الله تعالى قرآنى حبل متين وذكر حكيم وطريق مستقيم ايتمشدر وقرآندركه هوا وهوسلرله حقدن باطله ميل قيلمز والسنه ايله ملتبس اولمز واندن علماطويمز وچوق تكرار ايله اسكيمز وعجايبي دوكنمز وقرآندركه انى جن ايشتدكده حكمندن اعراض ايتمزلرحتى ديمشلردركه (انا سمعنا قرآنا عجبا يهدى الى الرشد فآمنا به) پس هركيمكه قرآن ايله سويلرسه تصديق اولنور وكيمكه انكله عمل ايدرسه اول اجر جزيل ايله مأجور بولنور وكيمكه انكله حكم ايدرسه اول عادل بيلنور وكيمكه اندن بكا دعوت ايدوسه طريق مستقيمى كوسترمش اولور وبيورمشدر كه تحقيقا شيطان سزك بودياركزده كندويه عبادتله طاپلقدن مأيوس اولمشدر لكن آكا قوللقدن ماعدا حقير عداولنان اعمالكز ايله راضى اولمشدر پس انك راضى اولديغى ايشلردن حذر اوزره اولكز زيراكه تحقيقا بن سزك عندىكزده اويله نسنه ترك ايتمشدركه اكر سز انكله اعتصام ايدرسز البته ابدا ضلالته دوشميوب صراط مستقيمه كيدرسز واول نسنه كتاب الله در ورسولى سنتيدر وبيورمشدركه كيمكه قرآن عظيمى اوقيوب ازبر ايدرسه وحلالنى حلال وحرامنى حرام بيلوب مقتضاسنجه

كيدرسه حق تعالى انى قرآن ايله جنته ادخال وكندى اهل بيتندن ناره مستحق اولان اون كيمسه يه شفيع ارسال ايدر صدق رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم * والآن بو اثناده دعاى ختم قرآن يازلمق مناسب كوريلوب تماميله تحرير اولنمشدر * بسم الرحمن الرحيم صدق الله العظيم وبلغ رسوله النبى الكريم ونحن على ماقال ربنا وخالقنا ورازقنا ومولانا من الشاهدين بالتصديق والاقرار واليقين * اللهم ربنا تقبل منا ختم القرآن وتجاوز عما كان منا فى تلاوته من خطأ اونسيان اوتحريف كلمة عن موضعها اوتغير حرف اوتقديم اوتأخير اوزيادة اونقصان اوتأويل على غير ماانزلته اوريب اوشك اوتعجيل عند تلاوته اوكسل اوسرعة اوزيغ للسان اووقوف بغير وقف اوادغام بغير مدغم اواظهار بغير بيان اومد اوتشديد اوهمز اوجزم اواعراب بغير مكان فاكتبه مناعلى التمام والكمال والمهذب من كل الحان فاغفرلنا ياربا وياسيدا ولا تؤاخذنا يامولانا وارزقنا فضل من قرأة مؤدياحقه من الاعضاء والقلب واللسان * وهب لنا به الخير والسعادة والبشارة والامان ولاتختم لنا بالشر والشقاوة والضلالة والطغيان * ونبهنا قبل المنايا من نومة الغفلة والكسلان وآمنا من عذاب القبر ومن سؤال منكر ونكير ومن اكل الديدان وبيض وجوهنا يوم البعث واعتق رقابنا من النيران ويمن كتابنا ويسر حسابنا وثقل ميزاننا بالحسنات وثبت اقدامنا على الصراط واسكنا فى وسط الجنان وارزقنا جوار محمد عليه الصلاة والسلام واكرمنا بلقائك ياديان استجب دعاءنا بحق التورية والانجيل والزبور والفرقان واعطنا جميع ماسئلناك به فى السر والاعلان وزدنا من فضلك الواسع بجودك وكرمك يارحيم يارحمن اللهم صل على محمد صاحب الشريعة والبرهان برحمتك ياارحم الراحمين * اللهم زينا بزينة القرآن واكسنا بخلعة القرآن واهدنا بهداية القرآن واختم لنا بتلاوة القرآن ونور قبورنا بنور القرآن واحشرنا مع اهل القرآن ونجنا من النيران بشفاعة القرآن وادخلنا الجنة بكرامة القرآن وارفع درجاتنا بفضيلة القرآن وعافنا من كل بلاء الدنيا وعذاب الآخرة بحرمة القرآن ياذا الفضل والاحسان اللهم اجعل القرآن لنا فى الدنيا قرينا وفى القبر مؤنسا وفى القيامة شفيعا وعلى الصراط نورا والى الجنة رفيقا وبيننا وبين النار سترا وحجابا والى الخيرات كلها دليلا واماما بفضلك وجودك وكرمك يا اكرم الاكرمين اللهم ارزقنا بكل حرف من القرآن حلاوة وبكل كلمة كرامة وبكل آية انابة وبكل سورة سعادة وبكل جزء جزاء اللهم ارزقنا بالالف الفة وبالباء بركة وبالتاء توبة وبالثاء ثوابا وبالجيم جمالا وبالحاء حكمة وبالخاء خلة وبالدال دنوا وبالذال ذكاء وبالراء رحمة وبالزاى زيادة وبالسين سلامة وبالشين شفاء وبالصاد صدقا وبالضاد ضياء وبالطاء طراوة وبالظاء ظفرا وبالعين علما وبالغين غنى وبالفاء فلاحا وبالقاف قربة وبالكاف كفاية وباللام لطفا وبالميم موعظة وبالنون نورا وبالواو ولاية وبالهاء هداية وباللام والالف لقاء وبالياء يسرا وصلى الله على النبى محمد وآله وصحبه اجمعين اللهم بلغ واوصل ثواب ماقرأناه ونورماتلوناه من القرآن المبين الى روح وضريح حضرة سيد المرسلين والى ارواح آله واولاده واصحابه والتابعين رضوان الله تعالى عليهم اجمعين والى ارواح آبائنا وامهاتنا واخواننا وأخواتنا واعمامنا وعماتنا واخوالنا وخالاتنا والى ارواح من علمنا واحسن الينا خاصة والى ارواح جميع المؤمنين والمؤمنات عامة اجمعين بحرمة الفاتحة ﴿نوع ثالث﴾ حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه اقتدايى وسنت سنيه سيله اهتدايى وصدراولدقصكره دين مبين امورنده حادث اولان بدعتلردن اجتناب واباى آيات كريمه واحاديث شريفه ايله بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه حق تعالى كندى رسولنه اقتدا ايتمكزى وانك شريعتى جاده سيله اثرينه كتمكزى ترغيب وسنت حبيبنه مخالف بدعتلردن جمله يى ترهيب ايدوب كلام قديمنده بيورمشدركه * قل ان كنتم تحبون الله فاتبعونى يحببكم الله ويغفرلكم ذنوبكم والله غفور رحيم * قل اطيعوا الله والرسول فان تولوا فان الله لايحب الكافرين * واطيعوا الله والرسول لعلكم ترحمون * لقد من الله على المؤمنين اذ بعث فيهم رسولا من انفسهم يتلوعليهم آياته ويزكيهم ويعلمهم الكتاب والحكمة وان كانوا من قبل لفى ضلال مبين * يا ايها الذين آمنوا اطيعوا الله واطيعوا الرسول واولى الامر منكم فان تنازعتم فى شئ فردوه الى الله والرسول ان كنتم تؤمنون بالله واليوم الاخر ذلك خير واحسن تأويلا * فلاوربك لايؤمنون حتى يحكموك فيما شجر بينهم ثم لايجدوا فى انفسهم حرجا مما قضيت ويسلموا تسليما * ومن يطع الله والرسول فاولئك مع الذين انعم الله عليهم من النبيين والصديقين والشهداء والصالحين وحسن

اولئك

TBMM KUTUPHANESI

اولئك رفيقا * من يطع الرسول فقد اطاع الله * ورحمتي وسعت كل شئ فسا كتبها للذين يتقون ويؤتون الزكاة والذين هم بآياتنا يؤمنون الذين يتبعون الرسول النبي الامي الذي يجدونه مكتوبا عندهم في التوراة والانجيل يأمرهم بالمعروف وينهاهم عن المنكر ويحل لهم الطيبات ويحرم عليهم الخبائث ويضع عنهم اصرهم والاغلال التي كانت عليهم فالذين آمنوا به وعزروه ونصروه واتبعوا النور الذي انزل معه اولئك هم المفلحون * قل يا ايها الناس اني رسول الله اليكم جميعا الذي له ملك السموات والارض لا اله الا هو يحيي ويميت فامنوا بالله ورسوله النبي الامي الذي يؤمن بالله وكلماته واتبعوه لعلكم تهتدون * وما ارسلناك الا رحمة للعالمين * فليحذر الذين يخالفون عن امره ان تصيبهم فتنة او يصيبهم عذاب أليم * لقد كان لكم في رسول الله اسوة حسنة لمن كان يرجو الله واليوم الاخر وذكر الله كثيرا * يا ايها النبي انا ارسلناك شاهدا ومبشرا ونذيرا وداعيا الى الله باذنه وسراجا منيرا * ومن يطع الله ورسوله فقد فاز فوزا عظيما * وما آتاكم الرسول فخذوه وما نهيكم عنه فانتهوا واتقوا الله ان الله شديد العقاب * صدق الله العظيم وحضرت حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم بيورمشدر كه اى امتم واصحابم سزه وصيتم بودر كه حق تعاليدن خوف ايده سز واولوالامريكزه برعبد حبشي اولورسه ده اكا اطاعتله كيده سز زيرا كه سزدن كيمكه چوق معمر اولور تحقيق اول كمسه كلجكده اختلافات كثيره كورر پس اول وقتده سزه لازم اولان بنم سنتمله عمل ايتمكدر واصحابم اولان خلفاء راشدين ومهديين ايزيله كتمكدر وسنتمه تشبثده برنسنه يي آزي ديشلرله عض ايتمك مرتبه سنه تمكدر وبندنصكره حادث اولان امور دينيه دن بغايت احتراز ايتمك كركدر زيرا كه هر حادث اولان بدعتدر وهر بدعت ضلالتدر يعني ضلالت اولان بدعت اصحاب كرامدنصكره انلردن اذنسز دين امورنده ايجاد واحداث اولنان زياده ونقصان ايشلره اشارتدر زيرا كه اذن شارعله دين امورنده احداث اولنان بناء مناره ومدارس وتصنيف كتب كبي اشيا بدعت حسنه اولديني بشارتدر وبيورمشدر كه اى امتم آكاه اولكزكه بكا بوكتاب ويربلوب بونكله برمثلي دخي ويرلمشدر پس آكاه اولكزكه قريب اولورکه برمالي چوق كمسه كندي تخني اوزرنده اوتوروب خلقه ديركه همان قرآن ايله عمل قيليكز انده نه يي حلال بولورسز آني حلال بيلكز ونه يي حرام بولورسز آني حرام بيلكز حالبوكيم تحقيقا الله تعالينك رسولي حرام ايلديكي اشيا دخي انك كندي حرام ايلديكي اشيا كبيدر آكاه اولكزكه سزلر ايچون حمار اكلي حلال اولمز ويرتجلرك هر آزي ديشليسي دخي حلال اولمز وذميلرك اذنسز مالني آلمق حلال دكل وبالدر مكركه صاحبي اندن مستغني اولورسه حلالدر وبركمسه برقومه مسافر اولسه انلرك اوزرينه واجب اولان اكا اطعامدر واول مسافره لايق اولان انلرك اطعامي قدر انلره اكرامدر وبيورمشدر كه زنهار بن سزلك بريكزي اويله بوليم كه تختنده اتكا ايدوبده امر ايلديكم يانهي ايلديكم امورك بري اكا كلدكده اول ديه كه بن بوني بيلمم انجق هرنه كيم كتاب اللهده بولورز اكا تابع اولورز وبيورمشدر كه سزلك بريكز تختنده اتكا ايدوبده اويله مي ظن ايدر كه الله تعالى بوقرآنده تحريم ايلديكي اشيادن غيري برنسنه حرام ايلمشدر آكاه اولكزكه بندخي نجه اشيا ايله وعظ وامر ايلمشدر ونجه اشيادن نهي ايله سويلمشدر كه انلر قرآن قدر ياد خي اكثر در وتحقيق الله تعالى سزلر ايچون حلال ايتمشدر كه اهل كتاب اولان اهل ذمتدن اذنسز اولرينه كيده سز ونه ده نسالرني ضرب ونه ده ميوه لرني اكل ايده سز مادامكه جزيه لرني سزلره ادا ايدرلر انلر سزدن امين اولوب كيدرلر وبيورمشدر هر حديثك خيرليسي كتاب الله در وهر هدايتك خيرليسي هدايت محمددر واموركك شرليسي صكره دن حادثه اولنلردر كه بددر وهر حادث اولان بدعتدر وهر بدعت ضلالتدر وبيورمشدر كه جميع امتم جنته داخل اولورلا كه ابا ايدن داخل اولمز پس ابا ايدن كيمدر دينلدكده جواب ايتمشدر كه كيمكه بكا مطيع اولور اول دخول جنتي بولور وكيمكه بكا عاصي اولور تحقيق اول كمسه ابا ايتمش اولور وبيورمشدر كه كيمكه حلال اكل ايدوب سنتمله عمل قيلور وانك شرندن ناس امين اولور اول كمسه دخول جنتي بولور دينلمشدر كه سنك امتكده بويله كمسه تحقيقا بوزمانه ده چوق مشاهده اولنور * جواب ايتمشدر كه بندنصكره برقوم ايچنده انجق بربولنور وبيورمشدر كه كيمكه امتمك فسادي وقتنده بنم سنتمله متمسك وعاملدر اول كمسه يوزشهيد اجرينه نائلدر وبيورمشدر كه تحقيق اسلام دني دنيايه غريب كلمش غريب كيدبجدر طوبى اول غربايه كيم بندنصكره خلقك فساد ايلديكي سنتمي اصلاح ايدبجدر وبيورمشدر كه سز كندي دنيا كزك امورني اعلمسز

TBMM KUTUPHANESI

بندن سؤال ایتمکز وقتا که بن سزه دینکز امور ندن برنسنه یی امر ایدرم آنی اخذ وقبول ایدیکز وبیورمشدرکه سزك بریکزك هواسی بنم کتوردیکم احکام شریعته تابع اولمدقجه اول کمسه مؤمن عداولنمز وبیورمشدرکه بنی اسرائیله کلن فتنه لر البته بنم امتمه دخی کلسه کرکدر حتی انلردن اناسیله آشکارا زنا ایدن اولمش ایسه ده بنم امتمده هم آنی ایشلین اولسه کرکدر وبنی اسرائیل تحقیق یتمش ایکی ملته متفرق اولمشدر وتحقیق بنم امتم یتمش اوچ ملت اوزره تشعب قلسه کرکدر وجمله سی نار جحیمی بولسه کرکدر الا که ملت واحده سلامت قالسه کرکدر اول ملت واحده کیمدر دیو سؤال اولنمشدر جواب ایتمشدرکه اوملتدرکه بن واصحابم کتدیکمز یولده بولنمشدر وانس رضی الله تعالی عنه حضرتلرینه اول حضرت بیورمشدرکه ای بنم اوغلنجغم اکر قادر اولورسنکه قلبکده هیچ برکمسه یه غل وغش اولمدیغی حالده صباحلیه سن واخشاملیه سن اویله ایشله کیم اول بنم سنتمدندر حالبوکیم بنم سنتمه محبت ایدن تحقیقا بکا محبت ایتمش اولور وبکا محبت ایدرایسه بنمله جنتده قالور وحبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه حضرتلری کلوب تحقیقا بزلر طائفهٔ یهودك بعض سوزلرین ایشیدوب بکنمشزدر انلرك بعضلرین یازمغه دستور وارمیدر دیدکده اکا بیورمشدرکه یهود ونصاری متحیر ومتهوّر اولدقلری کبی سزده متحیر اوله جقسکز تحقیقا بن سزه برشریعت مطهره یی بویله کمال اوزره کتورمشمدرکه اکر موسی علیه السلام حیاتده اولسه ایدی بکا اتباعندن غیری وسع وطاقتی قالمزدی وابن عمر رضی الله تعالی عنهما مکه ایله مدینه اراسنده برشجره یه کلدکده انك تختنده برمقدار جه قیلوله یه کیدردی ودیر ایدی کیم اول حضرت بویله ایدردی وبیورمشدرکه کیمکه بنم سنتمدن اعراض ایدرسه اول کمسه بندن دکلدر وبیورمشدرکه هر عملك برحرص وآرزوسی واردر وهر حرصك برفترتله اوصانمسی واردر پس اول کمسه نك که اوصانمسی بنم سنتمدن یکا کلمشدر تحقیق اول کمسه هدایت بولمشدر وکیمك که اوصانمسی غیری سنه دن قالمشدر تحقیق اول کمسه هلاك اولمشدر وبیورمشدرکه سزك بریکزك قنده والدین وولدندن وناسك جمله سندن بن زیاده مرغوب ومحبوب اولمدقجه اول مؤمن عداولنمز وبیورمشدرکه کیمکه بزم شریعتمزده بندن اولمین فعلی احداث ایدرسه اول فعلی مردوددر صدق رسول الله علیه الصلاة والسلام

(نظم)

هرایشده ذکر ایدردی اسم رحمان اول کرم کانی
ثنا وحمده پیغمبر ایدی کان اول کرم کانی

اول ایدی مظهر الطاف وعلم وحلمه هم منبع
که حسن خلق ایله طولمشدی اول جان اول کرم کانی

حقك مخلوقنه رفق وتواضع ایلیوب لله
ایدردی جمله خلقه لطف واحسان اول کرم کانی

همان الله ایچون خلقی سوردی بغض ایدردی هم
نه دوست اولمشدی نفسیچون نه دشمان اول کرم کانی

نه کولدی قهقهه ایله نه سوکدی نسنه یه هرکز
کوزل سوزلی کوچ یوزلی دی پر آن اول کرم کانی

حیا وحلم ایله موصوف ایدی هم لطف وحرمتله
کلوب یالوارانی قویمزدی کریان اول کرم کانی

قبول ایلردی عذری صوچلیلردن عفو ولطفیله
عظیم الخلق ایدی شفقتلی حنان اول کرم کانی

غنایی سومیوب فقری سوردی فخر ایدردی هم
قیلوب مسکینلری کندی یه اخوان اول کرم کانی

یمالقلر دیکوب اتوابنه نعلین کیوب داخی
واروب هرخسته یه ایلردی درمان اول کرم کانی

هم اهل بیتنك خدمتلرك کندی کورردی خوش
قمو مشکللرین ایلردی آسان اول کرم کانی

اکر خبز شعیر ومرجمك چورباسی اکلیچون
اولنسه دعوت اولوردی اومهمان اول کرم کانی

بنردی که دوه کاه آت وکه قاطر کهی مرکب
یالین ایاق یوررردی کاه او سلطان اول کرم کانی

مربع اوتوررردی یا دیز اوزره یا دیکردی دیز
طولو آداب ایدی پیدا وپنهان اول کرم کانی

بیوب اوچ پرمغیله هم یالاردی آنی لذتله
ایچردی اوچ نفسده آب ریان اول کرم کانی

سوردی بال وحلوا هم قبق سرکه ثرید اما
طوغنجه یمامشدی ارپه دن نان اول کرم کانی

مبارك بطنه طاش باغلر ایدی کاهی آچلقدن
فؤادم اولمسون دیر ایدی لرزان اول کرم کانی

سعادتخانه سنده نجه آیلر یانمز ایدی اود
قناعتله یر ایدی تمر ورمان اول کرم کانی

کوزل

كوزل ايشلرده صاغ يانن سوردى ايليوب تقديم
ياتوردى صاغ يانى اوزره يوزى مستقبل القبله
فراشى سختيان ايدى ايچى ليف يصديغى داخى
اويوردى كوزلرى هيچ اويومزدى كوكلى دوستيله
هوادن سويلزدى نطق پاكى جمله وحى ايدى
تنى خلق ايچره ايدى كوكلى دوستيله تك وتنها
صلاة وچوق سلام اولسون اكا هم آل وصحبنه
كل اى حقى اونوت خلقى حبيب حقدن آل خلقى

وضويه اولسه يا لبسه شتابان اول كرم كانى
ايدردى هرنفسده غيبى سيران اول كرم كانى
كيجه ياتسه آز اويوردى اويقظان اول كرم كانى
ازلدن حسنه اولمشدى حيران اول كرم كانى
در حكمتله ايدى بحر عمان اول كرم كانى
بولوردى وحدتى كثرتده هر آن اول كرم كانى
كه قيلمش آنلرى كندويه ياران اول كرم كانى
كه حقدن حسن خلق آلمشدى مجان اول كرم كانى

﴿نوع رابع﴾ اعتقادقلبى تصحيح واهل سنت وجماعت مذهبنه تطبيق بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه صحابهٔ كزين وآنلره تابعين وائمهٔ دين مبين وسلف صالحين رضى الله تعالى عنهم اجمعين جمله سنك اعتقادى بومنظومه نك مضامينده نظام بولمشدر

خدا ربم نبيم حقا محمددر رسول الله
هم اسلام دينيدر دينم كتابمدر كلام الله
عقايد ايچره اهل سنت اولدى مذهبم جمعا
عملده بو حنيفه مذهبيدر مذهبم والله
دخى ذريتى يم حضرت آدم نبينك هم
خليلك ملتى يم داخى قبله‌م كعبه بيت الله
بولنمز ربمك ضدى ونه مثلى عالمده
وصورتدن منزهدر مقدسدر تعالى الله
شريكى يوق بريدر طوغمدن طوغرمدن انجق
احددر كفوى يوق اخلاص ايچنده ذكر ايدر الله
نه جسم ونه عرضدر نه متحيز نه جوهردر
يمز ايچمز زمان كچمز بريدر جمله‌دن الله
تبدلدن تغيردن دخى الوان واشكالدن
محقق اول مبرادر بودر سلب صفات الله
نه كوكلرده نه يرلرده نه صاغ وصول واوك آردده
جهتلردن منزهدركه هيچ اولمز مكان الله
خدا واردر ولى وارليغنه يوق اول وآخر
بنه اول وارلغى در كندىدن غيرى دكل والله
بوعالم يوغيكن اول وار ايدى فرد وتك وتنها
دكلدر كسه‌يه محتاج وهپ محتاج غير الله
اكا حادث حلول ايتمز وبر شئ واجب اولمز كيم
هر ايشده حكمتى واردر عبث فعل ايشلمز الله
حلول ايتمز اوذات عبده وهيچ برفرده ظلم ايتمز
عبادك اصاحى لازم دكل كيم خلق ايده الله
اكا بركسه جبريله بر ايش ايشلده‌مز اصلا
نه كيم كندى مراد ايلر وجوده اول كلور بالله
آنك هر بركمالى بى تغير حاصل اولمشدر
كه بوقدر منتظر اولنه‌جق هيچ بر كمال الله
صفات باكماليله او دائم متصفدر كيم
همو نقصان صفتلردن بريدر ذوالجلال الله
سكنزدر چون صفات ذاتى علم ايله ارادتدر
حيات وقدرت وخلق وبصر سمع وكلام الله
عليم اولدركه علمينه ايرشمز كسه‌نك عقلى
احاطه ايلمشدر جمله بو اشيايى علم الله
مريد اولدر ديليجيدر وهرشئ ارزره قادردر
نه كيم ديلر اولور پيدا على وفق مراد الله
جميع خير وشرى اول ديلر تقدير خلق ايلر
ولى خيرى سور انجق كه سومز شرلرى الله
بصير اولدر حقيقتده كه هپ اشيايه ناظردر
ولى كوزدن منزهدر بصردر من صفات الله
سميع اولدر هر آوازى ايشيدر سرايله جهرى
منزهدر قولاقدن اول صفتدر آنده سمع الله
متكلمدر اول اما بريدر دلدن آغزدن
حروف ولفظ وصوتيله دكل وصف كلام الله
ثبوتيه صفاتى كيم نه عينيدر نه غيريدر
قديم ودائم وذاتيله قائمدر صفات الله
حقك مكرم عباديدر ملكلر يرده كوكلرده
عوامندن عوام ناسى افضل ايلش الله
يمك ايچمك هم اركككك ديشيلك بوقدر آنلرده
حقه هيچ عاصى اولمزلر مطيعدرلر لامر الله
وجبرائيل وميكائيل واسرافيل وعزرائيل
مقبردر پيمبردر بوردى هپ امين الله

TBMM KUTUPHANESI

حقك يوزدرت كتابى كيم نبيلر اوزره ايمشدر
زبورى ويردى داوده دخى توراتى موسايه
حبيب اللهه قرآنى كتوردى حاجت اولدقجه
دخى بن انبيا حقنده بيلدم عصمت وفطنت
غدرله زنب وحمق وكذب وكتمان وخيانتدن
نبيلر اسمنى بيلمك ديديلر بعضلر واجب
برى آدم برى ادريس ونوح وهود ايله صالح
دخى يعقوب ايله يوسف شعيب ولوط ايله يحيى
وداود وسليمان ودخى الياس وايوبدر
برينك اسمى ذوالكفل وبرى يونس نبيدرهم
عزيرلقمان وذوالقرنين اوچنده اختلاف اولمش
جميع انبيانك اولىدر حضرت آدم
ايكيسنك آراسنده قنى چوق انبيا كلمش
رسالات رسل موتيله باطل اولمز اول قطعا
بزم پيغمبرك احكام شرعى اويله باقيدر
ومعراج نبى حقدر اكا شخصيله مختصدر
جهان جمله جهاتيله واجزاء وصفاتيله
آنك علم ومراد وخلق وتقديريله حادثدر
عبادك اختيارى واردر افعالنده جزئيجه
اول افعالك جميليدر حقك حب رضاسيله
ثواب افضليدر حقك وعدليدر عقاب آنك
مقارندر بوفعله استطاعت كيم اوقدرتدر
كه عبدك كندى وسعنده نه كيم اولمز آنى اصلا
حرام ارزاقدر هركس بيرايچر كندى رزقن هپ
اجل وقتنده ميتدر اومقتول واجل بردر
هيولى يوقدر اذهان ايچره برجزؤ اولديغى حقدر
قبرده ميته منكر نكير درت شئ سؤال ايلر
جوابن ويرمك جانيله جسمى ذوق ايدر آنده
بودنيايه كلن كيدركه قالمز جانلى هيچ كسه
ويررلر دفتر اعمالنى هر آدمك آنده
كتابيله حسابى وار خدانك روز محشرده
كبائرله صغائر اهلنه اول كون شفاعتلر
عملر وزن اولندقده صراطى كيچمه‌مز حقدر
كيريجك جنته مؤمنلر آنده چوق بولوب نعمت
وجنتله جهنم شمدى وار اهليله باقيدر
قضا ايله كلور هرخير وشر تكرى جنابندن
وپيغمبر نه كيم اشراط ساعتدن خبر ويرمش
چيقاريز دابه‌سى رجال ويأجوج ايله مأجوجى
كبيره مؤمنى ايماندن اخراج ايلمز داخى
كتبدر آنلرك دردى صحف يوزى كلام الله
وهم انجيلى عيسايه كتورمش جبرائيل والله
يكرمى اوچ يبل اتمام ايليوب قطع اولدى وخى الله
نظافت هم امانت صدقله تبليغ حكم الله
منزهدر مبرادر جميع انبياء الله
يكرمى سكزين بيلديردى قرآنده بزه الله
هم ابراهيم واسحق ايله اسماعيل ذبيح الله
زكريا ايله هارون اخ موسى كليم الله
بريسى اليسعدر داخى عيسادر اوروح الله
ختامى اول حبيب حق محمددر رسول الله
كه بعضى انبياءدر دير وبعضى دير ولى الله
قودن افضل وآخر محمددر خبيب الله
حسابن كمسه‌لر بيلمز بيلوز آنى همان الله
وافضلدر ملكلر جمله‌سندن انبياء الله
كه اهل محشرى بوشرع ايله فصل ايده‌جك الله
چيقوب فوق العلايه حقى كورمشدر حبيب الله
هم افعال عبادك خير وشرى جمله خلق الله
كه يوقدر خالق وبارى ايكى عالمده غير الله
او افعالن اوزره بولمشلر ثوابى هم عقاب الله
قبيحنده بولنمز نه محبت نه رضاء الله
وجوب ايجابسز حقه بى استحقاق عبد الله
بولنسه استطاعت اولنور تكليف شرع الله
اكا دين ايچره تكليف اتمشدر اول رحيم الله
وكمسه كمسه‌نك رزقن آلوب اكل ايده‌مز والله
وحال يأسن ايمانى دكل مقبول عندالله
كه اول وصف تجزيدن مبرادر دير اهل الله
كه ربك كيم نبيك كيمدر ندر دينك وقبلهك كاه
شاشوب كفار وعاصيلر چكر آنده عذاب الله
دخى يوم قيامتده ايدر امواتى بعث الله
كيمينك صاغ الينه كيمنه صولدن معاذ الله
صوررلر هركسك افعالى واقوالن بأمر الله
ايدرلر انبياء واهل علم واولياء الله
وكوثرله سكز جنت ويرر مؤمنلره الله
كوررلر شبه‌سز آنده نته لكسز جمال الله
جهنم يديدر اهلن يقار دائم اونار الله
بولور خير اهلنى دائم اولور شر اهلنه همراه
اينماندم جمله‌سن اظهار ايدر وقتنده هم الله
طوغار كون مغربندن چون اينر كوكدن اوروح الله
نه كفره داخل ونه طاعتن حبط ايده عندالله

اوعصيان

TBMM KUTUPHANESI

او عصیان ایلز آنی مخلدهم جهنمده
خدا عفو ایلز شرکی والا اندن ادنایی
کبائرن قچن جائز عقاب اولمق صغائرله
قبول ایلر دعایی حق تعالی کندی فضلیله
دخی اسلام ایله ایمان ایکیسی شئ واحد در
قوسن دیل اقرار وتصدیق ایلدم بالقلب
چودین اعمالی ایماندن محقق بشقه خارجدر
دیمم کیم ان شاء الله مؤمنم بیل مؤمنم حقا
واما تکرینك کندی قولینه معرفت کنجن
وایمان مقلدهم صحیح اولمشدر اما کیم
کرامات ولی حقدر نبیسی معجزاتیدر
بولورلر وقت حاجتده طعام وهم لباس آنلر
کهی صو اوزرنده مشی ایدرلر وجد وحالتله
ایرشمز بر ولی هیچ برنبینك رتبه سینه هم
وافضل اولیا صدیق اکبر بعده فاورق
بو دردی هم خلافتده بو ترتیب اوزره قائمدر
قلان اصحابیدر که جمله‌سینك ذکری خیر اولسون
عشرهٔ مبشره وفاطمه حسن حسین
وغیری کمسه‌یه عینیله جنتلك دینلمز کیم
واصحاب کرامك جمله سند نصکره امتدن
امام المسلمین سلطان مسلمان حر مکلف هم
ولی‌هاشملی معصوم‌افضل اولمق‌شرط دکلدر کیم
وبر وفاجره اویوب نمازم قیلرم بیله
وخف اوزره حضرده‌هم سفرده مسح جائزدر
تصدقله دعا مزدن بولور اموا تمز نعمت
بیلنمز مشرکین اطفالی جنتده‌می نارده می
نه کیم معدومدر اول شئ مرئی عد اولنمز هم
اصابت عین جائزدر وسحر انسانه واقعدر
دلیله مجتهد اول باقوب ایلر اصابت حق
که حق بردر معیندر وقرآن وحدیث انجق
بو ظاهردن اول اهل باطنك دعواسی معنایه
هم استحلال ذنب ورحمت حقدن یئس همده
ولفظ کفر طوعیله وکاهن سوزلرن تصدیق
خدا اوتوز ایکی فرضی عبادینه بیورمشدر
شروطی بشدر اسلامك که توحید وصلاة وصوم
تمازك شرطی خارجده اولنلر التی فرض اولمش
طشنده‌کی طهارب ستر وعورت وقتی بیلمکدر
نماز ایچنده تکبیر وقیامیله قراءتدر
وصونك فرضی یوز یومق یدینی مرفقیله هم
مکریم اعتقاد ایلر حلال آنی معاذ الله
دیلدیکی قولندن هرکناهی عفو ایدر الله
وبی توبه کیدن جائز کبائر دن کیجه الله
وحاجات عبادی هم قضا ایلر رؤف الله
جناب حقدن اول هرنه کتوردیسه رسول الله
برینه یوقدر انکارم ایناندم شبهه‌سز والله
پس ایمان ازدیاد وناقس اولمز حفظ ایده الله
بو معنی ایله ایمان کسبی ومخلوقدر لله
هدایت قیلدینی معتی ایله وهبیدر اول بالله
اول استدلال عقلی ترك ایله آثم اولور بالله
کسر آز مدت ایچره چوق مسافه اولیاء الله
بهائم هم جماد آنلرله سویلرلر باذن الله
هواده کاه اوچارلر خرق ایدر عاداتی الله
آکا ایرمزکه اندن ساقط اوله امر ونهی الله
وذی النوریندنصکره علندر اول ولی الله
بو چار یار دنصکره هم افضل اولیاء الله
جمیع آل واصحاب کرامی سومشم فی‌الله
بو امتدن بولاره جنت ایله نشهد بالله
اوغیبه حکم اولور غیبی‌نه بیلسون کمسه غیرالله
جمیع تابعین اولمشدر افضل اولیاء الله
قریشی طاهر اولملی ایدوب تنفیذ حکم الله
اوفسق وجور ایچون هیچ‌منعزل اولمزبشرع الله
هم آنلارك جنازه‌سی نمازن قیلرم الله
ومسکر اولیان تمر وعنب صویی مباح الله
وفضل امکنه واشخاص وازمان‌حقدر ای والله
وکفاره کراما کاتبین ویرمش کریم الله
مکون کائناته بکزه‌مز شیدر تعالی الله
بشر علقدن افضلدر علوم انبیاء الله
وصکره حکمه باقدقده خطاسن عفو ایدر الله
نه مقدار اولسه ممکن ظاهرینه حمل‌اولور هرکاه
عدول وهم نصوصی رد واستخفاف شرع الله
عذابندن امین اولق بو جمله کفردر بالله
کفردر لکن انکاری یکیدن توبه در لله
قوسن فرض بیلدم بونمه آلدم بطوع الله
ذکوة وحج غیلر حقنه فرض ایلمش الله
وارکانی ایچنده اولدیلر هم التی فرض الله
وآبدلسب آلمق ونیت هم استقبال بیت الله
رکوع وقعدهٔ اخری ایکیسلر سجده در لله
باشه مسح ایلیوب آیاقلری غسل ایت دیدی الله

TBMM KUTUPHANESI

وغسلك فرضى اوچدركيم تمضمضدرهم استنشاق اوچنجى جمله اعضاسن يومقدر توبة لله
تيمم ايلك واجبدر آبدست ايله غسل ايچون صو بولنمزسه ياقدرت بوغيسه در بو شرع الله
انك ركنى ايكى اورمق شروطى بش برى نيت صعيد وطاهر ومسح وبرى عجز عباد الله
وصومك فرضى اوچ نيتله اكل وشربى ترك ايتمك فجر طوغدقده كون باتجه امساك اولدى امر الله
دخى حجك فروضى اوچ برى احرامه كيرمكدر برى وقفه جبل اوزره زيارت اولدى بيت الله
حرامى اعتقاد ايتمك حرام اندن صاقنمقده در حلالى هم حلال ايتمك بودر جمله فروض الله
هم اصحاب كزين وتابعين ومجتهدينك نه كيم وار اهل سنت والجماعه جمله اهل الله
قولنك اعتقادن يوبوز اون بيت ايچره بيل حقى بودر حق مذهب آنجق بوندن ثابت ايلسون الله
اكر بندن كفر عمدا وخطاء صادر اولديسه بن اوكفرك جميعنده برى اولدى لوجه الله
دخى شرعه مخالفسه اكر افعال واقوالم بن آنلردن رجوع ابتدم وتبت قربة الله
نه كيم قيلمش حبيب الله بزه تبليغ احكامى قبول ايتدم آنى آمنت بالله وحكم الله
ديلم اقرارنى قلبمله تصديق ايلدم جاندن سنك حفظكده امانم امانت اولسون اى الله

﴿نوع خامس﴾ آداب فرائض طهارتى وكيفيت اداء صلاتى وصلاة ايچنده اولان شروط وارکان واجباتى وسنن ومكروهات ومفسداتى سراج الامة وتاج الائمة سر مذهب مز بن ثابت اولكوفى امامزامام اعظم ابوحنيفه رحمة الله تعالى عليه حضرتلرينك اجتهاد ومذهبى اوزره اجمالا بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اعاظم علما مجتهدين واشرف فقهاء حنفيين اتفاق اوزره دمشلردركه آياق بولنده اوتوردقدنصكره مقعدنى طاش ايله ياكسك ايله سلنمك سنتدرروسلنديكى طاش تك اولمق مستحبدر وصو ايله يومق وبرخرقه ايله تجفيف ايتمك وطونه صوسيمك والنى برحايطه دلك ايتمك جمله سى ادبدر واكر اطراف مقعده نجاست چوق دكمش ايسه طاش ايله سلنمك تمز صو ايله دخى يومق لازمدر وصاغ اليله سلنمك يا يومق مكروهدر صول اليله كركدر وعظم وروث ايله وماكولات انسان وحيوان ايله سلنمك مكروهدر وقبله يه قارشو اوتورمق ويا اردن ويرمك ويا كونشه ويا آنه قارشو اوتورمق مكروهدر * واما آبدستك فرضلرى درتدركه بركره يوزن يومقدر وبركره ايكى قولن مرفقلريله يومقدر وبركره باشنك ربعنه مسح ايتمكدر وبركره اياقلرين طوپقلريله يومقدر * واما آبدستك سنن وآدابى يكرميدركه امور وضويه كنديسى مباشرت ايدوب غيريه ايتدرمكدر وآبدست اولنده اوچ كره الارن بلكلريله يومقدر واول حالده بسم الله العظيم والحمد لله على دين الاسلام ديمكدر ومسواك استعمال ايتمكدر وآغزينه اوچ كره صو ويرمكدر وبورننه اوچ كره صو ويرمكدر وبونلرى صاغ اليله ايتمكدر وآبدستى الوركن برمرتفع يرده قبله يه قارشو اوتورمقدر وآراسن كسميوب غسل ومسحى برى برينه اولا شدرمقدر ودنيا كلامى سويليوب هر عضوك غسلى عندنده دعاسن اخفا ايله اوقومقدر وآبدستى نظم كريمك ترتيبنجه المقدر واصابع ولحيه سن خلال ايتمكدر وهر يونان يرينى دلك ايله اوچركره يومقدر وباشنه قبليو مسح ايتمكدر قولاغنه باشندن ارتان صو ايله مسح ايتمكدر وبوينه ايكى جانبدن اوچر پارمق ظهريله مسح ايتمكدر وآبدستى نيتله باشلمقدر ويومغه صاغندن باشلمقدر ومسحه التندن باشلمقدر واللرن ياقلرين يومغه برمقلرندن باشلمقدر * واما آبدستك مكروهلرى درتدركه صاغ اليله سومكرمكدر واچدن زياده يومقدر وكونشده ايصنمش صو ايله ابدست المقدر وصوبى يوزينه برك اورمقدر * واما آبدستى بوزنلر طقوزدركه ايكى يولون جقان نجاست ويلدر وبدندن غسلده يومسى لازم اولان يره قان وايرك وصارى صوچقوب آقمقدر وآغزطوليسى قوصمقدر اكر باغم دكل ايسه وياتوب ياطيانوب اويومقدر اكر طياق آلنسه دوشجكلين اولورسه ودلو اولمقدر واوغنمقدر وسرخوش اولمقدر ونماز ايچنده صوت ايله كولمكدر وعريان حالنده اهليله قوچمقدر * واما غسلك فرضلرى اوچدركه بركره اعزاينه صو ويرمكدر وبركره بورننه صو ويرمكدر وبركره جمله بدن يومقدر واما غسلك سنتلرى التيدركه ابتدا بدننده نجاست وارايسه انى يومقدر وغسله نيت ايتمكدر وغسل اولنده آبدست المقدر ومضمضه واستنشاقده مبالغه ايتمكدر وبدننى اوچ كره يومقدر وصوبى ابتدا صاغ اوموزينه وصكره صولنه وصكره باشنه وسائر اعضاسنه دوكمكدر واما غسلك موجبلرى التيدركه شهوتله منى چيقمقدر اويانق ايكن اولسون اويوركن اولسون وذكر سنت

اولدينى

TBMM KUTUPHANESI

اولديغى يرى فرج عورته دخول ايتمكدر انزال اولمزسه ده ايكيسنه دخى غسل لازم اولور اويقودن قالقدقده دوشكنده ياطونندهمنى يامذى بولمقدر وذكرى اوجندهصو بولمقدر اكر ياتديغى وقتده ذكرى حركت اوزره دكلسه وعورت حيضدن پاك اولمقدر ونفاسدن كسلمكدر واما نمازك خارجنده اولان فرضلرى كه انلره شروط صلاة ديرلر آلتيدركه نماز قلركن عورت يرينى ستر ايتمكدر اركشينك عورت يرى نافه سى آلتندن ركبه سى تحتنه وارنجيه دكدر وجاريه نك دخى عورت يرى بويله در انك ازديادى ظهرى وبطنى دخى عورتدر وحره نك هر يرى عورتدر والا كه يوزى والى آيه سى واياقلرى دكلدر وصاچى دخى عورتدر كه اورتمك كركدر حتى قريخقده اولورسه وتنهايرده قرانلقده قيلرسه ده (ونيت ايتمكدر كه نمازه شروع ايده جكنده فرض ايسه نيت ايتدم شووقتك فرضنه ديمكدر وسنت ايسه شووقتك سنتنه ديسون ونافله ده نيت ايتدم نمازه ديمك يتر (وامامه اقتدا ايدرسه بوندن غيرى اويدم شوامامه لفظنى زياده ايدرونيت ايسه قلب ايله قصد ايتمكدر لسان ايله ديمك لازم دكلدر ديرسه دخى مانع دكلدر ونيتله افتتاح تكبيرينك آره سنى كسميه وقبله يه يونلمكدر ونمازك وقتنى بيلوب وقتنده قيلمقدر وبدن ولباسن واياقلرى طوردينى واللرى وآلتى دكديكى مكانى نجاستدن پاك ايتمكدر وآبدست آلمقدر اكر صو بولمزسه ويا خسته اولسه آبدسته قادر اولمسه ويا صويى دكر مكدن ازديادمرض خوفى اولسه اولزمان آبدسته بدل تيمم ايلسون يعنى دفع حدث نيتله پاك وقورى طپراغه ويا غبارلى پاك اشيايه ايكى الى آيه سن ايكى دفعه ضرب ايدوب بريله يوزينى وبريله قوللرينى ديرسكلريله مسح واستيعاب ايلسون واما نمازك داخلنده اولان فرائض كه انلره اركان صلوة ديرلر انلر دخى آلتيدركه نمازك اولنده الله اكبر ديمكدر وقادر ايسه آياق اوزره طورمقدر وايكى ركعتده بر آيت قرآن اوقومقدر وهر ركعتده بر ركوع ايتمكدر وهر ركعتده ايكيشر سجود ايتمكدر ونمازك آخرنده تحيات اوقويه جق قدر اوتورمقدر * ونمازك واجبلرى اون بردركه ايكى ركعتده فاتحه اوقومقدر وبر سوره ويا اوچ آيت ويا براوزون آيت فاتحه يه ضم ايتمكدر وقراءت ايچون ايكى اولكى ركعتلرى تعيين ايتمكدر وايكى سجده يه برى برينك عقبنجه كتمكدر وتعديل اركان تعيين ايتمكدر يعنى ركوعده وسجوددهوركوعدن قالقوب طوغرلدقده واولكى سجده دن قالقوب اوتوردقده بركره سبحان الله ديه جك قدر اكلنمكدر ودرت يا اوچ ركعت اولان نمازلرده ايكى ركعتن قيلدقدنصكره برتحيات اوقويه جق مقدارى اوتورمقدر ونمازايچنده وآخرنده اوتوردقده تحيات اوقومقدر ونمازك آخرنده بركره سلام ويرمكدر وبيرام تكبيرلريدر وظهر وعصرك فرضلرنده قراءتى اخفا ايله اوقومقدر ومغرب وعشا وصباح وجمعه فرائضنده امام اولورسه قرآنى جهر ايله اومقدر ومنفرد قيلارسه جهر واخفا ايتمكده مخيردر وكيجه قيلنان نوافلك جمله سنده مخيردر * واما نمازك سنتلرى يكرميدركه افتتاح تكبيرنده اللرن قالدرمقدر اركشى قولاغى يومشاغنه دك وعورت چكنه دك قالديرر وسبحانك اوقومقدر واعوذ اوقومقدر وبسمله اوقومقدر وبواوچنى هر نمازده اخفا ايله اوقومقدر وبسمله يى هر فاتحه اولنده اوقيوب سوره اولنده اوقوميه وسبحانك ايله اعوذ يى انجق اولكى ركعتده افتتاح تكبيرينك آردنجه اوقويه وقيامده صاغ الين صول الى اوزرينه منفرج الاصابع وضع ايدوب اركشى ايسه سره سى تحتنه قومقدر وعورت ايسه صدرينه قومقدر وفاتحه يى اوقودقدنصكره ياامامدن استماع ايلدكدنصكره اخفا ايله آمين ديمكدر وركوعه ايندكده وسجده يه ايندكده وسجده دن قالقدقده الله اكبر ديمكدر وركوعده اوچ كره سبحان ربى العظيم ديمكدر وركوعده اللرن ديزلرى اوزرينه قويوب برمقلرين آچوب باشن وآرقه سن مساوى ايلمكدر وركوعدن باشن قالدردقده سمع الله لمن حمده ديمكدر امام ايسه ربنا لك الحمد ديمكدر امامه اويديسه ومنفرد قيلديسه ايكيسن جمع ايتمكدر وسجده ده اوچ كره سبحان ربى الاعلى ديمكدر وسجده ده آلنن وبورنن ايكيسن بيله يره دكديرمكدر وسجده ده ايكى الى برمقلرن برى برينه دكدرمكدر وبطنن فخذندن چكوب قوللرن بردن قالدرمقدر اركشى ايسه واكر عورت ايسه بطنن فخذينه يابشديروب قوللرن يره دكرمكدر وتحيات اوقوركن اللرن فخذي اوزرينه برمقلرى كندى حالنه قومقدر وتحيات اوقومغه اوتوردقده صول اياغى اوزرينه اوتوروب صاغ اياغى ديكمكدر اركشى ايسه واكر عورت ايسه ايكى اياغن صاغ جانبندن چيقاروب صول اويلغى اوزرينه اوتورمقدر ونمازك آخرنده تحياتدنصكره صلوات دعاسن اوقومقدر وابتدا صاغنه صكره صولنه سلام ويرمكدر واما نمازك مكروهلرى آلتمشدر كه نماز

TBMM KUTUPHANESI

ايچنده بوينن اكوب باقمقدر وثيابندن يابدنندن برنسنه ايله اوينامقدر وسجده يرندن ضرورتسز طاش
كيدرمكدر وبرمغين چتلتمقدر واللرندن بوكرنه قومقدر وعذرسز بغداش قورمقدر وبركره يايكى كره بريرن
قاشيمقدر وخانه قوللغنده كيوب آنكله اكابره وارمديغى ثياب ايله قيلمقدر وآدم يوزينه قارشو قيلمقدر وآتشه
قارشو قيلمقدر امامومه وقنديله قارشو قيلمق مكروه دكلدر واوكنده ويااوستنده ويالباسنده حيوان صورتى
اولمقدر وكرتمكدر واسنمكدر وقفتانى اكتنه آلوب قوللرن قولتغندن چيقارمقدر وايكى اوجكسى اوزرينه
اوتورمقدر وكوزلرين يومقدر وتذلل ايچون اولمزسه باشى آچق قيلمقدر وسجده ده وقعده لرده الى وايانغى
برمقلرن قبله دن اكمكدر وصفده آچق يروارايكن صف آردنده يالكز طوروب امامه اويمقدر وپرده سز قبره
قارشو نماز قيلمقدر ونجاسته قارشى قيلمقدر وبرعورتله برابر طوروب بشقه بشقه نماز قيلمقدر وايايولى
تقاضاسى وار ايكن قيلمقدر وسجده دن قالقدقده ديزلرين اللرندن اول قالدرمقدر وسجده ده براياغن
قالدرمقدر واوفورمكدر وامامدن اول ركوعه ايتمكدر وركوعدن باشن امامدن اول رفع ايتمكدر واندن
اول سجده يه كتمكدر واندن اول سجده دن باش قالدرمقدر وسجده يه اينركن عذرسز اللرن يره ديرندن اول
قومقدر وديواره عذرسز طيانوب قالقمدر ونماز ايچنده التندن طپراق سلمكدر وايكنجى ركعتده برسوره
آتلامقدر وايكنجى ركعتده اولكى ركعتده اوقوديغنك اوستى ياندن اوقومقدر وبر ركعتده برسوره يى تكرار
اوقومقدر فرضده وايكنجى ركعتده اوقوديغى اولكنده اوقوديغندن اوچ آيت زياده اولمقدر وامام آردنده
قرآن اوقومقدر ودلبندى باشنه عذرسز سجده ايتمكدر وقيامده ايكن عذرسز عصايه ويادبواره طيانمقدر
وركوعه اندكده ويا قالقدقده اللرن يوقارى قالدرمقدر وچكنى وقوللرى آچق ايكن قيلمقدر عذرسز
واوكندن آدم كچمك احتمالى اولان يرده ستره سز قيلمقدر وآيتلرى وتسبيحلرى برمغيله صايمقدر وامام محرابده
يالكز طورمقدر اماايقلرى مسجده وسجده سى محرابده اولسه مكروه دكلدر وامام عذرسز محرابك غيريسنده
قيلمقدر وامام يالكز آلچقده طوروب جمله جماعت بوكسكده اولوب ويا جمله جماعت آلچقده قالمقدر امابعضيسى
امام ايله بولنسه مكروه اولمز وبسمله يى وآمينى جهر ايله ديمكدر وقرآنى ركوعه اينركن اتمام ايتمكدر
وانتقالاتده مشروعه اولان اذكارى انتقالى تمام اولدقدنصكره ديمكدر وركوعك وسجودك تسبيحلرينى
باشن قالدردقدنصكره ديمكدر وعذرسز ايكى الين يره قويوب درت اللى اولوب قيام ايتمكدر وقيامده ايكى
اياغن برسيومدن زياده برى برندن ايراق بصمقدر وقيامده براياغى اوزرينه عذرسز طورمقدر ومبليله
اتكا ايتمكدر وركوعده ايكى اياغن برى برندن آرمقدر ونمازده اول سجده يرندن ايراغه باقمقدر وقيامده
كاه صاغنه وكاه صولنه كلمكدر وبرنسنه يى قوقلمقدر * وامانمازك مفسدلرى يكرمى-اوچدركه قيلركن سوز
سويلمكدر وكندى ايشيده جك قدر كولمكدر اكر غيرى ايشيده جكلين كولرسه آبدستى بيله بوزيلورو آه
ايتمكدر وصوت ايله آغلمقدر اكر مصيبتدن ويا اغريدن ايسه اماجنت ياجهنم آكمقدن ايسه ضرر وبرمز
وبوغازين آيتلمق ضرورتسز وساقز چيكنمكدروباشن ياصقالن طرامقدر واوچ كره قيلنى قوپارمقدر وكهله
قيرمقدر واوچ كره بريرن قاشيمقدر هربرنده الن قالدرمغله بر ركعتده وايكى اياغيله طواف ايتمكدر وايكى صف
اره سى قدر يورمكدر وسجده ده ايكى اياغن قالدرمقدر وامامه اويدقده برعورتله برابر طورمقدر ويا آردنده
طورمقدر اكر امام عورتلره امامتى نيت ايله ممش ايسه اول عورتك نمازى جائز اولمز ويوزن وكوكسن عذرسز
قبله دن دوندرمكدر وامامك غيريسى حصر اولسه اكا فتح ايتمكدر ومصحفدن اوقومقدر ويمك يمكدر
وصو ايچمكدر ومعنى بوزيلجقلين قرآنى ياكلش اوقومقدر وسلام آلمقدر وقصدايله سلام ويرمكدر اما آخر
تحيات صانوب سهوايله سلام ويرسه نمازى فاسد اولمز انجق سجدهٔ سهو لازم اولور * واماطهارت وصلاتك
ادعيهٔ مأثوره سى بونلردركه ابتدا خلايه دخولندن مقدم * اللهم انى اعوذبك من الرجس والنجس ومن
الشيطان الرجيم ديمكدر وعندالخروج الحمدلله الذى اذهب عنى مايؤذينى وابقى على ماينفعنى ديمكدر وآبدست
آلوركن ابتدا تسميه عقبنجه الحمدلله الذى جعل الماء طهورا ديمكدر وعندالمضمضة اللهم اعنى على ذكرك
وشكرك وتلاوة كتابك ديمكدر واستنشاق عندنده اللهم ارحنى من رايحة الجنة وارزقنى من نعيمها ولاترحنى
برايحة النار ديمكدر وغسل وجه عندنده اللهم بيض وجهى بنورك يوم تبيض وجوه اوليائك ولاتسود
وجهى بذنوبى يوم تسود وجوه اعدائك ديمكدر وغسل يدينى عندنده * اللهم اعطنى كتابى بيمينى

وحاسبنى

TBMM KUTUPHANESI

وحاسبنى حسابا يسيرا ديمكدر وغسل يد يسرى عندنده * اللهم لاتعطنى كتابى بشمالى ولامن وراء ظهرى ديمكدر ومسح رأس عندنده * اللهم غشنى برحمتك وانزل على من بركاتك ديمكدر ومسح اذنين عندنده * اللهم اجعلنى من الذين يستمعون القول فيتبعون احسنه ديمكدر ومسح رقبه عندنده * اللهم اعتق رقبتى من النار ومن السلاسل والاغلال ديمكدر وغسل رجل يمنى عندنده * اللهم ثبت قدمى على الصراط يوما تزل فيه الاقدام ديمكدر وغسل رجل يسرى عندنده * اللهم اجعل لى سعيا مشكورا وذنبا مغفورا وعملا مقبولا وتجارة لن تبور ديمكدر وفضل وضوئى شرب عقيبنده * اللهم اشفنى بشفائك وداوتى بدوائك واعصمنى من الوهل والامراض والاوجاع ديمكدر وتمام وضوء عندنده * اللهم اجعلنى من التوابين واجعلنى من المتطهرين واجعلنى من عبادك الصالحين واجعلنى من الذين لاخوف عليهم ولا هم يحزنون * ديوب (انا انزلناه) سوره سن اوقومقدر * ونمازقيلركن ابتدا افتتاح تكبيرى عقيبنده * سبحانك اللهم وبحمدك وتبارك اسمك وتعالى جدك ولااله غيرك اوقومقدر * وفروضك اوچيادرت ركعتلى اولانده قعدهٔ اولاسنده التحيات لله والصلوات والطيبات السلام عليك ايها النبى ورحمة الله وبركاته السلام علينا وعلى عباد الله الصالحين اشهد ان لااله الاالله واشهد ان محمدا عبده ورسوله اوقومقدر * ونوافلك قعدهٔ اولاسنده واخيره سنده وهم فرضك قعدهٔ اخيره سنده اللهم صل على محمد وعلى آل محمد كما صليت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم انك حميد مجيد اللهم بارك على محمد وعلى آل محمد كما باركت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم انك حميد مجيد اوقومقدر * وصلوة وترك اوچنجى ركعتنده قبل الركوع اوقنان قنوت دعالرى بونلردر * اللهم انا نستعينك ونستغفرك ونستهديك ونؤمن بك ونتوب اليك ونتوكل عليك ونثنى عليك الخير كله نشكرك ولانكفرك ونخلع ونترك من يفجرك اللهم اياك نعبد ولك نصلى ونسجد واليك نسعى ونحفد نرجو رحمتك ونخشى عذابك ان عذابك بالكفار ملحق اللهم اهدنى فيمن هديت وعافنى فيمن عافيت وتولنى فيمن توليت وبارك لى فيما اعطيت وقنى شر ماقضيت فانك تقضى ولايقضى عليك وانه لايذل من واليت ولايعز من عاديت تباركت ربنا وتعاليت وصل الله على النبى محمد وآله وصحبه وسلم) وهر صلوة آخرنده صاغنه وصولنه باشن دوندرديكى حالده السلام عليكم ورحمة الله ديوب عقبنجه اوقوسنكه اللهم انت السلام ومنك السلام تباركت ياذا الجلال والاكرام والحمد لله رب العالمين ﴿فصل ثانى﴾ كنه وماهيت دنيايى واندن اعراض وابايى ودنيادن مذموم اولان اشيايى واندن مطلوب اولان معنايى سكز نوع ايله بيان وعيان ايدر ﴿نوع اول﴾ دنيانك فانى ومرغوب ادانى ومكدر وظلمانى وعدار شيطانى وملعبهٔ حيوانيه وخيالات انسانيه اولديغن آيات قرآنيه واحاديث قدسيه ايله بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه حق تعالى عبادينه عنايتيله كندى جناب قرينه دعوتله هدايت ايدوب لذات حيات دنيايه متاع اولديغن طيورمشدر تنكيم كلام قديمنده بيورمشدركه * زين للناس حب الشهوات من النساء والبنين والقناطير المقنطرة من الذهب والفضة والخيل المسومة والانعام والحرث ذلك متاع الحيات الدنيا والله عنده حسن المآب * يبشرهم ربهم برحمة منه ورضوان وجنات لهم فيها نعيم مقيم خالدين فيها ابدا ان الله عنده اجر عظيم وما الحياة الدنيا الامتاع الغرور * لايغرنك تقلب الذين كفروا فى البلاد * وماعند الله خير للابرار * وما الحياة الدنيا الا لعب ولهو وللدار الاخرة خير للذين يتقون افلا تعقلون * واعلموا انما اموالكم واولادكم فتنة وان الله عنده اجر عظيم * قل ان كان آباؤكم وابناؤكم واخوانكم وازواجكم وعشيرتكم واموال اقترفتموها وتجارة تخشون كسادها ومساكن ترضونها احب اليكم من الله ورسوله وجهاد فى سبيله فتربصوا حتى يأتى الله بامره والله لايهدى القوم الفاسقين * ارضيتم بالحياة الدنيا من الاخرة فما متاع الحياة الدنيا فى الاخرة الاقليل * قل بفضل الله ورحمته فبذلك فليفرحوا هو خير مما يجمعون * وفرحوا بالحياة الدنيا واما الحياة الدنيا فى الاخرة الامتاع * ماعندكم ينفد وماعند الله باق * المال والبنون زينة الحياة الدنيا والباقيات الصالحات خير عند ربك ثوابا وخير املا * وتوبوا الى الله جميعا ايها المؤمنون لعلكم تفلحون * وما اوتيتم من شئ فمتاع الحياة الدنيا وزينتها وماعند الله خير وابقى افلا تعقلون * فلا تغرنكم الحياة الدنيا ولا يغرنكم بالله الغرور * يعلمون ظاهرا من الحياة الدنيا وهم عن الاخرة هم غافلون * وانيبوا الى ربكم واسلموا له * وهو الذى يقبل التوبة عن عباده ويعفو عن السيئات ويعلم ماتفعلون * اعلموا انما الحياة الدنيا لعب ولهو وزينة وتفاخر بينكم وتكاثر فى الاموال والاولاد كمثل غيث اعجب الكفار نباته

TBMM KUTUPHANESI

ثم يهيج فتريه مصفرا ثم يكون حطاما وفى الاخرة عذاب شديد * قل ماعند الله خير من اللهو ومن التجارة والله خير الرازقين * ياايها الذين آمنوا توبوا الى الله توبة نصوحا * كلا بل تحبون العاجلة وتذرون الآخرة وجوه يومئذ ناضرة الى ربها ناظرة * فاما من طغى وآثر الحياة الدنيا فان الجحيم هى المأوى واما من خاف مقام ربه ونهى النفس عن الهوى فان الجنة هى المأوى * بل تؤثرون الحياة الدنيا والاخرة خير وابقى * والاخرة خير لك من الاولى ولسوف يعطيك ربك فترضى * ألهيكم التكاثر حتى زرتم المقابر كلا سوف تعلمون ثم كلا سوف تعلمون وحق تعالى احاديث قدسيه سنده بيور مشدركه * يا ابن آدم افنيت عمرك فى طلب الدنيا فمتى تطلب الجنة من اصبح حزينا على الدنيا فكأنما اصبح ساخطا على يا ابن آدم عجبت لمن ايقن بزوال الدنيا كيف يطمئن بها وعجبت لمن ايقن بالاخرة وبقائها ونعيمها كيف يصبر عنها يا ابن آدم عبدتم الدنيا ونسيتم لقائى انما مثلكم كالقبور المجصصة ظاهرها مليح وباطنها قبيح يا ابن آدم انما الدنيا دار من لا دار له ومال من لا مال له ولها يجمع من لا عقل له وبها يفرح من لا يقين له. وعليها يحرص من لا توكل له وفى شهواتها يرغب من لا معرفة له فمن أخذ نعمة زائلة وحياة منقطعة وشهوة فانية فقد ظلم نفسه ونسى ربه وغرته الحياة الدنيا يا ابن آدم لا تميتوا قلوبكم بحب الدنيا فان زوالها قريب فكل شئ هالك الا وجهى لو رغبتم فى كما ترغبون فى الدنيا لاسعدتكم فى الدارين يا ابن آدم ان اردت حبى اخرج حب الدنيا من قلبك فانى لم اجمع حبى وحب الدنيا فى قلب واحد ابدا لان الضدين لا يجتمعان كما لا يجتمع الماء والنار فى اناء واحد ابدا يا ابن آدم كيف تطمع فى حبى مع حب الدنيا فاطلب حبى ورضائى فى ترك الدنيا وتفرغ لعبادتى املأ قلبك غنى ويدك رزقا وجسمك راحة يا ابن آدم من عرف الدنيا فرفضها خلص ومن عرف الاخرة وسعى لها وصل يا ابن آدم كيف رغبتم فى الدنيا وهى فانية ونعيمها زائل وحياتها منقطعة فان عندى للمطيعين الجنان ابوابها ثمانية فمن طلب رضائى ودار كرامتى فليترك الدنيا ليقنع بالقليل يا ابن آدم تفرغ من الدنيا املأ قلبك محبتى يا ابن آدم الحلال يأتيك قطرة قطرة والحرام يأتيك كالسيل فان تركت السيل واستقبلت القطرة صفى وقتك وقلبك معى يا ابن آدم لا تحزن على ما فاتك من الدنيا ولا تفرح بما اوتيت منها فانها اليوم لك وعذاب لغيرك فدع الدنيا واطلب الاخرة فانى اعددت لعبادى الصالحين مالا عين رأت ولا اذن سمعت ولا خطر على قلب بشر (نظم)

يار اقد الليل مسروره ابأو له ... ان الحوادث قد يطرقن اسحارا ... افنى القرون التى كانت منعمة

كر الجديدين اقبالا وادبارا ... (نظم) تجرد من الدنيا فانك انما ... خرجت الى الدنيا وانت مجرد

تفرد من الدنيا فانك انما ... ستخرج من الدنيا وانت مفرد ... نظم الفقر جوهر وسوى الفقر عرض

الفقر شفاء وسوى الفقر مرض ... العالم كله خداع وغرور ... والفقر من العالم سر وغرض

(نظم) انما الدنيا كظل زائل ... اوكضيف بات ليلا فارتحل ... او كحلم قد رأه نائم

فاذا ماذهب النوم بطل ... (نظم) الا انما الدنيا شراب مكدر ... وكل حريص فى هواها معذب

اذا لم يكن لى فى الحياة عذوبة ... فان رحيق الموت احلى واعذب ... نظم النفس تبكى على الدنيا وقد علمت

ان السلامة فيها ترك مافيها ... لادار للمرء بعد الموت يسكنها ... الا التى كان قبل الموت بانيها

بيت * ومن ترك الدنيا واصبح زاهدا ... فما للاذى يوما اليه سبيل ... (بيت) لاهل الزهد فى الدارين عز

وامن بل سرور فى حضور ... (نظم) رضينا قسمة الجبار فينا ... لنا علم وللاعداء مال

فان المال يفنى عن قريب ... وعلم الله يبقى لا يزال ... (نظم) ملوك الارض اصحاب الرعايا

عبدنا نحن خلاق البرايا ... اذا افتخروا بديباج وقز ... فخرنا بالمرقع والعبايا

وان ركبوا خيولا سابقات ... مشينا فى الحكلا يوما حفايا ... وان نزلوا قصور اعاليات

نزالى فى المساجد والزوايا ... رضينا القوت من خبز الشعير ... اذا اكلوا الحلاوة والقلايا

(نظم) هى الدنيا اقل من القليل * وعاشقها اذل من الذليل
تصم بسحرها قوما وتعمى * فهم متحيرون بلا دليل

﴿نوع ثانى﴾ دنيادار بلاوجفاوساحر وغدار وبيوفاومبغوض ومنفور عرفاوشرفاوآخرت عالم ذوق وصفا اولديغن احاديث حضرت محمد مصطفى عليه الصلاة والسلام الاوفى ايله بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه

حضرت

TBMM KUTUPHANESI

حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم امته رأفتیله شفقت ایدوب آخرتك برقرار ودنیانك محیل وغدار
اولدیغن طیور مشدر نتکیم احادیث شریفه سنده تنبیه بیورمشدرکه ای بنم امتم واصحابم عیش طیبه اول
کمسه یمشدرکه دنیا آنی ترك ایتمزدن مقدم اول دنیایی ترك ایتمشدر وبیورمشدرکه دنیاده اویله اولهسنکه کندیکی
برغریب یابرمسافر بیلهسن وقبور اهلندن عد ایدهسن تا کیم تدارکلی کیدهسن وبیورمشدرکه دنیانك
حب وطلبی هرکناه وخطانك سروسببیدر وبیورمشدرکه برمؤمنه دنیادن برزیاده نسنه اصابت قیلمز
الا کهانك درجاتی عندالله نقصان بولور اویله قالمز وبیورمشدرکه کیمکه قصد وارزوسی آخرت اولوب
طریقته کیدر حق تعالی انك غناسنی قلبنده قیلوب امورینی جمع وتسهیلله معینی اولوب دنیایی اکا خدمتکار
ایدروکیمکه قصد وآرزوسی دنیا اولوب آنکله قالور حق تعالی انك فقرنی کوزی اوکنده حاضر ایدوب
امورینی متفرق ومتشتت قیلوب اول متحیر قالور ودنیادن اکا کلمز الا کهمقدر اولان کلور وبیورمشدرکه
هرکون برمنادی اوچ کره ندا ایدرکه دنیایی اهلیچون ترك ایدیکز وسز آخرت یولنه کیدیکز وبیورمشدرکه
کیمکه دنیادن کفایتدن زیاده اخذ ایلر اول کمسه کندی هلاکنی اخذ ایلر حال بوکیم بیلمز که نیلر وبیورمشدرکه
دنیایی ترك ایتمك قلب وجسدله راحته یمکدر وبیورمشدرکه ازهد ناس اودرکه زینت دنیایی ترك ایدوب عالم
بقایی درك ایده ویارنکی کونی عمرندن عد ایتیوب کندویی موتادن صایوب تدارکله کیده وبیورمشدرکه دنیا
مؤمنك زندانیدر وکافرك جنت وسیرانیدر وبیورمشدرکه دنیا برساعتدر انی طاعتله کچورمك کرکدر
وبیورمشدرکه دنیا مؤمن ایچون صافی اولمز واندهراحت بولمز نیچه صافی اولسونکه انك زندانیدر وبلای
جانیدر وبیورمشدرکه اعجب عجایبدرکه دار خلود وحضوری تصدیق ایدن مؤمن بودار فناوغروره نیچه میل
ورغبت ایدر وبیورمشدرکه تحقیقا دنیا برلذتلی سبزه وریحاندر حق تعالی انی سزه ویردیکه سزی تجربه
وامتحاندر زیرا کهبنی اسرائیله دنیابسط اولندقده آنلر البسهٔ فاخره یه مائل واطعمهٔ نفیسه یه طالب اولوب اشربهٔ
لذیذه یه راغب اولمشلردر وانواع فتنه وفساده ساعی وذاهب اولمشلردر وبیورمشدرکه مؤمن کندی نفسندن
نفسیچون ودنیاسندن آخرتی ایچون وشبابندن هرمیچون وحیاتندن موتیچون تزودایله تدارك ایلسون
زیراکه دنیاسزلرایچون خلق اولنمشدر وسز آخرت ایچون خلق اولمشسز وبعدالموت بردار بوقدر الا که
یاجنت ویانار دردر وابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه حضرتلری بر شربت عسل استیوب شربی عندنده
بکاء شدید ایلمشدر بعدالسکوت اکا دیمشلردرکه نیچون اغلدك جواب ایتمشدرکه برکون اول حبیب اکرم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینی کوردمکه کندی اوزرنده برنسنه یی دفع ایدردی وانکله بیله برکمسه یی
کورمدم وقت آخرده دیدمکه یارسول الله سن کندکدن دفع ایلدیکك نه ایدی کیم بن کمسه یی کورمدم
*جواب ایلدیکیم اول بودنیا ایدی کیم تمثل ایدوب بکا کلدکده آنی دفع ایدوب دیدمکه بندن بعید اول پس
اول رجوع ایدوب بکادیدیکه سن بندن خلاص بولدك لکن سندنصکره هیچ کمسه بندن خلاص بوله من ایمدی
بن انکچون آغلرم دیمشدر وحضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بعض اصحابیله براولمش اوغلاق
لاشه سی یانندن کچرکن اصحابنه دیمشلردرکه قنغیکز بواوغلاغی بردرهم آلورسز دیمشلردرکه مجانادخی المازز
پس اول حضرت دیمشدرکه والله بودنیا سزك عندیکزده بو جیفه دن ارذل واحقردر وبیورمشدرکه
عبددینار وعبددرهم وعبدخمیصه تعس اولسون یعنی عمل آخرتی قویوب جمع ماله مشغول وملابس حسنه ایله
ملتذ ومکبول اولان غافل هلاك اولسون دیودعا ایتمشدر وبیورمشدرکه نار جحیم شهوات ایله محفوف
وجنت نعیم مکاره ایله مستوردر یعنی شهوات دنیایه تابع اولان ناره واقع اولور حالبوکیم ناری کوره من
مشتهاسنی کورر ومکاره دین اولان زحمتلره تحمل ایدن کمسه جنته داخل اولور حالبوکیم جنته نظر ایتمز
انجق زحمتلری کورروبیورمشدرکه والله بن سزك ایچون فقردن خوف ایتم لکن خوفم بودرکه دنیا سزدن
مقدم کلنلره بسط اولندیغی کبی سزه دخی بسط اولنوب انلری هلاك ایلدیکی کبی سزی دخی هلاك ایدر
یعنی غفلتله دنیایه رغبت ایدرسز وانك جمع حطامنده شغلکز تمام اولوب حق تعالی یه توجه وطاعتکز
نقصان بولور ودنیالق سببیله مابینکزده عداوت حاصل اولور ودعاسنده بیورمشدرکه (اللهم اجعل رزق

آل محمد قوتا کفافا و بیورمشدر که اول مؤمن فلاح بولمشدر که رزق کفاف ایله قناعت قیلمشدر و بیورمشدر که آدم اوغلی مالم مالم دیر اول مغرور اعتباردر انك مالندن بیوب کیوب افتا ایلدیکندن غیری یا تصدق ایدوب ابقا ایلدیکندن غیری نسی واردر و بیورمشدر که غنی اول دکلدر که متاع دنیاسی چوق اولور بلکه غنی اودر که عطاء حق ایله قناعت ایده بیلور و بیورمشدر که مزارع و بساتین اتخاذ ایتمکز که دنیایه رغبت ایدرسز و بیورمشدر که بر سوری قیون ایچنه دوشن ایکی آچ قوردك اول قیونه اولان زیاندن کشینك دینه مال و شرف حرصنك زیانی زیاده چوقدر اما شرفدن مراد شرف جاه و عزت و مناصب و ریاستدر و بیورمشدر دنیایی ترك ایله که حق تعالی سکا محبت ایلسون و خلقك یدنده اولان مالندن قطع طمع ایله که خلق سکا محبت ایلسون و بیورمشدر که ربم بکا عرض ایلشدر که بطحاء مکه یی آلتون ایله طولدوره و بن دیمشمدر که لا یارب استمم که دنیاده تنعم قیله یم بلکه برکون جائع و برکون شبعان اوله یم تا کیم جائع اولدقده تضرع له سنی ذکر و فکر ایده یم و شبعان اولدقده سرور ایله سکا حمد و شکر ایده یم و بیورمشدر که حق تعالی دنیایی اوچ جزؤ ایدوب برجزؤنی مؤمنه و برجزؤنی منافقه و برجزؤنی کافره ویرمشدر پس مؤمن دنیاسندن تزود ایدوب طریق آخرته کیدر و منافق تزین و کافر تمتع ایدوب کیدر و بیورمشدر که بو دنیا محمده و آله لایق دکلدر و بیورمشدر که ناس بالجمله خواب غفلتده اویورلر وقتاکه میت اولورلر اول وقت اویانورلر و حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم برکون برحصیر اوزرنده یاتوب اندن قالقدقده انك جسد شریفنده اثر حصیر آشکاره اولدیغندن اصحاب کرام اندن استیذان ایتمشلردر که سنکچون برفراش مهیا ایده لم اول حضرت بیورمشدر که بنم بو دنیا ایله ایشم ندر بن بو دنیا ایله دکل الا که بر راکب مثالیم که طریق اوزرنده برشجره تحتنده مستظل اولوب برمقدار مکث ایدر بعده اول شجره یی ترك ایدوب طریقنه کیدر و بیورمشدر که بو دنیا برکوپریدر که همان بوندن عبور ایده سز بونی عمارت ایتیوب کچوب یولکزه کیده سز و بیورمشدر که دنیاده مکثکز قدر تدارکن ایده سز و آخرته اقامتکز قدر اکاسعی ایده سز یعنی انك عمارتی طریقنه کیده سز و حضرت عیسی علیه السلامه حواریون دیمشلردر که یاروح الله بزه بر برکوستر سنکچون برعمارت بنا ایده لم اول حالده بردریاکنارنده ایمش انلره جواب ایتمشکه من ذا الذی یبنی علی موج البحر دارا ویلکم الدنیا لا تتخذوها قرارا ای حواریون دنیایی رب اتخاذ ایتمکز که اول سزی عبد اتخاذ ایتمسون (نظم)

سرجمله خطاها حب دنیاست	نه شاید دوستی را این عدو هیچ
ندارد دوست اورا هرکه داناست	که هر دردی بود مقدار صد کوه
چو دل بستن نمیشاید بدو هیچ	سراسر این جهان در دست واندوه
محمد کی که نکین انبیا بود	کسی کو دوستدار جاودانیست
سزاوار عذاب این جهانیست	اکر بر روی آبست این حبابست
عمارت هم نکرد وهم نفرمود	سراسر این جهان بر روی آبست
اکر تو مردی وصاحب بصارت	نمیشاید عمارت کرد بر آب
بود با این دنی بسیار ماثل	وکر کردی شود البته غرقاب
ازین دنیا بغیر از محنت وغم	مکن زنهار دنیارا عمارت
کذشتن زود بهتر از قدم جا	نشان ابلهی اینست حاصل
مجاز آن جزؤی است وعین دنیاست	بکلی دل براز دنیای برادر
ازین پل تیز وتند وزود بکذر	چو آخر میشود ویران وابتر
کمال دانش اینست ای برادر	نصیبی نیست بر فرزند آدم
بکویم این سخن ازجزؤ واز کل	مکن زنهار میل ازدل بدنیا
حقیقت آن کلست ومحض عقباست	بر اه آخرت دنیا بود پل

﴿نوع ثالث﴾ دنیانك کیفیتن وکنه وماهیتن ومحنت ومشقتن واکا میل ایده نك شقاوتن وانی ترك ایده نك سعادتن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردر که احوال دنیا مثال منامات وظلال در و دنیا دار فنا و عنا وزوال در و دنیادار محنت ومشقت و وبال در و دنیا دار کلال وانتقال در دنیا مطلقا اکیاسدر ومغر ومضر عوام ناسدر ترك دنیا دولت وسعادت عظمادر ورغبت دنیا موجب مقت خدادر دنیا جبر ایتدیکنی کسر ایدر ومحبت ایلدیکنه قهر ایدر دنیا ظل غمامدر وحلم منام واضغاث احلامدر وبو واقعه یی واقع ظن ایدن عوام ناس نیامدر دنیا ظل زائل ونوم نائمدر واکا مائل اولان غافل البته نادمدر دنیا منتقلدر که انی برحال اوزره

TBMM KUTUPHANESI

بولمزسن واول سنكله قالسه‌ده سن انكله قالمزسن دنيا مؤمنك زندانيدر وموت امن وامانيدر وجنت انك مكانيدر كيمكه دنيايى ترك ايدر انك عيوبنى درك ايدر دنيادن جسدك چيقمزدن مقدم قلبكدن دنيايى چيقارمق الزمدر عندالله قدر دنيا دنيدر واكا محبت هر بلانك معدنيدر لذات دنيايى ترك ايدن نعيم خلدى بولور وايكى عالمده عزيز ومحترم اولور دنيا برمنقش حيه‌در كه مسى لين وسمى قاتلدر پس غافل اولان زينتنه مائلدر واندن اعراض ايدن عاقلدر دنيا خرابدر وشرابى سرابدر ونعمتى نقمتدر وصفاسى كدورتدر دنيا افناى ابدان وتجديد آمال ايدر كندى محبندن اعراض ايدر وتاركنه اقبال ايدر دنيا برطبق بالدر ميانته ميل ايدن مكس مثالدر دنيا مثال شبكهٔ طيوردر اكا مائل اولان عاقل دكل ثوردر دنيا برحلواى مسمومدر حلاوتيله مغرورك حالى معلومدر دنيا نه صاحبنه وافيدر ونه شـاربنه صافيدر دنيانك نعمتلرى منتقلدر واحوالى متبدلدر اكر اول سندن اعراض ايتمزدن مقدم سن اندن اعراض ايدرسك موت ايرشدكده سلامت چيقار كيدرسن دنيايه واهلنه اعتبار واعتماد اولنمز زيرا كه دنياده واهلنده وفا وصفا بولنمز طالب لقادار شقادن كچر وراغب بقا عالم فنادن قچر فانى اولانى وبركه باقى قلانى آله سن حب دنيا رأس فتن واصل محذور وترك دنيا سر نجاح وسبب فلاحدر فانى يى ترك باقى يى درك ايتمك قدر واردر صحت دنيا سقمدر ولذتلرى المدر (قطعه) چيست سرانكه درحمام هركو يانهاد * بردل غمكين اوبكشايد ازشادى درى * آن بودسرش كه ازاسباب دنى نيست هيچ * غير طاس وفوطهٔ آن هم ازان ديكرى * عجبدركه نفسنى اوكيم عارف اولور نودار فنا ايله نجه انسيت ايده بيلور دنيانك غايتى فنادر ودينك غايتى رضادر رغبت اشقيادنيايه در ورغبت سعدا عقبايه در ودنيانك جميع احوالى زلزالدر وملكى سلب وانتقالدر دنيانك كثرتى قلتدر وعزتى ذلتدر جاهل كه دنيايى قبول واختيار ايتمشدر عاقل انى قبول ايتمكدن عار ايتمشدر (بيت) اكر جهانى كوكلدن جدا ايدرسك سن * حضور ذوقله ذكر خدا ايدرسك سن * دنيا امرنده جاهل ودين امرنده عاقل اول بدنكله دنياده اول وقلبكله آخرتى بول يقينى صحيح اولان باقى يى قويوب فانى يى آلمز وباقى يى بولان فانى ايله قالمز (قطعه) كيم بن وغم عالم ندرجهان قندن * چويمده يم غم ياران وناودان قندن * دياريارمه وارم نجون بومزبله‌دن * مناسبت نه وطن قنده خاكدان قندن * شهوتلرى ترك ايدن پاك اولورو آفتلردن سلامت بولور دنيا ايله مصارعه ايدنى اول آلور وآندن اعراض ايدنه اول كلور دنيايى اكليان تزهد ايدر وناسى فهم ايدن تفرد ايدر قبلهٔ حاجات حضرت حقدر خلقدن استين حرمانه مستحقدر دنيايى ترك ايدنه محتلرى آسان كلور ودنيادن اعراض ايدن انس وحضورى بولور دنيايه رغبت ايدن راحت بولمز وآنى ترك ايدندن اول فوت اولمز موتى چوق ذكر ايدن دنيايه آلدانمز وكفاف ايله راضى اولوب نارحرص ايله يانمز وزينت دنيايه رغبتى قالمز دنيايى ترك ايدن نفسنى آزاد ايدر وربيسى رضاسيله كيدر كيمكه الله ايچون برنسنه‌يى ترك ايدر حق تعالى اكا اندن خيرلى عوض احسان ايدر دنيايى فهم ايدن مصيبتدن ملول اولمز وراحت وسلامت استين دنيا ايله قالمز ومشغول اولمز (بيت) چيست دنيا خاكدانى كهنهٔ ويرانهٔ * غصه زارى محنت آبادى ملامت خانهٔ * كيمكه نفسندن خبيراولور دنيا آنك عندنده حقير اولور كيمكه همتى دنيادن منصرف اولور اول نفسنى بيلوب ربيسنى بولور مولاسنه خدمت ايدنه دنيا وديايه خدمت ايدنى اول استخدام ايدر وكيمكه دنيادن برلذت آلور اول اكا البته برغصه اولور هرنه ولادت ايدرسز تراب ايچوندر وهرنه عمارت ايدرسز خراب ايچوندر (بيت) بودنيا بركهن كروانسرادر * كه بونده نجه مهمات قوندى كوچدى * دنياسنك ظلكدر زنهار اى يار قوارسن قچارطورارسن طورر قچارسن قوار دنيادن كفاف ايله قناعت توكنمز دفينه‌در وطوفان جهانده مثال سفينه‌در (بيت) اى قناعت توانكرم كردان * كه واى تو هيچ نعمت نيست * بودنيا رغبت واعتبار ايدن ايچون دار محنتدر ولذتلرين ترك ايدن ايچون دار نعمتدر وعبادت ايدن ايچون دار غنيمتدر وعبرتله نظر ايدن ايچون دار حكمتدر ومعناسنى فهم ايدن ايچون دار سلامتدر ورحم مادره نسبتله مثال جنتدر وعالم بقايه نسبتله چاه ظلمتدر زيرا كه دنيا محل ضيق وحرج ومشقتدر وعالم بقا محل وسعت وسرور وسعادتدر ومجلس انس وحضور حضرتدر

كرچنين راكس بكفتى در رحم	هست بيرون عالمى بس منتظم	يك زمين خرم وباعرض وطول

TBMM KUTUPHANESI

اندر اوصد نعمت وچندین اکول | کوهها وبحرها ودشتها | بوستانها باغها وکشتها
آسمانی بس بلند وپر ضیا | آفتاب وماه وانجم باسها | از جنوب واز شمال واز دبور
باغها دارد عروسیها وسور | بر صفت ناید عجایبهای آن | تو درین ظلمت چهٔ در امتحان
خون خوری درچار میخ تنگنا | درمیان حبس وانجاس وعنا | او بحکم حال خود منکر بدی
زین رسالت معرض وکافر شدی | همچنان کین خلق عام اندر جهان | زان جهان ابدال میکویند شان
کین جهان چاهیست بس تاریك وتنك | هست بیرون عالمی بی بوی ورنك | هیچ در کوش کسی زیشان نرفت
کین طمع آمد حجاب ژرف وزفت | همچنان که آن چنین را طعم خون | شد حجابش زین جهان درجای دون
برتوهم طعم خوشیٔ این جهان | شد حجاب آن خوشیٔ جاودان | ازطمع بیزار شو چون راستان
تا نهی پا اندرون آستان | چشم جانت روشن حق بین شود | بی ظلام شرك نور دین شود

﴿نوع رابع﴾ دنیانك حدوحقیقتن اوچ قسمه قسمتن وتعیین قسم آخرتن وانکله قناعتك کیفیتن وقانمك راحت وسلامتن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه هرنسنه کیم انسان ایچون قبل الموتدر خیراولسون شراولسون دنیانك جمله سندن عبارتدر پس انکیچون حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم دنیایی ذم ایلدکده اندن خیراولان اشیایی استثنا ایدوب بیورمشدرکه دنیا ومافیهاملعوندر الاذکرالله وتلاوت قرآن ورضاء الله ایچون بولنان اقوال واعمال واحوال واعیان جهان ملعون دکلدر حال بوکیم بو استثنا اولنان اشیانك جمله سی بنه دنیادندرکه بوعالمده بولنمشدر واشیای مذکوره‌یی دنیای ملعونه‌دن اخراج ایتمشدر زیراکه عبدالله بعدالموت اشیای مزبوره مقارن وباقیدر وبیورمشدرکه سنك دنیا کزدن بکا محبتلی اولان اشیا اوچ نسنه‌درکه بری نسادر وبری خوش قوقلی نسنه‌لردر وکوزمك نوری نماز ایچنده‌در ونمازی دنیادن ولذاتندن عدایدوب اکثناقیلمشدر زیراکه انك قرائت وحرکاتی حواس ومشاهدهٔ ظاهره‌یه داخل اولمشدر پس بویاندن عیان اولان بودرکه هرلذت که بعدالموت انك ثمره‌سی حاصلدر اولذت ملعون اولان دنیادن دکلدرکرچه اولذت بوعالمده بولنمشدر بنه اول محض آخرت عد اولنمشدر زیراکه دنیا آخرت ایچون مزرعه قیلنمشدر آخرت ایچون اولان اشیا آخرتدن بیلنمشدر ودنیادن بوقسم اولدرکه ممدوح ومقبول اولوب عین آخرت عداولنمشدر اماا ول اشیا کیم لذات عاجله‌سی چوقدر لکن بعدالموت انلرك قطعا ثمره‌سی یوقدر معاصی ومنکرات امثالی وحاجتدن زیاده اولان مباحات اشباه اشیادر وبو قسم ثانیدرکه ملعون ومذموم اولان محض دنیادر وبوقسم ثالث قالمشدرکه اول ایکی قسمك بینده متوسط اولمشدروبوقسم باقی مأکل ومشرب وملبس ومنکحدن ومکسب ومسکن ومزرع ومبحثدن مقدار حاجت اولان حظ عاجلدرکه اعمال آخرته معین وشاملدر وبوقسم اولکی قسمه واصل وآخرت حکمنه داخلدر زیراکه آخرت اعمالی بو وسیله‌لرله حاصلدر پس برکسه اطعمه‌دن هرنه‌یی حلال حاضر بولسه انك بونوعدن نصف بطنیله اکل وشربه اقتصار قیلسه وملابسدن هرنه‌یی حلال حاضر بولسه دفع حر وبرد ایده‌جك قدر ثیاب وسطه اکتفا قیلسه ومناکحدن کلیشی کوزل همان بر عاقله عورت آلسه وانکله قناعت ایدوب قالسه ومساکندن عرض ومالی صیانت مقداری برآلچق منزله ساکن اولسه ومکاسبدن تعیش مقداری حیله‌سز صنعت یا انصاف ایله تجارت قیلسه ومزارعدن کفایت مقداری زراعتله قناعت قیلسه ومباحثدن مالایعنی سوزلری ترك ایدوب خیرایله ناطق اولسه وعلوم نافعه‌دن کندی علم حالنی بیلسه تحقیقا اول کسه لذات دنیایی ورضای مولایی بولورهم حظ دنیایه وهم حظ آخرته نائل اولمش اولورنتکیم حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدرکه انصاف بطون ایله اکل وشرب ایدیکنکه اول نبوتدن برجزؤدر چونکه بونی بویله بیلدك پس تیقن قیلدك که تحقیقا مذموم اولان دنیا اول اشیادرکه سنی آخرت اعمالندن معزول ایدوب حضور حقدن مشغول ایدر اما هر اول نسنه‌که حق تعالی‌یه توجه وطاعتدن سکا معیندر اول عین آخرت اولدینی اهلی عندنده تحقیق ویقیندرکرچه صورتا بوعالمده بولندیغچون دنیادن عد اولنمشدر لکن حقیقده دین امورندن بولنمشدر نته‌کیم برکامل دیمشدرکه کل ما الهاك عن موك فهودنیاك (مثنوی)

TBMM KUTUPHANESI

چیست دنیا ازخدا غافل شدن * نی قماش ونقره وفرزندوزن * کوزهٔ سربسته اندر آب زفت * ازدل برباد فوق آب رفت * باد درویشی چو در باطن بود * برسر آب جهان ساکن بود * وحق تعالی عبادینه هدایتیله حقیقت دنیا بش نسنه اولدیغن طیورمشدر نتکیم کلام شریفنده * اعلموا انما الحیاة الدنیا لعب ولهو وزینة وتفاخر بینکم وتکاثر فی الاموال والاولاد * بیورمشدر وحق تعالی بنه جمله به عنایتیله بوخبائث خمسه‌نك منبعی یدی نسنه اولدیغن طیورمشدر نتکیم قرآن مبینده * زین للناس حب الشهوات من النساء والبنین والقناطیر المقنطرة من الذهب والفضة والخیل المسومة والانعام والحرث ذلك متاع الحیاة الدنیا) بیورمشدرکه پس بواشیاء سبعهٔ مذکوره‌درکه جمیع خبائث وقبایح انجق بونلرله حاصل اولور حالبوکیم بواشیاء مذکوره کندی ذاتنده امور مذمومه دکلدر بلکه محللرینه صرف اولندقده جمله‌سی معین آخرتدر نتکیم حضرت حبیب اکرم صلی‌الله تعالی علیه وسلم مالی مدح ایدوب بیورمشدرکه غبطه اولنمز الاکه ایکی رجله اولنور بری اول کسه‌درکه حق تعالی اکا مال اعطا ایتمشدر اول دخی اول مالدن لیل ونهار انفاق ایدر وبری اول کسه‌درکه حق تعالی اکا قرآنی ویرمشدر اول لیل نهار آنکله عمل ایدر وبیورمشدرکه نه کوزلدرکه صالح کسه‌نك حلال مالی اوله پس بو حدیث شریف دخی دلالت ایدرکه مال کندی ذاتنده نه خیردر ونه شردر بلکه خیر وشر انجق نفس رجلدندرکه اکر آنی خیره صرف ایدرسه خیر اولور واکر شره صرف ایدرسه شر اولور پس بالاده تحریر اولنان آیات واحادیث ایله مذموم اولان اول ملعون دنیاذرکه اعتبار خدادن جدادر زیراکه (لعب ولهو وزینة وتفاخر بینکم وتکاثر) قلبی حضور حقدن مهجور ایدن اشیادر انکیچون حضرت حبیب اکرم صلی‌الله تعالی علیه وسلم (لا تتخذوا الضیعة فترغبوا فی‌الدنیا) بیورمسیله بساتین ومزارع اتخاذندن نهی ایتمشدر زیراکه جمیع ناس عبادت ایچون خلق اولنمشدر حال بوکیم سر عبادت ماسوادن فارغ اولان قلب سلیم ایله جلال وجمال معبودی ذکر وفکر ایتمك بیلنمشدر وضیعه صاحبی ایسه کیجه وکوندز ساعت بساعت باغبانلرك وبوستانجیلرك وارغادلرك ومرابه‌لرك وخدمتکارلرك واعوان مکارلرك مکر وخصومتلریله وانلرك کندویه اولان خیانتلریله ومالنی سرقتلریله وبونك کبی انواع افکار وهموم ایله مشحون واصناف کدورات وغموم ایله محزون بولنمشدر وسائر اموال واصنافندن هرنسنه‌کیم قلبی توجه وعبادتدن مشغول وحضور عزتدن معزول ایدر اول نسنه صنعت یاتجارت اولسون ضیعه حکمنده‌در وانك ذکر اولنمسی اغلب اولدیغندندر زیراکه هر مدار معاشه ضیعه دینلمشدر وحضرت حبیب اکرم صلی‌الله تعالی علیه وسلم بیورمشدرکه اغبط اولیا نم عندمده اول مؤمندرکه اول خفیف الحاذ اوله وصلاة وصیامدن حظ وافر بوله وسر وعلانیتنده ربسنه کوکلك عبادت قیله وناس ایچنده مشار بالبنان اولیوب غامض اوله ورزقی کفاف اولوب آنکله صابر اوله وبویله دیوب بعده انك حسنك حالندن وقلت مبالاتندن وکثرة طربندن وعدم خوف وحزنندن تعجب ایلدیکندن مبارك الهامی وسطاسنه ضرب ایله سسلندروب دیمشدرکه هر آرزوسی مهیا وهر صفاسی مهنادر (نظم)

بو وجودك ملکی الدن چیقمدن	دور ایام اول حصاری یقمدن
صورت ومعنی ایکیسی یار ایکن	ایکی عالمده الکده وار ایکن
حب دنیایی ضمیرکدن کیدر	تا آله سن عالم جاندن خبر
نور وظلمتدن بوغورمشلر سنی	جانکی نور اکله ظلمت بوتنی
تن مرادی اکل وشرب وملك ومال	جان تمنای جمال ذوالجلال
لاجرم ادنی یری ادنی سور	یعنی تن دنیا وجان مولی سور
عاریت کوملکدر اون کونلك تنك	بسله جانی عاریت نکدر سنك
عالمك سن جانی هم سلطانیسن	حیفدرکیم اوله سن مغلوب تن
مجمع البحرین سنسن آچ کوزك	جام جمسن هیچه صایمه کندوزك

﴿نوع خامس﴾ مذموم اولان دنیا غدار وساحر اولدیغن ومکر وحیله‌سیله ناسی الدامقده ماهر اولدیغن واهل

TBMM KUTUPHANESI

سعادت كفافه قناعتله آنك مكرندن امين اولوب راحت وسلامت بولديغن بيلديرر (ای عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه دنيا برساحره‌دركه كندوسن دائماسنكله ساكن اولور كوسترر سن اوياه‌ظن ايدرسنكه اول سنكله ابد قرار اوزره‌در حالبوكيم تعاقب ليل ونهارايله اول سندن فرار اوزره‌در لكن ساعت بساعت تدريجايله مرورندن عبوری ظهور ايتمزسن آنی صانورسنكه اول سنكله ساكندر كتمز پس عمردنيا امثال ظل جدار ساكن وپايدار كورينور حالبوكيم مدام حركت اوزره‌در يورر وعمرايسه ماءجاری كبی مقيم ظن اولنور لكن بصيرتله باقلسه دمبدم آقوب كيدر بولنور پس دنياده نيچه اقامت قيلنور (قطعه) ای دل تراكه كفت بدنيا قرار كير * وين جان نازنين خوداندر حصار كير * جای مقام نيست جهان‌دل بدومده * خود را مسافری كن واين رهكذار كير * بودنيا برغداره‌در كه سكاصداقتلر عرض ايدوب محبتلر كوسترر تاكيم سنی كندی يه مائل وعاشق ايدر چونكه سن اكا ميل ومحبت ايدرسن پس اول دمده اول غدار سندن اعراض ايدوب قتلكه قصد ايدر همان دنيا اول عجوزه مثاليدركه جلوه اظهار ايدوب خلقی حسنته حيران ومحبتله سر كردان وكندی خانه‌سنده مهمان ايلدكده مهمانته امان وزمان ويرميوب قصد جان ايدر (بيت) اذا امتحن الدنيا لبيب تكشفت * له عن عدو فی ثياب صديق * بودنيا برمكاره‌دركه كندی ظاهر خطاسيله تزيين ايدوب آفات ومحنتلردن ستر وتحسين ايدر تاكيم اهل جهل آنك ظهريله مغرور ومفتون اولەلر وحقيقتنه ايردكده ندامتله مغبون ومحزون اولەلر اول عجوزه كی كيم كمخا وديبا كيوب زر وزيوره غرق اولور ونقاب لطيف ايله يوزنی ستر ايدوب نزاكتله صالنور تاكيم انك لباس وشكلنه ايراقدن باقنلر مائل اولەلر پس اكر برطالب آكا غفلتله راغب اولورسه واكا مفارقت قصدين قيلورسه لباسندن عريان ايلدكده عيوبی ظهوره كلور واول طالب ابدا ندامتده قالور (شعر) ياخاطب الدنيا الی نفسها * تنح عن خطبتها تسلم * ان التی تخطب غدارة * قريبة العرس من المأتم * نتكيم منبع فيض لايزالی امام محمد غزالی عليه رحمة المتعالی ديمشدركه نفسنی وريسنی اونودوب اطعمهٔ نفيسه يه والبسهٔ لطيفه يه ميل ايدوب انلر كبی لذات دنيا ايله مغرور اولان عبدك مثالی اول حاجينك مثاليدركه طريق كعبه‌نك بعض منازلنده اكلنوب كاهی ناقه‌سنه علف ويروب كاهی نيچه حدمتلرله آنی تنظيف ايدوب الوان زين وپالان ايله تزيين ايدر وكاهی انواع حشيش ايله تربيه ايدوب صوين تبريد ويانسخين ايدر تاكيم قافلهٔ حجاج آنی آنده قويوب كيدر حال بوكيم اول حاجی كعبه‌دن ومرور قافله‌دن غافلدر واول باديه‌ده تك وتنها قالديغندن وناقه‌سيله صيد سباع اولديغندن ذاهلدر كذلك سالك طريق آخرت اكر تطييب مأكل ومشربيله مكبوب اولوب تزيين ملبس ومسكنيله مشغول اولورسه ونه‌ايچون خلق اولنديغن اونودوب عبادت ومعرفتدن معزول اولورسه اول كعبهٔ حضوردن دور وبودار وحشتده مهجور اولوب طبيعت ظلمتنده مغرور ونفس وشيطان الده مغلوب ومقهور اولور قالور (مثنوی) در زمين مردمان خانه مكن * كارخود كن كار بيكانه مكن * كيست بيكانه تن خاكیٔ تو * كزبرای اوست غمناكیٔ تو * تاتوتن راجرب وشيرين ميدهی * كوهر خود را نه بينی فربهی * تحقيقا عاقل وآكاه اول كسه‌دركه كندی نفسی امورنده ودنياسی خصوصنده اصلا برغم چكمز واماانن قصيرايدوب صباحه‌صاحب چقمز وعبادتده قوت بوله‌حق وراه عرفانه سالك اوله‌حق مقداردن زياده معيشت فكرين ايتمز پس بومضمونك مفهومی بودركه سعيد اودركه نه ايچون خلق اولنديغن بيلوب اكا مستعد ومهيا اولوب انك ماسواسندن اعراض واباء ايدر ودنيا امورينه ضرورتی وقتنده انجق حاجتی قدر كيدر وشقی اودركه شهوت وغفلت اكا غالب اولور نفس ودنيا امورينه طالب وراغب اولور پس آكل وشرب ايله تلذذ وتنعم ايچون ولمس ولبس ايله تعزز وتعظم ايچون عبادتی قويوب تجارته كيدر وسعی واهتمام ايله كار وكسب ايدر لاحول ولا قوة الا بالله العلی العظيم * اللهم نجنی واخوانی مما يقطعنا من جنابك واجعلنا هادين مهديين غير ضالين ولا مضلين وصل اللهم علی النبی محمد وآله وصحبه اجمعين (نظم)

ای كوكل غفلتدن آكاه اول حذر قيل زينهار	مكر ايدر بيدار خصم اولمش سكا بو روزكار
قسمت ميراث خوردر ملك ومالك صانديغك	حب ملك وجمع مالی قوی هيچ ايتمه اعتبار

TBMM KUTUPHANESI

کیمکه وارلقدن فقط بوعالمی بیلمش همان	عشق بحرندن آکا انجق کورنمش برکنار
طمطراق نه فلك شهر عظیم عشق ایله	خیمهٔ صحرادر اول بو پای تخت شهریار
نه فلك جوفنده یوقدر چار عنصر حرمتی	چارعنصر ایچره بوخاکك نه لطف وقدری وار
بویله ادنی خاکدان دستنده موجود اولنه	نافذ اولمز حکمك اول تبدیل اولور بی اختیار
که زبون آسمانسن تاکه طالع شمس اوله	که رهین غیم اولورسن تاکیم اولسون قطره بار
بوجهان دار البلادر اول جهان دار السرور	بوجهان بئس القرین واول جهان نعم القرار
زحمت دنیا قدر در نعمت عقبی سکا	غربتك جوری قدر لذت ویرر دار ودیار

﴿ نوع سادس ﴾ حب دنیا مانع حضور مولی اولدیغن واندن انواع زهد ایله کوکل خلاص بولدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه محبت دنیا عبدی مولاسندن قطع ایدوب عبادت وحضورندن عوق ومنع ایدر پس دنیایی کوکلدن دفع ومیانه‌دن رفع ایتمك انجق تجرد وزهد ایتمکله اولور وبو تجرد وزهد انکیچون سکا لازمدرکه دنیایه میل ومحبتك سنی مشغول ایدر اما ظاهریکی طلب وسعی ایله مکبول واما باطنکی ارادت وآرزو ایله مشغول ایدر حالبوکیم ایکیسی دخی حضور وعبادتدن قاطع ومانعدر زیراکه نفس وقلب ایکیسی بردر وبرنسنه ایله مشغول اولدقده ضدندن معزول اولور حالبوکیم دنیا ایله آخرتك امثالی ایکی ضره مثالیدرکه بریسنی ارضا ایدن اوبرینی اغضاب ایدر تحقیقا دنیا ایله آخرت مغرب ایله مشرق کبیدرکه برینه میل ایلدیکك قدر اوبرندن اعراض ایدرسن اما ظاهرده طلب وسعی ایله اولان شغل دنیا واقعدر زیراکه حضرت ابی الدرداء رضی الله عنه دیمشلردرکه عبادتله تجارتك بینی جمع ایچون معالجه قیلدم جمع اولمدیلر پس تجارتدن اعراض ایدوب عبادته اقبال ایتدم * وحضرت عمر رضی الله تعالی عنه بیورمشدرکه اکر عبادتله تجارت بنم غیرم ایچون جمع اولمق ممکن اولسه ایدی بنم ایچون مجتمع اولوردی زیرا که حق تعالی بکاهم لین وهم قوت ویرمشدر واما کوکلده ارادت وآرزو ایله اولان شغل دنیا محققدر زیراکه حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدرکه دنیاسنه محبت ایدن آخرتنه ضرر ایدر وآخرتنه محبت ایدن دنیاسنه ضرر ایدر پس باقی اولنی فانی اوزرینه ترجیح ایدیکز (قطعه) کسی چون نفالی نهددل زجان چو اورازوالی رسد غم بود * چومن دل بباقی نهادم تمام * ازان خاطرم خوب وخرم بود * پس امدی محقق بیلمك که ظاهرك طلب دنیا ایله وباطنك ارادتیله مشغول ایکن سنکچون نه عبادت میسر اولور ونه حضور واکر دنیایی ترك ایدوب ظاهر وباطنکله اندن فارغ اولدکسه سنکچون هم عبادت میسر دروهم حضور * امازهدك حدوحقیقتی دنیادن اعراضدرکه انك ضدی رغبتدر وزهدایکیدرکه بری عبدك مقدوری وبری غیر مقدوریدر * امازهد مقدور اوچ نسنه در بری ترك طلب مفقود دنیادر وبری تفریق متاع مجموع دنیادر وبری ترك ارادت واختیار دنیادر وامازهد غیر مقدور زاهدك قلبنده برودت دنیادر وزهد مقدور ایسه مقدمات زهد غیر مقدوردر زیراکه عبداول زهد مقدور ایله عامل اولوب بدنده بولنیان دنیالغی طلب ایتمسه وبدنده اولان دنیالغی تفریق ایلسه وآفات دنیایی بیلوب انی قلبیله مرادواختیار ایتمسه بواشیاانك قلبنده الله ایچون برودت دنیایی حاصل ایدوب اول زهد غیر مقدوره مالك اولورکه زهد حقیقی بومعنادر واصعب امور ثلاثهٔ مزبوره قلب ایله اون نفرت برودت دنیادر واندن اعراض واکراه وابادر زیراکه نجه زاهدوار درکه ظاهریله دنیادن زاهد وباردوهاربدر وباطنیله اکا محب ومرید وراغبدر پس اول زاهد مشقت شدیده ایچنده نفسیله محاربدر اما اول نسنه که برودت دنیایه باعثدر ذکر آفات مهلکات دنیادرکه عیوبندن باعثدر. نتکیم برعارف دیمشدرکه دنیایی انکچون ترك ایلدمکه عناسی چوق وغناسی قلیل وفناسی سریع وشرکاسی خسیسدر وبرکامل بونی ایشیدوب دیمشدرکه بوکلامدن رایحهٔ رغبت فایحه در زیراکه برکسه‌نك فراقندن شکوی ایدن وصالنی طالبدر وبرنسه‌یی مکاره شرکاسیچون ترك ایدن منفرد بولسه اکامائل وراغبدر بلکه قول شامل بوکلامدرکه دنیاعدوی مولی ایکن قلبك انك محبتنه ملازمدر محب ایسه حبینك عدوسنه عداوت ایتمك لازمدر (نظم) ترك این شرب اربکوبی یکدوروز * درکنی اندرشراب خلدپوز * یك دوروزی چه کهدنیا ساعتیست * هرکه ترکش کرداندر

راحتیست * برسکان بکذار این مردارا * خردبشکن شیشهٔ پندارا * وبرکامل ذیمشدر که دنیا اصلنده بر جیفهٔ خبیثهٔ قبیحه مثالدر کورمزمیسنکه آخری قذر وفساد واضمحلالدر لکن ظاهر جیفهٔ دنیا انواع طیب وزیورله وسیم وزر وجوهرله مزین اولدیغندن ظاهریله غافللر مغرور وکاملر اندن زهد ایله دوراولمشدر حالبوکیم دنیانك حرامندن زهد ایتمك فرض عیندر وحلالندن زهد ایتمك نفل وزیندر زیرا که دنیانك حرامی نار وحلالی میته مثالدر انجق ضرورت عندنده حاجت مقداری تناولی حلالدر مثلا برکسه شروطیله برحلوا طبیخ ایلسه بعده انك ایچنه برمقدار سم قاتل طرح ایلسه وانك بوطرخی برر جل کورسه و آخر رجل کورمسه بعده اول کسه اول شکرلی حلوایی برمنقش طبق ایله اول ایکی رجلك اوکنه قویسه انده اول سمی کورن رجل اول حلوادن زاهد اولور وآنی اکل ایتمك خاطرینه کلز بلکه اول حلوایی آتش منزله سنده بولور پس انك ظاهر وزینتنه نظرله مغرور اولمز زیرا که انك آفتی بیلور واما اول حلواده اول سمی کورمین رجل انك منقش ظرفیله ولذت وحلاوتیله مغرور اولوب حرصله مسرور اولور وزاهد اولان رفیقنه دخل وتعجب ایدرك اوحلوادن اخذ وتناول ایدر وهلاك اولورکیدر پس برحلوا اهل آخرتله اهل دنیانك حرام دنیا ایله اولان احوالنه مثالدر واما حلال دنیا اکرچه سم قاتلدن بعیداولمشدر لکن برحلوادرکه بزاق ومخاط امثالی اکراه اولنه حق نسنه لرله طولمشدر وظاهری طیب وحلاوتله زینت بولمشدر پس اورجل که آنده اوقاذور اتی مشاهد اولور اول اندن اکراه ایدوب زاهد اولور اول حلوادن تناول ایده من مکرکه شدت حاجت عندنده غایت مضطر قالور اول زمان بالضرور اندن حاجت مقداری آلور واول رجل که اول حلواده اولان مکارهدن غافلدر آنك ظاهریله مغرور وآکاملدر واندن زاهد اولان رجله تعرض وتعجب ایدوب اول حلوایی حرص ایله آکلدر وبومثال اهل بصیرت واهل غفلتك حلال دنیا ایله اولان احوالنه شاملدر وبوایکی رجل طبع وخلقتده برابرایکن انکیچون احوالی مختلفدر بری علم وبصیرتله منکشفدر وبریسی جهل وعمی ایله متصفدر پس اکر اول راغب اول زاهدك بیلدیکنی بیلسه اول دخی انك کبی زاهد اولوردی واکر اول زاهد اول راغب کبی جاهل اولسه اول دخی انك کبی راغب اولوردی پس بوندن ظاهر اولان بودرکه فرق وتمییز انجق بصائرله در طبایعله دکلدر وبویر اصل مفید کلام سدیددر (نظم)

یوزك طوت بودیرك آینه سندن سیر قیل آنی
که بوصورتکه سن طوتدك نه معنا در انك شانی

چو سنسن احسن تقویم وحرفك ابجد آدم
سنکله اولدی مستخرج حساب چرخ دورانی

کوکلدن استه جانی حسن تندن کیچ که هیچدر بو
کر اولسه شمس جان تابان اولور آفاق مستانی

اکر جنت دیلرسن نفسدن کچ کوکلکه کل کیم
جهنم نفسدر بدخویلریدر نار سوزانی

نیچون عارف کوکلدن طشره چقسون سیره کیم دائم
آچلمش غنچهٔ دلدن انك یوزبیك کلستانی

اومعنی کلشتندن کیم دونوب برصوته باقسه
اولور آب روان زنجیر وصحن وباغ زندانی

جهاندر مزیله سیم وزریدر سنك استنجا
اکا دست طمع اورمن اوکیم پاك اولدی دامانی

طمع چون آتش کلخن دیلر زبل زر وسیمی
آنی جمع ایلین اهل طمع خور اولدی کلخانی

بوکلخندن کچن اهل قناعت واردی حمامه
تجرد ایلیوب عزتله پاك اولدی تن وجانی

رجال فقرك ادباریدر اهل دولت اقبالی
حقیقت فقردر دولتله اقبال اولمه نادانی

مسبب آشناسندن سبب فوت اولسه غم چکمز
که دریادن بتن ریحان نه بیلسون قحط بارانی

نیجه دوستی بولور اول خودپرست نفس پرور کیم
بوکون فرزند وزن استر یارین هم حور وولدانی

حظوظ نفسی ترك ایت ویرحقوقك حق پرست اول کیم
دو عالمدر حرام اول جانه کیم اولمش اوحقانی

محبت اهلنه بی دوست کلشن کلخن اولمشدر
بولان آنی ایکی عالمده اولمش مست وحیرانی

شیوع کل سر جاوز الاثنین ظاهر در
ایکی لبدن نهان طوت الامان سردل وجانی

پشیمان اولمش رازدر ون کتم ایدن هرکز
ولی افشای رازك چوغ اولور حق پشیمانی

﴿نوع سابع﴾ دنیاواهل دنیاونفس وهواومؤمنه اعداومانع طاعت وحضورخدا اولدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه عبدمؤمنی عبادت وحضور مولادن مهجور ایدن موانعدن حذر

TBMM KUTUPHANESI

ايدوب دوراولمق اهم اموردر حالبوكيم طاعت وحضورحقدن منقطع اولنلرياد نيااياله وياخلق ايله ويانفس ايله
فتور بولدقلرى مجرب ومشهوردر امادنياسكا لازمدركه اندن زهدايدوب حذراوزره اولهسن زيراكه امر
اوچدن خالى دكلدر ياسن بصيرت وفطنت اهلندنسن پس بوسكا كفايت ايدركه تحقيقا دنياسنك صديق
وحبيبك اولان ربكك عدوى مبغوضيدر وسنك قدر وقيمتك اولان مقلك خلاف ونقيضيدر ياخود سن
عبادتده همت اهلندنسك پس سكا كفايت ايدركه تحقيقا دنيانك شوم اولديغندركه انى تفكر وارادت سنى
خضوع وعبادتدن منع ايلر وارقياس ايلهكه وجود نفس دنيا نيچه نيچه منع وقطع ايله سكانيلر وياسن جهل
وغفلت اهلندنسن نه بصيرتك وار كه حق ايله اولهسن ونه همتك وار كه اكا عبادت قيلهسن تاكيم حضور انسى
بوله سك پس سكا كفايت ايدركه تحقيقا دنيا باقى قالمزياسن اندن مفارقت ايدرسن ويااول سندن مفارقت ايدر
اكرسن انكله قالسك اول سنكله قالمزودنيا بويله يكن انى طلب ايتمكده وعمر عزيزى انكله تلف ايتمكده نه فائده
واردر (قطعه) ذرالدنيا تساق اليك سوقا * أليس مصير ذاك الى الزوال * ومادنياك الامثل ظل * اظلك
ثم آذن بارتحال * واماخلق سكالازمدركه انلردن عزلت ايده سن زيراكه اكرسن خلق ايله اختلاط ايدوب عادات
وهوالرنده انلره موافقت ايدرسن قلبك حالنى افسادو آخرتك امورنى برباد ايدرلر واكرانلره مخالفت أيلرسك
وهوايى تركايدوب حقى سويلرسك جفالريله متأذى اولورسن وامور دنياكى مكدر بولورسن بعده شرلرندن
امين اولميوب عداوتلرى فكرنده قالورسن واكرسنى مدح وتعظيم ايتسه سنكچون عجب وفتنه دن خوف
اولنور واكرسنى ذم وتحقير ايتسه لرسنده اول دمده ياحزن وياغضب بولنورپس مدح وذم آفات مهلكه دندركه
حذرقيلنور بعده قبره واردينغندن اوچ كون صكره خلق ايله اولان احوالكى بركره فكر ايله كه سندن نه مرتبه
اعراض ايدرلر وسنى نيچه نسيامنسيا تركك ايدوب كيدرلر وسنى برخير ايله ياد وروحكى شادوخرم قيلمزلركويا كه
بركون سنى كورمشلركبى بلزلر پس انده سنكله بركسه قالمز انحق حق تعالى قالوركه (وهومعكم اينماكنتم)
بيورمشدركه هيچ آيرلمز چونكه خلق ايله حالك بودرپس غبن فاحش دكليدركه بويله قليل البقاوعديم الوفا اولان
خلق ايله تضييع اوقات عمر ايدرسك واول مولايه توجه وعبادت ايلزسنكه عاقبت اكارجوع ايدوب كيدرسك
زيراكه اول برصانعدركه جمله يى معطى ومانعدر جمله سى اندن يكاراجعدر (قطعه) درين نشيمن حرمان مكن بكس
پيوند * كه هركسى كه نهى دل بر آشنايئ او * اكر مخالف طبع توباشداوضاعش * عذاب روح بودصحت ربايئ او *
* وكر موافق طبع توباشد اخلاقش * مذاق مرك دهد شربت جدايئ او * واما نفسدن اعراض ايدوب
حذر اوزره اولمق ايچون سكا بوكفايت ايدركه انك دنائت همتى ورذالت حالتى وردائت ارادتى وسوء نيتى
مشاهده ايدرسنكه شهوت حالنده مجنون هائمدر وغضب حالنده سباع بهائمدر ومصيبت حالنده طفل بى عوندر
ونعمت حالنده مثل فرعوندر واكر جايع قالسه جزع ايلر واكر شبعان اولسه لغو سويلر والحاصل اكر عقلله
ناظر اولورسك يقين اوزره بيلورسن كه دنيا برآلچق نسنه درکه انك اهلى آنى آنوزحمتله جمع وخستله حفظ ايدركن
ينه حسرتله قويوب كيدرلرچون تحقيق ايدرسنكه دنيانك هركز بقاسى يوقدروانك نفعندن شغل قلب وزحمت
ايدن كبى ضررى چوقدر پس فضول دنيادن زاهد اولورسك واندن انحق عبادتده قوت بوله حق مقدارى
آلورسك وكدورات ايله مختلط اولان نعمتلروزينتلرندن اعراض واباايدرسك واكاميل ورغبتدن فارغ اولوب
قلب سليم ايله حضور حقه كيدرسك وچون بيلورسنكه تحقيقا خلقك اصلا وفاسى يوقدر ومؤنتلرى سكا
معونتلرندن چوقدر پس انلردن عزلت ايدوب خيرلريله انتفاع وشرلرندن اجتناب ايلرسن وناس ايله معامله دن
ايدوب توجه وطاعتله حضور حقى بولورسنكه خلقى دخى نيلرسن هميشه انك عبادتيله متنعم وكتابيله مستأنس
ودركاهنه ملازم اولورسن پس من كان لله كان الله له فحواسنجه اول دخى سنك معينك اولديغن بيلورسن
وخلقدن ايراغ اولديغك قدرحقه يقين اولورسن وسعادت دارين ايله قرة عينى بولورسن وچون بيلورسنكه
تحقيقا نفس اماره برمكارة پرشردر واول عقل كله عاصى واهل آخرته عدوى اكبردرپس تقليل طعام وتقليل
منام وتقليل كلام وعزلت انام ايله انى مطيع ورام ايدرسن وانك عداوت وشرندن خلاص بولوب كمال عبوديتله
متصف اولوب حضور مولايه كيدرسن نتكيم ابوطالب مكى رحمه الله تعالى ديمشدركه ابدال اولنلر ابدال
اولمديلر الاكه جوع وسهر وصمت وعزلت ايله اولديلر وبركامل ديمشدركه سرمايهٔ سعادت مزجوعدركه جوعدر

TBMM KUTUPHANESI

یعنی بزم ایچون حاصل اولان توکل وراحت وتفویض وفراغت وصبر وسلامت ورضا وحلاوت وذوق ومعرفت وشوق ومحبت وعلم وحکمت وحلم وولایت وحضور وقربت وانس کرامت ووجد وحالت وجذب وعنایت وکمال وسعادت والهام وهدایت ودولت ووصلت جمله‌سی جوع ایله بولنور وبو مجملات ان‌شاءالله تعالی فصول آتیه‌ده تفصیل اولنور وبوبابیات ایله بنه احوال دنیابیلنور

(نظم)

کون وفساد عالمك شانیدر فنا ... بوشش جهتیده غیر تعلق ندر عنا
بیچاره‌در اول دل که ایدر چرخه اتکا ... سرکشته‌در اوکیم اوله بالینی آسیا
یوقدر وفا بوناسده هیچ ایتمه اعتماد ... جان وکوکلدن ایله همان حقه اتکا
آلدانمه بورسوم وبوعاداته زن کبی ... کرمرد عشق ایسك یتر آزاده‌لك سکا
قلبك مقید ایله صید مکسله کیم ... عنقا هم آشیانه‌در اعلا شکار اکا
فرخنده مرغدر دل وعرفان غذاسیدر ... جهل استخوانی ویرمه کما کل ایتمز اول هما
نور خدا اولور چو غدا روحه دمبدم ... بونان وآبی یوکله اولمز اکا غدا
دل ویرمه بوحیاته صقین قیلمه اعتبار ... کیم سنده عاریتدر آنی هم آلور خدا
ویر حقه بواماتی سن زنده اول ابد ... آب بقا ایله طولیدر کاسهٔ فنا
موت ارادیدر چو سکا آب زنده‌کی ... مت قبل ان تموت بیورمش اورهنما
مت بالاراده قوی امل وآرزولری ... کیم تحیی بالطبیعه فلاطون ایدر ادا
دل کامی اوزره موت اولور آسان مثال نوم ... تاریخ مولدکدر اومعناده مرحبا
کر بولباس عاریه‌دن عاری اولمسه جان ... خلقی مناسبنجه بولور حله وقبا
یاندکسه بوجحیم طبیعتده مژده کیم ... قلبك بهشت نقدك اولوب جان بولور نوا
بردر ایکی جهان وبر آینه‌در همان ... ظهری بوعالم اولدی یوزی عالم لقا
بوسمتی فرقت اولمش اوسمتی جهان وصل ... بوسمتی ظلمت اولمش اووجهی قرضیا
بویوزده محنت وألم اول یوزده ذوق جان ... بویوز قمو کدورت واول یوز قمو صفا
آینه‌جی مکدر ایدر بریوزین انك ... کیم اول کدردر آینه‌یه مایهٔ جلا
دارنی حق برآنده بچون ویرمز آدمه ... کروهم اولنسه بخل اکا اول فکردر خطا
لیل ونهار جمع اولامز برزمانده کیم ... جمع ظلام ونور دکل ممکن وروا
حقی جهان فانیه دل ویرمه فانی اول ... تا عالم بقاده بوله جان ودل بقا

﴿نوع ثامن﴾ دنیادن واهلندن اعراض وابا ایتمه‌ی ونفسنی قویوب کوکلدن ایچری مولایه رجوع ایدوب کیتمه‌ی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل‌الله دیمشلردرکه کیمکه دنیادن زهد واعراض ایدوب مولاسنه توجه ورغبت ایدر حق تعالی اکا عنایت ایدوب معرفت ومحبتی اعطا واحسان ایدر وحضور انسیله انی خرم وشاد ایدروالدن راضی اولوب مکانن روضهٔ رضوان ایدر وکیمکه مولاسنی اونودوب ذکروفکردن اعراض ایدوب دنیایه واهل دنیایه تمامامیل ومحبت ایدر ونفسنه تابع اولوب هواسنجه کیدر حق تعالی اندن اعراض ایدوب عنایتنی سلب ایدر ونفسنه اصمر لیوب اکا قهر وغضب ایدر ودنیاده نصیبن انجق لقب ایدر وعقباده انی جهنم نارینه حطب ایدر نتکیم تواتر تفاسیر ایله حکایت اولنمشدرکه حضرت موسی علیه‌السلامك زمانننده بلده‌من ارضروم رفعت لزومك جانب جنوبنده بیوك ایرلی شفوه نامیله مشهور عالم اولان جبل اعظمك ذروهٔ اعلاسنده انزوا قیلان اکابر اولیادن بلعم باعور اسمیله شهرت بولان مقامات اولیادن اویله برمرتبه‌یه نائل اولمشدیکه نظر ایلدکده رؤیت عرشه قوت بولمشیدی وانك زله‌سی انجق بواولمشدرکه دنیایه واهل دنیایه میل ایدوب حضرت موسی علیه‌السلامه عصیان ایله مخالف کیتمشدر پس حق تعالی آکا قهر ایدوب معرفتی اندن سلب ایتمشدر وحضورندن طرد ایدوب مثال کلب ایتمشدر نتکیم حق تعالی فرقان مبینده اکا (فمثله کمثل الکلب) دیوب ابدالآباد انی بحر ضلالته اویله دوشورمشدرکه ابتدای امرنده مجلس وعظنده اون ایکی بیك دویت

وقلم

TBMM KUTUPHANESI

وقلم ایله متعلملر انك الهامات ربانیه سیله علوم لدنیه سندن استماع ایلدکارین یازارلرایکن اخرامرنده غرق بحر هلاك اولوب عالمك صانمی یوقدردیو کتب تصنیف ایدنلرك ابتداسی اولمشدر نعوذبالله من غضب الله پس ایمدی بودنیانك نه مرتبه خبیث وشوم اولدیغن وارقیاس ایله که اکامیل ورغبت ایدن علماوصلحایی نه بلالره دوشورر ومتنبه اولکه امر خطیر وعمل بر ریاوتقصیردر ونافذایسه خبیروبصیردر وانجق ربکه عبادت قیل که اول سکاهادی ونصیردر ودنیایی واهلنی ترك ایله که آفاتی کثیردروا کر خلق احوالکه واقف اولسه لرکه سن انلر ایچون عاملسن ورضالرینه مائلسن وخالقکدن غافلسن تحقیقا انلرسکابغض وعداوت وطعن واهانت ایدرلر انلردن نیه نائلسن پس اویله برکریم الله ایچون خلوص ایله عامل ورضاسنه مائل اولکه عملك مقبول وسعیك مشکور اوله وسندن راضی اولوب سکامحبت قیله وسنی جمله دن مستغنی ایدوب سکاعون وعنایتیله کفایت ایده وسنی هرحالده حفظیله صیانت ایده اکرارادت وسعیکی رب العباد ایچون مجرد ایتیوب عملکده رضای عبادی مرادایدرسك اول مقلب القلوب قلوبی سندن اعراض وعبادن نفرت ایتدرر پس بووجهله سکا سخط الله وسخط ناس حاصل اولوب وقلبك حرمان وخسران ایله قالور کل بووفاسز ناسی اونودوب اول ربکه عبادت قیل که سنی یوغ ایکن وار ایتمشدر بعده حسن تربیه لریله جمله دن ترجیح واختیار ایتمشدر بعده حسابسز نعم ظاهره سیله والطاف باهره سیله سنی برخوردار ایتمشدر زیرا که دنیایی وخلقی ترك ایدوب هوای نفسندن کچن قلبندن مولاسنه کتمشدر واخلاص ایله مراقبه ایدن نسیان حظوظ ایله حضور حقه یتمشدر وماسوا قیدندن آزاد اولوب هرایشی انکله یتمشدر (ع) الله بسدر باقی هوسدر

(نظم) لکل شیء اذافارقته عوض * ولیس لله ان فارقت من عوض (نظم)

سکا ای دل فلکلر کرچه ظاهر سایبان اولمش
اوقاف قربی قویدك بوقفسده حبس اولوب قالدك
پر آچ شوقیله پرواز ایله جان افلاکی اوجنده
نه دکده ایکی قوت وار ادراکی وتحریکی
جناح آچ بوایکی قوتله پرواز ایله سن سنده
قفسده کرچه خسته بسته بردر مرغ جان اندن
نه قاصر عقلدر اولکم صانور عالم بودر انجق
اووادیلرده کیم عشق اهلی راه عشقه کتمشدر
جهان عشقه داخل اولسك اندن بوایکی عالم
خطوط شش جهت اندن کورینور نقطهٔ موهوم
اوعالمده بوسنك وخاکی لعل وزر بولورسن هم
نه وادیده خرامان اولسك اندن شاد وخرمسن
یوغ اندە دردوغم خوف وخطر موت ومرض اصلا
کهی قدوسیان ایلر سکا کوکلنجه عزتلر
ایدرسن میزبانلق عشرت ارواح عشاقه
بودنیاده بو مهمان اوخشه مقلر فکره کلدکجه
اومهمانخانهٔ خاص الهیدن شرف بولسون
سنی سن اندە بولمزسن اولورسن عشق ایله محرم
کوکلدن اول جهانه یول دکل دور ودراز اما
ایکی عالم یولی بر خطوه در عشق اهلنه انجق
برایاق جسمه باص اول برقدمده جان ظهور ایلر
کر اولسه عشق روحانی ندر لذات جسمانی

ولی سن سنده سیر ایتکم مقامك عرش جان اولمش
زوامیدرکه عنقانك یری بوخاکدان اولمش
چو عنقاسن سنکچون اوج افلاك آشیان اولمش
بری اعضاده قدرتدر بری علم جنان اولمش
قدیمی آشیانك سیر ایدرسن خوش جهان اولمش
خلاص اولدقده سیر ایتکیم همای پرفشان اولمش
فلکلر بوفلکلر در جهان یابومکان اولمش
اویولده بوفلکلر چون غبار کاربان اولمش
کورینور صانکه برصحراده برسنك نشان اولمش
کرات نه فلك مرکز کبی اندر میان اولمش
اوعالمده قمو خاری کوررسن کلستان اولمش
نه یرده قالمسك اندن دل کوررسن کامران اولمش
دمادم هردل وجان اول جهانده شادمان اولمش
بولورسن که سکا روحانیانی میهمان اولمش
هم ارواح مجرد روحکه خوش میزبان اولمش
خجالتلر چکر سن کیم قصورك چوق یمان اولمش
کورر سن غیرتك انی قمودن پاسبان اولمش
اوکیم فانیدر اول دوستیله باقی جاودان اولمش
انی اول بولدیکیم عالمده هر سودی زیان اولمش
وجودندن کیچن اول عالمه بران روان اولمش
انکله دلده ساکن اوله که جسم اهلی زوان اولمش
که عاشق وجد وحال استرتی بارکران اولمش

TBMM KUTUPHANESI

عجب دولتدر اول کیم راحتی بی رنج وزحمتدر
وجود استخوان انجق بوخ ومغز ایچوندر اول
اول‌ایله کیم عبادتدن مرادی حور وغلماندر
اکرچه بستهٔ کان ومکاندر بوتن خاکی
همای جانکه پرواز هوای لازمان استر
طلسم صورتك کسری دکل ممکن بوقوتله
صدای طبل فتح قلعهٔ دل عشق نامیدر
جلای ژنك دلدر هرکدورتدن صفا کسب ایت
زرناقص عیاری پوته ذهزر کرکداز ایلر
اکر یوغ اولسه وارلق غل وغشی نقد قلبکدن
چیقر شهر بدندن شهریار شهوت وخصمی
پس اندن نخوت وکبری کوکل ملکندن اخراج ایت
تواضع ایله مخلوق خدایی سندن اعلا بیل
نماز اولمش انکچون مؤمنك معراجی هرساعت
نماز وروضهٔ عارف که حفظ حقدر اول صانمه
رضای حق ایچوندر دائما افعال واقوالی
کتاب وسنتی حفظ ایت عمل تخمن زراعت قیل
چو بولدك نور قرآنی نه حاجت علم یونانی
اولوم عشق ایله یکدر زنده اولمقدن بوعقل ایله
اکر عرفان وبرهانك دیلرسن فرقك اندن بیل
کوزك بندایله تامر قیل دیبندن برکوز آچلسون
بهشتك واراکن دوز خده سن کریان وبیلمز سن
بهشت بعدن ایکن دل قیلدك انی دوزخ سوزان
تعلق کس قمو خواهشدن آزاد اول جهنمدن
کوزم تا کی بوحارستان صورتدن کل استرسن
امید ذوقله تلخ ایتمه کامن قوی بولذاتی
کچن وحشت جهاننـدن بولور جمعیت خاطر
بوخودبینلك جهانن قوی کوکلدن یخوداول ذوق ایت
سنی الداتمسون الوان صورت قلبکه باق کیم
قوصورت زینتن قلبك کوزل خویلرله تزیین ایت
کوزل صورتلر اشکالینه کیم سن بویله حیرانسن
نه حسن واطفی وار بوآب وکل جسمك بوعالمده
جهان عشقه کل دل دیده‌سیله انی سیر ایتکیم
اوحسن معنویدن پرتو المشدر بوصورتلر
قمو خوف وکدورت شرك وغفلتدن ایدر نشئت
بصیرت دیده‌سن اچ عالمك معناسنی سیر ایت
هپ اشیا پرتوی انوار حسن لایزالیدر
صفای کوهر ولعل وکل ومل رنکنی سیر ایت
رخ نفس نباتی سیر ایت ازهار فواکهدن

عجب نعمتدر اول کیم ذوقی بی‌کام ودهان اولمش
قتی بی مغزدر کیم ارزوسی استخوان اولمش
اونور شمسدن محجوب ومست فرقدان اولمش
ولیکن روح پاك اصلن دیلر کیم لامکان اولمش
ولی نتسون جناحی بسته دام زمان اولمش
انی فتح ایلر اول کیم عشقی بولمش قهرمان اولمش
اودر سلطان هرلشکرکه چون شیر ژیان اولمش
که خاکسترله هرآینه صافی بی طومان اولمش
سزای سکهٔ سلطان اولان زر امتحان اولمش
کوررسن سکهٔ عرفان ایله روحك روان اولمش
که سلطان جهان انلرله عبد ناتوان اولمش
که مسجود ملك چشمنده نخوتدن یمان اولمش
که ذل وافتقار اوج علایه نردبان اولمش
که رأسی ارضه وضع ایتمك عروج آسمان اولمش
صلاتی حرز جان اولمش صیامی حفظ نان اولمش
عبادالله اکرامی قمو بی امتنان اولمش
که محصول جهان جان مزرع بوجهان اولمش
که اول عشقی عیان ایتمش بواشیایی بیان اولمش
که عشقك شانی عرفاندر بوعقل اندن زمان اولمش
که عارف دوستی بولمش اوعاقل نامه خوان اولمش
لسانك بغله باق کیم هر سرمو بر لسان اولمش
که قعر خانهٔ جسمنده مدفون زرکان اولمش
مراد وآرزولردن ایشی آه وفغان اولمش
کوزك یوم کندینه باق کیم جنانك چون جنان اولمش
کوکلدر کلشن معنی که اول پرکلر خان اولمش
کوکل بزمنده ذوق ایتکیم صفاسی رایکان اولمش
کورر کیم عشق وجان هم بربرینه مهربان اولمش
که یخودلق صفاسی آرزوی انس وجان اولمش
بوظلمت ژنکی جان آینه‌سنده مستهان اولمش
که صورت زینتی معناده مار جانستان اولمش
عجب نیلرسن اول دم کیم کوررسن جان عیان اولمش
که شوقدن بونفسك هر نفس اتش فشان اولمش
جمال عشقدن جان وکوکل برحسن وآن اولمش
اوپرتو زینتیدر اب روی ونام وشان اولمش
اویان بول وحدتی کثرتده خوش امن وامان اولمش
که اول وصفی که هر خارك دلنده داستان اولمش
اکرخار وکل اولمشدر اکرزشت وحسان اولمش
که آب دست استاد طبیعت خوش روان اولمش
جمال نفس حیوانیله هر حیوان جهان اولمش

جمال

جمال نفس نطق جلوه‌سن سير ايله انساندن | كه ناز وشيوه وغنج ودلال هر جوان اولمش
تماشاى جمال نفس كلى قيل فلكلردن | كه تدوير ايله افلاكى اونور اختران اولمش
جمال عقلى كلى كندى جانكدن تماشا قيل | كه اول تشوير وشوق ووجدوحال عاشقان اولمش
جمال لايزالى جان كوزيله دلده سير ايله | كه عقل كل ايله حيران اونور مستعان اولمش
چون ابراهيم سن دوش نار عشقه نور محض اول كيم | كوردسن هرسرمويك چوشاخ ارغوان اولمش
طوغارسن مادر ايامدن وحدت ظهور ايلر | ازلدر هم ابد برشئ دوطفل توأمان اولمش
بو الفاظ آتش معنى دخانيدر درونمده | كه پير عشقدن كلك بيانى نكته دان اولمش
فهيم زنده دلدر باعث انشادم اشعارم | سوزم بوق مرده دل ايلهله نطق آندن نهان اولمش
فقير الله كه اسمعيل تلوى غوث علويدر | اوروح پاكه ابراهيم حقى ترجمان اولمش

﴿فصل ثالث﴾ محل فيوض عرفان درون دل وجان انسان اولديغن وماسوايى اونودوب حظوظ نفسى قويان حضور وانسى قلبنده بولديغى وقلب انسانك تعريف وماهيتن واحوال وخاصيتن وعقلك حدوحقيقتن وقلبه نسبتن يدى نوع ايله بيان وعيان ايدر ﴿نوع اول﴾ موضع فيوض عرفان درون قلب انسان اولديغن آيات بينات قرآنيه ايله بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه حق تعالى كندى مرحمتيله عبادينى كندييلردن ايراغه آتمشدر وكمال رأفتيله دولت ومعرفت ومحبتنى وسعادت حضور وقربتنى آنلردن دريغ ايتمشدر انكچون محل عرفانى درون دل وجان انسان قيلديغن وكندى ذات پاكيله قلوبه قريب ورقيب اولديغن وارواح آنى هدايتيله نته لكسز بولديغن جمله يه بشارتيله طيورمشدر نتكيم كتاب كريمنده لطف وعنايتيله بيورمشدر * واذقال ربك للملائكة انى جاعل فى الارض خليفة * هوالذى جعلكم خلائف فى الارض * واذاسألك عبادى عنى فانى قريب أجيب دعوة الداع اذادعان فليستجيبوا لى وليؤمنوابى لعلهم يرشدون * واعلموا ان الله يحول بين المرء وقلبه وانه اليه تحشرون * انه عليم بذات الصدور * ان ربى قريب مجيب * واذقال ربك للملائكة انى خالق بشرا من صلصال من حمأ مسنون فاذا سويته ونفخت فيه من روحى فقعوا له ساجدين * ولقد كرمنا بنى آدم وحملناهم فى البر والبحر ورزقناهم من الطيبات وفضلناهم على كثير ممن خلقنا تفضيلا * ويسألونك عن الروح قل الروح من امر ربى * وماأوتيتم من العلم الا قليلا * والله خلقكم من تراب ثم من نطفة ثم جعلكم ازواجا وماتحمل من انثى ولاتضع الا بعلمه * والله اخرجكم من بطون امهاتكم لاتعلمون شيئا وجعل لكم السمع والابصار والافئدة لعلكم تشكرون * الم تروا ان الله سخر لكم مافى السموات ومافى الارض واسبغ عليكم نعمه ظاهرة وباطنة * فانهم عدولى الارب العالمين الذى خلقنى فهويهدين والذى هويطعمنى ويسقين واذامرضت فهويشفين والذى يميتنى ثم يحيين * الذى احسن كل شئ خلقه وبدأ خلق الانسان من طين ثم جعل نسله من سلالة من ماء مهين ثم سواه ونفخ فيه من روحه وجعل لكم السمع والابصار والافئدة قليلا ماتشكرون * والله خلقكم وماتعملون * ومارميت اذرميت ولكن الله رمى * ولقد خلقنا الانسان ونعلم ماتوسوس به نفسه ونحن اقرب اليه من حبل الوريد * افرأيتم ماتمنون ءانتم تخلقونه ام نحن الخالقون * ماكذب الفؤاد مارأى * وهومعكم اينما كنتم والله بماتعملون بصير * قل هوالذى نشأكم وجعل لكم السمع والابصار والافئدة قليلا ماتشكرون (بيت) استه سنده اودوستكى سن ها * ماسوايى قوى آنى بولمتها * استه سنده آنى كه اول معنى * ايتمش جمله عالمى رعنا * استه سنده آنى كه ربكدر * هم اودر نور جمله ارض وسما * استه سنده آنى كه چرخ فلك * اندن اولمش بورقص ايله شيدا * استه سنده آنى جمله نبات * آندن آلمش هزار نشو ونما * استه سنده آنى كه جسمه ويرر * روح وادراك وحس اولور دانا * استه حق آنى كه باقيدر * هالك وفانيدر قواشيا ﴿نوع ثانى﴾ محل عرفان قلب انسان اولديغن وقلبندن ايجرى توجه ايدن حضور وانسى بولديغن احاديث قدسيه ايله بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه حق تعالى عبادينه عنايت ازليه سيله احاديث قدسيه سنده بيورمشدركه لايسعنى ارضى ولاسمائى ووسعنى قلب عبدى المؤمن الهين اللين الورع يابن آدم سافر فى نفسك تجدنى فى اول قدم * يابن آدم من حرم من سفر الباطن ابتلى بسفر الظاهر

ولا يزداد مني الا بعدا * يا ابن آدم ان في جسدك مضغة وفي المضغة قلبا وفي القلب روحا وفي الروح سرا وفي السر نورا وفي النور انا * يا ابن آدم انا مكون الاكوان وليس لي مكان سوى سر الانسان * يا ابن آدم من اعرض عن الدنيا فقد اقبل على الآخرة ومن اعرض عن الآخرة فقد اقبل علي ومن اقبل علي فقد دخل من الجسم الى الروح ومن الروح الى السر فوصل الي * يا ابن آدم من اراد ان يدخل حضور حضرتي فلا يلتفت الى الملك والملكوت والجبروت فمن رضي بواحد منها فهو من المطرودين عن حضور حضرتي لان المعراج هو العروج عما سوائي والانس بلقائي فان لي عبادا لم اخلقهم للجنة ولا للنار ولا للثواب ولا للعقاب بل خلقتهم لمحبتي وهم اهل البقاء المحترقون بنور اللقاء عبدي انا لك فانت لمن وانا معك فانت مع من عبدي ان اتيتني بنفسك فلك رضائي وان اتيتني بقلبك فلك جمالي ولقائي * يا داود انا بدك اللازم فالزم بدك اللازم * يا ابن آدم انا لا انظر الى صوركم ومحاسنكم بل انظر الى قلوبكم ونياتكم * لولا حب الدنيا يحوم على قلب ابن آدم لنظر الى ملكوت السماء ولولا الاسباب تحجب قلب ابن آدم لوجدني قريبا منه ابدا * يا ابن آدم من تقرب مني شبرا تقربت منه ذراعا ومن تقرب مني ذراعا تقربت منه باعا ومن اتاني يمشي اتيته هرولة * لا يزال عبدي يتقرب الي بالنوافل حتى احبه ومن احببته كنت سمعه الذي يسمع به وبصره الذي يبصر به ولسانه الذي ينطق به ويده التي يبطش بها ورجله التي يمشي بها في يسمع وبي يبصر وبي ينطق وبي يبطش وبي يمشي ولئن سألني لاعطينه ما تقرب الي عبدي بمثل اداء ما افترضت عليه * يا ابن آدم انا تقرب اليك بستر عيوبك وانت تهرب مني بالغفلة عني * يا ابن آدم لو ان اخوانك وجدوا رائحة ذنوبك لما جالسوك وانا الستار الحليم * يا ابن آدم اذا اصبحت اصبحت بين نعمتين عظيمتين لا تدري ايتهما اعظم عندك اذنوبك المستورة عن الناس ام الثناء الحسن عليك منهم ولو علموا ما اعلم منك لما كلمك احد من خلقي وانا الغفور الرحيم * يا ابن آدم ما تكلمت كلمة ولا نظرت نظرة ولا سمعت صوتا ولا شممت رائحة ولا بطشت شيئا ولا مشيت خطوة ولا تفكرت خطرة ولا تألمت بحزن وتلذذت بسرور الا وانا معك وحاضر عندك ومطلع عليك وناظر الى قلبك وقريب منك ورقيب على كل ذرة من ظاهرك وباطنك ومحيط بك وحفيظ عليك ومتصرف في جميع امورك فاشكر لي واعبدني وهلم الي وتوكل علي وفوض الي وارض عني ارض عنك واحبك واكفيك فتجدني معك اينما كنت ان كنت لي كنت لك بقدر ما تكون لي اكون لك

انا المطلوب فاطلبني تجدني ... وان تطلب سوائي لم تجدني ... انا المقصود لا تقصد سؤائي
كثير الخير فاطلبني تجدني ... انا الرب الذي يخشى عذابي ... جميع الخلق فاطلبني تجدني
انا المعبود لا تعبد سوائي ... انا الجبار فاطلبني تجدني ... انا الله الذي لا شيء مثلي
انا الديان فاطلبني تجدني ... انا الملك المهيمن جل قدري ... عظيم الملك فاطلبني تجدني
انا ملك الملوك وكل ملك ... لي الميراث فاطلبني تجدني ... انا قبل الدهور وقبل قبل
وبعد البعد فاطلبني تجدني ... انا الوهاب يا عبدي سريعا ... وفي العهد فاطلبني تجدني
انا للعبد ارحم من اخيه ... ومن ابويه فاطلبني تجدني ... تجدني في سواد الليل عبدي
قريبا منك فاطلبني تجدني ... تجدني في سجودك حين تدعو ... وحين تقوم فاطلبني تجدني
تجدني راحما برا رؤفا ... بكل الخلق فاطلبني تجدني ... تجدني واحدا صمدا عظيما
كثير البر فاطلبني تجدني ... تجدني مستغاثا بي مغيثا ... انا القهار فاطلبني تجدني
تجدني واسعا بالخلق عبدي ... انا الخلاق فاطلبني تجدني ... انا اللهفان ناداني كظيما
اقل لبيك فاطلبني تجدني ... اذا المضطر قال الا تراني ... نظرت اليه فاطلبني تجدني
اذا عبدي عصاني لم تجدني ... سريع الاخذ فاطلبني تجدني ... وان هو تاب لي تبت عليه
انا التواب فاطلبني تجدني ... اتعرف ساترا للعيب غيري ... انا الستار فاطلبني تجدني
اتعرف غافر الذنب غيري ... انا الغفار فاطلبني تجدني ... اتعرف من يغيث الخلق غيري
من النيران فاطلبني تجدني ... اتعرف منقذا غيري سريعا ... من الهلكات فاطلبني تجدني
اتعرف من يقل للشيء غيري ... يكن فيكون فاطلبني تجدني ... اتعرف من له اسم كاسمي

TBMM KUTUPHANESI

انا الرحمن فاطلبنى تجدنى	اهل فى الخلق من يعطى جزيلا	سوائى ليس فاطلبنى تجدنى
اتذكر ليلة ناديت سرا	الم اسمعك فاطلبنى تجدنى	فلا تجبك يا عبدى سوائى
من النيران فاطلبنى تجدنى	ولم يحللك بالفردوس غيرى	انا الرزاق فاطلبنى تجدنى
وارحم من عبادى من عصانى	بجهل منه فاطلبنى تجدنى	واكرم من يتوب الى خوفا
لى الاكرام فاطلبنى تجدنى	لى الآلاء والنعماء عبدى	لى الخيرات فاطلبنى تجدنى
لى الدنيا وما فيها جميعا	لى الملكوت فاطلبنى تجدنى	ومن مثلى واين يكون مثلى
فليس يكون فاطلبنى تجدنى	تعززنى فلم ترقط مثلى	ولست تراه فاطلبنى تجدنى
هلم الى ولا تقصد سوائى	انا المنان فاطلبنى تجدنى	سأغفر للعباد ولا ابالى
غداة الحشر فاطلبنى تجدنى	واكرم من اريد بلا حساب	انا الوهاب فاطلبنى تجدنى
انا الفرد المد برفوق عرشى	بغير الكيف فاطلبنى تجدنى	

﴿نوع ثالث﴾ محل معرفت يزدان درون دل انسان اولديغن احاديث شريفه ايله بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه حضرت حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم امتنه شفقت ومرحمتيله حق تعالينك عبادى قلوبنه قريب ورقيب اولديغن بشارتله طيورمشدر * نتكيم احاديث شريفه سيله اشارت بيورمشدركه ربمز نور مطلق بولمشم وتحقيقا بن آنى مشاهده قيلمشم وبيورمشدركه كوزلرم نائم اولور وقلبم هيچ اويومز رب الانام ايله حضور دائم بولور وبيورمشدركه حق تعالى ايله بنم اويله بروقتم اولورکه آنده نه برملك مقربه اعتبار ايده بيلورم ونه ده برنبى مرسله التفات ايده بيلورم آنجق انكله مشغول اولورم وبيورمشدركه ربمك عندنده بيتوتت ايلرم يعنى كيجه انك حضورنده انكله انسيت ايلرم وكندوسى بكا بيدروب ايچورر وبيورمشدركه كيمكه بنى كورمشدر تحقيقا اول كمسه حقى كورمشدر كيمكه بمله مصافحه ايتمشدر تحقيقا اول كمسنه حق ايله مصافحه ايتمشدر وبويدللهدركه انلرك اللرى فوقنده در وبيورمشدركه حق لسان عمر ايله نطق ايدر وبيورمشدركه قلب مؤمن بيت اللهدر وبيورمشدر قلب مؤمن عرش اللهدر وبيورمشدركه مؤمنك قلبى ارض وسمادن اوسعدر وبيورمشدركه مؤمن مرآت مؤمن مهيمندر وبيورمشدركه تحقيق الله تعالى مؤمن قولى قلبنده وعظ ونصيحت ايلر وبيورمشدركه تحقيق الله تعالى مؤمنلر قلوبنه خيرى الهام ايدر وبيورمشدركه اى بنم امتم سزدن بزيكز بوقدر الاكه ربيسى آنكله ترجمانسز تكلم ايدر نتكيم حق تعالى (فالهمها فجورها وتقويها) كلاميله بوتكلمدن خبر ويرمشدر وبيورمشدركه برامرى ايشلمك مراد ايلدكده قلبكدن استفتا قيل اكر قلبك سكا فتوى ويردیسه يعنى اول امره خواهش واقبالى اولديسه اول امرى ايشله زيرا كه خير واردر قلب انكله مطمئن اولور وشر اودركه قلب انكله متردد قالور اكرچه سكا ناس آنكله فتوى ويرلرسه ده آنى ايشلمه وبيورمشدركه حق تعالى هرامرده رفق وملايمتى سور وحزين ورحيم اولان قلبه محبتيله نظر ايدر وبيورمشدركه قلوب عباد ارض اوزرنده حق تعالى ايچون اوانيدر وانك عندنده انلرك احبى ارق واشفق اولانيدر * وبيورمشدركه تحقيق الله تعالى سزك صورتكزه ومحاسنكزه نظر ايتمز ليكن قلوبكزه ونيتلريكزه نظر ايدر * وبيورمشدركه والدهٔ مشفقه ولدى تربيه سنده هرنيچه ايسه تحقيقا رب العالمين عباديه اندن ارحمدر وبيورمشدركه برمؤمن بوقدركه انك قلبنده كنز غيب اولميه حق تعالى برعبدينه خير مراد ايلدكده انكچون قلبندن برقاپو آچوب عجايب آلاء وغرايب كبريانى اكا كوسترر وبيورمشدركه برمؤمن بوقدر الاكه انك درت كوزى واردر ايكى كوزى باشنده در كه انلر ايله امور ظاهره يى كورر وايكى كوزى قلبنده در كه انلر ايله امور غيبيه يى مشاهده ايدر پس حق تعالى برعبدينه خير مراد ايلسه انك قلبنده اولان بصيرت كوزنى فتح ايدر وبيورمشدركه قلوب عباد اصابع رحمانك ايكى اصبع بينده در كه انلرى هرنيچه مراد ايدرسه اويله دوندرر وبيورمشدركه تحقيقا بنى آدمك قلوبنك جمله سى اصابع رحمانك ايكى اصبع اراسنده قلب واحد كيدر كه هرنه سمته مراد ايدرسه تقليب ايدر * وبيورمشدركه قلب سليم انى تقليب ايدنى كورر ودعا ايتمشدركه اللهم يامقلب القلوب ثبت قلوبنا على دينك وطاعتك برحمتك يا ارحم الراحمين (نظم)

چو قابه نازل اولور پرتوجمال حبیب ‖ کورینه جان کوزینه بدر باکمال حبیب
نه التفاتی قالور کائنات لذتنه ‖ آنك که جانده اولور لذت وصال حبیب
نه اعتبار ایدر اشکال چون خیاله اوکیم ‖ همیشه دلده بولور ذوق وجد وحال حبیب
نه اقتضا ایدر آب حیات اوعاشقه کیم ‖ مدام قلبنه طولمش می زلال حبیب
بودام ودانه یه میل ایتمدی اوبلبل جان ‖ که اولدی دلده کرفتار زلف وخال حبیب
ایکی جهانی کتورمز خیالنه اصلا ‖ اودل که آنده اولور دمبدم خیال حبیب
ایکی جهانده بولنمز حبیبه مثل وبدل ‖ اکرچه هر دوجهاندر بزه ظلال حبیب
نوال صورتی نیلر اومست روحانی ‖ که اولدی جانی محبتله پر نوال حبیب
طلوع ایدنجه کوکل مشرقندن ای حق ‖ نجومی محو ایدر اول شمس بیزوال حبیب

﴿نوع رابع﴾ محل معرفة الله اولان قلب انسانك کنه وماهیتن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه چونکه قلوب عباد نظر کاه مولادر پس قلبی ماسوادن پاك ایتمك هرطاعتدن اولادر قلبندن استفتا ایدن ندامتدن جدادر وفتوی واقبالنه مخالف کیدنك ایشی خطادر قلب انسان باب رحماندرکه قول مولاسی حضورنده طوره حق مکاندر کوکل امیربندر واسیر ذوالمنن در کوکل لوح قدرتدر ونقوش عقل ومعرفتدر کوکل صورتده نقطهٔ سویدادر معناده منبع روح ونظر کاه خدادر کوکل برلطیفهٔ ربانیه در ومعدنی بونقطهٔ جسمانیه در کوکل ظاهر عقل معادیدر وروح انسانی انك برآیدر کوکل برشیٔ عجیبدر وادراکنده بوعقل غریبدر قلب اصلاح اولسه جسد اصلاح اولور زیرا که امیرك صلاحیله رعیت فلاح بولور کوکل اصل خلقتدر وانك شانی محبتدر چونکه معامله قلبه منتقل اولور پس اعضا وجوارح راحت بولور صانمه که تفوق ابدال اقوال واعمالله در بلکه تفوق قلری قلوب واحوالله در وبرکامل دیمشدرکه ایکی سنه قلبمك حفظنده اولدم بعده محفوظ اولوب راحت بولدم قلب معدن ایماندر وفؤاد منبع توحید وعرفاندر قلب مقام حضوردر وفؤاد مدینهٔ نوردر (قطعه) مهرك فروغی سینه ده کالنور فی البصر * عشقك هواسی روحده کالروح فی الجسد * اولمش نفور نورحضورندن اهل جهل * حقا که شمسدن قاچر اول صاحب رمد * بدن بردریدرکه محتاج دباغتدر ونفس بردابه درکه محتاج ریاضتدر وکوکل برجامعدرکه محتاج مرمتدر کوکل سرمایهٔ قبولدر لکن ظنون ایله مشغولدر کیمکه خطرات قلبنده مراقب قیومدر اول حرکات جوارحنده معصومدر وقلوب اهل وحدت اوعیهٔ معرفت ومحبتدر رؤیت ابصارکدر ومشاهده قلوبك ومکاشفه اسرارکدر (بیت) خواب غفلت باغلمش خلقك بصیرت چشمنی * یوخسه اول خورشید دائم دلده طوغمش بی سحاب * کوکل حاضر حضور اولسه حواس معمور ومسرور اولور قطع مفاوز دنیا رکوب ایله دروقطع مفاوز معنی قلوب ایله در قلب سلیمك قبله سی خدادروعادتی قضایه رضادر * قلوب اوچدرکه بری قلب منتظر عطادر وبری قلب منتظر رضادر وبری قلب منتظر لقادر کلستان دلده کل وریحان عرفانی استشمام ایدوب کلستان وحدتی نوش ونغمات عشق کوش ایتمك جمیع اشیادن الذ واشهادر (قطعه) نظر کاه خدادر دل آنی سن بنلکدن سیل * چون اولدی صافی قلبك بیل کرك مستانه لك ایتمك * دل اولسه عشق ایله روشن اولور معشوقه خوش مسکن * جمالیله اولور کلشن بیلور بیمانه لك ایتمك * خائبدر اوکوکل که دنیا ایله در وذائبدر اوکوکل که عقبا ایله در وطیبدر اوکوکل که مولی ایله در قلب غافل دنیایه متعلقدر وقلب زاهد عقباید متعلقدر وقلب عارف مولایه متعلقدر کوکل برفیق شفیق خطیردر آ که خوف وخطرامر عسیردر زیرا که اثر قلیل انك قتده کثیردر قلبك حق ایله اولسون وقالبك خلق ایله قالسون کیمك که قلبنه حق استیلا ایدر جمیع خلق انك نظرندن دوشر کیدر حیات قلب انسان صفات حضرت رحماندر مثلا رحمت وعدل واحساندر عجایب قلب ادراك حواسدن مبرادر ونغمات روح افزای حیات اشیادر وترنمات خوش نوای صدای ملاهدن احلا واعلادر وحضور محبتی هرنعمتدن الذ واهنأ ولذات جمعیتی هرذوق وصفادن اعز واولیدر زیرا که اول مجمع هرمعنی وجامع اسما ونظر کاه مولادر (نظم)

TBMM KUTUPHANESI

کوکل بو نغمهٔ پستکه‌در بلند وجود	یا نفخ صور اونی سن یا قیامت موعود
ایشتمشم که نجه خلقك الدی جانلرنی	او ذوق لذت آواز نغمهٔ داود
سنك دمك اثری عکسیدر آنك نفسی	آنکله میت اولور حی دمکله هر موجود
ایرر جهانه دمادم دمکله بوی حیات	بو دمله عطر جهان سن عبیر سن یا عود
دکل نوالرك ای دل بو خلق وبو تندن	نوالرکله دونر مهر وماه چرخ کبود
ترنمکله انکچون جهان اولور پر ذوق	که نفخ ایدر نفخاتك خدای حی ودود
جهانی طوتدی چو انفاس طیبك ای دل	بو بحر ذوقه طالوب حقی اولدی خوش نابود

﴿نوع خامس﴾ مکان عرفان اولان قلب انسانك احوال وخاصیتن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه کوکل برقبه مثالیدر اکا کلوب کیدن خواطر واحوالدر کوکل مثال هدف منصوبدر هرجهتدن اکا کلن سهام ایله مثقوبدر کوکل برمرآت منصوبه‌یه مشابهدر واشکال وصور اکا مواجهدر کوکل برلجهٔ طیبهٔ طاهره‌در ومجمع انهار حواس باطنه وظاهره‌در کوکل بنبوع هرحکمتدر واستاد هرصنعتدر وانتباه قلب اصل انتباهدر وانتباه عین آنسز تباهدر کوکل بدن کبی ملول اولوب بوریلور انجق ظرایف حکمتله نشاط وقوت بولوب آچیلور قلبك نشاط وملالی اولور وادباری واقبالی اولور پس نشاط واقبالیله مباشرت امور خوشدر وملال وادباریله بولنان ایشلر منفعت ولذتدن بوشدر ضمائر قلوب اسرار غیوب اطلاعنه قریبدر صیام بطن شراب وطعامدندر وصیام لسان لازمسز کلامدندر وصیام قلب افکار واوهامدندر وصوم قلب ایسه عادات کرامدندر اول کوکل که ماسوادن خالیدر ذوق حضور مولی انك حالیدر فقدان بصر فقدان بصیرتدن اسهلدر زیراکه بصر رؤیت فرعه وبصیرت شهود اصله محلدر اوکوکل که حق بولور خلقك جمله‌سندن اول مستغنی اولور نتکیم جسمك حواس ظاهره‌سی واردرکه انلرله عالم شهادتی ادراك ایدر کذلك قلبك دخی حواس باطنه‌سی واردرکه انلرایله عالم غیبی ادراك ایدر زیراکه قلبك کوزی واردرکه انکله امور غیبیه‌یی مشاهده ایدر وسمعی واردرکه انکله کلمات اهل غیبی استماع ایدر وقوت شامه‌سی واردرکه انکله روایح غیبیه‌یی استشمام ایدر وقوت ذائقه‌سی واردرکه انکله حلاوت ایمانی وطعم عرفانی ولذت ومحبت حنانی ذوق ایدر ونتکیم حس لمس بدن جمیع اعضاسنده‌در کذلك جوهر عقل مرتبهٔ قلبك لمسی مثابه‌سنده‌در قلب انك واسطه‌سیله معقولاتك جمله‌سندن مستفید اولور وبو حواس باطنهٔ قلبیه‌نك عالم ارواحه فتح اولمسی حواس ظاهرهٔ بدنیه‌نك عالم اجسامدن سدا ولمسنه موقوفدر وقتاکه حواس ظاهرهٔ بدنیه نوم ایله یاعزلتله کندی مدرکاتندن مسدود اولوب معطل قالور اول حالده حواس باطنهٔ قلبیه‌نك یوللری آچیلور پس بوتقدیرجه تبدیل معنوی حصوله کلوب اول کمسه‌نك قلبندن ینابیع حکمت لسانی اوزره جاری اولور اکرچه کوکل سرچشمهٔ عالم ملکوت اولمشدر لکن طریق ینبوعنك درونده مسدود اولدیغندن انهار حواس ظاهره انواع کدورات وافره ایله طشره‌دوکلوب اکا طولمشدر واندهٔ مجتمع ومتعفن اولوب قالمشدر پس اکر خلوتله طرق انهار ظاهره سدقیلنوب نفی خواطر له دلدن اول دماء مجتمع اخراج اولنسه (من اخلص لله اربعین صباحا تفجرت ینابیع الحکمة من قلبه علی لسانه) فحواسنجه طریق ینبوغ آندن آچیلوب بحر احدیتدن قلبه ینابیع حکمت طولوب اول کوکل منبع انوار ومخزن اسرار اولوب واول کوکل صاحبی لسان حاله بو بیتی اوقور (بیت) آنکه اندر جهان نمی کنجد * در دل تنك من وطن دارد * چونکه کوکل بیت خدادر کوکلنه کلمین خدادن جدادر (بیت) برو در خود ببین دیدار دلدار * که جانت جار حق دلدار دلدار * چونکه کوکل درکاه مولادر اکا توجه الزم واولادر (نظم) سرای لی مع اللهی کوکلدر * تجلی خانه واللهی کوکلدر * نه استرسن بوری وار اندن استه * خدانك اولو درکاهی کوکلدر (بیت) کعبهٔ مردان نه از آب وکلست * طالب دل شوکه بیت الله دلست (بیت) ای کوکل هرنه دیلرسن سنسن اول * سن سکا کل سنده استه بنده بول (بیت) هرچه بخواهی روخواه در تو * هر نه دیلرسن وار ایسته سنده (بیت) خضر وش آب حیاتی ظلمت تنده ارا * وار سنی وار ایلین مولایی سن سنده ارا * قلب غافل سجن مظلمدن اوحش واضیقدر وقلب عارف عرش وکرسیدن اوسع اولدیغی

TBMM KUTUPHANESI

محققدر زیرا که عرش و کرسی و مافیهما عالم جسمانیدر وقلب سلیم ایسه روح انسانیدر که اول امر ربانیدر پس دل وجان محل عرفان وعرش رحمانیدر وقلبی ماسوادن پاك ایدن عارف وکامل انساندر وسلطان جهاندر

(نظم) جنت اعلادن اعلادر خم ایوان دل — انده لطفیله تجلی ایلر اول سلطان دل
کندی نورندن منوردر بهشت آباد جان — حسن وجهندن مزیندر نگارستان دل
چونکه دل تختنده سلطان حقیقت حکم ایدر — جمله جانلر حب وطاعتله طوتر فرمان دل
جسمدر بر پردهٔ پر نقش جان درکاهنه — جان ندر بر پرده‌داردر که جانان دل
اولی بیل آخری بیل ظاهری بیل باطنی — آندن اکلرسن ندن یاپلدی چار ارکان دل
دلده عشق ایلر چوهردم بشقه رنکیله ظهور — لاجرم هردمده بشقه رنك اولور الوان دل
جمله عالمدر محیط دلده بر موج روان — موجدن کیمج اول غریق بحر بی پایان دل
چون بساط دلده بسط اولمش سماط عشق حق — اهل دل عالمده اولمش دمبدم مهمان دل
وار ایکن عالمده حقی بویله برعالی مقام — قبلهٔ جان اولمالیدر حسن وهم احسان دل

﴿نوع سادس﴾ جوهر قلب انسان اولان عقل معادك حد وحقیقتن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدر که حق تعالی عبادنی تزیین ایلدیکی زینتلرك احسنی عقلدر وداود علیه السلام بیورمشدر که عقل اودر که انسانه هرنسنه‌یی نسیان ایتدیروب معرفت حقه نائل ایدر وهوا اودر که انسانه کندی نفسنی اونتدیروب فانیلره مائل ایدر واهل الله دیمشلردر که حد عقل فانیدن انفصالدر وباقی یه اتصالدر حد عقل قضایه رضادر ومعرفت نفس ایله معرفت خدادر عقل زیندر ونفس شیندر عقل شفادر وهوا شقادر عقل برصدیق صادقدر وهرشیدن عبرت آلور فایقدر عقلك شانی تسلیم واطاعتدر عاقل اولان اهل سعادتدر کیمسه که عقلی کامل اولور انك کلامی نقصان بولور عاقل اودر که جاهلك مرغوبنه تنزل ایتمز وشریعته مخالف وعادته مغایر کتمز حق تعالی برعبدنه محبت ایلسه اکا قلب سلیم وخلق کریم وعقل قویم احسان ایدر عقلك غایتی جهلنی اعترافدر عاقلك لسانی قلبنه مضافدر نجه ذلیلی عقلی جلیل ایدر ونجه قبیحی خلقی جمیل ایدر عقلك نصفی تغافلدر ونصفی تحملدر تجاهل کبی عقل اولمز وتغافل کبی حلم اولمز بی ادبك عقلی یوقدر وبی خردك دینی یوقدر عقل قابل خطاب یزداندر وسرمایهٔ دولت دو جهاندر عقل برنور فطریدر که اقتباس انوار حکمتله ضیاسی مزید اولور عقل اودر که نفسی شهوتلردن قطع وقلبی شبهه‌لی نسنه‌لردن نزع وروحی خلقه نظردن منع ایدوب جمله‌یی حضور دائمده جمع ایدر عقل اودر که عواقب اموری سکا اراءت ودفتر کائناتی قراءت ایدر عقل برنور کاملدر که قلبك کلیسنه شاملدر وادراك محسوسات ومعقولات انکله حاصلدر عقل روح انسانیدر وراکب روح حیوانیدر وروح حیوانی که نفس شهوانیه‌در اول راکب ابدان انسانیه‌در عقول وقلوب ملکوتیه وسماویه‌در ونفوس وابدان ملکیه وارضیه‌در پس انلر نورانیه وعلویه‌در وبونلر ظلمانیه وسفلیه‌در عقل اطراف اکوانی جولانیله دائردر لکن حضور مکونده عاجز ومتحیردر عقل عبد حضرت خلاقدر وسید حسن اخلاقدر عقلك نام وشانی بغایت چوقدر اولکی نامی بودر که دنیا ایله برشغلی یوقدر عقلك ظاهری صمت لساندر وباطنی کتمان راز نهاندر عقل اودر که اشیایی حق ایله بولور وهرشیده حقه راجع اولور عقل برآلتدر که معرفت عبودیت ایچون دلده حاصلدر صانمه کیم معرفت ربوبیت ایچون قلبه واصلدر عقل بروزیر ناصحدر وهوا بروکیل فاضحدر عقل یورکده برنور وبصارتدر واکا مخالفت خسارت وحقارتدر کیمکه صمته مائلدر وصدق ایله قائلدر وحق ایله عالمدر وخیری خلقه واصلدر اول کسه عاقلدر که عاقلدر عاقل اودر که حقی ماسوادن ترجیح واختیار ایدر وهوای نفسی قویوب حضورانسه کیدر عاقل صدیق خدادر صدیقدن مخالفت جدادر علامت عقل حسن اخلاقدر وتوحید حضرت خلاقدر عقل لب لبابدر ومحبوب رب الارباب در عقل معادك شانی وداد ورشاددر ولطف وداد وسداددر هرنه کیم موجود عالم نیك وبددر بالجمله خوشه چین خرمن خردر چونکه عقل بارکاه ازلدن کلمشدر اموزعلم وعمل انکله نظام بولمشدر کچمش وکلجك امور واحوالی عقلدر کوستردن آینه مثالی حق یولنده دلیل عقل بدر هرمکانده خلیل عقل بسدر مشرق

TBMM KUTUPHANESI

شمس عقل نورازلدر ومغربی هم حق عزوجلدر وعقل برقدرتلی پادشاهدرزیراکه عالمده ظل الله در عقل چون سایهٔ نورخدادر سایه صاحبندن قنده جدادر انجق اول صاحبنه تابعدر اختیار جزؤیسی نه مانعدر عقل باطن روح انسانیدر واول برجوهر لطیف ربانیدر عقل کوکلده برنوربارقدر وآنده حق ایله باطلی فارقدر عقل حس وقیاسدن اعلادرزیراکه اوسرمکتوم مولادر عقل وزیریزداندر ومدبرامور دوجهاندر عاقلك برغمی اولمززیراکه قضاده برقصور بولمز عقل نهادعالمده رحمت حقدر عقل درون آدمده حجت حقدر عقلدرعالم اولان جمله اسمایی عقلدر عارف اولان برمسمایی عقلدر کتخدای شهربدن عقلدر خیروشری فرق ایدن عقل سلطان وغیریلر حشمدر زیراکه عقل جمله دن اعلمدر عقل حیات قلب انساندر غیب بابنده ترجماندر نفس ناطقه ایله بوعقل شریف پدرومادرجهان لطیفدرکیمکه بوایکی جفت شریفدن تك وطاق اولور اول بوایکی اصلنه عاصی وعاق اولور نتکیم آفتاب آبی خاکدن بالایه جاذبدر کذلك عقل انسانی انانیتدن مولایه جاذبدرهوی کفروعقل دیندرهوی اعمی وعقل عاقبت بیندر وعقلك یدولسانی کوتهدرمراد وآرزوسرمایهٔ ابلهدرطبایع اربعه مرید وعقل پیردرحواس عشره سپاه وعقل امیردربونلردن اکمخالفت ایدن خور وحقیردروقتاکه بدن خواب ایله راحت ایدر عقل بیدار اولزمان کندی عالمنده سیاحت ایدرعقل بردیدهٔ دوربیندروانك نوری اصول دیندر کیمکه غضب وشهوتله مغلوب ومقهوردر آنك عقلی مثال چشم بی نوردر عقل عزیز دوجهاندر واول اهل برواحساندر کیمکه وجهی جمیل وعقلی قلیلدر انك حمقی سوء خلقنه دلیلدر اول کوزل که بی عقل وآیندر انك روبی کدوی رنکیندر عقلسز کوزلك کوکلی پرکینه در واول کأنه سیردن لوزینه در عقل اویله صورتلره باقماز عقل کندی صاحبنی آتشلره یاقمز پس عقلله بوصورت قالبدن سرای قلبه دخول ایدن جهان فانیدن کچوب جهان جانی بولور کوکلده عقل سیران ایدوب حسنه حیران اولور ودولت معرفته ایروب بادهٔ محبتی کوروب مست مدام اولور وحضور باریده مراد آور (نظم)

عقل کیم کاری خلقه حیله سیدر	صانمه عقل اول کوکل عقیله سیدر	عقل کیم پرنفاق وتلبیسدر
دیمه عقل استراق ابلیسدر	ذهن قلاب وکاهن وساحر	رأی دزد ومشعبد وشاعر
جمله بوفطنت وذکا وحیل	هب عطای عطارد اولدی زحل	عقل دین اختیار ایدنلر پیر
اسدالله اولدی جمله یه میر	عقل هیچ مال وجاهه میل ایتمز	عیب وعارك طریقنه کتمز
عقل اشعار دینده عار ایلر	کذب وصنعتدن اول فرار ایلر	کمه بی عقل مدح وذم قیلمز
عقل برکمسه یه ستم قیلمز	خلق بددن چو عقل عاریدر	فعل بدپس آنك نه کاریدر
عقل دین ومعاده میل ایلر	بوامور معاشی اول نیلر	عقل برخواجهٔ محققدر
	حق عرفانده هم مدققدر	

﴿نوع سابع﴾ منشأعقل انسان ومبدأ روح روان اولان عقل کلك عظمت شانن وآنافا تاجمله یه اولان لطف واحسانن وحق تعالینك اکا اولان محبت واکرامن وانك اجزای عالمه اولان فیوضات مدامن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه حضرت حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم بیورمشدرکه حق تعالی جمله عالمدن مقدم ابتدا عقلی خلق ایلدکده اکا جلوس ایله امر ایتمشدر عقل هماندم جالس اولمشدر بعده اکا قیام ایله فرمان ایتمشدر عقل فی الحال قیام ایتمشدر بعده اکا اقبالله اشارت ایتمشدر عقل اودمده اقبال ایتمشدر بعده اکا ادبار ایله تکلیف ایتمشدر عقل اول آنده ادبار ایتمشدر بعده اکا تکلم ایله اشارت ایتمشدر عقل اول ساعتده تکلم ایتمشدر بعده اکا استماع ایله امر ایتمشدر عقل اطاعتله استماع ایتمشدر بعده اکا نظر ایله فرمان ایتمشدر عقل اکا نظر ایتمشدر بعده اکا ادراك ایله اشارت ایتمشدر عقل اول دمده سرعتله جمله بی ادراك ایتمشدر بعده اکا انصراف ایله امر ایتمشدر عقل اول ساعتده منصرف اولمشدر بعده حق تعالی عقله خطاب ایتمشدرکه عزوجلال وعظمتم وکبریا وسلطنتم ومخلوقاتمه اولان قدرتم حقیچون یکاسندن مکرم ومحبوب ومحترم برکمسه خلق ایتمشم وهرکز خلق ایتمم انجق سنکله معروف اولورم وسنکله معبود اولورم وسنکله عبادمی تزیین ایدرم وسنکله انلری تحسین ایدرم وسنکله دوستلریمی احیا ایدرم وسنکله منع واعطا ایدرم وسنکله محبت وعنایت

TBMM KUTUPHANESI

ايدرم وسنكله تربيت وهدايت ايدرم وسنكله خطاب وعتاب ايدرم وسنكچون عالمل خلق ايدرم بيورمشدر پس بوعقل كل جمله‌دن اقدم وافضلدر وحق تعالى قتنده احب واقربدر ومسند جمع جهاندر ومبدأ روح انساندر وحيات قلب اهل عرفاندر وانكله انسان قابل معرفت يزداندر وانكچون كائنات جهان خادم انساندر ونوع انسان انكله مشرف اولان اهل عرفانك طفيلى اولديغى بومعنايه برهاندر نتكيم خطاب (لولاك لولاك لماخلقت الافلاك) اوروح پاكى تعظيم شاندر زيراكه بوعقل كل كه روح اضافيدر ونور محمدى وعشق الهيدر اكر اول بى خدمت افلاك ونجوم وعناصر وطبايع ونبات وحيوان باطن انسانده ظاهر وعيان وقلبنده عارف ومعروف جهان اولمسى ممكن وآسان اولسه ايدى بوافلاك وعناصر وكائناتك بريسى وجوده كلمزدى پس علت غائيهٔ دوجهان ونتيجهٔ زمين وآسمان وخلاصهٔ دورزمان ومجموعهٔ جميع اكوان بوحضرت انساندركه روح اضافيله قلبى زنده اولدقده ولى رحماندر وجان جهاندر زيراكه بوروح اضافى برجوهر اعظمدركه محيط اجزاى عالمدروبونك انوارباطنه‌سى حيات عقول ونفوس اهل جهاندر واطوار ظاهره‌سى نظام اجسام اعياندر وبوعقل كلدركه مدبر امور انفس وآفاق ومقسم جميع امطار وارزاق باتقدير حكيم خلاق انجق بودر وجميع اجزاى عالم اكر فلك اكرملك بوروح اعظمك آلات واعضاسى امثالى خداميدر حالبوكيم قلبى صافى اولان انسانك باطننده بوروح اضافى ظاهر اولوب انى جام محبتله مست هائم وحى دائم وطيب وطاهر ايدر چونكه بوعقل اقدم اولان روح اعظمدن اجزاى عالمك وبنى آدمك هربرى كندى استعدادى قدر بهره مند اولمشدر پس روح حيوانيسندن ميت اولان انسان بوروح ربانيله حى وباقى اولمق استعدادين بولمشدر وانكله ابداً قالمشدر وجميع اشيايى كاهى كوروب حقيقت احواله ايروب مبدأ ومعادن بيلمشدر ودائرهٔ وجودى تكميل ايدوب انسان كامل اولمشدر زيراكه روح انسان ابتدا بوروحدن تنزل ايدوب مراتب وجوده كلمشدركه افلاك وعناصردن نزول ومواليد ثلاثه‌دن عروج ايله صورت انسانه كلوب بنه بوروحى كندى قلبنده بولوب تكرار اكا واصل اولمشدر نتكيم حق تعالى كلام قديمنده (مثل نوره) بيوزوب روح اضافيدن كنايه قيلمشدر واهل تفسيرك تعبيراتيله انسانك وجودنده اولان روح طبيعى مشكاته وروح نباتى فتيله‌يه وروح حيوانى روغنه وروح انسانى زجاجه‌يه وروح اضافى مصباحه مثال اولمشدر پس تعديل طعام وتقليل منام وتطييب كلام وذكر مدام ايله مكان فانوسى خالى ومرتفع ودهن وفتيله‌سى قرار ومعتدل وشيشهٔ قنديلى صافى ومصيقل بولنان كوكلده اول مصباح ملكوتى ملتهب ومشتعل اولوب نوريله كوكل طولوب كندويى بيلوب مولاسنى بولمشدر وبوروح اعظم برروح انوردركه برحال اوزره دائمدر وجميع اشيا انكله قائمدر اكر جهانه هزاران هزار انسان كاوب جمله‌سى عارف كامل اولوب روح اضافيله زنده اولمق استعدادنى بولسه بوروح اعظم انلرك جمله‌سنه حيات جان احسان ايدر واكر هزاران هزار انسان كامل جهاندن كتسه بوروح اضافى كندى حالى اوزره باقيدركه اكا ذره قدر ازدياد ونقصان كلز مثلا بوزبيك خانه بنا ايدوب كونشدن يكاهر برندن برروزنه آچسه‌لر ضياء شمس اوخانه‌لرك نچره‌لرى مقدارنجه جمله‌سنى روشن ايدر وشمس اول خانه‌لردن ذره‌جه ازدياد بولمز واكر بوزبيك خانه ويران اولسه انلردن شمسه ذره قدر نقصان كلز كذلك شمس باطن كه دمبدم فياض هردوجهاندر ومظهر نور جمال حضرت يزداندر انك نور وضياسى هميشه تاباندركه بى زوال وبى ونقصاندر وبوشمس انورك ضياسى مظاهرى افلاك ونجوم وطبايع وأركاندركه نتيجه‌لرى مواليد واحوال جهاندر وبوروح ايله زنده اولان انسان كامل * المؤمنون لايموتون * زمره‌سنه داخلدر زيراكه حيات ابديه سعادتنه نائلدر واهل بقا مرتبه‌سنه واصلدر (بيت) حقى اهل بقايى ياد ايله * خاطرك يادى ايله شاد ايله * پس جمله عقول ونفوس وطبايع جهان وآباء وامهات ومواليد واعيان وجميع صور ومعانى وبيان وهر كثيف پيدا ولطيف پنهان بلكه جميع اسما واجناس وانواع واشخاص والوان واشكال واقوال وافعال واحوال دل وجان واطوار وانوار واسرار دوجهان وازل وابد وازمان واكوان هب روح اضافيله بولنمشدر وانكچون خلق اولنمشدر وهركمال ومعرفت وجمال ومحبت اندن استفاضه قيلنمشدر زيراكه اول عباد ايچون وسيلهٔ مولى وتربيه وتكميل ايچون خليفهٔ خدا بولنمشدر (نظم)

اى عشق پاك جمله‌يه سن اولدك ابتدا * عالم سنكله بولدى وجود اى يم خدا

TBMM KUTUPHANESI

حب ازلسن اولدی سنکچون فلك ملك — سر ایدسن اولدی سکا کل شیٔ فدا
سندن کلور جهانه فیوضات حق مدام — انجق سکا عقول ونفوس ایلر اقتدا
سن عقل کل واصل جهان ایکن ای پدر — کیدك لباس شاهی دخی کسوت کدا
جان جهانسن آن ایله سن جمله‌دن عیان — اذ قد بدا جمالك فی کل ما بدا
سندن جهانده جلوه ایدن جمله ذره‌دن — سندن کلور قلوبه ندا کوشه هم صدا
صلحکله نور عالم وجنککله نارسك — لطفك بهشت وقهرك ایدر دوزخی ادا
ذوقکله طولسه جان وکوکل آب ونانی قور — خمرکدر اهل ذوقه نهان دمبدم غدا
حق ره خدای هدی عشق پاکدر — کل عشقه والسلام علی تابع الهدی

﴿فصل رابع﴾ معرفت حقیقت دل وجان شرط راه یزدان اولدیغن وقلب انسان نه مرتبه فضل وکمال بولدیغن وقلب اطوار سبعه‌یه منقسم اولدیغن وکوکل عارف اولدقده تصرفله همت وقدرت بولدیغن وکامل اولدقده مراد وهمتدن خالی وتصرفات وقدرتدن عاری قالدیغن وتسلیم ورضا ایله طلوب جمله‌دن فارغ اولدیغن وکوکل الهام ونوم وموت ایله کندی عالمندن علم آلوب بهره‌مند اولدیغن وکوکل کندی عالمن نسیان وتذکر قیلدیغن وکوکل کندی عالمنه ریاضتله روان اولدیغن وکوکل معرفت ومحبت مولا ایله عزت ولذت بولدیغن وکوکل کندی عالمنه توجهی جمله‌دن اهم والزم اولدیغن وروح انسان نجه منازلدن سیر وسفر قیلدیغن وروح انسان بوجهانده نجه نقصان وکمال بولدیغن ونه شکل مراتبه تنزل وترقی قیلدیغن اون درت نوع ایله بیان وعیان ایدر ﴿نوع اول﴾ قلب انسانك هر آنده برشان ایله انقلاباتی مقلب القلوبك تصرفاتیله اولدیغن آیات کریمه واحادیث شریفه ایله بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه حق تعالی لطفیله عبادینه کوکللری احوالن طیورمشدر. نتکیم هدایتیله کلام قدیمنده بیورمشدر* ربنا لا تزغ قلوبنا بعد اذ هدیتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب * وما جعله الله الا بشری لکم ولتطمئن به قلوبکم * ولیبتلی الله ما فی صدورکم ولیمحص ما فی قلوبکم والله علیم بذات الصدور * ونقلب افئدتهم وابصارهم * فمن یرد الله ان یهدیه یشرح صدره للاسلام ومن یرد ان یضله یجعل صدره ضیقا حرجا * ویشف صدور قوم مؤمنین ویذهب غیظ قلوبهم * ولیربط علی قلوبکم * ولیس علیکم جناح فیما اخطأتم به ولکن ماتعمدت قلوبکم * ثم قست قلوبکم من بعد ذلك فهی کالحجارة اواشد قسوة * قل ارأیتم ان اخذالله سمعکم وابصارکم وختم علی قلوبکم من اله غیرالله یأتیکم به * ولکن قست قلوبهم * وارتابت قلوبهم فهم فی ریبهم یترددون * وقالوا قلوبنا غلف * ختم الله علی قلوبهم وعلی سمعهم * فی قلوبهم مرض فزادهم الله مرضا * وجعلنا قلوبهم قاسیة * ونطبع علی قلوبهم فهم لایسمعون* وطبع علی قلوبهم فهم لایفقهون * وجعلنا علی قلوبهم اکنة ان یفقهوه * واماالذین فی قلوبهم مرض فزادتهم رجسا الی رجسهم * اولئك الذین لم یرد الله ان یطهر قلوبهم لهم فی الدنیا خزی ولهم فی الآخرة عذاب عظیم * ثم انصرفوا صرف الله قلوبهم بانهم قوم لایفقهون * اولئك الذین طبع الله علی قلوبهم وسمعهم وابصارهم واولئك هم الغافلون * افلم یسیروا فی الارض فتکون لهم قلوب یعقلون بها او آذان یسمعون بها فانها لاتعمی الابصار ولکن تعمی القلوب التی فی الصدور * فی قلوبهم مرض ام ارتابوا * اولیس الله باعلم بما فی صدور العالمین افلایتدبرون القرآن ام علی قلوب اقفالها * کذلك یطبع الله علی کل قلب متکبر جبار * فاتیهم الله من حیث لم یحتسبوا وقذف فی قلوبهم الرعب * فلمازاغوا ازاغ الله علی قلوبهم * کلابل ران علی قلوبهم ما کانوا یکسبون کلانهم عن ربهم یومئذ لمحجوبون * الذین آمنوا وتطمئن قلوبهم بذکرالله الابذکرالله تطمئن القلوب * وربطنا علی قلوبهم اذقاموا فقالوا ربنا رب السموات والارض * قال رب اشرح لی صدری ویسرلی إمری * وبشر المخبتین الذین اذا ذکرالله وجلت قلوبهم * ثم تلین جلودهم وقلوبهم الی ذکرالله * اولئك الذین هدیهم الله واولئك هم اولوالالباب * ان فی ذلك لذکری لاولی الالباب * هوالذی انزل السکینة فی قلوب المؤمنین لیزدادوا ایمانا مع ایمانهم * لقد رضی الله عن المؤمنین اذیبایعونك تحت الشجرة فعلم مافی قلوبهم فانزل السکینة علیهم واثابهم فتحاقریبا * والف بین قلوبهم * الم یأن للذین آمنوا ان تخشع قلوبهم لذکرالله وماانزل من الحق * ان فی

TBMM KUTUPHANESI

ذلك لذكرى لمن كان له قلب او القى السمع وهو شهيد * وجعلنا فى قلوب الذين اتبعوه رأفة ورحمة * اولئك كتب فى قلوبهم الايمان وايدهم بروح منه * ومن يؤمن بالله يهد قلبه * ونفس وماسويها فالهمها فجورها وتقويها قد افلح من زكيها وقد خاب من دسيها * الم نشرح لك صدرك * وحضرت حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم بيورمشدر كه تحقيقا بدن انسانده بر پاره لحم واردر كه چان اول اصلاح اولسه جميع بدن اصلاح اولور وچان اول فاسد اولسه جميع بدن فاسد اولور آكاه اولكز كه اول قلب انساندر پس قلبك اصلاحى جمله دن اهم والزمدر زيرا كوكل برنافذ الحكم سلطاندر كه جميع اعضاى بدن انك خدام ورعاياسيدر وقلبك اصلاحى اودر كه انى اوصاف ذميمه دن تخليه واوصاف حميده ايله تحليه ايده سن يعنى اول حضرتك اقوال وافعال واخلاقه تبعيتله ايزنجه كيده سن زيرا كه اول حضرت مكارم اخلاقى تكميل ايچون بعث اولنمشم بيورمشدر وانسان اخلاق حميده سيله ايكى جهان سعادتنه نائل اولديغن طيورمشدر (نظم)

كوكل دير ايدى نيچون بيقرار ومضطريم ... نه يوزدن اسمم اولور قلب ونيچه منقلبم
چكن عنانمى هر سمته دمبدم كيمدر ... كيمك بندهيم آياكه بويله منجذبم
كهى مثال جبالم كهى چو دريايم ... كهى چو جنت وكاهى چو نار ملتهبم
كهى چو خانهٔ اصنام وكه چو بيت حرام ... كهى تمام اولورم رند وكاهى محتسبم
چون ايردى حقه بوهزنه صفتله بولسه انى ... سجود ايدوب اكا طوعيله دركه مقتربم
ضياى مهرك اكا انتسابى هر نيچه در ... كوكل دير انجلين بنده حقه منتسبم
او مهره سايه وهمسايه دوشدم اى حقى ... بوكيم آنى كورهم وارلغمله محتجبم

﴿ نوع ثانى ﴾ قلب انسانك حقيقت معناسن وسر استواسن بيلديرز (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه طالب عرفان ايچون حقيقت قلب انسانى وتعلق روح روانى كيفيتيله بيلمك كركدر اما قلبك مقامى ومركزى بويوركدر بالاده بيان اولنديغى اوزره يوركك وسطنده برنقطهٔ سودا واردركه اول محل سويدادر وبونقطهٔ سودا مطلع شمس باطندركه اوروح جهاندر وعرش عالم انساندركه اسمى جنانندر ومرآت نقطهٔ كبرادركه مبدأ روح انساندر وبونقطهٔ سودايه تعلق ايدن جان نفس ناطقه دركه اقليم بدنده سلطاندر وخليفهٔ عقل كلدركه اول نقطهٔ كبراى نهاندر وبونقطهٔ سودانك عظمت شانى صورت ظاهره سنده دكلدر انجق سر استواسنده حاصلدر وبوسره اول كمسه ايرمشدركه بشريتدن كچوب ملائكه مقامنه وارمشدر وكوزلر كورمديكن كورمشدر ومجلس حضور وانسى بولمشدر زيرا كه نقطهٔ سودانك سر استواسى برفرد ومجرد نقطه دركه اجسام واشكال والواندن ساده دز وبونقطهٔ مجرده اول عقل اول وروح اكمل اولان نقطهٔ كبرانك مقابلنده مرآت كامل ومظهر تامدر وعقل معاد اول نقطهٔ كبرانك آثاريدركه بعض قلوبه كلمشدر نتكيم حديث شريفده * العقل نور فى القلب * وارد اولمشدر يعنى ضياء شمس باطن مؤمنلرك قلوبنه طولمشدر نتكيم نقطهٔ كبراى جهان على الدوام هر آن حروف مركبات ومواليد اظهارندن خالى قالمز كذلك نقطهٔ حقيقت انسانيه متصل ليل ونهار اظهار حروف خواطردن برلحظه منقطع اولمز زيرا كه روح حيوانى خوابه واردقده وحواس بدن معطل قالدقده رؤيا كورن اونقطه دركه نوم بيلمز ومعطل قالمز وكوندز افكاريله افعال ايجادندن فارغ اولمز پس حقيقت انسانيه اول سر سويدادر هميشه موجد انديشه ورؤيادر ولب لباب حواس وقوادر وبوحروف اصوات ايله ظهور ايدن كلمات اول نقطه نك حروفى اولان خواطرك قشور وظروفيدز واول نقطه مغز لغز معنادر وبوسويدايه تعلق ايدن برنقطهٔ فردا صفادركه اول آينهٔ قرص شمس معنادر وانك ضياء معنويسى عقل معاد اولمشدركه بوركدن دماغه انعكاسيله پرتو صالمشدر نتكيم خورشيد جهان فلكده ايكن انك شعاعى ارضه كلوب اندن هوايه منعكس اولوب جهانى روشن قيلوب اشيايه حيات وقوت ويرمشدر كذلك شمس باطن سماء عمادن حقيقت انسانيه ده تابان ايكن انك ضياسى نقطهٔ سويدايه طولوب اندن دماغه منعكس اولوب حواس وقواى بدن انسانى منور قيلوب اعضايه حيات وقوت ويرمشدر وهر برى كندى كارينه مشغول اولوب لسان سويليوب قولاق دكليوب كوز كورمشدر وجمليه اول نور معنوينك اشراق

وتأثيرى

TBMM KUTUPHANESI

وتأثيرى ايرمشدركه بدنك هرموضعده بر بشقه ادراك ايله وبشقه فعاله وبشقه اسم ايله كندى مصلحتن كورمشدر (بيت) كل كوكل شمسن كوزت بوكوكده كى مهتابى قوى * دردريای قدمسن بوكچن سيلابى قوى * والحاصل محل سويدا يوركده بر نقطهٔ سودادركه اول حامل حقيقت جامعهٔ انسانيه در كانه بونقطه بر كله در كه معناسى نقطهٔ حقيقت جامعه در وحقيقت جامعه ايسه بر مجملدركه تفصيلى جميع كائنات علويه وسفليه در نتكيم هرميوه نك نواتنده كندى شجره سى على وجه الاجمال موجود اولمشدر كذلك بوحقيقت جامعه ده جميع كائنات اجمال اوزره وجود بولمشدر چونكه نسخهٔ نامهٔ الهى كوكلدر وحامل اسرار نامتناهى كوكلدر پس هر كيمكه كندى كوكلنه دخول قيلمشدر اول آب وكل زحمتندن قورتلمشدر وجان ودل صحبتن بولمشدر وجانب حقه تعبيرمنجذب اولمشدر ومحفل انس وحضوره كلش وهر مراد ومقصودنى المشدر وسعادت سرمديه بولمشدر بومقامده قلبه نقطه و خواطرينه حروف اطلاق اولنديغى بوكورينن حروف ونقطه كبى دكلدر زيراكه بوصورتدر واول معنادر وبونك شانى فنادر وانك شانى بقادر وبوقابل قسمت وتجزيدر واول تجزيدن بريدر

(نظم)

دلدر بولان انوار جلالى وجمالى	حقدن دله هر آنده نظر در متوالى
دلدر چو نظر كاه رفيع شه حاضر	ناظر در اوسلطان وبو در منظر عالى
اول دلده بولنمز رخ دلدار دن اوركه	كيم نقش جهاندن اولور اول آينه خالى
دلا عالمك شمسى دكل شرقى وغربى	بوقدر اوجهان ايچره بوايام وليالى
دل ملكنى فتح ايليه من عقل موسوس	اول ملكه بوعشق اولدى همان حاكم والى
عالم كه خط يار يله در نسخهٔ حكمت	بونسخه يى دل صاحبيدر قارى وتالى
اى حق جهان خلقى نه بيلسون دل وجانى	كيم عالم دلدر بوجهاندن متعالى

﴿نوع ثالث﴾ قلب انسانك عظمت ووسعتن ومقلبنه قربيتى نسبتن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه بوركده اولان نقطهٔ سودانك سر استواسى حقيقت انسانيه دركه انك روح روانيسيدر نتكيم حق تعالى كلام قديمنده كندى حبيبنه (قل الروح من أمر ربى) بيورمشدر بوروح انسانى بر امر ربانى اولديغن طيورمشدر وامر ايسه برحى مدركدركه غيره حيات وادراك اعطا ايدمجى بولنمشدر وبوامرك مقام ومركزى اول نقطهٔ سويدادركه ايكى يوزلى بر آينه كبى مدور ومجلادر اعنى عالم غيبه وعالم شهادته متوجه خلق اولنمشدر پس اكر بو آينه مصيقل اولسه اندهٔ انوار غيب ظاهر اولور واسرار معانى انده صورت بولور اكرچه هر برانسانك درونده بو آينه متصوردر لكن جهل وغفلت ژنكيله وغضب وشهوت جنكيله وحب دنيا رنكيله اول آينه مكدردر وانك صقيل وجلاسى وصفا وانجلاسى علم حقيقتله واتباع شريعتله ونظر عبرتله وحلم وعفتله وزهد وطاعتله وذكر وفكرتله اولديغى امر مقرردر پس بو برمدور آينه دركه مرآت وجود وقابل فيض معبود ومركز امر معهود اودر وصاحب امر ايسه امر ايله بيله دركه بومعيت امره محض عنايتدر (وماتشاؤن الا ان يشاء الله) كلام شريفى بوعنايتدن كنايتدر (وهو معكم اينما كنتم) هداياتى بومعيتدن عبارتدر وبومعيتك كيفيتى برسر مكتومدركه اول انجق اهل الله فتنده معلومدر واهل الله اول كاملدركه نفسى تواضعله خاك وقلبى ماسوادن پاك بيت الله اولوب (ونحن اقرب اليه من حبل الوريد) اشارتى قربيتدن آكاه اولمشدر لايسعنى ارضى ولاسمائى ووسعنى قلب عبدى حكمنجه كوكلى اول مرتبه وسعت بولمشدركه عالم كبريا انك درونده برخانه ده بردانهٔ خشخاش اولديغى كبى اولمشدر نتكيم حديث شريفنده * قلب المؤمن اوسع من الارض والسماء والعرش والكرسى * كلمشدر وحضرت حبيب اكرم صلى الله عليه وسلم قلب المؤمن بيت الله بيورمشدر وكوكل بيت خدا اولديغن امتنه طيورمشدر چونكه قلب عبد مؤمن بيت حضرت مولى اولمشدر پس اول خانه ده كيم غير اولميوب صاحبخانه تنها قالمشدر شبهه يوقدركه انده قائل وسامع وناظر وحاضر انجق صاحب البيت اولمشدر زيراكه (اذا احببت عبدى كنت له سمعا وبصرا ولسانا ويدا ومؤيدا) رواتى بومعنايه اشارتدر * ودنى من كان الله كان الله له * ارائتى بودولتله سعادتى بشارتدر واول كوكل كندى صاحبنك قهر

ولطف اصبعيني بينده اولديغن كوروب مرادى اوزره دوندردیکی سرینه ایروب هر آنده برشان ایله آنی عارف اولمشدر * الرحمن على العرش استوى * استيلاسندن اوصاف بشريتى محو اولوب اوصاف ملائكه ايله طولمشدر وبوحضورايله حيات ابديه بولمشدر (بيت)

تخت دل معمور شد پاك ازهوا * بروى الرحمن على العرش استوى (نظم)

دلده در دلدار دائم صنمنه بردم دور اولور | كرچه دل غفلتله اندن دمبدم مهجور اولور
خواب غفلتدن اويانسه دل بولور دلدارينى | جان اولور حاضر حضور ايلر كوكل مسرور اولور
جنت ارباب دل جانان جمالن سير ايدر | حور وغلمان اولمز اول جنتده نور نور اولور
استه سك ديدار دلدارى نظر قيل كوكلكه | حضرت موسى كبى جان عاشق ودل طور اولور
سن كتاب اللهسن اى جان سنده در جمله علوم | هرنه وار ايكى جهانده سنده هم مسطور اولور
ناصر ومنصور ايدى ديردى انا الحق المبين | سويلين ناصردر اندن ترجمان منصور اولور
عارف اولدركيم كورر نفسن بيلور حقى همان | اولكه نفسن بيلمدى بونده هم آنده كور اولور

﴿نوع رابع﴾ قلب انسانك فضل وكمال وشرف حالن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله دعشلردركه هرفيض كه عالم لاهوتدنكه وجود اقدسدر تنزل ايدر عالم جبروتهكه وجود مقدسدر واندن دخى تنزل ايدر عالم ملكوتهكه عالم ارواحدر واندنهم تنزل ايدر عالم ناسوتهكه عالم اجسامدر وبوكا عالم ملك وعالم ظاهر وعالم شهادت وعالم دنيا وعالم كون وفساد وعالم صورت هم ديرلر وبوندن دخى تنزل ايدر عالم باطن انسانه كه استعداد اصليدر * السعيد سعيد فى بطن امه * بومعناى مجملك تفصيليدر وبوطريق مرقوم راه نزولدركه ربدن مربوبه كله جك بولدر پس فيض رب العالمين قنى بولدر هرنه وصف ايله تنزل ايدوب مربوبه كلديسه بنه اول بولدن اول حال اوزره بسوى رب العالمين رجوع ايدوب جذبهٔ عنايت حق ايله مقامنه عروج ايدركه * الطرق الى الله بعدد انفاس الخلائق * بودر چونكه قلب انسان سودای ماسوادن ظاهر اولور انده عجائب ملكوت ظاهر اولوركه وصفندن عقل بشر عاجز وقاصر اولور اكرچه قلبك محلى بولحم صنوبريدر لكن كندى محل ومكاندن وعيوب ونقصاندن بريدر اكرچه قلبك لباسى ناسوتيدر لكن كنديسى لاهوتيدر چونكه قلبك حياتى روح اضافيدر پس بوجواب شافى معرفت قلب ايچون كافيدر نتكيم حق تعالى حديث قدسى سنده قلب انسانك فضيلت وشانن عبادينه طيوروب بيورمشدركه * لى خزانة اعظم من العرش واوسع من الكرسى وازين من الملكوت واطيب من الجنة ارضها الايمان وسماؤها المعرفة وشمسها الشوق وقمرها المحبة ونجومها الخواطر وسحابها العقل ومطرها المرحمة وانهارها الخدمة واشجارها الطاعة واثمارها الاخلاق الحسنة وقصورها الهمة ولهااربعة اركان التوكل والتفويض والصبر والرضاء ولهااربعة ابواب العلم والحلم والذكر والانس الاوهى القلب من عبد عارف كامل * پس اعظم اكوان قلب اهل عرفاندركه فياض فيض يزداندز وبرزخ جامع هردوجهاندر وكلستان عالم جاندر ومرآت جمال جاندر وخزانهٔ علم وعرفاندر ودريای لطف واحساندر وبيت حضرت رحماندر امدى فضل وكمال قلب انسانى بيلوب عارف نفس اولوب معرفة الله استعدادين بولمق ايچون بومقدار ايله اكتفا قلمشدر زيرا كه بحر محيط جهان برداغه صغمديغى عياندر واحوال قلب انسانى تحرير وتقرير ايله بيان اولنمديغى نمايياندر وقناكه مداومت ذكر الله ايله كوكل مرآتى مصيقل وصافى اولور اول شمس باطنك عكسنى كندنده بولور پس اول آينه كندوسنده بروارلق كوروب انكله تفاخر ايتمكله نيجه عارفه تقاضا ايتمشدر وانسان كامل انك عكسى اولديغن بيلوب اصلنه تمشدر ولكن اختيار ايله اظهارى ممنوع اولديغندن اوسر پنهان ومكتوم قلمشدر آنى بيلن ديمزودين بيلمز محروم اولمشدر پس امدى سن آشناى رموز اهل عرفان اولوب فهم ايلدكه طى مكان وسير آسمان ومعراج روحانى وجذب رحمانى وحشر ارواح واتصال اشباح وقلب انسان وجان وجانان وفقر وفنا ولقا وبقانه ايمش ايكى جهان دل وجان انساندن برنشان ايمش (نظم)

عالم دلده حقك جنت وباغى وار در | جان عشاقك اوكلشنده طوزاغى واردر
اهل دل دلده بولور اول كل وكلزارى مدام | مست اولور خوش قوقيدن اولكه دماغى واردر
وار ايكن دلده بودولت فلكه يوق منت | عارفك طشره ده يوق ميلى فراغى واردر

TBMM KUTUPHANESI

قلب ایاغیله بر آن ایچره جهانی دور ایت | بشقه سیاحدر اول بشقه ایاغی واردر
عشق وجان حجله‌ٔ قلب ایچره چو دامادوعروس | بولسه‌لر وصلت اودم قنده طوزاغی واردر
خانهٔ دل چو اولور خلوت اودم وصلتدر | بویله جانك که غم عشقله داغی واردر
طشردن خوف ورجا ایله حق زیرا | شاه عشقك حرم دلده اوتاغی واردر

﴿نوع خامس﴾ قلب انسانك اطوار سبعه‌سی احوالن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه قلب انسان ونفس ناطقه وروح انسانی وحقیقت انسانیه ولطیفهٔ ربانیه بلکه عقل معاد جمله‌سی برجاندرکه روح رواندر وبواسما ایله مسمی اولان قلب انسان اول عقل کل اولان روح اضافی برله اول زمان حیات جاودانی بولورکه حیوان وملك مرتبه‌لرن قطع ایدوب انسان کامل مرتبه‌سنه واصل اولور نتکیم حضرت عیسی علیه السلام بیورمشدرکه برکمسه ایکی کره طوغمدقجه ملکوت وسمواته وزمرهٔ ملائکه یه داخل اولهمز پس برولادت بودرکه رحم مادردن جهانه کلوب اول ضیق وظلمتدن خلاص بولوب قانلی صولردن پاك اولوب عالم صورتده برشخص معین وحواس وقوی ایله مزین ومبین اولمشسن وایکنجی ولادت اودرکه صفات ذمیمهٔ حیوانیه‌دن وکدورات مظلمهٔ نفسانیه‌دن چیقوب نظافت بولوب ملك خصلت اولهسن تاکیم کوکل عالمنه کلوب زمرهٔ ملائکه‌دن اولوب مجلس انسه یول بوله‌سن واول عالم معناده اهل دل اولوب اطوار قلبی کوره‌سن واطوار سبعهٔ دلده کلیم الله کبی مناجاته ایره‌سن وقلبك هرطورنده بربشقه طوره کیره‌سن اما اولکی طورنده که قلبه عاقل اولوب حقی باطلدن فرق وتمیز قیلوب مؤمن اولهسن واما ایکنجی طورنده که صدر القلبدر متفکر اولوب انشراح صدر بوله‌سن واما اوچنجی طورنده که حبة القلبدر غم ونشاطی اونودوب واردات غیبیه ایله طائر اولوب اول هوا ایله منزل آله‌سن وامادردنجی طورنده که مهجة القلبدر الهام جمالیٔ رحمانی والهام جلالیٔ نفسانی بولوب فراسله فرقنی بیله‌سن واما بشنجی طورنده که شغفدر سنی جذبهٔ حقانیه آلوب حب دنیادن بالکلیه کیچوب وازکله‌سن واما التنجی طورنده که فؤاددر واردات رحمانیه حاصل اولوب الهامات نفسانیه‌دن خلاص بولوب مظهر جمال اوله‌سن واما یدنجی طورنده که سویدادر تحصیل صدق ایدوب صدیق اوله‌سن وقلبکی مرأت جمال ونظر کاه ذوالجلال بوله‌سن ونور وحضور وسرور ایله طوله‌سن وزمان ومکاندن خروج ایده‌سن ومقامك اولان سمای عمایه عروج ایده‌سن ومليك مقتدر عندنده انبیا ایله مقعد صدقه کیده‌سن وایدالاباد انده حضور وذوق ایده‌سن

کوکل تیز ایله وداع جهان کون وفساد | سمای روحه سفر قیل سفر مبارك باد
سفر مبارك اولور عشق ایدرسه استقبال | اوشیوه‌لرله ملاحتله قیلسه حسن رشاد
رشاد اودرکه اولور مرتفع موانع وصل | وصال اودرکه اولور متحد مرید ومراد
بو باقی عشقی طلب قیل جهان فانیده | بو آرزو ایله ویر جان دی هرچه باداباد
عنان نفس نفیسی هوسلره ویرمه | محبت ایلیه تاکیم سکا هب اهل وداد
اکر حقایق اشیایی کاشف اولدکسه | قودك زمین حقیقتده چوق متین بنیاد
عیان کتاب خدادر درونك ای حق | زهی صحایف تابان زهی بیاض وسواد

﴿نوع سادس﴾ قلب انسان نائل عرفان اولدقده تصرفات ایله همت وقدرت بولدیغن وکامل اولدقده مراد وهمتدن فارغ اولوب تصرفات وقدرتدن خالی قالدیغن وتسلیم ورضا ایله طولوب جمله‌دن آزاد اولدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه قلب انسانك قدرت ملائکه جنسندن برقدرتی واردرکه حیوانات سائره‌ده اول قدرت یوقدر نتکیم عالم اجسام اذن حق ایله ملکاره مسخردرکه مراد الله اولدقده ملائکهٔ کرام ارسال ریاح وانزال مطر واخراج حبوب وانبات نبات وشجر وارحام ایچنده اصلاح جنین وتربیت اشکال وصور ایدرلر کذلك قلب انسان ملائکه جوهرندن اولمغله عالم اجسام ایچنده مراد حقه مطابق نیجه اموری انواع تصرفاته قادردر اما قلبك عالم خاصنده اعنی کندی جسمی اعضاسنده انواع تصرفاتی

TBMM KUTUPHANESI

قنی ظاهردر مثلا حین کتابتده اصابع ید قلبك مرادی تعلقیله حرکته کلور واکل اوقاتنده فم ایچنده لسان التنده ارادت قلب ایله برر طوبت حاصل اولوب عدایه مخالط اولورکه انکله مضغ وبلع وهضم آسان اولور وقصد جماع اولندقده کوکل مرادیله جماع اقتضاسندن عروق ایچنده ریح وشهوت پیدا اولوب آلت جماعه کلوب انی حرکته کتورر-تاکیم جماع ایشنی بتورر وهرکوکل کندی جسمی تصرفاتنده ماهردر وجمیع اعضا قلبه مطیع ومسخر اولدیغی ظاهردر اما اول کوکل که سجن طبیعتدن خلاص بولوب شبکهٔ عادتدن فارغ وآزاد اولمشدر واوصاف خبیثهٔ بهائمدن خالی وپاك اولوب اخلاق طیبهٔ ملائکه ایله طولمشدر اول ملك مثلی جسم آخرده هم تصرفاته قادر اولمشدر مثلا اول کوکل صاحبی شیر وپلنکه هیبتله نظر ایلسه هر بری هره مثالی ضعیف ومنقاد اولور واکر مریضه محبتله نظر ایلسه انك مرضی صحته منقلب اولور واکر صحیحه خشم ایله نظر ایلسه اولدمده سقیم اولور وبوتأثیراتك صحتی نیچه برهان وتجربه ایله ثبوت بولمشدر لکن بعض نفوس خبیثه اوصاف سباع ایله متصف ایکن امور غریبه به مخصوص اولوب قلبی قوت بولدیغندن اندن دخی اجسام سائره ده تصرفات مذکوره امثالی ظهورات عجیبه ظهوره کلور نتکیم سحرده اولان مضرت وعینده بولنان اصابت وکوزللرده اولان حالت وعاشقلرده اولان محبت وحاکملرده اولان مهابت جمله بوقبیلدندرکه کوکل تصرفندن اولور مثلا اکر برشخص خبیث النفس برکسه یه ضرر مراد ایدوب اول نیتله هرنه اوقورسه قدرت قلبی اول کسه یه آغر لق ویروب اول تقلتله اکا یافتور نیت ویاانقطاع محبت ویا انقباض وکسل ویا انفعال ووجل ویاجنون ومرض ویاصرع وموت عارض اولور واکر برشخص حسود برکوزل کسه یه یابرکوچك نسنه یه نظر ایتدکده انك زوالن مرادایلسه اول حسودك قلبی قوتی اکا تأثیر ایدوب یافاسد اولور ویاهلاك بولور وقلبك سائر تأثیراتی بوقیاسه کلور وجمله سی مراد حقه مطابق اولور پس هرکیمك که جسم آخرده تأثیری ظهور ایتمشدر اکر اول کسه ملك خوبلی اولوب خلقی حقه دعوتله مأمورایسه اکا نبی دیرلر واکر خلقی خالقه تفویض ایدوب حق ایله مشغول ومستورایسه اکا ولی دیرلر واکر حیوان خوبلی اولوب ضلالتده مغروراید اکا ساحر یاحسود دیرلر وبوندن فهم اولنان بودرکه معجزه وکرامت وسحر واصابت وجذب ومهابت جمله سی تأثیر حق ایله قلبك تصرفاتیدر وقلبك تصرفاتی اوچ نوع اوزره در اولکی نوع رؤیادرکه جمیع ناسه کشف اولور اما خلقه رؤیاده کشف اولان اسرار انبیا واولیایه حالت یقظه ده هم کشف اولور وایکنجی نوعی علمدرکه عموم خلقه تعلیم وتعلم ایله حاصل اولور اما انبیا واولیا واذکیا حق طرفندن دخی الهام ایله بیلورلر نتکیم نیچه علوم وصنعتلری استاد وتعلمسز اختراع وایجاد ایله بولورلر وبوکا علم لدنی والهام ربانی دیرلر واوچنجی نوعی قلبك تأثیریدرکه کندی بدننده تصرفلری ایدر بودخی عموم اوزره در اما انبیا واولیا واقویا غیری بدنلرده هم متصرف اولورلر لکن عبودیتله کماله ایرنلر وذروهٔ تحقیقه وارنلر وجمیع اموری ابدع وانسب کورنلر وکوکل عالمنه ایچری کیرنلر وحضور مولاده آداب ایله طورنلر مقام توکلده تسلیم وراضی اولورلر ودعاوهمتله بریر بولیوب تدبیر وتصرفدن قالورلر زیرا که جمیع اموری مرادحقه مطابق بولورلر پس اول کاملده کیم بواوچ خاصه اعنی یقظه حالنده رؤیا وعلم لدنی واجسام سائره ده تصرف بولنمشدر اول خواص اولیادن عدا اولنمشدر واول تصرفات انك دکلدرکه متصرف حقیقینك بیلنمشدر وآندن خبر سزانك واسطه سیله تصرف قیلنمشدر زیرا که انسان کامل دروني عزیمت ونیتدن وکبر وانانیتدن وحول وقوتدن وتصرف وقدرتدن ومراد وهمتدن وطلب ودعادن بلکه ماسوادن فارغ وآزاد وحقه مطیع ومنقاد ورضاسیله معتاد وحضوریله شاد وخرم بولنمشدر نتکیم انسان کامل احوالی بالاده بیان اولنمشدر پس لب لباب جهان بلکه بیت شریف رحمان قلب اهل عرفان بیلنمشدر (نظم)

وصف لسان سنکله در	وصف ایده م کوکل سنی	نطق وبیان سنکله در	وصف ایده م کوکل سنی
هر هنرك کمالیسن	هر کوزه للك جمالیسن	حسن ایله آن سنکله در	وصف ایده م کوکل سنی
شوق وطلب که سنده در	ذوق وطرب که سنده در	عشق ایله جان سنکله در	وصف ایده م کوکل سنی
فکرك اولورسه برخدا	قالمیه سنده ماسوا	امن وامان سنکله در	وصف ایده م کوکل سنی
اولسه کبر ایله ریا	سنسن اوبیت کبریا	کنج نهان سنکله در	وصف ایده م کوکل سنی
اولسه غلاف تن جدا	آینه سن جهانما	عین عیان سنکله در	وصف ایده م کوکل سنی

بیلمدی

TBMM KUTUPHANESI

بیلمدی کمسه جوهرك	عالمه طولدی کوزلك	ذوق جنان سنکله در	وصف ایده‌م کوکل سنی
اصل جهانسن ای کوکل	وصله مکانسن ای کوکل	کون ومکان سنکله در	وصف ایده‌م کوکل سنی
چکمکه حقی بنده در	جانی سنکله زنده در	جمله جهان سنکله در	وصف ایده‌م کوکل سنی

﴿نوع سابع﴾ قلب انسانك کندی عالمدن خواب وموت ایله وتصفیهٔ قلب والهام ایله بهره مند اولدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه کوکلدن عالم برزخه روزنه لرفتح اولندیغنه ایکی دلیل روشن واردرکه بری واقعهٔ منام وبری خاطر الهامدر * اماواقعه منام وقتا که انسان خوابه کیدر وکوکل پنجره لری آچلوب عالم ملکوت ایچنده لوح محفوظدن کله جك زمانده کندویه واقع اوله جق احوالی ادراك ایدر یاروشن سیرایدرکه همان بعینه واقع اولور ویامثالله کوررکه انجق تعبیرایله بیلنور پس اکرحواس بدن پنجره لری نوم ایله مسدود اولسه ویاکوکل مرآتی کدورات اوصاف ذمیمه دن صافی اولوب جلا بولسه لوح محفوظه مقابل کلوب انده مسطور اولان صور معنویه وامور غیبیه مرآت قلبه منعکس اولوب نیچه اشکال عجیبه واحوال غریبه یی سیرایدوب کندوسنده بولورواکر انسان اویقودن کلوب کوکلی محسوسات ایله مشغول اولوب کندی عالمنه توجه ایده بلمسه ویاکدورات اوصاف حیوانیه دن صافی اولمسه کوکل کندی عالمنده محجوب اولوب برنسنه سیرایده مزاولور کرچه حالت نومده حواس ظاهرهٔ بدن معطل قالورلکن قوت خیال اول حالتده معطل اولمیوب کوکل آینه سندن منعکس اولان صورتلری محافظ اولور واول صورتلر خیالله ضبط اولدیغندن صراحتله عیان اولمیوب انجق خیالات رؤیا کورینور اماحالت موتده حواس بدن بالکلیه منقطع اولدیغندن حجاب جسم آره دن مرتفع اولوب کوکل عالم ملکوتی برق لمعان کبی سیرایده بیلور واسرار غیبه کرکی کبی مطلع اولور وامادلیل ثانی اولان خاطر الهام بودرکه هیچ برکمسه یوقدرکه انك خواطر قلبیه سی وتصرفات فکریه سی اولمیه یعنی هرکس کوروب ایشتمدیکی نسنه لری طریق الهام ایله ادراك ایده بیلور لکن کوکل عالم ملکوتدن ایکن اندن اعراض ایدوب بوعالم شهادتده حواس ظاهرهٔ بدن روزنه لرندن محسوسات ایله مشغول اولدیغندن یاخود اوصاف حیوانیه ایله کدورت بولدیغندن کندی عالمندن محجوب وسیر وطنندن ممنوع اولمشدر انکچون خواطر الهام اکاقتدن کلدیکن کورمیوب حیرتده قالمشدر انجق بیان اولنان روزنه لردن فهم ایله ادراك ایده بیلمشدر

عارفك آینهٔ قلبی مصفا کورینور	وجه دلداری اول آینه ده پیدا کورینور
کندویی کورسه اول آینه ده کدرت بولنور	انی سیر ایلسه اول آینه اصفا کورینور
ظهر آینه ده محفیجه نکاه ایلر اکا	جان ویررذوق ایله چون اول رخ زیبا کورینور
عشق سوداسنه دوش دل قپوسن بکله کیجه	کیم تماشاکه دلبر بوسو یدا کورینور
اسم جان پرورنی شوق ایله تکرار ایده‌نك	دل وجاننده عیان نور مسما کورینور
نظر همت عشاقه کورنمز دوجهان	حسن معشوق ایله حیرتده اوشیدا کورینور
طولسه دل ساغری ای حقی می عشق ایله خوش	آنده حسن رخ ساقی نه هویدا کورینور

﴿نوع ثامن﴾ قلب انسان کندی عالمن نسیان وتذکر قیلدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه قلب انسان اولان روحی عالم ارواحده ایکن کندی خالقن وصانعن بلاحجاب کورمش وبیلمشدی ونه خدمت ایچون خلق اولدیغن فهم قیلمشدی وقالوابلی مجلسنده الست بربکم بادهٔ سیله مست اولمشدی واندهٔ جمله‌نك مشاهده‌سی شبهه سز عین الیقین مرتبه سنی بولمشدی وجمیع ذریت آدم انده انبیاایله برابر مراد آلمشدی بعده کوکل اول عالم وصلتدن بودارفرقته واول مجلس محبتدن بومنزل محنته واول روحانیتدن بوجسمانیته نزول ایتمکله سراپردهٔ حواسه دخول ایدوب بدن قیدیله مقید اولمشدر بعده شهوات جسمانیه اکاغالب اولوب اوصاف بهیمیه ایله طولمشدر پس قلب انسان لباس غفلتله مستور اولدیغندن اول مجلس انسی فراموش ایدوب بوفانی منزلی باقی صانوب بودارالبواری جای قرار ایچون اختیار ایتمشدر مکرکه اول کمسه لرکه انلره

TBMM KUTUPHANESI

عنايت ازلى وهدايت لم يزلى معين اولوب بصيرتلرندن غفلت حجابن آتمشدر پس اكرچه انلر بوعالم امسامه كلوب تعلق ايتمشلر ايسه‌ده بعضلرندن عالم ارواح اصلا مستور اولمشدر وبعضلرنده مستور اولمش ايسه‌ده ادنى توجهله‌ينه كشف اولوب حجاب غفلتده قالمشدر وكيمكه بوكشفى بولمشدر اكر اول كمسه اصلاح خلق ايچون برطريق مخصوص قيلمشدر اول پيغمبر وطريقى شريعت وخارق عادتى معجزه اولمشدر واكر اهل كشف اولوب دعوت خلق ايله مأمور اولميوب غيرينك شريعتيله عمل قيلديسه اول كمسه ولى واندن صادر اولان خارق عادت كرامت اولمشدر اكرچه كشف مذكور انبيايه مخصوص اولميوب نوع انسان فطرت اصليه‌سنده بوكشف ايله متصف اولمشدر لكن بوكثافت اجسام ايله محجوب اولديغندن بوكشفك حقيقتى وايكى جهان سعادتى اولان معرفة الله تقليل طعام تقليل منام وتقليل كلام وعزلت انام وذكر مدام وتوجه تام ايله حصول بولمشدر زيرا كه بوار كان سته ايله بين الافراط والتفريط عمل ايدوب شريعت محمديه جاده سنده كيدن ودنيايى اونودوب كوكلندن ايچرى مولايه توجه ايدن بوكشفى بولوب هر بلادن آزاد اولوب هر مرادين آلمشدر (نظم)

بو كوكل بنده ايكن ارض وسمايه دوشدم ‖ بلدم كنديمى اوهام سوايه دوشدم
خيلى اطرافه سكردوب آره‌دم دلدارى ‖ عين وصلتده ايكن غيرى بلايه دوشدم
كرچه دوست اولدى بكا همره نزديك ولى ‖ آه كيم غفلت وجهلمله جدايه دوشدم
بنلكمدن كه كوكل بسته وجان خسته ايدى ‖ بن بنى عشقه ويروب بحر صفايه دوشدم
نفسى دوشمن بيلوب الله‌ى صديقم بولدم ‖ فكر نفسنى اونودوب ذكر خدايه دوشدم
تاكه دل خلوت اولوب دوست ايله تنها قالدم ‖ هب دعا كتدى همان مدح وثنايه دوشدم
اصل هر نغمه چو حقك نفس رحمتيدر ‖ حقى بونغمه‌دن اول ذوق نوايه دوشدم

﴿نوع تاسع﴾ قلب انسان كندى عالمنه رياضتله روان اولديغن وعقل كلدن استفاده قيلديغن وعلم حكمتله طولديغن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله دعشلردركه اكر طالب معرفة الله اولان كمسه برخالى مكانده بيچه ايام اولوب حواس خمسهٔ ظاهره‌سن معطل قيلوب دل وجاندن اسم جلاله اخفا ايله مداوم اولورسه ونفسى حقوقن ويروب حظوظندن منع ايله مجاهده ايده بيلورسه وقلبنى اخلاق ذميمه‌دن تخليه واخلاق حميده ايله تحليه ايدوب اقوال وافعال واخلاق ايله حضرت حبيب اكرم صلى الله عليه وسلمك ايزنجه يولنده كيده بيلورسه وبركون بركيجه‌ده يوزدرهم طعام ايله درت ساعت منام ايله قناعت ايدوب بورياضتن تمام ايده بيلورسه انك قلبى عالم ملكوت ايله برمرتبه مناسبت كسب ايدركه عالم جسمانيدن بى خبر اولور كيدر وملكوت سمواتى سيران ودولت معرفته يتر (بيت) حكمت دنيا ومافيها بيلن عارف دكل * عارف اولدر بليه دنيا ومافيهاندر * پس ملكوت عالمى اكا كشف اولوب غيريلر حالت تومده رؤيا ايله كوردكى اشكال واحوال وعجايبى اول عارف حالت يقظه‌ده مشاهده ايدر بعده ملائكهٔ كرام وارواح انبيا واولياى عظام اكا ظاهر اولوب انلردن بلكه روح محمديدن استفاده ايدر واويله عظيم اشياسير ايدركه وصف ايله بيان اولنمز وكورمدكجه حقيقتلرى بيلنمز نتكيم حق تعالى كلام قديمنده * وكذلك نرى ابراهيم ملكوت السموات والارض وليكون من الموقنين * بيوردينى وحضرت حبيب اكرم صلى الله عليه وسلم (كشفت لى الارض فرأيت مشارقها ومغاربها) مشاهده‌سين طويوردينى كشف مرقومدن عبارتدر وحق تعالى قرآن مبينده * واذكر اسم ربك وتبتل اليه تبتيلا * رب المشرق والمغرب لااله الاهو فاتخذه وكيلا * واصبر على مايقولون واهجرهم هجرا جميلا) بيوردينى رياضت مذكوره‌يه اشارتدر تاكيم ذكر وفكر ايله مشغول اولوب مقام توكلى بولوب خلقدن عزلت نفع وضررلرندن فارغ وآزاده اوله‌سن وقلبك كدورات اعدادن صافى وشهوات دنيادن پاك واشتغال حواسدن خالى اولوب مشاهدهٔ جلال وجمالى بوله‌سن زيرا كه قلب انسان اول حوضه بكزركه اكا خارجدن بش نهر جريان قيلمشدر واول انهار خمسه كاه صافى وكاه مكدر اقديغيچون اول حوضك قعرنده طين كثيراجتماعندن متعفن اولوب قالمشدر نتكيم حوض مرقومك قعرنده مجتمع اولان طين متعفنى چيقاروب آنى تنقيه ايتمك مرادايدن كمسه‌يه لازمدركه اولا اول نهار جاريه‌نك يوللرين سدايدوب طشره‌دن برآلته اول طينى تحريك ايده تاكيم

TBMM KUTUPHANESI

اول حوضك قعرندن ينابيع تفجروجريان ايدوب اول ماءمتكدرى اندن اخراج ايده واول حوض طاهر ومائى طيب اوله كذلك حواس خمسهٔ ظاهره دن دمبدم كلوب قلبه ممتلى ومستولى اولان انواع نقوش وفنون واصناف افكار وظنون كونا كون كيمى صالح وكيمى فاسدوكيمى مفسد اولديغيچون درون دلده اوصاف ذميمه جمع اولوب تمكن ايدوب قالمشدر پس تصفيهٔ قلب وتزكيهٔ نفس مراد ايدن كسه يه لازمدر كه ابتدا حواس خمسه يوللرين سد ايليه تاكيم مسموعات ومبصرات ومشمومات ومذوقات وملبوساتدن برنسنه قلبه دخول ايتميه بعده نفى خواطرله اسم جلاله دون الجهر مداومت ايليه تاكيم كوكلده بحر احديتدن ينابيع حكمت تفجر ايدوب هر خيال محالى وهر كلال وملالى وهر خلق كاسدى وهر ظن فاسدى اندن اخراج ايده واول كوكل ماسوادن طاهر وعلمٔ صدور ايله ماهر اوله * رباعى *

علمى كه حقيقتست درسينه بود	در سينه بودهر آنچه درسى نبود
صد خانه پراز كتاب سودى نكند	كر سينه كتابتست ترسى نبود
(نظم) مرآت قلبه جور سفردر ويرن جلا	كرسير كعبه در سفرك كرده غزا
بتندن خدايه دلده سفردر جهاد نفس	قطع طريق كعبهٔ جان طى ماسوا
عارف كه دلده سير وسفر ايلر اول مدام	مرآت قلبيدر اكا جام جهانما
قلبكده قيل سياحت واهل سعادت اول	اهل سقردر اهل سفر قيل سن انزوا
درمانن استه سنده سن اى دردمند عشق	دلدن ايراغه كتمه كه دلدرسكا شفا
ربك ديلرسن استه درونكده بول قريب	دلخانهٔ خدادر آنى صانمه سن جدا
چون پيرعشق ايمش سنى ارشادايدن مدام	حقى كوكلده بول آنى بن غفلت ايتمها

﴿نوع عاشر﴾ قلب انسان معرفت يزدان ايله عزت ولذت جان بولديغن ومحبت حضرت رحمان ايله سعيد هردوجهان اولديغن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه قلب انسانك عزت ولذتى معرفة الله در ودولت وسعادتى محبة الله در زيراكه هرنسنه نك ذوق وسرورى ولذت وحضورى طبيعتى مقتضاسى اوزره اولمسيدر وكندى جنسنه وصول بولمسيدر تتكيم لذت سمع اصوات حسنه ايله نغمات والحان طيبه استماعنده در ولذت بصر كوزل صورتلر ولطيف نسنه لر تماشاسنده در ولذت دماغ انواع روايح طيبه استشماميله معطر اولمسنده در ولذت ذوق شهوت اكل وشرب ومنام وجماعده درولذت غضب شتم وضرب ايله عدودن اخذ انتقامده در كذلك لذت عقل ادراك حقايق اشياودقايق معناده در وكوكل خوش مشاهدهٔ جلال وجمال مولى ايچون اولديغندن انك لذتى اول الذاشيادن اولان لقاده در پس انسان كه كوكلدر انك لذت وسعادتى انجق معرفة الله ومحبة اللهده در واما اول كوكل كه آنده سودای معرفة الله وآرزوى محبة الله اولمزانجق طالب محسوسات وراغب شهوات اولوراول كوكل شول مريضه بكزركه انده اشتهای غدايى نافع اولميوب انجق تراب امثالى غدااولميان نسنه لراكلنه مائل اولور پس اول مريض اكر عجله ايله معالجه ايدوب اشتهای غدای نافعى كسب ايتمديسه اول مزاج فاسدايله قالوب تناول مضرات ايله يوما فيوما مرضى طبعنه غالب اولور وموت ايله جسمى فنابولوب دنياسعادتى الندن كيدر كذلك اكر قلبى مريض اولان كسه علم ربانى برله وذكر وفكر الله ايله قلبنه معالجه ايدوب انده سودای معرفة الله وآرزوى محبة الله حصولن سرعتله كسب ايتمديسه اول افكار فاسده ايله قالوب مشغلهٔ دنيا ورغبت ماسوا ايله آنا فآنا امراض اوصاف ذميمه قلبه غالب اولوب معاذالله غفلتله كوكل هلاك اولوب سعادت ابديه الندن كيدر زيراكه امواج بحر امثالى اولان محسوسات فانيه ايله وجوده كلان لذات فانيه بالجمله موت طبيعى برله منقطع وزائل اولور الاكه عزت معرفة الله ولذت محبة الله كه قلبه متعلقدر اول باقى قالور وقتاكه موانع حواس ظاهره موت ايله مرتفع اولور وقلبك نور وضياسى غالب اولوب شهود جمال آرزوسى ازدياد بولور

كوكل كيمك مى ميخانه سن صوررسن سن	كيمك دوديدهٔ مستانه سن صوررسن سن
نه خانمانلرى ياقتش بوعشق عالمسوز	كيمك بوآتش ايله خانه سن صوررسن سن

TBMM KUTUPHANESI

هزار قیصر وخاقان وخسرو اولدی روان | کیمك رباط ایله افسانه سن صورر سن سن
هزار کان ایله در یاسنك فقیرك ایکن | کیمك جواهر در دانه سن صورر سن سن
جهان مثال فنردرکه شمعی سن ای جان | کیمك بوشمع ایله پروانه سن صورر سن سن
بوجمله عالمه جانسن قویه جانانسن | کیمك بوحسن ایله جانانه سن صورر سن سن
یوجلدی قصر جنانك چوسقف عرش مجید | کیمك بوقصر ایله کاشانه سن صورر سن سن
سکا چوحال اوله سبحانی اعظم شانی | کیمك بوحال ایله آیانه سن صورر سن سن
سنك که جرعهٔ جامك دکز در ای حقی | کیمك بو جام ایله پیمانه سن صورر سن سن

﴿نوع حادی عشر﴾ قلب انسانك کندی عالمنه توجهی جمله دن اهم والزم اولدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه حق تعالی نوع انسانه عالم ارواحده جمال باکمالیله تجلی ایدوب کندی ذات وصفاتنی انلره استعدادلری حسبنجه بیلدیرمشدر وارواح انك جام محبتدن وبادهٔ وصلتدن بیجه مدت مست ومدهوش اولمشلرایدی ومقام شوق ایچره دائم ذوق ایله قالمشلرایدی صکره حکمت ربانیه اقتضاسیله ارواح مجنده اول عالم علویدن بوعالم سفلی یه دوشوب اول جهان وصلتدن بومکان فرقته کلوب مجرد ایکن بوقید نفسانیه ایله مقید اولوب تعلقات جسمانیه اشتغالیله طولوب وطن اصلیلرندن بعید وغریب اولدقلرندن اول مجلس الفتی واول ذوق وصلتی فراموش ایتمشلردر واول عالمدن ممنوع اولدقلریچون بعض انساندن حضرت یزدان مستور اولوب اول وصلت ازلیه ومحبت لم یزلیه بالکلیه زائل اولمشدر پس هرقنده بر حسن وجمال وبرلطف وکمال سیرایلسه انك روحی بلا اختیار اکامائل اولور لکن اول قدیم اولان آشنالقدن محجوب وآرزوی شهوات ایله مغلوب اولدیغندن اول میل ومحبتی بولذات دنیادن ظن ایدوب اکا اقتضای نفس ایله ناظر اولور بیلمز وآکلمزنیلسونکه خاطرینه کلزاما بعض انسانك روحی بدنه تعلق ایتدکده هدایت حق اکارهنما اولمغله بینه کندی عالمدن محجوب اولیوب اول مجلس انسی فراموش ایتیوب ارواح ایله اولان احوالی خاطرنده قالمشدر ودنیاده هم تجلی صفات اندن مستوراولیوب شوق مشاهدهٔ جمال اول کوکلده یوما فیوما ازدیاد بولمشدر وزلال وصالك تشنه سی اولمشدر پس اکر هدایت حق سکادخی رهنما ایسه اول مجلس انسی فراموش ایتیوب آرزوایدرسن وبوروح نفیسی علایق دنیادن وعوایق ماسوادن خلاص ایدوب کوکلدن اکا کیدرسن تاکیم اول کمال وداد ایله اصلنی بوله اعنی کوکل کندی عالمنده فنا سز بقایه وجفا سز صفایه وشبهه سز عرفانه ودریغسز جماله ونهایتسز دولته نائل اولور واکر انسان کوکل عالمنه توجه ایله اصلنه رجوعی آرزو ایتیوب همان عالم بدنده غفلتیله مشاغل محسوساته وهوای نفسیله شهواته مائل اولدیسه دنیاده اندن عاجز وناقص وفقیر وضعیف وذلیل وحقیر برمخلوق دخی اولمز زیرا که بوعالمده اول آدم کاه اسیردر وغم وکاه مبتلای مرض والم وکاه علیل جوع وشبع وکاه ذلیل شهوت وطمع اولوب برکون راحت قالمز واکابر ذوق وصفاباشه دك میسر اولمز واکر بر لذتی آرزوایله الکتوردیسه بیجه مدت انك محتلرندن خلاص بولمز مثلا لذت اکل ارزوسنده اولان کسه ابتدا اول مأکولك کسب وتحصیلنده تدبیر وحرکت قیلوب اصلاح وطبخنده تعب ومشقت بولور وتناول ایلدکده هضمندن اکا ثقلت وفضلاتندن زحمت کلور بعده آندن تولدایدن امراض ایله محنتده قالور وبونجلین دنیانك هر بر لذتندن مقدم ومؤخر بیجه غرامت وبیجه ندامت حاصل اولور پس اکر انسان اول جوهر نفیسی بولذات خسیسه ایله مبتلا قیلمدیسه وبرمراد آلمق ایچون یوزیرده رزالتله نامراد اولمدیسه همان هرمرادی ترك ایدوب کندویی دنیاده مسافر بیلدیسه وکوکلدن ایچری کندی وطن اصلیسنه توجه قیلدیسه واخلاق ذمیمه دن طهارت وصحت بولوب سجن طبیعتدن چیقوب آزاد اولدیسه البته اول کسه کوکل اقلیمنده تخت روح اوزره جلوس ایدوب کندی عالمنده سلطان اولور وماسوایی اونودوب غرق بحر شهود اولور مولاسین بولور (اللهم نجنا مناولا تجعل الدنیا اکبر همنا) پس امدی زنهار سن سندن ایراغ اولیه سن وعالم صورتده بیهوده یورلیه سن وبوعالم بدندن دخی کچوب عالم قلبه کله سن وحظوظ نفسی قیوب حقوقن ویروب کوکلده ساکن اوله سن وماسوایی اونودوب حقه توجه قیله سن تاکیم

TBMM KUTUPHANESI

سن کندیکی بیلوب انی کوکلده بوله‌سن

(نظم)

کیمکه جانندن ایراغ اولدی ایشی آه اولمش | نفسنی عارف اولان عارف بالله اولمش
سقر فرقته دوشمش سفر ظاهر ایدن | سفر باطن ایدن واصل درگاه اولمش
کدر عقله دلدار دن اولمش دل دور | صاف اولان عشق ایله اول مهر ایله چون ماه اولمش
دل ودلبرسن ایراغ اوله همان سن سندن | اولمسون کمسه‌ده شغلك که کوکل شاه اولمش
قلبکه ایله نظر کندیکی طانی کیمسن | کندویی دلده کورن اهل دل اکاه اولمش
نقد ایکن عشقله جان دلده او دیدار الان | انتظار اودینه یانمش اوکه کمراه اولمش
حیرت عشق ایله کندین بیلن اهل ذوقن | لذت جانی منا جات سحر کاه اولمش
کر سلیمان ایسك انجتمه اکر مور اولسه | که قوذره دن اول شمسه نهان راه اولمش
چکمدی کشمکش رد و قبول خلقی | حق کیم قبلهٔ جانی همان الله اولمش

﴿فصل ثانی﴾ روح انسان نیچه عالملردن سیر وسفر قیلدیغن ربدن عالمنه کلوب بونده کمال ومعرفت بولدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیلمشلردرکه روح انسانی بوعالم اجسامه کلمزدن مقدم عالم ارواحده ایدی وعالم ارواحه کلمزدن مقدم عالم عماده ایدی وعالم عمادن عمایسه عالم معانیدن کنایتدرکه حق تعالینك علم ازلیسنده اولان صورتلردن عبارتدرزیرا که حق تعالینك علمنده موجود اولان جمیع اشیانك صورتلری واردرکه نوعا بزم تعقل وتصورمز کیدر اکرچه علم الله ذاتك غیری دکلدر لکن نقوش علمیه اعتبار ایله اکا عالم عماوعالم معانی دینلمشدر وعالم عمانك اصلی عالم لاهوتدرکه اهل الله اصطلاحنده وجود اقدسدن عبارتدر ومرتبهٔ احدیته اشارتدر پس عالم عماده صفات الله ایله روح انسانی بینده مناسبت اولدیغی عظیم عزت و رفعت و دولت وسعادتدر وتذکر ایدن عارفه بیوك نعمت و هدایت وعنایتدر وکندی حالی اولان کامله بی نهایت ذوق وصفا ولذتدر وبو روح انسانی اول عالم معانیدن عالم ملکوته کلمشدرکه عالم ارواحدر واکا عالم غیب دخی دیرلر وانك اهلی ملائکه وکروبیون وعقول ونفوس وارواحدر واندن عالم ملکه کلمشدرکه عالم شهادتدر وبوکا عالم افلاك وانجم عناصر وموالیدهم دیرلر وعالم ملکوت ایله عالم ملك ارهسنده ایکی عالم دخی واردرکه بری عالم مثالدر وبری عالم خیال مقیددر اما عالم مثال خیال مطلقدرکه اکا برزخ دخی دیرلر وبو بر عالمدرکه اهل کشف جمله ارواحی آنده کوررلر ودخی واقعه ورؤیای صالحه که عینی واقع وظاهر اولور جمله سین بوعالم مثالده کوررلر واما عالم خیال مقیدکه انسانك قوت متخیله سنه دیرلر بو بر عالمدرکه بونك اصلی عالم مثالدر واما عالم ملك اول ایکی قسمدر اما اولکی قسمی عالم ملکوته متعلقدرکه اول عرش وکرسی وسموات سبعه‌در واکا عالم علوی دیرلر واما ایکنجی قسمی عالم ملکه متعلقدرکه اول عناصر اربعه‌در وانلردن تولد ایدن کائنات جوسما وموالید ثلاثه‌در وبوکا عالم سفلی وعالم کون وفسادهم دیرلر پس ارواح انسانیه بالجمله علویه ونورانیه اولوب آشنای حضرت یزدان ایکن ومقامات معلومه سی علی مراتبهم عرش وکرسی وهفت آسمان ایکن اول عالم علویدن بوعالم سفلی یه تنزل ایتمشلردر تاکیم تحصیل کمال ایدوب مقامات اصلیه لرینه رجوع ایده‌لر یاخود کندی مقاملرندن اعلا مقاماته کیده‌لر اما کسب کمال بی آلت حال اولمدیغندن حق تعالی عنایت ایدوب عالم علویدن اولان ارواحه عالم سفلیدن اولان ابدانی آلت احسان ایدوب وجود انسانی روح وجسم ایله مرتب وایکی عالمدن مرکب احسن واکمل قیلمشدر تاکیم ارواح علویه بو بر عالم سفلیده ابدان اشترلرینه سوار اولوب کسب کمالله قطع مراتب ایده‌لر ومقامات اصلیه لرندن عروج ایله اعلایه کیده‌لر چونکه مبدأ ارواح اول عالم علویدر پس بوعالم سفلیده کسب کمال ایدنك یعنی انبیا علیهم السلام یولنه کیده‌نك معادی ینه عالم علویدر وکسب کمال ایتمیوب هوای اسفله مائل اولنلر یعنی (تخلقوا باخلاق الله) امرینه امتثالله تهذیب اخلاق ایتمیوب اوصاف حیوانان ایله ناقص قالنلر ونفسنی تربیه وتزکیه‌دن وقلبنی تخلیه وتحلیه‌دن عاجز اولنلر عالم علوی یه عروج ایده‌مزلر ومقامات معلومه لرینه رجوع ایدوب کیده‌مزلر معاذالله انلر بوعالم سفلیده قالورلر وحیوانات امثالی خائب وخاسر اولورلر والحاصل اصل کوکلدرکه اکا داخل اولان اصلنه

واصلدر وماسوادن پاك اولان كوكل صاحبي انسان كاملدر

(نظم)

تجريد وتجرده كاشانهٔ دلدر | هرخانه كه ويرانه در اول خانهٔ دلدر
جان سمن آچوب دكله سماعي كه همیشه | آفاق طولی نغمهٔ مستانهٔ دلدر
مجنوندر ايچون ليلی يوزندن می عشق | افلاك می وحدته پيمانهٔ دلدر
اول شعله كه پروانه سيدر جملهٔ ذرات | دور ايلر او شوقيله كه پروانهٔ دلدر
هرجانه جهان ايچره نهان باده ويرر عشق | اول خمر ايله عالم طولی ميخانهٔ دلدر
اصلی دوجهان دلدر اودر رونق اشيا | معمورهٔ عالم همه ويرانهٔ دلدر
ای حق كوكل صاحبيدر محرم دلدار | محروم لقادر اوكه بيكانهٔ دلدر

﴿نوع ثالث عشر﴾ روح انسانك عالم ابداندە نجه نقصان بولديغن ونه ايله كسب كمال قيلديغن بيلديرر (ای عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه چونكه جميع ارواح اول عالم علويدن بوعالم سفليه كلوب ابدان انسانی بولمشدر پس نوع انسانك جملهسی اوچ صنف اولمشدر * اما اولكی صنفی بوعالمه نه ايچون كلديكن ومطلوب اندن كسب كمال اولديغن اصلا بيلميوب اصنام ثلاثهٔ عوامه طاپمشدر يعنی اكل وتوم وجماعی كندويه ايش ياپمشدر پس بوصنف اول عالم علويده اولان مقامات اصليه سنه عروج ورجوع ايده مزكه مغبوندن مغبوندر زيرا كه اوصاف ملائكه يی قومش صفات بهايمله مشحوندر * واما نوع انسانك ايكنجی صنفی بوعالم سفليه تنزلدن مقصود انجق كسب كمال اولديغن بيلمشدر لكن اصنام اربعهٔ خواصه مائل اولمشدر يعنی حب نفس وحب ولد وحب مال وحب جاه ايله طولمشدر وبوصنف اول مقامات اصليه سنه رجوع ايدر لكن ينه مغبوندر واصنام اربعهٔ مذكوره ايله مفتوندر زيرا كه تكميل نفس ايله مقامندن اعلا مقامه واصل دكلدر وبوعالمه تنزلدن مقصود اولان ترقی حاصل دكلدر * واما نوع انسانك اوچنجی صنفی بوعالم سفليه تحصيل كمال ايچون كلديكن بيلمشدر ورفيق هدايت اولديغندن كندولرين بوندە مسافر بولمشدر واصنام سبعهٔ مذكوره يی كسر ايتمكله كسب كمال قيلمشدر وبو صنف اول مقامات اصليه سندن اعلا مقاماته واصلدر زيرا كه بوعالمده تكميل نفس ايدن انسان كاملدر وحق تعالی عنايتيله اصناف ثلاثهٔ مذكوره يی طيورمشدر تتكيم كلام قديمده (فمنهم ظالم لنفسه ومنهم مقتصد ومنهم سابق بالخيرات باذن الله) بيورمشدر چونكه وجود ملائكه لطيف ونورانيدر كيمی عقول كروبی وكيمی نفوس روحانيدر ومقاملری عالم علوی آسمانيدر پس انلرك برعالمی واردركه زيادە دكلدر اما ارواح بهائم بالجمله ظلمانيدر ومقاملری عالم سفلی اركانيدر وانلر عالم علويدن بی بهرەدر پس انلرك دخی برعالمی واردركه ايكی دكلدر واما نوع انسانك ايكی عالمی واردر بری بدن وروح حيوانی اعتباريله عالم ملكك اسفليدر وبری عقل وروح انسانی اعتباريله عالم ملكوتك اعلاسيدر زيرا كه حق تعالی ملائكه يی محض عقلدن خلق ايتمشدر وبهايمی صرف شهوتدن خلق ايتمشدر وانسانی عقل ايله شهوتدن خلق ايتمشدر پس عقلی شهوتنه غالب اولوب اصنام سبعه يی قيروب عابد صمد اولان انسان ملكلردن اعظم واكرمدر زيرا كه ملائكهٔ كرامك هربرينك مقامی معلومدركه ابدا آنده قالور انسان ايسه تكميل نفس ايله مقام معلومندن اعلالره ترقی ايده بيلوروا كر انسانك شهوتی عقلنه غالب كلوب عابد اصنام سبعه اولورسه اول صمدی ناسی وانك قلبی قاسی اولور اكرچه اول صورتده آدمدر لكن سيرتده بهايمدن كمدر زيرا كه خدمت بهايم طاعته بدلدر وحقدن غفلت ايدن انلردن اضلدر (اللهم لاتجعلنا من الغافلين) اما كمال روح انسان اودركه لذات فانيه يی ترك ايله اصنام سبعه يی كسر ايدوب لذت حضوری درك ايله ماسوادن كچوب كوكلده * كف اوله تاكيم مبدأ ومعادين بيلوب اسراره واقف اوله ونفسنی وربسنی حالله عارف اوله وروح اضافيله ابدا زنده قاله وحضرت حبيب اكرم صلی الله تعالی عليه وسلم بيورمشدركه ياعلی كنديكی فهم ايليه سن تاكيم عمريكی ضائع ايتمش اوليه سن وقلبكدن بيكانه قاليه سن (نظم)

درون جاندر انجق جای جانان | مدام اولمش كوكل مأوای جانان
كوكل مرآت صاف اولسه ايچنده | كورينور خوش رخ زيبای جانان

TBMM KUTUPHANESI

سویدای دل آگاه ایچنده | دمادم خوش ایدر سودای جانان
قو غوغای عالمدن چو قلبك | اولور خالی طولر غوغای جانان
سفینه مثلی قلبه انقلابی | ویرر اول جنبش دریای جانان
قو کبری اول قو ادنادن ادنی | که اولدر قرب او ادنای جانان
بوحق روحنی پرشور ایدر اول | لب شیرین وشکر خای جانان

﴿نوع رابع عشر﴾ روح انسانك تنزلاتی احوالن وترقیات وکمالن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه روح انسانی اولان امر ربانی اعلای علیین عمادن بواسفل سافلین بدنه تنزلدن اول نورانیت بوظلمته واول لطافت بوکثافته واول استعداد بونسیانه واول محبت بوعصیوته تبدیل اولوب مخاورانس رحمان ایکن مقارن نفس وشیطان وهمجنس حیوان اولمشدر بعد المشرقین حیوان وملاهی قنده وروح انسانی وعشق الهی قنده پس انسان ابتدا مرتبهٔ بهایمدن بعده مرتبهٔ سباعدن بعده مرتبهٔ شیاطیندن بعده مرتبهٔ ملائکه‌دن بعده مرتبهٔ نفسانیتدن کچمدکچه مرتبهٔ انسانیته وصول بوله‌مز وکندیدن فانی اولمدقچه روح اضافیله باقی اوله‌مز وتهذیب اخلاق ایتمین حیوان مرتبه‌سنده قالوب انسان مرتبه‌سنه کله‌مز وعارف بالله اولوبده مراداله‌مز زیرا که انسانده اوچ روح واردرکه سائر حیوانات ایله مشترکدر * بریسی روح طبیعیدرکه انك موضعی جمیع بدندر * وایکنجیسی روح نباتیدرکه انك موضعی جکردرواوچنجیسی روح حیوانیدرکه انك موضعی یورکدر وغضب وشهوت وایکیسندن تولد ایدن اخلاق بدجله‌سی اوصاف روح حیوانیدر وانسانك دردنجی روحی نفس ناطقه‌درکه انکا مخصوصدر وانك موضع تعلقی انجق یورکده اولان نقطهٔ سوداده بولنان روح حیوانیدر وآنکله تعانق بونك شانیدر واکر اوروح حیوانی بوروح انسانی اوزرینه غالب کلوب غضب وشهوتنه بونی اسیر ایلدیسه اول کمسه حیوان بیلنمشدر زیرا که حکم غالبك بولنمشدر ومادامکه روح انسانی مغلوب روح حیوانیدر اول کمسه‌نك قلبی میت ونفسی حی اولدیغندن اول نفسانیدر واکر عون حق ایله بوروح انسانی اول روح حیوانی اوزرینه غالب اولوب غضب وشهوتنه مالك اولدیسه کندی حیاتن بولدیغندن واول کمسه‌نك نفسی میت وقلبی حی اولدیغندن اول روحانیدر بلکه مکان وزماندن مجرد انسان کاملدر وکندی مقامندن اعلاره واصلدر وبوکیمیای سعادته استعدادنه کوره بربیلده یاپرآیده ویا برکونده ویابرساعتده نائلدر وحق تعالی کلام قدیمنده (ونفخت فیه من روحی) بیوروب کندی ذات پاکنه مضاف ایلدیکی روح اضافی یه واصل وهر مرادی حاصلدر وروح اضافینك نیچه اسماسی وازدرکه عقل کل وعقل اول وجوهر اول وقلم اعلا ولوح اعظم وعرش اعظم وکلمهٔ اهم وملك مقرب وروح اکمل وروح افضل وروح لایفنی وروح عارف وروح ناطق وروح قدس وروح محمدی ونور محمدی وآدم معنی وشمس باطن وشمس حقیقت ونقطهٔ وحدت ونقطهٔ کل ونقطهٔ کبری وسر اعظم ولطیفهٔ ربانیه وامر ربانی وجوهر ربانی وحقیقت ربانیه وعشق الهی ومبدأ اول ومنشأ ارواح وسلطان حقیقت وسر الهیدر اما مراتب مذکوره دن قنی مرتبه‌ده بولندیغنی بیلمك مراد ایلدکسه همان کندی احوالکه نظر ایدرسن اکر یبوب ایچوب اویورسن وشهوت آرزوسین کوررسن وغیری نسنه آرزوسندن بی خبر اولورسن ظاهر بودرکه بهایم مرتبه‌سنده‌سن واکر یبوب ایچوب اویورسن وشهوت آرزوسین کوررسن وبونلرله بیله‌هم غضب ایدوب خصومت ونزاع وجنك وجدال وشتوم ایله وعداوت وعنف وقهر وضرب مجوم ایله خلق اینجدوب انتقام آلورسن بیلورسنکه سباع مرتبه‌سنده‌سن واکر یبوب ایچوب اویورسن وشهوت آرزوسین کوررسن وبونکله بیله یلان سویلیوب خلقه مکر وحیله وکذب وخدعه ایله انلری غش ایلیوب دوزتلرله آلدادوب رنك ایدوب نفاق ایله بوررسن شبهه‌سز بیلورسنکه شیطان مرتبه‌سنده‌سن واکر آزیبوب آزایچوب آزاویورسن وشهوتدن فارغ وآرزوسندن آزاد اولورسن وکمسه‌یی قطعا رنجیده ایلزسن وکمسه یه حیله ومکر ایله هرکز یلان سویلزسن وجمیع خلقه رفق ومدارا ایله معامله ایلرسن وجمله ناسه خیر صانوب دوشن خدمتلرین کوروب دعا وثنا ایله ملایم سویلرسن حقا که ملائکهٔ کرام مرتبه‌سنده‌سن واکر اعتدال اوزره

يبوب ايچوب اويورسن وغضب وشهوته مالك اولورسن ومعرفته محبة الله يولنه كوكلدن سالك اولورسن وكندى صفاتكدن فانى وهالك اولورسن كندیکی يقين اوزره بيلورسن كه هم عارف وهم معروفسن واخلاق حق ايله موصوفسن وخزينهٔ علم اللهسن وحقيقتدن آكاهسن وانسان مرتبه‌سنده انسان كاملسن ومقام اعلايه واصلسن ومجلس انس وحضوره داخلسن وهر مراده نائلسن وجميع اموركده حالت وسطى ايله عاملسن وابداحقه مائلسن

(نظم)

اى روح پاك جسمله دنياده خوشميسن	وى نور محض ديدهٔ بيناده خوشميسن
اى مرغ عرش نيچه طوتلدك بودامه‌سن	صفرا وخون وبلغم وسوداده خوشميسن
كر بويورك دكلسه مكانن كوكل ندر	چون بويوركده‌سن بوسويداده خوشميسن
اول كلشنى قويوب نيچه دوشدك بوكلخنه	كلخنجيلر له حسن مدا راه خوشميسن
اول بزم انسدن او وطندن ايراقسين	قلبكله يا او مجلس معناده خوشميسن
مشغول رسم وعادت اولوب غم چكرميسن	ياهم حضور حضرت مولاده خوشميسن
اولمش سنكله مست ومحبت هزار دل	عاشقلر كله رفق وموا ساده خوشميسن
عالم سنكله در نيچه عالمده‌سن عجب	سن سنده حسن عشق تماشاده خوشميسن
حقى صورر سنى سكا اى نفس ناطقه	دل حجله‌سنده عشق ايله تنهاده خوشميسن

﴿ باب ثانى ﴾

اركان طريق عرفان اولان تقليل طعام وتقليل منام وتقليل كلام وعزلت انام وذكر مدام وفكر تمامى فصول سنه ايله تفصيل ايدر ﴿فصل اول﴾ اركان ستهٔ راه عرفانك اولكى ركنى اولان تقليل طعامك فوائد وخواصنى سكز نوع ايله بيان ايدر ﴿نوع اول﴾ فضائل جوعى بر آيت كريمه ونيچه احاديث شريفه ايله بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه حق تعالى عبادينه عنايتيله تعديل اكلى تعليم ايدوب كلام قديمنده بيورمشدركه (كلوا واشربوا ولاتسرفوا انه لايحب المسرفين) وحديث قدسيده بورمشدركه يا ابن آدم انى جعلت العزة فى الطاعة والناس يطلبونها فى ابواب السلاطين فكيف يجدونها وجعلت العلم فى الجوع والناس يطلبونه فى كثرة الاكل فكيف يجدونه وجعلت جلاء القلب فى السهر والناس يطلبونه فى كثرة النوم فكيف يجدونه يا ابن آدم كيف تطمع فى العلم والعمل مع الشبع وكيف تطمع فى جلاء القلب مع كثرة النوم وكيف تطمع فى الحكمة مع كثرة الكلام وكيف تطمع فى الانس بى مع الاستئناس بالناس وكيف تطمع فى حبى مع حب الدنيا فاطلب العلم والعمل فى الجوع وجلاء القلب فى السهر والحكمة فى الصمت وانسى ولقائى فى العزلة وحبى ورضائى فى ترك الدنيا يا ابن آدم الصوم لى وانا اجزى به ان للصائم فرحتين اذا فطر فرح واذا لقينى فرح * وحضرت حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم امته شفقتيله آداب اكلى تعليم وآفات شبعى تفهيم ايدوب فوائد جوعى طيورمشدر نتكيم احاديث شريفه‌سنده بيورمشدر آدم اوغلى بطندن شرلى برقاب طولدر ممشدراكا اوچ بش لقمه‌جق كفايت ايدركه صلبنه قوت وقوام اولهلر پس هر كيمكه شهوت اكله مبتلا اولوب بطنى طولدرمق استربازى ثلثى طعامنه وثلثى شرابنه اولسون تاكيم ثلثى نفسيچون قالسون وبيورمشدركه شبعان ايكن اكل طعام هم مرضدر وهم حرام وبيورمشدركه كثرت اكل شومدرونوام واكول مذمومدر وبيورمشذركه شره ايله اكل ايده‌نك قلبى قاسيدر وحكمتدن محروم وحقى ناسيدر وبيورمشدركه حق تعالى برقولنه محبت ايلسه انى اوجوز طعام اولان يرده جائع ايدر وبيورمشدركه حق تعالينك مخلوقندن اولياسى اهل جوع وعطشدر انلرى ايتجيدن شقى ويرى آتشدركيمكه انلره خورباقوب الجق طوترسه يا برفعل ايله ايتجدوب يا برسوز آترسه اول عزيز ذوانتقام انى مجموعهٔ اسقام ايدوب رسواى عام وعيشنى حرام ايدر * وبيورمشدركه كيمك كه بطنى جايعدر وقلبى قانعدر وحقى ذاكردر انك مقربيندن اولديغى ظاهردر وبيورمشدركه تحقيقا شيطان ابن آدمك عروقنده جريان دم كبى جاريدر پس انك يوللرين جوع ايله وعطش ايله ضيق ايتمك مقربين كاريدر وبيورمشدركه جوعى اطولكز عندالله افضلكزدر

وتحقيق

TBMM KUTUPHANESI

وتحقيق ابغضكزهر نوام واكولدركه تنبلكزدر وبيورمشدركه هر كيمك كيم بطنى جايع اولور انك قلبنده نور معرفت لامع اولور وبيورمشدركه اهل جوع اهل حكمتدر وبدنلرى ملازم صحتدر وبيورمشدركه حق تعالى يه خلقك اقربى خلقى احسن اولاندر وبطنى اجوع واعطش وقلبى احزن اولاندر وبيورمشدركه حق تعالى مخلوقاتنى شبعان ايدر واولياسنى جامع وعطشان ايدر وبيورمشدركه نفسكزى جايع ايلكز تا كيم قلبكزه نور عرفان ساطع اوله وقلبكز ينابيع حكمتله طوله واهل ارض وسما سزكله فرح بوله وحضرت عمر رضى الله تعالى عنه كونده بركره طعام اكل ايلدكده اون بر لقمه ايله اكتفا ايدردى (نظم)

حبيب الله مبارك بطنه طاش باغلدى يعنى
طعام استرسه بطنك ويرا كا طاش ويرمه سن نانى

شكم پرورك پر خاك ايلش ديوار اعضاسن
او قالمش خانهٔ مظلمده كورمز شمس تابانى

شكايت ايلين اوچ كونلك آچلقدن دكل عارف
اونادان كار وكسب ايتسونكه يوقدر حقه تكلانى

ديرز آچلقده وار ضعف اول كسلدر مانع طاعت
ديرز آچلقده در انس حق اولدر قوت روحانى

طعام حقدر اچلق انى مخصوص خواص ايتمش
بولور جوع اهلى وجد وحال وذوق وجذب حقانى

بولان آچلقده بولمشدر فنادن دولت فقرى
طويان آچلقده طويمشدر رموز سر سبحانى

كورن آچلقده كورمشدر اكر عشقى اكر روحى
آلان آچلقدن آلمشدر كنوز نفس انسانى

ايران آچلقدن ايرمشدر حضور حضرت حقه
بيلن آچلقده بيلمشدر علوم بحر عرفانى

قمو آچلقده در دولت سعادت عزت ولذت
اولور جوع اهل روحانى دخى سيماسى نورانى

شبعدن قلبه قسوتدر كلن هم شهوت ونخوت
بولور جوع اهلى علم وحلم اولور اخلاقى ربانى

ضعيف ايت نفسى تا كيم قوت قدسى بوله روحك
حيات جاندر آچلق هم ممات نفس شهوانى

كل اى حقى بو اكل ونومى قوى فقر وفنا ايسته
كه ويران اولسه تن كوشكى بولورسن كنج پنهانى

﴿نوع ثانى﴾ آفات شبعى وكرامات جوعى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله دينلر درك هر كيمك نعمت بيلمز الا كه مطعم ومشربده بيلور انك علمى قليل وعذابى كثيردر بطنت فطنتى كاسدايدر وتخمت حكمتى فاسد ايدر شبع منبع دادر وجوع انفع دوادر ادمان شبع مورث اصناف وجعدر تقليل طعام تقليل اسقامدر كثرت طعام موجب اسقامدر ومفسد احلامدر ادمان شبع مهيج عللدر وحكمته خللدر وكثرت اكل قلبه قسوت وجسده علت ويرر حق تعالى برقوله عنايت واكرام ايلسه انك بطنى طعامدن وفرجنى حرامدن پاك ايدر حق تعالى كيمه كه اكرام ايدر اكا قلت طعام وقلت منام وقلت كلامى الهام ايدر كيمكه جايع اولمز اول صفاى فكرى بولمز كثرت اكل انسانه ضرردر وكثرت نوم اكا كدردر هر كيمك كه طعامى قليل اولور انك آلامى قليل وصحتى طويل اولور صحته تخم جمع اولمز وجوع ايله سقم جمع اولمز كه نفسنده آرزوى انواع طعامى غرس ايدر اول اصناف اسقامى جلب ايله صحتنى برعكس ايدر جوع طعام انبياعليهم السلامدر ومقام اولياء كرامدر جوع بحردر وفطنتدر وسحاب مطر حكمتدر جوع ترويح ارواحدر وتشريح اشباحدر جوع دواء داء فضولدر وجلاء صداى عقولدر جوع غداى اشتهاى روحدر ودواء قلب مجروحدر جوع ثمرهٔ شجرهٔ صحتدر وزينت صفت عفتدر جوع عطيهٔ اصولدر ومطيهٔ وصولدر جوع نفى دادر وقوت دوادر جوع تهذيب اولياى كرامدر وتعذيب اعدادر جوع تصفيهٔ روحدر ومطالعهٔ فتوحدر جوع قهر جنود شرهدر ونضر وفود ولهدر جوع هواى نفسه ممات ويرر وفؤاده صفا وحيات ويرر وعلم دقيقى ايراث ايدوب اكا اثبات ويرر. جوع راغبين فترتدر وجوع زاهدين حكمتدر وجوع عارفين صفوتدر وجوع محبين قربتدر وجوع واصلين طهارتدر وجوع نفوسه مذلت ويرر وقلوبه رقت ويرر وعلم سماوى اطلاعنه دقت ويرر عارفك نور حكمتى لهب جوعن نجه ايام اطفا ايدر واول برنسنه تناول ايلدكده بش اون لقمه ايله اكتفا ايدر وسوسه بذر شيطاندر وانك مزرعى بطن شبعاندر كيمكه الله ايچون بركون جايع اولور انك قلبنده حكمتدن بربشقه باب آچلور جوع مورث علم وفطنتدر وشبع موجب جهل وظلمتدر اطيب اطعمه جوعدر واهل نفس اندن جزوعدر جوع ضيافت حضرت مولادر وشبع فقدان عقل وذكادر كيمكه بقرهٔ نفسن جوع ايله ذبح ايدر اول نور معرفتله حيات قلبى ربح ايدر (ع) بند ايدن دهانى سير ايدر جهانى *

TBMM KUTUPHANESI

اولقمه که لذتندن بولدك ذوقی کاشکه بولسه انی دشمن خلقی کیمکه شبعان اولنجیه‌دك اکلدر اول اکلنده حیوانه مشاکلدر جوع پریوزنده طعام یزداندر وابدان اولیا انکله شبعاندر وبطن ایسه عدو انساندر عارفك اکلی فاقه‌دندر ونومی غلبه‌دندر علم حکمت جوعده اولور وجهل ومعصیت شبعدن کلور جوعده اولان طربدن ملوك ارض محرومدر زیرا که جوع بدن خواصه مخصوص اولان ضیافت حی قیومدر

(نظم)

کلدی رمضان آیی * ای یار قمر سیما
اول صایم وآز اویی * تاقلبك اوله بینا

خالی اول وحالی اول * نای اول لب نابی بول
نی مثلی دمندن طول * نوش ایت شکر وحلوا

یونهر شکمدن کل * تزح اولمایدر هر بیل
تاعین حیات دل * تن ارضن ایده احیا

صوم ایله تن وجانی * پاك ایله یمه نانی
طولسون می روحانی * تامست اوله هراجزا

بودملری کوش ایله * میدر بونی نوش ایله
سیلار کبی چوش ایله * تاقلبك اوله دریا

جوع اولدی طعام الله * قوت دل هر آکاه
ویرمش اوقولونه شاه * کیم عشق ایله‌در شیدا

حق دون وکون دائم * اول قائم وهم صائم
طول عشق ایله اول هائم * قوی صورتی بول معنا

﴿نوع ثالث﴾ رذائل شبعی وفضائل جوعی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه اوچ خصلت قلبه قسوتدرکه کثرت طعام وکثرت منام وکثرت کلامدر بطون شبعان اولدقده ارواح ابدان اولور وبطن جایع اولسه بدن روحه راجع اولور صحت بدن قلت طعامده‌در وصحت روح قلت منامده‌در کیمکه شبعان اولورسه اندن برعقل کیدرکه بلدخی رجوع ایتمز جوع اسم اعظمدر وملك اکرمدر قلت طعام موجد قلت منامدر وقلت منام موجب قلت کلامدر وشبع داعیهٔ سقمدر وسقم داعیهٔ المدر شبع اصل جمیع دادر وجوع اصل جملهٔ دوادر نیران وساوس واوهام بلکه جمیع نیران انفس انام جوع ایله منطفی اولور نفسی جایع اولنك وساوسی زائل اولور نتکیم مجنون جایع اولدقده جنونی قالیوب عاقل اولور جوع مزرعهٔ عبرتدر وینبوع حکمتدر وروح فطنتدر ومفتاح محبتدر ومصباح معرفتدر ومنهاج حقیقتدر نفس برمریض جزوعدر وانك شفای عاجلی جوعدر شبع ایله کوکادن حکمت زائلدر وجوع ایله انده هرعلم حاصلدر جوع صفای اصفیادر ورشاد اتقیادر (نظم) اجقمق کیم وجودنده صفادر * شعار اولیا واصفیادر * تقاضای طعام اولمز ولیده * ولینك قوتی چون ذکر خدادر * جوع منبع اخلاق حمیده‌در وشبع منبت اوصاف ذمیمه‌در بطن شبعان اولدقده اعضا جایع اولور وبطن جایع اولسه اعضا شبعان اولور جوع نفسه زندادر وقلبه کاستاندر شبعده واقع اولان وساوس ثابت ونابت اولور وجوعده واقع اولان وساوس عاطل وباطل اولور کیمك که بطی جایع اولور انك قلبی ایکی عالمدن کچوب مولایه راجع اولور جوع قلبی برحکم ایلر وشبع اصم وابکم ایلر جوع ابداندہ خفت وعفتدر وکوزده عبرت کوکلده حکمتدر وجلاء قلب ایکی حصلتده مقرردرکه بری جوع وبری سهردر نان غدای ابداندر وجوع ایسه غدای دل وجاندر برشیخك مریدی برکون آج قالوب شیخته الجوع دیدکده شیخ الله دیمشدر پس اول مرید اول اسمه مداومت قیلوب ایکنجی کونده لابد من القوت دیدکده شیخ اکلابد من الله دیمشدر بعده اوچنجی کونده اول ذاکر صابر شیخته ما القوت دیدکده شیخی ذکر الحی الذی لایموت بیورمشدر پس دردنجی کون تمامنده اول ذاکر صائم برجذبهٔ حق ایله افطار ایدوب برخوردار قوت جان اولمشدر ودولت معرفتی رایکان بولمشدر واحزای وجودی شراب عشق ایله طولوب مجذوب الهی اولمشدر (نظم)

چو عشق مردم خوردر پس ارکرك ای یار
که اوله لقمهٔ شیرین عشق شیرینکار

سن آجی لقمه کبی بویله هضم اولنمز ایکن
اوشاه عشقه نه لایقسن ایده نوشکوار

ریاضت ایله ضعیف اول که تنکدر اودهن
لذیذ لقمه اولوب قوی سنی یسون یکبار

نیچون دهانی یقارسك اودیك کرم ایله سن
سیاه اولور کهی اسباب وکه لب دستار

مثال دوزخ اومعده پر اولدی هر کز
مکر قدم باصه بردم سکا شه جبار

خدادر ایلین احباب چشمنی شبعان
یوغ اولیاده نه بنلك نه حرص هر مردار

نه حرص علم هنر وار نه رنك وبو حقی
نه صلح وجنك اولور انلرده عشق اولور هربار

TBMM KUTUPHANESI

﴿نوع رابع﴾ تقليل طعامك كيفيت ومقدارين وفوائد واسرارين بيلديرر (ای عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه تقليل اكلدن مراد نفس شهوانيهٔ حيوانيه‌يی ضعيف ايدوب اول مغلوب عقل ومكسور شهوت اولمقدر ومقصود يوركی تبييض وقلبی اوصاف ذميمه‌دن تصفيه قيلمقدر زيرا كه جوع انسانده يوركك شحمنی اريدوب دمنی قليل ايلدكده بياض ورقيق اولور وكوكل كدورات نفس حيوانيه‌دن پاك وصافی اولوب جلا بولور وصفاسيله انوار اذكار واراداتی قبوله مستعد اولور بعده اول آينه‌دن اول انوار ارض نفسه منعكس اولوب ربيسی نوريله اشراق بولدقده ظلمت نفس مضمحل اولوب صدف شهوت ظلمتی دخی لؤلؤ محبتدن منشق اولور زيرا كه شهوت مطيهٔ محبتدركه انساندن محبت مطلوبدر وانكله انسان ملائكه‌دن محبوبدر وجمله‌دن مرغوبدر اماسلوك طريق عرفانده مبتديلر ايچون طعامدن امساك نافع اودركه افراط ايله تفريطدن محفوظ اولوب اكل متوسط اوله واكل متوسط بركون وبركيجه‌ده آللی درهمدن يوز درهمه وارنجه يه‌دك تناولدر ومشروب دخی اول يوز درهمه داخلدر وبو تقليل اكل تزكيهٔ نفس وتصفيهٔ قلب وتجليهٔ روح ايچون امر لازمدر نتكيم حضرت عيسی عليه السلام بيورمشدركه بطنكزی جايع ايليكز اوله كيم قلبكزله ربكزی كوره‌سز وحديث شريفده بطن انساندن شرلی وضررلی برقاب طولمشدر مضمونی كلمشدر زيرا كه بدنه غدادن امداد اولور حالبوكيم امر غدا ايچون جكرده وضع اولنان قوای طبيعيه جنود شيطاندر پس حزب شيطان اولان قوای مذكوره غدادن حظ وافر آلدقده دواعیٔ نفس آنكله قوت بولور وظلمت نفس وطبيعت يوركه مستولی اولور ورطوبت غدادن عروق دماغه رخاوت كلور پس اندن كلال حواس وغلبهٔ نوم وكدورت خاطر حاصل اولور واكر غدا قليل اولورسه دواعیٔ نفس وقوای طبيعت ظلمتيله ضعف وقلت بولوب كوكل صافی اولور پس قلب مصفاده روح مجلا اولان عقل معلايی مدركاتيله تصرفدن منع ايده مزلر حكم آنده روحك اولوب انسان كندی مرتبه‌سين بولور وبونك سری بودركه انسانك امر تغديه‌سی مرتبهٔ نباتيه‌سيدر وامر شهوتی مرتبهٔ حيوانيه‌سيدر وعلم عرفانی مرتبهٔ انسانيه‌سيدر پس مجرد ازدياد بدن ايچون غدالره اقبال ايدوب انلرله مشغول اولان كمسه‌نك اوزرينه غالب اول مرتبهٔ نباتيه‌در وقضاء وطر ايچون شهوتلره اقبال ايدوب لذات فانيه‌ايله مشغول اولان كمسه‌نك اوزرينه غالب اول مرتبهٔ حيوانيه‌در وبو ايكی مرتبه‌يی حق تعالی لطفيله عبادينه طيورمشدر نتكيم كندوكلام قديمنده (اولئك كالانعام بل هم اضل اولئك هم الخاسرون) بيورمشدر پس عاقل اودركه بو ايكی مرتبهٔ دنيهٔ ناقصه‌ده قالميوب تصفيهٔ قلب وتجليهٔ روح ايله فتوحه توجه ايدوب انسان كامل اولوب مبدأ ومعادينه كيدر اعنی برنسنه يمز الا كه سد رمق واداء صلاته قادر اوله جق مقداری برقاچ لقمه تناول ايدر ونفس شتری كچكدن خير ايله يافطير شعير ايله قناعت قلوب حفظ نفس وشغل قلب اولان اطعمهٔ نفيسه‌يی تحصيل وآرزودن فارغ اولوب انسان مرتبه‌سنه واصل ومجلس انسه داخل وهر مرادی حاصل اولور زيرا كه نبات وحيوان مرتبه‌لرندن انسان مرتبه‌سنه وصول بولمقده تقليل طعام اصل مقدم وركن اعظم وشرط الزمدر اما انسان مرتبه‌سين بولمش ونفس وطبيعتدن آزاد اولمش كاملك جوعی ضرر ويرمز صبر جميلدر بلكه آنك جوع طويلی حضور جزيلدر

(نظم)

هر لحظه اول وحی علا * ارواحه ايلر خوش ندا
درد اوله خاكی اتمه جا * پاك اول كل ايت عزم سما

هر جانكه اول تنبل اولور * چون درد خم قعرن بولور
اعلای خمه خوش كلور * كر بولسه كدرتدن صفا

اولمازسه تنده خاك نان * صافی اولور بو اب جان
اسرار اولور قلبه عيان * بولور قو دردك دوا

جانك چو شعله‌در همان * نورندن اكثردر دخان
دوا ايچره نوراولمش نهان * دل خانه‌سی بولمز ضيا

آزاولسه كر بودود نان * قلبك بولور نوری عيان
روشن اولور خوش بيكمان * هم بوسراهم اول سرا

سيرايت مكدر اولسه ما * نه صو كورينور نه سما
پنهان اولور شمس ضحا * غيم وطومان اولسه هوا

باد شمالی چون اسر * صافی اولور قالمز كدر
بوصيقل ايچون هر سحر * خوش خوش اسر بادصبا

عشقك دمی هم برنفس * بوقلبه صيقل اورسه بس
بيل عشق جاندر هم نفس * نفس بهيمه‌در فنا

ای جان يتر حبس جهان * سيرانكه‌كدر لامكان
حقی ندر بو خاكدان * فرعی براق كل اصلكا

﴿نوع خامس﴾ علامات شبعی و کرامات جوعی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه منشأ جمیع امراض قلب انسانکه آنکله دل دوزخ اولمشدر واندن جمله اخلاق ذمیمه حصول بولمشدر و آنك ایچون آدم جنتدن طشره کلمشدر اول شهوت اکل نادرکه سرای جهانی جانه زندان ایتمشدر وعقل دانایی اسیر نفس نادان ایتمشدر لذت جوعی بولان شبعدن ملول اولور زیرا که بیلور که اکول اولان مأکول اولور عاقل اولان شهوت اکلی ترك ایدوب نفسنی اسلمز وتراب قبر ایچون بدنن بسلمز کرچه نفس شهوانیه عقله طغیان وحقه عصیان ایدرلکن شمشیر جوع انی مطیع فرمان ایدر جوع انسان نافع جسم وجاندر وتنعم ایسه مضر این و آندر کیمکه عمرین ویروب طعام وشراب آلور اول عین حیاتی قویوب خیال وسراب آلور نان اکل ایدن کندی حیاتی آکلدر وحیاتن اکل ایدنلره ممات حاصلدر عبد بطن اولان کمسه ده نه عقل اولور ونه هوش ونه چشم اولور ونه کوش تنپرور اولان عبد فرج اولور وعمری حیوان کبی شهواته خرج اولور جوع ایله نفس بهیمی ضعیف اولسه اول کوکلده روح قدیمی قوت بولور ونفس شهوانیه حکمندن آزاد وعلم وحکمتله داد وحضور وانس ایله معتاد اولور اکر بودهان بند اولسه دهان جان آچیلور وانکله قوت جان بیلوب شراب عشق ایچیلور وخلعت عرفان بوینه بیچیلور پس اول نان نور ایله بونان تنوردن کیچلور واول شراب طهور ایله بوجیفهٔ دنیادن قاچلور واول خلعت معرفتله عالم وحدته کوچلور وجناح عشق ایله زمرهٔ اولیایه قاریشلوب ارواح انبیا ایله اوچلور وبیر اولان جوان جاودان اولوب رخ زردی ورد احمر کبی آچلور وامطار انوار واسرار پروردکار لیل ونهار اول قلبه صاچلور واکر بودهان آچلسه دهان جان بند اولور وبدن مزبله سنده کوکل دردمند اولور زیرا که جسم خاکك غداسی ینه خاکدر اکرچه قند اولور وروح اسیر هوا وکوکل زندان بلاودماغ انهار اوهام ناپسند اولور وجمیع اقوالی بد وافعالی رد واحوالی پرحیله وفند اولور ونفس بهیمی تنعمله زنده وروح قدیمی آندن خسته ومستمند اولور زیرا که هر لقمهٔ لذیذه ده اول جان عزیزه برزنجیر پابند اولور پس هر کیمکه خردمند اولور اول نان جوین ایله خرسند اولور وتقلیل اکل ایدوب لقمه سی یکچند اولور وبونکله نفسی ضعیف اولوب روح آندن خلاص بولوب جسم وجانی حلاوت ومحبتله طولوب لذیذ وارجمند اولور

(نظم)

عجب حلاوت پنهان ویرر خلوشکم | مثال چنك اولور آدم تنی نه بیش ونه کم
پر اولسه کرشکم چنك اوساز اولور مهمل | نه ناله ایلر اومهمل خشب نه زیر ونه بم
دماغ معدهك اورجدن بنارسه ای عاشق | بو سینه سوزش ایله ناله لر ایدر هردم
شکم تهی اول ودرد ایله ایکله نای مثال | شکم تهی اول واشعار سویله مثل قلم
مثال دوزخ اولور معده حلق بد ناری | شکم پر اولسه بد اخلاق ایله طولر آدم
اوروج طوتارسن اولور دل مثال باغ جنان | خصال خوب ایله کوکلك طولر چو حور وحشم
اوروجده حق بولور علم وحلم چوق حکمت | بوجسم اوروجله سلیم اولدی جان دخی اسلم

﴿نوع سادس﴾ آفات شبع ومنافع جوعی وفوائد صومی بیلدیر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه طعامی اول مقدار اکل ایله که اول سنی حامل اوله اولقدر یه که سن آنی حمال اوله سن طعامی اویله اکل ایله که سن آنی یمش اوله سن اویله ایتمه که اول سنی یمش اوله اکر سن آنی اکل ایدرسن جمله نور جان اولور اکر اول سنی اکل ایدرسه باالجمله دخان اولور (رباعی) دررو زه چوازطبع دمی پاك شوی * اندرپی پاکان تو بر افلاك شوی * ازسوزش روزه نور کردی چون شمع * وزظلمت لقمهٔ خاك شوی * برطالب عرفان برکامله نیاز ایتمشدرکه طریق معرفت یزدانی بکابیان ایله اول کامل سائلك اکول اولدیغن بیلوب جواب ویرمشدرکه وارابتدا اکلی تعلم ایله بعده کل بزمله معرفت سوزنی سویله زکات بدن صیامدر وکیجه لرده قیامدر برعابد هر کون صائم اولوب هر کیجه بربطمان طعام ایله افطار ایدوب صباحه دك نماز قیلدیغن برکوکل صاحبی مرشد کامل اشیدوب دیمشدرکه اکر نیم نان بیوب اویوسه افضل ایدی (قطعه) اندرون ازطعام خالی دار * تادر وتور معرفت بینی * تهی ازحکمتی بعلتی آن * که پری ازطعام تابینی * اکلی کثیر اولنك صحتی قلیل ومؤنتی ثقیل اولور کیمك که همتی بطن وفرجیدر آنك قدر وقیمتی انلردرکه خرجیدر کیمك که همتی ادخال ایتدیکیدر آنك قیمتی اخراج

ایتدیکیدر

TBMM KUTUPHANESI

ایتدیکیدر کثرت اکل اسرافدر وقلتی عفافدر جوع انسان جمله خصالك ارفعیدر وجسم وجانك انفعیدر راحت بدن قلت طعامدهدر وراحت جان قلت منامدهدر وراحت عقل قلت کلامدهدر وراحت قلب قلت اهتمامدهدر ابدال ابدال اولمدیلر الاکه جوع وسهر وصمت واعتزالله اولدیلر (بیت) جوع وسهر وصمت وعزلت ذکر وفکر بادوام * ناتمامان جهانرا میکنند اینها تمام) وحضرت حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم جوعدن منکب وملتوی اولوردی وابوهریره رضی الله تعالی عنه آچلقدن مجنون کبی مصروع اولوردی وپیرمز حضرت غوث علوی فقیرالله شیخ اسمعیل تلوی رحمة الله تعالی علیه بوحقی اوغلونه تربیه ایچون خطاب ایتمشدرکه ملاابراهیم انا آکل فی الیوم واللیلة مرة واحدة لقیمات مما حضر وآکل کل اسبوع رغیفی خبز مع ای طعام کان وماء اللحم غیر مانع للریاضة واصل هذ الخبز عفص حلال واشرب کل ستة ایام مرة ماء بکاسة مقدار فنجانین فقط وانام بعد العشاء الی الانتباه ثم اقوم الی الصباح واصوم یوم الاثنین والخمیس

(نظم)

بند ایله ابن ناندن * طولسون کهر روزه	کتسون اوکدر جاندن * کلسون هنر روزه
بوعالمی بیل سجین * دلدرره علیین	قلبه نظر جان بین * ویرسون نظر روزه
قوی نفس بوتدبیری * هرحیله وتزویری	مکسوز اولور هرتیری * اولسه سپر روزه
روزه نه ضرر ایلر * بیك دورلی هنر ایلر	بر بشقه سفر ایلر * سودای سر روزه
روزه تی رام ایلر * اخلاقی تمام ایلر	هم مست مدام ایلر * جانی اثر روزه
تن ظرف محبتدر * دل کلشن وحدتدر	جان حجلهٔ وصلتدر * فتح اولسه در روزه
حقی کیجه اول قائم * هم کوندزی اول صائم	تاقلبه طوله دائم * شهد وشکر روزه

﴿نوع سابع﴾ کثرت اکلك آفات عشره سن وقلت اکلك کرامات مبشره سن وتقلیل اکلك اسباب میسره سن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه طالب عرفان اولوب نبات وحیوان مرتبه لرندن انسان مرتبه سنه یتمك وتزکیهٔ نفس وتصفیهٔ قلب وتجلیهٔ روح ایتمك مراد ایدن کمسه یه لازمدرکه ابتدا بطنن حرامدن حفظ واصلاح ایده بعده تقلیل اکاله فضول حلالدن بیله اجتناب ایده اندن معرفت ومحبت یولنه طوغری کیده زیراکه بطن انسانك حفظ واصلاحی جمیع اعضادن اشق واعسردر وشغل مؤنتی جمله دن اعم واکثردر وجسم وجانه ضرر واثری جمله دن اعظم واکبردر واول برمنبع ومعدندرکه عفت ونخوت وضعف وقوت اعضایه آندندر وآفات کثرت اکل حددن افزوندر لکن آفات مهلکه سی عددله اوندر * اما اولکی آفت بودرکه تحقیقا کثرت اکلده قلبك قاسی اولمسی ونورینك زوال بولمسی واردر نتکیم حضرت حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم بیورمشدرکه * لاتمیتوا قلوبکم بکثرة الطعام والشراب فان القلب یموت کالزرع اذا کثر علیه الماء * زیراکه بدن انسانده یورك التنده معده غلیان ایدن قدره کبیدرکه بخاری اکا مرتفع اولورپس بخار معده کثرتندن یورکه سوادوتغیر وتکدر کلور * واما ایکنجی آفت بودرکه تحقیقا کثرت اکلده اعضانك فتنه وهیجانی وفضول وفساده انبعاثی واردر زیراکه انسانك بطنی شبعان اولسه عینی مالایعنیه نظر ایتمك واذنی انی استماع ایتمك استر ولسانی مالایعنی سویلمك ویدی انی طوتمق وایاغی اکا کتمك استر وفرجی شهوتن قضا ایتمك استر واکر بطن انسان جایع اولسه انك اعضاسی جمله ساکن اولوب برنسنه یه طمع ایتمز ومالایعنی اولان فضول ومحرماته کتمز زیراکه بطن برعضودرکه اکر اول جایع اولسه اعضای بدن شبعان اولور واکر اول شبعان اولسه اعضا جایع اولور والحاصل انسانك افعال واقوالی طعام وشرابی حسبنجه در اکر اکا حرام طعام داخل اولورسه اندن حرام افعال واقوال صادر اولور واکر فضول حلال داخل اولورسه مالایعنی اولان افعال واقوال خارج اولور کانه طعام وشراب افعال واقوالك تخمیدرکه بونلر انلردن وجوده کلور * واما اوچنجی آفت بودرکه تحقیقا کثرت اکلده قلت فهم وعلم واردر زیراکه * فان البطنة تذهب الفطنة * دینلمشدر واکر دنیا واخرت حاجتلرندن برحاجت مرادایلرسك تاانی قضا ایتمدکجه برنسنه تنال ایتمه سن زیراکه بخار غدا حجاب فهم وذکادر * وامادردنجی آفت بودرکه تحقیقا کثرت اکلده قلت عبادت واردر زیراکه انسانك اکلی کثیر اولدقجه بدنی ثقیل اولوب نومی غلبه ایدر وحواس وقوانسنه فترت کلوب توجه طاعتدن آواره قالوب اتلش

TBMM KUTUPHANESI

لاشئ كبي ياتوب اويقويه كيدر حالبوكيم عبادت برصنعتدركه انك دكانى خلوتدر والاتى مجاهداتدر * واما بشنجى آفت بودركه تحقيقا كثرت اكلده فقدحلاوت عبادت واردر نتكيم حضرت صديق اكبر رضى الله تعالى عنه ديمشدركه اسلامله مشرف اولديغم وقتدن بوآنه دكين هركز شبعان اولمش دكلم تاكيم ربمك عبادتى لذتندن محروم اوليم واولزماندن بوزمانه دك صودن قانمش دكلم تاكيم ربمك لقاسى اشتياقندن فترت بوليم وبركامل محقق ديمشدركه طاعتك الذواحلاسين جانم اولزمان بولوركه جوع وظمأدن بطنم ظهرمه ملتصق اولور (بيت) كرتواين انبان زنان خالى كنى * پرزكوهرهاى اجلالى كنى * واماالتجى آفت بودر تحقيقا كثرت اكلده حرامه دوشمك خطرى واردرزيراكه حلال سكاكلزالاكه آزآزكلور وحرام ايسه هرجهتدن جوق كلور نتكيم حديث شريفده * ان الحلال يأتيك قطرة قطرة وان الحرام يأتيك كالسيل جزافاجزافا وارداولمشدر * واما يدنجى آفت بودركه تحقيقا كثرت اكلده اولاماً كولى تحصيل ايدوب حكمنه المغله ثانيا انى اصلاح ومهياقيلمغله ثالثاانى طابخ وهاضم اولمغله رابعا اندن خلاص وفراغ بولمغله خامسا بدنده تولد ايدن امراض وعللدن سلامت قالمغله شغل قلب ومشقت بدن واردر نتكيم حديث شريفده هردردك اصلى تخمه وهردوانك اصلى جوع اولديغى وارداولمشدر وبونلردن بشقه ناسدن طمعله طلب دنيا واشتغال اكل ايله تضييع اوقات واردر * واماسكزنجى آفت بودركه تحقيقا كثرت اكلده شدت سكرات موت واردرنتكيم حديث شريفده * ان شدة سكرات الموت على قدر لذات الدنيا ومن لذتها الاكل والشرب فمن اكثرمن هذه فقد اكثرمن ذلك * وارد اولمشدر * واماطقوزنجى آفت بودركه تحقيقا كثرت اكلده نقصان آخرت واردرنتكيم حق تعالى * اذهبتم طيباتكم فى حيوتكم الدنيا * بيورمشدر حلاوت دنيامرارت عقبا اولديغن طيورمشدرزيراكه دنيادن لذت الديغك قدر آخرت لذتى سنكچون نقصان بولورو كثرت اكل ايسه لذات دنيادن عداولنور وحضرت عمرى خالدبن وليدرضى الله تعالى عنهما دعوت ايدوب انكچون برطعام نفيس مهياايلدكده امير المؤمنين اكا ديمشدركه چون بوطعام نفيس بزم ايچوندر پس خبز شعير ايله شبعان اولميوب آخرته كيدن فقرا ايچون نه واردر حضرت خالد رضى الله تعالى عنه اكا جواب ايتمشدركه ياامير المؤمنين انلرايچون جنت واردر پس حضرت عمر رضى الله عنه بيورمشدركه انلرجنتله فوز بولمشلردرودنيادن بوطعام بزم حظمز اولديغندن انلربزدن تباعد ايدوب فوزعظيمه نائل اولمشلردر (بيت) نعيم خلد حلالست بركسى صائب * كه دست ولب بنعيم جهان نيالايد * واما اونجى آفت بودركه تحقيقا كثرت اكلده عار وملامت واردركه طلب شهوت واخذ فضولى ترك ايدرزيراكه دنيانك حلالى حساب وحرامى عذابدرولذتى سراب وزينتى تبابدر وآفات عشره بودركه نهايت بولمشدر واهل هدايت ايچون برى دخى كفايت بولمشدرپس طالب عرفان كثرت اكل ومداومت شبعدن اجتناب ايدوب آفات مذكوره دن آزاد اولور وتقليل اكلى اعتياد ايدوب كرامات ايله دلشاد اولور زيراكه قلت اكلك صحت بدن ونشاط قوى وقوت حفظ وصفاى خاطر وانجلاى قلب ونورروان وسرعت ذكاوخفت مؤنت وامكان قناعت وتذكر جوع يوم قيامت وتيسر توجه وحصول حضور ومداومت عبادت وحفظ وضوء وتمكن ايثارفضل طعام وتطييب قلوب فقرا وايتام وبونك امثالى نيچه كرامتلرى واردر * واماتقليل اكلى تحصيلك نيچه طريقى واردر برطريقى بودركه كثرت اكلك آفات مذكوره سين تأمل قيله سن وبرطريقى بودركه قلت اكلك كرامات ومنافعن تذكرله اكامائل اوله سن وطريق اخرى بودركه مهيابولنان اطعمه نك انفسن تقديم ايده سن وطريق اهونى بودركه برنوع ياغلى طعام اوزره اقتصارايده سن وطريق اسهلى بودركه بركون بركيجه ده بركره تناول ايده سن وطريق اغربى بودركه اكول وجيعان ايله تناول ايتميوب تنهايه كيده سن وطريق اقربى بودركه وزن ايله يوب ايچوب كونده بردرهم نقصان ايده سن تاكيم اللى درهم قاله * رباعيات *

نفسم بنى چوق يمكله ايلر پرغم	آغرلشوب اولورم اصم وابكم
ازبيوب ازايچسم اوله كوكلم خرم	جسمم هم اولور خفيف وجانم پردم
نفسم بنى الدامقده فرصت بكار	چون سفره بولوراودم چكوب امكار

ترغيب

TBMM KUTUPHANESI

ترغیب ایدر افراط یمك ایچمكلر | دشمن نی دوستمدن الی قور اكار
هرلقمه كه سن شره‌له یرسن انی | غفلتله طولوب كوكل اولور ظلمانی
حیوانه ویر اول لذت آب ونانی | حقی آنی یاد ایدوب بی قوت جانی
هر لقمه‌كه لذتیله بولدم ذوقی | اول لقمه‌یی كشكه بولسه دشمن خلقی
حیوانه ویر اول نباتی سن ای حقی | جان لذتن ال كوكلدن ایسته حقی

﴿نوع ثامن﴾ جوعك اقسامن وحال ومقامن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونكه اهل‌الله دیمشلردركه جوع سهری متضمندر نتكیم عزلت صمتی متضمندر وجوع ایسه ایكی قسمدر بری جوع اختیاریدركه اول جوع سالكدر وبری جوع اضطراریدركه اول جوع محققدرزیرا كه محقق تجویع نفس ایلز لكن بعض كره تقلیل اكل ایدر اكزمقام انسده ایسه واكر مقام هیبتده ایسه اكلی زیاده كثیر اولور پس محققین ایچون كثرت اكل دلیل اولمشدركه مشهودلرندن عظمت حالیله كوكلرینه انوارحقیقتك سطواتی صحت بولمشدر وانلر ایچون قلت اكل دلالت قیلمشدركه انلرك مشهودلرندن مؤانسه حالیله محادثه وجود وصحت بولمشدر وسالكین ایچون كثرت اكل دلیل اولمشدركه انلر حق تعالیدن بعید وباینن مطرود اولوب انلره نفس شهوانیهٔ بهیمیه تسلطیله استیلا فرصتن بولمشدر وانلر ایچون قلت اكل دلیل اولمشدركه انلرك كوكلرینه نفحات جود الهی طولوب انلری بدنلری تدبیرندن مشغول قیلمشدر وافراط اولمیان جوع ایسه هرحال وهرجهتله سبب وداعیدركه سالكین احواله واصل ومحققین اسراره نائل اولهلر لكن جوع افراط اولدقده اول هوای نفسه‌بادی وذهاب عقله مؤدی وفساد مزاجه باعث اولور پس مبتدی اولان سالكه سبیل اولمزكه نیل احوال ایچون تجویع نفسده افراط ایده لكن اكا متعین اولان بودركه استدامت صیام ایله تقلیل طعام ایده ولیل ونهار مابینده اكلهٔ واحده‌یه ملازمت ایده وبرخفته‌ده ایكی كره ادام اكل ایده وادامك اعنی طعامك یاغلیسن تناول ایده اكر منتفع اولمق ومعرفت محبت بولمق دیلرسه بویلجه ایده نتكیم * رب تخمصة شر من‌التخم * دینلمشدر وجوعك حالی ومقامی واردر اماجوعك مبتدیلرده اولان حالی خشوع وخضوع ومسكنت وذل وافتقاردر وسكون جوارح وعدم خواطر رذیله‌در وامامحققینده اولان جوعك حالی رقت وصفادر ومؤانسه وذهاب ماسوادر وعزت الهیه وسلطنت ربانیه ایله اوصاف بشریتدن تنزهدرواما جوعك مقامی مقام صمدانیدر واول برمقام عالیدركه انك احوال عجیبه‌سی واسرار غریبه‌سی وارذر پس مصاحب همت ومقارن عزیمت اولان جوعك فوائدی بودر عامه‌نك جوعی دكل زیراكه عامه‌نك جوعنده صحتله صلاح مزاج وتنعیم بدندن غیری برفائده یوقدر وجوع انسانك برخاصه‌سی بودركه مورث معرفت شیطاندر

﴿رباعیات﴾

اچلق كه طوق ایلر اول قوی اعضایی | اچلقده بونفس ترك ایدر دنیایی
هم اچلق اچار رموز هر معنایی | آچلقده بولور بوجان ودل مولایی
ناندن بوش اولان كمسنه پر حكمتدر | كوكلی كوزی اویانق ایشی عبرتدر
اچلق كه تمام خفت وعفتدر | هر درده شفادر اول تنه صحتدر
حقی ازبی ایله بطنه حاقی میزان | آچلقده یوغ اول زیان كه طوقلقده‌عیان
آچلقدن اولان زیانه پسدر برنان | طوقلقده مرضلره كرك چوق درمان
حقی یمك آزبی آزاوبی آز سویله | جان صاغلغی دل‌خوشلغی بولسن اویله
هرنه دیله‌سن كوكلده بول ذوق ایله | كیم ایكی جهان سعادتیدر بویله
بند ایله دهانی بوجهانی سیر ایت | قوی خوابی كوكلده هرنهانی سیر ایت
عشق آچه بورکده چون دهانی سیرایت | دریالر ایچوب صفای جانی سیر ایت
نفس اهلنه كرچه اچلق اولمش زندان | اما كه كوكل اهلنه‌در خوش سیران
آچلقده كوكل صفا بولوز لذتی جان | پس جوعدر اهل حقه حقدن احسان
حقا كه طعام انبیادر آچلق | هم حال ومقام اولیادر اچلق

TBMM KUTUPHANESI

هم صفوت قلب اصفیادر آجلق | هردرده دوا وخوش نوادر آجلق
حقا که صفای اصفیا جوع اولمش | تقوی ورشاد اتقیا جوع اولمش
هم فطنت رأی ازکیا جوع اولمش | بل زروهٔ جای ارتقا جوع اولمش
چوق اویومق اولدی علم وفضلی هادم | نوام واکسول اولور علیل ونادم
شب قائم وکوندوزی دخی اول صائم | تا منبع علم وفضل اوله سن دائم
حقی حق ایچون نهار ولیل اول قائم | اولمزدن اولوب سن اول غمندن هائم
اولدقچه بونفس حی کوکلدر نائم | نفس اولسه کوکل بولور حیات دائم

﴿فصل ثانی﴾ ارکان ستهٔ راه عرفانك ایکنجی رکنی اولان تقلیل منامك فوائد ومنافعن اون نوع ایله بیان وعیان ایدر ﴿نوع اول﴾ تقلیل منامی آیات قرآنیه واحادیث قدسیه ایله بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه حق تعالی عنایتیله عبادنی غفلتدن حضورینه دعوت ایدوب فضائل احیاء لیلی جمله یه طیورمشدر نتکیم کلام قدیمنده بیورمشدر (الصابرین والصادقین والقانتین والمنفقین والمستغفرین بالاسحار * والذین یبیتون لربهم سجدا وقیاما * یاایهاالمزمل قم اللیل الاقلیلا نصفه اوانقص منه قلیلا اوزد علیه ورتل القرآن ترتیلا انربك یعلم انك تقوم ادنی من ثلثی اللیل ونصفه وثلثه * ومن اللیل فاسجدله وسبحه لیلا طویلا * ومن اللیل فتهجدبه نافلة لك عسی ان یبعثك ربك مقاما محمودا * ونتکیم زبورنده بیورمشدر * تجدنی فی سواد اللیل عبدی * قریبا منك فاطلبنی تجدنی * وحدیث قدسیده بیورمشدر * یاابن آدم کیف تطمع فی انجلاء القلب مع کثرة النوم فأخر نومك الی القبر واطلب نور قلبك فی قلة النوم وسهر اللیل کذب من ادعی محبتی واذا اجنه اللیل نام عنی وبرکامل دیمشدرکه

(بیت)

عجبا للمحب کیف ینام | کل نوم علی المحب حرام

(نظم)
اویومه سن برکیجه ای مهلقا | تا سکا یوز کوسترہ کنج بقا
دل کونشندن کیجه چون کرم اوله | بو ایکی چشمك آچه اول توتیا
برکیجه صبر ایله یره قویمه باش | مرغ سعادت قونه تا باشکا
کوندز اولور کسب وکیجه عشق یار | عاشق ایدر هرکیجه ذکر خدا
خلق واروب اویقویه دوشلر کورر | بولمش اویانق کرم کبریا
حق دیدی داوده بنم عاشقم | کیجه اویوماز بکا ایلر ثنا
عاشق اولور طالب خلوت کم تا | کوسترہ دلداره دائمن رضا
خواب کران تشنه یه ممکن دکل | اویوسه دوشده کورر اول عین ما
حقی ایرر هرکیجه حقدن خطاب | قالق وتوجه بکا قیل بول هدا

﴿نوع ثانی﴾ فضائل قیام لیلی احادیث شریفه ایله بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم امتنه شفقتله قیام لیلی ترغیب ایدوب هرکیجه کان ندای خدایی طیورمشدر نتکیم احادیث شریفهٔ متشابهه سنده بیورمشدر هرکیجه نصف اخیری قالدقده حق تعالی سماء دنیایه نزول ایدوب دیرکه (من یدعونی فاستجیب له ومن یسئلنی فاعطیه ومن یستغفرنی فاغفرله) وبیورمشدرکه هرکیجه نك اولکی ثلثی کیچدیکی حینده حق تعالی سماء دنیایه نازل اولوب تاخر مضی اولنجیه دك دیرکه * انا الملك انا الملك من ذاالذی یدعونی فاستجیب له ومن ذاالذی یسئلنی فاعطیه ومن ذاالذی یستغفرنی فاغفرله * بیورمشدرکه نصف لیل کچدکده حق تعالی سماء دنیایه نزول قیلوب تاصبح منفجر اولنجیه دك دیرکه * هل من سائل یعطی له هل من داع یستجاب له هل من مستغفر یغفرله * وبیورمشدرکه کیجه نك ثلث اخیرنده حق تعالی سماء دنیایه نزول ایدوب دیرکه * من یدعونی فاستجیب له او یسئلنی فاعطیه من یقرض غیر عدوم ولاظلوم (بیت) ندا ایدوب کیجه ارواحه دیر او نور النور * بکا توجه ایدن جان بولور کوکلده حضور) وبیورمشدرکه عینای تنام وقلبی لاینام

عن

TBMM KUTUPHANESI

عن رب الانام (بيت) صاغ يانى اوزره ياتوردى قبله‌يه استقبال ايدوب * هرنفسده آچيلوردى اكا بيك غيبى قپو * وبيورمشدركه صباح آچلدينى وقت اويومق رزقى مانعدر وغملرى جامعدر وحبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك مؤذنى بلال حبشى رضى الله تعالى عنه حضرتلرى هركيجه وقت سحرده حسن صوت ايله بويش بيتى اوقوردى

تيقظوا تيقظوا يانيام	قد هزم الفجر جنود الظلام	يانائما من نومك فانتبه
ليلك قد اسرع فى الانهزام	يامن قد استعرق نومه	انت تنام وربك لاينام
ربك يدعوك الى بابه	فاسئله العفو بغير انتقام	صل على سيدنا المصطفى
احمدنا الهادى عليه السلام		

﴿نظم﴾

جهانى عشقله شورا كله بعد نصف الليل	زمان بزم حضور اكله بعد نصف الليل
چو ماهتاب شب ايلر شراب عشق طهور	پياله‌سن لب حورا كله بعد نصف الليل
شراب عشق ايچر قلبى صاف اولان كيجه‌لر	اويان كوكلده سرورا كله بعد نصف الليل
شراب وحدتى سير ايله ماهتاب ايسه شب	ظلام ايسه دخى نورا كله بعد نصف الليل
براق اهل دل اولمش چور وشنايئ ماه	عروج روحى ضرور اكله بعد نصف الليل
بوخاك پاك زمين پر شراب وحدتدر	انى شراب طهور اكله بعد نصف الليل
اويومه شب نظر ايله جهانه اى حقى	جمال عشق ظهورا كله بعد نصف الليل

﴿نوع ثالث﴾ تقليل منامى وكيجه قيامى ونوم كرامى وغفلت عوامى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه تقليل منام توجه مولاده اهتمامدر زيراكه نوم عوام غفلت وانعدامدر وغفلت ايسه دلده ظلامدر وطالب عرفان ايچون كيجه اويومق حرامدرزيراكه انك مطلوبى قيوم لاينامدر (شعر) دع النوم ان النوم للفضل هادم * ولاترض من دنياك بالاكل والنوم * فكن ساهرا بالليل واطلب معاليا * اذاكنت ترجوان تسود على القوم * امانوم عارف مشاهده ومراقبه‌در وارواح ايله معارفه وملاطفه‌در واحباب ايله معانقه ومواصله‌در سهر عاشقلره نعمتدر ونوم المدن استراحتدر سهر ايكى حياتك بريدر جوع وسهرله كوكل ديريدر سهر عيون مخ عبادتدر وانتباه سحر علامت سعادتدر ذكر الله ايله سهر ليل عبادت ابرار وعادت احراردر ذكر الله ايله سهر عيون صنعت مشتاق ودولت عشاقدر ذكر الله ايله سهر ليل شعار اولياوكار اصفيادر ذكر الله ايله سهر عيون نزهت اولياء وسعدادر ذكر الله ايله سهر ليل غنيمت رجال وفرصت ابدالدر ذكر الله ايله سهر عيون ربيع خاص وروضهٔ مقربيندر ذكر الله ايله سهر ليل تحفهٔ عارفين ودفينهٔ كاملينددر

﴿نظم﴾

چون كلور شب وقت خلوتكاه اولور	قبلهٔ عشاق وجه ماه اولور
خوابى قوى مهتاب ايكن اى مه پرست	ماهدن آكاه اكا همراه اولور
اويقو بحرنده قو خلق اولسه لا	اويقو سزلر وقتى الا الله اولور
عاشق ايلر آرزو شب خلوتن	كيم اكا شب وصلت ناكاه اولور
دانهٔ جان جسم ايله چون بكاهدر	جسم اويورسه دانه‌سى بى‌كاه اولور
قوللرك شب قيل وقالى غرق اولوب	وقت الهامات شاهنشاه اولور
شب نزول ايلر چو سلطان تختنه	جمله سوز حقى اودم كوتاه اولور

﴿نوع رابع﴾ موجب تقليل منام اولان قيام ليلك فوائد وفضائلن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه سرمايهٔ سعادتمز كيجه‌لردر وناسدن عزلتمز ودوست ايله خلوتمز كيجه عاشقلرك درددا شيدر كيجه عارفلرك سرداشيدر كيجه عاشقلرك دردى آرتر كيجه عارفلرك باشى دارتار كيجه روزفيروز كاملدر وسماء قلبنه شمسى نازلدر هركيجه اول كونش طلوع ايدر لكن خلقى بحر نوم آلور كيدر هرسحرده هرمراد

TBMM KUTUPHANESI

حاصلدر اول وقت اعمی کبی اویومق مشکلدر سحر وقتی مبارك ساعتدر واول ساعتده بیدار اولان اهل سعادتدر سحر وقتی عاشقلر خواب ایتمزلر وعارفلر کوکلدن ایراغه کتمزلر سحر وقتنده ابواب رحمت کشاده اولور واول زمان بیدار اولان ذوق جان وصفای خاطر بولور اللهم یسر لنا

(نظم)

اهل عشقك دیده‌سی بیدار اولور وقت سحر | جان اهل دل طولی اسرار اولور وقت سحر
شهر دل بی کثرت ناجنس تنهادر کیجه | بزم جان بی زحمت اغیار اولور وقت سحر
رفع ایدر دلدار وجهندن نقاب وقت صبح | انی سیر ایلر اوکیم هشیار اولور وقت سحر
مرده دل خواب ایچره غافل دولت بیداردن | عارف آکاهه دولت یار اولور وقت سحر
پرتو خورشید وجه دلبره مشتاق اولان | اهل حالك کوکلی پرانوار اولور وقت سحر
حق ندا ایلرکه هل من سائل هر نیم شب | کیم نه استرسه اوبرخوردار اولور وقت سحر
باب احسان خدا فتح اولمق استرسن سکا | دل قپوسن بکلمك خوش کار اولور وقت سحر
اول کم اکل وشرب اولور شغلی کیجه کوندزهمان | اویقی لازمدر اکا بیمار اولور وقت سحر
حق بیدار اول سحر وقتنده تنبل اولمه کیم | اویومق انسانه عیب وعار اولور وقت سحر

﴿نوع خامس﴾ تقلیل منام خلصت کرام اولدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه افضل اولیاءالله صدیق اکبر رضی الله تعالی عنه حضرتلری هر کیجه بعد الصلوة العشاء برایکی ساعت قدر اهل بیتیله صحبت ایدردی بعده اهل واولادی یاتدقده کندی قالقوب تجدید وضوء ایدردی وایکی رکعت نافله قیلوب سجاده اوزرنده جالس اولوب خشوع وخضوع ایله مراقبه یه کیدردی تاصباحه برساعت مقداری قالدقده مبارك باشن قالدیروب برکره آه ایدردی واول تأوه ایله فم شریفندن برنور ظاهر اولوردیکه انك شعاعندن بیت شریفی ضیا بولوب دیواری طینده اولان صمان آشکاره ونمایان اولوردی واندن قالقوب اون رکعت تهجد واوچ رکعت وتر نمازی قیلوب اهل واولادین ایقاظ ایدردی بعده صباح اولدقده سنت صبحی قیلوب اندن جامع شریفه کیدردی * برکسه برجاریه آلمش وآنکله بعد العشا تنها قالمش واکا جامه خوابی دوشه کیم نائم اوله یم دیدکده اول جاریه دیمشدرکه ای مولام سنکچون برمولی وارمیدر اغاسی دیمشدرکه بلی بندخی برعبدم که بنم ایچون برمولی واردر پس جاریه‌سی سؤال ایتمشدرکه اول مولی نائم اولورمی اغاسی جواب ایتمشدرکه بنم مولام برحی قیوم در ابدا نائم اولمز پس اول جاریه اغاسنه عتاب ایله دیمشدرکه یاسن هیچ حیا ایتمز میسنکه هرگز نائم اولمیان مولی حضورنده یاتوب اویورسن پس بونکته انك قلبنه تأثیر ایدوب قیام لیلی کندویه عادت ایتمشدر واول کسه عمری اولدقچه فراش ولحافه کیرمیوب تقلیل منام ایله اولیا مرتبه‌سنه یتمشدر زیرا که اولیا بولنه کیدن اوچ خصلتله کتمشدرز اولا برنسنه یمزالا که فاقه عندنده اکل قلیل ایلر ثانیا اویوماز الا که غلبه عندنده نوم خفیف ایلر ثالثا تکلم ایتمزالا که ضرورت عندنده. مختصر سویلر کیمك که نومی کثیر درانك جانی علیل وامری عسیر در

(نظم) ای دیده ندر اویقو کل اویان کیجه لرده | کوکلرك ایت سیرنی سیران کیجه لرده
باق هیئت عالمده بو حکمت لری سیرایت | بول صانعنی اول اکا حیران کیجه لرده
چون کوندز اولورسن نیجه اغیار ایله غافل | قوی غفلتی دلداردن اوتان کیجه لرده
غفلتله اویومق نه روا عبد حقیره | شفقتله ندا ایلیه رحمان کیجه لرده
جمله کیجه‌یی اویومه قیومی سور سن | تاحی اوله‌سن حی ایله ای جان کیجه لرده
عاشقلر اویومز کیجه هم سن اویومه کیم | کوکلك کوزینه کوزینه جانان کیجه لرده
دل بیت خدادر انی پاك ایله سوادن | قصرینه نزول ایلر اوسلطان کیجه لرده
آزی آزاوی حیرته وار فانی اول اندن | بول جان بقا اول اکا مهمان کیجه لرده
الله ایچون اول خلقه مقارن کیجه کوندز | ای حق نهان عشق اودینه یان کیجه لرده

﴿نوع سادس﴾ نوم مذموم وکثرتی شوم اولدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه نوم

غفلت

TBMM KUTUPHANESI

غفلت مذمومدر وكثرتی كسل وشومدر زيراكه نوم عوام تعطيل اعضای بدندر وتضييع اوقات عمر ايدندر نتكيم حق تعالی كلام قديمنده * وهو الذی يتوفيكم بالليل * بيورمشدر كه بو نوم اخ الموت اولديغن بزه طيورمشدر حقدن غائب اولان اهل حسرتدر واهل حسرته نوم هم برمصيبتدر وعارف ايسه حاضر حضرتدر واهل حضوره نوم توجه ولذتدر اول نومكه حضوردن غفلتدر اول موجب طرد وبعد وندامتدر ومورث خسران وجهالت وملامتدر وعلم وحكمتدن محروم اولمغه علامتدر زيرا كه عارفك لذتی حضور عزتدر وحياتی محبتدر وعلامات محبت مولی اوچ خصلتدر كه سهر ليالی وحسن مقال وثناء ذوالجلالدر پس نوم ليال اعراض ووبالدر اكر نوم برلذتلی نعمت اولسه ايدی البته جنتده هم نوم اولوردی حالبوكيم جنتده بولنمز پس نوم غلبه ايتمدكجه اكا التفات واعتبار اولنمز زيرا كه انكله تحصيل كمال قيلنمز

(نظم)

عزيز باشكچون كيجه يار ايچون اويومه | اوغورله ليلی فلكدن شكار ايچون اويومه
چون اويودك نيچه بيك كيجه حظ نفس ايچون | برايكی شب نه اولور يار غار ايچون اويومه
لطيف ياركه هركز اويوماز انك ايله | حضور ايدوب كيجه لر اول نكار ايچون اويومه
حلال اولورمی آغر اويقی خسته صاحبنه | ترحم ايله بوقلب افكار ايچون اويومه
خدا ديمشكه بنم عاشقم كيجه اويوماز | حيا ايدرسك اكر شب اوعار ايچون اويومه
ايشتمدكمی كه شب كام آلور قمو عشاق | بو عشق پادشه كامكار ايچون اويومه
هزار كره ديدم حقی حقه كل كيجه لر | يوغ اولديغك بيله سن تا اووار ايچون اويومه

﴿نوع سابع﴾ تقليل منام جلاء قلوب انام وكحل بصيرت كرام اولديغن بيلديرر (ای عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه مجاهده سز مشاهده اولمز زيرا كه مجاهده قيلمين مشاهده بولمز وكوكلی كوزی آچلمز اما مجاهده ايدن ايچون مشاهده حاضر اولور استرسه مراد ايلسون استرسه ايتمسون مشاهده بی بولور پس مشاهده حاصل اولنجيه دك مجاهده لازمدر ومجاهده بی مرادايدن جوع ايله سهره ملازمدر زيرا كه مجاهده ايدن طالب عرفان تقليل طعام ايله تقليل منام ايلدكده آنك بدننده اجزاء عناصردن حاصل اولان اخلاط اربعه اريوب آزقالور وذكر الله ايله اجزاء بدنی لطافت بولدقده كوكلی حجب عناصردن مبرا ولباس بدندن معرا اولور ونومی حالنده عالم برزخه واروب راحت بولدينی كبی يقظه حالنده هم برزخه وهم ملكوته مطلع اولوب هم راحت وهم سعادت بولور پس اعتدال منام راحت بدن اولدينی كبی راحت جان دخی اولور نتكيم حق تعالی قرآنده * وجعلنا نومكم سباتا * بيورمشدر تومانسان اعتدال اوزره بولنسه راحت بدن وروح اولديغن طيورمشدر اما طالب عرفان ابتدا حالنده خواب وراحتی قويوب ظلمت شبده عين حيات جانی مشاهده ايله كورمشدر (نظم)

صلح وصلاح اولدی بوغوغای شب | اولدی چو صحرا بزه دريای شب
شاهد غيبك تتقی كيجه در | عاشقه روز اولمدی همتای شب
استمز اويقويی قچار خوابدن | ايلسه بوديده تما شای شب
چوق دل پرنور ونيچه جان پاك | اولدی قمو بندهٔ مولای شب
ديك سيهدر كوزه شب ظلمتی | دادمسه دل لذت حلوای شب
كوندز اولور كرچه بو سودای كار | بشقه صفادر دله سودای شب
باغلدی شب دستی جوهر كاردن | حق ايدر صبحه دك احيای شب

﴿نوع ثامن﴾ نوم انسانك اسرار وفوائدن بيلديرر (ای عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه روح انسانی عالم علويدن بوعالم سفلی يه غريب كلمشدر ونفس حيوانيه نك اومورنی تدبيرايله مشغول اولمشدر وانك منفعتی جلب ومضرتی دفع ايچون اكا تعلق وبدنه توجه قيلمشدر واول حيثيتله بوجهان ضيق وجرجده محبوس قالمشدر پس بوجسمه نوم حاصل اولدقده اول روح علوی كندی عالمنه كيدوب ايكی درلو فائده

TBMM KUTUPHANESI

بولمشدر اولکی فائده بودرکه بوعالم شقاده اولان غربت زحمتلرندن تمامیله راحت بولوب تدبیر اموربدندن فارغ وآزاد اولمشدر واول عالم لقاده ملاقات ارواح ایله ذوق وحضور ایدوب مبدأ ومعادی صحبتنه کیدوب وطننده امین ومسرور اولمشدر وایکنجی فائده بودرکه روح علوی کندی وطننه واروب عقل اولدن بعض اسراره مطلع اولدقده عالم برزخده محبوس اولدیسه اندن واسطه ایله نیچه معانی تحصیل قیلمشدرکه عالم شهادتده اولان امثالیله وضوح بولمشدر وسرتعبیرواقعه بودرکه تنبیه امور ماضیه وتبشیر احوال آتیه رؤیای صادقه ایله معلوم اولمشدر واکر روح نائم برزخدن کچوب عقل کله مقابل کلدیسه اول بی واسطه مشاهده ایدوب الهامات آلمشدر ونومی یومی کبی یقظه اولوب مراقبه ایله بحر مکاشفه یه طالمشد پس بدن انسان برتخته بند مثالیدرکه نوم حالنده روح روانك اندن آزادایدوب غیری منزله کتوررلر تاکیم بوجهات سته دن غیری برمنزل وبوعالمدن ایچری برلشقه عالم اولدیغن کوروب تیقن ایلیه کیم اندن کلمشدر وینه عندالموت اول عالمه کیده جکدر پس اندن بوعالم اسفله میل ایتیوب اول وطن اعلایه محبت قیله واکا عروج واصلنه رجوع ایچون متوجه ومترقب اوله ومجاهده ایله کسب مشاهده ایدوب معرفة الله مرتبه سین بوله تاکیم محبة الله دولتنه نائل اوله ونومی حالنده بلکه موتی وقتنده بیله عالم برزخده قالیوب ملکوته ایچری کیدوب کله بیله وسعادت انس وحضور اکامیسر اوله (رباعی) سرکشته دلا بدوست ازجان راهیست * ای کم شده آشکار وپنهان راهیست * کرشش جهتت بسته شود باك مدار * کرقعر نهادت سوی جانان راهیست * برکامل زواری کثرتندن ملول اولدقده ای یاران اذنکزله برساعت قدر وحدته وارایم دیرایمش ویاتوب خرقه سین باشنه چکوب اویورایمش زیرا که بصیرت کوزی کشاده اولان کاملك جسمی هجوع ایدرورو حی کندی عالمنه رجوع ایدر وحضور حضرتده خشوع وخضوع ایدر ومبدأ ومعادی اولان عقل کله کیدر

(نظم)

بوکثیف ایچره چون اوروح لطیف | قیلدی برلحظه خوشجه خواب خفیف
باد پای خیاله اولدی سوار | غیب صحرالرنده قیلدی شکار
دیده سن یومدی بوجهاندن اوجان | آچدی حسنی نقابنی جانان
بلی جانان یوزینه جان کوزینی | آچه من یومیان جهان کوزینی
ینه جاننده بولدی جانانی | ینه تختنده کوردی سلطانی
وصف اولنمز جماله کوردی | کرچه چشم خیاله کوردی
قلب عارفده ظاهر اولدی اونور | قیلدی اولکی صورتیله ظهور

(نظم) دون کیجه تاروز انیس جان خیال یار ایدی | کوزلرم کرچه اویوردی عقل ودل هشیار ایدی
لذت کفتار جانان جانده قالمشدر هنوز | الله الله اول نه شیرین لب شکر کفتار ایدی
واه کندی خاطرمدن نه دیدی دوشده بکا | کرچه کارم تاسحر اول سوزلری تکرار ایدی
روز چشممده شب مظلمدر اول رخسارسز | ای خوش اول شبلرکه چشم دلده اول رخسار ایدی
نوم اهل دل حضور حضرت دلدار اولور | چونکه هردم آرزوسی دلده اول دیدار ایدی
عارفك چشمی اویور قلبی اویومز عشقله | کیم ازلدن عشق اکا هر حالده یار غار ایدی
خواب خوش اولسون حلال اوعینه کیم دوشده کورر | انی کیم حق انکچون برزمان بیدار ایدی

﴿نوع تاسع﴾ حقیقت منام نه اولدیغن ونفوس عوام برزخده قالدیغن وارواح خواص ملکوته یول بولدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه حقیقت منام اودرکه رطوبتلی غذا یورك طمرلرینه رخاوت ویروب انك بخاری دخی یورك ایله دماغ اراسنده حائل اولدقده کوکل دماغ ایچنده تعقل وتصرفدن معزول اولور وحواس واعضای بدن دخی حس وحرکتدن قالور وعروق کبدایله جمیع بدن مغتذی اولوب نشو ونما بولور ونوم انجق بدنك بوحالتلرندن عبارتدرکه هرکسه عارض اولور ورطوبت وغذا موجب نوم اولدیغندرکه کثرت شراب ایله نوم ثقیل حاصل اولور وبلغمیله غفلت ونسیان ازدیاد بولور پس اکر نائمك قلبی

TBMM KUTUPHANESI

نفسیله مقید ایسه کندی کمالی کسبنه توجهدن معطل اولور وعالم برزخده حبس اولوب خیالات رؤیا واضغاث احلام ایله قالور واکر نایمك کوکلی مجرد ایسه برزخدن کیچوب عالمنه ایچری کیدوب حضور ایدوب اصلا نائم اولمز ونوم بدن بویله قلبی هرکز معطل قیلمز وبوتوجه وترقیدن برنفس خالی قالمز پس قوم تعطیل وغفلتدر وقوم روحانی حضور حضرتدر نوم جاهل موت حاضردر ونوم عارف کشاد خاطردر نوم عوام ادبار وغرامدر ونوم خواص توجه تامدر ونوم ناقص تضییع اوقاتدر ونوم کامل لب طاعتدر برکامل اهل دل برتکیه ده اون کون مسافر قالوب هرکون اون ادم طعامن یوب طول لیل اویوبوب طول نهار سویلر ایمش پس مریدان انك بوفرت اکلندن وثقلت نومندن وکثرت کلامندن نفرت ایدوب تکیه شیخنه شکوی ایلدکده اول شیخ اول مسافره دیمشدر که ارکان طریق اولیای کرام تقلیل طعام وتقلیل منام وتقلیل کلام ایکن سن مثل عوام کثرت طعام وکثرت منام وکثرت کلام ایله مبتلا اولوب قالمشسن وبوتکیه اهلنه کلوب بارکران اولمشسن پس اول کامل مسافر بوسوزدن وافر تعجب ایدوب اول شیخك جوابن ویروب دیمشدر که اکر بزدن تشکی ایدن مریدان اهل عرفان اولسه لردی بدل تشکی بزدن تشکر ایدرلردی زیرا که بزطعام اکل ایتمیوب نور اکل ایدرز ونائم اولمیوب حضوره کیده رز ومالا یعنی سویلمیوب حکمت سویلرز پس اول شیخ انصاف وقصورنه اعتراف ایدوب اول کاملی اول تکیه ده مقیم ایدوب کندی اکا مرید وندیم اولمشدر وانك اشارتیله بیجه ایام جوع وسهر وصمته مداومت قیلمشدر تاکیم اولدخی اول نور حکمت وحضوری بولمشدر اما بوکاله واصل اولمین عاشق کثرت اکل ونوم ایله خائب وخاسر قالمشدر

(نظم)

نیم شب عشق ایلدی دلدن یکا وافرجه ناز	چوق عتاب ایتدی دیدی عاشق سن ایله خوابی آز
بز سنکله کیجه لر تاصبحه دك سوز سویلرز	سن ایاغن ایلمشسن جامه جواب ایچر دراز
کوندزك غفلتده سن بزدن دخی شب خوابده	یانه وقت ایلر سن ای عاشق بزه طاتلی نیاز
سن بزی اویله فراموش ایلدك کویا که سن	بردخی راجع دکلسن اصلکه کل ایتمه ناز
نیم شب قالق آغله دردمله توجه قیل بکا	تا سنی جذب ایلیم کوتاه اوله راه دراز
نوم غفلتدر اخ الموت اوله حی اول عشقله	دیکله هرشب سوزلرك معلومك اولسون جمله راز
حاضر اول هردم دمدن بر حیات تازه بول	کیجه حق خوابی آزایت خوابی آزایت خوابی آز

﴿نوع عاشر﴾ سهرك اقسامن وحال ومقامن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردر که سهر نتیجهٔ جوعدر زیرا که معده ده غذا اولمسه اویقو کلزوسهر ایسه ایکی قسمدر بری سهر عین وبری سهر قلبدر اما سهر قلب طلب مشاهدات ایچون غفلت اویقولرندن انتباهیدر واما سهر عین طلب مشاهده ایچون کوکلده اولان همتك بقاسنه رغبتدر که اوتوفیق الهیدر زیرا که عین نائم اولدقده غالبا قلبك عملی باطل اولور واکر عین نائم اولدقده کوکل اویومیوب عملی حالی اوزره قالدیسه اول مشاهده سهر متقدمك نتیجه سیدر که حاصل اولور پس بوسهرك فائده سی عملی قلبك استمرار وبقاسیدر وعندالله اولان منازل علیهٔ مخزونه یه ارتقاسیدر اما سهرك مبتدیلرده اولان حالی تعمیر اوقاتدر ومحققلرده اولان حالی ازدیاد تخلق ربانیدر که اول مخ عنایاتدر ومبتدیلر انی بیلمزلر که نه حالاتدر واما سهرك مقامی مقام قیومیتدر زیرا که حضرت الهیه ده براسم قالمز الاکه انسان کامل انی حاملدر * وسهرك بر خاصه سی دخی بودر که مورث معرفت نفسدر بر سلطانك بربنده سی بن سکا عاشقم دیو عرضحال ایلدکده اوسلطان رحیم اوعبدنی برتنها حجره ده مقیم ایدوب سن بونده بکا منتظر اولکه بوکیجه نصف اللیل اولدقده بن بوحجره یه کلورم وجمله ناسدن مخفی سکا مهمان اولورم دیو وعد کریم ایتمشدر وانك اوزرینه حجره قپوسین بغلیوب کتمشدر ونصف اللیل اولدقده صادق الوعد اولان سلطان فتح باب ایدوب عبدی حجره سنه کیدوب وعده سنه وفا ایتمشدر لکن اول مروت کانی اول عبد نادانی یاتوب اویومش بولدیغیچون انك ذیلنی قطع ایدوب جیبنه جوز وموز قویوب کتمشدر یعنی ملعبهٔ صبیانی اکا لایق کوروب کلدیکن اشعار ایتمشدر وصباح اولدقده اول مسکین اویانوب ذیلنی مقطوع وجیبنی مملو بولوب سلطان کریمك کلدیکن بیلوب منامندن پشیمان اولمشدر وعمری اولدقجه هر نیجه مهمان عزیزینه

TBMM KUTUPHANESI

خواب وراحتن فداقیلمشدر تاکیم انس وحضور ایله بهره مند اولمشدر

(نظم)

صقین ای یار مهماندار اویومه | کلور دل بیتنه دلدار او یومه
قوخواب غفلتی شب قلبه سرایت | نیجه ظاهر اولور اسرار اویومه
دیلرسن حی وقیومك رضاسین | کیجه تنها اوتور زینهار اویومه
چوشب اقبال فرخ بولدی عشاق | کوزت سن سنده بول دیدار اویومه
ایدوب تضییع اوقات اویوسه خلق | سن ایتمه ضایع اول بیدار اویومه
غم عشق ایلسه شب قلبی مکسور | کلور تختینه اول جبار اویومه
غم عشق اولسه مهمان قویمه تنها | اکا ویر حقی هرنه وار اویومه

﴿فصل ثالث﴾ ارکان ستهٔ راه عرفانك اوچنجی رکنی اولان تقلیل کلامك فوائدومنافعن آلتی نوع ایله اعیان وبیان ایدر ﴿نوع اول﴾ تقلیل کلامی آیات قرآنیه واحادیث شریفه ایله بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه حق تعالی عبادینه عنایت ایدوب تقلیل کلام عادات کرام ونظام امور انام ومفتاح باب سلام وموجب حضور مدام اولدیغن جمله یه طیورمشدر نتکیم کندی حبیبنه خطاب ایله کلام قدیمنده بیورمشدر (وقل لعبادی یقول التی هی احسن * وعبادالرحمن الذین یمشون علی الارض هونا واذا خاطبهم الجاهلون قالوا سلاما * والذین لایشهدون الزور واذا مروا باللغو مروا کراما * واذا سمعوا اللغو اعرضوا عنه وقالوا لنا اعمالنا ولکم اعمالکم سلام علیکم لانبتغی الجاهلین * یاایها الذین امنو لایسخر قوم من قوم عسی ان یکونو اخیرا منهم ولانساء من نساء عسی ان یکن خیرا منهن ولاتلمزوا انفسکم ولا تنابزوا بالالقاب بئس الاسم الفسوق بعد الایمان ومن لم یتب فاولئك هم الظالمون * فلاتزکوا انفسکم هو اعلم بمن اتقی * یاایها الذین آمنو اجتنبوا کثیرا من الظن ان بعض الظن اثم ولاتجسسو اولایغتب بعضکم بعضا أیحب احدکم ان یأکل لحم اخیه میتا فکرهتموه واتقوا الله ان الله تواب رحیم * مایلفظ من قول الالدیه رقیب عتید * فاما الیتیم فلاتقهر واما السائل فلاتنهر واما بنعمة ربك فحدث * وحدیث قدسیسنده بیورمشدرکه * یاابن آدم اذا وجدت قساوة فی قلبك وسقما فی بدنك وحرمانا فی رزقك فاعلم انك تکلمت فی مالایعنیك یاابن آدم کیف تطمع فی الحکمة مع کثرة الکلام فاطلب الحکمة فی صمت القلب واللسان * یاابن آدم لاتغتبن احدا ابدا فان من ترك الغیبة ظهرت سریرته وظهرت محبته وعلا قدره * یاابن آدم لایستقیم لك دینك حتی یستقیم لسانك ولایستقیم لسانك حتی یستقیم قلبك ولایستقیم قلبك حتی تستحی منی * وحضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم امتنی شفقتیله صیانت ایدوب تقلیل کلام موجب اجتناب آثام وموروث نیل مرام ومنتج مودت انام وحفظ اسرار کرام اولدیغن طیورمشدر نتکیم بیورمشدر احادیث شریفه سنده بیورمشدر سلامت انسان فی حفظ لسانده در وبیورمشدرکه سویلرسن خیر سویله والاسکوت ایله وبیورمشدرکه جرم لسان اعضادن اصغر در وجرمی جمله دن اکبر در وعمل وذللی اکثر در وبیورمشدرکه کیمکه صامت اولور هر بلادن نجات بولور وبیورمشدرکه کیمکه کاذب اولور اول خاسر وخائب اولور وبیورمشدرکه کذب لسان مجانب ایماندر وکذبك اشدی بهتاندر وبیورمشدرکه رؤیاده زیاده سویلك خدایه افترا ایلمکدر وبیورمشدرکه غیبت اخبث کلامدر واسلامده اوتوز زنادن اشدحرامدر ومؤمن مغتابه نصرت ایدن منصور مامدر وبیورمشدرکه مؤمن طعان ولعان وبی حیا اولمزو ناسی تعییب ایدن اول عیوب ایله مبتلا اولمدیجه اولمز وبیورمشدرکه قرآنی لحون عرب ایله قرائت ایلیکز و لحون اهل فسخی فراغت ایلیکز وبیورمشدرکه کلمهٔ طیبه صدقه در وتبسم دخی حسنه در وبیورمشدرکه اطعام طعام وکیجه قیام وطیب کلام موجب رضای رب الانام در وبیورمشدرکه صفای قلب ایکی خصلتده تمامدر بری اعطای فضول مال وبری امساك فضول کلامدر وبیورمشدرکه کثرت ضحك انسانك قلبن میت ایدر وکثرت مزاح وجدالله کشی ناره کیدر وبیورمشدرکه فاسق مدح اولندقده رب غضب ایدوب عرشی مهتز اولور وبیورمشدرکه وقتاکه مؤمنی مواجهه سنده مدح ایدرسن تحقیق انی کسکین اوسترہ ایله ذبح ایدرسن وبیورمشدرکه کشی لسانن حفظ ایتمدیجه حقیقت ایمانی بولمز وخدا حقیچون زندانده حبس اولمغه لساندن

TBMM KUTUPHANESI

احوج يوزنده برنسنه اولمزوبيورمشدركه صمت لسان برحكمت ممتازدركه انى اشلين پك ازدروبيورمشدركه
ذكر اللهدن غيرى كلامى كثير ايتمه كه قلبك قاسى اولور حالبوكيم قلب وقاسى حق تعاليدن بعيدوعاصى اولور
وبيورمشدركه طوبى اكاكيم لسانه مالك اولمشدروكندى بيتنه صغوب ناسدن عزلت قيلمشدروبيورمشدركه
قضاى حوائجه كتمان ايله اعانت كركدرزيراكه هرنعمت صاحبى محسوداولوب صيانت كركدر وبيورمشدركه
بزجماعت انبيااس اولنمشزدركه ناس ايله عقللرى مقدارنجه تكلم ايدهلم وبيورمشدركه سن برقومه عقللرى
ايرمديكى سوزى سويلرسن الاكه اول سوز اكثرينه فتنه اولورپس اويله ايلرسن وبيورمشدركه فتنه نائم
بولنمشدرانى ايقاظ ايدن طرد اولنمشدركه وبيورمشدركه افشاءسر حرامدر وافشاءايدن ملامدروبيورمشدركه
بركسه بركسه يه تنهاده برسوز سويلسه اول سوزانده امانتدر انى كسه يه ديمسونكه اول خيانتدر
وبيورمشدركه صدور احرار قبور اسراردر وصديق اكبر رضى الله تعالى عنه حضرتلرى فم شريفنده
برحجر حفظ ايدوب بيهوده سوزدن تحفظ ايدردى وضرورت عندنده طاش چيقاروب اندن تلفظ ايدردى
وبولساندركه بنى بلالره وقيح اولان جفالره صالمشدر ديواحبابن متيقظ ايدردى وحضرت على كرم الله
وجهه بيورمشدركه اكر ابوالقاسم حضرتلرينك فم شريفندن ايشتديكم اسرارى بن سزه سويلسم سز بنم
يانمدن چيقوب ديرسزكه تحقيقا على كذابدركه بونى كيم ايشتمشدر نتكيم حق تعالى كلام قديمنده (بل كذبوا
بما لم يحيطوا بعلمه) بيورمشدر وكشى بيلمديكى نسنه نك دشمنى اولديغن جمله يه طيورمشدر وبومعناده بواوچ
بيتى زين العابدين بن حسين بن على رضى الله تعالى عنهم أجمعين بيورمشدر (شعر) يارب جوهر علم لوابوح به *
لقيل لى انت ممن يعبد الوثنا * ولاستحل رجال مسلمون دمى * حتى يرواقج مايأتونه حسنا * انى لاكتم من
علمى جواهره * كيلايرى الحق ذوجهل فيفتتنا ﴿نوع ثانى﴾ تقليل كلام موجب اجتناب آثام وموروث
عزواحترام اولديغن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه بوزمان سكوت زمانيدر
وملازمت بيوت زمانيدر انسان ايكى اصغر ايله مرهون اولاندرانك برى يوركدر وبرى لساندر اكرچه
كلام انسانده كرامتدر لكن صمت لسان هربلادن سلامتدر لسان ميزان انساندر وبرارسلاندركه اطلاقى
زياندر صمت كسوت وقاردر وكفاف مؤنت اعتذاردر مادامكه سويلرسن كلامى كندى حكمكده بولورسن
وقتاكه سويلرسن كلامك حكمنه داخل اولورسن قليل الكلام اولان امين الملام اولور كيمك كه صمتى
طويلدر انك قدرى جيلدر كيمكه هرزمان ستارعيوب اولور اول مستورعيوب ومحبوب القلوب اولور
كيمكه مغتاب ونمام اولور اول مبغوض جميع انام اولور كثرت كلامنك وعاردر صمت لسان عزووقاردر
وصمت لسان امن واماندر وصمت قلب موجب عرفاندر لسانك خطرى چوقدر زيراكه اول خطاايتمز
اوقدر ديش طاش كيدر ولسان چاقدر وسوز آنشدركه سويلين احمقدر وايشيدن پاپنبه دكانى
ويابارو تخانه در پس پنبه وباروته چقماق چقان ديوانه دراوچ نسنه كه مجلب جميع آفاتدر برى هزل وبرى مزاح
وبرى ترهاتدر مغتاب ونمامك عذابى شديد اولور واول ناسدن ورب ناسدن بعيد اولور وكثرت كلام
احبابه خللدر وموروث زلل وملالدر فضول كلام اظهار عيوبيدر وتحريك عداوت قلوبدر كيمكه
آجى سوزسويلر اندن احبابى نفرت ايلر غيبت ياران رزالتدر وهربوزدن خجالتدر اعقل ناس مجادله
سمتنه كتمزوعقوبت ابلهه صمتى نجاوز ايتمز قدرسؤال قيمت نوالدن زائددر ونفع كلمه طيبه متكلمنه عائددر
اكر كلامده بلاغت وارايسه عدم تكلمنده سلامت واردر مزاح آفت مهابتدر ومنت آفت سخاوتدر
نطق ايدرسن طوغرى سويله ووعد ايلرسن وفاايله لين كلام وافشاء سلام سنت كرامدرلين كلام وبذل
سلام مورث حب انامدر اعتياد حسن كلام موجب نيل مرامدر استقامت لسان سلامت انساندن كثرت
كلام مملسمعدر وكثرت ابرام موجب منعدر كثرت صمت موجب وقاردر وكثرت ضحك خفت وعاردر
كثرت مزاح تهمتى جلبدر وكثرت ضحك ميت قلبدر كثرت هزل جهل نشانيدر وكثرت الفاظ نقصان
معانيدر صمت زينت عقلدر وسترجاهلدر كوزل سوزلى اول وكوچ يوزلى اول هركزيلان سويليه وكندينى
رذيل ايله لسانى لذيذ اولان كوكلرده عزيز اولور ضحكى چوق اولنك هيبتى قليل اولورومزاحى چوق
اولنك عقلى عليل اولوركيمكه سوزى ملايمدر انك محبتى لازمدر ضحكى چوق اولنك قلبى ميت اولوروكذبى

TBMM KUTUPHANESI

چوق اولنك صدقى كساد بولور مقالى صادق اولنك جمالى زائد اولور وكلامى قليل اولنك آثامى قلت بولورغيبت ايدن مشؤم اولور ونمام اولان مذموم اولوركيمكه مالايعنيه مشغول اولورواول مايعنيدن معزول اولور هذلى كثير اولنك قدرى حقيراولور خلقدن شكوايدن حقدن ايمش اولوب شاكراوله مزوخفيات عيوبى صوران مودت قلوبى بوله مز نفسنى مدح ايدن ذبح ايتمش اولور ونفسنى ذم ايدن سلامت بولورصمت ايدوب سلامت بولن سويليوب مغتنم اولان كيدر صدق اقوال ورفق افعال وحسن احوال علامات اقبالدر كشى لسانيله انساندر حالبوكيم لسانى كندويه دشمندر وبد جوابلى سوزى سويلين پشيماندر لازمدركه عاقل جاهله حسن معامله برله رفق ومدارا ايليه وطبيبك مريضه ايلديكى معامله كبى عقلنجه ملايم سويليه قيل وقالى ترك ايدن كوكل خوشليغن درك ايدر صمت زين ووقاردر وكذب شين وعاردرصمتك منافعى بى نهايه در وادنى منفعتى سلامت سرمايه در هلاك جان رأس لسانه در سريكى سن صاقله كه سر امانت اولمز سرى امانت ويرن سلامت بولمز سريكى صاقلرسن سرك سلامت اولور سرى اظهارك صوكى ندامت اولور دوستكدن هيچ برنسنه دريغ ايتمه لكن اكا هرسرى سويلمه

(نظم)

آچمه رازى كه زار اوليسه سن	محنت ودرده يار اوليسه سن
صاقله سرى كه سرسلامت اوله	سرى اظهار ايدن ملامت اوله
فكرنى فكر ايدن فكار اولدى	آشكاره ايدن شكار اولدى
نيچه سر وار كه كر زبانه كله	نيچه جانلر روان دهانه كلسه
دل قفس راز مرغ وحشيدر	مرغ وحشى قفسده بخشيدر
راه دولتده كيم كه كنجه ايرر	صاقلمزسه هزار رنجه ايرر
حق اولان خلقه آشكار اولمز	صيد ايدم دير ايكن شكار اولمز

﴿نوع ثالث﴾ حفظ لسانده حفظ اوقات وحفظ اعمال وحفظ اعمال وحفظ احوال وحفظ حيات وسلامت آفات وستراسرار اولديغن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردر صمت افضل علومدر وحكمت حى قيومدر لسان نطق ايلسه كوكل صمت ايلر ولسان صمت ايلسه كوكل حكمت سويلر كلام فضه اولسه صمت التون اولور نيچه ناطق نادم اولوروهر صامت سالم اولورصمت لسان الفاظى ترك ايتمكدر وصمت قلب اعتراض واعراضى ترك ايتمكدر صمت قلب مورث خيرتدر وحيرت موجب واردات وكشف بغتتدر عارف صمت ايلسه مالك اولوروعاشق صمت ايلسه هالك اولورصمت افضل خصال مؤمندر واكثر عافيتى متضمندر وبلانطق ايچنده متعيندر صمت ايله كوكل كوزى كشاده اولور وعقل ازدياد وراحت بولور همان البته لسانكه ضبط وربط ايله كه انك عصيان وطغيانى سائر اعضادن اشد واعظمدر همان البته لسانكى قيدوبند ايله كه انك فساد وعداوتى جميع اعضادن اضر واعمدر پس حفظ لسان جمله دن اهم والزمدر زيراكه حفظ لسانده حفظ اعضا واردر نتكيم خبرده كلشدركه آدم اوغلى صباحه داخل اولدقده جميع اعضاسى لسانه الله ايچون مستقيم اول ديرلر زيراكه اكرسن مستقيم اولورسك بزدخى مستقيم اولورزواكرسن معوج اولورسك بزدخى اعوجاج بولورز ديرلر پس نطق لسانك اعضاى انسانه توفيق وحذلان ايله تأثير بليغى ظاهر ونمايان در نتكيم بالاده ذكر اولنان حديث قدسى دخى بومعنايه دليل وبرهاندركه اى آدم اوغلى اكر بوركككده بر پركلك وبده نكده برضعيفلك ورزقكده برنقصان بولدكسه تيقن ايله كه مالايعنى كلام سويلشسن اول كلامك تأثيرندن بوبلالره دوشمشسن وحفظ لسانده حفظ اوقات هم واردر زيراكه انسانك اكثر تكلمى لغوياتدركه جمله سى تضييع اوقاتدر (شعر) واذا ماهممت بالخوض فى البا * طل فاجعل مكانه تسبيحا * واغتنام السكوت خيرمن * النطق وان كنت فى الكلام فصيحا * وحفظ لسانده حفظ اعمال دخى واردر زيراكه چوق سويلين غافل البته غيبت ايدر پس انك اعمال حسناتى اعداسنه كيدر نتكيم برعارف ديمشدركه اكر غيبت ايلسم كندى والدەمك غيبتن ايدردم تاكم حسناتم اكا كيده ايدى وحفظ لسانده حفظ احوال دخى واردر زيراكم لسان مفتاح خزانهٔ عرفاندر پس كثرت كلام ايله كوكل جواهر حكمتدن خالى قالور

TBMM KUTUPHANESI

وناأهلی عندنده ضایع اولور وحفظ لسانده آفات دنیادن دخی سلامت واردر نتکیم دینلمشدرکه اول کلامی لسانه کتورمه که اول موجب کسر انساندر زیرا که بسط لسان فسادشاندر ولسان کمینده ارسلاندر وصمت اندن امن واماندر وحفظ لسانده آفات آخرتدن دخی سلامت واردر نتکیم حدیث شریفده وارد اولمشدرکه ناسی یوزی اوزره ناره القا ایتمز الا کہ حصاید السنه لری ایدر پس حفظ لسان سلامت هردوجهاندر وسرمایهٔ اهل عرفاندر وحصن متین دل وجاندر نتکیم حضرت داود علیه السلام حضورینه لقمان حکیم کلوب کورمشدرکه انك یدنده آهن پولاد ملایم بال مومی اولوب اندن حلقات صغار متداخله ایله برصنعت عجیبه قیلمشدر ولقمان انك بوفعلندن تعجب ایدوب اول حلقات منسوجه نه ایچون اولدیغن صورمق مراد ایلدکده لقمانك قلبنده اولان حکمتی انی سؤال ایتمکدن منع ایتمشدر پس وقتا که اول خلیفة الله اول معجزه سین تمام ایدوب انی کیوب لقمانه خطاب ایتمشدرکه بوزرخ انسان ایچون حین محاربه ده برمتین قلعه در ولقمان حکیم اکا دیمشدرکه بنم بوصمتمه نه دیرسنکه سؤال ایتمدم پس حضرت داود علیه السلام بیورمشدرکه صمت برحکمتدرکه فاعلی آزدر ودل وجان ایچون حین محاوره ده برحصن حصین ممتازدر صمت ایدن سلیم وبی باکدر وزلت لسان اشد هلاکدر اکر کتم ایدرسن سرك سرورکدر واکر افشا ایدرسن ضرر وشبورکدر سرك اسیرکدر وسن امیریسن اکر افشا ایلدکسه سن انك اسیریسن سوزوار خلق ایچنده سوزوار حلق ایچنده هرمقامك برمقالی وار هرامرك برمآلی وار (رباعی)

اسرار جهان چنانکه در دفتر ماست	خواندن نتوانکه آن وبال سر ماست
چون نیست درین مردم نادان امنی	کفتن نتوان هرآنکه در خاطر ماست
(رباعیات) مادامکه کوکلده در بوسوزلر سردر	هربر فکرنی ذکر ایدن دل مکدر در
کوش ایکی خبیر ودل چو برمخبر در	یعنی که ایشتمك ایکیدر سوز بردر
سوز وارکه اوخلق ایچنده اولمش دستان	سوزوارکه اوحلق ایچنده اولمش پنهان
پنهان سوزی دلده صقله هیچ ایتمه عیان	تاقالمیه سن ندامت ایچره نالان
حال اهلی اول ای دل ایتمه قیل وقالی	قال اهلی شراب عشقدندر خالی
حلوا دیمه دن حلاوت اولمز حلقه	ذوق ایلر اول دلکه بولدی وجد حالی
سفره اوزرنده بطنك ایتمه شبعان	خفظ ایله لسانی چون کوررسن یاران
بش وقتی قیل حضور قلب ایله ای جان	بولده بولکه باق وبوش ایتمه سیران

﴿نوع رابع﴾ تقلیل مقال مورث عز واقبال ومنتج نیل کمال وموجب حفظ احوال اولدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه لسانکی ذهبك کبی مخزون ایله تاکیم نکته ایله قلبك محزون اولسون لسانکی محبوس لب ودندان ایله تاکیم سنی مقید بند وزندان ایتمسون اکر کلامی قلیل وصمتی طویل ایدرسن البته ستر وسلامت بولنه کیدرسن کشی کندی لسانی التنده کیزلتمشدر هرنه کیم لسانه کلور اول سوز زبانه کلور انسانك بلاسی لساندن اولور (بیت) باغله ای حق دهانك خاموش اول مثل صدف * کیم زیانکدر زبانك خصم جاندر شبهه سز * نیچه لغو صاحبنه نقصاندر ونیچه لسان صاحبنه دشمندر مجلس امانتدر ونقل مجلس خیانتدر صلاح انسان حبس لسان وبذل انساندر اولا فکر ایله بعده سویله لسان عاقل قلبنده اولور وقلب احمق فمنده اولور حقی سویله غنیمت بولمسن وباطلدن سکوت ایله امین اولمسن هر انسان لسانیله مؤاخذه اولنور وکتم اسرار ایله هرمرادالنور نتکیم برکیجه حال دیلنجه بربلبل برکاشنده برشاهین شاهد فریاد ایله سؤال ایتمشدرکه ندندرکه سن وبن قوش نوعندن ایکن سنك یرك یدسلطان بنم یرم خار کلستان اولمشدر سن کوزل ککلکك یورك وبوکرکن اکل ایدرسن وهرطیری صیدایدوب مرادالورسن وسلطان عندنده قدروقیمت بولورسن وسلطان طیوراولورسن وبن هرکیجه فریادوآهله تاسحرکاه کشاد غنجهٔ کلی یکلرم بن اویومدیجه اول آچلمز اویانورمکه کل اچلمش بن انك آچلدیغنك کوره م برکره مرادیمه ایره م بی مراد اولور خارزاره ایچنده زارزاراغلرم قانلر یودوب یورکم طاغلرم پس شاهین انك جوابن شاهانه ویرمشدرکه

TBMM KUTUPHANESI

بن بيلك مراد آلورم وبرنى سويلمم سن ايسه برمراد المزدن بيلك سويلرسن انك ايچون بى مراد قالوب آه ايلرسن (بيت) سكوت ايله حق كه صمت ايچره وار * نيچه بيلك لسان ونيچه بيلك بيان * خير كلام لفظى قصير ومفهومى كثير اولاندر ونيچه سكوت ابلغ كلامدر نيچه كلام امثال سهامدر نيچه انسانى هلاك ايدن لسانيدر نيچه نعمتنى سلب ايدن كلاميدر زلت لسان زلت قدمدن عظيمدر وجرح لسان جرح سنداندن اليمدر اول صمت كه سكا سلامت ووقاردر اول سوزدن خير ليدر كه ندامت وعار ويرر حفظ لسان رأس ايماندر كلام ايله انوار ذكر الله كوكلدن زائل اولور پس كثرت كلام ايله كوكل مظلم قالور طوبى اكاكيم لسانى ساكت وقلبى ذاكر در طوبى اكاكيم لسانه مالك وهر حالده شاكر در عارف كه اهل حال اولور انك لسانى لال اولور (بيت) حق بحث ايتمه اوذات پاكدن * حيرته وار كيم بوغاندە انبحاث * لسانن حفظ ايدن نفسنه اكرام ايدر سرنى كتم ايدن روحنه احترام ايدر صدر عارف صندوق سر در صمت جاهل كندوبى ستر ديلنه مالك اولمينك ايشى ندمدر وايكى لسانك برى دخى قلمدر لسانن حفظ ايدن امين اولور وحكمتله نطق ايدن عزت بولور ناسه بيلدكلرك سويله بيلمدكلرك سويلمه انلرى كندينه واهل عرفانه بار كران ايلمه بدن ولسانكله ناسه مقارن اول ودل وجانكله انلره مباين اول (بيت) ضياى شمسى خفافيش نيلر اى حق * بوسر وحدتى كثرتده ايتمه هيچ افشا * بيلمم ديمك نصف علمدر عيوب اورتمك تمام حلمدر لاادرى لفظى ترك ايتمك جنك وجدال سمتنه كتمكدر عاقل اولان هر بيلديكن خلقه ناقل اولمز تكذيب اولنه جق كلامى خلقه سويلمه وهر بيلديكك حكمتى اظهار ايلمه (بيت) كوكل صقين شكرازمه دهان رنجوره * كونش جمالنى بيهوده سويلمه كوره * عورت وعبدينه كشف راز ايدن انلره عبد اولوب نيازايدر سرنى خلقه افشا ايدن نفسنى عذابه القايدر فقرنى خلقه اظهار ايدن قدرنى بى اعتبار ايدر مالكله سخى اول دريغ ايلمه سركله بخيل اول صقين سويلمه مالنه بخيل اولان ذليل اولور سرينه بخيل اولان جليل اولور كندى سرنى حفظ ايتمين احمقدر اول سنك سرنى صقلميه جنى محققدر برسرنى كشف ايدنه بردخى سويلمه كندوبى بيلمزلر ايچنده كنديكى ذليل ايله (بيت) همان سر صقله اولسون سر سلامت * كه قلبى صافى پر اسرار اولاندر * واقف اسرار اولمينه هنك استار ايلمه هر كسك هر سؤالنه جواب سويلمه صقين كمسه يه سوء خطاب ايتمه سن تاكيم هر كز بد جواب ايشتميه سن صقين جاهله عقلى تمديكى حكمتى سويله كيم سنى تكذيب ايلمسون زيرا كه حكمتك سنك اوزرنده حق واردر وحق بودركه انى نااهلدن حفظ ايده سن تاكيم ضايع اولمسون (بيت) خبر داوايسك اسرار ازلدن حق * صقله سرى دينه هر برخبره طوى ايتمه * نتكيم خبر ده كلمشدر كه انجوبى افواه كلابه آتميه سز وجواهرى اسناق خنازيره اصميه سز زيرا كه حكمت انجو وجواهردن كوچكدر وانى انكار ايدن كلب وخنازيردن الچندر سرى صدرينه ضمين امين اولمز وكذاب اولان هر كز خير كورمز انسان برلسنه بى كتم ايتمز الا كه صفحهٔ وجهنده كورينور وفلتات لساندن بيلنور اكر نطقك فضه اولورسه ده صمتك التون اولور (نظم)

عشقك احواليدر اسرار دينلمز اصلا	كنج پنهان كرك اى يار دينلمز اصلا
عاشق اول يار ايله اغيارەن اولمش خالى	بونجه اغياره اوكفتار دينلمز اصلا
سخن عشق كه حكمتدر امانتدر هب	جان عاشقده نلر وار دينلمز اصلا
حسن كل وصفى صدبار هزاره سويله	استر چون كلى هر خاره دينلمز اصلا
نيچون اول شعلهٔ جواله دمادم ايلر	نيچه بيك دائره اظهار دينلمز اصلا
نقطهٔ حرف اولدى كلام اولدى كتاب اولدى جهان	اويله بر نقطه يه بسيار دينلمز اصلا
نقطهٔ عشقى بواشياده كورر خوش ممدود	اوقور اول محرم اسرار دينلمز اصلا
قطرهٔ واحده تكرار ايله دريا اولمش	برشجر ويردى چوق اثمار دينلمز اصلا
نقطهٔ علمى كثير اكادى چون ابلهلر	حقى اول يار در اغيار دينلمز اصلا

﴿نوع خامس﴾ صمت لسان حفظ احوال دل وجان اولديغن وطالب عرفان ترك اعيان جهان قيلديغن وماسوادن كچكله مقبول دركار اولوب مراد الديغن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله

TBMM KUTUPHANESI

دیمشلردرکه عارفك درونده اسرار غیبیه منکشف اولوب عرایس معنی ظهوره کلورسه زینهار وزینهار اول اسراری کسیه سویلمسون واول ابکار معنایی نامحرم اولان اغیاره اراءت ایلمسون وحکمت اولیایی نا اهل اولان اعدایه اعطا قیلمسون تا کیم یارغاری اولان حکمته ظلم ایتمش اولمسون وانی اهلندن منع وستر ایتمسون تا کیم اهل حکمته ظلم ایتمش اولوب وباله یتمسون مثلا برسطان اندرون اغالرندن برقولنه کندی کنیزکلرندن بر دختر زیبا اعطا ایدوب تنبیه ایلسه که صقین عوام ناس آنی کورمسون وسنك اولدیغك بیله کسه بیلمسون وانی کندی بیتکده حفظ وحمایت ایله ولیل ونهار انکله طاتلی صحبت ایله پس بویله تنبیه فانقدنصکره اول عبد عاشقه سزا ولایقیدرکه اول الذ اشیا اولان محرم رعنایی قولندن طوتوب اکراه ایله پازاره کتوره ویوزین آچوب یوز نامحرم ایچنده انك عرض وحرمتن بتوره وکندیله مستور اولان کلماتن انلرك قولاغنه یتوره واکر اول عبد غدار اولوب اول محرم اسرارنی بویله بلایه کرفتار ایدرسه اول دلبر زیبا اندن ابا ایدوب بردخی بیتنه کلمز واکا هرکز التفات ورغبت قیلمز واهل سوقك هیچ برینه هم میل واعتبار ایدوب محرم اولمز بلکه حضرت سلطانه کیدوب صاحبندن شکوی ایدر پس اول سلطان عادل اول عبد دونی باب همایوندن بیرون ایدوب اول دختر مخدره‌یی اندن مصون ایدر کلك حق تعالی خواص قوللرینه تخصیص ایلدیکی حکمت نعمتنی عوام قوللرینه حرام قیلمشدر زیراکه انلرده اول حکمت دولتنه لیاقت اولمدیغن بیلمشدر پس حکمت دفینه‌سین بولان حکیم انك قدر وقیمتن بیلوب انی کوکلنده حفظ وحمایت قیلوب جاندن عزیز ومحترم طوتمق کرکدر (بیت) بامدعی مکویید اسرار عشق ومستی * تابی خبر بمیرد دردردخود پرستی * وعوام ناس ایله خواص اول مرتبه اضداد ومباین بولنمشدرکه عوامك مغایرتندن حاصل اولان خصومتندن خواص مؤمنین احتیاط وحذر اوزره اولمغله امر اولنمشدر نتکیم حق تعالی کلام قدیمنده (یا ایها الذین آمنوا ان من ازواجکم واولادکم عدوا لکم فاحذرهم) بیورمشدر وعوامك خواصه اولان عداوت ومعارضه‌سین طیورمشدر پس برحکیم الهی که حکمت خواصی برکله ایله یابرحرف ایله عوامدن اول شخصه ویرسه که اول مال واملاکندن واهل واولادندن وجسم وجاندن ونام وشاندن بالکلیه کچمیوب بویله قالمشدر اول عارف حکمته مخالف کیتمش وکندی قتلنه سعی ایتمش اولمشدر زیراکه حکمت خواص انجق لب علم دیندر وعقل عوام ایسه قشر دنیای دوندر پس قشر دنیا ایله قالمش عوامه لب معنی اولان حکمتدن بحث ایدن مغبون ومفتوندر زیراکه دنیا مخالف دیندر واهلی اهلنه عدومیندر نتکیم حضرت ابی هریره رضی الله تعالی عنه دیمشدرکه حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن ایکی علم اخذ ایلشم که برینی خلقه اظهار ایدوب سویلشم اما برینی اظهار ایدرسم بندن بوبلعوم کسیلور * انکچون حضرت جنید بغدادی علیه رحمة الهادی برمریدینه عتاب ایله خطاب ایتمشدرکه بز بوعلم توحیدی سرادیب ایچنده پنهان ایتمش ایکن سن کلوب عوام ناسه عیان ایلدك حلق ایچنده اولان کلامی خلق ایچنده سویلدك ونائم اولان فتنه‌یی ایقاظ ایلدك * وبر حکیم الهی کوکل احوالندن مکتوب ایله سؤال اولندقده یازمشدرکه سائلی بیلسم کیمدرکه اکا کوره جواب ویریدم ومدام اهل ارشاده وصیت خواص اودرکه اکر عوامك برینی تواضع تام ایله سزه کلورسه اولا انصافی ایدوب جمیع امورنده امر کزه مطیع اولورسه بعده کندویی بی‌حکم ونزاع انجق حکمکزه تسلیم وسلیم بولورسه بعده تخلیص نفس ایچون کلمهٔ توحیدی سزدن تلقین آلورسه بعده هرنه‌سی وارایسه جمله‌سین سزه ایثار ونثار ایدرسه بعده اولاد وعیالندن ونام وشانی خیالندن سزکچون تبری ایدوب خدمتکزه کیدرسه والحاصل برکسه نیل عرفان ایچون جمله‌یی ترك ایدوب سزه عبد مملوك اولدقدنصکره انك جمیع امورنده بر قصور ایتمیوب جمله کسورین جبر ایده‌سز کانوا لنا کنا لهم دیوب برشبرکلنه بر ذراع کیده‌سز والا ظالم حکمت وخائن امانت ومطرود حضرتدر اول کسه‌که محب دنیا ومنکر اولیا وجاسوس بی‌حیا اولان منافقلره حکمت خواص اسرارندن برکله یا بر حرف سویلر وانلره قوت واستطابت وامید واستمالت ویروب محفوظ ایلر زیراکه حکمت اولیای کرام علم لدنیدرکه اظهاری ممنوعدر واسرار خواصی عوامه افشا غیر مشروعدر واظهار ایده‌نك سوزی غیر مسموعدر

(نظم)

الا ای جان پر سودا که عشق اولمش سکا مأوا
خطاب مستطاب بیل حذر قیل ایتمه هیچ افشا
اکر برجوهر آلدکسه محیط عشقدن زینهار
آنی جان ایچره حفظ ایت سویله برکسه یه عمدا
سوزك سنتله شرع اولسون بولنسه عاقل آکاه
حدیث عشق سرمد سور بولورسن مست ناپروا
اوکیم خرسند وساکندر بوجسم تنك مظلمده
اودل ملکنده سیر ایتسون که دلدر کلشن زیبا
بوتندن ادم وحوا بغایت روشن اولمشدر
ولی معناده عقل ونفس کلدر آدم وحوا
اوکیم نفسیله قالمشدر أنانیتله طولمشدر
اول اهل رسم عادتدر آکا سوز قالمش اصلا
حدیث عشق امانتدر آنی افشا خیانتدر
نه بیلسون غافل خود بین کلام عاشق مولا
کوکلدن حکمتی نا اهله اظهار ایلین ظالم
قالور محروم او حکمتدن دلی مظلم اولور اعما
رموز عشق تصریح ایلیان مفتوندر ای حقی
دینلمش خوش کلام العاشقین یطوی ولا یروا

﴿نوع سادس﴾ صمتك اقسامی وحال مقامی نه اولدیغن واهل عرفان احوال قلبی رموز ایله اشارت قیلدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه صمت لسان نتیجهٔ سهردر زیراکه سهران اولان کمسه ده آرزوی کلام اولدیغی امر مقرردر وصمت ایسه ایکی قسمدر بری صمت لساندر وبری صمت قلبدر اما صمت لسان ماسوایی ماسوا ایله سویلمکدن بالکلیه سکوت ایلمکدر واما صمت قلب کوکلدن نفی خواطر اکوان ایلمکدر پس اول کمسنه نك که لسانی صمت ایدوب قلبی صامت اولمز انك ذنوبی آز اولوب کندی راحت بولور وکیمك که هم لسانی وهم قلبی معا صامت اولور انك سری پاك اولوب مولاسنی بولور وکیمك که قلبی صامت اولوب لسانی سویلر اول کمسه لسان حکمتله نطق ایلروکیمك که نه لسانی ساکت ونه قلبی صامت اولور اول کمسه شیطانك مملکتی وانك مسخره سی اولوب قالور پس صمت لسان منازل ارباب سلوکدندرکه انلر ابراردر وصمت قلب صفات اهل شهوددندرکه انلر مقربیندر اماصمتك مبتدیلرده اولان حالی آفتلردن سلامتدر ومقربلرده اولان حالی خطاب انسدر پس اول کمسه که احوالك جمله سندن صمتی التزام ایدر انك کمسه ایله برحدیثی قالمز الاکه ربیسیله اولور زیراکه انسانك قلبنده ماسوا اولسه صمت اکا محالدر وقتاکه اول ماسوا ایله حدیثدن مولی ایله حدیثه انتقال ایلسه اول نجی مقرب ونطقنده مؤید اولور ونطق ایلدکده صواب ایله ناطقدر زیراکه اول حقدن نطق ایدر صادقدر پس نطق باصواب نتیجهٔ صمت خطادر وماسوا ایله کلام ایسه هرحال ایله خطادر وماسوایی سویلمك هروجهله هوادر واماصمتك مقامی وحیك انواعیله مقامیدر وصمتك برخاصه سی دخی بودرکه مورث معرفة الله در اما اهل عرفان احوال قلوبی غیرت وحمیتلرندن کندی ارالرنده اشارتله سویلشوب کتابلرنده بیله رموز ایله یازمشلردر تاکیم بیکانه بولنان اهل نفس انلره عقل قاصرلرنجه سوء ظن ایله دیمسونلرکه آزمشلردر (بیت) سخن شناس نهٔ دلبرا خطاانجاست * چوبشنوی سخن اهل دل مکوکه خطاست * زیراکه اهل عرفانك کتبی اهل یدینه وناهل یدینه دوشوب کندی نفسین بیلمیان اهل جهل اول عبارات ایله ادعای عرفان ایده جکلرین سزمشلردر پس طریق معرفت مندرس اولیوب واضح اولسون وکندیلر دنصکره طالب عرفان اولانلری ارشاد ایچون جهانده نائب قالسون قصدیله اول بانده نجه کتاب تألیف ایدوب اصطلاحاتن لؤلؤ ترکیب دیزمشلردر تاکیم دررغررندن اول آشنالر بهرمند اولسونلر صحرای جهانده قالمیوب دریای دل وجانه طالوب اوزمشلردر زیراکه هرعلمك اصطلاحاتی اهلندن سماع وتعلمسز بیلنمز ایکن طالب عرفان اولانلر بوعلم قلوب اصطلاحاتی اهل دلدن تعلمسز مطالعه سندن ذوق ایله تماما سزمشلردرکه کانه کندیلر وضع ایدوب یازمشلردر (بیت) مرشد کامل اولنجه نایاب * سکا مرشد نشود رشمدی کتاب * واما کوکل احوالن رمز واشارتله نطق وکتابت ایلیان اهل عرفانك نجه کلتن عوام ناس آکلیوب انلری کفر وزندقه یه حمل ایله محتلرندن محروم اولوب کتابلرندن الا اوزمشلردر حال بوکیم انلر نور ایمانی بولوب حق ایله باطلی فرق وتمیز قیلوب نفسلرین ومولالرین بیلوب عشق شرابیله طولوب کرمیتله قزمشلردر واهل جهل ایسه اهل عرفانی کاهی رد وانکار وکاهیجه قبول ایده کلمشلردر وبوانکار ومحبتده نجه اسرار وحکمت واردرکه اهل دل انلری بیلمشدر پس عارفه لایق دکلدرکه اسرار محبتی اهل جهله اظهار ایده

مکر

TBMM KUTUPHANESI

مکر اول محبنه که کندی ذراعنی قصد ایلدکده انك ذراعندن قان روان اولمشدر حالبوکیم اول مرتبه محتبده کندی علوم وعرفانی واحوال دل وجانی کوکل یولندن جذبه وذوق ایله حصول بولمشدر زیراکه علم قلوب انجق علم حالدرکه تذکرله قلوبه طولمشدر وعلوم عقلیه ایسه تعلم وتفکرله حاصل اولمشدر وحفظ اسراری شیخ عطار رحمة الله تعالی علیه سکز رباعی برله تنبیه قیلمشدر

(رباعیات)

ای دل چو شراب معرفت کردی نوش | لب برهم نه سر الهی مفروش
درهر سخنی چو چشمهٔ کوه مجوش | دریا کردی کر بنشینی خاموش
چون لوح دل ازدوکون بستردم من | دوکون بزیر پای بسپردم من
ای بس سخنی راکه سرم کردی کوی | آمد بکلویم وفرو بردم من
چون برفکنندازهمه چیزی سرپوش | چون دیك درآید همه عالم در جوش
چون می نتوان کرد بانکشت نشان | انکشت بلب باز همی دار وخموش
دل درپی راز عشق پویان میدار | جان میکن وراز عشق در جامیدار
سری که سرت در سران باختهٔ | چون پیدا شد زخویش پنهان میدار
تابر جایی بجای می باش وخموش | سرمی نه وخاك پای می باش وخموش
باخلق خدا رفق ومدارا میکن | نظاره کر خدای می باش وخموش
هرچند ترا محرم اسراری نیست | صابر میشوکه عمرتو بسیاری نیست
کر همدم مابی وترا یاری نیست | دم درکش وباهیچ کست کاری نیست
ازخلق جهان تاباید روی بپوش | بی زحمت لب شراب تحقیق بنوش
تاچند زنی ای دل برخاسته جوش | درماتم این حدیث بنشین وخموش
آن به که نفس زکار عالم نزنی | وزدست زمانه دست برهم نزنی
هم غصهٔ روزکار وهم قصهٔ خویش | مردانه فرو میخوری ودم نزنی

﴿فصل رابع﴾ ارکان ستهٔ راه عرفانك دردنجی رکنی اولان عزلت انامك فوائد ومنافعی اون نوع ایله بیان وعیان ایدر ﴿نوع اول﴾ عزلت ناسی آیات قرآنیه واحادیث قدسیه ایله بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه حق تعالی عبادینه عنایت ایدوب عزلت انام موجب حضور مدام اولدیغن طیورمشدر نتکیم کلام قدیمنده بیورمشدر (یا ایها الذین آمنوا علیکم انفسکم لایضرکم من ضل اذا اهتدیتم * فأعرض عنهم وتوکل علی الله * قل الله ثم ذرهم فی خوضهم یلعبون * ولاترکنوا الی الذین ظلموا فتمسکم النار ومالکم من دون الله من اولیاء ثم لاتنصرون * واذا عتزلتموهم ومایعبدون الا الله فأووا الی الکهف ینشر لکم ربکم من رحمته ویهیئ لکم من امرکم مرفقا * واصبر نفسك مع الذین یدعون ربهم بالغداة والعشی یریدون وجهه ولاتعد عیناك عنهم تریدزینة الحیوة الدنیا ولاتطع من اغفلنا قلبه عن ذکرنا واتبع هواه وکان امره فرطا * فمن کان یرجو لقاء ربه فلیعمل عملا صالحا ولایشرك بعبادة ربه احدا * وأعتزلکم وماتدعون من دون الله وأدعو ربی عسی ان لاأکون بدعاء ربی شقیا * وجعلنا بعضکم لبعض فتنة أتصبرون وکان ربك بصیرا * ام تحسب ان اکثرهم یسمعون اویعقلون ان هم الا کالانعام بل هم اضل سبیلا * فانهم عدولی الا رب العالمین * فأعرض عن من تولی عن ذکرنا ولم یرد الا الحیوة الدنیا * وان الی ربك المنتهی * یا ایها الذین آمنوا ان من ازواجکم واولادکم عدوا لکم فاحذروهم * قل انما ادعو ربی ولااشرك به احدا * واذکر اسم ربك وتبتل الیه تبتیلا رب المشرق والمغرب لااله الا هو فاتخذه وکیلا واصبر علی مایقولون واهجرهم هجرا جمیلا) وحدیث قدسیده بیورمشدرکه یاابن آدم عجبت لمن ایقن انه یدخل القبر وحده کیف یستأنس بالناس * یاابن آدم لاتکن کالمصباح یحرق نفسه لیضئ للناس * یاابن آدم کیف تطمع فی الانس بی مع الاستئناس بالناس فاطلب لقائی فی العزلة * یاابن آدم لوان لخوانك وجد واریح ذنوبك لماجالسوك وانا الستار الحلیم یاابن آدم لوعلم الناس ماأعلم من ذنوبك لماکلمك احد من خلقی وانا الغفور الرحیم

(شعر) راحتی یا خوتی فی خلوتی وبلائی کله فی عشرتی.
کلما صاحبت قوما مدة اظهر واعیبی وابدوا راتی
لم اجد منهم خلیلا صادقا یحفظ الود ویرعی حرمتی
ماانقطاعی عنهم استحقارهم بل رأیت عزتی فی عزلتی

﴿نوع ثانی﴾ عزلت انام موجب عز واحترام اولدیغنی احادیث شریفه ایله بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم امتنه شفقت ایدوب آفت ناس انجق ناس اولدیغنی طیورمشدر نتکیم حدیث شریفنده بیورمشدر ناسك آفتی دکلدر الاکه ناسدر وبیورمشدرکه مؤمنك خیرلی مالی غنمدرکه انکله جبال اعالیسنده واودیه حوالیسنده بولنوب دینیله فتنه‌لردن امین اولور وبیورمشدرکه ملوك ایله جالس اولان فتنه‌یه واقع اولور وبیورمشدرکه ماذامکه علما ملوك ایله اختلاط ایتیوب دنیایه کیرمشلردر انلر عباد اوزرینه امنای رسل اولمشلردر وقتاکه ملوك ایله اختلاط ایدرلر پس انلردن ایراغ اولکزکه تحقیق انلر رسل خائنلری اولمشلردر وبیورمشدرکه کیمکه ظالمه ظلمنده اعانه ایله برسوز سویلر تحقیق حق تعالی اوظالمی اکا مسلط ایلر وبیورمشدرکه بندتصکره حاکملر کلسه کرکدر وکیمکه انلرك قپوسنه کیدر وکذبلرین تصدیق ایدر وظلملرینه معین اولورسا اول کمسه بندن دکلدر وبیورمشدرکه کوشهٔ وحدتده عزلت قیلمق سوء جلیس ایله مقارن اولمقدن اسلم والیقدر وبیورمشدرکه محب ریاست افلاح اولمز وطالب حکومت راحت بولمز وبیورمشدرکه جاهل کندی نفسنك عدوسی اولیجق غیریسنه نجه صدیق اوله‌جقدر وبیورمشدرکه عقللی دشمن احمق دوستدن یکرکدر وبیورمشدرکه زمرهٔ نسوان خیال شیطاندر ورجال ایچون بلای جاندر وضلع معوجدن خلق اولنمش ناداندر وبیورمشدر طائفهٔ نسا مغلوبات جاهل وغالبا غافللردر نسوان طائفه‌سی ناقصات العقل والدین درلر

(نظم)

اوسیمین ساعد شاهددن ال چك طوتمه هیچ انی که عقلك پخه‌سین آخر بوکر مکریله دستانی
اوسیب غبغبن سیر ایله ایوا ایتمه کیم دلده دوکلمش قطره قطره قان بولورسن نار پستانی
کوکلدن استه جانی حسن تندن کچ که فانیدر کر اولسه شمس جان تابان اولور آفاق مستانی
وجود آینه‌سندن عکس جاندر کیم ظهور ایتمش انك عکس جمالیدر کوزللر حسنی هم آنی
فقیر اللهی حقیدن عیان سیران ایدن عارف عیان اهلیدر اول نیلر بیان وعقل وبرهانی

﴿نوع ثالث﴾ عزلت انام سبب قربیت رب الانام ومورث انس مدام وموجب حضور تام اولدیغنی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه خلقدن بعید اولان حقه یقین اولور ناسدن مستوحش اولان ربیسیله مستأنس اولور ملکوته اطلاع ناسدن انقطاعده‌در عزلت ناس افضل شیم اکیاسدر ناسه تضرعدن خیرلی انلردن یأسدر راحت تنزهده وسلامت تفرده‌در ثمرهٔ عزلت انس بالله‌در وخلقدن مستوحش اولان انیس درکاهدر دنیایی بیلن تزعد ایدر وناسی فهم ایدن تفرد ایدر کیمکه ناسدن بعید اولور اول حضور ایله سعید اولور ناسدن منقطع اولمین رب ناسه واصل اوله‌مز طوبی اکا کیم ناسدن معتزلدر قلیله مشتغلدر اختلاط ناس آفتدر وکثرت معارف محنتدر احمقدن بعید اولکه مذاراتی کلال وملالتدر وموافقتی ضلالتدر ومخالفتی رذالتدر مودت احمقدن حذر ایله‌که اندن خیر کلمز سکا فائده ایدر صانور ایکن ضرر ایدر بیلمز ضدیله مألوف اولانك عیبی مکشوف وقلبی ملهوفدر صحبت جاهل عذاب الیمدر ومدارات احمق بلای عظیمدر عقلسزه مصاحب وقرین اوله وکذاب وخائندن امین اوله صحبت ایله الاکه عاقل متقی وعالم ذکی ایله صحبت ایله معصیت خالقده مخلوقه اطاعت ایلك اولمز وکثرت خلوت نسوان ایله کوکلده مودتلری قالمز عورت بیلاندر وانك لدغی بی زیاندر اکرچه عورت قسمی شرلیدر اکا احتیاجمز اندن شرلیدر عورت مکره ملازمدر پس اندن حذر ایتمك لازمدر نامحرم عورته نظردن غض بصر ایدن قلبنده حلاوت ایمانی بولور

نظم

TBMM KUTUPHANESI

(نظم)

اكر وصل دلدارى استرسن اى دل | همان غيرى ترك ايله اول عشقه مائل
سكا عشقدر شهپر عرش پرواز | انى ايتمه شهوتله آلودهٔ كل
سنك ذروهٔ اوج عزت يركدر | نجون ايلدك مركز خاكى منزل
بو آميزش جسم وآويزشندن | سن اولمشسن اوروحدن بويله غافل
كمالات وهمى وحالات حسى | اووصلتدن اولمش سكا جمله حائل
آچارسن تماشاى رخساد خوبه | نظر كيم بودر مهر وماهه مشاكل
اوبر پوستدر كيم طولى خلط وخوندر | آنى جانمى صاندك كه ويردك اكا دل
قنى تلخدر جست وجوينده عيشك | كه شكر دهاندر اوشيرين شمائل
انى بيلمدكمى كه تاكه كوررسن | اولطف آريلوب قالمش اول لاشه عاطل
اوغدار صورتدن اعراض ايدرسن | اولور اول مرادك بنه سنده حاصل
بولورسن درونكده سن عشقى دائم | كه اولمش جمالى قمو حسنه شامل
بيلورسنكه مرآت عشق اولمش آدم | كوزلار جماينه طورمش مقابل
هر آينه‌دن لطف وقهرين كوررسن | طانورسن جهانده اودرشاه عادل
همان حكم وحكمتلرين سير ايدرسن | هم اندن اولورسن قمو لطفه نائل
حقيقتده حكمتدر اشعار حقى | فيا نعم قول ويابئس قائل

﴿نوع رابع﴾ عزلت انام شيمت كرام ولذت مدام وحضور تام اولديغن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه عزلت عبادتدر وعزت وسلامتدر خلقه باقمق آفتدر باقميان راحتدر خلق ايله جليس اولميان حق ايله انيس اولور اخوان دنيامثال ناردر قليلى نافع وكثيرى ضاردر صحبت نادان عذاب جاندر صديق احمق ثعبان وسركرداندر ناس ايله استئناس علامت افلاسدر اختلاط ناس محرك وسواسدر ناس ايله اختلاط ايلين حيله‌لريله مفتوندر وعزلت ايلين شرلرندن مصوندر ناسى فهم ايدن انلره اعتماد ايليه‌مز وهر بيلديكن هركسه سويليه‌مز خلقه عرض احتياج ايدن محروم ورذيلدر وخلقدن مستغنى اولهنك رزقى جزيل وقدرى جليلدر ناسدن مستغنى اولان حق ايله غنى اولور ناسدن مبرا اولان انس مولايى بولور ابناى دنيايه تذلل ايدن لباس تقوادن معرا قالور وخلقدن وكندودن حيا ايدن حق تعاليدن حيا ايتمش اولور اهل دنيا ايله كورشمه هيچ ايشلرينه قارشمه صديقك عدوسنه كتمه واكا رغبتله صديقك انجتمه ابواب ملوكه كتمه كيدرسن انلره مداهنه ايتمه ناسه نازكى قرين اول نه‌چوق ايراغ ونه‌ده‌چوق يقين اول * سوسنى سونى صورمه‌سنى صورميه‌نى * كندى قدرنى بيلن خلق اراسنه دوشمزانس حقى بولان ناس ايله ايشلمز اهل دل السنه واجساد ايله خلقه مقارندن وقلوب واخلاق ايله جمله‌دن بعيد ومباينددر ابراهيم ابن ادهم حضرتلرينه ديمشلردركه نجون ناس ايله انسيت ايتمزسن جواب ايتمشدركه كندمدن بيوكلرك كبرندن وكوچكلرك حمقندن واقرانمك حسدندن فرار ايده‌ليدنبرو فارغ البال اولوب تصديعلرندن خلاص بولمشم محيل اولان انسان صورتنده شيطاندر وشاب ايسه شعبهٔ حيواندر وصحبت احداث يعنى الفت غلمان فتنه وخذلاندر ومناكحى كثير اولانك فضايحى كثير اولوب متحير قالور

(نظم) هرلذت وهر بوسه‌يه اورمه دوداغك تا | دلدار لبندن اوله‌سن مست وشكرخا
اغيار ابى رايحه‌سى قالميه‌سنده | عشق ايچره مجرد قاله‌سن يكدل ويكتا
اول نور قديم اولميانى بيلكه حدثدر | چبق مزبله‌دن كيم ايده‌سن نورى تماشا
اولكم حدث اولمش نه بيلور لذت پاكى | پاك اولسه حدثدن اوبولور پاك تعالى
چو نعمت فرعوندن الى يقتدى موسى | دريای كرم ويردى اكا يد بيضا
بند ايله بوچشمى كه بودر احول مغرور | بومعده‌يى بوش ايت بول اولذاتى مهيا
اى دل قنى اول جانكه اوله همتى عالى | دريالرى نوش ايليوب اول قانميه اصلا

TBMM KUTUPHANESI

امواجی قویوب غرقیم عشقُ اوله مطلق	اول بحر صفا ایچره اوله قابی مصفا
پاك اولسه جدتدن دل ابرر حق قدیمه	خمر ازلی نوش ایدر اقداح اولور اشیا

﴿نوع خامس﴾ عزات انام موجب طاعت رب الانام ومورث حضور تام ومنتج صدق واخلاص وسبب نیل منازل خواص اولدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه طالب معرفت مولایه لازمدرکه ابنای دنیادن عزلت قیلسون تاکیم انلر حالنه مانع اولمیوب یومافیوما ترقی بولسون وانلره عرض شریفن بذل ایتمسون وانلردن برنسه طمعیله قبولرینه کتمسون وانلرایله تضییع اوقات عمر ایتمسون وانلره تملق ومداهنه ومجادله ایله سویلمسون واعمال واحوالندن انلره برنسنه ارائت ایلمسون تاکیم نظر خلقه التفاتله نظر حقدن ساقط اولمسون ومعرفت ومحبتدن محروم قالمسون زیراکه هرآن جمیع ذرات وجودینه رقیب وحبل وریدندن کندویه قریب اولان مولاسنك نظرن ملاحظه ایتمیوب بعیداولان عبیدك نظرن ملاحظه ایتمك نشان جهل وغفلتدر وشان اهل حسرتدر پس عندالله اوکمسه برمرتبه یه نائل اولهمزکه عندالناس اعتبار ومنزلت استرتنکیم دیملمشدرکه رضای خلق ایله مسرور اولان رضای حقدن دورومهجوردر زیراکه خلقك مدح وذمی بربرلرکه قلرندن چیقوب هوایه قاریشوب زائل اولور پس مدح وذم ناسه التفات ایدن کمسه انلرك اعتقاد وانکارینه اعتبار واعتماد ایدوب حق تعالیدن غفلت واعراض ایتمش وجهل وغفلت ظلماتنده متحیرقالور (بیت) بوعاجزلقدن اعراض ایدوب اول دوستی بولتنها * سکاسندن یقین اول واحد قهار یتمز می * اما خلقك عوام واکابرن اغنام واباعر امثالی عاجز وقاصر بیلوب خلاق جهانه صادقانه متوجه اولان طالب عرفان لباس خمول ایچره مستور الحال اولورنه برفضیلت اظهار ایدرکه ناس اکااعتبارایده لرونه برفضیحت ایشلرکه اکاطعن وانکارایده لر وناس ایله تضییع اوقات ایلیوب عزلت اختیار ایدر وبرتنها مکانده ذکر وفکر ایدوب انجق جمعه وجماعته کیدر تاعارف بالله اولنجیه دك بویله ایدر (بیت) جهاندر آخور واصحاب نفسدر چودواب * کیم ایتسه استری تیمار ایشی فنا دوشمش * بعده اول طالب معرفت نائل مرام اولدقده انك عندنده وحدت وکثرت وعزلت والفت جمله برابراولورزیراکه عزلت عارف نفسندن قلبنه هجرت ایتمکدر وقلبندن ایچری روحنه کتمکدر وروحندن سرینه وسرندن مولاسنه یتمکدر پس نفس انسان منزل اسلامدر وقلبی محل ایماندر وروحی مکان عرفاندر وسری موضع توحید یزداندر (بیت) موحد چونکه یکتادر قتنده خلق موتادر * اوبولمش حی قیومی یولمش کوکلی مولایه * نتکیم دیملمشدرکه عزلت حقیقتده صفات بشریتدن مفارقتدر پس بشریتدن کچن کامل اهل دلدروصحبت ناس اکا مانع دکلدر زیراکه اول کائن وباینـدر یعنی ظاهریله مع الناس کائنـدر وباطنیله ماسـوادن باینـدر پس ناس ایله کیدکاری البسه یی کیوب انلرله بیدکاری اطعمه یی یبوب عقللری مقدارنجه سویلر وسـائر عادتلرینه موافق کیدوب انلرله مرافقت ایلر لکن باطن وسریله جمله دن مفرد ومجرد اولوب انجق مولاسنك رضاسنه موافقت ایلر

(نظم)

ایتمه بیلاندن فرار * کوزمیه سن اژدها	ایله برکده قرار * حالکه صبر ایله ها
بونجه که قیلدك طواف * روی زمینی کزاف	خلق جهان طولی لاف * هیچ بولنورمی وفا
قابی مقلبله بیل * ویرمه سوایه سبیل	غافل ایدر قال وقیل * حاضر اول ایله صفا
خلق ایله قالدك کیری * مرده یی صاندك دیری	زنده دن اولدك بری * حیدن اوتان قیل حیا
باغلسه کرخلق صف * بت کیدرهرطرف	جمله سی اولمش هدف * ناظر تیر قضا
نفسنی بیلمش خبیر * بولمش اودوستی نصیر	خلق جهاندر فقیر * ویروب آلاندرخدا
بحر چو مواجدر * کل شیٔ امواجدر	هب اکا محتاجدر * حق سن اول آشنا

﴿نوع سادس﴾ عزلت انام عادت کرام وموجب حضور تام ومورث نیل مرام اولدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه اخوان زمانه قصور ارارلرهنرلره حسد ایدوب عیبلری صورلرنتکیم

TBMM KUTUPHANESI

شیخ سعدی رحمة الله تعالی علیه دیمشدر که حق تعالی عبادینك عیوبنی کوروب ستر ایلر وهمسایه ویاران کورمش ایکن سویلر (بیت) نعوذبالله اگر خلق غیب دان بودی * کسی بحال خود از دست کس نیاسودی * وابراهیم بن ادهم رحمه الله تعالی علیه دیمشدر که جبل لبنانده زمرهٔ رجال الله ایله مصاحب اولدم وانلرك جمله سنك وصیتی بکا بو ایدیکم قچان ابنای دنیایه رجوع ایدرسن انلره درت حکمتله وعظ ونصیحت ایله که کیمکه اکلی اکثار ایدر اول عبادت لذتن بولمز وکیمکه نومی اکثار ایدر اول عمرنك برکتن بولمز وکیمکه کلامی اکثار ایدر انك قلبی میت اولوب حیات بولمز وکیمکه خلقك رضاسن طلب ایدر اول رضای مولایی بولمز برکاملدن سؤال ایتمشلر درکه نیچون بزمله جلوس واختلاط ایلمزسك وذوق والفتله سوزسویلمزسن جواب ایتمشدر که سزدن بکا عیش لذت کلز وبندن دخی سزلره ذوق وصفا اولمز بن سزکله نیچه الفت ایده بیلورم که سزدیرسزکه انواع طعام ایله بطنکی طیور بن دیرمکه برنوعدن انجق بش اون لقمه تناول بیور * وسزدیرسزکه نوم لیل صحت بدندر بن دیرمکه نوم تضییع اوقات ایدندر * وسزدیرسزکه سویله بن دیرمکه سکوت ایله سزدیرسزکه طلب ایله بن دیرمکه ترك ایله وسزدیرسزکه بیل بن دیرمکه اونوت پس سزك احوالکز سزك اولسون ونم حالم نم اولسون زیراکه مراد خدا سزدن تخلیط وبندن توحید اولمشدر پس مخلطله موحدنه زمان الفت قیلمشدر همان بکامانع اولمکز تاکیم انکله برساعت حضور ایده یم وخشوع وخضوع ایله خدمتنه کیده یم زیراکه مولایه اختیار یله عبادت ایلمین انك عبادینه اضطرار ایله عبد مملوك اولور نتکیم دینلمشدر که خالقه طوعا خدمت ایتمینی حق تعالی کرها خلقه خدمتکار ایدر شرك جمله سی قپودن طشره ده در پس قپودن طشره یه چیقان حجاب وفتنه یه کیرر وصحبت ناس ایله نیچه رزالته دوشر نتکیم نان عزیز وآب لذیذ انسانه برکیجه مقارن اولمغله تبدیل ورزیل اولور واهلی قرآن وصلوة اولان رجل نسوانه برلحظه تقرب قیلمغله ملوث وجنب اولوب اکا غسل لازم کلور حد جماع ایسه برحیاء مرتفع وایکی ادب یری مجتمع اولمقدر وجوهر جسم انسانی ضایع قیلمقدر ومایهٔ محبتی کوکلدن صویوب المقدر وجناح مرغ جانی قیروب ویولمقدر جماع برنوع جنوندر که اکا مداومت هرمدر * واندن افاقت ندمدر حلالندن ولد اولور که قالسه فتنه وغمدر وکتمسی هم حزن والمدر وحرامی سواد وجه آدمدر وخسران هردوعالمدر

(نظم)

شفقت ایت شهوتی قوی انی سکا خوی ایتمه — عاشق پاك اول وهرماده دن خری بوی ایتمه
اول وآخرك اول عشق ازلدر لاغیر — بیوفازن کبی سن کندیکه چوق شوی ایتمه
جسمی قوی مثل شتر هرخس وخاره کتمه — قلبه کل ترك بهار وچمن وجوی ایتمه
پاك بیقه یوزیکی ایله طعن مرآت — نقدکی کیچکین ایدوب عیب ترازو ایتمه
حق ایچون سویله سوزك یوحسه هان خاموش اول — دلده دلداری بول اطرافه تك وبوی ایتمه
عاریتدر بوکوزللرده اولان حسن وجمال — کوز کولر نامنی غفلتله قمر روی ایتمه
قامت عشقه سزادرکه سماع ایلیه سن — عشقدن غیری یه سن رقص وهیا هوی ایتمه
عاشق عشق اول ودلبره دل ویرمه صاقین — بیوفالرله کوکلده غمی صدتوی ایتمه
کر خبر دار ایسك اسرار ازلدن حقی — صقله سری دیمه هر بیخبره طوی ایتمه

﴿نوع سابع﴾ عزلت انام موجب ذکر وفکر تمام ومعین توجه تام ومورث انس وحضور مدام اولدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلر درکه طالب عرفانه ناسدن عزلت ایکی امر ایچون لازمدر اما امر اول بودرکه ناس اول طالب معرفت مولایی ذکر وفکرندن مشغول ایدوب توجهنه مانع اولورلر نتکیم برعارف نقل ایتمشدرکه برمیدانده برجماعت کوردم اوق آتارلر ایدی وبریسی انلردن ایراق اوتورمشدی پس مراد ایلدمکه انکله سویلیم دیدیکه سنك کلامکدن بکا ذکر الله الذی واشهادر دیدمکه سن بونده بویله تنها قالمشسن دیدیکه ربم نمله بیله در صوردمکه بوجماعتك قتغیسی ایلرو سبقت ایتمشدر جواب ایتدیکه اول کسه که خلقی ترك ایدوب حق ایله حضوره یتمشدر بویله دیوب بنی قویوب کتمشدر پس بوتقدیرجه ناس الله‌ك ذکر وفکرندن طالب معرفتی مشغول ایدرلر بلکه شروهلا که آلوب کیدرلر (بیت) قاچ هجوم دیو مردمدن

TBMM KUTUPHANESI

مكانك خلوت ايت * كيم انيس اهل خلوتدر همان پروردكار * وحضرت حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم عزلت زمانى واهل واربانى وصف وبيان ايدوب اول زمانده ناسدن تفرد ايله امر وفرمان ايتمشدر حالبوكيم اول طبيب ارحم بزم نفسمزه بزدن انصح ومصالحمزى بزدن اعلم ايدى امدى چونكه انك وصف ايلديكى عزلت زمانى كلمشدر پس انك امرينه امتثالله نصيحتن قبول ايتمك بزه لازم اولمشدر اما وصف وبيان مذكوردن خبر مشهوره كلمشدر كه حضرت حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم بيورمشدر كه وقتا كه خلقى كورسز كه عهدلرنده غدر ايدوب امانتلرنده خيانت ايدر وبرى برلرينه عداوت ايدرلر تحقيق اولزمان فتنه زمانيدر اصحاب كرام اكا ديمشلردر كه اولزمانده بولنان مؤمنه نه ايلسون اول حكيم الهى بيورمشدر كه اول زمانده اولان اهل ايمان امورناسه قارشميوب لسانن تحفظ ايله سويلسون وخانه سنه ملازمت ايلسون ومعروفى اخذ ايدوب منكرى ترك ايلسون انجق كندى اموريچون خانه سندن طشره يه كتسون بعده سلف صالحين اهل زماندن احبالرين تحذير ايدوب هر برى كندى اولاد واتباعنه تفرد وعزلتله امر ووصيت قيلمشدر واشتباه يوقدر كه انلر بزدن زياده خيرت وبصيرت بولمشدر وزمان ايسه انلردن صكره خير دكل شر بلكه اضر وامر اولمشدر وحضرت عمر رضى الله تعالى عنه بيورمشدر كه عزلتده سوء قرينه دن راحت بولمق واردر پس ممكن اولدقجه معرفت ناسى قليل ايتمك كركدر زيرا كه ناسدن خلاص بولمق مشكلدر وبركامل ديمشدر كه بوزمان حفظ لسان واخفاء مكان زمانيدر واسددن فرار ايدركى ناسدن فرار اوانيدر ولزوم بيوت ورضا مايفوت زمانيدر وبركامل ديمشدر كه خداى متعال حقيچون بوزمانده ناسدن عزلت حلالدر واندن ايكيوزيل صكره بركامل انى ايشيدوب ديمشدر كه چونكه عزلت اولزمانده حلال اولمشدر پس بوزمانده وجوب مرتبه سين بولمشدر واما امر ثانى بودركه ناس طالب عرفانك حالت حضورنى فاسد ايدرلر زيرا كه ناس ايله اختلاط ايدن طالب عرفانه بلكه صاحب عرفانه خلقك طرفندن رياوتزين داعيلرى عارض اولوب حضور قلبى زائل اولور نتكيم رؤيت ناس بساط ريادر دينلمشدر وبرعارفك قپوسنه كيدوب ديمشلردر كه زيارت ولقا ايله بزه اكرام ايله پس اول عارف اول قپويه كلنلره ايچرودن جواب ايتمشكه زيارت ولقادن انفع اولان غايبانه دعا ايله سزه اكرام ايدرز زيرا كه زيارت ولقادن تزين وريا حاصل اولور وغائبانه دعا ايسه قرين خلوص اولمغله اجابت بولور واكثر سلف صالحين تزين وريا خوفندن زيارت وملاقاتى قبوب ناسدن عزلتله سلامت بولمشلردر وقوت لايموت ايله قناعت قيلمشلردر وجمعيت خاطر لذتيله طولمشلردر وحضور انس ايله خواص عباد اولمشلردر وحق ايله ابدا قالمشلردر

(نظم)

قدر فقرى بيل فنا اول * يار سلطان اولمه هيچ	فقرك ايتمش جمعيت خاطر * پريشان اولمه هيچ
خلقى صيد ايتمك ايچوندر بو * كوله يوز طاتمى سوز	چونكه صياد اولمدن * كويا وخندان اولمه هيچ
ترك ذوق ولذت جسمانى آسساندر ولى	مرد ايسك لذات نفسانيده جويان اولمه هيچ
خرقه وسجاده وعمامه وتسبيحى قوى	سخرهٔ اوهام وتسويلات شيطان اولمه هيچ
حفظ ظاهر موجب اهمال باطندر همان	حفظ حسن خلق ايدوب جسمى نكهبان اولمه هيچ
عزت ورغبتده اولسك چوق اولور حاسد سكا	مثل يوسف مبتلاى مكر اخوان اولمه هيچ
كر سعادتمند ايسك تنهايه كل خلقى اونوت	حقى انس حقى بول ستر ايت پشيمان اولمه هيچ

﴿نوع ثامن﴾ عزلت ناس ايدن عارفلر ايكى صنف اولديغن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه ناسدن تفرد وعزلت حكمنده اهل عرفان ايكى صنف اولمشدر اما اولكى صنفدن اول عارفدركه نشر علم وبيان حكمتده خلقك اكا احتياجى اولمز اول عارفك حالى اروح واعلادر زيرا كه ناسدن عزلت اكا اسلم واولادر وذكر وفكر اطيب احلادر وانس مولى الذاشيادر پس اول عارف كندى بيتى قعرينه ملازم اولورنه كمسه آنى بيلور ونه ده اول كمسه يى بيلور انجق جماعت وجمعه يه ومجلس علم نافعه حاضر اولور (قطعه)

آنانكه بكنج عافيت بنشتند * دندان سك ودهان مردم بستند * كاغذ بدربدندر وقلم بشكستند * وزدست وزبان حرفكيران رستند * واما ايكنجى صنفدن اول عارفدركه علمده قدوه بولنوب دين امورنده خلقا كا محتاج ومائلدر پس اول عارفه تفرد راحتى وعزلت عافيتى ممكن وميسر دكلدر بلكه ناس ايچنده نصب نفس

TBMM KUTUPHANESI

ایدوب نشر علم دینه ملازم اولور لکن صحبت ناس ایچون کایکی امر شدید لازم اولور اما ایکی امرك بری صبر طویل وحلم عظیم وخلق حسن بولمقدر واما امر ثانی شخصیله ناسه اختلاطی حالنده قلبیله انلردن منفرد اولمقدر پس اکر انکله تکلم ایدرلرسه عقللری قدرسویلر واکر زیارتنه کیدرلرسه هر کسه مرتبه سی مقدارنجه اکرام ایلر واکر اکاطالهٔ لسان ایدرلرسه سکوت ایله معامله قیلوب محزون اولور واکر اندن اعراض ایدرلرسه انی غنیمت بیلوب ممنون اولور واکر خیرله حق اوزره کیدرلرسه انلرله موافقت ایلر واکر شر ولغوه میل ایدرلرسه اندن مخالفت ایلر واکر قبول ایدرلرسه نصح وتربیه لرنده ملایمت ایلر واکر قبول ایتمزلرسه اول وقت انلردن مفارقت ایلر بعده ممکنی قدر زیارت وعیادت ودعوت واجابت امثالی حقوقی وعادتلرینه رعایت ایلر وانلره ظاهریله تجمل ایدوب اذیتلرینه تحمل ایلر وانلردن احتیاجنی کتم واخفا ایدوب تنها سنده علاج ومداوا ایلر وانلرك خدمتلرین اجر تمز ادا ایدوب دوشن حاجتلرین منتسز قضا ایدر وهر خصوصده جمله یه رفق ولطف ایله مسامحه ایدوب خلق ایله خالق ایچون حسن معامله ایدر اما معروف ناس اولمین عارفه عزلت ناسی آسان ایدن امور ثلاثه در * اما امر اول وظائف عباداتی لیل ونهار ساعاتنه توزیع ایدوب جمیع اوقاتنی عبادتده مستغرق ایتمکدر زیراکه عبادتله اشتغال آفتلردن راحت وسلامتدر وعزلت ولذت آلمغه ودولت معرفت بولمغه علامتدر وناس ایله استیناس افلاس وملامتدر نتکیم حضرت موسی علیه السلام لذت کلام خدا ایله مألوف اولوب طور سینادن رجوع ایلدکده ناسدن بغایت نفرت ایدوب مستوحش اولوردی حتی کلام ناسی اشتمك ایچون اصبعن قولاغنه وضع ایدوب انلردن ایراغه کیدوب تنها قالوردی زیراکه اولوقت انلرك کلامنی وحشت ونفرتده اصوات حمیره مشابه بولوردی * واما امر ثانی ناسدن قطع طمع ایدوب انلرك جمله سندن بالکلیه مأیوس اولمقدر پس جمیع ناس اول عارفك نظرنده حجر وشجر امثالی اولوب بلکه لاشیٔ کبی فنا بولور زیراکه لایضر ولاینفع اوله نك وجودوعدمی برابر اولور (بیت) حق جمیع خلقدن مستغنیم بالله بن * خلاق عالمم وار ایکن خلق زمانی نیلرم * واما امر ثالث ناسی تخیل وتبصر ایدوب اخلاق واطوارن تفکر وتذکر قیلمقدر پس عارف مجرد بو امور ثلاثه یه ملازمتله صحبت ناسی قویوب درکاه خدا اولان قلبنه کلور وانس وحضوری بولوب سروری دائم اولور حقدندر عنایت وتوفیق نه کوزل صاحبدر ونه کوز رفیق زیراکه ناسدن بعید اولان صدیق بعدی قدر حقه یقین اولور تحقیق (قطعه) اتخذالله صاحبا * وذرالناس جانبا * قلب الناس کیف شئت تجدهم عقاربا * حق تعالی کندی حضورینه دعوت ایلدیکی عبدینه ایذاء ناسی اجرا ایدر تا کیم اول خلقه مائل اولمسون وهرنسنه دن تنفر ایدوب ماسوا ایله قلمسون وقلبنی طشره برکسه یه اعتبار واعتماد قیلمسون (قطعه) حق تعالی انی که ایده کزین * دوستلق مجلسنده صدرنشین * بندایدر اکا باب اسبابی * غیره میل ایتمك اولمز احبابی * غیره میل ایتسه کوشمال ایلر * قهرنك بردمن چوسال ایلر * پس ایذاء ناس اکا دولت وغنیمت وطربدر زیراکه اول انك ناسدن اعراض ورب ناسه اقبالنه سببدر (قطعه) درحقیقت هر عدو داروی تست * کیمیای نافع ودلجوی تست * که ازو اندر کریزی درخلا * استعانت جوی ازلطف خدا * درحقیقت دوستانت دشمنند * که ز حضرت دورمشغولت کنند * حق تعالینك اصفیاسنده عادتی اولیاسنه بدایتلرنده خلقی مسلط ایلکدر زیراکه کلام اعدا سوط خدادرکه غیره میل ایدن کوکللره انکله اوروب ماسوادن دوندروب کندی حضورینه کوندرر

(نظم)

خلقدن تا کی اسیر غم بیهوده اولم ... ای دل انسیت عشق ایله آسوده اولم
دمبدم موج اورر اول بحر قدم قلبمده ... جیفدر لوث حدثلرله بن آلوده اولم
وارلغم عشقله اکسلسه چو خورشید ایله ماه ... ناقص اولدقچه یه عشق ایله افزوده اولم
عشق نار یله یانوب کلی کل اولدم تا کیم ... ظلمتم محو اولوب اول نور ایله اندوده اولم
زنده دلدر اوکه بی خواب وخوراولدی شب وروز ... سعیم اولدرکه دم عشق ایله اول سوده اولم
مقتضای می عشق اولدی چوسکر وحیرت ... استر اول می که بن وسن دیمیوب هوده اولم
آلهم فقر وفنا رایحه سین ای حق ... تا که مزکوم غم بوده ونابوده اولم

TBMM KUTUPHANESI

﴿نوع تاسع﴾ عزلتك اقسام وحالن بيلديرر (ای عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله دیمشلردركه عزلت ناس موجب صمت لساندر زيراكه ناسدن عزلت ايدن كمسه صحبت ايده جك كمسه يي بوله مز تنها قالور پس اول انی صمت لسانه مؤدی اولور وعزلت ايكی قسمدر بری عزلت مريدين وبری عزلت محققيندر اما عزلت مريدين اغيار اختلاطندن اجسام ايله مفارقت قيلمقدر واما عزلت محققين اكوان التفاتندن قلوب ايله مبرا اولمقدر پس قلوب محققين معرفت مولادن غيری برنسنه يه محل دكلدر اما عزلت ايدنلرك نيتلری اوچدر بری خلقك شر وفتنه سندن نجات بولمق نيتيله عزلتدر وبری كندونك شر وثقلتندن خلقی صيانت قيلمق نيتيله عزلتدر وبونيت اولكی نيتدن زياده معتبر ومختاردر زيرا كه انده خلقه سوء ظن وبونده ظن وبونده نفسه بدكمان واردر حالبوكيم نفسه بدكمان ايتمك لايقدركه اول عادت ابرار در اما اوچنجی نيت جانب ملأ اعلادن صحبت مولايی نفسه ترجيح وايثاردر پس اهل عزلتك اعلاسی نفسندن عزلت ايدندر وصحبت مولايی ماسوايه ترجيح ايدوب حضورينه كيدندر كيمكه عزلتی الفت اوزره ايثار ايدوب نفسندن قلبنه ايچری كلور تحقيق اول كمسه مولاسنی ماسوا اوزره ايثار ايتمش اولور پس اول كمسه يه حق تعالينك اعطا ايلديكی مواهب اسراری انجق كندی بيلور اكرچه عزلت ناس ايله صمت لسان ملزوم ولازمدر لكن صمت قلب اكا غير ملازمدر زيراكه منفرد اولان كمسه كندی نفسنده ماسوايی ماسوا ايله سويلر بولنمشدر انكچون صمت اركان سته دن استقلال اوزره بركن قيلنمشدر وكيمكه عزلته ملازمت قيلوب ناس ونفسندن تنها قالور اول كمسه وحدانيت الهيه سرينه واقف اولور واحوال عزلتك اعلاسی خلوتدر ونتيجهٔ خلوت معارف واسرار احديتدر وعزلتك برخاصه سی دخی بودركه مورث معرفت دنيادر پس انسان غدای جسمانيدن اعراض ايدوب ناس اوبوركن اول سهران اولسه وذكر الله ايله كندوسنده صمت ايدوب ناس ونفسندن عزلت قيلسه وبوخصال اربعه انده جمع اولسه انك بشريتی ملكيته تبدل قيلوب عبوديتی سيادته وغيبتی شهادته وباطنی ظاهره وعقلی حسه تبديل اولور وكندی زمرهٔ ابداله دخول ايدوب مقامات مقربينی بولورودولت ومعروفته نائل وسعادت محبته واصل اولور (رباعيات)

انسيت ناس ايدن كوكلدر ناسی	صحبتلری غفلتيله اولدر قاسی
افلاس علامتی بيل استيناسی	قوی ناسی خوش ايله ياد رب الناسی
حق ايله حضور ايدن كوكل كلشندر	غفلتده قلان كوكل دكل كلخندر
چون غفلته كوكلی صالان دشمندر	پس دشمن ودوستم بكا روشندر
حقی انی فكر قيل كه الفت اولدر	ناسی قوكتابه باق كه صحبت اولدر
ازلی از اويوازايچ كه نعمت اولدر	فقر ايله فانی بولكه دولت اولدر
حق انی ياد قيل كه لذت اولدر	بنلكدن ايراغ اوتوركم عزلت اولدر
ميل ايتمه قارشمه خلقه عزت اولدر	تنهاده كتابه باق كه صحبت اولدر
حقی بوجهانی خلقه ويرعزت قيل	مستغنی اولوب بوناسدن عزلت قيل
يارانه بدل كتبله خوش صحبت قيل	حكمتله كوكلده دمبدم الفت قيل
حقی سكا دوست اولان اولورهم دشمان	صومثلی سنی ايچن ايدر بول اوزمان
يای كرچه اوقی ايدر در آغوش همان	كنديدن ايراغه آثار اوقی اوكمان
حقی سكا دوست دائم اول مولادر	هم اتادن اتادن سكا اولادر
مجنوندر او دل كه قبله سی ليلادر	مولايه توجه ايتسه دل اعلادر
حقی دوجهانده جانه رحمان بسدر	قوی ناسی همان اوقی كه قرآن بسدر
تنهاده كتب سنكله ياران بسدر	اولمزسه كتب كوكلده جانان بسدر

﴿نوع عاشر﴾ نهايت عزلت اولان خلوته دخولك شروط واركان واصولن ونتايج خلوت اولان واردات واسرار ووصولك كيفيت كشف وحصولن بيلديرر (ای عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله دیمشلردركه سلوك راه عرفان ايدن حضرت يزدانك حضورينه كيدن اهل يقين ناس ونفسندن عزلت كزين وبربيت ضيق مظلمده

خلوت

TBMM KUTUPHANESI

خلوتنشین اولور وناسدن ظاهر وباطنیله بعید اولدیغی قدر مولاسنه یقین اولور ودخول خلوتك شروط وارکان واصولی وواردات واسرار ووصولی واردرکه خلوتنشین ایچون انلر معین ومرشد ومونس قرین اولور اما شروط خلوت عین شروط راه یزداندرکه بیان اولنان تصحیح عقاید ایماندر وتعلم طهارت وصلوة ذی شاندر وترك لذات جهاندر وتوجه بدرون جاندر ومعرفت حقیقت دل وجاندر پس بو شروط اربعه بولنمدقچه دخول خلوت خطر جاندر واما ارکان خلوت عین ارکان راه عرفاندرکه تقلیل طعام وتقلیل منام وتقلیل کلام وعزلت انام وذکر مدام وفکر تمامدر پس بو ارکان سته بولنمدقچه دخول خلوت مثال حبس زندانلر واما اصول خلوت عین اصول مقامات روح انساندرکه بیان اولنه جق تحصیل توکل وتفویض وصبر ورضای تامدر پس بو اصول اربعه کوکلده حصول بولمدقچه دخول خلوت تهلکه وحرامدر زیراکه محکوم سلطان واهمه اولان طالب عرفان ایچون بی مرشد کامل دخول خلوت عقلنه زیاندر ومهلك بی اماندر اما کیمده کیم شروط وارکان واصول مذکوره تمامیله بولنور اول اهل یقین هر خوف وخطردن امین اولمش بیلنور وبی مرشد وتلقین خلوتنشین اولسه اهله ومحله دینلور واول خلوتده واردات احوال ومقامات وکشف اسرار وکرامات ایله ابتلا اولنور پس اول اهل خلوت چله مردانی مراد ایلدکده اکا لازمدرکه ابتداناس ایله کندی بینده بیتی بانی غلق ایدوب عزلت قیلسون تاکیم خارجدن برخبری اولمسون بعده اهل بیتیله کندی بینده خلوتی بانی غلق ایدوب تك وتنها قالسون تاکیم یانه برکسه کلمسون. وقبله یه متوجه ومتربع اوتوروب کلمهٔ توحیده یااسم جلاله اخفا ایله شب وروز مشغول اولسون همان قضای حاجت وجمعه وجماعت ایچون طشره یه کلسون والا خلوتنه ملازم اولسون وطوارق خیالات فاسده دن تحفظ قیلسون تاکیم ظاهر وباطندن برنسنه آنی ذکر وفکر ندن مانع وقاطع اولمسون وغذاسنده احتیاط اوزره اولسون همان غیر حیوان اولان غذای دسمدن نصف معده سی قدر تناول قیلسون تاکیم مفرط اولان جوع وشبعدن بعید اولسون ومزاجی اعتدالنه ملازمت قیلسون تاکیم یبوست مزاج اوزره خیالاته مؤدی اولمسون اما قلبنه کلن واردات ایله مزاجی منحرف اولورسه اول انحرافی غنیمت بیلسون تاکیم واردات ملکیه دن بهره مند اولسون پس واردات روحانیهٔ نوریهٔ ملکیه ایله واردات روحانیه ونارية شیطانیه نك فرقی واردك انقضاسی عندنده کندی نفسنده بولدیغی بردولذتله یا الم وحیرتله بیلسون زیراکه قلبه ورود ایدن وارد ملکی اولدقده تحقیق انك عقیبنده بدن بردولذتله دردوحیرت بولمزوصورتی متغیر اولمز وکوکلده علم وحکمت قالور ماسوا قالمز اما وارد شیطانی اولدقده تحقیق انك عقیبنده اعضای بدن تهریش والم وکرب وحیرت بولور وکوکلده تخلیط وفساد وفترت قالور پس اندن تحفظ قیلوب ذکر وفکر ایله مشغول اولسون تاکیم قلبی اندن فارغ بولوب راحت قالسون واول وارده معارضه ایتیوب تسلیم اولسون اما اول مرد خلوت خلوتنه دخولی عندنده ایکی امری عقیده قیلسون اما برعقیده سی بو اولسونکه تحقیق الله تعالینك شریك وشبیهی اولمز تنکیم کندی کلام قدیمنده (لیس کمثله شیٔ) بیورمشدر صورتدن منزه اولدیغن طیورمشدر پس اکا حلوتدن هرنه صورت کورینوب انا الله دیرسه اکا سبحان الله انت بالله دیوب کوردیکی صورتی حفظ ایتسون واندن اعراض ایدوب ذکر وفکرینه کتسون واما ایکنجی عقیده سی بو اولسونکه خلوتنده حقدن انجق حقی طلب ایدوب ماسوایه مائل اولمسون اکر جمیع کائنات اکا بخش اولنورسه ادبله قبول ایدوب هیچ بریله قالمسون وحضرت مکونه متوجه اولوب ذکر وفکر ندن آیرلمسون زیراکه حق تعالی انی امتحان ایدوب عجائب ملکوتیه ایله مبتلا ایدر اکر انلردن برنسنه ایله قالورسه اول نسنه اندن فوت اولور کیدر واکر مطلوبی تحصیل ایدرسه اندن برنسنه فوت اولمیوب هرمراده ایرر. اما ابتدا اندن غائب اولان عالم حسی اکا کشف ایله انی مبتلا ایدر پس حیطان ظلمان اکا خلقك بیوتنده اولان افعالندن حجاب ومانع اولمزوا کا واجب اولورکه برکسه نك سرتی برکسه یه سویلمسون فلان مغتاب وفلان شارب وفلان زانیدر دیوب نفسانیت ایلسون وستار اسمیله تحقق ایلسون واول شخص اکا کلوب اندن پند ونصیحت استرسه اول وقت اول فعلی کندویه تنهاده نصح ایله سویلسون وطاقتی اولدقچه بوکشف حسیدن اعراض ایدوب ذکر وفکرینه مداومت ایلسون بعده کشف خیالیه کیدرکه انکچون معانیٔ عقلیه صور حسیه ده نزول ایدر پس انکله دخی توقف ایتیوب ذکر وفکرینه

كوچسون اكر اكا مشروبات اعطا اولنورسه انلردن صونى ايچسون كذلك عسل وارايسه ايچسون والا شرب خمردن قاچسون مكرماء مطرله ممزوج ايسه انى دخى ايچسون وذكر وفكرايله مشغول اولوب اول كشف خيالدن قاچسون تاكيم مذكور اكا عالم مجرداتى آچسون وانك حضور انسنه كوچسون پس وقتاكه مذكوراتى ذكردن افنايدر اول مشاهده در يانومه در وبوايكيسنك فرقى بودركه مشاهده نك شاهدى محلنده قالور پس عقيبنده ذوق ولذت واقع اولور ونومه ايسه صاحبندن برنسنه قوميوب بالكليه الور پس عقيبنده تيقظ وندم واستغفار واقع اولور بعده حق تعالى انى ابتلا ايچون مراتب مملكتى اكا عرض ايدر اكر ترتيب اوزره ايدرسه اكا ابتدا حجاب اسرار معدنيه يى كشف ايدر پس اول زمان هر حجرك منافع ومضاردە بولنان خاصيتن بيلور اكر اول كشفه تعشق ايدوب انكله توقف ايدرسه مطرود حضرت اولوب اولدخى اندن كيدوب خائب وخاسر قالور واكر اول كشفدن اعراض ايدوب ذكر وفكرينه مشغول اولورسه حق تعالى اسرار نباتاتى اكا كشف ايلر پس هر عشبه كندى خاصيتن اكاسويلر اما كشف معدنى عندنده انك غداسى حرارت ورطوبتى غالب اولان اشيا كركدر واما كشف نباتى عندنده حرارت ورطوبتى معتدل اولان اشيا كركدر پس وقتاكه بو كشف ايله توقف ايلزسه حق تعالى اسرار حيواناتى اكا كشف ايلر وهر حيوان اكا سلام ويروب كندى مضار ومنافعن سويلر وهر عالم كندى تسبيح وتحميدنى انواع اذكار ايله اكا بيان ايلر واكر انكله قالمديسه حق تعالى اكا احيايه حيات سببيه نك سريانى عالمنى كشف ايلر واكر انكله توقف قيلمديسه اكا لوايح لوحيه كشف اولنوب مخاوفله خطاب اولنوب وانكچون بردولاب نصب اولنوركه انده صور استحالات اكا كورينور پس كثيف نجه لطيف اولديغنى ولطافت نجه كثافت بولديغنى بيلور واكر انكله قالمديسه اكا برنور متطاير الشرر كشف اولوركه اندن تسترايدر لكن مادامكه ذكر حفه مشتغلدر اكا هيچ برنسنه مانع دكلدر واكر انكله قالديسه اكا نور طوالله تركيب كانك صورتى كشف اولور پس حضرت الهيه يه آداب دخول ووقوف وخروجى وجوه مختلفه سيله بيلور ومشاهدۀ دائمه وكيفيت تلقئ علوم الهيه واستدارۀ جميع طرق اكا معلوم اولور واكر انكله قالمديسه اكا مراتب علوم دقيقه وافكار سليمه كشف اولور پس افهامه طارى اولان مغلطه لر اطوارنى وعلم ايله وهمك فرقنى بيلور وعالم ارواح ايله اجسام اراسنده اولان تكوينانك تولدى نشانى واول تولدك سبب وشانى وسر الهينك عالم عنايته سريانى اكا عيان اولور واكر اول كشف ايله قالمديسه اكا عالم تصوير وتحسين وتزيين كشف اولور وعقولك صورقدسيه دن نه صورت اوزره اولديغن بيلور ونوش نباتيه نك حسن شكل ونظامى ولين ورحمتك موصوفلرينه اولان سريانى اكا ظاهر اولور وبوحضرتدندركه خطبا وشعرايه وزن وقافيه امدادى كلور واكر انكله قالمديسه اكا مقام قطبيه كشف اولور پس بوندن مقدم هرنه مشاهده ايلديسه اول عالم يسار ايديكه موضعى بوركدر واكا بوعالم كشف اولدقده ترتيب موجوداتى وجمله يه سريان وجودى ونجه اسرار كائناتى بيلور وحفظنه قوت بولور واهلنه رموزايله تبليغنه قادر اولور واكر انكله قالمديسه اكا عالم غضب وحميت كشف اولور پس اهل عالمده ظاهر اولان غضب وحميتك وخلاف وعداوتك منشألرين واختلاف اشكال وصورك مبدألرين بيلور واكر انكله قالمديسه اكا عالم غيرت واظهار حق ومذاهب مستقيمه وشرايع منزله كشف اولور وهر كشف اولان مقام اكا توقير وتعظيم ايله استقبال ايدر واكر انكله قالمديسه اكا عالم حيرت كشف اولور پس اندن عجز وقصورين بيلور وبوعالم عليوندر واكر انكله قالمديسه اكا مراتب ودرجات جنان كشف اولور وبرى برينه تداخلن وانواع نعمتلرك تفاضلن بيلور واول طريق ضيق اوزرنده ساكن اولور واندن مراتب ودركات جهنمى وبرى برينه تداخلن وعذابى تفاصيلن كورر واكر اول كشف ايله قالمديسه اكا ارواح مستهلكه منكشفه اولور پس انلرك مشهدلرنده سكران ومتحير بولور وسلطان وجدانلره غالب اولمش اولور وانلرك حالى انى دعوت قيلمش اولور واكر اول دعوته اجابت قيلمديسه اكا برنور كشف اولوركه انده كندوسندن غيرى كمسه يى كورمز اولور پس انده لذت روحانيه دن انى بروجد عظيم وهيمان شديد آلوركه اندن مقدم انى بيلمزدى پس اول دم انك نظرنده هرنه كوررسه كوچك كورينور وكندى اول نور ايچنده سراج كبى متمائل بولنور واكر انكله قالمديسه اكا بنى آدم شكلنده صورتلر كشف اولور وبوزلرينه پرده لر اصلوب چكلور وانلرك بشقه تسبيحلرى واردركه ايشتدكده بيلنور وكندى صورتن انلرك اراسنده كورر وانكله مقامنى

وبولندينى

TBMM KUTUPHANESI

وبولندینی وقتی وکندی حالنی بیلور واکر انکله قالدیسه اکا سریر رحمانیه کشف اولور پس انده هر نسنه‌نك صورتن کورر وجمله کشف اولان اشیایی دخی آنده بولور وبرعین وبرعلم قالمز الا کاندہ عیان اولور واول زمان کندی حقیقتن ورتبه‌سی نهایتن بیلور ومعرفت وولایتدن نه مرتبه بولدیغن طانور واکر انکله قالدیسه اکا هر نسنه‌نك استاذ ومعلمی کشف اولور پس انك اثرین کورر وتلقین آلور واکر انکله قالدیسه اکا محرك افعالیله متجلی اولور واکر انکله متسلی اولدیسه اکا حق تعالی اسما وصفاتیله تجلی ایدر پس اول اسمك انواری سطوتندن اول عارف محو وفانی اولوب کندوسندن کیدر ومقتضاسنجه خلعتلرله بقایه ایرر اندن ایزی اوزره بنه عالم حواس مقید ارضیه‌سنه کلور یاخود اول عروج ایلدیکی عالم لاهوتده قالور وبو معراج روحانی دخول خلوتله حاصل اولور واول تجلیاته عروجك مدتی حضور غفلت حسبیله قصیر وطویل اولور وناسی نسیانی قدر حضور حق بولور واکر اول خلوتنشین رب العالمین حضرتلرینه صدق ویقین ایله توجه تام قیلدیسه اول اسرار واحوالك بریسی اکا کشف اولیوب اول فتنه وبلالرله بولندن قالیوب جمله‌سین طی ایدر حق تعالیدن عون وعنایتله وجذبات محبتله وامن وسرعتله تجلیات افعالی واسماء وصفات مرتبه‌سنه کیدر پس مرید ومجذوب اولان حضور وانسی تیز بولور ومرید وسالك اولان کشف وکرامات ایله عوق اولور وغافل مطرود اولان استیناس ناس ایله قالور (رباعیات)

حق واراولیدر بوناس وسن موهومسن
اموانه علاقه ایلسك مذمومسن
حاجت دیلسك کمسنه‌دن محرومسن
باغلرسن اکر خدایه دل مخدومسن
حق حق وخلق اراسنه داخلسن
خور اولدك اکر خلایقه مائلسن
مفلسسن اکر بو ناسدن سائلسن
ویردکسه اورب ناسه دل نائلسن
معشوق مکانی اوله‌مز همدم وصل
دردیله قالور عاشقی بی مرهم وصل
وهو معکم دیر ایما کنتم حق
کندیله بولان انی اولور محرم وصل
خلقك نسی وارکه میل ایدرسن ای دل
کندك کبی عاجزی نیدرسن ای دل
هر بیخبر ایزینه کیدرسن ای دل
کل حقه‌که خلقی سن نیدرسن ای دل
مخلوق خدایه شفقت ایت رحمت بول
ابلهلره حلم وحرمت ایت راحت بول
سن هرکسه رفق ورغبت ایت رفعت بول
کر ایده‌مدکسه عزلت ایت عزت بول
ویر خالقه خلقی سن ارادن چیق کیت
هرایشده ظلم وشر وعدل وخیری فهم ایت
بجون دیوب اعتراض اودینه یانمه
تسلیم ایله سیر قیل بهشته خوش بیت
رفق ایله قویه اول حلیم وستار
بیل قدریکی خلقه چوق آچلمه زینهار
مخلوقی یوغ اکله خالقی بول ای یار
هر دوسته بو سوز وصیتمدر هربار
حق نجه بیك صفاکه ایتدك دوشدز
هر نه کوروب دیوب ایشتدك دوشدر
اطرافی کزوب جفایه کندك دوشدر
بوکیم اوتوروب توایه کتدك دوشدر

﴿فصل خامس﴾ ارکان ستهٔ راه عرفانك بشنجی رکنی اولان ذکر مدامك فضائل وفوائدین وخواص ومنافعن طقوز نوع ایله بیان وعیان ایدر ﴿نوع اول﴾ ذکر مدامی آیات قرآنیه واحادیث قدسیه ایله بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه حق تعالی عبادینه عنایت ایدوب ذکر مدام سبب نیل الهام وموجب حضور تام اولدیغن طیورمشدر نتکیم کلام قدیمنده بیورمشدر (فاذکرونی اذکرکم واشکروا لی ولاتکفرون * الذین یذکرون الله قیاما وقعودا وعلی جنوبهم * فاذکروا الله قیاما وقعودا وعلی جنوبکم * واذکروا الله کثیرا لعلکم تفلحون * واذکر ربك کثیرا وسبح بالعشی والابکار * وذکر ربك فی نفسك تضرعا وخیفة ودون الجهر من القول بالغدو والآصال ولا تکن من الغافلین * واذکر ربك اذا نسیت وقل عسی ان یهدینی ربی لاقرب من هذا رشدا * رجال لاتلهیهم تجارة ولابیع عن ذکر الله * الذین آمنوا وتطمئن قلوبهم بذکر الله الا بذکر الله تطمئن القلوب * ومن اعرض عن ذکری فان له معیشة ضنکا ونحشره یوم القیامة اعمی * واقم الصلوة ان الصلاة تنهی عن الفحشاء والمنکر ولذکر الله اکبر *

TBMM KUTUPHANESI

والذاكرين الله كثيرا والذاكرات اعدالله لهم مغفرة واجرا عظيما * يا ايهاالذين آمنوا اذكروالله ذكرا كثيرا وسبحوه بكرة واصيلا * شهدالله انه لااله الاهو * فاعلم انه لااله الاالله واستغفر لذنبك * ومن يعش عن ذكرالرحمن نقيض له شيطانا فهوله قرين * ولا تكونوا كالذين نسوا الله فأنساهم انفسهم اولئك هم الفاسقون * يا ايهاالذين آمنوا لاتلهكم اموالكم ولا اولادكم عن ذكرالله ومن يفعل ذلك فاولئك هم الخاسرون * ومن يعرض عن ذكر ربه يسلكه عذابا صعدا * فسبح باسم ربك العظيم * واذكر اسم ربك وتبتل اليه تبتيلا * قد افلح من تزكى وذكر اسم ربه فصلى) واحاديث قدسيه سنده بيورمشدركه * يا ابن آدم تفرد لذكرى اذكرك فى الملأ الاعلى * يا ابن آدم انا عند ظن عبدى بى وانا معه اذا ذكرنى فان ذكرنى فى نفسه ذكرته فى نفسى وان ذكرنى فى ملأ ذكرته فى ملأ خيرمنه * يا ابن آدم انما ذكرنى من نسى غيرى اذكرنى بنسيان غيرى اذكرك بكشف حجبك عنى اذكرنى باللسان اذكرك بالرضى اذكرنى بالقلب اذكرك باللقاء اذكرنى تذللا اذكرك تفضلا اذكرنى فى النعمة اذكرك فى الشدة اذكرنى بالمجاهدة اذكرك بالمشاهدة اذكرنى بالعبودية اذكرك بالربوبية اذكرنى بالفناء اذكرك بالبقاء * يا ابن آدم تنسانى وتذكر غيرى وانت محفوف بخير لسانك يذكرنى وفى قلبك غيرى لوعرفتنى لماذكرت غيرى يا ابن آدم اذا ذكرتنى شكرتنى واذا نسيتنى كفرتنى يا ابن آدم بذكرى فتنعم وبى فافرح يا ابن آدم انما اتخذ خلتى من لايغير عن ذكرى يا ابن آدم اذا كان الغالب على عبدى ذكرى عشقنى وعشقته يا ابن آدم من اشغله ذكرى عن مسئلتى اعطيته افضل ماأعطى السائلين وقال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم قال الله تعالى لا اله الاالله حصنى فمن دخل حصنى امن من عذابى يا ابن آدم من طلبنى وجدنى ومن وجدنى خدمنى ومن خدمنى ذكرنى ومن ذكرنى ذكرته وكنت له حبيبا

	لايترك الذكر الا من يشاهده	وليس يشهده من ليس يذكره
	فلا ازال مع الاحوال اشهده	ولا ازال مع الانفاس اذكره
شعر	نسيت اليوم من عشقى صلاتى	فلا ادرى غداتى من عشائى
	فذكرك سيدى اكلى وشربى	ووجهك ان رأيت شفاء دائى

﴿ نوع ثانى ﴾ ذكر مدام سبب انس رب الانام اولديغن احاديث شريفه ايله بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه حضرت حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم امته شفقت ايدوب ذكر حضرت مولى اعز والذ اشياء اولديغن طيورمشدر تنكيم احاديث شريفه سنده بيورمشدر برجماعت برمجلسده حق تعالى يى ذكر ايتمزلر الاكه انلرى ملكلرى طواف ايدوب رحمت شامل اولور وكوكلرينه آرام وسكينت نازل اولور واونلرى حق تعالى كندى عندنده اولان ارواح ملائكه يننده ذكر ايدر وبيورمشدركه ذكر الله ايله تلاوت قرأنه مداومت قيل كه تحقيقا انلر سكاروى زمينده نورمبيندر وفوق سماده ذكر جيلدر وبيورمشدركه كيمكه ذكرالله محبتى بولمشدر حق تعالى اكا محبت قيلمشدر وبيورمشدركه مولانك عبدينه تصدقى اكا ذكرنى الهاميدر وبيورمشدركه كيمكه لااله الاالله ديرسه قلبندن حجابى رفع اولور وبيورمشدركه هرنسنه نك برمصقلهسى واردر اما كوكس مصقلهسى ذكرالله در بيورمشدركه حق تعالى (ولذكرالله اكبر) دديكى اول ذكريدركه (فاذكرونى اذكركم) قوليله انى سزه وعدايتمشدر زيرا كه سزك انى ذكر ايتمكزدن انك ذكر ايتمسى اكبر واجلدر واتم واكملدر وبيورمشدركه تحقيقا شيطان انفى آدم اوغلونك يوركنه واضعدر اكر حق تعالى يى ذكر ايدرسه كيرويه هارب وراجعدر واكر اونودرسه يوركنى التقام ايله ماضغدر وبيورمشدركه سزك بريكز اولقدر جوق ذكرالله ايلسونكه ناس اكا مجنون سويلسون بيورمشدركم ذكر الله دن افضل بر صدقه اولمز وبيورمشدركه انفاق ذهب وفضه دن وضرب اعناق اعدادن وجميع اعمال صالحه دن سزه انفع اولان ودرجاتكزى ارفع قيلان ذكرالله در وبيورمشدركه ربيسن ذكر ايدنله ايتيانك مثالى حى ايله ميت كبيدر وبيورمشدركم بركمسه برعمل صالح ايشلمزكه ذكرالله دن اكا زياده نجات ويرراوله وبيورمشدركه اكر بركمسه ذيلنه دراهم طولدوروب فقرايه تقسيم ايلسه وبرآخر كمسه ذكرالله ايله مشغول اولسه عندالله اول متصدقدن بو ذاكر افضلدر وبيورمشدركه اكر رياض جنته مصادف اولور سز انلرله متنعم اولكز واول روضه لر ذكرالله مجلسلريدر وبيورمشدركه بر قوم بر مجلسده اوتروب ذكرالله

TBMM KUTUPHANESI

ايتميوب اندن متفرق اولسه‌لر كويا كه انلر برجيفهٔ حردن متفرق اولورلر واول مجلس ايچون انلر يوم قيامتده متحسر قالورلر وبيورمشدر كه اهل جنت حسرت چكمزلر الا كه اول ساعته متحسر اولورلر كه انده ذكر الله ايتميوب اول ساعت بوش كيچمشدر وبيورمشدر كه كيمكه صلوة صبحى جماعتله ادا ايدوب طلوع شمسه دك ذكر الله ايله مشغول اولوب ايكى ركعت نماز قيلرسه آنكچون برحج وبر عمره اجرى تماميله حاصلدر وبيورمشدر كه صلوة فجرى ادا دنصكره طلوع شمسه دكين ذكر الله ايله مشغول اولديغم دنيا ومافيهادن زياده بكا محبوبدر وصلوة عصر دنصكره غروب شمسه دكين ذكر الله ايله مشغول اولديغم دنيا ومافيهادن زياده بكا محبوبدر وبيورمشدر كه حق تعالى حضرت يحيى عليه الصلاة والسلام ايله بنى اسرائيله امر ايلديكى كلمات خمسه‌نك برى ذكر الله در وبيورمشدر ذاكر مولانك مثالى اول رجل كبيدر كه انك قتلنى قصد ايدن عدو آنك ايزنجه سكردوب ايريشجك ساعتده همان برمتين قلعه‌يه داخل اولور واول عدودن سلامت بولوب امين اولور كذلك عبد مؤمن كندى نفسنى شيطاندن محروز ومحفوظ ايده‌من الا كه ذكر الله ايله ايده بيلور صدق رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم يعنى كلمهٔ طيبهٔ لااله الا الله حصن مولادر كه انى جان وكوكلدن تكرار ايدوب اخفا ايله اكثار ايدن غفلت ماسوادن آزاد اولوب مجلس انسى بولور

(نظم)

اكر جهانى كوكلدن جدا ايدرسن سن — حضور وذوق ايله ذكر خدا ايدرسن سن
بوخارچون وچرادن كذار ايدرسن اكر — وصال كلشنى ايچره صفا ايدرسن سن
ظهور ايدرسه اكر دلده درد عشق وغمى — جميع درده دمندن دوا ايدرسن سن
صفا بولورسن اكر نور عشق باقيدن — درون سينه‌كى باغ بقا ايدرسن سن
درون بحر معانيده جوهرك بيلسك — جهانده قيمتكه خوش بها ايدرسن سن
رياضت آب حياتى صفاسنى بولسك — كوكل كدورتنى هب جلا ايدرسن سن
منازل هوس اولديسه قطع اكر حقى — مقامكى حرم كبريا ايدرسن سن

﴿نوع ثالث﴾ ذكر مدامك فضائل وفوائدين بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردر كه ذكر الله عمدهٔ راه عرفاندر وموجب انس يزداندر ومورث وصال دل وجاندر وذكر الله اشد اعمالدر واشد اقوالدر وقرع باب ذوالجلالدر ذكر الله صفات قلوب وعلامات ايماندر وفتح عبادت ومفتاح باب عرفاندر افضل ذكر الله اخفاء صوت ايله وحضور قلب ايله تكرار كلمهٔ طيبهٔ لااله الا الله در ذكر الله نور قلوب وحضور ارواحدر ذكر الله لذت اشباح وقوت ارواحدر ذكر الله جلاء بصائر ونور سرائردر ذكر الله مؤنس جان ومورث عرفاندر عادت عارف ذكر مولى ونسيان ماسوادر ذكر الله جلاء صدور ونور عقولدر ذكر الله حيات قلوب ولقاى محبوبدر ذكر الله رسم لسان وفكر دكلدر بلكه اولا مذكوردن وثانيا ذاكردن حاصلدر ذكر الله ايله اشتغال اصل صلاح بالدر ذكر الله ايله سهر ليال افضل اعمال واحسن احوالدر اكر كوررسنكه حق تعالى سنى ذكر وفكر ايله مشغول ومؤنس ايتمشدر بشارتكه اول سكا محبت ايتمشدر ذكر الله كوكلده سرور وثمره‌سى انس وحضوردر دوام ذكر الله منور دل وجاندر وقلبه اطمينانلر ذكر الله انيسدر ونعم الجليسدر ذكر الله عطر اشباح وقوت ارواحدر ذكر الله منير بصائر ومؤنس ضمائردر ذكر الله ايله كوكل هر حدثدن طاهر اولوب وجه قديم اكا ظاهر اولور دوام ذكر الله ايله قلبى معمور اولنك افعال واخلاقى جميل وروحى مسرور اولور ذكر الله قلبه نور وعنايتدر وروحه رشد وهدايتدر ذكر الله هر دردره دوادر وذكر ماسوا بلادوادر كيمكه حقى ذكر ايدر حق هم انى ذكر ايدر ذكر الله نور بصيرتدر وروحه غنيمتدر ذكر الله ايله اشتغال طيبت حالدر كيمكه حقى ناسى اولورانك قلبى قاسى اولور كيمكه حقى چوق ذكر ايدر انك قلبندن ماسوا محو اولور كيدر ذكرى دائم اولنك قلبى نائم اولمز ذكرى الله اولنك فكرى الله اولوب جانى آكاه اولور مداومت ذكر الله شيمت اهل الله در وقوت جان آكاهدر حقى اونودوب لاهى اولمه وذكر ايدرسن ساهى اولمه قلبك لسانكه موافق وشامل اولسون تا كيم ذكر الله سنده كامل اولسه‌ن حقيقت ذكر مولى نسيان نفس ماسوادر ذكر الله سرمايهٔ معرفت ومحبتدر وكيمياى دولت وسعادتدر دوام ذكر الله ايله محبة الله غالب اولور وكوكل ماسوايى قويوب انى طالب اولور ذكر الله هر كسه هر حالده لازمدر

TBMM KUTUPHANESI

لازمدر واهل‌الله اکا ملازمدر عارفك عقوبت بولمسی ذکر حقدن منقطع اولمسیدر ذکرالله ایله قول مأموردرکه هرزمان مشغول اوله ذکرالله لسان‌ایله یاقلب ایله یاروح ایله حاصل اولور ذکرالله لساندن قلبه واندن روحه واصل اولدقده اول کمسه خواص اولیادن اولوب جمیع اعضاسیله ذکر دائم قیلوب انس مذکوری بولوب اخص خواص اولور ذکرالله لساندن قلبه منتقل اولدقده اعضای‌بدن متنبه اولوب راحت بولور ذکرالله غنیمت اولیادر لااله الاالله توحید مولادر افضل ذکرالله اخفا وحضور ایله تکرار کلمهٔ لا اله الاالله‌در نتکیم حدیث شریفده افضل‌الذکر لااله الاالله کلمشدر اکا مداومت ایدن حصن مولایه داخل اولمشدر ودو عالمده خوف وخطردن نجات بولمشدر زیراکه حدیث قدسیده لااله الاالله حصنی فمن دخل حصنی أمن من عذابی وارد اولمشدر پس هرکیمکه لا اله الاالله قلعه‌سنده تحصن ایلدیسه تحقیق اول کمسه دولت ابد ونعیم سرمد تحصیل ایتمشدر وکیمکه بومتین قلعه‌ده تحصندن تخلف ایلدیسه اول کمسه شقاوت ابدیه وعذاب سرمدی یولنه کتمشدر اللهم ادخلنا فی‌حصنك المتین

حدم دکل‌که حمد وثنا ایلیم سکا	لایقدر ایلسك بنه سن کندیکه ثنا
توحید ایدم سنی دیر ایکن لا اچوب دهن	برلقمه ایلدی دوجهانی اول اژدرها
چون نورك اولدی مسند الادن آشکار	ستر ایتدی وجه عالمی جمله نقاب لا
سن واجب‌الوجود ایله محواولدی ممکنات	اول مهر سنکه ذره‌لرکدر بو ماسوا
حدم نه بن کیمم کسلم طاعتم ندر	سنسن همیشه معتمد ومتکا بکا
بنلکده قویمه خواب وخیالدن خلاص قیل	تا هیچ سندن اولیه دل بر نفس جدا
فتح ایت جهان عشقه بو دل بیتی بانی	جذب ایله حقی بنده‌کی قیل عشقه آشنا

﴿نوع رابع﴾ ذکرمداومك خواص وتأثیراتن بیلدیرر (ای‌عزیز) معلوم اولسونکه اهل‌الله دیمشلردرکه چونکه ذاکر دون‌الجهر اولان انفاس خفیه ایله وتوجهات قلبیه ایله لااله الاالله کلمه‌سنه یاخود الله الله دیمسنه مداومت ایلر اول‌ذاکر ذکر لسان‌ایله ذکرقلبی جمع ایتمش‌اولور وخواص وتأثیراتی نیز بولور زیراکه ذکر لسانی محرقدر وذکرقلبی مشرقدر پس بوذکرجامعك برصافی‌ناری واردرکه ذاکرك فضای‌صدرنده هیچ‌برنسنه ترك ایتمز الاکه یقار * انا ولاغیردیرکه لااله الاالله کلمه‌سنك معناسیدر مثلا بر خانه‌یه آتش دوشسه اکر انده حطب‌وارایسه انی‌یاقوب نارایدر واکر انده ظلمت‌وارایسه انی‌محوایدوب نورایدر واکر انده‌نور اولدیسه نورعلی‌نوراولور کذلك دل‌خانه‌سنده‌نار ذکرالله‌ماسوی بولدیسه انی‌یاقوب نارایدر واکر ظلمت‌جهل بولدیسه انی‌نور معرفت‌ایدر واکر نور بولدیسه اونور اونارك‌ضدی‌اولیوب اول‌نور ذکر وذاکر ومذکور اولور پس ذکرالله حقدر وصفتی هم حقدرکه حظوظی افنا وحقوقی ابقا ایدر زیراکه ذکرالله ایله حقوق نفس‌اراسنده‌ضدیت‌متصور دکلدر اماحظوظ‌نفس‌اجزاء زائدهٔ‌وجودیه‌درکه اسراف‌باطلدر زیراکه لقیمات حرامدن حاصلدر پس‌نار ذکرالله اول اجزایه ایروب فنایه ویرر وسلطان ذکر حق‌کلوب وجود ذاکردن هرباطل زاهق‌اولور چونکه ذاکر منوال مذکور اوزره‌ملازمت ذکرالله‌ایدر البته اول‌انك لساندن قلبنه واقع‌اولوب انی آکاه‌ایدر وانك‌بصیرت کوزی‌اچیلوب ذکرالله‌ایله انسیت‌بولور وخلوتدن‌خارجه چیقمق استمز اولور مکربرحاجت‌ایچون‌چیقارسه بنه‌تیزکلور ولیل‌ونهار انده‌ملازم‌ذکرالله‌اولور پس‌جنودذکرالله آری آوازی پرده‌سنده‌صدالرله جرادامثالی اول‌ذاکرك اوزرینه‌وراسندن‌هجوم‌ایدر وحطبی ناراحراق‌ایدر کبی انلر انی‌احاطه‌ایدوب یاقمغه‌باشلر واویله‌اولورکه اول‌ذاکر کیجه خلوتدن‌چیقوب یوررکن یمین‌ویسارنده برعظیم‌نورکوررکه اول‌نورذکرالله اولدیغن‌بیلور واونور انك‌درونده برسلطان‌اولورکه انکله‌قلبنده برنسنه قالمز وچوق کره اولورکه بوواردات اول ذاکره برمرتبه‌ده هجوم ایدرکه جمادات اندن کیجه غایب‌اولوب کوره‌مز الاکه زجاجات ایچنده‌زجاجات امثالی کورر وصفای‌وجود اول‌اثناده نهایت‌بولور پس‌وجود انك شهودنده شیشه کبی اولدقده انك‌وراسنده شمس‌روح اویله کورینورکه صانورکه درون‌ارض واوج سماده برنارمشتعلدر پس‌قلب‌ذاکر نیران‌ذکرحقه مکان‌اولدقده نیران‌عشق ومحبت‌دخی‌شررامثالی اکا نازل‌اولوب

انلرله

TBMM KUTUPHANESI

آنلرله اولقدر ينارکه وجودی مضمحل اولور پس اول حينده انك قلبنه نور حق متجلی اولوب نورايله جميع انوار مذکوره قلبولوب قلب ذاکر مذکور ايله متسلی اولور (شعر) بدالك سر طال منك اکتتامه ، ولاح صباح انت کنت ظلامه * فأنت حجاب القلب فی سير غيبه * ولولاك لم يطبع عليك ختامه * چونکه وجود انسان قلب ايله مقلب اره سنده حجاب اولمشدر پس وجود وارکان وانانيت کدوراتندن صافی اولدقده کوکل دوستی بولوروانس حضوری نورعلی نوراولور انوارمذکوره جذبات حقدن اکا کلور واکر ذاکره ابتدای امرده جذبه ايرشمديسه انك سيری اولا کندی وجودينك عناصر اربعه سی اوزرينه واقع اولوب اندن روحنك افلاك سبعه سی اوزرندن کلوب انوار جذبات اکا نازل وظاهر اورلوپس بوذاکر عنصر ترابيسی اوزرينه عبور ايلدکده کندوی اولا عبار امثالی مواضع مظلمهٔ ضيقه دن خروج ايدر کوررو جبال امثالی اماکن عليهٔ مرتفعه دن صعود ايدربولور بعده بوعنصر ذکرالله ايله صافی اولدقجه بلاد حسنه وقلاع مرتفعه کبی مساکن صافی وعنصر ابيسی اوزرينه مرور ايلدکده کندوبی ابتدا اويله مياه متکدره ده کوررکه خوفندن اول صولرده اوزمکه قادراولمز بعده بوعنصر ذکرالله ايله صفابولدقجه انهار جاريه وبحار صافيه کوروب طرفة العين ايچنده اوزمکله جمله دن کيچر کيدر وعنصر هوائيسی اوزرينه عبور ايلدکده کندوبی ابتدا برفضای واسعده کوررىعده بوعنصر دخی ذکرالله ايله صافی اولدقجه احوالنك الوانيله متلون هوالرده طيران ايدوب متلذذ اولوروعنصر ابيسی اوزرينه مرور ايلدکده کندوبی ابتدا نيران مظلمهٔ متکدره ده مشاهده ايدربعده بوعنصرهم ذکرالله ايله صفابولدقجه کندوبی صافی نار ايچنده کوروب لذات عظيمه بولور اندن سموات امثالی دل وجان اطوارندن مرور وعبور ايلدکده لطائف سبعهٔ انسانيه نك الوان انوارندن کيچوب نور محيطه واصل اولور اما بعض اولياء کرام انوارمذکوره يی مرتب قيلمشلردر وهرنورك لونی لطائف سبعه دن برلطيفه نك سری بيلمشلردر اما لطيفهٔ نفسيه نك نوری لونی مکدردخانی ولطيفهٔ قلبيه نك نوری لونی ازرق صافی ولطيفهٔ روحيه نك نوری لونی احمرعقيقی ولطيفهٔ سريه نك نوری لونی اصفرفاقع ولطيفهٔ سرسرك نوری لونی ابيض صافی ولطيفهٔ خفيه نك نوری لونی اسود براق ولطيفهٔ اخفانك نوری لونی اخضر صافی مشاهده ايدوب جمله يی فوق رأسدن نازل بولمشدرپس اول ذاکر بو انوار اطوارك برپله قالديسه الوان واشکال وجهتلردن منزه اولان نورقديم الهيدن محجوب اولوروا ول نوراحاطی که جميع انوارانك تحتنده مستغرق اولور اول نورمحمديدرکه انی نورمحيط الهی ظن ايدن خطا ايدرزيرا که انی مشاهده ايدن ذاکر ده هنوز ادراك وشعوراولوروقتاکه ادراك وشعورفانی اولوب وجودی اخذ اولنور پس اول وقت اکا تجليات خدا اخسان اولنور وفانی الله اودرکه شهوت ووجود اندن کيدوب معرفت ساقط قيلنور * شهدالله أنه لااله الاهو * نظم کريمی انده بيلنور واما اکثر اولياى عظام انوارمذکوره نك ترتيب الوانن واطوارمزبوره نك تشخيص احوالن هرکز بيان ايتميوب بلکه انلری خاطردن نفی واخراج ايله امر وتنبيه ايتمشلردر زيرا که اول انوار واطوار ايله اشتغال واوقاتندن ظهورينه انتظار وبری برندن تميز وانتقال ذاکرك سرنی مشاهدهٔ جمال وکمال صانع متعال حضرتلرندن مشغول ايدر واويله اولورکه انوارمرقومه نك اکثری طی اولنوب وقابل جذبه اولان ذاکر مافوقنده بولنان انوارايله مکاشف اولور وچوق کره اولورکه ارباب يقين متين انوارمزبوره يی اصلا کورميوب انجق نورمحيط مذکور انلره متجلی اولور نه برمکشوف ايله عوق اولورلر ونه برمشهود ايله قالورلر انجق اندن تسلی بولورلر

(نظم)

ای کوکل هيچ ايتمه فکراين وان	اولسه ذکرك حق اولورسن جاودان	ماسوايی چون فراموش ايلدك
ذاکر اولدك انی بی نطق ولسان	خوش بولنمازدلده ذوق ذکر حق	سنده بنلك اولسه ياسود وزيان
فارغ اولسه کندی کندندن کوکل	شاهد مذکوری بولدی بی کمان	دلده قالمز ذکر اسماوصفات
ذات مذکوراولسه جان ايچره عيان	قلبه مستولی اولنجه ذکر ذات	خاطره کلمزدل وجان وروان
واله ومدهوش ايدر جانی مدام	اول جمال لايزال بينشان	نه ديلرسن حق ويرر انی ولی
سن سنی هم استمزسن اول زمان	حق حقدن استه بويله دولتی	ايتمه فکر جاه ومال وخانمان

﴿ نوع خامس ﴾ ذکر مدامك نتايج واستغراقات وحالات وکرماتن بيلديرر (ای عزيز) معلوم اولسونکه اهل الله

دیمشلردرکه ذاکرك حدیث نفسی آنی شهوات خسیسه یه جذب ایله عوق ایتمسه وذکرالله ایله مشغول اولوب روزوشب خلوتدن طشره یه کتمسه نیچه ایام ایچنده آنك قلبنده انوار حق لمعان ایدر ابتدا برق خاطف کبی لامع اولوب سرعتله کیدر بعده عودت ایدوب برمقدار جه قالور بعده ثابت اولوب کوکل آندن لذت بولور بعده ناطق اولوب روح آندن حکمت آلور وماسوایی اونودوب آنده مستغرق اولور پس دوام ذکرخفی لسانیدن ذاکره اوچ نتیجه حاصل اولورکه انلره مستغرقات ثلاثه دیرلر اما استغراق اول وجودك ذکرالله ایله استغراقیدر وبو استغراق اولزمان حاصل اولورکه نار ذکرالله ایله اجزاء خبیثه محترق اولوب اجزاء طیبهٔ لطیفه قالورپس اول حینده انك اجزای وجودینك هربرجزؤندن طبل وزورنا صدالری کبی صدای اذکار ایشیدر چونکه اذکارایله اجزاء استقامت بولورصدای اجزا آری آوازی مثالی ملایم اولوروبو استقامتدن مقدم نارذکرالله آنك رأسنه واقع اولدقده طبل وزورنا صدالری انکیچون کلورکه سلطان ذکرالله اول موضعه دیدبه سیله کلوروآزکره اولورکه دیدبهٔ مذکوره یه ذاکرخلوت نشین تحمل آیده میوب یامجنون ویامیت اولور لکن عقلی وهمنه غالب اولان ذاکره اصلاضرر ایتمیوب بلکه اکا ذوق سماعی ویرر واول شدتلی صدالرك سری بودرکه ذکرالله ماسوانك ضدی بولنمشدرپس وقتاکه برموضعه کلور آنده ضدی نفیله مشغول اولور نتکیم ما ایله نار اجتماعندن صدای نفی ایشیدیلور کذلك نار ذکرالله اول ذاکرك وجودن محو ونفی واحراقی صدالری کلور بعده نارذکرالله انك سائر اعضاسنه واقع اولدقده آکا کندی وجودی اجزاسندن دکرمن صدایی وامواج بحرك ساحلنده تلاطمی صدایی ومیاه انهارك احجار عظام ایله انصدامی صدایی ورياح عاصفه نك اوراق اشجاره هبوبی صدایی ونارعظیمه نك ریح شدیدایله اشتعالی صدایی ورعدشدیدك صاعقه سی صدایی وبونلرك امثالی اصوات عظیمه کلوب وهربرندن نیچه بیك ذوق وصفا بولور وبواصواتك سری بودرکه وجود انسان ارض وسماده ومابینهماده اولان جواهر کثیفه ولطیفه دن ترکیب اولنمشدر واصوات مذکوره جواهر مزبوره نك اذکار وتسبیحاتی بولنمشدر پس هرکیمکه اول اذکاری کندی وجودنده بولورتحقیق اول کسه حق تعالی یی هرلسان ایله ذکر ایتمش اولور واما استغراق ثانی بودرکه اندنصکره ذاکرك فوق رأسندن بردائره مثلی برفواره فتح اولوب اندن انك اوزرینه ظلمت اینرکه اول وجود ظلمتیدر بعده نار اینرکه اول ذکرالله نوریدر بعده حضرت نزول ایدرکه اول دل وجان حضرتیدر بعده اکا واردات انسیه وانوار قدسیه کلورکه انلر حق تعالی نك فضل ورحمتیدر پس اول ذاکرك اجزای وجودی من الفرق الی القدم امن وامان ورغبت وایمان ایله ویقین وعرفان ایله وذکر یزدان ایله مالامال اولور ودل وجانی ذوق وسرور ایله وشوق وحبور ایله وانس وحضور ایله طولوب کمال رغبتله مائل جمال ذوالجلال اولور واستغراق صفادن ذکرالله دخی قلبنده مستغرق اولور قالور پس اول حینده قلبندن اویله حس ایدرکه کوکل کأنه بربئر عمیق اولور وذکرالله اکا دلوکبی واقع اولوب آندن صوچکربولور واول حالده اعضاسنه طیران وارتعاش طاری اولور واندن حرکات جبریهٔ غیرمعهوده وجوده کلور وترك ذکرالله ایلدکجه صدرنده قلبی طلب ذکرالله ایله رحم مادرده ولدکبی حرکت ایلر کأنه قلب ذاکر ابن مریمدر وذکرالله انکیچون لبندرکه انکله قوت بولوب کبیر اولدقده مذکورینه اشتیاق واحتیاجندن صیحات بلااختیاریه ایدوب اغلر (بیت) دل من درد میکندچکنم * نفسم سرد میکندچکنم * وذکر قلبینك آری آوازی کبی سسی کلور نه اخفی ونه اقوی اولور واکثر ذاکرین ذکر قلبی صدایی حروفیله ایشیدر وذکرالله ك قلبه انتقالی علامتی بودرکه ذاکر کندی درونده نوردن برینبوع مشاهده ایدرکه اول سریع النبعاندر پس انکله قلبی مطمئن اولوب انی مؤنس اتخاذ ایدر واما استغراق ثالث بودرکه بوندنصکره ذکرالله کوکلدن سره واقع اولوب ذکردن ذاکرك مذکوره غائب اولمسیدر پس اولزمانده آنك ذکر ایتمسی انحق هیمان واستغراقدر وبو استغراقك علامتلرندندرکه ذاکر ذکرالله دن فارغ اولسه ذکرالله انی ترك ایتمیوب انك درونده طیران ایدرکه انی غفلتدن ایقاظ ایدوب حضوره کتورر وبونك برعلامتی هم بودرکه ذکرالله انك اعضاسنی ورأسنی اویله محکم باغلرکه کأنه سلاسل وقیود ایله مسدوداولمشدر وبرعلامتی هم بودرکه نیران ذکرالله آندن حامد وانواری ذاهب اولمز بلکه اول ذاکرابدا کندی حولنده نیران صافیه بولوب فوقنده انوار صاعده ونازله کورر * فاذکرونی * توفیقیله اذکرکم * دولتله

TBMM KUTUPHANESI

نائل اولور اما صاعده انوار قلبیه در ونازله انوار عرشیه در واما ابتدا فتح بصیرت بصر ندن اولور بعده وجهندن بعده صدر ندن بعده جمیع بدننده فتح اولور (بیت) راه ازتوکه تادوست بسی نیست توبی * درراه توخاشاك وخسی نیست توبی

(نظم)

سنکله اولدیغم آن ایچره پرصفا اولورم | بنمله چون اولورم ذوقدن جدا اولورم
سنکله پرطلب وشوق وذوق خوش خلقم | بنمله پرکدر وخوف وپر اذا اولورم
سنکله جنت اولور دل بنمله دوزخدر | سنکله جمله دوایم بنمله دا اولورم
سنکله قبلهٔ خلقم بنمله مردودم | سنکله خرم اولور دل سکا فدا اولورم
سنکله عزو سعادت میسر اولدی بکا | بنمله ظاهر وباطنده بی نوا اولورم
اوکیمسه کیم لحد سینه سی کلستاندر | دیمزکه قبرده مورانه بن غدا اولورم
لحدندرکه بوافلاکه هم بوجان صغمز | کیچنجه پنج وشش واصل خدا اولورم
کهیجه آینهٔ روشنم تحفظ ایچون | غلاف جسمه کیروب لابس ردا اولورم
کهی مجرد اولوب دوجهانی سیر ایدرم | بوخاك وآبی قویوب حق پرهوا اولورم

﴿نوع سادس﴾ ذکر مدامك مراتب ثلاثه سین بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه ذکر حروف ذکر لسانیدر وابتدا اول بی حضوردرکه ذکر مدامك مرتبهٔ اولاسیدر بعده کوکل لسانه موافقت ایدوب ذکر الله اندن قلبه کیدوب ذکر قلبی اولور واول ذکر حضوردرکه ذکر مدامك مرتبهٔ ثانیه سیدر بعده اول حضوردن مذکوره اول غائب اولوب ذکر سری اولور واول ذکر غیبتدرکه ذکر مدامك مرتبهٔ ثالثه سیدر اکر اول ذاکر بوغیبتدن حضوره کلوب ذکر الله ایلدیکن حس ایلدیسه اول بردرجه تنزل ایتمش اولور واکر حضور مذکوردن غافل اولوب ذکر مولایی لقلقهٔ لسانه اقتصار ایلدیسه اول ایکی درجه تنزل ایتمش اولور وذکر الله ایسه غفلتله اولورسه ده ترکنه یول بولنمززیرا که ذکر الله ایچون بیوك سلطنت واردرکه انکار اولنمز لکن مادامکه ذاکرك وجودی باقی ومعموردر اوسلطنتدن محتجب ومهجوردر وقتاکه ذاکر نوم ایله یاغیبتله ویاضعف بدنله کندی وجودندن عاری اولور اول حینده سلطان ذکر الله انك قلبنه مستولی اولور واول برعظیم نوردرکه ذاکرك اوزرینه فوقدن یاقدامندن ویاوراسندن واقع اولدقده اول اندن منتقض ومتزلزل اولور بی اختیار صیحه ایله * لااله الاالله * یاخود الله یاخود هودیوب برقوت عظیمه وبرشدت شدیده بولورکه اندن سجده یه دوشوب مبهوت اولور ویااجزای وجود مشدوداولوب قالورو برقاچ ساعتدنصکره ینه کندویه کلور وبوحالتا کاذکر الله ایله مواظبتی قدرحاصل اولور وذکر الله لساندن مداومتله قلبه انتقال ایدوب اندن مواظبتله سره واصل اولور وذاکر مذکورك ماسواسندن غائب اولور * وماذلك علی الله بعزیز الآیة * پس طالب عرفان اولان ذاکر یزدان مداومتله اول قدر ذکر الله ایدرکه ذکر لسانی ذکر قلبی اولوب ذکر قلبی دخی ذکر سری اولور وذکر سری ذاکر انسی اولوب ذکر انسی دخی ذکر قدسیده نهایت بولور ورکن راه عرفان اولان ذکر الله ایله مشغول اولوب دوام اوزره مواظبت قیلدقجه ذاکرك روحانیتی قوت بولوب نفسانیتی حکمندن طشره یه کلور پس روح انسانی روح حیوانی اوزرینه غالب اولوب معرفت مولایه طالب اولور اکر ذاکر لیل ونهار اوقاتنی ذکر الله ایله احیا ایدرسه طریق حقی برق خاطف کبی سرعتله طی ایدوب کیدر والاذکر الله هده اهمال ایدرسه انی نفسانیتی بشریته دوندروب تأخیر وعوق ایدر اوچ کونلك طریقی انجق اوتوز بیلده کیدر چونکه اول ذاکر منوال مذکور اوزره ذکر مولایه مداوم اولور البته انك اعضا ومفاصلنده برنوع وجع پیدا اولور واول وجع برمقدارجه حرقتله یورکنده هم حادث اولور وکندی بیلورکه بواوجاع وحرقتدن نه مرتبه ذوق وصفا بولور * اللهم لاتحرمنا من هذا الوجع اللذیذ ووفقنا ان نشکرك علیه یاعزیز * وبواوجاعك سری بودرکه اول ذاکرك ایام غفلتنده اعضا وقلبنده متمکن اولان لذات وحظوظی تأثیر ذکر الله انلردن قلع ونفی ایدرکه قلبه ذکر حقك بدایت نفوذی بودر پس اول ذکر مدامك اثری کوکلدن روحه وصول بولوب روح ذاکر اولور وخلافتله تخت دلده جلوس ایدوب حواس باطنه وظاهره یه حکمنده قاهر وماهر اولور

ونفس شهوانیه تغلب ایله مالك اولدیغی حکومتدن معزول اولوب روح پاکه محکوم وشاطر اولور بعده اول ذکر مدامك اثری روحدن سره واصل اولوب اول ذاکر عارف وکامل اولور ذکر مدامك خلوصندندرکه انك اثر کوکلدن جمیع اعضایه کلوب جوارحده تصرف قیلدقده جمله اجزای بدن عروق ضوارب کبی متحرك اولور پس اول ذاکره بوحالتدن خطر عظیم اولورکه نفسی غرورایله ذکرالله وردن تدریج ایله تقلیل ایده وقهقری ایزی اوزرینه کیرویه کیده زیراکه انك روزنهٔ قلبی تدریج ایله مفتوح اولدیغی کبی تدریج ایله مسدود اولهرق بالکلیه مظلم قالور پس حق تعالینك * ومن اعرض عن ذکری فان له معیشة ضنکا ونحشره یوم القیامة اعمی * بیوردیغی قهری تحتنه داخل اولور زیرا کهبرقول مولاسنه برطریق ایله کیتسه بعده اندن اعراض ایدوب رجوع ایتسه اول مولی اکا قهر ایدوب اشد بلا ایله کرفتار ایلدیکی امر مقرردر وانك وبواعراضی ذکر مولایه شروعندن مقدم اولان امتناعندن اقبح واکبردر واولیاءالله عندنده اول معرض مرتد حکمنده در پس اول ذاکره واجبدرکه بوخطر عظیمی نصب عین ایدوب جمیع اوقاتی ذکرالله ایله قاپلیوب غفلت قیلمیه اویله که انفاسندن برنفسی ذکر حقدن خالی قالمیه حالبوکیم افضل اعمال واشرف احوال واکمل صفات واسعد اوقات اودرکه ذاکر کندویی ذکر حقه تسلیم ایده تاکه ذکرالله ده فانی اولوب ماسوادن کیجه وکندی نفسندن کیده وذکرالله دن هم غایب اولنجه یه دك فارغ اولیوب ذکر مدام ایده

(نظم)

الله الله اسمنی ذکر ایله جاندن بر زمان ‌ ‌ تامسمی عشقی نورندن طوله لیل ونهار
بولسه دل سلطان عشقی رهزن دینسدن نه غم ‌ ‌ رهبر دوندن غنیدر یوغ انکچون انتظار
عشقی سویله عشقی استه عشقی اوقی عشقی بیل ‌ ‌ عشقی کوش اول عشقی پوش اول عشقی نوش اول عشقی خار
تاکه عشق اولسون وجودك سنده بنلك قالمسون ‌ ‌ چونکه بنلك قالمز اولدك عین عشق وشهریار
برقبادر قامت انسانه بو شرع شریف ‌ ‌ عشق اکا اطلس بطانه عقل اکا نقش ونکار
ایکیسی بر جنسدر بیل شئ واحددر ولی ‌ ‌ عشقدر بحر محیط وعقلدر موج وبخار
عقل برهانی کبی کرحسن عشق اولسه عیان ‌ ‌ پردهٔ وهم وخیالاتی ایدردی تاروmار
چون نظردن طی اولور طومار اوهام وخیال ‌ ‌ پاك اولور مرآت عالم جمله قالمز برغبار
خارزار کثرت ایچره ورد وحدت سیر ایدن ‌ ‌ عارفك چشمنده حق عالم اولمش لاله زار

﴿نوع سابع﴾ ذکر لسانك نهایاتی علاماتن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه ذکر مدام مفتاح عجائب عالم ملکوت وقرب حضرت لاهوتدر وذکر مدام انجق لسان وقلب ایله اولان دکلدر بلکه دائما ذاکر کندی قلبنه ملازم اولمق لازمدر تاکیم قلبی خلقه میل وعداوتدن وماضی ومستقبلی تذکردن وتدبیر امورنی تفکردن محفوظ وخالی وساده وصافی اوله وهمیشه حق تعالی یی مراقبه ایدوب انکله حاضر اولوب ذکر وفکر یله طوله وذاکر نفی خاطر ایدوب صیقل ذکرالله ایله قلبه جلا ویرملیدر حتی تصفیهٔ قلب ایتمزدن مقدم علم اعتقاده وعلم صلوة اوزرینه اقتصار ایدوب سائر معقولات ومحسوسات ایله مشغول ومکبول اولیوب نفی خواطرله حضور ومراقبه یه ایرملیدر زیرا که برکسه علوم اولین وآخرینی تحصیل ایتمش اولسه انك خاتمهٔ عمرنده برعلم اکا نفع ایتیوب لوح مدرکه سندن جمله سی محو اولسه کرکدر واکر برکسه ملکهٔ حضوره مالك اولوب دائرهٔ وحدته قدم باصمش اولدیسه اول حضور وحدتدرکه حالت نزعنده انکله قالوب دستکیری اولسه کرکدر پس ملازم وقوف قلبی اولمق هرزمان لازمدر زیرا که حضور انسی بولمق هرعارفه لازمدر

(رباعی)

ای خواجه بکوی اهل دل منزل کن * درپهلوی چپ خویش دلی حاصل کن * خواهی که ببینی رخ معشوق ازل * آینهٔ تو دلست رو دردل کن *

وذکر مدام ایله ذاکر برمقامه بالغ اولورکه قلبنه علوم لدنیه منکشف اولوب انلره تشبث قیلوب متلذذ اولور اکر جذبهٔ حق ایرشمدیسه اول علوم ایله قالور لکن حق تعالی ذاکر صادقه هدایت ایدوب انی اول علومدن کندی محبتنه جذب ایدر پس اول ذاکر بودولت عظما ایله امواج بحر علم حق اولان علوم لدنیه ایله اشتغالدن بیله استکاف ایدر وجادهٔ محبتدن منحرف اولیوب طریق حضوره کیدر وذکر مدام ایله ذاکر اویله برمقامه ایریشورکه اکا دینلورکه ذکر ایلمه تاکیم مذکورك سنی یجه

ذکر

ذكر ايلديكن كوره سن زيرا كه سن ذاكر دكلسن ابدا مذكورسن لكن وجودك حجابندن مذكور اولديغك بيلمزدك وقتا كه ذاكر ذكر مدام ايله ذكر اللهده مستغرق اولوب وجودندن فنا بولوراول زمان ذكر لسانى ترك ايدوب قلبيله حضور دائم ايچره مستغرق اولورپس اول ذاكرك قلبى ذكر لسان ايله مشوش اولديغندن اول ذكر لسانيدن برمرتبه ممتنع اولوركه نيچه شهور وسنين انك لسانته ذكر الله كلمزالا كه صلوة ايچنده كلورو ذاكرك بومقامه وصولينك علامتى بودركه ذكر الله انك سرينه واصل اوله وانك سرينه ذكر الله اول زمان واصل اولوركه اول ذكر ايتمكدن ساكت اولدقده ذكر الله انك لسانته اره لر اوجى كبى غرس اولنه وياوجهى جمله لسان اولوب اندن نورفائض ايله ذكر الله ايدر بولنه وقتا كه ذاكرك وقتى صافى اولور اول قلبنده بريدهمت بولوركه انكله غيبدن اخذايده بيلور وكندى حواسندن هرغائب اولدقجه اويله شدتلى اصوات ايشيدركه انك صماخى پرده سى خرق اولمغه قريب اولورپس اختيارسز صيحه ايله سجده يه دوشوب اندن لطف حق آكا ايشوب طاقتى قدر تجريد ايدركه آنك جسمى تحمل ايدوب ميت اولمه * پس كنت سمعه الذى يسمع به اشارتيله ودخى * الله ولى الذين آمنو يخرجهم من الظلمات الى النور * بشارتيله * هنالك الولاية لله الحق آيتى اندن عبارتدر * ذلك فضل الله يؤتيه من يشاء والله ذو الفضل العظيم * وبوامر محقق ومجربدركه اقرب طرق معرفة الله مداومت اشتغال ذكر اللهدر زيراكه اسم مسماسيله بيله دركه اندن مفارقت ايلزپس ذكر لسانيله تلاوت اسمه اول قدر مشغول اولوركه قلبندن حجب رفع اولوب شهودى بولوروقلبى مشاهدهٔ مذكور ايله ذكر لسانيدن مستغنى اولور زيراكه عبداول حضرتده مولايى فكر ايتمك مناسب دكلدر وآنكچون تكرار اسم آداب حضوره منافيدر نتكم بركمسه سلطان حضورينه داخل اولوب مقام خدمتده آكا مقابل طورسه اول زمان اسم سلطانى على التوالى تكرار ايتمك اكا اقتضا ايتمز زيراكه انى مجنون عدايدوب حضور همايوندن اخراج ايدرلر كذلك خفى دكلدركه ذكر الله دليلدر پس مدلولى بولان كمسه نك دليله احتياجى قالمز (قطعه)

ذكردر مجلس مشاهده نيست * ذكر جزدرره مجاهده نيست
فاخته غايبست كويد كو * تواكر حاضرى چه كويى هو

(نظم)

نه دولتدركه دلدارم سن اولدك | انيس ومؤنس ويارم سن اولدك
دل پر دردمك درمانى سنسن | شفاى جان بيمارم سن اولدك
سرومدن صغشمم بوجهانه | دمادم چونكه غمخوارم سن اولدك
بكا خصم اولسه عالم خلقى غم يوق | نه قورقى چون نكهدارم سن اولدك
صفالركر جفالر بولسه جانم | رفيق جمله اطوارم سن اولدك
سكا دل ويرمشم اى جان عالم | ازلدن چونكه دلدارم سن اولدك
كوزللر وصفن ايتسم دلده سنسن | مرادم جمله مختارم سن اولدك
ديسم اسم شريفن يادمزسم | دلده جمله كفتارم سن اولدك
سكا تعظيم ايدر دللرده حقى | ديرانكارم يوق اقرارم سن اولدك

﴿نوع ثامن﴾ ذكرمدامك آداب اشتغالن وتأثيرات واحوالن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه ذاكر ذاكر الله ايدركن اول حالده نيچه آداب ايله متأدب اولميلدر اولا قالب وقلبى جميع شواغلدن فارغ وخالى قيلميلدر ثانيا توبه ايچون غسل ايدوب يا ابدست آلميلدر ثالثا ايكى ركعت اسباغ وضوء نمازين قيلميلدر رابعا خوش قوقلى برپاك تنهامكان بولميلدر خامسا اول مكانك بر مظلم كوشه سنده اعتكاف احرامن آصوب برسجاده قدير كسوب حصيروكليم اوزرنده برسجاده صاميلدر سادسا اول سجادهٔ مبسوط اوزرنده قبله يه متوجه تربع ايدوب اللرين فخذينك اوزرينه قويوب اخفا ايله ذكر الله ايتميلدر سابعا تغميض عين ايله حواس باطنه فتحنه كتميلدر ثامنا خيال شيخى حفظ ايدوب طلب همت ايچون اكا محبتله روحانيتنه يتميلدر تاسعا كيجه قائم وكوندز صائم اولميلدر عاشرا افراط جوع وشعبدن حذر اوزره اولوب لحم حيوان اولمين ياغلى طعامى حدوسط اوزره تناول قيلميلدر والحاصل حظوظ نفسى وراحت جسمى بالجمله ترك ايتميلدر وكيجه كوندز

TBMM KUTUPHANESI

یاتمیوب کمند ایله حوایه کتملیدر تاکیم یدنده بولنان اجزاء عناصر اندن محواولوب اول پرده لردن کوکل خلاص بولوب عالم ملکوته بصیرتله نظر قیلوب حضور انسه یتملیدر وذکر اللهدن ساکت اولدقده حضور قلب ایله صامت اولملیدر وکوکلده واردات ذکر الله ایچون مترقب اولوب توجهله برساعت قدر قالملیدر تاکیم اوتوز بیللق ریاضتله بولنمین جذبه دولتنی برلحظه ده بولملیدر وذکرالله عقبنجه صوایچمکدن بغایت حذر قیلملیدر زیرا که ذکرالله منتج تهییج وحرقتدر ومورث شوق وذوق وحالتدر وذکر ایتمکدن مراد ومقصود اولان بونك کبی احوالدر حالبوکیم ذکر الله عقبنجه صو ایچمك انوار مذکوره یی اطفا ایدر وکلال وملالدر وموجب ارتعاش اعضا ومورث امراض واستسقا وسعالدر وذاکر اول خلوته ده هرکاه تحریك رأس ایله ملازم ذکرالله اولملیدر وکلمهٔ طیبهٔ لااله الله یاخود الله اسم شریفنه مواظبت قیلملیدر وبواسم اعظمی اسم ذات ومستجمع جمیع صفات بیلملیدر وبوکلمه ایله بواسمك قنغیسندن قلبنده زیاده تأثیر ولذت بولدیسه اکا مشغول اولملیدر اگرچه طرق معرفت مولی چوقدر لکن ذکرالله اصح واوضح طرقدر ولااله الاالله کلمه سندن لاحرفی مد ایدوب (اله دن) همزه یی تحقیق ایتملیدر تاکیم لایلاه دیمیوب اول کلمهٔ طیبه یی طوغری سویتملیدر * پس لااله دیدکده ماسوایی نفی ایدوب (الاالله) دیدکده قدم حق اثبات ایتملیدر وبوکلمه یی دون الجهر اولان قوت نفسیه وحضور قلب ایله روزوشب تکرار ایدوب هرکره معناسنه یتملیدر مادامکه ذاکرك بشریتی غالب وشهواته راغب وانانیتنه ملازمدر اول لسانیله هر (لااله الاالله) دیدکجه قلبیله (لامعبود الاالله) دیمك لازمدر وقتاکه بشریتی ضعیف اولوب شوق وذوقی ازدیاد بولور اولزمان لسانیله (لااله الاالله) دیدکجه قلبیله (لامطلوب الاالله) دیه بیلورچونکه آنك افکار وخواطری فانی اولوب وحدت وجود انك باطنندن ظهوره کلور اولزمان لسانیله (لااله الاالله) دیدکجه قلبیله (لاموجود الاالله) دیمسی جائز اولور پس بوذاکر (لااله) ایله ماسوایی نفی ایتدکجه تأثیر (الاالله) قلبنده تمکن بولور واندن اعضاسنه سرایت ایلدکجه سرتاقدم اجزای وجودی حرکته کلور وقلبندن فتح باب اولوب نجه حالات ایله مقامات عالیه بولور وتجلیات مذکوره ایله ذکردن غائب اولور واول غیبت مشاهده یاقومه صایلور ومشاهده ایله نومه نك فرقی بالاده ذکر اولنان بیان ایله طویلور والحاصل ماسوادن پاك اولان دلده معرفة الله اماتی قویبلور تکیم دینلمشدر که کیمکه خواب غفلتدن آیلور اول عارف آکاه صایلور وبوذاکر دون همت اولمیوب کشف وکرامات ایله قالمیوب کرامت حیض رجال اولدیغن بیلملیدر وذکرالله دن ماعدا قرائت اوراد وادعیه ایله مشغول اولمیوب انحق فرائض وسنن قیلملیدر واول قدر ذکرالله ایتملیدرکه صورت لفظ انك لساننندن ساقط اولوب اثری قلبه اندن روحه اندن سره کتملیدر تاکیم انك قلبی ماسوادن ساده وروحی آزاده وسری مقدس اولوب مذکوره یتملیدر تکیم جنید بغدادی علیه رحمة الهادی حضرتلرینك خدمتنه علمادن اون التی کسه استرشاد ایچون کلدکده انلره کلمهٔ توحیدی تلقین ایدوب هربرینی بشقه علی حده خلوتنشین ایتمشدر اومنوال اوزره برهفته مرورنده انلره دیمشدرکه قلبکزده نه بولورسز انلرجواب ایتمشلردرکه انحق محبت دنیایی بولورز پس تنبیه ایتمشدرکه محبت دنیایی وما فیهایی قلبکزدن نفی والقا ایدوب وعزت ولذتلرین نسیا منسیا ترك ایده سز بعده برهفته مرورنده انلره دیمشدرکه قلبکزه نه کلمشدر انلر جواب ایتمشلردرکه انحق محبت آخرت کلمشدر پس بنه انلره تنبیه ایتمشدرکه آنی دخی ترك ایده سز بعده برهفته مرورنده انلره دیمشدرکه قلبکزه نه طولمشدر انلرخبر ویرمشلردرکه انحق محبت انایت طولمشدر پس انلره تنبیه ایتمشدرکه واراغکزی دخی ترك ایده سز بعده برهفته مرورنده انلره دیمشدرکه قلبکزی نه آلمشدر انلر خبر ویرمشلردرکه انحق محبت الله آلمشدر پس انلره اسم جلالی تلقین ایدوب اون کون قدر تعیین ایتمشدر چون عدد ایام اربعین اولمشدر حضرت جنید آنلره کلوب دیمشدرکه قلبکزده نه قالمشدر انلرك جمله سی دیمشدرکه قلبمزدن ماسوی محواولمشدر انحق الله عظیم الشان قالمشدر پس جنید انلره دعا ایدوب دیمشدرکه اکا ملازمت ایدیکز چونکه مراد الدیکز قنده دیلرسکز کیدکز وفلاح بولدیکز تابع اولنی بوحضوره بیدیکز یعنی طبعی سلیم اولوب سزه تسلیم اولنلری بویله ارشاد ایدیکز (بیت) هست تاج عارفان اندرجهان ازچارترك * ترك دنیا ترك عقبی ترك هستی ترك ترك * پس بومقامه واصل اولان ذاکرك خلوت معنویه ده انسی بالله اولور نه خلوتله اولور ونه خلق ایله اولور صورتی حلق ایله اولور کثرتده ومعناسی حق ایله اولور وحدتده خلق ایله حقدن غافل قالمز

وحق

TBMM KUTUPHANESI

وحق ايله خلقدن محجوب اولمز انك عندنده وحدت وكثرت وخلوت وصحبت مساوى اولور زيرا كه انك هرحالنده انسى بالله اولور (بيت) كثرتى وحدتده بولمق وحدتى كثرتده هم * برعلمدن اولكه جمله علم وعرفان آنده در * چونكه بو ذاكرك قلبى كلمهٔ طيبهٔ توحيدك ملازمتنده وضع اولنان انوار وحدانيتله منور اولور البته اول انوار اقطار قلبندن صفحات كائنات اوزرينه منعكس اولور پس اول زمان كوررسكه وجود موجودات امر حقيقى دكل اعتباريدر وجمله كائناتك ظلماتى انك شهودنده محواولوب انوار مكون قالور وجميع احوالده خصوصا مظاهر افعالده غيريدن فارغ البال اولوب سرى وحدانيت فعالله دوام اشتغال بولور وهرعطا ومنعى وضر ونفعى اندن بيلور وجميع ايذا وايلامى واهدا وانعامى وافعال انامى وسائر احوال ونظامى حقدن كوروب خلق ايله برمعامله سى قالمز وحضور حق ايله سرور دائم بولوب هركز متألم اولمز (بيت) رأيت خيال الظل اكبر عبرة * لمن هو فى علم الحقيقة راقى * شخوص واشباح تمر وتنقضى * ارى الكل يفنى والمحرك باقى * وذكر باقى مدام ايسه منتج فكر تمامدركه اول خاتمهٔ اركاندر

(نظم)

كردبار سنكه قالمسون افكار	حقى ذكر ايتكه دل طوله انوار	كيمكه مست ايتمز انى ذكرالله
عشقى منكردر ايتسه‌ده اقرار	قيل انى بر بهانه ايله برون	تا درون اوله منبع اسرار
دركنار ايله اورتەدن كندك	سن سكا خوش صاريل همان اى يار	اهل دل حرص وشهوتى خوشدر
اولدى مقبول وخوب چون كل وخار	صورتا شهوت ايسه معناده	مثل نار خليلدر كلزار
ذكر حقدن كلور دله حالت	حقى ذكر ايله حقى ليل ونهار	

﴿نوع تاسع﴾ كلمهٔ توحيدك فضائل وكراماتن وخواص تأثيراتن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه كلمهٔ طيبهٔ * لااله الاالله * حصن اكبر واعلادر وعلم توحيدمولادر كيمكه اول حصن حصينه كيدر تحقيق اول كمسه نعيم سرمد وسعادت ابد تحصيل ايدر كيمكه آنكله تحصندن تخلف ايدر تحقيق اول كمسه عذاب مؤبد وشقاوت سرمد كسب ايدر پس مادامكه بوكلمهٔ طيبه قلبك دائره‌سنه حصن اولمامشدر وانك روحى بودائره‌يه مركز كلمشدر وسلطنتله هواى نفسنى اول نقطهٔ مركزه دخولدن مانع اولمامشدر تحقيقا سن اول حصنك خارجنده سن كه روحك اكا دخول قيلمامشدر ومجرد تلفظدن برفائده حاصل اولمامشدر پس تفكر ايله كه بوكلمهٔ طيبه‌دن سنك نصيبك نه قيلنمشدر اكر نصيبك انك روحى ومعناسى بولنمشدر تحقيق ايكى جهان سعادتى سنك بيلتمشدر واسمك زمرهٔ اهل افضل ايچره اولياد فترنده رسم اولنمشدر واكر نصيبك آندن مجرد لقلقهٔ لسان بولنمشدر اول منافقلر حظى قيلنمشدر زيرا كه ذكر حصن منع ايتمز تكيم ذكر سيف قطع ايتمز زيرا كه بوكلمهٔ طيبه معناسيله روح ايله جسد منزله‌سنده در ومعناسز همان جانسز جسد مثابه‌سنده در تكيم جانسز جسددن بر فائده كلز كذلك بوكلمه معناسز حصن اولمز پس اول كمسه‌لركه عالم فضلدن اولمشلردر آنلر بوكلمه‌يى صورت ومعناسيله آلمشلردر وصورتيله ظاهرلرين ومعناسيله باطنلرين تزيين وتحليه قيلمشلردر وانكله ايكى عالم سعادتن بولمشلردر مادامكه (لااله الاالله) ديرسن حالبوكيم اهل واولاديله سكون ايدوب مال ومسكنه ركون ايدرسن انى صدق ايله قائل اولمديغك محققدر زيرا كه لسان حال لسان مقالدن انطقدر اكر (لااله الاالله) ديديكك معناسنك قلبكده برثمره‌سى وارايسه نچون فلانه انكا وفلانه التجا وفلاندن رجا وفلاندن خوف ايدرسن مادامكه لااله الاالله ديرسن وماسوا ايله انسيت ايدرسن نه‌سن آنكسن ونه اول سنكدر زيرا كه (من كان لله كان الله له) دينلمشدر * وكانوا ناخاشعين * كنا لهم حافظين بيلنمشدر وقتا كه * لااله الاالله * ديرسن اكر انك مسكنى سندن مجرد لسان اولوب قلبكده انك ثمره‌سى اولمديسه خوف اولنوركه منافقلر زمره‌سنده بولورسن واكر انك مسكنى سندن قلب ايسه حقا كه سن مؤمنسن واكر انك مسكنى سندن روح ايسه تحقيقا سن عاشق صادقسن واكر انك مسكنى سندن سر ايسه شبهه‌سز سن عارف مكاشفسن (لااله الاالله) كلمه‌سنده حرف لا برمكنسه‌در كه انكله وجوه اسراردن غباراغيار ازاله قيلنور تاكيم عرش تجلى (الاالله) وذات پاكه نظركاه اولدقلرندن آكاه اولوب انك انس ومحبتنه لايق وسزا اوله‌لر وشراب عشقيله مست اولوب ابدا حضورنده قاله‌لر تكيم حق تعالى (ياداود طهرلى بيتا اسكنه) بيورمشدر شرط عرفان تصفيهٔ قلب اولديغن طيورمشدر پس مادامكه

TBMM KUTUPHANESI

ماسوايه نظرله مغبرسن (لااله) نفيه محتاج ومضطرسن وقتاكه شهود صاحب كامده كل شيئدن غائب اولورسن اولزمان (لااله) نفيندن زاحت بولورسن (والاالله) اثباتنه واصل اولورسن وتكرار اسم ذات ايله ذوق ولذت آلورسن اندن الله بس باقى هوس اولديغن بيلورسن اكر سلطان (لااله الاالله) انسانيتك مدينه سنه تسلط قيلديسه انك ديارى دائره سنده انايتدن بردار اولمز واندە اغياردن برديار اقامت قيلمز وانكله سنك دخى صبر وقرارك قالمز (ان الملوك اذا دخلوا قرية افسدوها وجعلوا أعزة اهلها أذلة وكذلك يفعلون) آيت كريمه سى فحواسنجه عزيزكبرك ذليل وعزيزكثرتك قليل اولور وعزيز بشريتك محو اولوب عزيز وجودك فنا بولور پس هر وصف مذمومك برخلق محموده متبدل اولوب هر سلطانك حكمى نهايت بولور انجق سلطان (لااله الاالله) اول واليدركه انك حكمى اولين وآخرينك جمله سنه شامل اولور وازل آزالدن ابدالاباد ثابت ونافذ قالوب كيمينى طوعا وشوقا وكيمى كرها وقهرا اكا محكوم اولور زيراكه حق تعالى خلق طبيعت ظلمتنده عدليله خلق ايدوب انلره كندى نورندن فضليله رشد ايتمشدر واول نوردن بهره مند اولان سعادت دارين وقرة عينه ايتمشدر وهرنه اولمش ايسه اول زمان اولمش كتمشدر پس كيمه كيم اول نوردن اصابت قيلمشدر اول كمسه عالم فضلدن اولمشدر واول نور اصابت ايتمين كمسه عالم عدلده قالمشدر ونور مذكور اوله دكلدركه صور واشباحه شامل اولور بلكه اول هدايتدن عبارتدركه قلوب ارواحه نازل اولور اكر فلك تفريددن شمس توحيدارض قلبكه اشراق ايدرسه رسوم نفس انكله مضمحل اولوب ظلمت بشريت آچيلور (واشرقت الارض بنور ربها) ضياسيله صفوف خلايق لواء (لااله الاالله) التنده جمع اولديغى سچيلور كلمهٔ طيبهٔ (لااله الاالله) برشجرهٔ مباركه دركه انك نتيجه سى معرفت واحدانيتدر وثمره سى اقرار فردانيتدر وجميع كائناتك وجودنده مقصود انجق بودولتدر نتكيم حق تعالى بيورمشدركه * عبدى خلقتك من اجل التوحيد وخلقت الاشياء كلها من أجلك السماء تظلك والارض تقلك والانوار العلوية تشرق عليك والموجودات السفلية تخدمك وهى محل تصرفك فالكل من اجلك وانت من اجلى ولكنك اشتغلت بها عنى وكل نعمة شغلتك عنى فهى نقمة وكل عطية الهتك عنى فهى بلية * اماسالك طريق عرفانك منازلى اوچدر برى عالم قادر وبرى عالم جذبه در وبرى عالم قبضه در مادامكه عالم فناده سن (لااله الاالله) كلمه سنه مداومت ايدرسن وعالم جذبه ده اولدقجه مدام (الله الله الله) ديرسن وهمزه سن تحقيق ايله قطع ايدرسن وقتاكه عالم قبضه يه كلورسن هوهوهو ديمكله مشغول اولورسن آنكچون مكاشف قلوب (لااله الاالله) ديرومكاشف ارواح الله ديرومكاشف اسرار هو ديرلر زيراكه (لااله الاالله) قوت قلوبدر والله قوت ارواحدر وهو قوت اسراردر بلكه (لااله الاالله) مقناطيس قلوبدر والله مقناطيس ارواحدر وهو مقناطيس اسراردر اماقلب وروح وسر برحقه ايچنده صدف ايچنده انجو منزله سنده دريا بريت ايچنده قفس ايچنده طير منزله سنده در پس حقه وبيت قلبه وصدف وقفس روحه ولؤلؤ وطير سره مثالدر نتكيم بيته داخل اولمدقجه قفسه واصل اوله مزسن وقفسه واصل اولمدقجه طيره نائل اوله مزسن كذلك قلبه داخل اولميان روحه واصل اوله مز وروحه واصل اولميان سره نائل اوله مز وقتاكه عالم قلوبه داخل اولورسن تحقيقا عالم ارواحه واصل اولورسن واندن عالم اسراره نائل اولورسن پس قلبك قپوسن (لااله الاالله) مفتاحيله فتح ايدوب روحك قپوسين لفظة الله مفتاحيله فتح ايدرسن وسرن طيرن هوقرطميله تربيه ايدرسن زيراكه هو ديمك اول طيره دانه سپمكدر اماقلبى بيته وروحى قفسه وسرى طيره تشبيهمز مجازى عبارتدر وانجق عالم قلوبدن عبور ايتمدكجه عالم ارواحه دخول اولنمديغنه وعالم ارواحدن كيچمدكجه عالم اسراره وصول بولنمديغنه اشارتدر والا حقيقت امر انك عكسيدر زيراكه عالم قلوبدن عالم ارواح اكبردر وعالم ارواحدن عالم اسرار اوسعدر پس بونك مثال حقيقيسى اوچ دائره دركه برى برينى احاطه قيلمشدر اما دائرهٔ كبرى عالم اسرار ودائرهٔ وسطى عالم ارواح ودائرهٔ صغرى عالم قلوب بيلنمشدر وعالم قلوب عالم ارواحدن آنكچون اصغر عد اولنمشدر زيراكه عالم قلب ارواح واسرار عالمدن شهادت عالمنه اقرب بولنمشدر وعالم شهادت ايسه عالم اشباح وصوردر كه ضيق وخطر وحزن وكدر وخوف وحذر عالمى قيلنمشدر وعالم ارواح واسرار ايسه فسحت وراحت وسرور وكرامت وامن وسلامت عالمدر آيا بوسماده بركوكب بولمشميسن وبودريادن برقطره آلمشميسن ياخود نفس مستوليه ايله وبشريت غالبه ايله وطبيعت ظاهره ايله قات قات ظلمات ايچنده قالمشميسن پس

TBMM KUTUPHANESI

عالم نفسدن عالم قلبه وظلمت وجودكدن نور شهوده خروج وعروجه همت ايدرسن تاكيم كوزلر كورمديكن كوروب قولاقلر اشتمديكن اشيده‌سن زيراكه عالم نفس وعالم بشريت وعالم طبيعت بواوچى عالم عدلك دركات ومهالكيدر وعالم قلب وعالم روح وعالم سر بواوچى عالم فضلك درجات ومعارجيدر اما عالم نفس اهل غفلت دركه‌سيدر وعالم بشريت فاسقلر دركه‌سيدر وعالم طبيعت منافقلر دركه‌سيدر اول اسفل سافلينلر وعالم قلب عابدلر معراجيدر وعالم روح عاشقلر معراجيدر وعالم سر عارفلر معراجيدر وقتاكه ذكر مدام ايله طبيعتك وبشريتك ونفسك دركاتندن درجهٔ قلبه ترقى ايدرسن اول زمان تصرف حقه تسليم اولور اكا كيدرسن واول مقلب القلوب آنافانا قلبكى كاه خوفدن رجايه وكاه طربدن حزنه وكاه بسطدن قبضه وكاه بقادن فنايه وكاه صحودن سكره وكاه محودن محقه تقليب ايدوب كاه احوال مذكوره‌يى عكسنه تحويل ايلديكن مشاهده ايدرسن وكاه * جذبة من جذبات الحق توازى عمل الثقلين * اقتضاسنجه سنى سندن جذب ايدوب آلور وقلبك انكله مطمئن وساكن اولور پس كلمهٔ لااله الاالله دركه بدايت ونهايت اودر وكلمهٔ طيبه وقول صواب اودر وحصن حصين ودعوت رب العالمين اودر اللهم ادخلنا فى حصنك الحصين آمين يامعين

نه حدى وار بوخاكك نجه توحيد خدا سويلر
نه ممكندركه شمسى ذره مدح ايلر ثنا سويلر

نيه بكزر بزم اول ذات پاكى وصفمز كويا
دوشوب دريايه بر مور اول حديث آشنا سويلر

حبيبى چونكه لا احصى ثنادير پس دخى كيمدر
كه اول وصف جمال باكمال كبريا سويلر

نجه ميسترمى توحيد اولور اول دون همت كيم
خدا رزقن ويره خلقه خداوند عطا سويلر

هويت بيلمز اول صوفى كه مغلوب هوا اولمش
صداى انكر الاصوات آش ولو بيا سويلر

حقيقت مشرك اولدركيم حقيقتدن دم اورمشكن
واروب سلطانه عرض حاجت ايلر التجا سويلر

كل اى حقى كوكل قرآنه ويراندن خبر سويله
كه قرآن وخبردن نطق ايدر چون اوليا سويلر

﴿فصل سادس﴾ اركان ستهٔ راه عرفانك التنجى ركنى اولان فكر تمامك كنه وماهيتن وخواص وفوائدن وكيفيتن بش نوع ايله بيان وعيان ايدر ﴿نوع اول﴾ فكر وفراسته قلبى حفظ وحراست ايتمكى بيلديرر (ربى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه تفكر وتذكر بدايع صنايع ذوالجلال موجب معرفت حضرت صانع متعالدر نتكيم حق تعالى قرآنده بيورمشدركه * ويتفكرون فى خلق السموات والارض * ان فى ذلك لآيات لقوم يتفكرون * وتلك الامثال نضربها للناس لعلهم يتفكرون * وحضرت حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم بيورمشدركه برساعت تفكر ايتمك بر ييل عبادت ايتمكدن خيرليدر وبيورمشدركه كيمكه قلبنده فكر الله طولمشدر آنك معنى هر حالده الله اولمشدر وبيورمشدركه حق تعالينك مخلوقاتى تفكر ايديكز انجق ذات پاكنى تفكر ايتمكزكه آنك قدرينه قادر اولهمزسز وبيورمشدركه مؤمنك فراستندن حذر ايديكزكه تحقيق اول نور حق ايله نظر ايدر واهل الله ديمشلردركه طوبى اكا كيم ذكر وفكر خدا آنك جاليدر وقلبى ماسوادن ساده وخاليدر وفكر ساعت قليله مثال طاعت طويله‌در تفكر كبى عبادت يوقدر تفكرده حلاوت چوقدر (بيت) فى الفكر عندى كالوصال حلاوة * التذذوقا بالمعانى واشتفى * ذات حقى تفكر ايدن زنديق اولور وقدرت وحكمتن تفكر ايدن صديق اولور مؤمنك ظن بالى فراست قالدر تفكر كوكلده برسراجدركه خير وشرى فرق ايتمكده عقل اكا محتاجدر تفكر كوكلده اولان معرفتى احضار واراءتدر وقلبى بحر غفلته غرق اولمقدن حفظ وحراستدر تفكر موارد فوائد حال ايچون تصفيهٔ بالدر ومبدأ مراقبهٔ ذوالجلالدر تفكر حديقهٔ اشجار حقايق ومشرق انوار دقايقدر تفكر مرآت حقايق اشيادر وميزان دقايق معادر تفكر منبع ينابيع حكمتدر ومعدن وجواهر معرفتدر تفكر شبكهٔ طائر حكمتدر وملكهٔ نظر عبرتدر تفكر روح واردات وخواطردر ومقدحهٔ شرارت نوادردر تفكر معرفت مقصوده‌يى طلبدر وآيات آلاء مولى ايله طربدر تفكر كوكلده احضار غيبى روح ايله ابصاردر تفكرك هيجانى اصوات احزان ايله‌در نتيجهٔ تفكر آيات معرفة الله‌در ونتيجهٔ تفكر صفات محبة الله‌در تفكرله حركت ارواح علامت سعادتدر ومعصيتله حركت اجسام علامت شقاوتدر تفكرله دفع آرزو سلامتدر وتحركله تحصيل ملامتدر اشرف مجالس تفكرله جلوسدر وبحر

TBMM KUTUPHANESI

محبتدن شرب كؤسدر (بيت) اراك يفكرى فى فؤادى ممثلا * كانك لى نصيب بكل مكانى * امافراست مكاشفهٔ يقيندر وفراست صاحبى اسرار بيندر وفراست برخاطر دركاه قلبه هجوم ايدر وضدنى نفى ايله قلبه محكوم ايدر * فراست دلده برنورساطعدركه حقايق اشيايه لامعدر دوام مراقبه قلبى حفظ وحراستدر وتفكر منتج معرفت ومحبتدر ومورث فهم وفراستدر (نظم)

مراقب اول كه دم عشقدن اثر بوله‌سن — اوبتدايه درونكده برخبر بوله‌سن
طلوع صبح سعادت ديلرسن اويومه شب — سپهرى دلده اومهرى عيان سحر بوله‌سن
ايراغه كتمه سكاكل كه سنده‌در هرشئ — مراقب اول كه درونكده سن نلر بوله‌سن
سپهرى زير قدم ايله تاجهان كوره‌سن — بوخانه سقفنى كج تاكه برمقر بوله‌سن
بلند همت اول اى دل سن اويله پروازايت — كه بيضهٔ فلكى سنده زير پر بوله‌سن
خيال وخوابى قوى اول پرهواى عشق ايله خوش — بوخاك وآبى قوكيم دلده چوق شرر بوله‌سن
شراب عشق ايچوب نفسدن كج ايله صفا — بوعقل قاصر ايله تابكى كدر بوله‌سن
چوق اولسه شوق اوقدر اذوق وصل اولور كه صودن — نه دكلو تشنه ايسك لذت اول قدر بوله‌سن
سن اهل غفلته اسرار عشقى حقى ديمه — كه عشق سوزلرينى دلده چون شكر بوله‌سن

﴿نوع ثانى﴾ قلبه كلان خواطرك منشأ واساميسن وخير وشرلرينك علامات وموازينن بيلديرم (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه انسانك قلبنه خطور ايدن خواطر برالاى آثار معنويه‌دركه انلرى حق تعالى عبدك قلبنده ايجاد واحداث ايدر واول آثار آنى افعال وتروكه ارسال ايدر وجميع خواطر حق تعالىدن قلبه نازل اولور كلور واول دخى ياواسطه‌سز اولور ويا ملك وياشيطان وياطبيعت واسطه‌سيله كلور اما اكر خاطر حضرت مقلبدن قلبه واسطه‌سز كلورسه اكا فقط خاطر ديرلر وبونك علامتى بودركه محكم ومصمم اولوب احوال باطنه‌دن بولنور وبوخاطر اجتهاد وطاعت عقيبنجه كلورسه اكرام ايچوندركه اول خير اولور وبوكا توفيق وهدايت ولطيف وعنايت ديرلر نتكيم حق تعالى كلام قديمنده بيورمشدركه (والذين جاهدوا فينا لنهدينهم سبلنا * والذين اهتدوا زادهم هدى * واكر ذنب ومعصيت عقيبنده كلورسه اهانت ايچوندر اول شر اولور وبوكا خذلان واضلال وعقوبت ديرلر واما اكر خاطر قلبه اول ملك واسطه‌سيله كلورسه كه آدم اوغلونه مؤكل قيلنمشدر وقلبك اذن يمناسى اوزرنده جالس بولنمشدر اكا ملهم ودعوتنه الهام ديرلر وبو الهام اولمز الاكه خير اولور وبونك علامتى بودركه متردد اولوب اعمال ظاهره‌دن كلوب اغلب بلا سبق طاعت ومعصيت بولنور واما اكر خاطر قلبه اول شيطان واسطه‌سيله كلورسه كه آدم اوغلنه مسلط اولوب قلبنك صول قولاغنده اوتورمشدر اكا وسواس خناس ودعوتنه وسوسه ديرلر وبونك علامتى بودركه مضطرب ومتردد اولوب غالبا بلاسبق ذنب اولور وذكر الله ايله ضعف وقلت بولور وبووسوسه اكثر شر اولور وذاكره خيره مفضول اولوركه فاضلدن منع ايدر ويا ذنب عظيمه جكركيدر وبوخير مفضولك علاماتى بودركه قلب انده خشيتله اولميوب نشاط ايله اولور وتأنيله اولميوب عجله ايله اولور وبصيرتله اولميوب عمى عاقبتيله اولور واما اكر خاطر قلبه اول طبيعت واسطه‌سيله كلورسه كه شهواته مائلدر اكا نفس ودعوتنه هوا ديرلر وهوا اولمز الاكه شر اولور وبونك علامتى بودركه محكم ومصمم اولوب ذكر الله ايله ضعف وقلت بولمز وبرحال اوزره ثابت اولورزائل اولمز وحق تعالىدن واسطه‌سز وواسطه ايله قلبه كلن خاطر خيرك وخاطر شرك علاماتى معرفتيچون موازين اربعه وضع اولنمشدر * اما ميزان اول بودركه قلبه كلن خاطرى شرع شريفه عرض ايدرسن اكر اول خاطر شريعت جنسنه موافق كلورسه خيردر واكر مخالف اولورسه شردر * واما ميزان ثانى بودركه قلبه كلن خاطرى برعالم عامله يا برمرشد كامله عرض ايدرسن اكر اكا خيردر ديرسه خيردر واكر شردر ديرسه شردر * واما ميزان ثالث بودركه قلبه كلن خاطرى صالحين اعمالنه عرض ايدرسن اكر آنى ايشلمكده اقتداى صالحين وارايسه خيردر واكر اقتداى صالحين يوق ايسه شردر * واما ميزان رابع بودركه قلبه كلان خاطرى نفس وهواسنه عرض ايدرسن اكر نفس اندن بى نفرت خشيت حق نفرت طبع ايله تنفر ايدرسه

TBMM KUTUPHANESI

اول خیردر واکر نفس اکا بی میل رجاء حق میل طبع ایله مائل اولورسه شردر که شردر زیرا که نفس مکاره کندی طبعیله خالی قالدقده سوء ایله اماره در اللهم لاتکلنا الی انفسنا طرفة عین ولااقل من ذلك * امانار اسم جلال ایله نفسی پاك اولان ذاکرك قلبی صافی اولوب جمیع وساوس ودسایسدن فارغ و آزاد اولور وشراب معرفت ومحبتله طولوب حضورانی بولور زیرا که اسم الله برنار در که تکرار ایدنلرك قلبنده وساوس وافکار قومز یقار الله اسم ذاتدر که جامع جمیع صفاتدر الله اسم اعظمدر که ماسوادن صافی اولان آنکله محترمدر عارفدن بسم الله الله دن کن کیدر بو برکلمه در که همی زائل ایدر بو برکلمه در که سمی باطل ایدر بو آنك اسمیدر بودار شقاوه یانه رتبه بولور اودار لقاده بو آنك اسمیدر بودار محنتده یانجه اولور اودار محبتده بو آنك اسمیدر قپوده قالنلره یانه شکل اولور مجلس انسه کلنلره بو آنك اسمیدر ندا ایدنه یانه حالت اولور حضور عزتنه کیدنه واکا مناجات ایدنه الله هر غالبه غالبدر الله مبدأ غرایبدر الله تعالینك سلطانی بدیعدر الله تعالینك برهانی صنیعدر الله تعالی عبدینه مطلعدر وقریبدر الله انك فؤاد وقلبنه رقیبدر الله قاهر جبارهدر الله عالم سر وعلانیه در الله تعالی یه محبت ایدن ماسوایی اونودر الله یولنه کیدن آنی تیز بولور الله تعالی یه واصل اولان آنك حمایه سنده قالور کیمکه حقه مشتاق اولور انك انسی بولور کیمکه ماسوایی تارك اولور انك وقتی الله ایله صافی اولور

(نظم)

اولکه مطلوب دل وجاندر قریب دلدر اول ... لکن اندن بیخبردر دل عجب غافلدر اول
منزل جانانی دل خارجدن ایلرکن طلب ... جان ایچنده بولدی انی اکا کیم منزلدر اول
جان تنه میل وتعلقله تنزل ایلش ... روح انسان امر حقدر صانمه آب وکلدر اول
کرچه هر دلدن اوکنج ذاته وار برکیزلی یول ... لیك بو بنلك طلسم اولمش اکا مشکلدر اول
غرق دریای وجود اولسه دل ایلر سیر بحر ... سیر امواج ایلر اولکیم ساکن ساحلدر اول
غیریم ظن ایتدی کندن چون هوایه اویدی موج ... هر هوادن کیجه عین بحردر کاملدر اول
عالمی یوغ اکله کیم شمس وجودك ظلیدر ... ظلدن اعراض ایلین شمسی بولور فاضلدر اول
لوح دلدن محو قیل جمله نقوش غیری کیم ... حقدن اوزکه هرنه بیلسك حق دکل باطلدر اول
حق حقدن غیری برشیٔ قالمسون قلبکده چون ... ماسوادن قطع اولور دل دوستنه واصلدر اول

﴿نوع ثالث﴾ اصل اصول اولان قلب انسانك اهم والزم بولنان حفظ وحراستن اصول خمسه ایله بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردر که قلبی حفظ ایتمکده حسن نظر وبذل مجهود واهتمام تام ایله ملازم اولمق زیاده لازمدر زیرا که جمیع اعضادن قلبك خطری اکبر واثری اکثردر وامرنی ادق واصلاحی اشقدر وحفظنده اصول خمسه مقرر ومحققدر * اما اصل اول حق تعالینك قلبه اطلاعیدر نتکیم کلام قدیمنده (یعلم مافی قلوبکم انه علیم بذات الصدور) بیورمشدر قلبه علیم وخبیرك اطلاعی قوانی خواطر شروره میل ایتمکدن تحذیر اولدیغن طیورمشدر زیرا که علام غیوب ایله معامله امر خطیردر پس قلب ادبلی کرکدر که مقلبی سمیع وبصیردر * واما اصل ثانی بودر که قلب الله تعالینك نظرکاهیدر نتکیم حدیث شریفنده (ان الله لاینظر الی صورکم وابدانکم وانما ینظر الی قلوبکم ونیاتکم) وارد اولمشدر چونکه قلب انجق موضع نظر رب العزتدر پس اول کمسه نك امری عجیبدر که نظرکاه خلق اولان وجهنی اهتمام ایله اقذار وادالسدن غسل وتنظیف ایدوب ممکن اولان اشیا ایله تزیین وتطییب ایدر تا کیم خلق اندن برعیبلی نسنه کورمسون دیو مخلوق عاجز ایچون سعی واهتمامده بومرتبه دقتله کیدر ونظرکاه خالق وباری اولان قلبنی تخلیه وتحلیه ده اعنی اوصاف بهیمیه دن تطهیرده واخلاق ملائکه ایله تزیینده اهتمام ایتمز تا کیم اول علام غیوب آنده افات عیوب کورمسون بلکه قلبنی اویله اکدار وفضایحله واقذار وقبایحله اهمال ایدرکه اکر خلق اول فضایح وقبایحك برینه مطلع اولسه لر اول کمسه دن اعراض وابا ایدوب بعید وبری اولورلردی پس اهم امور دین قلبی تطهیر وتزیندر * واما اصل ثالث بودر که قلب برملك مطاعدر ورئیس متبوعدر وجمیع اعضا اکا مطیع وتابعدر پس ملك مستقیم اولدقده رعیت استقامت بولور ومتبوع اصلاح اولدقده توابع

اصلاح اولور نتكيم حديث شريفده (ألاوان فى الجسد مضغة اذا صلح الجسد كله واذا فسدت فسد الجسد كله ألاوهى القلب) كلشدر چونكه جمله بدنك صلاحى قلبك صلاحنه ملازمدر پس حفظ قلبه صرف همت امر لازمدر * واما اصل رابع بودركه كوكل انسانك هرجوهر نفيسنك وهرمعنئ شريفنك مخزنيدر اول جواهر انسانيه‌نك ابتداسى عقل وهدادر واعلاسى معرفت خدادركه سعادت دارين وقرة عين اودر بعده استعداد كسب كمال معاديدر بعده نيت صالحه‌سى وحسن اعتقاديدر بعده انواع علوم واصناف حكمتلريدر بعده لطيف خويلرى وشريف خصلتلريدر پس بويله برمخزن جواهر واسرار ومنبع خواطر وافكار اولان بيت شريفى اوصاف ذميمه‌اولان ادناسدن وآفات جهل ووسواسدن حفظ وصيانت ايتمك وسراق واغياردن وجميع اكداردن حرز وحراست ايتمك جمله‌دن اهم والزمدر تاكم انواع كرامات ايله مكرم اولهونچه آفات واكدارلردن سلامت بوله واول جواهر عزيزه‌يه دنس لاحق اوليه ودست سراق انلره ظفر بوليه (ولاحول ولاقوة الابالله العلى العظيم) واما اصل خامس بودركه قلبك بش حالى واردركه اول احوال اعضاء سائره‌ده يوقدر اما قلبك اولكى حالى بودركه اكا عدو قاصد ومقبل وملازمدر زيراكه وسواس خناس قلب اوزرنده جاثم وقائمدر چونكه قلب منزل وسوسه والهامدر پس بوايكى دعوت كشمكشندن انك تعب ومشقتى تمامدر واما قلبك ايكنجى حالى بودركه انك شغلى جمله‌دن اكثردر زيراكه عقلله هوانك برى برياه جنك وجدالنه محلدر چونكه قلب ابدا بوايكى پادشاهك مقاتله‌سنه وايكى عسكرك محاربه‌سنه موضع ومكاندر پس بويله برمعركهٔ عظيمه‌دن غفلت زياده نقصاندر وبويله برقلعه‌يى هواكبى عدودن حفظ وحراست موجب امن واماندر وموروث معرفت يزداندر واماقلبك اوچنجى حالى بودركه انك عوارضى بحد وبحساب حاصلدر زيراكه قلبه خواطر حق طرفندن سهام امثالى واقعدر بلكه مطركبى لاينقطع كيجه كوندز نازلدر وقلبك خواطردن حفظ وفراغى ممكن دكل مشكلدر زيراكه قلب ايكى جفن اراسنده اولان مقله منزله‌سنده دكلدركه تغميض ايله راحت بوله واسنان ايله شفتين ايچنده اولان لسان كبى دكلدركه سكوت ايله سلامت بوله بلكه قلب انسان سهام خواطر ايچون نصب اولنمش برنشاندركه هيچ برزمان برحاله اول اوقلردن خالى قالماز پس قلبك خواطردن تحفظى برامر عسيردر آسان اولمز واما قلبك دردنجى حالى بودركه انك علاجى امر عسيردر زيراكه اول نظردن غائب اولديغندن اكا برآفت لاحق اولمدچه بيلنمز پس دقت نظرله كثرت رياضت قيلنمدچه محافظهٔ قلب بولنمز واماقلبك بشنجى حالى بودركه قلب انقلابه اقرب اولديغندن اكاعروض آفت اسرعدر زيراكه قلب انقلابده غليان قدرانقلابندن اسرعدر واكر كوكلدن زله صادر اولديسه انك وقوعى جمله‌دن اصعبدر وادنى وقوعى قسوتدر وماسوايه ميل ومحبتدر ونهايتى كفر وضلالتدر وانكار رب عزتدر نتكيم حق تعالى قرآنده بيورمشدركه (ونقلب افئدتهم وابصارهم كما لم يؤمنوا به اول مرة ونذرهم فى طغيانهم يعمهون) انكچون خواص عباد كوكللرى خصوصنده اهتمام تام ايله جد وسعى ايدوب ذكر وفكر حق ايله معتاد اولمشلردر وعنايت حق ايله هدايت بولمشلردر وماسوادن فارغ وآزاد اولوب ابدا حضور باريده قالمشلردر (نظم)

نظمره‌يه ميل ايتمه اى دل سنده استه دلبرى	ايچرى كل سنده بول اول يارغار رهبرى
دوست آرسك دوست اودركيم سندن آيرلمز مدام	برك وبارى جسمى قوى جان دلبرندن بى برى
جانده بول جانانى طولسون دل كوزل افكارايله	ايكى عالمدن برى اول اولمه‌سن سندن برى
حسن فانى آلمه صاتمه عشق باقى فانيه	بوايكى نهرى كيچ اندن ايچ اوياقى كوثرى
سنكه اى دل دار واسعسن او دلداره مدام	آره‌م بوجسم وجانى خانمانى سر سرى
نقش دلبر پردهٔ جاندر جهان دلبرلرى	پرده‌يى رفع ايله سيرايت حسن روى دلبرى
خاموش اول حقى كوكل احوالن اظهار ايله	سرى افشا ايتمه استرسك سلامت بوسرى

﴿نوع رابع﴾ حفظ بدندن حفظ قلب اهم والزم اولديغن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه دنياده انسان ايكى نسنه‌يه محتاجدركه انك برى بدنن هلاكدن حفظ ايدوب سلامته ايرمكدر

TBMM KUTUPHANESI

وبرى قلبنى هلاكدن حفظ ايدوب غداسنى ويرمكدر چونكه هرنسنه‌نك مقتضاى طبعى نه ايسه انك محبوب ومطلوبى وغدا وشفاسى انى بولمقدر وانك مرض وهلاكى مقتضاى طبعندن مهجور وجدا قالمقدر پس غداى قلب انسان معرفت ومحبت مولايه واصل اولمقدر زيرا كه قلبك مقتضاسى مقلبنى بيلوب بولمقدر واكا جاندن ميل ومحبت قيلمقدر (قطعه) يا انيس القلوب فى الخلوات * بك مأوى الوحوش فى الفلوات خمر عشقك جهانى مست ايتمش * نشوة العشق اطيب النشوات * وهلاك قلب اندن غافل وماسوايه مائل اولمقدر وهواى نفسه اويوب دريای انديشهٔ دنيايه طالمقدر (قطعه) انديشه ايتمه دلده قومه فكرى اى خبير زيرا برهنه در كوكل انديشه زمهرير * فكرك بودر كه كورميه‌سن هيچ الملهغم * حالا كه فكر درسكاسر جشمهٔ زحير * انديشه‌لردن ايچرى كل وجد وحالى بول * عشقك شراب ايچكه حضور ايده‌سن كثير * حال بوكيم ذكر وفكر حق ايله كوكلدن جهل وغفلت محواولوب ماسوادا زائل اولور پس كوكل جميع امراض وهلاكدن شفابولور قورتلور ومراقبه ايله حضور انسه نائل اولوب معرفة الله ومحبة الله ايله حياة ابديه بولور اما بدن قلبك ظرف وقالبى اولديغندن انى دخى حفظ ايتمك لازمدر لكن بدن رعايتنده دقت واهتمام اقتضا ايتمز كه اصل ومخدوم كوكلدر وبدن فرع وخادمدر واهل دل رعايت قلبه ملازمدر زيرا كه اول بيت شريفك عمارتى لازمدر (قطعه) خانهٔ قلبك عمارت قيل كه ويران خوش دكل * ماسوا خاشاكى طولسه قصر سلطان خوش دكل * دردعشقى دلده حفظايت ويرمه راه اغياره كيم * كنج ويران ايچره غيرى كنج پنهان خوش دكل * هيچ اشتباه اولمزكه تنپروراولان اهل نفس البته عمرنى ضايع ايتمشدر وجانپروراولان اهل دل تحقيقا كعبهٔ قلبه طوغرى كتمشدر نتكيم حاجى شترنى مركب قيلمشدر كذلك قلبك مركبى بدن اولمشدر ونتكيم حاجى يه لازمدركه شترينه علفله صووير مكله وتيمارايله راحت سوير مكله رعايت ايده تاكيم اول شتر اوزرنده ذوق وحضور ايدرك انى منزلنه آلوب كيده كذلك طالب عرفانه لازمدر كه بدننه اكل وشرب ونومده حقوقنى ويرمكله وحالت وسطاده نظافت وراحته ايرمكله رعايت ايده تاكيم صحت وجوديله قلبى ذوق وحضور ايدرك منزل مقصوده كيده ونتكيم اول حاجى ليل ونهار انجق شترى خدمتنه مشغول اولورسه اول كعبه يه واصل ومرادى حاصل اولمز بلكه خائب وخاسر اولورو ابدا حسرت وندامتده قالور كذلك اول طالب عرفان ايام عمرنى بدنى حفظنده ونفسى رعايتنده صرف ايدرسه وطعام وشراب ومنامده ولباس ونكاح ومسكنده نفسى حقوقندن زياده حظوظى طرفنه كيدرسه اول طالب عرفان معرفت منزله‌سنه كيده‌مز وبادية حسرتده پشيمان اولوب خائب وسركردان قالوب كعبهٔ مطلوبى زيارت ايده‌مز امابدنك دنياده اوچ نسنه يه احتياجى واردر برى طعام وبرى لباس وبرى ساكن اولهجق دار در وبدنك بواوچ حقنى وبونلرك لواحقنى اعتدال وكفاف اوزره ويرمك كركدر تاكيم بدن محفوظ اوله وجوع وامتلا وبرد وحر ايله وسائر امورنده تفريط وافراط ايله هلاك اولميوب صحتله قاله وقلب انكله تحصيل كمال ايده بيله انكچون طالب عرفان انواع طعام ايله تلذذدن ابا ايدوب الوان لباس ايله تزيندن اعراض ايدر وهميشه قلبنى اخلاق ذميمه‌دن تخليه‌ده سعى ايدوب واخلاق حميده ايله تحليه سمتنه كيدر وترك تنعم ايدوب قوت لايموت ايله قانع اولور وقوت القلوب اولان معرفت ومحبتدن متنعم اولوب حيات جان بولور زيرا كه غداى بدن كندى جدندن زياده اولديسه مهلك بدندر وغداى قلب ايسه هرنه‌قدر زياده اولورسه‌ده اول انفع واحسندر چونكه حق تعالى جمله جهانى انسان ايچون وانسانى كندى معرفت ومحبتيچون خلق ايتمشدر پس هركيمكه نفسنى بيلمكله كندى خالقن بيلوب محبتى بولنده بذل وجود ايله كتمشدر تحقيق اول كمسه اوقات عمرنى لماخلق له جانبنه صرف ايدوب عندالله دوكنمز دولته تمشدر وخاص الخاص اولوب مقعد صدقه كتمشدر واما اول كيم كندى نفسنى جاهل اولديغندن محبوب حقيقيدن غافل اولوب محبتندن محروم اولمشدر وفانى صورتلره ميل وركون ايدوب محبتلريله طولمشدر اول مغرور تضييع اوقات ايله عمر عزيزن تلف ايدوب مبغوض حق وخلق اولمشدر وظلمت جهالتده مغبون اولوب متحير قالمشدر (قطعه) يارا استمزكه عاشقى اغيار ديارا وله * هرلحظه برترددايله بيقرار اوله * استركه لوح ساده اوله نقش غير دن * پيوسته كندى حسنته آينه‌دار اوله * وجميع نوع انسانك اخلاق واوصافنك نقصانى كمالده ايكن وانسانك كندى دخى اوصافى كبى معرض زواله ايكن يه برى يرينه بونجه انواع ميل ومحبت ايتميه وعزت ورغبت لازم كليجك انصاف ايدملم كه حق تعالينك هرصفاتى كماله وهراسمى جلاله ايكن وهرفعلى

TBMM KUTUPHANESI

حکمت اوزره وهرکسه رأفت ورحمت اوزره ایکن عجبا نه شکل بهایم سیرتنده بشر اوله که اکا جان ودلدن میل ومحبت ایتمیه ونجه انسان صورتنده حجر اوله که انك عشقی یوله باش وجان ایله کتمیه مکر کیم (یحبهم ویحبونه) بشارتن ایشتمیه

(مثنوی)

ای که صبرت نیست از دنیا دون	صبر چون داری زنعم الماهدون
ای که صبرت نیست از ناز ونعیم	صبر چون داری ذالله الکریم
ای که صبرت نیست از فرزندوزن	صبر چون داری زحی ذو المنن
ای که صبرت نیست از پاك وپاید	صبر چون داری ازان کین آفرید
ای برادر توهمان اندیشهٔ	ما بقایت استخوان وریشهٔ
کرکاست اندیشهٔ تو کاشنی	وربود خاری توهیمه کلخنی
هرچه جزعشق خدای احسنست	کرشکرخاریست آن جان کندنست

﴿ نوع خامس ﴾ قلبك اصول آفاقی واصناف علاجاتی واسماء صفاتی اجمالا بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه طالب عرفان ایچون ابتدا لازم اولان بودرکه نظرکاه خدا اولان قلبی تخلیه وتحلیه ده فکر تمام ایله اهتمام ایلیه وتخلیه وتحلیه نك طریق اهونی بودرکه ابتدا اوصاف ذمیمه نك اصول اربعه سندن قلبکی تخلیه قیله سن وانلرطول امل وعجله وحسد وکبردر بیله سن زیراکه بواصول اربعه نفوس وعقوله کدردر وحضورقلبه خللدر وامهات آفات علمدر وثانیا بورذائلك مقابلی اولان فضائل اربعه ایله قلبکی تخلیه قیله سن وفضائل اربعه قصر امل وتأنی فی الامور وخلقه نصح وجمله یه تواضعدر بیله سن زیراکه بونلرقلبه کرامات حللدر وتیل مقصوده وسائل بی بدلدر اماطول امل منشأغرور وکسلدر وموجب ترك عملدر ومورث نسیان موت واجلدر زیراکه حق تعالی بیورمشدرکه (یا ابن آدم اجلك یضحك من املك وقضائی یضحك من حذرك وتقدیری یضحك من تدبیرك) وحضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدرکه املکزی قصیرایدوب اجلکزی حاضر بیلکز وبیورمشدرکه دنیا اوچ کوندر بری کچمش دونکی کوندرکه اندن یدکده برنسنه قالمشدر وبری کلجك یارینکدرکه اکا وصولك معلوم اولمشدر وبری بوکوندرکه هنوز ایچنده سن زوال بولمشدر پس عمرك انجق بوکندیکك برکوندر انك قدرنی بیلکه قیمتی حددن افزوندر ودینلمشدرکه دون کتدی کلمز ویارینه اعتماد اولنمز پس بوکونی غنیمت بیلکه بوده کیدرقالمز ودینلمشدرکه دنیا اوچ ساعتدر بری کچمش خیالدر وبری کلجك بیلنمز نه حالدر پس دم بودمدر وساعت بوساعتدر (بیت) تأمل الی الدنیا طویلا ولاتدری * اذاجن لیلك هل تعیش الی الفجر * تعاقب لیل ونهار ایله بقای اعمار اولمز وصباحه صاحب چیقوب فکرین چکن فلاح بولمز عمرك اول وقتدرکه ایچنده سن مقدار عمر انجق عدم انفاسدر زیراکه انفاس اجزای عمر ناسدر سن انجق عدد ایامسن هرکونکه عمرکدن مرور ایدر اول سنك بعضکی آلور کیدر دنیایه رحم مادردن مسافر کلش لحد مزاره کتمکده سن انفاسك خطوات راه وبلادوقری سال وماه اولمش قوتوب کوچوره‌ك وطنکه تمکده سن ودینلمشدرکه دنیا اوچ نفسدرکه انجق برینه مالکسن املی اوزاتمه هرنفس حق ایله اول اکرسالکسن پس دمبدم حق ذکر وفکراتمك وماسوایی اونودوب مراقبه یه کتمك ودرون دلده حضور انسه یتمك جمله مزه امر لازمدر زیراکه اول واحد حی ودود الطاف وجودیله ابدا جمیع قلوبه رقیب وملازمدر وفکر خدا ایسه قلبه غدادر وجانه حیات وجسمه دوادر

(مثنوی)

ذکر وفکرت دائما الله باد	آرزویت حضرت آن شاه باد	باش خالی هین ز افکار جهان
تاکه فکر تو خدا ماند همان	فکر های نا سزای نفس بد	روی جانرا همچو کژدم می خلد
فکر های فاسد دار الغرور	میکند جانراز بزم دوست دور	کرتهی کشتی ز افکار جهان
برشدی ای دل زاسرار نهان		

واما

TBMM KUTUPHANESI

واما عجله قلبی مضطرب ایدر بر بلای عظیم وبار کراندر که صفت شیطاندر وموروث ندامت وخذلاندر نتکیم
خبرده کلمشدر که هرایشده تأنی رحماندندر وعجله ایتمك شیطاندندر ودینلمشدر که ایکی صفتله کوکلر مضطرب
ومحزوندر اولکی صفت اول نسنه یی طلبدر که مقدردن افزوندر وایکنجیسی برنسنه یی وقتندن مقدم
طلبدر که امور اوقاتیله مرهوندر پس عجله برخلق رذیل ودوندر که غفلت وشهوته مقروندر ومانع انس
وحضور خدای بیچوندر واماحسد اخلاق ذمیمه نك اقبح واشریدر وامراض قلوبك امرواضریدر نتکیم
حق تعالی قرآنده نهی ایتمشدر که (ولاتتمنوا مافضل الله به بعضکم علی بعض) بیورمشدر وحق تعالی عبادینه
عنایتیله شر شیطاندن استعاذه ایله امر ایلدیکی کبی شر حاسددن دخی امر ایدوب (ومن شر حاسد اذا حسد)
بیورمشدر وحضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدر که آتش حطبی یدیکی مثال حسد
حسناتی اکل ومحو ایدر پس حسد برعذاب الیمدر که معارض فضل کریمدر (الحسود لایسود) مصداقنجه
قلب حسود بغض وعداوتله مشدود اولور وحی ودودك انس وحضورندن مطرود وقرب ومحبتندن مردود
اولور * واما کبرام العیوب واعظم ذنوبدر که اخلاق ذمیمه نك منشأ ومادریدر وآفات قلوبك اثقل واکبریدر
بو کبردن خلاص بولان کوکل هر مرضدن بعید وهر کدردن بریدر انکچون اولیاء کرام ازاله کبرده اهتمام تام
ایدرلردی وطریق ذل وافتقاره کیدرلردی زیرا که حق تعالی کندی کلامنده بیورمشدر که (والله لایحب کل
متکبر جبار) وحدیث قدسیده بیورمشدر که * الکبریاء ردائی والعظمة ازاری فمن نازعنی فی واحد منهما
ادخلته نار * وحضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدر که حق تعالی جمیع شرلری برخانه یه
وضع ایدوب انك قپوسین کبر ایلمشدر * برکامل دیمشدر که مادامکه انسان ظن ایدر که جمیع مخلوقات ایچنده
کندودن شرلی بردیار واردر اول متکبر جباردر وقتاکه کندوسیچون برمقام وبرحال کورمز اولور اولزمان
متواضعلر زمره سنه کلور زیرا که رأس نمال احرارذل واحتقاردر * نتکیم ابراهیم بن ادهم رحمة الله علیه
دیمشدر که مدت عمرمده اوچ موضعده بغایت مسرور اولمشمدر اما برسرورم بودر که برتاریخده برسفینه ده
بولندمکه اندهرمضحك مسلمان وارایدی واهل سفینه یه دیرایدیکه بن برزمان ترکستانده حمار وحشی یالیسنی
بویله چکردم واول اثناده بنم صاچی طوتوب باشمی تحریك ایدوب بنی استهزایه آلمشدی پس بکاندن برعظیم
سرور کلمشدی زیرا که اول مسخره اول سفینه ده جمله سندن احقر بنی بولمشدی واما ایکنجی سرورم بودر که
برمسجد ایچنده خسته ایدم برپره کیده مدم انك مؤذنی ایچری کلوب بکا خروج ایله امر ایلدکده ضعفمدن
امتثال ایده مدم همان ایاغمدن طوتدی بنی چکوب سوریده رك خارج مسجده آندی پس اندن اویله محظوظ
اولدمکه سرورمدن ایشم بتدی واما اوچنجی سرورم بودر که برکون بردیوار دیبنده جالس ایدم برآدم کلوب
ذکرین الله آلوب بکا ای شیخ آل سکا کل صوبی دیوب اوزرمه تبول ایتمشدر واندن بکا برسرور کلمشدر که هیچ
اویله مسرور اولدیغم یوغیدی حاصل کلام برکسه کندی نفسنی بیوك عدوسی اولدیغن تجربه ایله تیقن ایلسه
اکا ذل وحقارت لاحق اولدیغندن مسرور اوله جغن استبعاد ایلمز اما اوکیم نفسنی فهم ایتمیوب بیوك صدیق
اتخاذ ایتمشدر اکا رذالت لاحق اولدقده فرح وسروری محال وممتنع دیمش کیتمشدر * وبرکامل دیمشدر که اکر عالم
خلق مراد ایتسه لرکه بنی کندی عندمده حقیر اولدیغمدن زیاده تحقیر ایده لرقادر اوله مزلر زیرا که بن کندی
عندمده ادنالردن ادنایم ومحققدر که اصحاب کرام وتابعین وسلف صالحین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین
جمله سنك سیرت وعادتلر تطهیر باطنده استغراق واهتمام ایدی وتطهیر ظاهرده تساهل واهمال ایدی انکچون
انلر انجق کوکلری تخلیه وتحلیه سنده فکرتام ایله اهتمام ایدوب تهذیب اخلاق ایتمشلردر وصفای باطنله
حضورانسه یتمشلردر وتطهیر ظاهره التفات ایله مشغول اولمیوب تصفیهٔ باطنه کیتمشلردر زیرا که اصحاب کرام
اللری غسل ایچون صابون واشنان بیلمزلردی واللرین مندیل ایله سیلمزلردی انلرك یاغلقلری مدام قولتقلری
ایدی أت یدکده پارمقلرینی رمل وتراب ایله دلك وفرك ایدرلردی واستنجاده طاشه اقتصار ایدوب طین شوارعده
یالین ایاق یورورلردی ونصاری برداغندن ایدست آلوب مسجدلرده ارض اوزرنده نعلین ایله نماز قیلردی وسلف
صالحین آرپه وبغدای اتمکین یرلردی حالبوکیم خرمن دوکن دواب اول حبوب اوزرینه بول ایتمشدر وابلك
وخیلك ترکندن احتراز ایتمزلردی حالبوکیم ابل وفرس نجاسات ایچنده چوق یاتمشدر واصحاب کرام وسلف

TBMM KUTUPHANESI

صالحين رضى الله تعالى عنهم اجمعين انلردن بريسى دقايق نجاساتى سؤال ايتمشدر اماشمدى توبت برطائفه يه كلشدركه انلر رعونته نظافت تسميه ايدوب انى اساس دين بيلمشلردر وايماندن اولان بذاذتى قذارت صانمشلردر پس انلر تزيين ظواهرله مشاطه كبى تضييع اوقات ايدرلر وباطن ايسه كبر وهوا وعجب وريا وحب دنيا كبى خبائثله مشحون ايكن انلردن تعجب وتنفر ايتمزلر انجق بركسه ياغلى الن قولتوغنه سيلسه يا مجرد احجار ايله استنجا قيلسه وياقورى يرده ياليق ايله يورر اولسه ويا پرناپرهيز اولان كسه نك بارداغندن آبدست آلسه ويا حصير مسجد اوزرنده سجاده سز نماز قيلسه انك باشنه حالل كتورلر واندن اعراض ومخالطه سندن نفار ومؤاكله سندن استكراه ايدرلر چونكه زمانه ده امر برعكس اولمشدر پس عزلت ناس وجوب مرتبه سن بولمشدر وفكر تمام ايله تخليه وتحليه ايدن هر مرادين المشدر وتخليه اولنه جق آفات قلب اللى خلق اولمشدركه كبر حسد عجب ريا بخل اسراف جهل كفران نعمت سخط قضا جزع امن يأس حب الظلمة بغض الصالحين تعليق القلب بالاسباب حب جاه خوف ذم حب مدح اتباع الهوى تقليد طول امل طمع تذلل حقد شماتت عداوت جبن تهور غدر خيانت خلف وعدسوء ظن طيره وقاحت حزن فى امر الدنيا خوف فيه غش فتنه مداهنه انس بمخلوق خفت عناد تمرد صلف نفاق جرزه غباوت شره خمود اصرار (تمت) واما قلبى تحليه وتزيين ايده جك فضائل يتمش يدى خلق اولمشدر ايمان اعتقاد اهل سنه تواضع نصيحت ذكر منت اخلاص احسان سخا ايثار تصوف غيرت غبطه فى عمل الآخرة مروت فتوت حكمت شكر رضا صبر خوف من الله رجا من الله بغض فى الله حب فى الله توكل على الله حب خمول استواء مدح وذم مجاهده تحقيق قصر امل زهد قناعت ذكر موت تفويض تسليم تملق فى طلب العلم سلامة الصدر عن الحقد رقت شفقت شجاعت حلم رفق امانت وفاء العهد انجاز الوعد حسن الظن رشد سعى تأنى فى الامور مبادرت فى عمل الآخرة حيا صلابت فى امر الدين ارادت طول الحياة للعبادة كظم غيظ عفو استقامت انس بالله شوق الى الله وقار محبة الله ادب فراست صدق تفكر ذكاء عفت توبه مراقبه محاسبه معاتبه معاقبه نيت ارادت خشوع يقين عبوديت حريت حزن لله تمت الاخلاق

(نظم)

كوكل فرح ديلمه غمه در چو ميل نكار	كه پنجهٔ اسد ايچره اسير سن ،چو شكار
چون ابتدى حكم كوكل قلعه سنده نفس عدو	جفا چكلمسه چيقمز كوكلدن اول سكسار
كليمه ضرب عصا دوكمك اولمدى حاشا	ولى غرض بوكه چيقسون كليمدن اوغبار
غبارلر كه درونكده نفس خويلريدر	كيدر دل آينه سندن غبارى بول ديدار
دباغت ايلسه كنديه جلدى اول دباغ	آجى دوالر ايله دلك ايدر انى صدبار
كه تابعيد اوله اندن اوعلت پنهان	اوسختيان اوله خوشبوهم اوله مصحفه يار
خشب تراشى هلاكى صايلمز اى حقى	تراشى مصلحتيدر انى بيلور نجار

باب ثالث

اصول مقامات روح انسان اولان توكل على الله وتفويض الى الله وبلايه صبر وقضايه رضايى فصول اربعه ايله تفصيل ايدر ﴿فصل اول﴾ اصول اربعه ده راه عرفانك اولكى اصلى اولان توكل تامك فضائل وفوائدين يدى نوع ايله بيان وعيان ايدر ﴿نوع اول﴾ فضائل توكلى آيات قرآنيه واحاديث نبويه ايله بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه حق تعالى عبادينه عنايتيله توكلى تعليم وترغيب ايدوب كلام قديمنده بيورمشدر (فاذا عزمت فتوكل على الله ان الله يحب المتوكلين * حسبنا الله ونعم الوكيل * فأعرض عنهم وتوكل على الله وكفى بالله وكيلا * وكفى بالله وليا وكفى بالله نصيرا * وعلى الله فتوكلوا ان كنتم مؤمنين قل لن يصيبنا الا ما كتب الله لنا هو مولانا وعلى الله فليتوكل المؤمنون * الله يبسط الرزق لمن يشاء من عباده ويقدر له ان الله بكل شئ عليم * فان تولوا فقل حسبى الله لا اله الا هو عليه توكلت وهو رب العرش العظيم * انى توكلت على الله ربى وربكم ما من دابة الا هو آخذ بناصيتها ان ربى على صراط مستقيم * وما توفيقى الا بالله عليه توكلت واليه انيب * ان الحكم الا لله عليه توكلت وعليه فليتوكل المتوكلون * قل هو ربى لا اله الا هو عليه توكلت واليه متاب * ولله غيب السموات

والارض

TBMM KUTUPHANESI

والارض واليه يرجع الامر كله فاعبده وتوكل عليه * ومالنا ألا نتوكل على الله وقد هدانا سبلنا ولنصبرن على ما آذيتمونا وعلى الله فليتوكل المتوكلون * واعتصموا بالله هو موليكم فنعم المولى ونعم النصير * الذين صبروا وعلى ربهم يتوكلون * وتوكل على الحي الذي لا يموت وسبح بحمده * وتوكل على العزيز الرحيم * وتوكل على الله انك على الحق المبين * وتوكل على الله انه هو السميع العليم * ومامن دابة فى الارض الا على الله رزقها ويعلم مستقرها ومستودعها كل فى كتاب مبين * اليس الله بكاف عبده * قل حسبي الله عليه يتوكل المتوكلون * فاستعذ بالله انه هو السميع البصير * ربنا عليك توكلنا واليك انبنا واليك المصير * ومن يتوكل على الله فهو حسبه * رب المشرق والمغرب لا اله الا هو فاتخذه وكيلا * وهو على كل شئ وكيل * وحق تعالى حديث قدسيده بيورمشدر كه يا ابن ادم اعتصم بي اهدك وتوكل على اكفك وان توكلت على غيري قطعت اسباب السموات والارض عنك يا ابن آدم انظر الى الدهر هل انقطع الى احد فلم اعزه او توكل على فلم اكفه انا راض بصلاتك يومافيوما فارض عني برزقك يومافيوما يا ابن آدم ان كنت قد تكفلت لك بالرزق فالاهتمام لماذا واذا كان كل شئ بقضائي فالجزع لماذا يا ابن ادم هلم الى وتوكل على اكفك يا ابن آدم ليس لك شئ عندي افضل من التوكل علي والرضى بما قضيت * وحضرت حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم احاديث شريفه سنده بيورمشدر كه اى امتم اكر سز الله تعالى يه توكل تام ايله توكل ايلسه كز اول رزق طيوري ويرديكي كبي سزك رزقكزي دخي ويرر كه طيور آچلقله صباحايوب شبعان اخشاملر وبيورمشدر كه سزدن بريكز ياقي آچرسنه يا اوسلنورسه تحقيقا توكلدن بعيد اولور وبيورمشدر كه كيمكه ناسدن زياده متين وقوتلي اولمق ديلرسه حق تعالى يه توكل قيلسون وبيورمشدر كه كيمكه حق تعالى يه توكل ايدوب قضاسنه راضي اولور تحقيق اول كسه طلبدن كفايت وكدردن راحت بولور وبيورمشدر كه تشؤم وتطير شركندر لكن توكل انلري كوكلدن ازاله ايدندر وبيورمشدر كه حقه توكل قيلمق ناسدن مأيوس اولمقدر زيرا كه ناس نه معطي ونه مانعدر ونه ضار ونه نافعدر بلكه جمله سي امثال آلات صانعدر اصحاب كرامك بريسي ناقه سندن نزول ايدوب ديمشدر كه يارسول الله ناقه يي صالبوروب توكل ايده يم يوخسه ربط ايده يم اول حضرت اكا بيورمشدر كه ناقه كي باغله اندن توكل ايله وحضرت موسى عليه السلام بيورمشدر كه طفلك بدرينه اولان توكلي قدر مولاسنه توكلي اولميان مؤمن دكلدر

(نظم)

بكا حلوا كرك اى دوست حلوا	قومه فرديه وير حلوايي حالا
اوشيرين نرم حلوايي كرم قيلي	كه بوبندن دل وجان اولدي شيدا
يرم حلوا دهنيز مثل انجير	كوكلدن ذوق ايدوب ال اورم اصلا
اول الدندر بوحلوا چون اول الدن	يي اچ اى دل اول الدن شير وخرما
چوزاده عقل كللر مثل عيسى	ايدر دعوت بزى شفقتلي بابا
رجوع ايلك بكادير اى اوغللر	بزكچون مائده قيلدم مهيا
بنمله صلح اولان خير خلفدر	انك جشمنده جنتدر بودنيا
زهى بابا عجب خواني الهي	كه عالم خلقيدر اندن مهنا
كل اى حق اجابت قيل اكا كيم	انك مهماني اولمش اهل معنا

﴿نوع ثاني﴾ كمال توكلك تعريفات وكراماتن وتأثيرات وحالاتن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه توكل خلقدن خالي اولوب حقه اعتماد كلي قيلمقدر توكل خلقك يدنده اولاندن مأيوس اولوب عندالله اولنه اعتبار واعتماد ايتمكدر توكل ترك تدبير ودرك تقديردر توكل وعدكريمه اعتماد تامدر ويارين ايچون ترك اهتمامدر توكل حقه اعتماددر وانكله اكتفادر وهرضامن اولديغن وقتيله استيفادر توكل انقطاع مطامعدركه عزت وسعادتي جامعدر توكل بدني عبوديته وقلبي ربوبيته باغلمقدر توكل ترك ماسوادر وجمله دن اسقاط خوف ورجادر توكل سؤال ايتميوب ردايتميوب حبس ايتمكدر توكلي رزق ايچون خزينه دارحق تعالى يي اختيار ايتمكدر توكل هرحالده حقه كليتله اقبال ايتمكدر توكل قليل وكثير كوكلده هب براولمقدر توكل معاينه اضطرار وترك اختيار در توكل رأس مالدر وفراغ بالدر توكل افضل اعمالدر واشرف احوالدر

توكل ترجيح خلاقدر وتهذيب اخلاقدر توكل اصل ايماندر وقوت قلب وراحت جاندر جمله يه لازم اولان توكلدر زيرا كه حق تعالى كفايتله متكفلدر درت فضيلت اخلاق اوليا واصفيادر برى توكل وبرى تفويض وبرى صبر وبرى رضادر طوبى اكا كيم توكلده متانت وتفويض ايله راحت بولمشدر وصبر ايله سليم وقضايه تسليم وراضى اولمشدر خلقك جمله سى عيال ذوالجلالدر ورب العالمين متكفل عيالدر پس وظيفهٔ متوكل ملال دكل دلالدر اهل توكل حقدن عنايت بولور وخلقدن مستغنى اولور متوكل حق ايله غنيدر وجمله دن مستغنيدر متوكل ايچون سببلر مهيا وصعبلر آسان اولور ومشكلاتى حل اولوب مؤناتى كفايت بولور متوكل اولان حروزيزك اولوروانك اهل دنيايه كبرى كوچك اولور وكمال توكلى حضرت ابراهيم عليه السلام اظهار واجرا ايلمشدر نتكيم نار ه القا اولنديغى حالده جبريل امينك اكا (هل لك من حاجة) سؤالنه (اما اليك فلا) ديوب (اطلب منه) ديدكده (علمه بحالى حسبى عن سؤالى) سويلمشدر پس ابراهيم عليه السلام اويله برحالنده مولى ايله ماسوايى كورمديكى كمال توكل وخلاصهٔ توحيد اولمشدر انكچون نار نمرود اكا كلستان اولوب سلامت بولمشدر توكل نه كسب وكاره كتمكدرونه كسب كارى ترك ايتمكدر بلكه حق تعالى ايله مطمئن اولوب قلبى اكا برك ايتمكدر توكل عبد ايله مولاسى آراسنده برسر فايقدر اكا ناسى مطلع ايتمك مروت دكل غيرلا يقدر حق تعالى (ومن يتوكل على الله فهو حسبه) بيورمشدر توكلك عزيز وشريف اولديغن طيورمشدر وحديث قدسيده بيورمشدركه * ايها الشاكر الزيادة لك وايها الذاكر القربة لك وايها المتوكل انالك وانا حسبك

(نظم)

كافى يم بدهم تراهن جمله خير	بى سبب بى واسطه يارى غير
كافى يم بى نان تراسيرى دهم	بى سپاه ولشكرت ميرى دهم
كافى يم بى دارويت درمان كنم	كور اوچاه راميدان كنم

متوكل خلق ايچنده غريبدر وحق تعالى يه قريبدر متوكلك حالى قبضهٔ قدرتده ميتك حالى كبيدر يدغاسلده توكل حقه اعتماد ايله متانت بولمقدر وسلطان واعدادن امين اولمقدر متوكل طفل كبيدركه بركسه دن استمداد ايتمز آنجق والده سن بيلور كذلك متوكل هرحالنده مولاسنه متوجه وراجع اولور توكل نفسى تواضعله خاك وقلبى ماسوادن پاك ايتمكدر توكل قطع اسباب وايثار رب الارباب در توكل هرنسنه يى حقدن بولمقدر واندن استعانت قيلمقدر توكل ترك هوادرونى ماسوادر توكل پرنوردركه قلبى معمور وماسوادن دور وحضور ايله مسرور ايدر توكل جمله دن اعراز ايتمكدر وجمله نك صاحبنه كتمكدر توكل حريته ايتمكدر وكوكلدن ماسويى محو ايتمكدر توكل ترك اختيار وتفويض وترك اعتراضدر توكل نفس دنيه يى طرح ايدوب حقه رجوع ايله كتمكدر توكل دست اموالدن وقلب آمالدن فارغ اولمقدر وهرحالده حضور حقى بولمقدر متوكل هرفعلى حقدن بيلمشدر وعندنده مدح وذم وسرور وغم وعز وهوان وربح وزيان جمله يكسان اولمشدر انكچون حدتلرى قويوب شدتلره تحمل قيلمشدر وبركامل ديمشدركه توكل حالدن قال دكلدر (شعر) توكلنا على رب السماء وسلمنا الاسباب القضاء * وافنية الملوك محجبات * وباب الله مفتوح الفناء * توكل ابتدا اعتمادد بعده تفويضدر بعده تسليمدر بعده رضادر وحضرت شيخ اسماعيل رحمة الله عليه بوحقى اوغلنه بيورمشدركه ملا ابراهيم توكل على الله وفوض امرك الى الله كيف مايفعل الله هوالاحسن هوالمبلى والمعين وهوارحم الرحمين (نظم)

كيمدر اوكيم رأيكه ويرمز رضا	كيمدر اوكيم اوليه مست لقا
كيمدر اوكيم قلبى يدكده دكل	كيمدر اوكيم جانى ويرمز سكا
كيمدر اوكيم تربيتكده دكل	كيمدر اوكيم بولمدى سندن نوا
ايكى جهاندر سكا چون ايكى يد	يدنه ويرر اولمسه سندن سخا
غافل اولان جور صانور خلقدن	خلق ايسه دستكده مثال عصا
جمله عصا سندن آلور جنبشى	سندن ايرر جمله يه درد ودوا

TBMM KUTUPHANESI

خواجه ویررز زحمتی کیمدراغاچ	کیمدر اوکیم اولیه بند قضا
پس چبوغك دیشلین ایت خویلیدر	اکاه مدی کندویه ضربك جزا
حق نزاع ایتمه قدرله همان	محنت درد وغمه دی مرحبا

﴿ نوع ثالث ﴾ حق تعالی یه توکل رزق امرنده هم اهم والزم اولدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه حق تعالی یه رزق امرنده وسائر حاجتلرده توکل ایتمك جمله یه ایکی امر ایچون واجب ولازمدر اما اولکی امر عبادت وحضور ایچون تفرغدر زیراکه حقه توکل ایتمین تحصیل رزق وحاجات ایله عبادات وحضوردن مشغول ودور اولور واول اشتغال انك یاظاهریله ویاباطنیله بولنور اما اشتغال ظاهری عامهٔ راغبین امثالی طلب وتجارتله وکسب یدخدمتله اولور واما اشتغال باطنی دنیایه قلبی متعلق اولان زاهدین امثالی آرزوی نفس ایله وفکر قلب ایله وتدبیر عقلله اولور حالبوکیم عبادت وحضور اولمزالاکه فراغ جسم ایله وخلوبالله خصوصله کلور وفراغ جسم وخلوبال ایسه انجق متوکلین زمره سنه میسر اولور اماعابده متوکل ضعیف اول عابد مغلفنده مشدود اولان دواب امثالی وثقبه سنده محبوس اولان دجاج اشباهی ابدا تحیر وتردد له محنت ومشقت بینده قالوب صاحبندن اعتیاد ایلدیکی وظایفه منتظر اولمشدر وبو وسوسه لر کشمکشیندن منفك اولمیوب اول عذاب روحانیله عمری نهایت بولمشدر وقصدامور شریفه دن نفسنی تقاعد ایدوب همتی منقطع اولمشدر وعبادات ومعارف امثالی امور شریفه نیلندن محروم قالمشدر واماعابد متوکل متین جمله علایقدن قلبی قطع ایدوب توکل تامی کندویه سرمایهٔ سعادت قیلمشدر پس فارغ وآزاد اولوب دولت عبادت وحضوری بولمشدر وامورعظام اولان علوم وعرفان امثالی کمالاتی کسبه موفق اولمشدر نتکیم حدیث شریفده کلمشدرکه هرکیمك که ناستدن غنی اولمق مرادی اولور اول کندی یدندبولنادن زیاده یدالله ده اولان رزقنه اعتبار واعتماد ایلسونکه غنا بولور وبرکامل دیمشدرکه حق تعالی یه صدق ایله توکل ایدن متوکلنه ملوك وامرا بیله محتاج اولوب کله وانك مولاسی غنی حمید ایکن اول غیره نیچه محتاج اوله حق تعالی عبادی ارزاقنی ضامن اولمشدر وجمله یه توکلی فرض عین قیلمشدر وبرمتوکله دیمشلرکه نره دن تعیش ایدرسن اول جواب ایتمشدرکه بربللویردن دکلدر زیراکه اکر تعیینم مکان معینده اولسه ایدی شمدیه دك بونهایت بولمشدر (والله خزائن السموات والارض آیت کریمه سن اوقومشدروبرمتوکله دیمشلرکه سن بونجه صحرالری بی زادواحله نیچه قطع ایده بیلورسن اول جواب ایتمشدرکه بنم زادم درت نسنه در اولا بودرکه ایکی جهانی مملکة الله کورورم ثانیاً بودرکه جمیع خلق عیدوعیال الله کورورم ثالثاً جمیع ارزاق واسبابی یدالله ده کورورم رابعاً قضاء اللهی جمیع خلقنه ارض وسماسندن نافذ کورورم صادق اوکیم دیمشدر (شعر) اری الزهاد فی روح وراحه * قلوبهم عن الدنیا مراحه * اذا ابصرتهم ابصرت قوما * ملوك الارض شیمتهم سماحه * واما امر ثانی که متوکله رزقی خصوصنده اقتضا ایدر اول بودرکه ترك توکل جرم کبیر وخطر عظیمدر زیراکه حق تعالی خلق ایله رزقی مقارن ایلدیکن طیورمشدر بتکیم قرآن عظیمنده * خالقکم ثم رزقکم * بیورمشدر پس بومعنی دلالت ایدرکه رزق ویرمك خلق ایتمك کبی حق تعالی دندر غیریدن دکلدر بعده وعده ایله اکتفا ایتیوب ضامن اولدیغن طیورمشدر نتکیم کندی کتاب کریمنده * ومامن دابة فی الارض الی علی الله رزقها * بیورمشدر بعده ضمان ایله اکتفا ایتیوب قسم ایدوب * فورب السماء والارض انه لحق مثل ماانکم تنطقون * بیورمشدر بعده بوجمله ایله اکتفا ایتیوب توکل ایله امر وتأکید ایدوب تارکن انذار ایلمشدر وتوکل علی الحی الذی لایموت * وعلی الله فتوکلوا ان کنتم مؤمنین) بیورمشلردر کیمکه حق تعالینك کلام قدیمنه اعتبار ووعدیله اکتفا ایتیوب ضمانیله مطمئن اولمدیسه وقسمنه قناعت ایلیوب امر وتأکیدایله لاابالی اولوب اعتماد کلی قیلمدیسه انك حالی نه مشکل اوله جقدر ونه محتلر چکوب نه بلالر بوله جقدر والله بو برمصیبت عظمادرکه بوندن غافلك قلبی اعمادر * اویس قرنی رحمة الله علیه حضرتلری بردوسته دیمشدرکه اکر حق تعالی یه اهل ارض وسما قدر عبادت قیلسك انی سندن قبول ایتمز تاکیم کندویی تصدیق ایتمدکچه دینلمشدرکه انی تصدیق ایتمك نیچه در جواب ایتمشدرکه حق تعالی رزقك امرنده تکفل ایلدیکنه اعتماد ایدوب قالب وقلبکی انك عبادت وحضوریچون

فارغ و آزاد ایله که انی تصدیق ایتمش اوله سن وهرم بن سنان اویس قرنی رحمة الله علیه حضرتلرینه دیمشدر که بکا نه مکانی امر ایدرسنکه انده اقامت ایده یم اول دخی مبارك یدیله شام شریف سمتنه اشارت ایلدکده هرم دیمشدر که شامده معیشتم نه جهتله اوله جقدر پس حضرت اویس انك بوسوزندن تعجب قیلمشدرودیمشدر که حیف اولمش بوکوکللره کیم شك وشبهه ایله مختلط اولمشدر وبونلره موعظه تأثیر ایتمز که ظلمت ریب ایچنده قالمشدر اما اول کوکل که نور یقین ایله طولمشدر اول مسبب الاسبابه جمیع امورنده وهر حالنده توکل قیلمشدر وتفویض ایله راحت بولمشدر

اگرچه خوابناکز دولت بیدارمز سنسن
بزی بی کار وکسب ایتدك روان دینارمز سنسن

دکانی عاشقك بیلمز که سنسن کان دکانی
نه حاجت سیربازار جهان بازارمز سنسن

بزم جانبخشمزسن اول سیبدن کوکلمز خوشدر
انکچون بویله سر مستزکه هم سردارمز سنسن

غدامز درشکر طوطی کبی چون کان سکرسن
چون بلبل ایلرز فریاد کیم کلزارمز سنسن

انکچون کلشن اولدق کیم قلوبی نوبهار ایتدك
سنکله سینه روشندرکه هم دلدارمز سنسن

سنك بحرکده سیارز چوکشتی بیسر وپایز
سکون وجنبش ورفتار وهم کفتارمز سنسن

کهی حقی کمان ایلرکه بردندر قمو ایشلر
بوهم سندن کلور کیم پردهٔ پندارمز سنسن

﴿ نوع رابع ﴾ توکل تامك حدو حقیقتن ووجوبی حکمتن بیلدیر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه لفظ توکل وکالتدن تفعل بابنه منقول توکلدر پس برکسه یه توکل ایتمك انی اول وکیل منزله سنده اتخاذ ایتمکدرکه امریله قائم واصلاحنی ضامن اوله ومؤکلده بی تکلیف واهتمام امورینك عهده سندن کله اما حد توکلده بعضیلری دیمشلردرکه توکل قلبك ماسوادن یأسیله حقه اتکالیدر وبعضیلری دیمشلردرکه توکل قلبی مصالح مواضعنده حقك غیریسنه تعلیق ایتمیوب انکله حفظ ایتمکدر وبعضیلری دیمشلردرکه توکل ترك تعلیقدر وتعلیق ایسه قوام بنیتی غیرحقدن بیلکدروبرکامل دیمشدرکه توکل اودرکه قوام بنیتك وسد خلتك وکفایت امرك نه برکسه دن وبرنسنه دن اولمیوب انجق حقدن اولدیغنده قلبك متوطین ومطمئن اولور بعده حق تعالی دیلرسه برکسنه یی سکا سبب ایلر واکر دیلرسه اسباب ووسائطسز قدرتیله سکا کفایت ایلر پس بونی بویله بیلوب قلیکله تیقن قیلسك وجمیع مخلوقات وهرسببدن بالکلیه منقطع اولسك ومؤثر حقیقی آنجق حق تعالی یی بولسك کمال توکله نائل اولمش اولورسن وعارف بالله اولوب انکله قالورسن وتوکلك حصنی وباعثی ذکر مدامدروحصنتك حصنی حق تعالینك علم وقدرتنده جلال وکمالن وسهو وعجزدن براءت وتزاهتن تفکر وتذکر تمامدر وبوذکر مدام وفکر تمام ایله اهتمام رزق امرنده باعث توکل تامدر اما ارزاق عباد انواع اربعه ایله منعوتدرکه رزق مضمون ورزق مقسوم ورزق مملوك ورزق موعوددر اما رزق مضمون اودرکه قوای بنیه وغدای جسم آب وکلدرکه اسباب سائره دکلدر وحق تعالی رزقك بونوعنه ضامندر وتوکل ایسه آنجق بو رزق مضمونك مقابلنده واجبدرکه وجوب دلیل عقل وشرع ایله ثابتدر زیرا که حق تعالی کندی طاعت وخدمتن ابدا نمزله بزه تکلیف قیلمشدروتکلیفاتی ادا قلمق ایچون ابدا نمزك خللی سد اولنه جق رزقه ضامن اولمشدر وضمان ارزاق عباداتك حکمتنده امورثلاثه ایچون وجوب مرتبه سن بولمشدر اما امر اول بودرکه حق تعالی مولادر وبزلر اکا عبیدز پس مقتضای حکمت مولی کفاف مؤنت عبیدی ویرمکدر وعبده لازم اولان مولانی خدمتن کورمکدر اما امر ثانی بودرکه حق تعالی عبادن محتاج ارزاق ایلمشدروطلبیچون انلره یول ویرمشدرزیرا که انلره ارزاقی نه اولدیغن ونه دن ونره دن ونه وقت اولدیغن بیلدرمشدر تا کیم آنلر آنی عینیله یرنده وقتیله طلب ایدوب بوله لرپس مقتضای حکمت انلره ارزاقن ایصال ایتمکدر واما امر ثالث بودرکه حق تعالی عبادینه تکلیف خدمت قیلمشدر حالبوکیم طلب رزق امر اولنان خدمتدن شغل شاغل اولمشدرپس مقتضای حکمت آنلرك رزق امرینی ضامن اولمقدر تاکیم مأمور اولدقلری خدمت ایچون خالی قالوب مهیا اوله لر وحق تعالی یه برنسنه واجب دکلدر آنجق مقتضای حکمتیله بو رزق معلومه متکفلدر واما رزق مقسوم اودرکه حق تعالی آنی عبادینه قسمت ایدوب لوح محفوظه یازمشدر

TBMM KUTUPHANESI

وبورزق مقسومی هرکس مقدار مقدریله ووقت موقتیله اکل وشرب ولبس ایدرکه اول کتابتدن نه ازدیادونه نقصان بولورو نه متقدم ونه متأخر اولورنتکیم حدیث شریفده * الرزق مقسوم ومفروغ عنه لیس تقوی تقی بزائده ولافجور فاجر بناقصه * وارد اولمشدر وامارزق مملوك اودرکه حق تعالی انی عبادینه تملیك ایتمشدر پس برکسه اموال دنیادن برنسنه مالك اوله من الاکه تقدیر وکتابت حسبنجه مالك اوله بیلور نتکیم حق تعالی کتاب کریمنده * وانفقوا ممارزقناکم * بیورمشدر بورزق مملوکی طیورمشدر وامارزق موعود اودرکه حق تعالی انی متقی اولان عبادینه حلالدن زحمتسز تقوی شرطیله ویرمکی وعده ایلمشدر نتکیم کلام شریفنده * ومن یتق الله یجعل له مخرجا ویرزقه من حیث لایحتسب * بیورمشدر بورزق موعودی بزه طیورمشدر وارزاقك انواع اربعه سی بونلردرکه بیلنمشدر اماغذاوقوام اولان رزق مضمون معلومی طلب ممکن دکلدر زیراکه اول حیات وموت ومرض کی حق تعالینك مخلوقاتنه اولان افعالندندر عبدانی تحصیل ودفع ایتمکه قادردکلدر واماسببلردن اولان رزق مقسومی طلب عبده لازم اولمززیراکه عبدك اکا احتیاجی قالمز انجق رزق معلومدرکه عبدا کا محتاجدر لیکن اول رزق حقندرکه انك ضمانندهدر وحق تعالی رزق معلومی ضمان مطلق ایله ضامندرکه کسب وطلب شرطیله مقید دکلدر زیراکه انبیا واولیا حق تعالی یه توکل ایدوب سعادتیه تمشلردر وهیچ برحالده بررزقی برجهتله طلب ایتیوب عبادت وحضورایچون تجرد ایتمشلردرحالبوکیم انلرخطا ایتیوب طریق حقه کتمشلردر پس رزقی طلب ایتمك واسبابی تحصیلنه کتمك عبده لازم کلمز ورزق ایسه طلبله زیاده اولمز وترك طلبله نقصان بولمززیراکه لوح محفوظده مکتوب ومقدوردر وموصوف وموقتدرکه بویله یازیلان بوزلمز وحکم حق تبدیل وتغییر اولمز نتکیم حدیث شریفده * کلمشدرکه حق تعالی درت نسنه دن فارغ اولمشدر یعنی خلق وخلق ورزق واجلدرکه انلرلرحم مادردن هرنجه کلمشدر بی تبدیل وتحویل وبی تغییر وتأخیر اومنوال اوزره قالمشدر پس بواصول اربعه یی تفکر وتذکر ایدن تارك اسباب ارزاق اولمشدر وفراغ ظاهر وباطنله حضوروانس رزاقی بولمشدر ونهایتسز دولته نائل اولمشدرماسوادن راحت قالمشدر * (نظم) *

خدادر مانع ومعطی فلکله کار وبارم یوق
کوکل مرآت صافیدر جهاندن برغبارم یوق

بلند وپست عالمدن غنیدر همت طبم
که اندوه سما وارض ودرد روزکارم یوق

کوکلکم باب مولادر یوغ اندن طشره برشغلم
انك عشقیدر انجق دلده بر غیری نکارم یوق

تجرددر لباسم فقردر فخرم بوعشق ایچره
لباس جسمه اول یوزدن بنم هیچ اعتبارم یوق

هیولی صورتن قویدمکه ایرم لب معنایه
هیولادن بوصورتدر مجرد پرده دارم یوق

انانیتله خور اولمشکن ایردی عشقدن عزت
کوکل ملکنده سلطان اولدم اصلا اعتذارم یوق

علو همت عشقی بولوب دل کچدی افلاکی
ادای عزت ولذات عشقی اقتدارم یوق

درون دلده برعشق خدادر یار غارم کیم
ایکی عالمده هم اندن جدا بر یارغارم یوق

جهان جای قرار اولمز اکادل ورمم ای حق
فدای عشقدر جانم برآن انسز قرارم یوق

﴿نوع خامس﴾ توکل تامك تأثیرات وکراماتن واهل توکلك بعض حکایاتن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه قلب عبده عارض اولوب انی حضور مولادن مشغول ایدن عوارضی اندن کف ودفع ایتمك امر لازم درتا کیم قلب انلرله حضوز مقلبدن مهجوراولیوب انسیله مسروراوله وعوارض مذکوره درت نوعه منحصردر اما اولکی عارض رزق امریدر وانی طلبده اهتمامدر وانك کفایتی انجق توکل تامدر واما ایکنجی عارض اخطار ومخاوفدر وانلری ارادات وارتکابدر وانك کفایتی انجق تفویض ایلهدر واما اوچنجی عارض شدائدومصائبدر وانك کفایتی انجق صبر ایله حاصلدر واما درد نجی عارض قضاوقدردر وانواع ورودندن کلن کدردر وانك کفایتی انجق رضاده مقرردر پس رزق امرنده توکل ایدوب خطرلرده تفویض قیلان وشدتلره صبر ایدوب قضایه راضی اولان عبدك قلبی صافی اولوب حضورانسی بولور وعارف وکامل اولوب هرمرادین آلور وبوعوارض اربعه نك کفایت وعلاجی اولان اصول اربعه که توکل وتفویض وصبر ورضادر بونلرك هربری کندی فصلنده مفصلدر اکرچه عوارض مذکوره نك هربیسی قلبه نیچه شغل شاغل آجل

TBMM KUTUPHANESI

آجل وعاجلدر وانی حضور حقدن آنا فآنا مانع وقاطعدر لکن جمله‌نك اعظم واغلظی رزق امری بولنمشدر وانك تدبیر وتدارکی بیلنمشدر زیرا که رزق امر عامهٔ ناسه بر بلیهٔ کبرادر که اندن بدنلری زحمتده وجانلری مشقتده قالمشدر وکوکللری ملول وعقللری مشغول اولمشدر وانك تدبیر وتدارکنده همللری عسیر وغملری کثیر اولمشدر وفکرلری تارمار وعمرلری بی‌بار ودار دنیا باشلرینه طار اولمشدر ونیجه‌لر ناچار اولوب کسب وکار ایچون خدمت باب پروردکاری قویوب ابواب اهل دنیایه کیدوب خدمتکار اولمشدر وحر و آزاد ایکن کندی کبی عاجز قوللره عبد مملوك اولوب انواع تذلل وتملقله زار وبیزار اولمشدر پس دنیاده سجن طبیعتده نالان وظلمت غفلتده سرگردان اولوب هزاران تعب ونصبلرله پریشان روزکار اولمشدر بعده مولایه رجوع ایلدکده حائب وخاسر وپشیمان اولوب کثیر الاوزار وسزاوار نار اولمشدر (قطعه) اختلاط عوام پر کدرست * منقطع یاش تاندانندت * این همه جدوجهد حاجت نیست * آنچه روزیست می رسانندت * اما اولوالابصار اولان اخیار وارباب همت اولان احرار اسباب ارضه باقیوب طریق سمایه اعتبار ایتمشلردر ورب الارباب اعتصام ایدوب کمال توکله یتمشلردر پس انلر خلایقله تکثیر علایق ایتیوب تجرد وعزلت اختیار ایتمشلردر وکار وکسبی قویوب کوکلدن ایچری کتمشلردر وناس ونفسندن کچوب محبت شراب ایچوب مقام حضوره یتمشلردر نقل اولنمشدر که احراردن برمتوکل دیمشدر که بادیه‌ده منفرد سیر وسفر ایدرکن نفسم بکا وسوسه ایلدی ودیدیکم سن بویله مجردسن وبو برصحرای بی‌پایاندر بوندهنه عمارت وازوقنه بردیار پس نفسمی تأدیب ایچون عزم ایلدمکه ناسدن تباعد ایچون طریق جاده ایله کتمیم واغزیمه یاغ ایله بال وضع اولنمدچه برنسنه تناول ایتمیم اندن بادیه‌ده وافر کتدم برده‌انی کوردمکه برقافله یولدن شاشمش اوغورومه کلوب انلرین انلری کوردکده کندیمی ارضه القا ایتدم وبنی کورمسونلر دیو ارقه اوزرینه یاتدم چونکه حق تعالی انلری بکا طوغری کوندردی پس بن اغماض عین ایتدم انلر بکا یقین کلوب بری برینه دیدیلرکه بوبریو لجیدرکه آچلقدن عقلی کتمشدر یاغ وبال کتورکز آغزینه آقیدهلم تاکیم افاقت بوله وبن فم واسنانمی محکم طوتدم برچاق کتوردیلر اغزیمی آچارکن بن ضحك ایدوب اغزیمی آچدم چونکه انلر بنی بویله کوردیلر سن مجنونمیسن دیدیلر پس بن ربمه حمدو شکر ایلدم ونفسمله اولان ماجرایی انلره سویلدم سبحان الرزاق الکریم * وبرکامل دیمشدرکه برسفرمده متجرد ایدم بربلده کنارنده برمسجده نزول ایتدم نفسم بکا وسوسه ایلدیکه بومسجد ناسدن بعیددر وسنکله افطار ایده‌جك زاد یوقدر اویله برجامعه وارکه بین الناس اولوب انك جماعتی سنی کوروب کفایتکله قائم اوله‌لر پس نفسمی تأدیب ایدوب عهد ایلدمکه بن بوکیجه اکلنمم الا بومسجد ایچنده اکلنورم وبرنسنه اکل ایتمم الاکه حلوا یرم وانی دخی لقمه‌به لقمه اغزیمه وضع اولنمدچه تناول ایتمم چونکه اکلی بوشروطه تعلیق ایدوب باب مسجدی بعدالمغرب تغلیق ایلدم پس بعدالعشاء برسی دق باب ایلدی مقید اولمدم وقتا که دق کثیر ایلدی دخی فتح باب ایلدم کوردمکه برعجوزه والنده برشمعه وبیله سنجه برشاب ایچری مسجده کلوب بکادعا وثنا قیلوب اوکومه برطبق حلوا قویدی ودیدی که بوخسته جوان نم اوغلومدر نیجه ایام اکل وشرب ایلیوب وبرکلام سویلیوب بخود یاتورکن بوکیجه کوزین آچوب انا حلوا استرم دیدی پس بن شکرایده‌رك بوحلوایی طبخ ایدنجیه‌دك آرامزده برسوزکچدی خسته اوغلوم آنداییدیکه بوحلوایی نمله بیله برغریب بیدکچه بن یمم همان قولتغنه کیردم الله عصاویردم ودیدمکه مسجده کیدهلم انده برغریب آدم کورمشدم انکله بونی اکل ایدهلم تاکیم یمینکده حانث اولمیه‌سن نیدهلم شکرکه کله بیلدك وسنی بونده بولدق پس اول عجوزه بکا بیوردیوب حلوادن برلقمه‌نم آغزیمه وبرلقمه‌اوغلی اغزینه ویرمشدر تاکیم ایکیمزه بیله غنا کلمشدر اندن انلر کیدوب نفسم تعجیده قالمشدر ربمك رزاق اولدیغن یقینا بیلمشدر وناسی اونودوب رب الناسه توکل قیلمشدر وانس وحضورنی بولمشدر وانکله مطمئن اولمشدر واهل توکل تحقیقا بوایکی قصه‌دن نیجه یوز حصه آلمشدر

(نظم)

ای نوین نسخهٔ مجموعه راز	غنجه باغچهٔ ناز ونیاز	ایله کمسه‌یه عرض حاجت
اولمه خمکشتهٔ بارمنت	دهنك خواهش ایچون ایله باز	اوله آلوده لب حرف نیاز

صاحب

TBMM KUTUPHANESI

صاحب حرص وطمع رسوادر | کیمیای شرف استعنادر | اولکه مقسومك اوله کتمز ایله
اولکه مقسومك اوله کتمز ایله | عالی ایت قیمتکی خوار اولمه | کوردیکن شیئه طلبکار اولمه
عبد دستنده نه وارکه استیه‌سن | آنی یابونی بکا ویر دیه‌سن | اوده محتاج عطای حقدر
بسته موهبهٔ مطلقدر | عاجزك لطف ایده‌جك حالمی وار | سکا بخش ایلیه‌جك مالمی وار
لطف حق هر کسه‌یی منتدر | دست عبد آره‌ده برآلتدر | ترك اسباب دکل کرچه صواب
بی مسبب نیه یارار اسباب | صانمه ارزاقکی محتاج طلب | چکمه بیهوده یره رنج وتعب
اول عطایاسنه حقك واثق | اولدی رزقك سکا سندن عاشق

﴿نوع سادس﴾ کمال توکل رزاق امرنده هم جمله یه‌اهم والزم اولدیغن درت نکته ایله بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه کیمکه رزق امرنده درت نکته‌یی تأمل وتذکر ایدوب مضامنجه عامل اولورسه اول کمسه کندی رزقی خصوصنده قلبنه عارض اولان هموم وغمومك جمله‌سندن فارغ وآزاد اولور وتوکل تام ایله خرم ودلشاد اولور * اما اولکی نکته بودرکه برکره فکر ایده‌سنکه حق تعالی کندی کتابنده ارزاق جمیع مخلوقاتی ضامن اولمغله البته سنك دخی رزقکی ضامن اولوب سکادخی رزق ایله تکفل ایتمشدر * پس نه‌دیرسن اکر ملوك دنیادن بری سکا وعده ایلسه‌که بوکیجه بنم مسافرمسن وسکا عشا اطعام ایدرم سن اکا نه‌شکل حسن ظن ایدرسنکه اول ملك صادقدر خلف وعدایتمز بلکه براهل سوزك صاحب جودی ویاخود برمالدار یهودی برمعقول آدم حصورنده سنی دعوت ایلسه سن انك وعده‌سنه اعتماد ایدوب دعوتنه اجابت قیلمزمیسن واول کیجه‌نك عشاسی فکرندن انك وعده‌سیله مطمئن اولمزمیسن * امدی بونه حالتدرکه جواد کریم اولان رب العالمین حضرتلری کندی کلامنده عظمت شانیله سکارزقکله تکفل ایدوب ضامن اولمش ایکن وسکا وعده ایدوب قسم قیلمشکن سن انك تکفل وضمانته اعتماد ایتمیوب سکونت بولمزسن ووعده‌سن تصدیق ایدوب قسمیله مطمئن اولمزسن وانك بونجه لطف وانعامنه وانواع تربیت واکرامنه برنظر قیلمزسن بلکه اهتمام نفس ایله قلبك مضطرب اولوب رزقك فکرندن خالی قالمزسن پس بوبر مصیبت عظمادر اکر بیلورسن وبر فضیحت کبرادر اکر مطلع اولورسن نتکیم بومعنایی حضرت علی کرم الله وجهه ایکی بیت ایله ادا بیورمشدر (قطعه)

اتطلب رزق الله من عند غیره * وتصبح من خوف العواقب آمنا * وترضی بصراف وان کان مشرکا * ضمینا ولاترضی بربك ضامنا * امدی بواجلدن بوامرك عاقبتی شك وشبهه‌یه منجر اولوب صاحبندن عرفان وایمان سلب اولمقدن خوف اولنور زیراکه حق تعالی نظم کریمنده * وعلی الله فتوکلوا ان کنتم مؤمنین * بیورمشدر * واما ایکنجی نکته بودرکه رزق مقسوم تبدیل وتحویل اولمز ایکن ولوح محفوظه یازیلان بوزلمز ایکن اکرسن قسمتی انکار ایدرسن ویابوزلمسنی جائز کورورسن نعوذ بالله ضلالته بوررسن واکر قسمة الله حق اولدیغن وتغییر بولمدیغن یقینا بیلورسن پس اهتمام ایله طلب ایتمکده ایکی عالمده ذل وهوان وشدت خسران دن غیری نه فائده بولورسن نتکیم حدیث شریفدن خبر الورسنکه حسونوی ظهر ندیازلمشدرکه فلان اوغلی فلانك رزقیدر انکچون اهل توکل عزتله رزقن آلورواهل حرص اولان ذلیل اولور زیراکه حرص ایله رزق نه زیاده اولور ونه نقصان بولور چونکه رزقی مقسوم سکاعاشق وملازمدر پس رزقکی عزتله آل تذلل نه‌لازمدر * واما اوچنجی نکته بودرکه بیلورسنکه رزق انجق تعیش وحیات ایچوندر ورزق ایله حیات انعام خدای بیچوندر وابدا ایکیسی بری بریله مقرونلدر پس نتکیم حیات عبد الله تعالینك خزائن غیبنده وانك یدنده در کذلك رزق انك عندنده در دیلرسه اعطا ایدر ودیلرسه منع ایدر اول عبدن غائبدر مولاسنی نیچه دیلرسه اویله‌جه تدبیر ایدر پس نه‌شکل قولسن که تدبیر مولا ایله ساکن دکلسن * واما درد نجی نکته بودرکه حق تعالی عبدك رزقی ضامندر حال بوکیم ضامن دکلدر الا که غذا وتربیت وقوام وعدت اولان رزقی ضامندر اما طعام وشراب امثالی اسباب اول قولکه مولاسیچون تجرد ایدوب اکامتوکل اولورکاه اولورکه حق تعالی اول قولدن اویله سیلری حبس ایدوب اکا کندی عندندن قوت وقدرت ویرر واول قول سیلری حبسندن مضطرب ومتألم اولمز بلکه مسبب انسیله مطمئن ومتلذذ اولور زیراکه اول حقیقت امری بیلورکه ضمان حق قوام بنیه

TBMM KUTUPHANESI

ایچوندر وحقه رزق امرنده توکل انحق بومعناده‌درکه قوام بنیه‌در وحق تعالیدن معنای مذکورده منتظر بولنان متوکله بی‌شبهه‌قوت وامداد ایریشور تا کیم عمری اولدقجه ادای خدمت مولایه قدرتی اوله ورزق امرنده مقصود اولان بودرکه قوای بنیه‌سی آخر عمره دك قاله وحق تعالینك قدرتی کاملدر هرمرادینه شاملدر دیلرسه عبدینك بنیه‌سنه اکل وشرب ایله غذا ویرر ودیلرسه ملائکه‌امثالی تسبیح وتهلیل ایله قوت وروح مطلوب اولان ایسه عبادت ایچون قوام وقوتدر یوخسه اکل وشرب شهوت دکلدر پس بوتقدیرجه سبیلره هیچ اعتبار اولنمز وبومعنادندرکه زهادوعبادلیالی وایامی جوع ایله طی ایتمکه واسفار بعیده‌یه کتمکه قوت بولمشدر حتی کیمی اون کون وکیمی یکرمی کون وکیمی برآی وکیمی ایکی آی برنسنه تناول ایتمیوب بنه حالی وقوتی اوزره قالمشدر وحق تعالی نتکیم ابراهیم ادهمه طینی وبعضیسنه رملی غذا قیلمشدر وبچه مریضی کوررسنکه بچه‌ایام اصلا برنسنه جزایکن حیاتده قالمشدر ومریض ایسه هرحالده صحیحدن ارق واضعف اولمشدر اماجوعدن هلاك اولانك موتی انك اجل مسماسیدرکه کلمشدر نتکیم شبع وامتلادن هلاك اولانك وعده‌سی طولمشدر * ابوسعید خدری رضی الله تعالی عنه دیمشدرکه حق تعالی ایله حالم اویله‌درکه بکاهر اوچ کونده برکره اطعام ایدر بوحال اوزره بادیه‌ده سیر ایتدم وتمام اوچ کون کتدم اصلا برنسنه اکل ایتمدیکمدن دردنجی کون نفسمده ضعف بولدم همان مکاتمده جالس اولوب قالدم اول حالمده هاتفدن برندا کلدیکیم یاابا سعید سبیمی دیلرسك قوتمی دیلرسن دیدمکه دیلمم الا که قوت دیلرم همان اول دمده قوت بولوب قائم اولدم واون ایکی کون اندن اقامت قیلدم اکل ایده جك برنسنه بولمدم وجوعدن هرکز متألم اولمدم دیمش قسم ایتمشدر * پس برکمسه کوررسه که سبیلر کندوسندن محتبس اولمشدر ونفسنده توکل تام رسوخ واستحکام بولمشدر اول تیقن ایلسونکه حق تعالی اکا کندی عندندن قوت وقدرتله مددوعنایت قیلمشدر وقطعا مضطرب اولیوب چوق شکر ایلسونکه حقدن لطف ورحمت وانس وکرامت بولمشدر زیرا که حق تعالی اول عبدندن مؤنت مشقتی رفع ایدوب اکا معاونت سعادتن کرم قیلمشدر واندن واسطه وشغلی دفع ایدوب مقصود اصل اولان مجلس حضورینه المشدر وانك حالنی ملکلر حالنه تشبیه ایدوب بهائم وعامه حالندن اعلا یه صالمشدر وانکچون علایق عاداتی خرق ایدوب انی عجایب قدرتنه مطلع قیلمشدر پس توکل تام ایله بودولته نائل اولان ربح عظیم بولمشدر ورزق کثیر ایله مغتنم اولمشدر بلکه نفس رئیسن قیلمشدر

(نظم)

عالم ایچنده عیان وپنهان — کلور البته سکا قسمت اولان — کشینك کیجه وکوندوز طلبی
اوله‌من رزق کثیرك سببی — رزقنه قانع اولان اهل مذاق — اولیسر مظهر اسم رزاق
سنی یوقدن وار ایدن آچ ایتمز — غیری قپولره محتاج ایتمز — یوری وار حقه توکل ایله
حالکه صبر وتحمل ایله — کنج کاشانه‌ده راحت خوشدر — دادهٔ حقه قناعت خوشدر
بیلور احوالکی رزاق حکیم — رزقکی وقت ایله ایلر تسلیم — ماله موقوف دکل ارزاقك
غیری یوزدن یتورر رزاقك — چشمکی خاطریکی ایله غنی — کرم ایت اولمه کدا چشم دنی
چکمه هیچ کرسنه لکدن خشیت — قولن آچ قورمی ولی نعمت — بزی ای حی خدای متعال
رزق ایچون قیلمه پریشان احوال — ذکرکی دلده غدای روح ایت — جانده حکمت قپوسن مفتوح ایت

﴿نوع سابع﴾ توکل نامك تحصیل نظامك واهلنك راحت مدامن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه چونکه توکل حق تعالی یه اعتماد ایتمکدر پس هرکیمکه یقین ایله دنیا وآخرتی ملك خدا بیلور وجمیع اشیانی انك یدقدرتنده بولور وجمله خلقی کندی کبی مسکین وعاجز کورر وبیلورکه جمله‌نك رزقن حق ویرر تحقیق اول کمسه مقام توکله قدم باصمش اولور کیمکه شك وشبهه‌دن خلاص بولمشدر اول کمسه‌نیچون غم رزقی برکه حق تعالی کفیل اولمشدر نتکیم * وما من دابة فی الارض الا علی الله رزقها * آیة کریمه‌سی بومعنایی اثبات قیلمشدر وحق تعالی ایکی جهان خیرتی توکلده وضع ایتمشدر پس جمیع امورنده حقه توکل ایدن کمسه ایکی جهان سعادتنه ایتمشدر زیرا که هرنه کیم خیرلیدر حق تعالی آنی اکا

ایتمشدر

TBMM KUTUPHANESI

ایتمشدر ومتوکل هرکز ذخیره جمع ایتمز ویارینکی رزق ایچون هیچ غم چکمز زیراکه اول کندویی غرق بحر نعمت خالق بولمشدر نتکیم بالق دریایه غرق اولمش قالمشدر وادخار ماء بحردن مستغنی اولمشدر کذلك متوکل جمله‌دن مستغنی اولوب غنای طبع ایله طولمشدر ومتوکلك نفسی تقاضای طعام ایلدکده نفسنه دیر ایدیکه رزقك غمنی یمه وکندیکه زحمت ویرمه زیراکه سن رزقی حیات ایچون طالبسن حالبوکیم رزق وحیات ایکیسی بری برینه مقارندر مادامکه حیات واردر البته رزقی دخی واردر پس باشکدن سودای رزقی چیقار حق تعالی سنی کندی معرفتیچون خلق ایتمشدر حالبوکیم سنك فکرك انی قویوب غم رزقه کیتمشدر همان حقه توکل ایده‌سن وجمیع اموریکی اکا تفویض ایدوب کیده‌سن وهر بلاده صبر ایده‌سن وهر قضایه رضا ویره‌سن تاکیم هرشرده برخیر اولدیغن کوره‌سن (مامن شر جزئی الاویتضمن خیرا کلیا) حدیث شریفی رمزینه ایره‌سن ومقام توکلده ثابت اولوب طوره‌سن تاکیم مقام تفویضه واندن مقام صبره واندن مقام رضایه واره‌سن واندن مقام معرفته واندن مقام محبته ایره‌سن واندن حکیم الهی اولوب اولیا زمره‌سنه کیره‌سن ومقربیندن اوله‌سن

(نظم)

هین توکل کن ملرزان پاودست | رزق تو برتو زتو عاشقترست | این سببهای جهان پرده‌است وبس
اصل روزی از خدادان هرنفس | روزی‌ازوی جومجواز زیدوعمرو | مستی ازوی جومجو ازبنك وخمر
قوت اصلی را فرامش کردهٔ | روی در قوت مرض آوردهٔ | قوت اصلیٔ بشر نور خداست
قوت حیوانی مراور ناسزاست | لیکن ازعلت درین افتاده دل | که‌خورد اوروزشب زین آب وگل
چون مزاج آدمی کل خوارشد | زرد وبدرنك وسقیم وخوارشد | چون مزاج زشت‌او تبدیل یافت
رفت زشتی‌ازرخش چون‌شمع تافت | چون چنین بود آدمی خون بدغدا | ازنجس پاکی برد مؤمن کدا
ازتطام خون غدا این شیرشد | وزفطام شیر لقمه کیرشد | وزفطام لقمه لقمانی شود
طالب مطلوب پنهانی شود | پس حیات ماست موقوف نظام | اندك اندك جهد کن تم الکلام

﴿فصل ثانی﴾ اصول اربعهٔ راه عرفانك ایکنجی اصلی اولان تفویضك فضائل وفوائدین ونتایج وعوایدین سکزنوع ایله بیان وعیان ایدر ﴿نوع اول﴾ فضائل تفویضی آیات بینات واحادیث شریفه ایله بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه حق تعالی عبادینه عنایتیله تفویضی تعلیم وترغیب ایدوب کتاب کریمنده بیورمشدر * فسیکفیکهم الله وهو السمیع العلیم * وعسی ان تکرهوا شیئا وهو خیر لکم وعسی ان تحبوا شیئا وهو شر لکم والله یعلم وانتم لاتعلمون * قل اللهم مالك الملك تؤتی الملك من تشاء وتنزع الملك ممن تشاء وتعز من تشاء وتذل من تشاء بیدك الخیر انك علی کل شیٔ قدیر * تولج الیل فی النهار وتولج النهار فی الیل وتخرج الحی من المیت وتخرج المیت من الحی وترزق من تشاء بغیر حساب * لیس لك من الامر شیٔ قل ان الامر کله لله * ویدع الانسان بالشر دعاءه بالخیر وکان الانسان عجولا * وان یمسسك الله بضر فلا کاشف له الا هو وان یردك بخیر فلا راد لفضله یصیب به من یشاء من عباده وهو الغفور الرحیم * ولاتقولن لشیٔ انی فاعل ذلك غدا الا ان یشاء الله * ان الله یفعل مایرید * وعسی ان تکرهوا شیئا ویجعل الله فیه خیرا کثیرا * والله خیر وابقی * وربك یخلق مایشاء ویختار ماکان لهم الخیرة * ویفعل الله مایشاء * قل لااملك لنفسی ضرا ولانفعا الا ماشاء الله * یمحوا الله مایشاء ویثبت وعنده ام الکتاب * لایسئل عما یفعل وهم یسألون * وله اسلم من فی السموات والارض طوعا وکرها والیه ترجعون * الله خالق کل شیٔ وهو علی کل شیٔ وکیل * وافوض امری الی الله ان الله بصیر بالعباد * ولو بسط الله الرزق لعباده لبغوا فی الارض ولکن ینزل بقدر مایشاء انه بعباده خبیر بصیر * ومانشاؤن الا ان یشاء الله ان الله کان علیما حکیما * ومانشاؤن الا ان یشاء الله رب العالمین * وحق تعالی حدیث قدسیده بیورمشدرکه یاابن آدم کلکم ضال الا من هدیته وکلکم مریض الا من شفیته وکلکم فقیر الا من اغنیته فکونوا لی اکن لکم معینا ونصیرا عبدی انت ترید وانا ارید ان لم تسلم لما ارید اتعب نفسك بما ترید ثم لایکون الا ما ارید من استسلم لقضائی وصبر علی بلائی کتبته صدیقا عندی عبدی لاتطلب منی ان اجعلك فی حال واحدا وادعك علی کیفیة

واحدة فلست بفاعل ذلك لاني خلقتك لتعرفني بجميع صفاتي فلو اقمتك في العافية لتعرفني نافعا وجعلت صفاتي وشؤني وان كنت طالبا فاطلب مني ان اطلعك على اختلاف صفاتي وشؤني * وحضرت حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم دعاسنده بيورمشدركه * اللهم اني اسلمت نفسي اليك ووجهت وجهي اليك وفوضت امري اليك والجأت ظهري اليك رغبة ورهبة اليك لا ملجأ ولا منجا منك الا اليك اللهم لا مانع لما اعطيت ولا معطي لما منعت ولا راد لما قضيت ولا ينفع ذا الجد منك الجد لا اله الا الله وحده لا شريك له له الملك وله الحمد يحيي ويميت بيده الخير وهو على كل شئ قدير واليه المصير ولا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم * وامتنه تفويض تعليم ايدوب بيورمشدركه جرى ماجرى وجف القلم بما انت ملاقي وبيورمشدركه ذروة ايمان ايكي خصلتدر بري حق تعالى يه تسليمدر وبري قضاسنه رضادر وبيورمشدركه مؤمنك افضل خصالي توكل وتفويض وتسليم وصبر ورضادر وبيورمشدركه عبدك ايماني كامل اولمز تاانده بش خصلت حاصل اولمدقجه بري حق تعالى يه توكلدر وبريسي اكا تفويض اموردر وبري انك امرينه تسليمدر وبري انك بلاسنه صبردر وبري قضاسنه رضادر وبيورمشدركه غمك تدبيرني قليل ايله كه سكا تقدير اولان سني بولور واوليان بولمز اولور وبيورمشدركه بش نسنه ايماندندركه هر حالده حق تعالى يه توكلدر وجميع اموري اكا تفويضدر وانك هر امرينه تسليمدر وصدمهٔ ولي عندنده صبردر وانك هر قضاسنه رضادر وبيورمشدركه خيراندهدركه حق تعالى اني اختيار ايدوب وجوده كتورمشدر وبيورمشدركه خيراندهدركه واقع اولمشدر پس تفويض ايدن كمسه راحت وتسليم اولان سلامت اولمشدر وبيورمشدركه سزه لازمدركه عاجز لرعادتيله معتاد اولهسز يعني تدبير امور ايله يورليوب تقديره حواله قيلهسز وحق تعالينك تدبير وتصرفنه تسليم اولهسز

(نظم)

ازتو مقصود ازل تسليم تست	اى مسلمان بايدت تسليم جست	خرم آن كين عجز وحيرت قوت اوست
درد وعالم خفته اندر ظل دوست	هم در اول عجز خودرا اوبديد	مرد شد دين عجايز راكزيد
عارفان از دوجهان كاهلترند	زانكه بي شد بار خرمن مي برند	كاهلي راكرده اند ايشان سند
كار ايشانرا چوزدان ميكند	كار يزدانرا نمي بينند عام	زان نياسايد ازكد صبح شام
جز توكل جزكه تسليم تمام	درغم وراحت همه مكرست ودام	

﴿نوع ثاني﴾ تفويض وتسليمك تعريف وحقيقتن وتأثيرومنفعتن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه تفويض دنيا امورندن برنسنه اختيار ايتميوب اختيار مولي يه تسليم اولمقدر تفويض اعتراضدن اعراضدر وخلقك عيوبنده اغماضدر تفويض نزول قضادن مقدم اولور وتسليم بعد النزول وجوده كلور تفويض معلوم اولميان امري فاعلنه اعطادر ويومقدمهٔ رضادر تفويض ترك تدبير اختياردر ونزول قضايه انتظاردر تفويض ترك مراد وانتظار قضادر ودمبدم حقدن كانه تسليم ورضادر تفويض ترك تدبير وهوادر وهرايشده حقه التجادر ومفوض اودركه كندى نفسندن مأيوس اوله وهر حالنده حقه التجاقيله مفوض اودركه حول وقوتندن برى اولور وجميع احكامى حق تعالىدن بيلور وجمله خلقى كندى كبي عاجز بولور وهر امر تدبيرني ربيسنه ويرر مفوض قلبنده سكونت بولور واضطراب دعوادن آزاد اولور تفويض بدنده تسليم وكوكلده اعتماد وجانده رضادر تفويض شدت ونعمتده خلقدن اعراض وحقه رجوعدر تفويضك علامتي اوچدركه * بريسي تدبيري تقديره ويروب سكونت بولمقدر وبري ارادت واختياري تدبير مولي يه ويروب معطل قالمقدر وبري ساعت بساعت قضايه مترقب اولمقدر حقا كه قدر نازل اولدقده حذر باطل اولور ونزول قدر حذري سبقت ايدر امور تقدير ايله در تدبير ايله دكلدر چونكه مرادك وجوده كلمز پس موجودي مراد ايله چونكه مراد حاصل اولمز پس هر نجه اولورسن اول اولدم اوله سيه سويله چونكه قضاى مبرم رد اولمز پس حذر فائده قيلمز (بيت) مراد حقه مطابق كلور جميع امور * مرادى ترك ايت وطرح كوكلدن ايله حضور * اما تفويض ثمرهٔ توفيق وكرامتدر ومورث راحت وسلامتدر كيمكه امور ني حق تعالى يه تفويض ايتمشدر اول كمسه ايكي جهان سعادتنه ختمشدر قوله تعالى (الحمد لله الذى اذهب عنا الحزن) يعني اول خدايه حمد اولسونكه حزن اولان تدبير واختياردن بزى خلاص ايلمشدر زيرا كه جنته داخل

اولان

TBMM KUTUPHANESI

اولان مؤمنلرك دنياده دكل ايدى الا كه سياست نفس وتدبيرى عقل ايدى چونكه قرب مشاهده ايله اول بارگران انلردن ساقط اولور پس اندن نجات بولدقلرى چون حمد وثنا ايدر كيمكه امورنى مولاسنه تفويض ايدر اول دنياده ايكن جنت عرفانه كيدر (بيت) ففوضت للمحبوب امرى كله * فان شاء احيانى وان شاء اتلفا * واما تسليم انقياد ايتمكدر تسليم قضايه رضا وبلايه صبر وانعمايه شكردر تسليم مصيبت شربتى تأوه وتضرعسز تجرعدر تسليم محنت ومنحتى وسقم وصحتى واعراض واقبالى اعنى هرحالى مساوى كورمكدر تسليم نزول بلاعندنده حجر اسفل رحا كبى اولمقدر تسليم ايكى نوع ايله جاريدر برى اضطرارى وبرى اختياريدر اما تسليم اضطرارى اودركه صاحبى قضايه مخالف كتمكه قدرتى اولمديغن بيلمشدر * پس ممكنسز قالوب كراهت واضطرار ايله جمله اشيايه تسليم اولمشدر واما تسليم اختيارى بودركه صاحب ملك وتدبير انحق رب العالمين حضرتلرى اولديغن بيلوب تيقن قيلمشدر پس ملكى مالكنه تسليم ايله امر اولندقده محبت واختيارايله حضرت مولايه تسليم اولمشدر امرى مدبرينه تسليم ايدن فتنه سندن امين وسليم اولوركيمكه حق تعالى آنك بانيسى ومالكى اولديغن تفطن ايدر اول كسه تيقن ايدركه بانى احوال بنايى بنادن اعلمدر ومالك ملكنه اندن ارحمدر واكا توكل وتفويض ايدر وتسليم ايله مقام رضايه كيدر راحت تفويضدەدر وسلامت تسليمدەدر افعال خدا هب خير اولور تسليم اولان نجات بولور تسليمده سلامت واردر وتدبيرده ندامت واردر كيمكه تارك تدبير وعناد ومائل تسليم وانقياد اولور اول كسه قائم مقام زهاد ونائل مرام عباد اولور قلب ايله مقلب آراسنده اعظم حجب تدبير نفس ايله اشتغالدر وسبيلرده عاجز قوللره اعتماد واتكالدر * بركامله دينلدش كه نجەسن جواب ايتمشدر كه بر ملك قديرك قبضه سنده براسير مكه نى نه ايده جكندن خبير دكلم حسرت امور ماضيه وتدبير امور آتيه بركت ساعت حاضره بى كيدرمشدر احكام خدايه تسليم اولان وقضاسنه رضا ويرن حقيقتده تسليم تامه ايرمشدر تسليم نعيمدر واعتراض جحيمدر تسليم ولادر وتدبير بلادر عبدك حالى انقياد ومسلمك شانى تسليمدر (شعر) ترك التفكر تسليم لخالقنا * فلا تفكر فان الفكر معلول * ان لم تفكر تكن نفسا مطهرة * جليس حق عن الافكار معزول *

(نظم)

كوكل چون واقف اسرار اولورسن	اودم هركاردن بى كار اولورسن	تفكر كسب ايچوندر حال بوكيمسن
تمام باشدن باشه ايثار اولورسن	حقه تسليم اولوب سود ايله طول	نيچون خودكام اولوب هشيار اولورسن
يورى حفظ ايله ترتيب جنونى	كه هر ترتيبندن بيزار اولورسن	واراول معموره كيمسن انده ايدك
يتر ويرانه ده سيار اولورسن	كوزل عنقا كبى كل كوه قافه	نيچون هر بوم شومه يار اولورسن
كل اى حق كوكل ميخانه سينه	كه خوش بويله خوش خمار اولورسن	

﴿نوع ثالث﴾ تفويض وتسليمك شروط وفوائدين بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله دينمشلردركه حق تعالى كندى حكمتيله برقولنى سبيلرده قائم قيلمش ايكن اول كندى تجريدنى مراد ايتمسى شهوت خفيه دندر وحق تعالى آنى تجريد ايله قائم ايكن آنك سبيلرى مراد ايتمسى همت عليه دن منحط اولمسيدر زيراكه حق تعالى عبدنى هرنيه ادخال ايلسه آنده اكامعين اولور وهرنيه كه عبد آرزوى نفسيله داخل اولور حق تعالى انده انى نفسنه اضمرلركه انك عهده سندن كلهمز * پس حق تعالينك رضاسى بودركه عبدنى هرنه حالده قائم قيلمش ايسه انده مكث ايليه تاكيم انى اكا حق تعالى ادخال ايلديكى كبى ينه آندن حق تعالى انى اخراج ايليه زيراكه عبدك شانى اودكلدركه كندى سببى ترك ايليه بلكه انك وظيفه سى اودركه سبب انى ترك ايدنجيه دك تسليم اولوب ساكن اوله نتكيم بركامل دينمشدركه نجه كره سببى ترك ايلدم ينه اكا محتاج اولوب عودت قيلدم بعده سبب نى ترك ايلدكده عودت هم اقتضا ايتمدى پس هركيمكه جميع امور الله تعالينك تقديريله اولديغن بيلور اول كسه كندى امورنى حقه تفويض ايدوب قضاسنه تسليم اولور ونفسى تدبيرندن خلاص وراحت بولوركوكل راحتى كه واردر ترك تدبير واختياردر تدبير واختيارى ترك ايدن مفوضك عيشى متكدر اولمز چونكه تدبير ايتمكدن كيجمزسن بارى اولهتدبير ايله كه تدبير ايتمه سن زيراكه ترك تدبير واختيار

اساس راه عرفان وسرمایهٔ دل وجاندر * پس عبدك شانی بودر که نفسی مولاسنه تسلیم ایدوب کلشی کوزل دیوب اولدم اوله سیه اوله وهرسوزی حقدن اکلیوب هرایشی آندن بوله هواسنه مخالف اولی بیله کندویه خیرلی بیله وهرنسنه دن برعبرت آلوب علم وحکمتله طوله وماسوادن کیچوب حضورحقه کله وکندی نفسین بیلوب عارف بالله اوله وابدا انکله قاله (بیت) اولسه استعداد عارف قابل ادراك وحی * امرحق ارسالنه هرذره در برجبریل * کیمکه بولندیغی وقت ایچنده حق تعالینك موجود ایلدیکی نسنه نك غیریسنی اول وقتده احداث اتمك مرادایدرسه اول کسه جهالتدن برنسنه ترك ایتیوب تمامیله متصف اولمش اولور پس حقدن طلب ایتمه که سنی بولندیغك حالکدن اخراج ایلیه کیم غیرحالتله استعمال ایلیه زیرا که اول مراد ایلسه سنی حالت موجوده دن اخراجسز دخی حالت مطلوبه ایله استعمال ایده بیلور اکر عارفسن آندن طلبك آنی اتهامکدر وآنی طلبك آندن غیتکدر وغیریی طلبك قلت ادبکدر وغیریدن طلبك وجودبعدکدر پس جمیع انواع طالب عارفلرقتنده مدخول ومعلولدر اغیاردن فراغکه مترقب اولمه که اول ترقبه حق تعالی سنی قائم قیلدیغی حالده آنی مراقبه دن مانع اولور جاهل وغافل صباحه چیقدقده ابتدا قلبنه اول فکرکلورکه بوکون بن نه ایشلر ایشلسم کرکدر وعارف آکاه صباحلدقده ابتدا خاطرینه بومعنی کلورکه کوره یم بوکون ربم بنی نه ایشلرده استعمال ایلسه کرکدر زیرا که عبدك قلبنه ابتدا ورودایدن خاطر آنك عرفانی میزانیدر اماجاهل صباحه چیقدقده قلبنه ابتدا کلن خاطر فعلی نفسنه نسبت ایدوب دیرکه کوره یم بوکون بن نه ایشلسم کرکدر زیرا که اول جاهلك قلبی غافل اولدیغیچون نفسی تدبیرایله مولاسندن مشغول ومعزولدر پس اول مستحقدرکه ربسی انی نفسنه اصمرلیوب مرادلرن بوزوب امورن داغدوب قلبن پریشان ایدر واما عارفك کوکلنه علی الصباح ابتدا کلن خاطر فعلی حقه نسبت ایدوب دیرکه کوره یم بوکون حق تعالی بنی نه ایشلره موفق ایلسه کرکدر وبوعارفك کوکلی آکاه اولدیغیچون حق ایله حاضردر وانك افعالنه ناظردر واندن کندویه نزول ایدن قضاسنه منتظردر وآفات اختیاراتده اولدیغن بیلمشدر زیرا که کندی منفعتی ومضرتی قنی نسنه ده اولدیغی معلوم دکادر واختیار انجق فاعل مختاراولان رب العالمین حضرتلرینه مخصوصدر پس لاجرم حضرت مولی بوعارف قولنی تعلق آمالدن حفظ ایدوب جمیع اشغالدن فارغ وآزادایلر وانك مصالحنی قوامیچون الزم واحسن اولان افعال واحوالدن آنی راضی ودلشادایلر وبوبردولت دائمدرکه بوکا نائل اولان دولتلی تدبیرواختیاری دخی نیلر هرصباح انجق لسان حاله بومناجاتی سویلر * اللهم انی اصبحت لااملك لنفسی نفعا ولاضرا ولاموتا ولاحیاة ولانشورا * اللهم وفقنی لمانحبه وترضاه من القول والعمل انك ذوالفضل العظیم * اللهم ان الامر عندك وهو محبوب عنی ولا اعلم امرا اختاره لنفسی فکن انت المختارلی انك علیم قدیر (شعر) یا ایها الراضی باحکامه * لابدان تحمده بکل الرضا * فوض الیه واستلق مستسلما * فالراحة العظمی لمن قد فوضا * وکمال تفویض وتسلیم سرمایهٔ دولت حیرتدرکه اول وسیلهٔ نعمت معرفتدر (نظم)

مرغ دل پران اولوب بولسه هوای حیرتی — شمس جان نوریله پرایلر فضای حیرتی
کرهزاران دولت ونعمت کوررسه اهل دل — کلز آنك چشمنه استر نوای حیرتی
سنده کی درد وبلا ومحنته باقه صقین — کیم بولور قلبك جفالردن وفای حیرتی
جان ندربیك جان فدا اولسون بوحیرت ذوقنه — قوی غبار وفهم وفکری بول صفای حیرتی
حیرت بخودلق ایسته سرور اولمق استمه — کیم سر سرورلك استر خاکپای حیرتی
کرچه لذات وصفا عالمده چوقدر لیك هیچ — برصفا طوتمز دل وجان ایچره جای حیرتی
آفتاب عشق حق عاشقلره تابنده در — آرزو ایلرلر اول ظل همای حیرتی
کردیلرسه دلده دلدارکله اولمق دائما — نفسکه بیکانه اول بول اشنای حیرتی
فتح باب بیت دل حیرتدر ای حق تمام — حیرته ویرسن سنی آل مهلقای حیرتی

﴿نوع رابع﴾ تفویض وتسلیم انسانه اهم والزم امور اولدیغن سبب وسیرین بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه حکم ازل علل نسبتدن اجل واعظمدر زیرا که حق تعالی آنك عطاء سابقنه عبدك طلب

TBMM KUTUPHANESI

لاحق سبب اولهمز پس صنع باری هرنسنه یه علتدر وصنعنه برنسنه علت دکلدر آنك سکا عنایتی سندن برنسنه ایچون دکلدر وانك عنایتی سکا توجه ایدنده سن قنده ایدك هرنسنه مشیته مستند اولور واول برنسنه یه مستند اولمز زیرا که حق تعالی مراد ایلدیکن ایشلر ومراد ایلدیکی نسنه وجوده کلز * فعال لمایرید * بیورمشدر جمله اشیا انك مشیت وقدرتیله مستعمل اولدیغن طیورمشدر بوسببدندرکه دعا ایتمك اهل توکل وتفویض اولان عارفلرك مذهبی دکلدر زیرا که عالمده هرنه ظهور ایدرسه حکمتدن وفائدهدن خالی اولمدیغن آنلر بیلمشدر ونیجه عارفلری ذکرالله آنك سؤالندن مشغول قیلمشدر ونیجه کاملری قسمت مولی یه اعتماد ایله ادب ترك طلب قیلمشدر وقضا وقدر تصلریفندن انلره جاری اولان احواله انلر راضی اولمشدر عارفلر مشاهده قیلمشدرکه طومار قسمت برخطدر وانسانك کلامی سقطدر دوستلق مذهبنده دعا لجاجدر زیرا که مولی بیلورکه عبدی نیه محتاجدر عارف مشیت مولی ایله اکتفا قیلمشدر واحتیاجنی اکا عرض ایتمکدن حیا قیلمشدر پس اندن نیچه حیا ایتمزکه مخلوقاتنه عرض حاجت ایلیه زیرا که حق تعالی نك مشیتیله اکتفا وقسمت سابقه سنه رضا وعدم طلب ودعا آداب اولیادر چونکه عارف بالله اندن سؤال ایتمدن حیا ایدر یامخلوقندن سؤال ایتمك سمتنه توجهله کیدر پس عارفلر ناسدن برنسنه طلب ایتمزلر وعرض حاجتله برکمسه یه کیتمزلر زیرا که انلر فقرا ایسه مولالری غنیدر وانلر احتیاج ومصیبت حالنده ناسدن مستغنیدر وبیلورلرکه هب ایدوب ایلین برخالقدر واول کندی امرینه غالب وجمله دن فائقدر وحق تعالی جمیع ساعات لیل ونهار ایچنده جمله قلوبه مطلع وناظردر قنی عبدك قلبنی کندینك غیریسنه احتیاج ایله متوجه بولدیسه اکا فقری مسلط ایدوب امورن متشتت ایلر پس عارفلر عرض احتیاج ایدمزلر الاکه مولالرینه عرض ایدوب اکا متوجه اولورلر وجمیع اموری مراد حقه موافق بولورلر وکندی مرادات وآرزولرین ترك ایدوب راحت قالورلر (بیت) ماثم الامایرید اترك مرادك وانطرح * واترك خواطرك التی شغلت فؤادك تستریح .

(نظم)

زاولیا اهل دعا خود دیکرند	کاه مید وزند کاهی میدرند	قوم دیکرمی شناسم زاولیا
که دهان شان بسته باشد از دعا	از رضا که هست راه آن کرام	جستن دفع قضا شان شد حرام
در قضا ذوقی همی بینند خواص	کفرشان آید طلب کردن خلاص	حسن ظنی بر دل ایشان کشود
که نپوشند از غمی جامه کبود	جملکی یکسان بود شان نیك وبد	ازچه باشد این زحسن ظن خود
هرچه آید پیش ایشان خوش بود	آب حیوان کردد از آتش بود	زهر در حلقوم شان شکر بود
سنك اندر را هشان کوهر بود	باخدا نبود ولی را اعتراض	هرچه بستاند فرستد اعتیاض
کر بسوزد باغش انکورش دهد	درمیان ماتمی سورش دهد	لانسلم واعتراض ازما برفت
چون عوض می آیدان مفقود رفت	چونکه بی آتش مرا کرمی رسد	راضیم کر آتش مارا کشد

بی چراغت چون دهد اوروشنی * که چراغت شد چه افغان میکنی

﴿نوع خامس﴾ تفویض وتسلیم اکسیر عظیم بلکه جنت نعیم اولدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه کیمیای سعادت واکسیر دولت بودرکه ناسدن بالکلیه قطع امید اولوب حق تعالینك علم ازلیسنده سنکچون تقدیر وقسمت ایلدیکندن غیری نسنه سکا ویرمسندن دخی ناامید اولهسن یعنی ناسی قلبکدن اخراج ایدوب ازلده تقدیر اولان قسمتکدن غیری برنسنه حقدن طلب قیلمه تاکیم بوکیمیا ایله اغنی الناس اولهسن سرعت فهم وکثرت علم انسانك عرفانه دلالت ایتمز علامت عرفان انحق حق تعالی یه اعتماد وانکله غنادر وماسوادن ابا واستغنادر وبرکامل دیمشدرکه الهی سنك اختلاف تدبیرك عارف قوللریکی منع ایتمشدرکه برعطاده سکون وقرار ایدهلر یابر بلاده سندن مأیوس اولوب کیدهلر پس انحق سکا تعلق ایتمشلردر وبرکامل مناجات ایدوب دیمشدرکه الهی بنده بولنان اختلاف آثاردن وتنقلات اطواردن تیقن ایلدمکه بندن سنك مرادك هرنسنه ده بکا بیلنمکدر تاکیم هیچ برنسنه ده سنی بیلمزاولهیم یعنی ظاهر مده اولان صحت ومرض وغنا وفقرا مثالی آثار اختلافدن وباطنمده اولان ذل وعز وقبض وبسط امثالی احوالك

TBMM KUTUPHANESI

تنقلاتندن وبونلردن غیری سنك شؤنكدن اولوب بنده ظهور ایدن احوال مختلفه‌مك دمبدم توارد وتعاقبندن بیلدمكه بنی حلق ایتمكدن مرادك هرنسنه‌ده بربشقه‌تعرفله وبرحالت مخصوصه‌ده بكا بیلنمكدر تاكیم وحدانیتكی عظمتكله بیلوب جلال وجمالكی وقدرت وكمالكی هرنسنه‌ده هرزمان مشاهده قیلوب جمیع افعال وصفاتكله سنی عارف اولهیم پس امدی بوحالات ایچنده بن برجنت معجله‌ده حالاسرور وحضور ایله متقلبم كه مراد ایلدیكم مقاماتكده متمكن ومتنعم اولمشمدر وبولندیغم بونوال عظیم انواع نعیم ایچره بنی مستغرق ایدوب سؤال ودعادن مشغول ومعزول ایتمشدر پس بكا ظاهر وباطنده كرم ایلدیكك نعمتلر مقابلنده سكا یوز بیك حمد وشكر اولسون (نظم)

كفت بهلول آن یكی درویش را — چونی ای درویش واقف كن مرا — كفت چون باشد كسی كه جاودان
بر مراد او رود كار جهان — سیل وحوها بر مراد او روند — اختران زانسانكه او خواهد شوند
زندكی ومرك سرهنكان او — بر مراد اوروانه كو بكو — هركجا خواهد فرستد تعزیت
هركجا خواهد بخشد تهنیت — ستالكان راه هم بر كام او — ماند كان راه هم درد ام او
بی مراد او تجنبد هیچ رك — در جهان ز اوج ثریا تاسمك — كفت ای شاه راست كفتی همچنین
درفرو سیمای تو پیداست این — این وصد چندنی ای صادق ولیك — شرح كو این رابیان كن لیك نیك
آنچنان شرحش بكن اندركلام — كه ازان هم بهره یابد عقل عام — كفت ای باری یقین شد پیش عام
كه جهان درامر یزدانست رام — در زمین وآسما نها ذرهٔ — پرنجنباند نكردد پرهٔ
جز بفرمان قدیم نافذش — شرح نتوان كردوجلدی نیست خوش — این قدر بشنو كه چون كلی كار
می نكردد حزباً مركرد كار — چون قضای حق رضای بنده شد — حكم حق رابندهٔ خواهنده شد
بی تكلف نی پی مزد وثواب — بلكه طبع اوچنین شد مستطاب — زندكی خواهد نخواهد بهرخود
بلكه خواهد اوپی ملك احد — هركجا امر قضارا مسلكیست — زندكی ومردكی پیشش یكیست
بهر یزدان میزید نی بهر كنج — بهر یزدان مردنه از خوف رنج — هست ایمانش برای خواست او
نی برای جنت واشجار وجو — ترك كفرش هم برای حق بود — نی زبیم آنكه در آتش رود
آنچنین آمد زاصل آن خوی او — نی بجهدونی بجست وجوی او — آنكهان خندد كه اوبیند رضا
همچو حلوای شكر اورا قضا — مرك او ومرك فرزندان او — بهر حق پنیشش چوحلوادر كاو
بندهٔ كش خوی وخلقت این بود — نی جهان برامر وفرمانش رود — پس چرالابه كند او بادعا
كه بكردان ای خداوندا این قضا — پس نكوید او دعا الامكز — دردعا بیند رضای دادكر
آن شفاعت وان دعاازرحم خود — میكند آن بندهٔ صاحب رشد — رحم خودرا اوهمانیدم سوختست
كه چراغ عشق حق افروختست — دوزخ اوصاف اوعشقست واو — سوخت مراوصاف خودرا مو بمو

﴿نوع سادس﴾ تفویض وتسلیمك تأثیرات وفوائدین بیاندیرر (ای عزیز) معلوم اولسونكه اهل الله دیمشلردركه قلب عبدی حضور مولادن مشغول ایدن عوارض اربعه‌دن عارض ثانی اخطار ومخافاتدر وبونلرك مراد وارتكابدر وبونلرك كفایتی انجق تفویض ایله بولنمشدر نتكیم بالاده اشارت قیلنمشدر پس جمیع اموری مدبرینه تفویض ایكی امر ایچون لازم بیلنمشدر اما اولكی امر اول حالده اطمینان قلب وسكون نفس بولنمشدر زیراكه امور مبهم ومخطوراولدقده صلاحی فسادندن فرق اولنمیوب كوكل مضطرب اولوب نفس هایم قالور بیلمزكه خیر وصلاحی بولوریاشر وفسادمی واقع اولورپس بركمسه جمیع امورنی حق تعالی یه تفویض ایلسه اول محقق بیلورركه واقع اولمزالاكه خیر وصلاحه واقع اولور واول هرحالده هركدن آفتدن سلیم اولوب هر خطری مخافتدن امنیت بولور وقلبی مطمئن اولوب نفسی راحت بولور حالبوكه وقت ایچنده بوسلامت وامنیت وبواطمینان وراحت نهایتسز غنیمتدر وحضرت شیخمز رحمة الله علیه دیمشدركه تدبیری خالقكه تسلیم ایله تاكیم راحت وسلامت بوله سن اما ایكنجی امرانك مستقبلنده حصول وخیر وصلاحدر وعواقب امور ایسه بللی دكل مبهمدر زیرا كه نیچه شروازدركه صورت خیرده‌در ونیچه نفع واردركه لباس ضرر ده‌در ونیچه

زهر

TBMM KUTUPHANESI

زهر واردرکه ظرف عسلده‌در چونکه عقل بشر عواقب اموری بیله‌من واسرارینه مطلع اوله‌من پس اکر انسان اموری قطعی مرادایدوب اختیاریله ایشلیوب حکم ایلسه اول سرعتله هلاکه واقع اولور حالبوکیم بیلمز مغرور اولور قالور واکر اموری حق تعالی یه تفویض ایدوب انك اختیارایلسن طلب قیلسه اول کمسه ملاقی اولمز الاکه خیر وسداده ملاقی اولور همیشه صلاح وفلاح بولورنتکیم حق تعالی عبدصالحدن حکایت ایدوب * وافوض امری الی‌الله * بیورمشدر وآنك تفویضن * فوقیه‌الله * کلامیله تعقیب ایدوب وقایه ونصرتله آنك معینی اولدیغن طیورمشدر اما تفویضك معناسی مخاطره‌لی امرك اختیارنی مدبر عالم اولان ومصلحت مخلوقاتی بیلن وجمله‌یی تربیه قیلن فاعل مختاره تسلیم ایتمکدر واما تفویضك حصنی خطر اموری تفکر وفساد وهلاکن تذکر ایتمکدر واما حصنك حصنی کشی انواع خطردن اعتصامندن عجزینه یتمکدر وجهل وغفلت وضعفیله ضروب خطره وقوعندن امتناع ایتمکدر پس بوایکی حصنك تذکرنه مواظبت موجب تفویض جمیع امور اولمشدر وامورنده حکم ایتمکدن تحفظنه سبب کلمشدر وبی‌شرط خیر وصلاح اموری ارادتندن امتناعه باعث اولمشدر اکرچه حق تعالی یه بر نسنه واجب دکلدر لکن عادتی اویله جاریدرکه اکا تفویض ایدن عبدینه حکمتیله اصلحی ایشلر وافضلی ایشلمز نتکیم اول حبیب همامنه وانك اصحاب کرامنه بعض اسفارنده لیلی طلوع شمسه‌دك اویومق تقدیر ایتمشدر تاکیم اویقودن افضل اولان صلاة لیل وصلاة صبح انلردن کچمش کتمشدر ونیچه‌قوللرینه دنیاده غناونعمتله تنعم تقدیر ایتمشدر اکرچه فقر افضلدر ونیچه قوللرینه ازواج واولادیله اشتغال تقدیر ایتمشدر اکرچه تجرد افضلدرزیرا که رب العالمین احوال عبادی خبیر وبصیردر وهرقولنه اصلح اولنی ایشلمسیله مربی ونصیردر نتکیم طبیب خبیر مریضنه ماءشعیر اختیار وتدبیرایدر اکرچه مریضه شکر وعسل الذو افضلدر لکن صلاح علتی ماء شعیر ایله کورر آنکچون اول علیله انی ایچورر کذلك رب الاربابك تربیه‌سندن مقصود اولان عبدك فساد وهلاکیله نجات وسلامت بولمسیدر یوخسه عبدك فساد وهلاکیله فاضل وشریف اولمسی دکلدر پس بو بیان ایله عیان اولمشدرکه نجات وراحت بولان تفویض وتسلیم ایله بولمشدر (نظم)

خواهی امید کیر وخواهی بیم — هیچ برهرزه نافرید حکیم — عالمست اوبهرچه کرده کند
تونداني بدانت دردکند — به‌ز تسلیم نیست در علمش — تا بدانی حلیمی وحلمش
درجهان آنچه رفت وآنچه آید — وانچه هست آنچنان همی باید — تومکو هیچ درمیانه فضول
راندهٔ اوبدیده کن توقبول — درکفتار بیهده‌در بند — بقضای خدای شو خرسند
ابلهی دید اشتری بچرا — کفت نقشت همه کجست چرا — کفت اشترکه اندرین پیکار
عیب نقاش میکنی هشدار — درکژ من مکن بنقش نکاه — توزمن راه راست رفتن خواه
نقشم از مصلحت چنان آمد — کزکجی راست چون کمان آمد — توفضول ازمیانه بیرون بر
کوش خردر خورست باسرخر — باید ونیك جز نکو نکند — هرچه اوکرد غیر او نکند
هست حق راز بهرجان شریف — اندر اثنای صنع لطف لطیف — داندآن کس که خرده دان باشد
کانچه اوکر دخیر آن باشد — سوی تونام زشت ونام نکوست — ورنه محض عطاست آنچه ازوست
بد از ودر وجود خود ناید — بخد ابی بد ازکجا شاید — باشد از مادر ان ما برما
هم حجامت نکووهم خرما — زشت ونیکو بنزد اهل خرد — سخت نیکست ازونیایدبد

﴿ نوع سابع ﴾ تفویض وتسلیم انسان ایچون جمیع امورنده جمله‌دن اهم والزم اولدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل‌الله دیمشلردرکه تفویض وتسلیم امرنده ایکی اصلی تأمل کرکدر تاکیم سهولتله حاصل اوله‌لر اما اصل اول بودرکه تیقن ایده‌سنکه تدبیر واختیار مناسب ویارار دکلدر الاکه اول فاعل مختاره یرارکه جمیع اموری جمله جهاتیله بیلمش وهرنسنه‌نك ظاهر وباطنه وحال وعاقبتنه مطلع اولمش اوله والافساد وهلاکی خیر وصلاح اولان امور اوزرینه ترجیح اختیارندن امین اولمزنتکیم اهل قرادن برینه دراهم عرض ایلسه‌لر بزم ایچون نقد ایدوب جیدن ردیسندن فرق وتمیزایله دیسه‌لر اول دهقانی ناقد اوله من بلکه اهل سه‌تك بریسی اول دراهمی نقدوفرق ایلسه‌اکا بیله‌اعتماداولنمز تاذهب وفضه‌دن وانلره اولان خواص واسرار

TBMM KUTUPHANESI

طبایعدن خبردار اولان صرافه عرض اولنوب اندن جواب شافی الممدخچه اطمینان قلب حاصل اولمز چونکه جمیع اموری جمله وجوهیله محیط اولان علم انجق رب العالمین حضرتلرینه مخصوصدر پس اندن غیری تدبیر واختیار ایتمکه بر کیمسه لایق دکلدر انکیچون حق تعالی فرقان مبینده * وربك یخلق مایشاء ویختار ماکان لهم الخیرة * بیورمشدر نقل اولنمشدر که انبیای عظامدن برینه طرف حقدن دینلمشدر که طلب قیل که اعطا اولنه سن اول موفق اولوب دیمشدر که هر وجهله برعالم هر وجهله برجاهله دیرکه طلب قیل که اعطا اولنه سن بکا اصلح اولانی بن نه بلیم طلب قیله یم یا نه سن بنم ایچون تدبیر واختیار ایله که سلامت بوله یم واما اصل ثانی بودرکه اکر سکا بر کیمسه دیسه که تحقیق بن سنك جمیع امورك نظامك ویررم ومحتاج اولدیغك مصالحن تدبیر وتدارکن کورورم سن هرامرك تدبیرین بکا تفویض والقا ایله همان وار کندی شانکله مشغول اولوب ذوق وصفا ایله حالبوکیم سنك عندکده اول کیمسه اهل زمانك اعلم واحکم واقواسیدر وارحم واشفق واصدق واوفاسیدر سن انی دولت کبری ومنت عظمی بیلمزمیسك واکا وافر شکر ایدوب اجل ثنا قیلمزمیسك بعده سنکچون اول حکیم اویله برشربت اختیار ایلسه که انده وجه صلاحی بیلمزسن یا نه انك شربتدن منفعل ومضطرب اولمزسن بلکه انك تدبیرینه اعتماد ایدوب مطمئن اولورسن زیراکه اول سکا احسن وانفعی اختیار ایدوب الزم واصلحی ایشلدیکن بیلورسن وجمیع امورنی اکا تفویض ایدوب تسلیم اولورسن اولدخی امورکی ضامن اولدقده هرنیچه قیلورسه سن انك جمله سین نظام اوزره بولورسن پس بوتقدیرجه سکا نه اولمشدرکه جمیع امورکی رب العالمین حضرتلرینه تفویض ایتمزسن واکا اعتماد ایله تسلیم ورضا سمتنه کیتمزسن حالبوکیم جمله عالمی ونی آدمی ایجاد وتصویر ایدن اودرولیالی وایامی وقلوب انامی تقلیب وتغییر ایدن اودر وامطار وارزاق وافکار واخلاقی تقسیم وتقدیر ایدن اودر وارض وسماواتك وجمله مخلوقاتك جمیع امورنی ابدا اختیار وتدبیر ایدن اودر نتکیم * یدبر الامر من السماء الی الارض * کلامیله قوللرین تبشیر ایدن اودر پس حق تعالی هرغلیمدن اعلم وهرقویدن اقوی ایکن وهررحیمدن ارحم وهرغنیدن اغنا ایکن وهرحکیمدن حکم وهرصدیقدن اوفا ایکن واکا تفویض وتسلیم ذوق وصفا ایکن نیچون جمیع امورنی اکا تفویض ایدوب تدبیرینه تسلیم اولمزسن تاکیم اول لطائف علمیله وحسن تدبیریله سنك علمك بالغ اولیوب فهمك ادراك ایلمدیکی اموری سنکچون اختیار ایده وقلبك اول بارکران التدن چیقوب سرور وحضور ایله مجلس انسه کیده اکرسن جمیع امورنی حق تعالی یه تفویض ایدوب تقدیرینه تسلیم اولورسن اول سنکچون سری دقیق اولان اموری اختیار ایلدکده اکادل وجاندن رضا ویررسن وهرنیچه ظهور ایدرسه خیر محض وصلاح وفلاح اولدیغن بیلورسن عجز وحیرتی کندینه سرمایهٔ سعادت ایدوب انك تدبیر وتربیه سیله اطمینان قلب وراحت جان بولورسن

(نظم)

آن نبینی که طفل رادایه ... وقت خردی بأولین پایه ... کاه بندد درو بکهواره
کاه بربر نهدش همواره ... که زند صعب وکاه بنوازد ... کاه رویش کند بیندازد
کاه بوسد بمهر رخسارش ... کاه بنوازد وکشد بارش ... مرد بیکانه چون نکاه کند
خشم کیردز دایه آه کند ... کویدش نیست مهربان دایه ... بیرادست طفل کم مایه
توجه دانی که دایه به داند ... شرط کار انچنانکه می راند ... بنده را نیز کردکار بشرط
میکزارد بجمله کار بشرط ... آنچه باید همی دهد روزی ... کاه حرمان وکاه پیروزی
کاه برسر نهدز کوهر تاج ... کهبد انکی کندورا محتاج ... توبحکم خدای راضی شو
ورنه بخروش پیش قاضی شو ... تارا از قضاش برهاند ... ایله آنکس که این چنین داند
نوش دان هرچه زهر اوباشد ... لطف دان آنچه قهر اوباشد ... هرچه هست ازبلا وعافیتی
خیر محضست وشر عاریتی ... انکه آردجهان بکن فیکون ... چون کندبد بخلق عالم چون
خیروشر نیست درجهان سخن ... لقب خیر وشر بتست وبمن ... آن زمان کایزد آفرید آفاق
هیچ بدنا فرید براطلاق ... مرك این راهلاك وانرا برك ... زهر این راغدا وانرا مرك

TBMM KUTUPHANESI

﴿نوع ثامن﴾ تفويض وتسليمك كيفيت ونتايجى واسباب وروايجن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله دينلر دركه عبدك ربيسيله مثالى مريضك طبيبيله اولان احواليدر مثلا بر مريض آنى تيقن ايلسه كه برطبيب حاذق دقايق طبى علميدر ومرضدن خبيروحالته مشفق ورحيمدر بيلمسه كه نه ايله صحت بولوروندن سقيمدر پس اول مريض امورنى اول طبيبك رأى وتربيرينه تفويض ايدوب اكابى معارضه تسليم اولوراكر كندويه طاتلى شربت ايچورسه قبول ايدوب نوش ايلر واكر آجى شربت ايچورسه آنى دخى قبول ايدوب تجرع ايلروبيلوركه كندويه شيرين شربت آنك ويردكى وقتده آجيدن انفعدر وآجى شربت اول وقتده شيرينلدن انفعدرزيراكه آنك كيفيت احوالنى طبيبى اعلمدر كذلك عبداكر تحقيق ايلسه كه حق تعالينك علمندن زمين وآسمانده برذره مقدارى نسنه غائب اولميوب جمله يى عليم وحكيمدر وجمله عبادينه لطيف ورؤف ورحيمدر وتيقن ايلسه كه نفسى قلبنه عدوى عظيمدر وآفات نفس ايله قلبى مريض وروحى سقيمدر واسباب فوزونجاتنى وعلل جوروهلاكنى غيرعليمدر پس اول عبد عاجز جميع امورنى اول عليم وحكيم ورحيمك تقديرينه تفويض ايدوب تدبيرينه تسليم اولور وقضاسنه رضاايله فوز وفلاح بولور اكر حق تعالى انك وقتنى مطيب ايدوب قلبنى بسط ايله مسرور ايدرسه اكا شكرايدوب تيقن ايلركه شفاى قلبى اول وقتده اولحالتده در وعلاج علتى اول كيفيتده در واكر حق تعالى انك حالنى مكدر ايدوب قلبنى قبض ايله محزون ايدرسه اكا هم شكرايدوب تيقن ايدركه صحت قلبى اول وقتده اول حالتده در ومعالجهٔ مرضى انده مستوردر پس اكر عبد اول طبيب مذكورى ماهر بيلوب اقوالنى تصديق وكندويه اعتبار ايدن مريض مزبوركبى كندى مولاسنى خالق ورزاق بيلوب كلام قديمنه ايمان كتوروب ذات پاكنه اعتماد ايدرسه اول عبد مقام توكله قدم باصمش اولور واكر عبد اول طبيبك بدننده اولان مريض كبى كندى تدبير وارادتن ترك ايدوب جميع امورن مولاسنه تسليم ايدرسه اول قول مقام تفويضه نائل اولمشدر واكر عبد اول طبيبك مهارت وشفقتن تيقن ايدوب ويردكى تاخ وشيرين شربتلرى قبول وشرب ايدوب امرينه امتثال ايدن مريض كبى حق تعالينك حكيم ورحيم اولديغن بيلوب بلاونعمتلرينى قبول وشكرايدوب امرينه مطيع اولورسه اول قول مقام تسليمه واصل اولمش اولوراكر عبد اول طبيبك جميع اقوال وافعالى موجب صحت وعافيت اولديغن تيقن ايدوب اندن بغايت خشنود اولان مريض كبى حق تعالينك كلمات وافعالى باجمله خير محض وصلاح خالص وبرحكمت ومنفعت اولديغنى تجربه ومشاهده ايدوب اندن دل وجان ايله بغايت خشنود اولورسه اول قول مقام رضايه بالغ اولمش اولور (شعر)

مالا يكون فلا يكون بحيلة ... ابدا وما هو كائن فيكون ... سيكون ماهو كائن فى وقته
واخو الجهالة متعب محزون ... شعر) دع المقادير تجرى فى اعنتها ... ولاتبيتن الا خالى البالى
مابين غمضة عين وانتباهتها ... (يغير الله من حالى الى حال (رباعيات) ... تقدير چو سابقست تعليم چه سود
جز بندكى ورضا وتسليم چه سود ... بيوسته ذيم عاقبت مى سوزى ... اين كار چو بودنيست اذيم چه سود
هردل كه زحكم رفته فرسوده شود ... افسوس كه فرسودهٔ بيهوده شود ... زيراكه هر آنچه بودنى خواهد بود
كرجهد كنى ورنكنى بوده شود ... تارخت وجودت بعدم درنكشند ... هركار كه كرده شدبهم درنكشند
سر برخط لوح ازلى دار وخموش ... كز هرچه قلم رفت قلم درنكشند ... آنجا كه قرار كاه عالم دادند
هرچيزكه دادند مسلم دادند ... اين دم كه تراخوشست وناخوش بتوئيست ... چون بى تو قرار اين دم وان دم دادند
آنجا كه بعلم وعقل درپيشانند ... كى فعل تو ومن ادتو ومن دانند ... اى دل بدست من عاجز چيزيست
من ميكردم چنانكه ميكردانند ... مى نرهانى مرا زمن من چكنم ... سير آمدم زجاج وتن من چكنم
من ميخواهم كه راه يابم سوى تو ... توره ندهى بخويشتن من چكنم ... كرتن كويم بخويشتن مى نرود
ورجان كويم بحلم تن مى نرود ... تاچند باختيار خود خواهم كار ... چون كار باختيار من مى نرود

﴿فصل ثالث﴾ اصول اربعهٔ راه عرفانك اوچنجى اصلى اولان صبرك فضائل وفوائدين ونتايج وعوائدين التى نوع ايله بيان وعيان ايدر ﴿نوع اول﴾ فضائل صبرى آيات بينات واحاديث شريفه ايله بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه حق تعالى عبادينه عنايتيله صبرى تعليم وترغيب ايدوب قرآن مبينده بيورمشدركه

* يا ايها الذين آمنوا استعينوا بالصبر والصلاة ان الله مع الصابرين * ولنبلونكم بشئ من الخوف والجوع ونقص من الاموال والانفس والثمرات وبشر الصابرين الذين اذا اصابتهم مصيبة قالوا انا لله وانا اليه راجعون اولئك عليهم صلوات من ربهم ورحمة واولئك هم المهتدون * والذين صبروا ابتغاء وجه ربهم واقاموا الصلوة وانفقوا مما رزقناهم سرا وعلانية * ويدرؤن بالحسنة السيئة اولئك لهم عقبى الدار * سلام عليكم بما صبرتم فنعم عقبى الدار * والصابرين في البأساء والضراء وحين البأس اولئك الذين صدقوا واولئك هم المتقون * والله مع الصابرين * والله يحب الصابرين * واصبروا ان الله مع الصابرين * واصبر فان الله لا يضيع اجر المحسنين * وليجزين الذين صبروا اجرهم باحسن ما كانوا يعملون ولئن صبرتم لهو خير للصابرين * انما يوفى الصابرون اجرهم بغير حساب * واصبر وما صبرك الا بالله * واصبر على ما اصابك ان ذلك من عزم الامور * واصبروا وعد الله حق * ولمن صبر وغفر ان ذلك لمن عزم الامور * فاصبر كما صبر اولوا العزم من الرسل * واصبر لحكم ربك فانك باعيننا * فان مع العسر يسرا ان مع العسر يسرا * وتواصوا بالمرحمة اولئك اصحاب الميمنة * وتواصوا بالحق وتواصوا بالصبر * وحق تعالى حديث قدسيده بيورمشدر كه * يا ابن آدم من لم يرض بقضائى ولم يصبر على بلائى ولم يشكر على نعمائى ولم يقنع بعطائى فليطلب رباسوائى يا ابن آدم من صبر على بلائى فقد رضى عنى * وحضرت حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم احاديث شريفه سنده بيورمشدر كه اى امتم ايمان ايكى نصفدر برنصفى صبردر وبرنصفى شكردر وافضل صبر ابتداى مصيبتده بولنان صبردر وبيورمشدر كه صبر ابتداى مصيبتده بولنان تسليمتدر وبيورمشدر كه صبر هر طاعتك مبدئيدر وهر مصيبتدن اجتنابك اصليدر وبيورمشدر كه هر عبادتك اصلى صبردر وبيورمشدر كه طوبى اكا كيم مختلره صابردر وبيورمشدر كه بر آجى كلمه يه صبر ايلميان كمسه نيجه آجى كلمات استماع ايلسه كركدر وبيورمشدر كه صبر مورث ظفردر وبيورمشدر كه صبر مردر آنى تجرع ايدن حردر وبيورمشدر كه مختلره صبر حسن يقينه تمكدر وبيورمشدر كه حق تعالىدن زياده صبرلى كمسنه يوقدر كه مشركلرا كا افترا ايلديكن ايشيدوب انلره بنه عافيت ورزق احسان ايدر وبيورمشدر كه صبرك اولى آجى وآخرى طاتلى ولذتليدر وبيورمشدر كه صبر صفت حقدر وبيورمشدر كه ايمانك باشى صبردر وبيورمشدر كه ايمان صبر ايله سماحتدر وبيورمشدر كه بر كمسه يه صبردن خيرلى برعطيه اعطا اولنمشدر وبيورمشدر كه صبر الله تعاليدندر وعجله شيطاندندر وبيورمشدر كه نصرت صبر ايلهدر وفرح كرب ايلهدر وبيورمشدر كه كيمه كيم مالنده يانفسنده برمصيبت ايرشسه وآنى كتم ايدوب كمسه يه شكوا ايلسه تحقيقا حق تعالى اكا لذت ايمان وعزت اخوان كرم واحسان ايدر وجميع ذنوبن مغفرت ايلر وبيورمشدر كه حضرت ايوب عليه السلام اول ديدان ايله مبتلا ايكن هر سحر وقتنده حق تعالى آنى واسطه سز عياده ايدوب لطف وكرميله حبيم ايوب نيجه سن بلامز حلوليله نيجه سن دير ايمش * وحضرت ايوب عليه السلام * حلاوت خطاب عزتله مستطاب اولوب مرارت صبرى اونودر ايمش وقتا كه ايوب عليه السلام عافيت رايحه سين آلمشدر اول انس عيادتدن مستوحش اولمشدر آنكچون حسرتله ضرندن شكوى قيلمشدر وبيورمشدر كه يوم قيامتده صابرلرله مجازات اولندقده ديرلركه الهنا بزى بردخى دنيايه كوندركه كندى لحومزى مقصلرله كندمز طوغرايوب المنه صبر ايده لم تا كيم بودولته بوندن دخى زياده ايرهلم . (نظم)

آتش دخانه دير نه چغارسن ايراغه زود | بنسز قرار يوقدر اولور خوش بنمله عود
اولدر بكا محبت ايدوب قدريمى بيلن | زيرا كه بولدى كندى فناسنده عود سود
اى يار شعله خوارمز اهلا ومرحبا | اى فانئ شهيد مزاى مفخر شهود
محو اولدى خاك نان اولوب اول ياندى معده ده | نان اولدى طاتلى جانكه اودر زيدهٔ وجود
محو اولسه جان اوقور اوعدم لوحنى عيان | محو ايله جانى قويمه جهالتده اى ودود
جان عشق اودينه يانسه سقردن امين اولور | فقر وفنايه ايرسه بولور دولت خلود
عشاقه عشق بزنى دير حقى اولسه لر | اصحاب كهفى مثلى هم ايقاظ وهم رقود

* نوع ثانى * صبر وتحملك حد وحقيقتن وحلاوت وكرامتن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله

TBMM KUTUPHANESI

دیمشلردرکه صبر نفسی جزعدن حبس ومنع ایتمکدر صبر حظوظ نفسدن مجاهده ایله خروج ایدوب کتمکدر صبر فطام نفس اوزرینه دوام وثباتم یتمکدر صبر ایکیدر بری مکروهله صبردر وبری محبوبسز صبردر صبر قلبه مصیبت قدرنازل اولور مصائبه صبر ایتمك افضل مواهبه یتمکدر صبر جمیل جالب اجر جزیلدر صبرقیلوب سترعیوبدر سراده شکور وضراره صبور اول زلازلده وقوزوشد ایدده صبورغضبده حلیم اول صبرایله مصیبت اولمزصبرایدن مصیبتدن المبولمزبلایه صبرایدن قضایه راضی اولمش اولور ورضاایله صبر آسان اولور صبوره بلابال اولور صبرایله قورق حلوا اولور صبرمنتج ظفردر ایمانك اصلی صبردرواسلامك اصلی رضادر اکر کوررسنکه حق تعالی بلالری اوزرینه یاغدرمشدر تیقن ایله که سنی ایقاظ ایلشدر نعمت بولدقده شکور اول مبتلا اولدقده صبور اول مصیبتده جزع وفزع مصیبتدن اشد واصعبدر جزع صبردن زیاده تعبلیدر صبروالم وبلوادن ترك شکوادر صبربلایی رضاایله استقبالدر صبوره نعمت ونقمت برابردر صبرلی باش سلامتدر صبرکوزل علامتدر بلاحقدن عطادرپس بلادن جزع خطادر بلاکوزلدر زیراکه اول بخش ازلدر صبر بر مبارك شربتدرکه موجب عافیتدر

(نظم)

فقر وفنا استه سن ای بوالوفا — تابوله سن کنج بقادن صفا — کندیکی یوغ آکاه یقین فقر اودر
هم بن وسن اودیمه اولدر فنا — کبری قوی اول دل ایله برآندن آل — کبره بدل انجلین کبریا
خاك اول پاك اول سنی سن کورمه — هیچ * تابته خاککده کوزل توتیا — ویرسن اکر عشقه بوجانی روان
بیك جان آلورسن خوش وبی منتها — قلبه ویرر عشق دمی خوش حیات — جان جهاندر اودم جانفزا
بلکه براللهدر ایدوب ایلین — هرنه اولورسه ویرا کاخوش رضا — مانع ومعطی چون او در جمله دن
خلقی اونوت خالقه ایله تنا — حقی ایدوب حقه کوکلدن رجوع — صابر اول اندن کافی بیل عطا

﴿نوع ثالث﴾ صبر وتحملك تأثیرات وفوائدن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه قلب عبدی حضور مولادن مشغول ایدن عوارض اربعه دن عارض ثالث شدائد ومصائبدر وبونلردن جزع وفزع ایتمکدر وبونلرك کفایتی انجق صبرایله بولنمشدر نتکیم بالاده اشارت قیلنمشدر پس صبرك جمیع مواضعنده صبوراولمق ایکی امرایچون لازم بیلنمشدر اماالولکی امرعبادت وحضوره وصول عد اولنمشدر زیراکه مبدأ ومبنای امر عبادت وحضور صبر وتحمل بولنمشدر پس صبور اولمیان کمسه عبادت وحضوردن برنسنه به وصول بوله مز زیراکه بودنیادار محنت وجای مشقتدر مادامکه انسان دنیاده معمردر انك انواع شدائد ومصائبله مبتلاسی مقرردر وانسانه عارض اولان شدائد ومصائبدن کتینك اهل واولاد واقربا واخوان واصدقاسنده بولنان فقروفاقه وفقدوفراق ومرض وموت امثالی مصائبدن ونفسنده بولنان انواع امراض واوجاع واسقام وهموم وغموم وآلام ووساوس ومخاوف واوهام امثالی مصائبدر وعرضنده بولنان خلقك آنکله عداوت ونزاع وجدالی واکاحسد وشتم وقتالی وآنی تعییر وتحقیر واهمالی وانی اغتیاب وتهیت واهجالی امثالی مصائبدر ومالنده بولنان اصلاح وتدبیر وحفظ وتلف وزوال وفقدوغضب وسرقت امثالی مصائبدر ومصائب مذکوره نك هربرینك بر لدغه سی وبر حرقتی واردرکه انلرك مرارتلری وحرارتلری وشدت وزحمتلری نوع آخردرپس بومصیبتلرك جمله سنه صبر وتحمل ایتمك کرکدر تاکیم جزع وفزع قلب عبدی عبادت وحضور ایچون تفرغدن منع وقطع ایلیسون نتکیم دیملمشدرکه درت کونه موت ایله میت اولمیان حلاوت عبادتی بوله مز ولذت حضوری اله مز اماالولکیسی موت ابیضدرکه جوعدر واماایکنجیسی موت اسوددرکه ذم ناسدر واماالوچنجیسی موت احمردرکه مخالفت هوادر وامادردنجیسی موت اخضردرکه جریان قضادر کیمکه بودرت موته صبر وتحمل قیلمشدراول کمسه عبادتله حضوره نائل اولمشدر (بیت) هجرانکه تحمل ایدن وصلکی بولور * طوبی لمن یساعده الصبر والثبات * بیت * ألا بالصبر تبلغ ما ترید * وبالتقوی یلین لك الحدید * واما امر ثانی صبرده اولان کنوز دارینه دراول کنوزك بعضیسی نجات وفوز ورزقه ومرادات واعدایه ظفردر واقران اوزره تقدم وکوکللرده توقر وکندویه زیب وفردر وحقدن رحمت ومحبت وثنادر وعندالله علو درجات ونیل کرامات وبی حساب اجر وجزادر وحق تعالی عبدینه برساعت صبر ایچون بونجه کرامتلر احسان ایدر پس

دنیا و آخرت خیری صبرده درنتکیم حضرت عمر رضی الله تعالی عنه بیورمشدرکه مؤمنك جمیع خیری برساعت صبرنده‌در (شعر) اذا ضاق الزمان علیك فاصبر * ولا تیأس من الفرج القریب * وطب نفسا فان اللیل حبلی * عسی تأتیك بالولد النجیب * وصبرك فضیلتنده سکا بوکفایت ایدرکه حق تعالی صبری کندی کتابنده نیچه وجهله مدح ایتمشدر پس بوخصلت شریفه‌یی غنیمت بیلوب بونکله متصف اولمغه جهد ایله تاکیم عسر ایله یسری بولوب ابدا فوزایله مسرور اولهسن (شعر) اذاما اتاك الدهر یوما بنکبة * فهیئ لها صبرا ووسع لها صدرا * فان تصاریف الزمان عجیبة * فیوما تری عسرا ویوما تری یسرا * اما حسن صبرشدتك وقت ومقدارنی تذکر درکه اول نه تقدم ایدر ونه تأخر ایدر ونه زیاده اولور ونه ده نقصان بولور وجزع وفزعده برلطف ومنفعت یوقدر بلکه ضرر وکدر چوقدرزیرا که اموراوقاتیله مرهوندر وهب ایدوب ایلین خدای یچوندر (بیت) هرایشی حقدن بیلور خلقی اونوتمش حق شناس * اول کوررکیم خیره شر وعدله ظلم اولمش لباس * وامابوحصنك حصنی حق تعالینك صبرلی قوله صبرده اولان حسن عوضنی تفکر وکندی عندنده اولان اجرکریمی تذکردر حالبوکیم بودخی توفیق باریدر (بیت) ایها الصابرون فی البلوی * طرقوا طرقوا الی المولی

(نظم)

ای روح سیر عالم امکان نکا کرك	دلده سیاحت ایله بوزندان نکا کرك
وحدتکه مشربکدر اولور خلوتن جهان	ترجیح غار وکوه وبیابان نکا کرك
کرمشربك وسیع ایسه بیل جنت ایچره سن	سیر وبهار وباغ وگلستان نکا کرك
جنك ایچره چون ایدرلب خاموش کارتیغ	ویرمك جواب مردم نادان نکا کرك
وقتنده عقد غنجه مثالی چون آچلور	پس اشتغال ناخن ودندان نکا کرك
چون درد کامران اولور اولدردوای محض	اظهار درد وخواهش درمان نکا کرك
دل خرم اولسه عشق ایله تیزترك ایدرسنی	اول دوستی استه حقی بودشمن نکا کرك

﴿نوع رابع﴾ صبر وتحملك اقسام ومنافعن وجزع وفزعك آفاتن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه صبر بردوای مرنافعدر وشربی هرمنفعتی جامعدر وهرمضرتی دافعدر بردوا که بوصفتلرله متصف اولور عاقل اولان نفسنه ابرام ایدوب انی تجرع قیلور برساعتك مرارتی برسنه حلاوتیدر دیوب اول دوانك حدت ومرارتنه صبر وتحمل ایدر اما صبر درت قسمدر برقسمی طاعت اوزرینه صبردر وبری ترك معصیتده صبردرو برقسمی فضول دنیادن صبردر وبرقسمی شدائد ومصائبده صبردر * پس بوموضع ازبعه‌در مرارت صبره تحمل ایدن صابره نیچه منافع وفوائد حاصل اولورکه آنلر طاعتدر منازلنه واصل اولمقدر واستقامتدر وثواب جزیلنی بولمقدر ومعاصی وبلیاتندن ایکی عالمده آزاد اولمقدر بعده طلب دنیانك اشتغال حالیله وتعب مألیله مبتلی اولمقدن فارغ البال وراحت قالمقدر * پس صبرایله طاعات ومنازل شریفه‌سی وحضور ومکارم جلیله‌سی وانس بالله ومنافع جمیله‌سی حاصلدر وصبر اولان کسه قهر وسخط قضادن وجزع وفزع وغوغادن ومشقت دنیادن وعقوبت عقبادن وآرزوی نفس وهوادن وشماتت اعدادن ونیچه بیك بلادن نجات بولوب مرادینه واصلدر وسعادت دارین ایله مقام رضایه نائلدر وصبره طاقت کتورمیوب جزع وفزع ایلین هر منفتدن محروم وهرمضرتله مغموم وهواسنه مائلدر زیرا که اول ضعیف کسه عبادت مواظبتنه صبر ایده‌مز که حضور انسی بوله غافل قالور ویامعصیتدن صبرایده‌میوب ارتکابیله خائب وخاسر اولور ویا فضول دنیادن صبرایده‌میوب بلاسن بولور ویامصیبتده صبرایده‌میوب جزع وفزعله فضائل صبردن محروم قالور ونیچه کره کثرت جزعله عوض صبر دخی فوت اولوب برمصیبت ایکی اولورکه بری حلول مکروه وبری فوت صبردر تکیم دینلمشدرکه مصیبتده صبردن محروم اولمق مصیبتدن اشد مصیبتدر پس کثرت جزعده نه فائده واردرکه حاصل موجودی زائل ایدر وذاهب مفقودی سکا ردایلز باری جزع وفزعی چوق ایتمه که سندن بری فوت اولورسه اوبری فوت اولمسون وکلام جامع بودرکه حضرت علی کرم الله وجهه برشخصی تعزیه ایدوب بیورمشدرکه اگر صبرایدرسن مقادیر اوزریکه جاری اولور وسن مأجور اولورسن واگر جزع وفزع ایدرسن مقادیر اوزریکه جاری اولورسن مأمور اولورسن چونکه ایدوب ایلین برخالق وباریدر وقضا وقدری عالمده

جاریدر

TBMM KUTUPHANESI

جاریدر واحکامی اوقاتیله جمله‌یه ساریدر پس تدبیر وتدارکله جزع وفزع ایدن خلعت عافیتدن عاریدر تفویض وتوکل وصبر وتحمل عارفلر کاریدر زیرا که بونلر معرفت آثاریدر (مثنوی)

ای قراری داده ره را کام کام — خام خامی خام خامی خام خام — ناظر فرعی زاصلی بی خبر
فرع مابیم اصل احکام قدر — چرخ کرد اثر اقضا کمره کند — صد عطارد را قضا ابله کند
تنگ کرداند جهان چاره را — آب کرداند حدید وخاره را — گفت حق ایوب رادر مکرمت
من بهر موی توصبری دادمت — هین بصبری خودمکن چندین نظر — صبر دیدی صبر دادن را نگر
چون بدیدی گردش سنگ آسیا — آب جوراهم ببین آخر بیا — خاك را دیدی برآمد بر هوا
در میان خاك بنگر بادرا — دیکهای فکرمی بینی بجوش — اندر آتش هم نظر میکن بهوش
چند بینی گردش دولاب را — سر برون کن هم ببین تیز آب را — توهمی گویی که می بینم ولیك
دیدانرابس علامتهاست نیك — گردش کفرا چو دیدی مختصر — حیرتت باید بدر یادر نگر
آنکه کف رادید سرگویان بود — وانکه دریا دید او حیران بود — آنکه کف رادیددر گردش بود
وانکه در یادید اوبی غش بود — آنکه کف را دید نیتها کند — وانکه در یادید اوبس آن بود
وانکه در یادید شد بی اختیار — وانکه دریا دید دل دریا کند — آنکه کف رادید باشددر شمار
آنکه کف رادید پاوده شود — آنکه کف رادید آیددر سخن — وانکه در یادید شد بی ماومن
وانکه در یادید گرد دنور هو — وانکه در یادید آسوده شود — آنکه کف رادیدباشد مست او

﴿نوع خامس﴾ صبرایله هرکمال حاصل اولدیغن وصبرایله هرکس عافیت بولدیغن وصبرك نهایتی رضا اولدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل‌الله دیمشلردرکه جمله علوم واعمالك وهرمعرفت وکمالك علت موجده‌سی صبروتحملدر وهرندامت وملامتدن نجات وسلامتك سببی موجب صبر وتأنیدر ونهایت مرارت صبرالبته بدایت حلاوت رضادرکه اول سعادت دارین وقرة عیندر * نتکیم نقل اولنمشدرکه برقدرجی پورینه علم آرزوسی غالب اولوب قدرلرین یغما قیلمشدر وخانه‌سنده برحامله اهلی اولوب انك جمیع مصارفن کوروب اندن دستور آلمشدر ورضاسیله تحصیل علم ایچون اقلیم آخره کیتمشدر ویکرمی سنه ظرفنده علوم عربیه ودینیه تحصیلنی تکمیل ایتمشدر بعده وطنته عودت ایلدکده اثنای طریقنده برپیر کامله مهمان اولوب احوالن اکا سویلمشدر واول کامل اول عالمه علوم واعمالك اصلی ندر دیوسؤال ایلمشدر اول عالم بوجوابه قادر اولمیوب اوکامله حواله قیلمشدر واول کاملدن اکر بزه برمدت خدمت ایدرسن اصل علومه ایروب خانه‌که کیدرسن جوابن آلمشدر پس اول عالم خدمت بیری قبول ایدوب انك یانینده ایکی ییل قدرقالمشدر بعده اول کامل اول عالمه شفقت ایدوب دیمشدرکه بنم اوغلوم کل‌سکا جوابنی ویره‌یم که اهلنه کیده‌سن وعمرك اولدقجه بزه خیرایله دعا ایده‌سن امدی تحقیق ویقین ایله که جمله علوم واعمالك وهرمعرفت وکمالك اصلی صبردرکه صبرایله حاصلدر وتحمل وتأنی صبره داخلدر اکر هرایشده صبرلی اولورسن هرندامتدن سلامت بولورسن وایکی عالمده هرپوزدن کام آلورسن وبوجوهر نفیس ایچون سنی برمدت عوق ایلدیکمده حکمت بودرکه قدروقیمتن بیلوب کوشکده کوشواره قیلوب هرکز فراموش ایتمیه‌سن پس اول عالم بوجوهره مالك اولدقده اول کاملك دعاورضاسن آلوب دیارینه راهی اولمشدر چونکه کندی بیتی‌یابنه بمدالعشا وصول بولمشدر اودمده خاطرینه کلمشدرکه یکرمی ایکی ییلدن برو برخبر اله‌مدیغ خانه‌قپوسن بووقتده دوکمزدن مقدم روزنه‌دن برنظرایدوب کوره‌یم که بونجه زماندن برو بوخانه‌ده کیم قالمشدر وقتاکه روزنه‌دن مخفیجه نظر قیلمشدر کورمشکیم کندی اهلیله برتازه جوان ملاعبه طرزنده معانقو ایتمشدر هماندم غیرتندن عقلی کتمشدر وکندویی اونودوب روزنه‌دن تیرایله اول جوانی اولدرمك تدبیرنده ایکن لبنه خاطرینه صبر خطور ایتمشدر ودیمشدرکه ایکی ییل بکلیوب کسب ایلدیکم جوهری عجله ایله ضایع ایتیوب قپویه کیدیم اندن بوغلامی قتل ایده‌یم چونکه صبرایدوب دقباب ایلمشدر درون خانه‌دن غلام اکا کیمسن دیدکده بویتك اسکی صاحبی‌یم دیوسویلمشدر همان اهلی صداسندن انی طانیوب شادکام اولوب اول جوانه دیمشدرکه های اوغل قپویی آچ که سن دوغمزدن اقدم غربته کیدن

يدرك كلمشدر چونكه اول صابر بوسوزدن جوانى كندى اوغلى اولديغن بيلمشدر وكرامت صبرايله اويله برندامتدن سلامت بولمشدر پس بغايت سرورندن اكا صبر احسان ايدن صبوره چوق حمد وثنالر قيلمشدر ومدت عمرنده مراعات صبرايله سعادت بولمشدر واول مرشدكامله دعالر ايدوب مدرس ومصنف اولمشدر وعلم فقه حنفى يى احيا ايدوب قدورى كتابن تأليف قيلمشدر (بيت) عسى الكرب الذى امسيت فيه * يكون وراءه فرج قريب (بيت) هضم اولنمز بلالره صبرايت * عاقبت خوشكوار اولور اى دل * نقل اولنمشدركه بركامل وفاتى عندنده اوغلنه ديمشدركه برنصيحتم واردركه آنى سكا وصيت ايلرم اكر انى قبول ايدوب عمل ايده بيلورسن ايكى عالمده مقبول خالق وخلق اولورسن وهرحالكده سعادت وسلامت بولورسن واول كامله اوغلى رجا ايتمشدركه بكا اول نصيحتى وصيت بيورمه باش وجان ايله قبول ايده يم وهرنه يول كوسترورسن اكا كيده يم چونكه اول پدر مختضر اوغلينك قبولن ايشتمشدر همان اوغل موم مقصى اول ديمش آخرته كتمشدر بعده بوحكمت غامضه يى كيمى صبرايله وكيمى رضا ايله تأويل ايتمشدر ورضا ايله تأويل ايدن اول كامللك مرادينه ايتمشدر زيراكه صبر ومصيبتدن اريشن المى كتم ايدوب جزع وفزع قيلمقدر ورضا ايسه بلادن اصلا متألم اولمقدر پس موم مقصينك درونى مومك فتيله سى آتشدن متألم اولديغى ودخان رايحه سندن اذيت بولديغى دلالت قيلمشدركه او كاملك همان اوغل موم مقصى اول بيورمسى قضايه رضايى اوغلنه طيورمسيدر زيراكه مقام صبردن مقام رضا اعلادر صبرايله رضايى حاصل ايدن واصل مولادر (شعر) سهل على نفسك الامورا * وكن على مرها صبورا فكم رأينا اخا هموم * اعقب من بعدها سرورا (قطعه) هرغمى راشادى در پى بوددل شاددار * هيچ دردى نيست كورانيست درمان مخور * بى سحر هركز نماند شام بى صبرى مكن * هرچه دشوارست روزى كردد اسان غم مخور (رباعى) باحار غم اريكد وشبى بنشينى * بس روزكه بى غم كل شادى چينى * ازجام غم ارخمار ديدى خوش باش * پس مستيها كزمى شادى بينى (نظم) صبر قيل ايتمه امور كده شتاب * صبر ايله ديرلر اولور غوره دوشاب * صبر ايله دوستك اولور دشمنلر * صبر ايله رهبر اولور رهزنلر * صبر اسماى الهيدندر * حكمت نا متناهيدندر * اولكه حكمتده شكرلر بديلر * صبره مفتاح فرجدر ديديلر * صبردر عقده مكشاى هركار * ايريشور صبر ايله صبحه شب تار *

﴿ نوع سادس ﴾ صبر وتحملك تحصيلى طريقن تجه تمثيله بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلر دركه جمله امرن وحاصل كلام بودركه اكرچه توكل محض ايله قلبى علائق مألوفه سندن قطع ايدوب نفسى عادت راسخه سندن منع ايتمك وتفويض تام ايله وتدبير اموري ترك ايدوب اسرارينه وقوفسز حقه تسليم ايتمك وصبر جميله مصائبه تحمل ايدوب تنفر نفس ايله شربت صبرى تجرع ايتمك وكمال رضا ايله قضاى استقبال ايدوب سخط وجزعدن لجام نفسى جذب ايتمك برامر عسير وعلاج شديد وطريق محجر وحمل ثقيلدر لكن تدبير سديد وطريق مستقيمدركه احوالى سعيد ونهايتى نعيم مقيمدر (بيت) فرصتلرى فوت ايتمه كه تأخير حرجدر * مختتلره صبرايله كه مفتاح فرجدر (بيت) هرغمى راكه خورى درعقب آيد فرحى * هرشبى راكه بوددراثر آيدروزى * عجبا نه ديرسن برپدر مشفق غنى حقنده قجن ولد عزيزينى اكل فواكهدن منع وحجر ايلسه ياانى برمعلم غليظه تسليم ايدوب طول نهار انى عندنده حبس ايله تنبيه ايلسه وياانى توجيع ايله قان الملق ايچون حجامه كوتورسه اول پدرك ولدنى فواكهدن منع ايتمسى انك بخلندنميدر ديرسن يانجه ديرسنكه اول كان سخا اجنبيلره بيله بذل نعمت ايلر ياول پدرك انى حبس ايتدرمسى اكا ايذا واهانتميدر ديرسن يانجه ديرسنكه اكا تعظيمندن جميع مالن ويروب انك امن وراحت اولديغن استر ويا انى اندن قان الدرمسى اكا بغض وعداوتميدر ديرسن يانجه ديرسنكه اول پسر قرة عين پدردر وثمرة فؤاديدركه انى اسن يلدن بيكه صاقنور حاشا وكلا اكا نجه ضررى طوقنور لكن پدرى انك صلاحتى بونلرده بولمشدر وبويله تعب قليل ايله نفع كثيره واصل اولهجغن بيلمشدر ونه ديرسن برمجتلى طبيب حاذق حقنده كه يوره كى يانان مريض عطشانى برمشربه صودن منع ايلسه ياانى اويله برآجى شربت ايچورسه كه انك مرارتى مهابتندن اعضاسنه لرزه دوشوب اندن طبيعتى اكراه ايلسه يا انى برمعجون ياپرسفوف ايدرسه كه استفراغ ايدوب اسهال اولسه اول طبيبك مريض ايله بومعاملاتى انى ايذا وعداوتميدر ديرسن حاشا ثم حاشا كلدر بلكه بومعاملات انى محض نصح وصداقتدن زيراكه اول طبيب

TBMM KUTUPHANESI

اویله بیلمشدر که تحقیقا مریضك فساد وهلاکی اکا برساعت آرزو ایلدیکی نعمتلری ویرمکده در-وانك شفا وبقاسی آنی انلردن منع ایتمکده در ومواد فاسده سی استفراغ واسهال ایله بدنندن کتمکده در انکچون طبیب حاذق لذت مریضی اره میوب منفعتنی ویرمکده در وصبور وتسلیم اولان علیل صحته ایرمکده در پس رب العالمین وارحم الراحمین وعلیم وحکیم ونعم المعین حضرتلری وقتا که سندن بر رغیفی ویا بر درهمی حبس ایلسه بونی تأمل ایله که تحقیق اول سنك محتاج اولوب مراد ایلدیکك اشیایه مالکدر وانلری سکا ایصال ایتمکه قادردر وفضل وجود اکا مخصوص در وسنك هر حالك وجمیع اشیا آنك معلومیدر زیرا که آنکچون فقر وعجز وبخل وجهالت متصور دکلدر بلکه جمله دن اغنی واقوی واکرم واعلم در بو تقدیرجه یقینا بیلورسنکه حقیقتده حق تعالی اورغیف ودرهمی سندن حبس ومنع ایتمشدر الا که سنك صلاح وخیرك ایچون ایتمشدر یا نجه صلاح وخیرك ایچون دکلدر زیرا که فرقان مبینده * وسخرلکم مافی السموات ومافی الارض جمیعا منه * بیورمشدر ونجه صلاح وخیرك ایچون دکلدر زیرا که دنیا ومافیهایی جنبنده محو ایدن معرفتی سکا کرم واحسان ایلمشدر واودرکه حدیث قدسیده * انی لامنع اولیائی عن نعیم الدنیا کما یمنع الراعی الشفیق الابل عن مبارك العزة المنتة * بیورمشدر پس اکر حق تعالی سنی برشدتله مبتلی ایلدیسه تیقن ایله که اول سنی امتحان ایچون ابتلا ایتمکدن غنیدر وسنك حالکی علیمدر وضعفکی بصیردر وسکا رؤف ورحیمدر زیرا که * الله ارحم بعبده من الوالدة الشفیقة بولدها * حدیث شریفدر وسکا بر کوچك مکروه انزال ایتمز الا کم اول بر بیوك صلاحك ایچوندر ولکن سن انی بیلمزسن اول بیلور نتکیم حدیث شریفنده * مامن شر جزئی الا ویتضمن خیرا کلیا * کلمشدر آنکچون عسر ایله بیله یسر اولمشدر (بیت) اذا اشتد عسر فارج یسرا فانه * قضی الله ان العسر یتبعه الیسر * وبومعنی ایچوندرکم اعز عبادی بولنان اولیا واصفیاسنی چوق مبتلی قیلمشدر نتکیم حدیث شریفده * اذا احب الله قوما ابتلاهم * وارد اولمشدر وقتا کم کورسنکه حق تعالی دنیایی سندن حبس ومنع ایتمشدر وشدائد ومصائبی اوزریکه صب وجمع ایتمشدر اندن تیقن قیلکه تحقیقا سن انك عندنده عزیز ومحترمسن ومقامات عالیه ده شریف ومکرمسن زیرا کم اول سنی اولیاسی منازلنه تنزیل ایتمشدر وروحك آنك مواهب کریمه سنه یتمشدر پس ایمدی سکا لازم بودرکم هر حالده صبور وشکور اوله سن تا کیم مرارت صبر ایچنده حلاوت ورضا بوله سن وتوکل وتفویض وصبر ورضا امورنده حکیم سینایی رحمة الله علیه حضرتلرینك بوفرق بربیتی وردلسان قیله سن تا کیم تفویض وتوکلك وصبر وتحملك وتسلیم ورضانك حقیقت وماهیتلرین بیله سن وبونلرله متصف اولوب جان ودلدن لذت آله سن

(نظم)

هست حق رازبهرجان شریف — اندر اثنای حکم صنع لطیف — داند انکس که خرده دان باشد
کانچه اوکرد حیرت آن باشد — نام نیکو وزشت ازمن وتست — کار ایزدنکو بودبه درست
نیك داند خدای سردلت — زانکه زاول خود اوسرشت کلت — خیر وشرنیست درجهان اصلا
نیست چیزی ازان نهان اصلا — مرك اکرچنده بدنکوست ترا — مال ومیراثها ازوست ترا
هرچه در خلق سوزی وسازیست — اندران مرخدایرا رازیست — ای بساشیر کان ترا آهوست
وی بسادر دکان ترادا روست — بندکان راکه ازقدر حذرست — آن نه زیشان که آن هم ازقدرست
پیش دیوان حکم حق جز مرد — شکر سیلی حق که داند کرد — که کند باقضای اواهی
جز فر ومایه وکمراهی — باقضا مرترا چونیست رضا — بشناسی خدا یرا بخدا
هر بلایی کرو نماید ازو — کزیکی کر هزار شاید ازو — حکم تقدیر اوبلا نبود
هرچه آید بحر عطا نبود — تلخ وشیرین چوهردوزو باشد — زشت نبود همه نکو باشد
باش درحکم صولجانش کوی — هم سمعنا وهم اطعنا کوی — هرکجا ذکر او بودتوکه ئی
جمله تسلیم کن بد وتوچه ئی — آن اوبی توکم ستیز برو — کرکریزی ازو کریز برو
مال وتن رابکر دکار سپار — تادرون دلست بیابی یار — جان واسباب ازو عطاداری
پس دریغ ازوی این چراداری — بندکی نیست جزره تسلیم — ورندا کی بخوان توقلب سلیم

TBMM KUTUPHANESI

نرهی ای فضولیٔ رعنا — جزبه بی دست وپای ازدریا — آنکه دلهای آشنا دارند
دل زچون وچراجدا دارند — که بنشست بوتوسود وزیان — امر قل لن یصیبنا برخوان
چون زبالا بلا نهد بتو روی — روتو الله کوی آه مکوی — باقضا سودکی کند حذرت
خون مکردان به بیهده جکرت — آتشی راهمی کند تسلیم — داغ نمرود وباغ ابراهیم
هرچه جزحق بودتودرمپذیر — دل زاغیار جملکی برکیر — هدف تیر حکم اوجان کن
صدف در عشقش ایمان کن — آن شنیدیکه آن خلیل شکفت — وقت آتش بجبرئیل چه کفت
کرد بیرون سر ازدریچهٔ جان — کای برادر تودور شوز زمان — کشته از منجنیق حکم رها
کرد کردان چوکوی کردهوا — کفت من بس دلیل راه توام — جبرئیل که نیك خواه توام
کفت هرچند یابم ای دلبند — هست برکردن ضعیفم بند — عصمت اودلیل من نه بسست
علم او جبرئیل من نه بسست — چون عنانرا بدست حکم سپرد — آتش سی وهفت روزه بمرد
چون ندای خطاب حق بشنود — بر دمید ازمیان اتش ورود — عبهر عهد وسنبل تحقیق
سوسن مهر وتوکل توفیق — آری آری چودوست آن باشد — نار نمرود بوستان باشد
چون خلیل ان خویشتن بکذاشت — آتش ارفعلی خویش دست بداشت — بی توبردر کهش توحاضر شو
چشم بردوزپس توناظر شوت

﴿فصل رابع﴾ اصول اربعهٔ راه عرفانك دردنجی اصلی اولان رضانك فضائل وفوائدین ونتایج وزوایدین التی نوع ایله بیان وعیان ایدر ﴿نوع اول﴾ فضائل رضایی آیات بینات واحادیث شریفه ایله بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه حق تعالی عبادینه عنایتیله رضایی تعلیم وتبشیر ایدوب کلام قدیمنده بیورمشدرکه * رضی الله عنهم ورضوا عنه ذلك الفوز العظیم * ومن آناء اللیل فسبح واطراف النهار لعلك ترضی * مغفرة من الله ورضوان یبشرهم برحمة منه * ورضوان من الله اکبر وذلك الفوز العظیم * رضی الله عنهم ورضوا عنه * اولئك حزب الله الا ان حزب الله هم المفلحون * یاأیتها النفس المطمئنة ارجعی الی ربك راضیة مرضیة * رضی الله عنهم ورضوا عنه ذلك لمن خشی ربه * وحدیث قدسیه ده بیورمشدرکه * یا ابن آدم من لم یرض بقضائی ولم یصبر علا بلائی فلیلتمس رباسوائی * یا ابن آدم ارض عنی حتی ارضی عنك وارزقك محبتی * یا ابن آدم انت تریدوانا ارید ولا یکون الا ماارید فمتی رضیت بماارید اعطیتك ماترید * یا ابن آدم لیس لك شفاء سوی الرضی بقضائی فیك یا ابن آدم انا راض بصلواتك یومابیوم فارض عنی بقوتك یومابیوم ولاتطالبنی برزق غدکما انالا اطلبك بصلوات غد یا ابن آدم لن یتقرب الی المتقربون بشیٔ احب الی من الرضی بقضائی * وقال عزوجل عبدی انك لن تتقرب الی بشیٔ احب الی من الرضی بقضائی * وقال عزوجل عبدی ان رضیت عنی رضیت عنك وان افردتنی بحاجتك قضیتها لك * وقال عزوجل عبدی ان رضائی فی رضائك بقضائی فمتی رضیت بقضائی وجدت رضائی * وحضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم دعا ایتمشدرکه * اللهم انی اسألك الرضی بقضائك * وبیورمشدرکه حق تعالی اول کسه یه مرحمت ایلسونکه نفسنی بیلمشدر ولسانله مالك اولمشدر وربیسی قضاسنه راضی اولمشلردر وبیورمشدرکه تحقیقا حق تعالینك بریوزنده اولیاء قولاری واردرکه کوکللری کونشدن انوردر وفعللری انبیا فعلیدرانلر ایچون دنیادن نه ازوار دردونه چوق حق تعالی انلره هرنه قسمت ایلش ایسه انکا راضی اولمشدر ورضای حقی دخی بولمشلردر وبیورمشدرکه حق تعالی راحت وسروری رضاده قیلمشدر وتعب وغمومی سخط قضاده قیلمشدروبیورمشدرکه کیمکه حق تعالیدن آزرزق ایله راضی اولورسه حق تعالی اندن آزعمل ایله راضی اولوروبیورمشدرکه کیمکه حق تعالیدن راضیدربیلسکونکه حق تعالی دخی اندن راضیدر زیراکه حق تعالی * رضی الله عنهم ورضوا عنه * بیورمشدرکه کندی رضاسی عبادی رضاسندن مقدم اولدیغن طیورمشدر وبیورمشدرکه افضل اعمال حق تعالیدن راضی اولمقدروا کامحبت قیلمقدروبیورمشدرکه کیمکه رضای حقی سخط ناس ایله طلب ایدرسه حق تعالی اندن راضی اولوب ناسی دخی اندن راضی ایدروکیمکه رضای ناسی سخط حق ایله طلب ایدرسه حق تعالی اکا سخط ایدوب ناسی دخی اکا سخط ایتدیررو بیورمشدرکه خبرك جمله سی قضایه رضاده دراکز راضی اوله بیلمزسن صبر ایله تاکیم صبر تدریج ایله رضایه منقلب اوله وبیورمشدرکه

TBMM KUTUPHANESI

كمال ايمان قضايه رضادر وبلايه صبردر (نظم)

حبيب حقدن اوكرن كيميا خوش	نه كيم الله ايدرسه وير رضاخوش	كلور چون قلبكه حزن والم غم
چك انى سن سكا بل آشنا خوش	نزول ايلر خواطر قلبه حقدن	قبول ايت جمله يه دى مرحباخوش
مسافردر غم ايت عزلت اكا كيم	كيده سندن خدايه هر بلاخوش	سنى غم بولمسون الا كه خندان
صقين ردايتمه دردى بيل دوا خوش	مبارك در بوغم هركز دوكنمز	نه غمدر بيل نعمدر دلربا خوش

جفادن قاچمه نامرد اولمه حقى * جفادن مرد حق بولمش صفا خوش

﴿نوع ثانى﴾ قضايه رضانك تعريف وحقيقتن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه رضا قلبك مجارئ احكام آلتنده سكونيدر رضا قلبك مر قضا ايله سروريدر رضا كوكلدن كراهيتى چيقارمقدر واندە سرور دائم بولمقدر رضا كندى عقلى تدبيرندن فارغ وآزاد اولمقدر وتقدير حقه موافقت قيلمقدر رضا مختار حق ايله قلبك ساكن اولمسيدر واكا ضميرك موافقت قيلمسيدر رضا عبد ايچون حقك اختيار قديمنه قلبك نظريدركه ترك سخط قضا انك اثريدر رضا احكام قضايى سرور ايله استقبال ايتمكدر رضا قبول مجارئ حكم جبادر وآنكچون رفع تدبير واختياردر رضا مرحلو ايچره نوازل احكام ايله سرور دلدر رضا قضا عندنده سكون روحدر رضا باب اعظم خدا ومقام اعلى وجنت دنيادر كيمكه كندى ايچون اولان اختيار حقه راضى اولور واول كمسه ايكى عالمده سرور دائم بولور زيراكه رضا ايله معرفة الله ميسر اولور محبت ورضا خوف ورجادن اعز واعلادر زيراكه حب ورضا صفت ومولادر وبونلر عبد ايله باقى واكا كافيدر وخوف ورجا ايسه بونلرك خلافيدر حضرت مولى برقولنه محبت ايدوب راضى اولورسه اول قول دخى مولاسنه محبت ايدوب اندن راضى اولور زيراكه اول مولاسنك حب ورضاسى عكسن كوكل آينه سنده بولور (قطعه) بوعشق پاكى اوعقل اكله مزكه انك ايشى * هميشه خوف ورجادر بونى ثواب وعقاب * قو خوفى عشقه فدا اول فنا بول اى حق * بونقدى آل يارينى بكلمكله چكمه عذاب * رضا غنادر وسخط غنادر رزق مقسومدر وحريص محرومدر رضا حزنى نفى ايدندر وسخط زحمت جان وتندر قضايه راضى اولان ارواحدن وبلايه صبور اولان اربحدر قضايه رضا بيوك بلالرى طاتلى بال ايدر وراضى اولان سعادت بولنه كيدر قسمتنه راضى اولان غنا ايله تعيش ايدر رضايه ملازم اولانه كرامت ملازمدر رضانك اصلى حقه اعتماد ايتمكدر امورك جريانى رضايى خلق ايله دكل قضاى حق ايله در فوزوغنا قضايه رضاده در ثمرۀ رضا سرور وغنادر نتيجۀ رضا معرفت ومحبتدر درت خصلت سعادت دنيا وعقبادر توكل وتفويض وصبر ورضادر قضايه رضا رأس قناعتدر قضايه رضا اصل عبادتدر قضايه رضا تفويض ايچون زينتدر رضا وقناعت سرمايۀ سعادتدر قضايه رضا شدت ورخاده كركدر عبدك قضايه رضاسى علامت رضاى مولادر غايت اسلام تسليمدر وغايت دين رضادر وغايت مطلوب رضاء اللهدر هرغنا قناعت ورضاده در هر راضى راحت وصفاده در رضا كبى غنا اولمز راضى اولان جفا كورمز راضى اولكه مرضى اولهسن هرنه ظهور ايدرسه اكا تسليم وراضى اول كمال علم حلمدر وكمال حلم رضادر قضايه راضى اولان بى نهايه دولت بولور كيمكه قضايه راضى اولمشدر اول جان صاغلغن وكوكل خوشلغن بولمشدر قضايه راضى اولان هيچ كمسه يه سخط قيلمز عارف اولوب حضور حقدن بردم آيرلمز (نظم)

عارفك جان ودلى مست لقا اولمشدر	نه بلا كلسه اكا عين عطا اولمشدر
حق رضاسيله بزى ايلسه بر صد پاره	اكا هم دل طولى تسليم ورضا اولمشدر
هركوكل دوستنى بربشقه طريق ايله بولور	راهنمز طوغرى يقين فقر وفنا اولمشدر
ماسوا قالمسه بر دلده او بيت اللهدر	علم وحكمتله طولى ملك وبقا اولمشدر
كوكلمز مملكتدركه كرمكله خوش طوت	مالك الملك سن اول ملك سكا اولمشدر
جانمز نائى كبى كنديدن اولمش فارغ	دم عشقكله پر ايتكيم اوهوا اولمشدر

TBMM KUTUPHANESI

دیدهٔ جانی آچوب عالمه باق ای حقی * که جهان آینهٔ عشق خدا اولمشدر

﴿ نوع ثالث ﴾ قضایه رضانك فضائل وفوائدین وعلامات واقسامن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه رضا اودرکه حق تعالیدن نه برنعمت رجا ایده‌سن ونه برنقمتدن استعاذه وایا ایده‌سن کیمك که قضایه رضاسی کرچکدر انك بلایه صبری کوچکدر کندی قسمتنه راضی اولان هیچ برنسنه ایچون محزون اولمز کیمکه رضای حقی سخط ناس ایله طلب ایدرسه حق تعالی انی ذم ایدنلری دوندروب اکا ثنا ایتدیرر رضا نه ملیحدر سخط نه قبیحدر وبرکمسه بلادن امین اولمز الاکه تسلیم ورضا ایله اولور قضایه راضی اولان سلطان جهان اولور تسلیم ورضا نه کوزل خویدر قضایه راضی اولان مولاسنی بولور تسلیم کبی اسلام اولمز رضا کبی صفا اولمز حقدن راضی اولمیان رضاسنی نجه استر قبل القضا بولنان رضا عزم رضادر وبعد القضا اولان رضا عین رضادر حد رضا عبدك دیمسیدرکه الهی اکر بکا اعطا ایدرسن قبول ایدرم واکر بندن منع ایدرسن خشنود اولورم اکر بنی دعوت ایدرسن اجابت ایلرم کیمده کیم اوچ خصلت بولنمشدر اول اولیا زمره‌سندن عد اولنمشدر اول خصال ثلاثه‌دن بری هرنسنه‌دن حقه فراردر وبری هرنسنه‌دن انکله قراردر وبری هرنسنه‌ده اندن رضادر رضا اودرکه نعمتدن بولدیغك سروری مصیبتدن دخی بوله‌سن اخلاق اولیا قضایه رضا وانس بالله ومحبت اللهدر رضا نهایت صبردر حقدن رضا هرطاعتدن اعلادر رضا استواء مرارت وحلاوت ومنع عطادر رضا نفسی احکام حقه ارسالدر حقدن رضا وخلقه مرحمت منازل اولیادندر وعلامت رضا سجن غفلتدن فضای مشاهده یه عروجدر رضا منبت محبتدر ومنبت روحدر وغنیمت فتوحدر رضا وسیلهٔ حیات ابددر وذریعهٔ نعیم سرمددر وبرکامل مناجات ایتمشدرکه * الهی ان لم تفعل ما أرید فارضنی بما ترید انك فعال لما ترید * رضاهر عملدن افضلدر وهرخلق حسندن اجلدر رضا حق تعالینك قضاسنده عدلنی بولمقدر وحکمنده حکمتن تیقن قیلمقدر رضا تقدیر خدایه اعتراض ایتمکدر علامت رضا مریض اولدقده صحت وفقیر اولدقده غنا ونعمت آرزو ایتمکدر برکامله خبر ویرمشلرکه تحقیقا فلان دیمشدرکه فقر بکا غنادن محبوبدر وسقم بکا صحتدن مرغوبدر واول کامل انلره دیمشدرکه الله تعالی اول فلانه رحمت ایلسونکه اویله سویلمشدر اما بن دیرمکه کیمکه حق تعالینك کندیچون اولان حسن اختیارینه اعتماد ایتمشدر اول کمسه اختیار حقدن غیری برنسنه‌یی اختیار ایتمیوب اختیار مولایه تسلیم اولوب رضا مقامنه یتمشدر زیرا که توکل حق تعالی یه اتکال واعتماددر وتفویض عدم تدبیر واختیاردر وتسلیم احکام قضایه انقیاددر ورضا اختیار حقله سرور وانبساطدر حق تعالی رضایی ایکی قسم ایتمشدر برقسمی کندینك عبدندن راضی اولمسیدر وبرقسمی عبدك کندندن راضی اولمسیدر وکندی رضاسنی عبدی رضاسنه تقدیم ایدوب * رضی الله عنهم ورضوا عنه * بیورمشدر نتکیم حق تعالی افعال ابداندن اولان اعمالی بیانده عبدی تقدیم ایدوب * فاذکرونی أذکرکم * بیورمشدر وافعال قلوبدن اولان احوالی بیانده کندویی تقدیم ایدوب * یحبهم ویحبونه * بیورمشدر وکندی مقلب القلوب اولدیغنی بوتقدیم ایله طیورمشدر پس رضاء الله قلب عبده نزول ایدن احوالدندر ورضای عبدایسه مقامات مکتسبه‌دندر ورضا ایله مکرم اولان ترحیب اوفی ایله محترمدر وتقریب اعلا ایله معظمدر زیرا که توکل وتفویض وتسلیمك نهایتی رضادر (شعر) اتخذ الله صاحبا * ودع الناس جانبا * وتلذذ بحبه * ان فی حبه الشفا * ثم سلم لامره * وارض عنه بما قضی * اما توکل بدنك قوامنی الله تعالیدن بیلمکدر واما تفویض امری مالکنه ویروب تدبیرینه اعتماد قیلمقدر واما تسلیم امر حقه منقاد اولوب طبعنه ملایم اولمیان ایشلرده بیله مطیع اولمقدر والما رضا نفسه هرنه اصابت ایدرسه وهرنه اندن فوت اولورسه اصلا متغیر اولمیوب خشنود اولمقدر (نظم)

برصفا فوت اولسه سندن اوله هیچ اندوهکین	کیم سکا اول بشقه صورتدن کلور هم بیل یقین
اول صفا بر خمر معنیدرکه هر نقشه کلور	قلب اومعنیدن بولور خواشلق قوی اولسون ظرف طین
شیر ودایه صورتندن طفله کلمشدر صفا	کتسه شیر اول طفل ذوقینه بدلدر انکین
که صو نقشندن کلورکه اتمك واتدن او ذوق	اول صفاتك پرده‌سیدر دلبروزر اسب وزین
اول صفا بو پرده‌لرسز کوکلکه خوشلق ویرر	ماسوی محو اولسه دلدن کتسه افلاك وزمین

جسم

TBMM KUTUPHANESI

جسم اویورکن جان چیقار آندن جهان برزخه | جسم اولور معزول وعاطل بشقه صورتدر مبین
دشده کوردم کندیمی دیرسن مثالی سر وناز | وجهمی مثل کلستان جسمی چون یاسمین
صورت سروی قویوب جان هم کلور بو صورته | ان فی هذا التصور عبرة للعالمین
بسدر ای حقی امین سر حق اول تامدام | روحکه ذوق وصفا بخش ایده اول نعم المعین

﴿نوع رابع﴾ قضایه رضانك تأثیرات وفوائدین بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه قلب عبدی حضور مولادن مشغول ایدن عوارض اربعه‌دن عارض رابع قضادر وبونك انواع ورودی بیلنمشدر وبونك کفایتی انجق رضا ایله بولنمشدر نتکیم بالاده اشارت قیلنمشدر پس قضایه رضانك جمیع مواردنده راضی اولمق ایکی امرایچون لازم بیلنمشدر اما اولکی امر عبادت ایتمك وحضور حقه یتمك ایچون فارغ البال اولمقدر زیرا که اکر سن قضایه راضی اولمزسن دائما قلبك مغموم وخاطرك مشغول اولوب ابدا متحیر قالورسن ونیچون بویله اولدی ونیچون شویله اولمدی دیوب متفکر اولورسن وقتا که برکوکل بونك کبی هموم وغموم ایله مشغول اولور اول عبادت وحضورایچون نیچه متفرغ اوله بیلور زیرا که سنك برقلبك واردر اول دخی امور ماضیه وآتیه افکارینه دار در ونیچه انواع هموم ایله طولمشدر پس انده حضور وانسه برموضع قالیوب معرفت ومحبتدن محروم اولمشدر نتکیم برکامل بوحکمتی بیلمشدر وبودری دلمشدرکه تحقیق امور ماضیه‌نك حسرتی انکساری امور آتیه‌نك تدبیر وانتظاری بولندیغك ساعتك برکت وراحتن زائل قیلمشدر واما ایکنجی امر سخط قضاده اولان خطر غضب خدادر زیرا که محقق روایت اولنمشدرکه انبیای کرامك برینی کندویه اصابت ایدن مکارهك برندن مولایه شکوی ایلدکده مولاسی اکا عتاب ایله خطاب ایلمشدرکه بندن تشکیمی ایلرسن کیمدن کیمه نه سویلرسن بندن حیا قیلمزمیسن ونم اهل ذم وشکوی اولمدیغم بیلمزمسن چونکه نم علممده سنك صلاح شانك انجق بویله درکه سنده اظهار اتمشمدر پس نچون سنده جاری اولان قضامه سخط ایلرسن یوخسه استرمیسنکه سنکچون جهانی تغییر ایده‌یم یاهوای نفسکچون لوح محفوظی تبدیل ایده‌یم اندن صکره نم مرادم اوزره تدبیر وحکم ایتمیوب سنك مرادك اوزره ایده‌یم ونم محبت ایلدیکم اولمیوب سنك محبت ایلدیکك وجودکله وهب ارزولرك حاصل اوله اکر بوفکر فاسد بردخی سنك صدرکده حرکت ایلدیسه عزوجلالم حقیچون سندن نبوت خلعتن سلب ایدرم وسنی ناره القا ایدوب مبالات ایلمم پس امدی عاقل اولان بوقصه‌دن حصه مند اولور زیرا که حق تعالینك انبیا واصفیاسیله بویله سیاست عظیمه‌سی وارایکن سائر عبادیله معامله‌سی نه طرز اولسه کرکدر واکر بوفکر فاسد بردخی سنك صدرکده حرکت ایلدیسه حق تعالینك کلامنی برکره تفکر قیل که حدیث نفس وتردد قلب ایچون انك معامله‌سی بویله ایکن اول کیسه‌نك حالی نیه منجر اوله جقدرکه اویله برمحسن وکریم اولان ربیشندن ملاءناس ایچنده سخط وویل ایله نداوشکوا ایدر وبوسیاست عظیمه قضایه برکره سخط ایدن کیسه ایچون اولیجق پس عمری اولدقجه قضایه سخط ایدنلرك احوالی نیجه اولسه کرکدر وبوعتاب مذکور کندوسنه شکوا ایدن عبدینه خطاب اولیجق مولادن عبادینه شکوا ایدنلرك احوالی نه شکل اوله جقدر نعوذبالله من شرور انفسنا ومن سیئات اعمالنا ومن سوء آدابنا * اللهم اجعلنا راضین بقضائك وصابرین علی بلائك وشاکرین علی نعمائك ومستوحشین عن غیرك ومستأنسین بك انناء اللیل والنهار یامعین یاستار * پس رضاترك سخطدر وسخط ایسه قضای مولانك غیریسنی فساد وصلاحی متیقن اولنیان ایشلرده کشی کندویه اصلح واولی بیلمکدر اکر دیرسنکه شرور ومعاصی قضاوقدرله دکلیدر پس عبده رضای شر نیچه لازم اولور جواب اولدرکه رضا انجق قضایه لازمدرکه قضا شردکادر شر اولان انجق مقضیدر پس قضایه رضا شره رضا عد اولنمز (شعر) رضیت بماقسم الله لی * وفوضت امری الی خالقی * لقد احسن الله فیما مضی * کذلك یحسن فیمابقی * اوچنسنه علامات رضادندر بری قضادن مقدم ترك اختیاردر وبری نزول قضادن صکره فقدان مرارتدر وبری وسط بلاده هیجان محبتدر زیرا که جمیع احوال محبوب احباسی عندنده محبوب ومرغوب اولور (بیت) ان رضیت لیلی بقتلی فی الهوی * فاهلا بماتهوی وسهلا بماترضی

(نظم)

TBMM KUTUPHANESI

ای درین مرحلهٔ تنك بساط ... مانده در ربقهٔ اندوه ونشاط ... کاهی ازدور فلك خشنودی
کاهی آزرده وخشم آلودی ... تلخ را بردل خود شیرین کن ... خوردن آن بخوشی آیین کن
نوك پیکان قضا برجان خور ... درچنین چین مفکن همچون سیر ... رافع رنج مقامات رضاست
فاتح کنج کرامات رضاست ... بند بر بند بود کار جهان ... زین هوسها که بود در تونهان
منه ازبو الهوسی برخود بند ... از هوسها چو ببری پیوند ... بند ایام کشاد تو شود
سیر کردون بمراد توشود ... هرکه دارد زمرادات فراغ ... نامرادی ننهد بروی داغ
نبودش خواست درین تنك قفس ... غیرچیزی که خداخواهد وبس ... هرچه آید بوی ازبند کشاد
باشد اندر همه درعین مراد ... دل وی ازهمه خرم گردد ... رنج وغم کرد داش کم گردد
باهمه بندکی آزاد زید ... باصد اندوه والم شاد زید ... هیچ شغاش نشود پردهٔ هش
هیچ تاخش نکند روی ترش ... بخل را عین سماحت بیند ... درجراحت همه راحت بیند
هرچش ازرنج وبلا پیش آید ... یك بیك را برضا پیش آید ... ای رضا بخش ریاضت کیشان
رایض طبع رضا اندیشان ... قبلهٔ همت کار آگاهان ... قاضیٔ حاجت حاجت خواهان
دل راضی بقضایت طلبم ... روضهٔ حسن ریاضت طلبم ... بی رضای توکل باغ نعیم
هست بر سینهٔ ماداغ جحیم ... بنده جامی که طلبکار رضاست ... مانده درکشمکش خوف ورجاست
دامن ازخوف ورجایش بفشان ... بر سرخوان رضایش بنشان ... بنهش جام محبت بر دست
سازش ازنشوهٔ آن بیهش ومست

﴿نوع خامس﴾ رضانك منافع هنرلرین وسخطك انواع ضررلرین بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه قضایه رضایی تحصیل ایچون ایکی اصلی تأمل لازمدر اما اولکی اصل رضاده اولان فوائد حالیه ومآلیه در اما فوائد حالیه فائده سز غملردن فراغ قلب وخلو خاطردر آنکیچون برکامل دیمشدرکه چونکه قضا وقدر حقدر پس اهتمام وحذر ارتقدر * وحضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم ابن مسعود حضرتلرینه بیورمشدرکه همومك قلیل اولسونکه مقدر اولان اولور ومقدر اولمیان اولمز وبوکلام نبوی برحکمت جامعه ونافعه درکه لفظی آز ومعناسی چوقدر واما فوائد مالیه حق تعالینك ثواب جزیلی ورضای جمیلیدر نتکیم حق تعالی * رضی الله عنهم ورضوا عنه * بیورمشدر حالبوکیم سخط قضاده غم وحزن وضجر حالی واردر وبی فائده وزر وعقاب مآلی واردر زیرا قضایرامرنافذدرکه سخطوهمومایله رد ودفع اولمز ومردعاقل ایسه رضای حق ایله اولان راحت قلب اوزرینه وزرایله اولان فائده سز همومی ترجیح قیلمز واما ایکنجی اصل سخط قضاده اولان خطرعظیمدر مکرکیم حق تعالی بوآیهٔ کریمه یی تأمل ایدن عبادینه امداد ایلیه که قوله تعالی * فلاوربك لایؤمنون حتی یحکموك فیماشجر بینهم ثم لایجدوا فی أنفسهم حرجا مماقضیت ویسلموا تسلیما * چونکه حق تعالی کندی رسولی قضاسنه سخط ایدن قوللردن واول حکمدن نفسنده حرج بولنلردن نفی ایمان ایلمشدر پس کندی قضاسنه سخط ایدنلرك احوالی نیجه اولسه کرکدر خصوصا حق تعالی بیورمشدرکه * من لم یرض بقضائی ولم یصبر علی بلائی ولم یشکر علی نعمائی فلیتخذ ربا سوائی * پس حق تعالیدن غافل اولنلر ایچون بو برتهدید شدید ووعید عظیمدر وبرکامل دیمشدرکه رب العالمینك شانی حکم قیلمقدر وعبدك حالی راضی اولمقدر وقتاکه رب حکم ایتسه ده عبد اندن راضی اولمسه اول تقدیر جه نه ربوبیت ونه عبودیت اولمش اولور چون بوایکی اصلی تأمل قیله سن اوله کیم قضایه راضی اوله سن والحاصل هرحالده سکا لازم اولان بودرکه انجق حق تعالی یه اعتماد کلی قیلوب جمیع امورکی اکا اصمر لیوب جمله بلالرینه تحمل قیله سن وهب امر وفرمانه محکوم اولوب هرنه ایشلرسه اندن خشنود اوله سن وتیقن قیله سنکه حق تعالی ازلده سنکچون هرنه قضا ایلش ایسه تحقیقا سنك خیر وصلاحك آنده در زیراکه اول کندی عبادینه رب ودود ورؤف ورحیمدر پس مودتلی مولادن وجوده کلز الاکه شفقت ومرحمت کاور خصوصا حدیث شریفده حق تعالینك قضاسنه راضی اولان سعادت سرمدیه بولور وارد اولمشدرکه پس اکر سکا دنیاده برمشقت ایریشورسه

TBMM KUTUPHANESI

رب ودودك رأفت ورحمتن تذكر وتيقن ايده‌سنكه اول سنى اويله مشقت ايچنده قومیوب تدبيريكى قلاندر وبوكون باشكه كاين احوالك جمله‌سى ازلده سنكچون تقدير اولاندر حالبوكيم حق تعالينك تقديرى تبديل اولماز واول قوللريله بيله‌درکه هرگز آيرلماز نتكيم كلام قديمنده * وهو معكم اينما كنتم * بيورمشدر هرحالميزده بزمله بيله اولديغن طيورمشدر پس بومعيتدن خبير اولان بلادن نه‌قايرمشدر

(مثنوى)

كر هزاران دام باشد در قدم
چون توبا مايى نباشد هيچ غم
هر شبى ازدام تن ارواحرا

مى رهانى مى كنى الواحرا
ميرهند ارواح هرشب زين قفس
فارغان نى حاكم ومحكوم كس

شب زدولت بى‌خبر سلطانيان
شب زندان بى خبر زندانيان
نى غم واندیشهٔ سود وزيان

نى خيال ابن فلان وآن فلان
حال عارف اين بودبى خواب هم
كفت ايزدهم رقود زين مرم

خفته از احوال دنيا روز وشب
چون قلم در پنجهٔ تقليب رب
آنكه أونچه نينند در رقم

فعل بندا رد بجنبش از قلم
شمهٔ زين حال عارف وانمود
خلق راهم خواب حسى دربود

رفته در صحراى بى چون جانشان
روحشان آسوده وابدان شان
چونكه نور صبحدم سر برزند

كركس زرين كردون برزند
فالق الاصباح اسرافيل وار
جمله رادر صورت آردزان ديار

روحهاى منبسط راتن كند
هر تنى راباز آبستن كند
اسب جانهارا كند عارى ززين

سر النوم اخ الموتست اين
ليك بهر آنكه آيد روز باز
برنهد برپاش پايند دراز

تاكه روزش واكشدزان مرغزار
وز چراكاه آردش در زيربار
كاش چون اصحاب كهف ان روحرا

حفظ كردى ياچو كشتى نوحرا
تا ازين طوفان بيدارى وهوش
وارهيدى اين ضمير وچشم وكوش

چون بحق بيدار نبود جان ما
هست بيدارى چودر بندان ما
اوليا راچون شكر باشد اجل

جان ايشان مست نبوددر ودل
تلخ نبود پيش ايشان مرك تن
كه روند ازچاه وزندان در چمن

وار هيدند از جهان پيچ پيچ
كس نكريد برفوات هيچ هيچ
برج زندانرا شكست اركانى

هيچ ازور نجد دل زندانى
كاى دريغ اين سنك مرمر راشكست
تاروان وجان من ازحبس رست

تلخ كى باشد كسى راكش برند
از ميان زهر ماران سوى قند
جان مجرد كشته از غوغاى تن

مى برد با پردل بى پاى تن
همچو زندانى چه كاندر شبان
خسبد وبينه بخواب اوكلستان

كويداى يزدان مرادرتن مبر
تادرين كلشن كنم من كروفر
كويدش يزدان دعاشد مستجاب

وامروا والله اعلم بالصواب
اينچنين خوابى بين چون خوش بود
مرك نادیده بجنت در رود

هيچ اوخسرت خورد بر انتباه
برتن باسلسله در قعر چاه
آنيكى ميكفت خوش بودى جهان

كرنبودى پاى مرك اندرميان
وان دكر كفت ارنبودى مرك هيچ
كه نير زيدى جهان پيچ پيچ

خرمنى بودى بدشت افراشته
مهمل وناكوفته بكذاشته
مرك راتو زندكى پنداشتى

تخم رادر شوره خاكى كاشتى
هيچ مرده نيست برحسرت زمرك
حسرتش آنست كش كم بودبرك

ورنه از چاهى بصحرا اوفتاد
درميان دولت وعيش وكشاد
زين مقام مأتم وتنكين مناخ

نقل افتادش بصحراى فراغ
مقعد صدق اونه ايوان دروغ
بادهٔ توحيد نه مستى زدوغ

مقعد صدق وجليس حق شده
رسته زين آب وكل آتشكده

﴿ نوع سادس ﴾

خلاصهٔ خواص اصول اربعهٔ مذكورمى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله دينشلردركه اكر تيقن قيلدكسه كه تحقيقا حق تعالى بقا وقيام وجودكده لازم اولان رزقكى متكفل وضامندر وتحقيقا هر مراد ايلديكى نسنه‌يه نجه مراد ايلرسه قادردر وتحقيقا سنك حاجات وحالتكى دمبدم خبير وبصيردر پس آنك وعد صدقنه وضمان حقنه واعتماد ايلرسك وآنكله سكونت بولوب مطمئن القلب اولورسن وجميع اسبابى مسببسزبى فائده كوروب انلرى تفكردن وانلره تعلقدن اعتراض ايدوب راحت بولورسن زيراكه طعام وشرابك اكل وشربنى سكامیسر ايدن حق تعالى اولديغن بيلورسن بعده انلردن سكا حلاوت ولذت ويرن وانلرى سهولتله هضم ايتديروب سكا عافيت ويرن وانلرك قوت ومنفعتلرن اعضاى بدنكه ايرشديرن وانلرك ثقل

TBMM KUTUPHANESI

وضررلرندن جسمکی فارغ وجانکی آزاد ایدن حق تعالی اولدیغن تجربه قیلورسن حالبوکه حق تعالی مراد ایلسه بی اکل وشرب انجق عنایتیله سکا کفایت ایدوب مفید وشافی اولور ولذت وقوت وبرکه وجودك قوام وبقا بولور چونکه جمیع امورالله تعالینك مراد شریفی اوزره وجود پذیر اولور پس ماسوایه اعتماد ایتمك وانجق اکا توکل قیلمق لازم کلور وکذلك اکرسن تدبیر امورکی مدبر ارض وسمایه تسلیم ایدرسن تحقیقا علم وفکر ونظرك بالغ اولمیان هرنسنه دن فارغ البال اولورسن عجبا فلان نسنه یارین وجوده کلورمی کلمزمی وکلدکده نه شکل اوله جقدر دیمك امثالی لعل ولوترددلرندن راحت بولورسن وامورك فکر وتدبیر ایتمکده اشتغال قلب واتعاب نفس وتضییع اوقات اولدیغن بیلورسن زیراکه چوق کره اولورکه خاطریکه خطور ایتمین امور بر آن ایچره ظهور ایدوب سبقت ایدن فکر وتدبیرکی تقدیر حکیم اولان قضا وقدر تبدیل وتغییر ایدر پس اوقات عمر عزیزك خیالات لغویات ایله ضایع اولور کیدر (بیت) سبقت مقادیر الاله وحکمها * فارح فؤادك من لعل ولیت لو * ونفسکه دیرسنکه ای نفسم بزه اصابت ایتمز الا که حق تعالینك بزم ایچون تقدیر ایلدیکی اصابت ایلر اول بزم مولامزدرکه بزه کفایت ایلر ونه کوزل وکیلدرکه بزه عنایت ایلر زیراکه اول برقادردرکه قدرتنك نهایتی اولمز وبرحکیمدرکه حکمتی حسابه کلمز وبرزحیمدرکه رحمتنك حد وغایتی اولمز حالبوکیم بوصفات ایله متصف اولان ذات پاکه توکل واعتماد انسب وانفعدر وتدبیر وتدارکی ترك ایله جمیع امورك اکا تفویض وتسلیم اهم والزمدر وکذلك اکر سکا برمصیبت اصابت ایدرسه ویابرمکروه حلول ایدرسه اول زمان کندی نفسکه مالك اولدکسه وقلبکی ضبط وربط ایده بیلدکسه تحقیقا سن جزع وفزعدن فارغ وآزاد اولورسن وقلق وشکوادن راحت وسلامت بولورسن خصوصا صدمهٔ اولی عندنده صبر وثبات ایله متین اولورسن حالبوکه صدمهٔ اولی عندنده نفسی جزع وفزعه بغایت متسارع کورسن پس اکا دیرسنکه ای نفس البته بوصدمه حق تعالی طرفندن واقع اولمش براوقدر وتدبیر وحیله ایله بونك دفعنه برچاره یوقدر پس بوکا تحمل ایدوب قائل اولکه حق تعالینك خزانهٔ غیبنده انواع بلالری چوقدر حالبوکیم بوندن بیوك بلالری دفع ورفع ایلدیکن بیلورسن وبومصیبت برغیم اسود کیدرکه قریبا آچلوب کونك طوغوب مراد آلورسن وبونده صبر وتحمل قیلکه بونکچون اجر جزیل وفوز عظیم بولورسن نتکیم حق تعالی کلام قدیمنده * سیجعل الله بعد عسر یسرا * بیورمشدر صبر جمیل اردنجه اجر جزیل اولدیغن طیورمشدر پس صبر وتحمل قیلکه ربك بدایع صنایعندن عجائب وغرائب سیران ایده سن (شعر) توقع صنع ربك سوف یأتی * بماتهواه من فرج قریب * ولاتیأس اذا ماناب خطب * فکم فی الغیب من عجب عجیب * وکذلك اکر قلبکی قضا ایله توطن ایتدیروب حلو ومرندن مساوی خبثنود اولورسن تحقیقا کیفیت واسراری معلومك اولمیان امورکده حق تعالی سکا هرنه ایشلرسه انی سن کندی حقکده اوفق واصلح بیلورسن وهر ظهوره کلن احکامندن نیچه ذوق ولذتلر آورسن وکندی نفسکه دیرسنکه ای نفس البته ازلده مقدر اولان وقتیله وجوده کلور یاصنع مولایه سخط ایدن کسه نه فائده بولورسن رضیت بالله ربادیوب قضاسنه نیچه راضی اولمزسن مکر کیم قضا ربوبیت شاننده اولدیغن بیلمزسن پس ترك سخط ایلیوب هرقضاسنه راضی اولمدنجه انك رضا ومحبتن بولمزسن واکر حق تعالی بروقتده دنیایی سندن حبس ومنع ایدرسه دیرسنکه ای نفس اول سنك هرحالکی سندن اعلمدر وسکا جمله دن اکرم وارحمدر واول رب الارباب ورزاق عالمدر کلی حسنیله وکافری عداوتیله تربیه ایدن کریمك عندنده کندویی عارف وموحد اولان عبدی برغیف یاردرهم دکمزمی لکن تیقن ایله که حق تعالی دنیایی سندن حبس ومنع ایتمشدر الا کسکا نیچه فواید عظیمه ایچون حبس ومنع ایتمشدر پس بلانیکودر زیراکه ایدن اودر اکرسن بواذکار مذکوره یی تکرار ایله تفکر وتذکر ایلدکسه تحقیقا اصول اربعه که توکل وتفویض وصبر ورضادر بالجمله سنده رسوخ بولورلر وعوارض شاغلهٔ مذکوره دخی هموم وغموم ایله کوکلدن مندفع اولورلر پس لذت عبادت وحضوری بولورسن ودولت معرفت ومحبته نائل اولورسن وحق تعالینك عندنده اهل توکل وتفویض وصبر ورضا زمره سندن عد اولنورسن ودنیاده جسم وجانك سلامت وزاحت بولوب عقباده قدر جلیله مقعد صدقه واروب سعادت دارین وقرة عینی جامع بولنورسن (تفویضنامه)

حق

TBMM KUTUPHANESI

حق شرلری خیر ایلر	ظن ایتمه که غیر ایلر	عارف آنی سیر ایلر	مولی کوره‌لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
سن حقه توکل قیل	تفویض ایت وراحت بول	صبر ایله وراضی اول	مولی کوره‌لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
قلبك اکابرك ایله	تدبیریکی ترك ایله	تقدیریکی درك ایله	مولی کوره‌لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
خلاق رحیم اولدر	رزاق کریم اولدر	فعال حکیم اولدر	مولی کوره‌لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
بیل قاضیٔ حاجاتی	قیل آکه مناجاتی	ترك ایله مراداتی	مولی کوره‌لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
بر ایشی مراد ایتمه	اولدیسه عناد ایتمه	حقدندر اورد ایتمه	مولی کوره‌لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
حقك اولیجق ایشلر	بوشدر غم وتشویشلر	اول حکمتنی ایشلر	مولی کوره‌لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
هب ایشلری فایقدر	بر بیرینه لایقدر	نیلرسه موافقدر	مولی کوره‌لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
دلدن غمی دور ایله	ربکله حضور ایله	تفویض امور ایله	مولی کوره‌لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
سن عدلی ظلم صانمه	تسلیم اول اوده یانمه	صبر ایت صقین اوصانمه	مولی کوره‌لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
دیمه شو نیچون شویله	بیر نجه در اول اویله	باق صوکنه صبر ایله	مولی کوره‌لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
هیچ کسه یه خور باقمه	انجتمه کوکل یقمه	سن نفسکه یان چیقمه	مولی کوره‌لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
مؤمن ایشی رنك اولمز	عاقل خوبی جنك اولمز	عارف دلی تنك اولمز	مولی کوره‌لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
خوش صبر جمیلمدر	تقدیر کفیلمدر	الله که وکیلمدر	مولی کوره‌لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
هر دلده آنك آدی	هر جانده آنك یادی	هر قوله در امدادی	مولی کوره‌لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
ناچار قاله حق پرده	ناکاه آچار اول پرده	درمان ایدر اول درده	مولی کوره‌لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
هر قولنه هر آنده	که قهر وکه احسانده	هر آنده اوبر شانده	مولی کوره‌لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
که معطی وکه مانع	که ضار وکهی نافع	که خافض وکه رافع	مولی کوره‌لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
که عبدك ایدر عارف	که ایمن وکه خائف	هر قلبی اودر صارف	مولی کوره‌لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
که قلبنی بوش ایلر	که خلقنی حوش ایلر	که عشقه دوش ایلر	مولی کوره‌لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
که ساده وکاه رنکین	که طبعن ایدر سنکین	که خرم وکه غمکین	مولی کوره‌لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
آری آزاوی آزایج	تن مزبله سندن کیچ	دل کلشنه کل کوچ	مولی کوره‌لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
بو ناس ایله یورمه	نفسکه دخی قاله	قلبکدن ایراغ اوله	مولی کوره‌لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
کچمشله کیری قاله	مستقبله هم طاله	حال ایله دخی اوله	مولی کوره‌لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
هر دم انی ذکر ایله	زیرکلکی قوی شویله	حیران حق اول سویله	مولی کوره‌لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
کل حیرته طال بریول	کندین اونوت آنی بول	قوی غفلتی حاضر اول	مولی کوره‌لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
هر سوزده نصیحت وار	هر نسنه ده زینت وار	هر ایشده غنیمت وار	مولی کوره‌لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
هب رمز واشارتدر	هب غمز وبشارتدر	هب عین عنایتدر	مولی کوره‌لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
هر سویلینی دکله	اول سویلدنی آکله	خوش ایله قبول جانله	مولی کوره‌لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
بیل السنهٔ خلقی	اقلام حق ای حقی	اوکرن ادب وخلقی	مولی کوره‌لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر

والله کوزل ایتمش * بالله کوزل ایتمش * تالله کوزل ایتمش
الله کوره‌لم نتمش * نتمشسه کوزل ایتمش

﴿باب رابع﴾ مطلب اعلا اولان معرفت مولا ایله اهل عرفان کندیلرین مقام اعلا یه صالدیغك وعارف بالله اولان دولت انس وحضوری بولوب بحر محبت وعشقه طالدیغن وحکمت واولیالب معنی وعلم صدور اولوب کوکل اندن لذت جان آلدیغن وزمرهٔ اولیا عوام ناسدن اولی اولوب غفلتدن حضوره کلوب انس حق ایله قالدیغن وخواص اولیاء کرام خمر عشقی شرب مدام ایله اوصاف بهایدن فانی اولوب اخلاق حق ایله بقا بولدیغن وکرامات اولیا لایح ومقامات طریقتلری واضح اولدیغك فصول خمسه ایله تفصیل ایدر ﴿فصل اول﴾ معرفت نفس مفتاح معرفة الله اولدیغن ونور عرفان قلب عارفه نزول قیلدیغن ومعرفة الله مطلب اعلی اولدیغن وعارف اولان ماسوایی اونودوب ومعروفی بولدیغن وکندیدن کیچوب آنکله قالدیغن وهر خوف وحزندن

TBMM KUTUPHANESI

همیشه امین اولدیغن وحق تعالی یی صفات سلبیه دن عاری وصفات ثبوتیه ایله متصف باری بولدیغن طقوز نوع ایله بیان وعیان ایدر ﴿نوع اول﴾ معرفت مولایی آیات بینات واحادیث شریفه ایله بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه حق تعالی عبادینه عنایتیله کندی معرفتی ترغیب وتحصیلی طریقی تعلیم ایدوب قرآن عظیمنده بیورمشدرکه *فعرفهم وهم له منکرون * تعرفهم بسیاهم * تعرف فی وجوههم نضرة النعیم * مما عرفوا من الحق * اومن کان میتا فاحییناه وجعلنا له نورا یمشی به فی الناس کمن مثله فی الظلمات لیس بخارج منها * ومن لم یجعل الله له نورا فماله من نور * انا عرضنا الامانة علی السموات والارض والجبال فأبین ان یحملنها واشفقن منها وحملها الانسان انه کان ظلوما جهولا * ان الله هو السمیع البصیر * وحق تعالی حدیث قدسیده بیورمشدرکه یاابن آدم من عرف نفسه فقد عرفنی ومن عرفنی فقد طلبنی ومن طلبنی فقد وجدنی ومن وجدنی نال کل مناه وفوق مایتمناه فلایؤثر علی غیری یاابن آدم تواضع تعرفنی تجوع ترانی تجرد لعبادتی تصل الی یاابن آدم انا الرب فاعرفنی یاابن آدم انما اعرفنی من عرف نفسه وانما وجدنی من ترک نفسه أعرف نفسک یاانسان لتعرفنی یاابن آدم من ازال معرفتی عن قلبه فقد عمی قلبه یاابن آدم من دخل بیت معرفتنا زال عنه الخوف والحزن وکان آمنا یاداود کنت کنزا مخفیا فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق لیعرفونی یاداود تقرب الی بعداوة نفسک واعرفنی بالمعرفة التی لایقابلها الجهل یاداود تعلم العلم النافع والعلم النافع ان تعلم ان جلالی وعظمتی وکبریائی وقدرتی غالب علی کل شئ لان هذه المعرفة هی التی تقربک منی یاداود من عرفنی جعلت البلاء قیده والصبر صیده * وحضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم احادیث شریفه سنده بیورمشدرکه * جذبة من جذبات الحق توازی عمل الثقلین * وبیورمشدرکه * انا اعلمکم بالله وان المعرفة فعل القلب * بیورمشدرکه *اوعرفتم الله حق معرفته لزالت بدعائکم الجبال * وبیورمشدرکه * اعرفکم بربه اعرفکم بنفسه * ومناجاتنده دیمشدرکه سبحانک ماعرفناک حق معرفتک یامعروف وبیورمشدرکه * اللهم یاحی یاقیوم یابدیع السموات والارض یامالک الملک یاذا الجلال والاکرام نسئلک بعزتک ان تحیی قلوبنا وابصارنا بنور معرفتک یامعروف * وبیورمشدرکه * اللهم اجعل لی فی قلبی نورا وفی سمعی نورا وفی بصری نورا وعن یمینی نورا وعن شمالی نورا واماما نورا وخلفی نورا وفوقی نورا وتحتی نورا وفی شعری نورا وفی بشری نورا وفی لحمی نورا وفی دمی نورا وجعلنی نورا * وبعض احادیث متشابهه سنده بیورمشدرکه * خلق الله آدم علی صورته *وبیورمشدرکه * رأیت ربی علی صورة شاب امرد قطط * وبیورمشدرکه رأیت ربی فی احسن صورة فوضع یده بین کتفی فوجدت بردها بین ثدیی فعلمت مافی السموات والارض صدق رسول الله فی حدیثه (نظم)

سندن کلور کوکلره چون دمبدم مدد ... فضلکدن استرم مدد ای مفضل احد
وارلق ثناکی ثبت ایدیجی بر صحیفه در ... کیم ابتدا سیدر ازل انجامیدر ابد
رخسار وحدت اوزره دخی بشقه حسن ایله ... چشم شهوده کلدی بوحال وخط عدد
چون کثرت زبده دکل بحر مختفی ... واحدت محیطی سن دوجهاندر سکا زبد
چون قربکه بو فقر وفادر سبب همان ... طوبی لمن تهیا للقرب واستعد
مهرك فروغی سینه ده کالنور فی البصر ... عشقك هواسی روحده کالروح فی الجسد
اولمش نفور نور حضور کدن اهل جهل ... حقا که مهردن قچر اول صاحب رمد
هب ایشلرك همیشه کوزل خیر محضدر ... پس کار کاهمزده اولور نقش نیك وبد
نشو ونمای شبنم فیضکله بولدی خوش ... کلزار جان حق مسکینك ای صمد

﴿نوع ثانی﴾ معرفت نفس موجب معرفت الله اولدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردر کیمکه کندی نفسنی عارف اولور تحقیق اول کسه ربینی دخی بیلور کیمکه نفسنی عارف دراول هر معرفت وعلمه واقفدر نفسنی عارف اولان مقرب وسعید اولور وعارف اولمیان حضرت حقدن بعید اولور کندی نفسنی بیلن معرفت حقه مالکدر وبیلمین ضلالتده هالکدر معرفت نفس انفع معارفدر ونفسن بیلن اسرار عالمه واقفدر کیمکه کندی نفسنه عارفدر انك همتی عالم فانیدن منصرفدر کیمکه معرفت نفسه واصلدر اکا فوزا کبر حاصلدر

نفسنی

TBMM KUTUPHANESI

نفسنی عارف اولان فاضلدر نفسنی بلمین حقدن غافلدرکه کیمکه نفسنی عارف اولور اول بعد وغفلتدن نجات بولور وقرب وحضور حضرت حقه کلور عقلك افضلی معرفت نفس انساندروحکمتك افضلی معرفت قرب یزداندر کیمکه نفسنی جاهلدر اول کیمسه ربسندن غافلدر نفسنی بلمین عجبا ربسن نیچه بیلور ونفسن بیلن آیابودارفنا ایله نیچه انسیت بولورهر عاقل مغموم اولور وهر عارف مسرور اولوروهر محب محبوب اولور کندی نفسنی بلمین غیری نیچه بولور یا معرفت حقی نیچه بولور انسانه معرفت نفس کفایت ایدرزیراکه اول معرفت حقی ارائت ایدر دنیایی بیلن تزهدایلرو ناسی بیلن تفردایلر ونفسن بیلن تجرد ایلر وربسن بیلن توحدایلر نفسنی عارف اولان خلقه متواضع اولورزیراکه اول حق ایله حاضرواکا خاضع اولور نفسنی عارف اولان کمسه یه لازمدرکه قناعت وعفت واستقامته ملازم اوله وماسوایی تارك اولوب حقه عازم اوله حق تعالی حضرت داودعلیه السلامه بیورمشدرکه یاداود نفسکی بیل تاکیم بنی بیله سن واول سؤال ایلمش که یاربی نفسمی نیچه بیلیم وسنی نیچه بیلیم حق تعالی اکا جواب ایتمشدرکه نفسکی ضعف وعجز وفنایله بیل تاکیم بنی قوت وقدرت وبقا ایله بیله سن اندن بنی بمله بوله سن (نظم)

شمس آرار دیرکه آفتاب قنی ... هر یکا صو آقرکه آب قنی
دون کیجه خواب دیده دن صوردم ... ای جهان سیر ایدن دی خواب قنی
مست کندینی آرار صورر خلقه ... دیرکه اول بی خود وخراب قنی
دور ایدر باده اهل عشر تنی ... مجلس ایچنده دیر شراب قنی
جمله سرکشته مضطرب قالمش ... راحت اولمش بی اضطراب قنی
جمله سی پرده لرده کندین آرار ... عارف نفس ایدر حجاب قنی
دوست خوش بی نقاب سیر ایلر ... دیر بمچون عجب نقاب قنی
کنج دل فتحیدر چو فقرو فنا ... نه صوررسن که فتح باب قنی
شمس روحك کوکلده سیرایله ... صورمه حقی که آفتاب قنی

﴿نوع ثالث﴾ معرفت مولی مطلب اعلی اولدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه معرفة الله کوکلده برنوردر ومحبتی جانه فوز وسروردر وتوحیدی مفتاح انس وحضوردر معرفة الله برکنز عظیمدر ومحبتی برفوز مقیمدر کیمکه عارف بالله اولور اول کمسه آکاه اولورو ناسدن عذرخواه اولور علمك ثمره سی معرفة اللهدر ومعرفتك ثمره سی حفظ حدود اللهدر فسخ عزایم وحل عقود دلیل وجودرب ودود دراوج نسنه معرفة الله ایچون براهین وترغیبدر ذل لیب وفقرادیب وسقم طبیبدرحق عارف اولانك معرفتی کامل اولور عارف بالله اولانك لسانینه کلال کلور کیمکه عارف بالله اولمشدر اول سعادت ابدیه بولمشدرُ عابدك همی دعادر وعارفك همی ثنادر زیراکه عابدك همی نفسیدر وعارفك همی خدادر حقی مشاهدهٔ عیان ایله عیون ادراك ایده بیلمز لکنْ قلوب انی حقایق ایمان ایله ادراك ایده بیلور علم انفع معرفة اللهدر وانك موضعی قلب آکاهدرحقك واحدانیتن طانیق معرفتدر وفردانیتن بیلمك توحید حقیقتدر اکر تعریف حق اولمسه کمسه انی عارف اولمزدی معرفة الله بطن جایع وعین ساهر وقلب ذاکر ایله جانده حاصل ودلده ظاهر اولور حق تعالی کندی معرفتیله عزیزایلدیکی عارفه لازمدرکه انك معصیتیله نفسنی ذلیل ایتیوب طاعتنه ملازم اوله حقیقت عرفان حقایق اشیایه ایرمکدر واشیایی ذاتنده اولدیغی کبی کورمکده معرفة الله آنك اول وآخر وباطن وظاهر اولوب هر نسنه یی علیم وهر فعلنده حکیم وجمله یه رزاق کریم اولدیغن بیلمکدر معرفة الله وحدانیتندن آکاه اولمقدر وغایت معرفة الله آنی مطلع قلب بولمقدر معرفة الله ماسوادن فارغ اولمقدر وآنکله کوکل حیاتی بولمقدر علامت معرفة الله اکا محبتدر وهر امرنه اطاعتدر ایکی نسنه افضل عطاء اللهدر بری معرفة الله وبری محبة الله در معرفة الله کوکلده نور وضیادر محبة الله نارمحرق ماسوادر وعارف بالله اولمق ذکر الله ایله حیات بولمقدر وظلمت جهلده قالمق ذکر اللهدن غافل اولمقدر معرفة الله هر شیده قدرتی بولمقدر وهر حاله حول وقوتدن بری اولمقدر معرفة الله نفسیله ترك ماسوی الله در وقلب ایله حضور مع الله در حقیت معرفة الله انی لسان ایله ذکر

ایتمکدر وقلب ایله محبته یتمکدر وهمتله حضورینه کتمکدر معرفة الله جانده بریقیندر که اعضا آنکله سا کندر وکوکلده برحیاتدر که روح آنکله مطمئندر معرفة الله تعریف الله ایله خاصلدر زیراکه عقل الله ایله معرفتنه واصلدر علم تعلیم خلق ایله اولور معرفت تعریف حق ایله اولور پس علم تعلم ایله ومعرفت تعرف ایله در ومعرفت الله اشیایی الله دن؟ والله‌لك والله ایله والله دن یکا راجع بیلمکدر معرفة الله موجود قدیمه وجود تعظیمدر وعارفی اظهار معرفتدن منع ایدن بوتعظیمدر معرفة الله کوکلده برنقطهٔ کبرادر اول جانه برنعمت عظمادر کوکلده نورمعرفت فلکده کونش کبی طالع اولورلکن شمس فلك افقدن طوغوب ضیاسی ارضه واقع اولور وشمس معرفت ایسه درون دلدن طلوع ایدوب نوری عرشه ساطع اولور معرفة الله کوکل عالمنده شمس مثالیدر وعقل قمر وعلم نجوم امثالیدر معرفة الله برجوهردرکه مادون عرش انکله منوردر معرفة الله ایله انانیته کتمك ونفسانیت ایتمك تمام شقاوتدر معرفت بحرنده مستغرق اولمق ونور حقیقتله فنا بولمق کمال سعادتدر

(نظم)

هر نفس قلب مقبلدن آلور بر مشرب	بشقه برسم ایله برراهی ایدر دل مذهب
کوکل اولمز ایکی آن ایچره برامری طالب	دمبدم بشقه اولور جان وکوکلده مطلب
بورخ وزلف ولب و غبغب وتندن غیری	دلده وار بشقه رخ وچشم ودهادن وغبغب
لب جاناندن آلور هردم اوبشقه برجان	دخی هرجان ایچون اولدمده کلور برقالب
بشقه در عالم دل مهر وسپهری بشقه	عرش وفرش وفلکی بشقه چوق اندہ کوکب
برق خاطف کبی دل عالمی سیرایت کیم	اندہ بوقدر بوقش ویازوقش وروزایله شب
حق دل لوحنه چون جمله سی اولمش مسطور	عارف اول جمله یی سن دلده بول اول اهل طرب

﴿نوع رابع﴾ عارف ماسوایی اونودوب حضرت مولی یی بولدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه عارف اودرکه آنی حقدن برشاغل مشغول ایتمز وطرفة العین انس وحضوردن غفلته کیتمز عارف اودرکه کندی سکوت ایلر وحق انك سرندن سویلر عارف اودکه ماسوادن معزول ومعروفیله مشغول اولور عارف اودرکه کندی تدبیرندن غائب وتدبیر حقه مترقب وراغب اولور عارف اودرکه هیچ برنسنه ایله متکدر اولمز وهرنسنه انکله صفا بولوب کدری قالمز عارف اودرکه دنیا وسعتیله باشنه طار اولور وعادتی ناسدن حقه فرار اولورو آنك حضوروانسیله برقرار اولور عارف اودرکه تفکر طویل ایله کیدر ومفاوز ملکوتی قطع ایدر عارف اودرکه عرفاتی سرمایهٔ سعادت بیلور وانی غیر موضعنه وضع ایلهدن اعنی نا اهله سویلهدن متنفر اولور وعارف اودرکه غیرمعروف ایله انسیت قیلمز وماسوای معروف اصلا خاطرینه کلمز عارف اودرکه کندی صفاتی معروفی صفاتنده افنایده تاکیم ماسوایی بیلمیوب انکله سویلیوب اندن ایشیده عارف بحه محزون اولورکه انك قلبی سرور ایله مشحون وجانی حضور ایله ممتوندر عابدن قوتی آب وناندر وعارفك قوتی نور عرفاندر عارف حق حق ایله عارفدر ونور حق ایله عالمه واقفدر عارفك حضوری معرفتدر وسروری محبتدر ونوری توحید حقیقتدر عارف اودرکه ریاض دلده سیاحت ایدوب حیاض جانده سباحت ایلر ومعروفنه جنانیله مناجات ایدوب لسانیله سویلر عارف اودرکه غیرحقی لاحظ وغیری کلامن لافظ اولمز ونفسیچون حقدن غیری حافظ بولمز عارفك سروری معرفتله وانسی وحدتله اولور وصبر وثباتی شدتده بولور علم نهردر وحکمت بحردر علما طواف انهاردر وحکما غواص ابحاردر وعارفلر نجات سفینه لرنده سیاردر عبادت اهل غرفان مثال تاج سلطاندر عارفلر انلردرکه نطق ایتسه لرانی سویلرلر وعمل ایلسه انکچون ایلرلر وطلب ایتسه لراندن ایدرلر ورغبت ایتسه لرا کا کیدرلر صادقون وسابقون آنلردر وخواص ومقربون آنلردر ریای عارف اخلاص محجوبدن زیاده مرغوب ومحبوبدر عارف معروفی تعظیمنده اهتمام تام ایدر وادای فرائضیله واجتناب محارمیله اکا توقیر واحترام ایدر عارف اودرکه اسرار معروفی نااهله اظهار ایلزوفرح وسرورن وبث وحزن برکسه یه سویلز علامت عارف اودرکه ربیسیله اولدقده افتخار ایدرونفسیله بولندقده احتقار ایدر عابد جسمنی ایدرو عارف جانی ایدر قلب عارف قندیل حکمتدر وفتیله سی معرفتدر ودهنی محبتدر وسراجی نور ملکوتدندر عالمه ادب وعابده طلب لازمدر وعارفه ذوق وطرب ملازمدر زیراکه عارفك معروفیله سروری دائمدر خائفك حالی هربدر

وعارفك

TBMM KUTUPHANESI

وعارفك شانى طاربدر علامت زاهد ترك دنيادر وعلامت عارف ترك دعادر وميل سنادر

(نظم)

اهل عرفان كه محبتدن اثر بولمشلر | كندیدن بی خبر اولمغله خبر بولمشلر
عالمه آچديلر چشم هوس چون يعقوب | تاكه پيراهن يوسفله نظر بولمشلر
برزمان كيجه كبی ظلمته طالمشلر ايدی | تا كه چاك جكر ايچنده سحر بولمشلر
باشلرين ياقه لرندن نيجه رفع ايتسون | خانهٔ قلبی اومحبوبه مقر بولمشلر
وادی دلده تردد ايدن اولمز محروم | كه اوسيمرغدن اول قافده پر بولمشلر
عشقدر لذت آلان حسنله اندن هر آن | عشقدن اهل نظر نور بصر بولمشلر
عشقدر صيقل آينهٔ جان ای حق | نفسدن چون دل وجان تنده كدر بولمشلر

﴿نوع خامس﴾ عارف كندی وجودندن فانی اولوب معروفيله بقا بولديغن بيلديرر (ای عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلر در كه عارف جمله بی وكندوبی ترك ايدوب وجود عقبه سندن نزول ايدرسه تحقيق اول عالم قلبه دخول ايدر بعده اسب خياله بنوب نيجه ايام خيال توكلدن اينوب صحرای تفويضی كچوب ميدان صبری سير ايله كيدر تا كيم رياض رضايه كلوب بساتين عرفانه واصل اولوب بعده مجلس محبته كيروب محفل انس وحضوره داخل اولور بعده بساط انبساط اوزرينه چيقوب مراتب مناجات وقربه نائل اولور بعده اخلاق حميده ايله صفات واسما خلعتلرين كيوب بوكرامات عزتلرينه وبو مقامات لذتلرينه ايروب عمری اولدقجه بوحالات ايچنده تنعم ايدوب آنكچون سعادت سرمديه حاصل اولوروانك شخصی دنياده وقلبی عبابده قالور ويومافيوما زياده ترقی وتلقی بولورتا كيم دنياده اباايدوب ناسدن اكاملامت كلور وملاء اعلايه شوقی كماله ايروب موتی آرزوايدر وقتا كه وعده سی كلور رسل رب رحمان كل وريحان وبشارت رضوان ايله اكا كيدر واول طيب نفس ايله وبشر وانس ايله بودنيای لاهيه دن كچوب اول حضرت الهيه قربنه كوچر پس بوفقير وضعيف نفسيچون انده ملك عظيم ونعيم مقيم كوروب رب رحيمدن اويله ترحيب وتقريب وسلام وتكريم بولوركه وصف ايله بيانه كلمز واول دولت دائمه ابدالاباداندن زائل اولمز * اللهم ياذا الرحمة العميمة نسئلك ان تمن علينا بهذه الدولة المقيمة والسعادة العظيمة بحق صفاتك القديمة اللهم انك تلطفت باوليائك فعرفوك ولوتلطف باعدائك لماجحدوك * وخبرده كلمشدركه تحقيقا دنياده برجنت واردركه آنی بولان كمسه ده جنت آرزوسی قالمز ديديكم جنت معرفة الله دور وبنه خبرده كلمشدركه ناس بودنيادن چيقوب رحلت ايتديلر حالبوكيم بوندن اولان الطيب اشيا ذوقندن محروم كتديلر واول اطيب اشيا معرفت مولادركه هر نعمتدن الذواشهادر (بيت) بوكونكی جنت عرفانه داخل اولسه لر عشاق * يارنكی وعداولان حوری ويا غلمانی نيلرلر وحضرت علی رضی الله تعالی عنه بيورمشدركه محجب اودكلدركه بركمسه آخرتده جنت بوله بلكه محجب اودركه اول دنياده جنت بولمش اوله ومحجب اودكلدركه بركمسه دخول جنت ايله افتخار ايده بلكه محجب اودركه جنت آنك دخوليله افتخار ايده (شعر) ان عرفان ذی الجلال لعز * وضياء وبهجة وسرور * وعلی العارفين ايضا بهاء * وعليهم من المحبة نور * فهنيئا لعارف بكمال * هو والله دهره مسرور * پس عارف بالله نعيم نعيم وجنت جنتدر وسرور سرور ولذت لذتدر وحضور حضور وعزت عزتدر نتكيم جنته داخل اولان كمسه موت ومرض وهرمدن وفقر وذل وغمدن خلاص بولور كذلك قلب عارفه داخل اولان كمسنه خوف وحزندن وجميع محندن آزاد اولور

(نظم)

زندهٔ جانانم ای جان بوسوزی فهم ايله سن | كيچ بوجاندن بوله سن تاسنده عشق ذوالمنن
چون شراب نام عرفانی ايچون مست اولسه دل | محرم وخدتسن آندن ديمه اصلا بر سخن
كنديكی بيلدكسه شاد ومنصف اول كرديسه لر | قيلجه بوقدر قدرتك قطع ايتمه اول سوزدن سن
كرچه بيلدم دوستمی بيلمجه در دائم ولی | شمس ديدارندن اولمش قلبه حائل ابرتن
عارفك جانی شهود بار ايله طولمش حضور | غافلك قلبنده قالمش عقدهٔ تخمين وظن

TBMM KUTUPHANESI

سر توحید خدایی ایتمه افشا مشرکه | آکله من آنی او کیم دیر بنلکیله سن وبن
بولدی حقی لذت جاویدی لطف حق ایله | جانه چون اولدی میسر خلوت اندر انجمن

﴿ نوع سادس ﴾ عارفك خوف وحزندن امین و آزاد وانس وحضور ایله حرم ودلشاد اولدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه مولاسنی عارف اولانك بلاسی قالمز زیرا کا کابلابال اولور متألم اولمز عارفك حق ایله مابینی معموردر آنکچون خلق ایله دخی مابینی معموردر زیرا که انك شهودنده جله سی مجبور کبی معذوردر عارف جسم وجانن مولاسنه هب هبه ایتمشدر وملکی مالکنه ویروب کندی آره دن کتمشدر وبوتقریب ایله دولت قرب حقه یتمشدر عارف قلبنی مولاسنه وروحنی بلواسنه ویرمشدر وجسمنی وفق رضاسنده مخلوقنه وقف ایدوب راحته ایرمشد عارفك حق ایله معاملهسی خلقه موافقتله دکلدر بلکه خلق ایله معاملهسی حقه موافقتله حاصلدر عارفدن هر آرزو زائل اولورکه آنك هیچ بر مرادی اولمز زیرا که قلبنه معرفت نوری نازل ارلورکه انده ماسوایه محل قالمز عارفك عروجندنصکره هبوطی اولمز زیرا که حضوره کان حجاب ایله قالمز عارف کندی عندنده نه مرتبه ذلیل اولدیغن ناس بیلسه لر نیجه الن اوپرلردی بلکه یوزونه توکروب باشنه طپراق سپرلردی عارفه آنکچون عارف دینلمشدرکه غیریلر بیلمدیکن اول بیلمشدر ومطلع اولمدقلرینه مطلع اولمشدر اکر عارفك قلبنده طلوع ایدن شمس معرفتدن بر ذره عابد محجوبه ظاهر اولسه اکا تحمل ایده میوب مضمحل اولوردی (بیت) طربدن خانه یه صغمزدی بلکه عالمه زاهد * اکر عارف کبی واقف اولیدی تارو پودندن * عارفك برعلامتی بودرکه انك عرقی مشك وعنبردن اطیب اولور عارفك برعلامتی دخی بودرکه سکاوجهیله اویله اقبال ایدرکه کانه سندن غیری کمسه یی بیلمزوسندن اویله فجأتله اعراض ایدرکه کانه سنی هیچ برکره کورمش بیلمز نتکیم حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی وسلم اهل بیتیله عادت اوزره الفت وصحبتده ایکن استماع آذان ایلدکده اویله سرعتله قیام ایلردیکیم کانه انلرله صحبتده دکل ایدی عارفك لسانی ذکرالله ایله ناطقدر وقلبی محبتنده صادقدر وسری ابدا اکا عاشقدر عارفك قلبی نائم اولمز وماسوایه میلی قالمز زیرا که آنك کوکلی محبت المندن لذت بولمشدر ودرد وغم عشق ایله طولمشدر ونظرکاه عزیز علام اولدیغن بیلمشدر پس اول نیجه هائم اولوب کیجه نائم اولور برکوکلکه ماسوادن کچوب اعلایه کتمشدر رونیم قربی استشمام ایتمشدر ومجلس انس وحضوره یتمشدر اول کوکل حقدن نیجه غافل اولوب خلقه مائل اولور

(نظم)

جهانده کندیکی بیل حامد اول دخی محمود | که زبدهٔ دوجهانسن نهایت مقصود
عزیز عمریکی اعلا محلنه صرف ایت | طریق عشق ومحبتده ایله ترك وجود
شراب عشقی ایدن نوش اومست اولور مدهوش | زهی حلاوت جان وزهی شراب ودود
شراب وحدتی نوش ایلین سور دلی | کوکلدن ایلر او هر ذره یه رکوع وسجود
اوکیم مشاهد اولور بو وجود وحدتی | اودر همیشه دو عالمده شاهد ومشهود
ولی مراتبك احکامنی قبول ایلر | امین وحدت ایدر کثرت ایچره حفظ حدود
جمیع خلقی سور چون موحد ای حقی | اول اهل وحدت وشفقت سعید وهم مسعود

﴿ نوع سابع ﴾ اهل زهد ایله اهل عرفانك یعنی ابرار ایله مقربین یزدانك فرقی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه زاهد سیاردر وعارف طیاردر عالم دیدیکندن ادنادر وعارف کلامندن اعلادر وعارف اهل دنیایه واهل آخرته معرفتی وصف ایلز واهل اللهدن غیری آنی کمسه یه سویلز عارفك سکوتی انفعدر وکلامی اطیبدر عارف معروفیله مستأنسدر آنکچون ناسدن مستوحشدر وا کامفتقردر آنکچون جمله دن مستغنیدر واکا ذلیلدر آنکچون جمله یه عزیزدر زاهدك عبادتی علاقه ایله در وعارفك طاعتی حلاوت ایله در وزاهد طالب عقبادر وعارف طالب مولادر زاهد نفسیله در عارف ربیسیله در زاهد عبد نفس وهوادر وعارف محضا عبد خدادر زاهد حقی لسانیله ذکر ایدر وعارف آنی دل وجان ایله ذکر ایدر زاهدك قلبی اسباب ایله در وعارفك جانی

TBMM KUTUPHANESI

رب الارباب ايله‌در مؤمن نورالله ايله نظر ايدر وعارف الله ايله نظر ايدر مؤمنك اعتصامى حبل الله ايله‌در وعارفك اعتصامى الله ايله‌در مؤمن ذكرالله ايله مطمئن اولور وعارف الله ايله مطمئن اولور مؤمنك قلبى واردر عارفك مقلبى واردر خلق حجاب نفسدر ونفس حجاب دركاهدر پس خلقى ترك ايدن نفسندن آكاهدر ونفسن ترك ايدن عارف بالله‌در عارفى جسمندن روحنه يتمشدر وروحنى معروفنه فدا ايتمشدر عالمك شغلى طلبدر وعابدك حالى تعبدر وعارفك شانى طربدر زاهد نفسيله خلقه باقوب خصومتلريله مضطرب اولمشدر وعارف مولاسيله مخلوقاتنه باقوب جمله‌يه شفقت ايدوب راحت بولمشدر عارف قلبيله حضوردن كتمز وروحيله مشاهدهٔ ماسوى ايتمز عارفك قلبى هر مراد و آرزودن خالى وخوشدر نتكيم انك يدى هر سببدن فارغ وبوشدر عارفك برراحتى يوغ ايكن هر راحتده اودر وبر نعمتى يوغ ايكن هر نعمتده اودر عارفك نظرندن كونين ساقط اولمشدر زيرا كه اول كندى سرنده مكونى بولمشدر عارفك نفسى دنياسى وروحى عقباسنى ترك ايتمشدر وسرى مولاسنه يتمشدر زيرا كه مسافهٔ راه خدا دنيا ايله عقبادر انلردن عبور ايدن حق ايله حضور ايدر عارفك شهودنده حقيقت برازلدر وماسوى مجازومهملدر وانكچون واجد جمله‌يه بدلدر * نقل اولنمشدر كه بغداد ايچنده شبلى نامنده بر عارف وار ايمش بر كون بر كوزه‌جى دكانى اوكندن كچوب كيدركن كوزه صاتان ديمشدر كه مابقى الاواحد همانمدم شبلى برصحيحه ايدوب هل كان الاواحد ديمشدر عارفه اشارت كفايت ايتمشدر عارفك قوتى ذكر يزداندر وعابدك قوتى آب وناندر عارفك قبله‌سى نوروصالدر عقل مفلسفك قبله‌سى خيالدر عارفك قبله‌سى رب رحيمدر غافلك قبله‌سى زروسيمدر

(نظم)

قطره‌سن بحردن اماجد اولمش ماسن ... بنلكك قورسن اكر قطره دكل دريا سن
عشق دريا سنه صال كندينى خوف ايتمه صقين ... كيج هوادن كه يم عشقه حباب آسا سن
بحر ايله بحرسن امواج ايله محكوم هوا ... عشق ايله عارف حق علم ايله مولانا سن
طربك عشق غمدر تعبك نفس وهوا ... عشقدر مونش جان غير ايله بر غوغا سن
كاه دل كاه زبان كاه عيان كاه بيان ... كاهى آينه كهى طوطئ شكر خا سن
خودبين اولدكسه طولار خانهٔ دل جنك وجدل ... بيخود اولدكسه قوخلق ايله هم تنها سن
محو ايدوب وارلغنى عشق ايله وار اول حقى ... عشق سز پادشه اولسك دخى سن لالا سن

﴿نوع خامس﴾ اهل عرفانك علو شانى وكمال عرفانى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردر كه حق تعالى يى كندى بيلور كندينى غيرى كمسه بيلمز پس عارف الحق ينه حق ايله بيلمشلردر آنكچون آنلر هر شيده حقه رجوع قيلمشلردر عارفك بصرى عبرتله وقلبى فكرتله وروحى لذتله مشغولدر عارف الفوت ماسوايه تأسف قيلمز زيرا كه آنلر اشيايه خيال وزوال نظريله باقوب ماسوى بيلمز لر عارف الله معروفى بولمشلردر وماسوادن صم وبكم وعمى اولمشلردر عارفك سروري معرفتدر وذوق وحضورى محبتدر عارف يومافيوما اعرف واقربدر زيرا كه ساعت بساعت معروفنه مقربدر * وجنيد بغدادى عليه رحمة الهادى سرى سقطى حضرتلرينه سؤال ايتمشدر كه * كيف اصبحت سرى * اكا جواب ايتمشدر كه * ليس عند الله صباح ولا مساء * يعنى عارف بالله تشيخيص اوقات واحوالدن معزولدر انجق اومستغرق حضوردر كه معرفتله مشغولدر عارف مغروفيله اولدقده عيشى مزين اولور ومحبتنه ايردكده حالى احسن اولور عارفك قلبى معروفنه توجهده ريح عاصفدن وبرق خاطفدن اسرعدر عارفلرك علوم عجيبه‌سى واردر كه آنى لسانى ازليه ايله تقرير وعبارت ابديه ايله تعبير ايدرلر هر قومك برعقوبتى محققدر واهل عرفانك عقوبتى حضور عزتدن منقطع اولمقدر عارفك شغلى معروفيله استيناسدر وماسوادن اباويأسدر عارفك علاقه‌سى اولمز ومحبك شكواسى اولمز وعبدك دعواسى قالمز ناسك حالى اولور وعارفك حالى اولمز زيرا كه انك رسومى نور معرفتله محو اولوب قالمز عارف نه محتاجدر ونه مستغنيدر زيرا كه بونلر وارلق شانيدر عارف ايسه كنديدن فانيدر علامت عارف ايكى جهاندن فارغ اولمقدر ونفسندن دخى فنا بولمقدر غايت معرفت ايكى حالتدر بريسى دهشتدر وبرى حيرتدر نقل اولنمشدر كه ابايزيد بسطامى رحمة الله عليه حضرتلرينك زمانده برشيخ برمريدنى مكهٔ مكرمه‌يه كوندردكده اكا وصيت ايلش كه

اثنای طریق مکده سلطان اولیای زمان اولان ابایزید حضرتلرینك زیارت ایده‌سن وسلام ودعامزی اکا تبلیغ ایدوب دعاء ورضاسین آلوب آندن کعبه یه کیده‌سن وقتا که اول مرید مسافر حضرت ابایزیدی زیارت ایدوب شیخك سلام وکلامن آکا شویلشدر حضرت ابایزید اکا خطاب ایلشدر که شیخك کیمدر آنك کلاتندن برین بزه سویله تاکیم معرفتده انك مقامی کندی کلامندن معلوم‌مز اوله پس مرید مرقوم اکا خبر ویرمشدر که بنم شیخم دیرکه اکر سما حدید وارض حجر اولسه نه برقطره نازل اولوب ونه برحبه نابت اولسه وجمیع خلق اولاد واتباعم بولنسه‌لر انلرك رزقی تدبیرنده بنم درونمه برغم وکدر کلمز وقایم اصلا متحرك ومتغیر اولمز بوکلامی اول کامل ایشیدوب دیمشدر که یاهذا تحقیقا سنك شیخك هنوز نه عارف اولمش ونه توحید خدا قیلمشدر بلکه انانیتله شرك خفیده قالمشدر چونکه مرید مسافر بو حکمتی ایشتمشدر آکلدیغندن وافر منفعل اولوب یولنه کتمشدر وقتا که حجدن عودت ایدوب شیخنی کورمشدر ابایزید حضرتلرینك کلام حکمتن وکندی حزن ونفرتن اکا خبر ویرمشدر شیخ اکا دیمشدر که ابایزید حضرتلری بزدن اعرف واکمل در آنك کلامی دقایق غامضه یه محتملدر هماندم اول شیخ اکا برمکتوب یازمشدر که یامولانا ابایزید توکلده کلام ومقامم بودر بوکلامده قصورم ندر بنی ارشاد ایله دیمشدر وقتا که اول مکتوب اول مرشد کامله واصل اولمشدر آنك جوابنده اول شیخی بویله ارشاد قیلمشدر که بنم ایچون نه سما واردر ونه ارض واردر ونه برقطره واردر ونه برحبه واردر ونه اولادم واردر ونه اتباعم واردر ونه تدبیرم واردر ونه حرکتم واردر ونه وجودم واردر وامضای مکتوبی من ابی یزید فانی لفظن قیلمشدر واول شیخه وصولنده آنکله ارشاد ومسرور اولمشدر (التوحید اسقاط الاضافات) نه اولدیغن بیلمشدر ونفسنده فنا بولمشدر

(نظم)

وجود مزید مولاده مثل ساغردر ... شرابی کاه حیات اولدی کاه آزردر
مطیع مؤمن اولان جانه قند ذوقی ویرر ... اونفسه زهر ایچوررکیم کنود وکافردر
قلوبی تکری دما دم آچار دخی باغلر ... بو ایشلرندن آنی بیلمیان عجب خردر
خر آکلمشدر آچوب بغلمقله صاحبنی ... که حکم راکبنکدر یدنده مضطردر
کیمك یدنده ایچریر جوانی آلمش ... اوبیلمش آنی که هب ایلیان اومهتردر
عجب بودرکه خدادن دل اولمدی آکاه ... که بسط وقبض ایله قلبی مقلب اظهردر
چو دلدر اصبع لطفیله قهری بینده ... کیمك یدندن ایمش دل نه‌شاهه منظردر
اولطف وقهر ایله مرآت قلبه ناظردر ... آنکچون آینه‌که صاف وکه مکدردر
چو بولدی لطفی توجهده قهری غفلتده ... دل اولسه حق ایله حق اوخوش منوردر

﴿نوع تاسع﴾ اهل عرفانك معروفی حضرت خالق وباری صفات نقصان وسلبیه‌دن منزه وعاری وصفات کمال وثبوتیه ایله متصف ویاری وجمله ذرات کائنات واجزای عالم وجمیع امور مخلوقات واحوال بنی آدم انك تأثیر وقدرتیله وتدبیر وحکمتیله همیشه هردم مراد شریفنه موافق وتام وجود ونظام بولدیغن ومتحرك وجاری اولدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه رب العالمین حضرتلری بردرکه قطعا شریکی ونظیری یوقدر اکل وشرب ونوم ولبس عادتدن واهل واولاد وولادتدن منزهدر کوکده ویرده دکلدر مکاندن منزهدر صاغده وصولده اوکده وآردده واوستده والتده دکلدر جهتدن منزهدر وصورتدن وشکلدن ورنکدن واعضادن منزهدر وارلغنك اولی وآخری یوقدر وارلغی کندیدندر غیریدن دکلدر ذات شریفی برحال اوزره ثابتدر خوف وحزن ومرض امثالی تغیرلردن منزهدر وجمیع نقصان اولان صفاتلردن منزهدر بوجمله عالم یوغیکن اول وارایدی هیچ برکمسه محتاج دکلدر عاجز اولمقدن منزهدر مراد ایلسه بوجمله عالمی برآنده یوغ ایدر ومراد ایلسه برآنده ینه وارایدر اکا هیچ برایش چتین وکوچ کلمز بربعوضه یاراتمغیله سموات واراضی یاراتمق اکا برابردر برکمسه اکا حکم ایده‌لمز اول جمله یه حکم ایدر اکا هیچ برنسنه واجب دکلدر برکمسه‌دن نفع کورمکدن ویاضرر چکمکدن منزهدر جمیع کافرلر مؤمن اولسه‌لر وجمله فاسقلر مطیع اولسه‌لر عبادتده سعی واهتمام قیلسه‌لرا کا برفائده حاصل اولمز واکر جمله ناس فاسق وکافر اولسه‌لر اکا هیچ ضرر کلمز وبونلر صفات

TBMM KUTUPHANESI

سلبیه‌در که ذات پاك حضرت باری بوصفلردن بری وعاریدر اما اول ذات پاکك صفات ثبوتیه‌سی سکز صفت بیلنمشدر * بری حیاتدر و بری علمدر که حق تعالی حیدر وعلیمدر هر نسنه‌یی بیلور سموات وزمینده اولنلری وجمله عیان وپنهان اولانی بیلور واعداد اوراق واشجاری وحساب حبوب وازهاری وجمیع رمل وبحاری بیلور اصلا بیلمدیکی نسنه یوقدر جزؤیاتی وکلیاتی وکچمشلری وکلجکلری بیلور آدمك کوکلنه کلان خاطره‌لری ولسانیله سویلدیکی سوزلری وباطن وظاهرین جمله بیلور حاضرلری وغائبلری بیلور اما غائبلری انجق اول بیلور هیچ برکمسه غیبی بیلمز مکر الله تعالی بیلدیره اول نسیان وسهو وغفلتدن بریدر وحیات وعلمی ازلیدر وقدیمدر حادث وفانی دکلدر * وصفات ثبوتیه‌نك بری دخی سمعدر که حق تعالی سمیعدر اهر صوتی اشیدر جهر اولسون خفی اولسون برکمسه‌نك قولاغنه مخفیجه سویلسه‌لر اول اشتمدیسه حق تعالی اشیدر وسمعی ازلیدر ابدیدر حادث وفانی دکلدر وصفات ثبوتیه‌نك بری دخی بصردر حق تعالی بصیردر هر نسنه‌یی کورر لیل مظلمده نملهٔ سودانك حجر اسوداوزرنده یوریدیکن کورر وایاغی خشلتیسن اشیدر لکن ایشتدیکی بزم کبی قولاغله دکلدر وکوردیکی کوزایله دکلدر کوزدن وقولاقدن منزهدر وبصری ازلیدر ابدیدر حادث وفانی دکلدر وصفات ثبوتیه‌نك بری دخی ارادتدر که حق تعالی مریددر مرادایلدیکن ایشلر ومراد ایلدیکی نسنه وجوده کلمز وهیچ برنسنه اکا لازم اولمز برکمسه اکا کوچ ایله برامری ایشلتمکه قادر دکلدر هر نسنه کیم جهانده وجود بولمشدر اکر خیر واکر شر جمله‌سنك مرادیله اولمشدر پس اول مؤمنلرك ایمان ومطیعلرك طاعتن مراد ایتمشدر اکر مراد ایتمش اولسه برکمسه مؤمن ومطیع اولمزدی وکافرلرك کفرین وفاسقلرك فسقن مراد ایتمشدر اکر مراد ایلمش اولسه برکمسه کافر وفاسق اولمزدی وبربعوضه جناحن تحریك ایده‌مز حق تعالی مراد ایلدکجه وهر نسنه کیم ایشلرز انك ارادتیله ایشلرز ومرادایلدیکی نسنه وجوده کلمز زیراکه مراد ایلدیکی وجوده کلمك علامت عجزدر اکر مراد ایلسه جمله‌یی مؤمن ومطیع ایدردی واکر مرادایلسه جمله‌یی کافر وعاصی ایدردی * اکر سؤال اولنورسه یانیچون جمله‌نك مؤمن اولمسون مراد ایتمیوب اکثرك کافر اولمسن مراد ایلمشدر * جواب اولدر که اکا مرادایدوب ایشلدیکی نسنه‌لردن سؤال اولنمز واول جمله‌یه سؤال ایدر فاعل مختاردر (بیت) کسمش آنمشدر انی ایتمه جدل * تیغ لایسئل عما یفعل * وهر مرادایدوب ایشلدیکی نسنه‌لرده نجه فائده‌لر وحکمتلر واردر که بنی آدمك عقلی اکا ایرشمز پس کافرلری یارادوب کفرلرین مراد ایلدیکنده وماری وموری وعقارب وشروری خلق ایلدیکنده انواع فوائد حاصلدر که انلری بیلمك بزه لازم دکلدر همان بزه لازم اولان جمیع افعال خدایی برحکمت بیلمکدر وانك ارادتی ازلیدر وابدیدر حادث وفانی دکلدر * وصفات ثبوتیه‌نك بری دخی قدرتدر که حق تعالی قادردر وهر ممکن اولانی خلق ایدر مرادایلدکده میتی احیا ایدر وحجری وشجری سویلتمکه یوروتمکه قادردر وبوسموات واراضی یوق ایتمکه وینه وارا تمکه قادردر ونجه بیك بوسموات وارض امثالی سموات وارضین ایجاد ایتمکه قادردر وبوجمیع جبالی فضه یاذهب ایتمکه قادردر وانهاری یوقاری اقتمغه واقارکن فضه ایتمکه قادردر وبرعبدین برساعتده مشرقدن مغربه ومغربدن مشرقه کتورمکه قادردر وبرعبدین برساعتده یریوزندن بدنجی سمایه کتورب کیرو کتورمکه قادردز وقدرتی ازلیدر ابدیدر حادث وفانی دکلدر * وصفات ثبوتیه‌نك بری دخی کلامدر که حق تعالی متکلمدر سویلر لکن سوزی بزم کبی لسان ایله دکلدر بعض عبادینه ابی واسطه سویلر حضرت موسی علیه السلامه وحبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه لیلهٔ معراجده وغیریده سویلدیکی کبی وبعض عبادینه جبریل امین علیه السلام واسطه‌سیله سویلمشدر انبیاء کرامه اکثر اوقاتده بویله ایلمشدر وقرآن قدیم الله تعالینك کلامیدر ازلیدر ابدیدر مخلوق وفانی دکلدر * وصفات ثبوتیه‌نك ثامنی تکوینیدر که اول معدوم اولان اشیایی موجود ایتمکدر حق تعالی خالقدر که عالمی جمیع اجزاسیله یارادن اودر اندن غیری خالق یوقدر جمله حیواناتك حرکات وسکناتن وجمیع انسانك افعال وحالاتن ومعاصی وطاعاتن وایمان وکفرلرین وهر خیر وشرلرین خلق ایدن اودر الك قیلدادیغن ودلك سویلدیکن وکوزك آچلوب یوملدیغن یارادان اودر تکیم حق تعالی (والله خلقکم وماتعملون) بیورمشدر که جمله‌نك اعمال وافعالن یاراتدیغن کندی طیورمشدر وبزه جزؤیجه اختیار اعطا ایدوب بزی کندی فعلمزك فاعلی قیلمشدر واول اختیار اکثر افعالمزه سبب عادی

TBMM KUTUPHANESI

اولمشدر وانكله هركس ايكى عالمده اجر وجزا بولمشدر نتكم خبرده * انما الاعمال بالنيات ولكل امرئ ما نوى كلمشدر * پس بزى وبزم اعمالمزى وجمله حيوانلرى وانلردن صادر اولنلرى وكوكلرى وايچنده بولنانلرى ويرلرى واوستنده خلق اولنانلرى يارادن اودر جمله نك رزقن ويرن وخسته وصاغ ايدوب ديرلدوب اولديرن اودر آتش دكديكى آنده الك اسى اولمسن ويانماسن يارادن اودر وقارد كديكى وقتده الك صوغق اولماسن واوشومه سن يارادن اودر * قادردر كه بركسه يى آتشه قويسه لر آنى ياقميه نتكيم نمرود آتشنده خليلن ياقمشدر وقادردر كه قارايچنده قاعد اولانى بارد ايتميه بلكه ياقه لكن عادة الله اويله جارى اولمشدر كه آتش دكدكده يانمق يارادر وقارد كدكده اوشومك يارادر ويانمنى يارادن آتش دكلدر واوشومكى يارادن قارد كلدر بلكه الله تعاليدر وشبهى يارادن حق تعاليدر اكر شبهى خلق ايتمسه يوزرطل طعام اكل اولنسه طويمق حاصل اولمزدى وآجقمق دخى بويله در وغيريسى دخى بومنوال اوزره در * وبالجمله حقدن غيرى مؤثر بوقدر جمله اشيا بالذات آنك مخلوقيدر * پس حق تعالينك بوسكز صفتلريكم حيات وعلم وسمع وبصر وارادت وقدرت وكلام وتكوينلر جمله سى قديمدرلر وذات شريفيله قائمدرلر وزوال وتغيردن بريدرلر كيمكه حق تعالى حضرتلرين صفات سلبيه دن منزه وصفات ثبوتيه ايله متصف بولمشدر تحقيقا اول عارف بالله اولمشدر والاخيالات شيطانيه يى تجليات يزدانيه صانوب ضلالتده قالمشدر وحقيقت عرفانى برعارف شيرين بيان نظمله عيان قيلمشدر

(نظم)

اى بهين نسخهٔ مجموعهٔ ذات ... نقش زيبندهٔ مرأت صفات ... ايله بوبنديمى آويزه كوش
كمسه يه اوله صقين فضل فروش ... ايتمه خلقه صاته جق علمه هوس ... قيلمه بيهوده يه تضييع نفس
اويله برعلمه چالش كيم مطلق ... انى برسن بيله سن بردخى حق ... حكمت فلسفه دن ايله حذر
اوليا نسخه سنه ايله نظر ... نفس پاك عزيزان طريق ... ايدر انسانى قرين تحقيق
مرشد كامل اولنجه نايات ... سكا مر يتشور شمدى كتاب ... عارف اول زاهد خشك اوله صقين
همت ايت تا اوله سبك اهل يقين ... سعى ايدوب عارف بالله اوله كور ... نائل معرفة الله اوله كور
اوله شك مزلقه سنده كمراه ... علمادر علماى بالله ... چون ان عرف ديدى خلاق ودود
معرفتدر دوجهاندن مقصود ... معرفت زينتيدر انسانك ... پست اولور مرتبه سى نادانك
معرفت دولت روحانيدر ... معرفت خلعت ربانيدر ... جاهلك معرفتى رده سبب
بهره ياب اولمديغدندر هپ ... اولمز آلودهٔ چرك خذلان ... جامهٔ عسلم لباس عرفاف
حق كتوزه ش سنى كندين بيله سن ... تا اكا جان ايله قوللق قيله سن ... ذكر وفكرك همان الله اولسون
مشهدك اول اولو دركاه اولسون ... دوزخ وجنته ايتمه نظر ... صاحبن استه بول اى نور بصر
اول سنك اوليجق اى روح روان ... هپ سنك اولمش اولور ايكى جهان ... اره بول كنديكى بيل كيمسن سن
تا سكا اوله دو عالم روشن ... قيل تكاپوى بلاد اطوار ... كنديكى بلميجك ايتمه قرار
پيلميان كندوى نابينادر ... كاو وخردنده بيله ادنادر ... اوليان واصل نور عرفان
بنه ظلمتده قالور سركردان ... اكله سن نولديغن اى درعدن ... اوغره مز دائره كه خوف وحزن
اكله كيم معنئ توحيد بودر ... واصل اول دولت جاويد بودر ... مايهٔ جان دل آكاه بودر
غايت معرفة الله بودر ... جكه كور چشمكه كحل عرفان ... اوليه تا سكا محشر زندان
نور ديدم هله مشكل معنى ... ايكى عالمده اولمق اعمى ... اولدر اعمى كه دكل اهل شهود
اوله ابواب حقايق مسدود ... حضرت فخر رسل قيلدى دعا ... كيم حقايقى اوله مكشوف اكا
جملهٔ نسخهٔ مردان خدا ... ويرر آينهٔ ادرا كه جلا ... طالب حقه اولور راهنما
نسخهٔ مثنوئ مولانا ... همت ايت آكله كفتارين ... حرز جان ايليه كور اسرارين
دخى چوقدر نسخ اهل الله ... عبدى اللهدن ايلر اكاه ... رمزى ايمالرى روحانيدر
جمله سى باطن قرآنيدر ... ظاهر احكام شريعتدر هپ ... باطن اسرار حقيقتدر هپ

TBMM KUTUPHANESI

ذوق عرفان ايله‌در انسانك فرقی يوق جاهلله حيوانك عارف حقك اولور قلبی سليم
كوكلی مرآت نظركاه علیم عارفك كوكلی دخی اعلم اولور معرفت نوری ايله محرم اولور
عارف وعابد اولان مرد كزين اولدی كنجينهٔ يزدانه امين جانده كيم علم خدا قيلسه ظهور
كوزده اول نور اولور ودلده سرور كورديكن جمله او نور ايله كورر عالم ايچره او سرور ايله يورر
مظهر معرفة الله اوله كور پرتو مهر حق ايله طوله كور يا الهی بنی پر نور ايله
دمبدم انس ايله مسرور ايله كوكلی حضرتكه حاضر قيل كوزمی نورك ايله ناظر قيل

﴿فصل ثانی﴾ محبة الله مقصد اقصی اولديغن وشوق وعشق ووجدايله نهايت بولديغن ومحبت مولانك حد وحقيقتن وكنه وماهيتن ومنافع ومقاماتن وعلامات وكراماتن وكوكلده ظهوراتن وتعريف واقسامن واسماء خواصن وذاتيه وصفاتيه‌سن وافعاليه و آثاريه‌سن وملازم وتراكيبن و آثار وثمراتن ونتايجی اولان شوق وحالاتن وعشق وحرارتن ووجد وكمالاتن وطريق تحصيل نهاياتن يكرمی درت نوع ايله بيان وعيان ايدر

﴿نوع اول﴾ فضائل وثنای محبت مولايی آيات قرآنيه واحاديث قدسيه ايله بيلديرر (ای عزيز) معلوم اولسونكه حق تعالی عبادينه محبت ورأفتيله كندی محبتنی ترغيب وتبشير ايدوب تحصيلی طريقن طيورمشدر نتكيم كندی كتابنده عظمتيله بيورمشدر * ان الله بالناس لرؤف رحيم * والله رؤف بالعباد * يحبهم ويحبونه * * ان الله يحب التوابين ويحب المتطهرين * فان الله يحب المتقين * ان الله يحب المحسنين * ان الله يحب المقسطين * * قل ان كنتم تحبون الله فاتبعونی يحببكم الله ويغفر لكم ذنوبكم والله غفور رحيم * وألقيت عليك محبة منی * واصطنعتك لنفسی * ماأصابك من حسنة فمن الله وماأصابك من سيئة فمن نفسك * ان ربی رحيم ودود * سلام قولا من رب رحيم * وجعل بينكم مودة ورحمة * وأسبغ عليكم نعمه ظاهرة وباطنة * وان تعدوا نعمة الله لاتحصوها * واحاديث قدسيه‌سنده بيورمشدركه يا ابن آدم ان أردت حبی فاخرج حب الدنيا من قلبك فانی لم أجمع حبی وحب الدنيا فی قلب واحد أبدا * يا ابن آدم كيف تطمع فی حبی مع حب الدنيا فاطلب حبی ورضای فی ترك الدنيا * يا ابن آدم تفرغ لعبادتی أملأ قلبك بمحبتی واقبل علی أكفك * يا ابن آدم اخدمنی فانی احب من يخدمنی اذا أحب العبد لقائی أحببت لقاءه لا يزال عبدی يتقرب الی بالنوافل حتی أحبه فاذا أحببته كنت سمعه الحديث * يا ابن آدم أوجبت محبتی للمتحابين فی ياداود جنتی للمطيعين وذكری للذاكرين وكفاتی للمتوكلين وزيادتی للشاكرين ورحمتی للمحسنين وانسی للعارفين وانا خاصة للمحبين ياداود انی اذا اطلعت علی قلب عبدی ولم اجد فيه حب الدنيا والآخرة ملأته من حبی * ياداود انی اذا أحببت عبدا شددت عليه البلايا حتی يدعونی فانی احب صوته كما أحبه * ياداود بلغ أهل ارضی انی أنا حبيب لمن احبنی وجليس لمن جالسنی وأنيس لمن أنس بذكری وصاحب لمن صاحبنی ومختار لمن اختارنی ومطيع لمن أطاعنی ما أحبنی عبد من قلبه الا قبلته نفسی * يا داود ماعرفنی من لم يحبنی فكيف يحبنی من لايعرفنی كذب من ادعی محبتی اذا جنه الليل نام عنی اليس كل محب يحب الخلوة مع حبيبه * ياداود ليس للمحبين دواء سوی لقائی * ياداود أنا بدك اللازم فالزم بدك اللازم * ياداود سلنی أن أحب لك الشوق الی فانی جعلت قلوب المشتاقين من رضوان ونورتها لهم بنور وجهی الكريم يا عبدی أنا وحقك لك محب فبحقی عليك كن لی محبا يا عبادی لم تشتغلون بغيری وأنا مشتاق اليكم ما هذا الجفاء ألاطال شوق الابرار الی لقائی وانی اليهم لاشد شوقا اذا كان الغالب علی عبدی ذكری عشقته وعشقنی فوجدنی

(نظم)

يحبهم ويحبونه بيوردی ودود كه بزدن ايتدی محبت مي قلوبه ورود
جمال پاكنی مرآت جانده سير ايتدی محبت ايلدی هم شاهد اولدی هم مشهود
چوعكس حب ازلدن ظهوره كلدی بوعشق هزار يوزدن ايدر لر بوحسن عشقه سجود
شراب خانهٔ عشق اولدی عالم ايتدی خروش هزار نعمهٔ عاشق هزار بيت سرود
چوعشق سنده ايمش جان ودين ودل سنده خوش اكله كنديكی سنسن اوطالع مسعود
ايراغه كتمه اوبوب وهمه كنديكی فهم ايت كه نيم حبه‌يه دكنز حبيب نا موجود

TBMM KUTUPHANESI

کوکل اودرکه می عشق ایجنجه ای حق * مثال جرعهٔ جامی اولور بو بحر وجود

﴿نوع ثانی﴾ محبت مولانك فضائل وفوائدین احادیث شریفه ایله بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم امته شفقتله محبت مولایی تبشیر ایدوب اکا محبتك طریقن طیورمشدر نتکیم احادیث شریفه سنده بیورمشدر تحقیقا حق تعالی نك یوز رحمتی واردرکه آندن برر حمتله خلق عالم بری بریله تراحم ایدرلر وطقسان طقوزیله یوم قیامتده کندی عبادینه مرحمت ایلسه کرکدر وبیورمشدرکه حق تعالی جمیلدر ومحبت جمالدر * وبیورمشدرکه حق تعالی برعبدینه محبت ایلسه جمیع اهل سموات وارض اکا محبت ایدرلر * وبیورمشدرکه والدهٔ مشفقه نك ولدینه اولان مرحمت وشفقتندن حق تعالی عبدینه ارحمدر * وبیورمشدرکه محبت ازلده قدیمدر وهمیشه باقیدر * وبیورمشدرکه حق تعالی یه محبت ایدن کمسه قرائت قرآنه محبت ومداومت ایلر * وبیورمشدرکه سن محبت ایلدیکك کمسه ایله بیله سن وبیورمشدرکه هرکس محبت ایلدیکی کمسه ایله بیله در * وبیورمشدرکه حب فی الله ترحب اللهدر پس الله ایچون محبت ایدن محبوب درکاهدر وبیورمشدرکه حق تعالی سنك دنیا کزدن اوچ نسنه یی بکا محبوب ایدوب سودرمشدر بری نسادر وبری طیبدر وقرت عینم صلاة ایچنده در * وبیورمشدر کیمکه چوق ذکر الله ایدرسه حق تعالی اکا محبت ایدر * وبیورمشدر کیمکه محبة اللهی محبت خلقه ترجیح ایدرسه حق تعالی مؤنت خلقدن اکا کفایت ایلر وبیورمشدرکه حق تعالی محبت ایدرکه عبادی بیننده اولان مودت قدیمه حفظ اولنه وبیورمشدرکه تحقیقا بنم سنم کبیر وجسمم ضعیف وعظمم رقیق واجلم قریب اولوب لقای مولایه وارواح انبیایه واخوان صفایه محبت وشوقم مشتد اولمشدر * وبیورمشدرکه کیمکه عاشق وعفیف اولوب محبتن کتم واخفا قیلوب میت اولمشدر اول کمسه شهید اجرن بولمشدر * وبیورمشدرکه اهل عشق ایله مشورت ایلکز زیرا که انلرك یورکلری محترق وعقللری مسلوب اولدیغندن رأی وتدبیرلری اولمز * وبیورمشدرکه ارواح کندی عالمنده جنود مجنده در لر وقتاکه بوعالمه کلورلر حق تعالی ایله بری برین عارف اولنلر الفت ایلر ومنکر اولنلر مخالفت ایلر هواده بری برینه ملاقات ایلدکده خیول امثالی بری برین استشمام ایلر وبیورمشدرکه کیمکه قلبنده مولای محبتن بولمشدر اول کمسه بیلسونکه مولای دخی اکا محبت قیلمشدر زیرا که محبت اکا حق طرفندن کلمشدر واول حضرت نماز قیلدیغی حالده ازیز مرجل صداسی مثلی مبارك صدرندن صوت غلیان استماع اولنوردی وکل ریحان قفوسی آلنوردی (بیت) اتش شمع جمال ازلی * اودلره یاقمش ایدی اول کوزلی * وصدیق اکبر رضی الله عنه حضرتلرینك مبارك یورکی نار محبتدن محترق اولمش ایدی انکچون فم شریفندن جکر کبابی قوقوسی کلوردی وحضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم دعا ایتمشدرکه * اللهم ارزقنی حبك وحب من یقربنی الیك ودعاسنده دیمشدرکه * اللهم اجعل حبك احب الی من نفسی وسمعی وبصری واهلی ومالی ومن الماء البارد * ودعا ایتمشدرکه * اللهم انی أسئلك الرضی بقضائك وأسئلك الشوق الی لقائك والنظر الی وجهك الکریم برحمتك یا أرحم الراحمین

(نظم)

محبهم ندن اولمشدر اول مراد مرید	مکرکیم آینهٔ جانه باقدی اول خورشید
اودر جمیل ومحب جمالیدر دائم	هزار کل دیرر اوز کلشندن اول جاوید
کلور همیشه خبر عشقدن درون دله	که تازه جانه مرجح دکل بو پیر قدید
محبت اودینه یان اول امین جهنمدن	که عشق اودنده یانر هر قلادهٔ تقلید
خلاف نفس وهوا عادت موحددر	جهاد اکبر ایدندر محبت ایچره فرید
سعادت دوجهان بولدی زنده اولدی مدام	اوکیم قوبی قوبوب اولدی عبد عشق مجید
وصال عشق ایدی هردم امیدم ای حق	هزار شکرکه عالمده حاصل اولدی امید

﴿نوع ثالث﴾ محبت مولانك حدوحقیقتن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه محبة الله کلیتله اکا اقبالدر محبة الله نسیان ماسوی الله در محبة الله اجزای وجودك آنك اولدیغن شهود کدر محبت قلب هایمله دائمدر محبت نه احسان ایله زیاده اولور ونه جفا ایله نقصان بولور محبت حق بولقدر وکوکلدن هر محبت

ساقط

TBMM KUTUPHANESI

ساقط اولمقدر محبت اقامت حرمتله بیله خوف ترك حرمتدر محبته تمك محبوبی جمله یه ترجیح ایتمكدر محبت ذات انك صفاتنده افنای صفاتدر ورضاسنده افنای حیاتدر محبت مشهد ومغیبده موافقت حبیبدر محبة اللهیه تمك اكا وانك اولانه میل ایتمكدر محبت صادقی كاذبدن وكریمی شحیحدن فرق وتمیز ایدر * محبت اودركه كندیكی بالكلیه محبوبكه هبه ایده سن وسندن سنكیچون برنسنه قالمسون تاكیم آنك اولوب كیده سن محبت حق تعالیدن ارادتدر وعبددن موافقتدر محبة الله انی ذكر ایله دوام انسدر محبت برعلتدركه هردوا انده در محبت عادتلردن مفارقتدر محبت پوركده برناردركه كوكلده ماسوی قومز یقار محبت فقدنومدر وعزلت فقد قومدر محبت برطیرمرغوبدركه انك مأكولی حبة القلوبدر محبت هرغالی نسنه نك ثمنیدر وهرعالی مقامك سلمیدركیمكه ذوق محبت مولی ایله مشغولدر اول كسه ایكی جهان طلبندن معزولدر ومحبة الله انی عارف اولمقدر وانسیله حضور بولمقدر محبت نه رغبتدن اولور ونه رهبتدن اولور محبت برحسنه در كه انكله برسیئه ضرر ویرمز زیراكه محبة الله مرتبه سنه واصل اولان معاصی دائره سنه اوغرمز (شعر) تعصی الاله وانت تظهر حبه هذا وربی فی الفعال بدیع * لوكان حبك صادقا لاطعته * ان المحب لمن یحب مطیع * محبت ماسوای محبوبدن محبی اصم وأعمی ایدركیمكه مولاسنه نعماسیچون محبت قیلمشدر اكابلواسی نازل اولدقچه محبتی زاید اولمشدر واولكه مولاسنه نعماسیچون محب اولور اكابر بلانازل اولسه محبته زوال كلور * نقل اولنمشدركه بغدادایچنده برجماعت شیخ شبلی نك زیارتیچون قپوسنه واردقده انلره دیمشدركه سز كیملرسزانلر جواب ایتمشلردركه بزلر سكا محبت ایدن احبابدنز همان انلره طاش اتمغه باشلامشدر پس جمله سی اندن فرار ایتمشدر الاكه انلردن ایكی محبوبی قپوسنده قرار طوتمشدر واول شیخ اول فرار ایدنلره عتاب ایتمشدركه سزه نه اولمشدركه بندن كیچرسز اكرسزبتم احبابمسز طاشمدن نیچون قاچرسز واول ایكی محبنه محبته خطاب ایتمشدركه بزم دوستم انجق سز اولمشسزكه طاشمه تحمل قیلمشسز پس محبت خاصمزه لیاقت بولمشسز محبة الله ایچون نهایت اولمز محبوبك غایتی اولمدینی كبی محبتك دخی نهایتی اولمز مقام احباب آرزی لقادر ومحبوبك قضاسنه رضادر (شعر) بحر المحبة لیس یدرك قعره * من خاض فیه فقد تناهی أمره * لایستطیب بلاءها وعذابها * الا الذی قد طاب فیها سره * حبیب اكرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك روحانیه سین بركامل واقعه سنده كوروب اندن عذرخواه اولمشدركه محبة الله سنك محبتكدن نی مشغول قیلمشدر بوسوزدن اول حضرت تبسم ایدوب بیورمشدركه یامبارك هركیمكه محبة الله مرتبه سنه واصل اولمشدر تحقیقا اول كسه نزه محبت قیلمشدر آنكیچون اول سعادتی بولمشدر محب صادق اودركه محبوبندن اكاهرنه كلور آنكله متلذذ ومحظوظ اولور (بیت) هرنه كلورسه یخشیدر * زیرا اودوستك یخشیدر * چون جمله آنك ایشیدر * بن بدكانی نیلرم * ابایزید بسطامی رحمة الله علیه دیمشدركه ابتدای امرمده درت نسنه یی غلط بیلمشدم زیراكه توهم قیلمشدمكه بن انی طالب وذاكر وعارف ومحب بعده انتهای امرمده آكاه اولوب كوردمكه اول بندن اقدم نی طالب وذاكر وعارف ومحب اولمشدر

(نظم)

ای ازلی رفیقمز	كلشنمز بها ریمز	وی ابدی شفیقمز	محرم یار غارمز
دلده سن ای سرورمز	حاضرمز حضورمز	مایهٔ سكر وشورمز	صبر ایله خوش قرارمز
اولمز آخیر مز	ظاهریمز ضمیرمز	یار مرید وپیرمز	مونس غمكسارمز
باطنز بی نظیرمز	ناصر بی نصیرمز	دلبر دستكیرمز	جمله دن اختیارمز
عاشق وهم حبیبمز	ناصب وهم نصیبمز	مرهم وهم طبیبمز	جابر انكسارمز
را فعمز رفیعمز	صانعمز بدیعمز	جامعمز جمیعمز	حاصل كار وبارمز
جمله یه ایلدك عطا	صحت ومحنت شفا	حقی به بخش قیل فنا	تا اوله فقر كارمز

﴿نوع رابع﴾ محبت مولانك كنه وماهیتی وانواع خاصیتی ومنافع ومقاماتی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونكه اهل الله دیمشلردركه محبت الله برسر خفیدركه بیانه كلز وبرامر معنویدركه بیان اولمز لكن هربركامل كندی سیرندن محبته متعلق تكلم ایلشدر وانك خواص ومنافعنده نیچه حكمت سویلشدر تاكیم قلوب

TBMM KUTUPHANESI

عباده میل واشتیاق وشوق واحتراق انواری طولوب جان ایله طالب محبة الله اوله لرنتکیم کامل دیمشدر که محبت اودر که صاحبنه دنیا و آخرت سودالرین فراموش ایتدیره و برکامل دیمشدر که محبت اودر که سنك چوق خدمتکی آز کوره سن وحبیبك ازاحسانن چوق کوره سن و برکامل دیمشدر که محبت اودر که محبوبکه کلیتله مائل اوله سن و آنی مالکدن وجانکدن اعز والذ بوله سن واکا ظاهر وباطنده موافقت قیله سن بونکله بیله انك حقنده کندیکی پرقصور بیله سن واندن عذر خواه اوله سن و برکامل دیمشدر که محبت اودر که محبوبکه واصل اولمغله بیله حددن زیاده مائل اوله سن و برکامل دیمشدر که محبت اودر که ایکی جهان حظوظندن سنی معزول ایدوب کندی اوصافکدن دور ایدوب قلبکی همیشه محبوبکله مشغول ایده و برکامل دیمشدر که محبت اودر که محبوبکه کلیتله تسلیم اوله سن حتی سنده بنلکدن براثر قالمیوب فنا بوله سن و برکامل دیمشدر که محبت اودر که صاحبی کندی نفسندن کیچوب حبیبی ذکر وفکرینه مستغرق وقلبی دائم انکله قاله و برکامل دیمشدر که محبت اودر که حق تعالینك کلامن خلقك کلامی اوزرینه احتیار ایده سن و آنك لقاسین خلقك ملاقاتی اوزرینه ترجیح ایده سن وانك عبادتن خلقك خدمتندن مقدم طوته سن وفوت اولان لذات فانیه ایچون غصه چکمیوب ذکر اللهدن غفلتله کیچن وقت ایچون غمناك اوله سن و برکامل دیمشدر که کیمکه حق تعالی یه محبت ایلر اول معروف ناس اولمقدن نفرت ایلر و برکامل دیمشدر که ربکله اولکه سکا رعایت ایلیه و آنك اولکه سکا محبت ایله کفایت ایلیه و برکامل دیمشدر که الهی اکر بنی پاره پاره قطع ایلسك وبلایی اوزرمه صب ایلسك سکا اولان محبت واشتیاقم اولمز الا کهزیاده اولور وذوالنون مصری رحمة الله علیه حضرتلرینك احبابی کورمشلر که یدی مغلول ورجلی مقیدوحولنده ناس آغلشورلر واول انلره سرورایله خطاب ایدر که تحقیقا بوحالتم حق تعالینك احسانه مواهب وعطایاسندندر وانك جمیع افعالی نیم جانمه عذب وحلووطیب وکوکلمکدر میل محبة الله ایله اکتحال ایدن اعمی اولور خلقی کوره مز حقی بولور و برکامل دیمشدر که (شعر) محب الله فی الدنیا غریب * له نور واسرار عجیب * وعند الناس مستور بدلق وفی المعنی الی المولی قریب * و برکامل دیمشدر که توکلك جمله سی ترك انفعالدر وتفویضك جمله سی طرد اختیاردر ورضانك جمله سی ترك اعتراضدر ومحبتك جمله سی حبیبی جمله یه ترجیحدر و برکامل دیمشدر که هر مجالسه یه صالح اولان موانسه یه صالح اولمز وهر موانسه یه صالح اولان مؤتمن اسرار اولمز ومؤتمن اسرار اولمز الا که احباب احرار اولور و برکامل دیمشدر که حق تعالی برقومی خدمتنده قائم قیلمشدر و برقومی کندی محبتنه تخصیص قیلمشدر پس اهل خدمت اهل زهد وتقوادر که انلر جنته لایقدر وانلره ابرار دینلمشدر واهل محبت اهل عرفاندر که انلر قربتله فایقدر وانلر مقربین بولنمشدر و برکامل دیمشدر که قرآن کریمده مذکور اولان شراب طهور اول کأس معرفتله شراب محبتدر و برکامل دیمشدر که عارف حلاوت محبته اول وقت واصل اولور که خلقك اذیتی اکا شکر کلور وفقر وفاقه اکا عسل اولور و برکامل دیمشدر که محبت خوفدن افضلدر زیرا که عبد محب هر حالنده مولاسنی حضور وغیابنده صیانت ایدر اما عبد خائف مولاسی غیابنده مخالفت کیدر هر کسك کندی قیمتی کندی کوکلنك همتیدر پس همتی دنیا اولانك قیمتی شهوتدر وهمتی آخرت اولانك قیمتی جنتدر وهمتی محبة الله اولانك قیمتی بی حدوغایتدر و برکامل دیمشدر که محبت میل دلدر که تعلیم خلق ایله دکلدر انجق موهبة حقدر و برکامل دیمشدر که محبت قلب ایله قائم بروصف باریدر که جمله یه ساریدر واختیاری دکل اضطراریدر و برکامل دیمشدر که محبة الله فؤادا ایچنده پرنور لامعدر که قلبه نازل اولدقده مسرور وشاد اولوب وماسوادن فارغ وآزاد اولور و برکامل دیمشدر که کوکلده محبت وشفقت الهام ربانیدر وبغض وعداوت وسوسهٔ شیطانیدر زیرا که محبت وشفقت رحمان صفتیدر وبغض وعداوت شیطان صفتیدر برکامل برعارفه مکتوبنده یازمشدر اما بعد تحقیق انك کأس معرفتدن شراب محبتن ایچوب سکران اولمشمدر واول کامل اکا جوابنده یازمشدر که هنوز ایچمه مش سن سکران اولمش سن وسنك غیرك بحر سموات وارضی ایچمشدر وهنوز قائمیوب عطشندن هل من مزید آرزوسیله عمری کیچمشدر و برکامل دیمشدر که کیمکه عطشان محبت حقدر اول انك انسی بحارنده مستغرقدر و برکامل دیمشدر که کیمکه مولاسی محبتیله مشغول اولمشدر اول حزوبردی وذوق ودردی وصاف ودردی فرق ایتمکدن معزول اولمشدر و برکامل دیمشدر که محبة الله برنار موقده درکه انی

اولیاسی

TBMM KUTUPHANESI

اولیاسی قلوبنده ایقادایلمشدر تاکیم اول نارانلرك قلوبنده اولان خواطر وارداتی وعوارض وحاجاتی یاقوب محوایلیه وبرکامل دیمشدرکه حق تعالی کندی محبتن برعبدینه القاایلسه انی کورنلر کلفت والفتسز اکا میل ومحبت ایدرلر وفرصت بولنلر انك زیارتنه کیدرلر لکن اول انلردن فراروانس حق ایله قرار ایدر نتکیم حضرت یوسف علیه السلامه برکمسه عرض محبت ایتمشدر اومحبوب حکیم انك جوابنده ربمدن غیری کمسه نك بکامحبتن استمم بیورمشدر مولاسی محبتنده صدیق اولدیغن طیورمشدر

(نظم)

بر خدادن غیری یاری استمم — اول کلك عندنده خاری استمم — غیری یارك وار ایسه وار اندهکیم
دلده باری غیری باری استمم — اندن اورکه بخت ورختی آره‌م — ذکر حقدن غیری کاری استمم
دوجهانی اهلنه ویردم همان — استرم دلداری داری استمم — قاف دلده بولنشم سیمرغی بن
کرکس مردار خواری استمم — باز سلطانم انك دستنده‌یم — خاکدان ایچره غباری استمم
یارغارم غمکسارم حق بس — استمم بن غیری یاری استمم

﴿نوع خامس﴾ محبت مولانك بعض علامات وکراماتن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه محبة الله برهای دولتدرکه هرکیمك باشنه نزول ایدرسه اول کمسه ایکی جهاندهسلطان صاحب تخت وتاج اولور وبرکیمیای سعادتدرکه هرکیمك قلبنه دخول ایدرسه اول کمسه غنی وایکی عالمدن مستغنی وجمله خلقا کا محتاج اولور واول کوکلده کیم محبة الله ظاهر اولیوب مستور قالمشدر اول برمیت کیبدرکه جاندن بی‌خبر اولمشدر اکرچه ذوی العقولك جمله‌سی محبة الله دعواسین ایدوب یولنده باش وجان ویررزدیرلرلکن محبت مولانك یدی علامتی واردرکه هرکیمده که اول علامتلر بولنمشدر اول کمسه محبت دعواسنده صادق ومسلم بیلنمشدر * اما علامت اولی بودرکه محب مولی اولمکدن خوف ونفرت ایلمیوب دائما حاضر باش ومهیا اولوب موته منتظر ومترقب اولور زیرا که انجق موت ایله محب محبوبنه وطالب مطلوبنه وغریب اوطانه وصول بولور پس مادامکه دنیادن قطع علاقه اولنمامشدر اول کوکلده محبة الله اثری ظاهر بولنمشدر واکر موتدن فراری هنوز حقه وارمغه حاضر اولیوب لیل ونهار اول تدارکده اولق ایچون اولورسه اولدخی محبة اللهدن براثردر * واما علامت ثانیه بودرکه اول محب مولی دنیادن هرنیه محبت ایدرسه اکا مولاسی محبتیله محبث ایدر وینه انك بولنده انکچون صرف وبذل ایدر وهرنه کیم قلبنی مولاسندن مشغول ایدر انی ترك ایدوب حضورینه کلوب رضاسنجه کیدرواکر جمیع احوالنده حضور ورضاده بولنمدیسه اول عدم محبت مولایه دلالت ایلمز زیرا که هرکوکلده محبة الله کمال اوزره ظاهر دکلدر بعضی کوکلده نقصان اوزره حاصلدر * واما علامت ثالثه بودرکه اول محب مولی لیل ونهار انك ذکروفکرندن خالی قالمز زیرا که محب محبت ایلدیکی نسنه‌یی وکمسنه‌یی محبتی قدر ذکرایلر یعنی اول محبوبك اوصافن اکاثنا ایله سویلر حتی اکر کمال اوزره محبت ایلمش ایسه انی هرکز فراموش ایلمز واکر برکمسه هم حق تعالی یه وهم دنیالقدن برنسنه یه محبت ایلرم دیرسه نظر اولنور قنغیسین زیاده ذکرایدرسه محبت اکا حکم اولنور زیرا که اول کوکلده چوق ذکر اولنان طرفك محبتی غالب کلمشدر حالبوکیم غالب مغلوبی یومافیوما محوایدر اولمشدر * واما علامت رابعه بودرکه محب مولی انك کلام قدیمنه تعظیم ایدوب انبیاء واولیاسنه ودوستلرینه رعایت ایدر بلکه جمله مخلوقاتنه محبت وشفقت ایدوب رفق ومدارات ایله ملایم سویلر پس هرکیمکه محبت الله مرتبه‌سنه وصول بولمشدر اندن کبر وحسد وبغض وعداوت وکین وکدورت وعجب وانانیت افکاری دفع ورفع اولمشدر واول جمیع موجوداته عبرت وحکمتله نظر ایلیوب جمله‌یی دوست اتخاذایدوب هرکس ایله الفت قیلمشدر * واما علامت خامسه بودرکه محب مولی ناسدن عزلت اختیار ایدوب لیله منتظر ومشتاق اولور تاکیم عوایق وعلایق دنیا کوکلدن منقطع اولوب محبوب قدیم بی‌انبازه نیجه‌ثنا ونیاز ایله نتکیم حق تعالی حضرت داود علیه السلامه بیورمشدرکه یاداود اول کمسه یلان سویلرکه بکامحبت دعواسین ایلر حالبوکیم اول کیجه لرده نائم اولوب بندن غافل قالور زیراکه دوست دوستك دیدارینه طالب ومحبتنه راغب اولمزمی بنی خوش کیمکه استرسه بولور بردخی برکمسه ایله مألوف اولمیوب هیچ نسنه ایله مأنوس اولمز وبنسز قراری قالمز * واما علامت سادسه بودرکه محب مولایه عبادت آسان کلور

TBMM KUTUPHANESI

وشوق وذوق ایله خدمتده اولور بلکه عبادتی روحی غذاسی بولور واندن بیجه لذتلر آلور * واما علامت سابعه بودرکه محبة الله مرتبه سین بولان حق تعالینك دوستلرینه حب فی الله ایله محبت ایدوب انلری کندویه دوست اتخاذ ایدر وانك اعداسن کندویه دشمن بیلوب انلره دخی ستر وحلم ایله معامله ایدر (شعر) محب الله لا تأویه دار ولا یأوی مکانا فیه عار * ولا یهتم فی الدنیا برزق * ویکره ان یکون له عقار * ومحب مولانك اوج کرامتی واردرکه بری دریا کبی سخاوتدر وبری کونش کبی شفقتدر وبری تراب کبی تواضعدر زیرا که منبع کرم وجود محبتدر بلکه اصل خلقت وجود محبتدر ومحبت مولانك دخی نتایجی اوچ تمامدر کثرت صیام وکثرت قیام وقلت کلامدر اما حقیقت محبت تامه ترك مجالسهٔ عامه در محب صادقك بدنی وحشیدر وقلبی عرشیدر وطبیعتی روحانیدر وهمتی ربانیدر وسیاسی نورانیدر

(نظم)

کوکل عشقکده ناپروادر ای دوست	سنی سومك عجب سودادر ای دوست
عدو بیلمز بومعنایی که دائم	دل عاشق سکا مأوادر ای دوست
جمالك آرزو ایلر قمو شئ	جهان پرشور وپر غوغادر ای دوست
ایکیلك پرده سی رفع اولدی دلدن	دوعالمدن کوکل یکتادر ای دوست
چو کلمز خاطره پروای اغیار	کوکل شوریده وشیدادر ای دوست
اکرچه رتبهٔ عقل اولدی عالی	مقام عشق هم اعلا در ای دوست
جهان لذتلرین بولدم چو حلوا	ولی عشقن می احلادر ای دوست
شؤنك سیر ایدر عالمده اول جان	که چشمی عشق ایله بنادر ای دوست
چو سنسك اول اخر سر وظاهر	بوحق هیچ وناپیدادر ای دوست

﴿نوع سادس﴾ محبت مولانك کوکلده ظهور وجولانن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه انسانك قلبنده ظهور محبتك سببی احسان اولدیغی اندندرکه انسان افتقار واحتیاج اوزره خلق اولنمشدر امادین امورنده انسانك علمایه احتیاجی بودرکه انی ظلمات جهالتدن وکدورات غفلتدن تخلیص ایدوب اکا دین وایمانی وآداب وارکانی وشریعت غرایی تعلیم وتفهیم ایدهلر وانك اولیایه احتیاجی بودرکه اکا آداب وارکان طریقتی واحوال ومقامات حقیقتی بیان وعیان ایدهلر ونفس اماره نك اوصاف ذمیمه سی نفس مرضیه نك اخلاق حمیده سنه تبدیل اولسنك سبیلرین بیلدیرهلر ودنیانك فاسین واکا محبتك خطاسین بیان ایدهلر وانی معرفة الله ومحبة الله طریقنه الوب کیدهلر ودار بقانك ذوق وصفاسین وحضور مولانك انس ولقاسن اکا ادراك ایتدیروب دنیادن عوق وآخرته سوق ایدهلر پس بوسببدندرکه هر شاکرد استادینه وهر مرید مرشدینه میل ومحبت ایدرلر ورضالرنجه کیدرلر واما دنیا امورنده انسانك هر کسه احتیاجی جوقدرکه انك حد وحسابی یوقدر مثلا اثن واتمك حاصل اولوب دهانه داخل اولنجیه دك هیچ بیلورمیسنکه قاچ خدمتکارك خدمتیله حصوله کلوب سکا غذا اولور والحاصل انسانك اطعمه والبسه ده ومسکن وتزوجده صنعتلرك جمله سنه احتیاجی حکمتله بیلنمشدر نتکیم * الانسان مدنی بالطبع * دینلمشدر بلکه ریاح ومطره وشمس وقمره وارض وسمایه بیله محتاج بولنمشدر پس ای طالب محبة الله بصر افکارایله برنظر قیل که اکر سکا برکیمسه ایکی ذرهم ویرسه یا برلباس کیدرسه ویا برکون برخدمتك کورسه عمرك اولدقجه سن اکا محبت ایدوب هرذکر اولندقجه خیردعا وثنا ایدرسن حالبوکیم انك احسان وخدمتی بنه حق تعالینك ارادت وقدرتیله وجوده کلمشدر کل ایمدی برکره انصاف ایله که سکا هر نفسده انواع نعمتلر احسان ایدوب جمیع مصالحنی سن طلب ایتمزدن مقدم کوروب جمله حوایجکی خبرك یوق ایکن قضا ایدن ربکه وسن اندن اعراض ایدوب اکا عصیان اوزره ایکن بنه رزقکی کسمیوب عیوبکی ستر ایدن دوستکه اغنی جهانی خلق ایدوب جمیع امورك تقدیر وتدبیر ایدن رب العالمین حضرتلرینه نیچون دائما دل وجانکله میل ومحبت وخضوع وتذلل ایلمزسن وهر دم لسانکله اکا حمد وشکر ومدح وثنا سویلمزسن وباش وجانکی وجمله واریکی انك محبته فدا ایلمزسن هیچ لایق وسزامیدرکه انك بی دریغ احسانلرینه وبی نهایه نعمتلرینه مستغرق ایکن بنه انك لطف

وکرملرین

TBMM KUTUPHANESI

وكرملرك غيريدن بيلورسن وميل ومحبتله مدح وثنايي اول كريم وستاركك غيريسنه قيلورسن اكرچه هركوكلده محبة الله موجود اولديغي مقرردر لكن آتش چقماق طاشنده پنهان اولديغي كبي محبة الله كوكللرده پنهان ومضمردر پس اكرسن پولاد شوق وطلب ذكر الله ايله حجر قلبكه ضرب ايدرسن آندن آتشلر ظاهر اولورودرونك آنلرله نور وضيا بولور واول نيران ايله آنده بولنان بغض وعداوت خس وخاري وحقد وحسد غباري وكبر وانانيت باري يانوب محو اولور وجميع كدورات نفسانيه كيدوب قلبك صافي قالور وحضور وانس ايله تجلياته لياقت بولورواكر برمدت غفلت ايدوب مداومت ذكر حقدن اعراض ايدرسن دلده مضمر اولان نار محبت همان رماد ايله مستور اولان جمرات امثالي طول مكث ايله منطفي اولور بعده قلبك ظلمات شهوانيه وكدورات نفسانية ايله طولوب انوار تجليات حقدن محروم اولوب متحير قالور زيراكه ذكر الله محرك حب الهيدرومهيج شوق نامتناهيدر اما اهل محبتك شوقن واهل عشقك ذوقن زياده قيلمق ايچون حكمت اولپا معين وقوتدرو آنلرك قلبي ولدينه شير حكمتدر اهل محبتدن بربصيرت صاحبنك بصري اعمى اولوب سببندن سؤال اولندقده جواب ايتمشدركه بوعمي بصر مقتضاى غيرت حقدركه خلقه نظردن بي منع ايتمشدر زيراكه محبوب استمزكه محبي اغيار ايله ياراولوب هردمده برترددله بي صبر وقرار اوله استركه غبار اغيار دن قلبي صافي اولوب على الدوام آينهٔ ديدار اوله

(نظم)

اى كوكلسن اوله كندكدن جدا	فارغ اول كلسون سكا عشق خدا	عشقدر يار ايتمه غيرى اختيار
آندن اوزكه كمسه دن كلز وفا	يا اولور يا ايريلور ياترك ايدر	هركيم آندن غيرى يار اولدى سكا
زندهٔ پاينده دوست اول عشقدر	كيم كلور هرقلبه اندن برصفا	هرغمك غمخواريدر اول يارغار
هم سنكله بيله در خوش دائما	ختم عمركده چوناچار اوله سن	هپ سكا بيكانه در اول آشنا
شفقت ايلر عشق اودم ديرچكمه غم	كل بكا اهلا وسهلا مرحبا	بن سكا دوستم ازلدن برقرار
نفس ايله بيكانه اولدك سن بكا	جسمي ترك ايله بوخاكي خاكه وير	پاكسن حقي روان كل اصلكا

﴿ نوع سابع ﴾ محبت مولى نك تعريف وحقيقتن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله دعشلردركه حق تعالى محبتى خزائن وجوده مفتاح ايدوب دقايق كنوز جودنى مكائن غيبدن انكله اظهار ايتمشدر واسرار اظهارينى * أحببت أن أعرف قوليله افتتاح ايدوب عرفان ايچون تحبيبله عوالم ظلمات وانوارى واراتمشدر پس محبت لب لباب حقيقتدر ونهايت مقاصد اهل معرفتدر آنك مقالات ومقاماتى نهايتسزدر وعجايب آياتى حد وحسابسزدر وغرايب حالاتى غايتسزدر زيراكه محبت بدايت رتبهٔ ابداعدر ونهايت اجناس وانواعدر ومحبتله جميع وجودك كمالى وبرلمشدرو آنكله هرمراده سعى اولنوب آيرلمشدر (شعر) حقيقة الحب لاتجلى لفاقدها * واستشنع الوجد والتعريف بالقيل * لايعرف الشمس الامن يشاهدها * للكمه تعريفها فى عين تضليل * محبت برحقيقتدركه آنى صاحبندن غيرى كمسه بيلمز وطالبندن غيرى آنكله كمسه متصف اولمز واندن سؤال ايدن آنى تحصيل ايدرسه سؤالدن معطل قالور واكر تحصيل ايده بيلمديسه محالى طلبده سعى ايتمش اولور زيراكه وجدانيات اولان معانى حدود ورسوم ايله بيلنمز وماهيتلرى عقول وفهوم ايله بيلنمز (شعر) تعالى العشق عن هم الرجال * وعن وصف الفراق أو الوصال * متى ماجل شئ فى الخيال * يجل عن الاحاطة والمثال * محبت لسان ايله تقرير وبيان ايله تعبير اولنمز زيراكه اول حق تعالينك برپرده سيدركه اولياسى قلوبنه چكمشدر محبت برصفت سرمديه وبرعنايت ازليه دركه كتاب وايمان آنكله بيلنمشدر محبت برسرورىدركه مدركنك كمالى اولان ذاتك حضورينى تصورله كوكلده حاصل اولور وبوتعريف حقيقت حسبيله دكلدر بلكه اسم ايله درزيراكه سرور برامر وجدانيدركه آنك حقيقتى بيلنمز وبرتقريب ايله تعريف اولنمز محبت حقيقتده برامر ذوقى وبرنور شوقيدركه واحد حقيقينك ذاتي ذاتيله ادراكندن لمعان ايدرزيراكه اول بغايت جميل ومحب جمالدر وغايت جمال ايسه نهايت كمالدر چونكه مدرك أكمل اولدقجه ادراكى اقوى اولور محبتى احلى واصفا اولوب كمال قوت بولور پس محبت خالص اولمز الاكه انده اولور وانى صافى بوله مز الاكه صاحب (لولاك) بوله بيلور امامراتب سائره ده تعدد وتكثر آياتى حسبيله وتفرق وتغير امكانى سببيل محبته حزن وغم ودرد والم شايب

TBMM KUTUPHANESI

اولورپس محبت ابتهاج صرف وسرور محض اولیوب حزن وکدرله ممزوج وخوف وخطرله مخلوط اولور (شعر) ومافی الخلق أشقی من محب * وان وجد الهوی حلو المذاق * تراه باکیا فی کل حین * مخافة فرقة اولاشتیاق * فیبکی ان نأی شوقا الیه * ویبکی ان دنا خوف الفراق * محبتك منشأی حضرت احدیتدر نتکیم عداوتك منشأی کثرت وضدیتدر چون نور وحدتك آکوانه سریانی قدراعیان جهانده محبت ظهورایدر پس اول نقطهٔ اولی یه انسب واول حضرت علیایه اقرب اولدرده محبت اکثرواقوی اولور واندن ابعد واسفل اولانلرده محبت اقل واضعف بولنور نتکیم حق تعالی * ولکن الله ألف بینهم * بیوروب اهل قربك محبتی کثرتن طیورمشدر واهل بعدك محبتی اقل اولدیغندن حق تعالی انلره * بعضکم لبعض عدو * بیورمشدر محبت برشیرین حالدرکه انکله آجیلر طاتلی بالدروحبت براکسیر عظیمدرکه انکله مس وآهن زروسیمدر محبت بردوادرکه انکله هرعلت شفابولور محبت برجلادرکه آنکله هرکدر صافی اولور محبت برشربتدرکه آنکله هرمرض محتدر محبت برحالتدرکه آنکله هرقهر مرحمتدر ومحبت برجاندرکه آنکله مرده زنده اولور محبت برسلطاندرکه آنکله شاه بنده اولور محبت نتیجهٔ معرفتدر ووسیلهٔ قرب حضرتدر محبت برسروردرکه آنکله هرمحنت حضوردر محبت برصفادرکه آنکله هرجفاعین وفادر محبت برنوردرکه آنکله دیولر حوردر

(نظم)

الا ای عشق بی پروا	که سنسن مقصد اقصا	که سنسن احسن الحسنی	هم اولدك عاشق شیدا
عجب حسن ایچره یکتاسن	عجب موزون ورعناسن	عجب ماه دلاراسن	زهی یکتای بی همتا
جمالك وصفنی هردم	نوجهیله که سویلرسم	قسو ذرات ایدرلرهم	که آمنا وصدقنا
سنك ذاتك که دائمدر	دمکله جمله قائمدر	کر انسان کربها یمدر	اکر اعلا اکرادنا
مضارع ماضی وحالسن	دخی تفصیل واجمالسن	شه پرلطف واجلالسن	دمکدر عروهٔ وثقا
جهاندر حسنکه حیران	که سنسن جمله یه جانان	زهی محسن زهی احسان	زهی مهر جهان آرا
اوجانکیم شوقه مائلدر	دوکنمز ذوقه نائلدر	سکا حقی که واصلدر	نه حاجت قصهٔ فردا

﴿نوع ثامن﴾ محبت مولانك اقسامنه بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه محبت لازمهٔ وحدت اولمشدر انکچون اول بوکثرته منافی کلمشدر (بیت) الواحد الفرد حقا کیف یقسم * والواحب الحق صدقا کیف ینعدم * پس حقیقتده محبت قسمت قبول قیلمز وآنك حقیقتی خلقه صافی اولمز بلکه ظهور وخفاسیله شدت وضعف بولور وصفا وکدرتده احوالی مختلف اولور وتعدد مظاهرله اول متعدد اولور وتفاوت مشاعر ومناظردن اکتفاوت کلور نتکیم ماء بسیط بی رنك اناسی لونیله متلون اولدقده نجه اقسامه منقسم اولورياخود مقرومجراسنده مخالط ومجاوریله تغیر بولدقده مذاق ومنام ایله حالی مختلف اولورحالبوکیم اول صوحد ذاتنده حقیقت واحده در کذلك محبت واحده عالم کثرتده اعیان مختلفه یه ساری اولدقده نجه اقسامه منقسم اولور ومظاهر متنوعه ظهور بولدقده مظاهری حسبیله وصفی مختلف اولورحالبوکیم لازمهٔ وحدت اولان محبت حدذاتنده حقیقت واحده در نتکیم ماء صافی اضافت وآقتدن مطلق وسلیم اولدقجه کندی لطافت ونظافت اصلیه سی اوزره بولنمز کذلك محبة الهیه کندی منشأ اصلیه سندن غیر موضعده محض وخالص بولنمز وآنك حوضی منبعنه خوض وغوص اولنمز واول مشرب عذبك شاربلری عباد خواص مقربیندرکه انلر بحر وحدتده غریق ومجرددرلر وانانیتلری تعیناتندن منسلخدرلر وحق تعالینك حضور وانسنده منقسمدرلر وآنك جلال جمالندن منطمسدرلر وفنالرندن صکره آنك بقاسیله دائمدرلر وآنك ذات پاکیله ابداقائمدرلر وصفات باکالیله متصفدرلر وآنك محبتیله آنی محب ومؤتلفدرلر وآنك قبابی تحتنه کیدرلر وعین کافوراولان شرابی صفوقندن شرب ایدرلر وعین نسیم وبردولذت یقین ایله فرح بولورلر وافق مبین محفلنه ترقی ایدوب درجات رفیعه یه نائل اولورلر وبونلرك ماعداسی اولان ابرار واخیار اول مشرب عذب صافیدن اسفلده قالورلرزیراکه انلر کندی کأساتنده انجق زنجبیله ممزوج اولان عین سلسبیلدن بولورلرپس شراب صافی محبت ذاتیه در وشراب ممتزج محبت صفاتیه در اما ابرارانکچون شراب ممزوج ایله قالوب انجق اندن حظ المشلردر زیراکه انلرکرچه صفتلری ملابسندن مجرداولمشلردر وکندی نفسلرندن نعتلری جلابیین رفع وازاله قیلمشدر

لکن

لكن انلر كندى اعيانيله منطمس اولميوب اركانى قواعدن تخريب قيلميوب كندى تعينات وبقايالريله محتجب قالمشلردر زيرا كه بوتعينات انلرك ذنوب مقاماتى بولنمشدر نتكيم * وجودك ذنب لايقاس به ذنب * دينلمشدر پس ابرار انجق حضرت واحديته مراتب اسمايه كيدرلر ومحبوبى عظمت وكبرياسى استارنك وراسندن مشاهده ايدرلر هنوز انلر فناى محض ايله بحر احديته طالمشلردر وكدورات خوف وحزندن خلاص بولمشلردر نتكيم آنلر بحر ذاتى كثرت اوصاف ايله مكدر قيلمشلردر كذلك كندى مشربلرين مزج صافئ صفت عدل ايله مكدر بولمشلردر اماشراب ممزوجك مادونى عباد وزهاد اولان اهل تقوىيه مناسب مشرب كلمشدر زيرا كه محبت ممزوجه نك مادونى آندن زياده مكدر اولمشدر پس محبت خالصهٔ ذاتيه زبدهٔ صافيه مثالى بيلنمشدر ومحبت ممزوجهٔ صفاتيه لبنه مشابه بولنمشدر ومحبت متكدرهٔ افعاليه دوغ بى فروغه نظيره قيلنمشدر وبو محبت فعال اصحاب آمال اولان عباد وزهاده تخصيص اولنمشدر زيرا كه انجق آنلر اعمال ايله متوسل بولنمشدر وبو محبتك ضعف وادناسى محبت آثار اعتباروعداولنمشدر وابناى دنيا انجق انى بولمشلردر ومحبت آثار اهل دنيايه مخصوص اولوب انكله قالمشلردر پس اول محبت خالصهٔ عليه بو محبت ضعيفهٔ دنيه ده اجزاى شجرده صومثالى بيلنمشدر حالبوكيم صو انده پنهان اولديغندن صافى قالميوب مكدر بولنمشدر پس بونجه صور حسنه ده واشكال جميله ده والبسهٔ فاخره ده واطعمهٔ نفيسه ده وفواكه لذيذه ده وآثار عزيزه ده واطوار غريبه ده ومصنوعات عجيبه ده محبوب القلوب اولان اول محبة ذاتيهٔ صانع حكيمدر لكن اهل محبت آثاره مائل واول مؤثردن غافل اولوب كثرت صورتله وحدت معنادن ذاهل قالدقلريچون بيلمزلركه محبت ايلدكلرى كيمدر (بيت) دلى كو عاشق خوبان دلجوست * اكر داند وكرنه عاشق اوست * پس بومقامده محبتك اقسامى درده منحصر قيلنمشدر برى محبت ذات وبرى محبت صفات وبرى محبت افعال وبرى محبت آثار اعتبار اولنمشدر

(نظم)

اى عشق وى جان جهان	اى مبتدا وى منتها	اى رستخيز ناكهان	وى رحمت بى انتها
اى رشك ماه مشترى	بزدن نهانسن چون برى	ويردم دل وجان وسرى	بن هم سكا قربان شها
دهى طربسن كاه تعب	كه نور اولورسن كه لهب	سنسن عجب اندر عجب	حيران سكا اهل النها
اى طالب انوار لجان	سير ايله سن كهسار جان	اول بلبل كلزار جان	قيل قلبكى غمدن رها
عالم چو كوه طوردر	ذره بذره نوردر	اعمادن اول مستوردر	عبرتله سن سير ايله ها
هر دم كلور جاندن ندا	كيم بنلكندن اول جدا	يوغ اول همان قالسون خدا	مهركله پر نور اول مها
حقى كوكلدن ديله سن	كيم علم عشقى بيله سن	اكلى آزايت شربيله سن	اولسه ك دخى پر اشتها

﴿نوع تاسع﴾ محبت مولانك اسماسن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله دينمشلردركه اسماى محبت كندى مراتبى حسبنجه مختلف اولور، ومحبتك اسماسى آثارندن بدأ اولندقده اومرتبه ده اكا ارادت تسميه ايدرلر وبو ارادات قربنده كمال اولان كمسه يه اطاعت وتحبيله وانك اخلاقيله تخلقله اكا تقربده رغبت صادقه در نتكيم حق تعالى حديث قدسيده * لايزال العبد يتقرب الى بالنوافل حتى احبه فاذا احببته كنت له سمعا وبصرا ويدا ومؤيدا * بيورمشدر وبو ارادتك علامتى اول كمسه نك مرادات ومرضاتى جميع همتيله طلب ايتمكدر تاكيم كندينك اندن غيرى برفكرى اوليه وانك مراندن غيرى برآرزوسى قاليه نتكيم دينلمشدر (بيت) ارید وصاله ویرید هجری * فاترك ماارید لما ارید * وبو ارادتك ظهورى مراد اولنان كمسه نك محاسن ادراك حسبيله اولور واول ادراك استعداد اقتضاسنجه بولنور بعده محبتك اسمى شوق اولور وشوق ايسه روحك وصلتدن يكا حركت ايدوب كتمسيدر وكندويه محبوبى وصالندن ممكن اولان ومرغوبى جمالندن حظن توفير قيلانى حين بطوندن ظهوره كتورمكله تكميل ايتمسيدر بعده محبتك اسمى توقان اولوركه اول شوقك كماليدر نتكيم شوق ارادتك كماليدر بعده اسمى نزاع اولوركه اول سلطان محبتك قرار ووقار اوزره قوت وقدرت بولمسيدر وحسن محبوبك جاندن شدت ظهورندن وكوكلده لمعان ايدن وجهى نورندن زمام صبر واختيارى جذب ايدوب آلمسيدر بعده اسمى صبابت اولور واول قوت اصطبار قالميوب اضطراب ايله حبيبنه منصب اولمقدركه انك جانندن غيريسنه ميل ورغبت قيلمز واصلا لوم وتعييب ايله منزجر اولمز وصبابت نزعك كماليدر نتكيم

TBMM KUTUPHANESI

دینلمشدر (شعر) واللهماغیرتنی بعدك الغیر * ولاسلوت ولالی عنك مصطبر * ولانظرت الی شی اسر به * الااالیك فانت السمع والبصر * بعده اسمی هوا اولوب اول محبوبك بابنده معتکف اولوب اقامت قیلمقدر وانك حسن حسی لذتنده حسنندن ذاهل اولمقدر بعده اسمی مودت اولورکه اول قرب محبوبه واصل وفائدهٔ محته نائل اولدقده وشدت اتصاللله حرارت شوق امتزاج بولدقده وبرودت وصل اعتدال اوزره قالدقده حاصلدر پس غائلهٔ انقطاعندن ونائرهٔ شوقك التیاعندن امین اولهماز زیرا کهانك اتصالی عدم اتحادی مشعردر پس قریب اولورکه الم بعادواقع اولور وبومودتك علامتی کندی تدبیرنی محبوبه ویرمکدر ومودوده واقف اولوب حضورینه ایرمکدر بعده اسمی خلت اولورکه اول بقیهٔ انانیتله اولان محبت ذاتیه در وبوحلت اول مودتك استحکامندن حاصل اولوب محبت خالصه یه واصل قیلمشدر لکن اثنینیتی مشعر بولنمشدر زیرا که تخلل وحدت عینیه نك غیریسی بیلنمشدر پس ایکی متحلل بردکل ایکی عد اولنمشدر نتکیم دینلمشدر (بیت) قدتخللت مسلك الروح منی * ولذا سمی الخلیل خلیلا * بعده محبت صافی اولورکه تهانانیت ونه اثنینیت قالوب پس محبت خالصه خلتدن اعلی ومادونندن اصفا اولور نتکیم حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم خلیل الله علیه السلام حضرتلرینك منزله سنه یتوب اندن قاب قوسینه ارتقا ایدوب مقام اوادنایه کیتمشدر زیرا که خلیل الله علیه السلام صفات باریله اکاتوسل ایدوب علمه بحالی حسبی عن سؤالی دیمشدر وحضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم صفات ایله قالمیوب ذات پاك ایله طورمشدر نتکیم * حسبی الله ونعم الوکیل * بیورمشدر پس وقتاکه محبت صافی اولوب صاحبنك حالی بیلنور اکامقه تسمیه اولنور پس مقه محبت صافیه صاحبنك حالیدرکه اکا مقام اولمشدر ومبادیٔ مشاهده یی هنوز بولمشدر وقتاکه محبت خالصهٔ ذاتیه مستمر اولوب تمکن ودوام استقامت بولور ومحبك نه عینی ونه اثری قالور اندن رسم انتفا بولوب خبر منقطع اولور وبحر محبت طغیان ایدوب انده اولنلرك جمله سی محوو فنا بولور اولزمان محبتك اسمی عشق اولور واول محب رق ایکن آزاد اولور زیرا که رق مملوکیت لوح انانیتده مرقومدر ورسم عبودیت بقای یقینده مرسومدر وقتاکه انانیت مرتفع اولوب فنا بولور غمایم اضافات اول دمده منشق ومنتفی اولور پس عبدك یعنی محق اولدیغندن محبت حق کندی ذاتنده قالور (بیت) العشق اکبر ان یکون لغیره * واجل ان یعزی الیه تشارك

(نظم)

عشقکدر ایدن تربیه اعیان جهانی	افلاك ایدر آنکله بو رقص ودورانی
عشکله همیشه بولور اشیا بو وجودی	ذرات جهان جمله زمینی وزمانی
عشك دوشوروب سلسلهٔ موج ایله باغلر	وادیلره فریاد ایدرك آب روانی
عشقکله یانوب فانی اولان بولدی بقایی	عشق اولدی وجود وعدم ونام ونشانی
عشقکدر اولان عاشق ومعشوق ومحبت	آنکله بولور جان ودل اسرار نهانی
چون ساغر اجسامه طولر بادهٔ ارواح	عشقکدر اوساقی که ویرر بادهٔ جانی
برشی که عیاندر اوبیان استمز اصلا	حقی نیجه بروصف ایدهسن عشق عیانی

﴿نوع عاشر﴾ محبت مولانك خواص وعجایبن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه محبتك خاصیتلری کندی مراتبی حسبنجه ظهور ایدرنتکیم دینلمشدر (بیت) واخوان صدق فی المحبة سافروا * فقدفاز من فیها الیها یسافر * وخواص محبتندرکه تحقیق اول هم مبدأ وهم مقصددر وهم مسافه وهم مرکبدر پس محبت هرنسنه دن اغرب واعجبدر زیرا که محب کندی نفسندن محبوبنه توجه ایلدکده محبت اودیه سندن مرور ایدرواول وادیلری قطع ایده مزالا که محبت قدمیله کچوب کیدر نتکیم دینلمشدر * سیرزاهدهرمهی یك روزه راه * سیرعاشق هردمی تاتخت شاه * زاهدان باترس می تازدبپا * عاشقان پرانتراز برق وهوا * کی رسند این خائفان درکردعشق * کاسمانرافرش سازد دردعشق * پس محبت کندی طبعیله ایکی ضدی حاویدر انکچون ایکیسن دخی مقتضی ومراعیدر زیرا که محبت اول مشاهده یی مقتضیدرکه اول انمحق فنافی المحبوب ایله وجوده کلور وینه اول وجوب امتثال امری مقتضیدرکه اول بقای وجودایله حاصل اولور حالبوکیم بقاایله فنا بری برینه متضاد ومغایرکلور وبردخی محبت بحسب الذات اتصال محبوبی مقتضیدر ومحبوبك محبوبی فراق اولدقده

TBMM KUTUPHANESI

محبوبك فراقنى مقتضيدر زيراكه محبوبك محبوبى محبك دخى محبوبيدر حال بوكيم وصال ايله فراق برى برينه متباين ومتنافيدر وخواص محبتدندركه محب محبوبنى ايكى جهانه ترجيح ايدوب كندى نفسندن اعلا بيلور والامحب صادقه‌يى بولمش اولور وكتمان محبتدن امتناع ايدوب افشاقيلور والامحبت اكاغالب كلمش اولور نتكيم دينلمشدر (بيت) فاش ميكويم واز گفتهٔ خود دلشادم * بندهٔ عشقم واز هردوجهان آزادم * وخواص محبتدندركه اول تمام اولوب كاملن بولدقده انقسامى قبولندن امتناع ايدر نتكيم دينلمشدر (بيت) سهر العيون لغير وجهك باطل * وبكاؤهن لغير حبك ضائع * وخواص محبتدندركه محبك غيريسى حبيبه مناجات ايدوب واصل اولمقدن اكاغيرت كلور پس آنك بساط انس محبتى اوزره خدمتنده آندن يكاسابق اول محب اولور وخواص محبتدندركه محب محبوب ايچون ملامت اولندقجه تلذذايلر زيراكه آنى لوم ايدنلر اكاتسليه ايدوب محبوبك اسمن سويلر وخواص محبتدندركه محب محبوبك عز ايچون تذلل ايدر وكندى مطلوبى امتناعنده تحمل ايدر وخواص محبتدندركه محب محبوبك ذكر وفكرندن فتور ايتمز وعطاياسيله متسلى اولميوب حضورندن ايراغه كتمز نتكيم ديمشدر (بيت) عشقى بول عشق ايله اول عشق ايله طول اى حقى * هرشيك وار بدلى بولمديلر عشقه بدل * وخواص محبتدندركه محبت هرعسيرى يسير وهرقبيحى جميل ايدر نتكيم دينلمشدر (بيت) ازمحبت نار نورى ميشود * ازمحبت ديو حورى ميشود * وخواص محبتدندركه اول جفا وايذا ايله ناقص ومتغير اولمز وبروعطا ايله ازدياد وكثرت بولمز نتكيم دينلمشدر (بيت) هوايى له فرض تعطف ام جفا * ومشربه عذب تكدر ام صفا * وخواص محبتدندركه محب محبوبى مدح وثناده ترك تكلف ايدر وخطاب ودعاده شرائط وآدابى اسقاط ايدركيدر وخواص محبتدندركه محب صادق سماع ذكر حبيب ايله اهتزاز ايدر وآنك اسمنه قريب اولان الفاظ ايله بيله التذاذ ايدر وخواص محبتدندركه محب اولان صفات محبوب ايله متصف اولور واكا منسوب اولان نسنه لردن فرح وسرور بولور زيراكه محبك كليتى محبوبك كليته مطابق كلور پس محبك قيامى محبوب ايله اولدقده كندى اوصافنى خلع ايده بيلور وخواص محبتدندركه محب محبوبك جفاسندن بنه اكاالتجا ايدر زيراكه اول كندويه آندن اشفق وارحم كمسه‌يى بيلمز وكندى عندنده آندن احب واكرم كمسه اولمز آنكچون آندن بنه اكا كيدر نتكيم حضرت حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم كندى دعاسنده * اللهم انى اعوذ برضاك من سخطك وبمعافاتك من عقوبتك وأعوذ بك منك لا احصى ثناء عليك انت كما اثنيت على نفسك خطابيله محبوبنه مناجات ايلمشدر نقل اولنمشدركه برآدم كندى ولدنى تأديب ايچون ضرب ايلدكده مكانندن قاچوب والدى قوجاغنه قعود ايلمشدر وكريان ونالان پدرينه الامان ديوب كوركه نه سويلمشدر اى پدر دنيا باشمه طار اولمشدر وسندن سكا قاچدم مروّت سكا قالمشدر زيراكه سنسن بكا محبت ايدن وبن هم سكا محبم ديدكده پدرى اكا مرحمت قيلمشدر وخواص محبتدندركه اول محبى دعواى معانيدن تخليص ايدر زيراكه محبت حقايق اشيانى تجريد ايدوب دقايق معانيى توضيح ايدر وخواص محبتدندركه محب محبوبه كمال محبتدن وقدرنى تعظيمندن آندن اولان حظنى واكا اولان احتياجنى اونودر كيدر نتكيم دينلمشدر (بيت)

ليست حظوظى منك ثم حوائجى	اليك حياء من جلالة قدركا
(نظم) مرحبا اى عشق باقى مرحبا	پر وفاسن پر وفاسن پر وفا
كل صالين كوكلده اى جان جهان	دلرباسن دلرباسن دلربا
آسمان دلده ماهمسن تمام	مهلقاسن مهلقاسن مهلقا
اول آخر يارغارمسن مدام	جانفزاسن جانفزاسن جانفزا
مبتداى جمله اشيايه روان	منتهاسن منتهاسن منتها
سندن اولدى خاركل هم خاك زر	كيمياسن كيمياسن كيميا
واصل ايلرسن قولى مولاسنه	رهنماسن رهنماسن رهنما
خلقدن بيكانه اولمش عاشقه	آشناسن آشناسن آشنا
حقى حقدن غافل اولمزسن مدام	پرصفاسن پرصفاسن پرصفا

TBMM KUTUPHANESI

﴿نوع حادی عشر﴾ محبت ذاتی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه محبت ذاتیه برکونشدرکه اول حقایق اشیایه اشراق ایدوب نورپاش اولمشدرواجزای جهان اول نورایله طولوب وجوده کلمشدر واطوار اعیان آنك ضیاسیله ظاهر اولمشدر واشکال اکوان آنك شعاعیله زینت بولمشدر نتکیم دینلمشدر (شعر) شمس المحبة فی الحقائق اشرقت * سبحاتها فتظاهر الاعیان * ظهر الوجود بنورها فتلألأت * انواره فتشعشع الامکان * وبهاالجمال بدالکل مکون * فی ذاته فتزین الاکوان * تحقیقا جمال مطلق ذات احدیته مخصوص وملازمدر وحب مطلق ایچون وجود حقایق بالضروره لازمدرپس حقایق اشیایه جمال مطلقدن توزیع اولنوب هربری کندی حظ فایقن آلمشدرلکن کمال جمالی قبول ایتمکدن عایق امکان ایله محتجب قالمشدر وهرحقیقت آنجق کندی نصیبندن مشاهده ایلدیکنه عاشق اولمشدر پس بواعتبار ایله هرحقیقت کندی حبیبنك عینی بولنمشدر اکرشهودی هویت مطلقه حیثیتندن اولدیسه وآنی تعین واضافتدن مجرد بولدیسه اول عاشق موحد صادق بلنمشدر واکر کندی هویتیله محتجب اولوب اول جمالی تعین واضافت حیثیتندن مشاهده قیلدیسه اول غافل مشرك مایق بولنمشدر زیراکه اول حقیقت اولکی اعتباریله جمال حقدرکه ذاتی ذاتیله کوروب محبت ذاتیه سیله کندی ذاتنه عاشق اولمشدروایکنجی اعتبارایله خیال مخلوقدرکه عینی عینیله کوروب حجب صفاتیه سنده کندی نفسنه عاشق اولمشدر اما اولکی محب کندی عینه عین فنا ایله باقوب حبیبندن محبت وولا بولمشدر واما ایکنجی محب کندی نفسنه عین بقا ایله باقوب حبیبی قپوسندن عداوت وبغض ایله مطرود اولمشدر وبومقامده حجاب انانیت حجابیدر ابلیس * انا خیرمنه * وفرعون * انا ربکم الاعلی * دیدکلری حجابلرکیدرواهل قریب افرادندن هرکیمکه محبتده تعینندن مجرد اولور آنك حالی سراوضراده تفاوت قیلمز ومحبتی بلاونعماده متغیراولمز (شعر) هجرت الخلق طرا فی هواکا * وأتممت العیال لکی اراکا * فلو قطعتنی فی الحب ارباً * لماحن الفؤاد الی سواکا * وبومحبت ذاتیه ده متحاب اولنلر ذوات وحقایقلریله صادقدرلر وارواح واعیانلریله عاشق درلر بونلر بربرلرینك اذیتلرندن متأذی اولمزلر وجنایتلرنده بری برین معاقبه ایله مؤاخذه قیلمزلر وکوکللری خوشلغندن مرارت صبری بیلمزلر ومحبتلری بری برینك ذاتنه اولدیغندن بری برینك وجودوصفاتندن وافعال وعاداتندن دخی راضی اولوب بری برینك قصورینه باقمزلر زیراکه اصالتده ذاتی نورانی وحقیقتی صافی اولدیغندن بعض اعماله مباشرتله اول حالده عارض اولان ظلمت وحادث اولان کدورت اول محبوبه ضرر ویرمز اول صبغت الهیه که بومحبوب آنکله منصبغ اولمشدرواول طهارت ازلیه که بومطلوب آنکله تطهر قیلمشدر اول صبغت واول طهارت آنك ذاتی الوان حاجبه ایله تصبغدن مانعدر وحقیقتنی اکوان حادثه ایله تکدردن حافظدر پس اول جمیع ظلماته مصادف کلسه ده متغیراولمز وجمله کدورات ایله مختلط اولسه ده اکا کدورت کلمز وانواع قاذورات ایله ملاقات ایلسه ده متدنس اولمز دریاکبی نفی ارجاس ایدوب طهارتی اوزره اولور ودفع اخباث ایدوب نظافتی اوزره قالور (شعر) هم الاصفیاء الخالصون ذواتهم * مقدسة عن ان یغیرها الاذی * حقایقهم طابت سرایرهم صفت * فصارت بحار الا یکدرها القذا *

مرحبا ای عشق پاك ای یار غار	هرکوکل اکلنجه‌می سن ای نکار
عقل کلسن جانه جانسن ای پدر	هب سنك دستکده‌در تدبیر کار
جان عالمسن دخی عین عیان	عالمی شوقکله قیلدك بی قرار
حسن معشوق وغم عشاقسك	سن سکا عالمده سن معشوق ویار
روزشب سندن بولور نور وظلام	زلف ورویك عکسیدر لیل ونهار
باغبان دلسن ای ساقی مدام	رونق عالمسن ای باغ وبهار
جان کلستانی سن ای بحر حیات	حسن واحسانکله بولدك اشتهار
عالمی مست ایلش خوش دملرك	عطر جان ودلسن ای مشك تتار
بولدی حسقی دلده تنها صحبتك	غوث علوی سنسن ای یوسف عذار

TBMM KUTUPHANESI

﴿ نوع ثانی عشر ﴾ محبت صفاتی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه حضرت یزدان برکنج پنهان ایکن کندی جلال وجمالی تجلیاتیله اظهار کمالی مراد ومحبت ایلدکده حضرت احدیتدن حضرت واحدیته تنزل ایدوب صفات علیه‌سی براقمیله کندی وجه پاکن ستر ایلمشدر تاکیم سبحات وجهی جمیع کائناتی محو وافنا قیلمسون وهیچ برکمسه خیر وشرن فرق ایتمزاولمسون چون تکثر صفات اقتضاسنجه اسما دخی کثرت بولمشدر وتعینات واعتبارات اعدادنجه وجودهم متعدد اولمشدر پس تأثیرات وافعال اختلافیله مظاهر وظلال وجوده کلمشدر وتکثر استمرار ایدوب تأثیر وتأثر ظاهر اولمشدر واحباب وتحبب منتشر اولوب تسبیب وتسبب اعتبار بولمشدر وخالقیت ومخلوقیت متخالف اولوب عاشقیت ومعشوقیت متباین اولمشدر وهرمفتقر کندی فقر وفاقه‌سی شدایدنه عاشق اولوب طلبنده وسع وطاقتنه ایرمشدر برکمسه عاشق اولمز الا که معشوقی جمالندن طانیوب بیلدیکنه اولور ومشاهده ایده‌من الا که معروفی کمالندن وحصولی ممکن اولمی کوره بیلور وهرکسك استعدادی مرأت حق اولور وجمال مطلقدن انده کورنمز الا که کندی تعینی قید ایلدیکی جمالی کورر * وماقدروا الله حق قدره * نظم کریمی بومعنایی مؤید اولور زیرا که هرعارف کندی طورنده منحصر قالور وبیلمز الا که کندی آینه‌سنده کندویه تجلی ایدن وجهی بیلور وجمیع اسمادن اول کندویی تربیه ایدن اسمه عاشق اولور وفرقت عندنده مشتاق اولمز الا که اول وجهك حسن وجمالی آرزوسنده قالور وقتا که اول کندی مرییسی اولان وجه معینی مشاهده اولور آنك وصالی تمام اولوب شوق وکمالی نهایت بولور وبو محبت اربابی عموما کندی مشاهدلریله مقید اولمشلردر وبونلرك عابدلری دخی عبادت ذاتیه قیلمیوب صفات ایله قالمشلردر زیرا که عبادتلرین معبود مطلقدن بولنان معروفلرینه تخصیص ایتمشلردر وانجق اول مقصود مشهودك لقاسی طلبنده کتمشلردر پس اختلاف تجلیات اولدقده محبتلری دخی تغیر بولور ومعروفلری صور وصفات آراسنده تحول قیلدقده جمله‌سی انی منکر اولوب مثلا منعمه عاشق اولان منتقمی انکار ایدر وغفاره محبت ایدن قهاردن فرارایدر وبو محبت صفاتیه ایله متحاب اولنلرك تشکی وتلاومی کثرت بولور وبونلرده تخاصم وتحاکم غالب اولور نتکیم برکمسه برولی معصومه ولایت وعصمتیچون محبت وخدمت ایدر آندن برغفلت یا برمعصیت کوردکده آنی لوم ایدوب کوزدن وکوکلدن صالر کیدروبا برکمسه برزاهد عابده زهد وتقواسیچون محبت والفت ایدر آندن برطمع یا برفترت کوردکده اول زاهددن اعراض ایدوب آنك اعتراضنه کیدریاخود برکمسه برموسر منعمه مال وجاهیچون محبت ورغبت ایدر آنی فقیریا حقیر کوردکده آندن اعراض وابا ایدر کیدریاخود برکمسه برمحبوب زیبایه حسن وجمالیچون میل ومحبت ایدر انی علیل یا پیر کوردکده ترك ایدوب کیچر کیدر (شعر) اذا تغیر اهل الحب فهو هوی * من عالم الخلق لامن حضرت الاحد وکل عاشق وصف لاحبیبله * عند الحقیقة غیر النفس والجلد * اما اهل محبت ذاتیه احبابلرندن صفاتی انکار ایدرلرسه‌ده ذواته محبت واعتبار ایدرلر وافعالله مقت ایدرلرسه‌ده فعاله محبت ایدرلر وبرقرار اوزره کیدرلر (مصراع) علی کل حال ام عمرو جمیلة

(نظم)

چوسنسن عقل کل ای عشق اعلا	عقولك روحی سن ارواحه معنا
سنکله قائم اولمش جمله عالم	که سندن جمله اشیادر هویدا
قمو آینهٔ وجهکدر ای روح	ایدرسن جمله‌دن کندك تماشا
یوزك آینه‌یه صغمق نه ممکن	که نورندن اولور لاجله اشیا
جفای صیقلی کورمز او مرأت	که اولمشدر جمالکله مصفا
سنی جامده بولدم زاحت اولدم	یوزك عکسیله طولمش زیر وبالا
جهانی عکس بیلد فرع آکله حقی	کوکلده اصلی بول یورلمه اصلا

﴿ نوع ثالث عشر ﴾ محبت افعالی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه محبت افعالی انجق حجاب صنع ایله صاغمدن محتجب قالنلر ایچون اولور وبو محبتی وجود مانع ایله وصلتدن محروم اولنلر بولور ومانعلری بودرکه آنلر کندیلر ایچون بروجود بولمشلردر پس نفسلریله مشغول اولوب قالمشلردر وطبیعت

ظلمتنده بيتوتت قيلمشلردر ونقصانلرى حضيضنه كنديلرين صالمشلردر انجق تبديل امور كوروب تغير احواله واقف اولمشلردر پس مؤثر متصرفى استدلال عقلله بولمشلردر و آنلرك منشأ محبتلرى اولان عقللرى ورای اطوار انانيتلرنده محتجب اولمشلردر و آنلر اهل خوف ورجادركه كندى محبتلرين سر اوضراده متغير بولمشلردر و آنلرك عملرى ورای حجابدەدر وهمتلرى ثواب وعقابدەدر عبادتله رضای معبودى طلب ايتمزلر ومحبت ذاتيله دولت شهوده يتمزلرتكيم حق تعالى حديث قدسيده بيورمشدر * ان احب الاحباب الى من عبدنى لاالنوال ولكن ليعطى الربوبية حقها فمن اظلم ممن عبدنى لجنة اونار * پس انلر عبيد احساندركه حقيقت معرفتدن ولذت محبتدن بى بهره قالمشلردر انجق انلر محبت افعاللە برى برلرينه متحاب اولمشلردر انلرك عندنده فراق ووصال متفاوت اولور بلكه محبتلرى نوال عطا ايله ازدياد بولور ومنع وامساك ايله اكسيلور زيرا كه نظر وهمتلرى منفعتده قالور پس محبتلرى انجق منفعته متعلق اولورانلرك بريسى ريسى عبادتيله بيله نفعى طالب اولور اكر طمعى خلافنه مصادف كلديسه شكايت سمتنه كيدوب محبته تغير ونقصان كلور وحقوق محبوبى اونودوب رعايتنده تقصير ايدوب بلكه اكا عدوى اكبر اولور اكرچه محبوب اوصاف وكمالات وافعاليله حالى اوزره قالور لكن اول محبت منفعته نسبتله متغير اولور پس حقيقتده اول اصلا محبوب صايلز زيرا كه ترك اولنديغى حالده محبوب قالمز وبو محبت تحصيل اغراض ايچون محبت اعراضدر وانواع هوادن اشد امراضدر وبو محبتدن اصلا خير كلمز واهلنده وفا وصفا اولمز زيرا كه محبت افعال سرعتله زوال بولور وعلتنك انتفاسيله منتفى ومنتقل اولور وبوكا نسبتله محبت وصفات اعتباره سزا ولايقدر ومحبت ذاتيه حملەدن فايقدار زيرا كه اول هر علتدن مجرد وثابتدر

(نظم)

شرح عشق حقدر اشعارم سعورايت بى فسوس
كشف اولور چون عشق روحانى بى ارشاد ودروس

اهل وسواس وغرض اول عشقه دير عيب ومرض
كيم علاج ايلر اكا شهوتله داماد وعروس

عشق روحانى اولور پاك اول قارشمز نسنه يه
عشق شهوتدر اوكيم مجبورز اخفاسنده بز

عشق شهوتدر اوكيم مجبورز اخفاسنده بز
عشق روحانى چالر فوق فلكده طبل وكوس

ماسوادن نور حق مشهود وعشقى پاك اولور
كرچه معشوقكدر اهل هندوترك وروم وروس

غير معشوق استين معشوقدن مغبون اولور
اول بولور انجق جملەدن صوف وماهيدن فلوس

چون حقيقت معنى عشق اولدى ميل اتحاد
ميل سعد اولمش سعودى ميل نحس اولمش نحوس

اتحاد عقل ومعقولى بيلور برهان ايله
كيمكه اولمش بهره مند حكمت جالينوس

هيئت حلاق دلدار اولدى علم اهل دل
علم هيئت اولدى حقى صنعت بطليموس

﴿نوع رابع عشر﴾ محبت آثارى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله دمشلردركه آثار ايكى قسمدر برقسمى محبوبك آثارى اولديغيچون آثاره محبتدر وبرقسمى آثاره مجرد كندى اعيانيچون محبتدر اما محبت اولى بحر محبت ذاتيەدن برر شحەدر ياظلال محبت صفاتيەدن بركولكەدر اما محبت ثانيه ظلمت محبت عداد اولمشدر اول موجب مقت وبعاد اولمشدر ومورث فتنه وفساد اولمشدر تكيم حق تعالى كلام قديمنده * ومن الناس من يتخذ من دون الله انداد ا يحبونهم كحب الله * بيورمشدر الله ايچون اولميان محبت بعد ومقت اولديغن طيورمشدر وبو محبت اولمز الاكه غايت بعد ايله حجاب كثافتده قالنلرده اولور وخذلان ايله مطرود باب اولنلرده اولور وبو محبت اهلى اصحاب طبايع فاسقەدر وارباب قلوب قاسيەدر سفليات مظلمەيه ميلله باشلرى منكوس اولمشدر وابدان مجرمەلرينه كوكللرى باغلنوب قالمشدر انلر نه اهل خدمت وطاعت اولمشلردر ونه باشلرن قالدرمقده استطاعت بولمشلردر وكوكللرى ذوق وصفادن محروم اولمشدر وجوهر محبتلرينه ظلمت جهل وشهوت مناسب كلمشدر علت ابصار وشدت قصور اقتضاسندن خفافيش امثالى اولوب جملەسى نور عرفان اوزره ظلمت جهلى ترجيح ايدوب متحير قالمشدر وحق تعالى آنلرى غفلت اغترار ايله استدراج ايدوب محبت اغيار ايله بلاره صالمشدر نه قباحتدر اول شهوت رديه ونه سفاهتدر اول همت دنيه پس جوهر محبتلرى كدورتدن شهوت اولمشدر وطبعندن تغير بولوب مستلزم جفا اولوب زاحتلرين آلمشدر تكيم حق تعالى

TBMM KUTUPHANESI

* زين للناس حب الشهوات من النساء * بيورمشدر وشهوت دون ايله مغبون اولان عذاب هون ايچره مفتون اولديغن طيورمشدر اما هر كيمكه نور ايله اوفراولور آنك محبت ذاتيه سى اكثر اولور پس اكر ظلمت عارضه انى محبت رجسه دعوت ايدر اولسه اول نور ذاتى انى جناب قدسه جاذب اولور زيرا كه محبت الهيه انده غالب اولديغندن روح قدسي اكا راغب اولور نتكيم حق تعالى * والذين آمنوا اشد حبا لله * بيورمشدر حب الهى غير متناهى وجمله يه غالب اولديغن طيورمشدر وحضرت على كرم الله وجهه بيورمشدر (شعر) اميل الى الشكل المليح اذا بدا * انزه طرفى فيه ثم اردد * ومامذهبي فعل القبيح وانما * اشاهد صنع الله ثم اوحد * وحديث شريفده الحب يعمى ويصم كلمشدر وبر كامل آنى بو معنايه آلمشدر كه يعمى عن الغير غيرة وعن المحبوب هيبة ويصم عن الغير حرمة وعن المحبوب طاعة

(نظم)

عاشق يارم آنكچون بودياره كلدم	يوخسه بن دير جهان ايچره نه كاره كلدم
ندر اول قصهٔ تعطيل كه يوقدر تعطيل	پادشاهم كه بوصحرايه شكاره كلدم
همتم چونكه بلند ايدى ازلدن حالا	خوش تماشاى رخ زلف نكاره كلدم
عشق ميدانده لايق يوغ ايدى برمركب	تن براقيله روان بوس وكناره كلدم
كربكا اولسه ايدى انده ميسر بومراد	پس نيچون شهر عدمدن بودياره كلدم
يار اغيار صانور كندويي بيلمز جاهل	شكر كيم معرفت نفس ايله ياره كلدم
دربدر كزمه كوكل غارينه كل اى حقى	كه بن اول يار ايله بوخلوت غاره كلدم

* نوع خامس عشر * محبتك اقسام اربعه سنك بر بريله ملازم وترا كيبن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله دينجه دركه محبت ذات ومحبت صفات ومحبت افعال ومحبت آثار بالجمله برى برينه متلازم وبرى بريله مترا كبدر اما اول محبت ذاتيه كه حق ايله عبد اره سنده بولنمشدر اول محبت * يحبهم ويحبونه * نظم كريمله تعبير اولنمشدر زيرا كه اول محبتك تعليقى غير صفاته دكل عين ذاته قيلنمشدر اما عبدك جانبندن اولان محبت ذاتيه محبات باقيه نك جمله سنى مستلزم در زيرا كه صفات بارى شهود اعتباريله عين ذاتيدر ونظر عقل اعتباريله ذاتنه ملازمدر پس ذاب بارى صفات ثبوتيه سندن عارى اولمق محالدر وصفات ممكنه سى دخى ذات پاكيله قائم واكا دالدر پس هر كيمكه ذات بارييه محبت قيلور تحقيق اول كمسه آنك وجه قديمنه محبت ايتمش اولور وآنك وجهى جميع صفاتيله موجود اولان ذات پاكى اولديغن بيلور آنكچون بو محبته ايرن عارف كامل اولور ولطيف اسميله قهار اسمنى فرق ايتميوب لطف وقهرى شئ واحد بولور وجلال وجمال اكا مساوى كلور زيرا كه جمله سى اول محبوبك كمالى اولديغن بيلور نتكيم دينلمشدر (بيت) كل شئ من الحبيب حبيب * سخطه كالرضاى لدى طبيب * كذلك آنك جميع افعال وآثارى اول محبك عندنده محبوبدر زيرا كه انلرك جمله سى انك ذات پاكنه منسوبدر اما افعال واسطهٔ صفات ايله ذاته منسوب اولمشدر زيرا كه افعال انلردن صادر اوله كلمشدر واما آثار واسطهٔ افعاله ذاته نسبت بولنمشدر زيرا كه آثار افعاله وجود پذير اولمشدر پس محب ذات افعاله دخى محب اولور زيرا كه اول محب افعال ايچره فعالى مشاهده ايده بيلور حتى انك تعذيبندن تقربى كبى لذت آلور ومحب ذات آثاره دخى محبت قيلور زيرا كه اول جميع آثارى اندن بيلوب انكله بولور وبرنسنه كورمز الا كه محبوبى اول اينده بصيرتله كورر واما محبت ذاتيه كه جانب حقدندر واول محبات باقيه نك هيچ برينى مستلزم دكلدر زيرا كه عبد اصل خلقتده نور وظلمتدن تركيب اولنمشدر وجمله مخلوقاتك جميع اطوار واحوالن جامع بولنمشدر پس انك نيچه افعالى واردركه نفس بهيميهٔ سبعيه سى قواسندن خلقت بشريه سى مقتضاسنجه صدور ايدر ومصدر لرى صفات نفس دركه حواسله عالم شهادتده حكم ايدر وانك نيچه افعالى دخى واردركه خواطر قلبيه وروحيه سندن صدور ايدر والهامات ملكيه ورحمانيه دن ظهور ايدوب مقتضالرنجه ذوقى حضور ايدر پس عبدك ذاتى بوتركيبك وجودندن فعل وصفتله منفرد اولمزكه ذاتنك محبوبيتى انك صفات وافعال وآثار واعراضنك محبوبيتن ايجاب واقتضا ايليه زيرا كه حق تعالى ذات عبده محبت ايدروفعلنى سومز نتكيم قرأنده * عبس وتولى ان جاءه الاعمى * بيورمشدركه حبيبنك اول اعمادن اعراضنه محبت

TBMM KUTUPHANESI

ايلديكن اكا طيورمشدر وحضرت حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم بيورمشدركه حق تعالى عبدينه محبت ايدوب عملينه بغض ايدر وعملنه محبت ايدوب جسدينه بغض ايدر وحق تعالى محبت ذاتيه ايله عبدك صفاتن دخى انكار ايدر نتكيم كندى حبيبنه * وتخشى الناس والله احق ان تخشاه * بيورمشدر خشيت ناس اكا لايق اولمديغن طيورمشدر اكر بويله اولسه ايدى عبد بچون ذنوب وآثام اثبات ايلزدى لكن بو محبت ذاتيه موجب غفران وموورت اكرامدر واما محبت صفاتيه كه عبدك جهتندندر اول محبت افعالى موجب ومحبت آثارى مستلزم بولنمشدر زيراكه اول ايكى محبت بو محبت صفاتيه نك لوازم وعوارضى قلنمشدر وبو محبت اول محبت ذاتيه يى غير مستلزم بيلنمشدر زيراكه حجب صفاتيه ايله موقوف ايدن محبت ذاتيه دن محروم قالمشدر نتكيم منعمه محبت ايدن منتقمدن نفرت قيلمشدر حالبوكيم ذات منتقم عين ذات منعم اولمشدر پس اول محبت ذاتيه دن منفرد اولوب انجق محبت صفاتيه ايله قالمشدر (بيت) بردر اول مصدر جلال وجمال * بربيلور قهر ولطفى اهل كمال * واما محبت صفاتيه كه جانب حقدندر اول محبتلرك هيچ برينى مستلزم دكلدر زيراكه حق تعالى كلام قديمنده * والله يحب الصابرين * بيورمشدر متعلق محبت ذات صابر اولميوب صفت صبر اولديغن طيورمشدر پس اكرچه ذات صابر سعدا زمره سندن اولور لكن محبت كرامتن قنده بوله بيلور وبو محبتك محبت افعالى ومحبت آثارى مستلزم اولديغى ظاهردر زيراكه صفت صبر افعال وآثارك جمله سنك جميل اولمسنى موجب دكلدر واما محبت افعالكه عبدك جهتندندر اول محبت آثارى مستلزم بيلنمشدر زيراكه آثارك جمله سى مفعولات ومخلوقات بارى بولنمشدر وبو محبت افعال اول محبت صفاتيه دن اويله بركسه ده منفرد اولور كه انك نفسى غالب وعقلى قاصر اولور انجق افعالى ادراك ايدوب انلرله فعالى بولور هنوز اول مقام قلبه وصول بولمشدر وصفات حقى دخى مشاهده قيلمشدر ومحبت ذاتيا كه نائل اولمشدر واما محبت افعالكه جانب حقدندر بو محبت اول آثار حسنه يه محبتى مستلزمدر كه انلر اول افعال محبوبه يه ملازم اولورو اعمال صالحه يه لازم كلور اما آثار سائره يه محبتى مستلزم دكلدر وبو محبت نه محبت صفاتى موجبدر ونه محبت ذاتى مقتضيدر نتكيم حق تعالى كلام قديمنده * ان الله يحب الذين يقاتلون فى سبيله صفا * بيورمشدر متعلق محبت انجق فعل اولديغن طيورمشدر واما محبت آثاركه عبدك جهتندندر اول سائر محبتلرك هيچ برينى مستلزم دكلدر زيراكه آثار حجب افعالدر وافعال حجب صفاتدر وصفات حجب ذاتدر پس محبت آثار ايله توقف ايدن انس حقدن محتجب قالمشدر زيراكه آثار مختلفه عبد ايله مولاسى اراسنده حجب مظلمه اولمشدر واما محبت آثاركه جانب حقدندر اول محبات سائره يى مستلزم دكلدر نتكيم كافرك هيئتى محبوب خلق اولنمشدر لكن افعالى مردود وصفاتى مذموم وذاتى شوم بولنمشدر واما محبات اربعه بين العباد اولورسه كاه درت محبت وكاه اوچ محبت وكاه ايكى محبت متركب اولور وكاهيجه بر محبت منفرد قالور وكاه ايكى متحابك جانبلرندن محبت مختلف اولورو كاهيجه بر جانبدن محبت متحد قالورزيراكه ايكى متحابك مبادئ افعالى مختلف ايكن كوكلرينه طريان ايدن احوالك تعاقبيله دخى طبيعتلرينه تغير كلور وعادتلرى دخى تبديل وتغير اولور پس محبتلرى ازدياد ونقصان بولورامانهاية محبت مولا كه عشق حقدر اول بى تغير ابدا ثابت قالور وهر خير واحسان اندن كلور وجمله يه سرايتى قدر معين وظهير اولور

(نظم)

عشق حقدركيم مفرح بخش رنجوران اودر	لطف ورحمت اراسنده جانلرى جويان اودر
قنده كيم بند اولسه برايش چشم بنداولدراكا	قنده برايش روشن اولسه مشعل تابان اودر
بيل حقيقتده اودر كريان وخندان جمله دن	جان ودل بينده حائل بردهٔ سنهان اودر
كنج زندانى همان برفكر ايله بستان ايدر	رنج هر زندان اودرهم ذوق هر بستان اودر
خانه مثلى تنلرك مهمانيدر ارواحمز	ظل عشق ارواحمزدر جان هر مهمان اودر
عشقدندر چون كوكلر قبض وبسطى دمبدم	پس بيلندى شبه سز هر جان ايچنده جان اودر
حق اوكرن شفقت اول مشفق پدردن جمله يه	عشقدر بابای عالم جانلره جانان اودر

﴿نوع سادس عشر﴾ محبات اربعهٔ مذكوره نك آثار وثمراتن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله

ديمشلردركه

دیمشلردرکه محبت ذاتك ومحبت صفاتك ومحبت افعالك ومحبت اثارك هر برینك نیجه آثار وثمراتی واردراما حق تعالینك ذات عبده اولان محبتنك آثاروثمراتی انی حمله دن اصطفاسیدر وعبدك حق ایله تحقق وبقاسیدر ومحبوب القلوب ومقبول خلق اولمسیدر وانك صیت ونام ایله جهانه طولمسیدر واکا محبت ایدنلرك هر مرادی آلمسیدر نتکیم حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدرکه وقتاکه حق تعالی برعبدینه محبت ایلر انك محبتی نیجه صویه القاایلر وهرکیمکه اول صولردن ایچر اکا محبت ایدر پس اول عبدك محبتی کوکلرده زراعت اولندقده اول زرعك ثمره سی خلقك اکا اکرامیدر واهل عالمك شفقت واحترامیدر واکا محبت ایدنلرده دخی حق تعالی محبت ایدر وآنی وسیله ایدن جانب قربه کیدر واما حق تعالینك صفات عبده اولان محبتنك آثار وثمراتی مقربین جوارنده علیین مقامنه ارتقادر وتکریم وتعظیم ایله نعیم ولقادر نتکیم حق تعالی کلام قدیمنده بیورمشدر * تعرف فی وجوههم نضرة النعیم یسقون من رحیق مختوم ختامه مسك وفی ذلك فلیتنافس المتنافسون * واما حق تعالینك افعال واثار عبده اولان محبتنك آثار وثمراتی بودرکه آنلرایچوندر اجروثواب * فطوبی لهم وحسن مآب * واما عبدك ذات پاك مولایه اولان محبتی حق تعالینك اکا اولان محبتنك لوازمندندر زیراکه اکر مولادن عنایت سبقت ایلمسه برعبد ایچون ولایت حاصل اولمزدی پس عبد مولاسنه محبت ایده من الاکه مولاسی آنی اختیار ایلدکدن صکره محبت ایده بیلور نتکیم حق تعالی * یحبهم ویحبونه * بیورمشدر هر محبتك منشأی کندی محبتی اولدیغن طیورمشدر وبو محبتك آثاروثمراتی وفاوصفادر بعده فناوبقادر اندن مقعد صدقه ارتقادر واما عبدك صفات مولایه اولان محبتنك آثاروثمراتی مولاسی حکمنه تسلیم ورضادر وطیب نفس ایله استقبال جریان قضادر وبورضا صفات مولاده فنابولدقده اولور وبودولتی قول کندی عالم حیاتندن منسلخ اولدقده بولور نتکیم حق تعالی * رضی الله عنهم ورضوا عنه * بیورمشدر بو محبت رضانك مبدأی کندی محبت ورضاسی اولدیغن طیورمشدر واما عبدك افعال مولایه اولان محبتنك آثاروثمراتی کندی امورنی مولاسنه تفویض واکا توکلدر وترك تسبب وتوسلدر زیراکه اول محب فنافی الافعال اولمشدر وفعالی مشاهده قیلمشدر نتکیم حق تعالی کندی کتابنده * ان الله یحب المتوکلین * بیورمشدر بو محبتی موجب کندی محبتی اولدیغن طیورمشدر واما عبدك آثار مولایه اولان محبتنك آثاروثمراتی مشاهدهٔ نوریقین وایماندر ومطالعهٔ فیض عالم رحمانیدر وبو محبتك منشأی حق تعالینك بوکلامیدر * فانظر الی آثار رحمة الله کیف یحیی الارض بعد موتها * بیورمشدر وبوقولیدرکه * خلقت الخلق وتحببت الیهم بالنعم حتی عرفونی * بیورمشدر وبو محبتك دخی اصلی کندی محبتی اولدیغن طیورمشدر واما عباداراسنده منعقد اولان محبت ذاتیه سنك سببی تعارف ارواحدرکه اول موجب تواصل اشباحدر وبو محبتك ثمراتی متحابین مظهر محبة الله اولمقدر * ایواء ظل الله کرامتن بولمقدر ومغبوط مخلوقات اولمقدر نتکیم حق تعالی * وجبت محبتی للمتحابین فی * بیورمشدر بو محبت کندینك اولدیغن وکندوبی بولدیغن طیورمشدر زیراکه محبت برنور الهیدرکه اعیان متحابین انکله منور اولمشدر وبرشراب کافوریدرکه جانلری آنکله قانوب طولمشدر پس آنلرانس وحضور ایله سرور وحبور بولمشدر نتکیم دینلمشدر (شعر) ان المحبة نور ذرشارقة * من مطلع الافق لاح وقدسطعا * مستشرقا فی سماء الجمع منتشرا * اضواؤه فی فضاء الکون ملتمعا * بدا فصیر ارض الفرض مشرقة * کأن من کل جزء کله طلعا * الیس کل کثیر فی تحققه * من وحدة کررت بالوحدة اجتمعا * اذا تعاکس اشراقا اشعته * من کل مرآة قلب فی الصفا سمعی * فذاك یجمع اهل الحب فی قرن ان تصرم حبل الوصل وانقطعا * ارواحهم فی عناق مع تباعدهم * وکلهم لاحیه بالدنو دعا * بو محبت ذاتیه ایله متحاب اولان اهل صدق وصفا آزال وآبادایچنده اموال واولاده بولنان محبتدن اوفرواوفا بری برلرینه عاشق اولورلر وبری برینك حضوروغیابنده خیرخواه وصادق اولورلرحقا که انلر اولیاء الله در وحضورقریچون کوکلری درکاهدر حق تعالی انلردن مخلوقاتنه رحمت نظری ایله نظرایتمشدر وانلرله عبداول حضرت قربه یتمشدر کیمکه انلره محبت ایتمشدر تحقیق اول کیمسه عروهٔ وثقایی طوتمشدر وسعادت عظمایه ایروب انلرك زمره سنه کتمشدر * المرء مع من احب * حدیث شریفی بومعنایی تبشیرایتمشدر وانلرك برینك رضاسی نظرینه مظهر اولان مولاسنه یتمشدر واما اول محبت وصفیه که کوزل شمائلله ابتهاجدر وفضائلده اشتراکدر اول

انجق تشاهد قلوبدن حاصلدر وبو محبتك ثمراتی سیرتده عدالتدر وصورتده سلامتدر وبو محبت اول صداقتدر که صلاح دنیا و آخرت اکا منوط ومربوط اولور واعمال واخلاق فاضله آنکله مضبوط اولور واما محبت فعلیه نك ثمراتی افراز صدقات ایله مودته توسلدر وبو محبتله محبت وصفیه‌دن یکا توسلدر واما محبت آثار کائنات آثاری اولدیغیچون اولسه مثلا حسن وجماله آثار صنع ذوالجلال اولدیغندن محبت قیلسه آنك ثمراتی زیادت ایقاندر و آرزوی احساندر وارشاد وتکمیله مائل اولمقدر واستعداد اهلنی تربیه قیلمقدر وفعل خیر جزیله رغبت ایتمکدر وبقای ذکر جمیل ایچون همت ایتمکدر وکندی مقتضاسنجه نام وشانه تمکدر وبونلرله جانب حقه کتمکدر واما محبت آثار آنلر آثار صنع باری اولدیغیچون اولیوب آنام نفس اماره ایچون اولسه وغفلتله عین آثاره محبت قیلسه اول محبت اکرچه کندی نفسنده لذیذ ونافعدر ومدرکی عندنده جمیلدر لکن تحصیل کمال ایچون آنده برفائده یوقدر بلکه هوای نفسه باعثدر و آندن حرص وشهوت حادثدر وجناب قدسدن بعدی مورثدر وظلمات عالم جسمه موقعدر وکدورات عادات رجسه مسقطدر پس بو محبته غالب اولان شردر وبوندن حاصل اولان ضرردر وبو محبت اولمز الا که اهل هم دنیاده اولور واصحاب نفوس خسیسه آنجق بونی بولور ومعتاد افعال ردیه بونکله قالور واما ارباب هم عالیه واصحاب نفوس شریفه بو مرتبهٔ دنیه‌دن عار ایدوب بونده مکث وقرار ایتمزلر بلکه محبت ذاتیه وصفاتیه‌دن غیری مقاماته کتمزلر واوصاف سنیه‌دن ومراتب علیه‌دن غیری کراماته میل ایتمزلر (شعر) ان الشریف اخا الفضائل حبه * یختص من بین الوری بافاضل * انسو بوجه حبیبهم واستوحشوا * بقلوبهم من حب ظل زائل * پس عاقل وعارفه سزاولایق بودرکه قصد اولده بالذات اصالتله انجق حق تعالی یه محبت ایلیه بعده انبیا واولیا واحبابنه حب فی‌الله ایله محبت ایلیه بعده صفات واسمادن اولان کمالاته انکله محبت ایلیه بعده افعال وآثاردن بولنان حسناته انکچون محبت ایلیه زینهار افعال وآثاره اصالتله محبت قیلمیه‌سن تاکیم ماسوایه میل ومحبتله مشغول ومشغوف اولمیه‌سن ومحبت صفاتیه وذاتیه‌دن خائب وخاسر قالمیه‌سن انجق عشق ایله اولسن وهردم آنی بولسن

(نظم)

ای عشق سن حق کیش سن * قیلمه بزی سندن جدا
هم نوش سن هم نیش سن * ای نوش دار ومرحبا
ای عشق سندن سرخوشم * سنسز ملول وناخوشم
سندن بجه بن سرکشم * کیم باش وجان ویردم سکا
سنسن قمو حالده همان * یار ومرادم هرزمان
سندن ایراغ ایتمه برآن * هر امرکه ویردم رضا
ای عشق شیرین چون شکر * سنسن رواج هرهنر
سندن اولور جان معتبر * سندن بولور عز وعلا
ای عشق پرامن وامان * سنسن قمودلده نهان
هم جمله یوز دنسن عیان * آینه‌لردر وجهکا
دل سندن آبادان اولور * خوش کلشن خندان اولور
جان بلبلی نالان اولور * ایلر سکا مدح وثنا
چون عقل فکر غیرایدر * ای حق اول عقلی کیدر
تا ویرمسون قلبه کدر * دلبرله دل بولسون صفا

﴿نوع سابع عشر﴾ محبت مولانك مراتب اعتباریله اولان اقسام واسمای سبعهٔ مشهوره‌سن برر ثمره‌سیله بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل‌الله دیمشلردرکه محبت برجوهردرکه آنك انواری اولدن لمعان ایدوب آثار تابد قالور ونفس آنی انکار ایده‌مزکه آندن بجه بیك حظ الور واسرازی قلبه منکشف اولور واول جوهر فرد ایکن مراتب ومقامات اعتباریله یدی قسم اولمشدر وهرقسمی خصوصیله بربشقه اسمی بولمشدر اولکی قسمی محبتدر وثانیسی خلتدر وثالثی مودتدر ورابعی ولایتدر وخامسی صداقتدر وسادسی ارادتدر وسابعی هوادر پس هوی ربح معوقه‌در وارادت حرارت محرقه‌در وصداقت نار مشرقه‌در وولایت نور مضیئدر ومودت نور منشوردر وخلت نور قلوب احراردر ومحبت نور انواردرکه عشق حقدن عبارتدر اما محبت مقام حبیب اکرم صلی‌الله تعالی علیه وسلمدر وخلت مقام خلیل علیه‌السلامدر ومودت مقام داود علیه‌السلامدر وولایت مقام اولیادر وصداقت مقام صدیقیندر وارادت مقام مریدیندر وهوی مقام مجانیندر پس هوانك ثمره‌سی جنوندر وارادتك ثمره‌سی تجریددر وصداقتك ثمره‌سی تفریددر وولایتك ثمره‌سی توحیددر ومودتك ثمره‌سی خلافتدر وخلتك ثمره‌سی معرفتدر ومحبتك ثمره‌سی وصلتدر اما محبت

عالم

TBMM KUTUPHANESI

عالم وحدتده اخفادندر وخلت عالم عماده خفی دندر ومودت عالم لاهوتده سر سردندر وولایت عالم جبروتده سردندر وصداقت عالم ارواحده روحدندر وارادت عالم برزخده کوکلدندر وهوای عالم شهادتده نفسدندر

(نظم)

ای کوکل احوالکی بوکره تشخیص ایله‌سن
کیم قرین عشق وجانسن یارفیق نفس وتن

ماومندن کیچ دکلسن بندهٔ ماومنی
وحدت عشق استه‌کیم کثرتدر اصل ماومن

کثرت وصورتدن اول فارغ فنا بول عشقه کل
وحدت معناده برخوردار عمر اول بی فتن

امر موتوا قبل موتی طوت سهرله جوعدن
حیرته وار یوق اول آندن بول حیات تازه‌سن

بنلکك ترك ایله کندك کورمه خودبین اولمه کیم
خودپرست وبت پرست اولمز موحدای شمن

اولمه زنهار اول هوالرده چو آزربت تراش
چون خلیل حق هویتده مدام اول بت شکن

برق اوره تا باطنکده ماه ومهر معرفت
لااحب الافلین دی کیم سنکدر ذوالمنن

محنت غربتده سن بو تنکنای جسمدن
چیق فضای دلده عشقی بول اودرحب الوطن

دلده مهر عشقی طالبدر جهان خلقی ولی
کندویی بیلمز صانور مطلوبدر ماه ختن

عشقه جان بخش ایلین بولدی حیات جاودان
کیم اکا وارین ویرن یاد اولمدی آلدی ثمن

عشق دیدار ایله برخوردار اولان آکاه اولور
هرسوزی مقبول اولور چون درددریای عدن

نقش صورتدن کچوب معنای عشقی استه‌کیم
بحر عشقك موجیدر صورت بودر طوغری سخن

لن تنالوا البر حتی تنفقوا دیر ذوالجلال
عشقه ویرمحبوب جانی یوق اول اصلا دیمه‌بن

سیر دیدار عروس عشق اولور قلبه محال
اولسه آغوشنده حائل دیو شهوت چون وثن

کسر ایدرسك کر طلسم اژدهای شهوتی
تیز بولورسن کنج سرعشقی مدفون بدن

فقر ایچنده فخری بیل فقر وفنادن بول بقا
دین درون کفردر وحدت درون مردوزن

رنك بی‌رنکی طلب قیل خمر وحدتدن بویان
براوتان کیم شرك وشکواده اولورسن مرتهن

کل شیٔ هالك اول کسر نفس ایت بول فنا
پس بقای عشقدن مسرور اول اوله بوالحزن

خضر مثلی زنده اول بحر حیات عشقدن
چون جنین تا کی چکرسن حبس جسم چون جثن

قوی بوچار وبنج وششله هفت وهشت ونه دهی
نفس عقل اوزره کوزل عشق اختیاریدر حسن

عشق استه‌عشق اوقی عشق فهم ایت عشق طوت
قیلمه‌سن تدبیر وفکر وحیله وتزویر وفن

قابل فهم علوم پیر عشق اولدکسه سن
مخزن اسرار اولورسن حاویٔ سر وعلن

علم حالك نفعی چوقدر قالدن بی قیل وقال
حل اولور چون حالله احوال رمز ما بطن

کرفقیه اولدکسه فهم ایت انهم لا یفقهون
کر فقیر اولدکسه سلطان جهانسن بی محن

فقه فقر ونحو محو اوکرن حدیث عشقدن
آشنای عشق اول آندن سویله هردم بی‌دهن

عشقدر نزدیك ایدن دوری ویادی آشنا
دور اولور بی‌عشق ایکی تن کیسه‌لر پیرهن

معنویدر قرب وبعد دل نه حاجت صورته
تا یمندن بولدی دوستن مکده ویس قرن

کندیدن فانی اولوب ویس اولدی باقی حق ایله
پس دمندن بوی حق آلمشدی حضرت مکدن

محفل معناده حاضر اهل شرق واهل غرب
صورتا غائبدر اهل مکدن اهل یمن

ساقیٔ دل چوق فقیرالله ایمش حق مدام
روضهٔ روجك طولو کلدر سمن دریا سمن

﴿نوع ثامن عشر﴾ شجرهٔ محبتك اوراقی اولان شوق واشتیاقی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلرکه شجرهٔ محبتك ورقی شوقدر وعشق آنك ثمریدر بلکه شوقی نتیجهٔ محبتدر زیراکه شوق آندن متولددر پس شوق حقیقت محبتدر مولاسنه محبت ایدن البته آنك لقاسنه مشتاق اولور کمال شوق اعضایی شهوتلردن کسمکدر ومولایه شوق اوانمی سومکدر شوق محبتك جوهریدر وعشق ایکیسنك جانیدر شوق محبوب آکلدقده کوکل هیجانیدر شوق آدمك قلبنده قندیلده فتیله کیبدر وعشق آنده روغن کیبدر مشتاقك کوکلی نورحق ایله منوردر اشتیاقی حرکت ایلدکده اول نور ارض وسما اراسنده ضیا ویرر (بیت) جانکه

TBMM KUTUPHANESI

برشوق ومحبتدر ایدر ذوق وحضور * اول نهانخانهٔ وحدت طولیدر نور وسرور * رابعهٔ عدویه رحمها الله تعالی دیمشدر که والله بن اکا نه خوف نار ایچون طاعت ایدرم ونه رجاء جنت ایچون عبادت ایدرم بلکه بن اکا انجق محبت وشوقمدن طاعت ایدرم شوق اختراق اخشادر یکبار * پس نار شوق ایله محترق اولانی نار جهنم نیجه یقار مولایه مشتاق اولانه هرنسنه مشتاق اولور کیمکه مولاسنه مشتاق اولور البته آنك انسیله حضورین بولور * برکامله دیمشلر که ربکه مشتاقیسن اول آنلره جواب ایتمشدر که اکا مشتاق دکلم زیرا که شوق آنجق غائبه اولور غائب شاهد اولدقده شوق اولمز مشاهده اولور مولایه مشتاق اولانا کا قلبیله ندا ایدوب سریله مناجات ایدر (شعر) الشوق حیرنی الشوق احرقنی * الشوق فرقنی بین الجفن والوسن * الشوق قربنی الشوق اغرقنی * الشوق اقلقنی الشوق ادهشنی * شوق ایله اشتیاقك فرقی بودر که شوقی انی رؤیته ساکن اولور اشتیاق اکا ملاقات ایله ازدیاد بولور شوق اولیادن خواصکدر واشتیاق اخص خواصکدر اشتیاقه داخل اولان آنده اویله هایم اولور که اثری کورنمز عارفك نیجه انواری واردر بری نور عقل وبری نور قلب وبری نور توحید وبری نور معرفت وبری نور شوق وبری نور محبت وبری نور عشق وبری نور وجد وحالتدر برکاملدن سؤال ایتمشلر که حوری قزلرینه مشتاقیسن اول آنلره جواب ایتمشدکه حوریلرك خالقنه مشتاقم زیرا که آنلرك یوزلری نوری آنك نوری سایه لریدر (قطعه) حق تعالی شوق ویردیسه سکا * کل همان حیرت بولندن قلبکاه * ماسوادن فارغ اول کندك اونوت * تا که قالسون جانده برعشق خدا * برعارف دیمشدر که (واشوقا* الی من یرانی ولااراه) مشتاقك علامتی اودر که محبوبندن قطع طمع ایدوب برنسنه استمز انجق رضاسین استر ولیل نهارا کا تضرع ونیاز ایدوب لقاسین استر مشتاق اولان حقدن غیری برنسنه بیلمز الا که آنکله بیلور ارباب حقایق اعلا مقاماتی خلایقدن انقطاع وخالقه اشتیاقدر * الست بربکم * میثاقی مجلسنده حلاوت ندای خدایی ارواح ذریت آدم تشرب ایتمشدر آنکچون برخوش صدا ایشیدن انسان آنکله طرب ولذت بولور وبردخی ندای خدایی شوق ایله آرزومنداولور (رباعی) بی روی تومن قرار نتوانم کرد * احسان تراشمار نتوانم کرد * کر برتن من زبان شود هرموئی * یك شکر توازهزار نتوانم کرد * مولایه مشتاق اولان کوکل جسم وجانی نیلر اول هرفرعی قویوب اصلنه وصلن آرزو ایلر

نظم

ترك ایله فراقی اصلکا کل * اغیاری قوی اهل ونسلکا کل * اجماله قاله فصلکا کل

کیج فرعدن اصل اصلکا کل قوی فرقت فصلی وصلکا کل

بیخودلق ایله چورام اولورسن * آزاد جمیع دام اولورسن * دلدار ایله بردوام اولورسن

کیج فرعدن اصل اصلکا کل قوی فرقت فصلی وصلکا کل

جسمکله آکرچه سن زمین سن * سررشتهٔ کوهر یقین سن * چون سر محبته امین سن

کیج فرعدن اصل اصلکا کل قوی فرقت فصلی وصلکا کل

صورتده اسیر غربت اولدك * پابستهٔ دوام محنت اولدك * معناده چوکنج دولت اولدك

کیج فرعدن اصل اصلکا کل قوی فرقت فصلی وصلکا کل

بوعالم درنه چشم آچارسن * حیف اصل اصولدن قاچارسن * چوق عالم تنده سن ناچارسن

کیج فرعدن اصل اصلکا کل قوی فرقت فصلی وصلکا کل

ظاهرده طلسم وجسم وجانسن * باطنده دفینهٔ نهانسن * جان دیده سن آچده باق نه کانسن

کیج فرعدن اصل اصلکا کل قوی فرقت فصلی وصلکا کل

TBMM KUTUPHANESI

حقی دیمك اولمزاهل حالسن ‖ طالعله سعیدونیك فالسن ‖ چون زادهٔ پرتو جمالسین

کیچ ورعدن اصل اصلکا کل ‖ قوی فرقت فصلی وصلکا کل

﴿نوع تاسع عشر﴾ شجرهٔ محبتك ثمرسی اولان عشق حقیقی یی بیلدیر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه محبت بدایت عشق اولوب عشق آنك نهایتی اولمشدر وعشق حق لذتلری ترك ایدوب زحمتلره تحمل ایتمکدر عشق برنار موقده درکه انك مشاعلی افئده در عشق انسانه عذاب اکبردر عشق آدمه برغریبدرکه آنك شفیعی بولنمز وثقلین اعانه سیله حق ادا اولنمز عشق آدمك قلبنده برناردرکه آنده ماسوای مولایی قومازیقار عشق مختارهتك استار وکشف اسراردر عشق حق برمرضدرکه عاشقی یقار کیدر عاشق ایسه انکله افتخار ایدر عشق خداداد فؤاد کرامدر عشق حق برباده درکه آنی کأس وداد ایله نوش ایدن عاشقلك باشنه بلاد وقری طار اولور عشق حق برجوهر ربانیدرکه سماع ایله ریاده اولور وجماع ایله نقصان بولور عشق برمرضدرکه آنك دواسی دردنده در (بیت) فداء الحب لیس له دواء * ولوکان المسیح له طبیبا * طعامدن لذت وآندن منی وشهوت متولد اولور وشهوتدن محبت واندن عشق واندن وجدویا حیرت وجوده کلور بعده بونلرله کوکل هرلذت وشهوتدن فارغ اولوب لذت حضوری بولور عشق ارادت اختیاریه اوزرینه غلبهٔ میل معشوقدر عاشقك علامتلری اصفرار لون احمرار عیندر وحرقت صوت ومحبت ومودتدر ولقای محبوب عندنده صمت وحیرتدر عشق غایت محبت اولدیغندن صفت خواص اولیادر محبت کسب ایله در عشق ایسه موهبه در عشق صفت معشوقدرکه قلب عاشقه القا ایلمشدر عشق جبانی شجیع وغبینك فهمن صافی ایدر وبخیلی سخی ومتکبری متواضع وقبیحی جمیل ایدر عشق جلیس محرس وانیس مونسدر وملك قاهر ومسلط قادردر عشق اوسلطاندرکه نفوس اکا ذلیل وعقول اکا منقاد وقلوب آکا مسخردر وآنکله خاطر مسرور وحواس معطردر (قطعه) چون عشقدر سلطان جان * خوش تخت سلطاندر کوکل * عشق اولدی خاقان جهان * اقلیم خافاندر کوکل * جانلرده هب جویان اودر * دیللرده هم کویان اودر * شاهنشه فرمان اودر * تسلیم فرماندر کوکل * حق کوکلدر عشقه یول * واراول نفس بحریله طول * سن دلده دلدار کله اول * چون کان عرفاندر کوکل * عشق مزکیٔ نفوس ومهذب اخلاقدر آنك اظهاری طبیعی واضماری تکلیفدر عشق برحاکمدرکه انك حاجبی صبر وتحملدر وخادمی حواس واعضادر عاشقك قصوری معشوقدن اعراضدر سائر قصوری انك عندنده مستور وازدر عاشقك قلبی شوق ایله معمور در وروحی ذوق ایله مسرور در وسری وصلله پرنور در * عشق برمرضدرکه فارغ و آزاد اولان قلوبه عارضدر برحکیم دیمشدرکه عشق انسانك قلبنده برسرور وفلکه منسوب برنوردرکه نتیجهٔ شعاع نجومدر وطبایع وصلت اشکاله آنی تولید ایدوب نفوس دنی لطف خواطریله آنی قبول ایدر اول معتدل اولدقجه صقالة عقول واذهاندر لکن افراط اولدقده سقم قاتل اولور وعلاج ایله ازدیاد بولور عشق عاشقك افلاطون وجالینوسیدر آنك دواری کبروناموسیدر عاشقك علتی هرعلتدن جدادر عشق اصطرلاب اسرار خدادر (قطعه) سنکله بولشم ای عشق راحت جانی * کهسندن الدی کوکل جمله درده درمانی * برآن قرار ایده من فرقتکله جان ای دوست * سنکله حی اولور انجق بوروح انسانی * برکامل دیمشدرکه عارف اولان مسرور اولور ومسرور اولان عاشق اولور وعاشق اولان مقرب اولور ومقرب اولان واصل اولور وهرمرادی حاصل اولور امام احمد بن حنبل رحمة الله علیه حضرتلرینه دیمشلردرکه اویله برجماعتك حقنده نه درسنکه شویله تغنیله بویله رقص ایدرلر * اول جواب ایتمشدرکه آنلرك محبتلری نهایت بولوب عاشق اولمشلرسه وتواجدسز وجدی بولمشلرسه آنلرك نفوسی میت اولوب قلوبی عشق ایله حیات بولمشدر پس آنلره مانع اولمکز تاکم حق ایله برساعت مسرور اولسونلر * برکمسه یی کورمشلرکه بیك قحبی ضرب اولندقده نه سویلدی ونه برآه ایلدی بعده حبس اولندقده آکا دیمشلرکه نیچون ضرب اولندك جواب ایتمشکه عاشقم آنکچون ضرب اولندم ودیمشلردرکه نیچون ساکت اولدك جواب ایتمشکه معشوقم حاضر اولدیغندن ساکت اولدم ودیمشلرکه معشوق قدیمی عارفیسن همان برصیحه ایدوب میت دوشمشدر * نقل اولنمشدرکه برعاشق برجاریه سن

صانمقدنصکره بیغندن پشیمان اولمشدر لکن حالت عشق خلقه اظهار ایتمکدن حیا ایدوب کیجه مخفیجه مولاسنه دعاقیلمشدرصباح اولدقده اول مشتری اول جاریه‌یی آلوب کلمشدروآنی آکارد ایدوب ثمن دخی بخش ایتمشدر ودیمشدرکه رؤیاده بکادینلمشدرکه جاریه‌نك بایعی ولی اللهدروبوکامحبتی فی‌الله ولله‌دراکربونی اکابلاثمن ردایدرسك تحقیق انبیا علیهم‌السلام ایله جنته کیدرسن * آنکچون بونی سکا بلاثمن ردایلدم دیمش کتمشدر * عشق بربحربی پایاندرکه آنك امواجی اعیان جهاندر عشق دموری موم وطاشی قوم ایدر وارضی حرق.وافلاکی خرق ایدر * اول حضرتك نوری عین عشق پاك ایدی آنکچون اول مخاطب تشریف لولاك ایدی علوعشقه افلاك وذل عاشقه خاك شبیه ومثالدر وثبات عاشقه جبال راسیات اوصاف حالدر عشق بردریادرکه افلاك وعناصراندهکف مثالیدر اکرعشق اولمسه جهان منجمد اولوردی وافلاك عناصر ومواليد آنسز معطل قالوب محو اولورلردی عشق برعظیم جیحوندرکه مدبر دولاب کردوندر عشق آدمك قلبنده بروقالی دوستدر قلب ایسه مقرولیدر وبدن آکا پوستدر سباع وبهایم بیله بیلورلرکه عشق نه طاتلی جاندر زیراکه جمله‌نك وجود وحیاتی وذوق ولذاتی آندندر

(نظم)

وجود عشق ایدر اشکال دمبدم پیدا — محیط جمله ایکن جمله‌دندر اول اخفا
هزار موج کلورکه اول نفس محیطندن — روان کیدرینه بزدن اوموج اولور دریا
کوکلده ایله سفر کرخدایی استرسك — خویکدن ایت کذر اول آشنای خلق خدا
جهانده سیر وسفردر سقر بوارلغ ایله — یوغ اولکه جمله مکاندر چوجنة المأوی
حضور حق ایله زندان دخی کلستاندر — کوکلده اولسه انانیت اولمزانده صفا
کوکل که پاك اوله مولایه عرش اعظمدر — کر اولسه‌غیر ایله مشغول اولور اودار بلا
باقلسه صورته چوقدر وجود عشق ولی — ایکی دکلدر احددر همیشه اول مغنا
بوسره واقف اولان دل خضورایدر هردم — بولور بوکثرت صورتدر وحدتی تنها
جهانی دیدهٔ وحدتله سیر قیل حقی — ظهور عشق خدادر خدادن ایله حیا

﴿نوع عشرون﴾ عشق حضرت مولا عقل بشردن اشرف واولی اولدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل‌الله دیمشلردرکه عشق مولا عقل بشردن اشرف واولادر یعنی عقل معاد کل معاش جزؤیدن اعز واعلادرزیراکه عشق پاك وصف خدادر عاشق صادق عیوب وکدردن جدادر کیمکه اول وصف پاکی بولور انك اوصاف بشریتی هلاك اولور جام عشقك مدامندن جامه چاك ایدن اوصاف بهیمیه‌دن پاك اولور عشق اوساح هرعیبی چاك ایدر وحجب واستارغیبی چاك ایدر کیمکه عاشق شکل ورنك اولور انلرفنا بولدقده اول‌مات ومتحیرقالور نتکیم تاب آفتاب ایله عاشق دیوار اولان بعدالغروب اندن بیزار اولور زیراکه معنی مغز ونوردر وصورة مظلم وقشوردر معنی بحر صورت کفدر معنی لؤلؤ وصورة صدفدر معنی صورتده هویدادر. عارف صورتده عاشق معنادر عاشق صورت بی وفادر عاشق معنی پرصفادر عاقلك فخری عز وغنا ایله‌در عاشقك فخری فقروفنا ایله‌در عاقلك حظی نفس وهوادر عاشقك ذوقی عشق خدادر هرذوق وصفا که غیر عشق خدادر اول عین بلاوجوروجفادر هرمشقت که نتیجهٔ عشق خالقدر اول سرور وحضورجان عاشقدر (قطعه) ای دل غنایتدر سکا * کرعشقدن کلسه بلا * عشق مجازیدرهوا * عشق حقیقی منتها * معشوق اکر انسان اولور * اول عشق بارجان اولور * معشوق جان کران اولور * جان یاریدر عشق خدا * عشاق بری بریله حالداش اولدیغندن بری بریله مصاحب ومحرم وسرداش اولورلر عاقلك صفاسی بحث وجدالدر عاشقك ذوقی وجد وحالدر عاقلك فکری شهرتله نام وشاندر عاشقك همتی ماسوایی نسیاندر عاقلك قیدی مال ومجد وجاهدر عاشق ایسه مست مستغرق اله‌در عاقل عقله وعاشق عشقه رامدر عاقللر خام وعوامدر وعاشقلر خاص وکرامدر عقل انواع فنونی طالبدر وعشق انجق ذوق جنونه راغبدر عشق ایسه عقل وجانه غالبدر (قطعه) عشق سلطان عالم جاندر * عشق عندنده عقل ناداندر * روحدر خاك وعشق بحرحیات * عقلدرمور واول سلیماندر * عاشق لذت عشقی آلمشدر ولذات جهاندن مستغنی اولمشدر کیمکه عشق ایله پر درد اولمشدر

وشوق

TBMM KUTUPHANESI

وشوق واشتیاق ایله رخ زرد اولمشدر تحقیق اول کندیدن بی‌خبر قالوب انکله مشغول اولمشدر وعندالله مقبل ومقبول اولمشدر کیمکه براق عشقه سوار اولور اکا راز معراج آشکار اولور عاشق حق درویش اولور ماسوایی قوربی تشویش اولور موت عاشق مرك جابدر بادهستی میاندن کندکده قالان آبدر عاشق حق موتی طالبدر عاقل ایسه اولمدن هاربدر عاشقه بیم جانی عیب وعاردر زیرا که انك موتی وصلت یاردر عاقلده غایتله خوف موت اولور زیرا که انك مطلوبی موت ایله فوت اولور عاشق نار عشقه یانمغه راغبدر عاقل اول مشکل ایشدن هاربدر (بیت) حق محبت اهلی حبیب القلوبدر * کیم نار عشقه یانسه اونور العیون اولور * عاشق معشوقیله محرم وهمخانه‌در عاقل اندن محروم وبیکانه‌در عاشق صورتده خور وکدادر لکن سلطنت ابدیه عشق خدادر عاشق کنج عشقه کنجینه‌در وجمال عشقه آینه‌در عاشق برسیل رواندرکه برصمان التنده پنهاندر عاشقك جسمی پرخلط وخوندر وقلبی عالمدن بروندر وروحنك صفاتی حددن افزوندرکه (بیت) اطوار عشق دلده بولان سیر ایدر مدام * هر موج اوبحره هرشئ اول اصله روان اولور * عاشقك ظاهری کلخندروباطنی کلشندر عاشقه حظ بدن خطا وجفادر وحظ دل وجان اکا ذوق وصفادر عاشقك کوکلی جمال استر وجانی وجد وحال استر عاقل دانای احوال جهاندر لکن نادان اسرار نهاندر اما عاشق محرم راز دل وجاندر وآشنای حضرت یزداندر عاقلی زیرکلك فنونه چکر عاشقی حیرت جنونه چکر زیرکلك انی امیر جهان ایدر حیرت بونی قطب زمان ایدر (بیت) عاشق کوکلده حیرت ایله پرجنون اولور * عاقل جهانده عزت آرار ذوفنون اولور * عاقل میدان جهانی دوران ایدر عاشق شهرستان دل وجانی سیران ایدر عقل بشر پای جانه عقالدر جان عاقل کندی عالمی سیرنده بی مجالدر (بیت) عشق اولدی لب عالم وهرشئ اکا قشور * لب لباب عشق ایله عالم برون اولور * عاقللر عزو ناموس ووقار ایله کچرلر عاشقلر وحدتده شراب عشقی ایچرلر عاشقك کوکلی برشهر عظیمدرکه سلطان بی نظیر آنده مقیمدر عاقلك دل وجانی زندانیدر مادامکه اول محبوس جسم فانیدر وقتاکه اول زندان جسمی ویران ایدر اولزمان فضای لامکانی سیران ایدر عشقك آفتابی دلده عیان اولسه عقل اودم سایه کبی نهان اولور (بیت) عشقك همیشه همتی اول ذات پاکدار * عقلك خیال وفکری همان نفس دون اولوز * عاشق دریادل اولور وصلت معشوق اکا حاصل اولور عاشق رنك وبودن عار ایدر انکچون اهل دنیادن فرار ایدر عشق حق لسان ایله بیانه کلمز بحر محیطی برکوزه آلمز هرکوکل مولاسیچون برمدرسه‌در درس انده یاالهام ویاوسوسه‌در عاشق الهام ایله عاملدر عاقل وسوسه یه مائلدر عاشق ذوقندن اهل حال اولوب غیرتندن لسانی لال اولور عاقل حرف وصوت ولغتله قیل وقاله کاور (بیت) عشقك کلامی حق یقیندر ویرصفا * عقلك حدیثی حیله ومکر وفسون اولور * هرکس برجهته متوجهدر عاشق بی‌جهته متوجه‌در عاقل صیاد خلق اولور عاشق صید عشق اولور عاقل لذات نفس ایله مسرور اولور لکن جانی حبس بدندن رنجور وبی‌حضور اولور عاشق طبیعت لذتندن خلاص بولمشدر وجانی مست می عشق اولمشدر عاشقك ذکر وفکری دائم الله در وآرزوسی انجق اول درکاهدر لطف یزدان قهرنده پنهان اولمشدر عاشق انك قهرندن لذت آلمشدر عاقل قهرندن قاچوب انده اولان لطفندن محروم قالمشدر (بیت) عشقدر کاشف اسرار حقایق مطلق * عقل خارجدر اجلمز اکا اسرار درون * عاشقك اکل وشرب اشتهاسی طوتمشدر زیرا که عشق اکا قوت جان اولمشدر وهرقدر دن پاك اولوب می وحدتله طولمشدر عاشقك درونی پرذوق شراب وشاهددر انك بوذوق وصفاسنه بخودانی شاهددر اما شراب شیرین وبی‌خمار وطهور وجلالدر وشاهدی قدیم وبی‌زوال وجمالی بی‌نظیر ولایزالدر (بیت) حق چو ویردی منزل معشوقدن نشان * ای اهل عشق دلده‌در اول این تذهبون * عاشق طوپ چوکان عشق اولور ورستم میدان عشق اولور عاشق غم عشق ایله مردانه‌در وجهان اهلندن بیکانه‌در وحق ایله انیس وعشق ایله همخانه‌در (قطعه) عشقدر یارغار هرعاشق * دلده دلدار جانده جاناندر * عشق بابای جمله عالمدر * هرایشی خلقه لطف واحساندر * بولدی عشق اهلی دولك وراحت * که قوشغل انکله آساندر * عاشق که مست جام خدادر انك قول وفعلی وفکری عدل وصواب وصفادر وقلب آکاهی سهو وخطادن جدادر عاشق غواص دریای عشقدر وطیار صحرای عشقدر عاشق مخزن اسرار عشقدر وقلبی مطلع انوار عشقدر عاشقك همتی جمله دن اعلادر زیرا که انك آرزوسی انجق مولادر عاقل مشغول کان جهاندر عاشق مشغوف راز نهاندر

TBMM KUTUPHANESI

عاشق اوصاف بشردن خالیدر انکچون لایق وصف اجلالیدر عاشقك جانی غرق بحر جان اولور اول قطره ایکن بحر بیایان اولور عاشقك هر مرادی کندی درونده حاصلدر کندوذن طشره یه محتاج ومائل دکلدر عاشقك فراقی وصلت ولقادر عاشق معشوقدن قنده جدادر عاقل لذت وسروری باغ وبستانده بولمشدر عاشق ذوق وحضوری دل وجانده بولمشدر عاقلك مکانی جهان آب وکلدر عاشقك مقامی درون جان ودلدر

(نظم)

پردهٔ جان ایچره عشقك نجه بیك انوار وار
حسن عشق پاك ایله عاشقلرك بیك کاری وار

عقل دیر کیم دشی جهتدن طشره جانك یولی یوق
عشق دیر واردر یقین یول نجه بیك سیاری وار

عقل بو بازاری کورمش ایلشمش بیع وشرا
هم بو بازار ایچره عشقك بشقه بربازاری وار

دردکش عاشقلرك کوکلنده یوزبیك ذوق اولور
تیره دل عاقللرك قلبنده بیك افکاری وار

عقل دیر راه فنایه کتمه کیم پر خاردر
عشق دیر واردم فنایه نجه بیك کلزاری وار

عشق دیر ای عقل وارلق پرده سن رفع ایله باق
کیم کوکلده سیر ایدرسن جنت وانهاری وار

عشق حق حقی کونشدر ابر حرف ایچره نهان
چون ظهور ایلر حضورنده کیمك کفتاری وار

عاشقك قولی قنادی عشقدر ومبدأ ومطلب ومعادی عشقدر عاشقك نوردیده سی عشقدر وانك سرور سینه سی عشقدر عاشقك روحی آفتاب روشندر عالم انك چشمنده کلشندر عاشق عشق ایله هر مرادن آلمشدر عاقل عقلله محجوب قالمشدر عقل انسان حجاب دیدهٔ جاندر انکله اسرار عشق اندن نهاندر چون جام عشق ایله جان سکران اولور عقل اولزمان حیران اولوب اسرار نهان جانه عیان اولور (قطعه) ساقی کتور اوباده بی بوچند وچون ایچون * اول بحر عشقدن که قوماز دلده چند وچون * بندن بنی خلاص قیلوب عقل الندن آل * کیم علم عشقی فهم ایده من عقل ذوفنون * عقل انسان اول مهر درخشان ایله دل وجان آره سنده ابر سیاه اولمشدر وانکچون دل وجان بوزمین ابداندهٔ محجوب وسرکردان قالمشدر * چونکه عشق حق دل عاشقده بادصرصر کبی هبوب ایدر بوغمام عقل اولزمان اره دن رفع اولور کیدر ومعشوق جان شمس تابان کبی سمای دلده جانه عیان اولور وجان انکله شادان اولور وحسنته حیران اولور واکاثنا خوان اولور واول کله مقابل بلبل خوش الحان اولور (بیت) اسر عشقك یلی اسحاره قارشی * اوتر بلبلری کلزاره قارشی * علم عشق ایله مشغول اولان عاشقك قلبنده عشقك یللری اسر زیرا که علم عشق آنك جانی کوزن آ چوب جهاندن رغبتن کسر عقل انجق ندیر له تفکر ایدر عشق ایسه تحیرله تذکر ایدر عقلك ایشی تکلفه تأسفدر وعشقك شانی تحیله تألفدر عاقل انجق اجتهاد ایله استاد ایدر عاشق مبدأ ومعادینه طوغری کیدر عشق ودود اصل هرسود ومایهٔ شهوددر

(نظم)

دولت عشق بولکه سرمد اولور
عزتی بی نهایه وحد اولور
کیمکه سرمست جام عشق دکل

کرافلاطون اولورسه هم رد اولور
عشقسز عمرین ایلین آخر
موتدنصکره خردر اول رد اولور

عقل جزؤ عقل کله دشمندر
دوست اولان عقل کله اسعد اولور
علمدن عشق پاك فارغدر

صمت وحیرتله اول معود اولور
حفظ عقل اولدی نقل وبحث وقیاس
جهله سی درس عشقه امجد اولور

علم عشقك همان برآیتنك
شرح وتفسیری بیك مجلد اولور
اهل نفس اولدی عشقدن محروم

اهل دل عشق ایله مؤید اولور
عمریکی حقی عشقه صرف ایتکیم
عاشقك عمری بی حد وعد اولور

﴿نوع حادی وعشرون﴾ عشقك حالت وکرامتن وعاشقك حرارت وملامتن ومعشوقك راحت وسترو سلامتن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه عشق محبتك نهایت وغایتیدر. وحقك دوستلرینه هدایت وعنایتیدر عاشقلری دلبرلر جان ایله طلب قیلمشلردر هر معشوق البته عاشقنه شکار اولمشدر کرچه تشنه آبی طالبدر آب هم تشنه یه راغبدر عشق جان ودلده نوراوزره نوردر مثال داماد وعروس اندهٔ مستوردر عشق فایق بی قرار وبی سکوندر جان عاشق انکچون برجنوندر عشق آتشی عاشقی یاقمشدر انکچون اول فکر وعباراتی بوراقمشدر قلب عاشقه اسرار القا اولنور اندهٔ کلام ورؤیت بری بریله ممتزج بولنور عشقك مشربی هر مشربدن جدادر عاشقك مشربی وحدت ومذهبی خدادر عشق یار دوربیندرکه یادی آشنا وایراغی یقین

ایدر

TBMM KUTUPHANESI

ایدر عشق براستاد کاملدرکه آنکله صدهزار ارواحه اتحاد حاصلدر عاشق کندوبی حقیر وذلیل ایدرآنکله معشوقه تعظیم وتجیل ایدر عاشق عشق ایله زنده اولور اوقات مختلفه یه بنده اولمز عاشقه درد وغم حلوادر کرچه عاقله جمله بلوادر عاشقك جانی غداسی خوش الحان صداسیدر (نظم) مؤمنان کویند کانار بهشت * نغز کردانیدهر آوازرشت * ماهمه اجزای آدم بوده ایم * دربهشت آن لحنها بشنوده ایم * کرچه برماریخت آب وکل شکی * یادما آیداز انها اندکی * پس غدای عاشقان آمد سماع * که دروباشد خیال اجتماع * قوتی کیرد خیالات ضمیر * بلکه صورت کرددازبانك وصفیر * عاشق روی زیبایه بی پروا باقدقدهآنکچون کریان اولورکه اول جیرانی رایکان وبی شوبان صانوب اکاحیران اولور برده آنی کورورکه آنك تیرغمزه سی همان سینه سنه کلورتاکیم شهوتله نظرکدن انی مانع اولور عاشقك مدرسی حسن یاردر وجه معشوق اکادفتر ودرس وتکراردر (بیت) بکا برعلم کشف اولدی سنك حسنك کتابندن * که یوزبیك عقل عاجزدر انك برفصل وبابندن * حکمت باری قضاوقدرده بری برمزه عاشق ومائل قیلمشدرهرچند ایکی بدن بری برندن بعیدوبیکانه اولمشدرلکن کوکلدن کوکله یقین یوللر واردرکه هردمده بری برینی بولمشدرنتکیم ایکی چراغك سفالی بشقه ایکن ضیالری ممزوج اولمشدر قنی عاشق که وصاله طالبدر تحقیق انك معشوقی دخی عاشقدر وانك وصلنه راغبدر لکن عاشقك عشقی بدنی خسته وضعیف ایدر معشوقك عشقی آنی سمین ولطیف ایدر اکر برکوکلده برق اوران مهر یاردر تیقن ایله که اول کوکلده هم مهر ومحبت واردر معشوق اولان صورت بدن دکل معنی جاندر زیرا که عندالموت اول صورت بی معنی اولان تن بی جان منفور عاشق اولدیغی ظاهر ونمایاندر * پس عاشق صورت شقیدر وعاشق معنی سعید وحقیقیدر اول دلبرلرکه آنلر اطبای دلدرلرکندی خسته لرین صورمغه مائلدرلر اکرنبك ونام ایچون حذر ایدرلرسه بر بهانه ایله خبرایدرلر والا انلری خاطردن چیقارمیوب تخیل ایدرلرزیرا که هیچ برمعشوق اولمزکه عاشقندن بی خبراوله * پس اکرسنك قلیکده محبت مولی ایکی قات اولمشدر تحقیق اول دخی سکا محبت قیلمشدر زیرا که برالك سبی قندهکلمشدر تشنه اغلرکه قنی آب ریان آب روان هم اغلرکه قنی اول عطشان جانمزده بوعطش جذب بی چوندر بزانکچون موجود اول بزم ایچوندر عالمده اکرانسان واکر حیوان واکرنبات واکرجمادر همیشه هرمراد البته آنلرعاشق هربی مراددربی مراد اولنلرمرادینه کیدرلر واول مراد اولنلری انلرجذب ایدرلر لکن کهربا مستغنی شکلنده عاشقدر وخار وخس ایراقدن اکا عازم ولاحقدرمعشوقك میلی جمله دن پنهاندر عاشقك میلی بیك طبل وطورنا ایله عیاندرمعشوقك قابنده هردم عاشقدرعذر انك قابنده همیشه وامقدرکیمکه عاشق مولی اولور اول لسایه کبی شمس ایله لااولورعاشق خدامثال بعوضه وهوادرکه تندباد ایله ایشی فنادر کرچه عشقك نهایتی معشوق ایله بقادر لکن بدایت بقای عاشق کندودن فنادر فضل عشق انسانی فضول ایتمشدر بوظلم نفس وجهل عشق ایله ظلوم وجهول ایتمشدر نتکیم طوشان نفسنه ظلم ایدوب ارسلانه قارشی کتمشدر وانی جهلندن آرزو ایله درآغوش ایتمشدر یاخود بر ضعیف پروانه کندوبی نار آتمشدر لکن انسان بو ظلم ایله هرعدله وبو جهلله هر علمه یتمشدر زیرا که سموات وارض وجبال ابا ایلدیکی امانت یوکی التنده یاتمشدر

(بیت) حق ظلوم نفس وجهول هوا اولان * میلیله باز عشقه چوعصفور اولور شکار

(نظم) عشقدر واسطهٔ وصلت یار	عشقدر رابطهٔ قرب نکار	آدمی مهر خدای متعال
مهر بالایه چکر زاله مثال	عشق ایله زائل اولورظلمت جان	نتکیم مهر ایله تاریك جهان
عشق اولور سینهٔ عاشقده سرور	عشق اولور دیدهٔ غمدیده ده نور	بربنه بو وجود انسان
اولدی اینهٔ عشق یزدان	عشق یار آرده بر صورتدل	اول همان واسطهٔ وصلتدر
عارف قال لعشق الانسان	جذبهٔ من جذبات الرحمن	عشق مولایه اوکیم مائل اولور
صبح صادق کبی صافی دل اولور	یولنی پاك ایدر ایرماغ کبی	شویلر سویلدن طاغ کبی
خانهٔ جانی ایدر نورانی	واردات قبل رحمانی	قدح ساقی باقیدن ایچر
بادهٔ عشق خدا ایله کیچر	نه صوررسك سکا تفسیر قیلور	نی کبی جمله مقاماتی بیلور

TBMM KUTUPHANESI

عالمه شاه اولانك اوتاغی کورینور آکا اورمجك آغی عالم وحدتی ادراك ایلر
غیریدن خاطرنی پاك ایلر ایلز زینت دنیایه نظر کندویه کندوسنك دردی یتر
حرم ایلر آنی دائم دم عشق کوکلی اکلنجه‌سی اولور غم عشق عاشق اول اویمه عوامك سوزینه
عشقدر نور ضیا جان کوزینه جان کوزین آچسه وجود انسان حائل اولمز اکا بو کون ومکان
مغرب ومشرقی سیران ایلر قابی ارواح ایله جولان ایلر ایشیدر اهل سما آوازین
آچمز اماکه ولایت رازین عشق ایله کامل اولان اهل فنا سویلشور خضر ایله بی حرف وصدا
نیچه وصف ایلیه عشقی وصاف کمه آنك دامنیدر قله قاف مولوی مثلی فلك ایله نظر
طورمیوب حالت عشق ایله دونر صبح صادق یقه‌سن چاك ایلر عارف اولان بونی ادراك ایلر
اولیدی چون سلسلهٔ عشق ایله بند صولر آغلر ایکلر کوه بلند مست لا یعقل اولور هر بلبل
چاك ایدر جبه‌سنی لاله وکل جسم بی عشقه دیمشدر عشاق شمعه‌سز خانه وآتشسز اوجاق
کان آینهٔ کونین اولمق عشق ایله تاسر وپا عین اولمق ایدمك مهر خدایی مقصود
بولمق ذره وش آنکله وجود عشقدر عاشقه مانند براق اولمز آنکله اکا منزل ایراق
عشق ایله روح بولور حقه وصول موجب قطع منازل اولور اول جام عشق ایله اولان پر حالت
کسب ایدر کندویه نورانیت هر دم ای حی خداوند عزیز ویر بکا درد محبت آمیز

کوکلی حامل اسرار ایله * عزت عشقه سزاوار ایله * ای قموعاشقه معشوق ومرام * جانمه عشقك انیس ایله مدام ﴿نوع ثانی وعشرون﴾ عشق مولانك خواص عیان واسرار نهان وعلوشان بیلدیرر (ای عزیز معلوم) اولسونکه اهل الله دیمشلردر که عقل جزوی که عقل انساندر اول عشق حق امرنده حیراندر عشقك یمش ایکی دیوانه‌لکی واردر وایکی عالمدن بیکانه‌لکی واردر عشقك کندی پنهان وحیرتی عیاندر جان عشاق آنك حسرتنده نکراندر عشق حق بحر عدمدر عقل آنده شکسته قدمدر عشقدر که بادهٔ تحقیقدر هم اودر که ساقیٔ هر صدیقدر (قطعه) عشقك شرابن ویر بکا * تاقالمسون خوف ورجا * اندیشه لردن قیل رها * مست ایله میدن ساقیا * نان استمم آب استمم * آسایش خواب استمم * یاران واحباب استمم * عشقك میدر پس بکا * عشق ابتدا عاشق ایله خونیدر تاکیم فرار ایده اولکیم برونیدر عشق استیلا وخشم ایلدکده عاشقك چشمنده هر لطیفی قبیح ایدر عشق نان وبی نان غدای عاشقدر وجود ایله بندا ولمز اوکیم صادقدر عاشقك وجودی ایله ایشی یوقدر آنك سرمایه‌سز کاری چوقدر عاشقلر عدمده خیمه قورمشلردر عدم کبی یك رنك ونفس واحده اولمشلردر عاشق قدمده شئ کورمشدر نتکیم عاقل عبده‌می کورمشدر عاشق اولمزدن اقدم میت اولمشدر وعشق سرمدله حیات ابدی بولمشدر عاشق شکسته اولور وغم وحزن ایله بسته اولور عاشقك سروری ذل وتلفده‌در نتکیم عاقلك حضوری عز وشرفده‌در (قطعه) برزماندر که غم عشق نم دیمدر * الم وحزنی سرور دل غمکینمدر * شحنه ومیر ایله اولکیم بزی تخویف ایلر * بیلمدی منزل سلطان دل مسکینمدر * عشق ایمش اهل وجودك غرضی ای حقی * خار راز غم ودردی کل ونسرینمدر * عاقلك طاعتی کراهت واضطراریله‌در عاشقك طاعتی محبت واختیاریله‌در (ائتیاطوعا) عاشقلر بهاریدر (ائتیا کرها) عاقللر مهاریدر بونلرك حقه محبتی علت ایچوندر وآنلرك محبتی خالص خلت ایچوندر اکر بونلر اولسون واکر انلر اولسون جمله‌سی طالبدر حق تعالی جمله‌سنی کندویه جاذبدر لیکن عاشقلر درد وغم زهرینی شهد وشکر بولورلر وچاه محنت والمده خرم وشاد اولورلر وذل وخقارتدن ذوق ولذت آلورلر وعز وجاه ارامقدن فارغ وآزاد اولورلر (نظم) عاشق رهین مهر ووفادر بلاخلاف * عارف قرین صدق وصفادر بلاخلاف * عقل بهانه جویه‌ایدر عاقل اقتدا * عاشق انیس رنج وبلادر بلاخلاف * سن عشقه یولداش اولکه آنی دلده بولانك * البته حظی انس ولقادر بلاخلاف * بحر محبت ایچره جهان پرسفینه‌در * اول بحر صودکل که هوادر بلاخلاف * عشقك دمیله طولسه کوکل حی اولورمدام * حق بوعشق وصف خدادر بلاخلاف * عشق آدم اتامزدن بزه میراث قالمشدر زیرکلك قلبه واسطهٔ شیطان ایله کلمشدر زیرکلك دریاده سیاحتدر که هلاك روحدر عشق ایسه عشاق ایچون مانند سفینهٔ نوحدر عقلك زیرکلکی ظن

وخبر

TBMM KUTUPHANESI

وخبردار عشقك حيرتی عين نظر در پس عشقه عقلی قربان ايدنك وجه معشوقه حيران اولمسی امر مقرر در عشق ايله عقل جزؤی بچاره اولور نتكيم صبح ايله قنديل آواره اولور زيرا كه عقل انجق شحنه در عشق ايسه اولو سلطاندر عقل اول سايه در كه عشق اكا مهر در خشاندر (قطعه) كوكلدن حج عشقه وار در كه اولدر قبلهٔ هر جان * رفيق عقل وفهم اولمه كه آنلر در سكادشان * جهان كروانسرادر كلدی بيك جان كتدی دردايله * قو حزن وحسرتی كل دلده حسن عشقه اول حيران * كوزك يوم ظاهر اشياده تضييع ايتمه اول نوری * كه تاباطنده لب عالمی خوش قيله سن سيران * عاشقك غم وسروری معشوقدر وهر خدمتنك اجرتی اودر عاشق كه معشوقدن طالب ماسوادر اول عاشق صايلز كه مائل نفس وهوادر زيرا كه عشق مولا برنار در كه قلب عاشقده ماسوائی قومز يقار بی عشق اولان عمر بدنه بار خاطر در حقدن غائب اولمق موت حاضر در عشقك يوزنازايله كبری اولور عشق انجق يوزنازايله الكلور (نظم) اولدر كه عشق شيوهٔ نازابتدا ايدر * عاشق همان اكادل وجانن فدا ايدر * آزاد اولور جهانده حيات ابد بولور * اول جان معتقد كه آكا اقتدا ايدر * دوستك مراديدر بزم انجق مراديمز * عالمده هر نه اولسه چون آنی خدا ايدر * عاشق بولور جفايی وفادلده عشقا كا * جور وجفا ايدرسه اوذوق وصفا ايدر * ظلمتده قالمه قلبكه كل نور عشق بول * حق كه مهر عشقی سنی برضيا ايدر * عشق حق كان وفادر قلب عاشق انكله برصفادر عاشقك كالی موت وفنادر عاشق فانی كندويی جانانی صانوب تعظيم ايله اوتانوب سرور ايله محبت ايلك انك شانيدر (قطعه) ايدر عشاقی اول عشق فانی بووجودندن * پس اندن بخش ايدر كندی وجودين عين جودندن * وجودی عشق اولندر لوح محفوظ اندهدر هر شی * بيلن ديمزدين بيلمز اول اسراری ورودندن * كداكيم دربدر اولمشدی شی لله ديرايكن اول * كورينور تاكه اول كنج نهان دلق كبودندن * عشقك يوزبيك جناحی واردر كه هر بری عرشك فوقندن تحت ثراية واصلدر عشق مولی دهن بندوساوس وجدالدر عشق ايله نفس ناطقه لالدر عاشق مولی ماسوايه التفات ايلز وخير وشرين ارامیوب عشقه تابع اولور آنكله رضای معشوقی بولور عشق حق عشاقك پيريدر وهر نااميدك دستگيريدر ونظام امور عالم آنك تدبيريدر (نظم) بزعشق زاده يزكه اودمدريم خدا * اطفاليز يانجه كيدوب ايلر زندا * اول مادرك سودين ايچرز دمبدم مدام * اول شرق وغربدن بروكوكدن ويررغدا * هم شهر وهم بيابانده بز آنكله همرهز * جاندر غلام مادر مهروی خوشلقا دل شهر اولور چوجانلره اول مهر اولور عيان * دل خاتماندر ايلسه خلوت اودلربا * چون باغبان روضهٔ هر جان ودل اودر * بولمش روانی حق اوساقيله خوش بقا * عاشقك مذهبی بوق اولمقدر وعروج فلك فنا بولمقدر عاشق كندی وجودندن مردود اولور وعشق ايله موجود اولور عشق وناموس بركوكلده جمع اولمز عاشقك ناس ايله برايشی قالماز عشق برمالك ملك قهاردر كه عاشق آكاچابك خدمتكاردر عشق برشيردر كه عاشق اكا شكاردر عشقه شكار اولنلر كندی نفسلرندن آزاد واحرار در عشق براسن يلدر كه عشاقی اوكنه قاتمشدر عشق صرب اقار سيلدر كه عشاق اكا جان آتمشدر (قطعه) كلدی اول جيحونكه آندن نه فلك جولان ايدر * كلدی اول مهر كه ماه وزهره نی حيران ايدر * كلدی اول چوكان روحانی كه دشت وجوده * هر طرفدن بيك كوكل طوپ روان كردان ايدر * كيمكه اندن خرقه كيدی وارلغن خرق ايلدی * كيمكه اندن لقمه براولدم انی لقمان ايدر * عاشقك كسه ايله شغلی اولماز كندی قلبندن طشره برنسنه بيلمز عاشق برميست لاابالیدر كه معشوقه اطاعت انك حالیدر (بيت) ملك دنياتن برستانرا جلال * ماغلام ملك عشق ذوالجلال * عاشق حيات عشق استرجان استمز وشراب عشق استر آب ونان استمز عاشق كندی وجودندن فارغ اولمشدر ودرونی بادهٔ عشق ايله طولمشدر پس اول كوزه دن اولمی ترشح قيلمشدر ونقطهٔ عشق برکتاب ناطق بولمشدر (نظم)

نقطه سی برکتاب در عشقك ذره سی آفتابدر عشقك *
غرق اولور قطره سنده كون ومكان
كنز لنور ذره سنده هردوجهان عشق پاك ايله آدم آدم اولور
مرشد كامل مكرم اولور
عشقدر نور ديدهٔ عشاق عشقدر سالكه رفيق وبراق *
دلده عشقك ضميری مضمردر
ذات انسان عشقه مظهردر هركيم اولديشه عشق اتده اسير
غيره راجع كركمز انده ضمير
عشق ديوانه ايلر انسانی كسمك ايچون علاقه دن آنی
اولدی زيرا تعلق دنيا
مانع انس حضرت مولی عبد اولان عشقه شاه عالم اولور
عشق دردايله شاد وخرم اولور

TBMM KUTUPHANESI

عاشق اولان توكل اهلى اولور | واره واره مرتبه‌ى بولور | بركون اوله كه كشف اولوب اسرار
عشق ايله جان كوزين ايدوب بيدار | فتح اولوب هب حقايق اشيا | كشف اولور پردهٔ جناب خدا
قيلسه برنقطه يه اكرچه نظر | آندن جمله جهانى سير ايلر | نقطه جام جهنا نماسى اولور
ذره خورشيد دلكشاسى اولور | اولدى بوسرده عقل وجان حيران | درج اولور نقطه‌ده علوم جهان
عالم ايچره بحق نور رسول | عين عشقده مرد مكدر اول | اى بصيرت كوزين كشاده ايدن
وى جهان ايچره راه عشقه كيدن | مرشدى عشق اولنجه انسانك | آچيلور عين عبرتى انك
ذره نور بسيطه روزن اولور | قطره بحر محيطه مخزن اولور | عالم روحى سير ايدن تندن
نور عشقى كورر بور وزندن | عاشقه پرده دار درير وجود | جان كوزينه غباردر بو وجود
عاشق اولمق فنای مطلقدر | عشق اودينه يانوب كل اولمقدر | اهل باطن اوله كور اى عاشق
تاكيم اسراره اوله‌سن لاحق | كورمه دلبر جمالى حذر ايت | صورته باقمه سيرته نظر ايت

سكا لايقميدر بوكيم اوله دوست | قان ايله استخوان ايله بربوست
حضرت حقه اولنكه اولدى خليل | بولدى دل كعبه سنده نور جميل

﴿نوع ثالث وعشرون﴾ عشق مولانك مجاز وحقيقتن وكنه وماهيتن ووجدوحالتن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله دعشلر دركه عشق المندن فارغ اولان دل كوكل دكلدر كوكل دردنى چكمين بدن آب وكلدر عشقك اسيرى هرغمدن آزاداولور انك غميله معتاد اولان همیشه دلشاد اولور جهان غوغاى عشق ايله پرفتنه در فلك سود عشق ايله سركشته دربادهٔ عشق آدمه حرارتله مستلك ويرر غيرسى افسرده لكله خود پرستلك ويرر عشق ايله عاشق تازه‌لك بولورا كا انتسابيله ذكرى خيراولور مجنون وليلى بوميدن حظ المشدر آنكچون عالمده كوزل نامى قالمشدر جهانه بوزبيك عاقل كلوب فرزانه كتمشدر ولكن جمله‌سى عاشقلقدن بيكانه كتمشدر (نظم) عشق دردايله دورونم طوليدر معمورم * ذوق خمريله دل وجان خوش اولور مسرورم * عشق ايله اولسم اولور هردل وجان ايچره يرم * عقله يار اولسم اودم جمله كوكلدن دورم * عشق سلطان جهان ايمش اكا قول اولورم * تابكى وسوسهٔ عقلله بن مغرورم * عشقدر جوهر جان جمله يه اولدر جانان * نيچون اول مادر مشفقدن ايراغ ودورم * محو عشق اولدى قونام ونشانم حقى * غير نسبتلرى قوى عشق ايله بن مشهورم * كرچه عالمده بيك كار ايله مشغول اولورسن لكن سن كندكدن آنجق عشق ايله خلاص اوله بيلورسن عشقدن اعراض ايتمه كرخود مجازيدرزيرا كه مجازى حقيقتك كارسازيدر نتكيم ابتدالوح اوزرنده الف بايى اوقورسن اندنصكره قرآندن درس المغه قادراولورسن برمرشد الله ايچون بربيزه كتمشدر طريق محبتده انى دستكير اتخاذ ايتمشدر پس اول مرشدراه عشق اكا كرعاشق دكلسك واربرينه عاشق اول آندن بزه كل بيور مشدر زيرا كه المجاز قنطرة الحقيقة مصداقنجه مى صورت جامن چكمدكجه معنى جرعه‌سن طاتمق ممكن اولمديغن طيور مشدر لكن مجازى قنطره‌سن سرعتله كيچمك كركدر ومعنئ حقيقتدن دريالر ايچمك كركدر وبادهٔ محبتله كنديدن كچمك كركدر (نظم) كندى حسنن وجه دلبردن هويداقيلدى عشق * چشم عاشقدن دونوب آنى تماشاقيلدى عشق * كرچه دلبر كنديدرهم كيدى عاشق كسوتن * پس جمالى جلوه‌سن كندى تماقيلدى عشق * كل يوزينه زلف مشكيندن سلاسل بغليوب * اهل عشقى بستهٔ زنجير سوداقيلدى عشق * صغمدى ارض وسمايه حسن عشقك لشكرى * بوعجب كيم سينهٔ عشاقى مأوى قيلدى عشق * نارونورايله ايدر محواسم ورسمن عاشقك * سير قيل حقى بوخوش رسميكه پيداقيلدى عشق * عشقك بدايتى محتدر ونهايتى وجدوحالتدر وجدك بدايتى مكاشفه‌در ونهايتى مشاهده‌در وجداودركه قليله موجودى مشاهده ايدوب وجديله مخاطبه ايدر وجد اول كلام ربانيدركه وحدانيت اسرارين عيان ايدوب انسانيت صفاتن پنهان ايدرورحمانيت احكامن اجرا ايله كيدر (قطعه) جاهلك فخرى جمع ماله در * عارفك عزتى كماله در * عشق وشوق اهلى وجدوحالى استر * نه كمال استرونه مال استر * عشق دردايكه مردى فردايلر * كندينك غيرين اكا دردايلر * وجداهل عشقك دلنده برسر مشكلدركه اكابر كسنه مطلع دكلدر وجدالله تعالينك عبدى سرينه مطالعه‌مى عندنده روحك خضوعيدر وجداول واردحقدركه قلب عاشقى حقه جاذبدر عشق استغراق وحيرتدر وجدايسه هلاك بشريتدر (نظم) بربلبل عشقم كه كلى

TBMM KUTUPHANESI

خاریده بیلمم * یارم بیلورم کندیمی اغیاریده بیلمم * حیران اوله لی عشق جمالینه بوعقلم * ادراکندر فکر ایله کفتاریده بیلم * دوست اصبی بیتنده مثال قلمم بن * شعری یازارم دفتر اشعاریده بیلمم * چون قلب تقلبده مقلبله درانجق * انکارنه در بیلمزم اقراریده بیلمم * هرانده چوبرشانده ظهور ایتدیم عشق * حقی بومراتب ندر اطواریده بیلمم * وجداهلی عشقه حلاوت ذکرالله استیلا ایلدکده غلبهٔ شوقی تحملدن روحك عجزیدروجداول منفرددرکه منفردی بولور وجد اول موجود انوارنده فقدان واجددر وجد انس وحضور انواریدرکه ریاح قدس اول انواری درون عشاقه رش ایدرانکچون واجدین ارواحی معطردر وکوکللری منوردروبدنلری رفیقدر واشارتلری دقیقدر وسوزلری حیات قلوب وعقولدر وجمله نك عندنده مرغوب ومقبولدر پس بوصفات ایله متصف اولمیان فاسد المزاجدرکه محتاج علاجدر (نظم) سعادت اهلی قتنده سعادتی واردر * انك که هردوجهاندن فراغتی واردر * بیوك سعادت اودرکیم سلامت دلدن * طریق عشقه درونی ارادتی واردر * دخی سعادت اعلی واعظم اولدرکیم * وقوف عشق ایله جاندن شهادتی واردر * اوجانکه عاشق صادقدر اول جوپروانه * دل آنشنده انك وجد وحالتی واردر * همیشه حقیٔ مشتاقك اهل عشقه نهان * فنای عشق ایله شیرین حکایتی واردر * مواجیدقلوبك برکاتی ابداندە ظاهر اولور مواجید ارواحك برکاتی اسرار ایله قالور وجدك اهونی شدید اولور وشدیدی غایت شدید اولور وجدك کیفیتی عبارته کلز برمعنادر زیراکه اول صدور اولیاده سرمولیدر وجداهل عشقك وجودی کتمسیدر وحرکات ظاهره سی تمسیدر طوبی اکا کیم حضورندن غائب اولوب غیبتندن حاضر اولوب (نظم) مقرر اولدی که جانندە بولمش اهل کمال * هزار حسن وجمال وهزار جام زلال * ایکی جهان کدرندن خلاص ایدرجانی * شراب ناب محبتله کأس مالامال * همیشه ساقیٔ جان اهل عشقه کشف ایلر * هزار لطف وملاحت هزار غنج ودلال * مدام بزم محبتده مست اولور عشاق * جدالجی مست دکل مست مستقیم الحال * روان حقی ایرسه حالت نزعه * هم آرزوی وصالکله دره در بروبال * جهان دریای عشقك برقطره سیدرفلك صحرای عشقك برسبزه سیدرعشقك شغلندن معتبر پیشه اولمزانك سوداسندن لذتلی اندیشه اولمز عشقك اسیری ازاد اولمق استمز غمدن جان ویرسه شاد اولمق استمز عشق اکرچه شورانکیز اولور لکن دردوغمی نشاط آمیز اولور عشقك بهازی پژمرده اولمز شوقك شراری افسرده اولمز (نظم) عشقك دمیله تازا اولور عهد خرمی * ایلر غمیله خرم وخندان هر آدمی * کرایله سك کمان که بودردك دواسی یوق * بیل سنده یوغیمش بوغمك نیم درهمی * دریای فیض تشنهٔ دیدار تشنه در * کیم زخم اولورسه بولدی اوتشریف مرهمی * کل غنچه مثلی قلبکه سن طشره بی اونوت * کندکده مدغم اولکه کوکل جکمسون غمی * قوی بنلکك یوغ اولکه جنانك جنان اوله * چون اختلاط نفس ایله بولدك جهنمی * بحر درونه سن سنی صالکیم وصال اودر ای ماهیٔ طبیده قوساحلده بونمی * تن خوابکاهك اولمش اویان حقی عشقه کل * یاداوله سنده استه اودیرینه همدمی * عشق اکر مجازی واکر حقیقیدر دولت اول عاشقك رفیقیدر زیراکه حقیقت مجازایله بیله در اوخزانه نك فتحی بومفتاح ایله در (نظم) معنی الوجود فی صور الکون قدظهر * ماضر سر وحدته کثرة الصور عشقك دمی سرایت ایدرجمله یه مدام * اول دمله زنده اولدی جهان بولدی زیب وفر * عشق اولدی کوزده نور وکوکلده غم وسرور * ادراك هر بصیرت اودر نورهر بصر * هم سویلیوب اشیدن اودرجمله دن ولی * عارفدر انی فهم ایدوب اندن الان خبر * حقی چوعالم آینهٔ وجه عشقدر * سن جسن عشق پاکه بواشیاده قیل نظر * عشقك مقامی غایتله عالیدر انك اساسی خللدن خالیدر بی عشق افلاکك دونمسی اولمز آنسز عالم بونظامی بولمز عالم عشق ایسه خوش عالمدر عاشق اولان عارف وکامل آدمدر عشقك وصفی لسان ایله بیانه کلز عشق اکر قیامتدك وصف اولنسه یوز قیامت کیچرکه اول تمام اولمز

عشق مخفیکن آشکار اولدی	جمله ارواح انکا شکار اولدی	عشق آثارین ایلمش اظهار
فاعتبر منه یاذوی الابصار	عشق بنیاد هرد وعالمدر	جوهر اصل روح آدمدر
عشقدر بلکه مبدأ اشیا	جمله نورندن اولدیلر پیدا	عشق بنای چرخ اعظمدر
عقل کلدر اوروح اکرمدر	عشق عرش اولدی فرش لوح وقلم	بولدی اندن شفای درد والم
عشق جنات حور وعین اولمش	کوثر وشیر وانکبین اولمش	عشق چون عین سلسبیل اولمش

TBMM KUTUPHANESI

هر کوکلدن اکا سبیل اولمش عشق خورشید وماه تاباندر ورد وریحان وباغ وبستاندر
عشقدر حسن ادم وحوی مقعد صدق وجنت مأوی عشق مقبول آدم اولمشدر
قبلهٔ جمله عالم اولمشدر عشقدر مطلب خفی وجلی هم اودر قصد هرنبی وولی
عشق معراج انبیا اولمش خلعت وتاج اولیا اولمش عشقدر سر شبلی وحلاج
جمله سرور سرینه اولدر تاج عشق شهباز لا مکانیدر نکتهٔ سرکن فکانیدر
عشق مفتاح هر فتوح اولمش مونس عقلی وقلب وروح اولمش عشق بی عین وشین قاف آکله
اصل اودر عقلی سن کزاف اکله عشق ایسه نور عقلی وایماندر سر اسلام وحسن واحساندر
عشق کان علوم و عرفاندر نور هر چشم وجان هرجاندر عشق مانند ارغنون اولمش
هب علوم ایچره ذو فنون اولمش عشق استاد وپیر هر فندر قلب عشاق انکله روشندر
عشق توحید صادق اولمشدر مونس جان عاشق اولمشدر عشقدر دلده سر سبحانی
رحمت و حب خاص یزدانی عشقدر نور منبع انوار هم اودر سر معدن اسرار
عشقدر سر نفی و هم اثبات بحر توحید اودر قو ایات عشق تفسیر سر قرآندر
جمله مشکل انکله اساندر عشق سیمرغ کوه قاف اولمش جمله معناده موشکاف اولمش
عشقی اینهٔ جمال اکله سر اسرار ذوالجلال اکله عشق حج وحقیقت اولدی زکات
تشنه دللرده اول دراب حیات عشقدر لذت صیام ونماز هردم ایلر اوزرینه ناز ونیاز
عشق کندیله عشق باز اولمش کندی حسنه برنیاز اولمش عشق ایدر کندویه سؤال وعتاب
ایشدر کندیدن ینه او جواب عشق هم عارف اولدی هم معروف کندی هم واصف اولدی هم موصوف
عشقدر شاه وطالع مسعود هم ایاز ایله عاقبت محمود عشق دل تختی اوزره سلطاندر
مثل نور زبز اول سلیماندر عشق سلطانی نام وشان بیلمز اولدی ازاده خاتمان بیلمز
عشق بیلمز زن وبنین وبنات سیئاتی ایدر قو حسنات عشق پاك ایچره یوقدر اصلا عیب
جمله یکسان اکا شهادت وغیب عشق ایچون قرب وبعد یکساندر وهوالآن هم کما کاندر
عشق ایدر قلبدن چوکشف حجاب بیلمز اولور ندر ثواب وعقاب عشق فاسق ایدر مسلمانی
بخش ایدر صکره نور عرفانی عشق دیوانه ایلر انسانی محو ایدر غفلتی ونسیانی
عشق هرنه کوکلده قیلسه قرار ماسوی قویمز انده جمله یقار عشقدر نار ونور تابنده
مرد ازاده‌یی ایدر بنده عشق صیاد مرغ انساندر جامع شمل هر پریشاندر
عشق هر کیمه کیم عنایت ایدر جمله حالده انی حمایت ایدر عشق هر کیمسه اشتیاق ایدر
ذات معشوقه رهنمالق ایدر عشق کوردن کوکلده پنهاندر دائما جان ایچنده اول جاندر
عشق دل خلوتنده جاناندر بیلمیان خلق ایچنده جویاندر عشق محراب جان ودلدر هم
قبلهٔ جسم آب وکلدر هم عشق هم نوش جان اولورهم نیش همدم اولدر قویه مرهم وریش
عشق جانك طبیب حاذقیدر کاه معشوق وکاه عاشقیدر عشق دل حجره سنده‌در چومقیم
کیمکه عاشقدر اکا یوقدر بیم عشقدر ذوق جان ولذت شوق کیمکه عاشق دکل اولمدی ذوق
عشق بی شرح وبی بیان اولمش واصف عشق بی‌لسان اولمش عشق باقیٔ لا یزال اولمش
جمله اوصافی بر کمال اولمش عشق وصف ودود بچوندر عدو حددن شئونی بیروندر
عشق ایچون ضد هزار نام اولمش جمله اشیاده خاص وعام اولمش عشق هم اول اولدی هم آخر
جمله‌دن باطن اولدی هم ظاهر عشقدر اصل و فرع جود وجود عشقدن اولدی کل شیٔ موجود

عشق در عشق جمله بالتحقیق حق حقدر بوسوزلر ایت تصدیق

﴿نوع رابع وعشرون﴾ عشق مولایه وصول طریقك اصولن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه حق تعالی یه کیدن یوللر کرچه کثرتده مقدار عدد انفاس خلایقدر لکن اهل محبته راه فنا وجذبه مناسب ولایقدر زیرا که طریق فنا بغایت قریب ورشید وواضح وفایقدر وبوطریق مختاری اهل عشقك

TBMM KUTUPHANESI

شطاری جذبه‌ایله قطع ایتمده سریع وسابقدر وبوطریق فقروفنا ایسه انجق موت ارادی اوزرینه مبنیدرکه اول اصول عشره‌یه منحصر ومطابقدر * اما اصل اول توبه‌درکه اول حق تعالی یه ارادتله رجوع ایتمکدر نتکیم موت ارادتسز کتمکدر زیرا که حق تعالی بیورمشدر * ارجعی الی ربك راضیة مرضیه * چونکه توبه ذنوبك جمله‌سندن چقمقدر وذنب ایسه عبدی مولادن محجوب ایدن مراتب دوجهانه باقمقدر پس عاشقه لایق وسزا اولان ماسوای معشوقی نظردن براقمقدر بلکه انانیتن قویوب وارلغندن چیقمامقدر زیرا که وجودك ذنب لایقاس به ذنب محققین عندنده امر محققدر * واما اصل ثانی زهددرکه اول دنیانك زینت ولذتندن ومال وجاه وعزتندن آزندن وچوغندن خروج ایتمکدر نتکیم موت انلردن کتمکدر وحقیقت زهد ایکی جهانی بیله ترك ایتمکه یتمکدر نتکیم حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدرکه * الدنیا حرام علی اهل الآخرة والآخرة حرام علی اهل الدنیا وکلاهما حرامان علی اهل الله * واما اصل ثالث توکلدرکه اول حق تعالایه اتکال واتکا ایله اسباب وتسببدن بالکلیه خروج ایتمکدر نتکیم موت اول حالته یتمکدر زیرا که حق تعالی بیورمشدرکه * ومن یتوکل علی الله فهو حسبه * واما اصل رابع قناعتدرکه اوشهوات نفسانیه‌دن وتمتعات حیوانیه‌دن خروج ایتمکدر نتکیم موت اول غایتلره یتمکدر پس عاشقه لایقدرکه مأکل وملبس ومسکنده مقدار حاجت اوزرینه اقتصار ایلیوب اسراف ایتمیون نتکیم حق تعالی * ولاتسرفوا * بیورمشدر * واما اصل خامس عزلتدرکه اول انقطاع وانزوا ایله مخالطهٔ ناسدن خروج ایتمکدر نتکیم موت اهل عالمدن کسلوب ایراغه کتمکدر الاکه نفسنی تربیه ایدن مرشد کاملك خدمتن قیلمایدر ومیت غاسل الندہ اولدیغی کبی اکا تسلیم اولمایدر تاکیم کندوبی ماء ولایتله جنایت اجنبیتدن غسل ایدوب لوث حدوثدن طهارت بولمایدروعزلتك افضلی خلوتله حواسی محسوساتنه تصرفدن عزل ایتمکدر زیرا که هر آفت وفتنه وبلاکه روح آنکله مبتلا اولمشدر ونفسه قوت ویروب صفاتن تربیه قیلمشدر ونفسی آنکله روحه مستولی اولوب فرصت بولمشدر وآنی اسفل سافلین بدنه چکوب تعلقات کائنات ایله مقید قیلمشدر جمله‌سی حواس خمسهٔ ظاهره پنجره‌لرندن درونه کلمشدر پس خلوتله حواس خمسه مسدود اولوب محسوساتندن معزول اولدقده اول شهوات وهوادن وشیطان ودنیادن نفسك مددی منقطع اولور وبواجتهاد وتحفظ نصکره مسهل ذکرالله ایله فضلات میل ونفرت وجهل وغفلت وجمله شهوت زائل اولوب کوکلی صحت وعافیت بولور واما اصل سادس ملازمت ذکرالله‌در واول ذکر ماسوادن نسیان ایله خروج ایتمکدر نتکیم موت اول نسیانه یتمکدر زیرا که حق تعالی * واذکر ربك اذا نسیت * بیورمشدر نسیان ماسوایی رمز ایله طیور مشدر وکلمهٔ طیبهٔ لااله الاالله برمعجون معنوی بولنمشدرکه اول نفی واثبات ایله ترکیب اولنمشدر اما نفی لااله موادفاسده زائل اولورکه قوای نفس وامراض قلب وقیود روح انلردن متولد اولور واما اثبات الاالله ایله صحت قلب وسلامت مزاج اصلی حصوله کلور وتجلی صفات واسما ایله دل وجان متحلی ومتسلی اولور * واما اصل سابع توجه تامدرکه اول ماسوایه دعوت ایدن هرداعیه‌دن خروج ایتمکدر نتکیم موت اول حالته کتمکدر پس اول عاشقك مولاسندن غیری نه برمطلوبی قالور ونه برمحبوبی اولور ونه اندن غیری برمقصد بولور ونه اندن برلحظه غافل اوله بیلورزیرا که دینلمشدرکه * لواقبل صدیق علی الله ألف سنة ثم اعرض عنه لحظة فافاته اکثر مما ناله * واما اصل ثامن صبردرکه اول مجاهده ایله نفسی حظوظندن خروج ایتمکدر نتکیم موت اول مقامه یتمکدر پس اول عاشق نفسنی مألوفات ومحبوباتندن فطامه صبر ایله ثابت اولور تاکیم نفسی پاك وشهواتی خامد اولوب شریعت غراده استقامت بولور وقلبی صافی وروحی مجلی اولور نتکیم حق تعالی بیورمشدرکه * وجعلنا منهم ائمة یهدون بامرنا لما صبروا وکانوا بآیاتنا یوقنون * واما اصل تاسع مراقبه‌درکه اول کندی حول وقوتندن خروج ایتمکدر نتکیم موت اول فنایه کتمکدر پس اول عاشق مولاسی مواهبنه مترقب اولوب نفحات الطافه منتظر اولور وماسوادن اعراض ایدوب بحر هواسنده مستغرق اولور تاکیم مولاسی رحمتندن کندی نفسنه اویله برنور لامع ساطع وواقع اولورکه آنکله برلحظه‌ده ثقلین اعمالی ثمره‌سن بولور واوتوزسنه ریاضتله زائل اولمیان ظلمت نفس اماره زائل اولور وآنك سیئاتی حسناته متبدل اولور بلکه حسنات ابرار کاسیئات امثالی کلور نتکیم حق تعالی بو مقامه اشارت بیورمشدرکه * ذلك فضل الله یؤتیه من یشاء والله ذوالفضل العظیم * واما اصل عاشر رضادرکه اول عبدك مولاسی رضاسنه دخوللله نفسی

TBMM KUTUPHANESI

رضاسندن خروج ایتمکدر نتکیم موت اول مقامه یتمکدر پس اول عاشق مولاسنك احکام ازلیه سنه تسلیم اولوب تدبیر ابدیه سنه امورین تفویض ایدر وقضاسندن اعتراض ایله قدرینه اعراض ایتیوب رضاسی یولنه کیدر نتکیم دینلمشدر (بیت) جعلت الا المحبوب امری کله * فان شاء احیانی وان شاء اتلفا * کیمکه بو اوصاف ظلمانیه سندن کندی اراده سیله میت اولور کیدر تحقیقا مولاسی انی نور عنایتیله یکیدن احیا ایدر نتکیم حق تعالی بیورمشدرکه (اومن کان میتا فاحییناه وجعلناله نورا یمشی به فی الناس کمن مثله فی الظلمات لیس بخارج منها) یعنی شجرهٔ انسانیه سنده اوصاف ظلمانیه سندن میت اولان کسه یی حق تعالی اوصاف ربانیه سیله احیا ایدوب انوار جمالندن اکابر نور احسان ایدرکه اول نور ایله احوال خلقی کوروب فراستیله اسرار ناسه مطلع اولور نتکیم (اتقوا فراسة المؤمن فانه ینظر بنور الله) حدیثی بو معنایه کلور اما اوصاف نفسانیه سیله زنده اولان کسه شجرهٔ انسانیه سی ظلمتنده قالورنه زهرهٔ معرفتله نور حضوره کلورونه ثمرهٔ محبتله واصل محبوب اوله بیلور پس بشریت اوصافندن میت اولان عاشق البته اوصاف معشوق ایله حیات ابدیه بولور وآنکله قالور * مستزاد *

ای مالك ملك دوجهان واحد قهار — سن دائم وباقیسن ویوق دارده دیار
یوقدر سکا ثانی — اشیاهمه فانی
موجود حقیقیسن ومعدومدر اشیا — سنسن هب ایدوب ایلین ای فاعل مختار
چون سایه ورؤیا — احوال جهان
صنعکله وارایتدك نیچه بیك انفس وارواح — نورکله سموات وزمین ایلدك اظهار
اشکاله اشباح — هب کون ومکانی
ای اول وهم آخر وهم باطن وظاهر — هب حول دخی قوت آلور اندك وبسیار
سندن بو مظاهر — هم نام ایله شانی
عشقکله دونوب روز ایله شب رقص ایدر افلاك — شوقکله یانار شمس وقمر ثابت سیار
حیرتده قالور خاك — ایلر دورانی *
افلاك وعناصرله موالیده چو همراه — ذراتی قمو ایلدی سرکشته چو پرکار
نورکدر ای الله — عشقك خفقانی
عشقکله هواجوش ایدوب امواج اولور بحر — عشقك دوشرر شوقله وادیلره ناچار
شوقکله قپور — هر آب روانی *
عشقکله معمای جهان حل اولور انجق — برشعله ایمش عالم ایدرمش آنی تکرار
ای واحد مطلق — عشقك جولانی
هر جان وکوکل طبع ایله در نورکه مائل — ذرات جهان وحدتکی ایلمش اقرار
نور انله شامل — بی نطق لسانی
نورکله دل ودیده مزه کوستر الهی — تاسیر ایده لم شانلرك ای قلزم زخار
اشیای کاهی — هر آن وزمانی
نورکله ظهور ایتدی چو ارواح ایله اسما — کوسترمزه هر مرتبه ده سائر اطوار
عشق اولدی مسما — برعین عیانی *
کر عشق جهانکیریکه میل ایلسه زاهد — هم کعبه مثالی سوب ایتمزدی اول انکار
اولوردی مشاهد — هر سنك نشانی
حقا که اولان عشق صفا بخشکه واقف — خوش جانفکی شفقت ایدر جمله یه هربار
اولمشدر اوعارف — انجمز او جانی
آدمده قودك سریکه مخزن دل آکاه — چون آینه در لطفکه دل ای شه جبار
اولمش اونظر کاه — کسر ایله آنی
صاف ایله بودل آینه سن تاطوره کامل — باقدقچه اکا سن سنی بول کیم طوله انوار

TBMM KUTUPHANESI

اول حسنه مقابل هم راز نهانی
هر حمدوثنا مدح ودعادر سکا راجع هب سندن الورلر دون وکون عاشق ودلدار
سن جمله یی جامع هم عشق وهم انی
مهرکله پرایتدك برآوج خاکی درخشان اسمن دیدك انسان نورکله هم ایتدك یوزنی مظهر دیدار بولمش لمعانی
یولکده چوترك ایلشم جمله یی مولی بیلدم سنی اولی دل کرچه سنکچون سور اول جمله یی یکبار اولمز نکرانی
عشقکله رفیق ایله بنی اولسون انیسم هم دلده جلیسم شیرین دهنی جانه دکر ایلیه کفتار اسرار بیانی
بی عشق تنم بارکراندر بکا ای دوست عشقکله تحمل قلنور یوکله نه کیم وار کرمغزواکرپوست هر بار کرانی
بی عشق بلادرکه نه وار دولت ونعمت عشقکله بلا بال اولور آتش کل وکلزار عشقکله سعادت اولدر زرکانی
عشقك الم ودردی ویرر کوکله لذت کیم غمله یانوب جسم اوله کل جان اوله چون نار اولدر بکا عزت عطر اوله دخانی
عشقکله طولان بولدی عیان دولت واقبال بنلکده قالان نفسه اویان مدبر بیمار هم عزت واجلال چکمش اوزیانی
برکره ایچن عشق النمدن مئ صافی جسمی اویوشوب قلبی اولور خانهٔ خمار اولمش اکا کافی قورآب ایله نانی
عشقك چون اولور عاشقه دریالری ساقی شوقك بتورر کلشن جانده جوق ازهار حی اولور او باقی ثمار جنانی
بنلکدن ایراغ ایت بنی قیل عشقکه واصل آنکله نه کیم کوررسه کوکل ایلیه تذکار اولسون بکا حاصل اول روح روانی
اوهام خیالمله ایشم خوف وخطردر حزنکله پرایت کوکلی تاقالمسون افکار اوددن بو بتردر ویرامن وامانی
قهرکله اولان منقبض ایلرسه توکل مهرکله طولار قلبی کیدر ظلمت اغیار هم صبر وتحمل قورتیر وکانی
حکمتله نظر ایدنه در هیئت عالم اشیاده عیان نوریقین بولمش اوهشیار چوق آیت محکم قورغیری کانی
شوقکله فغان ایدن اولور عشقکه محرم فریادایله چون بحره ایرر بحر اولور انهار ذوق ایلر اوهردم قالمز اوفغانی
چون نور حبیبکله که اولدریم عرفان اول بحر حقیقتدن اولور هردله فوار قیلدك بزی شادان عشقك غلیانی
هر دلده سکا حمد وثنا ایلدی حق عشقکله ایدر نظم خوش افکاریله اشعار یوق اکلدی خلقی ابکار معانی

﴿فصل ثالث﴾ حکمت اولیا علم صدور اولدیغن واندن کوکل ذوق وهدایت بولدیغن وعلم احکامدن اخص وانفع اولدیغن وکتاب وسنته مطابق کلوراهلی نقطدن تأثیری بلیغ اولدیغن درت نوع ایله بیان وعیان ایدر ﴿نوع اول﴾ حکمت اولیانك فضائل وفوائدین آیت قرآنیه واحادیث شریفه ایله بیلدیرر (ای عزیز معلوم اولسونکه حق تعالی عبادینه عنایتیله کندی حکمتن تبشیر وترغیب ایدوب تحصیلی طریقن طیورمشدر نتکیم کلام

قديمنده لطفيله بيورمشدر * وعلم آدم الاسماء كلها * يؤتى الحكمة من يشاء ومن يؤت الحكمة فقد اوتى خيرا كثيرا وما يذكر الا اولوا الالباب * ربنا لا تزغ قلوبنا بعد اذ هديتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك أنت الوهاب * رب قد آتيتنى من الملك وعلمتنى من تأويل الاحاديث فاطر السموات والارض أنت ولي فى الدنيا والاخرة توفنى مسلما والحقنى بالصالحين * فوجدا عبدا من عبادنا آتيناه رحمة من عندنا وعلمناه من لدنا علما * ولقد آتينا ابراهيم رشده من قبل وكنا به عالمين يهدى الله لنوره من يشاء * ادع الى سبيل ربك بالحكمة والموعظة الحسنة * ذلك مما اوحى اليك ربك من الحكمة * هل يستوى الذين يعلمون والذين لا يعلمون انما يتذكر اولوا الباب * ففهمناها سليمان وكلا آتينا حكما وعلما أفمن شرح الله صدره للاسلام فهو على نور من ربه * الرحمن علم القرآن خلق الانسان علمه البيان * علم الانسان مالم يعلم ونفس وما سويها فالهمها فجورها وتقواها * الم نشرح لك صدرك * انا اعطيناك الكوثر * وحق تعالى لحديث قدسيده لطفيله بيورمشدركه * يا ابن آدم العلم الباطن هو سرا خفيته عن خلقى واودعته عند خاصة عبادى وهو نتيجة معرفتى يا ابن آدم تخلق باخلاق اظهر العلم من قلبك حتى يعظك ويعمرك يا ابن آدم كيف تطمع فى العلم مع الشبع وكيف تطمع فى الحكمة مع كثرة الكلام فاطلب العلم فى الجوع والحكمة فى الصمت يا ابن آدم انى اهب الهبة فى قيام الاسحار وأنتم نائمون واضع الحكمة فى البطون الخالية وأنتم تشبعون فكيف تجدون * وحضرت حبيب اكرم صلى الله عليه وسلم امته شفقتيله تعليم علم دين ايله تفهيم علم لدنى قيلوب طريقتن كوسترو حقيقتن طيورمشدر ونتكيم بعض احاديث شريفه سنده بيورمشدر حضرت خضر ايله حضرت موسى عليهما السلام برسفينه ده ايكن برطير آنك كنارنه قونوب دريادن صو ايچمشدر * پس انى كوردكده خضر عليه السلام حضرت موسى عليه السلامه خطاب ايتمشدركه يا موسى تحقيقا حق تعالى بكا برعلم اوكرتمشدركه آنى سن بيلمزسن وسكا برعلم اوكرتمشدر آنى بن بيلمم بنم علمم وسنك علمك علم الله عندنده دكل الا كه بو طيرك دريادن الديغى ايكى قطره صو كيدر وبيورمشدركه كيمكه قرق كون حق تعالى يه خلوص ايله عبادت ايلرسه آنك ينابيع حكمت لسانه جريان ايلر يعنى هرنه سويلرسه كتاب وسنته موافق حكمت سويلر وبيورمشدركه كيمكه علميله عامل اولور حق تعالى اكا بيلمديكى علمى الهام ايدر اول بيلور وبيورمشدركه قلب مؤمن ينبوع حكمتدر وبيورمشدركه حكمت كوكلده برنوردر وبيورمشدركه حكمتك ثمره سى فوز وفلاحدر وبيورمشدركه مؤمنك مطلوبى حكمتدر ومنافقك مطلوبى شهوتدر وبيورمشدركه حكمت مؤمنك يتيكيدر انى قنده بولورسه آلور وبيورمشدركه حكيمك سرمايه سى حكمتدر وبيورمشدركه علم ايكيدر برى علم ظاهر قرآندركه حق تعالينك مخلوقاتى اوزرينه حجت وبرهانيدر * وبرى باطن قرآندركه اول علم نافع ربانيدر

(نظم)

علم قلوب اولدى چونكه علم تصوف	قلبكى صاف ايله چكمه بار تكلف
هر نه كيم معدوم اولورسه ايتمه تمنى	هر نه كه موجود اولورسه ايتمه تصرف
كيم برى ايكى كورز بوجلوه كاه ايچره	ياقسه كرك آخرانى داغ تأسف
ديده وديدارى فى الحقيقه برآكله	چشم زليخاده ايدى طلعت يوسف
نور محقق جهانى ايلدى روشن	شمع مقلد سونر كوررسه اوبر پف
عارف نفس اولدى برنفسده محقق	چون دله دلبردن ايردى جذب تلطف
مهبط عرفان دكلسه خاطر حقى	درس عوارف نه سود وبحث تعرف

﴿نوع ثانى﴾ حكمت اوليانك حدوعلامتن وقدر وقيمتن وحفظ وحراستن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله بيمشلردركه حكمت اول عقل معادك كلاميدركه اكر تصوير اولنسه انكله شمس مظلم اولور حكمت علم لدنيدركه الهام ربانيدر حكمت قلب عارفده برنقطه در وعلم اول برنقطه در كه اهل جهل انى چوغالدوب فنون اتمشدر حكمت عارفك قلبنده مثلا برمناره باشنده برطير اغزنده برقيل كيدر حكمت كمال فهم وفراستدر حكمت مكاشفه يقينيدر حكمت معاينه غيبدر حكمت برنوردركه روح اضافيدن قلب عارفده ظهور ايدر حظى اوفر اولان عارفك حكمتى اتم واكثردر حكمت تكلمده اصابت قيلمقدركه حق ايله ناطق

وحق

TBMM KUTUPHANESI

وحق ایله ساکت اولمقدر برحکیم الهی دیمشدر که نور حکمت قلبمه نزول ایده لی اوتوز بیلدر که لسانمدن ندامت اولنه حق برکلام صادر اولمشدر حکمت اقوال وافعال وارادته اصابتدر زیرا که حکیم اولان نطق ایتمز الا که حق ایله ایدر وعمل ایتمز الا حق ایچون ایدر ومراد ایتمز الا که مراد حق مرادایدر کسب حکمت اجمال نطق واستعمال رفقدر حکمت خزائن غیب الهیدر ظهور ایدوب قلوب اولیای پرنور ایدر اولیای کرام ینابیع حکمتدر ومواطن رحمتدر کوکلده شهوت حجاب حکمتدر قلبك ظلمتی شهوتدر ونور وحضور حکمتدر نتکیم جهانده برمکانده نور ایله ظلمت جمع اولمز کذلك حکمتله شهوت برکوکلده جمع اولمز پس شهوتلری تارك اولان حکمتلره مالك اولور ورأس حکمت حقه ملازمتدر ترك شهوت زینت حکمتدر وکوکلده حکمت قوت بولدقچه اندهشهوت ضعیف اوله رق محو اولور کوکل هرشهوتدن وحب ریاستدن فارغ اولدقده اندهنور حکمت ظهور ایدر اماعلامت حکمت ترك حب شهوات دنیادر وطلب انس وحضور مولادر علامت حکمت قلت اکل وشرب ومنامدر وصمت مدام وحاجت مقداری کلامدر وکوکلدن مولایه توجه تامدر علامت حکمت حقه توکل وتفویض وتسلیم ورضادر وخلقه حسن خلق ایله تواضع ورفق ومدارادر حکمت کندیدن اکبره تسلیم اولمقدر واصغره تعظیم وشفقت قیلمقدر بواوصاف ایله متصف اولان عارف حکیم الهیدر انك اقوال وافعالنك فوائد حکمتلری غیر متناهیدر (نظم) الهی اویله مشرب ویرکه اویسون آکه مشربلر * دل اولسون عشقکه ذاهب که اندندر بومذهبلر * دیلردم بی مراد اولمق چون اول هم برمراد اولدی * اومطلبدن دخی کچدم بولندی جمله مطلبلر * چوتدبیر خرددن تمدی ایش دردعشق آلدم * که داغ دل کبی برشب چراغی بولمدی شبلر * چونورعشق نورجانه اول هم جسمه راکبدر * اوراکبدن خبیر اولسه بولورعزت بومرکبلر * همان ناسفته یکدر بحر حکمت دردی ای حقی * قووهم وفهم وعقل وفکری کسر اولسون بومثقبلر * حکمت قلوب میته بی احیاایدر وصدور ضیقه بی فضاایدر حکمت رأس مال حکیمدر انی نطق ایله افنا ایدن کیمدر لذت حکمتك کوکلدن کتمسی حکیم انی قبل السؤال نطق ایتمسیدر حکمتی اهلندن منع ایتمك اهلنه ظلمدر وحکمتی نااهلنه سویلمك حکمته ظلمدر حکمته ظلم ایتمك بیوك خطادر زیرا که اوظالمك خصمی خدادر برحکیم الهی دیمشدر که بدایت امرمده غلیان حکمتی صدرمده مشاهده ایلردم وانی اهلندن ونااهلندن دریغ ایتمیوب سویلردم پس بکاعتاب اولندیکه بومخصوص خواص اولان حکمتی عوام ناسه نیچون سویلرسن وبوعظیم القدر اولان دولتی نیچه برتخفیف ایلرسن تحقیقا تخفیف حکمت تخفیف حقدر تعظیم ایله تخفیفی نیلرسن حکمتك قدروقیمتن بیلمینلره حکمت سویلمه خنازیر اوکنده نثار لؤلؤ ایله زیرا که حکمت اولیالؤلؤ تردن اعلادر وانی انکار ایدنلر بهائمدن ادنادر پس حکیم الهینك شانه لایق اولان بودر که حکمتی انحق اهلنه سویله ونااهلندن حفظ ایله تاکیم حکمتك نور وسروری انك درونده منطمس اولمیه ولذت وحلاوتندن بی بهره قالمیه (نظم)

صفیر مرغ جان اسرار سویلر	ولی آکاهه اول هر بار سویلر	نیچون حکمت کلامن دیرا کاکیم
اشیدنجه انی زنهار سویلر	پشیمانلر اوعارف اول آخر	که ماره سر کنج یار سویلر
چوعاشق مست ایکن بازاره وارسه	حدیث خانه بی ناچار سویلر	عجب حالت بوکیم برقطره یمدن
حدیث قلزم زخار سویلر	همان بر بحردندر بونجه انجو	اکر ملا اکر عطار سویلر

خموش اول کرفتا بولدکسه حق ‖ که دلدن عشق خوش کفتار سویلر

﴿نوع ثالث﴾ حکمت اولیاعلوم نافعه دن الذوانفع اولدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه حکمت اولیا علم بالله درنتکیم حق تعالی * فاعلم انه لااله الا الله * بیورمشدر وحکیم سینایی اوچ بیت ایله بومعنایی طیورمشدر (نظم) علم سوی درالهٔ برد * نه سوی نفس ومال وجاه برد * علمها جمله زیراین کلمه است * هست صورت یکی ولیك همه است * علم هردوجهان جزاین مشناس * میشنوفرق فربهی زآماس * پس علم بالله درکه علم حقیقتدر وعلم حالدر وعلم عرفاندر وعلم عشقدر وعلم باطندر وعلم لدنیدر وعلم صدوردر وعلم قلوب بدر علم بالله کشف کروبدر وستر عیوبدر وکفارت ذنوبدر علم بالله حکمت نامیله معروفدر وقرآنده خیر کثیر ایله موصوفدر وبونك طالبی جوع وظمأ برله مألوفدر علم ایله حکمت بری برندن جسم ایله جان کبی منفك اولمزلر

TBMM KUTUPHANESI

نتکیم دینلمشدر (بیت) علم باطن همچو مسکه علم ظاهر همچو شیر * کی بودبی شیر مسکه کی بودبی پیر پیر * علم تعلم ایله اولور وحکمت تجوعله اولور پس علم لساندن لسانه کلور وحکمت غیبدن قلبه کلور علم ظاهر لساندن خروج ایدر انجق صماخ اذنه کیدر علم باطن درون دلدن چیقار نفسه تأثیر ایدوب داخل قلبه آقار علم ظاهر لسان اعمالندندر لسان ایسه عالم ملکك خزانه سیدر علم باطن کوکل احوالندندر کوکل ایسه عالم ملکوتك خزانه سیدر علم ظاهر خلق ایچنده مشهوردر وکتبده مسطور ومنشوردر علم باطن حق ایچون صدور ایچنده مستوردر وخلق اظهاری ممنوع ومحفوظدر علم باطن واردرکه انکار اولنمز واظهار ینه هرکز محال بولنمز حکمت اولیایی انکار ایدن الله ونادادر انك اهون عقوباتی ذوق حکمتدن حرماندر علم تعلم ایله اولدیغندن حدوغایتی اولور معرفت حقدندرکه نه حدی اولور ونه ده نهایت بولور علم تفکر له بیلنور وحکمت تذکر له بولنور علم بالله اقرب طرق الله در (نظم) اکر علم عشقه کوکل اولسه قابل * یازارسك اوبر نقطه دن بیك رسائل * انك حفظ وتکراری حیرتله درکیم * تذکرله درعلم عشق اولمه غافل * تفکرله درچونکه عقلك علومی * کرکدرا کادرس وفهم مسائل * اصول وفروع ایچره اولدك مسلم * ولی اولمدك فرعدن اصله واصل * چوعقل اولدی ظاهر بوعشق اولدی باطن * قوخار جده عقلی سن اول عشقه داخل * علوم عقلیه ده مؤمنله کافر مشترکدر نور معرفتی بولمغه مؤمن کرکدر پس علم معرفتدن اعمدر ومعرفت علمدن اخص واهمدر نور علم انجق کائناته متصلدر ونور معرفت اول حضرته واصلدر انکچون من علم نفسه دینلمیوب * من عرف نفسه فقدعرف ربه * دینلمشدر علمدن معرفت زیاده مرغوبدر زیراکه علم اسماوصفاته ومعرفت عین ذاته منسوبدر حق تعالی عبادندن ایکی نسنه مراد ایتمشدر بری علمدرکه علم عبودیتدر وبری معرفتدرکه معرفت ربوبیتدر بوایکیسنك ماعداسی اولان علوم عقلیه بالجمله حظوظ نفس وفنون غفلتدر (نظم) حساب وهندسه علم اولمش بیل عین نادانی * هدایت اوقودك لکن هدایت صانمه سن آنی * هدایت عشقی بولمقدر دمندن نفسی بیلمکدر * کهاول بحر نفسدندر بونفخ روح انسانی * اوبحرك زورقیدر چون بوشکل وهیئت عالم * آنك شوقیله ایلرنه فلك بورقص ودورانی * اوبحر امواجیدر افلاك وارکان ومواليدی * اودرماهیت اشیااودر حکمت انی طانی * بورك دترتمه خوف ایتمه یقیندر دوست ایراق کتمه * درونك سیر قیل خوش بول کوکل تختنده سلطانی * بولورسن دلده جانانی اکا بخش ایله بوجانی * کوررسك عالمه طولمش همیشه عون ربانی * سنکدر عشق وهم عرفان سنکدر حسن وهم احسان هدایت بولدك ای حقی بودرعارفلرك شانی * مؤمن حکمت استرومنافق شهوت استر پس مغلوب شهوت اولان محروم حکمتدر حکمت انشراح قلوب وطهارت نفوسدر وحلاوتدر ارواح ولذت اسراردر نقل اولنمشدرکه ذوالنون مصری رحمة الله علیه حضرتلرینك اصحابندن بریسی اکا سؤال ایتمشدرکه حکمتده اولان حلاوت ندندرکه افواه اولیادن صادر اولدقده انی استماع ایدنلر اندن ملتذذ اولورلر جواب ایتمشدرکه حکمت الهام علمیدرکه قلب حکیمه القا اولنور حق طرفندن قلبه نزولی قریب العهد اولدیغندندرکه اندن بونجه حلاوت بولنور زیراکه اول حکیم الهی حدثنی فلان عن فلان دیمیوب * حدثنی قلبی عن ربی * بیورر واول حکمتك اصول دینیه دن وامور یقینیه دن بولنسی الهام ربانی اولدیغن طیورر (نظم) قلب عارفده همان حکمت مولی اولدی * جانی خوش مظهر انوار تجلی اولدی * کیمکه غرق یم عشق اولمش اووحدت بولمش * لاجرم کوکللی اوی مسجد اقصی اولدی * سویله هرکسه حکمت سوزنی ای حقی * کیم آنك سوزلری هب رمز ومعما اولدی * نتکیم ابوطالب مکی رحمة الله علیه دیمشدرکه عالم بالله اولان کاملك اوچ عملی واردر بری علم ظاهردرکه اهل ظاهره بذل اولنور وبری علم باطندرکه انجق اهلنه دینلور اما اوچنجی علمی نه ظاهردر ونه باطندر اول بر سر خفیدرکه بینه وبین الله مستور ومخفیدر انك مغز معرفتی وذوق محبتی ولب حکمتی وعلم حقیقتی اودر وانك سرمایهٔ دولتی ومایهٔ سعادتی وغایت قربتی ونهایت عزت ولذتی اودرواول علمی نه اهل ظاهره اظهار ایده بیلور ونه اهل باطنه افشا ایتمك اولور اول علم انجق مولی ایله اول عبد اراسنده قالور نتکیم * صدور الاحرار قبور الاسرار * بومعنایه کلور (رباعی) علمی حقیقتسن درسینه بوُد * درسینه بودهرانچه درسی نبود * صدخانه پراز کتاب سودی نکند * کرسینه کتاب کشت ترسی نبود * نتکیم صو آلچقلره مائلدر کذلك حکمت متواضع کوکللره نازلدر * اللهم یسرلنا (نظم)

TBMM KUTUPHANESI

نقشبند جانه جانلر جانه هم مايلدر اول | عاقلك ميلى لسماندن عاشقه حاصلدر اول
دلده حكمت چون سمادر بوبدندر چون زمين | بو زمينـدن تا سمايه فرق چوق منزلدر اول
دل سحاب آسماندر سينه‌لر طام اوستيدر | نطق باراندر لسان ميزابنه نازلدر اول
نطق دلدن طيب وطاهر اينر هر سينه‌يه | سينه كر آلوده ايسه آنده هم باطلدر اول
حكمت اول سطحك اولور كيم ابرى باران ياغديرر | ابردن باران آلان سطح اول سوزى قائلدر اول
ناودان غيريدن كيم آب الور سارقدر اول | حكمت آلان خلقدن قائل دكل ناقلدر اول
كندى نفسك بيلمين جاهلدر اول عارف دكل | هر جوابى كيم او سويلر معتمده مائلدر اول
كيمكه بيلمش نفسن اولمش ماسوادن روحى پاك | نطق پاكندن صفا بول حكمته نائلدر اول
چون اياق طانور قابك ظلمتده اى حقى دخى | هر كوكل دوستن طانور ذوقيله خوش قابلدر اول

﴿ نوع رابع ﴾ حكمت اوليا آنلرك نطق پاكندن الذ واحلا اولديغن وقلوبه زياده تأثير قيلديغن وحكيم الهى علمادن اعرف واشرف اولديغن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه بر قلب حكيم بيك قلب عليمدن زياده حليم وسليمدر كلام عالم مرضايه شفا ويرر كلام حكيم موتايه حيات ويرر علم حكمت سهم قدسيدر ونطق حكيم انك قوسيدر وقلب طالب انك هدفيدر ورامى حى قيومدر انكچون خطا معدومدر عالمك تجارتنه رأس مال غيريسيله در حكيمك تجارتى كندى سرمايه سيله در علم فضه‌در ومعرفت ذهبدر وحكمت جوهردر عالم سؤال اولندقده جواب اظهار ايدر حكيم ايسه ترك جواب ايچون اعتذار ايدر عالم خلقه ديدوكندن ادنادر حكيم ايسه خلقه ديدوكندن اعلادر خلقه هر مشتهالرنده فتوى ويرن مجنون وساهيدر اون مسئله‌نك طقوزندن سكوت ايدوب برندن جواب ايدن حكيم الهيدر حكيمك دل وجانى ماسوادن فارغ وعاريدر انكچون انك قلبندن حكمت لسانه جاريدر * نتكيم امام احمد بن حنبل محمد شافعى ايله بر يرده قضاى صلاة اجتهانده تكلم ايدركن آنلرك يانه اولياء كرامدن بر چوبان كتمشدر وامام احمد امام شافعيدن اول چوبانى امتحان ايچون استئذان ايتمشدر امام شافعى رحمة الله عليه اكا دستور ويرمش ايكن واول چوبانك قلبنه طوقنمغى اكا لايق كورمش ايكن اول چوباندن سؤال ايتمشدركه نه ديرسن برمؤمن حقنده‌كه بروقت نمازين فوت ايتمش اولسه واوقات خمسه‌نك قنغيسى فوت اولديغى خاطرندن كتمش اولسه اول كمسه قنغى وقتى قضا ايلسون همان اول چوبان اكا دقتله برنظر ايدوب اول كمسه غفلتده قالمشدر اكا بش وقتى بيله قضا اتمك لازم اولمشدر ديديكنده امام هام انك مهابتندن بيهوش اولوب ياتمشدر واول چوبان قالقوب يولنه كتمشدر وامام احمد رحمة الله تعالى عليه اغماسندن افاقت بولدقده چوبانك اول جوابن تحسين ايدوب هيبتندن تعجب قيلمشدر واولياء كرامك چوبانى بويله ايكن عالملرى نه مرتبه آكاه اولوردیوب عبرت المشدر بعده طريق محبته سلوك ايدوب امام ايكن خواص اوليادن اولمشدر عالم عليله نفسنى ملاحظه ايدر حكيم ايسه ترك نفس ونفى وجوديله ربسنى ملاحظه ايدر نتكيم امام اعظم ابوحنيفه رحمة الله تعالى عليه خواص اوليادن ايكن ابن ادهم حضرتلرينه سيدنا ابراهيم ديرايمش اصحابى اكا تعظيمندن سؤال ايلدكده جواب ايتمشدركه بزعلمز ايله نفسمزى ملاحظه ايده‌رز واوليا كنديلرين اونودوب حكمته مولالرين ملاحظه ايدرلر عالمك حكيمه احتياجى چوقدر حكيمك عالمه احتياجى يوقدر نتكيم حضرت موسى عليه السلام خضر عليه السلامه محتاج اولوب صحبته كتمشدر وخضر عليه السلام اكا محتاج اولميوب مفارقت ايتمشدر عوام ناس عالم ايله متأدب اولور وعالم حكيم ايله متأدب اولور وحكيم انجق ربيسيله متأدبدركه * ادبنى ربى فاحسن تأديبى * دينلمشدر نتكيم جاهل وناقص اولان عام كالانعام ابتداوا روب برعالمدن علم اوكرنوب اصول وفروعى تحصيل ايدر بلكه علوم ادبيهٔ عربيه‌يى تكميل ايدوب عقلى علم ايله عالم وعامل اولور لكن نفسى حالى اوزره جاهل وناقص قالور بعده اول عالم كيدوب برمرشد كاملدن حلم اوكرنوب تهذيب اخلاق ايدر بلكه سلوك ايله مقام سابعه كيدوب نفسى دخى عبوديته عارف وكامل اولور پس اول كامل كندى قلبنه واروب ربيسيله حاضر اولوب حكمته ناظر اولوب انك شريعتيله حبيبى ايزنجه كيدوب بويته خشوع وخضوع ايدوب كمال عبوديته واصل اولور وجميع آداب

TBMM KUTUPHANESI

وارکان وعلوم وعرفان انده حاصل اولور زیرا که انسان کامل رضای مولایی کندی کوکلنك انبساط وانسنده بولور وسخط مولایی قلبنك انقباض وهیبتیله بیلور پس اول بشارت اشارت ایله حکیمانه یورر (قطعه) لطف وقهرك اثری دلده سرور وغمدر * امر ونهی اول فرح وغمده عیان ظاهردر * کلسه غم بلکه کناه ایشلدك استغفار ایت * کیم کوکل خوشلغی هرخیره نشان ظاهردر * اولیادن برحکیم برحکیمه کیدوب حضورنده قعود ایدوب دیمشدرکه سندن برمسئله سؤال ایتسم کرکدر اول جواب ایتمشدرکه سن علمایی قویوب بکا کلوب مسئله سؤال ایتمك مثلا برسلطان یولندن شاشوب برصحرایه دوشدکده انده اولان چوبانلری قویوب اول یولی کندی مانندی برسلطاندن سؤال ایتمك کیدر حکیم الهینك عادت قدیمه سی بودرکه ناس ایله بولندقده سکوت ایدر وقلبیله حضور انسه کیدر پس اندن هرنه کیم سؤال اولنورسه کوکلدن اکا فتح اولنان جوابی سویلر پس برحکیم الهی برکون برمجلسده غلبهٔ وجدندن لسان حکمتله شیرین تکلم ایدر ایکن معنیٔ حقیقتده غایتده تدقیق ایلمشدر وذوق ادراکیله سینه چاك ایده جك نکته لر سویلمشدر بعده اکا دینلمشدرکه اول نکته لرك برینی بزم ایچون بردخی تکرار ایاسك خوش اولور اول حکیم انلره دیمشدرکه اول حالت عشق اکربنم ایچون بردخی تجدد ایلرسه خوش اولور والا ذوق ولذتدن سوزم بوش اولور (نظم) سنسن ای عشق که هرجانده سخن سویلرسن * لیك عشاق دیلندن سوزی سن سویلرسن * دائما حضرت معشوق ازلدر یارك * دمبدم انك ایچون حب وطن سویلرسن * حسن دلدارایله خوش ذوق وصفا بولدقجه * جانه جان بخش ایدوب آندن ینه تن سویلرسن * هرسوزك مهر ومحبتده خطاسز سوزدر * سنکه اوصاف رخ ماه ختن سویلرسن * لشکر روح روان ایچره چو منصور اولدك * اول سببدن سخن دارورسن سویلرسن * مژدهٔ یوسفی یعقوب حزینه کتوروب * هم حبیبه صفت ویس قرن سویلرسن * تابکی حق یه دیرلرکه سوز افشا ایتمه * نه سون اول عاشق مجذوبکه سن سویلرسن * برحکیمه دینلمشدرکه جامعده جالس اولکه ناسه نفعك اولسون اول جواب ایتمشدرکه جامعده جلوس ایتمز الاکه جامع ایدر بن خوش جامع دکلم مجموعم حق تعالی قلب عارفده حکمت اشجارین غرس ایتمشدرکه انلری انهار جوع ایله سقی ایدر حکیم الهینك قلبیله اولان حالی بوستانجینك بوستانیله اولان حالی مثالیدر زیرا که حکیمك حالی وشانی بودرکه دائما کوکلی ریاضنه دخول ایدوب هربرندن حقه لایق اولیان اشیایی قطع وطرح ایدر ابتدا روضهٔ توحیده کیدر انده شرك وشك بولدیسه انلری قلع وطرح ایدر بعده روضهٔ توکله کیدر آنده خوف وحذر بولدیسه انلری قلع وطرح ایدر بعده روضهٔ تفویضه کیدر انده تدبیر واختیار بولدیسه انلری قلع وطرح ایدر بعده روضهٔ صبره کیدر انده جزع وفزع بولدیسه انلری قلع وطرح ایدر بعده روضهٔ رضایه کیدر انده سخط وغضب بولدیسه انلری قلع وطرح ایدر بعده روضهٔ معرفته کیدر انده نفس وهوی وماسوی بولدیسه جمله سین قلع وطرح ایدر بعده روضهٔ محبته کیدر وانده میل واعتبار اغیار وحلاوت خلق ودثار بولدیسه انلری باجمله قلع وطرح ایدر بعده روضهٔ حکمته کیدر انده اولان اشجاری آب جوع ایله سقی ایدر تاکیم ازهار واثماری کمالیله بتر وذوق ولذتندن جانه جان قاتار پس اول حکیم ایکی جهاندن قاچوب اول ریاضه جان آثار وبحر وحدتده غرق اولور یاتروهر مراد ومقصودینه یتر کیمکه عاقلدر اول حکمت اولیایه مائلدر وانکله عاملدر کیمکه عارفدر اول بوحکمته واقفدر غنیمت اکیاس مدارسهٔ حکمتدر وحکمتله تلذذ نعمت وغنیمتدر حکمت اولیایی حفظ ایدن حقایقله منتفع اولور وانکله نطق ایدن قدر وقیمتیله عزورفعت بولور وقلبندن ایجری کیدن عارف عقل کلدن درس حکمت آلور وعلم حکمتله طولوب بحر بی پایان اولور قالور (نظم)

معلم عشقدر کنج سکوت اولمش دبستانی
لسانی بی زبانلقدر بوفاضل کامل استادك
کوکل چون بیلمك ذوقن بولورهردفتر فکری
طویل الذیل برطوماردر بو بیلمك علمی
شهود الحق فی القلب اولدی مضمونده برنکته
تصور ایده‌م برکمسه تصدیق ایده بوعلمی

سبقدر بیلمك دلدر انك طفل سبق خوانی
ولی عالمده یوق انك لسانك اکلر اقرانی
که یازمش کلك عقل انی ایدر محو آب نسیانی
که عمر جاودان ایچره بولنمز حد وپایانی
سواد الوجه فی الدارین در ممدوح عنوانی
معرف اولدیسه کشف وحجت ذوق وجدانی

TBMM KUTUPHANESI

علومك انفى حكمتدر آنى عشقدن اوكرن | رموز پير عشقى اكلمقدر عارفك شانى
الهى عزتك حق انيس ايت جانمه عشقى | كه انك حكمتى ذوقيله كندمدن اولم فانى
فقير اللهى حقيدن عيان سير ايليان عارف | عيان اهليدر اول نيلر دليل عقل وبرهانى

﴿فصل رابع﴾ اولياء كرامك فضائل وبركاتن ورسوم وعاداتن ووجد وتعريفاتن ووجد وحالاتن واوصاف وعلاماتن وحركات وسكناتن ومراتب وكراماتن وغايت مشاهداتن ونهايت مقاماتن طقوز نوع ايله بيان وعيان ايدر ﴿نوع اول﴾ اولياء كرامك فضائل وبركاتن آيات قرآنيه واحاديث شريفه ايله بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه حق تعالى عبادينه عنايتيله كندى اولياسنى تعريف ايدوب انلره اولان محبتن طيورمشدر * نتكيم كندى كلامنده عظمتيله بيورمشدر * الله ولى الذين آمنوا يخرجهم من الظلمات الى النور * الا ان اولياء الله لاخوف عليهم ولاهم يحزنون * ان اولياؤه الا المتقون * والله ولى المتقين * والله هو الولى * انت ولي في الدنيا والآخرة توفنى مسلما والحقنى بالصالحين * وعباد الرحمن الذين يمشون على الارض هونا واذا خاطبهم الجاهلون قالوا سلاما * والذين يبيتون لربهم سجدا وقياما * رجال لاتلهيهم تجارة ولا بيع عن ذكر الله * وحق تعالى احاديث قدسيه ده بيورمشدركه * من كان لى وليا كنت له مطيعا فليثق وليحكم بى على فوعزتى لوسئلنى زوال الدنيا لازلتها له ومن اكرم ولياى وجبت كرامته على * اولياءى تحت قبابى لايعرفهم غيرى * وحضرت داود عليه السلامه وحى ايتمشدركه * ياداود بنم محبتمه ميل ايدن اولياقوللريمه خبر وبركه چونكه انلره ميانمزده اولان حجابلرى بن لطفمله رفع ايدرمكه انلرنى بصيرتلريله كوره لر اول حالده خلقدن محجوب اولسه لر انلره هيچ وجشت كلمز وقطعا حاضر رويرمز وبنم جانمدن انلره لطف وانبساط ايرشديكى حالده خلقدن كلان حقد وغضب انلره هركز تأثير ايتمز واصلا كدر ويرمز ياداود اكرسن بنم محبتم دعواسن ايدر سن ابتدا دنيا محبتن قلبكدن اخرج ايتمليسن زيراكه تحقيقا بنم محبتمله دنيا محبتى بركوكلده جمع اولمز ياداود ابتداسن بنم محبتمى كندى قلبكده خالص ومحكم قلدكسه وهرنسنده بنم قدرت وحكمتمى كورر اولدكسه بعده دنيايله واهل دنيايله اختلات ايلسكده محبتم نقصان بولمز وسكا بركدر كلمز ياداود اكرسن بكادوست اولورسك نفسكه عداوت ايدوب انى شهواتندن منع ايله تاكيم بن سكا محبتمله نظر ايدوب ايرامزده اولان حجبى رفع ايليم ياداود بنم عبادمدن بريوزنده نيچه اولياقوللرم واردركه انلر بنم دوستلرمدر بندخى انلره دوستم وانلر بكامشتاقدرلر بندخى انلره مشتاقم انلرنى ذكر ايدرلر بندخى انلرى ذكر ايدرم غربا اوطانن آرزو ايلدكلرى كبى انلر كيجه يى آرزو ايدرلر وطيورا وكار يله مسرور اولدقلرى كبى انلر كيجه ايله مسرور اولورلر وقتا كه ليل اولوب ظلمت كلسه وهردوست انجق كندى دوستيله تنها قالسه انلر بنم ايچون قيامده طوروب بيونلرين بوروب يوزلرين بسطايده لر وبكا تضرغله مناجات ايدوب انعام واحسانمه تملق ايدرلر انلر كاهى قيام وكاهى قعود ايدوب كاهى ركوع وكاهى سجود ايدرلر ومحبتمدن غيرى بندن هيچ برنسنه طلب ايتيوب رضا بولنده كيدرلر پس بندخى انلره كمال محبتمدن اول حالتلرنده اوچ عطيه احسان ايدرم * اولكى عطيه برنوردركه انلرك قلبنه القا ايدرم اكر انلر دائما سويلسه لر آنكله بندن خبر ويررلر * وايكنجيسى نودركه بن انلره ذات وصفاتمله توجه ايدرم هيچ بيلورميسنكه بن توجه ايلديكم دوستمه نه لر احسان ايلرم واول نيچه دولتلره نائل اولور * واوچنجيسى براكرامدركه انى انجق بن بيلورم برده اول عبدم بيلور ارض وسماده اولان اشيا اول اكرامه نسبتله شئ قليل اولور وحضرت حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم امته محبتيله امتنك اولياسى علاماتن طيورمشدر * نتكيم احاديث مشهوره سنده بيورمشدر امتمك اولياسى رؤيت اولندقده حق تعالى ذكر اولنور زيراكه ديدار اوليايه مشرف اولانك قلبنده فكر حق بولنور وبيورمشدركه تحقيقا بنم امتمده اويله رجال اولوركه انلرناسدن منفرد اولورلر وناس انلردن تعجبده قالورلر انلر عندالناس مجانين عد اولنورلر وناس انلرك عندنده مجانين بولنورلر آكاه اولكزكه تحقيقا انلر ابدالدر وبيورمشدكه حق تعالينك خلقندن اولياسى اهل جوع وظمأ در كيمكه انلره اذيت ايلرسه حق تعالى اندن انلرانتقامن آلور وبيورمشدركه دنيا اهل آخرته حرامدر وآخرت اهل دنيايه حرامدر وايكيسى دخى اهل الله ايچون حرامدر اهل الله اولياى كرامدر (نظم)

TBMM KUTUPHANESI

كل جان كوزن آچ ای پسر	قیل اولیایه خوش نظر	جان مثلی هپ بی پاوسر	دل مثلی هپ زیر وزبر
بی کسب وکاراولمش قو	زردٔ ونزار اولمش قو	چون مست یاراولمش قو	انلرده بردر خیر وشر
کلمدن قو دلشادرك	هم سرودن آزادرك	اشتردن اول منقادرك	آینه دن در صافتر
ذرات وش طولمش هوا	شمس انلره اولمش قبا	وارلقلری بولمش فنا	خورشیده قارشی چون قر
خار ایچره درلر کل کبی	حبس ایچره درلر مل کبی	آب وکل ایچره دل کبی	لیل ایچره درلر چون سحر
بوتنلری ارواحدر	اول جانلری اقداحدر	عشق انلره خوش راحدر	کیم بیلمدیلر نفع وضر
حق اکر جوینده سن	دلدن اکا پوینده سن	عشق اهلنه کوینده سن	ویرغوث علویدن خبر

﴿نوع ثانی﴾ اولیای کرامك رسوم وعاداتن وقلوب ایله سیاحاتن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه خلقك کیمی اهل دنیادر وکیمسی اهل عقبادر وکیمسی اهل معنادر پس اهل دنیایه عقبی حرامدرکه اکا نائل اولمزلر واهل عقبایه دنیا حرامدرکه اکا تنزل قیلمزلر واهل معنایه ایکیسی بیله حرامدرکه هیچ برینه میل والتفات ایده بیلمزلر اما اهل دنیانك جمله سی چونکه ظلمت طبیعتده قالمشدر وکدورات بشریت آنلره مستولی اولمشدر پس طلب عالم اعلادن آنلره یأس وفترت کلمشدر ومیل وارادتلری انجق عالم ادنایه توجه قیلمشدر وعقل وهمتلری حظوظ دنیایه تشبثله قالمشدر حالبوکیم دنیا برجیفه درکه برمزبله یه آتلمشدر پس بوقومك امللری خایب وعملری خاسر اولمشدر وبونلره ایکی عذاب الیمی چکمك رسم وعادتدر بریسی بوحالده عذاب فرقتدر وبری مآلده عذاب حرقتدر (نظم) بوخاکدن تنده بوجان مستهان اولور * مصر درونه وارسه عزیز جهان اولور * وخاکداندن ایتسه فرار اول اسیر خاك * بی جسم اوروح طائر عرش آشیان اولور * نفس وهوایه تابع اولان قلب اولور جحیم * عشقك دمیله طولسه دل وجان جنان اور * خوف وخطردن اولدی امین عبد عشق اولان * عاشق همیشه ساکن دارالامان اولور * فقر وفناده در ابدی دولت وبقا * وارلقده دولت استینه چوق زیان اولور * وارلق بلاسیدر چکیلن دردوغم همان * عاشق یوق اولسه عشق ایله خوش کامران اولور * کرجسم اولورسه پیروضعیف اولسون اول نه غم * حق همیشه عشق ایله تازه جوان اولور * واما اهل عقبا عموماعلو درجاته مائل اولوب آرزولری جنتده قالمشدر زیرا که حق تعالی عبادنی دنیادن جنته دعوت ایدوب انی دار کرامت قیلمشدر پس بوقومك کوکللری عالی وشریف ایله مشغول اولوب اعلی واشرفدن محجوب اولمشدر وبونلر اکرچه مآلده نیران حرقت عذابندن نجات بولمشدر لکن تحقیقا بوحالده جمله سی نیران فرقت عذابنده قالمشدر حالبوکه اهل محبته نیران فرقت نیران حرقتدن اشد واصعب کلمشدر نتکیم * الانتظار اشد من النار * بومعناده ضرب مثل اولمشدر (بیت) یاندك یارنکی وعده یه سن انتظار ایله * نقد آل وصال یاری نه حاجت بوانتظار * وبونلرك اکثری بشریت حسبیله انانیت ایدوب کبر وعجب ریاسمتنه کیدوب نفس لوامه سیله کشاکش بلاسنده قالمشدر (نظم) اوجانکه دوست فراقیله بی نوادوشمش * اویارغاروفادار دن جدا دوشمش * بهاوقیمتی چوق جوهر ایکن اولدن * کلوب بوآب وکله شمدی بی بها دوشمش * مقرب در ودرکاه کبریایکن اول * بودام کبرو ریاده قالوب کدادوشمش * بوچارمیخ طبیعتله باغلنوب محکم * بوشش جهتده اوه محبوس وپرجفادوشمش * انی ازل بیلن ایمدی بوحالده بولسه نه دیر * وطندن آیری بوغربتده حسرتادوشمس * خلاف جنسی غراب ایله حبس اولان طوطی * مثال نفس بهیمیله مبتلا دوشمش * اوشمس باطنی باطنده سیر ایدن حق * مثال ذرهٔ سرکشته پرضیا دوشمش * واما اهل معنی عالم طبیعت حبسندن چیقوب عالم بشریت آشیانندن اوچمشلردر وانلرده کندی رسملرندن برنسنه قالمیوب اکوان وموجوداتی آلمیوب کیچمشلردر وجمیع خلقی غائب ایدوب حضورحقه کلمشلردر ودارنی اهلنه ویروب صاحبن الوب اهل الله اولمشلردر انلرجنت وناری اونودوب انجق انکچون اکا عبادت قیلمشلردر زیرا که انکله دوجهانی جنت وآنسز دوزخ بولمشلردر پس انجق انی استیوب هرنعمت انی بیلمشلردر وانك معرفتی جامیله مست مدام اولمشلردر وزلال محبتیله طولمشلردر وابدا آنکله قالمشلردر عوامه وعداولنان انلره تعجیل اولنمشدر وغیریلره غیب اولان انلره بیلنمشدر بدنلری بریرده ایکن کوکللری مغرب ومشرقه کیدوب عرش وکرسیده بولنمشدر هرچنداشباح ایله عروج ایتمزلرسه

- ارواح

TBMM KUTUPHANESI

ارواح ایله معراجه کیدرلر اگرچه حق ابصار ایله کورمزلرسه اسرار ایله مشاهده ایدرلر آنلر عالمده هرکس ایله هرنه معامله ایدرلرسه انجق رضای حق ایچون ایدرلر کندیلره تابع وتسلیم اولان احبابی حضورحقه یدرلر پس طوبی اکا کیم انلره میل ومحبت ایتمشدر وسوزلریله ایزلرنجه کتمشدر وآنلرك ارشادیله مولاسنه یتمشدر

(نظم)

کوکل السه بوی آندن	اکا دوجهان کورنمز	یوزنی کورسه جاندن	دخی جسم وجان کورنمز
دله ساقی اولسه جانان	دل اولور کل وکلستان	چون اولور ریاض رجمان	اکا خاکدان کورنمز
اوکه ملك جسمی بیقمش	اوکلوی نفسی صیقمش	دخی عرش جانه چیقمش	اکا زندان کورنمز
یم نطقك ابری جاندر	بولسان چونا وداندر	کوکل اهل بحریاندر	غم وناودان کورنمز
یوری سن بولوح دلدن	اوعلوم عشقی اوکرن	دله طولسه حکمت اندن	قلم ولسان کورنمز
قم آدمی کماندر	سوزی تیروش رواندر	اتان انی جانی جاندر	عمل کمان کورنمز
کوزه در رضای حق	بولن آنی دلده حق	بوجهانی قور بوخلقی	که بوجاودان کورنمز

﴿نوع ثالث﴾ اولیای کرامك حدوتعریفاتن ووجد وحالاتن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه ولی الله اودرکه افعالی موافقت اوزره اولورولی الله اودرکه دنیادن بعیدومولایه قریب اولور ولی الله اودرکه فارغ البال اولوب کلیتله اکا اقبال ایدرولی الله اودرکه قلبیله حقه متوجه اولور ولی الله اودرکه سروعلانیتی حق تعالی ایله اولور ولی الله اودرکه دولت دنیانك نه اقبالیله مسرور اولور ونه ادباریله محزون اولوروانك عندنده سیم وزرخاك وحجردن احقردر ولی الله یریوزنده بی کس درآنك اینی ریسی بسدرولی الله اودرکه کندی نفسنده اختیاری اولمز وماسوای حق ایله قرار ایتمزوکوکلندن خارجده برشغلی قالمز واولمکدن اجتناب وحذرقیلمز (نظم) انك کهدرونده ذوق وطربی واردر * دل بانی بکلرسه انك سببی واردر * دل بانی شب بکلرتاکیم کله دلداری * کلدکده خضوع ایلرروحك ادبی واردر * عارفکه قوشیدن کندی یوزنی کوردی * صاحب نظراولمشدر شیرین لقبی واردر * اول جانکه جدااولمش جویان خدااولمش * عشقینه فداااولمش میل عجبی واردر * هرکیمکه اوعاشقدر عشق ایچره اوصادقدر * جان ویردیکی ساعتده انك طربی واردر * کرپایی طاشه دکسه دستینه کیررکوهر * نه غم لبه کلسه جان کیم قندلبی واردر * ای حق سکوت ایله رمزیله سوزك سویله کیم جمع سبك روحك چوق بولهبی واردر * ولی الله اودرکه خلق ایله حلیم اولور وحق ایله ثابت مقیم اولور ولی الله اودرکه دویا کبی سخی وجبل کبی ثابت ویل کبی مطیع ولیل کبی ستار سما کبی عالی همتلی اولور واسددن فرارایدرکبی فتنه دن قاچوب سلامت بولور انبیای عظامه اظهارمعجزات انکچون واجبدرکه خلق انلره تابع اولوب هدایت بولسونلر اولیای کرامه اخفای کرامات انکچون واجبدرکه خلق انلرله فتنه یه دوشمسونلر وانلرخلقدن مستور وحق ایله مسروراولوب حضور وانسیله قالسونلر ولی الله ابدامستورالحال اولوب جمیع کائنات انك ولایتیله ناطق اولور ولی الله یریوزنده حق تعالینك ریحانیدرکه انی صدیقلر استشمام ایدرلرانك عطری انلرك قلوبنه وصول بولدقده مولایه مشتاق اولورلر اولیاالله عرایس منزله سنده درلر نتکیم عرایسی نامحرم کوره مز کذلك عرایس الله انك عندنده مجال انسنده مخدردرلرکه انلری کمسه کوره مز وصورتلرین کوررلرسه ده حقیقتلرینه هرکس ایره مز (نظم) بوفلك جوفنده بزوافر مشعشع اخترز * نارز اما جسم ایله معمورهٔ خاکسترز * مثل شمشیرز طبیعت ژنکنه غرق اولمشز * طشره کلسك تن غلافندن سراپاجوهرز * جلوه کاه ماورای چرخدرمیدانمز * بوجهان غیری جهاندر بزجهان دیکرز * جزورمددر بوکه کاهی بحروکاهی قطره یز * بسط وقبض دلدراول کیم که لهب که اخکرز * جوهرشرعزدرون حقهٔ دیوز رهین * شبچراغ عقلزاندر بحرنفس بی فرز * کریدی بحراولسه طوفان چون صدف قعرنده یز * نه فلك هم صوکسلسه بزچور وغن برسرز * حق بولمش کوکلز چون عشق خمرندن صفا * حسن ایچون آینه یز مرأته وجه انورز * ولی الله اودرکه حق تعالینك کندویه متعلق اولان اومورنده موافقتندن کندینك حق تعالی یه موافقتن بیلور ولسانی دعایه منطلق اولمز الاکه اجابت وقتنده اولور پس بویله آکاه اولان ولی الله یریوزنده شاهدحقدرکه عادل کواهدر قلوب مؤمنین غفلت وغموم ایله دروقلوب اولیاحضور وسروایله در

وقلوب اعدا وحشت ونفورایله‌در عقوبت مؤمنین ارتکاب منهیات ایله‌در وعقوبت اولیااظهار خارق عادات ایله‌در اولیاءالله ایکی جهاندن برنسنه‌یه طالب اولمزلر وحضور حقدن برلحظه غفلت قیلمزلر وانلره خدمت ایدنلرجام محبتلرندن محروم قالمزلر اولیای کرامك کوکلنه کیرنلر آنلره الحاق اولوب دنیا ومافیهانی برحبه‌یه آلمزلر (نظم) درون مطلب هر طالب اولدی مطلبمز * برون مشرب هر شارب اولدی مشربمز * سپهر کوکبمزدر بوچرخدن بیرون * کیم اولدی روح مجرد سپهر کوکبمز * هنوز بوروزوشب وکائنات یوق ایدی کیم * اوروی روزمز اولمشدی زانی هم شبمز * نه قلسه حق بزه اول خوش کلور صفا بولورز * انکله حوق خوش اولورهم لطیف مشربمز * جهان وجانی ویروب عشق پاکی هر کیم آلور * عیان اولورا کاریح وزیان ومکسبمز * بولوح دلده نقوش سوایی قویمه کیدر * صفای قلب ایله درکسب علم مکتبمز * تخلق ایله‌سن اخلاق حقله ای حق * کهدین ومذهب حقدربودین ومذهبمز * ولی‌الله احداث اولان قیزاوغلاندن فارغ وهاربدر اول انجق جمال قدیمه طالب وراغبدر ولی‌الله وجدی حالنده حسن حادثدن محجوب ومعزول اولور آنك روحی انجق وجه قدیم ایله مسرور ومشغول اولور * نتکیم شیخ شبلی برکون وجد وحیانی حالنده شیخی جنید بغدادی علیه رحمة الهادی حضرتلرینك زیارتنه اویله برساعتده وارمشدرکه جنید اهلیله طعام ایدر بولنمشدز اول خاتون انی کوردکده یمکدن الچکوب کتمك مراد ایتمشدر هما جنیدانی کتمکدن منع ایدوب الن طوتمشدر ودیمشدرکه مکانکده راحت اولکه شبلی سنی نه کوررونه بیلور بعده حضرت شیخ اول مریدهایم ایله برساعت قدر صحبت ایلشدر تاکیم شبلی دائرهٔ عقلهکلوب اغلمشدر پس اول دمده شیخ جنید اهلنه شبلیدن تبرله امر ایلشدرودیمشدرکه شبلی شمدی سکرندن اویانوب عالم جسمه کلمشدروصورت اشخاصی تشخیص ایدراولمشدر زیراکه انك بواحواله کندی کوزلری وسوزلری دلالت قیلمشدر خصوصا اولیای کرام انوار فراسله جواسیس القلوب اولمشدر (بیت) بندکان خاص علام الغیوب * درجهان جان جواسیس القلوب (نظم)

جانلرك سیرانیدر فوق السما	کرچه تنلر طوتدیلر خاك اوزره جا
حکمت اولمش قوت جان اهل دل	جسم حیوانی دیلر آب وچرا
عالم ارواحه صغمز بویدن	محرم سلطان اولورمی هرکدا
دلده جانك کندیدندر مطربی	کندیدندر ساقی وجام صفا
انبیا واولیا خوش اولدیلر	عقل کل بحرنده جمله آشنا
عد امواج اولمش اسمایه مثال	برمسمادر اودر یای هوا
بوجهانك وارلغی باشدن باشه	اولمش اول جان جهانه چون قبا
قبض وبسط اول بحردندر هرنفس	اندن اولور هرجفا وهروفا
حق ذرات جهان حکمنده‌در	غیریدن بیلمك اولور عین خطا

﴿نوع رابع﴾ اولیای کرامك اوصاف وعلامتلرین وحضور وسلامتلرین بیلدیر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه اولیای کرامك ایکی علامتی واردرکه بریسی امر حقه تعظیم وحرمتدر وبری جمیع خلقنه شفقتدر علامت اولیا ادای حقوق مولادر وحب مخلوق خدادر علامات ولی الله بینه وبین الله اولان اسرارنی حفظ ایتمکدر ومخلوقاتنك ایذالرینه بی مکافات صبر وتحمل ایتمکدر وانجنیوب رضایه تمکدر وعبادیله حسن مدارات ایدوب کسه‌دن کسه‌یه شکوی ایتیوب جمله‌یی ستر وصیانتله حکیمانه کتمکدر (قطعه) عوامزده دل ایچنده قایم اولمش ایکن * دل اولدی زندهٔ عشق الحبیب احیانی * نفس قبول قیل ای حق خلقی انجتمه * کیم انجدرسه سنی حقدن اکله‌سن انی * علامات اولیا لطف لسان ونطق حکمتدر وحسن اخلاق ویوزده بشاشتدر وطیب رایحه وجود وسخاوتدر وجمیع خلقه تمام شفقتدر وعدم اعتراض وقبول اعتذاردر ومصاحبی کندی نفسی اوزرینه ایثاردر نقل اولنمشدرکه برولی الله ایله برفقیر آدم همراه اولق مراد ایلدکده اول مروت کانی کورمشکه اول فقیر اختیاردر وارقه‌سنده آغر هکبه‌سی واياغنده اسکی جزمه‌سی واردر اکا دیمشدرکه اکربزمله رفیق اولوب بوطریقه کتملو اولورسن البته بزه تسلیم اولوب هرسوزیمزی طوتملیسن

والا

TBMM KUTUPHANESI

والابزدن مفارقت ایتمایسن پس اول اختیار اکا تسلیم ویار اولمغه قول وقرار ایلدکده اول معدن ایثار اول اختیار ایله کندی یکی جزمه سن دکشوب هکیمه سن یوکلنوب انکله برابر یولنه کیتمشدر هر ولی الله البته مقارن اولدیغی کمسه ایله بویله معامله ایتمشدر زیراکه انلر مقام محبته یتمشدر اولیانك عادتلری مولایه عبادتدر وخویلری خلقه شفقتدر وایشلری تأنیله رفق وخدمتدر وسوزلری مدح وثنا والفتدر زیراکه انلرك کوکللری دریای محبتدر وآشنای وحدتدر (نظم) قطره یز عالمده لیکن دلده دریا اولمشز * جوهرز دهرك بساطی اوزره یکتا اولمشز * سیریمز صحرای جاندر غیری یردن فارغز * کندی صحرامزده سیاحز که صحرا اولمشز * برقمزله یاقمشز بزخود تمالق پرده سن * غیریدن بنهانز انجق دلده پیدا اولمشز * بز بوبحر عشق بی قعرك مسلسل موجیز * کرچه زنجیرز ولی مجنون معنا اولمشز * کمسه یی اینجتمك اینجنمك دکلدر شانمز * یارغار جمله یز شفقتلی بابا اولمشز * اینجیدن نادانه دوستز هم دعالر ایلرز * کیم قودن بزبزه محو تماشا اولمشز * عاشقز مثل زلیخا دلبرز یوسف کبی * بز بزی سومکده حق فرد وتنها اولمشز * علامت اولیا اسرارحقه یتمکدر وناسدن کتم ایتمکدر ولی الله اودرکه اول حق حفظ ایلدکچه حق تعالی دخی انی حفظ ایلر واول حقه تعظیم ایلدکچه حق تعالی دخی اکا تعظیم ایلر ولی الله اودرکه کندیدن صادر اولان کراماتی نه حس ایلر ونده کمسه یه سویلر ولی الله اودرکه قالبن خلقه تسلیم ایدر وقلبیله حضور حقه کیدر (قطعه) کوکلده خالقه صورتده خلقه تسلیم اول * مخالف اوله که شهرتدر آفت وشر وشوم * کوکل که عشق ایله حی اولدی موتی کورمز کیم * همیشه عرش خدادر اوخانهٔ معمور * ولی الله اودرکه انك کوکلی سرور ونور ایله طوله وروحی انس حضور ایله اوله علامات اولیا هرشیدن حقه توجه قلمقدر هرشیدن انکله غنا بولمقدر وهرشیدن اکا راجع اولمقدر ولی الله انکله حاضردز وهر حالنده انی ذاکردر علامت اولیا هر نسنه یی کندیده بولمقدر ومجمع اضداد اولمقدر (نظم)

عشق اهلی مانند ملك	خوش خوی وهم خوشبو	اولور جانی ایدر سیر فلك	کوکلده اول مهر واولور
هم ملك وهم سلطان اولور	هم خلد وهم رضوان اولور	هم جان وهم جانان اولور	هم شیر وهم آهو اولور
هم تلخ وهم حلوا اولور	هم صورت ومعنا اولور	پیدا وناپیدا اولور	جان طبعنه همخو اولور
چون ماسوادن جان کیچر	چرخه مسیحاتك اوچر	خمر محبتدن ایچر	یکتوی ایکن صدتو اولور
شیرین اولور دل شور ایسه	نزدیك اولور جان دور ایسه	بی پرده در اول نور ایسه	شوقیله وصلت جو اولور
چون جانده قالمز بوهوس	دل زنده اولور هر نفس	ذکر ایلر اعضا چون جرس	فکری همان یاهو اولور
محو اولسه حق جان اولور	برقول ایکن سلطان اولور	هر دردده خوش درمان اولور	هرزخمه هم دارو اولور

﴿ نوع خامس ﴾ اولیای کرامك خارق عادتلرین وهرخطردن امن وراحتلرین بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردر اولیای کرامك همت وایثارلری مولادر ومیل وفرارلری اندن یکادر وقول وقرارلری انکله در واکادر وماسوای مولی انلرك عندنده هبادر عبادت اولیا حضور حضرتده ملازمتدر وعادتلری کتم اسرار وستر کرامتدر برعابد برعارفی صومعه سنده کورمشدر واکا دیمشدرکه حق تعالی سکا بوخلوتده نه فائده ویرمشدر پس بوعارف اول عابده بویله جواب ویرمشدرکه بروزیر کورمشمیسنکه سرسلطانی افشایایله یا آنی افشا ایدهنی سلطان نیله پس اول عابد بیلمدیکیم نه سویله ولی الله اودرکه مراد ایتمز الاکه موجود اولانی مراد ایدر پس وجوده کلز الاکه انك مرادی کلور (قطعه) جور وجفانك اصلیدر ذوق وصفالر استمك * ترك تلذذ ایلسك زهرکوار اولور سکا * حق مرادك استمکدر سنی بی مراد ایدن * یوخسه مراد وآرزو وجمله نثار اولور سکا * ولی الله اودرکه خلقه نهان اولان اکا عیان اولور وانلره مشکل اولان اکا آسان اولور وبرحبشی ولی الله وار ایمش که اکا وجد وحالت غالب اولدقچه لونی ابیض اولور ایمش ولی الله اودرکه انك حیاتی حبس اولوب مماتی اطلاق اولور وحظوظ نفسی اونودوب ذوق وحضور وانسی بولور ولی الله اودرکه حق تعالی انی هر حالده حفظ ایدوب برلحظه نفسنه اصمرلدیغندن کندویه طیورمشدر تکیم عنایتیله * وهو یتولی الصالحین * بیورمشدر برعارف دیمشدرکه خلوتده ذکر الله ایله مشغول ایدم برکون نفسم اکل رمان اشتها ایلدکده

TBMM KUTUPHANESI

قلبمه واقع اولدی پس طلب رمان ایچون بازاره کیدر ایکن بر دیوار دیبنده برعلت شدیده صاحبن کوردمکه یاتمشدر وذباب وزنابیر انك اوزرینه قونوب لحمدن اخذایدرلر همان نی کوردکده خدایه حمدوشکر ایتمشدر پس بن اکا سلام ویروب شکرینك سببن سؤال ایلدیکمده جواب ایتمشدر که سنی کوردمکه بر رمان آرزوسیله رحمانه اعراض ایتمشسن بن انکیچون شاکرم که قلبم انکله حاضر در دیدمکه چونکه سنك حق تعالی ایله حضورك واردر بچون اکا دعا ایلزسنکه اول سنی بوعلتدن خلاص ایلسون دیدیکه سن حق تعالی یه دعا ونیاز ایله که اول سنی بوشهوتدن خلاص ایلسون زیرا که لدغ زنابیر انجق نفوسه لاحقدر ولدغ شهوات ایسه درون قلبه واقعدر پس عقوبت اولیا طلب ماسوادر (نظم) کوکلده عشق جمالن کورر همیشه خواص * اوجانکه واصل عشق اولمش اولدی خاص الخاص * بوعقل ووهم ایشیدر جهل وحزن وخوف وخطر * قوعقلی عشق ایله اول کیم اودر بوجانه مناص * بلاومحنته دوشمش بوجان بوبنلکدن * اوکیم یوق اولدی بلادن همیشه بولدی خلاص * کراولسه خلوت دل غیر عشقدن خالی * بوسینه دف چالر اول مده جان اولور رقاص * جمال جانی درونکده سیر قیل که بوتن * جمالی عاریتیدر مثال صفر ورصاص * اوجانکه کندویی بیلمش همای عرش اولمش * طیور جانه بواجسامی بولمش اول اقفاص * نه سمته قیلسه نظر عشقی سیر ایدر حقی * که اول نکاره چواقاصدر قواشخاص * حق تعالی عبدینی کندویه ولی مقرب قیلمق مراد ایلسه هدایتیله ابتدا انی حب دنیادن آزادایدوب کندی عبادتیله معتاد ایلر بعده همان تقلیل اکل وشرب ونوم وکلامی وعزلت جمیع انامی اکا الهام ایدوب ذکر مدام وفکر تمام ایله اکا اکرام ایلر بعده توکل وتفویض وصبرورضا مقاماتنه انی واصل ایدوب کندی معرفتی دولتنه ومحبتی سعادتنه نائل ایلر بعده حضوروانسی مجلسنه انی ادخال ایدوب علوم حکمتیله کوکلنی مالامال ایلر بعده کندی وحدانیت وفردانیتله اکا تجلی ایدوب روح پاکنی متسلی ایلر پس اول عبد اول دمده کندی نفسندن بعید وبری اولوب مقرب درکاه وولی الله اولور واندن خوف ورجا کیدوب انلره بدل اول کاملك قلبنه هیبت وانس کلور بعده کندی صفاتندن فانی اولوب صفات حق ایله بقا بولدقده اول هیبت وانس اندن کیدوب جلال وجمالله مست اولورقالور (نظم) مست ومستور بولنمز اکر اول هم بولنور * قبلهٔ اهل دل اولمش اومکرم بولنور * عشقك اسرارینی فاش ایتمز اوبیکانه لر * انجق ارشاد ایدر اول یارینه محرم بولنور * عشق نفخ ایتدی دمندن دل عاشق طولدی * همدم زازدر اول دلکه اومحرم بولنور * طالب عشقی اولوب اندن دل وجان کیچ کیم * جان ودل رتبه سنه عشق مقدم بولنور * مال وجاهی براقوب فقر وفنا بولدکسه * بیل سکا قاعدهٔ عشق مسلم بولنور * هیئت وحکمتی قوی وسوسه یی ترك ایتکم * عارفك کوکلی دخی اعلم واحکم بولنور * خوش صفا بخشدر اول جام محبت حقی * بویله برجام صفا لایق اول جم بولنور * حق تعالی اولیاقولارندن انکیچون خوف وحزنی نفی ایدوب * الاان اولیاءالله لاخوف علیهم ولاهم یحزنون * بیورمشدر زیرا که خوف انجق زمان مستقبله متعلقدر که فوت مطالبدن وحصول مکارهدن حذر ایدوب متنفر اولمقدر وحزن ایسه اولزمان ماضی یه متعلقدر که فوت مطالبدن وحصول مکارهدن ندامت چکوب متألم اولمقدر حالبوکیم ولی الله ابتدا ان وقت وحال اولور بعده ابوالوقت وصاحب کمال اولور اول نه ماضی بیلور ونه خاطرینه مستقبل کلور پس انده نه حزن ونه غم قالور ونه حوف وخطر اولور برحکیم الهی دیمشدر که اولیادن خوف وحزن انکیچون منفیدر که انلرده نه نزاع اولور ونه معارضه قالور پس مقام رضاده موافقت قیلان وکمال عبودیتله متصف ومطمئن اولان ودولت حضور وانسی بولان ولی امینك قنده خوف وحزنی اولور زیرا که انك شانی امن وامان ایله ذوق وسرور اولور (نظم)

عاشق فقیر اولورسه ده فخر وغناده در	فانی اولورسه خمر لقادن بقاده در
عشاقه وصف ملك سلیمانی ایتمه کیم	عشق اهلی دلده عالم بی انتهاده در
انك که سوز سینه سی یوق شوق یاردن	تسلیم روح ایدنده اویاحسرتاده در
عاشق که یر یوزنده انك خاکسانی یوق	هرشب جناح عشق ایله کوکلی سماده در
اول کیم علو همت ایله کیچدی جمله دن	خوف ورجایی قویمش اول انس خداده در
تدبیر واختیاری قویوب بی مراد اولان	کام آلدی هپ اموری نظام ونواده در

TBMM KUTUPHANESI

عارف که بیلدی هرایشی حقدن بچون دیمز | دوستك همیشه هرایشنه خوش رضاده‌در
مرأت قلبه کلسه اغیاردن غبار | هردم جمال یاره مقابل صفاده‌در
حقی کوکلده‌در اوکونش کیم اکا مدام | جانلر چوذره شوق ایله رقص ونناده‌در

* نوع سادس * اولیای کرامك حرکات وسکناتن وبرکات وعباداتن ووصول وتصرفاتن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه اولیانك اوضاع واطواری واوصاف واحوالی مثال انبیادر وانلرك آداب وارکانی وآیین وشانی انبیاشانیدراولیاءالله انك عندنده مرتبهٔ انبیایه قریب شهدامنزله سنده‌درانلرانبیاکبی طلب رضای حق ایچون امهات وآبادن واولاد واقربادن فرارایدرلر وانلرحب جاه ومالی ترك ایدوب تواضع وقناعتله کسر نفس ایدرلر وحظوظ نفسانیه ولذات فانیه دن کیچر کیدرلروبحبت الله ایله غم چکوب دردیله تنعم وحزنیله تلذذایدرلروموالیه سوزوکدازایله تضرع ونیازایدوب انبیاطریقنده کیدلروانلرك قلوبی مقلبنه متعلقدر وارواحی انك اخلاقیله متخلقدر وانلرك علومی الهام وحکمتدر وبرساعت علتلری بربیلك طاعتدر ونظرلری عین عبرتدر وتکلملری خیر ونصیحتدروالطیفه‌لری دفع ثقلتدروتبسملری لطف وشفقتدر وصمتلری حضور حضرتدروتنفس لری تسبیح وعبادتدر ونوملری سیرعالم وحدتدروموتلری عیدسعیدوسوروسرووصلتدر وانلر قبضهٔ قدرتده محفوظ ومستوردزلر وایکی عالمده امین ومسروردرلر ومعارض ومخالفلری اوزرینه غالب ومنصوردرلر (نظم) جانمزدولت دردکله دوابولمشدر * کوکلمزصیقل عشقکله صفابولمشدر * عشق سلطان کریم آکله ولی حکمتی واردر * خسته دل اندن اکرجوروجفابولمشدر * حال عشاقی پریشان ومشوش قیلمز * عشق عاشقده مکر غیری هوابولمشدر * جنت اولمش اوکوکلکیم بولور اول دوستی مدام * دوزخ اولدرکه همان خلقه ریابولمشدر * دوزخ افسرده‌لك وغفلت وجهل اولمشدر * جنت اولدرکه کوکل عشق وولابولمشدر * کوکلمز ظلمت تندن خوش ایرشدی جانه * سندن ای عشق هرآینه جلابولمشدر * آتش عشقه یانان موت وسقردن کیچمش * حق اول فانی اولوب ملك بقابولمشدر * اماطریق وصول اولیای کرام طول وقصرنده اقدامله قطع اولنان مسافات امثالی دکلدرکه قوت وضعفه کوره قطع اولنه انجق بوبرطریق روحانیدرکه کوکللر انده سیر وسلوك ایدوب هم وخواطر حسبنجه افهام وبصائر مقداری کیدوب تذکر وتیقن وشهودایله قطع ایدرلر وبونك اصلی برنظرالهیدن برنورسماویدرکه قلب عبده واقع اولدقده اول عبدانکله برنظر ایدوب ایکی عالمی حقیقتیله کورر وانکله عقل کله ایردکچه روحنی موجوداته ساری کوروب اشیایی اعضاسی مثالی بولورواول حالتنده عون باریله جمیع امورعالمی تدبیر ایده بیلور آنکچون اول کامل صاحب تصرف اولور (رباعی) من یك جانم که صدهزارست تنم * چه جان وچه تن که هردوهم خویشتنم * خودرا بتکلف دکری ساخته‌ام * تاخوش باشددل آن دکری راکه منم * اویله واقع اولورکه اول نورمذکوری برکسه یوزسنه طلب ایدرقلبنده اندن براثر بوله مزیرا کهاول نوری جهلندن طلبنده خطاایدوب مراد اله مزکیمسی انی اللی بیلده انجق بولور وکیمسی اون بیلده بوله بیلور وکیمسی برآیده بوله بیلور وکیمسی برکونده وکیمسی برساعتده بلکه برلحظه‌ده عنایت حق ایله اول نوری کندی کوکلنده بولور وانکله معرفت دولتنه واصل اولوب محبت سعادتنه نائل اولور وعارف وکامل اولوب هرمرادن آلور (نظم) کیم بی خبرسه عشق ایله طولمش خبردراول * عاشق که عشق بین اوله صاحب نظردر اول * خواب وخوراینده‌ی عاشقی محجوب کندیدن * وصلتده‌در اودمده که بی خواب خوردراول * دوشدیسه نورعشق دل وجان عاشقه * بالله که آفتاب ندرخوبتردراول * باشدن ایاغه عشق ایله پرنوردراوکیم * دردوبلای عشق ایله بی پاوسردراول * مهرجمال عشقی کورن جمله ذره‌دن * علم نظرده ماهرونوربصردراول * فقروفنایه ایردی ایرن جوع وصمت ایله * دولتده باقیدرابدی معتبردراول * ای حق نارعشق ایله صاف ایله قلبکی * بوکیمیایی عامل اولان عین زردراول * اول هرکیمکه بوطریقته سلوك ایدوب اول حقیقته وصول بولور تحقیق اول محقق اسقاط اضافت ایله ذات حق توحید ایتمش اولور پس حق تعالی اکاملك وتصرف کرم قیلورزیراکه ملك اصلنده نفاذ مشیتدر وبوملك ایسه دنیاده قضایه راضی اولان اولیای کرامه مخصوصدرکه ارضك برو بحری انلرك کوکانه برخطوه‌در وحجرومدر انلرایچون ذهب وفضه‌در وجن وانس. ووحوش وطیورانلره مسخردر اونلر برنسنه‌یی مراد ایتمزلرالا که اول نسنه ارادتلرینه موافق حاصل اولورزیراکه انلرمراد ایتمزلرالا که حق

تعالینك مراد ایلدیکی نسنه‌یی مرادایدرلر حال بوکیم مرادحقه مطابق کلور جمیع امور مراد ایلدیکی نسنه وجوده کلمز اولور وانلر برکسه‌دن مهابت المزلر وجمله خلق انلردن مهابت آلورلر ومولادن غیری کسه‌یه خدمتکار اولمزلر وجمیع مخلوقات انلره خدمتده اولورلر وانجق خدمت عشق حق ایده‌بیلورلر (نظم)

همیشه خدمت عشق حق اولدی عادتمز — جمالی طلعتیدر دولت وسعادتمز
خداچون آدمی خلق ایتدی صورتی اوزره — بولندی احسن تقویم ایچون سیادتمز
اوفوردی آدمه لطفیله عشقی روحندن — نه غم که عشق ایله‌در خلقت وجیادتمز
یرارکه ناز ایدملم نامزجه لطف ایده اول — که عکس حیدر انجق اکا ارادتمز
عزیز عام اولور عبد عشقی اولان لابد — که عزو رفعتمز در اکا عبادتمز
انکله حزن والمدر سرور ولذتمز — انکله اولدیمز در قمو زیادتمز
جفاسی ذوق وصفادر کوکلده ای حقی — تذالی استه تذللدر اسکی عادتمز

﴿نوع سابع﴾ اولیای کرامك مراتب ومقاماتن ومیامن وکراماتن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه اولیای کرام سلاطین کلیم پوش وهشیاران باده نوشدرلر اولیای مخموران خمر یخودی ومنظوران نظر احدیدرلر اولیادینار ودرهمسز اغنیا وطبل وعلمسز امرادرلر اولیا قباب عزتله مستور وبساط قرب اوزنده مسروردرلر انلرك کوکللری عرشی وبدنلری وحشیدر ارض انلره بساط وسماسقفدرکه کونش دئار وقمر سراج وقفدر انلرك ابدانی وارواحی علویدر واقوالی نبوی وافعالی ملکیدر واخلاقی الهیدر انلرك معیشتلری تفویض وتوکلدر وصنعتلری صبر وتحملدر انلرك تمسکلری تسلیم ورضادر وتلذذلری فقر وفنادر انلر هایم ودائمدرلر وحق ایله متأنس وقائمدرلر * طوبی لهم ولمن احبهم * پس ملوك دنیا بوسلطنتك عشر ومعاشرینه مالکمیدرلر اما آخرت ملکنی حق تعالی وصف ایدوب طیورمشدر نتکیم قرآنده * واذارأیت ثم رأیت نعیما وملکا کبیرا * بیورمشدر (نظم) جهانه پادشهز چون سکا کدایز بز * غدامز اولدی جهانکیم سکاغدایزبز * جهانکه حضرتکه بندهٔ کمین اولمش * بزم غدامز اولور چون سکا فدایزبز * بزمله ذاتك اولور چونکه مرتدی ونهان * حجابمز بزز اماسکاردایزبز * جمالن استین انجق بزی کورر ای شه * سکابوعرصه‌ده هم چتروهم لوایزبز * همان سن اول بزه ناظرکه حسنکی کوره‌سن * سکا چو آینهٔ روی جان فزایزبز * لقای ذاتك ایدرسن کرآرزو ای عشق * قلوبه لطف ایله سیرایت که خوش لقایزبز * علوهمت ایله کندك اکله ای حق * که صور عشق حقز پردم ونوایزبز * اما انواع کرامات اولیایی منبع فیض لایزالی اما محمد غزالی علیه رحمة المتعالی بیان ایدوب دیمشدرکه حق تعالی کندی اولیاسنه قرق عدد کرامت اعطا قیلمشدرکه یکرمیسن دنیاده ویکرمیسن عقباده احسان ایلشدر امادنیاده اولان کرامتلر حق تعالینك انلره ثناسیدر وانلره تعظیمیدر وانلره محبتیدر وانلرك امورنی تدبیریدر وانلرك ارزاقن تکفلیدر وانلره نصرتیدر وانلره انیس اولمسیدر وانلری خلقه خدمت واستخدامدن حریتله عزیز ایلمسیدر وانلرك همتن دنیاده واهلندن عالی قیلمسیدر وانلره هرنسنه‌دن غنای قلب احسان ایلمسیدر وانلره هرحالده طیب نفس انعام ایلمسیدر وانلرك قلبنه حکمت وهدایت اولان نوری انزال ایلمسیدر وانلره وقار ومهابت ویرمسیدر وانلره انشراح صدر احسان ایلمسیدر وانلری محبوب القلوب ایلمسیدر وانلره مضاف اولان اشیایه برکت ویرمسیدر وانلره عناصر وموالیدی مسخر قیلمسیدر وانلره مفاتیح کنوز ارضی تملیك ایلمسیدر وانلری محتاج ومبتلالره شفیع ایلمسیدر وانلرك دعالرین قبول ایلمسیدر واما عقباده اولان کرامتلر حق تعالینك انلره سکرات موتی آسان ایلمسیدر وانلری ایمان ومعرفتده ثابت قیلمسیدر وانلره روح وریحان کوندرمسیدر وانلرك قبرین توسیع ایلمسیدر وانلری فتن واهوالدن محفوظ وبعید ایلمسیدر وانلره انس بحضور ایله متنعم قیلمسیدر وانلری اکرام واحسانده مخلد قیلمسیدر وانلره حلل وتاج الباسیله اکرام ایلمسیدر وانلرك یوزلرین آغ ومنور قیلمسیدر وانلره امن وامان ایله بشارت ویرمسیدر وانلر انچون اکتفاء کتابدر وعدم حسابدر وترك میزاندر وانلری مذنبلره تشفیعدر وانلرك نوریله ناری تخمیددر وانلری سرعتله صراطی کیچورمسیدر وانلره حوض کوثردن ایچورمسیدر وانلره ملك ابد ورمسیدر وانلری مقعد صدقه ایردرمسیدر وانلره جمال باکمالن نتله لکسز کوسترمسیدر * اللهم ارزقنا حبهم واجعلنا معهم (نظم)

خواجه

TBMM KUTUPHANESI

خواجه بزمست بادهٔ ازلز | عاشق حسن عشق لم یزلز
بزه تعلیم ایدر معلم عشق | بز بو علم ایچره نا سیٔ عملز
صورتا کر خفیف چون کاهز | لیك دلدن متین چون جبلز
بولمشز عشق حی وقیومی | عشق ایله بزده حی بی اجلز
ملك فقر وفنا کدالری بز | هم سلاطین ملك بی خللز
ذوق دل بولدق اکل وشربه بدل | شارب خمر عشق بی بدلز
بز بو عشق جمیلی وصف ایده رز | صاندی حقی که منشد غزلز

﴿نوع ثامن﴾ اولیای کرامك غایت مشاهداتن وانك علاماتن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه مشاهده نتیجهٔ مجاهده‌در مشاهده احوال غیوبه اطلاع قلوبدر نتکیم خبرده کلمشدرکه غایت کورمدیکنی مشاهد مشاهده ایدر مشاهده کندی فناسیله اشیایی کورمکدر مشاهده موصوفی صفاتنده بولمقدر مشاهده ماسوادن تبری قلوب هر حالده حق ایله اولمقدر مشاهده هر موجودایله مقصودی کورمکدر (قطعه) دوستم ذره‌لر آینهٔ دیدارکدر * نفسنی بیلمش اوعارفکه خبردارکدر * کرچه جاندن بکا نزدیکسن ای جان جهان * جمله‌دن دور بکا وعدهٔ دیدارکدر * مشاهده چشم بصیرت کنه مطلوبه واقع اولمقدر مشاهده بر حالت لطیفه‌درکه ارواح وقلوبی جمال محبوب ایله مسرور ومعمور ایدر مشاهد مطالعهٔ جبارك انوار اسراریله مکاشفات غیوبدر وحضرت عمر رضی الله تعالی عنه دیمشدرکه بنم قلبم ربمی کورمشدر وحضرت علی رضی الله تعالی عنه دیمشدرکه مشاهده رؤیت بصردکلدر لکن نور عرفان ایله رؤیت جناندرکه لم اعبد ربا لم اره کلامی بوکلامنه برهاندر مشاهده کوکل دوستنی کورمکدر حق سرنده مشاهده ایدن عاشقك قلبندن جهان ساقط اولوب کوزندن محتجب اولور وانك کوکلنده وکوزنده انجق عشق مولی قالور (نظم) پیشه‌مز در عشق وحیرت کارمز * شهرت ونام اولدی ننك وعارمز * کفتکودن فارغ وآزاده‌یز * عشقدر اوضاعمز اطوارمز * خودنمالق پرده‌سن رفع ایتمشز * عالم اولمز پردهٔ پندارمز * وجه عشق اولمش قویه‌روبرو * طوتمز اول آینه‌یی ژنکارمز * کوکلمز چون طولدی نور عشق ایله * عین یار اولدی قمو اغیارمز * جمله شیدن بزبزی کوردك عیان * اولدی هب آینهٔ دیدارمز * بز بزی سیر ایلرز حقی مدام ﴿عشقدر چون قرهٔ ابصارمز مشاهده اوچدر بریسی ربی مشاهده‌در وبریسی ربدن مشاهده‌در وبریسی رب ایچون مشاهده‌در مشاهده اودرکه عبد کندی صفاتندن فانی اولوب بریسی ربوبیتیله باقی قاله اویله دکلکه اول کندی ذاتندن فانی وذات پاك ایله باقی اوله حاشا وکلا اول اتحاد محالدر انی قائل اولنلر اهل ضلالدر خواص اولیا مشاهده‌دن بر لحظه محجوب اولسه‌لر هلاك اولورلر * ذوالنون مصری رحمة الله علیه دیمشدرکه صبیانی کوردمکه بر رجلی طاشلرلر انلره دیدمکه بوندن نه استرز دیدیلرکه ربیسنی کورر ظن ایدر مجنوندر پس انلرك بوجوابن اندن سؤال ایلدم همان اغلیوب دیدیکه والله اکر بن انی مشاهد اولسم اکا عبد اولمزایدم برعارف دیمشدرکه برکون تیمارخانه‌یه واردم انده برشاب مغلول کوردمکه رجلنده قیدی واردر وکندی علوصوت ایله دیرایدیکه ای ربم اکر سواتی عنقمده اغلال ایدرسن وارضی رحلمده قید ایدرسکده بنه بن سندن طرفة العین قطع التفات وغفلت ایده‌م (نظم) جمالك استرم ای مه‌قمرده فائده یوق * سن اولمزسن بکاهمره سفرده فائده یوق * بوداره کلدم اودیداره یوخسه ای دلدار * نه بکلرم بوسفرده مقرده فائده یوق * بنم فنا وبقادن مرادم اولدی لقا * بناهك اولمسه ای شه سپرده فائده یوق * سن اولمینجه بنم جانم این وآنده نه سود * خوش اولمینجه کوکل پاوسرده فائده یوق * سنکله عالمه باقتم مثال جنت اولور * سنکله باقسم اول بوش نظرده فائده یوق * عنایتکله نظر قیل بکا که یوقِ هنرم * عنایت اولمسه سندن هنرده فائده یوق * کیچور بنی بشریتدن ایله مثل ملك * فرشته اولمسه حقی بشرده فائده یوق * مشاهده هر لحظه‌ده ملاحظهٔ رب ایله مراعات سردر افضل طاعات دوام اوقات اوزره مراقبهٔ حقدر علامات مشاهده حق تعالینك ترجیح ایلدیکن ترجیح ایلمکدر وانك تعظیم ایلدیکن تعظیم ایلمکدر وانك تصغیر ایلدیکن تصغیر ایلمکدر علامت مشاهده جمله‌دن اعراض ایدوب حق تعالی ایله

TBMM KUTUPHANESI

مشغول اولمقدر ولیٔ مشاهدك علامتی اودركه انك یقظه‌سی اویور كبی ونومی یقظه كبی اولور وانك حركتی سكون وسكونی حركت كبی اولور پس انك فعلی لاشیٔ وكندی غائب كبی مست‌می عشق اولور (نظم)

چون اهل حال حدیثنده امس وفردا یوق	صفای وقت اولور اول حال وغیری سودا یوق
كوكل چون ایچدی‌می عشقی بزم وحدتده	حدیث عشقدر اول دلده غیری معنا یوق
اوجانكه بولمش اوجانانی خلوت دلده	انكله‌در هر ایشی آنده غیری دعوا یوق
او رتبه عشق ایله مستغرقم كه بی‌خبرم	كه غیر عشق جهان ایچره وارمیدر یا یوق
جهانكه فرعدر اصلی بو عشقدر انجق	كوكلده جمله‌در اول اصل وفرع اصلا یوق
مثال موج بو دریایه غرق اولان بیلدی	كه موج بحر ایله وار اولدی غیری دریا یوق
وار اوقی صومعه‌ده ورد اوقورسن ای حقی	كه بزمزه همان صمت وار غوغا یوق

﴿نوع تاسع﴾ اولیای كرامك فنای صفاتن وبقای ذواتن ونهایت مقاماتن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونكه اهل‌الله دیمشلردركه عبد كندی صفات بشریه‌سندن فانی اولدقده صفات مولا ایله بقا بولور پس * تخلقوا باخلاق‌الله * امر شریفنه امتثال ایدوب اسمای حسناسیله متصف اولمش اولور فنافی‌الله نفس سفلی‌یه مخالفتدر وروح علوی‌یه موافقتدر نفسندن فنا اولمق حق ایله بقا بولمقدر فنای خلق بقای حقدر فنافی‌الله فنای مادون حقدر وبقا بالله بقای حقدر فنافی‌الله بقا بالله‌در بدایت حقایق بقا جمیع ماسوادن فنادر پس حقی بیلمزالاكه حقی بیلوروانی كوره مزالاكه كندی كورر واكا واصل اوله مزالاكه كندی واصل اولور (نظم)

انت شمس البقا وغیرك فیٔ * كل شیٔ سواك لیس بشیٔ * ممكنه ممكن اولمدی قربك * اولمدقچه بساط امكان طی * مشت كلدر بوكارخانه كدن * دست كرد خلقته بیدی * همدم عشق اولمز اول جانكیم * وارلغندن دكل‌تهی چونكی * درعشق اولدیررسه عشاقی * نفخه‌سی هم ایدر كوكلری حی * حمر عشقكله درجهان مملو * جام هرنسنه‌در اوجمله‌ده‌می * بی‌خود اول آره‌دن چیق ای حق * ایره تانفخ عشقی پی‌درپی * افنا اوج نوعدر وبقا دخی اوچ نوعدر اماانواع فنانك بریسی بودركه عبداوبله فانی اولورکه كندی نفسنده برحظی قالمز وبریسی بودركه حقی نفسیچون طلبدن حیا ایدر وبریسی بودركه حقدن حقك غیریسین طلب ایتمكدن حیا ایدر پس اول عبد انس مولاده مدهوش وحیران اولور كیدر واما انواع بقانك اولی معرفت بقاسیله بقادر بعده محبت بقاسیله بقادر بعده انس بقاسیله بقادر پس فناعبدك اوصافی زوال بولمقدر وبقا عبدك اوصافنه بدل اوصاف حق بادی اولمقدر بركامل دیمشدركه كندیكی مولا ایچون اویله افنا ایله‌كه سنده سندن سنكیچون برنسنه قالمسون پس نهایت مقامات اولیا فنا وبقادر وغایت راه عرفان محبتله فنادر وغایت فنا محبوب ایله بقادر ثمرهٔ بقا انس لقادر وابدا ارتقادر (نظم) بز صوفیٔ صفهٔ صفایز * درزیرقباب كبریایز بزارض سمایه صغمایزكیم * بزجوهرعالم عمایز * جون جام‌الست مستی‌یز خوش * پس طالب شاهد بقایز * آزاده وفارغ جهاندن * بوجسم ایله كرچه مبتلایز * وارلق دیلر اهل عقل دائم * بزطالب فقرایله‌فنایز * بزحضرت حقه پك یقینز * اندن بزی صانماكیم جدایز * تن پرده‌سی رفع اولنده حقی سیرایله‌كه بزنه مهلقایز * فنا صفت كوندز وبقا صفت مكوندر نتكیم حق تعالی قرآنده (كل من علیها فان) بیورمسیله فنای كونی طیورمشدر (ویبقی وجه ربك) بیوروب كندی بقاسن طیورمشدر وجد حالتنده حضور دل جمعیتدر وبشریتده غیبت وذهول تفرقه‌در اماجمعیت الذنعمادر وذهول وفرقت اشدبلادر نتكیم (لانعمة كالجمعیة * ولاعذاب كالتفرقة) مضمونی بو معنادر عبد فانی اودركه نفسنی وجمیع اشیایی رب العالمین ایله وآندن وانك واكا راجع مشاهده‌ایلیه (نظم)

بزركان دین رابجان بنده باش	بنزدیك ایشان سرافكنده باش
بكن خدمت این فرقه رابا ادب	بدان كار ایشان بود كار رب
كورهی كه از خویشتن فانی اند	مرایای اخلاق ربانی اند
بودنطق وسمع وبصر شان تمام	مشاكیت انوار رب الانام

TBMM KUTUPHANESI

چکویم ازان صاحبان کمال | که حالات ایشان نیاید بقال
فراموش ایشان بود ماسوی | نباشند یکدم جدا ازخدا
زحکمت بگویند چون دم زنند | عبث نبودار چشم برهم زنند
چو بلبل بگلزار عالم همی | سرایند ذکر حق از خرمی
چو کردند ساکت نمایند فکر | کشایند ابواب فکرت بذکر
بظاهر نمایند خاك کدر | ولی ازدو کونند بیرون بسر
کر ایشان نباشندادر جهان | نیایدنمی بر زمین زآسمان
دل پاك ایشان زخواهش جداست | رضا شان همیشه رضای خداست
ز حق میدهد باد دیدار شان | بجزوی نباشد خریدار شان
بود صعب عرفان ایشان بسی | جزاز حق کجاشان شناسد کسی
مقیمنداز ترك کبر وریا | بزیر سرا پردهٔ کبریا
بفعل وصفت در طریق هدا | روندازپی احمد مقتدا
زخوان سعادت بودنان شان | کرامت بودریزهٔ خوان شان
بعشقند باقی بتوحید حی | نه بینند موجود جز دوست شی
بنزد خداشان بسی آب روست | مقامات شان برتراز گفتکوست
دعاشان بهر درد باشد دوا | به بیمار بخشند دردم شفا
چوزیشان یکی خواهدازکردکار | کنند مرده رازنده پرور دکار
وکر آنکه قهر آورد جان شان | کندزنده رامرده فرمان شان
نداشان رسد دمبدم بی صدا | نمایند تصدیق حق دائما
الست ازازل همچنان شان بکوش | بفریاد قالوا بلی در خروش
بیك نعره شهری بهم برزنند | بیك حمله کوهی زجابر کنند
کسی کوبد یشان بشد آشنا | یقین دانکه رست ازعذاب خدا
چوبیکانه باشد بد ایشان یکی | بدوزخ رود عاقبت بی شکی
به بینند از خلق آزارها | کشندازبد ونیکشیان بارها
بپاشان رود خار انکار شان | بودحلم بانا کسان کارشان
ازآن هرچه خواهند آن میشود | چو گویند چیزی چنان میشود
توهم بارکش باش نی بارنه | که این کار باشد از ان ان کار به
بکش بارتا آنکه بارت کشند | مکن خشم ورنه بدارت کشند
زمردم بدی بکذران تاخدا | زتو بکذراند بهر ماجرا
بود حلم پیرایهٔ عارفان | نشان خرد وصف صاحبدلان
ازین حلیه عاری بود عام خام | بدان متصف مردخاص تمام

﴿ فصل خامس ﴾ خواص اولیانك مختاری اولان طریق نقش بندی راه پنهان واقرب طرق یزدان اولدیغن وانك انواع ثلاثه سندن هربری سرمایهٔ دولت عرفان اولدیغن واول طریقه سالك اولان هرکاله مالك اولوب مستور الحال ومسرور البال انس وحضوری بولدیغن وخوف ضلال وخطر وملالدن امین اولوب زلال وصاله کام الدیغن یدی نوع ایله بیان وعیان ایدر ﴿ نوع اول ﴾ طریق نقشبندینك ارکان وحقایقن واصول ودقاین بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه خواص اولیادن حضرت پیر بزرکوار ارجمند خواجه محمد بهاءالدین نقشبند وانك خلفاء کرامی خواجکان علیهم الرحمة والرضوان دیمشلردرکه افضل انبیا محمد المصطفی علیه من الصلاة اوفاها حضه تلرینك افضل اولیا ابا بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه حضرتلرینه مخفیجه تعلیم

TBMM KUTUPHANESI

ایلدکاری افضل علوم اولان علم حضور وعرفان عوام ناسدن مکتوم وحفظه‌دن بیله محفوظ ومستوردر واول کنج نهانه طریق وصولك اصولی وانواع اصولی واردرکه بوفصل ایچره تفصیل اوزره مسطوردر اما بوطریقك ارکانی اوچ تمامدرکه قلت طعام وقلت منام وقلت کلامدر اماقلت طعام قلت منامه وقلت منام قلت کلامه وقلت کلام ذکرقلبیله توجه تامه معین وقوتدر وبونلردن مرادانحق دل وجان ایله حضور عزتدر پس طعامده ومنامده وکلامده حدوسطه رعایت کیفایت ایلر (بیت) آزیمك آزاویومق آزسویلمك * کیمده کیم جمع اولدی بیل آنی ملك • واما بوطریقك حقائقی دخی اوچدرکه دوام نفی خواطر ودوام ذکرقلبی ودوام مراقبه وبونلردخی بری برینه معین وقوتدر ومراقبه ایسه حق تعالینك جمیع زرات کائناته ابدامطلع اولدیغن کوکلدن برلحظه کیدر ممکندر وبوطریقك نهایتی انحق بوحضوره ایرمکدر (بیت) ترابك پندبس ازهردوعالم * زجانت برنیایدی بی‌خدادم * واما بوطریقك مجموع اصولی بواون ایکی کلمه‌ده مندرجدر نفی وجودوبذل موجود ترك صورت وعمل بعزیمت هوش ونظر برقدم سفردر وطن وخلوتدر انجمن احتما عن البدعة واقتدا بسنت ذکر مدام وتوجه تامدر پس طریق وصول بو اصول ایله کلور واما بوطریقك شرطی برمعنادرکه دل وجانده محبت مولادر پس برکوکلکه انده دردطلب وآرزو ظهور ایتمدر انی بیوك نعمت بیلمك کرکدر ولیل ونهاراوزدیادنه سعی وهمت ایتمك کرکدرزیراکه اول حب ازلیدرکه مرآت دلده منعکس وجلیدر آنکچون اول کوکل ارادت ومحبت وشوق ایله ممتلیدر پس مریدمولا بولنان کمسه مراداولنمش ولیدر تنکیم حق تعالی * یحبهم ویحبونه * بیورمسیله کندی محبتی کندویه محبتلرك اصلی اولدیغن طیورمشدر واما بوطریق نقشبندیه بل باغلیانلر وبودرد طلبله دمبدم اغلیانلر ظاهرده حلق ایله اختلاط ایدوب خدمتده اولورلر وباطنده انحق حضرت حقی بیلورلر وبولورلر کندولرین کثرت ایچنده کیزلرلر وکوکلرندن وحدت یولنی ازلرلر بدنلرین خلقه وکوکللرین حقه تسلیم ایدرلر بورسم وراه ایله محفیجه حقه طوغری کیدرلر طشره‌دن بیکانه ایچریدن همخانه اولورلر بدن اغیارایله کوکل یارایله قولاق صدا ایله کوکل خدا ایله کوز رقیبه کوکل حبیبه لسان کفتارایله کوکل دلدارایله الصنعتده کوکل حضرتده ایاق کتمکده کوکل ذکراتمکده بدن پوست ایله نائم کوکل دوست ایله قائم بدن راحتله مکانده کوکل سیاحتله جولانده بدن اسباب ایله غوغاده کوکل مطلق انس مولاده بولنور (بیت) صورتلری کثرتده معنالری وحدتده * صورتلری فرقتده سیرتلری وصلتده * انلر بوطریق ایله خاطرلرین مسرورایدرلرهرنه ایدرلرسه کوکلده مستورایدرلر بحبتلری اسراری خلقه فاش اولمز وکوکللری ذوقنه هیچ حال کلز پس شهرت آفتدن جداوخاص الخاص خدا اولورلر وانلر ذکر قلبیله مذکوری یقین وتیز بولورلرزیراکه ذکرقلبی اقرب طرق خدادر وهرآفتدن محفوظ وجنادر ومفتاح عجایب عالم وحدتدر وجاذب جمعیت حضور حضرتدر * الارادة ترك الارادة فی الارادة * مضمونجه فنافی‌الله اولورلر ودولت فقر وفنا ایله بقابالله بولورلر وعزت ورفعتله ایکی عالمده کام الورلر (بیت) کرهمی خواهی که کردی سربلند * درطریق نقشبندی نقش بند (نظم)

قسمده نون وقلمدر اوقامت وابرو ... که دل همیشه اودلبرله اولدی روی برو
نشان وصلتی بولمش هزار کلشنده ... چوسروی فاخته بیلمز فغان ایدر کوکو
هزار شکرکه هجران غمندن آزادم ... کوکل کهعشق ایله‌در همنشین وهمزانو
کوکل کوزنده ایراغ ویقین برابر اولوب ... که طوب عالم اولور باغ دلده مثل کدو
بری دیمش نیجه‌در حالی قلبك ای مجنون ... فراق یار ایله مجنون دیمش نه سوزدربو
بکانه غم بوجدالقکه دلده لیلی ایله ... بن اویلیم‌که بیلمز بو نمی‌یم یا او
سوزمدن ایتمه امید شفا دیدك حقی ... حبیبی انت طبیبی فکیف لاارجو

﴿نوع ثانی﴾ نقشبندینك طرق ثلاثه‌سندن اولکی طریقن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه حضرت خواجه بهاءالدین وآنك خلفاسی خواجکان کزین رحمة‌الله علیهم اجمعین دیمشلردرکه تصحیح اعتقاد واتیان مأمورات واجتناب منهیات ومکروهاتدنصکره بوطریقنزك حاصلی حضرت حق ایله دوام حضوردرکه هرآنده آنی بیلوب

انکله *

TBMM KUTUPHANESI

انكله اولدقده اندن عدم غفلت وفتوردر چون حضور مزبور ملكهٔ نفس اولوب دلده رسوخ بولور انك اسمى مشاهده اولور وبودولته وصولك طريقى اوچ نوعدر اولكى نوعى طريق ذكر قلبيدركه ذاكر حضور قلبله *لا اله الا الله* كلمه سين تكرار ايدر ونفى طرفنده جميع محدثاتى عدم وفنا نظريله مطالعه ايدر واثبات طرفنده وجود واحد معبودى قدم وبقا نظريله مشاهده ايدر وبو كلمهٔ طيبه يى تكرار ايلدكده لسانن اوست دماغنه الصاق ايدر وقلب حقيقى يه متعلق ومتصل اولان قلب صنوبريسيله اكا توجه ايدر وحبس نفسله نافه سن درونته جذب ايدوب وتمام قوتله اويله ذكر ايدركه انك اثرى جمله اعضاسنه سرايت ايدوب عظيم لذت بولور فرضا بركمسه نك ياننده جالس اولسه بوتكرارندن خبردار اولمز وجميع اوقاتى ذكر مذكور ايله كيچروب هيچ بر شغلله اندن خالى قالمز حتى قعود وقيام وسماع وكلام وتناول ومنام ايله بيله ذكر مذكوره برفتور كلمز اكر بعض اشغالله اكافتور عارض اولديسه اول ذاكره لازم اولور كه اندن كليتيله غفلت ايلمبوب بصيرتله اكا ملازم اولهلر واكر سحر وقتنده بو كلمهٔ طيبه نك تكرارنى مبالغه ايله ايدرسه انك بركتى اول نهارك تمامنه دكين كيدر واكر قبل النوم اول ذكر مذكورى مبالغه ايدرسه انك بركتى اول كيجه نك تمامنه ايروب نومى حالنده بيله قلبى ذاكر اولور چون اول ذاكر بومنوال اوزره ذكر مذكوره مواظبت ايلر بعض اوقات اكا بيخود لق كيفيتى عارض اولوب بى شعور لق حالتن بولوركه اول مقدمهٔ جذبه در پس اكا لازم در كه اول كيفيت وحالته كندويى ويروب تسليم اوله وقادر اولدقجه انى حفظ وصيانت قيله چونكه اول كيفيت وحالت نقصانه يوزطوتار همان اول تكرارينه باشلر وچون حيرت مذكوره مرة بعد اخرى حصوله متصل اولور اول ذاكره بر ملكه حاصل اولوركه هرچند اول كيفيت بالفعل انك حالى اولميوب حالى علمده مندرج اولورسه ده هرنه وقت انى مراد ايلسه جزؤ بجه توجهله اول كيفيتى بولوب اول حالتنه متحقق اوله بيلور واكر ذاكرك مزاجى حبس نفسه تحمل ايده بيلورسه نفى خواطر ايتمده وبيخود لقله حيرت عالمنه كتمده بونك دخلى تمامدر وحلاوت عظيمهٔ وجدانى انده مدامدر پس بوتى مراد ايدن ذاكر ذكر مذكوره وجه مشروع اوزره مشغول اولدقده نفسين حبس ايدوب نافه سن درونته اويله محكم آلوركه جميع اجزاى بدنى اندن متأثر اولور وكلمهٔ طيبه نك معناى مزبورنى قلبنده طوتار وغير خواطر نفى ايدوب آثار كلمهٔ توحيدى عد ايدوب اوچده وبشده ويديده بر تنفسله كيدرك تكرار ده برتنفس ايدوب ترقى ايدرك برنفسده عدد كلمه يكرمى بر اولور پس اولزمان نور ذكر الله انك قلبنه نزول ايدر واندن افكار ماسوى كليتله كيدر وانشراح صدر ايله لذت عظيمه يه ايرر اكر يكرمى برده بوحالت ال ويرمديسده وكوكل اول ذوق ولذته ايرمديسه باشدن تكرار عدايدوب تكرار ده برتنفسله ترقى ايدرك ومعناسين قلبنده طوتوب نافه سن جذب ايله كيدرك يكرمى بره كلسون تاكيم انشراح صدر ايله ذوقياب اولوب لذتله طوتلسون واول حالتله فقر وفنا دولتن بولسون وقلبى دائما حضرت حقدن آكاه اولسون اويله برمرتبه رسوخ بولسونكه اول آكاهلغى كيدرمك مراد ايلسه قادر اوليه وكوكلده وكوزده فكر وخيالى حق اولوب كندويى بوليه مراد انجق بودركه ذاكرك صفاتى فانى اولوب مذكورك صفاتيله باقى قاله وذكر ايتمدن فارغ اولوب انكله مشغول اوله وانك انس وحضوريله دولت ابديه بوله وسعادت سرمديه ده قاله اللهم يسر لنا

(نظم)

عشق اودينه ياندى هب دفتر نطق وبيان ... طولدى دل وجان طرب اولدى حقائق عيان
قطره وبحر اولدى جمع اورتادن ايراولدى قمع ... نوركى خوش بولدى شمع كتبدى ارادن دخان
بونفحات بخور جانلره ويردى سرور ... جمله جهان طولدى نورعود ايله مجمر نهان
خواجه در آينه دن طوطيه نطق اوكردن ... آينه يوخسه ندن مرغ ايله سويلر لسان
جامه يى ويرجانى آل حيرته وار عشقه طال ... بيدل وبى خويش قار ريح اوله عين زيان
فقر وفنايى بولان عشقى دمدن طولان ... حسنه حيران اولان حى اولور اول جاودان
عشق كه بى كيف وكم جمله يه دربيش وكم ... سويلسه عقله حكم حقى اولور ترجمان

﴿نوع ثالث﴾ طريق نقشبنديه نك ايكنجى طريقى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه حضرت خواجه بهاء الدين وانك خلفاسى خواجكان كزين رحمة الله عليهم اجمعين ديمشلردركه طريقمزك انواع ثلاثه سندن ايكنجى

TBMM KUTUPHANESI

نوعی طریق توجه قلبیدر که ذاکر قلبیله اسم جلاله مواظبت ایدوب اسم مؤثر مبارکندن مفهوم اولان معنیٔ
بچونی ملاحظه ایدر واول معنایی حفظ ایدوب جمیع مدارك وقواسیله قلب صنوبریسنه متوجه اولور
وبوتوجهه مداومت ایلیوب اول معنایی تکلفله حفظ ایدوب تااول کلفت میانه‌دن رفع اولنجیه‌دکین کیدر
اکر اول معنا تصرف جذبه‌دن مقدم اول ذاکرك وجوذینه تمامیله تأثیر ایدرسه اکا لایقدر که اول معنایی
بوجمیع موداته شامل برنور بسیط کامل صورتنده بصیرتنه مقابل طوتوب آنکله وجمیع مدارك وقواسیله
کندی قلب صنوبریسنه توجه ایده تااولی زمانه دکین که اول صورت آرادن قالقوب کیده ومعنیٔ مقصود
اندن ترتب ایده پس بوذاکر قلبیله‌الله دیدیکی حالنده انی نته لکسز محیط ذرات عالم بیلوب بوفکر ایله اول قدر ذکر
ایدر که کندیلکندن بالکلیه کیدر اندن برمرتبه‌یه کلور که بوحالت انك قلبنده وصف اولور ورون جانی اول
نور ایله طولوب عظیم حلاوت بولورو کوکل بوذکر ایله مشغول ایکن انی برحیرت آلور که عجایب ملکوت اکا
منکشف اولور پس اول حالنده ذکر وفکری قویوب اول حیرته طالسون واحوال دل هرنه ایسه ینه دله قالسون
البته رازنهانیٔ خلقه عیان ایتمسون وشریعت غرادن خارج کتمسون اول حیرت اندن زائل اولدقده ینه ذاکر
اولسون ینه حیرت کلدکده انکله اولوب اشتغالدن وازکلسون زیرا که ذکر ایتمك دق باب معنادر بوحیرت
ایسه فتح باب مولادر پس فتح باب اولدقده دقه حاجت قالمزکه صمت قلب اولی در وبوحیرت کتدکجه تعاقب
ایدوب یومافیومازیاده کلور تاکیم اول ذاکر اکثر اوقاتنده بوحیرتله اولورو بوحیرته اویله مستغرق اولورکه
کندی صفاتندن فانیولوب صفات مذکوره ایله قالورورق بشریتدن ازاد اولوب کندی عالمنده سلطنت بولور
صدورالاحرار قبورالاسرار مصداقنجه کوکل احوالن ستاراولور پس بوحیرته غرق اولان ذاکر صاحب
قوتدر وبوفنایی بولان کامل صاحب سعادتدر غلبه‌اکا اعتکاف وخلوتدر وکثرت‌اکا وحدت وعزلتدر تنفسی
تسبیح وعبادتدر وتکلمی عین حکمتدر وافعالی طاعت وخدمتدر وعادتی رفق ومودتدر ونظری محض
عبرتدر وفکری علم وخبرتدر خلقی جمیع خلقه حلم وشفقتدر زیرا که اول مستٔ خمر وحدتدر وغریق بحر محبتدر
وهرحالنده حاضر حضور حضرتدر وجمیع اضداد ایله رفاقت والفت ایدروهرقنده بولندیسه صفای خاطرله
ذوق وراحت ایدرغبار مخالفات ایله متکدر اولمز وجانی جانادن بردم آیرلمز کوکلدن خارجه میل واتکاقیلمز
وکسه‌دن خوف وزجاسی قالمزبکله درون وبرونده ماسوی بوله‌مز کوزن یومسه فنافی‌الله مرتبه‌سنده‌در
واکر آچارسه بقابالله مرتبه‌سنده‌در (نظم) کوکل دلبرده‌در الحمدالله*لبی کوثرده‌در الحمدلله*نه فرزندوزن
استرونه زینت*نه سیم وزرده‌در الحمدلله*چودل دلبرله سیرایلر جهانی*دخی بی پرده‌در الحمدالله * کوکل
دوستن طانور تنهاجهانده*عدوکم کرده‌در الحمدلله*دکل غم یوق اولورسه تن که جانم*عجب خوش یردر
الحمدلله*درون دله روشن دیدهٔ جان*رخ انورده‌در الحمدلله*ازلدن خمر عشقی ایچدی حق*هنوز اول
سرده‌در الحمدلله*بوحالات ومقامات وبومراتب وکمالات برسنه‌ده بلکه برار بعینده بلکه اون کونده بلکه
برکونده بلکه برساعتده بلکه برآنده عنایت واستعداده کوره حاصل اولور وکوکل صدق ایله توجهنه کوره
دوستنه واصل اولور*الطرق الی‌الله بعدد انفاس الخلایق*بشارتی بوتفاوته اشارتدر اکر بوذاکر هرلحظه‌ده
وهردمده ملاحظهٔ مولادن خالی قالمسه وکندیی نوم آلورایکن بیله حق ذکر حقدن فارغ اولمسه انك نومی یومی
کبی حضور حضرت اولور ودولت فقروفنایی تیزبولورزیراکه بواسم ذاتك خواص وتأثیراتی چوقدروبونده
اولان تأثیرات اسمای صفات اشغالنده یوقدر وبواسم ذاته مداومت ایدن یعنی الله الله الله دیوب کیدن ذاکر
برحضور اندن قدرت بولور وملك وملکوته صاحب تصرف اولور وهرمرادین آلور

(نظم)

هرمرادك سنده ایسته خوشلغك بولای کوکل ایچری کل عالمکده پادشاه اول ای کوکل
دردعشق حقه یانوب اولا کا قول ای کوکل عشق حقدن غیری برشی ایتمه مأمول ای کوکل

حیرته وار کیم یقیندر حقه اول یول ای کوکل
بحرعشقه طال دمندن دمبدم طول ای کوکل

TBMM KUTUPHANESI

آزی آزایج آزاویو وار ذکر قلبی ایله قوت | وهم وفهم وفکری نفی ایت کیم کوکل قیلسون سکوت
اولمدن اول کیم سنی حی ایده حی لایموت | هوش دردم یعنی هردم حقی بول خلقی اونوت

حیرته وارکیم یقیندر حقه اول یول ای کوکل
بحر عشقه طال دمندن دمبدم طول ای کوکل

سوء خلقی دلده قویمه تاطوله خلق حسن | امر حقی طوت جمیعی خلقه شفقت ایله سن
نفسی قوی حقه کوکلدن کل سفر قیل در وطن | حق ایله اول خلق ایچنده خلوت اولسون انجمن

حیرته وارکیم یقیندر حقه اول یول ای کوکل
بحر عشقه طال دمندن دمبدم طول ای کوکل

چکمه غم کر خلق عالم اولسه لر دشمن سکا | جمله دن ارحم هم اشفق دوست ایتمش رحمان سکا
هرنه کاسه خوش کلور حقدن کلور مهمان سکا | کاسه عشقك دردی مسرور اول اودردرمان سکا

حیرته وارکیم یقیندر حقه اول یول ای کوکل
بحر عشقه طال دمندن دمبدم طول ای کوکل

بحر عشقه طال صویه دوشمش مدر مثلی همین | اول نفس بحرنده محو اول قالمسون هیچ اول امین
عالم وآدم قمو چون نفس واحددر یقین | جمله یی کندك کوررسن سویله اصلا صقین

حیرته وارکیم یقیندر حقه اول یول ای کوکل
بحر عشقه طال دمندن دمبدم طول ای کوکل

هرنیه باقسك انی بیل کندی جزؤك فی المثال | کثرت صورتده قالمه وحدت معنایه طال
مست اولوب وحدت میندن ذوق ایدوب اول اهل حال | عارف اول فقر وفنادن خوش بقابول اندهقال

حیرته وارکیم یقیندر حقه اول یول ای کوکل
بحر عشقه طال دمندن دمبدم طول ای کوکل

حقی حقی جانده بول چون موج ایله یمدر نهان | حق سکا سر معیتله معیندر هرزمان
اول سکا سندن یقیندر سن ایراغ اولمه همان | عین بیت الله ایکن دل طولمسون غیری کمان

حیرته وارکیم یقیندر حقه اول یول ای کوکل
بحر عشقه طال دمندن دمبدم طول ای کوکل

﴿نوع رابع﴾ طریق نقشبندینك اوچنجی طریقی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه حضرت خواجه بهاء الدین وانك خلفاسی خواجکان کزین رحمة الله تعالی علیهم اجمعین دیمشلردرکه طریقمزك انواع ثلاثه سندن اوچنجی نوعی طریق رابطهٔ قلبیه درکه مریدحضور عزت پرور پروره قلبنی ربط ایدرکه اول مشاهده مقامن بولمشدر وتجلیات اسماوصفاتیه ایله متحقق اولمشدر پس اول کبریت احمردن اعز بولنان عزیزك دیدار شریفی * هم الذین اذا رؤا ذکر الله * مقتضاسنجه ذکر الله فائده سین ویررو انك صحبت لطیفی (هم جلساء الله) موجبنجه مذکورك صحبتی نتیجه سن ویرر چونکه بونجلین برعزیزك دولت دیداری وحکمت کفتاری الوروب میسر اولورا ول مریدا سرار بوعزیزك آثارنی قلبنده نقش ضمیر ایدوب قادر اولدقجه آنی حفظ وحراست ایلروا کر اول معنایه یرفتور کلورسه تکرار انك صحبتنه مراجعت قیلسون تاکیم انك صحبتی برکتیله اول معنی یرتو انداز

اولسون وبونجلين اول عزيزك حضورينه كيدرك ومرة بعد اخرى اكا مراجعت ايدرك اول معنى انك ملكه‌سى اولور وبر مرتبه رسوخ بولورکه اول عزيز آندن غايب اولسه بيله انك صورتن خيالنده طوتوب بيلور وجميع قواى ظاهره وباطنه سيله كندى قلب صنوبريسنه متوجه اولور وقلبنه هركلان خاطرى نفى ايدوب انك خيالن آلورتا كيم اكا بر كيفيت غيبت وحالت حيرت كلور وبو معامله‌يى تكرار ايله اول كيفيت وحالت اكا ملكه اولوب فقر وفنا دولتن بولور بوندن يقين طريق اولماز چوق اولورکه مريد مولى قابليتلى اولور پيرانده تصرف ايدوب ابتدا صحبتنده انى مشاهده مرتبه‌سنه واصل ايده بيلور پس مريد قابل بر پير كاملى معرفت حقه واسطه ايتسه وليل ونهار اقوال وافعالنده ايزنجه كتسه واول پيرك صورت ظاهره‌سى بلكه ايكى قاشى اراسى انك خاطرندن بر آن كتمسه طور مقده اوتور مقده يمكده سويلمكده اندن بردم غفلت ايتمسه ومافيوما كيدرك اول كشى بوايشى زحمتله ايدرك بر مرتبه يه كلورکه شكل پير انك قلبنده رسوخ بولور وهر آنده زحمتسز تخيل ايده بيلور پس هر فيض معرفتكه عالم غيب احديتدن باطن پيره نازل اولور اول فيض انك قلبندن مريدى قلبنه دخى يول بولور لكن ترك ادب سببيله طريق فيض انده بوزيلور انكچون بو طريق رابطه زحمتله دوزيلور (قطعه)

صورت شيخى دله يازسه مريد * بوكا اولان اكاده حاصلدر * ليك ترك ادبله زائل اولور * اول سببدن زياده مشكلدر (قطعه) سر رشتهٔ دولتى اى برادر اله آل * بو عمر كر انمايه‌كى آزايتمه خيال * دايم قويردقو ايشده قوحال * آك باريكى كوكلك كوزك اندن يكاصال (قطعه) سر غم عشقى دردمندان اكلر * صانمه دل سرن خودپسندان اكلر * نقاشه ايرر عارف اولان نقشندن * بو نقش غريبى نقش بندان اكلر (قطعه) نقش بنديه عجب قافله سرور لريدر * كيزلى بولدن كتورر لر حرمه قافله‌يى * ايرسه چون سالكه صحبتلرينك جاذبه‌سى * محو ايدر وسوسهٔ خلوت وفكر چله‌يى * چونكه بوزمانده انجلين عزيزك صحبتن بولمق كبريت احمردن اعز واعلادر پس طالب عرفانه لازم اولان بودركه ايكى طريق سابقك بريله كيده تاكيم اوليا مرتبه‌سين حاصل ايده بعده ياولى عزلت اولوب تنهايه كلور وياولى عشرت اولوب ناس ايچنده قالورزيرا كه اولياء الله ايكى صنف اولور برصنفى عزيمتله عملى اختيار ايدر وبرصنفى رخصتله عمله اقتصار ايدر كرچه ولى عزلت حال حسبيله اشرفدر لكن ولى عشرت كمال حسبيله اعرفدر اكر ولى عزلتدر واكر ولى عشرتدر ايكيسنك دخى مرادى خلقه نفع وخدمتدر زيرا كه انلر انانيتدن كچمشلردر وكأس محبتله شراب وحدت ايچمشلردر دوستى تنها بولمشلردر وانسيله كام المشلردر فعللرى كوكللرينه هر كز مانع اولمز وكوكللرى حضور ايله دركه بردم غافل قالمز بومقامده ايمان عيان اولور وعيان اول عين ايچنده پنهان اولور پس وصال وهجران انلره يكسان اولور وحيات وممات آسان اولور طوبى اكا كيم انلرك برينك صحبتن بولور وقدر وحرمتن بيلور وصدق ايله خدمتن قيلور وامرينه تسليم اولور (نظم)

ايلسون الله چوق تحياتى اكا كيم ويرمش علم غاياتى ... كيزلى سلطاندر سر سجاندر مرشد جاندر هب مقالاتى
قطب حقايق بحر خلايق فرد جامعدر هب اشاراتى ... نقطهٔ كبرى كوره‌مز اعمى كيزليدر زيرا جمله‌دن ذاتى
قلبنى كشاف ايلمش شفاف كورينور آنده هب برياتى ... ارايوب بولان قوللغن قيلان تلقينن الان بولدى حالاتى
اى نجه جانلر يانى بكلر كورمدك ديرلر بونده لذاتى ... نيلسون تعليم اوله‌مز تسليم يانجه بولسون اول كمالاتى
حى جانمده سنرى ذاتمده صاوار اوستمده هب بلياتى ... پيريكى حق بيل اى نيازى كيم پيريوزندندر حق هدايتى

﴿نوع خامس﴾ طريق نقشبنديدينك سالكى هر كماله مالك اولوب وقوف قلبى بولديغن وانوار وواقعات امثالندن اعراض ايدوب مطلوبنه متوجه اولديغن ومسرور البال اولوب مستور الحال قالديغن وحضور حقه كلوب غافل‌لردن اجتناب قيلديغن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه حضرت خواجه بهاء الدين وآنك خلفاسى خواجكان كزين رحمة الله تعالى عليهم اجمعين ديمشلردركه طرق ثلاثه مزك تفصيل وبياننده ظاهر وعيان اولان بودركه قلب صنوبرى يه توجهكه اكا وقوف قلبى دينلمشدر اول جميع اوقات ايچنده امر ضرورى بولنمشدر وبو طريقك لوازمندن قيلنمشدر تنكيم بوايكى بيت ايله تنبيه وتأكيد اولنمشدر (بيت) مانند مرغى باش هان بر بيضهٔ دل پاسبان * كز بيضهٔ دل زايدت مستى وذوق وقهقهه (بيت) رو بر درد دل بنشين كان دلبر خركاهى * وقت سحر آيد يانيم شبى باشد * واما وقوف زمانى تفرقه ايله يا جمعيتله كيچن اوقاتى محاسبه‌دن عبارتدر اول بو طريقده

لازم

لازم دکلدر کذلك وقوف عددیکه شو مقدار عدد ذکر ایلمك نتیجه ویروب ویرمدیکن ملاحظه دن عبارتدر بو دخی لازم دکلدر واویله اولور که بوطرق ثلاثه نك هر برینك اثناسنده سالکه واقعات وانوار یوز کوستر مکه باشلار پس اول اثناده اول سالکه لازمدر که انلردن اعراض ایدوب مطلوب حقیقیسیله مشغول اوله زیرا که واقعات وانوار انجق علامات قبول طاعتدر که بعد الرؤیة انلرك برفائده سی قالمز (بیت) چوغلام آفتابم همه زافتاب کویم * نه شبم نه شب پرستم که حدیث خواب کویم * هر کیمه کیم توفیق حق رفیق اولوب بوطریق ایله تحقیقه وصول بولدیسه اکا واجبدر که انکله کندوبی مشهور عوام ایتمسون ممکن اولدقجه انك اخفاسنده سعی واهتمام ایلسون وانی محرمدن ونامحرمدن کتم ایتمکی البته التزام ایلسون زیرا که بوطریقك بناسی ظاهر ده خلق ایله اولمقدر وباطنده حضور حقی بولمقدر (بیت) درونی آشنا اول طشره دن بیکانه صانسونلر * عجب زیبا روشدر عارف اول دیوانه صانسونلر * وبوطریقك حجاب لطیفی صورت استفاده وافاده در که اول صورتله علماء راحت وسلامت وصفاده در پس اهل علم امر اولنمشدر که اول وصول وحضوری بوصورتله مستور ایدوب خلقك نظرندن دور ایلسونلر انجق کتاب ایله سویلسونلر * (نظم) کیزلی کل ای یار بیور * ای شه مختار بیور * چونکه هب اغیار اویور * بوکیجه تکرار بیور * خانهٔ پرشوریکه کل * عاشق مهجورینه کل * تشنهٔ مخموریکه کل * ساقی خمار بیور * لطف ایدوب اول نور فرم * نطق ایله سمع وبصرم * جمله حواس وهنرم * سن بزه هربار بیور * هم الم اول هم ایاغم * هم یور کمده طایاغم * دلده کلستان وباغم * ای کل کلزار بیور * روشنی روزم اولوب * شادغم سوزم اولوب * ماه شب افروزم اولوب * ای مه عیار بیور * دیده دن اول دکه نهان * دلده سن ای جان جهان * جاندن ایراغ اولمه همان * ای دل ودلدار بیور * ساکت اول ای ناطق کان * کوملمسون طبل بیان * حقی یتر قول زیان * بی دم وکفتار بیور * وبوطریق اهلنه بردخی واجبدر که اضداد ایله صحبتدن اجتناب ایلیه خصوصا نور ایماندن دور وظلمت طبیعتله مستور اولوب فیض نور اعطاسی دعواسیله فقرا الباسین کیوب کذا بلقده عمر افنا ایدن مباخیلردن اعراض وابا ایدوب انلردن بعید اوله تا کیم شقاوته دوشمیوب سعید اوله نعوذ بالله من خبث عقائدهم وشر مکایدهم (رباعی) باهر که نشستی ونشد جمع دلت * وزتو نرمید زحمت آب وکلت * زنهار زصحبتش کریزان میباش * وزنه نکند روح عزیزان بجلت * وبوطریق اهلنه برده بوواجبدر که امور ماضیه دن واحوال آتیه دن اعراض ایدوب تذکر وتفکر ایتمیه وبولندیغی حالدن برلحظه کیری یا ایلری کیتمیه هر حالده همان فکر حق ایله طوله وایکی جهانی اونودوب هر برنفسده انی ذاکر اوله تا کیم حضور وانسی بوله وکندی صفاتندن فانی اولوب انکله قاله (رباعی) ای مانده ز بحر علم برساحل عین * در بحر فراغتست وبرساحل شین * بردار صف نظر زموج کونین * آکاه بحرباش بین النفسین (رباعی) هاغیب هویت اولدی ای حرف شناس * انفاسکه هب اوحرف اولمشدر اساس * اول حرفدن آکه اوله کور هردمده * برحرف دیدم اکله ده قیل حقه سپاس * وبوطریقك آداب وارکانندن اهم والزم اولانی بووصیتلردر که هر حالده علم نافع وعمل صالح سمتنده بولنوب اهل سنت وجماعته ملازم اوله سن وتفسیر وحدیث وفقه اوکرنوب جاهل صوفیلردن بری کله سن ومؤذن وامام اولمیوب نمازی جماعتله قیله سن وهرکز شهوت استمیوب آفتدن سلامت قاله سن وهیچ برمنصبله مقید اولمیوب غوغادن آزاد اوله سن ومحکمهٔ قضایه حاضر اولمیوب حجت ومحضر لرده آدك یازدرمیوب کمنام اوله سن وکسه یه وکیل وکفیل اولمیوب خلقك وصیتلرینه قارشمیوب راحت بوله سن وامرا واولادیله مصاحب اولمیوب سماع اولان تکیه لرده اکلنمیوب علم مجلسنه کله سن وعوام واغنیادن قاچوب غلمان ونسوان ایله صحبت ایتمیوب تنها قاله سن وقادر اولدقجه مجرد اولوب عورت آلمیه سن تا کیم طالب دنیا اولمیه سن وطلبنده دینکی یله ویرمیه سن وکثرت عیال ابتلاسیله رذالته ایرمیه سن وحلال ایله قناعت ایدوب حرامی تناول قیلمیه سن وهزل ومزاحی ترك ایدوب چوق کولمیه سن تا کیم قلبکی میت بولمیه سن وهرکسه شفقت نظریله باقوب هیچ برفردی حقیر کورمیه سن وکسه دن برنسنه ایستمیوب کسه یه برخدمت بیورمیه سن واحتیاج وعلتکی وذهب ولذتکی ستر ایدوب حلقه طیورمیه سن تزیین ظاهری قیوب کوکلك اخلاق ایله تزیین باطنه کیده سن واولیای کاملین وعلمای عاملین اولان کرامی بولدقده انلره تعظیم ایله سلام ویروب الارین تقبیل ایده سن وحضورلرنده خضوع ایله مؤدب طوره سن ودوشن خدمتلرن مال وبدنکله جان ودلدن کوره سن وخدمتلرندن سلطنت وصحبتلرن غنیمت

TBMM KUTUPHANESI

وحبتلرين سعادت بيله‌سن وانلرك بولنده باش وجان ويره‌سن تا كيم دعاور ضالرى دولتنه ايره‌سن وانلرك اقوال وافعالن قياس عقلله انكار ايتمه‌سن وخضر ايله موسى عليهما السلام قصه‌سين اونوتمه‌سن زيرا كه انكار شومدر واوليايى انكار ايدن انلرك محبت وعلومندن محرومدر وهيچ كمسه ايله مجادله ايتميوب معارض ومغاير كيتمه‌سن وخلق خالقه اصمرليوب كمسه‌يى غيبت ايتمه‌سن وزينت دنيايه اعتبار واهلنه اعتماد ايتمه‌سن زيرا كه اهل دنيا انك كبى وفاسزدر وصحبتلرى دخى حضور وصفاسزدر پس البته سنك رأس مالك شريعت غراومكانك مسجد وصحرا وهونسك حضرت مولى اولسون (بيت) يا انيس القلوب فى الخلوات * بك مأوى الوحوش فى الفلوات * تحقيق اسرار خواص وعوام بومقامده تماميله يازلمشدر والسلام كرچه بو كلمات امثالن سويلمك يا كتاب ايلمك بوحقير فقيرك وظيفهٔ حالى دكلدر لكن اهل محبتك خدمتنده بولنمق نيتيله كتب اولياداين ايكيوز كتابك جواهر اسرارى انتخاب وترجمه قيلنوب بوكتابك بوفن ثالثنده تحرير اولنمشدر (رباعى) يا اين همه بيحاصلى وهيچ كسى * درمانده بنارسايى وبوالهوسى * داديم نشان زكنج مقصود ترا * كرما نرسيده‌يم توشايد برسى

(نظم)

تعمت عظمای جمعیتده ایدك بر زمان دوشدك اندن بوعذاب غفلت وجهله يمان
آشنای حق ایكن بیكانه اولدك بی‌كمان عین بیت‌الله ایكن بتخانه اولمش دل همان

حاضر حق‌اول حضورایت غافل‌اوله هرزمان

حاضر اول كیم نعمت جمعیت خاطر اودر غافل اولمه كیم عذاب تفرقه حاضر اودر
حقه جاندن قیل توجه قلبكه ناظر اودر اول وآخر اودر هم باطن وظاهر اودر

حاضر حق‌اول حضورایت غافل اوله هرزمان

جهل وخوف وغم غضب هب غفلت ونسیانده‌در غافل اولان سوء خلقیله ینار نیرانده در
عارف آكاه اولان جان رحمت رحمانده‌در غرق بحر وحدت اولمش جنت عرفانده در

حاضر حق‌اول حضورایت غافل‌اوله هرزمان

آب ونانی قوی بوجسمه ذكرحق اولسون ادام ذوق ذكرالله ایله دل مطمئن اولسون تمام
حیرته وار كیم اودر دل بیتنه باب السلام حق ایله هرحالده اول تااول سنك اوله مدام

حاضرحق‌اول حضورایت عاقل اوله هر زمان

ای كوكل هرنه‌دیلرسك سنده‌استده سنده بول كرسعادت مندایسك كندكده بول اول دوسته بول
باب حیرتدن حضور حضرته ایله دخول ماسوادن فارغ اول عشقك دمندن یردم اول

حاضر حق‌اول حضورایت غافل‌اوله هرزمان

نفسنی لاشی بیلن دل حق بیلور آكاه اولور رؤیت وسمع وكلامی هرایشی الله اولور
جمله اشیادن اكا برآن تماشا كاه اولور قنده اولسه حق انكله دائما همراه اولور

حاضر حق‌اول حضورایت غافل اوله هرزمان

حق حقدن غافل اوله حاضر اول ایله حضور دل نظركاه خدادر صاف قیل كیم طوله نور
شاه طمع لردن یقیندر حق سكا سن اوله دور وهم وفهم وفكری قوی طال حیرته اول برسر

حاضر حق‌اول حضور ایت غافل اوله هرزما

TBMM KUTUPHANESI

﴿نوع سادس﴾ طريق عرفانده جادهٔ هدايتدن وهادضلالته دوشن مباحيلرك وجوه خطالرين بيلدير (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه اول مباحيلركه احكام تحدادن اعراض ايتمشلردر ودين مبين يولندن چيقوب يكلش كتمشلردرانلراول جهل وخطايه بش وجهله تمشلردر * اما اولكى وجهله خطاايدن اول طائفه دركه حق تعالى يه ايمان كتورميوب انك حقيقت ذاتى وكيفيت صفاتى وهم وخياله وقياس ومثاله بيلمك مراد ايتمشلردر چونكه انى ادراك ايده مديلر پس خطا ايدوب عالمده اولان تصرفات امورنى طبايع ونجومه حواله قيلمشلردر واويله ذاهب اولمشلردركه بو عالم غريب وبو ترتيب عجيب انجق كندىدن صادر اولمش قديم وباقيدر نفس انسان وسائر حيوان ونبات ومعده نباتك جمله سى طبايع ونجومك تأثيراتندن دوزلمشدر وعالمدن خارج برخالق يوقدر بو كوزل خط كندىدن يازلمشدر * واما ايكنجى وجهله خطاايدن اول طائفه دركه بعث وحشره اينانميوب انكار ايتمشلردر انسان وحيوان واشجار ونبات امثالى بترويتركه هلاك اولدقده بردخى وجوده كلمزديمشلردر وارواح اجسادن بولوب برىره جمع اولمق ممكن اولمديغندن حساب وكتاب وثواب عتاب اولمزديمشلردر بوطائفهنك خطالرى كندى نفسلرن بلدكلرندندر زيراكه بونلراويله ظن ايتمشلردركه روح انجق روح حيوانيدر بيلمشلردركه حقيقت انسان اولان روح روانكه يزاكاكوكل ديرزمحل عرفان ومخاطب يزدان اودروا كاهركزفنا كلمز باقيدر انجق بدندن جدا اولورکه اول جدالغه موت اطلاق اولنمشدر پس اول طائفه بوروحى ادراك ايتميوب غافل قالمشلردر * واما اوچنجى وجهله خطاايدن اول طائفه دركه تهذيب اخلاقى انكار ايدوب ديمشلردركه شريعت بزه امر ايتمشدركه قلبمزى غضب وشهوتدن وريانخوتدن پاك ايدهلم بوايسه ممكن دكلدر زيراكه نفسمز بوصفتلرله مجبول خلق اولنمشدر وجبلت وبشريت ايسه تبديل اولمق امر محال اولنمشدر نتكيم جسم اسود يونمغله ابيض اولمز كذلك قلب اوصاف جبليه سندن خلاقالمز وخوى جان آلتنده در چقمدقچه تركنى قيلمز بويله ذاهب اولمشلردر لكن بيلمشلردركه شرع شريف اول صفتلرى كوكلدن بالكليه محو ايدوب كيدرمكى امر ايتمشدر بلكه انلرى عقل وقلبك تصرفلرى تحتنده قيلمغله امر ايتمشدر بوايسه امر ممكن وميسر ومجربدر نتكيم حضرت حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم * انما انا بشر مثلكم اغضب كما يغضب البشر * بيورمشدر صباوتى حالنده صفات بشريت اكا غالب ايكن صكره كندويه مغلوب اولديغن طيورمشدر وحق تعالى كلام قديمنده * والكاظمين الغظ والعافين عن الناس * بيورمشدر غيظ وغضبين كظمله مغلوب عقل ايدنلر ممدوح ومقبول اولديغن طيورمشدر وغيظ غضبى اولمانلرى مدح ايتمشدر زيراكه انسان انلرسز انسان كامل مرتبه سنه يتمشدر * واما دردنجى وجهله خطا ايدن اول طائفه دركه نفسلرينه مغرور اولوب كندىلرن منتهى وكامل بللیوب ديمشلردركه براويله حالتلره وصول بولمشلردركه معاصيدن بزه برضرر كلمز وبوحالات ايله كوكلمز دريا كبى اولمشدركه قاذورات ايله ناپاك اولمز لكن بونلر بيلمشلردركه دريا كبى اولمق برسكونت بولمقدركه هيچ برهوا ايله متحرك اولميه وبرنسنه دن خاطرينه كدر كليه حالبوكيم اكر بركمسه انلرك بريله تكلم ايدركن اثناى كلامنده اكا تعظيم ايتميوب عزيزم ديميوب تخفيف ايلسه ويا انى تحقير ايدوب عرضنه خلل ويرر سوزسويلسه اكا شهور وسنين ايله عداوت ايدوب ضررى قصدنده قالور واكر بركمسه انك الندن براقچه سن ويا برحبه سن آلسه دنيا باشنه طاروجهان كوزينه تاراولوب كدرندن عقلى تارومار اولور هنوز اول ابلهلر غضب وشهوت النده اسير اولمشلردرورياوكبرايله طورلمشلردرورجوليتده بالغ وانسانيتده كامل اولميوب ناقص قالمشلردر پس انلرجهل غفلتله مغرور اولدقلرىچون بويله دعوالره طالمشلردر زيراكه اولياندن وانبيادن بيله برخطاصادر اولدقده اغليوب تائب اولمشلردر * واما بشنجى وجهله خطاايدن اول طائفه دركه حق تعالينك حلم وسرينه اتكاايدوب قهر ومكرندن امين اولوب ديمشلردركه الله غفور وكريمدر ورؤف ورحيمدر وعبادينه پدر ومادردن زياده ودود ومشفقدر البته اول ستار عيوب عبيلرمزى ستر ايلديكى كبى اول غفار ذنوب كناهلرمزى دخى عفو ايدر لكن بيلمشلردركه حق تعالى ستار وغفار اولديغى كبى جبار وقهار اولمشدر وديمشلردركه حق تعالى بزم طاعتمزدن مستغنيدركه اكابر فائده حاصل اولمز وعصيانمزدن هم اكا هيچ ضرر كلمز اكرچه طاعت افضلدر وعبادت ايدن ثواب عظيمه نائل اولور لكن حق تعالى يه برفائده سى اولمديغندن ايتمنجه نه لازم كلور همان اول غافللرك بوسوزلرى اول مريضن شوسوزينه مشابهدركه طبيب اكا تأكيدايله تنبيه

TBMM KUTUPHANESI

ایدوب پرهیزایله که مرضدن خالی وراحت قاله سن ومعالجه قیل که صحت وقوت بوله سن دیدکده اول طبیبنه سویله که پرهیز وعلاج ایتمشم یاایتمشم بنم پرهیز وعلاجمدن سکا نه فائده اولور ونه ضرر کلور اول خسته بوسوزنده صادقدرلکن پرهیزوعلاج ایتمدیسه کندیسی هلاك اولور یازقدرپس بوطائفه‌نك عندنده معصیتله طاعت برابردر انلربونی فهم ایتمدیلر که معصیت مهلك وشردر وطاعت هرخیره قائد ورهبردرتنکیم مرض بدنی تباه ایدر کذالك معصیت قلبی سیاه ایدرونتکیم پرهیز وعلاج صحت بدنه سبیدر کذلك تقوی وطاعت موجب انجلای قلب ورضای ربدرمعصیت شقاوتدر وطاعت سعادتدرمعصیت راه نفس وهوادر وطاعت راه حق ولقادر

(رباعی)

ای برده کمان که صاحب تحقیقی ... واندر صفت صدق ویقین صدیقی
هر مرتبه از وجود حکمی دارد ... کر حفظ مراتب نکنی زندیقی (نظم)
کوکل سجاده اوزره جالس اول تسبیحسز طورمه ... نماز اهلندن اوزکیله صقین سن طورمه اوتورمه
عبادت اوزره اول دائم ایکی عالمده عزت بول ... دمادم آل وضو بول تازه جان بونفسی یاتورمه
یوزك سور یرلره کل بو ریانك مسجد ایچنده ... اوتور منبر کبی دائم قفسده قوش کبی طورمه
مؤذن نغمه‌سن دیکله داغلسون دلده تشویشك ... جهنم بابن آچدرمه عیوب ناسدن صورمه
جماعتله نمازی ترك ایدن طولمش کدورتلر ... انك ترکیله لطف ایت برکدورت سنده آرتورمه
خطیب وواعظلك افعال واقوالینه اول تابع ... امامك غیریسنه کندیکی زنهار طبشورمه
نیازی طاعتی ترك ایلك بعد وفضو للقدار ... کرم قیل ترك طاعتله شاشوبده خلقی شاشورمه

﴿نوع سابع﴾ اهل تصوف اون ایکی فرقه اولدیغن وبرفرقه‌سی نجات بولوب اون بری ضلالتده قالدیغن وفرق ضاله‌دن هربری نه طریق ایله بلاسن بولدیغن وطریق مستقیم ایله حقه کیدن فرقه منزله ایروب مراد الدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردر که علم تصوف برعلمدر که حق تعالینك صفاتن اکا وصول حیثیتندن باحثدر ومحبت مولادرکه عبدی بوعلمه باعثدر وقلبی ماسوادن صاف ایدن صوفیدرکه بوعلمی وارثدر زیرا که تصوف کشی کندی قلبنی محبت ماسوادن قطع ایدوب انجق محبت مولایه ربط ایتمکدر وبالاده بیان اولنان اهل سنت وجماعت مذهبی اوزره تصحیح اعتقاد ایدوب اول حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك اقوال وافعال واخلاقنه تبعیتله ایزنجه کتمکدر وتهذیب اخلاق وتبدیل مزاج ایدوب ذکر مدام وتوجه تام ایله مقام انس وحضوره یتمکدر امابشیوز اللی بش تاریخنده اهل تصوف اون ایکی فرقه اولمشدر برفرقه‌سی شرع شریفه اتباع ایله هدایت بولمشدر ومنزل مقصوده ایروب مراد آلمشدر واون برفرقه‌سی طرق بدعته سالك وضلالتده هالك اولمشدر وفرق ضاله مذکوره‌نك آدلری بونلردرکه قلمه کلمشدر اولیائیه حیه شمراخیه اباحیه حالیه حلولیه حوریه واقفیه متجاهلیه متکاسلیه الهامیه بونلرك جمله‌سی فساد وفتنه ایله طولمشدر وبونلردن ایراغ اولان حقه یقین اولمشدر ودین واعتقادی فتنه وفساده واقع اولمدن سلامت ومتانت بولمشدر زیرا که انلر ظلمت جهالتده قالوب بحر ضلالته طالمشدر انلر ایمان ایله مشرف ایکن هوای نفسه اویوب شرع شریفی تخفیف ایتکاری ایچون حق تعالی انلری اول خیالات باطله ایله بلایه صالمشدر وهربرفرقه باطل مذهبیله مشهور اولوب درکاه خدادن دور ومهجور اولمشدر *اما اول اولیائیه مذهبنده بولنان فرقه دیمشلردرکه سالك درجهٔ ولایته واصل اولدقده اندن جمیع تکالیف شرعیه ساقط اولور واولیا انبیادن افضل اولوب مقام اعلی بولور حال بوکیم بویله اعتقاد ایدن کمسه‌نك قلبنده دین وایمان قالمز زیرا که جان بدندن چیقمدقجه یوتکالیف شرعیه ساقط اولمز وهیچ برولی هیچ برنبی مرتبه‌سن بوله مز *واما حیه مذهبنده بولنان فرقه دیمشلردر عبد الله تعالینك محبتی مرتبه‌سنه واصل اولوب غیری محبتلردن منقطع اولدقده اندن صوم وصلاة وسائر مأمورات ومنهیات ساقط اولوب محرمات انجق اکا حلال اولور حالبوکیم حرامی حلال اعتقاد ایدن دینسز قالور وبوطائفه قابل تفهیم والزام اولمیوب مناهی ومحرماتی مرتکب اولورپس انلردن اجتناب ایدن سلامت بولور * اما شمراخیه مذهبنده اولان فرقه دیمشلردرکه عبدانس وحضوری بولوب مصاحب مولی اولدقده اوامر

ونواهی

TBMM KUTUPHANESI

ونواهیٔ شرعیه اندن ساقط اولوب صدای دف ونای ایله سماع ایتمك وریاحین امثالی نسایی استشمام واستمتاع ایتمك اکا لازم اولور وبونلر عبدالله شمرا خینك قومیدر که صورت صلاح ایله اطراف عالمی سیر ایدوب کیدرلر وبونلری قتل ایتمك واجبدر که حیله ومکر ایله بیجه فساد وفتنه لر ایدرلر * واما اباحیه مذهبنده اولان فرقه دیمشلردر که بزتفسمزه مالك دکلز که انی معاصیدن منع ایده لم وهر کسك مالی وفرجی بزه حلال ومباحدر که الهلم وکیده لم ومشتهیاته مانع اولمق کفر درنیده لم حالبوکیم بونلردن اکفر واضر برفرقه یوقدر زیرا که بونلرك شری چوقدر * واما حالیه مذهبنده اولان فرقه دیمشلردر که سماع ورقص ایله الاله چالمق حلالدر واول حینده بیهوش اولوب شیخمزدن بزه حالت کلدی دیدکلری دخی ضلالدر * واما حلولیه مذهبنده بولنان فرقه دیمشلردر که جمیله عورته ومحبوب اوغلانه باقمق حلالدر زیرا که اول احدانه قدیم حالدر وکوزللره نظر ایتدکلری حالده سرور ایله رقص ایدوب دیرلر که بو حالات هم صفات حقدن برصفتدر که بزه کلمشدر جائز وابدا ائمز جمله انك اولمشدر بویله دیوب بری بریله معانقه ایدوب اوپوشورلر وحلقه اولوب رقص ایله تبشورلر بونلردخی ضلالته یاپشورلر * واما حوریه مذهبنده بولنان فرقه دیمشلردر که بیهوش اولدیغمز حالده جنتدن بزه حوری قیزلری کلور بزدخی انلرله جماع ایدرز آنکچون بیهوشلغمز زائل اولدقده بزه غسل ایتمك لازم اولور حالبوکیم بویله دین کافر اولور * واما واقفیه مذهبنده اولان فرقه دیمشلردر که عبد الله تعالی بی بیلمدن واکلدن عاجز وقاصردر عقل بشرانی ادراك ایتمکه قادر دکلدر دیوب توقف ایتمشلردر حالبوکیم آیات واحادیث اقتضاسنجه ادراك توحید خدا انسانه میسر درو الاتکلیف مولا عبث اولمق لازم کلور بویله اعتقاد ایدن خود ضلالتده قالور * واما متجاهلیه مذهبنده اولان فرقه دیمشلردر که بزریاوسمعه دن خوف وحذر ایده رز آنکچون صلحا کسوتن قویوب فاسقلر لباسن کیوب خلق ایچنه کیدرز حالبوکیم بودخی شرع شریفه مخالف بولنمشدر زیرا که * من تشبه بقوم فهو منهم * دینلمشدر * واما متکاسلیه مذهبنده اولان فرقه دیمشلردر که بوجهانه کلدن مراد انحق تن بسلمکدر غیری نسنه یوقدر بونلر کار وکسبی ترك ایدوب قپولرده دیلنجیلك ایدرلر همان هرنه بولورلرسه بیوب ایچوب کیدرلر حالبوکیم انلر بونی شریعته مخالف ایدرلر * واما الهامیه مذهبنده اولان فرقه دیمشلردر که کتب شعرا قرآن طریقتدر وجمله سنی تفسیر حقیقتدر پس انلر قرآنی وحدیثی وفقهی اوکرنمدن اعراض ایدوب شعرا وحکما وظرفا کتابلرین اوقیوب الهام ربانیدر دیوب کیدرلر حالبوکیم عمرلرین ضلالته صرف ایدرلر (بیت) علم دین فقهست وتفسیر وحدیث * هر که جوید غیر ازین کرد خبیث * واما طریق مستقیم ایله حقه کیدن فرقه دیمشلردر که قرآن کریم وحدیث شریف دیمزه ودنیامزه کافیدر وشریعت بزه وافیدر پس بونلر اولیازمره سیدر که هدایت بولمشلردر وطریقت محمدیه ایله سالك اولمشلردر وراه مولادن منزل المشلردر وعلم حقیقته مالك اولمشلردر ومجلس حضور وانسه کمشلردر ومحبت دریاسنه طالمشلردر وفنافی الله اولوب انکله قالمشلردر ودولت ابدیه ایله سعادت سرمدیه بولمشلردر

(نظم)

سرای دین اساسیدر شریعت — طریق حق هداسیدر شریعت
بودر اول قپو درکاه حقه — که یولك ابتداسیدر شریعت
دخی بونکله بویول ختم اولینور — بوراهك انتهاسیدر شریعت
صراط مستقیمه دعوت ایدن — منادیلر نداسیدر شریعت
شریعت انبیانك سنتیدر — قمونك اهتداسیدر شریعت
خدانك لیلهٔ معراج ایچنده — حبیبنه عطاسیدر شریعت
یکرمی اوچ بیله دك جبرائیلك — اکا وحی خداسیدر شریعت
جهانده چوقدر انواعی علومك — قموسینك هماسیدر شریعت
بونفس کافری قتل ایتمك ایچون — حقك حکم وقضاسیدر شریعت
جهاد اکبر ایدن اهل عرفان — قلوبینك صفاسیدر شریعت
طریقت کار بانینك اوکنجه — دلیل ومقتداسیدر شریعت
حقیقت کرچه سلطانلقدر اما — اوکنده انك لواسیدر شریعت

TBMM KUTUPHANESI

شریعتدن ولی یاد اولمز اصلا ولینك آشناسیدر شریعت
شریعتله طورر ارض وسموات بو بنیانك بناسیدر شریعت
نه بیلسون شرع پاکی اهل الحاد اول اعدانك جفاسیدر شریعت
همان انلرده عقلنجه صانورکیم نظام ایچون اولاسیدر شریعت
صقین جانم صقین انلرکی هم دیمه سنده نولاسیدر شریعت
شریعتسز حقیقت اولور الحاد حقیقت کون ضیاسیدر شریعت
ضیاسی اولیان شمسیده یوق بیل حقیقتله قیاسیدر شریعت
جهانه برولی کلمزکه الا النده انك عصاسیدر شریعت
دخی باشنده تاج وشال وکسوت هم اکنده عباسیدر شریعت
حقیقت جانیدر انجق ولینك جانندن ماعداسیدر شریعت
حقیقت عرش اعلادر محقق اوعرشك استواسیدر شریعت
بدن بولمز بقا جان اولمدنجه حقیقت تن بقاسیدر شریعت
صقین صویمه انی نامحرم ایچره یوزك صویی حیاسیدر شریعت
جمیع انبیا واولیانك نیازی رهنماسیدر شریعت

﴿باب خامس﴾ حضرت ملك ملوكك درکاه ودیوانینه سیر سلوك جانی ومرور وعبور مقامات سبعهٔ نفس انسانی وآداب وارکان حضور حضرت یزدانی وکرامات وامارات مرشدراه رحمانی وصفات وعلامات مرید قابل عرفانی وانواع مداخل ومکاید واهمهٔ شیطانی ومناقب ومکارم قطب اولیای زمانی فصول ثمانیه ایله تفصیل ایدر ﴿فصل اول﴾ احوال واطوار سیر وسلوك جانی وا کامتعلق اولان حجت اعیانی ومقام اولده بولنان نفس انسانی وا کاندهایکن لازم اولان آداب وارکانی سکز نوع ایله بیان وعیان ایدر ﴿نوع اول﴾ مبدأ ومعاد روح انسانی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردر حق تعالی کندی حکمتیله اسرار ذاتی سمای عمادن طبیعت کلیه ارضنه انزال ایدوب اسماوصفاتی خواصنی اظهار ایچون اول اسراری نطفه لر اصدافنده پنهان ایلدکده انلر ظلمات نفسانیه ایله برمرتبه حجابه کتمشلردرکه مقدم مالك اولدقلری اعتبارات وکمالاتی اونودوب محسوسات وشهواته میل ورکون ایله مقام بهایمه یتمشلردر واول وطن اصلیلری اصلا خاطرلرینه کلیوب مبدأ ومعاد اصلیلرین نسیامنسیا ترك ایتمشلردر بعده انلره صورت ظاهره لری اوزره نجه رسل ارسال ایدوب صورت باطنه لری اوزره دخی نجه مرسل ارسال ایلشدر تاکیم انلرك ظلمات بشریتلرنده مصابیح ملکوتیه ایفا ایله برتو صالسونلر وانلرنه شکل خیالتلرده اولدقلرینه مطلع اولسونلر وانواع کمالاته وصول واستعدادلری اولدیغن بیلسونلر وحجب ظلمانیه ونورانیه کشفنه جدوسعی ایدوب اول مبدألرینه رجوعی طلب وآرزو قیلسونلر پس اول طلب وارزوایله اندن یکا برقارش تقرب ایدنلره اول برارشون تقرب قیلمشدر واکابرارشون یقین اولنلره اول برقولاج یقین اولمشدر واکامشی ایله کیدنلره اول هرولهایله کلمشدر تاکیم یدالطاف انلری اویله برجذبه ایله حضوره جذب ایتمشدرکه انلره عادات وطبایعلرن کلیتله اونوتدرمشدر واول جذبه ایله انلرینه حضرت احدیته کتمشلردر وکندی صفتلرن آنك صفاتنده محوایتمشلردر زیراکه انلرکمال عبودیتله متصف اولدقلرندن انك ربوبیتنده هیچ برنزاعلری قالمیوب انکله مطمئن اولمشلردر واندن راضی وعندنده مرضی اولوب حضورنی بولمشلردر تکیم انلری بعض آدلریله دعوت ایدوب * یاایتها النفس المطمئنهٔ ارجعی الی ربك راضیة مرضیة * بیورمشدر وعبادی زمره سنه دخول امریله خلافت آدمیه لری تحقیقن طیورمشدر وانلره خلعت قیومیه الباس ایدوب کمالات ابدیه ویروب نعمت سرمدیه ایله طیورمشدر پس اول طلب رجوع وانجذاب معهود نور هدایت حی ودوداولوب انجق عنایت وداد ازلی وسعادت مادرزادلم یزلی بولان سلاله باهره ونطفهٔ طاهره اولان طبایع سلیمه واخلاق کریمه اصحابی انبیا واولیا قلوبنه طولمشدر وهربری کندی استعدادی مرتبه سنجه معرفت نفس ایله معرفت حقه ایروب حضورنی بولمشدر وانلرلذات دنیایه التفات ونعیم اخرته اعتبار ایتیوب قلوب صافیه لری مولالرینه توجه قیلمشدر وارواح قدسیه لری آناء لیل ونهارانك ذکروفکرینه مستغرق

اولمشدر

اولمشدر ونفوس زكيه‌لرى حواس ظاهره‌لذتلرين صاتوب بصيرت باطنه‌لرينه ظهور ايدن عزت ولذتلرى المشدر ثم روحم اكربوزمره اوليادن بولنمش ايسك سعادت سنكدر وهرنه‌ديله‌سك واكربونلره محبتله خدمت ايدر بولنمش ايسك بشارت سنكدر كه انلره بيله‌سن وخبرده * المرء مع من أحب * كلديكن بيله‌سن اماظلمت سجين طبيعته هبوط ايدوب اسفل سافلين بدنده مربوط اولنلرك كوكلرى غضب وشهوته اسير وخوف وخطرى كثير اولمشدر وشبكهٔ مخالفت ايچنده مأيوس وقفس عادات ايچنده محبوس قالمشدر زيرا كه انلر بهايم كبى كثرت اكل وشرب ونوم وجماع ايله مشغول اولوب معرفت نفس ايله مبدأ ومعاد اصليلرين بيلمدن معزول اولمشلردر * منه بدأ الامر واليه يعود * اشارتن بشارت بيلميوب جهانه حيوان كلوب حيوان كيدن آكل ومأكول اولمشلردر (نظم)

بوتن بوجهاندر كوكل اول جهان ... هوا يار تندر خدا يار جان
كوكلدر غريب وغمى هم غريب ... دكلدر برى ارض ويا آسمان
اكر يار جان وخرد سن مدام ... ايرسن او جانا اندر جنان
ولى يار حس وهواسن اكر ... يركدر بو خاشاك ايله خاكدان
مكر ناكهان اول عنايت ايروب ... سنى جذب دلدار ايده ناكهان
كه بر جذبه‌در بيك عملدن كوزل ... عملدر نشان جذبه‌در بى نشان
نشان موجدر بى نشان بحردر ... نشاندر بيان بى نشاندر عيان
كونشدن چو برارپه ظاهر اولور ... فلكدن همان سوبريلور كهكشان
سكوت ايله حق كه صمت ايچره وار ... هزاران لسان وهزاران بيان

﴿ نوع ثانى ﴾ انسانك وجودنده بولنان نفس شهوانيه ايله نفس ناطقه‌نك حقيقتلرين وايكيسنك برى بريله اولان احوال واطوار واسمالرين بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردر كه انسانك ايكى روحى واردر كه حكماى اسلام انك برينه روح حيوانى وبرينه روح انسانى ديرلر اما انلرك روح حيوانى ديدكلرى جوهر بر بخار لطيفدر كه بدنده اولان حيات وحس وحركت ارادىيه‌يى حاملدر وبزبوروحه نفس شهوانيه ونفس بهيميه اطلاق ايدرز پس بو نفس ابدانه مشرق برجوهردر كه اكربدنك باطن وظاهرينه برابر اشراق ايلديسه حالت يقظه حاصل اولور واكربدنك باطننه اشراق ايدوب ظاهرينه ايتمديسه حالت نوم حاصل اولور واكربدندن اشراقى بالكليه قطع ايلديسه حالت موت حاصل اولور * سبحان الصانع الحكيم * واما حكمانك روح انسانى ديدكلرى جوهر نفس ناطقه‌در كه اول ذاتنده ماده‌دن مجرد برجوهر عد اولنمشدر لكن كندى افعالنده ماده‌يه مقارن بولنمشدر وانجق بو نفسدر كه اماره ولوامه وملهمه ومطمئنه وراضيه ومرضيه وكامله اسماسيله تسميه قيلنمشدر وبرنجه صفات ايله متصف اولدقجه بواسمانك بريله ذكر اولنمشدر پس اكر بو نفس ناطقه اول نفس شهوانيه‌نك مطيع ومنقادى اولوب اكا هر حالده موافقت وموافقت ايليوب انك تحت حكمنده بولنديسه بوكا اماره‌دير لر واكر امر تكليفى تحتنده ساكن اولوب حقه تابع اولديسه لكن هنوز اندهٔ ميل شهوات فانيه قالديسه اكا لوامه تسميه ايدرلر واكر بو ميلى زائل اولوب نفس شهوانيه ايله معارضه‌ده متانت بولديسه وكندى عالمنه زياده ميل ايدوب قابل الهامات اولديسه بوكا ملهمه اطلاق ايدرلر كه واكر نفس شهوانيه‌نك حكمندن چيقوب مقام عبوديته يتديسه واضطرابى ساكن اولوب شهواتى كليتله فراموش ايتديسه بوكا مطمئنه ديرلر واكر بوندن ترقى ايدوب مقاماتى نظر بندن صالديسه وجمله مراداتندن كيچوب فانى اولديسه بوكا راضيه تسميه ايدرلر واكر بوحالى كمال بولديسه عندالله مقبول وعندالناس محبوب القلوب اولديسه بوكا مرضيه اطلاق ايدرلر واكر جميع صفات كامله متصف بولنديسه وتكميل عباد ايچون خلقه رجوع ايله امر اولنديسه بوكا كامله تسميه ايدرلر وبو نفس ناطقه‌نك اسماى سبعهٔ مذكوره‌سندن غيرى نيچه اسماسى دخى واردر پس بوجوهر مجرده قلب ديوب كوكل مراد ايدرلر وبو برمدرك عالمدركه اوامر شرعيه ايله مخاطب وعبادت ومعرفتله مطالبدر وبوجوهرك ظاهرى ومركبى واردركه اول نفس شهوانيهٔ مزبوره‌دو وبونك باطنى واردركه روحدر وروحك باطنى واردركه سردر وسرك باطنى واردركه سر السردر وسر السرك باطنى

واردرکه خفیدر وخفینك باطنی واردرکه اخفادر اما برنسنه‌نك باطنی انك حقیقتی وماده‌سیدر مثلاسریر برنسنه‌درکه انك باطنی خشب قطعه‌لریدر وخشب قطعه‌لرینك باطنی شجره‌در وشجره‌نك باطنی عناصر اربعه‌در وعناصرك باطنی هیولای اولی‌در پس بوامر واحد ربانی غایت لطافتده بولندیغی حالنده اخفی تسمیه اولنور وبردرجه تنزل ایدوب برمقدار تکثف ایلدیکی حالنده خفی تسمیه‌اولنور وایکنجی درجه تنزل ایدوب اندن زیاده تکثف ایلدیکی حالنده سر السر تسمیه‌اولنور بعده کذلك تنزلنده سر تسمیه‌اولنور بعده کذلك تنزلنده روح تسمیه اولنور بعده کذلك تنزلنده قلب ونفس ناطقه ولطیفهٔ انسانیه وحقیقت انسان دینلورکه بو درجه‌ده اسمای اربعه‌ایله تسمیه اولنور واکر بردرجه دخی تنزل ایلدیسه انسان حیوانی ونفس اماره تسمیه اولنور وبوروح اعظم که‌انك حقنده‌حق تعالی * قل الروح من أمر ربی * بیورمشدر بوامر ربانی برسریزدانیدرکه‌انك کنه وماهیتن حق تعالی انجق کندی نفسن بیلن خواص عبادینه طیورمشدر وبو روحك عالم کبیرده نجه اسما ومظاهری واردر وعالم صغیرده اعنی عالم انسانده هم نجه‌اسما ومظاهری واردر واما عالم کبیرده اولان اسما ومظاهری عقل اول وقلم اعلی ولوح محفوظ وحقیقت محمدیه وروح محمدی ونور محمدی ونفس کلیه‌درکه حق تعالی قرآنده * خلقکم من نفس واحدة * بیورمشدر واما عالم انسانده‌اولان اسما ومظاهری آنفا بیان اولنان اخفی وخفی وسر السر وسر وروح وقلب ونفس ناطقه ولطیفهٔ انسانیه‌وحقیقت انساندر وحق تعالینك ابداع وایجاد ایلدیکی موجوداتك جمله‌سندن بوجوهر اقدمدر وخلیفهٔ اکبر وسر اعظمدر وبونك ابتدای تنزلاتی اخفی الخفیدر وآخری قلبدرکه نفس ناطقه‌در وبونك تفصیلی کچمشدر .

(نظم)

عشق دیر عقله بنی صانمه‌که جسیم بشرم ... نه قوایم نه بخارم که بنی امر دکرم
روح روحم که تعلق ایدرم آب وکله ... نور محضم که ضیا بخش صفا وکدرم
جوهرم کرچه مجردر ایکی عالمدن ... هم هیولا کبی هر شکلله بن جلوه کرم
مطلقم شکلله صورتده مقید دکلم ... بن امیر صورم صانمه اسیر صورم
دیده‌لردن کوررم کندی جمالم تنها ... طوطی جانمه دیللرده چو شهد وشکرم
هرنیه باقسم انی کندی وجودم بولورم ... بو مرایاده عیان کندیمی سیران ایدرم
خلقدن عارف ومعروف بنم ای حق ... آن معشوقم وعشاقده نور بصرم

﴿ نوع ثالث ﴾ نفس ناطقه‌نك بدن انسانه واسطهٔ نفس شهوانیه‌ایله اولان تعلقی وایکی عالمه بولنان توجهی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل‌الله دیمشلردرکه مقام اخفادن مرتبهٔ قلبه تنزل ایدن روح اعظمدرکه جسم انسانه تعلق ایدوب اموری تدبیر ینی التزام ایتمشدر وبو تعلق عاشقك معشوقه اولان تعلقی مرتبه‌سنه کتمشدر وبوروح انسان بوجسمك تدبیر وتصرفنه واسطهٔ نفس شهوانیه‌ایله‌یمشدر زیرا که بوروح شریف بغایت لطیف وجسم ایسه بغایت کثیف اولوب نفس شهوانیه لطافتله کثافت اراسنده متوسط اولمشدر انکچون تنزل ایدن روح پاك ایله جسم خاك اراسنده واسطه اولمغه لیاقت بولمشدر وبو روح علوی نفس شهوانیه ایله تعانق ایلدیکندن اسمی قلب ونفس ناطقه‌اولمشدر پس بوقلبك ایکی جهتی واردرکه برجهتی عالم حس وشهادت سمتنه طوغریدر وبرجهتی عالم قدس وغیب سمتنه طوغریدر ونفس شهوانیه کثیف اولدیغندن روح انسانك برجهتنده زجاجه مرآتك بریوزینه طلا اولنان کثیف جسمی اعنی سلیمانی کبی ملازمدر وآخر وجهنده صورتلر کورنمك لازمدر پس انکچون قلب انسان اشرف اعضا واعظم اشیا ومحل تجلیات صفات واسما اولوب مطلع انوار ومخزن اسرار وکارکاه انتقاش حقایق اشیا ونظرکاه حضرت مولی اولمشدر وحق تعالی کلام قدیمنده * لمن کان له قلب * بیورمشدر اندن مراد انسان کاملك قلبی اولدیغن طیورمشدر زیرا که آز کسه‌نك قلبی عبرت المغه ایرمشدر پس اکر کوکل عالم شهادته اویله توجه قیلسه که عالم غیب وتنزیهی کلیتله فراموش ایلسه اندن اولان خواص علویه‌دن محتجب قالوب حیوان اولور واکر کوکل عالم غیبه اویله بر مرتبه توجه قیلسه که عالم شهادت وتشبیهی کلیتله فراموش ایلسه کندویه عرض

وعارض

وعارض اولان خواص سفليه‌دن محتجب قالوب ملك اولور واكر كوكل ايكى عالمك برينه توجه ايلدكده اوبرندن غفلتله ذاهل اولسه اول كوكل صاحبى انسان كامل اولور وبوكمال اويله برمقام عاليدركه انجق تزكيهٔ نفس وتصفيهٔ قلب ايله حاصل اولور ومقربين طريقنه سلوك ايدن بوكماله واصل اولور پس مادامكه قلب انسان تنعمات جسمانيه ايله وشهوات نفسانيه ايله بدنه توجه قيلمشدر اول قلب البته مقلبدن يتمش حجاب ايله منحجب قالمشدر وبومرتبه‌ده قلبك آدى نفس اماره اولمشدر زيراكه قلب اول حينده مذموم اولان غضب وحسد وكبر ايله وعجب وغرور وسوء خلق ايله وحرص وشره وشهوت ايله طولمشدر وبواخلاق ايسه قلبى مقلبدن بعيد وكشمكشله عليل ايدرخصوصا غضب وشهوت عزيز اولانى ذليل ايدر چونكه قلبك حقى اميربدن اولمقدر وبدن انك هرحكمنى قبول قيلمقدر پس غضبله شهوت قلبه غالب كلسه اميراولان مأمور اولوب امر برعكس اولور انكچون مغلوب غضب واقعه‌ده كندوبى كلب اوكنده ساجد كورر ومغلوب شهوت رؤياده مركوب حمار اولور اكر كوكل بومرتبهٔ ملعونه‌ده كندوبى اونودوب مدت مديده مكث ايلديسه انك عالم غيبه توجه ايتمكه قدرتى قالمز زيراكه قلب آينهٔ مثاليدركه غبار وپاسدن صافى اولدقده انسان انده اشكال وصورتلرى كورر واكر آينه برمدت صقالت اولنيوب پاس انك جوهرنده توغل وتمكن ايلسه صكره اول پاس اندن صيقل ايله دخى زائل اولميوب خاصيتى باطل اولور نتكيم خبرده * ان القلوب لتصدى كما يتصدى الحديد وجلاؤها ذكر الموت وتلاوة القرآن * كلمشدر اكر كوكل كندى عالمنه اعنى عالم غيبه متوجه اولديسه البته اول ذكر وفكر ايله حجب مذكوره‌يى برر برر كشف ايتمكه سعى واهتمام ايدر وكثرت شهوات ومعاصيدن حاصل اولان ژنك وكدر بالجمله زائل اولوركيدر پس حقايق اشيا ودقايق معنى انده منتقش اولوب تجلياته مستعد اولورزيراكه كشف حجبك معناسى بودركه كوكلدن شهوتلر زائل اولدقجه ابتدا تنزل ايتديكى مقاماتى بولور چون كوكلده شهوات وارزولردن هيچ برنسنه قالمز مطلوبنه واصل درركه اول قلب ايله مقابى اراسنده برحجاب اولمز نتكيم حق تعالى بيورمشدركه * لم يسعنى ارضى ولا سمائى ووسعنى قلب عبدى المؤمن الهين اللين * يعنى آنى كوره‌من الاكه حليم وسليم اولان مؤمن قولك كوكلى بصيرتله كورر اويله دكلدركه حق تعالى عباديندن قلوبنه حلول ايده حاشا اول محالدر لكن وقتاكه قلب مؤمن صيقل ذكر وفكر ايله آينه كبى تصفيه اولنور نتكيم عالم شهادتده اولان صور محسوسات آينه‌ده بولنور كذلك عجايب عالم غيب اول كوكلده مشاهده قيلنور وذهنده حاصل اولان صوراشيايى تفسير ايدن بومشاهدهٔ علميه‌در زيراكه ذهندن مراد نفس ناطقه‌درركه بيلديكك كبى كوكلدر

(نظم)

كل اى نكار قيل اينه‌دن يوزك ادراك ... كه نقش غيريدن اولدى بودل چو آينه پاك
اكرچه آينهٔ وجه پاكك اولمشدر ... قمو عقول ونفوس وعناصر وافلاك
ولى سكا سنى انجق تمام كوسترمش ... جهان ايچنده بو آينهٔ دل غمناك
تمام چهرهٔ خوبك كوكلده سيرايت كيم ... دل اولدى مظهر تام ولطيف وصافى وپاك
ندن تنزلك اولمز بوپاك خلوته كيم ... اذا مررت به ما وجدت فيه سواك
سكا چو نسخهٔ مجموع كائنات اولدم ... روا ميدركه قالم بن فتادهٔ كل وخاك
اكرچه ساحله آندك بنى هم آل بحره ... كه بحر عشقكه موجم اونوتمه چون خاشاك
نمله‌در چو ظهورك وجودم اولدى سنك ... فلست تظهر لولاى لم اكن لولاك
سن آفتاب جهانسن چو سايه در حقى ... قمو ظلال كونشدن بولور وجود وهلاك

﴿ نوع رابع ﴾ قلب ايله مقلب اراسنده اولان حجب نه اولديغن وقلب انلردن نوجهله خلاص بولديغن بيلديرر

(اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه محب ملك ملوك اولان اهل سلوك ايچون جمله‌دن اقدم اهم والزم بودركه دنياومافيهادن بلكه ماسواى مولادن اعراض ايده لروهر تدبير و آرزودن كچوب جميع ذنوب وشهوتلردن توبه ورجوع ايدوب حضور حقه كيده لرزيراكه حق تعالى كتاب كريمنده بيورمشدر * ياايها الذين آمنوا توبوا الى الله توبة نصوحا * وتوبوا الى الله جميعا ايها المؤمنون * ان الله يحب التوابين ويحب المتطهرين

TBMM KUTUPHANESI

وحضرت حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم حديث شريفنده بيورمشدر كه كناهدن توبه ايدنجى هيچ كناهى اولميان كمسه كيدر وبيورمشدر كه توبه ايدنجى كمسه حق تعالينك دوستيدر وبيورمشدر كه مادامكه برقول حالت نزعه وارمشدر اول هرنه‌زمان توبه‌ايدرسه حق تعالى انك توبه‌سين قبول‌ايدر اماحق تعالى يه توبه ورجوع ايتمك حقنده آيات واحاديث قنى چوقدر وجمله‌سين يازمغه حاجت يوقدر زيرا كه حق تعالى هدايتيله عنايت ايلديكى عارفه بواشارت كفايت ايلر وحضرت عمر رضى الله تعالى عنه بيورمشدر كه قايم ربمى كورمشدر كيمكه بوسعادته واصل اولمق ودرجات كمالك اعلاسنه ترقى قيلمق مراد ايدرسه ابتدا باب ابوابدن داخل اولسونكه ماسواى مولادن توبه ايتمكدر بوتوبه انكچون باب الابواب اسميله تسميه اولنمشدر كه عبد ابتدا ماسوادن توبه قيلور اندن جناب ربك حضرتى قربنه داخل اولور حالبوكيم اجماع امت انك اوزرينه دركه توبه على الفور واجبدر زيرا كه ترك منهيات وفعل مأمورات البته على الدوام واجبدر اكرسن كندى نفسكه انصاف وشفقت كوزيله نظر ايدرسن بو توبه‌يه احتياجكى اكل وشربه احتياجكدن زياده كوررسن زيرا كه ميل شهوات وذنوب قلبكى محجوبكدن محجوب ايتمشدر حالبوكيم عبدايله مولاسى اراسنده اولان يتمش حجابك اعظم واكثفى حجب ذنوبدر كه انلر ظلمانيدر كرچه حجب سائره‌يى دخى رفع ايتمك لازمدر لكن انلر نورانيدر وانلرله بيله مشاهده ايلك عبدك شانيدر زيرا كه اول حجب كه قلبه ذنوب ايله حاصلدر انلر سنكله مطلوبك مياننده بولنان جدار حائله مماثلدر پس انلرله مطلوبك نه ذاتى كورينور ونه اثرى بولنور اما حجب نورانيه زجاجات مثاليدر كه قلتيله مطلوب مشاهده اولنور وكثرتيله نهان اولورسه‌ده ماوراى جداره قياس اولنيوب بنه شكلى بيلنور تكيم بصر ايله محسوسات اويله كورينور كذلك بصيرت اكا قياس اولنور اكر چشم بصيرت طبع وختم اولوب ظلمات ذنوب مستور اولديسه انوار غيبيه‌يى كورمدن دور اولور پس اول حضور وطاعتدن مهجور اولور وارتكاب معاصيدن منفعل اولميوب مسرور اولور واكر ذنوبك جمله‌سندن توبه قيلديسه انك بصيرتندن حجب ظلمانيه آچلوركيدر پس اول كمسه حضوره كلوب خشوع وخضوع ايله متأدب اولوب مولاسندن حيا ايدر واندە اول حينده حجب نورانيه قالوركه انلر انك لذات جنانه التفاتيدر واحوال ومقاماته وتجليات وكراماته اعتباريدر وكندودن صادر اولان اعمال صالحه‌يه اتكا واعتماديدر زيراكه بوكمسه‌اويله ظن ايدركه موجداعمال انجق كنديدركه طاعت انك معتاديدربعده بركات ذكر وفكرايله بوحجاب اندن منكشف اولور اول حالتده توفيق خدايى مشاهده ايدوب شكرنده تقصيرينه معترف اولور كوررکه معطى ومانع وضار ونافع انجق رب العالمين حضرتلرى ايمش وبرقولينه خيرونوامرادايلسه انى اياس تقوى ايله مزين وفايق ايدوب حضور حضرتنه لايق ايدرايمش وكوررکه عبد اكرچه فعلنك فاعليدر لكن انك الندن نه خيركلور ونه شر بلكه هپ ايدوب ايليان انجق اول خالق البشر ايمش چون انك كوكلى بوكشف ايله غفلتدن اويانور اول دمده سرور ولذتندن كندوبى وصلتده صانور اكر اول مشاهده‌يه نائل اولان الطاف خفيه‌ايله محفوف ومحفوظ اولديسه اول البته بوكشف محظوظردن ترقى قيلور وحجب نورانيهٔ باقيه دخى شيئا فشيئا زائل اولور ومنازل مقربين ومقعد صدقه واصل اولور اماحجب مذكوره‌يى جدار وزجاجات ايله تمثيلمزدن ظن اولنمسونكه اول ذات بيچون بوعالم دونده بوعين رأس ايله كورينورزيرا كه اول ذات اقدس بوديدهٔ جهان بين ايله كورنمدن تنزيه اولنور انجق ماسوادن پاك اولان قلبك بصيرت كوزيله مشاهده قيلنور اما بوتوبهٔ مرقومهٔ ذنوب ماضيه‌دن نادم اولمقدر بوعوامك توبه سيدركه توبهٔ مقبوله‌در واماتوبهٔ خواص قلبى مقلبدن مشغول ايدن اشيانك جمله‌سندن توبه قيلمقدر واماتوبهٔ خاص الخاص انس وحضور حقدن برنفس غفلت وذهول ايتمدن تائب اولمقدر وبوتوبه‌اذكيا وصديقين توبه سيدروبونلر انفاس طيبه‌لرى قيمتن بيلمشلردروهر برنفسلرين دنياوماڤيهادن خيرلى بولمشلردروبونده حجبدن مراد قلبى تجلىٔ حقدن منع ايدن صوركونيه‌نك قلبه‌طولوب انده منتقش اولمسيدر پس مادامكه سالكك قلبنده ماسوى الله اولور اول تجليات انوارندن محتجب قالور كه‌اندە غيرالله چوق اولدقده حجاب ظلمانى اولور وكاه اغيارازاولوب حجاب نورانى اولور انكچون اولياى كرام طالب تجليات اولان مبتدى سالكلره ترك اسباب ايله امريدوب خلوته جلوس ايله تنبيه ايتمشلردر تاكيم انلرك قلوبنه صوركونيه طولمسون وتجلياتى

مانع

TBMM KUTUPHANESI

مانع اولمسون اماقلبه مانع تجليات انجق انتقاشی صور کونیه اولدیغنه دلیل قاطع بودرکه سالك طریق مقربین اولمیان عابدی کوررسنکه حق تعالی حضرتلرینه خضوع وخشوع ایله یتمش بیل عبادتلر ایدر ایکن سالکلردن حاصل اولان شوق وذوق ووجد وحالتلردن انك قلبنده برنسنه حاصل اولمز زیراکه سالك اولمیان عابدك قلبی اغیار ایله طولمشدرکه برساعت خالی قالمز واول عابد اول اغیاری قلبندن کیدرمکه سعی ایتمز وسالکلر مرادنی مراد ایتیوب کندی جانندن ایچری کتمز اول انجق جنتده وعدٔ اولندیغی نعمتلره منتظر اولور پس اکر حق تعالی انك عبادتلرین قبول ایدرسه واول دنیادن آخرته ایمان ایله کیدرسه اول عابد جنتده اولان نعم موعودهسن بولور زیراکه حق تعالی خلف وعده ایلز البته هروعدهسی برینه کلور واما عابد سالکه حق تعالی دنیاده تجلیات وآخرتده عالی مقامات احسان وکرم قیلور پس بونکله اثبات اولنمشدرکه حجب قلب انتقاش صور کونیهدندر

(نظم)

بوکهن دیر جهان صورتیدر دار غرور — وقتیدر کیم اوله سیر انکهمز ملك سرور
چونکه احببت ان اعرف دیدی اول حی ودود — عشق سنجاغن آچوب ایلدی خوش عزم ظهور
جانمز کورمش ایدی انی ورای انوار — اول سبیدندر انك وردی بویا نورالنور
وارلغکدن برایاق طشره یه چیقسك ای جان — اوله اول دمده قمو جرم وکناهك مغفور
وارلغکدرکه ایدر خانهٔ قلبك ویران — فانیٔ اولکیم اوله کاشانهٔ قلبك معمور
بنلکك چون سنی دور ایتدی یقین دوستکدن — محو اولوب دوسته یقین اولکه هیچ اولمازسن دور
عالم دلده مقربلر ایچون مولانك — جنتی وارکه یوق ایچنده نه حوروئه قصور
عشقه جان ویرکه دمندن ابدی حی اوله سن — اسم ورسمك اکا ویردلده مدام ایله حضور
ماسوایی اونودوب حق ایله اول ای حقی — وار اودر چونکه بووارلغه سن اوله مغرور

﴿نوع خامس﴾ اجمال مقامات سبعهٔ نفس انسانی وترتیب حجب ظلمانیه وحجب نورانیهٔ جانی وحجب مرتبه نك رفعنه بادی اولانی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه سلوك طریق مقربین انبیا ومرسلین اخلاقندندر وخلاصهٔ عباد صالحین اطوارندندر حالبوکیم انلرك سلوك طریق تحققن مراد ومقصودلری بودرکه اول امر ربانی اعنی روح انسانی منازل تنزلات مذکوره سندن تدریج ایله بنه اولکی مقامنه ترقی قیله ومعرفت نفس ایله معرفت حقه واصل اوله وکمال محبتله مقعد صدقه کلوب حضور وانسی بوله وبوطریقك اهلی بینده منازل معلومه سی واردرکه سالك انلری بری برندن تکره قطع ایدوب آخرینه وصول بولور اندن سلوك منازل منقطع اولور وتجلیات حق منقطع اولمز زیراکه تجلیاتك نهایتی اولمز وبو منازلی قطع ایتمکده بوسالکك حالی ومنازل طریق محسوسی قطع ایدن مسافرك حالی کیدرنتکیم مسافر اثنای طریقنده احوال طریقی بیلن دلیله وزادوراحله یه و رفقاوسلاحه محتاجدرکه اکا بونلرلازمدرکذلك بوسالکه برمرشد لازمدرکه اکا بویولك خیرنی وشرنی بیلدیردوبوکاتقوی لازمدرکه خیرلی زادلردن وبوکا راحله لازمدرکه همتدروبوکارفقا لازمدرکه مطلبی طلب ایدن سالکلردن وبوکاسلاح اقتضا ایدرکه ذکرالله در تاکیم انکله نفس وشیطاندن تحصن ایلیه ونتکیم مسافر اثنای راهنده بجه بلده لره مصادف اولوب هربرنده برمدت اقامت ایدر بعده اندن رحلت ایدوب مطلوبنه کیدرکذلك بوسالك سیروسلوکنده اهل الله اراسنده مشهوراولان مقاماتی کچوب کیدرکه انلربدی مقام بولنمشدر اولکیسی مقام ظلمات اغیاردرکه انده بونفس ناطقهٔ اماره نامیله تسمیه قیلنمشدروایکنجیسی مقام انوارلدرکه بونفس انده لوامه تسمیه اولنمشدر واوچنجیسی مقام اسرارلدرکه بونفس انده ملهمه اسمیله بیلنمشدر ودرنجیسی مقام کمالدرکه بونفس انده مطمئنه تسمیه قیلنمشدر وبشنجیسی مقام وصالدرکه بونفس آنده راضیه تسمیه اولنمشدر والتنجیسی مقام تجلیات افعالدرکه بونفس انده مرضیه اسمیله بولنمشدر ویدنجیسی مقام تجلیات صفات واسمادرکه بونفس آنده کامله نامیله بیلنمشدر وسالك بومقامات سبعه نك هربرنده اولدقچه اول مقام ایله مابعدندن محجوبدر پس اولکی مقامده بولنان اول اغیار ایله شهود انوارلدن محجوبدروایکنجی مقامده بولنان انوار ایله اسرارلدن محجوبدر واوچنجی

TBMM KUTUPHANESI

مقامده بولنان اسرارایله کمالدن محجوبدر ودردنجی مقامده بولنان کمالله وصالدن محجوبدر وبشنجی مقامده بولنان وصالله تجلیات افعالدن محجوبدر والتنجی مقامده بولنان تجلیات افعالله اولمش تجلیات اسماوصفاتدن محجوبدر ویدنجی مقامده بولنان تجلیات اسما وصفات ایله قالمش تجلیات ذاتدن محجوبدر وتجلی ذات ایسه ممتنعدرکه قرص شمسه نظر کبی ظلمت ویروب برنسنه کورنمز اولور پس مقاماتك اعلاسی تجلیات صفات واسمادر انکچون عامهٔ مقربین اولیا بولنلردرکه حق تعالی موجوداته ذات پاکیله تجلی قیلمز الا کله حجب اسماسی وراسنده تجلی قیلمشدر نتکیم حدیث شریفده * ان الله سبعین حجابا من نور وظلمة لو کشفها لاحرقت سبحان وجهه ما انتهی الیه بصره من خلقه * کلمشدر اماعبد ایله مولاسی اراسنده نور وظلمتدن اولان حجب سبعین بالجمله عبده راجعدر زیراکه حق تعالی بی هیچ برنسنه محجوب ایده مز اکرانك حاجبی اولسه ایدی قاهری اولوردی حالبوکیم جمله یه قاهر اودر پس محجوب اولان عبدك کندیدر وحقیقتده حجبدن مراد انجق بعدمناسبتدر نه حجب امور حسیه درونه بعداوقات ومسافه در زیراکه حق تعالی بعدوقرب حسیدن وزمان ومکان وجهتدن منزهدر اما سلوك طریق حق بویتمش حجابی تمزیق ایچون وضع اولنمشدرکه حجب سبعین مرقومه مقامات سبعهٔ معلومه یه راجعدر پس نفس ناطقه مقامات سبعه دن هربرنده اون حجاب ایله محجوبدرکه اول حجب عشره نك اولکیسی ایکنجیسندن اکثفدر وایکنجیسی اوچنجیسیدن اکثفدر تا اونجی یه دك بومنوال اوزره در پس طقوزنجیسی اونجیسندن اکثفدر وبوقیاس ایله هربرمقامك حجبی مابعدنده اولان مقاملك حجبندن اکثفدر تامقام سابعه دك بوترتیب اوزره کلمشدر انکچون سالك صادق مقامات سبعه دن برینه واصل اولدقچه ظن ایدرکه حق تعالی یه واصل اولمشدر چونکه بواحواله واقف اولدك پس یقینا بیلدك که عبدك مولاسندن ابعد اولدیغی مقام اولده قالدیغیدر زیراکه نفس ناطقه اولدرجه ده سوء ایله اماره بولنمشدر وبونفس اماره نك حجبی ظلمانیدر وماعداسنك حجبی نورانیدر پس اکر سالك مقام اولده ایکن اولکی اسمی * اعنی لااله الاالله * کلمهٔ طیبه سنی مرشدندن تلقن ایدوب آناء لیل ونهار آنی اخفا ایله قیام وقعود وهرحالنده مداومتله تلاوت ایدرسه حق تعالی بواسمك برکتیله انك باطننده برمصباح ملکوتی ایقاد ایدرکه اول سالك مرتکب اولدیغی قباحتلری بصیرت کوزیله کوروب انلرله متصف اولدیغندن اکراه ایدوب فوت اولان اوقاتنه متحسر ونادم اولورزیراکه اول مقدم غریق خواب غفلت اولدیغندن قبیح ایله ملیحی بری برندن فرق ایده مزدی الا که لسان ایله ایدردی پس آکاه اولدیغی دمده مشمئز اولوب اول مرتکب اولدیغی ترك صلاة ولبس حریر وشرب خمروزنا ولواطه کبی قبایح ظاهره دن خلاص بولمغه سعی مدام ایدر ودرونده اولان طول امل وعجله وکبر وبخل وحسد کبی قبایح باطنه یی اخراج ایتمکه اهتمام ایدر وبواسمی تلاوتده مداومت ایلدکچه افعال قبیحه دن واخلاق ذمیمه دن کراهت ونفرتی زیاده اولوب انلردن خلاص بولمقده اهتمامی تمام ایدر پس عین توبه اولان ندم حصوله کلور نتکیم نقل اولنمشدرکه شیخ عبدالقادر کیلانی رحمة الله علیه حضرتلرینه برکمسه واروب بر مأموری ترکندن ویا بر منکری فعلندن اکا تشکی ایتمز ایمش الا کهاول کمسه یه لااله الاالله کلمه سین چوق تکرار ایله امر وتنبیه ایدرلر ایمش تاکیم اول معصیتدن آزاد اولسون وبوامر محققدرکه بونی انکار ایتز الا که تجربه قیلمیان ایلر وبواولکی کرامتدرکه حق تعالی انی بوسالکه اکرام ایدر تاکیم انکله بوکا قطع طریق آسان اولسون ایچون ویریلور وسالك صادقك هربر مقامده نیچه کرامتلری واردر سلوکنده ثابت اولمق ایچون اکرام اولنور ومصباح مذکور ابتداجذبهٔ رحمانیه درکه مجاهده ایله ذکر حقه مداومت اولندقچه اول جذبه قوت بولور تاکیم ذروهٔ درجات کماله ایروب حمل امانت قوتن بولوب دولت فقر وفنا ایله تجلیاته نائل اولور

(نظم)

وجه دلداره بن نقاب ایمشم	چهرهٔ یاره بن حجاب ایمشم	شمس وجهی بمثله ستر اولمش
بن بکا ابر آفتاب ایمشم	دیدهٔ دل اوکنده وارلق ایله	پردهٔ ظن وارتیاب ایمشم
اول محیط محبت اوزره روان	پردم عشق چون حباب ایمشم	تا که وارم عتاب باقیدر
موجب هجرت وعتاب ایمشم	در لو در لو عذابی هپ بکادر	علت موجد عذاب ایمشم

ظن

TBMM KUTUPHANESI

ظن ایدردمکه آب ریانم واقف اولدم همان سراب ایمشم کندیمی بر حسابه صایمز ایکن عارف اولدمکه هپ حساب ایمشم هرنه سویلرسه عشق ای حق خوش اکا قابل خطاب ایمشم

﴿نوع سادس﴾ تخلیه وتحلیه عین کمال اولدیغن وبی سلوك اول کمال امر محال اولدیغن وسلوك طریق مقربین اشرف خصال اولدیغن واول وسیلهٔ حضور ذوالجلال اولدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه طلب کمال اشرف خصال انساندر وکمال ایسه تخلیه وتحلیهٔ دل وجاندر اعنی قلبی اوصاف ذمیمه بهیمیه دن تخلیه قیلمقدر وروحی اخلاق حمیدهٔ ربانیه ایله تحلیه قیلوب حضور وانسی بولمقدر اما اوصاف ذمیمهٔ جهل وغضب وعجب وریادر وحقد وحسد وکبر وعنف وسخط قضادر وبخل وغرور وحب جاه وحب دنیادر وحب مدح وخوف ذم وخلف وعد وسوءظن واتباع هوادر وتفاخر وتهاجر وعجله وطول امل کبی اشیادر واما اخلاق حمیده علم وحلم وفکر وصدق وصفادر اخلاص ومراقبه وصبر وشکر وثنادر وزهد وتوکل وتفویض وتسلیم ورضادر وخشوع وخضوع وحزن وحضور وحیادر ونصح وتواضع وتحمل ورفق ومدارادر وحب عزلت وحب خمول وحب فی الله وجود وسخادر ومرحمت وشفقت ومروت وفتوت وعهده وفادر والفت وخدمت وعفو وتودد وبشر وتلطف ودعادر وسترمساوی وافشای محاسن وموافقت احبادر وبذل جاه وحسن خلق وتصغیر نفس وتوقیر اخوان صفادر وسکینت ووقار وتأنی وایثار وقصر أمل کبی کوزل اشیادر پس ایمدی سلوك طریق حقدن مقصود اوصاف ذمیمهٔ قبیحه دن خلاص بولمقدر واخلاق حمیدهٔ جمیله ایله متصف اولوب کسب کمال قیلمقدر زیرا که انساندہ اوصاف ذمیمهٔ بهیمیه چوقدر وبی سلوك طریق خواص انلرك جمله سندن خلاص کابی یوقدر وبو طریق خواصه دخولی مرادایدن سالك ابتدا اصل اوصاف ذمیمه اولان کبر وانانیتی قلبندن قلع وطرح ایله امر اولنمشدر نتکیم * طریقنا هذا لایصلح الا القوم کنست انفسهم المزابل * دینلمشدر بمده بو طریقه سالك اولمغه لایق وسزا بیلنمشدر واما منشأ اوصاف ذمیمه ومادر فساد وفتنه اولان کبر وانانیتك سببلری یدیدر اما اولکی سببی علمدر واول جمله سندن اعظمدر وعلاجی دخی اصبعدر زیرا که علمك قدر ومرتبه سی عندالله والناس عظیم وعالیدر وعلم انسانه فرض اولدیغندن تعلمنی ترك ایده مزکه انك حسن حالیدر پس بونك علاجی ایکی معرفتله اولور بری بودرکه بیله سنکه علمك فضیلتی نیت صالحه یه مقارن اولدقدنصکره انکله عامل اولوب اجر تسز لوجه الله انی نشر ایتمك ایله حاصل اولور والاعلم انك صاحبنه وبال اولوب مرتبه سی جاهلدن ادنی قالوزو آخرتده عذاب شدید بولور پس اویله علم ایله نجه کبر ایده بیلور وایکنجی معرفت بودرکه بیله سنکه قوللردن کبر وتکبر حرام وزیاندر وکبر وعظمت مختص ملك مستعاندر ومخلوقاته لایق اولمدیغی عیاندر واکر عالمك نیتی خالص اولوب علمیله عامل اولدیسه اول علم اکا خشوع وخضوع ایراث ایدرپس تواضع تام ایله انبیا واولیا طریقنه کیدر حاشاکه اول برکمسه یه تکبر وانانیت ایده بیلور زیرا که کندوبی جمیع خلایقدن ادنی واحقر بولور واما ایکنجی سببی عبادتدرکه انکله فاسقلره کبر اولنور وبونکله کبر ایتمك بینه جهالتدن بیلنور وبونك علاجی بودرکه بیله سنکه عبادتك فضیلتی اول وقت اولورکه نیت خالصه ایله بولنوب ریاوسمعه دن وسائر مفسدلردن سلامت قاله بوایسه بزم امثالمزدن متعسر ومتعذر بولنمشدر پس بویله عبادتك خطرندن خوف اولنه جق ایکن بونکله کبر انجق جهالتدن کلمشدر واما اوچنجی سببی نسب وحسبدر وانلرله کبر ایتمك جهل مرکبدر نتکیم دینلمشدر (بیت) لئن فخرت بآباء ذوی شرف * لقد صدقت ولکن بئس ماولدوا * وامادرنجی سببی حسن وجمالدرکه نساده جایکیر اولان اول خیالدر بونکله کبر ایتمك عادت جهالدر زیرا که حسن وجمال سریع الزوالدر اول مغرور جمال اعضای ظاهره بیله محجوب اولمیوب انسانیتله اجزاء باطنه سنه برکره نظر ایلسونکه اولی بر نطفه درکه بوسدك یولندن چیقوب اوبرینه طولمشدر وآخر نطفه ایله ودم حیض ایله مختلط اولمشدر وآخری برقوقش جیفه درکه لحدایچنده جوریوب قالمشدر وبوایکی حالی اراسنده کندوسی حمال قاذورات اولمشدر چرك اذنینده وچیق عینینده وسومك انفنده در وتوکرك فمنده وقان عروقنده وبالغم صدرنده وصاری صویدنینده ونجاست بطننده وسدیك مثانه سنده در وکونده برکره قدمکاهه واروب نجاسته الی اوروب غسلنده در حالبوکیم بومذکوراتك جمله سی موجب

تواضع وذل وحیادر دکلکه سبب کبر وخیلادر واما بشنجی سببی بطش وقوتدر وبونکله کبر ایتمك محض جهالتدر زیرا که قوتله بهایم انساندن فایقدر پس برصفتکه حیوان اندہ سایقدر انکله کبر وتکبر نه لایقدر خصوصا برکونلك حما ایله زائل اولان صفات خیال زاهقدر واما التنجی سببی مالدر ومتاع دنیا ایله تلذذ واشتغالدر بونکله کبر ایتمك دخی صنعت جهالدر زیرا که مال سریع الانقلاب والانتقالدر واندہ شرکاسی اهل کفر وضلالدر وبرلحظه‌ده سارق ایله ماهیتی زوالدر پس مالله کبر اوهام وخیالدر وامایدنجی سببی بنین واقارب واتباع وغلماندر وقضا وتدریس وقرب سلطاندر وبونلر اقبح اسباب کبزناداندر زیرا که جمله‌سی انك ذاتندن خارج اولاندر واکر اتباع واولادی هلاك اولدیسه یامنصبندن عزل اولوب سلطاندن جدا قالدیسه تحقیقا ذل وحقارتله رذالتده قلاندر وصفت کبر انسانك قلبنده اویله پنهاندر که صاحبی ظن ایدر که اندن بعید وپاك اولاندر پس علامات کبری بیان ایده‌لم تا کیم نهان ایکن عیان اوله وکوکلدن قلع وازاله‌سی آسان اوله اما کبر ومتکبرك علامتلری اون ایکیدر بری تعظیم نفس ایچون حضورنده یاقدومنده قیام ناسی محبت ایتکدر وبری آردنجه برکسه یورر اولدقجه بریره کتممکدر وبری دین امورنده استفاده اولنان کسه‌لری زیارت ایتممکدر وبری کندی قربنده غیرینك جلوسندن استنکاف ایلمکدر وبری اثنای تکلمده مصاحبندن صوابی قبول ایدر اولمقدر وکندی خطاسنه اعتراف ایله اکاشکر ودعاقیلمقدر وبری مریض وعاتی اولان کسه‌لرله مجالسه‌دن صاقنوب یقین اولمقدر وبری اغنیا دعوتنه اجابت ایدوب فقرا دعوتنه کتممکدر وبری کندی خانه‌سی خدمتلرین حین اقتضاده کندی الیله ایتممکدر وبری کندی بینی حاجاتن بازاردن کندی یدیله کتورممکدر وبری اقربا ورفقانك بازارده بته‌جك حاجتلرن عار ایدوب بتورممکدر خصوصا اشکمبه وجکر وکله وپاچه وصابون وقنا وطراق وصاقوز ورنیخ امثالی اشیای خسیسه اشتراسندن عار ایدوب الیله کتورممکدر وبری مشی وجلوسی حالنده اقران وامثالینك اندن ایلری تقدملری اکا کران کلوب انلردن ایراغه کیدوب اول الفتی باشه بتورممکدر وبری ثیاب خشن مرقع کیممکدر حالبوکیم سالك طریق کمالك رأس مالی ذل واحتقاردر پس عبدك وظیفه‌سی بودر که ابتدا قلبندن کبری قلع ایلیوب کسه‌یه تکبر ایتمسون اندن صکره هیچ کسه‌یه ظاهرده تذلل ایتیوب هر کسه حدنجه تواضع قیلسون اما کندی قلبنده نفسنی جمله‌دن ذلیل ورذیل واحقر بیلسون وبولسون اکر برعالمه نظر قیلدیسه دیسونکه بوبندن اعلمدر بن نجه بونك مثلی اوله بیلورم بواعلادر بن ادنایم واکر برجاهله نظر قیلدیسه دیسونکه حق تعالی یه بوجهاله عاصی اولمش ایسه بن علم ایله عاصی اولمشم پس بوبندن اعذر واعلادر وبن بوندن احقر وادنایم واکر یاشده کندودن بیوکه نظر ایلدیسه دیسونکه بوبندن مقدم حق تعالی یه مطیع اولمشدر بواعلادر بن ادنایم واکر یاشده کندودن کوچکه نظر ایلدیسه دیسونکه بن بوندن اقدم حق تعالی یه عاصی اولمشم بن بوندن ادنایم واکر کندی یاشداشنه نظر ایلدیسه دیسونکه بن کندی سوء حالی بیلورم وبونك حالنی بیلمم معلوم اولان ذنوب ایسه معلوم اولماندن زیاده تحقیره سزادر پس بواعلادر بن ادنایم واکر برمبتدعه یا برکافره نظر ایلدیسه دیسونکه بیلنمز اوله که بوکافر اسلام ایله ختم اولنور ونم عاقبتم بونك شمدیکی حالی کبی بولنور واعتبار ایسه خاتمه‌یه قیلنور پس بن بوندن ادنایم واکر برکلبه یا برایلانه ویاسائر حیوانه نظر ایلدیسه دیسونکه حق تعالی یه بوعاصی اولمغله بوکانه عتاب اولورونه عذاب اولور حالبوکیم بن معصیت دریاسنه طالمشم هم عتابه وهم عذابه مستحق اولمشم بن بوندنده احقر وادنایم بومنوال اوزره مخلوقاتك جمله‌سنی کندیدن اولی واعلا بولوب نفسنی جمله‌سندن اذل وارذل بیلسون پس اول عبد ذلیل انس مولای جلیل ارزوسیله طریق مقربینه بیان اوله حق منوال اوزه سالك اولسه اول جمیع آفات باطنه‌دن ورذائل ظاهره‌دن کلیتله نجات بولوب مکارم اخلاق ایله هرکماله مالك اولور زیرا که بوعلاجات آتیه ایله جمیع آفات ورذائل مرقومه‌یی اول سالك اویله برمرتبه اصولندن قطع ایدوب عرشن قلع ایده بیلورکه قطعا اثرلری بیله قالیوب جمله‌سندن فارغ وآزاد اولوب صحت وسلامت بولورو ابدا حاضر حضور حضرت حی ودود اولور وامابر عابدی سلوك طریق مقربین آفات مذکوره‌دن خلاصنی مراد ایلسه تحقیقا اول امر محالی طلب ایتمش اولورانکچون سادات ابرارین کوررسنکه صفات ذمیمه‌نك برندن خلاص بولمغه برکون سعی ایدرلرومیسر اولور لکن ایرتسی کون اندن امر واقیع برغیری صفتله مبتلا اولورلر وبربشقه خصلتده مضطرب قالورلر زیرا که انلر

TBMM KUTUPHANESI

جميع آفتلردن خلاص ايدن طريق مقربينه سلوك ايتمديلر وكبر وأنانيتلرين قويوب حضور حقه كتمديلر انكچون زحمت ومشقتده قالوب راحت وسعادته يتمديلر پس ابرار اعمالنده اخلاص ايلمه لرده بنه خطر عظيم اوزره بولنمشلردر واكر بومعنايى فهم ايده بيلورسن سلوك طريق مقربينك فائده سين بولمش اولورسن امامقصود بالذات اولان فوائدى حضرت ربدن منازل قربه دخولدر وتجليات اسمائيه وصفاتيه قلبه حصولدر وخلافت آدميه دولتنه وصولدر پس طريق مزبورك مقامات سبعهٔ مشهوره سندن عبور ايدن نفس ناطقهٔ مذكوره نك هر برنده بولنديغى اثناده اولان اسمنى وسيرنى وعالمنى ومحلنى وحالنى وواردنى وصفتنى وفوقنده اولان مقامه ترقيسنك كيفيتنى بيان ايتمك لازمدر تا كيم سالك طريق مقربين اول مقاماتك قنغيسنده بولنديغن بيلوب نفسنى اوصافيله عارف اولوب هواسنه غالب اوله وهر برندن ترقى ايدرك مقامات عاليه وصولنه طالب اوله (نظم)

غم فراق يتر عزم وصل يار ايدرم — انكله كوكلى باغ وكل بهار ايدرم
بنى فنايه ويرر چون جهان كون وفساد — كوكلده سير كلستان پايدار ايدرم
جو خاك تنده قرار ايلز بوجان حوتى — محيط عشقه طالوب انده خوش قرار ايدرم
چوجذب ايدر بنى ناچار عاقبت غم عشق — پس اختيار ايله بن عشقى اختيار ايدرم
چوشاه عشقدن آلمش بوكار وبارى ملوك — اوشاهه قول اولورم بن دخى نه كار ايدرم
بوبوم جسمه بوويرانه يى وپروب كيده رم — كوكلده كل رخمه نغمهٔ هزار ايدرم
كليم وش او شجردن خليل تك حقى — اونار عشقه كيروب ميل كلعذار ايدرم

﴿نوع سابع﴾ مقامات سبعه دن مقام اولده بولنان نفس اماره نك وجه تسميه سنى وسيرنى وعالمنى ومحلنى وحالنى وواردنى وصفاتنى وفوقنده اولان مقام نفس لوامه يه ترقيسنى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه مقام اولده نفس ناطقه مغلوب نفس شهوانيه اولوب سوء ايله اماره اولديغندن اندن اسمى اماره اولمشدر نتكيم قرآنده * ان النفس لامارة بالسوء * كلمشدر وانك سيزى الى اللهدر وعالمى عالم شهادتدر ومحلى صدردر وحالى ميلدر وواردى شريعتدر وصفاتندن جهل وبخل وحرص وكبر وغضب وشهوت وشره وحسد وسوء خلق وخوض فيمالايعنى واستهزا وايذاوغيرى كبى نتكيم ديلنمشدر (نظم) هر دلى كوبيرو اماره شد * ازبلاد معرفت آواره شد * كرچه نتوان كفتن اوصافش تمام * ليك نك جندى بيايد بردنام * بخل وحرص وعجب وحب جاه ومال * هزل وهمز ولمز وغمز وقيل وقال * حب علمان حب نسوان حب جهل * حمق ونسيان بغض وعصيان كارسهل * اكل وافر نوم غاير كبروكين * منكرى برحالت مردان دين * هم حسد هم لعب وهم قول خطر * هم نشاط وهم بطالت هم بطر * شرح يكچندى بكفتم زين صفات * بازدانى كربود دردل صفات * خوش بالاده بيان اولنمشدر بونفس اماره براطيفهٔ ربانيه بيلنمشدر لكن طبيعته ميلى حسيله وشهوانه ركونى سببيله متدنس بولنمشدر ونفس شهوانيهٔ حيوانيه نك تحت حكمنده قالوب اكا متابعت وموافقتيله سلك حيواناته منخرط اولمشدر پس كندينك اوصاف حميده سين انلرك اوصاف ذميمه سنه اوله تبديل ايتمشدركه انك انلردن فرقى انجق صورتده قالمشدر وشيطان انك عسكرندن اولوب اندن قوت بولمشدر وبو برنفس خبيثه دركه انك وصفنده * اعدى عدوك نفسك التى بين جنبيك * خبرى كلمشدر وانك عداوتى برهان عقلله دخى ثابت اولمشدر زيرا كه هر دشمن احسان وخدمتله انسانه دوست اولوب صداقت قيلمشدر اما بونفس احسان وخدمت بيلميوب عداوتنده مصر وانسانيتنه مضر اولوب قالمشدر وحضرت حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم حديث شريفنده * رجعنا من الجهاد الاصغر الى الجهاد الاكبر * بيوروب جهاد كفارى اصغر وجهاد نفسى اكبر بيورمشدر زيرا كه بونفس اول طبيعت ظلمتنده قالديغندن خلق باطلدن وخيرى شردن فرق وتميز ايده ميوب شيطانه معين اولمشدر پس بومقامده سالك قابل كندى نفسندن امين اولمز واندن حذر ايدوب اكا مساعده قيلمزاكر بركسبه انى انجيدرسه استصحاب نفس ايتمز بلكه اول كسبه يه انجتمسنده معين اولور ونفسى طرفنه كتمز زيرا كه بوسالك عداوت نفسى تيقن ايتمشدركه

انكله بر ايشى بتمز پس اول همان اكل شرب ونومى قليل ايدر تاكيم نفس شهوانيهٔ حيوانيه ضعيف اولسون وانك شبكهسندن بواماره تسميه اولنان نفس ناطقهٔ فايقه خلاص بولسون وسالك بو مقامده ذكر * لااله‌الاالله * ايله مشغول اولوب حرف لايى مذ ايله وهمزهٔ لفظهٔ الهى تحقيق ايله سويلر وهاسنه فتحهٔ خفيفه ويروب انكله الاالله * اراسين كسميوب آخر لفظ جلالى ساكن ايلر وهمزهٔ لفظهٔ الهك تحقيقنده اهتمام تام ايدركه يايه منقلب اولمسون وذكرى لايلاه الاالله اولوبده تكرارى تأثير وفائده‌سز قالمسون بو سالك ذاكر بوكلمهٔ طيبه‌يى بو تحقيق اوزره دون‌الجهر وقول نفس اولان اخفا ايله تكرار ايدر وقيام وقعود واضطجاعنده وجميع احوال واوقاتنده تلاوتن اكثار ايدر زيراكه بوكلمه‌دن مقصود اولان تأثير معهود انجق آناء ليل ونهار اكا مداومتله وجوده كلور نتكيم حضرت حبيب اكرم صلى‌الله عليه وسلم * جددوا ايمانكم واكثروا من قول لااله الاالله فان قولها لايترك ذنبا ولايشبهها عمل ليس لها دون‌الله حجاب حتى تخلص اليه * بيورمشدر وبوكلمهٔ طيبه هرحسنه‌دن اعلا وهر عملدن اولى وحصن متين مولى اولديغن طيورمشدر وسالك مبتدى برمدت لسانيله لااله الاالله ديدكده معناسيله متلذذ اولمز لكن بعد ايام ذنوب ماضيه‌دن حاصل اولان حجب ظلمانيه قلبندن تدريج ايله منكشف اولور وحق تعالى‌يى مقلب‌القلوب ومحول الاحوال بيلوب خالق‌الاعيان وموجدالافعال بولور پس انك معطى ومانع وضار ونافع اولديغن وجميع اشياده مؤثر ومتصرف وجمله‌يى جامع اولديغن چشم بصيرتله كورر وانك بوشهودى اعتقاد وقالدن بشقه ذوق وحاله اولور حالبوكيم شهود ذوق وحالى بيلمز الاكه حال اهل بيلور وبو شهودك علامتلرندندركه بونك صاحبى اصلا بر مخلوقى بد كورمز وهيچ كمسه‌دن اكراه ونفرت قيلمز واندن نه برمؤمنه ونه بركافره ونه برحيوانه ونه كندويه عداوت ايدن نادانه قطعا برزحمت ومشقت يا برضرر وكدر دكمز وبوشهودك اثرلرندندركه بونك مالكى ذل ومسكنته متصف اولوب وجهى نور وبشاشت بولور وكوكلى سرور دائم ايله طولوب آداب شريعته متأدب اولور مادامكه سالكده اوصاف نفس اماره باقيدر بوكلمهٔ طيبه‌يى طهارت اوزره تنها يرده كوزن يوموب اخفا ايله تكرار ايدر وصفير انفاسنه سمعنى القا ايدوب قلبنده معناسنى اضمار ايدر وقوت وشدته الاالله ديدكده خشوع وخضوع ايله صدرى يسارينه باشيله ايما ايدر تاكيم اندن اوصاف شقاوت زائل اولسون وقلبنه توحيد وافعال نازل اولسون وابتداى سعادته نائل اولسون وحصن مولايه داخل اولسون وهرمراد آلسون (نظم)

اوجنكه دوستنى بيلمز يچون طلبده دكل ... اكر بيلورسه انى يا نيچون طربده دكل
حجاب اولورسه ابو جهل نفس اكا هردم ... يچون غزاى ابو جهل وبو لهبده دكل
عجب دكلمى كه دل تنبل اوله دلبردن ... يچون هواى قد دلبر عجبده دكل
نه حائل اولدى كوكل بدرينه خسوف ايردى ... يچون او مهر ضياسين بومه طلبده دكل
عجب دليدر او مجنونكه ايكى ليلى سور ... يچون محبتى برباغ وبر عنبده دكل
چو وحدت اولدى عزبخانهٔ موحد حق ... خدا ايچون يچون اول خانهٔ عزبده دكل
او ماه بدر شب چسم ايكن عجب حقى ... يچون دعا ومناجات نيم شبده دكل

﴿نوع ثامن﴾ نفس اماره‌نك مقام اولدن خلاص وترقيسنك علاج وطريقن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسون كه اهل‌الله ديمشلردركه سالك طريق كمال اولان طالب زلال وصال بومقام كلال وملال ايچنده قرين وبال ونكال ايكن انجق عقايدن تصحيح وتوفيق ايدوب اهل سنت وجماعت مذهبنه تطبيق ايدر وطهارت امورنى تحقيق ايدوب صلاة امرنده تدقيق ايدر علم حالنده مثلا وصيتنامهٔ بركوى برله قناعت ايدوب انكله عامل اولور كيدر تا تزكيهٔ نفس وتصفيهٔ قلب ايلدكجه فنون علومك تحصيلنده توغل قيلمز وتدبير امور دنيا ايله مشغول ومكبول اولمز زيراكه بومقام ضيق وحرجده بولنان سالك نفسنى طبيعتدن خلاص ايدوب مرأت قلبنه جلا ويرمدن اهم والزم برنسنه بولمز پس ابتدا كلمهٔ توحيد ايله قلبنى مصيقل ايدر تاكيم ادراك حقايق اشيادن وفهم دقايق معنادن انى محروم ايدن كدورتلر زائل اولوب تحصيل فنون وعلوم آكا سهولتله حاصل اوله چونكه بومقام اسفلده اولان سالكك مرأت قلبنى ژنك اوصاف ذميمهٔ بهيمهٔ مهيميه طوتمشدر

پس

TBMM KUTUPHANESI

پس اکا بوندہ اهم امور اودرکہ ذکر کثیر ایلہ قلوبی غیوب انوارندن محجوب ایدن قازوراتی قلبندن ازالہ ایدوب اکل وشرب ونومی آزایلسون تاکیم انك قلبی خالص وماسوادن ظاهر اوله ومسالك شیطان اندہ ضیق اولوب کوکلی وطننہ کلہ وحقیقت ایمانی بولوب اول شمس عیانی مشاهدہ قیلہ زیرا کہ بومقام پراسقام سجین طبیعت مخدر واسفل سافلین بدندر پس بوندن نجاتہ سعی ایتمك هر عملدن افضل وهر حسنہ دن احسندر وسالك صادق مقامات سبعہ نك جملہ سندہ ابواب شریعت اوزرندہ قائم اولور خصوصا بومقام غفلتدہ دمادم نفسنی سکرات موت وعذاب قبر ایلہ واحوال محشر واهوال جحیم ایلہ تخویف ایدوب خوفی دائم اولور تاکیم نفس ناطقہ غفلتدن اویانوب نفس شهوانیہ دن اعراض ایدہ وشرع شریف ایلہ عامل اولوب طریق حقہ کیدہ زیرا کہ بومقام اولدہ ومقام ثانیدہ سالکلہ ایکی حالت کلوب ترادف ایدرکہ بری خوف وبریسی رجادر بعدہ سالك مقام ثالثہ نقل ایلدکدہ انك خوفی قبضہ ورجاسی بسطہ تبدیل اولوب بعدہ اول مقام رابعہ واصل اولدقدہ وابتدای درجات کمالہ ایروب انك قبضی هیبتہ وبسطی انسہ تبدل ایدر ومقام خامسدہ وسادسدہ بومنوال اوزرہ کیدر بعدہ اول مقام سابعہ ترقی ایلدکدہ انك هیبتی جلالہ وانسی جمالہ منقلب بولنور انشاءالله تعالی بواحوالك جملہ سی محللرندہ تفصیل اولنور پس هر کیمکہ کندوبی بومقام قبیح وضیقدہ بولدیسہ اکا واجبدرکہ نفس شهوانیہ سجنندن روح رحمانی فضاسنہ خروج وعروج ایتمکہ سعی واهتمام ایلسون وتقلیل اکل وشرب ونوم وکلام ایدوب ذکر مدام وفکر تمام ایلسون وتهذیب اخلاقی تکمیل ایدوب وتوکل وتفویض وتسلیم وصبر وتحمل ورضایی تحصیل قیلسون تاکیم انك کبری تواضعہ وبغضی محبتہ وشهوتی عفتہ وسائر اوصاف ذمیمہ سی اوصاف حمیدہ یہ تبدیل اولوب کوکل امراضندن صحت بولسون واکر ناس ایچندہ مشهور ایسہ لباس فاخردن صوینوب ثیاب مخملی کیوب کمنام اولسون تاکیم آفات شهرتدن امنیت بولوب خلقك مدح وذمندن آزاد اولوب مولاسیلہ تنها قالسون وقلبنی انك حضورندن مشغول ایدن اشیادن خالی قیلسون ویدندہ هرنہ بولنورسہ اکر کثیر واکر قلیل انکلہ قانع اولسون ولذات فانیہ دن اعراض ایدوب حق تعالی یہ رغبتلہ توجہ ایلسون تاکیم اندن ایشیدوب اکا سویلسون کیمکہ سلاسل امتحان ایلہ حتمدن یکا سوق اولنمزدن مقدم معاملات احسان ایلہ اکا اقبال وتوجہ قیلدیسہ وبوعلامت روحانیہ ایلہ آفات قلبندن تخلیص نفسہ اهتمام ایدوب تهذیب اخلاقہ موفق اولدیسہ اول بشرتی صندوقندہ مخزون اولان اسرار عجیبہ یی مشاهدہ قیلور وعلی المرتضی کرم الله وجهہ حضرتلرینك بوکلامن فهم ایدہ بیلور (شعر)

دواؤك فیك وماتبصر * ودائك منك وماتشعر * وتزعم انك جرم صغیر * وفیك انطوی العالم الاکبر * وتنظر فی الکتاب تقرؤہ * وآیاتہ عن شانك یخبر (نظم)

چون اولدی تفرقۂ مولوی بوجمع کتب	بوجمعی قویکہ بولنمز بونکلہ رفع حجب
کوکلدہ عاشقہ هربرورق حجاب اولیجق	کوزندہ رهم داوقات قات حجب سن اوقی کتب
جمالہ عشقی نهان ایتدی بردۂ کثرت	فما سواہ علی وجهہ الجمیل نقب
اوحسن عشقی درونندہ سیر ایدر عارف	کہ حسن لب جهاندر بوعشقدن لب لب
چو مصر عشق محبتدہ سن عزیز جهان	دکل بویوسف روحك یری غیابۂ جب
معاد ومرجعك أی روح ایکی جهاندہ عیان	بچو غیر عشق دکلدر فعد الیہ وتب
بوعشق وصفنی کیمدن صوررسن ای حق	کہ بومحیطی بیلندر غریق لجۂ حب

﴿فصل ثانی﴾ مقامات سبعہ دن مقام ثانیدہ بولنان نفس لوامہ نك کیفیت احوالن وصفات واطوارین ومقام ثالثہ ترقیدہ اذکارین وعالم مثالہ دخول واسرارین وتزکیہ وتصفیہ دہ طریق ورفتارین وقطاع وموانعدن اعراض وفرارین طقوز نوع ایلہ بیان وعیان ایدر ﴿نوع اول﴾ نفس لوامہ نك وجہ تسمیہ سنی وسیرنی وعالمنی ومحلنی وچالنی ووارد نی وصفاتنی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکہ اهل الله دیمشلردرکہ مقام ثانیدہ نفس ناطقہ سوء ایلہ امر ایتمدن نادم اولوب کندوبی چوق لوم ایلدیکندن اسمی لوامہ اولمشدر نتکیم حق تعالی * ولا اقسم بالنفس اللوامۃ * بیورمشدر وو بونك سیری الله در وعالمی عالم برزخدر ومحلی کوکلدر وحالی محبتدر

TBMM KUTUPHANESI

وواردی طریقتدرکه افعال حبیب حقدن عبارتدر وصفاتی لوم وهوس وفکر وعجب وعشرتدر وخلقه اعتراض وقهر وتمنی وریای خفی وحب ریاست وحب شهوتدر وبعض اوصاف نفس اماره بنه بونفس ایله قالورسه ده عادتدر لکن بونفس اوصاف مذکوره سیله بیله حق حق وباطلی باطل کورر وبیلورکه بوصفتلرله بی حضوردر لکن نیلسونکه خلاصی غیرمقدوردر وشریعته محبتی وطریقته رغبتی مدام وبرقراردر وقیام وصیام وصدقه دن اعمال صالحه سی واردر لکن بونفسه عجب ایله ریای خفی داخل اولور افکاری پراخطاردر پس بونفسك صاحبی محبت ایلرکه ناس انك اعمال صالحه سنه مطلع اولهلر وانك اعمالی خلق ایچون اولمیوب الله ایچون اولدیغیله بیله وخلقك جمله سندن اخفا قیلدیغیله بیله بنه استرکه اعمالی جهتندن مدح اولنوب کندویه ثناقیلنه واول بوخصلتدن دخی آکراه ایدوب راحت بولمز لکن نه یاپسون بونی کلیتله قلع ایتمك اکا ممکن اولماز زیرا که آکر بوخصلتی قلبندن اصلیله قلع ایده بیلسه خطرسز مخلص اولوردی حالبوکیم هرمخلص خطرعظیم اوزره در نتکیم حضرت حبیب آکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدر * الناس کلهم هلکی الاالعالمین والعالمون کلهم هلکی الاالعاملین والعاملون کلهم هلکی الاالمخلصین والمخلصون علی خطر عظیم * زیرا که مخلص محبت ایلرکه خلق انك مخلص اولدیغن بیلهلر حالبوکه ریای خفی بودرکه خلقك اطلاعن استر اماریای جلی ناس ایچون عمل ایتمکدر واول بوندن زیاده مذموم درکه شرك خفی سمتنه کیتمکدر پس وقتا که سالك بواوصاف ایله متصف اولور اول کندوینی بومقام ثانیده بولور ونفسنه لوامه دیرلرکه ابرار واتقیادن اولمش اولور وبو برمقامدرکه بونك صاحبی اعمالنده اخلاص ایلسه ده بنه خطردن سلامت بولمز وبومقام اول مقربین سلوکنه نسبتله مقام ثانیدرکه انلر کندی نفسلرندن فنایی ومولالریله بقایی طلب ایدوب اجلاری کلمزدن مقدم موت ارادیله امر اولنوب راه فنایه کیتمشلردر زیرا که سیدلری انلره * موتوا قبل ان تموتوا * بیور مسیله نفسلری موتنه سعی ایتمشلردر واما اهل یمین اولان ابراره نسبتله بومقام انلرك نهایت مقاماتی وذروهٔ منازلی بولنمشدر انکچون حسنات الابرار سیئات المقربین * دینلمشدر زیرا که اولیای مقربین بومقام ثانیده توقف ایتمیوب بوندن اعلی نیجه مقاماته صعود ایدرلر تامقام سابعه دکین کیدرلر پس بومقامك فوقنده انلر ایچون مقامات خمسه دخی محققدرکه فصول آتیه ده تفصیل اولنه جقدر ومقربین انکچون بو مقام ثانیده توقف قیلمزلرکه بونده خطرعظیم وتعب مقیم اولدیغندن بونده قالنلر سلامت وراحت بولمزلر زیرا که بومقامك درجاتنك اعلاسی اخلاصدر ومخلصون ایسه خطرعظیم اوزره درلر وبوخطردن خلاص بولمق ممکن اولمز الاکه محرك ومسکن انجق حق تعالی اولدیغن شهود ذوقی برله مشاهده ایدوب اخلاصی شهودندن فنا بولمغله اولور حالبوکیم بوشهود ذوقی طریق مقربین سلوکنه موقوفدرکه ابرار انك رایحه سین بیله المزلر زیرا که مقربین ادله وکشف ایله تیقن قیلمشلردرکه حق تعالی عباداتن شرع وابواب ایلمشدر ومراد ایلدیکی عبادن اول قبولردن حضور حضرتنه ادخال ایلمشدر پس انلر اول قبولردن امرحتمه امتثال ایچون داخل اولمشلردر وبصیرتلریله انجق انی مشاهده قیلمشلردر ابواب مذکوره یه نه التفات واعتماد ایتمشلردر ونه عجب ورياسمتنه کتمشلردر بلکه منت خدایی کندی اوزرلرنده کوروب بیلمشلردرکه انلره توفیقن رفیق ایدوب ابواب عباداتن فتح ایتمسیله لایق دخول واهل قبول اولمشلردر پس احوالی بویله اولان کامل اخلاصه محتاج اولمز بلکه اخلاص انك خاطرینه بیله کلمز زیرا که اول کندی نفسینچون برعمل کورمزکه انده اخلاص اقتضا ایده وفعال حکیمك غیریسیچون برایش بولمزکه انکله متضرر ومتألم اوله پس اول اعمالنده خالص اولوب احوالنده سرور وسلامت بولور واماسادات ابرار اول شهوده ایره میوب کورمشلرکه عملارین کندولر ایجاد ایدر بولنمشدر پس انلرك هربری کندی عملنده اخلاص ایله مطالبه اولنمشدر چونکه ابرار حق تعالینك جمیع اعیان وافعال عبادی خالق اولدیغن مشاهده ایده میوب محجوب اولمشلردر پس انلر بعض افعاله متألم اولوب زحمت ومشقتده قالمشلردر وتعب واذیتلری برمرتبه یه ایرمشدرکه آکر انلرك بریسی مثلا ثقب فاره یه کیرسه اکا برنچه لی هره مسلط اولوب انده اذیت ویرمشدر نتکم خبرده * لودخل المؤمن فی حجر ضب لقیض الله له فیه من یؤذیه کلشدر * زیرا که انلرده تعب وضجره وضیق صدره باعث عجب وکبر امثالی اوصاف ذمیمه نی مقتضی اولان بشریت واردر (نظم)

TBMM KUTUPHANESI

كيم انجيدرسه سنى شيخ ووعظكدر اوخار	او حق دباغتيدر پاك اولورسن ايتمه فرار
چوپاك اولور دل وجانك جهانى اكلرسك	كه موج يم كبى طوتمز جهانده كمسه قرار
برى اوينه ديرايمش هميشه اى خانه	بيقلمه اوستمه فجأتله قيل خبر زنهار
اوخانه صاحبى اوزره بيقلدى بركيجه اول	ديدى اى اوقنى بونجه وصيتم هربار
جواب ويرديكه ايتدم خبر شكافم ايله	بن آچديغمجه دهن سن قاپتدك أى معمار
مثال خانهٔ تنكدر شكافى امراضك	تن آچديغنجه دهن باغلدك ره كفتار
باش اغريسى ديراولم كلدى دوشدى تن حقى	قوى ادهان ودوايى خدايه كل اى يار

﴿نوع ثانى﴾ مقام ثانيده توقف ايدن ابرارايله مقامات عاليه يه صعود ايدن مقربين آراسنده اولان فرقى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه اصحاب نفس لوامه اولان ابراردن ارباب نفوس زكيه اولان مقربينك فرق وتميزى واضح اولمق ايچون وابرارك تعبى ومقربينك راحتى ثبوت بولمق ايچون بومثال مطابق حجت وبرهان اولمشدر مثلا بر شجرهٔ خبيثه واردركه جثهٔ عظيمه سى اغصان كثيره يه شامل در وهر زمان انواع سموم اول اغصاندن حاصلدر وهر غصنك ثمره سى بر بشقه نوع سم قاتلدر واول شجره يه برطائفه كلوب اصلنده نهر جارى بولمشلردر همان اول شجره يه چيقوب اغصانن قطع ايله مشتغل اولمشلردر نه شجره يى اصلنده قطعه مباشرت ايتمشلردر ونه يابس اولمسيچون اصلندن صوين كسوب تراب آتمش لردر بس انلر اول سموم ايله هلاك اولوب كتمشلردر زيراكه اول شجرهٔ نك اصلى باقى اولديغندن اغصانك برسمتنى قطع ايلدكجه كوررلركه او بر سمتندن تكرار اغصان كثيره تمشلردر واول شجره يه بر بشقه طائفه دخى كلوب انك اصلندن صوين قطع ايدوب تراب كيروالمشلردر پس انك اغصانى ضعيف اولوب اسملدسميه ويرمدن قالوب اندن كليتله خلاص بولمشلردر وقطع اغصان كثيره ايله تعب ومشقت چكمدن فارغ وآزاد اولمشلردر اما شجرهٔ خبيثه بطن انسانه مثال كلمشدر واما اغصان كثيره اخلاق ذميمه يه مشابهت بولمشدر واما اثمار سموم قاتله مثال آثار صفات ذميمه دركه انلردن وجوده كلان ذنوب وآزار اولمشدر چونكه سادات ابرار اخلاق ذميمه نك مهلك انسان اولديغن وانلر انسانى ايكى عالمده بلالره صالديغن انجق دليل عقلله واخبار نقلله بيلمشلردر پس انلر اول صفاتى بر بر ازاله يه مباشرت قيلمشلردر لكن ارك صفتلردن كليتله خلاص اولميوب تهذيب اخلاق ايتمده عاجز قالمشلردر زيراكه انلر بركون برصفتدن پاك اولسه لر برغيرى وقت انى كوررلركه اول صفتله يابتريله مبتلا اولمشلردر پس انلر بومنوال اوزره سعى ايله عمرلرى نهايتنه دك مشقت بولمشلردر زيراكه انلرك معده لرى طولوب بشريتلرى قوت بولمشدر وقانلرى چوق اولمغله شيطان انلره غالب كلوب وسوسه سيله كوكلرى طولمشدر نتكيم خبرده * ان الشيطان ليجرى من أحدكم مجرى الدم فى العروق فضيقوا مجاريه بالجوع * كلمشدر پس هيچ اشتباه اولمزكه بركسه يه شيطان يول بولسه وانك طمرلرنده دم كبى جارى اولسه انك قلبى صفات ذميمه ايله طولمشدر واول صفاتك برينى كليتله ازاله دن عاجز قالمشدر كرچه بعض اوقات استماع سكرات موت وعذاب قبر واحوال محشر واهوال جهنمدن عارض اولان خوف ايله بعض اوصاف ذميمه زائل اولورسه ده اول خوف آندن كتدكده انى كوررركه اول زائل اولان صفت رجوع ايدوب كلمشدر واما اولياى مقربين ادله وتجربه ايله بطى متبع فساد وفتنه بيلمشلردر ومعدن جميع صفات ذميمه اولديغن تيقن قيلمشلردر پس تقليل اكل ايله انك شرندن بالكليه خلاص بولمشلردر واوصاف ذميمه يى اصولدن قلع ايدوب آفاتندن سلامت قالمشلردر وجميع اوصاف حميده ايله متصف اولمشلردر وهميشه انس وحضور ونور وسرور ايله طولمشلردر زيراكه بونلرك اكلى قليل اولدقجه شربى دخى قليل اولمشدر وشربلرى قلت بولدقده نوملرى هم خفت بولمشدر وبوسيدن كلاملرى آزقالمشدر زيراكه جايع وسهرانك تكلمه اشتهاسى قالميوب سكوت قيلمشدر انكچون بونلرناسدن عزلت ايدوب تنها قالمشلردر پس بونلرده صفات ذميمه دن هيچ برنسنه قالميوب راحت بولمشلردر نتكيم دينلمشدركه ابدال ابدال اولمديلر الاكه جوع وسهر وصمت واعتزاله اولمشلردر پس بومثالدن ظاهر اولان بودركه مقربين اوله

برطائفه‌در که آنلرده عجب و کبر و حسد امثالی اوصاف ذمیمه‌دن اصلا برنسنه اولمز زیرا که بونلر اول صفاتك جمله‌سین اصلندن برمرتبه محو ایتمشلردر که هیچ بری خاطرلرینه بیله کلمز آنکیچون سن بونلری کوررسنکه جمیع هموم وغمومدن خالی اولوب کوکل حضورین بولمشلردر وذوق وسرور وحبورایله طولمشلردر پس بونلر اصلا برکیمسه‌دن انجنمیوب جمله‌ناس ایچنده محبوب القلوب اولمشلردر زیرا که بونلردن صادر اولمز الا کافعال خیر اولور بونلر بویله ایکن بنه اهل حسد بونلره هم حسد ایدوب ضررلر یچون مکر وحیله قیلمشلردر لکن آنلرك حسد ومکرندن بونلره نه ضرر کلور ونه ده برخبرلری اولور زیرا که بحرشهوده طالمشلردر و آنلر بونلرا یچون قازدقلری قویولره کندیلر دوشوب بلالرین بولمشلردر و بونلر حصن مولاده امن وامان ایله سلامت قالمشلردر وسعادت دارین ایله کام آلمشلردر نتکیم حق تعالی * الاان اولیاءالله لاخوف علیهم وهم لایحزنون * بیورمشدر مقرب قوللردن دنیا و آخرت همموم وغمومدن فارغ و آزاد ایلدیکن طیورمشدر اکر سؤال ایدرسنکه بوکلام حضرت پیغمبر علیه‌الصلاة والسلامك * الدنیا سجن المؤمن * حدیث شریفنه وامثال منیفنه منافیدر بو جواب شافی سکا کافیدرکه بوحدیث شریف وبونك امثالی نه کیم وارجمله‌سی اول سادات ابرارحقنده صادراولمشدر آنلرك احوالی خوش سکا ظاهراولمشدر آنلر اهل صلاح وفلاح وتقوی درلر وعباد وزهاد واهل عقبادرلر ومطیع ومنقاد شریعت غرادرلر وممدوح ومقبول حضرت مولادرلر لکن آنلرکدورات نفسانیه‌دن کلیتله خلاص بولمشلردر وصفای قلب ایله ذوق حضوره نائل اولمشلردر پس بودنیا آنلره زندان بلااولمغله تعب ومحنتدن خالی قالمزلر لکن آخرتده صواب جزیل موعودی بولورلر محروم اولمزلر وامامقربین افراد قلیل مستغرقدرلر نه اهل دنیادرلر ونه اهل عقبادرلر بلکه اهل معنادرلر وحاضر حضورحضرت مولادرلر جمله خلقی فراموش ایتمشلردر وذکر وفکر خالق ایله کوکلدن ایچری کتمشلردر وجمیع کائناتی قویوب مکونه یتمشلردر چونکه بونلر نه لذات دنیا آلوب نه نعیم آخرت بیلورلر پس قنده مسجون اولوب نه ایله اسیر اولورلر ونه ایچون محزون اولوب نه‌دن خوآلورلر آنجق ذوق وصفایی وانس مولایی بولورلر وکندی نفسلرندن کچوب مقعد صدقه کوچوب دولت فقری بولوب فانی اولوب حق ایله قالورلر (نظم)

کنج عشق وحکمت وفقر وفناسن ای پسر	لطف بحریسن صدف مثلی بدنده پرهنر
کرچه سن بوندن مقدم زهدایله مشغول ایدك	امدی بوندن بویله زهدی قوی مدام اول باده‌خور
اول شراب روحی ایچ کیم حق آنی قیلمش طهور	نوش ایدوب پاك اول وجود کدن بر اولسون خیروشر
نفع وضر فرق اولمز اصلا نه بهار ونه خزان	نورو حدت قلبه اینسه بی نقوش وبی صور
عشق مستی فارغ اولمشدر حیات ومونتدن	کلشن وکلخن آکا خوشدر بهشت اولمش سقر
وهم وفهم وعقلی قویمش عاشق عالی جناب	دوجهاندن کندودن اول دوسته قیلمشدر سفر
حق بولنده عاشقك کتسه ایاغی قالمسه	حق ویرر حقی ایاغینه عوض بیك بال وپر

﴿نوع ثالث﴾ نفس لوامه‌نك مقام ثانیدن مقام ثالثه ترقیسنك علاجی طریقن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل‌الله دیمشلردرکه کیمکه جمیع آفات و آلامدن خلاص بولمق وعلی‌الدوام راحت قالمق مراد ایدرسه اولیای مقربین طریقنه سلوك ایدوب برمقامدن اوبرمقامه ترقی ایدرك آنلرك ایزلرنجه کتسون تاکیم نفسی کامل اولوب مقام سابعه یتسون و آنده عجائب وغرائب سیر ایتسون وترقیٔ مذکوری مجاهدهٔ نفس ومداومت اسم ایله قلسون وهرمقامده اکا مخصوص اولان اسم ایله مشغول اولسون چونکه اسم ایله اشتغالی چوق ایلدکجه طریقا کاقریب اولور واشتغالی اهمال ایلدکجه طریقی بعید اولور پس اول لوم ایتسون الا که نفسی لوم ایدوب وقصوری کندیده بولسون ویوسالکه مجاهده هم لازمدر ومجاهده‌یه موفق اولان ترك جملهٔ عادته ملازمدر وعادات ایسه عدایله حساب اولنمز لکن عاتلرك جمله‌سنی ترك ایتمك طریق مقربین ایچون وضع اولنان ارکان سته‌ده‌منحصردرکه بری خارج بولنمزوارکان ستهٔ مذکوره مشهور انامدرکه تقلیل طعام وتقلیل منام وتقلیل کلام وعزلت انام وذکر مدام وفکر تمامدر وبوارکان سته آنجق ترتیب مرقوم اوزره بری برینك حصولنه معین تمامدرکه آتفابیان اولنمشدر پس اکرسالك بوارکان سته‌یی صدق ایله تحصیل ایده

بیلور

TBMM KUTUPHANESI

بیلورسه جمله عادتلری ترك ایدوب مجاهده یی تکمیل ایتمش اولور وبوارکان سته دن مطلوب اولان افراط ایله تفریط اراسنده بولنان اعتدال وحالت وسطی بیلنمشدر انکچون ترك طعام دینلمیوب تقلیل طعام دینلمشدر پس اولیای مقربین طریقنده سالکه نافع اولان بودرکه جایع اولمدقچه برنسنه یمیوب یدکده قبل الشبع یمکدن فارغ اولسون وغدا وعشا عادتن ترك ایدوب قنقیسی وقتنده شبعان بولندیسه اوبریله قناعت قیلسون قبل الجوع نفسنی اکلدن مانع اولوب طعام ثقلتن کندودن دافع اولسون نتکیم حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم غدا اکل ایلدکده عشا اکل ایلزدی وعشایدکده غدایمزدی پس بوسالك انکا اقتدا ایلسون ولازمدرکه برسفره ده انواع طعامی جامع اولیوب برنوع ایله قانع اولسون وحقوق نفسی ویروب اعنی اللی درهمدن یوز درهمه دك یدیروب حظوظنی مانع اولسون واکر بوحالت وسطی مبتدی سالکه متعسر اولوب نفسن بوحقوقنی تجاوز ایندیسه وحظوظیله افراط سمتنه کتدیسه انکا لازمدرکه نفسنی تأدیب ایچون حقوقن دخی ویرمسون اعنی یکرمی درت ساعتده درت ساعت اویقی اویوتمیوب اللی درهم طعام یدرمسون اولقدر جوع وسهر ایله معتاد اولسونکه نفسی ادبلنوب حقوق مذکوره سیله قانع ودلشاد اولسون وشرع شریفه مطیع ومنقاد اولسون وبومقام ثانیده سالك بوکا مخصوص اولان اسم ثانی برله مشغول اولور الله الله الله دیوب آخرنی اعنی هایی ساکن قیلور وبواسمك تأثیر مطلوبی حصوله کلنز وقلبه عجایب ملکوتیه ظاهر اولمز الا که قیام وقعود واضطجاع اوقاتنده آناء لیل ونهار اخفا واکثار ایله حصول بولور وعجایب عالم غیب انکا عیان اولور واکثر اوقاتنده قلبه یه متوجه اولوب تغمیض عین ایدوب بواسم اعظمی صفیر انفاس ایله ذکر ایدر وهرتکرار ایلدکجه باشنی قالدیروب صدرینه ایندیرر وتحقیق همزهٔ لفظهٔ الله ایدوب هانك ماقبلی اولان الفی مدایله هایی ساکن اوقور وتحقیق همزه ده اهمال وتکرار اسمده استعجال قیلمسون تاکیم هلا هلا هلا دیمش اولسون زیراکه بولفظده اول معنی قالمز وتکرارنده تأثیر اولمز وبومقامده سالکك وساوس وافکاری کثیر اولور اکر بواسم شریفه مداومت ایلدیسه افکار وخواطری قلت بولورزیراکه بواسم جلال برناردرکه بونکله جمیع افکار وخواطر محترق اولور اول ذاکر انجق بواسم ذات ایله مشغول اولوب افکار وخواطرله مقید اولمز وبومقامی سرعتله کچوب بوافکار ایله قالمز چونکه انك مرآت قلبی خلقه توجه قیلمشدر شبهه یوقدرکه آینه هرنیه مقابل اولسه اول نسنه انده منتقش اولمشدر پس بومقامده سالکك مرآت قلبنده خلقك صور اشکالی وعادات وافعالی واوصاف واقوالی واوضاع واطواری ومحاسن واکداری منتقشدر وبونقوشی دفع ورفع ایتمکده سعی ایدر لکن دفعی مشکل ایشدر مندفع اولمز زیراکه آینه مقابلی نقوشندن خالی قالمزمکر که خلقك جمله سندن اویله اعراض ایده کیم نه صورتلرین کوره ونه سوزلرین اشیده وجمیع لذتلرندن اویله بعید اوله کیم نه قوقولرین اله ونه طعملرین بوله ونه انلردن برینی لمس ایده بیله تاکیم اول وساوس خیالنده قالمسون وانلردن عذاب الیمی بولمسون وخلق ایله حقدن محجوب اولمسون پس زلال وصاله متعطش اولان سالك خلقی وجمیع لذتلری تارك اولور ومنتج مشاهده اولان مجاهده بودر طوبی اکا کیم بومجاهده یی ایده بیلور

(نظم)

خدایه شکرکه اولدم رفیق اهل کمال	قو حکیم وحلیم وسلیم وخوب خصال
صفیر ذکر اورورم بالعشی والاشراق	ندیم فکر اولورم بالغدو والآصال
بوذکر وفکر ایله ایردم اوحاله کیم بولدی	جهان حجابی حقیقت یوزندن اضمحلال
وجود واحد ونور بسیطی کوردی کوکل	شئونی صورت اضواء وهیئتیله ظلال
کورندی کثرت ظاهرده وحدت باطن	روان چو دود سیاه ایچره شعلهٔ جوال
اودر قدیم اکبر اعیان مراتبنده مدام	هرآن ایدرسه شئونی تعاقب امثال
بوکلده حق جواهر دفینه سی وارایکن	بوسفله طبع ایله کلمش درونه حب سفال

﴿نوع رابع﴾ مقام ثانیده عبدی مولاسندن قاطع اولان موانعك اعظمی اختلاط ناس اولدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه اکرچه قطاع طریق مقربین چوقدر لکن خلقه میل

ومحبتدن وانلرله صحبتدن اعظمی یوقدر زیرا که بو یولده لازم اولان مجاهده‌نك اساسی عادات خلقه مخالفتدر که ترکیله اولور پس انلرله مرافقت ایدوب مجلسلری مشتمل اولان مزاح وملاطفت امثالنده انلره موافقت ایدن سالك قنده منزل آلور ونیجه مجاهده ایله مشاهده ایده بیلور امامقامات عالیه‌یی مرادایدن کسه جمیع خلقی ترك ایدوب تنهایه کلور واحباب واهلندن مستوحش اولوب مولاسیله مستأنس اولور وقلبندن عجائب وغرائب سیر ایدوب جانندہ لذات عظیمه بولور واما بوعلاجات ایله عامل اولمیان کسه تعب وعناده قلور وتضییع اوقات ایدوب مطلوب اولان قرب مولادن محروم اولور زیرا که خلقدن ایراغ اولان حقه یقین اولوب سعادت بولور واولیای مقربین زمره‌سنه کلور پس بومقامده سالکه لازمدر که متنبه اولسون ونفسنده قلان کبر وحسد وعجب وریا وسوء ظن واعتراض امثالی آثار نفس اماره‌یی ناسدن بالکلیه اعراض ایله محووازاله قیلسون واکا امر معروف ونهی منکر ایتمك دخی لازم اولمز زیرا که امر معروف اول مأموره لطف وتواضعله کرکدر که تأثیری اوله اول سالك ایسه بومقامده اول رفق وتواضعی ایده بیلمز نتکیم حدیث شریفده * من امر بمعروف فلیکن امره بمعروف * کلمشدر وبردخی کندی نفسنی هلاك ایدیدن تخلیص ایدوب قلبنی موانع مشاهده اولان آفتلردن تطهیر ایتمك کندی حقنده جمله‌دن اهم والزم اولمشدر زیرا که کوکل نظرکاه خدادر ومعرفت مولی جمله‌دن اعلادر پس قلبی تصفیه قیلمق جمله‌دن اولادر وبومقامده سالکه لازمدر که طلوع وغروب عندنده قلبی تصفیه‌دن مقدم * یامصرف القلوب صرف قلبی الی طاعتك * دعاسنی اوقوسن وتصفیه‌دنصکره * یامقلب القلوب ثبت قلبی علی دینك وطاعتك * دعاسنی اوقوسن اماتقلیب قلوبك معناسی حق تعالینك کوکلری غفلتدن حضوره وعکسنه وحزندن سروره وعکسنه ورجادن خوفه وعکسنه وبسطدن قبضه وعکسنه وبونك امثالی اضدادینه دوندرمسیدر وبو دعادن مراد انحق بوطریقتده استقامتدر وبومقام ثانیده (قلوب العباد بین اصبعین من اصابع الرحمن یقلبها کیف یشاء) حدیث شریفنك سری بوسالکه ذوقیله ظاهر اولورکه سلوکه رغبتن زیاده قیلوب مجاهده المن اونوتدیرر واحوال قلبه واقف ایدوب ماسوادن اعراض ایتدیرر اماحال بومعنادرکه اکتساب وتصنعدن حق تعالیدن قلبه وارد اولور واول معنا یا حزندر ویاطربدر ویاخوفدر ویا رجادر ویاقبضدر ویابسطدر ویاهیبتدر ویا انسدر ویا جلالدر ویاجمالدر ویاغیر معنادرکه قلبه کلور اکر اول معنا کوکلدن زائل اولدیسه اکا حال دیرلر واکر ملکه اولوب دائما قالدیسه اکا مقام دیرلر پس احوال مواهبدر ومقامات مکاسبدر احوال عین جوددن کلور ومقامات بذل مجهود ایله اولور وسر مزبورك ظهوری اولمز الاکه مجاهدهٔ معهوده ایله اولور واکر سالك بی مجاهده بوسرك ظهورك ادعا ایدرسه اول سرك ظهوری دکلدر بلکه نفسی غروریدر زیرا که نفسك شانندر کندوده اولمیان کمالی استماع ایلدکده انی ادعا ایدر ومشاهده‌ایسه حاصل اولمز الاکه مجاهده‌دن اولور پس البته سالك صادق نفسیله مجاهده ایدوب وانده اولان دفینه‌لری استخراج ایچون قلبندن ایچری کیدر ولقلقهٔ لسان ایله قالیوب نفسنی تأدیب ایدر زیرا که نفسنده بولنمیان کمالی ادعا ایدنی شواهد امتحان تکذیب ایدر پس نفسنی کندی امتحان ایدوب انی تصدیق یتمز واوزرینه محتسب اولوب حظوظی وبرمز وحقدن اعراضنی کوردکجه اکا عداوت ایلر وقباحتلرین جمله شیخته حکایت ایلر واندن برسرنی کتم ایتمیوب هردردنی اکاسویلر واول پیر برتدبیر اول مریدك برتقصیرك غرضندن مرضن بیلوب اکا کوره علاج ایلر پس پیر ایله مرید اراسنده اولان کلمات اسرار ایکیسنده امانتدر عمرلری اولدقجه لسانه ویاقلمه کتورملك بری برینی اهانتدر وعندالله اول غدر وخیانتدر سرکیدر سرکیتمز دیوب عهدنده ثابت اولان محل اسرار وحامل امانتدر

(نظم)

عجب نه عشق ایله تخمیر اولندی بوکلز	نه کنج مخفی به کنجینه اولدی بودماز
نه مادر بوکه کوکدن یره نزول ایتدی	انکله اولدی منور بروج ومنزلز
نه موجلردر او کیم دمبدم پیاپی در	بولور بو جنبش دریادن آنی ساحلمز
هزار نقشی چوبر دمده دل قبول ایلر	عجب نه نقش پذیر اولدی قلب قابلز
شئون بی حدایله دوست ایدر کوکلده ظهور	تمام حل اولور اندن هزار مشکلمز

TBMM KUTUPHANESI

نسیم حب ازل دلده عشق دملریدر	بوریح راح ایله روح اولدی نفس کاملمز
قو آب ونانی اوخی‌دن حیات بول حقی	که اول آخر اودر جان جان مقبلمز

﴿نوع خامس﴾ مقام ثانیده نفس نوامه‌نك عالم مثاله دخولن واندە اولان روحانیلره وصولن واکا مشافهه حصولن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل‌الله دیمشلردرکه مقام ثانیده اولان سالك نفسی مجاهده‌سنده ثابت اولدیسه اسرار عجایب قلب اکا منکشف اولوب مثاله داخل اولورکه اول بوعالمدن غیری بر بشقه عالمدر وانی بیلمز الاکه مقام قلبك نهایتنه ایرن بیلور زیراکه عالم مثال نهایت مقام ثانیدرکه مجاهده‌ایدن بیلور وسادات ابراره نصیب اولمزکه اول عالمی سیران ایدرلر مکرکه انلرده مجاهده ایله طریق مقربین سمتنه کیدەلر اما عالم مثال ابتدای مقامات مقربیندرکه حواس خمسهٔ ظاهره ایله ادراك اولنمین اموری سالك صادق‌اندە ایشیدوب کورمشدر وحضرت حبیب اکرم صلی‌الله‌تعالی‌علیه‌وسلم * قلب المؤمن بیت‌الله * بیورمشدر یعنی کوکل محزن اسرار خدا اولدیغن طیورمشدر پس اول سالك شریعتله عامل اولورکه اقوال حبیب خدادر وطریقتله متخلق اولورکه افعال نور هدادر مثلا جوع کثیر ونوم قلیل وصمت طویل کبی اشیادر واول حضرتك تبسمله تکلم ایلدیکی تواضع وشفقتدن کلور پس بو سالك انك اخلاق واحوالنی تتبع ایدوب اکا تبعیت قیلور تاکیم بنابیع حکمت انك قلبندن تفجر ایدوب لسانی اوزره جاری اولور وبونکله برابر اوزرینه فایق اولوب رتبه‌سین عالی ایدر وبوندن مفارقت ابرار ایدوب ومسافر تله حضرت جباره کیدروسالکلك بوسفرنده ابتدای منازلی عالم مثالدرکه اندە کثافت اجسام ایله لطافت ارواح اراشنده اولان صور اشباح ایله جمع اولور واکا سرور ولذت کلوب همتی متین اولوب منزل آلور وشوق وذوقن ازدیاد ایدن اسراره مطلع اولوب مقامات عالیه سمتنه ترقی بولور وقلبنده نار محبت مشتعل اولوب شهوات نفسانیه بالجمله کسیلورکرچه لذات روحانیه قالورسەده مانع دکلدر زیراکه مقام ثانیده مقصود اولان مابعدینه نسبتله حجب ظلمانیه بولنان شهوات نفسانیه‌دن کچمکدر وعالم مثاله داخل اولمز الاکه سالکلر داخل اولور وبودخول ایسه نوم ایله یقظه بینندە متوسط برحالتدرکه سالکه اغلب جلوسی حالندە کلور وبوکا واقعه دیرلرکه اول بوندە کوردیکن کوررر اول شروط ایله‌که اولدیغی مکانی وبولندیغی زمانی بیلورو کندیلکیم اولدیغن ونەهیئتده بولندیغن بیلورونوم ایله یقظه اراسندە اولدیغن بیلدیکی حالده کوررراکر بوشروط خمسه‌نك برندن غفلت ایدرك کوررسه اول عالم برزخدر عالم مثال صایلمز وکوردیکی رؤیادر واقعه دینلمز چونکه بوحالت اول سالکی نوم ایله یقظه بینندە آلور وبدایتی حالندە یقظه‌دن جانب نوم اکا غالب کاور بعده تدریج ایله ترقی بولور تاکیم اندە جانب یقظه اغلب اولور پس اول زمان بعض روحانیلری کوررو طانور وانلری یقظه‌ده کورمش صانور حق بودرکیم اول سالك اول روحانیلری بوحالتده بولمشدر لکن علو همتندن انك بوحالتی یقظه‌سنه اویله قریب اولمشدرکه حواس ظاهره‌سنی ذهولندن غفلت قلمشدر وبو حالتی عین یقظه بیلمشدر واصحاب کرامه بوحالتده جبریل امین اعرابی صورتنده کلمشدر واولیای عظامه بوحالتده حبیب اکرم صلی‌الله‌تعالی‌علیه‌وسلم حضرتلرینك روحانیتی کورینور وبودولت عظمایه مشافهه تسمیه اولنور فلان کسه اول حضرتی مشافهه ایله کورمش دینلور والحاصل ابتدا حواس ظاهره‌یی برذهول آلور بعده اول احوالی اوقلبه منکشف اولمق ممکن اولور نتکیم برکامل دیمشدرکه بزسالك مجاهد بکایمین بالله ایلدیکه بن حضرت پیغمبری باش کوزمله کوردمکه اصلا اویور دکلدم بن اول سالکه دیدمکه نجه کوردك دیدیکم فلان مکانده ایدم وبنمله فلان وفلان یارانم بیله ایکن اول حضرت مجلسمزه کلدی وبنمله مکالمه ایلدی بن دخی اکا لسانمله سویلدم وکوزمله کوردم اول سالك بویله دیدکده بن اکا دیدمکه سنکله بیله بولنانلر دخی انی کوزدیلرمی جواب ایلدیکم انلرکوره مدیلر پس اول سالکی ارشادایدوب دیدمکه اکر اول حضرتی بوکورمك باش کوزیله اولسه ایدی سنکله بیله بولنانلرك جمله‌سی انی کوررلردی انجق سنی اول وقتده برذهول آلمشدر انکچون سکا اول روحانیت کلمشدر وعالم مثالده بصیرتکه ظاهر اولمشدر همان اول دمده اول سالك بوخطاسین بیلوب ارشادمی جان ایله قبول ایدوب دعا قیلمشدر پس هیچ اشتباه یوقدرکه محض یقظه‌ده کورنمز الاکه عالم ملك

ايچنده بولنان اشيا كورينور واما عالم ملكوتكه عالم مثال انك برشعبه‌سيدر انلرده اولانلر كورنمز الا كه بصيرت كوزيله كورينور اكرچه باش كوزى مفتوح اولورسه‌ده كورن بصيرت كوزيدر (نظم)

معشوقى خرا ماندر	اولدقجه بوطرز اولسون	عشاق اكه حيراندر	اولدقجه بوطرز اولسون
دل صاح صلاح اولدى	شب كتدى صباح اولدى	كفرايتدى هب ايماندر	اولدقجه بوطرز اولسون
هم رقت محزوندر	هم همت مجنوندر	اول سلسله جنباندر	اولدقجه بوطرز اولسون
نفس اولدى چو رحمانى	دير اسلم شيطانى	بو تن‌كه مسلماندر	اولدقجه بوطرز اولسون
اول مهر در خشاندر	كونين كلستاندر	اشخاص قمو جاندر	اولدقجه بوطرز اولسون
عشقك لبى كوثردر	شيرين سوزى شكردر	عالم شكرستاندر	اولدقجه بوطرز اولسون
عشقك غمى نعمتدر	زهرى دله شربتدر	حق شكر افشاندر	اولدقجه بوطرز اولسون

﴿نوع سادس﴾ عالم مثالده اولان فهوانيه‌يى وعلامات تصفيه وتزكيه‌يى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل‌الله ديمشلردركه سالك صادقك اويله وقتى كلوركه عالم مثالده فهوانيه حالتن بولوب خطاب حق ايله مستطاب اولور وكاه‌اولوركه بوامرى ابليس تلبيس ايدوب سالك صانوركه حقه‌ايرمشدر حالبوكيم اول كندى شيطانن كورمشدر اكر بوحالتك عقبينجه سالكده علوم حكمت واتباع شريعت وانقياد طريقت ظهور ايلديسه اول حالت اكا اكرام چقدركه فهوانيهٔ صحيحه‌در واكر بوحالتك عقبينجه زندقت وشيطنت وهوايه تبعيت ظهور ايلديسه اول برشيطاندركه قاطع طريق رحماندر سالكى مطلوبندن عوق ايتمك ايچون كلمشدر حق تعالى انك شرندن حفظ ايلسونكه اول مضل اولمشدر امافهوانيهٔ صحيحه‌يى حضرت حبيب اكرم صلى‌الله تعالى عليه وسلم طيورمشدر نتكيم حديث متشابهنده بيورمشدركه * رأيت ربى فى احسن صورة فقال فيم يختصم الملأ الاعلى يامحمد قلت انت اعلم اى ربى مرتين فوضع كفه بين كتفى فوجدت بردها بين ثدي فعلمت ما فى السموات والارض ثم قال فيم يختصم الملأ الاعلى يامحمد قلت فى الكفارات قال وماهن قلت المشى على الاقدام الى الجماعات والجلوس فى المساجد خلف الصلوات وابلاغ الوضوء اماكنه فى المكاره من يفعل ذلك يعش بخير ويمت بخير ويخرج من خطيئته كيوم ولدته امه ومن الدرجات اطعام الطعام وبذل السلام وان يقوم بالليل والناس نيام فقال قل اللهم انى أسئلك الطيبات وترك المنكرات وفعل الخيرات وحب المساكن وان تغفرلى وترحمنى وتتوب على واذا ارادت فتنة فى قوم فتوفنى غير مفتون * پس فهوانيهٔ صحيحه بودركه نتيجه‌سنى بوعلوم اولمشدر واما نتيجه‌سى وساوس اولان ابليس تلبيس اول فهوانيه دكلدر بلكه امور شيطانيه‌در وبوطريقتدن مراد ايسه اول علوم ومعارف الهيه‌دركه انلر نتايج تصفيهٔ قلب وتزكيهٔ نفس انسانيه‌در وبوتصفيه وتزكيه‌نك علامتلرى واردر اماتصفيهٔ قلبك علامتى علوم ربانيه‌نك الهام اولمسيدر والهامك كتاب وسنته موافق كلمسيدر واماتزكيهٔ نفسك علامتى جميع اوصاف ذميمه‌دن نجات بولمسيدركه آنده نه‌عجب وكبر اولور ونه بغض وكدورت قالور ونه‌ميل شهوت بيلور ونه‌كسه‌دن متنفر اولور ونه‌كسه‌يى ارزوقيلور پس جميع خلق انك قتنده مساوى اولوب سلامتله راحت بولور وحضور قلب ايله مجلس انسه‌كلور ومولاسيله تنها قالور زيراكه خلقك بعضيسنه اويله محبت ايلزكه انك ميليله حقدن منقطع اوله وبعضيسندن اويله نفرت ايلزكه باطنى متغير اولوب حقدن غافل قاله بلكه خلقه حبى فى‌الله وبغضى لله اولور وبومقام ثانيده اكبر مهمات سالك قطع شهوتدركه شهوت اكل وشهوت لبسدن عبارتدر مادامكه سالك كندى نفسنده وبعض مأكولدن زياده بعضيسنه شهوت بولور وملبوساتك بعضيسندن زياده بعضيسنه رغبت قيلور پس جميع مأكولات وجمله ملبوسات اكا مساوى اولنجيه‌دك مجاهده لازم كلور چونكه سالكك عندنده جميع مأكولات وملبوسات مساوى بولنور اول وقت انك نفسنه زكيه اولمش وشرندن خلاص بولمش دينلور وابتداى درجات كماله ايتمش وعالم حسدن اعراض ايدوب عالم قدسه توجه ايتمش بيلنور اكر سالكك نفسى شهواته مائل اولديسه ومجاهده ايله تدارك‌كندن عاجز قالديسه اول سالك مالك طريق حق دكلدر واكر ادعاى سلوك ايدرسه اول ضال ومضلدر آنكله الفت وصحبت ضلال وخسراندر واندن اجتناب ونفرت

علامت

TBMM KUTUPHANESI

علامت ایقان وسلامت اماندر پس اهل سلوکه آندن اجتناب امر لازمدرکه طریق حقدن شاشمیه لر واتباع شهواته ضلالته دوشمیه لر زیراکه طریق حق خلقك مبتلا اولدیغی عادتلرك جمله سنه مخالفتدن عبارتدر پس کندی نفسندن خرق عاداته قادر اولمیان اسیر شهوت ایچون خرق عادت اولمق خلاف عادتدر اما سالك صادق عادتلری ترك ایلدکده اوضاع ناسه مخالف کتمش اولور پس خلق انی مجنون صانور حالبوکیم اول عقل کلیه تمش اولور سوسالك اول مطلب اعلایه نائل اوله مز الاکه خلقی مجنون کبی ترك ایله اوله بیلور زیراکه آنك قلبنده بر حقیر نسنه یه ادنی میل اولدیسه آنك حجابی اولور حضور حقدن قالور (نظم)

بولیدم دلده دلدارم بکا مونس کیم اولمزدی
بکا یار اولمسه یارم اکا دل محکم اولمزدی

دل اهلی بولمسیدی دلده یوزبیك ذوق روحانی
قومزدی شهوتی وجسمی اعزواعلم اولمزدی

طمعسز آدمك خلق جهان هب اقرباسیدر
قناعت قیلمسیدم هب بکا خال وعم اولمزدی

غم ودرد وبلا هب حب دنیادن کلور قلبه
قمو دنیا وما فیها خیال وخوابدر اما

قمو ترك ایدیدم خوش کوکلده ماتم اولمزدی
اوجانکیم غفلته طالمش خیال وخوابله قالمش

بلیدی خفته کیم دوشدر آنکچون برغم اولمزدی
بری زندان غم کورمش بری خوش کلشنه ایرمش

اویانسه خواب غفلتدن اصم وابکم اولمزدی
قونام وشانی درویش اول سنی سن کورمه بی خویش اول

دل اکا اولسه کندیدن اوغیره همدم اولمزدی
اکر ترك ایتمسه خلقی وذوق وشهوت حلقی

اولایدی پر درونی دمبادم پر دم اولمزدی
او شاه عشقه بو حقی کوکلده محرم اولمزدی

﴿نوع سابع﴾ تصفیهٔ قلبك وتزکیهٔ نفسك وجه احسن ایله طریق اهونن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه سالك صادق واردرکه جمیع ماسوادن اعراض ایدر انجق حق تعالی یه توجه ایله قلبنه کیدر وهیچ بر انسان ایله انیس اولمز حضرت حضر اولسه بیله جلیس اولمز زیراکه قلب ایچنده نور حکمت بش قپولی بیت ایچنده بر شمعهٔ موقوده یه مشابه کلور نتکیم ابواب خمسه بالجمله مسدود اولدیسه اول شمعه راحتله ملتهب اولور واول بیت آنك نوریله ضیا بولور واکر ابواب مسدوده دن بری آچلدیسه شمعهٔ ملهوبه منطفی اولوب اوخانه صباحه دك مظلم قالور کذلك حواس خمسهٔ ظاهره ایله درون دلده بولنان حکمتك حالی ابواب مذکوره ایله اول شمعه نك مثالیدر پس اکر قلب اول حواس خمسه نك مدرکاتندن اعنی سماع مسموعات وابصار مبصرات وشم مشمومات وذوق مذوقات ولمس ملموساتك جمله سندن عزلت وخلوته اعراض کلی ایلدیسه اول جمله شهواتی فراموش ایدر پس قلبندن لسانه عیون حکمت جوش وخروش ایدر وبو حکمت اونوردرکه اول حضرت اذا نزل النور فی القلب انفسح وانشرح * بیورمشدر وآنك قلبنه نزولن دارغروری قویوب دارخلوده انابت علامتیله طیورمشدر واکر قلب استماع مسموعاته ویا ابصار مبصراته ویاشم مشمومانه ویاذوق مذوقاته ویالمس ملموساته توجه ایلدیسه آنده حکمت باتوب نوری منطفی اولور وخانهٔ دل طبیعت ظلمتیله اجل صباحه دك مظلم قالور پس بوبیان ایله عیان اولان بودرکه قلبك عالم شهادته بولنان جهتی حواس خمسهٔ ظاهره در زیراکه قلب امور عالم شهادتدن نزنسنه ادراك ایده مز الاکه حواس مرقومه واسطه سیله ایده بیلور وقلبك عالم غیبه اولان جهتی آنك حواس خمسهٔ باطنه سیدرکه عالم غیب ایچنده بولنان اموری آنلرله ادراك ایدر بولنمشدر نتکیم بالاده بیان اولنمشدر پس کوکل صافی اولمزدن مقدم ایکی عالمك برینه توجه ایلسه اوبرعالمدن اعراض ایدر واکا برحالده ایکی عالمه بیله توجه ایتمك میسر اولمز چونکه بوعالم شهادت حضرت حقدن بغایت بعید وبی قدر وقیمتدر پس اکر کوکل بوکا توجه ایدوب عالم غیبی کلیتله ترك ایلدیسه آنك صاحبی انسان صورتنده حیوان اولور آنکچون آنی کوررسنکه بهایم کبی اکل ونومی کثیر وغضب وشهوتنه اسیردر وخصومت وجدالی چوق وعواقب اموره نظری یوقدر وجهل غفلتله مجبور ومالایعنیله مشغولدر واکر کوکل مولاسین تذکر ایدوب اکا مائل اولدیغه ومناهیدن اجتناب ایدوب اوامریله عامل اولدیسه ونفسی حظوظندن کچوب حقوقنه قائل اولدیسه اعنی فضول اکلی قویوب برکون برکیجه ده یوز درهم غدا ایله قانع اولدیسه وفضول نومی قویوب

TBMM KUTUPHANESI

یکرمی درت ساعتك دردنی هاجع اولدیسه وخیرسویلیوب فضول کلامدن لسانن مانع اولدیسه وعالم غیبه توجه ایدوب اکا راجع اولدیسه آنك صاحبی ایکی عالمدن ذهول ایتیوب ایکیسن بیله جامع اولور وطریق حقه سالك اولوب اوصاف ملائکه ایله متصف اولور وغضب وشهوتنه مالك اولوب آنلر اکا عبد مملوك ومؤتلف اولور وظلوم نفس وجهول غیر اولوب حمل امانته لایق اولور وانسان کامل اولوب جمله دن فائق اولور زیرا که غضب وشهوت انسان وملك بینده مشترك اولان روح ایچون ظهور آینه یه ملتصق اولان کثیف نسنه مقامنده در نتکیم آینه نك برجهتی برکثیف نسنه ایله مظلم اولدقجه آنده عکوس اشکال صورت بولدمز کذلك روح انسانی غضب وشهوتی مشتمل اولدقجه تجلیات اولدمز لکن اول شرط ایله که غضب وشهوت عقل وشریعت حکمی تحتنه کلهلر وتعدیدن محفوظ ومعتدل بولنوب مقبول ومحمود اولهلر اکرچه غضب وشهوت ایچون انسان ظلوم وجهول تسمیه اولنمشدر لکن بونلر عقل وشریعتله محفوظ اولدقده حمل امانت ایچون علت موجده قیلنمشدر زیرا که انسان غضبلی وشهوتلی اولدیغندن سموات وارض وجبال طاقت کتورمدکاری امانت حملنی قبول ایدوب محل امانت بولنمشدر نتکیم قرآن کریمده * وحملها الانسان انه کان ظلوما جهولا * بیورلمشدر پس غضب وشهوتنه غالب ومالك اولان کامل وارث خلافت آدمیدر زیرا که * انی جاعل فی الارض خلیفة * خلعتیله عزیز عالمدر اما غضب وشهوتنه مغلوب ومملوك اولان کسه انسان صورتنده حیوان بولنور بلکه حیوان آندن خیرلی عداولنور زیرا که اول نه مکلفدر ونه عصیان ایدر ونه معذب اولوب جهنمه کیدر واما سالك طریق حق اولان غضب وشهوتنه مالك اولور قلبنده بغایت عالی همت بولور پس نفس شریفنك قدر وقیمتی بیلور وآنی درجهٔ بهایمدن تنزیه ایدر ومرتبهٔ نباتیه وحیوانیه دن رجوع وسهر وصمت وعزلت وذکر وفکر ایله ترقی ایدوب مقام خلافت آدمیته کیدر زیرا که آنك صدر منشرحنده شرك وجهل اولمزکه اکا خوف وحزن یول بوله ومقتضیات بشریت قالمزکه آندن ذنوب صادر اوله پس اول کامل سعادت اخرویه ایله سعید اولور وآنك وصف جمیلی ناس ایچنده منتشر اولوب مهابتیله اهل حسدك درونی طولوب مکر وشر لرندن امین اولور پس اول عزیز سعادت دنیویه ایله دخی سعید اولوب ایکی جهان سعادتی بولور پس بر کامل که احوال واطواری بودر یر یوزنده شبه سز خلیفة الله اودر

(نظم)

نه روحدر بوکه مست مدامی اولدی جهان	نه بادهدر بو محبت که جامی اولدی جهان
نه خوتدر بوکه بوشست کاشانه دوشر	نه دانهدر نه همادرکه دامی اولدی جهان
کوکل او کوندوزه ایرمشکه روزلر شبیدر	اوصبح وجهنی کورمش که شامی اولدی جهان
ظلال عالم فانیله قالمه قلبکه کل	اونوری بول که ظلال وظلامی اولدی جهان
اکا که توسن نفسی مطیع ورام اولمش	تیقن ایله حقیقتده رامی اولدی جهان
جهان غلامك اولور کر غلام عشق اولسك	که شاه عشق غلامی غلامی اولدی جهان
قرو مرادی قودی حق کامران اولدی	که هرزمانده همان طبق کامی اولدی جهان

﴿نوع ثامن﴾ مقام ثانیده سالکده بولنوب اکا غالب اولان غضبك تنشأنی وحقیقتنی وتحمله علاجاتنی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه بدایت مقام ثانیده سالك عجب ایله کبردن خالی اولمزکه آنلر منشأ غضبدر زیرا که غضب رماد آلتنده جمرهٔ مستوره کبی قلب ایچنده نار مستوره درکه آنی کبر استخراج ایدر اما کبر انسانك نفسنده برصفتدرکه اول کندویی کورمدن نشات ایدر وبو کبرك حقیقتی عجبدر واما خارجده حاصل اولان خلقه تکبر ایتمك اول صفتك اثریدرکه ظاهر اولور زیرا که نفسنده مضمر اولان کبرك اظهاری تکبردرکه قولدن حرامدر پس مذموم وشوم اولان اول غضبدرکه رؤیت نفسدن نشأت ایدوب صاحبنه غالب کلور وسیاست عقل واشارت شرع التنه داخل اولیوب آنکله صاحبی مضطرب ومغلوب اولور وصورت ظاهره سی قبیح اولوب تغیر بولور شبهه یوقدرکه صورت باطنه سی آندن اقبح اولور زیرا که بوغضب شیطان خلق اولندنی آتشدندر نتکیم عائشه انامزك عضبی حالنده اول حضرت اکا جاء شیطانك بیوردنی بونار ه اشارتدر وحق تعالی نیجه حکمت ایچون بونار ی باطن انسانه وضع ایتمشدر وبونار ایله برسبیله مشتعل اولدقده

TBMM KUTUPHANESI

یورکك قانی غلیان ایدوب طمرلره متفرق اولور بعده اعالئ بدنه چیقوب ظاهر بشره یه منصب اولور پس اکر کندودن ادنایه غضبلنمش ایسه تهورندن لونی احمر اولور واکر اعلایه غضب ایتمش ایسه خوفنده لونی اصفر اولور واکر غضبی کندی نظیرینه ایسه لونی کاه احمر وکاه اصفر اولور وبوغضب غایتله مذمومدر وصاحبنی مهلك برعدوی شومدر پس هرمهلکه دن نجات استین بوخصلت قبیحه نك مادهسی اولان کبری جوع ایله اصلدن قطعه مباشرت قیلسون تاکیم غضبی ضعیف ومغلوب اولوب اول رزالتدن تخلیص نفس ایدوب امن وامان بولسون اماغضبك هیجانی عندنده اولان علاجاتی ضعف نفسنی تأمل ایلمکدر واول خسته سائرلره تسلطی لایق کورممکدر وثواب کظم غیظی تفکرله عذاب مجازاتی تذکر ایتمکدر وحق تعالینك کندویه قدرتنك کندینك غیریه قدرتندن چوق اولدیغن بیلوب عقاب وانتقامن خاطرینه کتورمکدر ونفسنی عاقبت غضبدن تحذیر وتخویف ایلسون واکا خطاب ایله سویلسونکه ای نفسم اکر غضبله خصمندن انتقام آلدکسه شبهه یوقدرکه اول سکا دشمن اولور وسندن اضعف اولسه ده انتقام آلمق ایچون تشمر قیلور پس قلبك مشغول اولوب افکار خوف ایله طولوب هموم وغمومك چوق اولور واکر تحلم ایلدکسه اونجه افکار وغمومك جملهسندن فارغ وآزاد اولوب امن وراحت بولورسن وحلمك یوق ایسه ده بازی تحمل وتحلمله انبیا واولیایه تشبث وتشبه ایتمش اولورسن اکرچه حلم امر اضطراریدر لیکن تحلم امور اختیاریه دندرکه غضبی کظم ایتمکدر پس تحلمله مکلفسنکه نهایتی حلمه یتمکدر زیراکه اکر سن کرات ومرات ایله تحلم ایلدکسه حالت اضطراریه اولان حلمی بولورسن وعقلك کامل اولوب تکلفسز غضبکه مالك اولورسن نتکیم حدیث شریفده * انماالعلم بالتعلم والحلم بالتحلم ومن یتحر الخیر یعطه ومن یتوق الشر یوقه * وارد اولدیغن بیلورسن وغضبك برعلاجی دخی بودرکه غضب حالنده قائم اولان قعود ایلسون وقاعد اولان آرقه سی اوزرینه یاتوب بودعای اخفا ایله سویلسون * اللهم اغننی بالعلم وزینی بالحلم واکرمنی بالتقوی وجملنی بالعافیة آمین * پس سکا لازمدرکه غضب وحلمك بینی فرقنده انصاف ایله کیدهسن وایکیسندن احسننی ترجیح ایدوب انکله تخلق ایدهسن زیراکه سکا واجب اولان بودرکه نفسکی تزکیه وقلبکی تصفیه قیلهسن تاکیم کدورات خبیثه درونکدن زائل اولوب صفای قلب ایله انسان کامل اولهسن پس بوادویهٔ مذکوردن استعمالله ذات شریفکه معالجه قیلهسن تاکیم امراض جسمانیه دن اعظم اولان امراض نفسانیه دن خلاص وشفا بولهسن وانفع وادویه نفسکدن کبری ازاله ایتمك اولدیغن بیلهسن زیرا انك زوالیله فرعی اولان غضب دخی زائل اولور کوره سن وکبرك مددی قطع اولنمزسه زوالی محال اولور ومددی امتلای بطن وشبعدرکه انکله کبر استیلا وقوت بولور واندن غضب وثهور ظهوره کلور پس امدی البته والبته سن جوع ایله سهری کندیکه عادت قیلهسن تاکیم صمت ایله عزلتی سهولتله حاضر بولهسن وذکر وفکر توحیده اختیارسز کلهسن پس جمیع اوصاف بهایمدن خلاص بولهسن واوصاف ملائکه ایله متصف انسان اولهسن وماسوایی اونودوب صفای حضور ایله طولهسن وبحر عشقه طالوب جواهر آلهسن وانس مولایی بولوب انکله قالهسن (نظم)

آل عشقدن ای دل غمی الصبر مفتاح الفرج	تا بولهسن اول مرهمی الصبر مفتاح الفرج
چك درد وحزن وغم همان تا بولهسن سنده عیان	افلاك وعرش اعظمی الصبر مفتاح الفرج
قلبه اینوب نور جهان مسرور اولورسن ناکهان	کورمزسن اصلا ماتمی الصبر مفتاح الفرج
کرسینه چون آیینه در بی کبر وهم بی کینه در	سیر ایله آنده همدمی الصبر مفتاح الفرج
ترك ایله سن ماومنی کورمزسن اصلا دشمنی	هردم بولورسن ارحمی الصبر مفتاح الفرج
آلدانمه ظل زائله طالمه خیال باطله	بول دلده عشق اقدمی الصبر مفتاح الفرج
حق سکوت ایت برزمان عشقك غمی قالسون نهان	حقدر بو سرك محرمی الصبر مفتاح الفرج

﴿نوع تاسع﴾ مقام ثانیده بولنان قطاع طریق حقی سالکدن دفع ایدن امور اربعه نك تفصیلن وبو مقامدن مقام ثالثه ترقی ودخولك واندن مقام رابعه وصولك کیفیت حصولن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه موجودانك جملهسی رشك وغیرتلرندن سالکه حسد ایدوب انی حضورچقدن قطع ومنعه جد

وسعی ایدرلر زیرا که قرب ملك ملوکه صدق ایله سیر وسلوك ایدن خلیفهٔ رب اولوب جمله یه تسلط ایده بیلور پس حالی بویله اولان کمسه البته محسود عالم اولور لکن حسد دن ضرر کلز الا که ینه اهلنه کلور پس طریق حقده سیر ایدن سالکه لازمدر که هیچ برنسنه یه التفات واعتبار قیلمسون وهیچ برکمسه دن خوف وحذر اوزره اولمسون زیرا که حق تعالی اکا جمیع اشیادن اقربدر وبرقرنجه نك ایاغی حرکت قیلمز الا که انك قدرت وارادتیله قیلور وزمین واسمانده انك علمندن برذره غایب اولمز که جمله نك ظاهر وباطنن بیلور وقلوبك اطوارینه وجمیع احوال وافکارینه مطلع اولور وحق تعالی اکا جمله دن ارحمدر که پدر ومادرلدن انی ارفق واشفق بولور وحق تعالیدن صادر اولمز الا که افعال خیر اولوب عبادینه انفع کلور اما بوظهور ایدن شرلر ظاهرده نسبتله شر کمان اولور لکن باطن حقیقته عین تحقیق ایله نظر قیلنسه جمله سی خیر نافع بیلنور انکچون شره شر وکدر وضرر دینلور زیرا که اکثر طبایعه مخالف بولنور حالبوکیم خبرده * مامن شر جزئی الا ویتضمن خیرا کلیا * حدیثی نقل اولنور نتکیم اول حضرتدن * ان الخیر مقضی اولا وبالذات وان الشر مقضی ثانیا وبالعرض * روایت قیلنور پس اول سالك بوسره واقف اولمزدن مقدم تصفیهٔ قلبه اهتمام ایله همت قیلسون تا کیم بوسر عظیمی ذوق ایله مشاهده ایده بیلسون وقلبنی حضور حضرتدن قطع ایدن موانعك جمله سن دفع ایچون امور اربعه یی تیقنده ملازم اولسون اما امر اول حق تعالینك هر نسنه یه قادر اولمسیدر وامر ثانی حق تعالینك هر نسنه یی بیلمسیدر واما امر ثالث حق تعالینك جمله یه رؤف ورحیم اولمسیدر واما امر رابع حق تعالینك جمیع افعالی محض خیر اولمسیدر چونکه سالك بوامور اربعه یی تصدیق ویقین ایلر اول جمله دن امین اولوب خوف کید حسودی نیلر وشیاطین انس وجندن هرکز مهابت آلماز وهیچ برکمسه یه ونسنه یه التفات واعتباری اولمز زیرا که حق تعالینك هر نسنه یه قدرتن تیقن ایده نك انك ذات پاکنه توجهده همتی زیاده قوت بولور وحق تعالینك هر نسنه یی بیلدیکن ورؤف ورحیم اولدیغن وهرفعلی خیر ونافع قیلدیغن تحقیق ایله تیقن ایدن ایچون توکل ومقامات وتفویض وتسلیم ورضا ومعرفت وصفا ومحبت ووفا وفقر ووفنا وقرب ولقا ووصل وبقا امثالی احوال مرضیهٔ علیه حاصل اولور خصوصا بومقام ثانیدن مقام ثالثه واندن مقام رابعه ترقی قیلمسنه معین اولوب انده سعادت دارینه نائل اولور کرچه عادة الله اویله جاری اولمشدر که مقام ثانیدن مقام ثالثه ترقی قیلمق طریق مقربینك مقامات واحوالن بیلن عارفك یدیله اولور لکن ممکندر که حق تعالی عادتن خرق ایده فهیم وزکی اولان سالك بی مرشد عارف مقام ثالثه کیده خصوصا بوکتاب مستطابك بو بابنی مطالعه ایله استعانت ایلسه اول سهولتله ترقی ایده بیلور زیرا که بوبابك هر برفصلنی مابعدنده اولان فصلنه مقدمه بولور مثلا سالك نفس اماره فصلنده بولنان ادویهٔ روحانیه ایله عامل اولسه مقام لوامه یه ترقی قیلور وبومنوال اوزره ترقی ایدرك برمقامدن برمقامه کیده رك مقام سابعه واصل اولور وهرمرادی انده حاصل اولور اما مقام ثالثدن مقام رابعه ترقی قیلمق عارفك یدیله بیله اولمیوب انجق مرشد کاملك انفاسی برکتیله حصوله کلور زیرا که مقام ثالثده نفسی ملهمه اولان سالکه عارف دینلور لکن مقام رابعه ترقی برله نفسی مطمئنه اولمدقجه اکا مرشد کامل دینلمز پس هرعارف کامل دکلدر هرکامل عارفدر وبونلرك فرقی واضحدر ومقام ثالثدن مقام رابعه ترقی ایتمده انفاس کامل انکچون لازمدر که مقام ثالث مقاماتك اصعب واخطریدر زیرا که مقام ثالث خیر وشر ونفع وضری جامع اولدیغندن انده حق ایله باطل وتحقیق ایله زندقه بری برندن فرق اولنمز التباس بریدر مکر اول عارفه ملتبس اولمزکه محبت مولی اکا غالب کلمشدر وآداب شریعت واركان طریقته عمل وحرکت اکا خلق وعادت اولمشدر ونفسی شریف استعدادی لطیف وفکری مصیب وکشفی قریب وهمتی عظیم واصلی کریم اولوب بوصفاتی بولمشدر پس بوکرامات ایله سعید اولان عارف ایچون مرشد کامل اولسه ده ینه حق وباطلی باطل کورنوب مقام سابعه ترقی قیلوب نفسی مطمئنه اوله کلمشدر واما مقام رابعدن مقام خامسه واندن مقام سادسه واندن مقام سابعه ترقیده مرشده احتیاج اولمز اکر اولورسه ده نادر اولوز زیرا که حق تعالی قلب سالکده سراج کمالی ایقاد ایلدکده اول جمیع کمالاتی کوروب توفیق حق ایله همتنه کوره اول کمالاتی هم بولور زیرا که مقام رابع درجات کمالك ابتداسیدر هرچند ادناسیدر (نظم)

ای پادشاه عقل وجان * وی جان کوزینه توتیا * برسورمه احسان قیل همان * تاچشم جان بولسون صفا

TBMM KUTUPHANESI

سن جانی پیدا ایلدك * مجنون وشیدا ایلدك | که مست لیلی ایلدك * که مست ومجنون لقا
عشقك مثالی صولجان * چون کوی سر کردان بوجان | اندن دونردل هرزمان * که راحت وکه مبتلا
که جانب خوابه کیدر * کهسمت اسبابه کیدر | که جانب شهر بقا * که سمت صحرای فنا
که قصدی تاج اوزره در * که میلی اسب وخرده در | که کوکده درکه برده در * که پادشاه وکه گدا
که خار اولور دل کاه کل * که شیره کاهی خل ومل | کاهی دهلزن که دهل * تاکیم بوله زخم عصا
قاب اولمش اویله برشجر * کیم ویرمش انواع ثمر | که میوه سیدر کاشکر * که در دوغم کاهی صفا
نهر عجیب اولمش درون * که صو کورینور کاه خون | که باده اولمش لعل کون * که شیروکه شهدوشفا
حق بوتلویدن اویان * تسلیم ویکرنك اول همان | خوش صبغة الله بویان * چون یفعل الله مایشا

﴿فصل ثالث﴾ مقامات سبعه‌دن مقام ثانیده بولنان نفس ملهمه‌نك کیفیت احوالن وصفات واطوارین وبرینه تسلیم اختیارین وشرع شریف اتباع ایله رفتارین واجمال خلع عذارین وشریعت باطن حقیقت اولدیغی مثالن واسم ثانیه اشتغالن ورجوع نفس میالن وبونفسك حسن حالن وخلع عذارك تفصیل مقالن وروحانیلرك خطاب وخیالن وقبض وبسطك تعاقب وانتقالن وانقباض ایله ذل وافتقارین واسم ثالثك تأثیر واسرارین اون نوع ایله بیان وعیان ایدر ﴿نوع اول﴾ نفس ملهمه‌نك وجه تسمیه‌سنی وسیرنی وعالمنی ومحلنی وحالنی وواردنی وصفاتنی وفوقنده اولان مقام نفس مطمئنه یه ترقیسنی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه مقام ثالثده نفس ناطقه‌نك فجور وتقواسنی حق تعالی اکابی واسطهٔ ملك وشیطان الهام ایلدیکیچون اسمی ملهمه اولمشدر نتکیم قرانده فالهمها فجورها وتقواها * کلمشدر وبونك سیری علی اللهدر یعنی بومقامده باطن سالکده حقیقت ایمانیه ظهور ایلدیکندن انك شهودنده ماسوی قالمز وعالمی عالم ارواحدر ومحلی روحدر وحالی عشقدر وواردی معرفتدر وصفاتی علم وسخاوت وقناعتدر وتواضع وصبر وتحملدر وقبول عذر وحسن ظن وتحمل اذادر وبومقامده سالك نواصیٔ جمیع ناس ودواب اول رب الارباب قبضهٔ قدرتنده اولدیغن مشاهده قیلدیغندن قطعا برمخلوقه اصلا بر اعتراضی قالمز وبنه بونفس ملهمه‌نك صفاتندندر هیمان ویکا وقلق وخلقی اهمال وحق ایله اشتغال وتلوین وتعاقب قبض وبسط وعدم خوف ورجا وحب اصوات حسنه استماعیله زیادت هیمان وحب ذکر الله وفرح بالله وبشاشت وجه وحکمته تکلم ومشاهده ومراقبه وبونلرکبی اشیا * پس بوصفاتلر صفات نفس ملهمه‌در وبونفس ملهمه بومقامه ترقیدن مقدم مقام بهایمه قریب اولدیغندن بی واسطهٔ ملك وشیطان الهام ایشتمزایکن بونده ایشیدر اولمشدر انکیچون بومقام اکاصعب وخطرلی کلمشدر بونده سالك مرشد کامله محتاجدرکه آنی شبهات ظلماتندن تجلیات انوارینه اخراج ایده زیرا کبومقامده انك حالی ضعیفدر حقه کیده مز وجلال ایله جمالی فرق ایده مز وطبیعتدن کلیتله خلاص بولیوب مقتضیات بشریتك جمله‌سی اندن زائل اولمدیغیچون آکا خوف اولنورکه نفسندن غفلت ایلدیکی ساعتده نفسی همان کیرویه دونوب سجین طبیعته اینوب اسفل سافلین بدنه هبوط ایلرکه مألوف اولدیغی اولکی مقامدر پس بنه اسکی عادتلرینه رجوع ایدوب اکل کثیر وشرب کثیر ونوم کثیر واختلاط ناس ایله مشغول اولور وچوق اولورکه اعتقادی فاسد اولوب ترك طاعات ایدوب مرتکب معاصی اولور وبونکله بیله ظن ایدرکه موحد ومحقق اولمشدر وحقایق اشیایی کشف ایله بولمشدر وکندودن ماعدا اهل طاعت انك شهودندن منحجب قالمشدر حالبوکیم ظلمت بحرینه کندوسی طالمشدر اکر اعتقادی فاسد اولدیسه اول سالك دکل هالك اولمشدر وطبیعت ناری قلبنده ایمان یاقوب کفره یه ملحق اولوب بونجه سعی وتعبی جمله ضایع اولمشدر ونائل مرام اولمسنه بوضلالت مانع اولوب هواسنه تابع اولمشدر اول خیالات شیطانیه‌یی کوردکجه تجلیات رحمانیه صانوب شیطان ایله قالوب وساوس ودسایسیله طولمشدر بوسالك بشریتی ضعیف اولوب روحانیتی قوت بولمش ایکن ومجاهده نصیب ومقام کامله قریب اولمش ایکن بومصیبته کرفتار اولمسنه سبب اولکی مقامه قریب العهد اولمسیدر زیرا که مجاهده‌دا کا عادت اولمزدن مقدم قلبندن بعض حجب زائل اولوب اول حجبدن حاصل اولان خوفی دخی زوال بولمشدرکه اول خوف انی معاصیدن عوق وطاعاته سوق ایدردی

پس انك خوفی زوال بولدیغندن طریقته میلی قالماز بلکه شرع شریفه تابع اولمز مکر که همتی عالی وارداتی صادق اولدیسه اول طاعت لذتن آلوب استقامتده دائم اولور وبو مقام خطردن مقام کامله ترقی قیلوب امن وامان ایله ایکی جهان سعادتن بولور

(نظم)

حق دیرکه ای قولم بکا کل دلدن ایت رجوع	جان کوکلرینه چیق کیجه‌لر ایله هجوع
جان کاشنی قپوسی سنکچون کشاده‌در	قوی خاروزار خواب وخوری آل طعام جوع
قدابته سن چوسر وسهی باغ عشقه کل	کیم کوزین ایلر آدمی بوچرخ هم هلوع
حی حیاتبخش رفیقکدر ای کوکل	ده روزه عمره باقه اوحي یولایت خضوع
جانی ویرن اودر سکا هم دردوغم ویرن	دردی ویرن دواسن ایدر اوله سن جزوع
چون حق سنکله در دخی سن وارانکله اول	کوزله رضاسین ایله حیا قیل اکا خشوع
حق همیشه حق ایله اول دلده بول سرور	ذوق حضوردن سنی نفس اولمسون منوع

﴿نوع ثانی﴾ مقام ثالثده بولنان سالکك مرشد کامله تسلیم وارادتن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه مقام ثالثده اولان سالکه جمله‌دن اهم والزمدرکه مالك اولدیغی مرشد کامله ارادت واهتمام ایله تبعیت ایدوب هرامرینه تسلیم تام ایله مطیع ورام اولسون واکر بومقامده سالك نفسنی مرشدندن اکمل صانوب انی انکار ایلدیسه امان همان اکا اوحالنده واجبدرکه کندی نفسنی آداب شریعتله مؤدب وارکان طریقتله مقید قیلوب اکا مخالفتله مجاهده ایده تاکیم اول مطمئن اولوب مقام رابعه کیده زیراکه بومقام ثالثده نفس اطلاقه مائل اولوب خلع عذار ایله بی‌قید وبی‌روا قالمغه ملازمدر حالبوکیم اول مقام رابعه ترقی ایدوب مطمئن اولنجیه دکین اکا مخالفت نافع ولازمدر زیراکه مقام رابع سعادت دارین وقرت عینیدر چونکه عنایت حق ایله سالك مقام رابعه کلوراول جمیع آفات نفسانیه‌دن خلاص بولور وجمله مقتضیات بشریت حیوانیه‌دن فارغ وآزاد اولور وتلوینلدن تمکینه ایروب ابتدای درجات کمالی بولوب نفحات انس حق ایله مطمئن اولوب آنکله قالور پس طالب کمال اولان سالك صادق رعونات نفسی ترك ایدوب مطالب علیه‌سین بولور اول توحید افعالله مغرور اولمزوانی حقدن رجوع وانقطاعنه بهانه قیلمزوهمتن عالی طوتوب وطن اصلیسی اولان حضرت احدیته کلوروا کاظهور ایدن بوارق علویه‌نك هیچ برینه التفات ایلزکه انلرك حجب نورانیه اولدیغن بیلورزیراکه آنلر سالکی قرب حقدن منع ایدوب مقام بهایم اولان مقامه اوله رجوعنه سبب اولور پس اکر مقام ثالثده سالك نفسنی بولدیغی انکشافه مالك ایدن ارکان ستهٔ مذکوره‌یه مداومتده مقیم اولورسه ومرشد کاملك اتکنه تشبث قیلورسه وخاطرینه خطور ایدن خواطر جمیله وقبیحه‌یی بالجمله اکا خبرویره بیلورسه وانك ویردیکی علاجاتی جان ایله قبول ایدوب قلبنده اندن رضا بولورسه انکشافی زیاده اولوب مقام رابعه‌یه ترقی ایده بیلور زیراکه مرشدینه حسن ظنی یقین واعتقادی متین اولدقچه قلبی خطرلردن امین اولوب عالم قدسه انجذابی قوت بولور وبشریته میل وانجذابی ضعیف اولورا کر مقام ثالثده سالکك ظنی غالب اولدیسه که مرشدندن کندی اعرف واکمل در اول زمان اندن اکا کلن طریق فیض درونی مسدود اولوب مددندن محروم قالور پس اول وقت اول سالکه لازمدرکه بوبابك فصل سابعنی مطالعه ایله اول ظنی دفع ایلسون اکر مرشدنی کامل بولدیسه اکا بیعتله تبعیت ایدوب تحت حمایه‌سنه داخل اولسون وانك یدیله خلاصنی جزم ایدوب هرزحمتنه تحمل قیلسون همان غاسل یدنده میت کبی آکا تسلیم اولسون وپدر ومادرندن ایلر ویارغار وهرصدیقدن صدق وهر قریبندن اقرب محرم اسرارنی بیلسون وهر مرادنی وهب عیوبنی اندن کتم ایتیوب تنهاده صوردقچه سویلسون وخاطرینه انی انکار ومعارضه کلدکده اندن اعراض ایتیوب اکا عرض وتوبه ایلسون خسته علتلرین طبیبنه دیمسونده تیلسون زیراکه سالك مرشدندن انکارنی اقتضا ایدن احواله واقف اولور مثلا کورورکه مرشد برقیمتسز نسنه‌یی اتلاف ایدن خادمنه تعزیر عظیم ایله ضرب شدید ایلر واول شئ قلیل ایچون الم کثیر ایله غم چکوب انی سویلر نقل اولنمشدرکه برمرید مبتدی برکون مرشدنی ایت صورتنده کوروب اندن اعراض ایدوب انی تودیع ایلمشدر پس اول مرشداندن اول وداعك سببین صوردقده جواب طوغری

TBMM KUTUPHANESI

سویلشدر همان اکا کندویی دراغوش ایتمکله امر ایلشدر اولدخی مرشدنی دراغوش ایلدکده نفسن دراغوش ایدرکورمشدر پس اول مریدمعارض بوعارض اولان امرغامضك سرین مرشدندن صورمشدر اولدخی انی ارشاد ایدوب بیورمشدرکه سنده بوحالده نارغضب مشتعلدر اول صورت غضبك عکسیدرکه یزدن سکاظاهر اولور زیراکه بزخلق ایچنده برآینه مثالزکه هرکیم بزه نظرایدرسه کندین بولورنتکیم * المؤمن مرآة المؤمن * حدیث شریفی بومعنایه کلور پس اول مرید ارشاد اولوب احواله واقف ونفسنی عارف اولوب ومرشده تسلیم ایله اندن فیوض آلور پس بوسالك مرشدندن بونك کبی احوالی کوردکده زنهارانی انکار ایتیوب حسن ظن ایله توجیه ایلسون وحضرت خضر وموسی علیهما السلامك قصه‌سین نفسنه سویلسون زیراکه احوال کامل غیره قیاس اولنمز وانك حقیقی جوعقلله بیلنمز دیوب انکارنی دفع ایتسون واعتذار واستغفار ایدوب رضاسیله کتسون (نظم)

پیر مغان کجاست که آن مرددور بین	چون فکر دردل آیدوچون شیردرکمین
هر جاکه هست پیر مغان بامراد دل	مارا همیشه روی نیازست برزمین
باروی اوتبسم ایاك نمیدست	باخوی اوشفاعت ایاك نستعین
وصفش چکونه کویم وشرحش چسان دهم	انراکه آفتاب عیانست در جبین
پیر مغانه کفت وغلط کفت قاسمی	پیر مغان مکوی که نوریست مستبین

﴿نوع ثالث﴾ مقام ثالثده سالکك اتباع شرع ایله رفتارین واجمال حال خلع عذارك وخیروشرنك غلبه‌سی آثارین بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه اکر مقام ثالثده سالکه صحبت کامل میسر اولمدیسه اکا جلهدن اهم والزم بودرکه شرع شریفه اتباع ایدوب اکمل الکاملین وروح المرشدین وحبیب رب العالمین حضرتلرندن وارد اولان ادعیه واوراد ایله واکا صلاة وسلام ایله نفسنه معالجه قیلوب ابرار ایله مصاحب اولسون تاکیم استقامتله نفسی مطمئنه اولوب مقام کمالی بولسون وبواوراد واذکار وصحبت آبرار واخیار بوسالکه اوحالنده لازمدرکه خطره واقع اولمش اوله ونفسنك شری خیرینه غالب کلمش اوله اما اکر خطره دوشمیوب خیری شرینه غالب اولدیسه ونفسنی شریعت وطریقتده حالت وسطاده مدام واستقامتده بولدیسه همیشه منبسط ومنشرح اولسون ودرونی هردمده حضور وسرور ایله طولسون وخلع عذار ایله قلع آکدار ایلسونکه انده نه قیدنام اولسون ونه عار ونه جنت فکری قالسون ونه نارزنهار اول ماسوادن فرار ایدوب هربارانس شهریاره کلسون ومحجوب اغیارك بدکفتارینه اعتبار ایتیوب مشغول خلع عذار اولسون واهل معارضه‌دن اعراض ایدوب طریقنه موافق رفیق شفیق بولسون (شعر) خلعت عذاری واعتذاری * لابس الخلاعة مسرور انخلعی وخلعتی * وخلع عذاری فیك فرض وانابی * اقترابی قومی والخلاعة سنتی * ولیسوا بقومی ان اعابوا تهتکی * وابدوا قلی واستحسنوا فیك جفوتی * فاهلی فی دین الهوی اهله وقد * رضوالی عاری واستطابوا فضیحتی * فمن شاء فلیغضب سواك فلاذی * اذارضیت عنی کرام عشیرتی * والحاصل بومقام ثالث خیر ایله شری جامع برمقامدر پس اکر بونفس ملهمه‌نك خیری شرینه غالب اولدیسه مقامات عالیه سمتنه ترقی ایدرواکر شری خیرینه غالب کلدیسه سجین طبیعته هبوط ایدوب اسفل سافلین بدنه کیدر ثامقام رابعه ترقی قیلنجه‌دك نفسی اتعاب وتحقیر ایتمك لازمدر زیراکه اول بومقامده اسفله مائل وبشریتنه رجوع ایتمکه مترقب وعازمدر اماخیرك شره غلبه‌سی علامتی اودرکه بوسالك باطنن حقیقت ایمانیه ایله پرنور وظاهرین شریعت اسلامیه ایله معمور بولوریمنی قلبی مشاهده ایدرکه جمیع موجودات الله تعالینك وفق مرادی اوزره جاری اولور وقالبی طاعات ایله معتاد اولوب جمیع کبائردن واکثر صغائردن اجتناب وحذر قیلورین الناس اولسون تنهاده اولسون اصلافرق ایتمز زیراکه بویله اولان سالك قطعا حضورحقدن غفلته کتمز واماشرك خیره غلبه‌سی علامتی اودرکه بوسالکده بشریت قالوب شریعتله مؤدب اولمش ایکن شهود حقیقت بونده قوت بولور پس ترك طاعات ایدوب مرتکب معاصی اولور زیراکه شهود حقیقت بونده غالب اولوب کورر که جمیع موجودات عالم وکندینك افعالی بیله هردم مرادحقه موافق ومطابق کلور پس اولزمان اسرار شریعتدن

انوار حقیقتده محجوب ودور وضدانی جمع ایدن حضرتك ابوابندن مطرود ومهجور وحقیقتده بری ایکی کورمدن محروم وکوراولور قلور خاسر دنیاودین برزندیق مهین اولورکه هیچ بردینده طورمز وبرمذهبه هم کیرمز بلکه انسان ایله حیوانك فرقی بیله بیلمز انانیتدن بری اولمز * ربنالاتزغ قلوبنا بعداذهدیتناوهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب * وبوسالك بومصیبتله هالك اولمسنه سبب بودرکه شرع نفیسی قویوب هوای نفسه اویوب هویتدن شاشمشدر وعبودیت کمالی ذروه سندن انانیت ضلالی جاهنه دوشمشدر زیراکه روح انسانی برجوهر لطیف ربانیدرکه غایت لطافت وحسن استعداد انك شانیدر وکمالی طلبده حرکتی دائمدر لکن ظلومیت وجهولیتله محبول وقائمدر وقتاکه جبلتی مقتضاسنجه طبیعت سفلیه سنه تنزل ایدوب عالم حس وشهادته مائل اولور پس اول کمالی مالی جمع ایتمده کوروب کسب وتجارت قیلور بعده اول کمالی جاهی طلبده بیلوب مالی اکا صرف ایدوب آلور بعده انی حکم وتسلطده بولوب ملوك ارضی قهرایچون صاحب خروج اولور وجمیع سفلیاته مالك اولدقده بنه کمالی طلبده قانع وساکن اولمیوب اول ملك وجبار جبابره نك منازعه سنه کلور ونمرود مردود آسا * انا احیی وامیت ولیس للعالم رب الا انا * دیمکه باشلر وانك جوهری فاسد واستعدادی کاسد اولدیغندن کمال انسان تمام عبودیت اولدیغن بیلمیوب اول ایشلری ایشلر وقتاکه پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك شریعت مطهره سیله یاانك نائبی اولان مرشد کاملك حسن تربیه سیله اول مفسدك جوهری اصلاح اولوب استعدادی سلامت بولور پس نفس نمرودنك باشنه لااله الاالله کلمه سی چکوجیله اولقدر اورکه وجودی طاغوتنه بلکه ماسوا یوتنه کافر اولوب الله تعالی یه ایمان کتورر وقلبی الله ایله مطمئن اولوب هویتیله حضورینه کلور اول زمان * فاعلم انه لااله الاالله واستغفر لذنبك * امریله عامل اولوب اعظم ذنوب اولان وجودنده بالکلیه فنا بولوراندن * لیس فی الوجود سوی الله وصفاته وافعاله وآثاره دیوب اکا کمال عبودیتیله انك کمال ربوبیتن بیلور ونفسانیتی کیدوب وحدانیت قالور پس نفسنك شرندن وکبر وانانیتندن فارغ وآزاد اولور وعبد مولی اولوب زمرهٔ احراره کلور وانس حضور ایله کامان بولور

(نظم)

کوکل قومدرسه یی رسم خانقاه آرامه	بورسم راهی براق سندن اوزکه راه آرامه
طریق فقر وفنایی طوت اول بقایه روان	کیرویه باقمه همان غیر پیشکاه آرامه
اول اهل فقر وفنادن رسوم فقر وفنا	آنی که اولدی کرفتار مال وجاه آرامه
بوتنکنای بدندن برآدیم ایله کذر	اودر حظیرهٔ قدسی وپادشاه آرامه
عیان اولور سکا اول دمده حیمهٔ سلطان	اوپادشاهی بولورسن دخی سپاه آرامه
سکا عیان ایکن ای دوست جمله احوالم	عیوبی ستر ایدیجی سن امان کواه آرامه
اونوتدی کندویی حقی سکا رجوع ایتدی	وجود ذنبنی محو ایله پس کناه آرامه

﴿نوع رابع﴾ شریعت باطن وسر حقیقت اولدیغن وآداب شریعتله کیدن مقام قربه وصول بولدیغن وادبسزلك ایدن ضلالته کیدوب محروم قالدیغن وهر مراد آلان عبادتله اولدیغن برمثالله بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله برمثال کتورمشلردرکه بومقام ثانده سالکه شهود حقیقت غالب کلوب حدود شریعت نظرندن ساقط اولدقده اول مثالله حقیقتك باطنی وسری شریعت اولدیغن یقینا بیلسون واحکام وآدابیله عمل قیلسون وانکله بومقامك شرندن سلامت بولسون ومقام رابعه واصل اولسون اما مثال معهود بودرکه برسلطان برسرای عظیم بنا ایدوب انسان ایچون لوازم دنیویه ولوازم اخرویه وجمیع امور خیریه دن وامور شریه دن هرنه طلب قیلنه جق ایسه وهرنه دن حذر اولنه جق ایسه جمله سین اول سرای ایچنده وضع ایلشدر وخیر انواعندن هر برنوع ایچون برباب تعیین ایدوب عبدینه خبر ویرمشدرکه تحقیقا بنم عادتم بویله جاری اولمشدرکه خیرك برنوعن اعطا ایلم الاکه بوقیودن اعطا ایلرم وشر انواعندن هر برنوع ایچون کذلك برباب معین قیلوب عبدینه تنبیه ایلشدرکه تحقیقا بنم عادتم اویله جاری اولمشدرکه شرك شونوعن اخراج ایلم الاکه شوقیودن اخراج ایلرم مثلا ماء ایچون برباب وخبز ایچون برباب ولحم ایچون برباب ولباس انواعندن هر برنوع ایچون برباب تعیین ایلشدر ورؤیتیچون بچه ابواب وخد متیچون بچه ابواب صحبتیچون بچه ابواب

ورضا

TBMM KUTUPHANESI

ورضاسیچون یجه ابواب وسخطیچون یجه ابواب وبونلرك امثالیچون یجه ابواب متعین قیلمشدر بعده اوسلطان عبیدینه بروزیر ارسال ایلمشدر که اول سرای ایچنده مخزون اولان لوازمی اعطا واخراج ایچون تعین ایلدیکی ابوابی انلره بیان ایدوب تبشیر وترغیب ایلسونکه هر کیمکه ابواب خیر اوزرنده واقف اولوب خیری طلب قیلدیسه اول قبولردن تعین اولنان خیر البته اکا وصول بولوب سلطان اندن راضی اولور وینه اول وزیر اول عبدی تخویف وتحذیر ایلسونکه هر کیمکه ابواب شر اوزرنده واقف اولوب شری طلب قیلدیسه اول قبولردن تعین اولنان شر اکا اصابت ایدوب سلطان اکا غضب ایلر پس بعض عبدی کلوب ابواب خیر اوزرنده ذل وافتقار ایله واقف اولوب اول سلطاندن فضل وکرمیله تعین ایلدیکی خیری طلب قیلمشدر وابواب مذکوره نظرنده اولمیوب انجق تعین سلطان ایچون انلره اعتبار ایدوب کلمشدر پس بوصنفك اول ابوابه اویله نظری انلری شهود سلطاندن واکا تذلل واینقاندن محجوب ایتمشدر ونعم سلطانی تعین ایلدیکی قبولردن اعراض ایدوبده انلری طلب ایچون غیری بابه کیتممشدر تاکیم ادبی اهمال وحکمت سلطانی ابطال ایتمش اولهلر پس عبیدك بوصنفیدرکه عندالسلطان مقرب دوست اولمشدر زیراکه بونلر هرنسنه‌یی موضعنه وضع ایدوب آداب ایله حضور عزته کلمشلردر اما عبیدك ایکنجی صنفی اولکی صنفك اعمالی کبی عامل اولمشلردر لکن بونلر اول ابواب اوزرنده امتثال امر ایله طوردقده ابوابه نظر واعتماد کلی قلوب حضور سلطاندن محتجب قالمشلردروکندی نفسلرین کوروب عجب وکبر ایله طولمشلردر زیراکه انلر امر سلطانه امتثال ایتمیان قوللردن کندولرین افضل بولمشلردر پس بونلرن بو عجب وکبرلردن اول سلطان حس ایلدکده بکنمیوب بوصنفی اولکی صنف کبی حضرتنه مقرب ایتمشدر لکن بونلره دخی تعین ایلدیکی خیرلردن کرم واعطا ایلشدر واما عبیدك اوچنجی صنفی ابواب خیر اوزرنده واقف اولمشدر وتعین اولنان خیردن برنسنه چیقوب انلره وصول بولمشدر زیراکه انلر اویله صانمشلردرکه اول ابوابك دخلی یوقدر بلکه اندن اصلا ابواب دخی یوقدر ومعطی انجق سلطاندرکه بی ابواب اعطا ایده بیلور دیمشلردر وسلطانك حکمتك اقتضاسی یوق ظن ایدوب ترك ادب ایتمشلردر پس انلر حکمت سلطانی بیلمیوب ابواب اوزرنده طورمدقلریچون انك حضورندن ایراغه کیتمشلردر هم انلر اویله برمرتبه بولدن شاشمشلردرکه مطرود اولدقلرن ادراك ایتمیوب انك محبتی دعواسنه دوشمشلردر حالبوکیم سلطان انلردن اکراه ایتمشدرکه حددن اشمشلردر بوتقدیرجه اقسام عبید اوچ قسمه ایرمشدر * اولکی قسمی سلطانی فضلیله تعین ایلدیکی قبولردن معطی کورمشدر * وایکنجی قسمی انلر کبی کوروب ابوابی ونفسلرن دخی کورمشدر * واوچنجی قسمی سلطاندن غیری برنسنه کورمیوب ابواب خیرك غیریسنده طورمشدر امدی بوندهسلطان الله تعالی یه مثالدرکه * ولله المثل الاعلی * بیورمشدروسرای معظم خزائن غیبه مثالدر وابواب خیروشر حدود شریعته مثالدروسلطاندن خبر کتورن وزیر اعظم اول حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه مثالدر وعبید سلطان امت اجابته مثالدر پس رسول رحمان بزه بیان وعیان ایلدیکی حدود شریعتك بری مثلا نمازدر کانه بزه خبر ویرمشدرکه نمازی تعدیل ارکان ایله قیلکز تاکیم صلاة ایچنده بولنان قرة عین البته سزه حاصل اولوب رب العزة سزدن راضی اولسون پس هر کیمکه انك خبر صدقیله امر حقه امتثال ایدوب وعد کریمی اولان قرة عین ودولت دارین ورضای شریفن امید ورجا ایدرك صلاتی شروطیله ادا ایلدیسه اول کمسه مقربین زمره‌سنه کلوب امیدندن زیاده نائل مرام اولور وکیمکه بوصلاتی بومنوال اوزره ادا قیلدیسه لکن صلاتی ونفسنی کوروب امر حقه مطیع اولدیغندن نفسنه عجب وکبر کلدیسه اول کمسه قرب حضوره لایق اولمیوب ابرار زمره‌سنده قالور وکیمکه نمازی ترك ایدوب دیسه که تحقیقا حق تعالینك تجلیات ومحبتلری ورأفت ورحمتلری وجنت ونعمتلری وحور وغلمانی ولطف واحسانی وسائر اکرامی نمازه موقوف دکلدر وانك عطاسنه هیچ برمانع یوقدرکه جمله یه شاملدر بویله دین جاهل باب سرایی ترك ایدوب دیوار ظهرندن داخل اولمغه مائلدر پس اکر نمازی ترك ایلدیسه معاذالله اول زندیق اولور وصلاة ایچنده اولان قرة عین اکرامندن محروم قالور اکر صلاة باینده مقربین ایچون وعد اولنان تجلیات اومطروده اعطا اولنسه ایدی انك عمری اولدقچه بو نمازی ترك ایتمزدی وحدود شریعتدن خارج برخطوه کیتمزدی واوامر ونواهی اولان حدود شرعیه‌نك جمله‌سی نمازی قیاس ایله بیلنور چونکه حق تعالینك رضاسی وتجلیاتی عبده کلز الا که ابواب

TBMM KUTUPHANESI

طاعتدن کلور وسخطی وطردی عبده اصابت قیلمز الا که ابواب معصیتدن قیلور پس سالك عارف ابواب شریعت اوزرنده عبد ذلیل اولوب طورر ومولای جلیلندن محتاج اولدیغی رضا ولقاسنی طالب اولور زیرا که حق تعالی انی هرکز خائب ایتمز البته رضاسن بولور

(نظم)

چون کیچدی نفسم تن سوزنندن	کلشن کورندی دل روزنندن
صیغمم دیدی حق ارض وسمایه	کنزم بیلندم دل مخزننـدن
کون ومکاندن کیچ قلبکه کل	سیر ایله عشقی دل مسکنندن
قیلسك تماشا دیدار عشقی	کوزلر آقار دل کلشـنندن
کنج نهاندر بی حد وپایان	اولمش نمایان دل معدننـدن
ساقی ومی هم محبوب ومطرب	دلدر قو طوت دل دامننـدن
حق نظر قیل کیم جمله عالم	چورچوب کیدر دل خرمنندن

﴿نوع خامس﴾ مقام ثالثه محصوص اولان اسم ایله بوسالکك اشتغالن والتفات ورجوع نفس میالن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه مقام ثالثده بولنان سالك تلاوة اسم ثالثه مداومت ایلسون یعنی مدها وسکون واو ایله هو هو سویلسون تاکیم جمله یه ساری وجمله دن عاری اولان نور هویت انك باطننده ظاهر اولسون ابتدا یای ندا ایله یاهو بعده یاسز هو تلاوت قیلسون وقیام وقعود واضطجاع اثنالرنده آناء لیل ونهار اخفا ایله تکرار ایدوب تأثیرنی بولسون چونکه سالك بو اسم ایله مشغول اولور پس بونك برکتیله مقام ثانیك خطرلرندن خلاص بولور وبونکله نفس ملهمه نك بو مقامندن اسفل بولنان ایکنجی مقامه وبرنجی مقـامه تنزل والتفاتی منقطع اولور وبو نفس ملهمه ایسه تطبع ایلدیکی مقام ثالثدن کندی طبعی اولان مقامین اسفلین سمتنه التفات ورجوع ایتمدن خالی اولمز وسالکك غفلتنه مترقبدرکه آنی سوق وزجردن غافل اولدقده عادت مألوفه سنه عودت ایدر قالمز زیرا که تطبعه طبیعت غالب اولور تطبعله قرار اولماز ومقام ثالثدن مقام رابعه سوق نفس انجق جمال محبوبی ولقای معشوقی تفکر وتذکر وآرزو ایتمکله اولور وعشق وهیمان ووجد وحاله یتمکله مقام کمالی بولور اول زمان نفسنك اسفله میل ورجوعندن امین اولور پس بو مقام ثالثده سالك نفسنی وراسنه راجع کوردکده قلبی منقطع وعینی مندفع اولوب مبهوت قالور نتکیم مجنون ولیلادن بر حکایت بومعنایه اشارتدرکه مجنون دیمشدرکه ناقه می بنوب حی لیلی سمتنه توجه ایتدم وهمتله ناقه می سوق ایدوب خیلی مسافه یول کتدم چونکه بنی نوم آلوب ناقه دن غافل اولدم پس اویاندم انی ولدی اولان یرینه رجوع ایتمش بولدم بعده بردخی آنی بنوب مطلوبه توجه ایدوب اولکی همتمدن اقوی همتله سوردم اولکی مسافه دن زیاده یول کتمش ایکن بنه برغفلته واردم وقتا که غفلتدن اویاندم کندیمی اولکی مکانمده کوردم وبومنوال اوزره نیچه یوزکره ناقه می بنوب همتله سوروب حی لیلی سمتنه توجه قیلدم بن اندن غفلت ایلدکچه اوکوچکنه عودت ایدوب کندیمی اولکی یرمده بولدم تاکیم ذلیل وناچار اولوب عاجز ومتحیر قالدم وچاره وتدبیرم کسیلوب ظهر ناقه دن کندیمی یره صالدم ایاغم قیریلوب ایتمکلیه رك سوروندم تاحی لیلی یه واصل اولدم پس مجنون کندوبی ناقه سی ظهرندن ارضه القا ایتمسنه عجز ومذلت وانکسـار وعبودیت اظهارینه اشـارت واردر زیرا که بواوصاف رابعه جمیع مطالبك حصولنه معین ومداردر خصوصا ذل وافتقار ومسکنت اکسیر سعادتدر وسالك صادق ایسه ذل ایله متلذذ وافتقار ایله متنعم ومسکنتله راضیدرکه اکا عادتدر (شعر) ذللت لهافی الحی حتی وجدتنی * وادنی منالی عندهم فوق همتی * ومن درجات العز امسیت مخلدا * الی درکات الذل من بعد نخوتی * امدی برکره بصیرتله نظر قیل که بوطریق مقربین نه کوزل طریق همواردر ونه لذتلی حالاتی واردر وسالکلرینك مقاماتی عجایب عالیدر وکوکللری خوش لا ابالیدر زیرا که خوف وحزندن خالیدر اکر ذلیل اولسه لر عزیز انلردر واکر فقیر اولسه لر غنی انلردر وسرمایه لری ذل وافتقاردر ومسکنتلری اظهاردر (نظم)

میل مجنون پیش آن لیلی روان | میل ناقه ایش پس پی طفلش روان
یکدم ارمجنون زخود غافل بدی | ناقه کر دیدی وواپس آمدی
عشق وسودا چونکه بربودش بدن | می نبودش چاره اذبی خود شدن
آنکه او باشد مراقب عقل بود | عقل را سودای لیلی دربود
لیك ناقه پس مراقب بود چست | چون بدیدی اومهار خویش سست
فهم کردی زوکه غافل کشت ودنك | روپیش رفتست برفرسنك شنك
درسه روزه ره بدین احوالها | ماند مجنون درتردد سالها
کفت ای ناقه چوهرد وعاشقیم | مادوضد پس همره نالا یقیم
نیست بروفق منت مهر ومهار | کردباید ازتو عزات اختیار
کین دو همره یکدگررا راه زن | راه آن جان کوفرو ناید زتن
جان زهجر عرش اندر فاقهٔ | تن زعشق خاربن چون ناقهٔ
جان کشاید سوی بالا بالها | درزده تن در زمین چنکالها
تاتو بامن باشی ای مرده وطن | پس ذلیلی دو رماند جان من
خطوتینی بود این ره در وصان | مانده‌ام درره زشتست شصت سال
راه نزدیکست ومانم سخت دیر | سیر کبشتم زین سواری سیرسیر
سرنکون خودرا زاشتردر فکند | کفت سوزیدم زغم تاچند چند
چون چنان افکندخودراسوی پست | ازقضا آن لحظه پایش هم شکست
پایرا بربست وکفبا کوشوم | درخم چو کانش غلطان نمی‌روم
زین کندنفرین حکیم خوش دهن | برسواری کوفرو ناید زتن
عشق مولی کی کم از لیلی بود | کوی کشتن بهر اواولی بود
این سفر زین پس بود جذب خدا | وان سفر برناقه باشد سیرما
اینچنین سیر یست مستثنا زجنس | کین فزود ازاجتهاد جن وانس

﴿نوع سادس﴾ مقام ثالثده نفس ملهمه‌نك حسن اوصاف واحوالن وخلع عذارینك تفصیل ومقالن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل‌الله دیمشلردرکه مقام ثالثده سالك صادق لطیف روحانی وعاشق رحمانی اولور واول قلبنده نورعرفانی بلکه تاب آفتاب عیانی بولور وروحنه بشیر کمال اقبال ایدوب نسیم وصال اکاهبوب ایتمشدر وقلبندن حجبك اکثرواکثنی کشف اولوب نفسندن حظوظلك اعظم واقبحی زائل اولوب کیتمشدر چونکه مقام ثالث مقام روح خویدر وروح ایسه شهود مطلقدن محجوبدر زیراکه روح ایله حظوظی جامعدرکه انلرانی وصلندن قاطعدر لکن حجب نورانی وحظوظی مقبول ونافعدر زیراکه انك حجب وحظوظی طلب مشاهدهٔ جمالدر وآرزوی دولت وصالدر وذل وافتقارایله متلذذ ومتنعم اولور وشوقی غالب اولدقجه صبروقراری کسیلور وبومقامده اولان عاشقك معشوقه شوقی غالب اولدقجه وسادات صوفیه‌نك بومقام اهلیچون انشاد ایلدکلری اشعار والهیات نغمات ایله استماع ویاترنم قیلدقجه محبوبی شوقندن ذوق وقراری قالمز وخلع عذارایدوب ناموس وعارایله کرفتاراولمز ولباسن تبدیل ایدوب اعتبارناسی برحبه یه آلمز واویله حرکت ایلرکه برکسه‌نك عندنده هیچ قدروقیمتی قالمز واول عاشقده بواشیاایله تلذذ بولنور بوحب خمولله صادق کاذبدن فرق اولنور زیراکه محبتی مدعی چوغ ایسه‌ده دعواسنده صادق آز بولنور ومحبتده صادق اولدرکه قلبنده محبوبندن غیری برنسنه قالمیه وناسی اویله نسیان ایده‌که خاطرینه برکسه کلیه وناس هم انی اونودوب کسه‌نك خاطرنده قالمیه ومحبتك برشرطی بودرکه محب اولان البته محبوبنه مطیع ومنقاد اوله کامدر نتکیم تفصیلی بالاده محبت فصلنده کچمشدر (شعر) تعصی الاله وانت تظهر حبه * هذا العمری فی القیاس بدیع * لوکان حبك صادقا لاطعته * ان المحب لمن یحب مطیع * واماعالم طبیعتده قالان وعالم

TBMM KUTUPHANESI

خبر اولان ملاحده وزنادقه اویله ظن ایتمشلردرکه خلع عذاردن مرادانجق ترك وامر وفعل
نلرتارك صوم وصلاة ومانع حج وزكاة اولوب تابع شهوات ومرتكب منكرات اولور وبونكله
ودركه بوتروك وافعالمز جمله خلع عذاردر وكسر نفس واسقاط اعتباردر وبزمحب وموجد
انی بولمشدر وبزم امثالمزدن تكاليف شرعيه ساقط اولمشدر حالبوكيم انلر بيلمديلركه بوخيال
لالدر ومبغوض حضرت ذوالجلالدر زيرا بوافعال واقوال نه بردينه مطابقدر ونه برمذهبه
بومذهب اصحابنه خيالات شيطانيه غالب اولوب خلع عذاری امور نفسانيه صانمشلردر
مات ايله كوكلری سياه اولوب ظلمتده قالوب عبادت وریاضتدن اوصانمشلردر واماعاشقلر يقينا
خلع عذاردن مرادومرام موجب توقير واحترام اولان جاه واحتشاملرن خلقك نظرندن اسقاط
ادات عوامدركه انلر امور شرعيه ده تبعيت حدود واحكام واقتدای افعال اصحاب كرام
ات اولیای عظام بونظام اوزره تمامدر (بيت) جهانده صدر صفا لاابالیلر يريدر * نه اعتبار
واعتباراستر * پس بونلر كسر نفس ايچون خلع عذار ايدوب خانه لری حاجتلرن اللريله و آرقه لريله
ب كتورلر وخير تحته سن واتمك تكنه سن اوموزلر وباشلری اوزره بوكلنوب پشورلر وعيال
ن صوكتوروب اودون قيروب قپولرن سپورلر وفرس وحمار وبقر وغنم خدمتلرن كورلر وباغ
وخرمن وصنعت ودكان وبونلر كبی ايشلری بتورلر وقالين وكيرلی واسكی ثياب كيوب عريان
يالين ايا ق يورلر وبونلر كبی يوزبيك انواع امور شرعيه ايشليوب اغيار اعتبارندن دوشوب كسر
بوخلع عذار شرعی براه بونلر لقای محبوبك جميع موانعن اصولندن قطع ايدوب كيدرلر مثلا
حصيلندن انواع تعب وحيله ايله مشغول اولميوب انجق دفع بردوحر ايچون ادنی لباس ايله قانع
اغ بالله محبوبه توجه قيلوب جمعيت خاطر بولورلر پس بومثاله قياس ايله بونلر جميع موانع وقواطعی
ب حضرات قربه وصلتدن حظ آلورلر ومقام ثالث مقام عشق اولديغندن بوعاشقه خلع عذار
روحنه ذوق ولذت ويروب عارفلر قتنده عزت ورفعت كوروب محبوبی عندنده قدر وقيمت
سفها مغتاظ اولوب تنفر ايدرسه ده اول اوغور اولسون ديوب خير ايله قالور

(نظم)

قه توجه قيل سن اول كندكله بيكانه	وفای جسم وجانی بيل ورای شمع وپروانه
ترسن اول فانی بونفسی ايله ربانی	بقااندر فنابول اوليم وحدتده دردانه
يم مطلبی حقدر حدیثی عشق مطلقدر	مدقق عقلی ترك ايلر اولور آزاده ديوانه
چونكه يكتادر قتنده خلق موتادر	اوبولمش حی قيومی بونلمش كوكلی رحمانه
ن ادهم سن بوعالم ملكنی قوی سن	اولورسن شاه ملك دل ايرر جانك اوجانانه
ربهم حاضر طهور اول شربت طاهر	اودر اول اودر آخر اودر ساقی وپيمانه
شرب اول حق حقيقت آكله برحقی	خيال وكولكه بيل خلق قوتقليد وافسانه

* مقام ثالثده سالكه روحانيلرك خطاب وثناسن وانك انلردن اعراض واستغناسن وحقه توجهله
دور (ای عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله دعشلردركه وقتا كه مقام ثالثده سالك خلع عذاری

TBMM KUTUPHANESI

حاسه کندی محسوساتندن ذهول ایدوب ادراك ایدر کبی اولور حالبوکیم هربری کندی ادراکندن معطل قالور مثلا کوزی باقمه سیله بیله مقابلنده اولان اشیادن ذهول ایلدکده بوسالکك حالی اول اهل مصیبتك حالی کبی اولورکه اول غم حالنده برمصاحبنك یانندن کیچوب نظری یوزینه واقع اولمش ایکن اکا نه سلام ویررونه تکلم ایلر وقت آخرده اومصاحب اومصاحبه سؤال ایلرکه نم سنکله قصورم ندرکه یانمدن کیچر کیدرسن بنمله سلام ونه کلام ایدرسن اول دخی اکا جوابنده والله بن سنی مصیبتم غمندن کوره مدم دیوب یمین ایدر کذلك قولاق اصواتی ایشتمز وکأنه ایشدر وکذلك جمله حواس انواع محسوساتندن ذهول ایدوب کیدر وعقل بشر دخی جمیع معقولاتندن ذاهل اولور وبوحالتی کاهی بیلمز الا کهبونکله متصف اولان بیلور وبوحالتدن اول عارف خبر ویرمشدرکه * اوقفنی ربی وقال اعرفنی بالمعرفة التی لایقابلها الجهل فان المعرفة التی یقابلها الجهل جهل * بیورمشدر پس اولکی فنابودر واماایکنجی فنامقام خامسده کامله عارض اولور وامااوچنجی فنااحدیت مرتبه سنده هلاك صفت بشریتدرکه حق الیقیندر وبواوچنجی فناعین بقادر (بیت) فیفنی تم یفنی تم یفنی * وکان فناؤه عین البقاء * امااولکی فنادهسالك روحانیلر کلامن ایشیدرلکن بوقولاغیله ایشتمز وانلردن برنسنه فهم ایتمزبلکه حالت فناکندودن زائل اولدقده احساسه کلوب هرسوزلرن اولزمان فهم ایده بیلور وسرینه القاایلدکلرن حفظ ایدوب کوکلی آینه سنده منتقش اولان احوالی تصور قیلورپس اکراولدمده نطق ایدرسه حکمت سویلرزیرا که حکمت ینابیع قلبندن غلیان ایدوب لسانه جریان ایلر وبوطرزاوزره اولان کلام روحانیلره صلصلة الجرس دیرلر * اللهم یامن اذا سئل اعطی لاتحرمنا والمحبین من هذا الفناء ولاتجعل حظنا منك العنا ولاحظوظ انفسنا ولاتجعل الدنیا اکبر همنا ولامبلغ علمنا واصرف عنا کل شئ عنك یقطعنا آمین * وبوفنانك سبب عروضی اول امورار بعه درکه ابدال انلرله ابدال اولمشلردر وانلرجوع وسهروصمت وعزلته بوحالتی بولمشلردر واعظم اسباب فنا جوعدرکه اول مقام ثالثده مطلوب وماقبلنده ممنوعدر (نظم)

وحدت مینك برقدری وار ایسه سویله	اول صافی شکردر کدری وار ایسه سویله
وهم ایتمه که عشقك یولی پرخوف وخطردر	کرتیر قضانك سپری وار ایسه سویله
چون جان جهان عشقدر اول عشقدن اوزکه	برکسه نك اشفق پدری وار ایسه سویله
برجانکه اوچار عشقدر انجق پر وبالی	برغیری اکر بال اوپری وار ایسه سویله
بوعالم امکان ایله اول ملك بقانك	کرغیرفنا رهکذری وار ایسه سویله
سدره اولور وارلق اوبندار دن اوزکه	وحدت یولینك برخطری وار ایسه سویله
حق دله ناظر بیل اوحاضر بیله حقی	قلبك آکاهم برنظری وار ایسه سویله

﴿ نوع ثامن ﴾ مقام ثالثده اولان سالکك عشقی حالاتن وقبض وبسطنك تعاقب وتبدلاتن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه مقام ثانیده سالك نفسیله مجاهده سنده مداومت قیلدیسه عشقی زیاده اولوب هیمانی قوت بولور وشوق وسکر وخلع عذار امثالی احوال وافعالندن بغایت متلذذ اولورزیرا که بومقام روح مقام عشق وحالتدر ومقام عشق ایسه مقام لذتدر حتی عاشق لذات عظیمهٔ روحانیه بولدیغندن عشق حجاب معشوق ایکن بیله مقام عشقدن ترقی ایلمك استمز وبولندیغی تقطع احشادن وضیق صدردن خلاصه رغبت ایلزبلکه بوحالاتك دوام وثباتن طلب ایلرپس حالت عشق اکرچه کندی فوقنده بولنان حالاته نسبتله مذموم ایسه ده برحالت مقبوله درحتی انسان کامل عشقك اوقات وحالاتن تذکر ایلدکچه اندن اولان روحانی لذات وعدم میالات وخلع عذار ایچون کوررسنکه تحسر چکر اما حالت عشق انجق مجاهده ایله حالت صادقه در وصاحبی عشاق اشعارندن هرنه اوقورسه صادقدر وتکلم ایلدکده درون دلدن ناشی تأوه وحرقتله اولان شیرین کلماتی مؤثر ومحرقدر واما بوحالت بلامجاهده بربلانجی حالتدر واشعار وکلماتی بی مزه وترنمات ونغماتی بی حلاوتدر نه ایشدتلر برلذت بولورونه ده کوکللرده برتأثیری اولورنفوس آندن اکراه ایدوب نفرت قیلورچونکه مقام ثالث مقام روح مقبولدرروح ایسه محل عشق وهیمان وذهولدرپس بونده سالکك

مدت اقامتی زمان طویله مائلدر زیرا که عاشق کندی نفسندن ذاهلدروذکر اسم معشوق ایله وجمال وکمالی وصفنده اولان ابیات واشعاری نغمات والحان وقراءتله معشوقندن دخی مشغول وغافلدر وبومذکوراتك جمله سی انك بسطی حالتنده اولور اماانك حالت بسطندنصکره حالت قبضی واردر اولوب نوم عشق وهیماندن اویاندقده صدری اویله ضیق اولورکه یورکی صدرندن قوپمغه یقین کاور پس اولزمان عاشق ذل حقیقتله ذلیل اولوب خضوع حقیقیله خضوع ایدوب متحیر قالورو بومقامده بوسالکه بوقبض وبسط حالتلری بری بر پی تعاقب ایدرك مقام رابعه ترقی قیلور وعشق ساکن اولوب قبض وبسطی هیبت وانسه تبدل قیلوب هرتعبدن خلاص بولور وبونلرایکی حالتدرکه مقام رابعه کلان کاملك قلبنده تعاقب ایدرلرکه انجق ذوق ایله بیلنور اما قبض ایله هیبتك فرقی بودرکه قبضدن صدرضیق اولوب نفس ناطقه تعب کوررو هیبت ایسه اویله دکلدرکه اندن صدر منشرح اولوب نفس راحت بولور وامابسط ایله انس اراسنده فرق اودرکه بسطك صاحبنه غالب اولمسی بولنورکه حق تعالی یه ترك ادب ایلمسندن خوف اولنور حالبوکیم انس اویله دکلدرکه انکله خضوع قیلنور والحاصل خوف اویله رجاوقبض ایله بسط وهیبتله انس بوجمله ایکی حالتدرلاغیرانجق اشخاص ومقامات اعتباریله آدلری تبدیل اولنور پس بوایکی حالتله مقام اولده بولنان نفس امارصاحبی یامقام ثانیده اولان نفس لوامه صاحبی متصف اولسه بونلرله خوف ورجادینلوروا کربونلرله نفس ملهمه اولان سالك متصف اولدیسه بونلره قبض وبسط اطلاق اولنور واکربونلره نفس مطمئنه یاراضیه یامرضیه اولان کامل متصف اولدیسه بونلره هیبت وانس اطلاق اولنوروا کربونلرله نفس کامله اولان خلیفه متصف اولدیسه حلال وجمال تسمیه قیلنور پس خوف ورجامبتدینك وقبض وبسط متوسطکدروهیبت وانس کاملك وجلال وجمال خلیفه نکدر اماخوف ورجاوقبض وبسط حالتلری ضیق وتعبددر وهیبت وانس راحت وطربدروجلال وجمال اعجب واغربدر ومنفعت وکرامتدر خصوصاجلال حالتنده کامل برنسنه یه توجه ایلزالا کهاذن الله ایله انك وفق مرادی اوزره واقع اولور زیرا که اول حینده اول کامل حق تعالینك خالص عبدیدر ویر یوزنده خلیفه سیدر وانك غضبیچون غضب ایدوب انتقامیچون انتقام ایدر ومحبتیچون محبت ایدوب اکرامیچون اکرام ایدر پس اول کامل مقام جمع الجمعه واردقده ظاهرده جریان ایدن تأثیرات کندی یدیله اولدیغن کوزیله کوروب هویته ایروب مجلس انسه کیدر ومولاسیله ادبی زیاده اولوب مقام عبودیتدن ذهولنه خشوع وخضوع ایله استغفار ایدر

(نظم)

عشق ایله معمور اولوب	خانهٔ ویرانمز	حزن ایله مسرور اولور	طالب جانمز
هر نه‌که عالمده وار	عشق ایمش ای یارغار	اولمش اول لیل ونهار	علم ایله عرفانمز
عشق ایله خوش طولمشز	مست مدام اولمشز	فقر وفنا بولمشز	اولدی بقاشانمز
کرچه حقیرز جو خاك	اولدی ولی عشق پاك	دلده جومه تابنماك	اولدی چوزرکانمز
حوره مزه نه فلك	دورایدر اول چون کلك	حکیم شه ملك وملك	تحتیدر ایوانمز
عشق کدامی اولان	سلطنت ایلر نهان	لاجرم اولمش جهان	بندهٔ فرمانمز
حق چو دیوانه‌در	عاشق جانانه‌در	عشق ایله میخانه‌در	شوق ایله حیرانمز

﴿نوع تاسع﴾ مقام ثالثده سالکك انقباض ایله اولان ذل وافتقارن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه مقام ثالثده سالکه ضیق صدرعارض اولوب خطردن خالی قالمز زیرا که بومقام روحه شاملدر وروح ایسه اطلاقه مائلدر پس اول ساعات قبض ایچنده بدن قفسن قیروب وطنی اولان عالم مجردانه متصل اولمق مراد ایدر قادراولمز لکن اول ساعات قبضك حرارتنه اهتمام تام ایله تحمل ایدوب صابراولور زیرا که اول حرارتده حد وحسابسز فائده لربولور حتی دینلمشدرکه اکرحالت قبضك حرارت ونارى اولمسه نفوس خبیثه قال وپاك اولمزدی وافضل اعمال ثقلین اولان جذبهٔ رحمانیه یی کوکلربولمزدی پس بویولده سالکك اکرام اولندیغی کرامتك اعظمی والزمی اوصاف مهلکهٔ حیوانیه‌سی اخلاق منجیهٔ رحمانیه ایله تبدیل اولمسیدر وتحلیه وتخلیه‌دن عبارت اولان کیمیای سعادتی بولمسیدر زیرا که سیروسلوك ایتمدن مقصود ومأمول اولان

TBMM KUTUPHANESI

ملك ملوكه تقرب ووصولدر وحصول وصول ايسه بالاده بيان اولنان حجب سبعينى رفع ايتمكه موقوفدر حجب سبعين ايسه عبدايله مولاسى اراسند بعد مناسبتدن عبارتدر پس تبديل صفات وكسب كمالات البته تقريب مناسبتدر مثلا سالك اسفل اولان شهى طعام حق اولان جوعه تبديل ايدوب وصفت حيوان اولان نومى صفت ملك اولان سهره تحويل ايدوب صفت شيطان اولان عجب وكبرى صفت آدم اولان ذل افتقاره تبديل ايلديسه قرب مولايه ايچون كسب مناسبت قيلمش اولورزيراكه عدم اكل وعدم نوم وبونلركبى اوصاف حميده صفات ملائكه‌در وبونلرك اضدادى اوصاف ذميمه‌دركه صفات بهائمدر وانسان ايسه ايكيسى اراسنده متوسط قائمدر پس اول صفات حيوان ايله متصف بولندقده حيواندن ادنى اولور وصفات ملائكه ايله متصف اولدقده ملائكه‌دن اعلى اولوب انلرنائل اولمدقدرى مرتبه‌يى بولور وذل وانكسار ايله مرأت عبوديتى مرأت ربوبيت مولايه مقابل طورر (بيت) نه فلك راست ميسرنه ملكرا حاصل * آنچه در سرسويداى بنى آدم هست * پس درجات كمالك اعلاسى عبدك كمال عبوديتله متصف اولمسيدر وبواشعار ايدركه ذل وانكسار اكسير سعادتدر واسرار ربوبيت مسكنت وعبوديتده مودوع وموضوعدر وسالك ذل وافتقار ايله رق اغياردن آزاد اولور عبوديتله عبيد احرار دن اولورنتكيم اهل دل طريق مقربينى اول قومه لايق كورمشدركه انلرك نفوسى مزبله لاسپورمشدر پس بوسالك خمول ارضنده وجودن دفن ايدوب * موتوا قبل ان تموتوا * امرينه امتثالله شخصن اخفا قيلور حضرت طبع صديق اكبره اقتدا ايله يوزنده ميت متحرك مثالى يورر وسالكك بوموتى آكاموت طبيعى مقامنده طورر حتى قبض ارواح ايچون مؤكل اولان ملك كوتورمك ايچون كلدكده اكالطف ايله سلام ويروب رفق ايله معامله ايدوب غربتدن وطننه كوتوررزيراكه اول مطلوب اولان موت ارادى ايله فانى اولمشدركه بوفصل ايچره بيان اولنان فنايى بولمشدر وبوفنا ايسه برحالتدركه بونكله بوعارفك اصلا اموال واولاده وهيچ برنسنه‌يه قطعيا برميلى قالمز وهيچ برمكروهدن هركزخوفى اولمز پس اشتباه يوقدركه بوحالت حالت امواتدر نتكيم امواته عالم برزخ كشف اولور كذلك بوسالك هم عالم برزخ وعالم مثال كشفى بولور وبوايكى عالمه اول ملكوت عالمدن شعبه لركلور (نظم)

بو نفس مشربى جام فنادن المدى حظ ... بوعقل مذهبى ملك بقادن المدى حظ
فناى عشق اولوب اندن فنادن اول فانى ... كه بى فناى فناجان خدادن المدى حظ
كوكلده طالب حظ اول كه طشره ده آره‌يان ... ايكى جهانده اوبر آشنادن المدى حظ
كوكل كه يار ايله يار اولدى يادى ياد ايتمز ... قالان سوى ايله عشق وهوادن المدى حظ
عبادى فقر وقباى غناى فرق ايلر ... اوجانكه فقر وفنايى لقادن المدى حظ
بلاى عشق ايله اولمك الذاشيادر ... كه درد عشقى بولان بردوادن المدى حظ
چوحظ اهل محبت بلا درای حقى ... بلاى جان بويتركيم بلادن المدى حظ

﴿نوع عاشر﴾ مقام ثالثده بولنان سالكك قلبنده اسم ثالثك تأثير وخاصيتن ومشاهده‌نك انواع وماهيتن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله دينمشلردركه اسم ثالثك تأثير وخاصيتى بودركه بوكامداومت ايدن عارفك قلبنده هويت مطلقه ظهور ايدوب جانبه حقيقت ايمانيه عيان ومعارف ربانيه نمايان اولورپس لذات دنياى دنيه دن تنفر ايدوب حيات ابديه دولتنه شوق ايله رغبت قيلورلكن بواسمك خاصيتى حصوله كلمز وبوذاكر تأثير مطلوبه نائل اولمز الاكه ذكر خفى وقوينك كثرتيله نائل اولور وآداب شريعتله مؤدب واركان طريقتله مقيد اولوب صفير انفاسنه سمعنى القا وخلوبال ايله نطقنه اصغا ايدرك مداومتله اول هويتى بولور وبوعارف بعض اوقاتنده لاهو الاهو اسمنه لام وواوى مدايله مشغول اولورزيراكه بواسمى بغايت عظيم الشان بولوروبواسم ايله اشتغالى حالنده كائنه اعضاسنه خطاب ايدركه * ليس فى الوجود الاهوية الحق وان ماسواه فهو افعاله وآثاره * پس مشهد كاملين انجق بومشهددر وبوعارف بوشهودى كندى نفسنه تكليف ايدەرك ادمان ايلديسه شهود معهود انده اويله رسوخ بولوركه هركز اندن منفك اولميوب اكامقام اولور مقصد اقصى وغايت قصورى بوشهودى بولور پس بوشهودك صاحبى اصلا برحالنده قطعا برنسنه ايله حضور حقدن ذهول ايتمز نه خلق ايله

حقدن ونه‌حق ایله خلقدن مشغول اولور ونه کثرتله وحدتدن ونه‌وحدتله کثرتدن منحجب قالور بلکه اول کثرتی عین‌وحدتده ووحدتی‌عین کثرتده بصیرتیله کوره‌بیلور (بیت) وحدتی کثرتده‌بولمق کثرتی وحدتده‌هم برعلمدر اول‌که جمله‌علم‌وعرفان آنده‌در * چونکه‌بوکامل فرق‌اولده‌مسجون اولان‌محجوبلرمشهدی کبی مظاهری بی‌ظاهرمشاهد اولمز وفرق‌ثانی‌یه وصول بولمیان موحدلرمشهدی کبی ظاهری بی‌مظاهرمشاهده قیلمز بلکه مظاهرظاهرده وظاهری مظاهرده مشاهده‌ایدوب کمال‌علوم وعرفانی بولور پس‌مشهدلر اوچ نوع اولور برنوعی کامل وبری ناقص‌وبری‌انقصدر اما مشهد کامل بوندەبیان اولنان مشهد انفس اخصدر واما مشهدناقص‌اوموحدعارفلرمشهیدرکه ظاهر ومظهر انلرك مشاهده‌لرنده متحداولور وانلرك‌عندنده مظاهرظاهرده‌فنابولور پس‌انلرك شهودنده نه‌کثرت‌اولور ونه‌ده‌ماسوی‌قالور وبومشهد انکجون‌ناقص‌عد اولنورکه بوندە تعطیل وابطال خواص‌اسما وصفات حق بولنورلکن بومشهدك صاحبی‌معذوردر زیرا که مقام ناقص اولان مقام ثالثده بولندیغندن مغلوب نوردر وفرق‌ثانی شهودندن مستوردر واما مشهد انقص اومبتدیلرمشهیدرکه مظاهرله ظاهردن‌محجوب‌اولورلروکورمزلر الا که مظاهرکوررلروکثرتله‌وحدتدن مشغول اولور قالورلر وبولمزلر الا که کثرت بولورلر حالبوکیم کمال‌اودرکه وحدتی‌عین‌کثرتده وکثرتی‌عین وحدتده مشاهده‌ایدوب‌بریله اوبرندن محتجب قالمز پس انسان کامل خلق‌ایله حقدن وحق ایله خلقدن محجوب اولمزکه طرفینی معموردر (نظم)

بسم الله ای محب لقا جوی دل نشین	بسط‌ایتدی دلده سفرهٔ عشق‌دل آفرین
هم‌عام وخاص رحمتی خرمن ایتدی‌کیم	اعیان کائنات اولەلر آنده خوشه چین
هر حمد اوروب عالەدرکیم مدام اولور	هم اولین غریق نوالی هم آخرین
چون‌مالك قوای‌عباد اولدی روزکسب	سرمایهٔ جزاهم اودر خلقه یوم دین
عشقکده فانی اولمدر ایاك نعبد	آندن بقا سنکله‌در ایاك نستعین
سنسن هدایت ایلیجی اهدنا الصراط	تا نورك اوله قلبمه عالمذه مستبین
فرق فقط نتیجهٔ قهرکدر اول عظیم	جمع فحسب حکم ضلالتدر اول مبین
ویر قلبه جمع تفرقه وجمعی تا بولام	فرق ایچره جمعی‌جمع ایله فرق اولم‌امین
حتی قولك دعاسی فنادر فنا همان	فقر وفنایی بخش قیل آمین یا معین

﴿ فصل رابع ﴾ مقامات سبعه‌دن مقام رابعده بولنان نفس مطمئنه‌نك کیفیت احوالن وصفات واطوارن وکراماته میل والتفاتن‌وفتن وآفاتن‌وحبیب‌حقه محبتن ومالەمیل‌ورغبتن ومرشداولمغه لیاقتن وترجیح‌سلوك اذکیا واذکیایی وتطبیق‌طریق‌جمیع‌اولیایی درت‌نوع‌ایله‌بیان وعیان‌ایدر ﴿نوع اول﴾ نفس‌مطمئنه‌نك‌وجه تسمیه‌سنی وسیرنی‌وعالمنی‌ومحلنی‌وحالنی‌وواردنی‌وصفاتنی وفوقنده اولان مقام‌نفس‌راضیه‌یه ترقیسنی بیلدیرر (ای‌عزیز) معلوم اولسونکه اهل‌الله دیمشلردرکه مقام‌رابعده‌نفس‌ناطقه‌کندی اضطرابندن خطاب‌حق‌ایله اطمئنان بولدیغیچون اسمی مطمئنه اولمشدر نتکیم حق تعالی بونفسه * یاایتها النفس‌المطمئنة * کلامیله خطاب قیلمشدر وبونك سیری مع‌اللهدر وعالمی‌حقیقت محمدیه‌در ومحلی سردر وحالی اطمینانیهٔ صادقه‌در وواردی بعض‌اسرار شریعتدر وصفاتی جود وایثار وتوکل وتفویض‌وصبر وحلم‌وتسلیم ورضادر وصدق وعبادت ورفق‌وبشاشت وشکر وثنادر وشهودتام وحضورمدام وتعظیم کرامدر وسرور قلب ولطف‌لسان وسترعیوب وعفووقصوردر وسالکك مقام‌رابعه دخولی‌علامتی بودرکه شریعتدن برشبرمقداری مفارقت ایتمیوب اتباع‌ایله‌یورر ومتلذذ اولمز الا که اخلاق‌حبیب‌الله‌ایله تخلقله‌اولور ومطمئن‌اولمز الا که آنك اقوال وافعالنه اتباع ایله اولور زیرا که بومقام‌تمکین وعین‌الیقین وایمان کامل‌مقامیدر وبومقامده‌بوکاملدن‌ناظرلرك ابصاری وحاضرلرك اسماعی ذوق ولذت‌بولور حتی‌طول‌دهر اکر تکلم ایلسه شیرین کلماتندن سامعلره کلال وملال کلیوب صدق‌وصفا کلور زیرا که آنك لسانی طرف حقدن سرینه القا اولنان حقایق اشیا ودقایق معنی واسرارشریعت‌غرانك ترجمانی‌اولور پس‌اول برکلام سویلز الا که قرآن کریمه موافق وحدیث‌شریفه

مطابق

TBMM KUTUPHANESI

مطابق کلور اویله که نه برکتاب مطالعه ایتمشدر ونه برکمسه دن اشتمشدر چونکه حق تعالینك بوکاملك سرینه القا ایلدیکی الهاماتی بی حاسهٔ سمع اشیدر پس بوکامل * اناسرك ایها الحبیب وانت سری * الهامیله کندی اضطراباتندن مطمئن اولوب ادب وحیا دریاسنه غرق اولمشدر واکا هیبت وخشیت ملازمت ایدوب وقار وقبول خلعتلری ویرلمشدر وعالم کون وفسادك حقیقتی اکا ظاهر اولوب * کل من علیها فان * رمزنی الهام ایله بیلمشدر وبوکامل ناس ایله احیانا کوریشوب درونه القا اولنان حکمتدن انلره سویلر وعلم سطوری تحصیل ایدوب علم صدوری هم آرزو ایدن احبابنی استعداد وقابلیتلری قدر ارشاد وبهرمند ایلر واکثر اوقاتنده ذکر وفکر ایله کندی شعلنه مقید اولور تاکیم مقامات باقیه نك ترقیسندن محروم اولمسون ودرجات کمالك اعلاسن قویوب ادناسندن قالمسون وفانی اولمسون کندویی بولمسون (نظم)

کورندی دلده بردریا که عشق آندن پدید اولمش | او دریادن بوجان طولمش کوکل ذوقی مزید اولمش
هوادن کیچسه جان موجی نفس بحرنده ساکندر | حیات اول حوت بولمش کیم اویدن مستفید اولمش
بو جان جانانه کفو اولمق بعید اولمشدی عقلمدن | ولی مهر جهان هردره دن رخشان پدید اولمش
کوکلدن چاکر عشقم که جانمدر اکا قربان | دمادم ذوق وشوقندن یکا عیش جدید اولمش
مقلب قلبنی آلمش بوقالب خلق ایله قالمش | تنم کثرتده دل طالمش بووحدتده فرید اولمش
دل اهلی بکلمز بر ییل که کلسون عیدشاد اولسون | که دائم عارفك هر ساعتی بربشقه عید اولمش
کل ای حقی اونوت جانی یوق اول آنکله بول آنی | اوجانکیم دوستی بولمش قو وقتی سعید اولمش

﴿نوع ثانی﴾ مقام رابعده بولنان کامل ایچون خوارق عادات اولان کرامات ه میل والتفات فتن وآفاتن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه مقام رابعده اولان کامل اسم رابع ایله مشغول اولور حق حق حق دیوب یاحرف ندا ایله یاحرف نداسز تکرار ایله تأثیرنی بولور ودرونده ظهور ایدن علوم غریبه دن واحوال عجیبه دن اعراض ایدوب علام غیوبه توجه قیلور وکندی یدی ایله ظهور ایدن خوارق عاداتنه وانواع کراماته التفات واعتبار ایتمیوب اکرام ایدن حضرت مولایه کلور زیراکه اظهار کرامك حیض رجال اولدیغن بیلور واکا میل ومحبتی حجاب وفتنه بولورانکچون کاملری کورر سنکه آنلردن برکرامت صادر اولسه حس ایلزلر وصدورندن خبرلری اولسه ده کمسه یه سویلزلر تکیم برکامل برکمسه نك یانندن کچوب جامعه کیدرکن اول کمسه اوکاملك ایاغنه برکوچك طاش اورمشدر وبوکامل ایسه اول ضاربه نه التفات ایلمش ونه طاشی کورمشدر لکن اول ضارب اول زمان آنده دوشوب جانویرمشدر پس آنده حاضر اولنلر اکا دیمشدرکه شان اولیا عفو ورضا ایکن قتل نفس ایتمك سکانه روادر واول کامل انلره بویله جواب ویرمشدرکه والله نم بوایشدن اصلا خبرم یوقدر نه طاش المن حس ایلشمدر ونه ضاربی کورمشمدر لکن عادة الله اویله جاری اولمشدرکه اولیاسنه اکرام ایچون انلردن خبرسز نصرت واعانت قیلور وانلره اهانت ایدنلردن انتقام آلور پس هرکامل محفوظ آندن ظهور ایدن کراماتی بیلمزوبیلسه ده کراماته التفاتی اولمز والتفات ایلسه ده میل ومحبت قیلمز اماظهور ایدن کراماتنه مائل اولوب انلره توقف ایدن سالکك حالی اول حاجینك حالی کیدرکه بیت شریفی طلب ایدوب حجاج ایله کیدوب طریقك اکثرن قطع ایلدکده اکا اویله برکوچك عورت کورینورکه عقلن آلوب انی مدهوش ایدر پس اول حاجی آنك محتاجی اولوب وصلتن کندی علاجی بیلوب آرزوسیله یانندهقالمق وصحبتیله کام المق مراد ایلدکده امیر حاج اکادیرکه بوندہ بونکله ساکن اولهوحجاج ایله کیه یه کل منقطع اولوب بولده قاله تاکیم بیت شریفی طواف وزیارت قیله لم یعده رجوع عمزده آنی سکا نکاح ایله آله لم واول سنك اولوب حلال کله قاله سن لکن اکرسن امدی بوندہ توقف قیلدکسه انك وصالی سکا حاصل اولمز اولسه ده حرام اولور پشیمان اولورسك وبیت اللهدن منقطع اولوب محروم قالورسن پس اول حاجینك هواسی غالب اولوب حجاجدن آیریلوب واول عورته شوق ایله یقین کلوب یوزندن برقعن ذوق ایله قالدرر کورر که معاذالله انك اغزی قوقش صوبی آقش دیشلری دوشمش یوزی قیرشمش کوزی قارشمش قیانی ششمش قولتوغی پشمش رنکی کتمش ایشی بتمش صاچی دوکلمش بلی بوکلمش برقره قوری عجوزه ایمش همان اولدمده نادم اولوب حجاجه ایرشمك مراد ایدر اماقادر

TBMM KUTUPHANESI

اولمز جزعه باشلر ليل ونهار اغلر فائده قيلمز امابونده حاجی سالکه مثالدر وکعبه یولی طریق حقه مثالدر وبیت شریف حضرت احدیته مثالدر وعورت اول کرامته مثالدرکه سالك اثنای طریقنده اکامائل وطالب اولور وامیر حاج مرشد کامله مثالدر وحجاج اهل سلوکه مثالدر پس شبهه یوقدرکه سالك طریق حضرات قربه وصولندنصکره جمیع کرامات اکامطیع ومنقاد اولور حال بوکیم کندی جمله سندن فارغ ومیل ومحبتلردن آزاد اولوروا کرا اکا هواسی غالب کلوب وقتیله مرهون اولان امری وقتندن مقدم طالب اولدیسه وکرامانه میلیله طولاشوب قالدیسه عبث یرده نفسنه تعب وبروب مطلوبندن منقطع اولور اکر کرامات اکا حاصل اولورسه ده حقیقتنه واصل اولدقده کوررکه بربیهوده نسنه ایمش که نه دنیاسنه برفائده سی واردر ونه آخرتنه برمنفعتی واردر پس اول سالك ندامت نارنده یانوب یاقیلورزیراکه انواع مشقتله ترقی قیلدینی مقامندن اول میل ومحبتله تنزل قیلور اما کرامت کندی نفسنده بربدنسنه دکلدر زیراکه حق تعالینك اولیاسنه اکرامیدر لکن اکامیل ومحبت سالکك فتنه سی ودامیدرکه جوهر عشقك عرض خامیدر (نظم)

جوهر وجود عشقدر اول مابقی عرض	فوت اولسه اول بولنمز اکاغیری شی عوض
عهد ایلدمکه عشقه وفا ایلیم مدام	خوش کچدی عمر وعهد مزانکله ماانتقض
قیل غیر عشقدن بصرك غض که عاقبت	عض انامل اولدی مکافات ترك غض
افسرده اولسه جهل وکسلدن طبیعتك	عشقی آتشیله زائل اولور انجق اول مرض
ای دل تحمل ایله بو بار محبتی	محبوبدن نه کلسه قبول ایله مافرض
فرضن ادا ایدنده ویرر قلبه انبساط	اعراض ایدنده دوست هم القلب انقبض
حقی شراب عشقی مدام ایله نوش کیم	آدم وجوده کلمدن اولدر همان غرض

﴿نوع ثالث﴾ مقام رابعده بولنان کاملك حضرت حبیب حقه محبتن ومالهٔ میل ورغبتن ومرشد اولمغه لیاقتن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه مقام رابعده بولنان نفس مطمئنه صاحبی اولان کامل اوراد وادعیهٔ مأثوره یه میل ایدوب حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه مقدمکی محبتدن زیاده بشقه برمحبت قیلور وبو مقامده بوکامله حب مال عارض اولور انجق فقرای سالکینه اعانت ایچون مالهٔ مائل اولور حال بوکیم تحصیل مال انك کوکلنی حقدن برلحظه غافل قیلمزدن ودولت حضورینه هرکز مانع اولمز وتحصیل اولنمش مالی خلقدن اخفا ایلیوب اظهار غنا قیلور وکسنه دن برنسنه استمیوب غنای طبع ایله اعطا اولنان فتوحاتی آلورپس بوکیفیتده اولان حب مال انجق بوکاملك شانه کلور وبونیتله اولوب بوکیفیتله بولنان حب مال الله ایچون صایلور پس بویله اولان حب مال اصلا مذموم اولیوب مقبول وممدوح اولور اکر بومقام رابعده بولنان کاملی حق تعالی قبای خوللهٔ ناسك جمله سندن ستر ایدوب آفات شهرتدن حفظ ایلدیسه فنعم الکرامه ونعم السلامه بودر واکرائی مقبول خواص ومشهور عوام ایدوب مشیخت خلعتن کیدیروب قائم مقام ارشاد ایلدیسه اول کامل بونی قبول ایدر لکن اول بومشیختی نه طلب ومراد وآرزوایدر ونه اندن اعراض واجتناب وفرار ایدرکیدر انجق حق تعالی انی محبوب القلوب ایدوب احیانی کندویه مطیع ومنقاد ومریدارشاد ایلدیکچون اول دخی انلره تسلیم اولوب کندویی انلره ممنونی بیلور وجمله یی کندی نفسندن افضل واعلا کوردیکی حالده طالب وراغبلرن لطف ورفق ایله تهذیب اخلاقه ارشاد وارائت قیلور وطریق ذل وافتقاری انلره ترغیب وتحسین ایله مرشد ومعین اولور پس من عندالله اکا کلان مشیختی قبول ایتمش اولور زیرا که اول کامل السنهٔ خلقی اقلام حق بیلورپس بواوصاف ایله متصف اولان کامل مرشد اولمغه لایقدر کرچه کندویه تعب لاحقدر واکر اول برده کندودن اکمل بولندیسه انی غنیمت عظمتی بیلور وکندویه کلان طالبلری اکا کوندروب راحت بولور ومقام خامسه وسادسه وسابعه ترقی قیلوب خلیفه اولوب حق ایله قالور (نظم)

بنمله اول که سکا بن انیسم اندر کور	او شب که ایلیه سن خانمانی ترك وعبور
سلامی اشیدوب قبرایچنده خوش بیله سن	که سن براندہ دکلسن حضوردن مستور

TBMM KUTUPHANESI

مثال عقل بنم جانده هرزمان حاضر | بولانده ذوق وسرورچنك ونيده رنج ونفور
مزار ايچنده سكا عشق تحفه‌لر ويره‌جك | شراب وشاهد وشمع كباب ونقل ومخور
آچلسه چشم بصيرت بر اوله مشهودك | همیشه برکورينه عين ناظر ومنظور
نهسمته باقسه كوزك كندى صورتك كوره‌سن | اكرچه كورديكك اولسه جماد ويا شر وشور
بشرده‌كى صوركدن برى اول اى حق | كه بى‌نهايه كوزلدر بوروح وعشق غيور

﴿نوع رابع﴾ ترجيح سلوك اذكايى وتطبيق طرق اوليايى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه سالكك طريق مقربين ايچره ترقى ايلديكى مقامات مشهوره يدى مقامدر لكن بعض اهل الله ديمشلردركه سالكك سلوك ايده‌جك مقاماتى اوچ مقامدر زيراكه طريق مقربينى اوچ مقام اعتبار ايدن اوليای كرام اولكى مقامى مقام اعتبار ايتيوب ايكنجى مقامى عد ايتمشلردركه نفس ناطقه آنده لوامه تسميه اولنور واوچنجى مقامى عد ايتمشلردركه نفس آنده ملهمه تسميه قيلنور ودردنجى مقامى عد ايتمشلردركه نفس آنده مطمئنه بولنور امابشنجى والتنجى ويدنجى مقاماتى مقام اعتبار ايتيوب جذبات حق ايله كتمشلردر زيراكه بوطريقى اوچ مقام اعتبار ايدن بعض اهل الله انجق فطرت وجبلت حسبيله طيب وكريم وشريف اولان نفوس زكيه سلوكن اعتبار ايتمشلردر ونفوس خبيثه لئيمه اماره‌يه التفات ايتيوب آتمشلردز پس بونلر قبول ايلدكلرى سالكه اوچ اسم اوكردرلركه نفس لوامه‌ده لااله الاالله ونفس ملهمه اوائلنده الله الله واواخرنده هوهو هوتلقين ايدرلر وبواسم ايله اول سالك مقام نفس مطمئنه‌يه كلوب كامل اولدقده آكا ارشاد ايله اذن وتربيه ايله دستور ويررلر چونكه زكى النفس اولان سالك مقام نفس مطمئنه‌يه ترقى ايلدكده ارشاد ايتمكه لايق اولور پس شبهه يوقدركه اول كندى نفسنى دخى مرشدسز تربيه قيلوب درجات كمالك اعلاسنه واصل اولوب اخص خواصدن اوله بيلور امابو كتاب مستطابك بوباب ختامى * وسير وسلوكى يدى مقام اعتبار ايدن اوليای كرامك طريق نظامك بيلديرر زيراكه هرسالكك نفسى فطرت حسبيله زكى دكلدر بعض لئيم النفس اولان سالك مقام اماره‌دن ترقى ايدرك مقام مطمئنه‌يه واصل اولور لكن آنده لايق ارشاد اولمز تامقام كامله‌يه ترقى قيلمدقجه مقام ارشادى بولمز پس بوباب فاصل طرق اوليانك جمله‌سنه شامل وهرسالك ايچون مرشد كامل درو جميع اهل الله ديمشلردركه چونكه مقام رابعده بولنان كاملك نفسى مطمئنهٔ رحمانيه اولور وكتاب وسنته اتباع ايله ذوق ولذت بولور ولحميله دمى كبى شريعته ممتزج اولوب آدابيله عمل قيلور پس اولزمان يدالطاف آنى كاملر جذبه‌سيله جذب ايدوب نفسنه سر السر لسانيله ندا كلور * ياايتها النفس المطمئنة ارجعى الى ربك راضية مرضية * دينلور وآنى اويله برنسيان استيعاب ايدركه امور دنيا واخرت بالجمله آنك ادراكندن چيقار كيدر انجق آنك عندنده حاضر اولان نسنه خاطرينه كلور واما اول نسنه كه بوكاملدن غايب اولور بودخى آندن غايب اولوب آنى اونودر زيراكه بوكاملك كوكلى مشاهده‌دن برلحظه ذهول ايتيوب حق ايله اولور (نظم)

عجب كيم كوردى برعاشق | كه وازكچمش بوسودادن | عجب كيم كوردى برالق | كه اوصانمش بودريادن
يد نقاشدن بيرون | بولنمز نقش كوناكون | عجب كيم كوردى برمجنون | كه اعراض ايتدى ليلادن
ومجنون اولسه بى ليلى | قالور بر اسم بى معنى | اولور معشوق مستغنى | كه فارغدر هب اسمادن
الا اى جان جان سنسز | قرارم يوق برآن سنسز | كه‌زندادر جهان سنسز | مرادم سنسن اشيادن
خيالك جانه سلطاندر | كوكلده خوش خرامانلر | كلور كويا سليماندر | درون بيت اقصادن
بوجامع بيت اكبردر | ايچى قنديل انور در | بهشت وعين كوثر در | طولى ولدان وحواردن
كوكلده حقى بول هرآن | كه اولدر منظر رحمان | كوكلدر جنت عرفان | يوجه‌در عرش اعلادن

﴿فصل خامس﴾ مقامات سبعه‌دن مقام خامسده بولنان نفس راضيه‌نك كيفيت واحوالن وصفات واطوارن وتجليات افعال واسماوصفات ايله بولنان حالاتك وعلم اليقين وعين اليقين وحق اليقين مراتبى تمثيلاتن اوچ نوع ايله بيان وعيان ايدر ﴿نوع اول﴾ نفس راضيه‌نك وجه تسميه‌سنى وسيرنى وعالمنى ومحلنى وحالنى وواردنى وصفاتنى وفوقنده اولان مقام نفس مرضيه‌يه ترقيسنى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه مقام

TBMM KUTUPHANESI

خامسده نفس ناطقه جميع احوالنده كمال رضاايله متصف اولديغيچون اسمى راضيه اولمشدر تكيم حق تعالى بونفسه * ارجعى الى ربك راضية مرضية * كلاميله خطاب قيلمشدر وبونك سيرى فى الله در وعالمى عالم لاهوتدر ومحلى سر السردر وحالى فنادر لكن مقام ثالثده بيان اولنان فنادكلدر وبوايكى فنانك فرقى بودركه فناى سابق سالك متوسطك حاليدركه حواسك محسوساتندن ذهول ايتمسيدر وبوفنا ايسه سلوك اوآخرنده بولنوب بقايه مشرف اولانك حاليدركه صفات بشريه‌نك محواولوب كتمسيدر وبسالك بقايه مهيأ اولوب آكا يتمسيدر زيرا كه بقاعين فناى ثالثدركه بوفناى عقيبنده كلور واول حق اليقيندركه مقام سابعده حاصل اولور وبونفس راضيه‌نك واردى بوقدر زيرا كه وارد اولمز الا كه بقاى اوصاف ايله اولور حالبوكيم بوكاملك اوصاف بشريه‌سى اويله زائل اولمشدركه اثرى بيله قالممشدر آنكچون بومقامده بوكامل فائيدركه نفسيله باقيدر بوندن مقدم اولان مقاملرده اولديغى كبى ونه‌ربيسيله باقيدر مقام سابعده اوله جغى كبى * پس بوبرحالتدركه بيلنمز الا كه ذوق ايله بيلنور وبونفسك اكرام ايچون اعطا اولنديغى صفتلرى ورع وخلوص ومحبتدر وانس وحضور وكرامتدر وترك ونسيان ماسوادر وكمال تسليم ورضادر زيرا كه بوكامل جمال مطلقك شهودنده مستغرق اولور * پس عالمده هرنه كيم وجوده كلور بوآنى بى اعتراض وخلجان كوكل خوشلغيله قبول ايدوب محظوظ اولور وهيچ برمكروهى كندى نفسندن دفع ايچون توجه ايتميوب ايسم طوورر وبوحالتله بيله خلقه نصيحتله امرونهى ايده بيلور وبوحالت آنى ارشاد عباد خدادن محجوب ايتميوب عهده سندن كلور حال بوكيم آنك كلامن بركسه اشتمز الا كه آنكله منتفع اولور وبوجمله ايله بيله بوكامل سر السرايله عالم لاهوتى بولور وبومقامك صاحبى حضور حق ايله ادب دريا سنه غرق اولور قالور وبونك دعاسى هركز رد اولمز لكن أدب وحياسى غالب اولديغندن برنسنه طلب ايده بيلمز اكر مضطر قالديسه دعا ايدر وقبول اولور وبوكامل حق تعالينك عندنده عزيز ومكرمدر واكابر واصاغر ناس ايچنده هم محترمدر وخلقك آكا تعظيم واحترامى جبرى وقهريدر بيلمز لركه آكا تعظيم وحرمتلرى نه ايچوندر وبونجه تعظيم واحترام ايله بيله بوكاملك ناسه اصلا ميلى اولمز وظالملره قطعا ركون ومحبت قيلمز پس آنلرك طبيعتلرى نارندن سلامت بولور هرچند اول فقير اولوب اكا احسان ايلسه‌لرده يينه انلردن اعراض ايدوب ربيسيله مشغول اولور زيرا كه اول تجربه قيلمشدركه ناسدن اعراض ايلدكچه اكا ميل ومحبتلرى زياده اولوب برقرار اوزره قالور وبيلمشدركه آنلرك مالندن نصيبى وارايسه البته برنهانه ايله كندويه كلور پس اول خلقك يدنده بولنان حطام دنيا رجاسيله يچون آنلره ميل ورغبت قيلور حالبوكيم بوكامل عالم باطنده اويله برسلطنتله مشرفدركه جميع ظواهرانك قهرى تحتنده قالور پس اول بعض رعايا سنه نيچه تنزل قيلوب ميل واعتبار ايده بيلور ونيچه خلقه ركون واعتمادى اولور وبو مقام خامسده بوكامل اسم خامسله مشغول اولوب حى حى ديمكه مداومت قيلور تاكيم فناسى زائل اولوب حى ايله بقابولور وآنك فوقنده اولان مقام سادسه كلور وباب اوزرنده واقف ايكن منزل احبابه دخول ايده بيلور وبواسم ايله مشغول اولدقجه فنادن چيقوب بقايه ايروب صفات حى ايله متصف اولور پس آنكله اشيدوب آنكله كورر وآنكله نطق ايدوب آنكله بيلور وآنكله بطش ايدوب آنكله يورر وتجلى افعالى كچوب تجلى اسما وصفات ايله قالور

(نظم)

اولمش سماع شوق ايله تسبيح خوان ملك	رقص ايلر اول ترانه ايله دمبدم فلك
تسبيح ايدوب جهانده قوسى خدايه دير	المجد والكرامة والكبر ياء لك
آلاف قيلديلر الف وحدتى همان	احاد ممكنات كه صفر اولدى يك بيك
باقى قالاندر اول الف وحدت وجود	كر لوح اعتبار دن اولسه بالجمله حك
بزلرله عشق كندى يوزن سير ايدر عيان	چشم جهانز اولمش او بوچشمه مردمك
دل ويرر بلايه قيلدلدك ايسه دعوتى ولا	نقد ولايه كوه بلادر كوزل محك
حق بوعشقى سويله‌كه بيوصف عشق شعر	دير سنكه اهل ذوقه طعام اولدى بى نمك

﴿نوع ثانى﴾ مقام خامسده بولنان كامله حاصل اولان تجليات افعال واسما وصفاتى وبونلرله حاصل اولان كراماتى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه نفس راضيه صاحبى اولان كامل اواخر مقام

TBMM KUTUPHANESI

خامسده تجلی افعالی کچوب تجلیات اسما وصفاته کلوب مقام سادسه ترقی قیلور پس علم الیقیندن عین الیقین مرتبه‌سنه کلور واندن برجذبه ایله مقام سابعه داخل اولوب انده حق الیقین اکا حاصل اولور اما تجلی افعال اودرکه حق تعالینك افعالندن برفعل انك عبدی قلبنه منکشف اولور چونکه حق تعالی کندی افعالندن برفعلیله برعبدینه تجلی قیلور پس انك جمیع اشیاده جریان قدرتی اول عبده منکشف اولور واول عبد انجق حق تعالی یی محرك ومسکن بولور وبوحال اکا مشاهده ایله اولور وبوحالی بیلمز الاکه اهلی بیلور وبو تجلی افعال مزالق اقدام اولور وبوندن مبتدیلره خوف وخطر کلور زیراکه انلر فعلی کندولردن کلیتله نفی ایدرلر لکن حق تعالینك محفوظ قوللری استقامت اوزره کیدرلر اکر بومقامده اولان کامل بوتوحید افعال اولان تجلیده ثابت قدم اولوب محرك ومسکن حق تعالی یی بولدیغیله بیله احکام شرعیه‌یی کندی نفسنده اجرا قیلدیسه تحقیق اول محفوظ بوتجلی مخطوری کچوب تجلی اسماء وصفاته عروج ایده بیلور واکر ثابت اولمدیسه طریق حقدن رجوع ایدوب زندیق اولور واسفل سافلین بدنه هبوط ایدوب سجین طبیعتده قالور * لاحول ولاقوة الا بالله العلی العظیم * واما تجلی اسماء اودرکه حق تعالینك اسماء حسناسندن براسمی عبدی قلبنه منکشف اولور چونکه حق تعالی کندی اسماسندن براسمیله برعبدینه تجلی قیلور پس اول عبد اول اسمك انواری تحتنده اویله مغلوب ومصطلم اولورکه اکر حق تعالی اول وقتده اول اسم ایله ندا اولنسه اول عبد آنك جوابن ویرر واما تجلی صفات اودرکه حق تعالینك کندی صفاتندن برصفتی عبدی قلبنه منکشف اولور چونکه برعبدك جمیع صفاتی فنا بولور وحق تعالی انك قلبنه کندی صفاتندن برصفتیله تجلی قیلور پس اول صفتك بعض آثاری فضل حق ایله اول عبد فانیده ظاهر اولور مثلا حق تعالی اکا سمعی صفتیله تجلی قیلدقده اول عبد اعیان جماداتك بیله نطقن اشیدوب فهم ایده بیلور زیراکه اول عبد فانی علم الیقین وعین الیقین مرتبه‌لردن کچوب حق الیقین مرتبه‌سن بولمش اولور سائر صفتلری بوقیاس ایله بیله بیلور (نظم)

جمله صفاتکه همان	آینه در صفاتمز	بحر حیاتسن روان	مثل زبد حیاتمز
کنج سن وطلسم بز	ذاتکه یوز بیك اسم بز	روح سن وجوجسم بز	عشقدر اصل ذاتمز
بولسه فنا وجودمز	باقی اولور شهودمز	ساقی اولور ودودمز	حل اوله مشکلاتمز
لوح وجود سرتسز	طولدی حروف خوش صور	اولدی مفصل ایت نظر	جمله مجملا تمز
اولدی جهان آب وکل	نقش جهان جان ودل	ایکی جهاندر آنی بیل	صیورت ممکناتمز
بزکه جهتده‌یز همان	بزدن اودوست اولور نهان	بی جهت اولسه اول عیان	محو اوله هب جهاتمز
بزکه وجوده کلمشز	دوسته سجوده کلمشز	حقی شهوده کلمشز	عشق ایله در ثباتمز

﴿نوع ثالث﴾ علم الیقین وعین الیقین وحق الیقین احوالن وشهود وحدت وجودك شروط وارکانن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه چونکه سالك صادق علم الیقین مرتبه‌سن کچوب عین الیقین مرتبه‌سنه کلورپس جذبهٔ حق ایله حق الیقین مرتبه‌سن بولور اما علم الیقین دلیل عقلیدن حاصل اولان علمدر واما عین الیقین مشاهده ایله حاصل اولان علمدر واما حق الیقین عبدك صفاتن حقك صفاتنده فانی اولوب کندی آنکله علما وشهودا وحالا بقا بولمقدر چونکه حقیقتده عبدك آنجق صفاتی فانی اولوب ذاتی فنا بولمزپس عبدفانینك عینی باقی اولمق لازم کلور وحقه افترا ایدن جهلهنك زعم باطلی کبی عبدك ذاتی حقك ذاتنده فانی اولمز قالورزیراکه قول مولاسنه تمام عبودیتله اظهار ذل وعجز ومسکنت قیلمغله ونقیض عبودیت اولان صفتلرك جمله‌سندن فنا بولمغله اکا تقرب ایلدکچه اولدخی کندی فضلیله اول عبدینه فانی اولان صفات ذمیمهٔ خلقیه‌سنه عوض کندی صفات حمیدهٔ حقیه‌سندن عطیه قیلور کرچه هرنسنه‌یه قادر مولی اولوب هرنسنه‌دن عاجز عبداولورلکن مولی مراد ایلدکده برعبدنده اولان خباثاتی کیدروب بدلنه سائر عبادی عاجز اوله حق کرامتی ویرر اول فعال حکیمدرکه برعاجز قولنه قدرت ویرسه مولاسی اذنیله کائناتنده متصرف اولور زیراکه عبودیتله ربوبیت بری برینه آینه اولوب بری برندن عکس آلور وعبودیت ایسه موجوده رضا ومقصوددن صبر وحدودی حفظ ایله وجوده کلورو بونك مثالی برپاره کومردرکه اکر نارك ضوئی بردیواره

TBMM KUTUPHANESI

دوشوب اندن اول کومره منعکس اولوب انی روشن قیلدیسه بوعلم الیقین مثالیدر واکر نارك شعله سی اول کومره حجاب وواسطه سز مقابلنده واقع اولدیسه بوعین الیقین مثالیدر واکر اول کومر نارك جانبنه یقین کلدیسه وانك حرارتندن یانوب رنك ناره بویانوب اوصافی اوصافنده قنا بولدیسه اویله کیم اول کومرك ظلمتی اشراق ناره وبرودتی حرارت ناره وانفعالی فعل ناره متبدل اولدیسه بوحق الیقین مثالیدر پس مجاهده ایله سالك مقام سادسه واصل اوله بیلور لکن مقام سابعه وصولی جذبات حقدن برجذبه یه موقوفدر واول مرتبهٔ حق الیقین ومرتبهٔ احدیت ومرتبهٔ جمع الجمع ومرتبهٔ عماسماسیله موصوفدر اکر بوتحقیقه واصل اولوب توحید حالی اولان کمالی بولدکیسه توحید مقالی برله موحد اولان مقلدلرك اول سهو وغلطی سکاظاهر اولورکه انلر ادناس طبیعتله معیوب وغضب وشهوتنه مغلوب وحجب مانعه ایله محجوب ایکن ظن ایتمشلردرکه هرکیمکه وحدت وجودی عارفدر اول موحددرکه حقیقته واقفدر بلکه برفاضلدرکه ذروهٔ درجات کمال واصلدر حالبوکیم اویله دکل بوظنونك جمله سی باطلدرزیرا که معرفت وحدت وجود اصحابنه اصلا بر فائده ویرن دکلدر بلکه اویله اولورکه انك سبیله طریق الحاده کیدرلر وزندیق اولوب سجین طبیعته هبوط ایدرلر اما سالکه سلوکنده مفید اولان شهود وحدت وجودعامدر مجرد معرفت مفید اولمزکه ناتمامدر وشهودایسه برحالت اضطراریه درکه مجاهده ایله حاصل اولور وذل وافتقار ایله وجوده کلور زیرا که مشاهده انجق مجاهده دن تولد ایدوب رسوخ بولور وبوحالت شهود اولزمان صاحبنه مفید اولورکه بونکله اتباع شریعت واوصاف حمیده بولنه والامهلکهٔ زندقه یه دوشر (نظم)

بوعالمی پرنقش ونکار اکله ده سیرایت | طوفان کل وجوش بهارا کله ده سیرایت
باغله دهنن آچله تادیدهٔ جانك | آفاق طولی جلوهٔ یارا کله ده سیرایت
یارنکه قموطالب ومطلوب اوله یکرنك | اول بیری بوکون نچه هزارا کله ده سیرایت
اول اتش پنهان که جهانی یقان اولدر | افلاکی طولی دود وشرارا کله ده سیرایت
اول نوش که نیش ایچره نهاندرانی فهم ایت | کیمشدر اوکل کسوت خارا کله سیرایت
اجسامی غبارا کله که جان وجهنه قونمش | اول ماهی عیان زیر غبارا کله ده سیرایت
اول جان جهانی آره سن سندبول آنی | اول زلف ورخی لیل ونهارا کله ده سیرایت
چون میوهٔ شیرین درخت دوجهانسن | بونیچه شجر در نه ثمارا کله ده سیرایت
ای حق بصیرت کوزن آچ باق بوجهانه | هم محشر وهم جنت ونارا کله ده سیرایت

﴿فصل سادس﴾ مقامات سبعه دن مقام سادسده بولنان نفس مرضیه نك کیفیت واحوالن وصفات واطوارن وبعض حالات واسرارن وطبیعتك تعریف واسماسن اوچ نوع ایله بیان وعیان ایدر (نوع اول) نفس مرضیه نك وجه تسمیه سنی وسیرتی وعالمی ومحلی وحالی ووارداتی وصفاتی وبولندن مقام سابعه دخولی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه مقام سادسده نفس ناطقه دن حق تعالی راضی اولدیغیچون اسمی مرضیه اولمشدر تکلم حق تعالی بونفسه * ارجعی الی ربك راضیة مرضیة * کلامیله خطاب قیلمشدر وبونك سیری عن اللهدر وعالمی عالم شهادتدر ومحلی خفیدر وحالی حیرتدر ووارداتی شریعتدر وصفاتی اخلاق حق ایله تخلقدر وترك بشریت وحسن خلقدر وعفوذنوب وسترعیوب وحسن ظن وجمله یه تلطف وشفقتدر وخلقی ظلمات طبایعندن انوار ارواحنه اخراج ایچون انلره میل ومحبتدر لکن بومیل ومحبت فی اللهدر الله ایچون اولدیغندن مقبول درکاهدر نفس اماره مقامنده اولان میل ومحبت کبی دکل بورأفت ومرحمتدر زیرا که اول محبت نفس ایچون اولدیغندن مذموم وشوم وظلمت وغفلتدر وبونفس مرضیه نك صفاتندندرکه خلق ایله خالقك محبتن جمع ایده بیلور وبو برعجیب نسنه درکه برکسیه میسر اولمزالا که بومقام سادس اصحابنه میسر اولور انکچون بومقامده اولان کامل ظاهری حسبیله عوام ناسدن فرق وتمیز اولنمز اما باطنی حسبیله کبریت احمر کبی مثلی بولنمز برخاص الخاصدرکه منبع انوار ومعدن اسرار وقدوهٔ اخیار ودائرهٔ علم الهی حالیدر وشهودنده اغیاردن دیار قالمیوب درونی ماسوادن خالیدر وبومقامك صاحبی عندالله والناس مرضیدر وکندی جمله دن راضیدر وقدری عالیدر وبوکاملك سیری عن اللهدر یعنی حضرت حی وقیومدن

محتاج

محتاج اولديغى علومى اخذ ايدوب عالم غيبدن عالم شهادته اذن الله ايله رجوع ايتمشدركه اكندويه انعام اولنان معارفدن خلقه افاده ايله يه وهركسه لازم اولان حكمتى فهمنجه سويليه وبوكاملك حيرتى مقبول خصلتدركه حضور حضرتدر بوحيرتدركه * ربى زدنى فيك تحيرا * دعاسى حضرت صديق اكبردن روايتدر بوحيرت سلوك اوائلنده اولان حيرت دكلدر اول محض غفلتدر وبوكاملك صفاتندندركه هر وعديه وفا ايدوب هركز خلف وعد ايتمز وهرنسنه يى موضعنه وضع ايدر وعدالتدن خارج كتمز پس محلنه مصادف اولدقده اويله چوق اتفاق ايدركه آشناسى اولميان كورسه انى مسرف ظن ايدر ومحلنه مصادف اولمديسه اويله آزاتفاق ايدركه انى بيلميان بخيل ومقتر صانور وكندويى مدح ايدن كمسه محل اعطاده دكلسه اكا برنسنه ويرمز واكر ذم ايدن محل احسان ايسه كندويى ذم ايلديكيچون حقى منع ايتمز كرم كانيدر بواحوال سنيه ايسه ارباب قلوب اولان كاملرك شانيدر وبومقامك صاحبى جميع احوالنده حالت وسطى ده اولور كه افراط ايله تفريطك مياندير وبوحالت وسطى لسانده خفيف وامتحانده ثقيلدر وبوكوزل خصلتله متصف اولمغى هركس آرزو ايلر ومتصف اولنلره محبت ايدوب حسن حالن سويلر لكن حالت وسطى صعب اولديغندن انكله متصف اولان قليلدر زيراكه اول بومقام اهلنه مخصوص برلطف جليل ووصف جميلدر (نظم)

كرعياندن واقف ايسك كوزله عين ‖ اين تمشى اين تمشى اين اين
نحن اقرب دير اومن حبل الوريد ‖ عالمك مقصو ديسك فى النشأتين
زين جانسن قالمه شين نفس ايله ‖ بر يره جمع اولمز ايكى زين وشين
شارب شرب خدادر جان ودل ‖ خواجه ظن ايلر بيقدر شار بين
جنت عرفانه داخل اولانك ‖ چشمنه عالم كورينور زين زين
عارف اشيايى كماهى سير ايدر ‖ غالب اولمز چون آنك عينيله غين
حق افراط ايتمه هم تفريطى قوى. ‖ ايشلرك هرحالده اولسون بين بين

﴿نوع ثانى﴾ مقام سادسده بولنان كاملك بعض احوال واقوال واسرارن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه مقام سادسك اوائلنده بولنان كامله خلافت كبرى بشارتلرى لايح اولوب اواخرنده خلعتلرى ويريلوب واول خلعتلرى * كنت سمعه الذى يسمع به وبصره الذى يبصر به ولسانه الذى ينطق به ويده التى يبطش بها ورجله التى يمشى بها فبى يسمع وبى يبصر وبى ينطق وبى يبطش وبى يمشى * حديث قدسى مضمونيدركه نتيجهٔ قرب نوافلدر وبوقرب نوافل عون حق ايله تأثيراول عبدك اولقدر فهم ايله كه بومعنا بغايت دقيق ومغلقدر حاشاكه اكا براوليا كتبن مطالعه ايدوب مقاصدن فهم ايتميان ملاحده نك اعتقادى كبى عبد عين حق اولهاويله دكل مطلقدر زيراكه جميع كتب اوليای كرام شرع شريفه موافقدر خصوصا كتب محيى الدين عربى رحمة الله تعالى عليه اصول وفروعه مطابقدر لكن قارئينك سؤ فهمندن عوام ناسه شبهه لاحقدر پس تحقيق مقام بودركه مقام راضيه ده اولان كامل فناى ثانيه واصل اولدقده محل انفعال وشقاوت اولان صفات ذميمهٔ بشريتى قرب نوافل اولان مجاهده سبيله محو اولديسه عادة الله اويله جارى اولمشدركه اكا كرميله آنك محو اولنان صفاتنه مناقض صفتلر بخش ايدركه اول اذن واهب ايله تأثير ايده بيلور پس بيان اولنان حق اليقين بودركه مطابق كلور زيراكه حق تعالى برنسنه يه ويابرنسنه اكاحلول ايتمدن منزهدر حق بودركه بوامور ذوقيه يى عقول ادراك ايده من عقلله ادراكن مرادايدن خطاايدر طوغرى كيده من * پس بوامور انحق حالله ادراك اولنور اهل حال اولميانلره ادراكى امر محال بيلنور زيراكه بوفنا وبقانك خارجده برنظيرى بوقدركه اكا قياس اولنه وقرب نوافل وقرب فرايضك دخى نظيرى بوقدركه مثالله بيلنه پس بوامورى بوبابك بوفصلنده تحرير من بومقامده اولان كامله خطاب وتقرير من دركه جملهاكاحال اولوب ذوق ايله بولورو بوامور ايله بومقامده اولديغن بيلور زيراكه سالك طريق حقك مقاماتنك آخرى واعلاسى قبلهٔ ملائكه اولان صورت آدميه سنده وصوليدر بواول صورتدركه آنك حقيقتى حقيقت محمديه در ولطيفهٔ ربانيه در وسراعظم هودركه غايت قرب مولا بودر پس نه زمانكه سالك بومقامه وصول بولور اول محض عبوديتله وذل ومجز ومسكنتله متصف

TBMM KUTUPHANESI

كامل اولور ونفسنى بواوصافايله بيلدكده ربيسنى اوصاف ربوبيتله بيلور زيرا كه بوكامل نفسنى ذل وفاايله بولديغندن ربيسنى عزوبقا ايله بولوروم مرأت عبوديتى مرأت ربوبيته مقابل طوورر پس هر برنده نه وار ايسه اوبرنده منتقش اولور نتكيم حق تعالى * ماوسعنى ارضى ولاسمائى ووسعنى قلب عبدى * بيوررپس اول عبد خالص جميع حقايق اشياده موضوع اولان دقايق اسرارى علم الهى برله بيلور نتكيم حق تعالى * وعلم آدم الاسماء كلها * بيورمشدر بواسرارى اشارتله عبادنه طيورمشدر وبو مقامده بعض اسرار خفيه واردركه عبارتله بيانه كلز * فسبحان من عز عن الشبيه والمثيل وجل عن التشبيه والتمثيل * وبومقام سادسده بوكامله بوصورت آدميه كشف اولدقده بونك اعظم مطالب سالكين واعلاى مقامات كاملين واعز موجودات اولديغن بيلور پس بوصورتى طلبده اذيال شريعته تشبثله واركان طريقتده استقامتله واسم سادس قيومى تلاوتله جد وسعى وهمت قيلور تاكيم حسنات ابرارى كندى سيئاتى بولوب آداب شريعت وطريقت وحقيقتله دخى زياده متأدب اولور وصورت آدميه ايله حقيقت محمديه نك تحقيقنه ايروب مقام سابعه كلور

(نظم)

اول كان حسن ايله يوق ايدى غيريدن نشان	الان ان عرفت على ماعليه كان
برعشق ايمش بوكثرت صورتده جلوه كر	فالكل واحد تجلى بكل شان
اول نور محض قيلدى بواوصاف ايله ظهور	نام تنوعات ظهورا تيدر جهان
هر چند غير عشق نهان وعياندە يوق	فى حد ذاته نه نهان اولدى نه عيان
جود يله اولدى فايض اعيان انس وجن	لطفيله اولدى ساريء اطوار جسم وجان
جاندن سور كوكلده بيلور تنده حس ايدر	پس عشق ايمش كورن ايشيدن سويله يان همان
آندن ايشت اكادى اكاباق انكله بيل	فاش ايتمه عشق سرنى بو عقله الامان
چون جهل نفس ووهم سودادر عذاب روح	نفس وسوايى عشق بيل ايت ذوق جاودان
اصل اصول عشق ايمش اى حق چكمه غم	قوى حظ نفسى اصلكه وارويرا كاروان

﴿نوع ثالث﴾ طبيعت وذل ونفس رحمانى بواوچى برجوهر اولديغن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه حكمانك طبيعت ديدكارى برقوتدركه جميع اجسامنه سرايت ايدوب جسم آنكله كمال طبيعيسنه واصل اولور وبزبوكا ذل ديرز زيرا كه بوبر وجود اضافيدركه نفسنده معدوم اولان ممكنات ايله احكامى اوزرينه منبسطدر نتكيم حق تعالى كلام قديمنده * الم تر الى ربك كيف مدالظل * بيورمشدر يعنى وجودى ممكنات اوزرينه بسط ايلديكن طيورمشدر (نظم) بوعالم عشقدن طولمش مكاندر * بوصحرا جمله كلدر ارغواندر * جرس فريادوفيغان ايلر اندن * كه اول ليلى بو محمله نهاندر * بوصدر محملى سيرايله جاندن * كه بورفعتله بوسقف جناندر * پشيمان اولسه عقلك عشق حقدن * سوزن طوتمه كه دزدكاربالدر * سكاسن پرده اولمش سن والا * جمال عشق هر يوزدن عياندر * بوافلاك عناصر عشقه انجق * مظاهردر ولى نامى جهاندر * جهانى صورت عشق آكلين جان * بيلور نفسن كه اول بركيزلى كاندر * قوآينه دن ظاهردر اول يوز * اكرچه قلب جاهل پركاندر * جهانى عشق بيل سيرايله حقى * كه آندن جمله سى نام ونشاندر * وطبيعت مرقومه كندى نفسنده برهواى ساذج وعارى اولوب صور حروف ايله مختلف بولنان نفس انسانه مشابه اولديغچون واعيان موجودات جهان هم كلمات انسانه مماثلت بولديغچون اهل الله اكا ذل تسميه ايلدكارى كبى نفس رحمانى دخى تسميه قيلمشلردر نتكيم كلمات انسان نجه معانيه دلالت ايدر كذلك اعيان موجودات اول موجودينه وآنك اسماوصفاتنه دلالت ايدرز زيرا كه حق تعالى كلام قديمنده * قل لوكان البحر مدادا لكلمات ربى لنفدالبحر قبل ان تنفد كلمات ربى ولوجئنا بمثله مددا * بيورمشدر پس كلماتدن مراد اعيان موجودات اولديغن طيورمشدر نتكيم انسانك كلماتنك هربرنده برمعنى واردركه آخر كلمه سنده اولان معنانك غيريسيدر كذلك اعيان موجوداتك هربرنده بر سر واردركه عين اخراده اولان سرك غيريسيدر پس حق تعالى اول اسرارى نفسن بيلن عارف قوللرينه بيلدرمشدر وعارف اولمين قوللرندن ستر ايلمشدر مثلا بوكتاب ايچنده يازيلان كلمات امثالى كيم اهل علم اكا نظر قيلسه اوقيوب معناسن فهم ايده بيلور واهل جهل

TBMM KUTUPHANESI

اكاباقسه آنى نه اوقور ونه اكلر ونه برلذت الور انجق آنى خطوط متداخله ايله منقش بولور * سبحان المعطى المانع جل شانه (بيت)

چندانكه در كتاب جهان ميكنم نظر	يك حرف بيش نيست كه تكرار ميشود
(نظم) اى مهندس نه در اول تفرقهٔ نقطه وخط	بيل خط كون ومكان نقطهٔ عشق اولدى فقط
نقطه خط اولدى وخط حرف اولوب اول اولدى حروف	چونكه تبديل صور قيلدى وتغيير نقط
نقطه دن غيرى نه كيم لوح شهودك اوزره	نقش اولنمش انى محوٌ ايت كه اودر سهو وغلط
نقطه بيل نقطه يه باق نقطه اول اندن غيرى	هر نه كيم ايلسك اولدر سبب بعد وسخط
بحردن دور ايكن انهار فرات وشط در	بنه صو بحره ايريشسه نه فرات اوله نه شط
نه اولور تنبل اوعارف نه سكردوب يوريلور	اهل عرفان روش وراهى اولور سير وسط
چيقسه حتى چه طبعندن اولور ظاهر اكا	سر لو دلى حبل لعلى الله هبط

﴿فصل سابع﴾ مقامات سبعه نك سابعنده بولنان نفس كامله نك كيفيت واحوالن وصفات اطوارين وعلامات وكراماتن ومرشد كامللك تربيه سى اماراتن وسالك قابللك متانت وعلاماتن وحالت قبض ايله باطنى عماراتن وسالكه شيطانك مداخل ومكايد وغاراتن سكز نوع ايله بيان وعيان ايدر (نوع اول) نفس كامله نك وجه تسميه سنى وسيرنى وعالمنى ومحلنى وحالنى وواردنى وصفاتنى وسالكلرى تربيه ايتمسنى بيلديرر ﴿اى عزيز﴾ معلوم اولسونكه اهل الله دينشلر دركه مقام سابعده نفس ناطقه جميع كمالاتنه وصول بولديغى چون اسمى كامله اولمشدر وبونك سيرى بالله در وعالمى كثرتده وحدت ووحدتده كثرت عالميدر ومحلى اول اخفادر كه انك خفى يه نسبتى جانك جسمه نسبتى كبيدر وحالى بقادر وواردى جميع نفوسك بيان اولنان وارذلريدر وصفاتى نفوس مذكوره نك جميع اوصاف حميده سيدر وبوكاملك مشغول اولديغى ورداسم قهاردركه اسم سابعدر وبومقام سابع جميع مقاماتك اعظم واعلاسيدر زيرا كه بونده سلطنت باطن كماله ايروب مجاهده هم تمام اولمشدر وريا ضته حاجت قالميوب حالت وسطى كفايت قيلمشدر پس بومقامك صاحبيچون برمطلب قالمش هر مرادن المشدر الحق رضاى مولايى طلبده قالمشدر وبوكاملك حركاتى حسنات وعبادتدر وانفاس طيبه سى قدرت وعنايتدر وكلمات لينه سى محض علم حكمتدر ولذت وحلاوتدر وديدار شريفى حضور ونزهتدر بوعزيزى كورنلرك قلبنه ذكر وفكر مولى كلور واكا خشوع وخضوع ايله متوجه اولور يانجه كلسونكه اول ولى الله ديدارين كورر بلكه اول مقام رابعده ايكن ولى الله ايدى زيرا كه مقام رابع مقام عوام اوليادر ومقام خامس مقام خواص اوليادر ومقام سادس وسابع مقام خاص الخاص خدادر * سبحان من لامانع لما اعطى ولامعطى لمانع جل جلاله * وبوقهار اسمى قطبه مخصوص اولان اسمادندركه قطب انكله سالكلره امدادايدوب انوار وهدايات وبشارات ارسال ايدر حتى سالكلرك درونده بى سبب ظهور ايدن جذبه وسرور وحضور امثالى احوال دل وجان مدد قطب زماندركه انلرك اذكار وتوجهاتندن بدل وعوض اولاندر وبومقامك صاحبى عبادتدن برلحظه خالى قالمز واول جميع اعضاى بدنيله ياديله يارجليله يالسانيله ياتجرد قلبيله عبادتده در غافل اولمز وبوكاملك استغفارى چوقدر وتواضعى يرنده در رضا وسرورى خلقك حقه اقبال وتوجهلرنده در وغضب وحزنى انلرك حقدن اعراض وغفلتلرنده دروطالب حقه رغبت ومحبتى ولدصلبندن زياده در وبوكامل كثير الاوجاع وقليل الحركات وضعيف القوادر امر معروف ونهى منكر ايدوب رفق وتواضعله سويلر اهل محبته محبت ايدوب مستحق كراهته كراهت اظهار ايلر بونكله بيله هيچ بركمسه يه درونده كراهت اولمز الله ايچون اولان اموري ايشلر لوم لايمدن خذر قيلمز وبونك قهرى لطفيله وغضبى حلميله وجلالى جماليله ممتزج اولمغله عين غضبدن راضى اولوب عين رضادن غضب ايدر لكن هر نسنه يى محلنه وضع ايدوب هر حالنده عدالت اوزره كيدر وقتاكه همتيله برامرك حصولنه متوجه اولور انى مراديله موافق حاصل اولمش بولور زيراكه بوكاملك مرادى مراد حقه ملازمدر ورضا وسخطى انكله قائمدر وروحى انكله هايم وحضورنده دائمدر ﴿نظم﴾

كل من رام تف بوجه سما	رجع التف بوجهه ابدا

TBMM KUTUPHANESI

کر تو مردی بکو که چندین چیست	نفی مستان حق علی العمیا
باده نوشان جام لم یزلی	ماه زویان احسن الحسنی
پادشاهان عرصهٔ ملکوت	شاهبازان قرب او ادنی
در بحر محیط کن فیکون	جان مقصود ومقصد اقصا
حیف باشدکه باز نشناسی	جوهر جان زصخرهٔ صما
قاسمی هرچه هست ارادت اوست	وعلی ربنا توکلنا

﴿نوع ثانی﴾ مرشدکاملك علامات وکراماتن وسالك قابلی تربیه سی اماراتن وکندی عادات وعباداتن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه مرشدکامل جمله ناسه رؤف ورحیم اولور خصوصا طالب حق آنی پدر ومادرندن ارحم واشفق بولور پس مرشدکاملك عادت جمیله سی بودرکه حق تعالی حضرتلرینك معرفت ومحبتن طالب وکندی خدمت وصحبتنه راغب اولوب حضورینه کلان سالکلره ابتدای صحبتده تعلیم علم دین ایدوب عقایدلرین تصحیح وشبهه لرین حل وتوضیح ایدر اهل سنت والجماعة مذهبنه تطبیق ایله کیدر بعده طهارت وصلاة امورن تمامیله تعلیم ایدوب توکل وتفویض وصبر وتسلیم ورضایی ترغیب وتفهیم ایدر بو منوال اوزره صحبتله برمدت کیدر وسالکك حالنه نظر ایدر اکر آنی قابل سلوك طریق حق بولدیسه اکا کلمهٔ توحیدی تلقین ایدوب طریق مقربینی تحسین ایدر وترك اسبابنده اکا مالله اعانت ایدوب جمیع موانعدن هر وجهله صیانت ایدر. وآنك دستکیری اولوب طریق حقه طوغری یدر واکر سلوکی مراد ایدنی غیر قابل کوردیسه اکا بند ایدوب دیرکه صنعتك وارایسه وار آنی ایشله یوق ایسه انصاف اوزره بیع وشرایه باشله زیرا که حق تعالی تنبل وآواره قوللرن سومز وبوکسل واهمالله بوطریقه کیدمز واکر بو مرشدکامل اول سالك غیر قابلی صنعتنه کوندرمدیسه آنی الدایوب غش ایتمش اولور حالبوکیم مرشدکامل غشاش اولمز کندویه صانمدیغن خلقه دخی صاتمز نتکیم حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم * من غشنا لیس منا * بیورمشدر غل وغش صاحبی خائب وخاسر اولدیغن طیور مشدر واکر مرشدك خادمه احتیاجی وارایسه اول زمان بو مرشد آنی خدمتنده استخدام ایده بیلور لکن اول شرطله که آنك سالك طریق مقربین اولمدیغن مقدم کندویه بیلدیرر بعده اکر خدمتنده اکلنورسه خادم یرینه قالور ومرشدکاملك علامتلرندندرکه ستار عیوب اولور کسه نك عیبنی کسه یه سویلمز خصوصا سالکلره اکا اظهار ایلدیکی احوال واسراری ستاردرکه هرکز افشا ایلمز وبو کاملك نفسی غنیدرکه هیچ برکسه دن برشنه مأمول ایتمیوب جمله دن مستغنیدر واویله حسن خلقه مالکدرکه اصلا برکسه یه قطعا غضب ایلمز وهیچ کسه یه بربد سوز سویلمز مکرکه الله ایچون بغض ایلرده سویلر وبو کاملك عندنده جمیع مأکولات ومشموماتك نفیس وخسیسی هب برابر اولمشدر وجمله ملبوسات وملموساتك حسن وخشنی بوکا مساوی کلمشدر پس بونك عندنده خیر ایله فطیرك وپرنج ایله شعیرك وما ایله عصیرك وثوم ایله عبیرك وصوف ایله حریرك وفراش ایله حصیرك وجوان ایله پیرك وخطیر ایله حقیرك وامیر ایله فقیرك هیچ برفرقی اولمز وبونلرك قنغیسی بولنسه مقابلنی ترجیح آرزو قیلمز وبوکا مل جوع ایله شبعه ونوم ایله سهرده وصمت ایله تکلمده وعزلته الفته وجمله عادات وعباداته خیر الامور اولان حالت وسطایی بولور یعنی هرحالنده هرایشی بین الافراط والتفریط اولور نتکیم اکمل الکاملین وروح المرشدین حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم * اما والله انی لاخشاکم لله واتقاکم له لکنی أصوم وأفطر وأصلی وأرقد وأتزوج النساء * بیورمشدر وبو حالت وسطی ایله انصافه قادر اولمز الا که نفسندن حرا اولان اولیا مرتبه سنه ایرن کاملر اوله بیلور انکچون حالت وسطی أحسن احوال واشرف خصال ومخصوص اهل کمال اولدیغن طیور مشدر پس اشتباه یوقدرکه حالت وسطی ایله متصف اولان کامل لایق ارشاد اولور پس بوعلامات وکرامات ایله مرشدکامل ظاهر وعیان اولور (نظم)

مرد خدا سرخوش اولور بی شراب	مرد خدا خوش طوق اولور بی کباب
مرد خدا واله وحیران اولوز	مرد خدا عادتیدر ترك خواب
مرد خدا اولمدی نار وهوا	مرد خدا اولمدی هم خاك وآب

TBMM KUTUPHANESI

مرد خدا پادشه دلق پوش	مرد خدا کنز خفی فی التراب
مرد خدا عقلله جان لیسدر	مرد خدایه چه خطاچه صواب
مرد خدا عارف وآگاه اولور	مرد خدا کوکلی طولیدر کتاب
مرد خدا حقی اولور آشکار	مرد خدادن کورینور آفتاب

﴿نوع ثالث﴾ سالك قابلك متانت وعلامتلرن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه سلوك طریق مقربینه قابلیتی اولان مریدك متانت وعلامتلری بودرکه کندی نفسنه عداوت ایدوب اکا جوع وظمأ وسهر وصمت وعزلتله زحمت چکدیروب انواع مشقتله مخالفت ومقاومت قیلوروانی قبضهٔ قهرینه الوب اکا غالب خصم اولور اکر برکسه انی اینجدرسه اول دوکوب سوکنه عتاب ایتیوب قصوری نفسندن بیلور ودیرکه اکر نفسم خبیث اولسه حق تعالی قوللرن اکاجفا ایله مسلط ایلزدی واکر اندن مرشدینه شکوی ایدرلرسه اکادیرکه والله مشتکیلره بن ظلم ایتمشمدر بنم ظالم هب قباحت بنده‌در * وقتاکه سالك نفسنه غالب ومالك اولور وبوصفتلرله متصف اولور هرقصوری نفسندن بیلور تحقیق اول سالك قابلدرکه طریق مقربینه کیده بیلور هرچنداندہ بعض اوصاف ذمیمه بولنوب بعض قباحت صادر اولورسه‌ده مانع دکل معذور اولور زیرا کاندن برمکروه ایش صادر اولدقده راضی اولیوب نفسنی لوم ایدوب کسه‌یه بدسوزسویلزوهرقصوری نفسندن بیلوب هیچ بروجهله اکا نصرت ایلزامانه زمانکه سالك نفسندن راضی اولوب مجاهده‌سندن عاجز قالسه وحین اقتضاده اوچ کونلك جوع وضمأ وسهرله نفسنه مقاومتده مغلوب اولسه وکندویی سوکوب دوکنلره قصور وکسور بولسه وانلره انکسار وعداوت ایدوب انتقام آلسه ونفسن استصحاب ایدوب راحتن آره‌یوب نصرت قیلسه اول قابل سلوك اولزوطریق اولیانك رایحه سن بیله آلمز اول نفسانی واروب کندی صنعتیله مشغول اولسونکه تجارت روحانیین انك اندن کلمز زیرا که اساس طریق مقربین انجق نفسندن راضی اولمیوب عداوت ایتمکدر وانکله مجاهده ایدوب مشاهده قربنه یتمکدر پس اکر سالك سلوکنی بواساس اوزرینه بنا ایلسه بنای تمامز اولوب تیزمنهدم اولور (قطعه) طپراغه بکزر اودرویش حقیر * که آنی چیکنه‌یه هربای وفقیر * ایتسلر جانینه بیك درلو عذاب * سویلز کسه‌یه مانند تراب * اما سالك قابل انجق نفسنه ساخط اولور اکر متألم اولسه انجق نفسندن متألم اولور واکر شتم ایلسه انجق نفسنه شتم ایلر واکر غضب ایلسه انجق نفسنه غضب ایلر زیرا که حق تعالی حضرت داود علیه السلامه * یاداود تقرب الی بعداوة نفسك * بیورمشدر نفسه عداوت وسیلهٔ حضرت قرب اولدیغن طیورمشدر پس نفسه مساعده ایدن قابل سلوك اولامز وطریق مقربین احوالندن برلذت آلامز زیرا که دشمنی اولیان دوستی بولامز (نظم)

دیلر بوهمتم کیم کندی کندمدن چکوب دامان	کریبان تحیرده قالدم خوش بی سر و سامان
یومام نفس وهوا چشمن که اولدز فتنهٔ راهم	کسم عقلك باشمن کیم ایلر اندن بوسرم دوران
کسم هر صحبت امیدن یاتام درد محبتدن	دوکم لذت شراب موت ایریشوب قاله دل عطشان
چومهما نخانهٔ عزت ذلیل منکسر دلدر	زهی حلوا ای در دوغم زهی لوزینهٔ حرمان
جهانك عزت ولذتلری بی قدر وقیمتدر	انك عندنده کیم بولمش کوکل تخته برسلطان
کوکل بیت خدادر غفلتمدن جای دیو اولمش	که بی زحمت کیررایت بولسه کر برمسجدی ویران
سکازخم اورسه نامرد اورمه سن مرد ایسك حقی	حسام المرأ مسئول ولکن لاعلی النسوان

﴿نوع رابع﴾ سالك قابل حزن وانقباض ایله منشرح ومنبسط اولدیغن وحالت قبضده عمارات باطن بولدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه سالك قابلك علامتلرندندرکه سر وعلانیه سنده طلب وآرزوسی کندی نفسنی اوصاف ذمیمه‌سندن پاك ایتمك اولورزیرا که نفسی انك عدوی اکبری وخطرلی امراضنك معدنی اولدیغن بیلور پس نفسندن خلاص بولمغه سعی واهتمام ایدر واکر اندن طریقتنه مخالفت برحرکت صادر اولدیسه مرشدینه شکوایه کیدر اولدخی اوتجاوزك ضدینه مداومتله اکا امر ایدر مثلا سالکك شکواسی وفرت طعام یاکثرت منام یاکثرت کلامك افراطندن ایسه بونلرك تفریطی اولان جوع

وشهر وصمت طويل ايله تكليف ايدر تاكيم سالكك نفسى حالت وسطى اولان تقليل طعام وتقليل منام وتقليل كلام ايله راضى اولوب استقامت اوزره كيدر ويوسالك قابل اكثر حالنده چاره سز مصيبته كرفتار اولان كمسه كبى قلبى محزون وباشى منكوس اولور منشرح اولدقده اول مصيبت صاحبنك انشراحى كبى نيم انشراح بولور حق بودركه بوسالك قابلك مصيبتى هرمصيبتدن اعظم اولمشدر زيرا كه انك اسمايه مداومتى بركاتيله نفسنك مجبول ومنطوى اولديغى رزائل وحبائثى بيلمشدر وبوموانع وقواطعك بقاسيله محبوبنه واصل ومطلوبى حاصل اوليه جغن فهم ايدوب انلردن خلاصنه توجه قيلمشدر لكن مانع وصال اولان خصال ذميمه نك جمله سندن خلاصى ممكن اولمديغيچون محزون ومتحير قالمشدر زيرا كه نفسك اخلاق ذميمه سى خبيث وكثيردر ونفس انلرله آلوده اولديغندن خلاصى عسير وبرخصلة ذميمه دن خلاص بولدقجه اندن اخبثه واقع اولور پس شبهه يوقدركه حالى بويله اولان سالكك قلبى منكسر وعينى باكى اولوب كندى نفسندن شاكى اولور وسالك قابله بسط ورجا حالنى عارض اولدقجه رفع رأس وجهر صوت ايله ترك ادبدن وتحك ومزاح ايله اظهار طربدن تحفظ ايدوب بينه وبين الله اول حالنى صرف اتمك ايچون تنهايره كيدر وحق تعالىدن اول حالتك زوالن وكندوسيله محفوظ اولمق حالن طلب ايدر زيرا كه اول بيلور كه حالت قبض البته سلامتدر كه انكله سالك اوزرينه خوف اولنمز لكن برصعب حالتدركه نفوس جاهليه ملايم بولنمز واما سالك عارف اسددن خوف ايدركبى حالت بسطدن خائف اولور واهل دنيا دنيالرندن لذت بولدقلرى كبى حالت قبضدن لذت بولور زيرا كه تجربه قيلمشدركه حالت بسط ايچره عمارت ظاهر وهلاك باطن واردر وحالت قبضده هلاك صفت نفس خبيثه وعمارت باطن واردر اكر برسالك ديرسه كه حالت بسط ايچره نم اول حضرتله حضور ومراقبه ومشاهده ومناجاتم واردر وحالت قبضده نم ايچون بوفضائلك بريسى يوقدر پس بوسوزدن ظاهر اولمشدركه اول سالك نه حقى بيلمشدر نه ده انكله حضورى بولمشدر ونه لذت انس آلمشدر اول دعواسنك اهلى دكل خطا قيلمشدر زيرا كه حق تعالى ايله حضور انچق ماسوادن غيبتله اولور حالبوكيم جميع ماسوادن انسان غائب اولمز الا كه حالت قبضده اولور نقل اولنمشدركه بركون برسالك سرور بسط ايله رقس ايدركن مرشد آنى كوروب ديمشدركه نيچون سرورى اظهار ايدرسن جواب ايتمشدركه نيچه منبسط اوليم ونيچه سرورى اظهار قيلميم كه اول بكارب وبن اكا عبد اولديغم حالده صباحه داخل اولمشم پس اوحكيم آنى ارشاد ايدوب ديمشدركه فرح وسرور انكله دنيى اولورسه ده مدخول ومذمومدر حالبوكيم حق تعالى هرقلب حزينه محبت ايلر پس بوقبض وحزن مقبولدر *

(نظم)

اى دل دلدارمز دلده غمكدر ونشاط	وى مه عيارمز دلده غمكدر نشاط
دلده غمك اى عزيز شهد وشكردن لذيذ	اى يم افكارمز دلده غمكدر نشاط
لطف ايله باقسك دله دل پر اولور ذوقله	اى غم وغمخوارمز دلده غمكدر نشاط
قهر ايله قلبه اكر باقسك اولور پركدر	اى شه مختارمز دلده غمكدر نشاط
سندن آلوردل سرورسندن ايدر جان حضور	محرم اسرارمز دلده غمكدر نشاط
هر سوزك الهام اولور امريكه دل رام اولوو	اى دم اقرارمز دلده غمكدر نشاط
حق دل ايتسون سكوت جان سوزيدر قلبه قوت	ابر كهربارمز دلده غمكدر نشاط

﴿نوع خامس﴾ سالك طريق مقربين مقام نفس اماره ده ايكن شيطان لعين انى طريق حقدن قطع ايچون اكا صورت حقدن كلديكى ابوابى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه طريق مقربين سلوكن مراد ايدن كمسه ابتدا كندى نفسى حالته باقسونكه انده سالك قابلك اوصافى وارميدر بعده احوال مرشده نظر ايلسونكه بيان اولنان اوصاف ايله متصفميدر اكر نفسنى قابل ومرشدنى كامل بولديسه اكا واجبدركه طريق مقربينه سالك اولوب سنجين طبعندن خلاص بولوب صفات كماله مالك اوله اكر مدت وصولى طويل اولورسه ده غم يمسون منقطع وناقص قالدم ديمسون زيرا كه البته كمالاتنه واصل اولوب مراداتى حاصل اولور حتى اكر كندى نفسنده سالك قابل اوصافن بولديسه * لكن مرشد كامل بولمديسه اكا لازمدركه

TBMM KUTUPHANESI

مرشدسز منفرد سلوك ايده و آداب شريعتله مؤدب واركان وطريقتله مقيد اولوب اكمل الكاملين وروح المرشدين حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك ايزنجه كيده واكا چوق صلوة وسلام ايدوب احاديث شريفه‌سن يازوب مطالعه ايده زيرا كه سالك قسمندن شيطان لعين برلحظه غافل اولميوب ابواب كثيره‌دن اكا داخل اولور واكا هر برمقامده نجه يولدن كلور اماسالك مقام نفس اماره‌ده ايكن شيطان لعين انى طريق حقدن قطع ايچون كلوب اكا ديركه سنك بوطريق ايله نه مناسبتك واردر بو برطريقدركه اهلى فوت اولمشدر وبوندن قالمامش الا كه عبارات واصطلاحات قالمشدر حالبوكيم سن برزمانده سن كه دينن حفظ ايدن جمره‌يى قبض ايدن كبيدر جونكه مرادك سلوك طريق حقدر كيمك يديله سلوك ايده جكسن قنى اصحاب مجاهدات ومشاهدات قنى ارباب حالات وكرامات انلرك جمله‌سى دنيادن كتمشدر وچوغنك رسوم وعاداتى يتمش وباتمشدر همان سن انلردن استمداد ايدوب ظاهر شريعتده قالوب انكله قناعت قيل كه اول سلامت وراحتدر پس اكر سالك بوكلامه اصغا ايدوب همتى بارد وعزيمتى منحل اولديسه وسلوكه شروع ايتش ايكن اعراض ايدوب قالديسه بعده بنه لعين اكا كلوب ديركه حق تعالى كندى فرائضن ادا ايدنلره نجه محبت ايدرسه كذلك رخصتلرن قبول قيلوب عمل ايدنلره اويلجه محبت ايدر وقول مولاسى مغفرتن نجه سورسه كذلك مولاسى رخصتلريله عملن اويله سور پس نفسكه تشديدى ترك ايدوب رفق ايله معامله ايله كه اول سنك مطيه ومركبكدر نتكيم حق تعالى * يريد الله بكم اليسر ولا يريد بكم العسر * وليس عليكم فى الدين من حرج * بيورمشدر وعبادينه كمال رأفتيله رفق وراحت مراد ايلديكن طيورمشدر اكر سالك بوكلامه اصغا ايدرسه واقوال ائمه‌دن بولنان رخصتلرله مائل وانلرله عامل ايدوب كيدرسه شبهه يوقدركه اول بين الحلال والحرام اولان شبهاتى اكل ايدوب حرامه قريب اولور حالبوكيم شبهاتك شائبندندركه قلبى سياه ومظلم قيلور پس اول قلبنك ظلمتى سببيله حلالى فرق ايتميوب حرامه واقع اولور سالك اولميوب هالك اولور قلور زيرا كه مدام اكل حرام ايله بطن ممتلى ايدن غافلك خاطرينه كلمز الا كه حرام ايشلر كلور وكلامى كذب وغيبت ونميمه وشتم اولور وموجب ارتكاب مخاطر وكسرخواطر اولان فعل شرى بولور ويدى حركت ايلدكده حرامه حركت ايدرور جلى مشى ايتدكده حرامه كيدر وفسق ظاهرله ظلم قاهر ايدر پس آندن لعينك مرادى حاصل اولور وايكى عالمده مكافات ايله جزاسن بولور واكر سالكه لطف حق ايروب آنك دسيسهٔ شيطانيه اولديغن كورسه بيلوركه رخصتلره ميل ايتمك تنبلر ايشيدر وانلرله عمل دون همت اولان عاجزلر روشيدر پس آداب شريعتله واركان طريقتله وعلو همتله سلوك ايدر تا كيم نفسى لوامه اولوب ايكنجى مقامه كيدر (نظم)

اى كوكل كيج هرهوسدن پاك اولوب كل راهه‌سن	تا كه مقبول اوله‌سن شايسته اول دركاهه سن
بو جهان ويرانه‌سن بايقوش مثالى بكلمه	چون شهك شاهينى سن اوج وار اوشاهنشاهه سن
لا اله تيغن آل اشيايى دلدن قطع قيل	خوش خرام ايله جهان پاك الا اللهه سن
دو جهانك قوت جانى خمر وحدتدر اكر	نوش ايدرسن ماحق اولدك مردم آكاهه سن
چون سكا بوقوت اولور حاصل قوميل ورغبتى	بر آلاى حيوان ايچون اولان كياه وكاهه سن
عشق ايله عقلك ايشى بوقدر آچق سوز سويله	شير يزدان شيوه‌سن بيلدرمه هر روباهه سن
عشق حقدر اهل عشقك يارغارى دمبدم	حقى افشا ايتمه سرن هر دل كمراهه سن

﴿نوع سادس﴾ سالك طريق مقربين مقام نفس لوامه‌ده ايكن شيطان لعين آنى طريق حقدن قطع ايچون اكا صورت حقدن كلديكى ابوابى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله دعشلردركه سالك طريق حق مقام نفس لوامه‌ده ايكن شيطان لعين آنى طريق حقدن قطع ايچون كلوب اكا اعمال صالحه‌سن مزين كوسترور قلبنه عجب كتورر پس اول سالك طريق عملدن عجب ايله طولوب نفسن بكندكدن صكره لعين آكا صورت حقدن كلوب ديركه علمدن مراد عملدر حالبوكيم سن اعمال صالحه‌يه موافق اولوب تحصيل ايتمشسن پس نه تعلم علمه ونه صحبت علمايه ونه استماع وعظه هيچ احتياجن قالمشدر اول سكا وعظ ونصيحت ايدن عالم كاشكى كندى نفسنه سوز كيچروب منتصح اولسه وسنك اعمالن عشرى مقدارى عمل قيلسه دولت انك اولوردى

پس بو عجب انده تمکن ایلدکده نفس عظیم کوروب غیریلری تحقیر ایدوب خلقه سوء ظن ایله قالور پس اویله بدخویلی اولورکه عالمدن برنصیحت قبول ایتمز اولور وعقل مقتضاسنجه عبادت ایدوب ظلمت جهالتده هلاك اولور قالور بعده بوسالکه اول لعین دیرکه سنك حقکده خلقك حسن ظنی واردر اعمالکی کوچك ایله کیم سکا اقتدا ایدهلر وثوابك اضعافیله زیاده اوله پس اکر بوسالك بونیتله اعمالن تحسین ایدرسه علتلی اولور بعده بوسالکه اول لعین دیرکه سن همان عبادتی اخفا ایله قیل تا کیم حق تعالی اخفا ایله اولان عملی قبول ایدوب سکا محبت ایلیه وناس اخلاصکه مطلع اولوب انلر دخی سکا محبت ایدهلر پس اکر بوسالك بوکلامه تابع اولوب خلقك کندویه محبتی آرزوسیله عملن اخفا ایدرسه ریایه دوشر خبری اولمز اما انواع دسایس لعین چوقدر اکر قادر اولدیسه سالکك عملن افسادایدر واکر افساده قادر اولمدیسه انك قلبنه اول عملدن افضل برعمل القا ایدرکه انك فعلنه قادر دکلدر لکن ایکنجی عمل اکا ترغیب وتسهیل وتحسین ایدر تا کیم اکا مباشرت سببیله اولکی عملدن کسلوب ایکنجی عملی هم اتمامه قادر اولیوب ایکی عملدن بیله محروم اوله * مثلا سالکه اول لعین دیرکه سن نجه الله ورسولی محبتن دعوا ایدرسنکه نه بیت شریفی حج وطواف ایدرسن ونه روضهٔ مطهره زیارتنه کیدرسن بوکسل واهمال شان محبین دکلدر نیدرسن همان سکا لایق اولان بودرکه حقه توکل ایدوب بیتنی حج وحبیبنی زیارت قیلهسن وانثنای طریقده صلوة وصوم واذکار وادعیهٔ یومیه ایله مشغول اولهسن تا کیم بوعبادتله بیله حج وزیارت ثوابن دخی بولهسن پس اکر سالك بووسوسه یه اصغا ایتدیسه وزادوراحلهسز فقر وفاقه سیله حجاج قافیله سیله بیت شریفه توجه ایدوب کتدیسه اول یول زحمتندن بدننه کسل عارض اولدقده واوراد واذکاری فوت اولوب قلبنده ملالت بولدقده لعین اکا دیرکه نفسکه ظلم وتضییق ایدوبده طاقتندن زیاده تحمیل ایتمه نمازك فوت اولورسهده قضاسی مکهده ممکندر تعصب سمتنه کتمه پس بوسالك عجزندن لعینك بوکلامنه امتثال ایدوب ادای فرایضدن هم تکاسل ایدر واکا جوع وظمأ غالب کلوب خلقی طار اولدقده بنه لعین اکا دیرکه حق تعالی حجی اغنیایه فرض ایتمشدر سنك کبی فقیر اول بیته نجه کتمشدر شبهه یوقدرکه سنی طریق حجه کوندهرن داعیه انجق وسوسهٔ شیطانیه ایمش پس اول فقیر انك بوکلامندن محزون اولوب اکا ندامت کلور وقضایه سخط ایدوب قلبی مظلم اولور وخلقك غیبتن ایدوب شتوم ایله عرضنه کیچوب انلره عداوت قیلور زیرا که حج بولندن اکا برکسنه نه تصدق ایلر نه ده التفات ایده بیلور پس اول قافله بی نمونهٔ محشر بولوب وهرکس کندی نفسی قیدنده اولدیغندن اول طلب قوت ایله مشغول اولوب حج وزیارتدن بی بهره قالور واکر بهره مند اولسهده بیك بلا ایله اولور ومقدم بلدنده مقیم ایکن صدری منشرح وخلقی مفرح برحلیم وسلیم ایسهده وناسی نفسنه ترجیح وایثارایدر سخی وکریم ایسهده ایمدی اثنای طریق حجده باشنه کلان احوال اهوالدن خلقی ذمیم وصدری ضیق اولوب ونفسی بخیل وحریص ولئیم اولور چونکه بوسالك حجه کتمکله کندی بولندن قالور وباشنه بونجه بلالر کلور پس اول لعین بونك طریقن قطع ایله مرادن آلور واکر حق تعالینك عون وعنایتی سالکه ایریشوب اول لعینك بونك کبی مکر وحیله لرندن نجات بولدیسه آداب شریعتله وارکان طریقتله وعلوهمتله سالك اولور تا کیم نفسی ملهمه اولوب مقام ثانی بولور (نظم)

نه مست بادهٔ عشقم نه مرد مستورم	نه مخبرم نه ده مستخبرم عجب دورم
درون دلده کی دلدارنی طشره ده آرارم	وصال ایچنده ایکن غفلتمله مهجورم
شراب وشاهد وشمع کوکلده در اما	نه بهره بیلمشم باکرم چو باکرم
طولار جهانه دمادم هزار نفخهٔ صور	عجب نه مرده دلم تنده ساکن کورم
کوکل بوخانهٔ غفلتدن ایتسه طشره خرام	یقین ایدرکه حقیقتده بیت معمورم
جمال عشقی کوررسم کوکل کوزیله عیان	اودمده بن بکا خوش ناظرم که منظورم
شراب ناب محبتدن ایچسم ای حقی	او جام جان ایله الحق مدام مسرورم

﴿ نوع سابع ﴾ سالك طریق مقربین مقام نفس ملهمه ده ایکن شیطان لعین انی طریق حقدن قطع ایچون اکا صورت حقدن کلدیکی ابوابی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه سالك طریق حق

TBMM KUTUPHANESI

مقام نفس ملهمه‌ده ایکن شیطان لعین انك طریقن قطع ایچون اکا مناسب قیولردن دخول ایدر زیراکه بوسالك عقبات مذکوره‌یی کچوب مقام ثالثده درجهٔ عرفانه کلمشدر ودسایس مزبوره ایله مغرور اولمقدن امین اولمشدر پس بوعارفه اول لعین صورت حقدن کلوب دیرکه سن خوش احوال عالمه واقف اولوب وحدت وجودی عارف اولمشسن پس لاموجود الا الله دیرسن که هوالاول والآخر والظاهر والباطن نوری لمعان بولمشسن زیراکه * الله نورالسموات والارض * اشارتن * فأینما تولوا فثم وجه‌الله * بشارتیله بیلمشسن وجمله‌سن حقدن کلمش اکا کیده‌رزکه * انا لله وانا الیه راجعون * بیورمشدر ومبدأ ومعادمز انچق اودرکه * منه بدأ الامر والیه یعود * حصری طیورمشدر وجنت اهلی جنت ایچوندر ونار اهلی نار ایچوندرکه * جری ماجری وجف القلم * بومضموندر وبرمتحرك حرکت ایتز الا کهانك محرکی خالقدرکه * والله خلقکم وماتعملون * بیورمشدر وبورموزی برکسه بیلمز الا کهاول سنك کبی عارفلره الهام ایله طویورمشدر بوندن صکره سن نه ایچون اعمال شاقه ایله کندیکه زحمت ویررسن بوندنبویله سنك شانکه لایق اولان بودرکه بواعمال ظاهره‌ده بولنان عبادات وریاضاتك جمله‌سین اول محجوب اغیار اولان اهل ظاهر ایچون تارك اولهسن واهل تقلید اموریله مشغول اولمیوب انچق کندی قلبکه کلوب ذوق وشوق ایله طوله‌سن واهم والزم اولان مراقبه ومشاهده‌یی اعمال باطنه ایله تلذذ قیله‌سن * پس اکر بوعارفك قابی قدمی سورچوب بووساوس ودسایسه اصغا ایتدیسه عبادت ومجاهده‌یی ترك ایدوب هوای نفسنه تابع اولوب کتدیسه انك قابی من حیث لایشعر مظلم اولوب اول لعین انده تمکن بولور بعده اکا دیرکه ربك سنك حقیقتکدر وسن انك حقیقتی سنکه * وهوالسمیع البصیر * بیورمشدر پس هرنه دیلرسن ایشلهکه * لایسئل عمایفعل * کلامیله سنکدخی مسئول اولمدیغك طیورمشدر پس اولزمان حجب ظلمانیهٔ طبیعیه‌انك بصیرتن اویله ستر ایدرکه هیچ کورمز اولور باشلر سرقت وخیانتله زنا ولواطه ایشلر ومسکرات ایچوب انواع حرام اکل ایدر واعتقادی بوزیلوب خدادن خوف ایتمز اولوب ضلالت یولنه کیدر ولعینك اویله برملعبه‌سی اولورکه رحمان قویوب انی ولی اتخاذ ایدر ارض طبیعته میل ایدوب کلام لعین انك هواسنه معین اولان غافلك حالی بودر واکر بوعارفه عنایت حق ایریشوب عبادت ومجاهده اوزره ثابت قدم اولدیسه تحقیقا انك نفسی مطمئنه اولوب علوهمتله مقام رابعه کلور وسعادت دارینی وقرة عینی بولوب لعینك مکرندن امین اولوب سلامت قالور

(نظم)

غفلتدن اویان ای دل کیم باد صبا کلدی ... عشقك یلی اسدی بیل کیم جانه صفا کلدی
ای عاشق روحانی وی عارف رحمانی ... تنها کیجه بول آنی کیم جانه هدا کلدی
ویر خوابکی امواته کل قاضیٔ حاجاته ... خوش باشله مناجاته آوان ثنا کلدی
قوی خواب وخیالاتی ترك ایله محالاتی ... بول عشق ایله حالاتی کیم شوق لقا کلدی
کثرت کدرندن کیچ وحدت مینی صاف ایچ ... سن صایمه وجودك هیچ اول نور وضیا کلدی
خواب ایچره اولور غملر عشق ایچره اولور دملر ... آکاه اولك آدملر چون عون خدا کلدی
حق قو بواغیاری بول دلده اودلداری ... فوت ایله اسحاری کیم وقت ندا کلدی

﴿نوع ثامن﴾ سالك طریق مقربین مقام نفس مطمئنه‌یه واصل اولدقده حصن مولایه داخل اولوب شیطان لعینه غالب کلدیکن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه سالك صادق مقام رابعه واصل اولدقده اکا اویله برکمال حاصل اولورکه اول ماسوادن هارب وانس حق طالب اولور وذات پاکنه محبت ایدوب حبینه تبعیت قیلور وانك اقوال وافعال واخلاقی جانایله قبول ایدوب اندن حیات جان ولذت ایمان آلور ونور عرفان ایله حضور جنان بولور وشرع شریفیله طوغری کیدر تاکیم موت طبیعیله انتقال ایدر پس بوکاملك قلبنه هرنه کیم خطور ایلسه انی حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك اقوال وافعالنه قیاس ایدر اکر موافق کلدیسه انکله عمل ایدر والا ردایدوب دیرکه شیطاندر سویلر ومحقق بیلمشدرکه حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم وفات ایله انتقال ایدنجیه‌دك فرائض وواجباتك برینی ترك ایتمشدر وترك عمل صالح نه اولیادن ونه علمادن اشیدلمشدر پس محب صادق اولان کامل تیقن قیلمشدرکه شریعته

TBMM KUTUPHANESI

موافق اولميان خواطرك جمله‌سى ضلالت اولمشدر زيرا كه اول اهل باطن ظاهره مخالف اولان باطنى باطل بولمشدر پس طريق عبادتده استقامت قيلوب شيطان لعينه غالب اولمشدر وحق تعالينك * ان عبادى ليس لك عليهم سلطان * بيوردىغن بيلمشدر وسر شريعت اكا منكشف اولوب انى ظاهر شريعتده پنهان بر بحر بى پايان كورمشدر اما ظاهر شريعتله عامل اولميان غافل نه عارف نه ده كامل اوله بيلور ونه باطن وسرى اكا منكشف اولور بلكه زنديق اولوب ضلالتده قالور چونكه حق تعالينك حبيبنه * قل ان كنتم تحبون الله فاتبعونى يحببكم الله * وحي نازل اولمشدر پس بو آية كريمه دار آخرته انتقال ايدنجيه‌دك باب شريعت اوزرنده وقوفى التزام ايتمك حقنده جمله‌يه كفايتده نهايت بولمشدر واما شريعتله عامل اولان عارف وكامل انك باطن وسرينه داخل واندن اسرار خدايه نائل اولور وقلبيله مقلب اراسنده واقع اولان خصوصياته واصل اولور وبو اسرارى انجق ظاهرلرى شريعتله مزين وباطنلرى حقيقتله منور اولان كاملر بيلورلر كه انلره هيچ برنسنه ملتبس اولمز وشيطان لعين انلره يقين كلمز وكلسه‌ده هيچ برجهتدن يول بولمز ومراد ايلسه بيله انلرى اضلال ايده بيلمز نتكيم شيخ صمدانى عبدالقادر كيلانى حضرتلرينه باديه‌ده شيطان كلوب * ياعبدالقادر انى أنا الله وقد ابحت لك المحرمات فافعل ماشئت * ديدكده بو شيخ كامل رحمة الله تعالى عليه اكا كذبت انك شيطان ان الله لايأمر بالفحشاء جوابن ويرمشدر اى حق بصيرتله بركره باق كه بو شريعت نه عظيم قلعهٔ كرامتدر وبونكله عامل اولان ايكى عالمده نه عجب عزيز وشريف وهر خطردن امين وسلامتدر پس جميع ابرار وعابدين واخيار وعارفين واحرار كاملين زمره‌سنه داخل حصن حصين وابليس لعين تلبيساتندن امين ايلز الاكه توفيق نعم المعين ايله تشبث بشرع كزين واتباع روح كاملين وصحبت علماى عاملين ايلر * وصلى الله على سيدنا محمد وآله وصحبه اجمعين والحمد لله رب العالمين * چونكه بو كتاب مستطابك فن ثالثدن بورايه كانجيه‌دك جميع شروط واركان طريق عرفانك ورسوم وآداب حضور يزدانك وعموم اسباب قرب رب الانامك ظاهر شريعت غرايه موافق اولان حكمت اولياى كرام ايله تركيب وترتيب وترغيبنده اهتمام تام اولنوب بومقدار اظهار وكتابتله نظامى ويرلمشدر پس امدى بومقامده بوفنك بوباب اخيرينك ختامى تبرك ايچون پيرمز غوث علوى فقير الله شيخ اسماعيل تلوى رحمة الله تعالى عليه حضرتلرينك اوصاف جميله‌سن بيان ايدن فصلله تمام اولمق مناسب كورلمشدر نتكيم * عند ذكر الصالحين تنزل الرحمة * دينلمشدر زيرا كه نزول رحمت حب ابرار ايله بولنمشدر (بيت) حمدى اهل بقايى ياد ايله * خاطرك يادى ايله شاد ايله

(نظم)

ز محب قمرز دور قمردن سويله	طوطىٔ جانه هم اول شهد وشكردن سويله
قوى شش وپنج ايله رنجى اونهان كنجى بول	عشقدر اصلمز انجق اوپدردن سويله
حسرت عشق ايله ديوانه اولوب اغلردم	بوندەيم بن ديدى سن نور بصردن سويله
جمله بوزدن سكا يوز ويرمشم اى جان پدر	سن انانيتى قوى حسن نظردن سويله
برقمر يوزلى كورندى ديديكم عشق بنم	عقلى قوى محرم اول سر قدردن سويله
قلبكه هر نه ديسم كيزلى همان تسليم اول	سرمى عقله ديمه طور بشردن سويله
صحبت عشق ايله قيل دلده حضورای حق	ايتمه جسمكله سفر دلده حضردن سويله

﴿فصل ثامن﴾ حضرت غوث علوى فقير الله شيخ اسماعيل تلوينك حسب ونسبن ومذهب ومشربن ولسان وادبن ووطن وولادتن ورسم وعادتن وعلم وعبادتن وحكايت بدء يه‌سن وولايت كشفيه‌سن وعزلت كليه‌سن وقوت قدسيه‌سن وفضائل جليله‌سن وشمائل جسميه‌سن وعبادات يوميه‌سن وعادات انسيه‌سن وثياب لبسيه‌سن وپدرم عثمان افندى ايله صهرانى محمد افندى يه غايبانه ميل ومحبت صالديغن وپدرم نه شكل دردمند اولوب نه طريق ايله واروب انى بولديغن واول حكيم الهينك يانده قالوب هر دردينه درمان آلديغن وحضرت شيخك بعض كراماتى نجه ظاهر اولديغن ونام وشان وجاهى صيتيله جهان طولديغن ومرحوم پدرمك وفاتندنصكره بوحقى يتيمن برنظر ايله تعزيه ايدوب بعده نجه حكمتله توصيه وحكيمانه تربيه قيلديغن وحضرت شيخك وعده‌سى ايروب حقه جان ويروب مراد آلديغن وجام فنايى ايچوب عالم بقايه كوچوب بوجهانده

TBMM KUTUPHANESI

ذكر جميلى وخير جزيلى قالديغن اون نوع ايله بيان وعيان ايدر ﴿نوع اول﴾ حضرت غوث علوى فقير الله تلوى مرحومك حسب ونسب ومذهب ومشربن ولسان وادين ووطن وولادتن ورسم وعادتن وعلم وعبادتن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اول ولى مولاى جليل ووصى نبى جميل پيرمز شيخ اسماعيل فقير الله رحمه الله حضرتلرى علمانسلندن شافعى المذهب وعربى الاصلدركه اجداد كرامنك لسانى عربيجه تكلم قيلمشدر وجد اعلاسى مولانا منلا على پاى تخت كردستان اولان جزيرة الاكرادك رئيس علماسنى بولنمش ايكن طقوز يوز اون تاريخنده همان ظلمه‌دن دينن آلوب هجرت قيلوب ايكى مرحله مسافه جانب شماله كلمشدر وبلده‌مز ارض رومك جنوب وشرقى جانبنده اون مرحله قدر مسافه‌ده يتمش سكز درجه طولنده اوتوزيدى درجه عرضنده واقع جمله بناسى جص وجميع ناسى عرب اولان قصبهٔ طيبهٔ سعردك نقطهٔ مشرقى سمتنده اندن ايكى ساعت مسافه‌ده برمرتفع مكانده واقع لطيف الهواء وكثير الكروم والاشجار وقليل الماء وكثير الصهاريج والابار جملة بيوت الچودن ايكيوز دار ايله بچه دكان وبرخان وبرحمام واوچ مسجد وبرجمعه جامعى واراولان تلونام عرب قريه‌سنده توطن ايدوب اول جمعه جامعنده امام وخطيب ومدرس اولمشدر وآنك ولد عزيزى مولانا منلا عبدالجمال آندن علوم عربيه‌يى اخذ ايدوب پدرى وفاتندنصكره مكانينده قالمشدر وآنك مخدوم عزيزى مولانا منلاقاسم اندن تعلم علومى تمام ايدوب پدرندنصكره آنك مقامن بولمشدر چونكه تاريخ هجرت نبوى بيك التمش يدى اولمشدر پس مولانا منلاقاسم حضرتلرينك اوسنه رجب شريفنك ابتدا جمعه كيجه‌سى ليلهٔ رغائبك نصف اخيرنده سعد اكبر اولان مشترى ساعتنده سعادتله براوغلى دنيايه كلمشدر وصدقى رسميله اسماعيل اسمن آلمشدر وانك سعادت مادرزادى انى قرق بيل همان فوا كه لطيفه ايله تربيه قيلمشدر وطبع پاكى جميع اطعمه‌دن بلكه خبز واشربه‌دن تنفر قيلديغيچون صفات بهايمدن طاهر قالمشدر وانك درون وبيرونى علم وعبادت لذتيله طولمشدر واول خشوع وخضوع ايله ملائكه حضورن بولمشدر وحقوق والدينه رعايتيله دعاو رضالرن غايتيله آلمشدر وبدرى ملاقاسمدن تحصيل علوم ايدوب يكرمى درت ياشنده ايكن تكميل معارف واول سنه آخرنده مرحوم پدرى آخرته كيدوب كندى تأهل ايدوب امامت وخطابتده وتدريس وعبادتده قائم مقام پدر اولمشدر وكنديسى اوتوز ياشنه واردقده مادر مشفقه‌سى دخى آخرته كيدوب كندى اهل واولاديله قالمشدر وزهد وورعى مقتضاسنجه باغلر نهايتنده برخالى برى احيا ايدوب كندوسيچون براوزوم باغى ديكمشدر واهل واولاديچون دخى برترلا احداث ايدوب ميشه‌دن جمع ايلديكى مازيله بركسبى حلال آدمدن تخم ايچون براولچك حنطه آلوب كندى يديله قازمه ايله اكمشدر اما اوزوم باغى خدمتن كندى يديله كوروب آرقه‌سيله ميوه‌سن اوه كتورردى واما ترلاسى صوسزدركه سائر باغلر وترلالر مثالى غوغاسزدر وحصادى وقتنده تلاميذى آبدست آلوب آنى اوراق ايله بچوب دسته دسته توقمقله دوكوب غربالله صاوررلردى بعده اهل بيتى اول حنطه‌دن تخم مقدارن حفظ ايدوب زياده‌سن آهسته آهسته ال دكرمنيله دقيق ايدرلردى بعده كون بكون خمير واوجاقده فطير ايدوب بى‌ضرب وايذاى حيوان وبى‌كسب خبيث نادان حلال لقمه يرلردى اما كندوسى همپشه حبات حنب وزيب ايله افطار واكثا ايدردى وهربوم جمعه غسل ايدوب ثيابن دكشدكده جبينه برمقدار زيب قويرلردى وجمعهٔ آخرده بنه آنك بقيه‌سنى بولورلردى زيراكه اول عزيز هرليلى قائم وهرنهارى صائم ايدى ومولاسيله حضورى دائم ايدى وكندويه ذكر وفكر وعبادتى عادت ايتمشدر وانلر اكاقوت جان اولوب لذت ايمانه يتمشدر تاسن سنينى اربعين اولنجيه‌دك بومنوال اوزره كتمشدر وقرقنجى سنه مزاج لطيفى منحرف اولوب قرق كون على التوالى بلا اكل وشرب وتكلم قالوب بى‌خود ياتمشدر بعدالاربعين اول مبارك كوزن آچوب برطاس صو ايچوب اكثى رمان اشى استيوب خبز ايله اكل ايتمشدر اندن افاقتله مزاجى صحت بولوب هرطعامه اشتهاسى كلوب تناولى حدوسطه يتمشدر منوال مذكور اوزره قرق سكز ياشنه‌دك حجن ادا ايدوب علم وفضلله آبا واجدادى يرلرين طوتمشدر وبو زمانه‌دك بش اولادى وجوده كلوب دردى معمر اولوب بركريمه‌سى صبيه ايكن كتمشدر واولاد كرامنك اكبرى شيخ عبدالقادر درك اول علم وفضلده مثلى نادردر واوسطى ملا عبدالله درك اول متخلق باخلاق الله در واصغرى حاجى صالحدر كه اول هم عارفدر هم صالحدر وحفصه نامنده جمله‌دن شفقتلى اولان كريمه‌سنه زياده محبت ايتمشدر وبيوك اوغلى عبدالقادر

TBMM KUTUPHANESI

افندی کندودنصکره مقام قطبیته یتمشدر (نظم)

جان دماغی دمبدم بر بوی جانان اولدی خوش | قعر بحر لم یزل امواج احسان اولدی خوش
جمله یه سر معیتله چو عشق اولمش رفیق | ذره لردن دائم اول خورشید رخشان اولدی خوش
خلقدن احبیت ان اعرف چون اولمش قصدیار | بوظهورات فراوان ایچره سیران اولدی خوش
چین زلف عشقدن برحلقه آچدی چون صبا | لمعهٔ حسن رخی شمع شبستان اولدی خوش
زانی سوداسنده رنجور اولمش ایکن شکر کیم | جان یوزن کوردی کوکلدن شادوخندان اولدی خوش
جمله ذرات جهانه عشقدر ساری مدام | اول سببدن هرکله بلبل ثنا خوان اولدی خوش
چون حرمدن قلبه قیلدی برنظر سلطان عشق | جان عاشق محرم اسرار سلطان اولدی خوش
عشق بی برده ظهور ایتدی چودلدن عاشقه | مست اولوب طولدی درونی بحرعرفان اولدی خوش
حق بیل هر مظهرك بر رتبه سی وار حفظ قیل | صانمه کیم هپ مظهرعشق اولدی یکسان اولدی خوش

﴿نوع ثانی﴾ غوث اعظم علوی شیخ اسماعیل تلوی فقیرالله رحمه الله حضرتلرینك حکایت بئره سن وولایت کشفیه سن وعزات کلیه سن وقوت قدسیه سن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه چونکه غوث علوی فقیرالله تلوی رحمة الله علیه حضرتلرینك سن شریفی قرق سکز نجی ییله کلمشدر وتاریخ هجرت بیك یوزاون دردده بالغ اولمشدر پس قضارا آنك جیرانندن برمسلمان رجب آینك آخرنده آخرته کتمشدر واول مرؤت کانی شعبان آینك غره سی جمعه اخشامی واروب میتك خانه سنده اصحابن تعزیه ایتمشدر اول قریه نك هردارنده بربئر اولمغله یوزبیل قدر صویی چیقوب بعده یابس قالمغله اول جارینك دارینك حولیسی دیوارنده بربئر یابس وارایدی وانك عمقی یکرمی سکز ذراع ودیواری مبنی احجارایدی اول ضیف ایامنده تبریدماو حفظ اشیا ایچون مثال کلار ایدی واویله صوسز قیولره فواکه ومأکولات آصارلردی چونکه اول امام همام بعد التعزیة والطعام قبل العشا قیام ایدوب جماعته دیمشدرکه سز بونده مکث ایدیکز بن یالکز جامعهٔ کیدرم وصلاة عشا تدارکن ایدرم پس اولدمده انلری کیفنجه قویوب اوستی آچوق حولیه تنهاجه کیدوب باب خارجدن خروج قصدنده ایکن یمین بابه متصل دیوار ایچنده مخفی اولان بئر عمیقه دخول ایلش خبری اولمشدر وقعرینه نزول ایلش آنی بئر اولدیغن دخی بیلمشدر وقعرنده قائم بولنوب برقارشدن آزچقوره دوشمش ظن اولنوب بئره دوشدیکن تخیل قیلمشدر چونکه اول عبد محفوظ اول بئر یابس ایچنده اطرافن دورایدوب باب خارجی بولمدیغندن محزون ومتحیر قالمشدر * پس اول حین اول دلیل المتحیرین انك دروننده فتح باب ایدوب برجذبه ایله انی آلمشدر واول مجلس معناده ارواح اولیایی بولمشدر واول دمده هرمرادی وجوده کلمشدر وهرنه اولمش ایسه اول حالتده اولمشدر وکأس محبتله مست مدام اولمشدر وتجلی نوریه حیران اولوب قالمشدر وروحك نور اخضری اول بئره منعکس اولمغله اولدمده انك یشلی بئره چالمشدر حتی بووقعه دنصکره بعض قصایدنده سکری حالتنده بووقوعنه اشارت قیلمشدر (شعر) وقعت بئر خضراء وطیهامر مراحجار * وکان قعرها اذرع وجدته اقصر اشبار * رأیت النور من بئر الی فوق السموات * اضاءلی بضوء مایضیئه قط انوار * اول دولتلی بوسعادتده بحرعشقه طالمشدر وولایت مرتبه سن بولوب مشاهده لذتن آلمشدر حالبوکیم انك بوحالتی بیلمیان جماعت جامعده وخانه سنده آره یوب بری برینه صورشوب انك غمنده قالمشدر انجق برمسلمان جولها اول حولی ایچنده اولان دکاننده بز طوقورایکن اوکیجه دن درت ساعت کچدکده اول قیو درونندن بوعاشقك لذتلی صداسن آلمشدر اول همان خلقه خبر ویروب جمیع اهل محله شمعه لرله رأس بئره کلمشدر لکن انی اویله استغراق آلمشدیکه اول جمله دن بی خبر اولمشدی پس اول بئره آدملر صالوب انی چیقارمشلرکه عمامه سی باشنده ونعلینی ایاغنده وجمیع وجودی سلامت قالمشدر انجق مبارك جبه سی صول حاجبی فوقنده برطرنق مقداری صیرلمشدر پس انی سعادت خانه سنه کوتوروب سلامتیجون جمله سنی مسرور اولمشدر وبوحکایتی اول عزیز کندی لسانیله نقل ایلدکده دیمشدرکه بن اول بئره نه دوشدیکیمی بیلورم نه ده چیقاردقلرن بیلورم انی چیقارمق مرادایدنلره

TBMM KUTUPHANESI

دیرایمشم که الله تعالی بی سورسکز بنی ترك ایدیکز بنم سزله ایشم قالمدی بندن ایراغه کیدیکز بوسوزیمی دخی بیلمم انجق آنی بیلورمکه بنی ایکی آدم طوتمش محله باشنده اوه کتوررلر واهل محله ونسوان وصبیان جمله اطرفده ازدحام ایله یوررلر وهرکس النده برشمعه طوتمشدر کیمکه بکایقین کلوب یوزمه برنظر ایتمشدر همان سروریله سلامتم ایچون شکر ایدوب دونوب کتمشدر تم کلامه رضی الله عنه * چونکه اول یوسف ثانی بوچاه ظلمانیده نورعیان یزدانی بولمشدر پس اول مصر دلده عزیز ومحترم جان وسلطان اولیای زمان اولمشدر وقدر وجاه سبحانی دللرده داستان اولوب جهانه طولمشدر اماقیوده نوش ایلدیکی صهبای محبتدن سکز ییل استغراق ایله علی التوالی مست مدام اولمش قالمشدر وناسك جمله سندن بالکلیه عزلت ایدوب اهل واولادندن بیله تجرد وتفرد قیلمشدر زیراکه خلقدن ایراغ اولان حقه یقین اولدیغن بیلمشدر پس ناسدن قاچوب انیس المستوحشین ایله تنها قالمشدر ولذت حضورانسی جمله نعمتلردن الذواعز بولمشدر انجق بیوك اوغلی عبدالقادر افندیی خدمتیچون قبول ایدوب ایچری آلمشدر واول سکز ییل ظرفنده اهل واولادی آنك خدمتنه کلدکجه امتناع ایدوب دیرایمش که بنم ایکی خادم واردرکه هربری بریردن کله جکدر وهرخدمتمی انجق انلر کوره جکدر چونکه طقوز نجی سنه عزلت والفت وغلبه وخلوت اکابرابر اولمشدر وسکر واستغراقدن صحو وافاقت بولمشدر پس برصومعه بنا ایدوب انده سجاده نشین اولمشدر واحبابنه زیارت بابن کشاده قیلمشدر وقتاکه پدر عزیزم عثمان افندی وبرهفته دنصکره صهرانی محمد افندی انك زیارتنه کلمشدر حضرت شیخ انلره عظیم التفات ورغبت قیلمشدر وایکیسن بیله تبشیر ایدوب من عندالله اعطا اولندیغم ایکی خادم منلا عثمان ایله منلا محمد ایمش دیدکده ایکیسی بیله سجدهٔ شکره واروب هربری بیك سروریله طولمشدر وایکیسی برابر مثال دوبرادر اوشفقتلی پدر خدمتنده اون ییل قدر قالمشدر وایکیسی برهفته ده وفات ایدوب جنازه لری نمازن کندی قیلمشدر وانلر مراد المشدر (نظم)

عجب عشق وعجب عشق ونه دریادر الهی	کوزلدر نه کوزلدر نه رعنادر الهی
عجب بادهٔ حمرا عجب حسن دلارا	عجب بحر مصفا نه معنادر الهی
عجب نفخ وعجب صور عجب نار وعجب نور	عجب ناظر ومنظور نه زیبادر الهی
عجب شور وعجب شوق عجب وجد وعجب ذوق	بزی حسنه ایدر سوق نه غوغادر الهی
عجب شیوه عجب سیل وعجب زلف وعجب لیل	عجب عشق وعجب میل نه سودادر الهی
عجب ماه وعجب شاه اودر هردله همراه	عجب عارف عجب اکاه ونه دانادر الهی
عجب حق عجب شین عجب روح وعجب زین	عجب عشق وعجب عین نه اعلادر الهی

﴿نوع ثالث﴾ غوث اعظم علوی شیخ اسماعیل تلوی فقیرالله رحمة الله حضرتلرینك فضائل جلیه سن وشمائل جسمیه سن وعبادات یومیه سن بیلدیرر (ی عزیز) معلوم اولسونکه فقیرالله رحمه الله حضرتلرینك توکل وتفویض وتسلیم ورضا واخلاصله صدق وصفا وتخلیهٔ قلب ازغیرخدا واشتغال باحضرت مولی وعبادت حق باحب وثنا وافتقار بفقر وفنا وتواضع ومروءت بارفقا وقطع تعلق ازدنیا واهلها وجود فقرایله اظهار غنا واستوای سراوضراوترك اعتراض بتقدیرات قضا وصبروشکر دروقت بلاوعدم متابعت نفس وهوا وامتناع ازحجب وریا ومتابعت اوامربی ملال وعنا واجتناب مناهی درخلوت وملا وثبات قدم برشریعت غرا وکرم وجود وسخاوعفو وعلم وحیا ورفق وشفقت ووفا واحتراز تعصب وجفا ونصیحت اصدقا واعدا وبذل وایثار احبا ومحبت علماء وصلحا وتعظیم اولیا وانبیا کبی صفات ذاتیهٔ جلیه سی جمله اخلاق حمیده واوصاف پسندیده ایدی * قربه الله من جنابه وقبل رجاءنابه * اماحضرت شیخك شکل وشمائل جسیمه سی حسن وجمالله وقیافت اعضای رسمیه سی لطف واعتدالله باصنع حکیم احسن تقویم اوزره هرعیبدن مبرا ومعرا خلق اولنمشدی زیراکه انك قدموزونی نه طویل ونه قصیرایدی لطیف ومعتدل وبی نظیرایدی وراس شریفی کبیر وشعر براقی عبیر ایدی ومعتدل جبهه سی جمیل وچین جبینی طویل ایدی واذن لطیفی معتدل وبهین وحاجبینی مقوس ومفروق ومابینی بی چین ایدی والاکوزلرینك هرصفتی اوسط وباقشی کوچك وانتظایدی ووجه وجیهی انور ومتبسم

واسمر ايدى وانف نظيف معتدل ودقيق ايدى وفم شريفى اوسط وشفه سى رقيق ايدى وصوتى بى غنه مليح ونطق صريح ولسانى فصيح وكلامى صحيح ايدى ونكهتى طيب واسنانى بياض وصاغ ومبارك لحيه سى تمام وآغ ايدى وغنق ومنكبينى لطيف وساعدين ويدينى ضعيف ايدى وكف شريفى لين واصابع لطيفى طويل وكير ويه انحناسى هين ايدى وصدرى وسعتى چوق وشعرى هيچ يوق ايدى وبطنى خفيف وجمله جسمى نحيف ايدى واصابع قدمى طويل وباشدن اياغه جميل ايدى حق تعالى اول دوستنى اوكمش ياراتمش ايدى ويوزبيك كوكلده اكابر ايتمشدى اكرمه الله بتجلياته ونفعنا بتخيلاته * واما حضرت شيخك عبادت يوميه سى مخصوص خواص اولان حالت وسطى ايدى وعادت قديمه سى هر ايشده اقتداى حبيب خدا ايدى زيرا كه اول عزيز ابتدا مراقبه وفنا عداولنان منامندن هر سحر وقتنده انتباهى عندنده فراشندن قيام ايدردى * الحمد لله الذى احيانا بعد ما اماتنا ورد الينا ارواحنا واليه البعث والنشور واشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله حقا * ديوب وضوء وتهجده اهتمام ايدردى بعده سجاده اوزرنده مستقبل القبلة تربع قيلوب دعوات واستغفار ايله مناجات غفار ايدوب احياى اسحار ايله صباحه دك آرام ايدردى بعده اصبحنا واصبح الملك لله الواحد القهار رضيت بالله ربا وبالاسلام دينا وبمحمد عليه الصلاة والسلام نبيا وبالكعبة قبلة وبالقرآن اماما وبالمؤمنين اخوانا وبالمؤمنات اخوات ولا حول ولا قوت الا بالله العلى العظيم * ديوب صباح اولدقده شافعى وقتنده كندى صومعه سنده كريج قدر برحجر اوزرنده تكميل صوت ايله كندى اذان اوقيوب * اللهم رب هذه الدعوة التامة والصلوة القائمة آت سيدنا محمدا الوسيلة والفضيلة والدرجة الرفيعة وابعثه مقاما محمودا الذى وعدته انك لا تخلف الميعاد * دعاسيله اذانى ختام ايدردى بعده سنت صبحى قيلوب يوزكره سبحان الله وبحمده سبحان الله العظيم * ديوب صلوة فرضى اولاد كراميله اداى تام ايدردى بعد السلام * اللهم لا مانع لما اعطيت ولا معطى لما منعت ولا راد لما قضيت ولا ينفع ذا الجد منك الجد سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر ولا حول ولا قوة الا بالله العلى العظيم * ديوب آية الكرسى اوقيوب تسبيح وتحميدى وتكبيراتى صاغ الينك اصابع مفاصليله اوتوزاوچر عدد دن تمام ايدردى * بعده لا اله الا الله وحده لا شريك له له الملك وله الحمد يحيى ويميت وهو حى لا يموت بيده الخير وهو على كل شئ قدير ديوب دعاسنك اولنده وآخرنده حضرت پيغمبره صلوة وسلام ايدردى بعد الدعا اون كره لا اله الا الله اونجيده * محمد رسول الله * ديوب فاتحه ايله انجام ايدردى وآبدستى مسواك وادعيه سيله آلوب خشوع وخضوع ايله قيلوب دعايى خلوص وتفويض ايله ايدوب والدين واستاذن واقربا واتباعن وخير دعا ايله وصيت ايدن احبابن آدلريله اكوب اوقات خمسه بونظامى التزام ايدردى وطلوع شمسه دك سورهٔ يس ايله اسماى حسنايى اوقيوب مسبعات عشره كبى ادعيه واذكارك تمام ايدردى بعده صلوة اشراقى ادا ايدوب اندن صكره اهل واولاديله كلام ايدردى بعده كندى يازديغى مصحف شريف ايله درت يش جزؤ قدر قرأن تلاوة ايدوب صلوة ضحى ايله اختتام ايدردى بعده احباب وزوار ايچون فتحباب ايدوب وقت ظهره دكين كلن اهل درده بندوحكمتله ودعاوهمتله درمان ايدوب فقرايه احسان وغربايه اطعام ايدردى وعاشقلرى ديدار يله مسرور وعارفلرى كفتار يله مست مدام ايدردى وظهر اولدقده ينه صومعه سنده منارهٔ مزبوره اوزرنده كندوسى اذان اوقيوب ياننده بولنان جماعت اكا اويوب اداى صلوة ظهرى تسبيح ودعاسيله تمام ايدردى بعده عصره دك زيارتنه كلان مخلوق خدايه ظلمدن ماعدايه لطف ادا ايله عادتنجه كلام ايدردى وهر كسه رفق وتواضعله معامله ايدوب امراء اغنيادن زياده ضعفا وفقرايه اكرام ايدردى وجمله يه توجه برله عقل وهمتنجه نائل مرام ايدردى وعصر اولدقده ينه كندى اذان اوقيوب ياننده بولنان احباب اكا اقتدا ايدوب صلوتى ادا ايلدكده ختم كلام ايدردى وبعد العصر اول محبوب الطوب احبابندن انزوا ايچون غاق باب ايدوب جناب رب الارباب توجه تام ايدردى ومعتادى اولان ادعيه واذكار ايله اخشام ايدردى اخشام اولدقده * امسينا وامسى الملك لله الواحد القهار اللهم انى اعوذبك من شر هذه الليلة وشر مافيها وشر مابعدها واعوذبك من همزات الشياطين واعوذبك رب ان يحضرون ولا حول ولا قوة الا بالله العلى العظيم * ديوب صلوة مغربك تعجيلنده اهتمام ايدردى وصائم ايسه صوايله افطار ايدوب * اللهم لك صمت وبك آمنت وعليك توكلت وعلى رزقك افطرت * اوقيوب رمضان ايسه * واصوم غدا من شهر رمضان نويت فاغفر لى ماقدمت وما اخرت) ديوب دعاى تمام ايدردى وبعد صلوة المغرب

والاوابين

TBMM KUTUPHANESI

فتحی اوقویوب اولاد کرامیله بر اوزرنده بزدن سفره اوستنده آغاچ قاپق ایچنده آداب
م ایدردی بعدالفراغ * اللهم اشبع کل جایع کماشبعتنا * دیوب صاغ الینك رؤس اصابعن
وب تقبیل ایلدکده ایکی الن قالدیروب * الحمد لله حمدا کثیرا طیبا مبارکا فیه غیرمکفی ولا
ی عنه الحمد لله الذی اطعمنا وسقانا وکسانا وجعلنا من المسلمین وهدانا ورحمة الله وبرکاته
الآکلین والحمدلله رب العالمین * دیوب الدن یوزینه سوروب اول نعمته احترام ایدردی
دیله صحبت ایدوب انلرك کیفنجه کیدوب تدبیر معاش ومنزل امورنده اعلام واستیذان
وکسوری حکیمانه تکمیل واتمام ایدردی وتجدید وضوء ایدوب صلوة عشایی اولاد کرامیله
ی اوقویوب لیلهٔ جمعه ایسه دعایی ختم قرآن ایدوب هدیهٔ روح پاك فخر افلاك علیه الصلاة
وقبله یه طوغری دوشنمش فراش صوف اوزرنده بلا تأخیر قصد منام ایدردی وفراش
وب برر فاتحه و آیة الکرسی واوچ اخلاص شریف وبرر معوذتین اوقویوب هربری آخر
جودینه اوفوروب الرین کوکسنه سوروب بوافسونی مدام ایدردی بعد صاغ یانی اوزره
ه سی اوزره سمواتی متفکر یاتوب * باسمك ربی وضعت جنبی فاغفرلی ذنبی اودعتك نفسی فان
وان ارسلتها فاحفظها بما تحفظ به عبادك الصالحین اللهم ایقظنی فی احب الاوقات الیك
ن الاعمال لدیك اشهد ان لااله الاالله واشهد ان محمدا عبده ورسوله * دیوب عالم کثرتدن
یه ایله عالم وحدتده خوش خرام ایدردی * نفعنا الله ببرکاته وسلك بنا مسالکه (نظم)

و بیله دم باد صبا کلمشدر	خوف واندوه کیدوب ذوق وصفا کلمشدر
ی ونسیمی دله جان بخش ایتدی	شاد مانم که بکا بوی ولا کلمشدر
نده ایدر نکهت باد سحری	آنده خوش بوی دم اهل بقا کلمشدر
حق متجلی کن او دوستینه مدام	دم ویسی دن اکا بوی خدا کلمشدر
شق بولان جان اشیدر هریردن	نجه بیك نعرهٔ مستان هوا کلمشدر
کار کلور قلبه مسافر حقدن	جمله دن خوش دله تسلیم ورضا کلمشدر
تله بلالرده صبور اول سیر ایت	حقی حقدن نه کلور جانه صفا کلمشدر

وث اعظم علوی شیخ اسماعیل تلوی فقیرالله رحمة الله حضرتلرینك عادت سنیه سن ومساعدات
لبسیه سن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه فقیرالله رحمة الله حضرتلرینك عادات
حقه تعظیم وجمله خلقه رفق وتکریم ایدی زیرا که انك یانده حق تعالینك اسم شریفی ذکر
یدوب جل شانه دیر ایدی وحضرت پیغمبرك اسم شریفی ذکر اولندقده صلی الله تعالی علیه
وسائر انبیادن برینك اسم شریفی ذکر اولندقده علیه الصلاة والسلام دیر ایدی وجبرائیل
میکائیل ویا عزرائیل اسملری ذکر اولندقده علیه السلام دیرایدی واصحاب کرامك بری
الله تعالی عنه دیرایدی واولیادن بری آکلدقده قدس الله روحه دیرایدی وعلما وصلحادن
ده رحمة الله علیه دیرایدی وسلطان اسلامه عادل ومنصف اولمغله واعدا اوزرینه فرصت

TBMM_KUTUPHANESI

وسائر انواع هدايايي كندي يديله اهل واولادي بينده تقسيم ايدردي امافواكه ومأكولات امثالي هديه لري مجلسنده حاضر بولنان احباب وزواره تفريق ايدوب كندي هم تناول ايدردي وبركون بركيجه ده براتمك ربعن آنجق تناول قيلوردي وبش آلتي كونده انجق بركاسه صوايچه بيلوردي واكثراوقاتنده اكا وجدوحالت كلورايدي واول وجدي حالنده اطراق رأس وتغميض عين ايدوب صوت صداسز قالوردي وجمله وجوديله قعودي حالنده حركت دوريه قيلوردي يعني ابتدا صاغه وصاغدن كيرويه وكيرودن صوله وصولدن ايلرويه وايلرودن صاغه تمايليله بلندن بوقاري برقراراوزره متحرك اولوردي وصول الن آچوب ارقه سن اوكنده يره قويوب كفي ايچنده صاغ الينك شهادت پرمغي اوجيله كندي حركتي جهتيله دائرهٔ محيطي رسم ايدركي اولوردي وقتاكه بوحالت جاذبه اول كاملي آلوردي آنك حواس وقواسي اويله استغراقه واررديكه نه بركلام سويليه بلوردي نه ده بركسه دن خبري اولوردي هرنسنه دن بي خبر قالوب كندي حاليله مشغول اولوردي پس ياننده بولنانلري جمله مهابت آلوب طشره يه كلوردي وقوبي وقعه سندنصكره ملك مشربلي حصور اولديغندن اهليله يانمزدي وهيچ بركسنه نك خانه سنه كتمزدي اما كندي زيارتنه كلن مسافرلره كونده برقزان آش وبرقزان پلاو ايله ايكيوز اتمك يتمزدي وجمله بدعتلردن احتراز ايدردي سنتلري ترك ايتمزدي وبش وقتي كندي صومعه سنده اذان وجماعتله ادا ايدردي وايام جمعه غسل ايدوب ثيابن دكشوب جامع شريفه كيدردي وصلوة اشراق وضحى واوابين وتهجده مداومت ايدردي ويوم اثنين وخميس ابدا صائم اولوردي وهريوم جمعه ده قبل الصلوة البته سورهٔ كهفي اوقوردي وجميع اقوال وافعال واخلاق واطوارنده حضرت حبيب خدايه اقتدا ايدردي وعادات عبادات واعتقادات ايله انك اثرنجه كيدردي حتى بوحقئ ضعيف اول فاضل كاملدن كتاب مصابيحي سكز آي ظرفنده اوقويوب اكا مراقب اولمشدم هرحالنده جمله حركات وسكناتن اول كتاب شريفه موافق ومطابق بولمشدم والحاصل برعالم وعامل وفاضل وكامل ايدي ودنيادن معرض ومولايه مقبل ايدي وظايف عبادتده مقيم ولطايف عبادتده مستقيم ايدي رضي الله تعالى عنه وارضاه واما حضرت شيخك لبسيه سي دخي سنت اوزره مصنع ايدي زيراكه آنك لباسي خشين وابيض واخضر واسود وقصير ومرقع ايدي ابتدا رأس شريفنه آق بزدن ايكي عدد كله بوش اوزرينه بركوچك عمامهٔ بيضا ضارار ايدي وآق اورته بزدن كوملك ايچلك كيوب آنلرده بيله نظافت آرارردي وآق انجه بزدن ترلك وظبوني وقصه خفتاني وارايدي ومبارك بلينه بياض انجه شال قوشاق باغلر ايدي وجبه سي يشل انجه مخبر شال ايدي وانك كمي مرفنده وذيلي ركبه سنده ايدي ورنكي زمرد مثالي ايدي والبسهٔ مذكورات ايكيشر قات او منوال اوزره ايدي وانجه شالدن ايكي قولسز بول عباسي وارايدي هرنمازي انلرله قيلرايدي صيف ايچون اولان عباسي آق وشتا ايچون اولان سياه وبراق ايدي وبياض ايلك چورابنه صاري مسح وپابوش ايكيشر چفت الحاق ايدي وسياه اورته بزدن ايكي سجاده سي وارايدي ويشيل خشين بزدن ديكلمش آنلره استار ايدي واستارندن اطرافه ايكيشر پرمق بوكلش حاشيه لري وار ايدي برنى صدر صومعه سنده نيم لحاف اوستنده آچوب ابدا اوزرنده جالس اولمشدي وبرنى جمعه نمازي ايچون مهيا قيلمشدي يوم جمعه جامعك جانب شرقيسنده انكچون بسط اولنوردي زيراكه قوبي وقعه سندنصكره امامت وخطابت خدمتنده بيوك اوغلي بولنوردي وايكي هفته ده بركره تراش اكا عادت اولمشدي انكچون اوچ اوسترده وبرمقراض وبرقايش وبربياكي وبرپيشكيري بركوچك صندوق ايچنده مهيا قيلمشدي واول خدمتي دولتن مانند اولادي اولان پدرم بولمشدي بعده آندن بويتيمه اودولت ميراث قالمشدي تسريح لحيه ايچون ايكي صندل طراق وقلم اظفار ايچون برچاق آلمشدي * النظافة من الايمان) ديوب ونظافت ارايوب زينته باقمزدي حتى سيم خاتمين بيله اصبعنه طاقمزدي وفص خاتمي يمنى وشكلي بادامي وحلقه سي سيم ايدي ونقشي بندهٔ حي اسمعيل بن قاسم ايدي وزمزملي بزدن كفني سائر بخور ولوازميله حاضر برصندوق ايچنده محفوظ ايدي زيراكه هردمده وفات آنده ملحوظ ايدي وبرصندوقده سائر ثيابن صاقلردي وجمعه اخشاملري صومعه سنده بخور يقارلردي وانك مشربه سي برياض فنجان ايدي وچنغي آغاج قايق وقاشقي شمشير كوچك قاشق ايدي وشمعداني يشل چيني شمعدان ايدي وصندل عصاسي پدرندن يادكارايدي وآبدست وغسل ايچون اق طپراقدن درت ابريق وار ايدي ايكيسي بيوك ايدي غسل

ايچون

TBMM KUTUPHANESI

ایچون وایکیسی کوچك لوله‌لری پك طار ایدی مسواکی چوق وتسبیحی بردن آرتق یوق ایدی و آبا و اجدادندن قالان کتابلر بشیوزدن چوق ایدی اما صومعه‌سنده کندی حسن خطیله قرائت عشره‌سی اشارتیله بر مصحف شریف وینه کندی خطیله ایکی مجلد برتفسیر معالم تنزیل وینه کندی خطیله بر مجلد مصابیح شریف وپدری خطیله درت مجلد احیای علوم دین وینه پدری خطیله ایکی مجلد انوار فقه شافعی وجد اعلاسی ملا علی خطیله درت مجلد برقاموس اکبر وبرمجلد کتاب شفای شریف وبر شرعة الاسلام بونلرکندی عندنده قالورلردی وحرم حوایسندن صومعه حوایسنه برقپو واردرکه اهل واولادی آنجق اندن یانه کلورلردی وصومعه‌سی برمربع قبه‌درکه ایکی حصیر ایله ایکی کلیم آنی استیعاب ایدربولنمشدر وطول وعرضنك شکل ومقداری بوجدولدن بلنمشدر وصیف ایامنده صومعه حولیسنك نصف مسقفنده جلوس ایدوب زیارت اولنمشدر اول بر ایواندرکه اکا عربجه بهره دینلمشدر واوکنده کندی مبارك یدیله طاتلی نار اغاجی دیکمشدر وخانه‌سی شکلی بودر

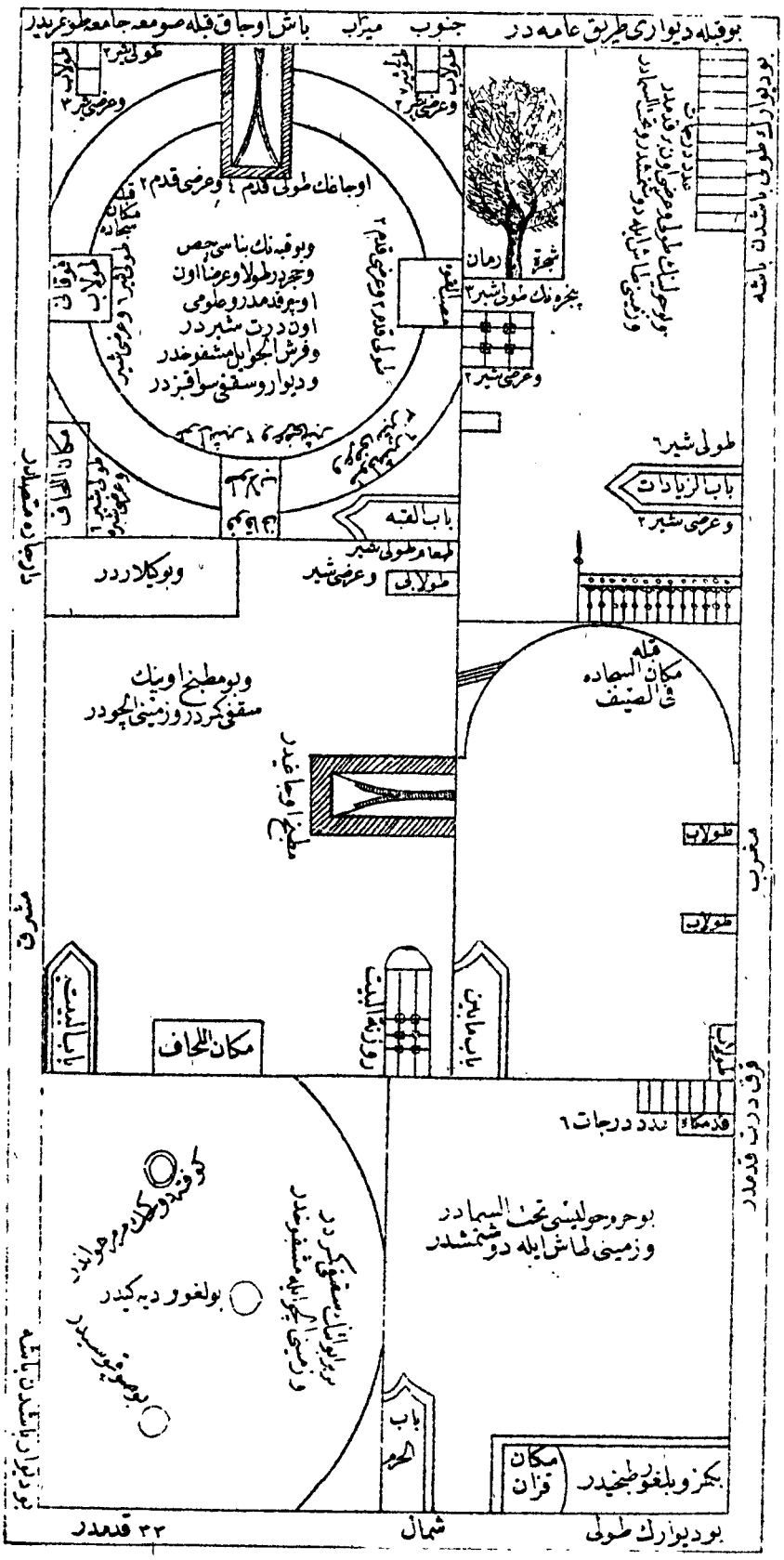

TBMM KUTUPHANESI

(نظم) جان دلده خانه قيلدك عاقبت ‖ كوكلى ويرانه قلدك عاقبت
اول جنون زنجيرنى تحريك ايدوب ‖ سن بنى ديوانه قيلدك عاقبت
عشق بى پروايه محرم ايلدك ‖ عقلدن بيكانه قيلدك عاقبت
دانهٔ ناچيز ايدم بن زير خاك ‖ دانهٔ يوز دانه قيلدك عاقبت
دانه ايكن باغ وبستان ايلدك ‖ خاكى پركاشانه قيلدك عاقبت
جمله دن قطع ايلدك چون كوكلى ‖ واصل جانانه قيلدك عاقبت
خمر وحدتدن ايچوردك طبعمه ‖ روحمى پيمانه قيلدك عاقبت
ساقئ كلزار جانسن دمبدم ‖ كوكلى ميخانه قيلدك عاقبت
اى فقيرالله بوحقى بنده كى ‖ عاشق فرزانه قيلدك عاقبت

﴿نوع خامس﴾ غوث اعظم علوى شيخ اسمعيل تلوى فقيرالله رحمة الله حضرتلرينك رئيس خدامى بلكه مانند اولاد كرامى اولان پدر عزيزم درويش عثمان حسنى حقيرالله رحمة الله حضرتلرينك وطن وميلاد ومياقن وحسن اطوار واخلاقك وحزن وحيرت واحترافن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه ارضروم رفعتلو ملك جانب شرقيسنده التى ساعت مسافه ده بروسعتلى صحرانك اوسط شمالنده پاى تخت پاسين عليا اولان حسن قلعه سى اهاليسندن طورسون محمد اوغلى ملابكر ديمكله معروف ومسافره اكرام وفقرايه اطعام ودرويشانه احترام ايله موصوف وديوان وزراو امراده رأى وتدبير ايله امور عظام عامه يه نظام ويرمكله مألوف اولان جد امجدمز مرحومك بيك سكسان برتاريخنده ربيع الاولنك اون دردنجى كونى يوم الاثنين اول نهار ده يوزى نقابلى وحيا وحجابلى براوغلى دنيايه كلوب اسمى حضرت عثمان اولمشدر وآنك ولادتندن پدرى بغايت محظوظ اولوب مراد آلمشدر وحق تعالى يه حمد وثنالر ايدوب اهالئ قلعه يه ضيافتلر قيلمشدر واول مخدوم چلبى يكرمى ياشنه وارنجيه دك ينه قلعهٔ مزبوره ده ظاهر الكرامه مرحوم قره شيخ اوغلى سيد ابراهيم افندى رحمة الله عليه حضرتلرندن صرف ونحو وفقه وفرايض اوقيوب حديث وتفسير وعلم عقايد بيلمشدر واطف طبع خداداد وحسن خلق مادرزاد ايله معتاد اولوب درويش افندى نامياه شهرت بولمشدر بعده والده سى خسته دوشوب فوت اولمشدر پس انى پدرى ابراهيم ايله تزويج ايدوب قلعه نك قريبنده قديمى نام قريه ده سادات كرامدن شيخ اوغلى مرحوم دده محمود كقيزن آلمشدر اول حنيفه خاتون بزم والدهٔ مشفقه مز اولمشدر اكرچه عثمان افندينك حياسى غالب اولديغندن زفاف احشامى ناسدن حجاب ايدوب مناره ده مختفى اولمشدر لكن اول ودود بچون آنك اهليله سكونجون بينلرنده نجه مودت ومرحمتلر قيلمشدر وبرى برينه نجه رغبتلر ايدوب برى برندن نجه لذتلر آلمشدر ومرقوم جدمز ملا بكرك سخاى طبعى مقتضاسنجه مسافردن حظ وافر بولمشدر وهر اخشام البته آز وچوق مسافر كلمشدر يكرمى يازياده اقلى اون غريب آدم اولمشدر مسافر كلديكى اخشام محزون اولوب آج قالمشدر بر اخشام كوز ايامنده درويش زكريا نامنده برعزيز اوزبكلى مسافر كلمشدر ومريض اولوب اول قيش آنده قالمشدر واوغلى درويش افندى يى اول عزيزك خدمتنه تعيين قيلمشدر اولدخى بوخدمتى كندويه نعمت عظمى بيلمشدر وباش وجان ايله كيجه وكوندز اكا مقيد اولمشدر وابتداى اربعينك شب يلداسنده اول مخدوم خادم اول عزيز مريضك اوطه سنده بكلرايكن عزيزى برجازبه آلمشدر واول حالتله فراشندن قالقوب برساعت قدر درون منزلده فريادايده رك كلوب كيدوب كان استانبول حريقن اطفا قيلمشدر واستانبولدن حسن قلعه سنه خمسينك ابتداسنده بروزير چوقدارى كلمشدر اول شب يلدا حريقندن خبر ويرديكندن بوخادمك عزيزينه حسن ظن يقين اولمشدر وعزيز مريض ايام بهاراولدقده صحت بولمشدر وحين ذهابنده اوطه بابنده خادمنك بوزينه برباقوب خطاب قيلمشدر كه سزك اكرامكز آلتى آى ظرفنده تمام اولوب بزمكى قالمشدر همان مراد استه كه سنكچون مراد قپوسى فتح اولمشدر پس بوخادم اول عزيزه نياز ايله جواب ايتمشدر كه مرادم انجق دنيادن آخرته ايمانله كتمكدر وجنت اعلا دولتنه تمكدر تكرارا كا خطاب ايتمشدر كه همتك يوجه طوطه ايمانك اصلى همتى عالى ايتمكدر پس خادم اغليوب ديمشدر كه اقصاى مرادم عالم عقباده لقاى مولايه نائل اولمقدر تكرار اكا ديمشدر كه علو همت اول دولتى بولنده عالم دلده پيشين بولمقدر همان

TBMM KUTUPHANESI

خادم بونی ایشدوب پاینه دوشمشدر واولدمدم اکاهدایت حق ایرشمشدر پس اول عزیز آنی تبشیر ایدوب دیمشدر که باشکی قالدیرکه بودولت نقد آنده قرار طوتمشدر روکندی صورتن یعنی ایکی قاشی آره سن نقش ضمیر ایتمکله اکاتنبیه ایتمشدر وکلمهٔ توحیدی صفیر انفاس ایله کونده اون بیک کره تکرار ایتمکی اکاتلقین ایدوب کتمشدر پس اول عزیزك وتنبیه وتلقینن درویش افندی حرزجان وورد لسان قیلمشدر ولیل ونهار اومنوال اوزره تکرار ایله مشغول اولمشدر واول اثناده آنك پدری ملابکر ازاق سفرینه کیدوب کفه ده وعده سی یتوب آنده اولوجامعده قالمشدر پس آندن کیرو بونده قالان تجارت وزراعت وفیدان وخدمتکار وچفت وکوتان وعربه ومرابه وخانمان وکلن کیدن فقراو مهماتك تدبیر امور کرانی وخانه ده بولنان اخوان وصبیانك فریاد وفغانی وسبب وجودی اولان پدر پرجودی موتنك حسرتی وفراقی نیرانی درویش افندینك ذکر وفکر وحضورینه مانع اولدیغندن آنك طبعی بسته وروحی خسته وقلبی شکسته ومحزون ومتألم اولمشدر وهرساعت وهرآن کریان ونالان اولوب هموم وغموم بحرینه طالمشدر وبرمرشد کامل بولمش که آنی کوکلدن ایچری الله انکچون طشره ده قالمشدر پس نورکلمهٔ توحید وناراله شدید اجتماعندن بر مرضه مبتلا اولمشدر که جمیع اجزای بدنی صوقدن یانوب بوزکبی بردایله طولمشدر وبواثناده کندی اوتوز یاشنه وتاریخ هجرت بیك یوزاون سنه یاشنه کلمشدر وعمرنده تهور بیلمیوب احسن خلقه مالك اولان درویش افندی اول آتشدن خسته مزاج اولوب هرکوردیکی نسنه دن وهرصدادن اکاغضب کلمشدر اویله حسن خلقه مالك ایکن بویله سوء خلق ایله هالك اولدیغی آکابر بشقه الم اولمشدر وهرسنه براوغلی طوغوب اوچ درت آیلق اولدقده مهد ایچنده فجأتله بوغولمشدر وانلری کوزکوره بوغان کورنمیوب یوغ اولمشدر ونیچه بومذکورات امثالی آلام واکدار ایله دنیادن اعراض واکراه ایدوب مات ومتحیر قالمشدر وبرد ایله یانمش یاقلمشدر (نظم)

عشق میدانسده مرد اولمقدن اوزکه کار یوق
بونده جاندن کیچملیدر غیری برکفتار یوق

برنفس آسوده اولمز عاشق دیدار یار
آفتاب عشق ایچون بر سایهٔ دیوار یوق

عشق یار آهسته سویلر جان قولاغینه مدام
هرکیمك شغلی وار اکا دردمزدن باریوق

اجنبیلك سرمه سن کوزدن یودم قان یاشیله
قندهٔ سیر ایتدمسه غیر جلوهٔ دلدار یوق

بر قدم یول کتمدکچه بولمق اولمز آنی کیم
غایت قربندن اوزکه مانع دیدار یوق

حوت بحری کورمدی تاچقمدقچه بحردن
وارلغکدن چیقمق بودریادن اوزکه واریوق

مردایسك کل رنك دردعشقه ای حقی بویان
باق که بودار ایچره یزدن غیری بردیار یوق

﴿نوع سادس﴾ غوث اعظم علوی شیخ اسمعیل تلوی فقیرالله رحمة الله حضرتلرینك رئیس خدامی بلکه مانند اولاد کرامی اولان حلم وحیامعدنی درویش عثمان حسنی حقیرالله رحمة الله حضرتلری کندی امرنده استخاره قیلوب ابراهیم اوغلی دنیایه کلوب کندی جمله دن کچوب قلعه دن ارضرومه کوچوب تصوف آشنا اولوب صاحبنك خبرن آلوب سیاحت رفیقن بولوب تدارك قیلدیغن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه چونکه درویش افندی مرحوم امورنده متحیر ومغموم قالمشدر وتاریخ هجرت بیك یوزاون بشنجی سنه یه بالغ اولمشدر پس اول محرمك ابتداجمعه کیجه سی تدبیر امورینچون صدق ایله استخاره قیلمشدر ورؤیاسنده ترك دنیا وطلب مولا ایله مأمور اولمشدر واویاندقده سیاحت قیلمق ومرشد کامل بولمق آرزوسیله طولمشدر واول صباحی یوم جمعه زهره ساعتنده طلوع شمس ایله برابرانك براوغلی دنیایه کلمشدر واسم ورسمی ابراهیم حقی اولمشدر وجان وجسمی عشق وشوق ایله طولمشدر وکدورات جسمانیه دن وآفات روحانیه دن عنایت حق ایله سلامت بولمشدر وانك اجمالی بواوچ بیتدن معلوم اولمشدر (قطعه) هجرتك تاریخی بیك یوز اون بش اولدی اول بهار * قلعهٔ احسنده ابراهیم حقی طوغدی زار * اختیاری علم ایدی تاسال بیك یوزقرقه دك * عشقه دوشدی عارف اولدی وجدوحالی قیلدی کار * سال بیك یوزیتمش اولدی سن حقی اللی بش * کندی کاری بارو واری اختیاری قیلدی یار * حالبوکیم پدری اندن بلکه جاندن کیچوب مرشد آرزوسیله سیاحت فکرنده قالمشدر واخوان وعیالی شهر کوشه سنده راحت قالسون ایچون برکیجه مخفیجه قلعه دن ارضرومه کوچوب کلمشدر

وارضرومده

TBMM KUTUPHANESI

وارضرومده کمرکجی درویش افندی کندی اوغلونه استاد ایتمکه طالب اولمشدر ونیجه اکرام ایله بهرماه اوتوزغروش آیلق تعیین ایدوب ارایه آدملرصالمشدر واول جمله‌دن اعراض ایدوب مروتلی حبیب افندی یی آرایوب بولمشدرواول مرحمت کانی مرحومدن حرمده محرمانه تصوف علمنده کتاب سیروسلوك اوقیوب تمامیله بیلمشدر واول حبیب القلوب بومحرمنه محبت قیلوب احترام ایله امام ایلك ایچون مهدی محله سنده برجامع بناقیلمشدر لکن امام‌هام پدرافندی هموم وغموم آتشیله مثال مجموم اولوب بردایه‌یانمش یاقلمشدرومرشد آرزوسی آنك صبروآرامن کسوب عقل وفکرن آلمشدر واول اثناده لالاپاشاجامعنه برمرشدکامل اوزبکلی واعظ کلمشدر ودرویش افندی واروب اول کاملی تنهاکوروب امراض واحوالن اکاسویلمشدروآنی مرشد اتخاذ ایلیوب برابر کیده‌جك اولمشدر واول کامل اول کیجه مراقبه‌سنده حق تعالینك بیلدیرمسیله بونك حقیقت احوالن بیلمشدر پس بردخی کورشدکده اول حکیم بومریضه عظیم التفات ایله تبشیر وتسلیه قیلمشدرکه ای مؤمن برادر بزسنی قبول واستصحاب ایدردك لکن بزدن مقدم سنی سلطانمز آلمشدرسکابشارتکه سنك بربیوك صاحبك واردرکه اول مرشد اکمل چون کبریت احمردر آلتی سنه‌دنبرو انك سکا اشتیاقی مقرردر وایکی سنه‌یه‌دك ملاقاتکز میسردر همان‌سن بونیرانه تحمل ایدوب غنیمت بیلکه کوزل علامتدر ومولایه توکل ایدوب تیقن قیل‌که صوکی سلامتدر چونکه درویش افندی اول‌کامل اوزبکلیدن بوخبری آلمشدر پس بواشارت وبشارتله محظوظ ومسروراولمشدر وصاحب موعدنی بولمق آرزوسیله سیاحت ایچون عارف‌بالله ایوب افندی رحمة‌الله تعالی علیه حضرتلرین رفیق شفیق طریق بولمشدر وایکی سنه لیل ونهار انکله یارغاروصاحب اسراروانیس وغمکساراولوب قالمشدر اول اثناده آنك اهلی حنیفه خاتون بوابراهیم اوغلن ترك‌ایدوب آخرته رحلت قیلمشدر پس درویش افندی عالم تجرده ایروب براوغلن ایکی قرنداشنه‌ویروب کندی یول تدارکن کوروب سیاحت فرصتن بولمشدر (نظم)

کر اولمسه بوعشق ایله ارواح کرفتار ... جان ودلمز اولماز ایدی طالب دیدار
میل ایتمسه کر عاشقه اول دلبر معشوق ... دوشمزدی بوعشاق ایچنه کرمیٔ بازار
عالمده اکر اولمسه‌نه عشق نه دردی ... بوجان وکوکل اولماز ایدی عاقل وهشیار
کوسترمسه کردور وتسلسل رخ وزلفی ... قیلمزدی بوعاشقلری سرکشته چوپرکار
هم کندی رخن کورمسه کرپرده‌ده اول‌مه ... کندویی پس اول پرده‌دن اولمزدی خریدار
صورتلر اولوردی همه‌بی حاصل ومحصول ... عارفلر اکر اولمسه‌لر واقف اسرار
ای حق اکر اولمسه جان آینهٔ عشق ... عندنده آنك اولمز ایدی جانکه مقدار

﴿نوع سابع﴾ غوث اعظم علوی شیخ اسماعیل تلوی فقیرالله رحمة‌الله حضرتلرینك رئیس خدامی بلکه مانند اولادکرامی بولنان حلم وحیامعدنی درویش عثمان حسنی حقیرالله رحمة‌الله حضرتلری اول صاحب موعدی اولان محب محبوبن‌نه تقریب ایله بولوب خدمتنده قالوب دردینه درمان اولوب مرادین الدینی بیلدیرر (ای‌عزیز) معلوم‌اولسونکه‌چونکه فقیرالله‌رحمة‌الله حضرتلری قویی‌وقعه‌سندن بری‌درویش افندی‌پدری کندی خدمتنه لایق وصحبتنه موافق کوروب محرم وهمدم ایلك ایچون محبتیله دمبدم جذب ایتمشدر ودرویش‌افندی‌هم بوطرفده استحاره کیجه‌سندنبری دمبدم‌مرشد کامل‌جاذبه‌سی آرزوسیله صبروقراری کسلوب ایشی‌بتمشدر وتاریخ هجرت بیك‌یوزکرمی ایکی‌سنه‌سی رجب شریفك ابتداسنه‌یتمشدرپس درویش معهود اول مرشدموعودن بولمق ایچون ربع‌مسکون ایچنده اون‌بیل‌سیاحت قیلمق عزیمتیله رفیق شفیقی شیخ‌ایوب افندیله بیله‌بدلیس طرفنه‌کتمشلردر ورفیق شفیقی اول‌سمته‌مقدم‌وارزوب ملامحمد اروانی نامنده برکامل بولوب برمدت یانندهقالوب اندن تحصیل علوم وعرفان ایلدیکندن اولطرفی ترجیح ایتمشلردرودرویش افندی بلدهٔ‌نفیسهٔ بدلیسه واروب انك بیوت عالیه‌سن وانهار جاریه‌سن واشجار متوالیه‌سن واثمار متدالیه سن کوردکده تعجب قیلوب بوره‌سی جنتمیدر دیوب رفیق شفیقنه صوروب برهفته‌اندهقالوب سیرایتمشلردر بعده‌ایوب افندینك‌شیخی ملامحمدار واسی رحمة‌الله‌علیه‌حضرتلرینك مرقدشریفین زیارت ایچون کردستانده

طرف مکسه کتمشلردر انده‌هم برهفته‌قدر مکث ایدوب درویش افندینك صبر وقراری کیدوب جانان ایلنه توجه ایتمشلردر انده‌رفیق شفیقیله قصبهٔ سعرده طوغری حج نیتیله کعبه یولن طوتمشلردر (مصرع) جانان ایلینك ایشده جانم طاغی کورندی * خبرآلدن سعرده واران کاربان ایله بولداش اولوب انلرك لسانندن بلد سعردك یانینده تلونام برقریه‌ده شیخ اسماعیل نامنده برعزیزك خبرین ایشتمشلردر و آنی زیارت ایچون کاربان اهلندن براختیار ایله اکا خبر کوندروب کندیلری اول کیجه برقریه‌ده یاتمشلردر وایلروکیدن آدم اول عزیزه خبرایتمشدرکه یارین ایکی ارضرومللا سنك زیارتکه کلجکدر عجب اونلر کیملر اوله جقدر اول عزیز اکا بویله جواب ایتمشدرکه آنلرك بری بنه ارضرومه کیدوب بری بونده قاله جقدر پس درویش افندی رفیق ایوب افندیله شعبان شریفك ابتدا کونی اول عزیزك یانینه جان آتمشلردر واون بیللق مسافه‌ده استکلری دولتلی بی اون کونلك یرده بولوب دیدار دولتنه یتمشلردر همان ابتدای لقاده ایوب افندی نورعرفان ایله انی طانیوب بی توقف سجدهٔ شکره کتمشدر واول عزیزا کاملا یوب * ارفع رأسك هذا حجك * دیوب انی تبشیر ایتمشدر امادریش درویش اول عزیزی مریض اکلیوب کبریت احمر وخورشید انوراولدیغن طکلیوب قیاس نفس ایتمشدر وکندی مرشد حکمین وصاحب قدمین بولمش ایکن بیلمیوب انی ارامقده عقلی کعبه‌یه وکندی سعرده کتمشدراوچنجی کونی قریهٔ تلویه‌کلوب کورمشکه رفیقی ایوب افندی ارادیغن بولوب قدرین بیلوب یانینده قالمشدر وبیرامه‌دك اول جامعده معتکف اولمغله وکونده برلحظه اول عزیزك جمالندن مراد آلمغه نیت وعزیمت قیلمشدر پس اولدخی رفیقنه تبعیت ایدوب انکله جامعده قالوب بحرحیرته طالمشدرلکن یومافیوما علتی زائل اولدیغندن انافأنا اول عزیزه توجه قیلوب اکا مائل اولمشدر وتدریج ایله جسمی سلامت وجانی راحت بولمشدر وساعت بساعت قلبندن غم وغفلت کیدوب سرور وحضور ایله طولمشدر وبیرامه‌دك صاحبن طانیوب اکا عبدا کبر اولمشدر واول عزیز اول درویشن برمرتبه آلمشدرکه رفیقی نرده قالمشدر اما شیخ ایوب افندی بعد العید ارضرومه کلمشدر واما درویش خادم حضرت مخدومن بیلمشدر وسکزیللدن برو آرزوایلدیکی مرشدن بولمشدر وسرمایهٔ تسلیم ایله دولت معرفته نائل اولمشدر وکتاب سیروسلوك ایله عامل اولوب اول کاملك صحبتیله کامل اولمشدر ونیران غمومی انطفا وهرعلتدن شفا بولمشدر واول عزیزه صدق وصفا ایله مهرووفا ایدوب وخدمتنده ملازمت قیلمشدروذوق حضور ایله عمری اولدقجه انك یانینده قالمشدر پس اول عزیزك نطقی یرن بولمشدر (نظم) کوزل شوق وکوزل شوق کوزل عیش وتمنا کوزل عشق وکوزل ذوق کوزل حسن وتولی * کوزل صورت وقامت * کوزل روزقیامت کوزل لطف وکرامت * کوزل صحبت والفت * کوزل نوروتجلا * کوزل یاروکوزل یار * وکوزل مؤنس احرار کوزل معدن اسرار * کوزل منصب اعلا * کوزل نوروکوزل نور * کوزل رایت منصور * کوزل آیت مشهور تقدس وتعالی * کوزل طالع مسعود * کوزل حامد ومحمود * کوزل واجد وموجود * کوزل صورت ومعنا * کهی فتنهٔ جانسن کهی شور جهانسن * کهی امن وامانسن * کهی بحرمصفا * عجب حقیٔ محمول * عجب علت ومعلول * عجب قابل ومقبول * عجب اسم ومسمّا * چونکه رئیس الخدام درویش عثمان افندی اول مخدوم عزیزین شعبان شریفك ابتداسنده بولمشدر پس اول شهرك یدنجی کونی خادم ثانی ومحب روحانی وفنون علومك بحرعمانی ملا محمد صهرانی دخی اول ولی رحمانی وعصرك اولیاسنك سلطانی اولان عزیزك زیارتنه کلمشدر وماسوایی ترك ایدوب خلوتنشین اولوب مرادن آلمشدر وصدق وصفا ایله اول عزیزه خدمت قیلوب مدح وثنا ایله وصفن ایدوب صحبتنده قالمشدر وعمری اولدقجه درویش افندیله رفیق اولمشدر وایرتسی یيلی شعبانسنده مرحوم شیخ علی عمم بن طقوزیاشمده ایکن بنی آلوب پدر افندی یی بولمشدر وابتدا ملا قاتمزاول وقتده میسر اولمشدرکه حضرت شیخ ایله پدر افندی صلوة عصری معاقیلمشدر وابتدا کورشمده حکمت بار یله اول عزیزك دیداری پدرمدن زیاده بکابیلش وطانش کلمشدر همان اولدمده جذبهٔ دیدار ایله کوکلم آلمشدر وعقلم انك حسن وجمالنه ولطف ومقالنه وخلق وکمالنه ایردیکی قدر حیران اولوب قالمشدر وپدر عزیزم بنی حجره طاش ایدوب حلم ورفق ایله علم اوکردوب لطف ایله تربیه قیلمشدر بنم ایسه اول عزیزه ورد جانم السلام علیك یاروحی اولمشدر (نظم)

TBMM KUTUPHANESI

سن عین عیانمسن	وارمده سن ای روحی	بل روح روانمسن	یارمده سن ای روحی
سن بخت سعیدمسن	هم وعد وعیدمسن	بل عمر مزیدمسن	کارمده سن ای روحی
سن جان وجهانمسن	هم امن امانمسن	بل کنج نهانمسن	دارمده سن ای روحی
سن راحت روحمسن	هم فتح وفتوحمسن	بل جام صبوحمسن	غارمده سن ای روحی
سن قدر وبرانمسن	هم آب حیاتمسن	بل عین نجاتمسن	بارمده سن ای روحی
سن ذوق حضورمسن	هم حزن وسرورمسن	بل کوزده کی نورمسن	نارمده سن ای روحی
حق دیدی درویشم	فریادکه دلریشم	امدادکه بی خویشم	جارمده سن ای روحی

﴿نوع ثامن﴾ غوث علوی شیخ اسماعیل تلوی فقیر الله رحمة الله حضرتلرینك کندودن طلبسز وخبرسز صادر اولان خوارق عادات وکشف کرامتنك بیکدهبرین بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه مرحوم شیخ علی عمم ایله تلویه واروب پدر عزیزم عثمان افندیی کوروب حضرت شیخك دیدار شریفیله مشرف اولدیغم اثناده برکیجه رؤیاده کورمشدمکه سما یوزنده هوا بیاض سرچه لرله طولمشدر وجمله سی خلقك اوزرینه هجوم ایله کلمشدر وبکا حمله ایدنلری پدرافندی اوزرمدن دافع اولمشدر الا که برسرچه فرصت بولوب صاغ ابطمهٔ صوقیلمشدر صباحی پدرمه سویلدکده انده الیله طاعون اثری بولمشدر وبنم مطعون اولدیغمدن اول غایت محزون اولمشدر بش کون بی خبر یاتوب التنجی کیجه کوزم آچوب کوردمکه پدرم اغلمقده وحضرت شیخ باشم اوجنه کلمشدر وحضرت خضر آسا امدادمه ایریشوب الن قالدیروب بکا دعا قیلمشدر همان اول دمده جانم حیات وجسمم شفا وقلبم صفا بولمشدر والدین مبارك یوزینه سوردکده پدرمك یوزینه سرورایله باقوب انی تبشیر ایتمشدر که ابراهیمك ایشی بتمش ایکن حق تعالی انی مجددا احیا ایتمشدر * واما ایکنجی سنه مزده صادر اولان کرامتندن بری بودرکه شتا ایامنده برکون پدرم حضرت شیخ ایله صلاة عصری ادا ایدوب بنم حجره مزه کلجك اولمشدر حالبوکیم صومعه نك اوجاغنده پلید کوزی چوق یغلمشدر ومرحمت کانی شیخ افندیمز بوچراغنه شفقتك کوسترمشدر ملا ابراهیم اوشومسون انکچون حجره یه کوزکوتور دیوپدرمه بیورمشدر انك امرینه امتثالله پدرم اوجاغ اوکنه کیدوب عباسی اتکین بسلطایدوب ایکی الن آتشه صالمشدر لکن حضرت شیخ آنی کوروب دمور طاوا ایله کوتور دیواشارت قیلمشدر پس پدرافندیی کوردمکه الین واتکین چکوب دمور طاوا ایله کوز آلمشدر وقتا که حجره یه کلوب بنمله تنها قالمشدر بنم اول مشکلمك حلی وقتی کلمشدر پس پدرمه دیدمکه سنك الن نار ایله یانمز میکیم اویله آتشه طالمشدر دیدیکه بنم جمیع وجودم سن دنیایه کلمزدن بش بیل مقدم نار برد ایله یانمش یاقیلمشدر ودیدمکه ان شاءالله اول برد آتادن اولاده سرایت قیلوب میراث اولمشدر بوندن حظ ایدوب وجود عوامی آتش اوزرنده بوش قوری اغاج کوزه یه تشبیه ایدوب وجود خواصی ماایله مملو ومنجمد کوزه یه تمثیل قیلمشدر بعده دیدمکه یانچون دمور طاوا ایله امر اولندك جواب ایلدیکه سن انده بولندیغکی بیلمشدر زیرا که خلقك عاجز اولدیغنی اموری اظهار ایلك کندویی خلقه صاتمق صایلدیغندن انك عندنده اول ترك ادب اولمشدر پس بزه خوارق عاداتی ستر واخفا ایله تنبیه واشارت قیلمشدر * واما اوچنجی سنه مزده صادر اولان کرامتندن بریسی بودرکه باغ بوزومی وقتی کوزایامنده حضرت شیخك قریه سندن شرق وشمالیه طوغری درت ساعت مسافه ده بولنان قلعه ده شروان بکی اوزرینه وان پاشاسی بیك قدر عسکر وبرطوپ ایله کلوب اول قلعه یی محاصره ایلدکده بشنجی کونی حضرت شیخ اکا مکتوب ارسال ایتمشدر که امت محمدك فقراسنه مرحمت ایده سن باغلری یغما اولنمزدن برساعت اقدم عسکری آلوب کیده سن واول عاصی بکن جزاسی ترتیبن سمت آخرله وقت آخره تأخیر ایده سن چونکه مکتوب شریف اکا قوشلق وقتنده کیتمشدر پس اول پاشا حق اصغا ایتیوب هماندم قالقوب کیتمیوب خطا ایتمشدر فرمان سلطان ایله کلشم دیوب قلعه نك فتحنده اصرار ایدوب بردخی طوپ آتمشدر همان اول دمده اول طوپ قلعه یه دکوب کیرویه دونوب ایکی پاره اولوب کندی، فرسن هلاك ایتمشدر ودرعقب برقره سحاب اول عسکری احاطه ایدوب ایکی ساعت قدر ایری طولو یاغوب ایشلری بتمشدر وخیول ودواب اول طولودن فرار ایدوب اصحابی انلری ارامقده ایکن طاغدن نیجه

TBMM KUTUPHANESI

سیللر کلوب خیامی قلع ایدوب جمله سین الوب کتمشدر پس اولزمان پاشا اویانوب برآته بنوب سکز پیاده چوقدار ایله بعد العصر انجق بزم حجره یه جان آتمشدر وپدر افندیله واروب حضرت شیخی کوروب ایاق اوزره طوروب قان تره باتمشدر وحضرت شیخ اکا التافت ایتمیوب آنجق * یاظالم أنت ماتخاف من رب العرش * خطابیله عتاب ایتمشدر اول مسافر مثال محموم ارتعاد ایله استغفار ایدوب اشارت پدر ایله صومعه دن فهقری طشره کتمشدر وحجره مزه کلوب عرقن سیلوب مهابتدن ایشی یتمشدر بن شوکتلو سلطان احمد مصاحبی ایدم بودولتلی کبی مهابتلی برکسه کورمدم دیو یمین ایتمشدر واول کیجه پدر افندی ایله هیچ اویومیوب صباحدن چیقمش کتمشدر * وامادرنجی سنه مزده صادر اولان کراماتندن بریسی بودرکه کوز ایامنده سطوح منازلده اوچیوز کیله قدر بلغور مز سرلمش ایکن آیك اون ایکنجی کیجه سی ماهتاب اولمش ایکن وجمعه اخشامی عشا وقتی کلمش ایکن اذان ایچون مناره یه چیقدم باقدمکه قریه نك مشرق سمتن سحاب آلمشدر ورجال ونساسطوح منازلده بولنان اشیایی بومکه دن حفظ ایتمك تدارکنده عجله قیلمشدر بندخی اذان اوقویوب عجله ایتدم بزم بلغورلری دوشورمکه یاردم ایچون کتدمکه حضرت شیخك اولاد واحفاد کرامی وغلمان وخدامی بالجمله باب جامعه کلمشدر انلره دیدمکه یوقاری محله ده عجله ایله مطر تدارکی اولمشلردر دیدیلرکه بزدخی اول تدارکده ایکن سیدمز بزی منع ایلمشدر بزه بلغوری یغموری قویوب جامعه کیدیکز جمعه کیجه سنه تعظیم ایدیکز سویلمشدر پس جمله مز جامعك صفه سنه کیدوب صلواة عشایی تحت السما ادا ایدوب یوقاری باقدقکه سحاب ایکی یاریلوب قمر قبله یه کلمشدر وقریه اوزرنده ذره قدر غیم اولمیوب اطرافی سحاب اسود آلمشدر واویله شدتلی مطر کلمشدرکه اطراف قریه دن سیللر کتمشدر پس حق تعالی اول قریه اهلنه آیدنلق ویروب اول عبد عزیزینه اکرام ایتمشدر * واما بشنجی سنه مزده صادر اولان کراماتندن بریسی بودرکه صیف ایامنده برجمعه کیجه سی پدر عزیزم جالس مراقب ایکن بن یاتمش اویومشدم دوشمده کوردمکه خرمن یرینه صحرا ده بیکدن زیاده سوار وپیاده عسکر کلمشدر واتلردن اینوب جمله سی میدانه جمع اولمشدر انلرك کیمیسی مشایخ هیئتنده وکیمی علما لباسنده قامتلری ایکی آدم بویی قدر یوجلمش وزبن وزینتلی انلر خرمن یرنده قالمشدر وکندیلری حضرت شیخك صومعه سی بابنده صف صف دیزلمشدر بن بوجمعیت کبرایه تماشاده ایکن صومعه بابنك صاغ یانندهطوران صفدن بریسی همان اکیلوب بنی قوجاغنه آلمشدر وتبسمله تقبیل ایدوب یسارنده طورانك قوجاغنه ویرمشدر اولدخی بنی آلوب محبتله اوپوب صولنده طورانك قوجاغنه ویرمشدر بومنوال اوزره نوبت سکزنجی روحه ایرمشدر اولدخی بنی آلوب تقبیل ایدوب یسارنده باب صومعه اولمغله اکیلوب رفق ایله بنی یره قویمشدر بندخی بابی آچیق بولدم ایچری داخل اولدم نظر قلدمکه حضرت شیخك صومعه سنه سکز اختیار دولتلی کتمشدر واول حضرت عالم صورتده هیچ کسه یه قیام ایده مز ایکن انلره قیام ایدوب جمله سیله معانقه ومصافحه ایتمشدر بن تعجبده ایکن اویاندمکه بورؤیانك لذتی جانمه جان قاتمشدر بورؤیایی سرورمدن همان اول دمده کمند ایچنده قاعد یدر ارجندمه سویلدم مکراول ولی آکاه بومعنانك غورینه یتمشدر بورؤیا اکا واقعه کلوب انلری مشاهده ایله کوروب سوزلرین ایشتمشدر پدر افندی بکا تنبیه ایلدیکه آکرچه بورؤیاسکا کوره غیبدر لکن تکلم ایلمکه بوروحانیلردن غیبدر وقتاکه صباح آچلوب جمعه نمازی قیلنوب بین الصلوتین اولمشدر بن قپو اوکنده طورر ایکن کوردمکه سعرد سمتندن برقیر آتلی آق صقالی سید کلمشدر آتندن اینوب المی اوپدکده بن انی کورمشدم اول بنی طانیوب صومعه قپوسین بیلشمدر وبنی هدیه سیله حرم قپوسندن کوندروب زیارت اذنن استدکده اکا زیارت ایچون فتح باب اولمشدر وبنمله ایچری کلوب حضرت شیخه سلام ویردکده وعلیکم السلام ورحمة الله اهلا وسهلا التفاتیله سلامن آلمشدر وقعود ایله امر ایدوب ابتدا کلامی بواولمشدرکه یاسید حمزه بوجمعه کیجه سی بزه چوق مسافر کلمشدر وآنك بوخوش خطابندن سید حمزه مات ومتحیر قالمشدرکه وبرمقدار اکلنوب آغلیوب درلیوب قالقوب سجاده سین اوپوب بنمله بزم حجره یه کلمشدر وپدر افندی یه احوالن حکایت قیلمشدرکه بن سعرد اعیانندن سید حمزه یم بویاشمه کلمشدر عمرمده بوقریه یی کورمشمدر وبوشیخك زیارتی دولتنه ایرمشمدر تابوکیجه دوشمده بشیوز قدر یوزی نورلی آتلی وبشیوزدن زیاده اوزون بویلی پیاده اولیا عسکرینه بلد سعرد اوکنده قارشوب بودولتلینك زیارتنه کلدم وبوقریه یی طریقیله رؤیاده کورمکله بیلدم

وقتا

TBMM KUTUPHANESI

وقتا که اولیاعسکری بوخرمنلره کلدیلر جمله‌سی خیولندن نزول ایدوب بوقپولر مقابلنده صف اندر صف دیزلدیلر ونوبتله جمله‌سی بوعزیزك صومعه‌سنه دخول ایدوب بونی زیارت قیلدیلر بکادخی پیاده‌لرله زیارت نوبتی کلمشدر وباب صومعه‌نك صاغنده صف طوران اولیانك قوجاغنده ایشده بواوشاغی کوردمکه بری برینه ویروب آلمشدر قپو یانندهطوران بواوشاغی قوجاغندن ایندردکده صومعه‌یه داخل اولمشدر بن قپوده ایکن اویاندمکه کوکلمذت ایمان ایله طولمشدر پس بوکون جمعه نمازین قیلوب فرسمه سوار اولوب کیجه کلدیکم طریق ایله طوغری کلدم وکسه‌دن سؤالسز بوقریه‌یی بولوب سزلری طانیوب بیلدم وحضرت شیخه کلدمکه بورؤیایی سویلیم وبعدالیوم اکامرید اولوب محبت ایلیم بوایسه بندن مقدم بکا خبر ویرمشدرکه یاسید حمزه بوجمعه کیجه‌سی بزه‌چوق مسافر کلمشدر سبحان‌الله بنم‌اسم‌ورسمی قنده‌بیلمشدر ورؤیاکوردیکم بوکایجه عیان اولمشدر وسیدحمزه‌نك بوتعجبنه‌پدرافندی بویله‌جوابن ویرمشدرکه‌سنك بوکوردیکك رؤیایی‌عینیله‌بواوغلم دخی کورمشدر لکن عوام ناسك کوردیکی رؤیالره خواص اولیامشاهده ایله ایرمشدر حق‌تعالی‌هرقولنه برعطیه ویرمشدر* واماالتجی‌سنه‌مزده صادر اولان کراماتندن بریسی بودرکه بهار ایامنده بزکون ضحی وقتنده بردلی‌بك اوتوزقدرخدامیله زیارته کلمشدر وباب صومعه‌دن‌بی‌رواکیروب ایاغ اوزره طوروب تبسم وسروریله‌سلام‌ویروب مهابت‌ومخافتسز اول‌عزیزه‌دیمشدرکه کوزل‌جانم‌بن‌دیرایدمکه سکاقنده‌ایره‌یم‌سن خوش بونده ایمش‌سن دخی بن‌نه‌طورایم اللهی سورسن برقیام‌ایله‌که قامتکی کوره‌یم اندن بوطاتلی جانمی سکافداقیله‌یم همان‌اول مروت کانی قائم اولمشدر وامیر مجنون ایاغنه دوشوب بیهوش اولوب قالمشدر پس حضرت شیخ انك خدامنه اشارت قیلمشدرکه بو امیری مسافر اوطه‌سنه کوتوروب اوزرینه چوق لحاف اورتکز اویوسنکه افاقت بولمشدر وعقلی‌کال‌اول باشنه کلمشدر التمش کوندنبرو اویومیان مجنون‌ایدی لحاف التنده التی ساعت اویقویه‌طالمشدر انك‌اویقوسی التی‌ساعت اولدقده حرمدن‌بکاخبر اولمشدرکتدمکه‌والدهٔ عزیزه‌مزبرطبق‌ایچنده قوری‌ایری قرمزی‌اوزم کتورمشدر وحضرت‌شیخ اول‌زیب احمری‌مبارك‌یدیله تقلیب ایدوب اوقویوب‌اوفورمشدر اول‌عزیز بوقولنه بیورمشدرکه واراول یاتان مسافرك باشی اوجنده اوتوراویانوب نه‌استرسه کل‌ویره‌لم کوتوربن‌همان کتدیکم کبی اویانوب دیدیکه بن‌حضرت شیخك‌اوکنده‌طبق ایچنده‌اولان‌زیب احمری‌استرم بندخی‌حضرت‌شیخه‌کلدم‌خبر ویروب‌اوزوم‌طبقن‌آلدم مسافره‌کتوردکده اوزومی‌کوروب‌المدن آلمشدروکفیله آغزین طولدیروب‌کوزل آغزدوب‌دلیجه‌سنه تناول‌قیلمشدر اوزوم نهایت بولدقده قالقوب آبدست آلوب‌افاقت بولمشدر التمش‌کون نمازقیلمیان‌مجنون اویله‌نمازین قیلمشدرواول کیجه‌پدر افندیله‌قالمشدر چونکه‌ضحی‌وقتنده کیده‌جك‌اولمشدر پس‌حضرت‌شیخه وداع‌ایچون کلمشدرلکن دخول صومعه‌یه جسارت ایده‌میوب مهابتله طولمشدر وحجابندن ایچری بیله نظر ایده‌میوب قپوده آیاغ اوزره قالمشدر انجق‌عتبهٔ‌بابی خضوع‌ایله‌تقبیل ایدوب‌سرور ایله‌یولنه روان اولمشدر زیراکه انك‌عقلی‌باشنه کلوب‌دونکی کوزل‌جانك بوکون‌کیم‌اولدیغن‌بیلمشدر * واماید‌نجی‌سنه‌مزده‌صادر اولان کراماتندن بریسی بودرکه صیف ایامنده صهرانی شیخ علی افندی نامنده برپیر فانی اللی‌ایکی مریدانیله بلاامیرحاج کعبه‌دن کلمشدر وضحی‌وقتنده حضرت شیخ‌ایله‌ملاقی اولمشدرنه‌سلام ویروب‌نه‌برکلام ایدوب‌ونه تقبیل‌ونه مصافحه قیلمشدرهمان واروب متأدب اوتوروب‌صمت وسکوت‌ایله اطراق‌رأس ایدوب ظهره‌دك حضرت شیخك یانندهقالمشدر وبعداداء الصلاةبی‌وداع وسلام‌اول عزیزك‌یانندن چیقوب‌بزم حجره‌مزه کلمشدر وینه بلاسلام وکلام اطراق رأس ایدوب مربع اوتوروب عصره‌دك پدر افندیله‌مراقبه قیلمشدر وپدر افندی اول‌پیره تعظیم عظیم ایدوب توقیر کثیر ایله خدمتنده اولمشدر واول‌پیر اختیار اخشام افطار ایلدکده هرطعامدن برلقمه‌یابرقاشق آلمشدرواول کیجه‌ینه اویلجه‌ساکت وجالس حجره‌سطحنده ماهتاب آیدنلغنده پدرافندیله تهاجه قالمشدر غالبا انلر صباحدك بحر مکاشفه‌یه طالمشدر علی‌الصباح اول پیرمسافر واروب حضرب شیخی کوروب برلحظ ینه‌ساکت اوتوروب قیام‌ایلدکده حضرت‌شیخ اکااکرام ایچون قالقوب ایاغ اوزره دعاقیلمشدربعد الدعامبارك الن‌تقبیل ایدوب صمت‌وسکوت ایله‌قهقری صومعهٔ‌بهیه‌سندن طشره‌یه کلمشدر وحضرت‌شیخك اکاقیامیچون جمله‌مزاول پیره‌اکرام ایله‌یدین‌تقبیل‌ایدوب آتنه‌بندیروب احترام‌ایله‌تشییع

TBMM KUTUPHANESI

ایلشز تاکیم خرمن یری نهایت بولمشدر بعده اول پیرشهسوار بزمله وداع ایدوب پیاده مریدان ایله راهی اولمشدر پس عودتندنصکره پدرافندیه دیدمکه بونه‌شکل مسافردرکه جمله‌دن زیاده‌عزت وحرمت بولمشدر جواب ایلدیکه بومسافر سائره‌لره قیاس اولنمز کاملدر وخواص اولیادن صاحب‌دلدر وبزم خاص الخاص افندیمزك حال وشانته قریب وقابلدر زیرادیمشدرکه بن‌چوق زماندنبرو سیاحت ایدوب اطراف عالمه کیدوب ربع مسکونك بلادوقراسین کورمشمدر واللی‌سنه‌دنبرو زمانه‌ده اولان اولیای کرامك جمله‌سنك زیارتنه ایرمشمدر ظاهرده‌معروف اولمیان‌اولیایی مجلس‌معناده خوش کورمشمدر بوعزیزی جمله‌سندن‌اقرب واکرم وغوث اعظم بیلمشدر وحالا بونك وجود شریفن آتش عشق حق ایله یانمش بولمشدر چونکه بوعزیزك صومعه‌سنه کلمشدر ودیدارشریفله مشرف اولمشدر وکوکلی عیانا کوزمله کورمشدر پس نم‌سیاحتم تمام اولوب مرادم آلمشدر پدرافندی‌یه‌دیدمکه هیچ‌تکلم ایتمیان‌مسافر بووافرسوزلری نه‌زمان‌سویلشدرجواب ایلشدرکه بزاشراق‌قلوب ایله‌تکلم ایلشزدر وبوندن‌غیری‌دخی‌چوق حکمت‌سویلشزدر * واماسکزنجی‌سنه مزده‌صادراولان کراماتندن بریسی بودرکه حضرت‌شیخك‌قریه‌سندن‌اوچ‌ساعت‌مسافه‌بروادیده‌برقریه‌اهلندن برمحبی‌وارایدی‌کهانك یاغنده‌عنب‌مسبق‌نامنده‌بردورلی‌سیاه‌اوزوم اولوردیکه‌عنبك‌سائرانواعندن‌یکرمی‌کون مقدم ایرشوردی واول‌عنب ایرشدکده اول‌محب اندن ابتدا حضرت شیخه برسپد کندی آرقه‌سیله هدیه کتورمکی هرسنه‌عادت قیلمشدی پس‌اول‌سنه عادتندن برهفته‌صکره کلمشدی وتأخیرنده مروتکانندن‌بویله عذرخواه اولمشدیکه شیخم بنی‌معذور طوتکه بن عادتم اوزره‌ابتدا ایریشن‌عنبی سزافندمزه کتورر ایکن غیری کویك‌چوبانی‌اولان دوستم‌یول‌اوزرینه کلمشدرواودره‌ده بکاتصادف‌ایدوب بوسمته‌کلدیکمی بیلمشدر بکادیدی‌کل بوصوکنارنده‌سنکله برساعت‌راحتلنوب سویلیه‌لم‌پدر ومادرك خیرینه‌ایکی صالقم‌اوزم‌وبریه‌لم چوق بهانه‌ایلدم لکن‌یك مصراولمشدی بندخی‌ناچارا کاتسلیم‌اولدم تاکیم سپدك نصفنی بولمشدی اندنصکره دونوب‌بکانکته ایله تعزیرایدوب‌دیمشدرکه تکری سکامال‌ویرمش اماعقل‌ویرمشدر بوعاقل‌ایتی دکلدرکه اولادیکی‌قویوب کندی‌مالکی مستحق اولمیان ایللره بویله زحمتله کوتوروب ویرسن شیخ‌اولمق مشکلدر یوخسه‌عنب بولمدیغن نه‌بیلورسن‌بنم کوزم‌یوسوزمی طوتوب قلان‌اوزمی‌بوفقیر چوبانه احسان‌ایله‌که ثوابی والدینك جانته دکسون دیوب اوزمی تمامیله آلمشدی‌بندخی بوش سپدی آلوب کیرویه دونمشدم انجق یوقوش‌یاری اولمشدی‌همان‌دره‌دن امان امان صداسی کلمشدی‌بر‌ده آنی کوردمکه اول چوبانی کندی‌کلبی یاتورمش آلتنه‌آلمشدی وآزی‌دیشلرین صاحبنك‌بوغازینه صالمشدی همان‌سکردوب چوبانی کلبندن تخلیص ایلدم امانه دنصکره آزمش بلاسن بولمشدی پس انك قریه‌سی اهلنه خبرایتدم بندخی بیله‌کتدم بعض علاج‌ایله صحته دوندی لکن بنی برهفته بوخدمتدن عوق ایتدی عذرم بواولمشدی پس حضرت‌شیخ‌اول محبنك بوعذرین قبول‌ایدوب اکادعاقیلمشدرکه * جزاك‌الله‌عناخیرا کثیرامن‌کان‌لله کان‌الله‌له معیناونصیرا * واما طقوزنجی‌سنه‌مزده‌صادراولان کراماتندن بریسی بودرکه حضرت‌شیخك کندی اقرباسندن‌عباس‌نامنده براختیار اول عزیزك حضورینه کلمشدر کوردمکه آغزی اکیلوب صول قولاغنه متصل اولمشدر صول یوزینك جلدی‌قات‌قات‌قیرشوب شفه‌سیله‌قولاغی‌اراسنده بوروشوب کوزنمزاولمشدر وصاغ‌یوزینك‌جلدی اویله‌اکریلوب آچلمشدرکه کونشده قلان‌دف کبی‌ازرق‌وبراق اولمشدروسویلر اماسوزی‌فهم‌اولنمدن‌قالمشدر اول‌مرحمت‌کانی انی‌اویله کوردکده‌اغلیوب‌مبارك یدیله انی‌مسح ایدوب‌ال‌قالدیروب دعاقیلمشدر بعدالفاتحه اغزی کالاول طوغریلوب تمام‌یرینه کلمشدر بعده‌تکلم ایدوب دیمشدرکه الامان شیخم بنی‌عفوایله‌که سنك حقکده‌قصور ایلشمدر بوکیجه‌سکاغیبتکده‌ناسزا سوزسویلشمدربن اویقویه‌واردقده غائبدن‌برسله کلمشدر اغزمی بوحاله‌صالمشدر توبه‌لراولسون دیوب‌یوزین یره‌سورمشدر واول‌حکیم الهی‌اول بیوك کناهی عفو ایدوب دیمشدرکه سکابزدن‌یکا اولان قصورك حلال‌اولسون وحق‌تعالی سکاهدایت قیلسون‌صقین کسبه‌بی غیبت‌ایله‌که مؤمن مؤمنی‌غیبت ایتمك‌نص‌قاطع ایله حرامدر وبزی‌سویله‌که بزم کبی عبدذلیلك صاحبی‌عزیز ذوانتقامدر * واماحضرت شیخك نقل‌اولنان کراماتنك اونجی کرامتی بودرکه‌برکون حضرت شیخك صومعه‌سنه بساعت مسافه‌ده برقریه‌دن برحافظ‌متورع وفقیه‌متشرع کلمشدر وحضرت‌شیخه‌معارض بولنمشدر

ابتدا

ابتدا ديمشدر كه ياشيخ سن نيچون جامعه كلرسن اول دريای حلم آ كا لطف ايله جوابن ويرمشدر كه ياحافظ بوصومعه مسجدنيته بنا اولنمشدر كه بونده دنيا كلامی سويلنمك مكروه بيلنمشدر تكرار ديمشدر كه نيچون جماعت ثوابن طالب اولمزسن ينه رفق ايله جوابن ويرمشدر كه اوقات خمسه ده اولاد واحبابم جماعت اولوب فرايض انلرله ادا اولنمشدر تكرار ديمشدر كه نيچون اذان محمديه اجابت قيلمزسن ينه لطف ايله جواب ويرمشدر كه بومسجدك مناره سی شوكر پيچ قدر حجر درك انك اوزرنده بش وقتده اذان اوقونمغله بومسجدك اذانينه اجابت قيلنمشدر وصلاة جمعه جامعده ادا اولنمشدر تكرار ديمشدر كه نيچون جماعت كثيره نك فضيلتن بولمزسن ينه تبسمله جوابن ويرمشدر كه قوبي وقعه سنبدن مقدم اولديغی كبی حضورمه خروج اكر مانع اولمسيدی جماعت كثير ثوابی جانمه منتدر غنيمت بولنمشدر چونكه معذورم حق تعالی اول ثوابدن محروم ايلمسونكه * نية المؤمن خير من عمله * خبرده روايت قيلنمشدر پس حافظ افندی كندی حدن بيلميوب جوابن آلوب كتمشدر اول كيجه خانه سنده ياتوب صباحی اويانمشكه قرآن وفقهی بالجمله اونوتمشدر كه ايكنجی كونی آبدست آلمغی ونمازقيلمغی بالكليه اونوتمشدر اوچنجی كونی كوزی اعمی اولوب نوری يكباره كتمشدر دردنجی كونی متحير قالوب آتنه بنوب ايكی اوچ آدمله حضرت شيخك قپوسنه جان آتمشدر اول مرحمت كانی آنی اعمی كوردكده آغليوب دعا ايتمشدر ومبارك الن كوزينه سوردكده نوری كلوب ظلمتی كتمشدر واول اعتذار ايدوب حجالته باتمشدر ومرؤت كانی اكا تحسين ايدوب حقی سويلدك امر معروف ايلدك سعيك مشكور اولسون ديوب تسلية خاطر ايتمشدر پس حافظ افندی تائب اولوب حدن بيلوب اوكيجه بزم حجره ده ياتمشدر صباحی قالقوب كالاول شفا بولوب اونوتدقلری هب خاطرينه كلوب مسرور وممنون اولوب حقه حمدوثنا وشيخه چوق دعا قيلوب يوزين كوزين عتبه يه سوروب پياده كوينه كتمشدر اكرچه فقيرالله رحمةالله حضرتلری معدن استقامت اولديغندن منبع كرامات اولوب مقام خلافته يتمشدر لكن بومحلده بوذكر اولنان كراماتی ارادت اهل محبته كفايت ايتمشدر زيرا كه فنافی الشيخ اولان نور محمدی يه ايروب فنافی الله مرتبه سنه كتمشدر (نظم)

فقير فانی اولان دير جم جهانم بن	امير ديرم اوجمه بندهٔ شبانم بن
فقير ديركه جهان ايچره شمس تابانم	امير ديركه اكا سايهٔ نهانم بن
اميرديرم بوزمان بروبحره حكم ايدرم	فقير ديركه شه ملك جاودانم بن
امير ديركه قوناس ايچنده مقبولم	فقير ديركه كوكلرده طاتلی جانم بن
فقير ديركه جهان محنتندن آزادم	امير ديركه بلا سهمنه نشانم بن
فقير ديركه اولومدرقتمده شهد وشكر	امير ديركه اولمدن حقی جبانم بن
فقيرديركه قيامتده نم حساب اولنور	امير وحقی ديرم اول غمله بد كمانم بن

﴿نوع تاسع﴾ غوث اعظم علوی شيخ اسمعيل تلوی فقيرالله رحمةالله حضرتلرينك رئيس خدامی ومانند اولاد كرامی بولنان حلم وحيا معدنی درويش عثمان حسنی حقيرالله رحمةالله حضرتلرينك رحمت حقه انتقالله مراد الديغن وحضرت شيخ اندنصكره بويتيمن برنظرله تعزيه ونيچه حكمتله توصيه وحكيمانه تربيه قيلديغن بيلديرر (ای عزيز) معلوم اولسونكه چونكه مرحوم پدرافندی بيك سكسان برتاريخنده حسن قلعه سنده دنيايه كلمشدر واوتوز ييل قدر اوقويوب يازوب چلبی افندی اولمشدر ويوز اون تاريخنده ناربارده ايله ياتمغه باشلمشدر ويوزاون بشده دنيادن اوصانمش مرشد كامل آرزوسين قيلمشدر وارض رومه كوچوب درت بش ييل انده قالمشدر ويوزيكرمی ايكی تاريخنده اون ييل سياحت قصديله ارضرومدن اون كونلك يره كلمشدر وعديم المثل اولان عزيزی آنده بولمشدر پس انك سايه سنده اون سنه سعادتله قالمشدر وهموم وغمومی سرور وحضوره تبديل اولمشدر ومحبتی بركاتيله خواص اوليا مرتبه سين بولمشدر واحوال اهل قبوره مطلع اولوب كشف حسيدن حظ آلمشدر واشراق قلوبه واصل اولوب كشف خيالی بی بيلمشدر اعنی حضورنده بولنان كمسه نك خيالی انك قلبنده منعكس اولمشدر ووحوش وطيور انكله الفت قيلمشدر وبونوبت جهانند اللی ايكی سنه جلوه ايله هرمرادن آلمشدر لكن عالی همتيله اقصای كمال اولان زلال وصال آرزوسندن قالمشدر وسائر مقامات وكراماتی بلكه ماسوی اولان خيالاتی نظرندن صالمشدر ومراد ومقصودی انحق موت ايله

TBMM KUTUPHANESI

بولنان كمال وصال اولمشدر حتى كندى يارانندن ملازيادنامنده اول قريه‌ده برمسجد امامى تنهاده بركون پدر افندى يه ديمشدركه سن بوعزيزك عندنده اولادندن اعزايكن اون سنه‌دنبرو نائل مرادم اولمدكمى اولدخى جواب ايتمشدركه هنوزاقصاى مرادمه نائل اولمامشمدر سنكله وعده‌مز اولسونكه نائل مرام اولديغم كبى سكاخبر ويره‌يم تاياتوراولسك بيله‌سنى قالديره‌يم وبووعده اوزينه‌اون كون مرور ايتمشدر بعده‌پدر عزيزم مريض اولوب امام موعود اكابش كون بش كيجه‌خدمت ايتمشدر بومدنده اومرحوم اكل وشرب وتكلم ايتيوب حرارتله بخود ياتمشدر چونكه‌سن سنينى اللى ايكى اولوب وعده‌سى يتمش وتاريخ هجرت بيك يوز اوتوز ايكى يه كلوب ماه‌رجب اصم نصفنه كتمشدر پس بنم اول يارغارم پدرومادرم وغمكسارم وحجره‌داشم وغربت بولداشم درويش عثمان افندى جمعه كيجه‌سى صباحه يقين دنيادن آخرته انتقال ايتمشدر وبودار شقادن اول دار لقايه كتمشدر وحق يولنده جان ويروب قرب وصاله يتمشدر ونائل مرام اولوب رحمت دريا سنه باتمشدر ويوبتيم اول كيجه بشقه‌جه مسافر اوطه‌سنده ياتمشدر صباحى قالقوب خسته‌پدرى كورمك مراد ايلدكده انى بكلينلر بنى الداتمشدر ديديلرسن وارابتدا نمازى قيل صكره كل كه خسته‌شمدى راحت ايتمشدر بن بوسوزى تصديق ايدوب جامعه كيدوب كوردمكه جمله جماعت مسح انف ايتمشدرينه تفطن ايده‌ميوب ظن ايلدمكه خلقى زكام طوتمشدر چونكه نمازى قيلوب حجره‌مزه كلوب كوردمكه‌پدر افندى كتمشدر پس بندخى نه اكلنورم ايشم يتمشدرهمان كوكلم اوى ظلمت غيوم غموم ايله‌طولوب حسرت فراق مرحوم ايله مثال ويرانه‌بوم اولمشدر ومسموم اولان كبى اويله‌فريادوفغان ايده‌جك ايدم كه سقف حجره‌يى رفع ايدوب صدارى انينم سمايه كيده‌جك ايدى بن بوتدار كده ايكن انى كوردمكه خلق اوركشوب اول مرحمت كانى كلمشدر وبندن خوش اول حزن والمى آلمشدربنده قيام ايدوب كوكلدن ديدمكه‌شمدى عيدرصبور اولورم عزيز افندمز كتدكدنصكره نه صيحه‌لر ايده‌جكم بن بيلورم همان اول حضرت وقت ايدوب جمله‌يه سلام ويروب غريب اوغلنك باشى اوجنده‌قاعداولمشدر وشهيدعشقنك روحيچون برفاتحه اوقويوب مراقبه‌يه طالمشدروبو حقيراول عزيزك قارشوسنده مرحومك ايانى سمتنده ايقاده قالمشدر مكرسه‌عنايت حق ايريشيجك وقت اولمشدر همان انى كوردمكه رأس شريفن قالدووب نظركيا ايريله‌يوزيمه باقوب تبسم ايدرك فقط ملاابراهيم ملاعثمان لفظيله بويتيمن تعزيه‌قيلمشدر اول اثناده انك مبارك صدرندن شمشك مثالى بدنورمع وبرق اوروب انده قالمشدراول دمده بنم درون سينمده يوركم سرعتله دتره‌يوب حزن والم كيدوب يرينه‌سرور ولذت طولمشدر واول بابای عالم بويتيمن مجددا احيا ايدوب كندى مكانته روان اولمشدر وكوكلم اول ذوق ايله اويله طولمشدركه حواسمدن بيله دوكيلوب طاشمشدر بيراملق جديدآل يشيل اثوابمى كيدرمكه اول روزماتم بويتيمه عيداكبروسور اعظم اولمشدر وفكرمده قالقوب غم چكن احباب اول سرورمدن تعجب قيلمشدر حق تعالى اول پدرى غريق رحمت ايلسونكه بواوغلى اندن نه حياتى حالنده مغموم اولمشدرونه وفاتى وقتنده محزون قالمشدرومرحوم پدرافندينك يوزين آچوب باقدم كأنه كولمشدر وبشره‌سى نورانى وبدنى كرم واعضا ومفاصلى نرم كوياكه اول نائم اولمشدر وجنازه‌سى نمازين حضرت شيخ افندى كندى قيلمشدر وانك جنازه‌سى نمازينه اوج قريه خلقى وجميع سعرد اهلى كلمشدر وبشيوز قدر ذمى دخى آغلشوب خرمن يرينك بركوشه‌سنده جمع اولمشدروانك وفاتيچون براوغلندن غيرى اول مملكتنك خلقى بالجمله محزون قالمشدرزيراكه حضرت شيخك محبتيله درويش اوغلى دخى محبوب القلوب اولمشدر وبعدالدفن والتلقين امام موعود اويقوسز قالديغندن همان واروب اول ساعت كندى خانه‌سنده اهل واولادى ياننده حزن ايله‌ياتوب اويقويه طالمشدر فى الحال امام اولدمده كندويى ايقاده مسرور بولمشدر پس انك اهلى واولادى انى نائم ايكن فجأتله قائم كوروب تعجبله يانه واروب صورمشلركه سكانه حالت اولمشدر امام اغلوب انلره جواب ويرمشدركه اون بش كوندن مقدم عثمان افندى مرحوم ايله وعده‌مز وارايديكه نائم مرام اولديغن بكا اعلام ايده نائم اولسم بيله بنى قائم ايدوب كيده پس اول وعده‌سين وفاايچون شمدى سرورايله كلمشدربنى قوشاغمدن طوتوب نه‌ياتورسن قائم اولكه بن مرادمله دائم اولدم ديوب بنى خرم قيلمشدر همان امام آبدست آلوب حضرت شيخه كلمشدر واول وعد ووفامادەسين نقل ايلدكده اول عزيز اكا خطاب ايتمشدركه يامملازيادواوغلم ملاعثمان

حليم

TBMM KUTUPHANESI

حليم وسليم ومستور وتسليم اولديغندن حال حياتنده كماله ايروب خواص اولميا مرتبه سنه يتمشدر غالبا همتى عالى اولديغندن اخص خواص ايله اولمغى مراد ايتمشدر ان شاءالله تعالى آنلرك زمره سنه كتمشدر پس بدرافندى مرحومك اون بيل سياحت عزيمتى آنك عمرى بقيه سنه اشارت ايمش رحمة الله عليه روحيچون الفاتحه وبدرافندى مرحومك وفاتى كونى انك رفيق اولان ملا محمد صهرانى دخى عليل اولوب برهفته قالوب اولدخى وفات ايتمشدر رفيقندن برهفته صكره كلوب برهفته صكره كتمشدر وحضرت شيخ آنك دخى جنازه سى نمازين قيلوب اولدخى مرادينه يتمشدر رحمة الله عليه روحيچون الفاتحه * اما بابای عالم افندمز بويتيمنه شفقتيله التفات ايلديكندن مرحوم پدر افنديدن صكره انك خدمتلرى بزه ميراث قالمشدر واول حكيم الهى بوخوى خسته سين نيچه حكمت شربتلريله تربيه قيلمشدر كوكل امراضندن صحت بولدقده محبتيله انى ايچرى آلمشدر پس توحيد وتوكل وتفويض وتحمل وتسليم ورضا رياضنه داخل اولمشدر وجان وجهاندن اعز والذ نعمتلر بولمشدر وجمله دن اولى واعلا معرفت ومحبتله فنايى بيلمشدر واول طبيب قلوبك بومريض عيوب ايچون تركيب ايلديكى حكمت شربتلرى الفاظينك ظروفيله تيمنا بو محله نقل اولنمشدر * پس اول مرشد كامل بوجاهل غافل غلامن ارشاد ايدوب اقتضا ايلدكجه برر ايكيشر حكمت بيورمشدر ونيچه اشارت وبشارتله كوكل علاجاتن طيور مشدر * ملا ابراهيم من وحد الله نجا من عذاب الله * منلا الكل من الله والكل الى الله * منلا الكل مع الله والكل لله * ملا الكل بيد الله والكل افعال الله * ملا من احب الله احب قراءة القرآن ملا قراءة القرآن غذاء روح الانسان * ملا قراءة الفاتحة جالبة ودافعة * ملا من احب الله عمل بمضمون القرآن * ملا ابراهيم من احب الله اتبع حبيب الله * ملا من احب الله احب حبيب الله من احب حبيب الله اكثر من الصلاة عليه * ملا من احب حبيب الله عمل بسنته من احب حبيب الله قرأ حديثه منلا كتاب المصابيح كله من الاحاديث الصحاح * ملا ابراهيم انا مأذون من ابى وهو مأذون من اجدادى بتعليم العلوم اجمعين واذنت لك فى تعليم المصابيح وتفسير المعالم وعلوم الدين * ملا افضل العبادة هو تعليم علم الدين للمسلمين وافضل العلم علم الصلاة فانها معراج المؤمنين انت صل الفرائض فى الوقت مع السنن اما الجماعة على الامكان * ملا الشريعة المحمدية ثمرة شجرة الوجود واتباع الشريعة يعطى السعود احذر ان تخرج من دائرتها ايالك ان تفارق اجماع اهلها * ملا ابراهيم الدنيا ملعبة الصبيان الدنيا خيال ونقصان الدنيا كالظل الزائل الدنيا كالرؤيا الباطل * ملا امور الدنيا ليست بعملى الدنيا مثال قدر يغلى * ملا الدنيا خراب والبقاء لله اترك الكل وتوجه الى الله الدنيا عددى والعقبا مددى والمولى ابدى * ملا ابراهيم الاصل هو القلب والشرط هو المحبة وجد المولى من فى قلبه طلبه لانه قريب من العبد وهو معه * ملا ابراهيم الرياضة للمحب عادة تقليل الاكل والشرب صحة وراحة * ملا كتاب ابيك يقول ماء اللحم لا يمنع الرياضة انه آكل خمسة ايام مرة اشرب الماء بهذه الكاسة وان فلانا بقى يوما عطشان فشرب جرة من الماء وذلك يفسد الرياضة * ملا اصل هذه الخبر عفص حلال انا اكل فى اليوم والليلة مرة القيمات من اى طعام وجده ملا ابراهيم تقليل النوم حضور وسرور * ملا الليل نهار المحبين الليل محرم العاشقين * ملا انا فى بداية حالى كنت احيى الليال وانتظر طلوع الفجر وانظر كيف يضئ والآن اصلى العشاء واتوضأ وانام الى ماشاالله * ملا ابراهيم الصمت حكمة بليغة وخصلة مليحة * ملا صمت اللسان معين لصمت القلب وصمت القلب موجب لمعرفه الرب * ملا سلامة الانسان فى حفظ اللسان والقلم احد اللسانين * ملا السر صديق ملازم وستره امر لازم لا تقل غير الاصدق ولا تقل كل صدق * ملا احوال القلب على اللسان نقصان الحال وحسران اذا كان افشاء سر المخلوق يوجب العقاب فكيف سر الخالق * ملا ابراهيم الراحة فى العزلة والسلامة فى الوحدة * ملا الناس ما يخلون على حالنا الناس ما يخلوا احدا على عمله * ملا نحن خلينا مع قلبك فكن انت مع ربك انت ما بقى لك شغل مع احد ولا ميل الى عدو * ملا نحن مالنا معاملة مع المخلوقات ولا التفات الى الكائنات صحبة الخلق صداع والانس فى الانقطاع * ملا الخلق حجاب لبصرك عن شهودك وانت حجاب لقلبك عن شهود ربك فانت محجوب عنك بهم الحق محتجب عنك بك * ملا كن مع الله كأن لا خلق ومع الخلق كأن لا نفس واذا كنت مع الله كأن لا خلق فقد وحدت وعن الكل فنيت واذا كنت مع الخلق كأن لا نفس فقد عدلت وبقيت * ملا ليس الا الخلق والخالق فان اخترت الخالق فقل فانهم عدو لى الا رب العالمين ملا انت بين الله والخلق فان علقت قلبك بهم خذلوك وان علقته

TBMM KUTUPHANESI

بالله خدموك اترك الخلق وادخل الى قلبك وحدك ترى مونسك فى خلوة سرك * ملا ابراهيم افضل الذكر لااله الاالله * وتكرار الاسم منتج لمحبة الله من ذكر الله وحده ذكره الله واحبه * ملا حقيقة ذكر الله نسيان ماسواه ان نسيت الكل بقيت مع الله * ملا من قال كل يوم حسمائة مرة * لااله الاالله * واسم الجلال الى ماشاء الله بالاخفاء فقد سلك طريق الاولياء وطريقنا اويسى والتلقين فيه من الله * ملا الذاكر من لايخطر بباله سوى مولاه ولايغيب عن معناه ولايميل الى هواه الذكر المدام غذاء الارواح ملا ابراهيم الفكر التمام عادة الاولياء الكرام تفكر ساعة فى نفى وجودك خير من عبادة سنة باثباتك له * ملا الخواطر خطاب يرد على الضمائر فاذا كان من قبل الملك فهو الالهام واذا كان من قبل الشيطان فهو الوسوسة واذا كان من قبل النفس فهو الهوى واذا كان من الله بالذات فهو الخاطر الحق فعلامة الالهام ان يرد بضعف موافقا للعلم وعلامة الوسوسة ان ترد بضعف مخالفا للعلم وعلامة الهوى لجاج فى الطلب بسوء وشره قويا فى الالحاح معاودا حتى يأتى به وعلامة الخاطر الحق انه يرد على القلب بقوة ولذة ومعرفة يعرف بغتة عند وجد انه فى الخير والخلق والاصل ويعقب سرورا وعلما وحلما وراحة وامنا وتوكلا وتفويضا وتسليما ورضاء ورحمة ومعرفة وحبا وحكمة ولطفا ومن كان اكله من الحرام لايقدر ان يفرق بين هذه الخواطر * القلب رباط اضياف الخواطر * ملا ابراهيم توكل على الله وفوض امرك الى الله * ملا توكل بالله وسلم امرك الى الله ملا انت مثلنا سلم امورك الى الله * ملا انت محسوب علينا نحن نبعث لاهل بيتك نحن نعطى لاولادك ملا المتوكل ماؤه فى البئر وخبزه فى الغيب لاهم له فى القلب ولادراهم فى الجيب * ملا ابراهيم ما اختار احدها لا الا كان عليه وبالا * ملا فى الاختيار آفة وفى التفويض راحة فدع الاختيار الى ربك لانك لاتدرى نفعك ولاضرك * ملا انظر الى ابراهيم عليه السلام كيف توكل على ربه واعتمد عليه فى كل حاله وحين القى فى النار ما استعان من احد ولامن جبرائيل عليه السلام قال له جبرائيل هل لك من حاجة قال اما اليك فلا واما اليه فبلى قال فاسئله قال علمه بحالى حسبى عن سؤالى واستعان يوسف عليه السلام من صاحبه المسجون فقال له ربه كيف وثقت بمخلوق عاجز وعرضت قصتك عليه ورفعت حاجتك اليه وانا المعطى والمانع وانا الضار والنافع * ملا التوكل والتفويض والتسليم والصبر والرضاء اصول فى طريق حصول الوصول الى الله تعالى * ملا ابراهيم الصبر الهام من الله والعجلة دسيسة الشيطان التحمل امن وامان * ملا الصبر اوله مر كالحنظل وآخره حلو مثل العسل * ملا الله صبور يحب الصابرين هو يبلى عبده ويعين * ملا العلم بالتعلم والحلم بالتحلم القلب سلطان وتخته التوحيد وتاجه الحلم العلم مرتبة علية والحلم عطية عظيمة * ملا ابراهيم من رضى عن الله فقد رضى الله عنه ملا الرضا بالقضاء من شان الاولياء * ملا البلاء من الحبيب عطاء فالسخط للعطاء خطاء * ملا الخير فيما اختاره الله والاحسن ما فعله الله * ملا كيف ما فعل الله المليح ذلك المليح ماسواه الله فارض بما قدر لك الله * ملا اول مقامات المعرفة الصبر على مراد الله واوسطها الرضاء بمراده وآخرها ان تكون بمراده * ملا ابرهيم انت موعود بمعرفة ربك ومحبته وعطية الله تعالى ليست بالسعى والجهد بل بعنايته وهدايته ملا لو اردت معرفته عشرة ايام بالصدق لاعطاك بل ان اردتها يوما وليلة بالتوجه التام لهداك * ملا ارجو من الحق سبحانه ان يبلغك الى مقصودك * ملا اسال الله العظيم ان يعطيك مرادك ملا انى قد دعوت الله تعالى وسألته ان يسهل عليك جميع مراداتك * ملا اذا اراد الله تعالى ان يتعرف لعبده وضع نوره فى قلبه ليعرفه به * ملا نور المعرفة فى قلب العارف كالشمس فى العالم اذا طلعت من خلا بحضوره البسه من نوره * ملا ان الطاعة والمعرفة تجعلان العبد اميرا وان ضديهما يجعلان الامير * اسيرا ملا ان عرفت نفسك ذليلا فقيرا عرفت ربك عزيزا قديرا ان جهلت ربك تحركت وان عرفته سكنت معرفة الله سعادة الدارين ومحبة الله قرة العين * ملا المحبة ثمرة المعرفة والمعرفة هداية ازلية * ملا اول مايطلع فى سماء القلب نجم الحكمة ثم قمر العلم ثم شمس المعرفة فبضوء نجم الحكمة تشاهد حقائق الاشياء وبضوء قمر العلم تشاهد عالم المعنى وبضوء شمس المعرفة تشاهد حضرة المولى * ملا ابراهيم من كان له حبيب مثل الله فكيف يميل الى غيره ومن كان له طبيب مثل الله فكيف يركن الى غيره ومن كان له صديق مثل الله فكيف يخاف من غيره ومن كان له صاحب مثل الله فكيف يشتغل بغيره ومن كان له جميل مثل الله فكيف يشاهد غيره كما قال الله تعالى * كذب من ادعى محبتى وخطر بباله غيرى * ملا من احب الله آثره على ماسواه من ترك غير الله صفى وقته مع الله من احب الله فقد احبه الله ملا من احب الله غلق على نفسه ابواب المقالات وعلى قلبه ابواب الكونين

فى

فى جميع الحالات * ملا ليس كل عبد يصلح للتذكار ولا كل قلب يصلح لمحبة الجبار * ملا قلوب المشتاقين منورة بنور الله فاذا تكلموا اضاء النور من انفاسهم * ملا الشوق يكون الى العبد الغائب وهو قريب مجيب فكيف نشتاق اليه بل يحبه من نحبه ونحب من يحبه * ملا انا فقير الله احب من يحب الله * ملا انت محبنا منذ خلق السموات والارض * ملا انت لست للجنة ولا للنار بل لاجل محبتنا فى الله * ملا انت ولدنا انت عندى مثل عبد القادر انت كمثل اولادى * ملا انت لى دع الاستحياء وعلى فاقبل انت منى اى شئ ماتفعل انا اقبل * ملا ابراهيم قريبنا بعيد وبعيدنا قريب انت عندى انما كنت لو رميتك فى البحر لردك الله على * ملا هناك ايضا نحن نربيك الله معك هو معينك ويحفظك الله يعطيك عمرا طويلا واولادا كثيرا ويجعل عاقبتك خيرا * ملا ابراهيم النفس الزكية نجم والقلب السليم قمر والسر الصافى شمس فمقام النفس فى الباب ومقام القلب فى الحضرة ومقام السر فى المخدع قائم فى الحضور بالخضوع فيتلقن الحكمة ويلقنها القلب والقلب يلقنها النفس والنفس تملى على العين او اللسان او القلم * ملا المؤمن اذا عمل صالحا انقلبت نفسه قلبا ثم انقلب قلبه روحا ثم انقلب روحه سرا وصار فناء ثم انقلب الفناء وصار وجودا فحينئذ يسقيه ربه مايسقى ويزرع مايزرع * ملا متى طلبته بالعقل والتفكر فقد ضللت ومتى طلبته بالسر والتحير فقد اهتديت وهو معكم اينما كنتم فى الدنيا والآخرة * ملا اذا كنت معه حجبك عنك واذا كنت معك استعبدك له فالفناء خروجك عنك والبقاء توحيدك اياه * ملا مادمت انت انت فانت مريد فاذا افناك عنك فانت مراد فالسعادة العظمى غيبتك عنك والدولة الكبرى وجودك به * ملا المعرفة طريق الفناء والفناء طريق التوحيد ماصلحت لنا وفيك بقية لسوانا فاذا فنيت عنك صلحت لنا فاودعناك سرنا وابقيناك بنا * ملا اذا استأنست بك استوحشت عنه واذا استوحشت عنك استأنست به * ملا ان سلمت اليه قربك وان نازعته ابعدك قربك منه خروجك عنك وبعدك عنه وفوقك معك * ملا ان جئت بلا انت قبلك وان جئت بك حجبك فانفصل عنك تشهده فى قلبك فتفنى عنك وتبقى به فلا تشهد فى مرأة الوجود الا الوجه الموجود انتهى كلامه * ملا ابراهيم غلامه رضى الله عنه وارضاه وجعل مقعد الصدق مأويه (بيت) خذ العلم من افواه الرجال بقلب لا بعقل ذى جدال * وحضرت پير بر تدبيرك بوحقير فقيره اعطا ايلديكى هدايا سنك برى زين العابدين حضرتلرينك بو منظومه سيدركه مطلوب اولان اوقو نمسيدر (منظومه)

عباد الله رجال الله اعينونا بعون الله وكونوا عونا لله عسى نحظى بفضل الله
بحق الله رجال الله اعينونا بعون الله
فيا اقطاب ويا اوتاد ويا ابدال ويا اسياد اجيبوا يا ذوى الامداد وفينا اشفعوا الله
بحق الله رجال الله اعينونا بعون الله
الى من غيركم اذهب ومالى دونكم مذهب ومنكم يحصل المطلب واتم خير اهل الله
بحق الله رجال الله اعينونا بعون الله
تعالوا وانظروا بالله تعالوا وانصروا لله بحق الله بجاه الله بحب الله بعون الله
بحق الله رجال الله اعينونا بعون الله
اجيبوا يا كرام القوم وخلوا عنكم واذا النوم وهبوا وانصرونا اليوم وكونوا عونا لله
بحق الله رجال الله اعينونا بعون الله
نقصدنا كرام الحى وزادت نار اهل النى واتم باب رب الحى ومالى غير باب الله
بحق الله رجال الله اعينونا بعون الله
فيا ربى بساداتى فحقق لى مرادا تى عسى تأتى بشاراتى ويصفو وقتنا بالله
بحق الله رجال الله اعينونا بعون الله
فيا رباه يا ربى ويا غوثاه يا حسبى انزل يا سيدى كربى والحقنى باهل الله
بحق الله رجال الله اعينونا بعون الله
فياطه ويا طس و يا حم و يا يس انا عبد انا مسكين ومالى غير ذكر الله
بحق الله رجال الله اعينونا بعون الله

TBMM KUTUPHANESI

سمعنا منك يامحبوب | وجاء السؤال والمطلوب | واسمك عندنا مكتوب | ووصفك زين اهل الله
بحق الله رجال الله | اعينونا بعون الله
سألناكم سألناكم | وللابواب جئناكم | وفى امر قصدناكم | فشدوا عزمكم بالله
بحق الله رجال الله | اعينونا بعون الله
بقرآن وجبريل | وتوارة وانجيل | وما فى آى تنزيل | اعينونا لاجل الله
بحق الله رجال الله | اعينونا بعون الله
باسماء واوصاف | وذات ذات اوصاف | وابرار واشراف | واخيار ورسل الله
بحق الله رجال الله | اعينونا بعون الله
بطه سيد الكونين | وسيد ولد الثقلين | وانتم نور عين العين | انلنى مقصدى لله
بحق الله رجال الله | اعينونا بعون الله
برب قد تولاكم | واعطاكم واولاكم | وفى الاكوان والاكم | اعينونا بجاه الله
بحق الله رجال الله | اعينونا بعون الله
فسلوا سيفكم ياقوم | وهيواو انصرونا اليوم | فخاشى يعتريكم نوم | عن الراجى لكم بالله
بحق الله رجال الله | اعينونا بعون الله
فهيوا ياأولى الالباب | تعالوا وافتحولى الباب | وانتم جملة الاحباب | وانتم خير اهل الله
بحق الله رجال الله | اعينونا بعون الله
فزين العابدين واقف | على ابوابكم عاكف | ومن تقصيره خائف | ولايشكو لغير الله
بحق الله رجال الله | اعينونا بعون الله
وانتم بابه ياهو | فياهوا اشفعوا ياهو | واهل النى قدنا هوا | ولم يدروا باهل الله
بحق الله رجال الله | اعينونا بعون الله
باسم الله فتحنا الباب | وصلينا مع الاحباب | ودارت بيننا الاكواب | شربناها ببسم الله
بحق الله رجال الله | اعينونا بعون الله
فطفنا ثم وافينا | وجينا ولينا | وفى الابواب ناجينا | وجدنا كل اهل الله
بحق الله رجال الله | اعينونا بعون الله
وناداناً منادى الحى | اجبناكم وزال الغى | وجاءت فى حماكم حى | وقولوا الف شى الله
بحق الله رجال الله | اعينونا بعون الله
وماكنابذى الاشباح | ولكن تفرح الارواح | من الفتاح للفتاح | بهذا جاء سر الله
بحق الله رجال الله | اعينونا بعون الله
فيا اركان بيت الله | وياجيران حجرالله | بكم طبنا وحق الله | وهذا شأن اهل الله
بحق الله رجال الله | اعينونا بعون الله
وزين العابدين ملقى | على ابوابكم حقا | فحاشا بعده يشقى | ايا سادات شى لله
بحق الله رجال الله | اعينونا بعون الله

﴿نوع عاشر﴾ غوث اعظم علوى شيخ اسمعيل تلوى فقيرالله رحمه الله حضرتلرينك هر حالتده متانتن وطريقتده استقامتن وحقيقتده امامتن واندن جمله‌نك استعانتن وحيات مستعاره‌سنده مدت اقامتن وزمان انتقال ورحلتن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه فقيرالله رحمه حضرتلرينك روح پاكى عالم فضلدن بولنمشدى وحجرهٔ عنايتده تربيه قيلنمشدى وانك ولايت فطريه‌سى خداداديدى وسعادت جبليه‌سى مادرزاد ايدى انى كورنلرك قلوب ونفوسى اكامحب ومنقاد ايدى واول محبوب قلوب ملوك ايدى ومخدوم عموم اهل سلوك

TBMM KUTUPHANESI

ایدی انك جناب سعادتی کعبهٔ حاجات خواص ایدی وباب دولتی مقصد عامهٔ ناس ایدی انی کورن علما وعامه ولایت تامه سنه تسلیم ایدی واول عصرنك فریدی ودهرنك وحیدی وقدری عظیم ایدی انك صیت جلیلی عربستان وکردستان اقطارنده مشهور اولمشدی وذکر جمیلی اسلامبولدن هندستانه واروب ایران وتورانه طولمشدی احرار اکا اختیار ایله خدمتکار اولوب رقیتن قبول قیلمشلردی ومحبتن بولوب خدمتن قبلنلر حالات وکمالاتك اعلاسین بولمشدی انك مبارك باشنده وصدر شریفنده کونش کبی نور مشعشع کورمشلردی وانی کورنلر اول عزیزی خبرسز سو مشلردی واندن الدقلرن آلوب انکله ایردکلرینه ایرمشلردی وانك جمالی خیالن نقش ضمیرایدنلر صفاسین سورمشلردی واول واسطه ایله مجلس حضوره کیرمشلردی زیرا کهاول وصی همام طریقت محمدیه ده امام ایدی وعلامات مرشد کامل اندهتمام ایدی توفیق انك رفیقی وحالت وسطی طریقی ایدی وانس انك ندیمی وبسط انك نسیمی ایدی وحکمت انك مشیری وفکر انك وزیری ایدی وصدق انك رائی وحلم انك صناعتی ایدی ومکاشفه غذاسی ومشاهده شفاسی ایدی واداب شریعت انك ظاهری واطوار حقیقت انك سر طاهری ایدی اول معدن عرفان منشرح الصدر وعظیم الشان ایدی وخوارق عجیبه سی بی حد وحالات غریبه سی بی پایان ایدی وقطب اولیای زمان یلکه غوث هر لهفان ایدی نتکیم عالم دلده اوروح روان اولیای عصرینه سلطان وجمله یه صاحب فرمان ایدی وعاشقلره جانان ودردلیلره درمان ایدی وجمال وکمال ایله شمش تابان واهل بصیرت انك علوشانندہ حیران ایدی کذالك ملوك عالم صورت اولان شریف مسعود مکهٔ مکرمه وسلطان هندستان وسلطان محمود آل عثمان وانك اکثر وزراسی وجمیع امرای کردستان اکاعیان وپنهان مکاتیب ونذور وارمغان ارسال ایدوب هر بری انك دعاو رضاوهمتن جویان ایدی وقبول دعاسی ولذت رضاسی ظاهر ونمایان ایدی واقبال عزتی ونفوذ همتی کونبدن عیان ایدی وانك احبابه لقاسی وفقرایه عطاسی بی امتنان ایدی وزائرلره نصح وثناسی وسائرلره حب ودعاسی مفت ومجان ایدی وتلقین اکا تعظیم واکرام ایله امرینه رام اولوب رضاسین خواهان ایدی زیرا کهاول مرشد انس وجن شیخ اهل عرفان ایدی وعزیز اهل عالم ووارث خلاقت آدم ووصی حبیب رحمان ایدی نفعنا الله تعالی ببرکاته امین * اماشرف مسعودك اول محبوب قلوبه کوندردیکی مکتوبك عنوانی بودر الحمدلله الذی جعل مراتی قلوب اولیائه مجالی جمال وجهه الکریم والاح منها علی صفایح وجوههم لوآیخ نورالقدیم فصار والحیث اذا رؤوا ذکر الله والصلاة علی افضل من ارتفع حجب الکون عن بصر بصائرهم وانکشف سرسریان وجوده الساری فی الکل علی سرائرهم فمارأووا فی الوجود الا ایاه بعدابلاغ جواهر بواهر الاسلمة والتحیات وزواهر نوادر الاثنیة الوفیات بالروایح الطیبات واللوایح المکرمات الی من عنده قلبی مقیم ومن بشوقه جسمی سقیم معدن اللطف والجود ومنبع فیض الودود شیخنا وشیخ الثقلین عین الانسان وانسان العین ظل الله فی العالم ووصی النبی المحترم صلی الله تعالی علیه وسلم اعنی به العالم العامل الفاضل الکامل حضرت مولانا فقیرالله الغوث التلوی قدس الله سره العلوی * واماسلطان محمودك اول عزیزه کوندردیکی مکتوبك عنوانی بویله در الحمدلله الذی کشف لباب مالایحیط بعلمه العقل والقیاس واوصل محبیهم ومعتقدیهم الی مالایمکن الوصول الیه لسائرالناس وقرب خواصهم منه بحیث من وجدهم عرفه ومن عرفهم وجده بلاالتباس فمن قبل احدهم نجا ومن قبله احدهم فقدوصل الاالله بالاستیناس والصلاة والسلام علی من شرب من بحارالقدس وجلس علی بساط الانس وعلی آله واصحابه الذین شاهدت اسرارهم اجلال الاحدیة فتلاشت اوصافهم فی شهود الربوبیة امابعد فسلام قولا من رب الرحیم الی حضرت شیخنا العظیم امام الطریقة وهمام الحقیقة قائم مقام الارشاد وناظم امورالعباد المتوجه الی الله تعالی فی جمیع احواله والداعی للخلق الی الحق بحاله وقاله خلاصة الاشباح والارواح وسرالزجاجة والمصباح عارف احوال الملك والملکوت والواقف علی اسرارالقدس واللاهوت المعروف العارف بالله والمنقطع الواصل الی الله عزیزنا ومولانا فقیرالله ادامه الله به وابقاه انتهی * عنوان المکتوبین چونکه اوروح پاك عرصهٔ خاکه اینوب کسب کمال ایدوب عارف حق ومعروف خلق اولمشدی ومظهر عنایات ازلیه ومنبع فیوضات ابدیه اولوب ایکی جهانی کوکل آینه سنده بولمشدی وجمله یی اونودوب انجق ربیسن بیلوب انکله تك وتنها قالمشدی پس بوجهانك جوروجفاسندن اعراض ایدوب عالم ذوق وصفایه متوجه اولمشدی وبوجهانك کثرت کدرندن اوصانوب عالم وحدتده زلال وصال مدامی آرزو

فیلمشدی وبوکار خانه‌ده برجلوهٔ عجیبه‌ایله نوبتن صاوب رحلت وقتی کلمشدی وبودارفنادن اول دار بقایه انتقال اکا آسان اولمشدی زیرا که اول اهل بقا بثره وقوعنده موت اختیاری برله اولمشدی وروح پاکی بدنی مرقدنده حبس اولمش قالمشدی وقتا که اول عزیزك سن سنینی ثمانینی تجاوز قلمشدی وتاریخ هجرت بیك یوزقرق یدی سنه‌یی بولمشدر پس اول بیلك شهر شوالی نصفنده اول جمله‌نك پدری برهفته‌قدری بحردرونه طالمشدر خلق ایسه اویله صانمشدر که اول مریض اولوب بیخود قالمشدر بعده برجمعه کیجه‌سی بعدالعشاء اول حالتدن بوعالم حسه کلمشدر واولاد واحفادین یانه‌دعوت ایدوب علم وصلاح ایله وصیت قیلمشدر وجمله‌نك ذمتن ابرا ایدوب تربه‌سی اوقافنه بیوك اوغلی عبدالقادر افندی‌یی متولی قیلوب * یس شریف * اوقومه‌یی خاطرلرینه صالمشدر واول اثناده صومعهٔ شریفه‌سی رایحهٔ طیبه‌ایله طولمشدر کویا که برحقه عود وعنبر یاقلمشدر واولاد واحفادی غموم واحزان ایله‌طولمشدر واکا اول کیجه لیلهٔ عید وسور اولمشدر وقتا که اکا * سلام قولا من رحیم * صدای کلمشدر الله دیوب جسمن قویوب حقه‌جان ویروب مراد آلمشدر کندوسی انده کیدوب وجسم لطیفی بونده قالمشدر چونکه اول اهل حضور بودار غروری قویوب اول دار سروره رحلت قیلمشدر پس اولاد واحفادی فراقیچون آغلیوب بورکلرین داغلیوب جمله‌سین حیرت آلمشدر اول شب اکا عید اکبر وسور اعظم ایکن انلره یأس وماتم اولمشدر همان اول کیجه اولاد کرامی تنهاجه صباحه دکین غسل وتکفین تکمیل ایدوب اول وصیتی‌یرن بولمشدر وکیجه‌دن سعر دداخلنه وبش الی قریه خلقنه آدم کیدوب بالجمله صباحی کلمشدر وبی حد ونهایه جماعت کثیره جمع اولوب عبدالقادر افندی اوغلی صلواة جنازه‌سین قیلمشدر ومرقد شریفی پدرم عثمان افندی ایله محمدافندینك تربه‌لری قدامنده قازلمشدر واهل قریه‌قرق کون صباح ومسا مرقد شریفنه کلوب قرآن تلاوت قیلمشدر وآنده برقبهٔ عظیمه بنا اولنوب ایچنده تاریخ وفاتی یازلمشدر ومرقدی اوزرینه مزین ستاره‌لرله اورتولی بریوجه صندوقه یاپلمشدر وهفته‌ده برکون اول قریه اهلنه مرقدی عندنده برر ایکیشر اتمك کندی اوقافندن تعین قیلنمشدر ومرقد منوری زیارت قیلوب انکله تبرك اولنمشدر قدس الله سره روح پاکی ایچون الفاتحه (نظم)

ای خواجه بو زندان دن عزم سفر قیلدم افلاك دل و جاندن خوش راهگزر قیلدم
جان عزم سما ایتدی تا معدنه بتدی اول سمته که جان کتدی اول سمته نظر قیلدم
سیل مثلی روان اولدم وحدت یمنی بولدم اول خمر ایله خوش طولدم بن بحری مقر قیلدم
دلدن اومه تا بان کوستردی یوزین رخشان مهریله ایدوب دوران بن سیر قمر قیلدم
جان ایچره او جانا ندر دل حسنته حیراندر عارف ایشی سیراندر بن ذوق دکر قیلدم
اول وصلت رو حانی خوش بولدی بوروح آنی سیر وسفر جانی بن خوف وخطر قیلدم
حق دل وجان طولسون اول خمر ایله مست اولسون بی پرده انی بولسون بن جسمی سپر قیلدم

﴿ خاتمة الکتاب ﴾ کیفیت صحبت حبیب خالق وخلق زمانی ورغبت اقارب واباو اخواتی والفت وازواج واولاد وغلمانی ومعاشرت مجاهیل ومعارف وجیرانی ومباشرت اطعام فقراواکرام مهمانی وامور خارجیهٔ اعیان وامثال وقرانی ومعاملاتی عوام وخواص اهل جهانی وموجب مودت والفت بولنان لطف واحسانی وهر برصحبت والفته مخصوص اولان آداب وارکانی وآفات اعضای سبعه‌ایله آفات ابدانی واسباب فقر وغنا وحفظ ونسیانی وبوجمله‌یی انسانه آسان ایدن توحید حضرت یزدانی فصول اربعه‌ایله تفصیل ایدر ﴿ فصل اول ﴾ اجمال معاملات حبیب خدایی وحسن معاشره‌یی ترغیب ایدن آیات قرآنیه‌یی واحادیث قدسیه‌یی اوچ نوعله بیان وعیان ایدر ﴿ نوع اول ﴾ مکارم اخلاق رسول امینی واصحاب کرینی وانلره تابعینی وعلمای دینی اجمالا بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل ادب دیمشلردرکه اول حنان ورحمان ورؤف ورحیم وستار وحلیم وودود وکریم اولان الله تعالی حضرتلرینك کلام قدیمنده * وانك لعلی خلق علیم * خطابی مقامنده مقیم اولان رفیق وشفیق وحلیم وسلیم محمد امین ومعین مساکین وحبیب اکرم ونبی محترم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك مخلوق خدا ایله اولان مکارم اخلاق وجمیع ناس ایله عشرت واستیناسی وامت واصحابیله صحبت ومعامله‌سی واهل واولادیله الفت ومکالمه‌سی واکا اقتدا ایدوب ایزنجه کیدن وانك * تخلقوا باخلاق الله * امرینه امتثال ایدن

اصحاب

TBMM KUTUPHANESI

اصحاب کرامك واولیای عظامك وعلمای دینك وسلف صالحینك دائما رسم وعادتلری وطور وطبیعتلری جمله خلق ایله حسن خلق ایله معامله ولطف ولین ایله مکالمه ایدی ومسامحه ایله معاشرت وموافقتله مباشرت ایدی واختلاط ایله رغبت وامتزاج ایله صحبت ایدی وحلم ایله نصیحت ورفق ایله محبت ایدی وتواضعله شفقت وبشاشتله الفت ایدی وایثار ایله خدمت واحسان ایله فتوت ایدی وکرم ایله مودت وحیا ایله مروّت ایدی ومدارات ایله مرافقت وتحمله مجاورات ایدی وعفو ایله شفاعت وجود ایله سخاوت ایدی وتودد له طلاقت وتلطفله ظرافت ایدی ووقار ایله سکینت ورجا ایدنه رأفت ایدی وصدق ایله صیانت وهرکسه اعانت ایدی وجمله یه خیر دعا وحسن ظن ایله ثنا ایدی وتصغیر نفس وتوقیر احبا وسترعیوب وصفح اذا ایدی وناسك احسان ومحاسن افشا وکندی احسانن اخفا ایدی وکوچکلره ترحم وبیوکلره وفا ایدی وبونلرامثالی کوزل خصال ایدی حالبوکیم بزلره جمله دن اهم والزم اول حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه اتباع واقتدا قیلمقدر وانك آل واصحابنك عادات وآدابله معتاد ومؤدب اولمقدر ورضای مقلب القلوبی کوکللرده آرایوب بولمقدر انکچون جمله خلقنه رفقت وشفقت قیلمقدر

(نظم)

معدن الطاف ایدی پیغمبر ایتمزدی غلو ... حسن اخلاق ایله ذاتی اولمشیدی طوپطلو
خلقه ایلردی تواضع کر شریف وکر وضیع ... نفسی طپراق کبی الحق کوکلی صو مثلی طورو
سوسه کر بغض ایلسه الله ایچون ایلردی اول ... کندی نفسیچون سوب هم اولمدی هرکز عدو
کولمدی هیچ قهقهیله سوکمدی هیچ تسنه یه ... لطف ایله بسام ایدی یوزی کوللج اول ماهرو
حرمت ولطف وحیا وحلم ایله موصوف ایدی ... کمسه یه لادیمدی کیم کلسه اکا یالوارو
کندیی اهل بیتی حاجاتن کورردی کندیسی ... دائما مسکینلر ایله اوتوررردی اول اولو
تعل وثوبینه یمالقلر دیکردی کینوب ... خسته کورمك تعزیه ایچون یوررردی ای عمو
که یرردی ناقه که آت وقاطرکه مرکبه ... اردینه آدم آلوردی اولسه ایدی المالو
که تربع ایلر ایدی که دیکردی بر دیزین ... مجمع الآداب ایدی مخفی عیان یوزی صولو
ارپه اتمکینه یاخود مرجمك چوربانسه ... قیلسه لر دعوت واررردی آره مزدی رنك وبو
یردی اوج پارمقله طاتلی یلاردی آنلری ... بسملیله اوج نفسده صو ایچردی دیکلنو
اعتذار ایتسیدی کمسه عذرن ایلردی قبول ... یوغ ایدی عندنده لطفیله کرمدن سوکلو
طورسه ذکرالله ایدی اوتورسه ذکرالله ایدی ... کمسه یه ویرمزدی جان وکوکلنی الا که هو

﴿نوع ثانی﴾ جمله خلق ایله حسن خلق ایله معامله یی ولطف ولین ایله مکالمه یه آیات بینات ایله بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل ادب دیمشلردرکه حق تعالی عبادینه عنایتیله قیلدیکی رأفت ورحمتی وبری برلرینه لازم اولان شفقت والفتی طیورمشدر نتکیم کلام شریفنده لطفیله بیورمشدر * یرید الله بکم الیسر ولا یرید بکم العسر ان الله بالناس لرؤف رحیم * والله رؤف بالعباد * وان تعفوا اقرب للتقوی ولا تنسوا الفضل بینکم * ان الله بما تعملون بصیر * واذکروا نعمة الله علیکم اذ کنتم اعداء فالف بین قلوبکم فاصبحتم بنعمته اخوانا * والکاظمین الغیظ والعافین عن الناس والله یحب المحسنین * فبما رحمة من الله لنت لهم ولو کنت فظا غلیظ القلب لانفضوا من حولك فاعف عنهم واستغفر لهم وشاورهم فی الامر * ولا تکن للخائنین خصیما * والصلح خیر واحضرت الانفس الشح وان تصلحوا وتتقوا فان الله کان غفورا رحیما * فاعف عنهم واصفح ان الله یحب المحسنین * والمؤمنون والمؤمنات بعضهم اولیاء بعض ان ربی رحیم ودود * ولو شاء ربك لجعل الناس امة واحدة ولا یزالون مختلفین الا من رحم ربك ولذلك خلقهم * ان الله یأمر بالعدل واحسان وایتاء ذی القربی وینهی عن الفحشاء والمنکر والبغی یعظکم لعلکم تذکرون * وان عاقبتم فعاقبوا بمثل ما عوقبتم به ولئن صبرتم لهو خیر للصابرین * ان احسنتم احسنتم لانفسکم وان اسأتم فلها * ان الله مع الذین اتقوا والذین هم محسنون * وقضی ربك الا تعبدوا الا ایاه وبالوالدین احسانا اما یبلغن عندك الکبر احدهما او کلاهما فلا تقل لهما اف ولا تنهرهما

TBMM KUTUPHANESI

وقل لهما قولا كريما واخفض لهما جناح الذل من الرحمة وقل رب ارحمهما كما ربياني صغيرا * وقل لعبادي يقولوا التي هي احسن ان الشيطان ينزغ بينهم ان الشيطان كان للانسان عدوا مبينا * قل كل يعمل على شاكلته * وليعفوا وليصفحوا الا تحبون ان يغفر الله لكم والله غفور رحيم * وعباد الرحمن الذين يمشون على الارض هونا واذا خاطبهم الجاهلون قالوا سلاما والذين يبيتون لربهم سجدا وقياما والذين لا يشهدون الزور واذا مروا باللغو مروا كراما اولئك يجزون الغرفة بما صبروا ويلقون فيها تحية وسلاما خالدين فيها حسنت مستقر ومقاما * واذا سمعوا اللغو عرضوا عنه وقالوا لنا اعمالنا ولكم اعمالكم سلام عليكم لا نبتغي الجاهلين ومن آياته ان خلق لكم من انفسكم ازواجا لتسكنوا اليها وجعل بينكم مودة ورحمة ان في ذلك لايات لقوم يتفكرون ووصينا الانسان بوالديه احسانا حملته امه كرها ووضعته كرها * ولا تستوي الحسنة ولا السيئة ادفع بالتي هي احسن فاذا الذي بينك وبينه عداوة كانه ولي حميم وما يلقاها الا الذين صبروا وما يلقاها الا ذو حظ عظيم * الله لطيف بعباده * والذين يجتنبون كبائر الاثم والفواحش واذا ما غضبوا هم يغفرون * وجزاء سيئة سيئة مثلها فمن عفا واصلح فاجره على الله * ولمن صبر وغفر ان ذلك لمن عزم الامور * انما المؤمنون اخوة فاصلحوا بين اخويكم واتقوا الله لعلكم ترحمون * يا ايها الذين آمنوا لا يسخر قوم من قوم عسى ان يكونوا خيرا منهم ولا نساء من نساء عسى ان يكن خيرا منهن ولا تلمزوا انفسكم ولا تنابزوا بالالقاب بئس الاسم الفسوق بعد الايمان ومن لم يتب فاولئك هم الظالمون * يا ايها الذين آمنوا اجتنبوا كثيرا من الظن ان بعض الظن اثم ولا تجسسوا ولا يغتب بعضكم بعضا ايحب احدكم ان يأكل لحم اخيه ميتا فكرهتموه واتقوا الله ان الله تواب رحيم * ربنا اغفر لنا ولاخواننا الذين سبقونا بالايمان ولا تجعل في قلوبنا غلا للذين آمنوا ربنا انك رؤف رحيم ويؤثرون على انفسهم ولو كان بهم خصاصة ومن يوق شح نفسه فاولئك هم المفلحون * يا ايها الذين آمنو ان من ازواجكم واولادكم عدوا لكم فاحذروهم وان تعفوا وتصفحوا وتغفروا فان الله غفور رحيم * وتواصوا بالصبر وتواصوا بالمرحمة * خذ العفو وأمر بالعرف واعرض عن الجاهلين * واصبر وما صبرك الا بالله ولا تحزن عليهم ولا تك في ضيق مما يمكرون * فاما اليتيم فلا تقهر واما السائل فلا تنهر واما بنعمة ربك فحدث (رباعي) مخلوق خدايه شفقت ايت رحمت بول * ايله لره حلم وحرمت ايت راحت بول * سن هر كسه رفق ورغبت ايت رفعت بول * كرايده مدكسه عزلت ايت عزت بول ﴿نوع ثالث﴾ جمله خلق ايله حسن ايله معامله يي ولطف ولين ايله مكالمه يي احاديث قدسيه ايله بيان در (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه حق تعالى عبادينه عنايتيله قيلديغي رأفت ورحمتي وبرى برلرينه اقتضا ايدن صيانت وشفقتي وحمايت ورغبتي طيورمشدر نتكيم احاديث قدسيه سيله تنبيه وتعليم بيورمشدر يا ابن آدم انكم لا تحسنون الا الى من احسن اليكم ولا تصلون الا من وصلكم ولا تكلمون الا من كلمكم ولا تطعمون الا من اطعمكم ولا تكرمون الا من اكرمكم وليس لاحد فضل على احد انما الفضل للذين يحسنون الى من اساء اليهم ويصلون من قطعهم ويكلمون من هاجرهم ويطعمون من حرمهم ويكرمون من اهانهم فاعفوا واصفحوا وتواضعوا واستروا وارحموا ارحمكم * يا ابن آدم لا يدخل جنتي الا من تواضع لعظمتي وقطع نهاره بعبادتي وكف نفسه عن الشهوات من اجلي وآخى الغريب ورحم المصاب واكرم اليتيم وكان له كالاب الرحيم وللارامل كالزوج الشفيق فمن كانت هذه صفاته ان دعاني لبيته وان سألني اعطيته وفي قلوب عبادي احببته يا ابن ادم المال مالي وانت عبدي والضيف رسولي فان منعت مالي عن رسولي فلا تطمع النعيم المقيم * يا ابن ادم المال مالي والاغنياء وكلائي والفقراء عيالي فمن بخل بمالي على عيالي ادخلته النار ولا ابالي يا ابن ادم احسن خلقك لعبادي حتى احبك واحبك في قلوبهم * يا ابن آدم ضع يدك على صدرك فما تحب لنفسك فاحبه لغيرك * يا ابن ادم من ترك العنف والغيبة والنميمة اظهرت محبته في القلوب ونجيته من العيوب والكروب * يا ابن آدم كما ترحم كذلك ترحم وكيف ترجو ان ارحمك وانت لا ترحم عبادي * يا ابن آدم من اسند اليه اليتيم والارملة ابتغاء مرضاتي جعلته في ظلي يوم لا ظل الا ظلي * يا ابن ادم انفق انفق عليك * وبيورمشدركه يا موسى اني اصطفيتك لسبب شفقتك على خلقي لانك كنت ترعى غنم شعيب فندت شاة من غنمك واتبعتها فاصابك الجهد في طلبها حتى ادركتها فلما اخذتها ضممتها الى حجرك وقلت لهم يا مسكينة لم اتعبتني واتعبت نفسك فبرحمتك عليها اكرمتك بالنبوة يا ابن ادم اذكرني حين تغضب اذكرك حين

اغضب

TBMM KUTUPHANESI

اغضب وارض بنصرتی لك فان نصرتی لك خیر من نصرتك لنفسك *یاابن آدم احسن خلقك لعبادی وعد المریض منهم حتی احببك فی قلوبهم *ویقول الله یوم القیامة یاابن آدم مرضت فلم تعدنی فیقول یارب کیف اعودك وانت رب العالمین فیقول اماعلمت ان عبدی فلانا مرض فلم تعده اماعلمت انك لوعدته لوجدتنی عنده *ویقول الله تعالی یاابن آدم استطعمتك فلم تطعمنی فیقول یارب کیف اطعمك وانت رب العالمین فیقول استطعمك عبدی فلان فلم تطعمه اماعلمت انك لواطعمة لوجدت ذلك عندی * ویقول الله تعالی یاابن آدم استسقیتك فلم تسقنی فیقول یارب کیف اسقیك وانت رب العالمین فیقول استسقاك عبدی فلان فلم تسقه اما علمت انك لواسقیته لوجدت ذلك عندی *یاابن آدم اذا ابتلیتك فلم تشکنی الی عوادك اطلقتك من اساری ثم ابدلتك لحما خیرا من لحمك ودما خیرا من دمك ثم تستأنف العمل *یاابن آدم اوجبت محبتی للمتحابین فی *ویقول الله تعالی یوم القیامة این المتحابون فی فوعزتی وجلالی الیوم اظلم فی ظلی یاابن آدم المسکین رسولی فان اعطیته فقد اعطیتنی وان منعته فقد منعتنی یاابن آدم لاتؤذی احدا من خلقی رعایة لحقی (بیت) جهان باغنده ای عاقل بودر مقبول انس وجن *نه کمسه سندن انجنسون نه سن برکمسه دن انجن ﴿فصل ثانی﴾ جمله خلق ایله حسن خلق ایله معامله یه ولطف ولین ایله مکالمه یه متعلق اولان احادیث واخباری وکلام کباری وهرکسله عقلنجه رفتار وکفتاری واجمال امور خارجیهٔ مختاری وترهیب وترغیب تأهل بی کاری درت نوع ایله بیان وعیان ایدر ﴿نوع اول﴾ جمله خلق ایله حسن خلق ایله معامله نك ولطف ولین ایله مکالمه نك فضائل وفوائدن احادیث شریفه ایله بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل ادب دیمشلردرکه حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم امت واصحابنه شفقت ورأفتیله حسن معاشره یی تعلیم وتفهیم ایدوب فضائل وفوائددن طیورمشدر نتکیم بعض احادیث شریفه سنده بیورمشدر رحمان اولان الله مرحمت ایدنلره مرحمت ایلر سزیرده اولانلره مرحمت ایلکز تاکیم کوکده اولانلرك خالقی سزه مرحمت ایلسون وبیورمشدرکه سزدن کوچکلره مرحمت ایلکز تاکیم سزدن بیوکلر سزه مرحمت ایلسون وبیورمشدرکه مؤمنلره لازمدرکه بری برینه خیرخواهلیق نصح ایده لر وبری برینه مرحمت ایدوب اعانه سنه کیده لر وبری برینك المیله متألم اولوب مسرت سمتنه بیده لر نتکیم بدنك برعضوی متألم اولدقده جمیع اعضای بدن انك المن بولور تااول عضوك المی زائل اولنجیه دك جمله بدن راحتسز اولور وبیورمشدرکه مؤمنلر بری برینك قرنداشیدر وعالم لر نفس واحده کیدر وبیورمشدرکه بری بریکزه نسنه بخش ایلکز تاکیم بری بریکزه محبت ایده سز وبیورمشدرکه خلقك خیرلیسی ناسه منفعتلیسیدر انکیچون اصحاب کرزین وانلره تابعین وعلمای دین مبین بربرلرینه معین اولوب منفعت ایدرلردی بلکه اهل کتاب وذمی یه وجمیع مخلوقاته بیله مرحمت ایدوب معاونتلرینه کیدرلردی وبیورمشدرکه امتمك ابدالی کثرت صلوة وصیام ایله جنته داخل اولمزلر بلکه رحمت قلوب وسلامت صدور ایله وسخاوت نفوس ایله داخل اولورلر واول حضرت کندی مبارك یدیله یتیم اوشاقلرك باشین مسح ایلردی وانلره تلطف ایدوب تبسمله سویلردی وبیورمشدرکه یا معاذ یتیم اوشاقلره مرحمتلی پدرکبی اوله سن واکدیکك کبی بیچرسن یقینا بیله سن وبیورمشدرکه کیمکه مسلمان قرنداشن دنیاده مسرور ایدسه حق تعالی انی دنیاده وآخرتده مسرور ایدر وکیمکه مؤمن قرنداشن دنیاغصه لرینك بریسندن خلاص ایدرسه حق تعالی آنی یوم قیامت غصه لرندن آزاد ایلر وبیورمشدرکه حق تعالینك عبدی مادامکه مؤمن قرنداشلرینك یاردمنده در مولاسی انك یاردمنده در وبیورمشدرکه پدرومادرینه اکرام واحسان ایدن ایچون جنتك ایکی بابی مفتوحدر وبیورمشدرکه حق تعالی اول کمسه یه رحمت ایلسونکه کندی ولدینه معاونت ایلر یعنی اول امری اکا تکلیف ایتمزکه اول امری اشلمکده کندویه عاصی اولمسندن خوف اولنه وبیورمشدرکه اعمالك افضلی مؤمنك بالنه سرور ادخال ایتمکدر وبیورمشدرکه برکمسه کندی عیالنه بردرهم انفاق ایلسه بنم عندمده حق یولنه بیك دینار انفاقدن احسند وبرکمسه پدرومادرینه برکون مطیع اولسه بنم عندمده بیك بیل عبادتدن خیرلیدر وبیورمشدرکه برکمسه عیالی عندنده برساعت اکلنسه بنم عندمده برمسجدمده اعتکافدن افضلدر وبیورمشدرکه ایمانی اکمل اولان مؤمن کندی اهلیه خلقی احسن اولاندر وبیورمشدرکه نسوانه خیرخواه لق رفق وحلم ایله معامله ایلکز کهانلر کندی نفسلرینه مالك اولمیوب سزك عندیکزده اسیر اولوب

TBMM KUTUPHANESI

امانة الله بولنمشلردر وبیورمشدرکه کندی عبدینه یدیله ضرب ایده‌نك کفارتی انی آزاد ایلمکدر وبیورمشدرکه لسانینه مالك اولانك عیوبی مستوردر وکظم غیظ ایده‌نك ذنوبی مغفوردر وبیورمشدرکه جواری وغلمانکز لطف ولین ایله مکالمه ایده‌سز برکونده یمش کره تقصیرات ایدرلرسه‌ده عفو ایله معامله ایده‌سز وانلره کندی مأکولاتکزدن اطعام ایلیه‌سز وکندی ملبوساتکزدن الباس ایدوب اولادکز کبی اکرام ایلیه‌سز وانلره طاقتلرندن زیاده خدمتلرتکلیف ایلکزکه بدنلری لحم ایله دمدر وانلرسزلرکبی بنی آدمدرانلره ظلم ایدنلرك خصمی خلاق عالمدر وبیورمشدرکه هرکیمکه پدر ومادرینه مطیع اولوب صلهٔ رحم ایلسه واهل واولاد وخدامیله ملایم سویلسه واخوانه اکرام ایدوب کندی خانه‌سنه ملازمت ایلسه تحقیق اول کسه تکمیل مروّت ایلشدروبیورمشدر اولیا ایله مجالسه وعلما ایله مکالمه ایلیکز وحکما ایله صحبت وفقرا ایله انسیت ایلیکز وبیورمشدرکه ایکی مصاحبك کلماتی بری برنده امانتدر پس برینه حلال اولمزکه اوبرینك کیزلی سوزن کسه‌یه سویلیه یاانك سرمستورن خلقه اظهار ایلیه وبیورمشدی که مؤمن مؤمنه روح ایله جسد مثابه‌سنده‌در وبیورمشدرکه مؤمنك مؤمنه نظری عبادتدر ویوزینه تبسمی کفارتدر وبیورمشدرکه مؤمنك قلبنه سرور ادخال ایتمك موجب رضای رحمانلر وبیورمشدرکه هرکیمکه حق تعالی یه وعالم عقبایه ایمان کتورمشدر اول کسه جارینه اکرام وضیفنه احترام ایلسون وخیر سویلسون یاسکوت ایلسون وبیورمشدرکه یااباهریره نفسکه محبت ایلدیکك امری ناسه محبت ایله‌که مؤمن اوله‌سن وجارکله مجاورتی کوکلك ایله‌که مسلمان اوله‌سن وبیورمشدرکه جبریل امین بکا حسن مجاورتله اویله چوق وصیت ایدردیکه قومشی قومشیسندن میراث الورظن ایدردم واول حضرته کلوب جارندن شکوی ایدن مؤمنه بیورمشدرکه کندی جارکدن اذیتکی کف ایدوب انك اذیتنه صبر ایدرسن تاکیم موت ایله اندن آیریلوب کیدرسن پس حسن جوار انجق کف اذیت دکلدر بلکه حسن جوار اذیت جاره صبر وتحمّلدر وبیورمشدرکه تحقیقا حسن خلق وحسن جوار وصلهٔ رحم اسباب رضای مولادر ومذیب جمیع خطایادر وبیورمشدرکه حسن خلق الله تعالینك رحمتندن صاحبی انفنده بریولاردرکه برملك یدنده‌در وملك ایسه انی خیره چکرکیدر وخیر انی جنته ادخال ایدر وسوء خلق الله تعالینك عذابندن صاحبی انفنده بریولاردرکه برشیطان الده‌در وشیطان ایسه انی شره چکرکیدر وشر آنی جهنمه ادخال ایدر وبیورمشدرکه هرکیمده‌که اوچ خصلت اولمزاول کسه ایمان طعمنی بولمز برحلمدرکه انکله جاهلك غضبن ردایلر وبری ورعدرکه انکله محارمدن منع ایلر وبری حسن خلقدر انکله خلقه مدارات ایلر وبیورمشدرکه افضل صدقات مدارات ناسدر وبیورمشدر ادای فرایضله امر اولندیغ کبی مدارات ناس ایله مأمورم وبیورمشدرکه رفق ومدارادن بهره‌مند اولان دنیا وآخرت خیرن بولمشدر ورفق ومدارادن محروم اولان دنیاو آخرت خیرندن بی‌بهره قالمشدر وبیورمشدرکه ایماندنصکره عقلك باشی مدارات ناسدر وخلقه تودده حسن امتزاج واستیناسدر زیراکه استشاره ایده‌نك ایشی راستدر وکندی رأینه قانع اوله‌نك صوکی افلاسدر وبیورمشدرکه دنیایی ترك ایدن عندالله مرغوب اولور وخلقك یدنده اوانی ترك ایدن محبوب القلوب اولور وبیورمشدرکه امانت قبض ایتمین راحت بولور وناسدن برنسنه*

سؤال ایتمین عزیز اولور وبیورمشدرکه مؤمنلره نصح وشفقت علامت سعادتدر وبیورمشدرکه حق تعالی رفیقدر ورفیقی سوب عنفی آلمز ورفق ایچون ایلدیکی لطفی عنف ایچون قیلمز وبیورمشدرکه حق تعالی بر بیت اهلنه خیر مراد ایلسه انلری رفق ایله معتاد ایدوب عنفدن آزادایدر زیراکه رفق برنسنه‌ده بولنمز الاکه انی زین ایدروعنف برنسنه‌ده بولنمز الاکه انی شین ایدروبیورمشدرکه یااباذر اکر مؤمن قرنداشکه نفعك اولمدیسه باری ضررك اولمسون واکر اول سندن سرور بولمدیسه غم هم بولمسورن واکر انی لسانك مدح ایتمدیسه ذم هم قیلمسون زیراکه مسلمان اودرکه انك یدندن ولسانندن مسلمانلر سلامت بوله‌لر وجمله‌سی انك ضرروزیانندن امین اوله‌لر

(بیت) نفس قبول قیل ای حق خلقی انجتمه * کیم انجدرسه سنی حقدن اکله‌سن آنی

﴿نوع ثانی﴾ جمله خلق ایله حسن خلق ایله معامله‌نك ولطف ولین ایله مکالمه‌نك ماهیت وکیفیتن نیچه اخبار وآثار ایله بیلدیرر

(ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل ادب دیمشلردرکه حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم امت واصحابنه مودت ومحبتیله الفت وصحبتك آداب وارکان تفهیم وتعلیم ایدوب ماهیت وکیفیتك طیورمشدر تکیم

TBMM KUTUPHANESI

احاديث شريفه سنده لطفيله بيورمشدر اى امت واصحابم اخلاق حق ايله متخلق اولكز تحقيقا علم وحلم انك اخلاقندر وعلم آنجق تعلمله وجوده كلور وحلم هم تحلمله حاصل اولور خيرى اختيار ايدن كمسه خير بولور وشردن حذر ايدن حفظ اولنوب سلامت قالور وبيورمشدر كه علمى طلب ايلكز وعلم ايله بيله حلم وسكينتى طلب ايلكز وتعليم ايلديككز طالبلره ملايم سويلكز وتعلم ايلديككز استادلره تعظيم ايليكز جبارة علمادن اولمكز كه جهلكز سزه غالب اولمسون بيورمشدر كه اى امتم سزدن قطع رحم ايدنه صلهٔ رحم ايليكز وسزى محروم ايدنه سز كرم قيلكز وسزه جهلله معامله ايدنه سز حلم ايله اولكز وبوخصالله عندالله رفعت بولكز وبيورمشدر كه حق تعالى دين اسلامى مكارم اخلاق ايله محفوف ومحاسن اعماللهٔ مزين قيلمشدر كه انلر حسن معاشره وكرم طبيعتدر ولين جانب وبذل ومعروفدر واطعام طعام وبذل سلامدر وعيادت مريض وتوقير پير واختياردر وعفو مسئ وحسن جواردر وكظم غيظ واصلاحدر وجود وكرم وسماحدر واظهار مخاسن وستر عيوبدر * وبيورمشدر كه مسلمانك مسلمان اوزرنده حقوق التيدر كه مسلمانى ملاقى اولدقده اكا سلام ويرمسن وسنى دعوت ايلدكده اجابت ايدوب كيدمسن وسندن نصيحت استدكده اكا نصيحت ايدمسن وعطسه سى عقيبنده حمد ايلدكده آكا دعا ايدمسن ومريض اولدقده عيادة سنه كيدمسن وفوت اولدقده جنازه سنه كيدمسن * وبيورمشدر كه مؤمن هين ولين اولوب ناقه كبى چكلورسه كيدر واكر برطاش اوزرنده نح اولنورسه ايدر واول حضرتك غزاده مباركه سن رباعيه سى شهيد اولدقده اصحاب كرامه كران كلوب ديديلر كه بوقومه لعنت ايله كه سكا بوفعلى ايشلديلر پس اول حضرت اصحابنه جواب ايتمشدر كه بن مخلوق خدايه لعنت ايچون بعث اولنمشم آنجق انلرى حقه دعوات ايچون بعث اولنمشمدر ورحمة للعالمين بولنمشمدر * اللهم اهد قومى فانهم لا يعلمون * بيورمشدر انكچطان دينلمشدر كه كيمكه ظالمنه بددعا ايدرسه تحقيق اول كمسه محمد امينى محزون ايدوب ابليس لعينى مسرور ايتمش اولور وكيمكه ظالمنى عفو ايدرسه تحقيق اول كمسه محمد امينى مسرور ايدوب ابليس لعينى محزون ايتمش اولور وبيورمشدر كه يتيم اوشاق دوكلسه انك اغلمسيچون عرش رحمان حركت ايلر پس حق تعالى ديركه اى بنم ملكلرم سز شاهد اولكز كه اول يتيمى راضى ايده نى بن كندى عندمده راضى ايدرم وبيورمشدر كه كيمكه بازاردن اولادنه برشى قده ميوه كتورسه تصدق ايتمش اولور ابتدا انانه ويرسونكه آنلرده رقت اغلب اولديغندن حق تعالى انلره ارحمدر وبيورمشدر كه ولدك والدينى اوزرنده اوچ حقى واردر كه طوغدقده اسمن كوچك ايتمكدر وعاقل اولدقده كتابت اوكرتمكدر وبالغ اولدقده تزويج ايلمكدر وبيورمشدر كه زوجك زوجه سى اوزرنده اولان حقوقى بودر كه اكر عورت بردوه تكليفى اوزرنده بولنسه بيله كندى نفسن زوجندن منع ايتمسون وآندن اذنسز رمضانك غير يسنده بركون اورج طوتمسون وزوجندن خير سز خانه سندن بريره كتمسون ثواب اومار ايكن كناهه باتمسون وبيورمشدر كه اكر بر عورت زوجى خانه سندن فرار ايدرسه انك نمازى قبول اولمز تا رجوع ايدوب الن الله ويروب هرنه ايشلرسن ايشله ديمدكچه خلاص بولمز وبيورمشدر كه تحقيقا بر عورت بش وقت نمازين قيلسه وبر آى اوروجن طوتسه وكندوبى نامحرمدن حفظ ايتسه وزوجنه اطاعتله كتسه اول عورت جنت اعلايه داخل اولور وبيورمشدر كه جارك جار اوزرنده اولان حقوقى سكزدر اكرسندن برنسنه يورج استرسه اعطا ايدمسن واكرسنى دعوت ايدرسه دعوتنه كيدمسن واكرسندن استعانت ايدرسه اعانت ايدمسن واكر برخيره ايررسه تهنيه ايدمسن واكر برمصيبت ايريشورسه تعزيه ايدمسن واكر مريض اولورسه عياده ايدمسن واكر موت ايريشورسه جنازه سنه كيدمسن واكر غايب اولورسه منزل وعيالن محافظه ايدمسن وبيورمشدر كه جار اوچدر كه بعضنك اوچ قات حقى واردر وبعضنك ايكى قات حقى واردر وبعضنك بر قات حقى واردر اما اوچ قات حقى اولان جار سنك قريب ومسلم جار كدر كه برى قرابت جقى وبرى اسلام حقى وبرى جوار حقيدر واما ايكى قات حقى اولان جار سنك مسلم جار كدر واما بر قات حقى اولان جار ذمى جار كدر وبيورمشدر كه قصور جنان اول مؤمنلر ايچوندر كه انلر اطعام طعام وافشاى سلام وكوندز سيام وكيجه قيام ايدرلر نتكيم ابراهيم عليه السلام حضرتلرى اطعام طعامى اويله آرزو ايدرديكم تناول غدا مراد ايلدكده كندوسيله بيله آكل ايدركمسه بولمديسه ايكى ميل مقدارى يرده واروب مسافر ارارامدى وقصر يتك جهات

TBMM KUTUPHANESI

اربعه یه درت بابی وارایدیکه هربرن نظر ایدوب ضعیف آرزوسیله منتظر بولنمشدر انکچون خلیل الرحمن ابوالاضیاف اسمیله تسمیه اولنمشدر وبیورمشدرکه تحقیقا بودیندرکه بن سزه لایق کورمشمدر حالبوکیم بونی اصلاح ایلمزالا که ایکی خصلت ایلر بری حسن خلقدر وبری سخادر پس بونلرله بودینه اکرام ایلك لازمدر وبیورمشدرکه مؤمنه حلال اولمزکه اوچ کیچه دن زیاده کوسی طوتوب هجرت ایلیه وبری برینه ملاقی اولدقده یوزلرن دوندروب اعراض ایده لروایکیسنك خیرلیسی ابتداسلام ویروب سویلیاندر وبیورمشدرکه صدقهٔ یسیره فضائل کثیره دراصلاح ذات البیندرکه تهاجر وتقاطع ایدرلر وبیورمشدرکه کیمکه ایکی مؤمنك مابینن اصلاح ایلر حق تعالی اکا هربرکله ایچون بررقبه عتق ثواب بخش ایلر وبیورمشدرکه برمیل مسافه کیدوب برخسته عیادهایله وایکی میل مسافه یورویوب برمؤمن قرانداشکی زیارت ایله واوچ میل مسافه مشی ایدوب اصلاح ذات البین ایله وبیورمشدرکه سلطانه قریب اولان رحمادن بعید اولور واتباعی چوق اولانك شیاطینی کثیر اولور ومالی چوق اولانك هم وغمی بی حساب وشدید اولور وبیورمشدرکه چونکه ملوك وامرا علم وحکمتی سزك عندکزده ترك ایتمشلردر پس سزدخی انلرك ملکن انلرك عندنده ترك ایلکز وبیورمشدرکه کیمکه قاضی نصب اولنور اول بچاقسز ذبح اولنور وبیورمشدرکه مجاورهٔ اغنیا ومعاشرهٔ امرا وعلمای دنیادن حذر اوزره اولکز وبیورمشدرکه وقتاکه متواضعلری کوررسز انلره تواضع ایلیکز ومتکبرلری کوردکده انلره تکبر ایلکز اول انلره مذلتدر وسزلره تصدق وعزتدر وبیورمشدرکه کیمکه پاپوشن دیکوب ثوبن ترقیع ایدرومولایه سجود ایله وجهنی غبارایدر تحقیق اول کمسه کبردن بریدر وبیورمشدرکه کیمکه عیالیله ارپه اتمکی بیوب ثیاب صوف ایله نعل مخصوفی کیوب شاتی حلب ایدرسه ومساکین ایله مجالسه قیلوب حمارینه راکب اولوب یولنه کیدرسه تحقیقا حق تعالی اول کمسهنك قلبندن کبری محوایتمشدر وبیورمشدرکه درت نسنه صوم ایله وضوئی بوزوب عمل صالحی هدم ایدرکه انلر کذب وغیبت ونمیمه ونامحرمه نظردر وبودردی ساقیٔ اصول هرشردرنتکیم صوساقیٔ اصول هرشجردروحضرت عیسی علیه السلام اصحابنه دیمشدرکه بکاخبر ویریکزکه اکرسز براویورکمسه اوزرینه کلسه کزکه رحمانك بعض عورت برن کشف ایتمشدر سزانی ستر ایدرمیسز جواب ایتمشلرکه بلی ستر ایدرزاول حضرت انلره دیمشدرکه لابلکه فلان برن کشف ایدرسز دیمشلردرکه سبحان الله بزاول بقیه یی نیچه کشف ایده رز جواب ایتمشدرکه سزك عندکزده برکمسه سوءایله ذکر اولندقده سزانی استصحاب ایده جك ایکن سوءاحوالن سویلزمیسز (بیت) مباش درپی آزار وهرچه خواهی کن * که درطریقت ماغیری ازین کناهی نیست

﴿نوع ثالث﴾ جمله خلق ایله حسن خلق ایله معامله یه ولطف لین ایله مکالمه یه متعلق اولان کلمات کباری وهرکسك عقلنجه رفتار وکفتاری وهرامر مهم ومختاری بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل ادب دیمشلردرکه سخا زینت انساندر وعفو احسن احساندر تواضع ثمرهٔ علمدر وعلم قائد حلم وصدق کرامتدر وکذب مهانتدر نجات صدق ایله در ومیمنت رفق ایله در تواضع سلم شرفدر وتکبر اساس تلفدر قناعت معزاسیردر وطمع مذل فقیردر وعده برمرضدرکه انك شفاسی وفاسیدر عاقله مخالفت اشد عتابیدر واحقه سکوت افضل جوابیدر کریم آزی شکور اولور ولئیم چوغی کفور اولور لسان میزان انساندر ومیزدانا ونادادر مؤمن انصاف ایتمیه نه انصاف ایله کیدر وصبرانك قلبنه مصیبت قدر نزول ایدر مؤمن هین ولین اولور وسهل وامین ومؤتمن اولور کذاب ومحیل شیطاندر لکن صورتده انساندر رفق وعفو اتباعدر وحلم وکرم طباعدر کریم اولان وعدینه وفاایدر وخلف ایدنی عفوایدر کیدر خلقك الندهاولاندر کف یدایتمك ایکی سخانك بریسیدر وسائله دعا ایتمك ایکی صدقهنك بریسیدر وزوجهٔ موافقه ایکی راحتك بریسیدر حقه تقرب سؤال ایله در وناسه تقرب عدم سؤال ایله در دوستك بر انساندرکه اول سنك عینکدر آنجق فرقی بودرکه اول سنك غیرکدر مشاوره سکاراحتدرومستشارکه رحمتدر حلیمك ابتداعوض حلمی اویله ساری وجاریدرکه جمیع ناس انك حصمی اوزرینه معین وانصاریدر رفعتله تواضع قدرتله عفوکبیدر کریم اولان مکارم افعالن کندی اوزرنده دین کوررکه ادا ایده ولئیم اولان سوالف احسان ناس اوزرنده دین کوررکه قبض ایلیه اصدقا نفس واحده در واجسام متفرقه در مؤمن خلقك اذیتنه متحملدر واندن

TBMM KUTUPHANESI

برکمسه متأذی دکلدر کریم اودرکه عرضنی مالیله صیانت ایدرولئیم اودرکه مالنی عرضیله صیانت ایدر
نصرت ایله که نصرت اولنه‌سن واساءت ایدنه احسان ایله که اکامالك بولنه‌سن کیمه دیلرسن احسان ایله‌ده
امیری اول وکیمدن دیلرسن استغنا ایله‌ده نظیری اول وکیمه دیلرسك محتاجی اولده اسیری اول اویله سیاب ایله
تزین ایله که انکله نه شهرت بوله‌سن نه‌ده حقیر اوله‌سن کندیکه راضی اولدیغك سوزی خلقه سویلیه‌سن وقادر
اولدغکجه عفو قصور وستر عیوب ایلیه‌سن خلقك سنکله هرنجه صحبتلـدن محفوظ اولورسك همان
سندخی انلرله اویله‌جه صحبت قیله‌سن تاکیم انلرسندن امنیت بولوب‌سن انلردن امین اوله سن اعتذار ایده‌نك
عذرنی قبول ایلیه‌سن وسکاجفا ایدنی عفو ایدوب ملایم سویلیه‌سن سندن بیوکلره سن مطیع اولکه
سندن کوچکلر سکامطیع اولهلر مؤمنك رجاسی حقدن اولور ماسوادن رجاایدن خائب قالور اویله ایشدن
حذر قیلکه صاحبن بی‌اعتبار ایدر واندن سؤال اولندقده ایشلیان حیا ایدوب انی انکار ایدر کریمه اهانت
ایلدکسه اندن جذرقیل ولئیمه اکرام ایلدکسه اندن حذر اوزره اول هزل ومزاح ترهات آفاتی جالبدر
وتضییع اوقات عمرهرطالبدر غیبت ونمیمه‌دن حذرقیلکه انلرصاحبن خلق وخالقدن بعید ایلرلر بخلدن حذر
قیلکه بخیل اولان کمسه‌دن قریب نفرت قیلوب غریب اکامقت ایلر انفع کنوز محبت قلوبدر وحلم وتواضع
مرغوب ومحبوبدر عارف بالله اولان ناسه اعتذار ایدر اطوارلئیمه باقیوب آکاهم اعتبار ایدر علمك افضلی
حلم وسکینتدر ثیابك احسنی اولدرکه سنی ناس ایچنده اجمل والطف ایدر والسنهٔ خلقی سندن کف ایدر
مسکین الله تعالینك رسولیدر کلور کیمکه اکا برنسنه عطیه قیلور اول انی کوندرنه ویرمش اولور وانی
منع ایدن کوندرنی منع ایتمش اولور مکارم اخلاقك اکرمی بودرکه سندن قطع رحم ایدنه سن صلهٔ
رحم ایده‌سن وسنی محروم ایدنه سن کرم ایده‌سن وسکاظلم ایدنی سن عفو ایده‌سن خلقك سکا احتیاجی حقك
نعمتی رواجیدر انی غنیمت بیل ملول اولمه که اول نعمت نقمت اولمسون نطق ایدرسك صدق سویله مالك
اولورسن رفق ایله وعده ایدرسك وفاقیل معروف ایشلرسك اخفا قیل لئام ایله بولنورسك صیام ایله اکتفا
قیل سفیهه حلم ایلدکسه انی معمور ایلدك حلمکله غمن زیاده قیل که آنی شوم اکلدك غیرکده برخلق
ذمیم کوردکسه آنك امثالندن اجتناب ایله جودایله سیادت اولور وشکرایله زیادت اولور موافقتله مودت
اولور ورفق ایله مرؤت اولور حسن عشرتله صحبت دوام بولور وایثار ایله احرار غلام اولور رفق ایله
صعبلرلین اولور وتأنیله سببلرهین اولور بذل سلام کوزل خصلتدر وتمام احسان ترك منتدر تواضعك ثمره‌سی
رفعتدر وقناعتك ثمره‌سی عزتدر حسن صحبت مزید محبتدر وحسن خلق اصل هرفضیلتدر حسن خلق
انسانه خیر قرینتدر حسن خلق آدمه نعم المعیندر ناس ایله اویله استیناس ایله که آکر برسمته کیدرسك
سنی آرزو ایلیه لرواکر وفات ایدرسك سنی اغلیوب سویلیه لر علمك باشی رفق وحلمدر وخلمك باشی کظم وتحملدر
حکمتك باشی مدارات ناسدر وعقلك باشی تودده استیناسدر حسن خلق انسانی سعادته یتورر آدمك
رفق وسخاسی اعداسن آکا محبت ایتدیرر حلمك زکاتی حسن مداراتدر وعلمك زکاتی تعلیم اذکیادر علمك
زینتی حلم ورضادر وحلمك زینتی تحمل ادادر قدرتك زینتی انصاف ایتمکدر ونعمتك زینتی صلهٔ رحمه کتمکدر
سبب محبت سخادر وسبب الفت وفادر سبب فرقت اختلافدر وسبب فقر اسرافدر سنت کرام لین کلام وافشای
سلامدر سندن راضی اولا نه شکرك آنك رضاوسخاسن زیاده قیلور وسکا ساخط اولانه شکرك آندن سکا
صلح ومحبتی موجب اولور ملازمت رفق ومدارا مفتاح محبت اعدادردلده سکینت احسن زینتدر اخوان
صفازینت رخاوعون بلادر وحسن خلق ایله سخا موجب غنا ورخادر بذل سلام ولین کلام موجب مودت
جمیع انامدر عادت اولیاحلم وسخادر ورفق ومدارادردو بلاده مسرور وشدتده صبور وزلازلده وقور اولمقدر
مالکله سخی وسرکله بخیل اولکه بذل مال ایدن جلیل وبذل عرض اندن ذلیلدر لسانی عذب اولانك
اخوانی کثیردر سنی مدح ایدن بلکه ذبح ایلر سکا نصح ایدر اولکه عیبکی سویلر کلامی ملایم اولانك محبتی
لازمدر عزمنی اظهار ایدنك حزمی نائمدر کیمکه سائل ماسوای حقدر اول محروم اولمغه مستحقدر کیمکه خلقه
اذیت ایلر کمسه اکا عداوت ایلر خلقی اولانك رزقی وسیع وقدری عظیم اولور سوطکدن خوف ایدن
موتکی استر سکاحسن ظن ایدنك ظنن تصدیق ایده‌سن * حسن مدارات ایله اصلاح اولیان سؤمکافات ایله

اوله جفن تحقیق ایده‌سن مدح ایله ترك ایتمین ذم ایله ایلر زیراکه عیبی دیللره دوشوب خلق انی سویلر کظم غیظ ایدن تکمیل حلم ایتمش اولور ناس ایله مدارا ایدن سلامت بولور غضبنه مالك اولان حلیمدر شهوتنه مالك اولان حکیمدر خلقی کوچك اولان ملایم سویلرهم راحت بولور هم راحت ایلر ناس ایله صلح اولانك عیوبی مستور قالور وخلقك عیوبن آرایانك عیوبی مکشوف اولور نصیحت قبول ایدن فضیحتدن سلامت بولورسکا توجه ایدنه اعانت لازم کلور توقیر عالم تعظیم خدادر اطاعت امام اطاعت مولادر ناس ایچون قیوقزان کندی دوشر یولنه کلور کوچك مصیبتی بیوك صایان اندن بیوکیله مبتلا اولور کیمکه خلقك اسرارن افشا ایدوب سویلر حق تعالی انك اسرارن اظهار ایلر خفیات اموری تفتیش ایدن کوکلر مودتندن محروم اولور حلقه احسان ایدن حقدن احسان بولور وجمیع امورنده عاقبتی خیر اولور مسیئه احسان ایدن هر فضلی آله بیلور وکندی فوقنده اولانلره مدارات ایلین مرادن آلور دوستك زلاتنه تحمل قیلمین مرض موتنده یالکز قالور ناسه شکر ایتمین حق تعالی یه شکر ایتمش اولور ناسدن حیا ایتمین حقدن حیا ایتمش صایلور نامحرمه باقیانك قلبی راحت بولور سکا نقل کلام ایدن سندنده نقل ایده بیلور سکا غیبت ایدن شکر ایدن سندن سؤال ایتمش اولور سفهای لوم ایدن نفسنه ثم ایتمش اولور والدینه مطیع ومنقاد اولان کندویه اولادین انقیاد اوزره بولور صدیق صدوق اعظم نعمتدر ابرای ذم اشرف شیمتدر صدق اقوال ورفق احوال وحسن خصال علامات اقبالدر طاعت کبی عز وقناعت کبی کنز اولمز ادب کبی حسب وعلم کبی شرف اولمز تغافل کبی حلم وتجاهل کبی عقل اولمز معصیت خالقده مخلوقه اطاعت اولنمز ویلان سویلین کمسه‌دن خیر اولمز عاقله لازمدرکه طبیبك خسته یه ایلدیکی خطاب کبی جاهله خطاب ایلیه اول حدتله شدت ایلدکجه بوملایم سویلیه صاقین کریمك یدین طوتمیه‌سن اول احسان ایلدکده سن منع ایتمیه‌سن تاکیم مسلوب امکان اولوب کیتمیه‌سن خلقك اکراه ایلدیکی ایشلری ایشلمکه سنك حقکده افترایه باشلمیه‌لر محسن ایله مسیئ مساوی طوتمیه‌سن محسنی دعاوشنادن اونوتمیه‌سن بخیل وجبان ایله مشاوره ایتمیه‌سن عورتك یوك اولمیه‌سن مالندن استغنا قیلمه‌سن زیرا که اول امتنانی آکثار واحسانی انکار ایدندر احسانی اونودوب نقصانی حفظ ایدن دوست دکل دشمندر عورته وجودینی تجاوز ایدن حطامی تملیك ایتمیه‌سن عورت ریخاندر قهرمان دکلدر اول یوك التنه انی آتمیه‌سن صقین مجالسده برکسه یه تصدر ایتمیه‌سن مجلس اهلی سنی رفع ایتمدکجه‌سن یوقاری کیتمیه‌سن (قطعه) وارمه اول صدره که سندن اعلا * سنی اشاغه سورر بی‌پروا * بودر ارباب کماله الیق * قدر عالی اوله کوکلی الچق ﴿نوع رابع﴾ تأهل وتزوجك ترهیب وآفاتن وترغیب وفوائدین بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل ادب دیمشلردرکه تزوجك آفاتی اوچدر وفوائدی بشدر وترهیبندن ترغیبی خوشدر وفوائدی بولندیسه تزوج بوشدر اما تزوجدن ترهیبك ادله‌سی انصح وافصح واروحدر نتکیم امام محمد شافعی رحمة الله علیه حضرتلرینك مذهبنده تجرد تأهل اوزرینه مرجحدر وحدیث شریفده مصرحدرکه * اذا اتی علی امتی مائة وثمانون سنة فقد حلت العزوبة والعزلة والترهب علی رؤس الجبال * وینه خبرده موضحدرکه * یأتی علی الناس زمان لاتنال المعیشة فیه الا بالمعصیة فاذا کان ذلك الزمان حلت العزوبة * وحضرت علی رضی الله تعالی عنه بیورمشدرکه * النساء شرکلهن واشر منهن احتیاجنا الیهن * وینه بیورمشدرکه اکثار المناکح ایثار الفضایح * طوبی لمن لااهل له * وتفسیر کشافك صاحبی دیمشدرکه (شعر) تزوجت لم اعلم واخطأت لم اصب * فیالیتنی قدمت قبل التزوج * فوالله لاابکی علی ساکن الثری * ولکننی ابکی علی المتزوج * وبعض کبار عرب دیمشدرکه التزوج فرح شهر وغم دهر وکسر ظهر والتزام مهر وبعض شعرای عرب دیمشدرکه (بیت) ان ذئبا اخذوه وتماروا فی عقابه * قال شیخ زوجوه وذروه فی عذابه * وبر مرید مرشدندن تزوج اذن طلب ایلمشدر ومرشدا کا * ان الله فرد یحب الفرد فانفرد حکمتن سویلمشدر نتکیم حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم * خیرکم بعد المأتین الخفیف الحاذ الذی لااهل له ولا ولد له * بیورمشدر اول حضرت بوزمانده تجرد تأهلدن اولی واعلی اولدیغن طیورمشدر (بیت) نظر شهوت ایچون روی زنان آغ اولسون * زنی اولمزسه کشینك صول الی صاغ اولسون * واما تزوجك آفات ثلاثه سندن اولکی آفنی حلال معیشتی کسب ایتمدن عاجز قالمقدر نتکیم خبرده * کلکم راع وکلکم مسؤل عن رعیته روایت

TBMM KUTUPHANESI

قیلنمشدر واستعاذه اولنان جهد بلا کثرت عیال وقلت ماله تأویل اولنمشدر ویاخذ العزوبة والتجرد دینلمشدر واما ایکنجی آفتی اهل واولادك حقوقن اداده قصور قیلمقدر نتکیم خبرده *ان الهارب عن عیاله کالعبد الآبق لا یقبل له صلاة ولا صیام * کلمشدر واما اوچنجی آفتی اهل واولاد آدمی حقدن مشغول قیلمقدر واستمتاع اهل واستیناس اولادایله اولوب ذکر وفکر مولادن غافل قالمقدر نتکیم خبرده * قد تعس عبد الزوجة * روایت اولنمشدر ودخی * من لازم أفخاذ النساء لا یجئ منه شئ الا فی حکم النادر * دینلمشدر واما تزوجی ترغیبك ادله سی اصح وارجح واملحدر نتکیم امام اعظم ابو حنیفه رحمة الله تعالی علیه حضرتلرینك مذهبنده تأهل تجرد اوزرینه مرجحدر وحق تعالی * فانکحوا ما طاب لکم من النساء * بیورمشدر وینه * والذین یقولون ربنا هب لنا من ازواجنا وذریاتنا قرة اعین * بیورلوب سؤال ازواج واولاد احسن احوال اولیا اولدیغن طیورمشدر وحضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم * تناکحوا تکاثروا فانی اباهی بکم الامم یوم القیمة ولو بالسقط * بیورمشدر وینه اول حضرت * من ترك التزوج مخافة الفقر فلیس منا بیورلوب تأهل خصوصنده توکل ایتمینلر شرار ناس اولدیغن طیورمشدر اما انبیا واولیانك صدوری معرفت نوریله طولدیغندن عروقه فایض اولوب اول نور ایله دل وجان هیجان بولور وحواس وقوای نفس وریح شهوات انفس انکله حرکته کلور پس اهل دل اولان عارفلردن هر کیمکه قلبنده نوری اوفر اولور اویله کامل شهوت جماعی اکثر اولور زیرا که علاج ایتمك علت قدر لازم کلور نتکیم حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم * اعطیت قوة اربعین رجلا فی البطش والجماع واعطی المؤمن قوة عشرة * بیورمشدر شهوت جماع اهل عرفانك نور وحضوری حسبنجه اولدیغن طیومشدر زیرا که هر شهوتدن قلبه قیاوت وکدر کلمشدر الا که شهوت جماع ایله کوکل نوروضیا وذوق وصفا بولمشدر انکچون اکثر انبیا واولیا وعلما اکثر یاده مائل اولمشدر واما اهل نفس اولان عامه ده جماعك غلبه سی مرض مذمومدر زیرا که اول تأثیر ضیای نور معرفت دکل بلکه مقتضای نار شهوت شومدر پس کوکل امراضدن صحت بولان کامل هر شهوتی ممدوح ومقبولدر وامراض قلب ایله قالان ناقصك شهوت جماعی بیله مدخول ومعلولدر (بیت) هویت السمان فشیبتنی * وقد کنت قدما هویت السمان * واما تزوجك فوائد خمسه سندن اولکی فائده سی جنس انسان بقا بولمقدر وامت محمد آنکله چوق اولمقدر معصوم ایکن کیدرسه روز محشرده شفاعت قیلمقدر * واما ایکنجی فائده سی بودرکه تزوجده زنادن تحفظ واهلیله تلذذ اولور وفراغ باله نجه خوش حالی بولور زیرا که * ومن شر غاسق اذا وقب * نظم کریمی قیام ذکر ایله تأویله کلور نتکیم حق تعالی * زین للناس حب الشهوات من النساء * بیورمشدر نسائی جمله یه تقدیمندن جمیع لذات دنیانك اشهی واخلاسی عورت اولدیغن طیورمشدر واما اوچنجی فائده سی بودرکه تزوج ایدن آدمك نفسی اهلیله انسیت وراحت بولور زیرا که نفس انسان برامره مداومت قیلسه اندن یوریلور انکچون روحو الاذهان کما تروحوا الابدان * دینلور وحق تعالی * خلق منها زوجها لیسکن الیها * بیورمشدر هر قوله کاهیجه اهلیله تلذذ لازم اولدیغن طیورمشدر وحدیث شریفده * حبب الی من دنیاکم ثلاث النساء والطیب وقرة عینی فی الصلوة * کلمشدر واول حضرته مکاشفاة انواری ثقیل اولدیغنه کلینی یاعائشه دیوب مبارك بدن اوزرینه قویوب آنکله ملاعبه بیورمشدر * واما دردنجی فائده سی بودرکه تزوج ایدن کشی تدبیر منزلدن فراغ قلب ایله راحت بولور زیرا که خانه سی خدمتیله کیجه کوندوز مشغول اولان تضییع اوقات عمر ایدوب علم وعملدن معزول اولورانکچون صالحه خاتون دنیاده بندن عد اولنمیوب آخرتدن صایلور زیرا که اول کشینك بیتی ایشن وقضاء شهوت خدمتن کوروب آخرت اعمالنده اکامعین اولور * واما بشنجی فائده سی بودرکه تزوج ایدن کشی اهل واولادنك اصلاح وتربیه لرنده نفسیله مجاهده ایدر وانلرایچون کسب حلال الله واذیتلرینه احتمال الله ریاضت بولنه کیدر زیرا که تدبیر معاش وتربیهٔ عیال انسانی حالدن حاله صالوب نفسانیتندن دوشروب نیران الله یشوروب پوتهٔ غمده قال ایدر (شعر) انی وان کنت ذا عیال * قلیل مال کثیر دینی * لمستعف برزق ربی * جوابجی بینه وبینی * چونکه بوبیان ایله تزوجك آفات وفوائدی بالجمله عیان وهویدادر پس هر کیمده که انك آفاتی منتفی وفوائدی مجتمع ومهیادر اول کسه ایچون تأهل وتزوج احسن واولی در وکیمده کیم بوامرك عکسی بولنمشدر آنك تجرد وعزوبتی افضل واعلا بیلنمشدر وکیمده کیم آفات

TBMM KUTUPHANESI

وفوائدی مختلط بولنمشدر قنغیسی غالب ایسه اول سمته کتمك ترجیح قیلنمشدر وحرام اکلندن زیاده زنادن حذر قیلنوب شهوتی غالب اولان فقیر تزوجله امر اولنمشدر اما مجرد اولان سالك صائم وسهران اولسون کمسه ایله سویلیوب خلقه نظر ایلمیوب کوکلدن مولایه توجه قیلسون ونفسی یورلدقده بر سمته کتمیوب کندی قلبنه کلسون وانواع آرزوی هواسی تخیلاتیله تسلی بولسون بعده بنه ماسوایی اونودوب ذکر وفکره طالوب مولاسیله تنها قالسون تابالغ وکامل اولمدقجه تأهل قیلمسون اول نفسیله نزاع وجدال اوزره ایکن هواسیله کوکلدن طشره یه کیتمسون نتکیم برمرشد کامل * مارأیت سالکا تزوج وثبت علی طریق المولی فان من تزوج فقد رکن الی الدنیا * دیوب حکمت سویلمشدر وزمانه زنانی آرزوسنده صبر وتحمل انلره تواصلدن وبدخویلرینه تحملدن قلبه اروح وانجح واهون وروحه اعز والذ واحسن اولدیغن بیان ایلمشدر زیرا که حق تعالی * ان من ازواجکم واولادکم عدوا لکم فاحذروهم * کلامیله تنبیه بیورمشدر ادمك نفسی عدوی جان ایکن سائر اعدا ایله جمعیتی کندویه زیاده زیان اولدیغن طیورمشدر واما عارف کامل عالم وحدته کلمشدر وعالم کثرتی خیال وظل بیلمشدر واکا تأهل وتجرد وصحبت وعزلت برابر اولمشدر زیرا که اول جمله یی ربیسیله بولمشدر وجمیع اجوالنده آنکله معامله ایدوب تسلیم ورضا ایله طولمشدر وانك ماسوا ایله برایشی قالمیوب حق ایچون خلقه رغبت وخدمت قیلمشدر پس اکا ازواج واولادنده نه ضرر ونه زیان کلمشدر غلبه وکثرتده بیله مولاسیله تك وتنها قالمشدر (بیت) امواج کثرت ایچره یم وحدتی سیزن * دریادل اودریادل نه کدر آلسه ده سه زن * والحاصل خلقك کیمی سلامتن تجرد حالنده وکیمسی راحتن تزوج نوالنده بولور پس کوزل خصاله یاخود کماله ویاجماله ویاچوق مالهه مالك اولان کمسه تزوجدن لذت آلور ومال وجمال وکمال وخصالی اولیان کمسه تجرد عالمنده راحت قالور حالبوکیم حق تعالی هرقولنه خیرلی اولان امری بیلور وهرکسك حالنه هرآنده لایق اولانی دمبدم قیلور (بیت) خلاق جهان عالمه قیلدقده تجلی * هرقولنی برحاله قیلمش متسلی ﴿فصل ثالث﴾ اداب وارکان صحبت خالق وخلق زمانی والفت اقارب وجیران ویارانی اون اوچ نوعله بیان وعیان ایدر ﴿نوع اول﴾ عبدك مولاسیله حضور وانسیتنك آداب وارکانن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل ادب دیمشلردر که تحقیقا سنك اول صاحبك که حضر وسفرك اوقاتنده ونومك ساعتنده بلکه حیات وموتك حالاتنده سندن برآن مفارقت ایتمزاول سنك مولی وخالقکدر ورب ورازقکدر هرنه ساعت که سن انی ذکر وفکر ایدرسن اول سنك جلیس وانیسکدر نتکیم حق تعالی * انا جلیس من ذکرنی * بیورمشدر وهرنه زمانکه انك حقنده اولان تقصیرك ایچون سکا حزن کلوب قلبك منکسر اولور اول سنك صاحب وملازمکدر نتکیم حق تعالی * انا عند المنکسرة قلوبهم لاجلی * بیورمشدر (بیت) کر هزاران دام باشدر قدم * چون توبامایی نباشد هیچ غم * تحقیق اکرسن حق تعالی یی معرفتیله عارف اولسك آنی صاحب اتخاذ ایدردك وخلقك صحبتن بالکلیه ترك ایدرکیدردك وجمیع انفاس ولحظاتکده قلب وجوارحکی مراقبه ایله بیلوب تیقن ایدردك که حق تعالی هرانده سنك ضمیرکه مطلع اولورایمش وظاهر وباطنکه مشرف وقلبکه هرخطور ایدنی بیلورایمش ومشاهده ایدردك که حق تعالی سنك مخالطه وخلوتکده متردد اولدیغك حالاتکده سنکله حاضر ایمش وسائر حرکات وسکناتکه ودمبدم لحظات وخطراتکه ناظر ایمش وسیر ایدردك که عالم ملك وملکوت ایچنده برساکن سکونت بولمز وبرمتحرك حرکت قیلمزالا که جبار سموات وارض انی محیط ایمش پس اول زمانده عبد ذلیلك مولاسی حضورنده تأدبکی حضور باریده ظاهر وباطنکله متأدب اولوردك وسعی واهتمام ایدردك که مولای جلیل اصلاسنی منهیاتنده کورمیوب مأموراتنده بولسون ایمدی اکرسن جمیع اوقاتکده بوحضور وانسه قادر اولمدکسه زنهار لیل ونهار اویله بروقتدن خالی اولمیه سن که اندهربکله تنها قاله سن ومناجاتیله متلذذ اوله سن پس اول وقتده سکا لازمدرکه آداب صحبت مولایی بیله سن وبوحضورك آدابن اون بش عدد بوله سنکه بری باشن اکوب اوکونه باقمقدر وبری عقلن جمع ایدوب غیری افکاری براقمقدر وبری صمت وسکوت قیلمقدر وبری جمیع اعضای بدنی ساکن اولمقدر وبری مبادرت امر ایتمکدر وبری اجتناب نهی ایتمکدر وبری اعتراض ایتمکدر وبری دوام ذکر ایله اولمقدر وبری فکر مولایه ملازمت قیلمقدر وبری حق تعالی یی جمله یه ترجیح وایثار ایتمکدر وبری خلقك جمله سندن مأیوس اولوب

کتمکدر

TBMM KUTUPHANESI

كتمكدر وبرى هيبت آلتنده خضوع ايله تذلل قيلمقدر وبرى حيا آلتنده خشوع ايله منكسر اولمقدر وبرى كار وكسب ايتميوب ضمان حقه اعتماد ايتمكدر وبرى تسليم ورضا سمتنه كتمكدر ولازمدركه بو ذكر اولنان آداب وارکان جميع ليل ونهارگده سنك شعارك اولهلر زيرا كه بونلر سندن طرفة العين مفارقت ايلين صاحبكله اولان آداب صحبتدر اما خلق البته بعض اوقاتكده سندن مفارقت ايدرلر وسنى ترك ايدوب كندى ايشلرينه كيدرلر (نظم)

جانان ايلندن كلشم فانى مكانى نيلرم اول ملكه ميل صالمشم بن بو جهانى نيلرم
دنيايه كلدم كتمكه علم ايله حلمه يتمكه عشق ايله جان سيرايتمكه بن اين آنى نيلرم
دور زماندن دويمشم كون وفسادى قويمشم دار الامانى طويمشم بن سجن جانى نيلرم
هب اعتبارم آتمشم عاشقلغه ال قاتمشم بن نفسى دوسته صاتمشم بو دشمنانى نيلرم
عشقك شرابن ايچمشم دل كاشنينه كوچمشم بن وارلغمدن كچمشم نام ونشانى نيلرم
عشقى طبيم قيلمشم دردنده درمان بولمشم بن لب حكمت بيلمشم يونانيانى نيلرم
انفاس عشقى داركم مال ومنالى تاركم كنج نهانى مالكم نقد روانى نيلرم
تحت توكل بولمشم ملك قناعت آلمشم مخفيجه سلطان اولمشم جاه عيانى نيلرم
هر نه كلورسه يخشيدر زيرا اودوستك بخشيدر چون جمله انك ايشيدر بن بد كمانى نيلرم
اولمش انكله قالمشم عين حياته طالمشم كنديم بيلوب كام المشم وهم ويلانى نيلرم
كرچه زمان دوران ايله پيرايتدى جسمم شان ايله كوكلم جوانده جان ايله پير وجوانى نيلرم
تن بسلمكدن صاپمشم كوكلم سراين ياپمشم خورشيدم آنده طاپمشم بن اخترانى نيلرم
يارى بكا بس كورمشم اغيارى دلدن سورمشم انسيله تنها طورمشم بن انس جانى نيلرم
دلدن دله بيك ترجمان وارکن نه سويلر بولسان چون جان ودلدر هم زبان نطق وبيانى نيلرم
حقى جميع خلقدن مستغنيم بالله بن خلاق عالم وار ايكن خلق زمانى نيلرم

﴿نوع ثانى﴾ عالمك طالبلرينه تعليم وتدريسك آداب وارکانن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل ادب ديمشلردركه استاذك تلاميذينه تعليم وتدريسنك آداب وارکانى اون يديدر برى احتمال اذادر وبرى صمته ملازمت قيلمقدر وبرى حليم وسليم اولمقدر وبرى وقار جلوسدر وبرى اطراق رأسدر وبرى اختيار تواضعدر وبرى ترك هزل ومزاحدر وبرى متعلمه ملايم اولمقدر وبرى متعجزه تأنى قيلمقدر وبرى بليدى حسن ارشاد ايله صلاح ايلمكدر وبرى سؤالى تكرار ايدنه تعزيرا يتمكدر وبرى سائله صرف همتله اصغا ايلمكدر وبرى سؤالى تفهيم ايدوب اندن جوابن سويلمكدر وبرى حجتى قبول ايتمكدر وبرى حقه رجوع وانقياد ايله كتمكدر وبرى ضررلى علمدن متعلمى منع ايتمكدر وبرى علم نافعى غير الله ايچون تعلمندن آنى زجر ايتمكدر پس هر عالمه لازمدركه متعلملريله بو آداب مذكوره اوزره معامله ايدوب علم نافعى تعليم ايليه (قطعه)
مأذون اولورسك اوقوت علومى * نشر ايله خلقه نفع عمومى * عامل اولورسك كامل اولورسك
حكمتلرى هب سنده بولورسن * ﴿نوع ثالث﴾ شاكردك استاذندن تعلمنك آداب وارکانن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل ادب ديمشلردركه متعلمك عالمدن استفاده سنك آداب وارکانى اون بشدر برى استاذينه سلام ويروب اياغ اوزره طورمقدر وبرى استاذى اذنيله اوتورمقدر وبرى نماز ايچنده كى ادبلى قعود ايلمكدر وبرى انك حضورنده آز سويلمكدر وبرى استاذى سؤال ايلدكجه سويلمكدر وبرى اندن استيذان ايلدكجه سؤال ايلمكدر وبرى فلان سنك خلافك ديمشدر ديمسيله اكا معارض كتمكدر وبرى صوابى استاذندن كندى اعلم اولديغن اكا اشعار ايتمكدر وبرى انك مجلسنده جليسنك قولاغنه مخفى سوز سويلمكدر وبرى باشن اوكنه اكوب اطرافنه التفات ايلمكدر وبرى انك ملالى عندنده ختم كلام ايلمكدر وبرى اول كيدوب كلدكجه اكا قيام ايلمكدر وبرى استاذن قيام ايلدكده سؤالى ترك ايتمكدر وبرى اول يولنه كيدر ايكن اكا برنسنه سؤال ايتميوب بيله سنجه كتمكدر وبرى انك جميع اولاد ولو احقنه بيله تعظيم

واكرام ايتمكدر وبرى ظاهرى منكر اولان ايشده اكا سوءظن ايتميوب سرينه يتمكدر واول فعلك سرنده آنى اعلم بيلسون وسوءظن عارض اولدقده حضرت خضر ايله موسى عليهما السلامك قصه‌سن تذكر قيلسون پس هر طالب علمه لازمدر كه استاذ ايله آداب مذكوره اوزره معامله ايدوب تحصيل علم ايلسون نتكيم دينلمشدر * ماوصل من وصل الا بالحرمة والتعظيم وماسقط من سقط الا بترك الحرمة والتعظيم (بيت) استاذ كه تعظيم ايت زيرا كه دينلمشدر * من علمنى حرفا قد صيرنى عبدا ﴿نوع رابع﴾ آدمك والدينيله صحبت والفتنك آداب وارکانن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل ادب دعشلر در كه والدنى حياتنده اولان كمسه‌نك والدينيله صحبت والفتنك آداب وارکانى اون بشدر برى انلر سوزلرين استماع ايتمكدر وبرى امرلرينه امتثاله كتمكدر وبرى انلردن اذنسز اوطورمقدر وبرى انلرك قيامينچون اياغ اوزره طورمقدر وبرى انلرك اوكنجه يرولده كتمكدر وبرى انلرك صوتلندن زياده رفع صوت ايتمكدر وبرى انلرى اسملريله دعوت ايتمكدر وبرى دعوتلرينه اجابت ايدوب لبيك سويلمكدر وبرى خدمتلرنده سرعت ايلمكدر وبرى انلرك رضالرين طلبده حريص اولمقدر وبرى انلره قول قناعت بسط ايدوب حرمت قيلمقدر وبرى انلره برواحسان امتنان ايتمكدر وبرى انلره حدتله نظر ايتمكدر وبرى انلرك يوزينه قارشو يوزن اكشتميوب كوچ يوزله وطاتلى سوزله خاطرلرين مطيب قيلمقدر وبرى امرلرى اولمدقچه غريته كتميوب يانلرنده قالمقدر پس هر كسه لازمدر كه والدينيله بو آداب اوزره صحبت والفت ايده وهر خدمتلرين كوروب رضالرين كوزه‌ده (بيت) رضاى حق رضاى والدين ايچره بيلنمشدر * كه جنت امهات اقدامى تحتنده بولنمشدر ﴿نوع خامس﴾ تجرد عالمنده اولان عارفك تأهل وتزوجنك آداب وارکانن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل ادب دعشلر در كه سالك متجرد تكميل سلوك ايدوب عارف كامل اولدقده تزوج ايتمك مراد ايلديسه آنك نامراد اولوب تزوج قيلمسنك آداب وارکانى اون بشدر برى تحصن وعفتى نيت قيلمقدر وبرى وليمه مهر ايچون آچه قرض آلمقدر اكر يانسنده آچه بولنمديسه بورج آلسون وحق تعالى بى آنك اداسنده ضامن بيلسون وبرى فقر وعسرتدن خوف وحذر ايتميوب حقه توكل قيلمقدر وبرى اصلى پاك اولان متدينه وعاقله بى نشانليوب آلمقدر زيرا كه مطيعه وصالحه خاتون آغر نجه آلتون دكر خير متاع دنيا صايلور نقدر فقير وحقير اولورسه‌ده زوجى اكا محبت ايدوب اوزرينه بايلور وبرى عز ومال وجمال ايچون تزوج ايتمكدر زيرا كه عز ايچون تزوج ايدن فقير اولور قالور وجمال ايچون تزوج ايدن رسواى عالم اولوب بلاسن بولور وبرى شرف ومال وسن وقامتده كندودن ادنايى آلمقدر زيرا كه قلبه اويله اولمق اروح كلور وانك حقارت نظرندن امين اولور واكر عورت نشانلق مراد ايلديسه رجلده دين وحسن خلق سخا اختيار ايلسون وبرى تقليل مهر ايتمكدر زيرا كه مهرك خيرليسى درتيوز مثقال فضه در وبرى موسر ايسه اداى مهرى تعجيل ايتمكدر وبرى برشاة ايله اولورسه‌ده طعام وليمه قيلمقدر وبرى اكل طعام وليمه‌يى غنيمت بيلمكدر زيرا كه اول جنت طعامندن حظ آلمقدر وبرى احسن لباسيله مزين اولمقدر وبرى قبل الزفاف ايكى ركعت نماز قيلمقدر وبرى ابتدا اهلنك ناصيه‌سن طوتمقدر * اللهم بارك لى فى اهلى وبارك لاهلى فى * ديمكدر وبرى اهلنك رخلرين بوس ايدوب لبلرين اموب همدمارن اوپمكدر وحضرت عمر رضى الله تعالى عنه عورتك ضعيف وسمينتدن سؤال اولندقده فراشك لين اولسون بيورمشدر نسوانك سمانى احسن واشهى وجماعى الذ واحلى اولديغنى طيورمشدر (بيت) بزه لازم دكل ضعيف ومريض * استرز عورتى سمين وعريض ﴿نوع سادس﴾ رجل كندى اهليله ملاعبه وجماعنك آداب وارکانن بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل ادب دعشلر در كه جماعك آداب وارکانى يكرميدر برى ابتدا كندوسى قميصندن غيرى لباسندن معرا اولمقدر وبرى اهلنى دخى كذلك عارى قيلمقدر وبرى سلنمك ايچون ايكى خرقه المقدر وبرى مجامعه‌دن مقدم تقبيل وملاعبه ايله متلذذ اولمقدر زيرا كه اويله ايتمك هم بدنده خفت وهم كوكلده عفت وهم جانده راحت بولمقدر وبرى قبل الادخال تعوذ وتسميه قيلمقدر وبرى عند الادخال تقبيل وتكلمدن فارغ اولمقدر زيرا كه بونلر ولدك صاغر ولال اولمسنه سبيدر وبرى بعد الانزال اهلنك بطنى اوزرنده انك دخى ايشى بتنجيه‌دك قالمقدر تا كيم عورت بردخى جماع اولنجيه‌دك سست اولوب تنبل قالمسون نتكيم خبرده وارد اولمشدر وقتا كه رجل اهليله اختلاط ايلر خروس كبى ايتمسون بلكه اهلنده بولديغى لذتى اهلى دخى اندن

TBMM KUTUPHANESI

بولمدقجه يطئ اوزرندن كتمسن وبرى صبى ويابهيمه عندنده جماع ايتمكدر وبرى اهلنك قبلن قويوب دبرينه كتمكدر وبرى كثرت جماع ايله افتخار ايلمكدر وبرى عورتنك حسن ولطفن كسه يه سويلمكدر زيراكه بونلر فتنه يه باعثدر وبرى ترك جماعه مداومت قيلمقدر زيراكه مهدن سوت صاغلمسه آنك صوغلمسى محققدر وبرى بعدالفراغ اوچ قطره ده اولورسه بول ايتمكدر تاكه بقيهٔ منى مثانه ده قالمسون وانده دواسز مرض حاصل اولمسون وبرى بعدالجماع صاغ يانى اوزرينه راحت بدن ايچون برنومهٔ خفيفه يه كتمكدر وبرى بردخى عودت مراد ايدرسه ذكرين غسل ايتمكدر وبرى انى ارقه سى اوزرينه ياتوروب دوردى آراسنه كتمكدر زيراكه جماعك يكرمى شكلندن احسن اشكالى بويله ايتمكدر نتكيم انك ابداً اشكالى واضر احوالى عورت رجل اوزرينه جقمقدر وانك فرجى رطوبتى انك ذكرى اوزرينه آقمقدر وبرى عورته حيض ايامنده رغبتى آز اولمق ايچون اكاسكى ثيابن كيدرمكدر وبرى عورت پاك اولنجيه دك ازارالتنه بيله آلتن سورتمكدر امانكله بيله ياتسون وبيله سنجه اكل وشرب ايتسون وبرى آناسى وباجيسى وعمه سى وخاله سى وقيزى وكلينى محبتيله مجامعت قلمامقدر وبرى اجنبيه دن اجتناب ايدوب انكله نهايتلمقدر زيراكه اجنبيه ايله خلوت حرامدر اكا نظر وانكله كلام اتهامدر برشاعر بربلوك عورتلر ياننده كچوب يولنه كيدرايكن ديمشدركه (بيت) ان النساء شياطين خلقن لنا * نعوذ بالله من شر الشياطين * وانلردن برشاعره اكا جواب ايتمشدركه (بيت) ان النساء رياحين خلقن لكم * وكلكم يشتهى شم الرياحين ﴿نوع سابع﴾ اوقات جماع واتحادى واحوال واشكال اولادى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل ادب ديمشلردركه مستحب ولايق وتنعم فايق ومروته موافق بودركه رجل اهلنك رضاسيله جماع ايليه ومراعات اوقات ايله اجتماع ايليه واوقات ممنوعه ده اندن امتناع ايليه پس اكر بركشى اهلنك رضا ومحبتيله جماع ايدرسه اندن حاصل اولان ولد عاقل ورشيد اولور واكر هلال آينك ابتدا كونى جماع ايدرسه اندن اولان ولد جميل اولور واكر كوندز قبل الظهر ايدرسه ولد حكيم وكريم اولور واكر اثنين كيجه سى ايدرسه حافظ قرآن اولور واكر صالى كيجه سى ايدرسه ولدهم سخى وهم رحيم اولور اكر خميس كيجه سى ايدرسه ولدهم عالم وهم عامل اولور واكر جمعه كيجه سى ايدرسه ولدهم عابد وهم عارف اولور واكر جمعه كونى قبل الصلاة ايدرسه ولد سعيد اولوب موتى كلدكده شهيد اولور واكر بركشى اهلندن رضاسز اكر هله جماع ايدرسه اندن اولان ولد احمق اولور واكر مرضعه يى ايدرسه ولدينه ضرر كلور واكر هلال آينك ابتدا كيجه سى يااون بشنجى كيجه سى ويا صوك كيجه سى جماع ايدرسه ولد مجنون اولور واكر پازار كيجه سى ايدرسه ولد قاطع طريق اولور واكر چارشنبه كيجه سى ايدرسه ولد قتال اولور واكر كوندز بعدالظهر ايدرسه ولدك كوزى شاشى اولور واكر رمضان بيرامى كيجه سى ايدرسه ولد عاق الوالدين اولور واكر قربان بيرامى كيجه سى ايدرسه ولدالتى پارمقلى ويادرت پارمقلى اولور واكر اياغ اوزره اولدينى حالده ايدرسه ولد فراشنه بوال اولور واكر بالدوزى محبتيله ايدرسه ولد خنثى اولوز واكر جماع اوزرنده تكلم ايدرسه ولد لال اولور واكر فرجه نظر ايدرسه ولد اعمى اولور واكر اول حالده زنى تقبيل ايدرسه ولد صاغر اولور واكر ميوه اغاجى التنده ايدرسه ولد ظالم اولور طهارتسز ايدرسه ولد بخيل اولور واكر لحافسز تحت النجوم ايدرسه ولد منافق اولور واكر بركسه نك حضورنده ايدرسه ولد سارق اولور واكر برات كيجه سى ايدرسه ولد بدخويلى اولور واكر يوله كيده جك كيجه ايدرسه ولد مسرف اولور وانزالى حالنده ايكيسنك فكر وخيالنده نه صورت بولنورسه ولدا كا يقين اولور وكوزلرى نه رنكه نظر ايدرسه ولد اول رنكه قريب اولور واكر حيض ونفاس ايامنده ايدرسه ولد جذام اولور وايتديكى ايش حرام اولور واكر نطفهٔ ممتزجه داخل فم رحمده اولان افواه اربعه سنك برندن دخول ايدرسه ولد براولور وايكيسندن كيدرسه وايكى واچندن كيدر واوچ ودردنده كيدرسه ولد درت اولور واكر ماء رجل اول كلوبده اكثر اولورسه اول سبقت حكميله اوغلان اولوب اول كثرت حكميله عميسنه مشابه كلور واكر ماء رجل اول كلوب ماء مرأه اكثر اولورسه اول سبقت حكميله اوغلان اولوب بوكثرت حكميله طايسنه مشابه كلور واكر ماء مرأة سبقت ايدوب ماء رجل اكثر اولورسه اول سبقت حكميله قيز اولوب اول كثرت حكميله خاله سنه مشابه كلور واكر ماء مرأة سبقت ايدوب ماء رجل اكثر اولورسه اول سبقت حكميله قيز

TBMM KUTUPHANESI

اولوب بوكثرت حكميله عمه‌سنه مشابه كلور وبواحكامك جمله‌سی آثارايله اثبات اولنوب تجربه قيلنمشدر

(نظم)

شول دمكه روح طائرقدس آشيان ايدی | جان بلبلينه كلشن وحدت مكان ايدی
كان خفاده جوهر جان بی نشان ايدی | كنتم عدمده عالم و آدم نهان ايدی
خلوتسرای سرده كوكل كامران ايدی | بربار ايدی همان وبراول يار جان ايدی
دملر اودملر ايدی زمان اول زمان ايدی

قنی اودمكه ساقئ خمخانهٔ ازل | صونردی روح پاكمزه جام لم يزل
مابينمزده اولمز ايدی بحث ايله جدل | بی‌قيل وقال اولوردی قومشكلات حل
يوغ ايدی آفت اجل عمر بی بدل | راحتده ايدی زمرهٔ ارواح ماحصل
دملر اودملر ايدی زمان اول زمان ايدی

داخی قورلمشدی طلسمات كائنات | يكسان ايدی هنوز بوافراد ممكنات
چيقمامش ايدی ساحل امكانه فلك ذات | اولمش ايدی موج فكن قلزم صفات
كنتم عدمده ايدی شؤن مكونات | داخی ظهوره كلمش ايدی تعينات
دملر اودملر ايدی زمان اول زمان ايدی

ناكاه كلك كاتب ديوان امر هو | يازدی برات آدمه طغرای اهبطوا
آيری دوشوب اوكلشن لاهوتدن قمو | ايتدك ضروری كلخن ناسوته سرفرو
طوتدق اكرچه صحن‌سرای وجوده‌رو | جانده هنوز باقيدر اول شوق وآرزو
دملر اودملر ايدی زمان اول زمان ايدی

ارواح انس باصدی قدم چون سياحته | كلدك ضروری عالم كون وصباوته
تبديل اولوب اودكلو لطافت كثافته | دست قضا براقدی فلكدن فلاكته
دوشدك قيود رنج وعنا وسقامته | بوخاكدانه كلدك اكرچه اقامته
دملر اودملر ايدی زمان اول زمان ايدی

﴿نوع ثامن﴾ رجلك اهليله صحبت والفتك آداب واركانك بيلديرر (ای عزيز) معلوم اولسونكه اهل ادب ديمشلردركه رجلك زوجه‌سيله صحبتك آداب واركانی اوتوزدرپری كشی كندی اهليله حسن خلق ايله معامله ايلكدر وپری انكله رفق وحلم ايله صحبت والفت ايدوب لطف ولين ايله سويلكدر نتكيم خبرده كلمشدركه خلقك خيرليسی اهلنه خيرلی ومنفعتلی اولان كسه‌در وپری اهلنك اوزرينه داخل اولدقجه اكا سلام ويروب حالن سؤال ايلكدر وپری انی تنهاده مسروره بولديسه ساچلرين اخذ ومسح ايدوب انواع تلطفله كندويی بوس وكنار ايلكدر وپری انی تنهاده محزونه بولديسه اكا اظهار محبت وشفقتله خاطرين صوروب طاتلی سوز سويلكدر وپری اهلنك خاطرين دروغ مصلحت آميز اولان وعده‌لرله تطييب ايلكدر زيراكه اول خانه‌سنده محبوس وغيريدن مأيوس وكندوسيله مأنوس اولان يارغاری وغمكساری وامكداری وملعبه‌سی ومزرعه‌سی ومأربه‌سيدر وپری اهلنه طفل تربيه‌سنده ياردم ايلكدر زيراكه طفل انانسه كيجه كوندز فرياد وفغان ايله برزمان مهلت ويرمز آمانسز غريميدر بلكه انصافسز مهينيدر پس اكا امداد ايده‌نك مولاسی معينيدر وپری اهلنه كندی ملبوساتندن الباس ايتمكدر وپری اكا كندی مأكولاتندن اطعام ايتمكدر واكر وسعی وار ايسه انك نفقه‌سين واسع قيلسون واهلنك مسكن ولباس ونفقه‌سين بوينته واجب بيلسون

TBMM KUTUPHANESI

وبری اهلی هیچ دوکیوب دنیاامورنده اولان قصوریچون سوکمکدر وبری اهلنك دین امورنده بولنان تقصیریچون برکوندن زیاده کوسمکدروبری اهلنه رفق ایله مدار ایلکدر زیراکه اول ضلع معوجدن خلق اولنمشدر وعقل ودینی ناقص بولنمشدر وزوجی عندنده اسیرقیلنمشدر انجق بشاشتله صحبت والفت ایچون آلنمشدروبری اهلنك سوء خلقی حرکت ایلدکده کندی نفسنه سوءظن ایدوب اکرنفسم اصلاح اولسه اهلم دخی اصلاح اولوردی دیمکدراولیای کرامك بریسی اهلنك سوء خلقنه صبرایدوب سؤال ایدنه جواب ایدر ایمشکه خوف ایدرمکه انك اذیتنه صبر ایتمیان کمسه‌انی تزوج ایدوب ایکیسی بیله بلایه دوشرلر نتکیم دینلمشدرکه رجل اهلندن تحمل ایتمده التی نسنه‌دن نجاتی واردر صبی سله‌دن وقدره قیرلدن وبوزاغی دوکلدن وکدی سوکلدن ومسافر قوولدن وثیاب یرطلمدن قورتلور وبری اهلنك غضبی غالب اولدکده سکوت ایلکدر تاکیم عورت نادم اولوب زوجنه اعتذار ایلسون زیراکه اول ضعیفه‌در سکوت ایله مغلوب اولور وبری اهلنك حسن خلقی غالب کلوب هرخدمتن بشاشتله ادا ایلدکجه آکا دعا وحقه شکروثنا ایلکدر زیراکه رجله موافق عورت شکری ادا اولنمز برنعمتدر وبری اهلیله اویله معامله ایتمکدرکه عورت زوجم بنی جمله نسادن زیاده بکنمش وسومش بیلسون وبری اهلیله تدبیر معاش وحوایج بیت امورنده مشاوره ایدوب غیری بیوك اموری اکابار خاطرایتمکدر وبری اهلنك خیانت ومکرندن حذر اوزره اولمقدر زیراکه حضرت آدم آنامز اهلی حوا انامزك دعوتیله ربسنه عاصی اولمشدر وبری اهلنك معصیت اولیان تقصیرات وتزویراتندن اغماض ایله تجاهل وتغافل ایتمکدر وبری اهلنك جمیع اسرار وعیوبن جمله‌دن ستر ایلکدر وبری اهلیله مزاح ایدوب لطیفه‌لر سویلکدر وکندی زی نسایه کیرمیوب غیر ملاعبه‌لر ایلکدر نتکیم حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم ازواج مطهره‌سیله اظرف ناس ایدی حتی اول حضرت عائشه اهلیله برکره مسابقه ایلدکده عایشه انامز ضعیفه وضامره اولدیغندن انی سبقت ایلمشدر بعده اول حضرتك محبت وامریله عایشه انامز تسمین بدن علاجن تناول ایدوب سمینه اولدقده بردخی مسابقه ایدوب اول حضرت عائشه سمینه‌یی کچدکده هذه بتلك حدیثن سویلشدر زیراکه رجلك اهلیله ملاعبه‌سی لهوباطل دکلدر بلکه اول حقدر وطاعتدر وبری اهلنی غلبهٔ ناسه ناظر اولان ایواندہ اسکان ایتمکدر تاکیم نامحرمه باقوب خلقه میلی آقسون وبری اهلنه یازی یازمق اوکرتمکدرذیراکه انده فتنه واردروبری اهلنه قران وفرایض واداب دین اوکرتمکدر وبری اهلندن اذنسز نطفه‌یی اندن عزل ایتمکدر وبری اهلن البسهٔ فاخره‌دن عاری صاقلمقدر تاکیم زینت صاتمق ایچون طشره‌یه چیقمیوب خانه‌سنه ملازم اولسون (بیت) خاتون خوب صورت وپاکیزروی را * نقش ونکار وخاتم فیروزه کومباش * وبری اهلندن اذنسز سفره بلکه حجه کیتمکدر وبری اهلی صالحه ومطیعه ایسه انك اوزرینه بردخی تزوج ایتمکدر تاکیم عدالتله حسن معاشره‌دن محروم اولمیه وبری اهلنه هموم وغموم وخصوم ودیون سویلمکدر وبری اهلنه حضور وغیابنده خیردعا ایدوب بدعا ایتمکدر زیراکه لیل ونهار اول انك خدمتکاریدر وخبازوطباخ وخیاط وغسال وحزینه داریدر بلکه انیس ومونس ویار ونکاریدر (بیت) کیمك که یاری سنجلین سروناز اولور * یوز بیك بلایه اوغراسه‌ده ینه آزاولور ﴿نوع تاسع﴾ عورتك زوجیله صحبت والفتنك آداب وارکانن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل ادب دیمشلردرکه عورتك زوجیله صحبتنك آداب وارکانی یکرمدر بری زوجی قپودن ایچری کلدکده اکا قیام ایلکدر وبری زوجن انبساط ایله استقبال ایلکدر وبری زوجنه مرحبا اقدم سویلکدر وبری زوجنك عباسن آلمقدر وبری زوجنه هرامرنده مطیع ومنقاد اولمقدروبری زوجنك فراشندن فرار ایتمکدر وبری زوجندن اذنسز خانه‌سندن بریره کتمکدر وبری زوجی اندن بوس وکنار استدیکی ساعت نفسنی تسلیم ایدوب تأخیر ایتمکدر وبری زوجیك ثیاب تنظیف ایدوب قلن دوشورمکدروبری زوجنك آشن واتمکین یشورمکدروبری زوجنك مومن واوچاغن یاقوب فراشن بسط ایدوب دوشرمکدر وبری زوجنه غسل ووضوء ایچون طشت ومقرمه کتورمکدر وبری زوجی استرسه غسل ووضوده انك خدمتن بتورمکدر وبری زوجندن اذنسز اوروج طوتمامقدر وبری زوجنه مال وجمالیله امتنان ایتمکدر وبری زوجنه کسوت ونفقه امرنده برغم کتورمکدر

وبری زوجنك صوتندن زیاده کندی صوتن یوقاری کوتورمکدر وبری زوجنه اذیتله جانینه یتورمکدر وبری زوجنك حضوروغیابنده اکادعاوثناقیلمقدر وبری زوجیچون کحل وحنا ایله وسائر مباح اولان اشیا ایله متزین اولمقدر وبری زوجنك عرض ومالن کیجه کوندز حمایت وصیانت ایلمکدر یعنی کندی نامحرمه کورنمیوب اندن اذنسز برکسه یه بر نسنه سین ویرمکدر (بیت) مرادم شویله درحالا * سکاای قامتی بالا * قومه سون حضرت مولا * بنی برآن همان سنسز ﴿نوع عاشر﴾ کشینك اولادیله صحبت والفتنك آداب وارکانن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل ادب دیمشلردرکه آدمك کندی اولادیله صحبتنك آداب وارکانی یکرمیدر بری پدر اولادنك ولادتیله مسرور اولمقدر نتکیم حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدرکه ولددنیاده سرور و آخرتده نوردر وبری بنات ایله زیاده مسرور اولوب انلره حرمت قیلمقدر زیراکه اولادك خیرلیسی قیز اولمقدر نتکیم حضرت حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم بیورمشدرکه عورتك برکتلیسی قیز طوغرمغله استفتاح ایدندر زیراکه بن حق تعالیدن مؤنتسز اولاد استدم باکه بنات احسان ایلشدر وبری تبشر اولندقده ولدینه کوکلك آدویرکدر وبری یدنجی کونده یابعده اوغلان ایچون ایکی قیون وقیز ایچون برقیون عقیقه یتیله ذبح ایدوب بی کسر عظام انی تقسیم سهام ویاطبخ واطعام ایلمکدر وبری یوم سابعده یااون بیله دك اوغلن سنت حتان ایتدرمکدر وبری اوغلی یاقیزی التی یاشنه بالغ اولدقده انلره قرآن وفرایض وآداب دین اوکرتمکدر وبری اوغلنه کتابت ورمی وسباحت وبرصنعت هینه تعلیم ایتمکدر زیراکه خبرده * الحرفة امان من الفقر * کلمشدر واکر علمه رغبت ایدرسه اکا هدایت اولمشدر (قطعه) لغت بیل صرف ونحو ومنطق آداب * حساب وحکمت وهیئت سطرلاب * معانی بیل اصولین دین شریعت * حدیث وفقه وتفسیر وطریقت * وبری اوغلنه کوکلك لقب ویرمکدر وبری قیزینه طبخ وغزل وحیاطه اوکرتمکدر وبری جمیع اولادن تزین واحسن وهدایاده برابر طوتمقدر وبری ترفنده میوه یی ابتدا قیزاولادینه ویرمکدر زیراکه انلرك یورکلری ارق واضعفدر وبری اطفالن شفقتله تقبیل ورأفتله دراغوش ایلمکدر وبری اولادیله بغایت مرحمتله معامله ایلمکدر وبری انلرله ملاعبه ایدوب انبساط ایله سویلمکدر وبری انلره بددعا ایتمیوب خیردعا ایلمکدر زیراکه بددعا اسباب فقردندر وچوق اولورکه قرین اجابت اولوب انلری فساده ویرر وبری اون یاشنه بالغ اولان صبیانن ذکوروانائن تفریق ایدوب بشقه دوشکده یاتورمقدر زیراکه انلری بیله یاتورمق فتنه یه یاتورمقدر وبری اون بش یاشنه بالغ اولان اولادك رضالریله تزویج ایلمکدر وبری اولادینك ادا ایده مدیکی خدمتی امر ایتمکدر تاکیم عاق اولمرینه سبب اولمسون وبری یانینده دلانلرینه کندی مأکول لاتندن اطعام وکندی ملبوساتندن الباس ایلمکدر وبری کسه نك اولادینه سوء قصد ایتمکدر تاکیم انك ضرری کندی اولادینه راجع اولمسون وبرزماندنصکره یولمرینه کلمسون نتکیم اخوت یوسف انی پدرندن آلوب اسیر قیلدیلر انلرك اولادی هم فرعون النده اسیر اولدیلر واکدکلرین بچوب جزالرین بولدیلر (بیت) مجازاتنده خوب وزشتك ایتمز ذره جه تقصیر * عجب صورتمای عدلدر آینهٔ عالم * ﴿نوع حادی عشر﴾ سیدك غلمان وجواریسیله صحبت والفتنك آداب وارکانن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل ادب دیمشلردرکه آدمك کندی ملك یمینی اولان غلمان وجواریسیله صحبتنك آداب وارکانی اون یدیدر بری سیداول اسیرلری اشترا ایلدکده باشلرین طوتوب انلره برکتله دعا ایتمکدر وبری ابتدا انلره برشیرین نسنه یدرمکدر وبری کندی طعامندن یدروب کندی لباسندن کیدرمکدر وبری انلره اولادی کبی قرآن وفرایض وعقاید دین اوکرتمکدر وبری انلره مشقتلی ایش تکلیف ایتمکدر وبری انلره اعمال شاقه تکلیف ایلدکده یاردم ایلمکدر وبری برکون برکیجه ده یتمش کره قصور ایتسه لر عفو ایله معامله قیلمقدر ویتمش برنجی قصور ایتدکلرنده لسان ایله تعزیز ایدوب یتمش ایکنجیده تأدیب ایچون الیله اورمقدر وبری انلری غضبی ساکن اولمدقچه ضرب ایتمکدر وبری اون سله دن یوقاری کتمکدر وبری انلری تأدیب ایچون دوکدکده یوزلرینه وتهلکه یرلرینه ضرب ایتمکدر وبری غلام وجاریه سنك کندی خدمتنده اولان تقصیراتن کندینك مولاسی خدمتنده اولان تقصیراتندن کورمکدر نتکیم اولیای کرامك بربسنك غلامی کندویه عاصی اولدقده دیرایمش که ای غلام سن بکا بغایت مشابهسن وبری انلرك تربیه قبول ایتمیانلرین یابیع ویاتزویج

TBMM KUTUPHANESI

ایله چراغ ایتمکدر و بری آنلری کندوسیله برسفره ده برابر اوتوردوب طعام ایتدرمکدر و اکرانلر اياقده خدمت ایدر اولدیلرسه اکل اولنان اطعمه دن انلره بر لقمه ویرمکدر و بری انلری برزمان استخدامندن صکره آزاد ایتمکدر تاکیم حق تعالی انی نارندن آزاد ایلیه و بری انلری بعد العتق استخدام ایتمکدر زیرا که اول انلره اذیتدر و بری کندی راکب اولدیغی دابه اوزرنده غلامن ردیف ایتمکدر و بری انکله نوبتله کاهی بنوب کاهی پیاده کتمکدر اما کندی آتن بنوب غلامن اردنجه یوروتمك خلقه کبر ایتمکدر زیرا که حضرت عمر رضی الله عنه تعالی شام شریفه قدومنده بر غلامیله برناقه یه رکوبنده نوبتله مشارکت ایلمشدر کاهی کندی ناقه یه بنوب یولارین غلامی چکوب برفرسخ قدر کیدردی وکاهی غلامی بندیروب ناقه یی کندی چکوب برفرسخ پیاده یورردی وقتا که شامه یقین کلدیلر نوبت رکوب غلامك ایکن یول اوزرنده برنهره تصادف قیلدیلر پس اول حضرت پاپوشن صول قولتوغنه آلوب ناقه یی چکوب اول صوبی چکوب کورمشدر که امیر شام اولان عبیدة ابن الجراح انی استقبال ایچون کنار نهره کلمشدر چونکه عبیده انی اول حالتده کورمشدر پس اکا دیمشدر که یا امیر المؤمنین اعیان شام استقبالکه کلمورلر وسنی بوحمل اوزره کورسه لر استحسان ایتیوب غیر معنی ویررلر واول حضرت اکا جواب ایتمشدر که حق تعالی بزی دین اسلام ایله عزیز ایلمشدر بزانك رضاسین طلب ایلرز مقالات ناس ایله مقید دکلز انلری نیلرز (بیت) دوست مدحندن نه حاصل ذم دشمندن نه غم * فارغ و آزاده یم بردر یانمده مدح و ذم * وحضرت عثمان رضی الله تعالی عنه برغلامنك قولاغن بوکوب انجتمشدر بعده نادم اولوب کندی قولاغن چکدیروب آنی آزاد ایتمشدر * پس هر کسه لازمدر که آداب وارکان مذکوره ایله عامل اولوب غلمان وجواریلرینه اولادی کبی مرحمت وشفقت قیله لر واما غلمان وجواریننك اغاوافندیلریله صحبت والفتلرینك آداب وارکانی بعینه بالاده اولنسان اولادك والدین ایله بولنسان صحبت والفتلرینك آداب وارکانی کیدر وخبرده کلمشدر که اغاسندن قچن قولك نمازی قبول اولمز تا رجوع ایدوب تائب اولمدقچه (بیت) الهی عبدك العاصی اتاك * مقرا بالذنوب وقد دعاك * ﴿ نوع ثانی عشر ﴾ اقربانك اقربا ایله صحبت والفتلرینك آداب وارکانی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل ادب دیمشلردر که کشینك اقرباسیله صحبتنك آداب وارکانی یدیدر * بری کشی اقرباسین احیانا زیارت ایلیوب انلره طاتلی سویلمکدر تنکیم حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم یاابا ذر * زرنی غبا تزدد حبا * بیورمشدر احیانا زیارت ایدنك محبتی زیاده اولدیغن طیورمشدر * پس قریبه ممکن ایسه هفته ده بریا آیده بریا سنه ده برکره اقرباسنك زیارتنه کتسون واکر ممکن دکلسه زیارتنه بدل انلره برر هدیه یابرمکتوب ویا برر سلام ارسال ایتسون وبری کندی عشیرت وقبیله سیله وذوی الارحام اقرباسیله تناصر وتظاهر ده یکدل ویکجهت ید واحدا اولمقدر * پس آدم اقرباسنه کندی حاجتندن برنسنه تکلیف ایتیوب مهماتندن انلری راحت قیلسون وانلرك غملریله مغموم وسرورلریله مسرور اولسون وتعزیه وتهنیه ایدوب بیرام کونلرنده بری برینك زیارتنه کلسون وانلر کلدکده قیام ایدوب بشاشتله سویلسون وکتدکده برابر کیدوب قپویه دك تشییع ایلسون وبری اقرباسنك دوشن حاجتن رد ایتیوب اداقیلمقدر زیرا که انلری رد ایتمك قاطع رحم اولمقدر انکچون مجاورت اقربا مکروه اعتبار اولنمشدر تاکیم هرکون کورشمکله محبتلری نقصان بولمسون وحرمتلری قالقوب تقاطع ارحامه بادی اولمسون تنکیم خبرده حق تعالی رحمی وصل ایدنی وصل ایدر وقطع ایدنی قطع ایدر کلمشدر * پس امدی صلهٔ رحم البته برسلام ایله اولورسه ده واجب اولمشدر وبری پدرندن صکره عمیسن وبیوك قرنداشن وخالن توقیر واطاعت وخدمتده پدری مثابه سنده طوتمقدر وانلر دخی اکا شفقت ومرحمتده ورأفتده اولادی کبی معامله ایتمکدر وبری والده سندن صکره عمه سن وخاله سن والده سی منزله سنه تنزیل ایدوب انلردخی اکا عزت وشفقت ایتمکدر وبری کشی اقرباسن اسیر اولمش بولدیسه اشترا ایدوب آزاد ایتمکدر وبری اقربانك هر اذیتنه تحمل ایدوب آجی سوزلرین یوتمقدر وخسته لرین کوروب جنازه لرینه واروب وصیتلرین طوتمقدر زیرا که اقربا بری برندن صلهٔ رحم اکرامن کمالیله مأمول ایدرلر مأمول ایلدکلرینك عکسی ظهور ایلدکده خصملغی قویوب خصومت سمتنه کیدرلر * پس اقربا ایله مبتلا اولمزدر که انلر ایله بلکه انلرك اهل واولادیله بیله حسن وفاقیله لر تاکیم خصملق خصومته دونمیوب صلهٔ رحم ایتمش اولهلر وجسدلری شرندن سلامت بولهلر (شعر)

TBMM KUTUPHANESI

اقارب كالعقارب فى اذاها * فلا تفرح بهم اوبخال * فكم عم يكون الغم منه * وكم خال عن الاحسان خال *

﴿نوع ثالث عشر﴾ كشينك جيرانيله صحبت والفتنك آداب وارکانن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل ادب دیمشلردرکه جارك جیرانیله صحبتنك آداب وارکانی اربعین اولمشدر * بری کشینك کندی بیتنه متصل اولان بیوتك اصحابی وکندی قپوسی مقابلنده بولنوب ابوابی کورینن بیوتك اصحابیله فرق دارهٔ وارنجیه‌دك ذمی اولورسه‌ده واجب الاحسان اولان جیرانیدرکه اقرباسی مثالی انلره اکرام ایتمکدر وبری جیرانینك اهل بیتنه حیانت ایتمیوب عرضلرین صیانت ایتمکدر زیرا که خبرده حرمة الجار کحرمة الام کلمشدر وبری جیرانك خادملرینه چوق باقوب نظرین اوزاتمقدر وبری جار قریبی آچ ایکن کندی طوق یاتمقدر وبری جیرانن الیله یادلیله انجتمدن صاقنمقدر وبری انلرك دارینه اذنسز باقمقدر وبری جیرانینه آزدن وچوقدن بولنان ذمی اولورسه‌ده هدیه ویرمکدر * وبری قوکشی چناغی کوندرمکدر یعنی برقوقلی طعام پشوزدکده جار قربنه حصه ویرمکدر وبری اشترا ایلدیکی میوه‌دن کوردیکی جارینه هدیه ایتمکدر وبری جیرانی استقراض ایدرلرسه قرض حسن ویرمکدر * وبری جیرانی محتاج اولدیلرسه حاجتلرین کورمکدر وبری جیرانن بیراملرده زیارت ایتمکدر وبری جیرانی دیوارینه تیول ایتمکدر وبری جیرانك ایتلرینه طاش آتمقدر وبری جیرانك دوابنه ضرب ایتمکدر وبری جیرانی اولادین کندی اولادینه دوکدیروب سوکدرمکدر * وبری جیرانندن اذلسز کندی بناسن انلرك بناسی اوزرینه حواله ومرتفع یاپدرمقدر وبری جیرانن کندی جدارینه اغاج قاقمقدن منع ایتمکدر وبری جیرانینه مصب ماء میزاب ومطرح ثلج وتراب ایچون تضییق ایتمکدر وبری جیرانك عیوب واسرارین سؤال ایلمکدر وبری جیرانك امور واحوالن سویلمکدر وبری جیرانینه یولده مصادف کلدکده ابتدا سلام ویرمکدر وبری جیرانیله ابتدا سوزی اوزاتمیوب دوشرمکدر وبری جیرانندن ماء وملح ونارامثالی مرافق بیتی منع ایتمیوب ویرمکدر وبری جیرانی هدیه‌سن آز ایسه‌ده قبول ایدوب چوق کورمکدر وبری جیرانی عیوبن ستر ایتمکدر وبری جیرانیله مواسات ایلمکدر وبری جیرانك اذنیله دران اجنبی یه صاتمقدر وبری جیرانی برطرفدن کلدکده انلری زیارت ایتمکدر وبری جیرانی مسرور اولدقده تهنیه‌لرینه کیتمکدر وبری جیرانی محزون اولدقده واروب انلری تعزیه ایتمکدر وبری جیرانی انی دعوت ایلدکده اجابت ایلمکدر وبری جیرانی برحاجت طلب ایلدکده نشاط ایله ویرمکدر وبری جیرانی قصور ایلدکده عفو ایله مودته ایرمکدر وبری جیرانی خسته اولدقده واروب کورمکدر وبری جیرانی وفات ایلدکده جنازه‌لرینه حاضر اولمقدر وبری جیرانی ایتامن استصحاب ایلمکدر وبری جیرانینه ملاقی اولدقده کوله یوز ایله طاتلی سوز سویلمکدر وبری جیرانن کندوسیله نه‌شکل معامله‌لرندن محفوظ اولورسه انلرله اویلجه معامله ایلمکدر وبری سائر ناسدن تحمل ایتمدیکی اذیتی جیرانندن تحمل ایلمکدر تسلط ایدنلره تسلیم اولوب سرت سویلینلره ملایم سویلمکدر (بیت) صبرایله سن ایلك قیل جور ایلسه همسایه * یوقدر ایکی عالمده ایلك کبی سرمایه ﴿فصل رابع﴾ آداب وارکان وصحبت اخوان ومعارف خاصی والفت مجاهل ناسی وعادات ومراسم عوام اجناسی وامور خارجیهٔ علما وخواصی وبوجمله‌یی انسانه آسان ایدن توحید رب الناسی التی نوع وبرخاتمه ایله بیان وعیاندر ﴿نوع اول﴾ آداب وارکان صحبت اخوان صفایی بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اهل ادب دیمشلردرکه آدمك اساتیذ وتلامیذندن واصول وازواج وفروعندن وغلمان واقارب وجیرانندن عسکره سائر ناس انك حقنده اوچ قسم اوزره بولنمشدرکه یااخوان صفادر ویامعارف برجفادر ویامجاهل بی وفادر پس عقد اخوت وصداقته سنکچون ایکی وظیفه لازمدر * اما وظیفهٔ اولی ابتدا طلب شروط صداقتدر اندن عسکره عقد اخوتدر تاکیم اخوت وصداقته لایق اولمیانلری صدیق اتخاذ ایتمیه‌سن نتکیم حضرت حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم * المرء علی دین خلیله * بیورمشدر کشی کندی صدیقنك مشرب ومذهبنده اولدیغن طیورمشدر اکر سن تکلم وتعلمده شریکك ودین دنیا امورنده رفیقك اولمق ایچون برصدیق شفیق استرسك انده بش خصلته رعایت ایلك سکا کرکدر واما خصلت اولی عقلدر * پس صحبت احمقده خیر اولمز زیرا که انك احسن احوالی اودرکه سکا منفعت مرادایدرکن ضرر ایدربیلمز * واما خصلت ثانیه حسن خلقدر پس بدخویلی اولان کمسه‌دن وفا وصفا کلمز وبدخویلی اودرکه

غضب

غضب وشهوتنه مالك اوله بيلمز پس اويله بركيمسه يي صديق اتخاذ ايله كه سن اكا خدمت ايلدكده اول سنى صيانت
ايليه وسن انكله الفت ايلدكده اول سكا زينت ويروب طاتلى سويليه وسندن برحسنه كوردكده انى عدايليه
وبرسيئه كوردكده انى سدايليه * واما خصلت ثالثه صلاحدر پس بركيره اوزرينه مصر اولان فاسق ايله
دوست اوله حقدن خوف ايدن معصيتنده مصر بولنمز حالبوكيم حقدن خوفى اولميان كمسه نك غائله سندن
امين اولنمز زيراكه اول تغير اعراض كبى متغير اولور قالمز * واما خصلت رابعه قناعتدركه پس حريص دنيا ايله
مقارن اوله كه صداقتى زائلدر حالبوكيم حريص ايله صحبت سم قاتلدر زيراكه طبايع تشبه واقتدايه
مائلدر بلكه طبايع اصحابندن خبرسز برى برندن خوى وخصال اوغورلمقده ماهردر پس مصاحبت حريص
البته حريص اولور نتكيم مقارن زاهد زاهد اولوب راحت بولور * واما خصلت خامسه صدقدر پس كذاب ايله
دوست اولمه كه مذمومدر واول سراب آسا شومدر زيراكه اوسكا ايراغى يقين ويقينى ايراغ ايتمسى معلومدر
اكر بو خصال خمسه نك اجتماعن شخص واحده بولمدكسه اول زمان سكا ايكى امرك برى لازم كلور ياناس ايله
خصالى قدر مصاحب اولورسن ويا كليتله عزلت ايدوب سلامت بولورسن زيراكه اخوان اوچدر برى سكا اخ
آخرتدر پس انده انجق ديانت آرارسن وبرى اخ دنيادر پس انده انجق حسن خلق ارارسن وبرى اخ
استيناسدر پس انده انجق شرندن سلامت بولمق ارارسن حالبوكيم خلق عالم برى برينك حقنده اوچ مرتبه
بولنمشدر برى مثال غذادركه اندن هيچ استغنا كلمز وبرى مثال دوادركه اول بعض وقت آدمه لازم اولور بعض
وقت اولمز * ومرتبهٔ ثالثه مثال داءدركه اول هركز لازم اولمز لكن انسان انكله كاهيجه مبتلا اولور واول
برشخصدركه انده نه برمنفعت بولنور نه ده انكله انسيت قيلنور * پس اندن خلاص بولنمجيه دك انكله حسن
مدارات اولنور تا كيم اندن نيجه فوائد عظيمه بولنوب نيجه عبرتلر آلنور برفائده بودركه اندن استقباح اولنان
خباثت امثالندن اجتناب اولنور زيراكه سعيد اودركه غيريسيله متعظ بولنور نتكيم حضرت حبيب اكرم
صلى الله تعالى عليه وسلم بيورمشدركه اكر ناس غيريدن كروب اكراه ايلدكلرى اشيادن اجتناب ايلسه لر
ادبلرى كمال بولوب مؤدبدن مستغنى اولورلردى * واما وظيفهٔ ثانيه مراعات حقوق صحبت والفتدر وقتاكه
صديقيله بينكزده شركت ورفاقت منعقد اولور پس حقوق صحبت والفت هربريكزه لازم كلور حالبوكيم
دوستلغك حقوقى اداسنك دنجى نيجه آداب واركانى واردر نتكيم حضرت حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم
بيورمشدركه اخوين مثال يدينده كه برى برين غسل ايدر واول حضرت بعض اصحابيله براغلجغه داخل
اولوب اراك اغاجندن ايكى مسواك كسمشدركه برى طوغرى وبرى اكرى ايدى اول كرم كانى طوغرى
مسواكى رفيقه ويروب اكرى يي كندى الدقده رفيقى ديمشدركه مسواك مستقيمه سن بندن مستحق ايكن
بكا ويرديكنده حكمت ندر پس مروت كانى اكا ديمشدركه اكر مسواكى سن بولوب كسمش اولسك اولزمان
طوغرى يي بكا ويرمك ايثار ومروت عد اولنوردى زيراكه ايكى كمسه صحبت ايتمديلر الا كه صاحبنه
اشفق اولان عندالله اكرم اولور * اما آداب اركان صحبت والفت اخوان صفا يكرمى بشدر * برى مال
وملكن صديقنه بخش ايدوب رضاسنه يتمكدر بوممكن اولمديسه فضل ماالله احتياجن دفع ايتمكدر وبرى
صديقنك حاجتنده التماسندن مقدم تبادرله اعانته كتمكدر اليله يادليله ياردم ايتمكدر وبرى صديقنك
هرسرين جمله دن كتم ايتمكدر وبرى صديقنك عيوبن اورتمكدر وبرى خلقك انى ذمندن اكا غم ايرات ايدن
سوزى آندن كتم ايلمكدر وبرى خلقك آنى مدحندن اكا سرور ويرن سوزى سويلمكدر وبرى صديقنك
حديثن كمال التفات ايله استماع ايلمكدر وبرى صديقنك كلامنه مداخله ومعارضه ايتمكدر وبرى صديقنك
كوكلك آديله اعنى كندى يه خوش كلن لقبيله دعوت ايلمكدر وبرى صديقنه بنداقتضا ايدرسه لطف ورفق
ايله نصيحت ايلمكدر وبرى صديقنك محاسنيچون اكا مدح وثنا سويلمكدر وبرى صديقنك غيبتى اولدقده
استصحاب ايلمكدر وبرى صديقنك قصورو كسورين عتاب وجفاسز اغماض ايله عفو ايلمكدر وبرى صديقنه
حيات ومماتنده هرعقيب صلاتنده دعا ايلمكدر وبرى صديقنك حزنيله محزون اولمقدر وبرى صديقنك سروريله
مسرور اولمقدر وبرى صديقنك اكتنهاده اظهار ايلديكن اضمار ايلمكدر وبرى صديقنك حضور وغيابنده
برابر اولوب سرا وعلنا اكا خير صانمقدر وبرى صديقنه كندى حاجتنده برنسنه تكليف ايتميوب

TBMM KUTUPHANESI

كندى مهماندن آنك قلبن راحت ايلكدر وبرى صديقنك قدومنده بشاشتله قيام ايدوب طلاقتله سلامن آلمقدر وبرى صديقنه مجلسده توسيع مكان قيلمقدر ياخود كندى مكانن اكا ويرمكدر وبرى صديقنك حال وخاطرين واولاد واتباعن سؤال ايلكدر وبرى صديقنك كلامن تصديق ايده جك سوز سويلكدر وبرى صديقنك قيامى عندنده انى تشييع ايلكدر والحاصل كندويه محبت ايلديكى معامله يى صديقنه ايلسون تاكيم دوستلغنده صادق اوله زيرا كه جانبه صاندينى دوستنه صانمياندن دوستانى نفاق اولور وبرى صديقنك موتندنصكره انك اهل اولادينه ومحبت ايلديكى اقرباسينه بيله حسن وفا ايلكدر (بيت) كلور ذوق صفا دوستك بكا جور وجفاسندن * محب صادقى يكدر كشينك اقرباسندن ﴿نوع ثانى﴾ آداب وار كان صحبت والفت معارف ناسى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل ادب دييشلردركه معارف ناسدن حذراوزره اولهسنكه شركورمزسن الاكه يوزده دوست اولان معارفدن كوررسن اما صديقك سكا يارديم ايدر واما مجهولك سكا تعرض ايدر كندى ايشنه كيدر واماشرك جملهسى اول معارفدندركه لسانيله صداقت اظهار ايدرلر ودرون دلدن عداوت سمتنه كيدرلر پس قدرتك اولدقجه معارفدن بعيد اولهسك تاكيم ر لردن سلامت بوله سن اما اكر معارفله برمدرسه ده ويابر جامعده ويابر چارشوده ويابر محله ده ويابر بلده ده مبتلا اولدكسه سكا لازمدركه انلردن هيچ برين استصغار ايتميه سن تاكيم كنديكى عداوت نارينه آتميه سن وانلره دنيالقلريچون عين تعظيم ايله نظر قيلميه سن تاكيم عندالله والناس حقير اولميه سن زيراكه دنيا ومافيها عندالله حقير اولديغن بيلورسن وقتاكه اهل دنيايى عندنده عظيم كوررسن تحقيق اول حينده حق تعالينك نظر اعتبارندن دوشرسين پس اهل دنيانك يدنده اولان دنيالغه نائل اولق ايچون قپولرينه كتميه سن وانلره دينكى بذل ايتميه سن زيراكه بركسه اويله ايتمشدر الاكه انلرك كوزلرنده حقير اولمشدر ويدلرنده اولان حطام دنيادن دخى محروم قالمشدر واكر انلر سكا عداوت ايدرلرسه انلره سن عداوتله مقابله ايتميه سن زيراكه انلرك مكافاتنه صبر ايده مزسن انده دينك كيدوب انلرله تعبك طويل اولور واكر سكا اكرام ايدوب اظهار مودتله يوزكده ثنا ايدرلرسه انلره ميل واعتماد ايتميه سن زيراكه انك حقيقتن ارارسك بيكده برين صادق بوله مزسن وطمع قيلمه كه انلر سكا حضور وغيابكده براوله لر زيراكه اولمزلر وسنى غيبت ايلسه لر تعجب ايميه سن وانلره غضب ايدوب آجى سويليه سن زيراكه اكر سن انصاف ايله كنديكه ناظر اولورسك كندنده هم اول معامله يى بولورسن حتى اصدقا واقاربك حقنده بلكه والدين استاذك حقنده سروعلنده برطرزاوزره كيده مزسك زيراكه انلرى غيبتده اويله كلمات ايله ذكر ايدرسك كه اول كلمات ايله انلره خطاب ايده مزسن ومعارفك مال وجاه ومعونتلرندن قطع طمع قيله سن وطامع اولان هرحالنده ذليل ومالنده خائب اولور بيله سن وسن انلرك برندن برحاجت استديككده ويرديسه اكا دعاوثنا قيله سن والا اكا عتاب واندن شكوى ايتميه سن تاكيم بغض وعداوت سمتنه كيتميه سن طالب عيب اولميوب طالب عذراولميه سن بلكه انك اوتقصيرنده سنك مطلع المديغك عذرين بوله سن وانلردن برينه وعظ ونصيحت ويرميه سن وسؤال ايتمديكى حكمتى اكا سويليه سن يوخسه انى سندن قبول ايتمز وسكا خصم اولور واكر انلر برمسئله ده خطا ايدوب هركسدن اوكرنمدن عار ايدرلرسه زينهار انلره تعليم ايتميه سن زيراكه انلرسندن هم علم استفاده ايدرلر وهم سكا عداوت سمتنه كيدرلر واكر خطالرى معصيته متعلق اولورسه لطف ورفق ايله حقى اظهار ايتمك سكا لازم كلور واكر انلردن برخير واحسان كوردكسه اول مولايه شكر ايده سنكه سنى انلره سودرمشدر واكر انلردن برشر وزيان چكدكسه حق تعالىدن بيلوب انلرى اكا حواله قيله سن وانلره عتاب ايدوبده بن فلان اوغلى فلان عالم وفاضل ايكن قدر وحرمتم نيچون بيلمزسك ديميه سن زيراكه بوسوز تمدح نفس ايتمكدر حالبوكيم نفسى مدح ايتمك حماقت سمتنه كيتمكدر وتيقن ايده سنكه سنك برچمش كناهكدن حق تعالى انلرى سكا مسلط ايلشدر وانلرك حق سوزلرين سميع وباطل سوزلرندن اصم اولوب محاسنلرينه ناطق ومساويلرندن صامت اوله سن وخلاف وجدال ايله مشغول اولان مقلدلرك صحبتندن حذر قيله سن زيراكه انلر سكا حسدندن ظنون ايله تقاطع ايدوب غيابكده عيون ايله تغامز ايدرلر وسهو وخطالريكى عد وحفظ ايدرلر تاكيم مناظره وغضبلرى عندنده سكا جواب ايده لر انلر نه برعيبكى ستر ايدرلر ونه برسهوكى عفو ايدرلر نقير وقطمير حساب ايدوب قليل وكثير ايچون سكا حسد ايدرلر اكر راضى اولسه لر ظاهرلرى تملقدر واكر سخط

TBMM KUTUPHANESI

ايتسه‌لر باطنلرى پرچشم وتصلفدر چونكه آنلرك شانى بوعادتلرله تخلقدر پس انلرك مصاحبتلرى خسران ومعاشرتلرى خذلاندر وبونلر سكا صداقت اظهارايدن معارفدر اماعداوت اظهار ايدنلرك شئونى بونلره نسبتله آساندر انكچون عربده ضرب مثلدركه اخذ عدوك مرة واحدة واخذ صديقك ألف مرة (شعر) عدوك من صديقك مستفيد * فلاتستكثرن من الاصحاب * فان الداء اكثر ماتراه * يكون من الطعام والشرب

﴿نوع ثالث﴾ آداب واركان صحبت مجاهيل ناسى وعادات ومراسم اختلاط عوام اجناسى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل ادب ديمشلردركه مجالسهٔ مجاهيلك آداب واركانى ومخالطهٔ عامه‌نك عادات ومراسمى واردركه انلر لوازم صغارو كباردر اما آداب واركان مجالسهٔ مجاهل ناس انجق بشدر بري انلرك سوزلرينه طالمقدر وبرى انلرك اراجفلرينه اصغا قيلمقدر وبرى انلرك مابينده جارى اولان الفاظ قبيحه‌دن تغافل ايدوب قولاغه آلمقدروبرى آنلرك ملاقاتندن احترازايدوب مجلسلرنده چوق قالمقدروبرى انلردن استغنا ايدوب انلره بروجهله محتاج اولمقدر پس انلرله مبتلا اولان كمسه خلاص بولنجيه‌دك سكوت ايله معامله قيلسون تاكيم آنلردن عرض ووقاريله سلامت بولسون واما محافظهٔ عامهٔ ناسك عادات ومراسمى چوق بولنمشدر وجمله‌سى بونوع ايچره بيان اولنمشدر پس اكر سن عامه‌ايله اختلاط ايدرسك سكا لازمدركه انلرك عادات ومراسمنجه كيده‌سن اصدقا واعدا ايله بيله مذلت ومخافتسز رضاوجهله صحبت والفت ايده‌سن وكندكدن بيوكلره تعظيم وخدمت وكوچكلره شفقت ونصيحت واقرانه رفق وموافقت قيله‌سن تاكيم راحت وسلامت وعزت ورفعت ودولت وسعادت بوله‌سن وناس ايچنده مجلسلرنده كثرت التفات ايله قوللرينه نظردن احتراز ايده‌سن وتطويل جلوس ايله ثقلت ويرميوب زيارتى برلحظه ايدوب كيده‌سن ومجلسده كشف رأس ايله حكدن وتشبيك أصابع ايلكدن ولحيه وخاتمكله اوينامقدن وديشلرك خلالمقدن تحفظ ايده‌سن وپارمغك انفكه ادخال ايتمدن وبزاق ونخاعى چوق آتمدن حذر ايده‌سن وذبابى يوزكدن چوق طرد ايتمكدن وچوق كرنشمكدن وخلقك يوزينه مقابل اسنمكدن احترازايده‌سن مجلسك هميشه مؤدب وحديثك هردم مرتب اولسون سنكله تكلم ايدنك حديث لطيفنه محبت مفروطه‌يى اظهارسز وتعجبله اعاده‌سنى اشعارسز استفاده ايده‌سن وفحشيات ومضاحكدن سكوت ايله كيچوب كيده‌سن واورادو اشعاركى وتصنيف وكفتاركى وتزكيهٔ نفسه راجع اولان سائر اطوارکى مدح وتعجبله خلقه سويليه‌سن وتزينده تصنع ايتيوب تكحل وتدهنده افراط ايليه‌سن وكمسه‌يه تذلل ايتيوب براموى التزام ايله بركمسه‌يه ابرام ايتمه‌كه اول ثقلت وجفادر ومصاحب حاكم ومعين ظالم اولمه‌كه اول فتنه ويلادر واكر مبتلاى قرب سلطان اولدكسه اندن مدار سنان ايراق اوتوركه اول آتش سوزاندر وصديق عافيتدن حذر قيل‌كه اول سر دفتر دشمناندر ومالكى عرضدن معزز طوتميه‌سن ومخاصمه ايدنلره غضبله عجله ايتميه‌سن ويدكله اشارتى وكيرويه التفاتى چوق ايتميه‌سن ودينه كليه‌سن وغضبك ساكن اولمدقچه سويليه‌سن ومالك مقدارن اهل واولادينكه بيله بيلديرميه‌سن زيراكه انلر آنى آزكوردبلرسه آنلرك يانبنده قدرك حقيراولوروا كر آنى انلرچوق كوردبلرسه تحصيل رضالرى سكاعسيراولور غلمان وجاريه‌لركله هزليات ومضاحك سويليه‌سن وخلقى سخريه‌واستهزا ايليه‌سن زيراكه بونلروقارى اسقاط وماءوجهى اراقت ايدر وبونلردن قلوبه اذيت كلوب وحشته مؤدى اولوب نهايتى حقد ولجاج وتضاربه كيدرپس اكر بركمسه‌نى استهزا ايلديسه‌سن جوابن ويرميوب آندن اعراض ايليه‌سن واكر بركمسه سكا ظلم ايلديسه انى حقه تقويض ايدوب ملايم سويليه‌سن ومخلوق جدادن بركمسه‌يه وبرنسنه‌يه لعنت ايتميه‌سن واهل قبله‌دن بركمسه ايچون شرك ونفاق ايله شهادت ايتميه‌سن زيراكه سرائره مطلع انجق حق تعالىدر پس عباد ايله مولالرى اراسنه كرميه‌سن والبته لسانكى غيبتدن حفظ ايده‌سن زيراكه برغيبت اسلام ايچنده اوتوزكره زنادن اشد حرامدروصقين بركمسه‌يه برنسنه وعده ايتميه‌سن تاكيم ناسه احسانك فعلابلاقول اولسون واكر مضطر اولوب وعده ايلدكسه خلف ايتمدن بغايت حذرايده‌سن زيراكه خلف وعدانجق منافق شانيدر وهركزيلان سويليه‌سن زيراكه يلان ام الاثام وهردينده حرامدروكذاب اولان مردودانام ومطرودعزيز علامدروزينهار تكلمده ناس ايله مجادله ومناقشه ايتميه‌سن زيراكه انده مخاطى تجهيل وتخجيل واردر واظهار فطنتله نفسى تزكيه وتبجيل واردر حالبوكيم حق تعالى

TBMM KUTUPHANESI

فلا تزكوا أنفسكم * بيورمشدر مدح نفسی نهی ایدوب مذموم اولدیغن طیورمشدر وبرحکیم دیمشدرکه قبیح اولان صدقی صویلمك انسان کندوی مدح ایلمکدر پس البته لسانکی مدح نفس ایله معتاد ایتمیه‌سن زیراکه خودپسندك قدری پست اولور عندالله والناس انك رتبه‌سی نقصان بولور وچوق یمین بالله ایتمیه‌سن ویمین بغیرالله ایتمدن حذرایده‌سن وکمسه‌یی وجهنده مدح ایتمیه‌سن وتکلمده صوتکی الچق ایلیوب مفید ومختصر سویلیوب سوزی اوزاتمیه‌سن تاکیم مستمعی ملول ایتمیه‌سن وتبسم سویلیوب عاطی تشمیت ایلیه‌سن وعطسه‌عندنده باشکی اکوب یوزك اوزرینه الکی قویوب صوتکی الچق ایده‌سن زیراکه عطاسی تصریح ایتمك حماقتدر وخبرده تکلم عندنده عطاسی اکاشاهد عادلدر دیو کلمشدر وچوق مزاح ایتمیه‌سن وقهقهه ایله ضحك ایتمیه‌سك وبرقاچ کله زیاده سویلیوب اصلاح ذات البین ایلیه‌سن وکمسه‌نك عیبن تفتیش ایتمیه‌سن ومطلع اولدکسه ستر ایلیه‌سن وهیچ کمسه‌یه بیلدیکك عیبیله دخل وتعرض قیلمیه‌سن تاکیم اول عیبك مثلیله مبتلا اولمیه‌سن وجمیع ناسه خیر صانوب خیر بوله‌سن وزمانه‌دن بیله راضی اوله‌سن (شعر) نعیب زماننا والعیب فینا * فمالزماننا عیب سوانا * ولیس الذئب یأکل لحم ذئب * ویأکل بعضنا بعضا عیانا ﴿ نوع رابع ﴾ علمای کرامك وفقهای عظامك امور خارجیه‌لری نظامن واختلاط عوام ایله رسوم وعادتلری انتظامن تمامیله بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه امام اعظم ابوحنیفه رحمة‌الله تعالی علیه امام ثانی ابویوسف رحمة‌الله تعالی علیه حضرتلرینك عقل وکمالن وحسن خصالن ولطف مقالن وخلقك اکا اقبالن مشاهده ایلدکده امور خارجیهٔ مهمه‌یی ورسوم وعادات سنیه‌یی اکا تعلیم ووصیت ایدوب بیورمشدرکه یاایعقوب والیٔ ولایته اطاعتله توقیر ایده‌سن وحاکملرك یانه انلرك شانه تعظیم ایله کیده‌سن صاقین انلرك حضورنده یلان سویلمیه سن وسنی برحاجت علمیه ایچون دعوت ایلمدکجه هروقت انلری زیارت ایلمیه‌سن زیراکه اکرسن انلرك صحبتنه چوق کیدرسن تحقیقا کندی قدریکی انلرك یاننده الچق ایدرسن پس حاکملرله آنش معامله‌سین قیله‌سین انلردن منفعت آلوب ایراق اوله‌سن زیراکه انلر کندی نفسلرینه صاندیغن برکمسه‌یه صاتمزلر بیله‌سن وصاقین حاکم حضورنده مسائل علمیه‌دن چوق سویلمیه‌سن تاکیم کندیکی انك یاننده تحجیل واتباعی میانده تجهیل ایلمیه‌سن زیراکه اول سنك کلماتك اخذایدوب صکره اتباعته سویلر انلره کندوی سندن اعلم کوستروب سنی تصغیر ایلر وانك حضورنده کندی قدرنی وغیرینك قدرنی بیله‌سن تاکیم نه غیریدن ضرر کوروب نه ده حاکم نظرندن ساقط اوله‌سن وحاکم یاننده بیلمدیکك عالم وار ایکن ایچری کیرمیه‌سن تاکیم اکرسندن اعلایسه‌اکا تصدرله ضررین کورمیه‌سن واکرادنی ایسه سن اندن انحطاط ایله حاکمك نظرندن حقارته ایرمیه‌سن اکر حاکم کندی اعمالندن سکا برمنصب ویردیسه اول سندن علم وقضاده مذهبکدن راضی اولدیغن بیلمدکجه انی قبول قیلمیه‌سن تاکیم حکومتده غیرینك مذهبن ارتکابه محتاج اولمیه‌سن اکر حاکمك مقربی اولدکسه انجق اکا قریب اولوب جمیع اتباعندن بعید اوله‌سن تاکیم انك یاننده جاه وحدکله محترم قاله‌سن وصاقین عامه وتجاره سؤال اولندیغندن غیری جواب ایلمیه‌سن وعوام وتجار ایله علم حاللرندن غیری برسوز سویلمیه‌سن تاکیم سنك ماله حب ورغبتکی بیلمسونلر وسکا سوء ظن ایدوبده أخذ رشوتی نسبت قیلمسونلر وعوام ناس ایله کولیوب تبسم بیله قیلمیه‌سن وبازاره ایچون چارشویه چوقده کیدوب کلمیه‌سن ومراهقلرله تکلم ایدوب فتنه‌یه طالمیه‌سن اما اطفال وایتام ایله تبسم وتکلم قیله‌سن وشفقتله اوپوب باشلرین صغایوب سیله‌سن وپیرواختیار اولان عوام ایله بولده رفاقت قیلمیه‌سن تاکیم انلری تقدیم ایله علمکی وتأخیر ایله پیرینی تحقیر ایتمش اولمیه‌سن ودخی * من لم یرحم صغیرنا ولم یوقر کبیرنا قلیس منا * حدیث شریفی تحتنده قالمیه‌سن ومعمر ناس اولان یول اوزنده طوروب اوتورمیه‌سن واکر اقتضا ایدرسه جامع حوللرندن غیری برده طورمیوب اوتورمیه‌سن ومسجدلرده وچارشولرده اتمك یمیه‌سن ومصلقلردن وسقالرالدن صوایچمیه‌سن ودکانلرده اوتورمق ایچون چارشویه کیتمیه‌سن ودیباج امثالی ابریشم ثیابی لبس ایتمیه‌سن تاکیم حفظ نفس اولان رعونت لجه‌سنه باتمیه‌سن وکندی اهلکله فراش ایچنده امور جواری ونسای اغیاری سویلمیه‌سن وانی چوقده لمس ودلك وبوس ودر آغوش ایلمیه‌سن انجق اکا لازم اولان سوزلری تبسمله مقتصرجه سویلیه‌سن وملاعبهٔ قلیله دنصکره بسمله ایله تقرب ایلیه‌سن تاکیم اولسندن چوق یوز

TBMM KUTUPHANESI

بولمسون واروبده رجال واجانبی لسانه آلمسون وقدرتك یتدکچه اوی یاباویاانانسی اولان عورتی آلیه‌سن تاکیم آنلرك دیللرنده قالیه‌سن مکرکیم اقرباسیله کورشمامك شرطیله آله‌سن اوله‌کیم اولزمانده رجهتدن راحت قاله‌سن زیرا که عورتك مالی اولسه پدرومادری انی کندولرینك بیلورلر وقیزلرینك یدنده امانت بولورلر پس عورت باباسی اوینه کتمسه زوجیله راحت قالورلر وصقین ایچ کویه‌کی اولوبده اهلك باباسی خانه‌سنده طورمیه‌سن حرایکن اسیراولوبده مالکی خلقه ویرمیه‌سن وصقین اوغلی یاقیزی اولان عورتی آله‌که کوله مزسن زیرا که سن انك یاننده اولادندن اعزواکرم اوله مزسن پس اول جمیع مالن انلرایچون ادخارایلدکدن صکره سنك مالکدندخی سرقت ایدرسیله مزسن وصقین ایکی عورت آلیه‌سن اکر شاشوب آلدکسه ایکیسیله براوده اولیه‌سن وکاروکسبه قدرتکی بیلمدکچه تأهل قیلمیه‌سن ابتداطلب علم آندن جمع مال حلال آندن تزوج ایله‌که تعلم وقتنده طلب ماله مشغول اولوبده صکره تعلمدن عاجزقالیه‌سن زیرا که مال اشترای جواری وغلمانه باعث اولمغله تحصیل علم ایتمزدن مقدم دنیاونسااایله مشغول اولوب تضییع اوقات ایدرسن واولادك جمع اولوب عیالك چوغالدقده علمی ترك ایدوب انلرك مصالحی قیامنك سمتنه کیدرسن پس ابتدا شبابك عنفوانده وقلب وخاطرك فراغی آوانده طریق تحصل علمه کیده‌سن بعده مال حلالی جمع ایدوب اندنصکره تأهل ایده‌سن زیرا که اهل وعیالك مشوش بالدربی صنعت ومال نیده‌سن البته یانکده وضع اولنان اماتی صاحبنه اداایدوب طوغری یوله کیده‌سن وجمیع ناسه خیرخواه اولوب نصیحت ایده‌سن وخلق اطوارکه مائل اولوب سنکله معاشرته مباشرت ایلدکده صحبتلرینه کیده‌سن ومجلسلرنده ناسی ونفسکی توقیرایله مذاکره علم ایده‌سن تاکیم سن آنلرك یاننده زیاده محبوب القلوب اولوب جمله‌سن آخرت یولنه بیده‌سن صقین عامه‌یه اصول دین امرین علم کلام ایله سویلیه‌سن تاکیم تقلیدایله علم کلام آنلره شغل اولمسون وهرعام خام اول بحر عمیقه طالمسون کیمکه سکا کلوب فتوای مسائل استر آنك آنجق جوابن ویروب غیرنسنه اکاضم ایلیه‌سن تاکیم انك سؤالنك جوابی سنی مشوش قیلمسون وانواع فنون ایله سائلك عقلی طاغلمسون اکر اون بیل کتابسز واسبابسز قالدکسه‌ده صقین علمدن اعراض ایتمیه‌سن تاکیم علمدن اعراض ایله ضیق معیشت سمتنه کتمیه‌سن وکندی تلامیذکه التفاتك کمال شفقتله اولسون تاکیم هربرشاکردك کندویی سنك اوغلك بیلسون وعلمه‌سعی ورعبتلری یوما فیوما ترقی بولسون وسنکله معارضه ایدن عامه ایله واهل سوق ایله برکلامك اولمسون تاکیم هرعام کالانعام ایله یوزك صویی دوکلمسون وحتی سویلدکده کمسه‌دن حذر قیلمیه‌سن سلطان اولسه بیله اندن مهابت آلیه‌سن وسنك عبادتك عامه‌دن اکثر اولسون اقل اولمسون تاکیم آنلرسنك عبادته اقبالکی کندی اعمالندن اکثر کورمدیکیچون قلت رغبتکه حمله عقیده‌لرینه ضعف کلمسون وقتاکه علماسی اولان بلده‌یه داخل اولورسن اکر کندیکی آنلرك بری کبی بیلورسن آنلرك جاه ومنصبلرینه طالب اولمدیغك بیلوب سندن امین اولورلر وسندخی آنلردن سلامت بولورسن والاجله‌سی اوزریکه هجوم ایله مذهبکه طعن ایدرلر وعامه‌دخی سکا حقارت کوزیله باقوب علمانك ایزیله کیدرلر وسن جمله‌سنك عندنده فائده‌سز مطعون اولورسن واکر اول علما کلوب سندن مسائله استفتا ایدرلرسه انلره مناظره ومطارحه ومناقشه ایلیه‌سن وانلره دلیلی واضع اولیسان نسنه‌یی سویلیه‌سن وانلرك سندلرینه دخل ایتمیه‌سنکه دخل اولنمیه‌سن علمادن حذر اوزره اولوب عامه‌دن بیله غافل بولنمیه‌سن ظاهر کله‌الله ایچون اولدیغك کبی باطنکله هم انکچون اوله‌سن تاکیم سروعلانیتك برقلوب کندیکی خالص اللهك بوله‌سن واکر حاکم سکا صالح اولمیان منصبی تکلیف ایلدیسه آنی سکاعلمك ایچون ویردیکنی بیلمدکچه قبول ایلیه‌سن وصقین امتحان ومناظره مجلسنده خوف ایله سویلیه‌سن زیرا که اول ملاحظه یه خلل ولسانه ضعف وکلل کتورر وصقین چوق کولیه‌سنکه اول قلبی اولدروب حلاوتن کوتورر ومثی ایتمیه‌سن الاکه وقارایله آهسته کیده‌سن وجمیع امورکده عجله ایتیوب تأنی ایده‌سن وسنی کیرودن ندااید‌ه‌نك جوابن ویرمیه‌سن زیرا که بهایم خلفندن ندااولنورانی کندیکه لایق کورمیه‌سن وتکلم ایلدکده کثرت صباح ایله رفع صوت ایدوب چاغرمیه‌سن انجق مخاطبك ایشیده‌جك صوت ایله آهسته سویلیه‌سن وکندك ایچون صمت وسکوتی وقلت حرکتی عادت اتخاذایلیه‌سن تاکیم سنك صبروثباتکی خلقك جمله‌سی بیلسونلر وناس ایچنده چوق ذکرالله ایله کانی سندن اوکرنسونلروبش وقت نمازآردنجه کندکچون اویله وردا اتخاذایله که آنده قرآن

اوقويوب ذكر الله ايله شكرين قيله سن وهر شهرك نجه ايامنده صائم اوله سن ونفسكه رقيب اولوب علمى محافظه يه
آله سن تاكيم عملكله ايكى عالمده منفعت بوله سن وكندك بيع وشرا ايتيوب برخادم بوله سن كه امور كده
معتمد عليه اوله وناس ايله اولان خدمتلريكى اول كوره بيله ويدكده بولنان دنيادولتنه وبدنكده اولان اعضا
صحتنه اعتبار واعتماد ايتميه سن تاكيم انلرك جمله سندن صورينوب سؤال اولندقده يأسه باتميه سن وامرد
اوغلانلر آلميه سن تاكيم خلقك ديلنده قالميه سن اكر سلطان سنى كندى مقربلرندن ايدرسه ده سن اول قربكه
خلقى واقف قيلميه سن تاكيم صويك اراسنده قالميه سن زيرا كه اظهار تقرب سلطان ايلدكده قبلهٔ حاجات
ناس اولورسن اكر قضاى حوائجى بوينكه آلورسن تحقيقا سلطانك نظرندن دوشوب حقارت بولورسن
واكر التزام ايتمدكسه تعيب ناس ايله اوممق وكوسمك ثقلتنده قالورسن وخلقك خطاسن ستر ايدوب صوابنه
تبعيت ايليه سن واكر بر كمسه يى شر ايله بيلدكسه آنى آنكله ذكر ايتيوب برخيرن بولوب آنكله سويليه سن
واكر اول شردين امر نده ايسه انى خلقه سويليه سن واكا تبعيتدن انلرى تحذير ايليه سن نتكيم حضرت حبيب
اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم * اذكروا الفاجر بما فيه حتى يحذره الناس وان كان ذا جاه ومنزلة * بيورمشدر حق
تعالى دين مبينك معينى وانك ناصرى اولديغن طيورمشدر پس اكرسن اهل جاهك دينده كوردىكك خللى
بركره ذكر ايدرسك حق تعالى معينك اولوروسندن ناس البته مهابت آلورنه كسه دين امر نده بر بدعت اظهار ايده
بيلورنه ده انك اول خللى اويله قالور وقتا كه سطانكدن علمه موافق اولميان عمل كوررسن انى اكا طاعتله ملايم
سويليه سن زيرا كه انك يدى سنك يدكدن قوتليدر پس برسوزى بركره ايله اكتفا ايليه سن واكر اول اهل جاه
اول خللى غيبتنده سويلكله سندن مهابت آلديسه وانى بنه اشليوب تركن قيلمديسه سن انك سراينه واروب
آنى تنها كوروب رفق ولين ايله نصيحت ايليه سن واكر مبتدع ايسه مناظره ايله كتاب وسنتدن خاطريكه كلنى
سويليه سن قبول ايلديسه نه كوزل والاانى اغضاب ايتمدن حذر ايليه سن وصقين موتى اونوتميوب حق
تعاليدن استاذلرك ايچون مغفرت ورحمت طلب ايده سن وتلاوت قرآنه مداومت ايدوب زيارت مقابره
ورؤيت مشايخه ومبارك مواضعه چوق كيده سن وعامه نك سكا عرض ايلدكلرى انبيا واوليا وصالحلرى
مساجد ومنازل ومقابرده كوردكلرى رؤيالرين قبول ايده سن وكفر وبدعت اهلندن بركمسه ايله مجالسه ومكالمه
ايتميه سن وممكن ايسه دينه دعوت ايسه دينه سن والالعب وشتم اولان مجلسه كتميه سن ومؤذن اذان اوقودقده مهيا
اوله سن تاكيم عامه دن مقدم مسجده كله سن وحاكم جوارنده دار اتخاذ ايليه سن وجار كدن كوردىكك عيب
امانتدرانى ستر ايدوب كمسه نك سرن كمسه يه سويليه سن وكيمكه سنكله برايشده مشورت ايلرانى حقه بيده سن
وسنى مولايه قريب ايدن افعالى اكا اشارت ايده سن وبنم بووصيتلريمى جان ايله قبول قيله سن تاكيم بونلرله دنيا
وآخرتكده منتفع اوله سن وتوفيق حقى رفيقك بوله سن وصقين مالله بخل ايتمه كه مبغوض اوليه سن وطماع
وكذاب اوله كه مرؤتسز قالميه سن وحقى باطله قاتمه كه اهانت كورميه سن وجميع امور كده مرؤتك كوزه ده سن
وضرا وسراده ثياب ابيض كيوب غناى قلب اظهار ايده سن واكر فقير اولدكسه كمسه يه عرض احتياج
ايتميه سن وحطام دنيايه حرص ورغبت سمتنه كتميه سن وهمتك عالى ايدوب الچمده قالميه سن تاكيم همت
ضعيفه ايله حرمتسز اوليه سن وقتا كه بولده كيدرسن يمين ويسار كه التفات ايتيوب ارضه نظر ايده سن وقتا كه
حمامه داخل اولورسن حمام وجامكان اجرتن بازار ايتيوب عامه دن زياده جه كرم قيلورسك وحمام اهلى بينده
مرؤتك ظاهر اولوب انلردن تعظيم وحرمت بولورسن وكندك جولها وصناعه متاع آلوب ويرمك ايچون
كتميه سن ويدكله غلاتى كيل ودراهمى عدايتميه سن وعلم اهلى عندنده حقير اولان دنيايى الچمده طوتمه سن
تاكيم حق تعالينك عندنده دنيادن اعلى وابقى اولان دولته يته سن وامور دنيا ايچون بروكيل صادق بوله سن
تاكيم اول حاجاتكى مهيا قيلوب سن علم عمله اقبال ايده بيله سن وصقين مجانين ايله برسوز سويليه سن وعلم
اهلندن حجت ومناظره بيلميانلرله وطلب جاه ايچون ناس ايچندن اولان مسائل بحثنه طالنلرك تكلم
ايليه سن زيرا كه انلرسندن حذر ايتيوب تحجيلكه سعى ايدرلروسنك حق اوزره اولديغك بيلسه لرده مخالف
كيدرلروا كراعيان واكابر مجلسنه داخل اولدكسه انلرسنى يوقارى سمته رفع ايتمدكچه سن ترفع ايتميه سن
وبرجماعت ايچنده بولندكسه آنلرسنى تعظيم ايله صلاة ايچون تقديم ايتمدكچه سن ايلرو كتميه سن وكونش

طوغمزدن

طوغمزدن مقدم واویله وقتی حمامه وارمیه‌سن وبجمع نسوان وغلمان اولان مسیره‌لرده طورمیه‌سن وفسق وملاهی وظلم ومناهی اولان مجلسلره کیرمیه‌سن تاکیم انلرله شریك اولوبده اهانت کورمیه‌سن صقین علم مجلسنده غضب ایلیه‌سن وعامه‌یه تکذیبه قریب اولان حکایه‌لری سویلیه‌سن وقتاکه اهل علمك بری ایچون برمجلس اتخاذ ایتمك مراد ایدرسن اکر اول مجلس فقه ایسه کندك کیدرسن واندہ بیلدیکك تحقیق تقریر ایدرسن تاکیم خلق انی عالم صانوبده انکله مغرور اولمسونلر وسنك حضورکله شبهه‌ده قالمسونلر واکر سوزی فتوایه صالح ایسه انی اندن ذکر ایده والاسنك حضورکده تدریس ایتمش اولمسون ایچون قالقوب کیده‌سن بلکه انك یاننده برشاکردیکه مستمع قیله‌سن تاکیم اندن انك کیفیت کلامنك وکمیت علمنك خبرین آله‌سن وبدعتله مختلط اولان مجالس ذکره حاضر اولمیه‌سن وکندی شاکردك مجلس وعظنده اوتوروب انی منفعل قیلمیه‌سن بلکه اعتماد ایلدیکك اهل محله‌یی وعامه‌یی قدیره‌سن واصحابك برنی انده مستمع کوندره‌سن وامور مناکحی صلوة جنایزی وصلاة عیدی جمعه خطبینه تفویض ایدوب بویله ایشلره کندیکی قاتمیه‌سن والدین واساتیذکی خیردعادن اونوتمیه‌سن وبوموعظه‌یی بزدن دل‌جان ایله قبول ایده‌سن زیراکه بونی سنك وجملهٔ نك مصلحتیچون وصیت ایلدم بویوله کیده‌سن تاکیم خلق حقه یونلدوب آخرت سمتنه یده‌سن (بیت) مقصودك اکر دین ایسه دنیادن کیچ * الله یونل جملهٔ اشیادن کیچ ﴿نوع خامس﴾ اولیای کرامك ومشایخ عظامك امور خارجیه‌لری نظامن بیلدیرر (ای عزیز) معلوم اولسونکه اول فرید عصری حسن بصری قدس الله تعالی روحه حضرتلری محبت یمی عاشقلر جی حبیب عجمی قدس الله تعالی روحه حضرتلرینه امور خارجیه‌یی وعادات سنیه‌یی تعلیم وتوصیه ایدوب بیورمشدرکه یاحبیب ناسدن هرکسله عقلی قدر مکالمه ایلدیکك کبی حدی قدر معامله برله کندی مرتبه‌سنه تنزل ایده‌سن وجمیع امورکده رفق وتأنیله حالت وسطاده کیده‌سن دنیا وآخرت اهلندن هرصنفه کندی خلقیله اختلاط ایدوب ملایم سویلیه‌سن وسفیهادن برضرر تحمله اون ضرردن قورتلوب اون فائده‌هم ربح ایلیه‌سن واهل اسلامه اکرام ایله حرمت قیله‌سن تاکیم حق تعالی یه اکرام ایتمش اوله‌سن ولسانکی کلمهٔ طیبه ایله معتاد ایلیوب خیر سویلیوب شیرین جواب اله‌سن وجمله خلقه خیر خواه اولوب هرکسه عین شفقتله نظر قیله‌سن وجمله‌یه حسن ظن ایدوب سندن اولی واعلا بیله‌سن ومال وعرض ودمکی الله ایچون عبادینه تصدق ایدوب جمله‌دن راضی اوله‌سن ایکی جهانده برکسه‌دن برنسنه مطالبه ایتمیوب مکارم اخلاقی بوله‌سن واکر طریقکده سندن برنسنه دوشدیسه اوکتاب ویاثیاب ویاهزار دینار ایسه‌ده وانی کیجمش کتمش اولدکسه اول نسنه‌دن واز کیجوب کیده‌سن انك طلبنده نه کندك رجوع ایده‌سن ونه کسه‌یی کوندره‌سن انی فراموش ایده‌سن ویولده کیدر ایکن کیرویه التفات ایتمیه‌سن اکر التفات ایده‌جك اولدکسه جمیع وجودکله دونه‌سن وسکا کیرودن ندا ایدنك جوابن ویرمیه‌سن ومکان وزمان ایله وانسان وحیوان ایله تشؤم ایتمیوب جمله ایله تفأل ایدوب اوغوربیله‌سن واغنیا اوزرینه فقرایی ترجیح ایده‌سن واهل دنیا اوزرینه اهل آخرتی ایلری طوته‌سن وجمیع احوالکده آداب دین ایله مؤدب اوله‌سن وعلمای عاملین ایله صحبت قیله‌سن وحدیث وتفسیر وشریعت علمندن حظ وافر آله‌سن ومتصوفهٔ جهله‌دن بعید اولوب صحبتلرندن احتراز ایده‌سن وصلاتی جماعتله اداایدوب مجلس وعظه کیده‌سن اما مؤذن وامام وواعظ وشیخ اولمیه‌سن ومناصبله مقید اولوبده شهرت بولمیه‌سن ومکاتیب ومحضرلرده اسمکی یازوبده امضا قیلمیه‌سن ومحکمهٔ قضایه واروبده باشنی غوغایه صالمیه‌سن ولسمیه وکیل ووصی ومتولی وسبب اولمیه‌سن واغنیا وامرا ایله الفت ایدوبده آفت وبلاده قالمیه‌سن ونسوان وغلمان ایله صحبت ایدوبده رسوای عام اولمیه‌سن وتکیه‌لرده اکلنوبده تهمتلره طالمیه‌سن وکسه‌دن برنسنه استمیوب امانت هم آلمیه‌سن وکسه‌یی استخدام ایتمیه‌سن اهل دنیا خدمتنه کتمیه‌سن وحرام صرفه ال اوزاتمیه‌سن ودینکی دنیایه صاتمیه‌سن وکندی خانهٔ بی‌منتکده ملازمت قیله‌سن ونشر علوم دین ایله مشغول اوله‌سن واهل اولادکله عدالت ایلیه‌سن وتربیه‌لرنده ملایم سویلیه‌سن ومخلوق خدادن کاظم غیظ اوله‌سن تاکیم خالق وباریدن مجازاتن بوله‌سن پس کظم غیظ ایتمده جهد وهمت قیله‌سن تاکیم کوکللردن مودت لذتن آله‌سن نتکیم حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بری بریمزه تحبب وتوددله امر ایلشدر ومحبت ومودتك اعظم اسبابی کظم غیظ

TBMM KUTUPHANESI

اولدیغن سویلشدر پس حق تعالینك سنكله معامله‌سن محبت ایدرسن اول معامله‌یی بعینه مخلوقاتیله قدم بقدم ایدر کیدرسن وهیچ کمسه‌یی حاضر اولسون غائب اولسون اینجدیکی نسنه ایله لسانه المیه‌سن وناسدن بر کمسه‌نك مکروهیله مسرور اولمیه‌سن وسکا شتم وظلم ایدن کمسه‌نك ذمتن ابرا ایدوب صوچندن کیچوب کیده‌سن متواضعلره تواضع قیلوب متکبرلره تسایح ایده‌سن اما متواضعلرك غلاماتی اون نسنه‌در که خادم ایله ایتمك یمکدر وعصا ایله یورومکدر ویوللردن ایذایی دوشورمکدر وصبیانه تبسمله سلام ویرمکدر وتابعسز بیاده یورمکدر وفقرا ایله مجالسه ایدوب انلری کورمکدر وچارشودن خانه‌سنه لازم اولان اشیایی کتورمکدر وحلب ایچون شاتی اعتقال ایدوب سورمکدر وحماره بنوب اکا جوابن ویرمکدر وقونشولرك دوشن خدمتلرین کورمکدر (شعر) لاهل الحق اوصاف کرام * خضوع وافتقار وانکسار * البته اکابری توقیر وعلمایه تعظیم ایده‌سن وضعفایه نصرت سمتنه کیده‌سن وسندن یاشده بیوك اولنه تعظیم ایدوب زیارتن تقدیم ایده‌سن وکوچکه شفقت ایدوب اکا اعطایی تقدیم ایده‌سن وهدیه‌یی صاحبندن تعظیم ایله قبول ایدوب مکافاتن اکثر ویره‌سن ویتیمه اچه یامیوه ویروب باشن طوتوب شفقتله خاطرین صوره‌سن وسائله طعام وزائره اکرام ایدوب هرخدمتن کندی الکله کوره‌سن اکر زائر اکرامکی ردایلدیسه ابرام ایله قبول ایتدیره‌سن نتکیم اصحاب کرام بری برینه ملاقی اولدقده معانقه ایدرلردی ومفارقت ایلدکده مصافحه ایدوب کیدرلردی اکر هرکون ملاقی اولسه‌لرینه معانقه ومصافحه ایدرلردی وسکا تکری مسافری کلدکده اهلا وسهلا ومرحبا دیوب یوزینه بشرهٔ بشاشتله باقوب وصفا وخوش ایده‌سن والن شوق وبشاشتله طوتوب انی آلوب منزلکه کیده‌سن وقدرتك یتدیکی قدر نان ونعمتله خدمت واطعام ایده‌سن ومرتبه‌سی تحمل ایتدیکی قدر لطف والفتله عزت واحترام ایده‌سن ورحلتی وقتی کلدکده اکا اول یومیه نواله‌سن ویروب خارج بابه‌دك اکا دعا ایدرك بیله سنجه کیده‌سن واکر پیاده ایسه قیودن طشره یه یوزخطوه مسافه تشییع ایده‌سن اول سکا سزی الله تعالی یه اصمرلدق دیدکده سن اکا سلامتله الله تعالی یه امانت اوله‌سز دیوب رجوع ایده‌سن وجمیع بهایم ووحوش وطیور وحشراته مرحمت وشفقت قیله‌سن تاکیم حق تعالیدن رحمت ورأفت بوله‌سن ودابه‌نك یوزینه اورمیوب هیچ برحیوانه عذاب ایتمیه‌سن وعصفوری عبث یره قتل ایتمیوب قمله‌یی یره‌اتمیه‌سن وهیچ برحیوانی ناره القا ایتمیه‌سین نتکیم ابوالدرداء رضی الله تعالی عنه حضرتلری اطفال الندن عصافیری اشترا ایدوب آزاد ایلردی وارجناح آچوب هواده اوچوب سلامت قال دیوسویلردی واکر بهایمدن بریله مبتلا اولدکسه انك غبارن سیلوب هرخدمتن کوره‌سن یاکوردیره‌سن وبرکون وبرکیجه‌ده اون کره علف وصویون ویره‌سن وشانك یوینتدن طوته‌سن قولاغندن طوتمیه‌سن وبقری حمارکبی تحمیل ورکوب ایتمیه‌سن وهره‌یه هرکوردیکه یمکدن برلقمه ویره‌سن آچ قباتمیه‌سن ومخلوق خدادن برینك بریرن کسوب عیبلی ایتمیه‌سن وبو برامر عظیم اولدیغن بیلوب حذراوزره اولوب اونوتمیه‌سن وبرحیوانی بغلیوبده قورشون واوق کبی اشیایه نشان ایتمیه‌سن وهدهد وضفدعی ونحله ونمله‌یی وسائر حشرات ارضی قتل ایتمیه‌سن وطیری کیجه وقتی یووه‌سندن طوتمیه‌سن زیراکه لیل انك امن وامانیدر اورکوتمیه‌سن وخبرده کلشدرکه بیلانلری قتل ایده‌سن مکرکیم فضیب فضه‌کبی کورینن جان ابیضه دکیوب کیده‌سن (بیت) روادر کرچه اولدرمك بیلانی * اکر درویش ایسك اینجتمه جانی * تحقیقا انسان مخلوقاتك حقنده اوچ درجه‌ده بولنور اما اولکی درجه خلقك حقنده ملائکه‌دن کرام بره منزله‌سنده بولنمقدرکه جمله‌یه راحت ایصالنده سعی ایدوب قلوبه سرور ادخالنده اهتمام ایتمکدر واما ایکنجی درجه خلقك حقنده جمادات منزله‌سنه تنزلدرکه انلره خیرین ایرشدرمزلکن شرین دخی انلردن کف ایدر واما اوچنجی درجه خلقك حقنده سباع وحیات وعقارب منزله‌سنه دوشمشدرکه اندن خیر مأمول اولنمز بلکه شرندن خوف وحذر قیلنور پس اکرسن افق ملائکهٔ کرامه ترقی قیلمغه قادر اولدکسه باری درجهٔ جماداته قائل اولوب اول مرتبه‌ده مقیم اوله‌سن زینهار اندن درجهٔ سباعه وحیاته نزول ایتمیوب اندن حذراوزره اوله‌سن اکر اعلای علییندن تنزلی کندیکه لایق کوردکسه باری اسفل سافلینه هبوطی لایق کورمیه‌سن تاکیم قعر ناره دوشمیه‌سن (بیت) خلوت وعزلتده کوردم چونکه شهرت آفتن * خدمت وصحبتله ایردم حضرت مولایه بن ﴿نوع سادس﴾ آفات ذنوب

جمیع

TBMM KUTUPHANESI

جميع اعضايي واسباب حفظ ونسيان وفقر وغنايي اجمالا بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل ادب
ديمشلردركه عبد مؤمن اعضاى سبعه سيله جميع بدنك اوچيوز عدد ذنوب آفاتندن حفظ وحمايت قيلديسه
اهل تقوى زمره سنه داخل اولور وايكى جهان مشقتندن سلامت وراحت قالور بلكه * ان اكرمكم عندالله
أتقاكم * كرامتن بولور پس ذنوب آفاتندن حفظ اولنه جق اعضايدى عد اولنمشدر اذن وعين ولسان ويد
وبطن وفرج ورجل بيلنمشدر وحفظ اولنه جق بردخى بى تعين اعضاى جميع بدن بولنمشدر ونيچه اشياواردركه
اسباب حفظ ونسيان وفقر وغنا اولدقلرى آثار ايله اثبات اولنوب تجربه قيلنمشدر * اما آفات اذن اون ايكيدر
برى تكلمى جائز اولميان كلامى استماع ايلمكدر وبرى سازاستماع ايلمكدر وبرى نغمات آهنكى استماع ايلمكدر
وبرى لحن وخطا ايله اوقونان قرآنى استماع ايلمكدر وبرى شابهٔ اجنبيه كلامن استماع ايلمكدر وبرى خلقك
حديثن خبرسز دكله مكدر وبرى قرآن وخطبه يى استماع ايتمكدر وبرى قاضى وامير ومحتسب واستاذ والدين
وزوج وسيدامثالى متبوعك كلامن استماع ايتمكدر وبرى مفتى مستفتى نك كلامن استماع ايتمكدر وبرى
قاضى خصم وشاهدك سوزلرن استماع ايتمكدر وبرى مسؤل عنه سائل مضطرك كلامن استماع ايتمكدر
وبرى اكا برضعفانك كلامنه اصغا ايتمكدر * واما آفات عين اون ايكيدر برى قصد ايله نامحرم عورته نظر
ايلمكدر وبرى قصد ايله غيرينك عورت يرينه نظر ايلمكدر وبرى فقرايه وضعفايه حقارت كوزيله نظر ايلمكدر
وبرى منكراته ضرورتسز نظر ايلمكدر وبرى نزول كواكبه نظر ايلمكدر وبرى دنيا امرنده كندى فوقنده
اولنلره رغبت كوزيله نظر ايلمكدر وبرى دين امرنده كندى تحتنده بولنانلره اقتدا كوزيله نظر ايلمكدر وبرى
غيرينك خانه سنه اذنسز نظر ايلمكدر وبرى نماز ايچنده كوزك يوموب نظر ايتمكدر وبرى ايكى خصم
بربرينه نظر ايتمكدر وبرى شاهد مدعيلره نظر ايتمكدر وبرى قاضى خصم وشاهدلره نظر ايتمكدر
* واما آفات لسان يتمشدر برى كفر سوزسويلمكدر وبرى خوف كفر اولان سوزى سويلمكدر وبرى خطاسوز
سويلمكدر وبرى يلان سويلمكدر وبرى غيبت ايلمكدر وبرى قوجيلق ايلمكدر وبرى استهزا ايلمكدر
وبرى سب ايلمكدر وبرى فحش سويلمكدر وبرى خلقه لعن ايلمكدر وبرى ناسه طعن ايلمكدر وبرى
نياحت ايلمكدر وبرى نزاع ايلمكدر وبرى جدال ايلمكدر وبرى خصومت ايلمكدر وبرى تعريض ايله يلان
سويلمكدر وبرى عنادا ايلمكدر وبرى سرى افشا ايلمكدر وبرى باطل سوزه طالمقدر وبرى سؤالله مال المقدر
وبرى عوامك فهم ايده مدكلرين سؤال ايلمكدر وبرى خلقه مغلطه سويلمكدر وبرى تعبيرنده خطاسويلمكدر
وبرى سوزنده نفاق ايلمكدر وبرى ايكى ديللى سويلمكدر وبرى شفاعت سيئه ايلمكدر وبرى امر منكر
ونهى معروف ايلمكدر وبرى كلامى عنف ايله سويلمكدر وبرى عيوب ناسى تجسس ايلمكدر وبرى كندودن
اعلانك يانده افتتاح كلام ايلمكدر وبرى اذان اوقنور ايكن سويلمكدر وبرى نماز ايچنده دنيا كلامن
سويلمكدر وبرى خطبه حالنده سويلمكدر وبرى طلوع فجردن طلوع شمسه دك دنيا كلامن سويلمكدر وبرى
خلاده تكلم ايلمكدر وبرى جماع ايدركن سويلمكدر وبرى مسلمانه بددعا ايلمكدر وبرى ظالمه صلاحك
غيريسيله دعا ايلمكدر وبرى قرآن اوقنوركن سويلمكدر وبرى جامعده دنيا كلامى سويلمكدر وبرى خلقه
بدلقب سويلمكدر وبرى يمين غموس ايلمكدر وبرى غيرالله ايله يمين ايلمكدر وبرى چوق يمين ايلمكدر وبرى
سؤال امارت وقضا ايلمكدر وبرى توليه سؤال ايلمكدر وبرى وصيت سؤال ايلمكدر وبرى كندويه بددعا
ايلمكدر وبرى عذرناسى ردايلمكدر وبرى قرآنى كندى رأيله تفسير ايلمكدر وبرى مؤمنى تخويف ايلمكدر
وبرى كلامى قطع ايلمكدر وبرى تابع متبوعنك كلامن رد ايلمكدر وبرى برنسنه نك حل وطهارتن محالنك
غيرندن سؤال ايلمكدر وبرى مزاح ايلمكدر وبرى آدمى يوزنده مدح ايلمكدر وبرى هجو ايله شعر سويلمكدر
وبرى سجع وفصاحتده اهتمام ايلمكدر وبرى فضول كلامى سويلمكدر وبرى مالايغنى سويلمكدر وبرى
ايكى آدم برآدم يانده برى برينك قولاغنه مخفى سويلمكدر وبوى شابهٔ اجنبيه ايله تكلم ايلمكدر وبرى فاسقه
ياذمى يه سلام ويرمكدر وبرى متغوط وبائله سلام ويرمكدر وبرى معصيت يولنه دلالت ايلمكدر وبرى
معصيته اذن ويرمكدر وبرى آفات معاملاتدر وبرى آفات عبادات متعديه در وبرى آفات عبادات قاصره در
وبرى آفات سكوتدر * واما آفات يدالتمش التيدر برى بركمسه يى بغيرحق قتل ايلمكدر ى برى بركمسه يى جرح

ايلكدر وبرى برنسنه سرقت ايلكدر وبرى بركسه‌نك يوزينه ضرب ايلكدر وبرى حيوانك قولاغن
بوكمكدر وبرى حيوانك يوزينه ضرب ايلكدر وبرى بلاحق خلقى دوكمكدر وبرى خلقك مالن چكوب آلمقدر
وبرى غنيمت مالندن اوغورلين چالمقدر وبرى غنى اولان زكوة وعشر وفطره وكفارت ولقطه‌يى آلمقدر وبرى
هديه‌يى ويرمه‌نك حسن ظننه مخالف اولان آنى قبض ايلكدر وبرى وقف باطلدن اخذ ايلكدر وبرى وقف
صحيحدن ترك خدمتله اخذ ايلكدر وبرى بيت المالك مصارفندن بولنميان اندن آلمقدر يا كفايتدن زياده‌سنه
ال صالمقدر وبرى بى‌اذن سيد عبدندن كندى مالن آلمقدر وبرى ميته‌ودم وخنزير مثالى حرام لعينه اولان
اشيايى الته آلمقدر وبرى مجنونك وصبينك مالن اخذ ايلكدر وبرى حيوانلر صورتن تصوير ايلكدر وبرى
نظرى حرام اولانى لمس ايلكدر وبرى ذميلرله مصافحه ايلكدر وبرى كندى مالن تعييب واسراف ايلكدر
وبرى كندى مالن اتلاف ايلكدر وبرى مالن ريايه ومعصيت يولنه صرف ايمكدر وبرى مديونن صويوب
كندى مالى قدرين آلمقدر وبرى ضيافت آرتنى طعامى اذنسز آلمقدر وبرى حمامده عذرسز اعضايى دلك
ايلكدر وبرى كندى عورتيله جاريه‌سندن غيرى كسه‌ايله الباذارى ملاعبه ايلكدر وبرى [illegible] امثال
ملعبه‌لرى الينه آلمقدر وبرى طنبور امثالى آلاتى اصول ومقامات ايله چالمقدر وبرى قوش بازاولوب كوكرجين
اوينا تمقدر وبرى ذى روحى نشانه بغليوب اكا اوق ياقورشون وياطاش آتمقدر وبرى بهايمى برى بريله
دوكوشدرمكدر وبرى جنب ومحدث وحايض ونفسا مصحف وتفسيره الاورمقدر وبرى بودردى قرآنى
يازمقدر وبرى تلفظى حرام اولان كلامى يازمقدر وبرى جامعده ويا جامعه كيدركن اصابعن تشبيك ايلكدر
وبرى غيرينك ماليله برمدت انتفاع ايدوب بنه اكا رد ايتمك ايچون انى اندن اذنسز المقدر اكا برعيب ونقصان
ايرشمزسه‌ده بنه غيرينك ملكنده اذنسز تصرف قيلمقدر وبرى برمؤمنى سل سلاح ايله قورقتمقدر وبرى
بركسه‌نك برنسنه‌سن مزاح ايچون اوغورلمقدر وبرى برچم قويوب تراش ايتمكدر وبرى عورت باشن
تراش ايلكدر وبرى رجل صقالن تراش ايلكدر وبرى برقبضه‌دن اقصرا اولان صقالن مقراض ايله آلمقدر
وبرى قطع اولنمش اظفار وشعرن كنيفه آتمقدر وبرى قبر اوزرنده سبزه قوپارمقدر وبرى لحد مزارى قصد ايله
آچمقدر وبرى صاغ اليله مخاط انفين آلمقدر وبرى صاغ اليله استنجا قيلمقدر وبرى پارمغن دبرينه ياقبلينه
صوقمقدر وبرى فضه‌دن غيرى خاتم طاقمقدر وبرى ضرورتسز رشوت وبروب آلمقدر بر غصب اولنمش
مالدن وبريلان هديه وتصدق ومبيعى احذ ايلكدر وبرى قدرتى اولان كسه مظلومى قورتارمدن الچكمكدر
وبرى اوق آتمه‌يى تعلمد نصكره ترك ايتمكدر وبرى طرنقلرن كسمه‌يى ترك ايتمكدر وبرى قادر ايكن ساز آلاتن
قيرمه‌يى ترك ايتمكدر وبرى ممكن ايكن صور حيواناتى بوزمه‌يى ترك ايتمكدر وبرى ضايع اوله‌جق لقيط
ولقطه‌يى آلمه‌يى ترك ايتمكدر وبرى مال وحيوان حريق وغرق وتلفدن انقاذى ترك ايتمكدر وبرى كونش
باتدقده صبيان ودوابى طشره‌دن ايچرى آلمه‌يى ترك ايتمكدر وبرى كيجه اولدقده تغليق بابى ترك ايتمكدر وبرى
قابلرك اغزن اورتمه‌يى ترك ايتمكدر وبرى شمعه‌يى اطفايى ترك ايتمكدر وبرى اهليله‌ال بازارن ترك ايتمكدر
وبرى اهلى وار ايكن يديله استمنا ايتمكدر وبرى كندى اصبعن اهلنك قبلنه ادخال ايتمكدر * واما آفات بطن
اون بشدر بريى بطنه ضرورتسز حرام ادخال ايلكدر وبرى فوق الشبع اكل ايتمكدر وبرى بدنه ضرر ويرن
نسنه‌يى اكل ايتمكدر وبرى چارشوده ويولده اتمك يمكدر وبرى مقبره‌ده اتمك يمكدر وبرى التون وكومش
قابلردن يمك وايچمكدر وبرى لهو ولعب ايله اولان ضيافتدن يمكدر وبرى افتخار ايچون اتخاذ اولنان طعامى
اكل ايتمكدر وبرى عذرسز صول اليله يمكدر وبرى طعامك وسطندن يمكدر وبرى بيله‌سنجه تناول ايده‌نك
اوكندن يمكدر وبرى اثلم قدحدن صو ايچمكدر وبرى اكل وشربى مريض يامیت اولنجيه‌دك ترك ايتمكدر
وبرى ترك اكل وشرب ايله عاق والدين اولمقدر وبرى قرق كوندن زياده اكل مرقى ترك ايتمكدر * واما آفات
فرج يكرميدر بريى زنا ولواطه ايتمكدر وبرى بهيمه‌يى ايتمكدر وبرى حائض ونفسايى ايتمكدر وبرى جماعه
تحملى اولميان كوچك اهلن ايتمكدر وبرى مريضه‌يى ايتمكدر وبرى آدم ويا حيوان يانده جماع ايتمكدر
وبرى اشترا ايلديكى جاريه‌سن قبل الاستبرا ايتمكدر وبرى قضاى حاجت حالنده قبله‌سمتنه ياشمسه ويا قمره يوزن
يا آرقه‌سن دوندرمكدر وبرى انسان يا حيوان مأكولاتيله استنجا ايتمكدر وبرى يولده يا مجمع ناس اولان ظلده

مضاى

TBMM KUTUPHANESI

قضای حاجت ایلمکدر وبری ایاق اوزرنده بول ایتمکدر وبری صویه تبول ایتمکدر وبری شقوق ارضه بول
ایتمکدر وبری مغتسله بول ایتمکدر وبری لکنه بول ایدوبده خانه ده ترك ایتمکدر وبری کندوبی بورمق
یاذکرن قطع ایتمکدر وبری اهلیله جماعی ترك ایتمکدر وبری اهلندن اذنسز نطفه بی عزل ایتمکدر وبری
سودیکندن اجنابی ترك ایتمکدر وبری سنت ختانی ترك ایتمکدر * واما آفات رجل یکرمی بشدر بری معصیت
مجلسنه کتمکدر وبری والدین واهلندن اذنسز غزایه کتمکدر وبری طاعون اولان یردن فرار ایتمکدر وبری
غیرینك ملکنه اذنسز کتمکدر وبری قبوراوزرنده مشی ایتمکدر وبری نسوان جنازه ایله کیذوب قبوری
زیارت ایتمکدر وبری جنب وحایض ونفسا مسجده کیرمکدر وبری قبله یه ومصحفه وکتابه طوغری ایاق
اوزاتمقدر وبری ایاق ایله یا انسانه ویا حیوانه دیمه اورمقدر وبری ایاق ایله غیرینك مالن اتلاف ایتمکدر
وبری ظلمه نك قپوسنه ضرورتسز کتمکدر وبری مواضع شریفه یه صول ایاغی ایله دخول وصاغیله خروج
ایتمکدر ومواضع خسیسه یه بونك عکسیله کتمکدر وبری سفردن قدومنده اهلنك اوزرینه خبرسز دخول
ایتمکدر وبری جامعده رقاب ناسی تخطی ایدوب ایلری کتمکدر وبری جمعه وجماعته کتمه بی ترك ایتمکدر
وبری تعلم وتعلیمه کتمه بی ترك ایتمکدر وبری فرض اولان جهاد وحجه کتمه بی ترك ایتمکدر وبری منکر
اولیان دعوته کتمه بی ترك ایتمکدر وبری عاجرك خدمته کتمه بی ترك ایتمکدر وبری میتك غسل ودفنه
کتمه بی ترك ایتمکدر وبری اجیرك خدمت مستأجره کتمه بی ترك ایتمکدر وبری مملوكك خدمت سیده کتمه بی
ترك ایتمکدر وبری ولدك والدینی خدمتنه کتمه بی ترك ایتمکدر وبری زوجه نك داخل بیتی خدمتنه کتمه بی
ترك ایتمکدر وبری رعیه نك والیلری امریله کتمه بی ترك ایتمکدر آفات اعضای سبعه بونلردرکه بیان اولنان در
واما آفات جمیع بدن سکساندر بری کردان قیروب رقص ایله ایاق آلوب قول صالمقدر وبری عورت یری
مکشوف اولمقدر وبری حریر اسباب کیمکدر وبری بدنی حرامه ذکر مکدر وبری حرام اوده طورمقدر وبری
عاق الوالدین اولمقدر وبری قطع رحم ایلکدر وبری زوجك حقوقنه رعایت ایتمامکدر وبری زوجه نك
حقوقنه رعایت ایتمکدر وبری اولادین ضایع قیلمقدر وبری اجنبیه ایله تنها قالمقدر وبری رجلی عورته تشبه
قیلمقدر وبری بونك عکسی اولمقدر وبری مملوك سیدینه عاصی اولمقدر وبری سید مملوکنه اذیت قیلمقدر وبری
جارجارینه اذیت قیلمقدر وبری اشرار ایله مصاحب اولمقدر وبری اسنه دکده آغزن آچمقدر وبری یول
اوزرنده اوتورمقدر وبری کونشله کولکه اراسنده اویورمقدر وبری حلقه وسطنده اوتورمقدر وبری
غیرینك یرنده اوتررمقدر وبری جامعده عمل دنیا ایشلمکدر وبری انحنا ایله سلام آلوب ویرمکدر وبری
خلقه سحر ایتمکدر وبری کوز بونجوغی امثالن بویندن آصمقدر وبری اکنه وسورمه ایله دوکون اورمقدر
وبری بیق اوزاتمقدر وبری حره عورت محرمسز سفره کتمکدر وبری دابه نك اوزرندن ایتمکدر وبری اوچ
رفیقك برینن امیر ایدنمکدر وبری رفیقی کیرویه قالدقده انکچون اکلنمکدر وبری عورت سرج اوزرینه
بنمکدر وبری طعام ولیمه بی ترك ایتمکدر وبری یوزی اوزره یاتمقدر وبری سپرسز سطح اوزرنده اویومقدر
وبری الی یاغلی یاتمقدر وبری کلب صقلمقدر وبری یولده دابه نك بویندن جرس آصمقدر وبری برایکی آدم یالکز
سفره کتمکدر وبری ثوم وبصل امثالن اکل ایدن ناس ایله اختلاط ایتمکدر وبری ابدستی ترك ایتمکدر وبری
غسلی ترك ایتمکدر وبری نمازی ترك ایتمکدر وبری تعدیل ارکانی ترك ایتمکدر وبری جماعتی ترك ایتمکدر
وبری تسویهٔ صفوفی ترك ایتمکدر وبری امامه مخالفت ایتمکدر وبری جمعه نمازن ترك ایتمکدر وبری زکوة
ویرمه بی ترك ایتمکدر وبری صوم رمضانی ترك ایتمکدر وبری قضای مافاتی ترك ایتمکدر وبری کفاراتی
ترك ایتمکدر وبری منذوراتی ترك ایتمکدر وبری صدقهٔ فطری ترك ایتمکدر وبری اضحیه بی ترك ایتمکدر
وبری حجی ترك ایتمکدر وبری جهادی ترك ایتمکدر وبری بینماز عورتی صاقلمقدر وبری کتب شریعتی
یصدیق ایتمکدر وبری الات لهوی خانه سنده حفظ ایتمکدر وبری سفینه یه رکوب ایتمکدر وبری طیورنی
قفسده حبس ایتمکدر وبری بقاله اچه قرض ایدوب تدریج ایله اشیا آلمقدر وبری اکراه ایله بیع ایدندن اشترا
ایتمکدر وبری مسرفه تصدق ایمکدر وبری جامعده سائله تصدق ایتمکدر وبری اسم الله یازیلان کاغده بر
نسنه وضع ایتمکدر وبری قرآنی اوتوتمقدر وبری ربادرکه اچه بی فائده یه ویرمکدر وبری مأکولاتی اوجوز

TBMM KUTUPHANESI

الوب حبس ایدوب زیاده بهالی صاتمقدر وبری یولده بلده کلن طعامه قارشو کیدوب اشترا ایلمکدر وبری اسیری قربندن تفریق ایلمکدر وبری عینه درکه اچه یی دورشرعیله فائده یه ویرمکدر وبری شهرلی کویلی یه زیاده ثمنله وبره سی یه بیع ایتمکدر وبری کندویه لازم اولمیان مبیعك ثمنن زیاده ایتمکدر وبری خطبه اوررده خطبه ایلمکدر وبری غنی اولان بورجن اداده اهمال ایتمکدر وبری تصدقله وکیل اولان اول صدقه دن کندی ایچون آلمقدر وبری سهوایله اخذاولنان نسنه نك کندی یانندہ قالان بدلیله انتفاع ایلمکدر وبری قبور اوزرنده شموع ایقاد ایلمکدر وبری هبه دن رجوع ایلمکدر وبری قتال اثناسنده کفاردن فرار ایتمکدر * پس بواوچیوز آفات مذکوره دن اجتناب ایدن آداب وارکان دین مبین ایله تقوی یولنجه کیدندر وایکی جهان سعادتنه یتندر * واماسباب حفظ اوندن بری تقلیل غدادروبری اکثار تکرارددروبری لیالیده صلاة وقیامدر وبری کثرت صلوة وسلامدر وبری قرائت قرآندر وبری ترك جمله عصیاندر وبری مسواك استعمال ایلمکدر وبری هرصباح آچ ایکن بال ایچمکدر وبری هرکون علی الریق یکرمی بردانه زبیب احمر یمکدر وبری بلغمی هرتقلیل ایدن نسنه یی تناول ایتمکدر * واماسباب نسیان اوندن بری کثرت عصیاندر وبری کثرت غموم واحزاندروبری کثرت علایق وتشاغلدروبری تازه کشنجی تناولدروبری اکشی تفاح اکل ایتمکدر وبری دوه قطاری اراسندن کیچوب کتمکدر وبری نقرهٔ قفادن حجامت ایتمکدر وبری الواح قبوری اوقومقدروبری مصلوبك یوزینه باقمقدروبری دیری قمله یی ارضه آتمقدر * واماسباب فقراضطراری قرقدر بری معاصی یی ارتکاب ایلمکدر وبری حلقه یلان سویلمکدر وبری صباح وقتی اویومقدر وبری برکون برکیجه ده سکز ساعتدن زیاده اویومقدر وبری عریان اولوبده اویومقدر وبری عریان ایکن بول ایتمکدر وبری بریانی اوزرینه یصلنوب اتمك یمکدروبری اتمك اوفاغن یره دوکمکدروبری جنابت حالنده بلامضمضه اکل ایتمکدر وبری قشورثوم وبصل یاقمقدر وبری کیجه وقتی منزلی سپورمکدروبری زیلی کنج خانه ده جمع ایتمکدروبری یاشده بیوکلرك اوکنجه یورتمکدر وبری والدینك آدلریله چاغرمقدروبری چورچوبله دیشلرن خلالمقدن وبری تراب وطین ایله اللرین یومقدر وبری عثبه اوزرنده اوتورمقدر وبری قپونك برقنادینه اتکا قیلمقدروبری خلاده آبدست آلمقدر وبری کندی اوزرنده ثیابن دکمکدر وبری یوزن یقادقده یکیله ویااتکیله سلمکدر وبری بیت عنکبوتی خانه ده ترك ایتمکدر وبری صلاتی ادا ایتمکده تکاسل قیلمقدر وبری صلوة صبحی ادادنصکره جامعدن تیز چقمقدروبری هرصباح ایرکن چارشویه کتمکدروبری چارشودن کیچ خانه یه رجوع ایتمکدروبری سائللردن اتمك اوفاغن اشترا ایلمکدر وبری کندی اولادینه بددعا ایلمکدروبری قمله یی آتشه آتمقدروبری کیحه قابلرك آغزن آچیق ترك ایتمکدروبری سراجی نفسله سوندرمکدروبری عقده لی قلمله یازمقدر وبری دیشی منکسر طراق ایله طرانمقدر وبری والدین واستاذن دعادن اونوتمقدروبری قعودی حالنده عمامه سن صارمقدر وبری قائم ایکن ایاق طونن کیمکدر وبری سائله تعزیر ایدوب بوش دوندرمکدر وبری تقتیر ایدوب لوازمدن آزحرج ایتمکدر وبری اسراف ایدوب حدندن زیاده صرف ایتمکدر وبری معاش امورندن تکاسل ایتمکدروبری قپوسز منزلده کیجه تنهاجه یاتمقدروبومذکوراتك مورث فقرااولدیغی آثارایله ثابت ومحققدر * واما اسباب غنا یکرمیدر بری فقرایه تصدق ایلمکدر وبری هرکسه طاتلی سوز سویلمکدروبری جمله خلقه کوله یوزکوسترمکدر وبری حسن خط یازمقدروبری سحروقتی اویانمقدر وبری خانه ایله قپو اوکن سپورمکدر وبری قابلری پاك یومقدر وبری فرائض خمسه یی تعدیل ارکان وتعظیم ایله اوقانمه قیلمقدر وبری ضحی نمازن قلمقدروبری هرکیحه تبارك سوره سن اوقومقدروبری اذاندن مقدم مسجده وارمقدروبری ابدسته مداومت قیلمقدر وبری سنت فجرایله وتری خانه ده قیلمقدروبری طلوع فجردن طلوع شمسه دك دنیاکلامن ترك ایتمکدر وبری وتری قیلدقدنصکره تکلمسز یاتمقدر وبری نسوان ایله آز مجالسه ایتمکدر وبرو کلام لغوی ترك ایتمکدر وبری آزسویله مکدر وبری صباحك سنتیله فرضی اراسنده یوزکره * سبحان الله وبحمده سبحان الله العظیم * دیمکدر وبری هرجمعه کونی یتمش کره * اللهم اغننی بحلالك عن حرامك واکفنی بفضلك عمن سواك * دعاسن اوقومقدر بومذکوراتی یقینا تصدیق ایتمك لازمدرکه جمله سی حقدر ومنبع فیض لایزالی امام محمد غزالی علیه رحمة المتعالی حضرتلرینك بومناجاتی

TBMM KUTUPHANESI

دولت دارنی جامع اولدیغی محققدر * اللهم انانسئلك من النعمة تمامها ومن العصمة دوامها ومن الرحمة شمولها ومن العافية حصولها ومن العيش ارغده ومن العمر اسعده ومن الفضل اعذبه ومن اللطف انفعه ومن الاحسان اتمه ومن الانعام اعمه * اللهم كن لنا ولاتكن علينا وحقق بالزيادة آمالنا واقرن بالعافية غدونا وآصالنا واختم بالسعادة آجالنا واجعل الى رحمتك مصيرنا ومالنا واصبب سحال عفوك على ذنوبنا وامنن علينا باصلاح عيوبنا واجعل التقوى زادنا والعافية لباسنا وفى دينك اجتهادنا وعليك توكلنا واعتمادنا والجنة مابنا اللهم ثبتنا على نهج الاستقامة واعذنا من موجبات الندامة يوم القيمة وخفف عنا ثقل الاوزار وارزقنا عيشة الابرار واكفنا واصرف عنا شر الاشرار واعتق رقابنا ورقاب آبائنا ورقاب امهاتنا ورقاب جميع المؤمنين والمؤمنات من النار ياعزيز ياغفار ياجليل ياجبار يامهيمن ياستار يالله بفضلك وجودك وكرمك ياأكرم الاكرمين برحمتك ياارحم الراحمين

﴿ خاتمة الخاتمة ﴾

بالاده ترغيب اولنان طاعات وعباداتى وبوراده ترتيب اولنان آداب معاملاتى وعادات اولياى ساداتى انسانه آسان ايدن توحيداسما وصفاتى وروحن شادان ايدن وحدت ذاتى بيلديرر (اى عزيز) معلوم اولسونكه اهل وحدت دعيشلردركه مادامكه انسانك نفسى ميل شهوتله غالب وحيدر وقلبى انسانك مقلبدن غفلتله مغلوب وميتدر وعقلى جسم ايله طبيعت ظلمتده متحير ومحبوسدر وروحى كثرتله وحدتدن محجوب ومأيوسدر تحقيقا طاعات وعبادات اكاعسير اولور ومعاصى وشهواته ميلى كثير اولور وآداب معاملات مخلوقات اكا كران كلور ومخالفات واهمال وكسل نفسنه آسان كلورپس اول كسه بى طاعات يزدان وبى آداب واركان وحايتدن بى فر وانسانيتدن بى خبر قالور زيراكه اول عام كالانعام كثرت اكل وشرب ونوم ايله مكبولدر واوصاف ذميمهٔ بهيميه ايله مجبولدر وعالم اغيارده شهوات نفسانيه ايله مشغولدر اما اكر اول عام خام نيجه ايام تقليل طعام وتقليل منام وتقليل كلام ايدوب صحبت جميع ناسى ترك ايله تنهايه كتديسه ومدام آناى ليل ونهار لااله الاالله كلمهٔ طيبه سن صغير انفاس ايله تكرار ايدوب نفى خواطر وافكار ايله كيدوب مقلب القلوبه توجه واقبال ايتديسه كلمهٔ توحيدك ملازمت ومداومتنده مودوع وموضوع اولان نور وحدت آنك قلبنه طولوب اول نور وحدت جمله جهتدن صفحات كائنات اوزرينه منعكس اولوب ظلمت اغيار آنكله منكشف اولور وآندن ماسوا مضمحل اولوب كثرت اطوارا كاخيالات امثالى كلوب اول عالم وحدتى بولور (بيت) توتيادر كه چشم جانى آچر * جوهر لااله الاالله * چكسه دم كائناتى جمله يودر * اژدر لااله الاالله * جرعه سندن جهانى مست ايلر * ساغر لااله الاالله * نور توحيد وذوق عرفاندر * ثمر لااله الاالله * لامعى بولدك ايسه مسرور اول * ظفر لااله الاالله * پس اول حالده انك نفس شهوانيهٔ حيوانيه سى ميت اولوب نفس انسانيه سى اولان قلبى حيات بولور وعقل مجردى سجن طبيعتدن چيقوب لطيفهٔ رحمانيه فضاسنه كلور وروحندن حجب كثرت زائل اولوب شمس وحدت بصيرتله مشاهده قيلور وكندى صفاتى بشريتدن فنا بولوب امر حقه تعظيم وحرمت قيلوب جمله خلقنه شفقتله طولوب انك اسماى حسناسيله متصف اولور (بيت) تجليات خداور آچلسه چشم شعور * تطورات عوالم تجددات امور * بروز كنج خفيدر بولهٔ پرشور * بوكاربار الهى بوطمطراق ظهور * پس اول موحد جميع معاصيدن اكراه واعراض ايدوب طاعات مولاى جمله دن الذ واحلى بولور وانك مخلوقاتنه مرحمت وزأفت ومحبت ومودت وشفقت ورقت وعزت حرمت ورغبت وخدمت قيلور وانكچون نه هم ونه غم ونه حزن والم نه ده غرض ومرض قالور ونه كسه دن خوفى ونه ده رجاسى اولور اول انجق الله ايچون جميع خلقنه لطف ورفق وملاينتله معامله ايدوب تعظيم وآداب وملاطفتله مكالمه ايدر زيراكه اول جمله خلقى كوركه ظلال امثالى صاحبلرينه تبعيتله كيدر وحركات وسكناتلرنده تواصيلرى يدنده اولان محركلرينه مسخر بولوركه اول انلرى هرسمته يدر (بيت) هپ تصرف حقك اولدينه علم وارايكن * بوق انكله عملم چكديكم آنك غميدر * پس اول عارف كندى ناصيه سى يدنده اولان صاحبندن برلحظه غافل اولمز وبركسه يه ميل واعتماد دكلى قيلمز وهيچ كسه دن اذيت وكراهيت بولمز وانك عندنده كبير وصغير وامير وفقير ومليح وقريب وغريب وصالح وطالح وغايب وحاضر هب برابر اولور وجمله افعالى قدرت باريله بولور جميع اموري يقين ايله اندن بيلورپس آنك خدام واصدقا واعداسى هرحالده كندى حقنده هرنه ايدرلرسه مرادومقصودى اول ايشلر اولورزيراكه

اول عبد راضی تسلیم ورضا ایله کندی نفسندن ومراداتندن کیچوب فانی اولمشدر ومراد مولادن غیری مرادی قالمیوب مرادحق کندی مرادینك عینی بولمشدر پس مولای متعال عبادی یدیله هرنه اجرا واظهار ایلدیسه اول بعینه انك مرادی اولمشدر انکچون اول فاضل جمیع ناسه اهل اولسون نااهل اولسون عفو ومروتله وایثار وفتوتله تحبب وتودد ایدوب رب تعالینك کندویه اجرا ایلدیکی مؤنت ناسی طوع ورضا ایله تحمل قیلور وحق تعالینك بونعوتنه مقابل اولان اسماسی ظهوریچون انی ذل وافتقار ومسکنت واحتقار وتواضع واضطرار وحیا وانکسار آلوب هرکوکلده آنکله متأدب اولور وحق تعالی دخی اکا محبت ایدوب السنهٔ خلقله اکامدح وثنالر قیلور (شعر) باسمك اللهم یاذاالامتنان ٭ انت برهان لاصحاب العیان ٭ نحن نرجو منك توفیق الحضور ٭ عن صمیم القلب فی کل الامور ٭ پس اول کامل وحدتی کثرتده وکثرتی وحدتده بولور وانك عندنده عزلت وصحبت مساوی اولور اول جسمن خلقه وقلبن خالقه ویروب غرق حضور وسرور اولوب حق ایله قالوروخلق ایله هرمعامله سی موافقت حق اوزره اولور وبرنسنه دن زهد ایتمیوب هرنسنه یی کندی محلنده استعمال ایده بیلور وجمیع وجودی شعائرالله اولمش کوروب معاملهٔ حبیب خدا کبی تعظیم ایله معامله قیلور ومحبوب القلوب اولوب دولت دارین ایله سعادت کونین بولور وشرك وشك عذابندن قورتلور وتوحید وعرفان ایله ذوق وصفا قیلور ٭ اللهم یسرلنا اللهم ارزقنا حبهم واجعلنا معهم ٭ (نظم) ٭

بوتوحید اولدی اصلی هر کمالك ... کهشرك وشکدر اصلی هرضلالك
قمو ذوقه چوتوحید اولدی مبدأ ... عذاب آکبره شرك اولدی منشأ
عذابه باعث اولان شرك وشکدر ... ایرن توحیده ذوق ایتمك کرکدر
کشینك شرکی دکلودر عذابی ... ار ایسك غایت ایله اجتنابی
کشینك شرکدن پاك اولسه جانی ... اوکورمز هیچ عذاب دوجهانی
بر ایشی زید وعمروك بیلمییدی ... عذابه جسم وجانن صالمییدی
کل ایمدی زید وعمروه طایمه یی قو ... قمو انواع شرك وشکدن ال یو
عصات مؤمنینی یاقدیغی نار ... انکچوندر بکم شرك خفی وار
اکر شرك خفیدر کرجلیدر ... قمودن پاك اولان لابد ولیدر
خدا قیلمز ولی سینه عذابی ... ولی اول شرکدن قیل اجتنابی
بومعنادن اکا کیم ایره ارشاد ... برایشی زید وعمروه قیلمز اسناد
موحد ایلز هیچ غیری اثبات ... که التوحید اسقاط الاضافات
روایت قیلنور کیم پیر بسطام ... اوشیخ بایزید اول صاحب اقدام
اودکلو جد وسعی ودقتیله ... اودکلو خلوتیله عزلتیله
باقوب هرحالته اول مرد فایق ... ارایوب بولمش برحقه لایق
دیمش برحقه لایق ایش یوق الحق ... مکر وارایسه توحیدم وار آنجق
دینلمش بیلمه میسن سوت یدیکك ... یوره کیم اول سوت آغرتدی دیدیکك
بوسوزله بولنورمی سنده توحید ... عجب سن قنده سن یاقنده توحید
اویان غفلتدن ایمدی عاقل ایسن ... موحد اوله کور اهل دل ایسن
اولوب کتمزدن اول قوی هوایی ... خدایی بیل یوق اکله ماسوایی
سوای حق هوایله هوسدر ... بیل انجق حق کیم الله بسدر
چوسن عرفان ایچون کلدك جهانه ... هیچ ایتمه اره ده درلو بهانه
ندر دیرسن اکر انك طریق ... بیلور حق بیلن نفسن حقیق
صلاحه کرچه هرمعروف بولدر ... حقیقتده ولیکن صالح اولدر
که ترك ایلر مقدم ماسوایی ... کیچر نفسیدن اول اکلر خدایی
ایریشور صکره خوش توحید ذاته ... باقوب قالمز بوافعال وصفاته

TBMM KUTUPHANESI

بوتوحيده اكر ايرمك ديلرسك | سراى وحدته كيرمك ديلرسك
همان ذكر اله دائم قرع باب ايت | سوايى ترك ايدوب رفع حجاب ايت
ديلرسن اوله سن مقبول حضرت | مؤدب اول بوله سن تاكه قربت
ديلر سنكيم قبول ايده سنى رب | مؤدب اول مؤدب اول مؤدب
كوزت يزلرى يرنده هر مقامى | عقول ناسه كوره دى كلامى
حقيقت ايلسون سركده جولان | شريعت ظاهرك حفظ ايتسون اى جان
حبيب الله سن قيل اقتدايى | صراط مستقيمه كيت هدايى

مناجات

بسم الله فاتح الوجود * والحمد لله مظهر كل موجود * ولا اله الا الله وحده لا شريك له توحيدا مطلقا عن كشف وشهود * والله اكبر منه بدأ الامر واليه يعود * وسبحان الله ما ثم سواه مشهود * ولا معه غيره معبود * واحد احد على ما كان عليه قبل حروف الحدود * له فى كل شئ آية تدل على انه واحد موجود * سره منزه عن الادراك والنفود * ولا حول ولا قوة الا بالله العلى العظيم استنزل به كل خير وادفع به كل شر وافتق به كل رتق مسدود * انا لله وانا اليه راجعون فى كل امر وحال وخاطر وورود * والله هو المرجو والمأمول والمقصود * منه الالهام والفهم والجود * بلا انكار ولا منازعة ولا جحود * باطن بالاحدية ظاهر بالوحدانية فلا شئ معه اذ الشئ بالحقيقة مفقود * وهو الاول والآخر والظاهر والباطن وهو بكل شئ عليم * قبل كون الشئ وبعد الوجود * فهو المثنى على نفسه وهو الحامد والحمد والمحمود * احدى الذات واحدى الاسماء والصفات * عليم بالجزئيات والكليات * محيط بالفوقيات والتحتيات بل هو الموجود * اللهم افتح لى ابواب هذه الكنوز * واكشف لى حقائق هذه الرموز * وكن انت مواجهى ووجهتى واحجبنى برؤيتى لك عن رؤيتى لنفسى واملح بظهور تجليك جميع صفاتى حتى لا يكون لى وجهة الا اليك * ولا يقع منى مشاهدة الا عليك * اللهم انظر الى بعين الرأفة والعناية * والحفظ والرعاية * فى كل شئ حتى لا يحجبنى عن شهودى لك شئ * وأكون مشاهدا لك بما امددتنى به من نظرك فى كل شئ * واجعلنى خاضعا لتجليك من كل شئ يا من بيده امر كل شئ * يا من اليه يرجع كل شئ * يا من لا يعلم ما هو الا هو يا من له الوجود المطلق يا جواد فوق المراد يا مولاى انت اولى بى منى كيف لا اقصدك وانت وراء القصد * ام كيف اطلبك والطلب عين البعد * أيطلب من هو قريب حاضر كيف اعرفك وانت الباطن الذى لا يعرف * ام كيف لا اعرفك وانت الظاهر الذى فى كل شئ تعرف * كيف اوحدك ولا وجود لى فى عين الاحدية * ام كيف لا اوحدك والتوحيد سر العبودية * سبحانك لا اله الا انت ما وحدك من احد سواك * اذا انت كما كنت فى سابق الازل ولاحق الابد فعلى التحقيق ما وحدك سواك * وما عرفك الا اياك بطنت وظهرت فلا عنك بطنت ولا لغيرك ظهرت * وأنت انت لا اله الا انت * فيا من ابهم الامر وابطن السر واوقع فى الحيرة ولا اله غيره اللهم انى اسئلك كشف سر الاحدية * وتحقيق عين العبودية والقيام بحق الربوبية * فأنا موجود بك حادث معدوم * وانت موجود باق حى قيوم قديم ازلى عالم معلوم * فيا من لا يعلم ما هو الا هو اللهم انى اسألك الهرب منى اليك * والجمع بجميع مجموعى عليك * حتى لا يكون وجودى حجابى عن شهودى * يا مقصودى يا معبودى * ما فاتنى شئ اذا وجدتك * ولا جهلت شيئا اذا علمتك * ولا فقدت شيئا اذا شهدتك فنائى فيك وبقائى بك ومشهودى انت لا اله الا انت الشاهد والمشهود يا قريب يا مجيب * اللهم يا سميع اسمعنى منك يا بصير بصرنى بك يا عليم علمنى منك يا حى احينى بذكرك يا مريد خلصنى من ارادتى بقدرتك وافتح لى كنز العرش والذات واحقنى تحت انوار الصفات سبحانك لا يعلم من انت سواك سبحانك ما اقربك مع ترفع علاك يا من هو اقرب الى من حبل الوريد يا فعال لما يريد الهى عدمى بك عين الوجود ووجودى معك عين العدم فجردنى عن توهم وجودى معك بتحقق عدمى بك واجمع شملى باستهلاكى فيك لا اله الا انت يا احد يا صمد بك الوجود ولك السجود اعوذ بك منى واسألك زوالى عنى الهى ادخلنى فى لجة بحر احديتك وقونى بقوة سلطان فردانيتك حتى اخرج الى فضاء سعة رحمتك الهى انت القائم بذاتك والظاهر بافعالك وصفاتك توحدت فانت الواحد الاحد وتفردت فى الازل والابد لا معك غيرك ولا فيك سواك اسألك

TBMM KUTUPHANESI

الفنـاء فيك والبقاء بك لامعك الهى غيبنى فى حضورك وافنى فى وجودك واقطع عنى كل قاطع يقطعنى عنك واشـغلنى بك عنى وعن كل مايشغلنى عنك الهى انت الموجود الحق وانا المعدوم المحض بقـاؤك بالذات وبقائى بالعرض فجد بوجودك على العدم حتى اكون حيث لم اكن وانت كما انت حيث لم تزل الهى انت الباطن فى كل غيب والظاهر فى كل عين والعالم والمعلوم فى الواحد والاثنين فكم اناجيك وانت المناجى وكم اناديك وانت المنادى فجردنى من توهم الغير ولاغير الا انا ولا انا الا انت سبحانك لايشغلك شان عن شان ولايحصرك الوجوب والامكان الهى لاتنفعك الطاعات ولاتضرك المعاصى وبيدك ملكوت القلوب والنواصى واليك يرجع الامر كله فلا نسبة للمطيع والعاصى فقدس سرى باسرار وحدانيتك واسكر روحى بخمور جمال ربوبيتك وزين عقلى بعلوم لدنيتك ونور قلبى بانوار حضرتك وانقلنى من دركات خلقى وخلقى الى درجات حقك وحقيتك انت ولى ومولاى بك مماتى ومحياى رب غيبنى عن جميع خلقك واجمعنى عليك بحقك واحفظنى بشهود تصرفات امرك فى عوالم فرقك رب انى بك توسلت ومنك سألت وفيك لافى شئ سواك رغبت لااسألك سواك ولااطلب منك الاياك لااله الاانت رب اقمنى بك فى كل شان واشهدنى بلطفك فى كل آن وافتح عين بصيرتى فى فضاء ساحة التوحيد لاشهد قيام الكل بك شهودا يقطع نظرى عن كل موجود ياذا الفضـل والجود رب طهرنى ظاهرا وباطنـا من لوث الاغيار والوقوف مع الاطوار بفيض من ظهور قدسـك وغيبنى عنهم ببارقة من بوارق انسك واطلعنى على حقـائق الاشياء واسمعنى نطق الاكوان بصريح توحيدك فى العوالم كلها وابعدنى من القواطع عن حضرة قربك وامح من لوح فكرى اشكال الاعيان واثبت فيه سر قربك السابق المكنون بين الكاف والنون وأزل ظلمة طبعى وبشريتى بتجلى نور ذاتك يانور النور ياعالمـا بذات الصدور رب اسألك فناء انانية وجودى وبقاء امنية شهودى ياموجود يامقصودى يامعبودى ياهو يامن هو هو يامن ليس الاهو ياول ياآخر ياظاهر ياباطن سبحانك لااله الاانت الواحد الاحد الفرد الصمد ياكريم برحمتك ياارحم الراحمين

﴿ ختمت هذا الكتاب بمناجاة العارفين ﴾

(نظم)

حقى يه اولمز اوغولدر بوكتاب * آكدرر خير ايله آنى بحساب
كيم بونى اوقورسه مرد كاراولور * كيمكه فهم ايلراو برخوردار اولور
بوكتابى اوقيـانى يازانى * معرفت كنجينه باى ايت ياغنى
تأليف هذا الكتاب وقع فى تاريخ * غفـر نفع الله من به انتـفع

١١٧٠

الحمد لله الذى اكرم العلماء بعلم الدين * وشرف العارفين بحق اليقين * والصلاة والسلام على سيد السادات من العلماء والعارفين والصالحين * رسولنا ونبينا محمد قائد الاولين والاخرين * الشفيع الاعظم فى حضور رب العالمين * امابعد فقد تم طبع هذا الكتاب المستطاب * المقبول المرغوب فيه عند اولى الالباب * بعناية الله الملك الوهاب * المسمى بمعرفتنامه * الذى فوائده للخلائق عامه * المحتوى على كل علم باهر * الحقيق بقول الشاعر

هذا كتـاب لو يباع بوزنه * ذهبا لكان البـائع المغبونا
اوما من الخسران انك آخذ * ذهبا ومعط جوهرا مكنونا

وهو من تأليفات العالم العامل * الفاضل الكامل * جامع جميع الفضائل * تاج العلماء المحققين * سلطان العارفين * برهان العاشـقين * قطب الكاملين * غوث الواصـلين * المنقاد بالتعظيم لكل اوامر الله * المعتاد بالشـفقة على جميع خلق الله * العارف بالله الخلاق * المعروف بين الخلائق فى الآفاق * اعنى به حضرة سيدنا ومولانا * ومن كل الوجوه اولانا * السيد الحاج الشيخ ابراهيم الحقى الفقير الحليم السليم * رحمه الله الرؤف الرحيم * خليفة قطب الوقت وغوث اعظم حضرة الشيخ سيدنا علوى اسمعيل تلوى فقير الله قدس الله شريف اسرارهم * وافاض علينا من فيوضات انوارهم *

TBMM KUTUPHANESI

لازالت سحائب الرحمة تسقى لثرى مضجعه حضرتلرينك لسان فصاحت بيانندن صادر اولان نصايح هدايت فوايح حكمت آميز وسائر بيان ايتديكى فنون دلاويزك ارباب استعداد وقابليته نافع وكم ترك الاول للاخر مضمونته مظهر وعرفه من عرف وجهله من جهل سرى اظهر اولهجغى واضحاتدن بولنمغله بند دلبند وعلوم عديدهٔ فائدهمندلرى درج ايدرك تأليفنه رغبت كوسترمش اولديغى اشبو معرفتنامه كتابنك بودفعه طبع وترسيمى معارف پرور خادم الحرمين * ومالك البرين والبحرين *
السلطان ابن السلطان ابن السلطان السلطان ﴿ محمد رشاد خان خامس ﴾ ادام الله
سلطنته بحرمة نبيه آخر الزمان وببركة انفاس اوليائه الكرام افندمز
حضرتلرينك عصر دولتلرنده سلطان بايزيدده چادرجيلر
قپوسنده احمد كامل افندى مطبعهسنده طبع
وتمثيلى بعون الله المستعان
رسيدهٔ حسن ختام
اولمشدر

٢ ٢
٢

هذه صورة مكتوب ابراهيم حقى لبعض اخوانه فى الله

بسم الله الحمد لله وصلى الله على مصطفاه ومن اجتباه * وبعدايها الأخ فى الله اعزك الله وصل الى مكتوبك بكرم الله وقبلت مافيه بلطف الله واجبت سؤالك باذن الله وكتبت لك هذه القائمة بعون الله وبعثتها الى صوبك حبا فى الله فاذا وصلت اليك بمشيئة الله فأسأل من فضل الله ان تكون هذه الوصايا مقبولة عندك وعند الله وان تعمل بها بتوفيق الله حتى تدخل فى زمرة اهل الله اوصيك اولا بتقوى الله حتى تذوق طعم حب الله واصيك بالتوكل على الله حتى يكفيك الله واوصيك بتفويض جميع الامور الى الله حتى تستريح عن العزم والاختيار والتدبير المخالف لتقدير الله واوصيك بالتسليم والرضى بقضاء الله حتى تسلم من المخالفات وتنال رضى الله واوصيك بالصبر الجميل على ايذاء الناس لله حتى تنسى اوصاف البهائم وتتخلق باخلاق واوصيك بكظم الغيظ وبالعفو عن عباد الله حتى تجد حلاوة عفو الله واوصيك بستر العيوب وبالشفقة على جميع خلق الله حتى يستر الله عيوبك ويرحمك الله واوصيك بالعزلة عن الغافلين عن الله حتى لايشغلوك عن التوجه الى الله وعن الحضور مع الله واوصيك بالصدق وخلوص النية فى جميع احوالك لوجه الله حتى لاتلتفت الى غرض النفس ولا الى نظر الخلق لئلا تسقط عن نظر الله واوصيك بالاتباع قولا وفعلا وظاهرا وباطنا لحبيب الله حتى يحبك الله ويعزك الله ويهديك الله واوصيك بكتم احوال القلب وستر اسرار الحب وحفظ حدود الله عن كل من لايعرف نفسه ولايطلب ربه ولايعرف الله حتى يطيب عيشك ويدوم حضورك ويحفظك الله وتكون امين الحق وحرز اسرار الله واوصيك بالتوبة والرجوع الى الله من كل مايقطعك عن الله حتى تجد الحق مع الكل والكل مع الله واوصيك بترك جميع ماسوى الله حتى تشهد الوحدة فى الكثرة والكثرة فى الوحدة وتجمع بين حب الخلق وحب الله فتعامل الخلق بالأدب مع الله واوصيك بترك حظوظ النفس وبالسفر القلبى عنها الى الله حتى لاتبتلى بالسفر الظاهر لاجلها ويصفو وقتك مع الله واوصيك بتقليل الطعام والمنام والكلام بغير الله حتى تذوق لذة الالهام وحلاوة الانس بالله واوصيك بمداومة الذكر القلبى بكلمة لااله الاالله حتى ينور قلبك بنور وحدانية الله وينعكس ذلك النور على صفحات الكائنات وتشاهد وحدة الوجود بنور الله فتنال دولة الفقر الحقيقى وسعادة الفناء فى الله واوصيك بنفى الخواطر والافكار فى ملاحظة غير الله حتى لايبقى حجاب بينك وبين الله فيكون قلبك بيت الله واوصيك بتجلية مرآة القلب بصيقل ذكر الله حتى تنظر فيه ويظهر لك سر معية الله وتجد ربك اقرب اليك منك تكون من المقربين الى الله وتعرف نفسك وربك بالله وتملك كنز معرفة الله وتنال السعادة الابدية وتلحق بخواص رجال الله واوصيك بالاعراض عنك والاقبال على الله حتى تكون ناسيا لنفسك ومتذكرا لله واوصيك بمحو الوجود بالكلية فى محبة الله حتى يجذبك بلطفه اليه ويكون هو سمعك وبصرك فتسمع بالله وتبصر بالله فتفنى عنك وتبقى بالله فلايبقى لك انتظار ولااحتياج الى خارج عنك ولاشغل مع الله غير الله وتكون مستغنيا بالله عماسوى الله واوصيك بدوام الاشتغال السرى بوحدانية الله حتى لايخطر ببالك فى جميع احوالك غير الله خصوصا مظاهر الافعال فلاتشاهد الفعل الامن الله من العطاء والمنع والضر والنفع والايذاء والايلام والاهداء والانعام وسائر مايصدر عن الانام فاذا ظهر انعام فلا تشكر حقيقة الا الله وتشكر ذلك المظهر مجازا لكونه كالآلة لله واذا وقع ايذاء او ايلام فترى ذلك من عدل الله ولاتعاتب ذلك الشخص لكونك فى جميع الاحوال حاضرا مع الله وغائبا عماسواه واوصيك بخلاصة هذه الوصايا وهى ترك الكل ونسيان النفس والهوى فى جنب ذكر الله لايبقى فى القلب الا الله وتموت نفسك الحيوانية ويحيى قلبك بالله فتكون حينئذ ولى الله قال العارف بالله من كان فى قلبه الله فمعينه فى الدارين الله ومن كان فى قلبه غير الله فخصمه فى الدارين الله ياخى فالله الله لاتغفل لحظة عن الله حتى لاتجد فى قلبك غير الله ولاتعرف ابدا الا الله الاول لله والآخر لله والظاهر لله والباطن لله والحى لله والباقى لله من المحب فى الله * حقى ابن حقير الله مريد فقير الله رحمهم الله

والله لنعم الوصايا القدسية * لطلب المعرفة والمحبة الانسية

بيت شفاى صدر مؤمندر وصيتنامهٔ حقى * قبول ايدن بولور دائم حضور حضرت حق .

تم الكتاب بعون الله الملك الوهاب

TBMM KUTUPHANESI